

Universitat Autònoma de Barcelona

ADVERTIMENT. L'accés als continguts d'aquesta tesi doctoral i la seva utilització ha de respectar els drets de la persona autora. Pot ser utilitzada per a consulta o estudi personal, així com en activitats o materials d'investigació i docència en els termes establerts a l'art. 32 del Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual (RDL 1/1996). Per altres utilitzacions es requereix l'autorització prèvia i expressa de la persona autora. En qualsevol cas, en la utilització dels seus continguts caldrà indicar de forma clara el nom i cognoms de la persona autora i el títol de la tesi doctoral. No s'autoritza la seva reproducció o altres formes d'explotació efectuades amb finalitats de lucre ni la seva comunicació pública des d'un lloc aliè al servei TDX. Tampoc s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant als continguts de la tesi com als seus resums i índexs.

ADVERTENCIA. El acceso a los contenidos de esta tesis doctoral y su utilización debe respetar los derechos de la persona autora. Puede ser utilizada para consulta o estudio personal, así como en actividades o materiales de investigación y docencia en los términos establecidos en el art. 32 del Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual (RDL 1/1996). Para otros usos se requiere la autorización previa y expresa de la persona autora. En cualquier caso, en la utilización de sus contenidos se deberá indicar de forma clara el nombre y apellidos de la persona autora y el título de la tesis doctoral. No se autoriza su reproducción u otras formas de explotación efectuadas con fines lucrativos ni su comunicación pública desde un sitio ajeno al servicio TDR. Tampoco se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al contenido de la tesis como a sus resúmenes e índices.

WARNING. The access to the contents of this doctoral thesis and its use must respect the rights of the author. It can be used for reference or private study, as well as research and learning activities or materials in the terms established by the 32nd article of the Spanish Consolidated Copyright Act (RDL 1/1996). Express and previous authorization of the author is required for any other uses. In any case, when using its content, full name of the author and title of the thesis must be clearly indicated. Reproduction or other forms of for profit use or public communication from outside TDX service is not allowed. Presentation of its content in a window or frame external to TDX (framing) is not authorized either. These rights affect both the content of the thesis and its abstracts and indexes.

ELS ESCUDELLERS I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA -III-

La producció (segles XVIII - XIX)

**Tesi presentada per Josep Antoni CERDÀ i MELLADO
per accedir al grau de doctor en història**

**Director: Dr. Jaume COLL CONESA
Tutor: Dr. Joaquim PERA i ISERN**

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana

Curs de doctorat
"CIVILITZACIONS EN CONTACTE AMB LA MEDITERRÀNIA"
(TRIENNI 2016- 2018)
Barcelona, 2021

SUMARI DEL VOLUM III

INTRODUCCIÓ: LA TRANSICIÓ DE L'OBRA ESCUDELLERA DEL S. XVII AL XVIII	2
---	---

10. L'ESTIL PICTÒRIC I LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS LAPUJA	11
10.1. LA NISSAGA DELS LAPUJA	11
10.2. LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS LAPUJA	13
10.3. ELS LAPUJA, ELS GUAL I LA SÈRIE DE "LA MARGARIDA"	59
10.4. RAJOLES DE MOSTRA DEL TALLER DELS LAUJJA	62
10.5. LA SÈRIE DE "FAIXES O CINTES"	62
10.6. LA DECORACIÓ DE RAMELLS (SÈRIE DE "LA BOTIFARRA")	82
10.7. ELOI LAPUJA I ELS PLAFONS DE L'HOSPITAL GENERAL DE LA SANTA CREU	96
10.8. EL CONJUNT DE LA CAPELLA DEL ROSER DE PALOL D'ONYAR (1734-1747)	110
10.9. ELS MEDALLONS DE LA TORRE TAVERNERA	120

11. L'ESTIL PICTÒRIC I LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS GUAL	122
11.1. LA NISSAGA DELS GUAL	123
11.2. EL PLAFÓ DE SANT LONGÍ (1716)	128
11.3. EL PLAFÓ DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER, SANT MAGÍ I SANTA EULÀLIA	130
11.4. EL CONJUNT DE LA SANTA CREU D'OLORDA (MOLINS DE REI)	132
11.5. PLAFONS DE TEMÀTICA CINEGÈTICA DEL MUSEU VICENÇ ROS	139
11.6. RAJOLES D'OFICIS ATRIBUÏDES ALS GUAL	143
11.7. ELS PLAFONS DE LA CASA D'ORTAFÀ (PERPINYÀ)	147
11.8. EL CONJUNT DE LA MARE DE DÉU DE LA FONT DE LA SALUT (ALELLA)	151

12. L'ESTIL PICTÒRIC I LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS REIG	163
12.1. LA NISSAGA DELS REIG	163
12.2. EL CONJUNT DE LA CASA DE LA CONVALESCÈNCIA (BARCELONA), 1775-1776	168
12.3. ELS ARRIMADORS DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE BUNYOLA (MALLORCA)	173
12.4. PLAFONS AMB SANEFA INCORPORADA	184
12.5. ELS PLAFONS DE L'EX-CONVENT DE SANT FRANCESC (VILAFRANCA DEL PENEDÈS)	193
12.6. EL CONJUNT DEL MONESTIR DE BELLPUIG DE LES AVELLANES (NOGUERA)	216
12.7. EL PLAFÓ DE LES SANTES JULIANA I SEMPRONIANA	222
12.8. EL CONJUNT DE SANTA CATERINA DE SENA (BUENOS AIRES)	232
12.9. ALTRES "QUADROS" DE SANTS, DE 12 RAJOLES, AMB ANGLES EN QUART DE CERCLE	232

12.10. ALTRES MESTRES PRODUCTORS DE PISA I DE RAJOLA DE VALÈNCIA: ELS ESTAPER	271
12.11. LES RAJOLES "DE CACERIA" (D'OFICIS) DEL SEGLE XVIII-XIX"	273
12.12. LES RAJOLES DE MOSTRA DEL SEGLE XVIII-XIX	274
12.13. PECES DE FORMA	275
12.14. CRITERIS DE DATACIÓ DELS "QUADRES" DE SANTS	275
13. LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA, AL SEGLE XIX	298
13.1. EL CONTEXT DE LA PRODUCCIÓ (1800-1860)	299
13.2. ELS OBRADORS DE PISA TRADICIONAL	303
13.3. LES ORDINACIONS DE 1815 I 1836. EL FINAL DEL SISTEMA GREMIAL	311
13.4. LA PRODUCCIÓ LOCAL	318
13.5. LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS CANTÓ	321
13.6. LA COMPETÈNCIA FORANA	323
13.7. L'ENDERROC DE LES MURALLES I EL TRASLLAT DELS OBRADORS	324
14. EPÍLEG	407
15. CONCLUSIONS FINALS	429
16. BIBLIOGRAFIA - PÀGINES WEB	455

**ELS ESCUDELLERS
I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA
(segles XV-XIX)**

**VOLUM III
LA PRODUCCIÓ
(SEGLES XVIII-XIX)**

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Curs de doctorat
"CIVILITZACIONS EN CONTACTE AMB LA MEDITERRÀNIA"
(TRIENNI 2016- 2018)
Barcelona, 2021

LA TRANSICIÓ DE L'OBRA ESCUDELLERA DEL SEGLE XVII AL XVIII

A l'obra *Ceràmica Catalana Decorada* els seus autors varen seqüenciar, cronològicament ordenades, les sèries d'obra escudellera barcelonina del segle XVIII que es coneixien en el moment de redactar-la. Els investigadors de la pisa catalana que varen venir després seguiren la proposta presentada per Batllori i Llubí l'any 1949, però noves troballes, i una anàlisi més detallada de les sèries establertes han permès corregir o matisar algunes de les apreciacions formulades pels dos investigadors catalans.

Actualment encara és admès que el lligam entre la producció escudellera del segle XVII –que hem analitzat al volum anterior– i la del segle XVIII correspon a la sèrie anomenada “de Poblet-transició”. Fins no fa gaire, però, es considerava que les sèries de “Poblet” i de “transició” eren diferents, però Albert Telese va demostrar que, en realitat, es tracta d'una única sèrie. Observant les sanefes dels plats de mida estàndard, és a dir, sobre un pam de diàmetre, Telese va arribar a identificar fins a 17 variants. En les plates, de diàmetre superior als 28 cm, les orles són més amples i, per tant, els motius decoratius, més plens i desenvolupats [TELESE, 1987a: 38-44; TELESE, 1987b: 30-31].

Aquesta sèrie “de transició” abasta, cronològicament, des del darrer terç del segle XVII fins, ben bé, als inicis del segle següent.

Segons la proposta feta per Batllori i Llubí, a aquesta sèrie en van succeir altres de molt divulgades: la de “faixes o cintes”, la de “la botifarra”, la d'influència de Savona i la d'influència francesa, però segons aquesta proposta queden aïllades algunes peces que comparteixen motius decoratius comuns a diverses de les sèries abans esmentades. Hi ha peces “mixtes” que podríem incloure en dues o tres sèries diferents, perquè participen

de característiques comunes. Aquesta evidència es pot explicar dins de la lògica de la superposició de sèries ceràmiques: les més modernes no substituïren de cop les anteriors, sinó que durant un cert temps, difícil de precisar, es van desenvolupar en paral·lel, tot donant lloc a interessants “hibridacions”. Això implica haver d'estirar els límits cronològics de les sèries ceràmiques en ambdues direccions, en el sentit que n'hauríem d'avançar l'origen i endarrerir el final. Ho exemplifiquem amb una sèrie de peces que hem triat amb aquesta finalitat.

Així, doncs, per què hem tallat l'anàlisi de la pisa barcelonina en el pas entre els segles XVII i XVIII? Bàsicament per una qüestió pràctica. Hem inclòs la sèrie de Poblet/transició en la producció barcelonina del XVII, perquè és quan es va iniciar, mentre que la de “faixes o cintes”, si bé deuria iniciar-se a la fi del XVII, preferim considerar-la ja com una producció del XVIII. El problema no l'originen les sèries blaves, fàcilment identificables, sinó les policromes, en concret, la sèrie anomenada “de la margarida”, que es considera del final del segle XVII però que va entrar de ple dins del segle següent. És interessant, però, la gairebé nul·la hibridació entre les sèries de “faixes o cintes” i de “la botifarra”, blaves de forma majoritària, amb les sèries policromes coetànies. Es coneix un plat perdiguier (plata) del cau Ferrat (Sitges) de la sèrie de “faixes o cintes” pintat en blau amb complement de color verd i groc. No podem descartar que n'hi haguessin més d'aquest tipus; fins i tot és possible que hi hagi plates de “la botifarra” en blau i complement de color.

Hem elaborat un organigrama on pretenem fer visualitzar les relacions establertes entre motius decoratius que caracteritzen diferents sèries. Els hem assenyalat amb un cercle vermell.

Al Museu Marès (Barcelona) s'exposa una interessant fruitera "de Poblet" decorada amb un paisatge i un home que passeja, tema molt característic de les sèries anomenades "de faixes o cintes" i/o de "la botifarra". Aquesta fruitera "híbrida" amb sanefa "de Poblet" i motiu central de paisatge posa de relleu l'encavalcament d'ambdues sèries ceràmiques durant la transició del XVII i l'inici del XVIII. Passa quelcom semblant amb una orsa que pertanyia a l'antiga farmàcia de l'hospital de la Santa Creu, actualment custodiada en el fons del MUHBA. Mostra sanefa del tipus identificat com "de Poblet" però decorada amb el típic fullam vinculat a la sèrie de "faixes o cintes".

Un plat amb sanefa negativa decorat amb tulipes mostra, al centre, un medalló envoltat del motiu anomenat "de trèvols", que sorgí durant la dècada dels anys 30 del segle XVIII.

Una interessant plata blava de L'Enrajolada (Martorell) mostra una sanefa amb aus volant i elements vegetals. Les aus són semblants a les que apareixen a la coneguda sèrie talaverana anomenada de "*las golondrinas*", que també apreciem en força peces de la sèrie de "la botifarra", de manera que si bé aquesta plata encara mostra una estructura decorativa característica de mitjan segle XVII –amb sanefa diferenciada del centre per mitjà de circumferències concèntriques– en canvi, els motius decoratius són del final de segle i de l'inici del segle XVIII.

En una col·lecció particular, existeix una plata de la sèrie anomenada "d'influència de Savona" amb un fons de paisatge com els que apareixen a les plates de "faixes o cintes", de manera que es posa d'evidència una connexió cronològica entre ambdues sèries.

També hi ha relacions entre les sèries de "faixes" i de "la botifarra", entre peces de "la botifarra" i el motiu anomenat "d'algues marines" i fins i tot, entre les sèries de "faixes o cintes" amb la sèrie d'orla d'arcuacions i punts.

Les sèries amb sanefa d'arcuacions i punts, de trèvols, de la puntilla alcorenya i dels llambrequins simplificats connecten les produccions de la primera meitat del segle XVIII amb les de la segona meitat, de manera que van desapareixen les sèries característiques de les primeres dècades del Set-cents, amb decoracions plenes de color, reemplaçades per sèries on predomina el color blanc. La transició del grup de sèries de la primera meitat amb les de la segona deuria tenir lloc durant aproximadament del segon terç del segle XVIII, que és quan en el gremi es va imposar el motiu simplificat de la puntilla.

Les noves sèries que reemplaçen les més antigues mostren, com hem dit, una estètica completament diferent. Es tracta de peces molt més blanques, en el sentit que la decoració es concentra, sovint, dins d'un medalló central, deixant sense decorar bona part de la resta de la peça, mentre que en els plats i plates la sanefa es simplifica molt, fins al punt que només ocupa l'espai perimetral més pròxim a la vora. Aquesta simplificació decorativa s'ha considerat com la plasmació dels nous gustos arribats de França. Per això, les peces d'aquesta sèrie són conegudes amb el nom "d'influència francesa".

Una plata de la sèrie de sanefa de trèvols mostra una oreneta en vol descendent i un enreixat amb punts, decoració idèntica a la que apareix en no pocs plats i pots de la sèrie de "faixes o cintes", com es pot apreciar en els exemples que mostrem. Caldria modificar la cronologia de la sèrie de la sanefa a base d'arcuacions i punts inscrits, que sempre se l'ha considerat de mitjan o de la segona meitat del segle XVIII, ja que és anterior al que hom cregut.

Durant el darrer terç del segle XVIII i primer del XIX caldria situar les conegudes i molt abundants sèries de "l'arracada", "blondes", "creus i punts" i "la cirereta". Es tracta de peces blaves o, molt més rarament, pintades en morat-negrós. Aquestes decoracions s'han considerat com a sèries diferents, però hauríem de tractar-les només com a simples motius decoratius, més que no pas sèries diferents.

Voldríem destacar que existeixen algunes plates extraordinàries amb decoració en negatiu que no pertanyen a la sèrie de "tulipes", sinó que mostren flors que semblen crisantems.

Mentrestant, què va passar amb la producció policroma? La producció anomenada "segona policromia" –per diferenciar-la de la policromia de la primera meitat del segle XVII– arrenca al final del segle XVII i s'endinsa en el segle XVIII. La sèrie que la identifica ha rebut el nom de "la margarida". Cal recordar que l'any 1670 s'esmenta per primera vegada a l'inventari d'un mestre escudeller difunt, l'obra de pisa. El problema rau en saber què s'entenia aleshores per "obra de pisa". No estem dient, en absolut, que la cita del 1670 marqui l'inici d'una producció policroma, perquè se'n coneixen d'anteriors, sinó que es tracta de la primera referència a l'obra de pisa apareguda en un context referit a la producció d'obra escudellera. Els esments anteriors apareixen en documentació desvinculada dels mestres productors, per exemple, en inventaris de béns de particulars difunts. Hem tingut ocasió de poder buidar una bona colla d'inventaris de béns de mestres escudellers difunts i, malgrat que es coneix molta obra policroma del segle XVII, en ells no es fa cap esment a una altra obra que no sigui la daurada o la blava. Per contra, si que es parla d'obra de pisa en una tarifa de preus de 1655. Ja ens hi hem referit abans.

L'explicació que hi donem a tot plegat és que potser els primers esments a l'obra de pisa es referien a una nova producció, blava o també policroma, diferent de la producció tradicional anterior. Estaria feta a imitació o inspirada de la producció que arribava del nord d'Itàlia, en concret, de la Ligúria (Albisola, Savona). La característica essencial que definiria l'obra de pisa del segle XVII no seria tant el color, sinó la temàtica decorativa: unes decoracions innovadores, molt diferent d'allò que els escudellers barcelonins havien fet fins aleshores que consistia en dibuixos plans, sense perspectiva. L'arribada de la influència de Savona/Albisola deuria incentivar als obradors barcelonins a pintar plates i altres formes ceràmiques amb paisatges que mostren personatges que passegen, caçadors, llebres, edificis a la llunyania, muntanyes, petits poblets, ruïnes, etc. La majoria d'aquestes peces estaven pintades en dos tons de blau: un de més clar i un de més fosc, però òbviament també podien ser policromes. Sovint, a l'horitzó s'hi mostra el mar, amb vaixells que solquen les seves aigües i, al cel, grups d'ocells que volen. Aquest nou concepte de decoració, tan allunyat dels conills, aus, flors i escuts heràldics pintats en un mateix i únic pla seria, segurament, la novetat que permetria parlar d'una producció de "pisa" barcelonina diferent de les tradicionals produccions en blau, policromia o daurat, anteriors.

L'anàlisi a fons de l'estil artístic dels grans conjunts de rajola ha permès establir les característiques d'alguns dels principals productors de rajola decorada (i també de vaixel·la): la dels Gual, dels Lapuja i dels Reig. Segurament també, dels Estaper. D'altres productors de rajola decorada no n'hem pogut identificar les característiques estilístiques de la seva producció, cas dels Rocamador, Gibergues, Alzina o Ausic, per citar-ne només alguns.

La caracterització dels estils decoratius, basada en les grans obres de rajoleria, ha permès atribuir algunes plates, pots d'apotecari, gerres, etc, als mateixos tallers que van realitzar aquests conjunts.

Cal recordar que, malgrat que la majoria de les rajoles pintades del segle XVIII fetes a Barcelona són policromes, existeix una sèrie pintada únicament en blau: rajoles de mostra, d'oficis i fins i tot, alguns plafons de sants i arrambadors, amb evidents relacions amb la plateria blava de mitjan del segle XVII.

És molt interessant remarcar la força amb què va entrar la moda que va imposar la sèrie de "Banyoles". Es pot dir que va escombrar les sèries anteriors. Abunden de forma destacada els

plats de petit format, sobre un pam de diàmetre, mentre que s'hi troben a faltar les escudelles.

Aquesta producció policroma és cronològicament posterior a la decoració anomenada de "la cirereta".

Així, doncs, en aquest segon volum analitzarem la producció de pisa barcelonina elaborada des del final del segle XVII i fins al tercer quart del segle XVIII. Hem preferit estudiar la producció "de Banyoles" en el volum dedicat al segle XIX, si bé som conscients que la seva elaboració es deuria iniciar durant el Set-cents.

Interconnexions entre els motius decoratius de diferents sèries de pisa blava barcelonina de la primera meitat del segle XVIII

Fig.1: La Nativitat del Senyor
Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, 1693.
Cal Subirà (Osor).

10

L'ESTIL PICTÒRIC I LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS LAPUJA

10.1. LA NISSAGA DELS LAPUJA

El cognom Lapuja no és gaire freqüent a Catalunya. Actualment es focalitza a la zona de Sant Llorenç de la Muga, Sant Joan de les Abadesses i la Jonquera. També a l'altre costat del Pirineu (La Puye). No descartem, doncs, que fos originari de la zona pirinenca que pertany al vessant de l'estat francès. Van constituir una curta nissaga de mestres escudellers barcelonins, en actiu aproximadament des del 1673 al 1747. Estava integrada pel primer mestre escudeller conegut d'aquesta família, anomenat Pere Màrtir, el seu fill Miquel i el seu nét i Eloi, que en va ser el darrer.

Es coneix obra firmada i datada de Miquel Lapuja. Quant als altres membres, les atribucions són hipotètiques basades en l'estil i en algunes dades documentals que aporten una mica de llum al respecte.

Pere Màrtir Lapuja (1655-1716)

L'any 1640 tenim documentat, a Barcelona, el matrimoni entre un tal Josep Lapuja, d'ofici llancer, amb Victòria Magí, però desconeixem si tenen cap relació familiar amb els escudellers Lapuja¹. No ho hem pogut esbrinar.

Hem de suposar que Pere Màrtir Lapuja va néixer l'any 1655, segons ell mateix va assegurar quan se li va preguntar en qualitat de testimoni durant un procés judicial. L'any 1673, quan tindria uns 18 anys, es va casar amb Marianna Mates. El 1676 ja formava part de la confraria dels escudellers.

El 1690 fou establert en la meitat d'un obrador d'escudeller situat al carrer dels Escudellers. No sabem si amb anterioritat a

aquesta data ja disposava, o no, d'un obrador propi encara que fos en règim de lloguer o bé treballava per altri. Dels tretze anys transcorreguts entre la data del seu matrimoni fins que obtingué l'obrador del carrer dels Escudellers en tenim molt poca informació. Desconeixem el nom del seu mestre, i tampoc no hem trobat el seu examen de mestratge, quin any el va fer i on.

L'any 1715-1716 tenia l'obrador llogat a Josep Lacruz. A causa del setge de 1716, l'obrador necessitava de grans reformes. Pere Màrtir Lapuja va morir el dia 18 d'agost de 1716.

Miquel Lapuja i Mates (1673-1707)

Miquel Lapuja i Mates és un dels pocs mestres escudellers barcelonins coneguts en l'àmbit de la literatura sobre pisa catalana per haver estat l'autor de la decoració de rajola pintada que es conserva a la capella del mas Can Sobirà (Osor). Entre altres plafons (floreres i estacions d'un viacrucis), n'hi ha dos que estan gravats i datats "MIQVEL LAPVJA 1693", que informen del nom de l'autor i de la data d'execució del conjunt que encara es conserva *in situ* [TELESE, LLORENS, VOIGT 2013: 149-154, fitxa 63]. Aquests dos plafons no són els únics signats per Miquel Lapuja. Ràfols, en el seu *Diccionari biogràfic* diu que a la col·lecció del pintor Guivernau hi havia un frontal d'altar signat amb el nom "Miquel Lapuja" [RÀFOLS 1980] Hem pogut veure personalment aquest plafó i estem en disposició d'afirmar que moltes de les rajoles són fidels reproduccions pintades pel mateix Guivernau per completar les peces que faltaven. Això sí, són originals les rajoles de la filera inferior —on es pot llegir el nom de l'autor— i les rajoles amb el nom de la santa que hi és representada, Santa Susanna, entre altres.

L'any 1918 Josep Gudiol va detectar, en unes floreretes fetes de rajoles pintades del Museu Episcopal de Vic, una altra pos-

1. ACB. Esposalles, vol. 61.

sible obra de Miquel Lapuja, ja que eren molt semblants a les d'Osor. Per tant, hauria vist el viacrucis de 1693.

També esmenta un frontal d'altar signat per Miquel Lapuja, conservat al Museu Diocesà de Tarragona: "En el ja citat Museu Episcopal de Vic s'hi ha recollit un tros d'arrambador o revestiment de rajola vidriada, en el que s'hi repeteixen uns ampullosos gerros de flors que, si són en això iguals, varien en punt de constituir en sa part baixa una espècie de fris interromput per cada un dels gerros, fris que té sols l'alçària d'una rajola, en el que's veuen pintades en blau, al clar-obscur, series d'embarcacions, animals, països, genets i gent d'armes, dissenyades amb gran coneixement dels efectes. Encara que procedent d'una església, aquest decorat res té de religió, pertanyent sens dubte a finals del segle XVII. Amb ell pot relacionar-se un pali d'altar existent en el Museu Diocesà de Tarragona, dedicat als Sants Apòstols Pere i Andreu, que té la particularitat d'anar firmat, ja que la part baixa ostenta la llegenda *Miquel Lapuja me fecit. 1695*. Té 126 rajoles, formant amples franges i serrells, que en quadren les dues figures dels sants, que ressalten sobre camper, en el que es veu un paisatge amb mar, pel que navegaven quatre naus iguals del tot a les dels plafons de que acabem de parlar. També l'entonació general de la composició corrobora lo que diem a l'apuntar una relació que podria assenyalar identitat d'autor. El mateix museu tarragoní té encara, més o menys complets, dos altres palis, que és possible atribuir al segle XVII. L'un és dedicat als Sants Sebastià i Roc, i l'altre a la Mare de Déu del Roser. El primer, sobre tot, fa pensar amb el Lapuja" [GUDIOL, 1918: 419-420].

Així, doncs, les floreres de Vic procedirien d'una església.

En canvi, els plafons de Sant Sebastià i Sant Roc i el de la Mare de Déu del Roser no són atribuïbles als Lapuja, sinó a Llorenç Passoles. L'any 1924 Cèsar Martinell va insistir en les mateixes atribucions que havia fet anteriorment Gudiol, però sense aportar cap altra dada nova al respecte [MARTINELL, 1924: 45-46].

El 1949, Batllori i Llubià, seguint les opinions de Josep Gudiol i de Cèsar Martinell, afirmaren que: "Al Museu Diocesà de Tarragona existeix un palli dedicat als sants Apòstols Pere i Andreu, que té la particularitat d'anar signat; en la part baixa ostenta la llegenda <Miquel Lapuja me fecit, 1695>" [BATLLORI, LLUBIÀ, 1949: 139].

L'any 1991, Isidre Clopas es fa ressò, per primera vegada, de l'important conjunt de rajoles catalanes del Sobirà, a l'apartat dedicat als arrambadors. Afirma que aquest conjunt no havia estat citat mai abans per cap altre estudiós de la ceràmica catalana, si bé Josep Gudiol el deuria conèixer; sinó, no podria haver atribuir a Miquel Lapuja les floreres del Museu Episcopal de Vic, ja que no estan signades.

Segons Clopas, les rajoles de Can Sobirà varen ser fetes a Girona [CLOPAS, 1991: 47-48]. Aquesta afirmació es basa en una tradició oral que diu que les rajoles van ser portades fins al Sobirà en carretes des del port de Palamós, però això no s'ha pogut demostrar mai i, en cas que fos verídic, no demostren en absolut una autoria gironina, ciutat o no ens consta que mai s'hagués elaborat rajola pintada.

Miquel Lapuja i Mates (ell signa La Puya) va ser fill del mestre escudeller barceloní Pere Màrtir Lapuja i de Marianna Mates, i pare de l'escudeller Eloi Lapuja i Maseres.

Suposem que deuria néixer després del 1673, any del matrimoni dels seus pares. El conjunt de rajoles que encara hi ha a la capella del Sobirà (Osor) data del 1693 i, com s'ha dit abans, duu la seva firma. El deuria fer, doncs, quan tindria uns 19 anys,

com a molt, sinó abans.

El 1693 consta que Miquel Lapuja era propietari del mas La Sala, situat a Sant Pau de Segúries, i del mas La Ballia, a Sant Joan de les Abadesses. Un parent seu, Pere Lapuja, era llicenciat en gramàtica i vivia a Camprodon.

El dia 26 de setembre del 1696, essent un jove escudeller, va celebrar les esposalles amb Isabel Maseres, donzella. Tres dies més tard es signaren les capitulacions matrimonials amb Isabel, filla d'Eloi Maseres, daguer, i de Jerònima.

El 29 de març del 1699 va tenir lloc el bateig de Maria Anna Cecília Isabel, filla de Miquel Lapuja, escudeller, i d'Isabel. Foren els padrins Jaume Tei, carnisser, i Marianna Lapuja, muller de Pere Màrtir Lapuja, habitants a Barcelona.

El 27/09/1704 va tenir lloc el bateig de Joana Maria Francesca Damiana Antònia, filla de Miquel Lapuja, escudeller, i d'Isabel. Foren els padrins Joan de Queralt i Francesca de Rocabertí, muller de Francesc de Rocabertí, tots de Barcelona.

Sabem que l'any 1707 ja era difunt.

El 22/01/1719 es van signar les capitulacions matrimonials entre Francesc Constantí, negociant, fill de Ramon Constantí, també negociant, amb Marianna Constantí i Lapuja, filla de Miquel Lapuja, escudeller, i d'Isabel Gual, abans Lapuja, vídua de Francesc Gual, escudeller.

El 21/08/1729 tingueren lloc les esposalles entre Josep Tintorer, mestre de cases, i Francesca Lapuja, filla de Miquel Lapuja i d'Isabel (vídua de Francesc Gual).

El 18/07/1727, Isabel Gual es va establir en una casa i botiga al carrer dels Còdols i d'en Serra, on va fer construir un nou obrador.

Així, doncs, Miquel Lapuja i Mates va exercir com a escudeller entre, aproximadament, l'any 1693, que és la data dels plafons del Sobirà, i el 1706-1707, ja que el 1707 la seva vídua es va tornar a casar. El seu nom no s'esmenta a les reunions dels mestres de la confraria dels escudellers del finals del segle XVII, sinó que apareix en el llistat dels fadrins. En canvi, ja entrat el segle XVIII havia assolit la categoria de mestre, però no n'hem localitzat el document acreditatiu. Tampoc cap altre document que esmenti el seu forn o obrador. Mentre encara no era mestre, potser deuria treballar a l'obrador del seu pare, d'algun parent o d'un altre mestre escudeller. Potser el fet que morís tan prematurament fos la causa que no arribés a disposar d'un obrador propi documentat.

Amb aquestes dades biogràfiques, *a priori* tindria molt poques probabilitats de ser tingut com un dels mestres escudellers més destacats del segle XVII, si no fos perquè alguns plafons estan signats per ell. Certament, tota una sorpresa.

Cal destacar els personatges amb els quals va tenir alguna mena de relació familiar establerta gràcies als compromisos matrimonials: carnisser, mestres de cases, negociants i membres de la noblesa. Sembla, doncs, que tenia bons padrins.

La seva vídua Isabel va posseir un obrador situat al carrer del Vidre, però el tenia per herència del seu segon espòs, el també escudeller Francesc Gual, amb qui va estar casada entre 1707 i 1714, després d'enviudar de Miquel Lapuja. Per això hem dit que seria possible, doncs, que Miquel Lapuja hagués treballat a l'obrador del seu pare Pere Màrtir qui, des del 1690, sí que disposava d'un obrador en propietat al carrer dels Escudellers. Per tant, podia fer-ne ús també el seu fill ja que, recordem-ho, Miquel Lapuja encara no era mestre quan va pintar el conjunt del Sobirà.

El seu pare, Pere Màrtir Lapuja, va morir el 1716; és a dir, va sobreviure al fill uns 10 anys o, dit d'altra manera, Miquel Lapuja va morir quan només tenia uns 31 anys.

Si, com volem demostrar, Miquel Lapuja va ser un dels autors de les plates policromes de la sèrie anomenada “de la margarida”, la seva mort prematura potser podria explicar, al menys en part, el motiu pel qual es conserven tan pocs exemplars d'aquesta vistosa i preuada sèrie.

L'obra més primerenca que es pot atribuir a Miquel Lapuja és, doncs, el conjunt (o part d'ell) de la capella del Sobirà, que, com s'ha dit, està datat del 1693 (fig. 5). Doncs bé, una de les primeres qüestions a resoldre és el perquè se li va encarregar precisament a ell la decoració d'aquesta capella.

El Sobirà està situat enmig de la muntanya, entre Santa Coloma de Farners i Sant Hilari Sacalm. Encara avui en dia és difícil accedir-hi, a través d'una pista forestal d'uns 20 km, si es ve des de la part de Santa Coloma. Des de Sant Hilari el camí és una mica més curt. Seguint les rutes terrestres, la distància a Barcelona és de més de 100 km. Així, doncs, com es degué formalitzar l'encàrrec de les rajoles? És difícil donar una resposta. El més lògic seria pensar en els contactes familiars, d'amistat o les coneixences personals dels Lapuja amb els habitants de les comarques del nord de Girona, de manera que l'obrador del seu pare a Barcelona deuria ser conegut. Miquel Lapuja era encara massa jove, el 1693, per poder tenir una “cartera de clients” pròpia.

Miquel Lapuja va tenir un fill mascle: Lluís o Lluís Eloi que, amb tan sols 10 anys, fou passat a mestre escudeller per la mort prematura del seu pare, el 1707. La vídua, Isabel Maseres, es va fer càrrec de l'obrador, que estava situat al carrer del Vi-

dre. Aquell mateix anys es va casar amb l'escudeller Francesc Gual, que va morir uns anys després, el 1714. Aleshores, Isabel va llogar l'obrador al seu fill Eloi. El 1727 l'obrador va tancar degut a què tot aquell indret de la ciutat va ser venut per edificar-hi el nou convent dels caputxins. Isabel es va traslladar al carrer de Còdols, on va obrir un nou obrador. L'any 1732 va morir Lluís Miquel, de manera que l'obrador va passar a mans d'Eloi Lapuja fins al 1747, any en què el va vendre a l'escudeller Josep Ausic.

10.2. LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS LAPUJA

EL CONJUNT DEL SOBIRÀ (SANTA CREU D'HORTA, OSOR)

Per la seva importància, en tractar-se d'un conjunt monumental conservat *in situ* i pel fet d'estar signat i datat, aquesta capella serveix com a punt de referència per poder conèixer a fons l'estil pictòric de Miquel Lapuja.

Cal recordar, en primer lloc, que, amb les dades biogràfiques que tenim, quan va pintar aquestes rajoles encara no disposava d'obrador propi. És possible que en la decoració de les rajoles intervingués més d'una mà: la seva i la d'un altre o altres personatges que, possiblement, també estarien treballant en aquest taller, com per exemple, el seu pare Pere Màrtir. És important fer aquest aclariment perquè si trossegem el conjunt, les úniques parts que estan firmades són els plafons de la Nativitat i de l'Adoració dels Mags. De la resta –les floreres, les dotze estacions del viacrucis, les rajoles de mostra i el petit plafó de la Mare de Déu dels Àngels, que està posat en un lloc que no es correspon amb l'original– suposem que també varen ser obra seva.

Fig.2: La Mare de Déu dels Àngels, Sant Antoni de Pàdua i Sant Francesc d'Assís
Atribuït a Miquel Lapuja i Mates.

Barcelona, 1693.

Capella de Sant Bernat de Claravall (El Sobirà). Santa Creu d'Horta (Osor).

A l'interior de la capella, les parets laterals estan revestides amb murals de rajoles que representen la Nativitat i l'Adoració dels Mags, ambdós datats i firmats, a més de 12 plafons amb les estacions del viacrucis, quatre plafons de 25 rajoles amb l'escut de la família Sobirà, el frontal de la sagristia així com diverses floreres, rajoles amb escenes de cacera, vaixells i rajola de mostra. En total, en aquesta capella hi ha col·locades a les parets 1.347,5 rajoles policromes, segons el següent detall:

- Plafó de la Nativitat, format per 99 rajoles policromes (fig. 1).
- Plafó de l'Adoració dels Reis, format per 99 rajoles policromes (fig. 4).
- Plafó de la Mare de Déu dels Àngels (28 rajoles disposades en 7 columnes i 4 fileres) (fig. 2).
- Dotze plafons d'un viacrucis. Cada estació està formada per 16 rajoles policromes (fig. 6).
- Plafons amb floreres i escenes de vaixells i de cacera.
- Rajoles de mostra.

Després d'una nova inspecció ocular a la capella podem concloure el següent: els plafons de la Nativitat i de l'Adoració estan datats i signats. Una de les signatures està pintada amb lletres majúscules; l'altra està gravada amb un punxó que ressegueix les lletres (fig. 3).

En aquests dos plafons, així com a les estacions del viacrucis, es poden observar diferents defectes d'elaboració:

- Rajoles que presenten forats ocasionats per la sortida dels gasos originats durant la cocció, per la combustió de la matèria orgànica que contenia la pasta.
- El color groc es mostra esvaït i ha desaparegut en diversos llocs, cosa que origina zones blanquinoses, que haurien de ser grogues.
- Hi ha hagut problemes amb el color ocraci-ataronjat, ja que en algunes parts està esvaït.

Aquests defectes contrasten amb el perfecte acabat de les rajoles de mostra situades al voltant de les estacions del viacrucis. Ens preguntem si és perquè foren obrades en un altre taller o perquè foren pintades per una mà més experta. També ens preguntem si seria possible que Miquel Lapuja pintés només les parts figurades, i no pas les rajoles de mostra. Una altra pregunta que ens fem és per què és el fill Miquel qui signa els plafons, i no pas el seu pare Pere Màrtir, que era el propietari del taller. És possible que el pare no dominés el dibuix artístic i el seu fill, en canvi, sí.

Pel que fa a les dotze estacions del viacrucis, sembla ser que fins al segle XVI els viacrucis només estaven formats per dotze estacions, en lloc de les catorze que apareixen el segle XVIII, essent la darrera la que mostra la mort de Jesús a la creu. Preci-

Fig.4: L'Adoració dels Reis
Barcelona, 1693.
Capella de sant Bernat de Claravall. Mas El Sobirà (Osor).

sament la devoció pel viacrucis va ser divulgada pels pares franciscans (a la sagristia hi ha un plafonet amb sant Francesc i sant Antoni de Pàdua que acompanya la Mare de Déu dels Àngels).

A la capella del Sobirà es pot comprovar que les estacions 8, 9, 10, 11 i 12 del viacrucis, en algun moment indeterminat, però que hauríem de situar a mitjan segle XVIII, foren arrencades del lloc original i es van tornar a col·locar després incorrectament, ja que hi ha rajoles canviades de lloc. Segons el nostre parer, fou aleshores quan es va obrir la porta lateral que comunica la capella amb la petita sagristia, i aquesta amb el menjador de la casa. En aquesta sagristia hi ha un altre plafó amb una crucifixió, que és més tardà, i també la part central del frontal de l'altar original. Les estacions afectades van ser les darreres, és a dir, les que estaven en el lloc on es va fer l'obertura. Al menjador de la masia hi ha una petita làpida datada de mitjan segle XVIII que commemora la reforma efectuada en aquell espai de la casa contigu

Fig.3: Detall de la signatura de Miquel Lapuja

Fig.5: Detall de la data "1693"

Fig.6: Les estacions del viacrucis
Barcelona, 1693.
Capella de sant Bernat de Claravall. Mas El Sobirà (Osor).

Fig.7: Quatre detalls dels plafons, on s'observa l'estil del jove Miquel Lapuja.
Barcelona, 1693.
Capella de sant Bernat de Claravall. Mas El Sobirà (Osor).

Fig.8: Detalls dels plafons, on s'observa l'estil del jove Miquel Lapuja. Barcelona, 1693. Capella de sant Bernat de Claravall. Mas El Sobirà (Osor).

Fig.9: A l'esquerra, detall d'una escena que es representa entre dues de les floreres de cal Puig (Osor). A la dreta, gravat titulat "La caça de l'estruç", d'Antoni Tempesta.

a la capella. Les estacions núm. 10 i 11, que ocupaven l'espai necessari per passar d'un lloc a l'altre, es van posar als brancals de la nova obertura, aprofitant el gruix de la paret.

Quant al petit plafó que hi ha a la part superior de la sagristia, creiem que tampoc està al lloc original, sinó que correspondria a la part central del frontal d'altar que hi hauria a la capella, fins a mitjan del segle XVIII, quan es va fer el nou altar barroc. En aquest plafó es pot veure la Mare de Déu dels Àngels envoltada d'angelets músics, amb sant Francesc i sant Antoni de Pàdua, un a cada costat, és a dir, els dos sants franciscans pels quals hi havia més devoció.

Per concloure la descripció d'aquest conjunt, que ha estat la guia per identificar la producció de Miquel Lapuja, cal insistir en el fet que es tracta d'una obra seva primerenca, en la qual potser també hi va intervenir algun altre escudeller –el seu pare– que tal vegada va fer les rajoles de mostra. Malgrat ser una obra de joventut, mostra alguns trets característics seus, com són les petites composicions amb motius de vaixells i de caceres pintats en diferents tons de blau que ocupen els plans

secundaris, per intentar donar una sensació de profunditat. El repertori de naus i de figures a peu o a cavall és molt semblant al que apareix a les rajoles anomenades "d'oficis", així com també en peces de vaixel·la de les sèries anomenades "de la margarida", "d'influència de Savona", "de transició" i "de fai-xes o cintes". El jove Lapuja es mostra com a millor dibuixant de petites figures que no pas de grans composicions, com es pot veure en la manera de pintar les cares i les mans dels personatges dels plafons de la Nativitat i de l'Adoració dels Mags. Per contra, les figures eqüestres, els cérvols i les aus són d'una gran qualitat, suposant, és clar, que les hagués pintat ell mateix.

En aquesta pàgina hi hem col·locat diversos detalls de la decoració existent entre les floreres de cal Puig (Osor), obra signada per Miquel Lapuja i datada de 1693, quan només tindria uns 20 anys, com a molt. Com es pot comprovar, els detalls d'escenes cinegètiques estan inspirats en gravats d'Antonio Tempesta, molt evident en el cas particular de la "Caça de l'estruç".

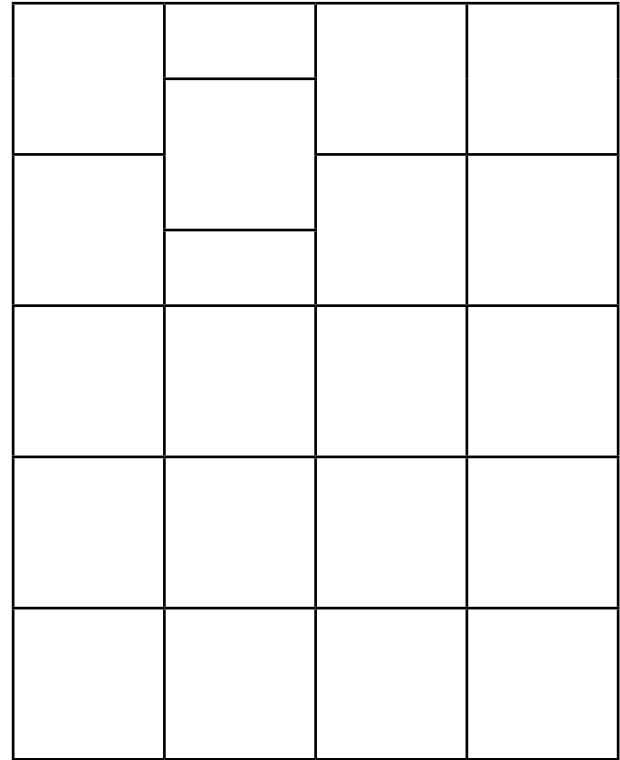

Fig.10: Plafó amb la imatge d'un dels miracles de sant Isidre
Atribuit a Miquel Lapuja (vers 1693-1707).
Vinsseum (Vilafranca del Penedès).

PLAFÓ DE SANT ISIDRE

Composició formada per 20 rajoles distribuïdes en quatre columnes i 5 fileres. S'ha aplicat la solució de les mitges rajoles per tal d'evitar partir la cara de sant Isidre entre dues rajoles diferents.

L'hem atribuït al taller de Miquel Lapuja, amb dubtes, pels la gamma de colors usats en la decoració, particularment els tons ocracis (vermellosos i groguencs) i el castany, combinats amb els blaus. També per la forma i mida dels ocells que volen, idèntiques a la dels ocells del frontal procedent d'Altafulla.

Per contra, i això ens fa dubtar de l'atribució, la manera de dibuixar els rostres dels personatges recorda més l'estil atribuït als Gual. Recordem que els Lapuja i els Gual es varen emparentar. Isabel Maseres (casada amb Miquel Lapuja) es va casar, a la mort del seu espòs, amb Josep Gual.

La font d'inspiració del quadre de rajoles podria haver estat un gravat fet a partir de la pintura a l'oli de Jiusepe Leonardo Chabacier, deixeble de Velázquez, que es conserva al Museo Goya (Saragossa).

És de destacar el fet que la figura de sant Isidre com a patró de la pagesia va arribar en un temps gairebé rècord, ja que va ser canonitzat l'any 1620 i, a Catalunya, ja existeix plafons amb els seus miracles només unes dècades més tard (plafons de sant Antolí, Cervera).

Fig.11: Sant Isidre (Museo Goya)
Jusepe Leonardo Chabacier.
Cronologia: ver 1625-1630.
Oli sobre tela.

Fig.12: *L'Anunciació a Maria*

Barcelona, 1679.

Atribuït a Pere Màrtir Lapuja (?)

El Conventet (Barcelona).

Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt, 2012.

PLAFÓ DE L'ANUNCIACIÓ

Composició formada per 10 columnes i 7,5 fileres. Mostra l'escena de l'anunciació de l'àngel a Maria i la salutació angèlica "Ave Maria madre de Dios. Sola soys bos sin pecado concebida 1679".

Per la data del plafó (1679) és impossible que fos obra de Miquel Lapuja, ja que va néixer el 1674, però en canvi l'estil de la pintura mostra moltes analogies amb el de Miquel Lapuja.

El pare de Miquel Lapuja, anomenat Pere Màrtir, ja estava en actiu l'any 1673, però no coneixem el seu estil pictòric, ni tan sols podem assegurar que elaborés rajola pintada. Per què, doncs, la hipotètica atribució a Pere Màrtir Lapuja? Bàsicament perquè la gamma dels colors del plafó és la mateixa que podem apreciar als plafons de la Nativitat i de l'Adoració dels Reis que hi ha a la capella de sant Bernat de Claravall, al Sobirà (Osor), obra firmada pel seu fill Miquel Lapuja i datada de 1693.

En ambdues obres observem certes dificultats per a obtenir la gamma de colors ocracis i vermellorsos, com es pot apreciar a notablement en el vestit de l'àngel i en el cortinatge del fons. També observem aquesta mateix problema als plafons de el

Sobirà, particularment en el vestit dels franciscans del plafonet que hi ha actualment a la rectoria.

La sanefa perimetral de tanca recorda molt un model identificat en els plafons de les estacions del viacrucis de l'hospital de la santa Creu, que hem atribuït al seu nét Eloi Lapuja.

Hi ha dues característiques que també relacionen aquest plafó amb la manera de fer de Miquel Lapuja i que deuria heretat del seu pare. Ens referim a la manera de dibuixar els núvols. Els podem comparar amb els de l'esmentat plafonet de la rectoria del Sobirà. Així mateix, la manera de representar l'interior on es desenvolupa l'escena. En aquest cas, una estança pavimentada amb un enrajolat de cartabó verd i blanc. Aquesta és una de les solucions preferides per Miquel Lapuja, i la podem apreciar en diversos frontals que li he atribuït, inclòs el que mostra santa Susanna i que du la seva firma i data "1690".

LES FLORERES DE PEDRALBES I DEL MUSEU EPISCOPAL DE VIC

L'arxiu Mas posseïx dues fotos molt interessants que illustren l'aprofitament de les rajoles pintades quan, per les causes que fossin, una vegada amortitzades s'arrencaven de l'emplaçament original per a reutilitzar-les. Una de les fotos (fig. 15), mostra part de la cuina del monestir de Pedralbes. Com es pot apreciar clarament, la paret estava revestida amb diversos models de rajoles pintades. A la part superior (1) hi podem observar un model clarament renaixentista internacional: el del rombe inscrit dins d'un rectangle. Es pot datar de la transició del segle XVI al XVII. A la part dreta s'hi aprecien quatre columnes de rajoles amb el motiu anomenat "del clavell" (2), que ja és del segle XVIII. A la part central de la fotografia (3) es veuen les restes d'almenys unes 20 floreres. Aquesta quantitat de floreres suggereix que, potser, originàriament haurien format part de la decoració que acompanyava les 14 estacions d'un viacrucis, com el cas de cal Sobirà. També hi ha rajoles que mostren una sanefa de tipus talaverà, feta a base de baules d'una cadena (4). No tenim cap dubte que en algun lloc del monestir hi va haver una capella decorada amb rajoles pintades. No sabem quins motius decoratius principals hi hauria a les parets, però sí que a la part superior dels armaris hi haurien floreres del mateix tipus que les de la capella de Cal Sobirà (Osor). Una vegada van deixar de fer la funció per la qual foren elaborades es van arrencar i posar a les parets dels armaris de la cuina que utilitzava la comunitat de monges del monestir, on encara hi són (fig. 11), (fig. 14).

Al Museu Episcopal de Vic en conserva un fragment d'un gran plafó del qual es poden veure dues floreres senceres i les bases d'altres quatre floreres més, amb escenes terrestres (genets a cavall i personatges dempeus), i marines (vaixells), situats entre elles (fig. 12). Aquesta vistosa peça del museu vigatà recorda molt la decoració parietal de l'interior de la capella del Sobirà. Per això, Josep Gudiol ja va afirmar, gairebé a l'inici del segle XX, que l'autor d'aquest plafó va ser Miquel Lapuja. Segons Joan Santanach, possiblement procedeix de la capella del mas Saleta, a sant Hilari Sacalm [SANTANACH, 2004: 37, fig. 92]. La forma i disposició de les flors, la policromia, la decoració de les floreres (amb el detall de les petites margarides al peu), les escenes pintades en blau que es desenvolupen a cada costat de la part baixa, etc, indiquen que l'autor de la rajoleria del Sobirà i la del plafó del Museu de Vic va ser, sens dubte, el mateix.

Fig.13: *Florera*
Atribuïda a Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, vers 1693-1707.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.14: *Detall de les floreres de Pedralbes desmuntades i reaprofitades en els prestatges de la cuina de monestir*

Fig.15: *Florera*
Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.

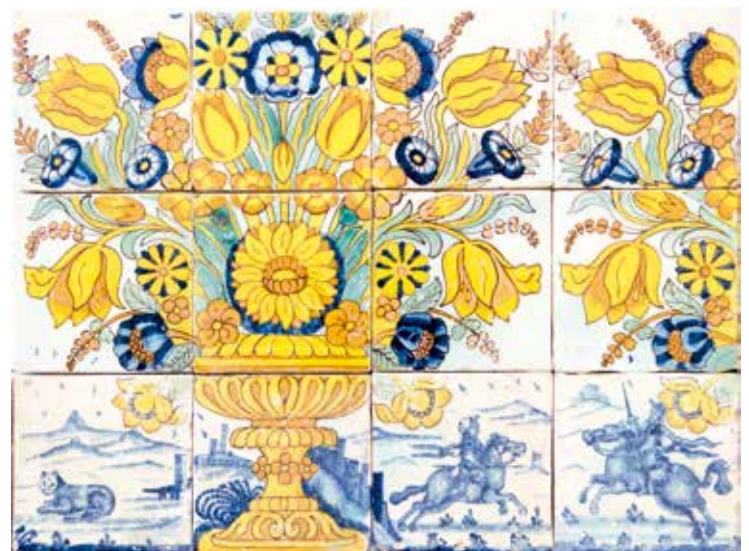

Fig.16: *Florera*
Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.17: *Recomposició d'una de les floreres desmuntades*

Fig.18: *Foto de l'interior d'un dels armaris de la cuina, amb les rajoles reprofitades*

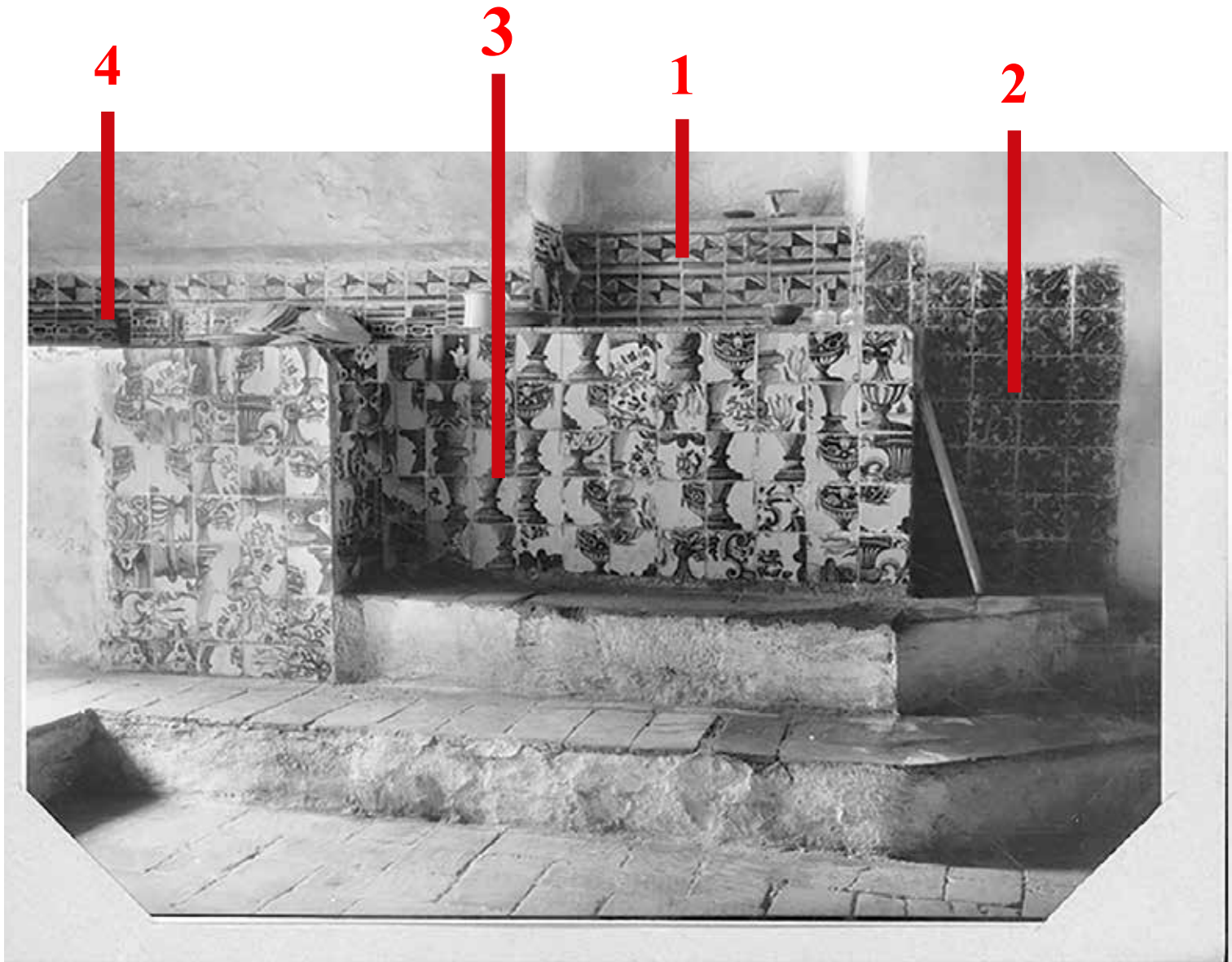

Fig.19: *Antiga fotografia del refectori del monestir de Pedralbes (any 1931)*
Foto © Institut Amatller d'Art Hispànic (Barcelona), clixè Gudiol CB-3365.
A-773.

Fig.20: *Frontal d'altar amb Sant Celdoni i Sant Armenter*
 Barcelona, vers 1700.
 Atribuït al taller de Miquel Lapuja.
 Museu d'Història de Sabadell, núm. ref.: 768. Procedència: església de Cellers.

FRONTAL D'ALTAR DE SANT CELDONI I SANT ARMENTER

Format per 33 rajoles quadrades policromes de 14x14 cm c/u. Mostra les imatges de sant Celdoni i sant Armenter, sants i màrtirs d'època romana (fig. 16).

El plafó està molt deteriorat. Després de la Guerra Civil es va fer una recomposició amb les rajoles conservades, i la resta es va refer amb ciment. Aquesta recomposició ha donat lloc a un plafó rectangular format per 9 columnes i 5 fileres. L'escena central es desenvolupa dins d'una el·lipse apaïxada. A l'interior hi veiem, a l'esquerra, sant Celdoni, dempeus, vestit a la romana, amb un llibre a la mà dreta i la palma del màrtir a l'esquerra. D'aquesta figura només se'n conserva la meitat superior. Mostra un barret d'ala ampla i plomes, més propi del segle XVII que no pas d'època romana. A la part superior del plafó, entre els dos sants, s'hi poden llegir les inscripcions «Sant Saldoni» i «Sant Armenter». De sant Armenter, a la dreta, també se'n conserva només la meitat superior, però sense el cap. Pel que en queda de la figura original, sembla que anava vestit de manera molt semblant a l'altre sant. Al fons, un paisatge amb edificacions i muntanyes pintades en dos tons de blau. Encercla aquesta composició central una sanefa perimetral a base de retalls i ovals. Als laterals s'hi poden veure algunes rajoles de mostra que formen uns motius florals cruciformes, en dos tons de blau, groc i ataronjat, a manera de tapís. A la filera superior es mostra la típica decoració inspirada en un motiu tèxtil que és present en molts altres frontals d'altars. Molt probablement, la filera inferior de rajoles estigui mal col·locada, ja que sembla que hauria d'anar a la part superior. Per altra part, unes quantes rajoles estan mal posades.

Segons la llegenda, les despulles dels màrtirs foren portades a Cellers, un poblet de la vall de Forest, a l'antic terme de Llanera de Solsonès, procedents d'un monestir d'Aragó, per enterrar-les en un lloc segur, lluny del perill musulmà i aixecar-hi una església. Segles després deuria patir alguns desperfectes durant la Guerra dels Segadors. Part de la paret del frontispici és de carreus molt treballats provinents d'una restauració que data del 1700, segons està inscrit en una pedra de la girola central i en els ferros forjats de la porta².

Fig.21: *Gravat del segle XVIII amb les imatges de sant Celdoni i sant Armenter*

És interessant tenir en compte la data de la restauració de la capella, l'any 1700, ja que concorda perfectament amb l'estil dels plafons de rajola barcelonins que es feien aleshores, i corrobora la datació proposada. En aquella època, l'obrador de Miquel Lapuja estava en actiu.

2. https://ca.wikipedia.org/wiki/Sant_Celdoni_i_Sant_Ermenter_de_Cellers. [Consulta: 24.03.2016].

Fig.22: *Sant Antoni de Pàdua amb el Nen.* Atribuït a Miquel Lapuja (vers 1693-1707).
Procedeix de la Casa d'Ortafà (Perpinyà). Actualment, a la catedral de Narbona.
Museu de Narbona, núm. inv. 148).
Bibliografia: VANITÉS DE FAÏENCE, pl. 22 i pàg. 154].

PLAFÓ DE SANT ANTONI DE PÀDUA

Composició formada per 25 rajoles distribuïdes en cinc columnes i cinc fileres, incloses les rajoles de mostra.

Mostra la imatge de sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús en braços. Està situat entre unes edificacions blaves que li queden a cada costat. A la seva dreta s'hi pot veure la figura d'un ocell que vola. Al voltant del medalló es mostren 16 rajoles decorades amb composicions vegetals simètriques disposades en diagonal a les quatre cantonades. Estan formades per parells de volutes contraposades, en groc i ataronjat, que neixen d'un oval verd blavós, així com unes palmetes heptapètales, en dos tons de blau, situades en els punts cardinals i també als quatre angles, model no recollit en la tipologia de Salvador Miquel.

Correspon a un dels plafons procedents de la casa d'Ortafà (Perpinyà).

Per l'estil del dibuix sembla que correspon a l'etapa inicial de la producció de Miquel Lapuja.

Hem ampliat un detall de la decoració vegetal present als quatre costats del medalló central per poder-lo comparar amb la forma d'una de les nanses de la florera. Són idèntiques.

Fig.23: Frontal d'altar amb la imatge de Santa Susanna (91 x 154 cm).
Miquel Lapuja, 1690.
Antiga col.lecció Guivernau.

FRONTAL DE SANTA SUSANNA

Conjunt format per 71 rajoles i mitja, quadrades, policromes, de 14x14 cm c/u, distribuïdes en 11 columnes i 6,5 fileres. Procedència desconeguda.

Es tracta d'un plafó molt restaurat, ja que només són originals les rajoles que formen el cos de la santa -excepte el cap-, el pedestal on hi ha la firma de l'autor i una part de les floreres. La resta és obra de Josep Maria Guivernau realitzada el segle XX seguint models de Miquel Lapuja. Mostra la imatge de santa Susanna entre dues floreres. La santa, dempeus, està al damunt d'un petit pedestal en el qual s'hi pot llegir la inscripció següent: "S^A Susanna.1690" i, quasi imperceptible: "Miquel La Puya, me fecit" (fig. 18).

La composició s'emmarca dins d'un rectangle central envoltat per una sanefa inspirada en brodats. Dins del rectangle s'hi mostra la santa i màrtir. A la mà esquerra duu la palma del martiri i, a la dreta, una daga.

Els peus de les floreres mostren una petita floreta de quatre pètals que caracteritza altres floreres del mateix autor inspirades en models metàl·lics.

Les flors que surten del seu interior són les que dibuixava Miquel Lapuja en les seves composicions florals.

El paviment està format per rajoles de cartabó blanques i

verdes. Al fons no hi cap paisatges; només pinzellades blaves.

Quant a santa Susanna, se'n coneix molt poc de la vida. La tradició posterior diu que havia nascut vers el 280 dC i que era filla del futur sant Gabí de Roma, germà del papa Gai I. Segons la passió, era parent de l'emperador Dioclecià. Va ésser educada en el cristianisme per uns parents, ja que el seu pare, en quedar-se vidu, es va fer sacerdot. L'emperador volia que es casés amb el seu fill, però ella el refusà, ja que havia consagrat la seva virginitat a Déu. Fou condemnada a mort i decapitada a la seva mateixa casa l'any 295 dC³.

Degut a què Miquel Lapuja només tenia uns 16 anys quan el va pintar, suposem que va estar fet al taller del seu pare, Pere Màrtir Lapuja, que va disposar d'un obrador propi el mateix any 1690 gràcies a un per establiment emfitèutic fet per l'escudeller Andreu Targaró.

3. https://ca.wikipedia.org/wiki/Susanna_de_Roma. [Consulta: 19.03.2017].

Fig.24: Frontal d'altar amb la Mare de Déu del Roser (98x182 cm.)
Barcelona, vers 1693 - 1707.
Atribuït a l'obrador de Miquel Lapuja.
Procedeix de l'antic hospital de Sant Jaume, d'Arenys de Mar. Està al pati de
l'oficina d'atenció ciutadana (Arenys de Mar).

FRONTAL DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Conjunt format per 91 rajoles, quadrades policromes, de 14 x 14 cm c/u, distribuïdes en 13 columnes i 7 fileres (fig. 19).

Mostra la representació de la Mare de Déu del Roser amb el Nen als braços, envoltada per les denes del rosari, entre dues grans floreres del model atribuït a Miquel Lapuja, idèntiques a aquestes, del Sobirà). El paviment està format per rajoles de cartabó verd i blanc.

Es conserven les rajoles dels laterals així com també les del fris superior, tot en molt bon estat de conservació.

Existeix un article publicat sobre aquest frontal i altres peces del Museu d'Arenys de Mar [DE LA FUENTE, 2019].

Fig.25: Frontal d'altar amb sant Pere i sant Andreu (117 x 192 cm.)
Barcelona, 1695.

Miquel Lapuja

Museu Diocesà de Tarragona, núm. ref.: Procedència: església d'Altafulla

EL FRONTAL DE SANT PERE I SANT ANDREU

Conjunt format per 112 rajoles, de 14 x 14 cm, i catorze rajoles, de 7 x 14 cm, destinades a formar el sòcol, distribuïdes en 14 columnes i 8,5 fileres. Mostra les imatges de sant Pere i sant Andreu. Està signat i datat: “Miquel Lapuya, me fecit 1695” (fig. 20). Ha estat estudiat per Carina Huguet i Valls. Huguet descriu la composició d'aquesta manera:

“Representa els sants apòstols Pere i Andreu, emmarcats als laterals i a la part superior per tres nivells de sanefes; a la part inferior tanca la composició una ratlla groga. El primer nivell de sanefes envolta l'escena amb una mena de serrells verds i grocs. Serrells que en la seva disposició horitzontal ocupen la totalitat d'una rajola, i són decorats amb unes fulles estilitzades i coronats per dues sanefes presentant motius geomètrics bicolors: a diferència dels verticals, que només ocupen mitja rajola, sense decoració vegetal, i apareixen envoltats per una línia groga. La segona sanefa és la que presenta el treball més acurat. Molt ornamental, construeix un motiu decoratiu vegetal, que es va desenvolupant des del centre mateix de la composició, mitjançant unes fulles entrecruades que interrelacionen les diferents rajoles. La tercera sanefa, i més exterior, presenta la repetició d'un mateix motiu: mitja el'ipse reticulada amb línies ocràcies i blaves, envoltades per petites circumferències en forma de diminutes fulles, com si es tractés d'una flor, acabades a la seva base per una línia groga a manera de marc. Pel que fa a l'escena central, trobem representat, a la banda esquerra, sant Pere, barbut, nibat i descalç, amb túnica blava i mantell groc, mantenint com a atributs, a la seva mà esquerra, les claus, i un llibre a la dreta. Al cantó oposat, sant Andreu, representat de la mateixa manera que Pere, però acompanyat d'altres atributs. Amb la mà dreta agafa dos peixos” [HUGUET, 1993: 43-51].

L'escena es desenvolupa a l'aire lliure. Del sòl broten plantes d'intens color verd que presenten fulles punxegudes i tiges rogenques acabades amb una flor de quatre o cinc pètals de

color groc. També es veuen plantes formades per quatre fulles i una tija amb pètals de color vermellós. Entre ambdues figures es mostra un monticle amb sis palmes: tres vers la dreta i tres vers l'esquerra, que és el símbol de la vila d'Altafulla. A la llunyania s'hi veuen les siluetes de quatre naus de tres pals, del cantó de babord, vers l'esquerra, i un cel ple de núvols recargolats, d'un intens color blau.

Com és característic de Miquel Lapuja, les figures principals es representen policromes, mentre que les secundàries només ho són en blau, de manera que es reforça la sensació de relleu.

El dos frontals estan signats pel mateix autor, però la manera de representar el cel és molt diferent en aquest plafó respecte de l'anterior. També ho són els grups d'ocells que volen.

Fig.26: *Sant Josep amb el Nen als braços, entre dues floreres* (96 x 164 cm).
 Barcelona, vers 1693-1707.
 Atribuït al taller de Miquel Lapuja.
 Museu del Cau Ferrat (Sitges), núm. ref.: 30.563. Procedència desconeguda.

EL FRONTAL DE SANT JOSEP AMB EL NEN JESÚS

Conjunt format per 84 rajoles quadrades, policromes, distribuïdes en 12 columnes i 7 fileres. Mostra la imatge de Sant Josep amb el Nen als braços, entre dues grans floreres. La composició s'emmarca dins d'un rectangle central envoltat per una sanefa inspirada en brodats. Dins del rectangle es mostra Sant Josep, de cos sencer, que ocupa l'espai central. Segons l'espectador, està vist frontalment però mira lleugerament vers la dreta. Amb les dues mans sosté Jesús, que està estirat. A ambdós costats de les figures apareixen dues grans floreres curulles de vistoses flors. Les floreres estan molt elaborades, amb tota mena de decoracions que indiquen que el model que va servir d'inspiració seria possiblement el de les peces metàl·liques repussades. Duen dues nanses laterals i un peu alt (fig. 21).

L'escena té lloc en un espai tancat, ja que el sòl està pavimentat amb rajoles de cartabó verd.

Tal com succeeix amb el plafó de Sant Pere i Sant Andreu, l'escena central està emmarcada als laterals i a la part superior, per tres nivells de sanefes; a la part inferior tanca la composició una ratlla groga. El primer nivell de sanefes envolta l'escena amb una mena de serrells verds i grocs. Serrells que en la seva disposició horitzontal ocupen la totalitat d'una rajola, i són decorats amb unes fulles estilitzades i coronats per dues sanefes que presenten motius geomètrics bicolors. En canvi, els verticals només ocupen mitja rajola, sense decoració vegetal, i apareixen envoltats per una línia groga. La segona sanefa és la que mostra el treball més acurat. Molt ornamental, construeix un motiu decoratiu vegetal, que es va desenvolupant des del centre mateix de la composició, mitjançant unes fulles entre-

creuades que interrelacionen les diferents rajoles. La tercera sanefa, la més exterior, presenta la repetició d'un mateix motiu: mitja el·lipse reticulada amb línies ocràcies i blaves, envoltades per petites circumferències que semblen diminutes fulles, com si es tractés d'una flor amb la base acabada per una línia groga a manera de marc.

Des de la inauguració del Cau Ferrat, el plafó ha estat mostrat al públic de manera incorrecta, ja que les fileres de la part inferior havien d'anar a la part superior i, a més, posar-les en l'ordre adequat, de manera que la floreta que anava al centre ocupés el lloc correcte. Aprofitant les obres de restauració del museu s'han col·locat bé totes aquestes peces i s'ha tornat a restaurat tot el conjunt, de manera que ara torna a tenir l'aspecte original. El resultat és un frontal d'altar molt semblant a altres del mateix autor, és a dir, una escenografia teatral que es desenvolupa dins d'un marc rectangular i una decoració floral exuberant que l'envolta i li dona relleu.

Les floreres i les flors que surten del seu interior són les característiques de Miquel Lapuja. El paviment està format per rajoles de cartabó blanques i verdes.

El conjunt final recorda el frontal de Santa Susanna, de l'antiga col·lecció Guivernau, datat de 1690.

Fig.27: Fontal d'altar de sant Isidre (94 x 148,5 cm.)

Barcelona, vers 1693-1707.

Miquel Lapuja i Mates.

Museu Vicenç Ros (Martorell). Procedència: Església de santa Susanna (sant Pere de Vilamajor, el Vallès Oriental).

EL FRONTAL DEL MIRACLE DE SANT ISIDRE

Conjunt format per 77 rajoles quadrades, policromes, de 13,5 x 13,5 cm cada una, distribuïdes en onze columnes per set fileres. Una antiga fotografia en blanc i negre, l'autor de la qual fou Josep Antoni Bertra, el 1932), que pertany al fons del CEC, indica el lloc de procedència de l'esmentat frontal. Identificador: AFCEC EMC_X_0693. El plafó representa la imatge de sant Isidre Llauredor en el moment de fer un dels miracles. Està signat "MIQUEL LAPUJA, ME FECIT" (fig. 22 i 23).

L'acció té un marcat component teatral. A l'escenari sant Isidre dempeus que, amb el seu gaiato, fa un miracle i aconsegueix que brolli aigua de terra. A l'esquerra de l'espectador, el cavaller Vera, propietari de les terres que treballava el sant madrileny, observa bocabadat, genoll dret a terra, el prodigi realitzat. Al seu darrere es veu part del seu cavall guarnit amb una rica sella de muntar, que també sembla contemplar el que passa. En un segon terme es desenvolupa una altra escena: un àngel condueix l'arada i llaura els camps fent la feina que hauria de fer Isidre, però que no fa perquè es dedica a l'oració. També hi ha un paisatge meitat terrestre, meitat marí: un grup de cases entre les que destaca un edifici que podria ser una església o santuari, i diversos arbres. A la part esquerra, unes muntanyes amb cases al damunt i, a la dreta, un estol de cinc grans naus a l'horitzó, vistes d'estribord. Al cel s'hi mostren núvols d'aspecte arrodonit.

Excepte algunes parts de la vestimenta dels personatges, guarnició del cavall i l'aigua que brolla, que estan pintats de blau, a la resta de la composició hi predominen els colors càlids

(ataronjats, groguencs i marronosos), amb algunes plantes verdes característiques de la manera de dibuixar de Miquel Lapuja, especialment la planta que sembla tenir fulles amb punxes. Tota l'escena secundària està realitzada únicament amb el color blau, la qual cosa fa destacar encara més l'escena principal, i aconsegueix un efecte molt vistós (fig. 24).

Als laterals i a la part superior s'hi pot veure una sanefa, on s'alternen trams verds i ocracis, inspirada en brodats. Forma part de les rajoles del rectangle central, de manera que no hi ha dubte que corresponen al mateix plafó. Als laterals del plafó hi ha una vistosa sanefa feta a base de cornucòpies, grans fulles en forma de plomalls i fruites, de tons ocracis, groguencs, verds i blaus. Aquesta mateixa decoració és present a la part superior, si bé, al bell mig de la sanefa s'hi veu la testa alada d'un querubí. Entre aquesta sanefa florida i la sanefa de brodats hi ha unes petites línies de separació: una, està formada per una successió de petits rombes grocs alternats amb altres verds, i una altra, per una successió d'angles vers l'esquerra, blaus, blancs i ocracis. Al voltant de tot hi ha una altra sanefa formada per mitges el·lipses reticulades amb línies ocràcies i blaves, envoltades per petites circumferències en forma de diminutes fulles, com si es tractés d'una flor.

Joan Bonet i Baltà explica al seu llibre *Ceràmica catalana i pietat popular* que aquest plafó va estar durant anys al temple de sant Isidre a la Bordeta-santa Eulàlia de Provençana (1947), on va presidir durant cinc anys l'altar major del temple provisional. El 1951, el Sr. Vicenç Ros va aconseguir aquest plafó pel seu

Fig.28:Foto antiga del frontal. Autor: Josep Antoni Bertrà (1932).
Fons del CEC. Identificador: AFCEC_EMC_X_0693.

museu de Martorell a canvi de pagar un nou sagrari per a les relíquies de sant Isidre que l'arquebisbat de Madrid va oferir a la nova parròquia de Barcelona [BONET, 1988: 28 i 78-79]. Bonet no explica, però, la procedència d'aquest plafó, només que va formar part de la seva col·lecció després de la Guerra Civil. En aquella època en va publicar una postal en blanc i negre per als seus amics. Suposem que en va fer donació a l'església de sant Isidre, l'any 1947. La fotografia en blanc i negre mostra com estava el frontal l'any 1932. Es pot apreciar que moltes rajoles estaven fora de lloc, no sabem si fruit d'un traslladat anterior o què, però sobta la poca cura que es va tenir per conservar el conjunt ordenat de la manera original. Aquest poc interès per l'estat de conservació de les obres d'art religiós deuria afavorir que moltes peces anessin a parar a mans de col·leccionistes particulars que, si més no, demostraren tenir més sensibilitat.

Fig.30:Sant Isidre (Museo Goya)
Jusepe Leonardo Chabacier.
Cronologia: ver 1625-1630.
Oli sobre tela.

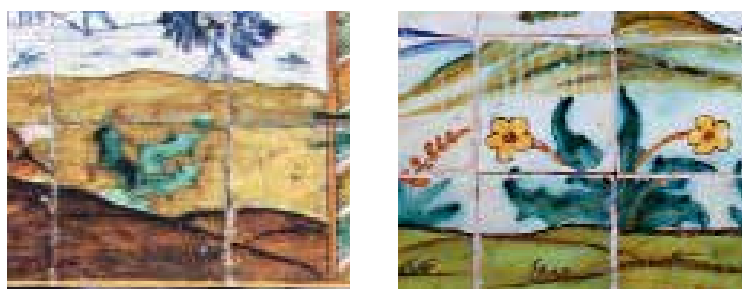

Fig.29:A l'esquerra, detall del frontal de sant Isidre. A la dreta, detall del frontal d'Altafulla, signat per Miquel Lapuja. Observem el mateix model de planta de fulles punxegudes.

Fig.31: *Ca l'Arquer*. Vista del plafó ceràmic dedicat a la Mare de Déu del Puig de l'Agulla, situat al portal de travessera de Gràcia 236. AMDG. Col·lecció de fotografies, caixa 22, núm. reg.: 220491. Foto: Club Excursionista de Gràcia.

LA MARE DE DÉU DE VILA-LLEONS (CA L'ARQUER O CASA VALENTÍ SAGRISTÀ). BARRI DE GRÀCIA (BARCELONA)

Aquesta gran masia es trobava a la Travessera de Gràcia 236, a la vorera de mar, entre el carrer Roger de Flor i el passeig de Sant Joan, i per davant de l'inici de l'avui carrer Escorial. Però, en la seva època, a Ca l'Arquer cal situar-la a la Travessera de Gràcia, o Travessera Molera, davant del camí de la Mare de Déu del Coll, i al costat del torrent Pregon. L'edifici, de planta rectangular, disposava de planta baixa i dos pisos, així com de coberta a dues aigües, de teules i paral·lela a la façana. Documentada al 1692 seria enderrocada entre desembre de 1934 i gener de 1935.

“La masia estava documentada des de 1692 i era coneguda com “Can Valentí Sagristà” pel seu propietari més antic conegut. Valentí Sagristà va vendre la masia a Josep Costa i Canal, joier de Barcelona que volia la finca com a casa d'esbarjo. Costa va llegar el 1794 la propietat a la seva neboda Teresa Valls, qui es casà amb Pere Arquer i Rosés, una altra família de joiers de Barcelona, concretament del Carrer Argenteria 11. Seria doncs la primera generació de la família Arquer i que va donar nom definitiu a la casa.

(...) El 1890 l'indret estava afectat per la perllongació del Carrer Roger de Flor i per la nova alineació i amplada de la Travessera de Gràcia. Poc a poc la propietat es va anar desmantellant fins que el 1934 fou enderrocada després que Eduard Arquer Font, fill petit de Pere Arquer i Valls vengué la finca”⁴.

Nostra Senyora de Puiglagulla és una de tantes Verges trobades a Catalunya, amb la particularitat, cosa única, de la presència d'uns lleons. Una de les versions de la llegenda de la seva aparició la podríem resumir d'aquesta manera. Conten que un sacerdot, que es reunia per aquells verals amb uns ermitans del Montseny, va tenir una revelació quan veié baixar del cel una claror sorprenent, i va rebre la visita d'un vellet que li digué que si l'acompanyava li revelaria un misteri diví. El vellet el menà al lloc on avui es dreça el santuari, on van trobar cinc lleons. Tots dos cavaren fins que varen trobar una balma, dins la qual hi havia una imatge. El sacerdot dubtà de la seva suficiència per a fer-se'n càrrec i tornà a cobrir la cova. Però novament li fou comunicat del cel que havia de descobrir-lo. Quan tornà al lloc, trobà set lleons manyacs que l'ajudaren a la tasca d'obrir la cova. Així que obtingué la imatge, va baixar del cel un estol de fadrins amb atxes

Fig.32: *Ca l'Arquer* Barcelona, vers 1693-1707. Atribuït al taller de Miquel Lapuja i Mates. AMDG. Col·lecció de fotografies, caixa 28, núm. 280458. Foto: Club Excursionista de Gràcia.

Fig.33: *Ca l'Arquer* Foto: Club Excursionista de Gràcia. *Ca l'Arquer*. Plafón de azulejos en la fachada en una pequeña capilla sobre el portal en la Trevesera. Débese a la memoria de Dn. José Costa que adquirió la finca en 1780. Dn. José Costa era natural de Vilalleons, obispado de Vic.”

Fig.34: *Goig de la Mare de Déu del Puig l'Agulla* (Vila-lleons. Sant Julià de Vilatorrada). Imprenta de Josep Giralt, Barcelona, 1741.

enceses, que formaren una processó i va conduir la imatge a Vic. Però la imatge va desaparèixer de la ciutat i tornà a la balma. Tornaren a cercar-la i formaren la processó. I altre cop cap a Vic. La història es repetí fins a tres vegades. Per fi tothom va entendre que era desig de la imatge romandre a la muntanya. El bisbe decidí que allà li fos dreçada una capella. Al llarg dels segles, la Mare de Déu de Puiglagulla ha gaudit de gran veneració per tota la contrada, fins i tot, traspassant els límits de la comarca. El seu aplec es celebrava per l'Ascensió⁵.

Tot i que les fotos són en blanc i negre permeten intuir, a l'angle inferior esquerra, un model de planta de fulles punxegudes característic de l'obrador de Miquel Lapuja (fig. 25, 26 i 27). La florera que s'observa a la foto realitzada una vegada enderrocada la casa pertany al model propi de Miquel Lapuja. Per tant, si aquesta florera procedeix del mateix indret, l'atribució a l'obrador barceloní de Miquel Lapuja encara seria més segura.

Per altra part, la data de construcció de la masia, iniciada l'any 1692, concorda perfectament amb la cronologia de l'obrador esmentat, en actiu fins al 1707. La imatge seria coetània, doncs, dels plafons de Cal Sobirà, datats de 1693.

10.2.13. EL FRONTAL D'ALTAR DE SANT ANTONI DE

4. CASTELLÀ, E. (2006). *Les masies de Gràcia. Vestigis d'una ruralia històrica*. Taller d'Història de Gràcia.

5. <http://www.taradell.cat/fent-memoria/monografics/els-goigs-de-taradell/goigs-de-puiglagulla.html> [Consulta: 29.07.2018].

PÀDUA (SANT QUINTÍ DE MEDIONA) I LA SEVA PARTICULAR PROBLEMÀTICA

Composició formada per 7 fileres i 14 columnes de rajoles quadrades policromes. En total: 98 rajoles. D'aquest frontal d'altar se n'ha perdut actualment la pista. En el moment de fer la foto més antiga que es conserva, la de l'any 1916, moltes de les rajoles ja no estaven posades en el seu lloc original, per la qual cosa no hem de descartar la possibilitat que s'hagués mogut d'un lloc a l'altre dins de la mateixa església parroquial. Les fotos en blanc i negre són del Centre Excursionista de Catalunya, fons Genovart (any 1934) i de la Biblioteca de Catalunya, fons Salvany (any 1916) (fig. 29, 30 i 31).

L'avantatge de reconèixer els estils de tres dels les grans nissagues escudelleres del segle XVIII és que permet detectar si s'han produït "anomalies" en la integritat d'algunes obres fetes a base de rajoles pintades, com seria el cas que ens ocupa. La figura central, la de sant Antoni de Pàdua amb el Nen, no pertany a la producció de Miquel Lapuja sinó a la dels Reig. En canvi, el fullam que recorre el perímetre exterior de l'escut és molt semblant al de l'escut de la capella del Sobirà (Osor), obra de Miquel Lapuja, firmada, i datada de 1693. El dibuix del paviment que apareix al frontal, on descansen les floreres, fet a base de rajoles de cartabó combinades amb rajoles que mostren una petita floreta central té paral·lels en altres es frontals d'altar, com per exemple, en el la Mare de Déu del Roser entre Santa Eulàlia i Sant Magí (col. Mascort), atribuït, però, al taller dels Gual.

A cada costat de la figura del sant s'hi poden veure dues floreres del mateix tipus com les que va pintar Miquel Lapuja i que podem observar en altres obres, per exemple, en el frontal de Santa Susanna, que també duu la seva firma.

Aquesta anomalia, la inclusió d'una imatge a la part central d'un frontal substituint la imatge original, ens alerta d'altres possibles casos similars, més difícils de detectar.

En un moment que no podem precisar es deuria fer una reparació o un trasllat del frontal. En tornar-lo a muntar es van col·locar desordenadament les floreres i la decoració vegetal del fris superior i dels caients laterals. Observem que encara es veuen al seu lloc les dues bases de les floreres originals; en canvi, part de les dues copes estaven posades una al costat de l'altra a la dreta del frontal. També hi podem veure un tercer peu, diferent als altres dos, que correspon a la florera "intrusa" corresponent a un tipus que no relacionem amb la producció dels Reig. Posar rajoles "intruses" va ser una opció força usual quan no hi havia manera de reposar les rajoles originals que s'havien fet malbé o s'havien perdut.

La disposició del ram de flors original es pot apreciar millor en la florera de la part dreta de la foto que no pas en la de l'esquerra, molt més alterada. Les rajoles del fris superior i dels laterals mostren cercells amb ocellets. El to gris de la fotografia indica que segurament es tractava d'un model de frontal amb rajoles policromes de fons groc. Per tot plegat, no tenim cap dubte que cal atribuir aquest frontal a l'obra de Miquel Lapuja i Mates, excepte la imatge del sant i les rajoles de la florera interpolada.

Hi ha un altre detall que no podem deixar passar per alt. A la part central del frontal hi hauria, originalment, un emblema heràldic. Ho deduïm pel fullam que envolta la part central i per l'acabament en punta de la part central inferior. Ambdues característiques no són pròpies de la imatge d'un sant, sinó d'un

Fig.35: Altar de Sant Antoni de Pàdua (Sant Quintí de Mediona, l'Alt Penedès). Biblioteca de Catalunya, fons Josep Salvany i Blanch (1866-1929). Foto de 1916.

escut nobiliari, segurament les armes del llinatge dels Mediona, varvassors i senyors de la vila.

Així, doncs, tindriem un frontal original, obra de Miquel Lapuja, que hauria estat elaborats abans del 1707, any de la seva mort, i un trasllat fet posteriorment, en el decurs del segle XVIII, preferentment a partir de la dècada dels anys 30, endavant, en època de màxima activitats a l'obra de Miquel Lapuja. A partir d'aquí, què diu la poca documentació escrita que hem pogut localitzar sobre l'església de sant Quintí de Mediona cremada durant la Guerra Civil?

Quant a la datació del frontal atribuït a Miquel Lapuja, és interessant la dada següent: l'any 1698 es va fer una nova campana per a l'església parroquial⁶. Aquesta dada indica que cap al final del segle XVII es van dur a terme algunes reformes a l'edifici, que algú deuria finançar o, si més no, hi va contribuir. Segons el nostre parer, és molt possible que s'aprofités l'ocasió per posar-hi també el frontal de rajoles. Cal recordar que Miquel Lapuja va estar en actiu des d'aproximadament l'any 1690 fins al 1707.

Gràcies a unes notes publicades per Gudiol [GUDIOL 1918: 451], basades en una informació anterior de Josep Mas [MAS 1906-1915: 88], es coneix que l'any 1716 es va adquirir un frontal de rajola destinat a l'altar de sant Antoni, a l'església de Sant Quintí de Mediona que, segons les esmentades notes de mossèn Mas, encara subsistia a l'inici del segle XX.

Podríem pensar, doncs, que el frontal de sant Antoni de la foto en blanc i negre és el que es a comprar l'any 1716, però d'haver una explicació, si bé el fet de no conservar el frontal dificulta enormement la investigació.

6. <http://campaners.com/php/campanar.php?numer=1429>. [Consulta. 14.11.2016]

Fig.36: Altar de Sant Antoni de Pàdua (Sant Quintí de Mediona, l'Alt Penedès). Centre Excursionista de Catalunya, fons Manel Genovart i Boixet. Foto de 1934. Foto © AFCEC_Genovart_X_2055).

A les seves notes, mossèn Josep Mas també va recollir el següent: “En 1756 fou posat un frontal de rajola barnissada (qu’are ja es fora), pel mestre de cases en lo susdit altar quin altar, que actualment es sota’l chor, estava en 1743 en lo lloch que avuy es portal de la capella del Sant Christ y del Santissim”. La nota 21 es refereix al Llibre de Confraries de 1683-1853. Mossèn Mas està parlant de l’altar de sant Nicolau. És a dir, que es parla de l’adquisició d’un frontal de rajoles, l’any 1716 destinat a l’altar de sant Antoni de Pàdua i que a inici del segle XX encara subsistia, i que l’any 1756 fou posat un altre frontal de rajoles a l’altar de sant Nicolau, “qu’are ja es fora”.

Les fotos en blanc i negre demostren que les rajoles de sant Antoni estan molt mal col·locades fruit d’un trasllat anterior.

No sabem què se n’ha fet del frontal adquirit el 1716, si és que es va adquirir. En tot cas, no correspon al sant Antoni de la foto. Les cinc rajoles i dues mitges rajoles que formen la imatge de sant Antoni de Pàdua estan exemptes, en el sentit que cap part del dibuix de la sanefa del voltant penetra a les rajoles, de manera que es podien haver posat i extret sense que això hagués afectat la sanefa perimetral. Recordem que la part inferior de la imatge del sant deixa veure la punta d’un escut que hi hauria anteriorment. La composició original, una vegada posades les rajoles al seu lloc i eliminades les rajoles intruses, seria com es veu a la fig.25, una composició molt semblant al la del frontal de santa Susanna i al de la Mare de Déu del Roser (Arenys de Mar).

El model de sant –tenint en compte l’estergit– és més característics de mitjan segle XVIII. El podem atribuir al taller dels Reig i Vilarrasa, igual al model que apareix en un altre plafó datat de 1756 [TELESE, LLORENS, VOIGT 2012: 229]. Per això, dubtem molt que l’adquisició de 1716 correspongui a la imatge del sant Antoni del frontal que es pot veure a les fotos en blanc i negre, a no ser que la data de 1716 sigui

errònia i es refereixi a 1756. No hem pogut consultar els documents originals per comprovar-ho (fig. 32).

Composició formada per 6 fileres i 6 columnes. En total, doncs, 36 rajoles quadrades policromes (fig. 33).

Correspon als plafons de sanefa incorporada. El model va ser molt comú des de la segona meitat del segle XVII i durant una bona part del segle XVIII. El varen usar a diversos tallers barcelonins, si bé la majoria de plafons del segle XVIII amb aquest model de sanefa incorporada els atribuïm al taller o tallers de la nissaga dels Reig (fig. 34 i 35).

A la part central s’hi aprecia un escut quadrilong ibèric. Escut semipartit i truncat. Al primer quarter, tres estrelles al cap, tres estrelles a la punta; a l’abisme, una estrella sobremuntada d’una lluneta bolcant. Correspon a l’heràldica Salvador.

Els Salvador foren ennoblits l’any 1631. Una dama de la noblesa catalana anomenada Eulàlia Salvador va estudiar al monestir de Pedralbes gràcies a una carta atorgada pel nunci papal, l’any 1713⁷.

7. <https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2009/tdx-0702109-115936/cs11de9.pdf> [Consulta: 23.07.2020].

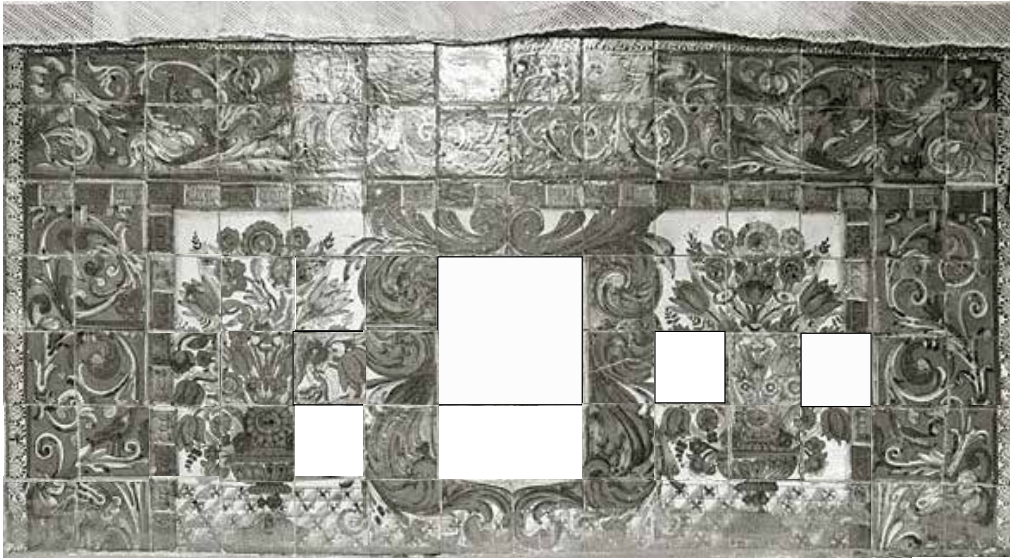

Fig.37: El mateix frontal amb la part central reconstruïda, tal com devia ser originalment. A centre hi anava un escut, possiblement el dels Mediona, barons de la vila. Es tracta d'una composició típica de Miquel Lapuja.

Fig.38: Model del Sant Antoni de Pàdua, de l'estil dels Reig, com el que estava encastat en un frontal atribuït a Miquel Lapuj

Fig.39: Detall de l'escut del frontal de sant Quintí de Medina. S'hi pot apreciar el mateix tipus de llambrequí com el que decora l'escut dels Salvador (monestir de Pedralbes) i de cal Sobirà (Osor).

Fig.40: Escut amb l'emblema de la nissaga Salvador
Desmuntat, aquest plafó està reaprofitat als armaris del deprofundis del monestir de Pedralbes (Barcelona).
Atribuït a Miquel Lapuja (vers 1690-1707).
Foto: Alejandro Garcia, fitxa 88.
Bibliografia: Alejandro Garcia, A. (2016). Cerámica arquitectónica del monasterio de Pedralbes. Instituto de Promoción Cerámica (Castellón).

Fig.41: Plafó amb l'emblema Puig (el Sobirà, Osor)
Miquel Lapuja, 1693.

Fig.42: *Sant Antoni abat i les armes dels Tristany, barons de Llorach* (97,5 x 153,5 cm).

Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, núm. ref.: 901.

Procedeix d'Ivorra (la Segarra).

Bibliografia: GARGANTÉ, MANTECA, OLIVA (2001): 161-163; *Telese XXXX*

EL FRONTAL DELS TRISTANY

Plafó format per 77 rajoles distribuïdes en 11 columnes i 7 fileres. Mostra la figura de sant Antoni abat amb el porquet. En una mà porta un bàcul del qual penja una campaneta i, a l'altra, un llibre. A cada costat es mostra l'escut de la família Tristany, carlans d'Ivorra: camp partit en dos; al costat esquerre, un sol i una torre; a la dreta, tres bandes grogues sobre verd i la flor de llis.

Segons un article que s'ha publicat, aquest plafó de rajoles dataria de finals del segle XVIII⁸:

"(...) Al museu solsoní són un plafó de rajola de finals del segle XVIII, corresponent a un frontal d'altar, i una matriu xilogràfica per fer estampes de Santa Maria d'Ivorra. El plafó de rajola, que constava a l'inventari del museu com de procedència desconeguda, va poder identificar-se com a una obra procedent d'Ivorra per la presència de l'escut d'armes dels Tristany, carlans i mecenes de l'església de Sant Cugat, que aquí es representa per partida doble flanquejant la imatge també pintada de Sant Antoni Abat. La fundació per part de Miquel de Tristany de cinc beneficis a l'església parroquial de Sant Cugat, entre els quals hi hauria el de Sant Antoni, constitueix la prova definitiva que aquest plafó procedeix de l'església parroquial d'Ivorra i la seva construcció probablement coincidiria amb la construcció d'un retaule dedicat a la Immaculada Concepció i a Sant Antoni, acabat l'any 1785 (el benefici s'havia creat l'any 1780, just abans de l'inici de les obres de la nova església). Es tracta, en definitiva, d'un exemple

interessant de frontal ceràmic d'altar, una tipologia que, com la major part de la ceràmica catalana d'època moderna, ha rebut la consideració d' "art popular", quan de vegades la seva execució no difereix en qualitat a la del retaule que acompanya i que de vegades podia ser fins i tot major. D'altra banda, els pocs frontals conservats i molt menys "in situ" (el de l'altar del Roser de la parroquial de Ponts n'és un exemple raríssim) fan de la "descoberta" d'aquesta obra una nova aportació a la història artística de l'església de Sant Cugat".

A la pàgina web de l'ajuntament d'Ivorra es diu que: *"Successora de la família Tristany a Ivorra va ser la de Nuix. Aquesta família va heretar les propietats i els títols nobiliaris dels Tristany en la persona de Francesc II de Nuix (1739-1809), fill del matrimoni entre Teresa de Perpinyà Tristany i de Bardaxí i Marià de Nuix i Gallart"*⁹.

El frontal no pot ser, de cap de les maneres, tan tardà. El fet que els Nuix succeïssin els Ivorra el 1739 és un fet històric interessant, perquè al nostre entendre marca un límit cronològic *ante quem* per a datació del frontal.

El porquet que apareix als peus del sant està fet amb el mateix estergit – o un de molt semblant – que el que es va emprar per decorar les escenes cinegètiques que creiem que procedeixen de la Casa Gralla (Barcelona) i que hem atribuït a l'obra de Jeroni Gual. És molt interessant el fet que l'any 1701 Jeroni Gual i Ribes firmés un rebut conforme Bonaventura de Tristany li havia pagat 30 lliures i 12 sous per una partida de rajoles destinades a la seva casa de Barcelona, situada al carrer d'en Tremolet o de la Ciutat¹⁰.

L'estil del frontal s'apropa més a la producció de Miquel Lapuja, però la cita documental anterior indica que podria tractar-se d'una obra primerenca de Jeroni Gual, que potser tingui relació amb l'encàrrec de l'any 1700/1701.

8. Segons la informació que apareix a la pàgina web següent: <http://www.raco.cat/index.php/InventariSegarra/article/download/278089/370648> [Consulta 02.01.2016].

9. http://ivorra.ddl.net/historia.php?seccio=Hist%F2ria&id_seccio=5081 [consulta .02.10.2016]

10. AHSCS, Herències. Llegats, vol. III, inv. 1, carpeta 44/34/17.

Fig.43: Santa Fe entre dues floreres

Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.

Museu Diocesà de Barcelona.

EL FRONTAL DE SANTA FE

Composició formada per 10 columnes i 5 fileres de rajoles quadrades policromes, En total, doncs, 50 rajoles. Els fris superior està format per 20 rajoles.

L'escena principal mostra santa Fe, simbolitzada com a una noia jove, entre dues floreres, amb la palma i la graella, símbols del martiri i de la perseverança. Els tres elements –les floreres i santa– situades al damunt d'unes illetes de color. En el monticle que hi ha als peus de la santa figura escrita la llegenda “Santa Fe”.

Les floreres són diferents de les del model que relacionem amb els Gual. Les illetes estan pintades amb colors freds, amb un clar predomini del verd.

Certs petits elements, com ara els motius vegetals que hi ha a cada costat de la santa, relacionen aquest frontal d'altar amb altres peces datades de la primera meitat del segle XVIII, sense cap mena de dubte, encara que l'aspecte general del frontal pugui semblar anterior per la tendència de considerar, del segle XVII, els frontals policroms.

Quan va ser traslladat i dipositat al Museu Diocesà les dues fileres superiors -que formen el fris- van ser posades a la part inferior. Aquest error sembla que fou freqüent (cas del frontal de sant Josep en el Cau Ferrat de Sitges, feliçment corregit arran de les obres de remodelació dutes a terme recentment), però no tenim clar que aquest fris correspongui al frontal. Les

rajoles del fris segueixen mal distribuïdes.

El plafó mostra certes anomalies: les illes de color verd damunt de les quals hi ha les floreres estan incompletes, perquè hi falta una part del dibuix (acaben sobtadament). Podria ser resultat de la restauració.

Aquest frontal incomplet mostra unes elements vegetals que no apareixen a cap dels frontals anteriorment descrits, com ara una flor en forma de ploma groga o un arbre de petites dimensions.

Les floreres són semblants a les que figuren al plafó blau del Museu Episcopal de Vic que mostra l'emblema del Carmel, coronat i envoltat de garlandes florals. El tipus de flor és l'usual a les peces que atribuïm als Lapuja.

Fig.44: La fundació de l'orde de la Mercè.
Atribuït a Miquel Lapuja (vers 1693-1707).
Procedència: desconeguda.
Museu Vicenç Ros, Martorell.

EL PLAFÓ DE LA FUNDACIÓ DE L'ORDE DE LA MERCÈ

Composició formada per 135 rajoles quadrades policromes distribuïdes en 9 fileres i 15 columnes. S'hi mostra la Mare de Déu de la Mercè amb sant Ramon de Penyafort i sant Pere Nolasc, en presència del rei Jaume I. Al fons, la ciutat de Barcelona.

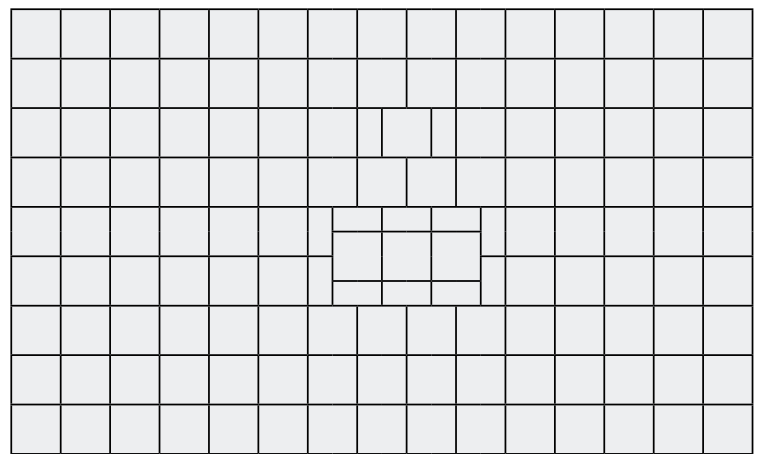
En un treball publicat referent als 150 anys de l'edifici que ocupa, des de mitjan segle XIX, la IV Capitania General, Juan Bassegoda Nonell [BASSEGODA 1997: 295] comenta el següent:

“El arriadero cerámico que decoraba las cuatro alas del patio fue contratado por el Prior con el ceramista Lorenzo Passolas el 21 de abril de 1673 concluyéndose la obra tres años más tarde. Se figuraban temas mercedarios y de la conquista de Mallorca por Jaime I de los que solamente uno ha sobrevivido en el Museo Vicente Ros, de Martorell, donde fue a parar en 1950 procedente del comercio de antigüedades después que se desmontaran los arriaderos antes de 1880, año en que se hicieron unas catas por si hubiesen quedado debajo de los revocos de 1846”.

Així, doncs, segons l'insigne historiador de l'art, el plafó que ara es conserva al Museu Vicenç Ros seria tot el que queda de l'encàrrec fet a Llorenç Passoles, el 1673. El problema és que l'estil de la pintura no té absolutament res a veure amb l'estil de l'escudeller Llorenç Passoles, de manera que no pot ser obra seva.

Abans d'aquest article de Bassegoda ja s'havien publicat altres dues notícies sobre l'encàrrec fet a Llorenç Passoles destinat al claustre de la Mercè.

Rubió ¹¹ a la nota 35 fa referència al protocol del notari Ramon

Vilana Perles que, amb data 21.04.1673, esmenta el pagament de 800 lliures per fer l'encàrrec en el termini d'un any i mig¹².

La poca informació que hi ha sobre el periple d'aquest plafó assegura que es deuria perdre i retrobar l'any 1950. El va adquirir el Sr. Ros Batllell per 100.000 pta de l'època; segons es diu, procedia de Mallorca. Però, quines proves hi ha de que aquest plafó hagués estat col·locat en algun lloc de l'edifici que des del 1846 és la seu de la Capitania General de Catalunya? No hi ha ni fotos, ni testimonis, ni res. Es perd el rastre dels plafons de Llorenç Passoles entre el 1835 i el 1846, és a dir, entre l'any de la desamortització dels béns eclesiàstics i el 1846, quan l'edifici va passar a mans militars. L'any 1880 s'hi van fer cales per comprovar que no estiguessin encara sota els arrebossats del 1846, amb resultats negatius.

El fet d'atribuir el plafó del Museu Vicenç Ros a l'encàrrec fet a Llorenç Passoles el 1673 sembla més aviat fruit de la desesperada necessitat de localitzar, encara que sigui una petita prova material, alguna resta dels esmentats plafons misteriosament desapareguts.

11. RUBIÓ I BELLVÉ, M (1930). *El Palacio de la Capitanía General de Cataluña*. Colección Biblioteca de Turismo de la Sociedad de Atracción de Forasteros de Barcelona. Barcelona: Francisco Puig.

12. http://www.gencat.cat/drep/dgri/sumaris/livre_capitania.pdf. AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1672, desembre, 25 – 1673, juny, 23, fol. 510.

Fig.45: *Retrato de la Prodigiosissima Imagen de N. S. De la Merced Patrona de Barcelona venerada en su Camara Angelical de su R. y primer Convento de Red. de dha. Ciu. Están concedidos 300 dias de Indulgencia los que rezaren una Ave Maria, Barcelona, 1787". Antonio Casanovas (dib.) Agustín Sellent (grab.)*

Fig.46: *Detall del castell de Montjuïc.*

El plafó procedent de Mallorca podria ser, per què no?, un encàrrec efectuat pel mateix convent de la Mercè barceloní però, en tot cas, a un altre mestre escudeller anys després de la mort de Llorenç Passoles. També podria tractar-se d'un plafó destinat originalment a un convent mercedari de Mallorca, ja que es trobava en aquella ciutat quan fou adquirit l'any 1950.

La resta d'investigadors que s'hi han referit donen per suposat que es tracta del que queda de l'encàrrec fet a Llorenç Passoles perquè mai no s'ha fet un estudi crític a fons d'aquesta peça.

L'encàrrec fet a Llorenç Passoles estipula que aquest escudeller havia de fer 19 quadres d'onze rajoles d'alt, amb escenes corresponents a la història de Maria Santíssima, dins de medallons i amb fullatges entre ells, tal com es podia veure a l'estança del *deprofundis* del mateix monestir. El plafó mallorquí no recull cap escena de la vida de Maria. Per altra part, havia d'omplir els 16 espais que quedaven entre les pilastres, amb dibuixos que millor es corresponguessin amb l'obra dels medallons. Tampoc seria el cas del plafó en qüestió.

Passoles havia d'enrajolar l'escala gran amb un sòcol de 10 rajoles d'alçada amb decoracions que fessin joc amb les rajoles del claustre, també amb fullatges.

L'encàrrec no diu s'hi haguessin de representar ni sants de l'orde mercedària ni altra mena d'històries que no fos la de Maria Santíssima i fullatges que hi fessin joc.

El plafó que es diu que procedeix del monestir té 8 rajoles d'alçada, i no correspon a cap medalló, sinó que té forma rectangular. És evident que tampoc no podia posar-se a l'escala gran, i és massa baix per anar als espais entre les pilastres.

Ni la manera de representar les figures, ni de dibuixar els rostres, ni els colors, ni les arquitectures dels costats, ni la forma de dibuixar el cel, l'absència de verds, el paisatge blau difuminat del fons, res fa pensar en l'estil de Llorenç Passoles. Malgrat tot, una i altra vegada es continua atribuint al pintor barceloní l'autoria de l'obra i, per tant, el seu origen, ço és, el claustre del convent de la Mercè. El plafó de rajoles sembla que està inspirat en una obra del dibuixant Antoni Casanovas, gravada per Agustí Sallent l'any 1787. Aquesta pintura no es conserva. Com es pot apreciar, les figures no exactament les mateixes; ho és l'esperit de l'obra.

De pintors anomenats Antoni Casanovas n'hi ha documentats almenys dos de diferents. Per l'estil del plafó, l'atribuïm a Miquel Lapuja; per tant, hauria ser una pintura d'Antoni Casanovas esmentat a l'obra *Jurídica demostració de la noblesa de la art y professors de la pintura*, del jurista Bosser, redactat per preparar el Reial Privilegi del Col·legi de Pintors de Barcelona de 1688. Antoni Casanovas estigué casat amb la vídua del pintor milanès Tomàs Pirro Biscompte.

Fig.47: La Mare de Déu del Roser amb el nen Jesús
 Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
 Col. particular.

EL PLAFÓ DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Composició formada per 35 rajoles distribuïdes en set columnes i cinc fileres. No hi ha dubte que es tracta de la part central d'un frontal d'altar al qual li falten les rajoles laterals –de les que només se'n veu l'inici– i les dues fileres del fris superior. S'hi aprecien les rajoles que simulen el brodat que penjaria de la mesa de l'altar. Al centre s'hi representa a la Mare de Déu del Roser amb el Nen als braços, envoltats per les denes de roser.

Estan al damunt d'una peanya gallonada. La Mare de l'infant Jesús no duu corona; només laurèola. A cada costat es mostra mitjan florera del tipus que atribuïm als Gual (Jeroni i Josep). Els models de flors són els habituals en les obres que els hi atribuïm: tulipes i campanetes blaves vistes de front o de perfil, i unes llargues fulles pintades amb dos de verd. A la part inferior hi apreciem una filera de rajoles de tanca decorades amb un model fet a base de cercles dins d'un hexàgon dels costats dels quals surten unes petites volutes que serveixen d'enllaç per a les rajoles de cada costat. La superfície del sòl està pintada a base de tonalitats verdoses.

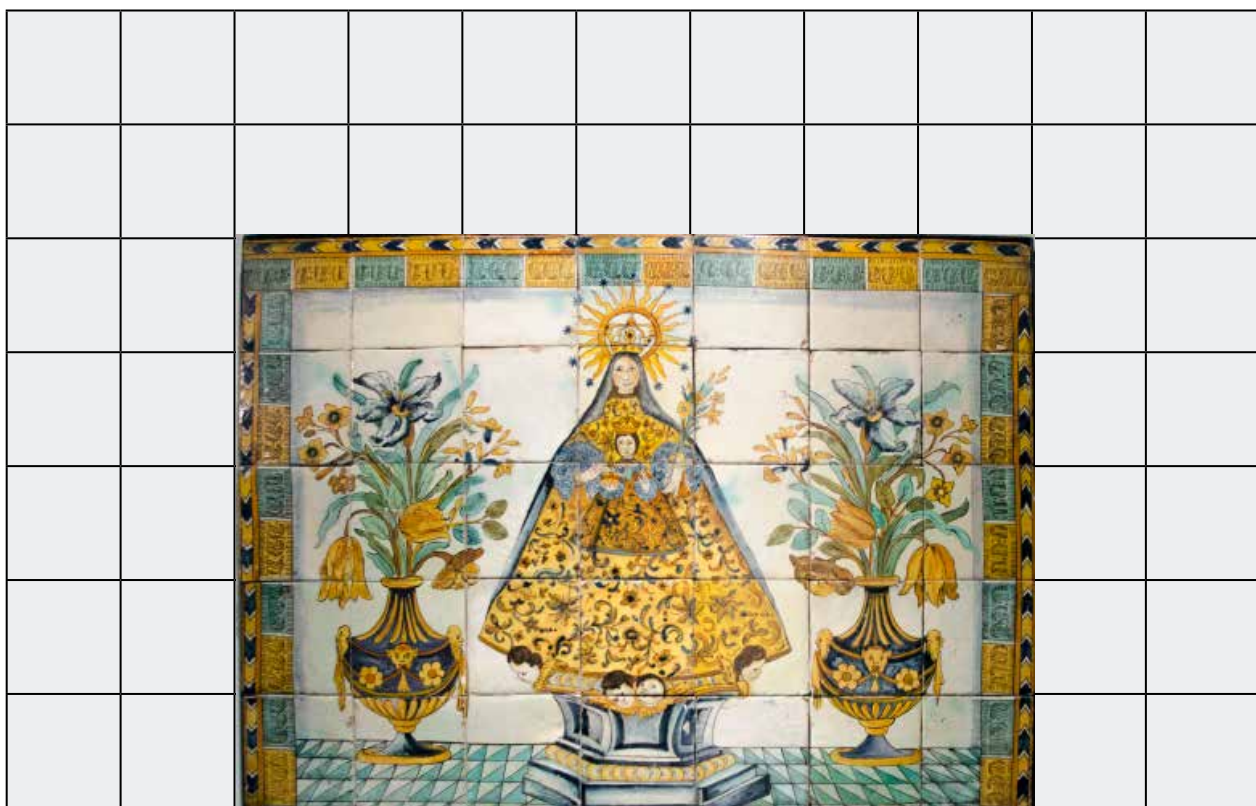

Fig.48: La Mare de Déu de la Misericòrdia amb el nen Jesús, entre dues floreres
 Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
 Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
 Col. particular.

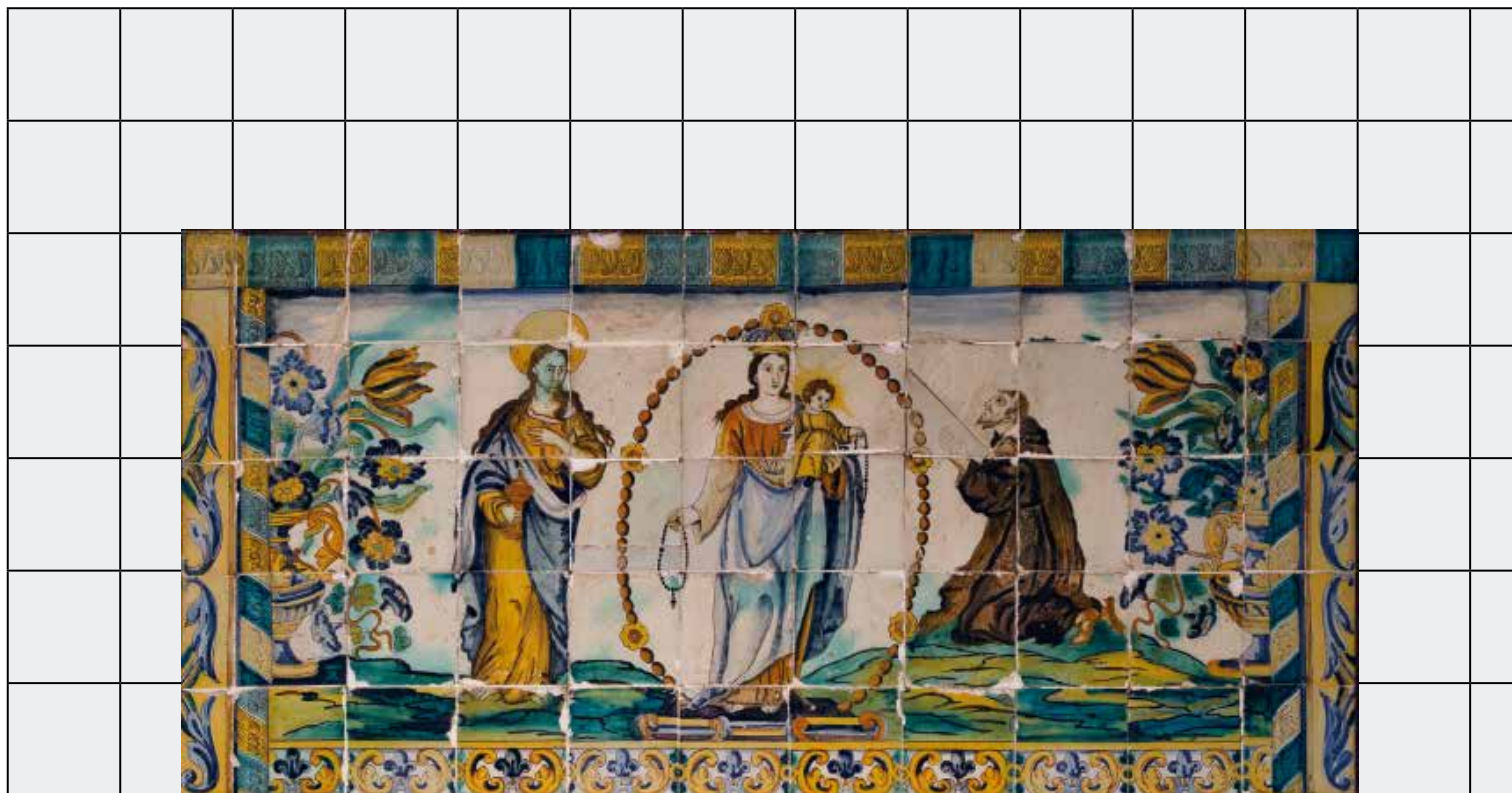

Fig.49: Frontal d'altar de la Mare de Déu del Roser, Santa Clara d'Assís i Sant Francesc d'Assís
Barcelona, vers 1693-1707.
Museu de Peralada.

PLAFÓ DE LA MARE DE DÉU DE LA MISERICÒRDIA

Mostra la imatge de la Mare de Déu damunt d'una peanya i entre dues floreres.

La figura està asseguda al seu tron, detall que no es pot apreciar perquè ho tapa el mantell. El nen Jesús estaria assegut damunt els genolls de sa mare. Amb la mà esquerra, Maria agafa un ram de flors grogues. Va vestida amb una mantell ample de forma cònica ricament ornamentat amb flors. El nen Jesús està col·locat al bell mig del plafó, mirant frontalment, vestit com la seva mare. Mentre que amb la mà agafa l'orbe, amb l'esquerra està impartint la benedicció. Tant la mare com el fill estan coronats.

Els petits acroteris de les floreres ha estat reemplaçades per unes màscares. De l'interior sorgeixen tulipes i lliris de tonalitats ocràcies i blaves. Les fulles mostren dues gammes de verd. L'escena es representa en un interior. El paviment està enrajolat amb cartabó blanc i verd, de la mateixa manera que es mostra en altres frontals que hem atribuït a Miquel Lapuja.

FRONTAL AMB LA MARE DE DÉU DEL ROSER, SANTA CLARA D'ASSÍS I SANT FRANCESC D'ASSÍS

Composició forada per cinc fileres i 10 columnes, correspon a la part central d'un frontal d'altar.

A la part principal es mostra la Mare de Déu del Roser, amb el Nen a la mà esquerra i el rosari, a la mà dreta, envoltada d'una màndorla formada per les denes del rosari i cinc roses. A la dreta de l'espectador, i de genolls, hi ha sant Francesc d'Assís i, a l'esquerra, dempeus, Santa Clara d'Assís, fundadora de les clarisses, amb el copó a la mà dreta.

Així mateix cal observar que la figura de la Mare de Déu se sustenta al damunt d'una petita peanya, seguint models de finals del segle XVII.

Fig.50: Detall ampliat de la imatge de Santa Clara d'Assís

A la filera inferior observem unes rajoles de mostra amb decoració a base de volutes contraposades, un model que també apreciem als plafons de la mare de Déu de la Salut i al plafó amb l'escut de Francesc d'Amat.

Potser la diferència més notable sigui la manera de representar la Mare de Déu del Roser. En el frontal de la col·lecció Iglesias sosté al nen Jesús amb el braç dret. El Nen sembla dirigir-se a la seva mare. En el frontal de Peralada, el Nen no mira a la seva mare. Ella el sosté amb el braç esquerre, mentre que amb la mà dreta agafa el rosari. A més, la Mare de Déu apareix coronada.

Tant les mitges floreres com les flors són del mateix tipus descrits al frontal anterior. També ho és el color verdós del sòl.

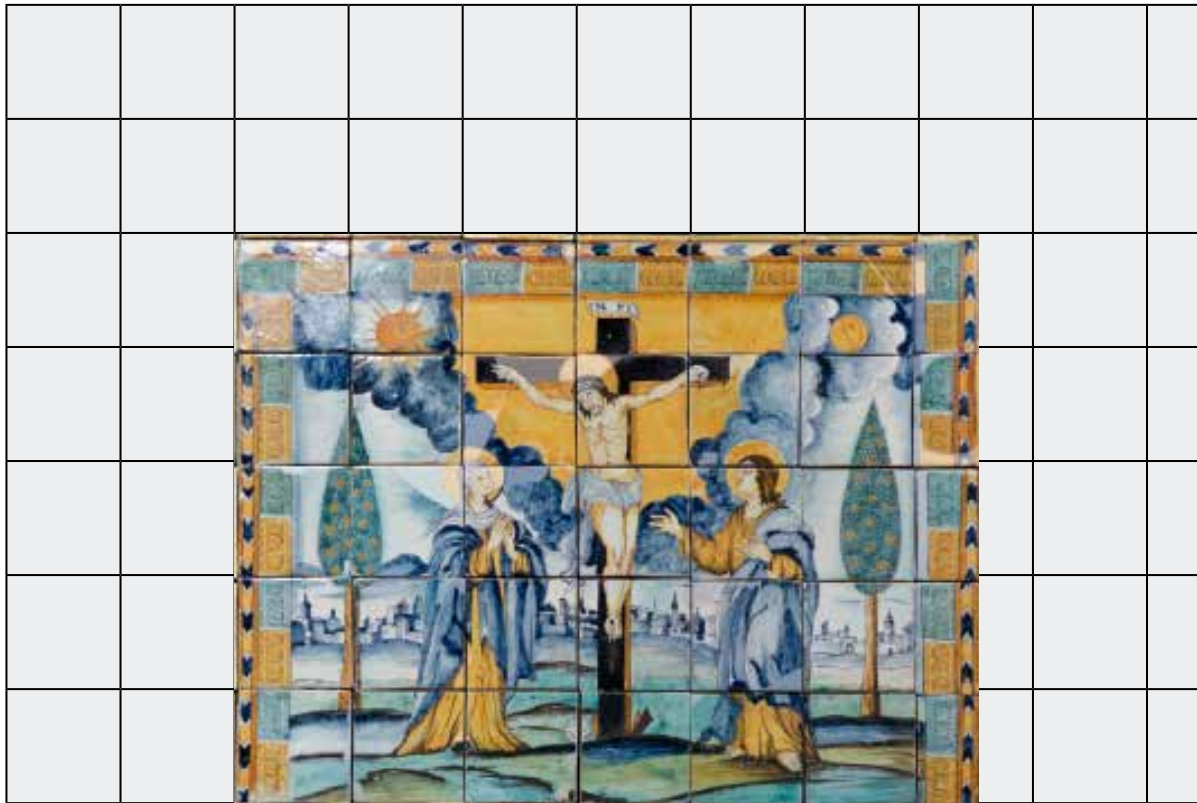

Fig.51: Frontal d'altar amb Crist crucificat i Maria i Joan al peu de la creu. Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707. Museu Vicenç Ros (Martorell).

EL FRONTAL DE LA CRUCIFIXIÓ

Composició formada per 6,5 columnes i 5 fileres. Correspon al rectangle central d'un frontal d'altar mutilat. Li falten les rajoles laterals i el fris superior.

L'escena que s'hi representa és una crucifixió, amb Crist clavat a la creu, situat al centre de tot, la seva mare a l'esquerra de l'espectador i sant Joan, a la dreta. A cada costat s'hi veu un xiprer. Al fondo, en un segon pla, unes edificis que evocuen la ciutat de Jerusalem.

La figura del Crucificat es veu realçada amb un bonic efecte lumínic que consisteix en fer obrir els núvols que presagien la tempesta que va succeir just després de la mort de Crist, tot formant un triangle amb el vèrtex cap avall, amb el fons groc que simula un resplendor diví procedent del Fill de Déu.

A la part alta, a cada costat s'hi poden veure el sol i la lluna, dos dels símbols de la Passió.

Tot i que no hi ha floreres, a causa del tema que s'hi representa, tant les figures com la manera de representar els xiprers, els edificis i la superfície del sòl, amb les mateixes gammes de color que la resta de frontals que hem vist, indiquen que es tracta d'una obra que podem atribuir al mateix taller, és a dir, al taller de Miquel Lapuja.

Fig.52: Frontal d'altar amb Crist crucificat i Maria i Joan al peu de la creu
Atribuit a Miquel Japuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

EL FRONTAL DE LA CRUCIFIXIÓ

Frontal d'altar format per 105 rajoles distribuïdes en 15 columnes i 7 fileres.

En magnífic estat de conservació, mostra com a escena principal, la Crucifixió, amb les figures de Crist clavat a la creu, sant Joan, a la dreta de l'espectador, i Maria, a l'esquerra, ambdós al peu de la creu i entre xiprers, com és tradicional. Als laterals s'hi aprecien dues floreres amb exuberant representació floral.

Una columna de la florera que hi ha a la dreta està mal situada; hauria d'anar a l'esquerra, de manera que els rams no serien tan simètrics com es veuen ara.

En aquest frontal sí que es conserven les rajoles laterals i les del fris superior. Són del tipus de fons groc, amb volutes que es recargolen i alguns ocellets.

Els estergits fets servir per a dibuixar les figures de Maria de Joan són els mateixos que anys enrere havia emprat Llorenç Passoles a la Crucifixió que hi ha a la lluneta núm. 10 del conjunt del convent de Sant Francesc d'Assís (Terrassa). Els colors no són ben bé els mateixos, però les postures corporals sí que ho són.

El model de sanefa que es mostra a la filera inferior també va ser usat, abans, per Passoles. És el mateix que el del frontal de Peralada i els plafons d'Alella, abans esmentats.

Sembla, doncs, que els papers estergits usats per Llorenç Passoles haurien anat a parar a l'obra dels Gual. De fet, eren veïns: l'obra dels Gual era davant mateix del dels Passoles, al carrer de na Sagra.

En aquest plafó els Gual van dibuixar uns xiprers, la qual cosa permet comparar-los amb els arbres de la lluneta de la

Fig.53: Detalls ampliat del frontal del Museu Vicenç Ros i d'una crucifixió procedent d'una de les llunetes del convent de sant Francesc (Terrassa), obra de Llorenç Passoles

feita en un jardí (font de la Salut, Alella).

Així mateix és interessant posar, una al costat de l'altra, les dues crucifixions, cosa que permet apreciar l'estil propi de cada pintor.

Fig. 54: Frontal d'altar amb Crist crucificat i Maria i Joan al peu de la creu. Atribuit a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707. Museu Episcopal de Vic i Museu Comarcal de Manresa.

EL FRONTAL DE LA CRUCIFIXIÓ (VIC /MANRESA)

La forma de les floreres correspon al mateix model que es pot observar en els dos plafons procedents de sant Llorenç de Vilardell, de manera que, per tot plegat, no hi ha cap dubte pel que fa al taller de procedència, que atribuïm al de Jeroni Reig i Vilarrassa.

Les composicions dels frontals d'altar atribuïts a Jeroni Reig i Vilarrassa són coetanis i semblants als plafons de rajoles amb floreres inspirades en models de plata que es van posar molt de moda a Portugal durant el segon quart del segle XVIII, durant el regnat del rei Juan V [HENRIQUES 2002: 114]. De l'interior surten grans tulipes. Les sanefes que envolten els plafons portuguesos (com per exemple, el que es publica pertanyent a la col·lecció Carranza) mostren grans roleus disposats simètricament, amb angelets o nens nus i, als quatre angles, uns rostres femenins que duen, al darrere, un motiu en forma de petxina. La composició de les peces barcelonines segueix els mateixos patrons que les portugueses, però són policromes, si bé és cert que també a Barcelona durant el segon quart del XVIII es va fer una producció de rajoleria només en blau, com a Portugal i a llocs de Castella.

A la reserva del Museu Episcopal de Vic es conserva, desmuntat, el frontal procedent del monestir de Santa Maria de l'Estany que mostra una crucifixió. La part central, format per 12 rajoles on hi ha les imatges de Crist a la creu, Maria i sant Joan no és l'original, sinó una còpia moderna. L'original es conserva en el Museu Comarcal de Manresa.

Amb les fotografies de les dues peces hem pogut fer un muntatge per veure com seria el plafó original, que és el que presentem aquí.

El model de florera es correspon amb el mateix tipus que hem vist en altres plafons. Per altra part, el model de sanefa és el mateix que es pota apreciar a la Crucifixió de Can Sobirà (Osor), de manera que podem demostrar que ambdues crucifixions van sortir del mateix taller barceloní.

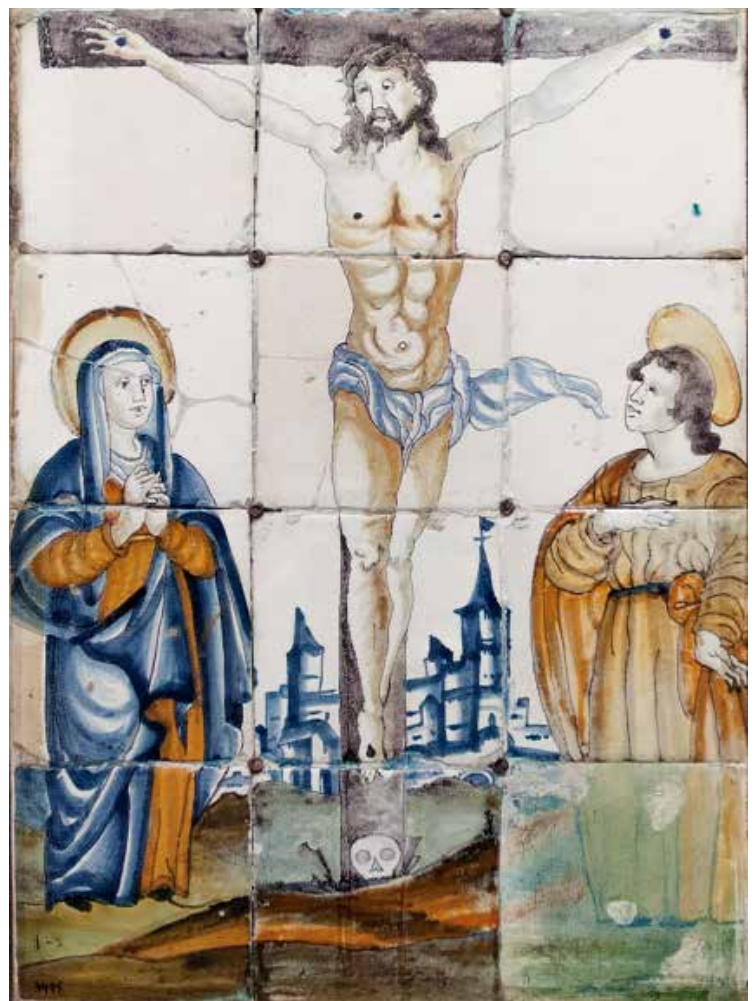

Fig.55: Frontal d'altar amb Crist crucificat i Maria i Joan al peu de la creu
Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Cal Puig (el Sobirà, Osor)

EL PLAFÓ DE LA CRUCIFIXIÓ (CAL PUIG, OSOR)

Aquest altre plafó representa un interessant exemple de retaule inspirat en una “creu de cella”. Una creu de cella és una peça de devoció popular composta per un crucifix pintat i retallat encastat en una taula policromada, a manera de petit retaule¹³. Aquestes creus foren molt comunes en l'ornamentació dels monestirs espanyols i hispanoamericans, al llarg dels segles XVII i XVIII, per a l'exercici de l'oració.

En al plafó ceràmic hi veiem només les figures de Maria i Joan, al peu de la creu. Al fons, la ciutat de Jerusalem. Estan mirant cap a munt, però no hi ha cap figura entre un i altre, sinó que hi ha un crucifix de fusta sobreposat al davant del plafó, seguint, doncs el model d'una creu de cella, tal com hem indicat abans.

La sanefa és la mateixa que la del plafó dels Sagrats cors de Jesús i de Maria de sant Llorenç de Vilardell, però amb el fons blanc en lloc de groc. Hi ha alguna petita variació. Per exemple, al plafó de la crucifixió no hi ha cap *putti* a la part superior central, ja que quedaria tapat per la creu que anava al davant.

El dibuix d'aquest plafó, comparat amb el de Vilardell, és més esborrat: les figures estan potser una mica massa ombrejades. Maria i Joan mostren una taca rodona de color a

la galta, cosa que no passa a les figures del frontal de Vilardell. Això seria suficient per detectar dues mans diferents que treballaven al mateix obrador? Podria ser, però no disposem de més arguments per demostrar-ho.

Cal fer notar que les figures dels dos sagrats cors són idèntiques al sagrat Cor que apareix en un arrambador a l'església de Bunyola (Mallorca), datat de vers 1764

De moment, estariem parlant de frontals datats de mitjan del segle XVIII.

13. CREIXELL CABEZA, R. M. (2015). *El arte de la pintura y el dibujo. Visiones 1400-1800*, pàg. 138, fitxa 42. Torroella de Montgrí: Fundació Mascort.

Fig.56: Frontal d'altar amb els Sagrats Cors de Jesús i de Maria
Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Procedent de la capella de Santa Maria de Vilardell.
Rectoria de l'església parroquial de Llinars del Vallès.

ELS FRONTALS D'ALTAR DE SANTA MARIA DE VILARDELL

L'ermita de sant Llorenç de Vilardell està situada al terme municipal de Sant Celoni, a la comarca del Vallès Oriental.

No sabem quan s'hi van posar els dos plafons que comentarem, ni qui els va encarregar. De tota manera, durant la visita pastoral realitzada el dia 21 de setembre de 1753, el visitador va apuntar que l'altar de Santa Maria de Vilardell era "*noviter rehedificatum, quod bene in omnibus ornamentis invenit*", és a dir, que l'havien reedificat de nou i que es va trobar ben proveït dels ornaments litúrgics, per la qual cosa podríem pensar que durant els anys centrals de la divuitena centúria es deurien fer obres de millora i d'embelliment a l'interior del temple (ADB, Visites pastorals, vol. 81bis, fol. 17v). És possible, doncs, que fos aleshores quan s'encarreguessin els dos plafons ceràmics a un obrador barceloní.

Segons Ernest Zaragoza, a mitjan segle XVIII el nom del prevere que tenia el benifet eclesiàstic de l'ermita era un tal Francesc Pasqual, que era, alhora, prevere beneficiat a l'església de Sant Miquel arcàngel, de Barcelona. Afirmar que potser era el germà del rector d'Olzinelles¹⁴. Aquesta notícia és molt interessant, ja que hem pogut documentar que l'any 1734 l'escudeller Jeroni Reig i Vilarrasa es va casar amb Mariàngela Foraster a la parròquia de Sant Miquel arcàngel (Barcelona), d'on era beneficiat el rector de Sant Llorenç de Vilardell.

Arribats a aquest punt cal imaginar-se la seqüència de fets que van fer possible que un plafó de rajoles fet a Barcelona anés a parar a l'interior d'una ermita perduda enmig de la muntanya, lluny de la capital, a mitjan segle XVIII. Qui l'encarrega?, on?, a qui?, qui el paga?, com es trasllada fins allà?, qui el col·loca a la paret?, etc. El fet que el rector de la capella fos, a la vegada, un dels preveres beneficiats a la parròquia de sant Miquel, i que l'escudeller barceloní, de nom Jeroni Reig, en fos parroquià i en dades coincidents amb les de les obres efectuades a la capella, és un fet que cal tenir en compte, ja que podria explicar, perfectament, la presència dels dos plafons a l'interior de l'esmentada ermita. Jeroni Reig, degut a què era parroquià de Sant Miquel, podia haver conegut personalment a Francesc Pasqual, el rector de Vilardell. Fins i tot cap la possibilitat que aquest prevere beneficiat fos qui presidís la cerimònia nupcial de l'escudeller amb la que seria la seva esposa. Fos d'aquesta manera, o no, l'esmentada coincidència creiem que podia haver facilitat l'encàrrec dels dos plafons al taller de l'escudeller Jeroni Reig.

El plafó amb els Sagrats Cors de Jesús i de Maria: Apareixen junts, un al costat de l'altre. El de Jesús mostra una corona d'espines i, a la part superior, una creu, símbols del seu dolor i Passió; el de Maria mostra una espasa que el travessa, a la part superior, un ram d'assutzenes, símbol del seu dolor i de la seva puresa. A cada costat, una florera del model 3 i el cap d'un angelet. Els núvols del cel mostren tocs de color groc. La sanefa perimetral és original, feta a base de figures de *putti* entrelaçades amb unes vistoses tiges vegetals de tons blavosos. Als angles superiors s'hi mostren unes petxines amb petits caps. Pel que fa a l'estil i a la cronologia del plafó, cal fer notar que n'existeix un altre de molt semblant, encara *in situ*, a Cal Puig (El Sobirà, Osor) realitzat, sense cap mena de dubte, al mateix obrador, com es pot comprovar si comparem les sanefes que envolten els motius centrals de cada un d'ells: una garlanda a base de tiges vegetals i *putti*, i amb una closca de petxina

14. ZARAGOZA I PASCUAL, E.: "Sant Esteve d'Olzinelles i Sant Llorenç de Vilardell. Història de dues petites parròquies mil·lenàries del Montnegre", pàg. 47-158. A: http://www.icatm.net/public/AST_78-79_47 [Consulta: 28.04.2016].

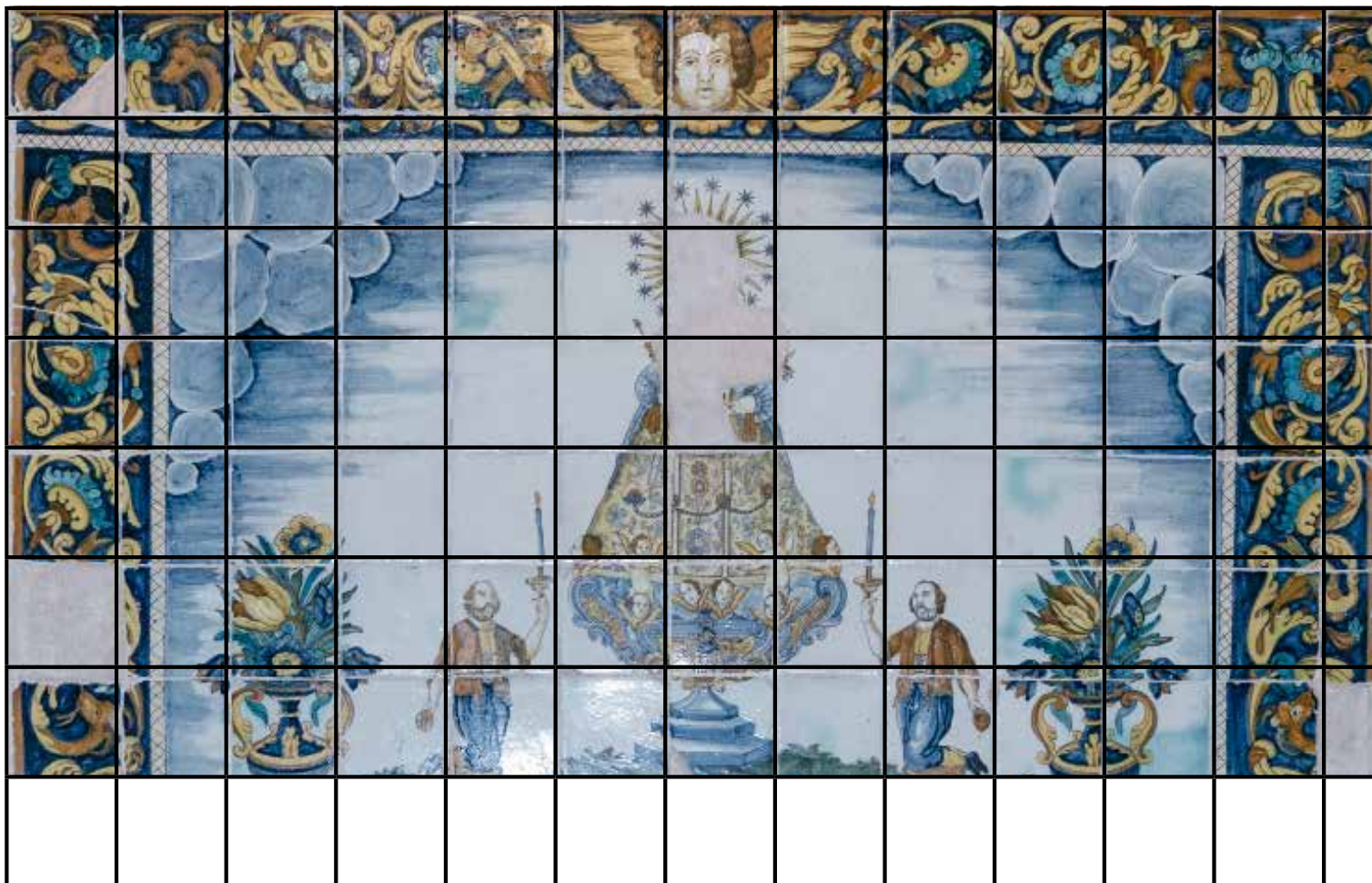

Fig.57: Frontal d'altar amb *La Mare de Déu de la Mercè i dos ex-captius*. Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707. Precedent de la capella de Santa Maria de Vilardell. Rectoria de l'església parroquial de Llinars del Vallès.

situada a cada un dels quatre angles. Si al plafó de Vilardell s'hi mostren els dos Sagrats Cors (de Jesús i de Maria), al plafó del Sobirà hi trobem una Crucifixió. Es tracta de dues escenes molt diferents. Al plafó de Vilardell es poden veure dues floreres; al plafó d'Osor, unes figures de cos sencer. Si bé la manera de representar els núvols és diferent, a ambdós plafons hi ha uns tocs de color groc molt característics.

El plafó de la Mare de Déu de la Mercè i dos confreres mostra una escena totalment diferent dels altres plafons amb el mateix model de florera. Al mig de la composició observem la Mare de Déu de la Mercè, patrona de Barcelona, damunt d'una peanya, amb el Nen als braços. A cada costat hi ha la figura d'un confrere de genolls, amb una espelma a la mà esquerra i amb un bací a la dreta, dels usats per captar donatius. El cel està fet a base de núvols de contorns arrodonits i pinzellades horitzontals, però sense taques groguenques. La sanefa és totalment diferent a les que soler aparèixer als plafons de la mateixa sèrie. Fora de context, semblaria una sanefa típica de finals del XVII, i no pas de mitjan del XVIII.

Sobre un fons de color blau fosc hi ha unes tiges vegetals que es recargolen, amb flors i caps de xai. Moltes reminiscències renaixentistes per a un plafó tan tardà. Un caparró a la part superior, al centre, idèntic al que hi ha als dos arrambadors de la parròquia de Bunyola. Així, doncs, hi ha elements en comú que fan de nexa d'unió entre aquest plafó i la resta: les floreres metàl·liques i el cap de l'angelet.

Si recapitem una mica, dels Lapuja, Gual i Reig n'hem

pogut determinar llurs respectius estils decoratius bé gràcies a una sèrie d'encàrrecs que s'han conservat –molt pocs– bé a peces firmades, molt escasses.

A partir de determinades coincidències – models de sanefa i de floreres, microelements vegetals, maneres de dibuixar, estergits usats, gamma de colors utilitzats, etc, i d'alguns models de rajola de mostra hem procurat establir vincles entre diferents frontals d'altar, plafons, quadres de sants i, si s'ha donat el cas, fins i tot amb determinades peces de forma (pots, plates), que creiem que foren obrats en els mateixos tallers. Molt problemàtic és assegurar si, a més, foren pintats per una mateixa mà.

Som plenament conscients que, a més dels obradors dels Lapuja, Gual i Reig, hi van haver altres mestres propietaris de tallers on també es va fer rajola de València, ja fossin rajoles de mostra, d'oficis o plafons.

Alguns documents ho demostren, per exemple, els inventaris de béns de mestres escudellers difunts, on s'esmenten partides de rajola, eines per fabricar-les o deutes de clients amb el difunt. També hi ha encàrrecs d'obra rajolera fets a diversos mestres escudellers.

A diferència, però, dels membres de les tres nissagues escudelleres abans esmentades, d'aquests altres obradors no hem localitzat cap obra ni cap encàrrec que s'hagi conservat que permeti, actualment, conèixer alguna característica dels seus respectius estils pictòrics.

No podem descartar que aquests altres tallers pintessin les seves produccions seguint la moda que marcaven els obradors més destacats de la ciutat, és a dir, aquells que estaven preparats per a poder donar satisfacció als encàrrecs més exigents.

Fig.58: Frontal d'altar amb l'anagrama "Ave Maria"
Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Monestir de Pedralbes (Barcelona)

EL FRONTAL D'ALTAR DE PEDRALBES

Composició formada per 91 rajoles distribuïdes en 13 columnes i 7 fileres. Aquest plafó està actualment al claustre del monestir de Pedralbes, però no sabem si aquest seria l'emplaçament original.

Al monestir de Pedralbes (Barcelona) hi ha força obra de rajoleria pintada atribuïda a Miquel Lapuja que correspon a la transició dels segles XVII i XVIII, com el present frontal d'altar.

Els motius decoratius que relacionen el frontal amb l'estil dels Lapuja són les amples volutes acabades amb plomes o amb ampulloses flors del fris i dels laterals, així com també les dues floreres. Entre les flors que pengen de l'interior n'hi ha en forma de campaneta, si bé no són exactament iguals com les que pintava Miquel Lapuja. A aquest mestre escudellers li agradava molt la simetria. Aquestes floreres no ho són pas de simètriques (ens referim a la composició floral).

Una altra característica del frontal de Pedralbes que el relaciona amb la manera de fer de Miquel Lapuja és que hi ha parts de la decoració de color taronja com esvaïdes, potser per una deficient cocció o preparació del pigment. És especialment visible en les lletres AM (Ave Maria) del centre del frontal i a la corona superior del medalló.

Fig.59: Plafó amb la Mare de Déu del Roser
Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Procedent de l'aiguamans de can Doro (Argentona). Col. particular.

L'AIGUMANS DE CAN DORO (ARGENTONA)

La història d'aquest plafó és molt interessant. Es tracta d'una Mare de Déu del Roser, encara sense corona –les dibuixen coronades al segle XVIII– i amb la sanefa incorporada (fig. 38 i 39). Com es pot apreciar en aquesta antiga foto, durant segles el plafó va estar incorporat a l'aiguamans de Can Doro, a Argentona. Fou arrancat –per cert, molt bé– l'any 1965, i venut pels seus propietaris a un antiquari. Després va anar a parar a mans del Sr. Josep Monès i Roberdeau, joier, bibliòfil i gran col·leccionista d'obres d'art, que se'l va endur a la seva casa de Begur. A la seva mort va anar a parar a una col·lecció particular de Sant Fruitós del Bages fins al 2016 i, després, a una col·lecció particular de Mataró, on està ara. Segons explica Jaume Clavell [CLAVELL 1990: 73-75]:

“Val la pena de consignar que aquesta casa, en els segles XVII i XVIII, havia pertangut a la família Ballot, que més tard s'entroncaria amb els Amatller i avui Gallifa. En el transcurs de la centúria passada va ésser l'estatge de la família Pallaroles i coneguda per “can Quim del Barri”, i en el llarg d'aquesta centúria amb el nom de “can Doro”; estatge estival de molts barcelonins en el primer quart de segle i en part del segon i avui propietat del Comú”.

Com es pot apreciar a la foto en blanc i negre, el model de rajola de mostra que acompanyava el plafó correspon al dibuix que els col·leccionistes anomenen "del tomàquet", amb unes campanetes blaves idèntiques a les floreres de Miquel Lapuja. Aquest model de mostra també el tenim documentat en altres obres que li atribuïm.

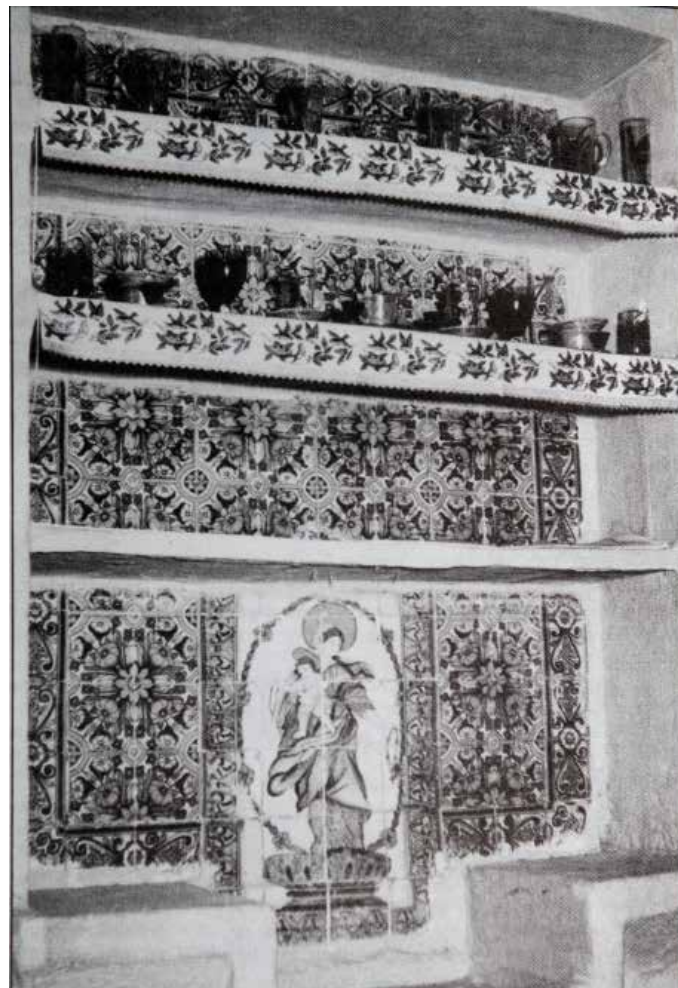

Fig.60: Antiga foto de l'aiguamans de Can Doro (Argentona)
Publicada a: Clavell, 1990, pàg. 74.

Fig.61: Reconstrucció en color de l'aiguamans de Can Doro (Argentona)

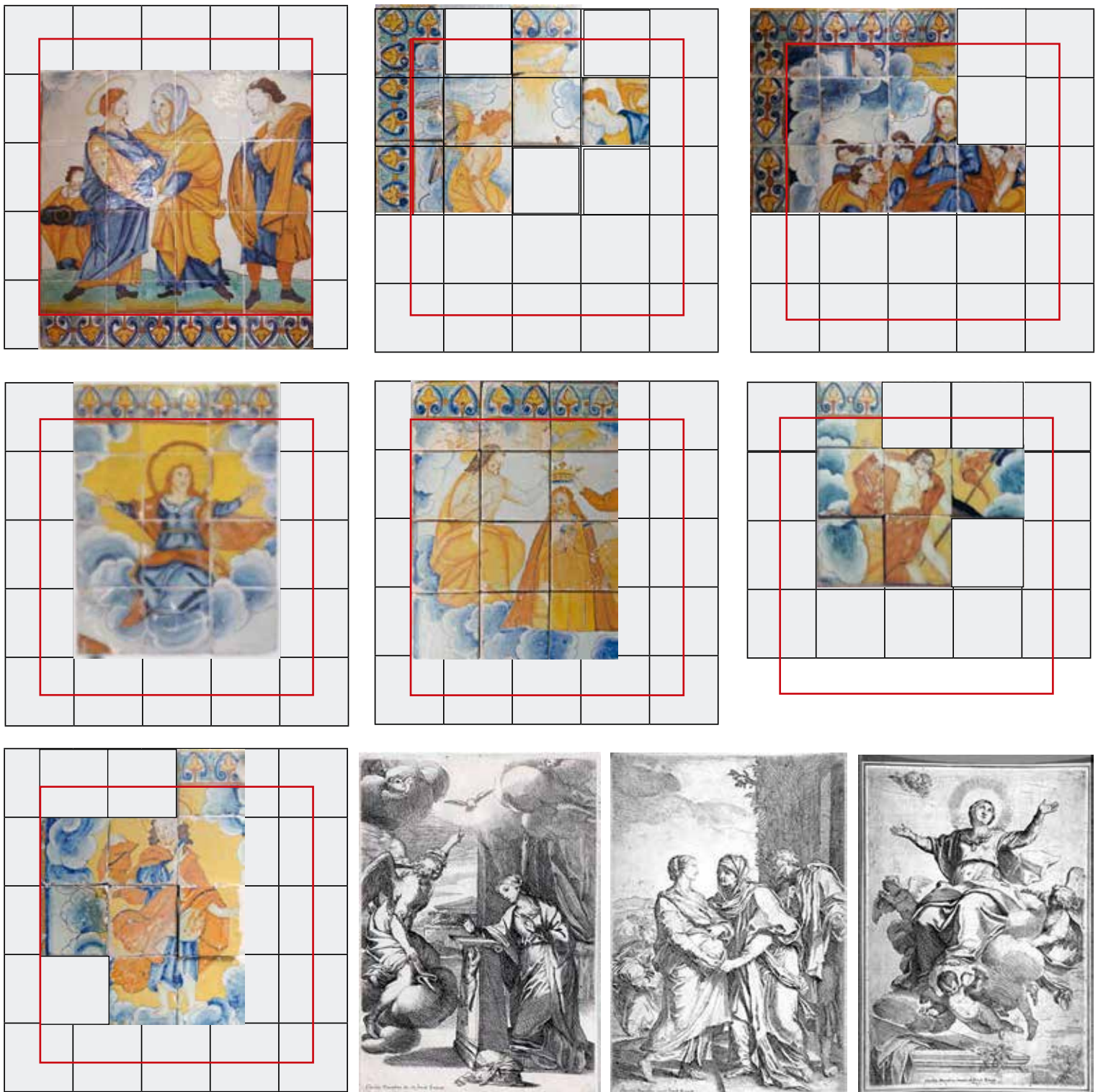

Fig.62: Els Misteris del Rosari
Atribuït al taller de Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693 - 1707.
Museu d'Arenys de Mar. Procedeix de l'església parroquial de Santa Maria.

Fig.63: La Visitació, l'Anunciació i l'Assumpció
Gravats de Carlo Maratta, (1625-1713).

10.2.27. Els Misteris del Rosari de la Parroquial d'Arenys de Mar

Els fragments de plafons amb escenes de la vida de Maria procedeixen de l'església parroquial de Santa Maria d'Arenys de Mar. Són tot el que queda després de la destrucció patida per l'edifici religiós l'any 1936. Es conserven al Museu d'Arenys de Mar (El Maresme). Com es pot apreciar, mostren diversos episodis de la vida de Maria: l'Anunciació, la Coronació, la Resurrecció de Crist, l'Ascensió de Crist al cel, la Visitació a Isabel, l'Assumpció de Maria al cel i la Davallada de l'Esperit Sant damunt Maria i els deixebles de Crist.

Al retaule de fusta policromada que hi havia a l'esmentada església parroquial, que estava dedicat a Nostra Senyora del Roser, s'hi havia tallades algunes escenes molt semblants a les dels

plafons de rajoles. És una llàstima que la fotografia no permeti veure les parets laterals de la capella on, potser, hi hauria, posats a les parets, els plafons ceràmics, abans de la seva destrucció. Per l'estil de les figures i pels colors dominants –ocracis i blaus– és evident que l'autor d'aquests plafons arenyencs seria el mateix que va pintar les imatges de Santa Anna i Sant Joaquim així com també la imatge de la Mare de Déu del Carme amb el Nen, que es conserven en el fons del Vinseum (Vilafranca del Penedès).

La sanefa és del mateix tipus que el plafó del Roser de Can Doro, mentre que les figures són molt semblants a les plafó dels sants Celdoni i Armenter (Museu de Sabadell).

L'autor dels plafons es va inspirar en una sèrie de gravats de Carlo Maratta [DE LA FUENTE, 2019].

L'altar major de l'església parroquial (1706-1711), una de

les joies del barroc català, està consagrat a la Mare de Déu Assumpta. És una obra de l'escultor de Vic Pau Costa.

En una col·lecció particular de sant Feliu de Codines hi ha restes d'un altre plafó de les mateixes característiques que els del museu d'Arenys de Mar. El col·leccionista que els va comprar va treballar durant uns anys com a arquitecte municipal d'Arenys de Munt. Si bé el plafó és incomplet, és fàcil reconèixer l'escena de la Resurrecció de Crist.

L'església parroquial de Santa Maria d'Arenys de Mar va ser consagrada l'any 1686. L'altar major, que encara es conserva, és de l'inici del segle XVIII; no hi hauria cap problema quant a la cronologia del conjunt, de manera que els plafons podrien haver estat elaborats en el taller dels Lapuja.

Fig.64: *La Mare de Déu del Carme amb el Nen*
Atribució incerta. Barcelona, final del s. XVII - inici del XVIII.
Vinseum (Museu de les Cultures del Vi), Vilafranca del Penedès.

Fig.65: *Santa Anna i sant Joaquim*
Atribució incerta.
Barcelona, final del s. XVII - inici del XVIII.
Vinseum (Museu de les Cultures del Vi), Vilafranca del Penedès, ref.:

Fig.66: *Crucifixió*
Atribució incerta. Barcelona, final del s. XVII - inici del XVIII.
Convent de sant Ramon de Portella.

LA CRUCIFIXIÓ, DE SANT RAMON DE PORTELLA

Plafó format per 80 rajoles (2 mitges rajoles) distribuïdes en 8 columnes i 10 fileres, incloses les rajoles que formen la sanefa que no és incorporada però creiem que és l'original. Hi podem veure a Crist clavat a la creu, entre dos xiprers.

En algun moment que no podem precisar les rajoles foren arrencades i tornades a col·locat, no sabem si al mateix lloc, o no. Moltes de les rajoles estan mal posades; fins i tot falta la filera inferior. Amb l'ajuda de la informàtica hem pogut tornar a posar al lloc correcte aquestes rajoles. N'hi ha dues d'intruses.

El plafó és més alt que el que hi ha actualment degut a la deficient reconstrucció.

No creiem pas que aquest plafó hagi estat traslladat des d'un altre edifici; en tot cas, potser dins del mateix convent. Actualment està en una petita sala que durant molt de temps va estar tapiada. Sembla ser que era la sala de vetlles dels difunts abans del seu enterrament. El tema del plafó té, doncs, una evident relació amb el lloc que ocupava.

El tipus de sanefa, amb una vistosa cresteria perimetral, recorda altres models usats pels Lapuja o pels Gual i, anteriorment, per Llorenç Passoles.

L'església del convent de sant Ramon de Portella va ser construïda entre els anys 1675 i 1722.

Fig.67: *La Mare de Déu del Roser amb el Nen*
Atribució dubtosa,
Barcelona, final s. XVII - inici s. XVIII.
Col. particular.

LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Composició formada per 20 rajoles distribuïdes en quatre columnes i cinc fileres.

Mostra la Mare de Déu del Roser dempeus amb el nen Jesús al braç esquerre (fig. 67).

És del tipus amb sanefa incorporada. Presenta la mateixa sanefa de tanca que els plafons anteriors, però l'execució sembla més tosca, de manera que podria ser una obra primerenca dels Lapuja (seria de Miquel Lapuja) o potser va ser pintada per un fadrí o mestre sense gaire destresa en l'art de la pintura sobre ceràmica.

En qualsevol cas, és un plafó d'estil coetani amb la resta de plafons atribuïts a Miquel Lapuja.

Fig.68: *Plafó amb una representació de la Pietat (la Dolorosa).*
Barcelona, fi s. XVII-inici XVIII (estil dels Lapuja).
Museu Episcopal de Vic.

EL PLAFÓ DE LA DOLOROSA

Composició formada per 30 rajoles distribuïdes en 5 columnes i 6 fileres.

Mostra la Mare de Déu amb el seu fill, mort, en la clàssica representació anomenada "La Mare de Déu dels Dolors" o "la Dolorosa", entre dues floreres.

A la part inferior s'hi pot llegir la llegenda "Ave Maria sin pecado concebida".

Correspon a un plafó amb sanefa incorporada que mostra motius florals.

Si bé l'estil evoca l'època dels Lapuja i dels Gual, el dibuix és d'una qualitat inferior.

Fig.69: *La Mare de Déu de Montserrat*
Atribuït a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Col. particular.

EL PLAFÓ DE LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT

Composició formada per 9 rajoles distribuïdes en tres fileres i tres columnes.

Aquest plafó, del tipus amb sanefa incorporada, mostra una de les representacions més antigues de la Mare de Déu de Montserrat, amb els escolanets músics i les ermites que hi ha disseminades per la muntanya santa.

Hi predominen els colors freds (verds i blaus) com en alguns dels frontals d'altar que mostren l'escena de la Crucifixió, que hem atribuït a Miquel Lapuja.

La sanefa està formada per volutes contraposades amb un trifoli entre els espais que deixen lliures.

Fig.70: *Lauda sepulcral de Magdalena Beulas y Ricart, del mas Ricart* (Barcelona, 1725).
Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).
Museu Episcopal de Vic.

LAUDA SEPULCRAL DE MAGDALENA BEULAS

Composició formada per nou rajoles distribuïdes en tres fileres i tres columnes. Es tracta d'un molt rar plafó que feia la funció de lauda sepulcral. La inscripció diu: "Aquí esta depositat lo cadàver de Magdalena Beulas y Ricart. Morí als 27 de abril del any MDCCXV". Interpretem que es tracta de Magdalena Beulas del mas Ricart, possiblement germana de Segimon Beulas i Ricart, pagès i hereu del mas Ricart de la parròquia de Sant Vicenç de Malla. Veure: https://www.fundacionoguera.com/libros/MANUAL_ONZE_ANTONI_BOSCH.pdf. Edició a cura de Abel Rubió i Serra i Rafel Ginebra i Molins, Fundació Noguera. Barcelona, 2014.

Fig.71: Frontal amb l'emblema de l'orde del Carmel
Barcelona, segon quart del segle XVIII.
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Museu Episcopal de Vic.

FRONTAL AMB L'EMBLEMA DEL CARMEL

El plafó amb l'emblema de l'orde del Carmel està format per 35 rajoles distribuïdes en set columnes i cinc fileres. Mostra l'emblema carmelità entre dues floreres i envoltat de garlandes florals. Per l'estil el relacionem amb l'autor de les floreres que hi ha a la capella dels Dolors (Biblioteca de Catalunya, abans, hospital de la santa Creu), que hem atribuït a Eloi Lapuja.

Les dues estacions del viacrucis, amb sanefa incorporada, formades per nou rajoles també semblen, per l'estil de la decoració i per la gamma de colors, obres de Miquel Lapuja (fig. 72 i 73).

DUES ESTACIONS DEL VIA CRUCIS (LA FONTANA)

Atribuïm a Miquel Lapuja les dues estacions del viacrucis de La Fontana per assimilació estilística amb el frontal de la fig. 51. És particularment evident comparant els trets del rostre del Crucificat.

La gamma de colors també és la mateixa

Fig.72: Dècima estació del via crucis.
Atribuïda a Miquel Lapuja.
Fundació La Fontana (Rupit).

Fig.73: Undècima estació del via crucis.
Atribuïda a Miquel Lapuja.
Fundació La Fontana (Rupit).

Fig.74: Escena apocalíptica
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona (1707-1747).
Procedeix de Ca l'Arquer (Travessera de Gràcia, Barcelona).
Museu del Disseny (Barcelona).

ESCENA APOCALÍPTICA

A la reserva del Museu del Disseny es conserven diverses rajoles procedents d'un conjunt desmuntat de les quals es desconeix la procedència.

Una de les rajoles mostra part d'un esquelet humà. Es tracta de la mateixa rajola que es pot veure a l'angle superior dret de la foto en blanc i negre que adjuntem. La foto va ser feta l'any 1935 quan es va enderrocar la masia coneguda com a Ca l'Arquer (Travessera de Gràcia, 236), de Barcelona. No sabem amb seguretat si formava part de la decoració de la masia iniciada l'any 1692, o no.

A part d'aquesta rajola de la foto n'hi ha altres vuit més. S'hi poden veure restes d'altres esquelets humans, d'ocells morts, part d'una figura alada, una bola al damunt d'un pedestal, xiprers i el que en resta de la imatge d'un sant o d'una figura divina, en concret, part d'una túnica blava i part de l'aurèola que emana del cap.

És difícil amb tan poques rajoles intentar esbrinar l'escena que s'hi representa. És possible que originalment s'hi mostrés un cementiri, amb restes d'esquelets humans i ocells morts, un àngel i potser la figura de Crist en el moment de la seva segona vinguda a la terra, a la fi dels dies. La figura alada podria tractar-se de l'arcàngel sant Miquel. Per la seva part, els esquelets pel terra evocuen un passatge de l'Apocalipsi de Sant Joan, en concret, la visió d'Ezequiel a la vall dels Ossos secs.

També es fa difícil determinar l'estil de la pintura. Els tons dels colors (verds, blaus), els xiprers i els matolls semblarien descartar, en principi, una possible producció vinculada al taller

dels Reig o dels Lapuja i, en canvi, semblen característiques més pròpies del taller dels Gual, en especial, el color verd blavós que podem apreciar també en el plafó de sant Isidre o en el de sant Longí.

A la façana de la casa hi havia un plafó amb la imatge de Nostra Senyora del Puig d'Agulles.

Fig.75: Foto ampliada de les rajoles que hi havia a Ca l'Arquer, segons una antiga fotografia. S'hi aprecia la rajola amb un esquelet humà, la mateixa que ara es conserva a la reserva del Museu del Disseny AMDG. Col·lecció de fotografies, caixa 28, núm. 280458.
Foto: Club Excursionista de Gràcia.

Fig.76: Santa Caterina d'Alexandria, màrtir
Barcelona, vers 1726.

Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).

Ermita de Santa Caterina, màrtir (Torroella de Montgrí)

Bibliografia: L'ermita de Santa Caterina del Montgrí. Fundació Mascort, Torroella de Montgrí, 2014, pàg.42.

PLAFÓ DE SANTA CATERINA

El plafó de santa Caterina d'Alexandria està representada amb els atributs del seu martiri: la roda dentada i l'espasa, entre núvols i amb un fons de paisatge. El plafó es localitza encara a l'interior d'una fornícula feta a la paret de l'edifici, de manera que no sembla un plafó fet amb posterioritat: les dimensions encaixen perfectament a l'interior de l'esmentada fornícula.

El plafó hauria de datar de vers 1726, que és quan es van finalitzar les obres de construcció de l'altar i de l'embelliment de l'interior de la capella. Els elements vegetals del primer pla, pintats bàsicament amb tons verdosos o ocracis, són matolls d'herbes i unes petites plantes de les que surten unes petites espigues o fines tiges amb parells de fulletes, però cap element floral pròpiament dit. Els vegetals i edificacions del segon terme estan pintats en blaus, com era característic dels plafons de finals del segle XVII i inici del XVIII, seguint el mateix gust decoratiu que trobem en les plates, pots d'apotecari i altres peces de la vaixela de les sèries de "la botifarra" o "de faixes o cintes".

Fig.77: La Mare de Déu del Roser amb el nen Jesús en braços
Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).

L'Enrajolada (Martorell).

PLAFÓ DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER

El plafó amb la representació de la Mare de Déu del Roser amb el nen Jesús, exposat a la Casa-Museu L'Enrajolada (Martorell) mostra algunes característiques que el relacionen amb el plafó anterior: la manera de dibuixar els núvols, els ocells i les faccions dels rostres d'ambdues figures.

L'estergit usat per poder dibuixar la figura de Maria és molt semblant al model que, dècades abans, havia usat Llorenç Passoles.

Ja hem vist abans que l'obra dels Lapuja hauria usat models d'estergits procedents del taller dels Passoles així com també models de rajoles de mostra.

Fig.78: *Sant Gregori, papa*

Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).
Barcelona, vers 1712.

Museu de Mataró. Procedeix de la capella de sant Cristòfol (Cabrils).

Fig.79: *Sant Pere*

Barcelona, primer terç del segle XVIII. Atribució incerta (Josep Gual?)
L'Enrajolada (Martorell).

PLAFÓ DE SANT GREGORI, PAPA

Plafó format per 12 rajoles distribuïdes en tres columnes i quatre fileres. Mostra la figura de Sant Gregori segut a la seva càtedra, amb la tiara i creu patriarcal. Dóna la sensació que el plafó estaria mutilat, ja que les plantes que hi ha a cada costat de la figura central sembla que no estiguin completes

Gràcies a una antiga foto en blanc i negre se sap que procedeix de la capella de sant Cristòfol de Cabrils (El Maresme). Es deuria traslladar al Museu de Mataró l'any 1953 durant les obres de reforma que s'hi van efectuar. Per la documentació escrita se sap que l'any 1712 el papa Climent XI va donar indulgència plenària a tothom que visités la capella. D'aquesta època creiem que dataria el plafó amb la representació de Sant Pere, papa.

Estilísticament parlant recorda l'autor virtual "Clos" [Telese 2014: 37], tot i que algunes flors també recorden a l'autor virtual "Grau", però el tractament del terra, a base de llargues bandes de colors sobreposades, la manera de dibuixar els ocells, el cel i, sobretot, les mans, suggereix que es tracta del mateix pintor. A aquest autor pertanyen, doncs, algunes de les rajoles d'oficis anomenades "del lliri". Segons Telese, la valoració estètica d'aquest autor virtual és "bona".

La data que atribuïm al plafó de sant Pere (vers 1712) coincideix amb la que tradicional es proposa per a les rajoles d'oficis decorades amb els mateixos elements florals que acompanyen a les figures centrals.

PLAFÓ DE SANT PERE

Plafó format per 21 rajoles (dues mitges rajoles). Mostra la patrona de Barcelona, santa Eulàlia, amb la creu i la palma del martiri, que és tal com se la representa sempre. Està al damunt d'una illeta de colors, amb una planta florida a cada costat.

Es pot apreciar la solució aplicada per a no fer coincidir el rostre de la santa amb la línia divisòria que queda entre dues rajoles juntes.

El tractament del dibuix i de la pintura recorden algunes de les característiques que atribuïm als Lapuja, però el repertori floral del sòl l'apropa als Gual.

Fig.80: *Sant Pere*
Atribució incerta.
Barcelona, primer terç del segle XVIII. Atribució incerta (Josep Gual?)
Museu Vicenç Ros (Martorell).

PLAFÓ DE SANT PERE

Plafó format per 12 rajoles distribuïdes en tres columnes i quatre fileres. Mostra la figura de sant Pere dempeus amb una clau i un llibre obert (la *Lex Domini*).

No dubtem en relacionar-lo amb el plafó de santa Eulàlia (fig. 79). Ambdues són d'atribució dubtosa, però sembla que es poden relacionar amb la producció dels Gual.

PLAFÓ DE L'OCASIÓ

Fragment d'un plafó de rajoles del qual només se'n conserven 12 peces. Mostra una escena marina. S'hi aprecien una nau de tres pals i, possiblement, una segona nau de la qual només es veu la bandera de la part superior d'un dels pals; uns animals marins (un pop) i una figura humana al damunt d'una roda (la roda de la fortuna). El plafó està inspirat en un gravat d'Andrea Alciati, en concret, el de l'emblema 121: "L'Ocasión". Se sosté al damunt d'una roda, l'allegoria de la Fortuna, perquè passa ràpidament; a la mà dreta du una navalla que significa que pot tallar i deslligar; pel davant, mostra una llarga cabellera, mentre que pel darrera és calba, perquè l'ocasió s'ha d'aprofitar quan ve de cara.

*"Estoy en lo más alto y más subido
De aquesta rueda, porque siempre ruedo.
Y el pie de leves alas es fornido
Porque parar no pueda no estar quedo.
Y para declarar mi delgadeza
Y quanto desatar y cortar puedo
Navaja traigo de gran agudeza.*

Fig.81: *Plafó de L'Ocasión*
Barcelona, primera meitat del segle XVIII.
Atribuit a Eloi Lapuja (1707-1747).
Museu Episcopal de Vic.

Fig.82: *L'Ocasión*, gravat d'Andrea Alciati

*Y porque a quien topare pueda asirme
Cabello dio delante a mi cabeza"¹⁵.*

Al plafó de rajoles, el pintor s'ha permès algunes llicències, com ara dibuixar animals marins, però que no tenen cap significat especial.

15. ALCIATO, A. (1531). *Emblematum Liber*. Traducció a l'espanyol a càrrec de ZAFRA, R. (2003). *Los Emblemas de Alciato*. Universitat de les Illes Balears.

LES PLATES "PICO"

Es tracta d'un conjunt de set plates de fons de color mostassa. N'hi ha sis de localitzades; de la setena només se'n coneix una antiga foto en blanc i negre [TELESE 2015: 18-43; CERDÀ 2013: 12-35].

Una plata mostra un gerro amb bec –"de pico"–, que n'imita un d'argent, molt ornamentat, amb una roseta al peu. De l'interior surten, a dreta i esquerra, tiges, tulipes i flors amb dos tons de blau, tot formant una composició simètrica. En un lloc destacat de la gerra s'hi pot llegir el cognom "Pico". A cada costat hi ha un ocellet en vol descendent.

Una altra plata mostra un medalló circular, ben centrat, on s'hi pot llegir el nom "Pico", entre senzills elements vegetals. Al seu voltant es desenvolupa una composició perfectament simètrica formada per dos ocells blaus amb les potes vermelloses i amb les ales obertes, posats al terra, situats a l'est i a l'oest; al nord i al sud hi ha un motiu floral format per dues flors i fulles pintades amb dos tons de blau i algunes tiges vermelloses.

Una tercera plata mostra el que sembla un cistell de vímet del qual surten tiges verdes i vermelloses, flors i tulipes de dos tons de blau, tot formant una composició perfectament simètrica. A la base del cistell s'hi pot llegir el cognom "Pico". A ambdós costats hi ha una planta formada per tres petites fulles blaves i unes espigues vermelloses amb parelles de fulles decreixents.

Una altra de les plates mostra un abanderat que agafa amb les dues mans una bandera desplegada, en posició horitzontal. A ambdós costats apareix una planta amb fulles i flors pintada amb dos tons de blau i algunes tiges vermelloses. A la part superior, davant de la figura humana, apareix un ocellet en vol descendent. A la part superior, a l'ala, hi ha un espai pintat en blau en lloc de groc, que simbolitza el cel. A la part baixa es mostra el cognom "Pico" entre volutes blaves contraposades. L'espai blau que hi ha a l'ala –la resta de la peça és de fons groc– és molt característic de les plates de la sèrie anomenada "de faixes o cintes".

La cinquena de les plates mostra un guerrer de cos sencer vist de front, però amb el cap vers l'esquerra. Duu un casc amb plomes, un estendard a la mà dreta i un escut a l'esquerra. Està situat entre dues flors de tiges llargues, pintades amb dos tons de blau. A la part dreta, al darrere del guerrer, s'hi aprecia una gran papallona que vola. A la part inferior, més o menys al dessota dels peus del guerrer, apareix el cognom "Pico".

La sisena plata mostra un guerrer de cos sencer vist de front, però amb el cap vers l'esquerra. Duu un barret amb ploma; al cinto, una espasa. Amb la mà dreta agafa una alabarda. Igual que a la plata anterior, a banda i banda s'hi veuen plantes amb fulles i flors pintades en dos tons de blau i parts de color vermellós. A la part dreta, darrere del guerrer, s'hi aprecia un ocell que vola en vol descendent. A la part baixa apareix el cognom "Pico", entre volutes blaves contraposades.

Els gravats fets pels argenters podien haver estat una font d'inspiració per als escudellers que feien plafons de rajola de València, ja que els primers tenien uns coneixements de dibuix que no acostumaven a tenir els segons. Podia ser perfectament que algun argenter hagués fet els models dels dibuixos fets servir per Miquel Lapuja, ja que les seves florerades semblen talment copiades de les metàl·liques. Que els Lapuja tenien alguna mena de relació professional o familiar amb argenters barcelonins, es pot demostrar. L'any 1734, Eloi Lapuja, fill de Miquel Lapuja, es va casar en segones núpcies amb Peronella Nadal. Va fer de padrí del seu primer fill l'argenter Jacint Nadal.

El peu de la gerra de la plata de la fig.47 adopta la mateixa solució que es pot apreciar a les florerades de l'Enrajolada (fig. 45) i Vic.

PLATES DE FONTS BLANC ATRIBUÏDES A L'OBRAJOR DE MIQUEL LAPUJA I MATES

A més de les plates de fons groc "Pico" n'hem localitzat altres de fons blanc que, gràcies als motius decoratius, podem atribuir també a l'obraJOR de Miquel Lapuja.

a) Plata de pisa policroma proveïda d'ala i petit repeu. Duu dos forats fets *ante coctem*. A la part de l'ala mostra una sanefa formada per dues testes de querubí de les quals surten, per cada costat, unes llargues tiges que es recargolen formant volutes acabades en trifolis, margarides i cornucòpies. Al centre de la plata s'hi representa un genet al damunt del seu cavall, que va al galop vers l'esquerra. El genet duu una llança amb la qual es defensa de l'atac d'un lleó que pretén mossegar la gropa del cavall. El cavall mira enrere, al lleó que l'ataca. A la part inferior es mostra una illeta de tonalitats ocràcies i verdoses, amb petites plantes de fulles verdes punxegudes i flors grogues. També s'hi pot veure un ocellet que vola i unes línies corbes molt esquemàtiques que simbolitzen els núvol

Cal parar atenció en la planta de fulles punxegudes situada a la part inferior, perquè n'hi ha de semblants al plafó de sant Isidre (Museu Vicenç Ros, Martorell) i al de sant Pere i sant Andreu (Museu Diocesà de Tarragona). D'altra part, el cap de l'angelet és molt semblant al que apareix a l'esmentat plafó de sant Isidre, on també es mostren plomalls i cornucòpies a les sanefes laterals. La coincidència dels motius decoratius és, al nostre parer, prova més que suficient per atribuir a Miquel Lapuja l'autoria d'aquesta vistosa plata. A la col·lecció de Josep Iglesias hi ha una plata de la sèrie de la margarida que mostra un lleó rampant, entre tulipes, que és molt semblant al de la plata que estem comentant (TELESE, VOIGT 2009: 64).

b) Plata de pisa policroma proveïda d'ala i de petit repeu. Duu dos forats fets *ante coctem*. No duu sanefa. La decoració l'ocupa una gran florera inspirada, segurament, en una peça metàl·lica. El cos de la florera té forma de dues copes amb peu adossades per la boca. La part inferior està més ornamentada que la superior. En el peu figura una petita flor. La boca és acampanada, i als laterals mostra dues nanses en forma d'"S". De l'interior emergeix un vistós ramell de flors en el qual es combinen margarides amb tulipes i fulles de color verd. A cada costat hi ha un ram amb margarides i fulles verdes i blaves. La florera descansa damunt d'una illeta de tons groguencs, blavosos i verdosos sembrada de plantes molt petites.

La forma, la simetria de la composició floral i els colors són idèntics als d'altres florerades pintades en plafons signats per Miquel Lapuja, per la qual cosa no dubten en atribuir-li l'autoria d'aquesta plata.

c) Plata de pisa policroma proveïda d'ala i repeu. A l'ala no duu sanefa. La decoració la forma una gran florera que es compon de dues copes amb peu adossades per la boca. La meitat inferior sembla gallonada. De l'interior surten flors blaves, blanques i, amb el fons groc, tulipes grogues i fulles verdes. A cada costat del peu de la florera s'hi pot veure una planta amb les fulles verdes i una flor groga de quatre pètals. A prop de la vora de la plata hi ha tres circumferències concèntriques que fan de tanca. Una vegada més, la forma de la florera, la composició simètrica del

Fig. 83: *Plata* (Ø 37 cm)
Atribuïda a Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana, ref.: FC.2014.01.63.

Fig. 84: *Plata*
Atribuïda a Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, vers 1693-1707.
Col. particular (Mallorca).

Fig. 85: *Plata* (Ø 36,2 cm)
Atribuïda a Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana, ref.: FC. 2014.01.64.

Fig. 86: *Plata* (Ø 37 cm)
Atribuïda a Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana, ref.: FC. 2015.01.02.

Fig. 87: *Plata*
Atribuïda a Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, vers 1693-1707.
Museo de Artes y Costumbres Populares (Sevilla).

Fig. 88: *Plata* (Ø 37,5 cm)
Atribuïda a Miquel Lapuja i Mates.
Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana, ref.: FC. 2015.01.03.

ram i la policromia remetent a la manera de fer de Miquel Lapuja, per la qual cosa no dubtem en atribuir-li l'autoria d'aquesta plata.

d) Plata de pisa policroma proveïda d'ala i repeu. Duu dos forats fets *ante coctem*. A l'ala presenta una sanefa formada per la successió de dos motius diferents, que s'alternen quatre vegades. L'un és un petit ram format per dues tulipes contraposades i dues flors blaves i blanques amb el centre groc, més grossa la més interior, i amb fulles verdes. L'altre està format per quatre rombes perfilats de groc, dins dels quals hi ha quatre escenes diferents, en blau: un paisatge amb edificis, una rapiñaire en vol descendent, un vaixell de tres pals i una figura femenina vers la dreta. Als costats de cada rombe hi ha un motiu floral format per una flor groga de quatre pètals i fulles verdes i vermelloses. Al centre es mostra la figura d'un guerrer, de cos sencer, vist de front però amb el cap vers la dreta. Al cap duu un casc amb plomes. Amb la mà dreta agafa un estendard i, amb l'esquerra, un escut. Al seu davant hi ha un ocell posat al damunt d'una flor. La illeta que representa el sòl és de color blau, plena de petites fulles verdes i diverses flors grogues semblants a les de la sanefa. La figura recorda molt a la de la plata de fons groc, per la qual cosa és indubtable que es tracta del mateix autor. Els petits paisatges blaus que hi ha dins dels quatre rombes és un recurs decoratiu que Miquel Lapuja va emprar en la decoració de la capella del Sobirà i en els plafons del Museu Episcopal de Vic, decorats amb floreres, de procedència desconeguda. Les flors blaves i blanques amb el centre groc, les fulles vermelloses decreixents que hi ha a l'ala i les tulipes de perfil formen part del repertori decoratiu que caracteritza aquest escudeller barceloní.

e) Plata de pisa policroma proveïda d'ala i peu. Duu dos forats fets *ante coctem*. La sanefa està formada per la repetició de dos motius florals: una margarida situada a cada un dels quatre punts cardinals i grups florals distribuïts simètricament. Al centre s'hi pot observar una dama de l'estament no privilegiat que agafa un ocell amb la mà esquerra, situada entre dos motius florals.

L'atribució al taller de Miquel Lapuja està relacionada amb el motiu del tipus de flor –la campaneta– de color blau que apareix a la sanefa.

f) Plata de pisa policroma proveïda d'ala i peu. Duu dos forats fets *ante coctem*. La sanefa està formada per la repetició de dos motius florals: una margarida situada a cada un dels quatre punts cardinals i grups florals distribuïts simètricament.

Al centre hi podem observar diverses guineus que estan menjant les peres d'una perera.

Aquesta plata va ser estudiada per Jordi Argelich i Jaume Morera [ARGELICH; MORERA 1998: 41-43].

En aquest cas l'atribució al taller de Miquel Lapuja vindria pel fet que mostra el mateix tipus de sanefa que el de la plata anterior, si bé no hi apareix la campaneta blava.

10.3. ELS LAPUJA, ELS GUAL I LA SÈRIE DE "LA MARGARIDA"

Batlloori i Llubià es van desfer en elogis en parlar d'una sèrie de plats policroms "típicament catalans" que van batejar amb el nom de "florejats", contemporanis amb les rajoles policromes del grup de "la margarida" [BATLLORI, LLUBIÀ 1949: 69]. Els van datar de finals del segle XVII i principi del XVIII.

El motiu fet servir per identificar aquesta sèrie de peces són unes flors grogues obertes semblants a margarides, sovint acompanyades d'altres flors tancades que recorden tulipes.

Es tracta d'una sèrie escassa, fins al punt que rarament s'ha documentat a les troballes arqueològiques. Llur homogeneïtat estilística suggereix que es tractaria de peces elaborades en un mateix taller.

Cap al final del segle XVII hi va haver, a Barcelona, almenys dues nissagues de mestres escudellers que varen elaborar vaixelles policroma: la dels Lapuja i la dels Gual.

Fig.89: Plata amb un cavaller que llanceja un lleó (5,8 x 37,4 cm)
Barcelona, final segle XVII-1707.
Atribuïda a Miquel Lapuja.
Museu del Disseny (Barcelona), núm. inv.: 4857.

Fig.90: Plata decorada amb una florera (3 x 22 cm)
Barcelona, final segle XVII-1707.
Atribuïda al taller de Miquel Lapuja i Mates.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.91: *Plata*
Decorada amb una senyora amb davantal i un ocell a la mà.
Atribuïda al taller de Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
Museu Comarcal i Diocesà de Solsona.

Fig.92: *Plata*
Decorada amb unes guineus que mengen peres d'una perera.
Atribuïda al taller de Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.93: *Rajoles d'oficis i rajoles de plafons desmuntats*
Atribuïdes al taller de Miquel Lapuja.
Prestatges de la cuina del monestir de Pedralbes (Barcelona). S'hi veu un "caganer", un home que cuina en una foguera, una dama amb una flor i el ramell característic de la sèrie anomenada de "la botifarra".

Fig.94: *Plata decorada amb un soldat amb estendard i escut* (7,2 x 39 cm)
Barcelona, final segle XVII-1707.
Atribuïda al taller de Miquel Lapuja.
Cau Ferrat (Sitges).

De la producció vinculada als Lapuja en destaquen les plates de fons de color mostassa que mostren el cognom Picó. Altres plates de fons blancs també els hi hem pogut atribuir.

De vegades, en el camp de la investigació sobre la pisa catalana el nom atorgat a una sèrie ha desmotivats la necessitat d'analitzar amb detall les característiques que defineixen aquella sèrie. Aquesta sèrie el cas de la sèrie anomenada de "la margarida" o de la sèrie anomenada de "Banyoles". En el primer cas, la presència d'una flor semblant a la margarida es considera suficient per atribuir una peça a aquella sèrie, però sense la curiositat d'observar detingudament si alguns exemplars es poden agrupar gràcies a altres característiques que no sigui la presència d'aquella flor.

Si bé som del parer que la major part de les peces de pisa barcelonina corresponents a aquesta sèrie són obra dels Lapuja i els Gual, no dubtem que hi hauria a Barcelona altres tallers on es va elaborar pisa policroma, però encara que sigui per una qüestió de lògica matemàtica ha d'haver sobreviscut més quantitat de peces procedents dels tallers amb major producció i, segons informa la documentació escrita, el taller de Francesc Gual hauria estat dels més importants.

El fet que ambdues nissagues, la dels Lapuja i la dels Gual acabessin emparentant-se dificulta l'atribució de la sèrie anomenada de "la margarida" a uns o altres.

Per altra part no podem oblidar que aquesta producció policroma està a cavall dels segles XVII i XVIII, i, per tant, va coincidir cronològicament amb la sèrie anomenada "de Poblet/transició" i amb altres sèries finiseculars, com es pot apreciar perfectament en la plata de la fig. 73, que mostra una sanefa de clara inspiració lligur combinat amb una florera com a motiu central, molt semblant al tipus de florera que atribuïm a Miquel Lapuja.

Si disposéssim d'exemplars policroms de plates de "transició" potser podríem observar millor l'origen comú d'algunes peces corresponents a ambdues sèries. És evident que una margarida pintada de color blau dins d'una composició també blava no té el mateix efecte visual que una de color groc.

Hem fet una selecció de plats perdiguers (o plates) policroms dels més representatius.

Algú pot dubtar, per exemple, que l'autor de la decoració de la plata policroma de La Fontana, que mostra un vaixell de tres pals vers l'esquerra, no és el mateix que va pintar el vaixell de tres pals d'una de les rajoles de can Puig, obra de Miquel Lapuja? Fins i tot la manera de representar els ocells que volen, és la mateixa.

Una plata policroma del Museu Episcopal de Vic mostra una escena galant en la qual un home, barret en mà, li ofereix un ram de flors a la dona que té davant seu. Més enllà de l'evident significat de l'acte, diversos elements de la decoració permeten relacionar el seu autor -el de la decoració pintada, és clar- amb l'autor de les peces que venim comentat en aquest apartat.

Les margarides i els elements caliculars de la sanefa recorden molt les decoracions florals de les dues plates del Museu del Disseny que mostren un caçador junt a un gran ocell i la plata que ostra un abanderat a cavall.

En una altra plata policroma del Museu del Disseny hi podem apreciar una gran au amb les ales esplaiades entre margarides. Es tracta d'una peça interessant, ja que només està pintada en

dos tons de blau, groc i carbassa, a més del perfilat en negre. No hi intervé el verd. Coincideixen amb la gamma de colors que apareixen a les plates del caçador i l'ocell, i de l'abanderat a cavall. Com com es pot observar, es va usar el mateix estergit per fer el perfil de l'au que apareixen a la plata del caçador, la qual cosa permet atribuir les tres peces –aquesta plata i les altres dues amb idèntica sanefa– al mateix taller.

La sotacopa mostra idèntiques característiques decoratives que les plates policromes comentades. El motiu que omple la copa de la florera és el mateix que apareix en una plata del Museu del Disseny decorada amb una mena de cistell que imita l'entramat del cànem o de l'espart.

La plata que presentem aquí, tot i participar de l'estètica de les plates anteriors, no sembla sortida del mateixos tallers dels Gual. La posem com a exemple per demostrar que no necessàriament totes les peces de la sèrie de "la margarida" han de relacionar-se amb l'obrador o obradors de Francesc, Jeroni i Josep Gual. El perfilat de les figures és més tosc, ja que el gruix del pinzell sembla més gran. El dibuix no té la rotunditat dels altres. És poc afortunada la unió de la base del peu de la florera amb la superfície damunt de la qual descansa. Les figures dels ocells són diferents, no tan arrodonides ni tan gràcils. També s'hi troba a faltar una mica més de color. Un altre detall que diferencia aquesta plata de les anterior és que s'hi mostra un tipus de flor diferent: una mena de clavellina.

LA PLATA AMB LA IMATGE EQÜESTRE DE DOMICIÀ

Darrerament ha aparegut al mercat d'antiguitats una molt interessant plata decorada amb la figura eqüestre de l'emperador romà Domicià. Ara forma part de la col·lecció de la Fundació La Fontana (Rupit)¹⁶.

Aquesta plata per a servir pertany a la sèrie tradicionalment denominada de "la margarida". Està pintada en blau, ataronjat, morat i verd. El perfilat dels dibuixos està fet en morat negrós de manganès. Tot està pintat sobre el blanc en cru, com era normal en l'època en la producció barcelonina. En la part superior porta dos petits forats fets *ante coctem*. Fons amb un petit peu.

Per la seva grandària, es tracta d'una plata per a servir, però per la decoració que mostra, millor es podria considerar com un *piatto da parata* o *piatto da pompa*, perquè el seu ús era merament decoratiu.

Mostra la figura eqüestre de l'emperador romà Titus Flavi Domicià (51-96 dC) vers la dreta. A la part inferior s'hi pot llegir la llegenda "DOMICIANVS AVG" (amb la lletra N invertida) i dessota, el numeral "12", dins d'una petita cartella.

Encara que el motiu floral que dona nom a la sèrie (una margarida) no hi apareix, amb aquest nom es denomina la pisa policroma barcelonina d'aquest període, l'època de la "segona policromia", per a diferenciar-la de la policromia de la primera meitat de segle. Ara bé, si s'observen amb atenció els motius decoratius que acompanyen la figura central és fàcil deduir que es tracta d'un exemplar de pisa barcelonina inspirada en la producció lligur del tipus *caligrafico naturalistico*. Els grups florals que apareixen a l'ala del plat, a esquerra i dreta, en són la prova. Estan fets amb fins traços en negre de manganès amb els

16. El text referent a aquesta plata de La Fontana va ser publicat a: *Brillo y color. cerámica catalana de la Fundación La Fontana*, fitxa 62.

quals es dibuixen les tiges; uns acaben en una voluta tancada i altres estan ressaltats amb un gruixut traç blau, alternant-se, i formant grups separats per parells de fulletes farcides d'un suau color verd. Són de clara influència savonesa els petits trifolis que apareixen entre les potes del cavall, just per sobre de la cartella amb el nom de l'emperador.

Si analitzem aquesta plata junt amb d'altres peces pintades, molt probablement, en el mateix taller barceloní s'aprecien, encara amb major nitidesa, aquestes influències lígurs. Per exemple, en una altra font policroma de la col·lecció de Josep Iglesias apareixen, en la illeta de color sobre la qual descansa el motiu central, uns curiosos traços corbs molt fins a manera de petits pèls, que sobresurten del dibuix [TELESE, VOIGT 2009: 58, fig. 43]. Aquest detall es repeteix en altres peces de la mateixa època i fins i tot en algunes de posteriors: en taulells [TELESE ET AL. 2002: 99, fig. 293; 231, fig. 1225] i en peces de vaixel·la monocroma blava [BATLLORI, LLUBIÀ 1974: lám. 99B; 101A]. No es tractaria, doncs, d'una característica identificadora d'un taller en particular, sinó d'una manera de pintar pròpia d'un període cronològic que abastaria, *grosso modo*, des del darrer quart del segle XVII fins al primer terç del XVIII. Per això, seria convenient oblidar el nom tradicional atorgat a aquesta policromia de "la margarida" i reemplaçar-lo pel que és en realitat: una plata per a servir d'influència de Savona amb els motius que la identifiquen adaptats a la manera de fer dels tallers barcelonins.

Aquest magnífic exemplar de pisa barcelonina és un clar exponent de com alguns tallers de la capital catalana es van servir de gravats per a realitzar no sols grans conjunts de taulells (per exemple, els de Llorenç Passoles) sinó també per a decorar peces decoratives, com seria molt probablement aquesta elegant plata. Dit això, no podem descartar que s'hagués copiat o inspirat directament d'una pisa italiana. En aquest sentit, cal recordar que per a pintar els pots que se li van encarregar a Onofre Rodergues en 1624 aquest es va valer d'un model italià- que li va proporcionar el propi client.

Per la mena de decoració, podríem situar aquest exemplar barceloní dins del gènere *ad istoriato*.

La imatge central, la de Domicià a cavall, està presa de la sèrie de gravats d'Antonio Tempesta (1575-1630) titulada: *Els 12 primers emperadors de l'Antiga Roma*, publicats el 1596 per Giovanni Battista di Lazzaro Panzera, de Parma. La font d'inspiració d'aquests gravats va ser la coneguda obra *Els dotze Cèsars (De vita Caesarum)* de Gai Suetoni Tranquil.

No podem assegurar si el taller barceloní que va rebre l'encàrrec va pintar només aquest exemplar pertanyent a l'últim dels dotze emperadors de la sèrie, això és, Domicià, o bé va executar la sèrie completa, des del primer (Juli Cèsar) fins a l'últim.

Es coneixen altres peces que podem atribuir al mateix pintor: una plata de 36,5 cm de diàmetre que mostra la figura d'un cavaller, entre flors, pertanyent a la col·lecció de Josep Iglesias Brucard [TELESE, VOIGT 2009: 58, fig. 43] i una altra, de la mateixa col·lecció, que mostra un falcó posat en el sòl, entre flors [TELESE, VOIGT 2009: 59, fig. 44]. En aquest exemplar, fins i tot els colors emprats són exactes als de la plata de Domicià; també, els motius florals d'aspecte arrodonit que figuren a l'ala. La manera d'aplicar els colors és una característica comuna a tots ells. El pintor donava un suau color de fons (en blau o ataronjat) i, damunt, traçava unes enèrgiques i curtes pinzellades

del mateix color, però més pujat de to, de manera que dona lloc a un agradable contrast. No succeeix això amb els verds. El color verd de l'exemplar de la Fontana, quelcom blavós, és idèntic al del plat del falcó, abans esmentat. La figura del cavall de l'emperador també està farcida de vigorosos traços en morat, però directament sobre el fons blanc.

Aquest contrast entre dos tons d'un mateix color també s'aprecia en la producció coetània elaborada a Lleida.

Batllori i Llubià [BATLLORI, LLUBIÀ 1974: lám. 154B i C] van publicar, fa anys, unes fotos en blanc i negre de dos plats que mostren un home i una dona, respectivament, pintats a base de petits traços horitzontals, de manera que tal vegada haurien sortit del mateix taller on es va pintar l'exemplar de la Fontana, si bé no es pot assegurar que siguin obra del mateix pintor.

10.4. RAJOLES DE MOSTRA DEL TALLER DELS LAPUJA

Naturalment, a més de peces de forma, plafons i frontals d'altar del taller de Miquel Lapuja també varen sortir rajoles de mostra. Els poden conèixer els models gràcies a què se n'han conservat exemplars que acompanyen obres que els hi hem pogut atribuir.

A la fig. 53 recollim sis models diferents, però de ben segur que n'hi ha d'altres que també podríem atribuir al mateix obrador.

Dels sis, el model de més èxit és, sens dubte, el segona de la filera superior, conegut entre els col·leccionistes amb el nom de "el tomàquet". En realitat no es tracta de cap tomàquet, sinó d'una margarida, que va acompanyada d'unes campanetes blaves, tots distribuït amb una simetria perfecta, tan del gust de Miquel Lapuja. Aquestes flors coincideixen amb les de les floreres de can Sobirà, de manera que n'eren un complement perfecte. La resta de models són més infreqüents.

10.5. LA SÈRIE DE "FAIXES O CINTES"

Batllori i Llubià la van considerar la producció més extensa de la ceràmica catalana, ja que, segons els esmentats autors, es dataria d'entre el 1700 i el 1800 [BATLLORI, LLUBIÀ 1949: 76]. Segons la decoració que es mostra a les ales dels plats i de les plates, en van distingir tres models diferents:

- Amb dos arbres i ramatge.
- Amb les "faixes o cintes".
- Amb fullatge i quadrícules amb punts interiors.

Per la seva part, Ainaud [AINAUD 1952: 150] explica que la característica principal d'aquesta sèrie és que: "*Suele distinguirse por presentar una composición figurada en un*

Fig.95: Plata
Barcelona, final s. XVII-primer terç segle XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.96: Plata
Barcelona, final s. XVII-primer terç segle XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.97: Plata
Barcelona, final s. XVII-primer terç segle XVIII.
Col. particular.

Fig.98: Plata
Barcelona, final s. XVII-primer terç segle XVIII.
Museu Episcopal de Vic.

paisaje flanqueado por árboles de dibujo muy deformado”, i afirma que era coetània de la sèrie anomenada de la “botifarra”.

Cirici escriu el següent, sobre la sèrie de “faixes o cintes”: “La preocupació per donar versemblança a la sanefa sense, però, privar-la del caràcter decoratiu (...) es veu accentuada a les de faixes o cintes. En aquestes, la part de baix de la sanefa sol ésser una mata. Les dues parts dels costats, uns arbres o grups d’arbres bessons, que s’enfilen. A la part de dalt, el tema del celatge s’hi desenvolupa amb nuvolades, fons blaus de cel i vols d’ocell (...) És típic que els grups d’arbres dels costats portin, enrotllades, unes faixes o corretges, amb el revés clavetejat o repuntejat” [CIRICI 1977: 244-247].

Telese, Llorens i Voigt [TELESE, LLORENS, VOIGT 2012: 179-180] afegeixen el següent: “En aquesta sèrie es demostra com en cap altra la influència rebuda de la ceràmica lígur comentada en diverses ocasions, i corroborada no solament per les troballes arqueològiques de material procedent de l’arc lígur en subsòl català, sinó també per la demostració de la còpia sistemàtica que es va fer a Catalunya d’aquelles produccions. Una simple ullada a les sèries lígurs anomenades de l’escenografia barroca, és suficient per adonar-se de l’abast i la direcció d’aquesta influència”.

A Talavera, es va fer una producció homòloga que s’anomena “escenas azules con troncos paralelos” [GONZÁLEZ 2004: 419 i ss.]. La cronologia abasta amb escriu tota la primera meitat del

Fig.99: *Plata*
Barcelona, final s. XVII - primer terç segle XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.100: *Plata*
Barcelona, final s. XVII - primer terç segle XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.101: *Sotacopa*
Barcelona, final s. XVII-primer terç segle XVIII.
Col. particular

Fig.102: *Plata. Mostra santa Eulàlia, copatrona de Barcelona*
Barcelona, final s. XVII-primer terç segle XVIII.
Col. particular.

segle XVIII, arribant fins al 1780, aproximadament.

És inqüestionable la influència de la pisa lígur (Savona/Albisola). Es pot comprovar gràcies a la infinitat de peces de Savona que es poden trobar per la xarxa o en col·leccions públiques o privades de tot arreu, com per exemples, les dues peces que adjuntem.

Pertanyents a aquesta sèrie, es coneixen tres peces datades:

dues les van publicar Telese, Llorens i Voigt: un pot datat del 1713, i una plata, de la col·lecció Mascort, datada del 1738 [TELESE, LLORENS, VOIGT 2012: 215-216]. A més, hi hem d'afegir una magnífica plata de la col·lecció Segarra, que duu, pintada al revers, la data "1701". La cronologia d'aquesta sèrie aniria, doncs, des del final del segle XVII fins a mitjan s. XVIII.

Ja hem dit abans que, segons el nostre parer, una part

Fig.103: *Plata*
Barcelona, final segle XVII-inici s. XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.104: *Plata*
Barcelona, final segle XVII-inici s. XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.105: *Plata*
Barcelona, final segle XVII-inici s. XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.106: *Plata*
Barcelona, final segle XVII-inici s. XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

important de peces atribuïdes a aquesta sèrie serien producció del taller de Miquel Lapuja. Estaríem parlant, sobretot, d'un ampli conjunt de pots d'apotecari amb una decoració present a la zona del coll que mostra uns motius decoratius de temàtica vegetal relacionats amb l'esmentada sèrie de "faixes", ja que aquesta decoració – la de faixes– no apareix mai en els pots ni en altres peces tancades.

Fig.107: *Plata* (Ø 39,2 cm)
 Barcelona, final segle XVII-inici s. XVIII.
 La Fontana (Rupit), ref.: FC.2014.01.67.
 Bibliografia: Brillo y color 2018, p. 134, fig. 58.

Fig.108: *Plata gran* (Ø 40 cm)
 Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
 La Fontana (Rupit), ref.: FC.2002.01.01.
 Bibliografia: Brillo y color 2018, p. 134-135, fig. 59.

Fig.109: *Plata*
 Barcelona, final segle XVII-inici s. XVIII.
 L'Enrajolada (Martorell).

Fig.110: *Plata*
 Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
 Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.111: *Plata gran*
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
L?Enrajolada (Martorell).

Fig.112: *Plata*
Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana (Rupit), ref.:

Fig.113: *Plata* (Ø 36 cm)
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
La Fontana (Rupit), ref.: FC.2014.01.67.
Bibliografia: El descobriment 2005, p. 62, fig. 43.

Fig.114: *Plata*
Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.115: Orsa
Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
Col. particular.
Bibliografia:

Fig.116: Plata
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Col. particular.
Bibliografia:

Fig.117: Plata
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.118: Plata
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Col. particular.

Fig.119: Plata
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Col. particular.

Fig.120: Plata
Mostra la figura eqüestre de l'emperador Domicià inspirada en un gravat d'Antonio Tempesta
Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana (Rupit). FC.
Bibliografia: Cerdà 2018, pàg.

Fig.121: Gravat amb la imatge eqüestre de l'emperador Domicià

Fig.122: Plata
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.123: Plata
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
La Fontana (Rupit). FC.2014.0166.1772

Fig.124: *Plata*
 Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
 Col Iglesias (sant Frutós de Bages).

Fig.125: *Plata*
 Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
 La Fontana (Rupit), ref.:

Fig.126: *Plata*
 Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
 La Fontana (Rupit), ref.:

Fig.127: *Plata*
 Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, vers 1693-1707.
 Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.128: **Pot gran** (H: 35 cm)
Barcelona, final. s. XVII-inici
segle XVIII.
La Fontana (Rupit). FC.2014.01.70

Fig.129: **Pot gran**
Barcelona, final. s. XVII-inici
segle XVIII.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.130: **Pot gran (anvers i revers)**
Barcelona, final. s. XVII-inici segle XVIII.
Col. particular.

Fig.131: **Pot gran** (H: 32 cm)
Barcelona, final. s. XVII-inici segle XVIII.
La Fontana (Rupit). FC.2014.01.73.

Fig.132: **Pot gran** (H: 31,5 cm)
Atribuit a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana (Rupit). FC.2014.01.72

Fig.133: **Pot gran**
Atribuit a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.134: **Pot gran** (H: 35 cm)
Atribuit al taller de Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana (Rupit). FC.2014.01.71

Fig.135: *Pot gran*
Atribuït a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.136: *Pot gran*
Atribuït a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
La Fontana (Rupit). FC.2014.01.69

Fig.137: *Orsa*
Atribuïda a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
Museu del Disseny (Barcelona):

Fig.138: *Orsa*
Atribuïda a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
Museu del Disseny (Barcelona).

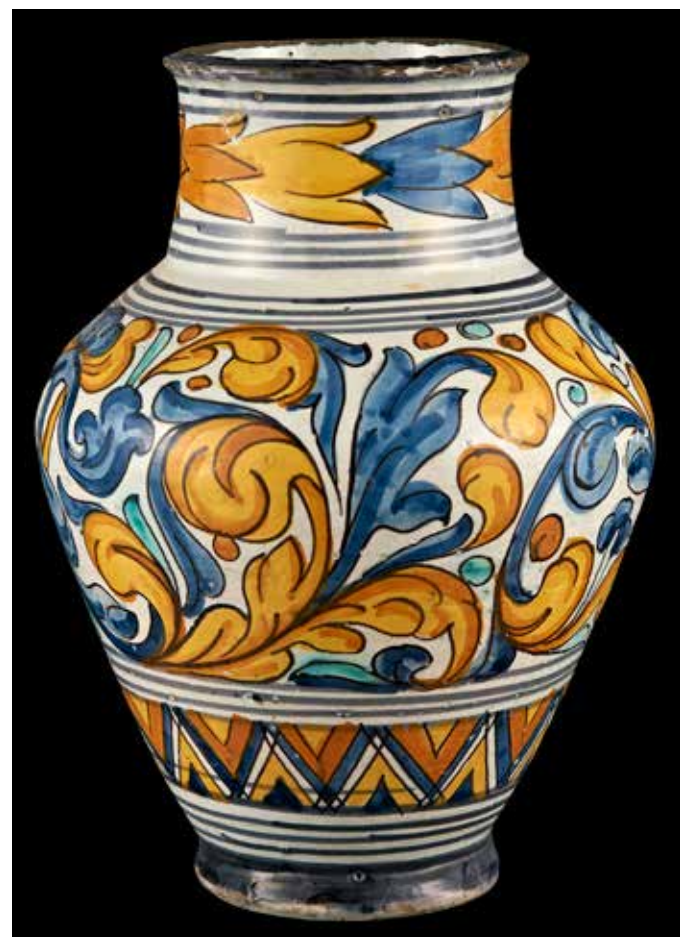

Fig.139: *Orsa*
Atribuïda a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
Col. particular.

Fig.140: Pot pindoler (alt: 13 cm)
Barcelona, vers 1693-1707.
Atribuït a Miquel Lapuja.
Col. particular.
Foto: Equip Martí Gasull [El descobriment 2005, pàg. 65].

Fig.141: Pot pindoler (alt: 13 cm)
Barcelona, vers 1693-1707.
Atribuït a Miquel Lapuja.
Col. particular.
Foto: Equip Martí Gasull [El descobriment 2005, pàg. 65].

Fig.142: Plata (Ø 39,4 cm)
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
Atribució dubtosa amb decoració semblant a l'estil de M. Lapuja.
Col. particular.

Fig.143: Plafó de rajoles (56x42 cm)
Atribuït a Miquel Lapuja.
Barcelona, vers 1693-1707.
Col. particular.
Foto: Equip Martí Gasull [El descobriment 2005, pàg. 67].

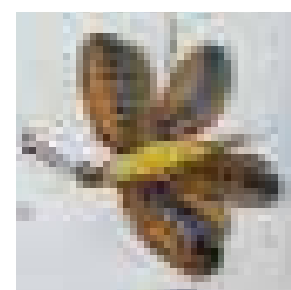
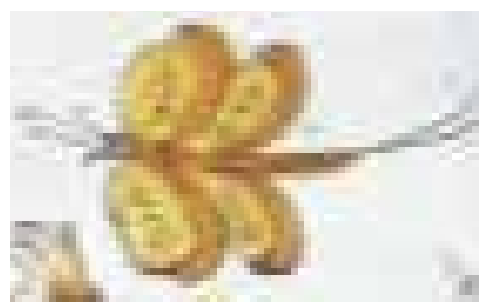

Fig.144: Detalls ampliats de la decoració de les rajoles de la fig. 79.

Fig.145: *Plafó de rajoles* (50x50 cm)
 Barcelona. Atribuïdes a Eloi Lapuja (1707-1747).
 Col·lecció particular.
 Foto: Equip Martí Gasull [El descobriment, 2005, pàg. 103].

Fig.146: *Plata gran* (Ø 43 cm)
 Barcelona. Barcelona. Atribuïdes a Eloi Lapuja (1707-1747).
 Col. particular.
 Foto: Equip Martí Gasull [El descobriment 2005, pàg. 98].

SÈRIE DE "FAIXES O CINTES" O SÈRIE DE L'OBRAJOR LAPUJA?

Varen rebre aquest nom els pots d'apotecari blaus coetanis a la sèrie anomenada de "faixes o cintes". De fet, però, només els plats, les plates i algunes altres formes ceràmiques mostren la decoració que defineix la sèrie, però no així els pots. Totes aquestes formes ceràmiques tenen el comú no només els dos tons de blau, sinó també la resta dels motius decoratius, excepte, precisament, la decoració a base d'unes faixes o cintes amples. En els pots corresponents a aquesta sèrie, l'element de la decoració que els caracteritza és un petit matoll situat a la part del coll que es repeteix al llarg del seu perímetre, que sovint apareix pintat en altres parts de la peça. A més de l'ampla banda en diagonal amb el nom del producte que contenen, els pots d'aquesta sèrie mostren personatges, aus, insectes, quadrúpedes, edificacions i simbologia religiosa. És una característica el fet que les lletres estiguin escrites amb caràcters tardo gòtics, amb inicials molt ornamentades.

S'han vinculat els pots d'aquesta sèrie (potser seria millor parlar de producció) amb la decoració de "faixes o cintes". Com que de plates de la sèrie de "faixes o cintes" n'hi ha de datades de 1738, si apliquem la "regla de tres", aquests pots també haurien de datar-se de la primera meitat del segle XVIII. Si bé es coneix un pot datat del 1713, de moment no n'hi ha cap datat més modernament.

Opinem que aquests pots estan vinculats, des del punt de vista de l'estil decoratiu, amb la producció dels Lapuja. Per ara, no podem distingir entre la producció de Miquel i la d'Eloi, de manera que les peces seriades decorades amb faixes o cintes caldria datar-les d'entre aproximadament 1693 i 1747, període de temps que comprèn l'època d'activitat laboral dels dos Lapuja. Som del parer que també se'n va fer a l'obraior dels Gual, però Josep Gual va morir l'any 1737, de manera que la seva producció queda inclosa dins del període cronològic anterior.

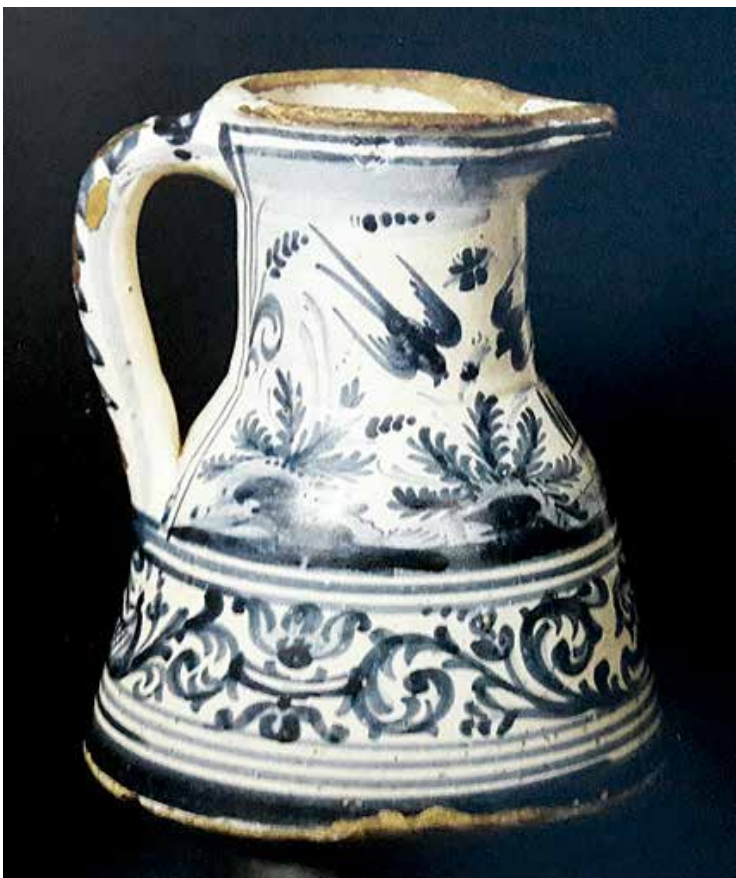

Fig.147: *Gerro de vi* (H: 22 cm)
 Atribuït a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747.
 Col·lecció particular (Barcelona).
 Foto: Equip Martí Gasull [El descobriment, 2005, pàg. 92].

Fig.148: Sanefes relacionades amb les floreres del monestir de Pedralbes atribuïdes a Miquel Lapuja i Mates [Cerdà 2013: 20, fig. 8].

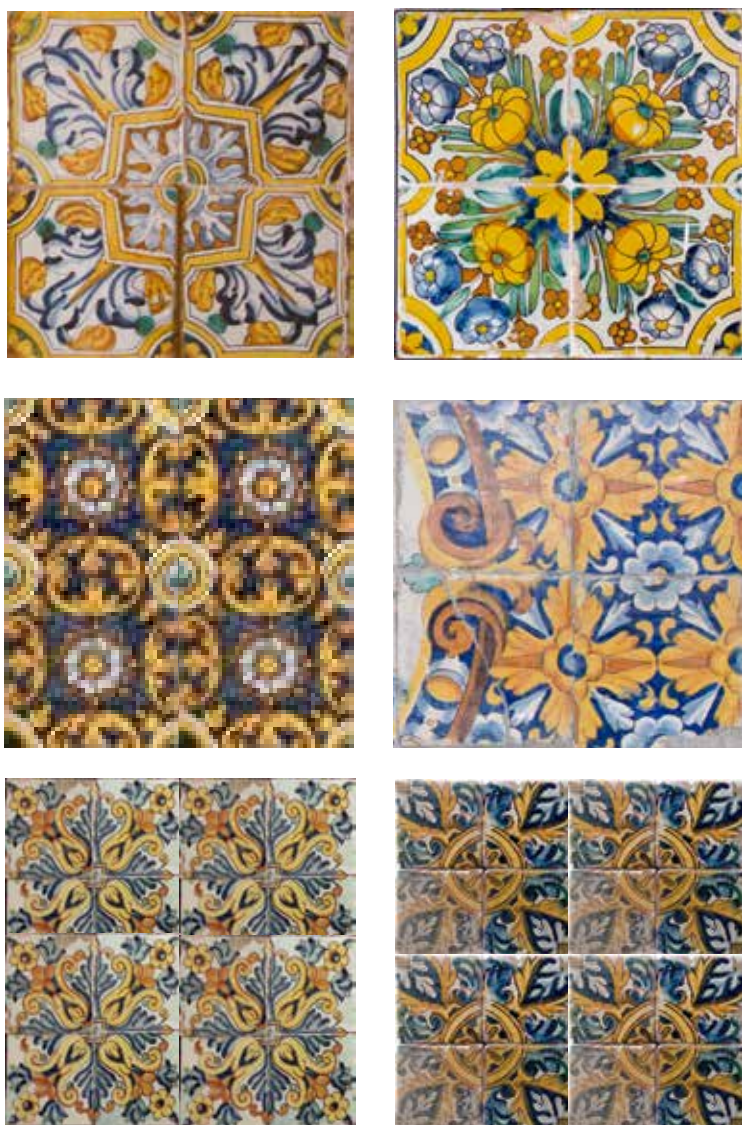

Fig.149: Rajoles de mostra vinculades a la producció atribuïda a Miquel i a Eloi Lapuja (vers 1693-1747)

Crida l'atenció, i així ho han fet constar els investigadors de la pisa catalana, la homogeneïtat del conjunt de pots: semblen sortits tots ells d'un mateix taller. Aquest comentari s'ha dit i repetit moltes vegades. Potser que en el moment en què s'analitzi amb més deteniment el repertori decoratiu de les peces d'aquesta sèrie es pugui aconseguir distingir entre les produccions atribuïdes als Lapuja de la resta d'escudellers que la varen produir.

Segons es va exposar durant el plet dirimit entre Ramon Lacruz i els prohoms i confraria dels escudellers, a la dècada dels anys 30 del segle XVIII hi havia molt pocs tallers a Barcelona on s'elaboressin pots d'apotecari. Ramon Lacruz va afirmar taxativament que ell n'era l'únic –o quasi únic. Potser n'hi hauria dos? El plet fou originat, recordem-ho, per l'aplicació d'una taxa que, anys enrere, la confraria havia imposat per cada pot d'apotecari cuit, a fi de poder pagar les obres de la capella de sant Hipòlit. La reclamació de Ramon Lacruz es basava en el fet que les esmentades obres feia anys que s'havien acabat i ell encara continuava pagant l'esmentada taxa. Si el seu argument no fos cert, fàcilment els prohoms ho podrien haver demostrat al jutge.

El fet que durant els anys 30 del segle XVIII només hi hagués un o dos tallers on s'elaboressin pots és una dada molt valuosa, perquè explicaria l'homogeneïtat decorativa a la qual ens referíem abans, al temps que desmenteix la infundada creença que a tots els obradors barcelonins s'elaboraven pots d'apotecari. Tampoc se'n necessitaven tants.

Entre les peces que atribuïm a Eloi Lapuja hi hauria el plafó de rajoles "d'oficis" (fig. 145), la plata de la fig. 146 i el gerro per vi de la fig. 147, que mostra una banda inferior decorada amb llargues tiges vegetals que es recargolen formant volutes, un tipus de decoració que no hem detectat en les peces atribuïdes al seu pare Miquel.

Possiblement, la producció de rajoles d'oficis decorades només en blau –o al menys una part d'ella– es pugui vincular amb la producció d'Eloi Lapuja. En el plafó de la fig. 145 no hi ha cap rajola decorada amb el motiu de "la palmeta", que vinclem amb la producció dels Reig.

Sens dubte, la peça més espectacular que podem atribuir a Eloi Lapuja és la gran gerra d'aiguamans de la col·lecció Mascort, una de les aproximadament mitja dotzena de peces d'aquest tipus que han arribat fins als nostres dies. L'objecte està estructurat en quatre parts: la del coll, les dues parts centrals, que formen la major part del recipient, i la part inferior en forma d'un tronc de con de base plana on hi ha el forat original on s'hi encaixava l'aixeta. Du dues nanses en forma de salamandra, l'animal que viu només on hi ha aigua pura.

La decoració és un compendi dels motius usats pels Lapuja. La figura humana hi és representada amb la presència d'un caminant vist pel darrere i un pescador de canya. Les figures d'animals estan representades pel gos i per una papallona exactament igual que la que es mostra en una de les plates de fons mostassa (sèrie "Picó"). Les representacions vegetals corresponen a matolls com els que apareixen al coll dels pots de la sèrie anomenada "de faixes o cintes", un arbre que hi ha davant del gos i un arbust, al costat d'uns ruïnes que evocuen l'antiguitat clàssica. També es mostren algunes edificacions i dos vaixells: un vist des de babord i l'altre, de la proa. Ho completa tot algunes floretes i els ocells que volen, a més de la sanefa que hi ha a la part inferior amb un enreixat ple de

floreres de quatre pètals, semblant però no pas igual, a la sanefa de la part superior del coll.

Alguns dels detalls els hem ampliat amb la intenció que es pugui comparar amb les decoracions d'altres peces que, segons el nostre parer, procedeixen del mateix obrador i, molt probablement, foren pintades per la mateixa persona.

Atribuïm aquesta gerra al taller d'Eloi Lapuja, en actiu aproximadament entre els anys 1707 i 1747.

Els lligams entre els pots de la sèrie de "faixes o cintes" i algunes plates que atribuïm als Lapuja (les plates, a Miquel Lapuja) els hem exemplificat amb una petita selecció de quatre peces (fig. 150 a 153). Hem destacat, amb un cercle vermell, aquests lligams.

PECES DE MOTIUS FLORALS EN NEGATIU

Mostrem diverses peces decorades amb una sanefa en negatiu. Tenen en comú que hi apareix dibuixat el motiu de les tulipes, de vegades es mostra combinat amb els dels crisantems (fig. 156 a 170).

Les peces de les fig. 164 i 166 corresponen a dues enciameres grans. A la primera s'hi aprecia un curiós monument dedicat al RPF (suposem que vol dir reverend pare fra) Antoni Guiu. A la part superior hi observem una cimera corresponent a un membre de la baixa noblesa, com per exemple, un baró, tal vegada per a indicar l'*status* social de la seva família, ja que les sigles suggereixen que es tractava d'un frare.

Desconexem del cert a qui estava dedicada aquesta peça. Un Antoni de Guiu i de Martí va ser membre de la noblesa lleidatana, però va morir l'any 1661, i l'enciamera és manifestament de data posterior. No coneixem successors seus de nom Antoni. Un altre membre de la noblesa local, Francesc de Guiu i de Martí, fill seu, fou catedràtic de teologia a la càtedra de sant Tomàs, a Lleida, l'any 1706. Es tracta d'una enciamera commemorativa?

L'altra enciamera gran (fig. 166) mostra les cinc llagues de Crist, un símbol vinculat als pares franciscans. No sabem si les dues enciameres corresponen a un mateix encàrrec i si estaven relacionades: les mides són semblants i la decoració, també.

L'enciamera de la fig. 163 mostra un altre monument, però sense cap inscripció que aportí una pista per saber què simbolitza.

La plata de la fig. 165 (La Fontana, Rupit), també mostra una sanefa en negatiu a base de tulipes i crisantems. Al centre mostra un cavaller a punt de llançar un toro.

La plata de la fig. 162 mostra un repertori de motius decoratius idèntics als de la gran gerra d'aiguamans de la col·lecció Mascort, i una sanefa amb tiges que es recargolen formant volutes com la del gerro de vi (fig. 147).

El plat de la fig. 168, si bé també mostra el mateix tipus de sanefa, encara presenta característiques més pròpies de la vaixel·la del segle XVII, com per exemple, els motius caliculars i el gos (?) que se sosté sobre les dues potes del darrere. Aquesta manera de representar un gos (?), tan freqüent en la vaixel·la de la sèrie anomenada "de Poblet/transició", ja no s'aprecia més a les peces corresponents a les sèries ceràmiques pròpies del segle XVIII.

Mont interessant és el plat de la fig. 170. Mostra una sanefa

de tulipes en negatiu però, envoltant un motiu central amb les sigles dels pares terciaris regulars (*Tertius Ordo Regularis Sancti Francisci*), hi apreciem una sanefa de trèvols, decoració molt comú en la producció de pisa barcelonina del segon quart del segle XVIII. No és gaire freqüent la seva associació amb el motiu de les tulipes en negatiu. No podem oblidar, però, que l'obrador d'Eloi Lapuja va estar en actiu fins al 1747 i que

Fig.150: Plata de fons mostassa, atribuïda a Miquel Lapuja. Al costat, pot per comparar. Observi's el detall de la papallona

Fig.151: Plata atribuïda al taller dels Lapuja. Al costat, pot atribuït als Lapuja. Observi's els tipus de flor i la simetria del conjunt, en ambdues peces.

Fig.152: Detall de la decoració del mas Sobirà (Miquel Lapuja, 1693). Al costat, pot atribuït al taller de Miquel Lapuja. Observi's la menra tan peculiar de dibuixar els gossos.

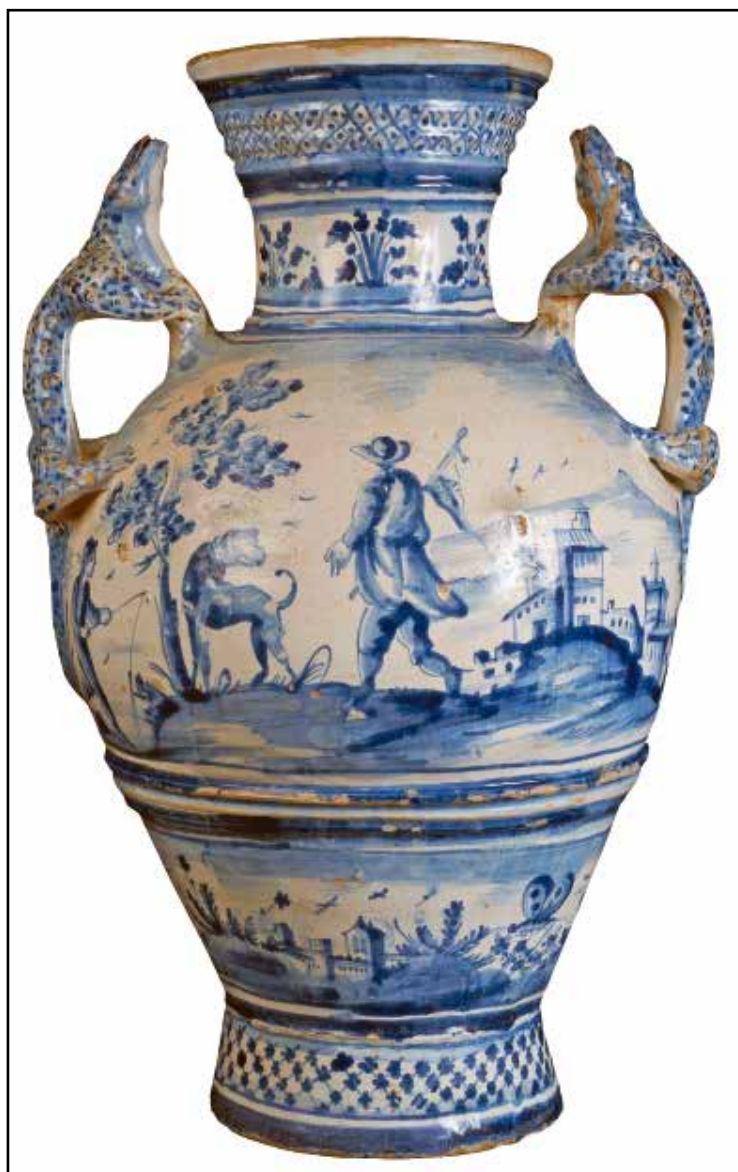

Fig.153: *Gerra d'un aiguamans (anvers i revers) (H: 61 cm). Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747). Col. Mascort (Torroella de Montgri). Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. Foto: J. Mas.*

subministrà vaixel·la per a l'hospital de la santa Creu (Barcelona). En aquest hospital hi ha, encara, una inscripció que diu "*Aposento dels Germans de la Tercera Orde de Penitencia del nostre Pare St F.^{ch} 1670*", de manera que la relació entre el plat, l'hospital de la santa Creu i Eloi Lapuja sembla força sòlida.

El plat del Cau Ferrat (fig. 169) mostra un tipus de flor, situada entre cada tulipa, que és molt característica de l'estil de Jeroni Gual, en actiu des del final del segle XVII i fins al primer quart del segle següent. A les peces que li atribuïm detalla molt les flors que dibuixa, per mitjà d'unes ratlletes paral·leles molt fines que ali atorguen una personalitat molt acusada. També acostuma a dibuixar quatre fulletes o pètals iguals, un a cada costat de la flor. Aquesta manera de fer la podem observar també en les rajoles d'oficis que les hi atribuïm.

La plata de la Fontana (fig. 146) mostra un angelet al costat d'una casa. El tipus sanefa la relaciona amb la gerra per vi de la fig. 147.

La resta de plates que hem seleccionat les fem de l'obra d'Eloi Lapuja, inclosa la gran plata de la fig. 161, de 51 cm de diàmetre, que és la plata de ceràmica catalana més gran que hem documentat.

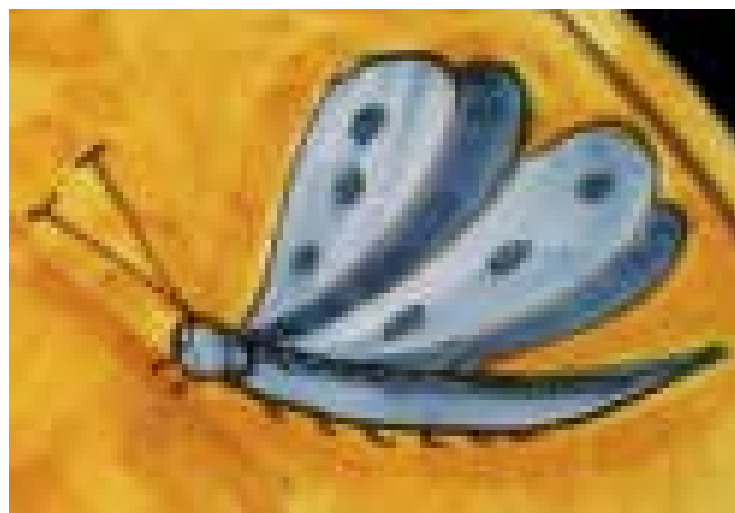

Fig.154: *Detall de la papallona d'una de les plates "Picó". Per a comparar amb altres papallones pintades a la gerra d'aiguamans i a diversos pots d'apotecari*

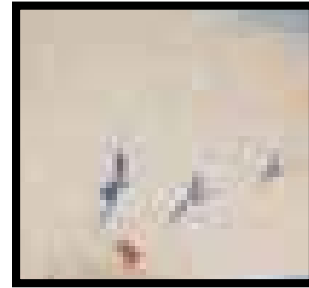

Fig.155: Detalls ampliats de la gerra d'un aiguamans

Fig.156: *Plata*
Sanefa de motius florals en negatiu, decorada amb un temple amb quatre columnes corinties.
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona 1707-1747.
Museu L'Enrajolada (Martorell).

Fig.158: *Detall de les columnes de la gerra d'aguamans.*

Fig.157: *Plata de sanefa en negatiu*
Mostra l'emblema de l'orde del Carmel.
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747.
Col. particular.

Fig.159: *Plata gran* (Ø 39,5 cm)
Decorada amb un paisatge bucòlic.
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747.
La Fontana (Rupit), ref.:FC.2014.01.42.

Fig.160: *Plata*
Decorada amb motius vegetals i el cognom "Descallar"
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.162: *Plata gran* (Ø 42 cm)
Decorada amb un paisatge.
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747.
La Fontana (Rupit). FC.2014.01.36.

Fig.161: *Plata gran* (Ø 51 cm)
Decorada amb una parella (home i dona) que passeja i un paisatge de fons
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747.
La Fontana (Rupit). FC.2014.01.409

Fig.163: *Enciamera gran* (Ø 49,5 cm)
Decorada amb un personatge al damunt d'un monument (?)
Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747.
La Fontana (Rupit). FC.1994.10.14.

Fig.164: Enciamera gran decorada amb un monument "Al reverent pare fra Antonio Guu". Sanefa de tulipes i crisantems, en negatiu. Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747. Col. particular.

Fig.166: Enciamera gran decorada amb les cinc llagues de Crist, emblema franciscà. Atribuïda a Eloi Lapuja. Barcelona, 1707-1747. Col. particular.

Fig.167: Plat comú o de compte decorat amb una masia fortificada. Sanefa de tulipes i flors, en negatiu. Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII. La Fontana

Fig.165: Plata (Ø 45 cm) Sanefa de tulipes i crisantems, en negatiu. Mostra un cavaller que llanceja un toro. Barcelona, primera meitat segle XVIII. La Fontana. FC.2015.01.01.

Fig.168: Plat comú o de compte decorat amb gos que salta. Sanefa de tulipes i flors, en negatiu. Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII. La Fontana

Fig.169: *Plat comú o de compte*
Sanefa de tulipes i crisantems, en negatiu. Mostra un home que passeja, una masia fortificada i un vaixell a l'horitzó
Barcelona, primera meitat segle XVIII.
Cau Ferrat (Sitges).

Fig.170: *Plat comú o de compte*
Sanefa de tulipes i crisantems, en negatiu. Mostra les sigles de l'orde dels pares terciaris regulars (OPTR).
Barcelona, atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col. Llorens (Barcelona).

10.6. LA DECORACIÓ DE RAMELLS (SÈRIE DE LA "BOTIFARRA")

Batllore i Llubià la descriuen amb aquestes paraules:

"S'anomenen així perquè en llur orla o sanefa no manca gairebé mai un traç gruixut fet amb molta soltesa, dels extrems del qual surten dues ratlles primes, donant la impressió d'una botifarra amb el seu cordill per a penjar. (...) L'orla està gairebé sempre formada per grups de fullatges, amb la típica botifarra o sense, i està separada del centre, a vegades, per una o diverses circumferències blaves" [BATLLORI, LLUBIÀ 1949: 75-76].

Ainaud la descriu així:

"Hacia 1700, abundan los platos y vasijas de fondo blanco muy puro y dibujo en trazos gruesos azules, con orlas de trazo grueso en azul oscuro. (...) En relación con este último está el tipo decorativo llamado "botifarrer" porque en tales piezas hay alguna vez un dibujo en forma del embutido llamado botifarra emplazado en forma insólita, lo que ha dado lugar a la suposición que se empleó a caso a mode de firma" [AINAUD, 1952: 150].

Per la seva part, Cirici la descriu amb les paraules següents:

"D'entre els blaus de Barcelona, potser el repertori més creador és l'anomenat de la 'botifarra' o 'botifarrer' pel tema del típic embotit català, lligat amb un cordill, que apareix, com dissimulat, entre els motius de la sanefa i que hem de considerar com una signatura. (...) Són peces pintades amb dos tons de blau, més clar i més fosc, i fan pensar alhora en models de Savona i amb la naixent ceràmica holandesa de Delft (...) La sanefa típica de les peces de la botifarra és molt espectacular. El motiu principal en són unes mates de fulles gruixudes, de les quals parteixen alhora tiges molt fines, alguna vegada enrinxolades, i tiges amb foliacions senars de cinc o set fulletes, format per parelles petites i una fulla més gran a l'extrem" [CIRICI 1977: 241-244].

Telese, Llorens i Voigt puntualitzen que aproximadament el 50% de les peces d'aquesta sèrie no duen l'element decoratiu que recorda una botifarra. També fan notar que no hi ha peces contemporànies (de faixes o cintes o de transició) que mostrin aquest motiu; per tant, seria exclusiu d'aquesta sèrie. I sobre la possibilitat que la botifarra tingués connotacions polítiques (segons Cirici i Santiago Albertí, es tracta d'un símbol de resistència patriòtica de llarga durada, des de la Guerra dels

Segadors fins a la de Successió), Telese, Llorens i Voigt ho posen en dubte, ja que es pregunten perquè, de ser així, no es va dibuixar aquest símbol en altres sèries contemporànies. Finalment, destaquen que l'element que caracteritza aquesta sèrie no seria l'esmentada botifarra, sinó un matoll de fulles arrodonides, que nosaltres anomenem ramell.

Batllore i Llubià daten la sèrie de finals del segle XVII o inicis del XVIII, i esmenten una ouera datada del 1718.

Ainaud publica una plata amb la llegenda "*Viba Carlos*", peça que relaciona amb l'entrada de l'arxiduc Carles III a Barcelona l'any 1705, així com una ouera datada de 1718 [AINAUD 1952: 150].

Cirici publica altres peces de "la botifarra" que mostren la bandera amb la creu de sant Jordi, per tant, anteriors a 1714, i una rajola amb un vaixell de la col·lecció Roviralta datada de 1708.

Telese, Llorens i Voigt esmenten la troballa de fragments corresponents a aquesta sèrie al jaciment del Born (per tant, seria d'aparició anterior al 1716), així com uns fragments trobats en contextos arqueològics propers a 1721 (casa rectoral de Castellnou de Bages).

La cronologia de la sèrie basta, doncs, des del final del segle XVII fins a les primeres dues dècades del XVIII.

Al Museu Diocesà de Tarragona es conserva un plafó que mostra sant Antoni de Pàdua format per 20 rajoles, del tipus de sanefa incorporada. A l'angle inferior dret s'hi aprecia el matoll característic d'aquesta sèrie.

Pel que fa a l'ouera que duu al revers la inscripció "*Giltemés 1718*", descartem rotundament que es tracti del nom de l'escudeller que la va elaborar. Hi creiem llegir "*Gil Tenes*". El cognom Tenes és molt abundant a la zona de Ripoll i sant Joan de les Abadesses.

Proposem atribuir una bona part de les peces amb aquesta decoració al taller dels Lapuja, de manera que estariem parlant d'una decoració que es deuria posar de moda vers 1693 (data de l'obra més antiga coneguda atribuïda a Miquel Lapuja) i fins

Fig.171: Pot gran d'apotecari (29.5 cm.)
"Ficum Pin" (ficum pinguium o figues seques).
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Foto: J. Mas

Fig.173: Pot gran d'apotecari (revers) (28,9 cm.)
"Cortic. citri" (corticum citri o pela de llimona).
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Foto: J. Mas.

Fig.174: Pot gran d'apotecari
"Sal Ammonia" (clorur amoniac).
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Foto J. Mas.

Fig.172: Pot gran d'apotecari (28,8 cm.)
"Ra. Saxifragi" (radix saxifragui o arrel de saxifraga).
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Foto: J. Mas.

Fig.175: Pot d'apotecari (35,5 cm.)
"Dictami Cret" (dictam de Creta).
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Foto: J. Mas.

Fig.176: Orsa d'apotecari
Far(ina) orobi. Mostra l'emblema de la Mercè.
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.178: Orsa d'apotecari
Therbinthin.
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Hospital de la santa Creu i sant Pau (Barcelona).

Fig.180: Pot gran d'apotecari
Se(minis) Acero (llavors d'acer).
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col·lecció particular.

Fig.177: Orsa d'apotecari
Se(minis) lini. Mostra l'emblema de la Mercè.
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.179: Orsa d'apotecari
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Museu Marítim de Barcelona.

Fig.181: Pot gran d'apotecari
"Eupatice".
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Subhastes Setdart, 2018 (Barcelona).

Fig.182: *Pot gran d'apotecari*
Mostra un emblema militar.
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.184: *Pot gran d'apotecari*
Mostra l'emblema dels carmelites
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.186: *Pot gran d'apotecari*
Mostra l'emblema dela Mercè.
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.183: *Pot gran d'apotecari*
R. Juniperi. Mostra l'escut de Barcelona. La part superior, restaurada.
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.185: *Pot gran d'apotecari*
S(eminis) melonis
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col·lecció particular.

Fig.187: *Pot gran d'apotecari*
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.188: Pot mitjà d'apotecari
Suc(cinum) Acidum
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col·lecció particular.

Fig.190: Pot gran d'apotecari
Se(minis) Papa(veris) albi.
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col. particular(Barcelona).

Fig.192: Pot gran d'apotecari
"Zinziber"
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col. particular.

Fig.189: Pot gran d'apotecari
Vitri(olum album).
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col. Segarra (Figuerola del Camp).

Fig.191: Pot gran d'apotecari
Se(minis) ?
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.193: Pot gran d'apotecari
Se(minis) A.
Atribuït als Lapuja (vers 1693 - 1747).
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.194: *Enciamera*
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Col·lecció particular.

Fig.195: *Plata*
Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).
Fundació Godia (Barcelona).

Fig.196: *Saler de caixa i pilaret*
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col·lecció particular (Igualada).

Fig.197: *Saler de caixa i pilaret*
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.198: *Saler de túmbol*
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.199: *Poalet*
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Museu Episcopal de Vic.

Fig.200: *Florera*
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.201: *Gerro per vi*
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747).
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.202: *Gerra d'aiguamans (H: 73 cm).*
 Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).
 Museu del Cau Ferrat.

1747, any en què Eloi Lapuja va deixar de fabricar.

La gerra d'aiguamans del Cau Ferrat és una de les millors peces de ceràmica d'aquest museu (fig. 202). Sembla que conserva la cobertora original. Mostra els motius decoratius relacionats amb la sèrie anomenada de "la botifarra" i, al coll, tulipes en negatiu.

Hem ampliat dos detalls de la decoració: un ocell i un home que balla. La rajola de l'home que balla l'atribuïm a l'obra de Jeroni Gual, si bé, com es pot veure, l'estergit amb el qual es va dibuixar és el mateix que deuria usar, abans, el taller d'Eloi Lapuja. El mateix estergit l'havia usat abans Llorenç Passoles. És possible que els estergits de l'obra de Passoles passessin primer als Lapuja i acabessin a mans dels Gual.

Hi ha diversos exemples més de models decoratius usats en el taller de Llorenç Passoles que varen acabar passant, després, al taller dels Gual, la qual cosa podria indicar una especialització d'alguns obradors barcelonins en la producció de rajola de València amb decoració figurada o historiada.

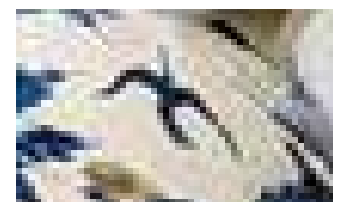

Fig.203: *Rajola d'oficis decorada amb un home que balla, dibuixat amb el mateix model d'estergit usat per a pintar el dibuix de la gerra de l'aiguamans. La rajola l'atribuïm, però, al taller de Jeroni Gual.*

Fig.204: Plata de "la botifarra" que mostra l'emblema dels pares caputxins
Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).

Col. particular.

Bibliografia: EL DESCUBRIMENT (2006), pàg. Foto: Equip Martí-Gasull.

Aquests obradors estarien interessants en fer-se amb models d'estergits usats abans en altres tallers. La manera de fer-ho seria per mitjà de la compra als successors o bé aprofitant els encants públics dels béns dels mestres escudellers difunts.

Quant al detall de l'ocell de la gerra d'aiguamans del cau Ferrat, es pot apreciar que és idèntic el que es mostra en una magnífica plata de "la botifarra" decorada amb un genet amb llança dins d'un medalló central (col. particular) (fig. 205).

Fig.205: Plata de "la botifarra" que mostra un genet turc dins d'un medalló central

Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).

Col·lecció particular.

Fig.206: *Plata*
Àliga bicèfala amb el cognom Chanals
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).

Fig.207: *Plata*
Àliga bicèfala amb la llegenda "Viva Carlos"
Atribuïda als Lapuja (vers 1705).

Fig.208: *Plata*
Paisatge.
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).

Fig.209: *Plata*
Nau vista pel costat de babord
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Museu Marítim de Barcelona.

Fig.210: *Plata*
Nau vista pel costat de babord
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Museu Marítim de Barcelona.

Fig.211: *Plata*
Nau vista pel costat d'estribord.
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Museu Marítim de Barcelona.

Fig.212: *Plata*
Nau vista de proa.
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Museu Marítim de Barcelona, ref. 11.063.

Fig.213: *Plata*
Dama amb un ventall.
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).

Fig.214: *Sotacopa*
Casa amb pati i un arbre
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).

Fig.215: *Plata* (8,1 x 37,5 cm)
Personatge de la Commedia dell'Arte
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri)
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 232, fig. 163.
Foto: J. Mas.

Fig.216: *Plata*
Llebre corrent vers l'esquerra
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Subhastes Setdart, 2018 (Barcelona).

Fig.217: *Plata*
Nau vista pel costat de babord.
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Subhastes Setdart, 2018 (Barcelona).

Fig.218: *Pot mitjancer*
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 243, fig. 175.
Foto: J. Mas.

Fig.219: *Pot mitjancer*
Atribuït als Lapuja (vers 1693-1747).
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 243, fig. 176.
Foto: J. Mas.

Fig.220: *Orsa*
Mostra l'escut de l'Hospital de la santa Creu
(Barcelona)
Atribuïda a Eloi Lapuja (1707-1747).
MUHBA (Barcelona).

Fig.221: Orsa
Vaixell entre motius vegetals.
Atribuïda als Lapuja (vers 1693-1747).
Col·lecció particular.

Fig.223: Plata decorada amb un cavaller que llanceja un cérvol
Atribuïda a Miquel Lapuja. Barcelona, 1701.
Col. Segarra (Figuerola del Camp).

Fig.222: Plata decorada amb un home que du una capota
Barcelona, final s. XVII-primer terç segle XVIII.
Atribuïda a Jeroni Gual (veure lluneta de la Cursa de braus, Alella).
Col. particular
Bibliografia: Batllori, Llubí 1949, lám. 197B.

Fig.224: Plata decorada amb dos genets
Barcelona, vers 1693-1707.
Atribuïda a Miquel Lapuja (veure gerra d'aiguamans, col. Mascort).
Antiga col. Roviralta.
Bibliografia: Batllori, Llubí 1949, lám. 199; Cirici 1973, pàg.

Fig. 225: Plata decorada amb un personatge masculí i una daina perseguida per un gos
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Col.

Fig. 226: Plata decorada amb la representació de sant Jaume camí de Compostel·la
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Col.

Fig. 227: Plata decorada amb un vaixell vist pel costat de babord
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Museu Marítim de Barcelona, ref.: 11.067

Fig. 228: Plata decorada amb un personatge masculí que toca el violí
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
Museu Episcopal de Vic.

Fig. 229: Plata decorada amb tres boletaires i el gos
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
Col. Mascort, Torroella de Montgrí.
Foto: J. Mas.

Fig. 230: Plata decorada amb una dama amb un rosari i un ventall
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Foto: J. Mas.

Fig. 231: Plata decorada amb un home amb un cistell
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).

Fig. 232: Plata decorada amb dos músics
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Foto: J. Mas.

Fig. 233: Plata decorada amb un mussol
Barcelona, final s. XVII-inici segle XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Foto: J. Mas.

Fig. 234: *Enciamera*
Llegenda: "G. Pagès".
Final s. XVII - primera meitat s. XVIII.
Museu Marítim (Barcelona), ref.:

Fig. 239: *Plata decorada amb la fig. de sant Josep i el Nen*
Barcelona, final s. XVII - inici s. XVIII.
Cau Ferrat (Sitges),

Fig. 235: *Sotacopa*
Barcelona, final s. XVII - inici s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Foto: J. Mas.

Fig. 237: *Plat perdiguer (plata)*
Sant Josep amb el nen Jesús.
Barcelona, final segle XVII - inici s. XVIII.
Cau Ferrat (Sitges)

Fig. 240: *Plata*
Barcelona, final segle XVII - p. m. segle XVIII.
Museu
sa.Sagarra???

Fig. 236: *Plata decorada amb un genet turc, vers l'esquerra*
Barcelona, final s. XVII - inici s. XVIII.
LLorenç?

Fig. 238: *Plata decorada amb un genet turc, vers l'esquerra*
Barcelona, final s. XVII - inici s. XVIII.
LLorenç?

Fig. 241: *Plata*
Barcelona, final segle XVII - pàg. m. segle XVIII.
Museu de Badalona

Fig.242: Gerro de tall d'argent
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Col. Jordi Llorens.

Fig.243: Gerro de tall d'argent
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Museu Episcopal (Vic), ref.:

Fig.244: Gerro de tall d'argent.
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Museu Episcopal (Vic), ref.:

Fig.245: Plata gran decorada amb una escena de
cacera
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
La Fontana (Rupit)
Bibliografia:

Fig.246: Plata gran decorada amb unss ruines
Barcelona, fi

10.7. ELOI LAPUJA I ELS PLAFONS DE L'HOSPITAL GENERAL DE LA SANTA CREU

Malgrat l'abundant documentació conservada, no hem trobat cap document que proporcioni el nom de l'obrador al qual se li va encarregar l'extraordinari conjunt de plafons que es conserven a la capella de Nostra Senyora dels Dolors de l'antic hospital de la Santa Creu (Barcelona). Cal dir que quan l'hospital va tancar les portes per a rehabilitar-lo com a biblioteca pública es va procedir a remodelar de dalt a baix llurs interiors.

Els dinou plafons semblen que estan executats, en general, per una mateixa mà. Es tracta de les 14 estacions d'un gran viacrucis —cada estació està formada per 42 rajoles— més tres plafons que mostren els darrers moments de la vida de l'ésser humà (el Penediment, el Judici, i la Salvació), una *Mater Dolorosa* i un sant Miquel arcàngel amb el dimoni encadenat. Els hem atribuït a Eloi Lapuja per diversos motius:

a) Quant a l'estil, perquè la seva pintura guarda molta relació amb la manera de fer de Miquel Lapuja i Mates, el seu pare. Va usar, com a mínim, un dels mateixos models de rajola de mostra que Miquel Lapuja, que actualment es coneix com "el tomàquet".

b) Per motius professionals, perquè Eloi Lapuja va treballar per a l'esmentat hospital a l'època en què es deurien realitzar els esmentats plafons.

c) Perquè un dels testimonis de les seves esposalles va ser el prior de l'hospital de la Santa Creu i un prevere beneficiat a sant Miquel arcàngel, cosa que, al nostre parer, demostraria un vincle directe i estret entre Eloi Lapuja i l'hospital, així com amb la parròquia de sant Miquel arcàngel, la imatge del qual apareix, destacat, en un dels plafons de la capella.

Eloi (o Miquel Eloi) Lapuja i Maseres (1697-1747)

Eloi Lapuja i Maseres va ser mestre escudeller, fill del també escudeller Miquel Lapuja i Mates i d'Isabel Maseres. Era natural de la Vilanova de Cubelles i, una vegada instal·lat a Barcelona, fou parroquià de sant Just i sant Pastor, amb residència al carrer dels Escudellers¹⁷. Calculem que degué néixer vers el 1697.

El seu pare Miquel havia mort l'any 1707, i el seu avi Pere Màrtir, el 1716. L'any 1720 va celebrar les esposalles amb Rosa Gual, filla de l'escudeller Francesc Gual, i de Gertrudis. Foren testimonis Felip Amat, prior de l'Hospital General, i Dídac Rovira, prevere beneficiat a la parròquia de sant Miquel arcàngel, de Barcelona¹⁸. Aquesta dada indica que es va emparentar amb la nissaga dels Gual, una altra de les grans famílies de mestres escudellers productors de pisa policroma i, a més, li va fer de testimoni un personatge important: el pare prior de l'hospital de la Santa Creu.

L'obrador de la seva mare, situat al carrer del Vidre, potser fou tancat l'any 1727 en passar tot aquell indret de la ciutat a formar part de l'hort del convent de santa Madrona dels religiosos caputxins. L'obrador es va valorar aleshores en 1.500 lliures¹⁹.

17. ACB, Caritat, Pabordies, vol. 121, confessió d'Agustí Torres, comerciant.

18. APSJP, Desposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 122; ADB. Expedients matrimonials, vol. 23.

19. AHPB, Sever Pujol, *Secunda pars manualis duodecimi instrumentorum*, 1727, juny, 25 - 1727, desembre, 24

Isabel i Eloi van traslladar-se al carrer de Còdols, on van disposar d'un obrador fins a l'any 1747.

Es conserven dos fulls del cadastre de l'any 1742 corresponents al pagament de cases, censos i censals dels anys 1734 i 1735 per part d'Eloi Lapuja: "*Ha recibido el Ayuntamiento de esta Ciudad de Aloy La puja, escudillero, por el convento de Santa Mónica, por mano de Manel Algasí, alguacil y a buena cuenta de dicho año, la cantidad de*" 1 lliura, 6 sous i 6 diners (1735) i 4 lliures, 6 sous (1734)²⁰.

El 1747 Eloi Lapuja va vendre l'obrador del carrer de Còdols a l'escudeller Josep Ausic.

Desconeixem l'any exacte de la seva mort. Encara era viu l'any 1755, però en no haver trobat cap dada biogràfica posterior, hem de suposar que deuria morir aquell mateix any, o no gaire més tard. Sembla, doncs, que hauria treballat a l'obrador matern fins que en va disposar d'un de propi. El 1707, l'escudeller Francesc Gual s'havia casat amb la vídua Isabel, mare d'Eloi. Si bé sembla que Francesc disposava d'un obrador situat al carrer dels Escudellers, cal recordar que Eloi tindria aleshores només uns 10-11 anys, de manera que no sabem si Francesc Gual era qui conduïa *de facto* l'obrador, encara que fos propietat de la seva esposa Isabel. Fins a la seva mort, l'any 1714, Francesc Gual va fer de padrastre d'Eloi. Per tot plegat ens preguntem quina influència professional deuria exercir Francesc Gual sobre l'estil personal del jove Eloi Lapuja.

Eloi Lapuja i el subministrament de pisa per a l'Hospital General de la Santa Creu (Barcelona)

Una de les raons per les quals considerem que el conjunt dels 19 plafons de rajoles que es conserva actualment a l'antiga infermeria dels Dolors de la Biblioteca de Catalunya podrien ser obra seva és perquè durant uns 14 anys seguits va ser l'encarregat de subministrar la vaixella que necessitava l'hospital. Deuria ser, per dir-ho d'alguna manera, el proveïdor oficial. Si tenim en compte que el seu pare Miquel Lapuja va ser un destacat mestre rajoler, no fora gens estrany que l'hospital, a més de la vaixella, li encarregués, també, la realització dels esmentats plafons, durant la gairebé dècada i mitja que consta que varen col·laborar.

Ja hem dit abans que no hem trobat el document de formalització de l'encàrrec —per altra part, cosa gens estranya— però sí els muntants de les partides que li van pagar per la vaixella, desglossats per anys. Des del 1726 al 1739 va subministrar obra escudellera a l'hospital:

1726:

26.09.1726 a 18.12.1726

Total: 90 lliures

1727:

09.02.1727 a 27.04.1727: 59 lliures

02.05.1727 a 07.11.1727: 76 lliures

16.10.1727 a 20.12.1727: 59 lliures

Total: 194 lliures

1728-1729:

28.01.1728 a 08.06.1728: 34 lliures

13.08.1728 a 08.03.1729: 162 lliures (consta que tres lliures i

20. AHCB, Cadastre, 1J-XI-1.

Fig.247: Antiga infermeria de la Mare de Déu dels Dolors. Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

set sous foren donades a l'hospital)

Total: 196 lliures

1729:

20.04.1729 a 22.12.1729

Total: 130 ll, 13 s (5 lliures foren donades per caritat a l'hospital)

1730:

30.01.1730 a 06.06.1730: 25 lliures

30.01.

26.10.1730 a 22.12.1730: 70 lliures

Total: XX

1731:

28.03.1731 a 02.06.1731: 67 lliures

28.07.1731 a 01.12.1731: 97 lliures

Total: 164 lliures.

1731-1732:

22.12.1731 a 10.02.1732: 75 lliures, 10 sous

28.03.1732 a 02.06.1732: 69 lliures, 8 sous

28.07.1732 a 23.12.1732: 131 lliures, 10 sous

Total: 276 lliures, 8 sous

1733:

20.01.1733 a 28.08.1733

Total: 120 lliures, 19 sous

1733-1734:

24.10.1733 a 10.02.1734: 114 lliures, 6 sous

22.02.1734 a 28.06.1734: 137 lliures, 3 sous

Total: 251 lliures, 9 sous.

1735:

24.01.1735 al present: 39 lliures

21.06.1735 a 28.08.1735: 32 lliures, 16 sous

11.07.1735 a 10.12.1735: 26 lliures, 14 sous lliures.

Total: 98 lliures, 10 sous.

1735-1736:

10.12.1735 a 04.04.1736

Total: 19 lliures (per 19 grosses de plats i escudelles, a raó d'una lliura la grossa).

És de fer notar que, de tant en tant, Eloi Lapuja feia caritat: condonava part del deute amb l'administrador de l'hospital. A més del lliurament de vaixela consta que el dia 24 d'octubre de 1734 va rebre 24 lliures, 19 sous i 6 diners per la meitat de 4.162 rajoles pintades que van entrar per enrajolar la quadra de sant Pere de l'Hospital General de la Santa Creu, a raó d'unes 12 lliures per cada miler: «havent pagat alguns devots la meytat de les rajola»²¹. Aquestes rajoles suposen una superfície d'uns 70 m².

No sabem el motiu pel qual el subministrament d'obra escudellera es va interrompre l'any 1736, però en els protocols notariais del notari Grau i Ferrusola corresponent als anys 1736, 1737, 1738 i 1739 encara hi consten cauteles o factures pagades a Eloi Lapuja²². A partir de 1740 ja no s'esmenta més:

1736: 125 lliures, 15 sous i 6 diners

1737: 102 lliures, 17 sous

1738: 133 lliures, 10 sous

1739: 92 lliures, 6 sous

En deu anys va lliurar obra a l'hospital per valor de 1.617 lliures.

Els plafons podrien datar, doncs, d'entre 1726 i 1739. Del febrer al juny de 1734 va cobrar de l'hospital una importat quantitat de diners.

21. AH-213, fol. 363v.

22. AHSP, Grau i Ferrusola. Manuals 1r, 3r i 4t.

Fig.248: Antiga infermeria de la Mare de Déu dels Dolors, a inicis del segle XX. Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Foto:

Fig.249: Els mateixos plafons, a l'actualitat

L'ESTIL PICTÒRIC ATRIBUÏT A ELOI LAPUJA. COMPARATIVA AMB L'OBRA DE MIQUEL LAPUJA, EL SEU PARE

A la nau de llevant o "Quadra de sant Pere", el segon cos està format per un vestíbul, amb un arc d'accés amb dovelles de pedra de tall, i una porta d'entrada a la gran sala contigua, damunt de la qual figura, escrita amb caràcters gòtics, la següents inscripció llatina: "*Hospes: eram: et collegistis: me*", dividida en dues parts per una imatge de Jesucrist, policromada, de factura gòtica tardana. La sala és de forma rectangular i fa 7,55 x 16 m. Abans es coneixia amb el nom de sala-infermeria de Nostra Senyora dels Dolors. Actualment es dedica a exposicions.

Fotos antigues, anteriors a les reformes de 1931 mostren la distribució dels plafons per la sala. Una d'aquestes fotos corresponent a la paret entrant a l'esquerra permet fer-nos una idea de disposició original: els plafons estaven posats ordenadament. Es va calcular la dimensió necessària de cada estació del viacrucis perquè es poguessin ajustar a les obertures de les finestres. Estaven un al costat de l'altre, amb l'ordre requerit a tot viacrucis, separats per una florera formada per sis rajoles. A la part inferior, l'arrimador estava format per combinacions diferents de rajoles de cartabó verd i blanc. El coronava una filera de rajoles policromes. També s'hi poden veure separacions fetes a base de columnes formades per dues rajoles amb volutes confrontades. Aquestes columnes de rajoles amb decoració floral que compartimentaven l'arrimador sembla que se situaven a una distància una de l'altra de 12 rajoles de cartabó. Això seria aproximadament cada 1,62 m. És possible que fos la distància que hi havia, originalment, entre cada llit.

La foto també mostra uns grans números -es veuen des del número 3 fins al número 8- que corresponen a la numeració dels llits. En general sembla que cada número quedava situat just a la part inferior de cada florera.

La distribució de les estacions del viacrucis és la següent: s'inicia entrant a mà esquerra amb la condemna de Jesús i segueix per la part dreta fins la mort, resurrecció de Crist i una imatge de la Dolorosa. Els plafons que falten són els següents:

- Tres, que estan situats a la paret on hi ha l'entrada a la sala. El del mig, just al damunt de la porta, mostra l'arcàngel Sant Miquel encadenant al dimoni. El de l'esquerra mostra la lluita entre el bé i el mal. El dimoni ensenya un escrit amb els noms dels set pecats capitals. Altres dimonis i bèsties infernals volen encadenar el difunt per endur-se'l cap a l'infern, però la seva ànima, en forma d'un angelet, puja al cel. En el plafó de la dreta es veu un difunt al llit i un àngel que mostra un escrit a la mà on diu: *«A complert totas las penitencias»*. L'ànima del difunt és salvada, mentre que el dimoni, desesperat, haurà de provar sort amb un altre infortunat.

El plafó restant està situat a la paret contrària a la de l'entrada. Fa parella amb el del Judici. Mostra el moment de la mort. Es tracta d'un passatge de l'oració als difunts:

«Ajudeu-lo sants de Déu, sortiu a rebre'l, Àngels del Senyor. Acolliu la seva ànima, i presenteu-la a l'Altíssim. Que et rebi Crist, que t'ha cridat, i que els Àngels et portin al si d'Abraham. Doneu-li, Senyor, el repòs etern, i que la llum perpètua l'il·lumini».

El conjunt és d'un interès extraordinari:

- a) Es conserva *in situ*.
- b) No correspon a cap dels viacrucis coneguts corresponents

a una església, sinó al d'un hospital.

- c) Està sencer.
- d) És de grans proporcions: 42 rajoles cada estació.
- e) Mostra l'estació de la resurrecció, ben rara de trobar en viacrucis tan antics.
- d) Està acompanyat d'altres plafons complementaris: la Dolorosa -que tancaria el cicle del viacrucis- i quatre plafons més destinats als malalts de l'hospital: els set pecats capitals, la penitència, la salvació eterna i la victòria del bé (Sant Miquel) sobre del mal (el dimoni encadenat).

Quant a l'autoria, s'hi han referit diversos investigadors. Per ordre cronològic: Gudiol, Batllori & Llubí, Vilarrubias i Santanach.

La poca informació que hi ha sobre aquest conjunt és confosa. S'han barrejat dades diferents. Gudiol i Batllori & Llubí donaren a conèixer documents que acrediten que Antoni Reig i el seu fill Josep van ser els autors de la decoració del menjador d'homes de la casa de la Convalescència de malalts (entre 1805-1822) -no pas de l'hospital-, però incomprensiblement Vilarrubias va barrejar les dades

Fig.250: Detalls de dues de les estacions del viacrucis, on es poden apreciar les característiques estilístiques del seu autor

“Datos hallados nos permiten datar las fechas de estos azulejos entre los años 1705-1722, durante los cuales los hermanos Antonio y José Reig trabajan en los mismos, con destino al Hospital (no para la casa de Convalecencia) y sobre cartones del pintor Jerónimo Blanc” [VILARRUBIAS1969: 50]

Greu confusió que va induir a l'error a Joan Santanach, que es va creure les afirmacions de Vilarrubias. Los “datos hallados” són els que havia localitzat Gudiol, però no es referien als plafons del viacrucis que estem estudiant, sinó a les rajoles del menjador. Antoni i Josep Reig no eren germans, sinó pare i fill, i no tenen res a veure amb el viacrucis de la sala de l'antiga infermeria. Per acabar-ho d'adobar, Vilarrubias canvia les dates: enlloc de 1805-1822 –que són les dates correctes de les obres fetes al menjador de la Casa de Convalecència– hi va posar "1705-1722". En aquella època encara no havien nascut ni Antoni ni Josep Reig, però suposem que la cronologia de l'inici del XVIII era més adient amb l'estil del viacrucis que no pas la d'inici del XIX. Així, doncs, els plafons ni serien del 1705-1722 ni menys encara d'Antoni i de Josep Reig.

Cal dir que una detallada observació dels plafons permet veure que algunes de les figures del plafó corresponent a la cinquena estació -els personatges de la part esquerra- semblen haver estat pintades per una mà diferent de la resta del viacrucis. La manera de pintar sembla més refinada, més detallista, amb menys ombrejats.

L'estil del pintor del viacrucis es caracteritza per la manera de dibuixar les figures humanes amb els braços, cames i coll massa amples, resultant-ne figures corpulentes, però d'aspecte tou. Potser utilitza en excés l'ombregat de color ocre fosc. En la representació del sòl hi predominen els colors freds: blaus i verds. De vegades hi dibuixa alguna petita planta que recorda les que apareixen en els plats de “la botifarra”. Quant als colors, destaquem la gamma dels verds i dels ataronjats. Per als paisatges de fons sempre utilitza només el blau. És de destacar que en el cel no hi dibuixa mai ocells volant, excepte curiosament en el plafó de sant Rafael vençant al dimoni, on se'ls pot veure en grups de quatre. La manera de dibuixar-los és igual a la de l'autor virtual Gumí [TELESE 2014: 49].

Quant a les floreres, el primer model és molt característic: cos que sembla format per dues grans volutes contraposades mentre que el coll és atrompetat i molt estret. No usa flors del tipus *campanulaceae* ni tampoc grans tulipes, ni les típiques i vistoses margarides.

Les flors que es mostren en una de les rajoles que publica Telese, en concret, la que duu el número 119 del catàleg [TELESE 2014: 49, núm. 119] semblen la versió reduïda dels models de flors de les floreres de l'hospital de la Santa Creu que estem comentant, cosa que referma la sospita que l'autor virtual Gumí fou, en realitat, Eloi Lapuja. Tal com diu Telese, és de destacar el conjunt de 60 rajoles d'oficis que es conserven d'aquest autor en una sala del primer pis del Cau Ferrat (Sitges). En aquest conjunt són rars els oficis, pròpiament dits: hi ha vaixells, animals, músics, caçadors, edificis, etc. Alguns dels models d'estergits usats es van usar posteriorment en rajoles de “la palmeta”.

El segon model de florera que trobem a l'antiga infermeria -sempre a partir de les fotos en blanc i negre- presenta un cos en forma de campana invertida amb la part superior gallonada. A la part inferior presenta unes palmetes que imiten una decoració semblant però en relleu. El peu és curt i té una base molt ampla. El coll de la florera és molt curt, de forma cilíndrica i vora

Fig.251: Model de florera original que acompanyava les estacions del viacrucis, segons es pot apreciar en antigues fotos en blanc i negre

exvasada. Igual que la resta de models de floreres, està inspirada en peces metàl·liques.

De l'interior de la florera surten tres grans flors: la flor central està oberta i mostra el seu interior mentre que les dues flors laterals estan encara en forma de poncella tancada. Són de color groc i ataronjat. També surten fulles de tons verds i blaus i unes tiges que pengen dels laterals. Encara que el model és diferent al primer que hem descrit, l'autoria comuna és ben evident.

Encara hi ha un tercer model de florera que tampoc no apareix a les fotos antigues en blanc i negre i que no creiem en absolut que correspongui ni a la mateixa mà ni a la mateixa època que aquests altres dos models acabats de descriure. Es deurien incorporar a la decoració quan es van fer les sobres de remodelació de la sala, l'any 1931.

Quant a la sanefa que corona l'arrimador, la decoració està estructurada en dues parts: a la superior, una successió de palmetes obertes vistes de front, de tons blaus, que neixen de dues volutes confrontades i sobren a dreta i esquerra. A cada costat, mig element floral que es completa amb el de la rajola del costat. A la meitat inferior s'hi pot veure una cadena formada per la combinació, alternativament, d'ovals el·líptics i rombes, en blau, contornejats de groc.

Pel que fa a la sanefa que recorre el perímetre exterior del plafó que mostra sant Miquel és diferent de la resta. Mostra la coneguda decoració anomenada “de l'escrapella”, que va usar

Fig.252: Mateix model de florera, amb variacions cròmiques

Fig.253: Part d'una florera original amb el model de sanefa també original i altres rajoles interpolades en reformes posteriors maldestres, que ocupen les dues fileres inferiors. L'òval que emmarca la figura de la Mare de Déu dels Dolors potser estaria tot sencer.

Fig.254: En algunes de les estacions del viacrucis apareix aquest tipus d'ocell fet amb una X i dibuixat en grups de quatre.

Fig.255: Model de sanefa de mostra que corona l'arrimador de cartabó blanc i verd de l'antiga infermeria de l'hospital.

profusament Llorenç Passoles i, posteriorment, altres mestres escudellers. Al nostre parer sembla una interpolació posterior. El model de l'escarapella el formen dues rajoles que mostren volutes disposades en forma de "V" contraposades, unides per l'angle agut. A cada costat hi ha una decoració diferent: mig oval i mitja flor. Cada meitat es completa amb l'altra meitat de les rajoles dels costats. En arribar a les rajoles de les cantonades, el dibuix enllaça perfectament: les cantoneres mostren dos mitjos ovals que es completen amb els mitjos ovals de les rajoles que s'hi adossen, però perquè això sigui possible, el nombre de rajoles del plafó ha de ser parell; sinó, queda una rajola desaparellada i el resultat és estèticament lleig. Això és precisament el que succeeix en el plafó de sant Miquel: està format per 6 fileres i 7 columnes de rajoles. Mentre que a les fileres les rajoles encaixen perfectament -cada mig oval amb la seva altra meitat i cada mitja flor amb la seva altra meitat- no passa el mateix amb les columnes. Això ens referma en la idea que la sanefa no correspon a l'original. Per separar els diferents trams de l'arrimador l'autor del conjunt va fer servir un model de rajola de mostra que consisteix en dues volutes confrontades blaves que neixen d'un centre comú. A cada costat, mig oval en groc contornejat de color taronja, model no recollit per Salvador Miquel. Entre les rajoles que formen l'arrambador n'hi ha d'intruses. És impossible saber quan s'hi van posar, però no ens sembla lògic que aquestes reparacions maldestres siguin de quan es va convertir l'hospital en biblioteca, el 1931, sinó de petites reparacions anteriors. També s'observen rajoles mal col·locades en els plafons de les estacions del viacrucis. Algunes d'aquestes rajoles mal situades són de jutjat de guàrdia.

El plafó de la Dolorosa sembla amputat per les parts superior i inferior. No creiem que l'oval que emmarca la figura de la Mare de Déu estigués mancat, originalment, de la part que actualment no es conserva. La figura de Maria es mostra amb la característica representació de l'espasa que la travessa el cor.

Planeja un dubte que seria molt important poder resoldre. El recinte on hi ha els plafons es coneixia amb el nom de capella de Nostra Senyora dels Dolors. La pregunta és si des dels seus orígens, aquest recinte, malgrat ser una capella, feia funcions d'infermeria, o no. Si fos que no, la pregunta és quan es va canviar l'ús com a capella a infermeria per als malalts de l'hospital. Existeix una dada documental que pot fer pensar que l'ús del recinte, com a infermeria, podria ser posterior a la construcció de la capella. L'any 1786 foren pagades a l'escudeller Gaietà Estaper 22 lliures, 16 sous i 4 diners per 900 rajoles blanques i verdes, 278 mitges rajoles i 21 cantoneres destinades a les obres que s'estaven fent a la capella de la Mare de Déu dels Dolors, de l'hospital, si bé hi ha un altre rebut del mateix dia que informa que el nombre de rajoles esmerçades va ser de 1.388. Les rajoles blanques i verdes costaven a 32 sous el centenar. Les mitges rajoles costaven a 2 lliures, 1 sou, 8 diners el centenar (5 diners cada rajola). Les cantoneres, a 12,5 lliures el centenar (2,5 sous cada rajola). El nombre total de rajoles blanques i verdes s'ajusta força a la quantitat necessària per a enrajolar les parts de les parets que actualment estan recobertes amb cartabó. Per això no podem descartar en absolut que la capella original esdevingués infermeria l'any 1785/1786. Per tant, les rajoles blanques i verdes serien obra de l'escudeller Gaietà Estaper, elaborades durant l'any 1785 i cobrades a l'inici del 1786.

Fig.256: **Primera estació: Jesús és condemnat a mort**
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747) .
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.257: **Segona estació: Jesús és obligat a dur la creu**
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747) .
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.258: **Tercera estació: Jesús cau per primera vegada**
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747) .
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.259: **Jesús es troba amb la seva mare**
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747) .
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.260: **Cinquena estació: Jesús és ajudat pel Cireneu**
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747) .
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.261: **Sisena estació: la Verònica neteja el rostre de Jesús**
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747) .
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.262: *Setena estació: Jesús cau per segona vegada*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.263: *Vuitena estació: Jesús consola les dones de Jerusalem*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.264: *Novena estació: Jesús cau per tercera vegada*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.265: *Desena estació: Jesús és despullat de les seves vestidures*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.266: *Onzena estació: Jesús és clavat a la creu*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig.267: *Dotzena estació: Jesús mor a la creu*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 268: *Tretzena estació: Jesús és baixat de la creu i posat en braços de la seva mare*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 269: *Catorzena estació: Jesús és sepultat*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 270: *Quinzena estació: Jesús ressucita d'entre els morts*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 271: *Les darreries. El moment de la mort*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 272: *Les darreries. "A complert todas las penitencias"*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 273: *Les darreries. Els set pecats capitals*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 274: *Sant Miquel encadena el dimoni*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 275: *Mater Dolorosa*
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 276: *Model de sanefa original de les estacions del viacrucis*
Atribuït a Eloi Lapuja Maseres (1720-1747).
Hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Fig. 277: *Sant Antoni de Pàdua*
Atribuït a Eloi Lapuja Maseres (vers 1720-1747).
Museu Duocèsà de Tarragona.
Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012:

EL PLAFÓ DE SANT ANTONI DE PÀDUA

Aquest interessant plafó, malauradament molt fet malbé, mostra sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús. Correspon als plafons del tipus amb sanefa incorporada. Ja hem dit que aquest model no fou exclusiu d'un únic obrador barceloní. Ja apareix en el plafó de la batalla de Lleida, de mitjan segle XVII. A la part inferior mostra un tipus de vegetació que és idèntica a la de les peces de la sèrie anomenada de "la botifarra", cosa que proporciona una important orientació cronològica. La gamma de colors és la mateixa que la que podem apreciar a les estacions del viacrucis de l'hospital de la Santa Creu. També hi ha alguns detalls, com per exemple, la sandàlia de sant Antoni, que és igual a la que mostra l'arcàngel sant Miquel. Per tot plegat, li he atribuït la mateixa autoria.

Fig.278: *El Judici Final. Surgite mortui venite ad Judicium*
Atribuït a Eloi Lapuja Maseres (vers 1720-1747).

Presentem, ampliat, el plafó corresponent al Judici Final amb la intenció de poder mostrar, amb detall, les característiques del dibuix de l'autor. Es tracta d'un dibuix de traç molt net, com si fos un esbós preliminar, però de molt bona factura, amb un concepte molt modern, allunyat de tot academicisme. No podem estar-nos de comparar el moviment de les figures amb el dels personatges del gravat titulat *El martiri de sant Llorenç*, de Marcantonio Raimondi (c. 1525). L'autor dels plafons es podria haver inspirat en gravats renaixentistes, si bé no els hem localitzat.

Les darreries de l'home corresponen a les quatre destinacions finals de l'ànima humana en separar-se del cos, o sigui, mort, judici, infern i glòria.

Fig.279: El moment de la mort. "A complert totes las penitencias"
Atribuït a Eloi Lapuja Maseres (vers 1720-1747).

ALTRES OBRES ATRIBUÏDES A ELOI LAPUJA

Una altra obra atribuïda a Eloi Lapuja serien les estacions d'un viacrucis que hi havia a l'església de sant Martí de Provençals, actualment desapareguts. No hi ha cap dubte que es tracta del mateix autor que va pintar el viacrucis de l'hospital de la Santa Creu de Barcelona.

Una antiga foto en blanc i negre permet saber de la seva existència fins al segle XX. És interessant el fet que el plafó vagi associat de nou amb el model de rajola de mostra Miquel IV-11, molt divulgat. Aquest model acompanya la figura de la Mare de Déu del Roser que havia a l'aiguamans de Can Doro (Argentona).

Els plafons varen ser destruïts a l'inici de la Guerra Civil, quan l'església de sant Martí fou incendiada pels revolucionaris. Josep Miralles encara els va poder veure *in situ* l'any 1929: "Altar Dolors - barroc- tipus quadre - 1683 - bonic - dos columnes salomòniques - a la vora rajoles antigues - formen quadres representant la Verònica, el Descendiment, Assotament" [MIRALLES 1929: 53]. Sembla, doncs, que n'hi hauria tres.

Es conserven dues fotografies en blanc i negre que, al nostre parer, corresponen a dos dels tres plafons. Una d'elles pertany al fons fotogràfic de l'Institut Amatller d'Art Hispànic. Mostra l'assotament de Jesús. Està format per 6 columnes i 5 fileres; en total, 30 rajoles. A la fitxa diu que, efectivament, procedeix de sant Martí. L'altra foto pertany al fons del Centre Excursionista de Catalunya, fons Blasi. A la fitxa diu que es tracta de l'interior de l'església de sant Martí Vell (el Gironès). Es tracta d'un error.

L'església de sant Martí de Provençals fou acabada de construir l'any 1688. El nucli de sant Martí es va segregar de santa Maria del Mar l'any 1714, per passar a constituir una parròquia pròpia. Aquesta data creiem que proporciona una bona pista orientativa sobre la datació dels tres plafons de rajoles, que els faríem d'una època no gaire posterior a aquest segon esdeveniment. Tot i que la foto és en blanc i negre, es pot apreciar perfectament, per l'estil del dibuix, que l'autor d'aquest plafó és el mateix que el que va fer les estacions del viacrucis de l'hospital de la Santa Creu, que acabem de comentar.

Per altra part, és interessant veure que els models de les rajoles de mostra i de la sanefa són els mateixos que els que va utilitzar Miquel Lapuja, pare d'Eloi, de manera que possiblement Eloi Lapuja va seguir fent aquests models de mostres o, tal vegada, va aprofitar rajoles elaborades pel seu pare fins a esgotar-ne les existències. El cas és que a través dels models de les rajoles de mostra també podem establir un lligam entre l'autor de les estacions del viacrucis de l'hospital i el d'aquests altres plafons de sant Martí de Provençals, amb alguns membres de la nissaga dels Lapuja.

La fotografia de l'interior de sant Martí, feta l'any 1915, permet identificar el model de rajola de la sanefa perimetral. És un dels mateixos models que podem apreciar en el pedestal de anterior. L'estil dels dibuixos no difereix gaire del que hem atribuït a Eloi Lapuja. El paviment de la sala on té lloc l'escena està format per rajoles del tipus de cartabó. Tant les arquitectures del fons com la manera de pintar-les també recorda les que apareixen a la primera de les estacions del viacrucis de l'hospital barceloní abans comentades.

Fig.280: L'enterrament de Jesús
Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (en actiu entre 1720-1747).
Sant Martí de Provençals (Barcelona). Foto de 1924.
ArxIU fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya. Fons BLASI_A_2089
Autor: Blasi i Vallespinosa, Francesc, 1872-1951.

Fig.281: Sant Martí de Provençals
Foto: AFCEC (ArxIU fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya). Autor:
Es pot veure l'inici del passadís que comunicava l'església amb la casa del rector; on hi havia un dels plafons. A la dreta, ampliació de la foto.

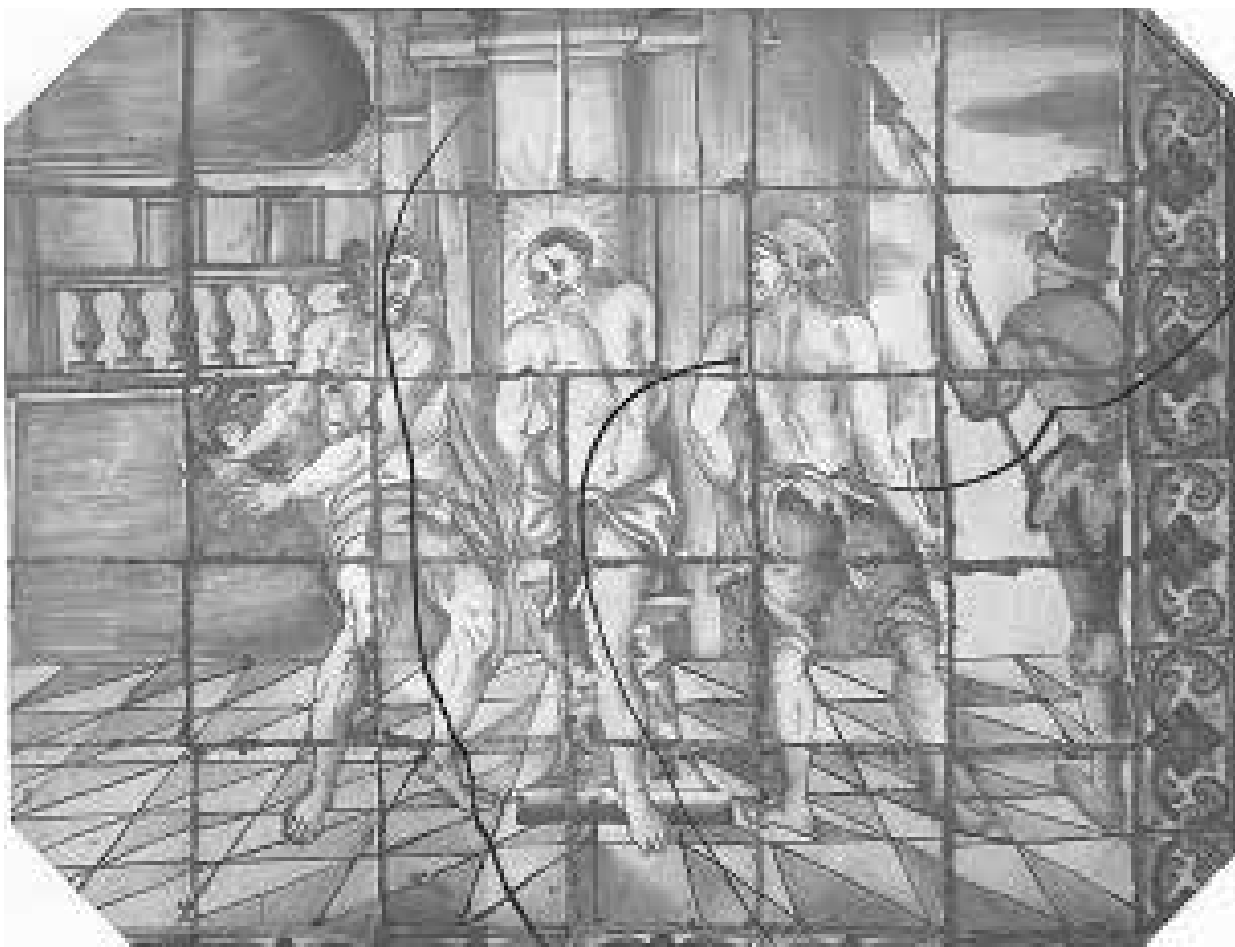
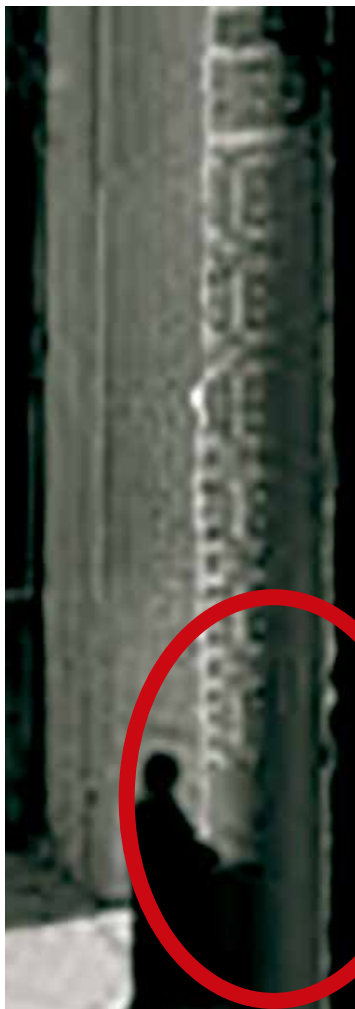

Fig.282: L'assotament de Jesús

Atribuït a Eloi Lapuja Masseres (vers 1720-1747).

Sant Martí de Provençals (Barcelona).

Foto: Institut Ametller d'Art Hispànic (Barcelona). Fons Arxiu Mas, clixé CB-3677, any 1915

Fig.283: Vista exterior de la capella del Roser (Palol d'Onyar, el Gironès)

10.8. EL CONJUNT DE LA CAPELLA DEL ROSER DE PALOL D'ONYAR, EL GIRONÈS (1734-1747)

Aquest interessant conjunt de rajoles va ser divulgat per primera vegada a l'obra *Ceràmica Catalana Decorada*, d'Andreu Batllori i Lluís Maria Llubí [BATLLORI, LLUBÍ 1949: 182-183] però, a més de les dues fotos en blanc i negre, el text explicatiu que les acompanya és molt breu, limitant-se a donar fe de l'existència de l'esmentat conjunt a Palol d'Onyar.

L'any 1977 el conjunt va ser estudiat pel reconegut historiador de l'art Alexandre Cirici, que en va publicar una detallada descripció amplament il·lustrada i que ha servit per a posteriors estudis d'aquesta interessant obra de la rajoleria barcelonina [CIRICI 1977: 281]. Cirici fa referència al moviment borrominesc de l'arquitectura del conjunt de Palol. El descriu amb aquestes paraules:

“Tots dos revestiments tenen 13 rajoles d'altura, però el de la dreta és més curt que el de l'esquerra. És compost formant dos fingits intercolumnis, mentre que l'altre apareix formant-ne tres. La composició fonamental que els fa d'esquelet és un tema arquitectònic típicament barroc, com si fossin bocins d'un retaule amb sòcol, columnes, fris, cornisa i acroteris, en el qual les columnes avancen del pla general sobre una pilastra de planta escalonada i sostenen uns daus de fris tallats de biaix. Tot això és posat de relleu mitjançant una acusada perspectiva que fa veure des de dalt el sòcol i des de sota l'entaulament”.

No el tornarem a descriure, perquè mai igualariem la descripció del mestre.

Al final diu el següent: *“Evidentment, el fet que hi sigui donada amb molta precisió la data de la pedregada del 29 de juny de 1716 indica que les rajoles degueren ésser fetes poc després d'aquesta data”.*

L'historiador local Miquel Pairoli també es va interessar per aquest conjunt, i en va publicar un article titulat “Les esglésies de Quart. Del Romànic a la Contrareforma”, a la revista *Quart: natura, Història i Artesania*, editada per l'Ajuntament de Quart [PAIROLÍ 1988: 84-94. Pairoli és de l'opinió que, potser, es va perdre l'escena de l'esquerra de l'arrambador del costat dret, eliminada en instal·lar-s'hi un confessionari.

Existeix un article publicat en una revista local, l'autora del qual és Maria Rosa Ferrer i Dalgà [FERRER 1982], així com un altre article d'Andre Bover, Lola Casademont i Narcís Negre [BOVER, CASADEMONT, NEGRE 1992: 38] sobre arquitectura i ceràmica, tots dos citats per Telese [TELESE, LLORES, VOIGT 2012: 198].

Isidre Clopas data el conjunt de la segona meitat del segle XVII, però no explica ni el per què ni tampoc com és que en un dels plafonets s'esmenta una pedregada de l'any 1716 [CLOPAS 1991: 64-65].

Per la seva part Albert Telese [TELESE, LLORES, VOIGT 2012: 190-198] varen elaborar una fitxa amb les dades essencials del conjunt i tota la bibliografia publicada; s'estranyen que els investigadors de la pisa catalana li hagin dedicat tan poca atenció, essent un dels escassos exemples de decoració a base de rajoles pintades conservat encara *in situ* dins d'un conjunt de l'època.

Fig.284: Conjunt de rajoles situades a la part esquerra de la capella

Fig.285: Conjunt de rajoles situades a la part dreta de la capella

Les rajoles varen ser objecte d'una restauració l'any 2006 [MARGALEF, CARBONELL 2006].

Els dos arrambadors estan situats a dreta i esquerra d'una capella dedicada a la Mare de Déu del Roser, oberta a la nau central de l'esmentada església.

a) Plafó entrant a la capella, a mà dreta. Format per 338 rajoles. S'hi veuen dues escenes, una al costat de l'altra, separades per una columna salomònica. Totes dues es desenvolupen dins d'un marc d'arquitectures.

La primera mostra un home de genolls que està resant el rosari davant d'un altar damunt del qual hi ha la Mare de Déu del Roser amb el Nen. Darrere seu s'hi veuen altres persones (vint caps), també de genolls, que fan el mateix. Malgrat que

figura que l'altar estaria a l'interior d'una capella, l'escena té lloc a l'aire lliure.

El paviment de la nau de l'església és de color verd; al fons s'hi veuen muntanyes amb arbres, vegetació, alguns edificis, núvols i ocells que volen, tot de color blau.

Destaca una gran figura dempeus, amb casc emplomat i llança, que fa de columna a mode d'un tenant.

A la part superior, dins d'un medalló, s'explica el significat de l'escena. En el medalló, sostingut per dos angelets, hi ha escrit el següent text, referent a un miracle: «Lo dia 29 de iuñy de 1716 caigué per tots los termes veïns de Palol de Onyar gran multitud de padregada y per devoció del Santísim rosari fou deslliurat tot lo territori de dit terma ses dingun dañi».

La segona escena mostra un prevere durant l'ofici en el moment de l'ofertori del pa. Aixeca la Sagrada Forma vers la Mare de Déu del Roser situada damunt de l'altar. Darrere del prevere hi ha l'escolanet, de genolls i, encara més al darrere, la boca oberta del dimoni en forma de bèstia infernal de dins de la qual surten flames i les ànimes de tres persones que semblen implorar la gràcia divina.

L'escena es desenvolupa a l'interior d'un temple, ja que al fons s'hi veuen tres arcades i una finestral al costat de la qual s'hi aprecia una cinta amb la següent llegenda: «Predica lo rosari; destruiràs lo infern y aliviaràs las ànimas del Purgatori».

A la part superior dins d'un medalló sostingut per dos angelets hi ha el text que explica aquest miracle. Diu el següent: «Selebrant missa lo beato Alano li aparagué Cristo en la Òstia y li manà predicàs lo rosari, quexanse de sa omició, asegurantli destruir a lo infern i aliviar a las ànimas del purgatori. Part segona, capítol 12».

Es tracta d'Alà de Rupe o Alà de la Roca, frare dominic que va escriure un llibre titulat *De Dignitate et utilitate Psalterii beatae virginis Mariae* (De la dignitat i utilitat del Salteri de Maria). Està considerat el primer gran difusor de l'ús devocional del sant Rosari.

La frase està extreta de la segona part, capítol 12.

«Todos los predicadores hacen rezar a los cristianos la Salutación Angélica al comenzar sus sermones para obtener la gracia divina. La razón de ello es una revelación de la Santísima Virgen a Santo Domingo: Hijo mío -le dijo-, no te sorprendas de no lograr éxito en tus predicaciones, porque trabajas en una tierra que no ha sido regada por la lluvia. Recuerda que, cuando Dios quiso renovar al mundo, envió primero la lluvia de la salutación angélica. Así se renovó el mundo. Exhorta, pues, a las gentes en tus sermones a rezar el rosario, y recogerás grandes frutos para las almas. Hízole así el Santo constantemente, y obtuvo notable éxito en sus predicaciones.

«Lejos de sospechar los favores divinos que le tenía reservado el Señor, por intercesión de su Madre, el Beato Alano de la Rupe recibe de la Santísima Virgen el encargo de renovar la antigua Cofradía del Santo Rosario.

«Cierta día, mientras celebraba la misa el Beato, el Señor desde la hostia consagrada le dijo:

«¿Por qué me crucificas de nuevo? -¿Cómo Señor?, respondió aterrado el Beato Alano-. Tus pecados me crucifican, -respondió Jesucristo-. Aunque preferiría ser crucificado de nuevo al ver a mi Padre ofendido por los pecados que has cometido. Tú me sigues crucificando, porque tienes la ciencia y cuanto es necesario para predicar el rosario de mi Madre instruir y alejar del pecado a muchas almas...Podrías salvarlas y evitar grandes males. Pero, al no hacerlo, eres culpable de sus pecados. Tan terribles reproches hicieron que el Beato Alano se decidiera a predicar incesantemente el rosario»²³.

L'escena està emmarcada per dues columnes salomòniques.

b) El plafó que hi ha entrant a la capella a mà esquerra està format per 494 rajoles.

S'hi veuen tres escenes, una al costat de l'altra, separades per columnes salomòniques.

La primera mostra un exterior. S'hi aprecia una església damunt de la porta d'entrada de la qual té lloc l'aparició del la Mare de Déu del Roser dins d'un núvol groc. Davant seu es mostra

Fig.286: Alà de Rupe consagrant la Sagrada Forma davant Nostra Senyora del Roser

el saqueig dels voltants de Palol d'Onyar per part de les tropes del duc de Noailles. Un home amb espasa a la mà persegueix altres tres que fugen espantats, mentre que d'altres contemplen l'escena. La Mare de Déu protegeix l'entrada al temple.

A la part superior dins d'un medalló sostingut per angelets hi ha el text explicatiu de l'escena: «Venint a sitiar Gerona foren saquejadas molts isglésias de lentorn y per intercessió de Maria Santíssima fou deslliurada la de Palol de Onya, que ja comensaven a despullar los pagessos en lo any 1710».

El setge de Girona per part del duc de Noailles va tenir lloc el desembre de 1710. L'escena central té lloc en un exterior. A la dreta hi ha una persona posseïda pel dimoni de la boca de la

23. <http://www.idyanunciad.net/reina/tema9.htm> [Consulta: 09.09.16].

qual surten bèsties infernals en forma de petits dracs alats. Dues persones tracten de socorre'l.

A l'esquerra observem a sant Domènec vestit amb hàbit dominicà que fa un exorcisme i l'allibera de la possessió diabòlica. Darrere del sant, un grup de persones contemplen el miracle. La Mare de Déu del Roser apareix, a la dreta del plafó central, damunt d'un núvol groc.

A la resta del plafó s'hi poden veure edificis, muntanyes i núvols.

A la part superior hi ha un medalló sostingut per dos angelets que explica amb detall l'escena. Diu el següent: «Destorbant un heretge la devoció del Rosari, fou posseït de 1500 dimonis y, per deslliurar-lo, fou dir St. Domingo lo rosari al poble, y exian los dimonis al dir las Aves Marias. Any 1713».

La darrer escena mostra un exterior. Hi veiem dos homes que estan desenterrant un mort del qual, per la boca, li surt un arbre. Un altre home sembla estar llegint alguna cosa escrita a les fulles. Un prevere presideix la cerimònia, i hi ha dos testimonis que ho contemplen tot.

A la part superior hi ha un medalló sostingut per dos angelets amb el text explicatiu. “De la boca de un difunt, que quant vivia deya la Ave Maria, nasqué un arbra que cada fulla deia Ave Maria Gracia Plena Dominus tecum. Beat Anselm, capito 17”.

Jaime Baron relata un miracle atribuït a sant Jaume i a la Mare de Déu del Roser. Diu el següent:

“Un buen Cristiano caminava en hábito de peregrino, tenia tal devoción á la Madre de Dios, que continuamente rezaba el Ave Maria. Salteáronlo unos ladrones, matáronlo, y lo enterráron, poniendo por señal sobre la sepultura el báculo que llevaba el devoto peregrino. Después de algun tiempo, un Sacerdote y otro de su compañía se acogieron debaxo de un árbol para descansar. Viéron todos que en cada hoja de aquel árbol con toda distinción habia unas letras, que leyéndolas decia: ‘Dios te Salve, María; llena eres de gracia; el Señor es contigo’. Admirados de lo que veían preguntaron á un pasagero, y les dixo que allí mataron á un peregrino, y enterrado, posieron su báculo sobre sepultura. Caváron la tierra y descubrieron el cuerpo, que se conservaba entero y sin corrupción’. Viéron más, y fué, que el dicho árbol tenia raices en la boca del santo cuerpo difunto, y calificó el Señor con este prodigio la devoción del buen peregrino á su Madre santísima: basta, hijo, sobre este punto”. (BARON, JAIME: Luz de la Senda de la Virtud. Desiderio y Electo en el camino de la perfección, parte tercera: “Senda de la vida terna”, capàg. XXXVI, pàg. 88. Ed. Madrid, 1790: “Prosigue lo mismo, y trata de cómo se nutre y aumenta el viviente”.

Jaime Baron va ser prior i regent d'estudis del convent de sant Ildefons de Saragossa, i inquisidor general Ordinari del Tribunal d'Aragó. El llibre es va començar a estampar poc abans de la seva mort, l'any 1734.

La cita al beat Anselmo pot ser que es refereixi al llibre segon, capítol 17 del *Codex calistinus* o *Llibre de sant Jaume*, el “Miracle de Sant Jaume”, exposat per sant Anselm, que tracta del peregrí que, per amor a l'apòstol, es va matar a instigació del diable, i sant Jaume, amb auxili de la Santa Mare de Déu, Maria, li va tornar de la mort a la vida.

Si els nostres arguments són certs, les rajoles de Palol d'Onyar no poden ser anteriors a la data de publicació de la primera edició del llibre, és a dir, 1734, i no pas de 1716-1718, com opinaven Cirici, Pairoli i Telese. En aquest sentit caldria recordar que l'any 1727 es va refer el campanar de l'església, de manera que en dates pròximes a 1734 s'estaven efectuant

Fig.287: Dos detalls de la decoració

Fig.288: Detall de l'exorcisme practicat per sant Domingo de Guzman a un heretge albigès (capella del Roser, Palol d'Onyar)

Fig.289: Detall dels angelets

importantes obres de reforma. Potser quan van acabar es va redecorar l'interior, adossant a la capella lateral els plafons amb els miracles atribuïts al rosari.

No sabem qui va encarregar el conjunt, però no només coneixia perfectament la literatura religiosa referent a l'ordre dels frares predicadors, cas de l'obra d'Alà de la Roca, sinó que també estava al corrent de les obres publicades més recents, com era el cas del llibre de l'inquisidor Jaime Baron.

Des del punt de vista de l'estil, aquestes rajoles recorden el conjunt que hi ha al templet de la Font de la Salut (Alella), datat de 1710. Els angelets que sostenen els medallons són exactament iguals als que decoren la sanefa d'un plafó que mostra la Crucifixió, que encara està *in situ* la masia de Cal Puig o Cal Sobirà (Osor), que datem de la dècada 1740-1740. Els mateixos papers estergits que es varen emprar per pintar els angelets van ser utilitzats per pintar la sanefa d'un altre plafó que mostra els sagrats Cors de Jesús i de Maria procedent de sant Llorenç de Vilardell, si bé en aquest cas la mà és diferent, més refinada.

Per altra part, a la Fundació la Fontana (Rupit-Pruït) es conserven dos plafons de quatre rajoles cadascun que són el que queda de la decoració d'una altra capella semblant a la de Palol. Els fragments dels textos escrits també fan al·lusió a Alà de la Roca i a miracles atribuïts a la Mare de Déu del Roser. Això ens fa pensar que des de la segona meitat del segle XVII i segle XVIII l'ordre dels frares predicadors va aprofitar aquest nou mecanisme de propaganda -les rajoles policromades- per estendre a totes les parròquies catalanes la devoció al sant Rosari i el culte a la Mare de Déu del Roser i a sant Josep.

Potser que a les parròquies petites, on no es podien permetre el luxe de finançar la construcció d'un gran retaule de fusta policromada, la manera més econòmica de fer-ho fos a través de conjunts de vistoses rajoles que, adossades a les parets, podien transmetre d'una manera molt directa i eficaç el missatge que es volia propagar entre els parroquians, combinant una selecció de textos -molts dels quals narraven miracles sorprenents, fins i tot de relacionats amb el mateix indret on hi havia el temple parroquial- amb imatges molt impactants que deuriem causar un gran efecte entre la feligresia.

Fig.290: Detall de la Mare de Déu (Palol d'Onyar, Quart)

Els dos fragments de La Fontana són: en el primer dels plafons, molt incomplet, s'hi pot llegir un text que comença amb les mateixes paraules que el de Palol "Celebrant missa lo beat Alano", mentre que a l'altre plafó s'explica un miracle referent a una senyora que volia ser confradesa del Roser. Malauradament està incomplet i ens temem que la rajola inferior dreta correspongui al text d'un tercer plafó. Els altres dos fragments estan exposats al Museu d'Art de Girona. En el més breu s'hi pot llegir el text següent: "*Destorbant un heretge la dev (voci) ó del rosari fou posehit de1(500) (di) monis y per a deslliurarlo f(...)*"; a l'altre hi diu: "*Lo any 1260 fundà lo glorios pare sant Domingo la confraria / del Roser per manament de Maria / SSma sent los primers que si escrioueren...*"

Ens preguntem qui deuria encarregar el conjunt de rajoles i amb quina finalitat ho va fer. Palol d'Onyar pertany al municipi de Quart d'Onyar, històricament una propietat feudal del bisbe de Girona. Cal tenir present que l'any 1728 fins 1745 va ser bisbe de la diòcesi de Girona monsenyor Baltasar de Bastero i Lledó (Barcelona 1687 – Reus 1750), un religiós català, bisbe de Girona del 1728 al 1745. Catedràtic de dret canònic a la Universitat de Barcelona, fou també canonge degà de la seu barcelonina. Després d'arreglar-se amb el bàndol borbònic va fer una brillant carrera eclesiàstica. Nomenat vicari general castrense pel duc de Berwick, va ser inquisidor a Mallorca i Saragossa, i finalment nomenat bisbe de Girona el 1728, càrrec al qual renuncià el 1745 per motius de salut. Es va retirar al convent de Carmelites descalços de Reus, on va morir el 1750.²⁴

No seria, doncs, una coincidència el fet que el bisbe de Girona fos un dominic, inquisidor a Saragossa, on molt probablement degué conèixer a Jaime Baron, prior i regent d'estudis del convent de sant Ildefons de Saragossa, i inquisidor general Ordinari del Tribunal d'Aragó, autor del llibre on es descriu el miracle del difunt de la boca del qual brota un arbre. Com a bisbe, deuria haver aconseguit ben aviat el llibre d'aquest altre dominic, imprès a Madrid el 1734. De ben segur que un dels primers exemplars d'aquesta nova obra deuria viatjar des de la impremta madrilenya de Nusica cap a la seva biblioteca de Girona.

24. https://ca.wikipedia.org/wiki/Baltasar_de_Bastero_i_Lledó [Data de la consulta: 26-08-2016].

Fig.291: *Detall d'un medalló*
«Celebra[nt missa lo beat]o Alano
li aparagu[é Cristo en l]a Östia y
li manà pr[edicàs lo rosar]i, quexanse
de sa omis[ió]a asistencia
y de tota [.....] que imp
gnarien [.....], 12
Fundació La Fontana (Rupit).

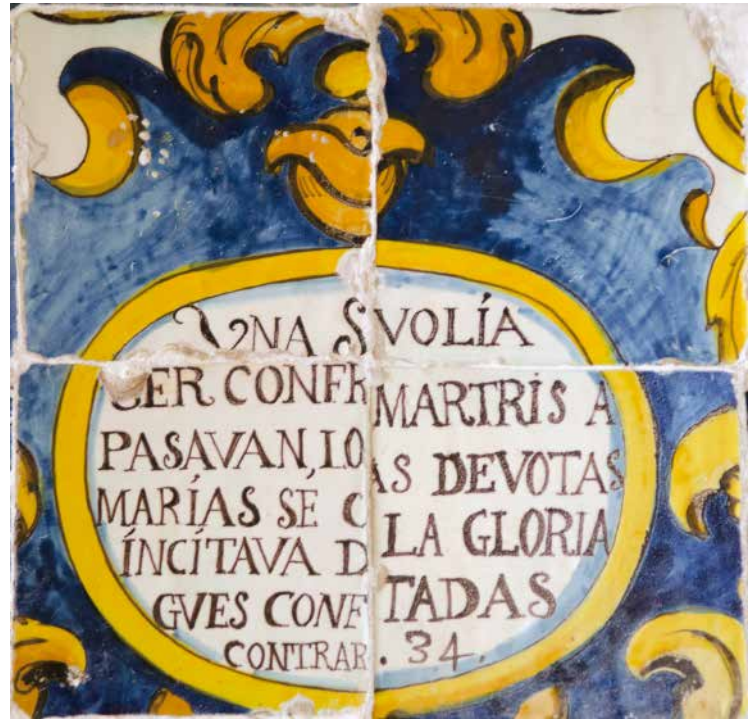

Fig.292: *Detall d'un medalló*
Una s[enyora? que] volia ser confr[are?] ... as devotas
marias se o[...] la gloria
incitava d[...] tadas
gues conf[...]
contrar. 34
Fundació La Fontana (Rupit).

Fig.293: Dos fragments d'inscripcions relacionades amb els miracles atribuïts al sant rosari.
Museu d'Art de Girona.

L'ARRAMBADOR DEL CONVENT DEL CARME (VIC)

A la reserva del Museu Diocesà de Vic es conserva el que en resta de dos plafons de rajoles procedents del convent i església parroquial del Carme (Vic). Són allargassats: fan 5 fileres d'alçària per 23 columnes d'amplària. Total: 115 rajoles a cada plafó. Això fa un total de 67,5 x 310,5 cm. Deurien estar col·locats un enfront de l'altre, a banda i banda de les parets laterals d'una capella i a l'alçada de la vista, formant dos frisos. D'un dels plafons es conserva aproximadament una tercera part del total de rajoles.

Gràcies al plafó més sencer hem pogut identificar dues escenes extretes del Nou Testament. La de la dreta, la més completa, representa el moment en què, des de la finestra del palau del governador romà Ponç Pilat, es mostra Jesús vestit amb túnica, flagellat i coronat amb una corona d'espines. Pilat pronuncia les conegudes paraules "Ecce homo", per ridiculitzar qui s'havia atribuït la condició de rei dels jueus. Possiblement les altres escenes mostrarien més seqüències dels darrers moments de la vida de Crist.

Enmig de les dues escenes es pot veure un gran medalló que conté l'emblema del Carmel al dessota d'una gran corona. La resta de la decoració la formen elements vegetals, florals i fruites, tot en negatiu sobre fons blau fosc. Aquestes elements vegetals permeten posar en relació els dos frontals vigatans amb una sèrie de plates i de gibrells pertanyents a la sèrie anomenada "d'influència de Savona" o "de sanefa negativa" que, com pretenem demostrar, foren pintats al mateix taller barceloní. Hi podem veure grans tulipes vistes de perfil, flors obertes vistes frontalment, algunes zones amb enreixats, etc.

Quant a la cronologia dels dos plafons vigatans, segons Eduard Junyent, referit-se a la història del convent i església parroquial del Carme (Vic), explica el següent:

"Una de les efemèrides esplendoroses que revisqueren dels temps dels carmelites en el traspàs de l'església a la vida parroquial, ve constituïda per la Confraria de les Ànimes, sol·licitada pel prior fra Àngel Ramon de Marimon. Segons les ordenances que s'establiren seria regida pel prior i quatre administradors de nomenament anyal en la data de 30 de novembre. Quedava establerta en l'altar de les Perdonances, i es faria la festa el dia novè després de la Commemoració de Difunts, i, a l'endemà es faria extracció de 25 lliures a favor dels confreres (...)" [JUNYENT, 1976].

Fig.294: Detalls de l'emblema del Carmel i de l'escena de l'Ecce Homo

Això va tenir lloc l'any 1732. El mateix investigador explica que es va procedir a guarnir l'interior de l'església.

Creiem que la temàtica dels motius pintats en els plafons podrien relacionar-se perfectament amb l'altar de les Perdonances esmentat per Junyent, on tenia la seva capella la nova confraria de les Ànimes. Per això, proposem una data de ca. 1732 per als dos plafons vigatans de fons blau.

Com es pot apreciar, serien, doncs, coetànies amb el plafó de fons blau conservat a l'antic hospital de la Santa Creu (Vic), datat de 1730.

5	10	15									70							105	110	115		
4	9	14			29		39	44			69	74	79	84		94		104	109	114		
3	8	13	18		28	33	38	43	48		68	73	78		93	98		103	108	113		
2	7	12			27	32	37	42	47	52	57	62	67	72	77	82	87	92	97	102	107	112
1	6	11	16	21	26	31	36	41	46	51	56	61	66	71	76	81	86	91	96	101	106	111

Fig.295: Reconstrucció de l'arrambador del convent del Carme (Vic) Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747). Barcelona, vers 1732. Museu Episcopal de Vic.

Fig. 296: Plafó amb indulgències (54,5x109 cm).
Atribuït a Eloi Lapuja (1707-1747). Barcelona, post. 1711.
Museu Comarcal de Manresa.
Publicat a: Telese 2007: 47-48; Telese, Llorens, Voigt 2012: 176.

PLAFONS, RAJOLA I VAIXELLA DE PRODUCCIÓ MONOCROMA BLAVA

Entre mig de la nodrida i vistosa producció policroma barcelonina del segle XVIII també es va elaborar una producció decorada únicament amb tons de blau. Si bé els tallers foren els mateixos, i fins i tot les mans que els varen pintar coincideixen amb les de la producció policroma, hem volgut agrupar diferents exemples d'aquesta producció monocroma per veure la relació que s'estableix entre els plafons, les rajoles, les peces de la vaixel·la de taula i els pots d'apotecari. Si s'observen amb atenció aquestes obres blaves veurem com el seu estil concorda amb el que atribuïm al taller (o tallers) dels Reig. Això no obstant, cap la possibilitat que altres tallers barcelonins també haguessin elaborat obra monocroma blava, a mitjan segle XVIII. Aquesta producció monocroma no ha passat desapercebuda pels investigadors de la pisa catalana. Molt probablement la monocromia blava es deuria posar de moda gràcies a les influències de la pisa portuguesa i holandesa (Delft). En el cas concret de Portugal, es van realitzar importants composicions a base de rajoles únicament blaves, com per a exemple, les escenes de cacera del claustre del monestir de São Vicente de Fora (Lisboa), de Velentim de Almeida (1730-1735), els conjunts del palau dels marquesos de Fronteira, a São Domingo de Benfíca (1710) o l'extraordinari el plafó de la Batalla de Montes Claros, a Estremoz (1760).

Les obres monocromes blaves barcelonines –ens referim, és clar, només a la rajoleria– estan documentades des del 1711 fins al 1766; per tant, són rigorosament contemporànies de la producció portuguesa, però són minoritàries respecte de les policromes. En canvi, en la producció de vaixel·la la realitat va ser diferent: en el mateix període de temps va predominar la producció blava front a la policromia.

La producció en blau va ser la predominant durant tota la segona meitat del segle XVII. Va imposar-se després de l'esclat de l'anomenada “primera policromia” durant la primera meitat del segle. A partir de la sèrie “de la corbata” es va fer pisa blava en grans quantitats i, només ocasionalment, pisa policroma molt cap al final de la centúria (sèrie de “la margarida”). A la nova temàtica, va ser molt important la influència rebuda de la pisa lligur (Albisola, Savona, etc), que, a Barcelona, fou objecte d'imitació [BELTRAN DE HEREDIA, MIRÓ, 2008: 137-141]. Durant el darrer terç del segle XVII s'opera un canvi estilístic en la producció del taller dels Guidobono, a Savona. A més de la temàtica oriental, s'introdueixen les decoracions de temàtica clàssica i mitològica, que tindran un gran èxit, sempre en

Fig. 297: Plafó dedicat a Sant Ignasi de Loiola (122 x 164 cm).
Atribuït a Eloi Lapuja 1707-1747). Barcelona, 1730.
Antic Hospital de la Santa Creu (Vic), actualment en una paret de la sala de juntes de l'associació Osona Contra el Càncer.
Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012: 209.

diferents tons de blaus per donar la sensació del clar-obscur.

Els plafons de rajola barcelonina blava són, respecte dels portuguesos, de composició molt més senzilla. En general, corresponen a les típiques composicions anomenades “quadres”, formats per 12 o 16 rajoles.

Se'n conserven quatre, amb representacions de Sant Antoni de Pàdua, Santa Eulàlia, la Puríssima i Nostra Senyora del Roser, a més del plafó –una mica més elaborat– procedent de l'hospital de la Santa Creu (Vic) amb una llegenda dedicada a Sant Ignasi de Loïola i datat del 1730. També es coneix un plafó amb el text d'una indulgència, datat del 1711 (fig.: 296), un plafó amb l'emblema dels carmelites el que queda de dos grans arrambadors procedents de la parròquia del Carme (Vic), que és, sens dubte, una de les peces més destacades (fig.: 295), i el conjunt de rajoles blaves –actualment en lloc desconegut–, fins al 1909, decorava la façana de l'església del convent de les monges caputxines de Manresa, que es coneix gràcies a una aquarella del pintor i escenògraf Maurici Vilomara datada del 1892. El plafó del Museu de Manresa està format per 32 rajoles blaves distribuïdes en 8 columnes i 4 fileres. Mostra un text que diu el següent:

“ALS 12 DE MARS DE 1711 LO ILUSTRISSEIM SEÑOR DN MAL (Manel) DE SANTJUST Y DE PAGES, PER LA GA (gràcia) DE DEU, BISBE DE VICH, CODÍ (concedí) 40 DIAS DE INDULGENCIA A TOTS LOS QUE DENT (devotament) DIRAN UNA AVE MA (Maria) DEVANT DE AQUETS SANS

IMATGES DE NOSTRA SE/NORA DEL ROZÉ HI SAN DOMINGO”.

També s’hi aprecien uns petits branquillons que omplen els espais buits del text. La inscripció està emmarcada entre dues parells de volutes.

Manel de Santjust i de Pagès va ser bisbe de Vic entre 1710 i 1720, i partidari del bàndol austriacista, per la qual cosa va ser desposseït del seu càrrec en acabar la Guerra de Successió. No se sap d’on procedeix el plafó –la fitxa del Museu Comarcal de Manresa diu que procedeix de Vic o d’alguna altra localitat de la seva diòcesi– però possiblement estigués encastat en una paret de la capella del Roser, en el convent de Sant Domènec de Manresa, destruït el 1936.

Tot i que s’esmenta la data de les indulgències, no ha de ser necessàriament del mateix 1711.

El plafó de sant Ignasi de Loiola (fig. 297) està format per 9 columnes i 12 fileres. En total, doncs, 108 rajoles quadrades blaves. A la part central del plafó s’hi pot llegir una llegenda que diu el següent:

“DIVOIGNASIOALOIOLA.INTERPAVPERES(A)EGROS.HUMILLIMEEXERCENTI.AD SVBLIMIORA RAPTO. ADMAIOREMDEI GLORIAM. ET PROXIMI CHARITATEM. ANNO DOMINI 1730.”

La traducció seria la següent: “Al diví Ignasi de Loiola, que va exercir humilment entre els pacients pobres, en el més alt rapte. Per la major glòria de Déu i caritat al proïsme. Any del Senyor de 1730”, entenent la paraula “rpto” com a “raptat” o “endut” per Déu cap al cel. El medalló central, format per dues grans volutes que quasi es toquen per la part superior, representat que està sustentat per dos angelets dempeus, un a cada costat, com si fossin uns tenants. Cada angelot es recolza en unes volutes que serveixen de marc per dues noves inscripcions que completen la central. A la de l’esquerra de l’espectador hi diu: “Ad maiorem Dei gloriam” i a la de la dreta: “Et proximi charitatem”.

A la part inferior, entre volutes, es mostra el text allusiu a la data, mentre que a la part superior s’hi pot veure un pebeter amb flames que corona la composició. Entre els espais lliures s’hi aprecien uns branquillons, una solució semblant a l’adoptada en el plafó de les indulgències. Les figures estan pintades amb gradacions de blau, de manera que s’aconsegueix un efecte de relleu. La monocromia blava, independentment que fos un recurs decoratiu de moda, s’ajusta molt bé a l’allusió a la pobresa que fa esment el text.

La decoració a base de medallons que contenen un breu text escrit es va posar de moda a diversos centres peninsulars. A Talavera de la Reina, per exemple, es troba abundantment en peces de la sèrie anomenada “escenas azules con troncos paralelos”, que es data de 1725-1750 [GONZÁLEZ 2004: 422].

ELS CONJUNTS DE RAJOLES BLAVES DE LES ESSLÉSIES DE LES CAPUTXINES (MANRESA) I DEL CARME (BARCELONA).

Cap a mitjan del segle XVIII es deurien elaborar, en tallers barcelonins, importants conjunts fets a base de rajoles blaves destinats a decorar l’exterior d’esglésies, convents i monestirs de l’orde de les carmelites o de les clarisses caputxines.

Segons es pot comprovar en una pintura a l’oli de Maurici Vilomara, datada de 1898, hi hagué a la ciutat de Manresa un

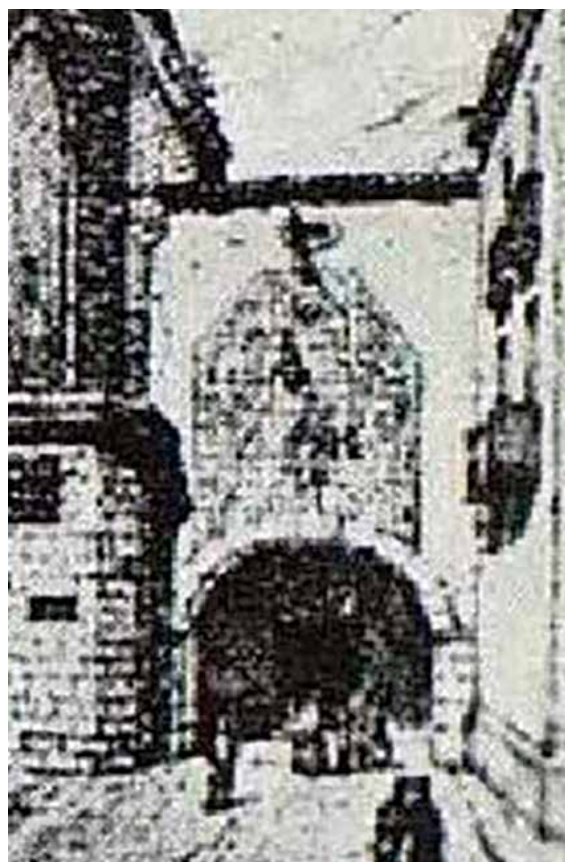

Fig.298: Entrada al convent del Carme Barcelona

Fig.299:Entrada del convent de monges caputxines de Manresa
Maurici Vilomara, 1898.
Col. particular.

convent de l'orde dels carmelites en la façana del qual s'hi va aplicar un important conjunt de rajoles decorades amb motius florals. En el centre de tot hi havia una representació de la Mare de Déu del Carme format per unes 14 columnes d'amplària i unes 18 fileres d'alçària. Es tracta indubtablement d'una representació carmelitana. Tant el nen com la mare duien, a les seves mans, sengles escapularis.

A la part superior s'hi podia llegir la divisa que es va elegir com a lema: ZELO ZELATUS SUM PRO DOMINO DEO EXERCITUUM (Em consumeix el zel pel Senyor, Déu dels Exèrcits). A la part superior, es podia veure l'escut amb el Mont Carmel i tres estrelles. A la resta del mur, un típic esgrafiat barroc

La decoració en rajola pintada formava un hexàgon mixtilini format per un cos central en forma de rectangle i un trapezi situat a la part superior. La part inferior del rectangle central, enlloc d'acabar amb un costat recte tenia forma corbada seguint la forma de l'arc dovellat que donava accés al recinte.

Si es comparen les antigues fotografies que hi ha del convent del Carme de Barcelona amb la pintura de Maurici Vilomara es podrà comprovar que ambdós edificis religiosos mostraven el

mateix tipus de decoració.

A la foto del convent del Carme, d'abans de 1872, es veu que el plafó central on hi havia la imatge de la mare de Déu ja havia estat arrancat i, en el seu lloc, hi havia una finestra amb un balcó, però en el gravat fet abans de la desamortització (1835) encara es pot intuir el contorn de la imatge del Carme.

En un article nostre publicat en el *BIC*, núm. 84-85 opinàvem que el plafó de rajoles del desaparegut convent del Carme de Barcelona seria policrom i que dataria de la primera meitat del segle XVII, però veient ara la pintura de Vilomara està clar que seria de mitjan del segle XVIII i pintat únicament en tons de blau, en consonància amb els ideals d'austeritat dels ordes religiosos dels convents esmentats.

10.9. ELS MEDALLONS DE LA TORRE TAVERNERA (1718)

La masia, convertida avui en el club de golf de Vallromanes s'anomena així degut al cognom dels que foren els seus propietaris durant un temps.

Es tracta d'una antiga *domus* o masia fortificada que fou reconstruïda l'any 1718 per Oleguer d'Ardera, comte Darnius. Antigament era anomenada "lo Castell Vell", del qual en resta la torre rodona de l'homenatge en un angle de l'edifici actual. Possiblement rebé aquest nom perquè més tard s'edificà un altre castell a dalt de la muntanya de Montornès, propietat de la família que rebia el mateix nom.²⁵

Oleguer de Taverner i d'Ardena (? 1676 - Barcelona, 1727) va ser un noble i erudit. Com a hereu del seu llinatge matern, adoptà el nom d'Ardena i Darnius, amb el qual és generalment conegut. Fou segon comte de Darnius i cinquè comte de les Illes, en successió del seu germà Miquel Joan, i cavaller de l'orde de Sant Joan. Participà, com a coronel de cavalleria, en les lluites civils, i efectuà missions diplomàtiques; però fou més important la seva feina de recerca històrica, principalment centrada sobre la genealogia i l'heràldica catalana (Adarga Catalana). Fou també un cartògraf notable: *Mapa de los condados de Rosellón y Cerdaña* (Perpinyà 1707) i la seva obra mestra, el gran mapa del Principat de Catalunya, gravat el 1726 per Marc Lomelin.²⁶

A la part inferior dreta del mapa del Principat de Catalunya figura un medalló semblant als que apareixen en la façana de la Torre Tavernera. És possible, doncs, que el noble i cartògraf mateix lliurés els dibuixos al taller barceloní on es va materialitzar l'encàrrec dels medallons. Es considera que la data dels plafons seria la de 1718, quan es va fer la masia.

Cirici explica que aquests medallons són de clara influència francesa, d'estil Lluís XIV [CIRICI 1973: 290-294].

Fig.300: Façana de la Torre Tavernera (Vallromanes).

Fig.301: Oleguer de Taverner i d'Ardena. Mapa del Principat de Catalunya, Ampliació del Mapa de los condados de Rosellón y Cerdaña (Perpinyà 1707) de Marc Lomelin gravat el 1726 per Marc Lomelin

Els Taverner foren partidaris de Felip V de Borbó, i un germà d'Oleguer, Joan de Taverner i d'Ardena es va haver d'exiliar del Principat el 1705 en entrar l'arxiduc Carles i els aliats a Barcelona. Va ser canonge a Perpinyà i a París. Després de la Guerra de Successió va ser bisbe de Solsona (1718-1720) i de Girona (1720-1726).

No hem trobat cap document que acrediti l'autoria dels medallons. Ara se'n conserven només 6, però sembla que n'hi hauria hagut, com a mínim, 19.

Si tenim en compte l'època (1718) i l'existència d'un medalló semblant, que mostra la imatge de la Mare de Déu dels Dolors situat a l'antiga infermeria de l'hospital de la santa Creu, atribuiríem els medallons a Eloi Lapuja.

25. https://ca.wikipedia.org/wiki/Torre_Tavernera [Consulta: 02.08.2018].

26. <https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0067503.xml> [Consulta: 02.08.2018].

Fig.302: Els sis medallons de la Torre Tavernera decorats amb esfigies dels Montornès.
Atribuïts a Eloi Lapuja, 1718.

11

L'ESTIL PICTÒRIC I LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS GUAL

11.1. LA NISSAGA DELS GUAL.

Els Lapuja, Gual i Reig no van ser els únics productors de rajola de València a la Barcelona del segle XVIII, però deuriem ser els més destacats tant pel volum de la producció com per la qualitat de l'obra realitzada. En un treball publicat l'any 2014 [CERDÀ 2014: 78-81] ja vam tractar, si bé més superficialment, sobre aquesta qüestió.

Els Gual foren una nissaga de mestres escudellers que es remunta a mitjan del segle XVII. N'hem documentat vuit generacions. Juntament amb la dels Reig, va ser una de les que més va perdurar.

El document més modern que esmenta un obrador dels Gual data de 1826, però les dades biogràfiques d'aquesta nissaga d'escudellers es perden a finals del segle XVIII. L'any 1795 Marianna Gual i Sarjol es va casar amb Jaume Cantó i Cantó, unint-se a partir d'aleshores les dues nissagues d'escudellers: la dels Gual amb la dels Cantó. També cal destacar l'unió de la nissaga dels Gual amb la dels Lapuja en la figura d'Isabel, vídua de Miquel Lapuja i Mates, casada amb Francesc Gual.

Comencem a tenir dades de l'activitat manufacturera dels Gual a partir de la figura de Josep Gual i Parés, casat amb Teodora Ribes. Va subministrar obra escudellera a l'hospital de la Santa Creu de Barcelona des del 1680 fins a la seva mort, el 1686. Després, i fins al final de segle, ho va continuar fent la seva vídua Teodora.

Després de Josep Gual van arribar els germans Francesc i Jeroni Gual i Ribes. Per les dades de què disposem, van ser dues figures clau en la producció de pisa policroma, pots d'apotecari i rajola de València, a Barcelona, a la fi del segle XVII i primeres dècades del XVIII.

FRANCESC GUAL I RIBES (1673-1714)

Els germans Francesc i Jeroni Gual i Ribes eren fills de l'escudeller Josep Gual i Parés i de Teodora Ribes. Hores d'ara no tenim prou informació per valorar el paper que va jugar Josep Gual, el pare, en la història de la pisa barcelonina policroma de la segona meitat del segle XVII. Sabem que va morir l'any 1687, però no es conserva cap peça que dugui la seva firma ni cap encàrrec que se li pugui atribuir. Degué de començar a obrar pisa durant la dècada dels anys 60 del segle XVII i, en aquells moments, la pisa barcelonina era predominantment blava; només s'usava la policromia en la producció de "rajola de València".

Algunes de les obres de rajoleria barcelonina policroma més destacades no poden haver estat obra seva, ja que estan datades de després de la seva mort, però n'hi ha altres, realment importants que, pel fet de trobar-se actualment fora del seus contextos originals, són difícils de datar amb una certa precisió i encara menys d'atribuir. Poden haver estat obra de Josep Gual o dels seus fills Francesc i Jeroni.

Per poder determinar l'estil pictòric de l'obrador o obradors dels Gual disposem del plafó de sant Longí, datat del 1716 i signat per Josep Gual i Ferrer. Així mateix, un encàrrec de 100 pots de pisa policroms fet a Francesc Gual i Ribes i un important pagament de rajoles fet a Jeroni Gual i Ribes, destinades al palau del marquès d'Aitona, a la Portaferrissa (Barcelona) que, suposem, que serien els tres plafons amb escenes cinegètiques que es conserven actualment en el Museu Vicenç Ros (Martorell), com pretenem demostrar. També hi tenim el pagament d'una partida de rajoles realitzat per Bonaventura Tristany a Jeroni Gual i Ribes, l'any 1701.

Amb aquestes dades, i comparant les esmentades obres amb

altres obres de rajoleria conservades –algunes de datades–, amb plates i pots policroms que han arribat fins als nostres dies haurem d'intentar identificar la producció dels Gual.

Mort Josep Gual l'any 1687, el seu fill Francesc va esdevenir mestre uns anys més tard, el 1695. Mentrestant, va regentar l'obrador la seva vídua Teodora, que durant anys va subministrar pisa destinada a l'hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Francesc Gual i Ribes deuria néixer vers 1673. Fou mestre escudeller de Barcelona, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teodora Ribes; per tant, germà de l'escudeller Jeroni Gual. Tenia un obrador al carrer dels Escudellers, i fou parroquià de sant Just i sant Pastor. El 30.07.1695 va celebrar les esposalles amb Maria Anna Canterell, donzella, i el 31.07.1695, va signar els capítols matrimonials. Era filla de Jacint Canterell, tintorer de Barcelona, i d'Isabel. L'import de la dot va ser de 100 dobles d'or, caixes i robes. Teodora Gual va donar al seu fill la legítima: 1.500 lliures (AHPB, Francesc Busquets, menor, Primer llibre de capítols matrimonials, 1689, novembre, 30-1734). El 29.11.1697 va morir Maria Anna Gual, muller de Francesc Gual, escudeller. Fou enterrada a Sant Agustí (APSJP, Òbits, vol. 24). El 21.02.1701 matrimoni entre Francesc Gual escudeller de Barcelona, vidu, fill de Josep Gual i de Teodora, vius, habitants a la parròquia de sant Just i sant Pastor, i Gertrudis Lacreu, filla de Josep Lacreu, ferrer, i de Beneta, habitants a la parròquia de sant Jaume. Testimonis: Joan Cerdà i Josep Móra, escudellers, que manifestaren que van veure difunta a la muller del contraent, l'agost de 1697 (ADB, Matrimonis, vol. 17, fol. s/f.). El 24.02.1701, esponsoris amb Gertrudis Lacreu, filla de Josep Lacreu, frener, i de Beneta. Testimonis: Francesc Roig, notari Reial, i el doctor en dret, Oleguer Vila (APSJP, Desponsoris, vol. 6). El 07.11.1701 reconegué que l'apotecari Marià Fontana li havia pagat 15 lliures per 100 potets de pisa pintats de colors, a raó de 3 sous cada potet (AHPB, Joan Solsona, 890/8, fol. 179r-179v).

El 28.10.1702 va comprar a l'escudeller Antoni Ferran una casa amb un portal, petita eixida contigua, pou i "llacuna" al carrer del Vidre. La senyoria mitjana corresponia a Maria Agnès de Farners Camps i de Rialb, juntament amb la casa al costat. En aquesta casa abans hi va viure l'escudeller Joan Fàbregues. Era alou del monestir de sant Pau del Camp (ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1515, fol. 61r). El 26.11.1705 va morir Gertrudis, muller de Francesc Gual (APSJP, Òbits, vol. 26). El 15.04.1707 va celebrar esposalles amb Isabel Masseres, vídua de Miquel Lapuja, filla d'Eloi Masseres, daguer, i de Jerònima, de la parròquia de Sant Jaume (ACB, Esposalles, vol. 113). D'aquest matrimoni va tenir tres filles. El 04.07.1714 va fer testament (en poder de Francesc Topí i Comes). Nomenà hereva universal a Rosa Gual. L'educació de la nena va recaure en Josep Lacreu, pare de Gertrudis, el seu sogre i avi de Rosa, però ell va manifestar que li pertocaria a Elisabet Gual. Això va originar un plet a la Reial Audiència (ACA, Reial Audiència. *Pleitos civiles*, núm. 21.169).

Va morir el dia 10.07.1714: sepultura de Francesc Gual, escudeller, als Escudellers. Fou enterrat a la Mercè (APSJP, Òbits, vol. 27).

Segons el cadastre de 1716, Isabel, vídua, disposava d'una casa on hi vivia juntament amb la seva família al carrer dels Escudellers, que feia de pensió cada any: als parroquians de Sant Jaume, 13 lliures, 7 sous, i a Jeroni Alabau, mercader, 6 lliures, 13 sous. Tenia una altra casa al carrer del Vidre, per

la qual cobrava de lloguer 16 lliures. Pagava per ella a Josep de Peguera: 11 lliures. Tenia al carrer del Vidre un obrador d'escudeller llogat a Lluís Lapuja, escudeller, per 21 lliures anuals, pel qual pagava al convent de la Mercè 6 lliures i a T. Marialpí, cavaller, 5 lliures i 10 sous (AHCB, Gremis. Cadastre personal, anys 1715-1716).

Hi ha moltes probabilitats que bona part dels pots policroms de la sèrie coneguda actualment amb el nom "de la margarida" siguin obra seva. Es tracta de pots policroms, coetanis de l'època de l'encàrrec esmentat abans i pintats amb un estil diferent del que caracteritzava la manera de fer d'un altre mestre escudeller coetani seu que també dominava la policromia: Miquel Lapuja.

A nivell biogràfic, és interessant que acabés casant-se amb Isabel, vídua de Miquel Lapuja.

Som del parer que bona part de la producció policroma barcelonina de finals del XVIII i inici del XVIII va estar en mans del tàndem Lapuja-Gual.

Francesc Gual i Ribes va estar en actiu ben poc, ja que va morir l'any 1714 en el decurs de l'assalt a Barcelona per part de les tropes borbòniques al final de la Guerra de Successió.

L'any 1700 havia cobrat 119 lliures i 2 sous:

«Per feina de escudeller, rejoler de rajola valenciana haja fet per la present ciutat en lo present any, lo qual és estat adverat»²⁷.

Aquesta dada és molt important, perquè demostra que era productor de rajola pintada i, a més, deuria estar considerat un destacat mestre escudeller, ja que treballava pels consellers de la ciutat de Barcelona, cosa que acreditava la seva vàlua professional.

L'any 1701 consta un cobrament per 100 pots de pisa policroms destinats a la botiga de l'apotecari Marià Fontana. El document especifica que es tractava de pots de colors. Això vincula, indubtablement, Francesc Gual amb la producció policroma finisecular. És interessant que l'apotecari sigui un Fontana, hereu d'un altre apotecari anomenat també Fontana que l'any 1624 havia encarregat una important partida de pots policroms a l'escudeller Onofre Rodergues.

El 20 d'octubre de 1702 va cobrar 25 lliures, 17 sous i 6 diners per la «rajola ja entregada per lo vestuari dels Srs. consellers»²⁸.

ELS POTS D'APOTECARI PER A MOSSÈN MARIÀ FONTANA, UNA PRODUCCIÓ DE FRANCESC GUAL (1701)?

L'any 1701 Francesc Gual i Ribes va elaborar 100 pots "de colors" destinats a equipar l'apotecaria de Marià Fontana, possiblement descendent d'un altre apotecari anomenat Joaquim Fontana. A la botiga de Joaquim Fontana encara hi hauria exposats en els prestatges els pots policroms que li va pintar Onofre Rodergues l'any 1624. És possible que dues generacions més tard, alguns dels pots s'haguessin fet malbé i fos necessari substituir-los o bé que se'n necessiten d'altres.

Marià Fontana va encarregar els 100 pots a un obrador barceloní que podia satisfer aquesta demanda tan peculiar, ja que no tots els obradors elaboraven pisa farmacèutica.

Actualment no es conserven gaire pots policroms barcelonins

27. AHCB. Consellers. Adveracions, C. X-8, fol. 36r.

28. AHCB. Consellers. Adveracions, C. X-8, fol. 36r.

del final del segle XVII o de l'inici del XVIII. Els que es coneixen pertanyen a la sèrie anomenada "de la margarida". Són molt homogenis; els creiem pintats per una mateixa mà. Els ceramòlegs els daten de 1670-1700, si bé n'hi ha alguns que, per error, s'han atribuït a primera policromia barcelonina i han estat datats de 1620-1640. Seria molt temptador atribuir aquests pots al que queda de l'encàrrec de l'any 1701 fet a Francesc Gual. El problema és que, per l'estil, sembla que els podríem atribuir a Miquel Lapuja, que encara estava en actiu l'any 1701 (va morir el 1707). Desconeixem l'estil de Francesc Gual.

Per altra part, cap dels pots policroms de la sèrie de "la margarida" mostra el rètol pintat amb el nom del producte que hi havia al seu interior. Hi ha un debat sobre si aquests pots que no tenen cap rètol eren, o no pots d'apotecari o es tractava de pots que es podien fer servir per ús ben diferents, com a recipients contenidors. Per la nostra part, creiem que els pots sens rètol eren autèntics pots d'apotecari. El nom del producte estaria escrit en una etiqueta o títol adherit amb una goma a la superfície del recipient. Hem de pensar que els pots d'apotecari eren recipients cars i que, a més, estaven gravats per una taxa que s'havia autoimposat la mateixa confraria amb la finalitat de recaptar diners, en una època de dificultats financeres. Costa de creure que que persones que no fossin apotecaris esmercessin tant de diner per la compra d'un recipient que feia de contenidor, quan podien adquirir peces molt més econòmiques que podien fer la mateixa funció que un simple pot.

JERONI GUAL I RIBES (1678-1723)

Un altre membre destacat de la nissaga dels Gual va ser Jeroni, mestre escudeller, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teodora Ribes; per tant, germà del també escudeller Francesc Gual.

El 1696 ja consta que era confrare de sant Hipòlit, ja que assistí a una reunió de la confraria. El 13.02.1700, esposalles amb Rosa Ferrer, donzella. El 09.10.1700, bateig de Josep Jeroni Jaume Just, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa Gual i Ferrer. Foren padrins: Nicolau Ferrer, cotoner, i Teodora Gual, vídua de Josep Gual, escudeller. Entre 1712 i 1713 fou el prohòm en cap de la confraria.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716. Tenia casa als Escudellers on hi vivia amb la seva família. Pagava censos a la comunitat de preveres de Sant Just i Sant Pastor; a la capellania de Sant Antoni i Sant Andreu de la parròquia del Pi i al rector i col·legi de Betlem de la companyia de Jesús. Tenia un obrador al carrer dels Escudellers Blancs pel qual pagava censos a Francesc Babot, notari, (11 lliures, 5 sous), a la comunitat de Sant Miquel (9 lliures, 10 sous), al baró de Sant Vicenç (1 lliura, 10 sous) i al comte de Robles (9 sous).

El 02.05.1717 va reconèixer haver rebut 280 lliures per la rajola de València destinada al palau de Ramon Guillem de Montcada, marquès d'Aitona, al carrer de la Portaferriça, de Barcelona.

El 16.03.1717, amb 39 anys, va fer de testimoni, juntament amb els escudellers Salvador Casals i Josep Garcia, a l'expedient matrimonial de Josep Garcia, de qui digueren conèixer des de què eren criatures, i que l'esposa de l'esmentat Josep Garcia va ser, durant 10 anys, criada a casa de Jeroni Gual.

El 1718 apareix el seu nom com a majoral de la confraria dels Desemparats. El mateix any va rebre 7 lliures, 5 sous per

516 rajoles valencianes destinades a la capella de Betlem, a raó de 1 lliura i 8 sous el centenar. El 1723, combregar de Jeroni Gual, escudeller. El mateix dia va fer testament. S'esmenten els seus fills Pere Pau, Joan, Isabel i Rosa, impúbbers, i Josep Gual, hereu universal. El 14.04.1723, cos de Jeroni Gual, escudeller als Escudellers. Enterrat a la Mercè. El 06.05.1723, inventari dels seus béns. S'esmenten les cases amb un portal on habitava el dia de la seva mort, al carrer dels Escudellers, la botiga i l'obrador²⁹.

El 04.08.1732 testament de Rosa Gual, vídua de Jeroni Gual, escudeller, filla de Nicolau Ferrer, cotoner, —que residia aquell any a Màlaga— i d'Engràcia Ferrer i Ferran, primera muller seva. Marmessors: el reverend Dr. Joan Baptista Gargés, prevere de la seu de Barcelona, i Francesc Ferrer, notari, elecció testificada davant de Francesc Gargés, sastre, ciutadà de Barcelona, el seu cunyat, i de Josep Gual, escudeller, son fill i hereu. Sepultura a la Mercè, al vas dels mestres escudellers, davant la capella de sant Hipòlit. En el testament s'esmenten els seus fills Pere, Pau, Joan, Elisabet i Rosa. Deixà a Elisabet i a Rosa Gual, filles seves, 250 lliures i dues caixes nuvials. Al seu fill Joan Gual, 125 lliures, i robes i béns mobles quan es passi a mestre d'algun estament. A Pau Gual, religiós del monestir de Nostra Senyora de la Mercè, robes, a més de cinc lliures anuals durant tota la seva vida. Va morir el 10.02.1737 al carrer dels Escudellers.

A l'inventari de béns de Jeroni Gual hi havia a la botiga 6 mil rajoles verdes i blanques, estimades en 72 lliures (a 12 lliures barceloneses el miler); mil rajoles blaves i blanques, estimades en 24 lliures (a 24 lliures el miler), 2 mil rajoles pintades de diverses mostres, estimades a raó de 18 lliures el miler; 1.200 rajoles pintades, estimades a 18 lliures el miler, en 21 lliures, 12 sous, i 50 cairons estimats en 10 lliures, 10 sous. A l'obrador hi havia 1.110 cairons verds, estimat en 14 lliures i 18 sous, 200 cairons blaus estimats en 2 lliures i 18 sous, 800 cairons pintats, estimats en 19 lliures i 4 sous, 400 rajoles pintades estimades en 7 lliures i 4 sous, 2.500 rajoles "de gra d'ordi", bescuitades, estimades en 40 lliures, 900 cairons semi bescuitats estimats en 9 lliures, 1.900 cairons crus estimats en 11 lliures i un sou, 10 cairons crus, estimats en 6 lliures i 12 sous, 300 rajoles bescuitades estimades en 40 lliures i 19 sous, 1.100 cairons bescuitats estimats en 17 lliures, 60 mamperlans, estimats en 1 lliura.

Preus:

- Cairó: 30 lliures/mil
- Rajoles blanques i blaves: 24 lliures/mil
- Rajoles de mostra pintades: 18 lliures/mil
- Rajoles verdes i blanques: 12 lliures/mil
- Mamperlans: 4 diners/unitat

El marquès d'Aitona li devia 469 lliures i 14 sous per una partida de rajoles destinada al seu palau del carrer de la Portaferriça, de Barcelona (la Casa Gralla).

No tenim manera de determinar quines obres serien de Francesc Gual i quines de Jeroni Gual. En qualsevol cas, es tractaria de produccions coetànies i suposem que també molt semblants estilísticament parlant. Per les dates en què van ser admesos com a mestres tant l'un com l'altre, la diferència que els separa és de tan sols d'un cinc anys. Podem parlar, doncs, de rigorosa contemporaneïtat. Francesc Gual va morir el 1714, i Francesc, el 1723. Per la seva part, Josep Gual, fill de Jeroni,

29. AHPB, Francesc Busquets, menor, Inventaris, 1690, març, 5 – 1734, març, 21.

ja pintava rajoles l'any 1716, amb només 16 anys. Treballava al taller del seu pare (o potser en el del seu oncle), si bé el més lògic seria pensar que era a l'obrador patern, del qual se'n va fer càrrec a la mort del progenitor l'any 1723. Per tant, les peces fetes amb posterioritat a 1716 atribuïdes als Gual poder haver estat pintades per Jeroni o per Josep. Per això preferim parlar de tallers més que no pas de pintors.

Anem a veure tot seguit les obres que atribuïm als Gual.

LES FLORERES DEL COR DE L'ESGLÉSIA DEL CONVENT DE SANTA MARIA DE JERUSALEM (1702)

Les composicions a base de rajoles policromes que formen una florera han cridat, des de fa temps, l'atenció dels col·leccionistes de pisa catalana, però fins ara mai havien estat estudiats a fons.

Francesc Santacana ja en va publicar algunes fa més d'un segle [SANTACANA 1909: 13 i 3, i làm. XVIII-1], [SANTACANA 1929: 8 i làm. 8-9]. Jordi Llorens li va dedicar un apartat específic en el seu llibre sobre rajoles catalanes [LLORENS 1980: 246-255]. El model que analitzem recorda el de la pàg. 250 del seu llibre. Les atribuïm al taller de Jeroni Gual i Ribes, el mateix autor, al nostre parer, de la decoració de la capella de Sant Marc, a l'església de la Santa Creu d'Olorda, el 1716. Com es pot apreciar, també hi figuren flors amb antenes.

Per la seva part, Joan Santanach també descriu aquest tipus de florera en un extens article publicat l'any 2004 [SANTANACH 2004: 137-138]. Les atribueix a l'obrador dels successors dels Passoles per la semblança amb les floreres situades als coronaments de la capella de Sant Pau (Casa de la Convalescència, Barcelona) o de la capella de Santa Anna (Barcelona), però els models només s'hi assemblen; no són iguals.

Les floreres de la Casa-Museu L'Enrajolada estan formades per sis rajoles distribuïdes en dues columnes i tres fileres, però com bé diu Santanach, el model podria haver estat format només per 4 rajoles, ja que el disseny permet afegir dues rajoles més a la part superior. Es coneix un plafó del mateix tipus però de majors proporcions (20 rajoles).

El recipient de la florera, de forma el·líptica, està format per dues meitats: la superior, de tons blaus, és llisa, mentre que la inferior, de tons grocs i ataronjats, és gallonada. El coll, molt surt, és atrompetat, de color blau amb el llavi exvasat de color groc. El peu és un petit cilindre de tons blaus i la base, ampla, és de tons grocs i ataronjats. Mostra dues nanses contraposades, en forma de "S". A cada costat s'hi poden veure les representacions de dos ocells al damunt d'una fulla, seguint un model que es remunta a mitjan del segle anterior i que pot haver influït en l'atribució als Passoles.

De l'interior de la florera emergeixen unes vistoses flors obertes o encara tancades, així com multitud de fulles allargades pintades de diversos tons de verd i blau.

També s'hi aprecien dos ocellets semblants als de la part inferior, que recorden els que apareixen als plafons amb escenes cinegètiques que més endavant comentarem.

Cal destacar unes flors amb filaments acabats en espiral, que surten d'un filament comú. Dóna la sensació que cada obrador tenia la seva manera peculiar de dibuixar aquestes vistoses floreres, i aquests petits detalls permeten diferenciar-los, com veurem.

El model més gran, format per 20 rajoles, permet comprovar

Fig.303: *Florera*
Atribuïda als tallers de Francesc o Jeroni Gual.
Barcelona, 1702.
Museu L'Enrajolada (Martorell). Procedeix del convent de N. S. de Jerusalem (Barcelona).

Fig.304: *Florera*
Atribuït al taller de Francesc Gual. Barcelona, 1702.
Procedeix del convent de Jerusalem (Barcelona).
Col·lecció particular.
Foto: Joan Rosal.

que la tercera filera de rajoles del model més petit no semblaria un afegit sinó que, efectivament, la figura sencera de la florera requeria de l'esmentada tercera filera.

Quant a la sanefa que es pot veure a la foto, no és segur que sigui la seva original, però tampoc no ho podem negar.

El model de florera de la fig. 109 respira el mateix esperit que les anteriors, les floreres datades de 1702, però no és igual.

El primer lloc, la forma mateixa del recipient. En aquest cas, està més ornamentat. Mostra com una mena de petites acroteris just al damunt de la carena que divideix la florera per la meitat. Aquest detall caracteritza totes les floreres presents en els frontals d'altar que hem atribuït al taller de Jeroni Gual i/o del seu fill i successor, Josep Gual. Degut a què no tenim elements fiables per poder diferenciar entre les produccions del pare i del fill Gual, preferim proposar una atribució conjunta. De fet, entre la mort de Jeroni i la del seu fill Josep només van passar 12 anys.

Tampoc són els mateixos els tipus de flors que surten de l'interior de les floreres. Les floreres més antigues, les datades de 1702, mostren una composició floral simètrica o tendent a la simetria. Aquesta altra florera, no. La simetria en trenca a la part superior central. El resultat és més espontani. Els models de flors són evidentment diferents.

La florera de la fig. 109 formava part d'un frontal d'altar. S'hi aprecien els inicis, a cada costat, de la decoració de les figures que l'acompanyaven.

La superfície del sòl està pintada amb una gamma de verds, com la d'altres frontals que atribuïm al mateix taller barceloní.

El primer membre dels Gual que va morir va ser Francesc, l'any 1707. Per aquest motiu li atribuïm les floreres del model de 1702. Les floreres de la fig. 109 apareixen en frontals que fem més tardans, de quan Francesc Gual ja no era entre els vius.

JOSEP GUAL I FERRER (1700-1737)

L'escudeller Josep Gual i Ferrer fou un destacat pintor de plafons de rajola barcelonina del segle XVIII. L'existència d'una obra seva decorada amb la figura de sant Logí datat de 1716 i amb la llegenda "*Joseph Gual me fecit*" permet demostrar, al nostre parer, que des de ben jove degué de ser un artista dotat d'un gran talent per a la pintura ceràmica. Les dades biogràfiques que hem trobat d'ell no són abundants, però sí suficients com per poder fer aquesta afirmació.

Josep Gual i Ferrer, fill del mestre escudeller Jeroni Gual i Ribes (1678-1723) i de Rosa Ferrer, fou batejat el 9 d'octubre de 1700. El dia 10 d'octubre de 1723 -el mateix any de la mort del seu pare- es va casar amb Teresa Pastaller, filla d'Antic Pastaller, pagès, de la quadra de Sant Genís de Rocafort (Martorell), i de Marianna. Foren testimonis el doctor Joan Batista Gragès i el reverent Antoni Marimon Nadal. La parella va tenir diversos fills, alguns dels quals van morir de ben petits. Hem documentat a Francesc (+1713), Fermí (rebé la confirmació el 1724), Maria

Gràcia (+1728), Ramon Antic Damià (1729), Maria Gabriela Teresa (1732) i Isabel Maria Rosa (1735).

Com hem dit abans, el seu pare va morir el mateix any 1723, de manera que Josep va heretar l'obrador patern. Això explica que en un fragment de plafó datat de 1727 - que es conserva al Museu de Cervera- hi digui el següent: "*Sant Lluís, obispo de Tulosa. S'ha fet a casa de Josep Gual*", i és que a diferència de 1716, ara ja disposava d'un taller o "casa" propi.

El 1732 va morir la seva mare. Els anys 1728 i 1733 va ser prohoms tercer de la confraria. El tenim documentat com a assistent a una de les reunions, però quan encara era ben jove, amb només 37 anys, va morir el dia 3 de febrer de 1737: sepultura de Josep Gual, escudeller, trets dels Escudellers. Fou enterrat a l'església del convent de la Mercè. Possiblement degué morir d'una malaltia contagiosa greu, ja que només sis dies després també ho va fer la seva esposa, Rosa Gual, al carrer dels Escudellers. També fou enterrada a l'església del convent de la Mercè. La seva brillant carrera com a artista pintor de ceràmica es va truncar, doncs, molt aviat.

La data escrita en el plafó de sant Longí -1716- descarta del tot la possibilitat que hagués estat pintat per un altre mestre escudeller amb els mateixos nom i cognom -el seu avi- que va viure a Barcelona entre els anys 1640 i 1687. Ambdós són els únics escudellers documentats que es van anomenar igual: Josep Gual. No en tenim constància de cap altre més, ni abans ni després. Aquesta dada demostra, sens dubte, que al menys des de 1716 ja pintava rajola a l'obrador del seu pare. Cal recordar que també l'escudeller Miquel Lapuja el tenim documentat com a pintor plafons de rajoles amb només 16 anys. Per tant, aquesta precocitat no deuria ser un fet infreqüent entre els escudellers.

És interessant retenir a la memòria la data de 1716, ja que l'any 1717 el seu pare Jeroni Gual va rebre una important quantitat de diners per un encàrrec destinat al palau del noble Ramon Guillem de Montcada, marquès d'Aitona, al carrer de la Portaferriassa, valorat en 280 lliures. Tota una fortuna si la comparem amb els guanys anuals d'un mestre escudeller.

L'any següent va rebre un encàrrec més modest: 516 rajoles destinades a la capella de Betlem (Barcelona), per les quals va cobrar 7 lliures i 5 sous. La pregunta que ens formulem és si aquesta "inusitada" activitat artesanal de l'obrador del seu pare Jeroni, documentada a partir de 1716, va ser deguda o no a la incorporació del seu fill com a pintor de rajoles i a les excel·lents dots que va demostrar tenir en aquest camp de la producció ceràmica.

Desconeixem l'any en què es va passar a mestre, però podria haver estat el mateix 1723, any del seu matrimoni i de la mort del seu pare, coincidència de dates que era habitual entre els escudellers de Barcelona. La confraria havia perdut alguns mestres durant el conflicte finalitzat el 1716, i se'n necessitaven de nous que els substituïssin en un moment de forta demanda de feina vinculada a la reconstrucció de moltes edificis fets malbé durant la guerra.

Fig.305: Plafó de sant Longí (40,5 x 67,5 cm).
Barcelona, 1716.
Taller de Jeroni Gual i Ribes/Josep Gual i Ferrer.
Col. Ignasi Brugarolas (Barcelona).

11.2. EL PLAFÓ DE SANT LONGÍ (1716)

L'existència d'aquest plafó està documentada des del segle XIX, quan aquesta peça formava part de la col·lecció de Joan Prats i Rodés [TELESE 2015: 39]. Actualment pertany a la col·lecció del Sr. Ignasi Brugarolas (Barcelona).

El plafó ha estat publicat per Albert Telese [TELESE, LLORENS I VOIGT 2012: 184-185]. Està format per 15 rajoles policromes de 13,5 x 13,5 cm distribuïdes en tres columnes i cinc fileres tot formant una composició tancada. A la part inferior dreta s'hi mostra un paisatge molt esquemàtic, format per unes muntanyes sense vegetació i un únic edifici. El sant, de cos sencer, està vist de front, dempeus, amb el cap lleugerament vers la dreta. Va vestit com un soldat romà. A la mà esquerra duu la palma del martiri, i a la dreta, la llança amb la qual va travessar el cos de Crist clavat a la creu. Es tracta d'una figura esvelta, de bon dibuix, com es pot observar en el rostre, mans i peus tot pintat amb detall anatómic.

Algunes rajoles mostren taques de color verd. Segurament es tracta d'un defecte degut a una pigmentació involuntària de l'esmalt estannífer. No s'hi veuen ni aus ni cap tipus de

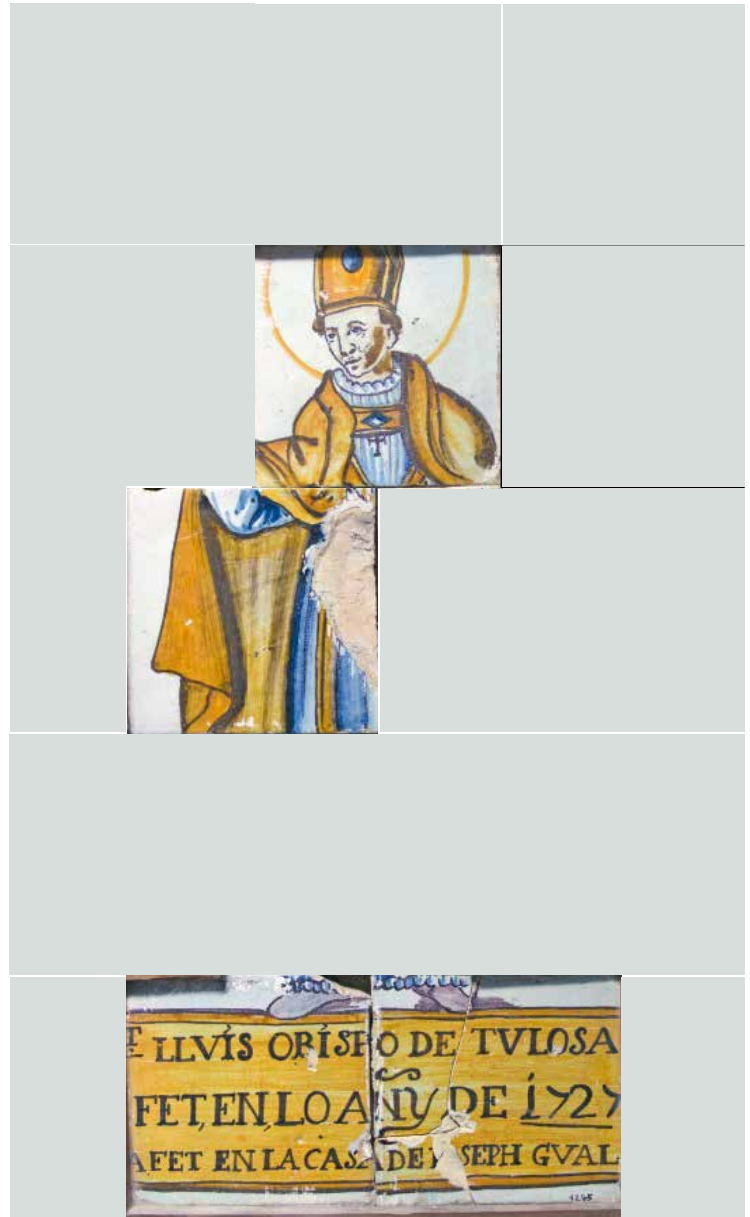

Fig.306: Sant Lluís, bisbe de Tolosa
Josep Gual (1716-1737).
Barcelona, 1727.
Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

vegetació. Només el petit paisatge abans esmentat, i la llegenda amb el nom i la data.

El plafó de sant Longí és d'una importància cabdal, ja que permet conèixer l'estil pictòric del jove Josep Gual: la manera de dibuixar el rostre i les mans, el tipus de figura humana una mica més allargada del que seria correcte, els colors emprats, la manera de fer els paisatges blaus difuminats, etc, la qual cosa ens ha permès comparar el seu estil amb altres obres que li hem atribuït per analogia amb aquesta que ens ha servit de referència.

EL PLAFÓ DE SANT LLUÍS, BISBE DE TOLOSA

Fou publicat per primera vegada per Llubià i Batllori, el 1947 [BATLLORI, LLUBIÀ 1947: lám. 180A]. És una llàstima que només se'n conservi una petita part, ja que no permet veure cap element que permeti identificar-lo bé, excepte, és clar, la llegenda on s'esmenta el lloc d'elaboració - a la "casa" de Josep Gual- i la data de 1727. Per altra part, pel poc que es veu, el plafó no fa justícia a la vàlua artística del seu autor, si el comparem amb altres obres que també li atribuïm.

A diferència de 1716, el 1727 Josep Gual ja era propietari de

Fig.307: Sant Isidre. x cm
Atribuit a Josep Gual (1716-1737).
Barcelona, primer terç del segle XVIII.
Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

l'obrador patern (recordem que el seu pare havia mort el 1723); per això firma: "...a fet en la casa de Joseph Gual".

Hem de suposar que les dues rajoles superiors es corresponen, efectivament, amb les dues inferiors on només s'hi veuen les sabates del bisbe, i que no es tracta de cap muntatge de l'estil de com se solien fer abans.

Degut a què només és segura l'atribució de les rajoles amb el text escrit, ens seran útils per comparar l'estil dels textos que apareixen en altres plafons que els hi hem atribuït.

EL PLAFÓ DE SANT ISIDRE

Aquest fragment de plafó correspon, segurament, al que en queda d'un frontal d'altar. Mostra la imatge de sant Isidre

en el moment de fer el miracle consistent en fer brollar aigua. No pot tractar-se de sant Magí, perquè se'l representa sempre vestit amb el seu hàbit d'eremita i, en canvi, a sant Isidre se'l representa vestit de llaurador.

És interessant el fet que la figura central vagi acompanyada de rajoles de mostra incorporades. Presenten un motiu vegetal en forma de palmeta que es va repetint tot formant una mena de brodat. Per comprar-lo amb un antependi tèxtil, adjuntem la foto d'un frontal d'altar del mateix museu de Solsona, amb la imatge de la Mare de Déu del Roser amb el nen Jesús. Aquests frontals tèxtils serien la font d'inspiració dels antependis de ceràmica. A la part inferior hi ha una línia d'oves resseguides de perles, i amb el fons reticulat. Si el comparem amb el plafó de sant Longí podem apreciar que l'estètica i la gamma de colors del frontal de sant Isidre s'apropa a la manera de fer de Josep Gual.

Fig.308: *La Mare de Déu del Roser, Sant Magí i Santa Eulàlia*
 Barcelona, post. 1702.
 Atribuït al taller dels Gual (Jeroni Gual i Ribes i Josep Gual, fill).
 Procedeix del menjador de la masia de Can Planes (Les Corts de Sarrià,
 Barcelona).
 Col. Mascort (Torroella de Montgri), ref.
 Bibliografia: Cerdà 2014, pàg.

11.3. EL PLAFÓ DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER, SANTA EULÀLIA I SANT MAGÍ

Es tracta d'un gran plafó format per 126 rajoles distribuïdes en 14 columnes i 9 fileres. Mostra les figures de cos sencer de la Mare de Déu del Roser amb el Nen al braç esquerre -al centre-, entre les de Sant Magí a l'esquerra i Santa Eulàlia, a la dreta.

La Mare de Déu està situada dins d'un gran oval o màndorla, format per les denes del rosari separades per set vistoses roses. Cada rosa mostra quatre petites fulles verdes, una solució pictòrica que trobem en altres rajoles que atribuïm al mateix taller. Amb el braç esquerre sosté el Nen, mentre que amb el dret agafa un rosari. El nen Jesús no apareix, com sol ser habitual, segut en el braç de la seva mare, amb l'esfera que representa el globus terraqüi a la mà i en actitud de beneir o d'impartir càtedra, sinó que en aquesta ocasió, sembla que està a punt de caure del braç matern. Per evitar la caiguda agafa la seva mare del cabell. Jesús sembla passar-s'ho bé jugant amb la rosa i amb el rosari que duu a la mà esquerra. Maria i Jesús són les úniques figures que van vestides amb vestit de color blau.

Sant Magí, ermità del segle III i inici del IV i sant patró de Tarragona, va ser martiritzat per ordre del prefecte Dacià. Oriünd de Tarragona -o, segons altres versions, de la Borgonya-, es va retirar a fer vida eremítica a una cova de la Brufaganya (Pontils, Tarragona). Apareix en aquest plafó amb un llibre d'oracions a la mà i amb el crucifix. Amb l'esquerra agafa el gaiato amb el

qual va fer brollar les aigües del riu Gaià, aigües que van servir per sadollar la set dels soldats romans que el van anar a arrestar.

Santa Eulàlia va ser perseguida i martiritzada en època de Dioclecià per no renunciar a la seva fe cristiana. Fou condemnada a tretze martiris, tants com anys tenia. Finalment, fou passejada nua pels carrers de la ciutat fins al lloc del suplici, on fou crucificada damunt d'una creu en forma d'aspa. Segons la llegenda, durant la seva crucifixió es va produir una nevada, tapant la puresa del seu cos nu.

La màrtir cristiana apareix descalça d'un peu. És difícil interpretar el significat d'aquest fet, si bé s'hi han volgut veure vincles amb la tradició grecoromana. Virgili, a l'*Eneida* (llibre IV, vers 518) diu que Dido feia sacrificis als deus amb un peu calçat i l'altre no. El semidéu Jasó també anava calçat només del peu esquerre.

El paviment on es representa l'escena està format per rajoles de cartabó verd i blanc combinades amb altres rajoles de mostren una flor de quatre pètals, en blau.

És de remarcar el fet que les rajoles del plafó que estan adossades a les de la sanefa perimetral mostren una gruixuda banda blava a manera de tanca, com apareix també al plafó de Sant Longí. Cal fer notar també que la mà dreta de santa Eulàlia

Fig.309: La mare de Déu del Roser, sant Magí i santa Eulàlia mentre era al menjador de la masia de Can Planes
Foto: Arxiu del Centre Excursionista de Catalunya. Autor: Any. Ref.: Barcelona, post. 1702.
Atribuït a Jeroni Gual i Ribes.

està dibuixada exactament igual com la de Sant Longí, d'una manera molt delicada.

La sanefa és de clara influència talaverana. Per la seva part, el dibuix és d'una excel·lent execució.

Contràriament al que es podria pensar, aquest gran plafó sembla que no procedeix d'un gran edifici religiós, sinó que estava col·locat a l'interior d'una masia al barri de les Corts de Sarrià, al Pla de Barcelona, segons es pot veure en una antiga fotografia en blanc i negre pertanyent al fons del Centre Excursionista de Catalunya, en concret, a Can Planes.³⁰ El plafó estava situat al menjador de la masia, a uns dos metres d'alçada, segons explica Josep Mas Segura, que va tenir ocasió de parlar amb un testimoni de l'època, sor Maria del Patrocini

(Balbina Llopis), monja clarissa del monestir de Pedralbes que havia nascut a la masia de can Planes l'any 1919. Explica que durant la guerra civil espanyola la masia va ser confiscada i el plafó, arrencat amb molta cura. Després, se'n va perdre la pista.³¹

La masia va ser acabada de construir l'any 1702. Per tant, el plafó ha de ser posterior a aquesta data.

30. Agraïm a Isabel Fernández del Moral, conservadora de la col·lecció de ceràmica del Museu del Disseny (Barcelona) per haver-nos proporcionat aquesta valuosa informació.

31. MAS SEGURA, J. (1999) "Aquest any, cent!". Quaderns del barri de sant Magí, núm. 9, pàg. 48-50. Associació d'Amics de Sant Magí (Cervera). Can Planes és, actualment, la seu del futbol base del FC Barcelona.

Fig.310: *Plafons amb escenes de la vida de sant Marc i sant Joan Baptista*
 Pany lateral esquerre de la capella de sant Marc (destruïda durant la guerra civil
 Barcelona, 1716.
 Atribuït al taller de Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer.
 Santa Creu d'Olorda (Molins de Rei).
 Foto: Centre Excursionista de Catalunya.

Fig.311: Vista exterior del conjunt de santa Creu d'Olorda (Molins de Rei)

11.4. EL CONJUNT DE LA SANTA CREU D'OLORDA (MOLINS DE REI)

Fins a l'any 1936, a l'ermita de la Santa Creu d'Olorda (Molins de Rei) hi va haver un notable conjunt de plafons de rajola, de factura barcelonina, actualment desaparegut. Diversos autors n'han parlat. Isidre Clopas, l'any 1991, en va publicar una breu notícia gràcies a la informació que li va proporcionar Joan Pi i Saumell, cronista de Molins de Rei [CLOPAS 1991: 66]. Se sap que aquests plafons estaven situats a les parets de la capella de Sant Marc, erigida l'any 1710.

Joan Pi i Isidre Clopas parlen de quatre plafons de 72 rajoles cada un, distribuïts en sis fileres i dotze columnes. Representaven diversos passatges dels miracles atribuïts a Sant Marc, Sant Joan Baptista, Sant Antoni Abat i Sant Isidre Llauredor. Pi i Saumell diu que, segons certa documentació –que no esmenta– aquestes rajoles foren col·locades l'any 1716. Afirmar que els quatre quadres estaven posats dos a cada costat de la capella, acompanyats d'ampulloses sanefes, també de viva policromia.

Sembla, però, que tota aquesta informació procedeix de l'historiador local Josep Maria Jordà, autor d'una monografia sobre l'església de la Santa Creu d'Olorda, publicada l'any 1991 [JORDÀ 1991]. En aquesta obra s'esmenten, efectivament, totes aquestes dades, però l'autor també diu que no es coneix el nom de la persona que va fer l'encàrrec ni tampoc de qui el va materialitzar.

Sembla, però, que després de la destrucció de 1936 alguns veïns se'n van endur fragments dels plafons destruïts a l'incendi. Així mateix, hi ha qui afirma que algun tros de la decoració parietal estaria dipositat al Museu de Molins de Rei, però consultada l'actual directora, diu que no en té coneixement.

L'any 2013 va sortir al mercat d'antiguitats un fragment de plafó format per cinc rajoles en el qual es mostra la imatge

d'un vaixell situat en un primer terme, part d'un arbre de copes múltiples i un altre vaixell, més petit i pintat només en blau, que representa que estaria situat a la llunyania. Si comparem aquest fragment de plafó amb una de les fotos de l'arxiu del Centre Excursionista de Catalunya –fot en blanc i negre– feta abans de la destrucció del 1936 veurem que, efectivament, es tracta del que queda del plafó que hi havia a la paret esquerra de la capella, en concret, del primer plafó que hi havia a la part superior, a l'esquerra.

Per tant, efectivament algunes de les rajoles que formaven part de la decoració de la capella foren salvades per veïns de l'església de la Santa Creu d'Olorda. No descartem que n'hi hagi més. De fet, hem pogut veure que en algunes col·leccions particulars hi ha rajoles iguals a les que formaven les sanefes perimetrals dels plafons.

En un opuscle editat pels Blaus de Sarrià l'any 2003, en ocasió dels 50 anys de la restauració de l'ermita una vegada acabada la guerra civil s'esmenta la informació ja coneguda sobre la capella, però sense afegir cap nova dada. L'escrit s'acompanya, això sí, d'una interessant fotografia en blanc i negre realitzada l'any 1922, que forma part de l'arxiu del darrer rector de l'ermita, mossèn Ignasi Armengol.

A més d'aquesta foto, en la qual hi podem veure una toma frontal de la capella amb els plafons a cada costat, en el fons fotogràfic de Centre Excursionista de Catalunya hi ha altres dues fotos, en blanc i negre, també anteriors a la destrucció de la capella, on s'hi poden veure amb més detall els plafons de la paret esquerra. Amb totes aquestes fotos a la mà queda clar que l'afirmació de Pi i Saumell no és del tot correcta.

No es tracta de quatre plafons posats dos a dos, sinó que almenys n'hi hauria vuit: quatre a cada pany de paret. Una de les fotos, la que està feta frontalment, ho demostra; una altra foto permet entreveure que les rajoles continuaven també per la paret del fons, és a dir, la que hi havia al darrere de l'altar de fusta. No podem assegurar, però, que també hi haguessin altres plafons historiatos sinó potser només rajoles de mostra, de manera que no podem ni demostrar ni descartar del tot que el nombre total de plafons historiatos fos d'una dotzena.

Una de les preguntes que ens podem formular és si hi havia un programa iconogràfic a la capella dedicada a Sant Marc, o no. Si tenim en compte que l'ermita estava consagrada a la Santa Creu, sembla que ho podem afirmar. Vegem perquè. A la paret de l'esquerra podem observar que hi havia quatre plafons rectangulars. En el primer de la part superior, a l'esquerra, hi ha una escena de difícil interpretació. En un costat s'hi veu una nau amb les veles plegades que sembla estar fondejada en un port. Un arbre de copes múltiples suggereix que, efectivament, ens trobem en un paisatge exterior. En canvi, a l'altre costat del mateix plafó es mostra una altra escena que té lloc en un interior cobert. Hi podem veure un personatge segut en un tron que, per la vestimenta que porta, sembla el Sant Pare. A la seva dreta, dempeus, dos personatges més, un dels quals s'identifica clarament amb un religiós, ja que duu mitra. L'altre no en duu, però sembla que mostra una aureola damunt del seu cap, com si es tractés d'un sant. De genolls davant del Papa, un quart personatge vestit amb una túnica. Sembla que el Sant Pare li està a punt de posar una mitra al cap. Ens preguntem quina relació pot tenir tot plegat amb la dedicació a la capella a Sant Marc.

Per començar, cal recordar que hi va haver dos sants amb el mateix nom de Marc: Sant Marc, papa, i Sant Marc, Evangelista. Marc I va ser un personatge possiblement d'origen romà, anomenat Prisc, que fou papa durant uns mesos (del 18 de gener al 7 d'octubre del 336). Fou el primer a realitzar un calendari de les festes religioses. Va fer construir dues basíliques: la de Sant Marc Evangelista al Campidoglio (Roma) i la de Santa Balbina, fora de la muralla de Roma. El 1145 les seves restes van ser traslladades a la basílica de San Marco Evangelista *in Campidoglio*, on avui són sota l'altar major. Venerat com a sant, la seva festivitat té lloc el dia 7 d'octubre (el mateix dia que la Mare de Déu del Roser).

Segons la tradició que es remunta a l'any 336 transmesa per Sant Agustí d'Hipona, els bisbes de la diòcesi d'Òstia tenien el dret a consagrar als nous papes romans.

Una hipòtesi seria, doncs, que el personatge que està de genolls fos Sant Marc, a punt de ser consagrat com a nou papa pel bisbe d'Òstia. No sabem qui serien els altres dos personatges que apareixen a l'escena (el personatge mitrat podria ser Sant Agustí? La nau fondejada al port donaria a entendre que l'escena es desenvolupa a Òstia, el port de Roma).

Una altra hipòtesi seria que l'escena correspon al moment en què Sant Marc Evangelista, segut al tron, imposa la mitra episcopal al primer bisbe de la ciutat d'Alexandria, ja que segons la tradició, Marc va predicar l'evangeli a Alexandria durant el regnat de l'emperador Claudi, on va realitzar diversos miracles, va establir una església anomenant un bisbe -Anià d'Alexandria- tres preveres i set diaques. Aquesta segona hipòtesi explicaria la presència d'altres personatges dempeus -un altre bisbe i un diaca- que contempen l'escena, però sense intervenir-hi. La nau no estaria fondejada en el port d'Òstia, sinó en el d'Alexandria.

El problema és que Sant Marc Evangelista no va ser ni bisbe ni papa, de manera que no s'explicaria la seva representació com a personatge mitrat. Ara bé, la tradició diu que va anomenar bisbe a Anià. Com fer entendre als fidels cristians que un personatge no mitrat pogués imposar la mitra a un altre? Pot ser la solució fou permetre's aquesta petita llicència.

Al plafó que hi ha a la part inferior esquerra, immediatament dessota del plafó que acabem de descriure, hi veiem un personatge masculí segut al costat d'una roca. A prop seu, tot i que gairebé imperceptible, s'hi aprecia la figura d'un lleó, un dels quatre tetramorfs. Es tractaria, doncs, de l'evangelista Sant Marc escrivint el seu evangeli. Al fons, un paisatge on es veu una ciutat al costat del mar, segurament Alexandria o Patmos. Això reforçaria la hipòtesi que el Marc que apareix en el plafó superior també mostraria al mateix evangelista, i no pas al papa Marc I.

El plafó de la part superior a la dreta es veu només de manera molt parcial. Sembla que estaria dedicat a Sant Joan. Al centre hi ha un personatge -que sembla un nen- vestit a la manera com s'acostuma a representar a Joan el Baptista: amb túnica de pell de camell. A la seva esquerra hi ha un grup de persones ricament vestides que l'estan escoltant. No es pot dir res més.

Al plafó inferior de la part dreta, immediatament per dessota de l'anterior, hi veiem la figura de Joan el Baptista, recolzat en una roca, amb la creu a la mà.

A la paret dreta de la capella hi havia quatre plafons, on es mostraven altres tantes escenes relatives a passatges de les vides de Sant Isidre i de la seva esposa Santa Maria de la Cabeza. Si bé s'aprecien pocs detalls d'aquests plafons, són suficients per demostrar que en els dos de més cap a l'esquerra hi hauria dos miracles atribuïts a Sant Isidre i en els dos de més a la dreta, dos miracles atribuïts a Santa Maria de la Cabeza.

La identificació de les imatges ha estat possible per comparació amb els quatre plafons que mostren la mateixa temàtica procedents de Sant Antolí, ara al Museu Comarcal de Cervera. No en tenim cap dubte. Per tot plegat, cal suposar que a la paret del fons, on amb posterioritat a l'època de col·locació dels plafons ceràmics s'hi va adossar un altar de fusta, hi hauria uns altres quatre plafons relatius a miracles atribuïts a Sant Magí. Així, doncs, en una mateixa capella hi hauria plafons dedicats a Sant Marc evangelista i a Sant Joan Baptista, amb una més que evident relació amb Crist (i, per tant, amb la Santa Creu), juntament amb altres plafons dedicats als dos sants patrons protectors de la pagesia: Sant Magí i Sant Isidre. No debades, estem parlant d'una ermita rural. Per això parlàvem d'un programa iconogràfic fet *ad hoc*.

Els murals sencers de la capella de la Santa Creu d'Olorda farien, cada un, de llargada 23 columnes de rajoles, de 14,2 cm cada una, i d'alçada, 15 fileres de rajoles, de 14,2 cm cada una. En total, cada una de les dues parets enrajolades faria uns 6,95 m². La paret que hi ha al darrere de l'altar no l'hem comptabilitzat, ja que no disposem de cap fotografia. Els quatre plafons que hi havia a cada paret estaven envoltats per una sanefa molt semblant a la que es mostra en un plafó pertanyent a la col·lecció Mascort (procedent de Can Planes a les Corts de Sarrià), on s'hi poden veure les imatges de la Mare de Déu del Roser, Sant Magí i Santa Eulàlia. Aquest fet, i la gran semblança entre les imatges dels dos conjunts indiquen, al nostre entendre, que serien obres d'un mateix taller [CERDÀ, 2014: 303].

La mostra de la sanefa, de clara inspiració talaverana, recorda

Fig.312: Muntatge realitzat amb un quadre de rajoles de mostra aparegut en el mercat d'antiquitats (angle superior esquerre) i el fragment del plafó que hi havia a la capella de Sant Marc (Santa Creu d'Olorda). De la botiga de la Sra. Olga de Sandoval (Barcelona), a qui agraïm la possibilitat de poder fer la foto abans que el plafó fos venut.

el model Miquel III-14 i 15 [MIQUEL, 2000: 13]. A la part més inferior hi ha un altre model de mostra que correspon al model Miquel V-8 [MIQUEL, 2000: 15]. A la paret de l'esquerra, a la filera que toca al terra sembla que sigui un esponjat o jaspiat, possiblement de color verd, mentre que en el mateix lloc però a la paret de la dreta s'hi observa un altre model de rajola de mostra de difícil identificació.

A la part superior de cada paret es desplega una filera de nou floreres de cos arrodonit, nansa trencada i peu atrompetat. De l'interior de la florera surten dos grups de llargues fulles -un cap a cada costat- de tons verds i blaus, i flors grogues i ataronjades. Hi ha dos models de flors: unes de més petites, cruciformes, formades per quatre pètals de color taronja i de centre groc de les quals surten parells de filaments rematats amb boles. L'altre model de flor és més gran. Les dues laterals estan vistes de costat mentre que la flor central està vista de front. Mostren uns grans pètals -a la flor del mig se n'hi veuen 12 i a les flors dels costats, 7- de tons groc i taronja amb el centre amb dos tons de blau. A les dues flors dels costats s'hi aprecia una mena de tija que penja del centre de cada flor, amb fulles oposades, tot de color taronja. A cada costat del peu hi ha dues branques amb una gran tulipa tancada a l'extrem. A la part més inferior s'hi pot veure una sanefa formada per baules de color blau i groc. Aquests tipus de flors són semblants a les que va pintar Miquel Lapuja i Mates en les seves obres ceràmiques conegudes o atribuïdes i també a les floreres del convent de Nostra Senyora de Jerusalem, datades de 1702 i que hem atribuït a Jeroni Gual.

La florera té cos esfèric de color blau fosc i està decorada amb palmetes pentalobulades que simulen un motiu ornamental

en relleu. El peu és acampanat i el coll estret, en forma d'un tronc de con invertit dotat d'una boca molt ampla. Les nanses contraposades, tenen forma de "S". Tots aquests elements afegits a l'esfera central blava són de tons grocs i taronges.

Cal tenir en compte la data de 1716, que seria la del conjunt de plafons. Aquell mateix any Josep Gual, amb només 16 anys, va pintar el plafó de sant Longí, però encara treballava a l'obrador del seu pare Jeroni. No en va poder disposar d'un de propi fins a la mort de Jeroni Gual, l'any 1723. Per tant, assegurar si el conjunt de Santa Creu d'Olorda correspon a una obra pintada per Josep Gual o bé pel seu pare -o per tots dos- és un problema al qual probablement no se li podrà donar resposta mai. El que és segur és que no pot ser obra de Francesc Gual, perquè el 1716 ja era mort.

El fet que s'hagi conservat el plafó de la col·lecció Mascort, que hem pogut analitzar ben de prop, permet observar detalls molt interessants, com per exemple, la particular manera de dibuixar les mans o els rostres masculins, la decoració de la sanefa i els tons dels colors emprats.

Els plafons del pany de paret de la dreta de la capella tenien la part inferior mutilada. Es pot comprovar si es comparen amb els plafons del pany esquerre. Hi falta la filera corresponent a la sanefa de tanca original. Al seu lloc hi ha dues fileres de rajoles de mostra corresponents al conegut model anomenat actualment de "la cornucòpia". Aquest model és molt corrent en conjunts de ple segle XVIII, de manera que podria correspondre a una reparació.

Fig.313: Detall dels quatre plafons de rajoles policromades que hi havia a la paret, entrant a la capella a la mà esquerra. Mostren quatre passatges de les vides de Sant Marc i de Sant Joan Baptista. Foto: Arxiu fotogràfic del CEC: Autor: , 1920-1925.

Fig.314: Vista frontal dels plafons de rajoles policromades que hi havia a les parets laterals de la capella de Sant Marc, a Santa Creu d'Olorda (Molins de Rei). Foto: Arxiu de mossèn Ignasi Armengol publicada a Els Blaus.

Fig.315: Vista lateral dels plafons de rajoles policromades que hi havia a la paret esquerra de la capella de Sant Marc, a Santa Creu d'Olorda (Molins de Rei). Foto: Arxiu Nacional de Catalunya, 1-42-N-31231. Autor: Brangulí (fotògrafs), 1920-1925.

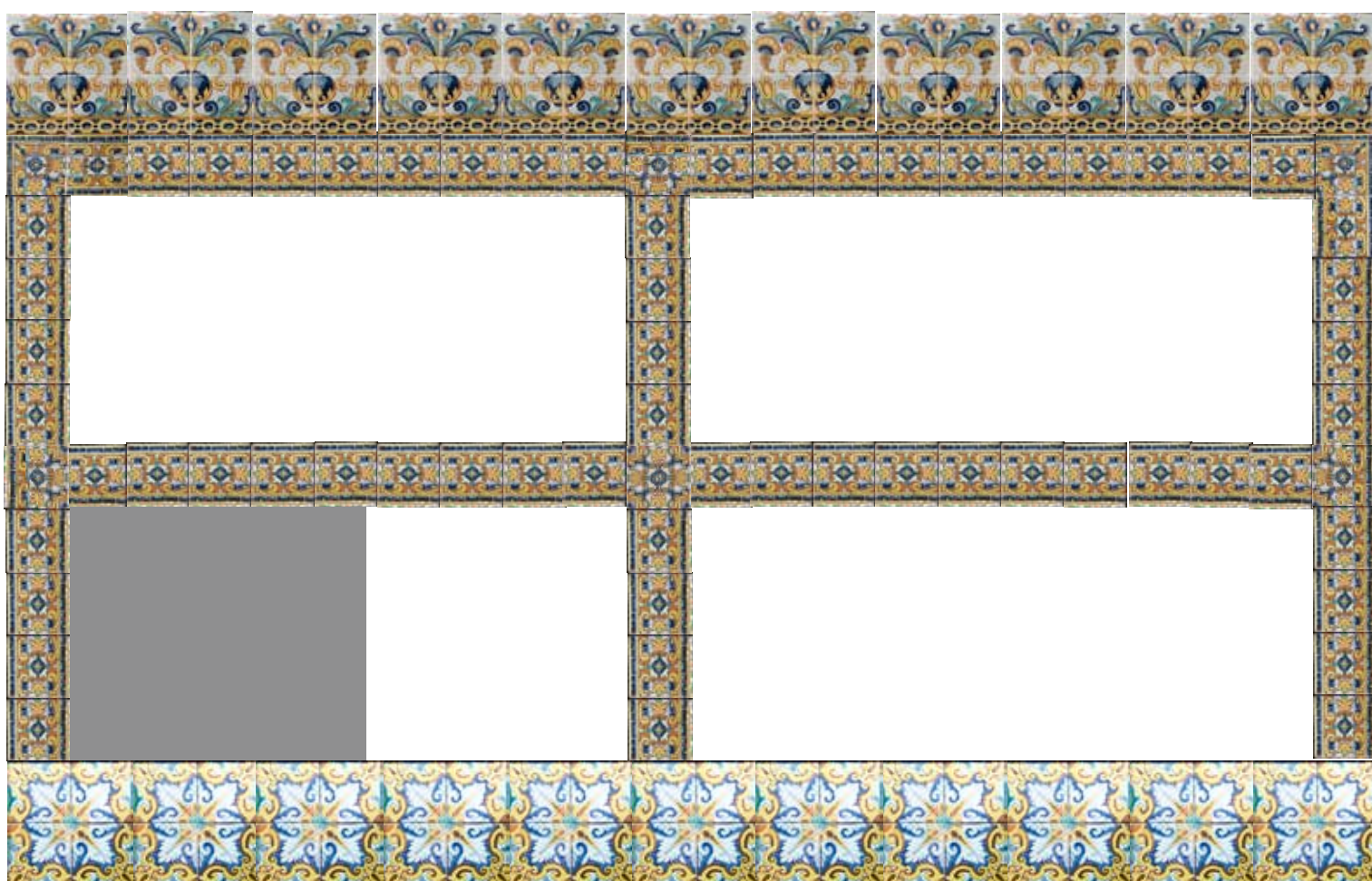

Fig.316:Reconstrucció dels dos panys de paret de la capella

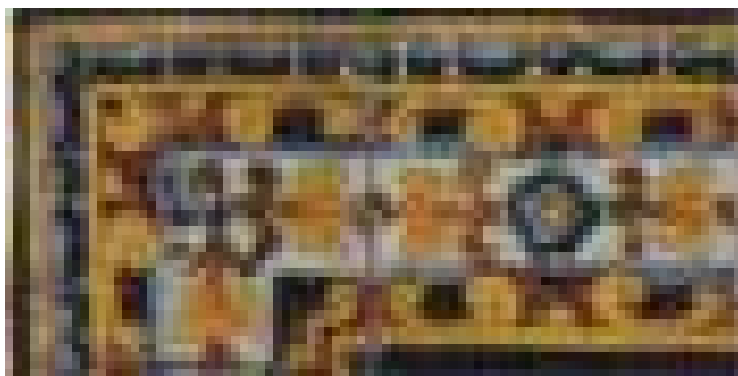

Fig.317: Florera amb sanefa d'encadenat i diverses rajoles de mostra associades al taller dels Gual

Fig.318: *Plafó amb escena cinegètica*
Barcelona, primer quart del segle XVIII.
Atribuït a Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

11.5. PLAFONS AMB ESCENES CINEGÈTIQUES

En primer lloc s'ha de dir que al Museu Vicenç Ros, on estan actualment dipositats aquests plafons, no hi ha cap informació sobre el lloc de procedència d'aquestes peces de la seva col·lecció; per tant, qualsevol hipòtesi que es plantegi no deixarà de ser una suposició fins que es trobi alguna dada que la verifiqui o desmenteixi.

La temàtica no religiosa dels tres plafons fa que es tracti de peces molt singulars. És obvi que plafons d'aquestes dimensions i qualitat artística no podien figurar a cap domicili particular que no fos el d'un membre de les elits dirigents del país. També hem de descartar la possibilitat que procedissin d'algun edifici religiós, donada la temàtica que s'hi representa, però tampoc no sembla una temàtica adient per decorar l'interior d'un edifici civil de caràcter públic, com podria ser, per exemple, la casa de reunió dels dirigents del govern català -l'edifici de la Diputació del General-,

del govern d'una ciutat -la Casa de la Ciutat de Barcelona- o la d'un gremi. La temàtica cinegètica relaciona -al nostre parer, de forma inqüestionable- els tres plafons amb l'estament nobiliari, de manera que haurien de procedir de l'interior d'algun palau pertanyent a un membre de la noblesa catalana. Segurament fins aquí hi haurà un acord gairebé unànime, però a partir d'aquí ens haurem de basar en hipòtesis.

Un dels plafons està sencer, ja que conserva la tanca groga perimetral. Un altre, mostra la tanca groga només en tres de les quatre parts, quedant oberta la part corresponent a la filera superior.

El tercer plafó no mostra cap rajola amb la tanca groga perimetral, per la qual cosa hem de suposar que era de dimensions superiors a les que té ara. Tot plegat sembla indicar que cada un dels plafons estava destinat a adequar-se a un

Fig.319: Plafó amb escena cinegètica
 Barcelona, primer quart del segle XVIII.
 Atribuït a Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer
 Museu Vicenç Ros (Martorell).

pany de pared dimensions diferents, però situats a prop l'un de l'altre, ja que formen un conjunt indivisible. Si a això li afegim la temàtica que s'hi representa, no hi ha dubte que som davant d'un encàrrec. Al nostre parer, l'estil del dibuix de les rajoles correspon a allò que es feia a l'obra de Jeroni Gual i Ribes, en el qual, des de 1716 hi va treballar el seu fill Josep Gual i Ferrer que, a partir de la mort del seu pare l'any 1723, es va fer càrrec de l'obra.

Diversos són els elements que ens ho fan creure. Per exemple, els colors emprats, entre els quals destaca un verd blavós, els ocracis, marrons i blaus. També, la manera tan peculiar de resoldre els desnivells del terreny natural on es

desenvolupen les escenes que representa, a base de sectors irregulars sobreposats diferenciats per franges de colors diferents i separades per unes pinzellades força més gruixudes. D'aquesta manera es destaquen les irregularitats del terreny i dota a les seves composicions d'una certa perspectiva, com es pot veure als plafons de la cacera, al plafó de sant Longí, al plafó del nen Jesús passionari, als plafons procedents d'una casa de Perpinyà i als plafons que hi havia a la Santa Creu d'Olorda. Altres característiques són la manera de dibuixar els arbres, inspirats en els arbres de copes múltiples de la producció talaverana, amb multitud de petites fulles, la precisió del dibuix a l'hora de dibuixar l'anatomia humana, l'ombregat dels vestits, les floretes, i un detall molt important, la coincidència cronològica. El plafó de Sant Longí data de 1716, igualment que la decoració de rajoles de la Santa Creu d'Olorda. Els plafons de la cacera, en el cas que la nostra hipòtesi fos certa, datarien de 1717. Estem parlant, doncs, d'un bon pintor de rajoles en actiu a partir de 1716.

Arribats a aquest punt cal recordar que a l'inventari de béns del difunt Jeroni Gual, pare de Josep Gual, consta un rebut de ... lliures que eren el preu d'unes partides de rajoles de València destinades al palau que el marquès d'Aitona havia fet construir al seu palau del carrer de la Portaferrissa, de Barcelona. Es tracta de 77 càrregues de rajoles pintades l'any 1717 (885/30).

En aquells moments, el marquès d'Aitona era Ramon Guillem VI de Montcada. Es tracta de la desapareguda casa Gralla. La casa Gralla va ser enderrocada l'any 1856. Algunes parts de l'edifici van ser recuperades: el pati, la llinda de la porta principal, però de la resta no se'n sap res més.

Segons indica la documentació escrita, les rajoles estaven destinades a l'*ambulacro* o galeria del palau.

Si observem atentament els tres plafons veurem que hi ha una sèrie d'imatges de grans dimensions que ocupen el primer pla, i una multitud de petites imatges de caçadors, aus, senglars, cérvols, gossos i elements vegetals que atapeeixen del tot la superfície destinada a ser decorada. Quant a les imatges secundàries, els dos plafons verticals, més petits, mostren multitud de petites escenes fetes amb estergit: els ocells, els mamífers, els caçadors, etc. Les trobem repetides diverses vegades en el mateix plafó, com pot ser la figura del senglar, del qual n'hi ha dos models diferents, o els ocells. Aquestes mateixes figures individualitzades les trobem en algunes rajoles d'oficis fetes al mateix obrador. Les hem individualitzat en una làmina.

En canvi, en la decoració del plafó de la cacera de l'ós i en el plafó més gran, en el qual es veuen uns personatges a cavall, sembla haver-se utilitzat algunes imatges fetes expressament per a ell, ja que no les trobem en rajoles d'oficis.

Quant a les figures principals, estan extretes de gravats. Montse Farreny, actual conservadora del museu, ens va explicar que en època de l'anterior director, el Sr. Ferran Balanza, aquest va comprar en el mercat d'antiguitats uns gravats amb escenes

Fig.320: *Plafó amb escena cinegètica*
 Barcelona, primer quart del segle XVIII.
 Atribuït a Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer.
 Museu Vicenç Ros (Martorell).:

cinegètiques que no duïen cap indicació -ni autor, ni any, etc.- però que mostraven imatges que suggerien que havien servit de model en el taller on es van fer els plafons, informació que agraeixo molt a la Sra. Farreny. Gràcies a aquesta informació hem seguit la pista dels gravats i hem pogut demostrar que foren fets per Antonio Tempesta (escenes de la cacera del cérvol.

Si a tot plegat li afegim el fet que no hi hauria més de mitja dotzena d'obradors barcelonins on es produïa rajola de València, a la primera meitat del segle XVIII (a més del de Jeroni Gual consten els obradors de Miquel Rocamador, Salvador Font i Salvador Fuster), i que molt pocs deuen ser els operaris capaços de pintar rajoles de València amb el nivell artístic del pintor dels plafons esmentats, per tot plegat les probabilitats que Josep Gual, fill de Jeroni Gual hagi estat l'autor de les peces que li atribuïm, són molt elevades.

El bon ull clínic d'Albert Telese ja va detectar l'excellent categoria artística d'aquest autor al qual va batejar amb el nom de CESC. Amb paraules seves: "Pintor de rajoles molt freqüentment detectat. És un dels millors autors del segle XVII. Dibuixa amb refinament, i les seves faccions són plenes de sensibilitat. En molts dels seus acabats és un detallista, i d'haver tingut l'ocasió, hagués estat, potser, un bon miniaturista. Acoloreix amb elegància, vivament, i amb contrastos adequats, remarcant amb una línia delicada de morat les línies mestres del dibuix. Tot això, i l'obtenció d'un vernís esplèndid, nacrat, confereix a les obres

d'aquest autor una transparència i lluminositat molt especials. Les plantes són variades, calligràfiques, d'excellent execució. Com a signe curiós, el fet que d'algunes flors se'n desprenguin tres fulles, sempre separades entre sí. El terra és una barreja de colors en la qual el blau fa de contrapunt per a remarcar-lo. Precisament, moltes de les rajoles presenten aquest terra com un illot flotant del qual surten disparats com una mena de pèls. Tots aquests elements són demostratius d'un autor perfeccionista, que vol aconseguir finor i delicadesa en cadascuna de les seves obres. De quan en quan, dibuixa en el cel uns ocells mitjançant una fina línia recta travessada pel centre. És més freqüent, però, que faci uns ocells blaus molt més grans i amb les ales obertes. Com a cel pròpiament dit, sol pintar tènueament uns núvols esvaïts, molt subtils. També acostuma a pintar una franja blava gairebé imperceptible, per dins de la tanca. Aquesta és, com la majoria, groga".

Aquestes característiques que tan bé descriu Telese les podem veure reflectides en el plafó del nen Jesús passionari: vistositat, delicadesa, finor, vernís nacrat, flors amb tres fulles. També en els plafons de temàtica cinegètica en els quals, el model de gos que corre és idèntic al que apareix a la rajola central inferior de la figura que mostrem al final d'aquesta pàgina. Observi's també la manera de dibuixar les flors que es mostren a la dreta de la primera rajola de la part superior esquerra, tota plena de puntets, amb les que apareixen al primer plafó de temàtica cinegètica, filera núm. 4 (des de la part superior), columna cinquena (des de l'esquerra). Són idèntiques. L'atribució al mateix autor està totalment fora de dubtes.

Fig.321: *El nen Jesús passionari*
 Atribuït a Jeroni/Josep Gual.
 Barcelona, vers 1696-1737.
 L'Enrajolada (Martorell). Del convent de Na.Sa. de Jerusalem (Barcelona).
 Bibliografia: Santacana 1909: 31, núm. 8, lám. XIX, núm. 10.

EL NEN JESÚS PASSIONARI

Composició formada per quinze rajoles quadrades policromes distribuïdes en tres columnes i cinc fileres.

L'escena mostra l'infant Jesús vist frontalment i dempeus. Porta a les espatlles els emblemes de la passió: la creu, el calze, la columna, la corona d'espines, la llança i el pal amb l'esponja. Amb els dits de la mà dreta fa el gest de la benedicció. A cada costat s'hi pot veure un ocellot situat al damunt d'unes plantes plenes de flors de quatre pètals. El sol està pintat amb taques de color groc, verd, blau i taronja, separades per línies de color negrós de manganès.

La manera de dibuixar els elements vegetals és molt interessant. Les fulles són simples, lanceolades i uninèrvies, de colors verd, blau turquesa i algunes, de color blau fosc. Mostren el nervi principal. S'insereixen a la tija de manera oposada. Les flors són quadripètals, de corolla cruciforme i color groc. Mostren els estams. El centre de la flor és rodó, de colors blau, vers i ataronjat.

Hem descrit amb detall el model de flor perquè és una

Fig.322: Detall d'un gravat Anthony Wierix (1555-1604), còpia de Nicolaes Lauwers (1600-1652) amb la imatge del nen Jesús amb els instruments de la passió.

característica que atribuïm a Josep Gual. Dóna la sensació que les fulles verdes neixin dels mateixos pètals.

Algunes planes mostren una mena de filaments plens de petites granes de color blau i taronja.

Aquesta manera de dibuixar les flors es pot apreciar entre les rajoles d'oficis que mostrem a la fig. 324.

Fig.323: Plafó de rajoles de caceria (d'oficis)
Barcelona, primer quart del segle XVIII.
Vinculades al taller de Jeroni Gual i Ribes.
Museu Vicenç Ros (Martorell)

Fig.324: Detall de la figura d'una de les aus dels plafons amb escenes cinègètiques per comparar-la amb l'au de la rajola de la filera superior, dreta

11.6. RAJOLES D' "OFICIS" QUE PODEM ATRIBUIR AL TALLER DE JERONI GUAL / JOSEP GUAL I FERRER

La innegable qualitat d'aquestes rajoles va despertar ben aviat l'interès dels col·leccionistes de pisa catalana. Es van compondre plafons plens de rajoles que, estilísticament, s'assemblaven molt. Aquestes vistoses rajoles van ser batejades amb un nom propi: rajoles de la sèrie "del liri", per distingir-les de les rajoles de les sèries anomenades de "la margarida" i de "la palmeta". Es va suposar que, degut a la seva bellesa, havien de ser de les més antigues, del segle XVII, juntament amb les de "la margarida", mentre que les de "la palmeta" correspondrien al segle XVIII.

Segons el nostre parer, les rajoles d'oficis de "la margarida" es tractaria de rajoles vinculades al taller o tallers dels Lapuja i dels Gual; les "del liri", a produccions del taller o tallers dels Gual, i les "de la palmeta", bàsicament a produccions vinculades al taller o tallers dels Reig.

La resta de possibles tallers productors de rajoles d'oficis

Fig.325: Plafons de rajoles de caceria (d'oficis)
Barcelona, primer quart del segle XVIII.
Vinculades al taller de Jeroni Gual i Ribes.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

deurien copiar la manera de fer d'aquests altres. Les diferents mans que s'hi detecten són pel fet que en procés de decoració hi participaven diversos pintors, uns millors que altres.

Naturalment, Josep Gual també deuria d'haver pintat rajoles d'oficis. Creiem que es tracta de l'autor virtual CESC [TELESE 2014: 36].

Les que mostrem representen caçadors de conills, un home amb els braços oberts, una dona amb un cistell, un boc?, un gos que corre, un gos ajagut, un gos estirat al terra, un angelet que vol enxampar una papallona, un elefant, un cérvol perseguit per un gos, ocells, etc.

Curiosament no hi ha cap ofici (els caçadors no els podem considerar com a veritables oficis).

Algunes de les rajoles són exactament iguals a les que apareixen als plafons amb escenes cinègètiques del Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.326: Comparativa entre rajoles de "caceria" (d'oficis) amb imatges procedents dels plafons amb escenes cinegètiques
 Barcelona, primer quart del segle XVIII.
 Rajoles vinculades al taller de Jeroni Gual i Ribes.

*Fig.327: Figures de caçadors i de cérvols procedents dels plafons amb escenes cinegètiques
Barcelona, primer quart del segle XVIII.
Atribuïdes al taller de Jeroni Gual i Ribes.
Museu Vicenç Ros (Martorell).*

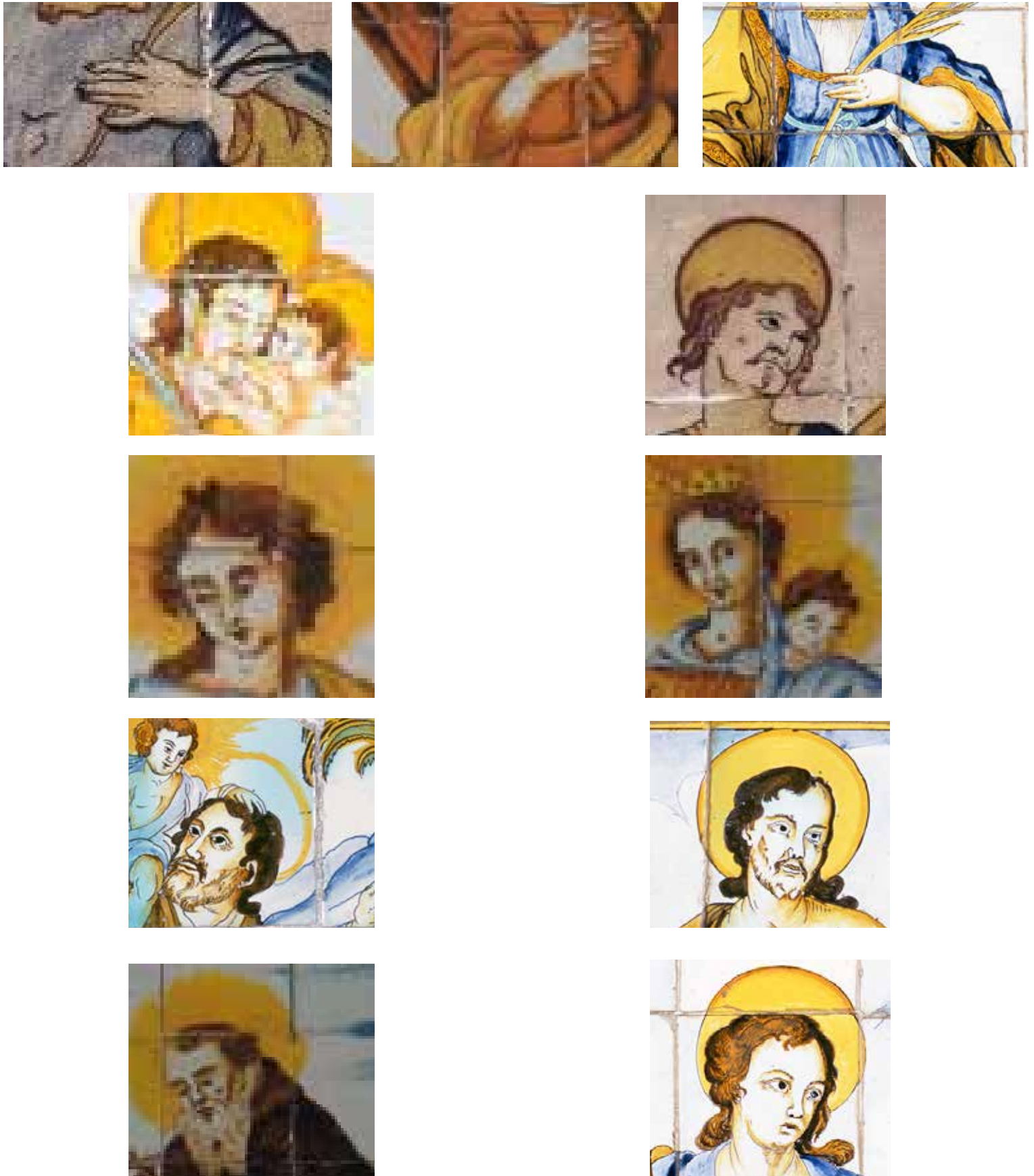

Fig.328: Comparativa entre diverses figures extretes de plafons atribuïts als Gual (Jeroni i Josep)

A les fig. 323-326 hi podem veure exemples de rajoles d'oficis que, per les característiques de la decoració, podríem també atribuir a l'obrador de Jeroni Gual i de Josep Gual. Com es pot apreciar, no hi ha rajoles que mostrin oficis de debò (no considerem com a tal el de llenyataire). Hi abunden els conills, les aus i els personatges diversos que fumen, van amb un cistell a la mà, etc, les escenes galants, els escuts i els emblemes religiosos.

Fig.329: *Santa Bàrbara* (95x135 cm).
Atribuït al taller de Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer. Barcelona, vers 1696-1737.
Procedent de la casa d'Ortafà (Perpinyà),
actualment a la catedral de sant Just
(Narbona), núm. inv.: 146.

11.7. ELS PLAFONS DE LA CASA D'ORTAFÀ (PERPINYÀ)

Composició formada per 40 rajoles quadrades, policromes, de 14x14 cm, c/u i una sanefa formada per altres 30 rajoles d'iguals mides.

Aquest magnífic plafó procedeix, com els altres plafons francesos que comentarem, d'una antiga casa de Perpinyà propietat de la família d'Ortafà. Aquests plafons van ser adquirits, l'any 1870, per la *Commission Archéologique de Narbonne* i traslladats a la catedral esmentada [VANITÉS 2001: 154].

Mostra una vistosa sanefa de tradició talaverana, relacionada amb els models Miquel III-8 i Miquel III-9. S'hi veu una palmeta blava amb una figura triangular de tons groc i ataronjat inscrita. A banda i banda hi ha mitja flor groga que es completa amb les rajoles de cada costat. A la part exterior s'hi observa una sanefa feta a base d'ovals grocs amb el centre de color verd.

La imatge de Santa Bàrbara, patrona dels artillers, ocupa l'espai central. Està vista de front, amb el cap lleugerament vers la seva esquerra. Duu el braç dret estès i amb la palma de la mà quasi es recolza en els merlets d'una torre que té al seu costat. El braç esquerre està doblegat damunt del pit. Amb la mà esquerra agafa la palma del martiri. Vesteix una *subucula* interior d'un color semblant al de la pell, amb la vora superior brodada amb motius vegetals, *stola* de color blau lligada amb una cinta verda una mica més amunt de l'alçada de la cintura, i *palla* de tons ataronjats amb les vores brodades amb motius vegetals. El peu dret està una mica més avançat que l'esquerre. Va calçada amb sandàlies. A la part dreta de la santa es veu una torre emmerletada, de dos pisos; sembla que és de planta circular, amb una porta i finestres. Simbolitza la torre on va ser empresonada. Al seu darrere s'hi veu un arbre. Al peu de la torre s'hi pot llegir la inscripció "Santa Barbara".

Fig.330: *Sant Cristòfol* (84x98 cm).

Atribuït al taller de Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer. Barcelona, vers 1696-1737.

Procedent de la casa d'Ortafà (Perpinyà), actualment a la catedral de sant Just (Narbona), núm. inv.: 149.

L'arbre que queda a l'esquerra de l'espectador és molt semblant als que apareixen als plafons de la capella de sant Marc (Santa Creu d'Olorda). A la part dreta de l'espectador es mostra un paisatge sense a penes vegetació. Un grup de cases pintades amb un suau to blavós, com les muntanyes del fons i els núvols que hi ha al cel. Tot plegat fa que el plafó tingui una certa perspectiva, però on destaca la figura central pel fet d'estar pintada amb colors més vius.

Composició formada per 20 plafons de 14 x 14 cm, c/u més les 22 rajoles que formen la sanefa, d'iguals mides.

La tradició catòlica descriu sant Cristòfol com un gegant que ajudava els viatgers a travessar un perillós gual portant-los damunt l'esquena. En una ocasió va ajudar un nen a creuar el riu. Sorprès pel pes de l'infant, més gran a cada pas que feia, el nen -que era Jesús- li va dir que era perquè portava sobre la seva esquena els pecats de tot el món. Dit això, va batejar el gegant. Alguns dels fets miraculosos atribuïts al sant ja s'havien explicat a la *Llegenda àuria*, de Iacopo da Varazze. S'hi veia Sant Cristòfol -Offerus o Reprobis, abans de la seva conversió- travessant un profund riu amb el nen Jesús a les seves espatlles i orientat cap a la riba gràcies al fanal d'un ermità que el va convertir i que seria -segons les llegendes que circulaven sobre el sant des del segle XI- qui recomanaria que ajudés a creuar el riu als peregrins lliurant-los de la mort. La facultat de salvar de la mort violenta o sobtada se li va atribuir a Sant Cristòfol

Fig.331: *Sant Cristòfol* (63x98 cm).

Atribuït al taller de Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer. Barcelona, vers 1696-1737.

Col. Josep Iglesias (Sant Benet de Bages).

durant l'edat mitjana -l'esmenta Erasme a l'*Elogi de la follia*- ja que el sant protegia de qualsevol malaltia cardiovascular només mirant la seva imatge en el moment d'entrar o sortir d'una església. Per això les seves estàtues eren tan grans. L'escena mostra sant Cristòfol mentre travessa el riu. A les dues ribes s'hi veu un paisatge desproveït de vegetació, amb uns grans edificis amb torre o campanar. Al fons, un paisatge muntanyós de tons blavosos semblant al del plafó de Santa Bàrbara.

La vistosa sanefa repeteix -amb alguna petita variant- el model del plafó de Sant Josep.

Per comparar aquest bell plafó n'hi ha un altre, fet amb el mateix estergit, a la col·lecció del Sr. Josep Iglesias. És del tipus de sanefa incorporada. Està sencer, però té la particularitat que el taller no va saber resoldre correctament el dibuix de la cantonada dreta, que hauria d'haver estat com el de l'esquerra.

La figura correspon a un model ampliat de la representació del plafó de Narbona.

És interessant el fet que la sanefa incorporada mostri un model que hem atribuït al taller dels Reig: el de les volutes contraposades.

A la Font de la Salut (Alella) aquest model de sanefa es mostra en uns plafons datats de 1710, anteriors, doncs a la Guerra de Successió.

Fig.332: *Sant Joan Baptista* (98x84 cm).
Atribuït al taller de Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer.
Barcelona, vers 1696-1737.
Procedent de la casa d'Ortafà (Perpinyà), actualment a la catedral de sant Just (Narbona), núm. inv.: 151.

Composició formada per 42 rajoles de 14 x 14 cm, distribuïdes en 6 columnes i 7 fileres. L'escena mostra la figura de Sant Joan Baptista vist de front, dempeus, amb la creu victoriosa agafada de la mà dreta. Va vestit amb túnica de pell. Al seu costat s'hi pot veure l'Anyell. En un segon terme es mostra una escena més petita, pintada només en color blau difuminat, que representa Sant Joan en el moment de batejar Jesús il·luminat amb la llum de l'Esperit Sant que apareix en forma de colom. A la llunyania, muntanyes desproveïdes de vegetació i núvols, tot en color blau difuminat. El terra està format per taques de color verd, groc i taronja separades per pinzellades de color morat de manganès.

La vistosa sanefa, de tradició talaverana, està formada per volutes contraposades que neixen d'una floreta de sis pètals grocs i centre verd (model Miquel V-5). Aquestes rajoles de la sanefa presenten també una tanca perimetral amb baules que formen un encadenat.

Composició formada per 42 rajoles quadrades, policromes, de 14 x 14 cm. Mostra una vistosa sanefa de tradició talaverana, relacionada amb els models Miquel V-3 i Miquel V-4. Cal destacar un detall el rectangle central on s'inscriu la figura de sant Josep entre dues floreressos mostra una altra sanefa perimetral interior.

L'escena principal mostra l'espòs de Maria vist de front, amb el Nen al braç esquerre mentre que amb la dreta agafa la branca que ja ha florit. Vesteix una túnica de color ataronjat i

Fig.333: *Sant Josep amb el Nen* 98x84 cm.
Atribuït al taller de Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer. Barcelona, vers 1696-1737.
Procedent de la casa d'Ortafà (Perpinyà), actualment a la catedral de sant Just (Narbona), núm. inv.: 150.

una estola de color blau. Va calçat amb sandàlies. A cada costat seu hi ha una florera inspirada en models metàl·lics, de les quals emergeixen vistoses flors -tulipes- de colors groc i taronja. Es tracta d'un model de florera conegut, amb el cos gallonat, peu en forma de trompeta i dues nanses contraposades en forma d' "S".

Destaquem, com a decoració inusual, quatre pinyes que es poden veure a la sanefa, disposades de dos en dos a la part central inferior i superior. Desconeixem si tenen un significat simbòlic o només són decoratives.

La sanefa és molt vistosa. Està formada per dues volutes en forma de "S" girades 180° en el pla, de manera que formen un motiu simètric que es completa amb les rajoles dels costats. Són de color groc i ataronjat. Als dos angles superiors de cada rajola el centre de cada rajola l'ocupa una floreta de quatre pètals.

La solució donada a les rajoles de les cantonades és molt original. La petita flor de quatre pètals ha estat substituïda per una altra flor que recorda molt de d'un lliri.

El terra està format per taques de color taronja, groc i verd separades per pinzellades de morat de manganès.

Composició formada per 18 rajoles quadrades i 22 rajoles més que formen la sanefa. En total, 40 rajoles de 14x14 cm c/u, distribuïdes en 8 columnes i 5 fileres. Mostra una vista d'una vila emmurallada tota ella pintada en *camaïeu* blau amb algun toc de color verd (alguns arbres) i negre (els ocells). la

Fig.334: *Paisatge blau* (70x112cm.)

Atribuït al taller de Jeroni Gual i Ribes / Josep Gual i Ferrer. Barcelona, vers 1696-1737.

Casa d'Ortafà (Perpinyà), actualment a la Casa de la Vila (Narbona), núm. inv.: 147.

vila està situada al costat d'un riu. Es destaquen alguns edificis importants dotats de torres i de cúpules. Al bell mig del plafó es pot veure un turó a la part superior del qual destaca una fortificació militar. El model de sanefa és semblant al de Sant Josep (Miquel V-3).

Hi ha qui suposat que els plafons foren elaborats en algun centre productor de l'actual territori francès, cosa que volem desmentir rotundament.

El fet que no disposem de dades sobre la casa d'Ortafà de Perpinyà fa que no podem concretar una mica millor la datació del conjunt de plafons³². De tota manera existeix un molt ben documentat treball d'investigació sobre la figura de Bonaventura d'Ortafà que potser aportí una mica de llum sobre el tema de la datació:

“Dans son ouvrage capital sur la noblesse catalane, Philippe Lazerme a établi les traits saillants de la biographie de Don Bonaventura d'Ortafà y de Vilaplana que nous nous bornons ici à reprendre. Né vers 1672 à Perpignan, Bonaventura fit une

brillante carrière dans les armées du roi de France. Entré en 1689 comme cadet dans les Grenadiers du régiment de Piémont, il servit entre 1692 et 1695 comme capitaine réformé dans le Royal-Roussillon où il se fit remarquer du maréchal de Noailles (1650-1708). Celui-ci, ainsi que son successeur, le duc de Vendôme (1654-1712), tous deux clients de Rigaud, le prirent comme aide de camp durant les campagnes françaises en Catalogne. De retour en Roussillon à l'issue des hostilités, Bonaventura fut l'un des principaux seigneurs catalans chargés du recrutement et de l'organisation des Milices de cette province dont un des régiments lui fut confié par la suite avec le grade de colonel. En 1714, il fut nommé commandant pour le Roi à la place de Bellver, puis colonel du régiment d'Arquebusiers lors de la formation de ce corps en Roussillon quelques années plus tard. Le 1er février 1719, il reçut une commission de capitaine pour une compagnie franche de Dragons nouvellement levée et le 23 avril 1725, il accéda à la fonction d'inspecteur général du bataillon des Arquebusiers, appelés aussi Miquelets ou Fusiliers de Montagne. Élevé le 1er mars 1738 au grade de maréchal des camps et armées du Roi, ce que n'oublie pas de signaler l'inscription ajoutée a posteriori sur la toile, Bonaventura s'éteignit le 17 mars 1748 dans sa ville natale et fut enseveli dans le caveau familial au monastère de Saint-François”.

Aquest personatge català, per la trajectòria personal i per les dades biogràfiques, podia haver estat perfectament qui encarregués els plafons esmentats a un taller barceloní

32. JAMES-SARAZIN, A. “Hyacinthe Rigaud et sa clientèle roussillonnaise: le portrait de Don Bonaventura d'Ortafà y de Vilaplana”, Hyacinthe Rigaud (1659-1743). L'homme et son art - Le catalogue raisonné. Editions Faton, [en ligne], mis en ligne le 15 février 2017, URL : <http://www.hyacinthe-rigaud.fr/single-post/2017/02/15/Hyacinthe-Rigaud-clients-Roussillon-portrait-de-Bonaventura-dOrtaffa>. [Consulta 03.06.2018].

Fig.335: Vista exterior de la masia de Ca Les Monges (Alella).

11.8. EL TEMPLET DE LA MARE DE DÉU DE LA FONT DE LA SALUT (ALELLA, EL MARESME)

Reproduïm literalment la informació de la pàgina web *lescasesdalella.cat*, de divulgació històrica i patrimoni arquitectònic d'Alella, d'on hem extret algunes de les dades sobre el temple de la Mare de Déu de la Font de la Salut:

"Ca Les Monges destaca pel gran volum, gairebé cúbic, que presideix la finca. L'accés a la casa es fa des de la Riera de la Coma Clara, a través d'un caminal arbrat plantat d'acers (...)

La masia consta de planta baixa i dos pisos. Té la teulada a quatre vessants seccionada a la part superior; que culmina amb una altra coberta, més petita i de dues vessants i carener paral·lel a la façana (...)

A principis del segle XVIII, Francesc Amat i Planella reformà l'antiga masia, capella inclosa (...)

El temple, de planta quadrada, s'obre en forma de porxo mercès a un arc carpanell i està cobert amb una volta de creueria, a la clau de la qual hi ha esculpit l'escut del llinatge dels Castellvell. Una teulada a dues vessants cobreix el conjunt i l'interior queda protegit per una reixa de ferro forjat (...)

La font és al fons, en posició central, i al damunt hi ha un plafó ceràmic que representa la Mare de Déu de la Salut. Es tracta d'una obra formada per trenta rajoles. Sobre la imatge de la Verge amb el nen a coll hi ha un colom blanc i als costats un sol i una lluna. El plafó és encerclat per una complicada sanefa barroca. Aquesta

garlanda fou malmesa a l'extrem inferior esquerre en un intent de robatori en què es s'endugueren algunes peces (...)

En les parets laterals es poden veure dues composicions més que posen de manifest el contrast entre els rics i els pobres; aquests plafons reben els noms 'dels grassos' i 'els prims' i consten de 63 rajoles cadascun. Les escenes són similars pel que fa a la composició, però volen ser el reflex de les grans diferències socials existents a l'època: mentre les classes benestants gaudeixen d'un agradable dia de festa al voltant d'una taula amb vi, pernil, olis i d'altres delícies, els prims tan sols tenen verdures, bacallà i una cassola (...)

A sobre d'aquests plafons n'hi havia encara dos més; els famosos de 'La xocolatada' i 'La cursa de braus'. El 1888 el marquès de Castellbell, que formava part de l'Asociación Artístico-Arqueològica Barcelonesa, va fer-los arrencar per exhibir-los a l'Exposició Universal de Barcelona: "el marquès de Castellbell ha cedit dos grandes cuadros oblongos de medio punto, hechos de azulejos, representando costumbres españolas, siglo XVIII, y una magnífica carroza de la propia época.

Tot i que l'estil arquitectònic del temple de la font pot ser de mitjan segle XVII, entre les rajoles de l'arrambador que hi ha a cada costat del brollador hi figura la inscripció «Any 1710». Segurament va ser Francesc Amat i Planella qui vestí llavors les parets amb aquestes decoracions ceràmiques.

L'escena dels braus correspon a un gravat de la Plaça Major de

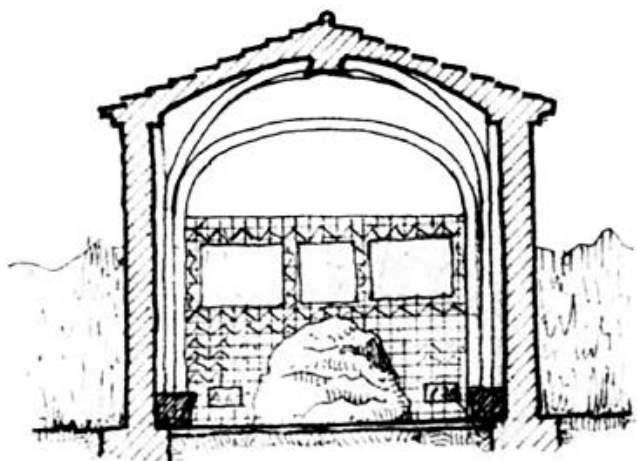

Fig.336: Alçat del templet
Font: lescasesdalella.cat (JMB).

Madrid, mentre que el plafó de la xocolatada és probablement una rèplica d'algun gravat on es representava una de les nombroses festes que tenien lloc a les mansions de les rodalies de Barcelona. Segons Alexandre Cirici Pellicer, el plafó de la xocolatada reflecteix l'estil de vida propi de les cases senyorials de l'època, on el lleure a l'entorn dels jardins va esdevenir cabdal; els elements que hi són representats -la vegetació, els templets, la font- i el divertiment dels assistents -el passeig, la xocolata desfeta- recorden la manera de fer de la societat francesa del moment”.

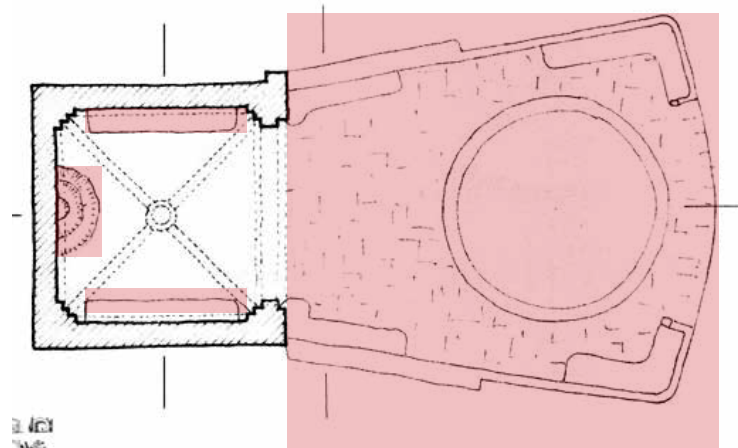
Els plafons no tornaren mai més a Alella; primer passaren al fons del Museu d'Art de Catalunya, que s'acabava de fundar, i més tard es van traslladar al Palau Nacional de Montjuïc. Avui es poden veure al Museu del Disseny de Barcelona, a la plaça de les Glòries Catalanes”.

Degut a l'excepcionalitat del conjunt, han estat diversos els investigadors del camp de la ceràmica catalana que s'han interessat pels plafons del templet, especialment pels de "La xocolatada" i "La cursa de braus”.

Cal dir que no s'ha pogut trobar cap document que esmenti l'encàrrec d'aquest important conjunt de rajoles a un determinat taller barceloní. Per tant, la nostra proposta es basarà en qüestions d'estil pictòric.

El primer que caldria fer per poder entendre el procés d'elaboració del conjunt ceràmic i de la seva evolució en el temps passa per deconstruir la proposta "oficial" i plantejar-ne una de nova. Per fer-ho, ens basarem en la síntesi feta per Albert Telese l'any 2012 juntament amb Jordi Llorens i Ulrike Voigt. Es tracta de la fitxa 71 del llibre *La ceràmica catalana datada com a punt de referència*: "El mural de rajoles de la Font de la salut d'Alella". Els autors varen preparar un molt bon resum de tota la informació publicada sobre les rajoles d'Alella, informació que està dispersa en un vast conjunt d'articles de tota mena.

Ca les Monges és una construcció del s. XVII, propietat, en els seus inicis, de les monges del convent de l'Ensenyança (Barcelona), i que la finca fou adquirida el dia 14 de desembre de 1709 per Francesc d'Amat-Grevalosa i de Planella, comte de Castellar, que va rebre aquest títol a les Corts catalanes de

Alçat i planta del templet de la font de la Salut (JMB)

Fig.337: Planta del templet. En color, els afegits del segle XX
Font: lescasesdalella.cat (JMB).

1705-1706, essent efectiu el 16 de juny de 1707.

Segons informació de la pàgina web *lescasesdalella.cat*, el templet correspon a un tipus de construcció que es pot datar de la segona meitat del segle XVII, si bé se sap que aquesta, en concret, data dels inicis del XVIII. En publiquen una planta i diversos alçats, que reproduïm.

Dos plafons de rajola de València mostren, pintades, les llegendes "Any" i "1710". Aquesta data és la que s'ha tingut en compte en el moment de datar el conjunt, i, naturalment, es relaciona amb l'episodi de la compra de la finca per part del comte, l'any anterior.

Una detallada observació del conjunt alerta que moltes de les rajoles que hi ha actualment són reproduccions molt ben fetes que models antics, realitzades no sabem on però, en tot cas, de cap el final del segle XIX o de l'inici del XX, quan es va remodelar completament tot en conjunt: la reixa de fusta que tanca l'accés és d'època contemporània, de quan es va fer la instal·lació elèctrica (possiblement als anys 20 del segle passat), la font en forma de volcà correspon també a un horrorós afegit contemporani, els bancs recoberts de rajola de cartabó blanc i verd són també contemporanis, les rajoles de mostra que, a manera de sanefa, decoren les parets del templet són reproduccions de models del segle XVII.

També són modernes una bona part de les rajoles de cartabó verd que recobreixen les parets. Tapen els nervis de terracota que surten de la clau de volta. Aquestes rajoles arriben fins a la part superior, cosa ben rara en els conjunts antics que s'han conservat, on el cartabó blanc i verd no arriba a cobrir mai del tot l'alçada dels murs, sinó que únicament revesteix el sòcol.

En definitiva: en època contemporània el conjunt va ser objecte de una profunda remodelació, i no només la part de l'interior.

A l'exterior s'hi hi va afegir un safareig de planta circular que ocupa el centre d'un espai en forma de pentàgon situat just a la part del davant del templet, així com també els bancs per seure, adossats als murets d'aquest pentàgon. Tot això es va fer amb

Fig.338: Vista de conjunt de plafons de l'interior del temple.

la intenció de poder acomodar als assistents dels aplecs que se celebraven a l'inici del segle XX en aquella finca. Es van pintar de color gris les arcuacions de l'interior, es va condicionar tot el jardí de la finca i es va col·locar, a l'entrada del jardí, a prop de la masia, una imatge, en rajola pintada, del Sagrat Cor firmat per Guardiola.

Els plafonets de rajola de València que mostren la llegenda "Any" i "1710" també són moderns, amb la qual cosa la datació del conjunt quedaria en entredit sinó fos perquè es conserva el document corresponent a la compra de la finca, l'any 1709..

Pràcticament tots els plafons del segle XVIII que hem pogut documentar que duen un determinat model de sanefa incorporada –dues volutes confrontades que neixen d'una floreta central– es poden atribuir a membres de la nissaga dels Reig. Un bon exemple seria el conjunt de plafons del Museu Diocesà de Mallorca que hem atribuït a Jeroni Reig o potser també al seu fill Bernat, o a ambdós alhora. De plafons amb sanefa incorporada n'hi ha que estan datats. Els van recollir Albert Telese, Jordi Llorens i Ulrike Voigt [TELESE, LLORENS, VOIGT 2012: 166, 203, 212, 229, 231, 241]. El ventall cronològic comprèn des de 1710 fins al 1772. Els anys que hi figuren escrits són els següents: 1710, 1725, 1733, 1756, 1764 i 1772. Els Reigs, però, no varen ser els únics escudellers barcelonins que usaren aquest model de sanefa. Llorenç Passoles també es va usar un de molt semblant, i els Gual, també (plafó amb la imatge de sant Cristòfol de la col·lecció Iglesias).

La decoració de rajoles d'aquest temple ha estat objecte de diverses hipòtesis quan a l'autoria, i això a causa d'un model de

sanefa que envolta els dos plafons “dels flacs” i “dels grassos”.

És cert que el model de sanefa conegut ara com "l'escarapella" fou amplament usat en el taller de Llorenç Passoles, però aquest destacat escudeller barceloní ja era mort quan es va elaborar el conjunt de la Font de la Salut. Conscient d'això, Joan Santanach [Santanach :XXX] el va atribuir a Pau Passoles, fill de Llorenç Passoles, però sense saber que aquest altre escudeller també havia mort anys abans, al 1695; per tant, tampoc se li pot atribuir aquesta obra.

Silvia Canalda sí que coneixia la data de la mort de Llorenç Passoles, així com també que l'any 1699 Josep Passoles va establir en emfiteusi a l'escudeller Antoni Biscompte a l'obrador del difunt Pau Passoles. Per aquest motiu suposa que, juntament amb l'obrador i les eines, Antoni Biscompte també es deuria quedar els estergits amb els quals es pintaven les rajoles, i atribueix la possible autoria del conjunt d'Al·lella a Antoni Biscompte.

Però per les dades de què disposem, sembla que Antoni Biscompte, tot i tenir l'obrador, alternava el seu ofici d'escudeller amb el verguer de la Reial Audiència, de manera que l'obrador el deuria conduir un altre mestre escudeller o el tindria llogat. No se li coneixen encàrrecs.

Fixem-nos que els esmentats investigadors atribueixen els plafons dels flacs i dels grassos als Passoles o a Antoni Biscompte només en base al model de rajola de mostra que els envolta, però altres escudellers també el varen fer servir, aquest mateix model. Per altra part, se n'han fet imitacions modernes.

Una detallada observació permet comprovar que part de

Fig.339: Plafons de la Mare de Déu de la Font de la Salut i, a la part d'abaix, part del plafó amb la corona comtal (Alella).

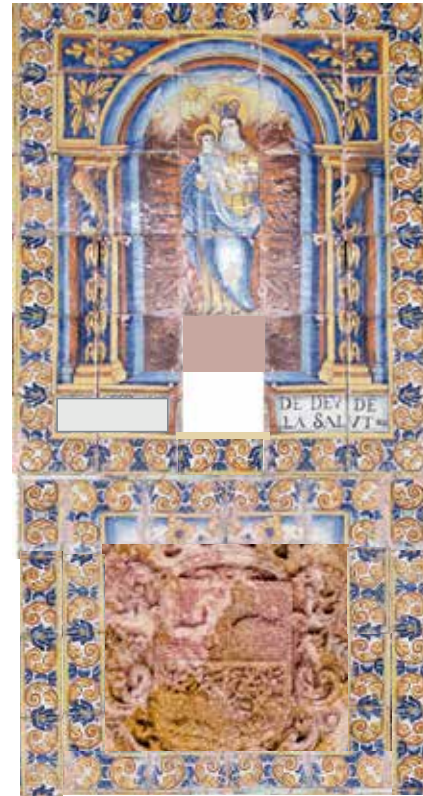

Fig.340: Recosnstrucció dels plafons, amb l'escut de Francesc d'Amat-Gravelosa

les rajoles que formen l'esmentada sanefa es tracta de còpies modernes.

Una vegada fets aquests aclariments, el conjunt de rajoles que hi ha a l'interior del temple és el següent:

1. El plafó de la Mare de Déu de la Font de la Salut. És original de l'època, excepte les rajoles intruses que es varen fer servir per tancar el forat deixat per unes rajoles que falten i que, segons els autors de la pàgina web abans esmentada, foren arrancades en un intent de robatori, informació que no hem pogut contrastar.

2. Un altre plafó –molt malmès– que mostra part d'una corona, situat immediatament per sota del plafó de la Mare de Déu i del qual només es conserva l'angle superior dret. Curiosament, d'aquest altre plafó ningú n'ha parlat. Ha passat desapercebut, però és clau. La corona indica que es tractava d'un plafó heràldic, d'un membre de la noblesa, i aquest no pot ser altre que el del comte Francesc d'Amat-Grevolosa. Les seves armes, molt malmeses, es poden veure també a la clau de volta de terracota que hi ha al temple. Aquest segon plafó mostra el mateix tipus de sanefa incorporada perimetral.

No podem assegurar que la seva ubicació a la part central de la paret del fons, per sota de la imatge de la Mare de Déu, fos la ubicació original. Les poques rajoles que mostren part de la corona poden haver estat reaprofitades d'un altre lloc. Ens preguntem si aquest altre plafó no estaria situat a la mateixa alçada i en un dels costats del plafó de la Mare de Déu.

3. Els dos plafons amb les llegendes "ANY" i "1710". Mostren el mateix tipus de sanefa. Estan situats en una part molt

inferior, cosa que fa sospitar sobre llur autenticitat. Efectivament, es tracta de dos plafons intrusos, del segle XIX-XX, fets, però, no pas amb mala intenció (d'enganyar) sinó tot el contrari, amb la intenció de respectar l'ambient del conjunt, afegint-hi la data de 1710 com a recordatori, potser, de l'any en què es varen incorporar els plafons de la Mare de Déu i de la corona comtal. Existeix algun document que informi que els plafons foren encarregats l'any 1710? Potser al final del segle XIX o inici del XX algú sabia d'aquest document, o potser encara n'hi havia el record transmès oralment que, amb el canvi de propietat, s'hauria perdut. Aquests plafons són, doncs, reproduccions, la qual cosa no treu que la part central del conjunt es datï d'entre 1709, any de la compra, i el 1714, any de la derrota austriacista.

3. La lluneta amb la representació d'una cursa de braus a la Plaza Mayor de Madrid. Estaria situada a la lluneta que hi ha a la paret de l'esquerra. Les dues llunetes són de forma oblonga, però de contorns diferents, i només encaixen bé si aquesta lluneta es posa a l'espai buit que hi ha a la part esquerra. L'altra lluneta, aniria a la part dreta.

4. La lluneta de la xocolatada o de la festa en un jardí. Estava situada a la part superior de la paret dreta del temple, per les mateixes raons abans exposades.

5. La lluneta de la part central. Seria la més important a efectes de programa iconogràfic, ja que és la que tothom veuria en el mateix moment d'accedir a l'interior del temple. La nostra hipòtesi és que en aquella tercera lluneta hi hauria bona part de les rajoles intruses reaprofitades. Mostren escenes d'una batalla. Hi ha, mig esborrada, una llegenda que diu "enemiga", escrita al costat d'un canó, de manera que diria "artilleria enemiga". En una altra rajola, corresponent a una escena de acera, s'hi pot

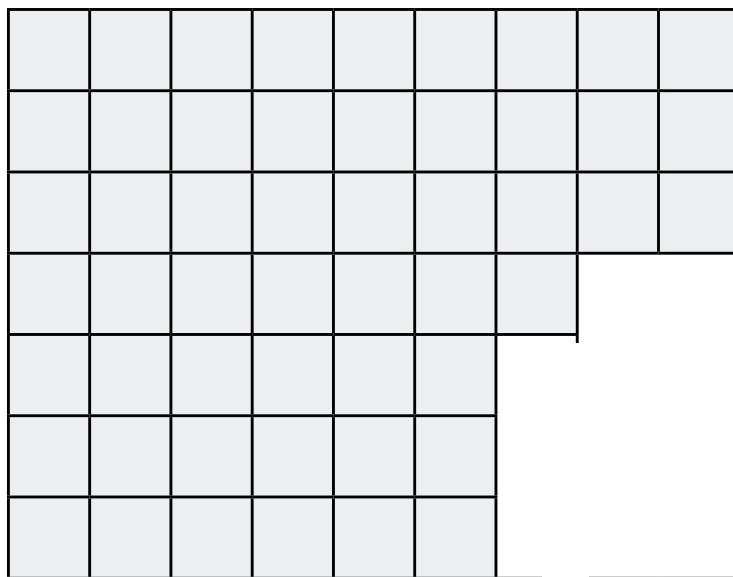
Fig.341: Plafó corresponent als "magres". Templet de la Mare de Déu de la Font de la Salut (Alella).

llegir la paraula "conde", que es referiria, lògicament, al comte de Castellar. Francesc d'Amat va tenir una participació activa durant la guerra de Successió al costat del bàndol austriacista, i per aquest motiu va ser ennoblit a comte.

Existeix un grup de rajoles que s'han qualificat d'“intruses” que mostren escenes militars i d'una cacera. No se sap on estaven emplaçades originalment. Ara estan posades de manera desordenada -fins i tot hi ha trossos de rajoles i rajoles senceres molt més antigues que no tenen res a veure amb el conjunt- tapant els buits que hi ha als plafons “dels flacs” i “dels grassos”. Telese és del parer que aquestes rajoles intruses provenen d'uns plafons situats a les parets laterals del temple, ara desapareguts, ja que en aquestes parets hi ha només sengles sanefes semblants a les dels esmentats plafons. El fet que aquestes sanefes ara no emmarquin res -la paret blanca, i prou- ha fet sospitar a Telese que abans, en aquests espais ara buits hi hauria els dos plafons destruïts dels quals només quedarien aquestes rajoles intruses.

Per la nostra part opinem que aquestes rajoles intruses formarien part de la decoració de la lluneta central, i no pas dels dos suposats plafons laterals.

L'estil de les rajoles intruses és el mateix que el de les rajoles que decoren les dues llunetes encara existents, per la qual cosa podem afirmar que van estar pintades al mateix obrador.

El plafó de la Mare de Déu, el plafó amb la corona comtal -on hi hauria les armes de Francesc d'Amat-Grevalosa i de Planella, les rajoles de les llunetes -incloses les rajoles intruses- formen un conjunt homogeni i amb un programa iconogràfic molt clar. Tot encaixa perfectament en l'imaginari d'un noble: la diversió (la cacera), les relacions socials entre iguals (la festa al jardí, la cursa de braus), excepte, és clar, els dos plafons dels grassos i dels flacs.

Els plafons dels grassos i dels flacs no s'adiuen ni amb el

Fig.342:Plafó corresponent als "grassos". Templet de la Mare de Déu de la Font de la Salut (Alella)

Fig.343: Rajoles soltes corresponents a un altre plafó com el dels "grassos". Museu del Disseny (Barcelona)

Fig.344: Lluneta corresponent a la cursa de braus a la Plaza Mayor (Madrid). Templet de la Mare de Déu de la Font de la Salut (Alella)

Fig.345: Detall de la lluneta corresponent a la cursa de braus a la Plaza Mayor (Madrid).

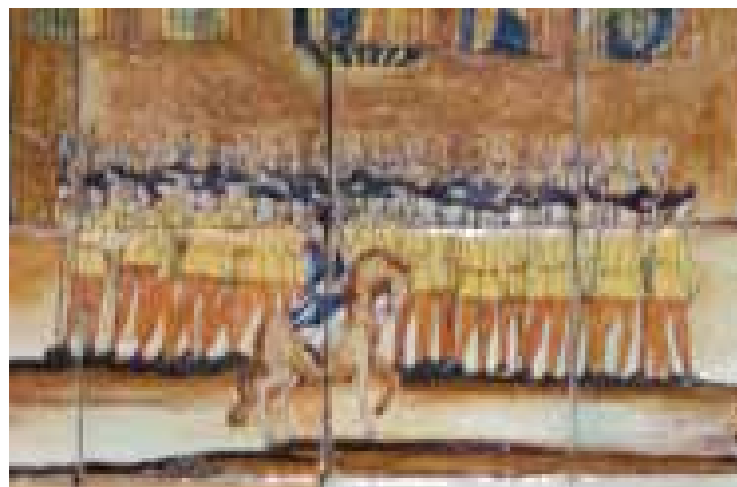

Fig.346: Detall de la lluneta corresponent a la cursa de braus a la Plaza Mayor (Madrid).

tema de la salut –no és senyal de bona salut estar famèlics o a punt de rebentar– ni tampoc casen bé amb els costums i la manera de pensar d'un membre de la noblesa: els personatges que hi són representats són personatges de l'estament popular.

La pregunta és si aquests dos plafons formen part del programa iconogràfic inicial o són una incorporació posterior.

És sabut que quan Francesc d'Amat va caure en desgràcia -era del bloc austriacista- les seves propietats foren segrestades. Se suposa, sense proves, que després de la confiscació de béns, es va espoliar part del conjunt ceràmic. És possible que, efectivament, es fessin malbé els plafons amb més significació política: el de la corona comtal i el de la lluneta central, on sembla que hi hauria rajoles que alludien directament al comte de Castellar i a les seves victòries militars. Però no gaire més tard, el 1725, els béns requisats foren retornats a la família, i un dels seus descendents arribà a ostentar el títol de virrei del Perú.

L'any 1771 el baró Maldà, propietari de la finca, va visitar el templet. És interessant la seva reacció en veure els plafons dels flacs i dels grassos

«A l'eixir-se de la casa, a mà esquerra, segueix altre caminal que fineix ab una capelleta o glorieta de la Mare de Déu de la Font de la Salut. En efecte, la aigua que mana de aquella font és saludable. Dita santa imatge és visitada de varias personas, tant del poble com de forasteras, en los dos sexes. Per cosa ridícula estan

esculpidas en aquella glorieta en enrajolat de València las figuras representativas als magres y als grassos, los uns fets uns bòtils o digam butiflés, que sòlan dir als cerverins, y los altres flachs com una quaresma, afectant menjar. Y el cas és que may se'n veuhen tips, solent estar sempre ab la mateixa positura de quant prengueren possessió de aquell pany de enrajolat de València, tenint tots aquells plagas lo ventre enrajolat. Las caràtulas y ventres dels grassos pareixia que de tant no se podían manejar y, los magres, lleugers com una palla". [http://lescasedalella.cat/casa/4162/ca-les-monges/historia. Consulta: 10.07.2016].

Aquesta cita del baró de Maldà demostra que els dos plafons ja estaven posats a la font el 1771 i que, com hem indicat abans, la temàtica que hi era representada cridava molt l'atenció. El mateix baró de Maldà els titlla de "cosa ridícula". Curiosament no esmenta ni el plafó de la corona comtal ni els plafons de les llunetes. I és que els dos plafons capitalitzen el focus d'atenció. Costa d'imaginar que un noble encarregués els dos plafons i els fes posar dins del templet, al costat del plafó de la Mare de Déu i a un nivell superior al plafó de la corona comtal i de les seves armes. Per tant som de l'opinió que els dos plafons, que ja hi eren *in situ* l'any 1771, s'hi deurien posar una vegada els Amat varen recobrar la possessió de la finca. Podrien tenir un efecte moralitzant, els dos plafons? Potser un indicaria l'època d'opulència de la família i, l'altre, l'època de decadència?

El templet va ser remodelat modernament, encara que cap

Fig.347: Lluneta corresponsent a la festa en un jardí. Templet de la Mare de Déu de la Font de la Salut (Alella).

Fig.348: Detalls de la lluneta corresponsent a la festa en un jardí. Templet de la Mare de Déu de la Font de la Salut (Alella).

persona ho recorda. Aquesta remodelació va afectar també la masia de Ca les Monges: a l'exterior s'hi va instal·lar un banc corregut pintat de color grana, s'hi va posar una imatge del Sagrat Cor de Jesús pintada per Guardiola; s'hi van posar jardineres revestides de rajoles modernistes i es deuria endreçar tot el jardí. Davant del templet s'hi va instal·lar també un banc corregut pintat de color grana, un safareig circular on hi anaven a parar les aigües que sortien de la font, s'hi va posar una reixa de fusta pintada de color verd clar, s'hi va fer una instal·lació elèctrica i es va remodelar l'interior del templet. Aquesta gran remodelació interna va consistir, com a mínim, en revestir els baixants de totxo que surten de la clau de volta amb plafons de cartabó verd i blanc posats formant angles de 90 graus, pintar de color gris la part dels baixants que quedaven a la volta interior, revestir amb rajoles de cartabó blanc i verd els bancs correguts que s'hi van construir, així com també els muntants de les parets i, finalment, s'hi va construir una nova font en forma de cascada, feta d'un conglomerat de ciment i pedres petites, adossada als plafons de la paret de l'enfront. La sortida de l'aigua s'efectuava des de la part superior del conglomerat. Aquesta nova font tapa part dels plafonets amb les llegendes de l'any de construcció. Sens dubte, se li va voler donar nova vida al templet, on al segle XX s'hi feien aplecs populars. Fou en aquest remodelació quan es degueren fer les còpies de rajoles policromes que es van posar a les parets laterals i a la sanefa dels plafons dels flacs i dels grassos. No sabem si la remodelació preveia posar rajoles noves a les parets lateral o simplement es van fer les sanefes només per trencar la buidor de les parets blanques, cosa que sembla el més probable, però dubtem molt que en aquestes parets hi hagués hagut mai cap

plafó de rajoles.

A la reserva del Museu del Disseny (Barcelona) es conserven sis rajoles procedents d'un plafó desfet que mostren exactament

la mateixa escena representada en el plafó dels grassos. Només s'hi aprecien algunes variacions de color en els vestits de les figures. Això vol dir que de plafons com aquest n'hi havia, com a mínim, dos. Llàstima que no se sàpiga la seva procedència, perquè hauria aportat una informació molt interessant.

Conclusió.

L'interior de templest ha patit importants reformes que potser hagin modificat substancialment el programa iconogràfic original. Intentarem refer l'evolució del conjunt ceràmic.

a) En el conjunt original hi anirien els plafons vinculats a Francesc d'Amat, comte de Castellar: el plafó de la Mare de Déu, el plafó amb la corona comtal i les seves armes, i les tres llunetes oblongues, com a mínim. Hi ha dues rajoles intruses que, per la decoració que mostren, semblen tenir relació amb algun altre plafó o plafons que no s'han conservat i que podrien explicar alguns dels dubtes que tenim plantejats.

b) El conjunt iconogràfic original deuria mantenir-se més o menys intacte entre els anys 1719/1710 i 1714, quan acaba la Guerra de Successió amb la derrota del bàndol austriacista, on hi era el comte de Castellar.

c) Fora lògic pensar que entre 1714 i 1725, mentre la finca estigué sota *Real secuestro* es destruïssin intencionadament els plafons amb càrrega política.

d) Segons el nostre parer, part de les rajoles dels plafons destruïts es deurien conservar durant molt de temps a l'interior de la masia. Són les rajoles que foren reaprofitades durant la darrera de les reformes que ha patit la glorieta. No podem ni imaginar que quedessin aïllades durant segles a l'interior del templest.

e) El 1725 foren restituïdes les possessions als descendents de Francesc d'Amat i Planella, mort l'any 1723. Què va passar amb les parts de la decoració suposadament malmeses durant la guerra? Per quin motiu no foren restituïdes o reemplaçades? Es va deixar el plafó amb l'escut comtal tal com vegem ara? La lògica ens fa pensar que totes les rajoles amb càrrega política foren arrencades, i que si en queden algunes corresponents al plafó de la corona, aquestes rajoles no estarien a l'emplaçament original, sinó que s'hi van posar on són ara durant l'esmentada darrera remodelació que ha patit el templest.

f) Els plafons dels grassos i dels magres no correspondrien al programa iconogràfic inicial. Ens preguntem si tenen un caràcter moralitzant, de denúncia de les desigualtats social de l'època, cosa que seria força rar, o bé simbolitzen les fases de decadència i d'opulència de la família Amat?

Tindria sentit que un noble català del segle XVIII fer col·locar dos plafons de suposada denúncia social dins del seu templest i al costat de les seves armes i victòries militars, i a prop de la lluneta que mostra una festa cortesana?

g) Els dos plafons, són ara on estaven originalment? El baró de Maldà els va veure –i criticar– l'any 1771 quan va fer la visita al templest, però no diu si eren a la paret que hi ha davant de l'entrada o bé a les parets laterals. El cas és que ja hi eren.

h) Hem comentat que hi ha dues rajoles intruses de les quals no es pot determinar la seva ubicació original. És que potser hi havia altres plafons, a més dels ja coneguts? Una de les rajoles mostra el que sembla la pota d'un lleó (?); l'altra mostra el que sembla la vora d'un vestit brodat. Si tots aquests plafons foren arrencats després de la derrota de 1714, l'espai que van deixar

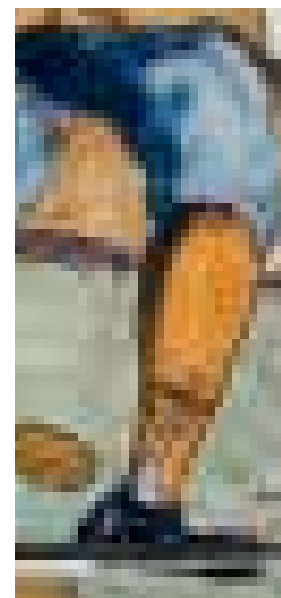

Fig.349: Detalls dels plafons amb escenes cinegètiques (Museu Vicenç Ros), del plafó anomenat "dels grassos" (Alella) i d'una de les rajoles "intruses" segurament procedent de la lluneta desapareguda. Atribuït al taller de Jeroni Gual.

hauria de ser ocupat per altres plafons que els reemplaressin. Podrien ser els plafons dels magres i dels grassos?

i) Una detallada observació dels quatre plafons de la paret que hi ha davant de l'entrada i els dos plafons corresponents a les dues llunetes no deixa dubte sobre una mateixa autoria. Tots sis plafons procedeixen del mateix taller, la qual cosa no vol dir que siguin rigorosament coetanis.

j) El 1888 foren arrencades les dues llunetes i no varen tornar mai més al seu emplaçament original. Malgrat això, el temple va ser objecte d'una profunda remodelació per tal de poder acollir els aplecs que s'hi celebraven regularment. Hi va arribar l'electricitat. S'hi van posar dos plafonets amb les inscripcions "ANY" i "1710". El temple recobra una nova vida.

Passat un temps, es fan les darreres reformes. S'hi fa construir una font en forma de cascada. Un conglomerat de ciment amb fragments de ceràmica, de forma cònica es col·loca a la part central de la paret davantera, just per sota de la imatge de la Mare de Déu. L'aigua de la mina ja no brollarà per la part inferior sinó que a partir d'aleshores ho farà per la part superior.

El temple mostra evidències de grans problemes d'humitat. S'han fet malbé moltes rajoles, fins i tot rajoles posades al temple durant la profunda remodelació d'època moderna.

Una darrera reparació, molt barroera, fa servir rajoles antigues procedents dels plafons destruïts després de la derrota de 1714 que es deuen conservar a l'interior de la masia. Es diu que foren posades aquestes rajoles per reemplaçar les que es varen endur en un intent de robatori. No ho he pogut documentar.

A partir d'aleshores el temple entra en una fase d'abandonament fins al punt que ha començat a desprendre's la pintura de les rajoles a causa de la sortida de les sals.

Possible autoria

A quin taller barceloní es deuria fer l'encàrrec del conjunt

ceràmic? Doncs l'encàrrec el relacionem amb taller dels Gual, en concret, de Jeroni Gual i Vilarrasa, pare de Josep Gual i Ferrer. Josep Gual a néixer l'any 1716 i semblaria molt poc probable que amb només 9 o 10 anys d'edat hagués pintat les imatges de les llunetes i dels plafons de la Mare de Déu i el de l'escut familiar. El plafó de sant Longí, datat de 1716, el va pintar ell amb tan sols 16 anys, però fins a la mort del seu pare, no va disposar d'un obrador propi, de manera que el conjunt d'Alella hauria estat pintat al taller de Jeroni Gual.

Per quin motiu afirmem que l'estil dels plafons correspon als del Gual?

El conjunt que més semblances presenta amb les llunetes d'Alella correspon als tres plafons de temàtica cinegètica del Museu Vicenç Ros (Martorell), que atribuïm a la decoració que Jeroni Gual va realitzar destinada al palau del marquès d'Aitona, a Barcelona, conegut com la Casa Gralla, enderrocada a mitjan del segle XIX.

Com a mostra, posem unes al costat d'altres algunes de les rajoles de la cacera de Martorell (a l'esquerra) amb els rostres dels caçadors, i un detall de la cara de dos dels personatges grassos del plafó d'Alella (a la dreta). Així mateix mostrem un detall de les mitges que duen altres personatges (a l'esquerra, al plafó d'Alella i a la dreta, el plafó de Martorell).

Podríem seguir amb més detalls, com ara la tonalitat dels colors emprats, la manera de dibuixar les fulles dels arbres, els edificis que es veuen a la llunyania, els núvols del cel, els detalls dels botons dels vestits, etc.

El taller de Jeroni Gual deuria ser, aleshores, el més destacat de Barcelona. Miquel Lapuja va morir un any abans de la data del conjunt alellenc (1707), mentre que els Reig encara no havien començat a donar mostres de la seva producció. L'estil atribuït als Reig no té res a veure amb el dels plafons d'Alella.

Segons el nostre parer, Jeroni Gual/Josep Gual hauria estat el millor pintor de rajoles barceloní.

12

L'ESTIL PICTÒRIC I LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS REIG

12.1. LA NISSAGA DELS REIG

Parlar dels Reig és parlar d'una nissaga d'escudellers que es remunta a l'inici del segle XVII. Els membres més antics que hem pogut documentar són Miquel i Pere Reig, suposem que germans, ja que ambdós eren naturals de l'Albi (Tarragona). De Miquel Reig sabem que era fill d'un pagès del mateix nom.

Segons la documentació analitzada no sembla que la nissaga destaqués en el camp de la producció escudellera fins a l'arribada de Francesc Reig i Trullàs.

Des de l'inici del segle XVII fins al final del XIX estaríem parlant de més de 20 escudellers que portaren aquest cognom. Pretenem demostrar que, si és no durant el segle XVIII, els deu escudellers de cognom Reig varen dominar la producció escudellera barcelonina, sobretot –però no únicament– en el camp de la “rajola de València” en els seus tres vessants: plafons, rajoles “de cacera” o d'oficis i rajola de mostra. No hi ha dubte que també van fer peces de vaixel·la i pots d'apotecari. Fins i tot, no descartem la possibilitat que la resta d'obradors barcelonins en actiu durant el segle XVIII s'inspiressin o, directament, tractessin d'imitar allò que feien els Reig.

Es planteja, però, un problema que possiblement no tingui solució, si més no, a curt o mitjà termini. Van coexistir simultàniament tres membres de la nissaga, tots tres fills de Jeroni Reig i Mas i de Magdalena Vilarrasa. Es tracta de Jeroni, de Joan i de Josep. A qui atribuir l'autoria de la producció relacionada amb els Reig?

Jeroni Reig i Vilarrasa, fill de l'escudeller Jeroni Reig i Mas, va heretar l'obrador del carrer dels Tres Llits, que havia estat abans del seu oncle matern Bernat Peris, mort l'any 1740. Per les dades parroquials obtingudes, sembla que Jeroni Reig hauria estat batejat l'any 1717. Això vol dir que, quan finalment

va poder disposar de l'esmentat obrador en propietat, ja tindria uns 23 anys. La pregunta és on i amb qui va aprendre l'ofici d'escudeller. El més lògic seria pensar que ho va fer a l'obrador patern, situat al carrer del Vidre.

Només uns anys més tard va morir Jeroni Reig i Mas, de manera que l'herència deuria passar a la vídua, com a usufructuària, i als tres germans, després de la mort de la mare el 1756. En principi, l'hereu hauria de ser Josep Reig i Vilarrasa, el germà gran, però malgrat disposar d'un obrador al carrer dels Tres Llits, l'any 1767, a l'acta de l'examen de Jeroni Reig i Rius, el seu nebot, fill de Josep Reig i Vilarrasa, es diu que fou examinat a l'obrador de Jeroni Reig situat al carrer del Vidre que, en teoria, li correspondria al seu germà Josep, pare de l'examinant.

Sembla, doncs, que els 10 escudellers de cognom Reig deurien treballar en tres obradors diferents, que tenien en propietat, és a dir, el domini útil transmès per herència: el del carrer del Vidre, el del carrer dels Tres Llits i un tercer obrador situat al carrer dels Escudellers/Na Sagra que havia estat abans de l'escudeller Manel Ràfols.

Altres membres de la nissaga dels Reigs també van disposar d'obradors, però a títol de lloguer.

L'obrador del carrer dels Tres Llits és el que tenim més ben estudiat: es va transmetre de Bernat Peris a Jeroni Reig i Vilarrasa i d'aquest, al seu fill Bernat, al seu nét Antoni i al seu besnét Josep, qui en va ser el darrer ocupant, ja entrat el segle XIX. El va vendre perquè no podia pagar les despeses que necessitava per poder-lo arreglar, degut a la seva antiguitat, així que va llogar un altre obrador situat al carrer del Carme.

En els frisos cronològics, hem marcat la trajectòria vital dels Reigs en el decurs del segle XVIII.

Existeixen algunes peces firmades per escudellers i datades, cosa que permet saber que amb tan sols 16 anys alguns escudellers barcelonins ja pintaven plafons de rajoles. Fins als 23 anys no s'accedia a la majoria d'edat i no es podia exercir de mestre amb taller propi si abans no s'havia passat l'examen pertinent. Això vol dir que, malgrat saber-se l'any en què un mestre va poder disposar d'obrador propi, cal tenir en compte que, si més no des dels 16 anys, aquests escudellers ja podien estar en actiu. Aquest seria el topall inferior (16 anys) a partir del qual, segons el nostre criteri, podríem assignar l'autoria d'una determinada obra a un determinat escudeller. Això planteja un altre problema de difícil solució. Des de, com a mínim, els 16 anys i fins al moment en què un escudeller es feia amb la possessió de l'obrador patern, suposem que, en circumstàncies normals, deuria desenvolupar la seva activitat professional i d'aprenentatge a l'obrador patern, d'un familiar o, excepcionalment, a l'obrador d'un escudeller aliè a la família. Les dades de què disposem semblen indicar que al segle XVIII l'aprenentatge de l'ofici d'escudeller es feia, preferentment, dins del cercle familiar, a diferència del que succeïa al segle XVI i part del XVII.

Tot plegat dificulta molt poder atribuir les autories. En el cas que es pogués demostrar que un plafó va ser pintat per un escudeller mentre treballava a l'obrador patern, a qui l'hauríem d'atribuir?

No sabem si aquest seria el cas dels arrambadors de l'església parroquial de Bunyola. Gràcies a la documentació escrita sabem que hi foren col·locats l'any 1764. No dubtem a atribuir-los al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa, al carrer dels Tres Llits, però l'estil pictòric és semblant al de les obres que atribuïm al seu fill Bernat. Al 1764 Bernat Reig encara no disposava de taller propi, i deuria treballar a l'obrador patern. Aleshores tindria ja 29 anys i podia perfectament encarregar-se d'aquesta part del procés de producció, tot sol o col·laborant amb el seu pare.

En els frisos cronològics també hi hem situat les peces de rajoleria barcelonina datades o els conjunts de rajoles que hem pogut datat dins d'un cert marge cronològic. Això hauria de permetre descartar possibles candidats en el moment d'atribuir l'autoria d'aquestes obres, bé perquè ja eren morts, perquè encara eren massa petits (menors de 16 anys) o perquè encara no havien nascut.

L'estructura dels obradors era de tipus familiar, amb pocs operaris, i no deuria ser rar que el propietari del taller fos també el mestre que pintava els plafons. Ara bé, possiblement no deuria ser l'únic que tenia l'habilitat de pintar. Durant el segle XVII hem detectat casos en què el propietari del taller va fer casar les seves filles amb mestres escudellers que no disposaven d'obrador però que potser eren hàbils pintors, com fou el cas de Lluís Castanyera i del seus gendres Onofre Rodergues i Pere Marres.

També sabem que Llorenç Passoles, a més de posseir el seu propi obrador, pintava ell mateix les obres que elaborava. En canvi, Josep Gual, amb 16 anys ja va firmar un plafó amb la imatge de sant Longí, quan encara treballava a l'obrador patern. Semblantment, Miquel Lapuja firma, quan era ben jove, els plafons de El Sobirà (Osor). Per tot plegat és difícil atribuir amb total certesa una determinada obra a un determinat mestre escudeller. Qui no ens diu, per exemple, que en una obra de gran complexitat no hi deuri intervenir diversos escudellers simultàniament? L'aprenentatge dins de l'obrador familiar al costat del pare o d'altres operaris deuria ser clau per entendre

l'estil del futur mestre escudeller. La producció del pare i del fill no deuria ser substancialment diferent, sense descartar, però la possibilitat d'una evolució amb el decurs del temps.

Aquestes reflexions valen pel que fa a l'obra dels Reig, però també per extensió, per a la resta d'escudellers.

Una atenta observació de les obres de rajoleria del segle XVIII que han sobreviscut fins als nostres dies ha permès agrupar-ne moltes, de manera que encara que no puguem demostrar amb total certesa llur autoria, si que podem afirmar que foren pintades per una mateixa mà. D'aquesta manera, si algun dia apareix un document que permeti conèixer l'autoria d'una d'aquestes obres, tot el conjunt li podrà ser atribuït.

Per poder atribuir algunes obres als Reig i determinar el seu estil artístic –si més no, al segle XVIII– ho farem a partir, no pas dels membres més antics de la nissaga, sinó de la figura de Bernat Reig, ja en ple segle XVIII.

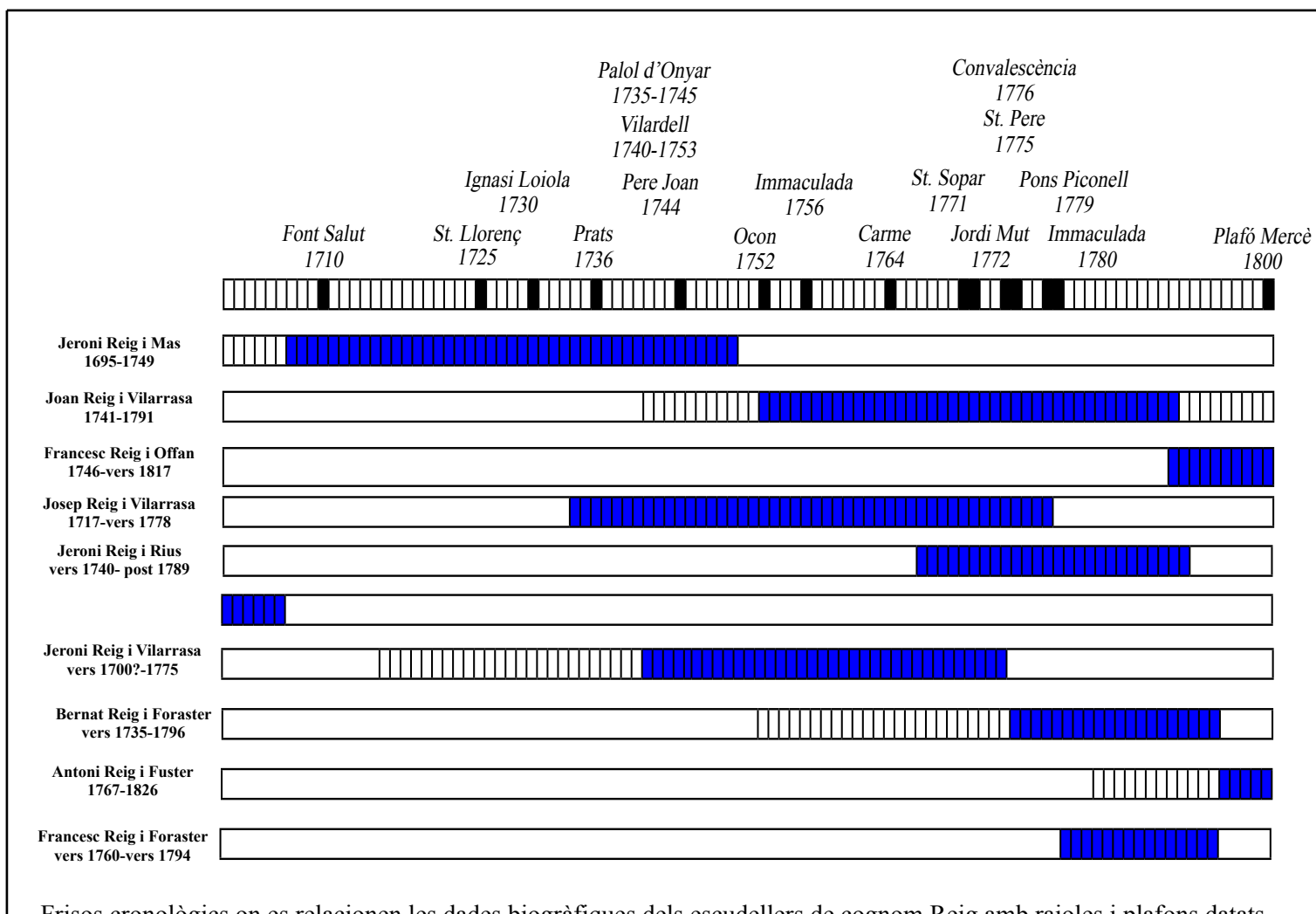
Sens dubte, un dels desllorigadors referent al problema de les atribucions de la rajola pintada barcelonina del XVIII ha estat el document de pagament al mestre escudeller Bernat Reig de les rajoles destinades a l'arrambador de l'escala de la Casa de Convalescència (Barcelona). Aquest encàrrec, juntament amb un document que relacionaria Antoni Reig amb els plafons del convent franciscà de Maó –que també s'han conservat– han estat claus per identificar les característiques essencials de la producció d'aquesta nissaga d'escudellers durant el segle XVIII i primeres del XIX. Podem considerar a Bernat i a Antoni Reig com dos dels més destacats rajolers barcelonins de tot el segle XVIII i primer quart del XIX i, sens dubte, dels més prolífics.

Com s'ha dit anteriorment, hem documentat un obrador dels Reig al carrer del Vidre, un altre al carrer dels Tres Llits i un tercer al carrer dels Escudellers. Cada obrador els hi va arribar per vies diferents. D'alguns dels Reigs, no sabem on tenien l'obrador. Suposem que treballarien a l'obrador patern.

Començarem amb la dels Reig de l'obrador al carrer del Vidre. Aquest obrador va passar de mans de Llorenç Ferrer, escudeller natural de l'Albi, als Reig, a mitjan del segle XVII, segons una disposició testamentària. El varen conduir successivament Francesc Reig i Trullàs, Jeroni Reig i Mas i Joan Reig i Vilarrasa. Suposem que després el van continuar fent servir els seus successors, ço és, Francesc Reig i Offan i Pau Reig i Ferràs, si bé d'aquests dos últims no en tenim cap document que ho acrediti. A mitjan del segle XIX, una guia de Barcelona indica que els Reig disposaven encara d'un obrador al carrer del Vidre.

L'obrador del carrer dels Tres Llits va ser fet construir per l'escudeller Bernat Peris *ex novo*, és a dir, en un solar on abans mai no hi havia hagut cap obrador d'escudeller. A la seva mort va passar a mans d'un dels seus nebots, Jeroni Reig i Vilarrasa; després, successivament, se'n van fer càrrec Bernat Reig, Antoni Reig i Josep Reig, que se'l va vendre perquè no en podia assumir les despeses de reparació, com s'ha dit.

Com es pot comprovar amb els frisos cronològics, en alguns períodes del segle XVIII hi va haver a Barcelona diversos membres de la nissaga dels Reig treballant simultàniament en els seus respectius obradors. Algun els tenien en propietat; altres, en règim de lloguer.

Frisos cronològics on es relacionen les dades biogràfiques dels escudellers de cognom Reig amb rajoles i plafons datats

ELS REIG DE L'OBRADEL DEL CARRER DEL VIDRE

Francesc Reig i Trullàs (1633- 1681)

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Reig, escudeller, natural de l'Albi, i d'Antiga Trullàs. Disposava d'un obrador al carrer del Vidre, llegat per Llorenç Ferrer, escudeller natural de l'Albi. El 30.01.1648 s'esmenta com a jove escudeller. El 20.02.1658, esposalles amb Margarida, donzella, filla de Joan Mas, sabater. El 23.02.1658, capítols matrimonials amb Margarida, filla de Joan Mas, sabater, de Santa Maria de Pineda, i de Maria. Bernat Mas, prevere, doctor en Teologia i rector de Sant Feliu de Cabrera, el seu oncle, li donà 300 lliures, dues caixes amb joies, el vestit monial i mantó, com a dot. Entre els testimonis, l'escudeller Amador Macià. El 09.11.1658 va rebre, en el testament de l'escudeller Llorenç Ferrer, l'obrador que aquest tenia al carrer del Vidre, però quan morís la seva hereva, és a dir, la muller de Llorenç Ferrer. Segons informació que figura en un expedient matrimonial, l'any 1660 tenia 27 anys d'edat. El 1661 reconegué deure a la noble Maria Terré i Codina, 31 lliures de pensions per un cens sobre unes cases al carrer dels Escudellers, davant del carrer de les Arenes, deute que es va comprometre a pagar en un termini de temps estipulat. El 29.10.1668 va reconèixer un deute de 75 lliures, 12 sous i 6 diners per la compra de 5,5 roves de safra al mercader Jaume Teixidor. Es va comprometre a pagar la quantitat deguda en el termini de 8 mesos. El 03.01.1682, inventari dels béns de Francesc Reig, escudeller, fet a instàncies de la seva vídua Margarida. El 04.07.1695 el seu fill Jeroni fou examinat de mestre a l'obrador de Francesc Reig, al carrer dels Escudellers. El 24.04.1696 la seva filla Magdalena es casà amb l'escudeller

Bernat Peris.

És interessant destacar que al seu inventari s'esmenten diversos quadres de paper: uns de guarnits i altres, sense:

- Un quadre amb les imatges del Salvador i de Maria.
- Quatre quadres de paper amb la Trinitat de la Terra, sant Crist, sant Josep i santa Maria Magdalena de París
- Un quadre de sant Llorenç.
- Un quadre de sant Francesc.
- Un quadre de sant Anastasi.
- Un quadre de sant Antoni de Pàdua.
- Deu quadres amb florer.
- Un quadre amb el cap de sant Anastasi.
- Un quadre amb la Immaculada Concepció.
- Dos quadres amb el cap del Salvador.
- Un quadre amb l'Ecce Homo.
- Un quadre amb santa Caterina.

Jeroni Reig i Mas (1672 – 1749)

Escudeller, fill de Francesc Reig i Trullàs, escudeller, i de Margarida Mas. Disposava d'un obrador d'escudeller al carrer del Vidre, que era del seu pare Francesc i que, abans, havia estat de Llorenç Ferrer, escudeller originari de l'Albi, la mateixa població que els Reig.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria. El 04.07.1695, fou

examinat a l'obrador del seu pare. El 12.02.1697, esposalles amb Magdalena Vilarrasa, filla de Bernat Vilarrasa, daguer, i d'Agnès. Testimonis: Ignasi Teixidor, escriptent, i Martí Andreu, forner. Segons el cadastre de 1716 vivia en una botiga que formava part de la casa de Vicenç Magarola al carrer dels Escudellers, prop del carrer d'en Gimnàs. S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 53 anys. El 1736, prohoms en cap de la confraria. El 29.10.1737 Magdalena Reig, filla de Jeroni Reig apadrinà un nen a la parròquia de sant Just i sant Pastor. El 26.08.1749, sepultura de Jeroni Reig, escudeller, al carrer dels Escudellers. Enterrat a la Mercè. El 01.01.1756, cos de Magdalena Reig, vídua de Jeroni Reig, escudeller. Enterrada a la Mercè.

Joan Reig i Vilarrasa (1725 – 1800)

Mestre escudeller, fill de Jeroni Reig i de Magdalena Vilarrasa. Disposava d'un obrador al carrer del Vidre. El 27.03.1741, essent jove escudeller, esposalles amb Francesca Offan, parròquia de Sant Jaume. El 02.04.1741 capítols matrimonials entre Joan Reig, jove escudeller, fill de Jeroni Reig, escudeller i de Magdalena, amb Francesca Offan, filla d'Antoni Offan, negociant, i de Maria Gràcia. El 02.01.1786 expedient matrimonial amb Anna Maria Galbany. El 03.03.1786, esposalles amb Anna Maria Galbany, filla de Francesc i de Maria, fill de Francesc Galvany i de Maria Carmen Paz, a Sant Just i Sant Pastor. El 1787-89:

“Casa de Jaime Galceran, con tres puertas, edificada de nuevo en terreno de un horno o obrador de Juan Reig, escudillero, el cual no pagava catastro por hallarse el que le correspondía unido con el de la calle del lado, lo que oy estimamos dicha casa con tres puertas en 78 libras”.

El 2 de juny de 1800 es va publicar el seu testament (notari: Armengol Piñol). S'esmenten els fills Francesc Reig, escudeller, casat amb Prisca Farràs, i Francesca Reig, casada amb Joaquim Cougué. No es parla de l'obrador. El 30.06.1800, sepultura de Joan Reig, al carrer de la Palma. Enterrat a la Mercè.

Francesc Reig Offan (1746 – vers 1817)

Escudeller, fill de Joan Reig, escudeller, i de Francesca Offan. Va ser batejat el dia 20 de juliol de 1746. El 25.01.1779, essent jove escudeller, esposalles amb Prisca Farràs, filla de Llorenç i de Maria Gràcia, a la parròquia de Sant Pere de les Puelles (Amore Dei). El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres. És el mateix? Com andador. L'any 1800, en el testament del seu pare s'esmenten els seus fills Francesc Reig, Simó Reig, Pau Reig i Pere Reig. El 1801 va declarar haver rebut dels marmessors testamentaris del seu pare, 100 lliures en moneda comptant. El 1817 ja era difunt (AHPB, 1187/16).

Pau Reig i Ferràs

Escudeller, jornalier i pintor, fill de Francesc Reig i Offan, escudeller, i de Francesca (Prisca) Ferràs. Va ser batejat el dia 19.01.1789. L'any 1808, Francesc Reig Offan i Pau Reig Farràs reconegueren haver rebut 50 lliures del testament de Joan Reig i Vilarrasa (pare i avi, respectivament). El 20.12.1819 esposalles amb Josepa Sacasas, filla de Vicenç Sacasas i de Manuela Llopart, al Pi. El 30.01.1817 va reconèixer que l'escudeller Antoni Reig, marmessor de Joan Reig i Vilarrasa, escudeller, li va donar les 50 lliures deixades en el seu testament. El

23.02.1845, vidu de Josepa Sacasas, va morir al carrer dels Tres Llits, núm. 5, 2n pis, als 56 anys d'edat d'una pulmonia.

ELS REIG DE L'OBRAJOR DEL CARRER DELS TRES LLITS

Jeroni Reig i Vilarrasa (1717? – 1775)

Jove escudeller, fill del també escudeller Jeroni Reig i Mas, i de Magdalena Vilarrasa. Vivia al carrer dels Tres Llits, en una propietat del monestir de sant Pau del Camp, que anteriorment va ser de l'escudeller Bernat Peris, son oncle maternal, el qual instituí hereu universal dels seus béns a l'esmentat nebot.

Els dies 04 i 05.12.1734 va fer les esposalles i signar els capítols matrimonials amb Mariàngela Foraster i Roig, filla de Celdoni Foraster i d'Elisabet Peris i Roig, donzella de a parròquia de sant Miquel arcàngel. El 1744-1745 s'esmenta “una botiga de Jeroni Reig, abans de Bernat Peris, escudeller, al carrer dels Tres Llits o de la Lleona. El 24.07.1775 cos de Jeroni Reig, mestre escudeller, al carrer dels Tres Llits. El 03.11.1781 cos de Mariàngela, vídua de Jeroni Reig, al carrer dels Tres Llits.

És a dir, Jeroni Reig i Vilarrasa no va heretar l'obrador patern sinó el del seu oncle Bernat Peris.

Bernat Reig i Foraster (vers 1740 – 1795)

Bernat Reig i Foraster va ser mestre escudeller fill del també mestre escudeller Jeroni Reig i Vilarrasa i de Mariàngela Foraster. Per les dades biogràfiques que hem localitzat, degué néixer després de 1735, any del casament dels pares, i abans de 1740. Va viure al carrer dels Tres Llits, on també hi tenia l'obrador. El dia 30 de novembre de 1762 es va casar amb Narcisa Fuster i Prats, filla de l'escudeller Josep Fuster i de Margarida Prats, a la parròquia de sant Miquel arcàngel, de Barcelona. El 1773 s'esmenta a la llibreta de comunió pasqual de la parròquia del Pi, amb casa al carrer dels Tres Llits, on hi vivia juntament amb la seva muller Narcisa, amb Antoni i Maria Reig, els seus fills, i amb Rosa, la serventa. El 1775 va morir el seu pare, Jeroni. L'abril de 1776 va rebre l'esmentada quantitat de diners per les rajoles de l'escala gran de la casa de la Convalescència. El 17 d'agost de 1776 va ser admès com a nou mestre de la confraria, a l'obrador de la seva mare, situat al carrer dels Tres Llits. Va morir l'any 1795.

Antoni Reig i Fuster (1767 - 1826)

Mestre escudeller, fill de Bernat Reig, escudeller, i de Narcisa Fuster. Pare de Josep Reig i Espanya. Tenia un obrador al carrer dels Escudellers Blancs, i la casa i un altre obrador, al carrer dels Tres Llits, núm. 4. El 24.06.1797 va signar els capítols matrimonials amb Maria Anna Espanya, filla de Josep Espanya, sastre, ciutadà de Barcelona, i de Maria Anna Mestres. Dot: 300 lliures. El 1797 fou el primer any que s'esmenta el seu nom en una reunió de la confraria dels escudellers. El 1797 s'esmenta a la llibreta de comunió pasqual del Pi, al carrer dels Tres Llits, juntament amb Marianna, sa muller, i en Josep Reig, fill. Entre 1806 i 1834 s'esmenten diversos pagaments de censos fets per Antoni Reig per una casa a la cantonada del carrer del Vidre (darrere del convent dels pares caputxins), al monestir de sant Jeroni de la Vall d'Hebron. El 1808, marmessor testamentari de Joan Reig i Vilarrasa. El 1813 testimoni en un expedient

matrimonial. Declarà tenir aleshores 46 anys. El 1816 va fer testament. El 19.08.1826, lectura del testament. El 1828 Marianna Reig i Espanya i Josep Reig i Espanya van hipotecar les cases i l'obrador del carrer dels Tres Llits, cantonada amb el carrer del Vidre, ja que estava en ruïna i calia molts diners per reparar-lo.

Josep Reig i Espanya (vers 1797 – post 1829)

Escudeller i hisendat, fill d'Antoni Reig i Fuster i de Marianna Reig i Espanya. Tenia l'obrador al carrer dels Escudellers Blancs. El 1797 s'esmenta a la Llibre de comunió pasqual del Pi, al carrer dels Tres Llits. El 07.04.1824 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Josep Pla, al carrer de Còdols .

Estava casat amb una tal Joana Bruson. El 02.04.1829 va nomenar procuradors a Francesc Sanpons, causídic, i a Joan Petit, notari reial i causídic de la Reial Audiència del Principat de Catalunya, veïns de Barcelona. No hem localitzat la data de defunció.

No deixa de ser significatiu que en alguns documents es parli d'ell com a mestre escudeller i en altres com a hisendat. Possiblement va abandonar els negocis relacionats amb la producció de ceràmica per dedicar-se a altres feines potser més lucratives.

ELS REIG DE L'OBRAJOR DEL CARRER ESCUDELLER (A LLOGUER?)

Francesc Reig i Mas

Escudeller, fill de Francesc Reig, escudeller, i de Margarida, i germà de Jeroni Reig, escudeller. El 05.09.1686, esposalles amb Tecla Pallarès, donzella. El 07.09.1686, capítols matrimonials amb Tecla Pallarès, filla de Francesc Pallarès, paraire i músic, de Solsona, i de Tecla Corderoure. El 22.07.1688 Gertrudis Duxer, vídua de l'escudeller Jeroni Duxer, per pagar a Josep Ferriol, fuster, 27 lliures 10 sous de pensions que prestava per l'obrador del carrer del Vidre, consignà aquesta quantitat a Francesc Reig, per raó del lloguer de dit obrador pel qual dit Reig li pagava la quantitat de 25 lliures anuals. El 29.03.1707, ja difunt, la seva filla Rosa es casà amb l'escudeller Jaume Mas. Malgrat això encara l'any 1715, segons el cadastre, tenia la seva habitació junt amb la família en una botiga situada al carrer dels Escudellers i al cantó del carrer d'en Gignàs, per la que pagava cada any de lloguer a la priora i convent de les monges de Jonqueres 50 lliures. Tenia, a títol de lloguer, un obrador d'escudeller que era de Manel Ràfols, escudeller, pel qual pagava 26 lliures.

Fig.350: Vista general de l'escala de la casa de la Convalecència (Barcelona), obra de Bernat Reig (1775-1776)

Fig.351: Escut de Pau Ferran a la Casa de Convalecència (Barcelona)

Fig.352: Paleta de colors de l'arrambador

12.2. EL CONJUNT DE LA CASA DE LA CONVALESCÈNCIA (BARCELONA), 1775-1776

Què caracteritzava l'estil de la pintura ceràmica dels Reig? Per a saber-ho haurem de partir d'una obra que es pugui atribuir amb seguretat a algun dels seus membres. Afortunadament se'n conserva una: l'escala nova de la Casa de Convalecència (Barcelona). En una anotació documental s'informa del pagament d'una important suma de diners feta a l'escudeller Bernat Reig. Ens expliquem.

A inici de l'any 1776 els administradors de la Casa de la Convalecència (Barcelona), adjunta a l'hospital de la Santa Creu, varen efectuar el pagament de 241 lliures i 16 sous, preu de 3.000 rajoles destinades a l'escala gran –a 75 lliures el miler– i les restants 16 lliures i 16 sous, per 1.000 peces blanques i verdes de cartabó.

Aquesta dada documental ja és coneguda de fa temps. La citen Gudiol [GUDIOL 1918: 452], Batllori i Llubia [BATLLORI LLUBIA 1949: 143] i Garcia i Domènech [GARCIA I DOMÈNECH, 1995: 88], entre d'altres. No es tracta, doncs, de cap novetat.

Segons descriu Garcia i Domènech:

“Aquest arrambador presenta la mateixa alçària que el que hem vist decorant les parets de l'escala de l'Administració -1,95 m-, i té una temàtica ornamental inspirada en aquella, però

Fig.353: Detall de la balustrada de l'escala. Casa de la Convalecència (Barcelona).

reflecteix l'època en què va sèsser realitzat: simula una barana que té, entre el sòcol i el passamà, una sèrie de balustres; coronant tot l'arrambador hi ha gerros alternats de diferents formes i mides; entremig dels balustres es repeteix el tema dels penjolls de fruites. En el replà hi ha l'escut de Pau Ferran, que trenca la línia marcada per la barana i ocupa tota l'alçària de l'arrambador. El treball és molt més senzill, de línies més simples i amb menys elements compositius, fins i tot amb una gamma menys àmplia de tonalitats que l'arrambador de l'escala de l'Administració” [GARCIA I DOMÈNECH 1995: 88 i ss.]

El dubte és, però, si podem assegurar que aquest arrambador de l'escala i el plafó amb l'escut de Pau Ferran siguin obra de Bernat Reig o bé del seu pare, Jeroni.

Bernat Reig i Foraster va ser admès com a mestre escudeller uns mesos després que se li paguessin les rajoles de la Casa de

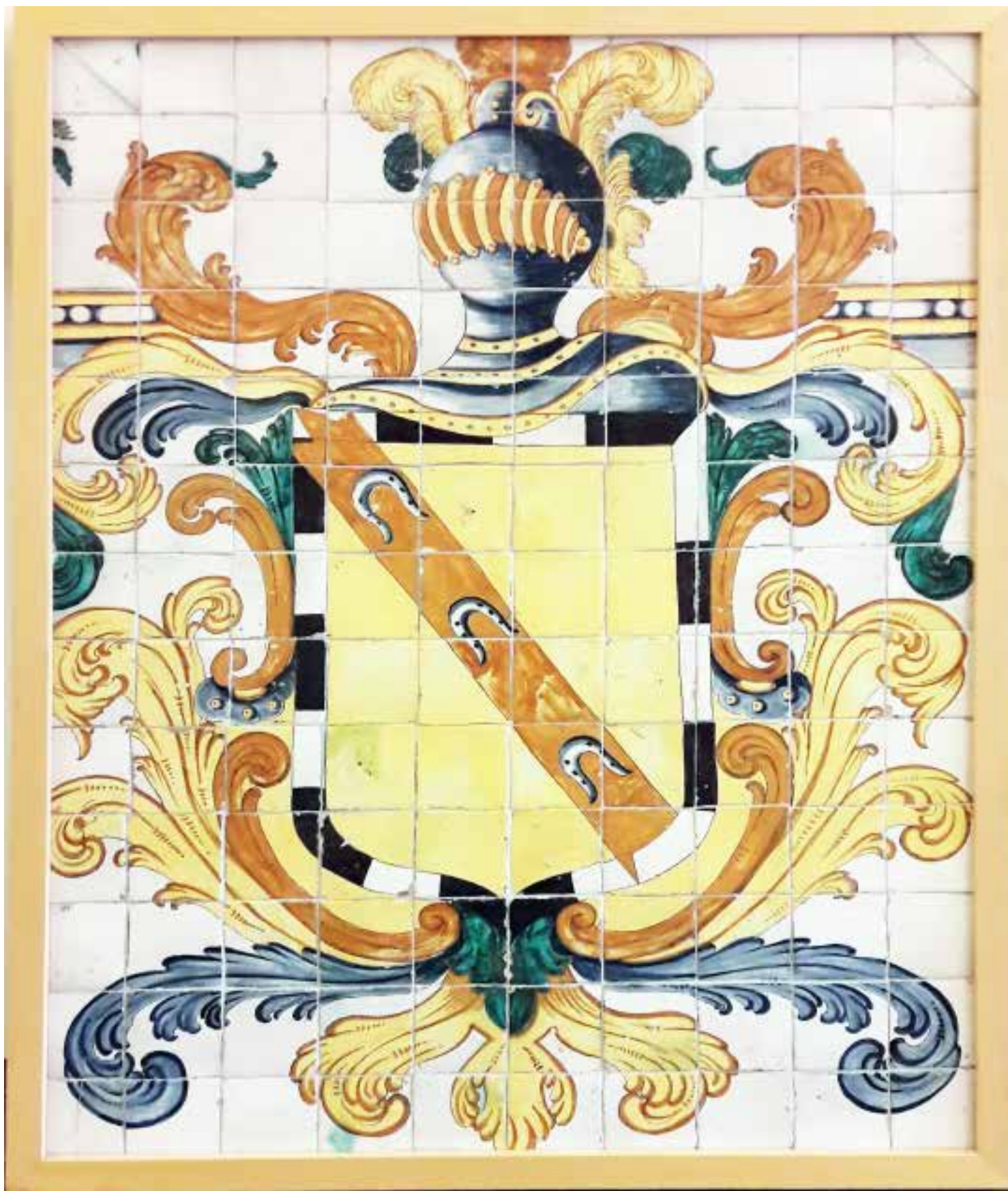

Fig. 354: Plafó amb l'escut del benefactor Pau Ferran, obra de Jeroni o Bernat Reig. Barcelona, 1775

Fig.355: Model de mostra molt divulgat. Es troba a la "Cuadra Bolívar" (Caracas) en un edifici reformat l'any 1786.

Fig.356: Detall d'un dels motius florals de la decoració de l'escala.

la Convalescència, havent mort el seu pare. L'obrador patern el posseïa encara la seva mare, vídua. Cap la possibilitat, doncs, que l'encàrrec hagués estat efectuat i materialitzat pel seu pare uns anys abans i, després de la seva mort, el fill cobrés l'import en tant que hereu i creditor dels administradors de la Casa de Convalescència. Arribats a aquest punt, la documentació notarial és de gran ajut. Per què?

Doncs per què explica que en el moment de redactar el seu testament Jeroni Reig i Vilarrasa no el va poder signar degut a la gravetat de la malaltia que patia. L'encàrrec de la Casa de Convalescència no té la magnitud d'altres obres – posem per cas, els plafons del vestíbul, obra del taller de Llorenç Passoles, per la qual cosa seria factible que l'encàrrec s'hagués fet no massa abans de la dada del cobrament. No podem descartar, doncs, que, impedit el pare a causa de la malaltia, se n'encarregués de pintar-les el seu fill Bernat.

Si efectivament això hagués estat d'aquesta manera, aleshores l'estil de la pintura ceràmica de l'arrambador i del plafó amb l'escut de Pere Ferran seria el de Bernat, i no pas el de Jeroni Reig, si bé creiem que, en línies generals, un i altre serien semblants, donat que els coneixements artesanals i la manera de fer es transmetien de pares a fills.

El rebut del cobrament per les obres a la Casa de Convalescència va arribar a Bernat Reig quan calculem que

Fig.357: Detalls de dos plafons de rajoles del Museu Diocesà de Mallorca on s'aprecien les mateixes flors i els mateixos rombes de fons verd que trobem a la balustrada de la Casa de Convalescència (Barcelona)

tindria entre 35 i 40 anys. Tenint en compte que d'alguns altres mestres escudellers en coneixem la seva precocitat com a pintors de rajoles –exemples de Miquel Lapuja i Mates i de Josep Gual i Ferrer, que ja pintaven amb tan sols 16 anys– no seria excepcional que també Bernat Reig ja pintés rajola mentre estava treballant i aprenent l'ofici a l'obrador patern del carrer dels Tres Llits.

El fet que l'encàrrec de la Casa de Convalescència s'hagi conservat permet analitzar amb detall les característiques de l'estil familiar dels Reig, al tercer quart del segle XVIII, independent de si aquestes rajoles foren ser pintades pel pare o pel fill, així com detectar altres obres que, per analogia, podrien haver estat fetes a l'obrador del carrer dels Tres Llits, bé quan encara n'era propietari el pare, bé quan ja ho era el fill:

- a) La paleta de colors que usaven.
- b) Els motius decoratius: escates de peix, motius en forma de petxina i determinats microelements de temàtica vegetal (flors, fruites, etc).
- c) Els models d'estergits utilitzats i la manera de representar la figura humana.

La policromia usada pels Reig, vers el 1776, destaca per la presència, d'una manera generosa, del color groc, concretament d'un groc llimona que serveix de color de fons. Amb l'ocraci ataronjat es perfilaven els contorns i es feien els ombrejats que donaven relleu.

El color blau servia per a ombrejar. Amb el blau marí es donava cos a les balustres, als peus de les floreres o es realçaven determinats detalls: petxines, centres de flors, etc.

De verds, n'hi ha de diverses tonalitats: verd maragda, un verd oliva que vira cap al gris i un verd blavós.

La composició de l'arrambador de l'escala està formada per unes balustres amb coll i peu llarg, en forma de tronc de con, amb una part central més ampla i arrodonida. Està coronat per floreres

Fig. 358: *Sant Francesc de Borja davant del cadàver de l'emperadriu Isabel de Portugal*
 Barcelona, vers 1762-1796
 Publicat a : González 2005: 62.

Fig. 359: *Plafó amb l'emblema de la Companyia de Jesús*
 Barcelona, vers 1762-1796.
 Publicat a : González 2005: 61.

separades per un gran motiu en forma de petxina.

Voldríem destacar la decoració en forma d'escates que es mostra al coll i peus de les balustres i a les rajoles situades a la part inferior, en contacte amb el paviment. Aquesta decoració, que no hem localitzat a cap obra anterior d'altres autors, és present en obres posteriors que hem atribuït al fill de Bernat, anomenat Antoni Reig, com es pot apreciar en un dels plafons del monestir franciscà de Maó que comentarem més endavant.

El motiu de la florera resulta d'una simplificació del tipus que apareix en diversos frontals d'altar que atribuïm als Reig: a Joan o a Jeroni Reig i Vilarrasa, oncle i pare, respectivament, de Bernat.

Un altre motiu característic de l'estil dels Reig consisteix en una flor de fons groc amb retocs ataronjats i un nucli central en verd o blau fosc. No sembla que pretenguessin imitar un tipus concret de flor. A més de a l'arrambador que comentem trobem aquest tipus de flor en dues corones dibuixades en dos plafons del Museu Diocesà de Mallorca procedents, segurament, d'un antic convent de jesuïtes.

El motiu de les garlandes de fruites va ser emprat tant per Bernat com, probablement també abans, pel seu pare Jeroni Reig. Es tracta d'un ram format per diversos tipus de fruites i fulles (pomes, peres, cireres, préssecs, etc), que pengen.

Sens dubte, gràcies a l'anàlisi detallat de la paleta de colors i dels motius decoratius de l'arrambador de la Casa de Convalescència, podem atribuir a un dels Reig l'autoria dels

plafons del Museu Diocesà de Mallorca i dels arrambadors de l'església parroquial de Bunyola.

ELS PLAFONS DEL MUSEU DIOCESÀ DE MALLORCA

El Museu Diocesà de Mallorca posseeix sis plafons de rajoles policromes de provinença barcelonina que foren estudiats per Elvira González [GONZÁLEZ 2005: 62-64]. N'hi ha tres amb sanefa incorporada i altres tres sense sanefa. Es tracta de dues floreres, dos plafons de temàtica religiosa i dos plafons, força més estrets, que sembla que estarien adossats a una pilastra o bé a l'angle d'una paret.

Pels colors i motius decoratius, creiem fora de tot dubte que aquests plafons han d'haver sortit dels obradors dels Reig.

Els plafons del museu mallorquí són molt més rics en ornamentació que no pas l'arrambador de l'escala de la Casa de Convalescència, ja que s'hi mostren algunes figures humanes, corones, elements arquitectònics i sanefes, a més de la decoració de temàtica floral. Aquests altres elements "extres" permeten relacionar els sis plafons mallorquins amb altres plafons conservats en col·leccions particulars i públiques que creiem que foren pintats per membres de la mateixa nissaga d'escudellers. Aquests sis plafons són els següents:

a) Plafó que mostra sant Francesc de Borja davant del cadàver d'Isabel de Portugal. Està compost per 88 rajoles distribuïdes en 8 columnes x 11 fileres. Cada rajola fa 13,5x13,5 cm.

Com explica Elvira González: “Segurament el motiu representa el moment en què, quan Francesc de Borja era encara el marquès de Llombai, li va ser encomanada la missió d’acompanyar el cadàver de l’emperadriu Isabel de Portugal, esposa de Carles V, de Toledo a Granada, lloc on s’havia d’enterrar (1539). Aquesta experiència li va confirmar la determinació de dedicar-se a la vida monàstica si la seva esposa moria abans que ell; aquest fet s’esdevingué el 1546, de manera que Francesc de Borja va ingressar a la Companyia de Jesús, de la qual fou considerat segon fundador” [GONZÁLEZ, 2005:62].

L’escena es desenvolupa dins d’un medalló ovalat emmarcat entre dues grans volutes laterals confrontades, que es toquen per la part superior, i per altres dues volutes molt semblants disposades horitzontalment, situades a la part inferior. Als quatre angles del plafó s’hi pot apreciar una mateixa composició vegetal pintada amb els mateixos colors que la decoració de l’escena del medalló.

Hi ha dos personatges que acaparen l’atenció de l’espectador: el cadàver de l’emperadriu dins del taüt i, sobretot, la figura de sant Francesc de Borja, amb els braços enlaire en senyal de sorpresa.

Un detall del vestit suggereix que l’escena deuria inspirar-se en un gravat: la petita creu de l’orde de Santiago –de la qual sant Francesc de Borja en va ser “comendador”– que duu brodada, un detall que impensable que hagués sortit de la imaginació o dels coneixements històrics d’un mestre escudeller barceloní.

La corona tancada, situada a la part superior, mostra uns florons de fons groc amb relleus ocracis i centre blau que recorda els l’arrambador de la Casa de Convalescència. Es tracta d’una corona molt ornamentada, segurament imperial, amb l’orbe i la creu a la part superior.

Situem el plafó dins de l’òrbita de la producció atribuïda a Jeroni o Bernat Reig pel tancament a base de rocalles i pels motius vegetals angulars que recorden molt als que podem observar en el frontal d’altar de Petra (Mallorca), datat del 1779. Aleshores Jeroni Reig i Vilarrasa ja era mort, però no pas el seu germà Joan Reig i Vilarrasa, que va deixar de fabricar l’any 1791. Per altra part, els espais deixats en blanc que s’aprecien fora del medalló central apropen el plafó a l’estètica característica de la segona meitat del segle XVIII.

b) Plafó amb l’emblema de la Companyia de Jesús. Format per 130 rajoles distribuïdes en 10 columnes x 13 fileres. Cada rajola fa 13,5x13,5 cm. Mostra les inicials “IHS” dins d’un medalló radiant de fons blau fosc, tot envoltat per una corona de llozer sostinguda per dos àngels tenants, situats un a cada costat. A la part superior s’hi aprecia una testa de querubí, una corona i, encara més amunt, un filacteri amb la frase: «*Nomen quod est super omne nomen*», extreta de la carta de Sant Pau als filipencs.

La corona és oberta, i no pas tancada, cosa que suggereix que es refereix al fet que sant Francesc de Borja va ser marquès de Llombai.

A la part inferior hi podem veure unes branques de llozer esfilagarsades que semblen sortir de la corona, i una garlanda de fruites que s’enrotlla a elles.

L’emblema de “IHS” suggereix que aquest plafó –com els altres– procedeix d’una església que pertanyia a la Companyia de Jesús.

La corona mostra els mateixos florons que la de sant Francesc

Fig.360: Plafó amb decoració floral, putti i ocells
Barcelona, 1762-1795.

Museu Diocesà de Mallorca, núm. ref.:

Publicat per González 2005: 64

de Borja o de l’arrambador de la Convalescència, mentre que les garlandes de fruita tenen el seu paral·lel amb les de l’escala de l’esmentada institució benèfica barcelonina.

c) Plafó amb els dos *putti* està ricament decorat amb una complicada composició simètrica estructurada en dues meitats iguals. Està format per 5 columnes i 13 fileres. S’hi representa un conjunt de volutes, flors i fruites que semblen sostingudes per dos *putti*, un a cada costat, i dos ocells confrontats situats a la part baixa de la composició.

L’estil i els colors són idèntics als de la resta de plafons.

Cal destacar d’aquest plafó la decoració a base de fruites que es mostra a la part superior. Semblen llimones acompanyades per tot un conjunt de fulles pintades en dos tons de verd. El resultat recorda molt al plafó del Museu del Disseny (Barcelona) que presenta la llegenda “Joseph Llimona”, i que comentarem més endavant.

d) Plafó amb volutes i motius grotescs de simetria axial. Està format per 2 columnes i 13 fileres. Mostra unes volutes de les quals pegen ramells de fruita. A la part superior s’hi

Fig.361: *Florera*
Barcelona, mitjan segle XVIII.
(Hi ha nou de reconstruïdes).
Museu Diocesà de Mallorca, núm. ref.:
Publicat per González 2005: 64

Fig.362: *Florera*
Barcelona, mitjan segle XVIII.
(Hi ha vint de reconstruïdes).
Museu Diocesà de Mallorca, núm. ref.:
Publicat per González 2005: 64

aprecia el cap d'un angelet.

Com molt bé diu González, aquest plafó degué ajustar-se a l'estructura arquitectònica on estava ubicat, ja que l'alçada és la mateixa que la resta de plafons (13 fileres) però només compta amb dues columnes de rajoles, fet inusual.

e-f) Dues floreres. Composicions formades per 6 columnes i 13 fileres. Cada plafó mostra una florera semblant, si bé una disposa de dues nanses i l'altra no en té capàg. Estan col·locades damunt d'una taula rodona coberta amb unes estovalles de tons blavosos que pengen però que estan arreplegades per la part del davant de manera que deixen entreveure el peu.

El peu està format dos animals marins de cua recargolada. Entre ambdós, una petxina. Els dos plafons duen la sanefa incorporada.

12.3. ELS ARRIMADORS DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE BUNYOLA (MALLORCA)

Un dels conjunts supervivents de rajola catalana *in situ* més interessants correspon al que es pot veure a la parròquia de Bunyola. Es tracta de dos arrambadors situats a cada costat del presbiteri de l'església. El del costat de l'epístola, amb el Sagrat Cor de Maria, ha estat amplament divulgat gràcies al

llibre de Nicolau Bauzá. Aquest autor va donar a conèixer un important document segons el qual l'any 1764 foren portades de Barcelona 102 dotzenes de "rajoles pintades y fines" que, posades en terra mallorquina, costaren 26 lliures [BAUZÀ, 1990].

Es tracta, doncs, de 1224 rajoles, però actualment n'hi ha de visibles, entre els dos arrambadors junts, 884:

- Dos arrambadors grans: 702
- Dos sants: 130
- Dos arrambadors petits: 52

Falten: 340 rajoles que potser formaven part d'altres conjunts distribuïts per la resta de l'edifici. Un d'aquestes conjunts podria ser una gran florera formada per 48 rajoles que, per l'estil, sembla sortida del mateix obrador. Altres plafons de sants i rajoles de mostra també dispersos per l'església parroquial de Bunyola han de ser obra dels Reig, però no necessàriament de l'encàrrec de 1764: un plafó on es mostra sant Jordi matant al drac està datat de 1772.

Al costat de l'Evangeli hi ha un altre arrambador igual, però que mostra el Sagrat Cor de Jesús.

Si s'observen amb atenció els dos cors veurem que són idèntics als del plafó de sant Llorenç de Vilardell, que comentem més endavant.

Fig.363: El Sagrat Cor de Maria

Format per 351 rajoles distribuïdes en 27 columnes x 13 fileres.

Atribuït a l'obra de Jeroni o Joan Reig i Vilarrasa.

Barcelona, vers 1764.

Pany de paret del presbiteri. Parròquia de Bunyola (Mallorca)

Publicat a: NICOLAU I BAUZÀ, J. (1990). El rector D. Simó Masroig i l'església de Bunyola. Palma de Mallorca: Ajuntament de Bunyola, pàg. 38 i 39.

Fig.364: El Sagrat Cor de Jesús

Barcelona, 1764.

Atribuït a Jeroni Reig i Vilarrasa.

Pany de paret del presbiteri. Parròquia de Bunyola (Mallorca).

Fig.365: Per comparar, arrambador lateral de Bunyola que mostra una decoració molt semblant a la d'un dels plafons del Museu Diocesà de Mallorca.

És interessant l'exercici comparatiu entre els arrambadors de Bunyola i el plafó de Vilardell perquè, a part d'aquesta coincidència, la resta són totalment diferents. Potser que sense aquest detall mai no haguérem pensat que podrien haver estat fets al mateix obrador barceloní.

Els arrambadors mallorquins mostren altres detalls que permeten relacionar-los amb els plafons del Museu Diocesà de Mallorca i amb l'arrambador de la Casa de Convalescència (Barcelona): els colors emprats, els elements vegetals, els acants, les volutes, etc. L'ampliació del detall de les fulles permet comparar-les amb les que es mostren en un dels plafons del Museu Diocesà de Mallorca i amb les fulles dels llimoners del plafó de Josep Llimona (Museu del Disseny, Barcelona).

La cronologia del conjunt (1764) coincideix perfectament amb els anys en què van estar actius els obradors de Jeroni i Joan Reig i Vilarrasa, si bé no podem descartar que a l'obra

de Jeroni hi estigués treballant el seu fill Bernat, nascut uns 20-25 anys abans, de manera que l'execució del conjunt podria haver estat obra d'un dels tres Reig.

Gamundí i Vilaret opinen que la data del conjunt de Bunyola se situaria al voltant de 1773, coincidint amb l'any que apareix anotat a l'última clau de la volta de l'església, però una posterior obra de Nicolau Bauzà dona a conèixer l'esmentat document de 1764, amb la qual cosa la datació correcta seria aquesta i no pas la proposada per ambdues investigadores, que no coneixien l'existència de l'esmentat document [GAMUNDÍ, VILARET 1986: 112).

Si observem amb atenció la testa de querubí que apareix a la part superior central de cada arrambador veurem que és idèntica a les que apareixen al coronament de l'arrambador del santuari de la Mare de Déu de la Font de Traiguera o en un dels

Fig.366: Sant Domingo de Guzman i Sant Agustí, bisbe d'Hipona
Parròquia de Bunyola (Mallorca)
Barcelona, vers 1764
Atribuit a Jeroni o Joan Reig i Vilarrasa.

Fig.368: Detall de la part superior de l'arrambador de Bunyola que mostra el cap d'un angelet.

Fig.367: Part superior de l'arrambador de Reial santuari de la Mare de Déu de la Font de la Salut (Traiguera, Castelló)
Barcelona, segon terç del segle XVIII.
El coronament s'acompanya amb rajoles del "clavell".

Fig.369: Detall de la part superior de l'arrambador de Bunyola que mostra el cap d'un angelet.

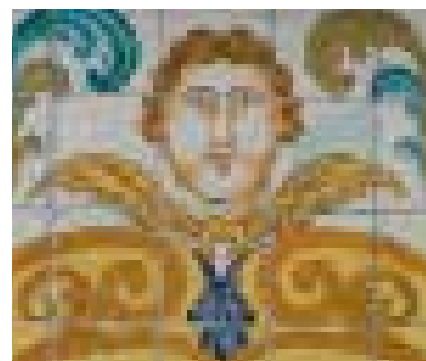

Fig.370: Detall del cap d'un dels plafons del Museu Diocesà de Mallorca, per comparar amb el cap de l'arrambador de Traiguera.

Fig.371: *Florera*. 190 x 81 cm
Plafó format per 48 rajoles (8x6), de 13x13 cm c/u.
Església parroquial de Sencelles (Mallorca).
Bibliografia: GAMUNDI; VILARET 1986: 114-115.

Fig.372: *Florera del frontal de l'altar de la capella del beat Ramon Llull*
Barcelona, mitjan segle XVIII.
Convent de Sant Bernardí (Petra, Mallorca)

plafons del Museu Diocesà de Mallorca.

Per altra part, en un angle de paret, entre l'arrambador del Sagrat Cori i el plafó on hi ha la figura de sant Agustí, s'hi pot observar un plafó format per dues columnes i 13 fileres de rajoles de les mateixes dimensions i motius decoratius que un dels plafons del Museu Diocesà de Mallorca, el més estret de tots. Està decorat amb la mateixa testa de querubí i les garlandes de fruites. El dos plafons que mostren les figures dels dos sants, ço és, sant Domingo de Guzman i sant Agustí, bisbe d'Hipona, es poden comparar amb altres plafons del segle XVIII que hem atribuït als Reig. Als altres quatre plafons de sants que hi ha a diverses capelles de l'església de Sencelles (Mallorca) hi detectem tres mans diferents: la el plafó de sant Miquel arcàngel encadenant al dimoni i el de sant Jordi matant al drac; mateixos colors i mateixa forma de representar els núvols. La Mare de Déu la Mercè sembla una obra de finals del XVIII o inicis del XIX que podríem atribuir al taller d'Antoni Reig, fill de Bernat, mentre que la figura de sant Ramon de Penyafort mostra uns elements florals coneguts en altres obres dels Reig de ple segle XVIII. La manera de representar el cel és diferent. També ho són els elements vegetals que acompanyen el sant.

Hem deixat pel final el comentari d'una gran florera formada per 48 rajoles que hi ha a Sencelles. Mostra el repertori complet de motius vegetals que atribuïm als Reig, inclòs el motiu del clavell, que també hem vist en l'arrambador de Traiguera o al plafó de sant Agustí de la parròquia de Bunyola.

Les flors que apareixen en les plantes de cada costat de la

florera semblen gira-sols. Hi ha una versió de la mateixa flor però només en tons blaus als arrambadors procedents del convent del Carme (Vic), ara al Museu Episcopal de Vic, que daten de mitjan segle XVIII. També hi observem les fulles pintades en dos tons de verd. La mateixa forma de la florera és del tipus de les dels plafons del Museu Diocesà de Mallorca o de l'escala de la Casa de Convalescència (Barcelona).

La florera que hi ha a l'església parroquial de Sencelles respon al mateix model que mostren dos dels plafons del Museu Diocesà de Mallorca que ja hem descrit abans. És molt semblant a la que hi ha al coronament de l'arrambador de l'escala de la Casa de Convalescència, a Barcelona (1776). Representa que està vista en perspectiva per un espectador situat en un pla inferior, pujant l'escala. Per això, pràcticament no es veu el coll de la florera i, en canvi, permet apreciar bé la decoració gallonada de la part superior del peu, en el lloc d'unió amb el cos esfèric. Aquesta part inferior gallonada és una característica decorativa que es repeteix en altres floreres que hem atribuït a un mateix taller. És menys ornamentada que les floreres pintades durant la transició del segle XVII al XVIII en les quals és més evident la relació amb els models metàl·lics en els quals es van inspirar.

Hi ha un detall interessant en la decoració de la florera esmentada: la garlanda que decora la part esfèrica, una solució inèdita en les floreres de cronologia anterior. És una decoració semblant a la que mostren unes altres floreres pintades en un frontal d'altar del convent de sant Bernardí (Petra) dedicat a Ramon Llull, que apareix entre les dues esmentades floreres

Fig. 373: La Immaculada, sant Antoni de Pàdua i sant Francesc d'Assís.
Barcelona, 1756.

Atribuït als Reig i Vilarrasa

Col. particular

Bibliografia: TELESE; LLORENS; VOIGT 2012: 229-230.

[GAMUNDÍ, VILARET 1986: fig. 20). És cert que aquestes dues floreres mallorquines són més abarrocades que la de la Casa de la Convalescència. La raó és que hi ha una certa diferència d'anys entre elles: el frontal de Petra presenta els mateixos motius florals que els que figuren en un plafó d'una casa particular, datat de 1756 [TELESE, LLORENS, VOIGT 2012: 229-230].

Per la seva part, el plafó del Museu Diocesà de Mallorca mostra dos models de floreres semblants a les de Petra, potser menys ornamentats. Una duu nanses i l'altra, no. També hi ha alguna diferències en la manera de resoldre la part del coll. Del seu interior surten flors en les quals predominen els colors ataronjat i ocraci-vermellós, però ni es tracta de *campanucelae* blaves ni de margarides o tulipes. Una de les floreres mostra clavellines mentre que l'altra, no. Una mostra uns ocells i l'altra, no. Les dues floreres representen que estan posades damunt d'una taula coberta amb un llenç blau que penja dels extrems però que, una mica entreobert, deixat veure el peu: dos peixos contraposats amb les cues enlairades i enrotllades i, entre ells, la closca d'una petxina. Aquest model de peix apareix en altres composicions de rajoles que atribuïm a aquest mateix taller barceloní. Els dos plafons duen la sanefa incorporada (model Miquel V-26). Han estat publicats per Elvira González [GONZÁLEZ 2005: 63-64]. Per l'estil i per la presència de les esmentades clavellines els podem relacionar amb la làpida sepulcral d'un tal Prats, religiós de la Mercè, a l'església parroquial de Nostra Senyora de la Mercè (Palma de Mallorca), datat de 1738. [TELESE, LLORENS, VOIGT, 2012: 212-214].

EL PLAFÓ AMB LA IMMACULADA ENTRE SANT FRANCESC D'ASSÍS I SANT ANTONI DE PÀDUA

Plafó amb sanefa incorporada formada per volutes contraposades ocràcies separades per palmetes blavoses.

Aquest model de sanefa incorporada no va ser privatiu d'un taller en exclusiva, sinó que l'hem documentat en obres atribuïdes a diversos tallers, des de mitjan del segle XVII (plafó de la Batalla de Lleida) fins al 1770. La majoria dels plafons corresponen a produccions atribuïdes als Reig. Un dels exemplars datats més antics, el de la fig. 374, mostra la Immaculada entre sant Antoni i sant Francesc.

El plafó, publicat per Telese, Llorens i Voigt, està datat del 1756. És molt interessant, perquè permet veure els estergits usats per a perfilar les imatges de tres de les representacions religioses més freqüents. La datació és d'un gran ajut de cara a altres plafons pintats amb els mateixos estergits.

A més, la data de 1756 també és molt interessant, perquè els Gual ja eren morts, i els Lapuja (Eloi Lapuja) ja havien deixat d'elaborar pisa. Els Reigs eren, aleshores, la nissaga escudellera més destacada de Barcelona, que dominarà la producció de rajola de València fins gairebé la meitat del segle XIX.

Com es pot comprovar, l'estil dels Reig és més auster que els dels Lapuja o Gual.

Fig.374: Frontal de l'altar de la capella del beat Ramon Llull
100 x 232 cm.

Barcelona, mitjan s. XVIII.

Convent de sant Bernardí (Petra, Mallorca).

Bibliografia:

EL FRONTAL DEL BEAT RAMON LLULL (SANT BERNARDÍ DE PETRA)

Segons la informació que hi ha publicada sobre aquest temple: "Va ser fundat en 1607 a sollicitud de Pere Santandreu, guardià del convent de sant Francesc de Palma, nascut a Petra.

En 1609 ja s'havia construït un petit temple, l'espai del qual correspon a l'actual capella del Betlem. A causa del bon acolliment per part del poble, en 1657 es va començar a edificar un nou temple major baix la direcció del mestre Rafel Poquet finalitzant en 1677.

"Aquí, Fra Juníper Serra va començar els seus estudis, de fet els noms que posà a les missions que va fundar estan relacionats amb la majoria de les advocacions de les capelles que l'església alberga com la ciutat de Los Ángeles o la de San Francisco.

"L'interior presenta una nau, amb coberta de volta de canó i sis capelles a cada costat, obertes amb un arc de mig punt. El presbiteri, de murs convergents, acull el retaule major; de 1721, presidit per una talla de la Immaculada, amb sant Joan de Capistrano i sant Jaume de la Marca als laterals i sant Bernadí, titular del temple, a l'àtic.

"Les capelles de la dreta o de l'Epístola són: la de les Ànimes o del Sant Crist, la de santa Clara, el portal lateral, la de sant Antoni de Pàdua, la de la Mare de Déu dels Àngels i la de sant Bonaventura. Al costat de l'esquerra o de l'Evangeli hi ha la capella del Betlem, la del Beat Ramon Llull, la de l'antic orgue, la de sant Francesc (amb retaule obrat per Gaspar Oms Batle al 1723), la de sant Didac o de Sant Salvador d'Horta, i la de santa Rosa de Viterbo, amb una imatge de sant Miquel a l'àtic. Tots els retaules són barrocs^{33,37}.

El plafó està format per 17,5 columnes i 7,5 fileres. Mostra la figura de Ramon Llull entre dues floreres.

Fig.375: Convent de sant Bernardí (Petra, Mallorca).

Font: [https://ca.wikipedia.org/wiki/Petra_\(Mallorca\)#/media/Fitxer:Petra_6887.jpg](https://ca.wikipedia.org/wiki/Petra_(Mallorca)#/media/Fitxer:Petra_6887.jpg)

El model de florera, ampliat, es pot veure a la pàgina anterior. El podem comparar amb altres floreres de Bernat Reig. Ara bé, podem atribuir aquest frontal a Bernat Reig? Creiem que no. Com es pot comprovar, entre les floreres i la figura del beat hi ha unes petites plantes amb unes floretes de color groc en forma de ploma, un tipus de flor com les del plafó de la mateixa pàgina, a la part inferior, datat de 1756.

Aquest altre plafó no sembla pas un frontal d'altar, sinó un plafó de devoció, amb dos dels sants més populars: sant Francesc d'Assís i sant Antoni de Pàdua i, entre ells, la Immaculada. Du sanefa incorporada.

Els estergits usats per perfilar ambdós sants i a la Immaculada són idèntics als d'altres quadros de sants, quadros formats per 12 rajoles. El de sant Antoni amb el Nen, també amb sanefa incorporada, mostra un tipus de flor molt semblant a les dels dos plafons anteriors. En canvi, les figures de sant Antoni són diferents.

SANT FRANCESC AMB EL NEN JESÚS

Està compostat 20 rajoles distribuïdes en quatre columnes i 5 fileres. Una de les rajoles s'ha tallat per la meitat amb la finalitat

33. <https://www.ajpetra.net/ca/convent-de-san-bernardi;> <https://www.plademallorca.net/cat/municipis/petra-que-veure> [Consulta:

Fig.376: *Sant Antoni de Pàdua amb el Nen.*
Barcelona, mitjan del segle XVIII.
Atribuït a Joan (?) Reig i Vilarrasa.
Col. particular.

d'evitar que el rostre del sant quedés partir en dues parts.

El tipus d'estergit és idèntic al del frontal datat de 1756. A més, mostra unes flors com les del mateix plafó i com les del frontal del beat Lull, cosa que, al nostre entendre, demostra una autoria comú.

ELS PLAFONS DE LA PARRÒQUIA DE SANTA MARGALIDA (MALLORCA)

Les primeres notícies d'un temple dedicat a Margalida d'Antioquia, a la vila de Santa Margalida (Mallorca), són de vers l'any 1232, si bé l'edifici actual és del segle XIV amb afegits posteriors.

Els dos plafons de rajoles policromes són coneguts gràcies a dues publicacions: *Rajoles policromes a Mallorca*, de

Fig.377: *Detall de les flors del frontal de Petra*

Fig.378: L'Adoració dels pastors

Barcelona, darrer quart del segle XVIII (abans de 1789).

Atribuït a Bernat Reig i Foraster (Barcelona).

Rectoria de l'església parroquial de Santa Margalida (Mallorca).

Joan Cabot i Bartomeu Mulet (1990) i *El conjunt retaulístic de l'església parroquial de Santa Margalida*, de Sebastiana Moranta (1999).

Cabot i Mulet publicaren dues fotografies –una en blanc i negre i l'altra en color– dels dos plafons, amb les indicacions de la ubicació antiga i l'actual, així com les mides [CABOT, MULET, 1990: 138-139]. Es tracta de dos plafons de 14 columnes i 8 fileres. En total, doncs, 112 rajoles a cada plafó. Cada rajola fa uns 13x13 cm.

Per la seva part, Sebastiana Moranta publica les fotos dels dos plafons en color si bé no amb la mateixa qualitat que a l'obra de Cabot i Mulet– i els mateixos plafons en blanc i negre de quan estaven a la capella de Nostra Senyora de l'esperança, baix del cor [MORANTA 1999: 24-25]. Actualment són dins de la sagristia.

L'interès de les fotos en blanc i negre (fotos de B. Ribot, fetes entre els anys 1927 i 1930) és que permeten apreciar la distribució –creiem que l'original– de les rajoles d'oficis al voltant de cada plafó. Actualment aquestes rajoles d'oficis estan totes juntes al rentamans de la mateixa església parroquial. Els músics i caçadors anaven a la part superior de cada plafó i els vaixells, a la part inferior. No s'aprecien les rajoles que hi havia als laterals de cada plafó però deduïm que serien, bàsicament, les rajoles que mostren aus i figures de la processó del Corpus, i les que mostren peixos. Les rajoles de mostra amb el motiu de la rosa dels vents, abundant a l'esmentat rentamans, no sabem d'on varen ser arrencades, però sens dubte de la mateixa església. Els dos plafons són del tipus de sanefa incorporada i responen a l'estètica que hem relacionat amb l'obra dels Reig.

A la pàgina següent mostrem alguns detalls ampliats

d'ambdós plafons. S'hi aprecien els colors característics de l'obra, la manera de dibuixar els rostres, els arbres de fulles menudes, alguns motius vegetals, la característica flor amb una ploma groga, el detall de vol dels ocells, el detall del xai –que trobem idèntics en els plafons de sant Joan baptista–, detalls dels vestits i de la copa que ofereix un dels reis i que sembla un model en petita escala de les floreres tan característiques d'aquest pintor de rajoles. Altres detalls interessants són la figura del soldat romà que apareix al darrere del rei Gaspar, idèntic als que trobem en altres plafons i plats atribuïts al mateix obrador, la manera de dibuixar els núvols i l'estrella d'Orient, idèntica al motiu de la rosa dels vents.

Segons Moranta, els dos plafons ja estarien col·locats a la capella l'any 1789, perquè Berard, en el seu viatge per les viles de Mallorca, esmenta un "Betlem" a la capella de l'Esperança, que Moranta relaciona amb el plafó de la Nativitat [BERARD 1789: 117].

Malgrat haver-se consultat documentació escrita, no s'ha localitzat l'encàrrec al taller barceloní que els va elaborar. Es conserva, això sí, el text d'una visita pastoral de l'any 1686 on ja s'esmenta, per primera vegada, la capella de "Nostra Senyora de la Speransa".

El 1789, Jerónimo de Berard³⁴ va fer un viatge per les viles de Mallorca i va visitar la parròquia de Santa Margalida. Quan fa la numeració de les capelles que va poder veure diu que hi havia un "Betlem" que estava a la capella de la Verge de l'Esperança. Segons explica Sebastiana Moranta, la capella ja existia abans i després que la visités Berard, de manera que,

34. PÉREZ, L. (1983). *Viaje a las villas de Mallorca, 1789. Transcripción del manuscrito de la Biblioteca Municipal de esta ciudad*. Palma de

Fig.379: L'Adoració dels Reis
 Barcelona, darrer del segle XVIII (abans de 1789).
 Atribuït a Bernat Reig i Foraster (Barcelona).
 Rectoria de l'església parroquial de Santa Margalida (Mallorca).

conclou l'esmentada investigadora, possiblement Berard li deuria posar aquest nom –Betlem– a la capella de l'Esperança degut a les rajoles col·locades a les parets laterals on s'hi representa una Nativitat.

Els plafons, doncs, ja estarien situats al lloc on els va veure Berard l'any 1789; per tant, han de ser anteriors a aquesta data.

Segons Moranta i segons Joan Verger³⁵, el retaule de l'altar de la "Beatíssima Virgen en expectación del parto" dataria de mitjans del segle XVIII.

Els dos plafons de rajoles caldria datar-los, doncs, d'abans del 1789, any en què els deuria veure Berard.

EL PLAFÓ DE SANT VICENÇ (CAL CATXUCÀ)

L'exemple de la cuina de cal Catxucà pot servir per entendre altres casos similars: l'aprofitament d'un plafó de devoció en un espai domèstic pel qual no fou pensat, en origen.

Amb això no voldríem dir que sempre que localitzí, en una antiga foto, un plafó dins de la cuina o el menjador d'una masia, aquest plafó hagi estat reaprofitat, però en el cas que ens ocupa, sembla que sí. El plafó, de sanefa incorporada, mostra la imatge de sant Vicenç, un sant rarament present en la producció de rajola barcelonina. A la foto, es pot veure que al plafó ja li

Fig.380: L'Adoració dels Reis
 Barcelona, tercer quart del segle XVIII.
 Antiga fotografia del retaule de la capella de Nostra Senyora de l'Esperança on s'aprecien els dos plafons de rajoles policromes situats un al davant de l'altre, a les parets laterals de la capella.
 Foto publicada per Moranta [Moranta, 1999: 49].

Mallorca: Editorial Luis Ripoll.

35. VERGER, J. (1776). *Breve historia de la villa de Santa Margarita*. Fou rector de l'església de Santa Margalida durant 36 anys. Va morir l'any 1778 als 67 anys. La dada la publica Moranta [MORANTA, 1999: 11]. Es tracta, doncs, d'un personatge contemporani dels fets que explica, però no indica ni a on ni a qui es van encarregar els dos plafons de rajoles.

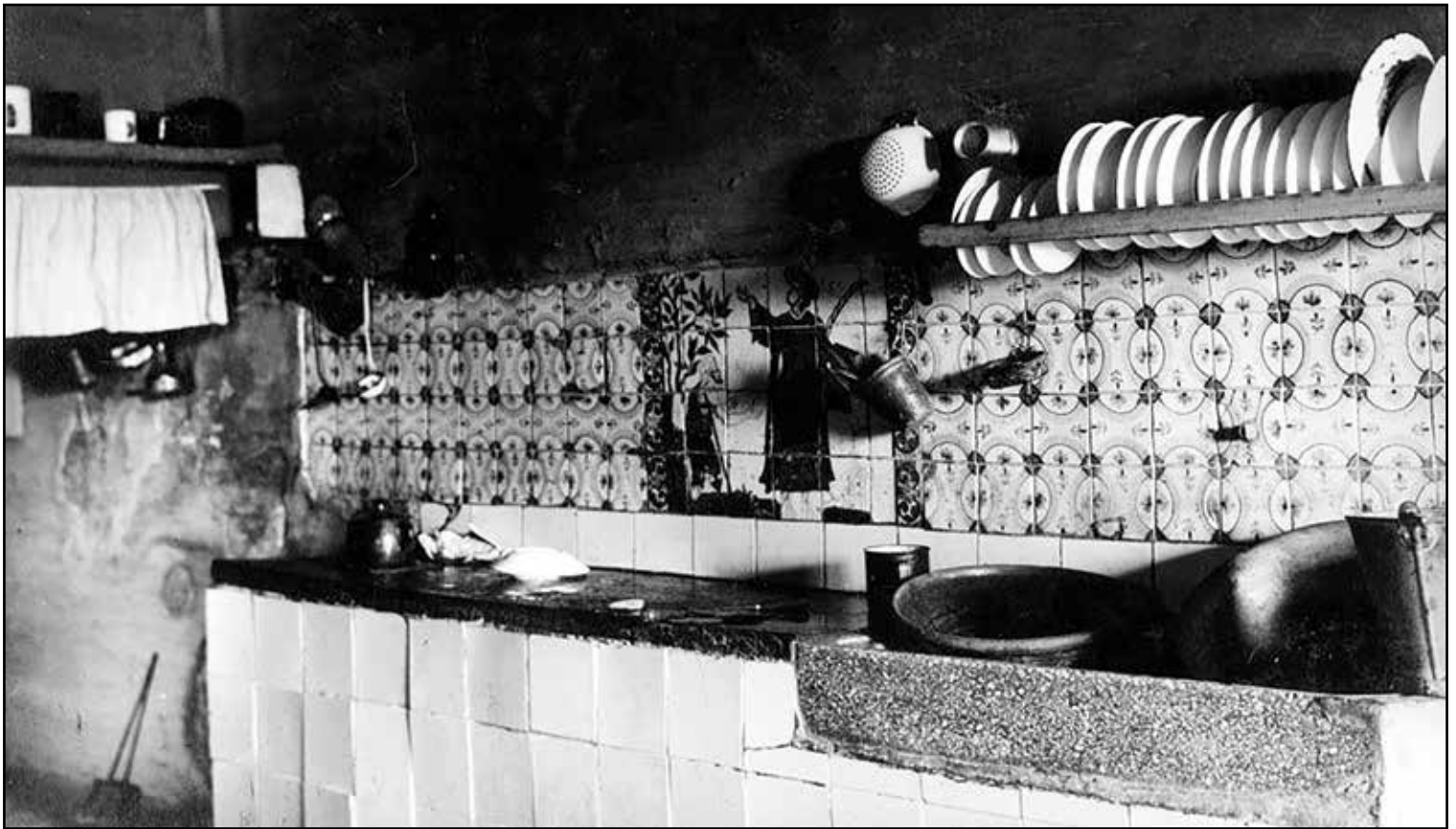

Fig.381: Antiga foto de la cuina de cal Catxucà (El Prat de Llobregat), amb el plafó i un conjunt de rajola de mostra del primer terç del segle XIX. Foto: XXX Dolcet

mancaven algunes rajoles, i n'hi havia dues que estaven mal posades, en concret, la segona rajola de la última fila començant per l'esquerra. Estava col·locada al costat lateral esquerra, per tapar el forat deixat per la rajola que completava la part central de l'arbre, i la del costat dret, on hi hauria representat la resta dels edificis, i que correspon a la única rajola que hi ha a la filera superior. Les quatre rajoles de la sanefa que hi ha de més a la part inferior –són cintetes o mitges rajoles– hi foren afegides quan el plafó, una vegada arrencat, va anar a parar al mercat d'antiguitats. Ja es veu, pel color de fons, que aquestes cintetes són més fosques que les originals.

Per tant, al plafó original, del segle XVIII, ja li faltaven bona part de les rajoles de la part superior i inferior quan fou posat a la paret de la cuina de cal Catxucà. Les rajoles de mostra de la paret són del primer terç del segle XIX; per tant, no seria estrany que el plafó de sant Vicenç fos arrencat d'un edifici religiós abandonat després del Decret de Desamortització, de 1835.

EL PLAFÓ DE SANT LLORENÇ

El plafó de sant Llorenç, amb la graella on segons la tradició fou torturat, és doblement interessant. D'una banda, mostra una sanefa incorporada amb el model que estem comentant i, de l'altra, perquè duu la data escrita dins d'una cartella: 1725.

Aquesta data ens alerta que difícilment el plafó es pugui atribuir a alguns dels membres de la nissaga dels Reig. Les obres que els hi atribuïm són posteriors. En canvi entraria de ple dins del període d'activitats dels Gual. De fet, mostra algunes de les

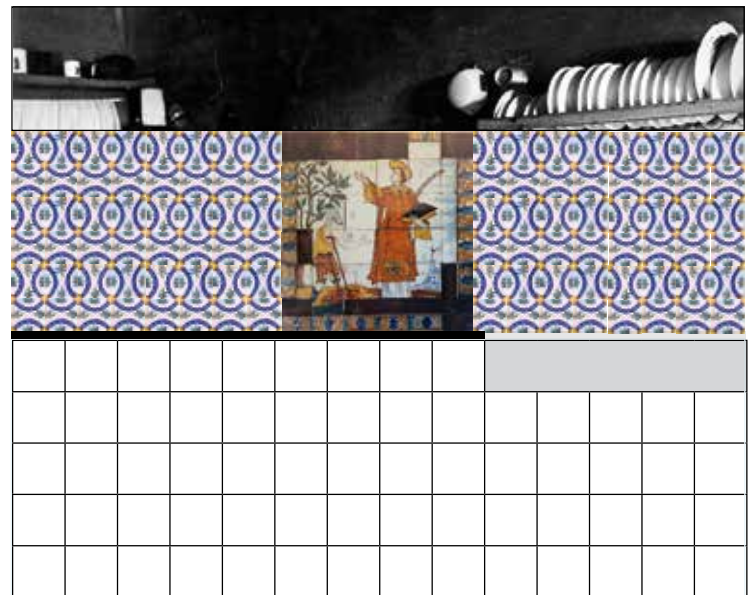

Fig.382: Reconstrucció de la decoració de la cuina de Cal Catxucà (El Prat de Llobregat).

Fig.383: Sant Vicenç
Cuina de Cal Catxucà (El Prat de Llobregat).
Col. particular

Fig.384: *Sant Llorenç*
Barcelona, 1725.
Casa-Museu L'Enrajolada (Martorell).

Fig.385: *Sant Antoni de Pàdua, amb el Nen*
Barcelona, final s. XVII-inici s. XVIII.
Museu Diocesà de Tarragona.

característiques estilístiques d'aquests escudellers barcelonins: el color verdós de la superfície del sòl, el tipus de flor –que no hem localitzat a cap dels plafons atribuïts als Reig– i la manera de dibuixar a sant Llorenç –les mans i el rostre– i, fins i tot, el moviment de la figura recorden molt la representació de sant Longí, obra de Josep Gual, datada de 1716.

L'any 1725 encara era viu Jeroni Gual, pare de Josep, de manera que aquest plafó podria haver sortit perfectament del seu obrador. El que no sabem és si va ser pintat pel pare, Jeroni, o pel fill, Josep.

EL PLAFÓ DE SANT ANTONI DE PÀDUA

El plafó que mostra sant Antoni de Pàdua amb el Nen, del Museu Diocesà de Tarragona, participa d'algunes característiques que atribuïm també al taller dels Gual: els colors freds del sòl (blaus, verds), la manera de representar les edificacions que representen, potser, la basílica del sant a Pàdua, i les fulles que es poden apreciar al terra just davant del sant, que són idèntiques a les que apareixen a les plates de la sèrie anomenada de "la botifarra", que es daten del final del segle XVII i inici del XVIII.

Fig.386: *La Mare de Déu del Carme*
 Barcelona, 1764.
 Atribuït a Jeroni Reig i Vilarrasa.
 Mas El Soler de Mansoli (Sant Hilari Sacalm).
 Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012: 231.

Fig.387: *La Mare de Déu del Roser*
 Barcelona, vers 1740 – 1775.
 Atribuït a Jeroni Reig i Vilarrasa.
 Museu Episcopal de Vic.

Fig.388: *La Mare de Déu del Pilar i sant Jaume, a Saragossa*
 Barcelona, mitjan s. XVIII.
 Atribuït a Jeroni o a Joan Reig i Vilarrasa.
 Museu de Mataró (Dipòsit del Centre Excursionista de Catalunya).

12.3. ALTRES PLAFONS DE SANEFA INCORPORADA A BASE DE VOLUTES CONTRAPOSADES

Aquests tres plafons de sanefa incorporada (fig. 386-388) mostren tres representacions de la Mare de Déu fetes amb el mateix model d'estergit, si bé de mides diferents.

El primer plafó mostra la Mare de Déu del Carme amb les ànimes del purgatori. És molt interessant perquè hi consta el nom del comendatari de l'obra, cosa molt poc freqüent en la producció de rajola pintada barcelonina: Anton Soler. A més, també hi ha la data: 1764. El plafó entre de ple dins de l'estètica del taller o tallers de la família Reig.

Exactament el mateix es pot dir de la Mare de Déu del Roser del Museu Episcopal de Vic (fig. 387). Es canvia l'escapulari del Carme pel rosari, i ja està. Únicament cal dibuixar el rosari que envolta les figures principals i suprimir les ànimes del purgatori.

El tercer plafó és molt interessant. En aquest cas es mostra la Mare de Déu del Pilar (fig. 388) mentre es va aparèixer a sant Jaume, al damunt d'una columna o pilar. Al fons es veu una representació esquemàtica de la ciutat de Saragossa i, en primer terme, el pont romà que travessa el riu Ebre.

L'estergit emprat per dibuixar la Mare de Déu del Pilar és idèntic als dos anteriors, si bé a escala més reduïda. És fàcil de fer-ho si s'utilitza el sistema de la quadrícula proporcional.

La representació del Pilar és molt rara dins de la producció barcelonesa. Només en coneixem un altre exemplar, del segle XIX, però cap altre d'aquesta època.

Fig.389: **Sant Ramon Nonat**
 Barcelona, mitjan del segle XVIII.
 Atribuït a Jeroni/Joan Reig i Vilarrasa.
 Cal Conde (Cabrera de Mar).
 Bibliografia: Clariana

La fig. 389 mostra un plafó de sanefa incorporada amb la representació de sant Ramon Nonat.

"La tradició l'anomena Nonat (que no ha nascut) perquè va ser extret del cos de la seva mare, que havia mort el dia anterior, fent servir una arma de tall (el que pot recordar una cesària); això va ocórrer a Portell l'any 1204. Estava emparentat amb la família noble dels Cardona, i fou el senyor de Cardona qui, amb la seva espasa o daga féu néixer el nadó.

En la seva joventut va ser pastor, i portava el seu ramat fins a una ermita on es venerava la Mare de Déu mogut per la seva devoció per aquesta. Més tard sent parlar de Pere Nolasc que buscava gent per formar l'Orde dels Cavallers de la Mercè per a rescatar cristians captius dels musulmans i decideix de formar part de l'orde, on ingressa als 21 anys.

Ja mercedari, en els seus viatges a Àfrica per a alliberar captius es va bescanviar per un presoner, quedant-hi com a ostatge. En destaquen tres d'aquestes redempcions de captius: una a València, encara en mans musulmanes, en 1224, on alliberà 233 captius; una segona a Alger, amb 140 captius lliures i, cinc anys més tard, també a Alger, amb 150 captius. A la presó continuava predicant i convertint musulmans; la tradició diu que els guardes, per impedir-li-ho, li van foradar els llavis fent-hi passar un cadenat.

Va ser rescatat per l'orde i va tornar a Barcelona el 1239. Morí poc després, el 1240, al castell de Cardona (Bages), on era de camí cap a Roma. Sentin-s'hi morir, va demanar el viàtic i, com que el sacerdot no arribava, fou un àngel o fins i tot el mateix Jesucrist qui, segons una llegenda pietosa, li donà l'eucaristia"³⁶.

Fig.390: **Rajola d'"oficis"**. 20x20cm
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
 Atribuït al taller d'Antoni Reig.
 Col. Mascort (Tor'roella de Montgr'i).
 Bibliografia: Cerdà

És clar, doncs, que aquest plafó mostra sant Ramon Nonat (es creu que no va existir i que, en realitat, es tractava de sant Ramon de Penyafor, també mercedari).

Aquí se'l representa amb una palma del martiri i un ostensori amb l'Eucaristia a l'interior. Al seu costat, un captiu cristià alliberat que li sosté el capell de cardenal.

L'estil de les figures, els colors i els elements vegetals secundaris permeten atribuir aquest plafó als Reig. Donat que al mateix lloc –cal Conde, a Cabrera de Mar– hi ha altres plafons, un dels quals, datat de 1764, aquesta seria, aproximadament, la data del plafó de sant Ramon Nonat que estem comentant.

Val la pena observar com l'ús dels estergits passaven de mans de pares a fills o a néts. La rajola "d'oficis" de 20x20 cm de la col·lecció Mascort que adjuntem mostra la figura d'un noi que duu, a les mans, un objecte no identificat, com si fos un cistell sense nanses. És fàcil comprovar que les dues figures del noi han estat fetes amb el mateix estergit, i que el capell de cardenal ha estat substituït per aquest altre objecte, mentre que les cadenes han estat eliminades.

Aquesta rajola pertany a la sèrie anomenada de "l'atzavara" i fa 20x20 cm, com ja hem dit, es tracta d'una rajola que atribuïm al taller d'Antoni Reig, en actiu al final del segle XVIII i durant gairebé tot el primer terç del segle XIX, nét de Jeroni Reig i Vilarrasa.

36. https://ca.wikipedia.org/wiki/Ramon_Nonat [Consulta: 30.07.2016].

Fig.391: L'estigmatització de sant Francesc d'Assís
 Barcelona, primer terç del segle XVIII.
 Atribució incerta.
 Vinseum (Vilafranca del Penedès), ref.:

Fig.392: Sant Jordi matant el drac
 Barcelona, 1772.
 Atribuït a Jeroni Reig i Vilarrasa.
 Església parroquial de Sencelles (Mallorca).

Fig.393: Tercera estació del viacrucis
 Barcelona, mitjan s. XVIII
 Atribuït a Jeroni o Joan Reig i Vilarrasa.
 Vinseum (Vilafranca del Penedès).

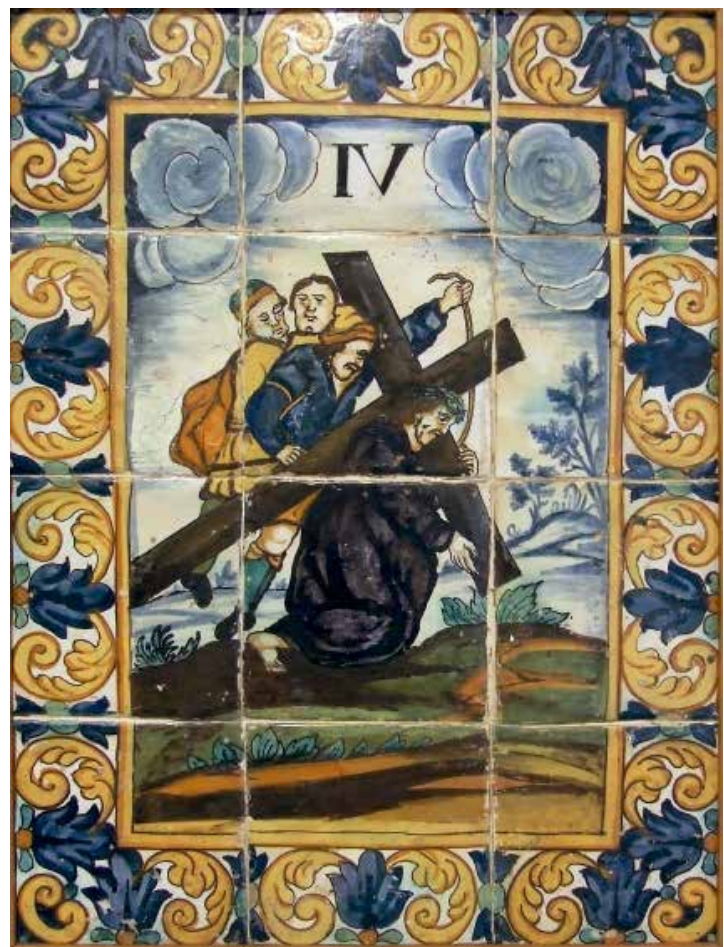

Fig.394: Quarta estació del viacrucis
 Barcelona, mitjan s. XVIII
 Atribuït a Jeroni o Joan Reig i Vilarrasa.
 Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.395: Episodis de la vida de sant Magí de Brufaganya
Barcelona, tercer quart del segle XVIII.

Col. particular.

Bibliografia: Llorens 1980: 211.

Fig.396: Goig en honor de "Sant Magí, lo miraculós màrtir de Catalunya, que se venera en la iglésia de Sant Sebastià de la Ciutat de Barcelona" (vers 1750-1754).

Museu Marés, Barcelona.

PLAFÓ AMB ELS MIRACLES DE SANT MAGÍ

La fotografia en color la va publicar Jordi Llorens l'any 1980 [LLORENS1980: 211]. El plafó pertany a ua col·lecció particular. Aquest interessant plafó (fig. 395 i 396) mostra alguns episodis de la vida i miracles de sant Magí de Brufaganya. Està inspirat en el goig editat entre els anys 1750 i 1754, essent bisbe de Barcelona Manel López Aguirre. Un exemplar d'aquest goig es conserva al Museu Marés. El goig es va estampar a partir del retaule que hi havia a l'església del convent de sant Sebastià (1719-1835), a Barcelona.

"La imatge de Sant Magí ocupava un lloc preferent a l'altar major, al costat de Sant Sebastià, titular de dita església, i de la Verge de la Canal de gran devoció a tot el barri de la ribera.

Ens és coneguda la reunió del consell general celebrada el 3 de maig de 1630. S'hi tractà dels dibuixos i models per la confecció d'un conjunt d'elements arquitectònics pel retaule de la capella de Sant Magí.

L'autor fou el fuster Josep Sayós (...).

Dins de l'Acta de la reunió general de 1960 (sic), trobem la notícia de les despeses originades per la confecció d'una perspectiva que representava la vida del Sant ermità de la Brufaganya"³⁷.

Al plafó hi podem veure, a l'espai central, a sant Magí fent brollar l'aigua d'on beuen dos soldats romans. Al seu voltant, sis moments de la vida del sant. No sembla que els episodis segueixin un ordre cronològic.

La llegenda diu que, nascut a Tarragona, va anar a viure a una cova de la Brufaganya, on s'hi va estar durant 30 anys resant, meditant i aprenent les arts curatives, la qual cosa el va fer molt popular, aconseguint amb això moltes conversions al cristianisme. Dacià, el prefecte romà de Tarragona ordenà anar-lo a buscar i obligar-lo a renunciar al cristianisme, però el sant s'hi va negar i el va fer empresonar. Passat un temps, la filla de Dacià va caure malalta, i no tenia cura. El prefecte romà ordenà anar a buscar Magí a la presó perquè curés la seva filla. Magí la va curar, i la noia va demanar al seu pare que el deixés en llibertat, però Dacià s'hi va negar.

1. Uns àngels obren la cella de sant Magí, trenquen les cadenes i l'alliberen.
2. Magí s'escapa de Tarragona pel portal de la muralla anomenat del "Carro", i torna a la seva cova. Els soldats romans, quan sortien pel portal on Magí havia passat, es tornaven cecs o morien. Alguns van sortir pels altres portals.
3. Magí converteix als cristianisme a molts pagans.
4. Magí cura a la filla del prefecte Dacià.
5. Magí és presentat Dacià, que mira de fer-lo renunciar al cristianisme.
6. Els soldats romans decapiten al sant.

El moment més important és quan alguns soldats romans arriben a la cova de la Brufaganya i maltracten Magí, arrossegant-lo fora de la cova. Es van cansar tant d'apallissar-lo que li van demanar aigua i, a canvi, el deixarien escapar. Magí va donar tres cops a terra amb el seu gaiato i en va fer

37. <http://www.confrariasantmagibarcelona.com/stsebastia.html>
[Consulta: 13.12.2019].

Fig.397: *Sant Roc*
 Procedència desconeguda. Barcelona, segona meitat s. XVIII.
 Bibliografia: CID 1950: 39.

Fig.398: *Sant Antoni de Pàdua*
 Procedència desconeguda. Barcelona, final segle XVIII.
 Bibliografia: Llorens1980, pàg. 210.

Fig.399: *Santa Caterina Tomàs*
 Bibliografia: Cabot, Mulet 1990: 53.

Fig.400: *Sant Francesc rep l'ordre del Crist de Sant Damià de reparar la Casa de Déu*
 Atribució desconeguda.
 Barcelona mitjan s. XVIII.
 Vinseum (Vilafranca del Penedès, ref.: 8786).

Fig.401: La Immaculada Concepció entre Ramon Llull i John Duns Scot Barcelona, primera meitat segle XVIII. Atribució desconeguda. Museu Maricel (Sitges). Col. Pérez Rosales, núm. ref.:

sortir tres fonts d'aigua dolça, origen del riu Gaià. Els soldats van quedar adormits. Magí va tornar a la cova a continuar les seves oracions, però quan els guàrdies despertaren, tornaren a la cova i el decapitaren. Més tard, en aquell lloc es va construir un santuari en memòria de sant Magí.

Es coneixen altres plafons amb sanefa incorporada del mateix tipus, publicats en blanc i negre. Un de molt bonic, que no hem localitzat, mostra sant Roc amb el gos (fig. 397). El va donar a conèixer Carlos Cid, l'any 1950 [CID 1950: 39].

De Mallorca, Joan Cabot i Bartomeu Mulet varen publicar un plafó amb sanefa incorporada que mostra santa Catalina Thomàs (fig. 399), filla de Valldemossa [CABOT, MULET 1990: 53].

Jordi Llorens va publicar un altre plafó del mateix tipus amb la representació de sant Antoni de Pàdua (fig. 398) pintat amb un model d'estergit idèntic al d'altres representacions del mateix sant que podem datar del final del segle XVIII, cosa que indicaria una llarga pervivència d'aquest model de sanefa incorporada.

Encara dins del grup de plafons amb el mateix model de sanefa incorporada n'hi ha un que recull el moment en què sant Francesc rep l'ordre del Crist de Sant Damià de reparar la casa de Déu (fig. 400). Pertany al fons del Vinseum (Museu de Vilafranca del Penedès).

La sèrie completa amb 20 escenes de la vida de sant

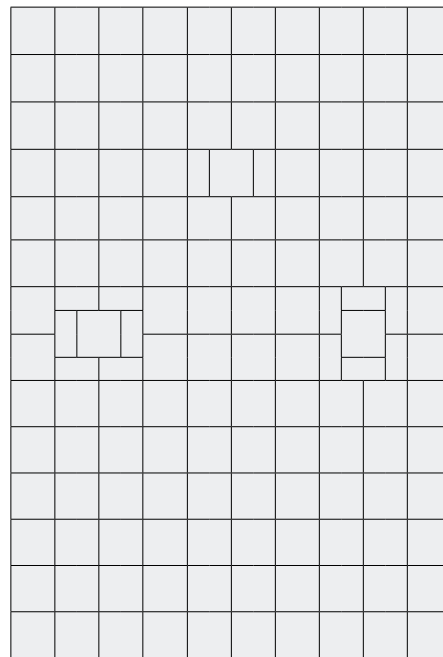

Fig.402: Gravats

Francesc, entre les quals, aquesta, es trobava a l'antic convent de sant Francesc (Barcelona), ara al MNAC. Daten de 1729-1733.

PLAFÓ DE LA IMMACULADA CONCEPCIÓ

Aquest interessant plafó format per 10 columnes i 14 fileres mostra, al centre, la figura resplendent de la Immaculada Concepció entre núvols i acompanyada de querubins. A la part inferior, i a cada costat, apareixen dos frares franciscans de genolls, amb una ploma i un llibre obert cadascun d'ells. De la boca del religiós que queda a la dreta de l'espectador surt un filacteri que diu el següent: "Dignare me laudare Virgo sacra", que és una frase extreta de l' "Ave Regina Caelorum".

A la part superior del plafó hi podem veure el colom que representa l'Esperit Sant. Al seu voltant, un filacteri que sembla dir: "Nostri beneplacit complementum" (?)

Envoltant la figura de la Immaculada hi ha un altre filacteri. A la part esquerra de l'espectador hauria de dir "Te cogitat maculam, in sole cogitat tenebras", és a dir, qui en tu pensa màcula, en el sol considera tenebres, però "in sole" no hi és, i no sabem exactament què hi diu - "matum eternittat tendras" (?)

Els angelets també sostenen uns filacteris. En el de l'esquerra de l'espectador s'hi pot llegir: “*Pro [...] amue*” (?) i en el de la dreta: “*[Triump]hali pugna*”. En el moment d'efectuar les restauracions no s'hi van refer els textos desapareguts. Fins i tot no descartem que alguna part del text sigui inventada.

A la part més inferior hi podem llegir els següents filacteris: “*Aqua sapientiae salutaris*” i “*Subtilitas Scotus*” o “*Scopus*”.

És difícil interpretar el text correctament, ja que hi falten parts i les que existeixen originalment no concorden del tot amb els textos sagrats que fan referència a la Immaculada.

Quant als dos religiosos, han de tenir relació amb l'orde franciscana. El de l'esquerra hauria de ser Ramon Llull, ja que el llibre obert mostra el segell del rei Salomó (una estrella de vuit puntes amb la lletra Tau al mig), que es pot relacionar amb l'Arbre de Jessé. Una mica més avall en un altre filacteri s'hi pot llegir: “*Santia Lulia*”, en referència a Ramon Llull.

El religiós de la dreta de l'espectador seria John Duns Scotus, frare franciscà, anomenat el “doctor subtil” per la subtileza del seu anàlisi, que va demostrar la possibilitat teològica de la Immaculada Concepció de Maria. Segurament el filacteri “*Subtilitas Scopus*” (“anàlisi subtil”) té relació amb ell. També podria ser que el text digués “*Subtilitas Scotus*”, amb la qual cosa la relació amb la figura de John Duns que hi ha a la dreta del plafó ja no oferiria cap dubte.

Es desconeix la procedència d'aquest interessant plafó, que ara està exposat en el museu que hi ha a la parròquia de Sitges, cedit en dipòsit pel Museu Maricel.

EL PLAFÓ DE SANT SALVADOR D'HORTA, DE L'EX-CONVENT DE SANT TOMÀS DE RIUDEPERES

El plafó amb la imatge de Sant Salvador d'Horta és un plafó excepcional per diversos motius. En primer lloc, per la seva grandària, ja que està format per 70 rajoles. En segon lloc, perquè duu la sanefa incorporada. En tercer lloc, perquè es tracta d'un model de sanefa molt rar. I en quart lloc, perquè les representacions de sant Salvador d'Horta són rares. A més de tot això, es coneix el lloc on es conserva actualment, si bé no correspon exactament a l'emplaçament original dins del mateix edifici.

El fet que el sant franciscà se'l representi envoltat d'alguns ocells ha fet que se'l confongui amb sant Francesc d'Assís.

L'estructura del plafó segueix un model ja conegut. El protagonista està ben centrat, dempeus, mentre que els personatges secundaris ocupen part dels espais laterals, mig estirats a terra i vestits amb robes de color càlids que gairebé es confonen amb el sòl natural. Aquest tipus de representació la retrobarem unes dècades més tard quan es representi a sant Jaume Matamoros. En aquest cas, els personatges tirats per terra són els infidels vençuts.

Com sol ser habitual, hi ha dos plans diferenciats: el primer pla, ple de color, que comprèn les tres figures humanes, el sòl natural i l'arbre de l'esquerra, i un segon pla, amb les muntanyes més llunyanes i una basílica, només pintat de color blau, si bé algunes parts de la basílica estan dotades d'una mica de color amb la clara voluntat de destacar l'edifici dins d'aquest segon pla.

La superfície que representa el terra està pintada, com és habitual en molts plafons de rajoles barcelonins, a base de

Fig.403: *Sant Salvador d'Horta*
Barcelona, segon terç del segle XVIII. (vers 1758)
Antic convent de Sant Tomàs de Riudeperes (Osona).
Foto: Josep M. Vila.

masses de diferents colors amb les quals es volen representar les ondulacions del terreny. S'utilitzen els característics tons ocracis, ataronjats i verdosos. Destaquen unes plantes de fulles amples pintades amb dos tons de verd de les quals ressaltem les nervadures foliars, així com també s'hi aprecia unes delicades plantes de fulles llargues i primes del centre de les quals emergeixen uns copolls grocs que recorden els narcisos. Tot plegat, sembla característic d'una manera de fer.

L'arbre que s'hi mostra és el típic de copes múltiples, tot ple de petites fulles de diversos tons de verd, seguint encara la tradició talaverana.

La vistosa sanefa també és d'influència talaverana. Està formada per una successió d'ovals separats per volutes contraposades de la part superior de les quals emergeix un trifoli. Es tracta d'un model desconegut fins ara. És cert que les volutes confrontades també hi són presents, però entre elles hi ha una figura en forma de mig oval amb una petita cresteria a la part superior.

Com es pot comprovar amb la foto adjunta, un dels detalls del plafó de la vida de sant Francesc (Vilafranca del Penedès) mostra la mateixa decoració. Els colors d'ambdós plafons són els mateixos, com també els detalls dels núvols, arbres, sol natural, plantes, etc. No dubtem que tots han estat fets en el mateix taller i pintats pels mateix mestre escudeller.

El plafó de sant Tomàs de Riudeperes és especialment ric en representació de flora. Volem destacar una planta de floretes

Fig.404:Rajoles “del clavell”
Barcelona, mitjan del segle XVIII.
Sant Tomàs de Riudeperes.
Foto: Josep M. Vila.

grogues, tal vegada un narcís. Es pot apreciar també en altres plafons barcelonins.

La fotografia permet veure on està posat ara aquest plafó, canviat de lloc i envoltat de rajoles del segle XVI (blaves i d’aresta verda)- però és interessant l’emplafonada de rajola de mostra policroma que tàpsia la lluneta. Procedeixen d’altres indrets del convent, però no tenim cap dubte que van ser posades durant el segle XVI, les més antigues, i el XVIII, la resta, i que

El taller d’on va sortit el plafó del sant franciscà va ser el mateix que va subministrar la rajola de mostra del XVIII. Es tracta del conegut motiu “del clavell”, un dels més abundants de la producció barcelonina de la divuitena centúria. La combinació de plafons atribuïts al taller o tallers del Reig amb el model “del clavell” es repeteix en altres ocasions: a les rajoles catalanes trobades a diversos indrets de la República Argentina, o a Mallorca, llocs on pocs escudellers barcelonins podien enviar els seus productes, en no disposar d’una estructura de producció i de comercialització prou consolidada.

Una dada biogràfica podria ajudar a datar el plafó, ja que no sabem quan s’hi va instal·lar al convent de Riudeperes. El 1718, arran de la demolició de Santa Maria de Jesús (Càller), les despulles del sant foren traslladades primer a l’església de Sant Maur, al barri de Vilanova –on encara se’n conserva una relíquia i el cofre de pedra que en contenia el cos– i, des d’allà, el 1758, a l’església de Santa Rosalia, al barri de la Marina.

Santa Rosalia de Càller és el principal santuari de sant Salvador, on s’exposa el seu cos dins d’una caixa de vidre sota la taula de l’altar major, per a la veneració dels fidels³⁸. La cronologia del trasllat de les relíquies a Santa Rosalia el 1758 va ser un fet important en la vida del sant franciscà que es va produir en plena activitat del taller o tallers dels Reig a Barcelona.

LAUDA SEPULCRAL DEL BISBE JOSEP CATALAN DE OCON

Composició formada 136 rajoles quadrades policromes distribuïdes en 17 columnes x 8 fileres. Interessant peça inèdita de la qual coneixem de la seva existència gràcies a la informació proporcionada pel Sr. Joan Sánchez, a qui agraïm sincerament que ens hagi informat de l’existència d’aquest plafó. Sembla que en algun moment les rajoles foren arrencades de l’emplaçament original i posades al lloc on són ara, ja que podem observar que n’hi ha de mal col·locades.

Es tracta d’una peça única en la producció de rajola catalana. A la part central podem veure un medalló de fons de color blau fosc on s’hi sobreposen un cap d’àngel alat i una creu resplendent, tot inscrit a l’interior d’un doble oval que duu, escrit al seu perímetre, la llegenda “*Orietur iustitia et abundantia pacis*”, fragment d’una frase extreta del psalm de

38. https://ca.wikipedia.org/wiki/Salvador_d%27Horta

[Consulta: 12.07.2016].

Fig.405: L'estigmatització de sant Francesc
Barcelona, tercer quart s. XVIII.
Atribuit a Jeroni o Joan Reig i Vilarrasa.
Vinseum (Museu de Vilafranca del Penedès).

Fig.406: Santa Eulàlia (99x58,7cm.)
Barcelona, primera meitat del segle XVIII.
Museu Diocesà de Barcelona, núm. inv.: 436.

Fig.407: Quarta estació del viacrucis
Barcelona, tercer quart s. XVIII.
Atribuit a Jeroni o Joan Reig i Vilarrasa.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.408: Setena estació del viacrucis
Barcelona, tercer quart s. XVIII.
Atribuit a Jeroni o Joan Reig i Vilarrasa.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.409: Lauda sepulcral del bisbe Josep Catalan de Ocon. x cm.
Atribuït a Jeroni Reig i Vilarrasa.
Barcelona, 1762.
Església parroquial de Trempàg.

71 Salomó, 2-4, 7, que diu: “*Orietur in diebus ejus justitia, et abundantia pacis donec auferatur luna*”.

El medalló, inclosa la frase, està sustentat per dues branques de llozer entrecruades. Al seu damunt, un capell de bisbe amb sis borles verdes que pengen de cada costat. A la part més superior s’hi pot llegir la llegenda següent: “DEUS IUDICIUM TUUM REGI DA ET IUSTITIAM FILIO REGIS”. A la part inferior del plafó hi ha la següent inscripció tallada en dues parts pel medalló abans esmentat: “FRANCISC. IOSEPHUS CATHALAN DE OCON, EPISCOPUS URGELLEN., HIC JACE OB DORMIUIT IN DOMINO DIE OCTAUA SEPTEMBRIS ANNO DOMINI MDCCCLXII”, frase extreta del psalm 72: “O Déu, concedeix al rei el teu amor per la justícia i dona rectitud al fill del rei”.

El nom del prelat és Francisco José Catalán de Ocón, bisbe d’Urgell originari de Torrox (Màlaga) que, pel que ens va explicar el rector de l’església, va morir de repent quan feia la seva visita pastoral, l’any 1762.

El plafó mostra també una sanefa perimetral feta amb uns motius vegetals en forma de garlanda que es van repetit gairebé sense solució de continuïtat, pintats de color blaus i verd amb tocs en groc, sobre fons groc. Com es pot apreciar en una foto ampliada de la rajola cantonera, s’hi mostra un floró semblant al d’altres plafons que hem vist atribuïts al taller de Jeroni Reig.

En aquest plafó també hi podem observar el floró de quatre pètals com el que apareix a la balustrada de la Casa de Convalescència (Barcelona) o a la Font de la Salut (Alella), si bé és de color blau enlloc de groc, perquè així destaquí sobre el fons, que és de color groc.

El rostre de l’àngel alat que ocupa la part central de la lauda és exactament del mateix estil que els angelets alats que hem pogut apreciar en altres plafons atribuïts al mateix autor.

12.5. ELS PLAFONS DE L’EX-CONVENT DE SANT FRANCESC (VILAFRANCA DEL PENEDÈS)

A l’ex-convent de sant Francesc (Vilafranca del Penedès) hi ha exposats –actualment al claustre– dos gran plafons amb escenes relatives a la vida de sant d’Antoni de Pàdua. No estan en el lloc original, ja que eren a la capella de sant Antoni. Cada plafó està format per 18 columnes i 15 fileres. En total: 270 rajoles policromes quadrades a cada plafó. Un dels plafons descriu visualment el miracle dels peixos:

«Como San Antonio predicó a los peces, y por este milagro convirtió a los herejes. Queriendo Cristo poner de manifiesto la gran santidad de su siervo San Antonio y acreditar su predicación y su doctrina santa para que fuese escuchada con devoción, se sirvió en

Fig.410: Sant Antoni de Pàdua i els peixos. x cm
 Barcelona, tercer quart del segle XVIII.
 Atribuït al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa
 Antic convent de Sant Francesc d'Assís (Vilafranca del Penedès).

cierta ocasión de animales irracionales, como son los peces, para reprender la necedad de los infieles herejes, del mismo modo como en el Antiguo Testamento había reprendido la ignorancia de Balaam.

«Fue en ocasión que San Antonio se hallaba en Rímìni, donde había una gran muchedumbre de herejes (cátaros o patarenos). Durante muchos días había tratado de conducirlos a la luz de la verdadera fe y al camino de la verdad, predicándoles y disputando con ellos sobre la fe de Jesucristo y de la Sagrada Escritura. Pero ellos no sólo no aceptaron sus santos razonamientos, sino que, endurecidos y obstinados, no quisieron ni siquiera escucharle; por lo que un día San Antonio, por divina inspiración, se dirigió a la desembocadura del río junto al mar y, colocándose en la orilla entre el mar y el río, comenzó a decir a los peces como predicándoles:

– Oíd la palabra de Dios, peces del mar y del río, ya que esos infieles herejes rehúsan escucharla.

«No bien hubo dicho esto, acudió inmediatamente hacia él, en la orilla, tanta muchedumbre de peces grandes, pequeños y medianos como jamás se habían visto, en tan gran número, en todo aquel mar ni en el río. Y todos, con la cabeza fuera del agua, estaban atentos mirando al rostro de San Antonio con gran calma, mansedumbre y orden: en primer término, cerca de la orilla, los más diminutos; detrás, los de tamaño medio, y más adentro, donde

la profundidad era mayor, los peces mayores. Cuando todos los peces se hubieron colocado en ese orden y en esa disposición, comenzó San Antonio a predicar solemnemente, diciéndoles:

– Peces hermanos míos: estáis muy obligados a dar gracias, según vuestra posibilidad, a vuestro Creador, que os ha dado tan noble elemento para vuestra habitación, porque tenéis a vuestro placer el agua dulce y el agua salada; os ha dado muchos refugios para esquivar las tempestades. Os ha dado, además, el elemento claro y transparente, y alimento con que sustentaros. Y Dios, vuestro creador cortés y benigno, cuando os creó, os puso el mandato de crecer y multiplicaros y os dio su bendición. Después, al sobrevenir el diluvio universal, todos los demás animales murieron; sólo a vosotros os conservó sin daño. Por añadidura, os ha dado las aletas para poder ir a donde os agrada. A vosotros fue encomendado, por disposición de Dios, poner a salvo al profeta Jonás, echándolo a tierra después de tres días sano y salvo. Vosotros ofrecisteis el censo a nuestro Señor Jesucristo cuando, pobre como era, no venía con qué pagar. Después servisteis de alimento al rey eterno Jesucristo, por misterio singular, antes y después de la resurrección.

«Por todo ello estáis muy obligados a alabar y bendecir a Dios, que os ha hecho objeto de tantos beneficios, más que a las demás criaturas.

«A estas y semejantes palabras y enseñanzas de San Antonio, comenzaron los peces a abrir la boca e inclinar la cabeza,

Fig.411: *Miracle de sant Antoni de Pàdua x cm*
 Barcelona, segon quart del segle XVIII.
 Atribuït al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa.
 Antic convent de Sant Francesc d'Assís (Vilafranca del Penedès).

alabando a Dios con esos y otros gestos de reverencia. Entonces, San Antonio, a la vista de tanta reverencia de los peces hacia Dios, su creador; lleno de alegría de espíritu, dijo en alta voz:

– Bendito sea el eterno Dios, porque los peces de las aguas le honran más que los hombres herejes, y los animales irracionales escuchan su palabra mejor que los hombres infieles.

«Y cuanto más predicaba San Antonio, más crecía la muchedumbre de peces, sin que ninguno se marchara del lugar que había ocupado.

«Ante semejante milagro comenzó a acudir el pueblo de la ciudad, y vinieron también los dichos herejes; viendo éstos un milagro tan maravilloso y manifiesto, cayeron de rodillas a los pies de San Antonio con el corazón compungido, dispuestos a escuchar la predicación. Entonces, San Antonio comenzó a predicar sobre la fe católica; y lo hizo con tanta nobleza, que convirtió a todos aquellos herejes y los hizo volver a la verdadera fe de Jesucristo; y todos los fieles quedaron confortados y fortalecidos en la fe. Hecho esto, San Antonio licenció a los peces con la bendición de Dios y todos partieron con admirables demostraciones de alegría; lo mismo hizo el pueblo»³⁹.

El segon plafó visualitza un altre miracle, la resurrecció d'un mort:

«Fray Antonio logró salvar al padre, falsamente imputado. Mientras Antonio se encontraba en Padua, en la ciudad de Lisboa un jóven mato por la noche un enemigo suyo y lo enterró en el jardín del padre de Antonio. Encontrado el cadáver, el dueño del jardín fue acusado. Ése trató de demostrar su inocencia, pero no lo logró. El hijo, sabiendo esto, fue a Lisboa y se presentó al juez declarando la inocencia del padre, pero este no quiso creerle.

«Entonces el Santo hizo llevar en tribunal el cadáver del muerto y entre el susto de los presentes, lo volvió a llamar en vida y le preguntó: ¿Ha sido mi padre a matarte?». El resucitado, sentándose sobre su cama, contestó: “No, no ha sido tu padre” y recayó supino, volviendo cadáver. Entonces el juez, convencido de la inocencia de aquel hombre, lo dejó ir»⁴⁰.

Un dels motius decoratius de temàtica vegetal que apareix en els plafons de l'ex-convent de sant Francesc, a Vilafranca del Penedès, consisteix en una floreta en forma de ploma, de color groc.

39. <http://www.ofmval.org/5/03fco/03floreillas/35floreicill.phpàg>. [Consulta: 13.07.2016].

40. <http://digilander.libero.it/raxdi/spa/miraa.htm>. [Consulta: 13.07.2016].

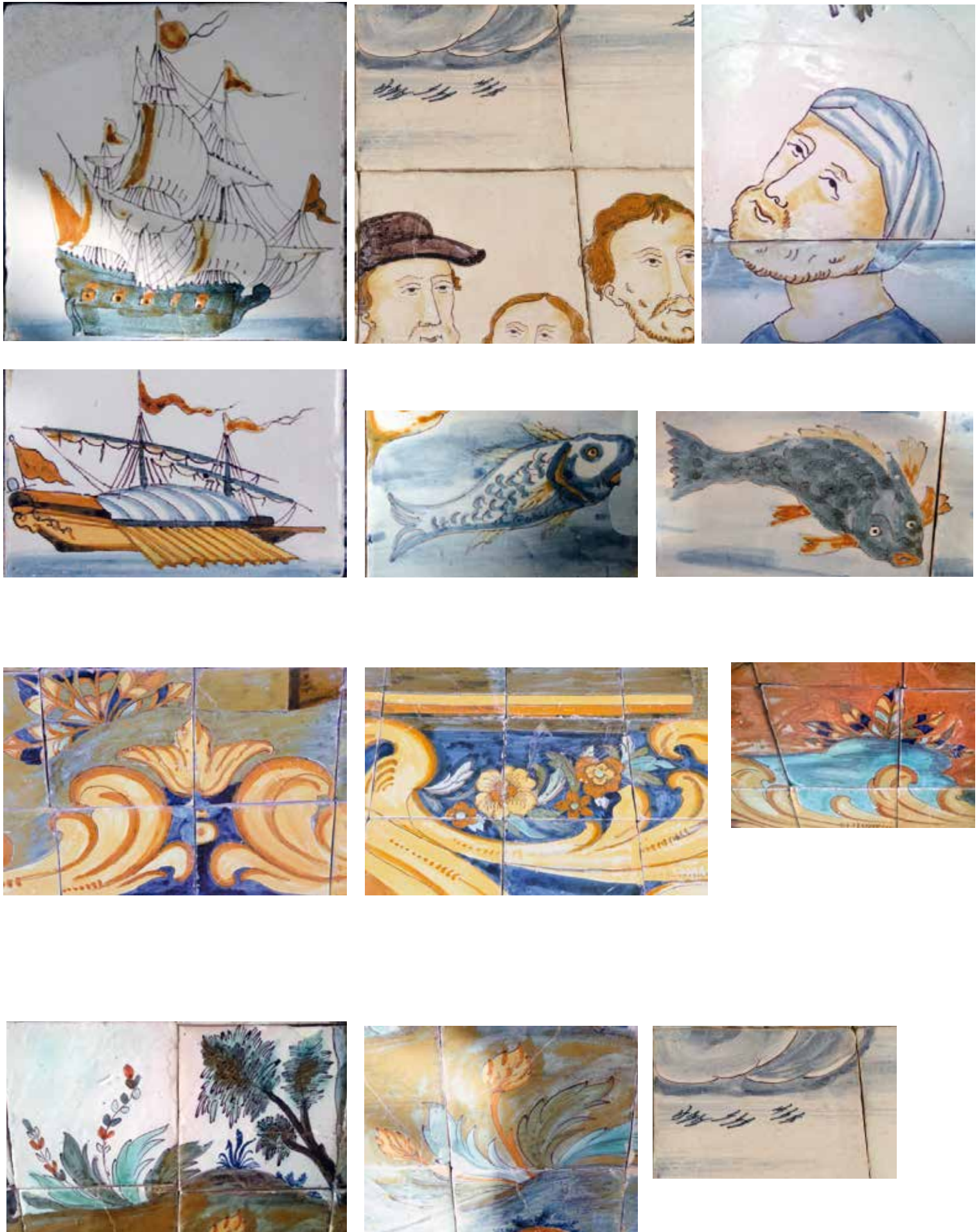

Fig.412: Detalls dels dos plafons amb escenes de miracles de sant Antoni de Pàdua. Coincideixen amb l'autor virtual Ollé (TELESE 2014: 69). Atribuït a l'obra de Jeroni Reig i Vilarrasa (vers 1734-1775).

Fig.413: *Sant Eloi, bisbe de Noyon*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
La Fontana (Rupit).

Fig.415: *Sant Isidre, llaurador.*
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig.414: *Santa Agnès*
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
L'Enrajolada (Martorell).

Es tracta del mateix tipus de floreta que es pot apreciar a altres plafons de sants elaborats a Barcelona, com per exemple, els tres que es mostren a les fig. 414, 415 i 416. A més, tenen en comú que es tracta de plafons amb les quatre cantonades pintades amb un quart de cercle, model idèntic als del convent de santa Caterina de Siena, a Buenos Aires, un conjunt de plafons elaborats durant el tercer quart del segle XVIII i vinculats a l'obrador o obradors dels Reig.

Fig.416: L'anunci de l'arcàngel a sant Joaquim
Barcelona, tercer quart del segle XVIII.
Col. Llorens (Barcelona)

Fig.417: La Mere de Déu i santa Anna
Barcelona, tercer quart del segle XVIII.
Col. Llorens (Barcelona).

ELS PLAFONS DE SANT JOAQUIM I SANTA ANNA

Els dos plafons devocionals pertanyents a la col·lecció Llorens són dels tipus amb sanefa incorporada. Aquesta sanefa està formada per fulles partides combinades amb una floreta groga semblant a una margarida. A cada angle s'hi mostra un floró quadripètal groc amb el centre ocraci, un tipus de decoració floral comú a altres plafons atribuïts al taller o tallers dels Reig.

El fet que ambdós plafons mostrin la mateixa sanefa, mides i temàtica (sant Joaquim i santa Anna) indica una clara intencionalitat que només s'explica si aquests dos plafons formessin part d'un programa iconogràfic relacionat amb Maria.

Les característiques del dibuix responen a l'estil que atribuïm al taller dels Reig. També, la gamma de colors i els elements vegetals que omplen el sòl.

En el plafó de l'anunci de l'arcàngel Gabriel a sant Joaquim dient-li que Anna, la seva muller, tindrà una filla, es mostra la figura de Gabriel pintada amb el mateix estergit que es va usar per pintar el déu Mercuri, però sense el caduceu que l'identifica.

La reutilització d'estergits per a dibuixar imatges deuria ser freqüent en els obradors barcelonins preindustrials. Era una manera d'estalviar despeses i temps. Ara, aquesta decisió és de gran ajut per a reconèixer obres sortides d'un mateix taller. Per això, no dubtem en atribuir al taller dels Reig la plata amb la imatge central del déu Mercuri de la fig. 420. La manera de dibuixar als arcàngels, vestits a la romana, permet, també relacionar

Fig.418: Detall del plafó de l'Adoració dels Reis (santa Margalida, Mallorca).

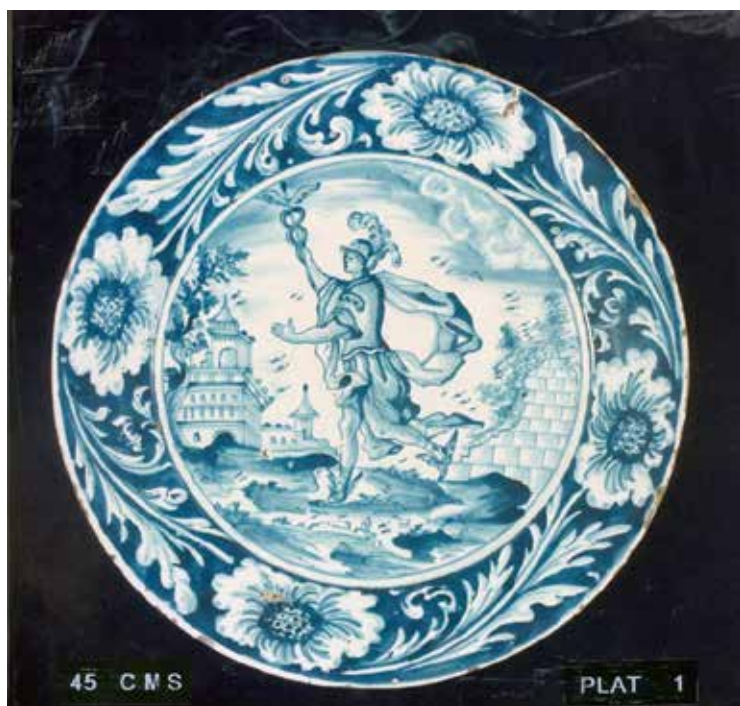

Fig.419: Plata. Mercuri amb el seu caduceu i paisatge de fons (45cm) Barcelona, segon terç del segle XVIII. Atribuïda al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa. Col·lecció particular (Barcelona).

Fig.420: Plata. Mercuri amb el seu caduceu i dues dansaires Barcelona, segon terç del segle XVIII. Atribuïda al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa. Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.421: Detalls ampliats dels rostres i dels grups d'ocells

aquestes obres ja esmentades amb el plafó de l'Adoració dels Reis (santa Margalida)-veure fig. 243– i amb els plafons de can Volart (Argentona), un dels quals està datat de 1765.

Estaríem parlant, doncs, de plats i de plates blaves que podríem datar dins del segon terç del segle XVIII. Recordem que Jeroni Reig mor l'any 1775.

En aquesta magnífica plata s'hi mostra al déu Mercuri amb el caduceu i, de fons, un paisatge amb edificis monumentals. La sanefa correspon a la sèrie anomenada “de sanefa negativa”.

L'estergit emprat per dibuixar a Mercuri és el mateix que es emprar en la decoració de l'arcàngel del plafó de Sant Joaquim, que fa parella amb el plafó de Nostra Senyora i Santa Anna.

El tipus de flor que es mostra en la plata blava de sanefa negativa el trobem reproduït exactament igual en altres plates de sanefa negativa i en plafons de rajoles, com per exemple, en

l'arrambador de l'antiga parròquia del Carme, a Vic.

ELS PLAFONS DE CAN TORNER I DE CAN VOLART

Ambdues masies estan situades dins del terme municipal d'Argentona (el Maresme), a molt pocs kilòmetres de Mataró.

A Can Torner encara es conserva, al lloc original, un plafó de 24 rajoles amb les imatges de l'arcàngel Sant Miquel encadenant al dimoni, i Sant Joan baptista. Entre ambdós, Déu Pare i l'Esperit Sant. A la part inferior es mostra una inscripció que diu el següent:

“Ecce nos stantes et custodiam facientes fonti huic de novo constructae expencis comunibus Joannis Antoni Andreu et Michaelis Torner, civitatis Mataronis anno 1765”.

Es refereix a què l'any 1765 Joan Antoni Andreu i Miquel Torner van pagar, mancomunadament, les obres per fer arribar l'aigua a les seves respectives masies. Per això es mostren les imatges de sant Miquel i de sant Joan, en record dels dos benefactors. Es tracta, evidentment, d'un plafó fer per encàrrec, si bé les imatges estan fetes amb uns estergits que, possiblement, ja posseïa l'obrador barceloní on es va pintar, ja que semblen figures estandarditzades. Es conserva el rebut estès pel mestre de cases Joan Salvador i Crous, de Mataró:

«Item, per las rajolas de València se han empleat per la capella dende la qual raja la aygua al dit safareig, sobre las quals rajolas se troban pintats dos sants, y per las rajolas també de València picadas y embarnissadas, totas las quals serveixen per la cúpula de dita capella: sis lliuras, quatre sous y onse diners»⁴¹.

Al costat Can Torner hi ha Can Volart. Actualment situada a l'interior de la masia (abans estava a l'exterior) hi podem veure una segona inscripció que data del 1786. Algunes de les rajoles del text són còpies actuals de les antigues que s'han fet malbé. Un i altre plafó els separen 23 anys. Can Volart es va construir en un terreny que es va segregar de Can Torner. El propietari va fer fer aquest altre plafó semblant al que hi havia a la font de

Fig.422: Sant Joan baptista i sant Miquel arcàngel
Barcelona, 1765.

Can Torner (Argentona).

Can Torner. El text diu:

«Ecce sanctis archangeli Michaelis construxuse ad ampliorem formam fontem domumque proprio aere propriisque in praedis extruebat D. Michael Torner et Matas civis mataronensis idibus iunii anno MDCCLXXXVI».

La floreta que apareix al plafó de Can Torner (1765) és idèntica a les que apareixen en altres composicions, singularment als arrambadors de l'església de Bunyola (Mallorca), datats de vers 1764, i en un plafó datat del 1763 que mostra la caiguda de Saül del cavall i la seva conversió al cristianisme, situat no gaire lluny d'Argentona, a la masia de Cal Conde (Cabrera de Mar). També guarda moltes semblances amb les floretes que es mostren en els conjunts de l'exconvent de Sant Francesc (Vilafranca del Penedès), de l'exconvent de Sant Tomàs de Riudeperes, a prop de Vic i amb els plafons de Santa Margalida (Mallorca). Estariem parlant, doncs, d'un obrador barceloní plenament en actiu durant la dècada dels anys 60 del segle XVIII.

L'estil dels plafons encaixa perfectament dins de les característiques generals atribuïdes als escudellers de la nissaga dels Reig. Per les dates, no poden ser obres atribuïdes a l'obrador de Bernat Reig sinó al del seu pare, Jeroni Reig i Vilarrasa o al del seu oncle patern Joan Reig i Vilarrasa, uns vuit anys major que Jeroni.

41. ACM, Pau Teixidor i de Vilalta, Manual any 1765, f. 251r-251v. Data: 01.09.1765. En el document també s'esmenta el següent: “Item, per un pom de obra cuyta embarnissat de color verd se ha posat sobre la cúpula de dita capella: set sous y sis diners”. “Item, per una carassa de obra cuyta embarnissada de verd per la qual rajola la aygua cau en la pia de dit safareig: quinse sous”. Per 200 teules dobles, a 5 lliures, 15 sous el miler; 115 teules, a 10 lliures el miler; 30 canals, a 1 sou i 4 diners cada una; 150 canons envernissats, a 1 sou i 6 diners cada un; 5.285 rajoles redobles, a 8 lliures i 5 sous el miler; 806 cairons, a 10 lliures el miler; 36 maons, 12 melindros i 50 rajoles primers (8 sous, 10 diners) i 7 peces d'obra cuita per rentar, a 2 sous cada una.

Fig.423: *Sant Miquel arcàngel encadenant al dimoni*
Barcelona, 1786.
Atribuït al taller de Jeroni o de Joan Reig i Vilarrasa.
Can Volart (Argentona).

Fig.424: *La conversió de sant Pau*
Barcelona, 1763.
Atribuït al taller de Jeroni o de Joan Reig i Vilarrasa.
Cal Conde (Cabrera de Mar, El Maresme).

Fig.425: *El profeta Sant Elies.*
 Barcelona, segon terç del segle XVIII
 Vinseum.Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca del Penedès).

FRONTAL DE SANT ELIES

Plafó format per 91 rajoles distribuïdes en 13 columnes i 7 fileres. El frontal mostra, al centre, al profeta Elies amb l'espasa de foc, situat entre dues floreres.

Les escenes centrals dels frontals d'altar solen representar-se o bé en interiors o en exteriors. En aquest cas, molt curiós, per cert, l'escena té lloc part en un exterior –s'hi veuen unes torres a la llunyania, damunt de dos turons, unes aus que volen i un terra multicolor per on camina el profeta- i part en un interior -les dues floreres estan al damunt d'un enrajolat a base de quatre fileres de cairó blau i blanc combinat amb rajoles que mostren una floreta de quatre pètals de color taronja i quatre de blaus.

Les rajoles dels laterals i del fris superior són del tipus de fons groc. S'hi veuen motius vegetals i florals amb ocells, que responen a models molt característics de la segona meitat del segle XVII. Formen una composició perfectament simètrica a partir d'un motiu que ocupa la part central del fris superior.

Una anàlisi a fons del conjunt demostra que les bases de les dues floreres estan erròniament situades, és a dir, les rajoles que mostren el final de la florera i l'inici del paviment de la que hi ha a la part esquerra correspon a la florera de la dreta, i a l'inrevés. Això no comporta cap problema cronològic o estilístic; tan sols, estètic.

També sembla que hi ha alguna rajola mal situada.

La sanefa és igual a la que es mostra en el frontal de Sant Pere (fundació La Fontana), amb la diferència que aquest altre és de fons blanc enlloc de groc.

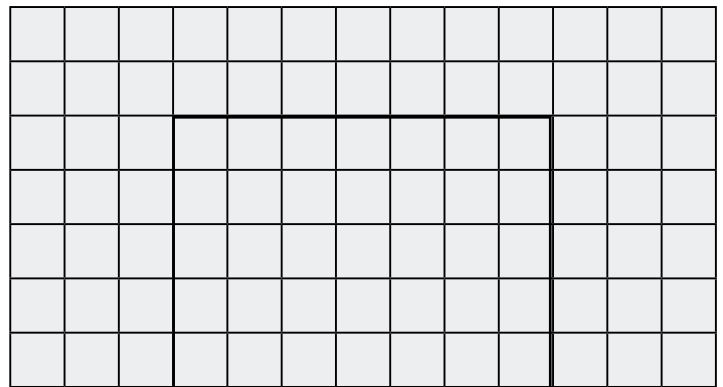

Fig.426: *Sant Gregori, bisbe d'Òstia, entre floreres*
 Barcelona, segon terç del segle XVIII.
 Fundació La Fontana (Rupit-Pruït).

FRONTAL DE SANT GREGORI

Plafó format per 96 rajoles distribuïdes en 12 columnes i 8 fileres.

El frontal mostra Sant Gregori, bisbe d'Òstia, dempeus. Va vestit amb indumentària episcopal, amb el bàcul i la mitra. A la mà dreta du el llibre de les Decretals. A cada costat hi ha una florera corresponent al model núm. 4.

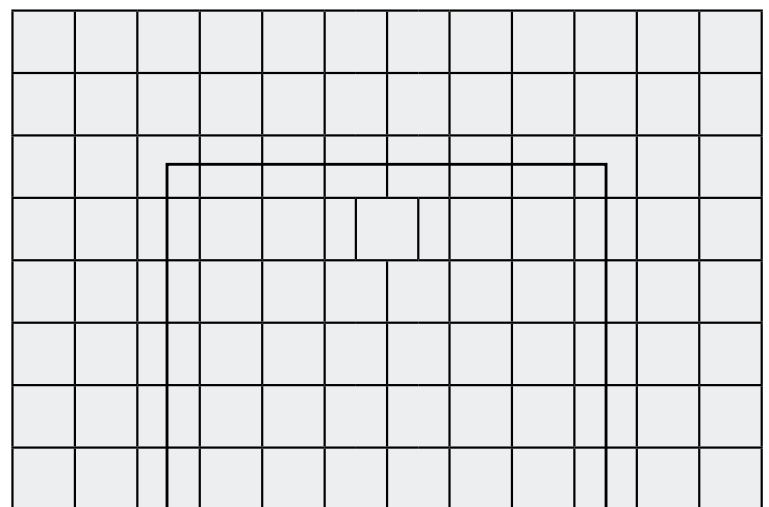
L'escena té lloc en un exterior. El sòl natural està format per petits turons pintats amb diferents tonalitats d'ocracis i verds al damunt dels quals es mostra tot un repertori d'elements vegetals: un arbre de copes múltiples en miniatura, plantes de fulles punxegudes, etc.

Les rajoles laterals i del fris superior són de fons blanc.

Quant a la decoració, la disposició de les tiges és la clàssica, cargolant-se i recargolant-se una i altra vegada, però els motius florals són grans. Destaca una mena de flors-fulles, uns grans clavells així com unes petites floretes blanques que es mostren en grups de tres i que recorden les assutzenes.

Al voltant del medalló que conté l'emblema de l'Ave Maria s'hi veu una corona vegetal feta amb petites fulles de dos tons de verd i algunes *campanulaceae* blaves. A partir d'aquest medalló central es desplega, a banda i banda, tota la resta de decoració floral.

Per a finalitzar la breu descripció, cal dir que l'escena central mostra uns grups de núvols d'aspecte arrodonit molt

usual en plafons de rajoles del segle XVIII, que de vegades s'han anomenat "núvols en ensaïmada".

Fig.427: Mater Dolorosa
Barcelona, vers 1756
Sant Andreu de Clarà (Castellar de la Ribera).

EL FRONTAL DE CLARÀ

A l'església de sant Andreu de Clarà encara es conserva *in situ* un frontal d'altar fet de rajoles policromades. Està situat a la capella de Nostra Senyora dels Dolors. El formen 12 columnes x 8 fileres. En total, doncs, 96 rajoles, de les quals 77 són quadrades i 19 rectangulars (mitges rajoles), ja que una de les columnes i una de les fileres estan formades per mitges rajoles.

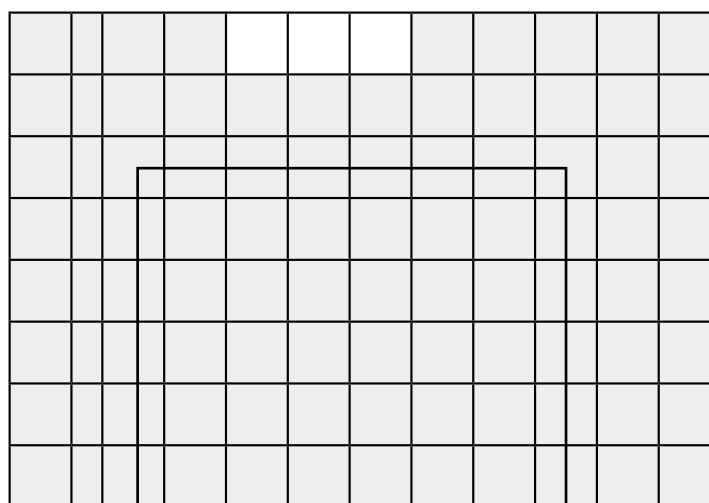
L'escena central mostra la Mare de Déu seguda al peu de la creu amb set espases clavades al cor. A cada costat s'aprecia una florera del mateix tipus com les que atribuïm al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa.

La sanefa perimetral està formada per grans volutes que es recargolen encerclant flors i fulles, tot sobre un fons blanc.

Entre els tipus de flor que es mostren a banda i banda hauríem de fixar la nostra atenció en uns grups d'assutzenes semblants a les que podem veure, per exemple, en el plafó de sant Pere amb les claus i tiara (collecció particular) o en el ram que mostra sant Antoni de Pàdua a la majoria de les representacions en què hi és present.

L'església és un bé que figura a l'inventari de la Direcció General de Béns Culturals de la Generalitat de Catalunya.

Gràcies a la fitxa tècnica sabem que l'església va ser profundament reformada l'any 1756; per això, proposem aquest data com la data d'elaboració del frontal, ja que encaixa

perfectament dins de la cronologia general proposada per a aquest tipus de floreres vinculades al taller dels Reig.

Al centre de la part superior s'hi aprecien tres rajoles intruses fruit d'una antiga restauració.

Fig.428: Sant Pere, papa, segut a la seva càtedra
 Barcelona, segon terç del segle XVIII.
 Procedeix de sant Pere de Vivelles (Palafolls)
 Col. particular.

EL FRONTAL DE SAN PERE DE VIVELLES

Plafó format per 96 rajoles distribuïdes en 12 columnes i 8 fileres. Mostra la figura de sant Pere, primer bisbe de Roma, entronitzat a la seva càtedra, entre dues floreres del mateix model que les anteriors. El Sant Pare mostra tots els atributs papals: la tiara, la creu patriarcal i les claus.

La figura papal ocupa l'espai central de la representació, al damunt d'una mena de turonet que l'eleva situant-lo en un plànol superior, en part natural –hi apreciem successius plecs de color– i en part artificial –la part inferior del turonet enllosada amb cairó blanc i blau. Per això, les dues floreres queden una mica desplaçades més cap avall en relació a la figura central, que és el que es pretenia.

Al cel s'hi veuen grups d'ocells molt estilitzats exactament iguals al de la rajola d'oficis que adjuntem al costat.

La sanefa lateral i superior està decorada a base de tiges que formen volutes que es cargolen i recargolen. També s'hi aprecien uns ocellets, tot pintat sobre fons blanc.

El model de la sanefa és com el del frontal de sant Elies.

La manera de representar el cel és diferent a les dels frontals de sant Gregori o de la Mare de Déu dels Dolors perquè no s'hi aprecien núvols, però en realitat és la mateixa, a base de bandes blaves molt primes i de llargàries variades.

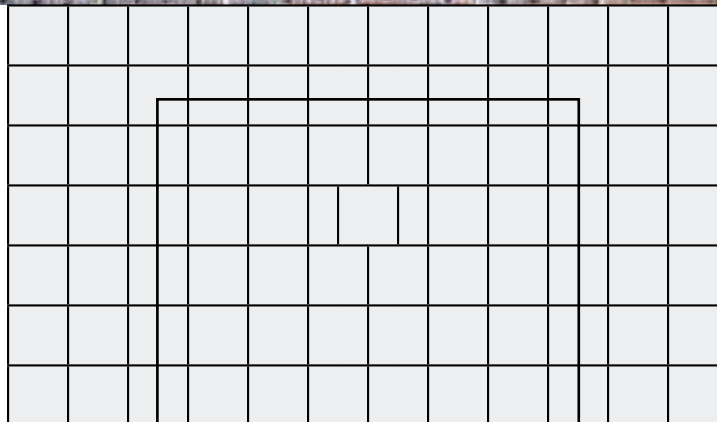

Fig.429: Rajola d'oficis.
 Barcelona, segon terç s. XVIII.
 La Fontana (Rupit).

Fig.430: Les Ànimes del Purgatori
 Barcelona, segon terç del segle XVIII.
 Museu Diocesà de Tarragona, núm. ref.:

FRONTAL DE LES ÀNIMES DEL PURGATORI

Del frontal d’altar del Museu Diocesà de Tarragona només en queda el rectangle central, format per 50 rajoles distribuïdes en 10 columnes i 5 fileres. Mostra cinc personatges devorats per les flames. El de més a l’esquerra representa al Sant Pare i, el de més cap a la dreta, un rei. Es tracta de les Ànimes del Purgatori, presonerades entre les flames de l’infern. Miren tot demanat clemència vers la llum de la salvació eterna que resplendeix d’entre els núvols.

L’escena es mostra dins d’un medalló central emmarcat per una sanefa feta a base de fulles de llorer en dos tons de verd. A cada costat s’aprecia una florera del mateix tipus que estem comentant. Estan situades al damunt de sengles petits turonets pavimentats amb cairó verd i blanc combinat amb un altre model decorat amb una floreta. A la part superior i als dos laterals s’aprecia la decoració feta a base de motius que imiten un drapajat. No s’hi representen ni núvols ni ocellets volant.

Aquest tipus de representacions estan molt vinculades a l’orde dels jesuïtes.

Al cinquè exercici espiritual, de sant Ignasi de Loiola, es diu el següent:

«El primer punt serà veure amb la vista de la imaginació dels grans focs, i les ànimes com en cossos ignis.

El segon, sentir amb les orelles plors, esgarips, veus, blasfèmies contra Crist nostre Senyor i contra tots seus sants.

El tercer, olorar amb l’olfacte fum, pedra sofre, sentina i

coses pútrides.

El quart, agradar amb el gust coses amargues, així com llàgrimes, tristesa i el veure de la consciència.

El cinquè, tocar amb el tacte, és a saber, com els focs toquen i abrasen les ànimes.

Colloqui. Fent un colloqui a Crist nostre Senyor, portar a la memòria les ànimes que estan a l’infern, unes, perquè no van creure el adveniment, altres, creient, no van obrar segons els seus manaments (...)

Fig.431: Santa Magdalena penitent
Barcelona, tercer quart s. XVIII.
Museu Diocesà de Tarragona.
Procedent de Sant Martí de Maldà.

FRONTAL DE SANTA MAGDALENA PENITENT

El plafó està format per 77 rajoles distribuïdes en 11 columnes i 7 fileres. Representa a Santa Maria Magdalena penitent amb la calavera a la mà. Actualment moltes de les rajoles del frontal estan mal col·locades o són rajoles intruses. Caldria una acurada restauració.

És interessant la decoració que s'aprecia a la part central del fris superior. Es tracta d'un medalló ribetejat amb color ocraci on es mostra el rostre d'un home barbut, amb una gorra al cap, mirant vers la dreta. Presenta una ferida a la cella dreta. Es tracta del cap de sant Anastasi, dibuixat a partir d'un gravat o una pintura de l'època. El motiu pel qual hem atribuït aquest frontal—sense floreres— a l'autor del model de floreres que estem analitzant és pels elements vegetals que decoren les sanefes laterals i superior (es poden comparar amb les dels frontals de sant Andreu de Clarà i de sant Gregori).

El detall del medalló central amb el cap de sant Anastasi és una solució decorativa semblant a la del medalló amb l'anagrama marià del frontal de sant Gregori.

Aquest frontal de Maria Magdalena mostra altres elements vegetals que caldria afegir al llistat dels que hem vinculat amb el model de florera núm. 4?. Cal destacar el motiu de les floretes grogues que semblen lliris, i que s'aprecia a l'angle inferior dret del plafó. En trobem exactament d'iguals a d'altres plafons: el de l'Adoració dels Reis, que originàriament estava situat a la capella de Nostra Senyora de l'Esperança (parròquia de Santa Margarida, Mallorca) que fa parella amb un altre de les mateixes característiques i dimensions situat al mateix lloc dedicat al

naixement de Jesús; plafó de sant Antoni de Pàdua amb el Nen situat en una via pública de Taradell.

La figura central que representa sant Antoni està feta amb el mateix estergit que el sant Antoni (Buenos Aires) i el del Museu de Menorca, aquest darrer, procedent de l'antic convent de sant Francesc (Maó). S'aprecia la mateixa flor en un gran plafó que mostra la imatge de sant Salvador d'Horta, a l'antic convent de sant Tomàs de Riudeperes, a prop de Vic.

Quant a la cronologia de totes aquestes peces, segons Albert Telese, que va publicar el plafó de Taradell, correspondria al segon terç del segle XVIII per assimilació amb altres plafons i peces de vaixel·la del mateix estil [TELESE, LLORENÇ, VOIGT 2012: 211, fig. 302]. El campanar de l'església es va construir entre els anys 1774 i 1779, dates que s'avenen perfectament amb l'estil del frontal.

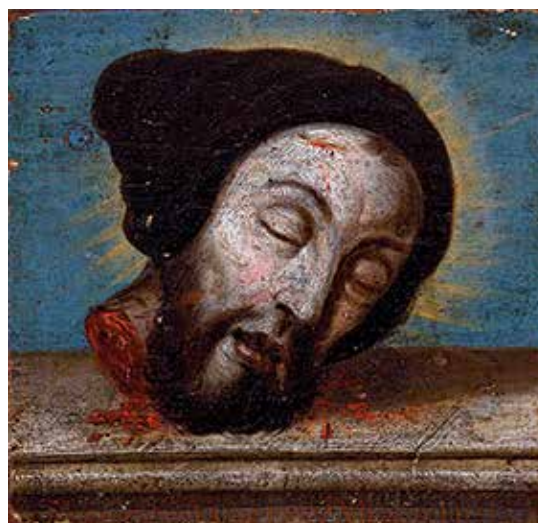
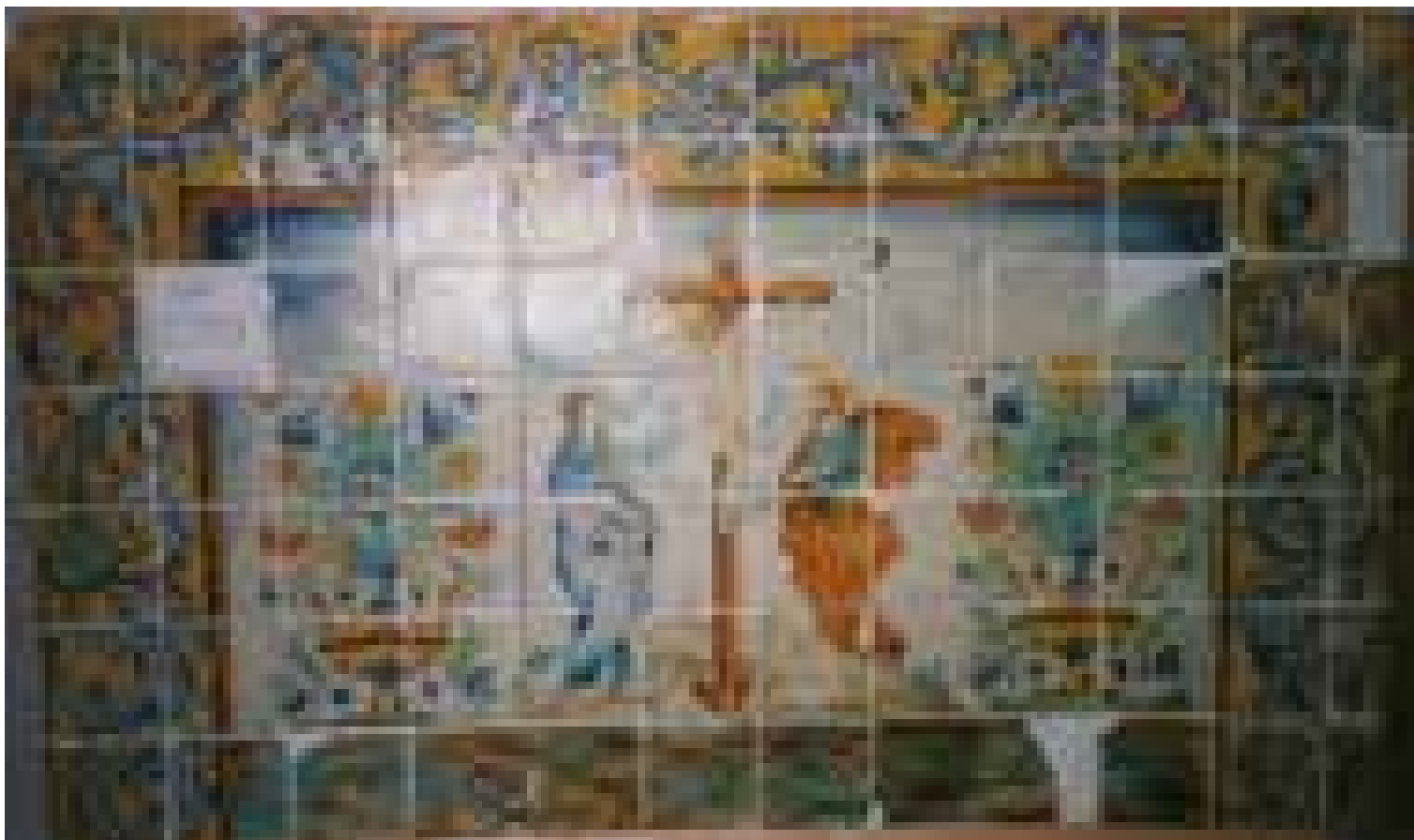

Fig.432: Cap de sant Anastasi màrtir
Escola espanyola, segle XVII. Publicat al catàleg de subhastes Balclis, (21.12.2010), lot 751.

*Fig.433: Maria i sant Joan al peu de la creu
Barcelona, segon terç del segle XVIII.
Museu Diocesà de Barcelona, núm. ref.:
Procedeix de l'església de sant Esteve del Coll (Llinars del Vallès).*

FRONTAL DE SANT ESTEVE DEL COLL

El plafó presenta, al centre, l'escena de la Crucifixió amb sant Joan i la Mare de Déu al peu de la creu. A cada costat, una florera del model que estem comentant. Al fons s'aprecien uns edificis que són la representació simbòlica de la ciutat de Jerusalem.

Al voltant es mostra una sanefa a base de fulles i volutes en tons de blau sobre fons groc.

Es coneix que una visita pastoral efectuada l'any 1734 esmenta l'altar del sant Crist, que no s'esmenta a la visita del 1727.

Fig.434: Nostra Senyora de Montserrat, el bisbe Sant Oleguer i Sant Francesc d'Assís x cm
 Barcelona, segon terç del segle XVIII.
 Atribuït a Jeroni Reig i Vilarrasa (Barcelona).

PLAFÓ DE OSTRA SENYORA DE MONTSERRAT, SANT OLEGUER I SANT FRANCESC D'ASSÍS

Aquest interessant plafó de rajoles està format per un total de 28 més les que formen la sanefa, distribuïdes en 7 columnes i 4 fileres.

La sanefa no està incorporada, de manera que no podem assegurar del tot que sigui l'original. Ara bé, es tracta d'un model de sanefa rar de trobar format per cintetes que mostren una successió de rombes separats per mitges el·lipses. A les quatre cantonades hi ha una petita rajola quadrada decorada amb una flor central.

Els rombes combinats amb les el·lipses és una solució decorativa que trobem en altres plafons atribuïts als Reig, com per exemple, a la balustrada de la Casa de Convalescència o en la decoració d'algunes corones, com hem tingut ocasió de veure anteriorment.

Fig.435: Nostra Senyora de Montserrat, el bisbe Sant Oleguer i Sant Francesc d'Assís x cm
 Gravat de Nostra Senyora de Montserrat.

Fig.436: *Mare de Déu dels Àngels*

Barcelona, 1779.

Atribuït a l'obra de Bernat Reig.

Convent de Sant Bernadí de Petra (Mallorca).

Foto: Rosa-Isabel Garí.

Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012, pàg. 250-251.

FRONTAL DE SANT BERNADÍ DE PETRA

El frontal d'altar de la capella de Nostra Senyora dels Àngels –en el convent franciscà de Petra (Mallorca)– es conserva *in situ* i en molt bon estat. Representa, com a figura principal, Nostra Senyora, envoltada d'angelets, tot dins d'una rocalla que els envolta.

És molt interessant saber el nom del patrocinator, Pons Picornell, així com també la data d'execució: 1779. Mentre que de Pons Picornell es coneix ben poca cosa, del seu fill n'hi ha força informació, ja que fou un dels líders de la independència de Venèçuela. Pons Picornell es va casar amb Margalida Gomilla, amb qui va tenir el seu fill Joan Picornell i Gomilla, nascut a Palma de Mallorca el 1759, destacat pedagog, maçó i membre de diverses *Sociedades Económicas de Amigos del País*. El seu biògraf qualifica d'*hologados terratenientes* als seus pares Pons i Margalida⁴². Ponç Picornell i Margalida “vivían junto a la Pescadería y tenían un comercio de yerro, cobre y alambre”⁴³. La sobrada solvència financera li va permetre encarregar a un taller barceloní l'elaboració del frontal d'altar destinat al convent de Petra. El anys 1736, 1756, 1758 i 1793 Pons Picornell fou el claviari de la vila de Petra⁴⁴.

És indubtable que el frontal d'altar amb el seu nom escrit als peus de la representació de Nostra Senyora tenia, no només una càrrega devocional, sinó també de propaganda social.

És indubtable que tant els colors emprats, l'estil pictòric com els elements de la decoració coincideixen amb els de la balustrada de la Casa de Convalescència (Barcelona), obra de Jeroni Reig/Bernat Reig, pagada l'any 1776.

Fig.437: *Vista central d'un frontal amb l'emblema marí*

Barcelona, darrer terç del s. XVIII.

Santuari de la Mare de Déu del Toro (Menorca).

Foto: Tomeu Garcies.

Als quatre angles del frontal apareix la característica flor de quatre pètals amb el centre de color verd. Molt probablement també l'havia usat anteriorment el seu pare Jeroni Reig i Vilarrasa.

EL FRONTAL DEL SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DEL TORO

Un frontal de característiques semblants es conserva al santuari de la Mare de Déu del Toro, una església del municipi des Mercadal, a Menorca que es troba al cim del Toro (358 m), la muntanya més alta de l'illa. És considerat el centre espiritual de Menorca i està consagrat a la Mare de Déu del Toro, venerada pels menorquins com a patrona de Menorca. Segons la llegenda, un bou va trobar la imatge de la Mare de Déu. L'edifici data del 1670, construït al damunt d'un més antic d'estil gòtic.

El frontal mostra únicament el monograma AM (Ave Maria), envoltat de rocalla.

L'autoria i cronologia (aproximada) seria la mateixa que la del frontal de Petra.

42. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/961417.pdf>. [Consulta: 13.06.2018].

43. https://idus.us.es/.../RevHis1_aguirrezabal_laconspiracion.pdf. [Consulta: 13.06.2018].

44. http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/premsaForanaMallorca/archives/Apostol1/Civiliza/dor_1987.dir/Apostol1/Civilizador_1987_mes01_n0134.pdf. [Consulta: 13.06.2018].

Fig.438: La Mare de Déu de Lluc
Barcelona,
Atribuït a l'obra de Jeroni Reig (vers -1776).
Santuari de la Mare de Déu de Lluc (Escorca, Mallorca).

EL PLAFÓ DE LLUCH (MALLORCA)

Composició formada per 96 rajoles distribuïdes en 8 columnes i 12 fileres.

La fundació del monestir data del segle XIII. Els conqueridors val voler crear un monestir similar al de Montserrat. El rei Jaume I va donar el permís. Es creu que entre els primers pobladors del monestir i haguessin monjos de l'orde del temple.

Presideix la composició una representació de la Mare de Déu de Lluc pintada com la "Moreneta", amb l'infant Jesús, curiosament també pintat de color negrós, ambdós coronats i ricament vestits. Els seus, i de genolls, apreciem, a la dreta, el pastor de nom Lluc que, segons la llegenda, va trobar la imatge de la Mare de Déu. A l'esquerra, possiblement un monjo-cavaller vestit de blanc, pertanyent a l'orde del temple. Entre toros dos, una representació del santuari i la llegenda "La madre santísima de Lluch". Uns caps d'angelets que apareixen entre els núvols i diversos elements vegetals completen la decoració, tot envoltat dins d'una rocalla

Tenint en compte que es desconeix cap data amb què poder vincular el plafó, és difícil precisar la seva datació. Proponem una forquilla d'entre 1750-1775/80, per tant, coetani dels plafons anteriors. Sembla una obra que podríem atribuir el taller de Jeroni Reig, però no podem descartar que hi intervingués ja el seu fill Bernat, que e va fer càrrec de l'obra l'any 1776 a la mort del seu pare.

ALTRES PLAFONS AMB ROCALLES

En el cas de la producció valenciana, els plafons de rajoles amb marcs amb rocalles han estat estudiats per Pérez Guillén, que situa la seva aparició a l'entorn de 1750 i fins, aproximadament el 1780. Distingeix, però, entre les rocalles asimètriques, que serien les primeres en aparèixer, de les simètriques, que data quelcom més tardanament, de vers 1765-1780.

En el cas barceloní, existeixen alguns grans conjunts, com ara el del convent de sant Francesc (Vilafranca del Penedès), que datem de la dècada dels 40 del segle XVIII, on ja apareixen grans rocalles en l'ornamentació.

El plafó del santuari de la Mare de Déu de Lluc es caracteritza per la banda de tanca mixtilínia amb segments rectilinis combinats amb altres formats per volutes d'on hi pengen fruites i fulles. Aquesta manera de tancar les imatges la trobem en no poques obres que hem atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster. Altres plafons d'aquest tipus són el sant Antoni amb el Nen situat a la via pública a Taradell (Osona) i el frontal amb la Immaculada finançant per Pons Picornell, datat de 1779, situat al convent de sant Bernardí de Petra (Mallorca), molt interessant, perquè l'any 1779 ja en feia quatre que Jeroni Reig i Vilarrasa havia mort i, per tant, aquest frontal d'altar no se li pot atribuir a ell sinó al seu fill, Bernat.

Tanmateix, l'ús de la rocalla no es va limitar tan sols als plafons de sants. Es coneixen una mitja dotzena de viacrucis (no tots s'han conservat sencers) que mostren les 14 escenes emmarcades dins de medallons ovalats en voltats de rocalles. També hi ha plafons que mostren els misteris del rosari, com per exemple, el que encara es conserva a la parròquia de Verdú.

Les connexions entre aquests plafons i altres peces de forma, com per exemple, pots d'apotecari s'evidencia en els dos exemplars que adjuntem, procedents de la col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí). La cartella que envolta la inscripció amb el nom de la substància que contenen està formada per rocalla.

També es poden apreciar uns petits trifolis blaus característics de la producció dels Reig.

Fig.439: Pot gran d'apotecari (28,8 cm)
R(adix) Rub(iae) Tinct(ae)
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 479.
Foto: J. Mas.

Fig.440: *El Sant Sopar*
Atribuït a Jeroni Reig i Vilarrasa (1717-1775).
Barcelona, 1771.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.441: *El Sant Sopar*
Atribuït a Bernat Reig i Foraster
Barcelona, 1776-1795.
Fundació La Fontana (Rupit)

ELS SANTS SOPARS

MUSEU VICENÇ ROS (MARTORELL) I LA FONTANA (RUPIT)

Existeixen, com a mínim, tres exemplars de representacions del Sant Sopar en rajola pintada fetes en obradors barcelonins. Dos estan sencers o gairebé sencers. El del Museu Vicenç Ros és el més interessant, ja que està datat (1771). Pictòricament parlant, està millor resolt que el de la Fundació La Fontana (Rupit).

Al Cau Ferrat (Sitges) es conserven onze rajoles que és tot el que queda d'un altre plafó que mostrava la mateixa escena. El tema és prou conegut i no necessita de cap descripció. En tot cas, fem notar les diferències entre un i altre plafons.

a) L'ambient arquitectònic està millor resolt en el cas del plafó del Museu Vicenç Ros. La sensació d'un interior cobert amb voltes està ben resolta mitjançant uns arcs torals decreixents situats en perspectiva en el fons de la sala on té lloc l'àpat. En el plafó de La Fontana aquesta sensació de profunditat no hi és.

Les dues porten laterals estan dibuixades de tal manera que reforcen la sensació de perspectiva, mentre que al plafó de La Fontana les portes estan dibuixades de manera plana, amb uns cortinatges entreoberts no gaire ben resolts.

b) En el plafó del Museu Vicenç Ros els rostres dels dotze apòstols són diferents. Mostren homes d'una certa maduresa; n'hi ha de calbs; semblen estar conversant entre ells. En canvi, en el plafó de La Fontana tots dotze apòstols aparenten la mateixa edat. No n'hi ha cap de calb. Tots són d'aspecte semblant.

El conjunt de l'escena sembla més hieràtic, ja que els

personatges que s'hi representen no conversen entre ells, sinó que estan atents a les paraules que els adreça Jesús.

c) Els dibuixos del cartabó blau de les rajoles del paviment són notablement més gran en el plafó de La Fontana, desproporcionades, si les comparem amb les mides de les cares o dels peus.

d) Al plafó de La Fontana, tots els personatges menys Judes presenten una aurèola al cap.

e) En el plafó del Vicenç Ros només es va emprar una tonalitat de color verd, mentre que en el de La Fontana n'hi observem dues de diferents: el verd fosc i un verd molt llampant de tons blavosos.

Hi ha detalls dels dos plafons que demostren que el plafó datat del 1771 sembla dibuixat per una mà més experta que l'altre. Observem, per exemple, la manera de dibuixar el servent que aboca aigua del gerro, que està situat a la part del davant, o els detalls del gerro, o la manera com es va dibuixar el gos que surt de dessota de la taula.

Per tot plegat, hipotetitzem que el plafó del Museu Vicenç Ros, datat de 1771, podria ser obra de Jeroni Reig i Vilarrasa, mestre escudeller mort l'any 1775, mentre que el de La Fontana podria ser ja una obra més tardana, del seu fill Bernat Reig i Foraster, que va heretar l'obrador del seu pare l'any 1776 i que va morir el 1795.

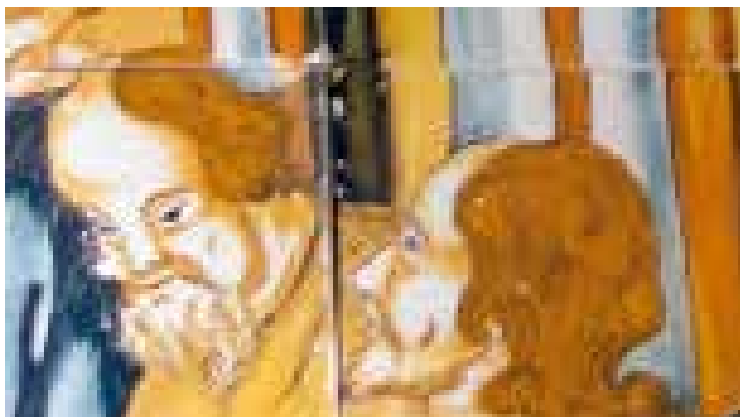

Fig.442: Detalls ampliats dels dos plafons

Fig.444: Detall del plafó sense datar

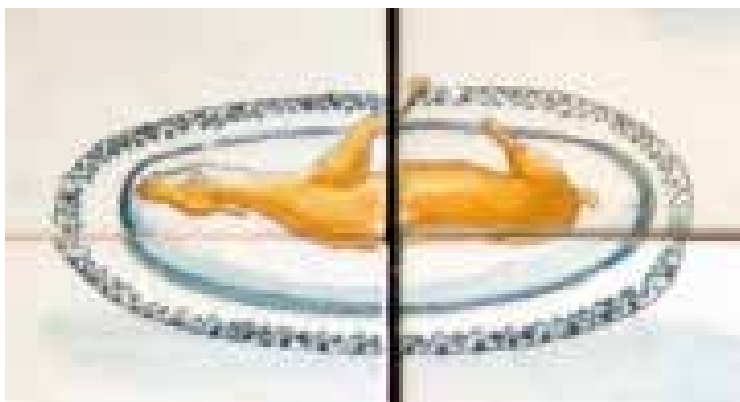

Fig.443: Detall de la decoració del plat que hi ha damunt la taula, amb una sanefa d'angles i punts (1771)

Les 11 rajoles del Sant Sopar del Cau Ferrat són com les del plafó de La Fontana i, per tant, seguint el mateix criteri, serien obra de Bernat Reig.

Encara que no es veuen molt bé, els plats de la taula sembla que estan decorats amb una senzilla sanefa del tipus de punts adossats a una línia en ziga-zaga.

En les representacions del Sant Sopar –i el del Museu de Solsona n'és un exemple prou conegut– al damunt de la taula al voltant de la qual seuen Jesús i els seus deixebles s'hi representen recipients per menjar i per beure, ganivets, fogasses de pa, etc. Hem destacat el cas de Solsona perquè els objectes de ceràmica hi estan dibuixats amb molt de detall i es poden identificar les sèries decoratives de moda en el moment en què es va pintar. En altres casos, això no és possible.

En els Sants Sopars de rajola barcelonina que estem comentant es pot identificar també la decoració dels plats de la taula, que mostren, efectivament, un model que va estar molt de moda bàsicament durant el segle XVIII.

Com podrem apreciar, les figures dels apòstols del plafó de La Fontana són iguals –ens referim a què foren pintades pel mateix pintor– que les dels misteris del rosari.

Si el plafó del Vicenç Ros data de 1771, el de la Fontana el creiem uns anys posterior, potser de quan ja regentava l'obrador l'escudeller Bernat Reig després de la mort del seu pare Jeroni, el 1775, i anterior a 1795, data de la mort de Bernat.

FRIS AMB ESCENES BUCÒLIQUES

Es tracta d'un interessant fris de procedència desconeguda. Les dues parts més llargues estan emmarcades amb un marc de fusta i estigueren durant anys exposades a les sales de l'antic Museu de Ceràmica, a Pedralbes. Els dos fragments més petits, també emmarcats, estaven a la reserva del mateix museu.

En el primer fragment, d'esquerra a dreta s'hi poden veure les escenes següents: uns caminants, unes ruïnes clàssiques, uns caçadors, una dona carregant aigua en una font pública, més ruïnes clàssiques, un cavall que s'escapa i diversos homes que el volen atrapar i un músic que toca una sac de gemecs al costat d'un gran edifici.

En el segon fragment, d'esquerra a dreta, unes dones que carreguen cànters d'aigua en una font pública, tres personatges galants, unes ruïnes clàssiques, un home d'esquenes al costat d'una dona muntada damunt d'un cavall, mul o ases, un grup de cinc homes al costat d'un barril de fusta que potser estiguin jugant a daus, tres personatges junts asseguts a terra (dues dones i un home que fuma amb pipa), un bastaix que carrega una pedra, un basament, una ruïna clàssica coberta amb volta de canó i una cabra.

En el tercer fragment, d'esquerra a dreta, una vila emmurallada vista des de l'exterior, una dona que transporta un objecte al cap i un home que condueix un porc lligat d'una corda.

En el quart fragment, d'esquerra a dreta, dos artesans amb sis cabres i un caçador que dispara a l'aire.

L'alçària del fris era de tres rajoles (uns 40 cm). Els quatre fris no encaixen entre ells, de manera que o bé falten fragments o bé estaven situats en parets diferents potser dins de la mateixa estança o en corredor.

És gairebé un mostrari complet de dibuixos diferents: personatges, animals, flors, arbres, vaixells, edificis, etc.

És evident que hi ha una relació molt estreta entre els dibuixos dels quatre frisos i moltes de les rajoles anomenades "d'oficis" de la sèrie de "la palmeta". Es varen usar els mateixos estergits.

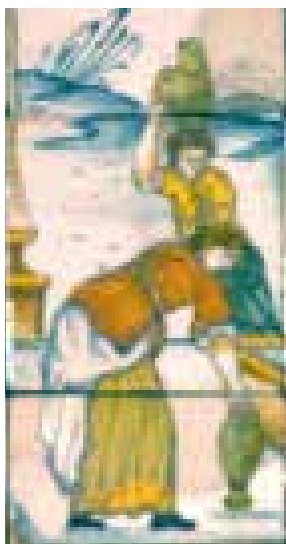
Fig.445: Escenes bucòliques

Barcelona, vers 1775.

Atribuït a l'obra de Jeroni Reig i Vilarrasa
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.446: *Fris decoratiu*
Atribuït al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa (Barcelona)
Segon terç del segle XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona).

FRIS AMB UNA MÀSCARA

Peça de molt bona factura, correspon a la part central d'un fris format per tres fileres de rajoles i 15 columnes.

És obvi que l'estil pictòric és el mateix que el de l'autor del conjunt dels sis plafons del Museu Diocesà de Mallorca: la mateixa paleta de colors, els mateixos motius vegetals, idèntica manera de dibuixar els rostres dels angelets i, en aquest cas concret, les figures dels dos ocellots que hi ha a cada costat, pintats amb el mateix estergit que es va emprar per perfilar els ocellots d'un dels plafons de l'esmentat museu mallorquí.

També podem observar els cistells amb fruites i les fulles pintades en dues tonalitats diferents de color verd, com hem vist en altres plafons.

Les flors que es mostren a la corona que du la màscara del fris són idèntiques a altres que podem observar en algunes floreres que atribuïm al mateix taller.

Fig.447: *Emblema central del fris.*
Atribuït al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa
(Barcelona)

12.6. EL CONJUNT DEL MONESTIR DE BELLPUIG DE LES AVELLANES (NOGUERA)

En el refetó d'aquest monestir es conserven dos plafons; un l'atribuïm a Antoni Reig i, l'altre, a un altre dels Reig (potser Jeroni, el seu avi?).

Van ser publicats per primera vegada per Alberto Velasco i Joan Yeguas [VELASCO, YEGUAS, 2010: 338-359]. Segons aquests dos autors, el plafó amb la inscripció "*potabis eos aqua contradictionis*" estaria relacionat amb les obres per fer arribar l'aigua al monestir, l'any 1763 –si bé, com diuen, sembla que això no va ser possible fins al 1780– gràcies a les gestions dutes a terme per l'abat Jaume Caresmar.

La frase es pot traduir per "Els beuran de l'aigua de la contradicció", o aigua de Meribà, en referència a l'aigua que va fer brollar Moisès amb el seu bastó (veure Antic Testament, Números, 20-13).

L'altre plafó està situat al lloc reservat al pare abat. Presenta una arquitectura figurada, amb un arc rematat amb garlandes i gerros. L'estètica correspon al regnat de Carles IV, com molt bé diuen els autors de l'article. Al centre figura l'escut del monestir i, a la part superior, la mitra, el bàcul, les ínfules, i un llibre, que fa referència a les obres escrites per Caresmar.

Les garlandes que pengen de l'escut, de les copes i que coronen la part superior serveixen per a honorar la memòria del benemèrit abat.

La pregunta que ens fem és si ambdós plafons són, o no, contemporanis. Hi ha plantejades dues hipòtesis:

a) Si la intenció dels plafons ceràmics va ser la de commemorar les gestions fetes per l'abat Caresmar, mort l'any 1791, més que no pas per celebrar l'arribada de l'aigua potable al ce-

Fig.449: Plafonet commemoratiu de l'arribada de l'aigua al monestir de Bellpuig de les Avellanes (vers 1780).
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster (1776-1795).
Bellpuig de les Avellanes (Urgell).

nobi, aleshores es tractaria de dos conjunts de la mateixa època, fets amb posterioritat a la mort de l'esmentat abat.

b) Si la intenció dels plafons era diferent -commemorar l'arribada de l'aigua i agrair l'obra feta per Caresmar- aleshores podrien ser d'èpoques diferents, encara que no gaire allunyades l'una de l'altra.

Fig.448: Plafonet commemoratiu de l'arribada de l'aigua al monestir de Bellpuig de les Avellanes a l'emplaçament actual (vers 1780).

Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster (1776-1795).
Bellpuig de les Avellanes (Urgell).

Fig.450: Plafonet commemoratiu de l'arribada de l'aigua al monestir de Bellpuig

Al voltant del plafó que fa al·lusió a l'arribada de l'aigua s'hi poden observar dos models de mostra molt diferents. El de la sanefa que l'envolta és un motiu que, segons l'opinió d'alguns investigadors, va tenir una llarga pervivència. Els primers models van ser usats per Llorenç Passoles durant la segona meitat del segle XVII. Albert Telese l'identifica entre en els plafons de la Font de la Salut, a Alella, datats del 1710, però la pregunta és si s'escau, o no, una datació de vers el 1763. L'altre model, anomenat entre els col·leccionistes amb el nom de "la cornucòpia" el podem relacionar amb el taller dels Reig. Es tracta d'un conegut i molt difós model de mostra que segueix –potser, va reemplaçar– un altre molt conegut i difós, el del "clavell", també atribuït al taller dels Reig. Una detallada observació, però, del plafó de la font va permetre comprovar que hi ha força rajoles que són reproduccions efectuades a inicis del segle XX.

Velasco i Yaguas ja diuen a l'article abans esmentat, que es té notícia que les rajoles que hi havia al voltant de la pica foren substituïdes per unes de noves fetes en un taller de Manises, a inicis del segle XX, degut a què s'havien fet malbé per culpa de la humitat provocada per l'aigua que sortia de l'aixeta.

Aquesta aixeta és moderna. Per poder-la posar al seu lloc va caldre foradar una rajola antiga i una de les reproduccions.

Però no només hi havia reproduccions molt ben fetes al voltant de la pica, sinó també en altres parts del plafó, excepte a la part central, on hi ha la decoració figurada.

Fou especialment significatiu comprovar que no es conserven cap de les quatre rajoles cantoneres de la sanefa que envolta aquest plafó central, la qual cosa suggereix que potser no serien coetànies del plafó i de la sanefa que l'envolta. Però també hi ha reproduccions de les rajoles decorades amb el motiu de "la cornucòpia", de manera que tot plegat sembla indicar que cap de les rajoles de mostra que hi ha en contacte directe amb el plafó commemoratiu correspon a l'època en què es va col·locant, sinó que van ser posades durant les reformes fetes a l'inici del segle XX. Hi ha rajoles antigues que, potser, es deuen trobar escampades pel monestir, ja que va estar abandonat durant dècades, barrejades amb reproduccions modernes fetes a l'esmentat taller de Manises (no sabem quin). Segons el croquis que adjuntem, les reproduccions modernes series les que hem marcat amb la lletra "R".

La resta de l'estança corresponent al refector estava decorada amb rajoles de mostra del tipus anomenat "estrella verda" gran,

Fig.451: Arrambador amb l'heràldica de l'abat Jaume Caresmar, vers 1802. Atribuït al taller d'Anton Reig (1795-1826).

Bellpuig de les Avellanets (Urgell).

envoltades de rajoles blanques. Aquest tipus de mostra és molt característic del final del segle XVIII i de l'inici del XIX.

A la sanefa superior hi ha un altre model de mostra consistent en un motiu floral en forma de cresta, característic de la producció barcelonina del final del s. XVIII i de l'inici del XIX. Així, per exemple, al carrer de l'Esparteria, a Barcelona, encara s'hi pot veure un plafó amb la imatge de la Mare de Déu de la Mercè, datat del 1800, que duu aquest mateix model de sanefa.

En altres parets del refector hi ha reproduccions d'aquests dos tipus de mostra, fetes molt possiblement en el mateix taller de Manises on es van fer les altres reproduccions.

Alberto Velasco, que ens va acompanyar durant la visita que vam efectuar per algunes de les dependències del monestir, ens va mostrar una làpida de marbre que, originàriament, estava situada a l'entrada de l'església i que ara està al claustre. Es va col·locar l'any 1802, però en uns rotlles esculpits a la part baixa figuren els noms dels autors i la data d'execució. Es tracta dels escultors de Montblanc Josep Belart (1775-1825) i de Ramon Belart (1789-1840). La data: 1801.

No tenim cap dubte, doncs, que el plafó més modern, situat on hi hauria la cadira abacial, està fet a Barcelona a l'inici del XIX.

EL PLAFÓ DELS MÀRTIRS FRANCISCANS

L'any 2014 vam publicar un estudi molt detallat d'aquest plafó [CERDÀ 2014: 51-53 i fitxa 628]. Es tracta d'un plafó commemoratiu que recorda el model de les antigues làpides d'època romana, amb una llarga inscripció a la part inferior, escrita amb lletra capital romana. Sense aquest text, segurament hauria estat impossible entendre el significat de les escenes que s'hi representen, dues de diferents, entre les quals van transcórrer uns 20-25 anys de diferència.

El text diu el següent: "V.F. (venerable fra) COSME DE SAN DAMIAN, LEGO DE LA CIVDAD DE GRANADA ALCANÇÓ LA PALMA DEL MARTIRIO EN LA SANTA CIVDAD DE JERVALEN, EL AÑO 1599 POR AVER PREDICADO LAS UERVADDES CATOLICAS, Y DESPVES FVE QUEMADO EN LA PLASA DEL SS.MO_SEPVLRO.

V.H. (venerable hermana) MARIA DE LA TERCERA ORDEN, DE NACION PORTVGUESA, EL AÑO 1578 POR LA CONFECCION DE LA FE, FVE QVEMADA EN LA PLASA DEL SS.MO SEPVLRO DE LA CIVDAD DE JERVALEN EN COMPAÑIA DE ALGVNOS RELIGIOSOS".

Fra Cosme de San Damián, fill de Pedro Ruiz Asán i de Leonor García, naturals de Màlaga, on va néixer, va prendre

els hàbits en el convent de les Algaidas, a prop de Lucena i d'Archidona, on va ser llec. Fra Cosme va dur una vida molt austera. Buscant guanyar-se la palma del martiri, va rebre autorització del general de l'orde, Francisco Gonzaga, per poder viatjar fins a Terra Santa, on s'hi va traslladar a peu. Es va fer sagristà del convent de Mont-sió. El dia de l'Assumpció de 1597 (en el plafó diu 1599) va entrar al temple de Salomó, aleshores mesquita principal dels turcs de la ciutat i, crucifix en mà, va pronunciar aquestes paraules:

"Aquest és el Déu veritable, i amb la sang d'aquestes llagues va rentar les vostres culpes; ell és qui us ha de donar la glòria, com a Totpoderós. I Mahoma, a qui adoréu, ni és Déu, ni profeta, sinó un embuster que és a l'infern, cap a on us porta a tots".

No cal dir que fou colpejat, dut davant del cadí, assotat i decapitat. El cap va ser clavat en un pal i el cos, arrossegat a cavall per la ciutat i cremat a la plaça del Sant Sepulcre.

Pel que fa a Maria Hispana o Maria Lusitana, es dubta que fos franciscana de la Tercera Orde. Es creu que va viure a Jerusalem amb monges que pertanyien a aquest orde. La data del seu martiri és incerta: 1575 o 1584. D'aquesta germana, segurament natural de Coïmbra, es diu que era molt pietosa, amiga de les dones turques de Jerusalem, amb qui conversava, ajudava en els parts, curava els seus fills malalts i els batejava en nom de Crist.

Fig.452.: Martiri de franciscans a Jerusalem (90,4 x 121 cm).

Barcelona, tercer quart del s. XVIII.

Col. Mascort, núm. ref.:

Bibliografia: El descobriment 2006, pàg. 106-107.

Un dia, per cantar *Ossana filio David Domino* en nom de Déu fou denunciada pels jueus. Va ser portada a la plaça del Sant Sepulcre, on va ser cremada.

No se sap d'on procedeix aquest plafó. Possiblement d'un edifici que pertanyia a la Tercera orde de sant Francesc d'Assís, que tenia la seu a les dependències de l'antic hospital de la Santa Creu (Barcelona).

Quant al motiu pel qual es deuria encarregar aquest plafó, se sap que des del 1342 els franciscans tenien la custòdia dels llocs sants. El 1676 el patriarca Dosithens va atorgar l'exclusiva possessió dels llocs sants als grecs ortodoxes. El sultà, pressionat per les potències occidentals, va decretar que havien de ser els franciscans els encarregats de la custòdia dels llocs sants, però el 1767 els grecs ortodoxes van penetrar a la basílica del Sant Sepulcre i van crear el caos. Els turcs van resoldre el conflicte

atorgant la possessió de la basílica conjuntament a les esglésies catòlica i ortodoxa. Malgrat això, el 17 de desembre de 1772 la Corona espanyola va publicar una Reial Cèdula en la qual, com a hereva dels sobirans angevins, reivindicava el dret exclusiu del patronat sobre els llocs sants, esglésies i convents de Terra Santa.

Com es pot deduir, doncs, el plafó té una clara voluntat propagandística, a més de devocional. S'hi reivindica el dret dels franciscans a custodiar ells sols el Sant Sepulcre perquè, com s'aprecia al plafó, s'ho havien guanyat amb la sang dels seus màrtirs. Per això, proposem una data pròxima al 1772, data de la Reial Cèdula, per aquest plafó. No tindria sentit ni abans ni tampoc massa temps després

No cal insistir en què l'estil de la composició concorda amb les obres que atribuïm als Reig, especial a Jeroni i a Joan reig i Vilarrasa.

Fig.453: *Sant Jaume a la batalla de Clavijo*
Atribuit al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa.
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

EL PLAFÓ DE SANTIAGO MATAMOROS

Plafó format per 90 rajoles quadrades policromes distribuïdes en 9 columnes i 10 fileres. Mostra la figura de l'apòstol Sant Jaume a cavall (Santiago Matamoros) a la batalla de Clavijo⁴⁵.

Per a la realització d'aquest plafó, el taller barceloní es deuria valdre d'un gravat inspirat en una de les moltes representacions que, des del segle XVII, s'havien fet d'aquesta imatge llegendària.

La identificació de Sant Jaume (Sant Iago) amb el sobrenom de "Matamoros" apareix per primera vegada al Quixot, però la representació del sant muntat a cavall es deuria popularitzar a partir de pintures com les de Francisco Camilo (1649) o F.

Fig.454: *Santiago Matamoros* Juan Carreño (1660). Museo de Bellas Artes de Budapest.

Carreño (1660).

En la iconografia de la rajoleria barcelonina, la figura del Matamoros apareix tardanament, al segle XVIII. Sol mostrar-se en quadres de 12 rajoles, però el plafó del Museu Víctor Balaguer és excepcional. La grandària del plafó permet representar a Sant Jaume no només matant als infidels sinó que, a més, en segon pla i pintat només amb només unes suaus tonalitats blavoses, podem apreciar el conjunt de la batalla, amb un exèrcit de soldats musulmans que fuig en direcció a una torre enlairada al damunt d'un promontori. Al primer pla, pintat a tot color, destaca la figura del sant a cavall, en mig de l'escena, espasa en mà. A terra, s'hi aprecien diversos soldats musulmans vençuts, sota les potes del llegendari cavall blanc del sant. El dibuix és de molt bona factura. Predominen els colors càlids (grocs-ataronjats, ocracis, marrons i una gamma de verds) entre els quals, un de verd-blavós que trobem en altres composicions associades al taller dels Reig.

Per l'estil general, el datariem de mitjans del segle XVIII, possiblement del taller de Jeroni Reig i Vilarrasa.

45. CERDÀ I MELLADO, J. A (2006). "L'obra escudellera barcelonina a l'època gremial: replantejaments i precisions", *Butlletí Informatiu de la Ceràmica*, 88-91, pàg. 164-165.

Fig.455: *Santa Madrona*
 Barcelona, 1772-1779.
 Museu Municipal de Calella, núm. inv.: 4615-1.
 Procedeix d'una casa del carrer Escolles Pies, 35.
 Donació del Sr. Francesc Tió (1985).

Fig.456: *El fortí de Montjuïc, anterior a les grans reformes del segle XVIII.*
 Barcelona, mitjan segle XVIII.

LA SANTA MADRONA DE CALELLA

Aquest interessant plafó va ingressar al fons del Museu de Calella gràcies a la donació del seu propietari, el Sr. Francesc Tió, l'any 1985, quan la casa on estava el plafó fou enderrocada. Es tractava d'un antic edifici que hi havia al carrer de les Escolles Pies, núm. 35. Aquest carrer s'anomenava antigament carrer de la Pansa. La casa era propietat dels Tió des de temps immemorial. Els Tió van ser una de les famílies més importants de la vila de Calella. Durant el segle XVIII alguns dels seus membres (Joan Tió, Josep Tió, etc.,) van ser negociants i patrons mariners. Potser per això el plafó mostra la imatge d'una de les copatrones de la ciutat de Barcelona, Santa Madrona, amb un exvot mariner a la mà dreta, que és com se sol representar aquesta santa.

Són especialment interessants els detalls de la decoració que fan referència a la ciutat de Barcelona i al seu port. A la part esquerra s'hi pot veure una torre de la muralla i, a la part dreta, el castell de Montjuïc al cim de la muntanya. Però sens dubte, l'element més significatiu és el dibuix que es pot veure en el centre, just al darrere de la santa. Es tracta del braç de ponent del port, amb la torre del far, convertida més endavant en un rellotge. Aquest far es va construir l'any 1772; per tant, el plafó no pot ser anterior a aquesta data.

Pel que fa a les obres del castell de Montjuïc, varen iniciar-se el 1753; el 1779 es va començar a construir el glacis, i van finalitzar del tot l'any 1799. El plafó encara mostra la imatge característica que tenia la fortificació abans de l'inici de les obres del glacis del nou castell, el 1779.

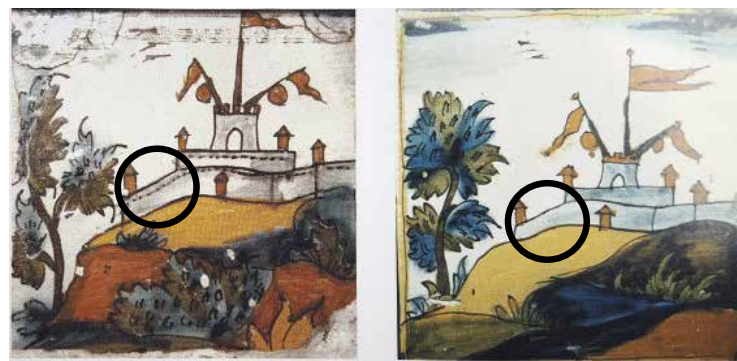

Fig.457: *El castell de Montjuïc amb el glacis (indicat dins del cercle de la imatge) i l'ampliació de la fortalesa.*
 Barcelona, posteriors a 1779.

Fig.458: *Ecce Homo*
Barcelona, vers 1808.
Col. Ignasi Brugarolas (Barcelona).

PLAFÓ AMB LA REPRESENTACIÓ DE L'ECCE HOMO

Composició formada per 12 rajoles distribuïdes en tres columnes i quatre fileres. Mostra l'*Ecce Homo* amb els motius de la passió.

L'autor deuria emprar un paper estergit fet a partir del gravat fet de la mateixa imatge que es venerava a la basílica de Santa Maria del Mar. El gravador fou Agustí Sallent, l'any 1808. Com es pot observar, el pintor va simplificar la complexitat del gravat, eliminant l'escena naval que mostrava dues naus entrant al port de Barcelona. Per dissimular-ho a fer que el llençol pengés força més que al gravat, ocultant bona part de l'escena.. La resta fou substituïda per un marbrejat de tons grocs i ocracis.

La datació del plafó, de molt bella factura, hauria de ser posterior a la data d'impressió del gravat d'Agustí Sallent, l'any 1808, si bé la imatge original que hi havia a Santa Maria del Mar data de 1746.

L'estil de la figura de Crist mostra les característiques pròpies de l'estil dels Reig, per la qual cosa l'atribuïm al taller d'Anton Reig situat al carrer dels Tres Llits.

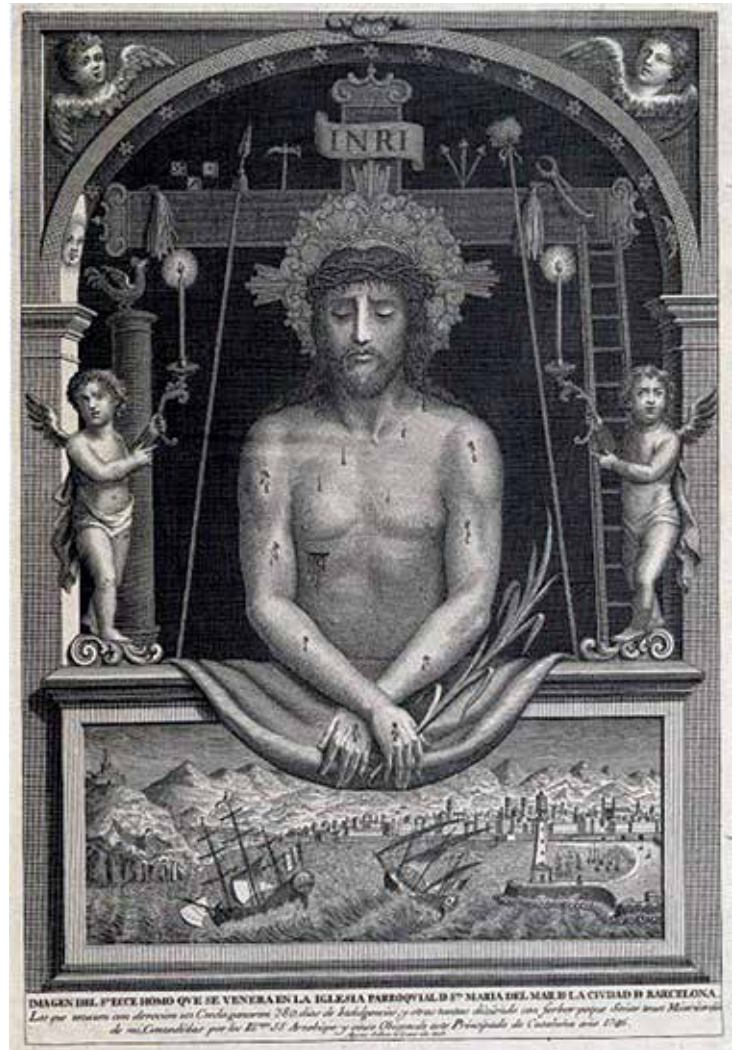

Fig.459: «Imagen del Sn Ecce Homo que se venera en la iglesia parroquial de Sta Maria del Mar de la ciudad de Barcelona. Los que rezaren con devocion un Credo, ... de este Principado de Cataluña año 1746. Agustín Sallent la Gravó año 1808».

Fig.460: *La Purificació, Juliana i Semproniana*
Barcelona, 1787-1795.

Atribuït al taller de Bernat o d'Antoni Reig.

Museu Arxiu de Santa Maria (Mataró).

Bibliografia: Cerdà 2017, p`àg. 25-29.

12.7. EL PLAFÓ DE LA PURIFICACIÓ I DE LES SANTES JULIANA I SEMPRONIANA (1787-1795)

Segons unes notes de Ferrer i Clariana [Ferrer], el plafó que comentem estava situat en una casa del carrer Santa Maria (Mataró) que feia cantonada amb el carrer Beata Maria. L'any 1961 va publicar una breu història sobre el testimoni al culte de les santes Juliana i Semproniana en la qual va donar a conèixer la migrada iconografia que existeix sobre les dues màrtirs cristianes. A la pàgina 48 hi ha la foto -en blanc i negre- del plafó de rajoles -fins aleshores inèdit- on es representa la Purificació -a qui està dedicat el temple parroquial de Santa Maria de Mataró des del segle XVIII- juntament amb les santes Juliana i Semproniana, patrones de la ciutat. Aquest plafó, que estava en mans dels hereus del Sr. Ferrer i Clariana, ha estat donat al Museu-Arxiu de Santa Maria (Mataró). El fet d'haver ingressat en aquest lloc permet ser vist i admirat per tothom que ho desitgi, la qual cosa és molt d'agrair.

La casa que feia cantonada entre els actuals carrers de Santa Maria i Beata Maria l'ocupa, actualment, una cereria. Doncs bé, segons dades localitzades a l'Arxiu Comarcal del Maresme, a la cantonada entre ambdós carrers -el de la Beata Maria s'anomenava aleshores carrer de Sant Simó- l'any 1797 hi havia la casa propietat de Maria Teresa Simon, vídua del botiguer i candeler de cera Josep Simon i Mora, fill de Salvador Simon, corredor d'orella. Teresa i Joan Simon es van casar el dia quinze de gener de 1732.

Per altra part, l'"apeo" de 1716 indica que en aquell mateix indret hi vivia, efectivament, Josep Simó, candeler, en una casa

Fig.461: *La Purificació, Juliana i Semproniana*.
Barcelona, 1787.

de "5 aposientos, eixida baixa i porxada" al costat de la de Salvador Simó. Per tant, almenys durant tot el segle XVIII va pertànyer a una mateixa família: els Simó. Si fem cas al que va escriure Ferrer i Clariana al dors de la fotografia en blanc i negre del plafó -i no tenim raons per dubtar-ho- els comandataris del plafó van ser, doncs, el Simón. Per cronologia, tot apunta cap a la figura de la vídua Maria Teresa Simón, que el 1797 encara era viva però que deuria ser una dona d'edat molt avançada.

El plafó està format per 35 rajoles quadrades policromes distribuïdes en cinc columnes i set fileres.

Al voltant de la representació principal hi ha una sanefa que, tot i ser contemporània del plafó, se'ns ha assegurat que no és l'original, sinó que s'hi va incorporar a mitjan segle XX. Està formada per rajoles amb motius florals i volutes, que corresponen al model Miquel IX-1 i 2. En total, sanefa inclosa, el plafó fa 121,5 x 94,5 cm Els colors de la decoració són el verd maragda, el groc, l'ataronjat, el marró, el morat de manganès i dos tons de blau.

Aquest plafó fa alguns anys va ser restaurat per Isabel Parra i Débora Iglesias després que patís els efectes d'un incendi quan estava penjat de la paret del menjador de la casa de l'anterior propietària.

Tal i com diu una inscripció de la renglera inferior, es tracta de les representacions de Nostra Senyora de la Purificació i de les santes Juliana i Semproniana, patrones de Mataró. En mig

Fig.462: La urna de plata de 1795, amb les relíquies de les Santes.

de les dues figures hi ha la Purificació o la Candelera, que sosté una candela. Als peus de Nostra Senyora, i entre les figures de les santes, s'hi poden veure dos angelets amb les palmes del martiri i una corona i, situada encara més abaix, la imatge de l'urna d'argent que conté les relíquies de les patrones de Mataró, urna que és sostinguda pel cap de dos angelets. A la part inferior s'hi pot llegir una inscripció que diu el següent: «Sa. Juliana. N^a Sra. de la Purificació. Sa. Semproniana».

Nostra Senyora de la Purificació o la Candelera és la festa que, 40 dies després del Nadal commemora la presentació de Jesús al temple de Jerusalem i la purificació de la seva mare, Maria, un ritu obligatori en la tradició jueva basat en l'oferta i benedicció de candeles de cera. La tradició marca aquesta diada com el dia per desmuntar el pessebre i, per tant, el moment en què es dona per tancat el cicle de Nadal. La presentació de Jesús al Temple i la purificació de Maria és una de les festes més antigues d'entre les tributades a Maria durant l'any. Va ser introduïda a la litúrgia cristiana pel papa Gelasi I, l'any 496, com a continuació de diverses tradicions gregues i romanes que se celebraven per aquestes dates. La festa és hereva d'antics costums romans celebrats durant les Parentalia: una processó amb petites espelmes beneïdes (*cerea ascensa*) que els romans feien, vestits de negre fins als cementiris, per guiar les ànimes dels difunts en una mena de culte als morts. En temps de Jesucrist, 40 dies després que una dona hagués donat a llum, havia d'anar al temple a presentar el nounat als sacerdots i fer una petita ofrena. Hi tenia lloc un ritu de purificació de la mare. Segons la tradició cristiana, com que Jesús va néixer el 25 de desembre, 40 dies més tard, és a dir, el 2 de febrer, Maria va haver d'anar a presentar-lo als sacerdots.

La celebració cristiana de la Candelera rememora i recrea aquest fet.

Estrictament, la processó de la Candela és -donat que es recrea el que va fer la Mare de Déu quaranta dies després d'haver infantat Jesús- a càrrec de les dones que han infantat

durant l'any anterior, dones embarassades, dones que hagin perdut un infant o dones vídues. La processó es desenvolupa a l'exterior o interior de l'església, i els que l'efectuen duen grans candeles de cera enceses. És la festa de la llum i es beneeixen candeles, que tenen suposades virtuts protectores. Antigament, es repartien candeles beneïdes durant aquest dia.

Fins al segle XVIII l'església parroquial de Mataró va estar dedicada a la Mare de Déu en la seva festa del 15 d'agost. Durant la segona meitat del segle XVIII, segurament arran d'haver de contractar una nova imatge de la Mare de Déu per al retaule barroc que Carles Morató havia acabat d'enllestir es va interpretar que la imatge titular corresponia al misteri de la Presentació. Això potser va ser degut a què aquesta imatge mostrava la Mare de Déu en estil gòtic amb el Nen Jesús, a una mà, i una candela a l'altra. És a dir, que era una talla de la Mare de Déu de la Candelera i que, per tant, l'església parroquial de Mataró era dedicada a la Presentació de Jesús al Temple de Jerusalem pels seus pares.

Quant a les santes Juliana i Semproniana, suposadament nascudes a la romana Iluro, actual Mataró al darrer quart del segle III, van morir al *Castrum Octavianum*, actual Sant Cugat del Vallès, l'any 304. Van ser dues joves cristianes que van morir màrtirs. Venerades fins fa poc com a santes per l'església catòlica, des del segle XVII són les santes patrones de Mataró. Segons la tradició, haurien nascut en una casa de l'actual carrer d'en Pujol, a la capital del Maresme. Foren deixebles de sant Cugat. L'any 304, van acompanyar-lo fins al *Castrum Octavianum*, on el sant va ser decapitat. Quan els botxins van marxar, les dues joves van recollir-ne el cos i el van enterrar cristianament. En ser sorpreses, però, per la guàrdia i, acusades també de cristianes, van ser degollades al mateix lloc que el seu mestre. Les seves restes eren venerades, amb les de sant Cugat, al monestir de Sant Cugat del Vallès. La primera notícia, però, és tardana: el 1089 es fa esment de l'existència de les relíquies de les santes al costat de les de sant Cugat. Fins al segle XVII no es van vincular a Mataró. En 1667, l'historiador Joan Gaspar Roig i Jalpí va publicar l'obra *Catálogo paralipómeno de los santos indígenas y advenas del principado de Cataluña y sus condados*. En aquesta obra va informar per primer cop que les santes Juliana i Semproniana eren naturals d'Iluro, l'actual Mataró.

A finals del segle XVII, el pare Joan Gaspar Roig i Jalpí, frare mínim i historiador, fill de Blanes, va proclamar i determinar, en base al *Cronicó de Liberat* i el *Llibre dels Feys d'Armes de Catalunya*, que les santes Juliana i Semproniana eren naturals d'Iluro, municipi romà situat on avui hi ha Mataró. El 1681, el Consell mataroní demanà al monestir de Sant Cugat que els cedís les relíquies de les santes, que ja es donava com a segur que eren filles de Mataró, però el monestir no ho va voler fer fins al 1772. El 25 de juliol arribà a Mataró una part de les relíquies que avui, en una urna d'argent, es treuen en processó per la festa de les Santes. En 1835, amb la desamortització eclesiàstica i la clausura del monestir, les restes que encara eren a Sant Cugat es traslladaren també a Mataró, tornant a reunir-se. Les relíquies van ser instal·lades a l'església de Santa Maria. En 1852 van ser proclamades patrones de Mataró pel papa Pius IX. La seva festivitat és el 25 de juliol, però a Catalunya, per tal de no fer-la coincidir amb la festa de sant Jaume apòstol, se celebra dos dies més tard, el 27 de juliol.

Al plafó s'hi pot observar l'urna d'argent on es conserven alguns ossos de les Santes.

El dia 19 de setembre de 1795 es va fer el solemne trasllat de les relíquies de les santes Juliana i Semproniana a la nova urna de plata que havia ofert el canonge de Barcelona i mataroní, Dr. Marià Pou, amb la notable despesa de 1.750 lliures.

El plafó de rajoles va ser elaborat a partir d'un gravat de 1787. El que fem servir per a il·lustrar aquesta fitxa correspon a una còpia facsímil feta a la impremta Minerva de Mataró amb motiu de la festivitat de les Santes (27 de juliol) de 1945. Se'n va fer una tirada de 200 exemplars. El gravat du el número 183. Al peu del gravat hi ha un breu text que diu el següent:

«Memoriae nunquam inter moriturae Ill. DD. Jacobi Matas, Mataron. Canon. Lector. Barcin. Meritissimi, ob teneram eius pietatem erga Dei param, SS.VV&MM Julianam Sempronianam concives suas, effusamque in earum cultu promovendo munificentiam pii earundem SS.VV&MM Administratores, contribules sui amantissimi in perenne grati animi monumentum icones hasce nuncuparunt. Prid Id. Jan. an. 1787.

S. Gurri lo inventó y executó en escultura. PP Montaña lo dibuxó y PP Moles lo gravó».

És a dir, que Salvador Gurri va fer les talles en fusta per posar-les a l'altar major, Pere Pau Muntanya en va fer el dibuix i el gravador va ser Pasqual Pere Moles. L'any del gravat original és 1787; per tant, el plafó de rajoles ha d'estar fet amb posterioritat a aquesta data. Per això s'hi representa l'urna antiga, la que es va substituir el 1795.

Degut a què el plafó de rajoles no està signat, però per l'estil i els colors emprats, no tenim cap dubte que es tracta d'un peça elaborada en un obrador barceloní del final del XVIII. Partim de la base que el plafó ha de ser posterior al gravat del 1787 i potser anterior a l'elaboració de la nova urna de plata de 1795. Per l'estil del dibuix i els colors emprats, el podríem relacionar amb altres plafons ceràmics fets a l'obrador dels escudellers de cognom Reig. L'any 1787 encara vivia Bernat Reig. El seu fill Antoni Reig va heretar l'obrador l'any 1795. Coneixem algunes obres atribuïdes a Bernat Reig i altres que poden ser atribuïdes al seu fill, mort l'any 1826, però que podria haver ajudat al seu pare a l'obrador durant ben bé un parell de dècades, des de la majoria d'edat fins a la mort del seu progenitor, Bernat. Per tant, assegurar si és obra del pare o del fill Antoni és complicat, i més tenint en compte que la data del gravat a partir del qual es va fer el plafó (1787) i el canvi de l'urna d'argent (1795) corresponen als moments finals del taller de Bernat Reig.

Entre mitjan segle XVIII i mitjan segle XIX es van pintar plafons de rajoles que mostren un tipus de representació mariana caracteritzada perquè la Mare de Déu està situada al damunt d'una peanya. Ocupa sempre la part central, entre dos confreres a cada costat, agenollats en senyal de devoció. A més de la peanya, la figura sol mostrar-se entre cortinatges. Aquests plafons estaven inspirats en gravats de l'època.

A la producció valenciana, les pintures ceràmiques semblants -la Mare de Déu damunt d'una peanya entre cortinatges- es daten d'entre 1740 i 1800.

A Barcelona, la més representada va ser la Mare de Déu de la Mercè. Se la mostra sempre vista de front, amb el Nen al braç esquerre. A la peanya hi apareix l'escut que identifica l'ordre mercedària: la creu de Malta. Però no només hi ha representada la Mercè. També es coneixen plafons d'aquest tipus amb la Mare de Déu del Lledó (patrona de Valls), amb Nostra Senyora

de la Misericòrdia, amb la Mare de Déu del Miracle (Reus) o amb Nostra Senyora del Remei (patrona d'Alcanar). Aquestes figures marianes solen anar acompanyades, com s'ha dit, amb les imatges de dos confreres agenollats que porten candeles o una bacina per recaptar almoines.

El plafó mataroní és substancialment diferent. Tot i ser un plafó "patronal", la Mare de Déu que el presideix -a qui està dedicat el temple parroquial de Santa Maria- és Nostra Senyora de la Purificació, però a cada costat seu s'hi mostren les figures de les dues santes locals, ço és, Juliana i Semproniana, de genolls, en el lloc que, en els altres plafons, ocupen les figures dels dos confreres. No s'hi veuen ni els cortinatges ni la peanya, ja que el plafó es va inspirar directament en el gravat de 1787, on no hi figuren aquests dos elements. Per altra part, les mides del plafó són fora del que és comú. Les trenta-cinc rajoles quasi tripliquen les mides d'un plafó estàndard (12 rajoles) i, lògicament, també el cost d'elaboració.

Es tracta, doncs, d'una peça excepcional dins de la producció ceràmica barcelonina.

L'ARRAMBADOR DE LA CAPELLA DE SANTA BÀRBARA. CASTELL DE MONTESQUIU, OSONA (VERS 1780)

D'aquest arrambador se'n tenen les primeres notícies gràcies a Josep Gudiol [GUDIOL, 1919: 452]. L'any 1919 va publicar un article en el qual esmenta el següent:

“En la casa que els Juncadella tenen a Esplugues, en el menjador, hi tenen fixada a una part lo que restava del hermós arrambador de l'església del castell de Montesquiú, representant una balustrada barroca, genre Lluís XV, que's combina amb un ric plafó ornamental dedicat a Santa Bàrbara. La capella on anava el decorat fa suposar que aquest pertanyeria als anys de 1780”.

Actualment, a la capella del castell hi ha exposada una rèplica del segle XX. La foto de l'arrambador permet identificar el disseny de la balustrada i de com estaven distribuïdes les floreres i el quadre principal, és a dir, el plafó dedicat a santa Bàrbara.

Joan Santanach va publicar una foto en blanc i negre de la balustrada, que és la que adjuntem al costat del text. En el peu de la foto hi diu el següent: "Arrambador. Barcelona, tercer quart del segle XVII o poc més. 13,3 x 13,3 cm. Col·lecció Santanach Suñol".

Al'escrit que l'acompanya, en concret, a la nota corresponent a la figura 86 diu: "Albertí publicà un arrambador de contorn irregular, format per vuit mòduls seriatos de 2x7 rajoles en què la filera superior i la inferior formen sanefa, mentre que les cinc fileres centrals presenten un motiu de cartelles entrelaçades grogues sobre fons blau; (fig. 86) i dos conjunts també seriatos que representen una florera amb la seva peanya, cadascun de 4 x 10 rajoles; arrancat d'antic de l'emplaçament original, l'arrambador havia estat enganxat sobre plaques de fusta; a principis de 1980, en no trobar comprador unitari, hagué de ser desmembrat per mòduls; Albertí el datà del tercer quart (o poc més) del segle XVII (nota 669), cosa encertada, perquè les rajoles, de gran qualitat tècnica, són de 13,4x13,4 cm. Més tard, aparegué al mercat una altra part de l'arrambador, també muntada sobre fusta i formada per almenys tres dels mòduls de 2 x 7 rajoles, un dels de 4 x 10 i un gran plafó de 12 rajoles de llarg per 11 d'alçada (excepte les dues columnes de cada costat, de 10 rajoles) representant el martiri de santa Bàrbara envoltat

Fig.463: Fragment de l'arrambador de la capella de santa Bàrbara, al castell de Montesquiu (Osona), actualment exposat a Can Tinturé (Esplugues de Llobregat) -plafó de l'esquerra- i fragment que hi ha a la reserva del Museu del Vi (Vilafranca del Penedès).

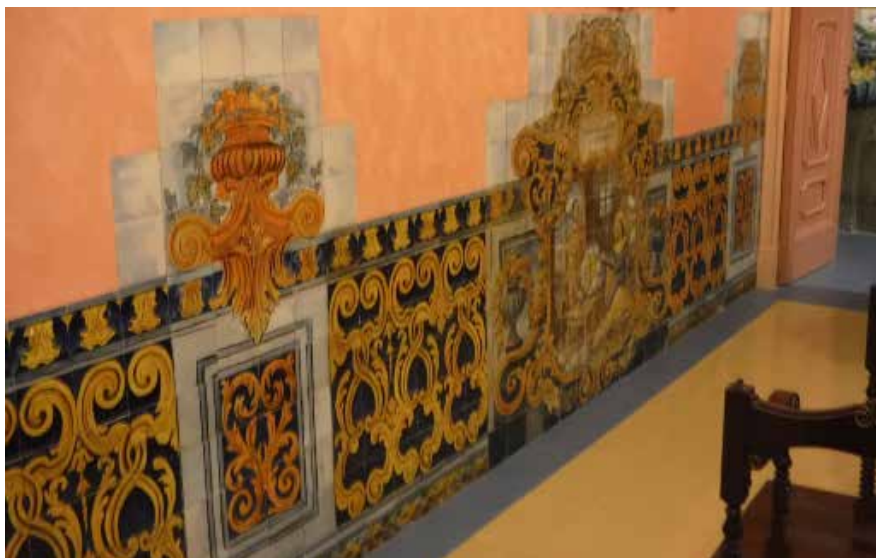

Fig.464: Foto de l'arrambador que hi ha actualment a la capella de Santa Bàrbara, al castell de Montesquiu (Osona), segle XX.

de cartelles dels mateixos estil i colors que les dels mòduls de 2 x 7 rajoles i amb una florera a cada banda; això amplià la llargada de 24 rajoles (3,24 o millor 3,21) (nota 670) coneguda per Albertí a 46 rajoles (6,16 m) i el nombre total de rajoles, de 192 a unes 402”.

Les dues notes fan referència la primera a un article de Jordi Quintana (Santiago Albertí), de l'any 1982, publicat al *BIC*, núm. 15 i a un altre article de Salvador Miquel, de l'any 1998, pàg. 9, núm. 61 (foto en color de l'arrambador), mentre que la segona nota fa referència a una publicació de diversos autors titulada *Can Tinturé*, [CAN TINTURÉ 2003: 83].

Gràcies a la foto en color que vam poder fer del plafó que es conservat exposat a les sales de Can Tinturé (Esplugues de Llobregat) podem observar que, efectivament, el fragment d'arrambador del museu (i també el de la col·lecció Santanach-Suñol i la resta que foren adquirits per altres col·leccionistes) corresponen a fragments de l'arrambador que hi ha haver a la capella de santa Bàrbara, al castell de Mostesquiu. L'arrambador original fou arrencat i traslladat a Can Juncadella, a Esplugues

Fig.465: Dos fragments de l'arrambador; ara al Vinseum (Vilafranca del Penedès) i al Museu de can Tinturé (Esplugues de Llobregat).

de Llobregat. En el seu lloc s'hi va posar una rèplica feta al segle XX. Els Juncadella eren els propietaris del castell.

A Esplugues de Llobregat s'hi degué estar fins a la dècada dels anys 80, quan es deuria arrencar de la casa i vendre, fragmentat, als antiquaris de Barcelona.

Pel que fa a la datació, no seria pas del tercer quart del segle XVII “o de poc més”, com opinaven Quintana i Santanach, sinó un segle més modern, de vers 1780, d'estil Lluís XV, com molt bé va dir l'illustre historiador de l'art Josep Gudiol.

Si bé les palmetes de la rajola superior recorden models de finals del XVII, el color verd clar i la decoració de la rajola inferior així com també les volutes grogues en forma de rocalla són característiques típiques de la producció barcelonina del segle XVIII, i guarden relació amb la manera de fer del tallers dels Reig.

La data proposada per Gudiol (vers 1780), ens fa pensar que podria tractar-se d'una obra sortida del taller de Bernat Reig i Foraster.

Fig.466: *Sant Pere*
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster. Barcelona, 1775.
Col. particular (Cardedeu).

Fig.467: *Detalls de diversos plafons amb el mateix tipus de decoració vegetal.*

EL PLAFÓ DE SANT PERE. ELS MOTIUS DE LA FLOR DE LIS, LA FLORETA GROGA I L'ARBRE DE COPA ARRODONIDA (VERS 1775)

Entre el variat repertori vegetal que es va utilitzar per a decorar molts plafons barcelonins del segle XVIII en voldríem destacar uns quants que estan relacionats, ja que apareixen conjuntament en els mateixos plafons. Es tracta de la “flor de lis”, la “floreta groga” i l’arbre de copa arrodonida.

Un dels plafons que mostra la flor de lis representa sant Antoni de Pàdua amb el Nen. Les cantonades amb quarts de cercle i l’estil general del plafó remet a les produccions barcelonines de mitjan segle XVIII. Com es pot apreciar, també hi apareix un tipus d’arbre diferent del model més freqüent, ja que té la copa de forma arrodonida (fig. XX). Les fulles estan pintades en dos tons diferents de verd.

La flor de lis apareix també en un gran plafó la imatge central del qual està dedicada a l’apòstol sant Pere, sota una gran tiara pontifícia. La imatge està envoltada dins d’una rica rocalla entre la qual podem observar el motiu de la flor de lis. Es tracta d’un plafó format per 110 rajoles que pertany a la col·lecció Rivièra. Es pot datar de 1775 [TELESE, LLORENS, VOIGT 2012: 244], ja que fa parella amb un altre plafó que té al davant seu on es mostra una barca amb els remes, però sense ningú que la condueixi, i la data de 1775.

Quin significat pot tenir la presència d’aquests dos plafons, un al davant de l’altre?

Després de la mort del papa Climent XIV, l’any 1774, va

caldre reunir el Sacre Col·legi Cardenalici per procedir a fer l’elecció del nou pontífex.

El conclave va començar el dia 5 d’octubre de 1774, però les dissensions internes entre els cardenals varen ser tan fortes que es necessitaren 265 votacions fins a trobar un candidat de consens: el cardenal Giovanni Angelo Braschi, que va prendre el nom de Pius VI. En el seu escut s’hi mostra un zèfir d’argent que bufa un ram de flors de lis.

El plafó amb la barca amb remes i sense conductor significa la Seu Vacant, és a dir, els mesos durant els quals l’Església va quedar sense timoner: des del 5 d’octubre fins al 15 de febrer de 1775, quan fou elegit el nou sant Pare, data que correspon a l’any que figura al plafó.

L’altre plafó, el que mostra a sant Pere amb la tiara papal, voldria dir que l’Església ja disposava d’un nou cap, en aquest cas, Pius VI. El fet que al seu escut es mostri una flor de lis potser va ser la font d’inspiració del motiu decoratiu que hem anomenat de la flor de lis. En cas que fos així, voldria dir que els plafons amb la flor de lis s’haurien de datar del 1775 o amb posterioritat a aquesta data. Estaríem parlant del plafó que mostra a sant Sebastià i al de sant Antoni de Pàdua, abans esmentat.

La flor de lis amb la imatge que mostra el martiri de sant Sebastià pertany al Vinseum (Vilafranca del Penedès). Apareix

Fig.468: *El martiri de Sant Sebastià*
Barcelona, vers 1775.
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster.
Seu Institut d'Estudis Iulians (Mallorca)

Fig.469: *El Sant Àngel custodi*
Barcelona, vers 1775.
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster.
Col. particular (Barcelona).

Fig.470: *Sant Antoni de Pàdua amb el Nen*
Barcelona, darrer quart s. XVIII.
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster.
Vinseum, ref.:

Fig.471: *Sant Antoni de Pàdua amb el Nen*
Atribuït a Bernat Reig i Foraster.
Barcelona, darrer quart del segle XVIII
Taradell, via pública.
Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012:

el sant en el moment del seu martiri i mort, travessat amb les fletxes llençades pels seus botxins.

Identifiquem la flor de lis en dos plafons diferents de quatre rajoles de mostra (veure fig. XX i XX) que corresponen als models Miquel VI-2 i VI-12. Donada l'exuberant policromia, aquestes mostres es daten de finals del segle XVII però, com acabem de demostrar, caldria datar-les del tercer quart del segle XVIII, i no pas d'abans. També, en el medalló del frontal que mostra la figura de sant Gregori, papa, de Fundació La Fontana.

La decoració floral perimetral guarda una gran relació amb la de l'arrambador de la parroquial de Bunyola.

És interessant l'horitzó marí amb dues grans naus, una a cada costat del sant, que evoca el seu passat com a pescador. Es tracta d'una solució decorativa que s'observa també en dos plafons de sant Antoni de Pàdua amb sanefa incorporada.

ESCENES DE LA VIDA DE CRIST

Existeix un conjunt de plafons que mostren diversos episodis de la vida de Crist. Guarden relació amb el plafó de sant Pere que acabem de veure. Mostren la mateixa gamma de colors, les mateixes característiques pel que fa al dibuix i la presència d'elements vegetals comuns, en concret, una petita floreta groga de traç molt personal i que, al nostre parer, indiquen una autoria comú per a tots ells. Això no vol dir que plafons que no mostren aquesta floreta també puguin ser atribuïts al mateix obrador i pintor.

De la mostra seleccionada hi ha dos plafons on es pot apreciar la fugida de Josep, maria i Jesús cap a Egipte. Un un altre plafó s'hi representa el baptisme de Jesús per part de sant Joan al riu Jordà mentre que al quart plafó s'hi mostra l'episodi de Jesús i la samaritana al costat d'un pou.

El cinquè plafó, de la qual només en tenim una foto en blanc i negre, mostra a Jesús predicant.

Per tot plegat, si el plafó de sant Pere es pot datar del 1775, la resta de plafons que presenten aquí també s'haurien de poder datar amb una cronologia aproximada.

L'estil correspon al dels Reig. El 1776 fou l'any en què l'obrador de Jeroni va passar a mans del seu fill Bernat. Podrien haver estat elaborats al taller de Jeroni però potser pintats per Bernat.

SANT DOMÈNEC I LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Entre els plafons que podem atribuir al mateix autor destaca un del Museu Comarcal de Manresa que mostra la figura de sant Domènec de Guzman, fundador de l'orde dels dominics, de genolls davant l'aparició de la Mare de Déu del Roser.

No cal insistir en les característiques de la composició, ja que seria repetir el mateix.

El darrer plafó de la pàgina següent mostra una altra representació del Roser, de les més usuals, dempeus i envoltada amb les denes del rosari.

Mostra dues floretes grogues, una a cada costat, i les mateixes característiques que la resta de plafons.

Fig.472: La fugida a Egipte
Atribuit al taller de Bernat Reig i Foraster.
Col. particular

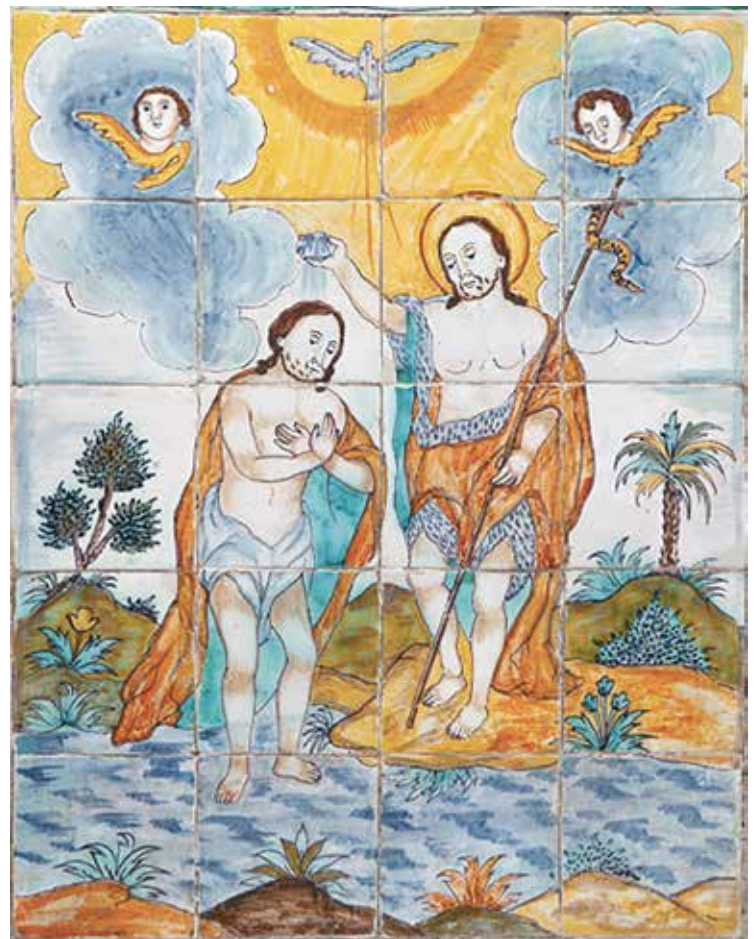

Fig.474: El bateig de Jesús al riu Jordà
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici s. XIX.
Col. particular

Fig.473: La fugida a Egipte
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster.
Col. particular

Fig.477: Sant Domènec de Guzmán i la Mare de Déu del Roser
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster.
Museu Comarcal de Manresa, ref.:

Fig.475: Jesús i la samaritana, al pou
Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster.
Col. particular

Fig.476: Jesús,
predicant.
Bibliografia:

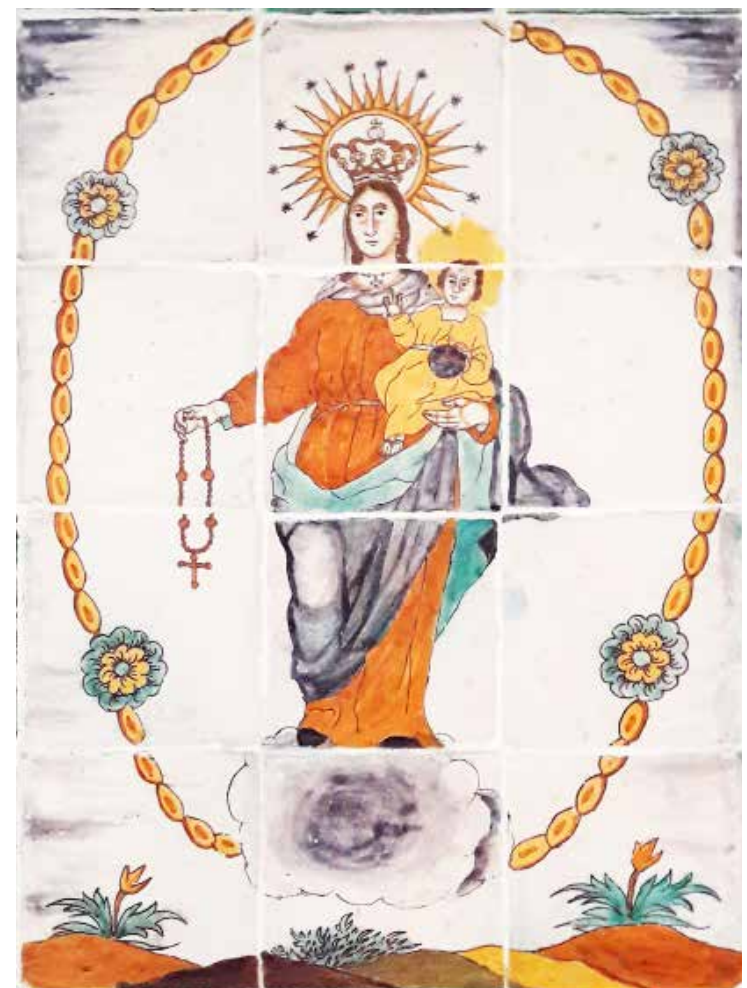

Fig.478: La Mare de Déu del Roser amb el Nen
Museu? Vinseum?

Fig.479: Sant Josep i el Nen, entre dos llimoners. Al peu de cada arbre, la llegenda "Joseph Llimona".
 Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici s. XIX.
 Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.480: Sant Josep amb el nen Jesús,
 Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici s. XIX.
 Carrer Camprodon (Barcelona)

Fig.481: Sant Pau
 Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster.
 Barcelona, darrer terç s. XVIII
 Col·lecció particular.

Fig.482: *Santa Rosa de Lima*
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Col·lecció particular.
Bibliografia: Llorens 1980, pàg. 221.

Fig.484: *Santa Eulàlia*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Museu Diocesà de Barcelona.

Fig.483: *La Pietat*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig.485: *Sant Jaume, Matamoros*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Bibliografia: Llorens 1980, pàg. 228.

12.8. ELS PLAFONS DE SANTA CATERINA DE SIENA (BUENOS AIRES)

El professor Francisco Girelli té en projecte realitzar una recollida exhaustiva dels exemplars de rajola catalana existents en territori argentí. Serà molt interessant veure'n els resultats, ja que la capacitat operativa d'exportar rajoles fins a llocs tan allunyats de Barcelona no estava a l'abast de qualsevol obrador.

De moment, per les fotografies publicades –ben poques, per cert– podem comprovar que les figures de sants que des del 1920 es troben al monestir de santa Caterina de Siena (Buenos Aires) es poden adscriure a la producció atribuïda als Reig, possiblement, al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa.

A les fotos, s'identifiquen els següents sants: sant Ramon de Penyafort, sant Agustí bisbe d'Hipona, sant Antoni de Pàdua, sant Joan baptista, la Mare de Déu del Roser i santa Eulàlia.

Com a característica comuna a tots els plafons que es veuen a la foto, ressaltem els quarts de cercle que hi ha als quatre angles de cada plafó, tant a la part interior com a l'exterior.

També cal destacar la profusió d'elements florals, la presència de taques de color blau a les illetes que formen la superfície del sòl així com els núvols de contorns arrodonits. Tot plegat fa que el conjunt sigui molt homogeni estilísticament i cronològic.

A la part inferior de les imatges dels sants hi podem apreciar algunes rajoles d'oficis relacionades amb l'autor virtual "Muxí" [TELESE 2014: XX]. Aquestes rajoles permeten conèixer, doncs, l'estil pictòric de l'obrador d'origen. Totes les rajoles d'oficis corresponen a la mateixa mà: la forma de dibuixar els ocells i les illetes del terra, amb els mateixos tons que els plafons dels sants, serien proves inqüestionables d'una mateixa autoria.

El model del gos es correspon amb el de les il·lustracions 1.381 a 1.383 de *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 249]. La primera de les tres imatges publicades sembla que es correspon més a l'estil atribuït als Gual. L'exemplar argentí és exacte a l'exemplar de la foto 1.383.

El model de la puntaire es correspon amb els models publicats a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 194], núms. 1.003 a 1.005), en concret, a la rajola amb l'estergit invertit (núm. 1.004).

El model dels dos homes confrontats es correspon amb els models publicats a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 156], núms. 694 i 695, sens dubte, del mateix taller i mà.

El model del guitarrista es correspon amb el model publicat a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 114 i 115], núm. 401 i núm. 409, si bé amb l'estergit invertit. La rajola argentina seria la més antiga de les tres. Com es pot comprovar, l'estergit es va usar fins al segle XIX.

El model del vidrier de llum es correspon amb el model publicat a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 74], núm. 114. És gairebé exacte, fins i tot de color, per la qual cosa pensem que ambdues rajoles foren decorades per la mateixa mà.

El model del caçador (sense escopeta) es correspon amb el model publicat a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 104], núm. 332 però, curiosament, sense l'escopeta de caça, amb la qual cosa el dibuix resultant perd sentit. Hi ha diferències de colors i de motius florals.

El model del venedor de pollastres es correspon amb el model publicat a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 93], núm. 265, si bé no serien de la mateixa mà.

El model de l'home amb un càntir a les mans es correspon amb el model publicat a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 164], núms. 766 i 767, però a l'exemplar argentí, en una part de l'espai que ocupen les palmetes de l'esquerra s'hi pot veure un pou, detall que s'ha omès en els exemplars publicats.

El model de l'ocell es correspon amb el model publicat a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 265], núm. 1.489, si bé amb colors diferents i altres motius florals.

El model del castell de Montjuïc es correspon amb els models publicats a *Telese et alii* [TELESE ET ALII 2002: 324-325]. No n'hi ha cap que sigui exacte al model argentí: l'edifici militar sembla al que apareix en els núms. 1.887 a 1.889, però amb un vaixell a l'esquerra.

Pel que fa als models de rajoles de mostra, a l'església del Pilar, a Buenos Aires, hi ha una banc corregut tapissat de rajola de mostra que correspon el model anomenat "de la cornucòpia". És interessant veure com de nou aquest model de mostra –tan abundant– es pot relacionar amb el taller dels Reig. També hi ha cartabó blau.

La principal conclusió és que l'obrador dels Reig (possiblement, el de Jeroni Reig i Vilarrasa) era capaç de proveir de rajola les colònies espanyoles del Riu de la Plata. De moment, no s'ha detectat cap model que es pugues atribuir clarament a un obrador barceloní diferent del dels Reig.

Quant a la cronologia del conjunt, cal recordar que si bé els plafons i la resta de rajoles no es troben actualment en el lloc original, tot procedeix del mateix edifici: el monestir de Santa Caterina de Siena (Buenos Aires), inaugurat l'ant 1745, una cronologia que s'adiu perfectament amb l'estil de les rajoles barcelonines que estem comentant. Això no vol dir que ja estiguessin fetes i posades en aquell indret el mateix any de la inauguració de l'edifici, ni tampoc que abans de 1745 no se n'haguessin fetes d'iguals a Barcelona, però és un referent cronològic de fiar. L'any de la seva inauguració, el monestir encara no estava acabat del tot. Sembla, però, les rajoles podrien ser de cronologia posterior. Ens basem en el fet que fins a l'any 1776 no fou col·locat l'altar major dins del monestir, de manera que pensem que l'arribada de les rajoles procedents de Barcelona deuria tenir lloc, aproximadament, a l'entorn d'aquesta segona dada.

Hem fet recerca entre els plafons de sants per veure si n'hi havia cap d'igual als argentins i només hem localitzat una Mare de Déu del Carme i un sant Antoni de Pàdua, a més de diverses rajoles d'oficis pintades, indubtablement, per la mateixa mà.

Si la data de les rajoles fos de vers el 1776, podria ser perfectament un conjunt atribuïble al taller de Bernat Reig.

12.9. ALTRES "QUADROS" DE SANTS, DE 12 RAJOLE, AMB ANGLES EN QUART DE CERCLE

Les figures que exposen a continuació corresponen a "quadres" de sants formats per 12 rajoles, distribuïdes en tres columnes i quatre fileres. Tenen en comú que les cantonades no fan angle recte, sinó quarts de cercle, com els exemplars bonaerenses.

Fig.486: Sant Ramon de Penyafort, Sant Agusti, Sant Antoni de Pàdua, Santa Eulàlia, la Mare de Déu del Roser i sant Joan baptista Barcelona, vers 1776. Atribuït al taller de Bernat Reig i Foraster. Correspon a l'escudeller virtual Muxí (de Telese). Actualment en el monestir de Santa Caterina de Siena (Buenos Aires, Rep. Argentina).

Fig.487: Model de rajola de mostra trobat a Buenos Aires (Repàg. Argentina), relacionat amb els plafons anteriors Barcelona, vers 1776.

Fig.489: Sant Francesc d'Assís Barcelona, darrer terç segle XVIII. Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.488: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen Barcelona, darrer terç del segle XVIII. Todocolección.

Fig.490: Rajoles d'oficis Barcelona, darrer terç del segle XVIII.

Fig.491: Santa Eulàlia
Barcelona, darrer terç s. XVIII (anterior a 1779)
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.492: Santa Rosa de Lima
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col.lecció Brugarolas (Barcelona).

Fig.493: Santa Rosa de Lima
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
La Fontana (Rupit).

Fig.494: Santa Teresa de Jesús
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.495: Santa Teresa de Jesús
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.496: Santa Teresa de Jesús
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
La Fontana (Rupit).

Fig.497: Santa Teresa de Jesús
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Bibliografia: Llorens 1980, pàg. 227.

Fig.498: Nostra Senyora del Carme
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col.Brugarolas (Barcelona).

Fig.499: Nostra Senyora del Carme
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Col. particylar (Moià).

Fig. 500: *La Mare de Déu del Carme*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 501: *La Dolorosa (La Pietat)*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Fundació Torres (Pacs del Penedès).

del Roser
Barcelona, 1791
Façana de Bibliografia:

Fig. 502: *La Immaculada Concepció*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 503: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 504: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
La Fontana (Rupit).

Fig. 505: *La Mare de Déu del Roser*
Atribuit a Jeroni Reig. Barcelona, vers 1740 – 1775.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 506: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig.507: *Sant Aleix*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).
Bibliografia: Llorens,1980, pàg. 230.

Fig.508: *Sant Antoni abbat*
Barcelona, vers 1740 – 1775.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.509: *Sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús*
Barcelona, vers 1740 – 1775.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.510: *Sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús*
Barcelona, vers 1740 – 1775.
Todocolectió.

Fig.511: *Sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.512: *Sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Cal Conde (Cabrera de Mar).
Bibliografia: Clariana 2016, pàg. 31-34.

Fig.513: *Sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Cal Conde (Cabrera de Mar).
Bibliografia: Clariana 2016, pàg. 31-34.

Fig.514: *Sant Cristòfol amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular

Fig.515: *Sant Didac d'Alcalà*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Cal Conde (Cabrera de Mar).
Bibliografia: Clariana 2016, pàg. 31-34.

Fig. 516: *Sant Didac d'Alcalà*
 Barcelona, segon terç s. XVIII.
 Cal Conde (Cabrera de Mar).
 Bibliografia: Clariana 2016, pàg. 31-34.

Fig. 517: *Sant Domingo de Guzmán*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu de Peralada.

Fig. 518: *Sant Francesc d'Assís*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 La Fontana (Rupit).

Fig. 519: *Sant Francesc de Paula*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 520: *Sant Francesc de Paula*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. Llorens (Barcelona).

Fig. 521: *Sant Francesc de Paula*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. particular.

Fig. 522: *Sant Gaietà amb el nen Jesús*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig. 523: *Sant Gaietà amb el nen Jesús*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 524: *Sant Jaume*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. particular (Moià).

Fig. 525: *Sant Jaume Matamoros*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 526: *Sant Joan baptista*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col·lecció Brugarolas (Barcelona).

Fig. 527: *Sant Joan baptista*
Barcelona, vers 1740 - 1775.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 528: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 529: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 530: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig. 531: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 532: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col·lecció particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 533: *Sant Llorenç (?)*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 534: Sant Magí
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 535: Sant Magí
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 536: Sant Oleguer, bisbet
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. particular

Fig. 537: Sant Pau
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Rouse, antiq.

Fig. 538: Sant Pau
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 539: Sant Pere
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig. 540: Sant Pere
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Todocolección.

Fig. 541: Sant Pere
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. particular (Vic).

Fig.542: *Sant Ramon de Penyafort*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Fundació Torres (Pacs del Penedès).

Fig.543: *Sant Ramon nonat*
Barcelona, ers 1740 – 1775.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig.544: *Sant Vicenç dels Horts*
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Museu de Perelada.

Fig.545: *La Mare de Déu de Montserrat*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu de Sabadell

Fig.546: *La Mare de Déu de Montserrat*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

ELS ESCUDELLERS I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA
Segles XV-XIX

Fig.547: *La Mare de Déu del Carme*
Barcelona, final del segle XVIII - inici XIX.
Col·lecció particular (sant Feliu de Codines).

Fig.548: *La Mare de Déu del Carme*
Barcelona, final del segle XVIII - inici XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.549: *La Mare de Déu del Carme*
Al revers: "J" (Joan Rossell, final segle XVIII-inici XIX.
Antiguitats Joan Sànchez (Barcelona).

Fig.550: *La Mare de Déu del Carme*
Barcelona, final s. XVI – inici XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.551: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig.552: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.553: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.554: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig. 555: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Via pública (Passeig del Born, Barcelona).

Fig. 556: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 557: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 558: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 559: *La Mare de Déu del Carme*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 560: *La Mare de Déu de la Misericòrdia*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 561: *La Mare de Déu de la Misericòrdia*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Vic).

Fig. 562: *La Mare de Déu de la Misericòrdia*
Barcelona, final s. XVIII-inici XIX.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig.563: *Santa catalina Thomàs*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Monestir de Sant Jeroni (Palma de Mallorca).
Bibliografia: Cabot, Mulet1990, pàg. 137.

Fig.564: *Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col.particular (Mataró).

Fig.565: *Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig.566: *Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Bibliografia: Llorens 1980, pàg. 227.

Fig.567: *Santa Rita de Càssia i els jueus*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 568: *Sant Agusti i els jueus*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 569: *L'Àngel de la guarda*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia. Cerdà 2012, pàg. 308. Foto: J. Mas.

Fig. 570: *Sant Antoni abat*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 571: *Sant Antoni de Pàdua*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Todocolección.

Fig. 572: *Sant Antoni de Pàdua*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 308. Foto: J. Mas.

Fig. 573: *Beat Benet de Palerm, llec*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
La Fontana (Rupit-Pruït).

Fig. 574: *Sant Domènec de Guzman*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu de Sabadell.

Fig. 575: *Sant Domènec de Guzman*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular

Fig. 576: *Sant Francesc de Paula*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 La Fontana (Rupit).

Fig. 577: *Sant Francesc de Pàula*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig. 578: *Sant Francesc de Pàula*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 579: *Sant Isidre*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 580: *Sant Jaume*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: Cerdà 2012, p. 309. Foto: J. Mas.

Fig. 581: *Sant Jaume Matamoros*
 Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: Cerdà 2012, p. 312 Foto: J. Mas.

Fig. 582: *Sant Jaume Matamoros*
 Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
 Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig. 583: *Sant Jaume Matamoros*
 Barcelona, 1802
 Col. particular.

Fig. 584: *Sant Jeremies*.
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 585: *Sant Joan baptista*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 586: *Sant Joan baptista*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 587: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
La Fontana (Rupit).

Fig. 588: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig. 589: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu de Sabadell.

Fig. 590: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 591: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. part. (sant Feliu de Codines).

Fig. 592: *Sant Lleó, màrtir*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 593: **Sant Lluís, rei de França**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 594: **Sant Magí**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 595: **Sant Miquel encadena al dimoni.**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig. 596: **Sant Miquel encadena al dimoni.**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 597: **Sant Pau**
Barcelona, mitjan segle XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 598: **Sant Pere**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 599: **Sant Pere**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 600: **Sant Ramon nonat**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. La Fontana (Rupit),

Fig. 601: **Sant Pere**
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.602: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Col. particular.

Fig.603: *Sant Andreu*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.604: *Sant Antoni abat*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Sala de subhastes Balclis.

Fig.605: *Sant Antoni abat*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Col. particular.

Fig.606: *Sant Domènec de Guzman*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.607: *Sant Genís*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.608: *Sant Joan baptista*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Sala de subhastes Balclis.

Fig.609: *Sant Llorenç*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Col. particular.

Fig.610: *Sant Ramon nonat*
Barcelona, final s. XVIII - inici s. XIX.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig.611: Sant Joan bateja Jesús
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu de Granollers

Sant Joan bateja Jesús
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig.612: Sant Lluç i sant Marcia
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Via pública (Vic).

Fig.613: La Santíssima Trinitat
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig.614: La Sagrada Família
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig.615: La fugida a Egipte
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 616: Nostra Senyora de la Gleba
Barcelona, mitjan s. XVIII.
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig. 618: La Mare de Déu del Roser
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. part.

Fig. 617: Sant Antoni de Pàdua amb el nen Jesús
"Lo any 1722 se a fet lo gueleo i lo any se a fet lo St Antoni de Padua. YUAN VIDAL". (24,2x34 cm)
Barcelona, 1723.
Bibliografia: Llorens 1980, pàg. 215; Telese, Llorens, Voigt 2012, pàg. 201-202.

Fig. 619: Sant Andrea de Comitibus (Beato Andrea Conti).
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu Déu (El Vendrell).

Fig. 620: Sant Bernardí de Siena
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu Déu (El Vendrell).

Fig. 621: Sant Antoni de Pàdua
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 622: Santa Eulàlia
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 623: Sant Pere
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 624: La Mare de Déu de Montserrat
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu Diocesà de Barcelona.

Fig. 625: Lleó coronat amb ceptre i globus terraqüi
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular

Fig. 626: La Mare de Déu de Montserrat
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 627: Sant Rox i sant Sebastià
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 628: L'arcàngel Miquel endacenant al dimoni
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Col·lecció Brugarolas (Barcelona).

Fig.629: *La mare de Déu del Roser entre sant Pere Nolasc i santa Agnès de Roma* (60x99 cm)
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
Bibliografia: Bonet 1988, pàg. 49. Foto: J. M. Moraleja.

LA MARE DE DÉU DEL ROSER ENTRE SANT PERE NOLASC I SANTA AGNÈS DE ROMA

Aquest flafó, format per 35 rajoles, pertany al tipus amb els angles en quart de cercle.

La figura del Roser està dibuixada amb el mateix tipus d'estergit usat en altres representacions del Roser, del Carme i de la Divina Providència.

L'escena té lloc en un interior, amb un paviment enrajolat amb cartabó blanc i blau.

SANT CARLES BORROMEU

La fotografia en blanc i negre és molt interessant, perquè permet veure el plafó al seu emplaçament original, envoltat de rajoles amb la mostra de l'estrella gran i cartabó (suposem que verd i blanc). A cada costat s'aprecien encara dues floreres amputades (és a dir, reaprofitades) corresponents a un conegut model que hem datat de la primera meitat del segle XVIII, i atribuït al taller de Jeroni Reig i Vilarrasa.

Foto: MUHBA (Barcelona). Procedeix d'una casa del carrer Fonollar, 3. Antiga foto on es pot veure el plafó al seu emplaçament original en una casa del carrer Fonollar, 3 (Barcelona).

Se'l representa en un interior i entre cortinatges.

PLAFÓ DE SANT JOAN BAPTISTA I SANT PERE

Composició formada per 30 rajoles distribuïdes en 6 columnes i 5 fileres. Mostra les imatges de sant Joan Baptista i sant Pere amb els seus atributs.

Entre els elements florals s'hi aprecien dues floretes grogues.

Fig.630: *Sant Carles Borromeu*
Barcelona, final segle XVIII - inici s. XIX.
MUHBA (Barcelona).

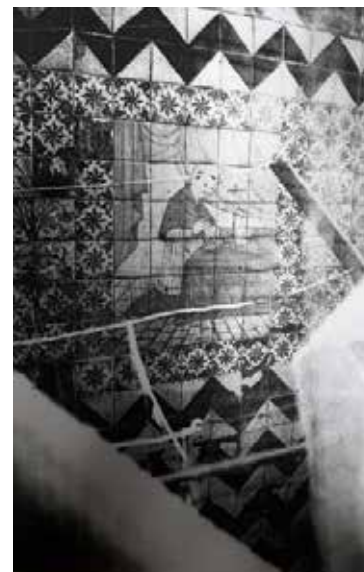

Fig.631: *Sant Joan baptista i sant Pere i la llegenda "Pera Juan me fecit 1744"* (94,5x108 cm)
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
Museu Diocesà de Barcelona, núm. inv.: 430.
Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012, pàg. 226-227.

Creiem poc creïble la data que figura al plafonet. No es correspon amb l'estil del plafó. Malgrat que s'esmentin els noms de Pere i de Joan, el fet que les dues rajoles estiguin fora de la composició fa sospitar en un aprofitament posterior. La sanefa correspon a un model característic dels inicis del segle XIX.

Fig.632: *Sant Francesc, a l'esbarzer*
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
Col. particular.

SANT FRANCESC A L'ESBARZER

Plafó format per 20 rajoles. Mostra l'escena en què sant Francesc d'Assís, imitant a sant Benet, va rebolcar-se en un esbarzer.

"Mucho tiempo más tarde, en el siglo XIII, le sucedió algo parecido a otro gran santo, San Francisco de Asís. Cierta helada noche de invierno (sucedio esto en enero de 1223), haciendo oración y penitencia, el demonio le tentó. Así que salió de la celda, se quitó el hábito y revolcóse en la nieve y se restregó en un zarzal lleno de espinas, diciendo a su ensangrentado cuerpo: «Más vale sufrir estos dolores por Jesucristo que ceder a los pérfidos halagos de la serpiente». Apenas acabó de realizar aquella heroica acción, cuando vio que la naturaleza se transformaba a su lado.

Rodéale una suavísima luz; las zarzas ensangrentadas se llenan de rosas blancas y encarnadas, símbolo de la pureza y caridad de nuestro Santo.

En ese mismo año 1223, San Francisco visitó la cueva de San Benito. De hecho, en el mismo monasterio de Subiaco se encuentra un fresco que conmemora la visita, y se dice que es el único retrato del santo en vida.

Visitando, pues, el monasterio, le contaron a San Francisco la historia de Benito y su zarzal, y tanto le emocionó aquel episodio (tan parecido al suyo) que decidió, en un arrebató poético, plantar en los zarzales de Benito un buen número de rosas rojas, en homenaje al ejemplo del ermitaño, y para simbolizar el fruto de santidad que habían dado a lo largo de los siglos⁴⁶.

46. <https://deartesacra.files.wordpress.com/2018/02/la-performance-de-san-francisco.pdf>

Fig.633: *St. Antoni abat*
Barcelona, pàg.m. s. XIX.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú), núm. inv.: 1244.
Bibliografia: Batllori, Llubí 1949, lám. 185.

SANT ANTONI ABAT

Aquest gran plafó del Museu Víctor Balaguer, format per 70 rajoles, mostra sant Antoni abat o "del Porquet".

Sant Antoni Abat o Antoni Abbàs (Alt Egipte, 251 ? - 356) fou un monjo cristià pioner de l'eremitisme. És considerat el patró dels animals de peu rodó i, per extensió, de tots els animals domèstics, així com dels traginers. La llegenda explica que era un gran amic dels animals i, quan en veia un de ferit, el guaria. Així ho va fer amb un porquet, que, per mostrar-li el seu agraïment, va decidir acompanyar-lo la resta de la seva vida; és per això que popularment se l'anomena sant Antoni del porquet i, també, sant Antoni dels ases

Se'l representa com a un home vell i amb barba, amb una gaiata en forma de "tau" i amb una campana penjada; amb un porc (a Occident); amb un llibre; amb una creu en forma de "tau" (creu de Sant Antoni); com a monjo; com a ermità essent temptat per dimonis i figures femenines⁴⁷.

47. https://ca.wikipedia.org/wiki/Antoni_Abat

Fig.634: *La Puríssima*
 Barcelona, 1780.
 Atribuït al taller de Bernat Reig (1776-1796).
 Museu Diocesà de Tarragona.
 Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012:

Fig.635: *Gravat del "Verdadero retrato..."*
 Barcelona, 1782.
 Foto: © AHCB, Gravat (44 x 33,5 cm). Reg. 673. Signatura: GR. / Rel. / 44.1- C1 / 14.

Plafó format per 20 rajoles (incloses algunes petites rajoles), que mostra una representació de la Immaculada, datat del 1780, segons la inscripció següent: "Verdadero retrato de nuestra Purissima Madre que se venera en su Camara Marial en la Iglesia del Real Convento de N.Pàg.S. Fran^{co} de Barcelona. 1780".

És molt interessant la informació que conté el plafó, ja que, a més de la data, indica el lloc on es trobava la imatge original que es va fer servir per pintar-lo. El plafó es va pintar segons un gravat del retrat original. El text del gravat diu el següent:

"Verdadero Retrato de Ntra. Purissima Madre que se venera en su Cámara en la Iglesia del Real Convento de N.Pàg.S. San Francisco de Barcelona. Respecto a la Santa Imagen de dicha cámara concede Pàg. Pío VI por cada letanía 200 días de indulgencia (...) D. Joaquín de Santian. Arzobispo de Tarragona concedió 80 días de Indulgencia rezando una Salve. 31 de Marzo 1782"⁴⁸.

La diferència entre les dues dates (1780 i 1782) suggereix que hi hauria diferents edicions del gravat. El plafó es deuria copiar d'un gravat de 1780, tal com s'indica en el text, mentre que l'edició amb les indulgències de l'arquebisbe de Tarragona data d'una edició posterior, del 1782.

És un exercici interessant anar comparant els detalls del gravat amb els del plafó de rajoles, per veure com els escudellers pintors miraven de vencer les dificultats que suposava dibuixar amb el pinzell els detalls d'un gravat fets amb un punxó.

48. AHCB. [s.l.s.n.]. 1 Gravat b.i.n., 44 x 33,5 cm. Reg. 673. Signatura: GR. / Rel. / 44.1- C1 / 14

Fig.636: Sant Ferriol.
 "Glorios M^{ar}tir^u S^{an}t Ferriol, o^{ra} p^{ro} n^{ost}ris.
 Barcelona, mitjan s. XVIII.
 Façana del carrer sant Narcís, 12 (Lloret de Mar)

Ferriol (Ferreolus o sant Ferriol de Viena) (Gàl·lia, segona meitat del segle III - Viena del Delfinat, ca. 250 o 304), va ser un tribú militar de l'exèrcit romà, a la guarnició de Vienna Allobrogorum (actual Viena del Delfinat), prop de la ciutat de Lió. Durant la persecució de l'emperador Deci, a mitjan segle III (altres fonts parlen de Dioclecià, cap al 303 o 304), el governador Crispí ordenà que tothom fes sacrificis als déus. Quan Ferriol va negar-s'hi, fou detingut com a cristià i torturat. Empresonat, va escapar del calabós i fugí; fou detingut, però, quan anava a travessar el riu Ger i fou decapitat al mateix lloc on fou trobat.

Els cristians de la zona l'enterraren en aquell lloc, a la confluència del Roine i el Ger. Les seves relíquies es troben avui a l'església edificada en aquell lloc, Saint-Ferreol, al lloc de Saint-Romain-en-Gal.

Venerat com a sant, la seva festivitat és el 18 de setembre⁴⁹.

Tot i tractar-se d'un sant, en altres temps molt popular, molt rarament està representat en rajola. L'exemple de Lloret és doblement excepcional, no només perquè mostra sant Ferriol, amb el seu nom escrit perquè no en quedi cap dubte, sinó, a més, per la mida excepcional, 7,5 fileres x 4,5 columnes.

Actualment està a la via pública al carrer sant Narcís, però és molt estrany que la filera superior i la columna de la dreta estiguin formades per mitges rajoles. És obvi que en el cas d'haver estat originalment en un carrer no hagués calgut tallar

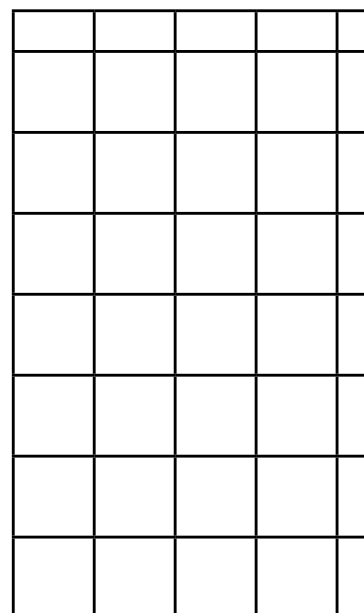

Fig.637: Gravat que representa el màrtir sant Ferriol.
 Foto: https://algunsgoigs.blogspot.com/2014/01/goigs-sant-ferriol-falgons-pla-de_18.html

ni la filera ni la columna. Sembla, doncs, que el plafó s'hauria d'ajustar a una alçada i amplada predeterminades.

Com es pot apreciar en el plafó, va vestit de soldat romà i mostra els emblemes del seu martiri (l'espasa, amb la qual fou decapitat, i la palma).

El gravat mostra la imatge del sant, si bé la representació del plafó està invertida. Això passava freqüentment, segons com es posava l'estergit.

49. https://ca.wikipedia.org/wiki/Ferriol_de_Viena [Consulta: 02.09.2017].

EL PLAFÓ DE SANTA EULÀLIA, AMB SANEFA INCORPORADA

Plafó format per 6 columnes i 8 fileres. En total, doncs, 48 rajoles quadrades policromes.

En plafó amb la imatge de Santa Eulàlia duu incorporada la sanefa. Procedeix de l'antiga masia de can Santpere, al barri barceloní de Gràcia, enderrocada l'any 1940.

No sabem què se n'ha fet del plafó de rajoles, però es conserva una foto prou nítida que permet reconèixer molts detalls.

En primer lloc, cal fer notar que duu sanefa incorporada. Es tracta d'un model rar, indubtablement de fons en negatiu. Les volutes i les flors que s'hi poden veure tenen clars paral·lels en algunes plates de la mateixa sèrie (és a dir, de fons en negatiu), com ara, a la plata que duu en cognom Descallar o la de la col·lecció "La Fontana".

Tradicionalment, a aquest tipus de decoració en negatiu se li atribueix una cronologia de finals del segle XVII -inici del XVIII, però, com es pot demostrar gràcies a la data del plafó, seria més tardà, de cap a mitjan segle.

En alguna estança de can Santpere hi deuria haver una decoració parietal a base de rajoles d'oficis, segons antigues fotografies. S'hi deurien posar en dates pròximes a la del plafó de santa Eulàlia. El tipus de masia barroca és el característic del segle XVIII (grup III de la tipologia de Lluís Bonet i Garí) La foto de l'any 1931 només mostra quatre rajoles, però són suficients per identificar-ne les característiques generals.

El model de cabra dibuixat a la segona rajola de l'esquerra és com el de la fig. 1315 de Telese i altres [TELESE ET ALII 2002: 241], però pintada per una mà diferent. La quarta rajola mostra una barca palangrera vers l'esquerra, amb un model semblant al de Telese i altres [TELESE ET ALII 2002: núm. 2050].

És molt interessant el fet que els matolls d'herba que s'hi poden veure –tant en la rajola de la cabra com a la del caçador– no corresponen a la típica palmeta del Set-cents, sinó que es tracta d'unes plantes de fulles més allargades i primes que es daten, tradicionalment, de la segona meitat del segle XVII. És obvi que cal revisar aquesta cronologia tan alta.

El pintor virtual a qui relacionem amb les rajoles seria el núm. 112 de la classificació de Telese, "Font", [TELESE 2014: 44], una bona mà, segons aquest investigador.

L'any 1766, en els capítols matrimonials entre Joan Bosc i Maria Lacruz, filla de Josep Lacruz i Creuet, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Isabel Torruella, el dot va consistir en 216 lliures aportades per la causa pia fundada per Eulàlia Santpera, vídua del fuster Pau Mas, la seva tia, administrada per Joan Mas, prevere beneficiat a la parròquia de santa Maria del Mar⁵⁰.

Existeix un altre plafó amb la imatge de santa Eulàlia, en blau, datat de 1766 (col. Mascort).

Fig.638: Plafó ceràmic del rebedor de Cal Santpera Gràcia (Barcelona), l'any 1931.

"Se hizo esta obra por Da. Eulalia Santpera. Año de 1760".
Barcelona, 1760.

Foto: Arxiu Municipal del Districte de Gràcia. Fons:AMB4-141 Club Excursionista de Gràcia. AMDG4-141-11.

Fig.639: Plafó ceràmic del vertibul de Cal Santpera Gràcia (Barcelona), l'any 1931.

Foto: Arxiu Municipal del Districte de Gràcia. Fons:AMB4-141 Club Excursionista de Gràcia. AMDG4-141-11.

50. AHPB, Esteve Cols, menor, *Liber primus capitulorum matrimonialium et concordiarum ac aliorum instrumentorum*, 1765, gener, 5 – 1766, desembre, 22.

Fig.640: La Mare de Déu de la Mercè
Barcelona, 1800.
Carrer de l'Esparteria (Barcelona).

Fig.641: La Mare de Déu de la Mercè
Gravat d'Agustí Sellent (1787).

LES MAREDEDÉUS FINISECULARS

Cap al final del segle XVIII i a l'inici del XIX es varen pintar, en els obradors d'escudellers barcelonins, una sèrie de representacions marianes tal vegada inspirades en la imatge del "Retrato de la prodigiosissima imagen de N.S. de la Merced patrona de Barcelona" que es venerava al convent de la Mercè. Segons s'explica al peu del gravat: "Antonio Casanovas la inventó" i "Agustín Sellent la gravó en Barcelona. 1787".

La representació de la Mare de Déu col·locada al damunt d'una gran peanya de plata molt abarrocada ja apareix en una coneguda pintura d'Antoni Viladomat, datada del segon terç del segle XVIII, però pintada sobre plafons de rajoles, apareix una posteriorment.

A més de la Mercè, hi ha representades altres marededéus, algunes de les quals, patrones d'altres localitats catalanes: Valls o Alcanar.

La imatge que es conserva a la via pública, al carrer de l'Esparteria, a Barcelona, data de l'any 1800, segons diu la inscripció que l'acompanya. Aquest plafó està format per 80 rajoles distribuïdes en 8 columnes i 10 files, de les quals 48 corresponen al plafó pròpiament dit, i 32 a la sanefa.

Al carrer de l'Esparteria (Barcelona) existeix un plafó, encara miraculosament conservat *in situ*, divulgat gràcies al llibre d'Andreu Batllori i de Lluís Maria Llubí [BATLLORI, LLUBÍ 1974: lám. 239] que serveix com a model de referència per datar altres plafons on es mostra el mateix tipus representació

mariana al damunt d'una penya i entre cortinatges. Es tracta d'un tipus que apareix de manera més o menys coetània en la producció de rajola feta a València.

La Mercè va vestida amb un mantell de suau color morat brodat amb unes petites flors semblants a roses. A la mà esquerra duu una assutzena, símbol de la seva puresa, i a la dreta, una petita vara, símbol d'autoritat. Està coronada amb una corona tancada de la qual irradien 12 puntes acabades amb un estel. Duu el Nen entre els braços i el pit, vestit de manera semblant a la mare, amb un mantell que li cobreix els peus, i coronat amb corona tancada.

Per damunt de la Mercè es mostra el colom que simbolitza l'Esperit Sant.

Els cortinatges, que pegen d'una senzilla arquitectura, tenen el mateix to i decoracions que el mantell de la Mare de Déu. A la part superior de l'esmentada arquitectura s'hi pot apreciar una garlanda amb la llegenda "Patrona civitatis Barcinonensis".

La peanya és gran, polilobulada, inspirada en models metàl·lics. Mostra al bell mig l'escut de la ciutat de Barcelona i, al damunt, un escudet amb les armes reials surmuntades d'un rat-penat.

A la part inferior del plafó s'hi mostra una cartella amb la inscripció "An-ni 18-00". També s'hi veuen dos confreres mercedaris, de genolls: un, amb una espelma a la mà i, a l'altre, amb un platet per recollir les almoines.

Fig.642: *La Mare de Déu de la Mercè*
 Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX.
 Façana de l'església parroquial de Palau-solità i Plegamans (el Vallès Oriental).

El paviment damunt del qual estan agenollats està format per rajoles de cartabó verd i blanc no gaire correctament representades, ja que semblen vistes verticalment. Això, i els rostres de la Mare de Déu i del seu fill, molt estereotipats, fan que la representació resulta una mica ingènua.

Cal fer notar que l'arquitectura per dessota de la qual hi ha la representació mariana guarda una certa relació amb la que es mostra en el grans plafons del Sant Sopar del Museu Vicenç Ros (1771) i de La Fontana.

La cartella polilobulada on s'inscriu la data "Anni 1800" és una solució semblant a la usada en el plafó del monestir de Lluç.

Indubtablement ambdós plafons varen sortir del mateix taller barceloní, si bé al nostre parer, el plafó de Lluç seria un parell de dècades anterior.

No dubtem en atribuir-los al taller dels Reig i, si les nostres apreciacions són correctes, per la data que figura al plafó de la Mercè (any 1800) seria obra del taller d'Anton Reig, ja que el seu pare Bernat havia mort l'any 1795, mentre que el plafó de Lluç –més elaborat– l'atribuiríem al seu pare.

El plafó de la Mercè que es conserva a la façana de l'església parroquial de Palau-solità i Plegamans té les mateixes dimensions que el del carrer de l'Esparteria. Ambdós són molt semblants. Està format per 80 rajoles distribuïdes en 8 columnes i 10 files, inclosa la sanefa. D'aquestes, 48 corresponen a la part

Fig.643: *La Mare de Déu dels Dolors (la Pietat)*
 Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX.
 La Fontana (Rupit).

central, i 32 a la sanefa. Hi podem veure la Mare de Déu de la Mercè al damunt d'una peanya amb l'escut de la ciutat de Barcelona, entre cortinatges

Potser la diferència més notòria és que aquest altre plafó mostra uns cortinatges blaus en lloc de les arquitectures del plafó del carrer de l'Esparteria, així com altres diferències de color que s'aprecien en els vestits dels confreres o al mantell de la Mare de Déu. També s'hi mostren uns angelets pintats amb estergit, que sostenen unes candeles, i que no apareixen en el plafó del carrer de l'Esparteria, segurament perquè no hi cabrien.

El paviment també està fet a base de rajola de cartabó, però blau en lloc de verd. A diferència del plafó anterior, on les rajoles del paviment es veuen com si estiguessin posades en vertical, en aquest altres plafó, el cartabó està dibuixat en diagonal, de manera que s'aconsegueix un millor efecte de perspectiva.

Cal fer notar que la majoria de les rajoles de la filera inferior estan mal posades. Amb l'ajut de la informàtica ens hem permès la llicència de posar-les tal com haurien d'anar correctament.

Es pot observar com a la part inferior central també hi ha una mena de cartella semblant a la dels altres dos plafons, però no conté cap llegenda escrita.

De la mateixa època, i probablement del mateix taller, serien altres plafons que mostren escenes de temàtica religiosa, com ara els que presentem aquí mateix.

ELS ESCUDELLERS I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA
 Segles XV-XIX

Fig. 644: *Nostra Senyora del Remei, patrona d'Alcanar. Mostra la Creu de l'orde de Sant Joan de l'Hospital. Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. La Fontana (Rupit).*

Fig. 645: *Nostra Senyora de la Mercè Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. La Fontana (Rupit).*

Fig. 646: *Nostra Senyora de la Mercè Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. Col. particular.*

Fig. 647: *Nostra Senyora de la Mercè Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. Església parroquial de Sencelles (Mallorca).*

Fig. 648: *Nostra Senyora de la Mercè Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. Museu Vicens Ros (Martorell).*

Fig. 649: *Nostra Senyora de la Mercè (28x40 cm) Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. Col. Bonet i Baltà. Bibliografia: Bonet, 1988, pàg. 34. Foto: J. M. Moraleja*

Fig. 650: *Sant Carles Borromeu Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. Fundació Torres (Pacs del Penedès).*

Fig. 651: *Beat Vicenç d'Aquila, il·le Barcelona, final s. XVIII - inici segle XIX. Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí). Bibliografia: Cerdà 2014, pàg. 317. Foto: J. Mas.*

Fig. 652: *Santa Teresa de Jesús Barcelona, primera meitat segle XIX. Col. particular.*

Fig.653: *La Mare de Déu de la Providència*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2014, pàg. 306. Foto: J. Mas.

NOSTRA SENYORA DE LA PROVIDÈNCIA

Rarament representada, en rajola, la història del seu culte s'explica d'aquesta manera:

“La devoción a María Madre de la Divina Providencia va unida a la historia del establecimiento de los Barnabitas en Roma. En 1611 se vieron obligados a interrumpir las obras de una iglesia por graves dificultades económicas. El Pàg. Blas Palma resolvió entonces peregrinar a Loreto para implorar la ayuda de la Virgen (...). En 1659, los Barnabitas fueron forzados a abandonar una de sus dos casas en Roma. Con gran cuidado transportaron una imagen milagrosa de la Virgen. Cuando en 1663 iba a ser colocada en un nuevo altar, la imagen cayó y se rompió en mil pedazos. Para indemnizar a los Barnabitas el arquitecto encargado de las obras les ofreció un magnífico cuadro de la Virgen con el Niño Jesús en sus brazos. Era una pintura del célebre Scipion Pulzone, llamado el Gaetano.

En 1732, el Pàg. Mafetti, barnabita en Roma, ofreció a la veneración pública una copia exacta del cuadro con el título: Mater Divinae Providentiae. Ello levantó una explosión de entusiasmo en Roma y pronto afluyeron peregrinaciones”⁵¹.

L'únic plafó decorat amb aquesta representació mariana és el de la col·lecció Mascort (Torrella de Montgrí). Tenint en compte que el culte es va estendre a partir de 1732, aquest plafó es pot datar de la segona meitat del segle XVIII.

SANT MUS

Es tracta d'un sant molt rarament representat. Va ser prevere a Amfípolis. Durant la persecució en temps de Dioclecià fou detingut per haver destruït un altar dedicat a Bacus. En no voler abjurar del cristianisme, va ser torturat amb foc i llençat a les bèsties, però pogué escapar miraculosament. Traslladat a Bizanci, hi morí decapitat el 304. A Catalunya, es venera a Cànoves i Samalús, a Rubí i a Capellades. A Barcelona, en una capella de l'hospital de la Santa Creu i al santuari de la Mare de Déu del Coll⁵². A Sitges hi ha un carrer dedicat a sant Muç.

Fig.654: *Sant Muç*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Façana d'una casa al carrer Sant Muç (Sitges).

Fig.655: *Sant Miquel arcàngel encadena al dimoni.*
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Atribuït al taller de Jeroni o de Joan Reig i Vilarrasa.
Llegenda: “Dr. Miquel Capó, prevere benefactor”.
Església de Sencelles (Mallorca).

EL PLAFÓ DE SANT MIQUEL ENCADENANT AL DIMONI

“Retablo mayor de la iglesia de Búger (...) Del ‘Libre de comptes de la obreria de Sant Pera 1750-1890’ que se guarda en el archivo parroquial de dicho pueblo, de él tomamos las siguientes notas fol. 21 año 1788. Item pagó a Antonio Capó Xidoia por llevar a Palma y

51. <http://advocaciones-marianas.blogspot.com/2009/11/nuestra-senora-de-la-divina-providencia.html> [Consulta: 09.09.2018].

52. https://ca.wikipedia.org/wiki/Muci_de_Bizanci. [Consulta: 22.12.2018].

Fig.656: *La Immaculada Concepció*
Barcelona, 1744.

Museu del Disseny (Barcelona).

Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012, pàg. 223-224.

volverlos a Mestre Josep Sastre y Juan Escales, escultores per haber puesto porción del quadro mayor de San Pedro (...)

*Item más, a Miguel Capó, pagó de su dinero por la estatua de San Pedro, a Antonio Llabrés, escultor*⁷⁵³.

En aquesta cita s'esmenta el nom d'un benefactor anomenat Miquel Capó, que va pagar amb els seus diners una escultura de Sant Pere, l'any 1788, que concorda perfectament amb la cronologia que atribuïm al plafó de rajoles amb la imatge de Sant Miquel.

A can Volart (Argentona) es conserva un plafó amb la imatge de Sant Miquel, datat del 1786, molt semblant a aquest altre plafó mallorquí.

PLAFONS MONOCROMS BLAUS

Es coneixen alguns plafons de sants pintats en monocromia blava. No són gaire nombrosos.

El de la Immaculada (fig. 658) està datat de 1744. Mostra Maria entre un xiprer i una palmera. El plafó de la Mare de Déu del Roser (fig. 659) no està datat. No l'hem pogut atribuir a un obrador concret. El plafó que mostra santa Eulàlia està datat de 1766. Està envoltat per una sanefa perimetral a base de volutes contraposades que sembla l'original.

Fig.657: *La Mare de Déu del Roser* (52 x 52 cm).

Barcelona, segon terç s. XVIII.

Col. particular.

Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012, pàg. 223-224.

Fig.658: *Santa Eulàlia*

Barcelona, 1766.

Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri).

Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012, pàg. 234-236; Cerdà 2014, pàg. 307.

53. DatosParaLaHistoriaDeLasBellasArtesEnMallorca-6454994.pdf.

Fig.659: Escut de Gaietà de Planella i de Fiveller, comte de Llar
Barcelona, vers 1795.
Atribuït al taller de Bernat Reig.
Can Teixidor (El Masnou).

ESCUT DE GAIETÀ DE PLANELLA (EL MASNOU)

Un plafó que ens interessa ara comentar mostra l'escut de Gaietà de Planella i de Fiveller, comte de Llar, amb els quaters allusius a Planella (una pelaia), Fiveller (un lleó rampant), Bru (un bruc). A la dreta, escut dels Amat (un braç armat que surt d'una torre). Està compost de 42 rajoles distribuïdes en 5,5 columnes x 7 fileres.

Caldria fer un estudi arqueològic del conjunt de rajoles de la casa. La paret de la capella està folrada de rajoles del taller de Llorenç Passoles, datades de vers 1668.

Sembla que durant el segle XVIII es deuriem arrencar 56 rajoles i, en el seu lloc, s'hi va posar un plafó amb dos escuts heràldics. Al seu voltant s'hi aprecia un model de sanefa semblant al que van usar els Reig al segle XVIII

Aquest model de sanefa semblant a la dels Reig el va emprar l'obrador de Llorenç Passoles, de manera que potser correspon a la sanefa del plafó anterior, molt probablement un escut diferent del que s'hi va posar al segle XVII, que no es conserva o no l'hem sabut localitzar

Per relacions familiars, aquest escut desaparegut podria haver estat el de Francesc d'Amat, comte de Castellar, propietari de la finca coneguda com a Ca les Monges, a la població d'Alella –no gaire lluny d'on es troba la masia de Can Teixidor– noble austriacista que va caure en desgràcia en pujar al tron Felip Vè de Borbó.

Els Planella i e Teixidor es van emparentar (Pere de Planella amb Marianna de Teixidor). El 1737 es van emparentar els

Fig.660: Escut del llinatge Vera
Barcelona, vers 1802.
Col. particular.

Planella-Teixidor amb els Llar, i el 1775 els Planella-Teixidor-

Llar amb els Fiveller amb el matrimoni entre Francesc Gaietà de Planella i de Llar amb Maria Antònia Fiveller i de Bru.

Quant als Amat, l'altra gran branca nobiliària que es mostra a l'escut, es van emparentar amb els Planella amb el matrimoni entre Joan Amat Despalau i Francesca de Planella i Erill. Els Amat eren descendents de Francesc Amat i Grevalosa, el propietari de la finca anomenada de la Font de la Salut (Alella).

La corona és semblant als models que hem vist anteriorment associats a produccions atribuïdes al taller de Bernat Reig.

PLAFÓ AMB L'ESCUT DEL LLINATGE VERA

Plafó format per 48 rajoles quadrades policromes de 13,5x13,5 cm cada una, distribuïdes en 8 fileres i 6 columnes. Mostra una corona ducal (o potser d'infant) formada per un cercle d'or enriquit de pedreria, realçat de vuit florons, dels quals només se'n veuen cinc, tot sobre petites puntes del mateix metall que el cercle.

Escut molt complex, format per 16 rajoles, algunes de les quals semblen restaurades.

Per mirar d'identificar el propietari de l'escut, caldria fixar-nos en els detalls següent:

- a) La corona ducal (o d'infant)

- b) L'ànguila bicèfala, rara a l'heràldica hispànica
- c) La creu de l'Orde de Santiago
- d) Les dues rajoles de la part inferior

La combinació de tots aquests detalls apunta cap a una direcció molt clara, com ens dispoem a demostrar.

Les dues rajoles de la part inferior mostren el següent: la de l'esquerra, un vaïrs d'ondes; la de la dreta, un àguila amb filacteri "Veritas vincit". Ambdues juntes es relacionen amb el llinatge Vera.

Existeix una tradició que afirma que el cognom Vera el va adoptar el rei Ramir I d'Aragó:

"A los de la opinión segunda ayuda mucho la hazaña que el Rey don Ramiro obró en defensa de la Reyna su madastra, en el testimonio que sus hijos la levantaron, como en su lugar se dirà, de donde dizen, que don Ramiro tomó para apellido de su posteridad la verdad que defendió, y por armas los Veros azules de su sobrevesto (que oy los usan negros, por la razón que diremos) y la Águila en su yelmo con el breve que refieren los Autores que dezia: Veritas vincit, para timbre y corona de su escudo (...)"

Aquesta llegenda assegura que Ramir I va sortir en defensa de l'honor de la seva madrastra, calumniada pels seus fills, de manera que gràcies a ell es va saber la veritat:

"Este don Ramiro primero Rey de Aragón tuvo dos hijos naturales (don Carlos y don Luis de Vera) en la señora del castillo de Veri o Vera, que es lo mesmo"⁵⁴. (...)

Per la seva part, un membre del llinatge dels Vera, anomenat Juan Antonio de Vera y Zúñiga, va ser *comendador* de la Orden de Santiago, la qual cosa explica la presència de l'emblema d'aquest orde, al darrere de l'escut.

L'ànguila bicèfala que, com hem dit, és rara a l'heràldica hispànica, podria estar relacionada amb el fet que van ser comtes del Sacre Imperi Romà: Vicente María de Vera de Aragón Ladrón de Guevara y Enríquez de Navarra», duc (I) i comte (VII) de la Roca, marquès de Peñafuerte (V). Va néixer a Mèrida (Badajoz), el dia 2 de juliol del 1731, i va morir a Madrid, el dia 5 d'abril del 1813. A més, fou capità general de l'exèrcit i cavaller de l'Orde de Santiago.

"Vicente María de la Vera de Aragón y Ladrón de Guevara,

54. VELÁZQUEZ DE MENA (JUAN ANTONIO DE VERA Y ZÚÑIGA) (1617). Tratado del origen generoso e ilustre del linage de Vera, y sucesión de los Señores de la casa de Vera y villa de Sierrabrava, pàg. 10v.

marquès de Sofraga y duque de la Roca. El Ducado de la Roca es un título nobiliario español creado el 24 de marzo de 1793 por el rey Carlos IV a favor de Vicente María de Vera de Aragón y Enríquez de Navarra, VII Conde de la Roca, I Marqués de Peñafuerte, I Conde del Sacro Romano Imperio.

El Ducado de la Roca se crea por elevación del Condado de la Roca, que se había creado en 1628 y a cuyo título Carlos III le otorgó la Grandeza de España el 10 de enero de 1769.

Ara bé, la pregunta és per quin motiu es deuria encarregar aquest plafó a un taller barceloní.

Hem localitzat la següent dada, que potser serveixi per donar resposta a la pregunta:

"El 12 de febrero de 1802, fue nombrado mayordomo mayor y gentilhombre de cámara del príncipe de Asturias, el futuro Fernando VII, acompañándolo en su viaje a Barcelona, con motivo de su enlace con la infanta de Nápoles".

És possible, doncs, que algú efectués l'encàrrec, en ocasió d'aquesta visita reial⁵⁵.

Entre els escuts identificats hi vegem els d'Alemanys-Cervelló, Aragó, Fonollet?, Pinós-Centelles (Martin de Vera Romeu casó con Teresa Centellas), Joan de Cervelló i de Centelles, fill de Berenguer Arnau de Cervelló i de Castrepinós/// Pinós Canet, marquès de Peñafuerte...

55. LÓPEZ CASTÁN, A. (2008). "Los mozos de oficio de la Real Tapicería y la creación de los muebles para la 'Jornada de Barcelona' de 1802". Anuario del Departamento de Historia y Teoría del Arte, 20, pàg. 127-142. Madrid: Universitat Autònoma de Madrid. "Los esponsales del Príncipe de Asturias -futuro Fernando VII- con la princesa María Antonia de Nápoles, ratificados en Barcelona el 4 de octubre de 1802, motivaron el desplazamiento de Carlos IV y su familia a dicha ciudad y la realización de lujosos muebles -camas de gala y sillerías principalmente- para tal ocasión. Zaragoza, Barcelona, Valencia, Cartagena y Aranjuez fueron las principales etapas del viaje real, conocido también como 'Jornada de Barcelona'. Antonio Pomareda, Pedro Cancio y Joaquín Álvarez, 'mozos de oficio' de la Real Tapicería, se encargaron del diseño y dirección de los muebles, ejecutados por reputados artífices de la Real Casa. Las cuentas presentadas al respecto han permitido reconstruir con detalle este singular capítulo del mueble cortesano español de principios del siglo XIX".

Fig.661: *El Sant Rosari: goig i glòria*
Atribuït a Bernat Reig i Fotasrer (1776-1796).
Barcelona, vers 1790.
Església parroquial Santa Maria (Verdú).

ELS MISTERIS DEL ROSARI

"El rosari, dit el roser en català medieval, és una pregària tradicional catòlica que consisteix en la recitació de tres sèries d'oracions. Consagrat a la Verge Maria, mare de Jesús, rep el seu nom del llatí eclesiàstic *rosarium*, que designa la garlanda de roses amb què són coronades les representacions de la Mare de Déu.

En el seu origen, el rosari és una forma de devoció mariana qui consisteix en la recitació de quinze desenes (o denes) d'avemaries, cadascuna d'elles precedides per un *parenostre* i seguides per un glòria, acompanyades d'altres oracions. La recitació ajuda a meditar sobre tres sèries de "misteris" (de goig, de dolor i de glòria) lligats amb la vida de Maria i de Jesús⁵⁶.

Les representacions dels tres misteris del rosari dins de medallons el·líptics deuria constituir un dels èxits comercials del taller dels Reig, en concret, del de Bernat Reig, a qui els hi atribuïm.

Tot i que es coneixen medallons d'aquest tipus a diverses col·leccions, és rar trobar la sèrie sencera, és a dir, amb les quinze representacions. El cas més interessant és el de l'església parroquial de Verdú. Els 15 medallons estan agrupats de cinc en cinc. No estan a l'emplaçament original, sinó que foren traslladats en època moderna. Alguns medallons estan malmesos. També cal destacar el conjunt que es conserva al Museu Vicenç Ros, procedent, segons es diu a la fitxa del museu, d'una capella de prop de Vilafranca del Penedès.

Si comparem aquestes medallons amb els que es conserven en altres col·leccions hi veurem algunes petites diferències, sobretot quant el color i alguns detalls de la decoració perimetral, però en allò més substancial, són idèntics.

Fig.662: *La Pentecosta o la Davallada de l'Esperit Sant damunt dels apòstols.*
Atribuït a Bernat Reig i Foraster (1776-1796).
Museu Vicenç Ros (Martorell).

56. <https://ca.wikipedia.org/wiki/Rosari> [Consulta: 23.11.2012].

Fig.663: Misteris del rosari
Atribuit a Bernat Reig i Foraster (1776-1796).
Museu Vicenç Ros (Martorell).

ELS MISTERIS DEL ROSARI DE VERDÚ (VERS 1790)

Si es repassen les dades publicades sobre l'església parroquial de Santa Maria de Verdú es comprovarà que a penes fan referència a l'interessant conjunt de tres plafons de rajoles policromades decorats amb els misteris del rosari. Fins i tot se'n proposa una datació fora desviada de la realitat: segles XVI-XVII.

Pel que se sap, originàriament els plafons estaven situats a les parets de la capella dels Dolors. Foren arrencats durant la guerra civil de 1936-1939 i, després, posats en el lloc que ocupen actualment. Algunes de les escenes estan restaurades, però caldria fer-ne una restauració més acurada.

No hi ha cap dada publicada que permeti saber en quin moment del segle XVIII es van posar els plafons a l'interior de l'església parroquial, però hem trobat aquesta referència que pot aportar una mica de llum:

“A sota hi ha una representació del Sant Enterrament, amb Crist jacent i els personatges de Sant Josep d'Arimatea, Maria, dona de Cleofàs, la verge Maria, Maria, Maria Magdalena i Nicodem al voltant. Realitzat cap al segle XVI- XVII, fou trobat sota l'enllosat de l'altar major el 1790”⁵⁷.

Per tant, si fem cas d'aquesta dada, l'any 1790, pel motiu que sigui, es va efectuar una troballa casual consistent en una preuada representació del Sant Enterrament, sota del paviment de l'altar major. Interpretem, doncs, que s'hi deurien fer obres en aquella època. Degut a què els plafons són de finals del segle XVIII i que presenten les mateixes característiques estilístiques que atribuïm a la producció de Bernat Reig, som del parer que els plafons es deurien posar a l'interior de l'església aproximadament el 1790. Cada plafó mostra els cinc misteris: els de goig, els de dolor i els de glòria.

L'estil dels dibuix, els colors, els elements vegetals, la forma del tancament dels ovals amb les escenes del Nou Testament, etc., tot indica que ens trobem davant del mateix autor que va pintar el Sant Sopar de La Fontana. La sanefa perimetral dels tres plafons és l'original.

El taller de Bernat Reig deuria elaborar una sèrie de medallons amb els Misteris del Rosari que, pel que sembla, va gaudir d'un gran èxit. Se'n conserven en diverses col·leccions públiques i privades, si bé rarament la sèrie completa (15 medallons). A més dels de la parròquia de Verdú –que estan agrupats de cinc en cinc en tres grans plafons rectangulars–, al Museu Vicenç Ros (Martorell) n'hi ha una de sencera que fou arrencada del refectori d'un ex-priorat del Penedès, segons comenta Isidre Clopas, si bé no en sabem de quin [CLOPAS 1991: 54.

A l'arxiu de l'esmentat museu es conserva una carta manuscrita que diu el següent:

*“Jaime Giral Roig, compra y venta de fincas.
Agente colegiado.
Agua, 17.
Villanueva y Geltrú.
4 de abril de 1949.*

*Sr. Don Vicente Ros, Martorell.
Muy señor mío: Tengo el gusto de comunicarle que por fin he podido lograr que los señores Pascual cedieran la colección de los “Misterios del Rosario” por el precio que Ud. me indicó.*

He tenido que realizar diferentes gestiones para lograr su conformidad de todos los herederos.

Supongo que Ud. podrá estar satisfecho de mi actuación en éste asunto, pues he cumplido sus órdenes. Además tengo otra cosa que tiene cara buena, que mi gusto sería enseñárselo cuando pare por Villanueva. El Sr. Pascual me ruega que el miércoles, jueves y viernes de ésta semana estará fuera de Villanueva y Geltrú y, por lo tanto, le agradecería que Ud. nos diga el día que pasará para recoger la cerámica, para estar en su casa y poder atenderle.

*En espera de sus noticias le saluda su affo.ss. q.b.s.m
Jaime Giral”.*

“He recibido de Dn. Vicente Ros Batllell por la venta de azulejos artísticos antiguos la cantidad cuarenta y dos mil quinientas pesetas. Villanueva y Geltrú, 19 Abril de 1949. Pedro Pascual y Llopis. Son 42.500 ptas”.

(Cartes manuscrites del fons del Museu Vicenç Ros, Martorell).

La quantitat equivaldria a uns 32.000 euros de l'any 2000.

Hem ampliat un dels medallons corresponent a la Davallada de l'Esperit Sant per veure en detall l'estil de la pintura atribuït a Bernat Reig i per comparar-lo amb el Sant Sopar de La Fontana. Sembla que no hi ha cap dubte.

Clopas data aquests Misteris del Rosari d'inicis del segle XVIII, però queda prou demostrat que són força posteriors.

Els cortinatges que es mostren a l'escena del Sant Sopar els retrobem en algunes representacions de la Mare de Déu al damunt d'una peanya que es van posar tan de moda a les darreries del segle XVIII i inicis del XIX.

Fig.664: *Misteris del rosari: misteris de dolor*
Atribuït a Bernat Reig i Foraster (1776-1796).
Museu Vicenç Ros (Martorell).

57. https://ca.wikipedia.org/wiki/Santa_Maria_de_Verdú [Consulta: 26.06.2018].

LES ESTACIONS DEL VIACRUCIS

Les estacions del viacrucis pintades sobre rajoles de ceràmica han estat objecte d'especial atenció per part de diversos investigadors.

L'any 2013 Maria del Mar Llompart Morro va presentar el seu treball de final de màster a la Universitat de les Illes Balears amb el títol "La rajola devocional a Mallorca. Els viacrucis. Del segle XVIII al primer terç del segle XX"⁵⁸. En aquest treball Llompart va estudiar els viacrucis catalans, mallorquins i valencians. D'entre els barcelonins, hi ha els de Porreres, Campos –sens dubte, el més interessant– i Sencelles. Tots tres són del segle XVIII, com molt bé diu l'esmentada investigadora.

Joan Yeguas i Gassó ha publicat un estudi sobre viacrucis titulat "Els viacrucis de Bellpuig i de Passanant. Nota ceràmica a Torregrossa", on, a més, esmenta altres viacrucis barcelonins: a Gratallops (el Priorat), a Esterrí d'Àneu (el Pallars Sobirà), a Esplugues de Llobregat (el Barcelonès) i el viacrucis que hi ha a l'església de la Santíssima Trinitat, a Valldemossa. Compara els estils i, a més, aporta com a novetat dos plafons devocionals més: Sant Jaume "Matamoros" i Sant Josep, encastats a la façana de Cal Ferré, on hi ha una inscripció del 1774, la qual cosa indica que els plafons serien del mateix 1774, o posteriors⁵⁹.

Per la nostra part, vam estudiar el viacrucis de Can Puig (el Sobirà), ara per ara, el viacrucis català més antic documentat, datat de 1693.

Som del parer que la majoria dels viacrucis catalans del segle XVIII i d'inicis del XIX són obres que podem atribuir als Reig; d'aquí que siguin tan semblants als viacrucis que es troben *in situ* a Catalunya com els catalans que estan a Mallorca.

A més dels membres de la nissaga dels Reig sabem que l'escudeller Hipòlit Estaper, mort el 1772, també feia estacions del viacrucis, ja que s'esmenten a l'inventari dels seus béns. Els 14 passos d'un viacrucis sencer, de 4 rajoles cada estació, valien 180 sous. Això vol dir que cada pas de 4 rajoles costava a uns 13 sous. En total, són 56 rajoles. Cada rajola valdria un 38,5 diners.

Tipologia dels viacrucis:

De viacrucis barcelonins n'hi ha de dimensions diferents i també de formes diferents.

- Estacions del viacrucis en forma d'una placa
- Estacions de 2 rajoles
- Estacions de 3 rajoles
- Estacions de 4 rajoles
- Estacions de 9 rajoles.
- Estacions de
- Estacions de 42 rajoles

Fig.665: Estació X del viacrucis
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
Biblioteca de Catalunya (antic hospital de sant Pau).

Fig.666: Estació I del vicrucis. Jesús sentenciat a mort
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Vinseum. Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca del Penedès), núm. 6206

58. http://ibdigital.uib.cat/greenstone/collect/memoriesUIB/index/assoc/Llompart.dir/Llompart_Morro_MdelMar.pdf [Consulta: 15.03.2014].

59. <https://www.raco.cat/index.php/QuadernsPregonerUrgell/article/viewFile/280097/367799> [Consulta: 15.03.2014].

Fig. 667: Estació XII del viacrucis
Barcelona, segona meitat segle XVIII.
Museu Episcopal de Vic.

Fig. 668: Estació VIII del viacrucis
Barcelona, mitjan segle XVIII.

Fig. 669: Estació X del viacrucis
Barcelona, primera meitat s. XIX.
Gratallops (via pública).
Bibliografia: Yeguas 2014.

Fig. 670: Estació I del viacrucis
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Vinseum. Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca
del Penedès, núm. 6222.

Fig. 671: Estació II del viacrucis
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Col·lecció Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 672: Estació I del viacrucis
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
La Fontana (Rupit).

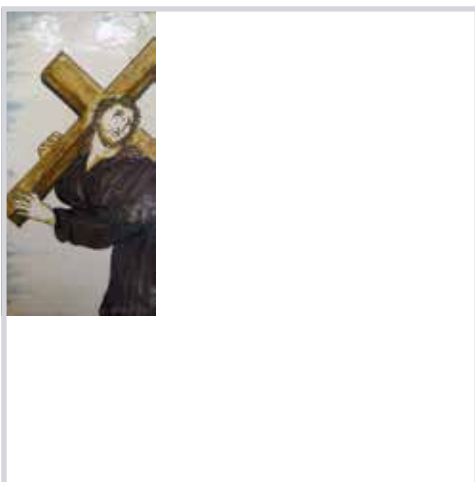

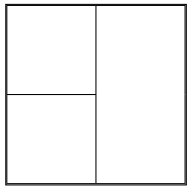
Fig. 673: Estació X del viacrucis
Barcelona, darrer terç segle XVIII.
Vinseum. Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca
del Penedès, núm. 6222.

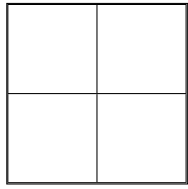
Fig. 674: Estació XIII del viacrucis
Barcelona, darrer terç segle XVIII.

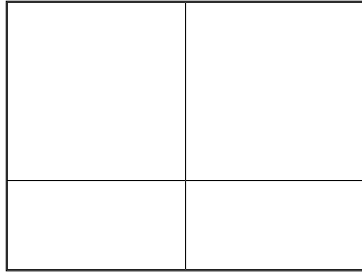
Fig. 675: Estació XII del viacrucis
Barcelona, darrer terç segle XVIII.

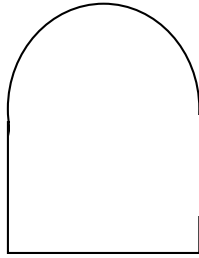
1

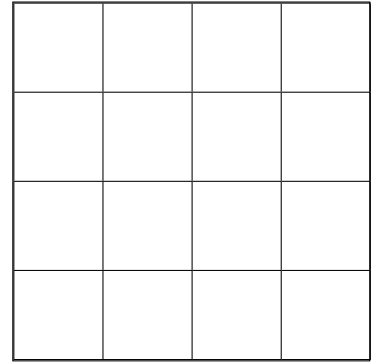
2

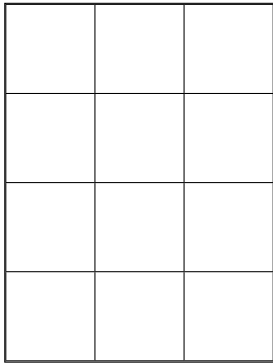
3

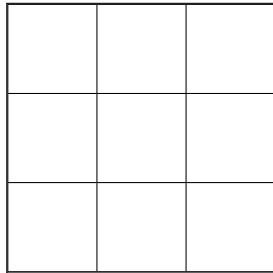
4

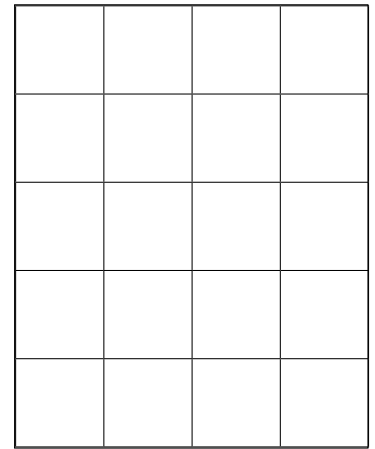
7

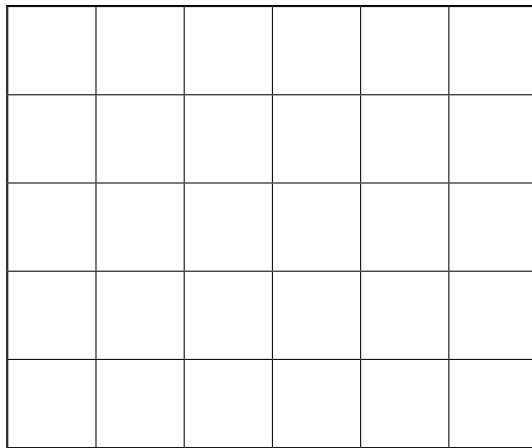
5

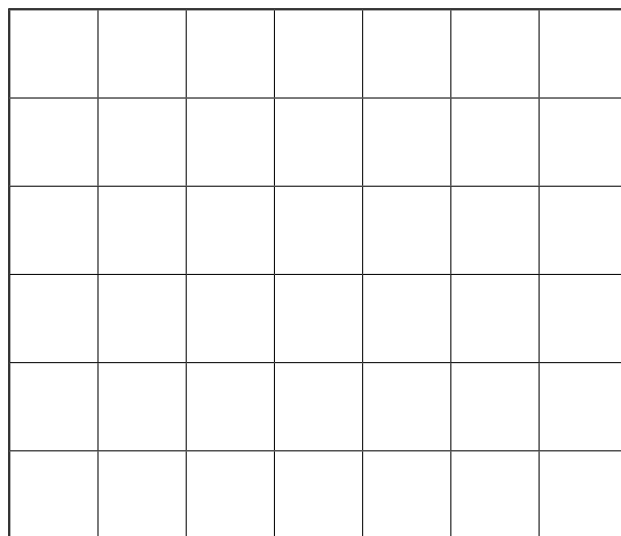
6

8

9

10

Fig. 676: Tipologia d'estacions de viacrucis barcelonines (s. XVII-XIX)

Fig.677: *Plafó amb una nau vista del costat de babord*
 "Cotlegio Real de St. Erasmo ó S.Helmo, vulgo San Telmo, obispo y martir y de N^{tra} S^{ra} de los Dolos".
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Marítim de Barcelona.
 Bibliografia:

Fig.678: *Plafó amb una nau vista del costat de babord*
 "Se hizo esta obra siendo mayordomo pri^{or} el p^r Jayme Bernet, dia 22 de s^{bre} en el anyo de 1779".
 Barcelona, 1779.
 Museu Marítim de Barcelona.

Fig.679: *Plafó amb un xebec de guerra vist del costat de babord (68x81 cm).*
 "Correu de Mallorca"
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Marítim de Barcelona, ref.: 11.001.

Fig.680: *Plafó amb un galió vist des del costat d'estribord i de popa*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII.
 Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

REPRESENTACIONS DE NAUS

No són gaire nombroses les representacions de naus en plafons de rajola barcelonina. Dues de les que es coneixen, del segle XVIII, procedeixen de l'oratori de Sant Elm (Mallorca).

Hi hauria d'haver una placa o un plafó amb la representació d'un galió, datat de 1722, segons es depra d'una inscripció que es pot llegir en una placa, que diu: "Lo any 1722 se a fet lo gueleo i lo any 1723 se a fet lo St Antoni de Padua. Yvan Vidal".

Encara més antics (mitjan segle XVII) són els fragments d'uns plafons (?) que mostren parts de naus. Un es conserva al Museu del Disseny (Barcelona) i l'altre està localitzat a França.

També hi hauria la representació d'una galera, sense cap

personatge que la condueixi, datada del 1775, en una col·lecció particular, a la qual no hi hem pogut accedir. Està relacionada amb un plafó que a l'altre costat seu, amb la imatge de sant Pere.

Un plafó estandard, dels de 12 rajoles, mostra un galió vist del costat de estribord i de popa. Es conserva al Museu Víctor Balaguer, de Vilanova i la Geltrú.

12. 10. ALTRES MESTRES PRODUCTORS DE PISA I DE RAJOLA DE VALÈNCIA: ELS ESTAPER

Fins ara hem comentat una gran quantitat de plafons, rajoles d'oficis, de mostra i vaixel·la de taula atribuïts al taller o tallers dels Reig, sempre a partir, com a mínim, d'una obra de referència, però en queden moltes altres que no podem, o no podem mai, atribuir. Algunes d'aquestes obres mostren un estil decoratiu diferent del que hem atribuït als membres de la nissaga dels Reig, però sense cap obra de referència és de moment impossible relacionar-les amb un taller barceloní determinat.

És segur que els Reig no foren els únics que varen elaborar rajola pintada, a més de vaixel·la de taula. Dos dels inventaris més generosos quan a formes ceràmiques esmentades corresponen als dels Estaper, pare i fill. Es pot comprovar que, a més de vaixel·la, també varen elaborar altres tipus de recipients ceràmics, com ara pots d'apotecari, així com rajola.

Tant Francesc com Hipòlit Estaper varen estar en actiu, bàsicament, durant el segon i part del tercer quart del segle XVIII, que és el període de temps que coincideix amb l'aparició de noves sèries decoratives: angles i punts, trèvols i fulles de julivert. Així mateix, durant el tercer quart del segle es deuria d'iniciar la sèrie anomenada "de l'arracada" i altres de semblants. Per tant, la majoria de les peces esmentades als seus inventaris deurien correspondre a aquestes sèries, característiques dels anys centrals del segle XVIII.

El tercer membre de la nissaga, Gaietà Estaper, va estar en actiu durant molt poc temps. La seva producció coincideix, bàsicament, amb l'època de producció de la sèrie anomenada "de Banyoles".

Presentem les dades biogràfiques dels tres mestres escudellers i, després, els dos inventaris: el de Francesc i el d'Hipòlit Estaper.

Estaper i Vallescà, Francesc (1696 – 1762)

Escudeller de Vilamajor, fill de Francesc Estaper, pagès, de Vilamajor, i de Marianna Vallescà i Recort. Disposava de dos obradors d'escudeller.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fadrins. Tenia aleshores uns 29 anys. El 1726 es diu que "...vive en la Seu de Urgel y trabaja en el trabajo de el Rey". El 4 de gener de 1728, essent jove escudeller, esposalles amb Eulàlia Rocamador, filla de Miquel Rocamador, escudeller, i de Marianna. Testimoni: Antoni Reig, mestre de cases, i Josep Barba, "escudeller"⁶⁰. L'endemà mateix fou examinat de mestre escudeller a l'obrador del difunt Miquel Rocamador. El 1728, cos de Miquel, albat, fill de Francesc Estaper, escudeller, i d'Eulàlia Estaper i Rocamador, als Escudellers. Enterrat a la Mercè. El 14.12.1729, bateig de Miquel Francesc Hipòlit Faust. Padrins: Francesc Mateu, jove escudeller, i Marianna Estaper, vídua.

El 1736 va subministrar el següent material:

"Me tiene entregados 520 ladrillos blancos y azules a razón 16 lib. el miller: 8 lib., 6 s. 6 d; del dicho 48 sellas, a razón 1 s 6 d. cada una: 3 lib. 12 s; del dicho, 15 mamparlans a razón 2

s: 1 lib. 10 s; 9 ladrillos pintados, a razón 6 diners: 4 s, 6 d."

El 10.05.1744, esposalles amb Maria Eulàlia Tomàs i Basacs, vídua d'Onofre Gomar, semoler, filla de Josep Basacs, semoler, i de Jacinta Basacs i Parellada, a Sant Miquel arcàngel. Hi ha època del dot: 245 lliures, cent de les quals en diner comptant.

El 1744 va comprar l'obrador de Josep Coll i de Maria Anna que tenien al carrer del Vidre. Era alou del segon presbiterat de l'altar de Sant Bartomeu, instituït a l'església de Santa Maria del Mar. El 1746 va fer obres a l'obrador del carrer del Vidre, cantonada amb el carrer dels Tres Llits. El 1762, inventari dels seu béns.

Estaper i Cros, Gaietà (1761 – 1796)

Escudeller, fill d'Hipòlit Estaper, escudeller, i de Raimunda Cros.

El 28 novembre de 1762, confirmació de Gaietà, fill d'Hipòlit Estaper, escudeller, i de Raimunda Cros. El 30.10.1768, amb només set anys, va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador d'Hipòlit Estaper, al carrer de na Sagra, essent padrins Hipòlit Estaper i Miquel Rocamador i en presència de Jeroni Reig i d'Antoni Fàbregues, prohoms, i dels mestres examinadors Josep Ausic, major, Josep Reig, Josep Gallart, Josep Ausic, menor, i Rafael Carreres, absents, i Joan Reig i Jaume Cantó, presents. Josep Ausic, menor, era el clavari, i Francesc Martí, l'agutzil del corregidor. Com que era menor de 25 anys, no va pagar cap de les taxes a què estava obligat, cosa que va haver de fer quan va complir l'edat esmentada.

El 21.03.1792, esposalles amb Mercè o Maria de la Mercè Godàs, filla de Jaume Godàs i de Francesca Riera, a la parròquia de Sant Miquel. El 28.07.1794 va fer testament. Instituí hereva universal a la seva esposa Maria de la Mercè Estaper i Godàs. El 1795 ja no s'esmenta a la reunió de la confraria en el repartiment d'una taxa mensual imposada per l'estat borbònic destinada a la formació de miquelets als "artesansos con tienda abierta, jornaleros y criados". L'any 1796 va ser el darrer en què s'esmenta el seu nom a les reunions de la confraria.

Estaper i Rocamador, Hipòlit (1729 – 1772)

Escudeller, únic fill de Francesc Estaper, escudeller, i d'Eulàlia Rocamador, parroquians de Sant Miquel arcàngel. Va ser confirmat el dia 05.10.1730.

El 20.11.1757, esposalles amb Raimunda Cros, filla de Rafael Cros, sastre, i de Raimunda Molera, de la parròquia de Santa Maria del Mar. El 28-11-1762, confirmació de Gaietà, fill d'Hipòlit Estaper, escudeller, i de Raimunda Cros. El 22.01.1763 va comprar un obrador al carrer de na Sagra, a la vídua Narcisa Fuster i Gastó, que havia estat molt abans de l'escudeller Gaspar Rodó, alou de la pabordia del més d'abril de la seu de Barcelona. El 22.05.1765 Teresa Torrent i Centelles li va firmar un document de venda d'unes cases al carrer Tallers pel preu de 550 lliures del qual preu s'havia de lluir un censal de 200 lliures i pensió anual de 6 lliures venut per Egidi Artigues, forner, creat al difunt Francesc Estaper, escudeller, pare d'Hipòlit Estaper.

El 09.12.1765 Josep Tomàs, mestre escudeller, fill únic de Narcisa Fuster, vídua en últimes nupcies de Sebastià Fuster i en primeres de Francesc Tomàs, negociant, reconegué que Hipòlit Estaper li havia pagat 50 lliures a compte de les 200 lliures, preu de la venda feta per sa mare i per ell mateix d'unes cases

60. APSJP, Desposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 126.

i obrador al carrer de na Sagra, l'any 1763. El 1773, inventari dels seus béns.

El 1776 Josep Massaguer, fuster, Ramon Cros, sastre, i Joan Cros, sastre, ciutadans de Barcelona, tutors i curadors dels béns dels fills d'Hipòlit Estaper, escudeller difunt, i de Raimunda Estaper i Cros, aleshores muller de Manel Rossell, escudeller, elegits pel tinent de corregidor, reconegueren haver cobrat de Josep Ros, gerrer, 300 lliures que Eulàlia Estaper i Basacs, vídua de Francesc Estaper, havia deixat a fi de guardar-les fins que se'n pogués disposar.

L'any 1788, el seu fill Antoni, va ingressar a l'orde dels dominics. Raimunda Rossell i Cros va aportar la quantitat de 689 lliures, 6 sous i 7 diners, que li va avançar el seu segon espòs, l'escudeller Manel Rossell, i a qui li haurà de tornar.

A l'inventari d'Hipòlit Estaper (1772 i 1773) s'esmenten, a més de peces de vaixel·la, el següent:

- «Item, set mil rajolas pintadas.
- «Item, vuyt mil sinch-centas rajolas pintadas de verd y blau.
- «Item, tres-centas cinquanta rajolas de quadros.
- «Item, sis-centas rajolas blancas.
- «Item, sinch-cens cayronets pintats.
- «Item, vuyt-cens cayrons verds y blancs.
- «Item, sis-centas rejolas pintadas.
- «Item, sinch-centas cintetas.
- «Item, mil rajolas pintadas.
- «Item, cent malperlans pintats.
- «Item, setsa-mil rajolas escaldadas.
- «Item, quatre-mil sinch-centas rejolas cruas.

- «Mes trenta-dos floreras de sis rejolas, a sis sous quiscuna florera: sis lliuras, divuyt sous. (6 ll, 18 s.)
- «Mes trenta quadros de dotse rejolas a raó de deu rals quadro: trenta lliures. 30 ll.
- «Mes cartorse passos de viacrucis de quatre rejolas, valen nou lliuras (9 ll.)
- «Mes quatre-centas sexanta cintetas, a raho de una lliura, deu sous lo cent, valen sis lliuras, divuyt sous (6 ll, 18 s.)
- «Mes dos-cents sexanta-dos malt parlans, a raó de un sou y vuyt quiscun valen vint y una lliura, setse sous y vuyt (21£, 16§, 8).
- «Mes sis mil rejolas pintadas, a raho de vint lliuras lo miller valen cent vint lliuras (120£).
- «Mes dos mil rejolas verdas valen vint y sinch lliuras (25 l).
- «Sis mil inferiors, verdas, a vuyt lliuras lo miller valen quaranta-vuyt lliuras (48 l).
- «Mes dos mil rejolas blavas bonas y dolentas. Vint-y-sinch lliuras (25 l).
- «Mes tres mil rejolas inferiors, a raó sis lliuras lo mille valen setse lliuras (16 ll).
- «Mes tres-centas cinquanta rejolas de casaria pintadas: vuyt lliuras, quinse sous (8 ll, 15s).
- «Mes quatre quadros de dotse rejolas: dos lliuras, vuyt sous (2 ll, 8s).
- Mes sinquanta rejolas pintadas: deu sous (10s).
- Mes tres-centas rejolas envernissadas de verd y blanch. Divuyt sous (18 s).
- Mes deu mil rejolas escaldadas: sinquanta lliuras (50 ll).
- Mes sinch-cents cayrons escaldats: duas lliuras, deu sous (2ll, 10s).
- Mes sis dotsenas de malparlants pintats: tres lliuras (3ll).

La producció dels tres Estaper (Francesc, Gaietà i Hipòlit) comprèn des del 1725 fins al 1796, és a dir, aproximadament les tres quarts parts del segle XVIII. És coetània, doncs, en part de la producció dels Gual, d'Eloi Lapuja i dels Reig. També, però

amb la dels Gibergues i Alzina. De fet, però, Gaietà Estaper va estar en actiu durant molt poc temps, de manera que les sèries que atribuïm als membres d'aquesta nissaga corresponen a les produccions de Francesc i d'Hipòlit.

Aquest ample ventall cronològic implica que els Estaper podrien haver elaborat pisa de les sèries de "faixes o cintes" fins a les d'influència francesa.

- Estaper i Vallescà, Francesc (1726 – 1762)
- Estaper i Rocamador, Hipòlit (1757 – 1772)
- Estaper i Cros, Gaietà (1792 – 1796)

Quan Hipòlit Estaper va morir l'any 1772 tot just es deuria haver iniciat la sèrie anomenada "d'influència francesa" i "de la cirereta". Així, doncs, la producció dels Estaper va coincidir de ple amb el moment àlgid de les sèries anomenades "sanefes de punts", de "trèvols", del "julivert", així com també la sèrie de les puntilles decreixents, inspirades en la producció de l'Alcora. Segurament ja no es feia pisa de la sèrie de la "botifarra" mentre que la de "faixes o cintes" anava de davallada. Tampoc no es deuria haver iniciat, el 1772, la sèrie anomenada "de Banyoles", que va sortir com posterioritat a la de "la cirereta".

La nostra hipòtesi és que els Estaper haurien elaborat, bàsicament, produccions de pisa barcelonina corresponents a les sèries del segon i tercer quarts del XVIII. També varen fer rajoles de mostra, d'oficis i plafons, tal com s'indica als dos inventaris dels seus béns.

Existeixen un parell de peces –una orsa i un pot d'apotecari– que podríem atribuir als Estaper. Mostren l'emblema dels pares caputxins. Per què els hi podem atribuir? Doncs perquè a l'inventari dels béns de Francesc Estaper s'esmenten els "plats" i les "escudelles dels caputxins", de manera que sembla que haurien elaborat vaixel·la de taula destinada a comunitats d'aquest orde conventual.

L'orsa i el pot de la sèrie de la puntilla (veure fig) mostren l'emblema dels frares menors conventuals o pares caputxins. L'any 1727 van posar en funcionament un nou convent, al carrer de Na Quintar o del Vidre, que va durar fins la desamortització decretada l'any 1835. La part on era la farmàcia fou enderrocada l'any 1774.

La puntilla és un model de decoració que es va unificar per un acord de la confraria adoptat l'any 1744. Es deuria triar el model més simplificat, tal com argumentem en el nostre treball.

Telese, Llorens i Voigt [TELESE, LLORENS, VOIGT 2012: 208] expliquen que algunes sèries que consideren d'influència francesa mostren encara decoracions característiques de les sèrie lígurs, tals com els medallons centrals pintats amb paisatges, caminants, edificis o vaixells. Consideren aquestes sèries com d'influència francesa, perquè en elles es fa palesa la moda del minimalisme decoratiu d'estil francès, que consisteix en deixar grans espais de la superfície en blanc, a diferència de les ceràmiques de les sèries de "faixes" o de la "botifarra", d'influència lígur, plenes de color blau.

Aquesta moda minimalista es va estendre per algunes zones d'Europa simultàniament. A les produccions ceràmiques de la Ligúria (Albisola, Savona) o de la Llombardia (Lodi) es coneixen peces decorades amb aquest mateix estil.

La fruitera del Museu del Disseny, decorada al revers amb grans semicercles secants a l'estil del que es feia a Albiola/

Savona (fig...), és un exemple de la influència lligur en aquesta sèrie barcelonina. A la producció barcelonina tenim documentats plats, plates i sotacopes amb sanefa de trèvols. Com es pot comprovar, aquestes sanefes no ocupen ni la meitat de l'amplària de l'ala. Al centre es mostra un motiu decoratiu, sovint pintat dins d'un medalló central.

Com hem dit, la sanefa és a base d'uns petits trèvols encarats vers l'interior de la peça, que neixen d'una línia ondulada que els uneix a tots, amb punts entre els espais que queden lliures. Aquests petits trèvols, de vegades recorden un motiu vegetal semblant al de les piques del joc del pòquer. Això és així perquè, enlloc de tres puntets rodons, que representarien les tres fulles dels trèvols, el pintor que les va decorar hi va dibuixar dos petits trets inclinats que formen una mena d'angle agut, com si es tractés d'un petit barret. Possiblement fou degut al desig d'anar més ràpid en el moment de decorar les peces. Si s'observa detingudament, es pot comprovar, però, que les piques i els trèvols són un mateix motiu decoratiu.

Pel que fa als plats i plates, el motiu dels trèvols el trobem en peces de vora ampla, és a dir, amb un perfil igual al dels plats de "faixes" o de la "botifarra".

Una de les peces més interessants és un plat de vora ampla (col. Llorens) que mostra les inicials Pàg.T.O.R. (pares de la tercera orde reformada), és a dir, dels franciscans de l'orde tercera (segllars). Hi podem apreciar una orla de sanefa negativa, amb tulipes; al centre, un medalló amb un motiu floral amb les inicials abans esmentades, encerclat per una orla de trèvols.

Que tinguem notícia, fins ara la peça més antiga que es coneix que mostri aquesta decoració a base de trèvols correspon a una sotacopa datada del 1730. Això vol dir que el motiu dels trèvols ja estava en ús, possiblement des dels inicis del segon quart del segle XVIII, de manera que seria coetània de les sèries de la "botifarra" i de les "faixes o cintes". Per això no ens ha de sorprendre que alguns plats o peces de forma mostrin medallons centrals decorats amb motius propis de les sèries esmentades, encerclats per una sanefa de trèvols.

Per altra part, no s'han trobat exemplars decorats amb aquest motiu la jaciment de Born, segellat l'any 1716, de manera que la forquilla cronològica s'estreny pel que fa a la data inicial. El jaciment arqueològic marca un *terminus post quem* del 1716.

La datació d'aquesta sèrie la fariem, doncs de vers 1725 en endavant, possiblement fins al 1750/60, aproximadament.

Sorprèn la riquesa de formes que s'esmenten als inventaris de Francesc i d'Hipòlit Estaper, no tan sols pel que fa a les peces de la vaixela de taula i del servei personal, en general, sinó també pel que respecta a la producció de rajola de València.

No podem pas atribuir als Estaper tota la producció de pisa barcelonina decorada amb les sèries del "julivert", "trèvols", "puntelles" i "angles amb punts". Si observem amb atenció les decoracions hi apreciarem mans molt diferents. Per tant també és gairebé segur que peces amb aquestes mateixes decoracions deurien sortir dels obradors dels Reig i de la resta de mestres escudellers barcelonins en actiu durant el segon terç del segle XVIII.

Es molt difícil poder donar una data final pel que fa a aquestes sèries. Cal suposar que deurien ésser substituïdes a poc a poc per les sèries que caracteritzen la producció del darrer terç del segle XVIII. Els motius decoratius que defineixen sèries

diferents apareixen junts en algunes peces.

Quin ha estat el criteri per separar la producció de pisa del segle XVIII de la del XIX?

Hem constatat que en alguns jaciments apareixen fragments de pisa barcelonina de sèries diferents, com per exemple, "de Poblet/transició", "faixes o cintes", "botifarra", "puntelles", "angles i punts" i "trèvols", però sense la presència de cap fragment corresponent a les sèries blaves tan divulgades com són la de "la cirereta" i la de "les blondes". Tampoc cap fragment corresponent a la sèrie "de Banyoles", ni de la versió policroma ni tampoc de la versió monocolor blava.

Al jaciment de (Menorca), corresponent a la part... abandonada pels anglesos l'any 1776 s'han trobat fragments de plats corresponents a la sèrie anomenada de "la cirereta" [ANDREU 2006], però encara aleshores no havia arribat a l'illa la producció "de banyoles". La única explicació és que encara no s'hauria iniciat.

Un dels motius decoratius de més èxit va ser el del gall (i altres aus) que se sostenen al damunt d'una pota. Va acompanyat d'unes elements vegetals molt característics, unes fulletes...

Doncs bé, considerem que aquestes peces blaves, decorades amb galls i altres aus sostingudes al damunt d'una pota i les peces amb els elements vegetals relacionats amb aquesta decoració corresponen a produccions elaborades dins del darrer terç del segle XVIII, i per aquest motiu les hem estudiat conjuntament amb la producció del final del XVIII i del primer terç del XIX, al capítol següent.

12.11. LES RAJOLES "DE CACERIA" (D'OFICIS) DEL SEGLE XVIII-XIX

Quant a les rajoles "d'oficis" o de caceria, algunes les hem pogut relacionar amb els "quadros de sants". Creiem que una gran part deuen d'haver sortit de l'obrador o obradors dels Reig. Les diferents "mans" detectades han de correspondre a les dels pintors que treballaven en aquells obradors. Conèixer el nom real de cada pintor és una qüestió gairebé impossible de determinar.

Degut a què recentment s'ha publicat un voluminós treball de catalogació de les rajoles catalanes d'"oficis", seria absurd elaborar-ne una de diferent, de manera que ens hem limitat a establir relacions estilístiques entre algunes de les rajoles amb determinats plafons.

12.12. LES RAJOLES DE MOSTRA DEL SEGLE XVIII-XIX

Quant a la rajoles de mostra, també hi ha una publicació, de l'any 2000, que en recull més de 600 models. Tot i que s'havia parlat de fer-ne una segona part on s'hi inclourien molts més models –se'n calcula que n'ha el doble–, això no s'ha fet encara.

Classificar i datar correctament la producció de rajoles de mostra és una feina ingent. Ni ens ho hem proposat. Hem fet un assaig de com es podrien classificar aquestes rajoles de mostra. Per fer-ho, ens hem basat en els noms d'algunes mostres que hem localitzat en la documentació escrita.

La resta de mostres encara esperen una classificació

raonada. En alguns casos podem relacionar algunes mostres amb determinats tallers, cosa que permet afinar molt la seva datació. La nostra hipòtesi es basa en què si bona part dels plafons de sants i de les rajoles d'"oficis" del segle XVIII-XIX procedeixen d'uns determinats tallers barcelonins, els dels Reig, les rajoles de mostra del segle XVIII, també.

El problema és que al segle XIX, a més dels tallers tradicionals, se'n varen obrir de nous, no només a Barcelona mateix, sinó també a altres localitats del seu Pla, sobretot des del 1836 endavant, quan els gremis varen veure anul·lats llurs privilegis.

Caldria fer anàlisis de pastes i de pigments, així com mirar d'identificar les produccions barcelonines de les valencianes. El criteri de considerar com a valencianes totes les rajoles de 20x20 cm, no és vàlid.

També caldria estudiar els conjunts de rajola de mostra encara *in situ*, per mirar de concretar la seva cronologia per mitjà de la data dels edificis que decoren. L'exemple que es podria seguir és el de la catalogació raonada de la rajola de mostra valenciana fet per Inocencio Pérez Guillén.

Davant la impossibilitat, per ara, de determinar quins models de mostra varen sortir dels obradors tradicionals i quins models es varen fer a les fàbriques instal·lades al Pla o a localitats properes a Barcelona, hem recollit tan sols els models que pensem que podem atribuir als pocs obradors barcelonins tradicionals, fins el 1836. Per aquest motiu moltes mostres prou conegudes han quedar fora del nostre estudi.

12.14. LES PECES DE FORMA

A més dels plafons de sants, també són obres seriades bona part de les peces que formaven les vaixelles de taula o els pots usats pels apotecaris. Moltes de les produccions del segle XVIII-XIX mostren decoracions que permeten assegurar que varen sortir d'uns mateixos tallers.

Hem seguit el criteri utilitzat per classificar la vaixel·la del segle XVII. La nostra hipòtesi és que moltes de les peces seriades han de vincular-se als mateixos obradors que varen fer els plafons i les rajoles d'oficis, per exemple, els dels Reig o els dels Estaper, però cal recordar que no tots els tallers barcelonins van elaborar rajola –calculem que uns vuit en el decurs de tot el segle XVIII– i, en canvi, sembla que tots si que deurién haver elaborat peces de forma. Per aquest motiu hem dit que relacionar aquestes peces seriades amb un determinat obrador és molt més complicat que en el cas dels plafons de sants.

Hem observat que per decorar algunes peces corresponents a la sèrie anomenada "de Banyoles" es varen utilitzar els mateixos estergits emprats en la decoració de rajoles d'oficis, de manera que unes i altres procedeixen del mateix taller, en concret, del taller d'Antoni Reig, com pretenem demostrar.

12.15. CRITERI DE DATACIÓ DELS "QUADRES DE SANTS"

12.11. ELS "QUADROS DE SANTS". CRITERIS DE CLASSIFICACIÓ I DE DATACIÓ DELS PLAFONS SERIATS

En pàgines anteriors hem analitzat els estils o maneres

de fer que, al nostre parer, caracteritzen la producció els obradors barcelonins més destacats: Lapuja, Gual i Reig. Ens hem basat en obres signades i encàrrecs (com ara el cas de les obres destinades a la Casa de Convalescència de malalts de Barcelona). Fet això, hem pogut relacionar aquestes obres amb alguns quadros de sants, pots d'apotecari, rajoles d'oficis, rajoles de mostra i peces de la vaixel·la de taula, és a dir, amb peces seriades, de manera que, si les atribucions són correctes, aquestes peces seriades haurien estat elaborades en els mateixos obradors on es van fer les obres de referència.

Hi ha però, moltes altres peces que formaven part de vaixelles de taula, pots d'apotecari i plafons de sants seriats que són més difícils d'atribuir. En el cas dels plafons de sants, però, es poden fer agrupacions homogènies que creiem que podrien indicar un origen comú. En el cas de les peces de forma, això resulta molt més complicat.

Hem intentat fer les agrupacions dels plafons de sants del segle XVIII i XIX, perquè se'n coneixen força exemplars. Els del segle XVII són molt més escassos, i ja hem comprovat que la majoria són obres sortides dels obradors de Llorenç Passoles o del taller desconegut que hem relacionat amb Lluís Castanyera i els seus col·laboradors. També hem detectat els plafons relacionats amb la producció dels Lapuja i dels Gual. Creiem, però, que la gran majoria dels plafons de sants del segle XVIII i del primer terç del XIX procedeixen de l'obrador o obradors de la família dels Reig.

Deixant a banda els plafons que podem atribuir a Antoni Reig, n'hi ha d'altres, ja de ple segle XIX, que permeten agrupar-los amb relativa facilitat, però ens ha estat impossible atribuir-los amb seguretat a un determinat obrador. Això és així perquè el procés pictòric va estar en mans de pintors alguns dels quals no eren membres de la confraria de sant Hipòlit. Coneixem el noms d'alguns d'aquests pintors "professionals", però no els hem pogut vincular amb els grups que hem detectat.

Si analitzem els plafons de rajoles formats per 12 unitats –que en l'argot dels escudellers s'anomenaven "quadros"– comprovarem que, independentment del santa o santa que s'hi ha representat, s'han utilitzat els mateixos estergits. Això es pot comprovar perfectament quan es comparen les representacions de la Mare de Déu del Roser, del Carme o de la Divina Providència. Només difereixen en els atributs que caracteritzen cada representació mariana.

Aquest podria ser, doncs, un criteri.

També es pot apreciar el reaprofitament d'un mateix model d'estergit, per exemple, en el conjunt de sants i santes franciscans de l'ex-convent de Maó, obres que atribuïm a l'obrador d'Antoni Reig. Això suggereix que el repertori d'estergits de que disposava un taller era limitat.

Es podrien agrupar els "quadros de sants" en conjunts homogenis, sense tenir en compte la imatge representada?

Ho hem intentat. El criteri que hem seguit per agrupar els "quadros de sants" són els següents:

1. Per l'existència d'una sèrie de "quadros" que mostren, a cada una de les quatre cantonades, un quart de cercle, enlloc d'una tanca en angle recte, que és el més freqüent. Quatre "quadros" junts completarien el cercle.

Els hem agrupat tots, amb indiferència de la imatge que hi ha representada. Corresponen a aquest grup els plafons del convent

de santa Caterina, a Buenos Aires, que datem de vers 1776. Per l'estil, serien obres atribuïdes als obradors de Jeroni o de Joan Reig i Vilarrasa. Segons el nostre parer, es tractaria de plafons que es podrien datar de vers 1750-1775, aproximadament.

2. La resta de "quadros" mostren, a les quatre cantonades, la línia perimetral de tanca en angle recte. Es coneixen centenars de plafons d'aquest tipus. En aquest cas, per poder fer agrupacions homogènies ens hem basat pel tipus d'estergit usat per perfilar les imatges representades.

3. Agrupats pels estergits, un altre criteri per detectar subgrups ha estat el tipus d'elements vegetals secundaris que apareixen en aquests plafons, tals com flors, arbres i matolls. També aporten pistes els tipus d'edificacions, la forma de dibuixar els ocells que volen, els núvols, la gamma de colors o la manera de representar la superfície del sòl on es desenvolupa l'escena: en un exterior, en un interior, amb o sense cortinatges, etc.

El propòsit d'aquestes agrupacions és poder relacionar diferents representacions, per exemple, una Mare de Déu del Roser amb un sant Francesc d'Assís, o un sant Antoni de Pàdua amb un sant Josep. En el llenguatge matemàtic, es tractaria de fer conjunts i subconjunts utilitzant els diagrames de Venn.

Hem tractat com un cas a part el conjunt de plafons procedents de l'ex-convent franciscà de Maó, actualment la seu del museu de la ciutat. Es tracta d'un importat conjunt de plafons que daten del final del segle XVIII i del primer terç del XIX. Mostren una gran varietat de sants i santes de l'orde franciscana, i també els papes franciscans.

Juntament amb els plafons del conjunt de Maó mostrem altres plafons procedents de diverses col·leccions públiques o privades relacionats amb el conjunt menorquí.

A part hem agrupat tots els plafons que mostren la Mare de Déu, sants i santes que hem anomenat "finiseculars", perquè segueixen un determinat model exemplificat en el conegut plafó de la Mare de Déu de la Mercè que hi ha a la façana d'una casa del carrer de l'Esparteria (Barcelona), datat del 1800, amb la sanefa perimetral original, cosa que, de retruc, permet datar altres plafons que presenten la mateixa rajola de mostra que el de la Mercè.

Els subconjunts permeten relacionar molts dels "quadros de sants". No obstant això, en queden encara alguns d'aïllats, potser perquè es tracti de produccions d'obradors diferents als dels Reig.

D'alguns plafons n'hem fet una fitxa individualitzada, especialment si hem localitzat el gravat en els quals es varen inspirar.

Ja hem explicat que els plafons de sants són de gran ajut per poder datar i vincular a un taller les peces de forma, les rajoles d'oficis, i les rajoles de mostra, i això és d'aquesta manera perquè n'hi ha una bona colla que estan datats.

El criteri de datació tradicional per datar els plafons de rajoles de "sants" –formats molt majoritàriament per 12 rajoles– és el que resulta de la simple observació del plafó. Es parteix del fet, contrastat, que la majoria de plafons d'aquest tipus són del segle XVIII. Per determinar si són anteriors (del XVII) o posteriors (del XIX) la decoració complementària que acompanya la figura central hi juga un paper determinant. Els plafons de rajoles amb menys decoració vegetal i de dibuix

més simple es consideren els més tardans i, a l'inrevés, els més "antics". És un criteri molt simple, però també molt funcional. El problema sorgeix quan es pretén precisar més la cronologia del plafó de rajoles.

En general, es tendeix sempre a fer més antics els plafons, del que en realitat són, ja que el preu en el mercat d'antiguitats varia molt si són del XVII o del XIX.

L'existència d'alguns plafons datats proporciona una informació fonamental per mirar de paliar aquest problema.

Plafons datats (publicats fins a l'any 2012):

1. Conjunt de la capella de Roser. (Post. 1634)
2. Plafonet de can Pujol (Badalona). 1650.
3. Fragment d'un frontal d'altar. 1675.
4. Plafó de l'Anunciació. 1679.
5. Fragment d'una Crucifició. 1679.
6. Plafó de la Immaculada. 1689.
7. Plafó de la Immaculada. 1690.
8. Plafons de Cal Sobirà. 1693.
9. Frontal d'Altafulla. 1695.
10. Florera del convent de Jerusalem. 1702.
11. Conjunt de la Font de la Salut (Alella). 1710.
12. Plafó amb indulgències. 1711.
13. Lauda sepulcral. 1715.
14. Plafó de sant Longí. 1716.
15. Plafó d'un assassinat. 1719.
16. Plafó de sant Antoni de Pàdua. 1723.
17. Plafó de sant Llorenç. 1725.
18. Fragment de plafó S. Lluís, bisbe de Tolosa. 1727.
19. Plafó de sant Ignasi de Loiola. 1730.
20. Làpida sepulcral convent la Mercè. 1736.
21. Plafó Immaculada. 1744.
22. Plafó de sant Pere i sant Joan. 1744.
23. Plafó de la Immaculada, sant Francesc i sant Antoni. 1756
24. Plafó de santa Eulàlia. 1760
25. Plafó del Carme. 1764.
26. Plafó de santa Eulàlia. 1766.
27. Plafó del Sant Sopar. 1771.
28. Plafó de sant Jordi. 1772).
29. Plafó de sant Miquel. 1772????
30. Plafó de sant Pere. 1775.
31. Rajola de sant Jeroni. 1776.
32. Plafó amb un vaixell. 1779.
33. Frontal de la Immaculada. 1779.
34. Plafó de la Immaculada. 1780.
35. Plafó de la Mercè. 1800.
36. Plafó de la confraria del Sant Esperit. 1804.

Totes aquestes peces o conjunts són de datació directa.

Per altra part, hi ha plafons que, tot i no estar datats directament, ho estan indirectament gràcies a la relació entre el plafó i l'estructura que l'allotja, per exemple, quan se sap la data de construcció o de reforma d'una església o capella i es pot relacionar –d'una manera evident i sense forçar-ho– aquella data amb la cronologia del plafó de rajoles. Així és possible datar tot el conjunt de Palol d'Onyar amb posterioritat a la data d'edició del llibre d'on es va extreure la cita textual que figura en un dels plafons de rajoles, o els dos plafons de sant Llorenç de Vilardell, que han de ser anteriors a la visita pastoral en què es diu que la capella estava acabada de renovar, o el conjunt de rajoles de l'escala de la Casa de Convalescència (anterior a l'any del rebut signat per Bernat Reig conforme havia cobrat l'encàrrec), etc. També serveixen per orientar la cronologia la imatge de la torre del port de Barcelona (construïda el 1772) o

del glacis del castell de Montjuïc (posterior a 1779).

A més d'aquestes datacions directes o indirectes es poden tenir en compte certs elements que, al nostre parer, permeten relacionar molts plafons entre ells:

a) El model d'estergit usat en la decoració principal.

Hem de suposar que un estergit podia ser usat per diferents mans dins del mateix obrador i que només els detalls que calia plasmar manualment diferenciarien una mà de l'altra. A la mort d'un mestre, l'obrador amb les eines –inclosos els papers estergits– deurien passar a mans del fill, si continuava amb el negoci patern, però també podia ser que canviessin de mans quan se'n feia càrrec de l'obrador una altra persona aliena a la família. En qualsevol cas, quan s'observa que diversos plafons han estat perfilats amb el mateix estergit es pot inferir un possible origen comú. El cas dels plafons que representen a Sant Antoni, Sant Josep o a la Mare de Déu del Roser, que són les imatges religioses més representades, són paradigmàtics. Es van emprar models d'estergits diferents que varen durar moltes dècades. El que va canviar va ser la decoració secundària i la manera de dibuixar

b) Marques identificatives a l'anvers o al revers. A l'anvers, ens referim a la signatura de l'autor/pintor, que molt rares vegades hi consta. Quant al revers, a partir del 1787 es va fer obligatori pintar una lletra identificadora del mestre productor de l'obra escudellera barcelonina, si bé tenim constància que això no es va arribar a aplicar mai a la vaixel·la, sinó únicament al revers dels quadres de sants.

Tant en el cas de les signatures com en el de les lletres dels reversos, per poder datar aquestes obres ceràmiques és necessari conèixer algunes dades biogràfiques dels seus respectius autors.

Quant a les peces de forma (vaixel·la de taula, pots d'apotecari, etc) també n'hi ha de datació directa (ben pocs). La resta hem procurat datar-les relacionant-les amb peces datades, d'autor conegut o suposat, o en base als criteris tradicionals de datació de les sèries decoratives.

Hem detectat que una gran part dels plafons de sants del segle XVIII presenten fortes relacions estilístiques entre ells.

En color vermell hem encerclat els plafons que estan pintats amb el mateix tipus d'estergit, i en color blau, els plafons que presenten els mateixos motius decoratius de temàtica vegetal. Aquests motius decoratius indiquen mans diferents. En destaquem els següents:

Ens va cridar l'atenció que de les figures de "sants" més representades (la Mare de Déu del Roser, la Mare de Déu del Carme, sant Antoni de Pàdua, sant Francesc d'Assís, sant Josep, etc) n'hi havia dues versions diferents, però coetànies, però l'estil general era molt semblant, i ens vàrem preguntar si això era degut a què es tracta de produccions de dos tallers diferents, en concret, dos tallers relacionats amb la família dels Reig. Membres de la mateixa nissaga conduïen obradors situats a diferents indrets de la ciutat de Barcelona, tal com hem explicat a l'apartat dedicat als Reig.

El resultat és que els diferents models d'estergits emprats per a la decoració dels plafons tenen relacions entre ells i, efectivament, sembla que indiquen la presència d'almenys dos tallers diferents.

En canvi, el model de plafó de sant amb un quart de cercle pintat a cada una de les quatre cantonades (per exemple, els plafons de Buenos Aires) l'identifiquem en els dos grans agrupaments que han sortit, de manera que no seria *a priori* un model que poguéssim atribuir a un sol obrador.

Els plafons de sants del segle XVIII es relacionen, amb tota seguretat, amb la sèrie de rajoles d'"oficis" anomenada "de la palmeta".

En la làmina següent presentem les decoracions vinculades a cada un dels dos grans grups de plafons del segle XVIII, i en les làmines següents, les agrupacions resultants.

Més endavant mostrem una sèrie de làmines amb peces de forma seriades corresponents a les produccions elaborades a Barcelona durant les dècades centrals segle XVIII.

Les sèries corresponents al darrer terç del segle XVIII les estudiem conjuntament amb les sèries de l'inici del segle XIX, al capítol següent.

Hem comentat que la producció escudellera barcelonina del segle XIX, malgrat ser molt nombrosa, és de les menys conegudes. És difícil establir-ne les causes, però hi pot tenir molt a veure el escàs interès mostrat pels col·leccionistes de pisa catalana, que recordem que foren, als inicis del segle XX, els que van establir les grans sèries i els hi van donar nom.

La producció de pisa Barcelona d'aquesta època s'ha focalitzat en una sèrie molt divulgada, anomenada "de Banyoles", una de les característiques de la qual és l'ús de la policromia.

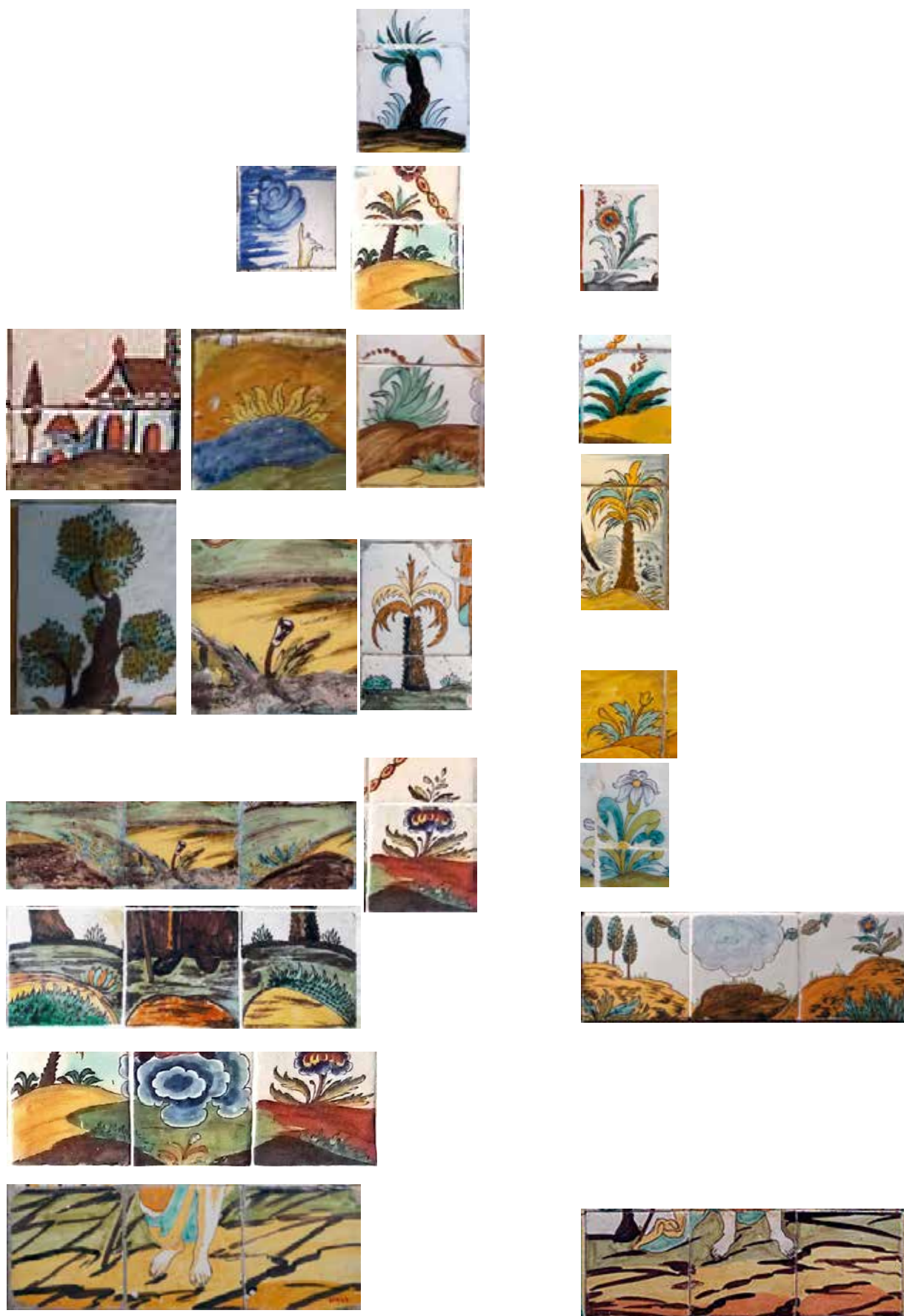
En el moment d'iniciar la nostra recerca era gairebé impossible assegurar si una peça policroma de la sèrie "de Banyoles" era del segle XVIII o XIX, ja que, com acabem de dir, s'intuïa que moltes peces estarien a cavall dels dos segles. Per exemple, l'estil de les decoracions d'alguns pots policroms, a base de medallons, concorda amb la moda que es va imposar durant el regnat de Carles IV. Pel que fa a les sèries monocromes blaves només es considerava, corresponent al segle XIX, la de "la cirereta"; la resta (l'arracada, les blondes, etc), ho eren de la segona meitat del XVIII.

Les produccions en blau i en policromia comparteixen molts dels motius decoratius, la qual cosa que suggereix que, en algun moment, foren coetànies. La qüestió és si hem de fer més antigues unes o més modernes les altres.

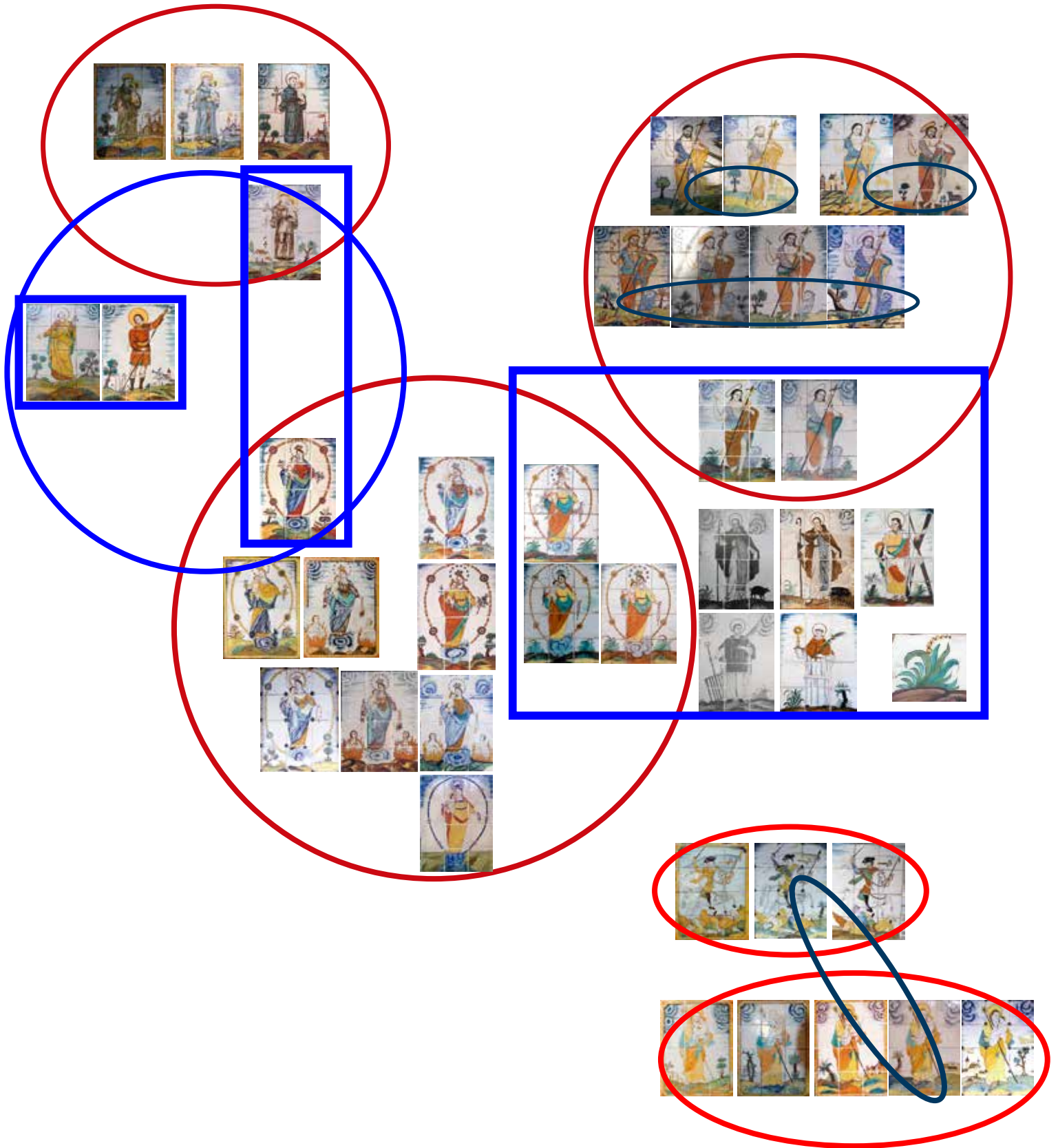
La sèrie que no presentava dubtes quan a la seva datació dins del vuit-cents és la que imita una de les decoracions més populars de la pisa de l'Alcora: la de "*el ramito*", una decoració, com pretenem demostrar, es va imitar a Barcelona a partir, aproximadament, del 1815, una vegada la producció es va normalitzar després dels anys d'ocupació francesa de la ciutat.

Igual com va succeir amb la pisa elaborada durant la transició del segle XVII al XVIII, el canvi de segle –en aquest cas, del XVIII al XIX– no deuria suposar la introducció de noves modes pel que fa a la decoració. Per tant, separar la pisa del final del XVIII de la de l'inici del XIX sembla, *a priori*, molt difícil, per no dir impossible.

En el cas de la pisa barcelonina es detecten tres grans etapes que concorden, aproximadament, amb els tres terços del segle

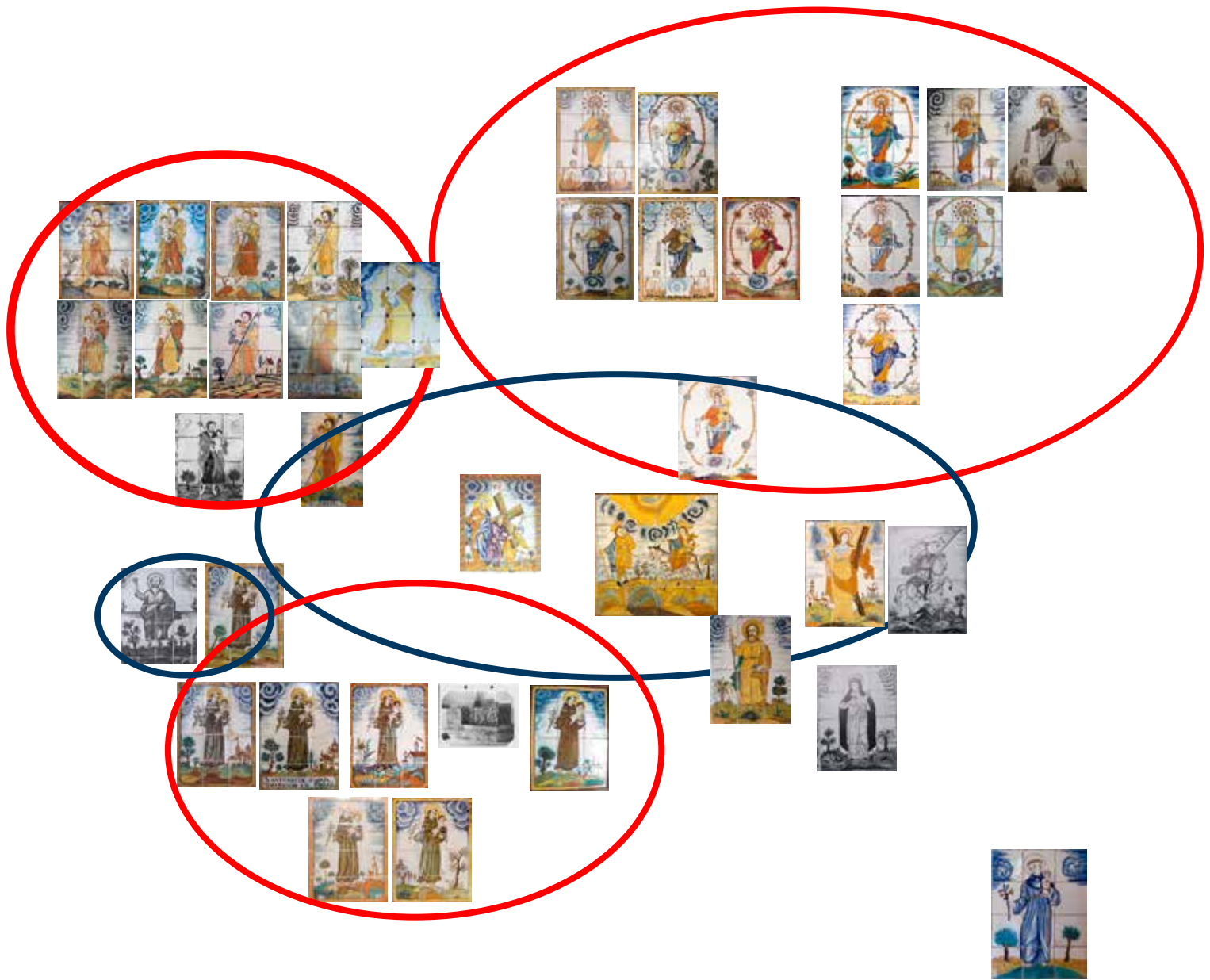
MOTIUS DECORATIUS DE TEMÀTICA VEGETAL I MANERA DE PINTAR EL SÒL, DELS DOS GRUPS DE PLAFONS DETECTATS.

- Sant Antoni abad
- Sant Antoni de Pàdua
- Sant Isidre
- Sant Joan baptista
- Sant Josep
- Sant Llorenç
- Sant Pere
- Sant Ramon nonat
- Santiago matamoros
- Mare de Déu del Carme
- Mare de Déu del Rose

Mateix estergit

Mateix element vegetal

- Sant Antoni abad
- Sant Antoni de Pàdua
- Sant Francesc de Paula
- Sant Isidre
- Sant Josep
- Sant Llorenç
- Sant Pere
- Sant Ramon nonat
- Santiago matamoros
- Mare de Déu del Carme
- Mare de Déu del Rose
- Santa Agnès
- Santa Eulàlia
- Viacrucis
- Plafons grans

 Mateix estergit
 Mateix element vegetal

Fig.681: Pot gran i pot mitjà d'apotecari
R(adix) Chinae / R(asurae) Cor(nu) cer(vi).
Emblema de la cartoixa d'Scala Dei.
Barcelona, segon perç s. XVIII.
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.682: Pot gran d'apotecari
Sal Ammonia
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 357.
Foto: J. Mas.

Fig.683: Pot gran
S(eminis) Santonici.
Barcelona, segon quart s. XVIII (post.
1727).
Museu

Fig.684: Pot gran d'apotecari
Sant(alum) Citrinum
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Hospital de la santa Creu i sant Pau (Barcelona).

Fig.685: Pot gran d'apotecari
Arce(us) Vtrius (?)
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig.687: Plat
Angelet i la legenda: "Dr. Agusti".
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig.686: Càntir
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Museu del Disseny (Barcelona), ref.:

Fig. 688: Orsa d'apotecari Amig(dala). Dul(cis) o ametlles dolces. Mostra l'emblema dels pares caputxins. Atribuït a Francesc Estaper. Barcelona, ca. 1744 - 1762. Col. particular (Barcelona).

Fig. 689: Pot gran d'apotecari Rad(ix) Turbint. Mostra l'emblema dels pares caputxins. Atribuït a Francesc Estaper. Barcelona, ca. 1744 - 1762. Col. particular (Barcelona).

Fig. 690: Pot gran d'apotecari Ra(dix) Rhaponi. Barcelona, segon quart s. XVIII. Col. particular.

Fig. 691: Coronament de teulada. Barcelona, segon quart s. XVIII. Col. particular. Bibliografia: *El Descobriment* 2006, pàg. 118. Foto: Equip Martí Gasull.

Fig. 692: Plata. Barcelona, segon quart s. XVIII. Possiblement, obrador d'Eloi Lapuja. El gerro de flors és una versió en miniatura d'un dels models de floreres del viacrucis de l'hospital de la santa Creu (Barcelona) Museu Marítim de Barcelona.

Fig.693: Pot gran d'apotecari
S(eminis) Cubeb(ae)
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col.lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 377.
Foto: J. Mas.

Fig.694: Got d'apotecari
Ext(ractum) croci.
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 385. Foto: J. Mas.

Fig.695: Carbasseta
Mastiches
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col.lecció Llorens (Barcelona).

Fig.696: Carbasseta
Pul(vus) Alu(m). usi.
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 382.
Foto: J. Mas.

Fig.697: Gerro de vi
Barcelona, fi. s. XVII- primer quart s. XVIII.
Col. Artur Ramon.
Bibliografia: El Descobriment 2006, pàg.92.
Foto: Equip Martí Gasull.

Fig.698: Gerro de vi
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 387. Foto: J. Mas.

Fig.701: Saler
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.699: Estalvis
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 388.
Foto: J. Mas.

Fig.700: Tinter
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.702: *Plat de compte*
Barcelona, segon quart del segle XVIII.
Dr. Jeroni Giribets (Torà, Segarra, 1678 - 1744).
Eclesiàstic, rector de Fontanet. Publicà panegí-
rics religiosos i deixà inèdita una "Descripció de
de la muntanya de Montserrat i de son santuari", en
vers.
Col·lecció Jordi Llorens (Barcelona).

Fig.703: *Estergit*
Barcelona, segon quart s. XVIII
MNAC (Barcelona), ref.:4.960. Foto © MNAC.
Fotògrafs: Calveras/Mérida/Sagrístà.
Publicat a: Cerdà 2014, pàg. 106.

Fig.704: *Orsa d'apotecari*
Cos. Mitridatis. Democri. Variis cinend.
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col·lecció Llorens (Barcelona).

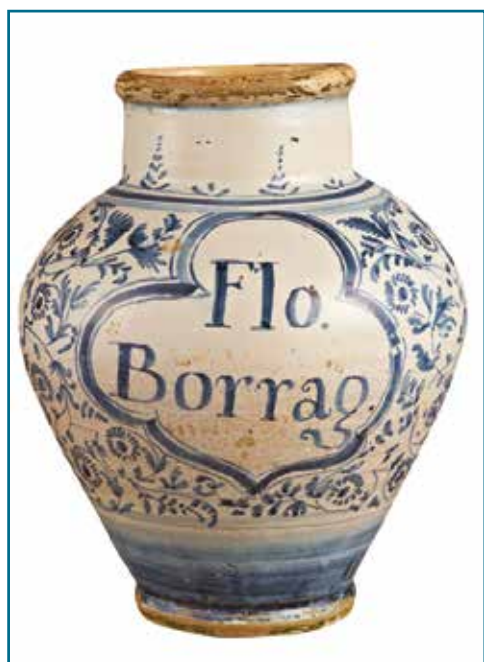

Fig.705: *Orsa gran d'apotecari*
Flo(ris) Borrage(inis)
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 386. Foto: J. Mas.

Fig.706: *Pot gran d'apotecari*
R(adix) Elen(i). (Radix elemi).
Barcelona, segon terç s. XVIII
Olga de Sandoval, antiq.

Fig.707: *Pot gran d'apotecari*
Lign(um) Sasafra
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.708: *Pot gran d'apotecari*
G(ummi) Bdely
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.709: Pot gran d'apotecari
Confectio) Bened(icti) lax
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.710: Pot grand'apotecari
Ung(uentum) nervin.
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.711: Pot gran d'apotecari
Sem(inis) fenugr(aeci.)
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.712: Plata gran per a recollir mel?
Inscripció: FRANCISCO DURAN.
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.713: Plata
Barcelona, segon terçs. XVIII
Col·lecció Iglesias (sant Fruitós de Bages).

Fig.714: Plata (8,6 x 37,6 cm)
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 350. Foto: J. Mas.

Fig.715: Escudella de galati
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.716: Ouera
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.717: Saler
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu Maricel (Sitges).

Fig.718: Saler de caixa i pilaret
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.719: Plata (7 x 36,8 cm)
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 392. Foto: J. Mas.

Fig.720: Pot gran d'apotecari
G(ummi) Amon(ium).
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Todocolecció.

Fig.721: Tres rajoles del "lliri", relacionades amb amb la decoració de les peces de la sèrie de la "puntilla". Possible producció dels escudellers Estaper?

Fig.722: *Plata de vora estreta*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.723: *Plata de vora estreta*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.724: *Plata de vora estreta* (6 x 36,6 cm)
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 406. Foto: J. Mas.

Fig.725: *Plata de vora estreta* (6 x 29 cm)
Barcelona, 1738.
Col. particular.
Bibliografia: Telese, Llorens, Voigt 2012, pàg. 217.

Fig.726: *Marcelina*
Inscripció: "Dⁿ J. P. Martín". (Segurament es tracta de Joan Pau Martín, nét del llibreter i impressor del mateix nom. Va morir l'any 1758).
Museu Episcopal (Vic).
Barcelona, segon terç s. XVIII.

Fig.727: *Tinter*
Barcelona, segon terçs. XVIII
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.728: *Gerro de tall d'argent*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu Episcopal de Vic.

Fig.729: *Gerro de tall d'argent*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. Segarra (Figuerola del Camp).

Fig.730: *Saler/pebrera de túmbol*
Barcelona, segon terçs. XVIII
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.731: *Plat de vora estreta*
Inscripció: "I(s)^{dro} Mata i P(erell)os" (?)
Barcelona, segon terç s. XVIII
Todocolección.

Fig.732: *Plat de vora estreta*
Inscripció: "Samarra".
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Todocolección.

Fig.733: *Plata*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.734: *Plata*
Inscripció: "Bellart, prebere". Un Josep Bellart fou prevere de la parròquia de Santa Maria de Montblanc, l'any 1805.
Barcelona, segona meitat s. XVIII
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.735: *Estalvis*
Barcelona, segona meitat s. XVIII
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.736: *Gerro de tall d'argent* (15,5 cm)
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 344. Foto: J. Mas.

Fig.737: *Plat*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Sala de subhastes Balclis (2019).

Fig. 738: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. Llorens (Barcelona).

Fig. 739: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. Llorens (Barcelona).

Fig. 740: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu Marés (Barcelona).

Fig. 741: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu Marés (Barcelona).

Fig. 742: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu Marés (Barcelona).

Fig. 743: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu Marés (Barcelona).

Fig. 744: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. Llorens (Barcelona).

Fig. 745: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular (Barcelona).

Fig. 746: *Beneitera*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 345. Foto: J. Mas.

Fig. 747: *Beneitera*
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 345. Foto: J. Mas.

Fig.748: *Plata*
 Barcelona, segon quart s. XVIII. Possiblement, obrador d'Eloi Lapuja.
 Música que toca un "colascione".
 Col. particular (Elx).
 Bibliografia: González-Teruel, 2019, pàg. 22-27.

Fig.750: *Plata*
 Barcelona, segon quart s. XVIII. Possiblement, obrador d'Eloi Lapuja.
 "Joseph Tor", a cavall. Possiblement es tracti del vilafranquí Josep Tort i Mas.
 L'Enrajolada (Martorell).

Fig.751: *Plata* (7,2 x 37cm)
 Barcelona, segon quart s. XVIII. Possiblement, obrador d'Eloi Lapuja.
 Museu del Disseny (Barcelona), ref.: 18.148.

Fig.749: *Plata* (7,7 x 37,2 cm)
 Barcelona, segon terç s. XVIII.
 La Fontana (Rupit).
 Bibliografia: Cerdà 2018, pàg. 172.

Fig.752: *Plata*
 Barcelona, segon terç s. XVIII. Possiblement obrador d'Eloi Lapuja.
 Col·lecció Jordi Llorens (Barcelona).

Fig.753: Fruitera
Barcelona, segon terç s. XVIII
Museu del Disseny (Barcelona).
Foto: Guillem Fernández Huerta.

Fig.754: Enciamera gran
Barcelona, segon terç s. XVIII
Col. particular.

Fig.755: Plata
Barcelona, segon quart s. XVIII
Museu Marítim de Barcelona.

Fig.756: Fruitera
Barcelona, segon quart s. XVIII
Museu Marítim de Barcelona.

Fig.757: Plata
Barcelona, segon quart s. XVIII
Museu Marítim de Barcelona.

Fig.758: Plat de vora ampla
Inscripció: "Tomas Sala"
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Museu de Peralada (Peralada), ref.

Fig. 759: *Plat de vora ampla.*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Museu de Peralada (Peralada).

Fig. 760: *Plat de vora ampla.*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col. particular.

Fig. 761: *Ouera*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig. 762: *Sotacopa*
Inscripció: "Capitol. 1730"
Barcelona, 1730.
Museu Tomàs Balvey (Cardedeu), núm. inv. 59.
Bibliografia: Telese, Llorens Voigt 2012, pàg. 207.

Fig. 763: *Plat de vora ampla*
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col. Segarra (Figuerola del Camp).

Fig. 764: *Plata de vora ampla*
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Museu Marítim (Barcelona).

Fig. 765: *Plata de vora ampla* (Ø 38 cm)
Inscripció: "Ber^{no} Maestre".
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col. particular (Barcelona).

Fig. 766: *Plata de vora ampla.*
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col. Segarra (Figuerola del Camp).

Fig. 767: *Plata de vora ampla.*
Sèrie d'influència lligur (trèvol).
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Museu de Granollers.

Fig.768: *Pla de vora ampla* (5,8 x 29,6 cm)
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 388. Foto: J. Mas.

Fig.769: *Pla de vora ampla*
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Col. particular.

Fig.770: *Sotacopa*
Barcelona, segon quart s. XVIII.
Todocoleccion

Fig.771: *Plat de vora ampla*
Barcelona, tercer quart s. XVIII.
Museu de Granollers.

Fig.772: *Sotacopa*
Barcelona, tercer quart s. XVIII.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 394. Foto: J. Mas.

Fig.773: *Bacina d'afaitar*
Barcelona, tercer quart s. XVIII.
Col·lecció Llorens (Barcelona).

Fig.774: *Plata*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Museu de Granollers.

Fig.775: *Plata*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Sala de subhastes Balclis, 2013.

Fig.776: *Plat*
Barcelona, segon terç s. XVIII.
Museu Episcopal de Vic.

XVIII. Durant el primer terç predomina la pisa d'influència lígur (sèries de "faixes o cintes" i de "la botifarra"; durant el segon terç, arriba un nou estil, més auster, amb clara influència francesa (Moustiers, Rouen, Nevers) i alcorenya. En aquesta nova etapa la decoració es concentra a la part central de les peces planes, normalment dins d'un medalló perimetrat amb una sanefa de trèvols, i amb molt d'espai blanc sense decorar.

Són el resultat d'una hibridació entre la pisa lígur i la francesa, sempre interpretat sota els paràmetres de l'estil barceloní.

Aquestes produccions del primer i segon terços dels Set-cents les hem analitzat en el capítol dedicat a la pisa del segle XVIII.

Durant el darrer terç del segle XVIII, aproximadament, apareixen una sèrie de decoracions d'inspiració també francesa, que es varen fer molt populars. Es tracta de les orles conegudes amb el nom de "l'arracada", de les que n'hi ha una bona colla de variants, la de "blondes", la de "creus i punts" i la de "la cirereta" en la qual hi vegem una forta influència de la pisa de Delft. Aquestes decoracions són les que se situen a la frontera entre el XVIII i el XIX.

El color predominant és el blau, si bé hi ha algunes peces de color morat de manganès i altres, amb complement de color, però es desconeixen peces completament policromes.

Si bé les formes bàsiques no es varen modificar, en les decoracions s'introduïren uns motius decoratius no coneguts a les produccions anteriors. Potser el més divulgat i exitós va ser el del gall que se sosté al damunt d'una sola pota, un motiu que es deuria posar de moda i que també es troba amb molta freqüència a les produccions de pisa francesa coetànies. El gall es mostra al damunt d'una illeta de color. L'acompanya un model de fulla semblant al del julivert, que no s'identifica en les produccions anteriors.

El motiu del gall recolzat sobre una de les seves potes i aquestes fulles semblants a les del julivert es relacionen amb la sèrie anomenada "de Banyoles". Segons el nostre parer, aquestes produccions blaves decorades amb els mateixos motius que la producció policroma "de Banyoles" representarien la transició entre el segle XVIII i el XIX.

La decoració de "la cirereta" és anterior a la "de Banyoles".

Per altra part, hi ha peces "de Banyoles" que no són policromes, sinó blaves. Seria molt interessant poder precisar quan es va reintroduir amb força la policromia en la decoració de la vaixel·la de taula. Per ara, les peces policromes "de Banyoles" datades, detectades, són del final del segle XVIII.

Les sèries corresponents al darrer terç del segle XVIII són les següent:

Sèrie de l' "arracada"

Segons Batllori i Llubià [BATLLORI, LLUBIÀ 1949]:

"Corresponen aquests plats a les darreries del segle XVIII, i deuen el seu nom al fet que a la seva orla, i en forma de garlanda, porten uns dibuixos que recorden en gran manera la clàssica arracada catalana. Al centre, que rarament està separat de l'orla per cap perfil, hi sol haver la representació bastant estilitzada d'una flor, d'un ocell, etc."

Ainaud [AINAUD 1952] no fa cap comentari sobre aquesta sèrie. Segons Cirici [CIRICI 1977]:

"Els plats anomenats de l'arracada solen tenir un tema central senzill i isolat, com un ocell, entre dos branquillons, una i dues flors, etc., sovint amb l'acompanyament pintoresc d'un tema nou, d'una papallona. La sanefa és formada per triangles de puntents entre els quals penja, com una garlanda, una mena de collar que, no sé per què, hom anomena l'arracada. Sol ésser com una doble cadeneta de grans, amb una gemma central voltada de perletes. N'hi ha de vuit garlandes, però també de més blancs, amb només dos o quatre penjolls."

Per analogia, s'hi associen les peces de forma que, sense tenir aquesta sanefa, tenen els mateixos temes decoratius".

És evident que aquesta sèrie barcelonina s'inspira en la pisa de Moustiers.

Sèrie de "blondes"

Es tracta d'una decoració molt abundant..

Existeix una plata de la col·lecció Iglesias on es combinen l'orla de blondes amb un fons amb figura humana i grups d'ocells, prova que el pintor que va decorar aquesta peça pensava donar-li un caire més bucòlic, allunyat de les decoracions adozzenades que solen motrar les peces d'aquesta sèrie. Els grups d'ocells permeten relacionar l'escudeller autor de la plata amb el pintor virtual "Oliu" de la catalogació d'Albert Telese [TELESE 2014: 68], considerat per aquest investigador com un pintor "molt bo".

La sèrie de "la cirereta"

Tradicionalment, la primera sèrie blava atribuïda a la producció barcelonina del segle XIX correspon a la que els col·leccionistes de pisa van anomenar de la "cirereta", nom que li ve donat pel motiu en forma de ramell de cireres que apareix a la decoració de l'orla, així com també al centre dels plats i altres formes obertes.

Batllori i Llubià [BATLLORI, LLUBIÀ 1949: 78], van datar aquesta sèrie de la primera meitat del segle XIX. Expliquen que existeixen diverses variants de la decoració, de 3 a 6 raigs que surten del centre i van en direcció a la vora de la peça. Remarquen que es tracta d'un motiu d'influència holandesa.

Ainaud [AINAUD 1952: 150] parla molt poc d'aquesta sèrie. La fa de la segona meitat del segle XVIII.

Cirici [CIRICI 1977: 331-333] explica les novetats de la pisa barcelonina de mitjan segle XVIII, en concret, l'arribada de la influència francesa: naturalitat, simplicitat, sensualitat, realisme en les formes, claredat i elegància. Afirmar que aquesta sèrie es va fabricar fins a la fi del segle XIX.

El seu nom, si bé identifica ràpidament la sèrie, no s'ajusta gens a la manera com s'han classificat altres sèries ceràmiques barcelonines anteriors. Es tracta d'una sèrie "d'influència de Delft", ja que és, en aquesta producció holandesa, on cal anar a buscar-ne l'origen. Aquesta influència també s'aprecia a la producció de Triana, a la mateixa època, on va donar lloc a la sèrie anomenada de "medallones". Pleguezuelo diu sobre aquesta sèrie:

"El esquema en esta serie es heredado también de las lozas holandesas que lo copian a su vez de las porcelanas orientales y que a fines del siglo XVII llegan a Sevilla por el comercio marítimo e influyen en la producción local. Es la forma de organizar la decoración la que nos sirve para darle el nombre de serie de medallones" [PLEGUEZUELO 1996: fig. 157].

Santiago Albertí [ALBERTÍ 1982: 16-18] va publicar un article sobre aquesta sèrie. En va identificar cinc variants decoratives, en funció del nombre de ramells de cireres pintats:

La sèrie és blava, però es coneixen rars exemplars pintats en color morat de manganès.

Sanefa de la sanefa de tres puntets disposats en triangle

La decoració que caracteritza aquesta sèrie consisteix en una successió de tres puntets disposats formant un triangle, adossats a la línia (o línies) perimetral de tanca. De vegades, en lloc de tres puntets hi ha tres petites fulles.

Trobem aquesta decoració en peces monocromes blaves i en peces policromes. Tradicionalment se les ha adscrit a la producció anomenada de “Banyoles”.

Es tracta d'una decoració que trobem, principalment, en plats (tant en els de vora ampla com en els de tall d'argent), més aviat, de petites dimensions (plats de compte).

Els motius centrals solen mostrar decoracions a base d'ocells sobre una illeta de color o motius vegetals, semblants als que apareixen a la producció lligur coetània.

A la Ligúria es van elaborar peces de pisa decorades amb sanefes a base de tres puntets disposats en triangle que creiem que es tractaria de la sèrie original de la qual es deurien d'inspirar els escudellers barcelonins.

Aquesta sèrie l'hauríem de datar bàsicament del final del segle XVIII i de l'inici del segle XIX.

Comparteix moltes decoracions amb altres peces de les produccions englobades dins de la sèrie de “Banyoles”

Decoració de les “fulles de julivert”

Un dels motius decoratius que es poden individualitzar fàcilment és “fulles de julivert” degut a la sembança dels elements vegetals que es mostren a cada costat de la figura central amb aquella espècie culinària. En realitat caldria interpretar-lo com arbres de troncs molt fins.

No se'n conserven gaire exemplars, però els dos que recollim en aquest mateixa pàgina encara mostren unes gran masses blaves situades a la part superior, que formen el cel, i que recorden les plates de la sèrie anomenada de “faixes o cintes”.

Es tracta d'una sèrie clarament inspirada en la producció lligur anomenada “ucceli e prezzemolo”. Un tipus semblant de decoració es pot apreciar a la producció de Milà de la fàbrica de Felici Clerici, segle XVIII.

El motiu del julivert apareix també en rajoles d'oficis i en algunes plates de la sèrie de Banyoles. La del soldat napoleònic d'una col·lecció particular de Mallorca mostra la mateixa manera de representar el terre que trapitja la figura com els plafons del convent franciscà de Maó que hem atribuït al taller d'Antoni Reig

La sèrie “de Banyoles”

A la vila gironina de Banyoles no es té constància que mai s'hagués fabricat pisa. Per això es fa rar que se li hagi donat el

seu nom a la producció policroma barcelonina del segle XVIII.

Batllori i Llubià expliquen el següent, sobre l'origen del nom d'aquesta sèrie:

“El motiu d'aquesta confusió es podria deure al fet que assenyala la tradició de l'enllaç matrimonial d'un dels operaris de la fàbrica d'Alcora amb la filla d'un terrisser de Banyoles”.

Segons aquesta creença, doncs, a Banyoles es deuria començar a fer peces policromes a la manera de l'Alcora.

Així mateix, segons opinió de Batllori i Llubià:

“Malgrat haver passat algunes èpoques com per exemple en el segle XVIII, en què es produïren molts pocs plats amb combinació de colors, degut a la moda del blau influïda pels gust de Savona, la policromia perdurà durant tota la producció de la Ceràmica Catalana” [BATLLORI; LLUBIÀ 1974: 70].

També afirmen els dos investigadors de la pisa catalana que “entre els afeccionats a la ceràmica hi ha el costum d'anomenar plats de Banyoles tots els plats policroms del segle XVIII que no pertanyen al grup anterior” -es refereix al grup anomenat “d'influència de Savona”, la qual cosa pot fer creure que la producció anomenada “de Banyoles” només va fer pisa policroma. Això no és correcte, ja que hi ha peces de la sèrie “de Banyoles” pintades només en blau.

En un article que vam publicar el 200... en ocasió del número 100 del *Butlletí Informatiu de Ceràmica* ja dèiem que sota de l'epígraf “Banyoles” s'inclou un grup heterogeni de peces, la majoria, però no totes, policromes, que caldria distingir.

a) “Banyoles” d'influència lligur. La pisa lligur, de la qual es deuria inspirar la producció barcelonina, mostra certs motius decoratius que la relacionen amb la porcellana japonesa, una decoració a base d'ocells i elements vegetals inspirats en la sèrie lligur anomenada dels “centi uccelli” [COLL 1998: 155]

Les sèries decoratives, en els pots d'apotecari

Es fa difícil distingir entre els pots policroms del final del XVIII i els de la primera meitat del XIX. Hi ha dos factors que ho poden facilitar: l'estil de la decoració i la data d'obertura d'algunes apotecaries, si es coneix.

Hi ha un estil característic de les arts, en general, del regnat de Carles IV, que s'aprecia, per exemple, en el mobiliari, els miralls, les joies o en els impressos. Potser la decoració més característica, entre la producció de pisa barcelonina siguin les llaçades, que poden apreciar en molts pots de farmàcia de l'època, estil que s'endinsa fins ben entrat el segle següent. Aquests llaços es mostren a les parts superior i inferior dels medallons amb la inscripció del nom del producte que contenen els pots. Durant els treballs de catalogació de la pisa de la col·lecció Mascort vam tenir ocasió de fer-ne un bon recull d'exemples diferents. Són de clara influència de l'Alcora.

Hem dit que en alguns casos se sap la data quan es van equipar algunes noves apotecaries. En el cas que es puguin identificar els exemplars d'aquelles apotecaries –cosa gens fàcil si no es disposa de fotografies– això pot ser de gran ajut per datar els pots.

Per altra part, ens preguntem si cada model decoratiu era exclusiu o no, d'una única farmàcia, o bé si els escudellers barcelonins van servir-se d'algun tipus de decoració més estandaritzada que pogués servir per a més d'una.

L'any 1951 el Sr. L. Guardiola va publicar un treball titulat "Apotecaries vilassareses", que correspon al capítol XVII de les *Notes Històriques del Maresme*, una obra molt interessant i difícil de trobar. Inclou diverses fotos en blanc i negre d'antigues farmàcies. En aquesta obreta s'hi poden veure un parell d'antigues fotografies en blanc i negre, suficients per poder identificar si més no alguns dels models de pots. Assegurar en el cent per cent que alguns pots que han sobreviscut fins ara vinguin d'aquelles antigues farmàcies maresmenques és molt arriscat, però si més no disposem de models donats encara que sigui indirectament.

Per exemple, en el bloc del Dr. Serra Mandri⁶¹ es pot veure un pot en forma de copa alta decorat amb fulles de llozer i la inscripció "Fr. Piper nigr." La decoració sembla molt a la d'un pot de forma més esfèrica que hi havia a l'antiga farmàcia de Ramon Coromines, equipada durant la primera meitat del segle XIX, o en un altre pot del mateix tipus, que hi havia a la farmàcia de Cebrià Fàbregues. Encara que no semblen exactament iguals, possiblement la decoració de fulles de llozer sigui més típics de la primera meitat del XIX que no pas de la segona del XVIII.

Un altre model de pot que podem identificar gràcies a les fotos en blanc i negre és el de la figura XX. Mostra la inscripció "Cons. F. Borrag". El model de decoració mostra una cartella ovalada i, a la part superior, un llaç.

També mostrem una orsa de la mateixa sèrie i col·lecció i, al seu costat, unes rajoles d'oficis amb el mateix tipus de fulles verdes per demostrar, si hi havia algun dubte, que procedeixen dels mateixos obradors. Les rajoles corresponen a l'autor virtual núm. 322 "Suñé" [TELESE 2014: 106] i es daten de la primera meitat del segle XIX.

Amb mateix tipus de decoració se n'han publicat altres peces, per exemple, un pot de la col·lecció Cusí (El Mascou) [Alcolea 1952: 33, fig. 67], els exemplars publicats per Jordi Llorens [Llorens 1977: 178-180] o el del llegat de Josep Tatcher i Dinarès, al Museu de Terrassa [PEREGRINA 1996: 17], fig. 51.

Com es pot apreciar, hi ha algunes variants. En general, els autors que els han catalogat els daten del darrer terç o de finals del segle XVIII, però potser millor seria datar-los de la primera meitat del XIX.

Les rajoles de mostra són, sens dubte, el tema preferit dins del col·leccionisme de ceràmica catalana. Es tracta de peces relativament barates, decoratives i fàcils d'emmarcar i de posar a la paret. Per aquest motiu hi ha moltes col·leccions modestes i algunes de molt importants.

L'any 1984 es va publicar un article al Butlletí Informatiu de Ceràmica on es recollien uns 600 models de mostres dibuixats pel col·leccionista Salvador Miquel. Aquell número de la revista es va exhaurir, i l'any 2000 l'Associació Catalana de Ceràmica, editora de la revista, va publicar un nou catàleg, en color, dels dibuixos de Salvador Miquel, amb comentaris al peu de cada làmina, ja que s'hi havien detectat errors d'atribució i de cronologia.

Sembla, però, que hi manquen molts més models. Es calcula que n'hi ha, ben bé, el doble dels publicats.

L'Associació va sospesar la idea de fer una nova publicació

amb els models que falten, feia que es va proposar al Sr. Lluís Gelpí, col·leccionista i gran entès en rajola de mostra, però el projecte no es va arribar a materialitzar mai.

En el nostre treball sobre la pisa barcelonina no ens hem proposat, de cap de les maneres, completar la tasca de catalogació de les rajoles de mostra catalanes. No es tracta, només, de fotografiar i de classificar els models existents, sinó també de fer propostes de datació més ajustades. La manera de fer-ho és veure en quins edificis encara hi ha rajola de mostra i, a partir de la data de l'edifici, intentar datar els models. Això encara és possible especialment pel que fa a les rajoles de mostra del segle XIX. Quan més antigues, més difícil és que aquestes rajoles, o l'edifici que les aixoplugava, s'hagin conservat.

La feina és, doncs, de gran abast, però en el cas de dur-se a terme, el resultat podria ser una catalogació ben raonada de la mostra catalana com la que va fer Pérez Guillén amb la rajola de mostra valenciana. El seu treball és el model a seguir.

Així, doncs, les làmines que presentem amb rajoles de mostra del segle XIX són gairebé testimonials. Hem aconseguit, això sí, relacionar algunes mostres amb la producció de l'obrador dels Cantó.

Recordem que des del final del segle XVIII fins a mitjan s. XIX el nombre d'obrador es va reduir, però que es va obrir un obrador de gerrer, el dels Fita, on també es va elaborar rajola pintada, sense oblidar la fàbrica de rajola pintada que hi hagué a Esplugues de Llobregat, que va passar a mans de Pujoli Bausis, i on les excavacions han posat al descobert diversos models de mostra semblants als que es feien als obradors barcelonins.

També hem de comptar amb la fàbrica de rajoles pintades que es va obrir al barri de Gràcia. Va tenir una vida efímera, però desconeixem la seva producció.

En els moments finals de l'elaboració de rajoles de mostra a Barcelona hi havia en actiu la fàbrica dels Reig i Cantó, situada al carrer sant Erasme, i la de la vídua de Joan Reig, al carrer del Vudre, a més de les abans esmentades (la dels Fita, la de Gràcia i la d'Esplugues).

Segurament algunes d'aquestes fàbriques deien haver editat algun catàleg de la seva producció. Aquesta forma de fer publicitat és la que varen usar, per exemple, els germans Chaminade amb la seva fàbrica de porcellana al carrer Lancaster, la fàbrica Antonés, a l'Hospitalet de Llobregat, la fàbrica dels Fita i la de Pujol i Bausis, entre altres. Malauradament, però, si la fàbrica de Cantó i Reig va editar algun catàleg propagandística, no n'ha arribat cap exemplar fins a l'actualitat, que coneguem.

Hem de suposar que cada fàbrica tindria els seus propis models de mostres. El fet de treballar fora del sistema gremial atorgava autonomia total als tallers en el tema del subministrament de matèries primeres (terra, plom estany) i òxids colorants. Pot ser, una manera de poder diferenciar possibles produccions fos a través de les anàlisis de les composicions de les pastes i dels pigments de la decoració.

Una pacient observació dels motius decoratius suggereix possibles orígens comuns. La fàbrica de Joan Cantó subministrà rajoles amb el model del "gerro", de la "roda" i de la "branca", destinades al mercat algerià. Couranjou ha publicat diversos articles sobre rajoles de mostra localitzades a Tunísia. Hi ha trobat rajola catalana, imitacions fetes a Tunísia, rajola valenciana... i francesa???? sabent que durant cert període

61. <https://www.farmaciaserra.com/blog/arte-farmaceutico.html>

temps es va exportar rajola barcelonina vers Tuníssia, i que es gractava de la producció de Joan cantó, ha de ser fàcil d'eliminar una part de la producció d'aquella fàbrica.

També es va exportar rajola de mostra arcelonina cap el continent americà, des de Cuba fins a l'Argentina. En aquest cas, les publicacions que en recullen exemples alguns encara in situ són obra d'Alejandro Artucio, que n'ha publicat els exemplars localitzats a l'Uruguai.

El mercat americà fou terreny dels Reig, però a l'inventari de Manel Rossell (1805) s'esmenta l'exportació de pisa a la zona de les Antilles i de Buenos Aires.

Hem agrupat diversos models de mostres que tenen decoracions en comú. Es tracta d'un assaig del que caldria seguir fent amb la resta de centenars de models.

Fig.777: Vista del carrer del Triunfo, núm. 2 (Barcelona), el 1856
 Fixat a la pared d'un vell edifici gòtic, encara s'hi podia veure un plafó de rajoles amb la indicació de la direcció que havien de seguir els carros que transitaven pel carrer, seguint l'ordre aprovada pels nous ajuntaments liberals.
 Museu d'Història de la Ciutat, ref. 3578.

13

LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA, AL SEGLE XIX

En el decurs del segle XIX van deixar d'existir les dues confraries barcelonines posades sota la protecció del gloriós màrtir sant Hipòlit, ço és, la que aplegava als escudellers, d'una banda, i la dels ollers i gerrers, de l'altra, però mentre que d'aquesta podem dir que es conserva l'acta de defunció (1864)⁶², de la confraria dels escudellers se'n perd la pista l'any 1845. Encara l'any 1802 va ser fundat el darrer gremi barceloní, el dels "ladrilleros del Llano", una mostra de com el negoci de la producció de material per a la construcció estava en plena puixança, i de com es desplaçà, aquesta activitat manufacturera, des de l'antic nucli emmurallat cap al territori que envoltava la capital catalana, on hi havia els terrers.

Durant algunes dècades més encara hi va haver activitat escudellera a la ciutat de Barcelona centrada, gairebé en exclusivitat, en l'elaboració de rajola de València, però també van aparèixer fàbriques on es van elaborar noves produccions ceràmiques, com ara la pisa de pedrenyal (inclosa la pisa estampada "a la manera de Bristol") o la porcellana.

Els darrers escudellers-rajolers barcelonins hereus de l'antiga tradició gremial foren membres de la família dels Reig: Francesc Reig i Cantó i Joan Reig. L'any 1884 l'única fàbrica d'"azulejos vidriados" que perdurava al centre de Barcelona era la de Magí Fita i d'Antoni Tarrés, situada al carrer Escudellers, núm. 49. Cap d'ells, però, era descendent d'una nissaga escudellera, sinó de gerrers. Antoni Tarrés posseïa, en concret, l'obrador que havia deixat Joan Reig a la seva mort.

Per tot plegat, es pot dir que la producció de rajola de València feta a la manera "tradicional" es pot donar per extingida l'any 1884.

Molt probablement, a les fàbriques d'"azulejos vidriados" que van substituir als antics obradors i a la nova fàbrica de "losetas finas prensadas para mosaicos con destino a pavimentos" s'hi deurien fabricar altres tipus de rajola –fetes a motlle, vidrades però no pas pintades– adaptades als nous gustos que l'arquitectura modernista ja estava demanant.

Per altra part, ja és prou conegut que l'any 1858 dos socis, Màrius Jourdan i Joan Terrada, decidiren edificar una fàbrica on produir ceràmica, a la localitat d'Esplugues de Llobregat, fàbrica que l'any 1876 va passar a mans de Jaume Pujol i Bausis.

Els exemples d'aquesta fàbrica i de les que hi havia a Hostafrancs i a Gràcia demostren que la poca indústria d'elaboració de ceràmica que quedava a Barcelona s'estava centrifugant del nucli tradicional vers les altres viles del Pla barceloní. L'elaboració de ceràmica continuava essent un negoci, però especialment la vinculada al món de la construcció.

13.1. EL CONTEXT DE LA PRODUCCIÓ (1800-1860)

La producció escudellera barcelonina de la primera meitat del segle XIX és, paradoxalment, molt poc coneguda. Diem que paradoxalment perquè s'han conservat milers d'exemplars de peces –bàsicament plats, plates, pots d'apotecaris i rajoles de València– a moltes col·leccions, o encara *in situ*, en el cas de les rajoles. Potser, pel fet de tractar-se de mostres ceràmiques de la fase més recent de la producció no han gaudit ni del favor dels

62. A la biblioteca del Museu del Disseny (Barcelona) es conserva un manuscrit amb la comptabilitat de la confraria de sant Hipòlit dels gerrers i ollers, corresponent als darrers anys de la seva existència, on consta, entre altres dades, la data en què es va extingir, repartint-se els mestres agremiats el que quedava a la caixa.

col·leccionistes ni tampoc dels investigadors en general.

Hem posat molt d'interès en trobar el fil conductor que enllaça el final de la producció de rajola de València, al nucli barceloní, amb l'inici de les fàbriques que en produïren a les viles veïnes. Amb les dades de què disposem, tot sembla indicar que ambdues produccions es van encavalcar en el temps, però la proximitat als dipòsits d'argila va jugar a favor de les noves fàbriques establertes al Pla, en detriment dels obradors barcelonins tradicionals, sense comptar amb les molèsties que deuria ocasionar, per a la població de la capital catalana, aquest tipus d'activitat industrial⁶³.

Per altra banda, els beneficis de la venda dels solars que ocupaven les instal·lacions d'elaboració ceràmica deurien estimular als amos dels obradors a aprofitar-se de l'increment del preu del sòl urbà com a conseqüència del Pla Cerdà. En aquest sentit val la pena esmentar que l'any 1856, en el document de venda d'unes cases i obrador al carrer de Na Sagra efectuat pel brodador Miquel Roca i Mas a Jaume Cantó i Gual es fa constar que feia poc que s'havia obert el carrer Rull i que el valor del terreny, calculat en unes 4.400 lliures, s'havia duplicat per aquesta circumstància⁶⁴. El 1862 Jaume Cantó va vendre el terreny per construir-hi un bloc de pisos, que encara subsisteix⁶⁵.

Per altra part, els decrets del nou ajuntament liberal anaven encaminats a salvaguardar el bé comú front dels interessos de les empreses que es consideraven molestes per a la població, com s'explicarà més endavant.

Per tenir una idea aproximada de com i quan van iniciar-se aquestes noves indústries ceràmiques al voltant de Barcelona és aconsellable la lectura de diversos treballs d'investigació, en especial, el que tracta de la fàbrica de Jaume Pujol i Bausis, divulgat gràcies a les investigacions que n'ha fet Pia Subias [SUBIAS 1989]. Com a resultat d'aquesta recerca l'ajuntament d'Esplugues de Llobregat va restaurar les instal·lacions de "La Rajoleta" i va crear el Museu de Can Tinturè [MINGUELL 2006: 285-294].

A nivell de la investigació ceràmica, queda per conèixer, per exemple, el pas entre la desaparició del gremi d'escudellers barceloní i la creació de la fàbrica de Màrius Jourdan i de Joan Terrada, a Esplugues de Llobregat, o d'altres fàbriques semblants sorgides coetàniament, i del perquè i com es va traslladar aquesta activitat des del quarter de framenors, on havia estat situada des del segle XIV, fins a les localitats veïnes a Barcelona: Esplugues de Llobregat, Gràcia, Hostafrancs, Hospitalet de Llobregat, etc. Molt probablement es compleix a la perfecció l'afirmació de Juanjo Romero, en el sentit que, per a la menestralia barcelonina, foren més amenaçadores l'expansió i la transformació urbana que la mateixa industrialització [ROMERO 2005: 16].

La desaparició de la vaixel·la com a obra dels escudellers no es va produir de copàg. És cert que les darreres fàbriques a mans d'escudellers estaven orientades, com hem dit abans, a la producció de rajoles de València (en castellà, *azulejos*

vidriados), però no deixa de ser significatiu que l'any 1827, quan encara existia el gremi d'escudellers, quatre socis, Joan Ferrer, Antoni Monfort, Manel Lasala i Antoni Satorras, tots ells "*del comercio*" decidissin obrir a Barcelona, al carrer de l'Om, núm. 12, una fàbrica de "*loza de pedernal*" o pisa de pedrenyal. L'any 1848 aquesta fàbrica restava en mans del Sr. Antoni Monfort, i era qualificada de "*fàbrica de loza pintada de la más común*"⁶⁶. Sembla, doncs, que aleshores ja no deuria decorar amb el sistema de l'estampació, o tipus "Bristol".

Segons indicacions dels cadastres industrials, es va elaborar "*loza fina blanca o pintada*" a la fàbrica del Sr. Josep Antonés i Cia, instal·lada a la carretera Bordera d'Hostafrancs. Seria interessant investigar-ho a fons, perquè sempre s'ha considerat una fàbrica de terrissa, i no pas de pisa

Així mateix es feia "*loza fina blanca o pintada con exclusión de la porcelana*" a les fàbriques de Martorell i Cia (Camí de La Bordeta, 146) i després, de Ramon Florensa, si bé són conegudes, precisament, per la seva producció de porcellana, de manera que sembla que les indicacions dels cadastres industrials s'haurien de prendre amb certes reserves.

L'any 1841? es va plantar la fàbrica de porcellana del Sr. Josep Vall, i el 1868?, la dels germans Chaminade, procedents de Llemotges. Un dels dos germans va ser director de la fàbrica de porcellana de Josep Vall i, més tard, juntament amb l'altre germà, va fundar una fàbrica pròpia al barri de Gràcia, al carrer La Forja.

Al 1894 està documentada una altra fàbrica de porcellana, la del Sr. Juan Fernández, amb l'oficina administrativa al carrer Conde del Asalto, 6, el mateix any que s'esmenta una fàbrica de *losetas hidráulicas* de Carlos Butzems, al carrer Pelai, 22, i una altra, d'Ortolà, Solà i Cia a la Ronda Universidad, 2. Aquestes adreces corresponen a les seues administratives, i no pas a les instal·lacions fabrils, lògicament, ja que estarien situades al bell mig de l'Eixample barceloní.

També hi havia fàbriques de "*vasijería, tinajería con barniz o sin él*", i les bòbiles o fàbriques de rajola, teula i calç que s'esmenten a les *Guies* de Barcelona impreses a mitjan segle XIX.

Però no tan sols les matrícules industrials i les esmentades *Guies* informen d'aquestes noves fàbriques de productes ceràmics instal·lades a Barcelona o al seu Pla. També es pot trobar informació de la seva existència a la premsa de l'època, i no només en anuncis publicitaris, com es podria pensar en un primer moment. Per exemple, els anys 1871 i 1872, durant el Sexenni Democràtic (1868-1874) va tenir lloc una vaga d'obriers en què hi van participar treballadors de les fàbriques de ceràmica de Barcelona i del seu Pla. Al diari *La Federación* podem trobar la següent informació al respecte:

"Barcelona. La huelga de los obreros alfareros se sostiene con mucha energía; los obreros del taller "del Anton" calle de Sarriá, en Hostafranchs⁶⁷, ya se han declarado en huelga y siguen la misma conducta que todos sus compañeros. Muchos de los burgueses habían hecho venir oficiales de otras provincias á trabajar; pero muy pronto han visto inútiles sus esfuerzos, porque la sociedad les ha hecho sabedores de lo que había, y muy pronto se han convencido de ello, pues ya han regresado á su país, y la sociedad misma les ha proporcionado recursos para ello. Los patronos que han accedido á la demanda son los siguientes:

63. L'any 1805 ja hi havia queixes per les molèsties que ocasionaven els escudellers als "inquilinos de los Escudilleros, por el acopio de leñas y faginas que tienen para sus hornos". El Dr. Pau Oller, consultor de cirurgia mèdica "de los Reales Ejércitos de Su Magestad" fou qui es va queixar. Va demanar que es treïés el forn de Joan Forns (AHCB, Gremial. Escudilleros).

64. AHPB, Ferran Ferran i Sobregués, *Segunda parte del protocolo ... duodécimo ... de todas las escrituras, instrumentos y demás contratos*, 1856, juliol, 2 – 1856, desembre.

65. AAMB, Carrer Obradors. Expedient 1.268bis-C.

66. ACA, Hacienda. Matrícula industrial (1848).

67. Es refereix a la fàbrica de José Antonés. Aleshores, era a Hostafrancs.

Barcelona: calle de Escudillers (casa Fita); Ramalleras (Joaquín Raquian = Reguan)

Sants: José Llovera; Cristóbal Fau.

Gràcia: casa Viñas.

San Martín de Provensals: Juan Matías; Jerónimo Molins; Tomás Marcet; Miguel Ribas.

Esplugas: las dos fábricas.

Hospitalet: la fábrica de los franceses, de azulejos de Valencia.

Sucesivamente pondremos en conocimiento los que hayan accedido, y también daremos á conocer á nuestros compañeros los burgueses que no ceden, y que tanto escarnio hacen de los que con sus sudores se han enriquecido⁶⁸.

“Barcelona. Esperamos se servirá dar publicidad á las siguientes líneas. Unos cuantos patronos, entendiendo que la libertad debe ser la ley del embudo, han despedido de sus talleres á todos los socios. ¿Sabéis por qué, compañeros de trabajo? Porque la huelga que con tanta abnegación venimos sosteniendo hace diez y seis semanas la habíamos ganado en parte, pues que varios patronos accedieron inmediatamente á la demanda; pero viendo los burgueses que los que trabajábamos sosteníamos a los que aún estaban en huelga, se han asociado y han determinado despedir a todos los trabajadores que estuviesen asociados, y como todos lo estamos, resulta que volvemos a estar los alfareros en huelga general.

Pero, ¿por esta medida de los explotadores, habremos de sucumbir? No, y mil veces no. Pueden tocar todos los recursos que quieran; el que ahora hacen es el último y nosotros somos los mismos que el primer día de la huelga; fuertes como siempre, sépanlo los burgueses. Nos han tirado el guante y lo recogemos. No cederemos ni un ápice de las condiciones exigidas, seremos intransigentes; a la lucha pues, que si vuestro capital es grande, más grande es nuestra unión y virtud.

Los patronos que han despedido a los socios de los talleres, son los siguientes: Juan Urpí, Tomás Marcet, de S. Martín de Provensals; Juan Pons, de Sans; Antonio Perramón, Mateo Solé y José Antonés, de Hostafranchs; Joaquín Barella, del Hospitalet; Ricardo Santigosa, falda de Monjuich.

Debemos manifestar que los que quedan apuntados son los burgueses cuyos talleres son los más importantes del oficio. Todo lo que hacemos público para conocimiento de todos nuestros compañeros á los que les deseamos.

Salud y emancipación social.

El secretario, Mateo Carreres⁶⁹.

Així, doncs, en el Pla de Barcelona, compresa la capital catalana, hi hauria les següents dinou fàbriques de ceràmica, segons les informacions aparegudes a l'esmentat diari obrer:

- Dues, a la ciutat de Barcelona: Casa Fita, al carrer Escudellers i Casa Raquian (Joaquim Raguan), al carrer de les Ramalleres. No es parla de la fàbrica dels Reig i Cantó que, en teoria, va estar activa fins al 1884, a no ser que treballessin en un règim més de tipus familiar, sense treballadors associats i, per tant, no els afectà la vaga de 1871-1872. Ara bé, el fet que tampoc no es parli de les

fàbriques de porcellana fa pensar que potser es tractava d'una vaga que només afectava els “alfareros”, és a dir, els terrissers, això si, inclosa la fàbrica de "rajola de València", de l'Hospitalet de Llobregat.

- Quatre fàbriques a la vila de Sants: Josep Lloveres, Cristòfol Fau, Joan Pons i Ricard Santigosa (a la falda de Montjuïc).
- Una fàbrica a la vila de Gràcia: Casa Vinyes.
- Cinc fàbriques a Sant Martí de Provençals: Joan Maties, Jeroni Molins, Tomàs Marcet, Miquel Ribes i Joan Urpí.
- Tres fàbriques a Hostafrancs: Antoni Perramon, Mateu Solé i Josep Antonés.
- Dues fàbriques a Esplugues de Llobregat (no esmenten els noms).
- Dues fàbriques a l'Hospitalet de Llobregat: la fàbrica dels francesos, de rajola de València, i la de Joaquim Barella (=Antonés).

Si compararem aquesta relació de fàbriques amb les que apareixen a les matrícules industrials de dècades anteriors es podrà seguir l'evolució.

Segons la matrícula del 1838 hi havia, a Barcelona, únicament quatre fabricants de “loza blanca”:

Jaume Cantó (Obradors, 11).
Josep Forment (Carme, 42).
Juan (o Josep) Reig (Obradors, 4).
Josep Pla i Carreres (Còdols, 6).

Pel que fa als terrissers, s'esmenten:

Francesc Balasch (Hospital, 66)
Francesc Carreres i Quer (administrador dels béns d'Argemir) (Tallers, 68)
Francesc Fita (Escudellers, 63)
Joan Font (Carme, 42)
Antoni Gotanegra (Tallers, 56)
Antoni Lagarriga (Hospital, 67)
Ignasi Mauri (Tallers, 73)
Joan Noè (Tallers, 55)
Sebastià Rius (Carme, 44)
Antoni Tarrés (Tallers, 24)
Josep Tintoré (Tallers, 28)
Rafael Sabadell (Consertes, 28)

En total, docs, 12 terrissers.

No s'esmenten les fàbriques de pisa de pedrenyal, tot i estar actives des del 1827 (si més no, la de Ferrer, Monfort i Cia).

Segons la matrícula industrial del 1848, a la ciutat de Barcelona (excloses les viles del Pla) hi havia:

- Quatre fàbriques de “azulejos vidriados”: Francesc Cantó, Joan Cantó, Josep Pla i Carreres i Joan Reig. Hauria plegat, doncs, la de Josep Forment i hauria obert la de Francesc Cantó.
- Una fàbrica de "loza pintada de la más común": Antoni Monfort (que feia pisa de pedrenyal).
- Deu fàbriques de “vasigería y tinajería”: Antoni Gotanegra, Antoni Lagarriga, Josep Martí, Ignasi Martí, Joan Noè, Josep Oriols, Rafael Roca, Sebastià Rius,

68. La Federación, núm. 122 (17.12.1871).

69. La Federación, núm. 127 (15.01.1872).

Antoni Tarrés i Josep Tinturé. N'haurien plegat dues.

També ja hauria plegat la fàbrica de pisa de pedrenyal de la Casa de Caritat.

Dues dècades més tard, al 1868, s'esmenten les fàbriques següents:

- Fàbrica de "loza fina, blanca o pintada": Sr. Martorell i Cia. "Un horno. Camino de la Bordeta", 146. Ja havia plegat, doncs, la de Ferrer, Monfort i Cia.
- Fàbricas de "azulejos vidriados: Cantó y Reig (Calle San Vicente, 25), Sres. Fita i Torrents (Escudillers, 49), Srs. Garreta, Ribet i Cia (Valldonzella, 46) i Juan Reig (Ferlandina, 67)".
- Fàbricas de "vasigería: Antonio Fita. 2 hornos (Calle Escudillers, 49), Joan Font. 2 hornos (Ramalleres, 33). Juan Font Espluga. 1 horno (Casanovas, 9), Feliu Pagés i Rius. 1 horno (Hostafrancs-Sarrià, 12), Fernando Massanas. 1 horno (Hospital, 135), Antonio Tarrés. 2 hornos (Tallers, 45)".

La matrícula industrial del 1875-1876 esmenta:

- Fàbricas de azulejos: Cantó i Reig. Una fàbrica (Calle San Vicente, 25), Cisa (*sic*) i Torrents (Calle Escudillers, 49), Juan Reig (Calle Ferlandina, 67).
- Fàbricas de locetas finas y baldocines: Mateo Soler. Un horno. (Calle Béjar, 77 en Hostafrancs).
- Fàbricas de loza fina blanca y pintada con exclusión de la porcelana: Josep Antonés i Cia. Un horno (Carretera Bordera de Hostafrancs). Hermanos Florensa (viuda de Martorell i Cia). Un horno. (Rosal, 27, tienda); Martorell i Cia (Ramon Florensa). Un horno. (Camino Bordeta, 146, Escudillers, 23 tienda).
- Fàbricas de vasigería y tinajería: Antonio Fita. 2 hornos. (Escudillers, 49), Juan Font, Francisco Massanas, Antoni Perramon. Un horno (Sarrià, 22, en Hostafrancs), Ramon Reguant i Lluc. 1 horno (Canteras, 100), Benito Rogent. Un horno (Hospital, 127), Antonio Tarrés. 2 hornos (Tallers, 45).

Si recapitem una mica, des del 1827 hi havia, Barcelona, una fàbrica de loza de pedrenyal propietat dels Srs. Ferrer, Monfort i Cia i, una mica posteriorment, una altra, vinculada a la Real Casa de la Caridad. L'any 1832, la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia va guanyar la medalla de plata a l'exposició industrial del 1831, el mateix any que Josep Pla i Carreres, productor de "azulejos" va guanyar una medalla de bronze, segons informa la *Gaceta de Madrid*, del 24 de novembre de 1832. Aquella fàbrica deu ser la mateixa fàbrica de "loza de la más común" del Sr. Antoni Monfort, esmentada, per darrera vegada, l'any 1848.

Abans del 1848 deuria tancar un obrador que hi havia al carrer del Carme. Havia estat propietat dels gerrers Pons fins que hi van instal·lar a l'escudeller Josep Magnífic, que ja no s'esmenta l'any 1838. En canvi, s'esmenta Josep Forment al carrer del Carme.

El 1848 quedaven a Barcelona només quatre fàbriques de rajoles de València: Francesc Cantó, Joan Cantó, Josep Pla i Carreres i Joan Reig.

El 1868 hi havia una fàbrica de loza fina, la del Sr. Martorell

i Cia., al camí de La Bordeta, núm. 146, i quatre de rajoles de València: Cantó i Reig, al carrer Sant Vicenç, 25; Joan Reig, al carrer Ferlandina, 67 -ja no s'esmenta la fàbrica de Josep Pla i Carreres-, i n'apareixen altres dues: la dels Srs. Fita i Torrents, al carrer Escudillers, 49 i la dels Srs. Garreta, Ribet i Cia al carrer Valldonzella, 46. Aquestes dues noves fàbriques de "azulejos vidriados" podrien ser, no pas de pisa blanca, sinó de terrissa vidrada. També havia desaparegut l'obrador d'escudeller que hi hagué al carrer del Carme, on hi van treballar Josep Reig (des de 1828) i, després, Josep Foment (1838).

L'any 1875-1876 quedaven les fàbriques de Cantó i Reig (carrer Sant Vicenç, 25) i Joan Reig (Ferlandina, 67). Continuava la dels senyors Fita i Torrents (carrer Escudillers, 49), però hauria tancat la fàbrica Garreta, Ribet i Cia (Valldonzella, 46). Aquesta pèrdua s'havia compensat amb una nova fàbrica de "locetas finas y baldocines" de Mateo Soler (Béjar, 77), al barri d'Hostafrancs). Hi havia també fàbriques de "loza fina blanca y pintada con exclusión de la porcelana". S'esmenten les de Josep Antonés i Cia, a la carretera Bordera d'Hostafrancs. Cal dir aquesta fàbrica sempre s'ha considerat productora de terrissa. També, la dels *Hermanos Florensa* (abans, viuda de Martorell i Cia), al Camí de La Bordeta, 146.

És una llàstima que d'aquestes produccions més modernes ningú no se n'hagi pràcticament interessat fins ara. Només amb la lectura d'alguns anuncis publicats a la premsa ja tindriem una idea molt aproximada de com es van haver d'adaptar a les noves necessitats de la societat industrial. Així, en un anunci aparegut a la premsa hi diu el següent:

"Fàbrica de azulejos de la viuda de Juan Reig. Barcelona, calle de Ferlandina, 77. Dirección: calle del Vidrio, núm. 3. En este establecimiento se halla un gran surtido de azulejos de todos tamaños y dibujos".

És interessant veure com en el solar de l'antiga fàbrica, al carrer del Vidre, només hi quedava la botiga, és a dir, la direcció comercial, mentre que l'obrador s'havia traslladat al carrer Ferlandina, 77. A la mateixa pàgina es publica un altre anunci que diu el següent:

"Gran fàbrica de azulejos de Cantó y Reig. Barcelona, calle de S. Vicente, n. 25, junto a la Riera Alta, travesía del Carmen. Este establecimiento se halla montado por vapor con todos los adelantos conocidos, pudiendo figurar entre los primeros de su clase y como el primero de esta capital. Produce importantes cantidades de azulejos de todas dimensiones, formas, dibujos y colores; sifones, meaderos, aseadores, y cualesquiera piezas que se soliciten, con perfección, prontitud y economía. Se sirven pedidos a todos puntos".

És a dir, rajoles de diverses mides (suposem que també, del model "valencià" de 20 x 20 cm). També esmenta rajoles de formes diferents (es refereix a la tradicional quadrada) i rajoles de colors, però també material ceràmic relacionat amb la higiene personal ("meaderos", "aseadores", etc).

Això demostra que l'elaboració de vaixel·la havia quedat en mans d'altres productors, i que els fabricants de rajoles van haver de diversificar la seva oferta comercial. El fet que Cantó i Reig també fabriquessin ceràmica destinada a la higiene personal indica que el tipus de matèria primera amb què treballaven no seria només amb la tradicional terra d'escudeller.

Fig.778: Anunci aparegut al Diario de Barcelona del 1864 on s'anuncien la "fàbrica de azulejos de la vídua de Joan Reig" i la "fàbrica de azulejos de Cantó i Reig".

13.2. ELS OBRADORS DE PISA TRADICIONAL

Els obradors de pisa tradicional anaren tancant bé per no poder-se adaptar a les noves conjuntures, bé per força major: les importants reformes urbanístiques que afectaren la part de la ciutat de Barcelona on es concentraven aquest tipus d'instal·lacions productives, etc.

En un principi creïem que l'obertura, el 1848, de la Plaça Reial deuria de comportar la destrucció dels obradors situats a banda i banda del carrer del Vidre, però no tots els obradors es van veure afectats com a conseqüència de la remodelació d'aquell espai públic urbà. Altres, ja ho havien fet molt abans, quan es va instal·lar, l'any 1727, el convent de pares caputxins –per cert, de vida efímera– que fou enderrocat degut a la desamortització dels béns religiosos, el 1835.

L'any 1848 tan sols cinc dels obradors que hi van haver en aquell quarter de la ciutat durant l'època de màxima activitat productiva, encara subsistien. Cal destacar que quatre dels cinc fabricaven rajola de València i un, terrissa, però cap a cap dels cinc s'elaborava pisa, si hem de fer cas a la *Guía General de Barcelona* d'aquell any.

Vuit obradors de terrissa es concentraven al quarter d'Amunt, als carrers de l'Hospital, Ramelleres, Tallers i Carme, i dos més al barri de Gràcia (al carrer de la Travessera i al carrer Major),

on també hi havia una significativa presència de fabricants de "yeso y cal, y tejeras ó tejares que fabrican tejas o ladrillos comunes". D'aquestes fàbriques, també n'hi havia a la falda de Montjuïc, a Hostafrancs-Creu Coberta i a Gràcia, és a dir, en els tres afloraments d'argila d'on tradicionalment els ollers, gerrers, rajolers i escudellers extreïen la terra que necessitaven, documentats, al menys, des del segle XIV: el Collblanc de la Creu Coberta, Montjuïc i a prop del convent de Jesús de Gràcia.

Un plànol de la vila de Gràcia de mitjan segle XIX indica la localització de 17 rajoleries⁷⁰.

La desaparició dels obradors d'obra escudellera va ser un fenomen que s'esdevingué lentament. No tot va ser culpa de la industrialització o de la reurbanització de determinats indrets de la ciutat. Alguns obradors foren malmesos durant la Guerra de Separació de 1642-1652, i ja no tornaren a obrir. D'altres, sabem que deixaren d'existir en èpoques posteriors (1702) o es convertiren en forns de pa. Un altre fou traslladat des del carrer del Vidre al carrer de Còdols com a conseqüència de l'obertura de l'esmentat convent de caputxins.

L'exemple del canvi d'ubicació de l'obrador de Manel Rossell pot servir perfectament per veure les transformacions dels models de producció de l'obra d'escudeller, a Barcelona, durant el primer terç del segle XIX.

Manel Rossell disposava d'un cas, pati i obrador de l'ofici d'escudeller al carrer de Na Sagra (de la Mare de Déu o els Obradors) que antigament havia estat dels també escudellers Gaspar Rodó, Andreu Pomareda, Josep Gastó i Gaietà Estaper, entre d'altres. El tenim perfectament ubicat en el mapa de situació dels obradors d'obra escudellera. Segons explica un document de 1833, l'obrador feia poc que s'havia construït. Si més no, això és el que van dir els dos pèrits arquitectes que van calcular el valor de l'immoble, Jaume Calbet i Joan Oliver. Però, en canvi, també digueren que els forns estaven derruïts:

"(...) obrador ab los forns y aparato del ofici de escudeller, actualment derruhit"

La qual cosa indica que si bé es van fer obres per mantenir en bon estat l'edifici, no així els forns, de manera que, molt probablement, ja no hi havia producció escudellera en aquell taller. De fet, des d'almenys l'any 1817, Manel Rossell ja no era a Barcelona, sinó que residia a Palma de Mallorca. No sabem què hi va anar a fer, però sabem que els marmessors testamentaris de la difunta Vicenta Rossell i Esplugues, la seva madrastra, li reclamaven que pagués allò que es va establir en una concòrdia firmada uns anys abans, per la qual li havia de passar 306 lliures anuals per a la seva manutenció. Des de l'any 1808 fins al 1817 no havia pagat les pensions. A més, devia diners a diferents particulars i també havia de pagar certes despeses ocasionades pel plet judicial. Per fer front a totes aquestes despeses, valorades en unes tres mil lliures, Manel Rossell va nomenar dos procuradors, Francesc Pallarès i Josep Parellada perquè, en nom seu, poguessin vendre unes finques que tenia a Barcelona: la casa i l'obrador del carrer de Na Sagra. Els dos arquitectes abans esmentats van valorar les finques en 5.101 lliures, 13 sous i 4 diners, bruts, és a dir, calia descomptar les càrregues, els lliümes, els salaris d'escriptura, etc. Finalment, van trobar un comprador, el quincallaire o mercer Josep Bruguera, de

70. Està exposat a la Sala de Plànols, de l'Arxiu Històric de la Ciutat (Barcelona).

Taula XX: El tancament dels darrers obradors de pisa en mans d'antics membres del gremi d'escudellers i del de gerrers (Barcelona). Font: Elaboració pròpia a partir de la documentació consultada.

"Fabricantes de loza blanca" (1838-1839)	"Fábricas de azulejos vidriados" (Guía General de Barcelona, de 1849)	"Fábricas de azulejos vidriados" (Guía General de Barcelona, de 1854)	1875-1876/1884-1885
Jaume Cantó: Obradors, 11	Joan Cantó: Obradors, 11	Jaume Cantó: Obradors, 6	
Josep Forment: Carne, 42	Sebastià Rius (gerrer): Carne, 44		
	Francesc Cantó: Vidre, 7		
Joan Reig: Obradors, 4	Joan Reig: Vidre, 14	Joan Reig i Macià (+1854): Sant Erasme, 23 o Ferlandina, 77	Joan Reig i Cantó (+1884): Ferlandina, 67
Josep Pla i Carreres: Còdols, 6	Josep Pla i Carreres: Còdols, 13		Jaume Cantó (+1872) i Francesc Reig i Cantó (+1877): St. Vicenç, 25
Antoni Fita (gerrer). Escudellers, 63	Antoni Fita (gerrer): Escudellers, 63 ("fabricante de vasigeria, tusajería, y cacharrería con barniz ó sin el",	Antoni Fita: Escudellers, 49	Fita i Torrents: Escudellers, 49

Situació dels obradors de pisa, rajola de València i porcellana en indrets situats fora de l'antic nucli emmurallat de Barcelona i viles del voltant. Font: Elaboració pròpia a partir de documentació escrita.

CARRERS	MENESTRALS			
Carne, 42-44	Josep Pons, gerrer	A lloguer: Josep Reig, escudeller (1828-)	A lloguer?: Josep Formentor, escudeller (1838-)	Sebastià Rius, gerrer (1849-)
Sant Vicenç, 25	Cantó i Reig (1868-1876)			
Ferlandina, 67	Juan Reig (1868-1876)			
Valldonzella, 46	Garreta, Ribet i Cia (1868 - abans de 1875)			
De l'Om, 12	Ferrer, Monfort i Cia (1827-1848)			
Conde del Asalto, 6	Juan Fernández (porcellana 1894)			
Gràcia (emplaçament desconegut)	Manel Rossell i Cros (1833-			
Travessera de Lancaster, 20	Antoni Godes i Rocamador			
La Forja, 2	Chaminade Hermanos 1868?			
Hostafrancs: Camí de La Bordeta, 146	Josep Vall	Martorell i Cia 1868 Vídua de 1888	"Hermanos Florensa" 1875	"Florensa, hermanos y sobrino" 1888
Béjar, 77	Mateo Soler 1875			
Hospitalet: Carretera, 13	Josep Antonés i Cia (1863, 1863)	Jaume Barella i Parés 1888		
Esplugues de Llobregat	Màrius Jourdan i Joan Terrada 1858	Jaume Pujol i Bausis 1876		

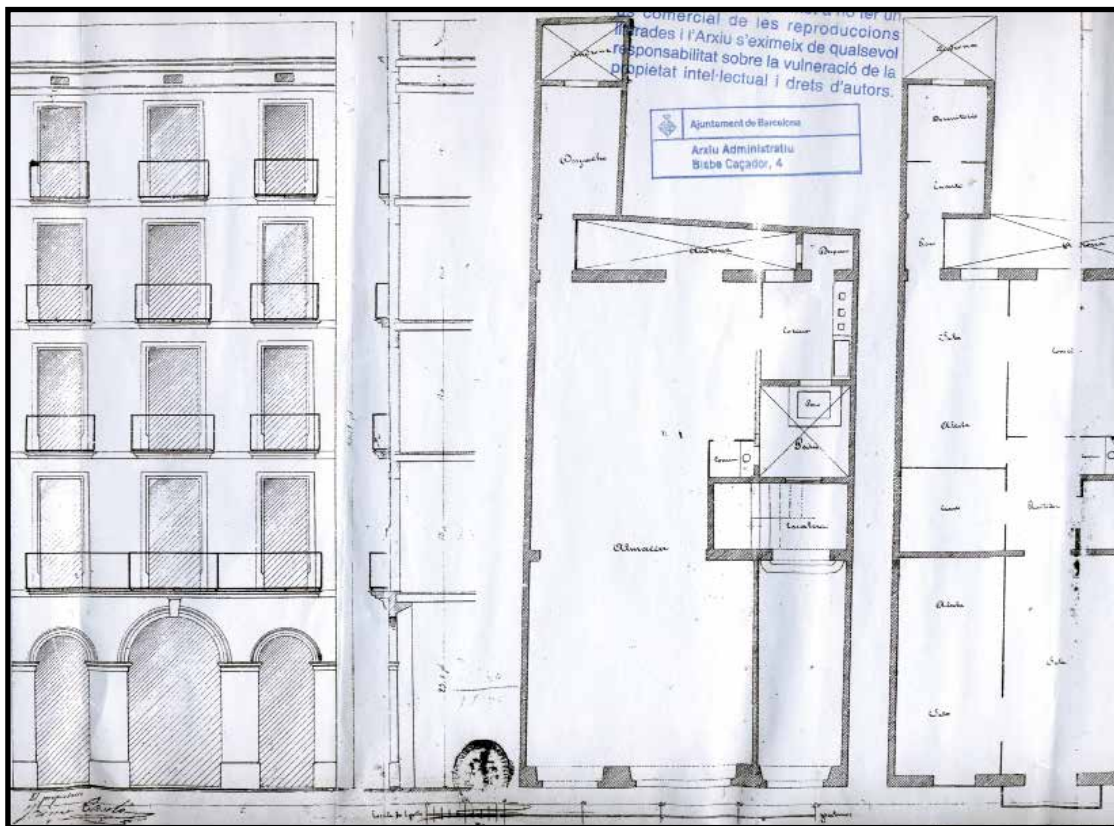

Fig.779: Alçat, planta baixa i pis del bloc d'habitatges aixecat damunt del solar que ocupava l'obra de l'escudeller Jaume Cantó, al carrer dels Obradors (antigament de la Mare de Déu o de Na Sagra), convertit en habitatges l'any 1862. Font: Arxiu Administratiu Municipal (Barcelona). Carrer Obradors, expàg. 1.268 bis-C

manera que Manel Rossell va poder pagar tots els deutes,⁷¹ però l'activitat com a escudeller de Manel Rossell no es va acabar amb la venda de l'obra del carrer Na Sagra. L'any 1833 torna a Barcelona i, juntament amb el mestre velluter Marià Serra i el mestre adroguer Ignasi de Castellarnau van obrir, a la vila de Gràcia on residien, una "fàbrica de rajoleria" per elaborar rajola valenciana. Necessitaven 150 lliures de capital, que els hi va prestar el tartaner Joan Terricabres. Prometeren, davant de notari i de testimonis, que abans d'un mes li retornarien aquesta quantitat, tal com l'havien rebut, és a dir, en moneda comptant d'or i de plata. Van obligar mobles i efectes de la fàbrica estimats en 4.290 lliures barceloneses. Això era el 13 de setembre de 1833. Uns mesos més tard, el desembre del mateix any, demanaren altres 390 lliures al mateix tartaner. En aquesta ocasió van obligar 6.550 rajoles de València i 3.450 cairons, que quedaren en poder de Terricabres com a penyora, en cas d'impagament. La quantitat s'havia de tornar en moneda d'or i plata, i no pas en paper moneda, com s'estipula en el document notarial⁷². Això vol dir que la fàbrica es posà en marxa l'any 1833, i que poc després ja havia produït rajola i cairó, que es va fer servir com a garantia per poder demanar el nou préstec. Només tres anys abans, els prohoms del gremi d'escudellers havien volgut tancar una fàbrica de "loza y azulejos" situada al mateix barri de Gràcia, al carrer Lancaster, propietat d'Antoni Godas que, aleshores, encara no era mestre escudeller.

No consta que Manel Rossell fos membre del gremi d'escudellers; no en tenia cap obligació, però seguia essent

mestre escudeller. Es tractava, doncs, d'una situació anòmala. La nova fàbrica de rajola de València que posa en marxa quedava fora del control del gremi, i a més tenia, com a socis, a dos mestres que, no essent, escudellers, eren imprescindibles per poder formar la societat.

També és interessant veure com la nova fàbrica s'orienta, exclusivament, cap a l'elaboració de rajola de València i de cairó.

L'inici de les obres de construcció de la nova Plaça Reial (1848-1860) va suposar la destrucció de la part nord del primer tram del carrer del Vidre, aproximadament fins a l'altura del carrer dels Calderers. Això va suposar, necessàriament, la destrucció d'uns obradors d'escudeller que es trobaven en aquell indret. Els que s'esmenten al 1849 al carrer del Vidre, un a cada costat, podrien ser els que quedaven més a prop de l'entrada pel carrer dels Escudellers, la part que no es va veure afectada per la construcció de l'esmentada plaça.

La documentació gràfica no és gaire abundant, però sí molt interessant. Al volum I, capítol 2, pàg. 308 es pot veure un croquis de l'espai comprès entre els carrers dels Escudellers i de Fernando 7°, la Rambla i el carrer del Vidre. La part central l'ocupava l'hort del convent de pares caputxins. Ja aleshores haurien desaparegut alguns dels obradors de pisa que hi havia al marge esquerre del carrer del Vidre, restant-ne només dos a la part més pròxima al carrer dels Escudellers, com s'ha dit abans⁷³.

L'altre document gràfic correspon al dibuix de la planta baixa i pisos d'un edifici nou que es va construir al carrer dels Obradors, justament al solar on hi havia l'obra de Francesc Cantó, un dels últims (potser l'últim) dels que van sobreviure

71. AHPB, Joan Prats i Puigrubí, *Quarto manual ... segunda parte*, 1817, maig, 1 – 1817, agost, 30.

72. AHPB, Manel Oliva i Campderrós, *Manuale trigessimum quartum instrumentorum, ultimarum voluntatum et aliorum contractuum*, 1833, gener, 2 – 1833, desembre 24.

73. ACA, Diversos, *Mapas y Planos*, 59.

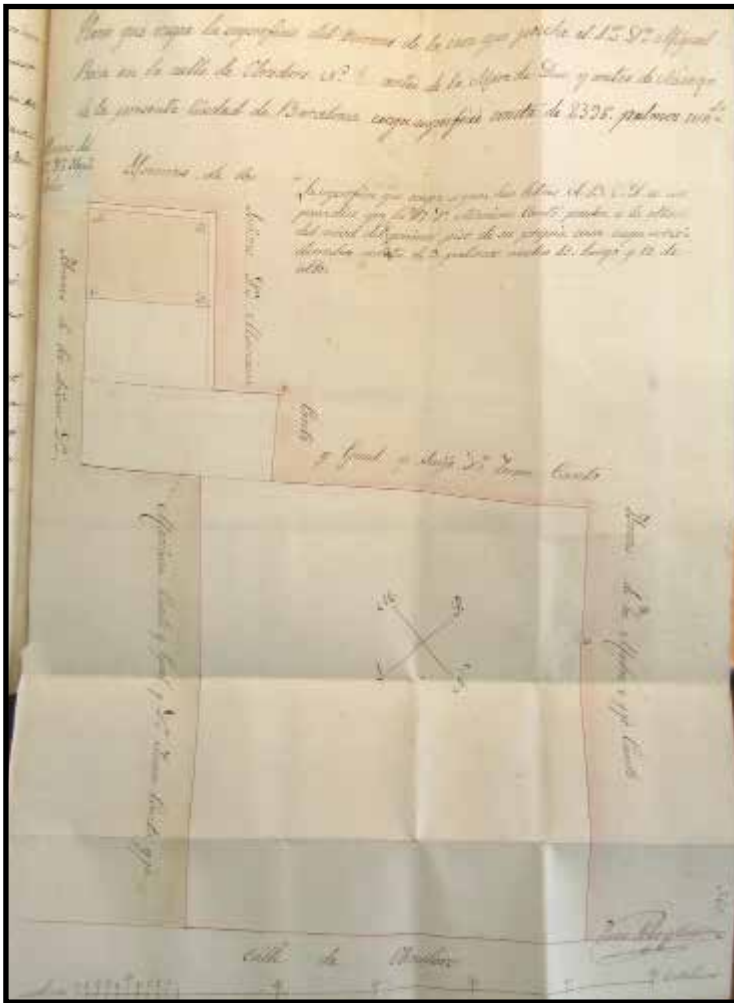

Fig. 780: Plànol de la casa del carrer Obradors, 8.

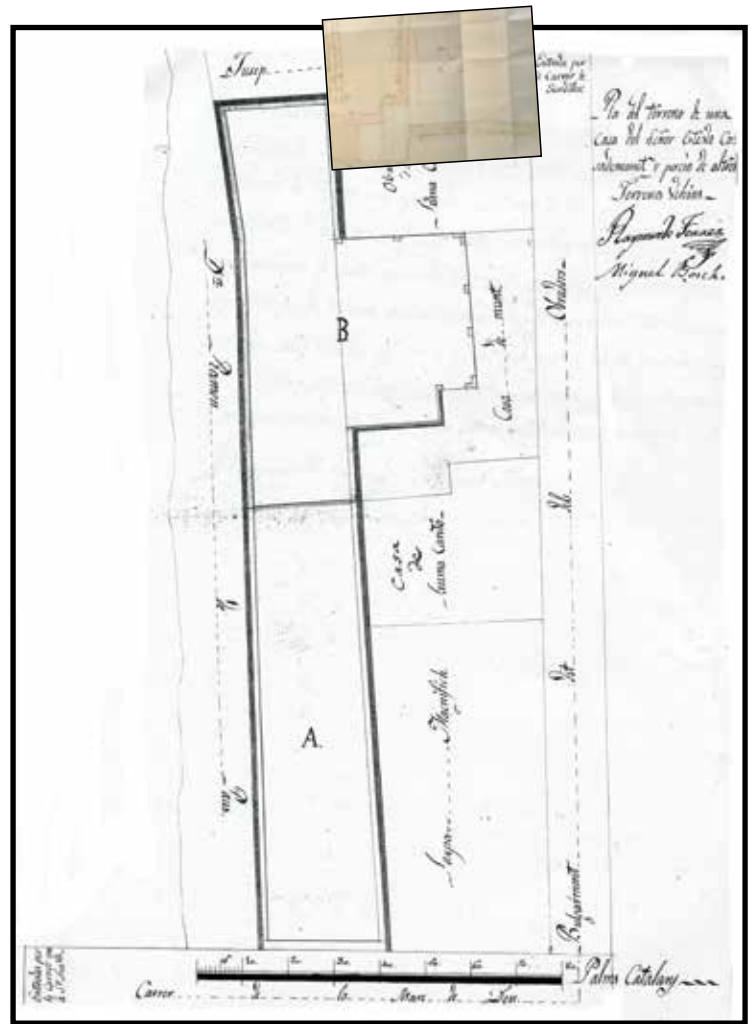

Fig. 781: Plànol de la casa d'Esteve Casademunt i dels obradors dels Cantó, al carrer Obradors (ACB. Carrer Obradors. Exp. 1.268bis-C).

en aquell carrer barceloní, obradors que havien donat nom al carrer (fig. 779). El plànol data del 1862⁷⁴. Al seu lloc s'hi va construir un bloc de pisos, que encara subsisteix.

L'any 1911, el col·leccionista de gravats Raimon Casellas va fer donació a la Junta de Museus de Barcelona de la seva important col·lecció. Entre les peces donades figuren 136 estergits que s'empraven per pintar rajola de mostra, d'"oficis" i plafons sants. D'aquesta col·lecció ja en parlava Font i Gumà, l'any 1905⁷⁵. Quan vam tenir accés a aquests estergits, l'any 2007, vam poder veure que un d'ells duia escrit el nom del propietari: "Pla y Carreres", és a dir, Josep Pla i Carreres, que tenia el seu obrador al carrer de Còdols, núm. 13.

LA VENDA DE LA CASA GREMIAL

El 1815 la casa gremial dels Escudellers va deixar d'existir. A la llista de cases reedificades aquell any es pot llegir:

«Quartel 4º isla nº 5 casa nº 20: casa con cuatro pisos reedificada de nuevo, de Gabriel Martí, carpintero, la que antes era parte de Miquel Jacqués i parte del gremio de Escudilleros, esti-

mada en 18 libras 9 sueldos. Hoy se estima dicha casa junto con la tienda de que se compone: 102 libras »⁷⁶.

La venda de la casa gremial era la conseqüència final de la decadència del gremi d'escudellers. No valia la pena seguir pagar els censos per un local on cada vegada menys mestres podien decidir sobre menys qüestions que els afectaven i que estava situada en una zona en plena renovació urbanística. Feia temps que s'arrossegaven els conflictes per la paga dels censos que havia de satisfer la casa gremial. El 1732 ja se li devien censos al procurador dels Vallgornera.

La casa gremial era propietat de la confraria, però aquesta encara devia censals als creditors, segons la concòrdia signada el 1694. Sembla ser que els únics creditors censalistes que quedaven en arribar el 1824 eren els representants del col·legi de farmacèutics de Barcelona. Per això, a la convocatòria del gremi dels escudellers de l'any 1824 es va acordar pagar 240 lliures, 17 sous i 1 diner al col·legi de farmacèutics per a la llució d'un censal de 1.161 lliures i 19 sous, i pensió anual de 58 lliures, 11 sous i 11 diners⁷⁷.

En un document de venda, datat de 1842, es diu que Joan Ametller i Ros, Josep Bach i Jacint Compta i Piera, únics membres del col·legi de farmacèutics, reconegueren que Gabriel Martí, fabricant d'"encerados", pagant pels prohoms del gremi de Sant Hipòlit dels escudellers eo fabricantes de loza blanca de esta ciudad, van rebre 950 lliures, preu de la venda a favor

74. A.A.M, Carrer Obradors, Expedient 1.268 bis-e.

75. FONT I GUMÀ, 1905, pàg. 232, diu el següent: "No fa gayres anys, al desapareixe del carrer d'Escudellers de Barcelona la última casa que quedava de mestres rajolers, entre las cosas que's posaren a la venda hi figurava una porció de dibuixos ab el perfil picat y ab senyals d'haver passat muchas vegadas per damunt d'ell las munyecas de carbó. Y justament aquets dibuixos, que varen passar per las nostras mans y avuy están en poder d'un coleccionista de dibuixos, coincideixen exactamente ab els de las rajolas de que hem parlat d'últims del XVIII y principis del XIX".

76. AHCB. Cadastre, I - 36.

77. AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, Protocolo que es el cuarenta y tres de las escrituras, 1842, desembre, 26 - 1843, desembre, 24.

Fig.782: Foto del carrer Obradors, a l'actualitat. Al fondo, lloc que ocupava l'antiga casa gremial al carrer Escudellers (Barcelona).

Fig.783: Situació de la Plaça Real (Barcelona) al solar de l'Hort dels caputxins. S'hi van veure afectats els obradors de ceràmica d'aquell indret.

de dit Martí de les servituds i usos de la casa del carrer dels Escudellers adquirida per l'esmentat Martí, en virtut de l'establiment fet per Joan Bardí i Sala, serraller. D'aquesta manera es posava punt i final al deute multiseccular.

La casa gremial no va ser l'únic element que va desaparèixer aleshores relacionat amb la història del gremi dels escudellers, sinó que tot l'indret on s'ubicava va experimentar reformes urbanístiques que destruïren alguns antics obradors d'escudeller. Per posar un exemple, l'any 1837 Josep Milà i Mestre, comerciant de Vilanova i la Geltrú, va comprar unes cases amb quatre portals (dos de la botiga i dos per l'escaleta) que hi havia al carrer de la placeta de sant Francesc, a més d'una casa amb un portal al costat de les anteriors que consistia en una botiga, terrat i obrador així com un "pedaç" de terra que hi havia des de l'angle del costat de la casa de Bartomeu Orri fins a la meitat de la paret de l'extrem de l'androna o eixida contigua a les cases pròpies dels hereus de Maria Ten de Arista. El document informa no només de la l'existència d'un obrador (indubtablement, d'un obrador d'escudeller documentat des del segle XVI) sinó també d'una androna o passadís que suposàvem que existia en aquell indret i que servia per accedir a l'obrador que va ser propietat del gerrer Jaumar. Si quedava algun dubte sobre l'exacta situació d'aquestes cases, el document de 1837 diu que antigament havien estat propietat de l'escudeller Pau Oriol (recordem que va morir l'any 1607), i que

Fig.784: Estergit de la donació Caselles, on s'hi pot llegir "Ecce-homo de Dn. Jo(sep) Pla y Carreres".

Reparto equitativo entre las Colegios y Gremios de la presente ciudad de Barcelona, para acudir a los gastos que se ofrecen en las representaciones que a su favor hagan sus comisionados D. Juan Pinedo, D. Agustin Riera, D. Magin Claras y D. Antoni Pla, en 22 de enero de 1808.

	El cargo sueldo		El cargo sueldo		El cargo sueldo
+ Caneros	11 25	+ Terciopeleros	23 25	+ Horneros	23 25
+ Zapateros	22 30	+ Torneleros de velos	25	+ Torneros	23 25
+ Aldeanos	23 25	+ Baranderos	27 30	+ Somoleros	26 27 2
+ Carpinteros	30 30	+ Tenederos de lino	25	+ Tenederos de oro	23 25
+ Boticarios	25	+ Chocolateros	22 30	+ Claveros	25 27 2
+ Carreros	22 30	+ Caseros	23 25	+ Fabricantes de cuerdas de buelta	25
+ Maestros albañiles y canteros	23	+ Tintoreros de pamos	23 25	+ Esparteros	25
+ Monederos al por menor	30	+ Vidrieros de lino	23	+ Cuchilleros	23 25
+ Lavaderos	20	+ Tintoreros de seda	27 30	+ Aguiladores de mulas	25
+ Seladores	22 30	+ Tintoreros de mar	23 25	+ Condicioneros de seda	23 25
+ Plateros	22 30	+ Alfilereros	23 25	+ Escudellers	23 25
+ Paqueros	27 30	+ Medidores de trigo	23 25	+ Pelajeros, fregadores de lana y almagueros	23 25
+ Carroteros de mar	27 30	+ Zapateros de viaje	23 25	+ Tintoreros, canteros, alfileros, canteros	23 25
+ Cortantes	20	+ Tintoreros	23 25	+ Tintoreros y alfileros de bayla	23 25
+ Cuchilleros	22 30	+ Ladrilleros del llano	23 25	+ Alfileros albañiles	23 25
+ Linceos	27 30	+ Corredores de Palma	25 27 2	+ Alfileros canteros	23 25
+ Novendados	20	+ Condicioneros	27 30	+ Cuberos	23 25
+ Sastreros	22 30	+ Cintas	23 25	+ Alfileros canteros	23 25
+ Sombreros	23 25	+ Batidores de oro	23 25	+ Alfileros canteros	23 25
+ Alfileros	23 25	+ Remederos Puerta nueva	23 25	+ Alfileros canteros	23 25
+ Juaneleros	23	+ Idem Puerta de S. Antonio	23 25	+ Alfileros canteros	23 25
+ Espaderos	23	+ Surtidos de correa	23 25	+ Alfileros canteros	23 25
+ Calcaneros	23	+ Herreros, Caldereros y fundidores	27 30	+ Alfileros canteros	23 25
+ Maestros de carros	23 25	+ Saleros	22 30	+ Alfileros canteros	23 25
+ Saperos	23 25	+ Zapateros	23 25	+ Alfileros canteros	23 25
+ Tenederos	25	+ Maestros	23 25	+ Alfileros canteros	23 25

Fig.785: Els gremis barcelonins segons el "Reparto equitativo...", de 1808.

Font: casa de subhastes Balclis (Barcelona), 2019.

eren del mercader Francesc Ros, succeint a Frederic Pons, que havia estat del mercader Joan Comas. Més antigament encara, aquelles cases eren 3/4 parts de Mateu Soler, donzell i 1/4 part, de Francesc de Senespleda, donzell, tot, alou de la pabordia del mes de gener i de l'esmentat Francesc de Senespleda. La segona de les cases esmentades era dels hereus del gerrer Jaume Puigdoure, alou del noble Francesc Vilana, mentre que el pedaç de terra era de Josep de Vallgornera, que el tenia pel benifet primer sota invocació de Santa Magdalena unit a la casa de la caritat. És a dir, s'esmenten els mateixos senyors mitjans i senyors eminents que apareixen en les delimitacions d'aquestes finques, als segles XVI i XVII. Les cases esmentades en primer i segon lloc havien estat propietat de Marianna i de l'escudeller Josep Reig i Espanya, mare i fill respectivament, anteriorment de l'escudeller Anton Reig i Fuster. El preu de la venda de tot l'immoble va ser de 4.000 lliures barcelonines.⁷⁸ Un altre indret d'on van desaparèixer els obradors va ser de l'hort del convent de pares caputxins, convent d'efimera durada, ja que va ser desamortitzat a penes un segle més tard de ser construït. Al croquis que s'adjunta, fet entre 1836 i 1848 (encara no s'hi havia construït la Plaça Reial) es pot apreciar com no quedava cap edifici dempeus al costat esquerre del carrer del Vidre; tan sols les cases que afrontaven amb el carrer dels Escudellers.

En una reunió de l'any 1845⁷⁹, s'esmenten els següents mes-

tres escudellers:

Josep Ausic
Joan Martí
Josep Pla i Calero
Rafael Pla i Carreres
Narcís Pla i Carreres
Joan Cantó
Francesc d'Assís Cantó
Joan Reig

FÀBRQUES DE PISA AL GRÀCIA

L'obrador de pisa del barri de Gràcia va ser fundat per Manel Rossell i els seus dos socis l'any 1833. En desconexim la ubicació exacta. Al carrer Lancaster hi havia la d'Antoni Godas. Uns anys després s'esmenta un obrador al carrer de la Llibertat, núm. 11:

"En el barrio de Gracia, calle de la Libertad, núm. 11, frente la casa de Sauret, se ha establecido una fábrica de loza, azulejos, botes de farmacéutico y demás, de superior calidad, al gusto del día; todo lo cual se halla de venta en su almacén, calle de la Cadena, núm. 1, al lado del juego de la pelota, a precios corrientes, vendiéndose al por mayor y menor".

Diario de Barcelona, núm. 178 (26.06.1844).

Com es pot apreciar, a més de rajola de València també s'hi elaborava pisa –suposem que vaixela de taula– i pots de

78. AHPB, Notari 1131, any 1837

79. AHPB, Francesc Casals, 11.08.1845.

Producció escudellera a Barcelona (1790)			
AMB OBRADOR	SENSE OBRADOR		
Josep Ausic (1790-1814)	Sebastià Ausic		Josep Ausic i Martí (1815-1846)
Joan Cantó (1790-1822)	Jaume Cantó	Joan Cantó	
Rafael Carreres (1790-1804)			
Gaietà Estaper (1790-1796)			Josep Torres (1796)
Jeroni Gual (1790-1799)	Joan Gual		
Bernat Reig (1790-1796)	Joan Reig	Francesc Reig	Jeroni Reig (1790) "Ha deixat de fabricar"
Joan Rossell (1790-1829)			Antoni Reig 1796-1827
Manel Rossell (1790-1805)	Joan Rossell		
	Anton Garcia		Josep Coll

Escudellers:	Fornades				Total:
	1790	1791	1792	1793	
Rafael Carreres	8	10	9	7	34 (10,33%)
Josep Ausich	15	16	14	20	65 (19,75%)
Manel Rossell	8	9	10	15	42 (12,76%)
Jeroni Gual	8	9	7	15	39 (11,85%)
Bernat Reig	11	11	13	8	43 (13,06%)
Gaietà Estaper	4	5	7	5	21 (6,38%)
Jaume Cantó (1791: Joan Cantó)	12	16	15	20	63 (19,15%)
Joan Rossell	4	7	8	3	22 (6,69%).
Total:	70	83	83	93	329

farmàcia. Per l'època que estem parlant, es tractaria de pots de tipus anomenat "copes". Es tracta d'uns pots sovint decorats només en morat de manganès semblants als pots de fina de pedrenyal elaborats coetàniament a les fàbriques de Ferrer, Monfort i Cia i a la de la Casa de Caritat. Potser els imitaven.

Una altra fàbrica de rajola de València a Gràcia estava situada a l'antic carrer de Caballeros, que l'any 1846 estava a la venda:

"En el barrio de Gracia, calle de Caballeros, núm. 4, esquina con la torre de la Virreina, hay una fàbrica de azulejos (vulgo rajolas de Valencia) para vender; el que la desee podrá avistarse con D. Antonio Zaragoza, que vive en la calle de la Puerta Nueva, núm. 47, piso tercero".⁸⁰

D'aquesta fàbrica en tenim una breu notícia en el protocol del notari Ramon Taxonera Tastàs⁸¹. gràcies a la qual sabem que Josep Bigay, "fabricante de azulejos de Barcelona", va signar una escriptura de societat amb Jaume Moreu i Pere Masferrer, pintadors, naturals de Barcelona, per a treballar la fàbrica "de azulejos" situada a la casa núm. 15 del carrer de la Virreina, a Gràcia, el dia 26 de gener de 1846. Podria ser la mateixa que estava a la venda al carrer Caballeros.

80. *Diario de Barcelona*, núm. 258 (15.09.1846).

81. AHPB, Ramon Taxonera i Tastàs, *Vigésimo primero protocolo en el que constarán las escrituras*, 1845, desembre, 25 - 1846, desembre, 24, f. 4.

Hi havia una altra fàbrica, situada al carrer de la Fusteria:

"Los sugetos que gusten comprar azulejos de superior calidad de la fàbrica nuevamente establecida en Gracia se servirán pasar a la calle de la Fusteria, núm. 9, tienda, y a la de la Cadena, núm. 26, también tienda, que les informarán del sugeto con quien han de tratar".

Diario de Barcelona, núm. 14 (14 gener 1847)

Potser es tractava de la mateixa fàbrica que hi havia al carrer Llibertat, núm. 11.

"La acreditada fàbrica de azulejos vulgo rajolas de Valencia situada en Gracia tiene su depósito de las dichas en la calle del Vidrio donde los señores albañiles y propietarios –que gusten servirse de los espresados–, encontrarán de muy buenas clases y a precios cómodos. Como en la espresada calle hay dos tiendas del mismo artículo, se advierte que es la primera entrando por la calle de Escudillers o la última entrando por la de Fernando".

Diario de Barcelona, núm. 120 (30 abril 1847).

Al carrer del Vidre encara hi sobrevivia un dels obradors tradicionals, propietat dels Reig, que es dedicava a l'elaboració de rajola de València; d'aquí, l'advertiment de l'anunci.

"En la calle de Caballeros del barrio de Gracia, taberna que hace esquina a la de la Virreina informarán de una partida de azulejos (vulgo rajolas de Valencia) de varios dibujos, todos modernos, que se darán al módico precio de 12 reales el ciento: se despachan por las tardes de cuatro a siete".

Diario de Barcelona, núm. 123 (3 mayo 1847).

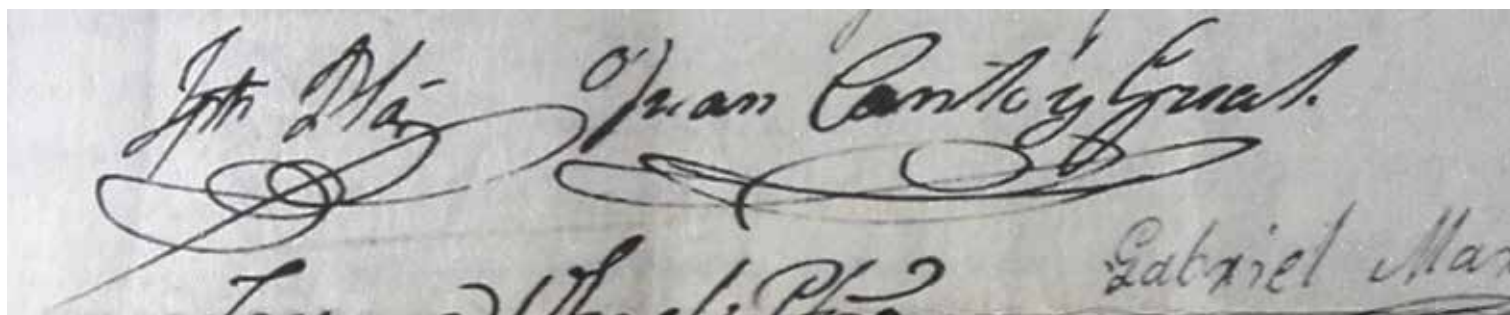

Fig. 786: Signatures de Josep Martí i de Joan cantó i Gual

“En la calle de Caballeros, del barrio de Gracia, taberna que hace esquina en la calle de Virreina, hay para vender una partida de azulejos (vulgo rajola de Valencia), al precio de 10 reales el ciento”.

Diario de Barcelona, núm. 335 (1 desembre 1847).

LES BOTIGUES DE “LOZA” A BARCELONA, AL SEGLE XIX

Hem vist com durant l’anomenada “època gremial” només alguns mestres de la confraria podien tenir botiga on despatxar el gènere que elaboraven als seus obradors. A la resta només els quedava la possibilitat de vendre obra fora de les muralles de la ciutat. Però amb les reformes del nou sistema liberal, implantades a partir dels decrets de les corts de Cadis, va ser permesa la llibertat de venda d’obra escudellera forana dins de la ciutat, sempre que aquesta fos de qualitat superior a la feta a la mateixa ciutat, de manera que n’haurien de sortir guanyant els consumidors.

L’any 1853, la majoria de les botigues on es venia “loza” a Barcelona estaven en mans de persones alienes al gremi, que, en cas d’existir encara, ja no tenia facultat per posar cap tipus d’impediment legal. Es tracta de:

Joan Boët i Batlle (Boters, 23).
 José Català (Vidrieria, 6).
 Manel Coromines (plaça de Sant Sebastià, 5).
 Francesc Llopart (Fusteria, 3).
 Pickman y Cia⁸². (Ferran VII, 25).
 Maria Tarafa (Riera del Pi, 8).
 Joan Tió (Argenteria, 47).

L’any següent s’esmenten algunes botigues noves:

Francisco Bonjonc (Andana del Port, 36).
 Lorenzo Grezner (Canvis Nous, 8).
 Ramon Girona (baixos de la Virreina, s/n).
 Ramon Moran (Encants, s/n).
 Josep Oriol Segur (Avinyó, 6).
 Societat “La Porcelana” (Escudellers, 10).

Moltes d’aquestes botigues compaginaven la venda de “loza fina” amb la de cristall.

També hi havia venedors ambulants de “loza, porcelana y cristal”, com ara Vicenç Bormenovo (Cristina, 6), Francesc Chec

(Fonda del Sol, 1er pis), Francesc Icart, Josep Marutlea, Joan Molinari, Carles Millario (Creu Coberta, 136), i Vicenç Mesquita.

Alguns dels cognoms dels venedors s’endevinen d’origen valencià, cosa que corroboraria el que diu el document de 1815, on es denunciava que alguns revenedors valencians venien, al crit de “pisa fina de València!”, tipus de pisa d’inferior qualitat que la que es feia a Barcelona, fent-la passar com a pisa procedent de la Real Fàbrica de l’Alcora. Segurament, la qualitat d’aquesta pisa suposadament alcorenya no seria certament inferior a la que es feia a Barcelona -podria ser igual-, però era una excusa que anava bé tant als fabricants de pisa de la ciutat -que veien com les autoritats prohibien la venda d’aquesta ceràmica forana, per considerar-la d’inferior qualitat que l’autòctona-, com per les mateixes autoritats, que facilitaven així la venda de pisa de l’Alcora a Barcelona. Si bé això anava contra els privilegis d’un dels gremis de la ciutat, en perseguir la comercialització d’una ceràmica “falsa” que perjudicava els interessos de la reial fàbrica alcorenya, es donava compliment als privilegis concedits pel Rei al seu fundador, el comte d’Aranda. Era una manera, doncs, de quedar bé amb tots.

A la *Guía General de Barcelona* del 1849 hi figura el següent anunci:

“Calvo y Compañía, plaza Constitución esquina á la de Fernando.— Depósito de loza de pedernal de todas clases y colores á la inglesa de la Cartuja de Sevilla y Cristalería del reino y extranjero.

“Las vajillas son de los colores negro, castaño, azul y verde francés, con vistas de Barcelona, Madrid, Sevilla, Cádiz, etc, por ser dichos colores de los que menos varían al fuego y haber más constancia en encontrar surtido de cada dibujo para igualar dicha bajillas, no siendo así en las de color de rosa y otros colores, siendo muy delicados en su hechura, por cuya causa varían de precio según sus clases. Se garantiza que la loza resiste al fuego como la mejor extranjera.

Los tamaños de las piezas son crecidos como en las fábricas inglesas. Las hechuras y buenos coloridos de los estampados rivalizan con las mismas. Los que gusten dar sus órdenes para recibir en derecho de la fábrica, serán atendidos sin recargo alguno, con las mismas ventajas de la fábrica en el abono de los fletes de mar, desde el río de Sevilla á estos ó á cualquier punto en derecho de la costa, cuando los pedidos escedan de 6.000 rs”.

Això demostra que la competència de la pisa de pedrenyal estampada a la manera de Bristol procedent de La Cartuja (Sevilla) és un fet constatable que deuria perjudicar la fabricació local, si tenim en compte que un any abans ja havia plegat la fàbrica Monfort.

82. Charles Pickman, anglès afincat a Espanya, aprofità l’oportunitat de la desamortització decretada per Mendizábal i va demanar, l’any 1838, l’arrendament primer, i la compra després, del monestir de Santa María de las Cuevas, cartoixa situada a la riba del Guadalquivir. El 1841 hi va fundar una fàbrica de vaixel·la, amb la denominació de “Pickman, S.A., Fabricante de loza de pedernal a la inglesa de todas clases y colores en La Cartuja de Sevilla”..

13.3. LES ORDINACIONS DE 1815, 1836 I EL FINAL DEL SISTEMA GREMIAL

Uns anys abans de la Guerra del Francès, en concret, l'any 1805, va ser llegida una carta enviada pel "protector" del gremi, que deia així:

«Para evitar los muchos recursos y desavenencias que se ocasionan por razón de las elecciones de los oficiales de los colegios y gremios de esta ciudad, ha venido su Excelencia y Real acuedo en prohibir como prohíbe: que no puedan Vuestras Mercedes juntar el gremio sin permiso y licencia el Sr. protector, quien deberá presidir, teniendo voto en los asuntos que se traten en las corporaciones, siempre que resulte disparidad y que las elecciones de los officios se hagan a la mayor pluralidad, siempre que no haya ordenanza ni providencia en contrario, y de estar Vuestras Mercedes en esta inteligencia para su cumplimiento, como de haverlo hecho saber a los individuos del gremio, y quedar registrada en los actos se darán aviso como remisión de testimonio el escrivano del referido gremio.

«Dios guarde a Vuestras Mercedes muchos años.

«Barcelona, veinte y dos de junio de mil ochocientos y cinco. Miquel de Prats y Vilalba.

«A los prohombres del gremio de Escudilleros»

El "protector" del gremi tindria, doncs, un paper semblant al dels antics algtzirs de barri que presidien les reunions gremials, però ara tenien, a més dret, a vot en cas de disparitat.

Es pot dir que el principi de la fi del sistema gremial fou l'aprovació del decret de les Corts de Cadis de 1813 que establí la llibertat econòmica, comercial, de treball i de fabricació (1813). L'any 1814, però, va tornar el rei Ferran VII i, immediatament, va restablir les lleis de l'Antic Règim, de manera que quedaven restaurades també les antigues ordinacions gremials, si bé es va fer evident que calia adaptar-les a les noves circumstàncies. D'aquest retorn a l'Absolutisme, però amb algunes reformes que la nova realitat econòmica demandava, poden ser un bon exemple les explicacions que figuren com a preàmbul de les noves ordinacions del gremi d'escudellers aprovades l'any 1815:

«Y hallándose así convocados, el prohombre manifestó (es refereix al prohombre Joan Cantó) que para cumplir la orden del excelentísimo señor Gobernador de esta plaza de presentar cada gremio sus ordenanzas y que los que las tubiesen, las formasen de nuevo por no ser concretables a los objetos del día los privilegios muy antiguos concedidos a la cofradía, había formado unas de nuevas que entregó a mi, el dicho e infraescrito escribano, para que las leyese en alta voz para su aprobación, esmendándose y corrigiéndose de ellas lo que no les pareciese arreglado, las cuales, con su prelude, son del tenor siguiente.

Habiendo el gremio -conocido de antiguos tiempos baxo el nombre de Escudilleros blancos por trabajar toda especie de obrería comuna y fina, en el día comunmente llamada loza, y pintada de toda especie de dibuxos sobre blanco- recibido una orden del excelentísimo señor Gobernador de esta plaza para que entregasen una copia de las ordenanzas por las cuales se regiese el gremio, se recurrieron por los prohombres del mismo todos los antiguos pergaminos y otros documentos que pasaban en su poder al efecto de poder puntualmente cumplir con aquella orden, pero ha sido esto imposible, por ser unos documentos escritos en caracteres poco versados, y los inteligibles han manifestado que lo que podía ser útil observarse en los siglos en que fueron librados,

de ningún puede serlo en el día, atendida la grande novedad y mutaciones que ha habido en el modo de pensar y obrar sobre gremios y sus estatutos y, en su consecuencia, les ha parecido que, conservando de lo antiguo todo lo que pudiesen ser adaptable a las máximas del día, se formasen unas nuevas ordinaciones, quales son las que va a transcribirse, presentándolas baxo un orden natural y regular, diferenciando las personas que componen el gremio y las cosas particulares de cada una de ellas, que en aquellos pergaminos, privilegios o reglamentos successivamente hechos por el señor emperador Carlos Quinto y Felipe Segundo, reyes de España, y por los excelentísimos señores Consellers que fueron de la presente ciudad, no estaban separados ni conscriptas, conforme va a hacerse y presentarse a la Superintendencia a quien se dirijan al efecto de que se sirva aprobarlas o, en mejor, arreglarlas conforme a su superior inteligencia y mejores conocimientos le pareciese».

Dóna la sensació, doncs, que no existia un llibre gremial on es recollissin les antigues ordinacions, sinó que conservaven els pergamins originals que, per estar escrits amb la lletra del segle XVI, els costava poder llegir.

L'any 1815 foren presentades aquestes les noves ordinacions, gairebé les mateixes que amb alguns retocs gramaticals i la supressió d'alguns paràgrafs significatius, es varen presentar i aprovar per les autoritats competents, l'any 1836, les anomenades "Ordenanzas del gremio de escudilleros de blanco de la ciudad de Barcelona". Aquestes ordinacions es poden comparar amb les de 1815, que es troben al manual notarial del notari Josep Maria Òdena⁸³.

Els gremis de la ciutat van intentar convèncer al monarca perquè no s'aproveïssin les noves «Ordenanzas generales para todos los colegios y gremios de la Monarquía». Els prohoms i gremi de terrissers van presentar una Súplica al rei Ferran VII, amb aquests termes⁸⁴:

«Barcelona, a 20 de marzo de 1829.

«Pase al asesor del gobierno superior político para su dictamen.

«Señor.

«Los infrascritos prohombres del gremio de alfareros de la vuestra ciudad de Barcelona, con el más profundo respeto, a los pies de Su Majestad exponen que se ha firmado un plan para una nueva organización, según se dize, de ordenanzas o arreglos generales para todos los colegios y gremios de la Monarquía, cuyo proyecto destruiría en la ciudad de Barcelona la utilidad que ha sido siempre la existencia de sus colegios y gremios tanto para la población como por la buena inclinación, utilidad y religiosas costumbres de sus individuos y aun por la seguridad e interés del estado»⁸⁵.

«Vuestra Majestad conoze hasta la evidencia que no todas las leyes producen el mismo efecto en todos los países, y ni en ellos, a todos los hombres. La provincia de Cataluña, y singularmente su capital, ha sido poblada, bien educada y respetada con motivo de las corporaciones gremiales que la componen y son la mayor parte de habitantes reunidos por sus antiguas ordenanzas. Desde antes del siglo trece fueron aquéllos muy acreditados por los

83. AHPB, Josep Maria Òdena, *Prima parts manuale decimi quinti instrumentorum*, 1814, desembre, 26 - 1815, juny, 30.

84. Aquest text el vam publicar íntegrament a la revista *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 88-91, Barcelona, 2006. Si bé es tracta de l'altra confraria de Sant Hipòlit, el contingut és de caire generalista.

85. És gairebé impossible resumir en tan poques paraules les tres funcions essencials d'un gremi: la laboral, la devocional i la referent a la defensa de la ciutat.

romanos, según se desprende de las inscripciones o monumentos antiguos que se hallan en Barcelona, Tarragona y en otras poblaciones de este Principado.⁸⁶ Por la policía gremial que los gobierna se hicieron cuerpos respetables y otros tantos órganos, la economía pública. Se perpetuaron los oficios en las familias porque adquiriría por él un aprecio y respeto cual es debido a un útil y nombrado ciudadano. Jamás pretendieron salir de su esfera, ni se avergonzaron de un destino que les admitía en los empleos municipales, en una ciudad colmada de reglas y singulares prerrogativas⁸⁷. Este gremio tenía dos plazas anexas al consejo municipal al tiempo de su erección en mil doscientos cincuenta y siete.⁸⁸

«Los catalanes han sido siempre de un carácter muy diferente de las demás provincias. Como la aplicación a la industria y el trabajo les han sido naturales, han acudido a porfía a unirse a las corporaciones gremiales, han empezado su carrera en clase de aprendices mantenidos por sus maestros, según su instituto gremial, evitando por ello que en aquella edad pueril, o sea, sus primeros años en que es más estéril y repugnante el trabajo, se precipitasen lastimosamente en el torrente de la osiosidad y de las malas costumbres. La seguirán pasando a la clase de mancebo, que con su salario hallaban la decencia y el sustento, y en el trato de los compañeros y respeto que guardaban a sus amos se retraían de aquellos exsesos feos con que se empiezan afirmar famosos delincuentes. Llegará, en fin, a ser admitido por maestro, cuyo número no se limita en las sabias ordenanzas gremiales.⁸⁹ Desde entonces, por el enlace de las familias, por la concurrencia a las Juntas de su gremio y por la ambición de ser preferidos a los demás compañeros los empleos, se firmaban en el agremiado mejores costumbres y aquellas circunspección y desencia que admira a los extranjeros⁹⁰. De ahí aquella armonía en medio de la confusión de los negocios públicos en que apenas nacen los resentimientos cuando ya se ahogan; de ahí aquella seguridad de la

vida y del dinero entre las oscuridades de la noche, en las calles igualmente que en las casas, y el ayuntamiento de esta ciudad podría informar a Vuestra Majestad que, invitados los prohombres de los colegios y gremios a poner el orden en ella siempre que se ha turbado por algunas personas díscolas y estrañas de sus corporaciones, han cesado inmediatamente todos los disturbios, y seguramente Barcelona, animada de un espíritu tranquilamente laborioso, no tendría presos ni mendigos sinó fuese patria común de la gente más infeliz de los demás pueblos y no fuesen sus cárceles comunes a todo el Principado⁹¹.

«En todos tiempos, organizados como lo están en el día, han provehido de repente a un ejército numeroso de pertrechos y vestuario, encargándose cada uno de lo que es peculiar a su arte, y han sabido tributar los más brillantes obsequios a las personas reales⁹², de mode que nunca podría esperarse de la confusión de hombres vagos.

«Y, ¿cómo sería posible, señor, que se formasen unos habitantes tan útiles sinó se sujetasen al yugo del aprendizaje, no siguiesen el estímulo de su conducta honrada cuando manzebos, y no tuviesen consecuencia aquella honradez y circunspección siendo maestros?

«La admisión a los gremios de Barcelona de gente desconocida por los mismos, les conste o no su buena conducta según tienen presentido se pretende es impedir que el gremio responda de sus individuos y dar lugar a que la chusma de vagos que se asilan por lo regular en una numerosa capital como ésta, que eluden la vigilancia del gobierno con el pretexto de hallarse incorporados en uno u otro gremio.

«Las corporaciones de Barcelona, en mucho diferentes de las otras provincias, han guardado siempre la mayor armonía emanada de la conservación de las privativas desde que fueron erigidas. Éstas no impiden que el hombre busque su alimento dedicándose al arte que sea más proporcionada a su ingenio. Las privativas conservan el orden en todas las cosas humanas y está tan lejos de introducirse el monopolio por privativas gremiales en la ciudad de Barcelona que aun se puede asegurar que estas mismas lo evitan⁹³. Porque, en efecto no se estancan con ellas las manufacturas a favor de un solo artífice ni de un corto sinnúmero de personas que se estiendan quantos se admiten a sus gremios, y como a nadie se niega la admisión teniendo las circunstancias que previenen vuestras Reales Ordenanzas, resulta que las privativas no son un privilegio exclusivo y un estanco sinó una separación utilísima que da motivo a que no se halle en la ciudad un solo hombre que no gane su alimento en el oficio que ha aprendido. De estas privativas a la libertad sin limites no hay otra diferencia que de la estavilidad de artífices de buenas costumbres, de pericia y utilidad y orden que se logra a la sombra de aquellos estatutos, a la inconstancia de hombres libertinos, a la inpericia, a la ilegalidad y a la confusión, que son consecuencias inevitables de la libertad sin regla. Esta misma libertad es la única que es consecuencia forrosa de mítines y conspiraciones, y los colegios y gremios han dado siempre las pruebas más seguras de fidelidad a Vuestra Majestad y sus augustos antecesores.

«Con estas mismas privativas supuestas han adelantado las Artes de tal manera que sus obras son el émulo de los extranjeros, y la elección preferente en las exposiciones públicas que se hacen

86. Aquesta idea, que existí un lligam entre el món romà i l'inici dels gremis medievals, va ser rebutjada, des de fa temps, per investigadors que ha tractat en profunditat el món gremial, com és el cas de Pere Molas [MOLAS, 1970]. Malgrat això, Santiago Albertí tornà a establir aquest vincle, en un article publicat força temps després [ALBERTÍ, 1988: 32].

87. Juanjo Romero explica molt bé l' "orgull" que sentia el menestral per la seva identitat, diferent de la del burgès, però també de la de l'obrer, en aquest cas gràcies al domini que ell –el menestral– tenia de l'ofici, i de l'autosuficiència laboral que li mancava a l'obrer [ROMERO, 2005: 64 i ss].

88. Aquesta afirmació és incorrecta. L'any 1779 Antoni de Capmany i de Montpalau va publicar la seva coneguda obra *Memorias históricas sobre la marina, comercio y artes de la antigua ciudad de Barcelona* (1779-1792), on s'afirma que els "alfareros" tenien dos llocs al Consell de Cent. Però Josep Maria Vila va desmentir-ho. Segons Vila, la confusió es degué a una deficient traducció de la paraula "perpunteros" per "alfareros". Per altra part, moltes de les idees que es recullen en aquesta "Súplica" semblen directament inspirades de l'obra d'Antoni de Campmany. Per això, segurament, aquesta confusió (la "Súplica" es va escriure 50 anys després de publicada l'esmentada obra de Capmany; per tant, va tenir temps de ser divulgada i llegida).

89. Aquesta afirmació es de gran importància. En el context en que es va redactar la "Súplica" potser es volia evitar que recaigués sobre el gremi la sospita d'un cert corporativisme que impedís la promoció de nous mestres. Segons diu el text, el nombre de mestres no estava prefixat. Si bé això pot ser cert, creiem que hi hauria un consens tàcit quant al nombre màxim "convenient" de mestres amb obrador, com succeïa en la confaria que aplegava els escudellers.

90. Una vegada més, el text resumeix amb el mínim de paraules, els mecanismes pels quals un mestre podia promorcionar-se socialment: l'ambició personal, els enllaços familiars i l'elecció pels càrrecs directius de la confraria.

91. Aquesta afirmació pretén fer creure que els personatges de mal viure que omplien les presons de Barcelona eren xusma arribada d'altres viles en busca d'oportunitats de viure però fora de l'aixopluc dels gremis, acabaven convertint-se en delinqüents.

92. Es refereix a les grans parades que els gremis de la ciutat organitzaven en motiu de les visites reals a Barcelona.

93. Una vegada més, tracten de demostrar que els gremis no volien crear monopolis, una de les acusacions que rebien amb més insistència per part dels representants dels corrents liberals del moment.

en la Corte evitan en gran parte las extracciones de la moneda del reyno, porque el lujo de sus artifices no es otro que el de hacer brillar las obras de su mano.⁹⁴

«Por lo que respecta al gremio recurrente, observamos lo importante y útil de su fabricación de ollas, jarros y ladrillos que por muchos siglos se han trahido al extranjero, y en el día es una exportación de singular entidad para las Américas.⁹⁵

«En fin señor, la religión santa que profesamos se ha conservado del mode más laudable por los colegios y gremios de Barcelona. A más de procurar la instrucción cristiana a los aprendices han vigilado la conducta religiosa de sus mancebos y sus costumbres, y el altar o capilla que tienen todos los gremios con el santo patrón de su cofradía les ha estimulado a los obsequios públicos que le tributan todos los años y al ejercicio y práctica de las funciones religiosas. Esto no sucedería si debían admitirse al gremio gente desconocida y de unos principios enteramente opuestos a los individuos agremiados.

«Por todo lo expuesto:

«Suplican a los pies de Vuestra Majestad que, conociendo de cerca las verdades de esta exposición, se digne a no acceder a la fórmula de ordenanzas generales que se pretenden a Vuestra Majestad, antes sí aprobar y ratificar los privilegios y privativas de este gremio pasando su conocimiento al vuestro capitán general de esta vuestra provincia y al corregidor de la ciudad, su capital, como antes lo tenían, gracia que esperan los suplicantes del magnánimo corazón de Vuestra Majestad. Barcelona”.

Per tractar-se d'un document fonamental, transcrivim íntegrament les ordinacions de 1815. Com que són gairebé les mateixes que les de 1836, hem ressaltat, en negreta, les parts canviades o afegides, respecte de les anteriors, de 1815:

“Ordenanzas para el régimen del gremio de escudilleros de blanco.

En cumplimiento de la orden que, con circular fecha a 28 de febrero de 1834, se sirvió el Exmo. Ayuntamiento de la presente ciudad de Barcelona pasada a este gremio de escudilleros de blanco para que le presenten un proyecto de nuevas ordenanzas y para el régimen del mismo, reunidos sus individuos, han acordado las siguientes que presentarán para su debida aprobación.

Capº. 1º. Se establece y ordena que para el régimen y gobierno del gremio haya dos prohombres, los cuales sirvan el empleo por dos años consecutivos, aunque en otros gremios sirvan por sólo un año por motivo de que en el actual de escudilleros blancos son muy pocos los individuos maestros.

Capº. 2º. Que ningún vecino de la presente ciudad que no sea maestro aprobado por el gremio pueda tener obrador ni horno para trabajar ni cocer especie alguna de loza u obrería en blanco so pena de 50 ll. catalanas por cada vez que lo atentare, con perdimiento de toda su maniobra y utensilios, puesto que passándose maestro consigue la justa libertad y confianza en el público de poder hacerlo como los demás que son recibidos de tales.

Capº. 3º. Que para poder recibirse de maestro debe el pretendiente sugetarse al correspondiente examen de idoneidad, al efecto de que no engañe a la fe pública siendo inhábil.

Capº. 4º. Que los exámenes próximamente indicados

(referidos) deben ser presenciados por los prohombres y dos examinadores maestros del mismo gremio, y en ellos los hijos de maestros harán un artefacto de los que está el gremio en posesión de hacer, pintarán cuatro (ladrillos o) azulejos y responderán a cuatro preguntas que les harán los examinadores, por creerse en ellos mayor educación y enseñanza que no en los mancebos o jornaleros que no son hijos de maestros por no habérsela podido dar sus padres ni haber visto trabajar ni estado como aquéllos en la fábrica desde su niñez, por lo que éstos deberán acreditar su inteligencia haciendo toda especie de obra y en mayor número, a saber: dos barreños, dos platos, dos escudillas, dos xícaras, dos escupideras y dos librellitos y responder a seis preguntas que les harán los examinadores

Capº 5º. Asi mismo que el depósito o cantidad que deban satisfacer al gremio los hijos de maestros para poder entrar entrar a exámenes de tal, en atención a lo mucho que sus padres han trabajado y satisfecho por el gremio igualmente que para las necesidades públicas (y también a los servicios hechos a su Soberano y al gobierno en los años que han sido maestros) sólo sea de 15 ll. (veinte y cinco libras) y de igual cantidad el de los mancebos casados con hijas de maestro por los dichos méritos de sus padres y para facilitar los matrimonios y aumento de población (en) que tanto interessa al estado. El de los simples mancebos o jornaleros que haian hecho al aprendizaje y sido dos años mancebos o trabajadores dentro de la presente ciudad, por no militar en favor de ellos todos los dichos motivos, de la cantidad de 40 ll. (sesenta libras); y el de los mancebos forasteros, por no haber contribuido en cosa alguna al gremio ni hecho los servicios que estos otros al gobierno, que sea de la cantidad de sesenta (setenta y cinco) libras.

Capº 6º. Que todos los que sean recibidos de maestro estén por igual obligados a todas las obligaciones, cargas y servicios a que está, y en lo futuro estubiere, obligado este gremio o Común de Escudilleros Blancos.

Cap.º 7º. Que todos los que sean aprobados y recibidos de maestro de este gremio puedan hacer toda especie de obra y piesa de escudellaría o loza en blanco que han acostumbrado hacer y en lo sucessivo quisieren trabajar de nueva invención o imitación de lo extranjero, tanto antiguo como moderno de cualquiera (qualesquiera) magnitud, capacidad y figura que quisiesen.

Cap. 8º. Que en atención a los muchos gastos que acarrea el descubrimiento, bonificación y extracción del mineral o vena de tierras necesarias para (maniobrar) la confección de la obrería en que entiende (el) este gremio (de Escudilleros Blancos de la presente ciudad) y por no ser fácil a cada uno de por sí costearlos, (todos) deban todos los maestros contribuir de mancomún a ellos, e ir a buscar la tierra a la misma mina o parage hasta que alguno de ellos sepa o encuentre otra de mejor para sus artefactos, cuya noticia deberá darse al Común o gremio para que hecho por éste el debido tanteo o examen de su mejor calidad, pueda dexarse la antigua mina y pasarse a la mejor de nuevo descubierta a costas comunes y por igualdad entre todos los maestros e ir todos a buscar la tierra de ésta (y transportarla a la presente ciudad como de antes hacían con aquéllas) como se hacía de antes con la otra.

Capº.º 9º. Que todos los maestros del presente gremio de Escudilleros en Blanco (Escudilleros Blancos) tengan la facultad para ir a tomar toda la tierra, piedra y leña de qualquiera especie o calidad que sea de que tengan necesidad o les convenga para los artefactos en su oficio, pagando el daño que en ellos se acarree al dueño o poseedor de la propiedad en donde estén las dichas tierra, piedra y leña, y dando primeramente aviso a éste para ajustar el precio, y en caso de desavenencia poner dentro tercero día un experto por parte, y en caso de discordar éstos un tercero (por la Justicia) por parte de la Autoridad para que lo fije.

94. Un altre motiu en defensa dels gremis és que donen feina als naturals del país al temps que eviten la sortida de moneda degut a les importacions de productes estrangers.

95. En aquest mateix sentit argumental, els terrissers de Barcelona posen de relleu la importància de l'exportació dels seus productes, especialment cap a les colònies espanyoles.

Décimo. *Que ningún sugeto de qualquier sexo o condición que sea pueda revender dentro la presente ciudad de Barcelona ni su territorio y llano la obra trabajada por los maestros del presente gremio sin permiso o consentimiento del maestro que la haya trabaxado, al efecto de que no se engañe al público con obra falsa trabajada a fuera, y el revendedor pague al gremio mensualmente media peseta al efecto de que por este medio el gremio tenga noticia de lo dicho y percibia alguna ayuda para los gastos del mismo.*

Cap°.10°. *Asi mismo a fin de estimular a los maestros a que mejoren sus arfeactos en bondad o lustre o nuevas invenciones, que no se pueda vender dentro de la presente ciudad, su territorio o llano loza u obra de escudillero en blanco de inferior calidad a la que se fabrica por los maestros en este gremio, y si sólo las que sean de superior bondad, a conocimiento de la (Justicia) Autoridad en cualquier disputa.*

Cap° 11°. *Que (a conseqüencia de) relativo a lo próximamente ordenado y en atención a haberse observado que posteriormente a la Real cédula o privilegio de (once de) 11 marzo de (mil ochocientos dos) 1802 concedida a la fàbrica de Alcora en el reino de Valencia de poder vender su loza libremente y tener un almacén al efecto dentro la presente ciudad sin que se lo pueda impedir el presente gremio (de Escudilleros Blancos), la qual debe llevar la marca (de letra) A que en su principio era (indubitadamente) indubitadamente mejor (a la) que la que por lo común se fabricaba en el presente gremio cuya loza era y es vulgarmente conocida bajo el nombre de pisa fina de Valencia, se ha introducido de algún tiempo a esta parte otra loza falsificada que no es de la dicha fàbrica ni lleva su marca, que van vendiendo diferentes valencianos u otros sugetos no sólo en lugares determinados sinó (a más) también por las plazas y calles (llamando a gritos) vociferando: ¡pisa fina de Valencia!, la cual sobre ser de muy inferior calidad a la que se fabrica por los maestros de este gremio (de lo que) resulta un engaño al público, bajo la apariencia de darla más barato, con perjuicio de éste y de aquéllos en la expendición de sus artefactos mucho mejores; por ésto se ordena que sea prohibida la venda de toda loza que no sea de la fàbrica de Alcora bajo la pena de (veinte y cinco libras) 25 ll. con perdimiento de ella contra cualquiera contraventor que desde el día de la publicación de las presentes ordenanzas se atente venderla dentro la presente ciudad, su territorio o llano.*

Cap° 12°. *Que en atención a que según la ordenanza (segunda) 2ª de las actuales nadie que no sea maestro aprobado por el gremio pueda tener obrador ni horno para (fabricar) la fàbrica de loza en que entiende el gremio de Escudilleros (Blancos) de blanco, las viudas de ellos sólo puedan hacerlo por el término de un año contadero (del) desde el día de la muerte de su marido; mientras, sean dirigidos su fàbrica y horno (por un maestro aprobado, al justo fin de poder fácilmente la más pronta expedición de los materiales y utensilios que hubiese dexado su marido por no poder ellas continuar en las mimas faenas por no ser compatible con la debilidad de su sexo, pudiéndose después emplear en la reventa de la obra que fabriquen los maestros en la conformidad referida en la ordenanza décima, a excepción de que no deberán pagar cosa alguna al gremio si sólo presentar a sus prohombres el permiso en escrito de los demás maestros de quienes revendan obra) por ellas mismas o por la persona que bien les parezca, debiendo recaer precisamente la elección en persona que pertenezca al mismo gremio, y pasado dicho término sin que se encargue de la fabricación un maestro aprobado por el gremio, deberá cesarla irremissiblemente, bajo la pena impuesta en la ordenanza 2ª.*

Capàg. 13°. *Que asimismo los hijos varones de maestro sólo puedan mantener el obrador y horno de su padre regentándose por un maestro hasta la edad de (catorce) 14 años, en cuya ocasión (pueden) deberán decidirse si quieren continuar en el oficio y empiezan a tener fuerzas para ellos, y deducidos en*

esta conformidad deban continuar a trabajar bajo la inspección de maestro hasta la de (diez y ocho) 18 años, y en esta ocasión pasarse maestros bajo la prohibición absoluta en uno y otro caso de no poder tener más obrador ni horno, bajo la pena impuesta en la ordenanza (segunda) 2ª.

Capàg. 14°. *Que (ningún sugeto pueda) ninguno podrá entrar a mancebo o trabajador de los artefactos (del presente) de este gremio de (Escudilleros Blancos) Escudilleros de blanco sin que pague al mismo cuatro pesetas, bajo pena de (veinte y cinco libras) 25 ll. catalanas contra el maestro que lo tomare y asimismo que no pueda ser recibido a (exámenes) examen de maestro que no haya practicado o trabajado dos años en las fàbricas y hornos de ellos, bajo igual pena contra (qualesquier) cualquier mancebo o maestro que lo atentaren por creerse este tiempo (por lo común) necesario para aprender bien el oficio y ser buen maestro en atención de haber de aprender no sólo el trabajo de la fabricación sinó a más tomar conocimientos del diseño o dibujo para poder pintar bien sus obras, dar las formas y elegancia igualmente que entender en la (en la finura) composición y aplicación de los barnices y colores, etc.*

Capàg.° 15°. *Que nadie pueda ser admitido por aprendiz en el presente gremio que no pague ocho pesetas de entrada al Común ni pueda dársele por concluido el aprendizaje que no haya trabajado cuatro años en casa de uno o más maestros, aprobados, y respeto de que (a veces) sucede a veces que en los últimos años del aprendizaje dejan al primer maestro que ha tenido el trabajo de enseñarles y (perdido) empleado (su) el tempo a este fin y se van a concluir con otro porque les dan alguna cosilla más o por motivos de insubordinación u otros reprobables, que no sea permitido a ningún maestro poderlos tomar para concluir (su) el aprendizaje sin consentimiento del anterior maestro, bajo pena de (veinte y cinco libras) 25 l. contra del que lo toma y obligación de tenerlo que despedir.*

Cap°. 16°. *Asimismo que al efecto de que ningún maestro pueda agavillar los aprendices y privar a los demás de tener uno si quieren, que ningún maestro pueda tener más de dos, a menos que no haya ninguno que (los) quiera tomarlos.*

Décimo octavo: *que los prohombres del presente gremio deben acompañar los entierros de los maestros difuntos y el que haga de andador, poner el paño de luto sobre el féretro en la casa de éste e irlo a recoger después de las exequias y llevarlo al lugar donde se custodia, debiéndose dar a aquél quatro reales en encomienda de la pérdida de la parte de su jornal o trabajo.*

Cap°. 17° *Últimamente, que los mencionados prohombres que son y por tiempo fueren del presente gremio de (Escudilleros Blancos) Escudilleros de blanco (puedan autorizar) quedan autorizados para poder acudir a las justicias ordinarias, tribunales superiores y autoridades que fueren menester para hacer valer y tener (todo) lo comprendido en las presentes ordinaciones.*

Barcelona, a los ocho días del mes de agosto del año 1836. Juan Reig, prohombre 1°; José Tormentó, prohombre 2°.⁹⁶

Si ens fixem en les ordinacions, gairebé un terç es refereixen al tema dels exàmens, drets d'examen i taxes, i només una es dedica a la part religiosa (exèquies). De la causa pia, ja ni s'en parla, així com tampoc no es fa cap referència a l'obligació de donar 25 lliures a les filles de mestres que els casaven, ni es parla de les processons ni de les enramades i misses el dia del patró, ni del manteniment de la capella, ni del vas on s'enterraven els mestres difunts, ni dels convits que s'organitzaven el dia que un mou mestre ingressava a la confraria, etc. El gremi gairebé s'havia buidat del contingut benèfic-assistencial i religiós que

96. . AHCB. Gremis. Reales Ordenanzas, 21-4.

va ser, no ho oblidem, l'essència del seu origen, quan l'any 1404, es va crear la confraria de Sant Hipòlit.

Per altra part, és, si més no, interessant, les constants referències al “bé públic”, com a excusa per demanar a les autoritats, l'aprovació dels capítols de les ordinacions. Cada vegada que es demana prohibir, dificultar o controlar es justifica en nom del bé públic: que els compradors no siguin enganyats, que no comprin pisa d'inferior qualitat, que es vetlli per la qualitat de l'obra feta a la ciutat, que es garanteixi que els que la fan tinguin els coneixements necessaris, etc.

- Relatives al govern del gremi (capítols 1, 18 i 19):

El gremi tindrà dos prohoms que exerciran dos anys consecutius, degut a que “*són muy pocos los individuos*”. Seran els únics competents per poder recórrer a les autoritats o a la Justícia, si calgués, per fer complir les ordinacions del gremi. Tindran l'obligació d'acompanyar els enterraments dels mestres difunts.

- Relatives als deures i drets dels mestres (capítols 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 9):

Caldrà ser mestre per tenir obrador o forn. S'haurà de superar un examen pràctic i un de teòric, en presència dels dos prohoms i de dos mestres examinadors. Els exàmens seran diferents en cas de ser fill d'un mestre o un “*mancebo o jornalero*”. En el primer cas, hauran de respondre a quatre preguntes i fer i pintar quatre rajoles; en el segon cas, hauran de respondre a sis preguntes i fer les peces següents: 2 gibrells grans (*barreños*), 2 plats, 2 escudelles, 2 xicres, 2 escopidores i 2 gibrells petits. A més de demostrar la seva suficiència teòrica i pràctica, haurien de pagar una taxa. En el cas dels fills de mestre o de “*mancebos*” casats amb filles d'escudeller, havien de pagar 25 lliures (el 1815 eren només 15); els “*mancebos o jornaleros*” que havien estat aprenents i que haguessin treballat dos anys en obradors de la ciutat, havien de pagar 60 lliures (el 1815 eren només 40), mentre que els estrangers havien de pagar 75 lliures (el 1815 eren només 60 lliures). A més, tots hauran de contribuir a les càrregues del gremi. Els era permès fer tota mena d'obra escudellera tradicional o innovadora, original o imitació de la forana. A més, havien de contribuir en les elevades despeses referents a la recerca, extracció i transport de la terra que necessitaven, i estaven obligats a compartir les mines de terra, quan algú en trobava una de millor. Per això, ho havien de comunicar als prohoms. Podien agafar la terra, pedra o llenya que necessitessin, sempre que abans s'avisés al amo del terreny i s'arribés amb a un acord amb ell, en tres dies. En cas contrari, intervindria una tercera persona que faria d'àrbitre. Només en cas de total desacord, intervindria la Justícia.

- Sobre els revenedors (capítols 10, 11 i 12):

Ningú no podrà vendre, a Barcelona o el seu Pla, obra escudellera feta pels mestres del gremi sense permís del mestre que l'ha fet. En aquest cas, el revenedor haurà de pagar al gremi mitja pesseta en concepte d'ajut a les despeses. No es fixa cada quan caldrà que pagui aquesta mitja pesseta. En canvi, es prohibeix la venda de “*loza*” d'inferior qualitat a la feta a Barcelona; només les de “*superior bondad*”. Com que aquest criteri és molt relatiu, en cas de conflicte haurà de resoldre la justícia ordinària. Es fa un esment concret a la venda de “*loza*” de l'Alcora. Òbviament, han de permetre la seva venda a la ciutat, sense cap mena de restricció, però alerten de la introducció de

falsificacions que no duen la preceptiva lletra “A” i que, segons els mestres barcelonins, es tracta de produccions d'inferior qualitat que les que feien ells.

- Sobre les vídues de mestres i els seus fills (capítols 13 i 14):

Com era tradició, a la vídua d'un escudeller se li permetia regentar l'obrador durant un any, l'anomenat “any de plor”, però el seu obrador havia de ser dirigit per un mestre aprovat, degut bàsicament, a la “*debilidad de su sexo*”. Elles podien revendre obra, sense pagar res al gremi. Només calia el permís per escrit dels mestres de qui revenguessin l'obra escudellera. Els fills menors d'edat, fins els 14 anys necessitaven d'un mestre que regentés l'obrador. Aleshores, havien de decidir si continuaven o no amb el negoci. En cas afirmatiu, i fins complir els 18 anys, l'obrador funcionaria sota la inspecció d'un altre mestre. En cap cas es permetia tenir més d'un obrador.

- Sobre els joves i els aprenents (capítols 15, 16 i 17):

En el cas dels “*mancebos*” o treballadors, havien de pagar 4 pessetes, sota pena de 25 lliures que pagaria el mestre que l'agafés, a més de la necessitat d'acreditar dos anys de pràctica a Barcelona, que era el temps que els mestres creien que era necessari per aprendre a fer obra, a pintar-la i a conèixer els “secrets” dels vernissos. Els aprenents havien de pagar 8 pessetes per entrar al gremi, havia de treballar quatre anys a casa d'un o de diversos mestres. S'introdueix una novetat interessant, que dóna a entendre que allò que es denunciava, solia passar. Com que calien dos anys per aprendre l'ofici, segons acabem de veure, i l'aprenentatge en durava quatre (per altres documents, sabem que eren dels 14 als 18 anys) passava que, una vegada coneixien l'art de l'ofici, altres mestres se'ls quedaven, a canvi d'alguna compensació econòmica, en perjudici, naturalment, del mestre que havia dedicat temps i paciència en ensenyar-li l'ofici d'escudeller. Podríem dir que es tractava d'evitar allò que, en una altra dimensió i època, s'anomena “fugida de cervells”, és a dir, que dels rèdits de la formació se'n beneficiïn terceres persones. Per tant, caldrà l'autorització del primer mestre per permetre que l'aprenent marxi a treballar amb un altre mestre, fins completar els quatre anys de formació. Es continua amb la prohibició de tenir més de dos aprenents, excepte si es donés el cas que hi hagués algun aprenent sense mestre.

Sobre la figura de l'“andador” (que requeia sobre el mestre d'incorporació més recent al gremi), tenia l'obligació de posar en pany de dol damunt del fèretre del mestre mort, a casa del difunt, i, després de les exèquies, anar-lo a recollir i tornar-lo novament al lloc on es custodiava. En compensació per la possible pèrdua de jornal, se li pagarien quatre rals.

És, si més no, interessant veure què s'obligava a fer als joves que volien passar-se a mestre. A més de l'examen teòric, més llarg pels qui no eren fills de mestre, a uns, se'ls feia fer i pintar quatre rajoles, mentre que als que no eren fills de mestres, se'ls obligava a fer una sèrie de peces de forma. Això volia dir que havien d'acreditar saber fer funcionar el torn. Dóna la sensació, doncs, que l'activitat productiva dels obradors estava orientada, bàsicament, a l'elaboració de “rajola de València”, que els fills de mestre havien d'acreditar saber fer, cosa, per altra part, ben fàcil, ja que es podien valdre d'estergits. La resta de coneixements pràctics se suposava que els haurien adquirit

veient treballar els seus pares a l'obrador... La introducció de l'examen teòric (quatre preguntes, en el cas de fills de mestres) ens fa sospitar que es preparava més als nous mestres fills de mestre per gestionar l'obrador més que no pas per saber fer d'escudeller: preparació de la terra, treball a la roda, càrrega i descàrrega del forn, etc. Aquestes feines més brutes quedarien en mans d'aprenents, de "mancebos" o de "jornaleros". Atès, però, que al segle XIX els obradors passen de pares a fills, no creiem que als aprenents fills de mestre se'ls demanés fer la feina més feixuga.

No deixa de ser sorprenent que no es demanés als futurs mestres acreditar saber fer pots d'apotecari, potser, juntament amb els plats i les rajoles de València, la forma ceràmica més elaborada pels escudellers barcelonins al segle XIX.

La competència de la vaixel·la de taula portada des d'altres ciutats i països europeus -teòricament, de qualitat superior a la feta a Barcelona- va estimular la necessitat d'un canvi d'orientació dels negocis dels escudellers, anant cap a l'especialització de l'activitat dels pocs obradors en l'elaboració de rajola de València. En els inventaris de béns de particulars són significatius els esments a peces fetes de "terra de pipa", "pisa fina" o a peces de ceràmica valenciana, sense distingir si es tractava de la pisa fina a la feta a la fàbrica de l'Alcora o a la procedents de les anomenades "fabriquetes" instal·lades a les localitats veïnes de l'Alcora, que durant alguns anys es van dedicar a imitar les produccions d'inferior qualitat. Per això, com hem dit, l'única sortida que quedà als escudellers barcelonins fou l'elaboració de rajola de València (*azulejos*) en quantitats industrials, sense oblidar, però altres formes, com ara els pots d'apotecari. És prou significatiu l'acord adoptat en una reunió del gremi, el setembre de 1815, que diu el següent:

«Finalment, fou acordat que, atesa la falta de operaris en lo ofici, per quant dels que treballan en ell saben fer y pintar rejola Joan Baptista Avellà, Joseph Forment, Francisco Giralt, Magí Mestres, Agustí y Joan Lloberas, Jaume N. de nació alemany y Genís Faura, sian estats admesos a fadrins del gremi, si pretenen ésser tinguts com a tals, debent emperò pagar la entrada de aprenent y fadrí corresponent y matricularse en lo llibre, y que de lo contrari sols seran considerats com a peons en lo ofici»⁹⁷.

El text demostra que existia una pràctica consistent en emprar el treball de persones alienes al gremi (peons o jornaleros), cosa que havia estat denunciada en diverses ocasions en el decurs del segle XVIII, ja que per la seva culpa quedaven sense feina els fadrins i joves mestres sense botiga. La diferència és que, mentre al segle XVIII, l'autoritat va prohibir aquesta pràctica, al 1815 estava plenament normalitzada. Aquests peons sabien fer i pintar rajola, i el seu treball era absolutament necessari. Es tractava de 8 peons. Si tenim en compte que aleshores només set mestres formaven el gremi, i que hi havia, entre aprenents i fadrins, aproximadament una dotzena més de treballadors, podem copsar la importància d'aquest grup de treballadors, no en termes absoluts, sinó relatius. Per altra part, pel fet de no ser ni aprenents ni fadrins, havien de pagar doblement per entrar a formar part del gremi, cosa que representaria una important entrada de diners a les seves exhaustes arques. Cal tenir en compte que no era el mateix elaborar peces de forma

que rajoles. Per fer peces de forma calia dominar el torn i la decoració de peces sobre de superfícies còncaves-convexes; en canvi, les rajoles es feien a motlle i en pintaven amb trepes o estergits sobre una superfície plana. D'aquí, que no fos rar que membres aliens al gremi (no havien fet ni d'aprenents ni de fadrins) sabessin elaborar i pintar rajola. Indubtablement, l'ofici s'havia embrutit, des d'un punt de vista del treball humà. La proletarització del gremi era qüestió de temps: ja no calia seguir el procés d'aprenentatge, oficialia i mestratge per poder fabricar el producte.

Entre els noms que s'esmenten figura el de Josep Forment, que més endavant va intentar posar un obrador de pisa al barri de Gràcia, i que va ser comminat pel gremi a passar-se mestre, cosa que efectivament va fer. També surten els noms d'Agustí i de Joan Lloberes, potser, avantpassats de Josep Lloveres, que al 1871 tenia una fàbrica de ceràmica a Sants. Per altra part, el nom de Genís Faura si més no recorda un altre, el de Cristòfol Fau, que l'any 1871 tenia una fàbrica de ceràmica a Sants.

Segons el cadastre de 1823 hi havia una botiga d'"alfarero", propietat de Valentí Reguant⁹⁸, a la Porta Ferrissa, al barri tercer, i vuit botigues més, al barri quart: les de Francesc Fita (que sobreviu a la desaparició del gremi i enllaça amb l'època de producció industrial), Joan Barba, Joan Cantó i Josep Magnific, al carrer dels Escudellers; les de Josep Pla i Carreres, al carrer d'en Serra; la d'Antoni Reig, al carrer dels Tres Llits, la de Joan Reig, al carrer del Vidre, i la de Francesc Cardona, al carrer de Rauric⁹⁹.

L'any 1833 tres socis, Manel Rossell mestre escudeller, Marià Serra, mestre velluter, i Ignasi de Castellarnau, mestre adroguer, van obrir un obrador per rajoles a la població de Gràcia. Aquell any van reconèixer deure a Joan Terricabras, tartaner, 450 lliures barceloneses que els hi va prestar per poder obrir la nova fàbrica. Li van prometre retornar el deute en un mes, en moneda d'or i plata. Van obligar mobles i efectes de la fàbrica valorats en 4.290 lliures, 6.550 rajoles de València i 3450 cairons que van quedar en poder de Terricabras¹⁰⁰.

L'any 1834, l'ajuntament de Barcelona recuperà el control sobre els gremis de la ciutat i pogué nomenar prohoms i reformar ordinacions. Aquesta revifalla del món gremial va durar ben poc, ja que l'any 1836 deixaren d'existir les corporacions d'ofici i es restablí el decret de llibertat de treball. Els gremis quedaren sotmesos a la *Ley de Asociaciones*, de 29 de febrer de 1839. Els antics gremis es convertiren en associacions laborals: hi havia llibertat absoluta de venda i d'elaboració de ceràmica.

El 1842, els únics individus del gremi de "*fabricantes de loza blanca, vulgo escudellers*" eren: Josep Ausic i Martí, Francesc d'Assís Cantó, Joan Cantó, Joan Martí (casat amb la filla de Jaume Cantó), Josep Pla i Calero, Narcís Pla i Carreres, Rafael Pla i Carreres, i Joan Reig, és a dir, 8 mestres, però tan sols quatre nissagues familiars diferents. Havien desaparegut, no feia gaire, les antigues nissagues dels Gual i dels Rossell.

97. . AHPB, Josep Maria Òdena, *Secunda pars manuale decimi quinti instrumentorum*, 1815, juliol, 2 - 1815, desembre, 24.

98. . L'any 1871 s'esmenta una fàbrica de ceràmica al carrer dels escudellers, propietat d'un tal "Raquian", que segurament fou un avantpassat del Valentí Reguant, esmentat l'any 1823.

99. . AHCB. Cadastre, VIII-3. No ens consta que Francisco Cardona fos mestre escudeller del gremi.

100. . AHPB, Manel Oliva i Campderrós, *Manuale trigesimum quartum instrumentorum, ultimarum voluntatum et aliorum contractuum*, 1833, gener, 2 - 1833, desembre, 24.

Es pot afirmar que el darrer obrador de pisa que va subsistir a Barcelona en mans d'un membre de les antigues nissagues d'escudellers fou el de Joan Reig i Cantó, que va morir solter, l'any 1884, a causa d'una embòlia.

No sembla que la documentació notarial generada pel gremi d'escudellers al segle XIX sigui gaire abundant, a jutjar pel poc que hem trobat durant les nostres recerques. Descobrir informació entre els milers de manuals notariais que va generar l'enorme creixement demogràfic, comercial i industrial que va experimentar la ciutat de Barcelona al segle XIX, en paral·lel a la dràstica reducció del nombre de mestres i d'obradors de pisa, són factors que dificulten molt l'èxit de la recerca. Per altra part, sembla que des de la meitat segona del segle XVII es va perdent el costum d'anar a casa del notari a formalitzar tota mena d'actes de la vida quotidiana o de l'activitat laboral, possiblement per l'elevat cost econòmic que suposava fer-ho¹⁰¹.

El document més recent sobre el gremi d'escudellers que hem trobat data de 1842.¹⁰² S'esmenten els noms de 8 mestres "de loza blanca": Josep Ausic, Josep Pla i Calero, Joan Cantó, Rafael Pla i Carreres, Francesc d'Assís Cantó, Joan Reig, Narcís Pla i Carreres i Joan Martí.

No sabem si posteriorment algun altre notari es va fer càrrec del assumptes gremials –el fill i successor de Josep Maria Òdena, no–, però tenim seriosos dubtes que més enllà d'aquella data encara existís un gremi d'escudellers a Barcelona o, si més no, que fes aixecar acta de les seves reunions. Els pocs escudellers en actiu deurien treballar autònomament. Ho veurem en el cas de Manel Rossell.

Gairebé a les acaballes del sistema gremial, tenim documentats dos petits conflictes entre el gremi dels escudellers i alguns particulars que, no essent mestres, havien obert botiga i forn a la ciutat. L'agost de 1830, el prohoms va informar als membres de la Junta de Comerç que, si bé les ordinacions del gremi no fixaven el temps que havia de passar entre demanar la plaça de mestre i agremiar-se, sí que es prevenia al capítol segon que ningú no podia tenir obrador ni forn, sota pena de 50 lliures i, que malgrat això, el gremi havia de tolerar que **José Forment** ho fes molt de temps, fins que al principi de juliol, havent demanat la plaça, se li concedí amb la condició que de que ho verificqués en el termini d'un mes, sense possibilitat de pròrroques. Opina el prohoms que José Forment va obrir la fàbrica i la botiga sense ser mestre, en contravenció de l'ordinació, i per això se l'havia constret a tancar fàbrica i la botiga.

Per la seva part, José Forment, d'origen genovès però resident, segons va dir, a Espanya des de l'edat de 3 o 4 anys, es defensà dient que si bé va notificar al gremi que estava preparat per passar-se a mestre, van dir al seu padrí que li faltava la fe de baptisme, i que això ho haurien d'haver previst amb temps suficient. Per això, va demanar passar-se mestre, sense la fe de baptisme "como lo han hecho con otros" i sense perjudici de presentar-la en el termini de temps més breu possible, o bé que se li concedís una pròrroga per fer portar aquest document, sense que en aquest espai de temps el gremi el pogués obligar a tancar la botiga i l'obrador "ni negarle la tierra necesaria de la que tiene arrendada". Finalment, el cas es va resoldre

favorablement, ja que va ser admès com a nou mestre del gremi el dia 28 d'octubre¹⁰³. Va pagar 60 lliures pel dret d'entrada¹⁰⁴.

El 1832 els prohoms van demanar a Antoni Godas que s'incorporés al gremi o bé que tanqués l'obrador que havia obert al barri de Gràcia, concretament al carrer Làncaster. És una prova que fins als moments finals el gremi desitjava controlar l'obertura de nous obradors a la ciutat, fins i tot els de poblacions veïnes del Pla, como era la vila de Gràcia abans de la seva definitiva incorporació a Barcelona, el 1897. L'octubre de 1832, el prohoms del gremi va exposar davant la *Junta de Comerç* que Antoni Godas, *mancebo* escudeller, tenia obert un obrador o fàbrica de "loza" a Gràcia, havent ser reconvingut pels prohoms i manant-li que s'examinés i es passés mestres, segons es mana a les ordinacions. Antoni Godas va demanar quatre mesos de temps per preparar-se, i en aquest espai de temps va continuar treballant a la seva fàbrica sense ser molest; passat aquest temps, se li va tornar a instar, i demanà, per mitjà del seu padrí, la plaça de mestre, que se li va concedir amb un mes de temps per verificar els exàmens, i havent passat molt mes de temps demostrà que es volia burlar de l'autoritat; per això, els prohoms demanaren que se li tanqués la fàbrica o bé que s'incorporés com a mestre, en el termini de 10 dies. En cas contrari, que se li tanqués "la tienda y laboratorio", sense perjudici a les penes que segons les ordinacions hagués incorregut.

En una altra carta adreçada al president de la Real Junta de Comerç, el prohoms, Rafael Pla i Carreres, va denunciar que Antoni Godas, fadrí escudeller, tenia establert un obrador o fàbrica de "loza", al carrer de la Travessera de Làncaster, núm 20 de la població de Nostra Senyora de Gràcia, extramurs de la ciutat. Un mes més tard, Antoni Godas va demanar ser admès a examen, i un termini de tres mesos per satisfer els drets de mestratge.

«Antoni Godas, mancebo o fabricante de loza y de azulejos vidriados vecino de Gracia ... expone que siendo mancebo del oficio y casado y con 4 hijos, no pudiendo con el jornal sustentarse, se salió de la protección de algunas personas para establecer un horno en dicha población de Gracia, solicitando la plaza de maestro mediante un plazo para el pago o derechos y propinas, y con la esperanza de conseguirlo pasó a establecer el horno y fábrica, pero se denegan a su propósito los prohombres e instan a que pague de contado los derechos y demás, o que se cierre y suspenda la fabricación y venta, con apercibimiento de acudir contra él.

«Suplica se acuerde que procede la pretención al recurrente y se mande a los prohombres que admitiendo los exámenes y librando la carta de maestro el esponente le concedan el término de tres meses para satisfacer todos los derechos y propinas correspondientes o bien aquel otro término que la Junta tenga a bien señalarle por exigirlo así las circunstancias al esponente y no causar perjuicio al gremio...»

El prohoms va insistir en la negativa, ja que l'actual situació contravenia les ordinacions:

«Que ningún vecino de la presente ciudad que no sea maestro aprobado por el presente gremio pueda tener obrador ni horno para trabajar ni cocer especia alguna de loza o obreria en blanco, bajo pena de 50 ll. por cada vez que lo efectuase con perdimiento de toda la maniobra y utensilios, puesto que pasándose maestro

101. ..Des de 1716, un nou impost gravava el paper notarial.

102. Es conserven les actes del notari J.M. Òdena fins l'any de la seva mort, el 1846. Hem consultat alguns manuals notariais del seu fill, però no hi hem trobat informació sobre el gremi d'escudellers.

103. AHCB, Junta de Comerç, caixa 36, document núm. 72.

104. AHPB, Josep Maria Òdena, *Trigessimum manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 30 – 1830, desembre, 30.

consigue la Junta libertad y confianza con el público de poder hacerlo como los demás que son recibidos de tales”.

Finalment, la *Junta de Comerç* va decretar que Antoni Godas tenia temps fins a fi d'any per pagar l'entrada i altres despeses, segons les ordinacions.

13.4. LA PRODUCCIÓ LOCAL

Com molt encertadament assenyala Vicent Estall, durant el segle XIX van tenir lloc, a la fabricació de rajoles, importants repercussions derivades de la revolució industrial entre les que destaquen les innovacions tecnològiques i l'ampliació del mercat de les rajoles com a conseqüència del creixement urbà i de la popularització del producte [ESTALL, 2008: 43].

En el cas barceloní, però, la revolució industrial va arribar en un moment en què el gremi d'escudellers feia temps que anava de baixa, en el sentit que havien tancat molts dels antics obradors. Les innovacions que va comportar la industrialització van afectar significativament la producció local de rajoles de València, durant el segon terç del segle XIX, a les acaballes del sistema gremial. El mercat barceloní, en ple creixement i amb una forta demanda d'aquest tipus de producte, es nodrí amb rajoles de producció local, però també amb rajola procedent de nuclis ceramistes aleshores ja molt actius, com ara Onda, a Castelló.

A la producció d'Onda –i també a la de València– s'aprecia una sèrie de motius decoratius molt semblants als que es feien als obradors barcelonins. Això ha estat font de polèmica entre investigadors, ja que hi ha opinions discrepants quan a l'atribució d'aquestes sèries a les fàbriques valencianes o barcelonines. Podria ser que els obradors valencians miressin d'introduir-se en el suculent mercat barceloní per mitjà de la imitació de models decoratius locals?

De tota manera, a les acaballes de la producció de rajola de València, a Barcelona, encara hi havia qui se les pensava per introduir innovacions tècniques amb les quals millorar la productivitat. Destaquem el fet que l'any 1841, Rafael Pla i Carreres, “*vecino de Barcelona y fabricante de azulejos*” va presentar una patent amb la finalitat d'obtenir un privilegi amb el qual poder introduir una màquina “*para amoldar toda clase de ladrillera*”. Segons Estall:

«En la descripción que se ofrece siempre se habla de tierra, nunca de tierra amasada ni de barro, ni de arcilla; ello nos puede hacer pensar en un prensado en seco, aunque no parece probable. En cambio, se cita que las piezas se hacen por medio de una fuerte presión por medio de un cilindro de presión. No nos ha llegado ningún dibujo ni esquema de las máquinas”:

«El objeto del privilegio que se solicita y cuya propiedad se desea asegurar legalmente consiste en el mecanismo con que funciona dicha máquina en general, y especialmente en el procedimiento que sirven para llenar el recipiente o depósito de tierra preparada señalado con la letra (F) en la forma que los moldes, y en los cortantes señalados (G)» [ESTALL, 2008: 49].

Però és simptomàtic que aquesta fos l'única patent presentada per un escudeller barceloní d'entre els 93 expedients que fan referència a la indústria ceràmica en els anys compresos del 1826 al 1902 (els altres expedients barcelonins fan referència a l'elaboració de rajoles bastes “*ladrillos*”, “*azulejos cristálicos*” o a obra de gerrer [ESTALL, 2008: 46 - 67].

Seria molt interessant poder concretar a partir de quan es pot afirmar que acabà la producció de vaixel·la de taula a Barcelona, durant el segle XIX (ens referim, és clar, a la producció de

pisa tradicional). Per ara, la data extrema se situa entorn del primer terç del segle, però en canvi s'accepta que alguns pots d'apotecari són d'època isabelina. Ens neguem a creure que s'elaboressin pots, i no pas vaixel·la. Segurament la producció policroma “de Banyoles” s'endinsa molt més en el segle XIX de com fins ara s'havia cregut.

Per poder conèixer de primera mà la producció local, la documentació notarial ha resultat més aviat gasiva en informació, ja que només hem localitzat un inventari corresponent als béns d'un escudeller barceloní difunt, que data del 1805¹⁰⁵. Les formes ceràmiques que s'hi esmenten són les següents:

A la botiga: 8.500 “*rajolas ditas de Valencia, pintadas y surtidas*”, a 30 lliures el miler; 24 dotzenes de “*rajolas pintadas, que “juntas componen vint y quatre sants*”, a raó d'uns 22 diners per rajola. Importen 27 lliures; 24 “*pesas, entre gibrelletas y platas*”, que importen 4 lliures i 10 sous.

A l'obrador: 600 dotzenes d'escudelles, a 10 sous la dotzena; 100 dotzenes de gots o “*cubos*” de pisa, a 10 sous la dotzena; 40 dotzenes de gibrelles de pisa “*ditas de Yndias*”, a 9 rals (18 sous) la dotzena= 36 lliures; 5.000 rajoles cuites, a 30 lliures el miler; 10 dotzenes de pots o “*cubos*” grans, a 10 rals (20 sous) la dotzena = 10 lliures; 6.000 rajoles de primera cuita, a 12 pessetes el miler = 27 lliures; 7.000 rajoles crues, a 12 pessetes el miler= 31 lliures i 10 sous; 80 dotzenes de plats crus, a 3 sous la dotzena= 12 lliures; 150 dotzenes d'escudelles crues, a 2 sous la dotzena= 15 lliures: una “*porcioneta*” d'obra cuita “*suelta*”, de primera cuita, de valor de 9 lliures.

És de fer notar la poca quantitat d'obra que hi havia a la botiga, la important quantitat de rajoles de València “*pintadas y surtidas*”, segurament del tipus anomenat “de mostra” i els típics plafons de sants formats per 12 rajoles (de quatre fileres per tres columnes).

Quant a les formes, cal destacar els “*cubos*” o gots, que tenien el mateix preu que les escudelles, dels quals n'hi havia com a mínim, de dues dimensions, uns de més grans que altres, ja que costaven el doble. També s'esmenten les gibrelletes, les plates, els plats i les escudelles (ja no s'especifica si es tracta d'escudelles de galatí, d'escudelles o comunes o d'altre tipus). Com a forma nova, les gibrelles de pisa “*ditas de Yndias*”, segurament perquè deuria ser un tipus de peça que s'exportava cap a les colònies americanes. Pel preu, no deuria tractar-se d'una peça gaire gran: 18 sous per una dotzena front als 45 sous que costaven les gibrelletes o les plates. Curiosament, tot i esmentar grans quantitats d'escudelles (750 dotzenes) no es coneixen escudelles barcelonines del segle XIX. Com serien? Per què no se'n troben? Les tenim mal classificades?

A l'inventari també s'esmenta una obligació firmada per Josep Sebastià Montaner a favor del difunt, amb data de 22 d'octubre de 1804, per import de 110 lliures, 11 sous i 9 diners, valor de l'obra escudellera que es van emportar a Puerto Rico. Així mateix, una obligació feta per Ramon Totusaus, amb data de 24 de maig de 1804, per import de 96 lliures, preu de l'obra que el dit difunt “li entregà per beneficiar en las islas de Barlobento”. Finalment, una tercera obligació firmada per Felip Santanach i Damià Barrera, amb data de 15 de juliol de 1804, per import de 21 lliures, 16 sous i 6 diners, capital de dues partides d'obra cuita que s'emportaren a Buenos Aires, “a

105. Es tracta de Manel Rossell. N'hi ha un altre, del 1815, on no s'esmenta cap tipus d'obra de terra; només eines i vernissos.

partir la ganancia”.

Aquestes tres obligacions són una mostra, petita però significativa, que una part de la producció dels pocs obradors d'escudeller que restaven actius a Barcelona al segle XIX tenia, com a destinació, les encara colònies espanyoles de les Antilles i del Mar del Plata.

Aquest document data dels inicis del segle XIX, i concorda perfectament amb altra documentació de finals del XVIII que cita altres ports americans com a llocs d'arribada d'obra escudellera barcelonina, com per exemple, Caracas. Cada vegada tenim més evidències que la guerra contra Anglaterra de finals del XVIII i les seqüeles que va comportar van suposar un cop molt dur per a l'exportació de pisa i rajoleria barcelonina.

Dèiem que si bé la informació documental no és gaire generosa, si ho és, en canvi, el mostrar de peces d'obra escudellera barcelonina del segle XIX que ha arribat fins als nostres dies. N'hi ha gran quantitat a les col·leccions públiques i particulars, i se'n recupera molta durant les excavacions arqueològiques fetes en jaciments que daten d'aquella època. Això permet tenir una idea de les formes i dels motius decoratius, si bé a les col·leccions predominen les més vistoses en detriment de l'obra més popular.

No deixa de sorprendre la gran quantitat d'escudelles que s'esmenten a l'inventari del 1805 i les poques mostres que es coneixen –cap escudella policroma coneguda corresponent a la sèrie “de Banyoles”–, si es compara la proporció amb els plats o amb les plates, fins i tot amb els pots d'apotecari, que era una forma ceràmica molt més escassa, però de la que se n'han conservat molts més exemplars que no pas d'escudelles.

Amb la informació de que disposem actualment podem afirmar que als obradors barcelonins es va continuar fent obra blava monocroma i obra policroma en gran quantitat. Predominaven els plats amb ala i petit refeu, dels quals sembla que hi havia tres tipus diferents, segons el diàmetre: els plats petits, comuns, d'aproximadament un pam de diàmetre; la peça mitjana, que no arribava als 30 cm de diàmetre, i les plates grosses, de diàmetre superior als 30 cm, si bé de vegades és difícil precisar on acabava una forma i on començava la forma superior. Quant a les escudelles, no n'hem localitzat cap. També tenim documentades les bacines d'afaitar.

De pots d'apotecari n'hi ha de diverses formes: els típics pots en forma de tub, cilíndrics, amb la part central una mica escanyada, que segueix la tradició dels pots dels segles anteriors, els pots en forma de copa, els pots completament cilíndrics, les esferes, les copes amb la coberta cònica, etc. Les copes d'apotecari decorades en morat de manganès s'estil “imperi” es consideren les peces més tardanes, d'època isabelina.

Pel que fa a les sèries, la policromia del XIX és una continuació de la que es va fer a finals del XVIII. De fet, ara per ara ens és impossible distingir-les. És cert que al segle XIX (proposem que a partir de 1815) es degué d'iniciar la imitació de les sèries més populars fabricades a l'Alcora, en concret, la “del ramito”.

Pel que fa a la rajola de València, hauríem de parlar de la producció anomenada “d'oficis”, que és una evolució de la producció del XVIII, i les rajoles “de mostra”.

La nostra hipòtesi és que durant el segle XVIII la producció de rajoles “d'oficis” fou elaborada, en gran part, en el taller o

tallers dels Reig. Segons el nostre parer, això seguí igual en el moment en què Antoni Reig es va fer càrrec de l'obrador patern, el 1795. Apuntem la possibilitat que l'obrador d'Antoni Reig fos d'on sortís la major part de rajoles de la sèrie coneguda amb el nom de “l'atzavara”. Aquesta sèrie es data de finals del segle XVIII i dels inicis del XIX. Això, i el fet que moltes de les rajoles decorades amb l'atzavara mostrin decoracions fetes amb els mateixos estergits que altres rajoles de la sèrie de “la palmeta” suggereix que els estergits passaren de pare a fill. A l'obrador d'Antoni Reig li atribuïm bona part de les rajoles d'oficis de 20 x 20 cm. Creiem que les va fer especialment pensades pel mercat mallorquí, acostumat també a rebre rajola valenciana de 20 x 20. Pot ser que, per aquest motiu, se n'hagi trobat tanta procedent de Mallorca, cosa que ha fet pensar a alguns investigadors amb la possibilitat que s'haguessin fet allà mateix [TELESE ET AL., 2002: 32-33]. De manera independent al fet que a Mallorca hi hagués algun obrador on s'elaborés rajola pintada –cosa que no descartem en absolut–, les rajoles d'oficis de 20 x 20 que s'han publicat procedent de les illes són, al nostre parer sens dubte, de procedència barcelonina.

Albert Telese ha detectat una gran quantitat de mans diferents que deurién intervenir en la decoració de la rajoleria d'oficis del segle XIX: fins a 44 mans [TELESE, 2014]. Gairebé una tercera part corresponen, només, a la sèrie anomenada “de l'atzavara”. Hipotetitzem que aquesta seria, com hem dit, la producció del taller d'Antoni Reig, on hi deurién treballar diferents pintors en el procés de decoració de les rajoles. Malauradament, la documentació no és tan explícita com per saber-ne els noms. En aquells moments només restaven 8 obradors d'escudeller a la ciutat, però no podem assegurar que a tots s'hi fes rajola pintada.

LES RAJOLES DE “CACERIA” (D'OFICIS), AL SEGLE XIX

a Segueix la producció vinculada a la sèrie anomenada de “la palmeta”, que apareix al segle anterior. Telese assenyala la presència d'algunes rajoles amb aquest motiu decoratiu de temàtica vegetal pintat en peces que mostren escenes de l'auca “Funcions de Barcelona”, que es data del 1822 [TELESE, ET AL., 120: 31].

b Segueix la producció vinculada a la sèrie anomenada de l'“atzavara”, iniciada cap al final del segle XVIII i que perdurà durant les primeres dècades del segle següent, almenys fins l'any 1833, ja que Telese va detectar un exemplar que mostra un portaestendard amb el nom “Cristina” a la banderola (Maria Cristina de Nàpols, segona esposa de Ferran VII).

c Segueix la producció vinculada a la sèrie anomenada “del julivert”, iniciada, també, cap al final del segle XVIII, i amb relació amb algunes peces de la vaixel·la de taula de la sèrie anomenada de “Banyoles”.

d Pròpiament del segle XIX, serien les rajoles amb decoració més simplificada i sense elements vegetals, els “grotescos” i les peces que mostren soldats napoleònics o isabelins.

Aquesta simplificació, segons Telese, seria deguda a la mateixa evolució de la rajoleria barcelonina, en paral·lel a la que va experimentar la producció d'obra escudellera, en general.

De tota manera voldríem introduir diversos factors que poden ajudar a entendre aquesta evolució:

Segons el nostre parer, les rajoles de la sèrie anomenada de "l'atzavara" correspondrien, majoritàriament, a peces elaborades a l'obrador d'Antoni Reig, el successor de Bernat Reig. Les figures que s'hi representen estan pintades amb els estergits usats dècades abans pels seus predecessors. Els colors bàsics emprats són els mateixos. Del seu obrador també deurien sortir rajoles de 20 x 20 cm.

Mort Antoni Reig, el seu obrador va ser venut i convertit en habitatges. No sembla que el seu fill Josep seguís amb el negoci de la ceràmica.

L'any 1816, degut a la falta de persones que sabessin pintar rajoles, es va convidar a 8 fadrins –dels quals se'n deuria conèixer aquesta habilitat– a integrar-se a la confraria en condicions avantatjoses per ells.

El 1836, un decret del govern espanyol va deixar sense efectes jurídics la legislació gremial. Es pot dir que amb aquest decret es va posar fi al sistema gremial, més que no pas als gremis.

Així, doncs, el tancament de l'obrador d'Antoni Reig, el 1826, deuria posar fi a bona part de la producció de rajola vinculada a la sèrie de l'atzavara. Per altra banda, la resta d'obradors on es feia rajola sembla que van haver d'usar la mà d'obra dels esmentats vuit fadrins pintors, cosa que explicaria la multiplicació de "mans" detectada per Albert Telese. Però ens preguntem què deuria passar amb aquests fadrins quan el gremi va deixar d'existir com a tal, el 1836. Necessàriament la decoració de l'obra escudellera va quedar en mans de persones alienes al gremi, que deurien ser contractades en nòmina o bé ocasionalment quan fessin falta.

Una detallada observació de la producció de rajoles de cacera permet descobrir "mans" de grans professionals al costat de "mans" absolutament mancades de la més mínima habilitat pictòrica.

LA VERSIÓ BARCELONINA DE LA SÈRIE ALCORENYA "DEL RAMITO"

En el capítol dedicat a la pisa del segle XVIII dèiem que el model de plat bàsic feia uns 20 cm de diàmetre, i que n'hi havia de dos tipus diferents: el de la vora ampla, que recorda els models de les sèries blaves precedents ("faixes", "botifarra") i el de la vora estreta. Els inventaris d'escudellers de l'època esmenten els plats de la vora ampla i els plats de la vora estreta o de tall d'argent.

La nova sèrie policroma va deixant enrere les decoracions a base de paisatges, tan característiques de la pisa d'influència lligur. Amb les peces policromes apareixen, bàsicament, ocells al damunt d'una illeta de color o bé petits rams de flors identificades, moltes d'ells, com a flors de cascall.

Juntament amb peces policromes, n'hi ha també de blaves que mostren idèntiques decoracions.

És molt normal que la decoració de l'orla no ocupi tota l'amplada de l'ala del plat, sinó que deixa una ampla banda sense decorar.

Sembla que a mesura que avança el segle XVIII es va simplificant la decoració.

La producció anomenada "de Banyoles" és un calaix de sastre. En realitat s'hi amaguen diverses produccions diferents. Una d'elles és la que podríem anomenar els "Banyoles alcorenyes" o, millor, els "alcores barcelonins", posteriors al 1815.

Cal recordar que es van fer imitacions de les sèries més populars alcorenyes en tallers pròxims a la mateixa fàbrica de l'Alcora, però també a Talavera. A Barcelona, un acord pres per la confraria dels escudellers l'any 1815 obre la porta a fer imitacions de pisa feta en altres llocs i èpoques; per això, hem datat aquesta policromia feta a l'estil alcoreny de a partir del 1815.

Va ser freqüent en la producció del segle XIX l'ús dels mateixos estergits usats en la decoració de les rajoles d'oficis per decorar les peces de les vaixelles. No podem concretar a partir de quan es va fer això. En qualsevol cas, la sèrie dels "alcores barcelonins" ja mostra aquest tipus de decoració, mentre que no la trobem en les vaixelles blaves de les sèries precedents.

Podríem pensar que els "alcores barcelonins", com a sèrie diferenciada de la resta de produccions policromes, pogués ser la sèrie pròpia d'un únic taller barceloní, però segurament se'n va fer en més d'un. Per altra part, hi ha plates policromes pintades indubtablement en el mateix taller (o tallers) on es van pintar aquests "alcores barcelonins", de manera que hem de considerar aquesta sèrie com una més de les que es feien en un o en diversos obradors.

En les làmines que adjuntem més endavant hi hem posat alguns exemplars de plates policromes corresponents a la sèrie dels "alcores barcelonins" i, al seu costat, la rajola d'oficis corresponent. Això no vol dir que la plata i la rajola hagin estat pintades per la mateixa mà, sinó que es va usar el mateix estergit. Potser sí que provinguin del mateix taller, però segons el que diu la documentació escrita, en un taller hi podien treballar diversos operaris dedicats exclusivament a la feina de decoració pictòrica.

LA RESTA DE LA POLICROMIA BARCELONINA DEL SEGLE XIX

El problema que comporta dividir les produccions ceràmiques d'un determinat centre productor per segles – com hem fet nosaltres – té els seus avantatges i els seus inconvenients. La policromia barcelonina de la primera meitat del segle XIX és una continuació de la que es va fer al segle anterior, i pretendre distingir les peces del XVIII de les XIX no és gens fàcil. Identificar els "alcores barcelonins" no presenta cap dificultat, però la resta de peces, sí. És molt il·lustratiu el cas d'un dels principals tallers barcelonins que hem documentat, el regentat per l'escudeller Antoni Reig. La seva producció arrenca molt a finals del segle XVIII i perdura fins al primer terç del XIX. A part d'incorporar, possiblement, la nova sèrie que hem anomenat "alcores barcelonins", ens preguntem perquè haurien de canviar tant la manera de treballar com els estergits usats en la decoració de la vaixel·la o de les rajoles, només pel fet de canviar de segle. Per exemple, algunes plates policromes de la col·lecció Mascort estan decorades amb un ocell fet seguint els mateixos models que els de la vaixel·la blava del segle XVIII. Aquests models d'ocell ja els trobem representats en un gerro de barca datat del 1798.

La introducció dels motius d'ocells sols al damunt d'una illeta de color i dels models de flors vistes de perfil o d'enfront, soles al centre de la peça, va tenir lloc a partir de la sèrie anomenada "de les puntilles", si bé el moment àlgid fou quan es començaren a decorar les peces de la vaixel·la amb els motius anomenats "de blondes", "de l'arracada" i "de la cirereta". Això marca una cronologia de la segona meitat del segle XVIII i els inicis del XIX.

Un altre gerro de vide L'Enrajolada (Martorell) mostra el mateix model d'ocell, però pintat només en blau. A la reserva del Museu del Disseny es conserva un altre gerro de vi pintat de blau amb la llegenda "Jeroni Sala y Barrera 1798" [TELESE, LLORENS, VOIGT, 2012: 258, fig. 369]. Del mateix any data un altre gerro semblant, pintat en blau, amb la llegenda "Anton Gaitg revenedor Barcelona y juny a 6 de 1798".

En principi, podríem suposar que les peces policromes que mostren ocells o flors iguals a les que es van fer servir per decorar les peces blaves del segle XVIII serien també d'aquell mateix segle, mentre que la resta potser ja serien del segle XIX.

La plata decorada amb la figura d'un dromedari damunt d'una illeta de color que mostra unes floretes verdes i que també trobem en rajoles d'oficis que es daten del segle XIX, podria ser més tardana que les plates amb ocells. El model del dromedari és el mateix que observem en rajoles del final del segle XVIII i de l'inici del XIX. També hi podem veure el motiu que els col·leccionistes de rajoles han anomenat "de l'atzavara", és a dir, un grupet de petites fulles punxegudes que apareixen en la producció del segle XIX, però que no descartem que s'hagi iniciat al final del XVIII, motiu que vinculem al taller de l'escudeller Antoni Reig.

Una tassa pintada només en blau amb l'escut de l'Hospital General de la Santa Creu (Barcelona), ja seria obra del segle XIX, potser, de l'obra de Manel Ausic, que fou l'escudeller encarregat de subministrar-li obra escudellera.

Podríem identificar altres motius que decoren indistintament plates i rajoles d'oficis. Això demostra que els mateixos tallers que feien vaixel·la, feien rajola, o a l'inrevés, i que en ambdós casos s'utilitzaven els mateixos papers estergits per poder perfilar el motiu decoratiu principal.

A més de les peces de vaixel·la, els escudellers van fer grans quantitats de pots destinats a equipar les farmàcies. Una atenta observació dels motius decoratius permet relacionar-los també amb els de les vaixel·les. En canvi hi ha decoracions que semblen característiques només dels pots.

L'inventari de Manel Rossell és un dels pocs inventaris de béns d'un escudeller difunt datat del segle XIX que hem pogut localitzar entre la documentació escrita. El seu anàlisi proporciona dades força interessants.

S'esmenten gairebé 12 mil peces i 18 mil rajoles. Criden l'atenció les nou mil escudelles que hi havia, front als només 960 plats o els 1.320 pots o "cubos" que es comptabilitzen juntament. D'aquestes 1.320 peces, no sabem quants eren pots i quants eren "cubos".

Actualment es dona la paradoxa que mentre que es conserven molts pots d'apotecari d'aquella època, desconeixem com eren les escudelles, perquè no se'n coneix cap.

Com hem dit abans, l'any 1815 el gremi d'escudellers de Barcelona va prendre l'acord d'imitar antigues produccions o, fins i tot, produccions foranes, amb la finalitat de poder superar la situació de crisi que patia degut a l'arribada de pisa procedent d'altres centres productors. La possibilitat de fer a "*imitación de lo extranjero tanto antiguo como moderno*" es recull al capítol 7 de les ordinacions del 1815.

Som del parer que a partir de l'esmentada disposició gremial es deuriem imitar, a Barcelona, algunes sèries alcorenyes molt populars, en concret, la del "ramito", senzilla i fàcil de reproduir.

La podem apreciar en alguns pots d'apotecari i, sobretot, en peces corresponents a la vaixel·la de taula, com ara a les plates. Aquestes plates no tenen, però, les mateixes característiques que les tradicionals, sinó que són més fondes. Duen ala i peu.

Es varen decorar per mitjà de papers estergits, els mateixos que es feien servir per decorar rajoles del tipus anomenat "d'oficis".

13.5. LA PRODUCCIÓ ATRIBUÏDA ALS CANTÓ: JAUME CANTÓ I CANTÓ (1799-1840) I JAUME CANTÓ I GUAL (1824-1854)

Jaume Cantó i Gual va ser un fabricant de rajoles vidrades. La documentació de mitjan segle XIX parla, en concret, d'"azulejos vidriados". Com els Gual, també pertanyia a una antiga nissaga d'escudellers barcelonins que es remuntava quatre generacions enrere. El membre més antic va ser un altre Jaume Cantó, nascut vers 1715. El cognom sembla originari del País Valencià.

Jaume Cantó va tenir un germà gran anomenat Joan Cantó i Gual, fabricant d'"azulejos vidriados" propietari d'una fàbrica situada al carrer Obradors, 9-11, de Barcelona. El mateix any que va néixer Jaume, l'avi d'ambdós, Joan Cantó i Sabat, havia instituït hereu universal dels seus béns a Jaume Cantó i Cantó, pare d'en Jaume i d'en Joan. L'obra familiar, al carrer Obradors, 9-11, s'havia de transmetre, seguint la línia successòria, de Jaume Cantó i Sabat a Jaume Cantó i Cantó, i d'aquest, a Joan Cantó i Gual.

L'any 1835, i durant els següents quatre, Jaume Cantó i Gual va entrar a treballar com a aprenent de Marià Vendrell, mestre de l'art major de teixits de seda, de Barcelona. Tenia 13 anys. El 1849 va rebre de mans del seu germà gran 750 lliures de la legítima paterna. Possiblement això li va permetre posar fil a l'agulla en el seu projecte matrimonial. L'any següent es va casar amb la vídua Victòria Roges i Moragas. La seva residència familiar es fixà al carrer Obradors núm. 5, pis 1r.

L'any 1849 hi havia obertes, a Barcelona, quatre fàbriques d'"azulejos vidriados", segons consta en una guia general de la ciutat. Es tractava de les següents:

- Francesc Cantó i Cantó, al carrer del Vidre, núm. 7-9
- Joan Cantó, al carrer Obradors, núm. 11
- Josep Pla i Carreres, al carrer dels Còdols, núm. 13
- Joan Reig, al carrer del Vidre, núm. 14

Tots quatre eren antics membres del gremi d'escudellers. Dit d'altra manera, l'any 1849 Jaume Cantó i Gual -que tenia aleshores uns 27 anys- encara no fabricava rajoles vidrades. Suposem que deuria continuar en el tema dels teixits de seda o en altres, ja que era un home de negocis, i ficava el nas allà on hi havia possibilitat de guany.

El 1852 va morir la seva mare Mariana Gual a l'edat de 71 anys i, el 1854, el seu germà gran Joan.

Els Cantó disposaven de dos obradors al mateix carrer Obradors, antigament anomenat de Na Sagra o de la Mare de Déu. L'any 1805 Jaume Cantó i Cantó havia comprat un dels dos, per 1.400 lliures, als hereus de l'escudeller Francesc Borrell. La documentació qualifica Jaume Cantó com a escudeller i gerrer. És possible que, a més de rajoles, elaborés plates i pots, però

no pas obra de gerrer. Aquest obrador ocupava el núm. 9-11 del carrer. L'obrador de Jaume Cantó i Gual estava en el número 6.

El 1853 Joan Cantó i Gual, just l'any abans de morir, va demanar autorització per renovar la façana del seu obrador. És possible que li fos denegat el permís, amb els mateixos arguments utilitzats per l'ajuntament de Barcelona per denegar altres reformes que va voler fer el seu germà Jaume, anys més tard, a l'obrador que tenia al carrer Sant Erasme.

L'any 1854 Jaume Cantó i Gual ja era propietari d'una "fàbrica de azulejos vidriados", al carrer Obradors, 6, de Barcelona, davant o molt a prop, doncs, de la del seu germà i gairebé al costat de la seva residència familiar (Obradors, 5, primer pis). Al 1864, anys després de la mort del seu germà gran, va fer construir un bloc de pisos al carrer Obradors, 6-8. És a dir, que s'hauria desfet de l'antic taller familiar.

El 1854, un altre fabricant de rajoles vidrades anomenat Francesc Cantó i Sors, cosí seu, vivia al carrer Sant Vicenç, 8, 1r pis, lluny, doncs, del lloc on tradicionalment vivien i exercien el seu ofici els escudellers de Barcelona. El 1849 encara s'esmenta el seu nom entre els fabricants establerts al carrer Obradors. Hauria mudat de residència, doncs, entre 1849 i 1854. Per què va triar aquell indret de la ciutat per instal·lar-hi les noves fàbriques de rajoles vidrades? Més endavant donarem resposta a aquesta pregunta.

Les anteriors dades biogràfiques són particularment interessants, perquè proven una certa activitat centrada en la producció de rajoles vidrades a la ciutat de Barcelona durant un època que tenim molt poc documentada. Era molt interessant comprovar si la documentació escrita podia aportar dades que permetessin saber quins tipus de producció -és a dir, quines "mostres"- es feien en aquells obradors barcelonins.

La documentació escrita, efectivament, aporta algunes pistes, i molt valuoses, per cert. Per exemple, l'any 1824 Jaume Cantó i Cantó va lliurar el següent material destinat a una casa amb dos magatzems i jardí que el Sr. Joan Baptista Dotres tenia al carrer dels Banys, a Barcelona, i que anteriorment havia estat del monestir d'*Scala Dei*, de l'orde cartoixana:

- «Primo, per doscentas-cinquanta cinc reyolas jerro, a vuit pesetas el cent: set lliuras, tretse sous y nou diners.
- Item, per sinch-centes vint y cinch reyolas roda, a vuit pesetas el cent: quinse lliuras, quinse sous.
- Item, per dos-centas cinquanta reyolas blancas, a sis pesetas el cent: cinc lliuras, dotse sous y sis diners.
- Item, per cuarenta reyolas verdas: quinse sous.
- Item, per cuarenta-nou cantoneras, a dos sous quiscuna: quatre lliuras, divuit sous.
- Item, per trenta-sis cintas: una lliura, dos sous y sis diners.
- Item, per cent cinquanta cairons roig: sinch lliuras, nou sous y sinch diners».

Aquest document informa, doncs, que de la fàbrica de Jaume Cantó i Cantó van sortir les rajoles policromes que actualment es coneixen amb el nom de "la llumeneta" o de "la llàntia". Aleshores en deien "jerro" o "del jerro", perquè, efectivament, n'hi ha dibuixat un. També produïa les rajoles anomenades "roda", segurament pel dibuix de la mostra, un tipus de decoració molt abundant actualment i del qual se'n coneix un grapat de variants. El preu era el mateix (8 pessetes cada cent rajoles), però la proporció era gairebé de 3 a 1 (tres

"rodes" per cada "jerro"). El preu de les rajoles blanques era inferior (6 pessetes el centenar), és a dir, les rajoles pintades eren aproximadament un 30% més cares que les blanques.

Tenint en compte l'escàs nombre d'obradors que quedaven en actiu aleshores a Barcelona, la probabilitat que aquestes rajoles del "jerro" i de la "roda" siguin obra de Jaume Cantó i Cantó, pare de Jaume, creiem que és molt alta, per no dir total

De que Jaume Cantó i Cantó, pare de Jaume, va ser un important productor de rajola, no hi ha dubte. L'any 1815 n'exportava al nord d'Àfrica. En el número 96-97 del *Butlletí Informatiu de Ceràmica* Jean Couranjou va publicar l'estudi d'unes rajoles catalanes trobades a Tunísia. Entre les diferents mostres documentades esmenta la que ell anomena de la "reixa quadrada policroma" localitzada al palau del bei, a Constantina, i a la casba del bei, a Alger (1826-1835). Doncs bé, ara podem posar noms als autors d'aquestes rajoles. Jaume Cantó exportava justament aquest tipus de material ceràmic. En va enviar a càrrec del patró Miquel Tomàs i per compte i ordre del Sr. Haggi Junes ben Junes, de Tunísia, sota la direcció de la casa de comerç de Valentí Riera, de Barcelona. La casa de comerç va fer fallida i va deixar un deute de 1.106 pesos forts, que l'hereva del difunt Valentí es va comprometre a satisfer a Jaume Cantó.

El model de rajola de la "reixa quadrada" es pot relacionar, sense problemes, amb el del "gerro": ambdues decoracions estan tancades dins d'una figura en forma de rombe de parets gruixudes i de color verdós. Al nostre parer, l'autor de la mostra del "gerro" i de la "reixa quadrada" ha de ser el mateix.

L'any 1854 va morir, com ja hem dit, el germà gran de Jaume Cantó i Gual, anomenat Joan. Es va fer inventari dels seus béns. Disposava d'un obrador de rajoles que tenia llogat al seu germà Jaume, al carrer Obradors. Hi havia:

- «Mil ochocientos azulejos blancos y verdes, de segunda clase
- «Mil trescientos con muestra llamada "branca"
- «Mil azulejos para guarniciones
- «Cuatro mil quinientos azulejos averiados, de variadas calidades
- «Mil de buenos y de diferentes muestras
- «Mil estrechos llamados cintetas con varias muestras, de segunda clase
- «Mil ladrillos vulgo cairons embarnizados
- «Quinientos con varias muestras, averiados
- «Ciento para escalera, buenos».

L'inventari demostra que a l'obrador de Joan Cantó ja no es feien peces de forma, sinó només rajoles ("azulejos"). Per això hi trobem a faltar l'esment a escudelles, plats o pots i, fins i tot, a rodes d'obrar. En canvi sí que s'esmenten els motlles i els bancs de fer rajola. Entre els diferents tipus de rajoles n'hi havia de: blanques i verdes, de mostra, per a guarnicions, cintetes, cairó i d'escala. Una de les mostres era anomenada "branca", suposem que per la presència d'un branquilló.

Pel que sembla, n'hi hauria de diverses classes. Les rajoles verdes i blanques i les de mostra que tenia a l'obrador eren "de segona classe". També es van inventariar les rajoles fetes malbé o "averiadas", ço és, allò que antigament s'anomenava "frantum".

L'esment a les mostres anomenades del "gerro", de "la roda" i de "branques" permet interrelacionar aquestes decoracions amb altres tipus de mostres molt abundants a la mateixa època.

13.6. LA COMPETÈNCIA FORANA

Pel que sembla deduir-se de la documentació escrita, després de la Guerra del Francès (1808-1814), el panorama referent al consum de ceràmica forana, a Barcelona, durant el primer terç del segle XIX, hauria experimentat canvis notables. La ceràmica anglesa ja hauria obert forat a Barcelona. Per això, l'any 1828, els prohoms del gremi d' "alfareros" de Barcelona, Pau Roca, Joan Reig i Josep Pons, davant de la ruïna que els representava el contraban de "loza y barro", van demanar que es revisessin, una a una, les peces de "loza inglesa" que es desembarquessin al port de Barcelona. Aquesta demanda va ser denegada, argumentant que "la loza inglesa no tiene privación de entrada con rebaja de derechos en los aranzales del año pasado"¹⁰⁶. És interessant veure com la petició la fan conjuntament alguns dels prohoms de les dues confraries, la dels gerrers i ollers, i la dels escudellers, en nom dels seus respectius mestres. Per això, es parla de revisar l'entrada de "loza y barro" anglesos.

Un mes després (1828), la *Dirección General de Rentas* va fer arribar una ordre del Rei, que deia el següent:

"El Rey, con objeto de fomentar las fábricas de loza que se hayan establecidas o establecieran en la Península, por decreto de 28 de julio, prohíbe la introducción por las costas del Mediterráneo de la loza que llaman pedernal, lisa o pintada, procedente del extranjero; la que se introduce por las aduanas de puertos habilitados del Océano, pague los derechos: cada docena de piezas grandes y medianas, veinte y cuatro reales de vellón, y diez y ocho reales, cada docena de piezas de las chicas, comprendiendo en esta clase los platos soperos y trincheros"¹⁰⁷.

Es permet, doncs, la introducció de nous productes ceràmics procedents de l'exterior –sense esmentar cap país–, pagant un elevat aranzel duaner, però es prohibeix l'entrada d'aquesta mateixa ceràmica pels ports de la Mediterrània. Era per evitar la competència directa que suposava, aquesta ceràmica, per a les fàbriques de l'Alcora i de Barcelona.

Les innovacions en el camp de la ceràmica, no paraven. Anglaterra, com a país capdavanter en la revolució industrial, era qui marcava les pautes. Bristol es convertí en un port des d'on s'exporta la ceràmica feta a la ciutat, seguint una nova manera de decorar: l'estampat.

El 29 de gener del 1840 va arribar una circular a la *Contaduría de rentas de la provincia de Barcelona*, enviada per l'intendent de rendes de Barcelona, adreçada al president de la *Junta de Comerç* de la ciutat, en la qual li demanava el següent:

"Para que esta Dirección pueda cumplir con lo promovido por S. M. en una Real Orden que la fue comunicada en 16 de octubre por el Ministerio de Hacienda se hace indispensable que V. S., a la mayor posible brevedad, se sirva averiguar y manifestar qué fábricas de loza hay en esa provincia de su cargo de la de Sargadelos en Galicia, cuyas producciones imitan a las de Bristol, qué esenciones y de qué derechos disfrutan aquéllas tanto en las materias de elaboración como en el movimiento del artículo al pie de fábrica y en el interior, qué progreso y beneficio puede prometerse el consumo de que se elabora en el citado puevlo de Sargadelos, y qué exenciones sobre qué derechos podrían adoptarse a la mencionada fábrica sin daños de las demás establecidas y qué precauciones deberán adoptarse para evitar abusos.

Lo que traslado a V. S. par que previas las noticias que estime reclamar, facilite a esta intendecia las que piden por la

Superioridad"¹⁰⁸.

La presència de pisa de procedència no catalana a Barcelona ja deuria ser molt important a la segona meitat del segle XVIII, i encara més a la primera del XIX. Aquest fet degué suposar, pels membres del gremi dels escudellers de Barcelona, dues conseqüències: una de positiva i una de negativa. La positiva, la possibilitat d'incorporar noves formes i decoracions al seu repertori; la negativa, la pèrdua, cada vegada més, de quota de mercat. Possiblement, allò que es perdia per un costat (la compra de pisa no barcelonina pels membres de les elits econòmiques de la ciutat) es compensava per un altre: una major difusió de les produccions de pisa barcelonina entre les classes mitjanes i baixes de les viles i ciutats del Principat. En aquest context, no és d'estranyar que els escudellers barcelonins orientessin una part important de la seva producció a l'elaboració de pots d'apotecari i, sobretot, de rajoles de València, on sembla que els competidors no van aconseguir imposar els seus productes, ans al contrari, foren els escudellers barcelonins els que exportaven rajola a Mallorca, a les Antilles, Buenos Aires, Cartagena de Indias i a l'Uruguai, a més de donar abast a bona part del mercat català. No en va, els darrers escudellers barcelonins coneguts foren productors de "azulejos vidriados" tal com s'esmenta a la «Guía» de Barcelona de mitjan segle XIX a la qual ens hem referit a la part final del capítol dedicat a resumir la història de la confraria de Sant Hipòlit.

Un altre competència degué suposar la introducció de pisa procedent del País valencià. La venien els revenedors de la ciutat, pel carrer, com es representa en algunes rajoles d'oficis, i també a les botigues que hi havia habilitades.

Tot i que a finals del segle XVIII ja hi havia algunes altres fàbriques a l'Alcora, a més de la del comte d'Aranda, va ser, a partir de la fi de la Guerra del Francès, quan varen proliferar. Segons Pascual Madoz, entre 1845 i 1850 hi havia a l'Alcora set fàbriques de pisa. A Onda, durant la primera meitat del segle XIX hi van haver tres obrador de pisa, però cap a mitjan del segle es van centrar en l'elaboració de rajola pintada. També Ribesalbes es va fer pisa. A Manises es va iniciar l'elaboració de pisa fina el 1786. El 1797 hi havia quatre fàbriques que imitaven l'obra de l'Alcora. El 1846 ja n'eren 26. També hi va haver fàbriques de pisa a Biar, València i Castelló, entre altres llocs del País valencià [COLL, 2009: 212-215].

Per altra part no podem oblidar que durant la primera meitat del segle XIX tant els gerrers barcelonins -abans, des de mitjan del segle XVIII–com els terrissers d'altres localitats catalanes estaven fent peces corresponents a la vaixel·la de taula que podien entrar en competència directa amb les de la vaixel·la de pisa: plats, escudelles, xicres, etc. Per tant, els escudellers barcelonins molt probablement haurien perdut mercats importants on vendre la seva producció de vaixel·la de pisa. Un motiu més per deixar-la de fer i concentrar-se en la rajola pintada.

Per últim, no podem oblidar l'aparició de la pisa de pedrenyal i de la porcellana, considerada com la ceràmica de la burgesia, tant si es tractava d'importacions angleses com de producció local.

106. BC, Junta de Comerç, LXIII, caixa 88, doc. 30.

107. BC, Junta de Comerç, LXXIX, caixa 108, doc. 338 (13.08.1828).

108. BC, Junta de Comerç, CXXII, caixa 159, docs. 25 i 26.

13.7. L'ENDERROC DE LES MURALLES I EL TRASLLAT DELS OBRADORS

El 1853 per fi es va donar llum verda a l'enderroc de les muralles de Barcelona. Aquell mateix any Jaume Cantó i Gual va demanar permís per refer la façana de la fàbrica de "azulejos" que tenia al carrer Obradors. El projecte no deuria prosperar per l'oposició de l'ajuntament de Barcelona. Això, i la mort l'any següent de Joan Cantó i Cantó degué incidir en la presa de decisió de Jaume Cantó i Gual, que consistí en la venda de l'antic obrador i la construcció d'un de nou en un altre indret de la ciutat, en un terreny recentment alliberat de les muralles.

Però Jaume Cantó i Gual va aprendre l'ofici de l'art de la seda; no era escudeller. Podia gestionar un negoci, però segurament no hi entenia de ceràmica. Possiblement per això, l'any 1858, juntament amb Francesc d'Assís Reig, que sí que era rajoler, va demanar autorització a l'ajuntament de Barcelona per poder construir un forn i un soterrani per a dipòsit de llenya, a l'edifici de la seva propietat situat al carrer Sant Vicenç, núm. 25, cantonada amb el de Sant Erasme, núm. 46, i paral·lelament, tancar l'obrador que tenia al carrer dels Obradors¹⁰⁹. El solar, com hem dit, formava part del terreny alliberat gràcies a l'enderrocament de les muralles medievals.

Però, per sorpresa, va rebre un dictamen desfavorable del que aleshores era l'arquitecte municipal, Sr. Miquel Garriga i Roca, amb aquests termes:

"Pero como el artículo 159 prohíbe el establecimiento o rehabilitación de ninguna alfarería dentro de la ciudad o en la Barceloneta, opino que podría V. E, servirse no acceder a los deseos de los recurrentes".

Segurament va ser el mateix argument emprat per denegar la rehabilitació de l'obrador del difunt Jaume Cantó i Cantó, anys enrere. Aquesta negativa va agafar per sorpresa Jaume Cantó i Francesc Reig, ja que havien rebut anteriorment una autorització per construir la fàbrica de rajoles al mateix carrer, si bé en un solar diferent que no van considerar gaire apropiat. Per això van enviar una súplica a les autoritats municipals a fi i efecte que reconsideressin la resolució adoptada:

"D. Jayme Cantó y D. Francisco Reig, a V.E., con la debida veneración exponen: Que en nueve de enero de este año se sirvió conceder a los exponentes el correspondiente permiso para construir un edificio fábrica de azulejos vidriados en un solar sito en la calle de S. Vicente de esta ciudad, en conformidad a los planos que presentaron mediante sujetarse a la alineación oficial que se los señalare, y a lo que disponen los artículos 31, 35 y 37 y sucesivos de las ordenanzas municipales.

"Posteriormente han creído conveniente a sus intereses construir dicho edificio fábrica de azulejos vidriados en otros solares, pero en la misma calle de S. Vicente, y a este efecto debieron presentar nuevos planos, pues siendo diferente la forma del terreno, debieron variarse también los planos. Pero en uno y otro viene marcado el horno para cocer los azulejos con los correspondientes sótanos, pues sin esto es imposible que haya fábrica de este género. No obstante, en la última solicitud parece que se quiere limitar el permiso a la construcción del edificio sin el horno, pero esto no sería posible pues el horno es inseparable de la fábrica.

"De otra parte, en las nuevas ordenanzas municipales no hay artículo alguno que trate de la fábrica de azulejos vidriados,

los cuales no tienen nada de común con los hornos de alfarería. La clase de combustible de éstos es del todo diferente del que se gasta con los azulejos. En nada se asemejan los hornos en su construcción, ni en su forma ni en la de las chimeneas, como es del todo notorio, pues los hornos de los azulejos están cubiertos, y todo el humo entra en las chimeneas, y se hallan construidas del mismo modo que lo están las de las casas particulares. Por esto, hasta ahora se han permitido siempre semejantes fábricas.

"Y en esta atención, a V.nE.:

"Suplican que se digne conceder a los exponentes el correspondiente permiso para poder construir el edificio fábrica de azulejos con el correspondiente horno, conforme se les había ya concedido en otro solar de la calle S. Vicente de esta ciudad. Gracia que esperan de la conocida justificación de V.E.

"Barcelona, 16 marzo de 1858.

"Fdo.: Jaime Cantó; Francisco Reig.

"Exmo. Ayuntamiento constitucional de esta ciudad".

El mateix dia, el primer arquitecte municipal, Francisco Daniel Molina redacta un informe favorable. Només aconsella modificar l'alçada de la xemeneia fins fer-la arribar a 146 pams (uns 28 metres).

"M.Y.S.

"Dn. Jaime Cantó y Dn Francisco Reig acuden nuevamente solicitando el permiso para construir un horno de cocer el vidriado de los azulejos en el edificio que desean levantar en la calle de S. Vicente, a cuyo efecto presentaron los correspondientes diseños, los que merecieron ya la superior aprobación de V. S, exceptuando la parte que corresponde al horno, de cuya construcción reclaman e competente permiso a lo que debo informar que si bien al artº 159 de las Ordenanzas municipales previene que no puedan establecerse ni rehabilitarse alfarerías dentro de la ciudad y Barceloneta, sin embargo es de mi deber manifestar que ninguna de sus ordenanzas prohíbe la construcción de hornos para cocer el vidriado de los azulejos, cuya operación no tiene analogía con los hornos que usan los alfareros, supuesto que aquellos, además de estar cubiertos, tienen conducto o chimenea particular para recoger y conducir el humo, y atendido a que al art.º 162 permite, a juicio de V.E., el establecimiento de tintorerías, blanqueos, fábricas de productos químicos u obras análogas, y hallándose además el punto donde se pretende construir el citado horno en uno de los extremos de la ciudad e inmediato a las derruidas murallas, opino que podría V. S acceder a la demanda mediante se construya dicho horno con arreglo a los planos aprobados, elevando la chimenea a la altura de 146 palmos a fin de evitar toda clase de reclamaciones y a cumplir las prescripciones de los arts. 165 y 166 de dichas ordenanzas.

"V. S. No obstante resolverá lo que fuere de su superior agrado.

Dios guarde a V.S. muchos años. Barcelona, 16 marzo de 1858.

El primer arquitecto municipal Francisco Daniel Molina".

Els arguments de Francisco Daniel Molina són els mateixos que els dels sol·licitants:

a Les ordenances municipals parlen de la prohibició de modificar les "alfareries" existents o de fer-ne de noves dins de la ciutat, a causa del problema que origina la sortida de fums, però aquest problema no el tenen les fàbriques de rajoles pel tipus de xemeneia que tenen.

b L'estructura d'aquest tipus d'instal·lació s'assemblaria més a un tint, a una fàbrica de blanqueig o de productes químics, més que no pas a una terrisseria tradicional.

c Ja hi havia fàbriques d'aquest tipus al mateix carrer.

109. AMCB, Obres públiques. Exp. 1978 bis. El 1858 Joan Reig ja tenia oberta una fàbrica de rajoles vidrades al carrer Ferlandina, 23 (AHCB. Cadastre, IX-35).

d El terreny és extramurs de la ciutat, en un solar alliberat per l'enderroc de les muralles.

e Només els obliga a aixecar l'alçada de les xemeneies.

Els ajuntaments liberals del segle XIX aproven tot tipus de normatives i disposicions tendents a regular d'una manera més eficient les activitats econòmiques de les ciutats i, en general, de la vida urbana, en una població que creix constantment i on sorgeixen problemes que, fins aleshores, no s'havien plantejat mai. Recordem, per exemple, els rètols fets de rajoles de ceràmica on s'indica la direcció correcta per la qual han de circular els carros pels carrers de la ciutat de Barcelona.

Amb el parer favorable de l'arquitecte, el 28 de març redacten una nova súplica, on aporten detalls molt interessants sobre la fabricació de rajoles vidriades:

“Exmo. Sr:

“D. Jaime Cantó y D. Francisco de Asís Reig, fabricantes de azulejos vidriados y vecinos de esta ciudad, a V.E. atentamente esponen que en nada, obstante la reciente disposición de V. E. en la que se les deniega el permiso que tenían solicitado para construir un horno de azulejos vidriados en la calle de S. Vicente esquina a la de S. Erasmo de esta ciudad, se creen los infrascritos en el caso de insistir en dicha petición, toda vez que la negativa de V.E. no puede, en sentir de los que esponen, ser efecto sinó de una mala inteligencia o errado concepto que V. E. haya formado al conocer de aquel expediente, según V. E. lo comprenderá si se digna concederles por un momento su preciosa atención.

“Al objeto de trasladar la fábrica que otro de los esponentes tiene establecida de tiempo inmemorial en parage céntrico de esta ciudad, los que suscriben solicitaron de V. E. el competente permiso para construir, en conformidad a los planos que se presentaron, un edificio fábrica de azulejos vidriados en la calle de S. Vicente situada en la zona exterior de esta ciudad e inmediatamente al glasis de la puerta de S. Antonio. En nueve de enero último V. E. tuvo a fin aprobar las plantas y perfil concediéndoles el permiso para la construcción del citado edificio fábrica de azulejos, sin otra limitación que las prevenciones generales y la de dar aviso cuando estuviese concluida la obra. Bajo la seguridad de una autorización dada por este cabildo municipal, los esponentes procedieron a la compra de materiales para el edificio, e incurrieron en otros varios compromisos, empero presentándoseles más ventajas la adquisición de otra porción de terreno situada en la propia calle, y atendido a que este último formaba esquina con la de S. Erasmo, a fin de cumplimentar en todas sus partes las disposiciones locales vigentes presentaron nuevamente la aprobación de V. E. los perfiles de dicho edificio fábrica y plantas iguales a la anterior, solicitando la reproducción de la oportuna licencia V. E. se dignó también aprobarlas y otorgarles permiso para la construcción de edificio fábrica de azulejos, empero esta vez se continuó la salvedad de que debía impetrarse otro permiso para la construcción del horno y, solicitado a dicho objeto, acaba de ser denegado por V. E.

“Este sucinto relato de las vicisitudes que han ocurrido en el particular convencerá a V.E. de cuán fundada es la insistencia de los que esponen. Si en el mes de enero último se les concedió licencia para la construcción de un edificio fábrica de azulejos en la calle de S. Vicente sin otra limitación que las generales, no saben atinar el porqué últimamente se les haya prevenido que debían solicitar unos permisos para la construcción del horno, y menos pueden explicarse el porqué se les haya negado este permiso. Si tiene a su favor la autorización concedida por V. E. para construir un edificio fábrica de azulejos, ¿cómo puede impedirseles la construcción de una parte integrante y esencial de dicho edificio cual es el horno?

“¿Puede existir fábrica de azulejos sin el correspondiente

horno para cocerlos?

“Cuando V. E. concedió permiso a los que esponen para construir su edificio fábrica se lo concedió naturalmente para construir también todas las partes integrantes de la misma, y como el horno es la parte quizás más esencial y necesaria, es de ahí que la construcción del horno venía embotida en el permiso que se les concedió; de otro modo, se vendría a la consecuencia de que V.E. ignoraba qué permitió, y esto no puede suponerse de su conocida ilustración, mucho menos habiendo precedido al citado permiso el correspondiente informe. A esta consideración legal de añadir los inmensos perjuicios que se seguirían a los esponentes por no permitirseles la construcción del horno, pues bajo la seguridad de la autorización que obtuvieron pasaron a la compra de materiales para el edificio e incurrieron en otros compromisos que se ven precisados a sostener.

“En ninguno de los artículos de las ordenanzas municipales de esta ciudad se halla la prohibición de construirse en la misma fábricas ni hornos de azulejos y, por lo tanto, V.E. se halla en el caso de permitir una industria establecida ya en esta ciudad y que las ordenanzas municipales no prohíben. El artº 159 de las citadas ordenanzas sólo mencionan a la prohibición de establecerse y rehabilitarse alfarerías, pero éstas son enteramente distintas de las fábricas de azulejos vidriados, y cuando el citado artículo se limita a impedir las alfarerías no puede hacerse estensiva esta disposición a otro género de industria por aquel principio de que “si se hubiese querido, se habría así espresado”. Según el diccionario de la Real Academia Española se entiende por alfarería “el puesto donde se hacen o venden vasijas de barro”, lo que es enteramente distinto de los azulejos vidriados, y por consiguiente, la fábrica que los esponentes establecen no puede llamarse alfarería, a no ser que se contravenga abiertamente a la verdadera y autorizada significación que la Real Academia da a aquella palabra, ni por analogía puede impedirse la construcción de una fábrica de azulejos porque todas las prohibiciones son restrictivas, y si las ordenanzas municipales se limitan a prohibir las alfarerías no debe hacerse estensiva esta prohibición a las fábricas de azulejos, y además no existe tampoco verdadera analogía entre las alfarerías y las fábricas de azulejos, porque éstas emplean menos combustible y de diferente calidad que las primeras, porque sus hornos despiden menos humo, porque el horno sólo sirve por lo regular una vez cada mes cuando las alfarerías lo efectúan semanalmente, por regla general.

“Añádase a lo espuesto que el sitio en que los recurrentes intentan plantear su fabricación es en la zona exterior de esta ciudad, que en la misma calle existe ya de muchos años otra fábrica y horno de azulejos vidriados, que junto a la fábrica de los que suscriben hay una fundición de campanas, que cercanos a la misma existen otras de productos químicos, ante todo lo que impide se entre en consideraciones que obrarían si se tratase de situarla en parage céntrico de la población.

“Los recurrentes esperan de V. E. que, atendido lo que acaban de manifestar, rectificará el concepto que haya podido inducirle a denegar el permiso para la construcción del horno que los esponentes solicitan, por lo que, escudados en la justicia de su petición y en el permiso que anteriormente obtuvieron, a V. E., atentamente suplican que, dejando sin efecto el acuerdo de V. E. prohibitivo de la construcción del horno en la fábrica de azulejos vidriados que los esponentes tienen permiso de V. E. para construir, se sirva concederles la oportuna licencia para la construcción de dicho horno como indispensable para la fabricación de azulejos vidriados por ser favor en justicia que no dudan obtener de la conocida ilustración de V.E.

“Barcelona, 23 marzo de 1858

“Fdo.: Jaime Cantó, Francisco Reig”.

Després d'altres intercanvis epistolars semblants, el 18 de maig es va acordar deixar en suspens el permís fins que no

s'hagués verificat la revisió de les ordenances municipals. A la fi, però, es va autoritzar la concessió del desitjat permís per a la construcció del forn.

L'any 1860, resolts els problemes administratius, es va posar fil a l'agulla. La fàbrica es va emplaçar en un terreny contigu a un altre que era propietat dels esmentats Cantó i Reig, que quedava a la part nord. Tenia d'extensió 2.860 pams quadrats. Era en un paratge anomenat Hort de Casa Erasme, nom del noble propietari del terreny, abans conegut amb el nom d'Hort d'en Ferlandina, més antigament Camp dels Cecs i, anteriorment encara, Camp del Mas Morader.

El terreny limitava per orient amb el carrer Sant Vicenç; pel sud, amb el tros propietat de Jaume Cantó i de Francesc Reig; per occident, amb la finca de Josep Collbató i, pel nord, amb el carrer Ferlandina, on abans hi havia hagut un carreró solitari anomenat Cap de Tàpies, que va desaparèixer en eixamplar-se el carrer Ferlandina.

Cantó i Reig havien de fer una inversió de 2.000 lliures catalanes en el terreny on van ser establerts¹¹⁰.

Així, doncs, la fàbrica es deuria posar en funcionament entre 1860 i 1861, i va durar molt poc, fins a la mort de Jaume Cantó, el 1872.

Segons dades que consten al Registre Civil de Barcelona, el dia 22 d'abril del 1872, Jaume Cantó va morir d'asfíxia per immersió, als 50 anys d'edat. Fou enterrat al cementiri municipal¹¹¹.

Pel que sembla, els negocis li deurien anar bé, però el dia 22 d'abril, Jaume Cantó va decidir posar fi a la seva vida. El Registre Civil no esmenta la paraula suïcidi, sinó que parla de "*muerte de asfíxia por inmersión*".

Una de les maneres de suïcidar-se era llançant-se a les aigües del port. Podria haver estat un accident? Sí, efectivament, però hi ha un fet que demostraria que la causa de la mort va ser el suïcidi, i no pas una mort accidental. El dia anterior, el 21 d'abril, va anar a casa del notari Joaquim Serra i Murla i va fer un nou testament. Al principi, com era preceptiu, el notari va fer constar que el testador:

"Hallándose en cabal salud, buena memoria y clara habla y, por lo mismo, con aptitud legal para testar",

Però va haver de rectificar l'escrit. És possible que el notari se sorprengués de tornar a veure Jaume Cantó a la notaria per tal de redactar un testament nou, quan l'anterior l'havia fet només dos anys abans. I, tal vegada, no observés cap símptoma extern que li fes creure que el seu client es trobés indisposat, de manera que va redactar aquella part del testament, rutinària, amb la indicació de "*hallándose en cabal salud*". Però Jaume Cantó, amb arguments verídics o sense, li va fer modificar el redactat i substituir-lo pel següent: "*algún tanto indispuerto en su salud*"

Era veritat, o era tan sols per despistar el notari i amagar les seves intencions suïcides? Segurament això no ho arribarem a saber mai. Jaume Cantó tenia aleshores 50 anys. Era un home adult, però no pas tan gran com per esperar una mort natural imminent, a no ser que estigués greument malalt però sense símptomes evidents de la malaltia. L'esperança de vida d'un home, als segles XVII i XVIII era d'uns 55 anys. Al segle XIX,

un home de la seva posició social podia superar perfectament aquesta mitjana d'edat. La resposta a aquest misteri se la va endur a la tomba, però no és gaire normal que una mort accidental tingui lloc, casualment, l'endemà d'haver modificat el testament. És més, uns mesos abans havia deixat solucionats uns assumptes econòmics, en concret, el cobrament d'un important deute de 15 mil pessetes que li devia un pagès de Figueres.

El 21 de maig de 1872 la seva vídua va fer redactar l'inventari dels béns del seu espòs difunt, com era preceptiu. A la vista dels objectes inventariats queda clar que Jaume Cantó havia assolit una bona posició social, diferent de la que podríem esperar d'un fabricant de rajoles vidrades propietari d'una petita fàbrica al carrer Sant Vicenç, de Barcelona. Descriu els objectes inventariats tal com figuren al document original, escrit en castellà.

"Muebles:

"Una cama de caoba con tres jergones, tres colchones y tres almoadas; dos camas de hierro nuevas, pequeñas, con seis jergones, cuatro colchones y dos almoadas. Un armario de nogal para ropa blanca. Una docena de sillas, una cómoda, un costurero y un peinador de caoba. Un piano de chicaranda¹¹². Un retrato con marco dorado. Tres id. id. (es refereix a "retratos") de chicaranda. Dos sillones de rejilla, de caoba. Una mesita de nogal con su tapete. Dos juegos de cortinas de repiso, sencillas. Dos sillas auxiliares de caoba. Dos alfombras sencillas muy usadas. Un sofá de chicaranda tapizado de brocatel azul y amarillo. Dos sillones iguales a dicho sofá y doce sillas id. id. (és a dir, "iguales a dicho sofá"). Una consola de chicaranda con un espejo. Cuatro sillas auxiliares de chicaranda. Una alfombra grande y tres pequeñas. Cuatro cortinas brocatel igual a la sillería, nuevas. Dos pares de candelabros imitación de bronce. Un reloj grande de comedor, chicaranda. Seis transparentes para el balcón. Media vajilla porcelana. Una mesa de caoba para comedor. Cuatro sillas id. id. (és a dir, "de caoba para comedor"). Un armario de madera blanca con libros. Una batería de cocina. Doce toallas. Doce paños de mano. Tres colchas. Tres mantas. Seis manteles. Cuatro cubrecamas. Cuatro paraguas. Un sombrero de copa. Un id. (sombrero) de gipijapa¹¹³. Un paletó¹¹⁴. nuevo. Otro id. (paletó) usado. Una levita negra. Cuatro chalecos de varios colores. Una americana. Doce camisas blancas. Doce id. (camisas) de color. Seis pares de calzoncillos. Doce id. (pares) de medias. Cuatro gorras de dormir. Cuatro pantalones usados. Dos id. (pantalones) nuevos. Cuatro pares de botas. Uno id. (par) de babuchas. Doce pañuelos de hilo blancos. Seis id. (pañuelos) de color. Doce cuellos de hilo para camisas. Seis pares de puños para id. (camisas). Un bastón con puño de marfil.

«Manifiestan las señoras otorgantes que el valor de los muebles y ropas descritos es de mil quinientas pesetas, equivalentes a trescientos duros.

«Alhajas:

«Doce cubiertos de plata. Doce cucharitas id. (de plata) para café. Un cucharón id. (de plata). Un reloj y una leontina¹¹⁵. de oro. Cuyas alhajas según espresan las propias otorgantes son de valor quinientas cuarenta pesetas, o sean, ciento ocho duros.

«Papel de crédito:

«Treinta acciones del Crédito Moviliario Barcelonés¹¹⁶, cinco

112. En català és l'alber.

113. Barret *jipijapa* o barret panamà.

114. Del francès *paletot*, era un tipus de levita.

115. Leontina: cadena penjant del rellotge de butxaca.

116. La societat de crèdit "Crédito Moviliario Barcelonés" es va crear a Barcelona l'any 1856. Va fer fallida l'any 1866.

110. AHPB. Antoni Alsina i Tomàs, *Vigéssimo nono protocolo*, 1859, desembre, 27 - 1860, desembre, 21, fol. 244r-249v.

111. ACB. Registre Civil, Defuncions, vol. 613, fol. 2.472.

del Canal de Urgel, veinte y seis acciones del Ferro-carril de Barcelona a Francia por Figueras. El valor corriente de los valores descritos, según cotización, es el que consta en una certificación librada por el síndico del Colegio de Corredores que se presentará a la oficina de liquidación del impuesto sobre traslaciones de dominio.

«Créditos no hipotecarios:

«Un pagaré de la cantidad de mil quinientas pesetas equivalentes a trescientos duros firmado por D. Domingo Vila a favor del difunto D. Jaime Cantó que vence en veinte y cinco de junio, equivalentes a veinte y cuatro pesetas próximo venidero. Otro pagaré de dos mil pesetas, o sean, cuatrocientos duros firmado por D. Benito Vila y Samsó, que vence en veinte y dos de junio próximo. Y otro pagaré de mil pesetas, equivalente a doscientos duros, firmado por D. Alberto Vila, D. Alberto Esteva, D^a. Madrona Vila, D. Jaime Guardiola y Dª María Vila.

«Dinero efectivo:

«La cantidad de ocho mil quinientas cincuenta pesetas, equivalentes a mil setecientos diez duros en diferentes monedas de oro y plata y billetes del banco de esta ciudad¹¹⁷.

«Ynmuebles:

«Una casa sita en la calle de Obradors de esta ciudad, de distrito cuarto, barrio noveno, cuartel hipotecario de Oriente, señalada de número ocho, compuesta de almacén, cuatro pisos y guardilla, que ocupa una extensión de seis mil setecientos treinta y nueve palmos cuadrados, equivalentes a doscientos cincuenta y cuatro metros, cuarenta y nueve centímetros, que linda por oriente o delante con la calle de Obradors, por mediodía o derecha con D. Ramon Batlle y Cantó, y parte con los sucesores de D. Eulogio Soler, por poniente o espalda con D. José Piferrer, y por norte o izquierda con el mismo Piferrer y parte con D. José Albanell.

«Se tiene hoy día la relatada casa por puro libre y franco alodio sin prestación de censo alguno, puesto que si bien la afectaba un censo con dominio de anual pensión nueve libras catalanas que se prestaba a la parroquial yglesia de San Miguel Arcángel de esta ciudad fue dicho censo, junto con otros, redimido al Estado, según escritura que otorgó a favor del referido D. Jaime Cantó el Sr. Juez de primera instancia del distrito de las Afueras de esta ciudad ante el notario D. Ygnacio Carner, a los cinco de julio de mil ochocientos setenta (...) y el edificio le pertenecía por haberlo hecho construir de su dinero propio, según consta de tres distintas cartas de pago recibidas ante el repetido notario D. Magín Soler y Gelada y otorgadas la una por D. Fidel Puig, albañil, de la cantidad de veinte mil pesetas, D. Jaime Piquet, carpintero, de quince mil pesetas, y D. Antonio Vallet, cerrajero, de cuatro mil pesetas, con fecha veinte y cinco de junio de mil ochocientos sesenta y cuatro (...)

«La casa que se acaba de relacionar se halla asegurada por la Sociedad de Seguros Mutuos de incendios de casas en Barcelona, por la cantidad de ochenta y cinco mil pesetas, equivalentes a trescientos cuarenta mil reales (...) siendo el valor de venta de la propia casa, según manifiestan las señoras otorgantes, de ochenta y seis mil quinientas pesetas, equivalentes de diez y siete mil trescientos duros.

«Y la mitad de un edificio fábrica de azulejos junto con la mitad de los materiales, efectos y enseres que la misma comprende, sita en esta ciudad, calle de San Vicente número veinte y cinco, esquina a la de San Erasmo, número cuarenta y seis, distrito tercero, barrio tercero, cuartel hipotecario de Occidente, que consta de bajos, siendo todo un almacén y un piso de altura,

dividido en dos cuadras y otra cuadra en el terrado, que ocupa aproximadamente una tercera parte de la superficie de la casa, la cual tiene una cabida de once mil trescientos sesenta y siete palmos cuadrados equivalentes a cuatrocientos veinte y nueve metros, cuatrocientos ochenta y dos milímetros. Linda por oriente o delante con la calle de San Vicente, por mediodía o derecha con la calle de San Erasmo, por poniente o detrás con D. Francisco Perdigo y por cierzo o izquierda con D. Jacinto Torner.

«Se tiene la totalidad de dicho edificio fábrica por el noble Sr. D. Erasmo de Janer y Gorina, bajo su dominio mediano (...) El propio Sr. Erasmo de Janer lo tiene, junto con mayor porción de terreno, por los herederos y sucesores de D. Baltasar de Bacardí y bajo su dominio mediano (...) quien lo tiene por los herederos de D. Manel de Meca y de Verard¹¹⁸. (...) y dichos herederos y sucesores de Meca tienen las referidas casas por el beneficio segundo bajo invocación de San Juan instituido y fundado en la Santa Iglesia Catedral de la propia ciudad, unido al magisterio de dicha yglesia bajo su dominio y alodio (...).

El valor conjunt del continent (terreny i edifici) s'estimava en 54.845 pta, y el del contingut, en 7.505 pta.

El 1877 va morir el seu soci, Francesc Reig i Cantó d'una embòlia cerebral. Vivia al carrer Sant Vicenç 23, 1r. El seu fill Josep es va fer càrrec de la fàbrica. Potser fou el darrer "escudeller" barceloní.

De l'any 1877, segons una indicació d'expedient d'obres, data un projecte per edificar uns pisos al carrer Sant Erasme: "*fachada de la casa donde se desean adicionar tres pisos*", presentat per Josep Reig¹¹⁹. Possiblement aquesta dada indiqui que la fàbrica de rajoles vidriades ja havia deixat de funcionar, i que el nou propietari volia enderrocar-la per fer-hi pisos.

A final del 2012 una coneguda casa de subhastes de Barcelona va publicar un catàleg en el qual es mostrava el retrat d'un jove. Només se sabia el seu nom, ja que figurava al revers, escrit amb una lletra molt acurada, en una cartolina enganxada amb una grapa a la fusta. La persona que la va posar coneixia la identitat completa del personatge retratat: "Jaime Cantó i Gual"; per tant, seria un descendent directe.

El retrat permet posar cara i ulls a un personatge que, fins al moment, només existia en els fulls d'uns protocols notarials. És, per ara, l'únic fabricant barceloní de rajoles vidrades del qual coneixem els seus trets físics.

La pintura a l'oli (veure la foto de l'inici del capítol 2 o la de la portada del volum IV) mostra la imatge d'un personatge jove, potser de quan es va casar als 28 anys o no gaire més tard.

Sembla que la roba que porta, segurament la més elegant que tenia, coincideix amb la que s'esmenta a l'inventari dels seus béns. El fet que pogués pagar-se un retrat, dona idea que els negocis li deurien anar bé. Va pentinat a la moda, amb grans patilles estil Amadeu, el rei de la casa de Savoia que aleshores ocupava el tron espanyol. Amb la mà dreta agafa un cigar del qual no en surt fum. Les ungles, perfectament dibuixades pel pintor, denoten unes mans cuidades, fins i tot, delicades. Res a veure, doncs, amb les mans d'un obrer acostumat a pastar fang o a premsar l'argila dins dels motlles per fer les rajoles. Té una mirada trista, com perduda. Una vermellor envolta els seus ulls: és símbol de fatiga o de malaltia?

Coneixem dades biogràfiques d'alguns dels seus

117. Es refereix a bitllets del Banc de Barcelona, creat l'any 1844 per Manel Girona i Agrafel. Era un banc privat que disposava del privilegi d'emissió de bitllets.

118. Segurament, Bérard, un llinatge de forta tradició a Barcelona.

119. ACB, Expedient 1159F.

descendents. Anna Cantó i Esclús, neboda de Jaume Cantó i Gual i germana del fotògraf Joan Cantó, estigué casada amb Ramon Pascual. L'any 1993, a través d'una petita nota apareguda a *La Vanguardia*, l'ajuntament de Barcelona intentà avisar als propietaris del nínxol 91 bis, pis 5, departament 1, via Llevant—que anava a nom de Mariana Cantó i Esclús— que si no pagaven les taxes municipals, en perdrien la propietat.

De l'any 1908 data l'esquela d'una germanastra d'Elvira Cantó, segurament filla del segon matrimoni de la seva mare després del possible suïcidi de Jaume Cantó, anomenada Emília Montada i Rogés, vídua d'Antoni Agustí. A l'esquela s'esmenta l'assistència de la seva germana Elvira Cantó Roges i del seu marit, Josep Masferrer i Arañó.

La seva única filla i hereva, anomenada Elvira Cantó Roges, nasqué el 1857. Es casà amb Josep Masferrer.

Un dels nebots de Jaume Cantó i Gual va ser el conegut fotògraf Joan Cantó i Esclús, que va regentar, des del 1864, un negoci de fotografia al carrer Escudellers, núm. 8, de Barcelona. Després es va traslladar al carrer Nou, 18 (Cantó i Cia: "Otnac"). L'any 1877 el va succeir en el negoci la seva vídua, Lluïsa Mas i Tucó, i, després, el fill d'ambdós, Joan Cantó i Mas, format amb el pintor Antoni Caba.

Josep Masferrer i Arañó, marit de la filla de Jaume Cantó, regentà uns magatzems de vidre, pisa, ceràmica i porcellana, tal i com s'anunciava a *La Vanguardia* als anys 15 del segle XX. El matrimoni va tenir tres fills: Santiago (mort nen el 23 de desembre de 1886), Santiago i Matilde Masferrer i Cantó, que morí (tal i com apareix en una esquela de *La Vanguardia*, l'any 1956, essent vídua de Jaume Sales Balmes, nebot en tercer grau del filòsof Jaume Balmes.

Quant a Santiago Masferrer Cantó, nét de Jaume Cantó, va escriure un llibre sobre l'artista Apel·les Mestres, així com algunes novel·les curtes i llibres diversos, com ara *Francisco de Quevedo: relato de la vida del gran escritor, poeta y filósofo; La Joia catalana; La Cavalleria rusticana* (traducció al català per Santiago Masferrer i Cantó); *Bajo nuestro cielo: Regiones valenciana y murciana; Idealistes (Estampes velles amb visió d'ara); Pajitas de pupilas ajenas. Gráficos de la vida; Una noia d'avui i un jove d'ahir; El urbanismo y la arquitectura en la U.R.S.S;* etc. i va impartir diverses conferències, una d'elles particularment interessant per tractar-se de la plateria a Catalunya¹²⁰.

Ara, el retrat de Jaume Cantó i Gual ha recuperat la seva memòria històrica. La família no conserva documentació seva, que podria haver estat molt útil per conèixer noves dades sobre la producció i la comercialització de rajoles vidrades a Barcelona en el període de temps que va des de la desaparició del gremi d'escudellers fins als inicis de la producció ceràmica lligada al modernisme. No sabem, però, si la recerca aportarà, en un futur, noves dades sobre aquest tema.

Jaume Cantó i Gual va ser un dels darrers fabricants de rajoles vidrades tradicionals, fill d'un mestre escudeller i rajoler pertanyent al desaparegut gremi barceloní dels escudellers, fundat al segle XVI. A l'inventari dels béns del seu pare s'esmenten les rajoles del "gerro" i de la "roda", que hem

relacionat amb unes decoracions que trobem en moltes rajoles policromes que hem datat d'entre 1799 i 1840, perquè el 1799 va passar l'examen de mestratge i perquè va morir el 1840.

Alguns dels models de mostra que atribuïm als Cantó (Joan Cantó o Jaume Cantó) tenen paral·lels gairebé exactes en la producció valenciana; en concret, es tracta de l'estil anomenat "classicista imperi-pompeïà", que es data de vers 1800 i ocupa tot el primer terç del segle XIX. Mostra cintes fines, branquillons d'olivera, teles inflades, etc. Altres models, també neoclassicistes, serien una mica posteriors, ja que es daten d'entre 1820 i 1860 [FALOMIR, BENEDITO, 2008: 113-125].

Sembla que els models valencians presenten major presència de motius decoratius pintats de color morat de manganès en comparació als models catalans. Aquesta coincidència de decoracions entre algunes mostres de la rajoleria valenciana i catalana es podria deure al més que possible origen valencià dels Cantó o, senzillament, que així els obradors barcelonins feien front a la competència que els degué suposar l'arribada de rajoles procedents del País Valencià. És una pregunta que deixem formulada, sense donar-li, per ara, cap resposta.

Quan Jaume Cantó i Gual va decidir, possiblement, posar fi a la seva vida, l'any 1872, els quatre fabricants de rajoles vidrades esmentats l'any 1849 ja havien mort: el seu germà gran Joan; el seu oncle Francesc d'Assís Reig, Joan Reig i Josep Pla i Carreres. Només el va sobreviure el seu soci Francesc Reig i Cantó i Joan Martí i Sunyer (que va morir poc després, el 1875). Per altra banda hi havia els fabricants de rajoles vidrades instal·lats en poblacions del Pla de Barcelona. Es coneix una rajola, datada del 1863, decorada amb una flor de cascall, en blau i morat, feta a les fàbriques d'Esplugues de Llobregat [TELESE, LLORENS, VOIGT, 2012: 281-282]. L'any 1866 estan documentades les fàbriques de "azulejos vidriados" que Fita i Torrents tenien al carrer Escudellers, 49, així com la de Garreta, Ribet & Cia. al carrer Valldonzella, 46.

Com serien, doncs, les decoracions de les rajoles elaborades a la fàbrica de Jaume Cantó i Gual i de Francesc d'Assís Reig i Cantó? Ara per ara, no ho sabem. L'inventari de béns del difunt Jaume Cantó i Gual no explicita cap tipus de decoració. El fet d'associar-se amb en Francesc Reig i traslladar la producció al carrer Sant Erasme suggereix que potser pretenia iniciar una producció més a gran escala (però no necessàriament amb decoracions substancialment diferents de les que ja utilitzava fins aleshores).

Sembla que la fàbrica va estar en funcionament almenys des del 1858 fins al 1872, és a dir, que quan mor Jaume Cantó ja es feia, a Esplugues de Llobregat, una producció de rajoles pintades en blau i morat diferent de la producció tradicional.

Així, doncs, la pregunta és qui i on es van fabricar la immensa quantitat de rajoles blaves i/o blaves i morades atribuïdes a tallers catalans i que corresponen als models Miquel XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, i altres.

A Barcelona només quedava la fàbrica del difunt Jaume Cantó i Gual, suposem que aleshores en mans del seu soci Francesc d'Assís Reig i Cantó, però sembla que poc després del possible suïcidi s'hi van efectuar obres per reconvertir-la en habitatges. Francesc Cantó va morir el 1877. Per la seva part, Joan Martí i Sunyer, un altre dels rajolers que encara viu l'any de la mort de Jaume Cantó i Gual, el va seguir només tres anys després. Posteriorment, l'obra dels Fita-Torrents, que

120. Aprofito per agrair a Laia Alsina que m'hagi proporcionat algunes de les dades biogràfiques dels descendents de Jaume Cantó i Gual, que ens han permès tancar el cercle. Per desig d'ells, no les fem públiques.

també feia rajola, situat al carrer dels Escudellers, es reconvertí en habitatges. Així, doncs, ens preguntem on eren les fàbriques de rajoles vidrades o “rajoles de València. Doncs creiem que a la ciutat de Barcelona quedaria el del carrer Valldonzella i potser algun altre més, però sobretot, a les poblacions veïnes: Hostafrancs, l’Hospitalet de Llobregat, Esplugues de Llobregat, etc., és a dir, on es deurién fer la major part dels models esmentats abans:

a Es tracta de models diferents dels més tradicionals fets pels darrers escudellers-rajolers representants d’antigues nissagues de menestrals.

b En la decoració s’evidencia l’ús de trepes amb la finalitat d’aconseguir una producció industrial i uniforme.

c S’abandona la plena policromia i es concentra la decoració en el color blau (es juga amb la combinació de dos tons de blau diferents, un de més fosc que l’altre). De vegades, el blau va acompanyat del verd, del morat o, més rarament, de l’ocraci. Es tractaria de models neoclàssics tardans o models “eclèctics”, semblants als fets a les fàbriques d’Onda el darrer terç del segle XIX.

Hi ha models d’aquest tipus que s’han datat fins i tot del segle XVIII. Per part nostra, creiem que les mostres recollides en les làmines XVI a XXV del catàleg de Salvador Miquel caldria datar-les de mitjans o de la segona meitat del segle XIX, essent molt possible que moltes d’elles haguessin estat fetes no a Barcelona mateix sinó a les grans fàbriques instal·lades a les poblacions del Pla. Només cal que comparem les dimensions dels forns de la fàbrica dels Cantó-Reig del carrer Sant Erasme amb els de la fàbrica que el 1874 va muntar Pujol i Bausis a Esplugues de Llobregat per imaginar-nos que la producció d’aquesta darrera empresa seria incomparablement superior, i explicaria l’èxit d’una i el declivi de l’altra. La fàbrica anterior, la de Joan Terrada i Jaume Gelbert ja tenia sis forns, i era contemporània de la dels Cantó-Reig.

Dels productors de rajola esmentats (Cantó, Reig, Pla i Carreres, Martí i Sunyer, Fita) només aquest darrer va ser capaç de continuar i d’enllaçar-la amb la producció del darrer terç del segle XIX. A l’Exposició General Catalana de 1871 hi van participar Ignasi Valentí, Lluís Macià, Baldomer Santigós i Cia., Magí Fita, Pau Cucurny i els Srs. Moles i Joaquim Barella [SUBIAS, 2008: 224]. Excepte els Fita, com hem dit, cap dels rajolers tradicionals encara vius no s’esmenten. Jaume Cantó encara era viu. No va agafar el tren de la modernitat: no va tenir temps o no va saber fer-ho?

Dins de la sèrie anomenada “del ramito”, que argumentem feta a Barcelona a partir del 1815, podem distingir un grup de peces pintades per l’autor virtual “Reus”, que correspon al número 302 de la catalogació d’Albert Telese. Els elements vegetals que comparteixen permeten establir la connexió entre les rajoles i les plates. En paraules de Telese: “És freqüent que interpreti (l’autor virtual Reus) el tema del julivert en forma d’un vegetal desgarbat de força alçada i múltiples fulles al final de cada branquilló, entre d’altres. Aquest fet apropa l’estil d’aquest autor a les peces policromes de vaixella barcelonina de finals del s. XVIII o principis del XIX habitualment anomenades “de Banyoles” [TELESE, 2014: 86].

Com es pot apreciar, doncs, aquest autor no només pintava vaixella, sinó també rajoles d’“oficis”. Si observem amb deteniment la manera de pintar i els colors emprats en la decoració, no hi ha cap mena de dubte que l’autor virtual “Reus”

de Telese és el mateix autor que va pintar els plafons franciscans del Museu de Maó. És a dir, estariem parlant, segons el nostre parer, d’Antoni Reig, escudeller en actiu des del 1797 i fins al 1826. La plata de la col·lecció Arxiduc (Mallorca) (fig. 950) – com es pot apreciar, no pertany a la sèrie “del ramito”– mostra la figura d’un soldat napoleònic idèntic al de la rajola 585 de la catalogació general [TELESE, ET AL., 2002: 140] que pertany a la col·lecció de L’Enrajolada (Martorell).

En una altra plata (fig. 951) –que tampoc correspon a la sèrie “del ramito”– s’hi aprecia la figura d’un dromedari molt semblant al que va publicar Telese [TELESE, ET AL., 2002: 228, núm. 1206].

Els plafons que mostren les figures de sant Antoni de Pàdua amb el Nen, sant Jaume Matamoros i sant Martí de Tours, tots amb sanefa incorporada, són autèntiques rareses (fig. 1213 a 1215). Si bé, des d’una perspectiva artística no són de gaire qualitat, tenen un fort interès històric, perquè deuen ser de les darreres produccions de rajola pintada figurada fetes a la ciutat de Barcelona, ja molt avançat el segle XIX. L’estergit que es va usar en la decoració de sant Antoni és molt semblant als que, dècades abans, es va fer servir per dibuixar representacions del mateix sant, plafons que hem atribuït al taller dels Reig. És difícil aventurar una possible atribució, però aquesta coincidència apunta la possibilitat que aquests plafons tan tardans estiguin vinculats amb la fàbrica dels Reig. Els Reig i els Cantó varen obrir una fàbrica de “azulejos” cap a mitjan del segle XIX, però no sabem quins models de decoracions empraven en aquells moments en la decoració de les rajoles que produïen.

El mateix succeeix amb la placa (fig. 1217) que mostra sant Antoni de Pàdua amb el Nen i la llegenda «*San Antonio. Casas del carré de Carreres*». Interpretem que la llegenda es refereix a l’antic carrer dedicat a Antoni Carrera Draper, propietari de les Hortes de Sant Bertran, un espai de la ciutat que es va començar a urbanitzar vers 1860. Aquets plafó el va publicar Jordi Llorens, però desconeixem la seva actual localització [LLORENS, 1980]. L’estergit amb què es va pintar correspon al d’un model molt comú durant el segle XVIII. El tipus de sanefa perimetral, sense gaire ornamentació, recorda els models que es varen posar de moda a la producció valenciana de mitjan segle XIX.

Altres dos plafons mostren la figura de sant Jaume Matamoros. Un és de dibuix molt naïf (fig. 1183), mentre que l’altre, incomplet, és d’una excellent qualitat artística “fig. 1216).

Fig.787: Sant Bernadí de Siena
Museu de Maó

Fig.788: Sant Antoni de Pàdua
Museu de Maó

Fig.789: Sant Andreu de Comitibus (Andrea Conti di Segni). Museu de Maó

Fig.790: Sant Jaume de la Marca
Museu de Maó

Fig.791: Sant Joan de Capistrano
Museu de Maó

Fig.792: Beato Antonio Stanconio
Museu de Maó

Fig.793: Sant Benet de Palerm
Museu de Maó

Fig.794: Sant Dídac d'Alcalà
Museu de Maó

Fig.795: Beat Nicolau Factor
Museu de Maó

Fig. 796: *Beat Mateu d'Agrigent*
Museu de Maó

Fig. 797: *Beat Andreu de Hibernón*
Museu de Maó

Fig. 798: *Sant Francesc Solano*
Museu de Maó

Fig. 799: *Sant Lluís, bisbe de Tolosa*
Museu de Maó

Fig. 800: *Sant Bonaventura*
Museu de Maó

Fig. 801: *Sant Pere Regalat*
Museu de Maó

Fig. 802: *Sant Benvingut, bisbe (Benvenuto Scotivoli)*
Museu de Maó

Fig. 803: *Santa Margarida de Cortona*
Museu de Maó

Fig. 804: *Beata Serafina Sforcia*
Museu de Maó

Fig.805: *Beata Conegunda, verge, duquesa (Cunegunda de Cracòvia).*
Museu de Maó.

Fig.806: *Beata Eustoquii (Beata Eustoquia Calafato).*
Museu de Maó.

Fig.807: *Santa Rosa de Viterbo*
Museu de Maó.

Fig.808: *Santa Agnès d'Assís*
Museu de Maó.

Fig.809: *Beata Matia de Nazarei (beatificada el 1765)*
Museu de Maó.

Fig.810: *Santa Isabel reina de Portugal.*
Museu de Maó.

Fig.811: *Santa Elisabet reina d'Hongria*
Museu de Maó.

Fig.812: *Santa Caterina de Bolònia*
Museu de Maó.

Fig. 813: *Nicolau IV (1288-1292)*
 Museu de Maó.

Fig. 814: *Alexandre V (1409-1410)*
 Museu de Maó.

Fig. 815: *Sixte IV (1471-1484)*
 Museu de Maó.

Fig. 816: *Sixte V (1585-1590)*
 Museu de Maó.

Fig. 817: *Climent XIV (1769-1774)*
 Museu de Maó.

Fig. 818: *Francesc d'Assís i sant Domènec de Guzman*
 "Presentem-nos junts a judici; qui és el meu adversari? Isaies 50, versicle 8".
 Barcelona, final del segle XVIII-abans de 1807.
 Museu de Maó.

Fig.819: Estació I del viacrucis:
Fig.820: Estació II del viacrucis:
Fig.821: Estació III del viacrucis:
Fig.822: Estació IV del viacrucis:
Fig.823: Estació V del viacrucis:
Fig.824: Estació VI del viacrucis:
Fig.825: Estació VII del viacrucis:
Fig.826: Estació VIII del viacrucis:
Fig.827: Estació IX del viacrucis:
Fig.828: Estació X del viacrucis:
Fig.829: Estació XI del viacrucis:
Fig.830: Estació XII del viacrucis:
Fig.831: Estació XIII del viacrucis:
Fig.832: Estació XIV del viacrucis:

Atribuïdes a l'obra d'Antoni Reig, 1796-1826 (Barcelona).
Museu de Maó.

Fig.833: *S. Pablo, primer Hermitaño*
 Atribuït a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster (1797-1826).
 Museu de Menorca, (antic monestir de St. Francesc, Maó).

Fig.834: *Sant Joan baptista*
 Atribuït a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster (1797-1826).
 Museu de Menorca, (antic monestir de St. Francesc, Maó).

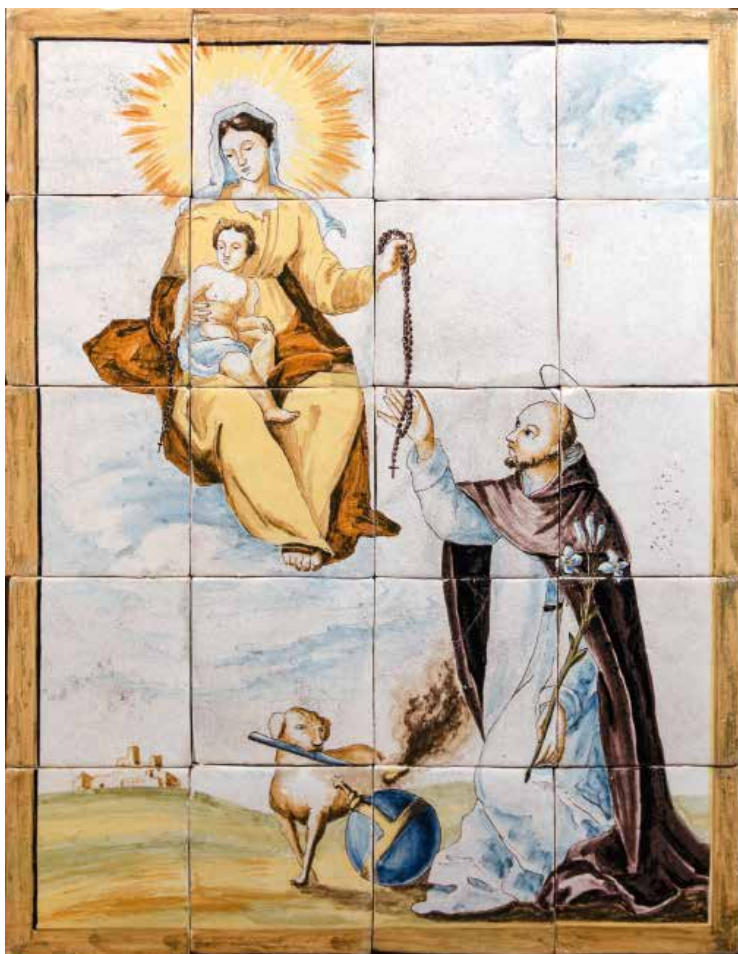

Fig.835: *la Mare de Déu del roser i sant Domènec de Guzman*
 Atribuït a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster (1797-1826).
 Museu de Menorca, (antic monestir de St. Francesc, Maó).

Fig.836: *L'Anunciació a Maria*
 Atribuït a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster (1797-1826).
 Museu de Menorca, (antic monestir de St. Francesc, Maó).

Fig.837: Sant Benet de Palerm
Atribuït a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster (1797-1826).
Museu de Menorca, (antic monestir de St. Francesc, Maó).

Fig.838: Sant Felip Neri
Atribuït a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster (1797-1826).
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú), núm. inv. 878.

Fig. 839: *La Dolorosa (la Pietat)*
Barcelona, final s. XVIII- primer terç del XIX.
Col·lecció particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 840: *La Immaculada Concepció*
Barcelona, final s. XVIII- primer terç del XIX.
Museu de Maó.

Fig. 841: *La Mare de Déu de la Misericòrdia*
Barcelona, final s. XVIII- inici del XIX.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 842: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, final s. XVIII- principi del XIX.
Col. particular (Solsona).

Fig. 843: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, final s. XVIII- primer terç del XIX.
Col. particular.

Fig. 844: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, final s. XVIII- primer terç del XIX.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 845: *Maria Magdalena penitent*
Barcelona, final s. XVIII- inici del XIX.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig. 846: *Sant Antoni de Pàdua*
Barcelona, final s. XVIII- inici del XIX.
Museu Deu (el Vendrell).

Fig.847: **Sant Antoni de Pàdua**
 Barcelona, final s, XVIII- inici del XIX.
 La Fontana (Rupit).

Fig.848: **Sant Francesc de Paula.**
 Barcelona, final s, XVIII- inici del XIX.
 Col. particular (sant Feliu de Codines).

Fig.849: **Sant Jaume Matamoros**
 Barcelona, final s, XVIII- inici del XIX.
 Subhastes Balclis.

Fig.850: **Sant Jeremies**
 Barcelona, final s, XVIII- primer terç del XIX.
 L'Enrajolada (Martorell)

Fig.851: **Sant Joan baptista**
 Barcelona, final s, XVIII- primer terç del XIX.
 Fundació Torres (Pacs del Penedès).

Fig.852: **Sant Josep amb el nen Jesús**
 Barcelona, final s, XVIII- primer terç del XIX.
 Col. particular.

Fig.853: **Sant Lluís, bisbe de Tolosa**
 Barcelona, final s, XVIII- primer terç del XIX.
 Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.854: **Sant Magí**
 Barcelona, final s, XVIII- primer terç del XIX.
 Col particular (St. Feliu de Codines).

Fig.855: **Sant Pere**
 Barcelona, final s, XVIII- primer terç del XIX.
 Museu de Sabadell.

Fig. 856: *Sant Pere d'Alcàntara*
Barcelona, final s. XVIII- primer terç XIX.
Museu de Maó.

Fig. 857: *Sant Ramon nonat*
Barcelona, final s. XVIII- primer terç XIX.
Museu de Sabadell.

Fig. 858: *Sant Sebastià*
Barcelona, final s. XVIII- primer terç XIX.
Col. particular.

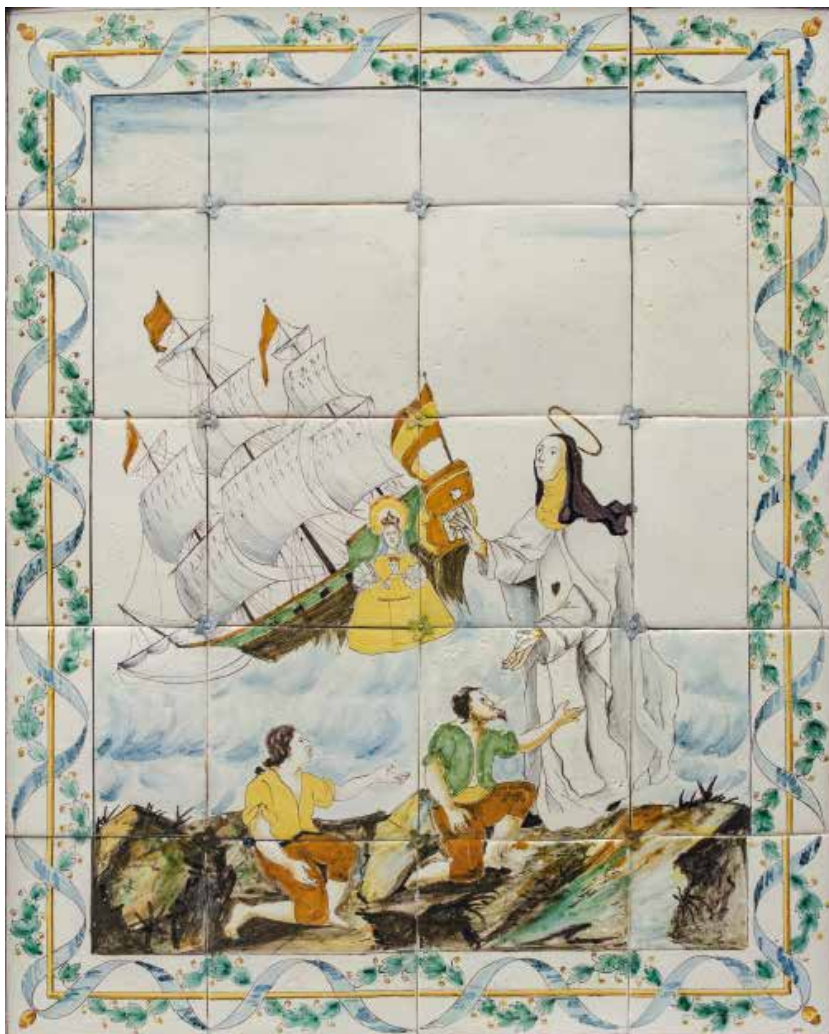

Fig. 859: *Ex-vot mariner*
Plafó ex-vot format per 20 rajoles. Mostra una intervenció miraculosa de la Mare de Déu de la Mercè i Santa Caterina de Siena durant un naufragi, mentre uns fidels, de genolls, els hi donen les gràcies.
Atribuït al taller d'Antoni Reig.
Barcelona, fi. segle XIX-primer terç del segle XIX.
Museu Marítim de Barcelona.

Fig. 860: *La Immaculada Concepció*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig. 861: *La Immaculada Concepció*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu de Sabadell.

Fig.862: Santa Eulàlia, màrtir
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col Brugarolas (Barcelona).

Fig.863: Santa Teresa
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Museu Deu (el Vendrell).

Fig.864: Sant Antoni de Pàdua
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Museu Maricel (Sitges).

Fig.865: Sant Domènec de Guzman
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 L'Enrajolada (Martorell).

Fig.866: Santiago matamoros
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Torregrossa (via pública).

Fig.867: Santiago matamoros
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. particular (sant Feliu de Codines).

Fig.868: Santiago Matamoros
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. particular.

Fig.869: Sant Joan baptista
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.870: Sant Josep
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Museu Deu (el Vendrell).

Fig.871: **Sant Joan baptista**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Viladellops.

Fig.872: **Sant Magí**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.873: **Sant Narcís**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.874: **Sant Pau**
Barcelona, primer terç segle XIX.
La Fontana (Rupit).

Fig.875: **Tobies i l'arcàngel**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.876: **Música**
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.877: **Ase**
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.878: **Inici de l'auca** "Funcions de Barcelona".
Atribuïda a Antoni Reig i Fuster. Barcelona, 1822-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 879: **Senyora amb cistell** (20x20 cm)
 Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 880: **Senyora en actitud de parlat?** (20x20 cm)
 Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 881: **Senyora a la font** (20x20 cm)
 Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 882: **Senyora amb un nen als braços i senyora que fila** (20x20 cm)
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 883: **Home darrere d'un barill de fusta** (20x20cm)
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 884: **Home segut en una pedra** (20x20cm)
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 885: **Noi amb una capota** (20x20 cm)
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 886: **Home oferent** (20x20 cm)
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 887: **Xinès** (20x20 cm)
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2014. Foto: J. Mas.

Fig. 888: *Possiblement, una escena mitològica*
20x20 cm
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 889: *La caiguda d'Ícar, fill de Dèdal*
20x20 cm
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 890: *El suïcidi del rei Egeu*
20x20 cm
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 891: *L'ocellaire* (20x20 cm)
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 892: *Al·legoria de la maternitat (?)*
20x20 cm
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 893: *Personatge oriental* (20x20 cm)
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 894: *Personatge de l'estament nobiliari*
20x20 cm
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 895: *Caçadors d'ànecs* (20x20 cm)
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 896: *Caganer* (20x20 cm)
Atribuïda a l'obra d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. particular.

Fig. 897: Dama de l'estament nobiliari
20x20 cm
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 898: Home que toca la gaita
20x20 cm
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 899: Home de l'estament nobiliari treballant
20x20 cm
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 900: Personatge hindú tocant el timbal
(20x20 cm)
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 901: La lluna creixent (20x20 cm)
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

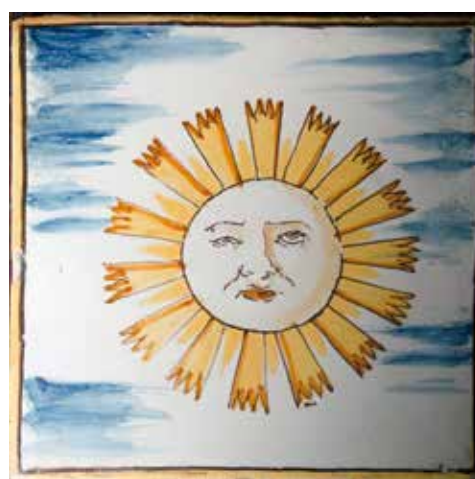

Fig. 902: Sol de trets antropomòrfics (20x20cm)
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 903: Pescador de canya (20x20 cm)
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig. 904: Home amb ulleres, i jove (20x20 cm)
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2014.

Fig. 905: Músic (20x20 cm)
Atribuïda a l'obrador d'Antoni Reig i Fuster.
Barcelona, 1797-1826.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2014.

Fig.906: *Plata de vora ampla*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. Iglesias (sant Fruitós de Bages).

Fig.907: *Plata de vora ampla*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.908: *Plata de vora estreta*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Todocolecció

Fig.909: *Sotacopa*
Barcelona, darrer terç segle XVIII inici XIX.
Col. particular.

Fig.910: *Sotacopa*
Barcelona, darrer terç segle XVIII- inici XIX.
Col. particular (Solsona).

Fig.912: *Pot mitjà d'apotecari*
Aloes succotrin & hepatic
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Museu de Granollers.

Fig.911: *Plata de vora estreta*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri)
Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.913: *Gibrella gran*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Valdemossa (Mallorca).

Fig.914: *Plata*
Barcelona, darrer terç del segle XVIII.
La Fontana (Rupit).
Bibliografia: CERDÀ, 2018.

Fig.915: *Plata de vora ampla*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Igualada).

Fig.916: *Plata de vora ampla*
Barcelona, darrer terç s. XVIII.
Col. particular (Igualada).

Fig.917: *Saler de túmbol*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.918: *Gerro per vi*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.919: *Orseta*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col. particular (Mallorca).

Fig.920: *Gibrella de canadella*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col. particular (Barcelona).

Fig.921: *Enciamera*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col. particular.

Fig.922: *Plat de compte*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. particular.

Fig.923: *Plat de compte*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.924: *Plat de compte*
Barcelona, darrer terç s. XVIII - inici XIX.
Col. particular.

Fig.925: *Gerra d'aiguamans*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
La Fontana (Rupit).
Bibliografia: CERDÀ, 2018.

Fig.926: *Beneitera*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.927: *Beneitera*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.928: *Beneitera*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.929: *Beneitera*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.930: *Plata de vora estreta*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. particular.

Fig.931: *Plata*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. particular.

Fig.932: *Bacina de barber*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. particular.

Fig.933: *Sotacopa*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. particular.

Fig.934: *Sotacopa* (6,5 x 29,3 cm.)
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Foto © Jordi Mas.
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg 416, núm. 463.

Fig.935: *Sotacopa*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. particular.

Fig.936: *Gerro de tall d'argent*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. Llorens (Barcelona).

Fig.937: *Enciamera*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. particular.

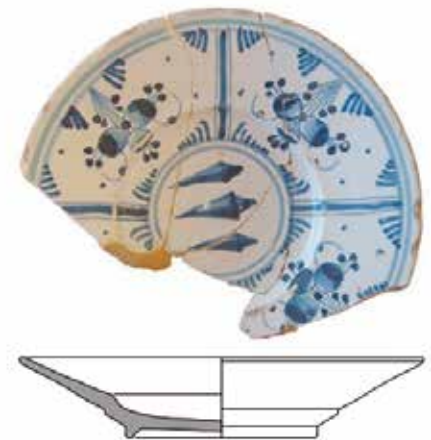

Fig.938: *Plat de vora ampla*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Mostra tres claus, emblema de St. Sever.
Procedeix de l'hospital de sacerdots pobres de St. Sever (Barcelona).
cartarqueologica.bcn.cat / Docs/774/2014_05_29_13_19_19_Memoria%20016-07.pdf

Fig.939: *Plata de vora ampla*
Barcelona, últim terç segle XVIII-inici s. XIX.
Col. particular.
Bibliografia: BATLLORI, LLUBIÀ, 1949.

Fig.940: *Gerro de vi*
Barcelona, 1789
Museu del Disseny (Barcelona).
Bibliografia: TELESE, LLORENS, VOIGT, 2012.

Fig.941: *Gerro de vi*
Barcelona, 1789
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.942: *Gerro de vi*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Museu L'Enrajolada (Martorell).

Fig.943: *Orseta*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. part.

Fig.944: *Gerro de tall d'argent*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
Col. part.

Fig.945: *Gerra d'aiguamans*
Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
La Fontana (Rupit).
Bibliografia: Cerdà 2018, pàg.

Fig.946: *Plat de compte*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
 Col. particular.
 Bibliografia: BATLLORI, LLUBIÀ, 1949.

Fig.947: *Plat de compte*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
 Col. particular.

Fig.948: *Plat de compte*
 Barcelona, darrer terç s. XVIII-inici XIX.
 Col. particular.

Fig.949: *Quatre rajoles d'oficis del mateix autor que les plates policromes.*
 Col. particular.

Fig.950: *Plata decorada amb la figura d'un soldat napoleònic*
 Barcelona, primer terç segle XIX.
 Col. Arxiduc (Mallorca).

Fig.951: *Plata decorada amb un dromedari*
 Barcelona, primer terç segle XIX.
 Col. particular.

Fig.952: *Plat de compte*
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.953: *Plat de compte*
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.954: *Plat de compte*
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CCERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.955: *Plat de compte*
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
 Todocolección

Fig.956: *Plat de compte*
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.957: *Plat de compte*
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.958: *Plat de compte*
 Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
 Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
 Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.959: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.

Fig.960: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.

Fig.961: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.

Fig.962: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.963: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.964: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.

Fig.965: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012. Foto: J. Mas.

Fig.966: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.

Fig.967: *Plat de compte*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.

Fig.968: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.969: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.970: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.971: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.972: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.973: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.974: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.975: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.976: **Plat de tall d'argent**
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 428, fig. 486. Foto: J. Mas.

Fig.977: **Plat de vora ampla**
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 430, fig. 490. Foto: J. Mas.

Fig.978: **Plat de tall d'argent**
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 431, fig. 491. Foto: J. Mas.

Fig.979: **Plat de vora ampla**
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 429, fig. 487. Foto: J. Mas.

Fig.980: **Plat de tall d'argent**
Barcelona, final s. XVIII-primer terç XIX.
Col. particular.

Fig.981: Pot gran d'apotecari (27,5 cm alt.)
S(eminis) Aceto.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 477, fig. 564.
Foto: J. Mas.

Fig.982: Pot gran d'apotecari (28,7 cm alt.)
R(adix) Sapat. acul.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 465, fig. 542.
Foto: J. Mas.

Fig.983: Pot gran d'apotecari
R(adix) Serp. Virg.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.984: Pot gran d'apotecari
Gummi resin. Sagap.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.985: Pot mitjà d'apotecari
Arsenic. rubrum
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.986: Pot gran d'apotecari
Flor. arnic.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.987: Plata
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig.988: Plata
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig.989: Plata
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Josep Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.990: Plata
Barcelona, primer s. XIX.
Col·lecció Josep Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.991: Orsa d'apotecari (25,8 cm).
Sal. Cathar. amara.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ 2012, pàg. 476, núm. 562.
Foto: J. Mas.

Fig.992: Pot gran d'apotecari (27,3 cm).
Rad(ix) Escorz(oneræ).
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ 2012, pàg. 493, núm. 580.
Foto: J. Mas.

Fig.993: Rajola d'oficis
Barcelona, primer terç s. XIX.

Fig.994: Pot gran d'apotecari
R(adix) Enul. Campan..
Barcelona, primer terç s. XIX.
Bibliografia:

Fig.995: Pot gran d'apotecari
R(adix) jalapp.
Barcelona, primer terç s. XIX
Col. particular..

Fig.996: Pot pindoler (12,3 cm alt.)
Pomat oxigen.
Barcelona, primer terç s. XIX
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 466, fig. 544.
Foto: J. Mas.

Fig.997: Orsa d'apotecari (27,8 cm alt.)
Flor. arnicae
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 490. Foto: J. Mas.

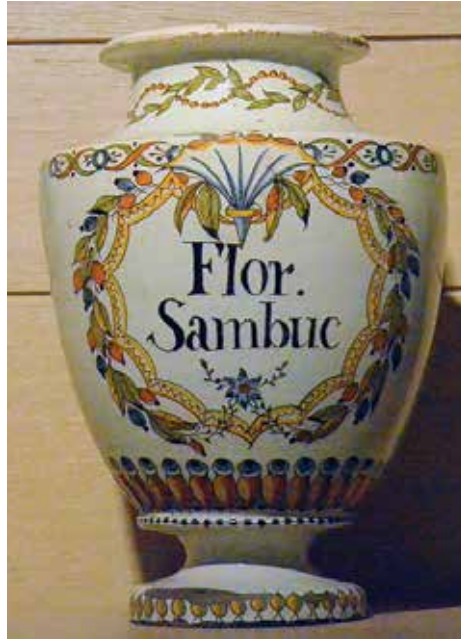

Fig.998: Orsa d'apotecari
Flor. sambuc.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Maricel (Sitges).

Fig.999: Orsa d'apotecari
P. cicut.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Maricel (Sitges).

Fig.1000: Orsa d'apotecari (30,8 cm alt.)
Cort. peruvian. elect.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 491. Foto: J. Mas.

Fig.1001: Bacina de barber (10,1 x 26,5 cm).
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 445. Foto: J. Mas.

Fig.1002: Bacina de barber
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1003: Bacina de barber (8,8 x 26 cm).
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 446. Foto: J. Mas.

Fig.1004: Orsa
Barcelona, primer terç segle XIX.
Col. particular.

Fig.1005: Gerro
Barcelona, primer terç segle XIX.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1006: **Plata** (5,8 x 28,5 cm)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà, pàg. 442. Foto: J. Mas.

Fig.1007: **Plata** (5,6 x 29 cm)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, pàg. 439. Foto: J. Mas.

Fig.1008: **Sotacopa**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1009: **Sotacopa**
Je (Jaume) Sust (dels Sust, de Vilassar).
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1010: **Gibrella de canadelles**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1011: **Càntir**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Fundació Rocamora (Barcelona).

Fig.1012: **Pot mitjà d'apotecari** (12,8 cm alt.)
Extr(actu)um d'garic aloet
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 450, fig. 512.
Foto: J. Mas.

Fig.1013: **Pot gran d'apotecari** (26 cm alt.)
Cort. peruv(iani)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 464, fig. 541.
Foto: J. Mas.

Fig.1014: Pot gran d'apotecari (30,8 cm alt.)
R(adix) Yridis florenTinis)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDA,2012, pàg. 483, fig. 570. Foto:
J. Mas.

Fig.1015: Pot gran d'apotecari
Terr. cristall Montan.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1016: Pot mitjà d'apotecari
Cs. Rosar(um) rubr(um)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1017: Pot pindoler d'apotecari
Viride Aes.
Barcelona, primer terç s. XIX.

Fig.1018: Pot pindoler d'apotecari
Viride Aes.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1019: Gerra d'aiguamans
Inscripció "Oli de Olesa"
Barcelona, primer terç s. XIX.
La Fontana (Rupit).
Bibliografia: Llorens, 1977.

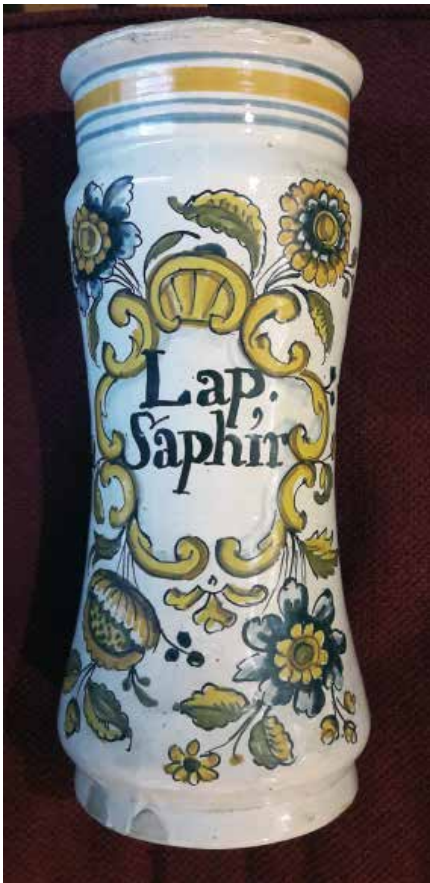

Fig.1020: Pot gran d'apotecari
Lap. Saphir.
Barcelona, final s. XVIII- primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1021: Pot gran d'apotecari
Quin. mirab.
Barcelona, final s. XVIII- primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1022: Pot gran d'apotecari
G. arabic.
Barcelona, final s. XVIII- primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1023: Pot gran d'apotecari
G. lace
Barcelona, final s. XVIII- primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1024: Pot gran d'apotecari
G(umma) lacc(a).
Barcelona, final s. XVIII- primer terç s. XIX.
Col. particular.

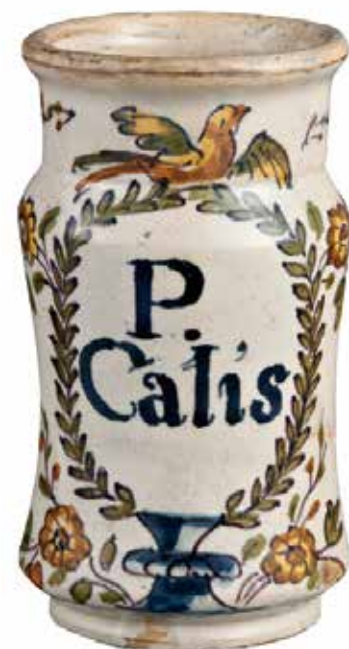

Fig.1025: Pindoler
P(ulvis) calis.
Barcelona, final s. XVIII- primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà 2012, pàg. 451. Foto: J. Mas.

Fig.1026: *Rajola d'oficis*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1029: *Gerro de vi*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Todocolección.

Fig.1027: *Plata mitjana* (5,8 x 28,5 cm).
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
BIBLIOGRAFIA: CERDÀ, 2012, pàg. 437, núm. 498.
Foto: J. Mas.

Fig.1028: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Josep Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1030: *Plata*
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Col. Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1031: *Plata* (5,8 x 28,9 cm).
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà, 2012, pàg. 443. Foto: J. Mas.

Fig.1032: *Plata* (7,4 x 37,8 cm)
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà, 2012, pàg. 441. Foto: J. Mas.

Fig.1033: *Plata*
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1034: *Plata*
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1035: *Plata*
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1036: *Plata*
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1037: *Plata*
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1038: *Plata mitjana* (8 x 36,8 cm)
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 433. Foto: J. Mas.

ELS ESCUDELLERS I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA

Segles XV-XIX

Fig.1039: **Plata**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col· particular:

Fig.1040: **Plata** (4,8 x 30 cm)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: Cerdà, 2012, pàg. 437. Foto: J. Mas.

Fig.1041: **Plata** (5,3 x 30,5 cm)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 440. Foto: J. Mas.

Fig.1042: **Plata amb un globus aerostàtic**
Barcelona, primer terç s. XIX (post. 1802).
Museu de Mataró.

Fig.1043: **Plata amb un globus aerostàtic**
Barcelona, primer terç s. XIX (post. 1802).
Col·lecció Rocamora (Barcelona)

Fig.1044: **Plata**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu de Mataró.

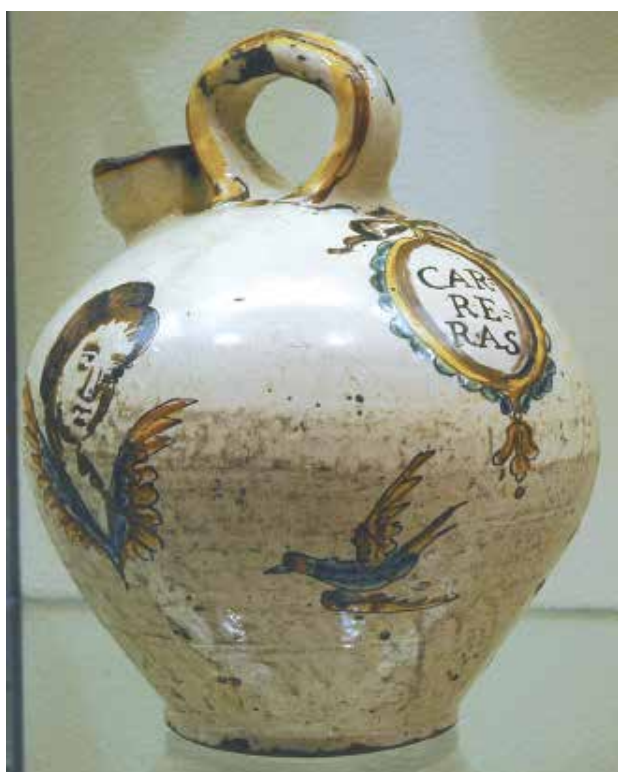

Fig.1045: **Càntir d'oli**
"Carreras".
Barcelona, primer terç s. XIX.
La Fontana (Rupit).

Fig.1047: **Rajola d'oficis**
Barcelona, final s. XVIII-primer terç s. XIX.
Col· particular.

Fig.1046: **Gibrella de canadelles**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col· particular.

Fig.1048: *Plata*
 Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
 Bibliografia: BATLLORI, LLUBIÀ, 1949, làm. 213.

Fig.1049: *Plata*
 Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
 Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1050: *Plata*
 Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
 La Fontana (Rupit).

Fig.1051: *Plata* (7 x 39 cm)
 Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
 La Fontana (Rupit). FC.2014.1.125.
 Bibliografia: CERDÀ, 2018, pàg. 182-183.

Fig.1052: *Gerro de vi*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig.1053: *Gerro de vi*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1054: *Gerro de vi*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1055: *Gerro de vi*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1056: *Gerro de vi*
Barcelona, vers 1802.
Fundació Rocamora (Barcelona).

Fig.1057: Pot d'apotecari (23 cm alt.)
Sulph(ur) antimon(ia).
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 507. Foto: J. Mas.

Fig.1058: Pot d'apotecari
Sem(inis) melo(nis).
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1059: Pot d'apotecari (20 cm alt.)
U(nguentum) aegiptiac(um).
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 504. Foto: J. Mas.

Fig.1060: Pot d'apotecari (19,3 cm alt.)
Ext(ractum) absynt(iae).
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 496. Foto: J. Mas.

Fig.1061: Pot mitjancer d'apotecari (21 cm alt.)
Cons(serva) cort(icibus) citr(i).
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 454. Foto: J. Mas.

Fig.1062: Pot d'apotecari
R(adix) galan(gae).
Barcelona, final segle XVIII-primer terç s. XIX.
Col·lecció particular.

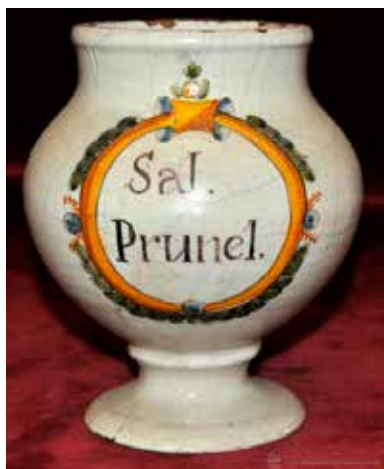

Fig.1063: Pot d'apotecari
Sal. prunel(la).
Barcelona, primer terç s. XIX.

Fig.1064: Pot d'apotecari
Litarg(rium).
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 454. Foto: J. Mas

Fig.1065: *Plata*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815
Col. particular.

Fig.1066: *Rajola "d'oficis"*
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1067: *Plata*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815
Col. particular (Solsona).

Fig.1068: *Rajola "d'oficis"*
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1069: *Plata*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815
Col. particular (Solsona).

Fig.1070: *Rajola "d'oficis"*
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1071: *Plata*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815.
Col. particular.

Fig.1072: *Plata*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815.
Col. particular.

Fig.1073: *Plata*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815.
Col. particular.

Fig.1074: *Bacina de barber*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815.
La Fontana (Rupit).

Fig.1075: *Plata*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815.
Col. particular.

Fig.1076: *Ouera*
Sèrie "del ramito".
Barcelona, post. 1815
Museu de Granollers.

Fig.1077: *Sant Isidre*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.1078: *Rajoles d'oficis*
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Dins de la sèrie anomenada "de Banyoles" feta a Barcelona hem distingit una subsèrie pintada, potser, per l'autor virtual Sust, que correspon al número 323 de la catalogació d'Albert Telese. El lligam entre les rajoles i les plates serien les plantes. En paraules de Telese, "Sovint dibuixa unes atzavares fines i subtils, de tres llargues fulles que se situen molt arraconades a les cantonades. En pinta dues, una, o no en pinta cap, i potser són més nombroses les rajoles sense plantes que amb elles" [TELESE, VOIGT, 2014: 107].

Com es pot apreciar, no només pintava vaixel·la, sinó també rajoles.

Fig.1079: **Pot gran.**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció particular (Solsona).

Fig.1080: **Pot gran**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museo de Arte Colonial (Caracas).

Fig.1081: **Pot gran**
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció particular.

Fig.1082: **Pot gran d'apotecari**
R(adix) China
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció particular.

Fig.1083: **Plata**
Barcelona, primer terç segle XIX.
Col. particular.

Fig.1084: *Pot d'apotecari*
Fr. piper nigr.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció particular.

Fig.1085: *Pot d'apotecari*
Pulv. cas. senn.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció particular.

Fig.1086: *Pot d'apotecari*
Rad(ix) Yrid(is) flor(entinis).
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció particular (Solsona).

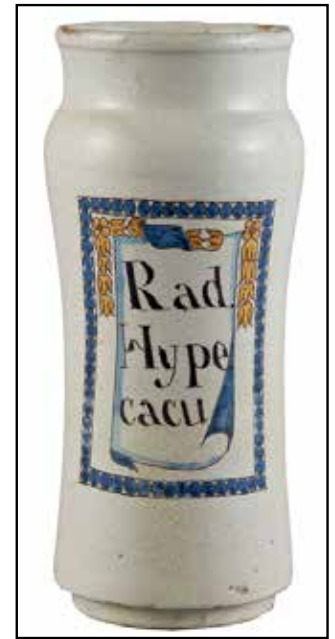

Fig.1087: *Pot d'apotecari* (28,3 cm)
Rad(ix) hypecacu(anhae)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 487. Foto: J Mas.

Fig.1088: *Pot d'apotecari* (26 cm alt.)
R(adix) gentianae.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí)
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 506. Foto: J. Mas.

Fig.1089: *Pot*
G.R. euphorb.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Todocolecció

Fig.1090: *Copeta* (9,7 cm alt.)
Extr(actum) fell(is) tauri.
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 512. Foto: J. Mas.

Fig.1091: *Pot d'apotecari*
R. Resin ladanum
Barcelona, segon quart s. XIX.
Museu de Granollers.

Fig.1092: *Pot d'apotecari* (14,5 cm alt.)
Sperm(a). caeti.
Barcelona, primera meitat s. XIX.
Col·lecció Mascort (Torroella de Montgrí).
Bibliografia: CERDÀ, 2012, pàg. 512, fig. 614.
Foto: J. Mas.

Fig.1093: *Mesura*
Mostra l'escut de l'Hospital de la Santa Creu (Barcelona)
Barcelona, primer terç s. XIX.
Biblioteca de Catalunya (Barcelona).

Fig.1094: Pot d'apotecari
R(adix) gentian(ae)
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col·lecció Iglesias (Sant Fruitós de Bages).

Fig.1095: Pot d'apotecari
R(adix) contrayer(ba).
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col·lecció particular.

Fig.1096: Pot d'apotecari
Sal saturn(i).
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Fig.1097: Col·lecció de pots procedents de les antigues apotecaries vilassaneses. El primer, començant per l'esquerra, pertengué a la de Francesc Colom; el segon, a la de Pere Almera i Comes; el tercer i quart, a la de Ramon Coromines; el cinquè, a la de Genís Graupera; el sisè i setè, a la de Cebrià Fàbregues, de Vilassar de Dalt, i el vuitè, a la de Francesc Sangles. Foto: Pere Almera A.
Publicat a: GUARDIOLA, L. (1951). Notes històriques del Maresme. Apotecaries vilassaneses.

Fig.1098: Quatre models o variants del tipus de mostra policroma anomenada del "gerro", que s'esmenta a l'inventari de béns del difunt Jaume Cantó i Cantó, escudeller, pare de Jaume Cantó i Gual. Jaume Cantó va passar l'examen de mestre escudeller l'any 1799, i va comprar un obrador l'any 1805 que va regentar fins a la seva mort, el 1840. Les rajoles de la meitat superior presenten, al centre, un gerro amb dues nanses; les de la meitat inferior, un gerro sense nanses. Tots quatre gerros estan dins d'un marc de losange i coronament de boles. De l'interior del gerro emergeix una flama. D'aquí el nom que li han donat els col·leccionistes: "la llumeneta" o "la llàntia" (Miquel, 2000, pàg. 18, fig. VIII-17). Cirici descriu aquesta decoració amb les paraules següents: "...tema napoleònic de la vela atirantada i el motiu sentimental, preromàntic, de l'urna que treu flames" (CIRICI 1977, pàg. 385). Proposem, doncs, atorgar-li el nom original, és a dir, mostra "del gerro", i modificar la cronologia tradicional (segle XVIII o final del segle XVIII-primer meitat del XIX) per una de més actualitzada a la llum de la documentació escrita: primera meitat del segle XIX o, si es vol, més concretament, 1805-1840.

Fig.1099: Rara mostra on es poden veure junts els motius del "gerro" i el marc de losange de color verd, amb perletes adosades per la part interior, i amb quatre petites flors, al centre. Barcelona, vers 1805-1840 (Col. Llorens).

Fig.1100: Dues rajoles que formaven part d'un fris. A la part superior mostren dues línies paral·leles, en morat de manganès, que emmarquen una gruixuda banda verda. Entre elles, un seguit de petits quadrats en perspectiva. A la part inferior s'hi desenvolupen uns motius florals confrontats, d'estil neoclàssic, separats per gerros molt semblants als de les fig. 9 a 12. Segurament correspon a una producció de l'obrador de Jaume Cantó i Cantó, pare de Jaume Cantó i Gual. Barcelona, 1805-1840. Corresponen al model Miquel, IX-3. Aquest model apareix aplicat com a sanefa de tanca al voltant d'un plafó que mostra les figures de sant Pere i sant Joan, datat de 1744. Pensem, doncs, que es tracta d'una sanefa incorporada posteriorment a la data de realització del plafó (TELESE, LLORENS, VOIGT, 2012, pàg. 226). Proposem canviar la cronologia tradicional (final del segle XVIII-primer meitat del XIX) per una de més actualitzada: primera meitat del segle XIX o, si es vol, més concretament, 1805-1840.

Fig.1101: Detall de la part baixa d'un pot policrom de la sèrie anomenada "de Banyoles". Presenta una decoració formada per un gerro del qual surten unes branques de llorenç, en direccions oposades. Com es pot comprovar, el disseny del gerro és molt semblant als de les rajoles atribuïdes a l'obrador de Jaume Cantó i Cantó, Barcelona, 1805-1840.

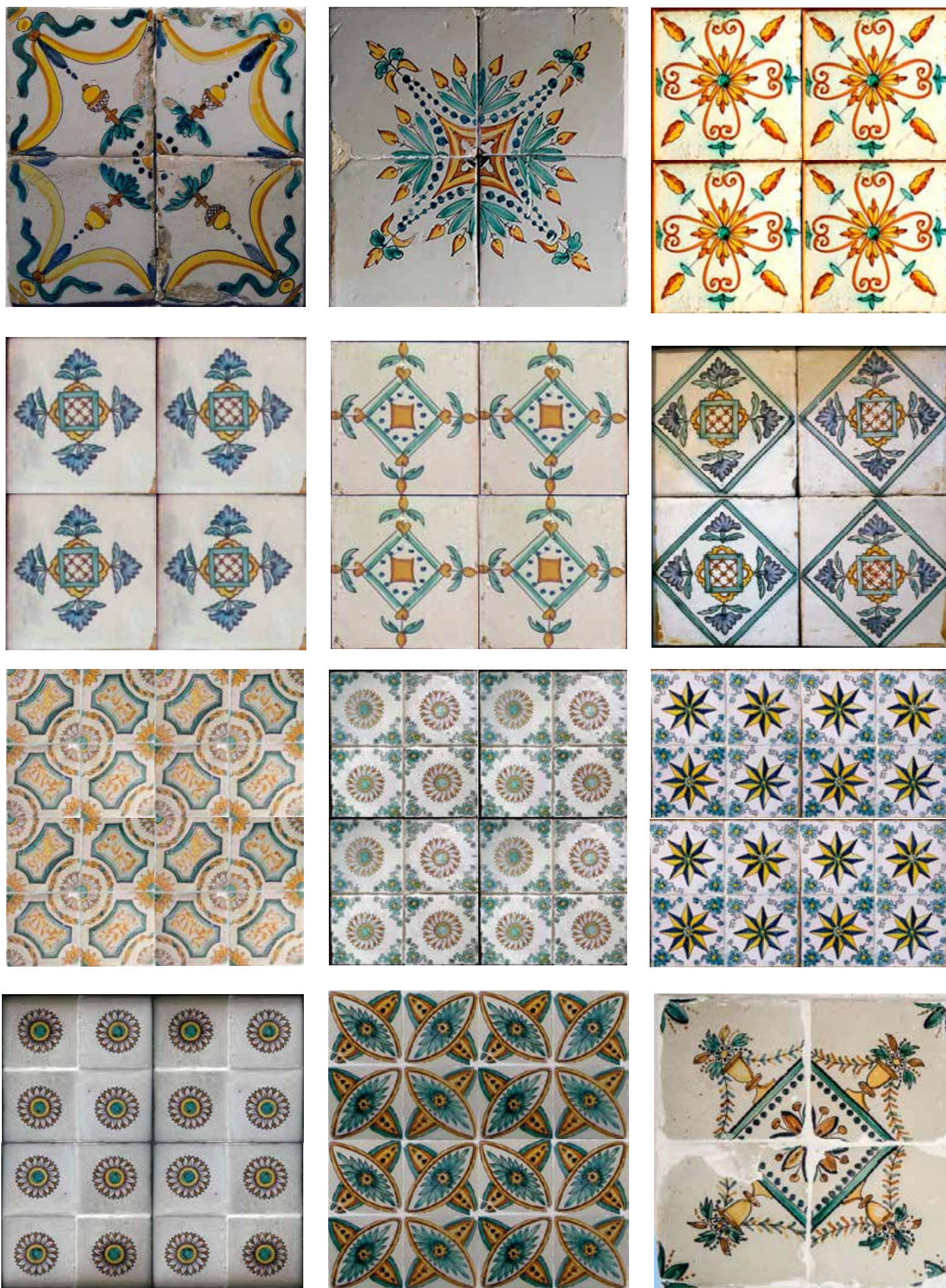

Fig.1102: n.ºm. 1 a 12, diferents tipus de mostres atribuïdes a l'obraor de Jaume Cantó i Cantó (1799-1840)

Fig.1103: núm. 1 a 6, diferents tipus de mostres atribuïdes a l'obra de Jaume Cantó i Cantó (1799-1840)

Fig.1104:núm. 1 a 12, diferents tipus de mostres atribuïdes a l'obraor de Jaume Cantó i Gual (1824-1854). Model "branca".

Fig.1105:núm. 1 a 12, diferents tipus de mostres atribuïdes a l'obraor de Jaume Cantó i Gual (1824-1854). Model "branca".

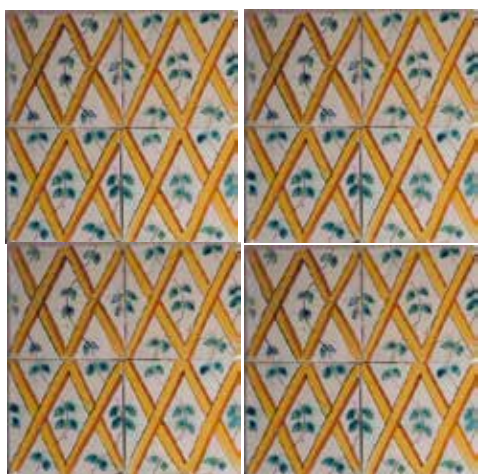
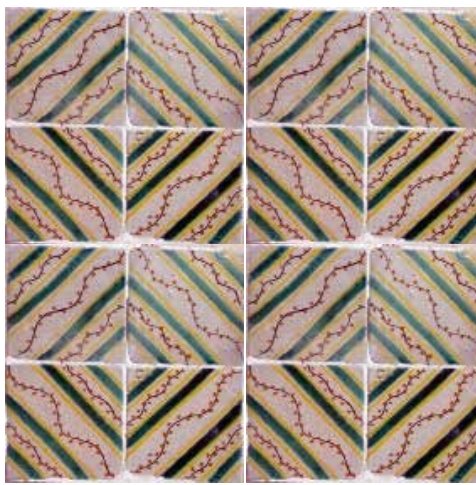

Fig.1106:núm. 1 a 12, diferents tipus de mostres atribuïdes a l'obraador de Jaume Cantó i Gual (1824-1854). Model "branca".

Fig.1107: Estació IX del viacrucis
Barcelona, primera meitat del s.XIX.
Vinseum. Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca del Penedès), núm. ref.: 06241.

Fig.1108: Estació V del viacrucis
Barcelona, primera meitat del s.XIX.
Col. particular.

Fig.1109: Estació IX del viacrucis
Barcelona, primera meitat del s.XIX.
La Fontana (Rupit).

Fig.1110: Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1111: Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1112: Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1113: Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.1114: Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

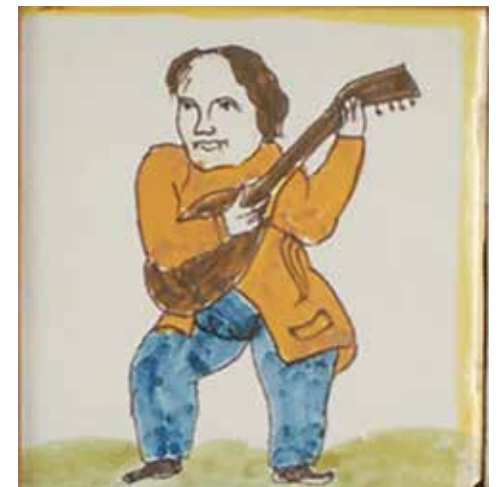

Fig.1115: Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1116:Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.1117:Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col.Segarra (Figuerola del Camp).

Fig.1118:Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.1119:Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. particular.

Fig.1120:Rajola d'oficis
Barcelona, segon quart s. XIX.
Col. Segarra (Figuerola del Camp).

Fig. 1121: Sant Sebastià
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular (Moià).

Fig. 1122: Sant Josep amb en nen Jesús
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular (Moià).

Fig. 1123: Sant Pere
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col.

Fig. 1124: Sant Joan baptista
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular

Fig. 1125: Sant Joan baptista
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular

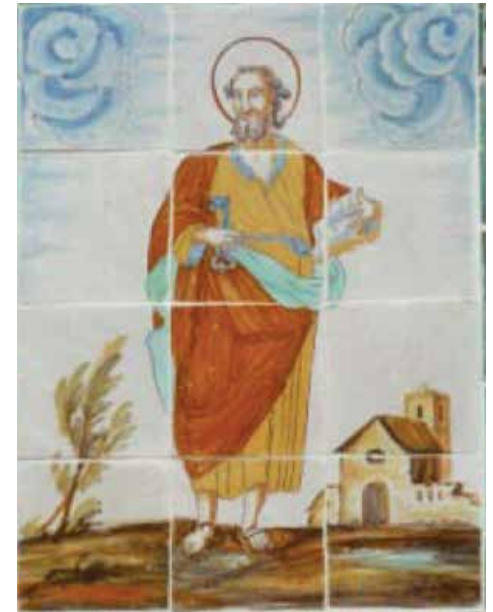

Fig. 1126: Sant Pere
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular

Fig. 1127: Sant Narcís
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular

Fig. 1128: La Pietat
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu de Sabadell?

Fig. 1129: La Pietat
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig.1130: Sant Tomàs
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 La Fontana (Rupit).

Fig.1131: Sant Tomàs
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 La Fontana (rupit), ref.:

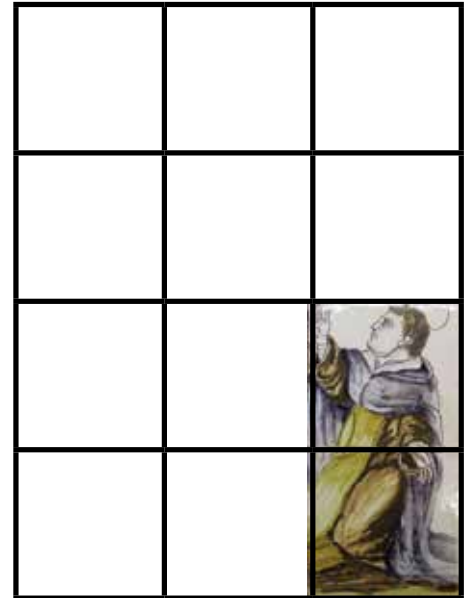

Fig.1132: La Mare de Déu del Roser, Sant Tomàs
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 La Fontana (Rupit).

Fig.1133: La Mare de Déu del Roser amb el Nen
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Foto: Centre Excursionista de Catalunya.
 AFCEC EMC X 2247
 Autor: J. Mas Guàrdia (vers 1928). Viladecans.

Fig.1134: La Mare de Déu del Carme i les ànimes
 del purgatori
 Al revers: lletra "G".
 Barcelona, primer terç segle XIX.
 Col. particular.

Fig.1135: Sant Josep amb el Nen
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Foto: Centre Excursionista de Catalunya.
 AFCEC EMC X 2248
 Autor: J. Mas Guàrdia (vers 1928). Viladecans.

Fig.1136: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Olga de Sandoval, antiq.

Fig.1137: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Museu Maricel (Sitges).

Fig.1138: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
 Barcelona, primer terç s. XIX.
 Museu Maricel (Sitges).

Fig.1139: La Mare de Déu del Roser amb el Nen
Barcelona, primer terç s. XIX.
Cau Ferrat (Sitges).

Fig.1140: Mare de Déu del Carme amb les ànimes del purgatori
Barcelona, mitjan s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès), ref.: 5.667.

Fig.1141: La Pietat
Barcelona, primera meitat del segle XIX.
Can (Cervelló de Baix)

Fig.1142: La Mare de Déu del Roser amb el Nen
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1143: Sant Joan baptista
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig.1144: Sant Salvador d'Horta
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona), núm. ref.: 61.944.

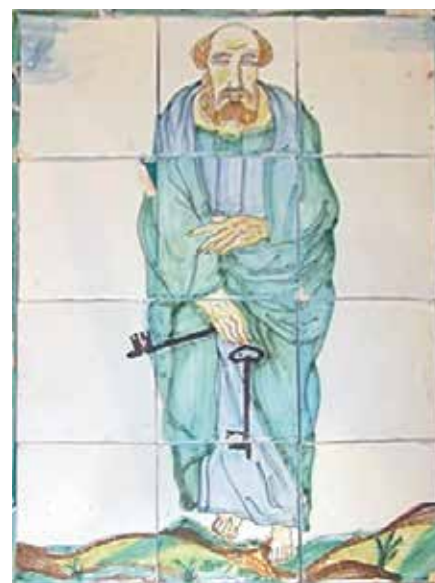

Fig.1145: Sant Pere
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular

Fig. 1146: *La Mare de Déu del Pilar*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig. 1147: *Nostra Senyora de la Cinta entre Sant Pere i Sant Pau*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular.

Fig. 1148: *La Dormició de Maria*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort (Torroella de Montgri).

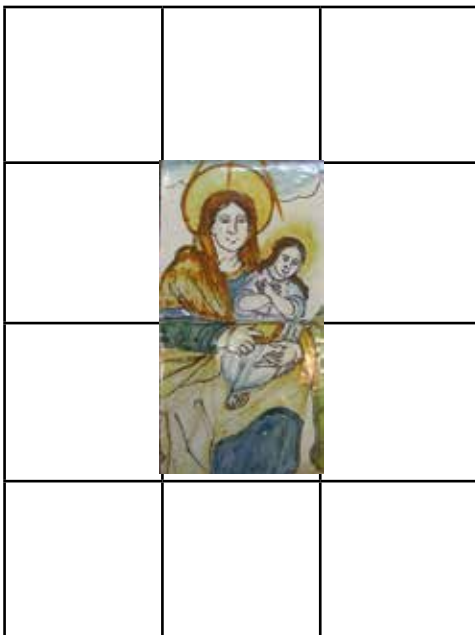

Fig. 1149: *La Sagrada Família*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

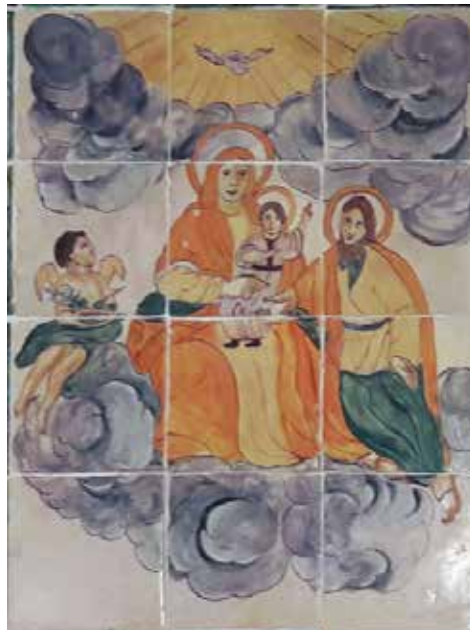

Fig. 1150: *La Sagrada Família*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig. 1151: *La Sagrada Família*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 1152: *La Sagrada Família*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig. 1153: *Xinès*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig. 1154: *Santa Francisca*
Barcelona, primer terç s. XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 1155: *Sant Jeroni*
Barcelona, segon terç s. XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 1156: *La Mare de Déu del Carme i les ànimes del purgatori*
Barcelona, primer segon terç s. XIX.
Museu de Tortosa.

Fig. 1157: *Sant Joan baptista*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col·lecció particular (Sant Feliu de Codina).

Fig. 1158: *Àngel de la guarda*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Bibliografia: Llorens 1980, pàg. 234.

Fig. 1159: *Sant Miquel arcàngel*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col.

Fig. 1160: *Sant Miquel arcàngel*
Barcelona, primer terç s. XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

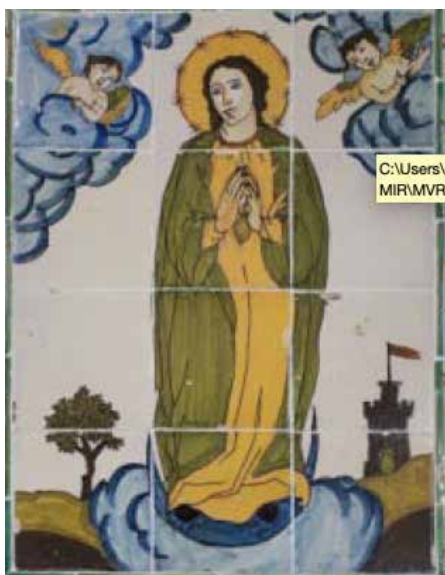

Fig. 1161: Santa Bàrbara
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig. 1162: La mare de Déu del Carme i les ànimes del purgatori
Barcelona, segon terç s. XIX.
Monestir de sant Jeroni de la Murtra.

Fig. 1163: Sant Francesc d'Assís
Barcelona, segon terç s. XIX.
Vinseum, núm. ref.: 05366. (Vilafranca del Penedès).

Fig. 1164: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col. particular (Solsona).

Fig. 1165: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu de Solsona.

Fig. 1166: Sant Carles Borromeu
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig. 1167: Sant Joan baptista
Barcelona, segon terç s. XIX.
Vinseum, Vilafranca del Penedès).

Fig. 1168: Santa Maria Magdalena
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu de Solsona.

Fig.1169: *Sant Jaume Matamoros*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Vinseum, Vilafranca del Penedès.

Fig.1170: *Sant Isidre*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Todocoleccion.

Fig.1171: *Sant Josep amb el nen Jesús*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu Víctor Balaguer, (Vilanova i La Geltrú).

Fig.1172: *La Pietat*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.1173: *Sant Joan baptista*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col. Sagarra (Figuerola del Camp).

Fig.1174: *Sant Joan baptista*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Todocolección.

Fig.1175: *Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.1176: *Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès), núm. ref.: 08787.

Fig.1177: *Santa Rita amb dos jueus*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Casa de subhastes Balclis, 2018.

*Fig.1178: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col. particular (St. Feliu de Codines).*

*Fig.1179: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
Barcelona, segon terç s. XIX.
La Fontana (Rupit, Pruit).*

*Fig.1180: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col. Brugarolas (Barcelona).*

*Fig.1181: Sant Antoni de Pàdua amb el Nen
Barcelona, segon terç s. XIX.
L'Enrajolada (Martorell).*

*Fig.1182: Sant Joan baptista
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).*

*Fig.1183: Sant Joan baptista
Barcelona, segon terç s. XIX.
Vinseum (Vilafranca del Penedès).*

*Fig.1184: Sant Jaume Matamoros
Barcelona, segon terç segle XIX.
Col. particular.*

Fig. 1185: *Nostra Senyora del Roser, Sant Domingo de Guzmán i Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, segon quart segle XIX.
Museu de Sabadell.

Fig. 1186: *Sant Jaume Matamoros*
Barcelona, segon quart segle XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig. 1187: *Sant Salvador d'Horta amb els pobres*
Barcelona, segon quart segle XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

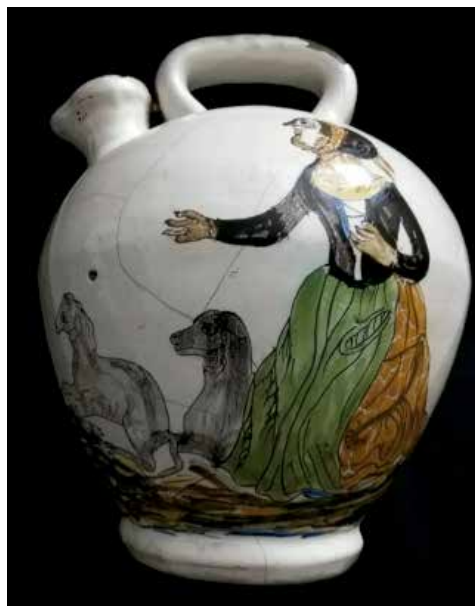

Fig. 1188: *Càntir*
Barcelona, mitjan segle XIX.
Col. particular.

Fig.1189: Sant Dídac d'Alcalà
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Maricel (Sitges).

Fig.1190: Sant Pau
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu de Sabadell.

Fig.1191: Sant Francesc de Paula
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Mascort, Torroella de Montgrí.
Bibliografia: CERDÀ, 2014, pàg. 314.

Fig.1192: Sant Ramon nonat
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.1193: La Pietat
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.1194: Sant Lluçia i sant Marcia
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.1195: Sant Agustí, bisbe d'Hipona
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1196: *Sant Joan baptista, nen*
Barcelona, primer terç s. XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.1197: *Sants màrtirs Lluçia i Macià*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.1198: *Sant Cristòfol amb el Nen*
Barcelona, primer terç s. XIX.
La Fontana (Rupit-Pruït).

Fig.1199: *La Mare de Déu del Roser*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Col. particular (Igualada).

Fig.1200: *Sant Llorenç*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu de la Vall de Lord.

Fig.1201: *Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona), núm. ref.: 61.941.

Fig.1202: *Santa Teresa de Jesús*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Episcopal de Vic.

Fig.1203: *Sant a Teresa de Jesús*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.1204: *Sant Joan baptista*
Barcelona, primer terç s. XIX.
La Fontana (Rupit).

Fig.1205: *La Immaculada*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. Brugarolas (Barcelona).

Fig.1206: *La Immaculada*
Barcelona, primer terç s. XIX.

Fig.1207: *La Immaculada*
Barcelona, primer terç s. XIX.
L'Enrajolada (Martorell).

Fig.1208: *La Immaculada*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Col. particular (Sant Feliu de Codines).

Fig.1209: *La Immaculada*
Barcelona, primer terç s. XIX.
Museu Vicenç Ros (Martorell).

Fig.1210: *Sant Ignaci de Loiola*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Vinseum, núm. ref.: 14.826.

Fig.1211: *Sant Joan baptista*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1212: *Sant Antoni de Pàdua*
Barcelona, segon terç s. XIX.
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1213: *Sant Antoni de Pàdua*
 Barcelona, mitjan segle XIX.
 Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri).

Fig.1214: *Sant Jaume Matamoros*
 Barcelona, mitjan segle XIX.
 Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri).

Fig.1215: *Sant Antoni de Pàdua*
 Barcelona, mitjan s. XIX.
 Col·lecció Mascort (Torroella de Montgri).
 Bibliografia: Cerdà 2014, pàg. 317, núm. 638.

Fig.1216: *Sant Martí de Tours.*
 Barcelona, mitjan segle XIX.
 Col·lecció particular.

Fig.1217: *Sant Jaume Matamoros.*
 Barcelona, segon quart segle XIX.
 Col·lecció particular.

Fig.1218: "*San Antonio. Casas del carré de Carreres*".
 Barcelona, mitjan segle XIX.
 Bibliografia: LLORENS, 1980, pàg. 238-239.

Fig.1219: Ban municipal sobre la direcció obligatòria dels carros. Barcelona, tpq. 1836. Museu del Disseny (Barcelona).

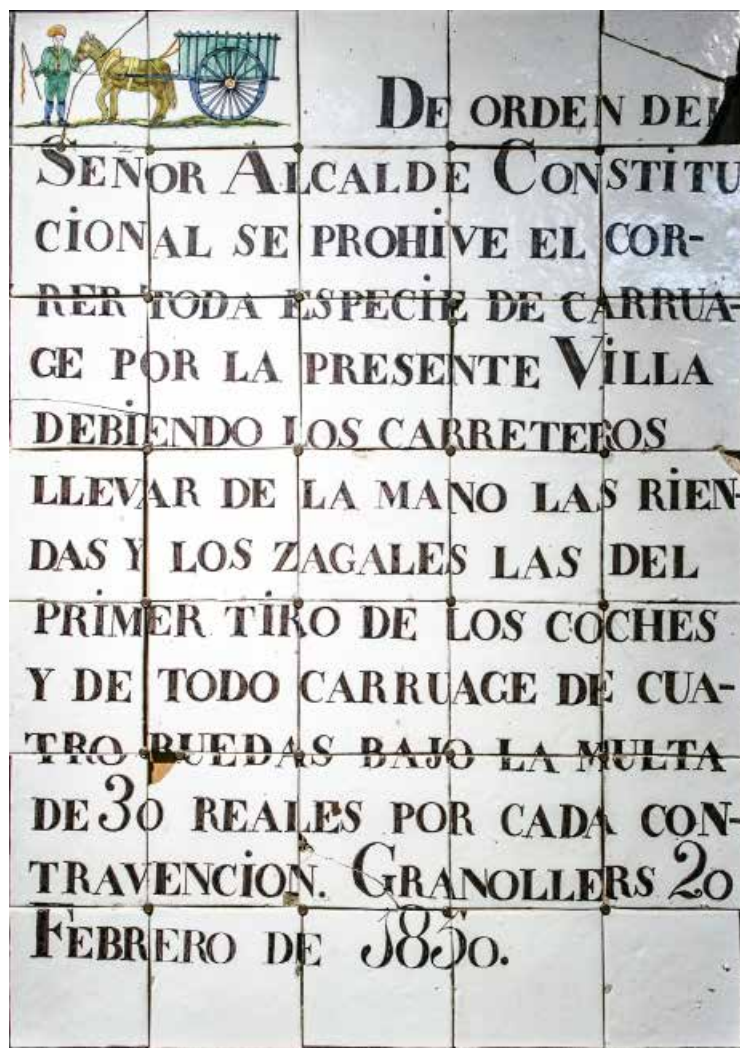

Fig.1220: Ban municipal sobre la direcció obligatòria dels carros. Barcelona, 1850. Museu de Granollers.

PLAFONS DE DIRECCIÓ DE TRÀNSIT

Amb l'arribada dels ajuntaments liberals constitucionals després de la mort de Ferran VII, el 1833, les corporacions municipals varen aprovar unes normatives que regulaven aspectes importants de la vida dels ciutadans.

A Barcelona, l'ajuntament va publicar, l'any 1843, un opuscle de 60 pàgines titulat *Bando general de buen gobierno o de policia urbana para la ciudad de Barcelona, publicado por su Excmo. ayuntamiento constitucional en mayo de 1839 y revisado y adicionado por el de 1842*, si bé des d'almenys el 1836 diversos plafons de rajoles ja indicaven la direcció que, a partir d'aleshores, haurien de seguir els cotxes i carruatges que entraven i sortien de la ciutat, disposicions publicades al *Diario de Barcelona* per què en tingués coneixement tota la població:

«Noticias particulares de Barcelona.

«Barceloneses:

«La igualdad ante la ley debe ser el norte de todo sistema libre, y la Constitución reclama imperiosamente el ejercicio de tan justo principio. Esa misma igualdad repele las distinciones en los goces generales de la sociedad: de consiguiente, todas las ventajas que emanen de la misma, así como los gravámenes, deben estar igualmente distribuidos entre todos los ciudadanos.

«Bajo estas consideraciones, y a fin de que no admita interpretación el artículo tercero del Bando de 31 de octubre último, ha acordado el Excmo. Ayuntamiento, y los Alcaldes Constitucionales

«Prevenimos lo siguiente:

«Todos los carruages, sin distinción alguna, observarán las reglas prescritas para los mismos en los bandos publicados y no espresamente derogados: con respecto a los coches, cesa desde hoy la facultad que tenían de ir por las calles de la ciudad en todas direcciones, debiendo en lo sucesivo seguir como los demás carruges el curso que marquen los azulejos que haya colocados en diferentes puntos de la ciudad, quedando sujeto todo contraventor pagar la multa que en dichos azulejos esté señalada. Y para que llegue a noticia de todos y nadie pueda alegar ignorancia se fijará el presente en los parages públicos y acostumbrados de esta ciudad, quedando permanente en las puertas de las Casas Consistoriales y en las de la Alcaldía Constitucional.

«Barcelona 5 de noviembre de 1836».

Diario de Barcelona, núm. 312, (07.11.1836).

Fig.1221: Altar de la capella de Sant Ponç (Sant Celoni, el Vallès Oriental). Foto: Joaquim Rubió i Balaguer (1930). AFCEC EMC X 0562. Actualment en lloc desconegut. Barcelona, vers 1840.

EL FRONTAL DE SANT PONÇ I SANT NICOLAU (SANT CELONI), VERS 1840

De l'existència d'aquest frontal, només se'n té notícia gràcies a una antiga fotografia dels anys 30 del segle XX, en blanc i negre. Se'n coneixen poques dades de la capella, que data del segle XIV. Ha estat restaurada en quatre ocasions: els anys 1840, 1952, 1958 i 1998.

L'estil del plafó que s'aprecia en el frontal de l'altar correspon, sens dubte, al d'una producció del segle XIX, per la qual cosa el relacionem amb la restauració de l'any 1840.

Fig.1222: https://ca.wikipedia.org/wiki/Capella_de_Sant_Ponç_de_Sant_Celoni

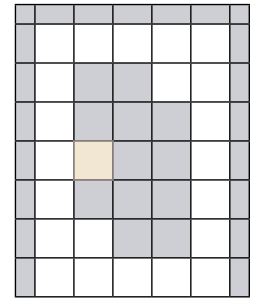

Fig.1223: Sant Bernat de Claravall amb els instruments de la Passió, l'Esperit Sant i àngels.

Barcelona, post. 1847.

Procedència: convent de Santa Maria de Valldonzella (Barcelona).

Foto: Olga de Sandoval.

PLAFÓ DE SANT BERNAT DE CLARAVALL (SANTA MARIA DE JONQUERES)

Aquest interessant plafó mostra la imatge de Sant Bernat de Claravall, fundador de l'orde del Císter, amb els instruments de la passió de Crist: la creu, la llança que li va clavar Longí i la Santa Esponja.

Es conserva actualment en el monestir cistercenc de Valldonzella (Barcelona). Aquest monestir va ser destruït durant l'ocupació napoleònica, el 1814 i, en part, reconstruït l'any 1826. El 1835 fou abandonat de resultes de la desamortització. El 1847 varen retornar algunes monges, que s'hi van estar fins a l'any 1909, quan el monestir fou incendiat durant la Setmana Tràgica. El plafó es pot emmarcar dins de l'estètica del segle XIX. Està parcialment mutilat: falta la part inferior de la sanefa perimetral així com el primer conjunt de rajoles, el més exterior, en contacte amb la sanefa.

Es pot comprovar que hi manca el cap de l'ocell que simbolitza l'Esperit Sant, i part de l'ala esquerra. També s'hi aprecia part d'una possible primera sanefa, de la qual només es conserva el tros corresponent a l'angle superior dret d'una rajola. També es pot apreciar que una de les rajoles de la creu mostra un dibuix duplicat i pintat d'un color diferent al de la resta. Sembla que hi hauria dues representacions idèntiques del sant: una, de tons grisos, i una altra, de tons ocracis.

La mostra de la sanefa blava és molt característica de les rajoles barcelonines de mitjan del segle XIX.

A falta de més dades, sembla que el plafó (o plafons) s'haurien col·locat en el monestir després de l'arribada de la nova comunitat de monges, el 1847, i deuria ser parcialment destruït durant els fets revolucionaris del 1909.

El plafó fou recompost a base de rajoles blanques, al menys, en dues ocasions, ja que algunes fan 20 x 20 cm –con la resta de rajoles– i altres, més blanques, que fan 13,5 x 13,5 cm.

Aquestes restauracions s'haurien realitzat, doncs, en el decurs del segle XX.

LÀPIDES AMB EPITAFIS

Un epitafi és una inscripció sepulcral a monuments funeraris o tombes per recordar o homenatjar les persones que hi són sepultades. En la producció de ceràmica catalana, són molt rars o, si més no, se n’han conservat molt pocs. En canvi, a la producció de Muel són molt abundants.

Els pocs epitafis que hem localitzat daten del segle XIX, i haurien de ser anteriors a l’any 1837, segons es després del següent acord de la Junta dels Cementiris Municipals, publicat al *Diari de Barcelona* del mateix any:

«Deseosa esta Junta de llevar a efecto las indicaciones que hizo en la reseña de 22 de abril último relativas a las planchas de hierro, cuyo modelo se construyó, para cerrar la abertura de los nichos en aquellos que acomode a sus dueños, así como a pintarlas al óleo e igualmente al fresco las cubiertas meramente revocadas, desterrándose el uso de los azulejos y adoptándose seis distintos modelos de inscripciones de buen gusto (...)

«4. Se prohíbe absolutamente para lo sucesivo el uso de los azulejos; advirtiéndose que en los nichos, en que los haya, no podrán volver a colocarse cuando venga el caso de abrirlos, debiéndose en tal caso cerrar con lápidas, planchas o simples revocados (...)

Diario de Barcelona, núm. 172 (21.06.1837).

LA LAUDA DEL PENITENT PERE COSTA

Aquesta curiosa lauda sepulcral es conserva al Museu de Terrassa. A la xarxa, hem trobat una molt interessant informació sobre la persona a qui va dedicada: Pere Costa¹²¹:

«El penitent que va ocupar i va donar nom a la balma és Pere Costa, que va néixer a La Garriga el 1727 i va morir a Can Poble el 1816. La seva història la va desvetllar el rector Antoni Vergés en el llibre *Sant Llorenç de Munt: son passat, son present i porvenir*, publicat el 1871.

«Quan era petit, en Pere va fugir de casa seva perquè la seva mare, mentre estaven a missa, li va donar una forta bofetada (*sic*) pensant-se que ell havia estat l’autor d’una grolleria. Va ser acollit per una família, que li va inculcar els principis cristians i, després, va treballar com a jornalero a la cartoixa de Montalegre.

«Als 34 anys va decidir fer vida de penitent i va marxar a viure a una reconada (*sic*) de Sant Marçal, al Montseny. Més tard va venir a viure a una balma de Sant Llorenç del Munt.

«De bon matí baixava a l’ermita de La Barata o bé a la parròquia de Sant Joan. I, a vegades, anava a menjar un sol plat a les masies de Can Poble, Can Torres o La Barata. Aquests masovers asseguren que Pere Costa va anticipar quin seria el dia de la seva mort i, per això, va baixar a Can Poble. Va ser enterrat al cementiri de Can Roure.

«La seva balma seria un mirador ideal de la Castellassa de Can Torres i la vessant de llevant de la Mola, però els arbres li amaguen les vistes, fet que potencia el seu reculliment (*sic*). Per visitar-la cal baixar per un caminet amagat de la Font Soleia, poc abans de l’acabament de la Paret Gran».

EPITAFI DEL CEMENTIRI VELL (BARCELONA)

Batlloiri i Llubià [BATLLORI, LLUBIÀ 1947: 32 i lám. 242B i C] varen publicar dos petits plafonets de sis rajoles cadascun, amb les llegendes següents¹²²:

Fig.1224: Rajoles de l’epitafi de Pere Costa. “Aquí descansa lo cos de Pere Costa; peniten en la montaña de Monseñ”. (Pere Costa, 1727-1816). Atribuïda al taller d’Antoni Reig. Barcelona, 1816. Museu de Terrassa.

Fig.1225: Plafons d’un epitafi. Publicat a : BATLLORI, LLUBIÀ 1947: 32 i lám. 242B i C. Barcelona, segle XIX.

«Not’ fiis en la hermosura,
 Juventut, ciencia o riqueza,
 Que de tot fa la mort presa,
 Y mescla en la sepultura.
 «La visita que ara ens fás,
 No siga de curiós,
 Prega per nostre repós,
 Tal farás tal trobarás».

121. <http://trailsantllorenç.blogspot.com/2011/01/balma-del-penitent-902-m.html> [Consulta: 08.05.2019].

122. FARNÉS, S. (1992-1998). *Paremiologia catalana comparada*. Edició a

cura de J. Vidal Alcover, M. Sunyer i J. Ll. Savall, amb la col·laboració de J. M. Pujol. Barcelona: Columna (8 vols.).

Fig.1226: Rajoles d'un epitafi.

Barcelona, 1826.

Procedència: parròquia de Sant Josep (Gràcia).

Foto: Arxiu Centre Excursionista de Catalunya

Fig.1227: Rajoles d'un epitafi: "Aquí descansa lo Cadaver de Pau Pasqual, mestre Perxer y Fabricant de Yndianas, de edad 73 años; mori a 23 Fabrè de 1836. Requiescat in pace".

Barcelona, 1836.

Procedència: parròquia de Jesús (Gràcia, Barcelona).

Foto: Arxiu Centre Excursionista de Catalunya.

ELS EPITAFIS DE GRÀCIA

L'església parroquial de Sant Josep de Gràcia, única part del convent de carmelites descalços de Santa Maria de Gràcia que es conserva actualment, és obra de l'arquitecte Josep de la Concepció, projectada segons els canons del barroc conventual català. Les obres de construcció es van allargar entre el 1658 i el 1687, any en què fou consagrada.

En aquesta foto de la cripta es pot veure el detall d'un dels nínxols que hi havia a la paret. La làpida sepulcral estava feta a base de 21 rajoles, de les quals, 16 eren de forma quadrada, i les cinc restants, de forma en part curvilínia per poder-se adaptar al contorn del nínxol.

El plafó mostra el següent epitafi:

"Aquí descansa el cadaver del prior Armente de la Asunció, carmelita descalç, natural de Muncla y conventual de aquest conven de N^a S^a de Gracia. Mori lo dia 1 de febrer de 1826, de edad 82 ans. RIP".

La lletra "i" de "RIP" està posada al revés.

Les rajoles de l'epitafi mostraven, també, una cortina pintada que resseguia els dos laterals i la part superior de l'obertura del nínxol. Era una manera de representar les cortines usades per impedir que es veiés, des de l'exterior, la caixa del difunt.

El text de l'epitafi estava resseguït per una línia perimetral de tanca, en forma rectangular, i que a cada angle contornejava un motiu petit floral que suggereix les cabotes dels quatre claus.

També s'hi podia veure pintada la figura d'una petita Mare del Déu del Carme amb el Nen, amb l'escapulari penjant de la mà.

A la part superior de la foto, i en línia amb el nínxol, s'hi

aprecia una rajola quadrada policroma que mostrava l'escut de l'orde del Carmel i el número 5, que deu correspondre al número del nínxol. L'estil d'aquesta rajola no es correspon amb el de les rajoles de l'epitafi, sinó de l'època en què fou construïda l'església, ço és, 1658-1687, per la qual cosa deduïm que, al segle XIX, en efectuar-se l'enterrament del prior Armenter de l'Assumpció dins del nínxol, es deuria canviar la làpida antiga per aquesta altra, feta a base de rajoles.

En un altre costat de la cripta hi havia aquesta altra làpida funerària. Mostra l'epitafi següent:

"Aquí descansa lo cadaver de Pau Pasqual, mestre perxer y fabricant de yndianas de edad 73 ans. Mori á 23 Fabrè de 1836. Requiescat in pace".

El text de l'epitafi estava resseguït per una línia perimetral de tancava de forma rectangular i que, a cada angle, contornejava un motiu petit floral que simulava la cabota del clau.

A cada costat de la caixa del text s'hi podien veure les figures d'un esquelet assegut en una pedra, en actitud pensativa. A la part superior, centrada, la figura d'un rellotge de sorra amb ales, que simbolitza el fet que el temps passa volant.

EL MENJADOR D'HOMES DE LA CASA DE LA CONVALESCÈNCIA (1822)

La producció de Josep Reig i Espanya, fill d'Antoni Reig, es pot identificar gràcies al conjunt de plafons de rajola policromada que va elaborar destinats a decorar les parets del menjador d'homes de la Casa de la Convalescència (Barcelona).

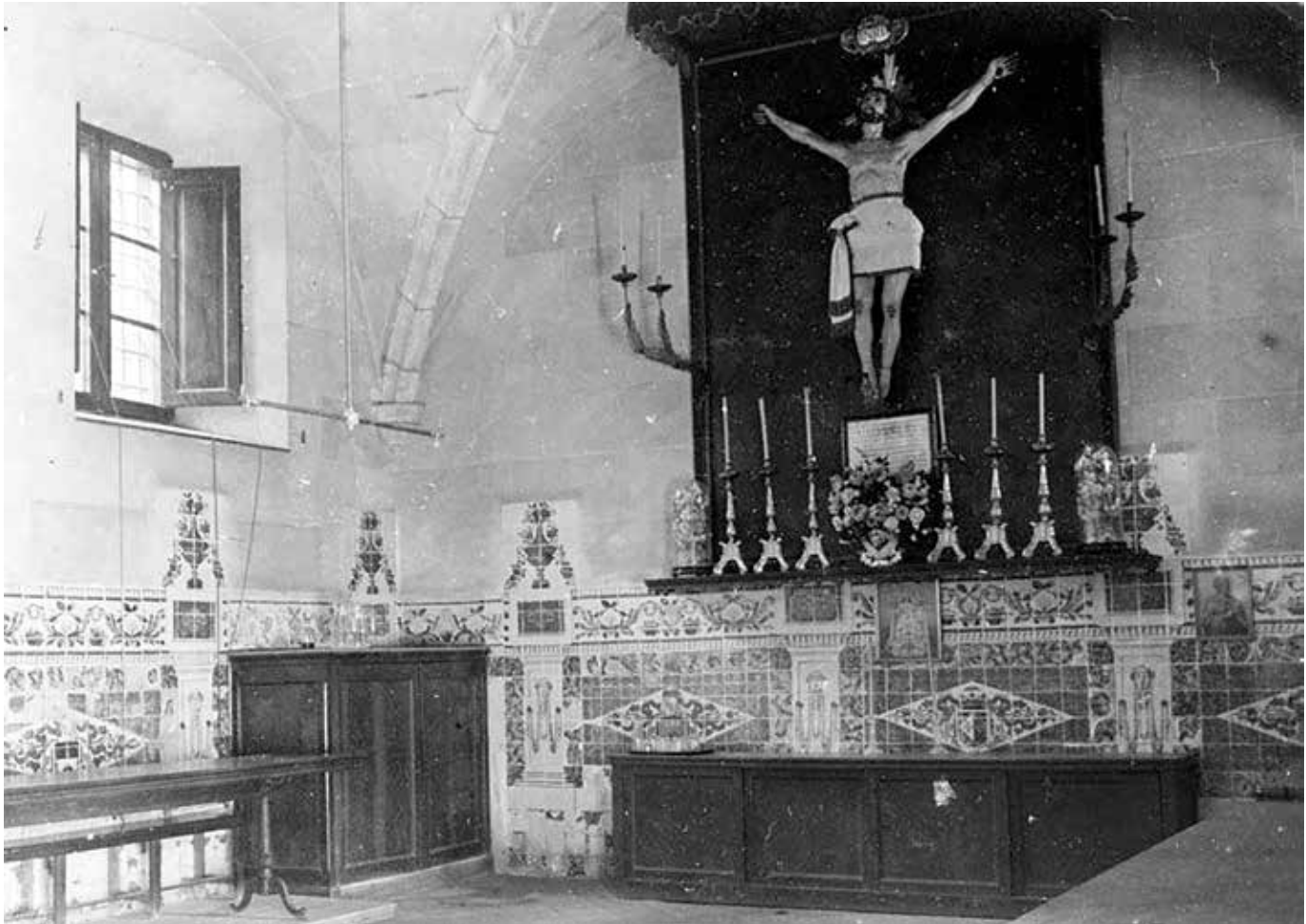

Fig.1228: Antiga fotografia de l'interior del menjador d'homes de la Casa de Convalescència (Barcelona)
Foto: CEC. AFCEC_EMC_X_1297.
Autor Armengol i Bas, Josep Maria (entre 1899 i 1905).

Fig.1229: Detall de la decoració del menjador, amb l'escut de Pau Ferran
Taller de Josep Reig, Barcelona, 1822.

Mentre que aquest interessant conjunt s'ha conservat, el del menjador de les dones, encarregat al mateix obrador, no. L'estil és de marcada influència neoclassicista. Per la documentació escrita, el conjunt es pot datar del 1822.

Les dades biogràfiques que hem trobat referents a Josep Reig i Espanya (vers 1797 – post. 1829) són les següents. Va ser mestre escudeller i hisendat, fill d'Antoni Reig i Fuster i de Marianna Espanya. Tenia l'obrador al carrer dels Escudellers Blancs. Fou parroquià de sant Just i sant Pastor. A partir del 1828 va disposar d'un nou obrador situat al carrer del Carme.

El 1797 ja s'esmenta a la llibreta de comunió pasqual de la parròquia Pi, visquent a la residència paterna situada al carrer dels Tres Llits¹²³. El 30.05.1820, esposalles amb Joana Brusson, soltera, filla de Llorenç Brusson, i d'Isabel Framus. Testimonis: el reverent Pau Mombert, franciscà, i Joan Gual, estudiant¹²⁴. El 07.04.1824 va passar l'examen com a mestre escudeller, a l'obrador de Josep Pla, al carrer de Còdols¹²⁵. El 1828 Marianna Espanya i Josep Reig i Espanya, mare i fill, varen hipotecar les cases i l'obrador del carrer dels Tres Llits, cantonada amb el carrer del Vidre, ja que estava en ruïnes i calia molts diners per reparar-lo¹²⁶.

No hem localitzat la data exacta de la mort del mestre Josep Reig i Espanya, però la situem entorn del 1829.

La decoració del menjador ha estat estudiada i descrita per Alexandre Cirici [CIRICI, 1973] i per Rosa Maria Garcia i Domènec [GARCIA DOMÈNEC, 1999], que també va documentar el pagament de l'encàrrec¹²⁷. En voldríem destacar els següents elements:

a) Els rombes amb els escuts dels benefactors Pau Ferran, Victòria Astor i Elena Soler. Són de fons blanc. Els escuts estan surmontats per una celada amb plomes i una cinta ondulant entrelligada amb branques d'alzina de les quals pengen alguns aglans. El rombe està inscrit dins d'un rectangle de fons blau fosc, envoltat d'una sanefa de fons groc formada per uns branquillons verds. La resta de la decoració del mur està formada per rajoles que imiten un marbrejat.

b) Les falses pilatres són de forma rectangular i fons blanc, amb detalls en morat de manganès. Mostren una decoració a base de grutescs.

c) A la decoració de les floreres, l'estil de Josep Reig representa una evolució dels models emprats al segle XVIII pels seus avantpassats escudellers. S'inspira també en floreres metàl·liques, amb un peu alt gallonat i una part superior en forma d'embut posat cap per avall.

El resultat és una forma gairebé simètrica no només a partir d'un eix vertical, sinó també horitzontal.

De l'interior de la florera emergeix un conjunt de flors entre les quals no és difícil identificar algunes roses dibuixades d'una manera molt naturalística. Això permet identificar l'autoria d'altres floreres semblants, com per exemple, la de la col·lecció

Estrada (Barcelona), una del Museu Episcopal de Vic i una altra del Museu del Disseny (Barcelona).

FLORES DEL SEGLE XIX

Des del segle XVII i fins al final dels obradors de pisa tradicional la florera ha estat un dels objectes més representats en la producció de rajola pintada barcelonina. La possibilitat d'omplir-les de flors de totes les formes i colors originava composicions molt atractives que, sovint, acompanyaven a les representacions de la Mare de Déu o de sants i santes, en plafons o en frontals d'altar. Però també es varen usar floreres pintades en rajola per a decorar arrambadors o bé com a element decoratiu individual.

Ja hem dit que aquestes floreres pintades estan inspirades en models metàl·lics.

Al final del segle XVIII i durant la primera meitat del XIX dels pocs obradors de pisa barcelonins en actiu varen sortir nous models de floreres pintats d'acord amb els gustos de l'època (fig. 1255-1260).

Entre les floreres del segle XIX voldríem comentar les dues que es mostren a cada costat d'un plafó de la Mare de Déu de Montserrat. El plafó està format per 11 columnes i quatre fileres, a més de 19 mitges rajoles i dues rajoles cantoneres que formen una sanefa perimetral de tanca.

El plafó, que té l'aparença d'un frontal d'altar, sembla una composició artificial. La imatge de la Mare de Déu de Montserrat sembla més antiga, del final del segle XVIII-primer terç del XIX. Per l'estil, sembla una producció que es podria

Fig.1230: Detall de la decoració del menjador Casa de la Convalescència (Barcelona). Taller de Josep Reig, Barcelona, 1822.

123. APSMP, Llibreta de comunió pasqual, vol. 76.

124. APSJP, Desporis, vol. 11, fol. 81r.

125. AHPB, Josep Maria Òdena, manual 1824, fol. 24..

126. AHPB, Ramon Torras i Golorons, *Décimo protocolo de las escrituras*, 1828, gener, 3 – 1828, desembre, 24

127. Llibre de comptes extraordinari, ref. 11.9, gener de 1822. Citat per Rosa Maria Garcia Domènec, pàg. 128, nota 103.

Fig.1231: *Detall de la decoració del menjador*
Casa de la Convalescència (Barcelona).
Taller de Josep Reig, Barcelona, 1822.

Fig.1233: *Detall de la decoració del menjador*
Casa de la Convalescència (Barcelona).
Taller de Josep Reig, Barcelona, 1822.

Fig.1234: *Detall de la decoració del menjador*
Casa de la Convalescència (Barcelona).
Taller de Josep Reig, Barcelona, 1822.

Fig.1232: *Detall de la decoració del menjador*
Casa de la Convalescència (Barcelona).
Taller de Josep Reig, Barcelona, 1822.

Fig.1235: *Detall de la decoració del menjador*
Casa de la Convalescència (Barcelona).
Taller de Josep Reig, Barcelona, 1822.

Fig.1236: *Plafó format per vuit rajoles que, possiblement, decoraven una pilastra.*
Atribuït al taller de Josep Reig i Espanya.
Barcelona, vers 1824-vers 1829.
Col. part. (St. Feliu de Codines).

Fig.1238: *Florera.*
Atribuïda a Josep Reig i Espanya (1826-18??).
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1239: *Florera.*
Atribuïda a Josep Reig i Espanya (1826-18??).
Col. particular.

Fig.1237: *Florera*
Vinseum (Vilafranca del Penedès).

Fig.1240: *Florera.*
Atribuïda a Josep Reig i Espanya (1826-18??)
Museu del Disseny (Barcelona).

Fig.1241: *Florera.*
Atribuïda a Josep Reig i Espanya (1826-18??)
Vinseum. Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca del Penedès), núm. ref.: 5.320.

Fig.1242: Florera.
Atribuïda a Josep Reig i España (1826-18??)
Arxiu Episcopal de Vic.

Fig.1243: Florera.
Barcelona, primera meitat del s.XIX.
Josep Reig i Espanya.
Vinseum. Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca
del Penedès), núm. ref.: 5.546.

atribuir al taller d'Antoni Reig. En canvi, les dues floreres les fem més tardanes.

És rar que el plafó central sigui més alt que les dues floreres. Per poder-lo igualar amb la seva alçada va caldre afegir una filera de rajoles blanques a la part superior de cada florera, i per evitar que les floreres estiguessin massa properes al plafó, se les va separar per una columna de rajoles blanques situada a cada costat.

Finalment, és estranya la solució adoptada pel tema de la sanefa de tanca, formada per mitges rajoles. És significatiu que no es conservin les rajoles cantoneres, difícils de trobar. Segurament per aquest motiu s'hi va posar a cada angle una rajola cantonera de fons groc amb el motiu de la rosa dels vents.

LES NOVES REALITATS CERÀMIQUES DEL SEGLE XIX

Fig.1244: Frontal d'altar (?)
La Mare de Déu de Montserrat entre dues floreres
Barcelona, primer terç segle XIX.
Subhastes Balclis, octubre 2020.

Fig.1245: "Jarro de pico de pato"
Barcelona, fàbrica La Porcelana, 1847-1867.
Col. particular.

14 EPÍLEG

L'origen de la pisa a l'Orient Mitjà, entre els segles VIII i IX, fou degut a la necessitat de trobar un material ceràmic substitutori de la costosa porcellana xinesa, que aleshores ja arribava a la cort de Bagdad i era molt preuada, però els xinesos guardaven gelosament el secret de la seva fabricació.

Es creu que al segle XIII Marco Polo hauria estat l'introducció de la porcellana xinesa a Europa, però un dels més destacats investigadors de la porcellana europea és de l'opinió que el coneixement de l'existència de la porcellana oriental, per part dels europeus, podria ser anterior, de l'època de les primeres croades [OLIVAR, 1952a: 18].

En un document barceloní de l'any 1314 es mencionen "*duas scutellas magnas de porcelanis veris cum eorum stogio de palma ad signum regale*", un regal fet pel rei Jaume II d'Aragó a la seva segona esposa, la reina Maria de Xipre, en ocasió del Nadal d'aquell any [OLIVAR, 1952b: 26].

Sobre l'etimologia de la paraula porcellana, s'han fet tota mena d'hipòtesis. Olivar és de l'opinió que l'adopció d'aquesta paraula per part dels italians per a designar aquella desconeguda realitat ceràmica –que en xinès, anomenaven "iao"– es deuria al fet que compartia el mateix aspecte i tacte suau que la capa calcària del mollusc anomenat *Cypraea*, que en l'idioma italià s'anomena "porcellana" [OLIVAR, 1952: 19].

Se sap que al segle XV a diverses ciutats italianes es va intentar elaborar una mena de ceràmica semblant a la porcellana: Venècia, Ferrara, Pesaro, Turí, Pisa, Pàdua i, sobretot, a Florència en època de Francesc I, gran duc de la Toscana.

Al segle XVII, a Anglaterra, Holanda, França i Bohèmia també es va intentar l'elaboració de porcellana dura.

La pisa fina o porcellana artificial es va desenvolupar a Fran-

ça sota la protecció de la monarquia. La seva elaboració era molt costosa, ja que només s'aprofitava entre un 25-30% del material ceràmic que sortia dels forns. Per això, a Anglaterra, i sota iniciativa privada, es van assajar mètodes de producció alternatius més barats. Es va inventar la porcellana calcària, fosfòrica o d'ossos –*bone porcelain o bone chine*–, anomenada així per què a la composició de les pastes s'hi barrejaven cendres refractàries procedents de la combustió d'ossos de bestiar boví.

Ja és sabut que a l'inici del segle XVIII, Böttger va descobrir el secret de la porcellana dura a Meissen, gràcies a l'argila extreta de la rodalia d'Aue, a Schneeberg, a la part occidental de la cadena dels Erzgebirge. A partir d'aleshores, la fabricació de porcellana va ser una activitat manufacturera que es va estendre cap a altres països d'Europa: Àustria, Alemanya, Suècia, Holanda, Dinamarca, Suïssa, Rússia, Portugal, Anglaterra, Itàlia, Espanya i França.

Entenem, doncs, per pisa fina la que es va fer a diversos llocs d'Europa a imitació de la porcellana dura o xinesa.

Segons els diferents centres de producció, la composició de les pastes o, fins i tot, segons criteri dels investigadors, la pisa fina ha rebut molts, noms diferents: porcellana de pasta tendra, semi-porcellana, porcellana d'ossos, etc.

A Anglaterra, al segle XVIII, es va iniciar la producció de pisa de pedrenyal i de terra de pipa, sempre com a alternatives més econòmiques a la porcellana dura.

Així, doncs, a Europa, entre els segles XI i XIX es van elaborar aquests tres grans tipus de produccions ceràmiques:

a Una producció de pisa tradicional que, a llocs com al sud

d'Itàlia, es remunta al final del segle XII, però que en territoris de cultura islàmica, com era el cas d'Al-Àndalus, ja s'elaborava fins i tot abans.

b Una producció de pisa fina, que es va iniciar a Itàlia a partir del segle XV, amb la qual es volia imitar millor la porcellana xinesa. Aquesta pisa fina s'anomena de moltes maneres. Porcar ha identificat fins a 13 pastes diferents de "porcellana" [PORCAR 1996: 203].

c Una producció de verdadera porcellana, és a dir, de pasta dura, elaborada a Europa a partir de l'inici del segle XVIII.

Durant el segle XVIII van conviure, doncs, les tres realitats ceràmiques esmentades.

A Espanya, al segle XIX, Francisco de Paula Mellado diferenciava els següents tipus de pisa fina o anglesa, segons la composició: pisa fina calcària, pisa fina feldspàtica i *cream colour* (*creamware*) [MELLADO, 1855: 980].

Que sapiguem, a cap lloc de Catalunya es va produir pisa fina abans del segle XIX. Totes les sèries que es van elaborar a Barcelona o a altres localitats catalanes (Reus, Lleida, etc.) es poden englobar dins del que anomenem pisa tradicional, si bé és cert que la documentació gremial barcelonina, al segle XVIII, feia distinció entre un tipus de vernís característic de la pisa fina, i un altre de diferent, usat en la producció de pisa basta. El primer incloïa estany en la seva composició; el segon, no. En qualsevol cas, allò que es pogués considerar com a "pisa fina a Barcelona", al segle XVIII, no seria pas una producció luxosa que volgués imitar la porcellana de pasta dura, sinó un tipus de pisa amb coberta estannífera, de millor qualitat que la de la pisa basta, però la composició de la pasta seria la mateixa. No tenim constància, ni arqueològica ni analítica, de l'ús d'un altre tipus de pasta específic per a l'elaboració de la pisa (fina o basta) que no fos la tradicional, és a dir, amb argila procedent de la zona de Collblanc, entre Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat. Estem parlant, sempre, del període de producció gremial, és a dir, fins al segle XIX.

Podem afirmar, doncs, que la revolució industrial anglesa va propiciar un dels canvis més radicals en la producció de pisa a Barcelona, ja que al segle XIX es va iniciar a la capital catalana una producció de pisa de pedrenyal inspirada en models anglesos. Sembla que també hi havia la intenció d'elaborar terra de pipa a Barcelona, però aquest és un tema que caldria investigar més a fons, perquè no sabem del cert si això finalment va reeixir o va quedar en un intent i prou.

Cap al final del segle XVIII, els productes ceràmics anglesos havien envaït els mercats europeus i americans, posant en perill les produccions locals. Aquestes paraules d'uns contemporanis, ho resumeixen molt bé:

*"Pues que siendo los ingleses favorecidos no solamente con 150 años de prácticas, si también de la misma naturaleza que les ha reunido todos los materiales, hasta el combustible al pie de las mismas fábricas con abundancia prodigiosa. Ninguna otra nación podrá elaborar con la misma baratura"*¹²⁸.

Revolució tecnològica i matèries primeres abundants i barates. Heus aquí les claus de l'èxit de la pisa anglesa.

La història de la ceràmica anglesa és prou coneguda. Durant el segon quart del segle XVIII es van iniciar les produccions de

terra de pipa (*creamware*) i de pisa de pedrenyal a ciutats com Shelton, Leeds, Liverpool i Bristol; de porcellana de pasta tendra a Chelsea, i de porcellana de pasta dura a Worcester, a més d'altres realitats ceràmiques semblants.

Molts d'aquests centres productors intentaven produir una alternativa a la porcellana que fos més barata i, per tant, de consum més popular. Fou en aquests llocs on es van emprar els primers motlles de guix per fer ceràmica, i el calc per decorar pel sistema de transferència per impressió. D'altra part, l'obertura del canal Grand Union, l'any 1774, va afavorir tant el transport de les matèries primeres necessàries per a l'elaboració de la pisa fina, com també dels productes ja acabats, i la seva distribució.

Més tard o més d'hora, aquesta producció massiva, barata i de qualitat, havia d'arribar als centres productors de pisa espanyols.

Els inventaris dels béns de persones difuntes pertanyents a les classes acomodades de la societat, en són un bons indicadors; les queixes dels productors de pisa, també; la reacció de les autoritats espanyoles aplicant mesures proteccionistes va ser la taula de salvació de les produccions locals.

Entre els molts invents relacionats amb les noves pastes ceràmiques, un dels que més èxit va tenir fou el de la pisa de pedrenyal, que es va produir a nombroses fàbriques espanyoles durant el segle XIX, si bé, potser no a totes es va emprar la decoració estampada.

Estan documentades les següents fàbriques de pisa de pedrenyal:

L'Alcora: "Real Fàbrica de loza del conde de Aranda" (l'any 1798 ja s'esmenta l'elaboració de la pisa de pedrenyal).

Dorneda: 1799.

Sargadelos: 1806. Primera etapa.

Madrid: "La Moncloa" (1816). Primera etapa.

Barcelona: "Ferrer, Monfort i Cia." (1827).

Barcelona: Casa de la Caritat (1828).

Sevilla: "La Cartuja" (1841).

Bilbao: Santa Casa de Misericordia (1842).

Cartagena: "La Amistad" (1842).

Busturia: "San Mamés" (1842).

Valdemorillo: "La Sociedad del Aulencia" (1845).

Pasajes: (1858).

Sevilla: San Juan de Aznalfarache (1859).

Ventas de Yanci: "Belarra y Cía." (1865).

Segòvia: "La Segoviana" (1861).

Gijón: "La Asturiana" (1874).

Cartagena: "La Cartagenera" (1883).

Vallecas: "La Constancia" (1889).

Oviedo: "San Claudio" (1901).

Erròniament s'ha atribuït una suposada elaboració de pisa de pedrenyal a Barcelona, a les fàbriques de Josep Valls i de Ramon Florensa, on únicament, que ens consti, s'hi va produir porcellana.

128. Escrit enviat pel director de la fàbrica de pisa de pedrenyal als responsables de la Real Junta de Comerç.

Fig.1246: Les noves realitats ceràmiques del segle XIX: gerro amb nanses egípcies. Fàbrica de pisa de pedrenyal dels Srs. Ferrer i Monfort, Barcelona (vers 1827-1832).

Fig.1247: Copa de farmàcia. Inscripció "Pulpa Tamarin". Fàbrica de F.M&C. Barcelona, 1827-1848. Col·lecció À. Segarra (Figuerola del Camp).

S'observa, doncs, que les primeres fàbriques de pisa de pedrenyal daten del final del segle XVIII, que és quan va tenir lloc l'arribada massiva de pisa anglesa que hem comentat anteriorment.

És molt interessant llegir el que han publicat altres investigadors, sobre la resta de fàbriques de pisa de pedrenyal, per poder-les comparar amb la història de les dues fàbriques barcelonines; per exemple, la fàbrica de Sargadelos¹²⁹. Del 1806 al 1809 el fundador de la fàbrica, Antonio Raimundo Ibáñez va fer les primeres proves de producció de pisa a l'estil anglès. Disposava de diners obtinguts gràcies a una empresa siderúrgica de la seva propietat, així com de l'excel·lent caolí que hi havia a les proximitats de Sargadelos. El context era favorable: havien cessat les importacions de pisa de Bristol.

José Ibáñez, fill del fundador de Sargadelos, va assumir el govern de l'empresa després de la mort del seu pare i fundador. Amb capital familiar (oncles materns i esposa) va ampliar la fàbrica original: tres forns, dos fornets per a assaigs i diversos tallers amb més de 25 torns. Producció: 20.000 peces anuals de

pisa, a l'inici dels anys 30 del segle XIX. Després, va buscar més capital, associant-se amb Antonio Tapia: empresa "Ibáñez y Tapia" (1835). La direcció fou encomanada a un francès: M. Richard. Van elaborar pisa fina pintada a mà i les primeres proves d'estampació i policromia. El 1842 tancà la fàbrica, per dificultats.

El 1845, Luis de la Riva y Cía., de Santiago de Compostella, arrenda l'administració de Sargadelos a la família Ibáñez. L'any 1847 es van incorporar a la fàbrica Edwing Forestier i un grup de ceramistes anglesos arribats des d'Staffordshire. L'any 1849 es diu que hi treballaven més de 1.000 famílies. S'expedien 205 carros i 22 bucs de cabotatge amb més de 100 fornades de pisa. Disposava de 4 forns, 30 estufes, molins, nou grans tallers i 8 premses. L'època d'esplendor va arribar fins al 1862.

El 1862 es va acabar el contracte amb Luis de la Riva, i van transcórrer uns anys sense activitat. El 1870 va tornar a obrir la fàbrica Carlos Ibáñez Varela, enginyer de mines i nét del fundador. L'any 1873 s'amplià el capital, associant-se amb Atocha y Morodo. Es feien les mateixes peces, però sense la mateixa

129. <http://www.sargadelos.com/es/content/12-historia/> [Consulta: 24.10.2018].

qualitat. L'any 1875 la fàbrica va tancar i les instal·lacions van ser del tot desmantellades.

Es tracta, doncs, d'una empresa fundada amb capital inicial familiar que, després d'uns anys de funcionament, als anys 30 del segle XIX, necessita la primera ampliació de capital, i la direcció d'un francès, i als anys 40, més ampliació de capital i un director anglès. L'època daurada és curta, ja que a partir del 1862 l'empresa va a menys, i tanca el 1875.

Quant a la fàbrica de Pasajes, el fundador fou el francès C. Baignol, nét d'un destacat productor de pisa de Llemotges anomenat Étienne Baignol. L'any 1851 va demanar a l'ajuntament de Pasajes de San Juan poder ocupar un antic edifici dels jesuïtes, on va proposar crear una fàbrica de porcellana. El 1858 necessita ampliació de capital. Forma societat amb Modesto Lusonáriz, Pedro Bolla i Faustino Echevarría. Dura vint anys. Tanca l'empresa i se subhasten els béns. Els compra Eustaquí Irureta. El 1880 es vénen les existències de porcellana i els instruments a Ramón Llanos i Pedro Fussade, que formen una nova companyia. L'any 1911 les instal·lacions de Pasajes es van dedicar a la producció d'aïlladors per a instal·lacions elèctriques i totxos refractaris, posant fi a la producció de porcellana i de pisa finalment.

Pel que fa a la fàbrica de "Belarra y Cía.", a Ventas de Yanci, diu Del Guayo y Lecuona: "*Nos la podemos imaginar como un taller, en muchos de sus aspectos, cercano a los alfares tradicionales, pero con la incorporación de métodos industriales de elaboración. Según parece, en esa combinación de lo puramente artesanal con lo industrializado se elaboran cerámicas tanto a torno, manualmente, como a molde, de un modo seriado (...) Sobre los operarios no hay referencia de cuál pudo ser su número o cualificación profesional, pero el panorama que planteamos nos hace pensar en una industria quizá algo más que familiar con una cantidad de obreros de todos modos reducida (...) Como quedó dicho, en fecha no determinada de finales del pasado siglo desaparece la fábrica de medias porcelanas de Belarra y Cía. La guerra Carlista de 1872 a 1876, de especial incidencia en la zona, la crisis económica de fin de siglo y en relación con todo lo anterior la difícil competitividad comercial con manufacturas extranjeras y sobre todo españolas, la empresa Pickman La Cartuja de Sevilla prácticamente copa el mercado español, fueron hechos determinantes, con toda probabilidad, para la desaparición de la fábrica de Ventas de Yanci*" [DEL GUAYO Y LECUONA, 1994: 117-136].

Vegem, doncs, que es tracta d'empreses poc conegudes, que es posen en marxa amb capital familiar i que més endavant necessitaren ampliar capital. Estaven dirigides –pel que fa a la part tècnica– per anglesos o francesos, que aprofitaven les matèries primeres dels voltants, algunes amb estructures de funcionament de caire familiar, mentre que d'altres van assolir dimensions molt més destacades, però, en general, de vida efímera. Per poder subsistir, s'adaptaren a les demandes del mercat, i algunes acabaren fabricant components elèctrics. Sembla que moltes d'aquestes fàbriques van patir fortament la competència de la fàbrica Pickman, de Sevilla.

Amb aquestes dades, passarem a veure la posada en marxa i el funcionament de la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia., i la fàbrica vinculada a la Casa de Caritat, ambdues a Barcelona.

PRODUCCIÓ DE PISA DE PEDRENYAL A BARCELONA

Ja hem dit anteriorment que els investigadors de la ceràmica catalana s'han desentès del tot de les produccions de pisa fetes al segle XIX, excepte les que es van fabricar en els obradors tradicionals fins aproximadament la meitat de segle. Així, doncs, per trobar una mica d'informació al respecte cal consultar altra mena de treballs d'investigació.

L'any 1982 A. José Pitarch i Núria de Dalmaes van publicar un treball d'investigació pioner a la seva època: *Arte e industria en España, 1774-1907* [PITARCH, DALMASES, 1982]. Dedicuen dues pàgines (248-249) per parlar breument de la producció de porcellana de Josep Valls i de Ramon Florensa, però en canvi no esmenten per res les dues fàbriques de pisa de pedrenyal.

L'any 2001 es va llegir la tesi doctoral de Salvador Garcías titulada «*La terracota como elemento ornamental en la arquitectura de Barcelona. Técnicas de fabricación, conservación y restauración*», dirigida per Núria Flos i Mercè Vidal¹³¹. Entre la documentació consultada hi consten les diverses matrícules industrials barcelonines del segle XIX. A la corresponent a l'any 1847 s'esmenten les fàbriques de "loza blanca y pintada" del Srs. Monfort (carrer de l'Om, 26¹³²), d'Antoni Fita (carrer Escudellers, 63) i d'Antoni Lagarriga (Hospital, 68). Els obradors tradicionals elaboraven rajola pintada. No s'esmenta la fàbrica de la Casa de la Caritat.

La fàbrica dels Srs. Ferrer, Monfort i Cia apareix esmentada en l'obra publicada referent a la fàbrica de Valdemorillo que hem citat anteriorment.

En canvi, a les obres de referència de la pisa catalana no hi consta cap dada al respecte, inclòs el llibre *Ceràmica Catalana*, d'Alexandre Cirici [CIRICI, 1973] que dedica un extens apartat específic a la producció de ceràmica a Barcelona al segle XIX.

L'any 2015 es va publicar un llibre sobre la història de la Casa de Caritat de Barcelona [GABRIEL, ET AL., 2016]. En aquest treball sí que es fa esment a la fàbrica de pisa de pedrenyal que s'hi va instal·lar amb la finalitat de recaptar fons pel manteniment econòmic d'aquella institució caritativa. Hi podem veure el plànol original de la planta i terrat de l'edifici i la situació del forn de pisa i de la resta de dependències.

LA "CASA-FÀBRICA" DELS SRS. JOAN FERRER, ANTONI MONFORT I CIA.

131. Entre la documentació consultada hi figura la *Contribución Industrial de Barcelona. Matrícula y Listas cobratorias. Año de 1847, Inv.1.12541. "Fábricas de loza blanca y pintada: Antonio Monfort, Olmo, 26; Antonio Fita, Escudellers, 63; Antonio Lagarriga, Hospital, 68.*

132. En altres documents es diu que la fàbrica estava situada al carrer de l'Om, 12.

130. https://cvc.cervantes.es/actcult/patrimonio/ceramica/fabricas_reales/pasajes.htm [Consulta: 24.10.2018].

Fig.1248: Pot en forma de copa de farmàcia
Inscrició "Cort. Quin. Ret."
Barcelona, 1827-1848.
Subhastes Balclis.

Fig.1249: Pot en forma de copa de farmàcia
Inscrició "Cucum Colocynth"
Segella a la base: "Caridad (?)".
Barcelona, 1"
Barcelona, vers 1827-vers 1846
Museu de Tortosa.

Fig.1250: Pot en forma de copa de farmàcia.
Inscrició "Flor. Borriginis".
Barcelona, 1827-1848.
MUHBA.

La "casa-fàbrica" va ser un tipus d'instal·lació fabril, ja documentada al segle XVIII, on s'hi produïen, sobretot, indianes. Aquestes instal·lacions se situaven a la mateixa ciutat de Barcelona, si bé en llocs marginals¹³³. Tenien la particularitat que es podien reconvertir fàcilment. Amb les reformes necessàries, podien transformar-se, per exemple, d'una fàbrica d'indianes a una fàbrica de pisa o a una foneria de bronze. L'immoble s'arrendava per un termini de temps prorrogable fins, almenys, haver amortitzat la inversió inicial.

Es parla d'una "casa-fàbrica" perquè, efectivament, també s'hi podia fer vida.

La "casa-fàbrica" que van arrendar els Srs. Ferrer, Monfort, Lasala i Satorras disposava també d'un hort.

A l'esquerra i sud de la Rambla, a prop de les antigues muralles i del port de Barcelona hi hagué una concentració de "cases-fàbrica" d'aquest tipus, algunes de les quals foren foneries de bronze. També hi havia espaiosos magatzems.

Sembla que la idea de plantar una fàbrica de pisa de pedrenyal deuria ser del difunt Segimon Mir, fabricant d'indianes, i que, poc o molt, el projecte estava fet i, fins i tot, s'havia pensat en el nom d'un possible director.

Amb el contracte d'arrendament que van signar la vídua Mir amb els quatre socis, la seva casa-fàbrica va passar, temporalment, a mans dels Srs. Joan Ferrer i Albareda, Antoni Monfort, Manel Lasala i Antoni Satorras i Iglesias.

L'immoble estava situat al carrer de l'Om, 12, districte 4 del barri 1r. La usufructuària del solar era, com s'ha dit, Paula Mir.

L'any 1825 Paula Mir, vídua de Segimon Mir, domiciliada a Barcelona, com a usufructuària dels béns del seu difunt espòs, tutora i curadora dels béns dels seus fills, segons consta en el testament en poder del notari Josep Pomareda, publicat el setembre del 1818, va llogar el solar als quatre comerciants abans esmentats. El document explica que Joan Ferrer i Albareda i els altres tres estaven interessats: "(...) *En el establecimiento de loza y pipa proyectado en dicha fàbrica, haya manifestado á la expresada Doña Paula Mir haver ideado los socios dar mayor extensión á sus operaciones baxo una nueva dirección y sistema para lo qual sería menester hacer otros hornos, balsas y cubiertos y plantar molinos, todo de un coste de mucha consideración y tirar también o quitar algunos tabiques del primer piso sobre las cuadras (...)*".

El contracte inicial, del 26 de setembre del 1823, era pel termini de dos anys. El 1825 es va fer un nou arrendament per cinc anys, prorrogables. El preu del lloguer era de 300 duros l'any (6.000 rals), a pagar en dues meitats iguals, cada semestre.

A part d'aquest immoble, els quatre socis disposaven d'un magatzem al mateix carrer, al núm. 31, des del qual s'expedia la part de la pisa posada a la venda. El lloguer del solar es pagava a Joan Coll cada 6 mesos i per avançat: "*Alquiler del almacén o baxos de la casa núm. 31 de la calle del Olmo por los 6 meses del 1º corriente Noviembre a 30 Abril 1832, a 11 ptas. el mes: 264 reales*". Sembla que abans del 1827 disposaven d'un altre

133. https://www.barcelona.cat/infobarcelona/ca/les-cases-fabrica-del-raval-interes-patrimonial-protegit_617783.html. [Consulta: 29.10.2018].

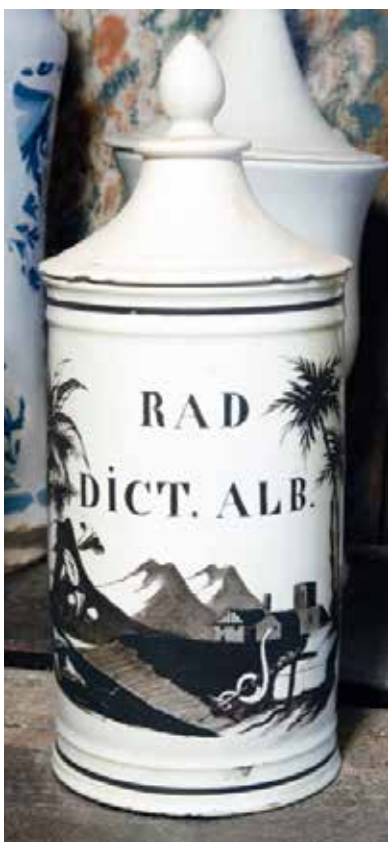

Fig.1251: Pot de farmàcia
Inscripció “Rad. Dict. Alb.”
Fàbrica de F.M&C. Barcelona, 1827-1848.
Col·lecció Segarra (Figuerola del Camp).

magatzem: “Almacén casa Gallofré”.

La fàbrica va entrar en funcionament en fase experimental l’any 1824, però l’arribada de grans partides de pisa anglesa, l’any 1829, va posar en perill l’incipient negoci.

La importància de la troballa de cinc llibres de comptabilitat de la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia. és excepcional, ja que no se’n conserven de cap altre obrador de pisa barceloní, ni del mateix segle XIX ni anterior, que sapiguem.

Ens podem preguntar si l’estructura i el funcionament de la “casa-fàbrica” s’assemblava, o no, als d’un obrador de pisa tradicional com els que hi va haver a la ciutat de Barcelona durant els segles de la baixa edat mitjana i època moderna o, si pel contrari, l’esmentada fàbrica ja es podria considerar com un model d’instal·lació industrial.

Per l’època en què la fàbrica va estar en funcionament, quedaria fora, cronològicament parlant, de l’etapa de la primera revolució industrial a Barcelona, ja que la primera màquina de vapor que es va instal·lar a la ciutat va ser l’any 1835, i no ens consta que la fàbrica de pisa de pedrenyal n’hagués utilitzat cap fins al final de la seva efimera existència. És cert, com veurem, que l’especialització dels obrers i el treball en cadena podrien considerar-se com a característiques pròpies de l’època de la plena industrialització, però ens preguntem si aquesta manera de funcionar no seria també la dels antics obradors tradicionals de pisa.

Amb dades reals podem afirmar que aquella fàbrica tenia més característiques d’un obrador tradicional que no pas d’una indústria moderna. Per demostrar-ho, la compararem amb altres fàbriques de pisa de pedrenyal:

Obrers	Consum anual de llenya	Forns	Capacitat d’un forn de bescuit	Producció anual de pisa de pedrenyal
Ferrer, Monfort i Cia (1824-1847)				
12-34	9.057 quintars (1833) = 372.000 kg	2	1.300 dotzenes	235.000 peces
La Segoviana (1862-1992)				
170	?	6	?	?
Sociedad del Aulencia (Valdemorillo) (1845-1914)				
Uns 70	?	?	?	396.000 peces
Real Fábrica de loza del conde de Aranda (L’Alcora) (1845)				
	?	?	?	500.000 peces
La Cartuja (Sevilla) (1841-1992)				
70 (1841) 500 (1849) 1200 (1883)	?	22	5-6.000 dotzenes	Disposava d’un magatzem per a 250 mil dotzenes de peces.

Desconeixem les dimensions físiques de la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia. a Barcelona, però pel solar que ocupava al carrer de l’Om, núm. 12, no podem parlar, de cap de les maneres, d’una gran fàbrica com, per exemple, la dels Florensa, productors de porcellana unes dècades més tard. Fins i tot és significatiu que, per falta d’espai, els propietaris de la fàbrica lloguessin un magatzem al mateix carrer i una tafona a Sants, on hi havia, a més, un forn de cremar pedra de pedrenyal i un altre forn per coure obra.

A hores d’ara no hem trobat cap plànol que permeti saber com seria aquella fàbrica. Com acabem de dir, la seva forma i dimensions les podem deduir a partir del solar que ocupava en el quarteró corresponent del plànol de Garriga i Roca, del 1860, elaborat aproximadament uns 13 anys després del tancament de la instal·lació fabril. El solar pròpiament dit, segons el plànol esmentat, seria massa petit per haver contingut una instal·lació fabril de grans dimensions.

Hi ha una dada objectiva que pot aportar més informació sobre les dimensions de la fàbrica de pisa de pedrenyal. Sabem que produïa anualment un nombre semblant de peces –aproximadament unes 235.000– que la fàbrica de pisa de pedrenyal que hi havia a la Casa de la Caritat –240.000 peces anuals–, de manera que podríem pensar que es tractaria de dues instal·lacions fabrils, si fa no fa, de dimensions semblants. Per sort, si que es conserva el plànol de la fàbrica de pisa de la Casa de Caritat. Es tractava d’un edifici rectangular, de planta baixa i pis. Segons l’escala gràfica que figura en el plànol, encara en pams catalans, i gràcies a les indicacions que figuren al pressupost de les obres, la superfície tenia uns 164 m²: “*Presupuesto de la obra de albañilería y carpintería que, según proyecto que se acompaña, puede ejecutarse en el local de la Real Casa de Caridad que antes era de Febrés: para hacer un obrador para torna y moldeduras a la parte de la calle de Ferlandina, de 155 palmos de largo por 28 de ancho cubierto con terrado con otro cubierto para pasadizo de la cuadra de los ornos, una cuadra para embarnisar contigua a la dicha cuadra de los ornos, cubierta de tejas y ladrillo y un cubierto en seguida de la indicada cuadra con tejas y sin ladrillos la qual servirá para cortar y depositar leña; es de valor todo conjunto de albañilería, la cantidad de 2.450 libras, y de carpintería, 1.560 libras. Total: 4.010 libras. Jayme Fàbragas y Vieta. Dia 4 de diciembre de 1833*”¹³⁴.

134. AGDP, CC. Obres, lligall 7-4000, expàg. 4.

Si sobreposem el plànol de la fàbrica de pisa de pedrenyal de la Casa de Caritat a la mateixa escala, al damunt del solar del carrer de l'Om, núm. 12 observem que ambdues fàbriques podrien ser perfectament molt semblants, pel que fa a les dimensions.

Alguns obradors de pisa tradicional, força més antics, tenien dimensions semblants o, fins i tot, superiors.

Un altre aspecte que seria molt interessant poder comparar és el del nombre de treballadors en plantilla. Malauradament no disposem de dades fiables pel que respecta als obradors barcelonins tradicionals. Generalment s'afirma que els obradors tradicionals eren instal·lacions familiars, però dubtem que això fos així en tots els casos. Ja hem dit que hi havia obradors de dimensions semblants o molt superiors a les de la fàbrica de la Casa de la Caritat, així com també obradors especialitzats en la producció, només, d'obra daurada, o d'obradors que disposaven de fins a quatre forns, etc. Per tant, afirmar que els antics obradors de pisa d'època gremial eren tots de tipus "familiar", amb pocs operaris, no creiem que sigui del tot encertat.

L'any 1836 el gremi d'escudellers estava format per 21 membres, entre mestres, fadrins, aprenents i peons. En el cas de repartir-se equitativament entre els obradors en actiu, estaríem parlant d'una mitja dotzena de persones per obrador, a les que s'hi haurien d'afegir els manobres que es contractaven ocasionalment per feines puntuals, que no podem precisar. Per altres dades que hem localitzat a la documentació notarial, podem calcular entre 8 i 12 les persones que integraven les plantilles dels antics obradors de pisa barcelonins. Hem de tenir en compte, però, que a l'època que estem tractant (el segon quart del segle XIX), els obradors tradicionals barcelonins s'havien especialitzat en la producció de rajola de València, de manera que el personal dedicat al tornejat de peces –una feina que requeria de bons coneixements tècnics– ja no era necessari. Les rajoles es feien amb motlles de fusta, i les podia fer qualsevol manobre, amb una mica de pràctica.

A la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia. hi van arribar a treballar entre 12 i 31 operaris en plantilla.

Quan la fàbrica va ser visitada pel rei Ferran VII i la reina Amalia (1828), comptava amb un forn de cabuda per 240 dotzenes de plats (20 grosses), un forn petit per calcinar el pedrenyal, una tafona per moldre el pedrenyal, i pocs operaris. Més tard es va construir un forn gran, de cabuda per 1.300 dotzenes de plats (més de 108 grosses), una mufla per a la cuita de la pisa pintada, altres oficines, i més operaris i, a Sants, davant la impossibilitat de fer créixer la fàbrica a Barcelona, es va llogar un solar on es va fer construir un forn gran per a la calcinació del pedrenyal, un rodet, una tafona i un laboratori per argiles.

A la documentació de l'any 1829 s'esmenten una producció d'obra antiga, una producció d'obra nova i una producció d'obra estampada. Del 1832 data la primera fornada de quars feta a Sants (dies 9 i 10 de març): "*Cuarzo puesto en el horno del llevado allí por Pujolar: 124 quintales, 3 arrobas. De la fàbrica: 1 quintal*". "*Horno grande vizcocho*". "*Horno grande barniz*". L'any 1833 es va construir, a Sants, un altre forn gran per a coure pisa, i un laboratori d'argiles per a les pastes, ja esmentats.

Així, doncs, el 1832 es va posar en funcionament a Sants un forn per cremar quars i, pel que sembla deduir-se del document del 1828, referent a la visita reial, n'hi hauria un d'anterior a la

fàbrica del carrer de l'Om, que van veure funcionar els reis en persona.

L'esmentada visita reial va ser comentada a la Gaceta de Madrid:

"Por la tarde del mismo 29 de Marzo visitaron SS.MM. la naciente fàbrica de loza de pedernal, establecida en la calle del Olmo con el nombre de Ferrer, Monfort y Compañía. No obstante que esta fabricación está todavía en su cuna, se ofrecieron a los ojos de SS.MM. objetos que merecieron su alto aprecio, después de haber hecho observaciones muy oportunas sobre las operaciones diferentes de las que se ejecutan en la famosa Real fàbrica de loza de la Moncloa. Se impusieron SS.MM. de las calidades de la pasta de que se surte esta fàbrica, y de lo mucho que presta para tirarse y concluirse la obra con la más delicada perfección por su liga, ductilidad y consistencia: circunstancias que vieron confirmadas en las diversas operaciones de diferentes objetos que se hicieron en su real presencia, y en las piezas que se les presentaron acabadas en el torno horizontal.

Seguidos los talleres pasaron SS.MM. a la cuadra del horno que estaba cargado con piezas embarnizadas, y a su vista se tiraron dos jícara por espías para ver el grado de su cocimiento, en las cuales se leía: vivan nuestros REYES FERNANDO Y AMALIA.

Como estuviese también cargado el otro horno de calcinar el pedernal, se abrió su puerta, previo el permiso de SS. MM. para ver desplomar al agua las piedras hechas ascuas.

Recorrieron luego SS.MM. los almacenes de obra cocida y de obra embarnizada, enterándose por menor de la diversidad de piezas, de su solidez y de la elegancia de sus formas. Al extremo de la mesa, frente al retrato de S.M. bajo docel, se leía 'A Nuestros Augustos Soberanos D. FERNANDO VII y DOÑA MARIA JOSEFA AMALIA, exponen las primicias de su fabricación de loza pedernal, Ferrer, Monfort y compañía'.

En esta ocasión manifestaron SS.MM. mucha complacencia por los adelantamientos de una fabricación nueva en Cataluña, que promete aumento y perfección, dignándose admitir a los socios á besar sus reales manos como en testimonio de su satisfacción".

La visita reial deuria ser molt fructífera, ja que un mes després la *Dirección General de Rentas* va fer arribar una ordre del Rei, que deia el següent:

"El Rey, con objeto de fomentar las fàbricas de loza que se hayan establecidas o establecieran en la Península, por decreto de 28 de julio, prohíbe la introducción por las costas del Mediterráneo de la loza que llaman pedernal, lisa o pintada, procedente del extranjero; la que se introduce por las aduanas de puertos habilitados del Océano, pague los derechos: cada docena de piezas grandes y medianas, veinte y cuatro reales de vellón, y diez y ocho reales, cada docena de piezas de las chicas, comprendiendo en esta classe los platos soperos y trincheros".

Es permetia, doncs, la introducció de nous productes ceràmics procedents de l'exterior –sense esmentar cap país en particular– pagant, això sí, un elevat aranzel duaner, però se'n prohibia l'entrada pels ports de la Mediterrània.

Aquesta mesura era per evitar la competència que suposava

la pisa fina estrangera per a les produccions de les fàbriques de l'Alcora i de Barcelona.

Uns anys més tard, la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia. va tenir importants problemes, pel que fa al subministrament de terra, per la qual cosa no va poder donar abast als comerciants de Madrid, Cadis i el Puerto de Santa María.

Els propietaris de la fàbrica deuriem fer gestions a alt nivell —potser gràcies a l'“atenta” visita real del 1828—, que donaren el seu fruit. El 1833 es va publicar una *Real Orden* que establia el següent¹³⁵:

“Real Orden de 2 de agosto de 1833, estableciendo reglas para calicatas en los terrenos, con el fin de descubrir, reconocer y beneficiar las producciones minerales para la fabricación de loza de pedernal: Ministerio del Fomento general del reino.

Al señor Duque Presidente del Consejo Real, digo con esta fecha lo que sigue:

Excelentísimo señor. El Rey N.º. Sr. se ha enterado de lo que informa la Dirección Jeneral de Minas con fecha 20 del pasado, acerca de una exposición de los fabricantes de loza de pedernal en Barcelona, Ferrer, Monfort y Compañía, que solicitan se les conceda la facultad de hacer libremente calicatas para descubrir, reconocer y beneficiar las producciones minerales empleadas más principalmente en esta clase de manufacturas. S.M. se ha hecho también cargo de que el objeto de su pretensión guarda también analogía con lo que se halla dispuesto en Real Orden de 6 de marzo del año último respecto al aprovechamiento de las piedras litográficas; y deseando que aquel apreciable ramo de industria llegue a España al grado de perfección de que es susceptible, y que el aprovechamiento de los minerales necesarios para su fabricación no encuentre obstáculo alguno por miras mal entendidas de interés particular, respetándose al mismo tiempo los derechos de propiedad de los dueños de los terrenos, se ha dignado resolver S. M. lo siguiente:

1.º. Los naturales de estos reinos, y los extranjeros naturalizados o avecindados en ellos, están facultados para hacer las calicatas que les conviniere con el fin de descubrir y reconocer las arenas y piedras silíceas, las aluminosas, las arcillas plásticas y magnesianas, y las tierras y piedras refractarias que tienen aplicación á la alfarería y fabricación de loza de todas clases, previa la correspondiente licencia de las Justicias de los pueblos a que pertenezcan los terrenos.

2.º. Si de sus resultas encontraren estas sustancias minerales a propósito para el fin indicado, ya sea en terrenos realengos, comunales o concejiles, ya en los de particulares, pedirán a las mismas Justicias la demarcación del que necesitan, que podrá ser un cuadrado de cien varas de lado, o la superficie equivalente de diez mil varas cuadradas, si les conviniere otra figura, o finalmente, la parte de esta área que estimen suficiente al intento.

3.º. Para indemnizar al dueño del terreno, se le pagará previamente por los que entren a beneficiarlo el valor del que se le inutilice, y además un cinco por ciento de la suma de los productos que saquen de él, en reconocimiento del derecho de propiedad.

De Real Orden lo traslado a V. S. para su inteligencia y efectos correspondientes.

135. “Real Orden resolviendo que los naturales de estos reinos, y los extranjeros naturalizados o avecindados en ellos, están facultados para hacer las calicatas que les conviniere con el fin de descubrir y reconocer las arenas y piedras silíceas, las aluminosas, las arcillas plásticas y magnesianas y las tierras y piedras refractarias que tienen aplicación á la alfarería y fabricación de loza de todas clases, previa la correspondiente licencia de las justicias de los pueblos á que pertenezcan los terrenos, y más que expresa”. *Gaceta de Madrid*: núm. 94, de 03/08/1833, pág. 393. Departament: Ministerio de Fomento..

Dios guarde a V. S. muchos años.

Madrid, 2 de agosto de 1833.

Ofalia, Señor Director Jeneral de Minas”.

L'any 1833 es va enviar un informe de les fàbriques de pisa de pedrenyal que hi havia a Catalunya, a petició de la *Real Junta de Aranceles*. Els directors responsables de cada fàbrica havien de respondre a vuit preguntes. A l'informe que van enviar Ferrer i Monfort es diu que a Catalunya només hi havia dues fàbriques d'aquest tipus: la seva —la primera que es va posar en marxa— i la de la Real Casa de Caridad.

L'informe de Ferrer i Monfort és molt més complet que el que va enviar el director de la fàbrica de pisa de pedrenyal de la Casa de Caritat. Transcrivim íntegrament els documents, perquè són d'un gran interès.

1833, juliol, 6. Barcelona.

BC, Junta de Comerç, lligall LVII, caixa 80, núm. 27.

«En vista del oficio de v.s. de 22 del próximo pasado mes después de bien enterado de los pormenores que contiene el interrogatorio de la Real Junta de Aranceles que v.s. nos traslada, estimamos oportuno dar a v.s. las respuestas siguientes:

1. En esta provincia de Cataluña hay dos fábricas de loza de pedernal a imitación de la inglesa: la nuestra de Ferrer, Monfort y Cía, introductores de este ramo de industria, y la de la real Casa de Caridad, una y otra en la presente ciudad.

2. La fàbrica de Ferrer, Monfort y Cía. elabora en un año aprosimadamente 10.700 docenas de platos de varios tamaños; 8.200 piezas grandes como son soperas, jarros, fuentes y jofainas; 28.000 piezas medianas; 5.800 docenas de piezas pequeñas. No se comprende en sus números una tercera parte de cada especie que se malogra o se vende de 2º y 3º clase, según la tara, y se propone aumentar considerablemente estos productos en el corriente año por el impulso que dará todos sus ramos y por el aumento de hornos y operarios.

3. Esta fàbrica en sus principios tenía factores en varios pueblos de Cataluña y Valencia, los cuales ha retirado al paso que el crédito de la loza se ha extendido y ha conocido a los negociantes de Tarragona, Reus, Lérida, Figueras y Gerona, en Cataluña, y de Valencia, Murcia y Cartagena en la costa del Mediterráneo y en el interior Zaragoza y Madrid á proveerse de su cuenta mediante un abono del 10% á su favor sobre los precios establecidos. Todos los pedidos han sido cumplidos a excepción de algunos puntos más lejano como son Madrid, Cádiz y Puerto de Santa María que juntos importarán el valor de unos mil duros a causa de una escasez imprevista de arcilla la que se está remediando con la mayor actividad sin perdonar gasto alguno, mientras que al mismo tiempo ha acudido separadamente al ministerio de Fomento y sección de minas para apartar los inconvenientes que pueden ocurrir en la segura adquisición de arcillas en adelante.

4. La solidez de esta loza es entre la inglesa y la francesa, siéndolo mayor que esta última por sufrir fuego más intenso en su cochura y ser el barniz más duro. Actualmente se vende la docena de platos de 8 hasta 16 reales de vellón según su tamaño y de primera suerte y las demás piezas conforme la lista de precios que se acompaña y son los mismos que se vieron obligados a fijar iguales a los de la loza inglesa en la última época de su introducción en esta ciudad, amenazando darla todavía a más ínfimos precios en sus escorbitantes remesas para arruina esta fàbrica naciente, lo que en efecto hubieran conseguido si la decidida protección de S.M. no la hubiere salvado al igual de las fàbricas del reino de Valencia, con la oportuna prohibición de la entrada del estrangero

por las costas del Mediterráneo.

5. El color de la loza es blanco, tan hermoso y fino como el de la estrangera; sus formas no se diferencian de las inglesas. Se pintan algunos juegos para café, jarros y otras piezas de color negro al pincel sobre el barniz y fuego de mufla, como la porcelana; los dibujos son de gusto. También se ha ensayado el estampado, pero no se egecutará en grande porque se necesitan muchos talleres separados de la demás fabricación hasta que ésta se halle con ecsistencias sobrantes de loza blanca, después de satisfechos los pedidos que ocurran.

6. También se ha ensayado el cobalto de las minas de Gistain en Aragón que uno de sus directores remitió al efecto: y esta fábrica se propone no gastar otro, luego que la mina salga más limpia en adelante como esperan sus explotadores: del mismo modo que consume el minio que se fabrica en Cartagena desde que D. Tomás Vallarino estableció allí su elaboración y prefiere para todo las producciones del país.

7. En el año 1828, época en que SS.MM se dignaron visitar la fábrica, ésta tenía un solo horno que podía contener 240 docenas platos en la primera cochura, que llamamos de viscocho; otro también muy pequeño para la calcinación del pedernal, cuyos vieron SS.MM. maniobrar; una tahona para la moltura del pedernal y muy pocos operarios. La loza elaborada era de un blanco sucio aunque el tiesto bastante fuerte y duradero, resistiendo el fuego y agua hirviendo, por cuyas solas circunstancias tenía algún despacho. La fábrica contaba ya cuatro años de ensayos y de sacrificios cuando llegaron aquellas considerables remesas de loza inglesa de las que todavía hay ecsistencias en tiendas de esta ciudad. Desde luego resolvieron los socios Ferrer, Monfort y Cia abandonar la suya, en el caso que no tuviese resultado favorable la representación que dirigieron a S.M. porque no podían de este modo competir con la concurrencia inglesa, favorecida del insignificante derecho que pagaba a su entrada y aparecida de intento de tanta abundancia para sufocar esta fábrica en sus principios. Ynmediatamente que S.M. tuvo a bien permitir la entrada de la loza estrangera por los puertos del océano pagando los nuevos derechos y prohibirla al mismo tiempo por la costas del Mediterráneo volvieron a emprender con empeño la explotación de arcillas. Buscando las más a propósito han construido un horno de cabida de 1300 docenas de platos, las muflas para la cochura de los pintados y otras oficinas y han aumentado el número de los operarios hábiles con los aprendices que se han enseñado en la misma fábrica y otros entrados de nuevo. Por fin no permitiendo más el local de la fábrica situada dentro de esta ciudad han comprado extramuros de la misma una ecstensión de terrero capaz para el establecimiento de una fábrica considerable en el que han construido un horno grande espreso para la calcinación del pedernal, rodete y tahona para molerlo y en este mismo años se construirá otro horno grande para la cochura de la loza, cuyos materiales están aprontándose, y además el laboratorio de las arcillas para las pastas formando estas oficinas parte del plan general, proyectado de una fábrica completa según los adelantos observados en país estrangero.

Los Srs. de la Real Junta de Aranceles habrán podido ver por si mismos la calidad de la loza, la belleza de las formas, el blanco de sus colores, la brillantez de su barniz y buen gusto de sus pintados en las piezas remitidas por conducto de esta Real Junta de Comerç a las espocisiones públicas en la Corte especialmente en la última, habiendo sido premiados la primera vez con una medalla de bronce y la segunda, con una de plata.

No pueden pasar en silencio los propietarios de esta fábrica la zozobra en que se hallan actualmente de perder todos sus afanes si por si acaso se alzase la prohibición de la loza estrangera, con la cual de ningún modo podrán competir, pues que siendo los ingleses favorecidos no solamente con 150 años de prácticas si también de la misma naturaleza que les ha reunido todos los materiales hasta el combustible al pie de las mismas fábricas

con abundancia prodigiosa. Ninguna otra nación podrá elaborar con la misma baratura. Así es que la Francia también ha de proteger sus fábricas de loza con la prohibición de la estrangera. Estos propietarios han agotado sus fortunas, han comprometido una porción de familias que, fuera de la fábrica, no tienen otro oficio con que proveer su subsistencia, han consumido empeños con dueños de terrenos en donde se hallan lar arcillas, no han solicitado privilegio alguno como introductores de esta fabricación y trabajan sin reserva alguna siendo visitada la fábrica por curiosos y aficionados.

Por otra parte, no obstante esperan que la oportuna prohibición de entrada de la loza estrangera por los puertos del Mediterráneo subsistirá siéndolo permitida por los del Océano, como S.M tuvo a bien decretar en 25 de julio de 1829, confirmandolo después en su Real Orden de 10 de Enero último porque de otro mode no pueden concebir como podría nunca poseer nuestra nación un ramo de industria que tanto necesita y que requiere tanta constancia de parte de los emprendedores tantos sacrificios como ecsigen sus ensayos todos inútiles sin una especial protección del Gobierno. Así lo hace esperar también la prohibición que se acaba de decretar de la entrada de los vidrios planos estrangeros sin duda para proteger alguna fábrica del reino, aunque por su gran consumo especialmente en esta ciudad se esperimente ya carestía, la que aumentará diariamente si las fábricas del reino no dan el abasto, lo que no puede suceder con la loza, pues la mitad de España puede proveerse de la que entra por el Océano y la restante de la de Cataluña, Valencia y Alcoy, etc, y el interior de la de la Real Fábrica de la Moncloa que en estos últimos años ha mejorado visiblemente.

No dudamos que la decidida protección de V.M. a favor de la industria del país tomará en consideración los datos que dejamos manifestados y que podemos dejar comprobados siempre que convenga para sostener la prohibición de la entrada de loza estrangera por los puertos del Mediterráneo que se dignó S. M. decretar con Real Orden de 28 Julio 1829 confirmada con Real Resolución de 10 de Enero último.

Dios guarde a v.s. muchos años.

Barcelona, 6 de Julio de 1833.

Ferrer y Monfort y Cia».

El 29 de gener del 1840 va arribar una circular a la Contaduría de Rentas de la provincia de Barcelona, enviada per l'intendent de rendes de Barcelona, adreçada al president de la Junta de Comerç de la ciutat, en la qual li demanava les dades següents:

«Para que esta Dirección pueda complir con lo promovido por S.M. en una Real Orden que la fue comunicada en 16 de octubre por el Ministerio de Hacienda se hace indispensable que V.S., a la mayor posible brevedad, se sirva averiguar y manifestar qué fábricas de loza hay en esa provincia de su cargo, de la de Sargadelos en Galicia, cuyas producciones imitan a las de Bristol, qué esenciones y de qué derechos disfrutaban aquéllas tanto en las materias de elaboración como en el movimiento del artículo al pie de fábrica y en el interior; qué progreso y beneficio puede prometerse el consumo de que se elabora en el citado pueblo de Sargadelos, y qué exenciones sobre qué derechos podrían adoptarse a la mencionada fábrica sin daños de las demás establecidas y qué precauciones deberán adoptarse para evitar abusos.

Lo que traslado a V.S. para que previas las noticias que estime reclamar, facilite a esta intendecia las que piden por la Superioridad».

A l'Arxiu de Tarragona es conserva una part substancial de la documentació generada per la fábrica de pisa de pedrenyal

entre els anys 1832 i 1841 gràcies a la qual hem pogut conèixer moltes dades relatives a la seva producció i funcionament.

Aquest tipus d'informació és molt difícil de trobar. Per això, la documentació tarragonina és d'un interès cabdal.

LA PRODUCCIÓ DE LA FÀBRICA

L'organització de la producció estava molt especialitzada. Hi havia els platers, que només feien peces planes, i altres operaris que feien les peces buides, com ara els pots i les soperes. Gràcies al llibre del magatzem, es coneixen les formes ceràmiques que es van fer a la fàbrica, així com també els preus de venda, però el llistat de peces produïdes encara era molt més extens, com veurem més endavant.

Els preus del llibre del magatzem figuren en "reales" (r) i "maravedís" (mrs). Un ral = 34 morabatins:

1. Platos de primera: trincheros, soperos, medianos, postre.
Precios en reales: 20, 22, 16, 14 (respectivament).
2. Platos de segunda y de tercera.
3. Tazas ó escudillas con dos asas y tapa: 6,5r.
4. Idem, con una asa, sin tapa: 2,5r.
5. Idem, sin asas, ó sean, bolas: 2r; 1,5r.
6. Jícaras con asa, de primera: docena 10r.
7. Idem, sin asa, de primera: 8r.
8. Huevera: una 1r.
9. Mantequeras: 7r; 8r.
10. Tinteros: 10r.
11. Orinales: 10r.
12. Ensaladeras y aljofaynas: 11r; 12r; 10r.
13. Saleros: 5r; 2r.
14. Azucareros: 8r; 6r.
15. Tarros á la Inglesa: 10r; 9r; 8r; 6r.
16. Idem, á la Francesa: 10r.
17. Idem, etruscos con pico: 9r; 6; 4r.
18. Idem, de tonel: 8r.
19. Soperas: 32r; 30r; 28r; 26r; 24r; 22r; 20r.
20. Varias piezas
21. Platas ovales hondas: 9r; 8r.
22. Idem, redondas planas: 6r.
23. Platas ovales planas (no s'indica el preu).

Certes indicacions permeten conèixer detalls d'algunes variants formals:

Platos de primera. Trincheros. De forma común / orilla chafada / espineros / planos.

Platos de primera. Soperos. De forma común.

Platos de primera. De postres. De forma común.

Platos de segunda y tercera: soperos y trincheros.

Tazas ó escudillas de primera, con dos asas y tapa. Primer grandor, segundo grandor y tercer grandor.

Idem: con un asa, sin asa, con dos asas, pequeñas con pie.

Tazas o bolas de primera. Primer grandor, segundo grandor y tercer grandor.

Jícaras con asa, de primera: 3 grandores.

El 1828 (?), en un llibre que duu per títol *Plan del nuevo Libro de Almacén* s'esmenten els tipus de peces que hi havia emmagatzemades, les mides (*grandores*) i els preus. De certes peces n'hi havia fins a 6 models diferents, quant a mides, essent les més cares les de "grandor 1", i més barates les de "grandor

6". Les mides de les peces en donen en "pulgadas" i "lineas". Equivalències (antigues mesures castellanes):

1 "vara" castellana: 0,835 m.

1 "pulgada" = 12 "lineas".

1 "línea" = 1,934965 mm.

10 "pulgadas" = 120 "lineas" = 23,21 cm.

"Títulos" (classificació al magatzem): Tipus, mides i preus a fàbrica, en rals de billó i morabatins:

- *Platos. Trincheros de 10 pulgadas (16r), trincheros fandillados (14r), soperos de 10 pulgadas (16r).*

- *Medianos. De 9,5 pulgadas (14r), medianos ondeados con filete de color (18r), medianos redondos con dos filetes (19r), medianos redondos, con letras (20r), pequeños (o de postres) de 8,5 pulgadas (12r)*

- *Fuentes ovales planas: de 1r grandor, de 16,5 pulgadas (9r), de 2º grandor, de 15,5 pulgadas (8r); de 3r grandor, de 14,5 pulgadas (6r); de 4º grandor, de 13,5 pulgadas (5r); de 5º grandor, de 12 pulgadas (4r); de 6º grandor, de 11 pulgadas (3r).*

- *Fuentes hondas con tapa: de 1r grandor, de 16,5 pulgadas (11r); de 2º grandor (?); de 3r grandor, de 14,5 pulgadas (7r); de 4º grandor, de 13,5 pulgadas (6r); de 5º grandor, de 12 pulgadas (5r); de 6º grandor, de 11 pulgadas (3r).*

- *Fuentes redondas: planas, de 13 pulgadas (4r); de 11 pulgadas (3); redondas hondas (con o sin tapa).*

- *Fuentes cuadrilongas planas, de 11,5 pulgadas (4).*

- *Fuentes ochavadas planas, de 11,5 pulgadas (5).*

- *Tazas ó escudillas. De primer grandor, con dos asas y tapa (5r), de primer grandor, con un asa y sin tapa (4r), de primer grandor, bolas sin asa ni tapa (3r), con dos asas y tapa de 3r grandor (3r), de segundo grandor, con dos asas y tapa (4r), de segundo grandor, con un asa sin tapa (2r), de segundo grandor, bola sin asa y ni tapa (1,5r), de tercer grandor, con dos asas y tapa (3r), de tercer grandor, con un asa sin tapa (2r), de tercer grandor, con pie y un asa, con tapa (4r), de tercer grandor, con pie, sin tapa (3r), de tercer grandor, bolas sin asa ni tapa (1,5r)*

- *Soperas. Ovales grandes con asa de mascarón, de 12 pulgadas (26r), ovales grandes sin mascarón, de 12 pulgadas (24r), ovales medianas de 11,5 pulgadas (20r), ovales pequeñas de 9 pulgadas (16r), redondas con asa de mascarón, de 9 pulgadas (20r), redondas sin mascarón, de 9 pulgadas (18r)*

- *Jícaras, hueveras y marcelinas. Jícaras con asa (10r, la docena), jícaras sin asa para marcelina (8r, la docena), hueveras sin asa (1r), hueveras con asa á la griega (1r), marcelinas lisas (2r)*

- *Ensaladeras, fruteras, jofainas y bacinas de afeitador. Ensaladeras regulares (10r), ensaladeras/fruteras de pechina o concha de 12 pulgadas (10r), ensaladeras/fruteras lisas con pie de 9,5 pulgadas (10r), fruteras de fistón (10r), fruteras semicuadradas (o cuadradas) planas de 1r grandor, de 14 pulgadas (8r), fruteras semicuadradas (o cuadradas) planas de 2º grandor, de 12,5 pulgadas (6r), ensaladeras/fruteras ochavadas hondas de 11 pulgadas (8r), ensaladeras de barca (8r), aljofainas ó gibrellas de 1r grandor, de 13,5 pulgadas (14r), idem de 2º grandor, de 13 pulgadas (12r), idem de 3r grandor, de 12,5 pulgadas (12r), idem de 4º grandor, de 12 pulgadas (10r), idem de 5º grandor,*

de 11 pulgadas (8r), bacinas de afeitarse (10r)

- Jarros. A la inglesa o boca de pato, de 1r grandor (9r), idem de 2º grandor (7r), idem de 3r grandor (6r), idem de 4º grandor (5r), de pico de 4º grandor (5r), a tonel (8), a la francesa, etruscos con pico de 1r grandor (9r), etruscos con pico de 2º grandor (6r), etruscos con pico de 3r grandor (5r), etruscos con pico de 4º grandor (3r), etruscos con pico de 5º grandor (3r), cantarillos a la catalana, pequeños (6r), jarrita para almívar (3r)

- Piezas menores de mesa. Mantequeras (sin asa y con tapa) (7r), azucareras con tapa y asa (7r), azucareras con tapa y sin asa (5r), lecheras o salseras de boca de pato (3r), saleros dobles o de dos cavidades (6r), saleros sencillos de una cavidad (5r), rabaneras (4r), cubillos para vasos (1r), jarritos para dulces, copas para dulce, mostaceras con plato (4r), tapas: cuando se venden sueltas, de cualquier grandor (1,5r).

- De cama y retrete. Orinales regulares (10r), orinales sin collete, pequeños (8r), vidés (40r), letrinas (40r), escupideras (4r)

- De boticario, pintor y demás no clasificado. Botes de boticario blancos (8r), botes de boticario pintados (10r), botes con rótulo tapa esfèrica (10r), botes sin rótulo tapa espital (9r), evaporadoras grandes (10r), evaporadoras medianas (6r).

- Paletas de pintor (6r), paletas de pintor de hoyos o cavidades o senos (4r).

- Tinteros de platillo con todas piezas (10r), tinteros de 3 piezas sueltas (6r).

La manera d'obtenir nous models de peces era per mitjà de còpies fetes a partir d'originals anglesos, que es podien comprar o, fins i tot, llogar per un temps determinat:

"A Jacinto Badia, por 5 fuentes hondas de loza inglesa compradas en la tienda de Mascaró, para modelos de moldes: 70 reales".

"Por el alquiler de una sopera para modelo, a la tienda de Mascaró: 12 reales".

"A Badia, el 3 octubre, por el alquiler de una plata tapada, 2 días, y una salsera, 4 días, a Mascaró: 12 reales".

LA DECORACIÓ DE LES PECES

En el cas que les peces estiguessin decorades, la decoració es podia fer a mà –amb un pinzell o amb una esponja–, o bé, estampada. De moment no hem trobat cap peça estampada que puguem atribuir a la fàbrica de Ferrer i Monfort, però al document que van enviar l'any 1833 a la *Junta de Aranceles* expliquen que empraven el cobalt de la mina aragonesa de Gistaín. Sembla, però, que només es van fer algunes peces de prova, ja que esperaven que el blau extret de la mina fos més pur.

D'altra part, per poder decorar peces per transferència era necessària una costosa instal·lació fora de la fàbrica, i els amos volien esperar a tenir prou estoc de pisa per assajar la impressió per calc. Malgrat el que acabem de dir, en algunes factures setmanals hi consten despeses de litografia: *"A Don Eusebio Monfort, por papeletas de litografía por las puertas cuenta de hoy: 80 reales"*.

El procés decoratiu de la pisa de pedrenyal s'iniciava en el mateix moment que el pintor executava una nova decoració. Després s'enviava una mostra a les botigues on es venia la pisa de la fàbrica, perquè coneguessin aquests nous models. Aleshores,

els botiguers ja podien encarregar les peces que desitjaven vendre a la botiga amb els models decoratius que se'ls hi havia mostrat. En el cas concret dels pots d'apotecari, havien de ser comandes no inferiors a 100 unitats.

De pintors, n'hem documentat els següents: Josep Barbé (o Barba), José Calado (del pintor valencià José Calado es coneixen dades molt interessants¹³⁶), n'Alsamora, Gabriel Ferrer –que potser estaria relacionat amb el pintor de ceràmica Josep Ferrer–, J. M. Lopis (o López) i en Graells:

"Al pintor Alsamora, ayer, por pintar 4 botes de boticario para muestra para Tarragona: 14 reales" (1836).

"Al pintor Alzamora, por 28 botes que ha pintado, a 4 reales: 112 reales" (1836).

Una anotació escrita al final d'una factura, enviada el dia 1 de juny del 1831, proporciona dades interessants per conèixer millor algunes característiques de la producció de pots d'apotecari de la fàbrica de FMC. Diu així:

"Precios a los que se harán los botes de boticario:

El bote en blanco, como el de la muestra del cajón nº 3, a 9 reales de vellón cada uno.

El pintado con rótulo de un dibujo de igual trabajo al de las otras muestras de dicho cajón, a 14 reales cada uno.

El mismo, con solo rótulo sin ningún dibujo, a 12 reales cada uno.

El mismo, con el rótulo y un ligero dibujo, a 12 reales cada uno. Si se piden de uno ó dos dedos más bajos y estrechos costarán el mismo precio.

Se entiende en partidas de 100 o más botes, dando tiempo lo menos dos meses que se necesitan para los intermedios de las hornadas, pues han de ir tres veces al horno. El de un palmo de alto de que se envió diseño es muy semejante a la azucarera con tapa de puntas que va en el cajón de nº 4. Véase si es lo que se quiere".

L'any 1831 es van enviar a València unes mostres de pots d'apotecari pintats: *"Un bote para boticario, de columna: 9 reales; 10 en Valencia"*; *"Un bote para boticario, de jarro: 9 reales; 10 en Valencia"*; *"Un bote para boticario, de jarro pintado con rótulo: 14 reales; 16 en Valencia"*.

Hi havia altres peces que estaven decorades a base de "hojitas".

El pintor Josep Barba (o Barbé) va estar en la plantilla de la fàbrica fins a l'any 1834. Cobrava 320 rals mensuals. Després, va passar a cobrar segons les peces que pintava.

Els altres pintors, per pintar les peces, cobraven per unitats: 3 rals, 4 rals, 12 rals, segons les dimensions de les peces, la complexitat de la decoració o ambdues coses. El pot "de la columna" es venia a 9 rals cada un. Pintar-lo en costava 3. Els altres 6 rals servien per amortitzar les matèries primeres, el combustible i la mà d'obra, i la resta, era el benefici que obtenien els amos del negoci i també els venedors.

La diferència de preus a València era deguda a les despeses originades pel transport fins allà.

L'obra estampada ja es fabricava l'any 1829. A la botiga de Josep Demestres, de Barcelona, es van enviar: *"Una docena platitos de 6,5 pulgadas, a 16 reales; una docena jícaras"*

136. Aquestes dades ens les ha proporcionat Mercedes González Teruel, a qui agraïm aquesta valuósissim informació.

con asa, a 14 reales; una docena de tazas con asa de segundo grandor, a 4 reales; seis docenas de tazas sin asa de segundo grandor, a 3 reales; una docena de hueveras, a 16 reales; una docena de botes para pomada, a 16 reales”.

1836

Pintors	Dates	Producció setmanal	Cobrat
Alzamora	6-11 juny	4 pots	14 rals
Alzamora	4-09 juliol	28 pots a 4 rals	112 rals
José Calado	17-22 octubre	20 pots a 3 rals	60 rals
José Calado	24-29 octubre	24 pots a 3 rals	72 rals
José Calado	31 oct.-05 nov.	20 pots a 3 rals	60 rals
José Calado	14-19 novembre	24 pots a 3 rals	72 rals
José Calado	21-26 novembre	20 pots a 3 rals	60 rals
José Calado	28 nov.-03 des.	24 pots a 3 rals	60 rals
José Calado	5-20 desembre	20 pots a 3 rals	60 rals
José Calado	12-17 desembre	20 pots a 3 rals	60 rals
José Calado	19-24 desembre	21 pots a 3 rals	63 rals
Alzamora	26-31 desembre	120 pots a 4 rals	480 rals
Any 1836. Total de pots pintats: 341.			Despesa: 1.159 rals.

1837

Pintors	Dates	Producció setmanal	Cobrat
Barbé	17-18 febrer	4 pots a 10 rals	40 rals
Calado	24-27 juliol	24 pots a 3 rals	72 rals
Alzamora	24-27 juliol	6 pots grans	
		1 florera	
		1 pot apotecari	89 rals
Calado	22 agost	11 pots de mostres	60 rals
Calado	28 agost-2 setembre	16 testos petits a 2,5 rals	40 rals
Calado	28 agost-2 setembre	2 testos grans a 3 rals	6 rals
Calado	4 setembre	17 pots petits i 1 gran	45 rals
Calado	25-30 setembre	8 testos a 3 rals	24 rals
Calado	2-7 octubre	9 bidets a 5 rals	45 rals
Calado	9-14 octubre	20 pots a 3 rals	60 rals
Calado	16-21 octubre	24 pots mitjans a 2 rals	
		4 pots regulars a 3 rals	48 rals
			12 rals
Calado	23-28 octubre	20 pots a 3 rals	60 rals
Calado	30 octubre-4 nov.	14 pots a 3 rals	
		18 pots a 3 rals	42 rals
			54 rals
Calado	13-18 novembre	16 pots a 3 rals	48 rals
Calado	25-30 desembre	12 pots a 3 rals	36 rals
Any 1837. Total de peces pintades: 228.			Despesa: 772 rals.

Despeses per decoració (en rals) 1 ral = 34 morabatins.

1832	1833	1834	1835	1836	1837	1838	1839	1840	1841
4633	3840	2920	1993	1149	772	786	2913	2989	2477
Barbé (fix)	Alzamora	Barbé fix	Barbé*	Alzamora	Barbé	Alzamora	Calado**	Alzamora juny	?

* Fix durant 8 mesos (gener-agost 1834).

** Només juny-desembre de 1835.

LES FORNADES

A diferència de la producció tradicional, la pisa fina de pedrenyal (i la porcellana) requeria de fins a tres cuites:

- De “bizcocho” o bescuit. Calien de dos a tres dies per completar-la.
- De “barniz” (vernís). Calien dos dies per completar-la.
- De “cristal” (vidre). Calien dos dies per completar-la.

A la primera fornada es coïa la pasta ceràmica; a la segona es coïa la coberta i, després, les peces es podien decorar, o bé, deixar-les blanques. Una vegada pintades, es sotmetien a una tercera cuita: la del “cristal”.

Els materials químics que es van comprar indiquen alguns dels elements de la composició de les pastes i dels vernissos:

- “Albayalde” o carbonat bàsic de plom. Se’n consumia aproximadament un quintar per fornada. S’usava com a desgreixant. El subministraven Francesc Torres i Romeu, a 180 rals el quintar, i Jaume Torres i Bellveí, a 168 rals.
- “Barilla” o barrella, és a dir, carbonat de sodi. Es feia servir en la composició del vernís. Es comprava la barrella de la fàbrica de Joan Permanyer, a 80 rals el quintar.
- Plumbagina de Marbella, o grafit. Utilitzada en la composició de la pasta com a desgreixant. per evitar que les peces es trenquessin a causa dels canvis de temperatura. La portava Benet Roig, de Tortosa: 23 quintars i 4 lliures costaren 426 rals.
- Guix blanc. La setmana del 9 al 14 de maig del 1836 es va comprar, a Boi Ràfols, una partida de 31 quintars, a 4 rals el quintar.
- Mini (tetròxid de plom). Utilitzat en la composició del vernís. El duïen, preferentment, de la fàbrica de Cartagena.
- Litargiri (òxid de plom). Utilitzat en la composició del vernís.
- Terra de columbí (niobi?) o columbrí (potser, columbita?) Una carretada “que ha cuidado Badia” costava 12 rals. Un dels components de la columbita era el manganès. Potser s’usava per a pintar la decoració de color negrós. Terra de “colombri” de l’Hospitalet, a 14 rals la carretada.
- Terra de Mataró, a 14 rals el quintar. Servia per fer les caixes d’enfornar.
- Barraix (bòrax). Es va comprar una partida “para pruebas” la setmana del 8 al 13 d’abril del 1836, i a la setmana següent. Segons manuals de l’època, la coberta de bòrax estava formada per 10% de silici, 20% de feldspat, 15% de caolí, 15% de creta i 40% de bòrax.
- Nitre. Es va comprar una partida “para pruebas” la setmana del 8 al 13 d’abril del 1836, i a la setmana següent.

- Terra del Pinell (de Brai). Servia per a fer les caixes.
- Terra blanca de Tartareu. En principi, es tractaria de la terra emprada en l’elaboració de les peces que fabricaven. S’esmen-

ten, però, poques compres d'aquest tipus de terra. La setmana de l'11 al 16 d'abril del 1836 es van comprar 2 quintars, 2 roves "a una mujer vecina de la fàbrica", al preu de 8 rals el quintar. En total, es van pagar 20 rals.

- Terra blanca de Santander: Per elaborar les peces.
- Terra blanca de França: Per elaborar les peces.
- Blanquet (= albayalde o cerusa). Un quintar comprat a Francesc Torres costava 180 rals.
- Potassa (de Marsella): Suposem que per a la composició del vernís.
- Carbó, per a la forneta de proves, a 4 rals la rova.
- Àcid nítric i sulfúric. Potser per a reduir la terra de columbri (manganès).
- Essència de trementina. Servia per a fixar la pintura de la decoració i els calcs.
- Terra del Papiol: Per a fer "gacetas" o caixes d'enfornar, a 20 pessetes la carretada.

Segons dades facilitades per L. F. Mazadiego i O. Puche [MAZADIEGO, PUCHE 2000: 242] a la fàbrica de pisa de pedrenyal de la "Sociedad del Aulencia" es consumien anualment aquestes quantitats de matèries primeres, per poder fabricar unes 33 mil dotzenes de peces:

- 115 tones de caolí (49,37%)
- 115 tones de quars (49,37%)
- 600 kg de feldspat (0,25%)
- 2,3 tones d' "albayalde" (0,98%)

Estaríem parlant de 232.900 kg de matèria primera, per poder elaborar 396.000 peces. La mitjana de pes per peça era d'uns 588 grams.

Des del 1832 fins al 1841 disposem de les dades relatives a les cuites de bescuit, de vernís i de cristall. Les presentem tot seguit distribuïdes en les 52/53 setmanes de l'any natural:

ELS BENEFICIS ANUALS DE LA FÀBRICA

El fet de disposar de les dades setmanals i dels resums anuals permet calcular els beneficis obtinguts per l'empresa entre els anys 1832 i 1841, tenint en compte el nombre de fornades i la nòmina de treballadors, entre els quals, el treball d'alguns nois (*muchachos*).

Anys	F	T	N	Benefici anual	Benefici per treballador	Benefici per fornada
1832	37	17	5	68.465 r, 26 m	3.112 rals	1.850 rals
1833	34	23	4	86.083 r, 04 m	3.074 rals	2.531 rals
1834	27	30	4	14.138 r, 25 m	415 rals	523 rals
1835	28	32 (?)	6	25.986 r, 23 m	928 rals	928 rals
1836	17	23	5	19.901,5 r	710 rals	1.170 rals
1837	10	18 (?)	4	21.129 r, 06 m	1.112 rals	2.113 rals
1838	13	19 (?)	4,5	26.027 r, 28 m	1.369 rals	2.002 rals
1839	10	13	3	29.747 r, 24 m	1.859 rals	2.974 rals
1840	15	12	7	66.047 r, 14 m	4.403 rals	4.403 rals
1841	20	13	7,5	30.395 r, 06 m	1.381 rals	1.519 rals
Mitj.	20	20	5	38,792 r	1.836 rals	2.001 rals

F: Nombre de fornades anuals
T: Treballadors en plantilla
N: Nois

Com es pot comprovar, la mitjana de fornades efectuades durant període 1832-1841 va ser de 20, amb una mitjana de 25 treballadors, dels quals una cinquena part eren nois (cobraven bastant menys que els treballadors adults). Els beneficis de la fàbrica van ser d'uns 1.836 rals de mitjana, amb un moment crític els anys 1834 a 1836. La baixada dels beneficis es podia deure a una davallada de les vendes o a un excés de personal (o ambdues coses alhora). Coincidí amb el moment en què més treballadors hi havia a la fàbrica, amb un màxim d'uns 38, l'any 1835. La mà d'obra constituïa una despesa important, i segurament per aquest motiu interessava als amos utilitzar mà d'obra barata (nois, dones). Ho podem exemplificar analitzant una setmanada corresponent a l'any 1836:

- 14 treballadors, a 8, 7 i 6 reals diaris; total: 606 rals.
- 2 treballadores, a 2 rals diaris: 12 rals.
- 5 "muchachos": el primer "muchacho" cobrava 3 rals diaris i la resta, 1 ral i 22 morabatins; en total: 58 rals.

Més endavant, els nois cobraven entre 1r amb 22 morabatins i 2 rals diaris. Un treballador dels menys qualificats cobrava 36 rals setmanals; un noi, 10 rals. Hi havia setmanes que els nois representaven 1/3 dels treballadors en plantilla:

52 setmanes x 5 nois x 10 rals setmanals = 2.600 rals.

52 setmanes x 5 treballadors x 36 rals setmanals: 9.360 rals.

L'estalvi seria de 6.760 rals, si en lloc de treballadors dels menys qualificats s'usés la mà d'obra dels "muchachos". L'any 1836 els guanys de la fàbrica foren d'uns 19.900 rals. Amb aquests números, gairebé 1/3 dels beneficis d'aquell any es van obtenir gràcies al treball dels 5 nois, en lloc d'usar treballadors adults dels menys qualificats, com ara, peons.

Pel que fa les dones adultes, el seu salari era 1/3 o 1/4 del salari d'un home: 2 sous diaris.

Del maig del 1828 a juny del 1829 van sortir del magatzem de pisa peces per valor de 18.056 rals i 25 mrs, i fins al gener de 1831 sumaven 51.059 rals i 13 mrs.

Les vendes foren les següents:

Anys	Entrades:	Despeses:	Resultats:
1827-29	36.761 rals, 05 mar.		
1830	46.244 rals, 21 mar.		
1831	86.687 rals, 32 mor.	51.059 rals, 13 mar.	
1832	136.731 rals, 14 mar.	68.265 rals, 22 mar.	68.465 rals, 26 mar.
1833	135.664 rals, 06 mar.	49.581 rals, 02 mar.	86.083 rals, 04 mar.
1834	96.189 rals, 24 mar.	82.050 rals, 33 mar.	14.138 rals, 25 mar.
1835	95.493 rals, 25 mar.	69.507 rals, 02 mar.	25.986 rals, 23 mar.
1836	66.871 rals, 22 mar.	47.010 rals, 27 mar.	19.901 rals, 27 mar.
1837	57.564 rals, 26 mar.	36.435 rals, 20 mar.	21.129 rals, 06 mar.
1838	67.530 rals, 33 mar.	41.503 rals, 05 mar.	26.027 rals, 28 mar.
1839	70.547 rals, 06 mar.	40.799 rals, 16 mar.	29.747 rals, 24 mar.
1840	104.989 rals, 04 mar.	38.941 rals, 24 mar.	66.047 rals, 14 mar.
1841	93.434 rals, 21 mar.	63.039 rals, 15 mar.	30.395 rals, 6 mar.

No disposem de dades sobre els balanços econòmics de la fàbrica des del 1842 al 1847.

LA COMERCIALIZACIÓ DE LA PRODUCCIÓ

La fàbrica disposava de diversos punts de distribució dels seus productes. Als llibres de comptabilitat s'esmenten les botigues següents.

a) Barcelona: Pedro Sterling, Teresa Demestres, Josepa Demestres, en Sanromà, Pere Jandet i Jaume Blandin (a la Barceloneta).

b) Mataró: Jaume Anexi.

c) Reus: Josep Cirera i Casals i dona Nicolassa.

d) Tarragona: Joan Claramunt i Antònia Gibernet.

e) València: Sagristà i Soler.

Al peu d'una de les factures enviades a Pedro Sterling hi consta el següent:

«Cuya loza se ha de vender á los mismos precios fixados en esta factura sin poder aumentarlos ni disminuirlos conforme estan señalados á cada pieza. Esta loza será puesta en la tienda del vendedor comisionista. Las piezas que se rehusaren por defectuosas seran recobradas por la fabrica ó puestas en nueva factura con la rebaja que se estime. La pieza que se rompiere ó desgraciare casualment, como por ejemplo, cuando la reconozca el comprador no pudiendose imputar la culpa del comisionista, será reemplazada con otra. Cada semana entregará el comisionista los productos de venta y cada més ó siempre que por razón del mayor despacho sea conveniente tomar nueva partida de loza se trahera la factura y se cancelará dando otra en que se continuará la existencia con lo que se añade. Respecto de ser á cargo de los fabricantes la conducción hasta la tienda y las contingencias de desgraciarse alguna pieza sin culpa del vendedor, se concede el seis por ciento de comisión sobre lo que se vendiere.

Barcelona, 17 de julio de 1828. Ferrer, Monfort y Cia.

«He recibido conformándome con las antecedentes condiciones lo contenido en esta factura. Barcelona, 17 julio de 1828. Por mi Sra. madre, Domingo Demestres. Nota: la suma de la factura original está equivocada en 100 reales de vellón, pues solo importa aquella de 1.981 reales».

Al peu d'una de les factures enviades a Jaume Anexi (Mataró) hi diu el següent:

«Para vender en comisión», i al peu: “Papel de advertencias que se remitió al encargado de vender esta pipa. La pipa de pedernal que se remet de la fábrica de Ferrer, Monfort y Compa, si se compra per enter de comprants se farà la rebaixa de deu per cent sobre lo preu de factura. En cas de que algú vulguia vendre de compte dels fabricants se li concedirà un 6% de comisió y a las horas deura vender-u als preus fixos de factura sens lo menor aument ni rebaixa.

«Los caixons de pipa seran posats en casa del comisionista a costes dels fabricants. Si alguna pesa per tarada fos rehusada serà recobrada per la fabrica o bé se farà una rebaixa segons la tara que tingua.

«La pesa que se trobia trencada al entregar-se los caixons se reservarà pera ser reemplaçada ab altre igual.

«Al principi de cada mes se remetrà nota de lo venut ab descuento de la comisió per a disposar del resultat.

«Si té surtida la pipa, se farà remesa de lo que tingua més demanda ab un surtiment de moltes altres pesas que se fabrican per diferents objectes.

«Pot asegurarse ser pipa de pedernal al igual de la inglesa, resistent com està lo bullent y demás probas que poden fer-se ab ella».

En una altra factura, enviada a la Sra. Antònia Gimbernet, de Tarragona, s'especificuen les condicions que havia de complir:

«Condiciones en virtud de las cuales la Sra. Antonia Gimbernet ha de vender la loza de esta factura y demás que se le envíe.

1º. Que la ha de vender a los precios fixos que se le señalaren en las facturas de las remesas que se le harán sin poderlos aumentar ni disminuir.

2º. Que no puede vender en su tienda loza de pedernal de ninguna

otra fábrica de Barcelona.

3ª. Que los portes y gastos de conducción de Barcelona a Tarragona serán de cuenta de los propietarios.

4ª. Que las piezas que se reusaren por defectuosas las reparará el comisionista para venderlas después al menor precio que se le diga cuando el propietario las haya hecho reconocer.

5ª. Que todos los sábados deberá entregar el comisionista a D. Antonio Satorras el producto de lo que hubiese vendido en la semana.

6ª. Que se abonará al comisionista el seis por ciento de comisión de todo lo que vendiere.

7ª. Que si alguna pieza se rompiere o desgraciare casualmente como por ejemplo cuando la reconoce el comprador y que no se puede imputar a culpa del comisionista se reparará para presentarla después y abonarle un importe o reemplazarla on otra.

8ª. Se cuidará la Sra. Gimbernat de remitir a Barcelona los caxones vacíos por el mismo conductor que se los haya de volver llenos. Barcelona ut retro.

Esta es copia de la factura remitida a Tarragona, suprimiendo solamente la columna del precio en fábrica que solo es para nuestro gobierno, las notas siguientes:

Importa una factura a los precios a que se ha de vender en Tarragona: 1.064 reales

Importa a los precios de fábrica: 1.012 reales

Gastos:

Los dos caxones pagados por la fábrica: 42 reales, que servirán para ir llenos y volver vacíos.

Guiar y llevar los caxones de la fábrica a casa del conductor: 8 reales.

Porte a Tarragona que pagará allí la Gibernet: el peso de 18 arrobas, a 10 reales el quintal: 42 reales: 1.062 reales.

Diferencia: 2 reales.

Es de advertir que para suplir el importe del porte y gastos se ha aumentado al precio de fábrica 2 reales por docena de cada clases de platos y 1 real por docena de jícaras y hueveras, y los demás artículos quedan para vender en Tarragona a los mismos precios que en Barcelona».

A Josep Cirera i Casals, de Reus, se li enviava la ceràmica dins de caixons de fusta:

«Factura de 8 caxones de loza de pedernal fábrica de Barcelona de Ferrer, Monfort y Compa que los mismos remiten a Reus de su cuenta con la galera de Sebastián Mirall, consignados a D. José Cirera y Casals para procurar su venta por junto o encargarla a comisión al por menor a los precios fixos que se señalan a saver (...)

Per fer-nos només una idea del que cabia dins d'un dels caixons de fusta, podem dir que estaven marcats amb les inicials F.M.C. i el número del caixó: 10 dotzenes de plats “trincheros”, 12 tasses d'una nansa sense tapa, 12 “jofainas o gibrellas”, 2 “jarros a la inglesa” i 8 dotzenes de xicres amb nansa.

El cost del transport de Barcelona a Reus era de 3 rals de billó per cada rova, i a Lleida, era de 4 rals. A la factura del viatge fins a València, del dia 7 de març, hi consten dues columnes de preus: el del valor de la mercaderia en fàbrica (3.910 rals) i el del seu preu, posada a València (4.319,5 rals). Representa, aproximadament, un 10,47% d'increment. En el viatge del mateix dia fins a Reus importava, la ceràmica, 2.496 rals en fàbrica, i 2.688,5 a destinació, amb un increment d'un 7,7%.

Sembla deduir-se, doncs, que el transport per mar ocasionava unes despeses majors, d'un 3% més que no pas per terra.

ESTRUCTURA DIRECTIVA I PRODUCTIVA DE LA FÀBRICA

- Propietaris: Ferrer, Josep Monfort i C^{ia} (Lasala i Satorras).
- Cap del forn o forner principal: Joseph Arnoux (fins al 1836).
- Majordom de la fàbrica (Sr. Geli. Va durar només 2 anys).
- Procés de configuració de les peces:

«Primer platero, platero de piezas huecas, platero de piezas grandes, tornero tirador, tornero de fino o al torno inglés, moldista, peón ayudante, guarnicionero».

Algunes peces estaven fetes amb aplicacions manuals:

«A Badia, por asas y florones a un moldista de los Escudellers y otros moldes. 18 pesetas»; “dos models de ansas para jarros de flores: 32 reales».

Però també hi havia operaris especialitzats: Francesca Badia, guarnicionera, o bé, “muchachos” que posaven nanses i ajudaven als platers i torners.

- Procés de cocció: a més del forner principal hi havia fornors i peons ajudants del forn.
- Procés de decoració (pintura): Joan Barbé o Barba (fix en plantilla fins al 1834), José Calado, Sr. Alzamora i Gregorio Ferrer. En nòmina, el pintor cobrava 320 rals mensuals (80 pessetes). Els altres pintors cobraven segons la peça que pintaven: a 3 rals, 4 rals o 8 rals.
- Encarregat de les “gacetas” o caixes d'enfornar (aquest càrrec no va existir sempre).
- Porter (només durant uns anys).
- Encarregat de la tafona de Sants, que treballava amb la seva esposa. Alguns anys s'esmenta un peó encarregat de la tafona.
- Cavallerisses i rodets, amb obligació de dormir a la fàbrica, netejar els cavalls i els llençols.
- Composició i purificació de terres, fins al 1834. L'any 1841 reapareix un peó que s'encarregava d'aquesta funció.

Elements auxiliars que no estaven en nòmina: una companyia d'estelladors, serrallers (en Monsarru), “cuberos” (Joan Tarantí), el fuster, el picapedrer, un manescal.

Subministradors de matèries primeres: barrella (Joan Permanyer)

La fàbrica consumia grans quantitats de llenya: el forn de cremar pedrenyal de Sants i els forns de la fàbrica. Cada cert temps, l'administrador pagava a la companyia d'estelladors una quantitat de diners, a compte del balanç que feia en finalitzar l'any.

Quant als horaris, hi ha poca informació. A la tafona de Sants hi treballava un tal Antoni Ballòria, alies Mantega: “Desde las 8 de la noche a las 6 de la mañana”, és a dir, 10 hores nocturnes. Cobrava 8 rals (2 pessetes).

La nòmina completa de treballadors de la fàbrica és la següent:

Caietà Mas (Barcelona) Del 9.5.1825 al 1836. Primer plater (1832). Des del setembre del 1834, per motiu del còlera, treballava a jornal. Cobrava 12 pessetes mensuals (1832), 14

pessetes setmanals quan no treballava peces (1833); 8 rals diaris (1836).

Josep Creus. Primer plater (1841). Va entrar a la fàbrica a l'inici del seu establiment. Després va marxar a treballar a la fàbrica de la Casa de Caritat i va tornar a la fàbrica de FM i C l'octubre del 1840. Cobrava 84 rals per setmana (1841).

Joan Baptista Torrelles (a) Joanet (Lleida). Del 9.5.1825 al gener del 1841. Plater i “moldista”. 2n plater (1841). Hi va entrar de noi. Va estar algun temps fora i va tornar a entrar a la fàbrica. Era en nòmina des del 1833. Des del setembre del 1834, per causa del còlera, treballava a jornal. Cessà durant la segona setmana del 1841 i va marxar a la Casa de Caritat. Cobrava 12 pta mensuals (1832), 12 pta setmanals quan no treballava peces (1833); 8 rals diaris (1836).

Manel Nogués (Barcelona). Del 9.5.1825 al 1838. Peó que treballava a la composició de les terres. Marxà el 2 de juliol del 1825 i tornà a entrar a la fàbrica el 27 de juliol del 1837. Des del setembre del 1834, per causa del còlera, treballava a jornal. Cobrava 7 rals cada dia de treball (1832); 48 rals setmanals (1833); 6 rals diaris (1836). Se li augmentà el sou, a la 4a. setmana, fins als 48 reals.

Joan Morros (a) Centeno (Calaf). Del 1832 al 1838. Cuidava del rodets i les cavallerisses (1832), i de la tafona de Sants (1833). Encarregat de les tafones de Sants (1836). Cobrava 7 rals diaris, i li donaven, a més, 20 rals mensuals per cuidar de les cavallerisses i 2 rals per rentar els llençols (1832). La seva muller guanyava 10 rals per ajudar-lo i triar el quars i, a més, se li donaven 20 rals mensuals a títol de suplement (1833). Cobrava 48 rals setmanals (1836).

- Antoni Foraster (Barcelona) Des del 23.4.1826. Plater

Cobrava 5 rals per dia de treball, quan no treballava peces (1833).

- Salvador Sanjoan (Calaf). (10.5.1827- 07.12.1833).

Destinat a les “gacetas” (1833). Cobrava 7 rals per dia de treball.

- Vicenç Tenebrell (Barcelona). (21.6.1827-gener 1841).

Torner de fi al torn anglès (1833). Des del setembre del 1834, per causa del còlera, treballava a jornal. Cessà a la segona setmana i va marxar a la Casa de la Caritat (1841). Cobrava 9 pta setmanals. Se li pagava un mestre de primeres lletres (1832). Cobrava 48 rals setmanals (1833) i, a més, 8 rals setmanals més per augment d'hores de treball en hores extres (1834); 8 rals diaris (1836); 60 rals per setmana (1841)

- Llucià Mur (a) Llucià (Barcelona). (25.8.1827-gener 1841).

Plater / obrer de peces buides. Va entrar el 15 d'agost del 1827. Des del setembre del 1834, per causa del còlera, treballava a jornal. Va marxar “por haber tomado otro oficio” i va tornar a entrar el 23 de maig del 1840. Va cessar durant la segona setmana i va marxar a la Casa de la Caritat (1841). Cobrava 12 pta setmanals (1832); 48 rals setmanals quan no treballava peces (1833); 8 rals diaris (1836).

- Andreu Sagristà (Tarragona). Des del 1.10.1827.

Peó per al govern de la tafona. Cobrava 7 rals per dia de treball (1832, 1833).

- Ramon Batalla (Pelagalls). (31.3.1828-1838).

Peó ajudant del forner (1832) i forner (1836). Des del setembre del 1834, per causa del còlera, treballava a jornal. Operari del forn (1841), cobrava 8 rals per dia de treball. A la quarta setmana se li va augmentar el sou fins als 60 rals (1841).

- Joan Boc (Bèlgica, però procedent del Regne de València). Des del 28.6.1828.

Torner tirador / forjador, i els seus dos fills, Antoni i Lluís. Antoni Boc (a) Geperut, guarnidor (posava nanses). Se li pagava un mestre de primeres lletres; Lluís Boc, ajudant de plater. Cobraven 48 rals setmanals (1833); 15 pts.setmanals (tots tres junts).

- Francesc Nogués, germà de Manel. (3.7.1829-1838).

Peó destinat a la purificació de terres. Des del setembre del 1834, per causa del còlera, treballava a jornal. Cobrava 7 rals per jornal de treball (1832, 1833); 6 rals diaris (1836); 42 rals per setmana (1841).

- Antoni Nogués, fill de Francesc. (1.12.1840-1841).

Peó operari. Cobrava 36 rals per setmana (1841).

- Mr. Joseph Arnoux (Marsella). (21.11.1829-1836).

Per al forn, banyar i encaixar. Cap del forn i forner principal. Contractat a París per 2 anys que van iniciar-se el 21 de novembre del 1829 i renovat després el 10 de juny del 1831 per quatre anys més, que acabarien a finals del novembre del 1835. Guanyava 150 pta mensuals. Se li asseguraven 4 fornades al mes, a un duro cada una i, en cas de fer-ne més, se li pagarien al mateix preu.

- Joan Blanch (Sant Joan de les Abadesses). (08.3.1830-1838).
- Peó del forn. Va entrar el 8 de març del 1830. Forner des del 25 de maig del 1836. Cobrava 7 rals per dia de treball (1832); 8 rals diaris (1836).

Domingo Capella (Barcelona). Des de l'11.6.1830 al 1841. Peó ajudant del forn; forner (1836), operari del forn (1841). Cobrava 7 rals per dia de treball (1832); 8 rals diaris (1836); 60 rals per setmana (1841).

Francesc Boronat (Tarragona). Des del 6.6.1831-21.02.1832. "Mancebo albañil", cobrava 7 rals per dia de treball (1831).

Francesc Loran (Masos de Mora). Des del 6.6.1831 al 1841. Peó del rodet, cavallerisses i carro, amb obligació de dormir a la fàbrica. Va entrar el dia 6 de juny del 1831. Encarregat del rodet i cavallerisses (1836). Cobrava 6 rals per dia de treball (1832); 42 rals setmanals + 20 rals al mes per cuidar de la cavallerissa (1836-1841).

Llorenç Capellà, mallorquí. Del 1833 al 1838. Torner. En nòmina des del 1833. Cobrava 7 rals diaris.

Valentí Heras (Planoles). Des del 9.4.1832 al 1836. Peó. Cobrava 6 rals diaris.

Pau Casas (Sarrià). Des del 28.5.1832 al 1836. Peó. Cobrava 5 rals diaris.

Sebastià Tella (Vilagrassa). Des del 15.10.1832 a l'11.5.1833. Peó. Cobrava 6 rals diaris.

Isidre Bordas (Guils). Des del 12.11.1832. Peó. Cobrava 6 rals per dia de treball (1833). El 20 de juliol se li va augmentar 1 ral i guanyava 7 rals (1834).

Joan Barba, fill (Barcelona). Des del 1.8.1831. Pintor. Cobrava 80 pts. mensuals. Hi havia un contracte firmat l'1 de juliol del 1831.

Jacint Badia (Tarragona). Des del 28.1.1833 al 1838. Aprentent de plater (1834); plater de peces grans. No guanyava res (1834); 7 rals diaris. Francesca Badia, la seva dona (a la fàbrica del 1833 al 1838), era guarnidora i triava la terra. Guanyava 2 rals diaris.

Pere Màrtir Gironella (Barcelona). Del 20.9.1833 al 1836. Peó del forn. Cobrava 6 rals diaris.

Pere Ral . De l'11.11.1833 al 1838. Peó, que havia estat el criat de n' Yxart. Cobrava 6 rals diaris; 7 rals diaris (1841).

Elies Mora (Igualada). Del 06.9.1833 a l'11.1.1834. Torner. Havia estat torner a la Casa de la Caritat. Cobrava 6 rals per dia de treball.

Joan Saavedra. Des del 01.8.1831. Porter. Cobrava 2 rals diaris (1832); 20 rals setmanals (1833).

Jaume Boixó (Sant Julià de Vic). Des del 21.1.1833. Peó ajudant de "gacetas". Cobrava 7 rals per dia de treball (1834)

Francesc Ratera (Calaf). Des del 8.7.1833. Peó ajudant del forn. Cobrava 6 rals diaris.

Antoni Pijoan (Altafulla). Des del 20.7.1833. Peó. Cobrava 6 rals per dia de treball.

Joaquim Puig (Mataró). Des del 21.4.1834 al 1836. Destinat a les "gacetas". Cobrava 8 rals diaris.

Pere Geli (Figueres). Des del 1.9.1834 al 1836. Majordom de la fàbrica. Cobrava 320 rals mensuals.

Josep Milà (Barcelona). Des del 20.6.1835 al 1837. Peó encarregat de la tafona. Cobrava 6 rals diaris.

Josep Martí. Des del 21.11.1840 al 1841. Va entrar-hi de noi. Destinat a operari. Cobrava 14 rals per setmana (1841)

Manel Graells. Des del 1.8.1839 al 1841. Peó. Cuidava, amb la seva família, de la fàbrica de Sants. Cobrava 7 rals diaris (1841).

Jeroni Navarro (València). Des del 14.1.1841. Treballava a jornal per 6 rals diaris. El 6 de febrer del 1841 se li van pagar 36 rals per setmana.

Manel Sanllorens (Palma de Mallorca). Des del 17.1.1841. Destinat al forn. Treballava a jornal per 6 rals diaris. El 6 de febrer del 1841 se li van pagar 36 rals per setmana.

Els nois que treballaven a la fàbrica eren els següents:

- Antoni Foraster (1832). "Antic".

Ajudant de plater i del forn. Cobrava 3 rals por dia de treball.

- Antoni Boc, fill de Joan.

Des del 28.7.1828. Posava nanses. Va entrar amb el seu pare el dia 28 de juliol del 1828. Cobrava 16 rals per setmana i a proporció segons els dies que treballava.

- Lluís Boc, fill de Joan.

Des del 28.7.1828 al 1833. Ajudant de plater. Cobrava 2 rals per dia quan treballava per la fàbrica. Va entrar amb el seu pare. Se li pagava un mestre de primeres lletres. Treballava

amb els platers, i va cessar.

- Francesc Boc. Des del 30.6.1829. Ajudant de plater.

Cobrava 1 ral per dia de treball. Se li pagava un mestre de primeres lletres; 10 rals per setmana (1833) i quan treballava a peces el plater principal li pagava el jornal.

- Joan Torrelles. Des del 9.4.1838 al gener del 1841.

Ajudant del seu pare Joan Torrelles. Va marxar amb el seu pare durant la segona setmana del 1841. Cobrava 2 rals diaris (1841).

- Josep Caylà, menor (de Reus). Del 24.5.1830 al 1832.

Ajudant de torner de fi. Cobrava 8 rals per setmana, que sortia al dia 1 ral i 11^{2/3} de morabatí; 12 rals setmanals (1833); 14 rals setmanals (1834).

- Ramon Esteve (de Cartagena). (24.10.1832- 30.03.1833).

“Zagal” del forn. Cobrava 10 rals setmanals i a proporció, els dies que treballava.

- Joan Erran (La Granada). (?).12.1832).

Principiant (1832); ajudant de torner (1834). Cobrava 1 ral diari, 8 rals per setmana i els dies que treballava (1834).

- Tomàs Pons (Torredembarra). Des del 20.6.1831. Cobrava un ral per dia de treball.

- Baptista Miró (Barcelona). Des del 29.4.1835.

Quasi feia de peó. Cobrava 2,5 rals diaris.

- Miquel Ribot (1836).
- N. Padrinas (1837).
- N. Parés (1837). Ajudant del torner Tenebrell. Cobrava 2 rals diaris.
- Domingo Obiols (1836 i 1837).
- Artigas (1838). Cobrava 1 ral i 22 m diaris.
- Noguera (1838).
- Ocaña (1838). Ajudant del plater Joanet.

Cobrava 10 rals per setmana.

- Font (1836). Ajudant del plater Gaietà.

Cobrava 10 rals setmanals.

- Jaume Badia. (28.12.1835-1838).

Ajudant dels seus pares. Es dedicava a tirador del torn. Cobrava 10 rals setmanals (1 ral i 22 m diaris).

- Joan Carrerac. (11.11.1839-1841).

Cobrava 2 rals diaris.

- Joan Ribera. (2.9.1840-1841).

Cobrava 2 rals diaris.

- Josep Bonet. (11.9.1840-1841).

Treballava a jornal a raó de 10 rals la setmana.

- Pau Tarragona (d'Agramunt). (20.10.1840-1841).

Treballava a raó de 10 rals per setmana.

- Jaume Guixé. (19.10.1840-1841).

Treballava a raó de 10 rals per setmana.

- Martí Iglesias. Des del 25.1.1841.

Treballava a raó de 10 rals per setmana.

- Rafael Ribera. Des del 01.2.1841. Treballava a raó de 10 rals per setmana.

- Joan Manau. (Des de 08.2.1841).

Treballava a raó de 10 rals per setmana.

Francesos contractats a Marsella i després a Barcelona el 22 de gener del 1841, on hi van arribar el dia 20:

- Mr. Dominique Rossé, plater de peces buides. Contractat per 2 anys, que es comptarien des del 20 de gener del 1841. Treballava per setmanes a raó de 30 francs setmanals. Se li van donar, a Marsella, 150 francs pel viatge i indemnització fins a Barcelona, i 150 francs per avançat a compte del seu salari, a reemborsar durant les tres darreres setmanes del contracte.

- Mr. Theodoro Esbérard, torner i tirador, i torner de fi. Contractat per 2 anys, que es comptarien des del 20 de gener del 1841. Treballava per setmanes a raó de 30 francs setmanals. Se li van donar, a Marsella, 150 francs pel viatge i indemnització fins a Barcelona, i 150 francs per avançat a compte del seu salari, a reemborsar durant les 10 primeres setmanes del contracte.

Des del 1832 al 1841 el nombre d'operaris de la fàbrica va variar ostensiblement entre un màxim de 34 persones en nòmina (1834) a un mínim de 12 (1840). És a dir, menys de la meitat. Això vol dir que la fàbrica podia funcionar amb només 12 persones, una xifra que ja s'aproxima molt més al que seria el nombre d'operaris d'un obrador tradicional.

És significatiu que 8 dels 21 operaris (més d'un terç) fossin “*muchachos*”, que cobraven 2 rals diaris enfront als 8 rals que cobraven, per exemple, els peons especialitzats. Aquesta pràctica ja fou motiu de queixa pels integrants del gremi d'escudellers, al segle XVIII: els mestres escudellers contractaven obrers aliens al gremi per fer feines que els hi correspondria fer als fadrins o aprenents. Evidentment, perquè els hi sortia més a compte.

Els “*muchachos*” de la fàbrica es dedicaven a feines diverses: posar nanses, ajudants del plater, ajudants del torner, “zagals” del forn i algun que era principiant, sense cap feina assignada. El 1837 hi havia dos nois que ajudaven als platers i 2 nois que ajudaven als torners. El 1838, un tirador al torn i 4 ajudants de plater.

El 1841, només dues persones treballaven al torn, en concret, dos francesos, quan anys enrera n'hi havia hagut el doble. La xifra de 2-3 persones al torn s'aproxima molt a la dels antics obradors barcelonins, segons es desprèn de les dades que figuren en els inventaris de béns *post mortem*, on es citen, normalment, de dues a tres rodes d'obrar.

Pel que fa als treballadors al forn, n'hi havia tres. Al començament del funcionament de la fàbrica, el director i forner principal, el senyor Arnoux, es quedava durant tota la primera nit, quan la cuita durava dos dies (cuita del vernís i la tercera cuita), o durant la segona nit, quan en durava tres (cuita del bescuit). Una vegada els operaris n'havien après, les figures del director i forner principal varen ser prescindibles. Ja no es va contractar a cap altre director o forner principal. Els tres forners de la fàbrica se n'encarregaven de tot.

Normalment es treballaven 6 dies setmanals i es cobrava al final de cada setmana en funció de les hores fetes. Per exemple, 6 jornals, 5 jornals, $4^{3/4}$ de jornal, etc.

A partir de la setmana del 17 al 22 de setembre del 1832 es va decidir pagar als torners no pas per jornals treballats sinó per peces fabricades. Els torners estaven especialitzats:

En Gaietà:		
Formes	Mides (en polzades)	Preus: morabatins
Plats	11	8 rals / 100
Plates ovalades	17	11 mrb / unitat
	16	10 mrb
	15	9 mrb
	14	8 mrb
	13	7 mrb
	11	6 mrb
	10	5 mrb
Fruiteres	11	24 mrb
Fruiteres rodones	14	20 mrb
Fruiteres quadrades planes de barca	12	20 mrb
Fruiteres de barca	14	18 mrb
	13	18 mrb
"Jofainas"	14	18 mrb
	13	16 mrb
	12	14 mrb
Enciameres de petxina	11	24 mrb

En Joanet feia plats d'11 polzades, a 8 rals per cada 100. També feia motlles a jornal i coïa guix.

L'Antoni Foraster feia els plats de 10, 9 i 8 polzades, a 7,6 i 5,5 rals, respectivament, per cada 100.

En Llucià feia soperes, a 2 rals cada una, gerros de boca d'ànec, a 1 ral. També es dedicava a guarnir.

Es descomptaven les peces trencades: "*Baxas por roto y defectuoso*".

En resum, doncs, hi havia els següents tipus de salaris:

a) Els platers. Durant una època (1833) cobraven per setmana de treball, a 12-14 pessetes, encara que no fessin peces. Els plats els cobraven a tant per cada cent (8 o 7 rals el centenar) i la resta de formes, a tant per cada unitat (en morabatins), d'11 a 5,5 en funció de les mides de les peces. Altres platers cobraven diàriament a 5 rals, quan no feien peces. Quan en feien, cobraven a tant per cada cent peces fetes.

b) Els torners cobraven per setmana o per dies.

c) El pintor cobrava per mes.

d) El forner principal cobrava per mes, amb una gratificació extra per fornades (quatre d'assegurades i tantes com pogués fer de més).

L'any 1836 hi havia en nòmina 25 obrers i 5 nois.

Segons el cadastre industrial del 1848, la fàbrica estava únicament en mans del Sr. Monfort. És la darrera referència coneguda de la fàbrica, ja que no s'esmenta a la *Guia General de Barcelona* del 1849, per la qual cosa deduïm que deuria plegar aquell mateix any.

La tara o peces defectuoses s'estimava en un 30% de la producció. Es classificava com a gènere de 2a. i de 3a. classe, segons la importància de la tara.

Quant a la comercialització, en un principi es feia a través de factors locals radicats a Catalunya i a València. Després, per comerciants distribuïts per la costa mediterrània, des de Figueres fins a Cartagena i, a l'interior peninsular, per Lleida, Múrcia, Madrid i Saragossa, amb un 10% de marge de benefici.

L'any 1833 va patir un important problema causat per la falta d'argila. Això va impossibilitar atendre algunes comandes de Madrid, Cadis i del Puerto de Santa María. Potser per això, aquell mateix any es van fer les gestions amb el govern per tal d'aprovar una nova llei de prospeccions que hauria d'afavorir l'obtenció de l'argila que necessitaven per tirar endavant la producció.

Pel que fa als preus de venda, la dotzena de plats es venia entre 8 i 16 rals (la llista de preus de les peces no es conserva), els mateixos preus que els de la pisa anglesa.

Segons l'informe que van enviar a la *Junta de Aranceles*, l'inici de la producció de la fàbrica va tenir lloc 4 anys abans de l'arribada de grans quantitats de pisa anglesa (1831?).

Quant a les perspectives de futur, estava previst augmentar la producció incrementant el nombre de forns i també el d'operaris. Per això s'havien comprat uns nous terrenys. Semblaria, doncs, que la posada en marxa de la gran fàbrica de Pickman, a Sevilla, deuria alterar els plans previstos, i la fàbrica de pisa de pedrenyal barcelonina va finalitzar la seva activitat.

LA FÀBRICA DE PISA DE PEDRENYAL DE LA CASA DE LA CARITAT

Aquesta fàbrica és molt més desconeguda que l'anteriorment esmentada. Que sapiguem, només l'esmenten Pascual Madoz i, molt més recentment, al llibre *La Casa de Caritat*. Gràcies a aquestes publicacions i a la documentació que es conserva a l'Arxiu Històric de la Casa de Maternitat, es poden saber més dades de la fàbrica¹³⁷.

La primera dada que demostra que la fàbrica de pisa de pedrenyal ja estava en funcionament és del 10 d'abril del 1828: "Joaquín Compte, por gastos ocurridos en la fàbrica de loza en todo el mes de marzo: 56 libras, 13 sueldos, 8 dineros".

Hem revisat la documentació de les despeses dels anys anteriors i no n'hi consta cap de relacionada amb el funcionament de la fàbrica de pisa. A partir de la dada esmentada, sí.

Mensualment, l'encarregat enviava a la junta directora de la Casa de Caritat, un informe de les despeses que ocasionava el funcionament de la fàbrica de pisa de pedrenyal. N'hem localitzat els següents:

- 1828: 1.719 lliures, 14 s.
- 1829: 11.683 lliures, 9 s, 2 d.
- 1830: no consten despeses.
- 1831: 6.061 lliures, 3 s, 11 d.
- 1832: 4.155 lliures, 2 s, 7 d.

137. Aquesta informació encara està en fase d'estudi.

Treballadors en nòmina, a l'inici de l'any										
	1832	1833	1834	1835	1836	1837	1838	1839	1840	1841
Jefe del horno, bañar y engacetar	1	1	1	1	1					
Mayordomo				1	1					
Plateros	2	3	5	4	4	2	2	1	1	2
Torneros	3	4	3	2	2	1	2	3	2	1
Horneros			2	2	2	3	3	2	2	3
Peones ayudantes del horno	2	2	1	1	2					
Rodete y caballeras	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rodete y tahona de Sants		2	2	2	2	2	2	2	1	1
Peón gobierno de la tahona	1	1	1	1	1	1				
Peones	2	5	9	8	3	3	3	3	3	4
Peones composición y purificación de tierras	2	2	2							2
Portero	1	1	1	1						
Pintor	1	1	1							
Gacetas		1	1	1	1					
Guarnidora			1	1	1	1	1	1	1	
Muchachos	6	6	4	6	5	4	5	3	4	8
Totals:	22	28	34	32	28	18	19	16	15	22

Quant als directors o encarregats, el primer nom del que es té notícia és el de Joan Cramp, que treballava amb el seu fill. El 25 de maig del 1831 va presentar una factura de 217 lliures, 17 sous i 6 diners per la compra de diverses eines i dels seus salaris.

El 1833 es va fer un pressupost de paleta i fuster del que costaria fer construir un nou forn amb les seves dependències:

“Presupuesto de la obra de albañilería y carpintería que según el proyecto que se acompaña puede ejecutarse en el local de la Real Casa de Caridad que antes era de Febrés:

Para hacer un obrador para torna y moldeduras en la parte de la calle de Ferlandina, de 155 palmos de largo por 28 de ancho, cubierto de terrado con otro cubierto para pasadizo a la cuadra de los ornos, una cuadra para envernissar contigua a la dicha cuadra de los ornos, cubierta de tejas y ladrillo y un cubierto en seguida de la indicada cuadra, con tejas y sin ladrillos la qual servira para cortar y deposito de leña es de valor todo junto de albañilería la cantidad de 2.450 libras y de carpintería, 1560 libras. Total: 4.010 libras.

Jayme Fabregas y Vieta. Dia 4 de diciembre de 1833.”

Com va succeir també amb la resta de fàbriques de “loza de pedernal” espanyoles, el director fou obligat a respondre al qüestionari que li va enviar la Junta de Aranceles. En aquells moments, qui feia de director era el prevere-secretari:

“Instruyéndose por esta Junta un expediente general sobre el ramo de comercio de loza extranjera llamada de pedernal, ha acordado su sesión de 11 del presente que se hagan a v.s. las siguientes preguntas, cuya contestación aguarda con premura, porque es negocio que, en el estado que tiene, reclama una pronta resolución.

- 1. Qué fábricas de loza hay en esa provincia cuyos productos se asemejen á la loza extranjera.*
- 2. Qué comercio de piezas grandes, medianas y pequeñas pueden fabricar cada una al año.*
- 3. Cuáles son los mercados que abastecen.*
- 4. Cuáles (...) y precios comparativos con la loza extranjera.*

5. Si se fabrica blanca o si una y otra; si fuese blanca, á que grado de blancura ha llegado, si fuese pintada, saber si los colores son finos. (...) o la (...) y de dibujos de gusto.

6. Si para los colores verde y azul emplean el cobalto, de dónde se proveen y si hacen uso del de la mina de Aragón y con qué (...)

7. Qué progresos hicieron las fábricas en los 4 años transcurridos desde la publicación de la Real Orden de 28 de julio de 1829 prohibiendo la introducción de la loza por los puertos del Mediterráneo y cuáles son las causas que los detienen y que medio pudieron aplicarse para su asiento.

8. Finalmente, qué opinión merecen las fábricas si las hubiese, qué esperanzas de adelantamiento pudiera darle la prohibición absoluta de la loza extranjera y si convendría alzar la impuesta para los puertos del Mediterráneo á fin de que nuestra industria tuviese modelos que imitar y objetos de aplicación y estímulo.

Dios guarde á V.S. muchos años. Madrid, 12 de Junio de 1833.

Francisco José Barquero.

Sr. Presidente de la Junta de Comerç de Barcelona”.

Aquestes foren les respostes que va enviar el responsable de la fàbrica:

“Habiendo enterado á esta Real Junta del oficio de V. de fecha 22 del mes propasado en que traslada el de la de Aranceles pidiendo varias noticias sobre el ramo ó industria de loza del Reino, ha acordado contestar en los términos siguientes:

- 1. Que la fàbrica de loza de esta Real Casa es una cuyos productos se asemejan á la loza estrangera.*
- 2. Se pueden fabricar 20.000 docenas de piezas al año, esto es, dos mil docenas grandes, quince mil medianas y tres mil pequeñas, aumentando ó disminuyendo de éstas ó aquéllas según conviniere al público despacho; pudiéndose aumentar la fabricación con admitir operarios y construyéndose talleres y útiles.*
- 3. Se satisfacen pedidos para dentro y fuera del Principado, aunque no en muy crecidas cantidades.*
- 4. La solidez tanto de cohesión como por lo que mira á sufrir las alternativas de frío y calor, atendido el poco tiempo en que se halla plantificada la fàbrica, no ha llegado aún á la perfección*

que espera la Junta podrá adquirir dentro de muy poco tiempo y de que sin embargo se han visto ya algunas muestras en alguno de sus productos. El precio es inferior al de la loza estrangera.

5. Ordinariamente se fabrica en blanco sin apenas haberse pintado cosa alguna, aunque es de fácil práctica. El grado de blancura es tal que apenas hay otra á que compararla, pues la mayor parte de la tierra que constituye el vizcocho es la más blanca y refractaria de cuantas se conocen.

6. Del cobalto de las minas de Aragón se tiene noticia y se ha ensayado con muy buen suceso.

7. Los progresos que ha hecho la fàbrica en los cuatro a los últimos si bien no han sido muy rápidos, no dejan de ser de alguna consideración, y en cuanto a las causas que los detienen, se cree que por ser esta una industria naciente el no hallarse los directores de la fàbrica al nivel de todos los conocimientos necesarios habrá sido una de las mayores, y en cuanto a los medios de su fomento, se cree que el principal ha de ser la experiencia hija del tiempo.

8. La Junta opina que el mayor medio del adelantamiento de esta industria consiste en la protección del Gobierno continuando sobre todo la prohibición de la introducción de la loza estrangera.

Insiguiendo el acuerdo de S.E. y Real Junta lo digo á v. para los efectos indicados en su citado oficio

Dios guarde a v. muchos años. Barcelona 11 de Julio de 1833.

D. Antonio Labrós, presbítero.

Secretario”.

L'expedient estava clos amb la següent instrucció:

“Sr. Secretario de la Real Junta de la Real Casa de Caridad.

Srs. Ferrer, Monfort y Cia.

22 Junio 1833

La Real Junta de Aranceles, con oficio de 12 del corriente, espresó a esta de Comercio lo que sigue:

“Instruyéndose, etc., por varias noticias sobre loza. Lo traslado á v. para poder desempeñar con mayor reunión de datos el encargo que se comete á esta para se sirva v. informar cuanto en el asunto se le ofrezca y parezca.

Dios, etc”.

Es coneix el lloc d'extracció de la terra que la fàbrica necessitava: Tartareu. Però es va produir un conflicte entre la Real Casa de la Caritat i els socis Ferrer, Monfort i Cia., de Barcelona, amos de l'altra fàbrica de pisa de pedrenyal. Sembla ser que la Casa de la Caritat havia signat un contracte d'establiment amb l'ajuntament de Vilanova de la Sal gràcies al qual tota la terra que s'extreies d'una mina anomenada “La Font del Poll” es destinaria a abastir les necessitats de la seva fàbrica de pisa, prohibint que la mateixa terra fos usada per cap altra fàbrica més. El fet que els Srs. Ferrer i Monfort també s'interessessin per aquesta terra va motivar un litigi entre ambdues fàbriques. Tot i que, en un principi, hi va intervenir el capità general de Catalunya, que va aconseguir de Madrid el vist-i-plau de l'acord amb l'Ajuntament de Vilanova de la Sal, més tard va arribar una altra resolució en la qual s'indicava que calia esperar la sentència del judici que s'estava duent a terme en el Tribunal de Comerç.

En un acord de la junta, del 22 de març del 1830, es va creure convenient buscar una persona capaç de dirigir la fàbrica de pisa. Es van llegir les condicions relatives a salaris i

gratificacions. Sembla que la fàbrica tenia seriosos problemes de funcionament. El 10 de maig del mateix any, el forner de la fàbrica, Joan Sierra, va presentar un memorial demanant que se li pagués la meitat del salari corresponent al mes d'abril passat, per poder mantenir a la seva família. El motiu era que la junta l'havia castigat:

“(…) debiendo quedar advertido que si en lo sucesivo no salen las hornadas de loza como corresponde, no se le dará su salario a no ser que justifique no haber tenido en ello culpa alguna”.

El 22 de juliol, Joan Draper va enviar dues cartes des de París, on hi havia anat a buscar algun expert que volgués fer-se càrrec de la fàbrica de pisa. La persona idònia, per la seva experiència, era el Sr. Arnoux. Sembla que ja dirigia una fàbrica acreditada. Draper va passar per Tolosa de Llenguadoc per parlar amb el Sr. Arnoux. Se li va plantejar el negoci amb una condició: que no podria plantar cap altra fàbrica a tot el Principat de Catalunya i hauria de comunicar els seus secrets a les persones que la junta designés. També es va parlar amb el Sr. Bureau, el segon candidat: “que se le deje con buenas esperanzas” per si les gestions amb Arnoux fracassaven. Finalment, però, el Sr. Arnoux no es va fer càrrec de la direcció de la fàbrica.

Hi havia altres candidats, però no tan afamats com Arnoux o Bureau. Es van escriure altres cartes al Sr. Draper, que era a París, on se li demanava que fes més gestions per trobar les persones més idònies per a dirigir la fàbrica. Es va parlar amb els Srs. Bureau i Duprez. Al primer se li va oferir un sou de 6 a 8 mil francs anuals, més 3.000 francs per les despeses del viatge fins a Barcelona; al segon se li van oferir de 4 a 5 mil francs i les despeses del viatge.

Mentre es feien aquestes gestions, es va saber que a Figueres hi havia un operari que deia conèixer les qualitats de la terra. Es va decidir escriure una missiva al seu germà per a esbrinar què pretenia per venir a treballar a Barcelona, a la fàbrica de pisa. El seu nom era Pere Geli.

El 9 de desembre es van aprovar les retribucions als Srs. Bureau i Duprez, i a la setmana següent es va fer una compra d'eines necessàries davant l'imminent arribada dels dos francesos. Se'ls hi va oferir un contracte per 3 anys, enlloc de 2, però amb una condició en la qual no hi van estar d'acord: passats els tres anys no podrien seguir exercint a Espanya. Davant del rebuig, se'ls proposà un contracte de 2 anys. En acabar, se'ls oferia la meitat del salari i 1/6 part dels beneficis líquids (4 a Bureau i 2 a Duprez), mentre la fàbrica estigués en actiu. En cas que la fàbrica tanqués, aleshores quedarien lliures en les seves persones i indústries.

El 22 d'abril del 1831, Pere Geli ja era a Barcelona, a la fàbrica de pisa, on se li van fer una sèrie de proves per veure si, efectivament, tenia prou experiència en el tema de la composició de terres, vernissos i moltura. Però això no va agradar gens al fins aleshores encarregat de la fàbrica, el Sr. Cramp i al seu fill, que van manifestar el seu disgust i es van negar a cuidar, com era la seva obligació, de la fornada de bescurt a la que calia haver donat foc. Se'ls hi va comunicar que no tornessin a la fàbrica fins que la junta decidís quines mesures adoptar. Degut a què aviat arribarien els nous directors de París i no volien més problemes, la junta va acordar la suspensió dels esmentats Cramp i fill “dando parte de lo hecho para su aprobación ó verificar la total separación de dichos Cramp e hijo de la fàbrica”.

El 1830 es van fer gestions amb l'apoderat de la comtessa de

Peralada –que era el seu fill– “para establecer las tierras de la montaña de Requesens para esta fábrica de loza” .

Entre les partides de despeses ocasionades per la fàbrica, l'any 1831, hi figura el següent: “A J. Grahells, por 369 quintales tierra arcillosa de Francia a 8 sueldos el quintal: 276 libras, 15 sueldos” .

El 20 de juliol del 1833 el vocal de la comissió “de loza y alfileres”, Sr. Miquel Elias, es lamentava del “entorpecimiento y decadencia en el ramo de la loza en la fàbrica de esta Real Casa”. Per això es va decidir elaborar un pla d'actuació:

a) En els terrenys contigus, que eren de Jeroni Fabrès, es construiria una quadra amb un forn per envernissar, de majors dimensions que el que hi havia fins aleshores.

b) S'aportarien 75 lliures més a les 75 lliures inicialment previstes.

c) Joan Draper i Pere Geli passarien pel poble de Tartareu per reconèixer les mines de terra.

d) Pere Geli proposaria un pla per millorar i fixar la sort dels joves de l'establiment que treballen a la fàbrica amb la finalitat de “hacerlos más útiles a éste”. La conseqüència més immediata d'aquesta darrera proposta va ser l'acomiadament dels joves que ho van demanar “o en otra forma, si se considere conveniente”.

La documentació relativa a la fàbrica de pisa vinculada a la Casa de Caritat de ben segur que encara aportarà altres dades noves quan acabem el buidatge de tota la informació.

Les conclusions, encara parcials, que podem extreure són que els anys 1827 i 1833 es varen posar en funcionament, a Barcelona, dues fàbriques de pisa de pedrenyal que, per intentar minimitzar l'impacte de la comercialització de pisa anglesa a la ciutat, es dedicaren a imitar-ne les formes, però amb preus més avantatjous gràcies als aranzels que gravaven les importacions de pisa fina anglesa pels ports atlàntics de la Península o directament la prohibien pels ports de la Mediterrània.

També es deuria fer (o, si més no, hi havia la intenció de fer) pipa i pisa estampada.

Evidentment que aquestes dues fàbriques de pisa de pedrenyal també suposaven una seriosa competència per als fabricants locals de pisa tradicional, si és que encara se'n feia als obradors barcelonins en aquella època, ja que potser s'haurien especialitzat en la producció de rajoles de València.

Hem de dir que l'any 1848 ja havien tancat ambdues fàbriques de pisa fina, potser no tant per la competència de la pisa anglesa, sinó per la que arribava de Sevilla: els famosos “pickman”.

Per acabar aquest apartat farem una comparativa respecte la producció d'ambdues fàbriques barcelonines:

- Producció anual de la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia.:

128.400 plats de diverses mides
8.200 peces grans (soperes, gerros, plates i gibrelles)
28.000 peces mitjanes
69.600 peces petites
Total: 234.200 peces.

- Producció anual de la fàbrica de la Casa de la Caritat:
24.000 peces grans
180.000 peces mitjanes
36.000 peces petites
Total: 240.000 peces

Vistes així les coses no ha de resultar estrany que els obradors barcelonins de pisa tradicional orientessin el seu negoci, com suposem que ho varen fer, cap a la producció de rajola de València i pisa sanitària. A diferència de Pickman, no es va assajar la producció de rajola, a Barcelona, a cap de les dues fàbriques de pisa fina esmentades en aquest article.

Les diferències entre la producció de pisa tradicional i la fina de pedrenyal (segle XIX) serien, doncs, les següents:

Terres

- Pisa tradicional: terrers de Collblanc
- Pisa de pedrenyal: terra blanca del Pinell de Brai, de Tartareu, de Sant Esteve del Coll, de França (lloc indeterminat) i de Santander

Esmalt

- Pisa tradicional: normalment plom + estany
- Pisa de pedrenyal: blanquet.

Desgreixant:

- Pisa tradicional: sorra i/o xamota
- Pisa de pedrenyal: plumbagina de Marbella

Conformació

- Pisa tradicional: normalment, a torn
- Pisa de pedrenyal: a motlle i acabats a mà

Cuites

- Pisa tradicional: 2 (per al daurat, tres) i a gran foc
- Pisa de pedrenyal: 2 (blanc) i 3 (pintada), i amb petit foc (mufla).

Formes

- Pisa tradicional: plats, plates, escudelles, pots, rajoles, salers, etc.
- Pisa de pedrenyal: soperes, jocs de cafè, raveneres, teteres, mantegueres, salseres, paletes de pintor, bidets, etc.

Ambdues fàbriques deuria plegar abans del 1848, segurament a causa de la competència de la producció procedent de les grans fàbriques de pisa fina sevillanes.

ELS ESCUDELLERS BARCELONINS I LA SEVA PETJADA HISTÒRICA

Definim el concepte de "petjada històrica" com el rastre que els nostres esdeveniments privats i públics han deixat en les fonts primàries: orals, escrites, gràfiques, etc.

En el cas dels escudellers barcelonins, la seva petjada històrica ha estat molt desigual: en els registres parroquials (baptisme, confirmació, matrimoni, extrema unció i òbit), en els registres notariais (capítols matrimonials, testaments, inventaris, compra-ventes, lloguer d'immobles) i en registres d'altra mena, tals com els generats per les seves activitats laborals (actes de reunions gremials, encàrrecs) o en els registres de caràcter fiscal.

Una de les dificultats per poder valorar la petjada històrica és que troba disseminada per diversos arxius, alguns dels quals han desaparegut degut a circumstàncies històriques ben diverses.

Refer la biografia dels escudellers amb la finalitat de copsar-ne llurs aportacions professionals en el seu àmbit d'actuació, no ha estat una feina fàcil de dur a terme. La troballa d'un únic document –com per exemple, un contracte per a l'elaboració d'obra escudellera– pot fer que la petjada històrica d'un determinat mestre escudeller sigui molt més profunda del que, *a priori*, es podria deduir a partir de les seves dades personals. Per posar un exemple, el fet que s'hagi conservat i localitzat el contracte entre dos apotecaris i Onofre Rodergues ha permès conèixer l'estil pictòric d'aquest escudeller, però si aquesta documentació no s'hagués conservat –o no s'hagués localitzat– el mestre Rodergues hauria passat desapercbut. Ens preguntem quants casos hi deu haver com el d'Onofre Rodergues que és impossible conèixer per falta de dades.

D'altres escudellers n'hem localitzat molta documentació personal, però ara per ara és impossible determinar les característiques de la seva producció, fins i tot, no podem saber si, essent propietaris d'un obrador d'escudeller, elaboraven o pintaven obra escudellera o n'eren, només, els administradors.

Aquests són els resultats de la nostra recerca .

Bloc I. Els escudellers, la confraria i la ciutat.

Capítol 1

Objectiu: Documentar el major nombre possible d'escudellers: noms, filiacions, orígens, etc.

Resultats: La documentació escrita ha permès identificar mil dos-cents trenta-vuit escudellers, entre mestres, oficials, aprenents, revenedors, treballadors ocasionals i peons, que haurien exercit –encara que fos temporalment– aquest ofici a la ciutat de Barcelona, des del final del segle XIII fins al tercer quart del XIX. Aproximadament només una quarta part varen assolir la categoria de mestre. La tasca de posar noms i cognoms als escudellers barcelonins era un deure que tenia la investigació en aquest camp de la nostra història. Aquest és un dels objectius que proposarem assolir.

Gràcies a les dades biogràfiques recollides fins i tot hem pogut elaborar un prototipus de mestre escudeller barceloní. Al segle XVI es tractaria del fill d'un pagès; al segle XVII seria, molt probablement, fill d'un altre escudeller i, als segles XVIII i XIX, gairebé segur.

La seva esperança de vida se situaria a l'entorn dels 55-60 anys. Entraria a treballar, com a aprenent, als 14 anys; com a fadrí, als 18 anys i com a mestre (en el 25% dels casos), als 25

anys, que era l'edat en què es casaven, majoritàriament.

No seria rar que durant la seva vida es casés més d'una vegada, ja que la mortalitat entre les dones en el moment del part era molt elevada.

En cas de poder disposar d'obrador, es tractaria d'una instal·lació que ocuparia uns 60 m², valorada, l'any 1716, en unes 200 lliures barceloneses, situada preferentment al carrer dels Ollers Blancs (més tard, dels Escudellers) o als carrers travessers immediats, especialment, en el carrer Obradors.

En el moment del seu matrimoni rebria un dot, per part de la família de la núvia, estimat en unes 200 lliures.

Tot i haver nascut, preferentment, a la parròquia de Sant Just i sant Pastor, acabaria essent parroquià d'aquesta mateixa església o de la de sant Jaume; en menor proporció, de la parròquia del Pi i, més rarament, de la de sant Miquel o Santa Maria del Mar.

En el cas de disposar d'obrador, es tractaria d'una finca, alou de propietat eclesiàstica: del monestir de Sant Pau del Camp, d'una de les pabordies de la catedral o d'un benifet.

Des del moment en què accedí al mestratge i fins a la seva mort haurien transcorregut unes tres dècades, de manera que rarament hauria conegut als seus avis. Els ensenyaments rebuts de l'ofici haurien procedit d'un mestre que no necessàriament era el seu pare.

El perfil dels escudellers propietaris d'un taller al final del segle XVIII i primera meitat del XIX seria ben diferent del escudellers dels segles anteriors.

Objectiu: Determinar el paper de les escudelleres.

Resultats: Hem cercat informació sobre el paper de les dones en aquest ofici. No és fàcil trobar-ne dades, però, a diferència del que es podria pensar, la seva contribució principal no va ser en el terreny de la decoració artística, sinó com a gestores de l'obrador, per mort o absència física del marit. Destaquem els casos de Jerònima Mestre, Teodora Gual i Isabel Lapuja. De ben segur que n'hi va haver força més, però estan silenciats en la documentació. Sovint les dones també feien de procuradores dels seus marits. La petja històrica de les escudelleres és menys evident; pràcticament tan sols, les dades parroquials.

Certes notícies palesen la, de vegades, penosa situació que els hi va tocar viure a algunes escudelleres. Recordem el cas de Margarida Reig que, una vegada vídua, va demanar poder pagar el deute del seu marit mitjançant la venda de l'obra escudellera que tenia a casa seva, i els confreres li ho van negar; ella els va respondre dient que no tenia béns amb els quals pagar el deute del seu marit, excepte els diners del dot, i reclamava la venda d'obra d'escudeller a la confraria precisament pel fet de tenir fills als quals havia de poder alimentar. O el cas d'Antònia Duran, que es trobava carregada de fills sense el costat del marit, per haver-se absentat de Barcelona, i trobar-se amb molts treballs. El claviari del sant Misteri i electe de la concòrdia li havia embargat una fornada. Va suplicar a la confraria que li fos aixecada l'empara i que ja veuria la forma de donar satisfacció dels seus deutes.

Només hem pogut documentar el treball femení en una fàbrica, al segle XIX, en concret, a la fàbrica de pisa de pedrenyal de Ferrer, Monfort i Cia. Hi treballaven dues dones.

La seva feina consistia en garbellar terra i en posar nanses. De la decoració s'encarregaven pintors professionals.

No està demostrat, doncs, que les dones s'encarreguessin de la decoració pintada.

Objectiu: Esbrinar els orígens geogràfics dels escudellers barcelonins.

Resultats: Quant als orígens geogràfics dels escudellers barcelonins, no descartem que alguns dels primers escudellers que hi va haver a la ciutat, al segle XIII, fossin de cultura musulmana, una sospita que la investigadora Julia Beltran de Heredia va posar de manifest en analitzar les formes ceràmiques elaborades a Barcelona en el taller localitzat al carrer Hospital, algunes de les quals responen a models andalusins. Així mateix ho és la tècnica constructiva dels forns de tipus "morú", semblants als localitzats a Marsella. El problema és que la documentació escrita corresponent a aquella època no aporta informació sobre la producció de ceràmica a la ciutat.

En el decurs dels segles, la procedència geogràfica dels productors d'obra escudellera va anar canviant. Segons els cognoms, n'hi hauria d'originaris de les comarques de l'interior de Catalunya (com suggereix, per exemple, el nom de Guillem de Piera), de terres més llunyanes (Fernando de Logronyo), d'Aragó, de València, de Castella, del sud de França, d'Itàlia i, fins i tot, de Suècia.

Aquesta diversitat geogràfica té molt a veure amb el context històric de cada moment. El mapa que publiquem a l'apartat corresponent reflecteix la procedència geogràfica d'alguns dels escudellers que varen treballar a la ciutat, sobretot durant els segles XVI i XVIII. Com es pot apreciar, l'existència d'una xarxa viària secundària estructurada al voltant d'una via principal que unia Barcelona amb Madrid, passant per Saragossa, va facilitar l'arribada de mà d'obra de les comarques de l'interior de Catalunya, al temps que permetia canalitzar la producció barcelonina de pisa i de terrissa en el sentit invers.

L'estudi a fons dels cognoms dels escudellers podria ser una bona font per poder documentar millor la seva procedència geogràfica. També es podria fer un complicat treball de recerca sobre els ancestres dels escudellers barcelonins, si més no, de les principals nissagues. El problema està en obtenir dades anteriors als primers registres parroquials, que solen ser del segle XVI. Hem pogut documentar l'origen d'algunes d'aquestes nissagues, com la dels Reig, que ens porten fins a la petita vila de l'Albi, d'on també eren originaris altres mestres escudellers barcelonins. Els Lapuja, en canvi, semblen originaris de la zona de sant Joan de les Abadesses o de l'altre costat del Pirineu. La família d'Onofre Rodergues procedia de terres occitanes. Estan documentats a Berga. Guillem Bajo era originari d'una parròquia propera a la Seu d'Urgell. Joan Bonet ho era de Mallorca.

No sembla que la presència d'alguns escudellers d'origen castellà durant el segle XVI hagués deixat cap rastre en la producció local.

No hi falten alguns escudellers d'origen italià de la zona lligur (Tomàs Basso o Josep Forment) o de Sardenya (Jacint Ginjaume). N'hem documentat força d'origen francès (veure taula IX), però estem convençuts que n'hi ha d'haver força més.

Entre el col·lectiu d'escudellers barcelonins hi havia una im-

portant varietat quan a l'origen geogràfic: esments de 42 localitats diferents de les quals, gairebé la meitat corresponen només a Reus.

Insistim en què el resultat de la recerca es resumeix en el mapa de la fig. 8.

Objectiu: establir les relacions familiars i professionals amb els escudellers de Reus.

Resultat: Des de mitjan segle XVI i fins a mitjan segle XVII varen ser importants les relacions familiars i professionals entre els escudellers barcelonins i els de Reus. N'hem documentat unes 20 famílies.

Caldria analitzar novament la documentació reusenca per veure si es pot entendre millor en què va consistir aquesta relació professional. Les formes elaborades en una i altra ciutat són prou diferents com per poder-les diferenciar a simple vista, però, en canvi, els motius decoratius són pràcticament els mateixos. Es podria pensar en un anar i venir d'escudellers pintors. És una nova via d'investigació.

La conclusió a la que arribem és que aquest vincle es va mantenir sobretot mentre a ambdues ciutats es va elaborar pisa daurada. No hi hem trobat notícies que suggereixin cap mena de competència professional entre Barcelona i Reus pel tema de la producció ceràmica, ans el contrari. En alguns documents referents a assegurances marítimes es demostra l'exportació de pisa barcelonina en vaixell en direcció cap el sud peninsular fent escala a Salou, on també es va carregar obra escudellera, en aquest cas, elaborada a Reus, dins del mateix vaixell.

Com a possible via d'investigació, seria interessant comparar els preus de cost de la terra i de les matèries primeres que s'utilitzaven a Reus amb els de Barcelona per veure si pot explicar aquestes relacions.

Objectiu: Valorar la importància de l'arribada de gerrers valencians a Barcelona a mitjan segle XV.

Resultats: L'arribada de gerrers procedents de terres valencianes va ser fonamental en el procés de canvis efectuats en el terreny de l'elaboració d'obra pintada. Les formes ceràmiques i els motius decoratius suposaren una ruptura amb la tipologia de la pisa barcelonina dels segles XIII i XIV.

Van revolucionar la producció de pisa consolidant una producció blava diferent a la barcelonina, amb formes i decoracions com les habituals als seus llocs d'origen. No tenim tan clar, però, que aquests mestres escudellers valencians haguessin elaborat pisa daurada a Barcelona durant els primers temps de la seva estada a la ciutat. De fet, únicament està documentat que Pere Ximeno només va lliurar rajoles per a paviment (1452).

El 1461 va tenir lloc el fallit pacte entre Pere Ximeno (de Barcelona) i un Pere Eximeno (de Mislata). Osma en va publicar el document original:

Pere Eximeno (de Mislata)¹³⁸:

- S'hauria de traslladar fins a Barcelona, juntament amb el seu fill i un nebot anomenat Jaume Roig.

- S'hi estarien durant un any.

- Elaborarien l'obra següent:

Enciameres petites, a 18 diners la dotzena.

Enciameres grans, a 3 sous (36 diners) la dotzena.

Escudelles: de 13 a 20 sous la grossa.

Plats: 26 sous la grossa.

Escudellons; 6,5 sous la grossa.

Pagès amb sòl: 13 sous la grossa.

Figurat i contrafet: 8,5 sous la grossa.

- En cas d'incompliment pagaria una multa de 50 florins.

Pere Ximeno (de Barcelona):

- Li proporcionaria la casa i l'ús de l'obrador, pagant-li totes les despeses (lloguer, materials, etc).

- A més de la seva persona, oferia l'ajut d'un esclau i d'un peó.

- Es comprometia a comprar tota la producció, durant un any, als preus abans esmentats.

- Els guanys es repartirien a parts iguals.

Deduïm, doncs, que en aquells moments no hi hauria a Barcelona cap escudeller capacitats per elaborar obra daurada. Els preus de les peces demostren que es tractava, efectivament, de "reflex metàl·lic".

Pere Ximeno faria d'administrador de l'obrador; Pere Eximeno de Mislata, el seu fill i el seu nebot farien les feines corresponents al tornejat, pintura i cocció. Un esclau i un peó farien les feines més feixugues i menys compromeses des d'un punt de vista tecnològic. En total, doncs, 6 persones treballant a l'obrador, xifra que ens orienta sobre el nombre de treballadors que requeria una petita instal·lació artesanal d'aquell tipus. Es pot considerar que hi hauria un mestre administrador, un mestre a jornal, dos fadrins i dos peons, que correspon a una estructura laboral que trobem repetida posteriorment.

El pacte no es va materialitzar, de manera que Pere Ximeno va reclamar al de Mislata el pagament del que li devia.

L'any següent (1462) consta que Pere Ximeno treballava en un obrador d'Antoni Claperós que era alou del monestir de sant Pau del Camp.

El 1479 Pere Ximeno va ser un dels escudellers que va formar una companyia per poder moldre vernís al molí d'en Merlès. El 1482 ja era mort, ja que Eufrasina, la seva muller, es va casar amb Francesc Reyner.

Segons el nostre parer, de l'obrador de Pere Ximeno deuria haver sortit, fins a l'any 1482, bona part de la pisa blava anomenada "blau moresc" o "blau de Barcelona" decorada amb motius decoratius de clara influència islàmica com, per exemple, el tan divulgat a base d'alàfies. Aquest tipus de decoració es deuria elaborar a Barcelona entre el 1440 i el 1482, que és el període d'activitat dels membres de la nissaga dels Ximeno establerts a la ciutat. Seria interessant verificar millor aquesta hipòtesi amb els resultats que ofereixen les intervencions arqueològiques. En aquest sentit, un dels jaciments que podria ser clau és el castell de Montsoriu.

Caldria estudiar el material ceràmic d'un conjunt tancat anterior a 1440 per veure si hi apareix pisa blava de Barcelona. El conjunt de les voltes de l'hospital de la Santa Creu (Barcelona), no serveix, per les raons que hem explicat a l'apartat corresponent. En el cas de poder vincular la pisa blava de Barcelona (ens referim a la d'influència de Paterna/Manises) amb l'activitat dels Ximeno, l'arqueologia disposaria d'un

138. A Mislata està documentada l'elaboració de pisa daurada.

bon referent per poder precisar les datacions, si fos necessari, utilitzant el criteri del *terminus post quem*.

El jaciment del castell vell de Llinars del Vallès, destruït per un terratrèmol l'any 1448, és un altre bon referent. Es va localitzar un important conjunt de materials ceràmics, estudiat per Jaume Barrachina, en el qual la presència de pisa blava de Barcelona és molt minoritari, gairebé residual, fet que tindria la seva lògica si, efectivament, l'inici de la producció d'aquest tipus de ceràmica fons a l'entorn del 1440, com proposem, i no abans, com s'afirma.

En el cas de la producció de pisa daurada a Barcelona, el pacte fallit entre els dos Pere Ximeno (1461) suggereix que aleshores encara no s'hauria iniciat. El fet que l'escudeller barceloní necessités fer venir al de Mislata indica que tampoc Pere Ximeno (el de Barcelona), malgrat llur origen valencià, no dominaria la producció del daurat. Segurament quan va arribar a la capital catalana va portar amb ell la fórmula per a l'elaboració del daurat que apareix al *Llibre de les Fornades*, de Nicolau Reyner.

Podríem pensar, doncs, que Pere Ximeno seria, sobretot, un gestor, l'administrador d'un obrador d'escudeller, però necessitava d'algú que conegués l'elaboració de la pisa daurada.

Ara bé, caldria llegir entre línies els pactes entre els dos escudellers. No sembla que Pere Ximeno disposés d'un obrador de pisa daurada a Barcelona, perquè això implicaria tenir uns coneixements de tecnologia ceràmica que segurament li haurien permès iniciar aquest tipus de producció a Barcelona sense necessitat de fer venir un professional de Mislata. Hem de suposar, doncs, que una vegada a Barcelona, Pere Ximeno de Mislata indicaria la manera de construir el forn de daurar.

En qualsevol cas, a la mort de Pere Ximeno el seu obrador va passar a mans del mercader Francesc Reyner, casat amb la seva vídua. Ell sí que disposava d'un obrador on elaborar pisa daurada, de manera que hem de creure algú, per ara desconegut, el deuria construir, no sabem si en vida de Pere Ximeno o quan l'obrador ja era propietat de Francesc Reyner.

Francesc Reyner va ser una altra peça clau en el procés de consolidació de l'ofici d'escudeller, juntament amb el seu fill Jaume Nicolau a qui li devem el divulgat *Llibre de les Fornades*, on s'esmenta la fórmula més antiga que s'ha conservat entre els centres productors cristians on es va elaborar obra daurada, fórmula que, segons la nostra hipòtesi, era la que va portar Pere Ximeno i que es feia servir al seu lloc d'origen: Manises.

En el "llibre vell" (iniciat l'any 1477) sembla que hi hauria anotades les relacions professionals entre Francesc Reyner i el gerrer Joan Cerdà, que li lliurava obra blanca i obra blava. No podem precisar des de quan. Les primeres notícies que disposem de Joan Cerdà són del 1483, és a dir, posteriors a la mort de Pere Ximeno. Això vol dir que algú hauria de conduir l'obrador de Francesc Reyner, ja que ell era mercader. Aquest algú deuria ser, doncs, el gerrer Joan Cerdà. Després ho va ser l'escudeller Gaspar Moner.

Consta que fins al mes de maig de 1489 ja havien sortit del seu obrador barceloní 1.969 grosses i 11 dotzenes d'obra blava i blanca, que importaven 366 lliures, 19 sous i 2 diners. Aquesta xifra correspon a la producció elaborada durant uns 7 anys d'activitat, que dona un resultat d'unes 282 grosses anuals (unes 40.608 peces), entre blanc i blau.

El 1488 entra en escena l'escudeller Gaspar Moner. Aquell any ja disposava d'un obrador situat al carrer del Vidre. El 1489 Joan Cerdà va lliurar obra blanca a Francesc Reyner, que la va fer "daurar" a l'obrador de Gaspar Moner. És el darrer any que consta la col·laboració entre Francesc Reyner i Joan Cerdà, gerrer i escudeller que va morir entorn de l'any 1500 i que, segons les dades que hem localitzat entre 1489 i 1500, sembla que es va dedicar només a la producció d'obra gerrera. El 2 de novembre del 1489, l'escudeller barceloní Gaspar Moner lliurà, a Francesc, la primera fornada d'obra blava i blanca feta per ell a casa d'en Reyner. Es composava de 47 grosses i 2 dotzenes (6.792 peces), sense especificar els tipus. Gaspar Moner deuria, doncs, substituir Joan Cerdà com a conductor de l'obrador de Francesc Reyner. Tant un com l'altre eren veïns seus.

Al final del 1489 o a la primavera del 1490 Reyner comprà obra blanca a Joan Cerdà (18 grosses i 6 dotzenes) i la va fer coure a Gaspar Moner, com hem dit abans, a qui pagà 10 sous per les romanilles (feixos de romani), a més de 18 sous per 3 grosses de "pagès blanc". També hi va intervenir un tal Jeroni, per pintar. Molt probablement es tractaria de l'escudeller Jeroni Albanell. El dia 8 de març del 1490 Francesc Reyner va rebre la primera fornada de pisa blava i blanca feta per Jeroni Albanell: 45 grosses, sense especificar el tipus de peces, a qui va pagar 18 lliures, 18 sous i 4 diners. El 20 de març del 1490 coïa una grossa de plats blancs, una d'escudelles blanques i un altra de "gresalets ab vora", per a l'hostal del monestir de Poblet.

Mentre que Gaspar Moner li lliurava obra blanca, obra blava i obra daurada a Francesc Reyner, Jeroni Albanell no li lliurava daurat.

Francesc Reyner es proveïa d'obra escudellera per tres vies diferents: la que feia portar des de València, la pisa valenciana que comprava a Barcelona mateix i la pisa que feia elaborar al seu obrador. A més d'això, subministrava el safre necessari per fer pisa blava. El feia dur de València. Els escudellers que li compraven el safre permeten saber el nombre i la propietat dels obradors en actiu a la ciutat al final del segle XV. Als seus col·laboradors més directes els hi venia el safre a un preu inferior. Es tractava de Jeroni Albanell, Simó Fajol, Gaspar Moner, Jaume Navarret (alies Diego), Andreu Serra i Pere Vidrier. La quantitat mitjana de safra que li compraven era d'uns 800 grams, cosa que suggereix que es tractava del safre que es necessitava per una fornada de blau, al final del segle XV. Evidentment estem parlant d'unes peces blaves amb decoracions molt senzilles, com les que caracteritzen la producció barcelonina d'aquella època.

El *Llibre de Comptes*, de Francesc Reyner proporciona, doncs, una molt valuosa informació sobre la producció de pisa a Barcelona durant les darreres dècades del segle XV, en el moment just anterior a la separació dels escudellers: peces elaborades, preus, composició de les fornades, noms dels primers escudellers autòctons, etc.

El nucli de menestrals productors d'obra de terra vinculats als Reyner va constituir el germen de la confraria dels escudellers, separada de la dels ollers, gerrers i rajolers. D'aquí, la importància de la producció de pisa daurada en el procés de separació dels escudellers respecte de la confraria original.

Creiem, doncs assolit l'objectiu de demostrar la importància cabdal dels gerrers valencians en tot plegat.

Objectiu: Mirar si hi va haver lligams entre la producció

ELS ESCUDELLERS I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA

Segles XV-XIX

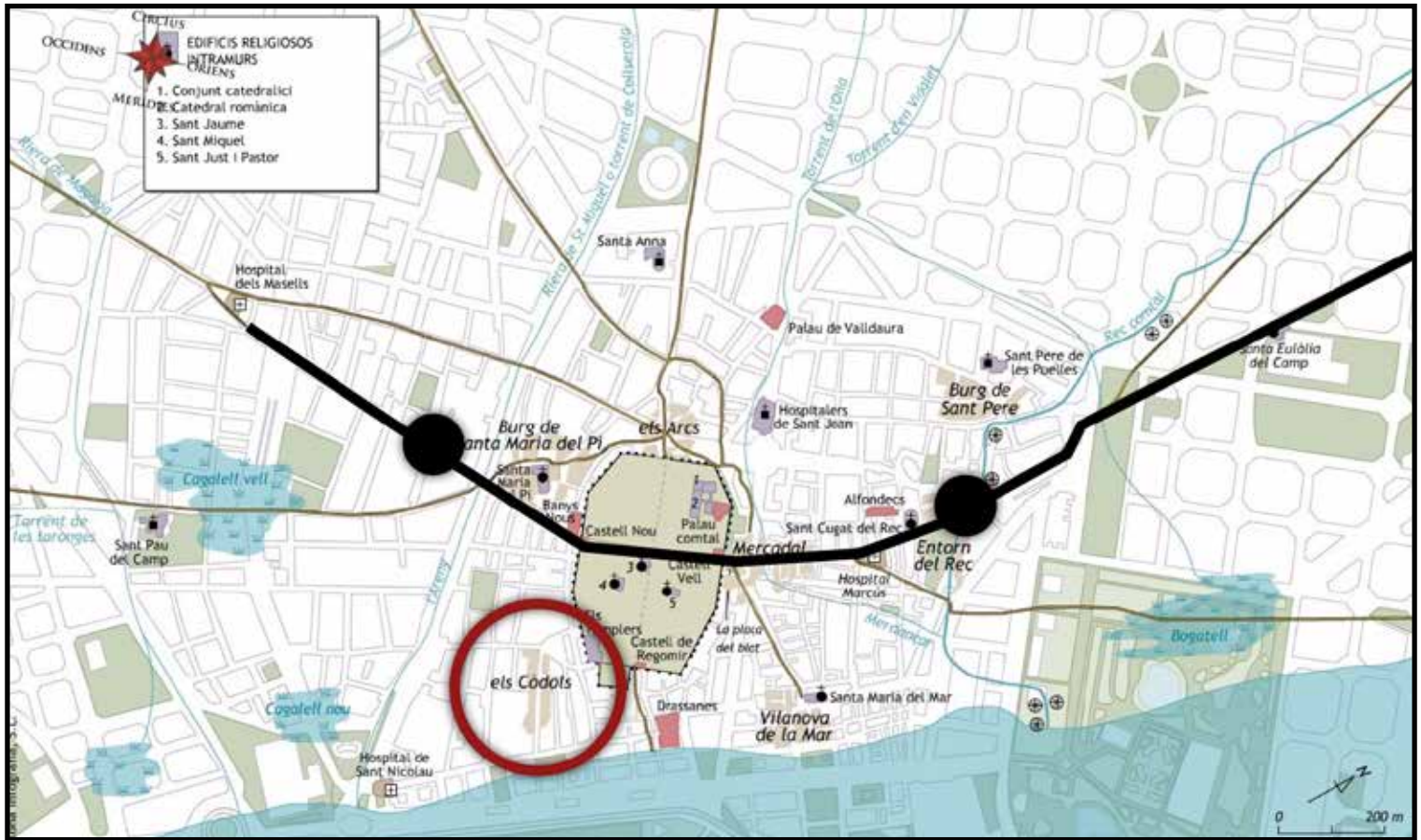

Fig.1252: Situació dels dos tallers de ceràmica del segle XIII localitats a Barcelona (en negre) i de la zona de Còdols (encerclada de color vermell). La línia negra correspon al pas de la Via Augusta.

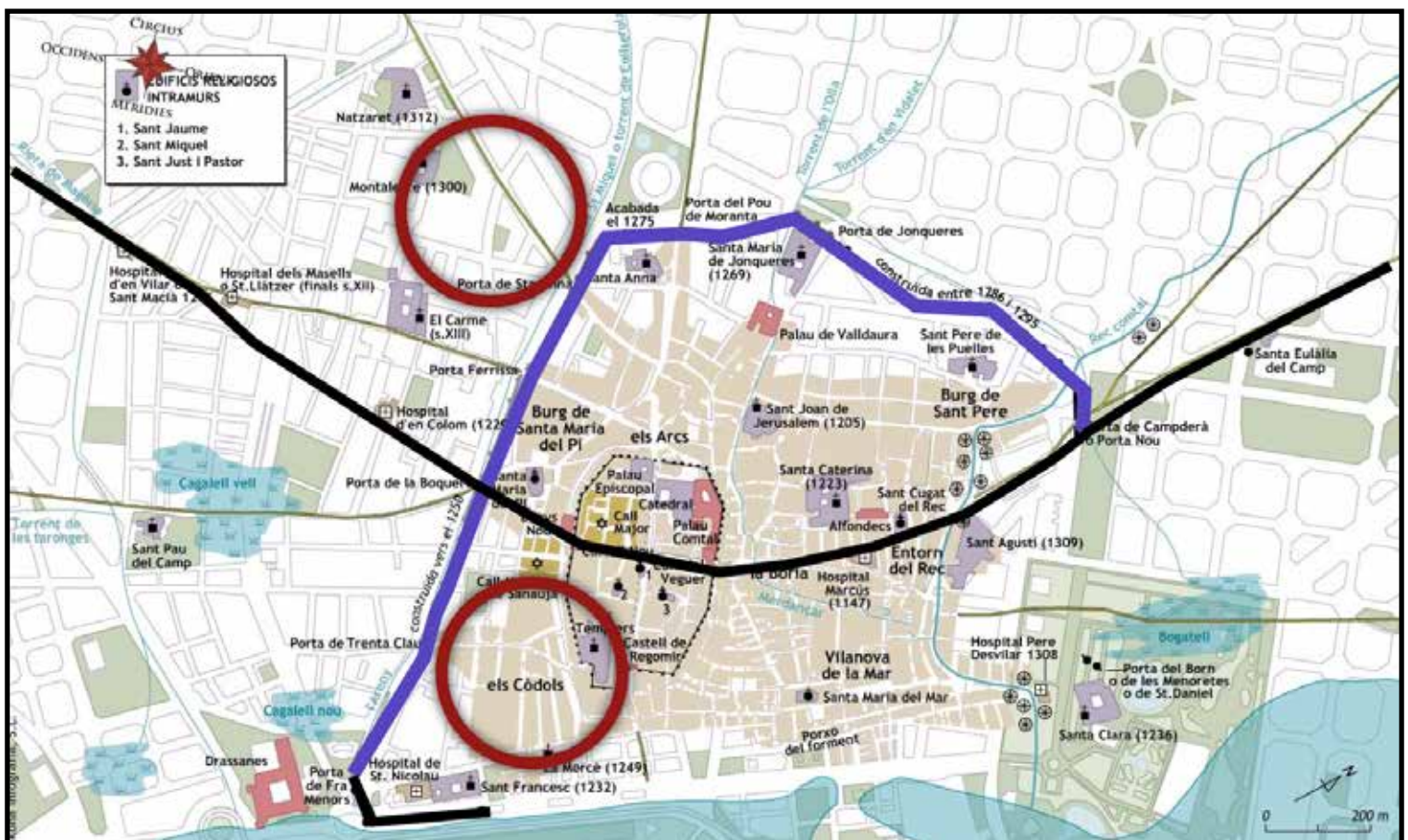

Fig.1253: Situació dels dos barris terrissers de Barcelona (encerclats de color vermell). La línia negra correspon al pas de la Via Augusta. De color lila, el trem de muralles del final del segle XIII.

tradicional i la producció ceràmica vinculada al modernisme.

Resultats: Cap dels obradors de pisa tradicionals va sobreviure més enllà de 1884. Els Cantó i els Reig varen instal·lar una nova fàbrica de rajoles al carrer sant Erasme. Joan Reig es va dedicar, també, a elaborar tota mena d'atuells destinats a la higiene personal. Cap d'ells, però, va participar a les exposicions industrials que es varen organitzar avançat el segle XIX. L'únic taller tradicional que sí que va tenir relació amb el modernisme va ser el dels Fita, que no eren escudellers sinó gerrers, però que varen elaborar rajola de València quan el gremi d'escudellers ja no existia. La relació entre els arquitectes del modernisme i les fàbriques de ceràmica es va establir amb les que es varen obrir amb posterioritat al final de la producció de pisa tradicional: Ribó, Antonés, Fita, Pujol i Bausis, etc.

A diferència del que va succeir a altres llocs de l'estat espanyol, a Barcelona no es va produir cap *revival* d'antigues produccions ceràmiques, o, si més no amb la mateixa intensitat. Per exemple, la producció daurada no tenia res a veure amb la tradicional. Si de cas, la influència va venir de l'antiga producció de pisa valenciana, però no s'hi aprecia cap intent de ressuscitar la policromia del segle XVII o les produccions blaves del segle XVIII, tan populars.

Objectiu: Establir les causes que expliquen les relacions clientelars entre membres de les elits locals i els obradors d'escudeller.

Resultats: Durant la primera meitat del segle XVII, quan la producció de "rajola de València" a Barcelona ja estava ben consolidada i hi havia artistes dotats de bones habilitats pictòriques, alguns membres de la burgesia local que havien assolit la categoria de ciutadans honrats –el primer graó de la noblesa– varen efectuar encàrrecs als escudellers locals.

La guerra de 1640-1652 va representar una oportunitat de promoció social per aquells que varen escollir el bàndol encertat. Un dels casos més paradigmàtics és el del mercader Jaume Cortada. En comprar la baronia de Maldà, va fer elaborar un frontal d'altar amb la seva heràldica. El va encarregar al taller barceloní més destacat del moment: el de Llorenç Passoles. No va ser l'únic. Hem analitzat el cas del frontal que mostra les armes dels Areny i dels Toralla. El 1656 s'esmenta un tal Francesc Gallart, que era capità d'infanteria del "tercio" de Don Pau d'Areny, i procurador dels béns de Maria Gallart i Passoles, la seva muller, filla del notari Pau Passoles. Francesc Gallart confessa a Llorenç Passoles, escudeller, que va ser tutor i curador dels béns de la difunta Teresa Passoles, impúber, filla de Pau Passoles, germà de Llorenç Passoles. El notari Pau Passoles va morir durant la pesta del 1651-1652. Per tant, la petita Maria Gallart seria neboda de Llorenç Passoles. Fàcilment aquest capità del "tercio" de Pau d'Areny hauria pogut mediar entre Francesc d'Areny – que vivia a Barcelona– i l'obrador del mestre escudeller. El notari que va donar fe dels capítols matrimonials entre Francesc d'Areny amb Francesca d'Àger va ser Ramon Vilana Perles que va ser un notari que havia treballat amb la confraria dels escudellers de Barcelona a la qual pertanyia el mestre Llorenç Passoles autor de l'esmentat frontal d'altar. A partir d'aquí, quan un taller assolia una notorietat, ja era molt més fàcil que li arribessin altres encàrrecs.

Els mercaders ennoblits no foren ser els únics capacitats econòmicament per a efectuar encàrrecs d'aquesta mena.

Alguns pagesos benestants també varen encarregar frontals d'altar i plafons. Com que no podien tenir escut d'armes, perquè no eren de l'estament nobiliari, en aquests encàrrecs s'hi mostren representades figures religioses de la seva devoció. La Mare de Déu del Roser va ser la preferida, però també sants molt populars (Francesc d'Assís, Antoni de Pàdua), patrones de la ciutat (la Mercè, santa Eulàlia, santa Madrona), sants protectors contra la pesta (sant Sebastià, sant Roc) o de sants coincidents amb el nom del comandatari. Aquest seria el cas de Joan Fontanals, pagès de Viladellops, que va encarregar un frontal amb la imatge de sant Joan baptista. Per si quedava algun dubte de qui havia pagat el frontal posat a la capella de l'ermita, hi va fer pintar el seu nom. Per això alguns investigadors han parlat, erròniament, de l'existència d'un escudeller anomenat Joan Fontanals.

A la capella del mas Barata, a Matadepera, també hi va haver un frontal d'altar –per ara, el més antic que hem documentat de producció barcelonina– datat de vers 1627, obra del taller de Lluís Castanyera/Onofre Rodergues, on s'hi representa sant Roc acompanyat del seu gos.

Pons Picornell, hisendat mallorquí, va sufragar el frontal d'altar que du el seu nom i la data de 1779.

Els frontals d'altar barcelonins comprenen des del 1627, que seria el més antic que hem pogut documentar fins ara, fins al 1779, que és el més modern, si bé segurament també n'hi hauria dels inicis del segle XIX –hi ha antigues fotos en blanc i negre que ho acrediten. L'època màxima de producció va durar, doncs, un segle i mig.

En la decoració dels frontals d'altar barcelonins es va seguir la moda arribada de Triana i de Talavera. Ja hem comentat la grans semblança que hi ha entre els frontals barcelonins i els que varen sortir del taller dels germans Valladares. No hem detectat desplaçaments d'escudellers barcelonins cap a Sevilla, ni de sevillans cap a Barcelona, de manera que caldria estudiar la manera de com varen arribar a Barcelona aquests models de frontals: per mitjà de amb gravats? És un tema que mereixeria un estudi més aprofundit.

En altres casos no es tracta de frontals d'altar, sinó de plafons devocionals. N'hi ha que mostren el nom del comandatari de l'obra. Són molt pocs, en comparació amb la producció valenciana, on són força més freqüents.

Hem observat la presència de membres d'aquesta elit ciutadana fent de padrins en el bateig dels fills d'alguns mestres escudellers, com els casos dels Passoles o dels Lapuja.

Pel que fa a Església, va ser un dels clients preferits pels escudellers barcelonins. En aquests casos, la relació entre el mestre escudeller i la seva parròquia era el factor determinant. L'exemple dels Reig és paradigmàtic. Un germà de l'escudeller Antoni Reig, Marià reig, va entrar a la congregació dels franciscans. Dels Reig, hem descobert molta obra a Mallorca i a Menorca. Fàcilment s'explica el vincle entre els plafons franciscans de Maó i l'escudeller a qui els hem atribuït: Antoni Reig.

Rector i notaris serien les figures que més fàcilment podien fer de pont entre les elits ciutadanes i els obradors d'escudeller més destacats del moment.

Objectiu: Establir una hipòtesi que expliqui la formació dels dos nuclis de producció ceràmica diferents.

Resultats: La nova confraria dels escudellers (i gerrers) es va instal·lar al barri de Framenors, entre la Rambla, carrer Avinyó, carrer de la Boqueria i carrer Ample. Els primers obradors de ceràmica (ollers, gerrers i ollers blancs) documentats ja s'esmenten al segle XIV. Estarien situats entre el portal de la muralla (portal de Trentaclus) i el carrer de na Quintar o del Vidre, en terrenys del monestir de sant Pau del Camp i de les pabordies de la catedral de Barcelona.

No hem trobat documentació que ajudi a explicar quan i per quin motiu es va produir el trasllat dels obradors de ceràmica vers l'interior de l'espai protegit per les muralles del segle XIII. De moment, l'únic obrador d'obra blanca del segle XIII ha estat localitzat a l'espai comprès entre la muralla medieval i la que es va construir al segle XIV, en època de Pere el Cerimoniós. Aquella zona de Barcelona es coneixia amb el nom de les Hortes de sant Pau, pel nom del monestir de sant Pau del Camp. S'hi elaborava obra blanca i terrissa. L'anàlisi de les pastes demostra que tenien la mateixa composició. L'altre taller, el del carrer Carders només elaborava terrissa. Ambdós obradors estarien situats a prop del pas de la Via Augusta, com es pot comprovar a la fig. 1248.

L'any 1285, durant una confrontació amb França, el rei Pere II el Gran ordenà fortificar urgentment Barcelona amb murs de tàpia i torres de fusta, com es constata a la *Crònica* de Bernat Desclot. Potser va ser aleshores quan es va creure convenient el trasllat dels obradors a l'interior emmurallat. Es deuria considerar important protegir la producció de material ceràmic entre els qual, les gerres utilitzades en el transport marítim.

Caldria estudiar l'origen i evolució del quarter de Dalt o de Tallers per poder contrastar la informació.

Josep Maria Vila va plantejar la possibilitat que la divisió de la confraria en dos quaters (el de dalt i el de baix) fos l'origen de la seva escissió en dos: escudellers i gerrers, per una banda, i ollers i rajolers, per l'altra (fig. 1249). La confraria del carrer Tallers estava situada a prop de la sortida de la ciutat en direcció als terrers d'on s'extreia la terra necessària, i al costat de la muralla bastida en època de Pere el Cerimoniós, però si aquest nucli productor fos posterior al del quarter de framenors, aleshores caldria una explicació del motiu pel qual dins de la muralla construïda entre el final del segle XIII i el segle XIV varen restar alguns obradors, tots els que produïen obra blanca i alguns dels que feien obra de gerrer. La situació d'aquest quarter, més pròxim al nucli antic i al litoral podria estar relacionat amb la proximitat a la muntanya de Montjuïc, d'on s'extreia un tipus de terra anomenat escardó usat en la preparació del vernís blanc.

Creiem que Vila planteja molt bé la seva hipòtesi sobre l'origen de l'escissió de la confraria, però el fet d'haver limitat la seva investigació fins a mitjans del segle XVI no li va permetre verificar si, realment, es va consumir la divisió de la confraria en els dos blocs com, *a priori*, semblava que acabaria fent-ho.

La nova confraria del segle XVI incloïa els escudellers i alguns gerrers. Diverses sentències del segle XVII varen concloure que els gerrers havien de pertànyer a la confraria dels ollers i rajolers, malgrat que alguns gerrers tenien llurs obradors al barri de framenors, i el varen continuar tenint durant tot el període de vigència del sistema gremial.

Alguns obradors de gerrer es varen reconvertir en obradors d'escudeller, i a l'inrevés. No sembla que en això hagués

intervingut, a favor o en contra, cap de les dues confraries.

El que si s'observa és que els obradors documentats al final del segle XIV –que no vol dir que no fossin anteriors– ocupaven la part dreta del carrer de na Quintar si es contempla de mar a muntanya. Els obradors de la part esquerra semblen, per la documentació, que són posteriors. Potser degut a què en el moment d'instal·lació dels primers obradors aquest carrer no estava encara configurat. Una gran esplanada s'obria davant d'ells, que ocupava tot l'espai fins a tocar de la muralla, un espai conegut amb el nom de "lupanar" de Viladalls que no es va urbanitzar fins avançat el segle XVIII. De fet, durant tot el període estudiat en el nostre treball només es va urbanitzar la part inferior esquerra del carrer, on hi va haver diversos obradors de gerrer i d'escudeller situats molt a prop del carrer dels Ollers Blancs.

De tota manera cal considerar que la documentació del segle XIV on s'esmenten els tallers de ceràmica són posterior a l'epidèmia de pesta de mitjan segle XIV, i no podem conèixer l'estructura urbana d'aquell indret de la ciutat durant els segles anteriors a les dates que figuren a la documentació notarial, bàsicament, contractes emfitèutics. Jo deixo de ser significativa alguna referència a horts dels segles XV i XIV situats en llocs on, anteriorment, hi havia hagut cases, de les quals se'n veien algunes restes que afloraven a la superfície.

La majoria dels terrenys on hi havia els primers obradors documentats al final del segle XIV eren alous del monestir de sant Pau del Camp. En canvi, els habitats situats a la part posterior, per tant, més cap al nucli antic de la ciutat, estaven en finques que eren alous de les pabordies de la catedral, que també era propietària de bona part de les finques que hi havia al carrer dels Ollers Blancs, pel costat del litoral, i de les finques del carrer Obradors, on hi va haver l'altre nucli important de tallers. La pabòrdia del mes d'abril era la propietària dels terrenys del costat de ponent del carrer Obradors o de la Mare de Déu.

Objectiu: Conèixer l'organització interna de la confraria.

Resultats: Fins que no varen disposar de casa gremial pròpia, es primers escudellers i gerrers de la confraria es reuniren primer en el monestir de sant Francesc i, més tard, en el convent de la Mercè, on la confraria disposava d'una capella amb el vas on sepultaven als confreres i confrasses que ho desitjaven. N'hi va haver, però, que preferiren ser sebollits al monestir de sant Francesc.

La casa de la confraria estava situada al carrer dels Ollers Blancs, molt a prop del carrer d'en Roig Saig (més endavant, dels Escudellers Blancs), en una propietat dels Vallgornera, alou d'un benifet eclesiàstic, en concret, del benifet de santa Magdalena instituit a la seu barcelonina. La casa era anomenada la casa de la confraria dels Escudellers. Feia set canes i un pam de llargària i dues canes i 2,5 pams d'amplària. Ho va ser fins a l'any 1815.

A la fig. 1251 i 1252 podem observar com la tria del lloc que ocupava la casa gremial obeïa al fet que estava situada gairebé al centre mateix del nucli productiu. El taller més allunyat, construït als inicis del segle XVIII, distava uns 150 metres en línia recta.

La tria dels notaris de la confraria sembla que venia donada per la proximitat de la notaria.

Hem documentat els diferents càrrecs encarregats de

fer possible l'existència de la confraria: càrrecs directrius, representatius, administratius, etc. És prou evident que la diversitat de càrrecs es veure incrementada molt en el decurs del segle XVIII, especialment en es càrrecs relacionats amb el funcionament del dia a dia de la confraria i, concretament, en els càrrecs relacionats amb el tema econòmic (clavari, clavari del sant Misteri, credencer de les fornades, electe de les fornades, oïdors de comptes, taxadors, etc). L'organització girava entorn de tres àmbits:

1. Controlar les fornades que es feien per poder cobrar la taxa d'una malla per cada dotzena de peces cuites segons la grandària del forn, recaptar les quantitats que calia pagar anualment als creditors censalistes i efectuar el pagament.

2. Controlar els ingressos i les despeses de la capella i del sant Misteri, a la caixa anomenada del sant Misteri.

3. Controlar i retre comptes dels ingressos i de les despeses, generals.

Hi havia, doncs, dues caixes: la del sant Misteri i la caixa general. En algun moment puntual, davant de la inexistència de diner comptant, la caixa del sant Misteri deixava els diners necessaris o es cobraven per avançat el diner de les terces.

La causa pia instituïda per ajudar a les filles dels mestres escudellers que es volien casar es va crear l'any 1606. Se'n parla fins a l'any 1656.

El fet d'haver de cobrar unes taxes per les fornades fetes era un fet diferencial d'aquesta confraria respecte d'altres confraries de la ciutat. La resta de l'organigrama organització era gairebé idèntic al del qualsevol altra confraria d'ofici.

Objectiu: Relacionar el comerç de certes matèries primeres procedents d'Holanda (vernís i safre) amb la millora de la qualitat de l'esmalt de la pisa barcelonina.

Resultats: Les primeres compres documentades als dos cònsols d'Holanda daten de vers 1670, que és, aproximadament, quan es va iniciar la sèrie de pisa barcelonina coneguda ara amb el nom de "Poblet/transició". Una de les característiques d'aquesta producció és la notable millora de l'esmalt respecte de les produccions anteriors, cosa que ho atribuïm al consum de vernís holandès.

Tant el vernís com el vernís blau arribaven ja preparats dins de barrils. Una partida adulterada de safre arribada l'any 1716 va motivar una reclamació per part dels afectats:

«Joseph Angli y Mariano Pujol, confiteros de la presente ciudad, han visto dos barriles llenos de una mercadería bajo el nombre de safra, el uno de peso unas seiscientas libras barcelonesas, poco más o menos, con la marca J.A. de nº 4, y el otro de peso unas trescientas y cinquenta libras barcelonesas, poco más o menos, con la marca J.B. de nº 12 que, según dicen, han venido de Olanda con la nave nombrada Archángel, su capitán Jan Recloffe, olandés, por cuenta de dichos Angli y Pujol, por medio de Joseph Bohigues y Companyia, d' esta ciudad. Y habiendo reconocido y examinado dicha mercadería con toda atención han hallado que (...) no es safra, y habiendo pasado con el fuego a la experiencia y prueba de dicha mercadería por mayor justificación y seguridad, han hallado que en vez de dar el color azul, ha salido un color verde descolorido, (...) ni menos corresponde a la muestra de safra avantejado y de muy buena calidad que tenía dicho Bohigues y

que, según se dize, había remitido de su factor en Olanda, (...)».¹³⁹

La companyia de Josep Bohigues tenia un factor a Holanda i, pel que s'explica en el document, enviava a Barcelona safre de molt bona qualitat.

Com a possible línia d'investigació, seria molt convenient analitzar la composició de l'esmalt i del blau, agafant mostres d'aquesta producció barcelonina de pisa (ens referim a mostres de la sèrie de "poblet/transició").

Objectiu: Demostrar la causa de la inclusió dels gerrers dins de la confraria original i no pas en la dels escudellers

Resultats: Des del segle XIV estan documentats obradors de gerrer situats en el quarter de framenors, indret de la ciutat on predominaven els obradors d'escudeller, mentre que al quarter del Pi (carrer de Tallers) hi havia els obradors d'oller i de rajoler, i també d'alguns gerrers. Quan es van separar els escudellers per formar una nova confraria, alguns gerrers varen marxar amb ells, de manera que durant dècades hi va haver gerrers a les dues confraries. Al final, però, tots els gerrers de la ciutat varen quedar assignats a la confraria original, i no pas amb la dels escudellers. La pertinença a la confraria no va acabar essent la causa de la divisió en dos nuclis diferents. Una sentència de 1626 impedí als escudellers usar el mateix tipus de terra que usaven els gerrers, i a l'inrevés, de manera que les dues confraries quedaren separades per ser diferents degut al tipus d'eines que usaven, el tipus d'obrador –forns quadrats pels gerrers i ollers, i rodons pels escudellers, inexistència de basses de decantació en els obradors d'escudeller– i també pel tipus de terra utilitzada. En canvi, les formes dels objectes ceràmics que elaboraven no era motiu de distinció: els gerrers podien fer escudelles, i els escudellers, cànirs, sempre que uns i altres usessin la terra corresponent.

Objectiu: Una de les nostres hipòtesis volia demostrar que demostrar que el comerç de la pisa barcelonina s'efectuava a petita escala, és a dir, que no va ser objecte d'exportació a l'engròs.

Resultats: En els contractes d'assegurances marítimes les partides d'obra escudellera figuraven com a "pacotilla", és a dir, formaven part del carregament de les naus juntament amb una variada gamma de productes de més valor. La distribució per via marítima es feia amb petites embarcacions que anaven resseguint la costa el direcció nord i sud. També hi havia un intens comerç de pisa amb Mallorca. D'aquesta manera no es feia repercutir sobre la pisa la totalitat de les despeses de comercialització, cosa que segurament n'hauria resultat prohibitiu.

Objectiu: Un dels tipus d'obra escudellera que va ser objecte d'exportació va ser la pisa daurada. La nostra hipòtesi pretenia demostrar que no es tractava d'un objecte de luxe, com sovint s'afirma.

Resultats: El preu una mica superior de la pisa daurada respecte de la blava era degut a la necessitat d'una tercera cuita, no pas el cost d'elaboració de la preparació del daurat, que hem

139. AHPB, Josep Francesc Fontana, *Undecimum manuale instrumentorum*, 1715, desembre, 27 – 1716, desembre, 24.

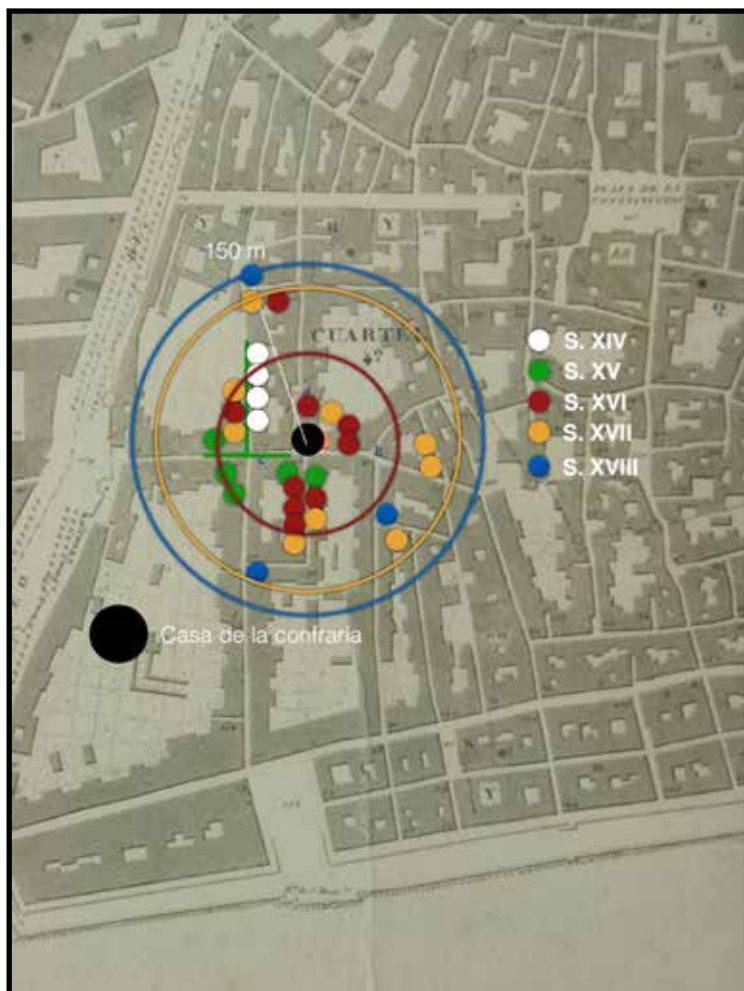

Fig.1254:Lluís Borrassà. Sant Hipòlitreposa la cama al bover Pere. . Museu del Prado (Madrid). 1419 - 1421. Tècnica mixta sobre taula, 69 x 62 cm.

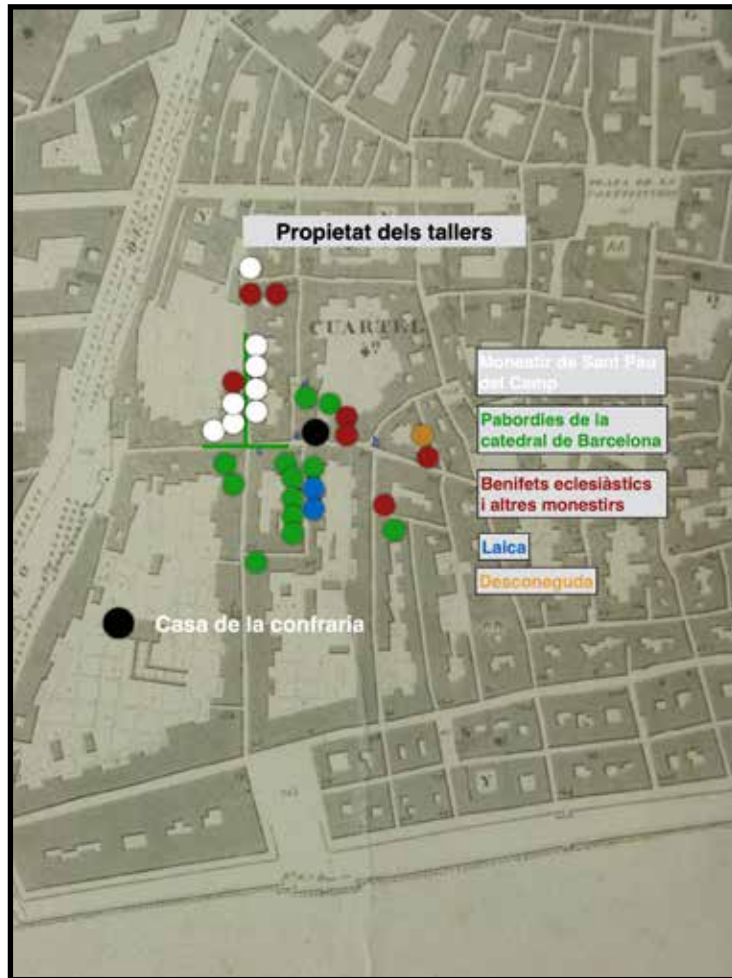

Fig.1255: Evolució de la situació dels obradors del quarter de Framenors

calculat seguint les indicacions que apareixen al Llibre de les Fornades, de Nicolau Reyner. La comparació del preu d'una escudella daurada comuna o d'un plat daurat comú amb el preu d'un càntir, per exemple, no deixa lloc a dubtes.

Objectiu: Una de les hipòtesis ha consistit en demostrar el creixent interès dels escudellers barcelonins per la producció de rajola. Ho acredita el fet que des del final del segle XVII els nous mestres escudellers eren "escudellers i rajolers de rajola de València".

Resultat: El gruix i, per tant, el pes de les rajoles es va anar reduint en el decurs dels segles XVI i XIX, sobretot des del moment en què les rajoles de València es varen aplicar a la decoració parietal. De les rajoles d'un kg de pes es va passar a rajoles de poc més de 200 grams per unitat. L'elaboració de rajoles es feia per mitjà d'unes graelles de fusta. No calia la feina de tornejat. Aquesta feina la podia fer un tipus de mà d'obra menys qualificada, per exemple, la de manobres o la de minyons, que era més barata. Això va donar lloc a problemes en el si de la confraria.

A nivell productiu, la gamma de models de rajola de mostra del segle XVIII no té ni punt de comparació amb la gamma del segle XIX.

BLOC II

Objectiu: Determinar el noms les peces produïdes els escudellers.

Resultat: El resultat d'aquest objectiu és el llistat de noms que donem a conèixer a l'inici del volum II i la seva relació amb determinades formes conegudes. Han quedat objectes sense relacionar amb un determinat nom, i noms sense relacionar amb un determinat objecte.

Objectiu: Interpretar el significat de les marques pintades en els reversos d'algunes plates de pisa daurada.

Resultat: aquestes marques no es poden interpretar com a marques comercials, per la senzilla raó que estan incompletes i perquè només les trobem en la producció daurada. El tarannà del món gremial feia innecessari publicitar els noms del mestres productors.

Interpretem les marques dels reversos com a indicadors dels tallers que enviaven la seva producció per poder-la fer daurar en obradors especialitzats en la cuita del daurat. Una única marca pintada en un dels reversos d'una plata seria suficient per poder reconèixer l'obrador de procedència.

Objectiu: Posar de relleu la importància de la influència lligur en la producció barcelonina del segle XVII i XVIII.

Resultats: Una detallada observació de les formes de la pisa

barcelonina del segle XVI i la seva comparació amb les del XVII i XVIII posa en evidència l'aparició d'un repertori nou, molt més variat. Algunes formes de llarga tradició varen deixar de ser elaborades. També, la producció de pisa daurada, que es va anar extingint en el decurs de la segona meitat del segle XVII.

L'origen de les noves formes (salers, sotacopes, fruiteres, etc) està en la producció lúgur, com es pot comprovar fàcilment. Es tracta de peces proveïdes d'un petit peu.

Quant a les decoracions, cal destacar l'inici, a Barcelona, d'una producció de pisa blava amb una forta influència del *berettino* lúgur. Els escudellers la varen anomenar "obra de pisa", esmentada per primera vegada en un inventari d'un escudellers difunt, l'any 1670.

Objectiu: Una de les nostres hipòtesis consistia en demostrar que l'arribada a Barcelona del mestre toledà Lorenzo de Madrid va suposar un abans i un després en la producció d'obra escudellera a la ciutat, gràcies a la incorporació del repertori decoratiu característic del renaixement italià

Resultats: Efectivament, no tenim cap evidència que abans de l'arribada de Lorenzo de Madrid a Barcelona s'hagués elaborat a la capital catalana obra escudellera policroma d'influència renaixentista, ni tampoc de rajola pintada. El repertori de decoracions aportat per Lorenzo de Madrid el recollim en unes làmines, en el volum II, en el capítol dedicat a aquest mestres toledà.

Objectiu: Determinar si la circulació de pisa d'Alcora a Barcelona va ocasionar problemes a la producció local.

Resultats: La pisa d'Alcora va ser consumida per membres de l'elit ciutadana, segons es desprèn de l'anàlisi dels inventaris de béns de particulars difunts. No sembla que, més enllà de la preocupació inicial mostrada pel gremi, l'impacte de l'arribada de la pisa a Barcelona hagués suposat cap catàstrofe. És més, els escudellers local ràpidament la varen tractar d'imitar, si més no, pel que fa a la sèrie més popular: la de la puntilla. d'Alcora, es varen agafar alguns motius decoratius que foren reinterpretats pels escudellers locals amb els mitjans tècnics i coneixements que tenien.

Objectiu: Una altra de les hipòtesis plantejades, desenvolupades en el bloc II, consistia en demostrar que la pisa forastera no va suposar cap competència seriosa, fins als moments finals del gremi a la primera meitat del segle XIX, quan va tenir lloc l'arribada de la producció procedent de la gran fàbrica Pickman, que es va posar en funcionament a l'illa de la Cartuja (Sevilla)

Resultats: En cap reunió de la confraria es va plantejar seriosament aquest problema. Un intent d'aprovar una mesura proteccionista l'any 1614 no va reeixir. El Consell de Cent es va negar a l'entrada de pisa italiana a la ciutat. Només hi va posar dues condicions: que els particulars anessin a comprar-la directament al port, fora de les muralles, i que la compra feta per aquests particulars fos per a ús personal.

Les evidències arqueològiques demostren el consum de pisa forastera a la ciutat, sobretot lúgur, però representa un percentatge poc rellevant. Per altra part, la confraria disposava

de mecanismes legals per esmorteir la competència d'aquesta pisa mitjançant l'adopció de formes i de motius decoratius de la producció lúgur.

En els inventaris de béns de particulars s'esmenten objectes de pisa forastera en poca quantitat. Durant el segle XVIII la pisa fina "valenciana", la porcellana (xinesa i no xinesa) i la pisa "a la genovesa" van adquirint més rellevància, però entre les elits urbanes.

Durant la segona meitat del segle XVIII tenim documentats alguns empenyoraments de pisa per part dels prohoms de la confraria, fets a alguns revenedors. Entre la pisa decomissada n'hi havia de l'Alcora, d'Aragó i d'altres procedències, però si tots els empenyoraments són els que consten a les actes de la confraria, varen ser ben pocs.

A les primeries del segle XIX sí que es comença a parlar del cada vegada més important comerç de pisa fina de València, a la ciutat de Barcelona. Segurament també s'hauria iniciat la comercialització de pisa anglesa, si bé temem que no sempre se sap identificar correctament aquesta pisa, a les troballes arqueològiques.

Creiem que la posada en marxa de dues fàbriques de pisa de pedrenyal a Barcelona vers 1827-1828 seria indicatiu que els tallers tradicionals haurien orientat la seva producció cap a les rajoles de València, deixant pas lliure a aquestes fàbriques per poder abastar de vaixel·la de taula al mercat local. La primera crisi que varen patir les dues fàbriques de pisa fina va ser causada per les massives importacions de pisa anglesa durant la dècada dels anys 30 del segle XIX, que varen posar en perill la viabilitat de les esmentades fàbriques.

La segona crisi, que va provocar el tancament d'ambdues fàbriques barcelonines de pisa fina, va tenir lloc vers 1847-1848, degut a la forta competència de la pisa de pedrenyal sevillana.

Objectius: L'estudi dels llibres de comptabilitat de la fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia suggereix que es tractava d'una instal·lació més semblant a un gran taller tradicional que no pas a una instal·lació industrial moderna.

Resultats: la casa-fàbrica de Ferrer, Monfort i Cia, pel volum de producció anual i dimensions, seria equiparable a un gran taller tradicional. És cert que ja tenia certes característiques pròpies d'una fàbrica moderna, com ara la divisió del treball i una xarxa de distribució supralocal. El problema és que no hem localitzat els llibres de comptabilitat d'un dels tallers tradicionals. Per tant, no podem comparar el funcionament d'un i altre. XXXXXXXX

APORTACIONS DE L'ESTUDI DE LA CONFRARIA DE SANT HIPÒLIT DELS ESCUDELLERS AL DEBAT SOBRE L'"EFICÀCIA" DEL SISTEMA GREMIAL

A l'inici de la nostra recerca no ens vàrem proposar analitzar a fons sobre aquesta qüestió, perquè tampoc esperàvem trobar informació rellevant tenint en compte que la confraria de sant Hipòlit no va assolir la importància d'altres confraries de la ciutat.

En el cas de la confraria de sant Hipòlit dels escudellers de Barcelona es dona una circumstància particular que la fa diferent a moltes de les altres confraries d'ofici relacionades amb

la producció de béns materials. Es tracta de l'elevada inversió necessària per tal de poder disposar d'una instal·lació productiva funcional: un ampli espai, el forn, les eines, la necessitat d'abundant combustible, etc. No tothom s'ho podia permetre. Una vegada superada aquesta dificultat, la confraria garantia a tots els mestres amb obrador l'aprovisionament de les matèries primeres indispensables: la terra, el plom, l'estany i el safre.

Avui en dia existeixen dues visions completament divergents sobre el paper jugat pels gremis en el desenvolupament econòmic i social en època preindustrial. Una visió és la "tradicionalista", que critica molt negativament el sistema gremial en tots els aspectes possibles. L'altra és la "revisionista" que, com el seu nom indica, relativitza els arguments crítics i posa l'èmfasi en el que s'anomena l'"eficiència social".

En el decurs del treball vàrem observar com alguns dels aspectes que més es qüestionen respecte del funcionament dels gremis no acabaven d'ajustar-se a la realitat de la confraria dels escudellers barcelonins, i per aquest motiu vàrem explorar la possible existència d'aportacions més actuals sobre aquesta problemàtica. La lectura de les aportacions del professor Juanjo Romero sobre aquest tema ha fet posicionar-vos obertament a favor de les tesis revisionistes.

El revisionisme posa l'èmfasi en allò que s'anomena l'eficàcia social del sistema gremial, i no només l'eficàcia econòmica.

Anem a veure en quins aspectes creiem que la proposta revisionista s'ajusta millor en al cas concret de la confraria de sant Hipòlit dels escudellers.

1. Hauria permès la mobilitat social ascendent:

En primer lloc cal dir que el simple fet que els escudellers barcelonins haguessin casat les seves filles amb membres d'oficis diferents, demostra una voluntat d'obrir-se a la societat barcelonina.

Matrimonis entre filles d'escudellers amb nois d'altres oficis			
	Segle XVI	Segle XVII	Segle XVIII
Número de mostres:	56	100	25
Amb oficis diferents:	28 (50%)	47 (47%)	19 (76%)
Indeterminats:	15 (26,78%)	27 (27%)	4 (16%)
Amb escudellers:	13 (23,21%)	26 (26%)	2 (8%)

Amb les mostres analitzades s'observa que durant els segles XVI i XVII aproximadament una de quatre filles d'escudeller es casava amb un noi del mateix ofici que el del seu pare; això vol dir que la resta, el 75%, no ho feia. La tendència s'accelera molt durant el segle XVIII. El reduït nombre de mostres no permet afinar millor si la tendència va començar cap el final del XVII o ja entrat el XVIII. En aquest segle només un 8% de les filles d'escudeller es varen casar amb escudellers, mentre que tres de cada quatre ho varen fer amb nois d'oficis diferents.

Ara bé, aquesta mobilitat social, era necessàriament ascendent? No n'hi ha suficient en saber l'ofici de la persona que contrau matrimoni amb la filla d'un escudeller, perquè caldria conèixer més detalls. Ni tots els escudellers varen assolir el mateix posicionament social, ni tampoc els paraires, teixidors de lli o sastres. Sota l'epígraf d'"escudellers" hi va haver personatges que varen diversificar la temàtica dels seus negocis, aconseguint una fortuna personal gens menyspreable. Aquest fou el cas, per exemple, de Miquel Rocamador, Amador

Macià, Lluís Oriol o Jaume Cantó.

Durant el segle XVIII s'aprecia la preferència, entre els escudellers, de casar les seves filles amb nois pertanyents als gremis relacionats amb la producció tèxtil.

2. Les confraries haurien creat mecanismes polítics de participació relativament oberts.

D'això no en tenim cap dubte. A les reunions gremials era on els mestres podien resoldre els problemes que afectaven el dia a dia de la confraria per mitjà del vot directe. Tots podien intervenir en la presa de decisions, i no s'observa a cap de les votacions que els mestres més destacats –a nivell artístic– o social – allò que en diem l'"elit"– utilitzessin aquesta preeminència en el sentit de voler imposar la seva opinió a la resta de mestres. Tampoc, els mestres més vells.

La figura del síndic procurador de la confraria, que havia de representar als seus companys a les reunions que convocava l'autoritat pertinent (junta de comerç, ajuntament), demostra que el criteri seguit pel seu nomenament no depenia del fet de formar part d'una suposada elit, sinó que hi tindrien molt a veure les seves aptituds personals: capacitat de llegir i escriure, d'oratoría, etc.

3. La confraria va afavorir els processos d'inserció i integració de les migracions del camp a la ciutat.

No n'hi ha cap dubte. Això va ser comú a totes les confraries d'ofici de la ciutat. Per demostrar-ho, en el cas de la confraria de sant Hipòlit dels escudellers, només cal veure com en el decurs del segle XVI una part important dels pares dels nous escudellers exerciren de pagès, tal com hem demostrat. Els percentatges del segle XVII mostren xifres inferiors, però encara significatives.

Molts dels escudellers procedien de zones rurals, algunes de ben allunyades de la ciutat de Barcelona. Aquest va ser el cas dels Reig, procedents de la petita vila de l'Albi, dels Rodergues (Berga), dels Lapuja (sant Joan de les Abadesses) i tants d'altres, com es demostra amb el mapa que hem elaborat sobre l'origen dels escudellers barcelonins. Fins i tot alguns procedien d'Andalusia, de Castella, del sud de França o d'Itàlia.

El cas de Lorenzo de Madrid és paradigmàtic. Procedent de Saragossa i prèvia escala a Manresa, no va tenir cap problema per poder instal·lar-se a Barcelona i obtenir un obrador on va poder elaborar les rajoles que li foren encarregades per a decorar el Palau de la Diputació del General.

S'han conservat molt poques actes de reunions del final del segle XVI i de l'inici del XVII, però el nom de Lorenzo de Madrid no consta com a possible membre de la confraria. En canvi, va signar un pacte de col·laboració amb l'escudeller Pere Serra.

4. Vertebració de les canviants comunitats urbanes a través de llurs confraries, rituals religiosos i ciutadans.

En això, la confraria de sant Hipòlit va fer el mateix que la resta de confraries de la ciutat. Ho hem demostrat a l'apartat dedicat a la participació dels seus confreres a la defensa de la ciutat, a les processons o a les fetes que s'organitzaven, fent

enramades pel Corpus o cuidant-se de la capelleta de Nostra Senyora de la Misericòrdia. És obvi que aquestes activitats fomentaven la cohesió social i la integració dels nou vinguts a la dinàmica de la ciutat. Això contribueix a l'eficiència social.

Finalment, cal comentar que molt sovint analitzem el passat com si estiguéssim dotats d'una superioritat moral des de la qual podem posar en evidències les contradiccions del sistema gremial. Les reformes dels il·lustrats borbònics varen desregularitzar el món gremial, sense aportar cap contrapartida eficaç. La possibilitat de poder posar en marxa un obrador d'obra escudellera sense el permís del gremi no va ocasionar cap allau de nous establiments. Només el de l'escudeller Josep Forment, d'origen genovès.

S'acusa els gremis de no permetre la competència. En el cas dels escudellers, la inexistència de competència no va tenir cap impacte en els preus dels productes que elaboraven, ja que des de 1655 estaven taxats per l'autoritat pública. Cap a mitjan del segle XVIII els mestres es queixaven que els preus de venda estaven per sota dels preus de cost.

La venda de pisa estrangera no estava prohibida, sinó regulada des del 1614. Es podia comprar pisa italiana al port, en quantitats limitades al consum personal. Front a la competència, els escudellers varen desenvolupar mecanismes de protecció molt elementals: l'adopció de les formes i dels motius decoratius "de moda", res de nou que no coneguem a l'actualitat. Front a les propostes monopolitzadores de les confraries d'oficis, el Consell de Cent invocava el principi del bé públic, basant-se en la jurisprudència generada amb la resolució d'aquests tipus de conflictes.

Per la seva part, les confraries d'oficis argumentaven que els privilegis que demanaven eren la justa contrapartida pel fet de generar riquesa, de contribuir al pagament d'impostos municipals, de defensar la ciutat i de participar activament en les activitats comunitàries. Res que no coneguem actualment.

Com molt bé afirmen els revisionistes, els gremis van viure còmodament instal·lats en el seu món urbà, fins al segle XVII. A partir d'aleshores la relació camp-ciutat i el procés de mundialització de l'economia varen tensionar les relacions grupals. Si bé la confraria dels escudellers va mancomunar la resolució d'aspectes molt importants, com va ser per exemple el del subministrament de les matèries primeres indispensables per poder treballar, no va poder resoldre un problema que era comú a la majoria de les confraries d'ofici com era de la necessitat de mà d'obra barata. La utilització de manobra aliena a la confraria seria un clar exemple de contradicció del sistema, però aquest problema es va "resoldre" amb la incorporació del treball infantil durant la fase de la plena industrialització.

La reorientació de la producció cap a l'elaboració de rajola pintada va ser la sortida adoptada pels darrers obradors barcelonins.

En el decurs de la seva existència, la confraria de sant Hipòlit dels escudellers no es va platejar mai l'increment de la productivitat dels obradors. Es varen posar en funcionament els obradors que creien suficients per donar abast a la demanda. No es varen ampliar les instal·lacions, sinó més aviat el contrari. Alguns obradors foren dividits per la meitat. Quan hi havia un increment de la demanda augmentava el nombre de mestres. Si es necessitava puntualment un obrador, es podia llogar per uns mesos o per 3 o 5 anys, com a màxim. Passat aquest termini

quedava l'opció de fer un nou lloguer. Això va comportar que en les fases de desacel·lació econòmica sobressin mestres. La relació oferta/demanda es regulava amb l'increment de les unitats productives. També amb el tancament d'obradors. Per exemple, després de la crisi demogràfica de mitjan segle XVII alguns obradors situats al carrer del Vidre, afectats per les bombes, ja no es varen reparar.

La crisi en el sector relacionat amb l'elaboració de vaixel·la va fer derivar mà d'obra i inversió cap a activitats amb més valor afegit.

Les noves disposicions que afavoriren el comerç d'ultramar varen arribar en un moment en què la producció d'obra escudellera a la ciutat no passava pel seu millor moment. Alguns tallers saberen aprofitar l'oportunitat d'obrir nous mercats en terres americanes: els Reig i els Rossell, per exemple. Fins i tot Manel Rossell va explorar la viabilitat d'un taller a mallorca on elaborar rajola pintada, en col·laboració amb un escudeller local nomenat XXXXXXXX

L'elaboració de rajoles de 20x20 cm, moltes de les quals atribuïm al taller d'Antoni Reig, creiem que estava destinada al mercat balear, acostumat a rebre, també, producció valenciana de 20x20 que feia competència a la producció barcelonina.

Comerç a llarga distància (companyies).

Pluriempleo

Les disposicions dels ajuntaments liberals en benefici de la salut pública comportaren el desplaçament de les activitats perilloses o nocives des del dens nucli antic barceloní cap a la perifèria. La nova fàbrica de "azulejos" de Cantó i Reig ja estava dotada d'un llenyer soterrani on emmagatzemar el combustible que necessitaven els forns.

Els ajuntaments del segle XIX eren sensibles a les demandes de la població en la resolució de les queixes que tenien a veure amb les molèsties ocasionades per les fàbriques de ceràmica. Aquest va ser el cas d'una de les xemeneies de la fàbrica La Porcellana o del forn del taller dels Fita al carrer Escudellers.

Els plafons amb l'obligatorietat de la direcció de circulació dels carruatges deuria dificultar la circulació de les carretes plenes de terra o de llenya, acostumades a transitar sense cap mena d'impediments.

L'increment del preu del sòl urbà va esperonar als amos dels obradors tradicionals a reconvertir-los en blocs de pisos.

Com a conclusió final sobre aquest tema, pensem que el tancament i reconversió dels obradors d'obra escudellera va ser més el resultat de factors endògens que no pas exògens.

SÍNTESI FINAL

L'aparició de la nova confraria dels escudellers el 1531 va coincidir amb la d'un nou estil decoratiu que va tenir molt d'èxit: el pinzell-pinta de tres pèls. La pisa elaborada a la ciutat era la monocroma blava, la completament blanca i la daurada. Les formes i decoracions s'inspiraven en la producció popular valenciana. Aleshores ja existia la figura del pintor de ceràmica. Coneixem el cas de Jeroni Albanell, que pintava pisa blava al taller dels Reyner. Els motius decoratius són molt senzills. Fins ben entrat el segle XVI la part del procés decoratiu no va adquirir una certa rellevància.

Fins al segon terç del segle XVI encara arribaven produccions valencianes a la ciutat de Barcelona. En els inventaris dels béns d'alguns escudellers, encara se'n parla. Les venien a les seves botigues, juntament amb la producció autòctona, si bé el preu de venda era més elevat. Aquesta pisa valenciana daurada venuda en botigues barcelonines deuria motivar l'error comès en la carta de Pau Jeroni, de Barcelona, a Pau Pompili de Roma el la que lloava les excel·lències de la ceràmica barcelonina.

Els noms de les peces i dels motius decoratius, excepte el pinzell-pinta, eren els mateixos dels de la pisa daurada popular valenciana, i ho seguiran fent fins al segle XVII.

Dels 9 mestres escudellers que apareixen al fogatge de 1519 es passa als més de 30 que s'esmenten en una reunió de la nova confraria de l'any 1537. Això fou degut, segons els mateixos coetanis, a què molts gerrers varen veure una oportunitat en passar-se a escudellers.

Hem fet esment que des del final del segle XV i durant les primeres dècades del XVI es va produir una descentralització de la producció de pisa daurada a la Península Ibèrica. És l'època en què es va iniciar la producció de daurat a Muel, Barcelona i Reus. Sembla que els problemes generats per la revolta de les Germanies al País Valencià hauria influït en el procés de substitució de la pisa valenciana per les produccions local.

Mentrestant l'any 1520 fa acte de presència a la ciutat un mestre escudellers d'origen italià el nom del qual resta a l'anonimat. Va demanar autorització per establir-se a Barcelona i poder elaborar obra escudellera com la que es feia al seu lloc d'origen. Malgrat que els investigadors de la pisa catalana afirmen que no va aconseguir el que demanava, hem localitzat en rebut de les 50 lliures que se li varen pagar, de manera que hem d'entendre que, efectivament, es va instal·lar a la ciutat, si bé no podem assegurar a quin obrador va treballar.

Un dels mestres escudellers més destacats de la primera meitat del segle XVI deuria ser Onofre Espelta. A mitjans de segle va materialitzar dos interessants encàrrecs: amb el noble Francesc Caçador (1557) i amb els consellers de la Ciutat (1559). Va elaborar, per a ells, rajoles pisanes. Es parla de rajoles de colors.

No va ser l'únic. Pere Mates, gerrer, també feia rajola pintada, però tot i que no ens consta el nombre d'obradors que hi hauria a la ciutat, pocs deuriem estar preparats per a l'elaboració de rajola de València.

Hem calculat al voltant dels 20 el nombre d'obradors que es considerava "òptim". La nostra hipòtesi és que aquesta seria la quantitat de tallers que funcionarien durant el segle XVI, amb ritmes de producció diferents, si es té en compte el que diu la documentació posterior, molt més concreta sobre aquest tema,

Una nissaga destacada deuria ser la dels escudellers Serra, que sembla que es varen especialitzar en la producció de rajola. Varen ocupar tot el segle XVI. Podrien ser ells els autors de les rajoles policromes barcelonines del final del segle XVI i primeries del XVII. Se'ls coneixia com a mestres rajolers. Pere Serra va col·laborar, laboralment, amb el mestre toledà Lorenzo de Madrid. Es parla de fer rajola de colors i rajola gravada que, al nostre parer, es tractaria de rajola d'aresta, un tipus de tècnica de producció rarament documentat en la producció barcelonina, i del qual se'n coneixen tres o quatre models diferents, sempre en verd i blanc.

A Barcelona es va preferir la rajola pintada llisa, si bé alguns dels models decoratius del final del segle XVI i de l'inici del XVII s'inspiren en models de la rajola d'aresta.

El 1574 la confraria va adoptar a les santes sevillanes Justa i Rufina com a advocades de la confraria. El patró, però, continuava essent sant Hipòlit. També tenia especial rellevància la figura de sant Antoni abat. Els animals de tir eren imprescindibles en la feina de provisió de terra als obradors.

A la reunió de 1574 s'esmenten els noms de diversos mestres que recorden noms de destacats escudellers d'origen castellà, si bé no podem determinar si es tracta d'escudellers forans i, en cas de ser-ho, quina hauria estat la seva aportació a la producció escudellera barcelonina. En tot cas, no podem estar d'acord en l'afirmació que, en aquella època, algun mestre escudeller barceloní hagués estat l'autor de la decoració de la capella del Roser, construïda a Valls l'any 1588.

Al final del segle XVI un escudeller genovès anomenat Tomàs Basso va rebre un interessant encàrrec: l'elaboració, a Barcelona, d'unes rajoles pintades segons un model que se li va mostrar.

L'any 1596 Lorenzo de Madrid va fer acte de presència a la ciutat de Barcelona. S'hi va instal·lar per poder materialitzar un important encàrrec: la decoració a base de rajoles talaveranes d'algunes estances del Palau de la Diputació del General, seu del govern català. En aquestes obres no hi podia treballar cap altre escudeller; ni tan sols, Pere Serra, el seu col·laborador barceloní. Un exhaustiu recull de la seva producció es mostra al volum II, al capítol que li hem dedicat.

Entre la mort de Lorenzo de Madrid i la mort de Llorenç Passoles hi va haver, a Barcelona, al menys un important taller que va ser clau pel desenvolupament de la producció policroma a la capital catalana. No descartem en absolut que n'hi hagués d'altres. Aquest obrador fou el de l'escudeller Lluís Castanyera.

Com hem esmentat abans, Lluís Castanyera ja estava en actiu durant les darreres dècades del segle XVI, però no va començar a rebre encàrrecs importants fins després de 1611. És cert que per poder fer aquesta afirmació ens basem en la documentació escrita, i aquesta només recull una petita part de la realitat quotidiana. L'existència, o no, d'un document pot ser clau, però ens hem d'atenir, primordialment, a allò que és segur que va succeir.

Hem dit que Lluís Castanyera deuria ser un bon negociant, en el sentit que no perdia oportunitat per aconseguir tirar endavant el seu obrador. És ell qui contacta amb els consellers de la ciutat i els proposa d'embellir les obres que s'estan realitzant a la Casa de la Ciutat en aquells moments. Els ofereix fer plafons amb l'escut de la ciutat complementats amb floreretes. La proposta fou acceptada i consta el pagament de la feina feta.

La data de 1611 és significativa. En quin sentit? Doncs que només tres anys més tard va casar la seva filla amb el jove Onofre Rodergues, fill d'un sastre de Berga d'origen occità.

Per quin motiu voldria Lluís Castanyera casar la seva filla amb el fill d'un sastre de Berga? Hem comentat que Onofre Rodergues podia haver après coneixements de pintura i Lluís Castanyera no deuria deixar passar l'oportunitat que suposava admetre'l al seu obrador com a aprenent i casar-lo amb una de les seves filles, la seva hereva.

L'estil d'Onofre Rodergues pot ser identificat gràcies a un

conjunt de més de 30 pots de farmàcia que han arribat fins als nostres dies, que són els que resten de diversos encàrrecs efectuats durant la dècada dels anys 20 del segle XVII. N'hi ha de fons blanc (encàrrec de 1625), de fons groc (encàrrec de 1624), de fons verd i de fons jaspiat. En un article nostre vam argumentar per què rels relacionàvem amb els dos encàrrecs conservats al fons de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona.

L'estil d'Onofre Rodergues es basa, fonamentalment, en dues característiques que el fan fàcilment identificable: l'ombregjat de les figures en un blau celeste i la manera tan característica de dibuixar les fulles, amb una mena de triple protuberància situada a l'envés. El seu estil es fa patent tant el grans obres (frontal de sant Roc, del mas Barata) com en rajoles d'oficis, pots d'apotecari, plats i plates. En la gran majoria dels casos es combinen l'ombregjat blau amb les fulles abans descrites.

Va ombrejar també amb el color ocraci? No ho podem ni afirmar ni negar, però la seva característica manera de dibuixar les fulles sempre va acompanyada de figures ombrejades en blau. Això, al nostre parer, descarta que Onofre Rodergues fos l'autor dels frontals, plafons i peces de la vaixela ombrejats en color ocraci.

Onofre Rodergues encara era viu l'any 1638, però al 1644 s'esmenta a la seva vídua, de manera que durant aquell sexenni deuria morir, segurament durant el mateix 1644.

La seva activitat professional hauria durat, doncs, uns 30 anys, des del 1614 fins al 1644, de manera que podria haver estat l'autor de les rajoles de la capella del Roser, a Valls (1634), cosa que descartem per les raons abans explicades (estan ombrejades en color ocraci).

Si bé per ara desconexem el nom de l'escudeller a qui atribuir la decoració d'aquesta capella –i de moltes altres obres tant de rajoles com de vaixela– sembla que tindria alguna relació professional amb l'obra de Lluís Castanyera. La manera de fer d'Onofre Rodergues i la del mestre anònim deixen entreveure una font comú: Pere Marres, casat amb una altra filla de Lluís Castanyera?; Joan Font, que va ser aprenent de Lorenzo de Madrid i de Lluís Castanyera?

I ja que parlem de Joan Font, analitzem el següent contracte entre ell i Lluís Castanyera, que data del 1628¹⁴⁰.

Joan Font, jove escudeller, durant un any (a partir de la festivitat de sant Andreu apòstol) va prometre que treballaria contínuament tots els dies feiners al seu obrador de l'ofici d'escudeller i rajoler, per fer rajola valenciana, cobrant de jornal segons la feina feta cada dia.

Joan Font va prometre a Lluís Castanyera que de cap manera, per via directa ni indirecta, entraria ni treballaria als obradors dels mestres Salvador Serra i Pere Marres, escudellers, ni com a escudeller ni com a rajoler. A la resta d'obra de la ciutat no hi podria treballar com a rajoler, sinó només com a escudeller, i de nit, sota pena de 5 lliures.

Entre els testimonis, Joan Salanova, mestre de cases, el jove escudeller Miquel Reig i l'escrivent Pau Passoles, tots tres de Barcelona.

Com ho interpretem, això? Doncs que l'any 1628 hi hauria

a Barcelona, si més no, tres obradors on s'elaborava rajola policroma: el de Lluís Castanyera (on hi treballava l'esmentat Onofre Rodergues), el de Pere Marres i el de Salvador Serra. Encara no es parla de Llorenç Passoles (calculem que deuria començar la seva activitat professional l'any 1634, aproximadament).

El contracte era temporal, d'un any. No sabem si es renovava anualment; només hem localitzat aquest contracte, de manera que sembla que Lluís Castanyera només el necessitava per poder realitzar un encàrrec puntual. No sabem quin.

Sembla clar, doncs, que Joan Font tindria una especial habilitat en el tema de la pintura ceràmica. Els models d'estergits que usava Castanyera al seu obrador els deuria posar al servei de Joan Font. Per tant, concloem que Onofre Rodergues i Joan Font, si més no durant l'any 1628, varen treballar plegats al mateix obrador.

Hem de suposar que l'estil de les decoracions fetes per ambdós escudellers hauria de ser, si més no, semblant. Passat l'any del contracte, Joan Font estaria lliure per anar a treballar a un altre obrador. Per tant, també a l'obra de Salvador Serra o al de Pere Marres.

Uns mesos abans, Salvador Serra i el paborde Joan Móra havien signat un acord per què Serra elaborés 2.500 rajoles pintades amb un dibuix que li va proporcionar el mateix paborde. Les havia de tenir enllestides en dos mesos, és a dir, pel mes d'agost de 1628. El contracte de Joan Font amb Lluís Castanyera va ser el 26 de novembre del mateix any. Sembla, doncs, que el jove Joan Font era escudeller-pintor. No va disposar mai de cap obrador. Fins i tot no vivia al "barri" dels escudellers. Encara era viu l'any 1640 (havia nascut el 1600).

Tenim, doncs, un bon pintor especialitzat en la pintura ceràmica, aprenent de Lorenzo de Madrid, i que sembla que podia entrar a treballar com a mestre rajoler i escudeller a diversos obradors de Barcelona durant la primera meitat del s. XVII: el de Lorenzo de Madrid, el de Lluís Castanyera, al de Salvador Serra i al de Pere Marres. A tots quatre s'hi feia rajola pintada. Un escudeller-pintor ambulat. Això complica molt poder assegurar a quin obrador es va fer una determinada obra, com per exemple, la decoració de la capella del Roser (Valls). En el cas que Joan Font hagués pintat les rajoles de Valls, a quin obrador barceloní ho va fer? L'any 1634 estaven en actiu els de Castanyera, Serra i Marres. Si en el de Castanyera hi treballava Rodergues i aquest ombrejava de blau, aleshores es redueix a dos: Marres o Serra.

És interessant constatar que en els obradors de rajoler on hi tenia vedada l'entrada el jove Joan Font no s'esmenti l'obra de Miquel Passoles, pare de Llorenç. Sembla que podem descartar que el pare de Llorenç Passoles hagués estat l'artífex del conjunt de Valls.

És també interessant analitzar un contracte de 1629 entre el comendatari de l'obra, el mercader Josep Berart i l'escudeller Onofre Rodergues, signat el 30 d'abril. Josep Berart, mercader, d'una part, i Onofre Rodergues, escudeller, d'altra, acorden els pactes següents: Rodergues promet que des del present i per tot el mes de juny prop vinent farà i acabarà tota la rajola valenciana que serà per posar enfront del terraplè que dit Berart té a casa seva, a Barcelona, al carrer de Bassea, en la que habita. La rajola valenciana l'ha de fer bona i pintada de la traça, forma i manera que dit Berart li ha donada en dos papers pintats

140. AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Liber decimus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1627, desembre, 30 – 1634, juliol, 8.

pel pintor Huguet, els quals ha lliurat Berart a Rodergues, la qual rajola ha de tenir ben acabada segons ús i costum de Barcelona¹⁴¹.

Diem que és interessant perquè Josep Berart acorda l'encàrrec directament amb Onofre Rodergues, i no pas amb el propietari de l'obra, que era el sogre de Rodergues, Lluís Castanyera.

Una vegada més veiem que és el comanditari qui lliura els papers amb el dibuix que vol que sigui representat a les rajoles. El document parla de dos papers per un encàrrec destinat a decorar un terraplè de la casa d'un particular¹⁴². Possiblement duia pintat l'emblema dels Berart.

Això prova la importància que va assolir Rodergues dins de l'estructura del taller del seu sogre. Com a pintor, era a ell directament a qui se li feien els encàrrecs d'una certa volada.

Rodergues seria un treballador fix, i va heretar l'obra del sogre a la seva mort, però Joan Font sembla que no ha de fix i, per tant, es fa molt difícil establir autories si tenim en compte que una cosa diferent era ser el propietari de l'obra o l'autor material de la part artística. I si Joan Font treballava per a diversos tallers, la seva manera de fer quedaria reflectida en les obres que hagués pintat en ells.

Durant l'època d'activitat d'Onofre Rodergues va tenir lloc un fet que va fer grinyolar l'estructura de la confraria. Es va denunciar l'abús que cometien alguns mestres que disposaven de més de dos aprenents i que, quan tenien una punta de feina, se'ls "prestaven", en detriment dels fadrins o dels mestres que treballaven a jornal. L'any 1623 els consellers de la ciutat varen aprovar una ordiació, que no tenia efectes retroactius, segons la qual es limitava a un màxim de dos el nombre d'aprenents. Si algun mestre en tenia més de dos abans d'aprovar-se l'ordiació, només estaria obligat a no "prestar-los" als altres mestres, però no calia que prescindís dels seus serveis.

«Primerament, attès y considerat que en dita confraria y ha mestres confreres que tenen molts aprenents en ses cases, los quals fan y obran la més feyna que s fa en dita confraria, y los seus mestres en presten los aprenents ab altres mestres sempre que tenen feyna sobrada, de hont resulta un notable dany als confreres pobres que fan feyna per altri, per ço, que ajudant-se los mestres qui tenen molts aprenents en les ocasions de les feynes, aquestos pobres no poden treballar per no trobar feyna y per dita causa patexen ells, llurs mollers y familia.

Ja veurem que la utilització de mà d'obra barata va ser una necessitat vital per poder reduir les despeses de producció, fins i tot a les instal·lacions "modernes" anomenades "cases-fàbrica" de les primeres dècades del segle XIX. El treball dels aprenents o de la mà d'obra no agremiada possibilitava la viabilitat de l'estructura productiva.

També correspon a aquella època el primer esment a problemes econòmics pel tema de la compra del plom. L'any 1614 els escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera van protestar

perquè s'esmerçaven diners de la botiga del plom per a la causa pia. La confraria, necessitada de diner, recorregué a la fórmula de la venda de censals. Els dos mestres asseguraren que, anti-gament, els podien lluir els censals ràpidament i encara sobrava diner amb els quals es va poder engrandir la botiga del plom. La confraria aportava 25 lliures a les filles de mestre escudeller que es volien casar. Cal recordar que en aquella època hem calculat que es celebraven entre 6 i 9 matrimonis anuals.

Els problemes dels aprenents i de la causa pia no foren els únics que varen afectar la confraria durant la primera meitat del segle XVII. Hi hem de sumar l'intent, fallit, d'impedir la venda d'obra italiana la ciutat, l'any 1614. Únicament varen aconseguir, dels consellers de la ciutat, que es dificultés l'entrada de la pisa italiana a la ciutat. Qui en volgués comprar, hauria de dirigir-se directament a les naus italianes fondejades al port de la ciutat. Només en podria comprar per a consum personal.

L'any 1623, degut als pocs ingressos que tenia la confraria, cosa que feia inviable el seu manteniment, es va obligar a incrementar la taxa dels exàmen.

L'altre problema va ser força més desagradable. L'any 1624 la confraria dels escudellers no va acceptar el nomenament del prohoms que havia sortit elegit, tot al·legant que no era del país, cosa que es desmentí. El Consell de Cent donà la raó al prohoms; tot i així, no el varen volen reconèixer i el conseller cinquè ordenà forçar la porta de la confraria per donar-li la possessió del càrrec. Alguns confreres anaren a la presó i en Consell feu una crida anul·lant i revocant les ordinacions de la confraria dels escudellers i gerrers, mesura que va durar uns mesos. Foren rehabilitats el 27 d'abril de 1625¹⁴³.

L'any 1626 es va publicar la sentència que separar definitivament als gerrers dels escudellers.

L'any 1648 el prohoms Guillem Bajó va rebre una ganiveta-da. No se saben les causes ni tampoc els noms dels culpables, tot i que foren sospitosos alguns escudellers. Durant alguns mesos no va poder assistir a les reunions de la confraria.

Així doncs, malgrat els problemes econòmics i personals dels membres de la confraria, durant la primera meitat del segle XVII va representar un dels moments més destacats a nivell artístic. Desaparegut Lorenzo de Madrid, altres mestres escudellers varen aplicar les novetats aportades pel toledà, que havia renovat de sota-rel la producció barcelonina: noves formes, colors i motius decoratius. La utilització de papers estergits en el procés decoratiu va esdevenir una necessitat ineludible: per poder dibuixar la figura humana, animals, motius forals complexos, etc. Cada vegada més la decoració, dins del procés de producció, va anar adquirint més importància. Per poder materialitzar encàrrecs importants, un obrador havia de comptar amb la presència, a la seva plantilla, d'un escudeller hàbil en el tema del dibuix sobre ceràmica.

Una pista que pot explicar les autories de la producció de rajola policroma durant la primera meitat del segle XVII és, precisament, l'ús d'un determinat model d'estergit. Ens expliquem.

Partim d'un fet segur: Llorenç Passoles va utilitzar, per poder pintar la representació de la Mare de Déu del Roser que hi ha en el frontal de l'església de Palau-solità i Plegamans (que du la seva signatura) un model d'estergit extret, sembla, del que es va emprar a la portada del llibre gremial de la confraria de

141. AHPB, Francesc Aquiles, lligall 13, manual 18, any 1629, fol. 237.

142. El mercader Josep Berart ciutadà honrat el 1619 i senyor d'Esponellà, fou un dels agents barcelonins dels destacats mercaders italians Ceruzzi i Odescalchi [SAN RUPERTO 2019], i marmessor de Pau Sala, de la seva germana Jerònima i del marit d'aquesta, Rafael Cortada; també actuà de testimoni en els capítols matrimonials de Jaume Cortada i Sala. Al seu torn, aquest fou marmessor dels testaments de Pau Sala i de Josep Berart [GIRALT 2002].

143. AHCB, Consell de Cent, Deliberacions, 1624, fol. 94.

santa Marta dels taverners, datat de de vers 1600. Aquest model d'estergit és el mateix que es va usar per a pintar la Mare de Déu del Roser entre santa Madrona i santa Eulàlia que hi havia a l'aiguamans de Can Banyadó (Badalona), actualment, al Museu Marítim de Barcelona. En el mateix aiguamans s'hi aprecia, en una foto antiga, un plafonet que mostra una lluita entre dos cavallers i, a la part superior, entre l'aiguamans i el sostre, un fragment d'una batalla naval i amb les inicials "ACP" i la data de "1648". aquell any, el propietari de la casa era Antoni Banyadó, si bé el segon cognom comença per "A" i no pas per "P". Suposem, doncs, que els tres plafons estaven en aquella masia badalonina en la data que figura en un d'ells. El problema és que l'estil de la Mare de Déu del Roser del plafó de Can Banyadó no sembla l'estil de Llorenç Passoles, si més no, del Passoles més madur. Malauradament no coneixem la manera de pintar de Llorenç Passoles durant els anys 40 i 50 del segle XVII. L'estil de l'esmentada Mare de Déu "recorda" al d'Onofre Rodergues, però Rodergues ja era mort l'any 1648. Salvador Serra ja era mort, i els seus successors ja no es dedicaren a l'ofici d'escudeller. L'obra de Pere Marres encara estava en actiu i, per altra part, Joan Font també.

El model d'estergit acaba a mans de Llorenç Passoles, però abans que ell, el varen usar dos pintors més, un dels quals, amb uns trets molt segurs. A la pàgina següent podem comparar els tres estils amb un mateix estergit. La primera imatge pertany a l'escudeller X. El traç és ferm, segur. El dibuix és net. Ombrejat de color castany, el mínim. Detallista (ungles, cabells). L'escudeller Y també mostra un traç segur, però, en general, la seva ombrejat castany és massa intens i taca parts del dibuix (dits de Maria, cames de Jesús). El dibuix de Passoles mostra un traç més insegur, potser degut a què va morir a una edat molt avançada per l'època. Les línies estan menys definides i el color sembla més difuminat. La mirada de les seves figures és més lànguida, ja que mostren les parpelles una mica tancades, molt diferent a la mirada de les figures dels dos altres pintors, amb ulls ben oberts i potent pupilla, una manera de fer que recorda molt a l'estil d'Onofre Rodergues, que hem dit que ombrejava en blau.

Alguns dels estergits i de les mostres de rajola usats a l'obra de Llorenç Passoles varen acabar a mans de Miquel Lapuja. Això pot explicar la presència del model usat per Passoles, en el conjunt de la Font de la Salut (Alella), i que va donar peu a què alguns autors haguessin considerat aquest conjunt obra dels successors de Passoles o d'Antoni Biscompte, que és qui es va fer càrrec del seu obrador, una vegada mort Passoles.

També he vist com un model d'estergit usat per Passoles en una de les llunetes de l'ex-convent de sant Francesc es va emprar per a decorar un frontal d'altar, ara al Museu Vicenç Ros (Martorell), que hem atribuït a Miquel Lapuja, o també un model d'estergit usat per decorar una rajola d'oficis (el tema anomenat del "gegant" o de l'home que balla d'esquenes amb els braços enlaire), que identifiquem en una rajola d'oficis de Passoles, en un aiguamans atribuït a Miquel Lapuja (col. Mascort) i en rajoles d'oficis del segle XVIII atribuïdes als Reig.

De l'obra de Llorenç Passoles hem fet aflorar una gran quantitat d'obres que se li poden atribuir, no només frontals d'altar o plafons de sants; també, rajola de mostra i rajola de caceria ("d'oficis"). No consta que Passoles hagués elaborat vaixelles de taula o pots d'apotecari. Sembla, doncs, que el seu obrador s'hauria especialitzat en la producció d'obra rajolera.

Llorenç Passoles va viure i treballar a cavall de les dues meitats de segle XVII. Va superar la crisi demogràfica provocada la pesta de 1651-1653. Ell mateix explica que havia marxat a viure a la ciutat de Girona, durant un curt període de temps.

El 60% dels mestres de la confraria varen morir a causa de la guerra o de l'epidèmia. Algunes peces de pisa d'aquella època són prova que hi va haver obradors en actiu –potser de manera discontinua– durant l'esmentada crisi. S'hi detecten estils pictòrics idèntics en peces corresponents a la sèrie de "la corbata" i de "Poblet".

Cap a l'any 1670 la confraria dels escudellers deuria començar amb l'adquisició d'estany, plom i safre als dos cònsols holandesos establerts a Barcelona, amb qui es va endeutar fortament. Necessitaren vendre diversos censals a particulars per poder finançar la compra de les matèries primeres. El deute acumulat ascendia a més de 6 mil lliures, de manera que des del 1681 i fins al 1694 la confraria va assajar diverses maneres d'obtenir el capital necessari per pagar l'import de les pensions i el capital dels censals morts. Al final, donada la crisi que això va suposar –sobretot per als mestres productors– es va afirmar un acord amb els creditors censalistes, els quals anirien cobrant, anualment, per mitjà d'un sorteig. Un any serviria per pagar les pensions caigudes i el següent, per redimir part dels censals.

La confraria as varen autoimposar una taxa consistent en pagar una malla per cada dotzena de peces cuites. Per això va caldre establir una taxa sobre les fornades en funció de la grandària dels forns.

El deute de la confraria no es va acabar de pagar del tot fins al segle XIX, quan la confraria es va donar per extingida.

Els plafons de sants, formats majoritàriament per 12 rajoles, varen ser molt freqüents, sobretot durant el tercer quart del segle XVIII i fins als inicis del XIX. Ja se'n coneixen del segle XVII i de la primera meitat del XVIII, però en són pocs en comparació als plafons del darrer terç de la dissetena centúria. Caldria un treball d'investigació més intens per trobar-ne una explicació. Potser caldria estudiar també la religiositat popular durant aquell període de temps i veure si hi té alguna cosa a veure en tot plegat. La majoria dels plafons corresponen a sants de les ordes dels franciscans, dominicans i carmelites.

Sens dubte, en la proliferació de plafons de sants durant la segona meitat del segle XVIII hi deuria jugar un paper destacar l'edició dels populars "goigs" estampats en fulls solts¹⁴⁴.

Posteriorment, per a facilitar-ne l'adquisició per les classes més desafavorides econòmicament i habitualment il·letrades, començaren a estampar-se en fulls solts, d'un preu de venda notablement més baix. D'aquesta manera, la difusió era més àmplia, doncs se'n podien fer llargs tiratges. Per tant, per tal d'aconseguir aquests resultats, en les estampacions de goigs hagueren de confluïr dues condicions indispensables: els avenços tecnològics de les impremtes i la disponibilitat abundant de paper. Aquestes condicions no començaren a ser tangibles i efectives fins a la segona meitat del segle XVIII.

Tornant una mica enrere, mort Llorenç Passoles el 1682, no es coneix cap mestre escudeller de la seva importància fins l'aparició de Miquel Lapuja.

Mentrestant s'estaven operant grans canvis en la producció

144. <http://www.gelonchviladegut.com/wp-content/uploads/2015/01/ELS-GOIGS.pdf> [Consulta: 04.11.2028].

de peces de forma a Barcelona. Durant el segle XVI apareix un repertori de formes nou, més variat, de clara influència italiana. Destaquen les formes proveïdes d'un petit peu i de fons buidat, que aniran desplaçant les formes àpodes i de fons convex tan característiques del segle XVI. Es va generalitzar l'elaboració de pots pels apotecaris, de forma cilíndrica, si bé bens pocs duïen el rètol pintat amb el nom del producte que contenien. Se'n coneixen una trenta d'exemplars policroms de la dècada dels anys del segle XVII, però la majoria de pots no en duïen. Segurament el producte del seu interior s'identificava per mitjà d'una etiqueta enganxada amb goma a la superfície. Hi ha alguns pots amb títols pintats corresponents a la sèrie anomenada "d'Escornalbou", sèrie que també es va elaborar a Reus, però el moment d'arrancada de la producció seriada de pots d'apotecari va ser cap al final del segle XVII, amb la sèrie anomenada de "faixes o cintes" elaborada, sobretot però no únicament, en el taller de Miquel Lapuja.

Jeroni Duxer també va elaborar pots d'apotecari, ja que se'n coneix un encàrrec destinat a equipar una apotecaria de Vilassar.

Sembla que l'elaboració de pots per als apotecaris va ser una especialitat a la qual s'hi van dedicar pocs obradors.

Altres formes ceràmiques que representaren novetats foren els salers i pebreres, dels quals n'hi havia de formes variades. El més usual va ser el de túmbol o el de caixa i pilaret. Els salers de forma cúbica són imitació dels salers lígurs, igual que els salers formats per una cassoleta sustentada per tres peus, una forma adoptada de la producció lígur, però originària de la producció de porcellana xinesa.

La tipologia de pisa barcelonina es va nodrir de prototips lígurs, no només durant el segle XVII sinó també durant el XVIII, segle en el qual es varen elaborar a Barcelona pots anomenats "carbassetes" per la forma que tenen consistent en dos recipients esfèrics units per la part central, que donava lloc a la forma d'una petita carbassa. També es va fer una mena de petit atuell que recorda la forma d'un poal, un tipus de peça molt abundant en la producció de pisa lígur.

Així, doncs, entre el nou repertori de formes i de decoracions d'inspiració lígur, el panorama de la producció de pisa a Barcelona va donar un gir copernicà.

L'arribada del barroc va tenir lloc durant la segona meitat del segle XVII. A l'inventari del difunt Jacint Ginjaume, escudeller d'arrels a Sardènia, és on se cita, per primera vegada, un plat de "pisa". És evident que la paraula "posa" aplicada al món de la ceràmica ja s'havia usat segles abans, però ara apareix a l'inventari dels béns d'un mestre escudeller. L'obra de pisa, detectada en aquest inventari de 1670, era la decorada amb paisatges que mostren figures humanes en acció, sovint passejant entre edificacions o ruïnes, amb animals -gossos, llebres i aus-, turons, penya-segats i, al fons, vistes marines amb vaixells que solquen les aigües, bandades d'ocells i núvols, tot pintat amb dos tons de blau: un de més fosc i un de més clar, formant clarobscurs.

Les decoracions volen transmetre la idea de moviment i de perspectiva. Els models emprats en aquestes decoracions es varen inspirar en la ceràmica del tipus anomenat "berettino", -blau sobre blau- que es va arribar a imitar a Barcelona, segons es desprèn de les anàlisis efectuades en mostres localitzades en excavacions fetes a la ciutat.

Aquestes noves decoracions d'inspiració lígur podien

destacar encara més gràcies a la possibilitat de disposar de grans quantitats de plom, estany i safre aportades per comerciants holandesos, com va ser el cas dels dos cònsols d'Holanda a Barcelona, amb qui la confraria es va endeutar fortament. Les primeres adquisicions d'aquestes matèries primeres es varen efectuar durant l'any 1670. Per aquest motiu, la primera sèrie barcelonina que mostra un color blanc més espès correspon a la sèrie anomenada "de Poblet/transició".

Les dificultats per poder pagar el deute varen provocar una conjuntura de crisi en el si de la confraria dels escudellers que va durar les dues darreres dècades del segle XVII, com hem explicat a l'apartat corresponent. Una de les solucions adoptada va ser la creació d'una companyia encarregada de comprar i de comercialitzar la producció anual durant un determinat període de temps, solució que té poc a veure amb la manera d'actuar del món gremial i que sembla més pròpia d'una producció de tipus capitalista.

Cap al final del segle XVII, en plena època de crisi de la confraria, va destacar la figura del mestre escudeller Miquel Lapuja, fill de Pere Màrtir.

De Pere Màrtir Lapuja desconeixem les característiques del seu estil artístic, ja que no s'ha conservat cap obra seva firmada ni tan sols cap encàrrec conegut. Existeix però, un plafó que mostra l'escena de l'Anunciació a Maria, datat de 1679, que, per l'estil i la gamma de colors, recorda molt les obres signades pel seu fill Miquel Lapuja. Miquel Lapuja deuria néixer el 1673-1674, de manera que amb només 5 o 6 anys és impossible que hagi estat l'autor del frontal. Es tracta d'un plafó atribuïble a Pere Màrtir Lapuja?

Existeix un frontal d'altar datat de 1690 que atribuïm, aquest sí, a Miquel Lapuja. Aleshores ja tindria uns 16 o 17 anys. L'estil del dibuix és el mateix que podem apreciar en altres obres seves posteriors algunes de les quals datades i signades, com per exemple el conjunt existent a la capella de sant Bernat de Claravall, a El Sobirà (Osor), que és el conjunt que hem fet servir com a referent del seu estil pictòric.

Detectat l'estil de la pintura de Miquel Lapuja, hem pogut atribuir-li una gran quantitat de peces, no només frontals d'altar i plafons, sinó també vaixelles, rajoles de mostra i rajoles "de caceria". Entre les peces que atribuïm al seu obrador s'inclou una part important dels pots i orses d'apotecari blaus corresponents a la sèrie anomenada "de faixes o cintes". Caldria revisar la cronologia d'aquestes peces, doncs Miquel Lapuja va morir l'any 1707. Sembla, però, que el seu fill i successor, que va estar en actiu fins a la dècada dels anys 40 del segle XVIII, també va decorar peces de forma amb motius molt semblants al del seu pare. N'hi ha del segon terç del segle XVIII, de quan Miquel Lapuja ja era mort, que ho acrediten.

No va ser l'únic taller d'on varen sortir peces decorades corresponents a la sèrie de "faixes o cintes", ja que n'hi ha de datades de l'any 1738. Caldria aprofundir més en aquest tema per veure si, efectivament, es poden atribuir al taller del seu fill.

Al seu fill Eloi Lapuja li hem atribuït els 20 plafons que encara es conserven a la Biblioteca de Catalunya. Són de quan l'edifici era la seu de l'hospital General de la Santa Creu. Estaven situats a les parets de la capella de Nostra Senyora dels Dolors, convertida posteriorment en infermeria fins que l'hospital va tancar les seves portes al 1931 i es va traslladar al recinte modernista de Domènech i Muntaner.

No hem trobat el document de l'encàrrec de les obres a Eloi Lapuja, però diversos indicis, al nostre parer, en justificarien l'atribució. En primer lloc, perquè Eloi Lapuja era el mestre escudeller encarregat de subministrar pisa a l'hospital durant les primeres dècades del segle XVIII. La data dels plafons coincideix amb aquella època.

En segon lloc, per què quan Eloi Lapuja es va casar, un dels padrins va ser, precisament, el pare prior de l'hospital de la santa Creu.

En tercer lloc perquè el model de rajola de mostra més usat a l'obrador patern –conegut entre els col·leccionistes com "el tomàquet"– també l'hem identificat en una estació del viacrucis que hi havia a l'església de sant Martí de Provençals (Barcelona), igual a una de les estacions del viacrucis de l'esmentat hospital.

Mort Eloi Lapuja, cap descendent seu es va dedicar a l'ofici d'escudeller.

La nissaga dels Gual va ser una de les més destacades. En actiu des de la primera meitat del segle XVII, no en coneixem cap obra que se'ls pugui atribuir fins gairebé al final de segle. Sabem que Francesc Gual dominava la policromia, ja que se li varen encarregar rajoles i pots d'apotecari pintats "de colors".

També deuria ser destacat l'obrador de Jeroni Gual. A ell li atribuïm els tres plafons amb escenes cinegètiques que es conserven al Museu Vicenç Ros (Martorell). Es diu que procedeixen de França, però creiem que es tracta del que queda de l'encàrrec destinat a embellir les estances del nou palau del marquès d'Aitona, construït al carrer de la Portaferrixa, a Barcelona, edifici conegut com la casa Gralla, enderrocat l'any 1850. Creiem que deuria ser aleshores quan una part de les rajoles deuria anar a parar al mercat d'antiguitats i va marxar cap a França.

L'encàrrec fet a Jeroni Gual, si que es conserva.

La temàtica dels plafons els fa únics. Les escenes de cacera no poden procedir de cap edifici religiós, ni tampoc de cap edifici oficial; tan sols, d'un edifici propietat d'un membre de l'estament nobiliari. No se' coneixen d'altres iguals.

L'estil del dibuix d'aquests plafons de Martorell s'apropa a la producció atribuïda a Josep Gual, el seu fill, nascut l'any 1700, de qui coneixem dos plafons signats i datats: un, de 1716, de quan només tenia 16 anys, i un de 1727, de quan ja posseïa l'obrador patern (Jeroni havia mort l'any 1723).

De nou sorgeix el dubte. A qui atribuir l'autoria de ls plafons amb escenes cinegètiques: al pare, Jeroni o al fill, Josep.

Quan el marquès d'Aitona va encarregar a l'obrador de Jeroni Gual les rajoles destinades al seu palau, Josep Gual ja havia pintat el plafó que mostra la figura de sant Longí (1716); per tant, cap la possibilitat que l'obrador de Jeroni Gual hagués obtingut un cert renom gràcies a l'habilitat artística de Josep Gual, més que no pas del seu pare i propietari, Jeroni.

Després de la mort de Josep Gual, l'any 1737, els membres successors de la nissaga no varen assolir el prestigi de Josep Gual. No es coneix cap obra destacada que se'ls hi pugui atribuir.

De l'obrador o obradors dels Gual (Francesc i Jeroni) deuria sortir part de les peces policromes que actualment s'inclouen dins de sèrie anomenada "de la margarida", que es data del final del segle XVII i dels inicis del XVIII. D'altres, haurien sortit de l'obrador de Miquel Lapuja.

Al taller de Jeroni/Josep Gual també atribuïm alguns dels millors plafons de rajola catalana: els procedents de la Casa d'Ortafà, a Perpinyà. Seria l'obrador on es varen pintar les rajoles d'oficis de la sèrie coneguda amb el nom "del lliri" que, si bé es daten de la segona meitat del segle XVII, a la llum de les noves dades, hauríem de fer-les del primer terç del segle XVIII.

Durant l'època d'activitat dels obradors de Miquel Lapuja i dels Gual es varen elaborar les peces corresponents, no només a la sèrie abans esmentada de "faixes o cintes", sinó també a la de "la botifarra". Això explicaria la pervivència d'ambues sèries blaves fins gairebé els anys centrals del segle XVIII.

Una vegada acabada la Guerra de Successió es va elaborar un cadastre, l'anomenat cadastre de Patiño. Per poder-lo redactar es varen inscriure els noms dels habitats de la ciutat, el seu ofici i els seus domicilis particulars. També la situació dels obradors. Data de l'any 1716, i és una fantàstica foto fixa per saber el nombre de mestres escudellers, la situació de les seves cases i obradors i la quantitat que havien de pagar en funció de les mides i ubicació de les unitats productives.

També es va fer pagar a la confraria l'impost del personal i l'impost anomenat "de pavellons".

Des de 1716 són freqüents les actes aixecades durant les reunions de la confraria, la qual cosa permet conèixer molts detalls del dia a dia. Es conserven diversos pactes fets amb els propietaris del terrers d'on els escudellers extreien la terra que necessitaven, així com els pactes amb els pagesos que s'encarregaven de fer-ho. La terra que usaven els mestres productors era la mateixa per a tots. Encara que més tardanament, també es va poder resoldre el tema del subministrament del plom.

La necessitat de reduir despeses de producció va ser l'origen de dos fets destacats. L'any 1721 els prohoms de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers convocaren consell a casa de Jeroni Gual, escudeller, al carrer de na Sagra cantonada amb Escudellers, per veure si a l'esmentat obrador es trobaria cairó o altre espècies d'obra fabricada de terra de l'ofici de gerrer, segons una denúncia que s'havia fet. Hi trobaren una partida de cairons crus fabricats de la terra de l'ofici de gerrer. Una altra partida de la mateixa qualitat es trobava coent-se al forn. Com no era ni lícit ni permès als mestres escudellers obrar "obra de terra dels gerrers" ni menys encara a altres persones que no eren mestres de l'esmentada confraria, se li va fer un requeriment, i l'alguatzir prengué dos cairons de mostra i un poal "de dos" per portar-los a la casa de les penyores¹⁴⁵, tal com hem ressenyat anteriorment. La terra de gerrer usada en la mescla per fer cairó era més barata que la terra que usaven els escudellers.

Durant els anys 1728 i 1729 es varen produir situacions incòmodes per a la confraria. Es va denunciar que s'havien fabricat nous forns per coure obra escudellera i no pagaven les taxes imposades per la confraria, la qual cosa indica el baix grau de solidaritat que hi havia entre els mateixos mestres escudellers. A més, alguns fadrins es van queixar que els confreres donaven feina a fadrins que no eren agregats a la confraria i que per això es produï "algun naufragi per no tenir què treballar". Demanaren que no es pogués donar feina a aquests fadrins o bé que als fadrins de la confraria dels escudellers se'ls dispensés de

145. AHPB, Pere Pau Pujol, *Vigesimum quartum manuale ... diversorum contractuum*, 1720, desembre, 26 - 1721, desembre, 24, fol. 145v.

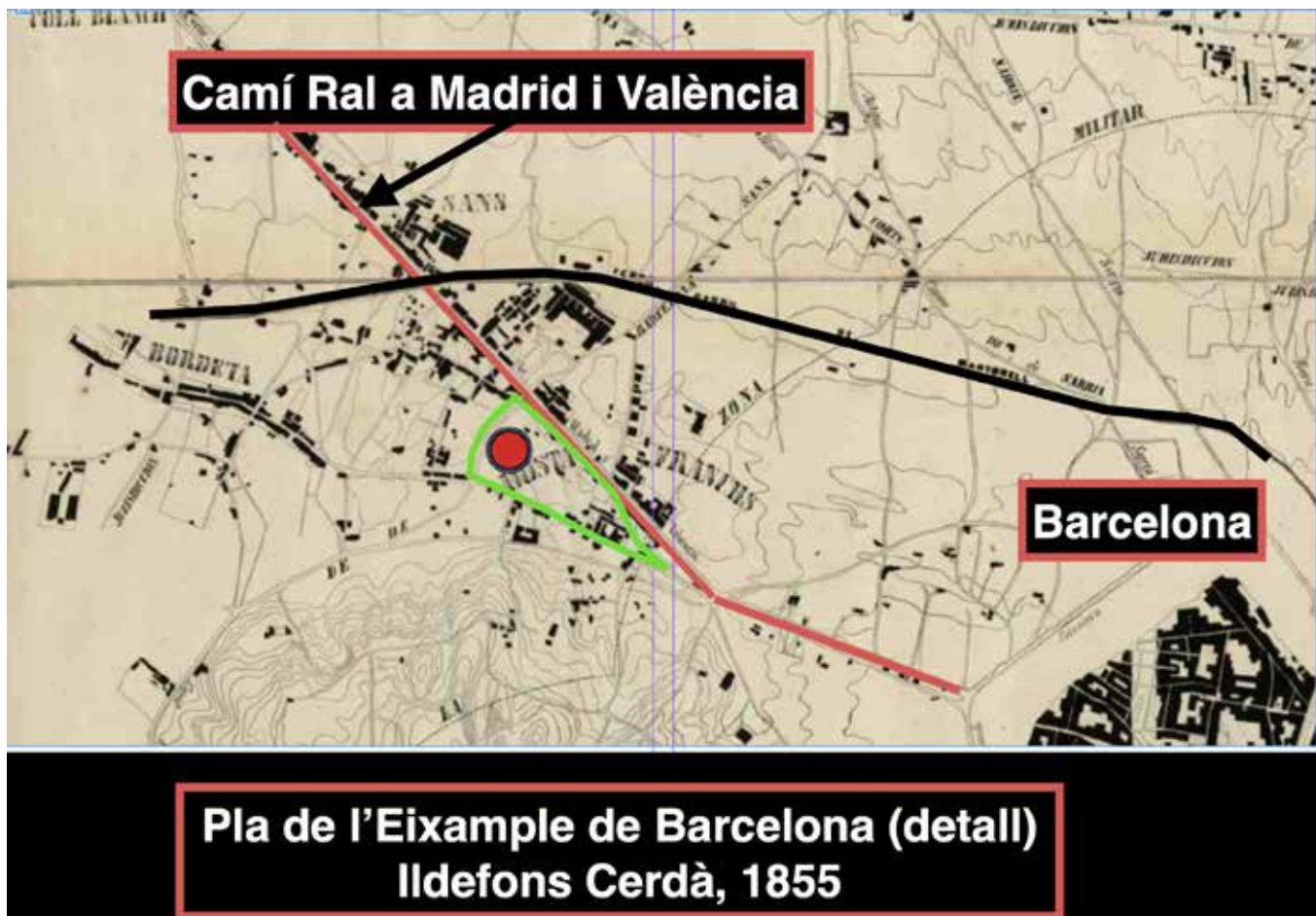
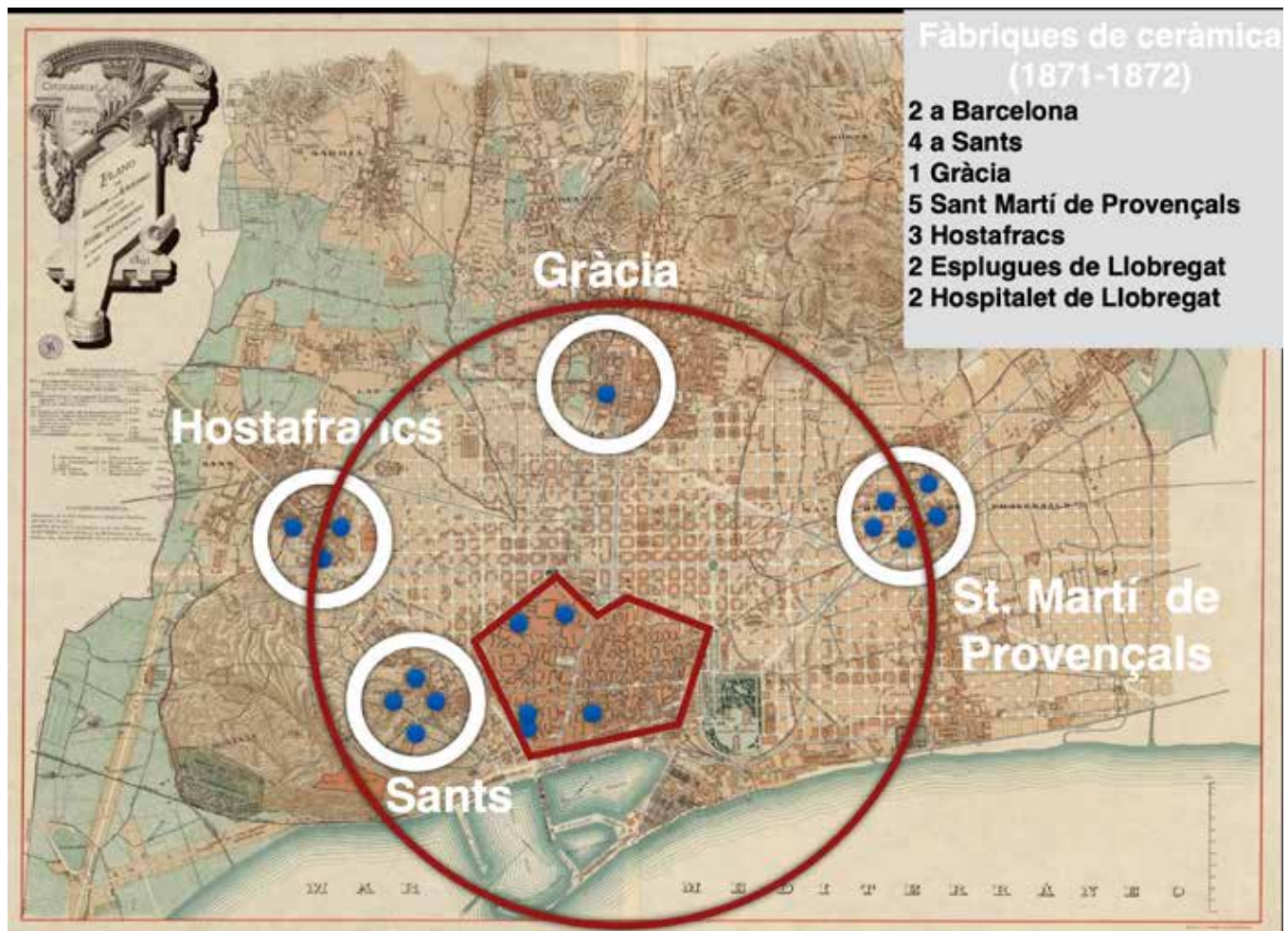

Fig.1256: Propietat dels obradors del quarter de Framenors

Fig.1257: Urbanització de la zona on hi havia els tradicionals terrers barcelonins, entre Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat. En verd, la

localització de la finca dels Ferreres, d'on procedia bona part de la terra consumida durant el segle XVIII pels escudellers de la ciutat.

pagar la imposició del cadastre.

Es va acordar que: «los fadrins de la present confraria degan continuar son treball y exercici conforme han acostumat fins al dia present». Cap solució, doncs. El conflicte esclatarà uns anys després.

També es va anunciar que els prohoms s'havien presentat a casa del mestre Sebastià Fuster perquè sabien que hi tenia un minyó com a aprenent. Li van reclamar que l'esmentat minyó abonés les 6 lliures que, com a aprenent de l'ofici d'escudeller, devia pagar a la capella i Sant Misteri. Sebastià Fuster s'hi negà dient que no era un aprenent seu. Denunciat el cas al tinent de corregidor, manifestà que degut a què el minyó encara no tenia 14 anys no es podia considerar un aprenent.

La confraria va prendre l'acord de permetre a qualsevol mestre disposar de minyons com a aprenents, però per començar a córrer els anys d'aprenentatge calia que estiguessin inscrits en un llibre de la confraria i, una vegada inscrit el nom del minyó, els prohoms farien complir allò que sobre aquest el tema havien acordat en el darrer consell.

Treball infantil amb minyons que encara no tenien els 14 anys. Era una manera de burlar les disposicions gremials amb la finalitat d'estalviar despeses de producció. Aquest problema va ser consubstancial amb el tema de l'elaboració d'obra de terra, com es pot comprovar amb l'exemple que hem analitzat de la fàbrica de pisa fina de Ferrer, Monfort i Cia, en actiu a Barcelona entre aproximadament el 1828 i el 1848. A la seva plantilla hi hagué sempre un grup de "muchachos" que en alguns anys suposaren gairebé una tercera part del total.

Ramon Lacruz va ser un dels pocs mestres escudellers que elaborava pots destinats als apotecaris. Ho sabem gràcies al litigi que va mantenir amb la confraria pel tema del pagament d'una taxa imposada per cada pot cuit, destinada a sufragar les obres efectuades a la capella de la confraria. L'època d'activitat de Ramon Lacruz coincideix amb la posada en funcionament de la Real fàbrica de loza fina que el comte d'Aranda tenia a l'Alcora. La sèrie anomenada "de la puntilla" va ser ràpidament adoptada en els tallers barcelonins. Potser al seu taller caldria atribuir les peces d'aquesta sèrie, o si més no, una part d'ella.

Sabem, gràcies al seu inventari, que el mestre Salvador Fuster (†1739) va fer servir la decoració de les "puntilles", ja que s'esmenten les seves plates decorades amb la puntilla i el borró. Això demostra que la nova moda a la francesa arribada via l'Alcora es va imposar ben aviat a Barcelona.

A la capital catalana, el comte d'Aranda hi tenia una factoria instal·lada a la Barceloneta, dirigida pel confiter Jaume Fàbregas. Això va fer possible la introducció de la pisa alcorenya en el mercat barceloní, gràcies als privilegis que l'esmentada fàbrica havia rebut del monarca espanyol. La confraria ho va haver d'acatar sense protestar.

Durant el segon quart del segle XVIII es va produir una interessant hibridació entre la moda francesa i la procedent de la Ligúria (de Savona), de manera que en algunes plates, sotacopes i fruiteres hi observem sanefes "franceses" (una de les més usades va ser la de trèvols) combinades amb medallons pintats al centre, amb vaixells o paisatges, que recorden l'estil de les peces de "faixes o cintes" o de "la botifarra".

Les peces pintades amb puntilles datarien, bàsicament, del segon terç del segle XVIII. L'any 1746 la confraria va decidir

unificar els diversos models de puntilles usats en la decoració de les peces que elaboraven els metres escudellers barcelonins. Sembla que es va decidir agafar el model més simplificat. Malgrat això, existeix, com a mínim, un pot d'apotecari, únic, que sabem segur que, malgrat estar decorat amb la puntilla alcorenya, és l'elaboració posterior a la decisió de la confraria. No mostra el model simplificat de puntilla, sinó el model més abarrocat, és a dir, més semblant al que es feia servir a l'Alcora. El pot du pintat, al revers, una recepta extreta de la farmacopea de Palacios, editada l'any 1737, així com també una referència a Linneo (*Species plantarum*), llibre publicat l'any 1753. Per tant, el pot no pot ser anterior a 1753. Això demostraria que nos sempre es complien els acords de la confraria.

Durant la dècada dels anys 40 del segle XVIII la confraria estava passant per un mal moment. La pisa s'havia de despatxar segons els preus oficials, i els mestres es queixaven que això implicava vendre a un cost inferior al de producció.

En aquella època les tensions amb la confraria dels joves escudellers va arribar al seu moment culminant. Els mestres productors feien servir de mà d'obra aliena a la confraria en detriment dels fadrins o dels metres que treballaven a jornal. Aquest recurs els era vital per poder reduir les despeses de producció. Al final es va arribar a un acord molt ambigu, ja que obria la porta per què els mestres poguessin recórrer a la mà d'obra aliena en el moment en què no trobessin la que necessitaven entre els membres de la confraria.

Les tensions varen acabar amb represàlies per part d'alguns mestres, que varen acomiadar als fadrins que s'havien mostrat més belligerants. Per la seva part, els fadrins es varen desentendre de les obligacions que havien acordat respecte de dur el pas del Sant Misteri de l'entrada de Jesús a Jerusalem, durant la processó del Diumenge de Rams. Al final del segle XVIII eren tan pocs mestres que, en paraules seves, la confraria feia pena quan desfilava pels carrers de la ciutat durant les processons. Per posar-hi remei varen llogar diversos bastaixos perquè portessin el Sant Misteri.

A la segona meitat del segle XVIII l'ofici d'escudeller ja no tenia l'al·licient d'èpoques anteriors. El nombre d'obradors va anar minvant; fins i tot hi va haver algun mestre que va renunciar a l'ofici.

Entre les nissagues més destacades dels decennis centrals del set-cents hi hagué la dels Estaper, en concret, Francesc i Hipòlit Estaper, pare i fill respectivament. Els inventaris efectuats després de la seva mort són els més extensos que s'han conservat. S'hi recull un important conjunt de noms de peces elaborades, que evidencien la importància dels seus tallers d'escudeller. L'inventari del pare data de 1762, i el del seu fill, de 1772-1773. Varen estar en actiu bàsicament durant el segon terç del segle XVIII.

Els anys centrals del segle XVIII veieren arribar noves sèries decoratives, entre les quals una de molt d'èxit: la del "julivert", que va rebre aquest nom degut a què l'ornamentació vegetal que decora, sobretot pots i formes tancades, recorda les fulles del julivert. També es varen posar de moda sanefes a la francesa, a base de trèvols, i es va adoptar un model de puntilla alcorenya simplificat (1746).

Es tracta d'una producció on s'aprecia una hibridació de la influència lligur amb la nova moda francesa (Moustiers, Rouen).

Pels voltants del 1770 es deuria d'haver iniciat la sèrie

anomenada "de la cirereta", ja que s'han trobat alguns plats decorat amb aquest motiu en un jaciment tancat de Menorca [ANDREU, ISBERT 2006]. Aquesta decoració, que rep el nom perquè el motiu vegetal recorda els ramells de cireres, és originària de Delft. No va ser l'única influència rebuda d'Holanda. Es coneixen plates decorades amb complexos sanefes que estan inspirades en produccions holandeses (Delft, Harlem) que, a la seva vegada, es basen en peces de porcellana xinesa portades per la Companyia Holandesa de les Índies Orientals.

De Moustiers sobretot, és coneguda la decoració que, a Barcelona, va donar lloc a la sèrie de "l'arracada", de la qual es coneixen diverses variants, unes més ornamentades que altres.

Aquesta sèrie d'influència francesa va predominar durant tota la segona meitat del segle XVIII, juntament amb altres sèries igualment força corrents: la de les "blondes", la de "creus i punts" i la dels tres puntets disposats en triangle, aquesta darrera, de clara influència lligur. Es tracta de peces adotzenades, d'escàs interès estètic, a excepció d'alguns pocs exemplars, i gairebé sempre pintades en blau. Els motius centrals solen mostrar aus o motius florals.

Avançat el segle XVIII i a inicis del XIX observem com, a la producció de rajola de València feta a Barcelona, s'hi detecten uns clars paral·lismes –quant als motius decoratius– amb la rajoleria valenciana. Aquí sorgeix un problema de complicada solució: qui es deuria copiar o inspirar de qui? És evident que la producció de rajoles fetes a València és d'una qualitat superior a la barcelonina, però en canvi rarament es localitzen, a Catalunya rajoles de mostra valencianes encara *in situ*. Així, doncs, sembla que aquesta producció valenciana no es deuria comercialitzar en gran escala a la ciutat de Barcelona ni al seu hinterland. Segons la nostra hipòtesi, l'adopció de models valencians, en la producció barcelonina, no deuria obeir a una qüestió d'estratègies comercials sinó tan solament, a un fenomen amplament documentat en segles anteriors: l'assimilació de certs motius decoratius d'un origen comú.

Cap al final del segle XVIII, en un moment que no hem pogut concretar millor, deuria aparèixer un taller on es varen pintar multitud de peces blaves o en policromia conegudes actualment amb el nom de sèrie de "Banyoles". Si s'observa atentament es podrà comprovar l'existència d'una "mà" que deuria pintar bona part d'aquesta producció. La manera de dibuixar les fulles, diferent de les mans que varen pintar les sèries blaves anteriors, va vinculada amb una altra decoració de molt d'èxit: la de l'au recolzada sobre una sola pota, essent abundants les representacions de galls.

El fet de poder identificar aquesta "mà" podria servir de referent en el moment de datar les peces barcelonines de la segona meitat del set-cents. De moment no podem vincular la decoració del gall amb un determinat taller.

La decoració del gall sobre una sola pota va ser una de les preferides a la producció de pisa francesa durant l'anomenat "període revolucionari". Apareix una mica abans de 1789, i va esdevenir popular vers 1792-1793. Es relaciona el gall amb el lema "*Je veille pour la nation*".

Existeixen algunes peces barcelonines que mostren la figura del gall damunt d'una sola pota, datades de 1798. Seria molt interessant investigar més a fons aquest tema per veure, si, efectivament, el motiu del gall fou introduït en la pisa barcelonina durant els anys corresponents a la Revolució

francesa.

A l'inventari del difunt mestre escudellers Manel Rossell (1805) s'esmenta el següent:

«Ítem, un vale de dos mil sexanta lliuras firmat per Joaquim Alabau y Compañia a favor del difunt, en setse de maig del corrent any mil vuyt-cents y sinch.

«Ítem, una obligació firmada per Joseph y Sebastià Montaner a favor del difunt Manel Rossell als vint-y-dos octubre de mil vuyt-cents y quatre, de cent deu lliuras, onse sous y nou diners empleadas ab gêneros que se'n portaren a Puerto Rico.

«Ítem, una obligació feta per Ramon Totosans en vint-y-quatre maig de mil vuyt-cents y quatre de noranta-sis lliuras, valor de varios gêneros que li entregà per beneficiar en las Islas de Narlobento.

«Ítem, se ha trobat un vale de quaranta-sinch lliuras, deu sous firmat a favor del difunt per Francesch Busquets, de Valldoreix, de las quals expressà dit Manel Rossell antes de morir que únicament se li devian onse lliuras, deu sous.

«Ítem, una obligació firmada per Jaume Bertran y Usich, de dinou octubre de mil vuyt-cents y quatre, de la quantitat de vuytanta-quatre lliuras, set sous y vuyt diners, per lo valor de gêneros entregats per dit difunt ab acte de partir la ganància.

«Ítem, altra obligació firmada per Felip Santanach y Damià Barrera en quinse juliol de mil vuyt-cents y quatre, de vint- y-una lliuras, setse sous y sis diners, capital de dos partits de obra cuyta que s'en portaren a Buenos Ayres a partir la ganància».

De mercaders catalans de cognom Totosans, Bertran i Muntaner se'n coneixen d'establerts a l'Havana a l'inici del segle XIX [TORNERO, 1989: 235-264]¹⁴⁶. Manel Rossell i Fàbregues deuria d'aprofitar les companyies comercials que operaven entre Barcelona i les Antilles per poder canalitzar una part de la producció de pisa barcelonina. De fet, consta que el 1789 havia deixat de fabricar, de manera que potser, a més d'altres negocis, es dedicava a la venda d'obra escudellera feta per altri.

El seu fill Manel Rossell i Cros va disposar d'un obrador fins a l'any 1833. No s'ha localitzat l'inventari dels seus béns i tampoc tenim notícies que continués amb el negoci de la venda d'obra escudellera a l'Amèrica Central, però al *Museo de Arte Colonial de Caracas* es conserva un pot de manufactura barcelonina decorat amb la sèrie que imita el "ramito" alcorenny (vers 1784 - vers 1800). Desconeixem les circumstàncies de com va arribar aquest pot fins allà, però la datació concorda amb els anys d'activitat de Manel Rossell, pare, en la seva faceta d'exportador de pisa barcelonina a aquella zona del continent americà.

Joan Reig també es dedicava al negoci del comerç d'obra escudellera amb terres americanes.

En el seu inventari, fet a la seva mort l'any 1800, s'esmenta el següent:

"Efectes enviats a Buenos Ayres firmat a nom de Joseph Morell, piloti de la vila de Pineda y per Joseph Maresma (...) a favor de dit Joan Reig ab fecha de vint novembre mil-setcents vuytanta-tres", "altre vale de la quantitat de dos-centas seixanta-quatre lliuras, sis sous y un diner procedents de mercaderias entregadas per vendre en la Habana a partir lo benefici resultant de son primer cost firmat a nom de Narcís Ribas y Manel Alba a favor de dit Joan Reig ab fecha de vint-y-sis agost mil set-cents vuytanta-quatre; "altre vale de la quantitat de cent dotse lliuras, tres sous al cambi marítim de

146. "Licencias de embarque concedidas a naturales de Cataluña para "pasar" a la isla de Cuba".

setse per cent empleada en diferents gèneros per a portar a Puerto Rico, Santa Marta, Cartagena de Índias y a la Habana firmat a nom de Lluís Roig, fill, y Feliph Martí a favor de dit Joan Reig ab fetxa de vint-y-dos febrer mil set-cents vuytanta-quatre; "altre vale de la quantitat de tres-centas sexanta-una lliuras, tres sous al cambi marítim de vint per cent empleada en obra blanca per transportar en Santa Marta y Cartagena de Índias firmat a nom de Salvador Vives y Joan Biñolas a favor dit Joan Reig ab fetxa de vint-y-quatre setembre mil set-cents vuytanta-cinch al retro del qual se troba notat haber rebut a son compte cent quaranta-vuyt lliuras, un sou y quatre diners; "y finalment altre vale de la quantitat de dos-centas vint-y-nou lliuras, setse sous empleada en obra blanca per a transportar-la a Buenos Ayres a la mitat de las ganàncias firmat a nom de Pau Mascaró y Joan Martí a favor de dit Joan Reig ab fecha de vint-y-sinch agost mil set-cents vuytanta-tres al retro del qual se troba notat haber rebut a bon compte la quantitat de cent vuytanta-vuyt lliuras, quinse sous».

Les dates d'aquests vals comprenen des del 1781 al 1796, però les exportacions a terres americanes són de la dècada dels anys 80. La guerra declarada pels anglesos deuria truncar aquest incipient negoci.

Al menys dos dels vuit mestres escudellers amb botiga tenien interessos en el comerç de la pisa amb el Rio de la Plata i amb les Antilles. Molt probablement les rajoles de mostra del final del segle XVIII i de l'inici del XIX que ha localitzat Alejandro Artucio [ARTUCIO, 2004] són evidències d'aquest comerç ultramarí. Sembla, doncs, que estes rajoles barcelonines es poden circumscriure dins del període de 1770-1805, aproximadament.

El 1789 va tenir lloc a la ciutat l'anomenat "rebombori del pa" a causa de la pujada excessiva del preu d'aquest i d'altres aliments bàsics. El dia 23 de desembre de 1789 va llegir, en una reunió de la confraria una orde de la Junta de Comerç que permetia a les vídues conservar la botiga i l'obraidor en contraure noves noces. Va ser un dels acords adoptats pels governs de la Monarquia que anaven buidant de contingut les antigues disposicions gremials.

La situació de la població barcelonina al final del segle XVIII no deuria ser pas gaire bona. El 1797 els prohoms dels escudellers van notificar que el governador i capità general havia cridat a tots els prohoms dels gremis exposant-los que no hi havia feia a la ciutat per culpa dels efectes de la guerra contra Anglaterra. Va demanar ajut als gremis per remeiar la situació de penúria que patien moltes persones fent caritat. Els membres del gremi van manifestar que essent pocs individus no podien contribuir gaire i van oferir un total de 15 lliures.

El 27 de març de 1802 es va firmar la pau d'Amiens, però van quedar sense solució moltes qüestions conflictives; per això va tornar a esclatar la guerra entre Anglaterra i França el maig de 1803. Espanya intentà restar neutral, però França reclamà que es complís l'aliança de 1796. Anglaterra no reconegué la neutralitat d'Espanya. Sense declarar la guerra, es dedicà a entorpir el comerç espanyol i a interceptar naus provinents d'Amèrica.

L'any 1803 el prohom en cap va comunicar al gremi haver rebut un avís de part de l'ajuntament, amb data de 31 d'agost, en el qual es preveia que tots els col·legis i gremis de Barcelona havien d'anomenar un comissionat per assistir a les Cases Consistorials, a dos quarts de cinc de la tarda del dia 5 de setembre, per determinar la manera com disposar de 215 homes que "tocaven" a Barcelona dels 4.000 que demanava el

Rei a Catalunya.

El 5 d'agost del 1804 Espanya declarà la guerra al govern anglès. El mateix any es va decidir atorgar un donatiu voluntari per tal de fer un cordó sanitari per impedir el contagi de la febre groga que assolava aleshores les ciutats de Màlaga i d'Alacant. Els vuit mestres amb botiga van donar un duro cadascun. A més, es va acordar que els prohoms passarien per les cases del mestres que treballaven a jornal i dels fadrins per recollir el que voluntàriament volguessin aportar.

Un dels perjudicats en aquesta guerra va ser el comerciant Josep Vila. Tenia tractes amb l'escudeller barceloní Antoni Reig, qui hauria fet les rajoles pintades destinades al convent franciscà de Maó i que encara es conserven avui dia. Josep Vila no va poder pagar el deute a causa que els anglesos li havien apressat el vaixell que procedia d'Amèrica.

L'onze de novembre del 1807 Antoni Reig va reclamar el deute de 108 lliures i 15 sous, del qual se'n va fer càrrec la tia del mercader anomenada Raimunda Barrera.

Aquest fet ha permès conèixer l'estil pictòric d'Antoni Reig.

No disposem d'informació de la confraria dels escudellers durant els anys de l'anomenada "Guerra del Francès (1808-1814).

Acabada la guerra, l'any 1815 es va procedir a la venda de la casa gremial. La casa feia 7 canes i 1 pam de llargària per 2 canes i 2,5 pams d'amplària, és a dir, uns 40 m² de planta. A la llista de cases reedificades aquell any s'hi pot llegir el següent:

«Quartel 4º isla nº 5 casa nº 20: casa con cuatro pisos reedificada de nuevo, de Gabriel Martí, carpintero, la que antes era parte de Miquel Jacqués i parte del gremio de Escudilleros, estimada en 18 libras 9 sueldos. Hoy se estima dicha casa junto con la tienda de que se compone: 102£

Aquell mateix any la confraria va prendre un acord molt interessant:

«Finalment, fou acordat que, atesa la falta de operaris en lo ofici per quant dels que treballan en ell saben fer y pintar rejola, Joan Baptista Avellà, Joseph Forment, Francisco Giralt, Magí Mestres, Agustí y Joan Lloberas, Jaume N. de nació alemany y Genís Faura sian estats admesos a fadrins del gremi, si pretenen ésser tinguts com a tals, debent emperò pagar la entrada de aprenent y fadrí corresponent y matricular-se en lo llibre, y que de lo contrari sols seran considerats com a peons en lo ofici».

L'acord especifica que els que saben fer i pintar rajola són vuit "peons", i que si volen ser considerats com a fadrins hauran de pagar l'entrada d'aprenent, la de fadrí així com també matricular-se en el llibres dels fadrins.

Queda clar, doncs, que aleshores cap dels mestres amb botiga sabia pintar, ni tan sols fabricar rajola, que es feia amb unes graelles de fusta. Tampoc sabrien, doncs, tornejar ni pintar peces de forma, que són més difícils de pintar que les rajoles, ja que aquestes presenten una superfície plana que facilita aquesta feina.

No s'esmenta la pintura de vaixella, però de ben segur que se'n deuria d'elaborar encara. En tots cas demostra el pes que tenia aleshores la producció de rajola a la ciutat.

Aquests noms han de correspondre a una part de les "mans" virtuals que Albert Telese ha detectat en les rajoles "d'oficis". El problema és relacionar cada nom virtual amb el corresponent nom real.

A l'inventari de Manel Rossell (1805) s'esmenten les "gibrelles d'Índies". És la primera i única vegada que apareix el nom d'aquest objecte en un inventari d'escudeller.

El fet que Rossell exportés pisa a les Amèriques deu tenir una relació amb el nom. Corresponent a aquesta època hem detectat un nou tipus de plat proveït d'ala horitzontal i de peu. La forma recorda a la de les antigues escudelles dels segles XIII-XIV pintades en verd i morat, però molt més grans. En desconeixem el seu nom real, però podrien tractar-se d'exemplars d'aquest tipus de gibrella que, potser, s'exportava a les Amèriques i, per aquest motiu, rebria el nom de "gibrella d'Índies". Es tracta d'un altre aspecte que caldria investigar més a fons.

Aquestes peces (plates o gibrelles d'Índies?) estan decorades amb la flor alcorenya anomenada "del ramito" i, al centre, un motiu decoratiu pintat amb estergits, els mateixos estergits que es feien servir per a decorar les rajoles d'"oficis".

No sabem si tot plegat és fruit de l'acord adoptat per la confraria l'any 1815, imitar antigues produccions o, fins i tot, produccions foranes, amb la finalitat de poder superar la situació de crisi que patia degut a l'arribada de pisa procedent d'altres centres productors. La possibilitat de fer a "*imitación de lo extranjero tanto antiguo como moderno*" es recull al capítol 7 de les ordinacions de 1815, i repetides a la de 1836.

Cap.º 7º. Que todos los que sean aprobados y recibidos de maestro de este gremio puedan hacer toda especie de obra y pises de escudellaría o loza en blanco que han acostumbrado hacer y en lo sucesivo quisieren trabajar de nueva invención o imitación de lo extranjero, tanto antiguo como moderno de cualquiera (qualesquiera) magnitud, capacidad y figura que quisiesen.

L'ordinació no especifica que això fos possible "en adelante", per la qual cosa cap la possibilitat que ja s'estés fent. El que és interessant és el fet que la confraria ho autoritzí. Si llegim entre línies aquest acord, sembla que els mestres confreres productors decidien les decoracions que calia fer a cada moment, si bé aquest tipus de decisió no es traslladava als acords presos durant les reunions fetes davant notari, a excepció de l'acord de 1746, ja comentat i que, perquè fos d'obligat compliment, calia fer-lo validar per l'autoritat superior, cosa que no hem pogut comprovar.

Una de les característiques del món gremial és la falta de competència entre els seus membres. Sembla, doncs, que els mestres pintors o els fadrins pintors anaven a l'una tots plegats quan es posava de moda una decoració. El que no podem saber amb detall és com s'iniciava una producció, posem per cas, la de "faixes o cintes", o es deixava de pintar una decoració que hauria quedat obsoleta. A cap de les reunions s'explica el motiu pel qual es va deixar de fer obra daurada a la ciutat, o per què durant els dos primers terços del segle XVIII la producció de vaixel·la de taula era fonamentalment monocroma blava mentre que la producció de rajola pintada era essencialment policroma, i per quin motiu es va reintroduir la policromia a gran escala amb la sèrie anomenada "de Banyoles".

Tampoc no hem trobat cap ordinació que limités el nombre d'obradors en actiu a la ciutat, ni el nombre de mestres, si bé sembla que la xifra de 30-32 mestres es considerava la correcta. No tots eren, però mestres productors. Potser el control sobre el nombre de mestres productors no seria necessari tenint en compte l'elevada despesa que suposava poder disposar d'una unitat productiva. Això ja deuria fer enrere a alguns mestres, més que no pas les quotes d'examen que, efectivament, anaren

en augment però no pas com a mesura per frenar la possible entrada de mestres forans, sinó més aviat per la necessitat puntual de diner comptant. Les entrades collectives de nous mestres es varen produir en moments de necessitats econòmiques per part de la confraria. No ens consta que s'obstaculitzés mai l'admissió com a nou mestre de cap candidat pel fet de ser de fora de la ciutat o de fora del país. Tampoc sembla que hi haguessin gaire interessats de fora de Barcelona en demanar la plaça de mestre escudeller.

Ja hem comentat que a aquesta època cal atribuir una sèrie de plats o gibrelles amb ala plana i repeu que recorden un tipus d'escudella baix medieval d'origen lígur. Podria ser fruit d'aquest acord? També és de la mateixa època de l'acord època imitació del "ramito" alcoreny. I no podem oblidar que existeix un nodrit grup de plats policroms de la sèrie anomenada "de Banyoles" que mostren una sanefa molt senzilla a base de bandes de color verd entre circumferències de color negre que imiten les antigues produccions en "verd i morat" baix medievals.

Aquest tema mereixeria ser fruit d'una profunda investigació en el sentit de detectar altres decoracions i formes ceràmiques que puguin ser resultat de l'esperit de l'acord de 1815. Un exemple del que diem podria ser la utilització d'antics estergits per a la decoració de peces de forma i, sobretot, de plafons de sants. Hem pogut demostrar la utilització d'estergits de mitjan segle XVIII en plafons de mitjan segle XIX.

L'elaboració de plafons de sants i la seva aplicació a la via pública deuria ressentir-se d'algunes de les decisions preses pels governs liberals. Amb aquestes par aules s'explica en un article de divulgació publicat a *El País*:

"A partir del siglo XIX, estas imágenes religiosas comenzaron a sufrir ataques por parte de los liberales, que cuando llegaron al poder en 1820 ordenaron retirar las capillas callejeras por considerarlas supersticiones, y sustituirlas por lápidas con artículos de la Constitución de Cádiz. Y tres años más tarde se ordenaba a particulares y corporaciones quitar de la vía pública aquellas imágenes que les perteneciesen (...) Aquello duró un trienio; en 1823 regresaban los absolutistas con un ejército francés, y restablecían a Fernando VII en el trono. Con él fueron borrados los artículos de La Pepa, y sustituidos nuevamente por capillas. Esta alternancia de destrucción y restitución fue una constante en la historia de nuestro país, similar a la costumbre de rebautizar las calles según las ideas del momento"¹⁴⁷.

Amb el definitiu triomf del liberalisme després de la mort de Ferran VII l'ajuntament de Barcelona va prendre algunes decisions que varen afectar, encara que de manera tangencial, la producció d'obra escudellera, com per exemple, aquest sobre els nínxols:

«4. Se prohíbe absolutamente para lo sucesivo el uso de los azulejos; advirtiéndose que en los nichos, en que los haya, no podrán volver a colocarse cuando venga el caso de abrirlos, debiéndose en tal caso cerrar con lápidas, planchas ó simples revocados (...)

Diario de Barcelona, núm. 172 (21.06.1837).

Quelcom de semblant va succeir amb el tema de la retolació de cases, carrers i barris de Barcelona:

"El 1842 va començar la retolació dels carrers amb plaques de marbre i lletres de plom fos. L'origen d'aquesta campanya es troba en el bombardeig de la ciutat efectuat pel general Espartero

147. https://elpais.com/ccaa/2015/08/03/catalunya/1438625025_681751.html

*i la següent multa de 12 milions de rals que va posar al conjunt de barcelonins, motiu pel qual molts ciutadans van esborrar els noms i números dels carrers —fins llavors pintats simplement en les parets—, per no ser localitzats. Això va motivar la regulació del nomenclàtor viari, amb un sistema molt semblant a l'empleat actualment*¹⁴⁸.

Aquest era el panorama pel que fa a la producció de pisa fina a Barcelona al segle XIX. Mentrestant, com sobrevivia el gremi d'escudellers de la ciutat?

Fins a l'any 1834 els gremis barcelonins estigueren sota la tutela de la *Junta de Comerç*. Del 1834 al 1836 van estar-ho directament de l'ajuntament de la ciutat. D'una i d'altre depenien els menestrals barcelonins, que Juanjo Romero xifra en uns 17.000 en el període de 1814 a 1860 [ROMERO, 2005: 22]. En concret, entorn del 1835-1836 els artesans de Barcelona eren uns 8.600, xifra que representava aproximadament el 7% de la població urbana. Formaven el gremi d'escudellers 21 membres, entre mestres, fadrins i peons. Això vol dir que tots els escudellers junts —no només els mestres— representaven, aproximadament, el 0,25% del total de menestrals de la ciutat, una xifra molt petita que es converteix en insignificant quan fem aquesta mateixa comparació amb el total de la població barcelonina.

El creixement demogràfic de Barcelona va ser espectacular al segle XVIII, però es veié frenat per l'ocupació francesa. A partir de 1814 es va recuperar el ritme de creixement, que es va accelerar des del 1856, quan s'inicià l'enderrocament de les muralles que havien encerclat la ciutat fins aleshores. I si el 1814, la ciutat comptava amb uns 80 mil habitants, cap a mitjan de segle n'eren més de 150 mil.

Si bé els gremis ja no tenien raó de ser amb els canvis introduïts el 1836 —havien perdut els seus privilegis el 1834— fins al 1857 foren reconeguts per part de l'ajuntament de la ciutat com a interlocutors socials mitjançant la convocatòria a la *Comisión Permanente de Gremios del consistori o a la Junta de Clases*¹⁴⁹.

Els darrers obradors barcelonins s'haurien especialitzat en la producció de rajola de València i material sanitari. Els intents de produir pisa de pedrenyal a la ciutat, en dues fàbriques diferents, no va tenir èxit, com tampoc les fàbriques de porcellana. Únicament va sobreviure la de Ramon Florensa, que va canviar de nom al segle XX convertint-se en *Manufacturas Barcelona*, coneguda com "La Pajarita", que va tancar les seves instal·lacions durant la dècada dels anys 80 del segle XX.

En els darrers moment de vida, alguns dels obradors varen mostrar interès per aplicar innovacions sorgides arran de la mecanització. Segons explica Vicent Estall, l'any 1841 Rafael Pla i Carreres va demanar un privilegi d'introducció d'una màquina "para amoldar toda clase de ladrilleria", la qual cosa li fa pensar que es tractava, amb dubtes, d'un premsat en sec [ESTALL 2008: 49]. Per la seva part, a l'anunci publicat l'any 1864 per Cantó i Reig, s'afirma que la fàbrica funcionava amb màquina de vapor, i que produïa: "*Importantes cantidades de azulejos de todas dimensiones, formas, dibujos y colores; sifones, meaderos, aseadores, y cualesquiera piezas que se soliciten, con perfección, prontitud y economía. Se sirven pedidos a todos puntos*".

A la segona meitat del segle XIX apareixen els primers catàlegs publicitaris: el dels Fita, Antonés i dels germans Chaminade. És obvi que ja s'ha entrat de ple dins de la revolució industrial i que era molt important obrir mercat més enllà de la ciutat de Barcelona, si es volia sobreviure.

Les limitacions que varen imposar els ajuntaments liberals en el tema de la instal·lació d'indústries molestes, l'increment del preu del sòl, la urbanització dels terrenys d'on s'extreia la terra, la possibilitat d'invertir en activitats industrial més lucratives i la competència de les produccions que arribaven de l'exterior permet entendre el motiu pel qual varen tancar els obradors tradicionals el temps que s'obrien noves instal·lacions on es produïa tot tipus de novetats ceràmiques.

Només el taller dels gerrers Fita, que també va fer rajola de València, representa el lligam entre la producció tradicional i la producció lligada al modernisme.

Per la seva part, la fi dels gremis no va suposar, com s'ha pogut veure amb la vaga de 1871-1872, cap millora en les condicions de vida i de treball dels obrers, ja que van quedar desprotegits de l'aixopluc que els proporcionava el sistema gremial sense que el nou Estat liberal es fes càrrec del vessant benèfic-assistencial que ofería el gremialisme. D'aquí la necessitat dels treballadors de crear mútues obreres i, més tard, de sindicats obrers.

Fins als inicis del segle XX la sensibilitat de l'Estat pel tema del moviment obrer va ser pràcticament nulla.

Va ser precisament a l'inici del segle XX que membres de la burgesia catalana es varen començar a interessar pel colleccionisme de pisa, sobretot, de rajoles pintades, pots d'apotecari i plafons de sants. El primer llibre publicat va ser el de *Rajolas valencianes & catalanas per Joseph Gont Gumà, arquitecte*, l'any 1905, a Vilanova i la Geltrú. Després d'ell, una abundant literatura formada per centenars d'articles de revista, comunicacions i ponències de congressos, llibres i catàlegs d'exposicions.

La nostra aportació personal en tot aquest tema també ha posat especial èmfasi en l'apartat humà de la producció.

Hem deixat obertes expressament moltes línies d'investigació perquè altres persones interessades en aquest tema puguin continuar la feina a la que molts hi hem contribuït.

148. https://ca.wikipedia.org/wiki/Hodonímia_de_Barcelona#Segle_XIX

149. Segons Juanjo Romero, la *Junta de Clases* tenia per objectiu, en principi, el repartiment de quotes impositives entre els "cuerpos" de la ciutat [ROMERO, 2005: 56].

- ACC 1984.** ASSOCIACIÓ CATALANA DE CERÀMICA. “La rajola catalana de mostra dibuixada per Salvador Miquel”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 22.
- Ainaud 1942.** AINAUD DE LASARTE, J. “Loza dorada y alfarería barcelonesa. Siglos XV-XVI”. *Anales y Boletín de los Museos de Arte de Barcelona, Arte antiguo*, Vol. 1-2.
- Ainaud 1952.** AINAUD, J. *Cerámica y vidrio*. [Ars Hispaniae, vol. X]. Madrid: Plus Ultra.
- Agüelo, Huertas 2003.** AGÜELO, J. i HUERTAS, J. “Un conjunt de materials del segle XV del jaciment de l’antic mercat de Santa Caterina de Barcelona”. *Actes del II Congrés d’Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya* (vol. I, pàg. 290-294). Barcelona: Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM).
- Aguiló 1929.** AGUILÓ, M. *Diccionari Aguiló: materials lexicogràfics aplegats per Marià Aguiló i Fuster; revisats i publicats sota la cura de Pompeu Fabra i Manuel de Montoliu*. Barcelona: IEC.
- Albertí 1975.** ALBERTÍ, S. *Diccionari de la Llengua Catalana*. Barcelona.
- Alcover, Moll 1962.** ALCOVER, A. M, J. DE B. MOLL. *Diccionari català-valencià-balear*. Barcelona: IEC.
- Alavedra 1976.** ALAVEDRA, S. *Vint-i-sis plafons de ceràmica catalana*. Terrassa.
- Albertí 1982a.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “L’estil de la cirereta”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 14.
- Albertí 1982b.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Els plafons ceràmics de l’Hospital de Terrassa”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 14.
- Albertí 1982c.** ALBERTÍ I GUBERN, S. (a) Jordi Quintana. “Un arrambador de contorn irregular del segle XVII”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 15.
- Albertí 1982d.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Quatre sitges enrajolades sota una casa de l’Eixample barceloní”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 15.
- Albertí 1982e.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “La ceràmica decorada, veritable ceràmica popular”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 16.
- Albertí 1983.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Una rajola catalana de mostra d’antiguitat excepcional en el format de 20 x 20”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 19.
- Albertí 1986.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “La rosa dels vents en la rajola catalana”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 30.
- Albertí 1987a.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Dades inèdites sobre ceramistes valencians immigrants a Barcelona durant el segle XV.” *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 32.
- Albertí 1987b.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Una possible ensenya d’oller feta sobre rajola”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 33.
- Albertí 1988a.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “El llibre d’ordinacions gremials dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 36.
- Albertí 1988b.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “La rajola d’un ofici a identificar”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 37.
- Albertí 1988c.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Els orígens gremials dels ceramistes de Barcelona”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 37.
- Albert 1988d.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Les ordinacions fundacionals de 1404 de la Confraria dels ollers, gerrers i ollers de Barcelona”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 38.
- Albertí 1988e.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Sobre les ordinacions de la Confraria de Sant Hipòlit: ordinacions aprovades per la mateixa Confraria i ordinacions concedides per les autoritats municipals”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 39.
- Albertí 1989a.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Un document gràfic en rajola”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 40.

- Albertí 1989b.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “El llibre renovat el 1739 de la Confraria de Sant Hipòlit”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 41.
- Albertí 1989c.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Rajoles amb sorpresa”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 42.
- Albertí 1989d.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “L’estellador, una imatge sempre mal interpretada”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 42.
- Albertí 1989e.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Sobre les denominacions d’origen de la pisa catalana”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 43.
- Albertí 1990.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Les rajoles heràldiques atribuïdes erròniament a l’abadessa Isabel Desbosc, de Sant Pere de les Puel·les”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 47.
- Albertí 2000.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Un frontal d’altar de Llorenç Passoles”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 69-70.
- Albertí 2001a.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Una rara plata de l’estil ‘de la botifarra’”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 71.
- Albertí 2001b.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “Escrits sobre lèxic ceràmic”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 72.
- Albertí 2003.** ALBERTÍ I GUBERN, S. “La Marcelina i el seu nom”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 78-79.
- Albertí, Artucio 1985.** ALBERTÍ I GUBERN, S., ARTUCIO URIOSTE, A. “La rajola decorativa artesanal a l’arquitectura de l’Uruguai, de finals del segle XVIII a finals del segle XIX (3a part)”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 26.
- Albertí, Santanach, 1985.** ALBERTÍ I GUBERN, S.; SANTANACH I SOLER, J. “L’arrambador ceràmic de l’Hospital de Girona”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 27.
- Albertí, Santanach 1990.** ALBERTÍ I GUBERN, S.; SANTANACH I SOLER, J. “El món de la farmàcia”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 44.
- Alciato 1531.** ALCIATO, A. *Emblematum Liber*. Traducció a l’espanyol a càrrec de ZAFRA, R. (2003). *Los Emblemas de Alciato*. Universitat de les Illes Balears.
- Alessandri 1998.** ALESSANDRI, P. “Une tentative de délocalisation artisanale: le contrat proposé à deux potiers au XVIIes”. *Études Roussillonnaises*, XVI.
- ALGARRA 1993.** ALGARRA PARDO, V. M. “El taller de ceràmicas bajomedievales de la c/ Valencia, 25 de Manises (Valencia): espacios y producción”. IV Congrés d’Arqueologia Medieval Espanyola. Societats en transició: [Alacant. 4-9 octubre de 1993]. Alicante: Diputació provincial. (3 vol.).
- Almenar 2017.** ALMENAR FERNÁNDEZ, L. “Los inventarios *post mortem* de la Valencia medieval. Una fuente para el estudio del consumo doméstico y los niveles de vida”. *Anuario de Estudios Medievales*, 47, núm. 2.
- Alsina, Ramos, Dehesa 2009:** ALSINA MARTÍN, J., DEHESA CARREIRA, R., RAMOS RUIZ, J. “El forn del carrer de l’Hospital i la producció de ceràmica comuna vidriada monocroma i de vaixel·la verda a la Barcelona del segle XIII”. *Quarhis*, núm. 5.
- Altès 1971.** ALTÈS, P. “Les rajoles del Roser i la Batalla de Lepant”. *Cultura*, núm. 301.
- Álvarez 2012.** ÁLVAREZ DOPICO, C. I. “De Talavera de la Reina a Qallaline. La datation de la production tunisoise à partir des importations céramiques espagnoles”. *IX Congresso Internazionale sulla Ceramica Medievale nel Mediterraneo (Venezia, 23-27 novembre 2009)*.
- Àlvaro 1978.** ÀLVARO ZAMORA, M. I. *Ceràmica aragonesa decorada*. Saragossa: Ed. Pòrtico.
- Àlvaro 2003.** ÀLVARO ZAMORA, M. I. *Ceràmica Aragonesa*. Zaragoza: Ibercaja.
- Amigó, 1991.** AMIGÓ BARBETA, J. “El Molí fariner de Can Batlle. Segles XV-XX (Vallirana, Barcelona)”. *Simposi sobre Actuacions en el patrimoni edificat medieval i modern (segles X al XVIII)*. I.: *La intervenció arquitectònica*. II.: *La recerca arqueològica*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Àrea de Cultura. Servei del Patrimoni Arquitectònic.
- Amigó 1986.** AMIGÓ, J. [ET AL.]. El Bullidor, jaciment medieval. Estudi de materials i documentació”. *Quaderns d’Estudis Santjustencs*, III.
- Amigó 1991.** AMIGÓ, J. “El molí fariner de Can Batlle, segles XV-XX (Vallirana, Barcelona)”. *Quaderns Científics i Tècnics*, 3. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Amouric, Vallauri, Vaysettes 2000.** AMOURIC, H., VALLAURI, L., VAYSETTES, J.-L. *Vanités de faïence. Entre Provence et Languedoc, carreaux de céramiques espagnols XVe-XVIIIe siècles*. Arles: Museon Arlaten.
- Amouric, Vallauri, Vaysettes 2001.** AMOURIC, H., VALLAURI, L., VAYSETTES, J.-L. “Rajoles hispàniques a Provença i Llenguadoc. Segles XV- XVIII”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 71.
- Amouric, Vallauri, Vaysettes 2004.** AMOURIC, H., VALLAURI, L., VAYSETTES, J.-L. *Intimités de faïence, carreaux et revêtements muraux en Languedoc et Provence, XVI-XVIIIe siècles*. Aix-en-Provence.
- Andreu 1996.** ANDREU ADAME, C. *Les rajoles policromes del convent de Sant Francesc de Maó*. [Treballs del Museu de Menorca, 17]. Govern Balear.
- Andreu, Isbert 2006.** ANDREU, C., ISBERT, F. [Eds.]. *Sa raval des Castell. La historia d’un poble a través del material arqueològic*. Palma de Mallorca.
- Anglès 1743.** ANGLÈS, P. M. *Prontuario orthologi graphico trilingue : en que se enseña a pronunciar, escribir y letrear correctamente, en latin, castellano y catalan : con una idia graphia o arte de escribir en secreto ó con llave idia graphica*. Barcelona: Marià Soldevila, impressor.
- Argelich 1998.** ARGELICH I PINO, J. “Una plata policroma ‘florejada’ amb el mateix motiu decoratiu que una rajola ‘d’oficis’ de tanca blava”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 63.
- Argelich, Morera, Telese 1997.** ARGELICH, J., MORERA, J., TELESE, A. (1997). “Un atuell inèdit de pisa catalana d’ús incert”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 61.
- Arranz 2002.** ARRANZ HERRERO, M. *La menestralia de Barcelona al segle XVIII. Els gremis de la construcció*. Barcelona: Proa.
- Artís, Solervicens 1945.** ARTÍS, A. A.; SOLERVICENS, J. B. *Apuntes històrics sobre la Confraria de Santa Marta de Hostalès y Tabernés*. Barcelona: Gràfica Bachs.
- Artucio 1984.** ARTUCIO URIOSTE, A. “La rajola decorativa artesanal a l’arquitectura de l’Uruguai, de finals del segle XVIII a finals del segle XIX”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 24.
- Artucio 1985.** ARTUCIO URIOSTE, A. “La rajola decorativa artesanal a l’arquitectura de l’Uruguai, de finals del segle XVIII a finals del segle XIX (2a part)”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 25.
- Artucio 1997.** ARTUCIO URIOSTE, A. “Noves notes sobre rajola catalana a Amèrica”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 61.
- Artucio 2004.** ARTUCIO, A. *El azulejo en la arquitectura uruguaya : siglos XVIII, XIX y XX*. Montevideo: Museo del Azulejo.
- Artucio, Albertí 1985.** ARTUCIO URIOSTE, A. ALBERTÍ I GUBERN, S. “La rajola decorativa artesanal a l’arquitectura de l’Uruguai, de finals del segle XVIII a finals del segle XIX (3a part)”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 26.

- Aurell 1994.** AURELL I CARDONA, J. “Els inventaris *post mortem* i la cultura dels mercaders medievals”. *Medievalia*, 11.
- Barceló, Rosselló 1996.** BARCELÓ CRESPI, M; ROSSELLÓ BORDOY, G. *Terrissa Dades documentals per a l'estudi de la ceràmica mallorquina del segle xv*. Palma de Mallorca.
- Barrachina 1983.** BARRACHINA, J. “Estudi arqueològic del jaciment”. *El castell de Llinars del Vallès. Un casal noble a la Catalunya del segle XV*. Barcelona.
- Barreiros 1561.** BARREIROS, G. *Chorographia de alguns lugares que stam em hum caminho que fez Gaspar Barreiros ó anno MDXXXVJ começado na cidade de Badajoz em Castella, te á de Milam em Italia; cof[n] algu[n]as outras obras cujo catalogo vai scripto com os nomes dos dictos lugares, na folha seguinte*. Coïmbra: impremta de Ioan Alvarez.
- Bassegoda 1991.** BASSEGODA NONELL, J. “CL años de la Capitanía General en el convento de la Merced”. *Butlletí de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi*, núm. 11.
- Bassegoda, Domènech 2014.** BASSEGODA, B. DOMÈNECH, I. (Eds.). *Mercat de l'art, colleccionistes i museus. Estudis sobre el patrimoni artístic a Catalunya als segles XIX i XX. Memoria Artium*, 17.
- Batlloori, Llubià 1949.** BATLLOORI, A., LLUBIÀ, LI. *Ceràmica Catalana Decorada*. Barcelona: Llibreria Tuebols.
- Baucells et al. 2006.** BAUCCELLS, ET AL. *Diplomatari de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona. Segle XI*. Barcelona: Fundació Noguera.
- Beltran de Heredia 2009.** BELTRAN DE HEREDIA BERCERO, J. “Pisa arcaica decorada en verde y/o manganeso de Barcelona y ceràmica vidriada. Un contexto de la primera mitad del siglo XIII”. Dins: J. Zozaya, M. Retuerce, M. A. Hervás i A. de Juan (eds), *Actas del VIII Congreso Internacional de Ceràmica Medieval en el Mediterráneo. Ciudad Real - Almagro, del 27 de febrero al 3 de marzo 2006*. Ciudad Real: Asociación Española de Arqueología Medieval (AEAM).
- Beltran de Heredia, Miró 2008:** “Imitaciones de ceràmica ligur berettina en Barcelona”. *Atti del XL Convegno Internazionale della Ceramica. Tecnologie ed influssi decorativi tra basso medioevo ed età moderna (Savona-Albisola Marina, 11-12 maig 2007)*. Albisola.
- Beltran de Heredia, Madrid, Buxeda, Iñáñez, Ferrer, 2016.** MADRID, M., BUXEDA, J., IÑÁÑEZ, J., FERRER, S., BELTRAN DE HEREDIA, J. *Arqueometria i arqueologia de les ceràmiques medievals i modernes de Barcelona: el projecte tecnològic*. *V Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya (Barcelona, 22-25 de maig de 2014)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Betran 1996.** BETRÁN MOYA, J. L. *La peste en la Barcelona de los Austrias*. [Hispania, 2]. Lleida: Ed. Milenio.
- Benito 2008.** BENITO I MONCLÚS, P. “Casa rural y niveles de vida en el entorno de Barcelona a fines de la Edad Media”. Ponència no publicada del col·loqui *Pautes de consum i nivells de vida al món rural medieval*. <https://www.uv.es/consum/benito.pdf> [Consulta: 18/08/2018].
- Biccione 2017.** BICCIONE, Laura. “Medieval and Early Modern Pottery”. A: Michelle Hobart (dir.). *A Companion to Sardinian History, 500–1500*. Leiden.
- Bolós, Sánchez-Boira 2014.** BOLÓS MASCLANS, J.; SÁNCHEZ-BOIRA, I. *Inventaris i encants conservats a l'Arxiu Capitular de Lleida (segles XIV-XVI)*. Lleida: Fundació Noguera. (3 vol.)
- Bonet 1988.** *Ceràmica Catalana, Pietat Popular (Segles XV-XIX)*. Vilafranca del Penedès: Caixa Penedès.
- Bover, Casademont, Negre 1992.** BOVER, A., CASADEMONT, L, i NEGRE, N. *Arquitectura i ceràmica*. Girona. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Demarcació de Girona.
- Braudel 1976.** BRAUDEL, F. *El Mediterráneo y el mundo mediterráneo en la época de Felipe II*. Madrid: Fondo de Cultura Económica (2ª ed.)
- Burchill, Ponsford, 1995.** PONSFORD, M.; BURCHILL, R. “Iberian pottery imported into Bristol, 1200-1600”. A: Gerrard, Gutiérrez, Vince (ed.) *Spanish Medieval Ceramics in Spain and the British Isles*. BAR International Series 610.
- Buxeda et al. 2001.** Provenença i tecnologia de les ceràmiques de 'Pisa' i d'Obra de Manises' del dipòsit de la Plaça Gran de Mataró. Dins: CERDÀ, I MELLADO, J. A. *La ceràmica catalana del segle XVII trobada a la Plaça Gran (Mataró)*. Barcelona: Associació Catalana de Ceràmica Decorada i Terrissa.
- Buxeda, Iñáñez, Capelli 2009.** BUXEDA I GARRIGÓS J.; IÑÁÑEZ J.G., CAPELLI, C. “La producció de ceràmica comuna vidriada del taller del Carrer de l'Hospital al segle XIII a partir de la seva caracterització arqueomètrica”. *Quarhis, Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona, Època II*, núm. 5.
- Buxeda, Madrid, Iñáñez, Ferrer, Beltran de Heredia 2016.** MADRID, M., BUXEDA, J., IÑÁÑEZ, J., FERRER, S., BELTRAN DE HEREDIA, J. *Arqueometria i arqueologia de les ceràmiques medievals i modernes de Barcelona: el projecte tecnològic*. *V Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya (Barcelona, 22-25 de maig de 2014)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Cabot 2001.** CABOT ESTARELLAS, J. “Rajoles de l'ermita de Valldemossa”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 71.
- Caixal, Pancorbo 2003.** CAIXAL, A., PANCORBO, A. “L'excavació del castellet de Gotmar (Callús, Bages)”. Dins *Actes del II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya*. Barcelona: Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM).
- Caixal, Pancorbo, López 2009.** CAIXAL, A., PANCORBO, A., LÓPEZ MÚLLOR, A. “Un conjunto cerámico cerrado de ca. 1464 en el castillo de Godmar (Callús, Barcelona)”. *Actas del VIII congreso internacional de ceràmica medieval en el Mediterráneo: Ciudad Real-Almagro, del 27 de febrero al 3 de marzo de 2006*. Ciudad Real: Asociación Española de Arqueología Medieval (AEAM).
- Campany 1779-1792.** CAPMANY Y DE MONTPALAU, A. DE. *Memorias históricas sobre la marina comercio y artes de la antigua ciudad de Barcelona*. Madrid: Antonio de Sancha.
- Canalda 2000a.** CANALDA I LLOBET, S. “Les rajoles historiades de Sant Frances d'Assís a Terrassa. Presentació (I)”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 68.
- Canalda 2000b.** CANALDA I LLOBET, S. “Les rajoles historiades de Sant Francesc d'Assís a Terrassa. Anàlisi de models visuals (II)”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 69-70.
- Canalda 2003.** CANALADA LLOBET, S. *El conjunt ceràmic del convent de Sant Francesc d'Assís a Terrassa (ca. 1671-1673): gènesi, obratge, significats* (2 vol.) Barcelona: Universitat de Barcelona [tesi doctoral inèdita].
- Canalda 2004.** CANALDA I LLOBET, S. “Novetats i reflexions sobre els Passoles, una nissaga de ceramistes pintors del barroc català”. *Matèria. Revista d'Art. 4. Fragments*.
- Canalda 2006.** “Escudilleros y hornos en la ciudad de Barcelona a finales del Seiscientos”. *Actas del IX Congreso Anual de la Asociación de Ceramología. Tradición y modernidad: la ceràmica en el modernismo (Esplugues de Llobregat, 29-31 octubre, 2004)*. Barcelona: Asociación de Ceramología.

- Carreres, 1916.** CARRERES I CANDI, F. [dir]. *Geografia general de Catalunya* (6 vol.). Barcelona: Establiment editorial d'Albert Martín.
- Carreres, Gunyalons 1912-1916.** CARRERES I CANDI, F.; GUNYALONS I BOU, B. *Rubriques de Bruniquer. Ceremonial dels magnífichs Consellers y Regiment de la Ciutat de Barcelona*. Barcelona: Imprenta D' Henrich y Companyia, en comandita.
- Casademont, Bover, Negre 1992.** BOVER, A., CASADEMONT, L, NEGRE, N. *Arquitectura i ceràmica*. Girona. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Demarcació de Girona.
- Casanovas 1983.** CASANOVAS, M. A. *La ceràmica catalana*. [Coneguem Catalunya, 34]. Barcelona: La llar del llibre.
- Casanovas 2006.** CASANOVAS, M. A. "El Museu de Ceràmica de Barcelona". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 88-91.
- Casas 2003.** CASAS, J. "Intervenció arqueològica a l'Escola Milà i Fontanals (carrer del Carme 78, de Barcelona)". *Actes del II Congrés d'Arqueologia medieval i moderna a Catalunya*. Barcelona: ACRAM.
- Catalá, Ferrís 1987.** VICENS FERRÍS I SOLER, V; CATALA I GIMENO, J. M. *La ceràmica de Manises: els seus vocables i locucions*. València: Diputació Provincial de València.
- Castellà 2006.** CASTELLÀ, E. *Les masies de Gràcia. Vestigis d'una ruralia històrica*. Taller d'Història de Gràcia.
- Cerdà 1987.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "La troballa de ceràmica catalana a la Plaça Gran de Mataró". *Cingles*, 61.
- Cerdà 1991.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "Un conjunt de ceràmica del segle XVI procedent de Can Xammar(Mataró, El Maresme). Campaña d'excavació de 1987". *Laietania: Estudis d'història i d'arqueologia de Mataró i del Maresme*, 6.
- Cerdà 2004.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "De Lorenzo de Madrid a Llorenç Passoles: la producció de ceràmica policroma a Barcelona a la primera meitat del segle XVII (1a part)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 82-83.
- Cerdà 2005.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "De Lorenzo de Madrid a Llorenç Passoles: la producció de ceràmica policroma a Barcelona a la primera meitat del segle XVII (2a. part)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 84-85.
- Cerdà 2006.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "Pròleg". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 88-91.
- Cerdà 2006.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "La confraria de sant Hipòlit dels geters, ollers, rajolers i escudellers de Barcelona". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 88-91 (gener-desembre).
- Cerdà 2006.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "L'obra escudellera barcelonina, a l'època gremial: Replantejaments i precisions". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 88-91.
- Cerdà 2007.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "L'obra de l'escudeller barceloní Llorenç Passoles conservada al Museu Diocesà de Tarragona". *Taüll*, 21 (agost-setembre). Girona: Bisbat de Girona.
- Cerdà 2008.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "Material de rebuig procedent d' un obrador de pisa barceloní del segle XVII". *Butlletí informatiu de Ceràmica*, 98-99.
- Cerdà 2009.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "El plafó de la capella de sant Roc del mas Barata (Matadepera)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 100.
- Cerdà 2012.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "Els Cantó, fabricants de rajoles vidrades, i la seva època (1795-1872)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 105-106.
- Cerdà 2013.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "Miquel Lapuja i Mates, escudeller i rajoler barceloní (1673-1706)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 107.
- Cerdà 2013.** CERDÀ I MELLADO, J. A. "Estudi d'una beneitera excepcional". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 108.
- Cerdà 2014.** La col·lecció de rajoles del Museu de Terrassa. *Una història de Rajoles. La col·lecció del Museu de Terrassa*, 8-9 i catàleg de les peces (juntament amb Abel Garcia i Gemma Ramos). Terrassa: Ajuntament de Terrassa, Museu de Terrassa.
- Cerdà 2014:** CERDÀ I MELLADO, J. A. *Azulejos, paneles y socarrats de la Colección Mascort*. Torroella de Montgrí: Fundació Mascort.
- Cerdà, Telese 1994.** CERDÀ I MELLADO, J. A., TELESE I COMPTE, A. (1994). "Ceràmica de procedència italiana aparecida en Catalunya". *Laietania: Estudis d'història i d'arqueologia de Mataró i del Maresme*, 9.
- Clarà 1982.** CLARÀ, J. "La ciutat de Girona a mitjan segle XVII (a través de la talla del 1651)". *Estudi general*, 2.
- Clavell 1990.** CLAVELL, N. *Argentona. Història i records*. Argentona: Ajuntament d'Argentona.
- Clopas 1991.** CLOPAS, I. *Ceràmica catalana decorada i terrissa popular*. Barcelona: Fundació d'Història i Art "Roger de Belfort".
- Coll 2014.** COLL CONESA, J. "Propuesta de seriación y cronología de las producciones cerámicas mudéjares del Reino de Valencia". *XVII Congreso anual de la Asociación de Ceramología* (Ojós, Murcia, 13-16 de noviembre 2014).
- Coll 1998.** COLL CONESA, J. *Mallorca i el comerç de la ceràmica a la Mediterrània [catàleg d'exposició]*. Palma: Fundació La Caixa.
- Coll, Roig, Molina 1995.** COLL I RIERA, ROIG I BUXÓ, J., MOLINA I VALLMITJANA, J. A. *L'església vella de Sant Menna. Sentmenat: del segle V al XX. 1500 anys d'evolució històrica*. Sentmenat: Ajuntament de Sentmenat.
- Collell 1884.** COLLELL, J. "Un monument de la batalla de Lepant a la capella del Roser, de Valls". *La Veu de Montserrat*, 4 d'octubre.
- Colombo, Riba 2009.** RIBA, O.; COLOMBO, F. *Barcelona: la Ciutat Vella i el Poblenou. Assaig de geologia urbana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans; Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.
- Couranjou 1998.** COURANJOU, J. "La rajola catalana (i valenciana) 'rocalla amb tres flors'". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 64-65.
- Couranjou 2000.** COURANJOU, J. L'obertura del motiu de les rajoles catalanes i valencianes: una diferència important. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 69-70.
- Couranjou 2001.** COURANJOU, J. "Provincies reals de les rajoles de la Regència turca d'Alger (1518-1830) considerades com a 'italianes'". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 72.
- Couranjou 2003.** COURANJOU, J. "Dues rajoles trobades a Alger, còpies d'origen indeterminat de models hispànics". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 78-79.
- Couranjou 2008.** COURANJOU, J. "Exceptions algériennes: carreaux catalans de la Régence Turque d'Alger (1518-1830) rarissimes ou inconnus en leur pays d'origine". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 96-97.
- Creixell 2015.** CREIXELL CABEZA, R. M. *El arte de la pintura y el dibujo. Visiones 1400-1800*. Torroella de Montgrí: Fundació Mascort.
- Crusafont 1984.** CRUSAFONT I SABATER, M. "Mostra de plats catalans al Museu de Sabadell". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 23.
- DatosParaLaHistoriaDeLasBellasArtesEnMallorca-6454994.pdf.**
- Davillier 1898.** Davillier, J. CH. *Estudios sobre la ceràmica de reflejos metálicos (1861-1876)*. J. Charles de Davillier y Alvaro Campaner y Fuertes. Palma de Mallorca: Consejería

de Cultura, Educación y Deportes.

- Dehesa, Ramos, Alsina 2009:** ALSINA MARTÍN, J., DEHESA CARREIRA, R., RAMOS RUIZ, J. "El forn del carrer de l'Hospital i la producció de ceràmica comuna vidriada monocroma i de vaixel·la verda a la Barcelona del segle XIII". *Quarhis*, núm. 5.
- De la Fuente 2019.** De la Fuente, V. "La colección de cerámica del Museu d'Arenys de Mar". *Reflexiones sobre la cerámica: presente, pasado y futuro. Actas del XXI Congreso de la Asociación de Ceramología celebrado en el Museo del Disseny de Barcelona, del 4 al 6 de diciembre de 2018*, pàg. 91-98. Asociación de Ceramología, Museu del Disseny de Barcelona (edició digital).
- Del Guayo y Lecuona 1994.** DEL GUAYO Y LECUONA, J. "La fàbrica de medias porcelanas de Yanci". *Príncipe de Viana*, 201.
- Di Febo, [et al.] 2012:** DI FEBO, ET AL. "Noves dades sobre la producció de ceràmica medieval de Barcelona. La caracterització arqueomètrica del taller del carrer de Carders". *QuarHis*, 8.
- Di Febo 2015.** DI FEBO, R. *La ceràmica de Barcelona entre els segles XIII i XVIII a través de la seva caracterització arqueomètrica. El paper de l'anàlisi petrogràfica*. [Universitat de Barcelona: tesi doctoral].
- DIARIO DE BARCELONA**, núm. 258 (15.09.1846).
- DIETARIS DE LA GENERALITAT**, vol. VI, anys 1644 - 1656.
- Diversos 1981.** DIVERSOS AUTORS. *Evolución Histórico-Arquitectónica del Palacio de la Capitanía General de Cataluña*. Barcelona: Capitanía General de Cataluña.
- Duarte, Fernández 1980.** DUARTE, C.; FERNÁNDEZ, M. *La cerámica durante la época colonial venezolana*. Ed. Ernesto Armitano.
- Duran 1973.** DURAN i SANPERE, M. *Barcelona i la seva història. II. La societat i l'organització del treball*. Barcelona: Curial.
- Equip Broida 1984.** EQUIP BROIDA. "Els atuells de terrissa a les llars barcelonines vers l'any 1400". Ceràmica grisa i terrissa popular de la Catalunya medieval. *Acta Mediaevalia-Annex 2*, Barcelona.
- Estall 2008.** ESTALL I POLES V. "Los privilegios y las patentes de invención o de introducción en la evolución tecnológica de la industria azulejera española durante el siglo XIX". *Actas del XI Congreso Anual de la Asociación de Ceramología celebrado en el Museo del Azulejo "Manolo Safont" de Onda, del 7 al 9 de diciembre del 2006*. Onda: Asociación de Ceramología.
- Falomir, Benedito 2008.** FALOMIR, C.; BENEDITO, J. "La colección de azulejos de serie del convento de las dominicas de Vila-real (Castellón)". *El azulejo, evolución técnica: del taller a la fàbrica. Actas del XI Congreso Anual de la Asociación de Ceramología celebrado en el Museo del Azulejo "Manolo Safont", de Onda, del 7 al 9 de diciembre del 2006*. Agost: Asociación de Ceramología.
- Farnés 1992-1998.** FARNÉS, S. *Paremiologia catalana comparada*. Edició a cura de J. Vidal Alcover, M. Sunyer i J. Ll. Savall, amb la col·laboració de J. M. Pujol. Barcelona: Columna (8 vol.).
- Feliu 1999.** FELIU, G. "La demografia baix medieval catalana: estat de la qüestió i propostes de futur". *La población urbana en tiempos de crisis (Revista de Historia Medieval, 19)*.
- Feliu 2004.** FELIU, G. "La crisis catalana de la Edad Media: estado de la cuestión". *Hispania*, LXIV/2.
- Feliu 2005.** FELIU FRANCH, J. *Dinero azul cobalto. El negocio americano de la cerámica de la provincia de Castellón en el siglo XIX*. [Biblioteca de les aules, 15]. Castelló: Universitat Jaume I, Diputació de Castelló.
- Ferrer 2010.** FERRER ALÓS, LL. "Les clàusules dels capítols matrimoniales. Una font per a la història social". ROS MASSANA, R. [Dir.] *Biblioteca d'Història rural*. [Fonts, 6]. Barcelona.
- Ferrer 1982.** FERRER I DALGÀ, M. R. "Plafons de terrissa pintada de Sant Sadurní de Paolo d'Onyar". *Celré*, núm.1.
- Ferrer, Mutger, Riu 2001.** FERRER I MALLOL, M. T.; MUTGER I VIVES, J.; RIU I RIU, M. [Eds]. *El mas català durant l'edat mitjana i la moderna. Segles IX-XVIII. Aspectes arqueològics, històrics, geogràfics, arquitectònics i antropològics*. CSIC.
- Ferrer, Madrid, Buxeda, Iñañez, Beltran de Heredia 2016.** MADRID, M., BUXEDA, J., IÑÁÑEZ, J., FERRER, S., BELTRAN DE HEREDIA, J. Arqueometria i arqueologia de les ceràmiques medievals i modernes de Barcelona: el projecte tecnològic. *V Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya (Barcelona, 22-25 de maig de 2014)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Ferris, Català 1987.** FERRIS I SOLER, V.; CATALÀ I GIMENO, J. M. *La ceràmica de Manises: els seus vocables i locucions*. València: Diputació Provincial de València.
- Ferro, 1987:** FERRO i Pomà, V. *El Dret públic català. Les institucions a Catalunya fins al Decret de Nova Planta*. Vic: Eumo.
- Foy 1989.** FOY, D. *Le verre médiéval et son artisanat en France méditerranéenne*. Paris: CNRS.
- FONT 1905.** FONT I GUMÀ, J. *Rajolas valencianes y catalanas*. Vilanova i la Geltrú: Oliva, impressor.
- Gabriel [et al.], 2016.** GABRIEL, P. [COOR.], ENRECH, C., PANTALEÓN, M.; ROSELL, J.; SERRALLONGA, J. *La Casa de Caritat de Barcelona*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- GACETA DE MADRID**, 24, abril, 1828, pàg. 199.
- GACETA DE MADRID**, 3, agost, 1833, pàg. 393.
- GALERA 1982.** GALERA, L. "Can Teixidor del Masnou, un cultisme amb rajoles". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 14.
- Garcia 1998.** GARCIA ESPUCHE, A. *Un siglo decisivo. Barcelona y Cataluña 1550-1640*. Madrid: Alianza Editorial.
- Garcia 2009.** GARCIA ESPUCHE, A. *La ciutat del Born. Economia i vida quotidiana a Barcelona (segles XIV a XVIII)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Garcia, Guàrdia 1990.** GARCIA ESPUCHE, A; GUÀRDIA, M. "Canvis i permanències de l'herència espacial medieval: de la ciutat de la Ribera a la ciutat de la Rambla". *Actes del II Congrés d'Història del Pla de Barcelona*, vol. 2. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Garcia, Guàrdia 1992.** GARCIA ESPUCHE, A; GUÀRDIA, M. "Consolidació d'una estructura urbana: 1300-1516". *Història de Barcelona*, 3. *La ciutat consolidada (segles XIV i XV)*. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana.
- Garcia Fortes 2001.** GARCÍA FORTES, S. *La Terracota como elemento ornamental en la arquitectura de Barcelona. Técnicas de fabricación, conservación y restauración*. Tesi en xarxa: <https://www.tesisenred.net/handle/10803/84041>. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- Garcia GARCÍA FORTES, S.** *La Terracota como elemento ornamental en la arquitectura de Barcelona. Técnicas de fabricación, conservación y restauración*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Tesi doctoral en línia.
- Gastón 2009.** GASCÓN UCEDA, M. I. "Del amor y otros negocios. Los capítulos matrimoniales como fuente para el estudio de la Historia de las Mujeres". *Tiempos Modernos: Revista Electrónica de Historia Moderna*.
- Gelpí 1997.** GELPÍ I VINTRÓ, L. "Un treball sobre L'exportació de rajoles catalanes, franceses i d'altres centres a Amèrica del

- sud". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 62.
- Gelpí 2002a.** GELPÍ I VINTRÓ, L. Lorenzo Madrid. Dades, entorns i circumstàncies (I). *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 73-74, 44-52.
- Gelpí 2002b.** GELPÍ I VINTRÓ, L. "Lorenzo Madrid. Dades, entorns i circumstàncies (II)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 75-76.
- Gelpí 2003.** GELPÍ I VINTRÓ, L. "Comentaris entorn dels revestiments ceràmics de la capella del Roser de Valls". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 77.
- Gelpí 2003.** GELPÍ I VINTRÓ, L. "Unes precisions relatives als revestiments de rajola de la Casa de Convalescència de Barcelona". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 78-79.
- Gelpí 2004.** GELPÍ I VINTRÓ, L. "Notes i dades referents a l'escudeller Llorenç Passoles". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 80-81.
- Gelpí 2010.** GELPÍ I VINTRÓ, L. "Balcons barcelonins decorats amb la rajola "de València". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 101.
- Giralt 1983.** GIRALT I RAVENTÓS, E. "Família, afers i patrimoni de Jaume Cortada, mercader de Barcelona, baró de Maldà". *Estudis d'història agrària*, 6.
- Gisbert 1985.** GISBERT SANTONJA, J. A. "La ciudad de Denia y la producción de cerámicas vidriadas con decoración estampillada. El alfar de la calle Teulada". *Sharq Al-Andalus: Estudios árabes*, 2.
- Gisbert 1990.** GISBERT SANTONJA, J. A. "Los Hornos del alfar islámico de la Avda. Montgó/calle Teulada. Casco urbano de Denia (Alicante). ANDRÉ BAZZANA, FRANÇOIS AMIGUES (ed.) *Fours de potiers et "testares" médiévaux en Méditerranée Occidentale*. Méthodes et résultats. Madrid: Casa de Velázquez.
- González 1996.** GONZÁLEZ GOZALO, E. "Ceràmica blava catalana de finals del segle XVII i primera del XVIII trobada a Palma de Mallorca". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 59.
- González Sugrañes 1915-1918.** GONZÁLEZ SUGRAÑES, M. *Contribució a la historia dels antics gremis dels arts i oficis de la ciutat de Barcelona* (2 vol.). Barcelona: Estampa D'Henrich, 1915-1918.
- Gudiol 1918.** GUDIOL, J. (1918). "De rajolers i rajoles de color (II)". *Vell i Nou*, 81.
- Hernández, Riart, Rubio 2010.** HERNÁNDEZ I CARDONA, F. X.; RIART I JOU, F.; RUBIO I CAMPILLO, X. *La Coronela de Barcelona 1705-1714*. Barcelona: Rafael Dalmau Editor.
- Huguet 1993.** HUGUET I VALLS, C. (1993). "El frontal d'altar de Sant Pere i Sant Andreu de Miquel Lapuja". *Estudis Altafullencs*, 17,
- Ibabe 1981.** IBABE, E. "Las fábricas de loza ordinaria y fina de la Santa Casa de Misericordia de Bilbao (1776-1881)" *Kobie*, núm. 11.
- Iglesies 2002.** IGLESIES, J. *Pere Gil. S.I. (1551-1622) i la seva Geografia de Catalunya. Seguit de la transcripció del Libre primer de la historia Cathalana en lo qual se tracta de Historia o descripció natural, ço es de cosas naturals de Cathaluña*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Geografia.
- Iñáñez, [ET AL.] 2007.** IÑÁÑEZ, J., BUXEDA, J. i MADRID, M. "La pisa de Barcelona: una aproximació arqueomètrica al seu estudi". A: *Arqueologia Medieval*, 3.
- Iñáñez, Madrid, Buxeda, Ferrer, Beltran de Heredia 2016.** MADRID, M., BUXEDA, J., IÑÁÑEZ, J., FERRER, S., BELTRAN DE HEREDIA, J. Arqueometria i arqueologia de les ceràmiques medievals i modernes de Barcelona: el projecte tecnològic". *V Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya (Barcelona, 22-25 de maig de 2014)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Isbert, Andreu [eds] 2006.** *Sa raval des Castell. La historia d'un poble a través del material arqueològic*. Palma de Mallorca.
- James-Sarazin 2017.** JAMES-SARAZIN, A. "Hyacinthe Rigaud et sa clientèle roussillonnaise: le portrait de Don Bonaventura d'Ortaffa y de Vilaplana". Hyacinthe Rigaud (1659-1743). L'homme et son art. Le catalogue raisonné. Editions Faton, [en ligne], mis en ligne le 15 février 2017. URL : <http://www.hyacinthe-rigaud.fr/single-post/2017/02/15/Hyacinthe-Rigaud-clientèle-Roussillon-portrait-de-Bonaventura-dOrtaffa>.
- Lacavalleria, J. 1696.** LACAVALLERIA, J. *Gazophilacium Catalano-Latinum*;
- LA FEDERACIÓN, núm. 122** (17.12.1871).
- LA FEDERACIÓN, núm. 127** (15.01.1872).
- Lázaro 1987.** LÁZARO ANDRÉS, P. "Tallers de ceràmica blava i policroma del segle XVII a la ciutat de Lleida". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 34.
- LE STUM, VERLINGUE 2003.** LE STUM, F., VERLINGUE, B. J. *Encyclopédie ds céramiques de Quimper. Faïences. Grès. Terres vernissées. Tome I. Des origines au XVIII siècle*. Éditions de la Reinette.
- Lencina 1998.** LENCINA PÉREZ, X. "Espais i objectes quotidians. Els inventaris *post mortem* catalans en el context Europeu". *Pedralbes. Revista d'història moderna*, 18/1.
- Llibrer 2014.** LLIBRER A. "Relaciones protoindustriales en la producción cerámica. Manises y Paterna en la segunda mitad del siglo XV". *Medievalismo*, 24.
- Llinàs, Merino 1988.** LLINÀS I POL, J.; MERINO I SERRA, J. *El Patrimoni de la Selva: Inventari històric artístic i arqueològic dels municipis de la Comarca*.
- Llinàs, Merino, Montalbán 2003.** LLINÀS, J., MERINO, J., MONTALBÁN, C. "El segle XIV al castell de Sant Joan de Lloret (Lloret de Mar, la Selva)". *II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya*. Barcelona: Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM).
- Llorens 1989.** LLORENS I SOLANILLA, J. *Ceràmica catalana de reflex metàl·lic*. Barcelona: Ed. F. Llorens.
- López 2008.** LÓPEZ CASTÁN, A. "Los mozos de oficio de la Real Tapicería y la creación de los muebles para la 'Jornada de Barcelona' de 1802". *Anuario del Departamento de Historia y Teoría del Arte*, 20.
- López 2011.** LÓPEZ GUALLAR, P. "La població de Barcelona (1680-1830): fonts, historiografia i estat de la qüestió". *XII Congrés d'Història de Barcelona. Historiografia Barcelonina. Del mite a la comprensió*. Barcelona: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona.
- López 1996.** LÓPEZ ELUM, P. "La producció ceràmica valenciana después de la conquista cristiana (siglos XIII y XIV)". *IV Congrés d'Història i Filologia de la Plana*. Nules: Diputació de Castelló.
- Madrid, Buxeda, Iñáñez, Ferrer, Beltran de Heredia 2016.** MADRID, M., BUXEDA, J., IÑÁÑEZ, J., FERRER, S., BELTRAN DE HEREDIA, J. Arqueometria i arqueologia de les ceràmiques medievals i modernes de Barcelona: el projecte tecnològic". *V Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya (Barcelona, 22-25 de maig de 2014)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- Madurell 1944.** MADURELL, J. M. "Pedro Nunyes y Enrique Fernández, pintores de retablos". *Anales y Boletín de los Museos de Arte de Barcelona*.
- Marineo 1539.** Marineo Sículo, L. *De las cosas memorables de España*. Alcalá de Henares: Imprenta de Juan de Brocar.
- Marsà 1977.** MARSÀ, F. *Onomástica barcelonina del segle XIV*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

- Martín 2014.** MARTÍN CORRALES, E. “La pesca en Cataluña en la Edad Moderna: una exitosa expansión por el litoral español”. *Drassana*, 22.
- Martinell 1924.** MARTINELL, C. *Capella de Na. Sa. del Roser i ses pintures en rajoles vidriades. Aportació a l'estudi de l'arqueologia catalana*. [Valls, II]. Valls: Castells, editor.
- Mas 1999.** MAS SEGURA, J. “Aquest any, cent!”. *Quaderns del barri de sant Magí*, núm. 9. Associació d'Amics de Sant Magí (Cervera).
- Mazadiego, Puche 2000.** MAZADIEGO, L. F., PUCHE, O. “Industria cerámica madrileña: la fábrica de lozas de Valdemorillo”. *Temas Geológico-Mineros*, 31.
- Mellado 1855.** MELLADO, F. de P. *Enciclopedia moderna de Literatura, Ciencia, Artes, Agricultura, Industria y Comercio*. Madrid: Establecimiento tipográfico de Mellado.
- Mercant 2008.** MERCANT I RAMÍREZ, J. “La ceràmica farmacèutica. El conjunt de pots de l'antiga farmàcia de la reial cartoixa de Valldemossa”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 98-99.
- Mesquida 2002.** MESQUIDA, M. *La ceràmica de Paterna: reflexos del Mediterráneo*. Valencia: Museo de Bellas Artes de Valencia.
- Messeguer 2003.** MESSEGUER, E. *El convent de sant Francesc d'Assís de Terrassa, el claustre i els seus 26 plafons ceràmics*. Barcelona: Diputació de Barcelona; Associació ALBA.
- Mikes 2017.** MIKES, T. “Legislació històrica de la família catalana medieval i moderna”. *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*.
- Minguell 2006.** MINGUELL I FONT, J. C. “Pujol i Bausis' y 'Can Tinturé', una estrategia global para Esplugues”. *Tradición y modernidad: la cerámica en el Modernismo. Actas del Congreso celebrado en Esplugues de Llobregat, 29-31 octubre 2004*. Esplugues de Llobregat: Asociación de Ceramología.
- Miquel 1981.** MIQUEL, S. “Rajoles de mostra policromades (catalanes). Rèpliques i variants”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 10.
- Miró 2003.** MIRÓ, N. “Els conjunts ceràmics del carrer Petritxol, núm. 8 de Barcelona (Barcelonès)”. *II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya*. Barcelona: Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM).
- Miró, **Beltran de Heredia, 2008:** “Imitaciones de cerámica ligur berettina en Barcelona”. *Atti del XL Convegno Internazionale della Ceramica. Tecnologie ed influssi decorativi tra basso medioevo ed età moderna (Savona-Albisola Marina, 11-12 maig 2007)*. Albisola.
- Molas 1970.** MOLAS I RIBALTA, P. *Los gremios barceloneses del siglo XVIII. La estructura corporativa ante el comienzo de la Revolución Industrial*. Madrid: Confederación Española de Cajas de Ahorro.
- Molina, Roig, Coll 1995.** COLL I RIERA, ROIG I BUXÓ, J., MOLINA I VALLMITJANA, J. A. *L'església vella de Sant Menna. Sentmenat: del segle V al XX. 1500 anys d'evolució històrica*. Sentmenat: Ajuntament de Sentmenat.
- Moll, Alcover 1962.** ALCOVER, A. M., J. DE B. MOLL. *Diccionari català-valencià-balear*. Barcelona: IEC.
- Monreal, Barrachina 1983.** MONREAL, L., BARRACHINA, J. *El castell de Llinars del Vallès. Un casal noble a la Catalunya del segle XV*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. [Biblioteca Abat Oliba, 28].
- Morera, Telese, Argelich 1997.** MORERA, J., TELESE, A., ARGELICH, J. “Un atuell inèdit de pisa catalana d'ús incert”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 61.
- Mutgé 1994-1995.** MUTGÉ, J. “Documents sobre el monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona (segles XIII-XIV)”. *Estudis castellonencs*, 6.
- Mutgé 2008.** MUTGÉ VIVES, J. *El monestir benedictí de Sant Pau del Camp de Barcelona a través de la documentació de la Cancilleria Reial de l'Arxiu de la Corona d'Aragó (1287-1510)*. Barcelona: Fundació Noguera.
- Nadal 2012.** NADAL ROMA, E. “El forn de ceràmica del carrer de Carders. Un centre productor del segle XIII al suburbium oriental de Barcelona”. *Quarhis*, època II, núm. 8.
- Nadal, Giralt 1963.** NADAL, J., GIRALT, E. “Barcelona en 1717-1718: Un modelo de sociedad pre-industrial”. Homenaje a Don Ramon Carande. *Moneda y Crédito*, 20. Madrid.
- Nebot 2015.** NEBOT PICH, N. (2015). “La botiga de Josep Barba: un terrisser a la Barcelona del segle XVIII”. *Quarhis*, 11.
- Negre, Bover, Casademont, 1992.** BOVER, A., CASADEMONT, L., I NEGRE, N. *Arquitectura i ceràmica*. Girona. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Demarcació de Girona.
- Olivar 1950.** OLIVAR DAYDÍ, M. *La vajilla de madera y la cerámica de uso en Valencia y en Cataluña durante el siglo XIV (según los inventarios de la época)*. València: Consejo Superior de Investigaciones Científicas.
- Olivar 1952a.** OLIVAR DAYDÍ, M. *La porcelana en Europa* (2 vol.) Barcelona: Seix Barral.
- Olivar 1952b.** OLIVAR DAYDÍ, M. *La ceràmica trescentista a Aragó, Catalunya i València*. Barcelona: Alph.
- Ortega 2002.** ORTEGA ORTEGA, J. M. ... *Operis terre turolii. La ceràmica bajomedieval en Teruel*. Museo de Teruel, marzo-junio, 2002. Teruel, 2002.
- Osma 1911.** OSMA, G. J. de. “Adiciones”. *Textos y documentos valencianos: núm. II. (Maestros Alfareros de Manises, Paterna y Valencia)*. Madrid.
- Padilla, Vila, 1995.** PADILLA LAPUENTE, J. I.; VILA I CARABASA, J. M. “El artesanado medieval de la cerámica en el nordeste peninsular: una aproximación a las fuentes escritas”. *Actas das 1ª Jornadas de Ceràmica Medieval e Pós-medieval. Métodos e resultados para o seu estudo (Tondela, 28-31 octubre 1992)*. Tondela: Câmara Municipal de Tondela.
- Pairolí 1988.** “Les esglésies de Quart. Del Romànic a la Contrareforma”. *Quart: natura, Història i Artesania*.
- Pancorbo, Caixal, López 2003.** PANCORBO, A., CAIXAL, A., LÓPEZ MÚLLOR, A. “L'excavació al castell de Boixadors (Sant Pere Sallavinera, Anoia)”. *II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya* Barcelona: Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM).
- Parera 1997a.** PARERA, M. “Materials per a l'estudi de la ceràmica de Barcelona decorada en blau (segles XIV-XVI)”, *Transferències i començ de ceràmica*.
- Parera 1997b.** PARERA, M. “Ceràmica baix-medieval trobada a la Torre del Baró (Viladecans, Baix Llobregat)”. *Ceràmica medieval catalana*.
- Parera 1998.** PARERA, M. “La ceràmica medieval decorada i la ceràmica moderna: Torre del Baró (Viladecans)”. *Arqueologia*. [Monografies, 4]. Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei del Patrimoni Arquitectònic Local.
- París 1990.** PARÍS, J. *La capella del Roser de Valls i les rajoles de la Batalla de Lepant*. Valls.
- Perearnau, Santanach 1985.** PEREARNAU I SALVATELLA, L., SANTANACH I SOLER, J. “Farmàcies antigues: Valldemossa”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 26.

- Pérez 1983.** PÉREZ, L. *Viaje a las villas de Mallorca, 1789. Transcripción del manuscrito de la Biblioteca Municipal de esta ciudad.* Palma de Mallorca: Editorial Luis Ripoll.
- Picolpasso 1980.** Picolpasso C. *I Tre Libri dell'Arte del Vasaio.* Londres: Caiger-Smith i Ronald Lightbown (eds.) (2 vol.).
- Pifarré 2002.** Pifarré, D. *El comerç internacional de Barcelona i el mar del Nord (Bruges) al final del s. XIV.* Barcelona: Publicacions de l'abadia de Montserrat. [Biblioteca Abat Oliba, núm. 137].
- Ponsford, Burchill 1995.** PONSFORD, M.; BURCHILL, R. "Iberian pottery imported into Bristol, 1200-1600". A: Gerrard, Gutiérrez, Vince (ed.) *Spanish Medieval Ceramics in Spain and the British Isles.* BAR International Series 610.
- Prats, Santanach 1988.** PRATS I DARDER, C.; SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: Vallbona de les Monges". *Bulletí Informatiu de Ceràmica*, 38.
- Puig 1991.** PUIG I FERRIOL, L. "Capítols matrimonials". *Documents Jurídics de la Història de Catalunya.* Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia.
- Ràfols 1980.** RÀFOLS, J. F. *Diccionario Ràfols de artistas de Cataluña, Baleares y Valencia. Desde la época romana hasta nuestros días.* Barcelona: Edicions Catalanes (2 vol.).
- Ramon, Carbonell, Bravo 2003.** RAMON, E., CARBONELL, M. del M., BRAVO, P. "El barri dels escudellers de Reus. Excavacions arqueològiques al raval del Pallol". *II Congrés d'Arqueologia medieval i moderna a Catalunya (Sant Cugat del Vallès 18-21 d'abril de 2002).* Barcelona: Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM).
- Ramos 2011.** RAMOS PALENCIA, F. C. "Notas metodológicas sobre la utilización de los inventarios *post-mortem*: clasificación de bienes de consumo, bases de datos e impacto de créditos y deudas, 1750-1850". A: Muñoz Navarro, D. (ed.). *Comprar, vender y consumir. Nuevas aportaciones a la historia del consumo en la España moderna,* Valencia: Publicacions de la Universitat de València.
- Ramos, Dehesa, Alsina 2009:** ALSINA MARTÍN, J., DEHESA CARREIRA, R., RAMOS RUIZ, J. "El forn del carrer de l'Hospital i la producció de ceràmica comuna vidriada monocroma i de vaixel·la verda a la Barcelona del segle XIII". *Quarhis*, núm. 5.
- Redondo 2002.** REDONDO GARCÍA, E. *El fogatjament general de Catalunya de 1378,* Barcelona.
- Riart, Hernández, Rubio 2010.** HERNÁNDEZ I CARDONA, F. X.; RIART I JOU, F.; RUBIO I CAMPILLO, X. *La Coronela de Barcelona 1705-1714.* Barcelona: Rafael Dalmau Editor.
- Riba, Colombo 2009.** RIBA, O.; COLOMBO, F. *Barcelona: la Ciutat Vella i el Poblenou. Assaig de geologia urbana.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans; Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.
- RIU DE MARTÍN 1990.** RIU DE MARTÍN, C. "Les ordinacions i l'evolució del gremi de terrissers a Barcelona". *Pedralbes* (Barcelona), 10.
- Riu de Martín 2003a.** RIU DE MARTÍN, C. "El treball artesà a Barcelona als segles XIV al XVI segons les ordinacions gremials: la ceràmica". *VI Congrés Internacional d'Història Local de Catalunya: Sociabilitat i àmbit local* (Barcelona, 2001). Barcelona: L'avenc.
- Riu de Martín 2003b.** RIU DE MARTÍN, C. "Ceramistas y vidrieros de Barcelona a través de los testamentos: aspectos socio-económicos, s. XV-XVII". A: *Estudis històrics i documents dels arxius de protocols*, XXI.
- Riu de Martín 2004a.** RIU DE MARTÍN, C. "Onomástica y localización de algunos ceramistas y vidrieros barceloneses de los siglos XIV al XVII". *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 25.
- Riu de Martín 2004b.** RIU DE MARTÍN, C. "Vida cotidiana de los ceramistas y vidrieros barceloneses". *Anuario de Estudios Medievales*, 34/1, pàg. 307-355.
- Riu de Martín 2004c.** RIU DE MARTÍN, C. "El patrimonio de ceramistas y vidrieros de Barcelona, siglos XV-XVII". *Estudis històrics i documents dels arxius de protocols*, XXII.
- Riu de Martín 2004d.** RIU DE MARTÍN, C. "Valoració socio-econòmica de la ceràmica i el vidre en relació a altres objectes de la vida quotidiana: Barcelona (s. XVI). *Vè Congrés d'Història de Catalunya: "La societat Catalana, segles XVI-XVIII: identitats, conflictes, representacions* (Universitat de Barcelona, 15-19 desembre 2003). *Pedralbes* (Revista de Història Moderna. Univ. Barcelona), núm. 23.
- Riu de Martín 2005a.** RIU DE MARTÍN, C. "La producción y comercio de la cerámica barcelonesa de los siglos XV-XVI: algunas modalidades contractuales". *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 26.
- Riu de Martín 2005b.** RIU DE MARTÍN, C. "Ceramistas barceloneses del siglo XIV". *Boletín de Arqueología Medieval*, 12.
- Riu de Martín 2009-2010.** RIU DE MARTÍN, C. "Los negocios, la vida social y familiar de los ceramistas barceloneses del primer cuarto del siglo XV". *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 30.
- Riu de Martín 2012.** RIU DE MARTÍN, C. "Notas sobre la condición socioeconómica de los ceramistas barceloneses del s. XV". *X Congrés Internacional sur la Céramique Médievale en Méditerranée* (Venecia, 2009): AIECM2-Università ca Foscari, 2012.
- Roig, Coll, Molina 1994.** ROIG J.; COLL, J.M.; MOLINA, J.A. "Els escudellers i la producció ceràmica de Vilafranca (segona meitat del segle XVI-primer meitat del segle XVII)". *Monografies penedesenques*, XX.
- Roig, Coll, Molina 1995.** COLL I RIERA, ROIG I BUXÓ, J., MOLINA I VALLMITJANA, J. A. *L'església vella de Sant Menna. Sentmenat: del segle V al XX. 1500 anys d'evolució històrica.* Sentmenat: Ajuntament de Sentmenat.
- Roig, Melo 2003.** ROIG, J., MELO, J. "La intervenció arqueològica a la plaça de sant Roc (Sabadell, Vallès Occidental), 1999-2000". *II Congrés d'Arqueologia medieval i moderna a Catalunya.* Barcelona: Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval (ACRAM).
- Romero 2009.** ROMERO VIDAL, A. "L'auca 'Funcions de Barcelona', de Joan Llorens, com a font d'inspiració de rajoles 'd'arts i oficis'". *Bulletí Informatiu de Ceràmica*, 100.
- Romero 2005.** ROMERO MARÍN, J. *La construcción de la cultura del oficio durante la industrialización Barcelona, 1814-1860.* [Història del Treball, 1]. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona; Icaria, editorial.
- Romero, 2015.** ROMERO MARÍN, J. (2015). "Eficiencia, ¿qué eficiencia? Gremios y desarrollo urbano en Barcelona, 1814-1855". *Áreas. Revista Internacional de Ciencias Sociales*, 34. (*Gremios y corporaciones laborales en la transición del feudalismo al capitalismo. Siglos XIII-XIX*).
- Romero 2005.** ROMERO, J. *La construcción de la cultura del oficio durante la industrialización. Barcelona, 1814-1860.* [Història del treball, 1]. Barcelona: Univ. Barcelona. Ed. Icaria.
- Ros 1987.** ROS, E. "Un precursor en l'estudi de la rajola catalana de mostra: Jaume Mimó". *Bulletí Informatiu de Ceràmica*, 33.

- Rosal 2016.** ROSAL I SAGALÉS, J. *Índex analític d'esments sobre ceràmica a les fonts escrites*. [Recurs en línia: <http://www.acatceramica.com/ES/11/Publicaciones/7/Index-analitic-d-esments-sobre-ceramica-catalana-a-les-fonts-escrites-publicacio-digital-.html>]
- ROSSELLÓ, Barceló 1996.** Barceló Crespi, M.; Rosselló Bordoy, G. *Terrissa, dades documentals per a l'estudi de la ceràmica mallorquina del segle XV*. Palma de Mallorca: Canon Editorial.
- Rovira, 1992.** ROVIRA, J. M. "El món de la farmàcia (3)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 50.
- Rubio, Riart, Hernández 2010.** HERNÁNDEZ I CARDONA, F. X.; RIART I JOU, F.; RUBIO I CAMPILLO, X. *La Coronela de Barcelona 1705-1714*. Barcelona: Rafael Dalmau Editor.
- Rubió 1930.** RUBIÓ I BELLVÉ, M. *El Palacio de la Capitanía General de Cataluña. Notas sobre su historia y reciente restauración y ampliación*. Barcelona: Biblioteca de turismo de la Sociedad de Atracción de Forasteros, 21.
- Ruiz 1995.** RUIZ I QUESADA, F. "Aportacions al coneixement de la pintura de Lluís Borrassà a la catedral de Barcelona". *Lambard: Estudis d'art medieval*, núm. 8.
- Sabaté 1990.** SABATÉ, F. "Els objectes de la vida quotidiana a les llars barcelonines al començament del segle XIV". *Anuario de Estudios Medievales*, 20.
- Sáinz-Pardo 1991.** SÁINZ-PARDO MORENO, M. *La Basílica de la Virgen del Prado*. Toledo: Caja Toledo.
- Salicrú 1998.** SALICRÚ I LLUC, R. *Esclaus i propietaris d'esclaus a la Catalunya del segle XV. L'assegurança contra fuges*. Barcelona: CSIC.
- Sans 2007.** SANS I TRAVÉ, J. M. [dir.]. *Dietaris de la Generalitat* (10 vol. 10). Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Santanach 1982a.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: Cardedeu". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 15.
- Santanach 1982b.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: Montblanc". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 16.
- Santanach 1983a.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: Sant Just Desvern". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 17.
- Santanach 1983b.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: El Masnou". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 18.
- Santanach 1983c.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: El Masnou". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 19.
- Santanach 1983d.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: El Masnou". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 20.
- Santanach 1984a.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: El Masnou". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 21.
- Santanach 1984b.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: El Masnou". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 22.
- Santanach 1984c.** SANTANACH I SOLER, J. "Els plafons ceràmics de la Font de la Salut, a Alella". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 22.
- Santanach 1984d.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: El Masnou". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 23.
- Santanach 1984e.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: Girona (hospital de Santa Caterina)". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 24.
- Santanach 1985.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: Llívia". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 28.
- Santanach 1986.** SANTANACH I SOLER, J. "Farmàcies antigues de Catalunya: Llívia". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 29.
- Santanach 1987.** SANTANACH I SOLER, J. "Noves aportacions sobre l'obra d'escudeller barcelonina en la transició dels segles XVI i XVII". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 35.
- Santanach 1988a.** SANTANACH I SOLER, J. "Xaroperes". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 36.
- Santanach 1988b.** SANTANACH I SOLER, J. "Pisa catalana al Centre d'Antiquaris". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 38.
- Santanach, Albertí 1985.** SANTANACH I SOLER, J., ALBERTÍ, S. "L'arrambador ceràmic de l'hospital de Girona". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 27.
- Santanach, Perarnau 1985a.** SANTANACH I SOLER, J., PERARNAU, LL. "Farmàcies antigues: Valldemossa". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 26.
- Santanach, Perarnau 1985b.** SANTANACH I SOLER, J., PERARNAU, LL. "Farmàcies antigues: Valldemossa". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 27.
- Santanach, Prats 1998.** SANTANACH I SOLER, J., PRATS I DARDER, C. "Farmàcies antigues de Catalunya: Vallbona de les Monges". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 38.
- Santanach, Prats 1988.** SANTANACH I SOLER, J., PRATS I DARDER, C. "Farmàcies antigues de Catalunya: Vallbona de les Monges". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 38.
- Santanach, Prats 1989a.** SANTANACH I SOLER, J., PRATS I DARDER, C. "Farmàcies antigues de Catalunya: Vallbona de les Monges". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 39.
- Santanach, Prats 1989b.** SANTANACH I SOLER, J., PRATS I DARDER, C. "Farmàcies antigues de Catalunya: Vallbona de les Monges". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 40.
- Santanach, Albertí 1990.** SANTANACH I SOLER, J., ALBERTÍ I GUBERN, S. "El món de la farmàcia". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 44.
- Santanach 1990.** SANTANACH I SOLER, J. "Mancerines". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 47.
- Santanach 1994.** SANTANACH I SOLER, J. "La decoració ceràmica de la capella del Roser, de Valls: intent de sistematització cronològica". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 55.
- Santanach 1995.** SANTANACH I SOLER, J. "Manperlans, cintetes i rajoles de cacera". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 57.
- Santanach 1998.** SANTANACH I SOLER, J. "Una rajola barcelonina en format gran que evidència una sèrie de la primera policromia". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 64-65.
- Santanach 2004.** SANTANACH I SOLER, J. "Opinions sobre rajoles, a propòsit de noves reflexions sobre les de la capella del Roser, de Valls". *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 80-81.
- Santanach 2005.** SANTANACH I SOLER, J. "Les rajoles de la Capella del Roser de Valls". *Valls i la seva història*. Valls: IEV.
- Schott 1608.** SCHOTT, A. *Hispaniae illustratae seu rerum urbiumq. Hispaniae, Lusitaniae, Aethiopiae et Indiae scriptores varii ... ; Partim editi nunc primum, partim aucti atq[ue] emendati/ Opera et studio doctorum hominum. Andreas Schottus [Hrsg.]. T. 4 Seu urbium rerumque Hispanicarum, academiarum, bibliothecarum, clarorum denique in omni disciplinarum genere scriptorum auctores varii chronologi, historici*. Francfort.
- Simon, Andreu 1991-1997.** SIMON, A., ANDREU, J. "Evolució demogràfica (segles XVI i XVII)". Sobrequès i Callicó, J. (Ed.): *Història de Barcelona*. Barcelona.
- Sobrado 2003.** SOBRADO CORREA, H. "Los inventarios *post-mortem* como fuente privilegiada para el estudio de la historia de la cultura material en la Edad Moderna". A: *Hispania*, 63/215. [Recurs en línia: <http://hispania.revistas.csic.es/index.php/>]

hispania/article/view/207/210].

- Solervicens, Artís 1945.** ARTÍS, A. A., SOLERVICENS, J. B. *Apuntes históricos sobre la Confraria de Santa Marta de Hostalés y Tabernés*. Barcelona.
- Sosa 2004.** SOSA SUÁREZ, E. “La cerámica de ‘reflejo metálico’ del antiguo convento de San Francisco de las Palmas de Gran Canaria”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 82-83.
- Subias 1989.** SUBIAS PUJADAS, M. P. *Pujol i Bausis. Centre productor de ceràmica arquitectònica a Esplugues de Llobregat*. Esplugues de Llobregat: Ajuntament d’Esplugues de Llobregat.
- Subias 2000.** SUBIAS, M. P. “La cerámica arquitectónica en Cataluña”. *La Ruta de la Cerámica*. Castelló.
- Subias 2006.** SUBIAS PUJADAS, M. P. “Pujol i Bausis, una empresa cerámica en el modernismo”. *Tradición y modernidad: la cerámica en el modernismo, IX Congreso Anual de la Asociación de Ceramología (Esplugues de Llobregat, 29-31 de octubre, 2004)*, Esplugues de Llobregat, 2006.
- Telese 1983.** TELESE I COMPTE, A. “Les rajoles grotesques catalanes i el seu temps”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 18.
- Telese 1984a.** TELESE I COMPTE, A. “Rescat d’un plafó de rajoles representant Sant Martí de Tours”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 21.
- Telese 1984b.** TELESE I COMPTE, A. “Rostres formosos a la ceràmica catalana”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 22.
- Telese 1984c.** TELESE I COMPTE, A. “Un versemblant precedent de la ‘corbata’ del segle XVI”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 23.
- Telese 1985a.** TELESE I COMPTE, A. “Una sèrie senzilla i oblidada: La decorada a base de punts i creus”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 26.
- Telese 1985b.** TELESE I COMPTE, A. “Apunts sobre una rajola”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 27.
- Telese 1987a.** TELESE I COMPTE, A. “Les sèries de Poblet”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 32.
- Telese 1987b.** TELESE I COMPTE, A. “Les sèries de Poblet. Addicions”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 35.
- Telese 1989.** TELESE I COMPTE, A. “La ceràmica hispànica de l’ ‘Alcazar de Colón’ (Santo Domingo, República Dominicana)”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 42.
- Telese 1990a.** TELESE I COMPTE, A. “La ouera de pisa: Forma de vaixel·la singular amb prevalença a Catalunya”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 45.
- Telese 1990b.** TELESE I COMPTE, A. “Rajola barcelonina supervivent ‘in situ’: Els baixos de balcó de Mataró”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 47.
- Telese 1991.** TELESE I COMPTE, A. “Tres petites ‘escudelles’ (probablement salers o especiers) de tipologia inèdita, aparegudes a la Plaça Gran de Mataró”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 49.
- Telese 1991.** TELESE I COMPTE, A. *La vaixel·la blava catalana de 1570 a 1670: repertori, catalogació, i proposta per a la seva nomenclatura. Investigació bibliogràfica sobre la pisa hispànica*. Barcelona: L’Estaqüerot.
- Telese 1992a.** TELESE I COMPTE, A. “Una important aportació bibliogràfica per als afeccionats a la rajola: El llibre ‘Rajoles policromes a Mallorca’”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 50.
- Telese 1992b.** TELESE I COMPTE, A. “Identificació de la marcelina catalana tradicional”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 51.
- Telese 1993a.** TELESE I COMPTE, A. “Jaciments domèstics de pisa: prospecció a cinc cases de la població gironina de Fontcoberta. Resultats, anàlisi comparativa i conclusions”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 52.
- Telese 1993b.** TELESE I COMPTE, A. (1993). “Les restes d’un plafó militar inèdit del segle XVII”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 53.
- Telese 1994a.** TELESE I COMPTE, A. “Observacions sobre una rara rajola de mostra”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 54.
- Telese 1994b.** TELESE I COMPTE, A. “Fruiteres i sotacopes”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 55.
- Telese 1995a.** TELESE I COMPTE, A. “Nous exemplars de la sèrie de pisa de ‘Punts i creus’”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 57.
- Telese 1995b.** TELESE I COMPTE, A. “Nous exemplars de rajola ‘d’oficis’ barcelonina de 20 x 20 cm de mida”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 58.
- Telese 1996b.** TELESE I COMPTE, A. “Una escopidora singular en pisa catalana del segle XVIII”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 60.
- Telese 1996c.** TELESE I COMPTE, A. “Un pot d’apotecari ‘de faixes o cintes’ datat de l’any 1713”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 60.
- Telese, Argelich, Morera 1997.** TELESE, A.; ARGELICH, J., i MORERA, J. “Un atuell inèdit de pisa catalana d’ús incert”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 61.
- Telese 1997a.** TELESE I COMPTE, A. “Pervivència de l’estil ‘de l’atzavara’ fins a l’any 1833”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 61.
- Telese 1997b.** TELESE I COMPTE, A. “Un atuell inèdit de pisa policroma barcelonina del segle XVII al Museu Episcopal de Vic”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 62.
- Telese 1998a.** TELESE I COMPTE, A. “Les rajoles de can Pradell (1842-1850) a Vallgorguina (Vallès Oriental)”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 63.
- Telese 1999a.** TELESE I COMPTE, A. “Un plafó històric: el setge de Roses de 1645”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 66.
- Telese 1999b.** TELESE I COMPTE, A. “Interpretació d’un plafó de rajoles que representa probablement a Sant Salvador d’Horta”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 67.
- Telese 2004.** TELESE I COMPTE, A. “A propòsit de quatre pots d’apotecari”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 82-83.
- Telese 2005.** TELESE I COMPTE, A. “Salers i pebreres catalans de taula”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 84-85.
- Telese 2006.** TELESE I COMPTE, A. “Revivals, còpies i falsificacions: com identificar-les”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 88-91.
- Telese 2020.** TELESE I COMPTE, A. “Els revestiments de rajola de la Capella del Roser de Valls”. *Cultura i paisatge*, 89-91. [Recurs en línia: https://www.culturaipaisatge.cat/wp-content/uploads/2018/09/cip7_89-91_les-rajoles.pdf].
- Telese, Voigt 2010.** TELESE I COMPTE, A., VOIGT MEYER, U. “Coincidència d’un plafó de rajoles de Sant Eloi existent a Taradell (Osona) amb els boixos de diversos estampers del s. XIX”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 101.
- Telese, Llorens, Voigt 2012.** TELESE, A.; LLORENS, J.; VOIGT, U. *La ceràmica catalana datada com a punt de referència. Catàleg de la pisa (1533-1863)*. Barcelona: Associació Catalana de Ceràmica.
- Telese, Voigt 2014.** TELESE I COMPTE, A.; VOIGT MEYER, U. “Interpretacions d’autoria de les rajoles d’oficis”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 109-110.

- Tintó 1978.** TINTÓ I SALA, M. *Els gremis a la Barcelona medieval*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1978.
- Tintó 1991.** TINTÓ I SALA, M. *Els tenders revenedors de la ciutat de Barcelona*. Barcelona: Associació de Socors Mutus de previsió i socials.
- Tornero 1989.** TORNERO, P. “Comercio colonial y proyección de la población: la emigración catalana a Cuba en la época del crecimiento azucarero (1790-1817)”. *Boletín americanista*, 39-40.
- Torra 1640.** TORRA, P. *Dictionarium seu thesaurus catalano-latinus*;
- Turull 2009.** TURULL, A. “Els topònims de la Segarra”. [Recurs en línia: <http://www.lasegarra.org/Sant-Antolí-i-Vilanova-210.html>].
- Vaisettes, Amouric, Vallaury 2001.** VAYSSETTES, J-L., AMOURIC, H., VALLAURY, L. “Rajoles hispàniques a Provença i Llenguadoc. Segles XV-XVIII”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 71.
- VANITÉS DE FAÏENCE 2000.** *Entre Provence et Languedoc, Carreaux de céramique espagnols. XVème-XVIIIème Siècle*. Arles: Museon Arlaten.
- Vela 2015.** VELA AULESA, C. “L’especiaria, el luxe com a ofici”. Sophie Brouquet, Juan Vicente García Marsilla (eds.) *Mercados del lujo, mercados del arte: El gusto de las élites mediterráneas en los siglos XIV y XV*. València: Universitat de València.
- Velasco 2011.** VELASCO GONZÁLEZ, A. “Intel·lectualitat i encàrrecs artístics al segle XVIII: els erudits de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes”. *Urtx: revista cultural de l’Urgell*, 25.
- Velázquez de Mena 1617.** VELÁZQUEZ DE MENA (JUAN ANTONIO DE VERA Y ZÚÑIGA). *Tratado del origen generoso e ilustre del linage de Vera, y sucesión de los Señores de la casa de Vera y villa de Sierrabrava*.
- Verger 1776.** VERGER, J. *Breve historia de la villa de Santa Margarita*.
- Vila, Padilla 1995.** VILA I CARABASSA, J. M., PADILLA LAPUENTE, J. I. “El artesanado medieval de la cerámica en el nordeste peninsuar: una aproximación a las fuentes escritas”. *Actas das 1ª Jornadas de Cerámica Medieval e Pós-Medieval, Tondela, Câmara Municipal de Tondela*, 1995.
- Vila, Padilla 1996.** VILA I CARABASSA, J. M., PADILLA LAPUENTE, J. I. “El artesanado de la cerámica a través de las fuentes medievales de época medieval”. SCHÜTZ, I. *Visión global y acción local. Global denken – lokal handeln*. Agost: Centro Agost.
- Vilar 1979-1991.** VILAR, P. *Catalunya dins l’Espanya moderna. Recerques sobre els fonaments econòmics de les estructures nacionals*. Barcelona: Curial. (3 vol.).
- Vila 2005.** VILA I CARABASSA, J. M. (2005). “Política municipal sobre la producció de ceràmica i l’organització corporativa dels terrissers a Barcelona, segles XIV-XVI”. *Arqueologia medieval. Revista catalana d’arqueologia medieval*, 1.
- Vilaseca 1964.** VILASECA BORRÀS, LI. (1964). *Los alfareros y la cerámica de reflejo metálico de Reus. 1550-1650*. Reus: Ed. Rosa de Reus. (3 vol.).
- Villegas 1983.** VILLEGAS MARTÍNEZ, F. *Santuari de la Mare de Déu de la Salut de Viladordis. Una història mil·lenària*. Manresa: Secció d’Estudis del CECB.
- Vinyoles 1980.** VINYOLES, T. “Ajudes a doncelles pobres a maridar”. *La pobreza y la asistencia a los pobres en la Cataluña Medieval*, I, pàg. 295-362.
- Vinyoles 1983.** VINYOLES I VIDAL, T. M. “El pressupost familiar d’una mestressa de casa barcelonina per l’any 1401”. *La societat barcelonina a la baixa Edat Mitjana*, Barcelona, 1982-1983.
- Vinyoles 1985.** VINYOLES I VIDAL, T. M. *La vida quotidiana a Barcelona vers 1400*. Barcelona. Rafael Dalmau.
- Voigt, Telese 2010.** TELESE I COMPTE, A., VOIGT MEYER, U. “Coincidència d’un plafó de rajoles de Sant Eloi existent a Taradell (Osona) amb els boixos de diversos estampers del s. XIX”. *Butlletí Informatiu de Ceràmica*, 101.
- Zaragoza.** ZARAGOZA I PASCUAL, E. “Sant Esteve d’Olzinelles i Sant Llorenç de Vilardell. Història de dues petites parròquies mil·lenàries del Montnegre”. [Recurs en línia: WWW.icatm.net/public/AST_78-79_47]. [Consulta: 28.04.2016].

PÀGINES WEB

- <http://advocaciones-marianas.blogspot.com/2009/11/nuestra-senora-de-la-divina-providencia.html> [Consulta: 09.09.2018].
- <http://aprendiendohistoriadelarte.blogspot.com.es/2012/03/estilo-artistico.html> [Consulta: 24.10.2016].
- <https://art.famsf.org/jost-amman/noahs-ark-19633034758> [Consulta: 18.02.2017].
- <http://campaners.com/php/campanar.php?numer=1429>. [Consulta: 14.11.2016]
- <https://cartotecadigital.icgc.cat/digital/collection/vistes/id/1872>
- <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aurelio-Luini-Rising-in-the-Ark.jpg> [Consulta: 18.02.2017].
- https://cvc.cervantes.es/actcult/patrimonio/ceramica/fabricas_reales/pasajes.htm [Consulta: 24.10.2018].
- <https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2009/tdx-0702109-115936/csl1de9.pdf> [Consulta: 23.07.2020].
- <https://deartesacra.files.wordpress.com/2018/02/la-performance-de-san-francisco.pdf>
- <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/961417.pdf>. [Consulta: 13.06.2018].
- <http://digilander.libero.it/raxdi/spa/miraa.htm>. [Consulta: 13.07.2016].
- <http://excursionsdeljoanramon.blogspot.com.es/2012/11/xviii-camida-muntanya-tartareu.html> (consulta: 10.03.2018).
- <http://www.grec.net> [Consulta: 08.06.2007].
- http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/jornadesEstudisLocalsInca/index/assoc/1995_Jor/nadesEst/udisLoca/lsInca_v/02_209.dir/1995_JornadesEstudisLocalsInca_v02_209.pdf [Consulta: 22.05.2018].
- http://ibdigital.uib.cat/greenstone/collect/memoriesUIB/index/assoc/Llompart.dir/Llompart_Morro_MdelMar.pdf [Consulta: 15.03.2014].
- http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/premsaForanaMallorca/archives/Apostol_/Civiliza/dor_1987.dir/Apostol_Civilizador_1987_mes01_n0134.pdf. [Consulta: 13.06.2018].
- <http://ichn.iec.cat/bages/geologia/geologia2.htm>; http://mediambient.gencat.cat/cat/el_medi/natura/sistema_informacio/inventari_interes_geologic/descriptiva/344_descrip.pdf. [Consulta: 26.09.2007].
- https://idus.us.es/.../RevHis1_aguirrezabal_laconspiracion.pdf. [Consulta: 13.06.2018].
- http://ivorra.ddl.net/historia.php?seccio=Hist%F2ria&id_seccio=5081 [consulta .02.10.2016]
- <http://lescasedalella.cat/casa/4162/ca-les-monges/historia>. Consulta: 10.07.2016].

- http://mediambient.gencat.cat/cat/el_medi/natura/sistema_informacio/inventari_interes_geologic/descriptiva/344_descrip.pdf. [Consulta: 26.09.2007].
- <https://mineratlas.com/location/1184>.
- http://ofallarts.blogspot.com.es/2005_12_01_archive.html [Consulta: 18.02.2017].
- <http://trailsantllorenc.blogspot.com/2011/01/balma-del-penitent-902-m.html#.XNPLYtP7TOQ> [Consulta: 08.05.2019].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Antoni_Abat
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Baltasar_de_Bastero_i_Lledo [Data de la consulta: 26-08-2016].
- <https://ca.wikipedia.org/wiki/Broquerer>. [Consulta 10.05.2016].
- [https://ca.wikipedia.org/wiki/Capella_del_Roser_\(Valls\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Capella_del_Roser_(Valls)) [Consulta: 03.07.2019].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Ferriol_de_Viena [Consulta: 02.09.2017].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Muci_de_Bizanci. [Consulta: 22.12.2018].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Ramon_Nonat [Consulta: 30.07.2016].
- <https://ca.wikipedia.org/wiki/Rosari> [Consulta: 23.11.2012].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Salvador_d%27Horta [Consulta: 12.07.2016].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Sant_Celdoni_i_Sant_Ermenter_de_Cellers. [Consulta: 24.03.2016].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Santa_Maria_de_Verdú [Consulta: 26.06.2018].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Susanna_de_Roma. [Consulta: 19.03.2017].
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Torre_Tavernera [Consulta: 02.08.2018].
- <http://www.acatceramica.com/CA/11/Publicacions/7/Index-analitic-d-esments-sobre-ceramica-catalana-a-les-fonts-escrites--publicacio-digital-.html>
- <https://www.ajpetra.net/ca/convent-de-san-bernardi>; <https://www.plademallorca.net/cat/municipis/petra-que-veure> [Consulta: 25.05.2024]
- http://www.armoria.info/libro_de_armoria/CALV%D3.html.
- https://www.barcelona.cat/infobarcelona/ca/les-cases-fabrica-del-raval-interes-patrimonial-protigit_617783.html. [Consulta: 29.10.2018].
- <http://www.confrariasantmagibarcelona.com/stsebastia.html> [Consulta: 13.12.2019].
- https://dogc.gencat.cat/web/.content/continguts/serveis/dietaris_generalitat_catalunya/documents/pdf/dietari_vol_06.pdf [Consulta: 18.02.2009].
- <https://www.encyclopedia.cat/EC-GEC-0067503.xml> [Consulta: 02.08.2018].
- <https://www.farmaciaserra.com/blog/arte-farmaceutico.html>
- <http://www.gelonchviladegut.com/wp-content/uploads/2015/01/ELS-GOIGS.pdf> [Consulta: 04.11.2028].
- http://www.gencat.cat/drep/dgri/sumaris/livre_capitania.pdf.
- <http://www.genealogia-antembardera.net/Gual1.html>. [Consulta: 20.03.2018].
- <http://www.hyacinthe-rigaud.fr/single-post/2017/02/15/Hyacinthe-Rigaud-clientèle-Roussillon-portrait-de-Bonaventura-dOrtaffa>. [Consulta 03.06.2018].
- <http://www.idyanunciad.net/reina/tema9.htm> [Consulta: 09.09.16].
- http://www.icatm.net/publicAST_78-79_47 [Consulta: 28.04.2016].
- <http://www.lasegarra.org/Sant-Antolí-i-Vilanova-210.html>
- <http://www.madrid.org/bvirtual/BVCM000645.pdf>
- <http://www.mascabanyes.es/ca/historia> [Consulta: 04.08.2019].
- <http://www.ofmval.org/5/03fco/03floreillas/35floreicill.phpàg>. [Consulta: 13.07.2016].
- http://www.pazybien.org/02_SanFrancisco/02_gestos/04_elEmblemaFranciscano.php [Consulta: 14.04.2017].
- <http://www.pladebarcelons.wordpress.com>.
- <http://www.preguntasantoral.es/2015/09/san-hipolito-de-roma> [Consulta: 04.09.2016].
- <http://www.raco.cat/index.php/InventariSegarra/article/download/278089/370648> [Consulta 02.01.2016].
- <https://www.raco.cat/index.php/QuadernsPregonerUrgell/article/viewFile/280097/367799> [Consulta: 15.03.2014].
- <http://www.sargadelos.com/es/content/12-historia/> [Consulta: 24.10.2018].
- <http://www.taradell.cat/fent-memoria/monografics/els-goigs-de-taradell/goigs-de-puiglagulla.html> [Consulta: 29.07.2018].
- <https://www.terrassa.cat/plafons> [Consulta 02.07.2019].
- http://www3.udg.edu/ilcc/Eiximenis/html_eiximenis/porta_SH/biografies/biografia_jeroni_pau.htm [Consulta: 31.10.2008].
- <https://www.uv.es/consum/benito.pdf> [Consulta: 18/08/2018].

ELS ESCUDELLERS I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA

-IV-

**Diccionari biogràfic dels escudellers, gerrers i ollers
del quarter de framenors (Barcelona)**

*

Annex documental

**Tesi presentada per Josep Antoni CERDÀ i MELLADO
per a accedir al grau de doctor en història**

**Director: Dr. Jaume COLL CONESA
Tutor: Dr. Joaquim PERA i ISERN**

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana

**Curs de doctorat
"CIVILITZACIONS EN CONTACTE AMB LA MEDITERRÀNIA"
(TRIENNI 2016- 2018)
Barcelona, 2021**

**ELS ESCUDELLERS
I LA PRODUCCIÓ DE PISA A BARCELONA
(segles XV-XIX)**

VOLUM IV

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Departament de Ciències de l'antiguitat i de l'edat mitjana

Curs de doctorat:

“CIVILITZACIONS EN CONTACTE AMB LA MEDITERRÀNIA”

(TRIENNI 2016- 2018)

Barcelona, 2021

SUMARI DEL VOLUM IV

1. DICCIONARI BIOGRÀFIC DELS ESCUDELLERS, OLLERS I GERRERS DEL QUARTER DE FRAMENORS DE BARCELONA (SEGLES XIV - XIX) 7
2. ANNEX DOCUMENTAL 375

1

DICCIONARI BIOGRÀFIC DELS ESCUDELLERS, OLLERS I
GERRERS DEL QUARTER DE FRAMENORS DE BARCELONA
(SEGLES XIV - XIX)

En aquest recull de petites biografies hem inclòs els noms dels escudellers (aprenents, fadrins, revenedors i mestres amb botiga o sense), així com també alguns gerrers i ollers que van tenir l'obrador en el quarter de framenors de Barcelona. Els hem inclòs per dos motius: per una banda, fins ben entrat el segle XVII hi hagué gerrers i/o ollers que van formar part de la confraria dels escudellers; per altra, uns quants obradors del quarter de framenors, que foren regentats per gerrers, van passar a mans d'escudellers i, en alguns casos, a l'inrevés, de manera que per poder disposar de la seqüència completa dels usufructuaris dels obradors de ceràmica d'aquest barri barceloní necessitàvem conèixer els noms dels gerrers i/o ollers que els van utilitzar. La resta de gerrers i/o ollers, i la gran majoria (gairebé la totalitat) dels ollers i dels rajolers, van viure i tenir obrador obert a l'anomenat "quarter de Dalt", centrat al carrer de Tallers. D'aquests altres menestrals, no n'hem registrat les referències bibliogràfiques, si bé n'hem trobat una gran quantitat.

Vers mitjan segle XIX es van tancar els antics obradors i es van instal·lar alguns al carrer Ferlandina / Sant Erasme / Sant Vicenç i Carme, així com al carrer Làncaster. Degut a què es tracta dels darrers obradors d'escudeller en actiu a Barcelona, els noms dels seus propietaris o treballadors també els hem inclòs en aquest diccionari, malgrat no estar ubicats al quarter de framenors.

A cada fitxa hem escrit les dades biogràfiques ordenades de la manera següent: Número d'ordre (segons l'ordenació alfabètica); cognoms i nom; dates extremes (naixement i mort), categoria professional (mestre escudeller o mestre gerrer, jove fadrí, aprenent, mestre revenedor, moledor de vernís, pintor, etc.); lloc de residència (quarter, carrer, illa o número de casa) i les dades biogràfiques i professionals, ordenades cronològicament.

-A-

0001. ABELLÓ, Antic Genís

1505 - 1559

Mestre escudeller. El seu nom era en realitat Antic Boixadell a Abelló, fill d'Antoni Boixadell, moler, i de Joana. Residència: carrer dels Ollers Blancs. El testament del seu pare, que data del 6 de desembre del 1509, diu que el seu fill Antic Genís tenia, aleshores, 4 anys i mig.

El 10.04.1529 s'esmenta com a testimoni en el testament de Climentia, vídua del gerrer Jaume Mercer¹. El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria².

El 1539 s'esmenta com a prohom en cap dels escudellers³.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴.

El 06.10.1540, Lluís Gibert l'establí en emfiteusi en un hospici amb cinc portals i hort contigu, al carrer dels Ollers Blancs "*subtus torres vocatas del temple*", que era del benifet de Santa Magdalena instituït a la seu de Barcelona. Amidava 81 pams destres per 11,5 pams destres = 51 m². El preu fou de 12 lliures anuals. En dos anys, havia de fer-hi millores per un import de 150 lliures. Aquest hospici havia estat anteriorment de l'escudeller Joan Palau. Entre els testimonis, l'escudeller Joan Montornès⁵.

El 13.10.1540 reconegué deure a Joan Montornès, escudeller, un cens de 12 lliures anuals per un hospici i hort contigu que hi havia al carrer Ollers Blancs. Afrontava: a orient, amb el carrer públic i part amb la tinença dels hereus d'Antoni Rovell, escudeller; al sud, amb el carrer públic; a occident, part amb la tinença dels hereus del dit Rovell i part amb la de Joan Robert, escudeller; al nord, amb la tinença de Miquel Salgueda, militar. Entre els testimonis hi consta l'escudeller Pere Pons⁶. Més tard aquest hospici passà a mans d'Antic Boixadell, alies Abelló, i després a Jeroni Planes, escudeller. N'era senyor mitjà, Lluís Gibert, i senyor directe, el benifet instituït a l'altar de Santa Maria Magdalena a la seu de Barcelona⁷. En una venda de part de l'hort 27.10.1573 consta que afrontava, al sud, amb l'honor d'en Vidal, escudeller; a orient, amb unes cases del monestir de la Beata Maria de la Mercè i, al nord, amb les cases de Miquel Salgueda i de mossèn Valls⁸.

El 02.03.1542 va reconèixer deure 14 lliures a Maties Carbonell, de Sant Just Desvern, per la compra de garbons. Pagaria la meitat per Pasqua i l'altra meitat per Sant Joan de juny⁹.

El 27.10.1545 va fer de testimoni a l'inventari dels béns del difunt escudeller Joan Montornès¹⁰.

El 10.12.1546 va llogar, a l'escudeller Joan Domingo Monreal, per cinc anys, un obrador amb tres rodes i tres forns: un de blau, un de daurat i un de cremar, situat al carrer na Sagra. Preu: 30 lliures, a raó de 6 lliures anuals¹¹.

El 15.01.1548 prometé pagar 125 lliures a Pau Tàrrega, de la forma següent: 25 lliures en obra de terra d'escudeller i 100 lliures, en dos terminis, abans del Nadal següent¹².

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria. N'era un dels prohoms¹³.

El 10.12.1549 reconegué un deute de 22 lliures amb l'escudeller Jaume Jover¹⁴. El 10.11.1553 s'esmenta com a marmessor testamentari de Guillem Medina, impúber¹⁵. S'esmenta en un fogatge de vers 1553¹⁶. L'11.01.1559, sepultura general del senyor Antic Abelló, escudeller, al Pi. Enterrat a Sant Jaume¹⁷.

El 02.03.1559, esposalles de la seva filla Àngela amb Gabriel Baldú, escudeller¹⁸.

El 05.11.1570, capítols matrimonials –en segones núpcies– de la seva filla Àngela amb Jeroni Planes, escudeller, fill de Joan Planes, paraire, natural de Solsona, i de Jerònima. Àngela va aportar, com a dot, unes cases amb obrador contigu, al carrer dels Escudellers, una casa en un carrer que anava del carrer de la Tapineria a la plaça de l'Oli, una peça de terra de dues mujades a "Lo Prat", al lloc anomenat "Lo Pont Gros", i un obrador amb els seus forns i arreu, al carrer de na Sagra que, pel sud, afrontava amb l'obrador de l'escudeller Pere Pons¹⁹.

0002. ABELLÓ, Macià

Vers 1595 - Abans del 1645

Mestre gerrer.

El 1620 va ser examinat pels prohoms del escudellers, segons s'explica en una sentència proferida l'any 1626 [*LLIBRE RENOVAT*: 151r - 154v].

El 1645, Cosme Estalella, mestre de cases, reconegué tenir un deute amb Magdalena Abelló, vídua de Macià Abelló, gerrer²⁰.

0003. ABELLÓ, Pere

? - 1605

Gerrer, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Abelló, pagès, natural de Perpinyà, i de Joana, parroquià de Sant Jaume.

El 06.05.1605 va fer testament. Nomenà marmessors a Joana Abellona, la seva muller, i a Onofre Sureda, corder, el seu sogre. Demanà ser enterrat a l'església de Sant Jaume. Reconegué el dot de la seva muller 100 lliures. Instituí hereva universal a

1 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Llibre de testaments*, 1520, juliol, 19 - 1561, abril, 11.
 2 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 3 AHCB, Gremial, *Diversos*, vol. 12.
 4 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 5 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, anys 1540-1541.
 6 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, anys 1540-1541.
 7 AHPB, Salvador Masclans, *Capbreu de las rendas, censos y morabatins...*, anys 1584-1586.
 8 AHPB, Jaume Massagué, *Llibre de vendes*, anys 1569-1589.
 9 AHPB, *Reportorium undecimum*, 1542, febrer, 4 - 1542, desembre, 23.
 10 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa inventariorum*, anys 1540 - 1546.

11 AHPB, Jeroni Mollet, *Reportorium*, 1546, agost, 19 - 1547, gener, 2.
 12 AHPB, Francesc Solsona, *Decimum nonum manuale*, anys 1548 - 1548.
 13 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 14 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, anys 1548 - 1549.
 15 AHPB, Pau Mallol, *Plec d'inventaris i encants*.
 16 AHCB, Consell de Cent, *Fogatges*, XIX-28.
 17 APSMP, *Llibre d'òbits*, anys 1559 - 1560.
 18 ACB, *Esposalles*, vol. 38.
 19 AHCB, *Notarial - II*, caixa 159.
 20 AHPB, Pau Passoles, *Manual*, 1644, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.

Joana. Confià els seus infants a Felip Costa, escudeller, cosí germà de la seva muller, conjuntament amb Joana.

El 26.05.1605 es va fer la lectura del testament²¹.

0004. AGUSTÍ, Bernat

Post. 1552 - 1633

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Agustí, escudeller, i de Caterina. També exercí d'escudeller a Reus.

Segons Vilaseca Borràs, de la seva estada a Reus n'hi ha notícies des del 1595 fins al 1637 [VILASECA, 1964: II, 12-15].

El 1595 comprà plom i estany a Jeroni Serobé. El 1597 comprà dos quintars de plom, per 10 lliures de Barcelona, a Miquel de Montserrat. El 1598, tingué lloc el bateig de la seva filla Caterina. El padrí fou Joan Botosa, escudeller. El 1600 va fer de testimoni, juntament amb l'escudeller Pau Ferrer, a l'acte de concessió de l'altar de Sant Gregori, de l'església prioral, a la confraria dels sastres. El 1602 comprà part d'una casa al carrer de Bages. En aquesta època deuria estar casat amb Caterina, ja que s'esmenta el seu nom en la documentació. El 21.1.1602, baptisme de la seva filla Jerònima Bernardina. Va fer de padrí en Miquel Ferrer, escudeller. El 22.12.1602 comprà part d'una casa al carrer d'en Gabriel Bages, a Reus. El 13 d'abril de 1603 s'esmenta la seva primera esposa en un document notarial. El 9 de gener de 1605 morí Caterina.

De la seva activitat a Barcelona sabem que el 21.10.1605, essent vidu, va fer esposalles amb Joana Elisabet, vídua de Pere Camon, escudeller, ciutadà de Barcelona²². El 17.12.1605, capítols matrimonials amb Joana Camona, vídua de Pere Camon, escudeller. Ella aportà un dot de 400 lliures. Entre els testimonis figura Pau Ferrer, jove escudeller natural de Reus, resident a Barcelona²³.

El 1609 reapareix a Reus.

El 11.01.1612 testament de Joana, la seva esposa, filla de Jaume Vendrell, baster, ciutadà de Barcelona, i de Margarida. Es diu que Bernardí Agustí aleshores residia a Reus²⁴. El 20.01.1612 va morir Joana Agustí, filla de Jaume Vendrell, baster, i de Margarida²⁵. Segons s'indica al testament, el seu marit Bernardí habitava aleshores a la vila de Reus.

El 1612, a Reus, esposalles amb Isabel, filla de Mateu Espasa, pagès, i de Jerònima [VILASECA, 1964: II-13].

El 27.11.1622 mort d'Isabel [VILASECA, 1964: II-14].

El 1623 la seva nova esposa Àngela tenia, a Reus, una casa al carrer de la Galera [VILASECA, 1964: II-14].

El 1633 disposà que se li donés sepultura al convent de Franciscans, al vas dels religiosos, amb l'hàbit franciscà.

El 1637 la seva vídua llogà diverses peces de terra [VILASECA, 1964: II-15].

21 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber testamentorum*, 1591, maig, 27-1608, agost, 2.
22 ACB, Esposalles, vol. 63, fol. 65r.
23 AHPB, Maties de Déu, *Unicus liber capitulorum matrimonialium*, 1589, gener, 14-1609, maig, 10.
24 AHPB, Pere Joan del Sol, *Liber unicus testamentorum*, 1605, maig, 30-1612, febrer, 19.
25 AHPB, Pere Joan del Sol, *Liber unicus testamentorum*, 1606-1612.

0005. AGUSTÍ, Francesc

Vers 1530 - 1595

Mestre escudeller, fill de Jaume Agustí, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Àngela. Pare de l'escudeller Bernardí Agustí. Residia al carrer dels Ollers Blancs.

El 31.05.1549 va fer de padrí de Jaume Amador Agustí, fill secret, a Sant Just i Sant Pastor²⁶.

El 23.10.1552, esposalles amb Marquesa, filla d'en Ferriol, gerrer²⁷.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553²⁸.

El 09.07.1570, esposalles de la seva filla Paula Quitèria amb Bernat Sunyer, escudeller de Barcelona, tal vegada el mateix que el 1559 es va "afermar" d'aprenent amb l'escudeller de Reus Joan Aguilar [VILASECA, 1964: II-12].

El 10.09.1564 va ser prohom de la confraria²⁹. El 13.02.1569 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁰. El 1573-1574 va ser el prohom en cap de la confraria³¹. El 18.01.1574, prohom primer de la confraria³². El 1576, prohom quart de la confraria³³. El 1582, prohom en cap de la confraria³⁴.

El 09.07.1595 va fer testament. Estant malalt, nomenà marmessors a Antoni Galí, brodador; a Bartomeu Cardenyas, escudeller, i a Marianna potser Marquesa ja hauria mort o es tracti d'un error, muller del testador. Demanà ser enterrat al monestir de Sant Francesc, al vas de la confraria del Cordó. Va fer diverses deixes pietoses. Era parroquià de Sant Jaume. Declarà tenir àpoca de la dot de la seva muller, valorat en 100 lliures. Nomenà hereu universal a Bernardí Agustí, escudeller, habitant a Reus, el seu fill; sinó, tot aniria a la seva filla Paula Solera, vídua de Baptista Soler, fuster. Entre els testimonis, el mestre de cases Miquel Dansa.

El 10.11.1595 va morir a casa seva, al carrer dels Escudellers. El 20.11.1595 es va fer inventari dels seus béns on s'esmenten unes cases que el difunt tenia llogades al carrer dels Escudellers Blancs³⁵.

0006. AGUSTÍ, Jaume

Vers 1500 - Post. 1545

Escudeller, ciutadà de Barcelona, pare de l'escudeller Joan Agustí.

El 02.01.1529, esposalles amb Àngela, filla de Jaume Albó, escudeller³⁶.

El 10.04.1529 s'esmenta com a testimoni en el testament de Climenta, vídua del gerrer Jaume Mercer³⁷.

26 APSJP, Baptismes, vol. 1.
27 ACB, Esposalles, vol. 35, fol. 63r.
28 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
29 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
30 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1567, juliol, 3 - 1568, abril, 25.
31 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
32 AHPB, Joan Carles, *Manuale quintum*, 1568, gener, 7 - 1577, juliol, 15.
33 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
34 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
35 AHPB, Antoni Batlle, Llibre d'inventaris i encants, 1590-1595.
36 ACB, Esposalles, vol. 22.
37 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, Llibre de testaments, 1520, juliol,

El 21.07.1530, degut a necessitats econòmiques, ell i la seva muller Àngela van vendre a Agnès Beneta, muller del mercader Jeroni Coromines, i a la seva germana Margarida Valls, per carta de gràcia de 60 sous anuals, un violari per valor de 21 lliures, a raó o for de 7000 sous per mil³⁸.

El 14.06.1531 Joan Miquel Boscà *custodi jurisdictionis maris* li va llogar, per cinc anys, unes cases al carrer dels Ollers Blancs. El preu va ser de 70 lliures, a raó de 14 lliures anuals a pagar en dues meitats³⁹.

El 26.09.1531 va reconèixer que devia 7 lliures i 20 sous per sis quintars de *caseorum salsorum* comprats a Lluís Marrals ?, mercader, per mitjà del corredor d'orella Pere Fuster. El 02.10.1531 va reconèixer un deute d'onze lliures i 15 sous a la mateixa persona i pel mateix concepte⁴⁰.

El 09.01.1534 reconegué que devia 74 lliures 7 sous i 9 diners a Gabriel Joan, mercader de Barcelona, per "diverses roves de llana". Va prometre liquidar el deute en vuit mesos⁴¹.

El 19.12.1545 va nomenar procurador a Pere Roig pescador⁴².

0007. AGUSTÍ, Joan

Post. 1530 - Post. 1569

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Jaume Agustí, escudeller, ciutadà de Barcelona.

El 20.04.1569, esposalles amb Maria Anna, vídua de Bernat Sans, escudeller de Barcelona⁴³.

0008. ALABAT, Francesc

Vers 1565 - Vers 1601

Mestre escudeller habitant l'any 1590 a Barcelona, fill de Mateu Alabat, pagès, i de Margarida, oriünds de Tàrraga, bisbat d'Urgell.

El 26.12.1590, esposalles amb Marianna, filla de Joan Oller, mesurador, ciutadà de Barcelona, i de Paula⁴⁴.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁵.

0009. ALBANELL, Jeroni

Vers 1465 - 1501

Escudeller. Residència: "Illa del carrer Ollers Blancs qui vagí per lo carrer del Vidre on es el forn del carrer dels Ollers Blancs", al carrer dels Ollers Blancs. Parroquià del Pi.

El 1490 compra safra a Francesc Reyner⁴⁶.

El 07.03.1491, esposalles amb Eulàlia, vídua de Joan de Pagos, mariner⁴⁷.

El 18.06.1491, Elisabet, filla de Francesc Reyner, vídua de Pere Genovès, paraire de draps de llana, reconegué haver rebut 165 lliures del dot del seu marit. Entre els testimonis, Gaspar Moner i Jeroni Albanell, escudellers⁴⁸.

El 11.06.1501, extrema unció de Jeroni Albanell, als Ollers Blancs⁴⁹.

El 13.08.1501 Eulàlia Albanell, vídua de Jeroni Albanell, va reconèixer un deute de 6 lliures amb l'apotecari Rafael Sorts per les medicines necessàries pel seu espòs Jeroni Albanell. Promet pagar el deute abans del més de febrer següent⁵⁰.

El 26.11.1521, testament d'Eulàlia Albanella, filla de Bernat Borra, mariner, i d'Antònia. Marmessors: Bernat Albanell, frare del Carmel; Cosme Mestre, clergue beneficiat a Sant Antoni de Vilanova, i Jaume Planes, batifuller. Ordenà que tota l'obra de terra que tenia a casa seva fos venuda i lliurada a Cosme Mestre pel mateix preu que ella la va comprar a mossèn Joan Bargalló, mercader, ço és, l'obra valenciana i altra obra de terra. Demanà ser enterrada al vas que hi havia davant la font del claustre de la catedral, on hi havia el cos del seu marit, en el qual vas hi havia "esculptits de olles". Nomenà hereu universal a Bernat Joan Albanell, el seu fill⁵¹.

0010. ALBERT, Bartomeu

1657 - 1722

Mestre escudeller. Residència: carrer de la Mercè d'en Carabassa. Habitava en una casa pròpia, amb una botiga que llogava apart. La casa consistia en una entrada, una botiga i un casalet. Al primer pis hi havia una sala, una alcova i un aposento. Al segon pis, una porxada oberta. Estava valorada en 400 lliures⁵². Per orient, la casa delimitava amb al carrer de la Mercè, i pel sud, amb un carreró que travessava al carrer d'en Serra.

El 02.02.1681, essent jove escudeller, esposalles amb Mònica Calsapeu, donzella⁵³.

El 13.11.1682, bateig de Eulàlia Feliua Mònica Josepa, filla de Bartomeu Albert i de Mònica. Padrins: Josep Forés i Cortell, notari, i Eulàlia Garriga, muller de Josep Garriga, adroguer⁵⁴.

El 27.09.1684, cos de Mònica, filla de Bartomeu Albert, escudeller⁵⁵.

El 27.11.1685, bateig d'Ignasi Joan Bartomeu. Padrins: Diego Hidalgo de Cisneros i Maria Escarrer, donzella, filla de

19 - 1561, abril, 11.

38 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1530, maig, 15 - 1531, març, 31.

39 AHPB, Rafael Puig, Esborrany, 1531, febrer, 17 - 1531, desembre, 23.

40 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, Esborrany, 1530, desembre, 29 - 1531, desembre, 19.

41 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Tercium decimum manuale seu parvum reportorium* 1533 - 1534.

42 AHPB, Jeroni Mollet, *Manuale sextum decimum*, 1545, desembre, 14-1546, juliol, 12.

43 ACB, Esposalles, vol. 44.

44 ACB, Esposalles, vol. 55.

45 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29-1601, desembre, 22.

46 ACB, Extravagants, *Llibre de comptes de Francesc Reyner*.

47 ACB, Esposalles, vol. 6.

48 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.

49 APSMP, Llibre d'òbits, vol.16.

50 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale vicesimum secundum*, 1500, setembre, 28 - 1502, febrer, 1520.

51 AHPB, Antoni Anglès, major, *Primus testamentorum liber codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1506, novembre, 20 - 1530, desembre, 3.

52 AHCB, Cadastre, I-57.

53 ACB, Esposalles, vol. 100.

54 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 215.

55 ACB, Defuncions, vol. 4.

Francesc Escarrer, tots de Barcelona⁵⁶.

El 02.12.1687, cos de Maria Rosa, filla de Bartomeu Albert, als Escudellers, enterrada al vas de Santa Eulàlia⁵⁷.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁵⁸.

El 31.12.1691, bateig de Josep Joan Silvestre, fill de Bartomeu Albert, escudeller, i de Mònica⁵⁹. El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶⁰. Era el prohom tercer.

El 28.08.1694, cos de Pau Albert, fill dels cònjuges Albert, als Escudellers⁶¹.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria⁶².

El 07.03.1697, essent confrare, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁶³.

El 18.01.1699 assistí a una reunió de la confraria⁶⁴.

Fou prohom en cap de la confraria diverses vegades: 1703-1704, 1707-1708, i clavari 1705-1706, 1710-1711.

El 09.01.1707 Verònica, la seva filla, fou extreta en sort de rodolins i va rebre 100 lliures de part de la confraria del Roser instituïda en el convent de Santa Caterina màrtir Barcelona destinades a les donzelles que es volien casar⁶⁵.

El 13.04.1707, cos de Teresa, filla de Bartomeu Albert, mestre escudeller, al carrer de les Arenes⁶⁶.

El 01.04.1708, esposalles de Joan Argemir, gerrer, fill de Joan Argemir, teixidor de llana, de Moià bisbat de Vic, i de Mònica, amb Eulàlia Parareda, vídua se Josep Parareda, escudeller, filla de Bartomeu Albert, mestre escudeller, i de Mònica, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor.

El 03.06.1708, cos de Mònica, muller de Bartomeu Albert, escudeller, al carrer de front de la casa Prous, als Escudellers⁶⁷.

S'esmenta al cadastre del 1715-1716⁶⁸.

Tenia unes cases al carrer d'en Carabassa, molt derruïdes degut a la caiguda de quatre bombes, per les quals pagava censos a Dídac Golorons, mercader, i a la catedral de Barcelona; a T. Alvià, capellà de Santa Maria del Mar, i a Segimon Palau, notari. En aquestes cases tenia a un pobre vell i la seva muller, per amor de Déu, deixant-los dormir a les porxadetes, i en un bocí de botiga hi tenia a una pobra vídua que li pagava 7 lliures. Tenia llogat un obrador que era dels cònjuges Marc Gibergues i Rosa Gibergues i

Colom, pel qual els hi pagava 26 lliures anuals.

S'esmenta al cadastre del 1717⁶⁹.

El 1721, degut a la seva avançada edat i al "mal de poagre" artritis gotosa va haver de deixar de treballar i tancar la botiga⁷⁰.

El 24.12.1722 cos de Bartomeu Albert, escudeller⁷¹.

El 28.06.1735, cos de Mònica, vídua de Bartomeu Albert, escudeller, al carrer Tallers⁷².

0011. ALBERT I CALSAPEU, Joan

Vers 1685 - Post. 1750

Jove escudeller, fill de Bartomeu Albert, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Mònica Calsapeu.

El 19.07.1717 essent jove escudeller, esposalles amb Jerònima Cairol, donzella, natural de Sitges, filla de Joan Cairol, mestre de cases, i de Maria. Testimonis: Pere Bonells, teixidor de lli, i Francesc Verdera, verguer de la Reial Audiència. ⁷³.

El 16.08.1723, bateig de Maria Gertrudis Justa i Fausta, filla de Joan Albert, escudeller, i de Jerònima Albert i Cairol. Padrins: Josep Cullé, revenedor, i Maria Gertrudis Carbonell, muller de Pau Carbonell, sastre⁷⁴.

El 20.11.1725, bateig de Mònica Mariàngela Fausta, filla de Joan Albert, mestre escudeller, i de Jerònima Albert i Cairol. Padrins: Fèlix Viver, gerrer, i Mònica Argemir, donzella, filla de Joan Argemir, gerrer⁷⁵.

El 06.09.1726, cos de Gertrudis, filla de Joan Albert, dins de la Diputació, al vas de Santa Eulàlia⁷⁶.

El 27.01.1727 s'esmenta per primera vegada en una reunió de la confraria. Consta que no fa obra perquè era verguer de la Reial Audiència⁷⁷.

El 28.05.1728, bateig de Maria Josepa Jerònima, filla de Joan Albert, mestre escudeller i verguer de la Reial Audiència, i de Jerònima Albert i Cairol. Padrins: Gaspar Beltran, jove gerrer, i Maria Albert, vídua de Josep Albert, jover cirurgia⁷⁸.

El 1750, un "Joan Albert, escudillero y portero de cámara, fue incluido en su gremio"⁷⁹.

0012. ALBERT, Joan Baptista

Gerrer.

El 11.02.1691, combregar d'Anna Maria Albert, muller de Joan Baptista Albert, gerrer, al carrer Nou⁸⁰.

56 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 255.

57 ACB, Llibre d'llibre d'òbits, vol. 7; ACB, Sepultures, vol. 6, fol. 16v.

58 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.

59 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 74v.

60 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

61 ADB, Defunctori, 1693-1697, fol. 43r.

62 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.

63 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.

64 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.

65 AHPB, Francesc Bonaventura Torres, *Decimum octavum manuale*, 1706, desembre, 29 - 1707, desembre, 23.

66 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

67 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

68 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I-6.

69 AHCB, Cadastre I-61.

70 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Protocollum ... instrumentorum*, 1721, gener, 2 - 1721, desembre, 15.

71 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1722, fol. 225r.

72 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1734 - 1744.

73 ACB, Esposalles, vol. 121. El 20.07.1717, APSJP, Esposaris, vol. 6.

74 ACB, Baptismes, vol. 17.

75 ACB, Baptismes, vol. 18.

76 ACB, Sepultures, vol. 10.

77 AHPB, Jeroni Casetas, *Trigessimum octavum manuale instrumentorum et contractuum*, 1726, desembre, 28 - 1727, desembre, 18.

78 ACB, Baptismes, vol. 18.

79 AHCB, Cadastre IV-1, núm. 451.

80 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.

0013. ALBÓ, Jaume

Vers 1480 - Vers 1555

Mestre escudeller. Residència: carrer dels Ollers Blancs. Parroquia de Sant Jaume apòstol.

El 17.09.1519, esposalles, en segones núpcies ?, amb Caterina, filla de Galceran Orelles, fuster, i d'Eulàlia⁸¹.

El 09.05.1525 intervingué en l'arrendament de l'obrador i forns del difunt escudeller Joan Trullàs⁸².

El 02.01.1529, esposalles de la seva filla Àngela amb Jaume Agustí, escudeller⁸³.

L'any 1530 va comprar dues rodes de fusta a la vídua de l'escudeller Antoni Planes AHPB, Pere Martí, menor, Plec d'inventaris i encants, 1529, març, 31 - 1547, maig, 20.

El 05.09.1532 va comprar, juntament amb els escudellers Pere Pons, Joan Montornès, Jaume Boleda, Onofre Espelta i Gabriel Serra una peça de terra plantada de vinya, a Montjuïc, alou del monestir de la Mercè, pel preu de 8 ducats 9 lliures i 12 sous⁸⁴.

L'any 1533 s'esmenta en una reunió de la confraria⁸⁵.

El 17.03.1537 l'escudeller Joan Palau el nomenà executor en el seu testament⁸⁶.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁸⁷. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁸⁸. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁸⁹.

El 1533 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre l'escudeller Miquel Sadurní i Eulàlia, filla de l'escudeller Antoni Rovell⁹⁰.

El 09.06.1534, testament de Caterina Albona. Nomenà marmessors a Antoni Font, calceter, i a Joan Paner, "gornimenterum". Demanà ser enterrada al vas de Sant Nicolau al monestir de framenors. Entre els testimonis s'esmenten als escudellers Antoni Rovell, Miquel Sadurní i Joan Montornès⁹¹.

El 1543 va ser prohoms en cap de la confraria dels gerrers⁹².

El 1548 va ser prohoms de la confraria dels gerrers⁹³.

El 24.02.1552, testimoni en els capítols matrimonials de Jaume Pasqual, escudeller, amb Anna, germana de Pere Pons,

escudeller⁹⁴.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁹⁵.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

El 03.08.1570 ja era difunt: Caterina fundà un aniVersari a l'església de la beata Maria de la Mercè; cada 3 d'agost, a l'altar major, i cada 12 de novembre, a l'altar de la capella de Sant Hipòlit. Oferí al prior del convent 17 sous d'un censal que rebia d'una peça de terra que tenia a la parròquia de Badalona. Testimonis: Joan Muntanyola, notari de la vila de Montblanc, i Miquel Cabes, adroguer, de Barcelona⁹⁶.

El 10.08.1577, combregar de la Sra. Albona, escudellera, als Escudellers ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 25.

El 27.08.1579, combregar a casa de la Sra. Albona, als Escudellers⁹⁷.

El 11.09.1582 Caterina Albona establí en emfiteusi a Montserrat Morell en unes cases amb hort i dos portals al carrer de na Sagra, alou de Galceran de Navel com a successor d'Isabel de Navel, sa mare, a cens de 13 sous anuals. Havia de pagar 10 lliures d'entrada⁹⁸.

El 15.02.1640 Ramon Magí, escudeller, reconegué que tenia unes cases de Jeroni de Navel al carrer de na Sagra aleshores anomenat "de la Mare de Déu": cases, abans amb hort contigu, amb un obrador, pou i dos portals oberts a la via pública. Limitaven: a orient, part amb l'honor de Jeroni de Navel, ciutadà honorat, i part amb l'honor dels hereus de Pere Calvo, notari de Barcelona; al sud, amb l'honor dels hereus d'Arcàngel Vilar, canonge de la seu de Barcelona; a occident, amb la via pública, i al nord, amb altres cases o hospici de Sebastià Terré, que fou de Jaume Albó, que tenia per Ponç Vilaseca, sastre, i n'era usufructuària la seva muller Anna. Pere Grasses, gerrer, i la seva muller Marianna, foren els marmessors testamentaris d'Anna Vilaseca⁹⁹.

0014. ALEU, Guillem

Vers 1550 - Post. 1610

Mestre escudeller, fill de Bernat Aleu, del lloc de l'Alforja del Camp de Tarragona, i de Tecla.

El 19.05.1571, capítols matrimonials amb Àngela, filla de Felip Torrents, escudeller, ciutadà de Barcelona. Dot: 60 lliures.

El 21.03.1575, bateig de Jeroni Felip, fill de Guillem Aleu i d'Àngela. Padrins: Jeroni Planes, escudeller, i Mateua ?¹⁰⁰.

El 1576 s'esmenta a Àngela, muller del mestre Aleu, escudeller, com a padrina en un bateig¹⁰¹.

El 14.05.1579 va llogar per tres anys, unes cases al "lupanar", a Jaume Simó Solivella ?, hostaler¹⁰².

81 ACB, Esposalles, vol. 19.
 82 AHPB, Rafael Puig, Esborrany, 1524, abril, 22 - 1526, febrer, 26.
 83 ACB, Esposalles, vol. 23.
 84 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1532, gener, 18 - 1533, febrer, 4.
 85 AHPB, Antoni anglès, major, *Quartum manuale negociorum monasterii fratrum minorum Barchinone*, 1533, setembre, 25 - 1542, gener, 26.
 86 AHPB, Francesc Vidal, major, *Liber secundus testamentorum*, anys 1520 - 1538.
 87 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 88 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 89 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 90 AHPB, Antoni Anglès, major, *Tricesimum sextum manuale comune*, 1532, agost, 30 - 1533, abril, 8.
 91 AHPB, Joan Vilar, Plec de testaments, 1514, desembre, 19 - 1554, març, 6.
 92 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 93 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

94 AHCB, Capítols Matrimonials, II - 9, fol. 105.
 95 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
 96 AHCB, Notarial, XII-5.
 97 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 26.
 98 AHCB, Notarial, XII-10.
 99 AHPB, Pau Passoles, *Quintum manuale sive protocollum*, 1639, desembre, 25 - 1640, desembre, 22.
 100 APSJP, Baptismes, vol. 2, fol. 349.
 101 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 9r. En el mateix llibre fol. 20 consta com a "escudellera".
 102 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1578, setembre, 13 - 1579, maig, 28.

El 26.03.1580 apadrinà un fill secret a Sant Just i Sant Pastor, juntament amb Lluïsa Saiola, escudellera, vídua¹⁰³.

El 10.08.1583 s'esmenta Àngela Aleua, muller de Guillem Aleu, escudeller, com a padrina d'un bateig a la parròquia del Sant Just i Sant Pastor¹⁰⁴.

El 18.03.1584 s'esmenta Guillem Aleu com a padrí d'un fill secret a Sant Just i Sant Pastor, juntament amb Elionor Busquets, muller de Miquel Busquets, escudeller¹⁰⁵.

El 17.04.1584 va llogar una casa al carrer del Joc de la Rulla, a prop del portal de Trentaclus, al taverner Pere Font. Ho va fer per tres anys i pel preu de 42 lliures anuals¹⁰⁶.

El 02.07.1589, bateig d'Isabel Anna, filla de Guillem Aleu i d'Àngela. Padrins: Joan Granollacs, coraler, i Anna Farenova¹⁰⁷.

El 11.07.1591, bateig de Francesc Jeroni Benet, fill de Guillem Aleu i d'Àngela. Padrins: Francesc Vilardaga, mercader, i Marianna Pasquala, filla de .t. Pasqual, notari¹⁰⁸.

El 13.10.1593, Pere Joan Calvo, notari, establí en emfiteusi a Guillem Aleu, escudeller, ciutadà de Barcelona, en unes cases antigament amb dos postal aleshores només amb un que tenia al carrer dels Escudellers, que era de Galceran de Navel. Termenaven a orient, amb l'honor de .t. Tries i a occident, amb el de Bernardí Déu, porter reial, a cens de 9 lliures anuals¹⁰⁹.

El 04.10.1594 el matrimoni va donar unes cases amb dos portals que Àngela tenia al carrer del Vidre, que era del noble Guillem d'Ivorra. Entre els testimonis, l'escudeller Maties Mongai, que vivia a casa de l'esmentat Aleu¹¹⁰.

El 18.12.1596, bateig de Jeroni Nicolau Joaquim, fill de Guillem Aleu i d'Àngela. Padrins: Joaquim Setantí, donzell, i Jerònima Galina, muller de .t. Galí, courer¹¹¹.

El 21.03.1599, capítols matrimonials de Jeroni Aleu, llibreter, de Barcelona, fill del mestre Guillem Aleu, escudeller, i d'Àngela¹¹².

El 23.01.1600, Guillem Aleu i Àngela llogaren un hostel, per quatre anys, a Antoni Montserrat, hostaler, al lloc anomenat el "Lupanar", a Barcelona. El preu fou de 40 lliures any¹¹³.

El 03.05.1601, per poder pagar 96 lliures, 14 sous a Pau Bertolà, assignaren aquesta quantitat dels lloguers de l'hostal que tenien al "lupanar", a Barcelona, llogat a Antoni Joan, així com els diners del lloguer del trinquet llogat a Joan Puig¹¹⁴.

El 1602, debitori firmat per Àngela Aleu, muller de Guillem

Aleu, Jeroni Aleu, llibreter, i Maria, en favor d' Esperança Maimona, vídua, per un import de 30 lliures¹¹⁵.

El 21.01.1603 Guillem Aleu i Àngela llogaren, per cinc anys, a l'escudeller Antoni Rodó, unes cases amb un portal que tenien al carrer d'en Simó Oller "ara dit dels Escudellers", pel preu de 20 lliures anuals, a pagar cada mig anys per avançat, com era el costum a Barcelona. Testimonis: Jaume Torres, negociant, i Francesc Bages, llibreter, ambdós de Barcelona. Posteriorment, assignaren aquest lloguer a Damià Vilardaga, mercader, per pagar-li un deute de 63 lliures i 9 sous¹¹⁶.

El 1604, Guillem Aleu i Àngela, Jeroni Aleu, llibreter, i Maria, sa muller, nomenaren procurador a Francesc Pla, negociant¹¹⁷.

El 04.01.1608 Guillem Aleu, la seva esposa Àngela, el seu fill Jeroni i la seva esposa Maria van llogar al negociant Jeroni Lleonart Basses unes cases amb un triquet, al carrer de Trentaclus, davant del portal anomenat del Mall, per cinc anys. El preu va ser de 180 lliures, a raó de 36 lliures anuals¹¹⁸.

El 08.01.1609 Guillem Aleu i Àngela reconegueren un deute de 10 lliures amb el mercader Melcior Pagès¹¹⁹.

El 29.05.1610, sepultura d'Àngela Aleua, muller de Guillem Aleu, escudeller, al carrer dels Tres Llits¹²⁰.

0015. ALZINA, Antoni

Vers 1600 - Vers 1641

Gerrer. Parroquià de Sant Jaume.

El 13.08.1625, bateig de Francesc Josep Antoni Hipòlit, fill d'Antoni Alzina, gerrer, i de Mariàngela. Padrins: Francesc Margarit, doctor en dret, i Mònica Vidala, vídua¹²¹.

El 12.03.1626, esposalles amb Maria Anna, vídua de Joan Bordes, mulater, de Barcelona¹²².

El 1626, capítols matrimonials¹²³.

L'any 1635 disposava de casa i obrador al carrer dels Tres Llits¹²⁴.

El 22.10.1641, combregar d'Antoni Alzina, gerrer, als Escudellers¹²⁵.

103 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 135.
 104 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 238.
 105 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 247.
 106 AHPB, Francesc Guardiola, *Prothocollum*, 1584, gener, 2 - 1584, setembre, 25.
 107 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 11.
 108 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 84.
 109 AHPB, Antoni Roure, *Liber primus notularum*, 1592, novembre, 28 - 1596, febrer, 1.
 110 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1593, desembre, 30 - 1594, desembre, 24.
 111 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 205.
 112 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1596-1605 i s. d.
 113 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 114 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tercium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre, 22.

115 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quartum prothocollum sive manuale*, 1601, desembre, 26 - 1602, desembre, 23.
 116 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
 117 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.
 118 AHPB, Joan Andreu, *Prothocollum instrumentorum*, 1608, gener, 1 - 1608, desembre, 21.
 119 AHPB, Bernat Puigvert, *Decimum septimum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1608, desembre, 28 - 1609, desembre, 25.
 120 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 121, fol. 7r.
 121 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 45.
 122 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 95v.
 123 AHPB, Antic Servat, major, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1623, gener, 29 - 1626, novembre, 28.
 124 AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1635, gener, 3 - 1635, desembre, 23.
 125 ADB, Funeràries, Sant Jaume, vol. 34, fol. 66v.

0016. ALZINA I VINYES, Josep Joan

1741 - 1780

Mestre escudeller, fill de Pere Alzina, escudeller, i de Josepa Vinyes. Parroquià de Sant Jaume.

El 20.09.1763, esposalles amb Maria Gràcia Bigues, filla d'Isidre Bigues i d'Eulàlia Manalt de la parròquia de Sant Jaume¹²⁶.

El 21.04.1765, confirmació de Josepa, filla de Joan Alzina i de Maria Gràcia¹²⁷.

El 21.12.1767, bateig de Raimunda Eulàlia Felipa, filla de Joan Alzina, escudeller, i de Maria Anna Bigues¹²⁸.

El 03.08.1768, cos de Narcisa, filla de Joan Alzina, escudeller, davant la seu, al vas propi¹²⁹.

El 21.07.1769, capítols matrimonials. Dot: 150 lliures i una calaixera amb roba, més 50 lliures de la causa pia de Joan Jornet, de Santa Coloma de Queralt, del llinatge de la núvia, i 22 lliures com a filla de mestre sastre atorgades per la confraria dels sastres¹³⁰.

El 1777 fou admès com a nou mestre i s'esmenta per primera vegada en una reunió del gremi¹³¹.

L'any 1780 és el darrer en què s'esmenta en una reunió del gremi. Suposem que va morir aquell mateix any, o no gaire més tard¹³².

0017. ALZINA, Pere

Vers 1715 - 1777

Escudeller, fill de Pere Alzina, pagès, de la parròquia de Sant Andreu de Llavaneres, i de Maria.

El 16.04.1740, capítols matrimonials¹³³.

El 18.04.1740, essent jove escudeller, esposalles amb Josepa Vinyes, filla de Joan Vinyes, escudeller, i de Maria, de la parròquia de Sant Miquel¹³⁴.

El 24.01.1741, bateig de Josep Joan Faust Pau, fill de Pere Alzina, escudeller, i de Josepa Alzina i Vinyes. Padrins: Joan Vinyes, escudeller, i Marianna Alzina, vídua de Cosme Pla, teixidor de lli¹³⁵.

L'01.03.1742, bateig d'Agustí Pere Antoni, fill de Pere Alzina, escudeller, i de Josep Alzina i Vinyes. Padrins: Agustí Mas, jove escudeller, i Maria Vinyes, muller de Joan Vinyes, escudeller¹³⁶.

El 06.01.1744, bateig de Jaume Josep Gaspar, fill de Pere

126 ACB, Esposalles, vol. 145, fol. 39.

127 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 306.

128 ACB, Baptismes, vol. 28.

129 ACB, Defuncions, vol. 8.

130 AHPB, Jaume Sanjoan i Novelles, *Primum ... manuale capitulorum matrimonialium*, 1766, setembre, 6 - 1773, juny, 25.

131 AHPB, Josep Ricart, *Undesimum manuale*, 1777, gener, 3 - 1777, desembre, 24.

132 AHPB, Josep Ricart, *Desimum quartum manuale*, 1779, desembre, 26 - 1780, desembre, 23.

133 AHPB, Salvador Golorons i Prous, *Manuale quintum instrumentorum*, 1735, desembre, 29 - 1740, desembre, 24.

134 ACB, Esposalles, vol. 132, fol. 66v.

135 ACB, Baptismes, vol. 21.

136 ACB, Baptismes, vol. 22.

Alzina, escudeller, i de Josepa Alzina i Vinyes. Padrins: Jaume Vinyes, jove escudeller, i Narcisa Fuster, muller de Sebastià Fuster¹³⁷.

El 08.01.1744 Salvador Pera, taverner, reconegué haver recuperat les 120 lliures d'un préstec fet a Pere Alzina, escudeller, l'any 1740¹³⁸.

El 12.05.1746, bateig d'Antoni Jacint Salvador, fill de Pere Alzina i de Josepa. Padrins: Jacint Prats, hortolà, i Maria Garí, muller de Salvador Garí, escudeller¹³⁹.

El 12.01.1748, bateig d'Antoni Jaume Faust, fill de Pere Alzina, escudeller i de Josepa. Padrins: Antoni Canals, mestre fuster, i Mariàngela Torres, vídua de Jaume Torres, sabater¹⁴⁰.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria.¹⁴¹

El 08.05.1750, bateig de Ramon Jacint Faust, fill de Pere Alzina i de Josepa Alzina i Vinyes. Padrins: Josep Calvet, jove teixidor de llana, i Maria Prats, muller de Jacint Prats, hortolà¹⁴².

El 13.02.1766, prohoms primer de la confraria¹⁴³.

El 31.10.1767, vidu de Josepa, esposalles amb Margarida Valls, vídua de Fèlix Valls, filla de Joan Carrau i de Margarida Carrau, de la parròquia del Pi¹⁴⁴.

El 1772 fou prohoms de la confraria¹⁴⁵.

El 1777 va morir, segons es diu en una reunió de la confraria¹⁴⁶.

El 16.07.1777 va fer testament i inventari dels seus béns: inventari dels béns del difunt Pere Alzina, escudeller, ciutadà de Barcelona, fet a instàncies de Margarida Alzina, abans Valls, vídua en segones núpcies de Pere Alzina i, en primeres, de Fèlix Valls, sabater, de Cardona, hereva del seu segon espòs¹⁴⁷.

0018. ÀLVAREZ, Lluís

1690 - Vers 1752

Fadrí escudeller, fill de Joan Àlvarez, sastre, i de Teresa. Parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 29.03.1717, esposalles amb Maria Àngela Budic, donzella, filla d'Andreu Budic, pagès, de Manresa, i de Madrona, de la parròquia de Santa Maria del Mar¹⁴⁸.

El 27.08.1723, cos de Ramon, albat, fill de Lluís Àlvarez i

137 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 137v.

138 AHPB, Sever Pujol, *Manuale trigesimum instrumentorum*, 1744, desembre, 25 - 1745, abril, 1.

139 ACB, Baptismes, vol. 23.

140 ACB, Baptismes, vol. 23.

141 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.

142 ACB, Baptismes, vol. 24.

143 AHPB, Domènec Banús, *Secundum manuale contractuum, ultimatum voluntatum seu instrumentorum*, 1766, desembre, 30 - 1767, desembre, 24. 1767, fol. 12.

144 ACB, Esposalles, vol. 147.

145 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.

146 AHPB, Josep Ricart, *Undesimum manuale*, 1777, gener, 3 - 1777, desembre, 24.

147 AHPB, Josep Ricart, *Undesimum manuale*, 1777, gener, 3 - 1777, desembre, 24.

148 ACB, Esposalles, vol. 120; ADB, Matrimonis. Santa Maria del Mar, capça 14.

de Mariàngela¹⁴⁹.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fadrins. Tenia aleshores uns 35 anys¹⁵⁰.

El 13.09.1733, esposalles amb Maria Puig, donzella, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor¹⁵¹.

El 16.09.1742, cos de Lluís, fill de Lluís Àlvarez, jove escudeller, al carrer del Vidre, enterrat al vas del Roser¹⁵².

El 10.04.1743, bateig de Teresa Josepa Rita, filla de Lluís Àlvarez i de Maria. Padrins: Josep Mates, mestre de cases, i Teresa Barrera, muller de Salvador Barrera, torner¹⁵³.

El 18.11.1744, cos de Teresa, filla de Lluís Àlvarez, jove escudeller, i de Maria, al carrer d'en Quintana¹⁵⁴.

El 20.11.1745, cos d'un fill "sols primsenyat" de Lluís Àlvarez, al carrer del Vidre¹⁵⁵.

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga al convent de Nostra Senyora del Bonsuccés dels pares servites¹⁵⁶.

0019. AMAT i MUÑIZ, Antoni

Vers 1720 - Post. 1751

Gerrer, fill de Francesc Amat, gerrer, i de Paula Muñiz.

El 02.05.1749, esposalles amb Eulàlia Caumell, de la parròquia del Pi¹⁵⁷.

El 22.02.1751, vidu d'Eulàlia, matrimoni amb Josepa Rojas, de Figueres, filla de Josep Rojas i de Caterina, de la parròquia del Pi¹⁵⁸.

0020. AMAT, Francesc

1686 - Vers 1756

Mestre gerrer, fill de Josep Amat, gerrer, i de Margarida.

El 03.11.1703, esposalles amb Anna Maria Puigdoure, filla del difunt Jaume Puigdoure, gerrer, i de Mariàngela Pi, parroquiana de Sant Jaume. Testimoni: Joan Soler, abat de Sant Pere de les Puel·les, i Josep Amat, marquès de Castellbell¹⁵⁹. El mateix dia, capítols matrimonials. Dot: 400 lliures, dues caixes de núvia amb roba i vestits¹⁶⁰.

El 18.10.1706, bateig de Josep Francesc Benet Leopold Oleguer, fill de Francesc Amat, gerrer i d'Anna Maria Puigdoure. Padrins: Dr. Josep Amat i Francesca Martí, muller de Josep Martí, mestre de cases¹⁶¹.

149 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1723-1725.

150 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 1725-1726.

151 ACB, Esposalles, vol. 129.

152 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 83v.

153 ACB, Baptismes, vol. 22.

154 APP, Llibre d'òbits, vol. 159.

155 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 117v.

156 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.

157 ACB, Esposalles, vol. 137, fol. 66.

158 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Mar, capça 31.

159 ACB, Esposalles, vol. 112; APSJP, Esposoris, vol. 6, fol. 56v.

160 AHPB, Josep Güell, *Quartus liber capitulorum matrimonialium*, 1698, febrer, 9 - 1710, setembre, 14, 233r-238v

161 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 91.

El 26.01.1709, bateig d'Isabel Margarida Anna Maria, filla de Francesc Amat, gerrer, i d'Anna Maria Amat i Puigdoure. Padrins: Jaume Puigdoure, gerrer, i Maria Jonc, muller del Dr. en medicina Francesc Jonc¹⁶².

El 19.06.1711, bateig de Josep Carles Oleguer Benet, fill de Francesc Amat, gerrer, i d'Anna Maria Amat i Puigdoure. Padrins: Josep Martí, mestre de cases, i Margarida Amat, vídua de Josep Amat, gerrer¹⁶³.

El 01.05.1713, cos d'Anna Maria, muller de Francesc Amat, gerrer, als Escudellers¹⁶⁴.

El 27.04.1716, bateig de Margarida Maria Àngela Fausta, filla de Francesc Amat i de Paula Muns. Padrins: Pere Joan Mauri, llogater de mules, i Mariàngela Oliac, muller de Josep Oliac, semoler, de Mataró¹⁶⁵.

El 03.05.1717, cos de Mariàngela, albat de Francesc Amat, als Escudellers¹⁶⁶.

El 08.05.1720, confirmació d'Antoni, fill de Francesc Amat, gerrer, i de Paula. Padrí: Francesc Amat¹⁶⁷.

El 16.02.1743 "*sepultura de Nostra Senyora ab 6 atxes blanques en lo carrer de la Freneria al cos de Agraïda Amat y Gual vidua, muller que fou del quondam Joseph Amat, escudeller, la qual fou aportada y enterrada en la present Iglesia Parroquial de Sant Jaume*"¹⁶⁸.

El 1756 la seva casa passà a mans de Francesc Santasusanna¹⁶⁹.

L'any 1758-1759 s'esmenta una casa de Jaume Isern, fuster, feta de nou en terrenys de Francesc Amat, gerrer, al carrer Nou¹⁷⁰.

L'any 1764-1765 s'esmenta una casa reedificada de Carles Puigjaner, abans de Francesc Amat, gerrer, al carrer Escudellers¹⁷¹.

0021. AMAT, Josep

? - 1707

Mestre gerrer.

El 23.07.1680, bateig de Francesca Margarida Maria, filla de Josep Amat, mestre gerrer, i de Margarida. Padrins: Josep Amat i de Planella, i Maria de Minguella i Ciurana¹⁷².

El 09.01.1684, bateig de Baltasar Melcior Gaspar Josep Ramon Nuri, fill de Josep Amat, gerrer, i Margarida. Padrins: Josep d'Aler, del consell de Sa Magestat a l'Audiència de Catalunya, i Mariàngela Robert i Aler, vídua de Josep Robert¹⁷³.

El 07.12.1693, confirmació de Josep, fill de Josep Amat, gerrer, i de Margarida, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Padrí: Josep Basseda, sabater¹⁷⁴.

162 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 144.

163 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 198.

164 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

165 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 344.

166 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

167 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol 347v.

168 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 48.

169 AHCB, Cadastre, I-10. *Libro de Casas, censos y censales de 1743*.

170 AHCB, Cadastre, I-34.

171 AHCB, Cadastre, I-34.

172 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 172.

173 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 238.

174 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 20.

El 07.12.1693, confirmació de Francesc Gil, fill de Josep Amat, gerrer, i de Margarida, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Padri: Josep Basseda, sabater¹⁷⁵.

El 29.04.1696, combregar a Margarida Amat, muller de Josep Amat, gerrer, als Escudellers al costat de casa Aleny¹⁷⁶.

El 05.01.1705, bateig de Josep Oleguer Jaume Francesc, fill de Francesc Amat i d'Anna Maria Puigdoure. Padrins: Josep Amat, gerrer i Mariàngela Puigdoure, vídua de Jaume Puigdoure, gerrer¹⁷⁷.

El 27.12.1707, combregar a Josep Amat, gerrer, als Escudellers¹⁷⁸.

El 30.12.1707, cos de Josep Amat, gerrer, als Escudellers¹⁷⁹.

El 04.11.1714, cos de Margarida Amat, vídua de Josep Amat, als Escudellers. Enterrada a Sant Francesc¹⁸⁰.

El seu obrador havia estat del gerrer Jaume Trullàs¹⁸¹.

0022. AMAT, Onofre

Vers 1530 - ?

Gerrer, fill d'Onofre Amat, mariner, de Pineda, i de Francina.

El 18.04.1556, esposalles amb Elisabet Fajola, filla de Simó Fajol, escudeller¹⁸².

El 15.04.1556, capítols matrimonials amb Elisabet, filla de l'escudeller Simó Fajol, i de Beneta. En els capítols s'estipulà que l'esmentat Onofre Amat podia viure a casa dels sogres i usar els forns d'escudeller i de gerrer de l'obrador. Dot: 50 lliures en or, argent, vestits i altres coses¹⁸³.

El 1557, Pere Pons va llogar al gerrer Onofre Amat un obrador amb dos forns -un de gerrer i un de daurat- al carrer na Sagra¹⁸⁴.

0023. AMETLLER, Cristòfol

1630 - Vers 1652

Mestre escudeller, fill d'Antoni Ametller, traginer de mar, i d'Eulàlia, batejat a la seu de Barcelona el dia 11 de juliol de 1630.

El dia 1 de febrer de 1648 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador de Jaume Marres, presentat pels mestres Joan Benevaire i Pere Marres¹⁸⁵.

El 13.12.1648, esposalles amb Maria Bonora, donzella, de la parròquia de Sant Jaume¹⁸⁶.

El 17.01.1649, capítols matrimonials amb Maria Bonora, filla de Miquel Bonora, escudeller, ciutadà de Barcelona, i

d'Isabel, primera muller difunta. El dot va consistir en una fornada d'obra escudellera valorada en 80 lliures¹⁸⁷.

El gener de 1649 reconegué que havia rebut de Maria Bonora les 75 lliures i 10 sous del dot patern: 64 lliures en una fornada d'obra de terra d'escudeller lliurada pel seu pare i la resta, 11 lliures, en diners comptants¹⁸⁸.

S'esmenta a les reunions de la confraria dels anys 1648 a 1650¹⁸⁹.

0024. AMORÓS, Jaume

Vers 1500 - Vers 1564

Mestre escudeller.

El 1518, testimoni en el testament de Damià Moner, escudeller, juntament amb l'escudeller Antoni Cerdà¹⁹⁰.

El 18.07.1532 va reconèixer deure al mercader alemany Jaume Floris set lliures per la compra d'estany. Ho pagaria de sis en sis sous¹⁹¹.

El 21.11.1532, esposalles amb Caterina, vídua de Joan Solà, mestre de cases¹⁹².

L'any 1533 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁹³. El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁹⁴. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁹⁵. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria¹⁹⁶. El 1549 va ser prohoms en cap de la confraria dels escudellers¹⁹⁷.

El 04.05.1549, esposalles amb Margarida, vídua de Toni Roca, paraire¹⁹⁸.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁹⁹.

El 04.08.1556, esposalles amb Joana, vídua de Salvador Poderós, pagès, de Castelló de Farfanya²⁰⁰.

El 20.09.1563 Joana va nomenar procurador a Jaume Amorós²⁰¹.

El 10.09.1564, assistí a la reunió de la confraria²⁰².

175 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 20.

176 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.

177 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 55.

178 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

179 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

180 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

181 ACB, Caritat, Pabordies, vol. 15.

182 ACB, Esposalles, vol. 37, fol. 44r.

183 AHPB, Joan Mollet, Plec de capítols matrimonials, 1548 - 1556.

184 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1557, gener, 3 - 1557, agost, 18.

185 AHPB, Josep Francesc Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.

186 ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 64.

187 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1848, desembre, 26 - 1649, desembre, 24.

188 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1648, desembre, 26 - 1649, desembre, 24.

189 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

190 AHPB, Miquel Puigsec, *Primus liber testamentorum in quo notantur testamenta et alie ultime voluntates*, 1504 - 1525.

191 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1532, gener, 18 - 1533, febrer, 4.

192 ACB, Esposalles, vol. 25, fol. 53.

193 AHPB, Antoni anglès, major, *Quartum manuale negociorum monasterii fratrum minorum Barchinone*, 1533, setembre, 25 - 1542, gener, 26.

194 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

195 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.

196 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

197 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

198 ACB, Esposalles, vol. 34, fol. 1v.

199 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

200 ACB, Esposalles, vol. 37, fol. 58v.

201 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1563, juny, 5 - 1563, octubre, 13.

202 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1564, març, 2 - 1564, setembre, 9.

0025. ANDREU, Josep

1607 - 1654?

Mestre escudeller de Barcelona, fill de Guillem Andreu, pagès, del lloc de Rius França, i de Bernarda més tard visqueren a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau, del Prat de Llobregat.

El 24.02.1619, amb 12 anys d'edat, contracte d'aprenentatge, d'una durada de set anys i mig, amb l'escudeller Llorenç Miralles²⁰³.

El 06.07.1635, esposalles amb Maria, vídua de Bartomeu Dardanya, sastre de Barcelona²⁰⁴.

El dia 06.11.1635, Josep Espuny, tutor del jove Josep Bellver, el va afermar per 6 anys amb Josep Andreu per aprendre l'ofici d'escudeller²⁰⁵.

El 1637 assistí al consell general de parroquians de Sant Miquel arcàngel²⁰⁶.

El 08.02.1638 va llogar unes cases al carrer dels Escudellers per 20 lliures anuals²⁰⁷.

El 27.07.1641, prohoms tercer de la confraria²⁰⁸.

El 11.03.1642, cos de Maria Andreu, al carrer de les Arenes²⁰⁹.

El 10.01.1643, esposalles amb Elena Borrella, de Barcelona²¹⁰.

El 25.01.1643, capítols matrimonials amb Elena, filla d'Antoni Borrell, gerrer, i de Margarida²¹¹.

El 29.12.1647 s'esmenta en una reunió de la confraria²¹². El 12.07.1649 fou prohoms segon de la confraria²¹³.

Juntament amb vuit escudellers més pactà amb Josep Galant, pagès de l'Hospitalet, per a obtenir terra d'escudeller.

El 07.01.1653 va fer testament. Nomenà marmessors a Joan Corballó i a Josep Colom, escudellers. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. Reconegué el dot de la seva muller: 25 lliures, mobles i roba. Deixà a Anna Andreu, la seva muller, 200 lliures. Instituí hereu universal a Déu i a la seva ànima²¹⁴.

El 24.11.1653 insaculat a la bossa de portalers i pesadors del mostassaf.

El 30.01.1654, mort d'Elena, al carrer dels Escudellers. Testimonis: Salvador Borrell, gerrer, Josep Colom i Joan Corballó, escudellers²¹⁵.

203 AHPB, Maties Amell, *Septimum manuale sive protocollum instrumentorum*, 1620, gener, 5 - 1620, desembre, 23.
 204 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 10v.
 205 AHPB, Josep Pedrolo, Manual, 1635, gener, 11 - 1635, desembre, 22.
 206 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1636, desembre, 29 - 1637, desembre, 24.
 207 AHPB, Lluís Collell, Manual, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 22.
 208 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 14.
 209 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 87v.
 210 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 78v.
 211 AHPB, Lluís Collell, *Llibre segon de capítols matrimonials*, 1640 - 1656.
 212 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 213 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 214 AHPB, Francesc Reverter, *Secundus liber testamentorum et ultimorum voluntatum*, 1641, març, 28 - 1680, novembre, 25.
 215 AHPB, Francesc Reverter, *Secundus liber testamentorum et ultimorum voluntatum*, 1641, març, 28 - 1680, novembre, 25.

El 14.10.1654, vidu, expedient matrimonial amb Anna Carreres, vídua de l'escudeller Benet Carreres. Testimonis: els escudellers Pau Feliu i Joan Rossell²¹⁶.

0026. ANDRIA, Juan

Escudeller, possible parent del rajoler flamenc Frans Andries.

El 21.12.1574 fou mort al carrer dels Escudellers, de Barcelona ACB, Llibre d'òbits, vol.1, fol. 142r.

0027. ANGLÈS i ESPASA, Bernat

1634 - 1685

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Anglès, gerrer, i d'Isabel Espasa. Va ser l'hereu del gerrer Gabriel Anglès, el seu avi 1646.

El 12.05.1656 demanà casar-se amb Francesca Biscompte, vídua de Jaume Biscompte, pintor, filla de .t. i d'Elisabet, a Sant Just i Sant Pastor. Afirmà que feia 10 anys que era "libero"²¹⁷.

El 04.04.1660, comunió a la muller del mestre Bernat Anglès, escudeller, als Escudellers²¹⁸.

El 15.07.1660 va reconèixer deure a Sebastià Estrader, cirurgià, 14 lliures i 4 sous "*pro quadam curatione facta de quadam morbo*"²¹⁹.

El 29.07.1660 malalta, va fer testament. Filla de Marc Roja, traginer, de Solsona, i d'Elisabet. Va nomenar marmessors a Bernat Anglès, el seu marit, a Josep Gastó, escudeller, a Elena Duran, muller de Josep Duran, escriptent, i a fra Simó de la Concepció, sagristà del monestir de Santa Mònica. Demanà ser enterrada allà on volguessin els seus marmessors. Va deixar roba i llit al marit; la resta, a Déu. Testimonis: Salvador Mateu, jove escudeller. Va morir al carrer dels Escudellers el dia 03.08.1660, essent testimonis Josep Pomareda i Francesc Puig, escudellers.

El 31.07.1660, inventari dels béns de Francesca, muller de Bernardí Anglès, escudeller: una casa a lloguer on habitava, al carrer dels Escudellers.²²⁰

El 01.08.1660, sepultura de Francesca Anglès, muller de Bernat Anglès, escudeller, als Escudellers²²¹.

El 21.07.1667 fou nomenat prohoms tercer de la confraria²²².

El 30.07.1668 va reconèixer un deute de 65 lliures, 6 sous i 3 diners, preu de 5 roves de safra comprades al mercader Jaume Teixidor. Es va comprometre a pagar el deute en un any, en terminis de 4 mesos²²³.

El 12.11.1674 va reconèixer deure 10 lliures a Joan Puig, preu d'una burra de pèl castany, de 8 anys. Va prometre pagar-

216 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.
 217 ADB, Expedients matrimonials, vol. 2.
 218 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 193v.
 219 AHPB, Jaume Corbera, Manual, 1659, desembre, 29 - 1660, desembre, 24.
 220 AHPB, Francesc Avellà, *Liber primus inventariorum et encantium*, 1654 - 1682.
 221 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 198v.
 222 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 223 AHPB, Benet Vila, Manual, 1667, desembre, 26 - 1668, desembre, 24.

la a abans del més de gener següent²²⁴.

El 20.07.1675 fou nomenat prohom segon de la confraria per renúncia de Joan Carreres²²⁵.

El 07.01.1678, esposalles amb Maria Ribera, donzella, filla de Francesc Ribera, pagès, de Cardona, i de Maria²²⁶.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers²²⁷.

El 21.07.1679 fou nomenat prohom segon²²⁸.

El 16.02.1678 fou penyorat amb 50 lliures per la confraria dels ollers, gerrers i rajolers en l'avinença de dita confraria amb la dels escudellers²²⁹.

El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria²³⁰.

El 28.10.1685 va fer testament. Nomenà marmessora a Maria Anglès, la seva muller. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. Reconeugué el dot de la seva muller 25 lliures i que li havia promès 100 lliures, cosa que desitjava complir. Nomenà hereu a Josep Anglès, manyà, son fill, i de Tecla. Testimoni: Pau Borgonyó, jove escudeller.

El 03.12.1685 es va fer lectura del testament, en presència de Macià Burga i de Lluís Torrents, escudellers²³¹.

0028. ANGLÈS, Damià

Gerrer i escudeller.

El 17.12.1565, albat del mestre Anglès, escudeller²³².

El 26.11.1570, combregar d'Anglès, escudeller. Estava davant la duana²³³.

El 28.04.1589, bateig de Francesc Jaume Rafael, fill de Damià Anglès, gerrer, i d'Esperança. Padrins: Pere Pujol, fuster, i Joana Teixidor, vídua²³⁴.

0029. ANGLÈS, Esteve

? - 1638

Gerrer, fill de Gabriel Anglès, gerrer, i de Càndia. Parroquià de Sant Jaume.

El 15.04.1638, sepultura d'Esteve Anglès, als Escudellers²³⁵.

0030. ANGLÈS, Francesc

Vers 1605 - Vers 1642

Mestre gerrer, fill de Gabriel Anglès, gerrer, ciutadà de Barcelona, i de Càndia.

El 10.07.1625, un Francesc Anglès va fer de testimoni en el contracte d'aprenentatge de Joan Fortuny²³⁶.

El 20.07.1625, esposalles amb Elisabet, filla de Jeroni Espasa, escudeller, i d'Àngela²³⁷.

El 03.08.1625, capítols matrimonials amb Elisabet Espasa, filla de Jeroni Espasa, escudeller, i d'Àngela. El dot fou de 60 lliures. Entre els testimonis, l'escudeller Jacint Casals²³⁸.

El 05.01.1626, per haver-se casat amb la vídua de Miquel Roca, escudeller, el fill d'aquest li cedí, per 5 anys l'obrador, encara que pagant Francesc Anglès els censos²³⁹.

El 23.02.1626 va ser examinat de gerrer per la confraria dels escudellers. La confraria dels ollers, gerrers i rajolers va empenyorar amb 50 lliures a la confraria dels escudellers, cosa que va provocar un plet entre ambdues.

El 29.07.1626, sentència sobre el plet. Els escudellers foren eximits de la multa per presumpció de bona fe, però anul·lant l'examen de gerrer de Francesc Anglès²⁴⁰.

Entre els anys 1629 i 1632 vivia al carrer Escudellers, amb Isabel i Gabriel²⁴¹.

El 19.06.1634, essent oller, esposalles amb Maria, filla de Bernat Padrisas, tragner, de Vic, i d'Esperança²⁴².

El 1642, testament de Maria Anglès, vídua de Francesc Anglès²⁴³.

0031. ANGLÈS, Francesc

1630 - ?

Mestre gerrer.

Tenia un obrador al carrer dels Escudellers Blancs que abans havia estat de l'escudeller Pau Oriol.

El 29.06.1654, amb 24 anys d'edat, va fer de testimoni sobre la vida de bon cristià de l'escudeller Macià Montsarró, que havia demanat d'ingressar en el monestir de Sant Francesc de Barcelona.

El 17.09.1667 va fer testament notari Francesc Lluell.

El 16.04.1676 confirmació de Jerònima, filla de Francesc Anglès i de Maria²⁴⁴.

L'obrador va passar a mans del gerrer Jaume Puigdoure i, després, a l'escudeller Miquel Rocamador.

224 AHPB, Francesc Lentslà, *Trigesimum sextum manuale contractuum et instrumentorum*, 1674 - 1674.

225 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

226 ACB, Esposalles, vol. 99; ADB, Informacions matrimonials, vol. 6.

227 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

228 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

229 AHPB, *Septimum manuale ... diverorum contractuum*, 1677, desembre, 27 - 1678, juny, 23.

230 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.

231 AHPB, Eudald Rotllan, *Liber testamentorum*, 1681, gener, 3 - 1687, juny, 21.

232 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 82, fol. 9v.

233 APSJP, Llibre d'òbits, 1570 - 1571, fol. 5v.

234 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 366.

235 ADB, Funeràries, Sant Jaume, vol. 33, fol. 27r.

236 AHCB, Arxiu del veguer, XXVIII-01.

237 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 18r; AHPB, Jeroni Sabata, *Tercius liber capitulorum matrimonialium*, 1616, maig, 28 - 1626, maig, 17; AHPB, Jeroni Sabata, Manual, 1624, desembre, 26 - 1625, desembre, 29.

238 AHPB, Jacint Pareja, Manual, 1625, desembre, 27 - 1626, juliol, 24.

239 AHPB, Jacint Pareja, Manual, 1625, desembre, 27 - 1626, juliol, 24

240 BMDB, *Llibre renovat*, fol. 151-154v.

241 APSJP, Llibreta comunió pasqual, anys 1613-1635, fol. 434.

242 ACB, Esposalles, vol. 77, fol. 83v; AHPB, Antoni Joan Fita, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1632, desembre, 26 - 1634, desembre, 24.

243 AHPB, Antoni Joan Fita, *Llibre setè de testaments*, 1615, novembre, 23 - 1644, octubre, 7.

244 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 197v.

0032. ANGLÈS, Gabriel

1577 - 1647

Gerrer, fill de Joan Anglès, oller, de Perpinyà, i de Joana. Residència: carrer dels Escudellers. Parroquià de Sant Jaume.

El 05.03.1601 va ser establert en unes cases petites amb un portal, amb forn i obrador contigu, al carrer dels Escudellers Blancs, per part del gerrer Antoni Bonet. Preu: 9 lliures anuals i un parell de capons d'entrada.

El 01.02.1602, albat de Gabriel Anglès, gerrer, als Escudellers²⁴⁵.

El 19.12.1607 va fer de testimoni en les informacions matrimonials del gerrer Pere Mombollo, natural de Perpinyà. Manifestà tenir uns 30 anys²⁴⁶.

El 1620 era prohoms en cap de la confraria dels gerrers, ollers i rajolers²⁴⁷.

Els anys 1629-1632 vivia al carrer Escudellers, amb Francesc i Isabel²⁴⁸.

El 22.01.1646, estant malalt, va fer testament. Nomenà marmessors a Miquel Roca, jove escudeller, i a Valentí Gassó, mestre fuster. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. Va nomenar hereu universal a Bernat Anglès, el seu nét, fill del difunt Francesc Anglès, gerrer, d'uns 12 anys. S'esmenten unes cases al carrer Escudellers. El testament fou obert el 22 de desembre de 1647, essent testimonis Pere Joan Carreres, escriptor, i Jaume Biscompte, pintor²⁴⁹.

0033. ANGLÈS, Miquel

1591 - Post. 1654

Gerrer, fill de Miquel Anglès, gerrer, natural de la vila d'Illa diòcesi d'Elna i d'Isabel. Vivia en una casa situada a Barcelona²⁵⁰.

El 27.07.1616, capítols matrimonials amb Elionor Soler, donzella, filla de Joan Soler, gerrer, de Barcelona i de Marta²⁵¹.

El 1616 fou examinat pels confreres del escudellers segons el text de la sentència de l'any 1626.

El 04.10.1616 va reconèixer haver rebut 50 lliures dels administradors de la causa pia instituïda pel sastre Joan Comes destinada a les donzella de la seva estirp que es volguessin casar. Entre els testimonis, els escudellers Martí Vilasola i Joan Maimó²⁵².

245 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 32.

246 ADB, Informacions matrimonials, caps 63, núm. 219.

247 AHCB, Notarial, XIII-2.

248 APSJP, Llibreta comunió pasqual, anys 1613-1635, fol. 434.

249 AHCB, Notarial-III, caixa 19, s/f.

250 "... *Subtus turres domus vocata militia templi, apud locum qui dicitur Codols in vico per quem itur a platea dicta den Camprodo ad vicum dels Escudellers, ad latus quarundarum domorum mearum de quibus domibus super quibus dictum censum percepio ad presentis sunt facta duo staria quae ad presentis possidentur videlicet eorum unum per haeredes Angela Ferrer et aliud per vos ...*". AHPB, Antic Servat, major, *Vigesimum septimum manuale omnium instrumentorum*, 1629, desembre, 27 - 1630, desembre, 24.

251 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 196; AHPB, Antic Terra, *Quartum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1615, desembre, 30 - 1616, desembre, 19.

252 AHPB, Antic Servat, major, *Vigesimum septimum manuale omnium instrumentorum*, 1629, desembre, 27 - 1630, desembre, 24.

El 06.06.1617, bateig de Margarida Teresa Francesca, filla de Miquel Anglès, gerrer, i d'Elionor. Padrins: Bernardí Planes, mercader, i Margarida Font, vídua de Pere Font, taverner²⁵³.

El 16.08.1617, sepultura de Margarida, albat, filla de mestre Miquel Anglès, gerrer²⁵⁴.

El 05.07.1618, bateig de Bartomeu Miquel Joan, fill de Miquel Anglès, gerrer, i d'Elionor. Padrins: Bartomeu Carbonell, escudeller, i Joana Ballona, vídua²⁵⁵.

El 21.07.1632, prohoms segon de la confraria²⁵⁶.

S'esmenta en un fogatge de l'any 1640²⁵⁷.

El 29.06.1654, i amb 63 anys d'edat, va fer de testimoni sobre la vida de bon cristià de l'escudeller Macià Montsarró, que va demanar ingressar al monestir de Sant Francesc, a Barcelona.

0034. ARAGALL, Joan

Fadrí escudeller.

El 26.01.1610, cos de Sebastià, fill de Joan Aragall i de Magdalena, al carrer del Carme, "prop lo Padró"²⁵⁸.

0035. ARAGONÈS, Joan

Escudeller revenedor.

L'any 1530 va comprar una important quantitat d'obra escudellera a la vídua de l'escudeller Antoni Planes. No sabem si era escudeller o es dedicava només a revendre obra²⁵⁹.

0036. ARBORAT, Bartomeu Joan

1613 - ?

Aprenent d'escudeller, fill de Guillem Arborat, fuster.

L'11.06.1625 es va afermar amb l'escudeller Hipòlit Mestre per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller.

0037. ARCS, Pere

¿ - Vers 1588

Gerrer, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Arcs, fuster, natural de Martorell, i d'Elisabet.

El 06.09.1588 va fer testament. Va demanar ser enterrat al monestir de Sant Francesc Barcelona.

0038. ARMANT, Mateu

Vers 1560 - 1617

Escudeller, fill de Joan Armant, pagès, del lloc d'Estanhcarbon França, i de Margarida.

El 24.12.1579, esposalles amb Margarida, vídua de Pere

253 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 191.

254 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 122v.

255 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 217.

256 AHCB Gremial, Diversos, vol. 14.

257 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

258 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 117, fol. 146v.

259 AHPB, Pere Martí, Plec d'inventaris i encants, 1529-1547.

Llanes, flequer, de Barcelona²⁶⁰. El 09.01.1580, capítols matrimonials amb Margarida Joana. Dot: 156 lliures²⁶¹. El 10.06.1581 va firmar àpoca a la seva esposa Margarida de les 156 lliures del dot. Més endavant es deuria casar amb una tal Caterina.

El 08.11.1605, sepultura de Caterina Armada, muller del mestre Armant, al carrer d'en Bot²⁶².

El 26.11.1605, esposalles amb Maria Anna, vídua de Marc Alta, sabater, de Barcelona²⁶³.

El 05.07.1617, cos de Mateu Armant, escudeller, al carrer d'en Bot²⁶⁴.

El 13.08.1617, capítols matrimonials de Montserrat Campany, abaixador, amb Maria Anna, vídua de Mateu Armant, escudeller, filla de Felip Carbonell, fuster de Barcelona, i de Maria Anna²⁶⁵.

0039. ARNAU, Antoni

Vers 1530 - 1558

Escudeller, fill de Pere Arnau, gerrer, i de Joana.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁶⁶.

El 21.04.1557, capítols matrimonials²⁶⁷.

El 02.05.1557, esposalles amb Eulàlia Lleoparda, filla de Simó Lleopard, pagès²⁶⁸.

El 19?.11.1558 ja era difunt esposalles de madona Eulàlia, vídua d'Antoni Arnau, amb Joan Pere Anglada, abaixador.

0040. ARNAU, Cristòfol

Gerrer.

El 09.06.1561 va llogar l'obrador de gerrer al també gerrer Bartomeu Pujades²⁶⁹.

0041. ARNAU, Joan

Vers 1525 - ?

Gerrer

El 05.01.1548, esposalles amb Rafaela Garriga, filla de Pere Garriga, boter²⁷⁰.

0042. ARNAU, Pere Nicolau

Vers 1500 - Post. 1555

Mestre gerrer.

- 260 ACB, Esposalles, vol. 50, fol. 48.
 261 AHCB, Notarial II. Capítols matrimonials, núm. 17.
 262 APP, Llibre d'òbits, vol. 115, fol. 38v.
 263 ACB, Esposalles, vol. 63, fol. 76v.
 264 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 18.
 265 AHPB, Francesc Jutge, *Secundus liber capitulorum matrimonialium*, 1616, febrer, 12 - 1618, desembre, 8.
 266 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554-1555.
 267 AHPB, Francesc Guamis, *Primum manuale comune*, 1555-1557.
 268 ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 1r.
 269 AHPB, Onofre Rialp, *Tercium manuale sive prothocolum instrumentorum et contractuum*, 1560, agost, 19 - 1561, agost, 4.
 270 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 26.

El 1525, esposalles de Pere Nicolau Arnau, gerrer, amb Joana, filla de Joan Tortós de Blanes²⁷¹.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁷².

El 02.10.1542, comunió a Nicolau Arnau, gerrer, als Ollers Blancs²⁷³.

El 1543 va ser cònsols dels gerrers²⁷⁴.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁷⁵.

0043. ARNAU, Pere

Vers 1470 - 1553

Mestre gerrer, ciutadà de Barcelona, pare de l'escudeller Antoni Arnau, fill de Mateu Arnau, moliner de draps de llana, també ciutadà de Barcelona, i de Clara.

El 10.11.1498, capítols matrimonials amb Joana, filla d'Antoni Vidal, teixidor de lli, habitant a Vilarodona bisbat de Barcelona i de Bàrbara. Dot: 100 lliures. Guillem Clariana, prevere beneficiat a la seu de Barcelona, i Francesc Reyner, mercader, li van donar 25 lliures del dot. L'oller Joan Dalmau va fer de fiador del marit, i el gerrer Sebastià Azamar, de fiador de l'esposa²⁷⁶.

El 06.03.1499, Jaume Mercer, gerrer, va vendre a Pere Arnau i a Antoni Miró, gerrers, unes cases i obradors amb dos portals al carrer de Viladalls, amb l'usdefruit del pou i tres rodes de fusta i aparells i forn. Rebé 50 florins, equivalents a 27 lliures i 10 sous, a raó de 10 florins any²⁷⁷.

El 21.09.1503 va fer testament sembla un esborrany. No està tancat²⁷⁸.

El 02.01.1504 se li va afermar Joan Gil, gerrer, de Sevilla, per exercir, durant sis mesos, l'ofici de gerrer i servir-lo a casa seva, a canvi d'aliment i de 4 lliures de soldada²⁷⁹.

El 10.10.1505 va vendre al mercader a Joan Palaudàries tota l'obra de terra gerrera envernissada que fes des del dia del contracte fins al 15 de juny. Tres lliures foren bestretes pel mercader per a comprar llenya pel forn i vernís. Les altres 12 lliures, el mercader les hi hauria de lliurar amb roba de llana²⁸⁰.

El 02.11.1510 va reconèixer un deute de 5 lliures amb Berenguer Guyolà, boter, d'Estaron Urgell per raó d'un préstec. Li prometé retornar-lo abans del més de febrer vinent²⁸¹.

El 05.10.1514, Sebastià Azamar, prevere beneficiat a Sant Martí de Peralada, va vendre a Pere Arnau, gerrer, unes cases amb forn per coure obra de terra que hi havia construït, en part

- 271 ACB, Esposalles, vol. 22, fol. 55v.
 272 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 273 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1541-1542.
 274 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 275 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554-1555.
 276 AHPB, Bartomeu Torrents, Plec de capítols matrimonials, 1491 - 1517.
 277 AHPB, Bartomeu Torrents, Manual, 1499, febrer, 16 - 1499, juliol, 30.
 278 AHPB, Bartomeu Torrents, Plec de testaments, 1490 - 1518.
 279 AHPB, Bartomeu Torrents, Manual, 1503, novembre, 16 - 1504, abril, 22.
 280 AHPB, *Pere Triter, Manuale contractuum et instrumentorum ... numero tricesimum*, 1505, octubre, 10 - 1506, octubre, 13.
 281 AHPB, Joan Savina, *Manuale quintum*, 1510, setembre, 16 - 1511, març, 21.

cobert, amb pou, que tenia al carrer de na Quintar o de Còdols, a prop del forn de Viladalls. En les afrontacions de la finca, al sud quedava la tinença de l'oller Jaume Dalmau i, al nord, la que fou d'Eufrasina, muller de Pere Ximeno. Abans havia estat de Sebastià Azamar, oller²⁸².

El 1515-1516 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 65].

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any²⁸³.

El 08.05.1520, albat de Pere Arnau, als Ollers²⁸⁴. El 22.04.1521, albat de Pere Arnau, gerrer, als Ollers Blancs²⁸⁵.

El 30.03.1536, precari firmat per Agustí Ros i Pere Arnau sobre "... *Illas domibus olim dirutas que solebant esse estaris, exita et ficulnea et cum furno quoquendi opere terre ibi constructum et patium cohoptum*" ... que hi havia al carrer de na Quintar, que anteriorment havien estat del gerrer Sebastià Azamar, tingudes per Joan Comes i abans per Guillem Pere Comes, alou de Sant Pau del Camp²⁸⁶.

El 1536 va ser el prohom en cap pel quarter dels Ollers Blancs²⁸⁷.

L'any 1536 disposava d'un obrador al carrer de na Quintar o del Vidre, alou del monestir de Sant Pau del Camp²⁸⁸.

El 19.04.1545, morí la seva esposa.

El 1548, agost, albat de Pere Arnau, gerrer, al carrer Ollers²⁸⁹.

El 04.09.1553, defunció del mestre Pere Arnau, gerrer, al carrer dels Ollers. Fou enterrat en el convent framenors²⁹⁰.

0044. ARPÍ I PRATS, Hipòlit

Vers 1770 - ?

Gerrer, fill de Salvador Arpí, i de Maria Prats.

El 29.12.1797, esposalles amb Isabel Prats, filla de Josep Prats i de Josepa Tobella, de Terrassa²⁹¹.

El 18.02.1803, vidu d'Isabel, esposalles amb Josepa Jordà, filla de Bartomeu Jordà i de Margarida Prats, parròquia de Sant Jaume Barcelona²⁹².

El 07.03.1805, bateig de Rita Josepa Francesca, filla d'Hipòlit Arpí, gerrer natural de Terrassa, i de Josepa Jordà, natural de Reixac. Padrins: Josep Febrés, estudiant, i Rita Freginals, filla de Francesc Freginals²⁹³.

0045. ARPÍ I PRATS, Rafael

Vers 1800 - ?

- 282 AHC B, Notarial, XII-8.
 283 ACH B, Consell de Cent, Fogatges-XIX, any 1516.
 284 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 34, fol. 14v.
 285 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 35, fol. 9v.
 286 AHPB, Joan Mollet, *Quartum reportorium instrumentorum*, 1535, abril, 7 - 1536, juny, 26.
 287 AHC B, Gremial, Diversos, vol. 12.
 288 AHPB, Joan Mollet, *Quartum reportorium instrumentorum*, 1535, abril, 7 - 1536, juny, 26.
 289 APSMP, Llibre d'òbits, 1548-1549.
 290 APSMP, Funeràries, anys 1553-1554.
 291 ACB, Esposalles, vol. 163, fol. 65v.
 292 ACB, Esposalles, vol. 166, fol. 115.
 293 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 89.

Gerrer, fill de Salvador Arpí, gerrer i de Maria Prats.

El 23.05.1806, capítols matrimonials amb Magdalerna Gual i Oi, donzella, filla de Joan Gual, pintador d'indianes i d'Ignàcia Oi. Dot: 75 Lliures²⁹⁴.

El 28.01.1807, bateig d'Ignasi Joan Josep, fill de Rafael Arpí, gerrer de Terrassa, i de Magdalena Gual, de Barcelona. Padrins: Joan Gual, pintador d'indianes, i Maria Arpí, muller de Salvador Arpí, gerrer, avis del batejat²⁹⁵.

0046. ARPÍ, Salvador

Vers 1770 - ?

Oller, fill de Valentí Arpí i de Maria Anna.

El 27.03.1795, esposalles amb Josepa Tobella, vídua de Josep Tobella, filla de Sadurní i de Maria Baxó, de Terrassa²⁹⁶.

0047. ARTIGUES, Francesc

Vers 1606 - 1657

Mestre escudeller revenedor, natural de la Pobla de Claramunt, habitant -l'any 1633- a Barcelona, fill de Domènec Artigues i de Jerònima. El 1628 ja exercia l'ofici d'escudeller²⁹⁷.

El 23.12.1633, esposalles amb Marianna, filla de Joan Bonfill, negociant de Barcelona, i de Maria²⁹⁸.

El 20.01.1648 va ser examinat²⁹⁹.

El 26.10.1648 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor³⁰⁰.

El 27.07.1650 reconegué que Francesc Casademunt, pagès, de Sant Esteve de Parets, li va tornar les 70 lliures d'un deute³⁰¹.

El 02.09.1650 reconegué que el sastre Francesc Vidal li va haver de pagar 27 lliures i 9 sous com a conseqüència d'una sentència judicial³⁰².

El 17.07.1656, testimoni en un document notarial³⁰³.

El 28.01.1657, capítols matrimonials amb Maria Badia, filla de Joaquim Badia, pagès, de Santa Maria de Badalona, i de Paula. Dot: 40 lliures³⁰⁴.

El 04.02.1657, capítols matrimonials de Bernat Pi, pescador, amb Maria Artigues, filla de Francesc Artigues, escudeller, i de Marianna, difunta.

El 04.05.1657, testament de Francesc Artigues. Nomenà

- 294 AHPB, Lluís Marsal, *Nonum manuale instrumentorum*, 1805, desembre, 30 - 1806, desembre, 23.
 295 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 226.
 296 ACB, Esposalles, vol. 161, fol. 159.
 297 AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1628, juliol, 4 - 1628, desembre, 24.
 298 ACB, Esposalles, vol. 77, fol. 49.
 299 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
 300 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 301 AHPB, Pau Passoles, Esborrany, 1650, gener, 11 - 2650, desembre, 23.
 302 AHPB, Francesc Ribes, *Manuale sive prothocollum primum*, 1646, gener, 9 - 1650, desembre, 14.
 303 AHPB, Francesc Lentisclà, *Decimum octavum manuale contractuum et instrumentorum*, 1655, desembre, 27 - 1656, desembre, 19.
 304 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Llibre segon de capítols matrimonials*, 1656, gener, 23 - 1662, desembre, 13.

marmessors a Maria Artigues, la seva esposa, a Bernat Pi, pescador, i a la seva muller; Ramon Artigues, veler son germà; Jerònima Artigues, sa muller, i Josep Antoni Moner, corredor de coll. Demanà ser enterrat a Santa Maria del Mar, al vas nou de Jesucrist. Nomenà hereu a Francesc Artigues, de 13 anys. El 12.05.1657, lectura del testament³⁰⁵.

El 12.05.1657, inventari dels seus béns³⁰⁶.

El 12.02.1658, capítols matrimonials entre Jacint Coromines, taverner, ciutadà de Barcelona, i Maria Artigues, vídua de Francesc Artigues, escudeller i revenedor, filla de Joaquim Badia, pagès, de Badalona, i de Paula³⁰⁷.

El juliol de 1663, el veler Ramon Artigues, un dels tutors de Gertrudis i de Raimunda, va signar època de 50 lliures a favor de Bernat Pi, pescador, preu del cost del menjar i del beure d'ambdues germanes, entre el maig de 1662 i l'1 de juny de 1663, a raó de 25 lliures anuals cadascuna. Aquest any va cessar, l'esmentada Gertrudis, d'estar-se a casa de Bernat Pi perquè el seu germà Francesc, l'hereu de Francesc Artigues, volia tenir-la amb ell a casa³⁰⁸.

El 14.01.1670, degut a la mort del seu hereu, es va arribar a una concòrdia entre Joan Roca, calderer, i Maria Roca i Artigues, amb els fills del difunt Francesc Artigues: Maria Pi, Paula, Gertrudis, Caterina i Raimunda, per la qual tots ells serien hereus a parts iguals³⁰⁹.

El 27.05.1676, Josep Barrés, revenedor, i Maria, la seva muller i filla de Francesc Artigues, escudeller, i de Maria, reconegué que els prohoms de la confraria li havien pagat 25 lliures en ajut matrimonial en tant que espòs d'una filla de mestre escudeller.

El 03.11.1680, capítols matrimonials entre Joan Pere Toret, pagès, de Barcelona, i Paula, viuda de Josep Pasqual, matalasser, filla de Francesc Artigues, escudeller, i de Marianna, difunts³¹⁰.

El 17.07.1702, testament de Maria Bartrés, vídua en terceres núpcies de Josep Bartrés, gerrer, en segones, de Joan Roca, calderer, i, en primeres, de Bernat Pi, mariner, filla de Francesc Artigues, escudeller, i de Marianna³¹¹.

0048. ARTIGUES, Josep

Vers 1710 - 1752

Escudeller.

El 15.09.1732, causa a la Reial Audiència entre ell i la seva esposa Agustina Torner, i Narcisa Torner, vídua de Joan Torner, revenedor i taverner³¹².

El 06.02.1742, cos de Felipa, filla de Josep Artigues, jove escudeller, i d'Agustina, al carrer d'Aroles³¹³.

El 04.03.1749, cos de Joan, fill de Josep Artigues, escudeller i d'Agustina Artigues i Torner, al carrer d'Aroles³¹⁴.

El 02.08.1752, cos de Josep Artigues, jove escudeller, al carrer d'Aroles³¹⁵.

El 16.02.1755 Agustina Artigues i Torner, vídua de Josep Artigues, filla de Joan Torner, taverner, ciutadà de Barcelona i d'Agnès, malalta, va fer testament. Marmessors: Pau Artigues, jove sabater, Marià Artigues, jove daguer, Felip Bohigues, jove teixidor, i Caterina Artigues, donzella, fills seus i del seu difunt marit.³¹⁶

El 26.12.1761, expedient matrimonial de Pau Artigues, jove sabater, fill del difunt Josep Artigues, escudeller, i d'Agustina Torner³¹⁷.

0049. ARTIGUES, Magí

1625 - Vers 1652

Escudeller, parroquià de Sant Jaume, fill de Salvi Artigues, sabater, i de Margarida, batejat a la parròquia del Pi el dia 26 de gener de 1625.

El 23.04.1646, esposalles amb Isabel Serra, donzella, de la parròquia de Sant Jaume³¹⁸.

El 04.02.1648 va ser examinat a l'obrador de l'escudeller Pau Soler³¹⁹.

S'esmenta a les reunions de la confraria dels anys 1648 a 1650³²⁰.

0050. ARTÓS, Antoni

Vers 1580 - Vers 1638

Escudeller, natural de Barcelona, habitant a Reus, fill de Joan Artós, tintorer, de Barcelona però originari de França, i d'Anna.

El 03.06.1614, esposalles amb Caterina, filla de Francesc Teixidor, escudeller, de Reus, i de Clara³²¹.

El 1617 se li va afermar Joan Duran per aprendre l'ofici d'escudeller. Treballà a Reus aproximadament entre els anys 1614 i 1638.

0051. ARTÓS i TEIXIDOR, Antoni

Post. 1615 - 1680

Escudeller, fill d'Antoni Artós, escudeller, i de Caterina

305 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Llibre segon de testaments*, 1647, gener, 26 - 1659, setembre, 11
 306 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Llibre segon de inventaris y encants*, 1655, octubre, 19 - 1663, juliol, 16.
 307 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Llibre de capítols matrimonials*, 1657, gener, 14 - 1660, desembre, 8.
 308 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Esberrany*, 1662, desembre, 30 - 1663, desembre, 23.
 309 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Llibre tercer y últim de transaccions y concòrdias*, anys 1669 - 1682.
 310 AHPB, Esteve Cols, major, *Liber primus capitulorum matrimonialium*, 1678, novembre, 20 - 1681, desembre, 21.
 311 AHPB, Joan Bruguera, *Primus liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1700, agost, 5 - 1735, desembre, 23.
 312 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Sextum manuale instrumentorum et contractuum*, 1731, desembre, 27 - 1732, desembre, 24.

313 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 158.
 314 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 159.
 315 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 159.
 316 AHPB, Fèlix Veguer i Avellà, *Primum manuale capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1751, desembre, 2 - 1755, agost, 1.
 317 ADB, *Expedients matrimonials*, capsa 36.
 318 ACB, *Esposalles*, vol. 83, fol. 49.
 319 AHPB, Francesc Joan Fontana, *Plec de documentació relativa a diverses confraries*, 1626 - 1650.
 320 AHPB, Francesc Joan Fontana, *Plec de documentació relativa a diverses confraries*, 1626 - 1650.
 321 ACB, *Esposalles*, vol. 67, fol. 143.

Teixidor.

El 30.08.1648, esposalles amb Isabel, donzella, filla de Joan Blanc, velluter, i de Maria, a la parròquia de Sant Jaume³²².

El 20.09.1648, capítols matrimonials amb Isabel. Dot: 132 lliures³²³. El 12.02.1657 Isabel Artós va reconèixer un préstec de 10 lliures, de part dels obrers de Sant Just i Sant Pastor³²⁴.

El 21.07.1659 va ser nomenat prohom tercer³²⁵.

El 25.10.1660, bateig de Teresa, Peronella, Úrsula, filla d'Antoni Artós, escudeller, i d'Elisabet. Foren padrins Amador Soler, escudeller, i Peronella Garí, muller de Jeroni Galí, matalasser³²⁶.

El 27.04.1662 Antoni Artós i Elisabet Artós i Blanc, la seva muller, filla de Joan Blanc, velluter, i de Maria, reconegueren que Ramon de Sentmenat, a través de Francesc Andreu, administrador, li havia donat 50 lliures de la causa pia instituïda per l'esmentat noble, destinada a les donzelles pobres que volien accedir al matrimoni³²⁷.

El 22.01.1663, bateig de Jerònima Maria Narcisa, filla d'Antoni Artós i d'Isabel. Padrins: Antoni Perri, negociant i Jerònima Vilallonga, muller de Maties Vilallonga, paller³²⁸.

El 20.07.1663 fou nomenat prohom tercer de la confraria³²⁹.

El 09.08.1669 va ser nomenat prohom en cap per la renúncia de Pau Feliu³³⁰.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria³³¹.

El 23.04.1677, confirmació de Maria, filla Antoni Artós, escudeller, i d'Isabel³³².

El 21.07.1678 va ser nomenat prohom en cap³³³.

El 09.07.1680, inventari dels béns d'Antoni Artós, escudeller no s'esmenta res de ceràmica³³⁴.

El 09.01.1681, testament d'Elisabet Artós, vídua d'Antoni Artós, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Joan Blanc, velluter, i de Maria. S'esmenta el seu fill Jacint Artós, jove paller. Demanà ser enterrada a Santa Maria del Mar, al vas on estaven enterrats els de la casa de Galins, matalassers. S'esmenta a la seva filla Maria Artós. Nomenà hereu al seu fill Jacint³³⁵.

El 29.01.1681, inventari dels béns. S'esmenta una casa o botiga amb un portal al carrer "*que passa del carrer de la Fonda que ix dins les voltes d'en Guaita*"³³⁶.

322 ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 53v.

323 AHPB, Francesc Pla, *Octavus capitulorum liber*, 1647, gener, 7 - 1652, gener, 15, fol 284r-287v.

324 AHPB, Francesc Lentisclà, *Decimum nonum manuale contractuum et instrumentorum*, 1656, desembre, 29 - 1657, desembre, 17.

325 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

326 APSJP, Baptismes, vol. 8.

327 AHPB, Francesc Lentisclà, *Vigesimum quartum manuale contractuum et instrumentorum*, 1661, desembre, 28 - 1662, desembre, 11.

328 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 152.

329 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

330 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

331 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673 - 1673.

332 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 201r.

333 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

334 AHPB, Francesc Llauder, Llibre d'inventaris i encants, 1675, abril, 11 - 1712, maig, 1.

335 AHPB, Francesc Llauder, Llibre de testaments, 1665, setembre, 25 - 1712, juliol, 8.

336 AHPB, Francesc Llauder, Llibre d'inventaris i encants, 1672, desem-

0052. ARTÓS, Jaume

Vers 1675 - ?

Fadí escudeller, natural de Barcelona, fill de Joan Artós, rajoler, de Barcelona, i de Maria.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria³³⁷.

El 26.03.1701, essent jove escudeller, esposalles amb Caterina Bufant, vídua de Pau Bufant, flequer, filla de Josep Passanet, pagès, i de Jerònima, habitants, els contraents, a la parròquia del Pi³³⁸.

El 08.09.1716 confessà que coneixia al ferrer Francesc Cussó des de feia uns 14 o 15 anys per haver estat algun temps junts en una casa per aprendre l'ofici d'escudeller, havent després l'esmentat Cussó deixat l'ofici per posar-se de ferrer³³⁹.

0053. ASAMAR o AZAMAR, Sebastià

Vers 1475 - ?

Gerrer.

El 19.09.1496 va ser establert en un obrador situat al carrer de na Quintar, que era domini mitjà de Guillem Pere Comes i alou del monestir de Sant Pau del Camp. El 1536 aquest obrador va passar a mans del gerrer Pere Arnau³⁴⁰.

L'any 1497 s'esmenta al padró de milícia³⁴¹.

El 24.06. 1498, esposalles amb Gabriela, filla de Benet Llorenç, pagès³⁴².

0054. AUDI, Joan

Escudeller.

El 26.05.1549, esposalles amb Joana Bac, filla de Toni Bac, pagès³⁴³.

0055. AUSIC I PUIG, Josep

Vers 1716 - 1770/1771

Escudeller i mestre de cases, fill de Josep Ausic, mestre de cases, i de Marianna.

El 05.09.1739, capítols matrimonials amb Josepa Fuster, filla de l'escudeller Sebastià Fuster, i de Marianna AsSamar. Dot. 300 lliures. Marianna Ausic, mare de Josep, li donà 75 lliures de les 200 del seu dot³⁴⁴.

El 24.07.1740, bateig de Josep Sebastià Faust Gaudí, fill de Josep Ausic i Puig, mestre de cases, i de Josepa Fuster. Padrins:

337 bre, 12 - 1688, març, 17.

338 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

339 ACB, Esposalles, vol. 110

340 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.

341 AHPB, Jeroni Mollet, *Quartum reportorium instrumentorum*, 1535, abril, 27 - 1536, juny, 26.

342 AHCB, Consell de Cent, Fogatges-XIX.

343 ACB, Esposalles, vol. 8, fol. 41v.

344 ACB, Esposalles, vol. 34, fol. 4.

345 AHPB, Antoni Comelles, major, *Tercium manuale instrumentorum concordiarum, capitulorum matrimonialium, testamentorum, inventariorum et encantium*, 1723, juliol, 18 - 1740, novembre, 7.

Sebastià Fuster, escudeller, i Marianna Ausic, vídua de Josep Ausic, mestre de cases³⁴⁵.

El 20.12.1745, bateig de Maria Francesca Narcisa, filla de Josep Ausic, mestre de cases, i de Josepa Fuster. Padrins: Gaspar Puig, fuster, i Francesca Ausic, muller de Salvador Ausic, mestre de cases³⁴⁶.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria³⁴⁷.

El 23.02.1756, confirmació de Teresa, filla de Josep Ausic i de Josepa, a san Just i Sant Pastor³⁴⁸.

El 03.09.1757, cos de Teresa, albat, filla de Josep Ausic, escudeller, i de Josepa, als Escudellers. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor³⁴⁹.

El 11.05.1759, cos de Gaietà, fill de Josep Ausic i Josepa, als Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor³⁵⁰.

El 30.10.1768 fou present a l'examen de Gaietà Estaper³⁵¹.

El 30.11.1768, Josep Ausic i Puig, "albañil" i escudeller, i Josepa Ausic i Fuster, la seva muller, hipotecaren unes cases amb obrador d'escudeller al carrer de Còdols i carrer d'en Serra. Tenia tres portals: dos al carrer de Còdols i un al carrer d'en Serra. Abans havia estat d'Isabel Gual Lapuja, vídua en últimes núpcies de Francesc Gual i, en primeres, de Miquel Lapuja, escudeller³⁵².

El 15.09.1771, ja era mort: testament de Josepa Fuster, vídua de Josep Ausic, escudeller, filla de Sebastià Fuster. Llegà a Sebastià Ausic, el seu fill, 50 lliures. Degut a què a Narcisa Gual la seva filla, li havia donat 200 lliures del dot, mentre que a l'altra filla Marianna Bertra i Ausic, només 150 lliures, li donà a aquesta altra filla 50 lliures més. Tots els altres béns els va llegar al seu fill Josep Ausic³⁵³.

El 1777, examen de mestratge de Sebastià Ausic, a l'obrador de Josepa, vídua de Josep Ausic, al carrer de Còdols.

El 27.05.1790, testament de Josepa Fuster, vídua de Josep Ausic, escudeller i mestre de cases. Malalta, va elegir als seus marmessors Josep Ausic, el seu fill, i Maria Anna Bertran i Ausic, muller de Jaume Bertran, fuster, la seva filla. Va deixar a Sebastià i a Maria Anna la legítima 25 lliures a cadascun i nomenà hereu al seu primogènit Josep Ausic³⁵⁴.

0056. AUSIC I FUSTER, Josep

1740 - 1814

Mestre escudeller, fill de Josep Ausic i Puig, i de Josepa Fuster. Va ser el pare de Josep Ausic, escudeller, i d'Agustí

Ausic, mestre sabater de vell.

El 1780 disposava d'un obrador d'escudeller al carrer de Còdols.

El 28.10.1762 va demanar al col·legi de pintors llicència de pintor pagant 10 lliures i 6 sous anuals.

El 17.08.1764, esposalles amb Agustina Martí, filla de Bartomeu Martí, fabricant d'encerats i tirador d'or, i d'Agnès Martí i Soler. Testimonis: Antoni Cendra, prevere, i Josep Graell, clergue. Dot: 200 lliures³⁵⁵.

El 17.07.1765, bateig de Bartomeu Josep Maria, fill de Josep Ausic i d'Agustina Martí. Padrins: Bartomeu Martí, tirador d'or, i Josepa Ausic, muller de Josep Ausic, escudeller³⁵⁶.

El 01.12.1765, confirmació de Bartomeu, fill de Josep Ausic i de d'Agustina³⁵⁷.

El 02.04.1764, cos de Josep, fill de Josep Ausic i Fuster, i d'Agustina Martí, als Escudellers³⁵⁸.

El 1772, assistí a una reunió del gremi³⁵⁹.

El 1775, com a examinador, assistí a l'examen de Ramon Gual³⁶⁰.

El 22.02.1776, bateig de Marianna Maria Agustina. Padrins: Jaume Bertran, fuster, i Antònia Martí, filla de Bartomeu Martí, fabricant d'encerats³⁶¹.

Fins a l'any 1776 va proporcionar pisa a l'hospital de la Santa Creu.

El 05.06.1777, testament d'Agustina. Malalta, va elegir als seus marmessors Josep Ausic, el seu marit; Bartomeu Martí, el seu pare, i al reverend Tomàs Buch, prevere beneficiat a la seu de Barcelona. Demanà ser enterrada a la Mercè. Va nomenar hereu al seu fill Josep Ausic. S'esmenten als seus fills Josep Ausic, primogènit, Agustí, Pau, Raimunda i Marianna. No el va poder firmar degut a la seva greu malaltia. Entre els testimonis consta Jeroni Gual, escudeller³⁶².

El 21.08.1777, vidu d'Agustina, esposalles amb Madrona Gual, vídua de Ramon Gual, filla de Josep Sureda i de Maria Cabanyes, a Santa Maria del Mar³⁶³.

El 20-21.08.1777, expedient matrimonial entre Josep Ausic, vidu d'Agustina Martí, amb Madrona Gual, de Sant Ramon de Lloret Girona, vídua de Ramon Gual, escudeller, filla de Josep Sureda, traginer, i de Maria Cabanyes³⁶⁴.

El 31.08.1777, capítols matrimonials entre Josep Ausic i Fuster, escudeller, fill de Josep Ausic, escudeller i mestre de cases, i de Josepa Fuster, amb Madrona, vídua de Ramon Gual,

345 ACB, Baptismes, vol. 21.

346 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 321.

347 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.

348 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 184v.

349 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

350 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

351 AHPB, Domènec Banús, *Tertium manuale contractuum, ultimatum voluntatum seu instrumentorum*, 1768, gener, 12 - 1768, desembre, 17.

352 ARHB, Volum 2, fol. 395.

353 AHPB, Josep Ricart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1771, gener, 4 - 1771, desembre, 21 fol. 87r.-88v.

354 AHPB, Joan Prats i Cabrer, *Tertius liber postremarum voluntatum*, 1786, gener, 5 - 1791, novembre, 27.

355 APSJP, Esponsoris, vol. 8, fol. 260v; AHPB, Ramon Mateu i Smanidia, *Manuale secundum instrumentorum*, 1763, desembre, 28 - 1764, desembre, 23.

356 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 228.

357 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 340.

358 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.

359 AHPB, Josep Ricart, Manual, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.

360 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.

361 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 333.

362 AHPB, Baltasar Oliveres i de Plana, *Protocollum ... testamentorum, inventariorum et encantium*, 1777, gener, 4 - 1777, novembre, 20, fol. 545 i ss.

363 ACB, Esposalles, vol. 152, fol. 137.

364 ADB, Expedients matrimonials, caixa 44.

filla de Josep Sureda. Dot: roba, mobles i joies valorat en 396 lliures, 11 sous i 6 diners³⁶⁵.

El 09.03.1778 assistí a una reunió del gremi³⁶⁶.

El 03.05.1778 la seva esposa Madrona li va fer un augment del dot: 501 lliures 2 sous i 7 diners, a més de les 396 lliures, 11 sous i 6 diners en roba, mobles i joies que li havia aportat com a dot en els capítols matrimonials signats el dia 31 d'agost del 1778³⁶⁷.

El 27.06.1778, cos d'un fill no batejat de Josep Ausic i de Madrona Gual³⁶⁸.

El 28.06.1778, testament de Madrona Ausic, esposa en primeres núpcies de l'escudeller Ramon Gual i, en segones, de Josep Ausic³⁶⁹.

Deuria morir no gaire més tard, ja que el 1783 va tenir un fill amb una altra dona anomenada Teresa Martínez.

El 24.07.1779 va decidir renunciar a la llicència, degut a que feia temps que no pintava i, segons explica, no esperava fer-ho mai més³⁷⁰.

El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres³⁷¹.

El 1785, causa entre Bartomeu Martí, tirador d'or, ciutadà de Barcelona, d'una part, i Josep Ausic, escudeller, com a pare i legítim administrador dels seus fills menors Josep Agustí i Pau Ausic i Martí en els béns que foren d'Agustina Martí, difunta, muller seva, prenent Bartomeu Martí diferents crèdits en els béns que foren d'Agustí Torres, comerciant de Barcelona, i després d'Eulàlia Torres, els seus sogres³⁷².

El 13.09.1786, esposalles amb Teresa Martínez, filla de Pere Martínez i d'Eulàlia Balleró³⁷³.

El 03.04.1787, testament de Teresa Martínez, filla de Pere Martínez, moler, de Barcelona, i d'Eulàlia Balleró. Marmessors: Josep Ausic, Francesc Noè, gerrer, i Mariàngels Noè i Martínez, cònjuges, la seva germana i cunyat. Demanà ser enterrada a la Mercè. Hereu universal: el seu espòs Josep Ausic. Testimonis: Martí Tomàs Huguet, escriptur, i Jeroni Miquel, jove escudeller³⁷⁴.

El 06.08.1787, bateig de Maria Àngela Josepa Justa i Rufina, filla de Josep Ausic, escudeller, i de Teresa Martínez. Padrins: Josep Ausic i Martí, escudeller, i Mariàngela Noè, gerrera³⁷⁵. El 21.10.1787, confirmació de Mariàngela, filla se Josep Ausic, i de Teresa Martínez. Padrina: Eulàlia Noè³⁷⁶. El 08.12.1787

Teresa apadrinà un fill de Sebastià Ausic³⁷⁷. El 13.03.1787 va fer de padrí d'un fill de l'escudeller Jaume Morera³⁷⁸.

El 08.12.1787 va fa de padrí d'una filla de Josep Ausic i Martí, escudeller³⁷⁹.

El 29.01.1789, s'esmenta en una reunió de la confraria³⁸⁰. El 1795 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per lluitar en la guerra contra França³⁸¹. El 02.09.1803 assistí a una reunió del gremi³⁸².

El 1806, capítols matrimonials del seu fill Agustí, sabater de vell, amb Maria Torres i Borràs. Dot: 300 lliures³⁸³.

EL 1807 és esmentat en una reunió del gremi³⁸⁴. El 1807 - 1808 fou prohom primer del gremi³⁸⁵. El 1808 fou prohom segon del "gremio de Escudillers de Barcelona"³⁸⁶.

El 28.06.1814 nomenà procuradors a Miquel Potau i Llopart i a Joan Cantarell i Soler, sogre i gendre, respectivament, ambdós, notaris reials³⁸⁷.

El 26.12.1814, cos de Josep Ausic, escudeller, de 74 anys. Morí d'inflamació. Aleshores vivia al carrer de Còdols³⁸⁸. El 02.01.1815, publicació del testament notari Jaume Morelló i Mas.

El 1822, testament de Teresa Ausic, vídua de Josep Ausic "fabricant de obra de tarrissa blanca", fill de Pere i d'Eulàlia Martínez. Instituí hereu universal dels seus béns a Déu³⁸⁹.

0057. AUSIC I MARTÍ, Josep

1767 - 1846

Mestre escudeller, paperaire i "propietari", fill primogènec i hereu de Josep Ausic i Fuster, escudeller, i d'Agustina Martí. Residència: carrer Escudellers, núm. 3 i carrer Còdols³⁹⁰.

El 26.05.1780 va passar l'examen de mestratge a l'obrador del seu pare, Josep Ausic i Fuster, al carrer de Còdols, essent padrins Josep Ausic i Fuster i Hipòlit Vinyes; examinadors, Manuel Rossell, Salvador Coll, Rafael Carreres, Antoni Fàbrega i Joan Reig; prohoms Josep Rossell, Josep Coll i Joan Reig; Joan Gual, clavari del Sant Misteri, i Antoni Marià, algtzir de la cúria del corregidor. Va pagar 18 lliures, 4 sous i 4 diners³⁹¹.

365 AHPB, Josep Ricard, *Undesimum manuale*, 1777, gener, 3 - 1777, desembre, 24, fol. 124v-129r.

366 AHPB, Josep Ricard, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.

367 AHPB, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29, fol 25r-25v.

368 ACB, Defuncions, vol. 8.

369 AHPB, Baltasar Oliveras i de Plana, *Protocollum ... testamentorum, inventariorum et encantum*, 1777, desembre, 31 - 1778, desembre, 9

370 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Vigessimum nonum protocollum instrumentorum*, 1778, desembre, 26 - 1779, juny, 25.

371 AHCB, Junta de Comerç, caixa 23.

372 AHPB, Josep Ricard, *Desimum nonum manuale*, 1784, desembre, 29 - 1785, desembre, 24.

373 ACB, Esposalles, vol. 157, fol. 53.

374 AHPB, Manuel Oliva i Viloca, *Manuale testamentorum, codicillorum, inventariorum et encantum*, 1787, gener, 2 - 1787, desembre, 3.

375 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 110.

376 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 289.

377 APSJP, Baptismes, vol. 20.

378 APSJP, Baptismes, vol. 20.

379 APSJP, Baptismes, vol. 20.

380 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.

381 AHCB, 1C-XVI-30.

382 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimum septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.

383 AHPB, Josep Clos i Trias, *Manuale duodecimum instrumentorum*, 1805, desembre, 26 - 1806, juny, 27.

384 AHPB, Francesc Marès i Llopars, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.

385 AHPB, Francesc Marès, *Sextum manuale instrumentorum*, 1807, desembre, 31 - 1808, desembre, 20.

386 AHCB, Junta de Comerç, vol.1.

387 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Decimum quartum manuale instrumentorum*, 1814, gener, 3 - 1814, maig, 24; 1814, maig, 29 - 1814, desembre, 23.

388 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 44.

389 AHPB, Joaquim Roca i Giol, *Veinte y dos manual o protocolo*, 1822, gener, 13 - 1823, desembre, 23.

390 AHCB, Cadastre, I-217; Cadastre, IX.4. Parroquia de Sant Just i Sant Pastor.

391 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1780, gener, 10 - 1780, desembre, 21.

El 1787, quan el gremi va adoptar una lletra que verificqués la producció de cada mestre, ell no en va triar cap, perquè ja no coïa obra.

El 1795 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per lluitar a la guerra contra França³⁹².

El 14.01.1796, esposalles amb Eulàlia Busqueta, filla de Llorenç Busqueta, forner, i de Manuela Cadenes, de la parròquia del Pi³⁹³.

El 18.01.1796, capítols matrimonials amb Eulàlia Cot, filla de Llorenç Cot, jove forner, ciutadà de Barcelona, i de Manuela Cadenes. Dot: 300 lliures, una calaixera, roba, etc³⁹⁴.

El dia 04.01.1815 va prendre possessió de les cases i l'obrador patern: una casa amb dues botigues i escaleta, amb el seu obrador i forn d'escudeller, amb sis portals exteriors al carrer de Còdols i travessia al mateix carrer d'en Serra. Es va notificar la possessió a Teresa Arrau i a Julita Oliveras i Monrós, vídues, inquilines de les dues botigues. També va prendre possessió d'una casa amb dues botigues i dos portals al carrer, situades al carrer dels Escudellers, que abans foren de Gabriel Martí, fabricant d'encerats, que aleshores encara ocupava la casa i una de les dues botigues; a l'altra botiga hi havia la vídua Gràcia Blanxart³⁹⁵.

Segons el cadastre de 1819, pagava 200 rals de billó, per la seva casa situada al carrer de Còdols³⁹⁶.

El 1824 va ser un dels examinadors de la confraria³⁹⁷.

El 1828 va fer obres a la casa i obrador que tenia al carrer de Còdols, ja que a causa de la seva vellesa amenaçaven ruïna³⁹⁸.

Fins l'any 1833 va subministrar obra de pisa a l'hospital de la Santa Creu de Barcelona.

El 05.01.1841 va fer un nou testament, en poder del notari Jaume Rigalt i Alberch, publicat el dia 16 de gener de 1846. Elegí marmessor a Eulàlia Cot, la seva esposa, a qui feu hereva universal. No tenia fills. Va anul·lar els altres testaments anteriors 16.02.1801, Tomàs Givert, 24.07.1823, Pere de Alcàntara Rodríguez, 13.09.1824, Joan Rigalt i Estrada. Va fer codicils: el dia del seu enterrament va manar que es fessin celebrar 10 misses a l'església de Sant Genís dels Agudells o d'Horta i llegà a Rosa Gessa, la seva criada, pels bons serveis, 200 lliures en metàl·lic.

El 1842 fou el prohom en cap de la confraria³⁹⁹.

L'11.01.1846, defunció de Josep Ausic i Martí, als 79 anys, al carrer Ample, núm. 75, 2n pis. Causa de la mort: vellesa⁴⁰⁰.

El 14.01.1854, cos d'Eulàlia Ausic, de 74, vídua de Josep

Ausic i Martí, filla de Llorenç Cot Busqueta, propietari, i de Manuela Cadenes. Va morir d'una embòlia.

0058. AUSIC I FUSTER, Sebastià

1740 - Post. 1807

Mestre escudeller, fill de Josep Ausic i Puig, escudeller, i de Josepa Fuster.

El 24.07.1740, bateig de Josep Sebastià Faust Gaudí, fill de Josep Ausic i Puig, mestre de cases, i de Josepa Fuster. Padrins: Sebastià Fuster, escudeller, i Marianna Ausic, vídua de Josep Ausic, mestre de cases⁴⁰¹.

El 09.03.1778 assistí a una reunió del gremi⁴⁰².

El 18.04.1779, esposalles amb Raimunda Comajoan, filla de Pere Comajoan i de Paula, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁴⁰³.

El 17.09.1780, confirmació de Josep, fill de Sebastià Ausic, escudeller, i de Raimunda Comajoan⁴⁰⁴.

El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres⁴⁰⁵.

El 18.09.1783, bateig d'Anna Maria Teresa Francesca. Padrins: Jaume Casals, cabelleraire, i Teresa Basses, i Pujo, muller de Joaquim Basses, cabelleraire⁴⁰⁶. El 03.10.1785, bateig de Josepa Rosa Carlina. Padrins: Josep Ausic i Martí, escudeller, i Rosa Soler, filla de Josep Soler, calafat⁴⁰⁷. El 20.05.1786, cos de Rosa, filla de Sebastià Ausic, escudeller⁴⁰⁸. El 08.12.1787, bateig d'Eulàlia Teresa Maria Concepció, filla de Sebastià Ausic i de Raimunda Comajoana, natural de Santa Maria del Corcó Vic. Padrins: Guillem Pujó, mestre de cases, i Teresa Ausic, muller de Josep Ausic, escudeller⁴⁰⁹. El 18.09.1789, cos d'Eulàlia, filla de Sebastià Ausic, escudeller, al carrer d'en Serra, enterrada al vas dels mestres de cases⁴¹⁰.

El 29.01.1789, s'esmenta en una reunió de la confraria⁴¹¹.

El 10.09.1790, bateig de Antoni Joaquim Josep, fill de Sebastià Ausic, escudeller, i de Raimunda Comajoan, cònjuges⁴¹². El 29.11.1792, bateig de Pere Rafael Sebastià, fill de Sebastià Ausic, escudeller, i de Raimunda Comajoan, de l'Esquirol bisbat de Vic. Padrins: Rafael Guanyabéns, tirador d'or, i Narcisa Galceran, muller de Pere Galceran, fuster⁴¹³. El 25.01.1793, cos de Rafael, fill de Sebastià Ausic, escudeller, al carrer de Còdols⁴¹⁴.

El 25.03.1795 s'esmenta a la reunió de la confraria en el repartiment d'una taxa mensual imposada per l'estat borbònic destinada a la formació de miquelets als "*artesansos con tienda*

392 AHC, 1C-XVI-30.

393 ACB, Esposalles, vol. 161, fol. 256v; APSJP, Esposoris, vol. 10, fol. 2v.

394 AHPB, Tomàs Gibert i Vilasca, *Registrum quo describentur firme domini racione que penes alios notarios fient in vendicionibus aliisque alienacionibus el ceteris contractibus*, 1796

395 AHPB, Jaume Morelló, *Trigessimum septimum manuale contractuum et pactorum*, 1814, desembre, 30 - 1815, desembre, 24.

396 AHC, Cadastre, IX.4.

397 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Secunda pars manuale vigessimi quarti instrumentorum*, 1824, juliol, 4 - 1824, desembre, 24.

398 AHPB, Jaume Rigalt Alberch, *Libro segundo de contratos, pactos y últimas voluntades*, 1827, gener, 2 - 1828, desembre, 24.

399 AHPB, Josep Maria Òdena, *Protocolo que es el cuarenta y dos de las escrituras*, 1842, gener, 4 - 1842, desembre, 24.

400 AMCB, Registre Civil, Defuncions, any 1846, núm. 158.

401 ACB, Baptismes, vol. 21.

402 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.

403 ACB, Esposalles, vol. 153, fol. 115.

404 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 189.

405 AHC, Junta de Comerç, caixa 23.

406 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 291.

407 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 412.

408 ACB, Defuncions, vol. 9.

409 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 131.

410 ACB, Defuncions, vol. 9.

411 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tercium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.

412 ACB, Baptismes, vol. 34, fol. 35r.

413 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 474.

414 ACB, Defuncions, vol. 9.

abierta, jornaleros y criados”. No li calia pagar res; això voldria dir que ni deuria funcionar l’obrador ni tindria botiga oberta⁴¹⁵.

El 1795 s’esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per a lluitar en la guerra contra França⁴¹⁶.

El 05.10.1795, bateig de Mariàngela Maria Teresa, filla de Sebastià Ausic, escudeller de Barcelona i de Raimunda Ausic i Comajoan, de l’Esquirol Vic. Padrins: Francesc Bac, mestre veler, i Mariàngela Serra, muller de Joan Serra, llogater de mules⁴¹⁷. El 15.04.1797, cos de Mariàngela, filla de Sebastià Ausic, escudeller⁴¹⁸. El 14.06.1798, bateig de Maria Teresa Agustina Marianna. Padrins: Pau Ausic, jove argenter, i Teresa Sallent, muller de Joan Sallent, mestre llibreter⁴¹⁹. El 21.04.1801, bateig de Francesc Sebastià Joaquim. Padrins: Francesc Font, teixidor de lli, habitant a Barcelona, i Coloma Bertran, donzella, filla de Jaume Bertran, fuster⁴²⁰. El 04.08.1802, cos d’Agustina, filla de Sebastià Ausic⁴²¹.

El 02.09.1803, assistí a una reunió del gremi⁴²². El 1807 s’esmenta en una reunió del gremi⁴²³.

0059. AVELLÀ, Joan

Fadrí escudeller.

El 07.10.1567, albat a casa de Joan Avellà, escudeller, al carrer d’en Gignàs⁴²⁴.

0060. AYMERIC, Antoni

Vers 1625 - ?

Fadrí escudeller natural de Barcelona.

El 16.04.1656, esposalles amb Victòria Simona ACB, Esposalles, vol. 88, fol. 49. Testimonis: Jacint Basqué i Tota, vicari, i Joan Pau Pasqual ?, beneficiat a Sant Just i Sant Pastor⁴²⁵.

0061. AYMERIC, Francesc

Gerrer.

Dades seves del 1438. S’esmenta en una delimitació de finques: a orient li quedava la tinença de na Serena, muller de Pere de Rocacrespa, al carrer de Còdols, propietat d’una de les pabordies de la catedral⁴²⁶.

415 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*, 1795, gener, 13 - 1795, desembre, 23.

416 AHCB, 1C-XVI-30.

417 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 681.

418 ACB, Defuncions, vol. 9, fol. 243r.

419 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 186.

420 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 378.

421 ACB, Defuncions, vol. 10, fol. 8v.

422 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimus septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.

423 AHPB, Francesc Marès i Llopart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.

424 APSJP, Llibre d’òbits, vol. 84.

425 APSJP, Esposoris, vol. 4.

426 ACB, Caritat. Pabordies, vol. 21, fol. 69v-70r.

0062. AYMERIC, Pere

Mestre d’obra blanca, en actiu el 1360⁴²⁷.

427 AHPB, Pere Borrell, Manual, 1357, juliol, 5 - 1360, novembre, 16, fol. 97v.

- B -

0063. BABOT, Josep

? - 1701

Escudeller.

El 16.10.1701, cos de Josep Babot, jove escudeller, al carrer d'en Quintana⁴²⁸.

0064. BABOT, Pau

Vers 1632 - 1698

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Llorenç Babot, pagès, ciutadà de Tarragona, i de Tecla. Vivia al carrer dels Escudellers, en una casa al costat de la de Sotomayor.

El 06.10.1659, essent fadrí escudeller, esposalles amb Anna, vídua d'Andreu, escudeller, a la parròquia de Sant Jaume⁴²⁹.

El 1663 fou establert en una casa i obrador al carrer na Sagra per Josep Pi, rector de la parròquia de Sant Miquel arcàngel, de Barcelona⁴³⁰.

El 12.08.1664 va confessar tenir una casa amb obrador amb dos portals, al carrer de na Sagra, que eren de la pabordia del més d'abril de la seu de Barcelona⁴³¹.

El 25.12.1668, Anna Babota, muller de Pau Babot, va fer de padrina en el bateig d'una filla de Josep Gual, escudeller, i de Teodora⁴³².

El 20.08.1669 va ser anomenat procurador de Tomàs Fontanet, de Tarragona⁴³³.

El 22.10.1670 va fer de testimoni en un instrument públic⁴³⁴.

El maig de 1671, Jacint Faneca, mestre de cases, i Bartomeu Boxo, firmaren àpoques conforme havien rebut de Pau Babot l'import d'unes obres fetes a casa seva, al carrer dels Escudellers, en una part de la casa que donava als horts dels Navel⁴³⁵.

El 17.09.1673, testimoni en els capítols matrimonials entre Pere Màrtir Lapuja, escudeller, i Marianna Mates⁴³⁶.

L'11.08.1674 va fer testament. Marmessors: Antoni Babot, pagès, de Tarragona, son germà; Joan Darbó, gerrer; Josep Virgili, notari, i Anna, la seva muller. Demanà ser enterrat a Sant Jaume, en terra ferma, davant la capella de Sant Antoni de Pàdua. Va fer diverses deixes piadoses. A la seva filla Tecla, d'onze anys, i a Anna, la seva muller, els deixà 200 lliures de legítima "que tenia associades ab lo dit Joan Darbó ab la botiga que te en sa casa, de calç, teulas y rajola". Al seu fill Pau, de 14 anys, li deixà 150 lliures de la legítima paterna. La resta, a Anna, que hauria d'alimentar als fills: a Pau, fins que

complís 20 anys, i a Tecla, fins que es casés, treballant a casa⁴³⁷.

El 17.09.1678, esposalles amb Maria Coll, vídua⁴³⁸.

El 01.06.1679 va llogar a Francesc Reig un obrador al carrer de na Sagra⁴³⁹.

El 08.01.1681 va assistir a una reunió de la confraria⁴⁴⁰.

El 01.08.1681 va fer nou testament. Marmessor: Joan Darbó. Demanà ser enterrat a Sant Jaume, on estava enterrada la seva primera muller Anna. Deixà a Pau Babot, son fill, la casa o obrador amb tres forns de coure obra d'escudeller, rodes i molíns, juntament amb les posts i altres eines, al carrer de na Sagra, que travessava des del carrer dels Escudellers a l'hort del Pagador. En cas de morir el seu fill abans que ell, tot aniria a Tecla Carbonell, la seva filla. A Josep, fill impúber de 2 anys, li deixà 200 lliures. Es parla de la companyia amb Joan Darbó i d'un censal que li prestava Pere Joan Mateu, escudeller, per una casa amb dos portals al carrer dels Escudellers⁴⁴¹.

El 01.08.1682 reconegué que Maria Babot li va pagar les 550 lliures acordades als capítols matrimonials. Testimoni: Pere Rosquelles, escudeller⁴⁴².

El 12.06.1682 va reconèixer un deute de 100 lliures amb Felip Vilaseca, prevere del Pi, que fou cancel·lat el 04.04.1682⁴⁴³.

El 06.08.1685 va ser nomenat prohoms segon de la confraria⁴⁴⁴.

De 1685 a 1686 fou prohoms segon de la confraria⁴⁴⁵.

L'01.08.1688, cos de Tecla, filla de Pau Babot, escudeller, i de Maria, al carrer d'en Roig⁴⁴⁶.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁴⁴⁷.

El 13.10.1691 reconegué un pagament de 15 dobles d'or fet per Verònica, vídua en últimes núpcies de Paulí Babot, escudeller, son fill, segons una concòrdia signada entre ells dos el dia 2 d'octubre de 1690⁴⁴⁸.

El 30.08.1693, llogà al pagès Esteve Calvet, per cinc anys, una peça de terra d'unes set quarteres al Torrent de l'Olla, al costat del monestir de Jesús, pel preu de 75 lliures⁴⁴⁹.

L'any 1694 s'esmenta a la llista dels mestres que tenien un obrador amb forn gran i un forn petit. També s'esmenta el forn

428 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.

429 ACB, Esposalles, vol. 90, fol. 24v; ADB, Expedients matrimonials, vol. 3.

430 AHPB, Jaume Rondó, Manual, 1662, desembre, 27 - 1663, desembre, 22.

431 ACB, Caritat, Pabordies, vol. 115.

432 APSJP, Baptismes, vol. 8.

433 AHPB, Josep Virgili, *Tercium manuale instrumentorum*, 1668, desembre, 31 - 1669, desembre, 22.

434 AHPB, Josep Virgili, *Quartum manuale instrumentorum*, 1670, gener, 5 - 1670, desembre, 21.

435 AHPB, Josep Virgili, *Quintum manuale instrumentorum*, 1670, desembre - 1671, desembre, fol. 189v.

436 AHPB, Josep Virgili, *Septimum manuale instrumentorum*, 1672, desembre, 26 - 1673, desembre, 20, 1673, desembre, 27.

437 AHPB, Josep Virgili, *Llibre de testaments, protestas y altres actes secrets*, 1668 - 1706.

438 ACB, Esposalles, vol. 99.

439 AHPB, Josep Virgili, *Decimum terciun manuale instrumentorum*, 1679, gener, 1 - 1679, desembre, 22.

440 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.

441 AHPB, Josep Virgili, *Llibre de testaments, protestas y altres actes secrets*, 1668 - 1706.

442 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 31 - 1682, desembre, 23, fol. 82r-85r.

443 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 31 - 1682, desembre, 23.

444 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

445 AHPB, Josep Virgili, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*, 1685, gener, 1 - 1685, desembre, 21.

446 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.

447 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.

448 AHPB, Josep Virgili, *Vigessimum quintum manuale instrumentorum*, 1690, desembre, 30 - 1691, desembre, 19.

449 AHPB, Josep Virgili, *Vigessimum septimum manuale instrumentorum*, anys 1692-1693.

de la vídua Babot⁴⁵⁰.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria⁴⁵¹.

El 30.08.1695 llogà unes terres a Sant Boi⁴⁵².

El 07.03.1697, essent prohom en cap, fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁴⁵³.

El 05.11.1698 va fer el darrer testament. Ordenà marmessors a la seva esposa Maria Babot, i al gerrer Joan Darbó. Demanà ser enterrat a l'església parroquial del Pi. Deixà al seu fill Francesc la legítima paterna 125 lliures i a Anna Sangenís, la seva neboda, filla de Pau Sangenís, difunt, vidrier, 100 lliures. La resta de béns foren per Maria Babot, esposa i hereva universal. Va fer memòria que devia a l'adroguer Josep Anglís, que estava al carrer dels Escudellers, 6 o 7 lliures per blau que li havia comprat⁴⁵⁴.

El 08.11.1698, sepultura de Pau Babot, escudeller, al carrer d'en Roig⁴⁵⁵. El testament va ser obert i llegit el dia 10 de novembre al carrer d'en Roig on va morir, present com a testimoni Pere Màrtir Lapuja, escudeller.

EL 24.05.1699, confirmació de Francesc, fill de Pau Babot i de Maria, de la parròquia del Pi. Padrí: Jaume Mas, teixidor de lli⁴⁵⁶.

El 06.11.1701, testament de Maria Babot, en primeres núpries muller d'Antoni Coll, flequer, filla de Pere Llopis, pagès, de Sant Feliu de Llobregat, i d'Àngela Llopis i Cirera. Marmessors: Francesc Babot, escriptor, son fill, i Joan Darbó, gerrer, entre altres. S'esmenten unes cases als carrers d'en Roig i al carrer d'en Picalquers. Nomenà hereu a Francesc Babot, son fill⁴⁵⁷.

El 13.01.1710 Maria Babot constituí procurador seu a Francesc Babot, notari, son fill⁴⁵⁸.

El 03.09.1712, capítols matrimonials entre Francesc Babot i Llopis, notari, fill de Pau Babot, difunt, escudeller, i de Maria Llopis, amb Teresa Juliol i Muntaner, filla del doctor en medicina Ignasi Juliol i Bruniquer i de Maria Muntaner⁴⁵⁹.

El 27.09.1714, cos de Maria, vídua de Pau Babot, escudeller, a la Rambla⁴⁶⁰.

0065. BABOT, Paulí

Post 1660 - 1690

Escudeller, fill de Pau Babot, escudeller, i d'Anna, naturals de Barcelona. Vivia al carrer dels Escudellers, al costat de la casa de Francisco de Sotomayor, molt a prop del portal de la muralla⁴⁶¹.

El 08.10.1684, esposalles amb Verònica Gual i Tubau, vídua en primeres núpries de Jaume Saya, velluter i en segones, de Miquel Gual, escudeller, filla de Llorenç Tubau, pagès, i de Maria, de la vila de Ribes bisbat de Vic. Testimonis: Joan Darbó, gerrer, i Josep Barba, gerrer⁴⁶².

El 05.06.1689, ordenà procurador Ignasi Abadal, notari, per a resoldre certes qüestions judicials⁴⁶³.

El 1689, militar de la guarnició de Montjuïc.

El 08.02.1690 va fer testament⁴⁶⁴.

El 21.02.1690, essent menor de dies, inventari dels seus béns, fet a instància de Verònica Babot, vídua⁴⁶⁵. S'esmenten unes cases al carrer dels Escudellers i un obrador al carrer de na Sagra. L'obrador va passar a mans del seu pare, Pau Babot, en virtut d'una concòrdia entre ell i Verònica⁴⁶⁶.

0066. BADIA, Gaspar

Vers 1560 - 1586

Escudeller, fill de Joan Badia i d'Anna, naturals de Perpinyà.

El 28.01.1583, testimoni en l'acte d'establiment emfiteutic de l'escudeller Lluís Figueres en unes cases i obrador amb dos portals oberts al carrer dels Escudellers Blancs⁴⁶⁷.

El 16.01.1585, esposalles amb Caterina Moragues, vídua de Joan Moragues, ciutadà de Barcelona⁴⁶⁸.

El 21.03.1586, sepultura de Gaspar Badia al carrer Escudellers⁴⁶⁹.

0067. BADIA, Salvador

Vers 1565 - ?

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Badia, pagès, i d'Anna, naturals de Perpinyà. Germà de Gaspar Badia.

El 26.05.1588, esposalles amb Elisabet Masquefa, vídua de Joan Masquefa, paraire⁴⁷⁰.

El 02.03.1593, bateig de Magdalena Badia, filla de Salvador Badia, als carrer Escudellers Blancs⁴⁷¹.

450 AHPB, Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, nolietjaments y requestas, liber 2*, 1680, gener, 14 - 1694, abril, .
 451 AHPB, Francesc Topí Comes, *Manual*, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol 106.
 452 AHPB, Josep Virgili, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*, anys 1694-1695.
 453 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Manual*, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 454 AHPB, Josep Virgili, *Llibre de testaments, protestas y altes actes secrets*, 1668, febrer, 7 - 1706, gener, 7 fol. 7v-10v.
 455 APSMP, *Llibre d'llibre d'òbits*, 1695 - 1708.
 456 ACB, *Llibre de confirmacions*, vol. 1, fol. 92r.
 457 AHPB, Melcior Cortès i Oriol, *Plec de testaments*, 1689 - 1724..
 458 AHPB, Melcior Cortès i Oriol, *Manuale*, 1710, gener, 2 - 1710, desembre, 23.
 459 AHPB, Melcior Cortès i Oriol, *Llibre de capítols matrimonials*, 1696, febrer, 5 - 1717, gener, 24.
 460 APSMP, *Llibre d'llibre d'òbits*, vol. 121, f. 246v.

461 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 30 - 1682, desembre, 23.
 462 APSJP, *Esposoris*, vol. 5 ; ACB, *Esposalles*, vol. 102.
 463 AHPB, Josep Virgili, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum*, 1688, desembre, 27 - 1689, desembre, 22.
 464 AHPB, Francesc Serra, *Decimum quintum manuale instrumentorum*, 1702, desembre, 26 - 1703, desembre, 24.
 465 AHPB, Antoni Navarro, *Liber inventariorum et encantuum*, 1688, desembre, 18 - 1696, desembre, 5.
 466 AHPB, Josep Virgili, *Manuale contractuum concordiarum et aliorum instrumentorum*, 1681, novembre, 30 - 1705, març, 21, f.s/n..
 467 AHPB Pere Mambra, *Manual*, 1582, desembre, 27 - 1583, octubre, 20.
 468 ACB, *Esposalles*, vol. 52.
 469 ACB, *Defuncions*, vol. 1, fol. 103v.
 470 ACB, *Esposalles*, vol. 54.
 471 APSMP, *Llibre de les Fadrines del Pi*, 1605 - 1629.

0068. BAJÓ, Guillem

Vers 1584 - 1651

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Bajó, pagès, natural del Pont de Suert, bisbat d'Urgell, i de Caterina.

El 17.01.1609, esposalles amb Antiga, filla de Joan Dardanyà, taverner, de Barcelona, i de Joana⁴⁷².

L'any 1613 vivia al carrer dels Escudellers juntament amb Antiga, la seva esposa, Pau Soler, jove fadrí, i Caterina Enrica, serventa⁴⁷³.

L'01.03.1609, capítols matrimonials amb Antiga⁴⁷⁴.

El 05.10.1613 Antiga Bayona va fer de padrina en el bateig d'una filla de Francesc Terré, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor.

El 09.08.1614 va anomenar procurador a Joan Cucurella, fuster, per a què anés buscar-li la fe de baptisme a la rectoria del Pont de Suert o a altres parròquies, així com també un informe sobre la seva vida i costums, documentació necessària per poder passar l'examen com a mestre escudeller⁴⁷⁵.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁴⁷⁶.

El 05.10.1614 va apadrinar un fill de Jeroni Mestre, pintor⁴⁷⁷.

El 20.03.1615, combregar de .t. Terré, a casa del mestre Bajó⁴⁷⁸.

El 27.02.1615 Antiga, va apadrinar un fill de l'escudeller Tomàs Casals⁴⁷⁹. El 04.11.1616, Antiga va apadrinar un fill del gerrer Onofre Sureda⁴⁸⁰.

El 14.11.1616 va llogar, per tres anys, un obrador d'escudeller que hi havia al carrer de na Sagra, que era de Francesc Terré, escudeller. En va pagar 40 lliures pels tres anys⁴⁸¹.

El 1616 vivia a casa seva juntament amb Antiga, Josep Ferrer, jove fadrí, Bernat Rector, aprenent, Pere Joan, aprenent, Jacint, aprenent, i Joana Paula, serventa⁴⁸². El 1617 vivia amb Antiga, Bernat Rector, aprenent, i Bartomeu, aprenent⁴⁸³.

El 24.02.1619 va fer de testimoni en el contracte d'aprenentatge de l'escudeller Josep Andreu amb l'escudeller Llorenç Miralles⁴⁸⁴.

El 13.01.1620, Miquela, esposa del sastre Antoni Miquel, reconegué que Pere Joan Martí Vilasola, escudeller, li havia pagat 7,5 lliures de les 15 lliures del cens de la pensió que rebia d'unes cases i obrador al carrer del Vidre, on s'hi havia establert

472 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 186.

473 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1667, XXIX, num. 308-310.

474 AHPB, Pere Pau Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1597 - 1629 i s. d.

475 AHPB, Maties Amell, *Primum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1613, novembre, 15 - 1614, desembre, 22.

476 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

477 APSJP, Baptismes, vol. 6.

478 APSJP, Llibre d'òbits, 8, fol. 19v.

479 APSJP, Baptismes, vol. 6.

480 APSJP, Baptismes, vol. 6.

481 AHPB, Maties Amell, *Tercium manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1615, desembre, 26 - 1616, desembre, 18.

482 APSJP, Llibre de comunió pasqual, 1613-1639, prov. 76.

483 APSJP, Llibre de comunió pasqual, 1613-1639, prov. 76.

484 AHPB, Maties Amell, *Septimum manuale sive protacollum instrumentorum*, 1620, gener, 5 - 1620, desembre, 23.

l'escudeller Guillem Bajó⁴⁸⁵.

El 04.09.1620 padrinà un fill de Miquel Anglès, gerrer⁴⁸⁶. El 25.10.1620 Antiga apadrinà d'un fill de Bernat Rector, escudeller⁴⁸⁷. El 19.08.1625, Antiga apadrinà un fill de Joan Coll, escudeller⁴⁸⁸.

Entre els anys 1629 i 1632 vivia a casa seva amb Antiga, Jordi, Agustí i Margarida⁴⁸⁹.

El 19.08.1631 apadrinà una filla de Jacint Casals, escudeller⁴⁹⁰. El 17.01.1634 Antiga apadrinà un fill de Jordi Mataró, escudeller⁴⁹¹. El 27.02.1634, apadrinà un fill de Joan Coll, escudeller⁴⁹².

El 23.11.1634 va ser un dels tres escudellers rehabilitats pel Consell de la Ciutat després d'un incident gremial⁴⁹³.

El 21.07.1635 fou prohom primer de la confraria⁴⁹⁴.

El 03.10.1637 Àngela Palomeres, vídua del mercader Montserrat Palomeres ven al passamaner Andreu Saurina un cens anuals sobre unes cases amb dos portals que Guillem Bajo, escudeller, tenia a Barcelona al carrer Simó Oller.

S'esmenta al fogatge del 1640⁴⁹⁵.

El 22.05.1640 combregar a Maria, mare de Guillem Bajó, a la Carnisseria d'en Sorts⁴⁹⁶.

El 1642 vivia al carrer Escudellers amb Antiga, Marquesa Dardanyà, Caterina Solanes, serventa, Esteve i Miquel, aprenents, i Llorenç Dardanyà⁴⁹⁷.

El 17.10.1646 s'esmenta a la reunió de la confraria⁴⁹⁸. El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria⁴⁹⁹. El 28.07.1648 fou prohom en cap de la confraria⁵⁰⁰.

El 30.06.1651 cos de na Bajona, muller de .t. Bajó, escudeller⁵⁰¹.

El 15.10.1651 sepultura de Guillem Bajó⁵⁰².

0069. BALAGUER, Miquel

Escudeller.

El 11.09.1582 va fer de testimoni en l'establiment emfiteutic de Montserrat Morell AHCB, Notarial, XII -10; AHPB, Benet

485 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1619, desembre, 29 - 1620, desembre, 24.

486 APSJP, Baptismes, vol. 6.

487 APSJP, Baptismes, vol. 6.

488 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 22v.

489 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, prov. 76, fol. 433.

490 APSJP, Baptismes, vol. 7.

491 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 216.

492 APSJP, Bapstimes, vol. 7.

493 AHCB, Consell de Cent. Deliberacions, fol. 142, 147-149, 176, 177, 186-187.

494 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

495 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

496 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 29r.

497 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1667, XXIX, num. 308-310.

498 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1646, juny, 25 - 1646, desembre, 23.

499 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

500 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

501 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16.

502 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 45.

Ferrer, Manual, 1579, gener, 9 - 1583, desembre, 22.

0070. BALLAMOY BALAMOLL, Pere

Vers 1560 - 1600

Mestre escudeller i gerrer, ciutadà de Barcelona, fill de Bernat Ballamoy, gerrer, natural d'Alier, parròquia de Sant Pere Lo Boul, bisbat de Claramunt Aubèrnia, França, i de Gabriela.

El 20.12.1586, capítols matrimonials amb Antiga, filla de Bernat Bosquerons, pagès, natural de Sant Cebrià de Valldoreix, i de Beneta. Ella va aportar en dot 118 lliures. Va signar les fermances de Pere Ballamoy l'escudeller Rafael Passoles⁵⁰³.

El 16.09.1595, cos d'un albat de Pere Ballamoy, gerrer, als Escudellers⁵⁰⁴.

El 16.08.1600 va assistir a una reunió de la confraria⁵⁰⁵.

El 02.12.1600, sepultura del mestre Pere Ballamoy, gerrer, als Escudellers⁵⁰⁶.

El 15.10.1602, esposalles de Paula, filla del difunt Pere Ballamoy, amb Bernat Bartrà, gerrer, natural de França, habitant a Barcelona⁵⁰⁷. El 30.01.1615, esposalles d'Elena, filla de Pere Ballamoy, i d'Antiga, difunts⁵⁰⁸.

0071. BALLART, Antoni

Vers 1600 - Vers 1652

Mestre escudeller, fill de Joan Ballart, hostaler, i de Susanna, primera muller seva.

L'any 1619 un tal Andreu Ballart, escudeller, natural de Barcelona, major de 14 anys i menor de 25, es va afermar amb l'escudeller de Reus Miquel Ferrer⁵⁰⁹.

El 30.05.1639 s'esmenta com a jove escudeller, testimoni en un document notarial⁵¹⁰.

El 26.08.1646, capítols matrimonials entre Antoni Ballart, jove escudeller, amb Teresa, filla de Bernat Rector, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Maria, aleshores ja difunta. Testimonis: Jeroni Madrera, escudeller. Dot: 25 lliures, que va aportar la causa pia de confraria dels escudellers, i altres 25 lliures que va aportar el pare de la núvia. Escreix: 25 lliures⁵¹¹.

El 29.12.1647 va assistir a la reunió de la confraria⁵¹².

Entre els anys 1647 i 1650 s'esmenta a diverses reunions de la confraria⁵¹³.

El 13.01.1664, capítols matrimonials de Teresa Ballart, filla d'Antoni Ballart, i de Teresa, amb Bernat Bonamic, sabater. Va rebre les 25 lliures que donava la confraria dels escudellers a les donzelles per maridar. Entre els administradors dels béns de Teresa hi consta Joan Corballó, escudeller⁵¹⁴.

0072. BALLART, Jacint

Escudeller.

El 06.02.1624, firma de domini firmada per Jacint Ballart, escudeller, natural de Barcelona, hereu dels béns d'Isabel Ballart, vídua de Joan Ballart, tintorer de panys, natural de Barcelona el testament de la mare en poder del notari Miquel Axada, amb data de 20 de novembre de 1623 sobre unes cases situades a Barcelona al carrer de la Bòria⁵¹⁵.

0073. BALDA, Melcior

? - 1585

Escudeller.

El 22.02.1585, sepultura de Melcior Balda, escudeller, al carrer d'en Tripons⁵¹⁶.

0074. BALDÚ, Gabriel

Vers 1535 - 1570

Escudeller.

El 1546 va fer de testimoni en el nomenament de Baltasar Vinyoles com a procurador de la vídua Eulàlia Bosos⁵¹⁷.

L'01.03.1559, capítols matrimonials.⁵¹⁸

El 02.03.1559, esposalles amb Àngela, filla d'Antoni Abelló, escudeller, i de Caterina Ponsa⁵¹⁹.

El 10.09.1564 assistí a una reunió de la confraria⁵²⁰.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁵²¹.

El 05.11.1570 ja era difunt, ja que la seva vídua es va casar amb l'escudeller barceloní Jeroni Planes⁵²².

El 27.07.1570 Àngela Balduna, vídua i hereva, reconegué per l'escudeller Joan Canyameres li havia pagat 8 lliures d'un deute pendent amb el seu difunt espòs⁵²³.

503 AHPB, Onofre Alonso, Plec de capítols matrimonials, 1583 - 1587.
 504 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 104.
 505 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 506 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 106r.
 507 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 213r.
 508 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 221.
 509 VILASECA, 1964: III-119.
 510 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum trigesimum secundum*, 1638, desembre, 26 - 1639, desembre, 24.
 511 AHPB, Pau Passoles. Plec de capítols matrimonials, 1635 - 1651; ACB, Esposalles, vol. 83, fol. 63v. Antoni Ballart reconegué haver rebut 50 lliures del dot; AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646 desembre, 23.
 512 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 513 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626-1650.

514 AHCB, Notarial, II - 32.
 515 AHPB, Jeroni Sabata, Manual, 1623, desembre, 28 - 1624, desembre, 24.
 516 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 90v; ACB, Sepultures, vol. 3, fol. 101v.
 517 AHPB, Francesc Mulnell, *Quintum manuale omnium contractuum*, 1546, febrer, 17 - 1547, maig, 27, fol. 87v-88r.
 518 AHPB, Francesc Guamis, *Manuale comune*, 1557, juny, 15 - 1559, març, 31.
 519 .ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 91v.
 520 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 521 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril [25] - 1569, març, 16.
 522 AHCB, Notarial, II, caixa 14.
 523 AHPB, Francesc Pedralbes, *Decimum sextum manuale omnium instrumentorum*, 1570, juliol, 12 - 1570, desembre, 5.

0075. BALCELLS, Joan

Vers 1520 - Vers 1567

Escudeller.

El 26.03.1545, bateig d'Isabel Martina, filla del mestre Joan, escudeller, i de Joana⁵²⁴.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵²⁵.

El 08.12.1549, bateig d'Isabel Joana, filla de Joan Balcells i d'Isabel. Padrins: Antoni Marçal, revenedor, i Isabel Joana Mates⁵²⁶.

El 23.06.1564, esposalles de la seva filla Beneta amb Baltasar Mas, calceter⁵²⁷.

Els dies 6 i 10 de gener del 1568, ja difunt, esposalles i capítols matrimonials de la seva filla Margarida Elisabet amb Jeroni Jofre, guanter, natural de Barcelona, fill de Benet Jofre, assaonador, de Barcelona⁵²⁸.

0076. BALLESTER, Cosme

Escudeller, natural de Saragossa.

El 08.07.1615, vidu, esposalles amb Joana, vídua de Joan Ragués, pagès "treballador", natural de França⁵²⁹.

0077. BARBA, Josep

Vers 1650 - 1708

Mestre gerrer, fill de Joan Barba, pagès, i de Mariàngela, ambdós, naturals de Terrassa.

El 27.11.1667 es va afermar, per 4 anys, amb el gerrer Joan Darbó per a aprendre l'ofici de gerrer. Testimonis: Jaume Trullàs, gerrer, i Francesc Guasch, jove escudeller⁵³⁰.

El 04.12.1672, esposalles amb Maria, vídua de Pere Mullarach, filla de Jacint Jaumar i de Maria, de la vila de Sampedor Vic. Testimonis: Josep Jaumar, gerrer, i Rafael Calaf, sastre⁵³¹.

El 07.09.1673, bateig de Maria, Àngela, Teresa, filla de Josep Barba, gerrer, i de Maria. Foren padrins: Pau Barba, pagès, i Victòria Jaumar, muller de Josep Jaumar, mestre gerrer⁵³².

El 23.05.1675, bateig de Margarida Jerònima Maria Rosa, filla de Josep Barba, gerrer, i de Maria. Foren padrins: Josep Bartrés, gerrer, i Margarida Calaf, muller de Rafael Calaf, sastre⁵³³.

El 12.08.1676, bateig de Josepa Maria Emanuela Gertrudis Clara, filla de Josep Barba, gerrer, i de Maria. Foren padrins:

Diego Vilamala, notari, i Maria Manuela Vilajoana, donzella⁵³⁴.

El 10.01.1678, bateig de Margarida Caterina Gertrudis. Padrins: Joan Camprubí, sastre, i Margarida Ocxúria, muller de Pere Ocxúria, corder⁵³⁵.

El 22.02.1680, bateig de Teresa Eulàlia Margarida. Padrins: Josep Barba, gerrer, i Maria. Padrins: Joan Darbó, gerrer, i Teresa Xapillé, muller de Ramon Xapillé⁵³⁶.

El 30.01.1687 Rosa, albat, filla de Josep Barba, gerrer⁵³⁷.

El 05.02.1688, combregar de Josep Barba, gerrer, als Escudellers⁵³⁸.

El 29.05.1694, sepultura de Maria Barba, muller de Josep Barba, gerrer, als Escudellers⁵³⁹.

El 24.09.1695 esposalles amb Maria Cabot⁵⁴⁰.

El 23.04.1697, bateig de Josep Joan Ramon Antoni, fill de Josep Barba i de Maria Cabot. Padrins: Joan Cavaller, mestre tintorer de seda, i Margarida Amat, muller de Josep Amat, gerrer⁵⁴¹.

El 31.05.1699, confirmació de Josep, fill de Josep Barba, gerrer, i de Maria, de la parròquia del Pi. Padri: Miquel Millàs, mestre de cases⁵⁴².

El 08.12.1700, Raimunda Maria Teresa Estàsia, filla de Josep Barba i de Maria Cabot. Padrins: Ramon Bru i Copons i Maria Teresa Dusay i de Bru⁵⁴³.

El 28.12.1704, bateig de Margarida Susanna Antònia Joana filla de JB i de Maria Cabot. Padrins: Bernat Celler, cabelleraire i Susanna filla de Josep Mullara, carnisser⁵⁴⁴.

El 26.01.1706, combregar de Maria, muller de Josep Barba, gerrer⁵⁴⁵.

El 29.04.1708, cos de Josep Barba, gerrer, als Escudellers⁵⁴⁶.

El 18.05.1708, es va fer l'inventari dels seus béns, al carrer Pere Oller altrament dit dels Escudellers⁵⁴⁷.

0078. BARBA I CABOT, Josep

1697 - 1753

Mestre gerrer, fill de Josep Barba, gerrer, i de Maria Cabot.

Fou batejat el dia 23 d'abril de 1697 a la parròquia del Sant Just i Sant Pastor. Residència: carrer dels Escudellers, amb botiga i soterrani, i un obrador amb dos portals al carrer dels Obradors, amb el seu forn, magatzem per llenya i pasta i dos magatzems per a obra cuita.

El 21.08.1716, esposalles amb Teresa Muns, filla de Jaume

524 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 64v.
 525 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 526 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 142.
 527 ACB, Esposalles, vol. 41.
 528 ACB, Esposalles, vol. 43; AHPB, Pere Mambra, Plec de capítols matrimonials, 1567 - 1573.
 529 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 34.
 530 AHPB, Josep Virgili, *Primum manuale instrumentorum*, 1667, maig, 11 - 1667, novembre, 28.
 531 APSJP, Matrimonis, vol. 5, fol. 132v; ACB, Esposalles, vol. 96, fol. 63v.
 532 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 533 APSJP, Baptismes, vol. 9.

534 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 535 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 124.
 536 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 163r.
 537 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 538 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 539 APSJP, Llibre d'òbits, 24.
 540 ACB, Esposalles, vol. 108.
 541 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 10, fol. 192v.
 542 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 113.
 543 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 287.
 544 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 54.
 545 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 546 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 547 AHPB, Josep Llaurador i de Satorre, *Liber inventariorum secundus*, 1696, febrer, 13 - 1711, gener, 28.

Muns, hortolà, i d'Eulàlia, tots de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: Josep Serra, menor, negociant, i Pere Joan Mauri, llogater de mules⁵⁴⁸.

El 16.11.1719, bateig de Francesca Maria Teresa Fausta, filla de Josep Barba, gerrer, i de Teresa Muns. Padrins: Francesc Amat, gerrer, i Teresa Cavaller, muller de Joan Cavaller, tintorer de seda.⁵⁴⁹

El 11.10.1721, bateig de Josep Antoni Marià Jaume, fill de Josep Barba, gerrer, i de Teresa Muns, Padrins: Josep Oliac, llogater de mules, i Maria Barba, muller de Josep Barba, gerrer⁵⁵⁰.

El 29.03.1723, bateig de Francesc Jaume Robert, fill de Josep Barba, gerrer, i de Teresa Muns. Padrins: Jaume Mora, barreter d'agulla i cabelleraire, i Paula Amat, muller de Francesc Amat, gerrer.

El 03.02.1726, bateig de Josep Joan Marià Faust, fill de Josep Barba i de Teresa Muns. Padrins: Pere Joan Mauri, jove comerciant, i Mariàngela Oliach, filla de Josep Oliach⁵⁵¹.

El 05.04.1727, bateig de Maria Antònia Eulàlia Vicenta, filla de Josep Barba i de Teresa Muns. Padrins: Antoni Amat, licenciat, i Teresa Barba, filla dels canjuges⁵⁵².

El 18.02.1729, bateig de Rosa Maria Raimunda, filla de Josep Barba i de Teresa Muns. Padrins: Pere Bulsós, sastre i Maria Mora, muller de Jaume Mora, cabelleraire⁵⁵³.

El 11.03.1733 va comprar a Manuel Abarca, frare dominicà, procurador d'Antoni Abarca Altarulla de Caparrosó, i de Manuela Lastanosa, comtes de La Rosa, residents a Osca, un tros d'hort de 62 pams x 240 pams situat a la part inferior d'un gran hort, anteriorment amb cases, derruïdes en temps de la pesta, al carrer Nou i de na Sagra. Termenava: a orient, amb l'hort de Manuel Barrasseta, anomenat "Hort dels Capellans"; al sud, amb la resta de l'hort; a occident, amb el carrer Nou; al nord, amb el carrer de na Sagra⁵⁵⁴.

El 10.02.1740, bateig de Pau Joan Antoni, fill de Josep Barba, gerrer, i de Teresa Muns. Padrins: Joan Forns, gerrer, i Rosa Galceran, muller de Pau Galceran, blanquer⁵⁵⁵.

El 12.11.1742, bateig de Ramon Francesc Faust, fill de Josep Barba, gerrer i de Teresa Muns. Padrins: Josep Barba, menor, jove gerrer, i Maria Barba, sa germana, fills dels sobredits⁵⁵⁶.

El 23.01.1743, vidu de Teresa Muns, matrimoni amb Francesca Coll, vídua de Joan Coll, escudeller, filla de Marià Rosa, tots de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimoni: Fèlix Torrens, jove escudeller⁵⁵⁷.

El 28.05.1753 es va fer lectura del seu testament, en poder del notari Joan Francesc Casals, així com també l'inventari del

seus béns, el dia 21.06.1753⁵⁵⁸.

0079. BARBA i FERRER, Josep

1752 - 1839

Gerrer, fill de Josep Barba i Fonollar, gerrer de Barcelona, i de Margarida Ferrer i Carbonell. Els seus avis van ser Bernat Barba de Barcelona i Rosa Fonollar de Mataró, i Josep Ferrer i Rita Carbonell, de Barcelona. Residència: "Cuartel 4, barrio 7, isla 3", al carrer Escudellers, 2- 2n. Era parroquià de Sant Jaume. Va tenir tres fills: Josep, Josepa i Mercè.

El 28.06.1778, esposalles amb Josepa Ferrer, de Barcelona, filla de Jaume Ferrer, mestre de cases i de Mariàngela Burgès. Testimonis: Josep Roquer, mitger, i Miquel Bosc, jove mestre de cases⁵⁵⁹.

El 30.03.1780 fou examinat de mestre gerrer⁵⁶⁰.

El 19.01.1783, bateig de Jaume Josep Francesc, fill de Josep Barba i Ferrer, gerrer, i de Josepa Ferrer. Padrins: Jaume Ferrer, mestre de cases, i Margarida Barba i Ferrer, vídua de Josep Barba, gerrer⁵⁶¹.

El 24.08.1784, bateig de Francesca Maria Margarida. Padrins: Simó Ferrer i Burgès, mestre de cases, i Maria Roca i Barba, muller de Josep Roca, veler⁵⁶².

El 22.01.1786, confirmació de Maria Francesca, filla de Josep Barba, gerrer, i de Josepa Ferrer⁵⁶³.

El 07.07.1786, bateig de Marianna Margarida Ramona. Padrins: Joan Baptista Barba, sastre, i Marianna Sala, muller de Lluís Sala, passamaner⁵⁶⁴.

El 25.02.1787, confirmació de Marianna, filla de Josep Barba, gerrer i de Josepa Ferrer⁵⁶⁵.

El 21.08.1788, bateig de Ramona Gertrudis Bernarda. Padrins: Ramon Barba i Ferrer, estudiant, i Gertrudis Ferrer, filla de Jaume Ferrer i de Mariàngels Burgès⁵⁶⁶.

El 06.03.1790, bateig de Francesc Lluís Ramon Oleguer. Padrins: Lluís Sala, passamaner, i Teresa Barba i Carreres, muller de Joan Baptista Barba i Ferrer, sastre⁵⁶⁷.

El 22.03.1791, bateig de Maria de la Mercè Ramona Beneta. Padri: fra Joan Serra, religiós de Nostra Senyora de la Mercè⁵⁶⁸.

El 24.07.1795, bateig de Ramona Josepa Libòria. Padri: Josep Barba i Ferrer⁵⁶⁹.

El 29.07.1797, bateig de Jaume Ramon Anastasi. Padri: Josep Barba i Ferrer⁵⁷⁰.

548 ACB, Esposalles, vol. 119.
 549 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 95.
 550 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 144.
 551 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 275.
 552 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 315.
 553 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 6.
 554 ACB, Pabordies, vol. 118. Allà hi va fer construir un obrador de gerrer AHPB, Sever Pujol, *Manuale decimum octavum instrumentorum*, 1732, desembre, 26 - 1733, desembre, 24.
 555 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 48.
 556 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 177.
 557 ADB, *Matrimoniorum*, vol. 30, fol. 491; ACB, Esposalles, vol. 133, fol. 118v...

558 AHPB, Joan Francesc Casals, *Manuale*, 1753, gener, 10 - 1753, desembre, 6, f. 242r-247v.
 559 APSJP, Esposoris, vol. 8, fol. 492r.
 560 AHPB, Pere Tarafa i Cabanyes, *Vigessimum manuale instrumentorum*, 1779, desembre, 29 - 1780, desembre, 24.
 561 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 255.
 562 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 341.
 563 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 213.
 564 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 29.
 565 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 369v.
 566 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 172.
 567 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 278-279.
 568 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 354. APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 665.
 569 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 114.
 570 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 114.

El 08.03.1800 bateig de Joan Francesc Pere Nolasc. Padrins: Joan de Llosetles, cavaller, i Maria Francesca Barba⁵⁷¹.

El 04.04.1801, bateig de Josepa Francesca Rufina. Padrins: Francesc de Llosetles, fill de Joan de Llosetles, cavaller, i Margarida Vila, cònjuges⁵⁷².

El 03.10.1839, va morir als 87 anys⁵⁷³.

0080. BARBA I MUNS, Josep

1726 - 1781

Jove gerrer, fill de Josep Barba i de Teresa Muns.

El 11.05.1751, esposalles amb Margarida Ferrer, de Mataró, filla de Jaume Ferrer, i de Margarida⁵⁷⁴.

El 24.04.1752, cos de Teresa, albat, filla de Josep Barba, gerrer, i de Margarida, al carrer dels Escudellers⁵⁷⁵.

El 18.05.1753, combregar a Josep Barba, als Escudellers⁵⁷⁶.

El 03.12.1753, cos de Ramon, albat, fill de Josep Barba, gerrer, i de Margarida⁵⁷⁷. El 08.09.1757, confirmació de Josep, fill de Josep Barba, gerrer, i de Margarida Ferrer⁵⁷⁸. El 29-05-1763, confirmació de Maria Bàrbara, filla Josep Barba, gerrer, i de Margarida Ferrer⁵⁷⁹. El 07.11.1765, bateig de Joan Baptista Josep Jaume, fill de Josep Barba, gerrer, i de Margarida Ferrer. Padrins: Joan Riera, sastre, i Maria Roca, muller de Josep Roca, veler⁵⁸⁰. El 30.09.1770, bateig de Maria de la Mercè Margarida Jerònima, filla de Josep Barba i de Margarida Ferrer. Padrins: Josep Barba i Farré⁵⁸¹.

El 06.06.1781, cos de Josep Barba, mestre escudeller, al carrer dels Escudellers. Enterrat a la Mercè⁵⁸².

0081. BARCELÓ, Miquel

1800 - Post. 1836

Peó. S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers del 1836 - 1837⁵⁸³.

0082. BARELLA, Joaquim

Negociant, natural de Terrassa, casat amb Maria Parés.

El 01.01.1859, bateig de Josep Joaquim Boi. Avis paterns: Cristòfol i Antònia Ventura; avis materns: Boi i Francesca Amigó. Padrins: Josep Antoniès, terrisser, de Barcelona i Ramona Roca, muller de Vicenç Mayans, de Xàtiva⁵⁸⁴.

0083. BARÓ, Antic

Gerrer, natural de Barcelona.

Disposava d'una casa al carrer Ollers Blancs Roig Saig, dreta⁵⁸⁵.

0084. BARÓ, Guillem

Gerrer i escudeller.

El 16.10.1617 li foren pagades 15 lliures, 16 sous i 4 diners per la servitud feta com a portaler del portal de l'Àngel, durant un mes i 25 dies, a raó 100 lliures l'any⁵⁸⁶.

0085. BARÓ, Joan

Vers 1600 - Post. 1641

Gerrer, segurament natural de Girona.

El 08.03.1625, esposalles amb Mònica, filla de Joan Mola, oller, de Barcelona, i d'Orient⁵⁸⁷.

El 15.10.1641, extrema unció de J. Barona, muller de J. Baró, gerrer, als Escudellers⁵⁸⁸.

0086. BARÓ, Rafael

Vers 1590 - Post. 1644

Escudeller i gerrer habitant a Barcelona 1610, fill de Domènec Baró, fuster, de Ripoll, i d'Esperança. Parroquià de Sant Jaume.

El 23.01.1610, Àngela va llogar al gerrer Rafael Baró, per tres anys, unes cases al carrer d'en Cavall que anava a parar a la plaça d'en Camprodó amb la condició que de cap manera el gerrer Gabriel Anglès ni la seva esposa ni cap altra persona entressin a la casa *ratione levandi raupas in safaregio earundem domorum* ni obrir cap portal dels que estan tancats sense permís. Preu dels tres anys: 57 lliures⁵⁸⁹.

El 14.02.1610, esposalles amb Elisabet, filla de Joan Ferrer, pagès, de Santa Perpètua, i d'Eulàlia⁵⁹⁰.

El 20.02.1610, capítols matrimonials. Dot: 100 lliures⁵⁹¹.

El 25.02.1626 era el síndic de la confraria⁵⁹².

El 27.07.1634, prohoms segon de la confraria⁵⁹³.

El 15.04.1638 sepultura d'Elisabet Baró, muller de Rafael Baró, als Escudellers⁵⁹⁴.

El 23.11.1638, esposalles amb Isabel Joana, filla de

571 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 316.
 572 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 373-374.
 573 ACB, Registre civil, vol. anys 1839-1841, núm. 2052.
 574 ACB, Esposalles, vol. 139, fol. 4.
 575 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 32, fol. 305v. APSMP, Llibre d'òbits, vol. 32, fol. 369r.
 576 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 32, fol. 402v.
 577 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 32, fol. 402v.
 578 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 4, fol. 61v.
 579 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 39v.
 580 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 244.
 581 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 119.
 582 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 38, fol. 100v.
 583 "Miquel Barceló, peón, casado, 35 anys. C/ Carme, 14" AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 584 APSJP, Baptismes, vol. 28.

585 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundum prothocollum*, 1590, gener, 5 - 1590, desembre, 22.
 586 AHCB, Consellers. Adveràncies, 1C-X-2.
 587 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 123v.
 588 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34, fol. 66r.
 589 AHPB, Rafael Riera, menor, *Quintum manuale*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 590 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 136.
 591 AHPB, Rafael Riera, menor, *Quintum manuale*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 592 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.
 593 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 594 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 33, fol. 27v.

Bartomeu Girbau, argenter, de Barcelona⁵⁹⁵.

S'esmenta en el fogatge de 1640⁵⁹⁶.

El 22.10.1644 mort de Lluçia, albat, fill de Rafael Baró, gerrer, als Escudellers⁵⁹⁷.

El 13.05.1651, testament, en poder del notari Manuel Ibáñez. Hereva universal: Teresa Baró.

0087. BARRERA, Onofre

1715 - Post. 1737

Fadrí escudeller. Va treballar d'aprenent a casa de l'escudeller Francesc Borrell, fill.

El 14.06.1734, esposalles amb Maria Clara Noè, donzella, de la parròquia del Pi⁵⁹⁸.

El 28.10.1737 va declarar com a testimoni a favor de l'adroguer Salvador Rifà en un plet que aquest mantenia amb l'escudeller Francesc Borrell, per un deute deixat pels pares de l'esmentat escudeller i que aquest es negava a pagar⁵⁹⁹.

0088. BARTOMEU, Pau

Vers 1560 - Post. 1588

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Guillem Bartomeu, pagès, i de Joana Caterina.

El 10.12.1586 es van anular uns capítols matrimonials amb Elisabet Mireta vídua de Miquel Miret, filla de Llorenç Cirera, sastre⁶⁰⁰.

El 30.11.1588, esposalles amb Joana Caterina, filla de Ramon Forgues, negociant, i de Joana⁶⁰¹.

0089. BARTRÀ, Bernat

Gerrer.

El 22.08.1605 combregar a Bernat Bartrà, gerrer, al carrer de Còdols⁶⁰².

El 1606 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 15.07.1606 mort d'un albat del mestre Bartrà, gerrer, als Escudellers⁶⁰³.

0090. BASSO, Tomàs

Escudeller genovès.

El 08.09.1579, mort d'un albat d'Antiga Barberà, filla seva, als Escudellers Blancs⁶⁰⁴.

El 02.05.1581, en tant que *figulus operarius operis de Pisa januensis*, va convenir amb Jeroni Nicolau, mercader de Barcelona, que li pintaria 1.500 "latere" pintades "ex illo typo seu pintura sive dibuix per vos mihi tradito"⁶⁰⁵.

0091. BASTIDA, Esteve

Vers 1590 - Vers 1626

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Bastida, pagès, i de Brígida.

El 20.11.1609 esposalles amb Paula, filla de Bartomeu Tarús?, giponer, de Barcelona, i de Mariana⁶⁰⁶.

El 07.12.1609 Paula Bastida, abans Durana, muller d'Esteve Bastida, escudeller, filla de Bartomeu Duran, giponer, de Barcelona i de Maria, va reconèixer haver rebut 25 lliures de la confraria de Nostra Senyora dels Desemparats procedents de la causa pia instituïda per Joana Paredes per ajudar donzelles que es volen casar⁶⁰⁷.

El 06.11.1612, bateig de Sever Ramon Pau, fill d'Esteve Bastida i de Paula. Foren padrins: Ramon Torrelles i de Sentmenat, i Anna Tarús, tots de Barcelona⁶⁰⁸.

El 21.05.1614, Francesc Honorat Martí, causidic, establí Esteve Bastida en una casa amb dos portals, reduïda novament a un de sol, que formava part de les cases amb dos portals que eren de Jaume Colom, escudeller, establert allà pel mateix Francesc Honorat Martí Jeroni Talavera, 05.05.1590 en tenia les escriptures el notari Montserrat Móra. Aquestes cases eren al carrer dels Escudellers Blancs, abans d'en Roig Saig "sive d'en Quintana", que anava dels Escudellers a la Plaça de la Trinitat. Totes aquestes cases es tenien pels hereus d'Antoni Clariana, a cens de 22 lliures, que tenien dels hereus de Pere Guillem Comes, a cens de dos morabatins a 9 sous per morabatí, que era de l'altar de Sant Esteve construït a la seu de Barcelona, a cens de 12 sous i 1 diner. Afrontava a orient amb la tinença de Joan Soler, gerrer, abans, dels hereus de Pere Guillem Comes; al sud, amb la resta de les cases esmentades de Jaume Colom; a occident, amb el carrer dels Escudellers Blancs, i al nord, amb la tinença de Jaume Soler abans de Pons, manobre⁶⁰⁹.

El 1615 va fer de testimoni en el lliurament, per dot, d'unes cases i obrador d'escudeller, al carrer dels Escudellers Blancs, que eren de Jaume Seguí obrador conduït per Macià Ràfols i que passaren a mans de Jeroni Font⁶¹⁰.

El 1618 s'esmenta el seu nom en el documenta de compra de dos matalassos en un encant⁶¹¹.

El 22.03.1626 esposalles de la seva vídua Paula amb Pere Llobet, procurador, de Cornellà, també vidu, habitant a Barcelona⁶¹².

595 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 104v.
 596 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 597 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 36.
 598 ACB, Esposalles, vol.129, fol.82v; ADB, Matrimonis, vol. 28, fol. 198.
 599 ACA, Reial Audiència, Tribunal de comerç, C-11.485.
 600 AHPB, Miquel Campllong, *Decimum manuale*, 1585, setembre, 28 - 1586, març, [7].
 601 ACB, Esposalles, vol. 54, fol. 145.
 602 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 34v.
 603 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 32.
 604 ACB, Sepultures, 2, fol. 13v; Defuncions, vol. 1, fol. 4r.

605 AHPB, Joan Sala, *Decimum primum prothocollum*, 1580, desembre, 25 - 1581, juny, 15.
 606 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 96.
 607 AHPB, Esteve Vallalta, *Manuale*, 1608, desembre, 26 - 1609, desembre, 24.
 608 ACB, Baptismes, vol. 9, fol. 12v.
 609 AHPB, Pere Llunell, *Septimus liber vendicionum et aliarum transportacionum et alienacionum*, 1610, setembre, 3 - 1615, maig, 15.
 610 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1614, desembre, 28 - 1615, desembre, 24.
 611 AHPB, Francesc Josep Fontana, Llibre d'inventaris i encants, 1615, maig, 8 - 1652, maig, 29. ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 60v.
 612 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 60v.

0092. BATLLE, Agustí

Vers 1610 - 1669/1680

Escudeller, fill de Domingo Batlle, traginer de mar, i de Caterina. Tenia botiga, però ell s'autoanomenava "mestre obrer". Vivia al carrer de na Quintar o del Vidre, en una botiga que era de Pere Joan Ferrer i de Cebrià de Lloscos⁶¹³.

El 1629 s'estava a casa del mestre Guillem Bajo.

El 28.01.1635 esposalles amb Elisabet Maria, filla de Miquel Casanoves, sastre, i Jerònima⁶¹⁴.

Sabem que fou mestre confrare des de l'any 1635.

El 01.04.1635, capítols matrimonials amb Caterina. Dot: 150 lliures⁶¹⁵.

El 23.06.1637 Magdalena Serra, vídua de Pere Serra, com a usufructuària, per 3 anys, va llogar a Agustí Batlle, escudeller, una casa a Barcelona al carrer dels Escudellers. Preu: 39 lliures, a raó de 13 lliures anuals⁶¹⁶.

El 28.10.1639 Agustí, fill d'Agustí Batlle, escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Jaume⁶¹⁷.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁶¹⁸.

El 14.10.1646 s'esmenta a la reunió de la confraria⁶¹⁹. El 23.07.1640, prohoms tercer de la confraria⁶²⁰. El 1641 era el prohoms segon de la confraria⁶²¹. El dia 13.05.1647 s'esmenta a la reunió de la confraria⁶²². El 29.12.1647 assistí a una reunió de la confraria⁶²³. El 31.07.1650 assistí al consell general de l'església parroquial de Sant Jaume⁶²⁴. El 24.07.1654 fou nomenat clavari de la confraria⁶²⁵. El 27.07.1650 era el prohoms segon de la confraria⁶²⁶. El 27.07.1652 era el clavari de la confraria⁶²⁷. El 24.07.1654 va ser nomenat clavari de la confraria⁶²⁸. El 20.07.1656 va ser nomenat prohoms en cap⁶²⁹. El 17.07.1660 va ser prohoms en cap per renúncia de Jeroni Porta⁶³⁰.

El 23.06.1663, esposalles de la seva filla Caterina amb Francesc Junyent, escudeller⁶³¹.

El 24.02.1667 va reconèixer deure al pagès Damià Balasch,

de Sant Vicenç de Sarrià, 18 lliures per la llenya que li havia portat a casa seva. Ho hauria de pagar en cinc anys, però en cas de vendre's als encants la casa que Agustí Batlle tenia al carrer dels Escudellers, cobraria les 18 lliures del preu de la venda⁶³².

El 21.07.1667 va ser prohoms en cap de la confraria⁶³³.

El 08.09.1669 no s'esmenta a l'acord sobre les taxes per fornades però sí com a posseïdor d'un forn de 40 grosses [BATLLORI, LLUBIÀ, 1949: 133-134; *DELIBERACIONS*, fol. 280; Bruniquer, V-252].

El 21.05.1680, testament de Maria Batlle, vídua d'Agustí Batlle, filla de Miquel Casanoves, sastre, natural de Barcelona, i de Jerònima. Nomenà marmessor a Josep Fortuny, fuster. Deixà a Caterina Junyent, vídua de Francesc Junyent, escudeller, filla seva, 50 lliures del lloguer de les cases que tenia al carrer dels Escudellers. Instituí hereva universal a Mariàngela Fortuny⁶³⁴.

El 04.09.1680 cos de Maria Batlle, vídua d'Agustí Batlle, escudeller, entrant al carrer del Pi⁶³⁵.

0093. BATLLE, Pau

Vers 1605 - 1640

Escudeller de Barcelona i de Reus, fill de Domingo Batlle i Caterina, germà, per tant, d'Agustí Batlle, escudeller.

El 03.04.1630, esposalles amb Maria, filla de Bernat Carreres, escudeller de Barcelona i de Reus, i Magdalena⁶³⁶.

A Reus, el 1640 va rebre l'extrema unció [VILASECA, 1964: III-31].

0094. BAILACH, Andreu

1608 - ?

Jove escudeller, fill d'Albert Andreu Bailach, negociant, de Ceret, diòcesi d'Elna, i d'Eulàlia.

El 16.05.1638 s'esmenta en un document notarial⁶³⁷.

0095. BALLO o BELLO, Macià

Vers 1695 - 1640

Gerrer, natural de Barcelona, fill de Pere Ballo, gerrer, i de Joana. Residència: carrer Escudellers. Parroquià de Sant Jaume.

El 30.04.1620, esposalles amb Magdalena, filla de Joan Pau Soler, hortolà, de Barcelona, i de Caterina⁶³⁸.

El 03.09.1638, òbit de Francesc, a casa del mestre Macià Ballo, gerrer, als Escudellers⁶³⁹.

El 15.12.1639, òbit de Francesca, filla de Macià Ballo, gerrer,

613 ACA, Reial Audiència, Plets civils, núm. 30.391. Era parroquià de Sant Jaume.
 614 ACB, Esposalles, vol. 77, fol. 118r.
 615 AHPB, Jeroni Lentisclà, *Quintus liber capitulorum matrimonialium*, 1633, maig, 22 - 1642, desembre, 14.
 616 AHPB, Pau Passoles, *Manuale sive protocollum secundum omnium instrumentorum*, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 24.
 617 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 33, fol. 97r.
 618 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-núm. 18.
 619 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual 1646, juny, 25 - 1646, desembre, 23.
 620 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 621 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum trigesimum quartum*, 1640, desembre, 26 - 1641, desembre, 23.
 622 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1646, desembre, 27 - 1647, juny, 21.
 623 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
 624 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1649, desembre, 30 - 1650, desembre, 19.
 625 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 626 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 627 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 628 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 629 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 630 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 631 ACB, Esposalles, vol. 92, fol. 8v.

632 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1666, desembre, 26 - 1667, desembre, 18.
 633 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 634 AHPB, Pau Pi, *Secundus liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarim voluntatum*, 1668, març, 20 - 1688, març, 7.
 635 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.
 636 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 62v.
 637 AHPB, Francesc Aquiles, menor, Manual 1638, febrer, 9 - 1638, febrer, 23; 1638, abril, 12 - 1638, maig, 13.
 638 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 50r.
 639 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 33.

als Escudellers⁶⁴⁰.

El 1639, capítols matrimonials⁶⁴¹.

El 29.01.1640, combregar de Macià Ballo, gerrer, als Escudellers⁶⁴².

El 08.02.1640, extrema unció de Macià Ballo, gerrer⁶⁴³.

El 10.02.1640, sepultura de Macià Ballo, gerrer, als Escudellers. Enterrat a Sant Jaume⁶⁴⁴.

0096. BELLUGA, Jaume

Vers 1430 - Post. 1489

Gerrer i escudeller, de Barcelona, fill de Joan Belluga, gerrer, i de Iolanda, ambdós naturals de la vila de Manises Regne de València.

El 22.11.1451, esposalles amb Angelina, filla de Bernat Bru, sastre, i de Margarida, de Girona ACB, Esposalles, vol. 1.

El 13.11.1451 reconegué haver rebut en dot 15 lliures de moneda barcelonesa de tern i va firmar l'època. Testimonis: Joan Ferrer, prevere beneficiat a la seu, Esteve Robert, paraire de draps de llana, i Gabriel Brunot, brodador, natural de Barcelona. Ambdós cònjuges feren esposalles verbals AHPB, Pere Soler, Manual, 1450, desembre, 4 - 1452, novembre, 20.

El 1489 figura com a blanquer d'obra de terra a la llista de membres de la confraria, al quarter d'avall.

0097. BELLUGA, Joan

Gerrer.

S'esmenta a la Llibreta de comunió pasqual de Sant Just i Sant Pastor 1616-1622 que deu correspondre al Pi?, de quan era fadrí i vivia a casa del gerrer Salvador Morató.

0098. BENEVAIRE, Joan

Vers 1585 - Post. 1650

Escudeller, de Barcelona, fill d'Antoni Benevaire, pagès i treballador, de Gòsol de la Seu d'Urgell bisbat d'Urgell, i d'Eulàlia.

El 1599 s'esmenta l'òbit d'Eulàlia, la seva mare, al carrer dels Escudellers⁶⁴⁵.

El 28.06.1609, esposalles amb Margarida, filla d'Esteve Casals, pagès, de Barcelona, i d'Elisabet⁶⁴⁶. El 18.07.1609, capítols matrimonials. Fiador de la part del nuvi, l'escudeller Antoni Mestre⁶⁴⁷.

El 20.04.1612, bateig de Maria Margarida Isabel Dorotea, filla de Joan Benevaire, escudeller, i de Margarida. Padrins:

Antoni Mestre, escudeller, i Eufrasina Folc, muller d'Antoni Folc, taverner⁶⁴⁸.

Segons una llibreta de comunió pasqual de l'any 1613 residia al carrer dels Escudellers, juntament amb Margarida, Isabel Casals, vídua, Jaume Llanes, criat, i Jacint Casals, criat⁶⁴⁹.

El 04.10.1615, bateig de Joan Francesc Josep Esteve, fill del mestre Joan Benevaire, escudeller, i de Margarida. Padrins: Joan Bru, mercer, i Francesca Illa, donzella, filla de l'il·lustre senyor Josep Illa, tots de Barcelona⁶⁵⁰.

El 18.10.1622 fou síndic procurador de la confraria "dels escudellers i dels gerrers", juntament amb Pere Serra, prohoms, i Joan Garriga, síndic del plom⁶⁵¹.

El 02.02.1628 cos d'Eulàlia, filla d'en Benevaire, escudeller⁶⁵².

El 05.08.1630, prohoms tercer de la confraria⁶⁵³. El 21.07.1633, prohoms segon de la confraria. No havia purgat. En el seu lloc fou extret Antoni Borrell i, per ser gerrer, fou extret Francesc Rodó⁶⁵⁴.

El 30.07.1635, cos de Felip, fill d'en Benevaire, escudeller⁶⁵⁵.

El 15.10.1635, esposalles amb Joana, vídua de Pere Llavorri, escudeller⁶⁵⁶. El 23.10.1635, capítols matrimonials amb Joana Llavorri, vídua de Pere Llavorri, escudeller, filla de Guillem Tarrats, pagès, de l'Engordany Valls d'Andorra, i de Margarida⁶⁵⁷.

El 23.07.1635, prohoms segon de la confraria⁶⁵⁸.

El 05.02.1637, Joana Benevaire, hereva de la meitat dels béns de Pere Llavorri, i hereva de Josep Llavorri, frare del convent de Jesús, i Martí Trullàs, gerrer, pacten no reclamar res de la dot de Gertrudis Trullàs, sa filla; Martí Trullàs "absolt" les 25 lliures que se han de cobrar de la confraria dels escudellers per ser filla de confrare⁶⁵⁹.

El 1639 pagava un cens de pensió de 7 lliures i 10 sous per una casa al carrer de Sant Pau⁶⁶⁰.

El 23.07.1640, clavari de la confraria en no poder servir Miquel Passoles⁶⁶¹. Entre els anys 1640 i el 1641 fou clavari de la confraria⁶⁶². El 27.07.1641, prohoms en cap de la confraria⁶⁶³. El 28.07.1648, clavari de la confraria⁶⁶⁴. El 29.12.1647 assistí a

640 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34.
 641 AHPB, Ramon Batlle, *Libre de capítols matrimonials y de concòrdies y transaccions*, 1635, gener, 28 - 1639, desembre, 13.
 642 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34.
 643 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34.
 644 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 10r.
 645 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 109, fol. 34r.
 646 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 30.
 647 AHPB, Antoni Roure, Segon llibre de capítols, 1604, gener, 18 - 1609, desembre, 6.

648 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 49.
 649 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1667, XXIX, num. 308-310.
 650 ACB, Baptismes, vol. 9.
 651 AHPB, Antopni Joan Fita, *Prothocollum decimum quintum*, 1621, desembre, 25 - 1622, desembre, 24.
 652 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 31v.
 653 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 654 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 655 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 101v.
 656 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 27r.
 657 AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulorum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.
 658 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 659 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 24.
 660 AHPB, Narcís Jeroni Lladó, *Liber secundus capitulorum matrimonialium et transaccionum et concordiarum*, 1635, febrer, 12 - 1642, març, 7.
 661 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 662 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum trigesimum quartum*, 1640, desembre, 26 - 1641, desembre, 23.
 663 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 664 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

una reunió de la confraria⁶⁶⁵.

El 04.05.1650, testament de Joana Benevaire, muller en segones núpcies de Joan Benevaire, escudeller, en primeres, de Pere Llavori, escudeller, filla de Guillem Tarrats, pagès d'Engordany la Vall d'Andorra, bisbat d'Urgell, i de Margarida. Entre els marmessors figura el seu marit⁶⁶⁶.

El 09.05.1650, cos de Joana Benevaire, muller de Joan Benevaire, escudeller. Enterrada al convent de Sant Francesc. Estava al carrer de Sant Pau⁶⁶⁷.

El 02.07.1658 testament d'Isabel Romeu, muller en terceres núpcies de Gregori Romeu, oller, en segones, de Joan Benevaire, escudeller, i en primeres de Joan Puig de Angola, pagès⁶⁶⁸.

0099. BENET, Antoni

Gerrer natural de Reus.

El 20.02.1789, bateig de Francesca Magdalena Josepa, filla d'Antoni Benet, gerrer, i de Josepa Coletes, de Cervera. Padrins: Francesc Noguera, perxer, i Magdalena Comelles i Noguera, vídua⁶⁶⁹.

0100. BENET, Pere

Vers 1500 - ?

Gerrer.

El 08.12.1520, esposalles amb Maciana, filla de Perelló ?, pagès, del bisbat d'Urgell.⁶⁷⁰

0101. BERENGUER, Josep

Vers 1705 - ?

Aprenent d'escudeller, fill de .t. Berenguer, perxer, i de Gertrudis Munt ?, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel Barcelona.

El 08.04.1725, essent encara aprenent d'escudeller, esposalles amb Maria Anna Gros, de la parròquia del Pi, filla d'Antoni Gros, guanter, i de Maria *amore Dei*. Testimonis: Joan Gallart, Eloi Lapuja i Gual, Benet Gros, germà de Maria Anna, tots escudellers, i Josep Fàbregues, daurador⁶⁷¹.

0102. BERNARDÍ, Marc

Fadrí gerrer.

El 1468 va fer de testimoni en un document notarial⁶⁷².

0103. BERTRAN, Josep

Fadrí gerrer.

El 29.08.1735, bateig d'Agustí Narcís Josep Joan, fill de Josep Bertran, jove gerrer, i de Eulàlia. Padrins: Narcís Amich, organista, i Josepa Fuster, filla de Sebastià Fuster, escudeller⁶⁷³.

0104. BETOS, Antoni

Vers 1550 - ?

Fadrí escudeller, natural de Barcelona, habitant a Reus, fill de Pere Betos, i de Beneta.

El 14.07.1577, esposalles amb Magdalena, filla de Pau ? Estaper, paraire, i d'Elisabet, de Reus⁶⁷⁴.

0105. BEULES, Jaume

Fadrí escudeller.

El 29.11.1609 s'esmenta el seu nom en un document notarial que tracta sobre unes finques del mas Ricart situades a la parròquia de Malla⁶⁷⁵.

0106. BIGUERA, En

? - 1581

Picador de terra.

El 1581, sepultura d'en Biguera, al carrer Nou⁶⁷⁶.

0107. BISCOMPTE, Antoni

1659 - 1744

Mestre escudeller i verguer de la Reial Audiència, fill de Pere Biscompte, pagès, de Barcelona i de Maria. Germà de Joan, espaser, Maria i Pere Joan.

La seva mare, Maria, i els germans van donar a l'escudeller Macià Burga una casa al carrer de n'Arbús⁶⁷⁷.

El 22.02.1687, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Baxeres, vídua⁶⁷⁸.

El 25.09.1688, capítols matrimonials amb Maria Baxeres, vídua d'Eudald Baxeres, calderer. Dot: 200 lliures⁶⁷⁹.

El 10.04.1688, sepultura de Teresa Baxeres, fillastra d'Antoni Biscompte⁶⁸⁰.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁶⁸¹.

665 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

666 AHPB, Jaume Corbera, *Liber primus testamentorum*, 1646, juliol, 7 - 1668, febrer, 8, fol. 30v-32v.

667 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 147, fol. 93r.

668 AHPB, Jaume Corbera, *Liber primus testamentorum*, 1646, juliol, 7 - 1668, febrer, 8 fol. 172r-173r.

669 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 163.

670 ACB, Esposalles, vol. 19, fol. 82r.

671 ACB, Esposalles, vol. 124; ADB, Matrimonis, vol. 25, fol. 420v.

672 AHPB, Antoni Joan, *Vicesimum sextum manuale*, 1467, setembre, 10 - 1468, setembre, 1.

673 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 251.

674 ACB, Esposalles, vol. 49, fol. 14v.

675 AHPB, Pere Joan del Sol, *Tercium manuale omnium contractuum*, 1608, desembre, 30 - 1609, desembre, 24.

676 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 49r.

677 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Trigessimus sextum manuale instrumentorum*, 1682, desembre, 26 - 1683, desembre, 24.

678 ACB, Esposalles, vol. 103.

679 AHPB, Pere Màrtir Lluell, Manual, 1687, desembre, 26 - 1688, desembre, 23.

680 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22.

681 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶⁸².

El 26.07.1694, combregar a Antoni Biscompte, mestre escudeller, davant de la casa d'en Balaguer⁶⁸³. El 29.07.1694, combregar a Maria Biscompte, muller d'Antoni Biscompte, davant casa Balaguer⁶⁸⁴.

L'11.04.1696, essent confrare assistí a una reunió de la confraria⁶⁸⁵. El 07.03.1697, essent confrare, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁶⁸⁶. El 18.01.1699, fou prohom en cap de la confraria⁶⁸⁷.

El 30.10.1699 fou establert en un obrador major que era del pintor Josep Passoles, al carrer de na Sagra, anteriorment de Paulí Passoles, de Llorenç Passoles i de Miquel Passoles, que era de l'adroguer Pau Rovira i alou de Jaume de Navel. Al sud li quedava l'obrador de Ramon Cases, anteriorment d'Alfons Morell "*dicto vico mediante*"⁶⁸⁸.

EL 12.03.1705, confirmació de Paula, filla d'Antoni Biscompte de la parròquia del Pi⁶⁸⁹.

Diverses vegades fou prohom en cap de la confraria 1708-1709, 1722-1723 i clavari 1712-1713, 1716-1717.

S'esmenta en el cadastre de 1715-1716⁶⁹⁰. S'esmenta al cadastre de 1717. Tenia casa al carrer dels Escudellers, on vivia amb la seva família, per la qual pagava a Josep Alemany, 16 lliures i 15 sous, i a la confraria dels paraires, 12 lliures. També tenia un obrador d'escudeller al carrer dels Escudellers pel qual paga una pensió de 22 lliures a Josep Passoles, pintor. També, una casa al carrer d'en Roig, per la qual pagava censos al convent de Santa Caterina i al convent de Trinitaris Calçats⁶⁹¹.

El 23.05.1719 combregar d'Antoni Biscompte, escudeller⁶⁹².

El 1722 fou prohom en cap de la confraria⁶⁹³.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 66 anys⁶⁹⁴.

El 1725 disposava d'una casa al carrer dels Escudellers propietat de Josep d'Alemany i Navel, per la qual pagava 16 lliures i 15 sous anuals. En devia 28 lliures i 10 sous⁶⁹⁵.

El 1744, cos d'Antoni Biscompte, verguer de la Reial Audiència⁶⁹⁶.

L'any 1756 - 1757 s'esmenten dues cases noves fetes d'una

casa i botiga d'Antoni Biscompte aleshores de Manuela Borràs al carrer dels Escudellers⁶⁹⁷.

El 12.06.1760 "*Antonio Biscompte, portero de cámara ha muerto y no ha dejado otro hijo que Juan Biscompte*"⁶⁹⁸.

El 1760 - 1761 s'esmenta una casa reedificada d'Albert Borràs, abans d'Antoni Biscompte, al carrer Escudellers⁶⁹⁹. L'any 1764 - 1765 s'esmenta una casa reedificada de Jaume Balmes, abans de Maria Borràs i abans d'Antoni Biscompte, al carrer Escudellers⁷⁰⁰.

0108. BISCOMPTE, Bartomeu

Escudeller.

El 1698 ja era difunt: la seva vídua, Teresa, apadrinà un nen a Sant Just i Sant Pastor⁷⁰¹.

0109. BISCOMPTE, Tomàs

? - Vers 1747

Mestre escudeller.

S'esmenta a diverses reunions de la confraria, entre els anys 1736 i 1747 protocols del notari Tomàs Guasqui i Brull.

0110. BLANC, Nicolau

Jove escudeller.

El 10.09.1705, cos de Maria Paula, albat, filla de Nicolau Blanc, jove escudeller, i de Vicenta, al portal dels Escudellers⁷⁰².

0111. BLANES, En

L'any 1390: "*A l'illa de mossèn Ramon de Blanes e de madona d'en Lor e d'en Gasto de Muncada*" s'esmenta "*Una dona qui ven obra de terra en l'obrador d'en Blanes, i na Margalida que tira olles*"⁷⁰³.

0112. BLAU, Joan

1596 - ?

Aprenent d'escudeller, fill d'Antoni Blau, mestre de cases, de Manresa, i de Joana.

El 10.06.1609, amb 13 anys, es va afermar per sis anys amb l'escudeller Antoni Font per aprendre el seu ofici. Al finalitzar els sis anys li donaria un vestit de pany nou⁷⁰⁴.

0113. BO, Bernat

Vers 1550 - ?

682 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20. Era el prohom segon.
 683 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.
 684 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.
 685 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, gener, 9 - 1695, desembre, 21, fol. 106.
 686 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 687 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, gener, 2 - 1698, desembre, 23, fol. 46.
 688 AHPB, Francesc Busquets, menor, *Manuale omnium contractorum et instrumentorum*, anys 1698 - 1699.
 689 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 187v.
 690 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I-6.
 691 AHCB, Cadastre I-61.
 692 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1717-1720, fol. 235.
 693 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 694 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
 695 AHPB, Josep Mas i Favar, *Quintum manuale*, 1724, gener, 3 - 1725, desembre, 12.
 696 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 48.

697 AHCB, Cadastre, I-34.
 698 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Vigessimum tertium manuale sive protocolum ... et prima pars*, 1759, desembre, 27 - 1760, juny, 26.
 699 AHCB, Cadastre, I-34.
 700 AHCB, Cadastre, I-34.
 701 APSJP, Baptismes, vol. 10.
 702 APSMP, Llibre d'òbits, 1695-1708.
 703 APSJP, Llista de parroquians de 1390.
 704 AHPB, Pere Pau Pastor, *Prothocollum*, 1606, desembre, 27 - 1609, desembre, 17.

Escudeller, natural de Reus, que treballava a Barcelona pels voltants de l'any 1595.

El 1574, Bernat Bo, que era natural de la vila de Jordà, frontera de Gascunya, fill de Pere i de Joana, va signar capítols amb Caterina, filla de Pau Marès i d'Elisabet, de Badalona.

El 08.04.1578 Magdalena Móra, vídua de Bernat Móra, com a usufructuària de Bernat Móra, el seu espòs, difunt, i de Caterina, muller de Bernardí Bo, escudeller, de Barcelona, oncle seu, nomenà procurador a Joan Pàmies, pagès, de la vila d'Almòster, perquè en nom seu pogués llogar una casa que l'esmentada Magdalena tenia a la ciutat de Reus, al carrer d'en Bages, prop del carrer de l'Hospital⁷⁰⁵.

0114. BO, Francesc

Vers 1647 - ?

Aprenent d'escudeller, fill de .t. Bo, a Foix, de la vila de Berga. El 24.08.1661 es va afermar, per cinc anys, amb l'escudeller Pau Coll per aprendre l'ofici d'escudeller. Al final dels cinc anys rebria 10 lliures⁷⁰⁶.

0115. BO, Miquel

Escudeller.

L'any 1616 residia al carrer dels Escudellers, de Barcelona, juntament amb Isabel, la seva esposa, amb Maria Àngela, la seva mare, amb Pau Benet Company, jove escudeller, amb en Llorenç, jove escudeller, i amb en Ramon, aprenent d'escudeller⁷⁰⁷.

0116. BODET, Josep

? - 1610

Escudeller, natural de Barcelona, fill d'en Miquel Bodet, forner, de Barcelona, i de Joana. Segons Vilaseca, treballava a Reus com a mínim des del 1582.

El 1588 estava casat amb Úrsula, vídua d'Antoni Pujades, espartenyer, de Quart València. El 1593, estava casat amb Caterina, filla de Joan Pàmies, ferrer de Reus, i de Caterina.

El 1604 habitava a la vila de Reus. Va constituir procurador seu a Pere Camon, escudeller, de Barcelona, per poder cobrar unes quantitats de diner que li devien. Foren testimonis Sebastià Vilardell i Rafael Oliver, escudellers, de Barcelona⁷⁰⁸.

0117. BOFILL, Pere

? - Vers 1615

Escudeller.

El 1615 ja era mort: afermament del seu fill Oleguer amb el

pellera Jaume Feixes per tal d'aprendre l'ofici de peller⁷⁰⁹.

0118. BOIX, Joan

Vers 1610 - 1651

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Boix, negociant, i d'Elisabet.

El 27.01.1635 esposalles amb Caterina, filla de Miquel Ferriol, teixidor de lli, de Barcelona, i d'Agnès. El 18.02.1635 capítols matrimonials. El dot va ser de 40 lliures⁷¹⁰.

El 20.08.1645 l'escudeller Pere Joan Fonoll li va llogar, per cinc anys, una casa amb un porta i sortida al darrere, al carrer del Vidre. El preu fou 60 lliures, a raó de dotze anuals, a pagar en dues vegades.

El 29.05.1651 fou elegit Benet Carreres com a prohoms de la confraria en lloc de Joan Boix, per defunció⁷¹¹.

0119. BOIXO, Joan

Mestre escudeller de Barcelona.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷¹². El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria. Era un dels prohoms⁷¹³. El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷¹⁴.

0120. BOIX, Josep

1633 - 1714

Aprenent d'escudeller que, després, es va fer gerrer.

D'aprenent, habitava a la casa del gerrer i oller Joan Punsola, al carrer del Vidre.

El 17.11.1703 confirmació de Maria Rosa, filla de Josep Boix, gerrer, i de Jerònima⁷¹⁵.

El 29.01.1709 va fer de testimoni en un plet civil entre l'escudeller Josep Coll i els marmessors del doctor Marc Garriga, motivat per la possessió d'una casa i d'un pati al carrer del Vidre⁷¹⁶.

El 19.07.1714 cos de Josep Boix, gerrer⁷¹⁷.

0121. BOLEDA, Jaume

Vers 1495 - 1545

Mestre escudeller de Barcelona, fill d'Antoni Boleda, pagès, de Barcelona, i de Joana.

705 AHPB, Esteve Companys i Gispert, *Aprisies*, 1577, desembre, 30 - 1578, desembre, 23.
 706 AHPB, Joan Forés i Montagut, *Manuale*, 1661, desembre, 30 - 1662, desembre, 20.
 707 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1667, XXIX, num. 308-310.
 708 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.

709 AHPB, Pere Llunell, *Quaternus apprisiarum*, 1614, desembre, 26 - 1615, desembre, 24.
 710 AHPB, Francesc Pla, *Quartus capitulorum liber*, 1634, febrer, 20 - 1636, desembre, 17.
 711 AHCB, Gremial, *Diversos*, vol. 14.
 712 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 713 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 714 ACB, Joan Jeroni Canyelles, *Manual*, 1554.
 715 ADB, *Llibre de confirmacions*, vol. 2, fol. 148v.
 716 ACA, Reial Audiència, *plets civils*, núm. 23.023.
 717 ACB, *Defuncions*, vol. 5.

El 20.07.1524, capítols matrimonials amb Eulàlia, filla de Climent Bartrà, causídic, i d'Isabel. Dot: 50 lliures⁷¹⁸. El 01.08.1524, esposalles amb Eulàlia, filla d'en Bertran, procurador⁷¹⁹.

El 09.12.1525 va llogar, per cinc anys, unes cases amb obrador al carrer dels Ollers Blancs, que havien estat de l'escudeller Joan Codina, pel preu de 7 lliures anuals⁷²⁰.

El 05.09.1532 va comprar, juntament amb els escudellers Pere Ponç, Joan Montornès, Onofre Espelta, Jaume Albó i Gabriel Serra una peça de terra plantada de vinya a Montjuïc, que era alou del monestir de la Mercè, pel preu de 8 ducats 9 lliures i 12 sous⁷²¹.

El dies 25.09.1533 i 09.10.1533, com a prohoms primer de la confraria, va signar els capítols amb els framenors de Barcelona per a instituir la confraria de Sant Hipòlit en una capella dins de l'esmentada església⁷²².

El 1533 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre l'escudeller Miquel Sadurní i Eulàlia, filla de l'escudeller Antoni Rovell⁷²³.

El 14.12.1534, com a prohoms de la confraria, va assignar a la capella de Sant Hipòlit, del convent de framenors, la quantitat anual de 22 sous i 6 diners per a la seva conservació⁷²⁴.

El 1536 va ser prohoms segon de la confraria⁷²⁵. El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷²⁶. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷²⁷.

El 20.12.1540 Jeroni Oller, donzell, va establir a Jaume Boleda en unes cases que tenia al carrer "que va a la Boqueria", dels Ollers Blancs o d'en Rauric, cantonada amb el carrer dels Ollers Blancs que va al portal de Trenta Claus. El preu fou de 8 lliures anuals, a més de l'obligació d'invertir 30 lliures en millores en els següents sis anys. Entrada, un parell de capons. La casa es tenia per l'altar de Sant Esteve a la seu de Barcelona⁷²⁸.

El 30.09.1545, inventari dels seus béns. El dia de la seva mort s'esmenten a Eulàlia i a Antoni Boleda, oller, son fill i hereu universal. També, les cases que mentre vivia a lloguer tenia als carrers dels Escudellers Blancs, que eren aleshores del mercader Jaume Mercer⁷²⁹.

718 AHPB, Antoni Benet Joan, *XXII manuale*, 1524, juliol, 4-1526, agost, 21.
 719 ACB, Esposalles, vol. 21, fol. 36r.
 720 AHPB, Rafael Puig, Manual, 1525, novembre, 10 - 1527, desembre, 7.
 721 AHPB Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1532, gener, 18 - 1533, febrer, 4.
 722 AHPB, Antoni Anglès, major, *Quartum manuale negociorum monasterii fratrum minorum Barchinone*, 1533, setembre, 25 - 1542, gener, 26.
 723 AHPB, Antoni Anglès, major, *Tricesimum sextum manuale comune*, 1532, agost, 30 - 1533, abril, 8.
 724 AHPB, Antoni Benet Joan, *Manuale XXVI*, 1533, gener, 7 - 1535, gener, 18.
 725 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 726 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 727 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 728 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, anys 1540 - 1541.
 729 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa inventariorum*, anys 1540 - 1546.

0122. BOLEDA, Rafael

Vers 1520 - ?

Escudeller i oller.

El 31.01.1545 esposalles amb Caterina, filla de Miquel Argir (?), pagès⁷³⁰.

El 04.01.1555 va fer de padrí en el bateig d'una filla d'un escudeller anomenat Pere potser Bartomeu Pere?, a la parròquia del Pi⁷³¹.

0123. BONAFONT, Francesc

Mestre gerrer.

El 27.07.1594 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁷³².

El 16.09.1595 va llogar, per tres anys, una casa amb un portal i obrador amb hort contigu al carrer dels Escudellers, al gerrer Bartomeu Cuiàs, amb la condició "... que de les fruytes del hort fer a mitjes y se ature lo empriu de coure y fer feyne Pere Cuyàs". El preu va ser de 17 lliures anuals⁷³³.

El 12.09.1597 combregar d'en Bonafont, gerrer, als Escudellers⁷³⁴.

El 16.08.1600 assistí a una reunió de la confraria⁷³⁵. El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷³⁶. El 28.07.1601 va ser nomenat prohoms segon de la confraria.

0124. BONAMIC, Joan

Picador de terra.

El 12.10.1549 va fer de testimoni en un contracte notarial⁷³⁷.

0125. BONET, Antoni

Vers 1550 - Post. 1609

Mestre gerrer, fill de Miquel Bonet, mestre de cases de Mallorca, i d'Esperança.

L'any 1574 rebé una donació *inter vivos* consistent en unes cases que tenia l'oller Antoni Urgell al carrer dels Escudellers Blancs, així com un obrador al carrer del Vidre, al costat de les cases anteriors⁷³⁸.

El 1579, prohoms tercer de la confraria⁷³⁹.

El 15.09.1586, combregar d'en Famades a casa d'en Borrell, gerrer, als Escudellers⁷⁴⁰.

730 ACB, Esposalles, vol. 31, fol. 63v. AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 731 APSMP, Baptismes, vol. 1.
 732 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 733 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum prothocollum sive manuale*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
 734 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 107, fol. 22r.
 735 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599 - 1600.
 736 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600 - 1601.
 737 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
 738 AHCB, Notarial XII - 20.
 739 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 740 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 28.

El 09.09.1588 fou rehabilitat com a escudeller pels consellers de Barcelona⁷⁴¹.

El 28.07.1592 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁷⁴². El 27.07.1594 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁷⁴³.

El 17.10.1596, Antoni Bonet i la seva esposa Caterina hipotecaren unes cases dividides en dues estances i dues petites eixides al carrer, amb tres portals al carrer Ollers Blancs, així com un obrador amb forn d'olles, amb un portal, al carrer del Vidre, al costat de les cases esmentades abans. Van vendre un violari per un import de 71 lliures, que va ser adquirit per la comunitat de preveres de Sant Vicenç de Sarrià⁷⁴⁴.

El 14.06.1597, vidu, esposalles amb Elisabet, vídua de Jaume Pons, daguer, de Barcelona⁷⁴⁵. El 22.06.1597, capítols matrimonials entre Antoni Bonet, gerrer, i Isabel Ponsa, vídua de Jaume Pons, daguer, filla d'Antoni Clussells, daguer, i de Caterina. Dot: 180 lliures⁷⁴⁶.

El 28.07.1599 va ser nomenat clavari de la confraria⁷⁴⁷. El 16.08.1600 assistí a la reunió de la confraria⁷⁴⁸. El 1600 s'esmenta en una reunió de la confraria. N'era el clavari⁷⁴⁹.

El 05.03.1601 establí en emfiteusi a Gabriel Anglès, gerrer: "... *Domos cum operatorio sive obrador parvo, cum furno ollerii supradictis domibus contiguo ...*" que tenia al carrer dels Ollers Blancs. Afrontava: a orient, amb el carrer dels Ollers Blancs; al sud, amb la tinença dels hereus de Damià Moner, difunt, escudeller; a occident, amb l'obrador d'Antoni Bonet, i al nord, amb altres cases seves. Tot això ho tenia per Jeroni Antic Canyelles, notari, a cens de 18 lliures anuals⁷⁵⁰.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria. El 28.07.1601 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁷⁵¹.

El 16.12.1607, sepultura de Jerònima Boneta, gerrera, als escudellers⁷⁵².

El 12.01.1609 va establir el gerrer Antoni Borrell en un obrador al carrer del Vidre, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁷⁵³. La casa va passar a mans del Dr. Josep Garrigó, que l'havia comprat al rector i comunitat de preveres de Santa Maria del Pi, alou de la pabordia del mes de gener de la seu de Barcelona⁷⁵⁴.

741 AHCB, Deliberacions, fol. 157.

742 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

743 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

744 ACB, *Diversorum*, 1-2-292.

745 ACB, Esposalles, vol. 59, fol. 10r.

746 AHPB, Francesc Guardiola, *Prothocolletum*, 1597, gener, 3 - 1597, desembre, 24. AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre, 22.

747 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

748 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20. AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum el instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.

749 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

750 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de documentació diversa, 1600 - 1601.

751 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

752 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 4.

753 AHPB, Antoni Romani, *Prothocollum*, 1608, desembre, 28 - 1609, desembre, 23.

754 ACB, Caritat. Pabordies, vol. 114; AHPB, Joan Francesc Veneda, Manual, 1701, desembre, 27 - 1702, desembre, 23, 27.10.1702.

0126. BONET, Berenguer

Gerrer.

El 06.11.1403 s'esmenten a ell i a la seva esposa Franciscona en un document notarial⁷⁵⁵.

El 1407 s'esmenten unes cases, pati, figura i forn "*ad coquendum opera de terra*" i pou que els hereus de Berenguer Bonet, gerrer, tenien al carrer de na Quintar⁷⁵⁶. Eren de l'apotecari Pere de Vilademar, alou del monestir de Sant Pau del Camp. Feien 17 canes i 7 pams de llargada i 4 canes i sis pams i quart d'amplada.

El 22.01.1410 va ser establert, juntament amb el també gerrer Antoni Portella, en un tros de terra d'una mujada situat al puig de Montjuïc on antigament hi havia el fossar dels jueus, alou del monestir dels celestins al palau major reial. El preu va ser de 2 morabatins alfonsins d'or. Podien extreure tota la terra i pedra necessària pel seu ofici. Termenava: a orient, amb unes terres de Berenguer Bonet "*quadam via mediante*"; al sud, amb les terres de Jaume Agustí, jurispèrit barceloní "*quadam via mediante*"; a occident, amb un tros de terra del mateix monestir i, al nord, amb unes terres de Berenguer Magraner⁷⁵⁷.

El 1410 fou un dels administradors de la confraria de Sant Hipòlit [*LLIBRE RENOVAT*. 3v.]

0127. BONET, Francesc

Vers 1545 - ?

Escudeller.

El 08.12.1566, esposalles amb Àngela Fabrer, vídua⁷⁵⁸.

El 07.07.1631, testament de Coloma Tries, filla de l'escudeller de Barcelona Francesc Bonet⁷⁵⁹.

0128. BONET, Joan

? - 1585

Gerrer i escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Miquel Bonet, mestre de cases, de Sant Boi de Llobregat, i d'Angelina.

El 25.08.1556 fra Joan Jubí, bisbe de Constantina, hereu de Gabriel Sans, former testament Pere Fitor, 12.08.1554 concedí a Joan Bonet Sart, gerrer, natural de Mallorca, un hospici al carrer dels Ollers Blancs a prop del forn de Viladalls, que era del monestir de Sant Pau del Camp, a cens d'un morabatí, que n'havia de pagar una meitat, i l'altra meitat els hereus d'Angelina Xavarica. Termenava, a orient, amb l'hospici de Pere Ossa; al sud, amb el carrer dels Ollers Blancs; a occident, amb l'hospici d'Angelina Xavarica i, al nord, amb l'hort de Pere Coscollola, forner, i Jeroni Coscollola, candeler de cera, germans, hereus d'Eulàlia Sans, per venda de Francesc Pasqual, verger de la Reial Audiència⁷⁶⁰.

755 AHPB, Berenguer Escuder, [...] *tercium manuale*, 1402, desembre, 26 - 1403, desembre, 13, fol. 45v.

756 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1514, fol. 20r.

757 AHPB, Simó Carner, *Primus liber comunis*, 1408, abril, 28 - 1410, setembre, 19.

758 ACB, Esposalles, vol. 42, fol. 63r.

759 Arxiu de Vilafranca, Josep Capellades, Vol. P-XVII-101.

760 AHPB, Joan Móra, Llibre de vendes, 1555, abril, 27 - 1557, febrer, 5.

El 1563 va ser establert en un obrador al carrer na Sagra, per Maria, vídua de Pere Pons, escudeller. Era de la pabordia del mes d'abril.

El 20.01.1555, bateig de Joana Amora ? Paula filla de Joan Bonet, escudeller, i d'Isabel. Padrins: Bernat Puig ? i Joana d'Ergils ⁷⁶¹.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria ⁷⁶².

El 26.01.1557, juntament amb Miquela, la seva esposa, va vendre un censal mort a Caterina Morella, muller d'Alfons Morell, escudeller, en primeres núpcies, de Bartomeu Pere, escudeller, per import de 40 lliures i remença de 40 sous ⁷⁶³.

El 15.04.1567 va reconèixer deure a Nicolau Vallosera, sastre, 18 lliures i 14 sous, preu de 14 quintars de cofoll, a raó de 26 sous per quintar, que li va comprar. Va prometre pagar el deute abans del mes de juny ⁷⁶⁴.

El 25.09.1573 va vendre unes cases al mercader Francesc Solsona, situades al carrer dels Ollers Blancs, cantonada amb el carrer de Viladalls -que li quedava a occident- cases on hi havia un forn de pa, pel preu de 245 lliures ⁷⁶⁵.

El 30.09.1574, juntament amb sis gerrers més, va vendre un censal mort de 120 lliures i pensió anual de 6 lliures al també gerrer Antoni Mulet, per la compra d'alcofol ⁷⁶⁶.

El 13.01.1577, combregar al mestre Bonet, gerrer, als Escudellers ⁷⁶⁷.

El 1578, prohóm segon de la confraria ⁷⁶⁸. El 1582, prohóm segon de la confraria ⁷⁶⁹.

El 1598, essent gerrer, disposava d'un obrador al carrer de na Sagra ⁷⁷⁰.

El 13.10.1572 reconegué deure a Pere Francesc, de Cambrils, 24 lliures 15 sous per sis quintars de vernís ⁷⁷¹.

El 09.12.1572 ell i la seva esposa Miquela van reconèixer deure al paraire de llana i corredor d'orella Jaume Torrent 32 lliures, 3 sous de les quals 20 lliures eren d'un préstec i, la resta, per 27 canes de bri que li va comprar. Prometen pagar-ho en sis mesos i en dos terminis ⁷⁷².

El 25.06.1582 va ser establert, per Pau Illa, en unes cases al carrer dels Ollers Blancs. N'era senyor mitjà el monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron ⁷⁷³.

El 05.05.1585, testament de Joan Bonet. Nomenà marmessors

a Bartomeu Espasa, escudeller, i a Joana Espasa, sa filla, entre d'altres. Demanà ser enterrat al monestir de Sant Agustí, al vas de Nostra Senyora de la Pietat. Era parroquià de Sant Jaume. Reconegué el dot de la seva muller Violant Boneta: 350 lliures. Instituí hereus universals a Jeroni Espasa i a Jaume Espasa, llurs néts, fills de Bartomeu Espasa i de Joana. Entre els testimonis: Bartomeu Cardenyes i Guillem de Pau, escudellers.

El 15.05.1585, lectura del testament, al carrer dels Escudellers ⁷⁷⁴.

0129. BONORA, Joan

Escudeller.

El 29.11.1646, cos de Magdalena Bonora, muller del difunt Joan Bonora, escudeller ⁷⁷⁵.

0130. BONORA, Miquel

Vers 1610 - 1652?

Escudeller, fill de Miquel Bonora, carder, i de Magdalena. Residència: carrer Nou.

El 09.09.1635, sepultura de Joan, albat de Miquel Bonora, als Escudellers, en casa del mestre Vergès, guitarrer ⁷⁷⁶.

El 29.09.1636, bateig de Joana Maria Francesca Jerònima Miquela Agustina, filla de Miquel Bonora, i d'Isabel. Foren padrins: Francesc Sala, donzell Jerònima Sala, muller seva ⁷⁷⁷.

El 03.10.1636, sepultura de Joana, albat, filla de Miquel Bonora, al carrer Nou ⁷⁷⁸.

El 01.11.1638, albat de Miquel Bonora, al carrer Nou ⁷⁷⁹.

S'esmenta al fogatge de 1640 ⁷⁸⁰.

El 20.01.1641, esposalles amb Maria, filla de Bernat Ferrer, porter reial, de Barcelona, i de Margarida ⁷⁸¹.

El 02.02.1641, capítols matrimonials amb Maria Ferrer, filla de Bernat Ferrer, porter reial, i de Margarida ⁷⁸².

El 06.07.1642, bateig de Francesc Cristòfol Miquel Marià Martí Josep, fill de Miquel Bonora, escudeller, i de Maria. Foren padrins: Ramon Roig, ciutadà honrat de Barcelona, i Maria Estadella, muller d'Antoni Estadella, notari ⁷⁸³.

El 21.07.1643, nomenat prohóm tercer de la confraria ⁷⁸⁴.

El 25.10.1643, sepultura de Miquel, albat, fill de Miquel Bonora, escudeller, al carrer de Sant Pau ⁷⁸⁵.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria ⁷⁸⁶.

761 APSMP, Baptismes, vol. 1.
 762 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 763 AHPB, Pere Fitor, major, Llibre de vendes, 1555, abril, 27 - 1557, febrer, 5.
 764 AHPB, Francesc Solsona, *Quadragesimum sextum manuale*, 1566, novembre, 27 - 1567, agost, 26.
 765 AHPB, Pau Gomar, *Duodecim div.orum*, 1561, febrer, 11 - 1575, octubre, 3.
 766 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum div.orum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.
 767 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 26, s/f.
 768 AHCB Gremial, Diversos, vol. 13.
 769 AHCB Gremial, Diversos, vol. 13.
 770 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundum prothocollum*, 1590, gener, 5 - 1590, desembre, 22.
 771 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1572, juny, 23 - 1573, febrer, 27.
 772 AHPB, Pau Gomar, *Prothocollum seu manuale contractuum et instrumentorum*, 1571, desembre, 29 - 1572, desembre, 24.
 773 ADB, Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, lligall 8, fol. 108.

774 AHPB, Jeroni Ollers, *Primus liber testamentorum*, 1578 - 1595.
 775 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 62v.
 776 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 52v.
 777 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 274.
 778 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 95v.
 779 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 170v.
 780 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 781 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 119v.
 782 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre segon de capítols matrimonials*, 1636, agost, 24; 1640, gener, 7 - 1656, novembre, 19, fol. 33.
 783 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 784 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 785 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144.
 786 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

El gener de 1649 donà a Cristòfol Ametller, escudeller, espòs de Maria Ametller i Bonora, 75 lliures i 10 sous del dot patern, del mode següent: 64 lliures d'una fornada d'obra de terra d'escudeller i la resta 11 lliures en diner comptant⁷⁸⁷.

El 10.03.1649, cos de Francesc, albat, fill de Miquel Bonora⁷⁸⁸.

El 27.07.1650, prohoms tercer de la confraria. El 13.12.1650, extret com un dels quatre pesadors del mostassar⁷⁸⁹.

El 10.01.1651, segons Ràfols Miquel Bonora i família estaven internats al convent dels Àngels Vells per sospita de pesta [RAFOLS, 1951-1954].

0131. BORBÓ, Josep

Vers 1650 - Abans de 1723

Jove escudeller, fill de Jacint Borbó, apotecari, i d'Anna.

El 11.08.1678, esposalles amb Maria Busquera, donzella, filla de Ramon Busquera, pagès, i d'Isabel, d'Igualada. Testimonis: Marià Rondó, jove escrivent, i Antoni Ferran, escudeller⁷⁹⁰.

L'11.08.1678, capitols matrimonials entre Josep Borbó, jove escudeller habitant a Barcelona, i Maria Busquera, filla de Ramon Busquera, pagès, de Sant Pere d'Òdena, i d'Elisabet. Entre els testimonis, l'escudeller Antoni Ferran⁷⁹¹.

El 02.04.1680, bateig de Maria Àngela Francesca Lluïsa, filla de Josep Borbó i de Maria. Padrins: Pere Vila, oller, i Jerònima, filla de Jeroni Mulera, passamaner⁷⁹².

El 02.06.1686, bateig de Josep Benet Joan Jeroni, fill de Josep Borbó, jove escudeller, i de Maria. Padrins: Ramon Bagà, brodador, i Cecília Carreres, muller de Joan Carreres, escudeller, tots de Barcelona⁷⁹³.

El 05.02.1690 reconegué un deute de 100 lliures a Miquel i Eulàlia Ferrer i Barbassà⁷⁹⁴.

El 20.12.1690 va ser establert en unes cases del notari Ramon Congost, al carrer de na Quintar. Delimitaven a orient amb dit carrer; al sud, amb l'honor de Maria Puig; a occident, amb l'hort de Maria Costa i Vinyoles, vídua; al nord, amb les cases de Maria Costa, abans de Bernardí Nin. Havia de pagar un cens d'onze lliures anuals i invertir 100 lliures en millores. Era un alou de l'altar de Sant Pere Màrtir a l'església de Santa Maria de Jonqueres, de Barcelona i del seu beneficiat⁷⁹⁵.

El 02.12.1693 confirmació de Mariàngela, filla de Josep Borbó, escudeller, i de Maria, al Pi⁷⁹⁶.

El 02.12.1693 confirmació de Marianna, filla de Josep Borbó,

787 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23.

788 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 86r.

789 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

790 ACB, Esposalles, vol. 99; APSJP, Esposaris, vol. 5.

791 AHPB, Jaume Rondó, Llibre de capitols matrimonials, 1660, desembre, 26 - 1674, agost, 15.

792 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 166.

793 ACB, Baptismes, vol. 10.

794 AHPB, Josep Mas, *Undecimum manuale contractuum*, 1689, desembre, 27 - 1690, desembre, 24.

795 AHPB, Josep Mas, *Undecimum manuale contractuum*, 1689, desembre, 27 - 1690, desembre, 24.

796 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 2v.

escudeller, i de Maria, al Pi⁷⁹⁷.

El 21.12.1723 cos de Maria Borbó, vídua de Josep Borbó⁷⁹⁸.

El 22.12.1723, inventari dels béns de Maria Borbó, vídua de Josep Borbó, jove escudeller, ciutadà de Barcelona, al carrer d'en Quintar⁷⁹⁹.

0132. BORDES, Esteve

Jove escudeller.

El 06.09.1683 va fer de testimoni en un document privat: el pagament de 5,5 lliures per l'elaboració d'uns pots d'apotecari fets per l'escudeller Jeroni Duxer, destinats a la botiga de Maria Duc i Vicenç, de Sant Genís de Vilassar⁸⁰⁰.

0133. BORDES, Joan

Vers 1560 - 1621

Escudeller, fill de Marc Bordes i de Joana, ciutadans de Barcelona. Va ser el pare de l'escudeller Pau Bordes.

El 25.02.1582, esposalles amb Anna, filla de Joan Baus, forner, i d'Antiga⁸⁰¹.

L'11.09.1582, testimoni de l'establiment emfiteusi de Montserrat Morell⁸⁰².

El 14.02.1586, bateig de Jeroni, Pau, Antic, Bonaventura Bordes. Padrins: Antic Porta i Eulàlia Mates, gerrera, muller de Rafael Mates, gerrer⁸⁰³. El 15.01.1588, bateig de Joan Guillem, fill de Joan Bordes i d'Anna. Padrins: Guillem Aleu, escudeller, i Paula Matons⁸⁰⁴.

El 06.02.1591, combregar de Joan Bordes, escudeller, al Escudellers Blancs⁸⁰⁵.

El 27.07.1594 va ser nomenat prohoms segon de la confraria⁸⁰⁶. El 1600, assistí a una reunió de la confraria⁸⁰⁷.

El 10.03.1603 el velluter Bernat Déu va establir Joan Bordes en unes cases al carrer Avensó de les Arenes. Havia d'invertir 45 lliures en millores i, d'entrada, un parell de capons⁸⁰⁸.

El 05.06.1603, bateig de Jaume Benet Pau fill de Joan Bordes i d'Anna. Padrins: Jaume Cabaner, carnisser, i Montserrada Carbonella, muller de Bartomeu Carbonell, escudeller⁸⁰⁹.

El 10.06.1603 mort d'un albat de Joan Bordes, enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁸¹⁰.

797 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 3v.

798 APSMP, Llibre d'òbits, 1723-1725, fol. 50.

799 AHPB, *Antoni Cassani, Secundus liber inventariorum et primus encantuum*, 1710, abril, 9 - 1727, desembre, 14.

800 AHPB, Josep Brossa, *Manuale*, 1682, desembre, 26 - 1683, novembre, 14.

801 ACB, Esposalles, vol. 51, fol. 36r.

802 AHCB, Notarial, XII - 10.

803 ACB, Baptismes, vol. 5, fol. 34.

804 ACB, Baptismes, anys 1583-1589.

805 APSMP; Llibre d'òbits, vol. 100, fol. 46v.

806 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

807 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.

808 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1603, febrer, 1 - 1603, desembre, 24. El 1623 passarà a Lluís Castanyera, escudeller.

809 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 54.

810 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 2, fol. 17v.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1606.

S'esmenta a la llibreta de comunió pasqual conservada a Sant Just i Sant Pastor 1616 - 1622 que deu correspondre a la parròquia del Pi. Vivia aleshores al carrer dels Escudellers Blancs, juntament amb Anna, sa muller, i Pau, son fill⁸¹¹.

El 19.02.1610 Joan Bordes i Anna, que posseïen, en règim d'establiment emfitèutic, unes cases amb un portal "*in vico quod itur a macello den Sorts Versus Olarios vocatos Ollers Blancs*", a cens de 20 lliures anuals, van traspasar aquest contracte a Jeroni Mestre, pintor, amb els mateixos pactes establerts⁸¹².

El 20.09.1614, essent prohoms en cap de la confraria, va rebre una requisició, de part dels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera, per demanar a la confraria que no s'invertissin els diners de la botiga del plom en causes pies⁸¹³.

El 18.03.1619 Joan Bordes, escudeller, Anna, la seva esposa, i Pau, el seu fill, hereus del difunt Felip Bòria, pagès, de Sant Climent de Llobregat. Anna Bordes era la seva tia per part de mare⁸¹⁴.

El 20.09.1621, cos de Joan Bordes, escudeller, als Escudellers Blancs⁸¹⁵.

El 26.08.1622, esposalles del seu fill Pau, escudeller⁸¹⁶.

0134. BORDES, Joan

Aprenent d'escudeller.

L'any 1616 s'esmenta un Joan Bordes, aprenent, que vivia a casa de Lorenzo de Madrid. No pot tractar-se del Joan Bordes anterior⁸¹⁷.

0135. BORDES I BAUS, Pau

1586 - 1639

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Bordes, escudeller difunt l'any 1622, i de Marianna Baus.

El 15.01.1598, bateig de Joan Guillem Manuel, fill de Joan Bordes, escudeller, i d'Anna. Padrins: Guillem Aleu, escudeller, i Paula Mates, muller de Bartomeu mates, sastre⁸¹⁸.

El 09.10.1621 ell i Anna, la seva la seva mare, van pactar pagar un deute de 50 lliures amb Pau Rossell, gerrer, amb obra fina daurada, els tipus i preus de la qual es detallen en el document notarial⁸¹⁹.

El 26.08.1622, esposalles amb Maria, filla de Pau Cases, hortolà, de Barcelona, i de Mariana⁸²⁰.

El 06.11.1622, capítols matrimonials amb Maria, filla de

- 811 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1616 - 1622.
- 812 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1609, desembre, 26 - 1610, desembre, 23. L'establiment fou fet per Bernat Déu, velluter el 10.05.1603.
- 813 AHPB, Maties Amell, *Libre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
- 814 AHPB, Francesc Calders, *Quintum manuale instrumentorum*, 1621, gener, 3 - 1621, desembre, 22.
- 815 APSMP, Llibre d'òbits, caixa 231.
- 816 ACB, Esposalles, vol. 71, fol. 84v.
- 817 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1639, trov. 76, fol. 222.
- 818 ACB, Baptismes, vol. 5, fol. 62r.
- 819 AHPB, Jeroni Lentisclà, *Decimum tercium omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1621, gener, 2 - 1621, desembre, 24.
- 820 ACB, Esposalles, vol. 71, fol. 84v.

Pau Cases, hortolà, i de Maria. El dot fou de 90 lliures⁸²¹.

Al Museu de Mataró existeix una plata datada del 1624 que, al revers, du la inscripció "BOR" núm. inv.135.

El 06.09.1625, bateig d'Anna Maria Justa Rufina, fill de Pau Bordes, i de Maria. Padrins: Francesc Ros, mercader, i Maria Magdalena Mas, muller del doctor Pau Benet Mas, de Barcelona⁸²².

El 1626, per poder pagar 22 lliures de pensions del cens que pagava per unes cases i obrador al carrer dels Escudellers Blancs, al sastre de Barcelona Antoni Miquel, va assignar aquesta quantitat del lloguer d'una casa que Pau Bordes tenia al costat mateix del seu obrador. Pau Bordes hauria de pagar 35 sous anuals de cens que Antoni Miquel pagava a Enric Cavaller, senyor mitjà. El pagament s'efectuaria fins a pagar les 22 lliures degudes⁸²³.

El 21.07.1632 va ser el prohoms en cap de la confraria⁸²⁴. El 1634 consta com un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁸²⁵. El 27.07.1634 va ser clavari de la confraria⁸²⁶.

El 18.03.1636 Gaspar Rordó, escudeller, li va llogar, per tres anys, una casa al carrer dels Escudellers "*... Que yo dit Rodó me retinch per mon empriu y estada mia, muller y familia meus la meytat de la porxada és en dita casa y també las entradas y exides de dita casa y servitud de l'aigua del pou y també prometo yo dit Rodó a vos dit Bordas fer fer dins sis mesos comptadors del die present en davant en dita casa un rabostet perquè vos dit Bordes hi pogau tenir tancadas las cosas vos apareixeran. Item vos prometo que si no logaria la casa que vuy estich per los tres mesos no faltan a complir vos y pagar la meytat del temps de dits tres mesos tardare a loger aquell*". Preu: 54 lliures⁸²⁷.

El 01.10.1638, esposalles de sa filla Maria, amb Segimon Duxer, escudeller, fill de Joan Duxer, assaonador⁸²⁸.

El 06.11.1638 Jaume Macià va vendre a Pau Bordes unes cases amb hort contigu abans amb arbres de Diversos tipus que Agustí Planes havia comprat als encants públics dels béns de la difunta Paula Costa, muller de l'escudeller Felip Costa. Preu: 125 lliures⁸²⁹.

El 29.11.1639, combregar de Pau Bordes, escudeller, als Escudellers⁸³⁰.

El 30.11.1639, testament⁸³¹.

El 02.12.1639, cos de Pau Bordes, escudeller, als Escudellers. Fou enterrat a Sant Jaume⁸³².

El 26.10.1640, esposalles de Maria, vídua, amb l'escudeller Pau

- 821 AHPB, Francesc Blancs, *Quintus liber capitulorum matrimonialium, et ultimus*, 1621, febrer, 13 - 1624, agost, 9.
- 822 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 46.
- 823 AHPB, Jeroni Sabata, Manual, 1625, desembre, 29 - 1626, desembre, 23.
- 824 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 825 AHPB, Maties Amell, Esborrany, 1634, abril, 1 - 1634, desembre, 19.
- 826 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 827 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manuale decimum quartum*, 1635, desembre, 28 - 1636, desembre, 23.
- 828 ACB, Esposalles, vol. 79.
- 829 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 22.
- 830 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34.
- 831 AHPB, Lluís Collell, *Primus liber testamentorum*, 1621, abril, 24 - 1640, novembre, 29.
- 832 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 34, fol. 3v.

Madrera⁸³³.

L'obrador de Pau Bordes va passar a mans dels escudellers Segimon Duxer, Jeroni Madrera i Jeroni Duxer i, després, al gerrer Jaume Puigdoure⁸³⁴.

0136. BORGONYÓ, Pau

1647 - Vers 1726

Mestre escudeller. Residència: carrer dels Escudellers.

El 30.01.1676, essent jove escudeller habitant a Barcelona, feu de testimoni en un instrument públic Maria Magdalena Madrera, muller de Jeroni Madrera, nomenà procurador Jeroni Madrera, son marit, per a la liquidació dels seus béns mobles i immobles a la vila de Cervera⁸³⁵.

El 04.12.1693, essent jove escudeller, esposalles amb Verònica Babot, vídua⁸³⁶.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁸³⁷.

L'11.04.1696, essent l'andador, assistí a una reunió de la confraria dels escudellers⁸³⁸.

El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁸³⁹.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716⁸⁴⁰. Tenia casa al carrer dels Escudellers, pròpia de sa muller durant sa vida natural; després de l'òbit hauria d'anar a l'obra de la parròquia de Sant Jaume, per la qual casa pagava a la confraria del Sant Esperit; al Dr. Rafael Marcer de Manresa i a Josep Alemany. També tenia un obrador d'escudeller al carrer del Vidre, d'uns 40 palms al quadro pel qual pagava a Francesca Galvany, muller de Dr. Francesc Orriols, i als hereus de Maria Farries, i al Dr. Diego Guix, beneficiat a Santa Maria del Mar.

S'esmenta al cadastre de 1717⁸⁴¹.

El 1719, testament de la muller de Pau Borgonyó, escudeller⁸⁴².

El 1725 disposava d'una casa al carrer Escudellers Blancs, de Josep d'Alamany i Navel. Pagava 3 lliures anuals, però en devia 9 lliures dels darrers 3 anys⁸⁴³.

El 01.01.1726 va nomenar procurador a Joan Roqué, sastre, pel tema de les cases que eren de la seva difunta esposa, Verònica Babot, situades al carrer dels Escudellers⁸⁴⁴.

El 22.02.1726 disposava de l'obrador al carrer de na Sagra

que havia estat de Pau Babot⁸⁴⁵.

0137. BORI, Josep

Vers 1650 - 1704

Escudeller. Residència: al carrer d'en Cervelló.

El 03.09.1673, esposalles de Josep Bori, escudeller, amb Maria Pavesa⁸⁴⁶.

El 03.05.1678 cos de Josep, albat, fill de Josep Bori, jove escudeller, enterrat al vas propi⁸⁴⁷. El 21.11.1680, bateig de Maria Gertrudis Caterina Àngela, filla de Josep Bori, jove escudeller, i de Maria. Padrins: Salvador Colom, escudeller, i Maria Paula Mariner muller de Pere Mariner, manyà⁸⁴⁸. El 05.10.1685, bateig de Josepa Paula Rosa Maria, filla de Josep Bori i de Maria. Padrins: Andreu Targaró, escudeller, i Mariana Corretges, muller de Josep Corretges, manyà⁸⁴⁹. El 26.11.1685, cos de Maria, filla de Josep Bori, davant del Carme, enterrada al vas del Roser⁸⁵⁰.

El 15.02.1688, sepultura de Maria Portugal, vídua, a casa de Josep Bori, escudeller⁸⁵¹.

El 13.10.1688, bateig de Francesca Josepa Maria, filla de Josep Bori, escudeller, i de Maria. Padrins: el capità de cavalls Pere Lluçia i Magina, i Francesca Grec, donzella, filla del comissari general don Nicolau Grec, tots de Barcelona⁸⁵². El 17.11.1688, cos de Maria Francesca, filla de Josep Bori, enterrada al vas de Santa Eulàlia⁸⁵³.

El 31.05.1695 va fer de testimoni en un document particular⁸⁵⁴.

El 06.12.1700, bateig de Paula Teresa Josepa, filla de Josep Bori, escudeller, i de Mònica. Padrins: Pau Navargo, ciutadà honrat de Barcelona i popular de Balaguer, i Maria Teresa Roger i Galí, muller del doctor Francesc Roger, ciutadà honrat de Barcelona⁸⁵⁵. El 29.09.1701, cos de Josepa, albat, filla de Josep Bori⁸⁵⁶.

El 22.10.1704, cos de Josep Bori, jove escudeller, al carrer d'en Cervelló⁸⁵⁷.

El 08.12.1704, cos de Maria Bori, vídua de Josep Bori, jove escudeller, al carrer d'en Cervelló⁸⁵⁸.

0138. BORRÀS, Gabriel

Gerrer.

833 ACB, Esposalles, vol. 80.

834 ACA, Monacals. Hisenda. Lligalls grans, núm. 304.

835 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

836 ACB, Esposalles, vol. 107.

837 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

838 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24.

839 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.

840 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I-6.

841 AHCB, Cadastre I-61.

842 AHCB, Notarial, Testaments, caixa 21.

843 AHPB, Josep Mas i Favar, *Quintum manuale*, 1724, gener, 3 - 1725, desembre, 12.

844 AHPB, Tomàs Simon, *Actes firmats en poder de Thomàs Simon, notari, y rebuts a contemplació de ell*, 1726, gener, 1 - 1726, desembre, 22.

845 AHPB, Josep Francesc Fontana, *Vigesimum primum manuale instrumentorum*, 1725, desembre, 26 - 1726, desembre, 24.

846 ACB, Esposalles, vol. 97, fol. 15v.

847 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 236v; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 209r.

848 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 180.

849 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 269.

850 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7.

851 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22.

852 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 426.

853 ACB, Sepultures, vol. 6, fol. 39v.

854 AHPB, Ramon Godolà, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1695, desembre, 30 - 1696, desembre, 19.

855 ACB, Baptismes, vol. 12.

856 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.

857 APSMP, Llibre d'òbits, 1695-1708.

858 APSMP, Llibre d'òbits, 1695-1708.

Estigué casat amb Eufrasina Ribes.

El 18.07.1496 s'esmenta al gerrer Gabriel Borràs en el reconeixement d'un deute⁸⁵⁹.

El 12.05.1514, capítols matrimonials d'Eufrasina, vídua de Gabriel Borràs, escudeller, filla d'Andreu Ribes, apotecari⁸⁶⁰.

0139. BORRÀS, Marc

Vers 1420 - Post. 1467

Escudeller i gerrer. Residència: carrer dels Ollers Blancs, en una casa que anteriorment fou de l'escudeller Joan Canyamares, al costat de la casa i obrador de Joan Regués, segons s'esmenta en un document, molt posterior de venda de l'esmentat obrador, datat de 1627⁸⁶¹.

El 30.07.1446 consta que era un dels prohoms de la confraria pel quarter d'avall⁸⁶².

El 19.08.1456 Elionor, muller del mercader Guillem Bages, li va vendre l'usdefruit -per fer-hi habitació- d'un obrador o casa que tenia al carrer de Viladalls. El preu va ser de 24 lliures i 5 sous, per cinc anys⁸⁶³.

El 28.02.1467, Marc Borràs i Bartomeu Mates, gerrers, marmessors del testament de Caterina, muller de Bernadí Sala, agricultor⁸⁶⁴.

0140. BORRELL, Antoni

1585 - Post 1642

Gerrer, natural de la vila de Terrassa, fill d'Antoni Borrell, sabater, i de Magdalena.

Des del 1597 estava a Barcelona. El 06.05.1600 es va afermar per cinc anys amb el gerrer Pere Grasas per aprendre l'ofici de gerrer⁸⁶⁵.

El 21.04.1607, esposalles amb Margarida, filla de Bernat Ginebreda, sabater, de Barcelona, i de Margarida⁸⁶⁶. El 08.05.1607, capítols matrimonials⁸⁶⁷. El 25.05.1607 informació matrimonial on assegura que feia uns 10 anys que estava a Barcelona⁸⁶⁸.

El 1607 va ser examinat pels confreres del escudellers segons el text de la sentència de l'any 1626.

El 12.01.1609 fou establert en un obrador amb forn d'oller al carrer de Vidre, pel gerrer Antoni Bonet. A orient li quedava

la casa del gerrer Garbiel Anglès i la de Joan Forés, teixidor de seda; al sud, l'honor de Magí Guissó, coraler abans, dels hereus de l'escudeller Damià Moner; a occident, el carrer del Vidre, i al nord, l'honor del gerrer Bartomeu Pujades. Abans havia estat de l'oller Antoni Urgell. El notari Jeroni Antic Canyalles n'era senyor mitjà, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁸⁶⁹.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁸⁷⁰.

El 21.07.1629 era el prohoms de la confraria⁸⁷¹.

El 11.12.1642 Antoni Borrell la seva esposa Margarida i el fill comú Salvador van confessar deure 40 lliures a Isabel Homet⁸⁷².

0141. BORRELL, Francesc

1665 - 1730

Mestre escudeller, fill de Josep Borrell, sabater, de Solsona, i d'Agnès. Regentava l'obrador que anteriorment fou de l'escudeller Francesc Guasch fins al 1690 i, anteriorment, de l'escudeller Pau Passoles, situat al carrer de na Sagra. Era parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 22.01.1690, esposalles amb Gertrudis Simó, filla de Pau Simó, sabater, de la parròquia del Pi, i de Marianna. Testimonis: Ramon Cases, escudeller, i Antoni Móra, jove escudeller⁸⁷³.

El 11.01.1699, bateig de Pau Francesc Ramon fill de Francesc Borrell, escudeller i de Gertrudis. Foren padrins: Francesc Guasch, escudeller, i Francesca Fornaguera, vídua de Pere Fornaguera, carnisser⁸⁷⁴.

El 11.01.1699, cos de Francesc, albat, fill de Francesc Borrell, escudeller. Tret dels estudis de la Sra. Aleny. Enterrat a Sant Pau⁸⁷⁵.

El 17.10.1701, bateig de Jaume Pere Ignasi Francesc, fill de Francesc Borrell i de Gertrudis Simó, Padrins: Jaume Viladoms, negociant, i Francesc Fornaguera, vídua de Pere Fornaguera, carnisser⁸⁷⁶.

El 09.10.1704, bateig de Josep Francesc Ignasi Bru, fill de Francesc Borrell, escudeller, i de Gertrudis Borrell i Simó. Padrins: Josep Castellví, jove cirurgià, i Marianna Comes, filla de Francesc Comes, sabater⁸⁷⁷.

El 03.07.1706, cos de Jaume, albat, fill de Francesc Borrell, escudeller⁸⁷⁸.

El 13.11.1707, bateig de Francesca Marianna Gertrudis Martina filla de Francesc Borrell, escudeller, i de Gertrudis Simó. Padrins: Francesc Guasch, escudeller i Francesca Fornaguera viuda de Pere Fornaguera, carnisser⁸⁷⁹.

859 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1538, gener, 11 - 1539, desembre, 23.

860 AHPB, Joan Martí, *Primum manuale*, 1507, febrer, 22 - 1517, gener, 23.

861 AHPB, Pere Moret, *Trigesimus primus liber comunis notularum diversorum contractuum*, 1626, desembre, 19 - 1627, novembre, 20.

862 *Llibre renovat*, fol. 5r.

863 AHPB, Antoni Vinyes, *XXXVIII manuale comune*, 1456, juny, 9 - 1457, juny, 18.

864 AHPB, Joan Miravet, *Primus liber testamentorum*, 1465, juny, 19 - 1498, setembre, 10.

865 AHPB, Jaume Pau Lentisclà, Manual 1600, març, 22 - 1600, desembre, 24.

866 AHPB, Jaume Pau Lentisclà, Manual 1600, març, 22 - 1600, desembre, 24.

867 AHPB, Pere Llunell, *1 liber capitulorum matrimonialium*, 1604, maig, 15 - 1610, octubre, 16.

868 ADB, Informacions matrimonials, capsa 62, núm. 82.

869 AHPB, Antoni Romani, *Protocollum*, 1608, desembre, 28 - 1609, desembre, 23.

870 AHPB, Maties Amell, *Llibre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

871 AHCB, Gremial, *Diversos*, vol. 14.

872 AHPB, Lluís Collell, mejor, *Manuale vigessimum primum*, 1642, gener, 9 - 1642, desembre, 22.

873 ACB, *Esposalles*, vol. 105.

874 APSJP, *Baptismes*, vol. 10.

875 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 25.

876 APSJP, *Baptismes*, vol. 10, fol. 316.

877 APSJP, *Baptismes*, volum 11.

878 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 26.

879 APSJP, *Baptismes*, vol. 11, fol. 111.

El 24.05.1716, bateig de Josep Andreu Benet, fill de Francesc Borrell i de Getrudis Borrell i Simó. Padrins: Andreu Bosch, taverner, i Maria Galan, muller d'Onofre Galan, fuster⁸⁸⁰.

El 31.01.1717, cos d'Andreu, albat, fill de Francesc Borrell, mestre escudeller, als Escudellers⁸⁸¹.

El 20.11.1719 el matrimoni va rebre 100 lliures per una casa que tenien els pares de Gertrudis Simó al carrer de l'Hospital⁸⁸².

El 22.03.1720, cos de Josep, albat de Francesc Borrell, escudeller, als Escudellers⁸⁸³.

El 18.07.1721 va ser nomenat prohom tercer de la confraria, però el 1722 consta que desenvolupava aquest càrrec Bonaventura Figueres⁸⁸⁴.

El 1724, prohom segon de la confraria⁸⁸⁵.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 60 anys⁸⁸⁶.

El 1730 prohom segon de la confraria⁸⁸⁷.

El 20.10.1730, testament de Francesc Borrell. Nomenà marmessors a Gertrudis Borrell, la seva esposa; a Simó Borrell, el seu fill, a Pau Simó, sabater, a Josep Alaret, negociant, i a Francesc Comes, sabater, els seus nebots. Demanà ser enterrat a Sant Just i Sant Pastor. La seva esposa, usufructuària dels béns immobles. Instituí hereu universal a Francesc Borrell i Simó.

El 24.10.1730, cos de Francesc Borrell, mestre escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁸⁸⁸.

EL 02.06.1736, capítols matrimonials entre Manuela Borrell, filla del difunt Francesc Borrell i de Gertrudis Simó amb Gaietà Borrell, fuster, fill de Francesc Borrell, pagès, de la vila de Figuerola Urgell, i de Maria. Dot: 100 lliures i dues caixes de núvia. Escreix: 50 lliures⁸⁸⁹.

0142. BORRELL I SIMON, Francesc

Vers 1704 - Post. 1777

Escudeller natural de Barcelona, fill de Francesc Borrell, escudeller, i de Gertrudis Simon.

El 11.06.1731, esposalles amb Rosa Puigdoure, de Mura bisbat de Vic⁸⁹⁰.

El 08.11.1731 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador del seu pare, aleshores ja difunt⁸⁹¹.

El 1736, assistent en una reunió de la confraria⁸⁹².

L'any 1777 Pere Alzina va ser admès com a nou mestre escudeller després de passar l'examen a l'obrador de Francesc Borrell, situat al carrer na Sagra⁸⁹³.

0143. BORRELL, Salvador

Vers 1625 - Post. 1652

Escudeller de Terrassa, habitant a Barcelona.

El 30.06.1647, esposalles amb Aldonça Ramoneda, de la parròquia de Sant Pere de Terrassa⁸⁹⁴.

El 17.08.1650, juntament amb la seva muller Aldonça Borrell i Ramoneda, filla de Bartomeu Ramoneda *figulus* de Terrassa, i de Maria, aleshores ja difunts, reconegué haver rebut 50 lliures de Joan Ramoneda, prevere de Santa Maria del Mar, per raó d'una sentència judicial⁸⁹⁵.

El 15.03.1652, Joan Punsola, oller, confessà deure a Salvador Borrell, gerrer, aleshores a Terrassa, a Elena Andreu, la seva esposa, i a Josep Andreu, escudeller, germans, successors de Francesc Borrell, difunt, gerrer, primer marit, 3 lliures i 4 sous, valor dels béns mobles concedits a Elena Andreu pel seu germà⁸⁹⁶.

L'any 1654 s'esmenta el seu obrador, al carrer de na Sagra, situat al costat sud de l'obrador d'en Corballó⁸⁹⁷.

0144. BOSCH, Joan

Vers 1520 - 1546

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Bosch, revenedor, ciutadà de Barcelona, i de Beneta. Era parroquià de Sant Jaume.

El 17.05.1544, esposalles amb Isabel, filla de Joan Salas, paraire⁸⁹⁸.

El 16.07.1546, testament. Nomenà marmessors testamentaris a Francesc Sala, paraire, son cunyat, a Elisabet Bosca, sa muller; a Miquel Soler, apotecari, i a Gabriel Sau, forner. Demanà ser enterrat a Santa Maria del Mar. Reconegué haver rebut el dot rebut de la seva muller 100 lliures. Instituí hereu universal a Eulàlia Joana Beneta, la seva filla. Testimonis: Onofre Espelta i Joan Galibano, escudellers⁸⁹⁹.

El 11.08.1547, esposalles de Joan Ferrer, gerrer, fill de Joan Ferrer, de La Llacuna, i de Joana, amb Elisabet, vídua de Jonot Bosch, escudeller, de Barcelona⁹⁰⁰.

0145. BOSSER, Josep

Vers 1624 - Abans del 1686

880 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 345.
 881 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 882 AHPB, Bartomeu Cerveró, *Capítols matrimonials*, 1704, setembre, 7 - 1743, juny, 15.
 883 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 884 AHCBS, Gremial, Diversos, vol. 10.
 885 AHCBS, Gremial, Diversos, vol. 10.
 886 AHCBS, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726
 887 AHCBS, Gremial, Diversos, vol. 10.
 888 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 889 AHPB, Bartomeu Cerveró, *Capítols matrimonials*, 1704, setembre, 7 - 1743, juny, 15.
 890 ACB, Esposalles, vol. 127, fol. 90v.
 891 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Quintum manuale instrumentorum et contractuum*, 1730, desembre, 28 - 1731, desembre, 23.
 892 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

893 AHPB, Josep Ricart, *Undesimum manuale*, 1777, gener, 3 - 1777, desembre, 24.
 894 ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 8v.
 895 AHPB, Joan Baptista Gràcia, *Manuale*, 1650, desembre, 27 - 1653, setembre, 13.
 896 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1651, desembre, 30 - 1654, desembre, 22.
 897 AHPB, Josep Prats, Manual, 1653, desembre, 26 - 1654, desembre, 18.
 898 ACB, Esposalles, vol. 31, fol. 38v.
 899 AHPB, Bernat Vidal, *Liber primus testamentorum*, 1545, octubre, 16 - 1560, setembre, 29.
 900 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa capitulorum matrimonialium*, 1540, gener - 1549, juny, 6.

Escudeller, fill de Jaume Bosser, mariner/mestre d'aixa, i d'Elisabet.

El 25.01.1648, essent un jove escudeller, s'esmenta com a testimoni a l'examen del nou mestre Josep Pomareda⁹⁰¹.

El 12.09.1651, esposalles amb Maria Sors, donzella, de la parròquia de Santa Maria del Mar⁹⁰².

El 14.09.1651, capítols matrimonials entre Josep Bosser, escudeller, ciutadà de Barcelona, fills de Jaume Bosser, mestre d'aixa, i d'Elisabet, amb Maria Sors, donzella, filla de Miquel Sors, teixidor de lli, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet Joana. Dot: 426 lliures, 12 sous i 6 diners en mobles, roba de lli i de llana i objectes d'aram, més una casa davant de la volta de l'església de Santa Marta. L'escreix: 213 lliures, 6 sous, 3 diners⁹⁰³.

El 27.07.1658 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁹⁰⁴.

El 22.07.1665 va ser nomenat prohoms segon⁹⁰⁵.

El 11.11.1666 nomenà procurador a Pau Borés, notari i causídic⁹⁰⁶. El 28.04.1667 va nomenar procurador a Jeroni Llampilles, notari causídic⁹⁰⁷.

El 22.10.1670 establí en emfiteusi a Jacint Alabau, forner, en un casalot amb un portal que tenia en franc alou al carrer d'en Serra com a hereu universal de Jaume Bosser, mariner. Preu: 60 lliures de censal i 3 lliures 10 sous de pensió⁹⁰⁸.

El 1673, testimoni en un document públic⁹⁰⁹.

El 25.05.1673 s'esmenta a la reunió de la confraria d'aquell dia⁹¹⁰. El 21.07.1673 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁹¹¹.

El 04.06.1686 expedient matrimonial de Joan Agustí Artús, fadrí daguer, fill d'Agustí Artús, apotecari, de Valls, i de Maria Àngela, amb Maria Gràcia Noè, vídua de Pere Joan Noè, ferrer, filla de Josep Bosser, escudeller aleshores ja difunt, i de Maria⁹¹².

El 31.05.1699, Maria Bosser, muller de l'escudeller Josep Bosser, va fer de padrina en el bateig de Marianna, filla d'Antoni Tomàs, cirurgià⁹¹³.

El 21.01.1700, testament de Maria Artús, casada amb Joan Artús, jove daguer, filla del difunt Josep Bosser, escudeller, i de Maria. Deixà com a hereus a Antoni Artús, de 10 anys, i a Maria Eulàlia, de 6 anys⁹¹⁴.

901 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

902 ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 13.

903 AHCB, Capítols matrimonials, II - 31.

904 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

905 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

906 AHPB, Dídac Rocosa, *Decimum octavum manuale*, 1665, desembre, 16 - 1666, desembre, 24.

907 AHPB, Josep Ferrer, *Decimum nonum manuale*, 1667, gener, 14 - 1667, desembre, 22.

908 AHPB, Josep Virgili, *Quarum manuale instrumentorum*, 1670, gener, 5 - 1670, desembre, 21.

909 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1673, juliol, 1 - 1673, desembre 12.

910 AHPB, Francesc Lentsislà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.

911 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

912 ADB, Expedients matrimonials, capsa 1: Santa Maria del Mar.

913 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 108.

914 AHPB, Josep Cervera i de Ferrer, Plec de testaments, 1688 - 1712.

0146. BOVERES, Pere

Vers 1555 - 1598

Mestre escudeller, fill de Jaume Boveres, pagès, i d'Antònia, naturals de la parròquia de Sant Esteve de Vallespirans diòcesi de Vic. Residència: carrer dels Escudellers, a prop de la placeta d'en Camprodó.

S'esmenta a la reunió de la confraria de l'any 1574⁹¹⁵.

El 19.06.1590, esposalles amb Magdalena, filla d'Antoni Sadurní, escudeller, i d'Elisabet⁹¹⁶. El 28.06.1590 va fer els capítols matrimonials⁹¹⁷.

El 24.07.1594, bateig de Jaume Pere Joan, fill de Pere Boveres i de Magdalena. Padrins: Jaume Gonzalvo, escudeller, i Elionor Orta, vídua⁹¹⁸.

El 1601 va fer de testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Montserrat Pujades⁹¹⁹.

El 24.03.1597, bateig d'Elisabet Joana, filla de Pere Boveres, escudeller, i de Magdalena. Padrins: Jaume Camon, escudeller, i Elisabet Joana Mestre, vídua⁹²⁰.

El 22.08.1597, albat del mestre Boveres⁹²¹.

El 08.04.1598, albat de Pere Boveres, escudeller⁹²².

El 12.05.1598, sepultura general de Joan Boveres, escudeller⁹²³. El 14.05.1598 combregar de la vídua Boveres, escudellera⁹²⁴.

El 15.05.1598, inventari i encants dels béns de Pere Boveres, fet a instàncies de la seva vídua⁹²⁵.

El 24.09.1599, esposalles de la seva vídua Magdalena amb Joan Casals, retorcedor de seda, de Barcelona⁹²⁶.

El 03.10.1599, capítols matrimonials de Joan Casals, retorcedor de seda, amb Magdalena Bovaresa, vídua de Pere Boveres, escudeller, filla d'Antoni Sadurní, escudeller aleshores ja difunt, i d'Elisabet. Magdalena era hereva de Joan Gonzalvo d'Ayepes, bastaix de capçana, i de Magdalena⁹²⁷.

El 02.06.1618, esposalles de la seva filla Elisabet i de Magdalena, ambdós ja difunts amb Pau Torres, oller, de Barcelona, fill de Bartomeu Torres, oller, i d'Eulàlia⁹²⁸. El 04.06.1618, capítols matrimonials⁹²⁹.

0147. BRAMONA, Joan

Vers 1530 - Abans del 1573

915 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

916 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 37r.

917 AHPB, Montserrat Móra, *Protocolum instrumentorum et contractuum comunium*, 1590, juny, 24 - 1591, gener, 3.

918 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 150

919 AHPB, Joan Pareja, Manual, 1591, gener, 24 - 1591, desembre, 17.

920 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 217

921 APSJP, Llibre d'òbits, vol. anys 1594 - 1598.

922 APSJP, Llibre d'òbits, vol. anys 1594 - 1598.

923 APSJP, Llibre d'òbits, vol. anys 1594 - 1598.

924 APSJP, Llibre d'òbits, vol. anys 1594 - 1598.

925 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 46.

926 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 52v.

927 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec d'inventaris i encants, 1591 - 1599.

928 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 48r.

929 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber quartus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1617-1618

Escudeller. Residència: als Quatre Cantons dels Ollers.

El 1551 va fer de testimoni en un debitori entre Antoni Déu, escudeller, i Jerònima Cosme⁹³⁰.

El 25.07.1553 reconegué deure 20 lliures a Jerònima Mestre, vídua de l'escudeller Cosme Mestre, per raó d'un préstec. Prometé pagar el deute abans de dos mesos, amb obra d'escudeller⁹³¹.

El 28.09.1553 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre l'escudeller Janot Ramon i Isabel Joana Roca⁹³².

El 09.08.1558 mort d'albat⁹³³.

El 12.11.1563 Caterina, vídua de l'escudeller Alfons Morell, li va llogar, per tres anys, unes cases amb forn, al carrer dels Escudellers, al cap del carrer de na Sagra, pel preu de 42 lliures, a raó de 14 lliures anuals⁹³⁴.

El 22.07.1573 l'escudeller Antic Porta va reconèixer haver rebut d'Elisabet Bramona, vídua de Joan Bramona, 7 lliures com a complement de les 14 lliures que li devia el seu difunt espòs⁹³⁵.

El 21.05.1581 ja era mort: esposalles de la seva filla Àngela amb Joan Sadós, pescador⁹³⁶.

El 08.03.1584, inventari dels béns de la seva vídua Elisabet⁹³⁷.

0148. BROQUETES, Sebastià

Vers 1630 - 1668

Mestre escudeller.

El 26.02.1656, esposalles amb Maria Borrull, donzella, filla de Joan Borrull, passamaner⁹³⁸.

El 02.05.1656 Maria Broquetes va reconèixer haver rebut 50 lliures de la confraria del Sant Crucifix i de la Beata Maria de la Solitud convent de la Mercè de la causa pia instituïda per Rafael Guinard⁹³⁹.

El 16.08.1668, mort d'Eulàlia, albat de Sebastià Broquetes, al carrer d'en Carabassa⁹⁴⁰.

El 06.10.1668, essent el prohoms tercer de la confraria, va morir⁹⁴¹.

El 01.05.1697, capítols matrimonials entre Joan Antoni Vilaró, jover corder, i Joana Broquetes, de l'hospital de la Misericòrdia, filla de Sebastià Broquetes, escudeller, i de Maria,

aleshores ambdós ja difunts⁹⁴².

0149. BROSTO, Antoni

Fadrí escudeller i treballador

El 22.06.1601, bateig de Mariàngela, filla d'Antoni Brosto, escudeller, i d'Elisabet. Padrins: Josep Pasqual, escudeller, i Maria Àngela Ferrera, filla de .t. Ferrer, escudeller⁹⁴³.

0150. BRUGUERA, Antoni

Gerrer i mestre d'obra blanca.

El 1374 s'esmenta el seu nom en un padró de milícia⁹⁴⁴.

0151. BOADA, Gabriel

? - Post. 1553

Escudeller.

El 30.09.1552, testament d'Isabel Joana Boada, natural de Belxit Aragó, muller de Gabriel Boada, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de mossèn Miquel de Bescansa, burgès, de Belxit, i de Maria Blanca. Demanà ser enterrada a la seu de Barcelona, al vas de la confraria de Santa Eulàlia. Nomenà hereu a son fill Miquel Francesc, de tres anys i quatre mesos. Va morir el 24.04.1553⁹⁴⁵.

0152. BURGA, Macià

1641 - Post. 1716

Escudeller, fill de Bartomeu en els capítols matrimonials diu Guillem Burga, espardenyer corder, ciutadà de Barcelona, i de Francesca.

L'any 1681 vivia al carrer del Vidre, a prop de la muralla vella⁹⁴⁶.

930 AHPB, Jordi Joan Tost, *Tercium prothocollum comune*, 1551, juny [13] - 1552, febrer, 26.

931 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.

932 AHPB, Pere Fitor, major, *Quartum manuale sive prothocollum*, 1553, març 22 - 1553, desembre, 16.

933 APSMP, Llibre d'òbits, vol. anys 1558 - 1559.

934 AHPB, Pere Talavera, *Manuale scripturarum*, 1563, setembre, 10 - 1564, febrer, 11.

935 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum vicesimum quartum*, 1572, desembre, 26 - 1573, novembre, 27.

936 ACB, Esposalles, vol. 51, fol. 4r.

937 AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa 40.

938 ACB, Esposalles, vol. 88, fol. 43.

939 AHPB, Dídac Vilaseca, *Vigesimum secundum manuale contractuum et instrumentorum*, 1655, desembre, 30 - 1656, desembre, 19.

940 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 17.

941 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

942 AHPB, Pau Pi, *Capitulum matrimonialium transactionumque et concordiarum ... liber nonus*, 1691, gener, 11 - 1697, desembre, 17.

943 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 373.

944 AHCB, Consell de Cent. Fogatges-XIX, vols. 1 a 14.

945 AHPB, Francesc Mulnell, *Primus liber testamentorum*, 1538, novembre, 27 - 1558, octubre, 21, f. 89r-101v.

946 "Compte de la feyna de mestra de cases que he feta jo Francesch Cortada, mestre de cases, en unas casas y ort que té y possehex Macià Burga, escudeller, en lo carrer del Vidre y prop las murallas vellas de la Rambla de la present ciutat de Barcelona. Per fer una paret de pedra y morter que dona al terraplè de dita muralla y sobre dita paret tàpias comunes cubertas ab pedra y morter; he feta una paret de rajola de pla sobra de la sinia y safareig en lo dit ort; he feta una paret a pedra y cals, y sobra dita paret tàpias comunes, y sobra ditas parets y tàpias una teulada ab sa tortugada que dona la aygua al safareig que és un aposiento que és al cap del dit ort y dit aposiento enrajolat tot lo terreno de dit aposiento y emblancadas totas las parets de morter blanch de paleta, ab dos portals y tres finestras, tot forjat de guix; he feta la secreta ab sas parets de pedra y morter ab sa cuberta ab teulas, la qual es al capdemunt de dit ort. Per la dita feyna se ha gastat lo següent Item, he suspendradas las parets dels quatre panys del aposiento de la cunya de la casa gran y aquells, arrebossats y emblancats de paleta. Per cals, pedra, arena y argila y mans de dit mestra, fadrins y manobras fet, tot a preu fet, en preu de vint y quatre lliuras. Suman juntas ditas obras: 293 lliures, 3 sous" AHPB, Josep Virgili, *Decimum quintum manuale instrumentorum*, 1680, desembre, 27 - 1681, desembre, 17, fol. 51v - 55.

El 26.08.1665, esposalles amb Paula Casals, donzella⁹⁴⁷.

El 26.08.1665, capítols matrimonials amb Paula Casals, filla de Sebastià Casals, pagès, de Barcelona, i de Maria. Dot: 35 lliures 15 en diners comptants i a resta en béns mobles⁹⁴⁸.

El 27.05.1676 s'esmenta en una reunió de la confraria⁹⁴⁹.

El 16.08.1676, cos de Jeroni, albat, fill de Macià Burga, escudeller, i de Paula, al carrer del Vidre⁹⁵⁰.

El 26.05.1681, un tal Macià Burga, escudeller i algutzir dels exèrcits de Catalunya, va rebre 15 lliures de Salvador Ribes, marmessor testamentari d'Elisabet Magí, per la feina de 10 dies i 10 nits de tenir compte de la casa, mobles i roba de la difunta des de què va morir fins que es va fer la subhasta dels seus béns als Encants públics⁹⁵¹.

El 30.06.1681 Bartomeu Esplugues, fuster, reconegué que Macià Burga, escudeller li va pagar 85 lliures i 12 sous per unes feines de fuster en una casa que tenia al carrer del Vidre⁹⁵².

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁹⁵³. 08.10.1682 Josep Massó, matalasser, establí a Macià Burga, escudeller, en unes cases amb tres portals, el major, al carrer d'en Quintana dit del Vidre, i els altres dos al carreró Esperneu que passava des del carrer del Vidre al carrer d'Aroles, juntament amb una eixida o hortet situat al darrere de les esmentades cases, contigua, amb dos portals oberts: un al carreró i l'altre a la muralla vella de la Rambla, pel cens de 18 lliures anuals de pensió⁹⁵⁴.

El 08.11.1682 va llogar, per un any, a Bernat Gibernau, negociant, un tros de pati o terreny amb dues tribunes de jugar a l'argolla, construït al pati o eixida que Macià Burga tenia Vers la muralla vella de la Rambla, al darrere de les cases al carrer del Vidre⁹⁵⁵.

El 1683 fou clavari de la confraria⁹⁵⁶. El 06.08.1685 va ser anomenat prohom tercer de la confraria⁹⁵⁷.

El 19.09.1686, bateig de Josep Joan Francesc Tomàs, fill de Macià Burga, mestre escudeller, i de Paula. Padrins: Josep Calvet, mestre veler, i Maria Vinyals, muller de Joan Vinyals, mestre forner, tots de Barcelona⁹⁵⁸.

El 08.03.1697, sepultura de Paula Burga, muller de Macià Burga, escudeller, al carrer dels Vidre⁹⁵⁹.

El 25.07.1698 va vendre, al teixidor de llana de Moià Josep Dordal, unes cases amb un portal al carrer d'Aroles. Havia estat d'Antoni Biscompte, jove escudeller⁹⁶⁰.

El 1716 consta com a escudeller "pobre i miserable"⁹⁶¹.

El 03.04.1703, vidu, esposalles amb Maria Llorenç, vídua⁹⁶². El 04.04.1703, esponsoris amb Maria Llorenç, vídua d'Andreu Llorenç, filla de Rafael Balcells, hortolà del Portal Nou, i de Peronella. Testimonis: Josep Gastó i Bartomeu Albert, escudellers⁹⁶³.

El 20.04.1708 va fer de testimoni en un plet entre l'escudeller Josep Coll i els marmessors del doctor Marc Garriga, per la possessió d'una casa i d'un pati situat al carrer del Vidre⁹⁶⁴.

El 01.10.1712, comunió de Macià Burga, escudeller, a la Muralla⁹⁶⁵.

El 1716 s'esmenta en una reunió de la confraria⁹⁶⁶.

0153. BUSQUETS, Miquel

? - 1589

Gerrer.

El 22.03.1575 va rebre la comunió al carrer dels Escudellers⁹⁶⁷.

El 1578 fou prohom tercer de la confraria⁹⁶⁸. El 28.07.1587 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁹⁶⁹.

El 13.10.1589, cos de Miquel Busquets, gerrer, als Escudellers⁹⁷⁰.

El 21.01.1594 Elionor Busquets, vídua en segones núpries de Miquel Busquets, gerrer, i en primeres, de Damià Ferriol, gerrer, va vendre un censal mort al mercader Francesc Vilardaga. Va consignar el pagament del cens de 15 lliures anuals al cens que rebia d'uniques cases que Bartomeu Espasa, escudeller, posseïa, en nom d'Elionor, al carrer del Vidre⁹⁷¹.

El 16.10.1597 Elionor, vídua en segones núpries de Miquel Busquets i en primeres, de Damià Ferriol, gerrer, confessà deure a Joan Solà, notari, 25 lliures d'un préstec. Aquesta quantitat sortiria del cens que l'esmentada Elionor rebia d'uniques cases que tenia al carrer del Vidre, que havien estat anteriorment del rajoler Mateu de l'Espasa⁹⁷².

El 23.11.1602, venda d'un violari, per part d'Elionor Busquets, vídua de Miquel Busquets⁹⁷³.

947 ACB, Esposalles, vol. 93, fol. 19v.
 948 AHPB, Josep Fontana, *Llibre de capítols matrimonials, concòrdias, inventaris y encants*, 1658, gener, 25 - 1681, març, 28.
 949 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum octavum manuale contractuum et instrumentorum*, 1676, gener, 18 - 1684, novembre, 1
 950 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.
 951 AHPB, Josep Virgili, *Decimum quintum manuale instrumentorum*, 1680, desembre, 27 - 1681, desembre, 17.
 952 AHPB, Josep Virgili, *Decimum quintum manuale instrumentorum*, 1680, desembre, 27 - 1681, desembre, 17, fol. 52v-55v.
 953 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 954 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 30 - 1682, desembre, 23.
 955 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 30 - 1682, desembre, 23, fol. 70r.
 956 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1672, desembre, 25 - 1673, desembre, 24.
 957 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 958 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 299. APSMP, Llibre d'òbits, 1695-1708.
 959 AHPB, Antoni Navarro, Manual, 1697, desembre, 26 - 1698, desembre, 24.

960 AHPB, Antoni Navarro, Manual, 1697, desembre, 26 - 1698, desembre, 24.
 961 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 962 ACB, Esposalles, vol. 111.
 963 APSJP, Esponsoris, vol. 6.
 964 ACA, Reial Audiència, plets civils, núm. 23.023.
 965 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715, fol. 189v.
 966 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1712, desembre, 28 - 1716, desembre, 20.
 967 APSJP, Llibre d'òbits, 1574-1575, fol. 22v.
 968 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 969 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 970 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 99, fol. 57r.
 971 AHPB, Nicolau Lentisclà, *Decimum quintum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1593, desembre, 27 - 1594, desembre, 24.
 972 AHPB, Antoni Roure, *Manuale*, 1596, desembre, 26 - 1597, desembre, 24.
 973 AHPB, Francesc Galceran Devesa, Plec de documentació diversa,

- C -

0154. CALBÓ, Antoni

Gerrer.

El 07.11.1437, arrendament, per cinc anys d'unes cases amb obrador al carrer dels Ollers Blancs fet pel mestre Antoni Calbó, gerrer, al també gerrer Joan Torrentmal⁹⁷⁴.

0155. CALLAR O CATLLAR, Bernat

Vers 1540 - 1585/1600

Escudeller, fill de Jeroni Callar Catllar, sastre, de Cambrils diòcesi de Tarragona i de Margarida.

El 15.07.1561, esposalles amb Caterina, filla de Roc Amat, mariner, de Malgrat de Mar, i de Francina. Dot: 50 lliures⁹⁷⁵.

El 22.10.1561, bateig de Joan Benet Arcàngel, fill de Bernat Callar i Caterina. Padrins: Arcàngel Vilar, prevere, i Beneta ? Aguilar, monja de Valldonzella⁹⁷⁶.

El 14.06.1568 va reconèixer deure al mercader Joan Mascaró 8,5 lliures i 9 diners per 2,5 quintars i 14 lliures de plom, a raó de 4 lliures el quintar. Ho pagaria en 4 mesos⁹⁷⁷.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁹⁷⁸. El 1579, prohoms segon de la confraria⁹⁷⁹.

El 09.12.1579, mort de Bernat, albat, al carrer Escudellers⁹⁸⁰.

El 06.09.1583 testament de Bàrbara Muleta, muller d'Antoni Ferran, en primeres núpcies, i d'Antoni Mulet, gerrer, en segones, filla de Roc Amat, mariner, de Calella, i de Francina; per tant, germana de Caterina, esposa de Bernat Catllar. Deixà a Caterina Catllara la casa i l'obrador que tenia per donació de Pere Ferran, gerrer, son oncle, al carrer dels Escudellers "passat el carrer Nou", que feia de cens 22 lliures anuals⁹⁸¹.

El 31.03.1584, capítols matrimonials de Beneta Catllar, filla de Bernat Catllar, escudeller, i de Caterina, amb el gerrer Bartomeu Cuyàs, fill de Pere Cuyàs, pagès, de Sant Cugat del Vallès, i d'Elisabet. Bàrbara Muleta, vídua de Toni Mulet, gerrer, tia maternal de Beneta aportà 30 lliures del dot. Va firmar les fermances del nuvi i l'oller Francesc Carreres. Testimonis del nuvi, el gerrer Rafael Mates i l'escudeller Bartomeu Cardenyas. Testimonis de la núvia, l'oller Francesc Carreres i l'escudeller Rafael Passoles⁹⁸².

El 14.05.1585, cos d'un albat de Jerònima Callar, filla d'en Callar, escudeller, als Escudellers⁹⁸³.

El 22.12.1600, testament de Caterina, vídua de Bernat Catllar. El segon marit fou Pere Cuyàs, gerrer. Testimonis: Antoni Mestre, escudeller, i Pau Miralles, gerrer.

0156. CALVERA, Joan

Escudeller d'Aragó, vidu, habitant a Barcelona.

El 31.01.1630, esposalles amb Margarida, filla de Joan Gomar, pagès, de Barcelona⁹⁸⁴.

0157. CAMON, Joan Baptista

1818 - ?

Aprenent d'escudeller.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de 1836-1837: "*Juan Bautista Camón, aprendiz, soltero, 18 años. C/ Carme, 4*"⁹⁸⁵.

0158. CAMON, Pere

? - 1605

Escudeller i oller, habitant a Barcelona 1590, ciutadà de Barcelona (1605), fill de Pere Camon, porter reial, de Girona, i de Margarida, nét de Pere Camon, mestre de cases, de Colunga arquebisbat de Saragossa. Testament del pare en poder de Joan Bocer, notari (08.03.1574).

El 20.10.1578 nomenà procurador a Miquel Bodet, peller⁹⁸⁶.

El 30.04.1579 llogà unes cases al carrer de Còdols a Joan Mates, taverner. Termenaven: a orient, amb el carrer de Còdols; al sud i occident, amb les cases i hort dels Navel, i al nord, amb casa d'en Garriga, causídic⁹⁸⁷.

El 27.10.1590, esposalles amb Joana, vídua de Francesc Colomer, escudeller, ciutadà de Barcelona⁹⁸⁸.

El 16.07.1593, combregar de Pere Camon, escudeller i oller, al carrer dels Escudellers⁹⁸⁹.

El 28.07.1599 va ser nomenat prohoms segon de la confraria⁹⁹⁰.

El 1600 s'esmenta en una reunió de la confraria. Era el prohoms segon⁹⁹¹.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria⁹⁹².

El 12.07.1605, testament. Nomenà marmessors a Llorenç Altana, de l'orde de la Mercè; a Joana Camona, sa muller, i a Joana Vendrell, baster, el seu cunyat. Demanà ser enterrat a la Mercè, al vas de la confraria dels escudellers, davant de la capella de Sant Hipòlit. Reconegué el dot de la seva muller 300 lliures. Instituí hereva universal a Joana Camona. Recorda

1602 - 1604.
974 AHPB, Pere Devesa, *Manuale quintum instrumentorum*, 1436, novembre, 20 - 1438, desembre, 16.
975 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 9v; AHPB, Nicolau Moler, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1560, desembre, 31 - 1561, desembre, 23.
976 APSMP, Baptismes, vol. 3.
977 AHPB, Francesc Vidal major, *Prothocollum decimum nomum*, 1567, desembre, 29 - 1568, desembre, 23.
978 AHPB, Miquel Cuberta, *Manual*, 1568, abril [25] - 1569, març, 16.
979 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 13.
980 ACB, Sepultures, vol. 2, fol. 23r; ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 9v.
981 AHPB, Joan Esteve Mir, *Plec de testaments*, 1562 - 1602, i s. d.
982 AHPB, Antic Safont, *Llibre de capítols matrimonials*, 1569, desembre, 11 - 1588, maig, 6.
983 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 94r.

984 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 52v.
985 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
986 AHPB, Miquel Cuberta, *Manual*, 1578, setembre, 13 - 1579, maig, 28.
987 AHPB, Miquel Cuberta, *Manual*, 1578, setembre, 13 - 1579, maig, 28.
988 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 63r.
989 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 103.
990 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
991 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
992 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre 22.

que havia de pagar un censal de 25 lliures als prohoms de la confraria dels escudellers. Entre els testimonis s'esmenten Pau Franci i Rafael Oliver, escudellers.

El 05.08.1605, lectura del testament al carrer dels Escudellers, presents Jeroni Espasa, oller, i Joana Camona⁹⁹³. El 14.07.1605, sepultura de Pere Camon, als Escudellers Blancs⁹⁹⁴. El 05.08.1605, inventari dels béns fet a instàncies de la seva vídua Joana Camon⁹⁹⁵.

El 21.10.1605, esposalles de Joana, vídua amb Bernat Agustí, escudeller veure Agustí, Bernat.

0159. CAMPANAR, Pere de

Aprenent d'oller d'obra blanca, fill de Guillem de Campanar, oller, natural de Barcelona.

El 17.01.1357 es va afermar amb Pere de Pla per aprendre l'ofici d'oller d'obra blanca. El seu pare Guillem ja era mort⁹⁹⁶.

0160. CAMPMAJOR, Antoni a Morer

Escudeller revenedor.

El 15.12.1545 va vendre el dret de lluir una peça de terra plantada de vinya d'una mujada a prop del lloc anomenat "Lo Cogoll", a prop de "Joc de la Rulla"⁹⁹⁷.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁹⁹⁸.

El 04.04.1549 fou nomenat com a procurador per Càndia Vidala, vídua de Joan Vidal, escudeller⁹⁹⁹.

El 30.08.1550 reconegué un debitori de 22 lliures a Eulàlia, muller de Miquel Sadurní, escudeller, per obra de plats i escudelles venudes per l'esmentada Eulàlia. Es va comprometre a pagar el deute abans del més d'octubre del mateix any¹⁰⁰⁰.

El 04.03.1551 reconegué deure 25 lliures i 17 sous per obra de terra d'escudeller venuda per Pere Pons juntament amb altres productes 14.500 arengades, 6 quintars i 22 lliures de figues, etc.¹⁰⁰¹

0161. CAMPRECIÓS, Jaume

Escudeller.

El 29.10.1528 s'esmenta com a testimoni en un document notarial referent al dot de l'esposa de l'escudeller Joan Palau¹⁰⁰².

993 AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Liber testamentorum*, 1591, maig, 27 - 1608, agost, 2.

994 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 115.

995 AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Inventarium et encantum ... liber secundus*, 1601, març 16 - 1609, abril, 5..

996 AHPB, Francesc de Lladernosa, Llibre comú, 1357, gener, 10 - 1358, abril, 15, fol. 88v.

997 AHPB, Jeroni Mollet, *Manuale sextum decimum*, 1545, desembre, 14 - 1546, juliol, 12.

998 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

999 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.

1000 AHPB, Francesc Vidal major, Esberrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23

1001 AHPB, Francesc Vidal, major, Esberrany, 1550, desembre, 29 - 1551, desembre, 15.

1002 AHPB, Benet Joan, *Quadragesimum nonum manuale*, 1528, agost, 29 - 1529, març, 13.

0162. CAMPS, Bernardí

1599 - ?

Aprenent d'escudeller, fill de d'Antoni Camps, pagès, oriünd de França. El 07.08.1611, a l'edat de 12 anys, es va afermar durant set anys amb l'escudeller Jaume Seguí per aprendre l'ofici d'escudeller¹⁰⁰³.

0163. CAMPS, Joan

Vers 1630 - 1694

Gerrer. Tenia unes cases, amb obrador i botiga amb quatre portals oberts, tres a les cases i un a la botiga, situades al carrer dels Escudellers.

El 28.11.1655, esposalles amb Maria Gràcia, filla de Joan Brull¹⁰⁰⁴.

El 25.08.1669 s'esmenta en una reunió de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers¹⁰⁰⁵.

El 18.01.1694 va fer testament a mans del notari Joan Navés no es conserva. El 04.03.1694 es va fer l'inventari dels seus béns¹⁰⁰⁶.

El 15.04.1711, cos de Maria Gràcia Camps, vídua de Joan Camps gerrer, als Escudellers¹⁰⁰⁷.

0164. CAMPS, Joan

? - 1716

Gerrer.

El 1689, època del gerrer Joan Camps per unes peces de terrissa necessàries per a les obres de la casa del notari Vilana Perles¹⁰⁰⁸.

El 30.01.1716, defunció de Joan Camps, gerrer, al carrer dels Escudellers¹⁰⁰⁹. El 1719 la seva vídua Maria, casada amb el blanquer Gaspar Coll, va fer obres a les cases i l'obrador que tenia al carrer dels Escudellers¹⁰¹⁰.

0165. CAMPS, Nicolau

¿ - Post. 1610

Escudeller, natural de Riells, habitant a Barcelona, fill de Jaume Camps, paraire, i de Margarida.

El 28.11.1604, esposalles en segones núpcies amb Margarida, vídua de Joan Blanc, assaonador, de Barcelona, filla de Jaume Agullol¹⁰¹¹.

El 08.10.1607 va nomena com a procurador seu a Felip Costa, escudeller, pel reclamar el lloguer d'un es cases que tenia

1003 AHPB, Pere Lluell, *Quaternus apprisiarum*, 1610, desembre, 29 - 1611, desembre, 22, fol. 311r-311v.

1004 ACB, Esposalles, vol. 88, fol. 29v.

1005 AHPB, Josep Quatrecazes i Sala, Manual, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.

1006 AHPB, Joan Navés, Plec d'inventaris i encants, 1680 - 1701.

1007 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1708-1715.

1008 AHPB, Ramon Godolà, *Manuale instrumentorum*, 1689, gener, 1 - 1689, desembre, 21.

1009 ASMP, Llibre d'òbits, vol. 155.

1010 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Manual, 1718, desembre, 26 - 1720, abril, 24.

1011 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 189r.

a la plaça d'en Camprodó¹⁰¹².

El 06.05.1610, testament de Margarida Camps, muller en segones núpcies de Nicolau Camps, escudeller, ciutadà de Barcelona. Marmessors: Nicolau Camps i Jaume Muntaner, candeler de seu. Existeix un altre testament amb data de 09.06.1610. Demanà ser enterrada al monestir de Sant Francesc, al vas de la confraria del cordó. Nomenà hereu al seu espòs¹⁰¹³.

El 02.07.1610 va reconèixer deure 12 lliures al pagès Joan Coll, de Santa Eulàlia de Provençana o de l'Hospitalet per la compra de garbons. Va prometre pagar-les abans de Pasqua de Resurrecció d'aquell mateix any¹⁰¹⁴.

El 03.07.1610, esposalles, en terceres núpcies, amb Mariana, vídua de Montserrat Mas, pescador de Barcelona¹⁰¹⁵.

El 11.07.1610, capítols matrimonials amb Marianna Mas. Dot: 185 lliures, de les quals 40 en diners i la resta en or, plata i roba¹⁰¹⁶.

0166. CAMPS, Pere Pau

Vers 1620 - Post. 1673

Mestre gerrer, fill de Pere Camps i de Gabriela.

El 19.03.1653, esposalles amb Esperança Budeta, vídua de Josep Budet¹⁰¹⁷.

El 13.03.1662 va ser establert en unes cases i obrador pel gerrer Salvador Cuyàs, pel preu de 33 lliures anuals, 100 lliures en millores en tres anys i un parell de capons d'entrada¹⁰¹⁸. El 25.08.1669 s'esmenta en una reunió de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers¹⁰¹⁹.

El 05.05.1670 esposalles amb Elisabet Vinyals¹⁰²⁰.

El 05.03.1671 va confessar tenir unes cases amb quatre portals amb hort i forn per coure obra de terra contigu, rodes i costers, on hi fou establert pel gerrer Salvador Cuyàs, a cens de 33 lliures, que antigament era senyoria mitjana de Baltasar Mas, calceter i, abans, de Guillem Oliver, alou del monestir de Sant Pau del Camp (13.02.1488, notari Macià Joan)¹⁰²¹.

El 10.09.1673, padrí d'un fill de Joan Rossell menor, escudeller, i d'Emerenciana¹⁰²².

0167. CANALS, Joan

Vers 1750 - Post. 1795

Escudeller, natural de Cardona bisbat del Solsona, fill de Francesc Canals, traginer, i de Teresa Quadrenc.

El 01.02.1777, esposalles amb Josepa Tomàs, natural d'Abrera, filla de Francesc Tomàs, pagès, i d'Eulàlia Solà¹⁰²³.

El 1795 s'esmenta el seu nom entre el membres del gremi d'escudellers disposats a formar part d'una companyia de soldats per anar a la guerra contra França¹⁰²⁴.

0168. CANTÓ I CANTÓ, Francesc d'Assís

1785 - 1855

Mestre escudeller, fill de Joan Cantó i Sabat i de Margarida Cantó i Cantó, parroquià de Sant Miquel. Residència: carrer Nou, 7, 3r-1^a.

El 19.12.1815, esposalles amb Maria Anna Sorts, filla de Francesc Sorts i de Clara Font, de la parròquia de Santa Maria del Mar¹⁰²⁵.

El 08.12.1818, bateig d'Agustina Maria Ignàsia Antònia Cantó, filla de Francesc Cantó i de Marianna Sors. Padrins: Joan Cantó, escudeller, i Ignàsia Avinyó, vídua d'Agustí Font, comerciant¹⁰²⁶. El 22.03.1820, naixement del seu fill Francesc Joan Baptista Josep Oriol Cantó i Sors. Padrins: Francesc Sors, espaser, i Margarida, muller de Joan Cantó¹⁰²⁷. El 29.03.1822, naixement de Maria de la Concepció Teresa Anna Cantó. Padrins: Francesc Sors i Teresa Cantó, oncle i tia respectivament¹⁰²⁸.

El 1819, segons el cadastre, pagava 100 rals de billó¹⁰²⁹.

El 1822 s'esmenta en el testament del seu pare¹⁰³⁰. Va rebre les eines per treballar de l'ofici d'escudeller.

El 07.04.1824 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Josep Pla, al carrer de Còdols¹⁰³¹.

El 04.07.1824, cos d'Antònia, de 13 mesos, filla de Francesc Cantó i de Maria Anna Sors¹⁰³².

El 1830, prohoms primer de la confraria¹⁰³³. El 1828 fou un dels prohoms del gremi¹⁰³⁴. El 1830 va ser un dels dos prohoms del gremi¹⁰³⁵.

El 10.10.1832, bateig de Maria Assumpta Mariàngela Ramona. Padrins: Joan Font adroguer, i Marianna Gual, muller de Jaume Gual¹⁰³⁶.

El 1835 s'esmenta al carrer Nou: casa al carrer Nou, núm. 7,

1012 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum decimum septimum*, 1606, desembre, 26 - 1607, desembre, 21.
 1013 AHPB, Jeroni Lentislà, *Primus testamentum et codicillorum liber*, 1606, [abril], 8 - 1618, gener, 12; AHPB, Jeroni Sabata, Plec de testaments, 1604 - 1635.
 1014 AHPB, Salvador Coll, Esberrany, 1609, desembre, 25 - 1610, desembre, 23.
 1015 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 183.
 1016 AHPB, Francesc Torres, *Secundus liber capitulorum matrimonialium*, 1609, gener, 25 - 1614, desembre, 22.
 1017 ADB, Expedients matrimonials, caixa 1.
 1018 AHPB, Josep Pahissa, major, Manual, 1660, desembre, 27 - 1661, desembre, 18.
 1019 AHPB, Josep Quatrecases i Sala, Manual, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.
 1020 ACB, Esposalles, vol. 95, fol. 46.
 1021 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 1509.
 1022 APSJP, Baptismes, volum 9.

1023 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Pi, XVII/5, fol. 77r.
 1024 AHCB, 1C-XVI-30.
 1025 ACB, Esposalles, vol. 172, fol. 241r; ADB, Expedients matrimonials, capsa 68. Santa Maria del Mar, any 1815.
 1026 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 194.
 1027 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 289.
 1028 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 423.
 1029 AHCB, Cadastre, IX-4.
 1030 AHPB, Jaume Rigalt i Estrada, *Vigesimus tercius liber contractuum* ... 1821, desembre, 26 - 1822, desembre, 24.
 1031 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, Manual, *Vigessimum quartum manuale instrumentorum*, 1824, gener, 1 - 1824, juliol, 3, fol. 243.
 1032 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 114v.
 1033 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Trigessimum manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 230 - 1830, desembre, 30.
 1034 AHCB, Junta de Comerç, caixa 6.
 1035 AHCB, Junta de Comerç, caixa 6.
 1036 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 426.

3r-1^a, juntament amb Marianna i Agustina¹⁰³⁷.

S'esmenta a la llista del Gremi d'Escudellers de 1836-37: "Francisco Cantó, maestro, casado, 51 años. C / Nou de Sant Francesc, 7"¹⁰³⁸.

El 21.11.1838, mort d'Agustina Cantó i Sorts, de 20 anys, filla de Francesc Cantó i de Maria Sorts, néta de Joan Cantó i de Margarida Cantó i Cantó, i de Francesc Sorts i d'Elena Font¹⁰³⁹.

L'any 1842 era un dels vuit mestres escudellers que encara quedaven en actiu¹⁰⁴⁰.

El 1843 va prestar 2.000 lliures catalanes a Lluçia Prat, fabricant de teixits, veí de Barcelona "para acudir al giro y negocio de mi fábrica". Prometé tornar-li els diners quan li digués, però avi Sant-lo mig any abans¹⁰⁴¹.

El 13.05.1845 va fer testament. Nomenà marmessors a Marianna Sors, a Francesc Cantó, el seu fill, i a Joan Font i Bruguera. Demanà que es donessin els 12 rals de billó que el govern exigia per via de demanda pia forçosa. Nomenà a Marianna com a usufructuària dels seus béns i als seus dos fills Francesc i Maria de la Concepció, hereus universals a parts iguals¹⁰⁴².

El 1849, fabricant de "azulejos vidriados" amb residència al carrer del Vidre, núm. 7 [SAURI I MATES, 1849: 392].

El 1853 va fer nou testament on anomenà hereu universal al seu fill Francesc Cantó i Sors¹⁰⁴³.

0169. CANTÓ I SORS, Francesc

1821 - 1863

Fabricant / pintor "de azulejos", fill de Francesc d'Assís Cantó i Cantó i de Marianna Sors i Font.

El 03.01.1842, essent un "fabricante de loza", llicència matrimonial amb Carme Campdelacreu, de Vilanova i la Geltrú, a la parròquia de Sant Miquel arcàngel¹⁰⁴⁴.

El 1853 es va fer construir una casa a Sants¹⁰⁴⁵.

El 18.04.1854 mort de Francesc Cantó, d'un any i 8 mesos. Vivia al carrer Sant Vicenç, núm. 8, pis 1, de Barcelona. Enterrat al cementiri municipal¹⁰⁴⁶. El 19.08.1855, mort de Francesc Cantó, d'onze mesos, fill de Francesc Cantó, "fabricante de azulejos" i de Carme Campdelacreu, de Vilanova i la Geltrú. Enterrat al cementiri municipal¹⁰⁴⁷.

El 1863 va morir al carrer Bonsuccés, 13, 4rt, de Barcelona. Causa de la mort: embòlia¹⁰⁴⁸.

- 1037 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1827-1835, núm. 320.
 1038 AHCBA, Junta de Comerç, caixa 47.
 1039 AMCB, Registre civil, Llibre d'òbits, anys 1836-1839, núm. 1966.
 1040 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Protocolo que es el cuarenta y dos de las escrituras*, 1842, gener, 4 - 1842, desembre, 24.
 1041 AHPB, Jaume Rigalt i Alberc, *Libro once de contratos, pactos y últimas voluntades*, 1842, desembre, 29 - 1843, desembre, 24.
 1042 AHPB, Jaume Rigalt i Alberc, *Libro décimo tercio de contratos, pactos y últimas voluntades*, 1845, gener, 2 - 1845, desembre, 31.
 1043 AHPB, Montserrat Corominas i Xiol, *Protocolo de las escrituras públicas*, 1853, agost, 28 - 1853, desembre, 13.
 1044 ADB, Llicències matrimonials, 1840-1844, vol. 19.
 1045 AHPB, Montserrat Corominas i Xiol, *Protocolo de las escrituras públicas*, 1853, agost, 28 - 1853, desembre, 13.
 1046 AMCB, Registre Civil, Defuncions, vol. 512, fol. 1.388.
 1047 AMCB, Registre Civil, Defuncions, vol. 521, fol. 1.139.
 1048 AMCB, Registre Civil, Defuncions, 1863, fol. 90r, núm. 358.

0170. CANTÓ, Jaume

Vers 1720 - Vers 1795

Escudeller, fill de Josep Cantó, fuster, i de Magdalena.

El 12.04.1737 s'esmenta en una reunió de la confraria quan encara era fadrí escudeller¹⁰⁴⁹.

El 25.12.1738, essent fadrí escudeller, esposalles amb Maria Anna Sabat, de la parròquia del Pi, filla de Josep Sabat, pagès, i d'Ignàsia Ramins¹⁰⁵⁰.

El 12.04.1741, cos d'Ignàsia, filla de Jaume Cantó, jove escudeller, al carrer Sant Climent, enterrada al vas dels fadrins fusters¹⁰⁵¹.

El 18.10.1743 capítols matrimonials. Dot: 50 lliures 25 de les quals del cobrament d'un censal i 25 lliures de quatre anys de lloguer de les cases i dues caixes amb roba.

El 16.01.1752, en una reunió de la confraria de joves escudellers sense botiga i mestres al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites, fou proposat en una terna per anar a negociar amb els mestres de la confraria per unes qüestions relacionades amb el treball dels joves fadrins¹⁰⁵².

El 22.02.1754 va demanar la plaça de mestre escudeller¹⁰⁵³.

El 06.02.1754 va reconèixer haver rebut 40 lliures del fuster Josep Massaguer¹⁰⁵⁴.

El 1772 fou prohomi de la confraria¹⁰⁵⁵. El 09.03.1778, prohomi primer de la confraria¹⁰⁵⁶. El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres¹⁰⁵⁷. A partir de l'any 1787 hauria de marcar amb la lletra "I" les seves produccions¹⁰⁵⁸. El dia 07.08.1795 és el darrer en què s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁰⁵⁹.

0171. CANTÓ I CANTÓ, Jaume

1778 - 1840

Escudeller "fabricante de loza", fill de Joan Cantó i Sabat, escudeller, i de Margarida Cantó i Cantó. El dia de la seva mort vivia al "cuartel 4, barrio 1, isla 4, calle Escudillers, núm. 17, tienda". Parroquià de Sant Miquel.

El 22.07.1795, esposalles amb Marianna Gual, filla de Joan Gual i de Teresa, a Sant Just i Sant Pastor¹⁰⁶⁰.

- 1049 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Undecimum manuale instrumentorum et contractuum*, 1736, desembre, 27 - 1737, desembre, 20.
 1050 ACB, Esposalles, vol. 131, fol. 96.
 1051 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 70r.
 1052 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
 1053 AHPB, Tomàs Guasqui, *Vigessimum octavum manuale instrumentorum*, 1754, gener, 1 - 1754, desembre, 24.
 1054 AHPB, Josep Figueras, *Manuale nonum*, 1753, desembre, 32 - 1754, desembre, 21.
 1055 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.
 1056 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
 1057 AHPB, Josep Ricart, *Desimum septimum manuale*, 1782, desembre, 28 - 1783, desembre, 24.
 1058 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum primum manuale*, 1787, gener, 2 - 1787, desembre, 24.
 1059 AHPB, Josep Ricart, *Manuale vigessimum quartum*, 1790, gener, 14 - 1790, desembre, 23.
 1060 ACB, Esposalles, vol. 161, fol. 181r.

El 28.02.1797, bateig de Marianna Margarida Francesca de Paula. Padrins: Joan Cantó, mestre escudeller, i Marianna Gual, muller de Jeroni Gual, mestre escudeller¹⁰⁶¹.

El 1798 va lliurar rajoles de l'estrella gran, de l'estrella mitjana i de l'estrella verda al tonyiner Sebastià Pons, que s'havia fet construir una casa al carrer que anava del cap del Born a la Peixateria¹⁰⁶².

El 18.11.1799 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Joan Gual, al carrer dels Obradors¹⁰⁶³.

El 06.12.1799 s'esmenta el seu nom com a nou mestre escudeller¹⁰⁶⁴.

El 30.11.1800, bateig de Joan Nicolau Ramon. Padrins: Nicolau Fiol, esparter, i Margarida Cantó¹⁰⁶⁵.

El 06.04.1802 bateig de Maria Anna Eulàlia Ramona Celestina. Padrins: Francesc Cantó, jove escudeller, i Eulàlia Gual, donzella¹⁰⁶⁶.

El 02.09.1803, prohom segon del gremi¹⁰⁶⁷.

El 1804 va lliurar rajoles de València destinades a l'hospital de la Santa Creu de Barcelona, fins a l'11 d'octubre de 1804¹⁰⁶⁸.

El 15.10.1804, bateig de Marianna Ignàsia Ramona. Padrins: Ignasi Gual, mestre mitger, i Teresa Cantó¹⁰⁶⁹.

EL 22.01.1804, sepultura de Marianna, filla de Jaume Cantó i de Marianna Gual, de dos anys. Morí de la rosa. Treta del carrer dels Escudellers i enterrada a Sant Francesc de Paula¹⁰⁷⁰.

El 08.04.1806, bateig de Raimunda Maria Mercè Francesca de Paula. Padrins: Lluís Moragull, sastre, i Maria Mercè Casanoves i Gual, muller de Joan Casanoves, sabater¹⁰⁷¹.

El 1807 s'esmenta en una reunió del gremi¹⁰⁷².

El 1811 vivia amb Marianna la seva muller i Francesca Gual¹⁰⁷³.

El 05.07.1813, bateig de Josepa Raimunda Micaela de los Santos. Padrins: Joan Cantó, germà de la batejada, i Josepa Cantó, tia seva¹⁰⁷⁴.

EL 1816 va rebre 950 rals per les rajoles pels números de les cases del barri del Conde del Asalto¹⁰⁷⁵.

El 06.06.1816, bateig de Jaume Francesc de Paula Ramon nonat, fill de Jaume Cantó i de Marianna Gual. Padrins: Joan Cantó, i Marianna Gual, germans del batejat¹⁰⁷⁶.

El 1816, testament de Marianna Cantó i Gual¹⁰⁷⁷.

El 25.05.1817, mort de Jaume, albat, fill de Jaume i de Maria Anna Gual, de 8 mesos. Morí d'una malaltia. Tret del carrer dels Escudellers¹⁰⁷⁸.

El 05.01.1820, bateig de Maria de la Mercè Francesca de Paula Raimunda. Padrins: Joan Cantó i Gual i Marianna Cantó i Gual, germans de la batejada¹⁰⁷⁹.

El 1820 va comprar l'obrador de Manuel Rossell i Cros.

El 25.04.1821, bateig de Jaume Francesc de Paula Ramon. Padrins: Joan Cantó i Gual, solter, i Raimunda Cantó i Gual, germans del batejat¹⁰⁸⁰.

El 1822 va ser instituït hereu universal pel seu pare, l'escudeller Joan Cantó i Sabat¹⁰⁸¹.

El 1824 i 1830 fou clavari de la confraria¹⁰⁸².

El 1830 va demanar autorització per enderrocar la part superior de la façana de la seva casa al carrer Obradors, 12 perquè amenaçava ruïna. Feia 48,5 pams d'amplària.¹⁰⁸³

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de l'any 1836 - 1837: "Jayme Cantó, maestro, casado, 58 años. C/Escudilleros, 55"¹⁰⁸⁴.

El 1838 - 1839 s'esmenta com a fabricant de "loza blanca" al carrer Obradors, 11¹⁰⁸⁵.

El 01.04.1840 decés de Jaume Cantó, de mort natural, a les 12 del vespre del 31 de març. Va deixar cinc fills: Joan, Jaume, Marianna, Raimunda i Maria Mercè¹⁰⁸⁶. El 25.04.1840, lectura del testament. Nomenà marmessors a Marianna Cantó i Gual, a Joan Cantó, fill, als altres fills i filles i al seu gendre Joan Martí. Esmenta una germana seva que era monja de Pedralbes¹⁰⁸⁷.

El 27.09.1852, sepultura de Marianna Gual, vídua de Jaume Cantó, escudeller, filla de Joan Gual i de Teresa Sayol, de 71 anys.

0172. CANTÓ I GUAL, Jaume

1821 - 1872

"Fabricante de azulejos", fill de Jaume Cantó i Cantó, i de Marianna Gual i Sayol. Vivia al carrer Obradors, núm. 5, pis 1.

El 06.11.1850 va contraure matrimoni a la parròquia del Pi. Aleshores vivia al carrer Petritxol, núm. 6, 1er pis Barcelona¹⁰⁸⁸.

El 07.12.1850, esposalles amb Victòria Rogés i Moragues, vídua de Joan Muntada, filla de Francesc Rogés i de Mònica

- 1061 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 86.
- 1062 AHPB, Josep Ros i Quilmetas, *Manuale instrumentorum*, 1798, gener, 1 - 1798, desembre, 22.
- 1063 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimum tertium manuale instrumentorum*, 12799, gener, 6 - 1799, desembre, 24.
- 1064 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimum tertium manuale instrumentorum*, 12799, gener, 6 - 1799, desembre, 24.
- 1065 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 353.
- 1066 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 447.
- 1067 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimum septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.
- 1068 BC, AH-325, s/n.
- 1069 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 60.
- 1070 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 43, fol. 118r.
- 1071 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 209.
- 1072 AHPB, Francesc Marès i Llopart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.
- 1073 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1731-1751, núm. 315.
- 1074 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 479.
- 1075 AHCB, IC-XXIV-XXXX.
- 1076 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 37.

- 1077 AHPB, Joan Plana i Mauran, *Manuale tertium instrumentorum*, 1815, desembre, 29 - 1816, desembre, 24.
- 1078 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 44, fol. 233r.
- 1079 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 271.
- 1080 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 355.
- 1081 AHPB, Jaume Rigalt i Estrada, *Vigesimus tertius liber contractum nuptialium ...*, 1821, desembre, 26 - 1822, desembre, 24.
- 1082 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Trigessimum manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 30 - 1830, desembre, 30.
- 1083 AHCB, Llicències d'obres, 09/1C-XIV, caixa 107.
- 1084 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
- 1085 AHCB, Cadastre IX-12.
- 1086 AMCB, Registre civil. Defuncions, 1839-1841, núm. 695.
- 1087 AHPB, Josep Maria Torrent i Sayrols, *Manuale totiusque instrumentorum*, 1840, gener, 1 - 1840, juliol, 14.
- 1088 AMCB, Registre Civil. Matrimonis, any 1850, fol. 1030.

Moragues, a la parròquia del Pi¹⁰⁸⁹.

L'any 1854 s'esmenta una "fàbrica de azulejos vidriados" situada al carrer Obradors, 6¹⁰⁹⁰.

El 1858 va demanar permís a l'ajuntament de Barcelona per poder obrir una fàbrica de rajoles vidrades al carrer Sant Vicenç, cantonada amb Sant Erasme i tancar la que tenia al carrer dels Obradors¹⁰⁹¹.

El 26.05.1858 va ser establert en emfiteusi en un terreny situat a l'hort de casa Erasme. Hi havia d'invertir almenys 3.000 duros en dos anys i pagar un cens anual de 127 duros¹⁰⁹².

El 22.04.1872 va morir d'asfíxia per immersió als 51 anys d'edat. Fou enterrat al cementiri municipal¹⁰⁹³. Elvira Cantó i Rogés, de 15 anys, la seva filla, cohereva.

0173. CANTÓ I SABAT, Joan

Vers 1740 - Vers 1822

Mestre escudeller, fill de Jaume Cantó, escudeller, i de Marianna Sabat.

El 01.04.1768, esposalles amb Margarida Cantó, filla de Joan Cantó i d'Úrsula Ollé, a la parròquia de Santa Maria del Mar¹⁰⁹⁴. El 16.04.1768, matrimoni amb Margarida Cantó, filla del difunt Joan Cantó, revenedor, i d'Úrsula. Dot: 150 lliures, una calaixera, roba, etc¹⁰⁹⁵.

El 22.04.1781, confirmació de Jaume, fill Joan Cantó, escudeller, i de Margarida¹⁰⁹⁶. El 29.12.1782, confirmació de Joan, fill Joan Cantó, escudeller, i de Margarida¹⁰⁹⁷.

El 1785 s'esmenta per primera vegada en una reunió de la confraria¹⁰⁹⁸. El 29.01.1789 fou prohom segon de la confraria¹⁰⁹⁹. El 1795 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per a lluitar en la guerra contra França¹¹⁰⁰. El 02.09.1803 assistí a la reunió del gremi¹¹⁰¹.

El 1805 va comprar un obrador d'escudeller al carrer de na Sagra, que era de Gaietà Borrell i Borrell, guitarrer, anteriorment, de l'escudeller Francesc Borrell i, molt abans encara, de Pau Passoles, escudeller¹¹⁰².

El 1807 assistí a la reunió del gremi¹¹⁰³.

El 18.07.1807, per poder pagar uns avals, va hipotecar el seu obrador i el lloguer que rebia d'unes situades cases al carrer Sant Climent, cantonada amb el carrer que anava a la muralla de la ciutat¹¹⁰⁴.

El 01.08.1822 va fer testament. S'esmenten a la seva esposa Margarida, als seus fills Jaume i Francesc, ambdós, escudellers, i a Josepa i Teresa¹¹⁰⁵.

0174. CANTÓ i GUAL, Joan

1800 - 1854

Mestre escudeller, fill de Jaume Cantó i Cantó i de Marianna Gual i Sayol. Residència: carrer Nou de Sant Francesc, núm. 26. L'any 1836 vivia al carrer Escudellers, núm. 55. Germà de Jaume Cantó i Gual.

El 20.12.1823, esposalles amb Teresa Esclús, filla de Pau Esclús i de Teresa Gómez, de la parròquia de la Mercè¹¹⁰⁶.

El 07.04.1824 va passar l'examen de mestratge a l'obrador de Josep Pla, al carrer de Còdols¹¹⁰⁷.

El 01.02.1825, bateig de Margarida Brígida Ramona, filla de Joan Cantó i de Teresa Esclús, de Vilanova i la Geltrú. Padrins: Pau Esclús i Marianna, muller de Jaume Cantó¹¹⁰⁸. El 20.03.1827, bateig de Josepa Marianna Ramona. Padrins: Jaume Cantó, escudeller, i Teresa Gómez, muller de Pau Esclús, comerciant¹¹⁰⁹.

L'any 1828 fou prohom del gremi¹¹¹⁰.

El 24.07.1830, bateig d'Anna Serafina Ramona. Padrins: Joan Martí, candeler de seu, i Marianna Sors, muller de Francesc Cantó¹¹¹¹.

El 1830 va ser examinador de la confraria¹¹¹². El 1831 va ser un dels dos prohoms del gremi¹¹¹³. El 1834 - 1835 fou un dels dos prohoms del gremi¹¹¹⁴.

El 10.05.1833, bateig de Joan Agustí Ramon. Padrins: Agustí de Semir, solter, i Marianna, muller de Joan Martí¹¹¹⁵. Es tracta de Joan Cantó i Esclús, fotògraf, que l'any 1866 encara vivia al carrer Escudellers, núm. 8, 4t pis. Per poder pagar un préstec, hipotecà una casa al carrer Obradors¹¹¹⁶.

S'esmenta a la llista del Gremi d'Escudellers del 1836 - 1837¹¹¹⁷.

L'any 1842 era un dels vuit mestres escudellers que encara

1089 ACB, Esposalles, vol. 196, fol. 350r.
 1090 AHCB, Cadastre IX-23.
 1091 ACB, Obres públiques, exfol. 1978 bis.
 1092 AHPB, Antoni Alzina i Tomàs, *Vigésimo séptimo protocolo*, 1857, desembre, 26 - 1858, desembre 13.
 1093 AAM, Registre Civil, Defuncions, vol. 613, fol. 2472.
 1094 ACB, Esposalles, vol. 147, fol. 194v.
 1095 AHPB, Josep Ricart, *Secundum manuale instrumentorum*, 1768, gener, 4 - 1768, desembre, 24, fol. 103r - 108v.
 1096 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 197v.
 1097 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 274v.
 1098 AHPB, Josep Ricart, *Desimum nonum manuale*, 1784, desembre, 29 - 1785, desembre, 24.
 1099 AHPB, Josep Ricart, *Vigésimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.
 1100 AHCB, 1C-XVI-30.
 1101 AHPB, Josep Ricart, *Trigésimum septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.
 1102 AHPB, Francesc Maspons i Ros, *Vigésimum octavum manuale scripturarum*, 1804, desembre, 26 - 1805, desembre, 23.
 1103 AHPB, Francesc Marès i Llopart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.

1104 AHPB, Ramon Constansó, *Quadragesimum manuale contractuum, instrumentorum et ultimarum voluntatum aliorumque*, 1806, desembre, 26 - 1807, desembre, 23.
 1105 AHPB, Josep Rigalt i Estrada, *Vigésimum tertius liber contractuum nuptialium*, 1821, desembre, 26 - 1822, desembre, 24.
 1106 ACB, Esposalles, vol. 180, fol. 76v.
 1107 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigésimum quartum manuale instrumentorum*, 1824, gener, 1 - 1824, juliol, 3, fol. 241.
 1108 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 506.
 1109 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 82.
 1110 AHCB, Junta de Comerç, caixa 6.
 1111 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 298.
 1112 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Trigésimum manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 30 - 1830, desembre, 30.
 1113 AHCB, Junta de Comerç, caixa 7.
 1114 AHCB, Junta de Comerç, caixa 49.
 1115 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 466.
 1116 Registre d'hipoteques de Barcelona, tom 3, fol. 55, inscripció núm. 71. Notari: Juan Moré Iglesias, 1866.
 1117 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.

quedaven en actiu¹¹¹⁸.

El 21.09.1845, greument malalt, va lliurar el testament¹¹¹⁹.

El 1849, fabricant d'“*azulejos vidriados*”, al carrer Obradors, núm. 11 [SAURÍ I MATES, 1849: 392].

El 28.03.1853 demanà permís per poder enderrocar part d'una casa “... *o sea, fàbrica de azulejos*” i aixecar una façana nova de 100 pams: “*Fachada de la fàbrica de azulejos vidriados que se desea edificar*”, al carrer Obradors, núm. 9. Propietari: Joan Cantó¹¹²⁰.

El 20 de maig de 1854, Inventari dels béns del difunt Joan Cantó i Gual¹¹²¹.

El 24.07.1855, esposalles del seu fill Joan, “del comerç”, amb Lluïsa Mas, filla d'Antoni Mas i de Lluïsa Tucó, de la parròquia de Sant Miquel¹¹²².

0175. CANTÓ, Josep

Vers 1820 - Post. 1858

“*Fabricante de azulejos vidriados*”, fill de Josep Cantó i de Josepa.

El 10.12.1848, esposalles amb Carme Malla, filla de Francesc Malla, i de Francesca, de la parròquia del Carme¹¹²³.

El 1858 s'esmenta el seu obrador, situat al carrer dels Obradors, núm. 6¹¹²⁴.

0176. CANYAMERES, Joan

? - 1570

Mestre escudeller, natural de Conca Regne de Castella, fill de Miquel Canyameres, pagès, de Conca, i de Maria. Vivia al carrer “*que anava de la Carnisseria d'en Sorts fins al portal dels Ollers*”. Per un document posterior 1627 sabem que vivia, en concret, al carrer dels Ollers Blancs, en una casa que havia estat de l'escudeller Marc Borràs, al costat de la casa i obrador de Joan Regués¹¹²⁵.

El 1549 va fer de testimoni en una sentència arbitral entre Miquel Soler, apotecari, i Pere Pons, escudeller¹¹²⁶.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553¹¹²⁷.

El 27.02.1557, testament d'Àngela, muller de Joan Canyameres, escudeller, filla d'Antic Porta, fuster, i d'Elionor Porta. Nomenà marmessors a Gabriel Baldú, escudeller, i a Antic

Porta, escudeller, son germà. Demanà ser enterrada al claustre de la seu de Barcelona, al vas on estava enterrat el seu pare. Era parroquiana de Sant Jaume. Instituí com a hereu universal a Joan Canyameres. Va fer memòria que Antoni Urgell li devia 6 lliures d'un préstec; en Mestre?, oller de Castelló d'Empúries, 50 lliures, i en Jaume Sabater, mercader, 6 lliures i 6 sous per obra de terra. Entre els testimonis s'esmenta l'escudeller Francesc Serra¹¹²⁸.

El 27.07.1570 va fer testament. Nomenà marmessors a mossèn Joan Albert, prevere, el seu cunyat; també Joana, la seva muller, i a Gabriel Albert, ferrer, cunyat. Demanà ser enterrat al convent de la Mercè, al vas de la confraria de Sant Hipòlit. Era parroquià del Pi. Reconegué el dot de la seva muller 100 lliures. Instituí hereu universal dels seus béns a Jaume, fill seu i de Joana, de 22 mesos d'edat.

El 10.08.1570, lectura del testament¹¹²⁹.

El 06.12.1578, esposalles de Miquel Vidal, argenter amb Joana Canyameres, vídua de Joan Canyameres¹¹³⁰.

El 11.07.1583, testament de Joana, muller de Miquel Vidal, argenter, en primeres núpcies, de Joan Canyameres, escudeller, filla de Gabriel Albert, gerrer, i d'Elisabet¹¹³¹.

0177. CAPS, Antoni

Gerrer.

El 08.11.1514, capítols entre Antoni Caps Capó, gerrer, i Caterina Guasch, filla de Joan Guasch, gerrer¹¹³².

0178. CARABÚS, Joan

Escudeller

El 07.12.1597 va reconèixer haver rebut 1 lliura i 6 sous de mans del sastre Francesc Font¹¹³³.

0179. CARBONELL, Antoni Bartomeu

Vers 1560 - 1644

Mestre escudeller habitant a Barcelona 1583, fill de Mateu Carbonell, pagès, de la parròquia de Ribes Barcelona, i d'Àngela. Segons l'inventari dels seus béns vivia en una botiga situada al carrer que anava de la plaça del Born al Pla d'en Llull.

El 25.01.1583, esposalles amb Francesca Joana, filla de Joan Punsola, estellador, i de Joana, ciutadans de Barcelona¹¹³⁴.

El 04.09.1594, combregar de Montserrat Carbonella, escudellera, prop d'un tal Llätzer, al carrer Hospital¹¹³⁵.

1118 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Protocolo que es el cuarenta y dos de las escrituras*, 1842, gener, 4 - 1842, desembre, 24.
1119 AHPB, Constantí Gibert i Alabau, *Décimo séptimo protocolo ... de todos los contratos, pactos y últimas voluntades*, 1844, desembre, 28 - 1845, desembre, 24.
1120 ACB, Expedient 703 bis, C.
1121 AHPB, Constantí Gibert i Alabau, *Vigésimo séptimo protocolo ... de todos los contratos, pactos y últimas voluntades*, 1853, desembre, 26 - 1854, desembre, 24.
1122 ACB, Esposalles, vol. 197v, fol. 394.
1123 ACB, Esposalles, vol. 194, fol. 312v.
1124 AHCB, Cadastre, IX-35.
1125 AHPB, Pere Moret, *Trigesimus primus liber comunis notularum diversorum contractuum*, 26, desembre, 19 - 1627, novembre, 20.
1126 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
1127 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

1128 AHPB, Jeroni Honorat Enric, Plec de testaments, 1550 - 1562.
1129 AHPB, Pau Calopa, *Primus testamentorum liber*, 1565, abril, 24 - 1580, agost, 2.
1130 ACB, Esposalles, vol. 50; AHPB, Francesc Pedralbes, Plec de capítols matrimonials, 1567 - 1588.
1131 AHPB, Francesc Pedralbes, *Secundus liber testamentorum*, 1568, maig, 26 - 1588, juliol, 31, fol. 83 i s.
1132 AHPB, Benet Joan, *Vicissimum quintum manuale*, 1514, setembre, 22 - 1515, març, 30.
1133 AHPB, Salvador Coll, Esborrany, 1596, desembre, 26 - 1597, desembre, 23.
1134 ACB, Esposalles, vol. 51, fol. 78v.
1135 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 104, fol. 22r.

El 19.09.1594, testament de Montserrat Carbonella. Nomenà marmessors a Lleonart Bonavila, ferrer, i a Bartomeu Carbonell, escudeller, el seu marit. Demanà ser enterrada a la Mercè, al vas de la confraria dels escudellers. Instituí hereu universal al seu marit¹¹³⁶.

El 03.08.1598 va ser nomenat prohom tercer de la confraria¹¹³⁷.

El 28.06.1601 va comprar a Miquel Duran, velluter, i a Jerònima Espasa, sa muller, filla de Bartomeu Espasa, escudeller, i de Margarida, una casa amb obrador amb dos portals al carrer de na Sagra i un altre al carreró que anava fins al carrer Nou, el mateix obrador que el 1645 va vendre a Andreu Pomareda.

El 05.06.1603, testimoni en el lloguer d'unes cases entre Pau Rovira, adroguer, i Gabriel Magí, escudeller¹¹³⁸.

El 28.10.1603 establí en emfiteusi a Pere Mauro, teixidor de lli, de Barcelona, en unes cases amb un portal i amb una petita eixida i pou contigu que tenia al carrer del Vidre. La casa era de Francesc Terré, ciutadà honrat de Barcelona, a cens de 4 lliures. El preu va ser de nou lliures anuals¹¹³⁹.

El 1606, padrí en el bateig d'un fill del sastre Jaume Pujol¹¹⁴⁰.

El 29.01.1609, esposalles amb Anna Cases, vídua de Domingo Cases, revenedor de Barcelona¹¹⁴¹.

El 01.02.1609 reconegué haver rebut 400 lliures del dot¹¹⁴².

El 02.02.1609, capítols matrimonials amb Anna Cases, filla de Montserrat Llobet, pagès, de Santa Maria de Cornellà, i de na Sàlvia. Aportà com a dot 388 lliures, 19 sous, 9 diners. Entre els testimonis, Antoni Mestre i Jaume Colom, escudellers¹¹⁴³.

El 30.06.1613 demanà autorització per fer importants reformes al seu obrador del carrer de na Sagra, que aleshores estava pràcticament derruït¹¹⁴⁴.

El 02.09.1614 va fer de padrí en el bateig d'un fill del gerrer Onofre Sureda¹¹⁴⁵.

El 20.09.1614, essent síndic de la confraria, va rebre una requisició de part dels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera per demanar a la confraria que no s'invertissin els diners de la botiga del plom en causes pies¹¹⁴⁶.

El 13.12. 1617 es parla d'una casa amb hort al carrer de Còdols o dels Ollers Blancs, a prop del forn de Viladalls, venuda per Jaume Medina¹¹⁴⁷.

El 05.07.1618 va fer de padrí d'un fill del gerrer Miquel Anglès¹¹⁴⁸.

El 1620 se li va afermar Domènec Ferrera, per sis anys, per aprendre el seu ofici. El mestre l'hauria de mantenir i cuidar. El primer any li donaria un sou diari; cada any, uns calçotets nous de tela de botiga i al final dels sis anys, un vestit de pany nou, segons ús i costum de Barcelona¹¹⁴⁹.

El 01.07.1626, per poder pagar 15 lliures com a fiador d'un préstec va haver d'assignar mitja anyada del lloguer d'unes cases que cobrava a Bartomeu Castelló, baster, cases amb tres portals: dos portals als Escudellers Blancs i un portal al carrer de la Mare de Déu. El lloguer de les cases va ser per tres anys, a raó de 30 lliures l'any¹¹⁵⁰.

El 21.07.1637 era clavari de la confraria¹¹⁵¹.

El 04.04.1640, esposalles amb Mariàngela, filla de Segimon Torres, pagès, de Fals diòcesi de Vic, i de Coloma¹¹⁵².

El 18.09.1641 la seva esposa Àngela va fer de padrina en el bateig d'un fill de l'escudeller Josep Rovira¹¹⁵³.

El 13.01.1643 es parla d'una pensió de 6 lliures sobre unes cases al carrer dels Escudellers Blancs propietat d'Onofre Palau, que Bartomeu Carbonell pagava succeint a Guillem de Pau¹¹⁵⁴.

El 09.09.1644 va fer testament. Nomenà marmessors al reverent pare sagristà de la capella de Nostra Senyora de la Pietat del monestir de Sant Agustí; als escudellers Ramon Magí i Joan Coll; a Josep Targarona, paraire, ciutadà de Barcelona, i a Àngela Carbonella, la seva esposa. Demanà ser enterrat a l'església parroquial de Santa Maria del Mar, al vas on estava enterrada Anna Carbonell, primera muller. Reconegué haver rebut el dot de Mariàngela 25 lliures, a qui prometé deixar 125 lliures després de mort. També reconegué que durant 12 anys fou curador de Rafael Gonzalvo, fill de l'argenter Antoni Gonzalvo. Deixà a la seva esposa l'ús de fruit de l'obrador que tenia al carrer de na Sagra se n'hauria de fer càrrec dels "mals" de l'obrador així com dues caixes de les millors que tenia, amb les roba de vestir. Deixà a Rafael Gonzalvo, nebot, de dita Anna Carbonell, primera muller, 20 lliures; a Rafael Gonzalvo, nebot, pagès, de Sitges, una casa al carrer del Vidre. A Caterina Pujol, donzella, neboda, filla d'en Pujol, pagès, de Sitges, 10 lliures. A Maria Torres, cunyada: 10 lliures, i a la muller del passamaner Climent Llobet, cunyada, altres 10 lliures. La resta de béns els deixà a Jesucrist¹¹⁵⁵.

El 17.11.1644, inventari dels béns¹¹⁵⁶.

El 31.12.1645 va deixar a la seva vídua Àngela l'usdefruit per un any de l'obrador que tenia al carrer de na Sagra, amb dos portals oberts a l'esmentat carrer i amb un portal al carrer Nou¹¹⁵⁷.

1136 AHPB, Miquel Frederic Codina, Plec de testaments, 1588 - 1592.
 1137 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 1138 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
 1139 AHPB, Joan Cirera, *4 manual*, 1600, març, 25 - 1603, desembre, 6.
 1140 ACB, Baptismes, vol. 8, fol. 12r.
 1141 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 193.
 1142 AHPB, Maties de Déu, *Prothocollum instrumentorum*, 1606, gener, 7 - 1609, abril, 30.
 1143 AHPB, Maties de Déu, *Unicus liber capitulorum matrimonialium*, 1589, gener, 14 - 1609, maig, 10.
 1144 AHCB, Arxiu del Veguer, XXXIX, caixa 01.
 1145 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 1146 AHPB, Notari Maties Amell, *Libre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 1147 AHPB, Antoni Joan Fita, *Primus partitarum liber*, 1608, març, 22 - 1628, desembre, 11.
 1148 APSJP, Baptismes, vol. 6.

1149 AHPB, Jeroni Lentiscà, *Duodecimum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1619, desembre, 27 - 1620, desembre, 22.
 1150 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.
 1151 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 14.
 1152 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 58v.
 1153 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 1154 AHPB, Josep Safont, *Llibre d'inventaris i encants*, 1632, febrer, - 1647, gener, 4.
 1155 AHPB, Francesc Lentiscà, *Primus liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1639, juny, 11 - 1645, juliol, 14.
 1156 AHPB, Francesc Lentiscà, *Primer llibre de inventaris y encants*, 1639, maig, 31 - 1644, desembre, 24.
 1157 AHPB, Pere Joan Vilamur, *Manuale diversorum instrumentorum*,

0180. CARBONELL, Miquel

Jove escudeller.

El 06.01.1627 Esteve Serra, jove hortolà, fill de Pere Serra, pagès, i de Guillemeta Barrina, va signar els capítols matrimonials amb Coloma, vídua de Miquel Carbonell, jove escudeller, filla de Pere Llobet, pagès, i d'Esperança¹¹⁵⁸.

0181. CARBONELL, Joan Pere

Vers 1520 - Post. 1561

Escudeller, fill de Miquel Carbonell, pagès, de Guimerà, i de Francina.

El 14.03.1545, capítols matrimonials amb Eulàlia, filla de Bartomeu Sans, forner, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia¹¹⁵⁹.

El 11.01.1549 Eulàlia Carbonell va nomenar procurador al seu espòs Pere Carbonell¹¹⁶⁰.

El 05.11.1550 va llogar a l'escudeller Miquel Carnisser, per sis mesos, la meitat d'unes cases amb un obrador contigu, al carrer dels Ollers Blancs, pel preu d'1 lliura i 4 sous¹¹⁶¹.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria¹¹⁶².

El 18.09.1561, sepultura d'Anna Carbonella, muller de Pere Carbonell, escudeller¹¹⁶³.

0182. CARDENYES, Bartomeu

Vers 1530 - 1600

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Cardenyas, pagès, de la vila de Pons bisbat d'Urgell, i de Margarida.

Entre els anys 1560 i 1563 va llogar un obrador amb forn de blau que era de l'escudeller Onofre Espelta, situat al carrer dels Escudellers, on hi vivia el mateix Espelta¹¹⁶⁴.

El 1563 va comprar 28 lliures de safra als encants dels béns de l'escudeller Alfons Morell¹¹⁶⁵.

Els anys 1569, 1574, 1599, 1600 i 1602 s'esmenta a diverses reunions de la confraria¹¹⁶⁶. Entre 1574 i 1575 fou conseller cinquè menestral. El 1575 fou clavari de la confraria¹¹⁶⁷.

L'11.04.1576, testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Montserrat Morell¹¹⁶⁸.

El 31.08.1578, mort d'un albat a casa del mestre Cardenyas, als Escudellers. Enterrat a la Mercè¹¹⁶⁹.

El 1579 fou prohoms en cap de la confraria¹¹⁷⁰.

El 01.10.1582 testament d'Àngela Cardenyas, muller de Bartomeu Cardenyas, escudeller, filla de Pere Gener, pagès del lloc de Prinyanosa de la Ribera bisbat d'Urgell, i de Caterina. Malalta va nomenar marmessors a Bartomeu Cardenyas, a Jaume Martí, boter i a Toni Mestre, escudeller, ciutadans de Barcelona Demanà ser enterrada a l'església del monestir de Sant Francesc, al vas dels confreres de la qual ella era confradesa, vestida amb l'hàbit franciscà i dins d'una caixa amb el drap damunt de la confraria dels escudellers. Parroquiana de Sant Jaume. Deixà al seu espòs 20 lliures; i a Isabel Genera, infanta, sa neboda, filla de Toni Gener, sombreroer, son germà i d'Isabel, 10 lliures. Nomenà hereu al seu fill Martí Cardenyas¹¹⁷¹.

El 05.12.1584 esposalles vidu d'Àngela amb Eufrasina, filla d'Antoni Vidal, de Sant Vicenç de Sarrià, i d'Eulàlia¹¹⁷².

El 23.07.1585 va ser nomenat clavari de la confraria¹¹⁷³.

El 24.06.1586 sepultura d'un fill del mestre Bartomeu Cardenyas, escudeller¹¹⁷⁴.

El 30.07.1588 testament d'Eufrasina Cardenyas, muller de Bartomeu Cardenyas, filla de Toni Vidal, pagès, de les Corts de Sarrià, i d'Eulàlia. Nomenà marmessors: a Toni Vidal, a Bartomeu Cardenyas, a Bartomeu Vilar, pagès de dita parròquia, son germà, i a Esteve Cardenyas, escudeller, son cunyat. Demanà ser enterrada a Sant Jaume, al vas de la Mare de Déu. Nomenà hereu universal a son marit Bartomeu Cardenyas. S'esmenten les seves filles Margarida i Eulàlia. Foren testimonis els escudellers Bartomeu Espasa i Miquel Costa.

El 03.08.1588 lectura del testament, al carrer dels Escudellers, essent testimonis l'escudeller Guillem de Pau i el gerrer Pere Arcs¹¹⁷⁵.

El 10.12.1588, capítols matrimonials amb Lucrècia Casasús, vídua de Pau Maties Casasús, escudeller, filla de Joan Arensis, pellisser, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet¹¹⁷⁶.

El 18.12.1588, esposalles amb Lucrècia Casasús, vídua de Pau Casasús, escudeller, ciutadà de Barcelona¹¹⁷⁷.

El 10.09.1589 marmessor en el testament de Gaspar Vidal, escudeller, fill d'Antoni Vidal. El 12.11.1589, fiador en els capítols matrimonials de l'escudeller Macià Ràfols.

El 1589 Bartomeu Cardenyas i Lucrècia, necessitats de diners, van vendre, a carta de gràcia, a l'apotecari Joan Pau, administrador del bací dels pobres vergonyants de la parròquia de Sant Jaume Barcelona i a Jeroni Canyet, mercader, Gabriel Vives, adroguer, Jaume Ferriol, porter de la Casa de la Diputació General de Catalunya, Joan Regués, escudeller, i a Joan Mall, llibreter, obrers de Sant Jaume, un censal de pensió de 36

1169 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 26.
 1170 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 1171 AHPB, Antic Safont, Llibre de testaments, 1573, febrer, 10 - 1588, gener, 17. El 08.07.1585 fou publicat el seu testament.
 1172 ACB, Esposalles, vol. 52, fol. 89v.
 1173 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 1174 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 28.
 1175 AHPB, Miquel Cellers, menor, Manual de testaments, 1579, octubre, 12 - 1585, maig, 6.
 1176 AHPB, Nicolau Lentslà, *Quartus liber capitulorum matrimonialium*, 1588, juliol, 13 - 1590, maig, 22.
 1177 ACB, Esposalles, vol. 54, fol. 148r.

1646, gener, 1 - 1646, desembre, 21.
 1158 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre primer de capítols matrimonials*, 1622, maig, 31 - 1639, desembre, 8, fol. 73.
 1159 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, Plec de capítols matrimonials, 1545 - 1549.
 1160 AHPB, Miquel Benet Gilabert, *Vicesimum tertium manuale*, 1548, novembre, 7 - 1549, juny, 15.
 1161 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
 1162 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
 1163 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1.
 1164 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1559, desembre, 26 - 1560, desembre, 23.
 1165 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563.
 1166 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16; ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 1167 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.
 1168 AHPB, Jeroni Antic Canyelles, Plec de capítols matrimonials, 1560 - 1584.

sous anuals i preu de 36 lliures. Van hipotecar unes cases amb eixida i rere pati, amb tres portals, situades al carrer dels Ollers Blancs alies d'en Carrichet dels Còdols, amb el carrer d'en Quintar en realitat, d'en Roig Saig a la part occidental. La casa feia 10,5 canes de fondària a la part occidental, 8 canes i 3 pams a la part oriental, 3 canes al nord i 5 canes i 5 pams al sud, on hi havia el carrer dels Ollers. La casa es tenia per Cecília Matalí, muller de Joan Matalí, mercader, a cens de 9 lliures anuals, alou de l'altar de la canònica de Sant Esteve instituïda a la seu de Barcelona. Termenaven: pera orient, amb els hereus de Jeroni Oller, militar; al sud, amb el carrer; a occident, amb la casa de Jaume Ossa, taverner, i al nord, amb les cases de Macià Trullàs, escudeller. Pertanyien a Bartomeu Cardenyas per compra feta a l'escudeller Gaspar Nadal, a Francina Bonaventura, la seva esposa, i a Francina Nadala, donzella, filla del matrimoni notari Antic Safont, 09.06.1576¹¹⁷⁸.

Testimoni en els capítols matrimonials de Beatriu, filla de Guillem de Pau¹¹⁷⁹.

El 02.04.1591 va retre comptes del seu claviari¹¹⁸⁰.

El 06.12.1591 constituí com a procurador a Montserrat Padelles i Miquel Morell, de Balaguer¹¹⁸¹.

El 07.10.1593, testament de Lucrècia Cardenyas, muller en primeres núpcies de Pau Casasús, escudeller. Nomenà hereu universal a Bernat Casasús, fill. Testimonis: Batista Guillone, mercader de Gènova, i Cristòfol Nuix, escriptent, de Barcelona¹¹⁸².

El 03.12.1593 va fer capítols matrimonials amb Esperança Mallol, vídua de Joan Jeroni Mallol, matalasser, ciutadà de Barcelona. L'escudeller Antoni Mestre, com a fiador, i l'escudeller Antoni Regués, com a testimoni.

El 26.11.1594 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre Miquel Passoles, escudeller, i Paula Costada, filla de Joan Costada, vidrier¹¹⁸³.

El 27.01.1595, juntament amb Benet Miquel, fou tutor de Miquel Vidal, fill de Gaspar Vidal, escudeller, difunt¹¹⁸⁴.

El 1599 fou insaculat a la bossa de conseller cinquè.

El 03.05.1600 nomenà procurador a Antoni Costa, botiguer de panys de Perpinyà, per cobrar certes quantitats que se li devien¹¹⁸⁵. El 20.06.1600 Bartomeu Cardenyas nomenà procurador a Pere Solvats, negociant, per cobrar certes quantitats que se li devien¹¹⁸⁶.

El 1600 deuria morir, ja que això va provocar que la confraria dels ollers reclamés el seu lloc de conseller cinquè menestral. El 07.03.1601, inventari dels béns del difunt Bartomeu Cardenyas, mestre escudeller, ciutadà de Barcelona,

fet a instàncies d'Esperança Cardenyas, la seva vídua¹¹⁸⁷.

El 12.07.1610, testament d'Esperança, vídua de Bartomeu Cardenyas, escudeller. Elegí marmessors als prohoms i clavari de la confraria Joan Coyva, Francesc Corballó i Pere Serra. Demanà se enterrada a Sant Jaume. Nomenà hereu universal a Déu. Els seus béns foren subhastats als encants públics¹¹⁸⁸.

0183. CARDENYES, Bernat

Vers 1620 - abans de 1670

Escudeller, fill de Pere Cardenyas, sastre, i d'Anna.

El 11.03.1645, esposalles amb Eulàlia Marres, donzella, filla de Pere Marres, escudeller, i d'Àngela, a la parròquia del Sant Just i Sant Pastor¹¹⁸⁹.

El 13.11.1677 ja era mort, segons consta en un document notarial¹¹⁹⁰.

El 1680 Eulàlia intervé en el pagament d'una lletra de canvi a favor d'Anna Nin, pagada per Pere Marres, jove escudeller¹¹⁹¹.

0184. CARDENYES, Esteve

Vers 1545 - 1585/1599

Escudeller, ciutadà de Barcelona, pare de l'escudeller Guillem Cardenyas, i fill de Joan Cardenyas, pagès, de la vila de Pons, i de Margarida.

El 15.09.1570, esposalles amb Margarida, filla d'Antic Puig, pagès, de la parròquia de Sant Boi, i de Margarida¹¹⁹².

El 01.11.1571, bateig de Joan Blai, fill d'Esteve Cardenyas i de Margarida. Padrins: Joan Blai, polvorer, i Anna Mestre¹¹⁹³.

El 09.10.1572 va llogar unes cases que eren de la vídua Àngela Falcona, situada al carrer dels Escudellers, per tres anys, i pel preu de 16 lliures anuals¹¹⁹⁴.

El 23.07.1585 va ser nomenat prohoms segon de la confraria¹¹⁹⁵.

El 1599 ja era difunt esposalles del seu fill.

0185. CARDENYES i PUIG, Guillem

Post. 1570 - 1629

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Esteve Cardenyas, escudeller, i de Margarida.

El 28.08.1599, esposalles amb Eulàlia, vídua de .t. Bertran, veler, de Barcelona¹¹⁹⁶.

1178 AHPB, Maties Pastor, *Quartum manuale instrumentorum*, 1589, juliol, 20 - 1590, abril, 3.
 1179 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.
 1180 AHPB, Pau Calopa, Aprisies, 1590, desembre, 31 - 1591, desembre, 24.
 1181 AHPB, Francesc Bonet, Manual, 1591, gener, 2 - 1593, febrer, 6.
 1182 AHPB, Miquel Cellers, menor, Testaments, 1590, setembre, 17 - 1599, juliol, 2, fol. 21v.
 1183 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.
 1184 AHCB, Notarial XII-6.
 1185 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, anys 1599-1600.
 1186 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, anys 1599-1600.

1187 AHPB, Galceran Sever Pedralbes, Plec d'inventaris i encants, 1598-1610.
 1188 AHPB, Bernat Puigverd, *Decimum octavum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 1189 ACB, Esposalles, vol. 83, fol. 44v.
 1190 AHPB, Pere Troc, *Borrador e o protecol*, 1676, gener, 5 - 15682, desembre, 18.
 1191 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1679, desembre, 27 - 1680, juny, 30.
 1192 ACB, Esposalles, vol. 45, fol. 95.
 1193 APSJP, Baptismes, vol. 2, fol. 217.
 1194 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1572, juny, 23 - 1573, febrer, 27.
 1195 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.
 1196 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 38v.

El 16.08.1600 i 1606, assistent a les reunions de la confraria¹¹⁹⁷.

Guillem Cardenyas, reconegué que Cristòfol Aman, mercader, li va pagar 32 lliures en nom de ? resident a la ciutat de València. Entre els testimonis, Antoni Sala, escudeller¹¹⁹⁸.

El 28.01.1603 albat d'en Cardenyas, escudeller, als Escudellers¹¹⁹⁹.

El 1604 s'esmenta a la llista d'obrers de la parròquia de Sant Jaume¹²⁰⁰.

El 04.10.1608, esposalles amb Elionor, vídua de Montserrat Mas, guarnimenter, de Barcelona, filla de Miquel Poc, paraire, d'Esplugues de Llobregat bisbat de Barcelona, i de Coloma¹²⁰¹.

El 22.03.1608 va llogar-li a Bartomeu Carbonell, escudeller, per tres anys, un obrador amb un portal rodó amb cambres i porxades i amb un hort contigu "in quo est quedam palma quam penes me reservo", situat al carrer dels Escudellers. El preu fou de 60 lliures, a raó de 20 lliures anuals¹²⁰².

El 25.02.1626 era prohoms segon de la confraria¹²⁰³.

El 23.03.1628, esposalles de la seva filla Eulàlia, amb Joan Pla, escudeller de Barcelona¹²⁰⁴.

El 07.04.1629 es va fer lectura del seu testament, en poder del notari Pere Joan Vilabella no es conserva.

El 05.02.1630, lectura del testament d'Elionor Cardenyas, vídua de Guillem Cardenyas, escudeller. Entre altres disposicions reconegué que l'escudeller Rafael Pla li devia uns diners. Deixà a Madrona Santpere, la seva filla, tota l'obra d'oller que tenia a la botiga d'en Montsarró, escudeller. Entre els testimonis citats al testament figuren Josep Colom, jove escudeller, de Barcelona, i Gaspar Rodó, mestre escudeller¹²⁰⁵.

0186. CARDONA, Francesc

Vers 1425 - Vers 1481

Gerrer blanquer i escudeller, pare de Francesc Cardona, escudeller.

El 11.03.1452, esposalles amb Justina¹²⁰⁶.

El 1475 va ser un dels prohoms pel quart d'avall.

El 1479 va ser un dels cinc blanquers d'obra de terra signants d'un acord pel moldre vernís al molí d'en Merlès¹²⁰⁷.

0187. CARDONA, Francesc

Vers 1460 - ?

Escudeller i gerrer, fill de Francesc Cardona, escudeller, i de Justina.

El 23.??1485, esposalles amb Joana, filla de Joan de Boac¹²⁰⁸.

El 20.10.1488 Justina, vídua de Francesc Cardona, va fer donació *inter vivos* a Francesc Cardona, escudeller, fill seu, d'unes cases o hospici amb un portal obert a la via pública, *ex abisso usque in celum*, amb pou i amb dos forns per coure escudelles, amb entrades i eixides, drets i pertinences que tenia com a hereva universal del seu espòs, testament en poder del notari Joan Navarro, 23.04.1481, situades al carrer antigament anomenat Còdols, aleshores d'en Codolell, a prop de Viladalls, que tenia per l'honorable Andreu Miquel de Bosquet, succeint a Bernat Vives, a cens de 27 sous, alou de la pabordia del més de gener de la seu de Barcelona¹²⁰⁹.

El 1489 era un dels prohoms pel quarter d'avall.

El 25.06.1491 ell i la seva esposa Joana van llogar a l'escudeller Andreu Serra, per tres anys, un obrador de l'ofici d'escudeller amb hort, excepte els forns, però amb la facultat de poder coure quan vulgui, obrador que era al carrer d'en Codolell, pel preu de 3 lliures i 10 sous anuals¹²¹⁰.

El 08.07.1491 reconegué un deute de 40 sous, preu d'un cens d'unes cases establertes per Andreu Miquel de Busquets al carrer "antigament" dels Còdols, aleshores anomenat d'en Codolell, a prop de Viladalls¹²¹¹.

El 18.01.1492 va vendre l'usdefruit d'unes cases al seu germà l'escudeller Jaume Cardona al carrer d'en Codolell, per 10 lliures¹²¹².

El 03.09.1494 va llogar, per tres anys, a Aldonça, muller de Miquel Guillem l'usdefruit d'unes cases que tenia al carrer d'en Codolell per 5 lliures i 14 sous, a raó de 38 sous anuals¹²¹³.

El 17.01.1497 va vendre, al seu germà Jaume Cardona, escudeller, unes cases o dues estances contigües amb drets i pertinences que tenia al carrer d'en Codolell, a cens de 31 sous anuals. Preu: 10 lliures.

El 09.03.1503 va nomenar procurador al seu nebot Bernat Ferrer perquè, en el seu nom, vengués unes cases al carrer d'en Codolell, a prop de Viladalls, que tenia empenyorades per Joana Lull, per poder-li pagar les pensions que li devia¹²¹⁴.

0188. CARDONA, Jaume

Vers 1460 - ?

Escudeller, fill de Francesc Cardona, escudeller, i de Justina,

1197 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 1198 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.
 1199 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.
 1200 AHPB, Pere Carbonell, *Quintum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1603, desembre, 27 - 1604, desembre, 23.
 1201 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 149r.
 1202 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum primum*, 1607, novembre, 14 - 1608, desembre, 23.
 1203 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.
 1204 ACB, Esposalles, vol. 74.
 1205 AHPB, Francesc Pons, *Liber testamentorum I*, 1618, juny, 12 - 1630, juny, 30.
 1206 ACB, Esposalles, vol. 1, fol. 24.
 1207 AHCB, Notarial. Contractes, IX-5, Molins.

1208 ACB, Esposalles, vol. 5, fol. 2v.
 1209 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale quartum decimum*, 1487, juny, 27 - 1489, maig, 27.
 1210 AHPB, Miquel Fortuny, *Septimum manuale*, 1491, setembre, 16 - 1492, juliol, 17.
 1211 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.
 1212 AHPB, Antoni Benet Joan, *Manuale tercium*, 1496, agost, 6 - 1498, gener, 11, fol. 35v - 36r.
 1213 AHPB, Bartomeu Torrent, Manual, 1494, maig, 6 - 1494, desembre, 3.
 1214 AHPB, Antoni Benet Joan, *Manuale VIII*, 1502, agost, 13 - 1503, novembre, 17.

i germà de Francesc Cardona, escudeller.

El 23.01.1482, esposalles de Jaume Cardona, escudeller, amb Margarida, filla d'Antoni Ribes, pagès, habitant a Viladecans¹²¹⁵.

El 18.01.1497 va comprar al seu germà Francesc Cardona, unes cases o dues estances contigües amb drets i pertinences que tenia al carrer d'en Codolell, a cens de 31 sous anuals. Preu: 10 lliures¹²¹⁶.

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any¹²¹⁷.

0189. CARDONA, Nicolau

Vers 1450 - 1500

Escudeller.

El 01.12.1488 Justina Cardona, vídua de Francesc Cardona, va fer donació *inter vivos*, al seu fill Nicolau Cardona, d'unes cases amb tres portals oberts al carrer, dos al carrer dels Ollers Blancs i l'altre al carrer anomenat d'en Codolell, a prop de Viladalls. Eren tingudes per Andreu Miquel de Busquets, a cens de 27 sous i també per Joan Arnau, apotecari, a cens de 22 sous i per la senyora t. Ferrer, vídua, a cens de 18 sous. Delimitaven: per orient, part amb el carrer dels Ollers Blancs, part amb la tinença de Francina Queralt, i part amb la tinença de Guillem Rafael, verguer; pel sud, amb la tinença de Jeroni Albanell, escudeller; per occident, part amb la tinença dels hereus de Agustí de Maçanet, i part amb la tinença de Francesc Cardona, i pel nord, part amb la tinença de Francesc Cardona, part amb el carrer d'en Codolell i part amb la tinença de Gabriel Rafael. Els testimonis aportats per Justina i per Nicolau Cardona foren Francesc Reyner, mercader, i Sebastià Assamar, gerrer. Els testimonis aportats per Francesc Cardona foren Francesc Reyner i Joan Palomeres, notari¹²¹⁸.

El 20.10.1491, Joan Cardona, verguer dels jurats de la ciutat de València, fa donació *inter vivos* a sa neboda Elisabet Justina, de 4 anys d'edat, filla de Nicolau Cardona, germà de Joan, i d'Isabel, d'un hospici amb dos portals al carrer, situat a la ciutat de València, al carrer que va de la Plaça de l'àlber als Tints Majors, hospici que rebrà quan sigui col·locada en matrimoni¹²¹⁹.

El 31.07.1492 Isabel, muller de Nicolau Cardona, firmà àpoca a Francesc Reyner, mercader, tutor de Pere Genovès de 18 lliures "*Sibi debitis pro lacte et alimentis per ipsarum ministratis dicto Petro Genoves, pupillo, per unnum annum qui finiet mensis augusti proxime*"¹²²⁰.

L'11.04.1500, sepultura d'en Cardona (?), oller blanc¹²²¹.

0190. CARNISSER, Francesc

Vers 1560 - Post. 1621

Escudeller, de Barcelona, fill de Miquel Carnisser, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet. Vivia al carrer dels Escudellers.

El 01.02.1584, capítols matrimonials amb Magdalena, filla de Jaume Martorell, pagès, i de Montserrada, criada de Marianna de Pinós¹²²².

El 02.02.1584 esposalles amb Magdalena, filla de Jaume Martorell, pagès difunt i Montserrada, ciutadans de Barcelona el 14.02.1584, esposalles a Sant Just i Sant Pastor¹²²³.

El 09.07.1592, sepultura de Francina, albat, filla d'en Carnisser¹²²⁴.

El 09.06.1592 constituí procurador a Domènec Ferrer, paraire de panys de llana de Ripoll¹²²⁵.

El 16.08.1600, fins aleshores, tenidor de llibres de la confraria, fou apartat de la confraria per malversació.

El 26.12.1606, durant dos anys va afermar al seu fill Bernat Carnisser amb Jeroni del Bosch, donzell, Magí Vilar, adroguer, Jaume Comes, corder i Pere Condor, calceter, tots de Barcelona, obrers de l'església parroquial de Santa Maria del Pi per a servir d'acòlit i cantar a l'esmentada església al servei del rector, vicari, beneficiats i altres capellans a les misses. A canvi prometen donar-li una cota de pany morat *cum sui pilis cuiusdem pani de capella*, i fer-lo instruir de cant i de llegir pel mestre de cant de l'esmentada església i fer-li donar cada més *omnia lucra et alia res tibi spectantis*¹²²⁶.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera¹²²⁷.

El 23.01.1621, esposalles de sa filla Elisabet i de Magdalena amb Pere Mates, gerrer de Barcelona, fill de Jaume Mates i Caterina¹²²⁸.

0191. CARNISSER i MARTORELL, Francesc

Vers 1590 - Vers 1641

Escudeller, fill de Francesc Carnisser, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena.

El 13.11.1612, capítols matrimonials amb Elionor, filla de Bernat Marquès, pagès de Sant Genís de Vilassar, i de Francesca. El dot va ser de 125 lliures¹²²⁹.

El 1614 encara era menor d'edat. Vivia al carrer d'en Gignàs.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera¹²³⁰. El

1215 ACB, Esposalles, vol. 3, fol. 29v.

1216 AHPB Antoni Benet Joan, *Manuale tercium*, 1496, agost, 6 - 1498, gener, 11, fol. 35v-36r.

1217 AHCB, Consell de Cent, Fogatges-XIX.

1218 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale quartum decimum*, 1487, juny, 27 - 1489, maig, 27.

1219 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.

1220 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.

1221 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15.

1222 AHPB, Pere Mambla, Plec de capítols matrimonials, 1580 - 1586.

1223 APSJP, Esposaris, vol. 1, fol. 145.

1224 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 169v.

1225 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Quartum prothocollum*, 1591, desembre, 25 - 1592, desembre, 24.

1226 AHPB, Maties Pastor, Esborrany, 1605, desembre, 27 - 1606, abril, 22.

1227 AHPB, Maties Amell, *Libre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

1228 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 90v.

1229 AHPB, Francesc Torres, *Secundus liber capitulum matrimonialium*, 1609, gener, 25 - 1614, desembre, 22, fol. 104-107v.

1230 AHPB, Maties Amell, *Llibre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

21.07.1628 fou de nou clavari de la confraria¹²³¹. El 21.07.1637, prohoms segon de la confraria¹²³².

El 10.05.1629, cos de na Elionor Carnissera, muller d'en Carnisser, escudeller¹²³³.

El 27.11.1630, esposalles amb Paula, vídua de Josep Castany, hortolà de Barcelona¹²³⁴.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640¹²³⁵.

El 04.07.1634, cos de Pere, albat, fill de Francesc Carnisser, al Pi¹²³⁶.

El 04.04.1641 combregar de Paula Carnisser, als Escudellers¹²³⁷.

El 15.09.1641 ja era difunt esposalles de la vídua Paula amb Pere Joan Franquesa, vidu, escudeller de Barcelona.

0192. CARNISSER, Miquel

Vers 1520 - Vers 1584

Escudeller, amb residència al carrer dels Ollers Blancs.

El 1549 Joan Jeroni Canyelles, notari, li va llogar, per cinc anys, unes cases al carrer dels Escudelles Blancs que anava fins a la Boqueria. Preu: 5 lliures anuals¹²³⁸.

El 05.11.1550 l'escudeller Pere Carbonell li va llogar, per 6 mesos, la meitat de les cases amb un obrador contigu, amb 3 portals que tenia al carrer dels Ollers Blancs, pel preu d'1 lliura i 4 sous anuals¹²³⁹.

El 15.11.1560 s'esmenta, com a prohoms de la confraria, en els capítols fets entre aquesta i el prior de la Mercè.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria¹²⁴⁰. El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria¹²⁴¹.

El 22.07.1570, esposalles de la seva filla Francina amb Antoni Gaspar Nadal, escudeller de Barcelona¹²⁴².

El 1572 fou prohoms en cap de la confraria¹²⁴³.

El 22.11.1572 ell i la seva esposa Isabel reconegueren deure a Joan Martí, adroguer, de Barcelona, 24 lliures, 12 sous, 3 diners per la compra de 36 roves, 24 lliures de plom a raó de sous i 10 diners per quintar comprades per mitjà de Joan Trinxer, corredor d'orella. Pagarà la meitat en els següents tres mesos i l'altra meitat en els següents tres mesos¹²⁴⁴.

El 21.05.1575, testimoni capítols matrimonials de Bartomeu

Bosch¹²⁴⁵.

El 17.08.1576, esposalles de sa filla Eulàlia Mònica amb Macià Vedrenya, fuster, fill de Mateu Vedrenya, fuster, i Elisabet, difunts, de Balaguer¹²⁴⁶.

El 16.03.1581, conveni amb Pau Maties Casasús per a la fabricació d'obra d'escudeller¹²⁴⁷.

El 02.02.1584 era difunt quan les esposalles del seu fill Francesc, escudeller¹²⁴⁸.

El 31.07.1597 esposalles de sa filla Paula, i de Jerònima, amb Guillem Gener, hortolà, ciutadà de Barcelona, fill de Beltran Gener, pagès, i Marquesa, difunts sembla que Miquel era viu encara¹²⁴⁹.

0193. CARPINTER, Antoni

1595 - ?

Aprenent d'escudeller, fill del taverner Vicenç Carpinter, i de Iolanda.

El 31.01.1610 es va afermar, per sis anys, amb l'escudeller Andreu Piferrer per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller¹²⁵⁰.

0194. CARRERES, Bartomeu

Oller.

El 13.12.1631, esposalles amb Maria, vídua d'Onofre Torres, oller de Barcelona ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 33r.

El 1657, esposalles amb Eulàlia Creus, de Santa Maria del Mar ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 16r.

El 29.10.1657, Bartomeu Carreres, escudeller i sa muller Eulàlia, Miquel Carreres, "*figulo*", sa muller Margarida, per una part, i Jaume Ferrer, jove mestre de cases i sa muller Isabel, per l'altra part, es comprometeren davant notari a no tornar a barallar-se ni a proferir-se paraules injurioses, sota pena de 50 lliures¹²⁵¹.

0195. CARRERES, Bernat

Vers 1570 - Vers 1652

Escudeller de Reus, fill d'Antoni Carreres, escudeller, i de Beneta.

El 10.03.1595, a Reus, capítols matrimonials amb Tecla, filla de Gabriel Vives, paraire, difunt, i de Caterina, muller en segones núpcies de Lluís Ferrer, adobador [VILASECA, 1964: II-62].

El 29.01.1630, capítols matrimonials de la seva filla Marianna amb Pau Batlle, escudeller [VILASECA, 1964: II-67]. El 22.03.1636, esposalles del seu fill Benet amb Anna, filla de Bartomeu Escatafal, negociant, de Barcelona, i d'Anna¹²⁵².

1231 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 1232 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 1233 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 40v.
 1234 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 102v.
 1235 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-18.
 1236 APSMM, Llibre d'òbits, 1634.
 1237 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34.
 1238 AHPB, Francesc Vidal major, *Prothocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
 1239 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
 1240 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 1241 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril [25] - 1569, març, 16.
 1242 ACB, Esposalles, vol. 45.
 1243 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 1244 AHPB, Pau Gomar, *Prothocollum seu manuale contractuum et instrumentorum*, 1571, desembre, 29 - 1572, desembre, 24.

1245 ACB, Matrimonis, vol. 1, fol. 5r i 8r.
 1246 ACB, Esposalles, vol. 48.
 1247 AHCB, Notarial XII-30.
 1248 ACB, Esposalles, vol. 52.
 1249 ACB, Esposalles, vol. 59, fol. 18r.
 1250 AHPB, Salvador Coll, Esborrany, 1609, desembre, 245 - 1610, desembre, 23.
 1251 AHCB, Notarial, XXI-34.
 1252 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 58r.

El 25.01.1648 presentà a Benet Carreres, el seu fill, a l'examen de mestre escudeller¹²⁵³.

0196. CARRERES, Francesc

Escudeller.

L'11.05.1579 s'esmenta un Francesc Carreres, escudeller, com a padrí del bateig de (?) a Sant Just i Sant Pastor¹²⁵⁴.

0197. CARRERES, Francesc

1605 - Vers 1652

Escudeller, de Barcelona, fill d'Antoni Carreres, tintorer, i de Tecla.

El 15.10.1628, esposalles amb Elena, filla de Pau Miralles, gerrer, de Barcelona, i d'Anna¹²⁵⁵.

El 07.01.1636 Elena Carreres, muller de Francesc Carreres, escudeller filla Pau Miralles, Ferrer, difunt, nomenà procurador seu un cirurgià de Tàrrrega perquè reclamés els diners d'un parent. Testimonis: Joan Puig, Ferrer, i Josep Moragues, escudeller¹²⁵⁶.

El 29.01.1638, albat de Marianna, filla de Francesc Carreres, als Escudellers¹²⁵⁷. El 20.08.1638, cos d'Elena, muller de Francesc Carreres, escudeller, als Escudellers. Enterrada a Sant Jaume¹²⁵⁸.

El 04.02.1639, capítols matrimonials amb Marianna. Dot: 250 lliures¹²⁵⁹. El 22.02.1639, esposalles amb Marianna, filla de Joan Servàs, negociant de Barcelona, i d'Esperança¹²⁶⁰.

S'esmenta al fogatge del 1640¹²⁶¹.

El 10.09.1641, sepultura de Salvador, albat, als Escudellers¹²⁶².

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria¹²⁶³.

El 19.11.1649 va vendre un censal mort "*pro expeditione aliquorum negociorum*" de set lliures de pensió anual i per un import de 150 lliures, a Josep Guixos, estudiant, de Barcelona¹²⁶⁴.

El 14.12.1649 va vendre al prevere Joan Bellera, beneficiat a la seu de Barcelona, un violari d'un import de 21 lliures, al fur del 7 mil per mil¹²⁶⁵.

S'esmenta en una reunió de la confraria del 1650, però sense

notícies posteriors¹²⁶⁶.

0198. CARRERES i LACRUZ, Ignasi

1705 - 1766

Mestre escudeller, fill de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina Lacruz difunta el dia de les esposalles del seu fill.

"Cases ab un portal obrint en lo carrer dels Còdols a 24 juny posseint dita casa y las dos següents Ignasi Carreres, escudeller. Las dites cases vuy son unidas ab acte rebut en poder de Francesc Casellas, notari, als 27 abril 1600". "Especulo de las rendas dels beneficis primer i segon de Corpore Christi" en la Seu de Barcelona, fol. 10¹²⁶⁷.

El 27.06.1726, esposalles amb Margarida Badia, donzella de la parròquia del Pi, filla de Pau Badia, taverner, i de Rosa¹²⁶⁸.

El 17.07.1726, capítols matrimonials. Dot: 100 lliures, dues caixes i vestits¹²⁶⁹.

El 30.06.1727, bateig de Pau Miquel Faust Antoni, fill d'Ignasi Carreres, jove escudeller, i de Margarida Badia. Padrins: Miquel Carreres, escudeller, i Rosa Badia, muller del difunt Pau Badia, taverner¹²⁷⁰.

El 14.11.1727 va fer de padrí en el bateig d'un fill de Francesc Molins, jove escudeller¹²⁷¹.

El 28.04.1729, cos de Miquel, albat, fill d'Ignasi Carreres, jove escudeller, i de Margarida, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor¹²⁷².

El 30.06.1729, bateig de Joan Pau Ramon, fill d'Ignasi Carreres, jove escudeller i de Mariàngela Badia. Padrins: Francesc Bessa, jove hortolà del Poble Nou, i Mariàngela Esteve, muller de Ramon Esteve, espaser¹²⁷³.

El 19.04.1731, bateig de Joan Salvador Pau, fill d'Ignasi Carreres, jove escudeller, i de Margarida Badia. Padrins: Pau Badia, negociant, i Anna Gil, muller de Joan Gil, taverner¹²⁷⁴.

El 09.06.1733, bateig de Rosa Anna Maria Caterina, filla d'Ignasi Carreres, jove escudeller, i de Margarida Badia. Padrins: Joan Gil, taverner, i Marianna Badia, muller de Pau Badia, taverner¹²⁷⁵.

El 24.11.1733, cos de Pau, albat, fill d'Ignasi Carreres, escudeller, i de Margarida, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor¹²⁷⁶.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria¹²⁷⁷.

El 31.01.1736, bateig de Nicolau Joan Ignasi, fill d'Ignasi

1253 AHPB, Josep Francesc Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
 1254 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 81v.
 1255 ACB, Esposalles, vol. 74, fol. 85.
 1256 AHPB, Francesc Llnell, *Sextum manuale*, 1635, desembre, 27 - 1636, desembre, 24, fol. 14.
 1257 ADB, Sant Jaume Funeràries, núm. 33.
 1258 ADC, Sant Jaume, Funeràries, núm. 33, fol. 43r.
 1259 AHPB, Pau Passoles. Plec de capítols matrimonials, 1635 - 1651.
 1260 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 124r.
 1261 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144, fol. 19v.
 1262 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144, fol. 19v.
 1263 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 1264 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1648, desembre, 26 - 1649, desembre, 24.
 1265 AHPB, Bartomeu Plea, *Quintum manuale*, 1648, desembre, 28 - 1649, desembre, 24.

1266 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 1267 AHCB, Notarial, XVI-4.
 1268 ACB, Esposalles, vol. 125; ACB, Llibre d'Esposoris, vol. 4, fol. 297.
 1269 AHPB, Josep Vila, menor, *Protocollum sive manuale*, 1725, desembre, 26 - 1726, desembre, 24.
 1270 ACB, Baptismes, vol. 18.
 1271 APSJP, Baptismes, vol. 12.
 1272 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 1273 ACB, Baptismes, vol. 18.
 1274 ACB, Baptismes, vol. 19.
 1275 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 165.
 1276 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 1277 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

Carreres, mestre escudeller, i de Margarida Badia. Padrins: Nicolau Pi, peller, i Gertrudis Pallarès, muller de Joan Pallarès, confiter¹²⁷⁸.

El 25.03.1738, bateig de Maria Teresa Margarida Caterina, filla d'Ignasi Carreres, escudeller, i de Margarida Badia. Padrins: Joan Manovens, taverner, i Margarida Gil, fill de Joan Gil, taverner¹²⁷⁹.

El 19.10.1739, cos de Caterina, albat d'Ignasi Carreres, mestre escudeller, i de Margarida, al carrer d'en Serra¹²⁸⁰.

El 11.05.1740, bateig de Rafael Miquel Ignasi, fill d'Ignasi Carreres, escudeller, i de Margarida Badia. Padrins: Rafael Mateu, carnisser, i Caterina Mateu, muller de Rafael Mateu¹²⁸¹.

El 16.09.1742, bateig de Josep Joan Ignasi, fill d'Ignasi Carreres i de Margarida. Padrins: Josep Mateu, jove descarregador i carnisser, i Teresa Manovens, muller de Joan Manovens, taverner¹²⁸².

El 23.09.1742, cos de Josep, albat d'Ignasi Carreres i de Margarida, al carrer d'en Serra¹²⁸³.

El 10.04.1745, bateig de Francesca Margarida Jerònima filla d'Ignasi Carreres i de Margarida Badia. Padrins: Francesc Mateu, jove carnisser i Tecla Crosi, vídua de Gaspar Crosi, carnisser¹²⁸⁴.

L'any 1746-1747 s'esmenten: "una casa feta de nou d'Ignasi Carreres i una altra casa nova, al carreró que passa de Còdols al carrer d'en Serra, de dues botiguers d'Ignasi Carreres, escudeller¹²⁸⁵.

El 1749 va ser el prohoms en cap de la confraria¹²⁸⁶.

El 16.01.1750, bateig de Gabriel Josep Ignasi, fill d'Ignasi Carreres i de Margarida Badia. Foren padrins Gabriel Muntaner, pagès, del Prat, i Maria, la seva muller¹²⁸⁷. El 12.12.1750, cos de Gabriel, albat, fill d'Ignasi Carreres, escudeller, i de Margarida, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor¹²⁸⁸. El 26.12.1751, cos d'Esperança, albat, filla d'Ignasi Carreres, escudeller, i de Margarida, al carrer d'en Serra. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor¹²⁸⁹. El 18.03.1752, cos de Francesc Carreres, fill d'Ignasi Carreres i Margarida, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor¹²⁹⁰. El 13.10.1753, bateig de Joan Ignasi Francesc, fill d'Ignasi Carreres, i de Margarida Badia¹²⁹¹.

El 23.10.1763, combregar a Ignasi Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹²⁹². El 07.02.1766, testament. Va nomenar hereu al seu fill Rafael Carreres. La "penosa" malaltia que patia el va impedir firmar el testament¹²⁹³. El 19.02.1766 va morir.

- 1278 ACB, Baptismes, vol. 20.
 1279 APSJP, Baptismes, vol. 13.
 1280 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 30.
 1281 ACB, Baptismes, vol. 21.
 1282 ACB, Baptismes, vol. 22.
 1283 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.
 1284 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 292.
 1285 AHCB, Cadastre, I-34.
 1286 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 1287 ACB, Baptismes, vol. 24.
 1288 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 1289 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 1290 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 1291 ACB, Baptismes, vol. 25.
 1292 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
 1293 AHPB, Jacint Baramon, *Manuale instrumentorum ultimarumque*

Fou enterrat a l'església de Sant Just i Sant Pastor¹²⁹⁴.

0199. CARRERES, Joan Josep

Vers 1645 - Vers 1687

Escudeller ciutadà de Barcelona, fill de Joan Carreres, pagès, i de Joana.

El 21.03.1658, Joan Carreres, llaurador, de Lleida, i Àngela Carreres, sa muller, afermaren son fill Joan Carreres, per cinc anys, amb l'escudeller Francesc Reig per què aprengué l'ofici d'escudeller¹²⁹⁵.

El 23.08.1664, essent jove escudeller, fill de Joan i Àngela, esposalles amb Cecília, filla de Pau Castells, manyà, i de Mariàngela¹²⁹⁶.

El 24.08.1664 Joan Carreres va fer capítols matrimonials amb Cecília Castells, filla de Pau Castells, difunt, manyà, de Barcelona, i de Mariàngela, aleshores, muller de Josep Mariterra, paller, ciutadà de Barcelona. Dot: 105 lliures 20 lliures i dues caixes amb joies donades el mateix dia de les esposalles, 25 de la causa pia de la confraria dels manyans i Diversos censos d'una casa de Martorell¹²⁹⁷.

El 27.01.1666, bateig de Miquel, Esteve, Joan, Josep, Policarp, fill de Joan Carreres, jove escudeller, i de Cecília. Foren padrins: Miquel Fàbregues, jove flequer, i Maria Costa, muller de Joan Costa, manyà¹²⁹⁸.

El 18.10.1667, bateig de Joan Pau Fèlix Lluc, fill de Joan Carreres, escudeller, i de Cecília. Foren padrins: Joan Corballó, mestre escudeller, i Francesca Soler, muller de Franc Soler, fuster¹²⁹⁹.

El 21.10.1668 va confessar conèixer al pagès Joan Soler, parroquià del Pi¹³⁰⁰.

El 10.04.1670, bateig de Francesca Maria Anna Gertrudis, filla de Joan Carreres, escudeller, i de Cecília. Foren padrins: Francesc Guasch, escudeller, i Francesca Nogués, filla de Joan Nogués, jove adroguer¹³⁰¹.

El 23.05.1671 va restituir un pati o casalot descobert que tenia al carrer d'en Serra, al costat de casa seva, a Benet de Olmera¹³⁰².

El 20.07.1671 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria¹³⁰³.

El 30.12.1671 va establir en emfiteusi a Joan Escolà, candeler de cera, en una casa amb dos portals al cap del carrer d'en Serra, que eren del prior i convent de la Mercè, al costat d'altres cases seves que va retenir situades al sud¹³⁰⁴.

voluntatum, 1766, gener, 2 - 1766, desembre, 24.

- 1294 AHCB, Cadastre general, 2A.
 1295 AHCB, Notarial, XXI-34.
 1296 ACB, Esposalles, vol. 92, fol. 72v.
 1297 AHPB, Bonaventura Torres, *Liber primus capitulorum matrimonialium*, 1658, abril, 19 - 1671, novembre, 8.
 1298 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 20.
 1299 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 1300 ADB, Expedients matrimonials, vol. 5.
 1301 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 287.
 1302 AHPB, Josep Virgili, *Quintum manuale instrumentorum*, 1670, desembre, 30 - 1671, desembre, 22.
 1303 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1304 AHPB, Josep Virgili, *Sextum manuale instrumentorum*, 1671, desembre, 27 - 1672, desembre, 17.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria¹³⁰⁵.

El 01.02.1675, fra Alexandre Serralta establí Joan Carreres, escudeller, en un *pati sive casalat cum solo terre* al carrer de Còdols a orient, hi havia part d'una altra tinença de Joan Carreres.

El 20.07.1675 va ser nomenat prohom segon de la confraria, però "por no poder" fou substituït per Bernat Anglès¹³⁰⁶.

El 21.10.1675 Joan Carreres establí en emfiteusi Felip Moret, jove escudeller, en una casa amb dos portals al cap del carrer d'en Serra, al costat de la seva casa i obrador que li quedava més cap al sud, al cantó de les quals cases hi havia construïda una petita capella dedicada a la Mare de Déu de la Mercè¹³⁰⁷.

El 12.05.1676, bateig de Mariàngela Paula Francesca Cecília Gertrudis, filla de Joan Carreres, i de Cecília. Foren padrins: Nicasi Bac, boter, i Mariàngela Albert, muller de Pau Albert, adroguer¹³⁰⁸.

El 27.05.1676, prohom segon de la confraria¹³⁰⁹. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers¹³¹⁰.

El 10.07.1678, bateig d'Elena Francesca Cecília Margarida filla de Joan Carreres, escudeller, i d'Eulàlia. Padrins: Francesc Mateu, jove escudeller, i Elena Mariterra, donzella, filla de Josep Mariterra, paller¹³¹¹.

El 15.11.1679, Maria Balla, vídua de Josep Balla, mariner, establí en emfiteusi a Joan Carreres, escudeller de Barcelona, en un *stare partem domorum*, és a dir, una botiga que treia porta al carrer dels Escudellers per la cantonada del carrer dit de les Arenes, amb dos "aposientos", un sobre l'altre, i amb un terrat, amb dos portals: un de rodó i el de la botiga, quadrat. La casa i l'obrador eren tinguts per Antoni Vidal, prevere, rector de la parròquia d'All. Termenava: al sud, amb el carrer dels Escudellers; a occident i nord, amb la tinença dels successors de Miquel Aleu, mercader; a orient, amb el carrer de les Arenes¹³¹².

El 01.10.1680, juntament amb l'escudeller Antoni Mariterra, va reconèixer un deute de 14 lliures al reverent Isidre Sunyer, prevere de l'església parroquial de Sant Cugat del Rec, que eren d'un préstec sense interessos¹³¹³.

El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria¹³¹⁴.

El 08.06.1681 bateig de Maria Francesca Manuela filla de Joan Carreres i de Cecília. Padrins: Francesc Guiu, cotoner, i Maria Bernat, muller de Pau Bernat¹³¹⁵.

El 21.07.1681 va ser nomenat prohom segon de la

confraria¹³¹⁶. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria¹³¹⁷. El 30.07.1682 va ser nomenat clavari de la confraria¹³¹⁸.

El 06.06.1683, bateig de Maria Àngela Cecília, filla de Joan Carreres i de Cecília. Padrins: Bartomeu Batllòria, pagès, i Maria Corballa, muller de Gaspar Corballa, mestre gorrater¹³¹⁹. El 18.01.1684, sepultura de Cecília, albat, al carrer d'en Serra¹³²⁰. El 17.09.1684, sepultura de Joan, al carrer d'en Serra¹³²¹. El 24.03.1685, bateig de Gertrudis Marianna Cecília filla de Joan Carreres, escudeller, i de Cecília. Padrins: Pere Planes, pagès, i Gertrudis Carlos, vídua de Joan Carlos, celler¹³²².

El 30.12.1687, sepultura de Joan Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹³²³. El 24.01.1688, inventari dels seus béns fet a instàncies de Cecília Carreres. Cases i obradors, amb tres portals dos al carrer d'en Serra i un al carrer de Còdols¹³²⁴.

El 25.12.1689, capítols matrimonials entre Francesca Carreres, filla de Joan Carreres i de Cecília, amb Benet Vila, escudeller¹³²⁵.

El 19.04.1693, combregar d'una tal Cecília Carreres, vídua, als Escudellers¹³²⁶.

El 12.07.1699, confirmació a Gertrudis Carreres, filla de Joan Carreres, escudeller, i de Cecília¹³²⁷.

El 01.09.1706, sepultura de Cecília Carreres, vídua de Joan Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹³²⁸.

El 02.02.1717, matrimoni entre Joan Pallarès, pagès, vidu, fill de Josep Pallarès i de Caterina, de la vila de Champa (?), Regne de França, amb Gertrudis Esteve, vídua, filla de Joan Carreres, escudeller, i de Cecília, aleshores ja difunts. Entre els testimonis, l'escudeller Miquel Carreres¹³²⁹.

0200. CARRERES, Lluís (?)

Escudeller.

El 12.05.1638, cos de Lluís Carreres, als Escudellers, portat a Sant Jaume¹³³⁰.

0201. CARRERES i CASTELLS, Miquel

1665 - 1742

Mestre escudeller, fill de Joan Carreres, escudeller, i de Cecília Castells.

El 04.02.1685, essent fadrí escudeller, esposalles i capítols

1305 AHPB, Francesc Lentsclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673 - 1673.
 1306 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1307 AHPB, Josep Virgili, *Nonum manuale instrumentorum*, 1674, desembre, 31 - 1675, desembre, 24.
 1308 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 93.
 1309 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 1310 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 1311 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 131.
 1312 AHPB, Josep Virgili, *Decimum tertium manuale instrumentorum*, 1679.
 1313 AHPB, Josep Güell, Manual, 1675, juny, 25 - 1675, desembre, 24.
 1314 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc.35.
 1315 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 191.

1316 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1317 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 1318 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1319 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 226.
 1320 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 1321 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 1322 APSJP, Baptismes vol. 9, fol. 262.
 1323 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 1324 AHPB, Jeroni Galí, menor, Llibre d'inventaris i encants, 1668, setembre, 5 - 1701, gener, 30.
 1325 AHPB, Marià Rufasta, Plec de capítols matrimonials, 1669 - 1694.
 1326 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.
 1327 APSJP, Confirmacions, 1699.
 1328 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 1329 ADB, Matrimonis. Santa Maria del Mar, capça 14.
 1330 ADB, Funerària. Sant Jaume, núm. . 33, fol. 33r.

matrimonials amb Caterina Lacruz, filla d'Antoni Lacruz, sastre, i de Jerònima. Testimonis: Francesc Estalella, fuster, Pau Passoles, notari, i Francesc Torres, menor, aprenent de notari¹³³¹.

El 26.02.1687, sepultura de Cecília, albat, filla de Miquel Carreres, jove escudeller, i de Caterina, als Escudellers Blancs¹³³².

El 07.12.1687, bateig de Joan Francesc Miquel Josep, fill de Miquel Carreres i de Caterina. Padrins: Joan Rubinat, de Valls, i Dionísia Feliu, vídua de Salvador Feliu¹³³³.

El 1691 s'esmenta a la "*Llibreta del tall de las fornadas que aniran divent a la confraria de Sant Ipòlit dels escudellers de la present ciutat de Barcelona, los confreres de aquella*". Devia, pagant amb diners: 17 lliures, 6 sous i 6 diners i, pagant amb obra, 22 lliures, 6 sous¹³³⁴.

El 14.09.1691, bateig de Salvador Joan Pau Miquel, fill de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina. Padrins: Salvador Olivelles, jove cirurgià, i Margarida Mas, muller de Bartomeu Mas, taverner, tots de Barcelona¹³³⁵. El 29.07.1694, bateig de Paciència Gertrudis Antònia Marianna Margarida Cecília Marta, filla de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina. Foren padrins Pere Joan Biscompte, mestre espaser, i Gertrudis Carles, vídua¹³³⁶. El 30.10.1694, cos de Miquel, albat, fill de Miquel Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹³³⁷.

L'any 1694 s'esmenta a la llista dels mestres que tenien un obrador amb forn mitjà.

El 06.02.1695, combregar a Miquel Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹³³⁸.

L'11.04.1696, essent prohom tercer, assistí a la reunió de la confraria¹³³⁹.

El 03.03.1697, bateig de Francesc Oleguer Miquel, fill de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina. Padrins: Francesc Gelabert, passamaner, i Eulàlia Pujades, muller de Rafael Pujades, alferes reformat dels alemanys, tots de Barcelona¹³⁴⁰.

El 18.01.1699, assistí a la reunió de la confraria¹³⁴¹.

El 24.05.1699, confirmació de Francesc, fill de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Padrí: Francesc Gelabert¹³⁴². El 05.10.1699, bateig de Maria Eulàlia Jacinta Cecília, filla de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina Carreres i Lacruz. Foren padrins: Jacint Valls, ferrer de tall, i Eulàlia Pujades, muller de Josep Pujada, alferes de alemanys¹³⁴³. El 18.02.1701, cos de Francesc,

albat, fill de Miquel Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹³⁴⁴. El 08.03.1702, bateig de Ramon Ignasi Miquel Josep, fill de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina. Padrins: Ignasi Artús, sastre, i Mariàngela Esteve, muller de Ramon Esteve, espaser, tots de Barcelona¹³⁴⁵. El 26.07.1705, bateig d'Ignasi Jaume Ramon Miquel, fill de Miquel Carreres, escudeller, i de Caterina. Padrins: Ramon Esteve, espaser, i Caterina Arús, muller d'Ignasi Arús, sastre, tots de Barcelona¹³⁴⁶. El 27.05.1706, combregar de Miquel Carreres, escudeller al carrer d'en Serra¹³⁴⁷. El 26.03.1707, cos de Jaume, albat, fill de Miquel Carreres, escudeller¹³⁴⁸.

El 20.07.1707, capítols matrimonials entre la seva filla Maria Eulàlia amb l'oller Jacint Esquirol, fill Pere Esquirol, oller difunt i d'Agnès. Dot: 200 lliures i dues caixes de fusta amb robes i avaries. Escreix: 100 lliures¹³⁴⁹.

El 1712 establí en emfiteusi a Josep Calveres, revenedor, en una casa derruïda o casalo, aleshores reedificat i gairebé de nou reconstruït, amb un portal abans, amb dos: un de gran i un de petit al cap superior del carrer d'en Serra, al costat de la casa i de l'obrador de Miquel Carreres, que ell es va quedar, situat Vers el sud. A l'angle de dites cases hi havia una petita capella dedicada a la Mare de Déu de la Mercè. Les cases i l'obrador eren del prior i del convent de Santa Eulàlia, de l'orde de la Mercè, a cens de 12 lliures de l'aniversari d'Elisenda, instituït per Guillem Janer, veler a Sant Miquel benifet de Santa Cecília¹³⁵⁰.

El 1716 declarà obtenir de Josep Calveres, revenedor, una pensió de cens de 12 lliures per unes cases amb dos portals, on li tenia establert, situades al carrer d'en Serra, que feien de censos al convent de la Mercè, 12 lliures. També, un obrador al carrer de Còdols, pel qual pagava: a Joan Paguères: 20 lliures i a la comunitat de preveres de Sant Pere, 17 lliures 10 sous. L'obrador havia estat de Joan Carreres, pare de Miquel Carreres, mort *ab intestato*, establert pel prior de la Mercè. També posseïa dues botigues o casetes situades a la travessera del carrer d'en Serra i carrer de Còdols, per les qual pagava cada any al pare Serralta, religiós de la Mercè, 3 lliures i 2 sous, i al rector de Mataró, 5 lliures. Posseïa, de Miquel Rocamador, escudeller, un censal de preu de 147 lliures, 5 sous i pensió anual de 7 lliures, 7 sous sobre unes cases situades al carrer dels Escudellers¹³⁵¹.

El 26.01.1691, sepultura de Joan, albat, fill de Miquel Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹³⁵².

El 17.04.1719, cos de Caterina, muller de Miquel Carreres, mestre escudeller, al carrer d'en Serra¹³⁵³.

El 30/05/1719 i 04.06.1719, esposalles amb Anna Diaz i Bosch, vídua de Francesc Diaz, capità d'esquadra de granaders de la companyia de Francisco Vélez, del regiment de Guàrdies espanyoles d'infanteria, fill de Narcís Bosch, paraire, de Moià

1331 APSJP, Esposoris, vol. 5; ACB, Esposalles, vol. 102; AHPB, Francesc Torres, major, *Liber tercius capitulorum matrimonialium*, 1681, febrer, 16 - 1693, novembre, 22.

1332 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.

1333 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 346.

1334 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23

1335 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 67r.

1336 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 129.

1337 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.

1338 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.

1339 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.

1340 ACB, Baptismes, vol. 11

1341 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.

1342 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 95.

1343 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 299.

1344 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

1345 ACB, Baptismes, vol. 12.

1346 ACB, Baptismes, vol. 12.

1347 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

1348 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

1349 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Plec de capítols matrimonials, 1694 - 1721.

1350 AHPB, Gaspar Sayós, *Trigesimum secundum manuale instrumentorum*, 1711, desembre, 27 - 1712, desembre, 21.

1351 AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1715-1716.

1352 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.

1353 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

bisbat de Vic, i de Maria, habitant a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: Agustí Bruguera, escolà major de Sant Just i Sant Pastor, i el doctor Ramon Garau, prevere, beneficiat a la mateix església parroquial¹³⁵⁴.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 59 anys¹³⁵⁵.

El 1728 va ser prohoms en cap de la confraria¹³⁵⁶.

El 22.03.1742, cos d'Anna, muller de Miquel Carreres, al carrer d'en Serra¹³⁵⁷.

El 19.08.1742, cos de Miquel Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra¹³⁵⁸.

0202. CARRERES I BADIA, Rafael

1732 - 1804

Escudeller, fill d'Ignasi Carreres, mestre escudeller, i de Margarida Badia.

El 19.10.1761, matrimoni amb Teresa Sanaüja i Quadreny, filla de Pau Sanaüja, fabricant d'indianes, i de Maria, parroquians de Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: Ignasi Carreres, de 46 anys, pare de Rafael Carreres, i Pau Sanaüja, fabricant d'indianes, de 42 anys, residents a Barcelona¹³⁵⁹.

El 20.10.1761, capítols matrimonials amb Teresa Sanaüja¹³⁶⁰.

El 09.10.1762, bateig de Maria Margarida Teresa, filla de Rafael Carreres i de Teresa Sanaüja. Padrins: Pau Sanaüja, teixidor de llana, i Margarida Carreres, muller d'Ignasi Carreres¹³⁶¹. El 11.11.1764, cos de Teresa, albat, filla de Rafael Carreres, escudeller, al carrer dels Còdols¹³⁶². El 30.11.1764, bateig de Bernat Pau Andreu. Padrins: Bernat de les Cases, sastre, i Maria Sanaüja, muller de Pau Sanaüja, fabricant d'indianes¹³⁶³. El 27.06.1766, cos de Pau, fill de Rafael Carreres, als Escudellers¹³⁶⁴.

El 13.02.1767 fou examinat de mestre escudeller al seu obrador, al carrer de Còdols, essent padrins Antoni Fàbrega i Josep Reig, mestres escudellers, en presència de Pere Alzina, Jaume Coll i Antoni Fàbrega, prohoms, Jaume Vinyes, Hipòlit Vinyes, Antoni Garcia, Josep Rossell, menor, Josep Reig i Jeroni Reig, examinadors, Joan Reig, clavari, i Jeroni Gual, oïdor de comptes del Sant Misteri, més Francesc Badia, algutzir de la cúria del corregidor¹³⁶⁵.

El 27.06.1767, cos de Pau, fill de Rafael Carreres, escudeller¹³⁶⁶. El 08.10.1768, bateig de Rosa Teresa Marianna. Padrins: Pere Mayol, gorreter, i Rosa de les Cases, muller de

Bernat de les Cases¹³⁶⁷. El 26.08.1771, bateig d'Ignasi Francesc Rafael, fill de Rafael Carreres i de Teresa Sanaüja. Padrins: Francesc Quadreny, hortolà, i Margarida Carreres, vídua d'Ignasi Carreres, escudeller¹³⁶⁸.

El 1772 va assistir a una reunió de la confraria¹³⁶⁹.

El 17.01.1774, bateig de Maria Antònia Rosa Marcela. Padrins: Bernat de les Cases, sastre, i Maria Quadreny, vídua de Francesc Quadreny, hortolà¹³⁷⁰.

El 1775, com a examinador, assistí a l'examen de Ramon Gual¹³⁷¹.

El 31.03.1777, bateig de Josepa Agnès Ramona. Padrins: Josep Bertí, comerciant, i Agnès Ferrer, muller de Francesc Ferrer, oficial de la duana¹³⁷².

El 09.03.1778, assistí a una reunió de la confraria¹³⁷³.

El 03.05.1782, bateig de Maria de la Mercè Caterina. Padrins: Francesc Sanaüja, comerciant, i Caterina Breigt, muller de Llorenç Breigt, comerciant¹³⁷⁴.

EL 28.04.1787 va fer testament notari Jacint Baramona.

El 29.01.1789, confrare de la confraria¹³⁷⁵.

El 1791, “*casa de Rafael Carreres, escudillero, mejorada de la que antes fue de Ignacio Carreres, escudillero, estimada en 70 libras... ahora, a 35 libras*”¹³⁷⁶.

El 02.09.1803, assistí a una reunió de la confraria¹³⁷⁷.

El 23.09.1804, sepultura de Rafael Carreres, gerrer, de 72 anys, al carrer d'en Serra. Enterrat a la Mercè¹³⁷⁸.

El 28.05.1805, cos de Teresa Carreres i Sanaüja, vídua de Rafael Carreres, escudeller, natural de Terrassa, als 64 anys. Va morir de feridura al carrer d'en Serra. Enterrada a la Mercè¹³⁷⁹.

El 1835, testament de Josepa Pla i Carreres, filla de Rafael Carreres i Badia, escudeller, i de Teresa Carreres i Sanaüja, natural de Terrassa, de 50 anys d'edat¹³⁸⁰.

0203. CASADEVALL, Jacint

1631 - Vers 1652

Escudeller, batejat el dia 30 de març de 1631 a Sant Just i Sant Pastor Barcelona.

1354 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 122; ADB, Expedients matrimonials, vol. 23.

1355 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 1725-1726.

1356 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.

1357 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.

1358 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.

1359 ADB, Matrimonis, vol. 36, fol. 741.

1360 AHPB, Jacint Baramon, *Manuale instrumentorum*, 1760, desembre, 28 - 1761, desembre, 23.

1361 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 92.

1362 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 311v.

1363 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 200.

1364 ACB, Sepultures, vol. 14.

1365 AHPB, Domènec Banús, *Secundum manuale contractuum, ultimatum voluntatum seu instrumentorum*, 1766, desembre, 30 - 1767, desembre, 24, fol.12r - 12v.

1366 ACB, Defuncions, vol. 8.

1367 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 32.

1368 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 157.

1369 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.

1370 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 247.

1371 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.

1372 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 11.

1373 AHPB, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.

1374 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 223.

1375 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.

1376 AHCB, Cadastre, I-34.

1377 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimum septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.

1378 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 43.

1379 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 43.

1380 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Protocolo que es el treinta y cinc de ls escrituras*, 1834, desembre, 26 - 1835, desembre, 24, fol. 234r-242v.

El 30.01.1648 va ser examinat de mestre escudeller a l'obrador de Llorenç Ferrer¹³⁸¹.

0204. CASALS, Jacint

Vers 1600 - Post. 1643

Escudeller, fill d'Esteve Casals, negociant, i d'Elisabet.

El 1613 vivia casa de l'escudeller Joan Benevaire juntament amb Margarida, esposa de Joan i filla d'Esteve Casals, Isabel Casals mare de Jacint i sogre de Joan Benevaire i un tal Jaume Canes o Lanes?¹³⁸²

El 17.02.1624, esposalles amb Francesca, filla de Bernat Casasús, escudeller de Barcelona, i de Margarida¹³⁸³. El 03.03.1624, capítols matrimonials amb Francesc Casasús, filla de Bernat Casasús, escudeller, i de Margarida, primera muller seva¹³⁸⁴. El 05.03.1624 ell i la seva esposa va reconèixer haver rebut de Bernat Casasús, escudeller, 100 lliures del dot de la seva filla¹³⁸⁵.

El 10.07.1625, Damià Fortuny, pare de panys de llana de Barcelona, aferrà el seu fill Joan, de 12 anys, més o menys, durant 6 anys perquè aquell li ensenyés l'ofici d'escudeller. Damià Fortuny l'haurà de calçar i vestir i Jacint Casals li donarà un vestit de contrai. Testimonis: Pau Soler i Francesc Anglès, escudellers de Barcelona¹³⁸⁶.

El 23.07.1626, prohoms tercer de la confraria¹³⁸⁷.

El 26.06.1628, bateig de Joana Maria Caterina Margarida, filla de Jacint Casals i de Francesca. Padrins: Bernat Casasús, escudeller, i Caterina Salanova, muller de .t. Salanova, mestre de cases¹³⁸⁸.

Els anys 1629-1632 vivia al carrer Escudellers amb Francesca, Isabel, Joan i Joan¹³⁸⁹.

26.03.1631, combregar mare del mestre Casals, als Escudellers¹³⁹⁰.

19.08.1631, bateig de Maria Francesca Antiga, filla de Jacint Casals i de Francesca. Foren padrins: Guillem Joan Bajó, escudeller, i Anna Llorenç, muller de Francesc Llorenç, candeler de seu¹³⁹¹.

S'esmenta al fogatge de 1640¹³⁹².

El 09.03.1634, bateig de Maria Raimunda Gertrudis, filla de Jacint Casals i de Francesca. Foren padrins: Joan Casals, adroguer, i Francesca Xicota, muller d'Antoni Xicot, negociant¹³⁹³.

El 1635 era el clavari del plom¹³⁹⁴.

El 1635 s'esmenta a la Llibreta de Comunió Pasqual de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor¹³⁹⁵. Vivia al carrer dels Escudellers.

El 25.12.1639, cos d'Isabel, filla d'en Casals, escudeller.¹³⁹⁶

El 01.06.1640, esposalles de sa filla Maria, i de Francesca, amb Joan Sardà, escudeller de Barcelona, fill de Joan Sardà, pare de l'Arbós, i de Francesca.

El 04.02.1641, combregar de Francesca Casals, escudellera, als Escudellers Blancs¹³⁹⁷.

El 01.05.1642, albat Raimunda Casals, filla de Jacint Casals. Està a l'Escudelleria¹³⁹⁸.

El 18.06.1642, esposalles amb Marianna Alzina, vídua de .t. Alzina¹³⁹⁹. El 06.07.1642, capítols matrimonials amb Marianna Alzina, vídua d'Antoni Alzina, gerrer, filla d'Antoni Puig, pagès, de Mura Vic¹⁴⁰⁰.

El 1642 residia al carrer Escudellers amb Joan Sardà, Maria Casals, la seva muller, Elena, filla, Miquel Pineda i Francesca Casals¹⁴⁰¹.

El 06.09.1643, combregar de Marianna Casals, escudellera, als Escudellers¹⁴⁰².

0205. CASALS, Joan

1666 - Post. 1725

Jove escudeller, fill de Joan Casals, pagès, natural d'Alella, i de Cecília.

El 27.12.1688, esposalles amb Isabel Coll, filla de Pere Coll, pagès, de Cardedeu, i de Magdalena Coll. Testimonis: Ambrós Comes, estudiant en lleis de Centelles, i Josep Casademont, jove cirurgià¹⁴⁰³.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria¹⁴⁰⁴.

El 07.03.1697, sepultura d'Isabel, albat, filla de Joan Casals, escudeller, i d'Isabel al carrer dels Tres Llits¹⁴⁰⁵. El 06.09.1697, sepultura de Josep, albat, fill de Joan Casals, i d'Isabel, als Tres Llits¹⁴⁰⁶. El 03.10.1714, cos d'Isabel, muller de Joan Casals, als Tres Llits, *amore Dei*¹⁴⁰⁷.

El 26.12.1715, essent jove escudeller, esposalles amb Isabel Giralt, donzella, natural de Mataró, filla d'Antoni Giralt, pagès, i de Maria Anna, de la parròquia del Pi¹⁴⁰⁸. L'escudeller Jaume Mas, de 33 anys, afirmà haver vist morir a Isabel uns 15 mesos

desembre, 28 - 1635, desembre, 24.

- 1381 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
 1382 APSJP, Llibretes comunió Pasqual, 1613-1639, fol. 157.
 1383 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 50v.
 1384 AHPB, Francesc Jutge, *Primus liber capitulorum matrimonialium*, 1611, abril, 3 - 1615, novembre, 21.
 1385 AHPB, Francesc Jutge, *Decimum tertium manuale*, 1623, desembre, 26 - 1624, desembre, 24.
 1386 AHCB, Arxiu del Veguer, XXVIII-01.
 1387 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 1388 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 102.
 1389 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1613-1635, fol. 434.
 1390 APSJP, 12, fol. 81v.
 1391 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 168.
 1392 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-8.
 1393 APSJP, vol. 7, fol. 220.
 1394 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum octavum*, 1634,

- 1395 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, XXIX, prov. 76, any 1635.
 1396 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 137r.
 1397 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 50r. El 30.11.1641, sepultura de Francesca Casals, als Escudellers.
 1398 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 97v.
 1399 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 61r.
 1400 AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulorum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.
 1401 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, XXIX, prov. 77, 1642-1667.
 1402 APSJP, vol. 14, fol. 130v.
 1403 APSJP, Esposoris, vol. 5; ACB, Esposalles, vol. 104.
 1404 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 1405 APSMP, Llibre d'òbits, 1695-1708.
 1406 APSMP, Llibre d'òbits, 1695-1708.
 1407 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 155.
 1408 ACB, Esposalles, vol. 120; ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.

enrere.

El 1725 fa de testimoni en un document privat, on es diu que es tracta d'un "jove" escudeller de 59 anys d'edat¹⁴⁰⁹.

El 15.03.1727 combregar a Isabel Casals¹⁴¹⁰. El 22.07.1727, cos d'Isabel Casals, muller de Joan Casals, escudeller, al carrer dels Tres Llits¹⁴¹¹.

El 02.08.1731, esposalles amb Teresa Pallarès i Mascaró, vídua de Joan Pallarès, hortolà, filla de Francesc Mascaró, pagès i d'Elisabet, de la parròquia del Pi. Matrimoni al col·legi de Sant Sever¹⁴¹².

0206. CASALS, Pere Joan

Vers 1640 - 1693

Escudeller, fill de Pere Casals, taverner, i de Maria. Tenia la seva residència a la proa dels Escudellers, entre els habitatges del notari Francesc Topí i Comes i del sastre Joan Baptista Miquel.

El 21.06.1665, essent jove escudeller, esposalles amb Cecília, filla de Josep Pomareda, escudeller, i de Cecília, de Barcelona. Testimonis: mossèn Josep Grigor i Josep Gastó, escudeller¹⁴¹³.

El 23.08.1667, Cecília Casals, muller de Pere Joan Casals, escudeller, feu de padrina en el bateig d'una filla de Josep Pomareda, escudeller, i de Cecília¹⁴¹⁴.

El 19.10.1668, bateig de Josep Pere Domènec Adjutori, fill de Pere Joan Casals, escudeller, i de Cecília. Foren padrins: Josep Pomareda, escudeller, i Eulàlia del Gospa ?, muller de Domingo del Gospa ?, sastre¹⁴¹⁵.

El 24.10.1668, cos de Josepa, filla de Pere Joan Casals, jove escudeller¹⁴¹⁶.

El 07.11.1669, bateig d'Adjutori Salvador Pere Joan Benet Jaume, fill de Pere Joan Casals i de Cecília. Foren padrins: Salvador de Tamarit, tafurer, i Maria Cua i d'Amat, muller de Jaume Cua i Mir¹⁴¹⁷. El 22.06.1672, bateig de Joan, Francesc, Jeroni, fill de Pere Joan Casals, escudeller, i de Cecília. Foren padrins: Jacint Faneca, mestre de cases, i Magdalena Martí, muller de Francesc Martí, mestre de cases¹⁴¹⁸. El 13.09.1674, bateig de Josep, Pau, Pere Joan, fill de Pere Joan Casals i de Cecília. Foren padrins: Pau Coll, escudeller, i Cecília Pomareda, muller de Josep Pomareda, escudeller¹⁴¹⁹. El 25.12.1674, cos de Joan Pau, albat, fill de Joan Pau Casals, al vas de la Concepció¹⁴²⁰. El 16.03.1676, bateig de Francesc Marià Pere fill de Joan Casals i de Cecília. Padrins: Josep Bover i Marianna Erra muller de Josep Erra, donzell¹⁴²¹.

El 21.07.1676 va ser nomenat prohom tercer de la

confraria¹⁴²². El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁴²³.

El 18.07.1677, bateig de Maria Cecília Anna Coloma filla de Joan casals i de Cecília. Padrins: Jaume Magrinyà, doctor en medicina, i Maria Bertran, muller de Gaspar Bertran, apotecari¹⁴²⁴.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers¹⁴²⁵.

El 21.06.1680 Maria Cecília Joana filla de Pere Joan Casals, i de Cecília. Padrins: Benet Magrinyà, fadri, i Maria Bertran, filla de Gaspar Bertran, apotecari¹⁴²⁶.

El 01.08.1680 va ser nomenat prohom tercer de la confraria¹⁴²⁷.

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria¹⁴²⁸.

El 02.11.1682, bateig de Miquel Francesc Pere Joan fill de Pere Joan Casals i de Cecília. Padrins: Miquel Jover tinent de correu major i Marianna Llampilles filla de Jeroni Llampilles, escrivà de manament¹⁴²⁹.

El 05.08.1684 va ser nomenat prohom segon de la confraria¹⁴³⁰.

El 21.02.1687, bateig de Josep Antoni Joan, fill de Pere Joan Casals, escudeller, i de Cecília. Padrins: Josep Pomareda, ajudant reformat, i Maria Serra, vídua del difunt Antoni Serra, oller, tots habitants a Barcelona¹⁴³¹.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria¹⁴³².

El 26.08.1691, bateig de Margarida Brígida Manuela, filla de Pere Joan Casals i de Cecília. Padrins: Antoni Rodríguez, negociant, i Margarida Amat, muller de Joan Amat, gerrer¹⁴³³. El 24.05.1692, sepultura de Clara, albat, filla de Pere Joan Casals, mestre escudeller¹⁴³⁴. El 09.12.1692, combregar de Maria Casals, donzella, filla de Pere Joan Casals, escudeller¹⁴³⁵.

El 24.05.1693, sepultura de Pere Joan Casals, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor¹⁴³⁶.

El 08.01.1694, bateig de Serafina Francesca Raimunda Lluïsa, filla de Pere Joan Casals, ja difunt, i Cecília. Foren padrins: Francesc Bertran i Gastó, apotecari, i Serafina Custó, filla de Francesc Custó, apotecari¹⁴³⁷.

1409 AHPB, Josep Mas i Favar, *Quintum manuale*, 1724, gener, 3 - 1725, desembre, 12.
 1410 APSMP, Llibre d'òbits, 1726 - 1728.
 1411 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734.
 1412 ACB, Esposalles, vol. 128; ACB, Llibres d'Esposoris, vol. 4, fol. 92v.
 1413 ACB, Esposalles, vol. 93, fol. 10; APSJP, Esposoris, vol. 5.
 1414 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 1415 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 1416 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 179v.
 1417 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 275.
 1418 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 25.
 1419 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 67.
 1420 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 212v; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 49r.
 1421 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 91.

1422 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1423 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 1424 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 115.
 1425 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 1426 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 170.
 1427 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1428 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1682, desembre, 23.
 1429 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 215.
 1430 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1431 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 327.
 1432 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 1433 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 45.
 1434 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.
 1435 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.
 1436 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.
 1437 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 115.

El 23.11.1694, combregar a Maria Casals, filla de Cecília Casals, vídua, als Escudellers¹⁴³⁸.

El 02.03.1695, cos de Serafina, albat, filla de Cecília Casals, escudellera, als Escudellers¹⁴³⁹.

El 16.05.1700 Cecília Casals, vídua, i Francesc Pomareda, capità, hipotecaren una casa amb la finalitat d'aconseguir 30 lliures amb les quals alimentar, cada any, a Josep Casals, fill i nét, respectivament, mentre aquest no trobés un benifet eclesiàstic amb el qual poder viure¹⁴⁴⁰.

El 01.12.1700 Cecília Casals, filla de del difunt Pere Joan Casals va fer de padrina en un bateig¹⁴⁴¹.

El 27.05.1722, testament de Cecília Pomareda, vídua de Pere Joan Casals, escudeller, filla de Salvador Pomareda, escudeller, i de Cecília¹⁴⁴². El 31.05.1723, cos de Cecília, vídua de Pere Joan Casals, escudeller, als Escudellers¹⁴⁴³.

0207. CASALS i POMAREDA, Salvador

1669 - 1729

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Joan Casals, escudeller, i de Cecília Casals i Pomareda. Residència: a la proa del carrer Escudellers. Segons el cadastre, tenia la seva habitació junt amb la seva família, a casa de Cecília Casals, la seva mare, on l'havia acollit "de gràcies". Treballava a jornal a casa d'altres mestres; no tenia béns immobles sinó que vivia del seu jornal¹⁴⁴⁴. El 1729, al seu inventari de béns es parla d'unes cases amb un portal al carrer que anava de la plaça de la Verònica al carrer dels Escudellers¹⁴⁴⁵.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria¹⁴⁴⁶.

El 07.01.1697, combregar de Salvador Casals, escudeller¹⁴⁴⁷.

El 07.03.1697, essent confrare, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll¹⁴⁴⁸.

El 18.04.1702, Salvador Casals va celebrar les esposalles amb Maria Duxer, filla de Jeroni Duxer, escudeller, i de Gertrudis Duxer i Permanyer. Testimonis: Josep Serra, ciutadà honorat de Barcelona, i Antoni Rodríguez i Serrano, sastre¹⁴⁴⁹.

El 18.04.1703, bateig de Jaume Francesc Jeroni Antoni Josep fill de Salvador Casals, escudeller i de Maria Casals i Duxer. Padrins: Dr. Jaume Oliva, diputat Real del Principat de

Catalunya, i Jerònima Oliva, sa muller¹⁴⁵⁰.

El 15.03.1706, bateig de Francesc Carles Jeroni Salvador, fill de Salvador Casals, escudeller, i de Maria Casals. Padrins: el doctor Francesc Moliner, ajudant del regiment de la Guàrdia del Rei, i Gertrudis Duxer, vídua de Jeroni Duxer¹⁴⁵¹.

El 20.10.1708, bateig de Josepa Cecília Maria Gertrudis Jerònima filla de Salvador Casals i de Maria. Padrins: Josep Casals, prevere i beneficiat de la catedral de Mallorca, i Cecília Casals, vídua del difunt Pere Joan Casals, escudeller¹⁴⁵².

El 16.06.1709, cos de Francesc, albat, fill de Salvador Casals, escudeller, davant la casa del jutge Llampilles¹⁴⁵³. El 13.01.1712, bateig de Jeroni Antoni Benet Josep Salvador fill de Salvador Casals i de Maria Duxer. Padrins: el doctor en drets Jeroni Oliva i Antònia Llampilles, filla de Rafael Llampilles jutge de la Reial Audiència¹⁴⁵⁴. El 08.12.1715, bateig de Isabel Joana Gertrudis Nicolaua filla de Salvador Casals i de Maria Duxer. Padrins: Joan Casals, escudeller, i Isabel Duxer, filla de Jeroni Duxer, escudeller¹⁴⁵⁵. El 23.09.1718, bateig de Francesc Simplicí Mateu Salvador, fill de Salvador Casals, escudeller, i de Maria Casals i Duxer. Padrins: Francesc Camps, doctor en dret, i Agnès Camps, muller¹⁴⁵⁶. El 25.04.1719, cos de Jeroni, fill de Salvador Casals, i de Maria, als Escudellers¹⁴⁵⁷.

El 16.11.1719, cos de Salvador, albat de Salvador Casals, a l'illa dels Escudellers¹⁴⁵⁸. El 01.12.1720, bateig de Maria Teresa Francesca Jerònima Gertrudis filla de Salvador Casals i de Maria Duxer. Padrins: Francesc Torrents, manyà, i Jerònima Ribes vídua de Josep Ribes, escudeller¹⁴⁵⁹.

El 1723 va ser el prohoms en cap de la confraria¹⁴⁶⁰.

El 16.12.1723, bateig de Josep Salvador Pere Joan fill de Salvador Casals i de Maria Duxer. Padrins: Pere Quer, veler, i Cecília Sala, muller de Francesc Sala, sabater¹⁴⁶¹.

El 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 59 anys¹⁴⁶².

El 23.02.1729, cos de Salvador Casals, escudeller, a la proa dels Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor¹⁴⁶³. El 19.03.1729, inventari dels seus béns¹⁴⁶⁴.

El 23.07.1754, cos de Cecília Casals, filla de Salvador Casals, escudeller, i de Maria, al carrer que anava de la plaça de la Verònica als Escudellers.¹⁴⁶⁵

El 27.05.1755 capítols matrimonials de la seva filla Gertrudis amb Ramon Soler, velluter de Barcelona. El dot, de 150 lliures, es donaria el dia que Gertrudis vengués casa que el seu pare,

1438 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.

1439 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.

1440 AHPB, Joan Solsona, *Manuale quartum instrumentorum*, 1699, desembre, 28 - 1700, desembre, 8.

1441 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 285.

1442 AHPB, Salvador Pi, *Primus liber testamentorum et ultimarum voluntatum*, 1681, febrer, 2; 1706, maig, 31 - 1727, novembre, 27, fol. 108v i s.

1443 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

1444 AHCB, Gremis, Cadastre personal anys 1715-1716.

1445 AHPB, Francesc Busquets, menor, Inventaris, 1690, març, 5 - 1734, març, 21.

1446 AHPB, Francesc Topi i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.

1447 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24

1448 AHPB, Francesc Topi i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.

1449 APSJP, Esposaris, vol. 6; capítols matrimonials. Dot: 300 lliures, de les quals 225 eren de dues causes pies i, 75, el dia de les esposalles.

1450 APSJP, Baptismes, volum 11, fol. 9.

1451 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 83.

1452 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 134.

1453 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

1454 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 215.

1455 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 326.

1456 APSJP, Baptismes, volum 12, fol. 58.

1457 APSJP, Llibre d'òbits, 28.

1458 APSJP, Llibre d'òbits, 28.

1459 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 122.

1460 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

1461 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 213.

1462 AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1725-1726.

1463 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.

1464 AHPB, Francesc Busquets, menor, Inventaris, 1690, març, 5 - 1734, març, 31, fol. 439r - 441v.

1465 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

l'escudeller Salvador Casals, difunt, tenia la carrer de N^o Avinyó que passa a la plaça de la Verònica als Escudellers¹⁴⁶⁶.

0208. CASALS, Tomàs

1580 - 1638

Escudeller de Barcelona, que treballà també a Reus, Muel i Saragossa, fill de Gabriel Casals, pagès i traginer de mar de Barcelona, i d'Anna.

El 1593, amb 13 anys, es va afermar per set anys amb l'escudeller Pau Oriol per aprendre l'ofici d'escudeller¹⁴⁶⁷.

El 03.02.1602 actuà de testimoni juntament amb Jeroni Espasa, també escudeller, en l'acte de nomenament com a procurador de l'escudeller Pau Franci en favor del també escudeller Pere Bonet, de Reus.

El 12.10.1602, esposalles amb Elena, filla de Gaspar Clusa, pagès, de Martorell, i d'Antiga¹⁴⁶⁸.

El 05.05.1607, albat de Tomàs Casals, als Escudellers Blancs¹⁴⁶⁹.

El 06.05.1607, Gaspar Serafi, estamper, llogà per quatre anys, unes cases al carrer Rauric a l'escudeller Tomàs Casals, pel preu de 40 lliures¹⁴⁷⁰.

El 27.02.1615, bateig de Gaspar Tomàs Macià Francesc, fill de Tomàs Casals i d'Elena. Padrins: Gaspar Pellisser, cotoner, i Antiga Bajona, muller de Guillem Bajó, escudeller¹⁴⁷¹.

De 1615 a 1632 estigué treballant a Aragó. El 1619 enviudà d'Elena Magdalena Clusa, amb la que va tenir Diversos fills: Felip, Francesc i Marià. El 1621 va estar treballant a Muel, on es va casar amb Francesca de Gueta. Va tenir tres fills més: Josep, Maria i Francesc. El 1632 va marxar cap a Saragossa, on va fer rajoles pel convent de carmelites de Santa Teresa [ÁLVARO, 2002: I-196].

Sembla que l'any 1638 ja era difunt [ÁLVARO, 2002: I-67].

0209. CASALDÀGUILA, Francesc

Vers 1450 - 1498

Escudeller.

Segons un fogatge de 1516, la seva vídua Caterina vivia “*En la illa qui es entre lo carrer dels Còdols y lo carrer den Carabassa hon es la casa den Anthoni Vidal, en lo carrer dels Ollers*”.

El 03.03.1495 va rebre autorització de la Cort del regent per poder construir un forn de coure obra de terra dins d'una casa que tenia al carrer de na Sagra, previ pagament de 12 diners¹⁴⁷².

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any¹⁴⁷³.

1466 AHPB, Tomàs Casanoves i Forés, *Manual de los instrumentos y contratos*, 1755, gener, 1 - 1755, desembre, 23.
 1467 AHPB, Salvador Capella, *Quintum manuale instrumentorum*, 1589, agost, 5 - 1594, octubre, 8.
 1468 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 211r.
 1469 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 118, fol. 2v.
 1470 AHPB, Jeroni Bosc, *Tercium manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1607, gener, 7 - 1608, novembre, 12.
 1471 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 134.
 1472 ACA, Reial Patrimoni, Batllia, núm. 420, fol. 189.
 1473 AHCB, Consell de Cent, Fogatges-XIX.

El 1498 ja era mort. La seva vídua va llogar unes cases al carrer dels Ollers, al costat de les cases de Dalmau de Navel¹⁴⁷⁴.

El 04.09.1501 Caterina, la seva vídua, va rebre 7,5 lliures que li devia Isabel, vídua del gerrer Antoni Vidal, per mitjà de la taula de canvis de la ciutat de Barcelona¹⁴⁷⁵.

El 23.03.1511, esposalles de Jeroni Ribes, coraler, amb Joana, filla d'en Casaldàguila, escudeller, difunt¹⁴⁷⁶.

El nom de Caterina Casaldàguila apareix en un fogatge de 1516¹⁴⁷⁷.

El 14.10.1528 capítols matrimonials entre Joana, filla de Francesc Casaldàguila i de Caterina, criada a casa de Joana Calvera, amb el tintorer Esteve Puig, sastre, fill del difunt Joan Puig, botiguer de teles del lloc de Crior França, i de Joana¹⁴⁷⁸.

0210. CASANOVES, Adjectori

Fadrí escudeller.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria¹⁴⁷⁹.

0211. CASANOVES, Joan

Vers 1705 - Post. 1752

Jove escudeller natural d'Hostalric.

El 11.105.1732, esposalles amb Coloma Oms, de la parròquia del Pi¹⁴⁸⁰.

El 14.12.1733, bateig de Francesc Jaume Hipòlit, fill de Joan Casanoves, escudeller, i de Coloma Casanoves i Homs. Padrins: Francesc Pi, mestre Carnisser, i Esperança Carreres, muller de Pau Carreres, fuster¹⁴⁸¹.

El 16.05.1743, per poder lluir Diversos censals, van vendre al teixidor de vels i comerciant d'Hostalric Joan Pujades unes terres situades al terme d'Hostalric, que eren del noble Pere Antoni de Fluvia¹⁴⁸².

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites¹⁴⁸³.

0212. CASANOVA, Pere

Vers 1585 - ?

1474 AHPB, Pere Triter, Manual, 1499, setembre, 6 - 1500, maig, 12.
 1475 AHPB, Marc Busquets, menor, Manual, 1501, gener, 27 - 1501, novembre, 23.
 1476 ACB, Esposalles, vol. 14, fol. 77v.
 1477 AHCB, Consell de Cent, Fogatges-XV.
 1478 AHPB, Joan Vilar, *Vigesimum quintum manuale*, 1528, juliol, 9 - 1528, desembre, 5.
 1479 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in quan describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.
 1480 ACB, Esposalles, vol. 128.
 1481 ACB, Baptismes, vol. 20.
 1482 AHPB, Joan Francesc Fontana, *Trigesimum octavum manuale instrumentorum*, 1742, desembre, 29 - 1743, desembre, 23, fol. 237v i s.
 1483 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.

Aprenent d'escudeller, fill de Joan Casanova, cisteller, de Constantí.

El 05.07.1602, essent major de 14 anys i menor de 25, es va afermar, per set anys, amb l'escudeller Joan Garriga per aprendre l'ofici. En acabar els anys d'aprenentatge li prometé que li donarà un vestit de contray. Testimonis Jaume Sabater i Antoni Sala, escudellers de Barcelona¹⁴⁸⁴.

0213. CASASÚS i ARENSIS, Bernat

Post. 1564 - 1633

Mestre escudeller, de Barcelona, fill de Pau Casasús, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Lucrècia Arensis, que en segones núpcies fou muller del mestre Cardenyas, escudeller. Residència: casa abans amb dos portals i el 1599 només amb un al carrer, "*in burgo civitatis in vico vocato olim dels Còdols nunc autem dels Ollers Blancs*", a prop del forn de Viladalls.

El 17.07.1597, esposalles i capítols matrimonials amb Margarida, filla de Gaspar Huguet, escultor i imaginare, ciutadà de Barcelona, i de Margarida aleshores, muller de Montserrat Guiró, coraler. Dot: 300 lliures¹⁴⁸⁵.

El 1597, per poder lluir un censal mort de preu 200 lliures i pensió anuals de 200 sous, per diverses pensions no pagades i per altres negocis, va vendre a Bernat Pedret el censal de 25 lliures que rebia de Pere Casasús, sastre, per unes cases al carrer Ample, a Barcelona¹⁴⁸⁶.

El 1599 va ser establert en unes cases al carrer dels Ollers Blancs per l'adroguer Pau Rovira usufructuari del dot de la seva esposa Jerònima. També fou establert en un obrador major al carrer de na Sagra pel preu de 12 lliures anuals i una inversió de 100 lliures en millores¹⁴⁸⁷.

El 16.08.1600 assistí a la reunió confraria¹⁴⁸⁸.

L'11.05.1600 durant sis anys se li va afermar Joan Sebé, de 13 anys, fill de Joan Sebé, difunt, natural de França, germà de Bernat Sebé, per aprendre l'ofici d'escudeller. L'alimentarà i vestirà i en acabar li donarà o bé un vestit de drap nou o bé 10 lliures, com vulgui, segons costum de Barcelona¹⁴⁸⁹.

El 13.10.1600 reconegué deure a Joana Anna Pasquala, muller de .t. Pasqual, 25 lliures d'un préstec, que prometé pagar pel gener del 1601. Fiador: Montserrat Pujades, escudeller¹⁴⁹⁰.

El 15.10.1605, albat d'en Casasús, escudeller¹⁴⁹¹.

El 06.04.1609, Bernat Casasús, en tant que usufructuari, i Margarida, la seva muller, com a propietària, van vendre un

censal que li prestaven per unes cases situades al carrer Comtal. Firmaren època a Miquel Caselles, de 30 lliures, preu de la venda. Entre els testimonis, l'escudeller Andreu Piferrer¹⁴⁹².

El 17.06.1609, albat de Josep, fill de Bernat Casasús, escudeller¹⁴⁹³. El 21.04.1614, albat de Miquel, fill de Bernat Casasús, als Escudellers Blancs¹⁴⁹⁴.

El 31.10.1616, sepultura de Margarida Casasús, als Escudellers Blancs¹⁴⁹⁵.

El 29.11.1616, esposalles amb Coloma, vídua de Joan Bages, negociant de Barcelona¹⁴⁹⁶.

El 13.12.1616, capítols matrimonials amb Coloma, filla d'Antoni Rubió, paraire, de Santa Coloma de Queralt, i de Margarida¹⁴⁹⁷.

El 04.11.1617, cos de Maria, albat de Bernat Casasús, als Escudellers Blancs¹⁴⁹⁸.

S'esmenta a la llibreta de comunió Pasqual de Sant Just i Sant Pastor 1616-1622. Vivia als Escudellers Blancs amb la seva muller Coloma i amb Francesca, la seva filla¹⁴⁹⁹.

El 05.08.1622 va establir en emfiteusi a Àngela Ponsa, vídua de Joan Pons, negociant, de Barcelona en unes cases al carrer dels Flassaders¹⁵⁰⁰.

El 15.02.1624 va reconèixer deure a Lluís Soler, negociant, de Barcelona, 32 lliures i 10 sous d'un préstec graciós. Prometé tornar-lo en un any¹⁵⁰¹.

El 17.02.1624, esposalles de la seva filla Francesca, i de Margarida, ja difunta, amb Jacint Casals, escudeller de Barcelona¹⁵⁰².

El 03.10.1629, testament de Coloma Casasús, muller de primeres núpcies de Joan Bages, negociant, filla d'Antoni Rubió, pagès, de Santa Coloma de Queralt, i de Margarida. Marmessors: Bernat Casasús, el seu espòs, i Joan Rubió, adroguer, son germà. Hereva: Maria Bages, donzella, sa filla¹⁵⁰³.

El 27.10.1633 sepultura general de Bernat Casasús, escudeller, al Pi¹⁵⁰⁴.

El 18.07.1634 Josep Rubió, mercader de Barcelona, hereu de Joan Rubió, adroguer, va traspasar a Coloma Casasús, muller de Bernardí Casasús, escudeller, un cens anual de 10 lliures que rebia sobre unes cases de Rafael Riera al carrer de la Boqueria aportat en dot per Bernat Casasús¹⁵⁰⁵.

1484 AHPB, Francesc Galceran Devesa, *Decimum quartum prothocollum sive manuale*, 1601, desembre, 26 - 1602, desembre, 23.
 1485 ACB, Esposalles, vol. 59, fol. 16r; AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber tercius capitulationem*, 1596, juny, 12 - 1598, desembre, 1.
 1486 AHPB, Salvador Coll, Plec de documentació diversa, 1596 - 1598.
 1487 AHPB, Francesc Aquiles, major, Manual, 1592, desembre, 26 - 1593, desembre, 24.
 1488 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 1489 AHPB, Montserrat Rialp, *Sextum manuale sive prothocollum instrumentorum et contractuum comunium*, 1599, desembre, 10 - 1600, juny, 9.
 1490 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 1491 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 115, fol. 34r.

1492 AHPB, Antoni Romani, *Protocollum*, 1608, desembre, 28 - 1609, desembre, 23.
 1493 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120.
 1494 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 124, fol. 111v.
 1495 APSMP, Òbits, vol. 8.
 1496 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 240.
 1497 AHPB, Francesc Jutge, *Secundus liber capitulorum matrimonialium*, 1616, febrer, 12 - 1618, desembre, 8.
 1498 APSMP, Òbits, vol. 12.
 1499 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, anys 1616-1622.
 1500 AHPB, Francesc Jutge, *Undecimum manuale*, 1621, desembre, 26 - 1622, desembre, 23.
 1501 AHPB, Joan Castanyer, Manual, 1623, octubre, 28 - 1624, març, 27.
 1502 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 50v.
 1503 AHPB, Francesc Pons, Plec de testaments, inventaris i encants, 1622 - 1643 i s. d.
 1504 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143.
 1505 AHPB, Joan Salines, *Septimum manuale*, 1633, desembre, 28 - 1634, desembre, 24.

El 23.07.1635, clavari de la confraria¹⁵⁰⁶. El 27.07.1639, prohom en cap de la confraria¹⁵⁰⁷.

El 18.07.1643, sepultura de Maria, albat, als Escudellers¹⁵⁰⁸.

El 24.02.1647, testament de Lucrecia Casasús, filla de Bernat Casasús i de Margarida, difunts. Fa diverses deixes a les seves nebodes Maria Ferriol i Francesca Casals, filla de Jacint Cases, escudeller, així com a l'esposa de dit Jacint, Francesca. Nomenà hereu universal a Déu¹⁵⁰⁹.

0214. CASASÚS, Pau Maties

? - 1583

Escudeller, fill de Francesc Casasús, escudeller, i de Clara. Pare de Bernat Casasús, també escudeller. Tenia la seva casa al carrer de Rauric.

El 03.05.1563 extrema unció de la muller d'en Casasús, escudeller. "Està passat lo cantó del carrer dels Calderers"¹⁵¹⁰.

El 09.09.1564, esposalles amb Lucrecia, filla de .t. Arensis, pellicer¹⁵¹¹.

El 24.22.1564 capítols matrimonials amb Lucrecia, filla de Joan Arensis, peller, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet Joana, ara muller de Francesc Casasús¹⁵¹².

El 16.03.1581, tractes amb Miquel Carnisser: aquest li haurà de donar obra de terra daurada.

El 12.09.1583, inventari dels seus béns. Es parla d'unes cases al carrer Rauric. S'inventaria una partida d'obra blanca lliurada per la vídua al pare de Pau Maties Casasús, Francesc Casasús, perquè la fes daurar als cinc forns de daurar. S'esmenta Francesc Casasús, escudeller; Antoni Gori, corredor d'orella; Bernat Gori, matalasser; Francesc Torrent, blanquer; Joan Pujades, escudeller, i Jeroni Puig, blanquer¹⁵¹³.

El 18.12.1588, esposalles de Lucrecia, vídua, amb Bartomeu Cardenyas, escudeller¹⁵¹⁴.

0215. CASASÚS i GENISA, Francesc

1520 (?) - 1591

Mestre escudeller de Barcelona, fill de Bartomeu Casasús, candeler de cera, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet Genisa. Residència: al carrer dels Ollers Blancs.

El 18.01.1538 ell i la seva esposa Clara van nomenat procurador a Gabriel Pujol, rasorer, de Barcelona¹⁵¹⁵.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁵¹⁶.

-
- 1506 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 1507 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 1508 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144.
 1509 AHPB, Jaume Corbera, *Liber primus testamentorum*, 1646, juliol, 7 - 1668, febrer, 8.
 1510 APSMP, Llibre d'òbits, 1562 - 1563.
 1511 ACB, Esposalles, vol. 41.
 1512 AHPB, Francesc Gual, Llibre de capítols matrimonials, 1564, juny, 25 - 1566, desembre, 12.
 1513 AHPB, Nicolau Lentisclà, Llibre d'inventaris i encants, 1583, maig, [31] - 1584, octubre, 6.
 1514 ACB, Esposalles, vol. 54.
 1515 AHPB, Benet Joan, *Sexagesimum nonum manuale*, 1538, gener, 3 - 1538, juny, 10.
 1516 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 -

El divendres 10.09.1546, combregà al Pi. El divendres dia 21.01.1547, mort d'un albat al Pi.

El 1548 va ser prohom segon de la confraria dels escudellers¹⁵¹⁷. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria¹⁵¹⁸.

El 15.04.1550, àpoca firmada per Francesc Casasús, escudeller, a favor de Gabriel Amat, mariner d'Arenys, per una procuració feta a Barcelona el 31.03.1550, davant Francesc Company, taverner, per 17 lliures el document està incomplet¹⁵¹⁹.

Diumenge, 31.08.1552 i dilluns 01.09.1552, extrema unció i combregar de la muller de Francesc Casasús, escudeller¹⁵²⁰.

El 04.09.1553, és establert en una casa amb obrador al carrer dels Ollers Blancs per Joan Jeroni Canyelles, notari de Barcelona. Haurà d'invertir 20 lliures en obres a l'obrador, en un any. L'obrador delimita a l'est, per carrer dels Ollers Blancs; pel sud, amb l'honor de Damià Moner; a l'oest i al nord, amb altres honors de Joan Jeroni Canyelles¹⁵²¹.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553: carrer que anava de la Plaça de la Trinitat als Ollers¹⁵²².

El 16.04.1554 rebé autorització per construir un "forn de coure obra de terra grossa" a casa seva del carrer d'en Rauric., prop de la plaça de la Trinitat, per la qual cosa pagava un cens anual d'un sou i entrada de 4 sous, 6 diners, a pagar per Nadal¹⁵²³. Tenia un obrador amb cinc forns de daurar.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁵²⁴.

El 03.07.1556, llogà a Pere Bonanat, coraler, per cinc anys, una peça de terra campa de dues mujades prop dels molins d'en Carbonell¹⁵²⁵.

El 29.04.1563, esposalles de sa filla Mariana amb Joan Pujades, escudeller.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria¹⁵²⁶.

El 09.11.1564, esposalles i capítols matrimonials amb Elisabet Joana, en primeres núpcies esposa de Joan Herència Arensis, pellisser, en segones núpcies, muller de Pere Jover, notari de Granollers, filla de Jaume Gori, matalasser, de Barcelona, i de Margarida¹⁵²⁷.

El 21.10.1565, bateig d'Antoni Pau fill de Francesc Casasús, escudeller, i d'Isabel Joana. Padrins: Antoni Mestres, escudeller, i Isabel Anna Sars¹⁵²⁸. El mateix dia, bateig de Brígida Mònica Paula, filla de Francesc Casasús i Isabel Joana. Padrins: Joan

-
- 1541, febrer, 19.
 1517 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 1518 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 1519 AHCB, Notarial, XII-28
 1520 APSMP, Funeràries, anys 1552-1553.
 1521 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1553, gener, 9 - 1553, desembre, 19.
 1522 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.
 1523 ACA, Real Patrimoni. *Batllia*, 388, fol. 3v i *Mulassa*, vol. I, fol. 487; ídem *Llibre d'Establiments*, VIII, fol.34, *Llibre d'establiments*, 4, fol.34 i *Llibre terç de D. Luis Ycart*.
 1524 ACB, Joan Jeroni canyelles, Manual, 1554.
 1525 AHPB, Francesc Martí, major, Manual, 1556, febrer, 25 - 1556, agost, 21.
 1526 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 1527 ACB, Esposalles, vol. 41, fol. 63; AHPB, Francesc Gual, Llibre de capítols matrimonials, 1564, juny, 25 - 1566, desembre, 12.
 1528 APSMP, Baptismes, vol. 3.

Dot, notari, i Elisabet Ferreres¹⁵²⁹.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria¹⁵³⁰.

El 1571 el calceter Baltasar Mas i Beneta, la seva muller, van establir en emfiteusi a Francesc Casasús en unes cases amb tres portals a la via pública amb hort i forn per coure vasos de terra contigu que tenia al carrer dels Ollers Blancs, a prop del forn de Viladalls. N'era senyor mitjà Guillem Oliver, alou del monestir de Sant Pau del Camp¹⁵³¹.

El 29.01.1573 malalt, va fer testament. Elegí marmessors a Isabel Joana, la seva esposa, i a Pau Casasús, escudeller, el seu fill i hereu universal. Elegí sepultura al monestir de Jesús, en el vas o carner que el reverent pare guardià del monestir voldrà, vestit amb l'hàbit franciscà. Llegà a Anna Paula, la seva filla, la legítima paterna i materna 125 lliures. Va demanar que Francesc Toni Casasús, infant de 5 anys, fill comú, estigués a casa de Pau Casasús, fill seu i hereu universal, per aprendre l'ofici d'escudeller. A Francesc Toni Casasús li llegà la legítima paterna i materna i 25 lliures i unes cases situades al costat de les que el testador tenia al carrer dels Tres Llits, que li serien donades quan es casés, i demanà a Pau Casasús que estigués obligat a acollir a dit Francesc Toni Casasús en fer feina al seu obrador, en el qual pugui tenir llenya i altres coses necessàries del seu ofici i que de cada roda d'obrar que dit Francesc Toni Casasús tindrà en dit obrador no li havia de donar més de tres lliures per any. Reconegué el dot de la seva esposa 100 lliures Testimonis: Bartomeu Gener, coraler, i Montserrat Cot, taverner, ciutadans de Barcelona¹⁵³².

El 1585 va firmar un debitori amb el paller Bartomeu Batlle on reconeix que li deu 30 lliures, 7 sous i 6 diners per 11 quintars de plom que li va comprar, a raó de 2 lliures i 14 sous per quintar¹⁵³³.

El 02.04.1587 va reconèixer deure a Francesc Font, sastre, 100 lliures per una partida d'obra de terra d'escudeller que, amb la intervenció de Joan Francesc Casasús, el seu pare, i l'escudeller Francesc Domènec, va comprar a l'esmentat Font, per a la seva botiga situada al carrer que anava del Born a la plaça dels Esparters. Prometé pagar el deute en el termini d'un any¹⁵³⁴.

El 1589 va vendre unes cases amb hort i forn de coure obra blanca, rodes, barres i costers, al carrer dels Ollers Blancs, a Francesc Ferrer, prevere beneficiat a la seu de Barcelona, on hi va establí en emfiteusi Salvador Morató, gerrer¹⁵³⁵.

El 1591, testament. Nomenà marmessors a Lluís Codina, prevere beneficiat a Sant Miquel; a Bartomeu Cardenyas, escudeller, i als prohoms de la confraria dels escudellers. Demanà ser enterrat al Pi, al vas de Nostra Senyora, posat dins d'una caixa. S'esmenten Francesc Casasús, escudeller, fill seu i de Margarida; Càndia, donzella, la seva néta, filla de Joanot Pujades, escudeller, i d'Anna difunts, i Eulàlia Torrent, filla, en segones núpcies muller de Francesc Torrent. Instituí hereu universal a Bernat Casasús,

escudeller, el seu nét, fill de Pau Casasús, escudeller difunt. Entre els testimonis, Mateu Armant, escudeller.

El 24.01.1591 cos de Francesc Casasús, escudeller, als Escudellers¹⁵³⁶.

El 28.01.1591, lectura del testament¹⁵³⁷.

0216. CASASÚS, Jaume Francesc

Vers 1540 - Post. 1591

Escudeller, fill de Francesc Casasús, escudeller, i de Margarida. Germà de Pau Maties Casasús.

El 28.04.1562 va fer de padrí d'un fill de Joan Roca, picador de terra¹⁵³⁸.

El 1571 fou establert en unes cases i obrador per calceter Baltasar Mas: *Totas illas domos cum tribus portalibus extra in via pública aperientibus cum horto ac furnis aptis ad coquendum vasa terre eis contigui cum introitibus, exitibus omnibusque juribus et pertinentiis suis uniVersis quas ego titulis infrascriptis habeo et opossideo in presentis civitate Barcinone in vico dicto dels Ollers Blancs circa furnum que ibi est que dicitur de Viladalls*. Anteriorment va ser de Simó Fajol¹⁵³⁹.

El 05.06.1571, albat d'en Casasús, escudeller, als Ollers¹⁵⁴⁰.

El 01.07.1585, esposalles amb Elionor Rosella, vídua de mestre Rossell, batifuller¹⁵⁴¹.

El 14.03.1586 el seu pare Francesc, ell i la seva esposa Elionor reconegueren un deute de 30 lliures amb el sastre Francesc Font per raó d'un préstec sense interessos¹⁵⁴².

El 02.04.1587 va reconèixer deure a Francesc Safont, sastre, de Barcelona, 100 lliures barceloneses per obra de terra d'escudeller, gerrer i oller que li va comprar de la seva botiga del carrer que anava del Born a plaça de l'Esparteria. Prometé pagar el deute en un any. S'esmenten Francesc Casasús, pare, i Francesc Domènec, escudeller¹⁵⁴³.

El 27.06.1587, sepultura de Toni Pau, albat, fill d'en Casasús, escudeller, al carrer d'en Romeu, prop del Born¹⁵⁴⁴.

El 27.07.1591 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria¹⁵⁴⁵.

0217. CASASÚS, Francesc Antoni

1568 - (?)

Escudeller, fill de Francesc Casasús i d'Isabel Joana, germà petit de Pau Maties Casasús.

S'esmenta en el testament del seu pare de l'any 1573, on es

1529 APSMP, Baptismes, vol. 3.

1530 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

1531 AHPB, Pere Mambra, Plec de documentació diversa, 1571 - 1572.

1532 AHPB, Antic Safont, Plec de testaments, 1568 - 1588.

1533 AHPB, Lluís Jorba, menor, Aprísies, 1559, desembre, 10 - 1561, novembre, 25, s/f.

1534 AHPB, Lluís Jorba, menor, *Manuale contractuum*, 1586, desembre, 25 - 1587, desembre, 24.

1535 AHPB, Jeroni Ollers, *Manuale*, 1590, gener, 1 - 1590, desembre, 22.

1536 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 100.

1537 AHPB, Miquel Frederic Codina, Plec de testaments, 1588 - 1592.

1538 APSMP, Baptismes, vol. 3.

1539 AHPB, Pere Mambra, Plec de documentació diversa, 1571 - 1572.

1540 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 82, 6v.

1541 ACB, Esposalles, vol. 53, fol. 12.

1542 AHPB, Onofre Alonso, *Manuale secundum*, 1574, desembre, 27 - 1575, desembre, 28.

1543 AHPB, Lluís Jorba, menor, *Manuale contractuum*, 1586, desembre, 25 - 1587, desembre, 24.

1544 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 118v.

1545 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

diu que tenia 5 anys i que havia d'aprendre l'ofici d'escudeller a l'obrador del seu germà gran. En casar-se rebría en herència 25 lliures i unes cases al carrer dels Tres Llits¹⁵⁴⁶.

0218. CASSANYES, Francesc

Vers 1600 - Post. 1633

Escudeller de Barcelona, fill de Bernat Cassanyes, pagès, i de Magdalena.

El 20.06.1621, esposalles amb Jerònima, filla de Toni Lleonart, treballador, de Barcelona, i de Joana¹⁵⁴⁷.

El 11.07.1633 i 29.10.1633 va fer de testimoni en el nomenament de Pau Passoles, escrivent, com a procurador de l'escudeller Miquel Passoles¹⁵⁴⁸.

0219. CASSANYES, Joan

Vers 1600 - 1675

Escudeller i llogater de mules, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Cassanyes, pagès de Sant Vicenç de Sarrià, i de Càndia. Estava casat amb una tal Joana. Residència: vivia a lloguer en unes cases amb dos portals al carrer d'en Julivert i dos portals al carrer de la Ribera. Segurament no era escudeller productor, sinó revenedor.

El 16.01.1626 cos d'Antoni, albat, fill de Joan Cassanyes, escudeller, als Escudellers¹⁵⁴⁹.

El 06.06.1673, en tant que llogater de mules, va arribar a uns acords amb fra Pere Vilar, collector del monestir de Sant Francesc de Paula de Barcelona i Jerònima Palacios, vídua de Vicente Pedrón, de València, i altres persones per conduir-les a elles i a Diversos béns mobles fins a la ciutat de Saragossa¹⁵⁵⁰.

El 19.12.1674 va fer testament¹⁵⁵¹. El 28.01.1675 es va fer l'inventari dels béns¹⁵⁵².

0220. CASES, Bernat

Escudeller.

El 04.10.1600 s'esmenta com a testimoni en el nomenament, com a procurador de Joan Garriga, a Joan Barber, negociant de Solsona¹⁵⁵³.

0221. CASES, Francesc

1626 - Vers 1652 (?)

Escudeller, fill del sastre Joan Cases i de Peronella.

El 22.04.1643 va fer de testimoni en un instrument notarial referent a l'escudeller Llorenç Passoles¹⁵⁵⁴.

El 1644 reconegué a Maria Cases, vídua de Pau Cases, bastaix de corda, com a tenedora dels béns de l'esmentat difunt¹⁵⁵⁵.

El 1645 va fer de testimoni en un instrument notarial referent a l'escudeller Miquel Passoles¹⁵⁵⁶.

El 23.01.1648 va ser admès com a mestre escudeller, presentat pels mestres Joan Corballó i Miquel Mateu¹⁵⁵⁷.

L'11.04.1649, esposalles amb Francesca Figueres, donzella, de la parròquia de Sant Miquel, filla de Jaume Figueres, sombrero de Granollers, i de Maria¹⁵⁵⁸.

El 02.01.1650 va llogar, per cinc anys, un obrador d'escudeller al carrer de na Sagra que havia estat de Josep Pasqual, escudeller. Li va llogar Joan Grasset, botiguer de teles, espòs en segones núpcies d'Anna Ruaiç, vídua de Josep Pasqual. El preu del lloguer va ser de 23 lliures anuals¹⁵⁵⁹.

Sense notícies posteriors seves, deuria morir durant la guerra o la pesta de mitjans de segle.

0222. CASES i TURULL, Francesc

Vers 1705 - abans de 1780

Jove escudeller i gerrer, natural de la vila d'Anglès, fill de Joan Cases, hortolà del Portal Nou, i de Teresa Turull. Des del 1734 no se'n tenen més dades; sembla que hauria marxat a viure a Reus.

El 11.09.1729, essent jove escudeller, esposalles amb Josepa Galceran, donzella, de la parròquia del Pi¹⁵⁶⁰.

El 04.10.1729, capítols matrimonials amb Josepa Galceran, filla de Gaspar Galceran, teixidor de lli, i de Maria¹⁵⁶¹.

El 30.01.1734, bateig de Jeroni Francesc Joan, fill de Francesc Cases, escudeller, i de Josepa Cases i Miquel. Padrins: Jeroni Ricós, jove escudeller, i Francesca Gual, donzella, filla de Francesc Gual, escudeller¹⁵⁶².

El 07.05.1780, testament de Teresa Cases i Galceran. Els seus pares ja eren morts¹⁵⁶³. El 12.11.1796, testament de Teresa Cases i Galceran, filla de Francesc Cases, escudeller i gerrer de la vila de Reus, arquebisbat de Tarragona, i de Josepa Cases i Galceran.

1546 AHPB, Antic Safont, Plec de testaments, 1568 - 1588.
1547 ACB, Esposalles, vol. 71, fol. 10r.
1548 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum actorum*, 1631, desembre, 30 - 1632, desembre, 23, fol. 151v.
1549 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 68.
1550 AHPB, Josep Güell, *Secundum manuale ... diversorum contractuum*, 1672, desembre, 30 - 1673, desembre, 22.
1551 AHPB, Josep QuatreCases i Sala, *Liber quartus testamentorum*, 1649, desembre, 15 - 1675, abril, 28.
1552 AHPB, Josep QuatreCases i Sala, *Liber quintus inventariorum*, 1671, gener, 12 - 1675, febrer, 12.
1553 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

1554 AHPB, Josep Galí, *Manuale undecimum instrumentorum*, 1710, desembre, 27 - 1712, desembre, 16.
1555 AHPB, Rafael Pellisser, *Trigesimum omnium contractuum et instrumentorum manuale*, 1643, desembre, 27 - 1644, desembre, 22.
1556 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1644, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.
1557 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
1558 ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 77.
1559 AHPB, Gervasi Verdera, *Decimum manuale*, 1649, desembre, 26 - 1650, desembre, 24.
1560 ACB, Esposalles, vol. 128.
1561 AHPB, Josep Brossa, *Manuale instrumentorum*, 1727, desembre, 26 - 1728, desembre, 23. Dot: 170 lliures.
1562 ACB, Baptismes, vol. 20.
1563 AHPB, Josep Vilamala i Cassani, *Manual de escrituras*, 1779, desembre, 27 - 1780, desembre, 24.

0223. CASES i FIGUERES ?, Joan

Post. 1649? - Post. 1726

Escudeller, possiblement fill de Francesc Cases, escudeller, i de Francesca Figueres. Residència: carrer de Còdols.

El 13.09.1674, bateig de Josep Pau Pere Joan, fill de Joan Cases i de Cecília. Foren padrins: Pau Coll, escudeller, i Cecília Pomareda, muller de Josep Pomareda, escudeller¹⁵⁶⁴.

El 27.01.1675 fra Alexandre Serralta, mercedari, establí a Joan Cases, escudeller, en un pati o casalt al carrer de Còdols. A orient li quedava l'honor de Joan Carreres; al sud, l'honor de .t. Porta; a occident, el carrer de Còdols, i al nord, un carreró que travessava del carrer de Còdols al carrer d'en Serra¹⁵⁶⁵.

El 16.03.1676, bateig de Josep Francesc Marià Pere, fill de Joan Cases, escudeller i de Cecília. Foren padrins: Josep Bover i Marianna Cira, muller de Josep Cira, donzell¹⁵⁶⁶.

El 18.07.1677, bateig de Maria Cecília Anna Coloma, filla de Joan Cases, escudeller i de Cecília. Foren padrins: Jaume Magrinyà, doctor en medicina, i Maria Bertran, muller de Gaspar Bertran, apotecari¹⁵⁶⁷.

Segons el cadastre personal de 1725-1726, era "pobre de solemnitat"¹⁵⁶⁸.

0224. CASES, Pere Pau ?

Escudeller.

El 13.04.1593 fou examinat a mestre

El 21.01.1600 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor¹⁵⁶⁹.

0225. CASES I FIGUERES ?, Ramon

Vers 1640 - Post. 1698

Escudeller, possiblement fill de Francesc Cases, escudeller, i de Francesca Figueres. Germà de Joan Cases, escudeller.

El 21.12.1664, essent fadrí escudeller, esposalles amb Francesca Jaume ?, vídua¹⁵⁷⁰.

El 14.03.1667, bateig de Maria Magdalena Ignàsia Marianna Manuela Tomasa Gertrudis, filla de Ramon Cases, escudeller, i de Francesca. Foren padrins: Joan Baptista Roca i Maria Magdalena Ribera¹⁵⁷¹.

El 09.08.1669 va ser nomenat prohom segon de la confraria¹⁵⁷².

El 16.10.1669, bateig de Magina Lluïsa Maria Teresa. Foren padrins: Josep Fornés, pentiner, i Magina Capellades, muller de Domingo Capellades, sastre¹⁵⁷³.

El 01.05.1672 va ser establert en uns obradors d'escudeller que foren de Joan Corballó, escudeller¹⁵⁷⁴.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁵⁷⁵. El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁵⁷⁶.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers.¹⁵⁷⁷

El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria¹⁵⁷⁸. El 1689 va ser obrer de la parròquia de Sant Jaume¹⁵⁷⁹. El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria¹⁵⁸⁰.

L'any 1694 s'esmenta a la llista dels mestres que tenien un obrador amb forn gran i un de petit.

L'11.04.1696, assistí a una reunió de la confraria¹⁵⁸¹. El 07.03.1697, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll¹⁵⁸².

El 1698 s'esmenta en una relació dels mestres que havien pagat la taxa del Sant Misteri¹⁵⁸³.

0226. CASTANYERA, Bartomeu

Vers 1580 - 1645

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Miquel Castanyera, escudeller de Barcelona, i de Brígida. Residia al quarter de Sant Francesc, al carrer dels Escudellers.

El 12.11.1604, esposalles amb Margarida, filla de Benet Arassó, pare de Barcelona, i de Margarida, difunts¹⁵⁸⁴.

El 27.08.1623, vidu, esposalles amb Esperança, vídua de Jaume Colom, escudeller de Barcelona¹⁵⁸⁵.

El 27.08.1623, capítols matrimonials entre Bartomeu Castanyera, escudeller, fill de Miquel Castanyera i de Brígida amb Esperança Colom, vídua de Jaume Colom, ja difunt, escudeller, filla de l'honorable Francesc Pons, pare i verguer¹⁵⁸⁶.

El 21.07.1633, prohom en cap de la confraria¹⁵⁸⁷.

El 04.03.1633, Esperança Castanyera, com propietària, i Bartomeu Castanyera, per pagar 10 lliures als administradors del bací dels pobres vergonyats a l'església de Sant Jaume, complement de les pensions degudes fins febrer del mateix any,

1564 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 1565 AHPB, Josep Virgili, *Nonum manuale instrumentorum*, 1674, desembre, 31 - 1675, desembre, 24.
 1566 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 1567 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 1568 AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1725-1726.
 1569 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 311.
 1570 ACB, Esposalles, vol. 92, fol. 86v.
 1571 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 225.
 1572 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1573 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 274.

1574 AHPB, Josep Virgili, *Sextum manuale instrumentorum*, 1671, desembre, 27 - 1672, desembre, 17.
 1575 AHPB, Francesc Lentslà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 1576 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 1577 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 1578 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 1579 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1689, gener, 3 - 1689, desembre, 22.
 1580 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 1581 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
 1582 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 1583 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23.
 1584 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 189r.
 1585 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 27v.
 1586 AHPB, Antic Terra, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1612, juliol, 29 - 1624, desembre, 15.
 1587 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

d'un censal de preu de 150 lliures i pensió anual de 7,5 lliures, va consignar les 10 lliures a l'escudeller Gabriel Magí, preu de la mitja anyada del lloguer de l'obrador que tenia al carrer de na Sagra¹⁵⁸⁸.

El 05.04.1638, combregar a Magdalena Castanyera, escudellera, al carrer Nou¹⁵⁸⁹.

El 27.07.1638, clavari de la confraria¹⁵⁹⁰.

El 26.12.1638, extrema unció de Magdalena, filla de Bartomeu Castanyera, escudeller, als Escudellers¹⁵⁹¹.

S'esmenta al fogatge de 1640: escudeller vell¹⁵⁹².

El 07.11.1640, combregar de Bartomeu Castanyera, als Escudellers¹⁵⁹³. El 31.05.1645, combregar i extrema unció del mestre Bartomeu Castanyera, escudeller, als Escudellers¹⁵⁹⁴. El 15.06.1645, cos de Bartomeu Castanyera, escudeller, als Escudellers¹⁵⁹⁵.

El 20.01.1650 Esperança Castanyera, en primeres núpcies, esposa de Jaume Colom, escudeller, ordenà procurador a Josep Colom, el seu fill, per reclamar els béns i pertinences del reverend Pacià Colom, prevere i canonge de la seu de Tarragona, fill seu i de l'esmentat Jaume Colom. Testimonis: Llorenç Passoles, escudeller, Benet Güells i Jacint Borràs¹⁵⁹⁶.

0227. CASTANYERA, Josep Lluís

Vers 1605 - Vers 1640

Escudeller de València, fill de Lluís Castanyera.

El 17.03.1633, esposalles amb Magdalena, filla de Joan Bori, sastre, ciutadà de Barcelona, i d'Antònia. El 07.09.1634 va reconèixer haver rebut 25 lliures del dot matrimonial. Capítols matrimonials amb el mateix notari¹⁵⁹⁷.

El 05.04.1638, combregar de Magdalena Castanyera, escudellera, al carrer Nou¹⁵⁹⁸. El 29.12.1638, cos de na Magdalena Castanyera, filla d'en Castanyera, escudeller¹⁵⁹⁹.

El 07.09.1640, esposalles d'una tal Maria Magdalena, vídua de Josep Castanyer, escudeller, de Barcelona, amb Joan Serra, teixidor de llana, vidu¹⁶⁰⁰.

0228. CASTANYERA, Lluís

Post a 1563/64 - 1638

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona fou, sobretot, rajoler, fill de Miquel Castanyera, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Brígida, i germà de Bartomeu Castanyera. Esposa: Elisabet.

El 25.09.1611 Jerònima Portana va llogar per 5 anys fins 1616 a l'escudeller Lluís Castanyera unes cases i obrador amb tres portals: dos al carrer major dels escudellers i un altre al carrer Nou amb la condició que la deixi viure a la sala o cambra de la part del carrer Nou i pagar-li 20 sous anuals apart del preu del lloguer. El preu va ser de 165 lliures, a raó de 33 lliures anuals¹⁶⁰¹.

El 21.03.1614, esposalles de la seva filla Agustina i d'Elisabet amb Onofre Rodergues, escudeller¹⁶⁰².

El 20.09.1614 va presentar una requisició, juntament amb Lluís Castanyera, per demanar a la confraria que no s'invertissin els diners de la botiga del plom en causes pies¹⁶⁰³.

S'esmenta en una llibreta de comunió pasqual de Sant Just i Sant Pastor 1616-1622 que deu correspondre a la parròquia de Santa Maria del Pi. Vivia juntament amb Isabel, la seva muller; Onofre Rodergues, escudeller, i la seva esposa Agustina la seva filla i Josep, son fill.

El 29.12.1615 Jeroni Mestre, pintor, va donar a Lluís Castanyera, escudeller, unes cases al carrer que anava de la Carnisseria d'en Sorts al carrer dels Escudellers, propietat del monestir de Santa Clara, a cens de 20 lliures¹⁶⁰⁴.

El 30.01.1616, Pere Soler establí a Lluís Castanyera, escudeller, en un pati *seu solum terre*, al carrer de les Arenes. Confrontava a orient, amb altre honor del mateix Lluís Castanyera i part amb Montserrat Móra; al sud, amb Guillem Bajó; a occident, amb Elisabet Cases, i al nord, amb el carrer de les Arenes. En una confrontació anterior, a orient, amb el carrer de les Arenes; al sud, amb Bernat Déu, velluter; a occident, Antoni Bonet, gerrer, i al nord, amb Domènec Cases¹⁶⁰⁵.

L'any 1617, Jerònima Porta va llogar, per tres anys fins al 1620, a l'escudeller Lluís Castanyera unes cases i obrador contigu, amb tres portes dues al carrer Escudellers i una al carrer Nou, pel preu de 99 lliures¹⁶⁰⁶.

El 07.12.1607 combregar de Lluís Castanyera, als Escudellers¹⁶⁰⁷.

El 08.04.1620, capítols amb els consellers de Barcelona per les rajoles valencianes posades a la Casa de la Ciutat.

El 16.10.1620 li foren pagades 127 lliures, 17 sous 2 diners per 5.562 "rajolotes" lliurades per les obres de l'hort de la Casa de la Ciutat, a raó de 23 lliures el miler¹⁶⁰⁸.

El 17.07.1620, albat de Llorenç Marçal, fill d'Onofre Rodergues, escudeller, a casa de Lluís Castanyera¹⁶⁰⁹.

El 04.08.1622 combregar a Lluís Castanyera, escudeller¹⁶¹⁰.

1588 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1632, desembre, 27 - 1633, març, 19.
 1589 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 154v.
 1590 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 1591 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 33, fol. 62v.
 1592 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 1593 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34, fol. 28v.
 1594 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 36.
 1595 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 36.
 1596 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1649, desembre, 30 - 1650, desembre, 19.
 1597 AHPB, Josep Safont, *Tricessimum tercium manuale*, 1633, desembre, 28 - 1634, desembre, 23.
 1598 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 154v.
 1599 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 127r.
 1600 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 93v.

1601 AHPB, Joaquim Colomé, Aprisies, 1611, setembre [2] - 1611, desembre, 20.
 1602 ACB, Esposalles, vol. 67.
 1603 AHPB, Maties Amell, *Primum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1613, novembre, 15 - 1614, desembre, 22.
 1604 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1615, desembre, 27 - 1616, desembre, 24.
 1605 AHPB, Antoni Mestre, *Primus liber vendicionum, donacionum, stablimentorum et aliorum instrumentorum*, 1606, octubre, 5 - 1617, juny, 15.
 1606 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum*, 1616, desembre, 27 - 1617, desembre, 22.
 1607 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 16.
 1608 AHCB, Consellers. Adveràncies, 1C-X-2.
 1609 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 20.
 1610 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 63.

El 08.04.1623 Lluís Castanyera i Onofre Rodergues van reconèixer que Joaquim Fontana, apotecari, els va pagar 43 lliures i 8 sous en compliment de part d'un deute. Entre els testimonis, l'escudeller Josep Coll¹⁶¹¹.

El 13.05.1623, combregar de Lluís Castanyera¹⁶¹². El 26.07.1623, combregar de Lluís Castanyera¹⁶¹³.

El 09.10.1623, fra Joan Bac, del monestir de frares predicadors, reconegué que Lluís Castanyera li havia pagat 10 lliures d'un cens anual d'unes cases que foren de Bernat Déu, velluter, al carrer Escudellers¹⁶¹⁴.

El 18.01.1624, esposalles de sa filla Àngela i de Margarida amb Pere Marres, escudeller de Barcelona¹⁶¹⁵.

El 03.11.1626 esposalles de sa filla Rafaela, amb Joan Roc, vidu¹⁶¹⁶.

El 04.09.1628 el mestre de cases Jeroni Mas va reconèixer haver rebut de Joana Iserna, vídua de l'adroguer Cosme Isern, 12 lliures, 6 sous i 11 diners per unes obres fetes a la seva botiga del carrer Nou llogada a l'escudeller Lluís Castanyera. Lluís Castanyera es faria càrrec de satisfer el deute amb els diners del lloguer¹⁶¹⁷.

El 17.03.1636 va reconèixer haver rebut 43 lliures i 10 sous per una partida de rajola valenciana venuda al notari Joan Jeroni Talavera destinades a un terraplè d'unes cases que dit notari tenia al carrer del Regomir Barcelona¹⁶¹⁸.

El dissabte, 08.05.1638, testament de Lluís Castanyera. Nomenà hereva universal a Agustina Rodergues, esposa d'Onofre Rodergues. Testimonis: Pau Rodó i Josep Andreu, escudellers de Barcelona.

El 12.05.1638, cos de Lluís Castanyera, escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Jaume¹⁶¹⁹.

0229. CASTANERA, Miquel Ramon ?

Vers 1530 - 1604 (?)

Escudeller, fill de Ramon? Castanyera, pare de Lluís, Bartomeu i Rafael Castanyera.

El 16.11.1562, esposalles amb Brígida, filla d'en Pou, sastre¹⁶²⁰.

El 1574 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁶²¹.

El 19.02.1595 reconegué deure a l'escudeller Joan Martí Vilasola la quantitat de 69 lliures i 10 sous per obra d'escudeller. Va prometre pagar el deute en quatre terminis, fins l'any 1600¹⁶²².

1611 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Septimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1622, desembre, 29 - 1623, desembre, 24.

1612 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 16.

1613 APSM, Llibre d'òbits, vol. 12.

1614 AHPB, Pere Moret, *Vademecum*, 1622, desembre, 25 - 1623, desembre, 20.

1615 ACB, Esposalles, vol. 72.

1616 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 105r.

1617 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale*, 1627, desembre, 29 - 1628, novembre, 22.

1618 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale actorum*, 1635, gener, 8 - 1636, desembre, 24, fol. 308r - 309v.

1619 ADB, Parròquies, Sant Jaume, Funerària, vol. 33.

1620 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 62v.

1621 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

1622 AHPB, Antoni Roure, *Llibre de seguretats*, 1594, febrer, 22 - 1603,

El 23.08.1596 s'esmenta a l'inventari de Esperança Marc, vídua de Pere marc, perxer¹⁶²³.

El 25.01.1597, vidu, esposalles amb la vídua de Miquel Puig-lugora o Puiglora?, fuster de Barcelona¹⁶²⁴.

El 02.11.1597 esposalles de sa filla Àngela i de Brígida, difunta amb Andreu Cabanyes, moler, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Cabanyes, moler, i Margarida, difunts¹⁶²⁵.

El 16.08.1600 va assistir a la reunió de la confraria¹⁶²⁶.

El 12.11.1604 ja era difunt esposalles de Bartomeu.

0230. CASTANYERA i POU?, Rafael

Escudeller, fill de Miquel Castanyera, escudeller, i de Brígida Pou (?) El 1585 s'esmenta en un document notarial¹⁶²⁷.

0231. CASTELLÀ, Joan

Oller.

S'esmenta el seu nom en el padró de milícies de 1389, al quarter de framenors¹⁶²⁸.

0232. CASTELLÓ, Francesc

Gerrer.

S'esmenta en unes cases al carrer del Vidre segle XIVers Després, seran d'Amador Macià.

0233. CASTELLÓ, Simó

Gerrer.

El 30.09.1374, el gerrer Bonanat Batlle establí Constança, muller del gerrer Simó Castelló en unes cases amb forn als Ollers Blancs Guillem d'Horta, senyor mitjà, alou del monestir de Sant Pau del Camp¹⁶²⁹.

El 07.11.1390 Constança, muller de Simó Castelló, gerrer, confessà tenir unes cases amb forn al carrer dels Ollers Blancs, per Francesc d'Olzinelles, senyor mitjà, on hi va ser establerta pel gerrer Bonanat Batlle, el 1374.

0234. CASTELL, Pere o Perot

Vers 1525 - 1554

Gerrer, fill de Bartomeu Castell, flequer, i de Joana.

El 11.12.1552, esposalles amb Elionor Manyans, filla de Pere Manyans, pagès¹⁶³⁰.

desembre, 23.
1623 AHPB, Antoni Batlle, Llibre d'inventaris i encants, 1596, gener, 2 - 1604, abril, 30.

1624 ACB, Esposalles, vol. 58, fol. 97v.

1625 ACB, Esposalles, vol. 59, fol. 34r.

1626 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

1627 AHPB, Antoni Mur, *Manuale sive protocolum decimum quintum*, 1583, juny, 30 - 1591, gener, 25.

1628 AHCB, Consell de Cent, Fogatges-XIX, vol. 1 a 14.

1629 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 1511.

1630 ACB, Esposalles, vol. 35, fol. 68v.

S'esmenta al fogatge del 1553¹⁶³¹.

El 08.03.1558 capítols matrimonials amb Aldonça Puig, vídua de Bernardí Puig, escudeller¹⁶³².

El 28.03.1558, esposalles amb madona Aldonça Puig, vídua de Bernat Puig, escudeller, filla d'Antoni Arcs, paraire, ciutadà de Barcelona, i d'Antònia¹⁶³³.

El 25.01.1562, Aldonça, vídua de Perot Castells, escudeller, nomena procurador Jaume Bartomeu, notari de Vilafranca del Penedès¹⁶³⁴.

El 30.05.1554, sepultura d'en Perot Castells, gerrer; tret de casa que era d'en Pere Arnau, als Escudellers¹⁶³⁵.

0235. CASTELLS, Gabriel

? - 1711

Gerrer.

El 18.03.1711, cos de Gabriel Castells, jove gerrer, als Escudellers¹⁶³⁶.

0236. CAXANES, Gaspar

Escudeller.

El 22.12.1748, cos de Josep, albat, fill de G. Caxanes, jove escudeller, i d'Eulàlia, al carrer dels Obradors. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor¹⁶³⁷.

0237. CEOL, Marc

Escudeller, fill de .t. Ceol, mariner.

El 19.09.1567, esposalles amb Elisabet, filla de Sebastià Llobera alies Monar, pagès, de Barcelona¹⁶³⁸.

0238. CERDÀ, Antoni

Escudeller.

L'any 1518 fou testimoni en el testament de l'escudeller Gaspar Moner juntament amb Jaume Amorós, escudeller¹⁶³⁹.

0239. CERDÀ, Jeroni

Vers 1700 - 1763

Fadrí escudeller.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres i fadrins "ausents d'esta ciutat que a molt de temps a que no

se sap on són. Ha perdut lo enteniment, com consta ab la fe de doctor"¹⁶⁴⁰.

El 1733 apadrinà una filla de Jaume de Déu, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor¹⁶⁴¹.

El 30.10.1734, essent fadrí escudeller, esposalles amb Maria Sellarès, donzella, de Sant Pere de les Puelles, *amore Dei*¹⁶⁴².

El 04.05.1735, bateig de Domènec Aleix Jacint, fill de Jeroni Cerdà, jove escudeller, i de Maria Cerdà i Sellarès. Padrins: Aleix Sellarès, pagès, i Esperança Viqué, donzella, filla de Josep Viqué, velluter¹⁶⁴³. El 12.01.1741, albat de Pau, fill de Jeroni Cerdà, jove escudeller, al carrer Condal, al vas dels Tarongers¹⁶⁴⁴. El 01.12.1741, bateig de Manuela Francesca Maria Rita, filla de Jeroni Cerdà, jove escudeller, i de Maria Sardà i Sellarès. Padrins: Manuel Santalí i Martí, doctor en dret, i Francesca Cervera i Canals, muller d'Antoni Cervera i Bofarull, doctor en dret¹⁶⁴⁵. El 22.11.1744, bateig de Josepa Agnès Isabel, filla de Jeroni Cerdà i de Maria. Padrins: Josep Mani, sabater, i Agnès ?¹⁶⁴⁶. El 26.04.1747, bateig de Josep Tomàs Joan, fill de Jeroni Cerdà i de Maria. Padrins: Josep Altabàs, jove cabelleraire, i Rosa Ferrer, donzella, filla de Tomàs Ferrer, difunt, ciutadà honrat de Barcelona.¹⁶⁴⁷ El 08.03.1749, bateig de Gertrudis Tomassa Teresa, filla de Jeroni Cerdà i de Maria. Padrins: Josep Requesens, pagès, i Teresa Carles, donzella, filla de Francesc Carles, corder¹⁶⁴⁸. El 07.03.1754, bateig de Maria Francesca Oleguera, filla de Jeroni Cerdà, jove escudeller, i de Maria Sellarès¹⁶⁴⁹. El 08.09.1757, cos de Maria, filla de Jeroni Sardà, escudeller, i de Maria Sellarès¹⁶⁵⁰.

El 22.11.1763, sepultura del cos de Jeroni Cerdà, jove escudeller, a l'hospital, al vas de Santa Eulàlia¹⁶⁵¹.

El 17.04.1764, matrimoni entre Domènec Cerdà, fill del difunt Jeroni Cerdà, amb Serafina Camprubí habitants al Pi¹⁶⁵².

El 01.05.1783, cos de Maria Cerdà, vídua de Jeroni Cerdà, escudeller, al carrer de la Boqueria¹⁶⁵³.

0240. CERDÀ, Joan

Vers 1460 - Vers 1500

Gerrer i escudeller, fill d'Ermengol Cerdà i d'Antònia, naturals de la Seu d'Urgell. Vivia al carrer dels Ollers Blancs.

El 1483 va fer capítols matrimonials amb Eufrasina Arissó.

El 08.04.1485 va reconèixer haver rebut 50 lliures del dot de la seva esposa Eufrasina, filla de Miquel Arissó, cirurgià, i d'Angelina¹⁶⁵⁴.

1631 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.
1632 AHPB, Antoni Mur, *Manuale seu protocollum septimum*, 1555, febrer, 17 - 1558, agost, 31.
1633 ACB, Esposalles, vol. 38.
1634 AHPB, Miquel Cuberta, *Secundum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1561, octubre, 14 - 1562, setembre, 22.
1635 APSMP, Funeràries, anys 1553-1554.
1636 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715.
1637 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
1638 ACB, Esposalles, any 1567.
1639 AHPB, Miquel Puigsec, *Primus liber testamentorum in quo notantur testamenta et alie ultime voluntates*, 1504, gener, 7 - 1525, setembre, 29.

1640 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 1725-1726.
1641 APSJP, Baptismes, vol. 13.
1642 ACB, Esposalles, vol. 129.
1643 ACB, Baptismes, vol. 20.
1644 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 67r.
1645 ACB, Baptismes, vol. 22.
1646 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 177v.
1647 ACB, Baptismes, vol. 23.
1648 ACB, Baptismes, vol. 23.
1649 ACB, Baptismes, vol. 25.
1650 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 4, fol. 60v.
1651 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 299v.
1652 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Pi, XVII/5, r73.
1653 ADB, Funeràries, Sant Jaume, vol. 96, fol. 99v.
1654 AHPB, Pere Tritter, *Tercium manuale*, 1484, novembre, 23 - 1485, octubre, 3.

El 09.07.1494, com a gerrer, s'esmenta el seu nom en el testament de Romeu Lull, ciutadà de Barcelona¹⁶⁵⁵.

El 05.05.1495, capítols entre els gerrers Joan Sardà i Damià Vilaseca, i el mariner Gonzalvo Abriques de Sevilla, patró d'un vaixell de timó i mitja coberta i capacitat de 850 quintars, per tal d'anar a Dènia, Alacant i València portant robes i altres mercaderies per negocis dels dits gerrers¹⁶⁵⁶.

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any.

El 05.12.1505, ja difunt, esposalles de la seva filla Isabel amb l'argenter Amador Belloch, fill de Joan Belloch, argenter, i d'Elionor. Dot: 250 lliures¹⁶⁵⁷.

El 01.03.1508 va llogar, per cinc anys, l'usdefruit de la casa que tenia al carrer dels Tres Llits a Elionor, muller del sastre Andreu Cerdà, pel preu de 4,5 lliures anuals. Com a testimonis, Joan Rafael Lleopard, "aiguerius", ciutadà de Barcelona, i Joan Garcia, argenter, habitant a Cervera¹⁶⁵⁸.

El 15.03.1513 Eufрасina, vídua, va firmar un àpoca de 50 lliures rebudes de Beatriu, vídua de Gelabert Salbà, pagades per la Diputació del General¹⁶⁵⁹.

El 16.07.1514 va llogar al taverner Francesc Ermengol, per tres anys, unes cases que tenia al carrer dels Ollers Blancs pel preu de 4,5 lliures anuals¹⁶⁶⁰.

El 08.03.1525, testament d'Eufрасina Cerdà, muller del difunt Joan Cerdà, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Miquel Arissó, barber, i d'Angelina. Demanà ser enterrada al monestir de Sant Francesc. Deixà com a hereva universal, sa germana Caterina¹⁶⁶¹.

El 05.12.1525, capítols matrimonials entre Amador Belloc, argenter, fill de Joan Belloc, argenter ciutadà de Barcelona, i d'Eleonor, amb Elisabet, filla del difunt Joan Cerdà, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Eufрасina, vivent¹⁶⁶².

El 1525 va vendre unes cases a l'escudeller Joan Palau¹⁶⁶³.

0241. CERDÀ, Joan

Vers 1615 - Vers 1646

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Sardà, paraire de l'Arbós, i de Francesca. Residència: carrer de Còdols, al costat de les cases del notari Baltasar Prous que era al cap del carrer cantonada amb Ollers Blancs que li quedaven al nord. Havent estat de Lluís de Queralt i abans de l'oller Guillem Pontet¹⁶⁶⁴.

El 01.06.1640, esposalles amb Maria, filla de Jacint Casals,

escudeller de Barcelona, i de Francesca¹⁶⁶⁵.

El 14.06.1640, capítols matrimonials entre Joan Cerdà, jove escudeller, fill de Joan Cerdà, paraire de l'Arbós Barcelona i de Francesca, amb Maria Casals, filla de Jacint Casals, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Francesca, neboda de la difunta Lucrècia Casasús, filla de Bernat Casasús, mestre escudeller¹⁶⁶⁶.

El 24.08.1643, combregar d'Anna Maria Cerdà, muller de Joan Cerdà, als Escudellers¹⁶⁶⁷.

El 1646 ja era mort matrimoni de la seva vídua amb Miquel Ferriol, mestre d'escola¹⁶⁶⁸.

L'11.02.1647 Miquel Ferriol va reconèixer haver rebut 145 de les 200 lliures del dot de la seva esposa¹⁶⁶⁹.

0242. CERDÀ, Joan

Vers 1660 - 1724

Mestre escudeller i rajoler de rajola valenciana. Residència: carrer dels Escudellers, que li quedava a llevant, en una botiga que era de Magdalena Rovira, valorada en unes 100 lliures¹⁶⁷⁰.

El 09.09.1683, essent jove escudeller va fer de testimoni a l'inventari dels béns de l'escudeller Llorenç Passoles¹⁶⁷¹.

El 28.04.1685, essent jove escudeller, esposalles amb Paula Turull, donzella¹⁶⁷².

El 11.02.1696, esposalles amb Maria Paula Merli, donzella¹⁶⁷³.

El 06.06.1699, confirmacions de Jeroni i de Josep, fills de Joan Cerdà, de la parròquia de Sant Miquel. Padri: Josep Masderoda, llicenciat¹⁶⁷⁴.

El 14?03.1705 confirmació de Joan, fill de Joan Cerdà i de Paula¹⁶⁷⁵. El 26.10.1705, cos de Jaume, albat, fill de Joan Cerdà, a casa de Jaume Cua. Pagarà Caterina Munyós a casa del mestre Molas, al Regomir, al vas de la Concepció¹⁶⁷⁶. El 19.04.1706, cos de Josep, albat, fill de Joan Cerdà, a casa de Jaume Cua, al vas del Roser¹⁶⁷⁷. El 04.06.1706, cos de Josep, albat, fill de Joan Cerdà¹⁶⁷⁸. El 01.07.1711, defunció de Joan, fill de Joan Cerdà, escudeller, a casa de Jaume Cua, al vas de la Concepció¹⁶⁷⁹.

El 17.06.1712 va passar l'examen de mestratge.

El 09.05.1713 confirmació de Caterina, filla de Joan Cerdà i de Paula, a la parròquia de Sant Miquel¹⁶⁸⁰.

1655 AHPB, Joan Miravet, *Primus liber testamentorum*, 1465, juny, 19 - 1498, setembre, 10.
 1656 AHPB, Lluís Carles Mir, *Liber septimus comunium*, 1495, gener, 12 - 1495, juliol, 13.
 1657 AHPB, Joan Savina, *Manuale primum*, 1505, novembre, 8 - 1508, octubre, 19.
 1658 AHPB, Pere Saragossa, *Manual*, 1508, febrer, 14 - 1508, setembre, 9.
 1659 AHPB, Joan Vilana, *Vicessimus sextum manuale*, 1513, març, 14 - 1513, desembre, 2.
 1660 AHPB, Pere Saragossa, *Manual*, 1514, abril, 4 - 1514, agost, 30.
 1661 AHPB, Joan Savina, *Primus liber testamentorum*, 1506, abril, 20 - 1547, novembre, 12.
 1662 AHPB, Joan Savina, *Plec de capítols matrimonials*, 1505 - 1530.
 1663 AHPB, Joan Savina, *Vicessimus primum manuale*, 1525, gener, 21 - 1525, novembre, 25.
 1664 ADB, Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, lligall 9, any 1670.

1665 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 71v.
 1666 AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.
 1667 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 130v
 1668 AHPB, Joan Baptista Vidal, *Liber primus capitulum et concordiarum*, 1638, maig, 16 - 1650, desembre, 17.
 1669 AHPB, Joan Baptista Vidal, *Sextum prothocollum sive manuale instrumentorum*, 1645, desembre, 27 - 1646, desembre, 19.
 1670 AHCB, Cadastre, 1-57.
 1671 AHPB, Pere Màrtir Lluñell, *Sextus liber inventariorum et encantuum*, 1678, gener, 26 - 1684, desembre, 5.
 1672 ACB, Esposalles, vol. 102.
 1673 ACB, Esposalles, vol. 108.
 1674 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 128v
 1675 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 203v.
 1676 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 7.
 1677 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.
 1678 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.
 1679 ACB, Defuncions, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 8.
 1680 ACB, Confirmacions, vol. 1, fol. 180v.

Un Joan Sardà tenia la seva habitació juntament amb la seva família en una botiga de la casa de Domènec Rovira, on s'hi estava de caritat. Anava a jornal per alimentar la família. No tenia res¹⁶⁸¹.

El 18.07.1721, combregar a Jerònima, filla de Joan Cerdà, mestre escudeller, al carrer Obradors¹⁶⁸².

El 01.10.1724, sepultura de Joan Cerdà, escudeller, tret del carrer de la Davallada dels Lleons. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor¹⁶⁸³.

El 10.03.1732, capítols matrimonials d'Arcàngela, filla de Joan Cerdà i de Paula, amb Josep Codorniu.

El 25.11.1732, cos de Paula Cerdà, vídua de Joan Cerdà, escudeller, al carrer de les Arenes. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor¹⁶⁸⁴.

0243. CERDÀ, Josep

Vers 1660 - ?

Escudeller, fill de Pere Joan Cerdà, paraire, i de Susanna Cerdà, de la vila d'Almela bisbat d'Osca.

El 28.12.1686, esposalles amb Maria Sirvent, filla de Josep Sirvent, escudeller, i de Jerònima. Testimonis: Joan Junulla, tintorer de seda, Antoni Sangra, perxer, i Gaspar Sayós, notari¹⁶⁸⁵.

0244. CISTELLERA, Sebastià

? - 1592

Escudeller.

El 15.07.1592, cos de Sebastià Cistellera, escudeller¹⁶⁸⁶.

0245. CISTERÓ, Esteve

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Cisteró, boter, de Barcelona. Germà de Montserrada Cisterona¹⁶⁸⁷.

El 1560 vivia amb l'escudeller Antoni Devesa i la seva muller Elisabet¹⁶⁸⁸.

El 12.03.1568 va llogar per cinc anys una propietat de Francesc Torrents, escudeller, amb hort, caseta i triquet al carrer dels Escudellers¹⁶⁸⁹.

0246. CLARIANA, Francesc

Jove escudeller.

El 22.04.1643 va fer de testimoni en un instrument notarial de l'escudeller Llorenç Passoles¹⁶⁹⁰.

0247. CLAUSET, Climent

1613 - 1635

Jove escudeller.

El 01.10.1627 la seva mare Magdalena Clauset, vídua, el va afermar, per set anys, amb l'escudeller Jaume Macià per aprendre l'ofici d'escudeller. Climent Clauset tenia aleshores 14 anys¹⁶⁹¹.

El 06.02.1635, essent jove escudeller, va fer de testimoni en el document de lloguer d'una botiga firmat per l'escudeller Jaume Macià¹⁶⁹².

El 21.10.1635, cos de Climent Clauset, jove escudeller¹⁶⁹³.

0248. CLAVER, Guillem

Vers 1580 - Post. 1609

Escudeller de França, habitant l'any 1604 a Barcelona, fill de Bernat Claver, collater, ciutadà de Barcelona, i de Bernarda.

El 22.11.1603, capítols matrimonials amb Maria, filla de Pere Ferran, fuster dels Hospariatges, bisbat de Comenges, i de Maria Ferrana. Ella aportà un dot de 30 lliures, i Ramon Ferran, sastre, el seu germà, altres 35 lliures¹⁶⁹⁴.

El 18.01.1604, esposalles amb Maria, filla de Pere Ferran, fuster, de França, i de Maria¹⁶⁹⁵.

El 1606 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 02.03.1608, combregar del mestre Claver, escudeller al Dormidor de Sant Francesc¹⁶⁹⁶.

El 12.10.1609, testimoni en l'inventari dels béns de l'escudeller Sebastià Terre¹⁶⁹⁷.

0249. CLOS, Joan

? - 1706

Jove escudeller.

El 23.04.1706, sepultura de Joan Clos, jove escudeller, fill de Gabriel Clos, taverner. Tret de la proa dels Escudellers¹⁶⁹⁸.

0250. CLOS, Marc

Escudeller, casat amb Elisabet.

El 17.03.1491 l'oller Joan Trull li va llogar, a ell i a la seva esposa Eulàlia, per cinc anys, una casa al carrer de Trentaclus: *unam rotam fustis ab tots los costés e posts et comenstorium sive menjador in qua stat dicta rota et emprivium terraminum que sunt in domibus meis quas habeo et possideo in civitate*

1681 AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1715-1716.

1682 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

1683 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28; AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1725-1726.

1684 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.

1685 APSJP, Esposaris, vol. 5.

1686 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 169v.

1687 AHPB, Francesc Pedralbes, *Quartum manuale omnium instrumentorum*, 1565, gener, 19 - 1565, agost, 2.

1688 AHPB, Benet Ferrer, *Manuale secundum*, 1559, gener, 10 - 1561, juliol, 31.

1689 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1567, juliol, 3 - 1568, abril, 25.

1690 AHPB, Josep Galí, *Manuale undecimum instrumentorum*, 1710, de-

sembre, 27 - 1712, desembre, 16.

1691 AHPB, Lluís Collell, menor, *Quintum prothocollum contractuum communium*, 1626, desembre, 27 - 1627, desembre, 24.

1692 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Decimum septimum manuale*, 1634, desembre, 26 - 1635, desembre, 24.

1693 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 103v.

1694 AHPB, Maties de Déu, *Unicus liber capitulorum matrimonialium*, 1589, gener, 14 - 1609, maig, 10.

1695 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 89r.

1696 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 60r.

1697 AHPB, Climent Cortell, major, Plec d'inventaris i encants, 1601 - 1611.

1698 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

*Barchinone in vico de Trentaclus et emprivium furnorum scudeller et per cremar et locum ad tenedum vites sive lenya e per tenir terra et omnes eynes ad opus dicti officii vestri de scudeller... quod ego tenear solvere pro prima fornata omnia necessaria pro ea...*¹⁶⁹⁹

El 18.10.1492 va fer de testimoni en el document de venda de l'usdefruit d'unes cases fet pel gerrer Gabriel Llenyader, per cinc anys, a Joan Casamiquela, moliner, i al seu fill Joan Casamiquela, oller, que tenia al carrer dels Ollers, pel peu de 20 lliures¹⁷⁰⁰.

El 11.02.1493 un tal "Miquel" Clos va reconèixer un deute de 6 lliures i 5 sous per un pany de llana gris¹⁷⁰¹.

El 24.03.1494 van vendre, per tres anys, l'usdefruit d'una peça de terra plantada de vinya a la parròquia e Santa Maria de Sants, al lloc anomenat "Lo Carner", al pagès Joan Aragonès, pel preu de 24 sous. Testimonis d'Elisabet: els gerrers Gabriel Llenyader i Pere Casaldàliga¹⁷⁰².

El 07.04.1494 va signar una àpoca a l'hostaler Martí Pons, de 3 lliures i 5 sous, part d'un deute de 8 lliures i 5 sous, preu d'una peça de terra que Marc Clos tenia al lloc anomenat "el Marge Gros", al peu de la muntanya de Montjuïc¹⁷⁰³.

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any.

El 03.01.1499 ell i la seva esposa li van vendre, a carta de gracia per cinc anys, al fuster Climent Batlle una peça de terra de tres quartes de somada plantada de vinya situada a la parròquia de Sants al lloc anomenat el carrer de Sants que tenien a cens de 13 sous i 6 diners¹⁷⁰⁴.

0251. CODINA, Joan

Vers 1475 - 1527

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Ferrer Codina, pagès, de Sant Boi de Llobregat, i de Joana.

El 09.12.1500 va llogar, juntament amb la seva mare Joana, ja vídua, unes cases i propietats que tenien a la parròquia de Sant Boi de Llobregat, al lloc anomenat Lo Prat, a Arnau Vallès, per 5 anys, al preu de 7 lliures i 4 sous anuals¹⁷⁰⁵.

El 04.06.1510, esposalles amb Joana, vídua d'en Murta, corder¹⁷⁰⁶.

El 03.04.1512 ell i la seva esposa Joana van vendre un violari per import de 7 lliures a Elionor Ferrera¹⁷⁰⁷.

El 23.08.1512 se li va afermar Berenguer Damià, per

10 anys, fill d'Isabel i de Joan Ardèvol, per aprendre l'ofici d'escudeller¹⁷⁰⁸.

El 15.12.1514, capítols amb el prevere Pere Escuder, vicari de Santa Maria de Jonquieres, del qual rebé 30 lliures¹⁷⁰⁹.

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any. Segons el fogatge de 1516, vivia a l' "Illa del carrer de na Sagra, on és la casa d'en Travessa, al carrer dels Ollers"¹⁷¹⁰.

El 10.11.1516, llogà per cinc anys una casa que tenia a Sant Boi de Llobregat a Andreu Torres¹⁷¹¹.

El 01.12.1516 se li afirmà Joan Martínez, de 19 anys, fill de Mateu Sauris, mercader de Sevilla, i de Marina Rodríguez, per aprendre l'ofici d'escudeller¹⁷¹².

El 1516 s'esmenta en el fogatge¹⁷¹³.

El 1525 fou el clavari ? de la confraria pel quarter de Vall, juntament amb Pere Mates, gerrer.

El 09.12.1525 llogà a Jaume Boleda, escudeller, per cinc anys, unes cases amb botiga al carrer dels Ollers Blancs, a raó de 7 lliures anuals¹⁷¹⁴.

El 12.08.1524 va fer testament. Nomenà marmessors a Joana Galceran, macip de ribera, a Bonanat Mojo, fuster, i a Joana, la seva esposa. Demanà ser enterrat al monestir de Sant Francesc, al vas de la confraria de Sant Nicolau. Era parroquià de Sant Jaume. Reconegué el dot de la seva muller: 30 lliures. Instituí hereu universal dels seus béns a Déu¹⁷¹⁵.

El 25.10.1527, lectura dels testament al carrer dels Ollers Blancs. El 1527, inventari de béns¹⁷¹⁶

El 02.04.1538 la seva vídua Joana va reconèixer haver rebut de Jaume Ferrer, mercader, de Barcelona, 38 lliures, 14 sous i 6 diners per obra de terra que li havia comprat al difunt Joan Codina.

El 21.01.1549, en una causa pia s'esmenta un hospici o cases amb dos portals i hort contigu al carrer de Còdols o Ollers Blancs prop del forn de Viladalls que tenia pels hereus de Joana, muller de Miquel Cellers, notari de Barcelona, propietat de la pabordia del més de març de la Seu de Barcelona. La meitat de la casa que es posà a la venda delimitava a orient amb l'honor de Francesc Joan, apotecari; al sud, amb el carrer de na Sagra; a occident, amb l'honor dels hereus de Jaume Mercer, gerrer que fou d'Angelina Oliva muller de Guillem Oliva, i, al nord, amb el carrer dels Ollers¹⁷¹⁷.

1699 AHPB, Joan Marc Miquel, *Manuale primum*, 1486, novembre, 21 - 1491, setembre, 27.
 1700 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum comunium*, 1492, maig, 3 - 1493, febrer, 25.
 1701 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum comunium*, 1492, maig, 3 - 1493, febrer, 25.
 1702 AHPB, Jaume Vilar, Manual, 1493, novembre, 28 - 1494, setembre, 5.
 1703 AHPB, Jaume Vilar, Manual, 1493, novembre, 28 - 1494, setembre, 5.
 1704 AHPB, Miquel Fortuny, *Vicesimum manuale*, 1498, agost, 4 - 1499, febrer, 6.
 1705 AHPB, Bartomeu Requesens, *Manuale instrumentorum de numero quadagesimum*, 1500, maig, 29 - 1503, febrer, 15.
 1706 AHPB, Benet Joan, *Vicesimum quintum manuale*, 1514, setembre, 22 - 1515, març, 30.
 1707 AHPB, Francesc Nicolau de Moles, *Duodecimum manuale*, 1510, maig, 22 - 1513, febrer, 23.

1708 AHPB, Lluís Carles Mir, *Vicesimum septimum manuale contractuum comunium*, 1512, juny, 18 - 1512, desembre, 17.
 1709 AHPB, Benet Joan, *Vicesimum quintum manuale*, 1514, setembre, 22 - 1515, març, 30.
 1710 AHCB, Consell de Cent, Fogatges - XIX, any 1516.
 1711 AHPB, Joan Martí, *Primum manuale*, 1507, febrer, 22 - 1517, gener, 23.
 1712 AHPB, Joan Martí, *Primum manuale*, 1507, febrer, 22 - 1517, gener, 23.
 1713 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX - 15.
 1714 AHPB, Rafael Puig, Manual, 1525, novembre, 10 - 1527, desembre, 7.
 1715 AHPB, Joan Martí, Plec d'inventaris i encants, 1519 - 1558.
 1716 AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa 28.
 1717 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.

0252. CODINA, Joan

Escudeller, possiblement fill de l'anterior.

El 15.03.1553 va fer de testimoni en un reconeixement de deute entre l'escudeller Macià Trullàs i Eulàlia, d'una banda, i Margarida Serra, vídua del mercader Pere Serra, d'una altra¹⁷¹⁸.

0253. CODINAC, Jeroni

1767 - ?

Gerrer natural de Manresa.

El 19.10.1801, bateig de Maria Josepa Teresa, filla de Joan Codinac, de 34 anys, i d'Ignàsia Barjau, de Manresa, de 30 anys. Padrins: Josepa Ferrer, muller de Josep Barba¹⁷¹⁹.

0254. COLL i VIVES, Blai

Vers 1670 - 1714

Escudeller de Barcelona, fill de Joaquim Coll, escudeller, i de Maria Vives eren difunts el 1696.

El 07.03.1696 va ser examinat de mestre escudeller al seu propi obrador, apadrinat pels escudellers Francesc Coll i Joan Coll ja estaven fets els capítols matrimonials.

El 13.10.1696, essent jove escudeller, esposalles amb Eulàlia Macià, filla de Joan Macià, escudeller, difunt, i de Maria Fuster, abans Macià, aleshores muller de Joan Fuster, escudeller. Testimonis: Francesc Guasch, mestre escudeller, i Pere Garriga, pagès¹⁷²⁰.

Tenia l'obrador al carrer dels Tres Llits¹⁷²¹.

El 18.08.1697, bateig de Dídac Rafael Joan, fill de Blai Coll, escudeller, i d'Eulàlia Coll. Foren padrins: Rafael Rodes, fuster, i Caterina Atxes, muller de Dídac Atxes, mestre de cases¹⁷²².

El 18.01.1699, assistí a una reunió de la confraria¹⁷²³. El 1707 presentà al jove Josep Lacruz, escudeller¹⁷²⁴.

El 23.11.1710, combregar de Blai Coll, escudeller. Està al costat de casa Rotxotxo¹⁷²⁵.

El 26.12.1714, cos de Blai Coll, escudeller, al cantó del carrer dels Tres Llits, davant casa Rotxotxo, al vas de Santa Eulàlia¹⁷²⁶.

El 05.05.1716 Eulàlia Coll i Macià, vídua de Blai Coll, per pagar 15 pensions -des de l'any 1701- que sumen en total 105 lliures, a Ignasi de Rius i Falguera, conseller de la Reial Audiència del Principat de Catalunya, de les cases i obrador al carrer dels Tres Llits, assigna aquesta quantitat als conductors que són o seran de l'obrador d'escudeller, on en aquell moment

hi vivia a lloguer l'escudeller Ramon Lacruz, a raó de 33 lliures anuals¹⁷²⁷.

El 09.02.1717, testament d'Eulàlia Coll, filla de Joan Macià, escudeller, i de Maria. Entre els marmessors figuren el seu fill Joan Coll, escudeller, a qui instituí hereu universal¹⁷²⁸.

El 26.02.1717, cos d'Eulàlia Coll, vídua de Blai Coll, al carrer Tallers. Enterrada a la Trinitat Calçada¹⁷²⁹.

0255. COLL, Francesc

Vers 1660 - Abans de 1746

Escudeller. Fou el pare de l'escudeller Jaume Coll.

El 10.08.1688, essent jove escudeller, ciutadà de Barcelona, esposalles amb Madrona Pasteller, donzella¹⁷³⁰.

El 08.03.1690, bateig de Josepa Maria Paula Eulàlia, filla de Francesc Coll, mestre escudeller, i de Madrona. Padrins: Josep Blanc, fill del doctor en medicina Jacint Blanc, i de Maria Ribes, donzella, filla de Joan Ribes, notari públic de Barcelona¹⁷³¹.

El 1680 ja disposava d'un obrador. Va ser un dels set joves escudellers que va negar a firmar la concòrdia amb els creditors de la confraria¹⁷³².

El 1691 s'esmenta a la "Llibreta del tall de las fornadas que aniran devent a la confraria de Sant Ipòlit dels escudellers de la present ciutat de Barcelona, los confreres de aquella". Devia, pagant amb diners: 11 lliures, 4 sous¹⁷³³.

El 21.09.1692, bateig de Jaume Llorenç Francesc, fill de Francesc Coll, escudeller, i de Madrona. Padrins: Jaume Serra, jove mestre de cases, i Maria Riera, muller de Llorenç Riera, pagès¹⁷³⁴.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria¹⁷³⁵. L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria¹⁷³⁶. El 07.03.1697, essent confrare, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll¹⁷³⁷.

El 13.06.1700, bateig de Francesc Manuel Rafael i Just, fill de Francesc Coll, escudeller, i de Madrona Coll. Foren padrins: Francesc Font, i Rigau, assistent de la secretaria del Virrei, i Dona Elvira Josepa Mariné, filla de Don Manuel Mariné, cotxer de cavalls¹⁷³⁸.

El 25.06.1703, bateig de Joan Josep Ramon, fill de Francesc Coll, escudeller, i de Madrona. Padrins: Joan Domènec, mestre de cases, i Victòria Casajaus, muller de Josep Casajaus, corder¹⁷³⁹.

1718 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.
 1719 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 416.
 1720 APSJP, Esposaris, vol. 5; ACB, Esposalles, vol. 108.
 1721 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23.
 1722 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 198.
 1723 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.
 1724 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23.
 1725 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120.
 1726 ACB, Defuncions, vol. 6; ACB, Llibre d'òbits, vol. 8; APSMP, Llibre d'òbits, vol. 121, fol. 277v.

1727 AHPB, Josep Francesc Fontana, *Undecimum manuale instrumentorum*, 1715, desembre, 27 - 1716, desembre, 24.
 1728 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Plec de testaments, 1703 - 1721.
 1729 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 156.
 1730 ACB, Esposalles, vol. 104.
 1731 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 26v.
 1732 AHCB, Gremial, Escudellers.
 1733 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 1734 ACB, Baptismes, vol. 11.
 1735 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 1736 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
 1737 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 1738 APSJP, Baptismes, vol. 10.
 1739 ACB, Baptismes, vol. 12.

El 1708. Maria Bori, vídua, contra Francesc Coll, escudeller. És un procés per l'habitual *domus evacuandi*¹⁷⁴⁰.

El 05.01.1746, cos de Madrona Coll, vídua de Francesc Coll, mestre escudeller, al carrer de Còdols¹⁷⁴¹.

El 1761 testament d'Agnès Coll, filla de Francesc Coll, escudeller, i de Madrona Pastellera, difunts, esposa de Josep Déu, jove mestre de cases. Marmessors: el seu espòs i Antoni Barrasset, jove hortolà de l'horta del portal de Sant Antoni. Va nomenar hereu al seu espòs¹⁷⁴².

0256. COLL, Francesc

1725? - ?

Escudeller, fill de Jaume Coll, escudeller, i de Francesca Florit?

El 23.05.1748, esposalles amb Rosa Colomer, de la parròquia del Pi¹⁷⁴³.

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites¹⁷⁴⁴.

0257. COLL I PASTELLER, Jaume

1692 - Post. 1749

Escudeller, fill de l'escudeller Francesc Coll i de Madrona Pasteller. Germà de Maria Coll. Fou pare del també escudeller Salvador Coll.

El 12.09.1712, essent jove escudeller, esposalles amb Josepa Florit, donzella¹⁷⁴⁵.

El 24.05.1716 bateig de Salvador Jaume, fill de Jaume Coll, escudeller, i de Josepa. Padrins: Salvador Arca, mariner, i Maria Flora Montmany, muller de Llorenç Montmany, taverner¹⁷⁴⁶.

El 29.01.1721, bateig de Francesca Victòria Agnès, filla de Jaume Coll, escudeller, i de Josepa Coll i Florina. Padrins: Francesc Camps i Victòria Ardèvol, muller de Francesc Ardèvol, negociant¹⁷⁴⁷.

El 05.10.1724, albat de Francesca, fill de Jaume Coll a la Davallada de Sant Miquel, al vas de Santa Eulàlia¹⁷⁴⁸.

El 09.10.1725, bateig de Jacint Francesc Jaume, fill de Jaume Coll, jove escudeller, i de Josepa Coll i Florit. Padrins: en doctor en dret Jacint de Solà i de Guardiola, i Francesca Puig, muller del doctor en dret Domènec Puig, relator de la Reial Audiència¹⁷⁴⁹.

El 1725-1726, manco d'un braç i pobre de solemnitat, d'edat

de 34 anys¹⁷⁵⁰.

El 19.03.1737, bateig de Josep Jeroni Marc Antoni Salvador, fill de Jaume Coll, escudeller, i de Josepa Coll i Florina. Padrins: Josep Reig, escudeller, i Mariàngela Reig, muller de Jeroni Reig, escudeller¹⁷⁵¹.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria¹⁷⁵².

0258. COLL I TARGARONA, Jaume

1758 - ?

Mestre escudeller, fill de Josep Coll i Florit, escudeller, i de Francesca Targarona. Parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 1773 va assistir a la reunió de la confraria¹⁷⁵³.

EL 14.02.1787, expedient matrimonial amb Magdalena Vila, de la parròquia del Pi, filla de Josep Vila, teixidor i de Marianna Verdager¹⁷⁵⁴.

El 12.01.1787, bateig de Francesc Jaume Marià, fill de Jaume Coll, jove escudeller, i de Magdalena Vila. Padrins: Domènec Salvat, jove vidrier, i Antònia Santa, filla de Salvador Santa¹⁷⁵⁵.

0259. COLL, Joan

Vers 1600 - 1644

Escudeller de Barcelona, fill de Toni Coll, pagès, de Sant Pere de Ribes, i de Magdalena. Fou el pare dels escudellers Joaquim i Pau Coll, el seu hereu universal. Vivia al carrer dels Escudellers, prop dels carrers de la Carnisseria d'en Sorts i d'en Carabassa

El 13.05.1621, esposalles amb Arcàngela, filla de Julià Roma, sabater de Granollers, i d'Eufrasina¹⁷⁵⁶.

L'11.07.1621, capítols matrimonials amb Arcàngela. Caterina Frígola, vídua de Joan Frígola, adroguer, de Barcelona, i mossèn Lluçia Carrera, apotecari, ciutadans de Barcelona, aportaren, pels bons serveis prestats per Arcàngela, 100 lliures, un vestit nou, dues caixes de fusta amb joies i robes de lli i de llana, com a dot. Va firmar les fermances de Joan Coll, l'escudeller Jaume Seguí¹⁷⁵⁷.

El 03.03.1624, Arcàngela Coll va nomenar procurador a Joan Daneres, abaixador, de Granollers, per un tema relacionat amb les causes pies per a donzelles per maridar¹⁷⁵⁸.

El 09.08.1624, bateig de Pau, Josep, Joan, Magí fill de Joan Coll, escudeller i d'Arcàngela. Foren padrins: Pau Madrera, escudeller i Antiga Bajona¹⁷⁵⁹.

1740 AHCB, Arxiu del Veguer, Processos, XXXVII. 549, 1708-1709
 1741 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.
 1742 AHPB, Jaume Mas i Navarro, *Manual de los instrumentos*, 1759, desembre, 28 - 1760, desembre, 20.
 1743 ACB, Esposalles, vol. 137.
 1744 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
 1745 ACB, Esposalles, vol. 117.
 1746 ACB, Baptismes, vol. 15.
 1747 ACB, Baptismes, vol. 16.
 1748 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 174v.
 1749 ACB, Baptismes, vol. 18.

1750 AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1725-1726.
 1751 ACB, Baptismes, vol. 20.
 1752 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 1753 AHPB, Josep Ricart, *Septimum manuale instrumentorum*, 1772, desembre, 26 - 1773, desembre, 23.
 1754 ADB, Expedients matrimonials, caixa 9, núm. 105; ADB, Informacions matrimonials, vol. 40, fol. 596v.
 1755 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 66.
 1756 ACB, Esposalles, vol. 71, fol. 3r.
 1757 AHPB, Joan Soler-Ferran, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1621, gener, 19 - 1624, desembre, 18.
 1758 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Septimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1622, desembre, 29 - 1623, desembre, 24.
 1759 APSJP, Baptismes, vol. 7.

El 19.08.1625, bateig de Pau Josep Joan Magí, fill de J.C. i d'Arcàngela. Foren padrins: Pau Madrera, escudeller, Antiga Bajona muller de Guillem Bajo, escudeller, tots de Barcelona¹⁷⁶⁰.

El 15.04.1626, bateig de Marina Montserrat Teresa, filla de Joan Coll i d'Arcàngela. Padrins: mestre Bartomeu Carbonell, escudeller i Marina Tous, tots de Barcelona¹⁷⁶¹.

El 02.01.1628 va reconèixer un deute de 22 lliures, 19 sous i 11 diners al mestre de cases Joan Pau Massot per les obres fetes a la seva casa del carrer dels Escudellers. També devia 7 lliures i 1 sou al fuster Llucià Roca pel mateix concepte¹⁷⁶².

El 08.05.1628, bateig de Joaquim Francesc Felip, fill de Joan Coll i d'Arcàngela. Foren padrins: Joaquim Fontana, apotecari, i Susanna Carrera¹⁷⁶³.

El 19.09.1628 se li va afermar Pere Roig, de 12 anys, fill d'Andreu Roig, pagès, de Sant Pere de Ribes, per aprendre l'ofici d'escudeller, durant 8 anys¹⁷⁶⁴.

El 06.11.1628, albat de Batista Coll, fill de Joan Coll, als escudellers¹⁷⁶⁵. El 04.01.1630, bateig de Joaquim Bartomeu Pere Pau, fill de Joan Coll i d'Arcàngela. Foren padrins: Bartomeu Bitarrera???, paller, i Magdalena Cabrera¹⁷⁶⁶. El 03.02.1632, bateig d' Eulàlia Arcàngela, filla de Joan Coll, i d'Arcàngela¹⁷⁶⁷. El 27.02.1634, bateig de Maria Anna Antiga Margarida Magdalena, filla de Joan Coll i d'Arcàngela Coll. Foren padrins: Guillem Bajó i Maria Anna Gassona, muller del mestre Valentí Gassó, fuster¹⁷⁶⁸. El 30.07.1635, cos de Maria, albat, filla d'en Coll, escudeller¹⁷⁶⁹. El 19.10.1636, bateig de Maria Àngela Jerònima Teresa Úrsula, filla de Joan Coll i d'Arcàngela. Foren padrins: Antoni Brassó, apotecari, i Maria Gira, donzella, filla d'Antoni Gira, sabater¹⁷⁷⁰.

El 25.10.1636, cos de Marianna, albat, filla de mestre Joan Coll, als Escudellers¹⁷⁷¹.

El 29.12.1637, testimoni en el testament d'Elionor Seguí¹⁷⁷².

El 14.01.1639, extrema unció¹⁷⁷³. El 20.01.1639, combregar de Maria Coll, filla de Joan Coll, als Escudellers¹⁷⁷⁴. El 24.01.1639, extrema unció de Maria Coll, filla de Joan Coll, als Escudellers¹⁷⁷⁵. El 28.01.1639, cos de Maria, filla d'en Coll¹⁷⁷⁶.

El 14.08.1639, bateig d'Anna Maria Eulàlia Hipòlita Arcàngela Paula Elena, filla de Joan Coll, escudeller, i d'Arcàngela. Padrins: Joan Mates, cirurgià, i Maria Bertran, filla de Pau Bertran, mercader¹⁷⁷⁷.

S'esmenta al fogatge del 1640¹⁷⁷⁸.

L'any 1642 s'esmenta al carrer dels Escudellers Blancs amb la seva esposa Arcàngela i els seus dos fills Pau i Joaquim¹⁷⁷⁹.

El 05.03.1643 va ser establert en emfiteusi per Jaume de Magarola en unes cases amb dos portals al carrer d'en Roig Saig aleshores dels Ollers Blancs. on abans visqué Elena, vídua en primeres núpcies del gerrer Joan Boixo i, en segones, de l'escudeller Josep Ganasto. Havia d'invertir 40 lliures en milllores¹⁷⁸⁰.

El 22.07.1643, bateig de Josep Miquel Benet Narcís Pau fill de Joan Coll, escudeller, i d'Arcàngela. Foren padrins: el Dr. Carreres menor, i Agnès Bertran, muller de ? Bertran, mercader¹⁷⁸¹.

El 04.01.1644 era síndic "de les mercaderies" de la confraria, juntament amb Bartomeu Gual¹⁷⁸².

ULL el 10.12.1644, sepultura de Joan Coll, als Escudellers¹⁷⁸³.

El 13.12.1644 es va fer lectura del seu testament. Fou enterrat a Sant Just i Sant Pastor davant de la capella de Nostra Senyora de l'Esperança¹⁷⁸⁴.

El 01.03.1645, inventari dels seus béns¹⁷⁸⁵.

El 12 febrer 1650, Salvador Ballesta, sabater fill Joan Ballesta, barriler, de Cadaqués i d'Elionor, capítols matrimonials amb Eulàlia Coll, filla de Joan Coll, escudeller, difunt i d'Arcàngela per error diu "Eulàlia"¹⁷⁸⁶.

El 24.10.1663, cos d'Arcàngela, vídua de Joan Coll, escudeller¹⁷⁸⁷.

0260. COLL i MACIÀ, Joan

1697 - 1724

Jove escudeller, fill de Blai Coll, mestre escudeller ciutadà de Barcelona, i de Maria Eulàlia Macià. Residència: carrer dels Tres Llits, a prop de la cantonada amb Escudellers Blancs els Quatre Cantons de casa Rotxotxo.

El 24.06.1721, esposalles amb Francesca Rodés, filla de Marià Rodés, matalasser, i de Francesca. Testimonis: Andreu Jolí Garrigó, estudiant, i Pau Foix, sabater¹⁷⁸⁸. El 24.06.1721 capítols matrimonials de Joan Coll i Macià. Els seus pares ja eren morts. Caterina Fiter, vídua de Joan Fiter, tia seva, aportà en dot 50 lliures, i Jaume Rodés, el seu germà, dues caixes de fusta. Escreix: 50 lliures¹⁷⁸⁹.

1760 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 22v.
1761 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 60.
1762 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Duodecimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1627, desembre, 28 - 1628, desembre, 24.
1763 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 101.
1764 AHPB, Notari Antoni Seguí, *Duodecimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1627, desembre, 28 - 1628, desembre, 24.
1765 APSJP, Llibre d'òbits, 11, fol. 138r.
1766 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 132.
1767 APSJP, Baptismes, volum 7.
1768 APSJP, vol. 7, fol. 218.
1769 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 101v.
1770 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 275.
1771 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 100v.
1772 AHPB, 646/21
1773 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 156r.
1774 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 156r.
1775 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 156r.
1776 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 128r.
1777 APSJP, Baptismes, vol. 9.

1778 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-18.
1779 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, XXIX, prov. 77, 1642-1667.
1780 AHPB, Lluís Collell, *Manuale*, 1642, desembre, 29 - 1643, desembre, 22.
1781 APSJP, Baptismes, vol. 7.
1782 AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1643, desembre, 28 - 1644, abril, 21.
1783 APSJP, 14, fol. 169v.
1784 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre segon de testaments*, 1633, maig, 23 - 1656, novembre, 22.
1785 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre de inventaris y encants*, 1640, gener, 21 - 1656, novembre, 13.
1786 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre segon de capítols matrimonials*, 1636, agost, 24; 1640, gener, 7 - 1656, novembre, 19., fol. 287.
1787 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 17, fol. 49r; ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 161r.
1788 APSJP, Esposoris, vol. 6.
1789 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Plec de capítols matrimonials, 1694 - 1721.

El 13.03.1722, bateig de Joan Marià Jaume Carles, fill de Joan Coll, jove escudeller, i de Francesca Coll i Rodés. Padrins: Jaume Rodés, matalasser, i Caterina Fitè, vídua de Joan Fitè, mestre de cases¹⁷⁹⁰.

El 30.03.1722, albat de Joan, fill de Joan Coll, escudeller, als Quatre Cantons de la casa Rotxotxo, al vas de terra d'en Fitè¹⁷⁹¹.

El 31.01.1724, greument malalt, va fer testament. Elegí marmessors a Francesca Coll i Rodés, la seva esposa; al reverent fra Francesc Bonet, sacerdot i sagristà del convent de la SS. Trinitat dels pares calçats de Barcelona, i a Pau Pujol, adroguer, ciutadà de Barcelona. Demanà ser enterrat al monestir de la Mercè, al vas de la confraria de Sant Hipòlit, amb dos còvens i quatre atxes. Demanà que fossin celebrades 25 misses de caritat, a 6 sous cada missa: al convent de Nostra Senyora de la Mercè, a l'església del convent de la Trinitat, a l'església de Nostra Senyora de la Salut construïda al castell de Castelldefels, a l'església de Sant Sebastià davant els Encants de la ciutat de Barcelona, a la capella de Sant Magí, i 25 misses més a la capella de Sant Hipòlit, al convent de la Mercè.

A Caterina Fiter, muller de Joan Fiter, mestre de cases, pels seus bons serveis, li llegà 50 lliures.

De la resta de l'herència, demanà fer-ne quatre parts: una per a Francesca Rodés, la seva esposa; una altra, per al fill que portava al seu ventre; les altres dues parts, per a ser venudes als encants públics i atorgades a causes pies. Els tutors del fill serien la seva esposa i l'adroguer Pau Pujol, l'altre dels marmessors.

Morí el 7 de febrer següent al carrer dels Escudellers davant la Carnisseria d'en Sorts¹⁷⁹².

El dies 10.04.1724 i 07.05.1724 es va fer l'inventari dels seus béns¹⁷⁹³. La casa i l'obrafor foren venuts als encants públics i comprats pel Dr. Rafael Esteve. Estava situat al carrer dels Tres Llits. Tenia una botiga al carrer dels Escudellers Blancs.

El 23.01.1743, matrimoni entre Josep Barba, gerrer, i Francesca Coll, vídua de Joan Coll, escudeller, filla de Marià Rodés, tots de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimoni: Fèlix Torrens, jove escudeller¹⁷⁹⁴.

0261. COLL i FONT, Joan

1662 (?) - 1732

Mestre escudeller, fill de Pau Coll, escudeller, i de Lluïsa Font. Va tenir un germà prevere anomenat Pau Coll, prevere.

El 30.04.1668 un jove escudeller de nom Joan Coll va fer de testimoni en un document notarial¹⁷⁹⁵.

El 30.04.1680, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Anna Grifollera¹⁷⁹⁶.

El 15.06.1685, albat particular de Jacint, fill de Joan

Coll, escudeller. Enterrat al vas propi¹⁷⁹⁷. El 08.02.1687, cos d'Elisabet, albat, filla de Joan Coll i de Marianna, a prop de la casa de Rotxotxo¹⁷⁹⁸.

El 03.12.1693, confirmació de Maria Anna, filla de Joan Coll i de Maria Anna, a la parròquia de Sant Pere de les Puelles¹⁷⁹⁹.

El 31.05.1695, Pau Coll i Joan Coll, germans, nomenaren procurador a Baltasar Prats, escrivent, pes a certes qüestions judicials¹⁸⁰⁰.

El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll¹⁸⁰¹.

El 10.05.1698, cos de Joan, albat, fill de Joan Coll¹⁸⁰².

El 18.01.1699, assistí a una reunió de la confraria, essent l'andador¹⁸⁰³.

El 15.03.1701, bateig de Madrona Josepa Maria Rosa, filla de Joan Coll, escudeller, i de Mariana Coll i Grifollé. Foren padrins: Josep Ribera i Maria Claramunt i Ribera¹⁸⁰⁴. El 21.09.1714, cos de Marianna, muller de Joan Coll, escudeller, als Escudellers¹⁸⁰⁵. El 26.09.1714, cos de Marianna, filla de Joan Coll, als Escudellers¹⁸⁰⁶.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716. Tenia casa al carrer dels Escudellers, on hi vivia amb la seva família, per la qual pagava al reverent Pau Coll, prevere, 20 lliures de lloguer¹⁸⁰⁷.

El 24.11.1718, matrimoni de Pau Bardeny, sastre, de Badalona, amb Maria Coll, filla de Joan Coll, escudeller, i de Marianna, aleshores ja difunta¹⁸⁰⁸.

El 22.06.1721, matrimoni entre Francesc Gallart, sastre, de Badalona, amb Josepa Coll, filla de Joan Coll i de Marianna, aleshores ja difunta¹⁸⁰⁹.

El 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els mestres que no tenien botiga, estaven impeditos o pobres de solemnitat, com constava a la comptadoria, i feia més de tres anys que eren fora de la llista. Tenia aleshores uns 63 anys¹⁸¹⁰.

El 1722 va ser prohòmon segon de la confraria¹⁸¹¹.

El 17.07.1725 reconegué un deute de 164 lliures, 13 sous i 4 diners, entre d'altres, al sastre Francesc Badia, per la compra d'una casa¹⁸¹².

El 06.07.1727 va llogar una casa a Pau Boquet, sastre, al carrer de les Voltes dels Encants, cantonada amb el carrer de les Trompetes¹⁸¹³.

1790 ACB, Baptismes, vol. 17.
 1791 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 126r.
 1792 AHPB, Josep Vila, menor, *Manuale testamentorum et codicillarum*, 1715, abril, 26 - 1730, juliol, 6.
 1793 AHPB, Josep Vila, menor, *Manuale inventariorum et encantium*, 1715, abril, 17 - 1730, juliol, 31.
 1794 ADB, *Matrimoniorum*, vol. 30, fol. 491.
 1795 AHPB, Jaume Corbera, Manual 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 21.
 1796 ACB, Esposalles, vol. 100.

1797 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 287v.
 1798 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.
 1799 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 13r
 1800 AHPB, Ramon Godolà, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1694, desembre, 27 - 1695, desembre, 21.
 1801 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 1802 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.
 1803 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.
 1804 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 299.
 1805 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 1806 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 1807 AHCB, Gremis. Cadastre personal, I-6.
 1808 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Mar, capsa 15, anys 1718-1719.
 1809 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Mar, capsa 16.
 1810 AHCB, Gremis. Cadastre personal, anys 1725 - 1726.
 1811 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 10.
 1812 AHPB, Aleix Claramunt, *Manuale ... octavum...*, 1724, desembre, 26 - 1725, desembre, 16.
 1813 AHCB, XXXVII-503.

El 1730 va ser el prohoms en cap de la confraria¹⁸¹⁴.

El 30.10.1732 va fer testament¹⁸¹⁵. El 04.11.1732, cos de Joan Coll, escudeller, tret del carrer de les Portadores, a la parròquia de Santa Maria del Mar. Enterrat a Santa Maria del Mar¹⁸¹⁶.

0262. COLL i ROMA, Joaquim

1624 (?) - 1686

Escudeller, fill de Joan Coll, escudeller, i d'Arcàngela Roma. Fou el pare de Josep i de Blai Coll, escudellers, i de Marianna Coll. Vivia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts.

El 17.11.1648 fou examinat de mestre escudeller¹⁸¹⁷.

El 16.08.1654, esposalles amb Elisabet Casals, filla d'Antoni Casals, traginer de mar, ciutadà de Barcelona, i de Cecília, difunta, primera muller¹⁸¹⁸.

El 22.02.1656, esposalles amb Maria Vives, donzella, filla de Francesc Vives, comissari del Sant Ofici de la ciutat de Manresa, i de Jerònima¹⁸¹⁹.

El 19.03.1658 va comprar, a l'oller Joan Punsola, unes cases amb tres portals dos al carrer de na Quintar o del Vidre, davant la casa anomenada del Partit, i l'altre al carrer abans anomenat d'en Codolet o de Còdols, aleshores anomenat dels Tres Llits. La casa amb hort feia cantonada amb el carrer dels Tres Llits, on després va fer construir un obrador d'escudeller¹⁸²⁰.

El 25.02.1660 va llogar, per un any, al fadrí escudeller Antoni Monner, a raó de 4 rals de jornal. Durant aquell temps el tindria a casa seva proveït de tots els aliments necessaris¹⁸²¹.

El 17.07.1660 va ser nomenat prohoms tercer¹⁸²².

El 16.12.1665, essent síndic de la confraria, va vendre un censal mort per un import de 500 lliures al notari Mateu Prous, per poder comprar "blau o safra".

El 21.07.1667 va ser nomenat prohoms segon¹⁸²³.

El 09.03.1669, cos de Blai, albat¹⁸²⁴.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁸²⁵. El 23.07.1674 va ser nomenat clavari de la confraria¹⁸²⁶. El 20.07.1675 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria¹⁸²⁷. El 27.05.1676 era el prohoms primer de la confraria¹⁸²⁸. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre

els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers¹⁸²⁹.

El 01.08.1678, cos de Maria, albat, filla de Joaquim Coll, al vas de la Concepció¹⁸³⁰.

El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria¹⁸³¹.

El 15.05.1681, sepultura de capítol de Marià Coll, fill de Joaquim Coll¹⁸³².

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria¹⁸³³.

El 09.08.1683 va ser nomenat clavari de la confraria¹⁸³⁴.

El 24.02.1686, cos de Joaquim Coll, mestre escudeller¹⁸³⁵.

El 22.09.1687, definició del testament de Joaquim Coll. Maria Coll, vídua¹⁸³⁶.

El 09.06.1696 cos de Maria Coll, vídua de Joaquim Coll¹⁸³⁷.

0263. COLL, Josep

Vers 1600 - Vers 1652

Escudeller de Barcelona, fill d'Antoni Coll, pagès, natural de Ribes, i de Magdalena. Va ser el pare de l'escudeller Rafael Coll.

El 02.11.1629, esposalles amb Margarida, filla de Joan Rius, pagès i bracer, de Barcelona, i d'Elionor¹⁸³⁸. El 04.11.1629, capítols matrimoniais¹⁸³⁹.

El 28.01.1639, cos de Maria, filla d'en Coll, escudeller

El 21.07.1644, prohoms tercer de la confraria¹⁸⁴⁰.

El 30.09.1644, cos de Margarida, albat, filla d'en Josep Coll¹⁸⁴¹.

El 04.12.1644, cos d'en Joan, albat, fill d'en Josep Coll¹⁸⁴².

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria¹⁸⁴³.

0264. COLL i VIVES, Josep

Post. 1656 - Vers 1714

Escudeller, fill de Joaquim Coll i Roma, escudeller, i de Maria Vives.

El 1680 ja disposava d'un obrador al carrer del Vidre. Va

1814 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

1815 AHPB, Jaume Sayós, *Primus liber testamentorum et codicillorum*, 1725, setembre, 4; 1727, maig, 24 - 1737, març, 5.

1816 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.

1817 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1640.

1818 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Liber capitulum matrimonialium*, 1652, desembre, 26 - 1656, desembre, 24.

1819 ACB, Esposalles, vol. 88, fol. 42.

1820 AHPB, Josep QuatreCases i Sala, *Liber notarialum*, 3, 1656, juny, 25 - 1659, setembre.

1821 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1659, desembre, 26 - 1660, desembre, 24.

1822 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

1823 AHCB, Gremial, vol. 15.

1824 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 181r.

1825 AHPB, Francesc Lentsclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673 - 1673.

1826 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

1827 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

1828 AHPB, 750/23

1829 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

1830 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 239r; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 218r.

1831 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.

1832 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 258v.

1833 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1682, desembre, 23.

1834 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

1835 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 291v.

1836 AHCB, Arxiu del Veguer, XIX, caixa 24.

1837 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.

1838 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 20r.

1839 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Decimum tertium protocolum sive manuale instrumentorum*, 1628, desembre, 27 - 1629, desembre, 24.

1840 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

1841 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 39r.

1842 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 41v.

1843 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

ser un dels set joves escudellers que es va negar a firmar la concòrdia amb els creditors de la confraria¹⁸⁴⁴.

El 15.06.1685 cos de Jacint, fill de Josep Coll, als Escudellers Blancs¹⁸⁴⁵.

El 1691 s'esmenta a la "*Llibreta del tall de las fornadas que aniran devent a la confraria de Sant Ipòlit dels escudellers de la present ciutat de Barcelona, los confreres de aquella*". Devia, pagant amb diners: 22 lliures, 1 sou, i pagant amb obra: 13 lliures, 11 sous 6 diners¹⁸⁴⁶.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria¹⁸⁴⁷. L'11.04.1696 assistí a una reunió de la confraria¹⁸⁴⁸. El 07.03.1697 fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll¹⁸⁴⁹.

El 18.01.1699, assistí a una reunió de la confraria¹⁸⁵⁰.

El 26.10.1699, essent mestre escudeller, esposalles amb Eulàlia Ferrer, vídua¹⁸⁵¹.

El 24.10.1706, vidu, esposalles i capítols matrimonials amb Isabel Carliaguet, donzella, filla de Joan Carliaguet, pagès, i de Francesca¹⁸⁵².

Josep Coll degué morir entre 1712 i 1714.

El 1714, Isabel Carliaguet es casà amb Antoni Móra, escudeller, mort el 1722. Isabel aporta obra escudellera pisa daurada.

El 1727, mort d'Isabel Móra abans, Coll.

0265. COLL i CARLIAGUET, Josep

Vers 1715 - Vers 1761

Escudeller, fill de Josep Coll Vives, escudeller, i d'Isabel Carliaguet.

Isabel Coll aleshores, Móra, mare legítima administradora dels béns de Josep Coll, fill comú d'ella i de Josep Coll, escudeller, designà els béns del seu primer marit, aleshores del seu fill: un obrador d'escudeller al carrer del Vidre i unes botiguetes al carrer dels Tres Llits aleshores, de la Lleona. Per l'obrador i les botiguetes pagaven a Ramona Congost, vídua, una pensió de 10 lliures, i al convent de Sant Francesc de Barcelona, altres 5 lliures¹⁸⁵³.

La casa i botiga d'Antoni Móra, des de 1718 derruïdes, passaren a Josep Coll¹⁸⁵⁴.

L'any 1739, Josep Coll va passar l'examen de mestratge a

1844	AHCB, Gremial. Escudellers.
1845	ACB, Llibre d'òbits, vol. 7.
1846	AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
1847	AHPB, Jacint Sescases, <i>Protocol ... dels actes rebuts</i> , 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
1848	AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, gener, 9 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
1849	AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, fol. 77.
1850	AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1699, desembre, 27 - 1700, desembre, 24.
1851	ACB, Esposalles, vol. 109.
1852	ACB, Esposalles, vol. 113; AHPB, Salvador Golorons, <i>[Liber] primus capitulorum matrimonialium</i> , 1672, novembre, 6 - 1707, novembre, 9.
1853	AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
1854	AHCB, Cadastre, I-10.

l'obrador del seu pare¹⁸⁵⁵.

El 17.10.1739, esposalles amb Maria Anna Peiró, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel¹⁸⁵⁶.

El 29.08.1740, bateig d'Anna Maria Teresa, filla de Josep Coll, escudeller, i de Marianna Coll i Peiró. Padrins: Francesc Darder, passamaner, i Anna Maria Nadal, donzella, filla d'Antoni Nadal, adroguer¹⁸⁵⁷.

El 1742 era a l'Aragó, Saragossa, Barbastre, etc, segons van jurar Joan Gallart i Pere Alzina, escudellers i amics seus¹⁸⁵⁸.

El 13.11.1743 confirmació de Maria Raimunda, filla de Josep Coll, escudeller, i de Marianna¹⁸⁵⁹.

El 23.12.1744, per redimir Diversos censos va vendre l'obrador del carrer del Vidre a Francesc Estaper, escudeller. Es tractava de la casa i l'hort que havia comprat Joaquim Coll, l'any 1658. Era un alou del segon presbiterat de l'altar de Sant Bartomeu instituit a l'església de Santa Maria del Mar¹⁸⁶⁰.

El 18-12-1746, confirmació de Josep, fill Josep Coll, escudeller, i de Marianna. Padri: Hipòlit Estaper escudeller¹⁸⁶¹.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria¹⁸⁶².

El 1761 era mort, ja que el sabater de Manresa Gaspar Caldoliver afirma haver cobrat 50 lliures que eren part d'un préstec de 135 lliures, 10 sous i 3 diners que va deixar a l'esmentat Josep Coll en motiu del seu ofici d'escudeller. El pagament del préstec va anar a càrrec del també escudeller Francesc Estaper¹⁸⁶³.

0266. COLL i FLORIT, Josep

1739 - 1804

Escudeller, fill de Jaume Coll i Pasteller i de Josepa Florit.

El 09.04.1757, essent jove escudeller, esposalles amb Francesca Targarona, filla de Joan Targaró i de Rosa, al Pi *amore Dei*¹⁸⁶⁴.

El 05.09.1757, bateig de Josep Pau Francesc, fill de Josep Coll, jove escudeller, i de Francesca Targarona. Padrins: Josep Gibergues, escudeller, i Maria Paula Monrós, filla de Pere Monrós, passamaner, tots de Barcelona¹⁸⁶⁵.

El 18.07.1761, cos de Josep, albat, fill de Josep Coll, jove escudeller¹⁸⁶⁶.

1855	AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, <i>Decimum tertium manuale instrumentorum et contractuum</i> , 1738, desembre, 26 - 1739, desembre, 21.
1856	ACB, Esposalles, vol. 132, fol. 32.
1857	ACB, Baptismes, vol. 21.
1858	AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, <i>Decimum sextum manuale instrumentorum et contractuum</i> , 1741, desembre, 29 - 1742, desembre, 24.
1859	ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 143r.
1860	AHPB, Sever Pujol, <i>Manuale vigesimum nonum instrumentorum</i> , 1743, desembre, 26 - 1744, desembre, 24.
1861	ADB, Llibre de confirmacions, vol. 23, fol. 270.
1862	AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, <i>Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum</i> , 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
1863	AHPB, Carles Carbonell, <i>Secundum manuale illorum contractuum</i> , 12761, gener, 6 - 1761, desembre, 23.
1864	ACB, Esposalles, vol. 141, fol. 188v.
1865	ACB, Baptismes, vol. 26.
1866	ACB, Defuncions, vol. 7.

El 20.09.1761, confirmació de Margarida, filla Josep Coll, jove escudeller, i de Francesca¹⁸⁶⁷.

El 18.07.1763, albat de Josep Coll, al carrer d'en Aroles, al vas propi¹⁸⁶⁸. El 30.12.1764, confirmació de Teresa, filla de Josep Coll i de Francesca¹⁸⁶⁹. El 06.11.1765, bateig de Pau Tomàs Sever Antoni, fill de Josep Coll i de Francesca Targarona¹⁸⁷⁰.

El 19.06.1773 passà l'examen de mestratge a l'obrador de Josep Ausic, al carrer de Còdols, davant dels prohoms del gremi i dels mestres Pere Alzina, Antoni Garcia, Hipòlit Vinyes, Jeroni Reig, menor, i Josep Fuster, examinadors, Rafael Carreres, clavari del Sant Misteri, i Francesc Sibilla, algutzir de la cúria del corregidor. Foren els seus padrins Jaume Coll i Josep Ausic. Va pagar les quotes de 8 i de 16 lliures, 16 sous, essent testimonis Sebastià Ausic i Antoni Pijoan, joves escudellers¹⁸⁷¹.

El 1775, com a prohom tercer, assistí a l'examen de Ramon Gual¹⁸⁷².

Segons el Cadastre de 1776 vivia al carrer Ample amb la seva muller Francesca Targarona i tres fills Pau, Teresa i Maria¹⁸⁷³.

El 09.03.1778, prohom tercer de la confraria¹⁸⁷⁴.

El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres.

El 22.11.1786 fa de padrí en el bateig d'un fill de Pau Coll¹⁸⁷⁵.
El 01.11.1788 fa de padrí en el bateig d'un fill de Pau Coll¹⁸⁷⁶.

El 29.01.1789, andador de la confraria¹⁸⁷⁷.

El 09.11.1790 sa filla Maria a fer de padrina en el bateig d'un fill de Pau Coll¹⁸⁷⁸.

El 1791, "casa, botiga y almacén de Sebastián Martínez, xocolatero, reedificada de nuevo la que antes fue casa y obrador de Joseph Coll, escudillero, estimada junto en 27 libras 16 sueldos, las que deben rebajarse y hoy se estima dicha casa, botiga y almacén en 11 libras"¹⁸⁷⁹.

El 1795 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per lluitar en la guerra contra França¹⁸⁸⁰.

El 1795 ja no s'esmenta a la reunió de la confraria en el repartiment d'una taxa mensual imposada per l'estat borbònic destinada a la formació de miquelets als "artesanos con tienda abierta, jornaleros y criados". Per tant, ja no deuria funcionar l'obrador ni tindria botiga oberta.

El 16.03.1804, sepultura de Josep Coll, escudeller. Morí de

"mal de custat", als 65 anys, al carrer dels Obradors¹⁸⁸¹.

0267. COLL i ROMA, Pau

1624 - 1691

Escudeller, parroquià de Sant Just i Sant Pastor, fill de Joan Coll, escudeller, i d'Arcàngela Roma.

El 23.02.1645, esposalles amb Lluïsa Font, filla de Pere Font, mestre de cases, de Corbera bisbat de Solsona i de Margarida, parroquiana de Santa Maria del Pi¹⁸⁸². El mateix dia, capítols matrimonials. Dot: 257 ll. 5 s. 4d. Escreix: 200 lliures. Entre els testimonis hi figurava l'escudeller Joan Benevaire¹⁸⁸³.

El 1646, juntament amb vuit confreres més, va firmar un pacte per obtenir terra d'escudeller.

El 16.11.1647 el gerrer Antoni Borrell li va llogar, per tres anys 1647-1650, un obrador situat al carrer del Vidre amb dues rodes de fusta de àlber pollancre per a fabricar l'obra, per 36 lliures, és a dir, 12 lliures anuals¹⁸⁸⁴.

El 13.03.1648, cos de Feliu, albat de Pau Coll¹⁸⁸⁵.

El 10.08.1648, bateig d'Arcàngela Maria Eulàlia Magina Lluïsa, filla de Pau Coll i de Lluïsa. Padrins: Joan Torres, hortolà, i Arcàngela Coll, vídua¹⁸⁸⁶.

El 17.08.1648, testament de Lluïsa Coll. Nomenà marmessors a Pau Coll, el seu marit; a Margarida, sa mare i a Pere Font, tapiner, el seu germà. Demanà ser enterrada al vas de Sant Pere i Sant Pau, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor, on hi havia enterrat Joan Coll, el seu sogre. Entre altres deixes pietoses, va llegar 11 rals a l'escudeller Pere Marres. Entre els testimonis, figura l'escudeller Joan Benavaire¹⁸⁸⁷.

El 25.08.1648, cos d'Arcàngela, albat de Pau Coll, als Escudellers ídem, fol. 121v

El 29.12.1647, assistí a una reunió de la confraria¹⁸⁸⁸.

El 1648 vivia al carrer Escudellers amb Lluïsa Coll, la seva muller; Margarida Font, vídua, Jaume Antic, Beneta, muller de Jaume Antic, Isabel Anna... i Maria Codovaina¹⁸⁸⁹.

El 08.09.1649, combregar de Pau Coll als Escudellers¹⁸⁹⁰.
El 21.03.1650, combregar de Lluïsa Coll, escudellera, als Escudellers¹⁸⁹¹.
El 28.03.1650, defunció de Joan, albat de Pau Coll, als Escudellers¹⁸⁹².

El 20.01.1652, Lluïsa Coll va fer de padrina en un bateig a Sant Just i Sant Pastor¹⁸⁹³.
El 16.07.1652, bateig d'Elisabet Maria Clara Gertrudis, filla de Pau Coll, i de Lluïsa. Padrins: mossèn

1867 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 392v.
1868 ACB, Sepultures, vol. 13.
1869 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 246.
1870 ACB, Baptismes, vol. 27, fol. 133r.
1871 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1773, gener, 3 - 1773, desembre, 11, fol. 188-189.
1872 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.
1873 AHCB, Cadastre, I-7, illa 22, casa 27.
1874 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
1875 APSJP, Baptismes, vol. 20.
1876 APSJP, Baptismes, vol. 20.
1877 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.
1878 APSJP, Baptismes, vol. 20.
1879 AHCB, Cadastre, I-34.
1880 AHCB, 1C-XVI-30.

1881 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 43.
1882 ACB, Esposalles, vol. 82, fol. 65r.
1883 AHPB, Francesc Blanc, Manual, 1611, desembre, 26 - 1612, desembre, 22.
1884 AHPB, Sebastià Costa, *Trigesimum tertium protocollum sive manuale contractuum*, 1646, desembre, 31 - 1647, desembre, 23.
1885 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 107v.
1886 APSJP, Baptismes, vol. 7.
1887 AHPB, Sebastià Costa, Llibre de testaments, anys 1645, març, 9 - 1659, octubre, 23.
1888 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
1889 APSJP, Llibreta de Comunió Pasqual, anys 1642-1667.
1890 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 158r.
1891 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 175v.
1892 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 176v.
1893 APSJP, Baptismes, vol. 7.

Roc Butinyà, jove cirurgià, i Elisabet Mates, donzella¹⁸⁹⁴.

El 1654, assistí a una reunió de la confraria¹⁸⁹⁵.

El 07.10.1654, bateig d'Agnès Eulàlia Francesca Gertrudis, filla de Pau Coll i de Lluïsa. Padrins: Miquel Bonet, notari i procurador fiscal i de la Règia Cort, i Maria Anna Trullàs, muller de Martí Trullàs, botiguer de teles¹⁸⁹⁶.

El 1655 vivia a l'illa dels Escudellers amb la seva mare Arcàngela, la seva esposa Lluïsa i l'escudeller Andreu Targaró¹⁸⁹⁷.

El 21.07.1655 va ser nomenat prohoms en cap¹⁸⁹⁸.

El 09.05.1657, bateig de Maria, Gertrudis, filla de Pau Coll, escudeller, i de Lluïsa. Foren padrins: Jaume Gosé (?), hortolà, i Eulàlia Farrana, muller de Josep Ferran, hortolà¹⁸⁹⁹. El 25.05.1659, bateig de Jeroni, Pere, Pau, Just, fill de Pere Pau Coll, i de Lluïsa. Foren padrins: Jeroni Madrera, escudeller i Esperança Camps¹⁹⁰⁰. El 12.09.1660, Francesca, albat de Pau Coll, escudeller¹⁹⁰¹.

El 24.08.1661 se li va afermar, per cinc anys, Francesc Bo, per aprendre l'ofici d'escudeller¹⁹⁰².

El 12.03.1662, bateig de Joan Esteve Francesc Salvador Gregori, fill de Pere Pau Coll, i de Lluïsa. Foren padrins: Joana Duran, flequer, i Montserrat Faner, vídua d'Esteve Pau Faner¹⁹⁰³.

El 20.07.1663 va ser nomenat clavari de la confraria¹⁹⁰⁴. El 22.07.1665 va ser nomenat prohoms en cap¹⁹⁰⁵. L'any 1665 fou obrer de Sant Just i Sant Pastor¹⁹⁰⁶.

El 13.02.1666, bateig de Josepa, Maria Teresa, Apol·lònia, Cristina, filla de Pau Coll, escudeller, i de Lluïsa. Foren padrins: Gabriel Daví i Ferrer, i Susanna Vilajosana, muller de Francesc Vilajosana, cirurgià¹⁹⁰⁷.

El 10.05.1668 era un dels obrers biennals de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor¹⁹⁰⁸.

El 30.05.1668, Pau Coll fou un dels administradors de la confraria de Sant Pacià instituïda a l'església de Sant Just i Sant Pastor de Barcelona¹⁹⁰⁹.

El 21.07.1672 va ser nomenat clavari de la confraria¹⁹¹⁰. El 21.07.1673 va ser prohoms en cap¹⁹¹¹. El 25.05.1673 s'esmenta

en una reunió de la confraria. N'era el clavari¹⁹¹².

El 13.09.1674, padrí del bateig d'un fill de Joan Cases, escudeller, i de Cecília¹⁹¹³.

El 20.07.1677 va ser prohoms en cap per renúncia d'Andreu Targaró¹⁹¹⁴.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers. Era el prohoms primer de la confraria¹⁹¹⁵.

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria¹⁹¹⁶.

El 18.02.1691, sepultura de Pau Coll, escudeller, a l'església de Sant Just i Sant Pastor¹⁹¹⁷.

El 23.01.1694 Lluïsa Coll, vídua, usufructuària dels béns del seu espòs difunt, per poder pagar al seu fill Pau Coll, prevere, 100 lliures que se li devien del lloguer de l'obrador patern consignà aquesta quantitat de les rendes de l'obrador del carrer del Vidre amb tots els seus arreus¹⁹¹⁸.

El 27.01.1694, testament de Lluïsa Coll, filla de Pere Font, mestre de cases, i de Margarida. Malalta, va nomenar marmessors a Pau Coll, prevere, i a Joan Coll, jove escudeller, fills seus; a Pau Bofill, courer, i a Gertrudis Bofill i Coll, gendre i filla. Demanà ser enterrada a Sant Just i Sant Pastor al vas on hi havia enterrat el seu espòs. S'esmenta a Cristina Coll, filla, a qui llegà 100 lliures + 2 caixes. Nomenà hereus a Pau Coll i a Joan Coll, germans, a parts iguals. El dot de Lluïsa fou de 257 lliures, 5 sous i 4 diners¹⁹¹⁹.

El 22.04.1694, sepultura de Lluïsa Coll, vídua de Pau Coll. Fou tret el cadàver de Lluïsa Coll de casa seva, a la Davallada dels Lleons¹⁹²⁰.

0268. COLL I TARGARONA, Pau

1765 - ?

Escudeller, fill de Josep Coll Florit i de Francesca Targarona.

El 03.04.1786, esposalles amb Francesca Castells, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor, de 21 anys, filla d'Ignasi Castells, manyà, i de Maria Selva. Testimonis: Marià Cirto, clergue, i Joan Romeu, sabater¹⁹²¹.

El 22.11.1786, bateig de Josep Francesc Ignasi Pau fill de Pau Coll, jove escudeller i de Francesca Castells, Padrins: Josep Coll, escudeller, i Maria Castells, muller d'Ignasi

1894 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 635.
 1895 AHCB, Gremial. Municipal, caixa E.
 1896 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 1897 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, any 1655.
 1898 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1899 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 54.
 1900 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 95.
 1901 APSJP, Libre d'òbits, vol. 16, fol. 201v.
 1902 AHPB, Joan Forés i Montagut, *Manuale*, 1660, desembre, 25 - 1661, desembre, 23.
 1903 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 137.
 1904 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1905 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1906 AHPB, Francesc Lentslà, *Vigesimum septimum manuale contractuum et instrumentorum*, anys 1665 - 1665.
 1907 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 203.
 1908 AHPB, Francesc Daguí, *Quintus notularum liber sive omnium contractuum*, 1660, febrer, 12 - 1677, juny, 14.
 1909 AHPB, Francesc Lentslà, *Trigesimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1667, desembre, 30 - 1668, desembre, 13.
 1910 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 19.
 1911 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

1912 AHPB, Francesc Lentslà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 1913 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 1914 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1915 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 1916 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 1917 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.
 1918 AHPB, Ramon Godolà, *Manuale instrumentorum*, 1693, desembre, 28 - 1694, desembre, 20.
 1919 AHPB, Ramon Godolà, *Primus liber testamentorum et ultimarum voluntatum*, 1681, novembre, 21 - 1697, març, 11.
 1920 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23; AHPB, Ramon Godolà, *Primus liber testamentorum et ultimarum voluntatum*, 1681, novembre, 21 - 1697, març, 11.
 1921 APSJP, Esposoris, vol. 9, fol. 193r.

Castells, manyà¹⁹²². El 01.11.1788, bateig de Francesca Ignàsia Maria filla de Pau Coll, jove escudeller, i Francesca Castells. Padrins: Pere Pau Castells, jove manyà, i Francesca Coll, muller de Josep Coll, escudeller¹⁹²³. El 09.11.1790, bateig de Josep Ignasi Pau fill de Pau Coll, jove escudeller i de Francesca Castells. Padrins: Ignasi Castells, manyà, i Maria Coll, filla de Josep Coll, escudeller i Francesca Targarona¹⁹²⁴. El 22.12.1791, bateig d'Anna Maria Tomassa Maria de la Mercè filla de Pau Coll, jove escudeller i de Francesca Castells. Padrins: Gaietà Estaper, escudeller¹⁹²⁵.

El 27.12.1792 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor¹⁹²⁶. El 19.03.1794, bateig de Pau Josep Salvador, fill de Pau Coll, jove escudeller, i de Francesca Castells, de Barcelona. Padrins: Pere Pau Castells, jove manyà, i Josepa Bonaboi, filla de Josep Bonaboi¹⁹²⁷.

El 1795 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per lluitar en la guerra contra França¹⁹²⁸.

El 20.01.1799, cos de Teresa, filla de Pau Coll, escudeller¹⁹²⁹. El 08.09.1800, bateig d'Antoni Joaquim Ramon. Padrins: Josep Coll i Teresa Coll, muller de Josep Espinsella?¹⁹³⁰ El 15.04.1803, bateig de Manuel pau Joan. Padrins: Manuel Bernada, pintor, i Maria Mercè Rosa, filla de Manuel Ros, escudeller¹⁹³¹. El 05.08.1805, bateig de Maria Eudalda Justa. Padrins; Manuel Creus, pintador d'indianes, i Maria Tarradellas, muller de Felip Vilardell¹⁹³². El 02.08.1806, cos de Maria, filla de Pau Coll, jove escudeller¹⁹³³.

0269. COLL i RIUS, Rafael

Post. 1629 - abans de 1693

Escudeller de Barcelona, fill de Josep Coll, escudeller, i de Margarida Rius, tots de Sants.

El 15.04.1662 nomenà procurador al noble Salvador de Tamarit¹⁹³⁴.

El 05.08.1663, esposalles amb Eulàlia, filla de Jacint Ginjaume, escudeller, i de Francesca. Testimonis: Joan Baptista Pigulinu (?), prevere, capellà major del Palau de la Comtessa, i Isidre Bosch, notari Reial¹⁹³⁵.

El 25.07.1664, bateig de Gertrudis Maria Àngela Paula Teresa Anna, filla de Rafael Coll i d'Eulàlia. Padrins: Jaume Erra, cavaller, i Maria Àngela Argemir, muller d'Onofre Argemir, mercader¹⁹³⁶. El 27.08.1665, cos de Josep, albat, fill de Rafael Coll, escudeller¹⁹³⁷. El 15.06.1669, cos de Teodora,

albat, filla de Rafael Coll¹⁹³⁸.

El 14.11.1665, cos d'Eulàlia, muller de Rafael Coll¹⁹³⁹.

El 20.07.1671 va ser nomenat prohoms segon de la confraria¹⁹⁴⁰. El 20.07.1677 va ser nomenat prohoms segon de la confraria¹⁹⁴¹. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers. Era el prohoms segon de la confraria¹⁹⁴².

El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria¹⁹⁴³.

El 15.11.1693, matrimoni entre Gertrudis Coll, filla de l'escudeller Rafael Coll, difunt, i d'Eulàlia amb Miquel Soler, vidu, hortolà¹⁹⁴⁴.

0270. COLL i FLORIT, Salvador

1716 - 1785?

Mestre escudeller, fill de Jaume Coll i Pasteller i de Josepa Florit.

El 26.06.1746, essent fadrí escudeller, esposalles amb Margarida Cases, al Pi¹⁹⁴⁵.

El 13.10.1750, cos de Teresa, albat, filla de Salvador Coll, jove escudeller, i de Margarida, als Tres Llits¹⁹⁴⁶.

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent de na. Sra. del Bon Succés dels pares servites¹⁹⁴⁷.

El 19.10.1752, cos de Josep, albat, fill de Salvador Coll, jove escudeller¹⁹⁴⁸. El 28.11.1753, bateig de Josep Pere Salvador, fill de Salvador Coll i de Margarida Cases¹⁹⁴⁹. El 27.12.1754, cos de Josep, fill de Salvador Coll, al carrer dels Tres Llits gratis¹⁹⁵⁰. El 24.11.1757, cos de Raimunda, albat, filla de Salvador Coll, escudeller, i de Margarida, als Tres Llits¹⁹⁵¹. El 24.01.1758, bateig de Francesc Ramon Pau, fill de Salvador Coll, i de Margarida Cases¹⁹⁵². El 02.07.1760, cos de Ramon, albat, fill de Salvador Coll, jove escudeller i de Margarida, als Tres Llits¹⁹⁵³. El 23.07.1762, cos de Josep Antoni, albat, fill de Salvador Coll, jove escudeller, i de Margarida, als Tres Llits¹⁹⁵⁴. El 22.04.1764, confirmació de Maria Eulàlia, filla de Salvador Coll, escudeller, i de Margarida Cases¹⁹⁵⁵. El 28.07.1774, cos de Josep Antoni, albat, fill de Salvador Coll, escudeller, i de Margarida, al carrer dels Tres Llits¹⁹⁵⁶.

1922 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 53.
 1923 APSJP, Baptismes, vol. 20.
 1924 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 320.
 1925 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 407.
 1926 APSJP, Baptismes, vol. 20.
 1927 APSJP, Baptismes, vol. 20.
 1928 AHCB, 1C-XVI-30.
 1929 ACB, Defuncions, vol. 9.
 1930 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 343.
 1931 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 511.
 1932 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 124.
 1933 ACB, Defuncions, vol. 11, fol. 94r.
 1934 AHPB, Josep Ferrer, *Decimum quartum manuale*, 1661, desembre, 31 - 1662, desembre, 22.
 1935 ACB, Esposalles, vol. 92, fol. 16v; APSJP, Esponsoris, vol. 5.
 1936 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 168.
 1937 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 167v.

1938 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 182v.
 1939 ACB, Defuncions, vol. 4
 1940 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1941 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 1942 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 1943 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 1944 APSMP, Expedients matrimonials, núm. 482.
 1945 ACB, Esposalles, vol. 136, fol. 11.
 1946 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
 1947 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
 1948 ACB, Defuncions, vol. 7.
 1949 ACB, Baptismes, vol. 25.
 1950 ACB, Sepultures, vol. 12.
 1951 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
 1952 ACB, Baptismes, vol. 26.
 1953 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 160.
 1954 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 160.
 1955 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 125.
 1956 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.

El 1785 s'esmenta com a veí del carrer dels Tres Llits¹⁹⁵⁷.

El 1785 és el darrer any en què s'esmenta en una reunió de la confraria dels escudellers. El 1792 ja era mort bateig d'un nét seu.

0271. COLL i CASES, Salvador

1753 - ?

Mestre escudeller, fill de Salvador Coll i Florit, escudeller, i de Margarida Cases.

El 10.04.1776 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Josep Rossell, menor, al carrer del Vidre.

El 21.07.1791, esposalles amb Teresa Milà, filla de Cristòfol i de Caterina, a Sant Just i Sant Pastor¹⁹⁵⁸.

El 28.10.1792, bateig de Cristòfol Josep Salvador, fill de Salvador Coll i de Teresa Milà. Padrins: Cristòfol Milà, pagès, i Margarida Coll, vídua de Salvador Coll, escudeller, habitants el padrí a Viladecans i els altres a Barcelona¹⁹⁵⁹. El 17.09.1794, cos de Cristòfol, fill de Salvador Coll, jove escudeller¹⁹⁶⁰. El 13.03.1797, bateig de Gaietana Agustina Caterina, filla de Salvador Coll, escudeller, i de Teresa Milà, cònjuges¹⁹⁶¹. El 04.04.1799, cos de Coloma, filla de Salvador Coll, jove escudeller, i de Teresa Milà, al carrer dels Escudellers Blancs, escaleta al costat del Dr. Esteve¹⁹⁶².

0272. COLL, Tomàs

Escudeller.

El 28.02.1732, cos de Marianna Coll, vídua de Tomàs Coll, escudeller, al carrer d'en Bot¹⁹⁶³.

0273. COLOM, Antoni

Escudeller.

L'any 1690, Magí Garí, per pagar part d'un cens de 110 lliures per caritat, deixades per la seva mare, va assignar 5 lliures que havia de pagar l'escudeller Antoni Colom, com a cens anual per unes cases que l'esmentat Antoni Colom tenia al carrer de na Sagra¹⁹⁶⁴.

0274. COLOM, Gabriel

Escudeller.

El 30.09.1664, essent jove escudeller, va fer de testimoni en un document públic¹⁹⁶⁵. El 17.11.1670, essent jove escudeller, va fer de testimoni en un instrument públic¹⁹⁶⁶.

- 1957 APSMP, Llibretes de comunió pasqual, XI-1, caps 5.
- 1958 ACB, Esposalles, vol. 159, fol. 162r.
- 1959 ACB, Baptismes, vol. 35.
- 1960 ACB, Defuncions, vol. 9.
- 1961 ACB, Baptismes, vol. 36, fol. 166r.
- 1962 APSMP, Defuncions, XVII/4.
- 1963 APSMP, Llibre d'òbits, 1725-1734.
- 1964 AHPB, Ramon Godolà, *Manuale instrumentorum*, 1690, gener, 1 - 1690, desembre, 24.
- 1965 AHPB, Dídac Rocosa, *Decimum sextum manuale*, 1663, desembre, 27- 1664, desembre, 22.
- 1966 AHPB, Josep Virgili, *Quartum manuale instrumentorum*, 1670, gener, 5 - 1670, desembre, 21.

0275. COLOM, Jaume

? - 1617

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Salvador Colom, pagès, de Sant Boi de Llobregat, i de Margarida Coloma. Va ser el pare de l'escudeller Josep Colom. Vivia al carrer de na Sagra.

El 10.07.1597, esposalles amb Esperança, filla de Francesc Pons, paraire i verguer dels consellers de Barcelona, i d'Anna¹⁹⁶⁷.

El 19.07.1597 va signar els capítols matrimonials. Fiador: l'escudeller Jaume Gonzalvo. Entre els testimonis, els escudellers Francesc Colom i Bartomeu Cardenyas¹⁹⁶⁸.

El 14.11.1597 va firmar un debitori de 200 lliures amb Francesc Magrinyà¹⁹⁶⁹.

El 05.05.1598 va firmar àpoca a Esperança Coloma, la seva esposa, der 220 lliures del dot¹⁹⁷⁰.

El 28.07.1600 va ser nomenat prohóm tercer de la confraria¹⁹⁷¹. El 16.08.1600 s'esmenta en una reunió de la confraria¹⁹⁷².

El 15.10.1600 llogà a Arnau Gombet, gerrer, per 2 anys, una casa amb un portal al carrer dels Escudellers per 28 lliures¹⁹⁷³.

S'esmenta a la reunió de la confraria de l'any 1601 com a cònsol tercer¹⁹⁷⁴.

El 13.02.1602 albat del mestre Colom, escudeller, als Escudellers¹⁹⁷⁵.

El 30.07.1603 va vendre una botiga d'escudeller a Antoni Sala i a Bartomeu Vila, que se li reconegueren deutors de 36 lliures¹⁹⁷⁶.

El 1604 s'esmenta a la llista d'obrers de la parròquia de Sant Jaume¹⁹⁷⁷.

El 09.05.1605 rebé autorització per instal·lar al seu obrador, un forn per coure ceràmica, i altres dos més: un per coure obra pintada i l'altre, per cremar plom. Havia de pagar un cens anual¹⁹⁷⁸.

El 13.11.1617 va fer testament. Nomenà marmessors a Francesc Pons, notari, el seu cunyat, i a Francesc Pons, paraire, el seu sogre. S'esmenta a les seves filles Anna Maria i Esperança, a qui deixà 200 lliures a cadascuna, i als seus fills Josep, Pacià i Pau, a qui els deixà 80 lliures a cadascun. Entre els testimonis, Pau Miralles, gerrer, i Francesc Corballó, escudeller. El 23.11.1617 es va fer lectura del testament, en presència de Bartomeu Carbonell, d'Antoni Porta, escudellers, i

- 1967 ACB, Esposalles, vol. 59, fol. 16v.
- 1968 AHPB, Salvador Coll, Plec de capítols matrimonials, 1595 - 1599.
- 1969 AHPB, Francesc Guardiola, *Prothocolletum*, 1597, gener, 3 - 1597, desembre, 24.
- 1970 AHPB, Francesc Guardiola, *Prothocolletum*, 1598, gener, 5 - 1598, desembre, 24.
- 1971 AHCB, Gremial. Diversos, vol. 13.
- 1972 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
- 1973 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
- 1974 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre, 22.
- 1975 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 31.
- 1976 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
- 1977 AHPB, Pere Carbonell, *Quintum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1603, desembre, 27 - 1604, desembre, 23.
- 1978 ACA, Reial Patrimoni, Classe 2ª Aa 10, fol. 51.

de Pau Miralles, gerrer¹⁹⁷⁹. El 16.12.1617, inventari dels béns¹⁹⁸⁰.

El 18.09.1621, Esperança, vídua, i Cecília, filla, firmen en un document privat¹⁹⁸¹.

El 23.01.1622, esposalles de la seva filla Cecília i d'Esperança amb Jaume Borrell, pagès, de Calaf, bisbat de Vic¹⁹⁸².

El 31.08.1622, capítols entre Jaume Borrell, pagès de Calaf, fill de Joan Borrell, pagès, i de Marianna, amb Cecília Colom, filla de Jaume Colom, difunt, escudeller, i d'Esperança. Dot: 100 lliures¹⁹⁸³.

El 21.08.1623, esposalles de la seva vídua amb Bartomeu Castanyera, escudeller de Barcelona¹⁹⁸⁴.

El 21.07.1635, esposalles de Maria, filla de Jaume Colom i d'Esperança, amb Josep Salanoves, escudeller, de Barcelona¹⁹⁸⁵.

0276. COLOM, Josep

Vers 1610 - 1661

Jove escudeller de Barcelona, fill de Jaume Colom, escudeller, i d'Esperança el 1635 era muller del mestre Bartomeu Castanyera, escudeller. Posseïa la senyoria mitjana d'unes cases i botiga al costat de la casa de la confraria dels Escudellers.

El 18.01.1635, esposalles amb Marianna, filla de Pere o Paulí Areu, pagès de Campllong, bisbat de Girona, i de Marianna¹⁹⁸⁶.

El 31.01.1635, capítols matrimonials¹⁹⁸⁷.

El primer de maig de 1635 va ser testimoni en la venda de la part de la herència de Francesc Costa rebuda a la mort del seu pare Felip Costa¹⁹⁸⁸.

El 29.12.1637, jove escudeller, va fer de testimoni en el testament d'Elionor Seguí¹⁹⁸⁹.

El 27.07.1639 fou prohom tercer de la confraria¹⁹⁹⁰.

El 1641 fou un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume, de Barcelona¹⁹⁹¹.

El 29.07.1643, capítols matrimonials amb Damiana Parera, filla de Joan Parera, pagès, del mas de la Pujada Sant Vicenç de Castellolí, bisbat de Vic i de Jerònima¹⁹⁹². El 07.09.1643

esposalles amb Damiana Parera¹⁹⁹³.

El 1645 figura a la documentació conservada al Pi. Aquell any fou obrer del Pi juntament amb Rafael Baró, gerrer.¹⁹⁹⁴

El 1645 va vendre unes terres, juntament amb Pau Colom, pagès de Sant Boi, a Joan Sala, pagès, que eren del seu pare Salvador Colom¹⁹⁹⁵.

El 14.10.1646, assistí a la reunió de la confraria. Entre l'11.08.1647 i l'agost de 1648 fou clavari de la causa pia. El 29.12.1647, assistí a una reunió de la confraria¹⁹⁹⁶.

El 12.07.1649 fou prohom tercer de la confraria¹⁹⁹⁷. El 26.07.1653 va ser nomenat prohom segon de la confraria¹⁹⁹⁸. El 20.07.1656 va ser nomenat clavari¹⁹⁹⁹. El 29.07.1657 va ser nomenat prohom en cap²⁰⁰⁰.

El 06.01.1661, testament de Josep Colom, escudeller, fill de Jaume Colom, escudeller, i d'Esperança²⁰⁰¹.

El 07.01.1661 combregar de Josep Colom als Escudellers²⁰⁰². El 12.01.1661, cos de Josep Colom, escudeller. Enterrat a Sant Jaume²⁰⁰³.

El 1677 Josep Puigventós, aromàtic, va establí en emfiteusi a Josep Anglí en unes cases i botiga que tenia al carrer dels Escudellers, cantonada amb Escudellers Blancs, que les tenia per Damiana Colom, esposa del difunt Josep Colom, escudeller, que les tenia per Peronella de Marlés i de Massana, succeïnt Antoni Clariana, notari, alou de l'altar de Sant Esteve construït a la seu de Barcelona. La botiga del costat la tenia pels hereus de Pere Guillem Comes. El 1670 Damiana Colom l'havia establert allà mateix. A orient quedava la casa de la confraria dels escudellers.

El 27.04.1683 testament de Damiana Colom, muller del difunt Josep Colom, escudeller, filla de Joan Parera, pagès del lloc de Castellolí, bisbat de Solsona, i d'Antònia. Nomenà marmessors a Joan Alzina, prevere vicari perpetu de Sant Just i Sant Pastor; a Salvador Colom, escudeller, fill seu, i a Jaume Colom, jove sastre, fill seu. Demanà ser enterrada a Sant Just i Sant Pastor. Nomenà hereu a Salvador Colom, escudeller. Entre els testimonis s'esmenta a Amador Macià, escudeller. L'01.05.1684, lectura del testament²⁰⁰⁴.

El 15.09.1686, capítols matrimonials entre Jaume Colom, sastre, fill de Josep Colom, escudeller, i de Damiana, amb Jerònima Darbó, filla de Joan Darbó, gerrer, i d'Elisabet²⁰⁰⁵.

- 1979 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber primus testamentorum*, 1608, gener, 4 - 1618, febrer, 24.
1980 AHPB, Antoni Joan Fita, *Llibre d'inventaris i encants*, 1615, gener, 10 - 1618, octubre, 30.
1981 AHPB, Francesc Pons, *Liber VIII vendicionum*, 1618, gener, 20 - 1643, setembre, 10.
1982 ACB, Esposalles, vol. 71, fol. 45.
1983 AHPB, Antic Terra, *Decimum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1621, desembre, 25 - 1622, desembre, 23.
1984 AHPB, Francesc Pons, *Esberrany*, 1635, gener, 3 - 1635, desembre, 23.
1985 AHPB, Francesc Pons, *Esberrany*, 1635, gener, 3 - 1635, desembre, 23.
1986 ACB, Esposalles, vol. 78.
1987 AHPB, Francesc Pons, *Esberrany*, 1635, gener, 3 - 1635, desembre, 23.
1988 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manual*, 1635, gener, 1 - 1635, desembre, 24.
1989 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Decimum nonum manuale*, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 22.
1990 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
1991 AHPB, Francesc Pons, *Manual*, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.
1992 AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulorum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.

- 1993 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 23r.
1994 AHPB, Josep Soldevila, *Llibre de capítols matrimonials i concòrdies*, 1625, gener, 21 - 1641, juliol, 23; 1641, novembre, 14 - 1646, desembre, 23.
1995 AHPB, Francesc Lleonor, *Libre de concòrdias, capítols matrimonials y altres actes*, 1632, juliol, 24 - 1674, desembre, 20.
1996 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Plec de documentació relativa a diverses confraries*, 1626 - 1650.
1997 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
1998 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
1999 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
2000 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
2001 AHPB, Francesc Llunell, *Quartus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1645, maig, 17 - 1669, maig, 21.
2002 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 40.
2003 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 40.
2004 AHPB, Carles Garau, *Primus liber testamentorum*, 1677, gener, 19 - 1700, octubre, 19.
2005 AHPB, Pau Pi, *Capitulorum matrimonialium transaccionumque et concordiarum ... liber septimus*, 1684, desembre, 1 - 1689, desembre, 29.

0277. COLOM, Pere Màrtir

Jove escudeller.

El 20.08.1669 va fer de testimoni en un document notarial²⁰⁰⁶.

0278. COLOM I PARERA, Salvador

Post. 1643 - 1706

Mestre escudeller, fill de Josep Colom, escudeller, i de Damiana Parera.

S'esmenta a la llibreta de comunió Pasqual de Sant Just i Sant Pastor corresponent a l'any 1679.

El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria²⁰⁰⁷.

El 27.05.1681, bateig de Josep Jaume Francesc Salvador fill de Salvador Colom i de Caterina. Padrins: Jaume Colom, jove sastre i Damiana Colom vídua de Josep Colom, escudeller²⁰⁰⁸.

El 30.07.1682 va ser nomenat prohóm tercer de la confraria²⁰⁰⁹.

El 24.07.1684, sepultura de Salvador, albat de Salvador Colom, mestre escudeller, al carrer dels Escudellers²⁰¹⁰. El 26.06.1587, bateig de Julita Joana Gertrudis filla de Salvador Colom i Caterina Colom, muller. Padrins: Francesc Anglí, adroguer, i Anna Maria Anglí, muller de Josep Anglí, adroguer²⁰¹¹.

El 13.02.1689, sepultura de Julita, albat, filla de Salvador Colom, escudeller²⁰¹².

El 29.01.1690, bateig de Maria Jerònima Damiana filla de Salvador Colom i de Caterina. Foren padrins: Francesc Jupí, notari públic Real Col·legiat i Jerònima Colom, muller de Jaume Colom, sastre²⁰¹³.

El 05.02.1690, s'esmenta un cens de 100 lliures i una pensió anual de 5 lliures que pagava per un obrador i forns situats al carrer de na Sagra, que eren de Peronella Garí²⁰¹⁴.

El 10.10.1690, combregar de Caterina Colom, muller de Salvador Colom, escudeller²⁰¹⁵.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria²⁰¹⁶.

El 22.08.1691, sepultura de Maria, albat, filla de Salvador Colom, escudeller, als Escudellers²⁰¹⁷.

El 09.06.1692, bateig d'Antoni Salvador Josep Maria fill de Salvador Colom i de Caterina. Padrins: Jeroni Troch, apotecari, i Caterina Torner muller de Pere Torner, cirurgià de

Barcelona²⁰¹⁸.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria²⁰¹⁹.

El 10.05.1696, cos de Salvador, albat, fill de Salvador Colom, escudeller, als Escudellers²⁰²⁰.

El 07.03.1697, essent clavari de la confraria, fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll²⁰²¹.

El 18.01.1699, assistí a una reunió de la confraria²⁰²².

El 28.05.1699, confirmació de Rosa, filla de Salvador Colom, escudeller, i de Caterina, de la parròquia de Sant Jaume. Padrina: Teodora Gual, vídua²⁰²³.

El 25.06.1701 Salvador Colom, fill i hereu de Damiana Parera i de Josep Colom testament de la mare en poder del notari Carles Grau 27.04.1683 reconegué que Vicenç Francolí, pagès, de St. Vicenç de Castellolí Vic, com a hereu de Joan Parera, pagès del mateix lloc, li havia donat 100 lliures de la part del que li devia a la seva mare de l'herència de Joan Parera avi matern de Salvador Colom²⁰²⁴.

El 21.02.1706, sepultura de Salvador Colom, escudeller. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor²⁰²⁵.

El 25.11.1707, sepultura de Caterina Colom, vídua de Salvador Colom²⁰²⁶.

0279. COLOMER, Francesc

Vers 1545 - 1590

Mestre escudeller -l'any 1569 habitant a Barcelona- fill de Joan Colomer, teixidor de lli, natural de Berga, i de Joana.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria²⁰²⁷.

El 24.05.1569 va fer de testimoni en una venda feta per Anna Muntera, filla de Bernat Bo, de Reus.

El 06.07.1570, esposalles amb Elisabet, filla de Joan Prats, hortolà, francès, i de Violant, de Barcelona²⁰²⁸.

El 08.09.1570 capítols matrimonials entre Francesc Colomer i Isabel Prats. Mossèn Joan Roure, alies Sitjar, prevere del monestir de Santa Anna, va donar a Isabel, pels bons serveis prestats com a criada seva, 36 lliures pel dot, vuit de les quals en diners comptant i, la resta, en mobles²⁰²⁹.

El 07.07.1582 venda, per temps de cinc anys, efectuada per l'argenter Pau Sumés a l'escudeller Francesc Colomer de l'úsdefruit d'unes cases amb un portal, al carrer dels Escudellers

2006 AHPB, Josep Vendrell, Manual, 1626, gener, 2 - 1626, desembre, 24.
2007 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
2008 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 191.
2009 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 159.
2010 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
2011 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 308.
2012 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22.
2013 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 4.
2014 AHCB, Arxiu del Veguer, XIX, caixa 24.
2015 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.
2016 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
2017 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.

2018 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 70.
2019 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
2020 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.
2021 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
2022 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.
2023 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 100v.
2024 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1700, desembre, 26 - 1701, desembre, 22, f. 189r-190r.
2025 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
2026 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 163.
2027 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
2028 ACB, Esposalles, vol. 45.
2029 AHPB, Pere Mambla, Plec de capítols matrimonials, 1572 - 1579.

Blancs. Preu: 50 lliures²⁰³⁰.

El 28.01.1585 va fer de testimoni a l'acte d'establiment emfiteutic de l'escudeller Lluís Figueres en unes cases i obrador amb dos portals oberts al carrer dels Escudellers Blancs²⁰³¹.

El 26.06.1586, esposalles amb Joana Coll, vídua de Bernat Coll, corredor de bèsties, de Barcelona²⁰³².

El 21.08.1587, debitori de Francesc Colomer als prohoms de la confraria dels escudellers, per import de 13 lliures, 3 sous i 8 diners, per 3 quintars i 3 lliures de plom, que es va comprometre a pagar en tres mesos²⁰³³.

El 13.10.1590, sepultura de Francesc Colomer, al carrer dels Escudellers²⁰³⁴.

El 27.10.1590, esposalles de la seva vídua Joana amb Pere Camon, escudeller, de Barcelona²⁰³⁵.

0280. COMALADA i JOVER, Miquel

? - 1579

Escudeller.

El 01.01.1570 el notari Jaume Pons li va llogar, per cinc anys, unes cases i obrador al carrer dels Escudellers Blancs.

El 22.05.1570 reconegué deure 45 lliures a l'adroguer Mateu Cerveró, de Barcelona, per la compra de plom i d'estany realitzada per mitjà de Francesc Pasqual, corredor d'orella. Trenta-sis lliures i 18 sous ho eren per 9 quintars i 22 lliures de plom, a raó de 4 lliures el quintar; les altres 8 lliures i 2 sous ho eren per 54 lliures d'estany, a raó de 3 sous la lliura. Va fer de fiador Francesc Comalada, assaonador de pells, de Barcelona. Testimonis: Antoni Rossell i Francesc Managat, escriptors AHPB, Miquel Boera, *Vigessimum prothocollum contractuum et aliorum instrumentorum*, 1569, desembre, 30 - 1570, desembre, 24.

El 04.09.1570 va vendre un censal mort de preu de 30 lliures i pensió anual de 30 sous a la priora del monestir de jerònimes de Barcelona²⁰³⁶.

El 1571 consta com a hereu de l'escudeller Jaume Jover, el seu oncle matern²⁰³⁷.

El 06.04.1571 ve revendre l'usdefruit d'uniques cases i obrador que tenia al carrer dels Escudellers Blancs, al també escudeller Lluís Oriol, pel temps de tres anys i nou mesos, pel preu de 9'5 lliures anuals. Les cases eren del notari Jaume Pons. En el mateix document s'esmenta la venda d'obra d'escudeller que Miquel Comalada tenia al seu obrador, a l'escudeller Lluís Oriol: 33 grosses d'escudelles comunes, a 7,5 sous la grossa, 7 grosses d'escudelles de galatí, a raó de 7,5 sous la grossa i una fornada d'obra crua estimada en 69 grosses, a 2 sous i tres

diners per cada grossa²⁰³⁸.

El 1574 s'esmenta en la reunió de la confraria d'aquell any²⁰³⁹.

El 16.01.1579, sepultura de Miquel Comalada, escudeller "que li pagaren al carrer del Vidre. Morí a la Plaça de l'Oli"²⁰⁴⁰.

0281. COMES, Pau

Escudeller.

El 14.07.1582, juntament amb el sastre Francesc Puig, de Tarragona, va firmar les paus amb un tal Vaquer, procurador d'en Serra, essent testimonis Antoni Regués i Francesc Soler, escudellers, de Barcelona²⁰⁴¹.

0282. COMES, Pere

Escudeller.

El 1604 nomenà procurador a Felip Costa, escudeller, per cobrar certes quantitats que li devien²⁰⁴².

0283. COMPANYY, Bernat

Escudeller.

El 26.12.1578 declarà deure diners a Miquel Bodet²⁰⁴³.

0284. COMPANYY, Pau Benet

Vers 1585 - Post. 1641

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bartomeu Company, taverner, de Barcelona, i de Iolanda.

El 24.07.1609 Pau Benet Company va fer capítols matrimonials amb Beneta Salvadora, filla de Joan Albí, pagès de Prats de Rei, bisbat de Vic, i de Jerònima. Dot: 35 lliures que li donà Blai Amat, mercader, i 27 lliures llegades per Elionor de Copons, en el seu testament²⁰⁴⁴.

El 21.12.1610 esposalles amb Caterina, filla de Joan Albi, bastaix de corda, de Barcelona, i de Joana²⁰⁴⁵.

El 23.03.1622, bateig d'Anna Maria Francesca, filla de Pau Benet Company i de Caterina²⁰⁴⁶.

El 22.05.1634 ell i Caterina, per poder col·locar en matrimoni a la seva filla Anna Maria, amb el gerrer oriünd de Girona Dalmau Prats, necessiten diners i venen un violari a fra Jaume Boser, del convent de Santa Caterina de Barcelona, de pensió 7, lliures anuals i preu de 52 lliures. Fiadors: Anna Vidala, vídua de l'esparter Miquel Vidal, i el gerrer Dalmau Prats. Hipotequen

2030 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1581, desembre, 28 - 1582, desembre, 24.
 2031 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1582, desembre, 27 - 1583, octubre, 20.
 2032 ACB, Esposoris, vol. 1, fol. 77r.
 2033 AHPB, Pau Calopa, Aprisies, 1587, agost, 11 - 1587, novembre, 3.
 2034 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 153r.
 2035 ACB, Esposalles, vol. 55.
 2036 AHPB, Antic Safont, *Primum protocollum contractuum*, 1569, desembre, 11 - 1570, desembre, 23.
 2037 AHPB, Antic Safont, *Secundum protocollum contractuum*, 1570, desembre, 29 - 1571, desembre, 22.

2038 AHPB, Pere Ferrer i Caperó, *Octavum manuale omnium instrumentorum*, 1570, octubre, 12 - 1571, abril, 11.
 2039 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 2040 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 187r.
 2041 AHCB, Notarial XX-3.
 2042 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.
 2043 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1578, setembre, 13 - 1579, maig, 28.
 2044 AHPB, Jaume Pau Lentisclà, *VIII Liber et [...] [capitulorum matris] monialium*, 1607, desembre, 27 - 1609, desembre, 13.
 2045 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 239.
 2046 ADB, Santa Maria del Mar, Baptismes, vol. 1619-1622, fol. 271v.

una casa amb dos portals al carrer que hi havia prop de la Torre de Ripoll²⁰⁴⁷.

El 30.07.1634, esposalles d'Anna Maria, sa filla i de Caterina, amb Dalmau Prats, gerrer de Girona, habitant a Barcelona²⁰⁴⁸.

El 21.12.1636, capítols matrimonials entre Dalmau Prats, gerrer, i Maria, filla de Pau Benet Company, escudeller, i de Caterina²⁰⁴⁹.

El 27.08.1638, esposalles amb Maria, filla d'Antoni Serra, treballador, de Vic, i de Magdalena²⁰⁵⁰.

El 1641 testimoni a l'inventari de l'escudeller Jaume Seguí²⁰⁵¹.

0285. CONESA, Joan

Escudeller.

El 26.05.1627, padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor²⁰⁵².

0286. CONSTANTÍ I FIGUERES, Josep

Vers 1740 - Vers 1807

Escudeller, fill de Tomàs Constantí i de Manuela Figueres.

El 08.09.1765, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Gràcia Vergés, filla de Jaume Vergés i de Sabina, a la parròquia del Pi²⁰⁵³.

El 20.01.1767, bateig de Maria Rosa Manuela filla de Josep Constantí i de Maria Gràcia Vergés. Padrins: Jaume Vergés, jove sabater, i Rosa Vidal, muller de Gaspat Vidal, fadrí sastre²⁰⁵⁴.

El 18.07.1767, cos de Maria, filla de Josep Constantí, jove escudeller, al carrer d'en Serra, al vas de Santa Eulàlia²⁰⁵⁵. El 22.04.1774, cos de Maria, albat, filla de Josep Constantí, jove escudeller, i de Maria Gràcia, al carrer del Malnom²⁰⁵⁶. El 26.03.1775, cos de Maria Gràcia, muller de Josep Constantí, jove escudeller, al carrer del Carme cantó del carrer d'en Roig²⁰⁵⁷.

Segons el Cadastre de 1776 vivia al carrer Ample, amb Gràcia, la seva esposa²⁰⁵⁸.

El 22.07.1776, esposalles amb Margarida Trulls, vídua de Joan, filla de Simó i de Josepa, a la parròquia del Pi *amore Dei*²⁰⁵⁹.

El 02.08.1789, confirmació de Llúcia, filla de Josep Constantí, escudeller, i de Margarida²⁰⁶⁰.

El 03.12.1807, trobant-se greument malalt a l'hospital de la Santa Creu, de Barcelona, va fer testament. Va nomenar

marmessors a Este Rafet, apotecari major de l'esmenta hospital, al germà Antoni Cordomí, del mateix hospital, i al sabater Bartomeu Vergès, el seu cunyat. Elegí ser enterrat a l'església de l'hospital. Va llegar a la seva filla Josepa Cellent i Constantí, casada amb el pescador Antoni Cellent: "*La calaixera mia buyda, la escaparata ab lo Naixement de Jesús, una llumanera de llautó, unas cortinas de indiana, la capa blava de món ús, un matalàs, la capsalera del llit y un llansol dels dos millors, podent triar lo que més ben li sia de tot lo que puga disposar a sas voluntats*". A la filla petita Llúcia Sagàs i Constantí, esposa de Ramon Sagàs, mestre sabater, li llegà "*quatre candeleros de llautó, un cobrellit de indiana y un dels referots dos llansols millors*". Als seus cinc néts, 30'5 lliures a repartir a parts iguals. A la vídua li retornà el dot i l'escreix que consistí en una dotzena de plats, mitja de escudelles, mitja de xicres i quatre càntirs tot de terrissa "*del mode se trobarán existir en ma casa, y lo llit ab pots, banchs, trasportins y un matalàs ...*". La resta de béns mobles i immobles els va deixar a les seves dues filles²⁰⁶¹.

0287. CONSTANTÍ I FIGUERES, Salvador

Vers 1740 - ?

Escudeller, fill de Tomàs Constantí i de Manuela Figueres, filla de Joan Figueres, escudeller, i d'Alberta.

El 01.02.1767, essent jove escudeller, esposalles amb Paula Rogé, filla de Josep i de Caterina Torres, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor²⁰⁶².

0288. CONSTANTÍ, Tomàs

Vers 1700 - Vers 1759

Jove escudeller, fill de Ramon Constantí, negociant, i de Jerònima. Residència: carrer de la Lleona.

El 22.04.1724, esposalles amb Manuela Figueres, filla de Joan Figueres, escudeller, i d'Alberta. Testimonis: Joan Miquel, escudeller, i Domingo Guzmán, escolà major²⁰⁶³.

El 17.12.1724, bateig de Ignàsia Rosa Gertrudis. Padrins: Ignasi Solernou, sastre i Rosa Estanyol, vídua de Tomàs Estanyol, argenter²⁰⁶⁴. El 27.07.1725, cos de Rosa, albat, filla de Tomàs Constantí, jove escudeller i de Manuela, al carrer de les Arenes²⁰⁶⁵. El 21.02.1726, bateig de Jeroni Salvador Ignasi, fill de Tomàs Constantí, escudeller, i de Manuela Constantí i Figueres. Padrins: Salvador Fuster, escudeller, i Francesca Gallart, muller de Jeroni Gallart, escudeller²⁰⁶⁶.

El 27.09.1728, cos de Jeroni, fill de Tomàs Constantí, al carrer de la Lleona, al vas del Roser²⁰⁶⁷.

El 12.02.1729, bateig de Josep Jeroni Tomàs, fill de Tomàs Constantí, jove escudeller, i de Manuela Constantí i Figueres. Padrins: Josep Duran, mestre escudeller, i Francesca Gallart,

2047 AHPB, Rafael Pellisser, Manuale, 1633, desembre, 26 - 1634, desembre, 20.
 2048 ACB, Esposalles, vol. 77.
 2049 AHPB, Jaume Roca, Esborrany, 1631, agost, 8 - 1638, octubre, 26.
 2050 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 86r.
 2051 AHPB, Ramon Batlle, Plec d'inventaris i encants, 1640 - 1644.
 2052 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 83r.
 2053 ACB, Esposalles, vol. 146.
 2054 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 320-321.
 2055 ACB, Defuncions, vol. 8.
 2056 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.
 2057 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.
 2058 AHCB, Cadastre, I-7, illa 22, casa 26.
 2059 ACB, Esposalles, vol. 152.
 2060 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 9, fol. 93v.

2061 AHPB, Josep Francesc Mas i Vidal, *Manuale testamentorum in dic-to Hospitali Generalis Sancte Crucis eiusdem civitatis Barcinone*, 1806, desembre, 29 - 1807, desembre, 24.
 2062 ACB, Esposalles, vol. 147.
 2063 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 124.
 2064 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 244.
 2065 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 2066 ACB, Baptismes, vol. 18.
 2067 ACB, Sepultures, vol. 10.

donzella, filla de Jeroni Gallart, escudeller²⁰⁶⁸. El 27.09.1729, albat de Gervasi, fill de Tomàs Constantí, jove escudeller, al carrer de la Lleona²⁰⁶⁹. El 15.08.1731, cos de Salvador, albat, fill de Tomàs Constantí, jove escudeller, i de Manuela, al carrer dels Escudellers Negres²⁰⁷⁰. El 13.03.1733, bateig de Ramon Marià Josep, fill de Tomàs Constantí, jove escudeller, i de Manuela Constantí i Figueres. Padrins: Ramon Diuzena, mestre de danses, i Maria Anna Constantí, vídua de Francesc Constantí, negociant²⁰⁷¹. El 24.09.1735, cos de Ramon, albat, fill de Tomàs Constantí, jove escudeller, i de Manuela, a la placeta de Sant Francesc²⁰⁷². El 30.07.1738, cos de Josep, albat, fill de Tomàs Constantí, escudeller i de Manuela, davant la casa Rotxotxo²⁰⁷³. El 17.10.1738, bateig de Joan Sebastià Josep Tomàs, fill de Tomàs Constantí, jove escudeller, i de Manuela Constantí i Figueres. Padrins: Joan Reig, jove escudeller, i Josepa Fuster, donzella, filla de Sebastià Fuster, mestre escudeller²⁰⁷⁴. El 27.06.1739, cos de Tomàs, albat de Tomàs Constantí, jove escudeller, al carrer de la Lleona, enterrat al vas de Santa Eulàlia²⁰⁷⁵. El 08.10.1741, bateig de Manuel Tomàs Marià, fill de Tomàs Constantí, jove escudeller, i de Manuela Constantí i Figueres. Padrins: Manuel Medina, comerciant, i Marianna Cantó, muller de Jaume Cantó, escudeller²⁰⁷⁶. El 05.12.1745, bateig de Pere Salvador Manuel, fill de Tomàs Constantí i de Manuela. Padrins: Josep Castanyer, forner, i Eulàlia Constantí, muller de Josep Constantí, algtzir²⁰⁷⁷.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria²⁰⁷⁸. El 1759 és el darrer any en què consta que assistí a una reunió de la confraria.

0289. CORBALLÓ, Francesc

Vers 1580 - Vers 1637

Escudeller i gerrer, ciutadà de Barcelona, fill de Bartomeu Corballó, pagès, de Sant Boi de Llobregat, i d'Àngela. Fou el pare de Joan o Jaume i de Josep Corballó, escudellers.

L'11.12.1603, esposalles amb Paula, filla de Joan Coll, pagès de Barcelona, i de Jerònima²⁰⁷⁹.

El 23.03.1604, Eulàlia Serra, muller d'Adrià Serra, negociant, va llogar, per tres anys, una casa a l'escudeller Francesc Corballó, al carrer de l'Hospital, pel preu de 12 lliures anuals²⁰⁸⁰.

El 20.11.1605, albat de Francesc Corballó, escudeller, davant de l'Hospital²⁰⁸¹. El 07.08.1607, albat de Francesc Corballó, al carrer de l'Hospital²⁰⁸².

2068 ACB, Baptismes, vol. 18.
 2069 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 244r.
 2070 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 157.
 2071 ACB, Baptismes, vol. 19.
 2072 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 158.
 2073 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 158.
 2074 ACB, Baptismes, vol. 21.
 2075 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 50v.
 2076 ACB, Baptismes, vol. 21.
 2077 ACB, Baptismes, vol. 23.
 2078 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Vigessimum tercium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 2079 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 61r.
 2080 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1603, desembre, 30 - 1604, desembre, 24.
 2081 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 115, fol. 41v.
 2082 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 118, fol. 24r.

El 1605 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁰⁸³.

El 22.05.1609, cos de Joan Banús, encanyissador, a casa de Francesc Corballó, escudeller, davant de l'Hospital²⁰⁸⁴.

El 1610, fou prohom segon de la confraria²⁰⁸⁵. El 25.07.1610 fou nomenat procurador de la confraria.²⁰⁸⁶

El 24.09.1610, sepultura de Joana, filla de Francesc Corballó, davant de l'Hospital²⁰⁸⁷.

L'11.10.1611, combregar de Francesc Corballó, escudeller, prop de la casa d'en Dardanya²⁰⁸⁸.

El 05.11.1613 va llogar, per cinc anys, una casa al carrer de l'Hospital de la Santa Creu, que era d'Eulàlia Serra, vídua d'Adrià Serra, negociant, pel preu de 50 lliures²⁰⁸⁹.

El 29.11.1616, bateig de Joan Andreu Josep, fill de Francesc Corballó, i de Paula. Foren padrins: Joan Puigredó, fuster, i Paula Sagrera, de Barcelona²⁰⁹⁰.

El 19.05.1617, per pagar un deute de 32 lliures i 10 sous amb Antic Massó, taverner, utilitzà el lloguer d'una peça de terra que tenia llogada a Francesc Bofill, pagès de Sant Boi, al lloc anomenat "La carrera Bovatera", pel preu de 6 lliures i 10 sous anuals, i durant cinc anys²⁰⁹¹.

El 21.01.1620, bateig de Francesc Llorenç Josep, fill de Francesc Corballó, escudeller, i de Paula. Padrins: Llorenç Miralles, escudeller, i Marianna Massota, filla d'Antic Massot, negociant²⁰⁹².

El 21 de gener del 1638 ja era difunt capítols matrimonials del seu fill Joan amb Antiga Rector

El 11.10.1639, sepultura de Paula Corballóna, muller de Francesc Corballó²⁰⁹³.

0290. CORBALLÓ, Joan

1617 - 1670

Escudeller, fill de Francesc Corballó, escudeller, i de Paula.

El 12.12.1637, esposalles amb Antiga, filla de Bernat Rector, escudeller de Barcelona, i de Maria²⁰⁹⁴.

El 26.01.1638 capítols matrimonials amb Antiga Rector, filla de Bernat Rector i de Maria. Dot: 50 lliures²⁰⁹⁵.

El 1646 junt a vuit escudellers més, pacte per a obtenir terra d'escudeller.

El 06.03.1647, s'esmenta una Antiga Corballóna a l'inventari

2083 AHCB, Gremial, 56-1.
 2084 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120.
 2085 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum tercium*, 1609, desembre, 29 - 11610, desembre, 24.
 2086 AHPB, Bernat Puigverd, *Decimum octavum manuale sive protocolum instrumentorum*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 2087 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 121, fol. 32r.
 2088 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 30v.
 2089 AHPB, Rafael Riera, menor, *Octavum manuale*, 1612, desembre, 28 - 1613, desembre, 23.
 2090 ACB, Baptismes, vol. 9, fol. 135v.
 2091 AHPB, Pere Llunell, *Quaternus apprisiarum*, 1616, desembre, 27 - 1617, desembre, 23.
 2092 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 261.
 2093 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143, fol. 27v.
 2094 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 40v.
 2095 AHPB, Joan Rodes, Joan Rodas, Llibre de capítols matrimonials, 1633, juliol, 22 - 1646, octubre, 14.

dels béns d'Elisabet Garriga, muller de Joan Garriga, escudeller.

El 06.04.1647 combregar de Joan Corballó, escudeller, als Escudellers²⁰⁹⁶.

El 11.08.1647 consta com a síndic del plom de la confraria.

El 16.09.1647 va llogar per cinc anys 1647-1652 a la vídua Teresa Pareria un obrador al carrer Escudellers que havia estat de Josep Pareria²⁰⁹⁷. En va pagar 33,5 lliures anuals.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria²⁰⁹⁸.

El 12.01.1648, essent clavari de la confraria, va pagar 25 lliures a Josep Vives, manyà, pel seu matrimoni amb Caterina, filla de Pau Franci, escudeller, difunt, i Jerònima, també difunta.

El 15.01.1654 va comprar un obrador al carrer de na Sagra, que era de la pabordia del mes d'abril²⁰⁹⁹.

El 27.06.1658, treva pactada entre Josep Gastó, escudeller, i Amador Macià i Joan Corballó, escudellers, sota pena de 200 lliures²¹⁰⁰.

El 17.07.1660 va ser nomenat prohom tercer per renúncia de J. Porta²¹⁰¹. El 1661, Joan Corballó va guanyar un plet contra els prohoms de la confraria.²¹⁰² El 20.07.1663 va ser nomenat prohom en cap²¹⁰³.

El 30.11.1666 esposalles amb Maria Papiol i Vieta, vídua d'Aleix Papiol, matalasser, filla de Josep Vieta, passamaner, i d'Elisabet²¹⁰⁴.

El 02.12.1667, capítols matrimonials amb Anna Papiol. Dot: 62 dobles i mitja d'or, i 159 lliures, 14 sous. Entre els testimonis, l'escudeller Ramon Cases²¹⁰⁵.

El 18.10.1667, feu de padrí en el bateig d'un fill de Joan Carreres, escudeller, i de Cecília²¹⁰⁶.

El 20.07.1668 va ser nomenat prohom tercer²¹⁰⁷.

El 12.01.1670, va fer testament, en poder del notari Ramon Vilana Perles. Hereu: Joan Corballó, prevere, el seu fill.

El 13.02.1670, inventari dels seus béns²¹⁰⁸.

0291. CORBALLÓ, Josep

Vers 1615 - 1647

Escudeller, fill de l'escudeller Francesc Corballó i de Paula, habitant a Barcelona, natural de Sant Boi.

El 13.08.1641 esposalles amb Margarida, filla de Pere

Cardenyas, sastre de Pons, habitant a Barcelona, i d'Anna²¹⁰⁹.

El 15.08.1645 sepultura de Margarida, albat, filla de Josep Corballó, escudeller, al carrer dels Escudellers²¹¹⁰.

El 29.10.1646 cos d'Antiga, albat, filla de Josep Corballó, escudeller, als Escudellers.²¹¹¹ El 06.11.1647 cos de Josep Corballó, jove escudeller²¹¹².

El 07.05.1656, capítols matrimonials entre Pere Ferrer, pagès, fill de Francesc Ferrer, pagès, i de Maria, amb Margarida, vídua de Josep Corballó, escudeller, filla de Pere Cardenyas, sastre, i d'Anna²¹¹³.

0292. COROMINES, Antoni

1693 - Post. 1756

Jove escudeller, fill de Patllarí Coromines, jove escudeller, i de Magdalena, de la parròquia del Pi.

El 23.09.1718 esposalles amb Isabel Bertran, donzella, filla de Pere Fuster i d'Isabel, a Santa Maria del Mar²¹¹⁴.

El 12.07.1722 albat de Josepa, filla d'Antoni Coromines, escudeller, al carrer Aroles, al vas dels Tarongers²¹¹⁵. El 21.06.1723, albat de Josep, fill d'Antoni Coromines, escudeller, al carrer Aroles, al vas dels Tarongers²¹¹⁶.

El 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els fadrins. Tenia aleshores uns 32 anys.²¹¹⁷

El 17.12.1728, cos d'Isabel, muller d'Antoni Coromines, joves escudeller, al carrer Aroles²¹¹⁸. El 21.09.1729, cos d'Isabel, albat, filla d'Antoni Coromines i d'Isabel, al carrer Assaonadors²¹¹⁹. El 21.11.1729, cos de Lutgarda, albat, filla d'Antoni Coromines, escudeller, i d'Isabel, al costat del fossar del Pi²¹²⁰.

El 1731, andador de la confraria de la Beata Maria dels Desemparats va rebre una lliura per un acte de contrició feta per l'ànima de Don Joan Baptista de Tàpies i de Solà, del Consell del Rei i auditor de la Sala Criminal del Principat de Catalunya²¹²¹.

El 29.08.1733, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Giralt, de la parròquia del Pi²¹²².

El 26.07.1738, cos de Marianna, filla d'Antoni Coromines, fadrí escudeller, i de Maria, al carrer Aroles²¹²³.

El 30.08.1740, bateig de Pere Joan Francesc, fill d'Antoni Coromines, jove escudeller, de Maria Coromines i Giralt. Padrins: Pere Alzina, escudeller, i Isabel Coromines, donzella,

2096 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.

2097 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, juny, 25 - 1647, desembre, 24.

2098 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

2099 AHPB, Josep Prats, Manual, 1693, desembre, 26 - 1654, desembre, 18.

2100 AHCB, Notarial, XXI-34.

2101 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 15.

2102 AHCB, Arxiu del Veguer, XXXVI-180. Jutge: Bonet d'Olzina.

2103 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 15.

2104 ACB, Esposalles, vol. 93.

2105 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, Llibre tercer de capítols matrimonials, 1663, gener, 14 - 1672, octubre, 10.

2106 APSJP, Baptismes, vol. 8.

2107 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 15.

2108 AHPB, Ramon Vilana Perles, Llibre tercer d'inventaris, 1666-1673.

2109 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 22r.

2110 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 36.

2111 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 37.

2112 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 72v.

2113 AHPB, Lluís Collell, menor, Llibre segon de capítols matrimonials, 1636, agost, 24; 1640, gener, 7 - 1656, novembre, 19.

2114 ACB, Esposalles, vol. 121.

2115 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 130r.

2116 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 144r.

2117 AHCB, Gremis. Cadastre personal, 1725 - 1726.

2118 APSMP, Llibre d'òbits, 1725-1734.

2119 APSMP, Llibre d'òbits, 1725-1734.

2120 APSMP, Llibre d'òbits, 1725-1734.

2121 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Quintum manuale instrumentorum et contractuum*, 1730, desembre, 28 - 1731, desembre, 23.

2122 ACB, Esposalles, vol. 128.

2123 APSMP, Llibre d'òbits, 1734-1744.

filla d'Antoni Coromines²¹²⁴.

El 12.12.1741, confirmació de Pere, fill d'Antoni Coromines i de Maria. Padrí: Antoni Coromines²¹²⁵.

El 24.03.1744, cos de Pere, albat, al carrer Aroles²¹²⁶.

El 23.03.1745 confirmació de Francesc, fill d'Antoni Coromines i de Maria²¹²⁷.

El 20.02.1749, bateig de Josepa Francesca Antònia Maria, filla d'Antoni Coromines, jove escudeller, i de Maria Coromines i Giralt. Padrins: Pere Comtal, estudiant, i Josepa Morató, muller de Pere Morató, jove velluter²¹²⁸.

El 22.05.1752, bateig de Miquel Manuel Baldiri, fill d'Antoni Coromines, jove escudeller, i de Maria Coromines i Giralt. Padrins: Manuel Pagès, sastre, i Teresa Pujol, muller de Baltasar Pujol, jove forner²¹²⁹.

El 13.03.1756, cos de Miquel, albat, fill d'Antoni Coromines, jove escudeller, i de Maria, al carrer dels Tres Llits²¹³⁰.

0293. COROMINES, Francesc

Vers 1700 - Post. 1745

Jove escudeller.

El 21.06.1723, essent jove escudeller, esposalles amb Teresa Parxachs, de Canet, a la parròquia del Pi *amore Dei*²¹³¹.

El 07.12.1725, bateig d'Eloi Antoni Patlladí, fill de Francesc Coromines, jove escudeller, i de Teresa Coromines i Pujol. Padrins: Eloi Lapuja i Gual, mestre escudeller, i Isabel Coromines, muller d'Antoni Coromines, jove escudeller²¹³².

El 04.03.1734, bateig de Joan Francesc Miquel, fill de Francesc Coromines, fadrí escudeller, i de Teresa Coromines i Soler. Padrins: Joan Casals, fadrí escudeller, i Teresa Clivilla, donzella, filla de Benet Clivilla, mariner²¹³³.

El 15.07.1736, bateig de Joan? Narcís Patllarí, fill de Francesc Coromines, fadrí escudeller, i de Teresa Coromines i Pujol. Padrins: Pau Carbonell, jove brodador, i Narcisa Marres, donzella, filla de Narcís Marres, escudeller²¹³⁴.

El 04.10.1738, bateig de Josep Francesc Patllarí, fill de Francesc Coromines, jove escudeller, i de Teresa Coromines i Pujol. Padrins: Josep Molins, pagès, de Sant Andreu de Palomar, i Magdalena Oliva, muller de Joan Trull, paraire²¹³⁵.

El 27.07.1742, cos d'Esperança, filla de Francesc Coromines, escudeller, i de Teresa, al carrer dels Tres Llits²¹³⁶.

El 01.12.1742, essent fadrí escudeller, esposalles amb Caterina Nualart i Riera, vídua, al Pi *amore Dei*²¹³⁷.

2124 ACB, Baptismes, vol. 21.

2125 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 96r.

2126 APMPP, Llibre d'òbits, vol. 158.

2127 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 156r.

2128 ACB, Baptismes, vol. 23.

2129 ACB, Baptismes, vol. 24.

2130 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

2131 ACB, Esposalles, vol. 124; ADB, Matrimonis, vol. 25, fol. 9v.

2132 ACB, Baptismes, vol. 18.

2133 ACB, Baptismes, vol. 20.

2134 ACB, Baptismes, vol. 20.

2135 ACB, Baptismes, vol. 21.

2136 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 158.

2137 ACB, Esposalles, vol. 133.

El 23.03.1745, confirmació de Francesc, fill de Francesc Coromines i de Caterina. Padrí: Antoni Coromines, escudeller²¹³⁸.

0294. COROMINES, Josep

Escudeller.

L'any 1708 va reclamar passar a ser mestre de la confraria per haver-se casat amb Maria, filla del mestre escudeller Jeroni Lacruz²¹³⁹.

0295. COROMINES, Patllarí

1665 - 1722

Jove escudeller de Sant Joan de les Abadesses bisbat de Vic, fill de Pere Coromines, paraire, i d'Eulàlia, de la mateixa vila.

El 29.08. 1688, esposalles amb Magdalena Soldevila, filla de Joan Pere Soldevila, pagès, de Granollers, i de Maria. Testimonis: Ramon Cases, escudeller, i Francesc Oliver, escudeller²¹⁴⁰.

El 08.01.1693, bateig d'Antoni Salvador Patllarí, fill de Patllarí Coromines, jove escudeller, i de Magdalena. Padrins: Antoni Biscompte, escudeller, i Clara Oliveres, muller de Salvador Oliveres, cirurgia²¹⁴¹.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria²¹⁴².

El 18.05.1699, bateig de Francesc Josep Patllarí, fill de Patllarí Coromines, escudeller, i de Magdalena. Padrins: Francesc Rodríguez, negociant, i Francesca Casanoves, vídua de Joan Casanoves, sastre, tots de Barcelona²¹⁴³.

El 12.07.1699, confirmacions de Magdalena i de Francesc²¹⁴⁴. El 1707 va fer de testimoni en un plet entre Pere Marres, escudeller, i el notari Francesc Topí Comes. Entre altres coses manifestà tenir 42 anys²¹⁴⁵.

El 12.12.1715 confessà conèixer a Maria Ferrer per ser veïns²¹⁴⁶.

El 03.05.1722 sepultura de Patllarí Coromines, jove escudeller²¹⁴⁷.

0296. COROMINES i GIRALT, Pere Pau

Vers 1750 - abans de 1813

Jove escudeller, fill d'Antoni Coromines, jove escudeller, i de Maria Giralt.

El 18.12.1779, essent jove escudeller, esposalles amb Antònia Arbúcies, filla de Francesc Arbúcies, mestre perxer, i

2138 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 155v.

2139 AHCB, Gremial. Escudellers.

2140 APSJP, Esposoris, vol. 5; ACB, Esposalles, vol. 104.

2141 ACB, Baptismes, vol. 11.

2142 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

2143 ACB, Baptismes, vol. 12.

2144 APSJP, Confirmacions, any 1699.

2145 ACA, Reial Audiència, Plets civils, núm. 30.391.

2146 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.

2147 APSMP, Llibre d'òbits, 1717-1720, fol. 17v.

de Maria Anna Brunells, a la parròquia del Pi²¹⁴⁸. El 12.05.1782, bateig de Maria de la Mercè Antònia. Padri: Joan Baptista Valls, fadrí escudeller²¹⁴⁹. El 23.07.1786, confirmació de Francesc, fill de Pau Coromines, escudeller, i d'Antònia Arbúcies²¹⁵⁰. El 03.02.1788, bateig d'Antònia Teresa Maria, filla de Pau Coromines, jove escudeller, i d'Antònia Arbúcies. Padri: Joan Baptista Valls, escudeller²¹⁵¹. El 18.05.1788, confirmació d'Antònia, filla de Pau Coromines i d'Antònia²¹⁵². El 19.09.1790, bateig de Vicenç Pau Genaro, fill de Pau Coromines, jove escudeller i d'Antònia Arbúcies. Padrins: Francesc Duran, comerciant, i Vicenta Duran, sa filla²¹⁵³. El 16.10.1793, bateig de Rosa Maria Antònia, filla de Pau Coromines, jove escudeller, i d'Antònia Arbúcies, de Barcelona. Padrins: Joan Comes, pagès, i Teresa Comes, sa muller²¹⁵⁴.

El 1755 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per lluitar en la guerra contra França²¹⁵⁵.

El 13.12.1813, expedient matrimonial de Maria Coromines Arbúcies, filla de Pau Coromines, escudeller, i d'Antònia, amb Agustí Vidal, carreter de mar, de Barcelona. Ella era de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Es va casar a Santa Maria del Mar. Aleshores els seus pares ja estaven morts²¹⁵⁶.

0297. CÒRDOVA, Francisco de

Escudeller de Saragossa.

El 16.11.1570, llicència a l'escudeller Francesc Pagès, habitant a Barcelona però oriünd de Manresa, per esposar a Maria de Còrdova, "dona errada".

El 04.03.1603, testament de Maria de Còrdova, habitant a Barcelona, filla de l'escudeller Francesc de Còrdova, de Saragossa, i de Maria difunts. Nomenà marmessors a Antoni Joan Montserrat, negociant de Barcelona, i a Vicenta, sa muller. Demanà ser enterrada a Sant Jaume. Instituí hereu universal dels seus béns a Déu. El 02.05.1603 lectura del testament²¹⁵⁷.

0298. CORRÀS, Ignasi

1689 - 1733

Fadrí escudeller.

El 17.05.1708, essent jove escudeller, esposalles amb Narcisa Ballam, donzella²¹⁵⁸.

El 09.02.1713 cos d'Isabel, albat, filla d'Ignasi Corràs, escudeller i de Narcisa, al carrer del Carme²¹⁵⁹.

El 05.10.1721, bateig de Francesc Ignasi Bernat, fill d'Ignasi Corràs, escudeller, i de Narcisa Ballam. Padrins: Bernat Perris,

escudeller, i Maria Martí, muller de Joan Martí, pagès²¹⁶⁰.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fadrins. Tenia aleshores uns 36 anys²¹⁶¹.

El 28.10.1727, bateig de Jaume Simó Narcís, fill d'Ignasi Corràs, escudeller, i de Narcisa Corràs i Ballam. Padrins: Jaume Soler, escudeller, i Gertrudis Corràs, donzella, filla de l'esmentat Ignasi Corràs²¹⁶².

El 27.11.1728, cos de Jaume, albat, fill d'Ignasi Corràs, escudeller, i de Narcisa, al carrer del Carme²¹⁶³.

El 11.04.1733, cos d'Ignasi Corràs, jove escudeller, al carrer del Carme²¹⁶⁴.

El 18.08.1753, cos de Narcisa Corràs, vídua d'Ignasi Corràs, jove escudeller, al carrer del Carme²¹⁶⁵.

El 04.02.1754, testament d'Eulàlia Corràs, vídua del teixidor Martí Prats, filla del difunt Ignasi Corràs, escudeller, i de Narcisa²¹⁶⁶.

0299. CORVERA, Gregori

Gerrer natural de Figueres.

El 04.12.1786, bateig de Francesc Salvador Ramon, fill de Gregori Corvera i de Magdalena Gomis, natural de Pontós Girona. Padrins: Joan Corvera, veler, i Francesca Fernández, muller de Francesc Fernández, artiller²¹⁶⁷.

0300. COSSIES, Joan

Vers 1600 - ?

Fadrí escudeller de Barcelona, fill de Pere Joan Cossies, pagès, i d'Elisabet Joana.

El 05.10.1625, esposalles amb Joana, filla d'Andreu Cabanyes, moler, de Barcelona, i d'Àngela²¹⁶⁸.

0301. COSTA, Adjutori

Vers 1725 - Post. 1782

Fadrí escudeller, fill de pares desconeguts.

El 23.06.1758, essent jove escudeller, esposalles amb Teresa Malvitges, filla d'Antoni Malvitges i de Teresa, a la parròquia de Sant Pere de les Puelles²¹⁶⁹.

El 17.01.1762, confirmació de Jaume, fill d'Adjutori Costa, escudeller, i de Teresa²¹⁷⁰.

El 22.06.1766, bateig d'Eulàlia Francesca Teresa, fill d'Adjutori

2148 ACB, Esposalles, vol. 153, fol. 195; ADB, Llicències matrimoniales, vol. 19.

2149 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 225.

2150 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 237v.

2151 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 142.

2152 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 418.

2153 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 311.

2154 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 534.

2155 AHCB, 1C-XVI-30.

2156 ADB, Expedients matrimoniales, caixa juliol-desembre 1813.

2157 AHPB, Pere Pau Pastor, *Primus testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum liber*, 1597, març, 19 - 1630, juny, 9.

2158 ACB, Esposalles, vol. 115, fol. 50

2159 APSMP, Llibre d'òbits, 1708 - 1715.

2160 ACB, Baptismes, vol. 17.

2161 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 1725 - 1726.

2162 ACB, Baptismes, vol. 18.

2163 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734.

2164 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734.

2165 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

2166 AHPB, Francesc Comelles, *Manuale primum aut liber primus testamentorum ac ultimarum voluntatum*, 1753, octubre, 7 - 1755, desembre, 16.

2167 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 55.

2168 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 33r.

2169 ACB, Esposalles, vol. 142, fol. 105.

2170 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 421.

Costa, escudeller, i de Teresa Malvitges²¹⁷¹.

El 21.12.176,7 bateig de Manuel, fill d'Adjutori Costa, jove escudeller, i de Teresa Malvitges²¹⁷².

El 16.06.1782, confirmació de Francesc, fill d'Adjutori Costa, escudeller, i de Teresa²¹⁷³.

0302. COSTA o COSTES, Antoni

Vers 1580 - Vers 1640

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Felip Costa, serrador, i de Coloma. Als arxius de Reus hi ha abundant documentació seva.

El 10.07.1604 esposalles a Barcelona amb Caterina, filla de Pere Magrinyà, pagès, de Reus, i de Maria²¹⁷⁴.

El 02.02.1605 el matrimoni comprà, a Reus, una casa amb pati, al lloc anomenat Gabriel Bages, que delimitava amb el corredor de la muralla. La van vendre el 18.02.1618. El 14.11.1605 comprà plom a Josep Bodet, escudeller. El 14.10.1616 se li afirmà Bartomeu Glaudis, de 14 anys, fill de Pere Glaudis de Barcelona, com a aprenent per quatre anys. El 08.11.1640 ja era mort. El seu fill, Antoni, escudeller de Reus. El 25.07.1641 contragué matrimoni amb Tecla, filla de Pau Vilanova, pagès, i d'Isabel [VILASECA, 1964: II-80].

El 1668 Pau Costa, estudiant, fou nomenat procurador per Tecla Costes, muller d'Antoni Costes, escudeller de Reus, fill d'Antoni Costes²¹⁷⁵.

0303. COSTA, Bartomeu

Vers 1545 - Vers 1600

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Felip Costa, teixidor de lli, francès, i d'Anna. Fou el pare de l'escudeller Felip Costa.

El 04.11.1569 va ser establert, pel mercader Francesc Eroles, en unes cases al carrer d'en Carabassa: cases amb dos portals²¹⁷⁶.

El 05.11.1569 va establir a Francesc Roiz, velluter, en unes cases al carrer d'en Carabassa²¹⁷⁷.

El 02.09.1570, capítols matrimonials amb Beneta Cristòfol, vídua de l'escudeller Pau Cristòfol²¹⁷⁸. El 15.09.1570, esposalles amb Beneta, vídua de Pau Cristòfol, escudeller, ciutadà de Barcelona²¹⁷⁹.

El 1572 llogà un obrador a la vídua Àngela Falcona, al carrer de na Sagra, per cinc anys i al preu de 10 lliures anuals²¹⁸⁰.

L'any 1574 s'esmenta en una reunió de la confraria²¹⁸¹.

El 1575 fou prohom tercer de la confraria²¹⁸².

El 09.03.1581 Margarida Suera, muller d'Onofre Sureda, coraler, i Beneta Costa, muller de Bartomeu Costa, com a hereves universals de fra Lluís Ferragut, monjo del monestir de la beata Maria de Jesús, per poder pagar a Eulàlia, filla de Francesc Carreres, escudeller, i de Jerònima Carreres, les 25 lliures que l'esmentat Lluís Ferragut -fill d'una germana de la mare- d'elles va deixar a Eulàlia per col·locar-la en matrimoni, van assignar i consignar les esmentades 25 lliures del lloguer d'una casa que les esmentades hereves tenien a Barcelona al carrer dels Escudellers, a prop del portal de Trenta Claus, en el termini de dos anys²¹⁸³.

El 1582 la seva esposa Beneta va fer lliurament corporal d'un obrador de gerrer que tenia al carrer dels Ollers, a Eulàlia Puigguàrdia, vídua d'Amador Pinell, pagès, degut a la venda d'un violari fet per l'esmentat matrimoni Costa i comprat per Eulàlia, de pensió 6 lliures anuals i preu de 42 lliures²¹⁸⁴.

El 27.05.1582 pagava 20 lliures del lloguer ? de la botiga que tenia al carrer dels Escudellers Blancs. Donà a Margarida Sureda la part que li corresponia d'un caseró amb tres portals, obrador i botiga on l'esmentada Margarida Sureda vivia. Ambdues eren hereves d'Onofre Sureda, coraler, i de Lluís Ferragut²¹⁸⁵.

El 08.08.1594 nomenà procurador a Jeroni Socorro, causídic²¹⁸⁶.

El 24.09.1587, albat de Bartomeu Costa, escudeller, als Escudellers²¹⁸⁷. El 10.12.1602, albat d'en Costa, escudeller, als Escudellers²¹⁸⁸.

0304. COSTA, Damià

Vers 1680 - 1711/1715

Mestre escudeller, fill de Llorenç Costa, clavetaire, natural de Sant Llorenç de Cerdà, i de Margarida.

El 18.06.1707, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Móra, donzella²¹⁸⁹.

El 09.08.1707 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador de Pere Màrtir Lapuja. Estava casat amb Maria Móra, filla d'Antoni Móra, escudeller, i Rosa²¹⁹⁰.

El 30.11.1707, capítols matrimonials amb Maria Móra i Gausens, filla d'Antoni Móra i de Maria Rosa Gausens, difunta²¹⁹¹.

El 06.02.1709, cos d'Antoni, albat, fill de Damià Costa,

2171 ACB, Baptismes, vol. 27, fol. 163r.
 2172 ACB, Baptismes, vol. 28.
 2173 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 227v.
 2174 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 152v.
 2175 AHCB, I-146. Sentències, any 1668.
 2176 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notaturalum div.orum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.
 2177 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notaturalum div.orum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.
 2178 AHPB, Francesc Pedralbes, Plec de capítols matrimonials, 1563 - 1595.
 2179 ACB, Esposalles, vol. 45.
 2180 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1572, juny, 23 - 1573, febrer, 27.

2181 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i ss.
 2182 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.
 2183 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, 358/12.
 2184 AHPB, Jaume Massaguer, Manual, 1582, juny, 18 - 1582, novembre, 24.
 2185 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1581, desembre, 28 - 1582, desembre, 24.
 2186 AHPB, Francesc Bonet, Manuale, 1593, febrer, 10 - 1595, desembre, 4.
 2187 ADB, Sant Jaume Funeràries, núm. 28.
 2188 ADB, Sant Jaume Funeràries, núm. 31.
 2189 ACB, Esposalles, vol. 114, fol. 9.
 2190 AHPB, 816/9 ANTIC??' Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 20 - 1707, desembre, 22.
 2191 AHPB, Pere Abadal, Liber sive volumen capitulorum matrimonialium, 1683, agost, 1 - 1713, gener, 31.

escudeller, i de Maria, als Escudellers²¹⁹².

S'esmenta en una reunió de la confraria de 1711, però no a la de 1715 i posteriors, de manera que sembla que degué morir entre ambdues dates.

0305. COSTA, Felip

Vers 1570 - 1615

Mestre escudeller, fill de Bartomeu Costa, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Beneta.

El 1594 era habitant a Barcelona. Residència: carrer dels Escudellers. Tenia un obrador, amb quatre forns "*in capite*" del mateix carrer, prop del portal dels Escudellers.

El 20.11.1594, esposalles amb Paula Mateu, filla de Joan Mateu, pagès, ciutadà de Barcelona, i d'Anna²¹⁹³.

El 30.06.1597, bateig de Pere Felip Benet, fill de Felip Costa i de Paula²¹⁹⁴.

El 01.12.1599 el mestre de cases Jeroni Mas va reconèixer haver rebut de mans de Felip Costa la quantitat de 37 lliures i 12 sous per unes obres que li va fer en unes cases situades a Barcelona al carrer dels Escudellers, establert per Ramon Jutglar, paraire de panys de llana, de Barcelona²¹⁹⁵.

El 28.07.1601 va ser nomenat prohom tercer de la confraria²¹⁹⁶.

El 13.06.1606 va llogar a l'escudeller Joan Bordes, per cinc anys, unes cases amb un portal al carrer dels Escudellers, pel preu de 22 lliures anuals²¹⁹⁷.

El 20.07.1609, mort de Mateu, albat, fill de Felip Costa, prop del portal dels Escudellers. Enterrat a Sant Jaume²¹⁹⁸.

El 15.09.1615, inventari de béns²¹⁹⁹.

El 1627, Paula Costa, vídua i hereva universal, per poder lluir un censal fet a Paula Estaper, va vendre a Agustí Planes, escudeller, unes cases amb hort contigu, abans amb arbres, que tenia al carrer dels Ollers Blancs, pel preu de 140 lliures. En el document es diu que el fill d'ambdós, Francesc, era major de 15 anys però menor de 25²²⁰⁰.

El 24.08.1627, Paula Costa, vídua de Felip Costa, escudeller, lloga un obrador a Joan Coll, escudeller²²⁰¹.

El 1627 s'esmenten als seus fills Gabriel, Pere i Francesc, joves escudellers, i a Francesca²²⁰².

El 22.05.1628, esposalles de Pere Costa, fill seu i de Paula, amb Paula, filla de Joan Bosch i de Coloma, de Vilafranca del Penedès²²⁰³.

El 06.09.1633, esposalles de Francesca, filla de Felip Costa, escudeller de Barcelona, i Paula, amb Josep Cases, sabater de Vilafranca del Penedès²²⁰⁴.

0306. COSTA, Francesc

Post. 1595 - 1636

Escudeller, fill de Felip Costa, escudeller, i de Paula Costa. Vivia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts.

El 27.07.1629, essent jove escudeller, testament²²⁰⁵.

El primer de maig de 1635 va vendre al seu germà Pere la seva part de l'herència del difunt Felip Costa, el seu pare. El preu va ser de 90 lliures. En aquest preu hi ha la quantitat que hauria de pagar quan decidís ser mestre escudeller²²⁰⁶.

El 10.10.1636, defunció.

0307. COSTA, Gabriel

Post. 1595 - Post. 1650

Escudeller de Barcelona, segurament fill de Felip Costa i de Paula. Residència: quarter de Sant Francesc, carrer dels Triquets.

El 02.06.1627 va fer capítols matrimonials amb Anna, vídua de Rafael Boscà, negociant, filla de Joan Serra, pagès, de Sant Vicenç de Riells, i de Margarida²²⁰⁷.

El 04.06.1627, esposalles amb Anna, vídua de Rafael Boscà, negociant de Barcelona²²⁰⁸.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640²²⁰⁹.

El 12.09.1644, sepultura de Joana, albat, filla de Gabriel Costa, escudeller²²¹⁰.

El 12.10.1644, cos de Joana, albat, al Pi²²¹¹. El 15.08.1644, combregar a Salvadora, filla de na Costa, escudellera, als Escudellers²²¹².

El 1650 s'esmenta com a assistent a les reunions de la confraria²²¹³.

El 1699 s'esmenten les seves finques, a occident i al nord de les de Ramona Febrés i Artal, al carrer dels Ollers Blancs²²¹⁴.

2192 APSMP, Llibre d'òbits, 1708 - 1716.

2193 ACB, Esposalles, vol. 57, fol. 94v.

2194 ACB, Baptismes, vol. 6, fol. 143.

2195 AHPB, Montserrat Rialp, *Quintum manuale*, 1599, juliol, 9 - 1599, desembre, 9.

2196 AHCB, Gremial. Diversos, vol. 13.

2197 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum decimum sextum*, 1605, desembre, 30 - 1606, desembre, 20.

2198 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120.

2199 AHPB, Antoni Batlle, *Llibre d'inventaris i encants*, 1609, maig, 14 - 1616, agost, 24.

2200 AHPB, Lluís Collell, menor, *Quintum prothocollum contractuum communium*, 1626, desembre, 27 - 1627, desembre, 24.

2201 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Undecimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1626, desembre, 25 - 1627, desembre, 23 fol. 388.

2202 AHPB, Lluís Collell, menor, *Secundus liber vendicionum et aliarum alienacionum et aliorum contractuum communium*, 1626, novembre, 7 - 1628, juny, 6.

2203 ACB, Esposalles, vol. 74.

2204 ACB, Esposalles, vol. 76.

2205 AHPB, Lluís Collell, menor, *Liber primus testamentorum*, 1621, abril, 24 - 1640, novembre, 29.

2206 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manual*, 1635, gener, 1 - 1635, desembre, 24.

2207 AHPB, Pere Lluell, *5 liber capitulorum matrimonialium*, 1624, desembre, 29 - 1629, octubre, 20.

2208 ACB, Esposalles, vol. 74, fol. 65.

2209 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-18.

2210 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145, fol. 26r.

2211 APSMP, Llibre d'òbits, 145, fol. 26r.

2212 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.

2213 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

2214 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1515.

0308. COSTA, Joan

? - Post. 1597

Escudeller.

El 13.02.1569 assistí a la reunió de la confraria²²¹⁵.

El 22.11.1570 Elisabet Monera, vídua, li llogà per tres anys unes cases i obrador entre els carrers dels Ollers Blancs i del Vidre, per 18 lliures, a raó de 6 lliures anuals²²¹⁶.

S'esmenta a la reunió de la confraria de l'any 1574²²¹⁷.

El 13.01.1597, esposalles entre Pere Casanova, pare, de Bossòst (la Vall d'Aran) i Jerònima, filla de Joan Costa o Cotia, gerrer, de Barcelona, i de Caterina²²¹⁸.

0309. COSTA I BOSCH, Lluís

Post 1629 - Post. 1650

Escudeller, fill de Pere Costa, escudeller, i de Paula.

Entre 1646 i 1650, assistí a diverses reunions de la confraria²²¹⁹.

El 18.03.1650, esposalles amb Anna Maria Comes, donzella, filla de Bernardí Comes, sastre, i de Magdalena, de la parròquia de Santa Maria del Mar²²²⁰.

El 19.03.1650 va fer capítols matrimonials. Dot: 200 lliures. Escreix: 100 lliures²²²¹.

El 13.10.1650 la seva muller Maria va fer de padrina en el bateig d'un fill de l'escudeller Rafael Gonzalvo²²²².

0310. COSTA, Miquel

El 04.08.1611, un "aprenent" d'escudeller anomenat Miquel Costa féu de testimoni en l'inventari dels béns de Joan Porta, escudeller²²²³.

0311. COSTA, Pere

Post. 1595 - abans de 1642

Escudeller de Barcelona, fill de Felip Costa, escudeller, de Barcelona, i Paula.

El 22.05.1628, esposalles amb Paula, filla de Joan Bosch, teixidor de llana natural de Vilafranca del Penedès, i de Coloma. El mateix dia, capítols matrimonials. Testimoni: Salvador Morató, gerrer. Dot: 300 lliures²²²⁴.

El 11.06.1634 Antiga Sadurní, vídua de Domingo Sadurní,

escudeller, li va llogar per cinc anys unes cases amb un portal al carrer dels Escudellers per 140 lliures, a raó de 28 lliures anuals AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1633, desembre, 27 - 1634, desembre, 23.

El 27.03.1637 nomena procurador Guerau sabater, hortolà²²²⁵.

El 1642 ja era difunt tractes de sa vídua Paula amb Jeroni Alguer, hostaler²²²⁶.

0312. COSTA, Ramon

Escudeller.

El 29.01.1670 va fer de testimoni en un instrument públic²²²⁷.

0313. COTS, Bernat

Escudeller.

El 05.07.1761, cos de Maria, albat, filla de Bernat Cots, escudeller, i de Marianna, al carrer dels Tres Llits²²²⁸.

0314. COYVA, Joan

Vers 1575 - Vers 1618

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Coiva, pagès, natural de Vilanova de Cubelles, i de Joana.

Lluïsa Vilaseca va localitzar, en els arxius de Reus, el nom d'un escudeller anomenat Joan Coyva 18.11.1594 que va fer de testimoni en un document notarial [VILASECA, 1964: I-27].

El 03.05.1602, capítols matrimonials amb Àngela, filla de Jaume Gonzalvo, escudeller, i d'Eulàlia. Ella aportà, com a dot, 150 lliures. Entre els testimonis, l'escudeller Guillem Cardenyas²²²⁹.

El 04.05.1602, esposalles amb Àngela, filla de Jaume Gonzalvo, escudeller, natural de Barcelona, i d'Eulàlia²²³⁰.

L'any 1610 exercí de prohoms primer de la confraria dels escudellers i dels gerrers²²³¹.

El 25.07.1610 va ser nomenat procurador de la confraria²²³².

El 05.03.1618 la seva vídua Àngela va nomenar com a procuradora seva a Eulàlia Gonzalvo, vídua de l'escudeller Jaume Gonzalvo, la seva mare, per poder cobrar uns diners que eren del seu difunt espòs²²³³.

El 29.09.1618 ja era difunt; esposalles de la seva vídua amb

2215 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 2216 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1569, desembre, 30 - 1570, setembre, 15.
 2217 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 2218 ACB, Esposalles, vol. 58, fol. 95v.
 2219 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 2220 ACB, Esposalles, vol. 85, fol. 38.
 2221 AHPB, Josep Soldevila, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1647, febrer, 18 - 1652, març, 22.
 2222 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 2223 AHPB, Joaquim Colomé, Plec d'inventaris i encants, 1602 - 1613.
 2224 ADB, Informacions matrimonials, caps 81; AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber decimus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1627, desembre, 30 - 1634, juliol, 8.

2225 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1636, desembre, 29 - 1637, desembre, 24.
 2226 AHPB, Pau Passoles, *Septimum manuale sive protocollum*, 1641, desembre, 26 - 1642, desembre, 23, fol. 485-486
 2227 AHPB, Josep Virgili, *Quartum manuale instrumentorum*, 1670, gener, 5 - 1670, desembre, 21.
 2228 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 160.
 2229 AHPB, Maties de Déu, *Unicus liber capitulorum matrimonialium*, 1589, gener, 14 - 1609, maig, 10.
 2230 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 146v.
 2231 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum tercium*, 1609, desembre, 29 - 1610, desembre, 24.
 2232 AHPB, Bernat Puigverd, *Decimum octavum manuale sive protocollum instrumentorum*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 2233 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum undecimum*, 1617, desembre, 29 - 1618, desembre, 22.

Pau Madrera, escudeller de Barcelona veure entrada: “Pau Madrera”²²³⁴

El 05.10.1621, esposalles de la seva filla Maria Àngela amb Pere Oriol, pagès, natural de Sitges²²³⁵.

El 24.11.1635, esposalles d'Antiga, filla de Joan Coyva i d'Àngela, amb Macià Farges, escudeller d'origen francès.²²³⁶

El 16.03.1636 Maria Àngela Oriola, vídua de Pere Oriol, pagès, de Sitges, filla de Joan Coyva, escudeller difunt, i d'Àngela Madrera i Coyva, germana de Paulí Madrera, escudeller, va donar a Antiga Farges, la seva germana, una casa a la Geltrú²²³⁷.

0315. CRAMP i MAYORAL, Joan

Treballador de la fàbrica de pisa fina de la Casa de la Caritat, Barcelona, natural de Tolosa França, fill de Joan Cramp, de Neucastler, fabricant de pisa, i de Margarida Mayoral

El 21.01.1842, vidu de Martí, matrimoni amb Teresa Torres, d'Esparreguera²²³⁸.

0316. CREUS, Antoni

Escudeller.

El 03.09.1788, testament de Magdalena Creus, vídua d'Antoni Creus, escudeller, filla de Marc Obrador, pagès, del bisbat de Solsona. El seu fillastre Josep Creus, també era escudeller. Demanà ser enterrada al vas del cordó de Sant Francesc, al convent de Sant Francesc Barcelona. Va fer un llegat a Gertrudis Creus, muller del seu fillastre, i va nomenar hereu universal a Josep Creus, el seu fillastre²²³⁹.

0317. CREUS, Josep

Escudeller, fill d'Antoni Creus *vide supra*.

0318. CRISTÒFOL, Francesc

Escudeller, fill de Bartomeu Cristòfol, paraire.

El 17.02.1565, esposalles amb Beneta, filla de Miquel Mates, gerrer aleshores ja difunt²²⁴⁰.

0319. CRISTÒFOL, Pere Pau

Vers 1530 - 1570

Escudeller.

El 30.01.1557, esposalles amb Joana, vídua de Rafael ?, hortolà²²⁴¹.

El 14.02.1570, inventari dels seus béns: una casa que tenia a

lloguer d'Antoni Nadal, escudeller²²⁴².

0320. CUSSÓ, Francesc

Escudeller i ferrer va canviar d'ofici.

Va ensenyar l'ofici d'escudeller al fadrí Joan Ràfols final del segle XVII.

El 08.11.1716, matrimoni entre Francesc Cussó, aleshores ferrer, natural de Barcelona, però des de feia tres mesos, a la parròquia de l'Hospitalet de Llobregat, vidu de Coloma, fill de Duran Cussó, calderer, de Santa Coloma de Queralt Vic, i de Magdalena, amb Mariàngela Ferrer, filla de Josep Ferrer, pagès, de la vila del Palau bisbat de Solsona, i de Dorotea²²⁴³. En el matrimoni apareix com a testimoni Jaume Artús, jove escudeller, de Barcelona, que digué que coneixia al contraent des de feia uns 14 o 15 anys, a Barcelona, per haver estat “*algun poch temps junts en una casa per aprendrer lo offici de escudeller y moment després dit Cussó dexat dit office, y posat a ferrer...*”.

0321. CUYÀS, Bartomeu

Vers 1560 - 1602

Gerrer, fill de Pere Cuyàs, pagès, de Sant Cugat del Vallès, i d'Elisabet.

El 31.03.1584, capítols matrimonials amb Beneta Catllara, filla de l'escudeller Bernat Callar, i de Caterina. Dot: 30 lliures²²⁴⁴.

El 1590, mort d'un albat al carrer Escudellers²²⁴⁵.

El 28.07.1592 va ser nomenat prohoms segon de la confraria²²⁴⁶.

El 20.10.1592 Bartomeu Cuyàs i l'escudeller Antoni Rodó, aquell any, prohoms de la confraria dels escudellers, van interpellar a Joan Porta, escudeller, que fou el credencer del plom i de l'estany, perquè mostrés als consellers de la ciutat el llibre amb els comptes de la seva administració²²⁴⁷.

El 16.09.1595 va llogar, del gerrer Francesc Bonafont, i per tres anys, una casa amb un portal, amb obrador i hort, al carrer dels Escudellers, pel preu de 51 lliures²²⁴⁸.

El 28.07.1600 va ser nomenat clavari de la confraria²²⁴⁹. El 1600, assistí a una reunió de la confraria²²⁵⁰.

El 25.08.1600 albat de Bartomeu Cuyàs, escudeller, als Escudellers²²⁵¹. El maig de 1601 s'esmenta en una reunió de la confraria, com a clavari.

2234 ACB, Esposalles, vol. 69.
 2235 ACB, Esposalles, vol. 71.
 2236 ACB, Esposalles, vol. 78.
 2237 AHPB, Francesc Casanoves, *Protocolum seu manuale*, 1635, desembre, 31 - 1636, desembre, 23.
 2238 AMCB, Registre de matrimonis, lib. 1, núm. 77.
 2239 AHPB, Magí Artigas i Molins, *Secundus liber testamentorum*, 1786, gener, 20 - 1791, desembre, 19.
 2240 ACB, Esposalles, vol. 41.
 2241 ACB, Esposalles, vol. 37, fol. 86r.

2242 AHPB, Francesc Pedralbes, Plec d'inventaris i encants, 1570 - 1579.
 2243 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22, fol 189v.
 2244 AHPB, Antic Safont, Llibre de capítols matrimonials, 1569, desembre, 11 - 1588, maig, 6.
 2245 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 100, fol. 7r.
 2246 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2247 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1592 - 1606 i s. d.
 2248 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum protocolum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
 2249 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2250 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
 2251 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 110, fol. 15r.

El 15.03.1602, sepultura de Bartomeu Cuyàs, gerrer, als Escudellers²²⁵².

El 30.05.1602, cos d'un albat d'en Cuyàs, als Escudellers²²⁵³.

0322. CUYÀS, Dalmau

? - 1646

Oller.

El 1646, mort de Dalmau Cuyàs, oller, al carrer dels Escudellers APSMP, Llibre d'òbits, vol. 146, fol. 42r.

0323. CUYÀS, Hipòlit

Vers 1610 - Post. 1643

Gerrer, fill de Pere Cuyàs, gerrer, natural de Barcelona, i de Jerònima. Parroquià de Sant Jaume.

El 06.10.1635, esposalles amb Caterina, filla de l'hospital de la Santa Creu Barcelona²²⁵⁴. El 06.02.1638, esposalles amb Cecília, filla de Francesc Bo, sastre, natural de Barcelona, i d'Elisabet²²⁵⁵.

S'esmenta en el fogatge del 1640²²⁵⁶.

El 04.07.1640, cos d'Anna, albat, filla d'Hipòlit Cuyàs, gerrer, als Escudellers. Enterrada a Sant Jaume²²⁵⁷. El 18.08.1643, combregar de la muller d'Hipòlit Cuyàs, gerrer, als Escudellers²²⁵⁸. El 21.08.1643, cos de Cecília, muller d'Hipòlit Cuyàs, gerrer, als Escudellers²²⁵⁹.

0324. CUYÀS, Jaume

Vers 1580 - ?

Gerrer, fill de Bartomeu Cuyàs, gerrer, i de Beneta en primeres núpcies, esposa de l'escudeller Rafael Passoles.

El 12.09.1609, esposalles amb Elionor, filla de Salvador Morató, gerrer, i de Salvadora²²⁶⁰.

El 25.05.1610, confirmació de Pere Jaume, fill de Jaume Cuyàs i d'Elionor²²⁶¹.

El 22.12.1617, capítols matrimonials amb Elionor Morató, filla del gerrer Salvador Morató, i de Salvadora²²⁶².

0325. CUYÀS, Pere

? - Vers 1616

Gerrer, fill de Pere Cuyàs, pagès, natural de Sant Cugat del Vallès, i d'Elisabet. Parroquià de Sant Jaume.

El 1600 va assistir a una reunió de la confraria²²⁶³.

L'any 1601 va comprar "una sort de pasta de fer scudelles", als encants dels béns de l'escudeller Bartomeu Cardenyes.²²⁶⁴

El 02.01.1616 va fer testament. Demanà ser enterrat a Sant Jaume²²⁶⁵.

L'11.06.1634, Anna, vídua de Pere Cuyàs, gerrer, nomenà procurador a Pacià Colom, prevere, canonge de la seu de Tarragona, per poder cobrar certes quantitats de diners corresponents a censos, lloguers, etc²²⁶⁶.

El 06.09.1644, cos d'Anna, vídua de Pere Cuyàs, gerrer, als Escudellers²²⁶⁷.

0326. CUYÀS i MORATÓ, Salvador

Vers 1620 - ?

Gerrer, fill de Jaume Cuyàs, gerrer, i d'Elionor. Parroquià de Sant Jaume.

El 1638 va llogar unes cases al carrer dels Ollers Blancs²²⁶⁸.

El 21.01.1641, esposalles amb Maria, vídua de Francesc Gay, taverner, de Barcelona²²⁶⁹.

El 25.10.1646, mort de Caterina, albat, filla de Salvador Cuyàs, gerrer²²⁷⁰.

El 1648 va establir en emfiteusi a Martí Trullàs, gerrer, en un obrador al carrer Ollers Blancs²²⁷¹.

2252 ADB, Sant Jaume Funeràries, núm. 31.
 2253 ADB, Sant Jaume Funeràries, núm. 31.
 2254 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 26r.
 2255 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 51r.
 2256 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 2257 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34.
 2258 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 36.
 2259 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 36.
 2260 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 67.
 2261 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol.11v.
 2262 AHPB, Antoni Estalella, *Octavum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1616, desembre, 31 - 1617, desembre, 22.

2263 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
 2264 AHPB, Galceran Sever Pedralbes, Plec d'inventaris i encants, 1598-1610.
 2265 AHPB, Francesc Jutge, *Primus liber testamentorum*, 1610, febrer, 10 - 1622, octubre, 31.
 2266 AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1633, desembre, 28 - 1634, desembre, 24.
 2267 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.
 2268 AHPB, Lluís Collell, menor, *Partidas de taula*, 1621, desembre, 24 - 1643, agost, 26.
 2269 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 119v.
 2270 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.
 2271 AHPB, Francesc Reverter, *Undecimum manuale instrumentorum*, 1647, desembre, 28 - 1648, desembre, 23.

- D -

0327. DALMAU, Jaume

Gerrer (?) Residència: carrer dels Ollers Blancs.

El 1473 un tal Jaume Dalmau va ser l'administrador de la confraria en representació del quarter d'Avall [*LLIBRE RENOVAT*: 8v-9r].

0328. DALMAU, Domènec

Vers 1620 - Vers 1652

Escudeller.

El 1645 va fer de testimoni en un document notarial referent a l'escudeller Miquel Passoles²²⁷².

El 25.01.1648 va fer de testimoni a l'examen del nou mestre Josep Pomareda²²⁷³.

El 07.06.1648, esposalles de Domingo Dalmau, escudeller, amb Violant, donzella, filla de Joan Cardella, teixidor de llana, i de Marianna, de la parròquia de Sant Pere de les Puelles²²⁷⁴.

El 17.08.1649, bateig de Miquel Llorenç Josep Domingo Manuel, fill de Domingo Dalmau, escudeller, i de Violant. Padrins: Miquel Mateu, escudeller, i Maria Passoles, muller de Llorenç Passoles, escudeller²²⁷⁵.

0329. DALMAU, Jaume

Oller.

El 1606 s'esmenta el seu obrador "*que fou de Jaume Dalmau*" al carrer del Vidre, al sud de la tinença del gerrer Bartomeu Pujades. Per la situació, deu correspondre a l'obrador de l'oller Guillem Pontets i de Nicolau Ripoll²²⁷⁶.

0330. DALMAU, Joan

Escudeller, natural de Reus.

El 04.04.1695, capítols matrimonials entre Josep Dalmau, jove ferrer de tall, fill de l'escudeller Joan Dalmau, i de Caterina encara eren vius amb Paula Pinyanós, filla de Josep Pinyanós, ferrer de tall, i de Tecla²²⁷⁷.

0331. DALMAU, Nicolau

Vers 1600 - 1645

Escudeller de Manresa, habitant a Barcelona, fill de Gaspar Dalmau, blanquer, de Manresa, i de Marianna.

El 30.04.1625, esposalles amb Francesca, filla d'Antoni

Lleonard, pagès, de Barcelona, i de Rosa²²⁷⁸.

El 06.03.1627, cos de Marianna, albat, filla d'en Dalmau, escudeller²²⁷⁹.

El 21.01.1629 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre Pere Joan Franquesa, escudeller, i Caterina Font²²⁸⁰.

El 26.01.1642, cos de Francesca, escudellera²²⁸¹.

El 14.01.1643 va ser nomenat prohoms en substitució de Jacint Lleonard, mort el desembre del 1642²²⁸².

El 03.02.1643, capítols matrimonials amb Eulàlia, vídua de l'escudeller Miquel Soler²²⁸³.

El 22.09.1645, debitori fet per Eulàlia Dalmau, vídua de Nicolau Dalmau -que en primeres núpcies fou muller de Llorenç Miralles- a favor de Marianna Magarola, vídua d'Antoni Magarola, ciutadà honrat de Barcelona, per un import de 40 lliures com a complement de les pensions de 14,5 lliures que pagava cada any, en dues vegades, per un obrador que tenia al carrer del Vidre.

El 03.09.1646, vídua de Nicolau Dalmau, en primeres núpcies de l'escudeller Llorenç Miralles, per poder pagar 29 lliures i 10 sous a Gabriel Casquer, va consignar aquesta quantitat a l'escudeller Josep Gastó del lloguer d'unes cases a la plaça d'en Camprodó, i d'un obrador al carrer del Vidre²²⁸⁴.

0332. DALMAU, Pere

Oller.

El 07.01.1508 va confessar posseir unes cases amb quatre portals -aleshores només amb tres- amb hort, abans separat, al carrer de na Quintar, alou del monestir de Sant Pau del Camp. Termenava a orient, amb la tinença de Pere Dalmau; al sud: amb la tinença dels hereus de Guillem Bagàs, peller, a mitges amb un tal Ciprés; a occident, amb el carrer de Viladalls o de na Quintar; al nord, amb la tinença dels hereus d'Antoni Claperós, imaginari. La casa i l'hort ho tenia per donació *inter vivos* d'Elisabet Güell, muller de Jaume Güell, paraire, de Barcelona, filla i hereva universal de Pere Alberich, paraire, mort *ab intestato* notari Bernat Fluvià, 13.12.1507. Ho tenia per establiment emfitèutic del monestir de Sant Pau del Camp notari Bartomeu Costa, 16.06.1475. Pagava un cens de 22 sous anuals²²⁸⁵.

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any²²⁸⁶.

El 1516-1517 fou nomenat andador de la confraria de Sant Hipòlit, amb un salari de 4,5 lliures anuals [*LLIBRE RENOVAT*: 66].

El 09.12.1522, cos de la muller d'en Dalmau, als Ollers²²⁸⁷.

2272 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Prothocollum*, 1644, desembre, 26 - 1645, desembre, 23.
2273 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
2274 ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 45.
2275 APSJP, Baptismes, vol. 7.
2276 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1497.
2277 AHPB, Pau Cabrer, *Liber primus capitulorum matrimonialium, concordiarum et societatum*, 1689, octubre, 23 - 1710, octubre, 13.

2278 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 133r.
2279 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 20r.
2280 AHPB, Francesc Casselles, major, Capítols matrimonials, 1618, gener, 30 - 1631, desembre, 18.
2281 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 7r.
2282 AHC, Gremial, Diversos, vol. 14.
2283 AHPB, Antic Servat, menor, *Capitula matrimonialia et concordie*, 1641, abril, 16 - 1647, juny, 8.
2284 AHPB Pere Llunell, *Quaternus apprisiarum*, 1645, desembre, 27 - 1646, desembre, 23, fol. 78r-79r.
2285 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1510.
2286 ACHB, Consell de Cent, Fogatges-XIX.
2287 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 36, fol. 9r.

El 30.08.1522, albat d'en Dalmau, als Ollers²²⁸⁸.

El 1523 s'esmenta en un document notarial. Estava casat amb una tal Margarida²²⁸⁹.

El 14.01.1524 va llogar a Margarida Moratona, viuda de Pere Leonard, daguer, i a Bernardí Mates, escudeller, per cinc anys, un hospici amb obrador i tres rodes que tenia al carrer dels Ollers Blancs. Els censos els pagaria el mateix Pere Dalmau, però els nous llogaters es van comprometre a posar teules i una biga allà on fos més necessari i fer obres allà on calgués; tenien facultat per fer construir, dins de l'obrador, un forn de daurar i un forn de cremar. Retingué per a ell una cambra "mediocre" i l'ús de fruit de la casa i l'obrador. Totes les esmentades obres s'havien de fer durant el primer trienni del lloguer. El preu del lloguer fou de 50 lliures, a raó de 10 lliures anuals²²⁹⁰.

0333. DAMIÀ, Pau

Fadrí (?) escudeller, parroquià de Santa Maria del Pi.

El 11.05.1713, confirmació de Fèlix, fill de Pau Damià, escudeller, i de Maria, al Pi²²⁹¹.

0334. DAMIÀ, Pere

? - Vers 1520

Gerrer. Parroquià del Pi.

El 09.07.1513 mort d'en Damià, fill seu²²⁹².

Del 1513 al 1514 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'Avall [*LLIBRE RENOVAT*: 65].

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any²²⁹³.

El 22.06.1520, extrema unció d'en Damià, als Ollers²²⁹⁴.

El 08.07.1520, mort d'un albat a casa d'en Damià, als Ollers²²⁹⁵.

El 09.07.1525, esposalles de Climent Folquer, gerrer, amb Beneta, vídua de Pere Damià, gerrer²²⁹⁶.

0335. DARBÓ, Joan Josep

1640 - 1718

Mestre gerrer, natural de Sant Vicenç de Sarrià, fill de Bartomeu Darbó, pagès, i d'Elisabet.

El 1663, capítols matrimonials amb Isabel Puig, filla de Martí Puig, pagès, i de Marianna. Dot: 100 lliures²²⁹⁷.

El 25.12.1668 va ser padrí en el bateig d'una filla de Josep Gual, escudeller, i de Teodora²²⁹⁸.

El 25.08.1669 s'esmenta en una reunió de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers²²⁹⁹.

El 08.08.1681 testament d'Isabel Darbó. Malalta, nomenà marmessor a Joan Darbó. Demanà ser enterrada al convent de Sant Francesc, al vas dels germans de la tercera regla, per ser-ne ella germana. Deixà a Josep Darbó, de 7 anys, a Jeroni, de 5 mesos, a Jerònima, de 12 anys i a Tecla, de 9 anys, els seus fills, els drets de les legítimes: 10 lliures a cadascun. Va nomenar hereu universal a Joan Darbó, el seu espòs. Va nomenar curadors dels seus fills a Joan Darbó i a Pau Babot, escudeller, perquè administressin els seus béns. El testament va ser firmat a casa de la testadora, al carrer dels Escudellers, essent testimonis Jeroni Mascaró, mestre de cases, i Felip Alzina, pagès, ciutadans de Barcelona²³⁰⁰.

El 16.03.1682 va nomenar a Llorenç Ximenes, negociant, com a procurador seu a Menorca per poder cobrar certa quantitat de diner que li devien²³⁰¹.

El 09.06.1696 Francesc de Blanes i Centelles, comte de Centelles, el va establir en un obrador, pati o casalot al carrer de la Mare de Déu, abans de na Sagra, que era alou de la pabordia del més d'abril de la seu de Barcelona. Havia estat, abans, de l'escudeller Josep Pasqual 16.02.1601, notari Salvador Coll.

El 28.05.1699, confirmació de Jeroni, fill de Josep Darbó, gerrer, i d'Isabel, de la parròquia de Sant Jaume. Padrí: Jaume Colom, sastre²³⁰².

El 10.03.1705, confirmacions de Mariàngela i de Teresa, filles de Josep Darbó, gerrer, i de Teresa²³⁰³.

S'esmenta al cadastre de 1716, al carrer dels Escudellers.

El 1718 s'esmenta com a testimoni en un plet entre Maria Barbarà i Miquel Rocamador, escudeller²³⁰⁴.

El 08.03.1718 es va fer l'inventari dels seus béns²³⁰⁵.

El 29.11.1729, la seva vídua Teresa, aleshores muller de l'esparter Antoni Bernada, va llogar l'obrador al gerrer Francesc Forns, per quatre anys.

0336. DE DÉU, Jaume

Vers 1700 - 1754

Jove escudeller de Vic cec, oracioner i pobre, fill de Segimon de Déu, paraire, i de Tomasa.

El 22.04.1726, esposalles amb Magdalena Cerdà, filla de Joan Cerdà, escudeller, i de Paula. Testimonis: Jeroni Reig, escudeller, i Gaspar Mussons, fuster *amore Dei*²³⁰⁶.

El 15.07.1727, bateig de Francesc Joan Bonaventura, fill de Jaume de Déu, jove escudeller, i de Magdalena de Déu i Cerdà. Foren padrins: Francesc Vilella, manyà, i Madrona Moles,

2288 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 36, fol. 34v.
 2289 AHPB, Joan Savina, Manual, 1523, juliol, 30 - 1524, març, 27.
 2290 AHPB, Joan Vilar, *Quatuor decimum manuale*, 1523, juny, 21 - 1524, gener, 19.
 2291 ACB, Confirmacions, vol. 2, fol. 16v.
 2292 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 2293 ACHB, Consell de Cent, Fogatges-XIX.
 2294 APSMP, Llibre d'òbits, 34, fol. 31r.
 2295 APSMP, Llibre d'òbits, 34, fol. 41r.
 2296 ACB, Esposalles, vol. 22, fol. 6v.
 2297 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, *Primer capítols matrimonials libre*, 1657, gener, 6 - 1665, desembre, 13.
 2298 APSJP, Baptismes, vol. 8.

2299 AHPB, Josep Quatrecazes i Sala, Manual, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.
 2300 AHPB, Josep Virgili, *Llibre de testaments, protestas y altres actes secrets*, 1668, febrer, 7 - 1706, gener, 7.
 2301 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 30 - 1682, desembre, 23.
 2302 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 100.
 2303 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 195r.
 2304 ACA, Plets civils, núm. 20.425.
 2305 AHPB, Domènec Rojas, Plec d'inventaris i encants, 1711 - 1721.
 2306 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 125.

muller de Marià Moles, manyà²³⁰⁷.

El 08.03.1730, bateig de Josep Ignasi Oleguer, fill de Jaume de Déu, jove escudeller, i de Magdalena de Déu i Cerdà. Padrins: Josep Reig, jove escudeller, i Ignàcia Riera, donzella, filla de Jaume Riera, difunt, tintorer²³⁰⁸.

El 26.05.1730, cos de Josep, albat, fill de Jaume de Déu, jove escudeller, i de Magdalena, al carrer de les Arenes. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor²³⁰⁹.

El 26.01.1732, bateig de Jerònima Arcàngela Maria Paula, filla de Jaume de Déu, jove escudeller, i de Magdalena de Déu i Cerdà. Padrins: Jeroni Gallart, escudeller, i Arcàngela Codorniu, muller de Josep Codorniu, correu²³¹⁰.

El 12.08.1733, bateig de Clara Caterina Paula filla de Jaume de Déu, jove escudeller, i de Magdalena de Déu i Sardà. Padrins: Jeroni Sardà, jove escudeller, i Caterina Sardà, donzella, sa germana²³¹¹.

El 14.02.1735, bateig d'Enric Joan Faust, fill de Jaume de Déu, escudeller, i de Magdalena de Déu i Sardà. Foren padrins: Enric Benbasau ?, negociant, i Caterina Sardà, donzella²³¹².

El 01.03.1737, bateig de Magdalena Arcàngela Paula, filla de Jaume de Déu, fadrí escudeller, i de Magdalena. Padrins: Enric Benbasau ? i Arcàngela Codorniu²³¹³.

El 29.03.1754, cos de Magdalena, muller de Jaume de Déu, jove escudeller, al carrer de les Arenes. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor²³¹⁴.

El 02.04.1754, cos de Jaume de Déu, mestre escudeller, al carrer de les Arenes. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor²³¹⁵.

0337. DE LA BORDA, Gabriel

Aprenent d'escudeller, fill d'Arnau de la Borda, de la diòcesi de Vic.

El 07.04.1506, per sis anys, es va afermar amb l'escudeller Joan Codina per aprendre l'ofici d'escudeller i servir-lo²³¹⁶.

0338. DEL FAU, Felip

Escudeller.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 1610 era a Saragossa treballant de l'ofici de "cantirer" [ÁLVARO, 2002: I, 196].

0339. DEL FAU, Francesc

Gerrer, fill de Pere del Fau, gerrer, i de Jerònima.

El 19.03.1653, expedient matrimonial amb Mauri²³¹⁷.

El 25.06.1659, esposalles amb Goyto ?²³¹⁸.

0340. DEL FAU, Pere

Gerrer.

El 10.10.1626, vidu, esposalles amb Anna, vídua de t. Cellès, pagès, de Barcelona²³¹⁹.

0341. DEL FAU, Pau

Gerrer, natural de Castelló d'Empúries, fill de Glaudivs del Fau, gerrer, i de Joana.

El 20.02.1620, esposalles amb Margarida, filla de Joan Torres, de Centelles Vic i de Joana²³²⁰.

0342. DE PAU, Francesc

Vers 1560 - Vers 1589

Escudeller, fill de Guillem de Pau, escudeller de Barcelona, i de Marianna.

El 30.12.1583, esposalles amb Eulàlia, filla de Bartomeu Durons, carnisser, i de Margarida, ciutadans de Barcelona²³²¹.

El 29.09.1590, capítols matrimonials entre Francesc Masferrer, mercer, menor d'edat, habitant a Barcelona però natural de Vic, fill de Francesc Masferrer, paraire, i de Joana, amb Eulàlia Pau, vídua de Francesc de Pau, escudeller, filla de Bartomeu Durons i de Margarida, muller de Guillem de Pau, escudeller²³²².

0343. DE PAU, Guillem

Vers 1535 - 1601

Mestre escudeller i verguer dels consellers de Barcelona, ciutadà de Barcelona, pare de Francesc de Pau, escudeller. Estava casat amb Marianna. Parroquià de Sant Jaume.

El 1563 va comprar un lot d'obra de terra, vernís sense moldre i garbons en els encants del difunt Antoni Devesa, escudeller²³²³.

El 10.09.1564 assistí a una reunió de la confraria²³²⁴. El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria²³²⁵.

El 01.08.1570, esposalles amb Francina, vídua de Joan Vila, teixidor de seda²³²⁶.

2307 APSJP, Baptismes, vol. 12.
 2308 ACB, Baptismes, vol. 19.
 2309 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 2310 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 113.
 2311 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 180.
 2312 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 232.
 2313 APSJP, Baptismes, vol. 13.
 2314 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.
 2315 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.
 2316 AHPB, Galceran Balaguer, *Quinquagesimum nonum manuale contractuum*, 1506, gener, 8 - 1506, agost, 31.

2317 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1; ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 88v.
 2318 ACB, Esposalles, vol. 90, fol. 73v.
 2319 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 101v.
 2320 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 40v.
 2321 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 59v.
 2322 AHPB, Francesc Pedralbes, *Manuale sexagesimum sextum omnium instrumentorum*, 1590, setembre, 6 - 1590, desembre, 22.
 2323 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563.
 2324 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 2325 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril [25] - 1569, març, 16.
 2326 ACB, Esposalles, vol. 45.

El 1574 s'esmenta en una reunió de la confraria²³²⁷. El 1575 va ser el prohoms en cap de la confraria²³²⁸.

El 30.04.1575 va comprar als encants públics, i com a major oferent, una casa amb hort contigu al carrer de Còdols o dels Ollers Blancs, prop del forn de Viladalls, propietat de la pabordia del mes de maig de la seu de Barcelona²³²⁹.

El 1579, prohoms quart de la confraria²³³⁰. El 02.08.1583 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria²³³¹.

El 24.12.1583, esposalles amb Margarida Pujades, vídua de Pere Pujades, sabater, ciutadà de Barcelona²³³².

El 06.04.1584, esposalles de la seva filla Beatriu i de Marianna amb Pere Belasc, adroguer, fill de Joan Belasc, teixidor de llana, i de Margarida, ciutadans de Barcelona²³³³.

El 03.04.1584 va signar els capítols matrimonials. Dot: 300 lliures²³³⁴.

El 02.08.1586 va ser nomenat clavari de la confraria²³³⁵.

El 1589 va intervenir a l'inventari de béns del vidrier Joan Cortada²³³⁶.

El 12.01.1590 Joana Ballester, vídua de Joan Ballester, corder, Pere Sala, vidrier i Iolanda, la seva esposa, juntament amb Pau Sala, teixidor de seda, tots de Barcelona, reconegueren deure a Guillem de Pau, tutor de Paula Cortada, filla de Joan Cortada, vidrier, 69 lliures, preu de la venda d'una certa quantitat de vidre pres de la botiga de Joan Cortada, vidrier. Pagarien el deute en diverses vegades en el termini d'un any²³³⁷.

El 1590, capítols matrimonials de la seva filla Beatriu, vídua de Pere Belasc. Testimonis: Bartomeu Cardenyas i Antoni Mestre, escudellers²³³⁸.

El 23.01.1591 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria²³³⁹.

El 08.02.1591, Guillem de Pau i Margarida, la seva muller, en primeres núpcies muller de Pere Pujades, nomenaren procurador²³⁴⁰.

El 26.05.1592 s'esmenta un Guillem Pau, escudeller, com a testimoni en el testament de l'escudeller Gaspar Vidal²³⁴¹.

El 26.11.1594 Guillem de Pau, antigament tutor i procurador de Paula Costada emparentada amb un vidrier anomenat Joan Costada, va fer de testimoni en els capítols matrimonials de

Miquel Passoles, escudeller, amb Paula Costada²³⁴².

El 09.08.1595 va llogar a Joan Porta, escudeller, per cinc anys, un obrador, amb rodes i aparells que tenia al carrer Nou: *"que lo dit Porta haje de posar los forns tots a punt tant de blanc com de daurar y forn de cremar y tambe lo dit Guillem de Pau sempre y quant haura cremat o haura comensat a cremar al dit obrador y se n'anira puga scurar-lo y arrencar lo tot a sercol y haura més que lo dit Porta sia tingut en donar-li forns fins a tant los sobredits sien cuits"*. Preu: 60 lliures, 12 anuals a pagar de mig en mig any²³⁴³.

El 23.07.1597 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria²³⁴⁴.

El 03.10.1600 una tal Anna Bruna de Pau, muller de Jeroni Bru, va llogar a Joan Martí Vilasola, escudeller, una botiga amb un portal al carrer de la Carnisseria d'en Sorts, per tres anys, pel preu de 33 lliures en total²³⁴⁵.

El 21.10.1601 va fer testament²³⁴⁶.

El 05.11.1601 cos de Guillem de Pau, verguer dels consellers, als Escudellers²³⁴⁷.

El 29.11.1601, lectura del testament²³⁴⁸.

0344. DÉU, Antoni

Vers 1505 - Vers 1565

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Déu, mariner, ciutadà de Barcelona, i de Margarida. Va ser el pare l'escudeller Antoni Déu. Residia al carrer que anava de la Plaça de la Trinitat als Ollers.

El 25.01.1532, esposalles amb Violant, filla d'en Serra, hostaler²³⁴⁹.

El 31.05.1532 va fer capítols matrimonials amb Violant, filla de Guillem Serra, a Guasch, hostaler, de la Vilanova bisbat de Barcelona i de Elisabet. Dot: 100 lliures²³⁵⁰.

El 13.06.1533, testament de Violant, muller d'Antoni Déu, filla de Guillem Serra, hostaler, de Vilanova, i d'Isabel. Nomenà marmessors a Salvador Serra, sastre, son oncle; a Joan Rosés, pagès, de Sant Vicenç de Sarrià, el seu cunyat, i a Joan Serra, hostaler, son germà. Era parroquiana de Sant Jaume. Instituí hereu universal a Antoni Francesc Déu, de tres anys. Entre els testimonis, el gerrer Pere Ferran²³⁵¹.

2327 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 2328 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2329 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber decimus tercius communis*, 1616, gener, 16 - 1623, juliol, 12.
 2330 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.
 2331 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.
 2332 ACB, Esposalles, vol. 52, fol. 33v.
 2333 ACB, Esposalles, vol. 52.
 2334 AHPB, Antic Safont, Llibre de capítols matrimonials, 1569, desembre, 11 - 1588, maig, 6.
 2335 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2336 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec d'inventaris i encants, 1588 - 1589.
 2337 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundum prothocollum*, 1590, gener, 5 - 1590, desembre, 22.
 2338 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.
 2339 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2340 AHPB, Francesc Bonet, Manual, 1591, gener, 2 - 1593, febrer, 6.
 2341 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1589, febrer, 16 - 1601, maig, 8.

2342 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.
 2343 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum protocollum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
 2344 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2345 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 2346 AHPB, Antoni Batlle, *Secundus liber testamentorum, codiciliorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1593, març, 25 - 1606, octubre, 30.
 2347 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 31.
 2348 AHPB, Antoni Batlle, *Secundus liber testamentorum, codiciliorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1593, març, 25 - 1606, octubre, 30.
 2349 ACB, Esposalles, vol. 25.
 2350 AHPB, Joan Vilar, *Trigesimum secundum manuale*, 1531, juny, 20 - 1531, octubre, 4.
 2351 AHPB, Joan Vilar, *Liber secundus testamentorum*, anys 1520 - 1538.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria²³⁵². L'any 1540 s'esmenta com a prohoms segons de la confraria²³⁵³.

El 06.04.1541 reconegué un deute de 52 sous amb el pagès Bartomeu Sala, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, per la compra de garbons. Prometé pagar-ho en dues meitats²³⁵⁴.

El 1544 era absent de Barcelona per motius "vergonyosos" que no es diuen. Per això fou substituït en el càrrec de prohoms segon per Pere Ferriol²³⁵⁵.

El 24.01.1545 Antoni Déu va vendre al notari Benet Casals, de Barcelona, unes cases amb pou i dos portals, que tenia al cap del carrer d'en Serra, alou del monestir de Valldonzella i de la seva abadessa, a cens de 30 sous anuals. El preu va ser de 20 lliures²³⁵⁶.

El ?? novembre de 1545, capítols matrimonials amb Elionor Elama²³⁵⁷.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria²³⁵⁸.

El 30.06.1550 va firmar un debitori per valor de 12 lliures a Jerònima, muller de Cosme Mestre, escudeller, que va prometre retornar amb "obra comuna de terra de scudeller"²³⁵⁹.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553²³⁶⁰.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria. N'era l'administrador i rector juntament amb Francesc Mates, gerrer²³⁶¹.

El 04.08.1565 ja era difunt segons consta a l'establiment emfiteútic de Joan Mexia, escudeller.

0345. DÉU, Antoni

Post. 1545 - Post. 1605

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Déu, escudeller, i d'Elionor.

El 17.09.1577 va fer testament. Segons explica, va estar condemnat durant tres anys a servir a les galeres del rei. Nomenà marmessors testamentaris a Àngela Font, vídua, i a Antic Poll, sabater. Instituí hereva universal a Àngela Falcona i a Elisabet Pi. S'esmenta també un germà seu anomenat Bernat Déu. El testament no està tancat²³⁶².

El 06.08.1605 esposalles amb Joana, vídua d'Antoni Cases, treballador de Barcelona²³⁶³.

2352 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

2353 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

2354 AHPB, Rafael Puig, Esborrany, 1540, setembre, 12 - 1542, setembre, 23.

2355 AHCB, Gremial, Diverses, vol. 12.

2356 AHPB, Miquel Benet Gilabert, Esborrany, 1545, gener, 12 - 1545, octubre, 22.

2357 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, Plec de capítols matrimonials, 1545 - 1549.

2358 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

2359 AHPB, Jordi Joan Tort, *Tercium prothocollum comune*, 1551, juny [13] - 1552, febrer, 26.

2360 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.

2361 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Esborrany, 1553, gener, 3 - 1554, desembre, 19.

2362 AHPB, Joan Esteve Mir, Plec de testaments, 1562 - 1602, i s.d.

2363 ACB, Esposalles, vol. 63, fol. 36v.

0346. DE DÉU, Francesc

Fadrí escudeller.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria²³⁶⁴.

Segons el Cadastre de 1776 vivia al carrer Nou?, a la cantonada²³⁶⁵.

0347. de DÉU, Jaume

Jove escudeller.

El 15.07.1727, bateig de Francesc Joan Bonaventura, fill de Jaume de Déu, jove escudeller, i de Magdalena Cerdà. Padrins: Francesc Vilella, manyà, i Madrona Moles, muller de Marià Moles, manyà²³⁶⁶. El 01.03.1737, bateig de Magdalena Arcàngela Paula. Padrins: Enric van Vassen i Àngela Codorniu²³⁶⁷.

0348. DEVESA, Antoni

Vers 1525 - 1562

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Devesa, esparter, i de Violant. Pare del notari Galceran Francesc Devesa fruit del seu primer matrimoni amb Elisabet. Residia al carrer que anava de la Plaça de la Trinitat als Ollers.

A l'inventari dels seus béns es parla d'una casa i d'un obrador, amb dos portals, amb forn per coure obra de terra, que estaven junts, situats al carrer "d'en Quintana" de na Quintar, de Barcelona.

El 01.08.1550, testimoni en un document notarial²³⁶⁸.

El 21.02.1551, esposalles amb Elisabet Jordana, filla de Toni Jordà, daguer²³⁶⁹.

El 09.09.1551 va reconèixer un deute de 7 lliures, 8 sous i 8 diners per la compra de plom i estany al donzell de Barcelona Onofre Cardona. Es preus pagats foren de 36 sous cada quintar de plom i de dos sous i 8 diners per cada lliura d'estany²³⁷⁰.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553²³⁷¹.

El 10.12.1554, combregar d'en Davés Devesa, escudeller²³⁷².

El 21.05.15, mort d'un albat al carrer Ollers Blancs²³⁷³.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²³⁷⁴.

El 28.02.1556, bateig de Margarida Isabel Montserrat, filla de Toni Davés Davesa, escudeller, i d'Isabel, muller. Padrins: Fèlix Torrent, hostaler, i Montserrat Cardenyas²³⁷⁵.

2364 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 243.

2365 AHCB, Cadastre, I, illa 23, casa 6.

2366 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 321.

2367 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 324.

2368 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.

2369 ACB, Esposalles, vol. 35.

2370 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, *Vigessimum secundum manuale contractuum comunium*, 1551, juny, 26 - 1551, novembre, 13.

2371 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.

2372 APSMP, Funeràries, 1554-1555.

2373 APSMP, Funeràries, 1554-1555.

2374 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, any 1554.

2375 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 279.

El 03.08.1557, bateig de Macià Francesc, fill de Davés²³⁷⁶. El 12.10.1559, bateig d'Aldonça Margarida Isabel, filla de Toni Devesa, escudeller, i d'Isabel. Padrins: Rafael Sala, mercader, i Aldonça Mas, muller d'en Mas, metge²³⁷⁷.

El 06.05.1560 la seva esposa Isabel va nomenar procurador seu a l'escudeller Pere Vacarisses²³⁷⁸.

L'11.09.1561, Antoni Devesa i Isabel Devesa i March, hereva d'Antoni Jordà, daguer, varen vendre un censal mort de pensió anual de 160 sous i preu de 160 lliures, que Isabel rebia anualment de la universitat de Les Ventoses. Al document apareix un tal Miquel Mestre, escudeller, procurador d'Elisabet²³⁷⁹.

El 22.09.1561 van comprar, al mercader Pere Ferrer, unes cases al carrer de na Quintar, alou del monestir de Sant Pau del Camp notari Jaume d'Encontra.

El 04.01.1562, bateig de Joan Galceran Pau, fill d'Antoni Devesa, escudeller i d'Isabel. Padrins: Galceran Devesa, i Anna Vilana²³⁸⁰.

El 17.12.1562, testament notari: Andreu Miquel Mir. El 21.12.1562, extrema unció d'en Devesa, als Escudellers²³⁸¹. El 23.12.1562, sepultura d'en Devesa, escudeller. Enterrat al convent de Sant Francesc²³⁸². El 1563, inventari del seus béns²³⁸³.

El 05.06.1563, esposalles de la seva vídua, Isabel, amb Gabriel Caselles, calceter²³⁸⁴.

El 30.12.1576, s'esmenta Aldonça, filla d'Antoni Devesa, com a padrina d'un bateig²³⁸⁵.

El 09.09.1584, esposalles del seu fill Francesc i d'Elisabet, notari, amb Jerònima, filla de Lluís Tegell i Ferrer, pagès, ciutadà de Barcelona²³⁸⁶.

El 02.03.1586, esposalles de la seva filla Aldonça amb Joan Cortei, llibreter, ciutadà de Barcelona. Aldonça no tenia béns per a la dot²³⁸⁷.

El 09.08.1595 el gerrer Bartomeu Pujades va vendre un censal mort sobre unes cases, botiga i obrador que eren dels hereus d'Isabel Caselles, en primeres núpcies, muller d'Antoni Devesa²³⁸⁸.

El 18.11.1600, capítols matrimonials del seu fill Guillem Francesc Devesa, notari, amb Isabel, vídua de Pere Datell, llibreter, filla d'Onofre Caminet, caputxer, i de Joana. Dot: 800 lliures²³⁸⁹.

- 2376 APSJP, Baptismes, vol. 1.
 2377 APSJP, Baptismes, vol.1, fol. 360.
 2378 AHPB, Benet Ferrer, *Manuale secundum*, 1559, gener, 10 - 1561, juliol, 31.
 2379 AHBC, Manuals Notarials. Jaume d'Encontra, 313-fol.
 2380 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 370.
 2381 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 79.
 2382 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 79.
 2383 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563.
 2384 ACB, Esposalles, vol. 40.
 2385 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 14v.
 2386 ACB, Esposalles, vol. 52.
 2387 AHPB, Bartomeu Bofill, *Quaternus sive protocollum*, 1585, desembre, 25 - 1586, desembre, 20.
 2388 AHPB, Antoni Roure, *Procollum sive manuale tercium*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 23.
 2389 AHPB, Esteve Vallalta, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1591, maig, 8 - 1609, febrer, 5.

0349. DEVESA, Onofre

Vers 1575 - Post. 1613

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Devesa, hortolà, i de Joana.

El 25.09.1600 va fer capítols matrimonials amb Isabel Rius [VILASECA, 1964: III-83].

El 08.10.1600 esposalles -essent orfe- amb Elisabet, filla de Joan Rius, paraire, de Reus, arquebisbat de Tarragona, i de Caterina²³⁹⁰.

Entre 1600 i 1613 habitava a Reus [VILASECA, 1964: I-28].

El 03.05.1603 va comprar plom i estany, juntament amb Pere Pau Carreres [VILASECA, 1964: I-28].

0350. DIEGO, Francesc

Escudeller, natural de la Geltrú, fill de Joan Diego, pagès, i de Lluïsa.

El 29.02.1592, esposalles amb Francina, filla de Jaume Solís, pagès de Sant Vicenç dels Horts, i de Beneta Francina²³⁹¹.

0351. DÍAZ, Joan

Escudeller natural de Muel Aragó.

El 13.04.1613, Maria de Gemas, vídua de Joan Díaz, escudeller de Muel, ve revocar, per infàmies, una procuració feta el nom del o dels procuradors no es cita i nomenà nou procurador a Joan Cortès, mercader de Saragossa²³⁹².

0352. DíEZ, Sebastià

Vers 1709 - 1778

Escudeller, fill de Gregori Díez, pagès i/o fuster, i de Gertrudis Fuster.

El 04.11.1736, essent jove escudeller, esposalles amb Rosa Niubó, de Tàrraga bisbat de Solsona, filla de Pere Joan Niubó, pagès, i de Francesca. Testimonis: Pau Sunyau, fuster, i Josep Tomàs, jove escudeller²³⁹³.

El 04.08.1737, bateig de Domènec Salvador Sebastià, fill de Sebastià Díez, jove escudeller, i de Rosa Niubó. Padrins: Salvador Fuster, escudeller, i Teresa Planes, vídua de Domènec Planes, fuster²³⁹⁴.

El 30.03.1743, cos de Joan, albat de Sebastià Díez, escudeller, i de Rosa, al carrer d'en Serra²³⁹⁵.

El 21.04.1748, cos de Francesca, filla de Sebastià Díez, jove escudeller, al carrer d'en Serra, davant del forn, al vas del Roser²³⁹⁶. El 08.12.1748, sepultura de Rosa, muller de Sebastià Díez, jove escudeller, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just

- 2390 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 190r.
 2391 ACB, Esposalles, vol. 56.
 2392 AHPB, Jeroni Lentisclà, *Quantum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1612, desembre, 25 - 1613, desembre, 24.
 2393 APSJP, Esponsoris, vol. 7; ACB, Esposalles, vol. 130, fol. 81.
 2394 ACB, Baptismes, vol. 21, fol. 35r.
 2395 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.
 2396 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 139v.

i Sant Pastor²³⁹⁷.

El 03.01.1752, essent jove escudeller, vidu de Rosa, esposalles amb Maria Cumelles, vídua de Jaume Astarà, filla de Josep Cumelles, i de Maria, de la parròquia del Pi²³⁹⁸.

El 16.01.1752, essent un jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites²³⁹⁹.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria²⁴⁰⁰.

El 22.03.1773, essent jove escudeller vidu de Maria, esposalles amb Antònia Mas, vídua d'Antoni, filla de Manuel i de Maria Grau, de la parròquia de Sant Jaume *amore Dei*²⁴⁰¹.

El 1775, com a jove escudeller, assistí de testimoni a l'examen de Ramon Gual²⁴⁰².

El 29.08.1777, cos de Pau, albat, fill de Sebastià Díez, jove escudeller, i d'Antònia, al carrer d'en Roca²⁴⁰³.

El 03.01.1778, cos de Sebastià Díez, jove escudeller, al carrer d'en Roca²⁴⁰⁴.

0353. DOMÈNEC, Francesc

Vers 1525 - Post. 1600

Escudeller, ciutadà de Barcelona. Disposava d'un obrador al carrer dels Escudellers Blancs.

El 19.06.1549, bateig de Bartomeu Francesc Pau, fill de Francesc Domènec, i de Rafaela. Padrins: Bartomeu Pere, escudeller, i Maria Ponsa, escudellera²⁴⁰⁵.

El 21.09.1552, bateig de Joan Cosme Damià Magí, fill de Francesc Domènec, escudeller, i de Rafaela. Padrins: Joan Rosset, prevere, i Violant, monja de les Magdalenes²⁴⁰⁶.

El 21.04.1565, bateig d'Isabel Joana Rafaela, filla de Francesc Domènec, escudeller, i de Rafaela. Padrins: Francesc Rafael i Isabel Joana, donzella²⁴⁰⁷.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria²⁴⁰⁸.

El 14.10.1579, sepultura de Rafaela Domenaga, muller de Francesc Domènec, al carrer dels Escudellers Blancs²⁴⁰⁹.

El 19.02.1583, esposalles de sa filla Caterina amb Francesc de Bal, vidu, ciutadà de Barcelona²⁴¹⁰.

El 23.12.1591, esposalles de sa filla Elisabet, i de Joana

Rafaela, amb Jaume Mercer, oracioner del bisbat de Vic, habitant a Barcelona, fill de Bartomeu Marcer, pagès, i de Jerònima²⁴¹¹.

El 08.06.1598, un tal Francesc Domènec comprà una pastera plana en els encants dels béns de l'escudeller Pere Boveres²⁴¹².

El 16.08.1600 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁴¹³.

0354. DOMÈNEC, Joan

1552 - Post. 1600

Escudeller, fill de Francesc Domènec, escudeller, i de Rafaela.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1574²⁴¹⁴.

El 1591 va perdonar a Sebastià Oliver, pescador, per una acció Comesa contra la seva persona²⁴¹⁵.

El 14.08.1600 a Joan Domènec, escudeller, el treuen de les galeres, on estava de forçat²⁴¹⁶.

0355. DOMÈNEC, Joan

? - Post. 1555

Mestre escudeller, natural de Barcelona.

El 01.08.El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁴¹⁷.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁴¹⁸. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria²⁴¹⁹. El 1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁴²⁰.

0356. DURAN, Antoni

Vers 1600 - ?

Jove escudeller natural de Barcelona, fill de .t. Duran, moliner, i de ?.

El 03.03.1619, esposalles amb Eulàlia, filla de Damià Senes, vidrier, de Barcelona, i d'Anna, aleshores difunts²⁴²¹.

El 1620 va reconèixer deure 8 lliures al pare de llana Jaume Andreu pel preu d'un ase de pèl castany²⁴²².

0357. DURAN, Berenguer

Vers 1370 - ?

2397 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 2398 ACB, Esposalles, vol. 139, fol. 76.
 2399 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
 2400 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.
 2401 ACB, Esposalles, vol. 150, fol. 93.
 2402 AHPB, Antoni Nogués, *Protocollo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.
 2403 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.
 2404 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.
 2405 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 131.
 2406 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 196.
 2407 APSMP, Baptismes, vol. 3.
 2408 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1569, abril, [25] - 1569, març, 16.
 2409 ACB, Sepultures, vol. 2, fol. 17v; ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 6r.
 2410 ACB, Esposalles, vol. 52.

2411 ACB, Esposalles, vol. 55.
 2412 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa, 46.
 2413 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 2414 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 2415 AHPB, Francesc Bonet, Manual, 1591, gener, 2 - 1593, febrer, 6.
 2416 *Dietari de la Generalitat*, volum III, anys 1578-1611.
 2417 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 2418 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 2419 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 2420 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554-1555.
 2421 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 81v.
 2422 AHPB, Jeroni Lentiscà, *Duodecimum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1619, desembre, 27 - 1620, desembre, 22.

Gerrer.

El 1389 s'esmenta en el padró de milícia²⁴²³.

El 1402 va fer de procurador [RIU DE MARTÍN, 2012: 462].

L'any 1406 consta que percebia unes rendes d'una casa que tenia al carrer dels Gerrers²⁴²⁴.

0358. DURAN, Josep

Vers 1700 - 1785

Escudeller, fill de pares desconeguts.

El 15.01.1695, cos de Pere, albat, fill de Josep Duran, escudeller²⁴²⁵.

El 06.10.1724, esposalles amb Antònia Comenja, filla de Mateu Comenja, mestre de cases, i de Teresa Guix?, a la parròquia del Pi *amore Dei*²⁴²⁶.

El 21.02.1726, bateig de Pau Antoni Josep, fill de Josep Duran, jove escudeller, i d'Antònia Duran i Comenja. Padrins: Pau Fonseca, mestre sastre, i Teresa Comenja, muller de Mateu Comenja, mestre de cases²⁴²⁷.

S'esmenta en la llista de la confraria de 1725 "entre els mestres i fadrins ausents d'esta ciutat que a molt de temps a que no se sap on són. Fa de manobra y és fora del estament"²⁴²⁸.

El 26.05.1727 va ser examinat Josep Duran, fill de pares desconeguts, essent padrins Manuel Ràfols i Salvador Casals, escudellers²⁴²⁹.

El 04.09.1727, bateig de Jaume Josep Benet, fill de Josep Duran, mestre escudeller, i d'Antònia Comenja. Padrins: Ramon Bassora, adroguer, i Isabel Sala, vídua de Jaume Sala, vidrier de llum²⁴³⁰. El 20.06.1728, mort de Josep, albat, fill de Josep Duran al carrer de Trentaclaus²⁴³¹. L'11.05.1730, confirmació de Josep, fill de Josep Duran, mestre escudeller, i d'Antònia²⁴³². El 01.06.1735, bateig de Pere Carles Antoni, fill de Jeroni Duran, escudeller, i d'Antònia Comenja. Padrins: Pere Alzina, escudeller, i Maria Carlina Canals, donzella, filla de Josep Canals, sastre²⁴³³.

Entre 1735 i 1736 va exercir de prohoms tercer de la confraria²⁴³⁴.

El 06.06.1738, bateig d'Antònia Agustina Gertrudis, filla de Josep Duran, escudeller, i d'Antònia Comenja. Padrins: Enrique Van Vaessen, majordom del comte de Glimés, i Agustina Ivern, donzella, filla de Marc Ivern, mestre de cases²⁴³⁵. El 19.11.1738, confirmació d'Antoni, fill de Josep Duran, mestre escudeller, i d'Antònia, a la parròquia de Sant Miquel²⁴³⁶. El 28.07.1742,

bateig de Francesc Xavier Josep Joaquim, fill de Josep Duran, escudeller, i d'Antònia. Padrins: Pau Duran, jove escudeller, i Josepa Puig, donzella, filla de Josep Puig, daurador²⁴³⁷.

El 01.10.1742 va reclamar notarialment el cobrament d'un deute als hereus del difunt Pere Martínez, pagès, de Xerta, per unes mercaderies plats, escudelles i plates que li havia comprat, per valor de 8 lliures i 9 sous, i que no li havia pagat. Només disposava d'un rebut manual²⁴³⁸.

El 16.04.1743, confirmació de Ramon, fill de Josep Duran i d'Antònia²⁴³⁹.

El 14.09.1743, albat de Francesc, fill de Josep Duran, escudeller, als Escudellers Blancs, enterrat al vas de Santa Eulàlia²⁴⁴⁰. El 06.11.1744, bateig de Marianna Rosa Severa, filla de Josep Duran, escudeller, i d'Antònia. Padrins: Miquel Roca, mercer, i Rosa Massaguer, muller de Josep Massaguer, jove fuster²⁴⁴¹.

EL 1745 era fora del Principat de Catalunya, ja que la seva esposa Antònia va haver de contractar Diversos escudellers per acabar i enformar una fornada d'obra d'escudeller a l'obrador de l'escudeller Francesc Borrell²⁴⁴².

El 10.11.1748, bateig de Maria Francesca Antònia Teresa, filla de Josep Duran i d'Antònia. Padrins: Antoni Esteve Belarde, "manuense" de la secretaria de l'intendent, i Josepa Duran, donzella, filla de Josep Duran, escudeller²⁴⁴³.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria²⁴⁴⁴.

El 28.11.1753, bateig de Maria Josepa Antònia Teresa, filla de Josep Duran, escudeller, i d'Antònia Cumenja ACB, Baptismes, vol. 25. El 23.11.1763, bateig de Maria Antònia Magdalena Cecília, filla de Josep Duran escudeller i de Marianna Oliva. Padrins: Joan Fàbregues, corder, i Antònia Duran, filla de Josep Duran escudeller, tots de Barcelona²⁴⁴⁵. El 05.09.1764 cos d'Antoni, albat, fill de Josep Duran, jove escudeller²⁴⁴⁶.

El 27.10.1771, esposalles entre Antònia Duran, filla de Josep Duran i d'Antònia Comenja, de la parròquia del Pi, amb Francesc Rovira, jove sastre, natural de Vilafranca del Penedès, fill de Fèlix Rovira, teixidor, i de Maria Fontanals²⁴⁴⁷.

El 05.09.1772, testament del fuster Francesc Oliva, pare d'Anna Maria, esposa de l'escudeller Josep Duran²⁴⁴⁸.

El 25.01.1778, esposalles entre Llorenç Duran, pintador d'indianes, natural de Barcelona, fill de Josep Duran, escudeller, i de Marianna Oliva, amb Francesca Pla, de Barcelona, filla de Josep Pla, hortolà, i d'Eulàlia Cardona²⁴⁴⁹.

2423 AHCB, Fogatges-XIX, vols. 1-14.
2424 AHPB, Berenguer Alemany, *Manuale*, 1401, juny, 16 - 1405, agost, 11, fol. 103r-104r.
2425 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5; ACB, Sepultures, vol. 6, fol. 188v.
2426 ACB, Esposalles, vol. 124; ADB, Matrimonis, vol. 25, fol. 311.
2427 ACB, Baptismes, vol. 18.
2428 AHCB, Gremis. Cadastre personal, 1725-1726.
2429 AHPB, Jeroni Casetas, *Trigessimum octavum manuale instrumentorum, et contractuum*, 1726, desembre, 28 - 1727, desembre, 18
2430 ACB, Baptismes, vol. 18.
2431 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 230r.
2432 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 580r.
2433 ACB, Baptismes, vol. 20.
2434 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
2435 ACB, Baptismes, vol. 21.
2436 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 645v.

2437 ACB, Baptismes, vol. 22.
2438 AHPB, Pere Antoni Llosas i Oms, *Septimum manuale instrumentorum*, 1741, desembre, 29 - 1743, desembre, 19.
2439 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 108v.
2440 ACB, Defuncions, vol. 7
2441 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 175r.
2442 AHPB, Josep Rondó, *Decimum tertium manuale*, 1745, desembre, 27 - 1746, desembre, 24.
2443 ACB, Baptismes, vol. 23.
2444 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 29.
2445 ACB, Baptismes, vol. 27, fol. 44.
2446 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 310r.
2447 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Pi, XVII/5, r 75.
2448 AHPB, Baltasar Oliveras i de Plana, *Manuale*, 1771, maig, 10 - 1773, desembre, 24.
2449 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Pi, XVII/5, fol. 77r.

El 17.03.1785, cos d'en Duran, escudeller, al carrer d'en Robador²⁴⁵⁰.

0359. DURAN I COMENJA, Josep

1727 - 1786

Jove escudeller, fill de Josep Duran, escudeller i d'Antònia Comenja.

El 03.03.1753, esposalles amb Marianna Oliva, filla de Francesc Oliva, i de Maria, de la parròquia del Pi²⁴⁵¹. Jaume Casademunt, fuster de 29 anys afirmà que el coneixia des de feia uns 8 anys havent-lo tractat a Perpinyà en els 2 anys que Josep Duran va ser fora de Barcelona.²⁴⁵²

El 30.03.1755, bateig de Josep Antoni Francesc, fill de Josep Duran i de Marianna Oliva. Padrins: Josep Duran, algutzir reial, i Josepa Gibergues, muller de Josep Gibergues, escudeller, tots de Barcelona²⁴⁵³. El 05.08.1756, cos de Josep, albat de Josep Duran, jove escudeller, al carrer de la Galera, al vas propi²⁴⁵⁴. El 23.01.1757, bateig de Llorenç Josep Antoni, fill de Josep Duran, jove escudeller, i de Margarida Oliva²⁴⁵⁵. El 08.09.1757, confirmació de Llorenç, fill Josep Duran, escudeller, i de Marianna²⁴⁵⁶. El 22.03.1759, bateig de Josepa Teresa Alberta, filla de Josep Duran, escudeller, i de Marianna Oliva²⁴⁵⁷. El 18.11.1760, cos de Teresa, albat, filla de Josep Duran, jove escudeller, i de Marianna, al carrer dels Tres Llits²⁴⁵⁸. El 26.04.1761, bateig de Pau Benet Jordi, fill de Josep Duran, escudeller, i de Marianna Oliva. Padrins: Pau Duran, jove escudeller, i Josepa Mossons, muller de Gaspar Mossons, fuster, tots de Barcelona²⁴⁵⁹. El 05.09.1764, cos d'Antònia, filla de Josep Duran, al carrer de les Egipcíaques, al vas de Santa Eulàlia²⁴⁶⁰. El 30.09.1766 bateig de Mariana Josepa Rosa filla de Josep Duran, jove escudeller, i de Maria Oliva. Padrins: Francesc Duran, cabellaire, i Rosa Duran, donzella, filla de Josep Duran, escudeller²⁴⁶¹. El 12.01.1769, cos de Rosa, filla de Josep Duran, escudeller²⁴⁶². El 27.07.1771, bateig d'Isidre Josep Joan, fill de Josep Duran, escudeller, i de Maria Anna Oliva²⁴⁶³. El 22.09.1786, cos d'en Duran, escudeller, al carrer d'en Boatella, al vas de Santa Eulàlia²⁴⁶⁴.

0360. DURAN I COMENJA, Pau

1726 - Vers 1780

Jove escudeller, fill de Josep Duran, escudeller, i d'Antònia Comenja.

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent

de Nostra Senyora del Bon Succés, dels pares servites²⁴⁶⁵.

El 17.11.1770, essent jove escudeller, esposalles amb Antònia Ferreres, filla de Joan i de Mariàngela, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor²⁴⁶⁶.

0361. DUXER I BORDES, Jeroni

Post. 1638 - 1684

Escudeller, fill de Segimon Duxer, escudeller, i de Maria Bordes.

El 27.04.1659 l'escudeller Jeroni Madrera, com a curador dels béns de Jeroni Duxer, fill i hereu del difunt Segimon Duxer, i de Maria Duxer i Bordes, va llogar, per cinc anys, un obrador al carrer d'en Roig Saig, al gerrer Josep Jaumar, per 15 lliures anuals, i un altre obrador, a Magdalena Jaumar, als mateixos lloc i preu, i assignà les quantitats rebudes als administradors de la capella de Sant Sever, per les pensions degudes des de 1643 fins a 1658²⁴⁶⁷.

El 25.12.1674, esposalles amb Gertrudis, filla d'Andreu Permanyer, gerrer, i d'Isabel Joana aleshores ja difunts. Testimonis: Jeroni Llampilles, notari reial, i Josep Gastó, escudeller²⁴⁶⁸.

El 15.07.1675 va ser establert en un obrador al carrer de Viladalls pel pagès Josep Ferriol. L'obrador era alou de l'altar de Sant Bartomeu instituït a Santa Maria del Mar²⁴⁶⁹.

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria²⁴⁷⁰. El 20.07.1677 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria²⁴⁷¹.

El 17.06.1678, bateig de Maria Margarida Gertrudis, filla de Jeroni Duxer i de Gertrudis. Padrins: Pere Duxer, assaonador i Isabel Quer, muller de Pere Quer, veler²⁴⁷².

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers. Era el prohoms tercer de la confraria²⁴⁷³.

El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria²⁴⁷⁴.

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria²⁴⁷⁵. El 30.07.1682 va ser nomenat prohoms segon de la confraria²⁴⁷⁶.

El 06.09.1683 va firmar un àpoca a Genís Veleta, d'import de 5,5 lliures, per la venda de diversos pots d'apotecari destinats a la farmàcia de Maria Duc i Vicenç, de Vilassar de Dalt, la seva sogra. Testimonis: Manuel Ràfols i Esteve Bordes, joves

- 2450 ACB, Defuncions, vol. 9.
- 2451 ACB, Esposalles, vol. 139, fol. 197v.
- 2452 ADB, Informacions matrimonials, vol. 33, fol. 109v.
- 2453 ACB, Baptismes, vol. 25.
- 2454 ACB, Defuncions, vol. 7.
- 2455 ACB, Baptismes, vol. 25.
- 2456 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 4, fol. 67v.
- 2457 ACB, Baptismes, vol. 26.
- 2458 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 160.
- 2459 ACB, Baptismes, vol. 26.
- 2460 ACB, Sepultures, vol. 13.
- 2461 ACB, Baptismes, vol. 27, fol. 173r.
- 2462 ACB, Defuncions, vol. 8.
- 2463 ACB, Baptismes, vol. 28.
- 2464 ACB, Defuncions, vol. 9.

- 2465 AHPB, Josep Llobet Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
- 2466 ACB, Esposalles, vol. 149, fol. 57.
- 2467 AHPB, Josep Ferrer, *Undecimum manuale*, 1659, gener, 2 - 1659, desembre, 24.
- 2468 ACB, Esposalles, vol. 97, fol. 72; APSJP, Esposoris, vol. 5.
- 2469 AHPB, Pau Pi, *Septimus liber nottarum, vendicionum, insolutum-dacionum, stabilimentorum et aliorum contractuum*, 1665, juliol, 11 - 1678, maig, 15.
- 2470 AHPB, Josep Virgili, *Decimum manuale instrumentorum*, 1675, desembre, 31 - 1676, desembre, 20.
- 2471 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
- 2472 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 130.
- 2473 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
- 2474 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
- 2475 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
- 2476 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

escudellers²⁴⁷⁷.

El 26.10.1684, sepultura de Jeroni Duxer, escudeller, als Escudellers²⁴⁷⁸.

El 22.07.1688 Gertrudis Duxer, vídua de Jeroni Duxer, per pagar a Josep Ferriol, fuster, 27'5 lliures de pensions que prestava per l'obrador d'escudeller que tenia al carrer de Viladalls o del Vidre va consignar aquesta quantitat a Francesc Reig, escudeller, amb motiu del lloguer de l'obrador que li va fer, a raó de 25 lliures anuals²⁴⁷⁹.

El 07.12.1693, confirmació d'Elisabet Joana, filla de Jeroni Duxer, escudeller, i de Gertrudis, habitants a la parròquia de Sant Jaume. Padrina: Maria Gastó, donzella, filla de Josep Gastó, escudeller²⁴⁸⁰.

El 07.12.1693, confirmació d'Agnès, filla de Jeroni Duxer, escudeller, i de Gertrudis, habitants a la parròquia de Sant Jaume. Padrina: Eulàlia Pomareda, muller de Francesc Pomareda, ajudant de la ciutat²⁴⁸¹.

0362. DUXER, Segimon

Vers 1610 - Vers 1652

Mestre escudeller, fill de Joan Duxer, assaonador, i d'Elisabet. Parroquià de Sant Jaume.

El 01.10.1638, esposalles amb Maria, filla de Pau Bordes, escudeller, i de Maria²⁴⁸². El 18.10.1638, capítols matrimonials entre Segimon Duxer, jove escudeller, fill de Joan Duxer, assaonador, i d'Elisabet, amb Maria, filla de Pau Bordes, escudeller, i de Maria²⁴⁸³.

El 31.10.1639, combregar de Segimon Duxer, escudeller, als Escudellers²⁴⁸⁴. El 01.11.1639, extrema unció de nit a Segimon Duxer²⁴⁸⁵.

El 1642 se li va afermar el jove escudeller Antoni Fonoll, per dos anys, per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller²⁴⁸⁶.

El 16.09.1644, cos de Maria, albat, filla de Segimon Duxer, als Escudellers²⁴⁸⁷.

El 1646, junt a vuit escudellers més pactà per obtenir terra d'escudeller²⁴⁸⁸.

Del 1646 al 1650 va assistir a diverses reunions de la confraria dels escudellers, essent prohom segon l'any 1648, segons consta als manuals del notari Francesc Josep Fontana²⁴⁸⁹.

El 27.04.1659 ja era mort, ja que l'escudeller Jeroni Madrera,

com a curador dels béns de Jeroni Duxer, fill i hereu del difunt Segimon Duxer, i de Maria Duxer i Bordes, va llogar, per cinc anys, un obrador al carrer d'en Roig Saig, al gerrer Josep Jaumar, per 15 lliures anuals, i un altre obrador, a Magdalena Jaumar, als mateixos lloc i preu, i assignà les quantitats rebudes als administradors de la capella de Sant Sever, per les pensions degudes des de 1643 fins a 1658. Es devien vuit pensions dels anys 1651 al 1659²⁴⁹⁰.

2477 AHPB, Josep Brossa, *Manuale*, 1682, desembre, 26 - 1683, novembre, 14.

2478 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.

2479 AHPB, Francesc Busquets, *Tercium manuale omnium contractorum et instrumentorum*, any 1688 - 1688.

2480 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 23r.

2481 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 23r.

2482 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 94r.

2483 AHPB, Lluís Collell menor, *Llibre primer de capítols matrimonials*, 1622, maig, 31 - 1639, desembre, 9, fol. 419 i s.

2484 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 33, fol. 97v.

2485 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 33, fol. 1r.

2486 AHPB, Rafael Pellisser, *Vigesimum nonum omnium contractuum et instrumentorum manuale*, 1642, desembre, 26 - 1643, desembre, 20.

2487 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 36.

2488 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23.

2489 AHCBC, Gremial, Diversos, vol. 14.

2490 AHPB, Josep Ferrer, *Undecimum manuale*, 1659, gener, 2 - 1659, desembre, 24.

- E -

0363. ELIES, Joan

Vers 1560 - Post. 1585

Gerrer natural del regne de França, habitant a Barcelona.

El 24.04.1582, esposalles amb Elionor, filla de Marçal Costa, sabater, i de Margarida²⁴⁹¹.El 24.02.1585, testament d'Elionor Elies, muller de Joan Elies, gerrer. Nomenà marmessors a Marçal Costa, sabater, son pare, i a Francesc Mates, gerrer. Demanà ser enterrada al monestir de la Mercè, al vas de la confraria de Sant Hipòlit. Instituí hereva universal a Caterina Saliner. Testimonis: Pere Arcs, gerrer, i Francesc Casasús, escudeller²⁴⁹².El 25.02.1585 va nomenar procuradors als escudellers Antic Porta, Antoni Sadurní i Gaspar Nadal, prohoms de la confraria, perquè, en nom seu, cobressin certes quantitats que se li devien²⁴⁹³.El 14.03.1585, lectura del testament d'Elionor²⁴⁹⁴.**0364. ENRIC, Jacint**

Escudeller ?

El 08.01.1656, cos de Josep, albat, fill de Jacint Enric, escudeller²⁴⁹⁵.**0365. ESCARRÉ, Jaume**

Aprent d'escudeller, fill de Joan Escarré, pagès, de Granyena diòcesi de Vic.

El 04.08.1561, amb 14 anys es va afermar, per 5 anys, amb Antoni Falcó, escudeller, ciutadà de Barcelona, per aprendre l'ofici d'escudeller. Entre els testimonis, l'escudeller Baltasar Oliver²⁴⁹⁶.**0366. ESCOBAR, Joan**

Escudeller oriünd de Sevilla, fill de Joan Orts, imagineire, i d'Isabel, del regne de Castella

El 10.04.1550, esposalles amb Joana Rodríguez, aragonesa, "dona repenedida"²⁴⁹⁷.El 02.12.1551, esposalles amb Joana Mas, filla de Sebastià Mas, ferrer²⁴⁹⁸. El 29.11.1551, capitols matrimonials amb Joana, filla de Sebastià Mas, forner, de Sant Feliu d'Allella, i de Bartomeua²⁴⁹⁹.

L'11 i 15 de desembre de 1553 reconegué dos deutes per un import total de 30 lliures, 19 sous i 9 diners per la compra

d'obra gerrera feta a Cristòfol Arnau. Prometé pagar-la en 4 mesos²⁵⁰⁰.El 06.01.1571 esposalles de la seva filla Elisabet amb Joan ? de l'Ort, mestre de cases francès, habitant a Barcelona²⁵⁰¹.**0367. ESPASA, Bartomeu**

Vers 1540 - 1595

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Mateu de l'Espasa, rajoler i oller, i de Joana.

El 16.10.1568, esposalles amb Joana, filla de Joan Bonet, gerrer, ciutadà de Barcelona²⁵⁰².El 10.03.1578, combregar al mestre Espasa, als Escudellers²⁵⁰³.El 02.08.1586 va ser nomenat prohom segon de la confraria²⁵⁰⁴.El 03.03.1590 va fer de testimoni en un instrument públic²⁵⁰⁵.El 08.06.1591, esposalles amb Margarida, filla del mestre Mateu Ferrer, fuster, de Verdú i ciutadà de Barcelona, i de Joana. La tieta de la seva esposa, Margarida Oller, vídua del vidrier Gaspar Oller, donà les 50 lliures del dot pels bons serveis prestats per l'esmentada Margarida²⁵⁰⁶.El 27.07.1591 va ser nomenat prohom en cap de la confraria²⁵⁰⁷.El 12.04.1595, testament. Nomenà marmessors Francesc Aguilera, prevere, rector de Sant Jaume; Jeroni Espasa, escudeller, el seu fill, i Margarida Espasa, la seva muller. Demanà ser enterrat a Sant Jaume, al vas on era enterrada Joana Espasa, la seva primera muller. Reconegué el dot rebut 200 lliures. Deixà 100 lliures al fill que havia de néixer; a Mònica, de 15 mesos, 100 lliures. A Jaume Espasa, fill seu i de la primera muller, Joana, li deixà la meitat dels béns heretats de Joan Bonet, gerrer, el seu sogre i avi de Jeroni, que haurà de ser alimentat per l'hereu "fins que agunyar-se sufficientment la vida y tingue aconseguida bé la art de scudeller". Nomenà hereu universal a Jeroni Espasa, escudeller. Deixà a Melcior Bertrolà, mercader, 25 lliures, el que quedava a deure de les 50 lliures que li va prestar, i a Caselles, sastre, que estava davant de la casa del virrei, 5 lliures, 6 sous d'un préstec. Testimonis: Bartomeu Cardenyès, escudeller, i Pere Cuyàs, gerrer. El 17.04.1595, lectura del testament al carrer dels Escudellers²⁵⁰⁸.El 20.04.1595, inventari dels seus béns²⁵⁰⁹.El 05.03.1617, Jerònima filla de Bartomeu Espasa, escudeller, i de Margarida es casà amb Miquel Duran, velluter. Son pare li donà un obrador al Carrer de la Mare de Déu²⁵¹⁰.

2491 ACB, Esposalles, vol. 51, fol. 41v.
 2492 AHPB, Pere Fitor, major, *Secundus ... liber testamentorum*, 1556, abril, 18 - 1588, gener, 24.
 2493 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1584, juliol, 31 - 1585, març, 8.
 2494 AHPB, Pere Fitor, major, *Secundus ... liber testamentorum*, 1556, abril, 18 - 1588, gener, 24.
 2495 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 121r.
 2496 AHPB, Onofre Rialp, *Quartum manuale sive prothocollum*, 1561, agost, 4 - 1562, abril, 9.
 2497 ACB, Esposalles, vol. 34, fol. 48r.
 2498 ACB, Esposalles, vol. 34, fol. 26r.
 2499 AHPB, Jordi Joan Tort, *Tercium prothocollum comune*, 1551, juny, [13] - 1552, febrer, 26.

2500 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1553, gener, 8 - 1553, desembre, 19.
 2501 ACB, Esposalles, vol. 45.
 2502 ACB, Esposalles, vol. 44.
 2503 ADB, Sant Just, Funeràries, vol. 26.
 2504 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2505 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundum prothocollum*, 1590, gener, 5 - 1590, desembre, 22.
 2506 AHPB, Jaume Pau Lentsclà, Llibre de capitols matrimonials, 1590, juny, 26 - 1591, novembre, 18.
 2507 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 2508 AHPB, Francesc Aquiles, major, Plec de testaments, 1580 - 1597.
 2509 AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa 41
 2510 AHPB, Jeroni Lentsclà, *Secundus liber capitulorum matrimonia-*

0368. ESPASA, Jeroni

Vers 1569 - Abans del 1599

Escudeller i gerrer, fill de Bartomeu Espasa, escudeller.

El 22.?.1588, esposalles amb Antiga. Vidua de Francesc Artigues, pagès²⁵¹¹.

El 1599 l'escudeller Lorenzo de Madrid va pagar al mestre de cases Guillem Marçal la quantitat de 33 sous per calç, teula, arena i mà d'obra per unes obres fetes a l'obrador del difunt gerrer Jeroni Espasa²⁵¹².

0369. ESPASA, Jeroni

1562 - abans del 1620

Oller i escudeller, fill de Mateu de l'Espasa, rajoler, ciutadà de Barcelona, i de Joana. Parroquià de Sant Jaume.

El 17.04.1595 va reconèixer deure al mercader i botiguer de panys de seda, Joan Serra, de Mollet, 17 lliures, 2 sous i 6 diners per 5 canes de baieta negra, a raó de 28 sous per cana i pel preu de 3 canes i 3 pams de "cádiz" negre trentasisè, a raó de 3 lliures per cana. Va prometre pagar-ho abans del més de maig següent²⁵¹³.

El 13.07.1595 establí en emfiteusi Pau Miralles, gerrer, en unes cases i obrador que tenia al carrer dels Ollers Blancs²⁵¹⁴.

El 19.08.1600, Jeroni Espasa, oller, germà de Pere Espasa i executor testamentari reconegué que va rebre 10 lliures de Gabriel Bartrà, pagès, del lloguer de cinc anys d'unques terres²⁵¹⁵.

El 09.12.1601, combregar del mestre Espasa, escudeller, als Escudellers²⁵¹⁶.

El 01.11.1602, combregar de la muller d'en Espasa, escudeller, als Escudellers²⁵¹⁷.

El 25.11.1602, cos d'Àngela Espasa, muller de Jeroni Espasa, escudeller, als Escudellers²⁵¹⁸.

El 01.04.1603, Jeroni Espasa va llogar, per quatre anys, unes cases al carrer d'en Jutglar, a Joan Ros, serrater, de Barcelona, pel preu de 32 lliures, 8 anuals, pagadores cada mig any per avançat.²⁵¹⁹

El 1604, Jeroni Espasa nomenà procurador a Francesc Pujol, parador, del lloc de Sant Julià de Vilatorrada, per certes qüestions judicials²⁵²⁰.

El 15.06.1604 s'esmenta com a marmessor, juntament amb

Isabel Mestre, en el testament del difunt Pere Espasa, rajoler, son germà²⁵²¹.

El 06.09.1606, esposalles d'Àngela Pujades, vídua, amb Jeroni Espasa²⁵²².

El 18.09.1606, capítols matrimonials amb Àngela Pujades, vídua de Montserrat Serapi Pujades, escudeller, ciutadà de Barcelona²⁵²³.

El 02.02.1608, Àngela establí en emfiteusi a Lluís Riera, verger de la Real Audiència, en unes cases al carrer dels Ollers Blancs, a prop de la plaça de Camprodró²⁵²⁴.

El 18.03.1609, debitori signat per Àngela, muller de Jeroni Espasa, al reverend Pau Reverter, prevere, obtentor del benifet sota invocació de Sant Hipòlit a l'església de Sant Cugat del Rec, de 10 lliures i 15 sous, preu d'unques pensions degudes per unes cases que, juntament amb el gerrer Gabriel Anglès, tenia al carrer que anava de la plaça de Camprodró al carrer dels Escudellers²⁵²⁵.

El 23.01.1610 Àngela va llogar al gerrer Rafael Baró, per tres anys, unes cases al carrer d'en Cavall que anava a parar a la plaça d'en Camprodró amb la condició que de cap manera el gerrer Gabriel Anglès ni la seva esposa ni cap altra persona entressin a la casa "ratione levandi raupas in safaregio earundem domorum" ni obrir cap portal dels que estan tancats sense permís. Preu dels tres anys: 57 lliures²⁵²⁶.

L'any 1610, en un procés civil referent al tancament d'un carreró al carrer de Viladalls, Jeroni Espasa, cridat com a testimoni, digué que podia donar fer dels fets succeïts perquè en tenia record de 48 anys²⁵²⁷.

El 05.09.1612 ell, la seva esposa Àngela, l'escudeller Miquel Roca i Marquesa, la seva filla, gendre i filla seus, respectivament, van vendre al cinter Mateu Forner el dret a rebre la pensió d'un violari de 7,5 lliures anuals durant la vida natural d'Anna Forner i de Boil, la seva esposa, i Mateu Forner, el seu fill. Preu: 52 lliures i 10 sous barcelonesos. Van hipotecar unes cases i obrador abans cobert de teules i part de *terramina* i part derruït, amb pati o rere pati contigu a les cases, amb pou i safareig, al celobert, entrades i eixides que tenien al carrer de na Quintar o del Vidre, a prop del forn de Viladalls, *in burgo presentitis civitatis*²⁵²⁸.

L'any 1620 ja estava mort (esposalles de la seva vídua)²⁵²⁹.

El 20.07.1625, esposalles de la seva filla Isabel i d'Àngela, amb Francesc Anglès, gerrer de Barcelona, fill de Gabriel Anglès, gerrer, i de Càndia²⁵³⁰.

lium, 1615, octubre, 6 - 1620, juny, 24.
 2511 ACB, Esposalles, vol. 54.
 2512 AHPB, Joan Andreu, *Manuale*, 1598, desembre, 25 - 1599, desembre, 20.
 2513 AHPB, Nicolau Lentsclà, *Decimum sextum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
 2514 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum protocollum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
 2515 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 2516 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.
 2517 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.
 2518 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.
 2519 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
 2520 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.

2521 AHPB, Martí Joan Carmona, *Decimum quartum manuale*, 1602, desembre, 29 - 1604, desembre, 21.
 2522 ACB, Esposalles, vol. 63.
 2523 AHPB, Josep Safont, Josep Safont, *Llibre de capítols matrimonials*, 1600, agost, 5 - 1611, octubre, 29.
 2524 AHPB, Antoni Roure, *Manual*, 1607, desembre, [28] - 1608, desembre, 23.
 2525 AHPB, Rafael Riera, menor, *Manual*, 1608, desembre, 29 - 1609, desembre, 23.
 2526 AHPB, Rafael Riera, menor, *Quintum manuale*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 2527 ACA, *Conclusions civils*, Batllia antiga, núm. 1610, 1X.
 2528 AHPB, Antoni Masclans, *Manual*, 1611, desembre, 28 - 1614, desembre, 24.
 2529 ACB, Esposalles, vol. 70.
 2530 ACB, Esposalles, vol. 73.

0370. ESPELTA, Onofre

Vers 1490 - Vers 1560

Mestre escudeller, de Barcelona, fill de Jaume Espelta. Residia al carrer dels Ollers.

El 1514 ja disposava d'un obrador. Col·laborava amb Nicolau Reyner. En aquella època l'escudeller Joan Paüll treballava al seu obrador fent feina per a Nicolau Reyner. També tenia un ajudant anomenat Pere Ros.

El 12.6.1522 declarà deure 7 lliures, 10 sous i 6 diners per obra d'escudeller crua, i 10 roves i 7 lliures de vernís molt comprades al notari Joan Martorell²⁵³¹.

El 20.11.1522 va fer capítols matrimonials amb la seva esposa Dot: 20 lliures i una casa al carrer dels Ollers Blancs, que eren del seu avi el gerrer Gabriel Llenyader²⁵³².

El 28.11.1523, esposalles amb Joana, filla d'Andreu Callar, procurador causídic, i de Maciana²⁵³³.

El 05.09.1532 va comprar, juntament amb els escudellers Pere Ponç, Joan Montornès, Jaume Boleda, Jaume Albó i Gabriel Serra, una peça de terra plantada de vinya a Montjuïc, que era alou del monestir de la Mercè, pel preu de 8 ducats 9 lliures i 12 sous²⁵³⁴.

El 16.05.1533, document que parla d'uns censals sobre una casa amb dos portals que tenia *in vico vocato* Ollers Blancs²⁵³⁵.

El 25.09.1533 s'esmenta com a confrare²⁵³⁶. El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁵³⁷. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁵³⁸.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553²⁵³⁹.

El 1536 s'esmenta com a prohoms en cap dels escudellers²⁵⁴⁰.

El 1543 va fer de testimoni a les esposalles de Francina Vidala, filla de l'escudeller Gaspar Vidal²⁵⁴¹.

El 1543 va ser prohoms en cap de la confraria dels escudellers²⁵⁴². El 1544 va ser prohoms en cap de la confraria dels gerrers²⁵⁴³. El 1547 va ser prohoms en cap de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers.²⁵⁴⁴ El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria²⁵⁴⁵.

-
- 2531 AHPB, Benet Joan, *Tricesimum octavum manuale*, 1522, gener, 18 - 1522, juliol, 30.
 2532 AHPB, Joan Vilar, *Terdecimum manuale*, 1522, novembre, 11 - 1523, juny, 21.
 2533 ACB, Esposalles, vol. 21, fol. 24r.
 2534 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1532, gener, 18 - 1533, febrer, 4
 2535 AHCB, Notarial, XII- 1.
 2536 AHPB, Antoni anglès, major, *Quartum manuale negociorum monasterii fratrum minorum Barchinone*, 1533, setembre, 25 - 1542, gener, 26.
 2537 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 2538 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19
 2539 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
 2540 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2541 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa capitulorum matrimonialium*, 1540, gener - 1549, juny, 6.
 2542 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2543 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2544 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2545 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

El 1551 va efectuar unes grans compres d'estany a Onofre Cardona²⁵⁴⁶.

El 03.08.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁵⁴⁷.

El 17.09.1557 va fer capítols amb el noble Francesc Cassador, de Barcelona, per a la fabricació de rajoles pisanas²⁵⁴⁸.

L'15.01.1559, capítols matrimonials amb Lluïsa Llemosí, en segones nupcies, muller de Miquel Antic, forner, i en primeres, d'Andreu Llemosí, filla de Ramon Ubàs?²⁵⁴⁹

El 17.01.1559, esposalles amb Lluïsa, vídua d'Andreu Llemosí, paraire²⁵⁵⁰.

El 20.06.1559, capitulacions amb els consellers de Barcelona per a la fabricació de 6.000 rajoles pisanas i blanques i blaves, destinades a diverses estances de la Casa de la Ciutat [FONT I GUMÀ, 1905: 297-299].

El 13.05.1560 declarà deure 12 lliures a Jaume Gener i a Antoni Devesa, prohoms de la confraria dels escudellers, pels cercles dels picadors de terra que va vendre, diners que va retenir. Prometé restituir aquesta quantitat, de tres en tres lliures, cada tres mesos²⁵⁵¹.

El 07.07.1560 va llogar, per tres anys, mitja casa i obrador amb un forn de blau, a Bartomeu Cardenyas, escudeller, al carrer dels Escudellers, on hi vivia. El preu fou de 10 lliures anuals²⁵⁵².

El 04.06.1561 Lluïsa Espelta era qui cobrava els lloguers de l'obrador, segurament perquè el seu espòs ja era mort: 14 lliures anuals que li pagava l'escudeller Bartomeu Cardenyas²⁵⁵³.

0371. ESPINÓS, Josep

? - 1660

Jove escudeller o fadrí.

El 19.03.1660, cos de Josep Espinós, a casa Passoles²⁵⁵⁴.

0372. ESPIN o ESPINÀS, Pere

1571 - 1598

Aprenent d'escudeller.

El 10.03.1591, amb 20 anys, es va afermar amb Jaume Gonzalvo, per tres anys, per aprendre l'ofici d'escudeller²⁵⁵⁵.

Segons Vilaseca l'any 1595, per haver ferit d'un estocada a la cama a Don Enric Pons, cavaller, de Tarragona, el jui de prohoms de Reus el va condemnar a sis mesos de desterro

-
- 2546 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, *Vigesimum primum manuale contractuum comunium*, 1551, gener, 4 - 1551, juny, 26.
 2547 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1555.
 2548 AHPB, Miquel Boera, *Septimum prothocollum contractuum et aliorum instrumentorum*, 1556, desembre, 27 - 1557, desembre, 3.
 2549 AHPB, Pau Gomar, Plec de capítols matrimonials, 1551 - 1569.
 2550 ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 81v.
 2551 AHPB, Pau Mallol, *Septimum manuale*, 1559, desembre, 26 - 1560, desembre, 30.
 2552 AHPB, Francesc Vidal, major, *Prothocollum*, 1559, desembre, 26 - 1560, desembre, 23.
 2553 AHPB, Nicolau Molner, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1560, desembre, 31 - 1561, desembre, 23.
 2554 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 40.
 2555 AHPB, Salvador Capella, *Quintum manuale instrumentorum*, 1589, agost, 5 - 1594, octubre, 8.

[VILASECA, 1964: I-28].

El 07.06.1595, essent a Barcelona, ordenà procurador seu a Jeroni Socorro²⁵⁵⁶.

Segons Vilaseca, va morir el 1598 [VILASECA, 1964: I-28].

0373. ESPLUGUES, Antoni

1794 - Post. 1826

Jove escudeller, ciutadà de Barcelona.

El 10.03.1818, quan era major de 23 anys i menor de 25, reconegué haver rebut de Pere Esplugues, pintor, son germà, 450 lliures de l'herència del seu pare Josep Esplugues. S'esmenta una casa amb sis portals situada al carrer Escudellers, cantonada amb el carrer Obradors²⁵⁵⁷.

El 05.08.1824, cos de Lluís, albat, fill d'Antoni Esplugues, escudeller, i de Gertrudis Tomàs²⁵⁵⁸. El 01.12.1826, cos de Gertrudis, muller d'Antoni Esplugues, escudeller²⁵⁵⁹.

0374. ESPLUGUES, Pere

Vers 1505 - 1555

Escudeller. Residència: carrer dels Escudellers.

El 25.01.1532, esposalles amb Càndia, vídua de Pere Cendra, mestre de cases²⁵⁶⁰.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria²⁵⁶¹.

El 21.08.1552, combregar de Pere Esplugues, escudeller²⁵⁶².

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁵⁶³.

El mateix any 1555 ja era mort el 28 de novembre, capitols matrimonials de la seva vídua amb Rafael Mas, pagès, de Barcelona²⁵⁶⁴.

0375. ESTAPER i VALLESCÀ, Francesc

1696 - 1762

Escudeller de Vilamajor, fill de Francesc Estaper, pagès de Vilamajor, i de Marianna Vallescà i Recort.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fadrins. Tenia aleshores uns 29 anys. El 1726 es diu que "... vive en la Seu de Urgel y trabaja en el trabajo de el Rey"²⁵⁶⁵.

El 04.01.1728, essent jove escudeller, esposalles amb Eulàlia Rocamador, filla de Miquel Rocamador, escudeller, i de Marianna. Testimoni: Antoni Reig, mestre de cases, i Josep Barba, "escudeller"²⁵⁶⁶.

El 05.01.1728 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador del difunt Miquel Rocamador, escudeller²⁵⁶⁷.

El 14.11.1728, cos de Miquel, albat, fill de Francesc Estaper, escudeller, i d'Eulàlia Estaper i Rocamador, als Escudellers. Enterrat a la Mercè²⁵⁶⁸. El 14.12.1729, bateig de Miquel Francesc Hipòlit Faust. Padrins: Francesc Mateu, jove escudeller, i Marianna Estaper, vídua²⁵⁶⁹. El 07.10.1732, bateig de Francesc Josep Bru Faust. Padrins: Francesc Surell, blanquer, i Esperança Gràcia, muller de Vicenç Gràcia, sabater habitant a Vic²⁵⁷⁰. El 19.08.1733, cos de Francesc, albat, als Escudellers. Enterrat a la Mercè²⁵⁷¹.

El 1734, prohoms tercer de la confraria²⁵⁷².

El 01.01.1735, bateig de Josep Marià Salvador Faust. Padrins: Josep Massaguer, menor, jove fuster, i Rosa Rocamador, donzella²⁵⁷³.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria²⁵⁷⁴.

El 1736 va subministrar el següent material: "*Me tiene entregados 520 ladrillos blancos y azules a razón 16 libras el miller: 8 libras, 6 sueldos, 6 dineros; del dicho, 48 sellas, a razón 1 sueldo, 6 dineros cada una: 3 libras, 12 sueldos; del dicho, 15 mamparlangs, a razón 2 sueldos: 1 libra, 10 sueldos; 9 ladrillos pintados, a razón 6 dineros: 4 sueldos, 6 diners*"²⁵⁷⁵.

El 13.09.1740, bateig de Miquel Josep Faust, fill de Francesc Estaper i d'Eulàlia Rocamador. Padrins: Miquel Rocamador, jove escudeller, i Maria Barba, filla de Josep Barba, gerrer²⁵⁷⁶. El 09.08.1742, cos de Miquel, albat, als Escudellers²⁵⁷⁷.

El 10.05.1744, esposalles amb Maria Eulàlia Tomàs i Bassacs, vídua d'Onofre Gomar, semoler, filla de Josep Basacs, semoler, i de Jacinta Bassacs i Parellada, a Sant Miquel arcàngel. Hi ha àpoca del dot: 245 lliures, cent de les quals en diner comptant²⁵⁷⁸.

El 23.12.1744 va comprar l'obrador de Josep Coll i de Maria Anna que tenien al carrer del Vidre. Era alou del segon presbiterat de l'altar de Sant Bartomeu, instituït a l'església de Santa Maria del Mar²⁵⁷⁹.

El 1745 va reconèixer haver rebut el dot de la seva esposa Eulàlia Bassachs, vídua en primeres núpcies d'Onofre Gomar, filla de Josep Bassachs, semoler, de Barcelona, i d'Antiga Parellada: 150 lliures²⁵⁸⁰.

El 1746 va fer obres a l'obrador del carrer del Vidre,

2556 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum protocollum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
2557 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Prima pars manuale decimi octavi instrumentorum*, 1817, desembre, 26 - 1818, juny, 30.
2558 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 90v.
2559 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 122r.
2560 ACB, Esposalles, vol. 25.
2561 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
2562 APSMP, Funeràries, 1552-1553.
2563 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1555.
2564 AHPB, Onofre Bou, Plec de capitols matrimonials, 1555 - 1559.
2565 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 1725-1726.
2566 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 126.

2567 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Secundum manuale instrumentorum et contractuum*, 1727, desembre, 30 - 1728, desembre, 19.
2568 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
2569 APSJP, Baptismes, vol. 13.
2570 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 142.
2571 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
2572 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
2573 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 226.
2574 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
2575 AHPB, Miscel·lània 2, núm. 25.
2576 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 68.
2577 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.
2578 ACB, Esposalles, vol. 134; AHPB, Sever Pujol, *Manuale trigessimum instrumentorum*, 1744, desembre, 25 - 1745, abril, 1.
2579 AHPB, Sever Pujol, *Manuale trigessimum instrumentorum*, 1744, desembre, 25 - 1745, abril, 1.
2580 AHPB, Sever Pujol, *Manuale trigessimum instrumentorum*, 1744, desembre, 25 - 1745, abril, 1.

cantonada amb el carrer dels Tres Llits²⁵⁸¹.

El 1762, inventari dels seu béns²⁵⁸².

0376. ESTAPER i CROS, Gaietà

1761 - 1796

Escudeller, fill d'Hipòlit Estaper, escudeller, i de Raimunda Cros.

El 28-11-1762, confirmació de Gaietà, fill d'Hipòlit Estaper, escudeller, i de Raimunda Cros²⁵⁸³.

El 30.10.1768, amb només set anys, va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador d'Hipòlit Estaper, al carrer de na Sagra essent padrins Hipòlit Estaper i Miquel Rocamador i en presència de Jeroni Reig i d'Antoni Fàbregues, prohoms, i dels mestres examinadors Josep Ausic, major, Josep Reig, Josep Gallart, Josep Ausic, menor, i Rafael Carreres, absents, i Joan Reig i Jaume Cantó, presents. Josep Ausic, menor, era el clavari, i Francesc Martí, l'agutzil del corregidor. Com que era menor de 25 anys, no va pagar cap de les taxes a què estava obligat, cosa que va haver de fer quan va complir l'edat esmentada²⁵⁸⁴.

El 21.03.1792, esposalles amb Mercè o Maria de la Mercè Godàs, filla de Jaume Godàs i de Francesca Riera, a la parròquia de Sant Miquel²⁵⁸⁵.

El 09.03.1778, s'esmenta en una reunió del gremi²⁵⁸⁶.

El 22.12.1792, padrí en el bateig d'una filla de l'escudeller Pau Coll²⁵⁸⁷.

El 28.07.1794 va fer testament. Instituí hereva universal a la seva esposa Maria de la Mercè Estaper i Godàs²⁵⁸⁸.

El 1795 ja no s'esmenta a la reunió de la confraria en el repartiment d'una taxa mensual imposada per l'estat borbònic destinada a la formació de miquelets als "artesanos con tienda abierta, jornaleros y criados".

L'any 1796 va ser el darrer en què s'esmenta el seu nom a les reunions de la confraria.

0377. ESTAPER i ROCAMADOR, Hipòlit

1729 - 1772

Escudeller, únic fill de Francesc Estaper, escudeller, i d'Eulàlia Rocamador, parroquians de Sant Miquel arcàngel.

Va ser confirmat el dia 05.10.1730²⁵⁸⁹.

El 20.11.1757, esposalles amb Raimunda Cros, filla de Rafael Cros, sastre, i de Raimunda Molera, de la parròquia de

- 2581 AHPB, Pere Pau Pujol, *Vigessimum quintum manuale diversorum contractuum*, 1745, abril, 8 - 1745, desembre, 22.
- 2582 AHPB, Carles Carbonell, *Liber primus inventariorum et encantum*, 1761, abril, 4 - 1773, novembre, 4.
- 2583 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 57v.
- 2584 AHPB, Domènec Banús, *Tercium manuale contractuum, ultimatum seu instrumentorum*, 1768, gener, 12 - 1768, desembre, 17.
- 2585 ACB, Esposalles, vol.159, fol. 267v.
- 2586 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
- 2587 APSJP, Baptismes, vol. 20.
- 2588 AHPB, Josep Llopart, *Manuale quartum instrumentorum*, 1793, desembre, 26 - 1794, desembre, 24.
- 2589 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 568v.

Santa Maria del Mar²⁵⁹⁰.

El 27.12.1761, confirmació de Rafael, fill d'Hipòlit Estaper, escudeller, i de Raimunda Cros²⁵⁹¹. El 28.11.1762, confirmació de Gaietà, fill d'Hipòlit Estaper, escudeller, i de Raimunda Cros²⁵⁹².

El 22.01.1763 va comprar un obrador al carrer de na Sagra, a la vídua Narcisa Fuster i Gastó, que havia estat molt abans de l'escudeller Gaspar Rodó, alou de la pabordia del més d'abril de la seu de Barcelona²⁵⁹³.

El 10.01.1764 va nomenar a Gaietà Borés, causídic, com a procurador seu²⁵⁹⁴.

El 22.05.1765 Teresa Torrent i Centelles li va firmar un document de venda d'unes cases al carrer Tallers pel preu de 550 lliures del qual preu s'havia de lluir un censal de 200 lliures i pensió anual de 6 lliures venut per Egidi Artigues, forner, creat al difunt Francesc Estaper, escudeller, pare d'Hipòlit Estaper.

El 26.06.1765 nomenà procurador a Salvador Coll, jove escudeller²⁵⁹⁵.

El 09.12.1765 Josep Tomàs, mestre escudeller, fill únic de Narcisa Fuster, vídua en últimes núpcies de Sebastià Fuster i en primeres de Francesc Tomàs, negociant, reconegué que Hipòlit Estaper li havia pagat 50 lliures a compte de les 200 lliures, preu de la venda feta per sa mare i per ell mateix d'unes cases i obrador al carrer de na Sagra, l'any 1763²⁵⁹⁶.

El 1773, inventari dels seus béns²⁵⁹⁷.

El 1776 Josep Massaguer, fuster, Ramon Cros, sastre, i Joan Cros, sastre, ciutadans de Barcelona, tutors i curadors dels béns dels fills d'Hipòlit Estaper, escudeller difunt, i de Raimunda Estaper i Cros, aleshores muller de Manuel Rossell, escudeller, elegits pel tinent de corregidor, reconegueren haver cobrat de Josep Ros, gerrer, 300 lliures que Eulàlia Estaper i Basacs, vídua de Francesc Estaper, havia deixat a fi de guardar-les fins que se'n pogués disposar²⁵⁹⁸.

L'any 1788, el seu fill Antoni, va ingressar a l'orde dels dominics. Raimunda Rossell i Cros va aportar la quantitat de 689 lliures, 6 sous i 7 diners, que li va avançar el seu segon espòs, l'escudeller Manuel Rossell, i a qui li haurà de tornar²⁵⁹⁹.

0378. ESTEVE, Bernat

Fadrí escudeller, fill de Francesc Esteve i de Madrona, de Castelldefels.

- 2590 ACB, Esposalles, vol. 142, fol. 50; ADB, Matrimonis de Santa Maria del Mar, capça 34.
- 2591 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 417.
- 2592 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 57v.
- 2593 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Decimum quartum protocollum instrumentorum*, 1763, desembre, 28 - 1764, desembre, 22.
- 2594 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Decimum quintum protocollum instrumentorum*, 1763, desembre, 28 - 1764, desembre, 23.
- 2595 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Decimum quintum protocollum instrumentorum*, 1764, desembre, 26 - 1765, desembre, 24.
- 2596 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Decimum quintum protocollum instrumentorum*, 1764, desembre, 26 - 1765, desembre, 24.
- 2597 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Vigesimum tertium protocollum instrumentorum*, 1772, desembre, 26 - 1773, desembre, 24.
- 2598 AHPB, Francesc Madriguera Galí, *Manuale ... omnes contractus et ultimas voluntates*, 1776, febrer, 18 - 1776, desembre, 24.
- 2599 AHPB, Carles Carbonell, *Vigessimum nonum manuale omnium contractuum*, 1787, desembre, 29 - 1788, desembre, 23.

El 24.11.1663, expedient matrimonial amb Maria, filla d'Antoni Jaume, batidor d'or, i de Francesca, habitants a la parròquia de Santa Maria del Mar²⁶⁰⁰.

0379. ESTEVE, Marc

Escudeller. Residència: Carrer Nou.

S'esmenta al fogatge de 1640²⁶⁰¹.

El 24.04.1641, bateig d'Antoni Joan Jordi Marc, fill de Marc Esteve, escudeller, i de Marianna. Padrins: Joan Ventalló, pescador, i Maria Canuta, vídua de Joan Canut, sombrerer²⁶⁰².

0380. ESTRANY, Pau a Ciprés

Gerrer i mercader.

El 1461 disposava de cases amb hort i forn de coure terrissa al carrer de na Quintar, alou del monestir de Sant Pau del Camp. Els darrers emfiteutes foren els gerrers Nicolau Ripoll i Joan Sebastià [MUTGÉ, 1996: 402].

L'escudeller Gaspar Moner tenia llogats de Pau Estrany, dos obradors d'escudeller situats al carrer de na Quintar 1488.

Tenia dues cases amb hort contigu al carrer de na Quintar²⁶⁰³.

2600 ADB, Expedients matrimonials, vol. 4
2601 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
2602 APSJP, Baptismes, vol. 7.
2603 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 1497.

- F -

0381. FÀBREGUES i MATARÓ, Antoni

Vers 1725 - 1783

Escudeller, fill de Josep Fàbregues, teixidor de llana, de la vila de Moià (bisbat de Barcelona) i de Francesca Mataró.

El 1746, capítols matrimonials amb Magdalena Reig, filla de Jeroni Reig, escudeller, i de Magdalena Vilarrasa. Dot: 100 lliures en diners i 20 lliures en roba²⁶⁰⁴.

El 12.04.1749, cos de Margarida, albat d'Antoni Fàbregues, escudeller, i de Magdalena, al carrer dels Tres Llits²⁶⁰⁵.

El 1775, com a examinador, assistí a l'examen de Ramon Gual²⁶⁰⁶. El 09.03.1778, assistí a una reunió del gremi²⁶⁰⁷. A l'acta notarial de l'examen de Josep Ausic i Martí²⁶⁰⁸. Hi ha una anotació, en el lloc de les firmes, on es diu que Antoni Fàbregues no sabia escriure.

El 30.12.1783 cos d'Antoni Fàbregues, escudeller, a la plaça de la Trinitat. Enterrat al convent de la Mercè²⁶⁰⁹.

0382. FÀBREGUES, Guillem

Gerrer.

El 1409, Isabel, muller de Bonanat Català, mercader, va confessar tenir unes cases amb dos portals al carrer de na Quintar, alou del monestir de Sant Pau del Camp. A la finca del sud hi vivia el gerrer Guillem Fàbregues²⁶¹⁰.

0383. FÀBREGUES, Joan

Vers 1640 - 1697

Jove escudeller, fill de Joan Fàbregues, pagès, de Sant Andreu de Palomar, i de Marianna, de Barcelona.

El 17.11.1663 va fer de testimoni en un expedient matrimonial²⁶¹¹.

El 31.12.1663, essent fadrí escudeller, esposalles amb Engràcia, de Barcelona²⁶¹².

El 29.10.1668 va reconèixer un deute de 73 lliures, 10 sous i 3 diners per la compra de 5 roves de safra, a raó de 55 lliures el quintar, al mercader Jaume Teixidor. Va prometre pagar el deute en 8 mesos²⁶¹³.

El 20.07.1675 va ser nomenat prohom tercer de la

confraria²⁶¹⁴. El 27.05.1676, prohom tercer de la confraria.

El 28.10.1677, esposalles amb Maria Cases, vídua²⁶¹⁵.

El 21.12.1681 va ser establert notari Josep Forés i Cortell en unes cases amb un portal i amb pou unides a les cases de Salvador Ribes, doctor en dret, i a altra casa al costat, al nord, posseïda per l'escudeller Antoni Ferran, al carrer de na Quintar o del Vidre: cases amb eixida, pou i un portal al carrer²⁶¹⁶: orient, part amb cases de Salvador Ribes i part amb honor de Pere Serra, sabater; sud, part amb Pere Serra i part amb el carrer del Vidre; oest, carrer del Vidre; nord, part amb hort i cases grans de Salvador Ribes²⁶¹⁷.

El 08.03.1691, greument malalt, va fer testament. Va nomenar marmessors a la seva esposa Maria, al pare fra Joan Pi, religiós del monestir i convent de Sant Francesc de Paula, i a Ramon Cases, escudeller. Va elegir sepultura al convent de Sant Francesc de Paula. Va nomenar hereva universal de tots els seus béns a Maria Fàbregues, la seva esposa²⁶¹⁸.

El 17.09.1697, inventari dels seus béns²⁶¹⁹.

0384. FÀBREGUES, Joan

Vers 1705 - Post. 1730

Escudeller ciutadà de Barcelona, fill de Pau Fàbregues, revenedor, i de Mònica.

El 25.04.1730, esposalles amb Maria Blanc i Costa, vídua de Jaume Blanc, forner, filla de Marc Costa i de Mariàngela. Testimonis: Eloi Lapuja, escudeller, i Ignasi de Bonavides, jove cirurgià²⁶²⁰.

El 24.12.1730, bateig de Marià Josep Joan, fill de Joan Fàbregues, jove escudeller, i de Maria Fàbregues i Costa. Padrins: Nicolau Novi, sobreestant de les persones, i Maria Simó, donzella, filla de Josep Simó, pagès²⁶²¹.

0385. FÀBREGUES i REIG, Josep

Vers 1750 - Post. 1796

Fadrí escudeller, fill d'Antoni Fàbregues i de Magdalena Reig. Parroquià de Sant Jaume.

El 12.04.1773, esposalles amb Antònia Dauset, filla de Joan i d'Agustina Fontanet, a la parròquia de Sant Jaume²⁶²².

El 20.10.1782, confirmació de Teresa, filla de Josep Fàbregues, escudeller, i d'Antònia Ducet²⁶²³. El 09.01.1783, cos d'Agustí, fill de Josep Fàbregues i d'Antònia, a la plaça de la Trinitat. Portat i enterrat al convent de la Mercè²⁶²⁴.

El 26.11.1783, cos de Teresa, albat, filla de Josep Fàbregues,

2604 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Volumine manuale contractuum et instrumentorum*, 1745, desembre, 26 - 1746, desembre, 24.
2605 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159
2606 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.
2607 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
2608 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1777, desembre, 28 - 1778, desembre, 22.
2609 ADB, Funeràries, Sant Jaume, vol. 96, fol. 126r.
2610 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1514, fol. 28r - 29v.
2611 ADB, Expedients matrimonials, vol. 4.
2612 ACB, Esposalles, vol. 92, fol. 40.
2613 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1667, desembre, 26 - 1668, desembre, 24.

2614 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
2615 ACB, Esposalles, vol. 99.
2616 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 1509.
2617 AHPB, Ramon Congost, Manual, 1680, desembre, 26 - 1681, desembre, 21. Data: 21.12.1681.
2618 AHPB, 864/10.
2619 AHPB, Pere Abadal, *Inventaris, encants y descripcions de béns*, 1684, agost, 2 - 1711, juliol, 24.
2620 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 127.
2621 ACB, Baptismes, vol. 19.
2622 ACB, Esposalles, vol. 150, fol. 99v.
2623 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 259v.
2624 ADB, Funeràries, Sant Jaume, vol. 96, fol. 82v.

escudeller, i d'Antònia, a la plaça de la Trinitat. Enterrada al convent de la Mercè²⁶²⁵.

El 29.11.1796, esposalles amb Anna Bonifaci, filla de Marc Bonifaci i de Francesca, de la parròquia del Pi²⁶²⁶.

0386. FAIOL o FAJOL, Simó Pere Joan

Vers 1470 - 1523

Escudeller, pare de Joan Simó Fajol, escudeller. Residència: carrer dels Ollers Blancs, prop del portal.

El 19.03.1488 va fer de testimoni en un document públic²⁶²⁷.

El 1490 va comprar safre a Francesc Reyner veure *Llibre de comptes*.

El 14.02.1494 va vendre, juntament amb la seva esposa Francina, un censal mort al mercader Pere Limés, de capital de 27 lliures i cens de 30 sous anuals²⁶²⁸.

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any²⁶²⁹.

El 02.11.1497 firmà un debitori a favor de Salvador Amat, mariner, de Barcelona, de 19 lliures, 11 sous i 10 diners pel preu de 14 caps d'obra de terra de València, de diferents classes, que havia comprat i rebut de dit mariner "ad opus officii mei"²⁶³⁰.

El 04.11.1501 va signar un àpoca a favor de Pere Vila, mercader, per 20 lliures, 18 sous, per obra de terra que li va vendre: llibrells, berengueres, cànters, setrills i setres²⁶³¹.

El 1504-1505 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 61].

El 22.04.1505, testament de Francina, filla d'Oliva i esposa de Simó Fajol, a favor del seu marit i fills Elisabet, Pau Antoni i Miquel. Enterrada al Pi²⁶³².

El 26.08.1506 l'argenter Gabriel Vilamaric establí en emfiteusi a Simó Fajol, escudeller, en unes cases amb tres portals, hort i forns per coure vasos de terra, que tenia per Guillem Oliver a cens de 7 morabatins²⁶³³. Estaves situades als carrer Ollers blancs, entre les tinences de Guillem Taravall i en Solsona, a orient; Bartomeu de Nutxo, a occident; al nord, Guillem Saborit, i, al sud, el carrer públic. El 1570 va passar a mans de Francesc Casasús, escudeller.

El 04.06.1509, publicació del testament de Francina Fajol²⁶³⁴.

El 02.09.150(?), capítols matrimonials amb Antònia Genovès, germana de l'escudeller Pere Genovès, vídua de Franci Ricart (?), espaser. S'esmenten un germà de Simó Fayol, que va fer de fiador. Es deia fra Gabriel Fayol, mestre en

teologia, de l'orde de la Verge del Carme, prior del monestir o convent del Carme de Barcelona. També s'esmenta al mercader Nicolau Reyner²⁶³⁵.

El 1513-1514 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 65].

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any²⁶³⁶. Residia en una casa de l'illa que anava del carrer de na Sagra i carrer Nou fins al carrer d'en en blanc, on era la casa de l'infant Enric, i anava al carrer dels Ollers Blancs.

El 06.08.1521, òbit d'una filla d'en Simó, als Ollers Blancs²⁶³⁷. El 07.08.1521, òbit d'un albat d'en Simó als Ollers²⁶³⁸. El 20.01.1522, òbit d'un albat d'en Simó, als ollers²⁶³⁹.

El 29.12.1523, sepultura d'en Simó, escudeller, al carrer dels Ollers²⁶⁴⁰.

El 27.04.1525, esposalles d'Elisabet, filla de Simó Fayol, amb Miquel Montserrat, esparter²⁶⁴¹.

El 04.04.1536, capítols matrimonials de Joan Simó Fayol, escudeller, fill de Simó Pere i d'Antònia, amb Beneta, filla d'Antoni Montserrat, esparter, i de caterina²⁶⁴².

El 18.04.1556, esposalles de la seva filla Elisabet amb Onofre Amat, gerrer²⁶⁴³.

0387. FAIOL o FAJOL Joan Simó

Vers 1515 - 1559

Mestre escudeller, natural de Barcelona, fill de Simó Pere Fayol, escudeller, i d'Antònia, segona muller seva.

El 12.10.1529 es va afermar, per un any i mig, amb l'escudeller Joan Pauils per aprendre l'ofici d'escudeller. Testimoni: Pau Esplugues, escudeller²⁶⁴⁴.

El 04.04.1536 va fer capítols matrimonials amb Beneta, filla d'Antoni Montserrat, esparter de Barcelona, i de Caterina²⁶⁴⁵.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁶⁴⁶.

El 10.03.1541 Simó Fayol i Beneta, per necessitats econòmiques, van vendre a Joan Ferrer, prevere beneficiat a Santa Maria del Pi, en tant que laica persona, un censal mort de 50 lliures 50 sous de remensa. Hipotecaren una casa al carrer dels Ollers i assignaren l'import del cens anual al gerrer Miquel Mates, que vivia en aquella casa²⁶⁴⁷.

El 08.07.1541 mort d'un albat al "carrer de les Olles, prop

2625 ADB, Funeràries, Sant Jaume, vol. 96, fol. 121v.
 2626 ACB, Esposalles, vol. 162, fol. 94v.
 2627 BC, man. fol-25.
 2628 AHPB, Miquel Fortuny, *Decimum manuale*, 1493, novembre, 13 - 1494, maig, 12.
 2629 AHCB, Consell de Cent, Fogatges-XIX.
 2630 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum decimum nonum*, 1497, setembre, 27 - 1498, març, 5.
 2631 AHPB, Lluís Carles Mir, *Decimum [manuale con]tractuum comunium*, 1501, octubre, 5 - 1502, agost, 23.
 2632 AHCB, Notarial. Testaments, 1505 - 1521; AHPB, Bartomeu Torrent, *Llibre de testaments*, 1491, gener, 31 - 1516, desembre, 31
 2633 AHPB, Antoni Benet Joan, *Undecimum manuale*, 1506, febrer, 18 - 1507, novembre, 18
 2634 AHPB, Bartomeu Torrent, *Llibre de testaments*, 1491, gener, 31 - 1516, desembre, 31.

2635 AHPB, Bartomeu Torrent, Plec de capítols matrimonials, 1491 - 1517.
 2636 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-15
 2637 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 35.
 2638 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 35.
 2639 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 35.
 2640 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 37.
 2641 ACB, Esposalles, vol. 21, fol. 82r.
 2642 AHPB, Jeroni Mollet, *Quartum reportorium instrumentorum*, 1535, abril, 7 - 1536, juny, 26.
 2643 ACB, Esposalles, vol. 37.
 2644 AHPB, Joan Modolell, *Manual*, 1529, juliol, 12 - 1529, desembre, 24.
 2645 AHPB, Jeroni Mollet, *Quartum reportorium instrumentorum*, 1535, abril, 7 - 1536, juny, 26.
 2646 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 2647 AHPB, Joan Saragossa, *Esberrany*, 1540, desembre, 20 - 1541, desembre, 16.

lo portal²⁶⁴⁸.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria.²⁶⁴⁹

S'esmenta en un fogatge de vers 1553²⁶⁵⁰.

El 12.11.1553, bateig d'Isabel Joana Margarida Jerònima, filla de Joan Simó Sayol, escudeller, i de Beneta. Padrins: Jeroni Mercader, beneficiat a la Seu, i Isabel Riera, filla d'en Riera, notari²⁶⁵¹.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁶⁵².

El 15.04.1556 capítols matrimonials de la seva filla Elisabet amb el gerrer Onofre Amat²⁶⁵³.

El 22.05.1558 sepultura de la muller de Simó Fayol, escudeller, als Ollers Blancs²⁶⁵⁴.

El 27.05.1558 cos d'un albat d'en Sayol, escudeller²⁶⁵⁵.

El 07.04.1559 *tertio dia* per l'ànima de Simó Fayol, escudeller²⁶⁵⁶.

0388. FALCÓ, Antoni Joan

Vers 1520 - 1572

Escudeller, fill d'Antoni Falcó i de Càndia. Càndia, la seva mare, es va casar, en segones nupcies, amb l'escudeller Joan Vidal.

El 16.09.1549 va fer capítols matrimonials amb Àngela, filla de Guerau Carles, pagès de Sant Feliu de Cabrera, i de Magdalena²⁶⁵⁷.

El 28.11.1549, esposalles amb Àngela Marçal, filla d'en Marçal, pagès, de Cabrera²⁶⁵⁸.

El 08.06.1553 va llogar quatre habitacions i un forn de blau i un altre de daurat, al carrer d'en Codolell, propietat de Jerònima Mestre, vídua de l'escudeller Cosme Mestre. Durada: 2 anys. El deute del lloguer i un préstec per comprar plom i estany seria pagat amb obra d'escudeller, en un termini de dos mesos²⁶⁵⁹.

El 29.07.1553 va llogar, per un any, una casa amb dos portals que tenia al carrer dels Escudellers, pel preu de nou lliures²⁶⁶⁰.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁶⁶¹.

El 07.02.1556 va reconèixer un deute de 10 lliures amb Francina Mestre per la compra de plom i de vernís a qui va prometre pagar-lo amb obra escudellera abans d'un mes. El deute fou cancel·lat al més de juny²⁶⁶².

2648 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1541-1542.

2649 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

2650 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

2651 APSMP, Baptismes, vol.1.

2652 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

2653 AHPB, Jeroni Mollet, Plec de capítols matrimonials, 1548 - 1556.

2654 APSMP, Llibre d'òbits, 1558 - 1559.

2655 APSMP, Llibre d'òbits, 1558 - 1559.

2656 APSMP, Llibre d'òbits, 1558 - 1559.

2657 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.

2658 ACB, Esposalles, vol. 34, fol. 19r.

2659 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.

2660 AHPB, Antoni Mur, *Manuale seu protocollum sextum*, 1552, desembre, 12 - 1555, febrer, 15.

2661 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

2662 AHPB, Jordi Joan Tost, *Decimum manuale comune*, 1555, agost,

El 04.01.1557 el calceter Miquel Gavaldà va llogar, per cinc anys, a Antoni Falcó i a Àngela unes cases al carrer dels Escudellers a prop de la Carnisseria d'en Sors. Preu: 50 lliures²⁶⁶³.

El 30.08.1560 Àngela Falcona va llogar, per tres anys, unes cases al carrer dels Escudellers, a l'escudeller Lluís Oriol, pel preu de 21 lliures²⁶⁶⁴.

El 03.03.1561 va llogar, per tres anys, un obrador amb dos forns que fou de Caterina Him, vídua de l'escudeller Jaume Him.²⁶⁶⁵

El 04.08.1561, Jaume Escarrer, fill de Joan Escarrer, pagès, del lloc de Granyena diòcesi de Vic, de 14 anys, es va afermar, durant 5 anys, amb Antoni Falcó per a aprendre l'ofici d'escudeller

El 26.12.1562 s'esmenta un tal Toni Joan Falcó (?), escudeller, com a padrí d'un bateig a Sant Just i Sant Pastor²⁶⁶⁶.

El 07.07.1564 fou establert en un obrador d'escudeller al carrer de na Sagra, que era del notari Pere Pons. Pagava un cens de 4 lliures²⁶⁶⁷.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria²⁶⁶⁸.

El 25.01.1565, la seva muller Àngela feu de padrina en el bateig d'un fill d'en Torres, oller²⁶⁶⁹.

El 30.04.1566 va nomenar procurador seu al mariner Esteve Oliva, de Sant Feliu de Guíxols "*ad utendum franquitatibus et gaudendum quibuscumque franquitatibus libertatibus et immunitatibus michi et aliis concivibus meis Barcinone...*"

El 09.06.1568 va llogar, per tres anys, a l'escudeller Joan Safont un obrador amb tres forns, un molí, una pica, un parell de barres i dues rodes per exercir l'ofici d'escudeller pel preu de 21 lliures, a raó de 7 anuals. Pagà per avançat 3,5 lliures²⁶⁷⁰.

El 12.07.1572, sepultura del mestre Antoni Falcó, escudeller, al cantó del carrer d'en Gimnàs²⁶⁷¹.

El 1572, la seva vídua Àngela va llogar l'obrador del carrer de na Sagra, per cinc anys, a l'escudeller Bartomeu Costa, pel preu de 10 lliures anuals. El mateix any va llogar, per tres anys, unes cases que tenia al carrer dels Escudellers, a l'escudeller Esteve Cardenyas, pel preu de 16 lliures anuals. Entre els testimonis s'esmenta l'escudeller Antoni Vidal²⁶⁷².

El 25.05.1575 Àngela Falcona va llogar per tres anys, a l'escudeller Antic Porta, un obrador que tenia al carrer de na Sagra. Preu: 11 lliures anuals²⁶⁷³.

El 22.06.1575 la seva vídua va llogar, per cinc anys, unes

5 - 1556, febrer, 14.

2663 AHPB, Joan Monjo, Esborrany, 1556, desembre, 29 - 1557, desembre, 19.

2664 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, Esborrany, 1560, abril, 10 - 1560, desembre, 21.

2665 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1560, desembre, 30 - 1561, desembre, 22.

2666 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 427.

2667 AHPB, Joan Esteve Mir, Llibre comú, 1564, febrer, 14 - 1565, octubre, 1.

2668 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.

2669 APSMP, Baptismes, vol. 3.

2670 AHPB, Joan Esteve Mir, *Septimum manuale contractuum comunium*, 1567, desembre, 26 - 1568, maig, 6.

2671 APSJP, Llibre d'òbits, 1571 - 1572, fol. 45r.

2672 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1572, juny, 23 - 1573, febrer, 27.

2673 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1575, maig, 4 - 1576, gener, 6.

cases al gerrer Miquel Busquets, que tenia al carrer Major dels Escudellers a raó de 10 lliures anuals²⁶⁷⁴.

El 08.09.1575, esposalles de la seva vídua Àngela amb Gabriel Font, escudeller, de Barcelona, oriünd del lloc de Biosca, bisbat d'Urgell²⁶⁷⁵.

El 07.01.1576 el seu fillastre Antoni Joan Falcó i Carles va fer testament i la va nomenar hereva universal²⁶⁷⁶.

El 1584 el mestre d'obres Pere Llangonilla va reconèixer haver rebut 43 lliures de part d'Antic Coll, sastre, hereu d'Àngela Falcona, per unes obres fetes a la casa i l'obra que tenia al carrer de na Sagra, al costat del gerrer Bonet.

0389. FALCÓ i CARLES, Antoni Joan

Post. 1550 - 1576

Escudeller, fill d'Antoni Joan Falcó, escudeller, i d'Àngela. Vivia al carrer Simó Oller.

El 07.01.1576 va fer testament. Nomenà marmessors a Rafael Passoles, escudeller, i a Rafael Mates, gerrer. Demanà ser enterrat a Sant Just i Sant Pastor. Nomenà hereva universal a Àngela Font, la seva madrastra. Entre els testimonis s'esmenta l'escudeller Joan Regués²⁶⁷⁷.

0390. FARGA O FARGUES, Macià

Escudeller, fill de .n. Farges, pagès, de França, habitant a Barcelona, i de .n.

El 24.11.1635, esposalles amb Antiga, filla de Joan Coiva, escudeller, i d'Àngela²⁶⁷⁸.

El 21.07.1637, prohom tercer de la confraria²⁶⁷⁹.

EL 05.01.1637 tenia llogat, per tres anys, l'obra de Miquel Roca al carrer del Vidre i el va rellogar a Pau Rodó, escudeller, per un any i mig. Preu: 16 lliures²⁶⁸⁰.

El 1638 va fer de marmessor en el testament d'Àngela Madrera, esposa de Pau Madrera, escudeller²⁶⁸¹.

El 21.07.1639, bateig de Pere Jeroni Josep Pau Macià, fill de Macià Fargues, escudeller, i d'Antiga. Padrins: Pere Reig, escudeller, i Jerònima Verda, muller de Guillem Verd, sabater²⁶⁸².

0391. FARRÉ, Ramon

Jove escudeller, fill de Francesc i de Francesca.

El 30.12.1791, esposalles amb Tecla Mayol, filla de Joan Font i de Francesca, a la parròquia de Sant Feliu de Llobregat²⁶⁸³.

- 2674 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum vicesimum quintum*, 1575, gener, 2 - 1575, agost, 16.
 2675 ACB, Esposalles, vol. 48, fol. 21v.
 2676 AHPB, Joan Esteve Mir, Plec de testaments, 1562 - 1602.
 2677 AHPB, Joan Esteve Mir, Plec de testaments, 1562 - 1602.
 2678 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 33r.
 2679 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 2680 AHPB, Pau Passoles, *Manuale sive protocollum secundum omnium instrumentorum*, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 24.
 2681 AHPB, Francesc Pons, *Liber testamentorum III*, 1627, març, 17 - 1642, [febrer, 2].
 2682 .APSJP, Baptismes, vol. 9.
 2683 ACB, Esposalles, vol. 159, fol. 229r.

0392. FARRÉS, Agustí

Escudeller.

El 18.11.1520, esposalles amb Paula, filla de (?), forner²⁶⁸⁴.

0393. FAU, Pere

Vers 1700 - Post. 1762

Fadrí escudeller segons es diu el 1725, fill de pares desconeguts, fill de Josep Fau, mestre cirurgià de Barcelona, i d'Isabel.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres i fadrins "ausents d'esta ciutat que a molt de temps a que no se sap on són". Habitava a València²⁶⁸⁵.

El 23.04.1726, essent fadrí escudeller, esposalles amb Isabel Daví, donzella, de la parròquia del Pi, filla de Ramon Daví, paraire de Sabadell, i d'Isabel Pagès²⁶⁸⁶. El mateix dia, capítols matrimonials. Dot: 50 lliures²⁶⁸⁷.

El 31.03.1727, cos de Josep, albat, fill de Pere Fau, escudeller, i de Maria, al carrer de Sant Pau²⁶⁸⁸. El 12.05.1733, confirmació de Miquel, fill de Pere Fau, escudeller, i d'Isabel.

El 1735 va passar l'examen de mestratge a l'obra de Jeroni Reig, al carrer del Vidre²⁶⁸⁹.

El 15.02.1735, confirmació de Gertrudis, filla Pere Fau, jove escudeller, i d'Isabel, a Sant Jaume²⁶⁹⁰.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria²⁶⁹¹.

El 03.11.1737, bateig de Francesc Ignasi Pere, fill de Pere Fau i d'Isabel²⁶⁹². El 16.04.1743, confirmació de Josep, fill de Pere Fau i d'Isabel²⁶⁹³. El 25.07.1743, cos de Josep, fill de Pere Fau, mestre escudeller, i d'Isabel, al carrer de la Boqueria²⁶⁹⁴.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria²⁶⁹⁵.

El 07.09.1753, cos de Josepa, albat, filla de Pere Fau, escudeller, i de Maria, al carrer de la Palla²⁶⁹⁶.

El 11.07.1754, testament d'Isabel Fau i Diví²⁶⁹⁷. El 24.10.1754, vidu d'Isabel, esposalles amb Maria Rogent, filla de Josep Rogent, i de Marianna, al Pi²⁶⁹⁸.

El 29.08.1762, cos de Josepa, albat, filla de Pau Fau, escudeller, i de Maria, al carrer de Sant Pau²⁶⁹⁹.

- 2684 ACB, Esposalles, vol. 19.
 2685 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
 2686 ACB, Esposalles, vol. 125.
 2687 AHPB, Pere Pau Ribes, *Manuale quinquagesimum quartum*, 1725, desembre, 26 - 1726, desembre, 23.
 2688 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734.
 2689 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Nonum manuale instrumentorum et contractuum*, 1734, desembre, 26 - 1735, desembre, 10.
 2690 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 63v.
 2691 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 2692 ACB, Baptismes, vol. 21, fol. 60r.
 2693 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 117v.
 2694 ADB, Sant Jaume, Funeraris, vol. 48.
 2695 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 2696 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
 2697 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secundus liber testamentorum*, 1741, abril, 7 - 1755, juliol, 31.
 2698 ACB, Esposalles, vol. 140, fol. 138.
 2699 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 160.

0394. FAURA, Giner

1785 - Post 1843

“Mancebo” escudeller i “alfarero”. Vivia al carrer Obradors, 10.

S'esmenta a la llista del gremi d'Escudellers de 1836-1837: “Giner Faura, mancebo, casado, 51 años. C/ Obradors, 10”. Vivia, doncs, en una propietat dels escudellers Cantó²⁷⁰⁰.

El 30.07.1843, matrimoni entre Giner Faura, de Barcelona, vidu de Teresa Perramon, “alfarero”, amb Maria Ventura, vídua de Miquel Perayre²⁷⁰¹.

0395. FELIU, Joan Pau

Vers 1615 - 1670

Escudeller, fill d'Andreu Feliu, pagès, de Sant Andreu de Palomar, i d'Antiga. Residència: cases damunt la Font de Sant Jaume.

El 1636, essent jove escudeller, va fer de testimoni en un instrument públic²⁷⁰².

El 23.09.1639, esposalles amb Magdalena, filla de Vicenç Soler, sastre, de Barcelona, i d'Isabel Joana²⁷⁰³. El 01.09.1639, capítols matrimonials amb Magdalena, filla de Vicenç Soler, i de Joana. Magdalena va rebre 22 lliures de la confraria dels sastres, per tractar-se de la filla d'un mestre sastre²⁷⁰⁴.

El 25.12.1639, cos de Maria, albat, filla d'en Feliu, escudeller²⁷⁰⁵.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640²⁷⁰⁶.

El 29.07.1640 establí a Bartomeu Font, sabater, en unes cases a prop del portal de Sant Antoni, que eren de la seva mare Antiga Feliu, vídua d'Andreu Feliu, son pare²⁷⁰⁷.

El 04.10.1641, combregar de Pau Feliu, a la Carnisseria d'en Sorts²⁷⁰⁸.

El 15.11.1641 establí en emfiteusi a Pere Pagès, rajoler, habitant a Barcelona, en unes cases al carrer de Sant Antoni²⁷⁰⁹.

El 14.12.1642, combregar de Magdalena Feliu, muller de Pau Feliu, a la Carnisseria d'en Sorts en una botiga del doctor Roig²⁷¹⁰. El 04.01.1644, bateig de Francesc Joan Vicenç Pau Teodor Salvador, fill de Pau Feliu, escudeller, i de Magdalena. Padrins: Francesc Mateu, doctor en medicina, i Joana Bartomeu, muller de Vicenç Bartomeu, doctor en medicina²⁷¹¹. El 22.09.1645, mort de Josep, albat, fill de Pau Feliu, a la Carnisseria d'en Sorts²⁷¹².

- 2700 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 2701 AMCB, Reg. Matrim. Lib, 2, num. 795.
 2702 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
 2703 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 92r.
 2704 AHPB, Onofre Soldevila, *Manuale vigesimum sextum*, 1638, desembre, 26 - 1639, desembre, 19.
 2705 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 136v.
 2706 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 2707 AHPB, Francesc Lluell, *Decimum manuale*, 1639, desembre, 29 - 1640, desembre, 23.
 2708 APSJP, Defuncions, vol. 14, fol. 75r.
 2709 AHPB, Gervasi Verdera, *Primum prothocollum sive manuale*, 1640, juny, 25 - 1641, desembre, 20.
 2710 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14.
 2711 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 2712 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 6r.

El 28.12.1645, Bonaventura Grosset, botiguer de teles, com a procurador d'Anna Pasquala, vídua de l'escudeller Pasqual, va llogar a Pau Feliu, per cinc anys, un obrador que tenia al carrer de la Mare de Déu, per 80 lliures, és a dir, 16 lliures anuals, a pagar semestralment²⁷¹³.

El 20.08.1646, bateig de Maurici Magí? Pau Bernat Jaume, fill de Pau Feliu, escudeller i de Magdalena,. Padrins: Esteve March, candeler de cera, i Ponça Planes, filla d'Antoni Planes, pagès, i d'Anna²⁷¹⁴.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria²⁷¹⁵.

El 1646 encara seguia vivint al carrer de la Carnisseria d'en Sors amb la seva muller Magdalena i dos aprenents anomenats Josep i Isidre²⁷¹⁶.

El 1648 vivia al carrer de la Carnisseria d'en Sors amb la seva muller Magdalena Feliu, una minyona anomenada Victòria Tries, Joan Llanes, aprenent, i Joan Sater ²⁷¹⁷.

El 12.12.1648, bateig de Maria Eulàlia Magdalena Teresa Paula, filla de Pau Feliu, escudeller i de Magdalena. Padrins: Dr. Llorenç Mora i Maria Roig, muller del Dr. Ramon Roig²⁷¹⁸. El 16.12.1648, cos de Maria, albat de Pau Feliu²⁷¹⁹.

El 07.06.1649 fou condemnat a pagar al prior i monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron 204 lliures per 34 pensions d'un censal mort de pensió de 6 lliures, no pagades²⁷²⁰.

El 19.12.1649, bateig d'Aquilí Francesc Josep Ignasi, fill de Pau Feliu i de Magdalena. Padrins: Joan Tegell ?, corredor d'orella, i Marianna Sòller, muller de Francesc Sòller, sastre²⁷²¹.

El 09.08.1650, cos de Francesc, albat de Pau Feliu., a la Carnisseria d'en Sorts²⁷²².

El 26.07.1653 va ser anomenat clavari de la confraria²⁷²³.

El 25.06.1659 va consignar un deute de 16 lliures que tenia per unes cases a prop del portal de Sant Antoni que eren del monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, al venedor d'oli Joan Malla, establert per l'esmenat Pau Feliu, en unes altres cases situades a prop de l'esmentat portal²⁷²⁴.

El 1661 consta com a testimoni en el testament de Francesc Pons, adroguer²⁷²⁵.

El 27.07.1661 va ser nomenat prohoms en cap, però va renunciar²⁷²⁶.

El 22.01.1667 Maria Feliu, filla de Pau Feliu, va apadrinar

- 2713 AHPB, Gervasi Verdera, *Quintum ... prothocollum sive manuale*, 1644, desembre, 28 - 1645, desembre, 19.
 2714 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 2715 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 2716 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, prov. 77, 1642-1667.
 2717 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, prov. 77, 1642-1667.
 2718 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 2719 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15.
 2720 AHPB, Jaume Rondó, Manual, 1648, desembre, 27 - 1649, desembre, 23.
 2721 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 2722 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 184r.
 2723 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2724 AHPB, Jaume Rondó, Manual, 1658, desembre, 27 - 1659, desembre, 24.
 2725 AHPB, Josep Ferrer, *Decimum tertium manuale*, 1660, desembre, 29 - 1661, desembre, 23.
 2726 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

un fill de l'escudeller Antoni Ferran, i de Maria²⁷²⁷.

El 27.01.1668, Jacint Andreu, estamper, fill de Jacint i d'Isabel, cònjuges, de Terrassa, demanà casar-se amb Maria Feliu, donzella, filla de Pau Feliu, escudeller, i de Magdalena, muller seva, de la parròquia de Sant Jaume. Tomàs de Lisau, llibreter, ciutadà de Barcelona, testimoni, manifestà que "*lo dit Hyacintho contrahent es libero, y axo diu saber perque lo coneix y te tractat dotse anys ha, y si tenia algun impediment, ell ne sabia alguna cosa*"²⁷²⁸.

El 09.08.1669 va ser nomenat prohoms en cap, però hi va renunciar²⁷²⁹.

El 18.11.1670, testament de Pau Feliu. Nomenà marmessors a Magdalena Feliu, la seva esposa; a Francesc Soler, mercader, i a Jacint Andreu, estamper, cunyat i gendre, respectivament. Instituí hereva universal a Magdalena Feliu. Morí l'11.12.1670²⁷³⁰. El 17.12.1670, inventari dels béns de Pau Feliu, escudeller²⁷³¹.

El 02.11.1686, capítols matrimonials entre Antoni Mallasc, candeler de cera, ciutadà de Barcelona, filla d'Antoni Mallasc, hortolà del portal de Sant Antoni, i de Francesca, amb Maria Andreu, vídua de Jacint Andreu, estamper, filla de Pau Feliu, escudeller, i de Magdalena, vídua²⁷³².

0396. FELIU, Pau

Oller.

El 1502-1503 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 60].

0397. FERNÁNDEZ, Blai

Escudeller.

El 11.11.1731, Isabel Fernández, filla de Blai Fernández, escudeller, padrina en un bateig a Sant Just i Sant Pastor²⁷³³.

0398. FERRAGUT, Lluís

Gerrer.

El 1568 va donar a l'escudeller Pau Cristòfol unes cases i obrador als Escudellers, prop del portal²⁷³⁴.

0399. FERRAN, Antoni

Vers 1630 - 1705

Mestre escudeller, fill de Jeroni Ferran, mestre capser, ciutadà de Barcelona, i de Joana. Sembla que des del 1675 disposava d'un

2727 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 2728 ADB, Expedients matrimonials, any 1668; ACB, Esposalles, vol. 94, fol. 35v.
 2729 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2730 AHPB, Pau Pi, *Primus liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1660, desembre, 9 - 1677, febrer, 18.
 2731 AHPB, Pau Pi, *Liber inventariorum ... primus*, 1661, gener, 24 - 1675, desembre, 18.
 2732 AHPB, Josep Güell, *Secundus liber capitulorum matrimonialium*, 1681, gener, 25 - 1688, novembre, 21.
 2733 APSJP, Baptismes, vol. 13.
 2734 AHPB, Francesc Pedralbes, Francesc Pedralbes, *Plec d'inventaris i encants*, 1570 - 1579.

habitatge -una casa amb un portal-, probablement on hi residia, al carrer del Vidre.

El 12.12.1654, expedient matrimonial. Testimonis, els escudellers Pau Feliu i Joan Rossell²⁷³⁵.

El 13.12.1654, capítols matrimonials amb Maria Madrera, filla de l'escudeller Pau Madrera i d'Àngela²⁷³⁶.

El 29.07.1657 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria²⁷³⁷.

El 31.03.1660, bateig de Maria Magdalena, Francesca, filla d'Antoni Ferran, escudeller, i de Maria. Foren padrins Francesc Badia, llibreter, i Magdalena Mir, vídua de Francesc Mir, passamaner²⁷³⁸. El 20.01.1662, bateig de Salvador, Pere, Pau, Francesc, Just, fill de Antoni Ferran i Maria. Foren padrins Pere Pau Camps, gerrer, i Margarida Cuyàs, muller de Salvador Cuyàs, gerrer²⁷³⁹.

El 20.07.1663 va ser nomenat prohoms segon de la confraria²⁷⁴⁰.

El 02.01.1665, bateig de Maria Paula Antiga, fill d'Antoni Ferran i de Maria. Foren padrins Joan Corballó, escudeller, i Paula Targarona, muller d'Andreu Targaró, escudeller²⁷⁴¹.

El 22.07.1665 va ser nomenat clavari²⁷⁴².

El 22.01.1667, bateig de Pau Joan Marian, fill d'Antoni Ferran i de Maria. Foren padrins Josep Rossell, menor, i Maria Feliu, donzella, filla de Pau Feliu, escudeller.

El 09.08.1669 va ser nomenat prohoms tercer²⁷⁴³.

El 01.09.1670, bateig d'Esteve Josep Agustí Julià, fill d'Antoni Ferran i de Maria. Padrins: Esteve Pellisser, perxer, i Maria Calbo, muller de Josep Calbo, pagès²⁷⁴⁴.

El 20.07.1671 va ser nomenat prohoms en cap²⁷⁴⁵.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁷⁴⁶. El 20.07.1677 va ser nomenat clavari²⁷⁴⁷.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers. Era el clavari de la confraria²⁷⁴⁸.

El 01.05.1678, vidu, esposalles amb Agnès Vila, donzella, filla de t. Vila, pagès, de Berga, i de Magdalena²⁷⁴⁹.

El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria²⁷⁵⁰. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria²⁷⁵¹. El

2735 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.
 2736 AHPB, Jacint Borràs, *Llibre de capítols matrimonials*, 1652, gener, 15 - 1671, desembre, 14.
 2737 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2738 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 2739 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 2740 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2741 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 179.
 2742 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2743 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2744 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 2745 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2746 AHPB, Francesc Lentiscà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 2747 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2748 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 2749 ACB, Esposalles, vol. 99; ADB, Informacions matrimonials, vol. 6.
 2750 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 2751 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.

09.08.1683 va ser nomenat prohoms en cap²⁷⁵². El 05.08.1684 va ser nomenat clavari²⁷⁵³.

El 1684, Maria Agnès Forés i Rialp percebia un cens anual per una casa alou del monestir de Sant Pau del Camp. Segons les afrontacions, al sud quedava l'habitatge del també escudeller Joan Fàbregues; a occident, el carrer del Vidre. La data de l'establiment és del 1675²⁷⁵⁴.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria²⁷⁵⁵.

El 22.12.1693, esposalles amb Maria Teixidor i de las Eras, vídua, filla de Francesc Teixidor, pagès, i d'Isabel, del Coll de l'Argó parròquia de Sant Climent. Testimonis: Julià Parrau i Esteve Banyoles, ataconadors²⁷⁵⁶.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria²⁷⁵⁷. Era el prohoms en cap.

El 26.01.1695, capítols matrimonials entre Francesc Bohigues, veler, fill de Jaume Bohigues, blanquer, i de Marianna, amb Paula Ferran, filla d'Antoni Ferran, i de Maria difunta. Dot: 161 lliures i 7 diners²⁷⁵⁸.

El 1698 s'esmenta en un llistat de confreres que havien pagat la taxa del Sant Misteri²⁷⁵⁹.

El 13.05.1705, sepultura d'Antoni Ferran²⁷⁶⁰.

0400. FERRAN, Hipòlit

Vers 1655 - 1691

Jove escudeller.

El 08.05.1680, esposalles amb Caterina Miquel²⁷⁶¹.

El 29.01.1684, cos d'Eulàlia, albat, filla d'Hipòlit Ferran, escudeller²⁷⁶². El 23.03.1686, albat de Maria, filla d'Hipòlit Ferran, jove escudeller, als Quatre Cantons de Bellafila²⁷⁶³. El 20.02.1687, bateig de Cosme Joan Josep Simeó Francesc, fill d'Hipòlit Ferran, escudeller, i de Caterina²⁷⁶⁴. El 30.12.1687, cos de Joan, fill d'Hipòlit Ferran, als Quatre Cantons de Bellafila²⁷⁶⁵. El 18.09.1691, cos d'Hipòlit Ferran, jove escudeller²⁷⁶⁶. El 24.12.1691, bateig de Maria Eulàlia Maria Rosa Teresa, filla d'Hipòlit Ferran, difunt, i de Caterina. Padrins: Esteve Ferran, jove escudeller, i Eulàlia Seguí, muller d'Ignasi Seguí, manyà²⁷⁶⁷. El 12.07.1699 confirmació a Teresa

Ferran, filla d'Hipòlit Ferran, escudeller, i de Caterina²⁷⁶⁸.

0401. FERRAN, Joan

Vers 1480 - 1543

Mestre escudeller, gerrer i oller. Vivia al carrer dels Ollers Blancs o de Trentaclus, prop del forn de Viladalls, davant d'en Mercer, al cantó del Carrer Nou, finca propietat de Galceran de Montornès, alou de la pabordia del més de setembre de la catedral de Barcelona. La casa tenia un portal i un hort contigu, amb arbres. Estava situada al cost de la casa de Joan Navarret, a Diego. Es tractava d'un llegat cases i obrador de l'oller Joan Trull 1473 - 1503 que abans havia estat del gerrer Nicolau Jordà fins al 1473.

El 1501-1502 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall. El 1505-1506 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 62]. El 1512-1513 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 64].

El 20.06.1513, mort d'un albat d'en Ferran, escudeller. Enterrat a Framenors.²⁷⁶⁹ L'11.02.1517, mort d'un albat d'en Ferran, escudeller. Enterrat als Framenors²⁷⁷⁰. El 08.07.1521, mort d'un albat, fill d'en Ferran, als Ollers²⁷⁷¹.

El 25.06.1528 va aportar les 144 lliures del dot de la seva filla Eulàlia al gerrer Francesc Mercer²⁷⁷².

El 02.06.1540 va confessar tenir unes cases al carrer de Trentaclus, alou de la pabordia del més de setembre de la catedral²⁷⁷³.

El 02.06.1540 va confessar tenir unes cases amb un portal i hort amb arbres, contigu, al carrer de Trenta Claus, a prop del forn de Viladalls, alou de la pabordia del més de setembre de la seu de Barcelona. Li pertanyia per llegat de l'oller Joan Trull testament en poder del notari Joan Mateu Miquel, 18.06.1503, que aquest tenia per compra al gerrer Nicolau Jordà document de compra en poder del notari Joan Miravet, 04.02.1473²⁷⁷⁴.

El 1541 va ser prohoms en cap pel quarter d'Avall²⁷⁷⁵. El 1542 va ser cònsol de la confraria²⁷⁷⁶.

El 29.11.1543, cos d'en Ferran, gerrer, al carrer dels Ollers Blancs, al cantó amb el carrer Nou²⁷⁷⁷.

0402. FERRAN, Joan

? - 1574

Escudeller ciutadà de Barcelona, fill de Joan Ferran, escudeller, d'Aragó als capítols matrimonials de 1563 diu "cisteller", i de Margarida. Vivia al carrer dels Escudelles Blancs, on també hi tenia la botiga. Segons els capítols

2752 AHC, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2753 AHC, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2754 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 1509.
 2755 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 2756 ACB, Esposalles, vol. 107 i APSJP, Esposoris, vol. 5.
 2757 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 2758 AHPB, Ramon Congost, Plec de capítols matrimonials, 1668 - 1709.
 2759 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23.
 2760 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 103.
 2761 ACB, Esposalles, vol. 100.
 2762 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 275r.
 2763 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 292.
 2764 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 327.
 2765 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7.
 2766 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 325v.
 2767 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 58.

2768 APSJP, Confirmacions, any 1699.
 2769 APSMP, Llibre d'òbits, .
 2770 APSMP, Llibre d'òbits, .
 2771 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 35.
 2772 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1528, gener, 12 - 1528, setembre, 29.
 2773 ACB, Caritat, Pabordies, vol. 76, fol. 48v.
 2774 ACB, Caritat, Pabordies, vol. 76.
 2775 AHPB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2776 AHC, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2777 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1542-1543.

matrimonials de 1572 era fill de Joan Ferran, mestre de draps, de Saragossa, i d'Elisabet.

El 06.05.1563, capítols matrimonials de Joan Ferran amb Paula, vídua de Galceran Sanou, ferrer, filla de Pere Pons, escudeller, i de Maria²⁷⁷⁸. El 06.05.1563, esposalles amb Paula Sanou, vídua, filla de Pere Pons, escudeller²⁷⁷⁹.

El 02.02.1564, bateig de Joan Pau, fill de Joan Ferran, escudeller, i de Paula. Padrins: Joan Valls, corredor d'orella, i Francesca Ferrer, muller de Joan Ferran, escudeller²⁷⁸⁰.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria²⁷⁸¹.

El 05.08.1571, testament de Paula Ferrana, muller de Joan Ferran, escudeller, filla de Pere Pons, escudeller, i de Maria. Entre els marmessors, Bartomeu Cardenyas, escudeller, i Joan Ferran, el seu marit. Va donar la meitat del dot al seu espòs i l'altra meitat a repartir entre els seus fills. Entre els testimonis, Pere Oliver, escudeller.

El 18.08.1571, mort de Paula Ferrana al carrer dels Escudellers²⁷⁸².

El 15.02.1572, capítols matrimonials amb Aldonça, filla de Joan Vantalada, paraire i abaixador de draps de llana, natural de Cervera, i de Caterina. Dot: 80 lliures. Fiadors del nuvi: Bartomeu Cardenyas i Lluís Oriol, escudellers. Testimoni: Rafael Passoles, escudeller²⁷⁸³.

El 25.04.1574 sepultura de Joan Ferran, escudeller²⁷⁸⁴. El 13.04.1574, inventari dels seus béns fet a instàncies d'Aldonça, la seva vídua. S'esmenta a un tal Martí, son fill²⁷⁸⁵.

0403. FERRAN, Joan

Jove escudeller.

El 04.03.1696, esposalles amb Maria Pi, donzella²⁷⁸⁶.

El 03.05.1698, bateig de Gertrudis Francesca Anna Maria, filla de Joan Ferran, escudeller, i de Margarida Ferran. Foren padrins Francesc Gual, escudeller, i Maria Cantet, muller de Miquel Cantet, hortolà²⁷⁸⁷.

El 26.04.1699, confirmació d'Anna, filla de Joan Ferran i de Margarida, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Padrina. Maria Teresa Martínez²⁷⁸⁸.

El 28.07.1709, esposalles amb Paula Fanecas, donzella²⁷⁸⁹.

El 15.02.1711, esposalles amb Caterina Safont, donzella²⁷⁹⁰.

El 20.06.1717, bateig de Maria Eulàlia Caterina, filla de Joan Ferran, jove escudeller i de Caterina Safont. Foren padrins Joan Vilar, mestre coraler, i Maria Vallhonrat, muller de Bartomeu

Vallhonrat, pagès, de Sants²⁷⁹¹.

El 07.04.1718, confirmació de Maria, filla de Joan Ferran, escudeller, i Caterina²⁷⁹².

El 28.09.1720, bateig de Josep Jaume Damià, fill de Joan Ferran, jove escudeller, i de Caterina Safont. Padrins: Josep Ferrer, jove llibreter, i Eulàlia Ferrer, filla de Josep Ferrer, llibreter²⁷⁹³.

0404. FERRAN, Pere

Vers 1495 - Post. 1544

Gerrer.

El 1515, debitori firmat per Pere Arnau, gerrer, ciutadà de Barcelona, a fra Francesc Reixac, del convent de framenors, per un import de 13 lliures, 8 sous que li havia deixat graciosament. Prometé pagar-ho abans del mes de juny 2 ducats i d'aquesta manera endavant, cada mes. El 25.01.1520 havia pagat tot el deute²⁷⁹⁴.

El 1516 s'esmenta en el fogatge²⁷⁹⁵.

El 24.03.1518, esposalles amb Margarida, filla de Pere Amat, fuster²⁷⁹⁶.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553²⁷⁹⁷. El 1542 va ser cònsol de la confraria dels gerrers²⁷⁹⁸. El 1545 va ser prohoms en cap de la confraria dels gerrers²⁷⁹⁹. El 1544 va ser cònsol de la confraria dels gerrers²⁸⁰⁰.

0405. FERRAN, Pere Pau

1662 - Post. 1725

Mestre escudeller, fill d'Antoni Ferran, escudeller, i de Maria Madrera.

El 1680 ja disposava d'un obrador. Va ser un dels set joves escudellers que va negar a firmar la concòrdia amb els creditors de la confraria²⁸⁰¹.

El 02.01.1689, esposalles amb Caterina Traver, vídua²⁸⁰².

El 1691 s'esmenta a la "*Llibreta del tall de las fornadas que aniran devent a la confraria de Sant Ipòlit dels escudellers de la present ciutat de Barcelona, los confreres de aquella*". Devia, pagant amb diners: 9 lliures, 19 sous i 4 diners, i pagant amb obra: 12 lliures, 10 sous²⁸⁰³.

L'11.04.1696 assistí a una reunió de la confraria²⁸⁰⁴. El

2778 AHPB, Pere Mambla, Plec de capítols matrimonials, 1557 - 1567.

2779 ACB, Esposalles, vol. 41, fol. 1v.

2780 APSMP, Baptismes, volum. 3.

2781 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

2782 AHPB, Pere Mambla, Plec de testaments, 1570 - 1586.

2783 AHPB, Joan Sala, Llibre de capítols matrimonials, 1570, agost, 12 - 1584, novembre, 26.

2784 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 135r.

2785 AHPB, Pere Mambla, Plec d'inventaris i encants, 1574-1579.

2786 ACB, Esposalles, vol. 108.

2787 APSJP, Esposoris, vol. 10, fol. 213.

2788 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 70v.

2789 ACB, Esposalles, vol. 116.

2790 ACB, Esposalles, vol. 116.

2791 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 17.

2792 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 281v.

2793 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 116.

2794 AHPB, Antoni Anglès, major, *Octavum manuale comune*, 1514, octubre, 19 - 1516, març, 13.

2795 ACHB, Consell de Cent, Fogatges - XIX.

2796 ACB, Esposalles, vol. 18, fol. 22r.

2797 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.

2798 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

2799 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

2800 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

2801 AHCB, Gremial, Escudellers.

2802 ACB, Esposalles, vol. 104.

2803 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.

2804 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.

07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll²⁸⁰⁵. El 18.01.1699 va ser prohomo segon de la confraria²⁸⁰⁶.

El 12.03.1711, combregar de Marianna, muller de Pere Pau Ferran, escudeller, al carrer de la Palla²⁸⁰⁷.

El 25.01.1713, esposalles amb Maria Ortís, vídua²⁸⁰⁸.

El 1715 - 1716, segons el cadastre personal, era un escudeller pobre i miserable²⁸⁰⁹.

El 13.01.1714, albat de Pere Pau Ferran, escudeller, i de Maria²⁸¹⁰. El 26.07.1717, cos de Gaspar, albat de Pere Pau Ferran, escudeller, i de Maria, davant de la casa Rotxotxo²⁸¹¹. El 26.04.1718, confirmació de Maria Clara, filla de Pere Pau Ferran, escudeller, i de Maria²⁸¹². El 28.02.1723 combregar a Pere Pau Ferran, al Pi²⁸¹³. El 18.11.1725, cos de Pere Pau, albat de Pere Pau Ferran, escudeller, i de Maria²⁸¹⁴.

0406. FERRER, Agustí

Gerrer i escudeller

El 20.06.1525 va retornar a Eufrasina, vídua del notari Benet Joan, una casa amb un portal al carrer dels Ollers Blancs i un altre al carrer de na Sagra, que li quedava a occident. A orient li quedava la casa d'Andreu Callar, causídic, i al sur, la casa de Antoni Vidal, coraler²⁸¹⁵.

0407. FERRER, Bartomeu

Vers 1550 - 1634

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill del mestre Ferrer, corredor de coll, i de Montserrada.

El 14.07.1569, capítols matrimonials amb Elisabet Cabrida, filla de Francesc Cabrit, difunt, llibreter, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet²⁸¹⁶.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 11.06.1634, cos de Bartomeu Ferrer, escudeller²⁸¹⁷.

0408. FERRER, Josep

Vers 1620 - Vers 1652

Fadrí escudeller de Barcelona, fill de Francesc Ferrer i de Marianna.

El 24.07.1642, esposalles amb Maria Monés, vídua de Llorenç Monés, corder²⁸¹⁸.

El 27.07.1642, capítols matrimonials amb Marianna Morés, vídua de Llorenç Monés, jove corder, fill de Bernat Casanoves, jove bescuiter, i de Joana²⁸¹⁹.

El 28.01.1648 va ser examinat de mestre escudeller a l'obrador de Bartomeu Gual, presentat per Bartomeu Gual i Josep Mestre²⁸²⁰.

El 1650 consta com a mestre confrare²⁸²¹.

0409. FERRER, Francesc

Vers 1590 - Vers 1648

Escudeller, parroquià de Sant Jaume. Estigué casat amb una tal Marianna, pares de l'escudeller Josep Ferrer.

S'esmenta a la llibreta de comunió Pasqual del 1613²⁸²²

El 08.08.1638 va fer de testimoni en una reunió dels obrers de Sant Jaume²⁸²³.

El 1648 ja deuria estar mort, ja que no s'esmenta el seu nom a l'examen del seu fill Josep Ferrer.

0410. FERRER, Jeroni Pau

Vers 1540 - Vers 1571

Escudeller, fill de Jaume Ferrer, oracioner, i de Francina.

El 28.06.1561, esposalles amb Francina o Francesca, filla de mossèn Pasqual, verguer reial²⁸²⁴.

El 22.03.1563 va fer de padrí en el bateig d'una filla de l'escudeller Pere Vell²⁸²⁵.

El 1564 va llogar un obrador a l'escudeller Bernat Sans, per un any, pel preu de 10 lliures. Llorenç Ferrer li havia de proporcionar el plom, el vernís, l'estany i les eines necessàries per poder fabricar i, a canvi, rebre "vasa", és a dir, obra²⁸²⁶.

El 28.08.1564 se li va afermar el jove de 14 anys Joan Pau Castany, fill del sastre Jaume Castany, per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller²⁸²⁷.

El 10.09.1564 assistí a una reunió de la confraria²⁸²⁸.

El 17.02.1571 ja era mort: esposalles se la seva vídua amb Rafael Horta, escudeller, de Barcelona²⁸²⁹.

2805 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 2806 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.
 2807 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715, fol. 99v.
 2808 ACB, Esposalles, vol. 117.
 2809 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys, 1715 - 1716.
 2810 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 155, fol. 188.
 2811 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 156.
 2812 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 294.
 2813 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1722, fol. 247v.
 2814 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734, fol. 243v.
 2815 AHPB, Antoni Benet Joan, *XXII manuale*, 1524, juliol, 4 - 1526, agost, 21.
 2816 AHPB, Pau Mallol, Plec de capítols matrimonials, 1569 - 1579.
 2817 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 92v.
 2818 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 63r.

2819 AHPB, Pere Lluell, *Quaternus apprisiarum sive prothocollum*, 1641, desembre, 29 - 1642, desembre, 23.
 2820 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 2821 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 2822 APSMP, Llibreta comunió pasqual, 1613.
 2823 AHPB, Maties Amell, Manual, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 24.
 2824 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 9v.
 2825 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 432.
 2826 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 2827 AHPB, Andreu Fontova, *Quartum decimum manuale instrumentorum*, 1564, maig, 5 - 1564, novembre, 3.
 2828 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 2829 ACB, Esposalles, vol. 45, fol. 121.

0411. FERRER, Joanot

Escudeller, fill de Joan Ferrer, de Puigcerdà o de la Llacuna, casat amb Joana.

L'11.08.1547, esposalles amb Isabel, vídua de Joan Bosch, escudeller, filla de Joan Sala, paraire, i d'Àngela. Testimonis: Miquel Mates, gerrer²⁸³⁰.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553²⁸³¹.

El 29.05.1564, esposalles amb Maria Ximenis, natural de Múrcia (gratis)²⁸³².

0412. FERRER, Llorenç

Vers 1590 - 1658

Escudeller, l'any 1616 habitant a Barcelona, fill d'Antoni Ferrer, pagès, de l'Albi, i de Caterina. Vivia al Quarter de Sant Miquel i de la Casa de la Ciutat²⁸³³, al carrer de la Davallada dels Lleons i travessera del carrer d'en Gignàs, segons el fogatge de l'any 1640²⁸³³.

El 27.07.1616, esposalles amb Eulàlia, filla de Macià Ràfols, escudeller, de Barcelona, i de Joana²⁸³⁴.

S'esmenta a la llibreta de comunió Pasqual de la parròquia del Pi (anys 1616-1622). En aquest document es diu que vivia al carrer dels Escudellers Blancs juntament amb Eulàlia, la seva muller, Macià Ràfols, escudeller, i altres persones més²⁸³⁵.

El 25.02.1626 era prohom tercer de la confraria²⁸³⁶.

El 19.04.1629, cos d'Adriana, albat, filla d'en Ferrer, escudeller²⁸³⁷. El 17.01.1631, cos de Rafael, albat, fill d'en Ferrer, escudeller²⁸³⁸. El 25.05.1634, cos de Joan, albat, fill d'en Ferrer²⁸³⁹. El 11.06.1634, cos de Bartomeu, albat, fill d'en Ferrer²⁸⁴⁰. El 12.05.1635, cos d'en Llorenç, albat, fill d'en Ferrer, escudeller²⁸⁴¹.

El 03.09.1638 va reconèixer que la seva esposa Eulàlia Ràfols, filla del difunt escudeller Macià Ràfols, li va donar les 150 lliures del dot²⁸⁴².

El 24.03.1640, cos de Jerònima, albat, filla d'en Ferrer²⁸⁴³.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640²⁸⁴⁴.

El 14.04.1640 la seva esposa Eulàlia ve rebre una donació de Joan Pau Guiró, doctor en dret, a qui havia servit a casa seva²⁸⁴⁵.

El 1641 fou contractat per l'escudeller Pau Rossell per a la fabricació d'obra de terra escudellera²⁸⁴⁶.

El 02.04.1645 juntament amb Eulàlia, la seva esposa, van reconèixer que devien 100 lliures a Pau Rossell, escudeller, per una concòrdia feta amb Francesc Pla el dia 10 d'abril del 1641²⁸⁴⁷.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria²⁸⁴⁸.

El 03.11.1649, cos d'Eulàlia Ferrer, muller de Llorenç Ferrer, escudeller²⁸⁴⁹.

El 22.01.1650, esposalles amb Maria Ferrer, vídua, de la parròquia del Pi²⁸⁵⁰.

El 08.04.1650, necessitat de diners, va vendre, conjuntament amb la seva esposa Maria, un violari de preu de 60 lliures i pensió anual de 9 lliures i 7 diners, a Margarida Nogués, vídua de Tomàs Nogués, paraire de llana. En fou fiador l'escudeller Amador Macià, son gendre, i testimonis, els escudellers Francesc Reig i Francesc Porta²⁸⁵¹.

El 02.02.1651 testament de Maria Ferrer, muller de Llorenç Ferrer, escudeller en primeres núpies, muller de Josep Ferrer, fuster²⁸⁵².

El 1654 assistí a la reunió de la confraria²⁸⁵³. El 27.07.1658 va ser nomenat clavari de la confraria²⁸⁵⁴.

El 09.11.1658 va fer testament. Deixà el seu obrador del carrer del Vidre a l'escudeller Francesc Reig, parent seu, quan morís la seva esposa Maria Ferrer, hereva universal de tots els seus béns. Demanà ser enterrat a la capella de Nostra Senyora de Loreto, al convent de Sant Francesc²⁸⁵⁵.

0413. FERRER, Miquel

Escudeller, fill de Gabriel Ferrer, pagès, de Sarrià, i de Francesca.

El 1555 va fer de testimoni en un document notarial²⁸⁵⁶.

El 06.08.1590, esposalles amb Magdalena, filla de .t. Miret, pagès, de Reus, i de Marianna²⁸⁵⁷.

0414. FERRER, Pau

? - 1587

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Ferrer, escudeller, i d'Elisabet.

2830 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 9v; AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa capitulorum matrimonialium*, 1540, gener - 1549, juny, 6.
 2831 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.
 2832 ACB, Esposalles, vol. 41.
 2833 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, 1640.
 2834 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 199.
 2835 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1622.
 2836 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum novum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.
 2837 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 39v.
 2838 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 59v.
 2839 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 92r.
 2840 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 99v.
 2841 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 98v.
 2842 AHPB, Josep Galcem, *Decimum tertium manuale contractuum et instrumentorum*, 1638, desembre, 26 - 1639, desembre, 23.
 2843 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 141r.
 2844 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-18.
 2845 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Vigesimum quartum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1640, gener, 4 - 1640, desembre, 23.

2846 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum trigesimum quartum*, 1640, desembre, 26 - 1641, desembre, 23.
 2847 AHPB, Climent Cortell, menor, *Quaternus aprisiarum*, 1634, novembre, 15 - 1648, novembre, 22.
 2848 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 2849 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 91r.
 2850 ACB, Esposalles, vol. 85, fol. 29v.
 2851 AHPB, Onofre Personada, Manual, 1649, desembre, 25 - 1650, desembre, 24.
 2852 AHCB, Testaments, caixa 21.
 2853 AHCB, Gremial Municipal, caixa E.
 2854 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 2855 AHPB, Miquel Font, Llibre de testaments, 1650, desembre, 27 - 1659, maig, 26.
 2856 AHPB, Jordi Joan Tost, *Octavum manuale comune*, 1554, juliol, 20 - 1555, febrer, 17.
 2857 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 46v.

El 23.11.1586, esposalles amb Elisabet Mireta, vídua de Miquel Miret, escudeller de Barcelona²⁸⁵⁸.

El 1587, defunció.

0415. FERRER i MIRET, Pau

Post. 1591 - Vers 1647

Jove escudeller natural de Reus, resident a Barcelona, fill de Miquel Ferrer, escudeller, de Barcelona, i de Magdalena Miret. Germà de Joan Ferrer i Miret.

El 17.12.1605 va fer de testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Bernardí Agustí²⁸⁵⁹.

A Reus, se'n tenen notícies des del 1631 al 1638 [VILASECA, 1964: II-130].

L'11.08.1647 apareix el seu nom cancel·lat no en sabem el motiu en una reunió del gremi; probablement perquè hauria mort aquell mateix any²⁸⁶⁰.

0416. FERRERA, Domènec

1605 - ?

Aprenent d'escudeller, fill del bracer Joan Ferrera i de Maria Anna.

El 06.12.1620 es va afermar, per sis anys, amb l'escudeller Bartomeu Carbonell per aprendre el seu ofici. El mestre l'haurà de mantenir i cuidar. El primer any li donarà un sou diari; cada any, uns calçotets nous de tela de botiga i al final dels sis anys, un vestit de pany nou, segons ús i costum de Barcelona²⁸⁶¹.

0417. FERRIOL, Damià Pere Pau

1538 - 1572

Gerrer i escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Ferriol, gerrer i escudeller, ciutadà de Barcelona, natural de la vila de Piera, i de Lluïsa Eufрасina Ferriola.

Va ser batejat el 24.12.1538, essent padrins l'escudeller Damià Moner i Maria Ponsa.

El 09.10.1566, esposalles amb Elionor, filla de Nicolau Amill²⁸⁶². El 08.12.1566, capítols matrimonials amb Maria Elionor Paula Amill, filla de Nicolau Amill, causidic, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia Amill. Dot: 100 lliures.

El 28.12.1567 va reconèixer haver rebut 100 lliures del dot de la seva esposa²⁸⁶³.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria²⁸⁶⁴.

2858 ACB, Esposalles, vol. 53.
 2859 AHPB, Maties de Déu, *Unicus liber capitulorum matrimonialium*, 1589, gener, 14 - 1609, maig, 10.
 2860 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Vigesimum tercium manuale*, 1640, desembre, 30 - 1641, desembre, 24.
 2861 AHPB, Jeroni Lestislà, *Duodecimum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1619, desembre, 27 - 1620, desembre, 22.
 2862 ACB, Esposalles, vol. 42, p. 185.
 2863 AHPB, Montserrat Móra, *Manuale sive protocolun instrumentorum [contractuum] comunium*, 1566, desembre, 28 - 1567, abril, 28.
 2864 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril [25] - 1569, març, 16.

El 27.05.1572 es va fer inventari dels seus béns²⁸⁶⁵.

El 17.11.1582 sepultura d'Elionor Paula, vídua escudellera, al carrer de la Formatgeria²⁸⁶⁶.

0418. FERRIOL, Pere Antic?

Vers 1515 - Abans de 1571

Gerrer, casat amb Lluïsa Eufрасina, pares de Damià Ferriol.

El 09.06.1531, esposalles amb Lluïsa, vídua ? d'Antoni Goncali ?, mercer²⁸⁶⁷.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁸⁶⁸.

El 1541 va ser un dels dos cònsols de la confraria dels gerrers²⁸⁶⁹. El 1544 va ser un dels dos cònsols de la confraria dels gerrers²⁸⁷⁰. El 1548 va ser prohòm segon de la confraria dels gerrers²⁸⁷¹. El 1549 va ser prohòm en cap de la confraria dels escudellers²⁸⁷². El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁸⁷³.

El 23.01.1571 la vídua Lluïsa va vendre al mercader Miquel Groc unes cases al carrer de les Egipcíaques, pel preu de 65 lliures²⁸⁷⁴.

El 19.02.1571, la vídua Lluïsa i el seu fill van vendre a Lluís Saguer, calceter, unes cases al carrer de les Egipcíaques, per 65 lliures de Barcelona²⁸⁷⁵.

0419. FEU, Bernat

Vers 1600 - 1695

Gerrer, natural de Santpedor bisbat de Vic, habitant a Barcelona, fill d'Onofre Feu, pare, i de Beneta.

El 1619 va ser examinat pels confreres del escudellers segons el text d'una sentència de l'any 1626.

El 18.06.1619, esposalles amb Jerònima, filla de Pere Cuyàs, gerrer, de Barcelona i d'Anna²⁸⁷⁶.

S'esmenta en una llibreta de comunió pasqual de Sant Just i Sant Pastor 1616-1622 que deu correspondre a la parròquia del Pi. Vivia aleshores a casa del gerrer Salvador Morató²⁸⁷⁷.

El 02.03.1627 Bernat Feu i Jerònima, la seva esposa, concediren a Agustí Planes, escudeller, i a Àngela, la seva muller, dues cases contigües amb hort o rere pati contigu vers occident i amb dos portals, amb obrador d'escudeller, cases derruïdes i només s'hi coïa que per establiment emfitèutic d'Antoni Mestre

2865 AHPB, Lluís Rufet, Plec d'inventaris i encants, 1570 - 1579.
 2866 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 54v.
 2867 ACB, Esposalles, vol. 25, fol. 6r.
 2868 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 2869 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2870 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2871 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2872 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 2873 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
 2874 AHPB, Montserrat Móra, Esborrany, 1570, octubre, 4 - 1571, gener, 25.
 2875 AHPB, Jaume Massaguer, *[Primus vendicium] liber continuabuntur et describentur notule instrumentorum, permutacionum, insolutum dacionum, divissionum et aliarum [alienacionum]*, 1568, gener, 19 - 1571, febrer, 21.
 2876 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 9r.
 2877 APSMP, Llibreta de comunió pasqual, 1616-1622.

aleshores a la vila de Valls tenia al carrer d'en Codolell. Eren dels hereus de Miquel Ardèvol, mercader, a cens de 7 lliures, que tenien per Jerònima de Montagut, tot del benifet segon de Sant Bartomeu instituït a Santa Maria del Mar. L'obrador era del monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron²⁸⁷⁸.

El 02.10.1628, com a prohom segon de la confraria, reconegué un deute de 150 lliures amb el perxer Antoni Vidal per raó d'un préstec. El pagarien abans de cinc mesos²⁸⁷⁹.

El 1633 s'esmenta en un documental notarial²⁸⁸⁰.

El 28.03.1695, cos de Bernat Feu²⁸⁸¹.

0420. FIGUERES COROMINES, Bonaventura

1696 - Post. 1727

Mestre escudeller, segurament, revenedor, fill de Joan Figueres, escudeller, i d'Alberta Coromines.

El 31.01.1721, expedient matrimonial de Bonaventura Figueres, mestre escudeller, natural de Barcelona, parroquià de Sant Just i Sant Pastor, amb Maria Armengol i Poses, vídua de Narcís Armengol, mestre de cases, filla de Joan Poses i d'Isabel, parroquià del Pi. Eloi Lapuja i Gual, mestre escudeller, i Rafael Sagau, fadrí escudeller, confessaren conèixer-lo de petít²⁸⁸².

El 1722 s'esmenta com a prohom tercer de la confraria, però està escrit que el dia 18.07.1721 "*fué nombrado Francisco Borrell*"²⁸⁸³.

El 14.07.1724, bateig de Jaume Pere Bonaventura, fill de Bonaventura Figueres, escudeller, i de Narcisa Figueres i Poses. Padrins: Jaume Lluell, notari, i Gertrudis Boxons, muller de Pere Boxons, jove cirurgià²⁸⁸⁴.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 29 anys²⁸⁸⁵.

0421. FIGUERES, Joan

Vers 1670 - 1718

Jove escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Figueres, pagès, de Terrassa, i de Caterina.

El 19.03.1692, capítols matrimonials amb Maria Alberta Coromines, filla de Francesc Coromines, pescador, habitant fora del principat de Catalunya, i de Magdalena Coromines i Sala. Dot: 50 lliures²⁸⁸⁶.

El 17.12.1692, bateig de Magdalena Alberta Maria, filla de Joan Figueres, escudeller, i de Maria. Foren padrins: el doctor Joaquim Vives i Ximenis, ciutadà honorat de Barcelona, i Beatriu

Llongarriu i Joncar, filla del doctor Patllari Llongarriu i Joncar²⁸⁸⁷.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria²⁸⁸⁸.

El 15.07.1697, cos d'un albat, fill de Joan Figueres, escudellers, a la plaça del Pi²⁸⁸⁹.

El 12.10.1701, cos de Gertrudis, albat, filla de Joan Figueres, jove escudeller, i d'Alberta²⁸⁹⁰.

El 12.03.1705 confirmació de Manuela, filla de Joan Figueres, al Pi. Padrina: Caterina Artés²⁸⁹¹. El 10.08.1705, cos de Josep, albat, davant casa Rotxotxo²⁸⁹². El 25.12.1710, albat d'Ignasi, fill de Joan Figueres, escudeller, i de Maria²⁸⁹³. El 22.02.1715, cos de Pere, albat, al carrer Arenes²⁸⁹⁴. El 29.03.1718, cos de Joan Figueres, jove escudeller, al carrer de les Arenes, a casa de .t. Miquel, escudeller²⁸⁹⁵.

0422. FIGUERES, Lluís

Vers 1535 - 1586

Escudeller, fill d'Esteve Figueres, pagès, de Barcelona, i de Francina.

El 07.07.1562 va fer de padrí en un bateig al Pi²⁸⁹⁶.

El 24.10.1562, esposalles amb Elisabet, vídua del mestre Galones, sastrer²⁸⁹⁷.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria²⁸⁹⁸.

El 17.09.1565, bateig d'Anna Peronella Cristòfora, filla de Lluís Figueres, escudeller, i d'Isabel. Padrins: Francesc Clariana i Elisabet Anna Rosela²⁸⁹⁹.

25.04.1566, sepultura de la mare d'en Figueres, als Escudellers. Enterrada a la parròquia del Pi²⁹⁰⁰.

15.04.1567, combregar de la muller del mestre Figueres, escudeller²⁹⁰¹.

El 08.01.1568, esposalles amb Eufrasina, filla de .t. Fuster, forner, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor²⁹⁰².

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria²⁹⁰³. El 1572, prohom segon de la confraria²⁹⁰⁴.

El 1572 Lluís Figueres va fer de testimoni en la presa de possessió de dues cases comprades pel notari Antoni Clariana al carrer dels Ollers Blancs pel preu de 400 lliures²⁹⁰⁵.

2878 AHPB, Pere Moret, *Trigesimus primus liber comunis notularum diversorum contractuum*, 1626, desembre, 19 - 1627, novembre, 20.
2879 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum primum*, 1627, desembre, 28 - 1628, desembre, 23.
2880 AHPB, Francesc Aquiles, menor, *Vigesimum secundum protocolum sive manuale*, 1632, desembre, 28 - 1633, desembre, 29.
2881 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 23.
2882 ADB, Expedients matrimonials, vol. 24.
2883 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
2884 ACB, Baptismes, vol. 127.
2885 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
2886 AHPB, Francesc Cervera i de Ferrer, *Quartum manuale instrumentorum*, 1692, gener, 5 - 1692, novembre, 28.

2887 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 85.
2888 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
2889 ADB, *Defunctori*, 1693-1697, fol. 89v
2890 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.
2891 ACB, Confirmacions, vol. 1, fol. 136r.
2892 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.
2893 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120.
2894 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
2895 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
2896 APSMP, Baptismes, vol. 3.
2897 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 60r.
2898 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
2899 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 475.
2900 APSJP, Llibre d'òbits, 82, fol. 24r.
2901 APSJP, Llibre d'òbits, 83.
2902 APSJP, Desposalles, vol. 1, fol. 13.
2903 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril [25] - 1569, març, 16.
2904 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
2905 AHCB, Notarial, XII-22.

El 1573 plet entre Lluís Figueres, en nom i part d'Antoni de Betos i de Joanot de Betos, hereus de Pere de Betos, mort *ab intestat*, contra Benet Ferragut, calceter, per unes cases²⁹⁰⁶.

El 12.10.1574 va nomenar procurador seu a Antoni Godes, mariner, de Canet²⁹⁰⁷.

S'esmenta a la reunió de la confraria de l'any 1574²⁹⁰⁸.

El 1575, testimoni en el testament de l'escudeller Joan Galibano²⁹⁰⁹.

El 1576, prohoms en cap de la confraria²⁹¹⁰.

22.03.1577 fa de testimoni en la presa de possessió d'Antoni Clariana, notari de Barcelona, de dues cases que l'esmentat notari va comprar a Mateu Soler, negociant, al carrer dels Ollers Blancs pel preu de 400 lliures²⁹¹¹.

El 1581, prohoms quart de la confraria.

El 28.01.1583 va ser establert en unes cases i obrador amb dos portals oberts al carrer dels Escudellers Blancs. Havia de pagar 30 lliures anuals i invertir 100 lliures en millores durant els set anys següents. D'entrada, un parell de capons²⁹¹².

El 13.06.1583 esposalles de sa filla Peronella amb Antoni Oriol, escudeller²⁹¹³.

El 20.12.1585 va fer testament²⁹¹⁴.

0423. FIGUERES I COROMINES, Marià

Vers 1715 - Vers 1778

Jove escudeller, fill de Joan Figueres i d'Alberta Coromines.

El 21.12.1737, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Rabassa, de la parròquia del Pi *amore Dei*²⁹¹⁵.

El 18.01.1739, bateig de Jeroni Ignasi Marià, fill de Marià Figueres, jove escudeller, i de Maria Figueres i Rabassa. Padrins: Jeroni Miquel, jove escudeller, i Maria Noguera, vídua de Jeroni Noguera, mestre de cases²⁹¹⁶.

El 15.04.1742, bateig de Josep Francesc Pere, fill de Marià Figueres i de Maria Rabassa. Padrins: Josep Pagès, jove forner, i Francesca Llançana, muller d'esteve Llançana, pagès²⁹¹⁷.

El 21.10.1773, matrimoni de la seva filla Marianna amb Pere Marsal, jove perxer, natural de Reus, fill de Joan Marsal, mestre de cases, i de Teresa Nolla, a la parròquia del Pi²⁹¹⁸.

El 03.11.1778, vidu, esposalles amb Maria Anna Horta i Tomàs, natural de Sant Just Desvern, vídua de Miquel Horta,

sastre, filla de Francesc Tomàs, pagès, i de Paula, al Pi²⁹¹⁹.

El 1778 és el darrer any en què s'esmenta a les reunions de la confraria.

0424. FITA I TORRENTS, Antoni

1807 - 1864

“Azulejero”, fill de Francesc Fita, gerrer, natural de Cervera, i de Dominga Torrents, natural de Vic.

El 29.03.1826, esposalles amb Maria Anna Rovira, filla de Pere Rovira i de Josepa Berenguer, de la parròquia de Sant Jaume²⁹²⁰. El 09.09.1827, bateig de Domènec Antoni Josep, fill d'Antoni Fita i Torrents i de Marianna Rovira, a la parròquia de Sant Jaume²⁹²¹.

El 1849, fabricant de “vasigería, tusajería, y cacharrería con barniz o sin él” amb residència al carrer dels Escudellers, núm. 63.

El 18.01.1852, bateig d'Antoni Francesc Ramon, fill d'Antoni Fita i Torrents, i de Maria Rovira Berenguer, de Barcelona, a la catedral, s/d [SAURÍ I MATAS, 1849: 389].

El 1854 s'esmenta la seva “fàbrica de azulejos vidriados” situada al carrer Escudellers, 49²⁹²².

El dia 9 de juliol de 1864, defunció a causa d'una “apoplegia”²⁹²³. Testament en poder del notari Antoni Jaumar. Enterrat al cementiri general.

El 1868 s'esmenten “dos hornos” al carrer Escudellers, 49²⁹²⁴. El 1875-1875 s'esmenta, al mateix lloc, la fàbrica dels Srs. Fita i Torrents²⁹²⁵.

0425. FITA I CORCOLL, Francesc

Vers 1780 - ?

“Alfarero”, fill de Magí Fita i de Francesca Corcoll.

El 01.04.1801, esposalles amb Dominga Torrents, filla de Domingo Torrents i de Teresa Ricart, de la parròquia del Pi *amore Dei*²⁹²⁶.

El 25.01.1805, bateig d'Antoni Josep Pau, fill de Francesc Fita, gerrer, natural de Cervera, i de Domènega Torrents, natural de Vic. Padrins: Antoni Ricart, mestre manyà, i Marianna Ricart i Bach, muller d'Antoni Ricart, corder²⁹²⁷.

El 30.07.1806, bateig de Clara Josepa Marta. Padrins: Josep Fita, mestre torner, oncle de la batejada, i Clara Ramis, la seva muller²⁹²⁸.

El 1838-1839 s'esmenta la seva fàbrica al carrer Escudellers, núm. 63²⁹²⁹.

2906 AHPB, Pau Calopa, Plec de capítols matrimonials, 1572 - 1573 i s. d.
2907 AHPB, Pere Ferrer i Caperó, Manual, 1574, setembre, 15 - 1575, gener, 26.

2908 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

2909 AHPB, Pere Sabata, *Primus liber testamentorum seu ultimarum voluntatum*, 1571, setembre, 19 - 1588, gener, 28.

2910 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13; AHCB, Notarial XI-22.

2911 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

2912 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1582, desembre, 27 - 1583, octubre, 20.

2913 ACB, Esposalles, vol. ; AMCB, Registre de naixements, Llibre 1, vol. 47, núm. 259.

2914 AHPB, Pere Ferrer i Caperó, Llibre de testaments, 1571, desembre, 21 - 1589, juliol, 28.

2915 ACB, Esposalles, vol. 131, fol. 35v.

2916 ACB, Baptismes, vol. 21.

2917 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 144.

2918 ADB, Matrimonis, Santa Maria del Pi, XVII/5, r.75.

2919 ACB, Esposalles, vol. 153, fol. 56; ADB, Llicències matrimonials, vol. 19.

2920 ACB, Esposalles, vol. 182, fol. 35v.

2921 AMCB, Registre de naixements, núm. 600.

2922 AHCB, Cadastre IX-23.

2923 AMCB, Registre de defuncions, Llibre 3, vol. 572, núm. 3.698.

2924 ACA, Hisenda, 12.670, núm. 709-714.

2925 ACA, Hisenda, 12.691, núm. 118.

2926 ACB, Esposalles, vol. 165, fol. 100r.

2927 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 80.

2928 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 192.

2929 AHCB, Cadastre, IX-12.

0426. FITA i ROVIRA, Francesc

1822 - 1874

Fill d'Antoni Fita, de Barcelona, "*alfarero*", i de MariannaEl 23.12.1852, matrimoni a la parròquia de Sant Jaume amb Teresa Roqué Riera, natural de Figueres²⁹³⁰.El 12.01.1868, bateig d'Antoni Julià Joan, fill de Francesc Fita i Rovira i de Teresa Roqué i Riera, de Figueres, a la parròquia de Sant Miquel. Avis paterns: Antoni Fita i Marianna²⁹³¹.El 26.06.1868 va morir d'"enteritis gangrenosa" Antoni Fita i Riqué, de 5 mesos, fill Francesc i de Teresa. Enterrat al cementiri general²⁹³².El 12.02.1870, matrimoni entre Francesc Fita i Rovira, vidu de Teresa Roqué, amb Elvira Coll i Borràs, de Barcelona, a la parròquia de Sant Jaume²⁹³³.El dia 19.08.1875 va morir de tuberculosi pulmonar. Enterrat al cementiri general²⁹³⁴.**0427. FITA i ROVIRA, Magí**

Vers 1830 -

El 26.01.1857, matrimoni amb Josefa Trias, de Puigrúbia, natural de Manresa, a la parròquia de Sant Jaume²⁹³⁵.El 08.11.1860, naixement d'Antònia Maria dels Àngels, Ramona, de la parròquia de Sant Jaume²⁹³⁶.El 05.05.1865, bateig d'Ernest Antoni Josep, fill de Magí Fita i Rovira i de Josepa Trias, de Puigrúbia, a la parròquia de san Jaume. Avis paterns: Antoni Fita i Marianna²⁹³⁷.El 02.02.1865, cos d'Alfons Fita i Trias, de 2 anys, fill de Magí Fita i de Jospa Trias. Morí de laringitis. Enterrat al cementiri general²⁹³⁸.El dia 7 de setembre de 1862,... cos d'Antònia Fita i Trias, de 22 mesos, morta de "*cólico vilioso*", filla Magí Fita i de Josepa. Enterrada al cementiri general²⁹³⁹.**0428. FLAMIS, Antoni**

? - 1593

Escudeller i oller.

El 1588 sepultura de Francesc, fill d'en Flamis, oller, al carrer dels Escudellers²⁹⁴⁰.El 03.06.1593, sepultura del mestre Antoni Flamis, escudeller i oller, al portal dels Escudellers²⁹⁴¹.**0429. FLAMIS, Joan**

Oller.

El 18.08.1529 va manifestar el seu desig d'anar de pelegrinatge a Sant Jaume de Compostel·la²⁹⁴².**0430. FLAMIS, Pau**

? - 1610

Oller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Flamis i de Paula.

El 10.12.1600, esposalles amb Magdalena, filla d'Antic Major, pagès, de Valldoreix, i de Beneta²⁹⁴³.

El 07.05.1601 i 1606 s'esmenta a diverses reunions de la confraria.

El 1606 s'esmenta a les afrontacions de la tinença del gerrer Salvador Morató. La de Pau Flamis quedava a l'oest, al carrer dels Ollers Blancs²⁹⁴⁴.El 09.04.1610, sepultura de Pau Flamis, oller a casa d'en Torrent?, als Escudelles²⁹⁴⁵.**0431. FLORIT, Jaume**

1796 - ?

"Mancebo" escudeller. Natural de Vilafranca del Penedès. Vivia al carrer Mònac, 12.

El 23.04.1821, bateig de Jaume Ramon Jordi, fill de Jaume Florit, escudeller, de Vilafranca, i d'Ignàsia Pont, de Barcelona²⁹⁴⁶.S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de 1836-1837: "Jayme Florit, mancebo, casado, 40 años. C/ Monach, 12"²⁹⁴⁷**0432. FOLCH, Pere Joan**

Vers 1610 - ?

Escudeller.

El 24.08.1631, esposalles amb Elisabet Joana, filla de Francesc Serra, hostaler, de Barcelona, i de Margarida²⁹⁴⁸.**0433. FOLQUET, Climent**

Vers 1495 - Post. 1544

Gerrer.

Disposava d'una casa i obrador al carrer dels Ollers Blancs, a prop del portal de Trentaclus.

El 09.07.1525, esposalles amb Beneta²⁹⁴⁹.El 1527, testament de Beneta²⁹⁵⁰. El 31.10.1527, inventari

2930 AMCB, Registre de matrimonis, 1852, núm. 98.
2931 AMCB, Registre de naixements, 1868, Llibre 1, vol 126, núm. 238.
2932 AMCB, Registre de defuncions, 1868, Llibre 3, vol. 594, núm. 1276.
2933 AMCB, Registre de matrimonis, 1870, vol. 328, núm. 214.
2934 AMCB, Registre de defuncions, Llibre 3, vol. 624, núm. 5.728.
2935 AMCB, Matrimonis Registres, 1857, vol. 302, núm. 77.
2936 AMCB, Registre de naixements, 1860, Llibre 4, vol 87, núm. 4424.
2937 AMCB, Registre Naixements, 1865, Llibre 2, vol 112, núm. 8.232.
2938 AMCB, Registre de defuncions, 1865, Llibre 1, vol. 575, núm. 662.
2939 AMCB, Registre Defuncions, 1862, Llibre 4, vol. 561, núm. 3.892.
2940 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 129v.
2941 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 103, fol. 13v.

2942 AHPB, Joan Martí, Manual, 1528, desembre, 23 - 1529, agost, 23.
2943 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 208.
2944 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1497.
2945 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120, fol. 56.
2946 ACB, Baptismes, vol. 43.
2947 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
2948 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 15v.
2949 ACB, Esposalles, vol. 22, fol. 6v.
2950 AHPB, Joan Savina, *Primus liber testamentorum*, 1506, abril, 20 - 1547, novembre, 12. AHPB, Joan Savina, *Primus liber testamen-*

dels béns de Beneta, en primeres núpces esposa del gerrer Pere Damià Vilaseca²⁹⁵¹.

El 1536 va ser prohom segon pel quarter dels Ollers Blancs²⁹⁵². El 1544 va ser un dels dos cònsols de la confraria dels gerrers²⁹⁵³.

0434. FONDERA, Esteve

Mestre escudeller.

S'esmenta en diverses reunions de la confraria entre els anys 1707 i 1712 veure manuals del notari Francesc Topí i Comes.

0435. FONOLL, Antoni

1628 - Vers 1652

Escudeller, fill de Joan Fonoll, corredor d'animals, i d'Elena. Germà de Pere Joan Fonoll. Fou batejat el dia 14 de març del 1628.

El 26.10.1642 es va afermar, per dos anys, amb l'escudeller Segimon Duxer per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller. Va cobrar 11 lliures al final dels dos anys d'aprenentatge²⁹⁵⁴.

El 25.10.1648 va ser examinat de mestre escudeller, presentat per Pere Joan Fonoll i Esteve Fonoll. S'esmenta en una reunió de l'any 1649. És la darrera notícia que se'n té d'ell²⁹⁵⁵,

0436. FONOLL, Esteve

? - Vers 1673

Escudeller, possiblement oncle d'Antoni Fonoll. Estigué casat amb Caterina Marimon.

El 1642, aprenent de Guillem Bajo.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria²⁹⁵⁶. El 25.10.1648 va presentar al jove escudeller Antoni Fonoll²⁹⁵⁷. El 21.07.1655 va ser nomenat prohom tercer de la confraria²⁹⁵⁸.

El 12.01.1670 va reconèixer deure a Marianna Subirà, vídua de Miquel Àngel Subirà, candeler de cera, de Barcelona, 8 lliures barcelonines de pensions anuals degudes per unes cases que tenia al carrer de na Quintar o del Vidre²⁹⁵⁹.

El 1673 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁹⁶⁰.

El 20.11.1688 la seva vídua Caterina Fonoll, filla de Madrona Marimon, esposa del difunt Bernadí Marimon, restituí unes cases que tenia al carrer inferior de Sant Pere²⁹⁶¹.

-
- torum, 1506, abril, 20 - 1547, novembre, 12.
- 2951 AHPB, Joan Savina, Plec d'inventaris i encants, 1526 - 1550.
- 2952 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
- 2953 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
- 2954 AHPB, Rafael Pellisser, *Vigesimum [octavum] omnium contractuum et instrumentorum manuale*, 1642, gener 1 - 1642, desembre, 9.
- 2955 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
- 2956 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
- 2957 AHPB, Manual, 1648, juny, 25 - 1648, desembre, 23.
- 2958 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
- 2959 AHPB, Pere Troc, *[Primum] manuale*, 1669, febrer, 21 - 1675, desembre, [24].
- 2960 AHPB, Francesc Lentsclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
- 2961 AHPB, Domènec Rojas, *Secundum ... diversorum contractuum*

0437. FONOLL, Pere Joan

Vers 1605 - Post. 1652

Escudeller, fill de Joan Fonoll, corredor d'animals, i d'Elena. Germà d'Antoni Fonoll. Va aprendre l'ofici amb l'escudeller Miquel Passoles²⁹⁶².

El 06.07.1628 el seu pare va pagar a Miquel Passoles 9 lliures pels 22 mesos que encara faltaven del temps d'aprenentatge del seu fill amb l'esmentat Passoles. Prometé pagar el deute abans del mes d'octubre, i en dues meitats²⁹⁶³.

El 30.08.1631, capítols matrimonials amb Isabel Serra, filla de Francesc Serra, hostaler, i de Margarida²⁹⁶⁴.

El 07.08.1634, cos de Ramon, albat, fill d'en Fonoll, escudeller²⁹⁶⁵. El 12.03.1635, cos de Marianna, albat, filla d'en Fonoll, escudeller²⁹⁶⁶.

El 06.05.1633 va nomenar procuradora a la seva mare, Margarida Serra, vídua de Francesc Serra, hortolà, per poder cobrar 10 lliures de la causa pia de .t. Bas, d'Esparreguera. Entre els testimonis, els escudellers Guillem Bajó i Jordi Mataró²⁹⁶⁷.

El 22.07.1639, cos d'Eulàlia, filla d'en Fonoll, escudeller²⁹⁶⁸.

El 02.02.1641, Elisabet Fonoll constituí procuradora a Margarida Serra, vídua de Francesc Serra, hortolà²⁹⁶⁹.

El 24.07.1645 era prohom segon de la confraria²⁹⁷⁰.

El 20.08.1645 va llogar per cinc anys a l'escudeller de Barcelona Joan Boix, una casa amb un portal i sortida al darrere, al carrer del Vidre. El preu del lloguer fou de 60 lliures, dotze lliures l'any, a pagar en dues vegades cada sis mesos.

El 1646, juntament a vuit escudellers més, va signar un pacte per obtenir terra d'escudeller²⁹⁷¹.

El 31.12.1646 va pagar a Ramon Sagués, passamaner, unes pensions amb els diners que li devia Joan Boix, escudeller, d'un cas al carrer del Vidre²⁹⁷².

El 28.11.1647, cos de Josep, albat, fill de Pere Pau Fonoll²⁹⁷³.

El 25.01.1648 va presentar al jove escudeller Antoni Fonoll. Entre 1645 i 1650 s'esmenta en diverses reunions de la confraria²⁹⁷⁴.

El 07.10.1650 va reconèixer deure a Jaume Barberà, tintorer de seda, i li va assignar el lloguer de l'obrador de Julià

-
- manuale, 1687, gener, 1 - 1688, desembre, 24.
- 2962 AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale*, 1627, desembre, 29 - 1628, novembre, 22.
- 2963 AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale*, 1627, desembre, 29 - 1628, novembre, 22.
- 2964 AHPB, Joan Ramon Rafeques, Plec de capítols matrimonials, 1629 - 1648 i s. d.
- 2965 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 93v.
- 2966 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 98r.
- 2967 AHPB, Francesc Pons, Plec de documentació diversa, 1622 - 1640
- 2968 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 132r.
- 2969 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.
- 2970 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 2971 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23.
- 2972 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Trigesimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1645, desembre, 31 - 1646, desembre, 18.
- 2973 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 73v.
- 2974 AHPB, Lluís Rufet, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1553, juny, 17 - 1582, octubre, 25.

Grasses²⁹⁷⁵.

0438. FONTS, Bartomeu

? - 1574

Gerrer, fill de Gabriel Fons, gerrer, de Vilafranca del Penedès, i de Magdalena. Germà del gerrer Gabriel Fons i de Francesca. Residència: carrer dels Escudellers. Era parroquià de Sant Jaume.

Casat amb Elionor.

El 07.04.1574, greument malalt, va fer testament. Nomenà marmessors a Lluís Seguer, oncle maternal de la seva esposa Elionor, a Clara Seguera, muller de Lluís Seguer, a la seva esposa Elionor i a la seva mare Magdalena. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. En el moment de la mort la seva esposa estava embarassada. Reconeugué haver rebut el dot de la seva esposa: 180 lliures del seu primer matrimoni. Reconeugué un deute de 40 sous amb madona Montserrat, revededora, que estava a la duana, preu d'un quintar de vernís. Nomenà hereu al fill que havia de néixer.

El 21.04.1574 va morir al carrer dels Escudellers en presència de la seva dona i testimonis.

0439. FONT, Antic

? - 1577

Mestre escudeller.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria²⁹⁷⁶.

El 26.08.1577, terç dia per l'ànima d'Antic Font, escudeller²⁹⁷⁷.

0440. FONT, Antoni

Vers 1585 - 1616

Escudeller, de Barcelona, fill de Francesc Font, sastre, i d'Antònia. Germà de l'escudeller Benet Font.

Residència: vivia a lloguer en una casa al Born. Quan va plegar, encomanà l'obrador a l'escudeller Llorenç Miralles.

El 21.04.1599, Antoni Vila, hostaler, va afermar, per 6 anys, al jove Antoni Font amb l'escudeller Jaume Colom per aprendre el seu ofici, servir-lo a casa i a la seva família. En cas de no servir-lo, Antoni Vila pagaria a Jaume Colom 6 diners diaris. Al final dels 6 anys li donarà a Antoni Font un vestit nou, a ús i costum de Barcelona²⁹⁷⁸.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1606²⁹⁷⁹.

El 31.10.1611 l'escudeller Antoni Regués li va vendre, per tres anys, l'usdefruit d'un obrador amb tres forns per coure obra de terra, amb un portal, amb un "cubiculum" que estava al mig del cargol, que tenia al carrer Escudellers. El preu va ser de 36 lliures: 24 de les quals en obres de millora i les altres 12, a

pagar en un any, en dues dates fixades²⁹⁸⁰.

El 19.05.1612, esposalles amb Jerònima, filla de Pere Alauer, carnisser, de França habitant a Barcelona, i de Margarida²⁹⁸¹.

El 22.05.1612, contracte d'aprenentatge d'Antoni Font amb Francesc Rodó, escudeller²⁹⁸².

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera²⁹⁸³.

El 14.10.1616, combregar de Toni Font, escudeller, a la presó²⁹⁸⁴. L'11.11.1616, inventari dels seus béns²⁹⁸⁵.

El 1619, esposalles de la seva vídua Jerònima amb Miquel Bertran, corder, de Barcelona, vidu.²⁹⁸⁶

0441. FONT, Antoni

Vers 1613 - ?

Escudeller, fill d'en Font, escudeller, de Barcelona i de Jerònima?

El 13.08.1640, esposalles amb Gràcia, filla d'en Ricarta, sastre, de Barcelona i de ?²⁹⁸⁷.

0442. FONT, Antoni

Gerrer, casat amb Coloma, de la parròquia de Sant Jaume Barcelona.

El 11.06.1702, confirmacions de Maria, d'Isabel i de Bartomeu. Padrins: Isabel Duran, donzella; Maria Paula Roca, viuda i Don Ramon de Sabater²⁹⁸⁸.

0443. FONT, Antoni

Vers 1740 - ?

Escudeller, fill de Tomàs Font i de Francesca.

El 20.03.1762, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Magdalena Pasquets, vídua de Josep, filla de Pau Pasquets i d'Arcàngela, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor *amore Dei*²⁹⁸⁹.

0444. FONT, Benet

1576 - Vers 1600

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Font, sastre, i d'Antònia. Germà de l'escudeller Antoni Font.

El 10.04.1587, a l'edat d'onze anys es va afermar, per tres anys, amb l'escudeller Francesc Casasús per aprendre l'ofici

2975 AHPB, Dídac Vilaseca, *Decimum sextum manuale contractuum et instrumentorum*, 1649, desembre, 29 - 1650, desembre, 22.
 2976 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 2977 APSJP, Llibre d'òbits, anys 1576 - 1577.
 2978 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Undecimum prothocollum*, 1598, desembre, 26 - 1599, desembre, 24.
 2979 AHCB, Gremial, I-56.

2980 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum quartum*, 1610, desembre, 29 - 1611, desembre, 21, fol. 645 i s.
 2981 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 152.
 2982 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum, quintum*, 1611, desembre, 28 - 1612, desembre, 23.
 2983 AHPB, Maties Amell, *Llibre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 2984 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8.
 2985 AHCB, Manuals Notarials, 509 - fol.
 2986 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 82v.
 2987 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 88r.
 2988 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 134.
 2989 ACB, Esposalles, vol. 144, fol. 92v. bis.

d'escudeller²⁹⁹⁰.

El 09.08.1596, capítols matrimonials amb Anna Viana, filla de Martí Viana, torner, i de Paula²⁹⁹¹. El 20.08.1600 capítols matrimonials d'Anna, la seva vídua, amb Antoni Pau Berenguer, velluter²⁹⁹².

0445. FONT I SOBIRANS, Bartomeu

Vers 1550 - 1592

Escudeller, fill de Joan Font, mariner, de Sitges, i de Constança Sobirans, de Barcelona.

El 09.05.1579, esposalles amb Aldonça, filla de Ramon Muntanyès i d'Aldonça, de Terrassa²⁹⁹³.

El 27.04.1580, bateig de Caterina Paula, filla de Bartomeu Font, escudeller, i d'Aldonça. Padrins: Pere Coll, beneficiat a Santa Maria del Mar, i Caterina Garcia, vídua de mossèn Albages, sotsveguer²⁹⁹⁴.

El 21.03.1589, albat d'Eulàlia, filla d'en Font, escudeller, al carrer d'en Saig, prop dels Escudellers²⁹⁹⁵.

El 01.02.1592, esposalles d'Aldonça, vídua, amb Joan Miquel, fuster de Girona, habitant a Barcelona, fill de Miquel, fuster, i de Jerònima.

El 12.02.1592, Antònia, en primeres núpcies muller de Joan Font, escudeller, ciutadà de Barcelona i en segones, de Miquel Jurgí, negociant, i Aldonça Font, vídua de Bartomeu Font, escudeller, perdonaren a Joan Fàbregues, braser, oriünd de França però vivint a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau del Prat, del crim comès contra la persona de Bartomeu Font, fill i espòs respectivament, pel qual aquest va morir²⁹⁹⁶.

0446. FONT, Cristòfol

1627 - 1684

Escudeller.

El 22.09.1649, esposalles amb Francesca Poblet, vídua, de la parròquia de Santa Maria del Mar²⁹⁹⁷.

El 01.12.1650, amb 23 anys, va fer de testimoni a l'expedient matrimonial de l'escudeller Francesc Pasqual²⁹⁹⁸.

El 1652 per tres anys, va llogar als tutors de Peronella Magí, filla del difunt escudeller Ramon Magí, unes cases amb tres portals a la plaça de la Reina davant de la Sala de les Armes, a raó de 55 lliures anuals.²⁹⁹⁹

El 26.07.1653, prohoms tercer de la confraria³⁰⁰⁰.

El 26.03.1656 va vendre a Josep Pomareda tota l'obra de

pisa que tenia al seu obrador del carrer de na Sagra, pel preu de 55 lliures. Testimonis: els escudellers Amador Macià i Llorenç Ferrer³⁰⁰¹.

El 29.07.1657 va ser nomenat prohoms segon³⁰⁰². El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁰⁰³. El 20.07.1675 va ser nomenat clavari de la confraria³⁰⁰⁴. El 27.05.1676, clavari de la confraria³⁰⁰⁵. El 21.07.1676 va ser nomenat prohoms segon³⁰⁰⁶. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers³⁰⁰⁷. El 08.01.1681 assistí a la reunió de la confraria³⁰⁰⁸.

El 10.04.1681, testament de Francesca Font, muller de Cristòfol Font, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Josep Poblet, negociant de la vila de Valls, i de Francesca. Malalta, nomenà marmessors: al pare prior del monestir del Bonsuccés, de Barcelona, al capità d'infanteria espanyola Josep Vidal; a Josep Mas i Duran, notari causídic de Barcelona son gendre, i a Raimunda Mas, sa filla. Demanà ser enterrada al Bonsuccés, al vas de la confraria dels Dolors. [Deixà una dobla d'or per poder fer daurar el quadre del retaule de Sant Francesc Xavier que hi havia a l'església de Betlem, de Barcelona](#). Nomenà hereu universal al capità Josep Vidal. Del seu marit, ni en parla. El 20.04.1681, lectura del testament al carrer d'en Jutglar³⁰⁰⁹.

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria³⁰¹⁰.

El 03.09.1683, vidu, esposalles amb Bàrbara Moret, vídua³⁰¹¹.

El 05.08.1684 va ser nomenat prohoms primer³⁰¹².

El 25.10.1684, sepultura de Cristòfol Font, escudeller, al carrer d'en Serra, enterrat a Sant Just i Sant Pastor³⁰¹³.

El 26.01.1699, sepultura de Bàrbara Font, vídua de Cristòfol Font, escudeller, al carrer d'en Serra. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor³⁰¹⁴.

0447. FONT, Francesc

Vers 1690 - Vers 1714

Jove escudeller.

El 14?-03-1705, confirmació de Francesc Font, fill de Pau Font, escudeller i de Maria³⁰¹⁵. El 17.12.1712, cos de Margarida,

2990 AHPB, Onofre Alonso, Esborrany, 1586, desembre, 31 - 1587, desembre, 24.
 2991 AHCB, Notarials, II, núm. 23.
 2992 AHCB, Notarial, II, núm. 24.
 2993 ACB, Esposalles, vol. 50.
 2994 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 209.
 2995 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 142r.
 2996 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Quartum prothocollum*, 1591, desembre, 25 - 1592, desembre, 24.
 2997 ACB, Esposalles, vol. 85, fol. 16v.
 2998 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.
 2999 AHPB, Joan Salines, *Borrador dels actes*, 1651, desembre, 30 - 1652, desembre, 24.
 3000 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

3001 AHPB, Josep Ferrer, *Octavum manuale*, 1655, desembre, 29 - 1656, desembre, 24.
 3002 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3003 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 3004 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3005 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 2.
 3006 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3007 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 3008 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 3009 AHPB, Rafael Albià, *Liber testamentorum primus*, 1674, abril, 27 - 1697, març, 26.
 3010 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 3011 ACB, Esposalles, vol. 102.
 3012 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3013 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 3014 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.
 3015 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 205r.

albat, filla de Francesc Font³⁰¹⁶. El 14.04.1713, cos de Margarida, filla de Francesc Font, jove escudeller gratis³⁰¹⁷. El 16.04.1713, cos d'Hipòlita, filla de Francesc Font, jove escudeller gratis³⁰¹⁸. El 19.07.1714, cos d'una filla de Francesc Font, gerrer³⁰¹⁹. El 28.08.1714, cos de Mariana, filla de Francesc Font³⁰²⁰.

0448. FONT, Francesc

Vers 1720 - Post 1771

Escudeller.

El 04.06.1746, esposalles amb Ignàsia Clanxet, a Sant Miquel arcàngel³⁰²¹.

El 05.12.1771, capítols matrimonials entre Mariàngela Font, filla seva i d'Ignàsia, amb el sastre Jaume Petit, natural de Cassà de la Selva, fill de Narcís Petit, pagès, i de Maria Guitó.³⁰²²

0449. FONT, Gabriel

Vers 1550 - ?

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Font, pagès, i de Margarida, del lloc de Biosca bisbat d'Urgell.

El 08.09.1575, esposalles amb Àngela Falcona, vídua d'Antoni Falcó, escudeller de Barcelona³⁰²³. El 13.09.1575, esposoris de Gabriel Font, habitant a Barcelona, amb Àngela.³⁰²⁴

El 02.05.1577, combregar a la muller del mestre Gabriel Font, escudeller, al carrer d'en Gignàs³⁰²⁵.

0450. FONT, Guillem

? - 1589

Revenedor de terra d'escudellers.

El 08.02.1589, sepultura de Guillem Font, al carrer de l'Hospital³⁰²⁶.

0451. FONT, Jacint

Escudeller casat amb Caterina.

El 1627, Jacint Font “*nunc in villa de Muhell, regni Aragonum, habitator*”³⁰²⁷.

0452. FONT, Jaume

1613 - ?

Aprenent d'escudeller, fill de Bertran Font, pagès, natural de

Torelló, i d'Elionor.

El 04.05.1627 es va afermar, amb 14 anys, orfe de pare, i per sis anys, amb el mestre Gaspar Rodó per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller³⁰²⁸.

0453. FONT, Jaume

Escudeller.

El 18.09.1739, bateig de Pere Jaume Francesc, fill de Jaume Font, escudeller, i d'Eulàlia Font i Martra. Padrins: Pere Cabot, tirador d'or, i Mariàngela Prats, donzella, filla de Beltran Prats, negociant³⁰²⁹.

0454. FONT, Jeroni

Vers 1590 - Vers 1628

Escudeller de Barcelona, fill de Francesc Font, sastre, i d'Antònia.

El 21.10.1613 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor³⁰³⁰.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera³⁰³¹.

El 04.04.1615, va fer capítols matrimonials amb Caterina Seguí, filla de Jaume Seguí, escudeller i de Caterina, difunta, primera muller seva. Dot: 100 lliures³⁰³².

El 19.04.1615, esposalles amb Caterina, filla de Jaume Seguí, escudeller de Barcelona, i de Caterina³⁰³³.

El 30.05.1615 Jeroni Font va prendre possessió d'unes cases amb dos portals i obrador o botiga al carrer dels Escudellers Blancs, com aportació dotal de la seva esposa. L'obrador el conduïa l'escudeller Macià Ràfols, i la casa, Eulàlia Graida en absència de Mateu Sans, sastre. Testimonis: Esteve Bastida, escudeller, i Tomàs Billo, teixidor de lli³⁰³⁴.

El 01.11.1616 va fer testament. Estant malalt, nomenà marmessors a Francesc Roca i a Antoni Rica, boters, cosins germans seus, a Esteve Camps, velluter, son cunyat, i a Elena Camps, dona d'Esteve, que era la seva germana. Demanà ser enterrat a Santa Maria del Mar, al vas del Cos de Crist. Nomenà hereva a Elena Camps³⁰³⁵.

El 04.12.1617 apadrinà un fill de l'escudeller Joan Gener³⁰³⁶.

El 1617 vivia al carrer dels Escudellers a casa del mestre Francesc Terré, juntament amb Caterina.

El 13.01.1629, esposalles de Caterina, vídua, amb Joan

3016 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.
 3017 ACB, Defuncions, vol. 5.
 3018 ACB, Defuncions, vol. 5.
 3019 ACB, Defuncions, vol. 5.
 3020 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.
 3021 ACB, Esposalles, vol. 136, fol. 7v.
 3022 ADB, Matrimonis Santa Maria del Pi, XVII/5 r 75; AHPB, Caietà Simon i Lallera, Manual, 1771, gener, 1 - 1771, desembre, 19.
 3023 ACB, Esposalles, vol. 48, fol. 21v.
 3024 APSJP, Esposoris, vol. 1, f. 71r.
 3025 APSJP, Llibre d'òbits, 1576 - 1577.
 3026 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 141r.
 3027 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigessimum*, 1626, desembre, 25 - 1627, desembre, 24, fol. 403r-405r.

3028 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale*, 1626, desembre, 29 - 1627, desembre, 22.
 3029 ACB, Baptismes, vol. 21.
 3030 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 3031 AHPB, Maties Amell, *Llibre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 3032 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1614, desembre, 28 - 1615, desembre, 24.
 3033 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 260.
 3034 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1614, desembre, 28 - 1615, desembre, 24.
 3035 AHPB, Francesc Torres, *Secundus testamentorum et codicillorum*, 1607, juliol, 11 - 1635, octubre, 20; 1640, maig, 13.
 3036 APSJP, Baptismes, vol. 6.

Franquesa, escudeller de Barcelona³⁰³⁷.

0455. FONT, Jeroni

Escudeller.

El 03.12.1778, cos d'Antoni, fill de Jeroni Font, escudeller, al carrer d'en Roca, al vas de Santa Eulàlia³⁰³⁸.

0456. FONT, Joan

? - 1561

Escudeller i moledor de terra, ciutadà de Barcelona.

A la documentació de l'arxiu de la parròquia Pi s'esmenta un Joan Font, escudeller, que vivia al carrer del Vidre.

El 01.03.1561, capítols matrimonials amb Antònia. Entre els testimonis, l'escudeller Rafael Passoles³⁰³⁹.

El 25.10.1561 rebé la comunió. La confraria aportà quatre ciris.

El novembre de 1577, testament d'Antònia Font, vídua de Joan Font, escudeller, filla de Pedro Causa, pagès, d'Azara, Regne d'Aragó, i d'Antònia. Nomenà marmessors a Miquel Passoles, escudeller, i a Àngela, muller de Joan Regués, mariner, a qui instituí hereva universal dels seus béns. Demanà ser enterrada a Santa Maria del Mar³⁰⁴⁰.

0457. FONT, Joan

1600 - Vers 1652

Jove escudeller, ciutadà de Barcelona. Vivia al quarter de Nostra senyora del Carme començant a la Font de la Rambla

El 1613 vivia amb el seu mestre Llorenç de Madrid al carrer Nou, essent encara un aprenent³⁰⁴¹.

El 26.11.1628, jove escudeller, contracte amb Lluís Castanyera.

El 25.08.1637, testament de Margarida Font, muller de Joan Font, jove escudeller, filla de Joan Arcs, pagès, de Sant Feliu de Llobregat, i d'Isabel. Nomenà marmessors a Joan Font, el seu marit; a mossèn Pere Turribí, prevere beneficiat a Sant Pere de les Puelles, i a mossèn Jaume Bas, menor d'edat, notari públic. Demanà ser enterrada al Pi, d'on era parroquiana, al vas de Nostra Senyora dels Desemparats. Instituí hereu universal al seu marit Joan Font³⁰⁴².

El 30.08.1640 s'esmenta al fogatge. Tenia aleshores 40 anys.³⁰⁴³

El 02.05.1673 testament de Margarida Font, donzella, filla de Joan Font, escudeller, i de Margarida³⁰⁴⁴.

0458. FONT, Josep

1631 - ?

Escudeller, fill de Bartomeu Font, jove paraire, i de Mariàngela.

El 07.05.1645, amb 14 anys, es va afermar amb Llorenç Passoles, per 6 anys. Al final de l'aprenentatge li pagaria 14 lliures³⁰⁴⁵.

0459. FONT, Josep

Vers 1720 - 1778

Jove escudeller.

El 04.06.1748, esposalles amb Teresa Campà, de la parròquia del Pi³⁰⁴⁶.

El 02.04.1778, cos de Josep Font, jove escudeller, al carrer dels Boters³⁰⁴⁷.

0460. FONT, Miquel

Escudeller.

El 06.05.1561, sepultura de Miquel Font ?³⁰⁴⁸.

El 19.04.1564, difunt, capítols matrimonials de sa filla Marianna, i de Joana, amb Ramon Prats, passamaner³⁰⁴⁹.

0461. FONT, Onofre

1562 - ?

Aprenent d'escudeller, fill d'Antiga i del difunt Joan Font, moliner.

El 14.11.1573 la seva mare Antiga, aleshores casada amb Miquel Torres, moliner de la parròquia de Santa Maria de Barberà, el va afermar, per 8 anys, amb l'escudeller Lluís Oriol perquè li ensenyés el seu ofici d'escudeller. En acabar el temps d'aprenentatge li havia de donar un vestit de pany nou. Aleshores tenia 12 anys³⁰⁵⁰.

0462. FONT, Pau

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Font, cotoner, de Barcelona i de Jerònima, en primeres nupcies muller de Pere Ferrer, cotoner de Perpinyà.

El 25.08.1570, esposalles amb Caterina, vídua de Pere Forcat, pastor, francès, habitant a Sant Llorenç de Morunys Bisbat d'Urgell, filla de Pere Gasany, traginer francès habitant a Sant Llorenç de Morunys, i d'Elisabet. El mateix dia, capítols matrimonials. Dot: 20 lliures³⁰⁵¹.

El 1575, testimoni en el testament de l'escudeller Joan

3037 ACB, Esposalles, vol. 74, fol. 96v.

3038 ACB, Defuncions, vol. 8.

3039 AHCB, Notarial, II - 11.

3040 AHPB, Nicolau Lentisclà, Llibre de testaments, 1572, agost - 1583, octubre.

3041 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, 1613-1639, prov. 76, fol. 25r

3042 AHPB, Jaume Bas, Llibre de testaments, 1637, agost, 25 - 1677, desembre, 13.

3043 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-8.

3044 AHPB, Jaume Corbera, *Llibre de testaments*, 1667, juliol, 22 - 1685, desembre, 5.

3045 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1644, desembre, 23 - 1645, desembre, 22.

3046 ACB, Esposalles, vol. 137.

3047 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.

3048 ACB, Sepultures, vol. 1, 1560-1579, fol. 10v.

3049 AHPB, Miquel Cuberta, Plec de capítols matrimonials, anys 1561 - 1577 i s.d.

3050 AHPB, Rafael Bruguerol, Aprisies, 1573, gener, 2 - 1573, desembre, 23.

3051 AHPB, Joan Sala, Llibre de capítols matrimonials, 1570, agost, 12

Galibano³⁰⁵².

0463. FONT, Ramon

Escudeller.

El 14.01.1555, capítols matrimonials entre Galceran Mayans, retorcedor de llana de Barcelona i Caterina, filla del difunt Ramon Font, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Violant, en primeres núpcies, muller de Joan Enric, carnisser³⁰⁵³.

0464. FONT, Tomàs

1695 - 1759

Mestre escudeller, fill de Joan Font, pagès, de Salamanca bisbat de Castella, i de Maria.

El 21.02.1721, capítols matrimonials amb Francesca³⁰⁵⁴.

El 23.02.1721, esposalles amb Francesca Caravac, filla de Gaspar Caravac, sastre, de Torelló, i de Magdalena. Ell era de la parròquia de Santa Maria del Mar i ella, de la de Sant Jaume³⁰⁵⁵.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fadrins. Tenia aleshores 30 anys³⁰⁵⁶.

El 14.10.1728 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador d'Antoni Biscompte, al carrer dels Escudellers Blancs³⁰⁵⁷.

El 05.10.1730 ell i la seva esposa ven reconèixer un deute de 52 lliures, 5 sous i 3 diners a Jaume Balasc, pagès, de Vallvidera, per la compra de llenya pel poder coure obra del seu ofici, lliurada tant durant el temps en què Antoni Biscompte vivia com també després de la seva mort, ja que Tomàs Font era l'hereu universal de l'esmentat Antoni Biscompte, escudeller. Una part del deute era del cost de la captura i judici de Tomàs Font. Pel fet de no disposar de diners van assignar aquesta quantitat a Teresa Clavera per la casa i botiga que tenia llogada al matrimoni Font al carrer dels Escudellers i que abans havia estat d'Antoni Biscompte³⁰⁵⁸.

El 1731, andador de la confraria de Sant Jaume va rebre una lliura per un acte de contrició feta per l'ànima de Don Joan Baptista de Tàpies i de Solà, del Consell del Rei i auditor de la Sala Criminal del Principat de Catalunya³⁰⁵⁹.

L'any 1747 va pagar a Teresa Benisan i Darbó, hereva de Joan Darbó, gerrer, 246 lliures, 4 sous i 6 diners per 18 pensions no pagades des de 1726 a 1743 inclusiu, d'un censal creat per Andreu Targaró en favor d'una causa pia unida a la confraria

dels paraires. Per fer-ho, assignà a dita Teresa el que cobrava d'unes cases amb dos portals i d'una botiga que posseïa al carrer dels Escudellers. La casa fou anteriorment d'Antoni Biscompte, escudeller, i abans d'un tal Grau. La botiga la conduïa aleshores Joan Gallart, escudeller, per la qual pagava 10 sous i 9 diners anuals³⁰⁶⁰.

El 06.05.1752 Tomàs Font, escudeller ciutadà de Barcelona, havia venut al rector i comunitat de preveres de Sant Jaume un censal de pensió de 19 lliures i 10 sous i preu de 650 lliures³⁰⁶¹.

El 08.10.1756, cos de Francesca Font, muller de Tomàs Font, mestre escudeller, al carrer d'en Serra. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor³⁰⁶².

El 07.08.1758, esposalles amb Isabel Simó, filla de Salvador Simó i de Marianna, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor³⁰⁶³.

El 30.06.1759, cos de Tomàs Font, escudeller, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor³⁰⁶⁴.

0465. FONT, Tomàs Francesc

Teixidor de lli i escudeller, fill de Tomàs Font, escudeller, i de Francesca.

El 28.03.1750, essent jove escudeller, esposalles amb Narcisa Simó, de la parròquia del Pi³⁰⁶⁵.

El 15.01.1751 va fer capítols matrimonials amb Narcisa Simó, filla de Josep Simó, pagès, de Barcelona, i de Maria Teresa. Dot: 63 lliures i 3 diners d'una causa pia i dues caixes de núvia³⁰⁶⁶.

0466. FORCADA, Francesc

1634 - Vers 1658

Mestre escudeller.

El 1654 assistí a una reunió de la confraria³⁰⁶⁷.

El 06.09.1657, amb 23 anys, va fer de testimoni a l'expedient matrimonial de l'escudeller Hipòlit Macià, a qui digué conèixer de petit, que han treballat junts i que eren veïns³⁰⁶⁸.

0467. FORMENT, Francesc

? - 1592 (?)

Escudeller, ciutadà de Barcelona.

El 02.05.1592, esposalles de Margarida, vídua de Francesc Forment, amb Pere Ribera, pagès, de Tarn, bisbat d'Urgell, habitant a Barcelona. El 07.05.1592 capítols matrimonials d'Elisabet Forment, vídua³⁰⁶⁹.

- 1584, novembre, 26.
 3052 AHPB, Pere Sabata, *Liber inventariorum et encantum ... primus*, 1573, abril, 13 - [1582], desembre, 7.
 3053 AHPB, Pau Mallol, Plec de capítols matrimonials, 1551 - 1568.
 3054 AHPB, Pau Cabrer, *Liber secundus capitulorum matrimonialium, concordiarum et societatum*, 1711, maig, 12 - 1725, desembre, 26.
 3055 ADB, Expedients matrimonials, vol. 24; ADB, Matrimonis. Santa Maria del Mar, caps 16.
 3056 AHCB, Cadastre personal, 1725-1726.
 3057 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Secundum manuale instrumentorum*, 1727, desembre, 30 - 1728, desembre, 19.
 3058 AHPB, Aleix Claramunt, *Manuale ... terdecim in quo describentur omnia capitula matrimonialia, transacciones, inventaria et cetera instrumenta, una cum partitis sive depositis*, 1729, desembre, 26 - 1730, desembre, 24.
 3059 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Quintum manuale instrumentorum et contractuum*, 1730, desembre, 28 - 1731, desembre, 23.

3060 AHPB, Joan Francesc Casals, Manual, 1746, desembre, 26 - 1757, desembre, 24.
 3061 AHPB, Joan Francesc Casals, *Partidas*, 1743, desembre, 26 - 1753, gener, 25.
 3062 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.
 3063 ACB, Esposalles, vol. 142.
 3064 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.
 3065 ACB, Esposalles, vol. 137, fol. 130.
 3066 AHPB, Joan Cussana, Manual, 1751, desembre, 26 - 1752, desembre, 22.
 3067 AHCB, Gremial, Municipal, caixa E.
 3068 ADB, Expedients matrimonials, vol. 2.
 3069 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials,

0468. FORMENT i DOY, Jacint

“Fabricante de loza”, fill de Josep Forment, natural de Gènova, i de Caterina Doy.

El 03.01.1843 matrimoni amb Maria Fernando, a Sant Agustí³⁰⁷⁰.

0469. FORMENT, Josep

1787 - Post. 1839

Jove oller, natural de Gènova. Vivia al carrer del Carme, núm. 4.

El 22.06.1818, albat de Caterina i de Josep, germans, fills de Josep Forment i de Caterina Doi³⁰⁷¹.

L'any 1830, per problemes amb el gremi dels escudellers, va declarar que estava a Espanya des de feia un 3 o 4 anys 1826-1827. Havia estat denunciat per haver posat una fàbrica sense el consentiment del gremi³⁰⁷².

Disposà d'un obrador al carrer del Carme, on va ser examinat de mestre escudeller³⁰⁷³.

El 1833 va ser un dels dos prohoms del gremi³⁰⁷⁴.

S'esmenta a la llista del Gremi d'Escudellers de 1836 - 1837: “José Formentó, maestro, casado, 49 años. C/ Carmen, 4”³⁰⁷⁵.

Els anys 1838 - 1839 s'esmenta un “fabricante de loza blanca” amb aquest mateix nom, amb botiga al carrer del Carme, 42³⁰⁷⁶.

0470. FORMENT, Pere

Vers 1550 - Post 1579

Escudeller natural de Lleida, habitant a Barcelona 1576, fill de Joan Forment, teixidor de lli, i de Margarida, ambdós aleshores ja difunts, naturals de Lleida.

El 04.03.1576 va fer capítols matrimonials amb Violant Montserrada³⁰⁷⁷.

El 10.05.1576, esposalles amb Violant Montserrada, filla de Rafael Esteve, sabater, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia Beneta, vivents³⁰⁷⁸.

El 1579 va fer de testimoni en el document d'establiment emfitèutic d'una casa que l'escudeller Pere Camon tenia al carrer de Còdols, a favor del taverner Joan Mates³⁰⁷⁹.

1588 - 1595.

- 3070 ADB, Llicències matrimonials, vol. 19.
 3071 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 16r.
 3072 AHCB, Junta de Comerç, caixa 36.
 3073 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Trigessimus manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 30 - 1830, desembre, 30.
 3074 AHCB, Junta de Comerç, caixa 7.
 3075 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 3076 AHCB, Cadastre IX - 12.
 3077 AHPB, Pau Mallol, Pau Mallol, Plec de capítols matrimonials, 1569 - 1579.
 3078 ACB, Esposalles, vol. 48, fol. 52r.
 3079 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notarialium diversorum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.

0471. FORMENT, Rafael

Escudeller.

El 15.05.1604 bateig de Maria Àngela filla de Rafael Forment, escudeller, i de Rafaela. Padrins: Pere Ferrer, negociant, i Àngela Ferrera, vídua³⁰⁸⁰.

0472. FORN, Macià

Escudeller.

El 25.11.1547 esposalles amb Joana Rossellona, vídua d'en Rosselló, passamaner³⁰⁸¹.

El 10.11.1553, testimoni en un document notarial³⁰⁸².

0473. FORNS, Francesc

Vers 1670 - ?

Gerrer, fill de Joan Forns, mestre de cases natural de Sant Cugat del Vallès, i de Maria.

El 13.09.1694 matrimoni amb Caterina Pujades, vídua de Francesc Pujades, mestre de cases, filla de Pere Perpinyà, paraire, de Barcelona i de Caterina³⁰⁸³.

El 29.11.1729, Teresa Bernada i Darbó, muller d'Antoni Bernada, esparter, li va llogar per quatre anys unes cases i obrador al carrer dels Escudellers així com també un pati tancat amb dues parets, al carrer de la Mare de Déu o na Sagra, amb les eines de gerrer. El preu del lloguer pels quatre anys fou de 280 lliures, a raó de 70 lliures anuals³⁰⁸⁴.

0474. FORMIC, Rafael

1581 - 1605

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Formic, sabater i sastre, i d'Anna.

Entre els anys 1595 i 1601, a l'edat de catorze, va aprendre l'ofici d'escudeller amb el mestre Jaume Gonzalvo³⁰⁸⁵.

El 08.12.1602, esposalles amb Rafaela Domingo, filla de Bernat Domingo, pagès, de l'Arbós, i d'Eulàlia, habitant a Barcelona³⁰⁸⁶.

El 22.20.1602, capítols matrimonials³⁰⁸⁷.

El 12.04.1605 òbit d'un tal Miquel Formic, als Escudellers Blancs³⁰⁸⁸. Creiem que podria tractar-se de Rafael Formic.

El 30.07.1605 ja era difunt esposalles de la seva vídua Rafaela amb Antoni Ferrer, mercader, ciutadà de Barcelona³⁰⁸⁹.

El 24.08.1605 capítols matrimonials entre Antoni Ferrer,

- 3080 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 81.
 3081 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 20v.
 3082 AHPB, Pau Mallol, Plec d'inventaris i encants, 1550 - 1587 i s. d.
 3083 APSMP, Expedients matrimonials, caixa B1.
 3084 AHCB, Arxiu del veguer, XXII-31, núm. 351.
 3085 AHPB, Salvador Capella, *Quintum manuale instrumentorum*, 1589, agost, 5 - 1594, octubre, 8.
 3086 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 234v.
 3087 AHPB, Joan Soler-Ferran, *Liber capitulum matrimonialium*, 1599, gener, 17 - 1607, febrer, 25.
 3088 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 112.
 3089 ACB, Esposalles, vol. 63, fol. 32v.

mercader, ciutadà de Barcelona, amb Rafaela Formic, vídua de Rafael Formic, escudeller³⁰⁹⁰.

El 02.12.1628, esposalles de Pau Saurina, celler, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Saurina, teixidor de lli, de Tàrn bisbat d'Urgell i de Joana, amb Maria Àngela, filla de Rafael Formic, escudeller, i de Rafaela³⁰⁹¹.

0475. FORNÉS, Joan

Escudeller.

El 13.08.1620 va reconèixer que tenia un pati de terra antigament tancat amb parets de tàpia però aleshores ja tot derruït, situat al carrer de la Vilanova, que era del benifet de Santa Maria Magdalena, regentat per Pau Estaper, prevere beneficiat a Santa Maria del Mar³⁰⁹².

0476. FORQUET, Agustí

Pintor de "porcellanes", natural de Barcelona, fill de Maties Forquet, negociant, i de Caterina.

El 17.03.1707, matrimoni amb Teresa Pastó, de Barcelona, filla de Pere i de Teresa, de la parròquia de Santa Maria del Mar³⁰⁹³.

0477. FORTUNY, Joan

1613 - Vers 1652

Escudeller, fill de Damià Fortuny, de l'Arboç, pare de Barcelona, i de Joana. Va ser batejat el dia 27 d'octubre del 1613.

El 10.07.1625, quan tenia 12 anys, s'afermà amb Jacint Casals, durant 6 anys, per aprendre l'ofici d'escudeller³⁰⁹⁴.

El 21.09.1636, capítols matrimonials amb Maria Nuix, filla d'Antoni Nuix, teixidor de lli, de Tàrnega bisbat de Solsona i de Joana³⁰⁹⁵. El 22.07.1639, esposalles amb Maria Nuix³⁰⁹⁶.

El 24.08.1630, bateig de Francesca Peronella Maria, filla de Joan Fortuny, escudeller, i de Maria. Padrins: Francesc Aravitx, notari reial, i Monserrada Miconà, vídua de Jaume Micó, llibreter³⁰⁹⁷.

El 05.05.1638 Joan Fortuny, escudeller, habitant a Barcelona, i Maria, la seva muller, reconegueren haver rebut 5 lliures de mans de Francesc Forès, prevere de la seu de Barcelona, com a administrador de la causa pia instituïda per Simó Bernat Matoses, prevere³⁰⁹⁸.

El 16.09.1641, cos de Pere, albat, fill d'en Fortuny,

escudeller³⁰⁹⁹. El 07.07.1645, cos de Maria Clara, filla de Joan Fortuny, escudeller gratis³¹⁰⁰.

El 25.01.1648 fou presentat a la confraria per Bartomeu Gual i Segimon Duxer, examinat a l'obrador de Segimon Duxer³¹⁰¹.

El 13.06.1650, cos de Joan, albat, fill de Joan Fortuny³¹⁰².

El 25.02.1688 capítols matrimonials entre Pau Vidal, mestre de cases i Maria Montalva, vídua de Josep Montalva, filla de Joan Fortuny, escudeller, i d'Agnès, difunts³¹⁰³.

0478. FORTUNY, Joan

Vers 1650 - 1682

Escudeller, fill de l'escudeller Joan Fortuny i de la seva esposa Agnès.

El 13.02.1670, mort el seu pare, reconegué que el reverent Joan Corballó, prevere de la parròquia de Santa Maria del Mar Barcelona fill i hereu del difunt Joan Corballó, escudeller, li va donar 12 lliures que li havia promès donar el seu difunt pare al final dels 5 anys que va estar a casa seva per aprendre l'ofici d'escudeller³¹⁰⁴.

El 14.04.1674, esposalles amb Francesca Corbera³¹⁰⁵.

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria³¹⁰⁶. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers³¹⁰⁷. El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria³¹⁰⁸.

Llogà, per tres anys, un obrador a Jacint Ginjaume, al carrer del Vidre, davant de Viladalls.

El 16.11.1682, Francesca Fortuny, vídua de Joan Fortuny i filla de Francesc Corbera, capità reformat, i de Caterina, es casà amb Josep de Castanyeda³¹⁰⁹.

El 10.11.1683, concòrdia entre Francesca Fortuny, vídua de Joan Fortuny, escudeller, aleshores, esposa de Don Josep de Castanyeda³¹¹⁰.

El 28.09.1695 capítols matrimonials entre Mònica Fortuny, filla de Joan Fortuny, escudeller, i de Francesca amb Joan Fraisa, forner, de Barcelona³¹¹¹.

3090 AHPB, Joan Soler-Ferran, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1599, gener, 17 - 1607, febrer, 25.

3091 AHPB, Maties Amell, *Concòrdies i capítols matrimonials*, 1614 - 1638.

3092 AHPB, Francesc Jutge, *Nonum manuale*, 1619, desembre, 26 - 1620, desembre, 24.

3093 ADB, Matrimonis, vol. 19, fol. 181v.

3094 AHCB, Arxiu del Veguer, XXVIII, caixa 01.

3095 AHPB, Maties Amell, *Llibre de concòrdies y capítols matrimonials*, 1614, febrer, 5 - 1638, març, 14.

3096 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 81v.

3097 APSJP, Baptismes, vol. 9.

3098 AHPB, Maties Amell, *Manual*, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 24.

3099 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 4v.

3100 ACB, *Llibre d'òbits*, vol. 4, fol. 48v.

3101 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Plec de documentació relativa a diverses confraries*, 1626 - 1650.

3102 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 95v.

3103 AHPB, Josep Güell, *Secundus liber capitulorum matrimonialium*, 1681, gener, 25 - 1688, novembre, 21.

3104 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, *Manual*, 1699, desembre, 25 - 1670, juny, 23.

3105 ACB, Esposalles, vol. 97, fol. 54.

3106 AHPB, Jacint Sescases, *Manual*, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

3107 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

3108 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.

3109 APSMP, Expedients Matrimonials, núm. 128.

3110 AHPB, Josep Mas, *Liber concordiarum*, 1676, agost, 2 - 1721, març, 4.

3111 AHPB, Pau Pi, *Capitulorum matrimonialium transactionumque et concordiarum ... liber X*, 1698, març, 20 - 1702, desembre, 4.

0479. FRANC, Carles

Vers 1550 - Abans del 1595

Escudeller, fill de Gili Franc, sastre, i de Caterina.

El 06.03.1574, esposalles amb Paula, filla de Joan Massaguer, ciutadà de Barcelona, i d'Isabel³¹¹².S'esmenta a la reunió de la confraria de l'any 1574³¹¹³.El 23.08.1576 bateig de Pere Bartomeu, fill del mestre Carles Franc al marge diu Francesc, escudeller, i de Paula ratllat deia Antònia. Foren padrins: Pere Puig, filador d'or, i Caterina Pujades³¹¹⁴.L'11.02.1577, esposalles amb Dionísia, vídua de Joan Prats, rajoler³¹¹⁵.El 23.07.1585 va ser nomenat prohóm tercer de la confraria³¹¹⁶.El 02.09.1595 esposalles de Joan Gibert, mestre d'aixa, de Barcelona amb Dionísia, vídua de .t. Franch, escudeller³¹¹⁷.El 23.04.1609, esposalles del seu fill Miquel, calceter, amb Marianna, filla de Joan Sellès, hortolà de Barcelona, i de Margarida³¹¹⁸.**0480. FRANC, Pere**

Vers 1570 - ?

Escudeller, fill d'Esteve Franc i d'Elisabet.

El 16.08.1597, capítols matrimoniais de Pere Franc, fill d'Esteve Franc, fuster, de Vilanova de Moià, i d'Elisabet, amb Paula Ferrera, vídua de Maurici Ferrer, adroguer, de Manresa, i filla d'Antoni Riera, pagès, de Sant Martí de Mata, i de Magdalena³¹¹⁹.El 28.04.1598, bateig d'Elisabet Paula, filla de Pere Franc i de Paula, a la catedral de Barcelona. Foren padrins: Antoni Font, ferrer, i Paula Gostems³¹²⁰. El 16.09.1603, bateig de Maria Àngela filla de Pere Franc, escudeller, i de Paula. Padrins: Jaume Gonzalvo, escudeller, i Maria Àngela Terrena, escudellera³¹²¹.**0481. FRANCI, Joan Pau**

Vers 1565 - Vers 1640

Escudeller de Reus habitant 1591 a Barcelona, fill de Pau Franci, cantirer, i de Joana. Tenia una germana anomenada Isabel, casada amb l'escudeller de Reus Pere Bonet 1583, i un germà anomenat Pere Franci, escudeller, de Reus.

El 01.07.1591, esposalles amb Jerònima, filla de Francesc Rius, mestre de cases de Vilafranca, i de Montserrada. Nascut a Reus, feia 12 anys que era a Barcelona³¹²².

3112 ACB, Esposalles, vol. 46, fol. 49r.

3113 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

3114 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 4.

3115 ACB, Esposalles, vol. 48.

3116 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

3117 ACB, Esposalles, vol. 58, fol. 22r.

3118 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 237.

3119 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimoniais, 1595 - 1605 i s. d.

3120 ACB, Baptismes, vol. 7, fol. 7r.

3121 APSJP, Baptismes, vol. 5, p. 61.

3122 ADB, Informacions matrimoniais, any 1591, caps 28, núm. 170.

El 28.03.1593, Bernat Cardós, fill de Joan Cardós, corder de Barcelona, s'afermà per cinc anys amb l'escudeller Pau Franci per aprendre l'ofici d'escudeller. Fiador: Esteve Bruguera, de la parròquia de Sant Genís d'Horta. Al finalitzar l'aprenentatge rebria 10 lliures de soldada³¹²³.

El 07.05.1601 s'esmenta a la reunió de la confraria.

El 03.02.1602 establí Pere Bonet, escudeller de Reus, el seu cunyat, com a procurador seu per administrar la venda als encants públics dels béns mobles i immobles que Pau Franci, el seu pare, tenia a la vila de Reus³¹²⁴.El 30.01.1612 esposalles de la seva filla Àngela i de Jerònima amb Nicolau Vergès, calceter d'agulla, de Barcelona³¹²⁵.El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera³¹²⁶.El 15.05.1616, capítols matrimoniais de la seva filla Jerònima amb Joan Parents, barreter, de Barcelona³¹²⁷.El 18.02.1631, esposalles de la seva filla Elisabet i de Jerònima amb Pere Torsans, jove fuster habitant a Barcelona³¹²⁸.El 08.05.1641, esposalles de la seva filla Caterina i de Jerònima, amb Josep Vives, manyà, fill de Jaume Vives, pagès de Pineda bisbat de Girona i d'Elionor. Difunt Pau Franci, Josep Vives reclamà les 25 lliures de la causa pia al clavari de la confraria de Sant Hipòlit, Joan Corballó³¹²⁹.El 31.12.1641, cos de Jerònima Francina, muller del difunt Joan Franci, escudeller³¹³⁰.**0482. FRANCISCO**

Escudeller de Saragossa.

El 09.05.1531, esposalles amb Bromena, vídua d'en en blanc³¹³¹.**0483. FRANQUESA, Pere Joan**

Vers 1600 - 1651

Escudeller de Barcelona natural de Sabadell, fill de Joan Franquesa, paraire, i de Paula. Residència: carrer de la Carnisseria d'en Sorts.

El 20.02.1627, essent un jove escudeller, Agustí Planes el va nomenar procurador³¹³².

El 14.12.1627, habitant a Barcelona, va fer capítols

3123 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Galceran Francesc Devesa, *Quintum prothocollum*, 1592, desembre, 29 - 1593, desembre, 21.3124 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quartum prothocollum sive manuale*, 1601, desembre, 26 - 1602, desembre, 23.

3125 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 110.

3126 AHPB, Maties Amell, *Libre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.3127 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber tercius capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1614, desembre, 28 - 1616, desembre, 17.

3128 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 115v.

3129 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 2r; AHPB, Ramon Jaume Huguet, Plec de capítols matrimoniais, 1631 - 1641.

3130 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 18r.

3131 ACB, Esposalles, vol. 24, fol. 16.

3132 AHPB, Lluís Collell, menor. *I procuracionum liber*, 1621, agost, 4 - 1635, desembre, 29.

matrimonials amb Caterina Font, vídua de Jeroni Font, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Jaume Seguí, escudeller, i de Caterina Seguí³¹³³.

El 13.01.1629, esposalles amb Caterina, vídua de Jeroni Font, escudeller de Barcelona, filla d'Elionor Seguí³¹³⁴.

El 23.07.1635 va ser el prohoms tercer de la confraria³¹³⁵.

El 23.09.1636, Antiga Sadurní, llogà a Pere Joan Franquesa, escudeller, un obrador d'escudeller al darrere d'unes cases que tenia amb un portal al carrer, al carrer dit dels Escudellers, que tenia l'entrada pel portal de dites cases, amb els seus béns mobles al servei de dit ofici d'escudeller "*quas dare et tradere promitto in comendam ad opus utendi per dictum tempus cum quodam memoriali de comunis concensu nostro facto*". En finalitzar el lloguer li havia de restituir els béns mobles no deteriorats. Retingué per a ella les cases agregades a l'obrador i la botiga dita del cup. El preu del lloguer fou de 55 lliures, a raó d'onze lliures any³¹³⁶. S'esmenta al fogatge del 1640³¹³⁷.

El 09.07.1641, sepultura de Marianna Franquesa, escudellera, a la Carnisseria d'en Sorts³¹³⁸.

El 15.09.1641 i 12.10.1641, esposalles amb Paula, vídua de Francesc Carnisser, escudeller³¹³⁹.

El 20.02.1642, per pagar a Joan Benevaire, Bernat Rector i Josep Andreu, escudellers, prohoms de la confraria dels escudellers i marmessors testamentaris del difunt Jaume Seguí, escudeller, 16 lliures del lloguer de les cases i obrador que el difunt Jaume Seguí tenia al carrer dels Escudellers Blancs, assigna aquesta quantitat a Joan Andria, emblanquinador, de les 11 lliures i 15 sous del lloguer d'unes cases al carrer de la Beata Maria del Montcarmel que Pere Joan Franquesa els hi tenia llogades³¹⁴⁰.

El 31.07.1642 clavari de la confraria³¹⁴¹. El 24.07.1645 va ser el prohoms en cap de la confraria³¹⁴². El 29.12.1647 s'esmenta com assistent a la reunió de la confraria³¹⁴³.

El 27.07.1650 va ser el prohoms en cap de la confraria fins a la seva mort el 1651³¹⁴⁴.

0484. FREIXES, Joan

Escudeller.

El 22.05.1628 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre l'escudeller Pere Costa i Paula, filla de Joan Bosch, de Vilafranca del Penedès³¹⁴⁵.

0485. FUSTER i PRATS, Baltasar

1756 - ?

Mestre escudeller, fill de Josep Fuster, escudeller, i de Margarida Prats.

El 13.04.1768, amb només 12 anys, va passar l'examen de mestratge³¹⁴⁶.

El 23.09.1780, esposalles amb Maria Ballvé, filla de Jacint Ballvé, i de Maria, naturals de Sant Llorenç de la Salanca bisbat d'Elna, filla de Jacint Ballvé, treballador, i de Maria Baxés, a la parròquia del Pi *amore Dei*³¹⁴⁷.

El 1782, ell i els seus germans Josep Fuster, clarí del cos d'artilleria del primer batalló de la companyia de Marcelo Cistraño, i Josepa Fuster nomenaren procurador a Josep Ausic, escudeller³¹⁴⁸.

0486. FUSTER, Joan

1659 - 1714

Mestre escudeller.

El 14.04.1685 va passar l'examen de mestre escudeller. Va pagar 32 lliures i 10 sous³¹⁴⁹.

El 21.04.1685, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Macià, vídua³¹⁵⁰.

El 24.09.1690, bateig de Salvador Mateu Ramon Josep. Padrins: Salvador Oliveres, jove cirurgià, i Mònica Soler, muller de Joan Soler³¹⁵¹.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria³¹⁵².

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria³¹⁵³.

El 09.12.1694, bateig d'Isabel Maria Nicolaua, filla de Joan Fuster, mestre escudeller, i de Maria Fuster i Soler. Foren padrins: Antoni Biscompte, escudeller, i Isabel Serra, muller de Josep Serra, carnisser³¹⁵⁴.

El 12.09.1695 Maria Fuster firmà època als marmessors testamentaris de Gertrudis Carles per Diversos objectes d'or i de plata que dita Carles tenia lliurades en penyora, per 5 dobles d'or³¹⁵⁵.

El 07.03.1697 fou present a l'examen de l'escudeller Blai

3133 AHPB, Francesc Caselles, major. Capítols matrimonials, 1618, gener, 30 - 1631, desembre, 18.

3134 AHPB, Miquel Lentsclà, *Octavum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1629, gener, 2 - 1629, desembre, 24.

3135 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

3136 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.

3137 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

3138 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 65v.

3139 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 29r i fol. 34r.

3140 AHPB, Ramon Batlle. *Nonum manuale contractuum et instrumentorum*, 1641, desembre, 26 - 1642, octubre, 10.

3141 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

3142 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

3143 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

3144 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

3145 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber decimus capitulorum ma-*

trimonialium, transaccionum et concordiarum, 1627, desembre, 30 - 1634, juliol, 8.

3146 AHPB, Josep Ricart, *Secundum manuale instrumentorum*, 1768, gener, 4 - 1768, desembre, 24.

3147 ACB, Esposalles, vol. 154, fol. 44v; ADB, Matrimonis Santa Maria del Pi, XVII/5, r.77.

3148 AHPB, Baltasar Oliveras i de Plana, *Protocollum ... contractuum*, 1781, desembre, 31 - 1782, desembre, 24.

3149 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1684, desembre, 25 - 1685, desembre, 23.

3150 ACB, Esposalles, vol. 102.

3151 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 19.

3152 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, [11] - 1691, desembre, 23.

3153 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

3154 APSJP, Baptismes, vol. 10.

3155 AHPB, Ramon Godolà, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1694, desembre, 27 - 1695, desembre, 21.

Coll³¹⁵⁶.

El 17.04.1698 va ser establert per Joan Quadres en unes cases que abans tenien dos portals oberts a la via pública, amb un obrador d'escudeller i amb una caseta contiguous amb tres portals, oberts al carrer de na Quintar o d'en Guitart. N'eren senyors mitjans Josep Meca i Caçador, Gabriel Caçador, Bartomeu Eiximenis notari i Josep de Rovirola mercader, i senyor eminent, el monestir de Sant Pau del Camp protocol del notari Antoni Oriol, que no s'ha conservat. Anteriorment havia estat de l'escudeller Jacint Ginjaume i, després, de Francesc Coll. Al sud li quedava la casa del passamaner Onofre Morera i, al nord, l'obrador de Francesc Gual, abans, de Josep Gual.

El 18.01.1699 assistí com a clavari a una reunió de la confraria³¹⁵⁷.

Diverses vegades va ser el prohoms en cap de la confraria, segons consta als protocols del notari Topí i Comes: 1704 - 1705 i 1710 - 1711, i clavari 1711 - 1712.

El 24.06.1706, combregar de Joan Fuster, escudeller, als Escudellers³¹⁵⁸.

El 24.07.1709, sepultura d'Isabel Fuster, filla de Joan Fuster, escudeller, a la Carnisseria d'en Sorts³¹⁵⁹.

El 13.01.1711 Joan Fuster i Maria Fuster van establir en emfiteusi a Pere Capdevila, pastisser, en un casalot que tenien al cost del seu obrador d'escudeller, alou del monestir de Sant Pau del Camp. L'obrador estava al carrer del Vidre, a orient de l'honor de Joan Camps, gerrer³¹⁶⁰.

L'11.02.1714, cos de Maria, muller de Joan Fuster, escudeller, a la Carnisseria d'en Sorts³¹⁶¹.

El 18.07.1714, cos de Joan Fuster, escudeller, a la Carnisseria d'en Sorts. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor³¹⁶².

L'any 1738 el seu obrador va passar a mans de Jeroni Reig.

0487. FUSTER i ASSAMAR, Josep

1721 - Vers 1776

Mestre escudeller de Barcelona, fill de Sebastià Fuster i de Marianna Assamar.

El 27.08.1742, capítols matrimonials entre Josep Fuster i Margarida Prats, filla de Baltasar Prats, comerciant, i d'Isabel. Marianna Assamar, la seva mare, ja era morta. El dot va ser de 400 lliures, més 200 lliures, valor d'unes caixes de núvia, roba i vestits nuvials. Josep Fuster va rebre els béns mobles i immobles del seu pare, però retenint-se l'ús de fruit i 100 lliures, a la seva lliure disposició³¹⁶³.

El 02.09.1742, esposalles amb Margarida Prats, a la

parròquia de Sant Miquel arcàngel³¹⁶⁴.

El 10.04.1745 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador del seu pare³¹⁶⁵. El 1749 assistí a la reunió de la confraria³¹⁶⁶. El 1764 va ser el prohoms de la confraria³¹⁶⁷.

El 20.05.1764, confirmacions de Miquel, de Bonaventura, de Bernat i de Josep, fills de Josep Fuster i de Margarida Prats³¹⁶⁸.

El 13.04.1768 el seu fill Baltasar va passar l'examen de mestratge.

El 1770 va declarar com a testimoni i davant de notari en un assumpte privat. Manifestà aleshores tenir 49 anys³¹⁶⁹.

El 1772, assistí a una reunió del gremi³¹⁷⁰. El 1775, com a prohoms segon, assistí a l'examen de Ramon Gual³¹⁷¹. Del 1776 és el darrer esment en una reunió de la confraria dels escudellers.

0488. FUSTER, Josep

Vers 1764 - Post. 1795

Escudeller.

El 20.01.1790, bateig de Josep Faust Antoni Ramon, fill de Josep Fuster, escudeller, i de Maria Sastre, cònjuges³¹⁷².

El 1795 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per lluitar en la guerra contra França³¹⁷³.

0489. FUSTER i SOLER, Sebastià

1687 - 1750

Mestre escudeller, fill de Joan Fuster, escudeller, i de Maria Soler. Germà de Salvador Fuster, escudeller.

El 08.04.1715, esposalles amb Maria Anna Assamar, donzella³¹⁷⁴.

El 07.09.1715, capítols matrimonials amb Marianna Assamar i Galtés, filla de Gaspar Assamar, cirurgià, de Vilafranca del Penedès, i de Marianna Galtés³¹⁷⁵.

S'esmenta al cadastre de l'any 1717³¹⁷⁶. Vivia amb la seva família en una botiga de Lluís Saiol, per la qual pagava de lloguer 15 lliures. Tenia un obrador d'escudeller al carrer del

3164 ACB, Esposalles, vol. 133, fol. 94.

3165 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Decimum nonum manuale instrumentorum et contractuum*, 1744, desembre, 26 - 1745, desembre, 24.

3166 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.

3167 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.

3168 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 176.

3169 AHPB, Magí Artigas i Molins, *Septimum manuale instrumentorum*, 1770, gener, 1 - 1770, desembre, 24.

3170 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.

3171 AHPB, Antoni Nogués, *Protocollo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.

3172 ACB, Baptismes, vol. 34, fol. 35r.

3173 AHCB, 1C-XVI-30.

3174 ACB, Esposalles, vol. 118.

3175 AHPB, Joan Solsona, Llibre de capítols matrimonials, 1648 - 1689; 1731, setembre, 6 - 1733, maig, 26 ; 1691, febrer, 26 - 1728, abril, 7 i s.d.

3176 AHCB, Cadastre I - 61.

3156 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.

3157 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.

3158 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

3159 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

3160 AHPB, Gaspar Sayós, *Trigessimum primum manuale instrumentorum*, 1710, desembre, 26 - 1711, gener, 26.

3161 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

3162 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

3163 AHPB, Josep Llobet, *Manuale instrumentorum*, 1741, desembre, 31 - 1742, desembre, 17.

Vidre, molt derruït a casa de les bombes del setge del 1714, pel qual pagava a Antoni Oriols, notari, 30 lliures, i als hereus d'un tal Quadres, 15 lliures. Rebia una pensió de 45 lliures per una casa al carrer de les Mal-lligades, de les quals, deduïdes 9 lliures de pensió a Ermengol de Paguera, i 9 lliures més a Antoni Oriols, notari, en quedaven franques 27. Rebia cada any sobre unes cases situades prop de l'esmentat obrador, una pensió de 33 lliures³¹⁷⁷.

El 18.10.1719 confirmació de Gertrudis, filla de Sebastià Fuster, escudeller, i de Mariàngela³¹⁷⁸. El 21.06.1721 cos de Gertrudis, albat, filla de Sebastià Fuster³¹⁷⁹.

El 1724, prohoms tercer de la confraria³¹⁸⁰. S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 38 anys³¹⁸¹. El 1727 va ser prohoms segon de la confraria³¹⁸².

El 29.08.1728, capítols matrimonials amb Narcisa Tomàs i Gastó, vídua de Francesc Tomàs, negociant, filla de Josep Gastó, escudeller, i de Maria Gràcia, ambdós, difunts. Dot: 131 lliures i 4 sous, dels quals 40 lliures en diner comptant i la resta, en roba i mobles³¹⁸³.

El 30.08.1728, esposalles amb Narcisa Tomàs Gastó, vídua, a la parròquia de Sant Miquel arcàngel³¹⁸⁴.

El 26.12.1734 l'escudeller Manuel Ràfols i la seva esposa van establir a Sebastià Fuster en la meitat d'un obrador situat al carrer dels Ollers Blancs i na Sagra³¹⁸⁵.

El 29.08.1735 Josepa Fuster, filla de Sebastià Fuster, apadrinà un nen a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor APSJP, Baptismes, vol. 13.

El 10.03.1750, sepultura de Sebastià Fuster, mestre escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Mercè³¹⁸⁶.

El 14.06.1760 Narcisa Fuster va ser intimada per l'escudeller Jaume Cantó per l'impagament d'un deute de 13,5 lliures que corresponia a la mitja anyada del lloguer de l'obrador que tenia al carrer dels Obradors³¹⁸⁷.

El 22.01.1763, Narcisa Gastó va vendre a l'escudeller Hipòlit Estaper l'obrador que tenia al carrer de na Sagra, alou de la pabordia del mes d'abril de la seu de Barcelona³¹⁸⁸.

dels Escudellers. Era parroquià de Sant Miquel arcàngel.

El 06.02.1724, esposalles amb Francesca Tramuges, de la parròquia del Pi, filla de Joan Tramuges, mestre de cases, natural de Sabadell, i de Maria³¹⁸⁹.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 34 anys³¹⁹⁰.

El 24.07.1730 va ser establert en un obrador d'escudeller al carrer de na Sagra, propietat de Francesc Busquets, que fou de l'adroguer Pau Rovira. Era alou de la pabordia del mes d'abril de la catedral de Barcelona.

El 1731, prohoms segon de la confraria³¹⁹¹.

El 1733 va fer de padrí en el bateig de la filla de Ramon Horta, escudeller, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor³¹⁹².

El 1736 assistí a una reunió de la confraria³¹⁹³.

El 24.02.1739, sepultura de Salvador Fuster, escudeller. Enterrat al vas de la confraria, a la capella de Sant Hipòlit del convent de la Mercè³¹⁹⁴. El 24.02.1739, inventari dels seus béns. S'esmenten rajoles, cairons i quadres de "Sants" Ecce Homo, la Mare de Déu dels Dolors, Sant Joan Baptista, Sant Josep amb Jesús i Maria³¹⁹⁵.

El 23.03.1757, testament de Francesca Tramuges, la seva vídua. Elegí marmessors a Carles Coquet adroguer, a Carles Coquet i Pujol pare i fill respectivament i a Josep Ausic, mestre de cases. Demanà ser enterrada a la capella de Nostra Senyora dels Socors, al convent de la Mercè, en terra ferma. Llegà a Teresa Mulardós, sa neboda, filla de Carme Mulardós, 100 lliures, de les 200 lliures del fons que li va llegar el seu espòs difunt en el testament. Va fer diverses deixes pietoses, entre les quals, per quatre misses pel dia de Sant Hipòlit i quatre misses pel dia de les Santes Justa i Rufina, a l'altar que hi havia al convent de la Mercè. Nomenà hereu universal de tots els seus béns a Déu Nostre Senyor. Signà en nom de la testadora Antoni Martí i Cortés, perquè ella no sabia escriure³¹⁹⁶.

0490. FUSTER i SOLER, Salvador

1691 - 1739

Mestre escudeller, fill de Joan Fuster, escudeller, i de Maria Soler. Germà de Sebastià Fuster, escudeller. Residència: carrer

3177 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715 - 1716.

3178 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 326.

3179 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1720-1722, fol. 107.

3180 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

3181 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1725 - 1726.

3182 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

3183 AHPB, Francesc Ferran, Manual, 1727, desembre, 31 - 1728, desembre, 23.

3184 ACB, Esposalles, vol. 126.

3185 AHPB, Antoni Comelles, major, *Sextum manuale instrumentorum*, 1733, desembre, 28 - 1735, desembre, 23, fols. 215r - 219r.

3186 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.

3187 AHPB, Manuel Baramon, *Manuale sive prothocolum instrumentorum*, 1759, desembre, 27 - 1760, desembre, 19.

3188 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Decimum quartum protocollum instrumentorum*, 1762, desembre, 28 - 1763, desembre, 22.

3189 ACB, Esposalles, vol. 124.

3190 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.

3191 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

3192 APSJP, Baptismes, vol. 13.

3193 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

3194 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Liber testamentorum primus*, 1728, novembre, 2 - 1755, desembre, 8.

3195 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Inventarios y encantes*, 1728, novembre, 7 - 1755, febrer, 22.

3196 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Volumine manuale instrumentorum el contractuum*, 1757, gener, 3 - 1757, desembre, 24.

- G -

0491. GALIBANO, Joan

? - 1575

Mestre escudeller. Residència: carrer “que anava de la Carnisseria d'en Sorts fins al Portal dels Ollers”.

El 1545 va comprar obra d'escudeller.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria³¹⁹⁷.

El 26.02.1550, bateig de Joan Montserrat Honorat, fill de Joan Guilibano Galibano, escudeller, i d'Antiga. Padrins: Joan Pujol i Caterina Albona, al carrer dels Ollers³¹⁹⁸.

El 17.03.1550, debitori firmat a favor de Gabriel Mercet, mercader, de Barcelona, per import de 4 lliures i 16 sous per la compra de quatre quarteres de forment, que es comprometé a pagar abans de quatre mesos. Testimonis: Joan Freixa, boter, i Jaume Torner, mercer, oriünd de França³¹⁹⁹.

El 20.09.1552, bateig de Miquel Joan Magí, fill de Joan Galibano, i d'Antiga. Padrins: Miquel Sadurní i Isabel Joana, muller d'Antoni Gil³²⁰⁰.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553³²⁰¹.

El 18.06.1554 pagava anualment un cens de 2 sous i mig, per Sant Joan del mes de juny, per tenir un forn de coure obra de terra al carrer de Còdols en un altre document diu al “carrer els Escudellers Blancs”³²⁰².

El 12.10.1554, bateig de Marianna Honorata, filla de Joan Galibano i d'Antiga. Padrins: Antoni Marçal, alabarder de Sa Magestat, i Marina Verdera³²⁰³.

El 03.08.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria³²⁰⁴.

El 06.01.1558, bateig de Rafael Joan Pau Gaspar, fill de Joan Galibano i d'Antiga. Padrins: mossèn Rovira, prevere beneficiat a la seu, i Jerònima Paguera³²⁰⁵.

El 08.08.1559, bateig d'Antiga Paula Mateua Bonaventura, filla de Joan Galibano i de Maria Antiga?. Padrins. Toni Mestre, escudeller, i Antiga Colomera³²⁰⁶.

El 05.04.1560, Miquel Galceran, revenedor de llibres, i Marianna, la seva esposa, van reconèixer un deute de 18 lliures i 10 sous, preu d'una partida de llibres que varen comprar a un escudeller anomenat Joan Galviano. Com a penyora, obligaren unes cases situades al carrer d'en Corder³²⁰⁷.

El 12.12.1561, padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor³²⁰⁸.

L'11.01.1562, bateig d'Àngela Antònia Orient, filla de Joan Galibano i de Marianna. Padrins: Toni Mulet i Àngela

Falcona³²⁰⁹.

El 25.12.1562, combregar a la mare d'en Galibano, als Escudellers³²¹⁰.

El 23.01.1564, sepultura d'Àngela Galibana³²¹¹.

El 22.04.1564, bateig de Jerònima Paula, filla de Joan “Gauliba”, escudeller i d'Antiga. Padrins: Joan Antic, notari reial, i Jerònima Laras ?³²¹².

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria³²¹³.

El 02.02.1565 s'esmenta en els capítols matrimonials d'Eulàlia Ganasto, vídua de Joan Ganasto, escudeller, germana de Joan Galibano. Aportà, en dot, unes cases que tenia al carrer “que anava de la Carnisseria d'en Sors al Portal dels Trenta Claus que hi havia a la Rambla”, per tal de poder-les llogar³²¹⁴.

El 10.02.1565, extrema unció de la muller d'en Galibano³²¹⁵.

El 16.03.1565, extrema unció d'en Galibano³²¹⁶. El 17.03.1568, extrema unció d'en Galibano, als Escudellers³²¹⁷.

El 21.05.1568, juntament amb Marianna, sa muller, reconegueren deure 14 lliures i 10 sous a Joan Àngelo Serra, de Sardènia, aleshores habitant a Barcelona, per Diversos “vasos” de terra de l'ofici de “figulariorum” comprats per l'esmentat matrimoni³²¹⁸.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria³²¹⁹.

El 01.07.1569 bateig de Joan Bonaventura, fill de Joan Galibano i de Marianna. Padrins: Joan Serra, corredor d'orella, i Magdalena Marsala³²²⁰.

El 23.02.1572, combregar de Joan Galibano al carrer d'en Gignàs³²²¹.

El 18.11.1572, bateig d'Anna Valèria, filla de Joan Galibano i de Marianna. Padrins: Gabriel Vell, escudeller, i Valèria Morella, escudellera³²²².

El 22.04.1573 va reconèixer deure 7,5 lliures als síndics de la confraria dels escudellers per la compra de plom per una fornada. Prometé pagar el deute abans de la segona fornada³²²³.

El 02.02.1575 combregar de Joan Galibano³²²⁴. El 23.02.1575 sepultura de Joan Galibano³²²⁵. El 12.03.1575 inventari dels seus béns³²²⁶.

EL 16.07.1575 Rafael Horta, escudeller, i Marianna, vídua, en tant que tutors dels béns del difunt Joan Galibano, varen

3197 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

3198 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 148.

3199 AHCB, Notarial, XII - 28.

3200 APSJP, Baptismes, vol. 1 fol. 197.

3201 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

3202 ACA, Reial Patrimoni. Batllia, 388, fol. 4v i Mulassa, vol. I, fol. 489.

3203 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 239.

3204 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1555.

3205 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 329.

3206 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol 358.

3207 AHPB, Onofre Rialp, *Secundum manuale sive prothocollum*, 1559, agost 28 - 1560, agost. 10.

3208 APSJP, Baptismes, vol. 1 fol. 407.

3209 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 409.

3210 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 79.

3211 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 32v.

3212 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol 455.

3213 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.

3214 AHCB, Notarial - II, caixa 12.

3215 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 81.

3216 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 81.

3217 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 84.

3218 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

3219 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

3220 APSJP, Baptismes, vol. 2, fol. 64.

3221 APSJP, Llibre d'òbits, 1571-1572, fol. 15r.

3222 APSJP, Baptismes, vol. 2, fol. 264.

3223 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1573, maig, 2 - 1573, agost, 22.

3224 APSJP, Llibre d'òbits, anys 1573 - 1574, fol. 20r.

3225 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 143v.

3226 AHPB, Pere Sabata, *Liber inventariorum et encantuum ... primus*, 1573, abril, 13 - [1582] desembre, 7.

llogar l'obrador a l'escudeller Antic Porta, per cinc anys 1575-1580³²²⁷.

0492. GALIBANO, Pau

1558 - ?

Escudeller, segurament, fill de Joan Galibano, escudeller.

El 1585 estava captiu a les presons de Barcelona. Antoni Ramon, paraire de draps de llana, curador de la persona i béns de l'esmentat Paulí Galibano, establí en emfiteusi a Sebastià Terré en unes cases i obrador amb forn, al carrer dels Escudellers. A causa de la seva antiguitat, amenaçaven ruïna. El preu del cens fou de 15 lliures anuals, havent d'invertir 50 lliures en millores en els següents cinc anys³²²⁸.

0493. GALLART i VILARDAGA, Antoni

Vers 1709 - 1745

Escudeller, possiblement fill de Jeroni Gallart, escudeller, i de Francesca Vilardaga.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria³²²⁹.

El 23.04.1741, esposalles amb Maria Anna Ràfols, al Pi³²³⁰.

El 09.07.1745, cos d'Antoni Gallart, escudeller, al carrer dels Tres Llits. Enterrat a la Mercè³²³¹.

0494. GALLART, Francesc

Vers 1640 - ?

Jove escudeller habitant a Barcelona, fill d'Antoni Gallart, tintorer, natural de la vila de Caldes de Montbui bisbat de Barcelona, i de Paula.

El 05.01.1663, capitols matrimonials amb Eulàlia Duran, de l'hospital de la Misericòrdia, filla, emperò, de Jaume Rovira, teixidor de llana, d'Olesa de Montserrat, i de Jacinta, ambdós difunts³²³². El 17.11.1663, expedient matrimonial entre Francesc Gallart, escudeller, natural de Caldes de Montbui, amb Eulàlia, filla de Jaume Rovira, teixidor de llana d'Olesa, i de Jacinta, de la parròquia del Pi. L'escudeller Pere Marres afirmà que l'havia tingut "de continuo" i encara el tenia a casa seva. També va fer de testimoni el jove escudeller Joan Fàbregues³²³³.

0495. GALLART, Pau

Escudeller.

El 06.01.1750, cos de Pau, albat, fill de Pau Gallart, escudeller, als Escudellers, al vas dels Tarongers³²³⁴.

El 16.01.1752, assistí a una reunió de la confraria de joves

3227 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1575, maig, 5 - 1576, gener, 6.
3228 AHPB, Francesc Ros, *Prothocollum*, 1584, desembre, 28 - 1585, desembre, 24.
3229 ACB, Esposalles, vol. 132.
3230 ACB, Esposalles, vol. 132.
3231 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
3232 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1661, gener, 16 - 1665, octubre, 12.
3233 ADB, Expedients matrimonials, vol. 4.
3234 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 156v.

escudellers i mestres sense botiga al convent de Nostra Senyora del Bonsuccés dels pares servites³²³⁵. El 1773 assistí a la reunió de la confraria³²³⁶.

Segons el cadastre de l'any 1776 vivia al carrer Ample, amb Magdalena una nota marginal diu, però, que "salieron todos"³²³⁷.

0496. GALLART, Jeroni

1688 - Post. 1755

Mestre escudeller, fill de Miquel Gallart, escudeller, i de Caterina. Parroquià de Sant Miquel arcàngel.

La seva mare, Caterina Gallart, deuria regentar l'obrador del seu espòs Miquel, situat al carrer de Còdols, des de la mort del seu espòs 1716 i fins a la mort d'ella, el 1733. Després se'n deuria fer càrrec de l'obrador Jeroni Gallart. Mentre, pogué disposar d'un obrador de lloguer, al carrer del Vidre.

El 28.10.1708, essent jove escudeller, esposalles amb Francesca Vilardaga, donzella, filla de Pau Vilardaga, pagès, de Sant Pere de Casserres bisbat de Solsona i de Maria³²³⁸.

El 25.08.1709, bateig de Bartomeu Miquel Antoni, fill de Jeroni Gallart, escudeller, i de Francesca. Padrins: Miquel Gallart, escudeller, i Raimunda Busquets, muller de Francesc Busquets, paraire³²³⁹.

Segons el cadastre del 1715 - 1716, habitava en una casa o botiga situada al carrer dels Escudellers i Carnisseria d'en Sorts, que era de Pere Planella i Cruïlles. Pagava de lloguer 30 lliures a Francesc Font, com a segrestador anomenat pels molt il·lustres senyors de la Real Junta Superior del Principat de Catalunya. A l'esmentada casa hi tenia dos estadants: Pacià Rotó, mestre perxer, i Francesc Tomàs Burgès. Tenia, a títol de lloguer, un obrador d'escudeller situat al carrer del Vidre, pel qual pagava al reverent Pau Coll, prevere, 32 lliures, on hi deixava habitar, per "amor de Déu", a Llätzer Ximenes Burgès³²⁴⁰.

El 1723, prohòm tercer de la confraria³²⁴¹. S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 38 anys³²⁴². El 1726, prohòm segon de la confraria³²⁴³.

El 17.03.1732, esposalles amb Ignàsia Espona, vídua de Pere Espona, fuster, filla de Jeroni Lleonart, garbellador, i d'Eulàlia, parroquians de Sant Jaume. Testimonis: Joan Vinyes, escudeller, i Jeroni Ribes, escudeller³²⁴⁴. El 28.04.1732, capitols matrimonials amb Ignàsia Gallart i Lleonart, vídua de Pere Espona, jove fuster. Dot: 200 lliures³²⁴⁵.

3235 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
3236 AHPB, Josep Ricart, *Septimum manuale instrumentorum*, 1772, desembre, 26 - 1773, desembre, 23.
3237 AHCB, Cadastre, I-7, casa 22, pis 2n.
3238 ACB, Esposalles, vol. 115; AHPB, Joan Solsona, Llibre de capitols matrimonials, 1648 -1689; 1731, setembre, 6 - 1733, maig, 26 ; 1691, febrer, 26 - 1728, abril, 7 i s.d.
3239 ACB, Baptismes, vol. 13.
3240 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715 - 1716.
3241 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
3242 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.
3243 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
3244 ACB, Esposalles, vol. 128; ADB, Matrimonis, vol. 27, fol. 389. El seu pare ja era mort.
3245 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Sextum Manuale instrumentorum et*

El 16.06.1733 Jeroni Gallart, escudeller, i Ignàsia, la seva esposa, van vendre un censal de 200 lliures al convent del Bonsuccés. El necessitaven per poder pagar a Jeroni Ribes, jove escudeller, i a Francesca Gallart, gendre i filla respectivament, 100 lliures 50 lliures per dret paternal i 50 que li deixà Francesca Gallart, sa mare, primera esposa de Jeroni Gallart en el testament en poder de Jeroni Gomis, notari. Varen obligar les dues cases que tenien al carrer pel qual s'anava de la Rambla fins al convent del Bon Succés i carrer de les Sitges³²⁴⁶.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria³²⁴⁷. El 1749 assistí a una reunió de la confraria³²⁴⁸.

El 02.08.1752, cos d'Ignàsia Gallart i Lleonart, muller de Jeroni Gallart, escudeller, als Tres Llits³²⁴⁹.

El 1755 va ser el darrer any en què s'esmenta en una reunió de la confraria³²⁵⁰.

0497. GALLART I PUIG, Joan

1691 - 1776

Escudeller, natural de Barcelona, fill de Miquel Gallart, escudeller, i de Caterina Puig. A l'inventari dels béns de Caterina 1733, la seva mare, s'esmenta la botiga de les cases de Joan Gallart, situades a la placeta de la Verònica.

El 01.10.1691, bateig de Joan Josep Miquel Felip Gallart³²⁵¹.

El dia 24.09.1711 fou examinat a l'obrador de Pere Màrtir Lapuja³²⁵².

El 27.05.1711, essent jove escudeller, esposalles amb Gertrudis Ros, donzella, filla de Vicenç Ros, mestre de cases, i de Mònica³²⁵³.

El 07.08.1712, cos de Gertrudis, albat, filla de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis, al carrer d'en Bartamon³²⁵⁴. El 22.10.1713, bateig de Nicolau Josep Manuel, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis. Padrins: Josep Sepúlveda, i Eulàlia Puig, muller de Nicolau de Tuïr i Ricart, capità de cavalls³²⁵⁵. El 27.10.1713, cos de Manuel, albat, fill de Joan Gallart i de Gertrudis, al carreró de Bartamon³²⁵⁶.

Habitava amb la seva família en una casa situada prop el fossar del Pi, en la qual hi havia tres estadants més. Pagava 10 lliures de lloguer a Josep Ribes, alcalde de barri, de la parròquia de Sant Miquel³²⁵⁷.

El 23.01.1716, bateig de Josep Joan Benet, fill de Joan

Gallart, mestre escudeller, i de Gertrudis. Padrins: don Josep Pison i Marianna Valentina, donzella, filla de Joan Valentí, passamaner, de Barcelona³²⁵⁸. El 18.07.1717, bateig de Mònica Maria Miquela Gertrudis, filla de Joan Gallart, mestre escudeller, i de Gertrudis. Padrins: Miquel Bovera, mestre ferrer, i Francesca Calveria, muller de Francesc Calveria, mestre veler³²⁵⁹. El 08.04.1718, confirmació de Gertrudis, filla de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis³²⁶⁰. El 19.11.1718, bateig de Pau Marc Benet, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis. Padrins: Pau Costes, mestre de cases, i Teresa Hivern, muller de Marc Hivern, mestre de cases³²⁶¹. El 15.08.1720, cos de Pau, fill de Joan Gallart, escudeller, a la Plaça de la Verònica, al vas propi³²⁶². El 03.04.1721, bateig de Tomàs Bernat Pau Benet, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis Gallart i Ros. Padrins: Tomàs Ferrer, ciutadà honrat de Girona, i Josepa Gros, muller de Bernat Gros, escudeller³²⁶³. El 09.04.1723, albat primsenyat de l'escudeller Joan Gallart³²⁶⁴. El 03.12.1725, bateig de Josep Joan Miquel Benet, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis Gallart i Ros. Padrins: Josep Cadafalc, veler, i Caterina Gallart, vídua de Miquel Gallart, escudeller³²⁶⁵. En una nota marginal apareixen cancel·lats els oficis de Miquel Gallart i dels padrins, sense que en sapiguem les causes.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 35 anys³²⁶⁶.

El 08.12.1725, albat de Miquel, fill de Joan Gallart, a la plaça de la Verònica, al vas de Santa Eulàlia³²⁶⁷.

El 1727, prohòim tercer de la confraria³²⁶⁸. El 1728, prohòim segon de la confraria³²⁶⁹.

El 12.06.1728, bateig de Ramon Antoni Francesc Lluís Josep Benet, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis Gallart i Ros. Padrins: Luis de Carvajal i Josepa del Maso i Castellet, vídua de Joan Francesc del Maso³²⁷⁰. El 16.06.1728, albat de Ramon, fill de Joan Gallart a la plaça de la Verònica, al vas del Roser³²⁷¹. El 14.09.1729, bateig de Pau Eloi Joan, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis Gallart i Ros. Padrins: Eloi Lapuja, escudeller, i Caterina Font, muller de Pau Font, mariner³²⁷².

El 1733, prohòim segon de la confraria³²⁷³. El 1735 - 1736, prohòim segon de la confraria³²⁷⁴.

El 04.04.1753, cos de Gertrudis, muller de Joan Gallart, escudeller³²⁷⁵.

El 24.03.1753, esposalles amb Maria Fàbregues, filla de

contractuum, 1731, desembre, 27 - 1732, desembre, 24.

- 3246 AHPB, Anònim, Plec de capítols matrimonials.
 3247 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 3248 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tercium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 3249 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
 3250 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*, 1755, gener, 5 - 1755, desembre, 21.
 3251 ACB, Baptismes, vol. 10.
 3252 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1711, gener, 1 - 1711, desembre, 19.
 3253 ACB, Esposalles, vol. 117; ADB, Expedients matrimonials. Santa Maria del Mar, capça 11.
 3254 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1708 - 1715.
 3255 ACB, Baptismes, vol. 14.
 3256 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1708 - 1715.
 3257 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715 - 1716.

- 3258 ACB, Baptismes, vol. 15.
 3259 ACB, Baptismes, vol. 15.
 3260 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol 279.
 3261 ACB, Baptismes, vol. 16.
 3262 ACB, Defuncions, vol. 6.
 3263 ACB, Baptismes, vol. 16.
 3264 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 142r.
 3265 ACB, Baptismes, vol. 18.
 3266 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.
 3267 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 195v.
 3268 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 3269 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 3270 ACB, Baptismes, vol. 18.
 3271 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 229v.
 3272 ACB, Baptismes, vol. 19.
 3273 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 3274 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 3275 ACB, Defuncions, vol. 7.

Segimon Fàbregues, i de Margarida, de la parròquia de Santa Maria del Mar³²⁷⁶.

El 12.12.1761, esposalles amb Antònia, filla exposita de l'Hospital General, a la parròquia del Pi, "*amore Dei*"³²⁷⁷.

El 17.12.1766, testament de Gertrudis Puig i Gallart, vídua de Josep Puig, jove sastre, ciutadà de Barcelona, filla de Joan Gallart, escudeller, ciutadà de Barcelona i de Gertrudis, difunta. Nomenà marmessors a Francesc Mateu, carnisser, ciutadà de Barcelona. Demanà ser enterrada a la seu de Barcelona. Nomenà hereu a Francesc Mateu³²⁷⁸.

El 1776 s'esmenta en una reunió de la confraria³²⁷⁹.

0498. GALLART i ROS, Josep

1716 - 1769

Escudeller, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis Ros. Segons un document de 1768, no sabia escriure.

El 16.08.1739, essent jove escudeller, esposalles amb Magdalena Vidal, de Piera, filla de Bartomeu Vidal, pagès, i de Teresa. Testimonis: el reverent doctor Pere Ribes, prevere, i Jeroni Miquel, escudeller de Barcelona³²⁸⁰.

El 10.05.1740, bateig de Domènec Miquel Antoni, fill de Josep Gallart, jove escudeller, i de Magdalena Gallart i Vidal. Padrins: Domènec Miró, menor, sastre, i Gertrudis Puig, muller de Josep Puig, jove sastre³²⁸¹. El 23.05.1740, cos de Josep, albat de Josep Gallart, jove escudeller, al carrer d'en Serra, al vas del Roser³²⁸². El 18.06.1741, bateig de Joaquim Ramon Josep, fill de Josep Gallart, escudeller, i de Magdalena Gallart i Vidal. Padrins: Joaquim Calvaria, veler, i Teresa Portes, muller de Ramon Portes, escudeller³²⁸³. L'11.12.1741, confirmació de Joaquim, fill de Josep Gallart i de Magdalena³²⁸⁴. El 25.04.1743, bateig de Mariàngela Teresa Josepa Beneta, filla de Josep Gallart, jove escudeller, i de Magdalena Gallart i Vidal. Padrins: Oleguer Plans, flassader, i Gertrudis Puig, muller de Josep Puig, sastre³²⁸⁵. El 06.08.1745, bateig de Gaietà Francesc Domènec, fill de Josep Gallart, jove escudeller, i de Magdalena Gallart i Vidal. Padrins: Isidre Soler, clergue, i Francesca Reig, muller de Joan Reig, escudeller³²⁸⁶. El 27.07.1751, cos de Josep, albat, fill de Josep Gallart, jove escudeller, i de Magdalena, al carrer dels Tres Llits³²⁸⁷.

El 20.01.1756 va ser examinat a l'obrador d'Ignasi Carreres, al carrer de Còdols, apadrinat per Joan Gallart i Ignasi Carreres³²⁸⁸.

El 06.05.1763, combregar a Josep Gallart, escudeller, al

3276 ACB, Esposalles, vol. 139.
3277 ACB, Esposalles, vol. 144, fol. 59v
3278 AHPB, Esteve Cols, menor, *Secundum ... manuale contractuum*, 1765, desembre, 28 - 1766, desembre, 22.
3279 AHPB, Josep Ricart, *Desimum manuale*, 1775, desembre, 29 - 1776, desembre, 21.
3280 APSJP, Esposoris, vol. 7; ACB, Esposalles, vol. 132.
3281 ACB, Baptismes, vol. 21.
3282 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 59r.
3283 ACB, Baptismes, vol. 22.
3284 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 91r.
3285 ACB, Baptismes, vol. 22.
3286 ACB, Baptismes, vol. 23.
3287 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
3288 AHPB, Guillem Òdena, *Manuale instrumentorum*, 1755, desembre, 29 - 1756, desembre, 22, fol. 7r-8r.

carrer de Còdols³²⁸⁹.

El 30.10.1768 encara era viu quan l'examen de mestratge de Gaietà Estaper, si bé era absent³²⁹⁰.

El 30.01.1769, cos de Josep Gallart, escudeller³²⁹¹.

0499. GALLART, Miquel

1649 - 1716

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill Jeroni Gallart, mestre de cases, i de Magdalena. Pare de Pau i de Joan Gallart, escudellers. Segons l'inventari de la seva difunta esposa Caterina 1733 disposava d'unes cases i obrador d'escudeller al carrer de Còdols, per establiment de Gabriel Julià: petites cases amb pati al costat, amb dos portals, i una botiga a la part inferior, amb tres portals, al carrer Simó Oller, alou de la pabordia dels mesos de març, maig i desembre³²⁹².

El 1651, testament de Jeroni Gallart, mestre de cases, casat amb Magdalena. S'esmenten els seus fills Pere, Joan, Miquel i Marianna³²⁹³.

El 02.06.1675, capítols matrimonials. Dot: 150 lliures³²⁹⁴. El 03.06.1675, esposalles amb Caterina Puig, donzella, filla e Jeroni Puig, pagès de Sant Vicenç de Sarrià, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia³²⁹⁵.

El 25.11.1675 va reconèixer haver rebut 70 lliures dels béns del seu pare Jeroni Gallart³²⁹⁶.

El 23.05.1676 confirmació de Francesc, fill de Miquel Gallart i de Caterina. Padri: Andreu Targaró, escudeller³²⁹⁷.

El 27.05.1676, s'esmenta a la reunió de la confraria³²⁹⁸. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers. Era l'andador de la confraria³²⁹⁹.

El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria³³⁰⁰. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria³³⁰¹. El 09.08.1683 va ser nomenat prohom tercer de la confraria³³⁰².

L'any 1684 va fer de testimoni en un procés civil entre Andreu Targaró, escudeller, i Josep Jaumar, gerrer³³⁰³.

El 14.03.1688, bateig d'Isidre Marià Jeroni Miquel, fill

3289 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
3290 AHPB, Domènec Banús, *Tercium manuale contractuum, ultimarum voluntatum seu instrumentorum*, 1768, gener, 12 - 1768, desembre, 17
3291 ACB, Defuncions, vol. 8.
3292 ACB, Caritat. Pabordies, vol. 81.
3293 AHPB, Josep Arbós, *Manual de testaments, inventaris, encants, capítols matrimonials y concòrdias*, 1633, març, 23 - 1649, desembre; 1651, abril, 24 - 1656, octubre, 1.
3294 AHPB, Josep Vila, major, Plec de capítols matrimonials, 1672 - 1690 i s. d.
3295 ACB, Esposalles, vol. 98, fol. 6.
3296 AHPB, Joan Guiu, Manual, 1675, gener, 2 - 1676, desembre, 16.
3297 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 109r.
3298 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
3299 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
3300 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
3301 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
3302 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
3303 ACA, Reial Audiència, processos, núm. 13.440.

de Miquel Gallart, escudeller, i de Caterina. Padrins: Isidre Bosch, notari causídic, i Maria Peix, muller de Pere Peix, notari reial, ambdós de Barcelona³³⁰⁴. El 11.12.1689, bateig de Pere Joan Miquel, fill de Miquel Gallart, escudeller, i de Caterina. Padrins: Pere Planes, pagès de les Corts de Sarrià, i Maria Anna Llinars, vídua de Joan Llinars, mestre de cases, ambdós de Barcelona³³⁰⁵.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria³³⁰⁶.

L'01.10.1691, bateig de Joan Josep Miquel Felip, fill de Miquel Gallart, escudeller, i de Caterina. Padrins: Joan Darbó, gerrer, i Verònica Babota, vídua de Pau Babot, escudeller, de Barcelona³³⁰⁷.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria³³⁰⁸.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria³³⁰⁹.

El 07.03.1697, present a l'examen de l'escudeller Blai Coll³³¹⁰.

El 08.02.1697 va ser establert, per part de Gabriel Julià, en unes petites cases amb pati al costat, amb dos portals oberts al carrer de Còdols, i una botiga a la part del darrere, amb tres portals, al carrer Simó Oller, propietat de la pabordia dels mesos de març, maig, juny i setembre de la seu de Barcelona, que anteriorment havia estat de l'escudeller Joan Rossell³³¹¹.

El 02.03.1698 el mestre de cases Francesc Noguier va firmar un rebut conforme li havia pagat 107 lliures i 12 sous per unes obres fetes a la casa i obrador contigu que Miquel Gallart tenia al carrer dels Escudelles "*in angulo vici dels Codols*", que abans fou de Gabriel Julià. Es detallen les obres fetes³³¹².

El 1707 consta que cada 6 d'abril i 6 d'octubre havia de pagar a Gabriel Escardó un cens de pensió de 19 lliures i 10 sous AHPB, Josep Llaurador i de Satorre, *Liber inventariorum secundus*, 1696, febrer, 13 - 1711, gener, 28.

El 09.09.1710, defunció de la seva filla Isabel, a la plaça de la Verònica, al vas de la Concepció blanca³³¹³.

El 25.09.1711 ell juntament amb el seu fill Pau Gallart, per fer construir una casa de nou feta al carrer de Còdols, i necessitats de diners, van vendre als majorals del cordó de Sant Francesc un censal de 100 lliures al for de 20.000 per mil, i hipotecaren unes cases amb tres portals: dos al carrer dels Escudellers i l'altra al carrer de Còdols. Termenaven a orient amb l'honor de Francesc Pomareda "*instructoris*

majoris infanterie hispaniensis", a sud, amb les cases més avall designades; a occident amb el carrer de Còdols i al nord amb el carrer dels Escudellers. També van hipotecar unes petites cases amb pati i dos portals, que foren part i pertinença de les cases amb botiga, amb tres portals oberts: un de rodó, a les cases, i l'altre quadrat, a la botiga, al carrer dels Escudellers i al carrer de Còdols que posseïa l'esmentat Pomareda -i abans Joan Rossell, escudeller- a occident, amb el carrer de Còdols i al nord amb les cases designades en primer lloc. Les tenia per establiment de Josep Julià, capità d'infanteria³³¹⁴.

El 18.12.1715, citació a Miquel Gallart, prohom dels escudellers, a la Cort del Veguer, a instàncies de Francesc Alzina, botiguer³³¹⁵.

El 1715 - 1716, segons el cadastre, tenia la seva casa en una botiga situada a la placeta de la Verònica, llogades per Isabel Meca i Cardona, per la qual pagava de lloguer cada any 11 lliures. Per establiment, tenia una casa, una botiga i obrador al carrer dels Escudellers pels quals pagava: al prior i convent de Santa Mònica: 20 lliures; Isabel Meca i de Cardona: 9 lliures, 9 sous; als majorals de la confraria del Cordó de Sant Francesc: 13 lliures, 12 sous; a Josep Camps, procurador de Gabriel Escardó: 19 lliures, 10 sous; al doctor Josep Ramenyós, administrador de la causa pia de Miquel Vicorbinos i Bosser: 3 lliures; a la confraria dels ferrers i manyans: 1 lliura, 10 sous.

Digué tenir-les llogades a Antoni Farries, taverner, i en cobrava de lloguer 67 lliures, 4 sous.

Les botigues del carrer de Còdols les tenia llogades per 14 lliures. L'obrador on habitava necessitava unes 100 lliures en obres³³¹⁶.

S'esmenta al cadastre del 1717³³¹⁷.

El 23.09.1716, testament de Miquel Gallart. Nomenà marmessors a Caterina Gallart, la seva esposa, i a Jeroni Gallart, escudeller. Demanà ser enterrat a la capella de Nostra Senyora dels Dolors, al monestir del Bonsuccés³³¹⁸.

El 29.04.1720 Josep Masderrodes confessà rebre un cens que pagava Miquel Gallart, escudeller, per una casa amb un portal al carrer Simó Oller, al cap del carrer de Còdols, que anteriorment fou de Joan Galibano, escudeller. En tenia la senyoria mitjana el noble Meca i Cassador, i la propietat eminent, la pabordia dels mesos de març, maig, juny i setembre de la catedral de Barcelona. A occident i nord quedaven els carrers públics esmentats³³¹⁹.

El 06.04.1733 Caterina va fer testament. Va elegir marmessors a Jeroni i a Joan Gallart, escudellers, els seus fills. Trià la sepultura a l'església parroquial de Sant Miquel arcàngel. A Gertrudis, muller de Joan Gallart, li llegà unes faldilles d'escot i altres de seda, totes, negres. A Gertrudis Gallart, la seva néta, li deixà dues caixes de fusta que eren del dot, i una faldilla i una gavardina d'estamena *negrilla* i un gipó de xamellot de color obscur. Al seu fill Joan, a més de les 100 lliures llegades pel seu pare difunt, li deixà dos matalassos de llana amb teles usades, una flassada gran blava, sis llençols

3304 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 392.
 3305 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 17v.
 3306 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 3307 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 68r.
 3308 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 3309 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
 3310 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 3311 ACB, Caritat. Pabordies, vol. 81; AHPB, Domènec Rojas, *Undecimum ... divorum contractuum manuale*, 1696, desembre, 26 - 1697, desembre, 23.
 3312 AHPB, Domènec Rojas, *Duodecimum ... divorum contractuum manuale*, 1697, desembre, 28 - 1698, juliol, 5.
 3313 ACB, Defuncions, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 8.

3314 AHPB, Francesc Rossinés, *Capítols matrimoniales, inventaris, concòrdies i reconeixements*, 1711, abril, 18 - 1711, novembre, 15.
 3315 AHCB, Arxiu del Veguer, XXI - 09/11.
 3316 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715 - 1716.
 3317 AHCB, Cadastre I - 61.
 3318 AHPB, Domènec Rojas, *Tercius liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimatum voluntatum*, 1695, març, 23 - 1721, març, 12.
 3319 ACB, Caritat. Pabordies, vol. 118.

i sis estovalles, tot de cànem. Instituí hereu universal a Jeroni Gallart³³²⁰.

El 17.04.1733, inventari de la seva vídua, Caterina³³²¹. L'obrador estava situat al carrer dels Còdols. Segurament el regentava el seu fill Jeroni Gallart. En el moment de la mort de Caterina hi havia una fornada a punt de coure i una altra, d'obra escaldada. Tenia una casa a la plaça de la Verònica, un obrador al carrer de Còdols i una casa contigua a l'obrador.

El 1748, les dues cases i l'obrador es varen donar per inexigibles per estar derruïts. El 1754 passaren a Salvador Poll, fuster³³²².

L'any 1758 - 1759 s'esmenta "una casa de escalera de 2º piso con botica" de Jaume Pomareda fetes d'una casa i obrador que fou de Miquel Gallart, escudeller, al carrer de Còdols³³²³.

0500. GALLART, Pau

Vers 1680 - 1716

Escudeller, fill de Miquel Gallart, escudeller, i de Caterina.

El 29.03.1707 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador de Miquel Gallart³³²⁴.

El 08.08.1708, esposalles amb Teresa Artigues i Puigsec, donzella³³²⁵.

El 26.12.1716 Jacint Artigues, torner, i Teresa Artigues, vídua de Paulí Gallart, escudeller, pare i filla, reconeixen que Miquel Gallart, escudeller, i Caterina, sogres de Teresa els hi van retornar les 200 lliures del dot, dues arques de núvia i roba; també "una porcellana guarnida de or ab pedras violadas"³³²⁶.

El 27.12.1718, Jacint Artigues i Teresa Gallart i Artigues, vídua de Paulí Gallart, pare i filla respectivament, reconegueren que Miquel Gallart i Caterina, els seus sogres, van pagar les 50 lliures de l'escreix estipulat en els capítols matrimonials del seus fills, fets davant del notari Francesc Minguella³³²⁷.

0501. GALLART, Pau

Escudeller.

El 06.01.1750, cos de Pau, albat, fill de Pau Gallart, escudeller, als Escudellers, al vas dels Tarongers³³²⁸.

0502. GAMBILOU, Jacint

Vers 1710 - Post. 1765

Jove escudeller, fill de Joan Gambilou, hortolà, i de Maria Anna.

El 19.08.1731, esposalles amb Rosa Millàs i Maymó, vídua de Silvestre Millàs, mestre de cases, filla de Pere Maimó, jove teixidor de llana, i de Marianna, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: els reverents Bonaventura Clarà i Bonaventura Orenc, preveres beneficiats a Sant Just i Sant Pastor³³²⁹.

El 29.10.1754, esposalles amb Rosa Viladesau, filla de Josep Viladesau, i de Jerònima, a Sant Pere de les Puelles, "amore Dei"³³³⁰.

El 11.09.1756, confirmació de Joan, fill Jacint Gambilou, jove escudeller, i de Rosa. Padrí: Manuel Rossell, escudeller³³³¹.

El 14.02.1762, confirmació de Joan, fill de Jacint Gambilou, escudeller, i de Rosa Viladesau³³³².

El 10.11.1765, confirmació de Josepa, filla de Jacint Gambilou i de Rosa³³³³.

0503. GAMBILOU I VILADESAU, Josep

1764 - 1806

Jove escudeller, fill de Jacint Gambilou i de Rosa Viladesau, parroquians del Pi, sis anys abans, parroquians de Sant Pere de les Puelles. Vivia al carrer Tallers, "al costat del pou".

El 18.12.1785, esposalles amb Caterina Costa, de 25 anys, filla d'Antoni Costa, hortolà, i de Francesca Oller, de la parròquia de Santa Maria del Mar³³³⁴.

El 19.12.1806, cos de Josep Gambilou, jove escudeller. Va morir de malaltia als 45 sic anys³³³⁵.

0504. GANASCO, Joan

Vers 1535 - 1561

Escudeller.

El 09.09.1556, esposalles amb madona Eulàlia, vídua d'en Muntades ?, gerrer³³³⁶.

El 24.08.1561, sepultura de Joan Ganasco, escudeller³³³⁷.

El 02.02.1565, llicència a Antoni Ramon, pagès, d'Allella, amb Eulàlia, vídua de Joan Ganasco gratis³³³⁸.

El 02.02.1565 la seva filla Margarida es va casar amb Antoni Ramon, paraire, menor d'edat, fill d'Antoni Ramon, pagès, d'Allella³³³⁹.

El 02.02.1565 capítols matrimonials d'Eulàlia Ganasco, vídua de Joan Ganasco, escudeller, germana de Joan Galibano. Aportà en dot unes cases que tenia al carrer que anava de la Carnisseria d'en Sors al portal dels Trenta Claus, per tal que es poguessin llogar.

3320 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, Llibre de testaments. Tomo I, 1727, novembre, 18 - 1746, agost, 16.
 3321 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, Llibre d'inventaris. Tomo I, 1728, gener, 18 - 1744, setembre, 27.
 3322 AHCBC, Cadastre, I - 10. *Libro de Casas, censos y censales de 1743*.
 3323 AHCBC, Cadastre, I - 34.
 3324 AHPB, Francesc Topi i Comes, Manual, 1706, desembre, 16 - 1707, desembre, 22.
 3325 ACB, Esposalles, vol. 115.
 3326 AHPB, Pere Pau Pujol, *Decimum nonum manuale ... div.orum contractuum*, 1715, desembre, 25 - 1716, desembre, 24.
 3327 AHPB, Francesc Minguella, Plec de capítols matrimonials, 1695 - 1740.
 3328 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 156.

3329 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 128, fol. 20v; ADB, Matrimonis, vol. 27, fol. 318.
 3330 ACB, Esposalles, vol. 140, fol. 139v.
 3331 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 4, fol. 76v.
 3332 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 424v.
 3333 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 246.
 3334 ACB, Esposalles, vol. 156, fol. 397; ADB, Informacions matrimonials, vol. 40, fol. 433v.
 3335 APSMP, Defuncions, XVII/4r. 50.
 3336 ACB; Esposalles, vol. 37, fol. 65v.
 3337 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1.
 3338 ACB, Esposalles, vol. 41.
 3339 ACB, Esposalles, vol. 41.

0505. GARCIA i TORRENTS, Antoni

1726 - Vers. 1789

Escudeller, fill de Josep Garcia, escudeller, i de Jerònima Torrents, de la parròquia del Pi.

El 12.02.1756, esposalles amb Margarida Padrissa, filla de Jaume Padrissa, cabelleraire, i de Maria Pasqual, a Santa Maria del Mar³³⁴⁰.

El 01.01.1757, cos de Jaume, albat, fill d'Antoni Garcia, escudeller, i de Margarida, al carrer de Rauric³³⁴¹. El 18.07.1759, cos d'Antoni, fill d'Antoni Garcia, escudeller, i de Margarida, prop la Trinitat³³⁴². El 01.08.1761, cos de Pau, fill d'Antoni Garcia, escudeller, i de Maria, al costat del forn de la Trinitat³³⁴³.

El 1764 va ser el prohoms segon de la confraria³³⁴⁴.

El 24.11.1765, confirmació d'Antoni, fill d'Antoni Garcia i de Margarida³³⁴⁵.

El 1772, assistí a una reunió del gremi³³⁴⁶. El 1775, com a clavari de la confraria del Sant Misteri, assistí a l'examen de Ramon Gual³³⁴⁷.

El 02.06.1783 esposalles amb Josepa Sunyol, filla d'Antoni Sunyol, mercer, i de Prisca Monplat, al Pi³³⁴⁸.

El 29.01.1789 és la darrera vegada que s'esmenta el seu nom en una reunió de la confraria³³⁴⁹.

El 26.11.1798 sepultura a Josepa Garcia, vídua d'Antoni Garcia, escudeller, al carrer dels Banys. Està a casa Planes³³⁵⁰.

0506. GARCIA, Francesc

Vers 1650 - 1713

Jove escudeller habitant de Barcelona, fill de Francesc Garcia, tintorer de la vila de Madrid, arquebisbat de Toledo, i d'Anna.

El 19.03.1679, esposalles amb Coloma Moret, donzella³³⁵¹. El mateix dia, capítols matrimonials amb Coloma "donzella domèstica de Felip Moret, escudeller, ciutadà de Barcelona dende sos primers anys" sic³³⁵².

El 26.06.1689, sepultura de Maria Rosa, albat, filla de Francesc Garcia, jove escudeller al carrer d'en Serra³³⁵³.

El 06.09.1690, bateig de Miquel Francesc Josep Jeroni,

fill de Francesc Garcia, jove escudeller, i de Coloma. Padrins: Miquel Ortiz, fill del tinent Alfonso Ortiz, i Agnès Valls, filla de Llorenç Valls i d'Esperança³³⁵⁴. El 04.07.1693, bateig de Cecília Magdalena Coloma, filla de Francesc Garcia, jove escudeller, i de Coloma. Foren padrins: Miquel Carreres, escudeller, i Magdalena Montalba, muller de Baltasar Montalba, soldat³³⁵⁵. El 09.07.1693, sepultura de Cecília, albat, filla de Francesc Garcia, jove escudeller³³⁵⁶.

El 08.09.1694, combregar a Coloma Garcia, muller de Francesc Garcia, fadrí escudeller, al carrer d'en Serra³³⁵⁷.

El 15.09.1695, combregar a Francesc Garcia, jove escudeller, al carrer d'en Serra³³⁵⁸.

El 28.03.1713, cos de Francesc Garcia, escudeller, als Escudellers, a casa de Francesc Gual, escudeller³³⁵⁹.

0507. GARCIA, Joan

Obrer de "terre albe", ciutadà de Barcelona, fill de Joan Garcia, pagès, de la vila de Riba-roja, regne de València, i de Iolanda ?.

El 16.02.1434 va firmar àpoca del dot a favor de la seva muller³³⁶⁰.

El 16.02.1447 s'esmenta en un document notarial³³⁶¹. El 04.12.1453 s'esmenta en un document notarial³³⁶².

0508. GARCIA, Josep

1689 - ?

Jove escudeller natural de Barcelona, fill de Francesc Garcia, jove escudeller, i de Coloma.

El 17.03.1717, esposalles amb Jerònima Torrent, donzella, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor³³⁶³. Van fer de testimonis els escudellers Jeroni Gual i Salvador Casals.

El 19.03.1717, esposoris amb Jerònima Torrent, filla de Josep Torrent, pagès, de Tragó de Noguera bisbat d'Urgell, i de Maria. Testimonis: Jeroni Gual, escudeller, i Jaume Coll, jove escudeller³³⁶⁴.

El 20.11.1718, bateig de Lluïsa, Rosa Fausta Elisabet, filla de Josep Garcia, jove escudeller, i de Jerònima Garcia i Torrents. Foren padrins: Lluís Lapuja, escudeller, i Rosa Gual, muller de Jeroni Gual, escudeller³³⁶⁵.

El 17.12.1720, bateig de Gertrudis Jerònima Fausta Rosa,

3340 ACB, Esposalles, vol. 141, fol. 78v.

3341 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

3342 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

3343 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 160.

3344 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.

3345 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 351v.

3346 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.3347 AHPB, Antoni Nogués, *Protocollo o registro*, 1774, desembre, 27 - 1775, desembre, 22.

3348 ACB, Esposalles, vol. 155; ADB, Matrimonis Santa Maria del Pi, XVII/5, fol. 78r.

3349 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.

3350 APSMP, Defuncions, XVII/4, r. 49.

3351 ACB, Esposalles, vol. 99.

3352 AHPB, Joan Navés, Plec de capítols matrimonials, 1678 - 1701 i s. d.

3353 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 2.

3354 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 18.

3355 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 100.

3356 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.

3357 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.

3358 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.

3359 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

3360 AHPB, Bernat Montserrat, *Decimum manuale in quo continentur omnes contractus et instrumenta*, 1436, desembre, 31 - 1437, desembre, 23.3361 AHPB, Bernat Montserrat, *Vicessimum quintum manuale in quo continentur omnes contractus et instrumenta*, 1446, juny, 8 - 1447, febrer, 23.3362 AHPB, Bernat Montserrat, *Tricessimum sextum manuale comune in quo continentur omnes contractus et instrumenta*, 1453, agost, 17 - 1454, març, 18.

3363 ACB, Esposalles, vol. 120; ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.

3364 APSJP, Esposoris, vol. 6.

3365 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 64.

filla de Josep Garcia, jove escudeller, i de Jerònima Torrents. Padrins: Jeroni Gual, escudeller, i Gertrudis Prats i Carbonell, muller d'Antoni Prats, fuster³³⁶⁶.

El 01.01.1723, bateig de Josep Antoni Faust Silvestre fill de Josep Garcia, jove escudeller, i de Jerònima Torrents. Padrins: Josep Barbarà, gerrer, i caterina Carbonell, muller de Fèlix Carbonell, encepador ³³⁶⁷.

El 10.01.1723, albat de Josep, fill de Josep Garcia, jove escudeller, i de Jerònima, a casa de Josep Barba, gerrer, als Escudellers APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

El 05.07.1724, bateig de Fèlix Josep Faust Gregori, fill de Josep Garcia, i de Jerònima Torrents. Padrins: Fèlix Carbonell, fuster, i Teresa Gual, muller de Josep Gual, escudeller APSJP, Baptismes, vol. 12, p. 231.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fadrins. Tenia aleshores uns 36 anys³³⁶⁸.

El 09.06.1726, bateig de Josep Antoni Marià. Padrins: Josep Dosrius, assaonador, i Teresa Barba, muller de Josep Barba, gerrer³³⁶⁹.

El 06.03.1727, cos de Gertrudis, filla de Josep Garcia, escudeller, al carrer del Vidre, al vas de Santa Eulàlia³³⁷⁰.

El 20.03.1740, esposalles amb Josepa Biosca, de la parròquia de Sant Jaume³³⁷¹.

El 30.07.1741, bateig d'Ignasi Josep Abdó Sever, fill de Josep Garcia, jove escudeller, i de Josepa Garcia i Biosca. Padrins: Ignasi Clarà, perxer, i Teresa Gual, vídua de Josep Gual, escudeller³³⁷².

El 12.12.1741, confirmació de Josep, fill de Josep Garcia i de Josepa³³⁷³.

El 30.03.1746, bateig d'Antoni Marià Joan, fill de Josep Garcia i de Josepa. Padrins: Antoni Garcia, jove escudeller, i Maria Teresa Gual, donzella, filla de Josep Gual, escudeller aleshores ja difunt³³⁷⁴.

0509. GARCIA, Silvestre

Escudeller natural de Martorell.

El 20.11.1634, esposalles d'Isabel, filla seva i de Joana, amb Ramon Esteve, pagès de Martorell³³⁷⁵.

0510. GARÍ I BARÓ, Andreu

Vers 1720 - ?

Jove escudeller, fill d'Andreu Garí i de Teresa Baró.

El 24.07.1746, esposalles amb Isabel Balada, a la parròquia de Sant Miquel arcàngel³³⁷⁶.

El 11.05.1747, bateig d'Andreu Josep Pere, fill d'Andreu Garí, escudeller, i d'Isabel Garí i Balada. Padrins: Andreu Garí, pagès, de Sant Andreu de Llavaneres, i Caterina Balada i Casanoves, muller de Pere Balada, de Teia³³⁷⁷.

El 26.07.1479, cos d'Andreu, albat, fill d'Andreu Garí, jove escudeller, i d'Isabel, al carrer dels Tres Llits³³⁷⁸.

El 14.02.1751, cos de Francesc, albat, fill d'Andreu Garí, jove escudeller, al carrer d'Aroles, sota el pou, al vas dels Tarongers³³⁷⁹.

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent de Nostra Senyora del Bonsuccés dels pares servites³³⁸⁰.

El 07.02.1753, cos de Jaume, albat, fill d'Andreu Garí, al carrer dels Tres Llits, al vas dels tarongers³³⁸¹. El 09.07.1754, bateig de Francesca Maria Anna Margarida, filla d'Andreu Garí i d'Isabel Balada³³⁸². El 02.09.1754, cos d'Antoni, albat, fill d'Andreu Garí, al carrer dels Tres Llits, al vas dels Tarongers³³⁸³. El 14.11.1757, cos d'Andreu, albat, fill d'Andreu Garí, escudeller, i d'Isabel, als Tres Llits³³⁸⁴.

El 11.04.1762, esposalles amb Maria Rosa de Déu, filla d'Andreu i de Clara, a la parròquia del Pi³³⁸⁵.

0511. GARÍ i CATÀ, Salvador

Vers 1720 - ?

Jove escudeller, de Sant Andreu de Llavaneres, fill d'Andreu Garí, pagès, i d'Eulàlia Catà; germà d'Andreu Garí.

El 23.11.1743, esposalles amb Maria Vinyes, filla de Joan Vinyes, escudeller, i de Maria Gastó, a Sant Miquel arcàngel³³⁸⁶.

El 08.11.1744, bateig de Josep Andreu Salvador, fill de Salvador Garí i Catà, jove escudeller, i de Maria Vinyes. Padrins: Joan Vinyes, escudeller, i Mariàngela Calvet, muller de Pere Calvet, carreter, tots de Barcelona³³⁸⁷. El 31.12.1746, bateig de Josep Joan Tomàs, fill de Salvador Garí i de Maria Garí i Vinyes. Padrins: Joan Cardona, jove mestre de cases, i Maria Vinyes, muller de Joan Vinyes³³⁸⁸. El 11.09.1756, confirmació de Francesca, filla de Salvador Garí, escudeller, i de Maria Vinyes³³⁸⁹. El 07.02.1762, confirmació de Manuela, filla de Salvador Garí, escudeller, i de Maria³³⁹⁰. El 09.01.1763, confirmació de Josepa, filla de Salvador Garí, jove escudeller, i de Maria³³⁹¹. El 14.01.1763, cos de Josepa, albat, filla de Salvador Garí, jove escudeller, i de Maria, al carrer d'en Carabassa. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor³³⁹².

3366 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 122.

3367 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 183.

3368 AHC B, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.

3369 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 286.

3370 ACB, Sepultures, vol. 10.

3371 ACB, Esposalles, vol. 132.

3372 ACB, Baptismes, vol. 22.

3373 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 93r.

3374 ACB, Baptismes, vol. 23.

3375 ACB, Esposalles, vol. 77.

3376 ACB, Esposalles, vol. 136.

3377 ACB, Baptismes, vol. 23.

3378 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

3379 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 168r.

3380 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.

3381 ACB, Defuncions, vol. 7.

3382 ACB, Baptismes, vol. 25.

3383 ACB, Defuncions, vol. 7.

3384 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

3385 ACB, Esposalles, vol. 144.

3386 ACB, Esposalles, vol. 134, ADB, *Matrimoniorum*, vol. 30, fol. 597v.

3387 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 176r.

3388 ACB, Baptismes, vol. 23.

3389 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 4, fol. 77.

3390 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 424.

3391 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 23.

3392 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria³³⁹³.

0512. GARRIGA a Cabal, Bernat

Vers 1370 - Vers 1430

Gerrer, possiblement pare del gerrer Gabriel Garriga, a Cabal.

En el padró de milícia de 1389 s'esmenta un tal Bernat Cabal, gerrer, al quarter de framenors³³⁹⁴.

El 1414 va fer de procurador [RIU DE MARTÍN, 2012: 462].

El 1430 va fer testament³³⁹⁵.

0513. GARRIGA, Bernat

Vers 1560 - Vers 1604

Escudeller, fill de Macià Garriga, revenedor, i de Miquela.

El 1582, esposalles amb Eulàlia, donzella, filla d'Antoni Torrents, pagès, i d'Antònia³³⁹⁶.

El 1585 s'esmenta en un document notarial³³⁹⁷.

El 30.03.1604, Eulàlia Garriga, vídua de l'escudeller Bernat Garriga, va nomenar procurador seu a Antic Solís, causídic³³⁹⁸.

El 1604 s'esmenta una Eulàlia Garriga, vídua de Bernat Garriga, escudeller, en una concòrdia entre ella, uns preveres i Pau Oriol, escudeller, com a marmessors del testament de Miquela Garriga, vídua³³⁹⁹.

El 14.10.1610 confessà haver rebut 30 lliures per lluir 30 sous d'un censal mort de preu de 130 lliures i pensió anual de 130 sous que Joan Bastida, hortolà, li pagava. Els termes de la concòrdia els recull el notari Joan Pareja 14.01.1604 i la creació del censal, el mateix notari 14.11.1603³⁴⁰⁰.

0514. GARRIGA, Domènec

Escudeller.

El 04.10.1600 s'esmenta com a testimoni en el nomenament de Joan Garriga com a procurador de Joan Barber, negociant de Solsona³⁴⁰¹.

El 05.04.1605, sepultura de na Garriga, vídua escudellera,

prop de la plaça d'en Camprodó³⁴⁰².

0515. GARRIGA, Gabriel a Cabal

? - 1414

Gerrer i mestre d'obra blanca, potser fill de Bernat Cabal.

El 1397 disposava d'un obrador al carrer dels Ollers Blancs.

El 08.06.1404 consta com un dels prohoms dels gerrers.

El 1414 ja era mort: els seus fills Bernat i Joaneta, menors d'edat, foren encomanats pel veguer Berenguer de Montagut, al mercader Jaume Ça Seu³⁴⁰³.

Tenia la seva casa al carrer dels Ollers, a ponent de la de Rafael Mates i de Miquel Carnisser, segons confessió del gerrer Rafael Mates 05.05.1570. Més tard va ser la tinença dels gerrers Pere Ferran i Antoni Mulet³⁴⁰⁴.

0516. GARRIGA, Jaume

Vers 1570 - 1636

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Garriga, pagès, de la vila de Pons, i d'Esperança al testament diu de Joana.

El 03.03.1597, capítols matrimonials amb Anna, filla de Pau Serrador, pagès, de Sant Andreu de Palomar terme de Montcada, i de Joana. Fiador: l'escudeller Bartomeu Cardenyès. Entre els testimonis, els escudellers Francesc Carnisser, Joan Garcia i Pere Camon³⁴⁰⁵.

El 05.03.1597, esposalles amb Caterina, filla de Pau Serrador, pagès, de Sant Andreu de Montcada i de Joana Antònia³⁴⁰⁶.

L'11.12.1597, esposalles amb Narcisa, filla de Narcís Galí, apotecari, de Barcelona, i d'Aldonça³⁴⁰⁷. L'11.01.1598, esposoris de Jaume Garriga amb Narcisa. Entre els testimonis, l'escudeller Josep Pasqual³⁴⁰⁸.

El 16.08.1600 assistí a la reunió de la confraria³⁴⁰⁹.

El 08.02.1602, bateig d'Hipòlita Elena, filla de Jaume Garriga, escudeller, i de Cecília. Padrins: Gervasi Gori, doctor en medicina, i Hipòlita Ponsa, muller de Joan Pons, cirurgià³⁴¹⁰.

El 1606 s'esmenta el seu nom a les reunions de la confraria³⁴¹¹.

El 28.05.1606, albat del mestre Garriga, escudeller, als Escudellers³⁴¹². El 02.03.1607, bateig de Jaume. Padrins: Francesc Serra, negociant, i Margarida Serra³⁴¹³. El 13.03.1607,

3393 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.

3394 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX, vols. 1-14.

3395 AHPB, Bernat Pi. Primer llibre de testaments, 1408 - 1430.

3396 ACB, Llibres de Desporis, vol. 1, fol. 56r. Capítols matrimonials AHPB, Lluís Rufet, *Trigesimum quintum manuale apprisiarum contractuum et instrumentorum*, 1581, març, 4 - 1583, març, 11.

3397 AHPB, Antoni Mur, *Manuale sive protocolli decimum quintum*, 1583, juny, 30 - 1591, gener, 25.

3398 AHPB, Antoni Roure, *Manual*, 1603, desembre, 30 - 1604, desembre, 24.

3399 AHPB, Joan Pareja, *Decimum octavum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1603, desembre, 27 - 1604, desembre, 24.

3400 AHPB, Antoni Estalella, *Primus liber vendicionum, donacionum, stabilimentorum et aliorum instrumentorum*, 1609, agist, 29 - 1611, novembre, 5.

3401 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 2.

3402 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 22r.

3403 AHPB, Pere Pellisser, *Liber procuracionum*, 1413, octubre, 4 - 1416, octubre, 15.

3404 ACB, Caritat. Pabordies, vol. 3.

3405 AHPB, Joan Vicenç Cellarés, Llibre de capítols matrimonials, 1595, gener, 8 - 1597, novembre, 6.

3406 ACB, Esposalles, vol. 58, fol. 104v.

3407 ACB, Esposalles, vol. 59, fol. 40r;

3408 ACB, Llibre de Esposoris, vol. 1, fol. 94v.

3409 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

3410 APSJP, Baptismes, vol. 5, p. 11.

3411 AHCB, Fons gremial especial, escudellers, segle XVI, vol. 1, 23 de febrer de 1606, s.f.

3412 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 53v.

3413 ACB, Baptismes, vol. 8, fol. 35r.

albat del mestre Garriga, escudeller, als Escudellers³⁴¹⁴.

El 16.05.1616, sepultura de Bartomeu, albat, fill del mestre Garriga, al carrer d'en Serra³⁴¹⁵.

El 1617 vivia al carrer de les Arenes i Escudellers, amb Aldonça Galina, Cecília Garriga, muller, i Hipòlita, filla³⁴¹⁶.

El 06.07.1615, combregar al mestre Jaume Garriga, escudeller³⁴¹⁷. El 22.06.1617, sepultura d'Isabel, albat, filla de Jaume Garriga³⁴¹⁸.

El 03.01.1626, i per cinc anys, va llogar a l'adroguer Joan Casals, l'ús o habitació de la botiga de les parts de les cases situades a Barcelona, a la proa dels Escudellers, on hi vivia Isabel Agustina, vídua de Pau Agustí, adroguer. Preu: 180 lliures, a raó de 36 lliures anuals³⁴¹⁹.

El 21.07.1629, clavari de la confraria³⁴²⁰.

El 07.06.1632, esposalles de sa filla Hipòlita, i de Cecília, amb Guillem Molins, teixidor de lli francès habitant a Barcelona³⁴²¹.

El 21.07.1632, clavari de la confraria³⁴²².

El 04.03.1635 combregar a casa de Jaume Garriga, als Escudellers³⁴²³.

El 27.07.1634, prohòem en cap de la confraria³⁴²⁴.

El 21.10.1636 va fer testament. Estant malalt, nomenà marmessors a Cecília Garriga, la seva muller. Desitjà ser enterrat a Sant Just i Sant Pastor, a la capella de Sant Pere i Sant Pau, lloc on estaven enterrats el seu sogre, la seva cunyada i altres fills seus, i que els minyons de l'Hospital General i orfes acompanyessin al seu cos fins a la sepultura. Deixà 30 lliures a Pere Garriga, pagès, son nebot, fill de Pere Garriga, pagès, de Pons; a Magdalena Homs, vídua de Gabriel Homs, teixidor de lli, de Pons, sa germana, li deixà 10 lliures; a Joana Cirera, muller de Cirera, pagès, de Pons, sa neboda, li deixà 10 lliures; a Esperança Alou, filla de Jacint Alou i de Magdalena, sa neboda, li deixà 10 lliures. Instituí hereva universal de tots els seus béns a Cecília, la seva muller.

El 30.10.1636, combregar de mestre Jaume Garriga, escudeller, a l'entrant del carrer dels Còdols³⁴²⁵.

El 31.10.1636, testament de Jaume Garriga, escudeller, fill de Francesc Garriga, pagès, de Pons, i de Joana. Anomenà marmessora i hereva a la seva esposa Cecília AHPB, Josep Vendrell, Llibre de testaments, 1622, juny, 5 - 1644, agost, 18. La confraria dels escudellers li devia 11 lliures menys 20 diners de la causa pia d'Hipòlita, sa filla. Gabriel Costa li devia 9 sous del seu examen i 3 sous de despeses.

El 12.11.1636, sepultura de Jaume Garriga, al carrer de Còdols APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 104v.

3414 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 18
 3415 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 80r.
 3416 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1639, fol. 271.
 3417 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 31r.
 3418 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 116v.
 3419 AHPB, Francesc Jutge, *Decimum quintum manuale*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 24.
 3420 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 3421 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 61r.
 3422 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 3423 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 30r.
 3424 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 3425 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 102v.

El 24.11.1636, Cecília Garriga, vídua de Jaume Garriga, apadrinà un nen a Sant Just i Sant Pastor APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 278.

El 12.08.1639, inventari dels béns de Cecília Garriga, vídua.

0517. GARRIGA, Joan

Vers 1575 - 1644

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Garriga, boter, de la vila de Pons, bisbat d'Urgell, i d'Elionor.

El 18.06.1600, capítols matrimonials amb Elisabet³⁴²⁶.

El 19.06.1600, esposalles amb Elisabet, filla de Màrtir Grau, paraire de Solsona, i d'Aldonça³⁴²⁷.

El 04.10.1600, Joan Garriga i Elisabet, la seva muller, anomenaren Joan Barber, negociant de Solsona, procurador seu per cobrar certes quantitats de diners que se li devien³⁴²⁸.

El 1602 contractà a l'aprenent Pere Casanova, per set anys³⁴²⁹.

El 20.10.1618, esposalles de la seva filla i d'Elisabet, Maria Francesca, amb Bernat Rector, escudeller, de Barcelona³⁴³⁰.

El 02.07.1620, combregar de Maria Rectora, filla del mestre Garriga, al carrer de Còdols³⁴³¹.

El 18.10.1622 consta com a síndic del plom i procurador de la confraria "dels escudellers i dels gerrers", juntament amb Pere Serra, prohòem, i Joan Benevaire³⁴³².

El 1627 va comprar l'obrador dels Reguer, situat al carrer de na Sagra³⁴³³.

El 21.07.1628, prohòem segon de la confraria³⁴³⁴. El 02.10.1628, com a prohòem segon de la confraria reconegué un deute de 150 lliures al perxer Antoni Vidal per raó d'un préstec. El pagarien abans de cinc mesos³⁴³⁵.

El 25.07.1633, esposalles de sa filla Teresa i d'Elisabet amb Vicenç Xerevia, escudeller de Berga³⁴³⁶.

S'esmenta al fogatge del 1640³⁴³⁷.

Els anys 1634 i 1641 figura com un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume apòstol³⁴³⁸.

3426 AHPB, Miquel Serra, Llibre d'inventaris i encants, 1637, abril, 15 - 1645, febrer, 1.
 3427 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 148r.
 3428 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 3429 AHPB, Francesc Galceran Devesa, *Decimum quartum prothocollum sive manuale*, 1601, desembre, 26 - 1602, desembre, 23.
 3430 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 63v.
 3431 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 9, fol. 67v.
 3432 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum quintum*, 1621, desembre, 25 - 1622, desembre, 24.
 3433 AHPB, Pere Moret, *Trigesimus primus liber comunis notularum divorum contractuum*, 1626, desembre, 19 - 1627, novembre, 20.
 3434 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 3435 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum primum*, 1627, desembre, 28 - 1628, desembre, 23.
 3436 ACB, Esposalles, vol. 77, fol. 18r.
 3437 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX - núm. 18.
 3438 AHPB, Maties Amell, Esborrany, 1634, abril, 1 - 1634, desembre, 19; AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.

El 21.07.1644, clavari de la confraria³⁴³⁹.

El 02.08.1644, malalt, va fer testament. Elegí marmessors a Isabel Garriga, muller seva, a Teresa Pararia, muller de Josep Pararia, escudeller, la seva filla; a Josep Pararia, son gendre; a Joan Corballó, escudeller, i a Antiga Corballóna, muller seva i neta del testador. Demanà ser enterrat a la parròquia de Sant Jaume, al vas del Pilar. Reconeugué haver rebut les 200 lliures del dot de la seva esposa. Deixà 10 lliures a la seva neboda Margarida Corballó per quan es casés. Hereva: Elisabet Garriga³⁴⁴⁰.

El 06.08.1644, sepultura de Joan Garriga, escudeller, al carrer Escudellers o Sant Pau. Enterrat a Sant Jaume³⁴⁴¹.

El 08.08.1644 fou elegit Francesc Rodó en lloc de Joan Garriga per la mort d'aquest³⁴⁴².

El 06.03.1647, cos d'Isabel Garriga, vídua de Joan Garriga, escudeller, als Escudellers³⁴⁴³.

El 06.03.1647, inventari dels béns d'Elisabet Garriga, vídua de Joan Garriga, escudeller, fet per Teresa Pararia, vídua de Josep Pararia, escudeller, i filla d'en Joan; Antiga Corballóna, vídua de Josep Corballó, escudeller; Joan Rector, germans; Teresa Berard, vídua d'Antoni Berard, escudeller: "*En l'entrada de les cases a on dita difunta morí, situades al carrer dels Escudellers [...] En lo obrador [...]*". a l'inventari d'Elisabet s'esmenten "*totas aquelles Cases y obrador situades en lo dit carrer dels Scudallers las quals dita deffuncta com a tenutària de son marit possehia, les quals fan de censos 22£, 10§*"³⁴⁴⁴.

0518. GASTÓ, Benet

Escudeller.

El 18.05.1583, habitant a Reus ell i Joana Gastona, vídua, sa mare, reconegueren que Gabriel Joan Borjades, flassader, els hi va pagar 5 lliures preu d'una estança que li havien llogat³⁴⁴⁵.

0519. GASTÓ, Josep

Vers 1620 - 1698

Escudeller.

El 23.12.1641, esposalles amb Rafaela Soler, vídua de Pau Soler³⁴⁴⁶.

El 08.07.1645, Rafaela Gastó, muller del jove escudeller Josep Gastó, filla de Bernat ?, pagès -que el dia del seu òbit vivia a Cervera- i de Caterina, va anomenar com procurador seu a Llorenç Lloret, pagès, de Cervera, per què li administrés una causa pia que ella havia instituït.

El 05.04.1647 es comprometé a lliurar, juntament amb els escudellers Miquel Mateu i Jaume Marres, 430 grosses d'obra de terra a Ramon Graner, calceter, i a Tomàs Bronsa, agutzil

de la capitania. El termini de lliurament era el 20 de maig següent³⁴⁴⁷.

El 29.12.1647 assistí a una reunió de la confraria³⁴⁴⁸.

El 22.03.1648 l'escudeller Andreu Pomareda li va llogar, per 3 anys, part d'un obrador al carrer de na Sagra. L'altra part estava llogada a l'escudeller Joan Rossell³⁴⁴⁹.

El 1649 s'esmenta el seu nom a l'inventari dels béns del difunt Amador Olivella, escudeller³⁴⁵⁰.

El 26.08.1652, bateig de Gertrudis Maria Francesca, filla de Josep Gastó, escudeller, i de Maria. Padrins: Francesc Estrader, hortolà, i Joana Permanyera, vídua d'Andreu Permanyer, gerrer.³⁴⁵¹

El 24.07.1654 va ser nomenat prohom segon³⁴⁵².

El 1655 s'esmenta a la llibreta de comunió Pasqual de Sant Just i Sant Pastor

El 21.07.1656, mort de Maria, albat³⁴⁵³.

El 26.09.1656, bateig de Joan, Miquel, Francesc, Josep, fill de Josep Gastó, i de Maria. Foren padrins: Miquel Cabanyes, adroguer, i Eulàlia Morell, vídua³⁴⁵⁴. El 13.06.1658, bateig de Marta, Francesca, Maria, filla de Josep Gastó i de Maria Gastona. Foren padrins: Francesc Pons, adroguer, i Isabel Joana, gerrera, vídua³⁴⁵⁵.

El 27.06.1658, treva pactada entre Josep Gastó, escudeller, i Amador Macià i Joan Corballó, escudellers, sota pena de 200 lliures³⁴⁵⁶.

El 1661, marmessor testamentari de Francesc Pons³⁴⁵⁷.

El 26.01.1661, bateig de Josep, Francesc, Pau Bonaventura, fill de Josep Gastó i de Maria. Foren padrins: Francesc Bonaventura Ermengol i Gualbes i Maria de Navel, filla de Josep de Navel³⁴⁵⁸.

El 18.09.1661, mort d'albat, fill d'en Gastó, escudeller. Enterrat a Santa Mònica³⁴⁵⁹.

El 20.07.1662 va ser nomenat clavari de la confraria³⁴⁶⁰.

El 15.10.1665, bateig d'Eulàlia, Maria Teresa, filla de Josep Gastó i de Maria. Foren padrins: Jeroni Madrera, escudeller, i Eulàlia Huguet, vídua³⁴⁶¹.

El 30.07.1668 va reconèixer un deute de 65 lliures, 6 sous i 3 diners, preu d'una partida de 5 roves de safra comprada al mercader Jaume Teixidor. Es va comprometre a pagar el deute

3439 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 3440 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Primus testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum liber*, 1615, maig, 5 - 1647, juny, 3.
 3441 ADB, Parròquies. Sant Jaume. Funeràries, vol. 36.
 3442 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 3443 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.
 3444 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Liber inventariorum et encantuum*, 1615, maig, 8 - 1652, maig, 29.
 3445 AHPB, Benet Ferrer, Manual, 1579, gener, 9 - 1583, desembre, 22.
 3446 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 42v.

3447 AHPB, Jaume Torres, *Decimum quartum manuale*, 1646, desembre, 25 - 1647, desembre, 24.
 3448 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 3449 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1647, desembre, 28 - 1648, desembre, 23.
 3450 AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa 59.
 3451 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 3452 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3453 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 120.
 3454 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 38.
 3455 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 3456 AHCB, Notarial, XXI - 34.
 3457 AHPB, Josep Ferrer, *Decimum tertium manuale*, 1660, desembre, 29 - 1661, desembre, 23.
 3458 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 3459 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 17, fol. 12v.
 3460 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3461 APSJP, Baptismes, vol. 8.

en un any, en terminis de quatre mesos³⁴⁶².

El 16.12.1668, bateig de Maria Gertrudis Caterina, filla de Josep Gastó i de Maria. Foren padrins: Joan Rossell, escudeller, i Isabel Permanyer, filla d'Andreu Permanyer, gerrer³⁴⁶³.

El 29.12.1668, sepultura de Gertrudis, filla de Josep Gastó, escudeller³⁴⁶⁴.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁴⁶⁵.

El 06.12.1675 el doctor Rafael Mercer i Relló li llogà, per sis mesos, una casa amb un portal a la Carnisseria d'en Sorts, cantonada amb el carrer d'en Carabassa³⁴⁶⁶.

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria³⁴⁶⁷. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers³⁴⁶⁸. El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria³⁴⁶⁹.

El 15.09.1685, testament de Maria Gastó, filla de Macià Ballo, gerrer, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena. Marmessor: Josep Gastó, el seu espòs. Demanà ser enterrada allà on volgués el seu marit. Nomenà hereu a Josep Gastó. S'esmenten els noms dels seus fills Josep Gastó, escudeller; Mònica i Cecília. Testimoni, Macià Burga, escudeller. El 03.10.1685, cos de Maria Gastó³⁴⁷⁰.

El 1685, sepultura de Maria Gastó, muller de Josep Gastó, escudeller. Estava al carrer del Vidre³⁴⁷¹.

El 06.08.1685 va ser nomenat prohóm en cap de la confraria³⁴⁷².

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria³⁴⁷³. L'any 1694 s'esmenta a la llista dels mestres que tenien obrador amb forn gran³⁴⁷⁴. L'11.04.1696, essent prohóm en cap, assistí a una reunió de la confraria³⁴⁷⁵.

El 14.06.1698, sepultura de Josep Gastó, escudeller, a la proa dels Escudellers³⁴⁷⁶.

0520. GASTÓ COT?, Josep menor

1656 - 1722

- 3462 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1667, desembre, 16 - 1668, desembre, 24.
 3463 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 255.
 3464 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 17, fol. 113r.
 3465 AHPB, Francesc Lentslà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 3466 AHPB, Josep Virgili, *Nonum manuale instrumentorum*, 1668, desembre, 31 - 1669, desembre, 22.
 3467 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 3468 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 3469 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 3470 AHPB, Pere Màrtir Lluell, Llibre de testaments, 1675, febrer, 26 - 1691, setembre, 9.
 3471 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.
 3472 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3473 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 3474 AHPB, Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, nolietjaments y requestas*, liber, 2, 1680, gener, 14 - 1694, abril, 2.
 3475 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
 3476 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

Mestre escudeller, mestre d'armes i ajudant del regiment de la coronela, fill de Josep Gastó, escudeller, i de Maria el dia dels capítols matrimonials del seu fill de 1711, difunts.

El 13.06.1680, essent menor d'edat, esposalles amb Maria Gràcia Tarassó³⁴⁷⁷. El 12.03.1680, capítols matrimonials amb Maria Gràcia, filla de Llorenç Tarassona, sastre, i de Maria³⁴⁷⁸.

El 01.05.1687, bateig de Bonaventura Josep Antoni, fill de Josep Gastó, menor, escudeller, i de Maria. Padrins: Bonaventura Capdevila, barreter d'agulla, i Maria Gastó, donzella, filla de Josep Gastó, escudeller, tots de Barcelona³⁴⁷⁹. El 12.12.1698, bateig de Miquel Francesc Antoni, fill de Josep Gastó i de Maria Gràcia. Padrins: Francesc Gual, escudeller, i Josepa Ferran, muller de Miquel Ferran, negociant, de Barcelona³⁴⁸⁰. El 21.10.1689, cos de Maria Gràcia, albat, filla de Josep Gastó, menor³⁴⁸¹.

El 1690 va llogar a Joan Fuster un obrador amb forn, tres rodes i la resta d'arreu necessaris, situat al carrer na Sagra, per cinc anys. Preu: 100 lliures. La meitat de l'import del lloguer l'havia d'esmerçar en obres de millora a l'obrador³⁴⁸².

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria. Era el prohóm segon³⁴⁸³.

El 25. 08. 1691, cos d'Eulàlia, albat, filla de Josep Gastó, escudeller³⁴⁸⁴.

El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll³⁴⁸⁵.

El 12.12.1698, bateig de Miquel Francesc Antoni, fill de Josep Gastó, escudeller, i de Maria Gràcia. Padrins: Francesc Gual, escudeller, i Josepa Ferran, muller de Miquel Ferran, negociant³⁴⁸⁶.

El 1699 va tenir un plet amb les seves germanes Eulàlia i Maria, i el seu cunyat Francesc Pomareda per l'herència paterna. Li reclamen 250 lliures. Ell respongué que només posseïa un obrador al carrer na Sagra, per legítima paterna, i uns cases al carrer del Vidre "*los quals eran de molt poca estimació que casi no abastaren en satisfacer los mals a que estaven obligats*". Finalment acorden que Josep Gastó donaria part de l'herència paterna i materna i les cases del carrer de na Quintar o del Vidre³⁴⁸⁷.

El 14.09.1701, cos de Francesc, albat, fill de Josep Gastó, escudeller i de Maria Gràcia, als Escudellers³⁴⁸⁸.

El 23.05.1702, cos de Maria, albat, als Escudellers³⁴⁸⁹.

Fou prohóm en cap de la confraria diverses vegades 1705-1706, 1717-1718 i clavari 1703-1704; 1709-1710.

- 3477 ACB, Esposalles, vol. 100.
 3478 AHPB, Pere Màrtir Lluell, Llibre de capítols matrimonials, 1685, desembre, 26 - 1691, desembre, 20.
 3479 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 340.
 3480 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 256.
 3481 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.
 3482 AHPB, Pere Màrtir Lluell, Manual, 1689, desembre, 26 - 1690, desembre, 23.
 3483 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 3484 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.
 3485 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 3486 ACB, Baptismes, vol. 11.
 3487 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Plec de concòrdies, 1695 - 1721.
 3488 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1695 - 1708.
 3489 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1695 - 1708.

El 31.12.1707 llogà mig obrador a Francesc Mateu, escudeller, per 5 anys, que tenia al carrer de na Sagra³⁴⁹⁰.

El 31.04.1711 combregar de Maria Gràcia, muller de Josep Gastó³⁴⁹¹.

El 12.09.1711, esposalles amb Isabel Martí, vídua ACB, Esposalles, vol. 117. El mateix dia, capítols matrimonials amb Isabel Castells, vídua de Macià Martí, filla de Joan Castells, oracioner, i de Marianna. En un altre document reconeix haver rebut 169 lliures, 4 sous i 3 diners del dot³⁴⁹².

El 1712 va llogar a l'escudeller Antoni Móra, des del primer de març de 1712 al final de febrer de 1717, un obrador al carrer de na Sagra per 140 lliures, a raó de 28 lliures anuals³⁴⁹³.

El 21.04.1714 va reconèixer un deute de 98 lliures i 15 sous amb el corredor d'orella Pere Marges per mercaderies que li va comprar el 31 de maig de 1713 no s'especifica de què es tractava³⁴⁹⁴.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716³⁴⁹⁵. S'esmenta al cadastre del 1717³⁴⁹⁶. Tenia una casa al Dormidor de Sant Francesc, llogada a Josep Monsó, espaser. Tenia per habitació un "aposento" en el que habitava, i un poc de lloc en una saleta per un gendre seu anomenat Joan Vinyes, escudeller. Pagava a les monges mínimes, 2 lliures. També tenia un obrador d'escudeller al carrer de na Sagra, pel qual pagava a la parròquia de Sant Miquel 4 lliures i 5 sous; a Santa Maria del Mar, 1 lliures i 7 sous; als capellans de Sant Felip Neri, 10 lliures, i a Sant Sever, 10 lliures.

El 06.01.1721 va fer procura a Ignasi Rius, de Barcelona, essent testimonis Antoni Móra i Jeroni Reig, escudellers³⁴⁹⁷.

El 26.11.1722, cos de Josep Gastó, escudeller, tret del carrer del Dormidor de Sant Francesc³⁴⁹⁸.

El 08.02.1726, testament d'Eulàlia Preses i Gastó, muller de Francesc Preses, menor, mestre d'aixa, filla de Josep Gastó, escudeller, i de Maria Gràcia Gastó, difunts. Entre els marmessors s'esmenten Narcisa Tomàs i Gastó, vídua de l'escudeller Francesc Tomàs, i a Maria Vinyes i Gastó, muller de Joan Vinyes, escudeller, la seva germana. Instituí hereu universal a Francesc Preses, menor, el seu fill. Va morir la carrer d'en Serra³⁴⁹⁹.

El 17.01.1742 cos de Maria Gastó, donzella, filla de Josep Gastó, escudeller, i de Maria Gràcia³⁵⁰⁰.

El 1742, la casa va passar a mans de Maria Teresa Preses³⁵⁰¹.

0521. GASTÓ i TARASSÓ, Josep

1687 -1712

Jove escudeller, segurament fill de Josep Gastó, escudeller, i de Maria Gràcia Tarassó.

El 07.02.1712, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Anna Fauet, donzella, filla de Gabriel Fauet, guarnimenter, ciutadà de Barcelona, i de Marianna³⁵⁰².

El 13.02.1712, combregar de Josep Gastó. Demanà 12 preveres³⁵⁰³. El 19.02.1712, cos de Josep Gastó, escudeller, als Escudellers³⁵⁰⁴.

El 1713, la seva vídua es casà amb Manuel Ramon, forner³⁵⁰⁵.

El 20.04.1718, cos de Maria Marianna, filla de Josep Gastó, escudeller, davant la volta de Sant Francesc, al vas del Roser³⁵⁰⁶.

0522. GAUSENS, Narcís

1625 - 1686

Mestre escudeller, fill de Macià Gausens, paraire, ciutadà de Barcelona, i de Mariàngela, batejat a Santa Maria del mar el dia 1 de desembre de 1625.

L'any 1642 s'esmenta d'aprenent a casa de l'escudeller Pere Marres, major³⁵⁰⁷.

El 01.02.1648 va ser examinat de mestre escudeller a l'obrador del mestre Jaume Marres, presentat pels mestres Bartomeu Gual i Pere Marres. S'esmenta a diverses reunions de la confraria des del 1648 endavant³⁵⁰⁸.

El 1649 encara vivia a casa de l'escudeller Pere Marres, major³⁵⁰⁹.

El 20.09.1650, cos de Victòria, albat, filla de Narcís Gausens, escudeller³⁵¹⁰.

El 1652 s'esmenta com a parroquià de Sant Miquel³⁵¹¹.

El 10.08.1655, òbit de Francesc, albat, fill de Narcís Gausens, escudeller, als Quatre Cantons dels Escudellers Blancs.

El 23.07.1656, Maria Monclús, vídua de Miquel Monclús, argenter va llogar, per 5 anys, a l'escudeller Narcís Gausens una casa amb un portal exclosa la botiga que hi havia a sota, situada al carrer Escudellers Blancs, pel preu de 110 lliures, a raó de 22 lliures anuals³⁵¹².

El 22.09.1663, vidu d'Elena, expedient matrimonial amb Isabel Vinyes, filla de Bernat Vinyes, mariner, de Barcelona, i de

3490 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.

3491 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715, fol. 122v.

3492 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Plec de capítols matrimonials, 1694 - 1721; AHPB, Marià Rufasta i Prats, *Decimum septimum manuale*, 1710, desembre, 28 - 1711, desembre, 23.

3493 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1711, desembre, 31 - 1712, desembre, 20.

3494 AHPB Antoni Cassani, *Decimum ... manuale instrumentorum*, 1713, desembre, 30 - 1714, desembre, 22.

3495 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I - 6.

3496 AHCB, Cadastre I - 61.

3497 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Protocollum ... instrumentorum*, 1721, gener, 2 - 1721, desembre, 15.

3498 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

3499 AHPB, Ignasi Teixidor, *Testamentorum*, 1700, maig, 2 - 1743, agost, 19.

3500 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.

3501 AHCB, Cadastre, I-10. Libro de casas, censos y censales de 1743.

3502 AHPB, Francesc Bonaventura Torres, Llibre primer de capítols matrimonials, 1689, novembre, 15 - 1715, març, 14; ACB, Esposalles, vol. 117.

3503 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715, fol. 201v.

3504 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1708 - 1715.

3505 AHPB, Pere Pau Pujol, *Decimum sextum manuale ... div.orum contractuum*, 1712, desembre, 30 - 1713, desembre, 22.

3506 ACB, Defuncions, vol. 6.

3507 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, XXIX, prov. 77, 1642-1667.

3508 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

3509 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, XXIX, prov. 77, 1642-1667.

3510 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 97v.

3511 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1651, desembre, 30 - 1654, desembre, 22.

3512 AHPB, Dídac Vilaseca, *Vigessimum secundum manuale contractuum et instrumentorum*, 1655, desembre, 30 - 1656, desembre, 19.

Caterina, de la parròquia del Pi. Va fer de testimoni l'escudeller Joan Corballó³⁵¹³.

El 23.09.1663, capítols matrimonials, amb Isabel, filla de Bernat Vinyes, pescador, ciutadà de Barcelona, i de Caterina Vinyes i Torrabadal. Dot: 101 lliures³⁵¹⁴. El 30.06.1669 va confessar conèixer al mariner Ramon Boix, de Solsona³⁵¹⁵.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁵¹⁶. El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria³⁵¹⁷.

El 06.09.1676 confirmació d'Alonso, fill de Narcís Gausens i d'Isabel. El mareix dia, confirmació de Maria³⁵¹⁸.

El 30.08.1677 va perdonar a Bernat Carreres, Josep Carreres, escudellers, pare i fill respectivament, i a Francesc Clavaria, passamaner, i a Joan Llurià, jove sastre, per raó d'haver-li pegat un cop de tisora al cap, a la part esquerra, el dia 14 d'agost, entre les cinc i les sis de la tarda a les Voltes dels Encants. Entre el testimonis, l'escudeller Pere Màrtir Lapuja³⁵¹⁹.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers³⁵²⁰.

El 21.07.1678 va ser nomenat prohom segon de la confraria³⁵²¹.

El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria³⁵²².

El 21.07.1681 va ser nomenat clavari per la renúncia d'Amador Macià³⁵²³.

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria³⁵²⁴.

El 1682 va treballar a l'obra del difunt Joan Corballó, escudeller, en la feina d'enfornar³⁵²⁵.

El 1684, testimoni en un procés civil entre Andreu Targaró, escudeller, i Josep Jaumar, gerrer³⁵²⁶.

El 22.10.1685, testament de Narcís Gausens. Nomenà marmessors a Nicolau Guitart, corredor d'orella, i a Elisabet Gausens, la seva esposa. Demanà ser enterrat al Pi. Va reconèixer haver rebut el dot de la seva muller: 150 lliures, a qui va fer usufructuària dels béns immobles. Instituí hereu universal al seu fill Alonso Gausens.

El 18.08.1686, sepultura de Narcís Gausens, escudeller, davant la casa del Dr. Ribes i Gassió³⁵²⁷.

El 14.09.1686, inventari dels seus béns. "Cases amb un portal al carrer dels Escudellers Blancs, amb un cancell a l'entrada i amb una botiga al costat"³⁵²⁸.

El 02.02.1691 es va casar la seva filla Rosa i d'Isabel Gausens i Vinyes, de Badalona amb Antoni Móra, jove escudeller³⁵²⁹.

El 24.05.1699, confirmació de Manuela, filla de Narcís Gausens i d'Isabel, de la parròquia del Pi. Padrina: Teresa, muller del doctor Marià Bofarull³⁵³⁰.

El 1717, testament del seu fill Ildefons, fuster, fill seu i d'Isabel. S'esmenta una germana: Teresa Gausens, com a hereva universal d'Ildefons³⁵³¹.

El 18.03.1725 sepultura d'Isabel Gausens, vídua de Narcís Gausens, escudeller, als Escudellers Blancs, al vas dels fadrins fusters³⁵³².

0523. GEBOT, Joan

Jove escudeller.

El 24.02.1697 la seva esposa Maria Gebot i Font nomenà procurador al seu marit³⁵³³.

0524. GELABERT, Lluís

? - Vers 1651

Escudeller.

El 07.12.1645, esposalles amb Teresa Sorribes, vídua, de la parròquia del Pi³⁵³⁴.

S'esmenta a diverses reunions de la confraria entre els anys 1648 i 1650³⁵³⁵.

El 05.08.1666, vídua de Lluís Gelabert reconegué haver rebut 28 dobles espanyoles d'una lletra de canvi³⁵³⁶.

El 20.11.1669 Teresa, la seva vídua, reconegué haver rebut de l'argenter Francesc Bosch 10 dobles d'or espanyoles d'una lletra de canvi³⁵³⁷.

El 15.12.1687, testament de Teresa, vídua de Lluís Gelabert, escudeller³⁵³⁸.

0525. GENOVÈS, Pere

Escudeller, abans, però, botiguer de teles.

3513 ADB, Expedients matrimonials, vol. 4.
3514 ACB, Esposalles, vol. 92, p. 23; AHPB, Pau Pi, Capítols matrimonials y concòrdias. *Liber primus*, 1660, desembre, 7 - 1666, desembre, 21, fol. s/n.
3515 ADB, Expedients matrimonials, vol. 5.
3516 AHPB, Francesc Lentsclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
3517 AHPB Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
3518 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 161r.
3519 AHPB, Pere Troc, *Borrador e o protecol*, 1676, gener, 5 - 1682, desembre, 19.
3520 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
3521 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
3522 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
3523 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
3524 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
3525 AHPB, Josep Brossa, Concòrdias, 1677, juny, 30 - 1682, març, 2.
3526 ACA, Reial Audiència, processos, núm. 13.440.
3527 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.

3528 AHPB, Pau Pi, *Liber inventariorum ... secundus*, 1676, febrer, 24 - 1687, novembre, 27. AHPB, 736/34:
3529 APSMP, Expedients matrimonials, núm. 281.
3530 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 91r
3531 AHPB, Isidre Famades i Morell, Llibre d'inventaris i encants, 1715, gener, 31 - 1723, octubre, 1 i s. d.
3532 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 182v.
3533 AHPB, Pau de Toar, *Protocolum sive borrador diversorum contractuum*, 1696, desembre, 28 - 1697, novembre, 13.
3534 ACB, Esposalles, vol. 83, fol. 29v.
3535 AHPB, Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1616 - 1650.
3536 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1666, juny, 24 - 1666, desembre, 24
3537 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1669, juny, 24 - 1669, desembre, 24.
3538 AHPB, Pau Pi, *Tercius libes testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1675, març, 6 - 1698, setembre, 11.

El 05.08.1521, extrema unció d'en Joanot, fill de Pere Genovès, als Ollers³⁵³⁹.

El 18.07.1523, sepultura del fill de Pere Genovès, als Ollers Blancs³⁵⁴⁰.

El 17.02.1524, per pagar 40 lliures que devia, va vendre unes propietats que tenia a la vila de Sallent, a la Plaça del Pedró.

El 18.03.1533 es declarà deutor de Miquel Ferrer, mercader, per la suma de 48 ducats, d'un préstec graciós. Testimonis: Gabriel Joan Virgili, causídic, de Barcelona i Joan Saiol, prevere de l'església de la Beata Maria del Mar. Notari: Joan Jeroni Canyelles³⁵⁴¹.

El 10.04.1539 s'esmenta com a testimoni en el testament de Climentia, vídua del gerrer Jaume Mercet³⁵⁴².

0526. GIBERGA, Magí

Jove escudeller.

El 1639 s'esmenta com a testimoni en un document notarial³⁵⁴³.

0527. GIBERGUES i COLOM, Francesc

Vers 1717 - 1748

Mestre escudeller, fill de Marc Gibergues, escudeller i de Rosa Colom, habitants a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor.

El 1731, andador de la confraria de la Beata Maria del Remei va rebre una lliura per un acte de contrició feta per l'ànima de Don Joan Baptista de Tàpies i de Solà, del Consell del Rei i auditor de la Sala Criminal del Principat de Catalunya³⁵⁴⁴.

El 07.06.1732, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Àngela Robert, filla de Miquel Robert, pastor, i de Maria, parroquians del Pi. Testimonis: Rafael Bellabre, escolà major, i Antoni Gallart, jove escudeller³⁵⁴⁵.

El 07.06.1748, sepultura de Francesc Gibergues, al carrer dels Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor³⁵⁴⁶.

0528. GIBERGUES i COLOM, Josep

1716 - 1767

Escudeller, fill de Marc Gibergues, escudeller, i de Rosa Colom. Parroquià de Sant Miquel arcàngel.

El 14.07.1742, estant a les presons reials, esposalles amb Josepa Buxé, filla de Pau Buxé, mestre sabater, i de Margarida, de la parròquia de Santa Maria del Mar. Testimoni: Jeroni Miquel, jove escudeller³⁵⁴⁷.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria³⁵⁴⁸.

L'any 1764-1765 s'esmenta: obrador amb forn de Josep Gibergues, escudeller, reedificat, abans de Marc Gibergues, al carrer Obradors na Sagra³⁵⁴⁹.

El 1767, inventari dels seus béns³⁵⁵⁰.

El 1802, "Casa de escaleta, botiga y almacén el Dr. Jerónimo Grasot, la que antes fue una casa y obrador de Josep Giberga, escudillero, estimada la casa en 9 libras y el obrador el 13 libras"³⁵⁵¹.

0529. GIBERGUES, Marc

1685 - 1740

Escudeller, fill de Pere Antoni Gibergues, pagès, de Cardona, i de Maria. Des de 1707 disposava d'un obrador a na Sagra que fou abans de Salvador Colom.

El 02.10.1707, essent fadrí escudeller, esposalles amb Rosa Colom, donzella³⁵⁵².

El 09.10.1707, capítols matrimonials entre Marc Gibergues, escudeller, fill de Pere Antoni Gibergues, pagès, de Cardona, i de Maria, i Rosa Colom, filla de Salvador Colom escudeller aleshores ja difunt, i de Caterina³⁵⁵³. El 28.10.1707, matrimonis entre Marc Gibergues, jove escudeller natural de Cardona, fill Antoni i de Maria, amb Rosa Colom, filla de Salvador Colom, escudeller, i de Caterina, de la parròquia de Sant Miquel. Testimonis: Blai Coll, mestre escudeller "que el coneix de petit en lo estament de escudaller y sab ha habitat de continuo en Barcelona de esta part de 6 anys, i Francisco Coll, mestre escudaller, que coneix a ell de 9 anys ha revenint al estament"³⁵⁵⁴.

El 17.12.1707 va ser examinat de mestre escudeller a l'obrador que fou de Salvador Colom, escudeller, aleshores de Marc Gibergues³⁵⁵⁵.

El 16.07.1708, bateig de Jaume Bonaventura Josep, fill de Marc Gibergues, mestre escudeller, i de Rosa. Padrins: Francesc Topí i Comes, notari, i Jerònima Colom, muller de Jaume Colom, sastre³⁵⁵⁶.

El 27.04.1710, cos de Manuela, filla de Marc Gibergues, escudeller³⁵⁵⁷.

El 17.01.1715, bateig de Francesc Antoni, fill de Marc Gibergues, escudeller, i de Rosa. Padrins: Francesc Savall, hortolà, i Maria Lacruz, muller de Josep Lacruz, de Barcelona³⁵⁵⁸.

El 20.02.1715, cos de Francesc, albat, fill de Marc Gibergues,

3539 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 35, fol. 46v
 3540 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 37, fol. 20r.
 3541 AHCB, Notarial, XX - 8.
 3542 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1538, gener, 11 - 1539, desembre, 23.
 3543 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum, trigesimum secundum*, 1638, desembre, 26 - 1639, desembre, 24.
 3544 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Quintum manuale instrumentorum et contractuum*, 1730, desembre, 28 - 1731, desembre, 23.
 3545 APSJP, Esposoris, vol. 7; ACB, Esposalles, vol. 128; ADB, Matrimonis, vol. 28, fol. 19.
 3546 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 3547 ACB, Esposalles, vol. 133; ADB, Expedients matrimonials, capsa 7. Santa Maria del Mar; *Matrimoniorum*, vol. 30, fol. 429v.

3548 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 3549 AHCB, Cadastre, I - 34.
 3550 AHPB, Carles Carbonell, *Liber primus inventariorum et encantuum*, 1761, abril, 4 - 1773, novembre, 4 fol. 105r-110v.
 3551 AHCB, Cadastre, I - 36.
 3552 ACB, Esposalles, vol. 114.
 3553 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.
 3554 ADB, Matrimonis, vol. 19, fol. 263.
 3555 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.
 3556 ACB, Baptismes, vol. 12.
 3557 ACB, Defuncions, vol. 5.
 3558 ACB, Baptismes, vol. 15.

escudeller, als Obradors als Escudellers³⁵⁵⁹. El 01.05.1716, bateig de Josep Joan Jaume, fill de Marc Gibergues, escudeller, i de Rosa. Padrins; Josep Astor, passamaner, i Isabel Serra, muller de Josep Serra, negociant, tots de Barcelona³⁵⁶⁰.

S'esmenta al cadastre de 1717³⁵⁶¹.

El 17.11.1718, cos de Onofre, albat de Marc Gibergues, mestre escudeller, al carrer de la Marededéu³⁵⁶². El 08.03.1719, bateig de Jerònima Rosa Eulàlia, filla de Marc Gibergues, i de Rosa Gibergues i Colom. Padrins: Julià Puig-xoriguer, sastre, i Jerònima Trinxet, filla de Onofre Trinxet, forner³⁵⁶³. El 13.07.1720, cos de Jerònima, albat de Marc Gibergues, al carrer de la Marededéu³⁵⁶⁴.

Com a usufructuari, i Rosa Gibergues i Colom, muller seva, com a propietària tenien un obrador al carrer de na Sagra, on hi havia adjunta una caseta petita on dits cònjuges vivien. L'obrador estava mot derruït i el forn, espatllat per causa de les bales del darrer siti; el tenien llogat a Bartomeu Albert, mestre escudeller, per 26 lliures. Pagaven per l'obrador: al col·legi de Sant Sever, una pensió de 10 lliures; a Magí Galí, de la Mercè, 5 lliures; al convent de Sant Agustí: 1 lliura. 4 sous; a Francesc Magarola, 13 sous³⁵⁶⁵.

El 29.03.1723, albat de Josepa, filla de Marc Gibergues, mestre escudeller, treta d'un carreró als Escudellers³⁵⁶⁶.

El 28.04.1723, combregar a Rosa, muller de Marc Gibergues, en un carreró als Escudellers³⁵⁶⁷.

El 1725, prohoms segons de la confraria³⁵⁶⁸. S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga, estaven impeditos o pobres de solemnitat, com consta a la comptadoria, i feia més de tres anys que eren fora de la llista. Tenia aleshores uns 40 anys³⁵⁶⁹. El 1736 assistí a una reunió de la confraria³⁵⁷⁰.

El 26.02.1740, cos de Marc Gibergues, escudeller, als Escudellers³⁵⁷¹.

El 01.11.1752, sepultura de Rosa Gibergues, als Escudellers. Enterrada a l'església de Sant Just i Sant Pastor³⁵⁷².

0530. GIBERT, Pau

1536 - 1602

Mestre escudeller oriünd de Reus ?, on hi treballà entre 1561 i 1589.

El 05.10.1586 combregar de la muller del mestre Gibert, escudeller, al carrer del Vidre³⁵⁷³.

El 15.02.1589 nomenà procuradora a la seva esposa Magdalena, filla de Joan Soler, pagès, i de Tecla. Actua de notari Antoni Clariana, notari de Barcelona.

El 26.05.1594, debitori firmat per Pau Gibert, escudeller, a favor de Guillem de Pau, escudeller, per valor de 26 lliures i 12 sous barcelonins per certa quantitat d'obra escudeller que li va comprar. Prometé pagar abans del mes de juny següent³⁵⁷⁴.

El 1598, a Barcelona va comprar una sort de posts d'obrar als encants dels béns de Pere Bovares, escudeller³⁵⁷⁵.

El 05.05.1595, combregar de la muller de Pau Gibert, escudeller, al carrer dels Escudellers Blancs³⁵⁷⁶.

El 1596, amb 60 anys, declarar conèixer de ben petit a l'escudeller Josep Pasqual Torell, del lloc de Quart regne de València³⁵⁷⁷.

Els dies 16.08.1600 i 07.05.1601 assistí a les reunions de la confraria³⁵⁷⁸.

El 18.06.1600 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre l'escudeller Joan Garriga i Elisabet Grau³⁵⁷⁹.

El 19.10.1601, combregar a Pau Gibert, escudeller, als Escudellers Blancs³⁵⁸⁰. El 13.03.1602, cos de Pau Gibert, darrere la casa d'en Mestre, als Escudellers Blancs³⁵⁸¹.

0531. GIBILLI, Francesc

Escudeller.

Segons la documentació escrita, estigué treballant a Reus entre 1560 i 1561. El 10.11.1560 va fer de testimoni en el contracte d'aprenentatge de Pere Martí amb el mestre Pere Franci, a Reus. El 29.10.1561 la seva esposa Eulàlia el va nomenar procurador [VILASECA, 1964: I-34].

El 11.04.1578 reconegué que la seva muller Eulàlia li va donar les 40 lliures del dot³⁵⁸².

0532. GUILLOT, Dionís

Gerrer natural de València.

El 26.06.1825, bateig de Maria del Carme Eulàlia Maria de la Mercè, filla de Dionís Guillot, gerrer, de València, i de Marianna Fonts, de Barcelona. Padrins: Dídac Navarro, cisteller, i Francesca Cassimira, soltera³⁵⁸³.

0533. GINJAUME, Efig

1651 - Vers 1681

3559 APSJP, Llibre d'òbits, 27.
 3560 ACB, Baptismes, vol. 15.
 3561 AHCB, Cadastre I - 61.
 3562 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 3563 APSJP, Baptismes, volum 12, fol. 76.
 3564 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 3565 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 3566 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 3567 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 3568 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 3569 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
 3570 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 3571 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 30.
 3572 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 3573 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 28.

3574 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Decimum tercium manuale*, 1594, agost, 4 - 1594, novembre, 26.
 3575 AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa, 46.
 3576 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 105, fol. 2r.
 3577 ADB, Informacions matrimonials, caps 40.
 3578 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 3579 AHPB, Pere Pau Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1597 - 1629 i s.d.
 3580 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 111.
 3581 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 111.
 3582 AHPB, Onofre Alonso, Esborrany, 1578, gener, 8 - 1579, desembre 24.
 3583 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 538.

Escudeller natural de Càller illa de Sardenya, fill de Jacint Ginjaume i de Francesca.

Un document de 1672 aporta Diversos testimonis del lloc del seu bateig, a la seu de Càller³⁵⁸⁴.

0534. GINJAUME, Jacint

Vers 1615 - 1670

Mestre escudeller.

El 01.03.1642, esposalles amb Francesca Auger, vídua de Francesc Auger, brodador³⁵⁸⁵.

El 15.03.1654 ?, Dionís Magarola, ciutadà honrat, l'establí en emfiteusi en un obrador amb un portal amb una caseta amb dos portals al carrer d'en Quintar, davant el forn de Viladalls. Havia de pagar un cens anual de 15 lliures i invertir 70 lliures en millores.

El 01.06.1656, bateig de Maria, Caterina, Paula, filla de Jacint Ginjaume, mestre escudeller, i de Francesca. Foren padrins Joan Borràs, semoler, i Maria Mata, muller de Pere Mata, boter³⁵⁸⁶.

El 04.02.1659 va renunciar a favor de Francesc Puig, al càrrec de receptor del dret del vi que es venia a la ciutat de Barcelona per no poder-s'hi dedicar degut al seu ofici d'escudeller³⁵⁸⁷.

El 27.07.1661 va ser nomenat prohom segon de la confraria³⁵⁸⁸.

El 05.08.1663, esposalles d'Eulàlia, filla de Jacint Ginjaume, escudeller, i de Francesca, amb Rafael Coll, escudeller³⁵⁸⁹.

El 21.07.1666 va ser nomenat prohom segon³⁵⁹⁰.

El 22.10.1670 va fer testament³⁵⁹¹.

El 07.01.1681, Maria Ginjaume, filla del difunt Jacint Ginjaume i hereva universal per la mort d'Efis Ginjaume, son germà, reconegué en un document notarial, que Josep Gual i Rafael Coll, escudellers, tutors seus, havien complert bé la seva feina com a tals³⁵⁹².

El 08.07.1682, Maria Ginjaume va llogar per 3 anys a Joan Fortuny una casa o obrador amb un portal amb tres forns d'escudeller al carrer de Viladalls, amb una sèrie d'eines que es detallen al document: "Duas rodas ab sos taulells, 2 dotzenas de posts de pi, 6 barras, un molí de moldre blau, un banch de maurar la pasta, un gibrell de envernissar i 2 costers o posts grossas". En una de les clàusules del contracte s'estipula que el seu cunyat, l'escudeller Rafael Coll, o ella mateixa sempre que volguessin, podrien coure i escaldar obra de son ofici d'escudeller en els forns de l'esmentat obrador mentre que

l'esmentat Fortuny "tingués aquells desembarassats"³⁵⁹³.

0535. GINJAUME, Narcís

? - 1675

Mestre escudeller. Podria ser germà de Jacint Ginjaume.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁵⁹⁴.

El 09.09.1675, sepultura de Narcís Ginjaume, mestre escudeller³⁵⁹⁵.

0536. GERRER o GIRRER, Joan Miquel

Podria tractar-se del mateix Joan Miquel ajudant de Nicolau Reyner.

El 18.10.1492 va ser testimoni de la venda feta pel gerrer Gabriel Llenyader, per cinc anys, a Joan Casamiquela, moliner, i al seu fill Joan Casamiquela, oller, de l'usdefruit d'unes cases que tenia al carrer dels Ollers, pel peu de 20 lliures³⁵⁹⁶.

El 07.09.1502 va satisfer un cens anual d'un sou per un forn de coure ceràmica que tenia a casa seva al carrer dels Escudellers³⁵⁹⁷.

0537. GIRALT, Francesc

Jove escudeller, fill de pares desconeguts.

El 02.02.1760, esposalles amb Agnès Llansana, filla d'Esteve Llansana i de Francesca, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor amore Dei³⁵⁹⁸.

0538. GIRART, Pere

Mestre d'obra blanca, ja en actiu el 1367.

0539. GIRÓ, Josep

Escudeller, de Barcelona.

El 06.02.1654 va fer de testimoni a l'expedient matrimonial d'Esperança Prats³⁵⁹⁹.

0540. GISPert, Domènec

1795 - ?

Peó escudeller.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers, de 1836-37:

3584 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quartum manuale contractuum et instrumentorum*, 1671, desembre, 27 - 1672, desembre, 18.
 3585 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 52v.
 3586 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 3587 AHPB, Jaume Rondó, Manual, 1658, desembre, 27 - 1659, desembre, 24.
 3588 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3589 ACB, Esposalles, vol. 92.
 3590 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3591 AHPB, Josep Virgili, *Llibre de testaments, protestas y altres actes secrets*, 1668, febrer, 7 - 1706, gener, 7.
 3592 AHPB, Josep Virgili, *Llibre de testaments, protestas y altres actes secrets*, 1668, febrer, 7 - 1706, gener, 7.

3593 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 30 - 1682, desembre, 23.
 3594 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 3595 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.
 3596 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum comunium*, 1492, maig, 3 - 1493, febrer, 25.
 3597 ACA, Reia Patrimoni. Batllia, *Mulassa*, vol. 1, fol. 475 i *Batllia*, núm. 371, fol. 9v; ídem Llibre terç de Miquel Sarriera del 4 de setembre de 1511; *Papiracions*, fol 56; *Llibre 1 d'Establiments*, fet a Miquel Gerrer o Girrer, escudeller el 07.09.1502, *Llibre terç d'establiments*, fol.116, fet a Antoni Rovell.
 3598 ACB, Esposalles, vol. 143, fol. 61v.
 3599 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.

«Domingo Gispert, peón, casado, 41 años. C/ Sant Pau, 1»³⁶⁰⁰.

0541. GLAUDIS, Bartomeu

1602 - 1639

Escudeller de Barcelona, fill de Pere Glaudis, fuster, ciutadà de Barcelona, i de Joana potser nebot de Bernat?

El 1616, quan tenia 14 anys, era a Reus aprenent l'ofici d'escudeller amb Antoni Costa [VILASECA, 1964: II-27].

El 29.11.1626, esposalles amb Gràcia, filla de Benet Grau, paraire de Barcelona, i de Montserrat³⁶⁰¹. El 09.01.1627, essent "jove escudeller", esposalles amb Gràcia Grau³⁶⁰².

El 30.01.1628, bateig d'Elena Gràcia Victòria, filla de Bartomeu Glaudis, escudeller, i de Gràcia. Padrins: Joan Grau, sastre, i Elena Arussa, muller de Francesc Arús, perxer³⁶⁰³. El 02.02.1628, cos de na Elena, albat, filla d'en Glaudis, "jove escudeller"³⁶⁰⁴.

El 21.01.1629 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre Pere Joan Franquesa, escudeller, i Caterina Font³⁶⁰⁵.

El 27.11.1631, bateig de Pau Josep Bartomeu Guillem, fill de Bartomeu Glaudis i de Gràcia. Foren padrins: Pau Mas, negociant, i Magdalena Donzella, filla de Pere Vidal, carder, tots de Barcelona³⁶⁰⁶. El 27.07.1632, cos d'en Bartomeu, albat, fill d'en Glaudis, escudeller³⁶⁰⁷. El 04.10.1632, Gràcia Glaudis apadrinà un fill "de l'aventura" a Sant Just i Sant Pastor³⁶⁰⁸. El 31.10.1632, Bartomeu Glaudis apadrinà un "fill secret" a Sant Just i Sant Pastor³⁶⁰⁹.

El 19.05.1639, sepultura de Bartomeu Glaudis, mort al carrer del Vidre³⁶¹⁰.

El 06.09.1646 Gràcia Glaudis, vídua, va vendre un censal mort de 70 lliures i pensió anual de 4 lliures sobre unes cases que tenia al carrer Aroles. El va comprar Eulàlia Gracià, vídua de Francesc Gracià, mercader, de Barcelona³⁶¹¹.

0542. GLAUDIS, Bernat

Vers 1580 - 1647

Escudeller de Barcelona i de Reus, fill de Magí Glaudis, ferrer, i de Bàrbara.

El 06.11.1609, esposalles amb Paula, filla de Miquel Castells, pagès de Reus, arquebisbat de Tarragona, difunt, i de Margarida Magdalena, segons Lluïsa Vilaseca³⁶¹².

Lluïsa Vilaseca va localitzar el seu nom entre la documentació conservada als arxius de Reus

3600 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 3601 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 108v.
 3602 ACB, Esposalles, vol. 73.
 3603 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 94.
 3604 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 28v.
 3605 AHPB, Francesc Caselles, major, Capítols matrimonials, 1618, gener, 30 - 1631, desembre, 18.
 3606 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 174.
 3607 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 76r.
 3608 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 188.
 3609 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 190.
 3610 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143, fol. 4r.
 3611 AHPB, Pere Lluïsa Vilaseca, *Quaternus appristarum*, 1645, desembre, 27 - 1646, desembre, 23.
 3612 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 90.

El 24.05.1611 el matrimoni redimí un cens sobre una casa que tenien a Reus al lloc carrer d'en Martí lo Napolità. El 1619, l'escudeller Antoni Costes va fer de padri de la seva filla Anna Bàrbara. El 08.04.1622, bateig del seu fill Magí Miquel. Va fer de testimoni Joan Ferrer, escudeller. El 07.12.1647 fou enterrat [VILASECA, 1964: III, 141-142].

0543. GLEVAT, Francesc

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bartomeu Glevat, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Margarida.

El 06.01.1591, capítols matrimonials amb Mariana, filla de Joan Oller, mesurador de blat, ciutadà de Barcelona i de Paula³⁶¹³.

0544. GODÀS I ROCAMADOR, Antoni

1808 - ?

Mestre escudeller amb residència al carrer Hospital, 63.

El 1809, testament d'Antònia Godàs, vídua de Jaume Godàs, fabricant, filla de Miquel Rocamador i de Teresa Torres³⁶¹⁴.

El 1814 va fer testament³⁶¹⁵.

El 20.06.1827, bateig de Josep Manuel Ramon, fill d'Antoni Godàs, escudeller de Preixana Lleida, i de Rita Babot, de Guadalajara. Padrins: Josep Reig, mestre escudeller, i Jacinta Babot, vídua, i àvia de l'infant, tots naturals de Barcelona³⁶¹⁶.

El 08.10.1832 tenia botiga i obrador a Gràcia, al carrer de la Travessera de Lancaster, núm. 20, en contra del que preveïen les ordenances gremials, ja que era *mancebo*, i no pas mestre. Un mes després va demanar ser admès com a fabricant de *loza y azulejos vidriados*. Tenia aleshores quatre fills³⁶¹⁷.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de 1836-1837. Tenia aleshores 29 anys³⁶¹⁸.

0545. GOMBET, Arnau

Mestre gerrer.

El 16.08.1600 assistí a una reunió de la confraria³⁶¹⁹.

El 15.10.1600 Jaume Colom llogà a Arnau Gombet, gerrer, per dos anys, una casa amb un portal al carrer dels Escudellers, per 28 lliures³⁶²⁰.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁶²¹.

3613 AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Liber primus capitulorum matrimonialium et alium conventuum et concordiarum*, 1591, gener, 6 - 1593, agost, 15.
 3614 AHPB, Jeroni Cavallol i Gras, *Trigessim tertium manuale ... omnes contractus et alia instrumenta*, 1809, gener, 16 - 1809, desembre, 24.
 3615 AHPB, Joaquim Roca i Giol, Manual, 1814, maig, 9; 1814, juliol, 9 - 1814, desembre, 24.
 3616 ACB, Baptismes, vol. 44.
 3617 AHPB, Josep Maria Odena i Montells, *Protocolo que es el treinta y dos de las escrituras*, 1831, desembre, 26 - 1832, desembre, 24.
 3618 AHCB, Junta de Comerç caixa 47.
 3619 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 3620 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 3621 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre, 22.

0546. GOMIS, Francesc

Fadrí escudeller.

El 13.11.1702, bateig de Gertrudis Margarida Marianna, filla de Francesc Gomis, escudeller, i de Marianna Gomis i Torres. Foren padrins: Joan Roig, carnisser, i Gertrudis Columbrí, muller de Francesc Columbrí, carnisser³⁶²².

El 27.07.1703 confirmació de Marianna Gertrudis, filla de Francesc Gomis i de Marianna³⁶²³.

0547. GONZALVO, Bernat

Fadrí escudeller.

El 1634, obrer de la parròquia de Sant Jaume.

0548. GONZALVO, Jaume

Vers 1555 - 1613

Mestre escudeller, fill de Jaume Gonzalvo, ferrer, de Sitges, i d'Elisabet.

El 05.05.1582, esposalles amb Eulàlia, filla de Joan Gausens, teixidor de lli, i de Margarida, de Solsona³⁶²⁴.

El 20.07.1587, sepultura de Francina, albat, filla d'en Gonzalvo, escudeller, al carrer de la Carnisseria d'en Sors³⁶²⁵.

El 17.08.1589, bateig d'Isabel Elena, filla de Jaume Gonzalvo i d'Eulàlia³⁶²⁶.

El 21.07.1593 va ser nomenat prohòmer tercer de la confraria³⁶²⁷. El 03.08.1598 va ser nomenat clavari de la confraria³⁶²⁸. El 16.08.1600 i 07.05.1601, assistí a dues reunions de la confraria³⁶²⁹.

El 04.05.1602, esposalles de sa filla Àngela i d'Eulàlia³⁶³⁰.

El 1604 s'esmenta en la llista d'obrers de la parròquia de Sant Jaume³⁶³¹. L'any 1605 intervingué, juntament amb Pau Oriol, escudeller, en la valoració de l'obra de terra que va deixar Pau Sayol en morir, a instància de la vídua Isabel Saïola³⁶³².

El 18.07.1609 va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre l'escudeller Joan Benevaire i Margarida Casals³⁶³³.

El 02.08.1613 va fer testament. Nomenà marmessors a Eulàlia Gonzalvo, sa muller; a Joan Coyva, escudeller, son gendre, i a Àngela Coyva, sa filla. Demanà ser enterrat a la seu de Barcelona al vas dels confreres de Santa Eulàlia. Deixà 53 lliures a Guillem

Cardenyas, escudeller, "de la part tocant de la obra que lo dit mon gendre venc a fiar a Mallorca per compte meu i de dit Cardenyas ab que lo dit Cardenyas si menester serà haja de fer procura a la persona a qui dit mon gendre voldrà per a cobrar lo diner de dita obra". Foren testimonis Felip Costa, escudeller, i Pau Coletes, paller.

El 09.08.1613, lectura del testament. Fou enterrat al vas dels confreres de Santa Eulàlia, a la seu de Barcelona³⁶³⁴.

0549. GONZALVO, Rafael

? - Vers 1652

Mestre escudeller, fill d'Antoni Gonzalvo, argenter, i d'Anna.

El 24.09.1645, esposalles amb Salvadora Costa, donzella, de la parròquia de Sant Jaume³⁶³⁵. El mateix dia, capítols matrimonials amb Salvadora, filla de Pere Costa, escudeller, i de Paula. Paula Costa, en tant que hereva de Pere Costa, podrà viure a la casa de son pare al carrer dels Escudellers i a l'obrador a la muralla³⁶³⁶.

El 1650, la seva esposa Salvadora comprà quatre bancs per 18 rals en l'encant dels béns de la vídua d'Onofre Sureda, gerrer³⁶³⁷.

El 08.10.1646, bateig de Coloma Madrona Salvadora Teresa, filla de Rafael Gonzalvo, escudeller, i de Salvadora. Padrins: Joan Castro, sastre, i Coloma Marquesa, muller de Jacint Marquès, sastre³⁶³⁸.

El 17.10.1646, assistí a la reunió de la confraria³⁶³⁹.

El 14.12.1646, Coloma, albat de Rafael Gonzalvo, al carrer dels Escudellers³⁶⁴⁰.

El 1647, succeint a Magí Freixes, va fer establiment d'unes cases a Francesc Jujol, passamaner, a cens de 34 lliures, al carrer de l'Argenteria³⁶⁴¹. El document fa esment d'un establiment fet el 21.01.1572, essent notari Nicolau Molner.

El 27.02.1648, bateig d'Eulàlia Coloma Margarida Salvadora, filla de Rafael Gonzalvo i de Salvadora. Padrins: Jacint Marquès, sastre, i Eulàlia Pere Jaume, vídua³⁶⁴². El 04.03.1648, cos d'Eulàlia, albat de Rafael Gonzalvo³⁶⁴³.

El 27.06.1650, juntament amb la seva esposa Salvadora van vendre diverses possessions que tenien al Prat³⁶⁴⁴.

El 13.10.1650, bateig de Francesc Llorenç Rafael Manuel fill de Rafael Gonzalvo i de Salvadora. Padrins: Francesc Ballo, gerrer, i Maria Costa, muller de Lluís Costa, escudeller³⁶⁴⁵. El 23.10.1650,

3622 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 353.

3623 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 139r.

3624 ACB, Esposalles, vol. 51, fol. 43v.

3625 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 119r.

3626 ACB, Baptismes, vol. 6, fol. 8v.

3627 AHCB, Gremial. Diversos, vol. 13.

3628 AHCB, Gremial. Diversos, vol. 13.

3629 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20; *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre, 22.

3630 ACB, Esposalles, vol. 61.

3631 AHPB, Pere Carbonell, *Quintum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1603, desembre, 27 - 1604, desembre, 23.

3632 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec d'inventaris i encants, 1601 - 1605.

3633 AHPB, Antoni Roure, Segon llibre de capítols matrimonials, 10, gener, 18 - 1609, desembre, 6.

3634 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber primus testamentorum*, 1608, gener, 4 - 1618, febrer, 24.

3635 ACB, Esposalles, vol. 83.

3636 AHPB, Maties Jaumar, Plec de capítols matrimonials, 1641 - 1646.

3637 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Liber inventariorum et encantuum*, 1615, maig, 8 - 1652, maig, 29.

3638 APSJP, Baptismes, vol. 7.

3639 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

3640 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 52r.

3641 AHCB, Notarial, XII - 23

3642 APSJP, Baptismes, vol. 7.

3643 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 106v.

3644 AHPB, Joan Baptista Garcia, *Manuale*, 1649, desembre, 26 - 1650, desembre, 24.

3645 APSJP, Baptismes, vol. 7.

mort de Francesc, albat, fill de Rafael el document diu Gaspar Gonzalvo, escudeller, al carrer dels Escudellers³⁶⁴⁶.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1650³⁶⁴⁷.

El 14.08.1650, pactes entre Rafael Gonzalvo, escudeller, i Francesc Artigues, pagès de Sant Boi de Llobregat pel qual li cedeix part del mas Gonzalvo amb la condició que el pagès li subministri part de la producció³⁶⁴⁸.

El 16.01.1659, concòrdia amb la comunitat de Sant Miquel per un censal de 1140 lliures i pensió de 1140 sous anuals³⁶⁴⁹.

0550. GRASSA, Jeroni

Escudeller i gerrer de Barcelona, casat amb Àngela.

El 02.08.1601, inventari: casa amb un portal al carrer dels Escudellers en la qual s'hi estava el mestre Flix, fuster. Una altra casa junt a l'anterior, amb dos portals, amb hort o eixida i pou, al carrer dels Escudellers en el qual s'hi estava el mestre Forès, fuster, dins la qual casa es van trobar uns prestatges d'escudeller de fusta amb el senyal de la Diputació. També tenia un obrador sense costers, amb els forns enderrocats, amb dos portals oberts: un al carrer dit de la Mare de Déu i l'altre al carrer de na Sagra que el tenia llogat a Llorenç Madrid, rajoler de rajola valenciana.

El 16.01.1610, esposalles de Marianna, filla seva i d'Àngela, amb Gaspar Clapés, ferrer, de Sarrià, fill d'Antoni Clapés, ferrer, i de Paula³⁶⁵⁰.

L'any 1615, a l'inventari dels béns de Francesc Valls, corredor d'orella, s'esmenta un cens que cobrava per l'obrador que tenia la vídua Grassa, gerrera³⁶⁵¹.

0551. GRASSA, Miquel

? - 1563

Escudeller, fill de Joan Grassa, pescador.

El 08.12.1562 va fer testament. El 31.12.1563, lectura del testament³⁶⁵².

El 07.04.1563 ja era difunt, ja que la seva vídua Anna es casà amb Bernat Llavaneres, escudeller veure: Llavaneres, Bernat.

0552. GRASSES I GELABERT, Andreu

Vers 1600 - 1645

Mestre escudeller, fill del gerrer Pere Grasses i de Marianna Gelabert. Germà de Julià Grasses. Estigué casat amb Dionísia. Residència: carrer de la Carnisseria d'en Sorts. Parroquià de Sant Jaume.

3646 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 188v.

3647 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

3648 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1649, desembre, 30 - 1650, desembre, 19, fol. 561r - 562v.

3649 AHPB, Jaume Rondó, *Llibre de concòrdias*, 1657, gener, 16 - 1663, novembre, 17.

3650 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 118.

3651 BC, 509-fol.

3652 AHPB, Pau Mallol, *Primus liber testamentorum*, 1549, maig, 19 - 1581, gener, 23.

S'esmenta al fogatge del 1640³⁶⁵³.

El 18.07.1640, mort d'Isabel, albat, filla d'Andreu Grasses, als Escudellers. Enterrada a Sant Jaume³⁶⁵⁴.

El 23.07.1640 era prohòom segon de la confraria³⁶⁵⁵.

El 19.01.1641, prohòom de la confraria juntament amb Agustí Batlle i Joan Benevaire, clavari, reconegué que Pau Rossell, escudeller, els hi havia pagat 100 lliures d'una lletra de canvi dirigida a Perpinyà a nom de Gaspar Matalí.

El 15.10.1641, combregar d'Andreu Grasses, als Escudellers³⁶⁵⁶.

El 28.04.1642 va fer de testimoni al testament del gerrer Bartomeu Ràfols³⁶⁵⁷.

El 09.07.1642, testament d'Andreu Grasses. Entre els seus marmessors, Pere Reig, escudeller. Demanà ser enterrat al vas de Nostra Senyora del Pilar, a la parròquia de Sant Jaume.

El 07.05.1645, defunció³⁶⁵⁸.

El 10.02.1646 combregar de na Grassa, vídua, als Escudellers³⁶⁵⁹. El 4 març 1651, testament de Dionísia Grasses, vídua d'Andreu Grasses, escudeller, filla d'Antoni Bovera ?, pagès de Barcelona, i de Joana³⁶⁶⁰. El 05.03.1651, cos de Dionísia Grasses, muller d'Andreu Grasses, escudeller³⁶⁶¹.

0553. GRASSES I GELABERT, Julià

Vers 1600 - 1651

Mestre escudeller, fill del gerrer Pere Grasses i de Marianna Gelabert, germà d'Andreu Grasses. Segons l'inventari *Post mortem*, tenia un obrador al carrer dels Escudellers Blancs que, l'any 1651, estava derruït i espatllat³⁶⁶².

El 16.10.1622 va fer de padri en un bateig a Sant Just i Sant Pastor³⁶⁶³. El 25.04.1625 va fer de padri en un bateig a Sant Just i Sant Pastor³⁶⁶⁴.

El 12.12.1627, esposalles amb Elisabet, filla de Jaume Botines, pagès, i d'Isabel, de Calaf, habitants a Barcelona³⁶⁶⁵. El 14.12.1627, capitols matrimonials amb Elisabet Botines³⁶⁶⁶.

El 27.07.1638 consta com a prohòom tercer de la confraria³⁶⁶⁷.

El 1641, testimoni a l'inventari de béns de l'escudeller Jaume Seguí³⁶⁶⁸.

3653 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

3654 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 25v.

3655 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

3656 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34, fol. 66r.

3657 AHPB, Francesc Reverter, Francesc Reverter, *Primus liber testamentorum et ultimarum voluntatum*, 1638, gener, 18 - 1649, octubre, 25.

3658 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre segon de testaments*, 1633, maig, 23 - 1656, novembre, 2.

3659 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.

3660 AHCB, Arxiu notarial, III - caixa 20, Testaments, 1647-1651.

3661 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 101r.

3662 AHPB, Jaume Sayós, *Liber primus inventariorum et encantum*, 1647, desembre, 12 - 1654, desembre, 14.

3663 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 344.

3664 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 40.

3665 ACB, Esposalles, vol. 74.

3666 AHPB, Francesc Caselles, major, *Capitols matrimonials*, 1618, gener, 30 - 1631, desembre, 18.

3667 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 14.

3668 AHPB, Ramon Batlle, Plec d'inventaris i encants, 1640 - 1644.

El 24.11.1643 reconegué deure a Pere Joan Fonoll, escudeller, 6 lliures i 5 sous per una partida d'obra escudeller que li havia comprat³⁶⁶⁹.

El 06.06.1644 va vendre, a carta de gràcia, al calceter Ramon Granet una pensió de 7 lliures i 10 sous que li prestaven anualment els hereus del difunt Andreu Grasses, escudeller, el seu germà, segons consta en una concòrdia que van firmar tots dos. El preu de la venda va ser de 50 lliures³⁶⁷⁰.

El 14.10.1646 assistí a la reunió de la confraria³⁶⁷¹.

El 15.04.1647 estava detingut a les presons episcopals pels còsols de la Llotja de Mar degut a una denúncia feta per Jaume Barrera, tintorer de seda, de Perpinyà, per raó d'una lletra de canvi³⁶⁷².

El 31.07.1647, prohóm segon de la confraria.³⁶⁷³ El 29.12.1647 era el prohóm segon de la confraria³⁶⁷⁴.

El 16.12.1647, capítols matrimonials entre Tomàs Sementer, traginer de mar, de les Borges, bisbat d'Urgell, fill de Joan Sementer i d'Elisabet, amb Maria Grasses, filla de Julià Grasses, escudeller, i d'Elisabet³⁶⁷⁵.

El 1650 encara era membre de la confraria³⁶⁷⁶.

El 1651 inventari dels seus béns. S'esmenta un obrador d'escudeller als Escudellers Blancs "derruit i espatllat"³⁶⁷⁷.

0554. GRASSES, Pere

Vers 1570 - 1606

Gerrer, casat amb Marianna Gelabert. Pare d'Andreu i de Julià Grasses.

El 11.09.1602, albat del mestre Grasses, gerrer, als Escudellers³⁶⁷⁸.

El 23.01.1606, combregar de Mariana Gelabert a casa del mestre Grasses, gerrer³⁶⁷⁹.

El 14.10.1606, combregar de Pere Grasses, als Escudellers³⁶⁸⁰. El 21.12.1606, sepultura de Pere Grasses, als Escudellers³⁶⁸¹.

El 29.01.1620 Marianna Grasses, vídua de Pere Grasses, va reconèixer deure a Anna Juliola, vídua de Francesc Juliol, mercader, de Barcelona, 38 lliures, 19 sous i 9 diners que és el que faltava del pagament d'una compra de plom que li havia

fet. Prometé pagar el deute abans del 28 d'abril vinent³⁶⁸².

El 17.08.1628 Marianna i Julià Grasses, escudeller, son fill, van establir en emfiteusi, per cinc anys, a Francesc Domènec, pagès, de Barcelona, en una peça de terra campa d'unes 5 mujades al territori de Barcelona a Montjuïc sota al fossar dels jueus amb la condició que els Grasses podien extreure terra d'una mina que hi havia per al seu ús³⁶⁸³.

0555. GRIU, Joan

Gerrer.

El 20.07.1434 s'esmenta en un document notarial³⁶⁸⁴.

El 1442 ja era mort. S'esmenta un Joan Polit, sarraí, que va ser serf i captiu del gerrer Joan Griu, i a Pere Griu, alies Mascurt, hereu de Joan Griu³⁶⁸⁵.

0556. GROS, Bernat

1702 - Vers 1742

Jove escudeller, fill d'Antoni Gros, guanter, de Girona, i de Maria.

El 11.02.1719, essent jove escudeller, esposalles amb Josepa Fajula, donzella, filla de Josep, fosser, i de Mònica, a Sant Miquel Arcàngel³⁶⁸⁶. "Es fa a casa de Josep Payssa a la Davallada de Sant Miquel".

El 04.12.1719, confirmació d'Antoni Gros, fill de Bernat Gros, escudeller, i de Josepa. Padri: Antoni Portes, escudeller³⁶⁸⁷. El 07.12.1719, cos d'Antoni, fill de Bernat Gros, escudeller, al carrer dels Banys, al vas de la Concepció³⁶⁸⁸.

El 01.12.1719, bateig de Vicenç Pere Antoni, fill de Bernat Gros, escudeller, i de Josepa Gros i Fajula. Padrins: Marià Cases, mestre fosser, i Gertrudis Gallart, muller de Joan Gallart, escudeller³⁶⁸⁹.

El 19.11.1720, bateig de Gertrudis Isabel Josepa, filla de Bernat Gros, jove escudeller, i de Josepa Gros i Ros. Padrins: Jaume Monfort, negociant, i Gertrudis Avinyó, donzella, filla de Francesc Avinyó, llibreter³⁶⁹⁰.

El 1721, Josepa Gros, muller de Bernat Gros, escudeller, va fer de padrina en el bateig de Tomàs Bernat Pau Benet, fill de Joan Gallart, escudeller, i de Gertrudis Gallart i Ros³⁶⁹¹.

El 24.02.1722, bateig de Francesc Joan Bernat, fill de Bernat Gros, jove escudeller, i de Josepa Gros i Fajula. Padrins: Joan Albert, jove escudeller, i Maria Teresa Fajula, muller de Francesc Fajula, jove paraire³⁶⁹².

3669 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Vigesimum septimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1642, desembre, 28 - 1643, desembre, 23.
 3670 AHPB, Onofre Personada, Manual, 1643, desembre, 30 - 1644, octubre, 13.
 3671 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 3672 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1646, desembre, 27 - 1647, desembre, 24.
 3673 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 3674 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 3675 AHPB, Bartomeu Plea, *Liber primus capitulorum matrimonialium*, 1642, octubre, 12 - 1653, desembre, 16, fol. 131r-134r.
 3676 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 3677 AHPB, Jaume Sayós, *Liber primus inventariorum et encantuum*, 1647, desembre, 12 - 1654, desembre, 14.
 3678 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.
 3679 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 32.
 3680 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 32.
 3681 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 32.

3682 AHPB, Rafael Pastor, *Undecimum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1619, novembre, 29 - 1621, gener, 11.
 3683 AHPB, Antic Servat, major, *Manuale*, 1627, desembre, 25 - 1628, desembre, 24.
 3684 AHPB, Sió Carner, *Tercius liber inventariorum*, 1430 - 1438.
 3685 AHPB, Joan Pedrol, *Duodecimum manuale omnium instrumentorum*, 1442, abril, 18 - 1443, setembre, 12.
 3686 ACB, Esposalles, vol. 121; ACB, Llibres d'Esposoris, vol. 4, fol. 100
 3687 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 331v.
 3688 ACB, Defuncions, vol. 6.
 3689 ACB, Baptismes, vol. 16.
 3690 ACB, Baptismes, vol. 16.
 3691 ACB, Baptismes, vol. 16.
 3692 ACB, Baptismes, vol. 17.

El 17.03.1723, bateig de Carles Josep Pere Joan, fill de Bernat Gros, jove escudeller, i de Josepa Gros i Fajula. Padrins: Joan Coll, escudeller, i Albínia Santmartí, muller de Pere Santmartí, pintor³⁶⁹³.

El 23.03.1723, albat de Josep, fill de Bernat Gros, jove escudeller, al carrer de les Cabres, al vas de la Concepció³⁶⁹⁴.

El 1724, a l'inventari del difunt escudeller Joan Coll i Macià s'esmenta com a deutor de 27 lliures³⁶⁹⁵.

El 28.06.1724, albat de Joan, fill de Bernat Gros, jove escudeller, al carrer de les Ramelleres, al vas de Santa Eulàlia³⁶⁹⁶. El 26.12.1724, bateig de Josepa Caterina Bàrbara, filla de Bernat Gros, jove escudeller, i de Josepa Gros i Fajula. Padrins: Pere Santmartí, pintor, i Eulàlia Ricard, donzella, filla de Gabriel Ricard, retorcedor de seda³⁶⁹⁷.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres i fadrins absents que feia molt de temps que no se sap on eren³⁶⁹⁸.

El 06.02.1725, cos de Josepa, muller de Bernat Gros, jove escudeller³⁶⁹⁹.

El 1725 va fer de testimoni a les esposalles entre Maria Anna Gros, la seva germana, amb Josep Berenguer, aprenent d'escudeller³⁷⁰⁰.

El 13.06.1726, esposalles amb Antònia Garcia, donzella de la parròquia del Pi *amore Dei*³⁷⁰¹.

El 04.01.1727, cos de Bàrbara, albat, filla d'en Bernat Gros, jove escudeller, i de Josepa³⁷⁰². El 07.11.1729, cos de Joan, albat, fill de Bernat Gros, jove escudeller i d'Antònia, a la travessera entre els carrers d'en Serra i Còdols. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor³⁷⁰³.

El 05.06.1742, expedient matrimonial de Joan Tomàs, velluter, de Barcelona, fill de Joan Tomàs, cirurgià, i de Francesca, amb Gertrudis Gros, donzella, filla de Bernat Gros, escudeller, i de Josepa, difunts³⁷⁰⁴.

0557. GUAL, Bartomeu

Vers 1525 - ?

Escudeller, pare de Francesc i de Bartomeu Gual, escudeller.

El 28.05.1573, esposalles del seu fill Francesc Gual amb Joana Auger.³⁷⁰⁵

0558. GUAL, Bartomeu

Vers 1605 - 1671

3693	ACB, Baptismes, vol. 17.
3694	ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 141r.
3695	AHPB, Josep Vila, menor, <i>Manuale testamentorum et codicillorum</i> , 1715, abril, 26 - 1730, juliol, 6, fol. 52v-53v.
3696	ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 164r.
3697	ACB, Baptismes, vol. 17.
3698	AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
3699	APSMP, Llibre d'òbits, 1723 - 1725, fol. 176r.
3700	ACB, Esposalles, vol. 124; ADB, Matrimonis, vol. 25, fol. 420v.
3701	ACB, Esposalles, vol. 125.
3702	APSMP, Llibre d'òbits, 1725 -1734.
3703	APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
3704	ADB, Expedients matrimonials, Santa Maria del Mar, caps 27.
3705	AHPB, Pau Calopa, Plec de capítols matrimonials, 1572 - 1573, i. s. d.

Mestre escudeller. Vivia al quarter de Sant Francesc, al carrer de la Carnisseria d'en Sorts. Fou germà de l'escudeller Josep Gual.

El 1617 era aprenent del mestre Guillem Bajó³⁷⁰⁶.

El 28.10.1625, esposalles amb Magdalena, filla de Miquel Parés, assaonador, de Barcelona, i de Caterina³⁷⁰⁷.

El seu nom s'esmenta al fogatge de l'any 1640³⁷⁰⁸.

El 21.07.1629, prohòmetre de la confraria³⁷⁰⁹.

El 1631 va fer construir un obrador d'escudeller en unes cases que tenia al carrer del Vidre, que eren d' Isabel de Pinós i de Perapertussa vídua de Francesc Galceran de Pinós. Hi va ser establert l'any 1629³⁷¹⁰.

El 21.10.1631 el mestre de cases Joan Semblancat va firmar àpoca de 136 lliures, 18 sous, 6 diners per obres fetes al darrere de les cases on hi fou establert, on va fer construir un obrador.

L'11.05.1633 va vendre a Esperança Costa, vídua de Gervasi Costa, quirògraf, un violari de preu de 24,5 lliures i pensió anual de 3,5 lliures. Va hipotecar joies com a fiança³⁷¹¹.

El 02.11.1635 ell i la seva esposa Magdalena reconeixen haver rebut 50 lliures del llegat de Maria Anna Mustarós³⁷¹².

El 04.01.1644 era síndic "de les mercaderies" de la confraria, juntament amb Joan Coll³⁷¹³.

El 1646, junt a vuit escudellers més, pacte per a obtenir terra d'escudeller³⁷¹⁴. El 14.10.1646 assistí a la reunió de la confraria.

El 06.01.1647, juntament amb Marianna Prim, muller de Vicenç Prim, mestre d'Armes, i Margarida Macià, muller de Ramon Macià, escudeller, i Francesca Martorell, muller de Pere Martorell, boter de Vilafranca del Penedès, foren instituïts com a hereus universals dels béns de Coloma Rovira, vídua, morta *ab intestato*³⁷¹⁵.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria³⁷¹⁶.

El 18.10.1650, bateig de Miquel Francesc Ramon Hipòlit Manuel Lluc, fill de Bartomeu Gual, escudeller, i de Magdalena. Padrins: Francesc ? i Magdalena Maciana, muller de Francesc Macià, escudeller³⁷¹⁷.

El 17.10.1658 ell i la seva esposa Elisabet, com a usufructuari i propietària, ordenen procurador a Gabriel Gorina, prevere beneficiat a Terrassa³⁷¹⁸.

3706	APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1638.
3707	ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 36v.
3708	AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX, núm. 18.
3709	AHCB, Gremis, Diversos, vol. 14.
3710	AHPB, Francesc Tries, <i>Sextum manuale sive prothocollum</i> , 1630, desembre, 27 - 1631, desembre, 24.
3711	AHPB, Lluís Collell, menor, <i>Undecimum protocollum contractuum communium</i> , 1632, desembre, 26 - 1633, desembre, 23.
3712	AHPB, Jaume Torres, <i>Secundum manuale</i> , 1634, desembre, [30] - 1635, desembre, 24, fol. 650r-650v.
3713	AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1643, desembre, 28 - 1644, abril, 21.
3714	AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23.
3715	AHPB, Manual, 1646, desembre, 27 - 1647, desembre, 24.
3716	AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
3717	APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 613.
3718	AHPB, Josep Ferrer, <i>Decimum manuale</i> , 1658, gener, 9 - 1658, desembre, 22.

El 20.07.1656 va ser nomenat prohom tercer de la confraria³⁷¹⁹. El 17.07.1660 va ser nomenat prohom segon³⁷²⁰.

El 08.05.1660, cos de Josep Gual, fill de Bartomeu Gual, als Escudellers³⁷²¹.

El 06.03.1662 va reconèixer, juntament amb el seu germà Josep, un deute de 57 lliures corresponent a un préstec fet per Joan Castany, pagès, sense interessos. Prometeren retornar-lo abans del més de maig³⁷²².

El 11.08.1664 va ser nomenat prohom en cap³⁷²³.

El 1667 va fer de testimoni en un document notarial relatiu a l'escudeller Agustí Batlle³⁷²⁴.

El 28.03.1667 va llogar, per cinc anys, a l'escudeller Jeroni Madrera, un obrador que aquest posseïa al carrer dels Escudellers Blancs, pel preu de 100 lliures a raó de 20 lliures anuals³⁷²⁵.

El 20.07.1668 va ser nomenat prohom en cap³⁷²⁶.

El 18.01.1672, inventari dels seus béns. S'esmenta Isabel, sa vídua. Tenia una casa a la plaça de la Verònica, i un obrador d'escudeller³⁷²⁷.

El 24.10.1706, capítols matrimonials entre Josep Amat, pagès de Barcelona, fill d'Antoni Amat, pagès de Mataró, i d'Isabel, amb Agraïda Gual, filla del difunt Bartomeu Gual, escudeller, i d'Isabel³⁷²⁸.

0559. GUAL, Francesc

Vers 1550 - ?

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bartomeu Gual, escudeller, i d'Antònia.

El 28.05.1573, esposalles amb Joana, filla de Galceran Auger, difunt, pagès, de Castelltallat diòcesi de Vic i de Bartomeua, en segones núpries muller d'Andreu d'Herèdia ?, negociant³⁷²⁹.

El 18.07.1574 testament de Joana. Nomenà marmessors a Bartomeua Herèdia, sa mare; a Bartomeu Gual i a Antònia Gual, els seus sogres, i a Francesc Gual, el seu marit. Demanà ser enterrada al vas de la confraria de Santa Eulàlia. Instituí hereu universal dels seus béns a Francesc Gual, escudeller, el seu espòs.

El 21.07.1574, lectura del testament al carrer Tallers, on vivia³⁷³⁰.

El 21.07.1574, sepultura de Joana Gual, muller que fou d'en

Gual, escudeller³⁷³¹.

0560. GUAL I RIBAS, Francesc

1673 - 1714

Mestre escudeller de Barcelona, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teodora Ribes. Germà de Jeroni Gual, escudeller. Tenia un obrador al carrer dels Escudellers. Parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 13.06.1673 bateig de Josep Jacint Francesc Onofre Antic fill de Josep Gual i de Teodora. Padrins: el tinent Jacint Ricart i Victòria Jaumar, muller de Josep Jaumar, mestre gerrer, tots de Barcelona³⁷³². L'11.11.1676 confirmació de Francesc, fill de Josep Gual i de Teodora³⁷³³.

El 30.07.1695 essent ja mestre escudeller, esposalles amb Maria Anna Canterell, donzella³⁷³⁴. El 31.07.1695, capítols amb Marianna Canterell, filla de Jacint Canterell, tintorer de Barcelona, i d'Isabel Dot: 100 dobles d'or, caixes i robes. Teodora Gual va donar al seu fill la legítima: 1.500 lliures³⁷³⁵.

El 23.07.1696, bateig de Jacint Joan Josep Francesc, fill de Francesc Gual, escudeller, i de Maria Anna. Padrins: Jacint Canterell, tintorer de draps, i Isabel Canterell, sa muller³⁷³⁶. El 07.09.1696, cos de Josep, albat, fill de Francesc Gual, als Escudellers³⁷³⁷.

El 07.03.1697, essent confrare, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll³⁷³⁸.

El 29.11.1697, sepultura de Maria Anna Gual, muller de Francesc Gual, escudeller. Enterrada a Sant Agustí³⁷³⁹.

El 21.02.1701, esposalles amb Gertrudis Lacreu, donzella³⁷⁴⁰. El 21.02.1701 matrimoni entre Francesc Gual escudeller de Barcelona, vidu, fill de Josep Gual i de Teodora, habitants a la parròquia de Sant Just, i Gertrudis Lacreu, filla de Josep Lacreu, ferrer, i de Beneta, habitants a la parròquia de Sant Jaume. Testes: Joan Cerdà i Josep Móra, escudellers, que diuen que van veure morta la muller del contraent, l'agost de 1697³⁷⁴¹.

El 24.02.1701, esposoris amb Gertrudis Lacreu, filla de Josep Lacreu, frener, i de Beneta Lacreu. Testimonis: Francesc Roig, notari Reial, i el doctor en dret, Oleguer Vila³⁷⁴².

El 30.08.1701, combregar de Gertrudis, muller de Francesc Gual, escudeller, als Escudellers.³⁷⁴³ El 26.10.1701, bateig de Francesc Antoni Josep, fill de Francesc Gual, escudeller i de Gertrudis Gual i Lacruz. Foren padrins: Josep Lacruz, frener, i Teodora Gual, vídua³⁷⁴⁴.

3719 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3720 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3721 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 40.
 3722 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Quaternus apprisiarum*, 1661, desembre, 25 - 1662, desembre, 24.
 3723 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3724 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1666, desembre, 26 - 1667, desembre, 18.
 3725 AHPB Josep Ferrer, *Decimum nonum manuale*, 1667, gener, 14 - 1667, desembre, 22.
 3726 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3727 AHPB, Josep Ferrer, *Llibre d'inventaris y encants*, 1649, octubre, 20 - 1682, desembre, 16.
 3728 AHPB, Salvador Golorons, *[Liber] primus capitulorum matrimonialium*, 1672, novembre, 6 - 1707, novembre, 9.
 3729 AHPB, Pau Calopa, Plec de capítols matrimonials, 1572 - 1573 i s. d.
 3730 AHPB, Gabriel Montaner, *Secundus testamentorum liber*, 2563, gener, 1 - 1581, agost, 3.

3731 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 138r.
 3732 APSJP Baptismes, vol. 9, fol. 43r.
 3733 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 171v.
 3734 ACB, Esposalles, vol. 108.
 3735 AHPB, Francesc Busquets, menor, Primer llibre de capítols matrimonials, 1689, novembre, 30 - 1734, abril, 25.
 3736 ACB, Baptismes, vol. 11.
 3737 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.
 3738 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 17 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 3739 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.
 3740 ACB, Esposalles, vol. 110.
 3741 ADB, Matrimonis, vol. 17, fol. s/f.
 3742 APSJP, Esposoris, vol. 6.
 3743 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25, fol. 234.
 3744 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 316.

El 28.10.1701 confirmació de Josep fill de Francesc Gual i de Gertrudis³⁷⁴⁵.

El 01.11.1701, cos de Gertrudis, albat, filla de Francesc Gual, escudeller, als Escudellers. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor³⁷⁴⁶.

El 07.11.1701 reconegué que l'apotecari Marià Fontana li havia pagat 15 lliures per 100 potets de pisa pintats de color, a raó de 3 sous cada potet³⁷⁴⁷.

El 18.10.1702, bateig de Josep Joan Lluc i Francesc, fill de Francesc Gual, escudeller, i de Gertrudis Gual i Lacruz. Foren padrins: Jeroni Gual, escudeller, i Beneta Lacruz, muller de Josep Lacruz³⁷⁴⁸.

El 28.10.1702 va comprar a l'escudeller Antoni Ferran una casa amb un portal, petita eixida contigua, pou i "llacuna" al carrer del Vidre. Era de Maria Agnès de Farnés Camps i de Rialp, juntament amb una casa al costat. Era de Gregòria Vinyes i abans de l'escudeller Joan Fàbregues, alou del monestir de Sant Pau del Camp³⁷⁴⁹.

El 24.12.1704, bateig de Maria Rosa Anna Eulàlia Victòria, filla de Francesc Gual, escudeller, i de Gertrudis Gual i Lacruz. Padrins: Gaspar Mates, daguer, i Rosa Gual, muller de Jeroni Gual, escudeller³⁷⁵⁰. El 26.11.1705, cos de Gertrudis, muller de Francesc Gual, escudeller³⁷⁵¹.

El 15.04.1707, vidu, esposalles amb Isabel Maseres, vídua de Miquel Lapuja, filla d'Eloi Masseres, daguer, i de Jerònima, de la parròquia de Sant Jaume³⁷⁵².

El 12.01.1708 bateig d'Antònia Maria Dionísia Isabel Francesca, filla de Francesc Gual, escudeller, i d'Isabel Lapuja. Padrins: Antoni Meca i de Cardona, tinent coronel de les guàrdies catalanes de sa Magestat, i Dionísia Reart i Queralt. El 26.02.1710 bateig de Maria Francesca Isabel Anna Libòria, filla de FG i d'isabel Maseres. Padrins: Gaspart Reart i Queralt fill d'Andreu de Reart i Queralt comte de Santa Coloma, i Anna de Rocabertí i Descallar filla de Francesc de Rocabertí³⁷⁵³. El 06.04.1712 bateig de Antònia Eulàlia Francesca filla de Francesc Gual i d'Isabel Maseres. Padrins: Antoni Tey, carnisser, i Eulàlia Tey vídua³⁷⁵⁴. El 04.08.1713, cos de Francesca, filla de Francesc Gual, i d'Isabel, als Escudellers³⁷⁵⁵.

El 04.07.1714 va fer testament en mans de Francesc Topí i Comes. Hereva universal: Rosa Gual. L'educació de la nena va recaure en Josep Lacreu, pare de Gertrudis, el seu sogre i avi de Rosa, però ell va dir que li tocava a Elisabet Gual. Això va originar un plet a la Reial Audiència³⁷⁵⁶.

El 10.07.1714, sepultura de Francesc Gual, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Mercè³⁷⁵⁷.

El 16.11.1714, bateig de Maria Magdalena Francesca Isabel, filla del difunt Francesc Gual, i d'Isabel Maseres. Padrins: Francesc Brell, descarregador i Magdalena Molins i Soler, muller de Baldiri Molins i Soler, pagès de Sant Climent de Llobregat³⁷⁵⁸.

El 11.04.1715 Isabel Gual, vídua, va nomenar procurador a Josep Llobet, notari³⁷⁵⁹.

Segons el cadastre de 1716, Isabel, vídua, disposava d'una casa on hi vivia juntament amb la seva família al carrer dels Escudellers, que feia de pensió cada any: als parroquians de Sant Jaume. 13 ll 7s i a Jeroni Alabau, mercader: 6 ll 13 s. Tenia una altra casa al carrer del Vidre, per la qual cobrava de lloguer 16 lliures. Pagava per ella a Josep de Peguera: 11 lliures. Tenia al carrer del Vidre un obrador d'escudeller llogat a Lluís Eloi Lapuja, escudeller, per 21 lliures anuals, pel qual pagava al convent de la Mercè 6 lliures i a Don T. Marialpí, cavaller, 5 ll 10 s³⁷⁶⁰.

El 24.09.1719, cos de Dionísia, filla del difunt Francesc Gual, escudeller, i d'Isabel, als Escudellers³⁷⁶¹. El 09.11.1727, cos d'Anna, filla del difunt Francesc Gual, escudeller, a la proa dels Escudellers. Enterrada al convent dels pares Descalços de la Trinitat³⁷⁶².

El 23.01.1735 esposalles entre Francesca Gual, filla de Francesc i d'Isabel amb Francesc Padró³⁷⁶³.

"Ítem, dia tres. Aprehenció feta en casa Francesch Guarda, escudaller, al carrer dels Escudellers, de unas faldillas y gipó de boqueals, color obscur, dolents y grossers, tallat sens cussir y sens aforros" [*DIETARIS*, vol. 9, fol. 302r].

0561. GUAL i RIBES, Jeroni

1676 - 1723

Mestre escudeller, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teodora Ribes. Germà de Francesc Gual, escudeller.

L'11.11.1676 confirmació de Jeroni, fill de Josep Gual i de Teodora³⁷⁶⁴.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria³⁷⁶⁵. El 07.03.1697, essent confrare, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll³⁷⁶⁶. El 18.01.1699 assistí a una reunió de la confraria³⁷⁶⁷.

El 13.02.1700, essent fadrí escudeller, esposalles amb Rosa Ferrer, donzella³⁷⁶⁸.

El 24.02.1700, capítols matrimonials amb Rosa Ferrer, filla de Nicolau Ferrer, cotoner i corder de cordes de viola, ciutadà

3745 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 93v.
 3746 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.
 3747 AHPB, Joan Solsona, *Manuale quintum instrumentorum*, 1700, desembre, 31- 1701, desembre, 23, fol. 179r-179v.
 3748 APSJP, Baptismes, vol.10, fol. 349.
 3749 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1515, fol. 61r.
 3750 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 53.
 3751 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 3752 ACB, Esposalles, vol. 113. D'aquest matrimoni va tenir tres filles.
 3753 APSJP, Baptismes, vol 11, fol. 166.
 3754 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 220.
 3755 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 3756 ACA, Reial Audiència. *Pleitos civiles*, núm. 21.169.
 3757 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

3758 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 299.
 3759 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1712, desembre, 28 - 1716, desembre, 20.
 3760 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1715-1716.
 3761 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 3762 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 3763 ACB, Esposalles, vol. 28, fol. 190v.
 3764 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 171v.
 3765 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24.
 3766 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24.
 3767 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23.
 3768 ACB, Esposalles, vol. 110.

de Barcelona, i de Gràcia Ferran, ja difunta. Dot: 400 lliures.³⁷⁶⁹

El 09.10.1700, bateig de Josep Jeroni Jaume Just, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa Gual i Ferrer. Foren padrins: Nicolau Ferrer, cotoner, i Teodora Gual, vídua de Josep Gual, escudeller³⁷⁷⁰.

El 11.07.1701, època firmada per Bonaventura de Tristany, jutge, cavaller de l'orde de Montesa, casat amb Agraïda de Claresvalls, a l'escudeller Jeroni Gual per un import de 30 lliures i 12 sous per rajoles destinades a casa seva a Barcelona a prop de la Casa de la Ciutat carrer d'en Tremolet o de la Ciutat³⁷⁷¹.

El 28.06.1702 va pagar 270 lliures, 17 sous i 11 diners al fuster Pere Elies per mitjà d'una lletra de canvi per valor de 61 dobles d'or que va emetre Josep Pasqual i Alba, adroguer, a Perpinyà³⁷⁷².

El 21.12.1702, bateig de Nicolau Tomàs Pau Faust Francesc Antoni, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa. Padrins: Francesc Gual, escudeller, i Gertrudis Ferrer, muller de Nicolau Ferrer, cotoner³⁷⁷³.

El 10.09.1703, combregar a Rosa Gual, muller de Jeroni Gual, escudeller³⁷⁷⁴.

El 09.08.1704, confirmació de Nicolau, fill de Jeroni i de Rosa³⁷⁷⁵. El 29.10.1704 cos de Nicolau, albat, fill de Jeroni Gual, escudeller, als Escudellers, sota del palau, al vas propi³⁷⁷⁶. El 11.10.1705 bateig de Nicolau Carles Pau Dionís, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa. Padrins: Nicolau Ferrer, cotoner, i Magdalena Bonau, muller de Pere Bonau, pagès³⁷⁷⁷.

El 18.10.1705 mort de Nicolau, albat, fill de Jeroni Gual³⁷⁷⁸.

El 06.07.1708 bateig de Francesc Pau Jeroni, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa. Padrins: Pau Agustí, candeler de seu, i Isabel Gual, muller de Francesc Gual, escudeller³⁷⁷⁹.

El 30.11.1710 va reconèixer un deute de 12 lliures amb el seder Miquel Moles, per raó d'un préstec³⁷⁸⁰.

El 28.12.1712, bateig de Salvador Francesc Pau, fill de Jeroni Gual i de Rosa Ferrer. Padrins: David Madam, vidrier de llum, i Clara Gorgues, muller de Francesc Gorgues, sastre³⁷⁸¹.

Entre 1712 i 1713 fou el prohoms en cap de la confraria.

S'esmenta al cadastre del 1715-1716³⁷⁸². Tenia casa als Escudellers on hi vivia amb la seva família. Pagava a la comunitat de preveres de Sant Just i Sant Pastor; a la capellania de Sant Antoni i Sant Andreu de la parròquia del Pi, i al rector i col·legi de Betlem de la Companyia de Jesús. Tenia un obrador

al carrer dels Escudellers Blancs pel qual pagava a Francesc Babot, notari, 11 lliures, 5 sous; a la comunitat de Sant Miquel, 9 lliures, 10 sous; al baró de Sant Vicenç, 1 lliura, 10 sou, i al comte de Robles, 9 sous.

S'esmenta al cadastre del 1717³⁷⁸³.

El 20.02.1712 bateig de Josep Francesc Pau, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa. Padrins: Francesc Gorgues, sastre, i Josepa Madam, muller de David Madam, vidrier³⁷⁸⁴.

El 25.02.1712, defunció de Josep Francesc Pau, fill de Jeroni Gual, escudeller, als Escudellers, al vas d'en Gatillepa³⁷⁸⁵.

El 24.08.1712, defunció de Pau, fill de Jeroni Gual, escudeller, als Escudellers, davant Sant Antoni, al vas d'en Ribas, assaonador³⁷⁸⁶.

El 16.04.1713, defunció de Pau Salvador, fill de Jeroni Gual, escudeller, als Escudellers, al vas d'en Ribas³⁷⁸⁷.

El 16.06.1716, bateig de Josep Pere Pau fill de Jeroni Gual, escudeller i rajoler, i de Rosa Ferrer. Padrins: Josep Guell, ministre de la Reial Audiència, i Mariàngela Prous, filla del difunt Dr. Baltasar Prous³⁷⁸⁸.

El 02.05.1717 va reconèixer haver rebut 280 lliures per la rajola de València destinada al palau de Ramon Guillem de Montcada, marquès d'Aitona, al carrer de la Portaferriça de Barcelona³⁷⁸⁹.

El 16.03.1717, amb 39 anys, va fer de testimoni, juntament amb els escudellers Salvador Casals i Josep Garcia, a l'expedient matrimonial de Jeroni Gual, de qui digueren conèixer des de què eren criatures, i que l'esposa de l'esmentat Josep Garcia va ser, durant 10 anys, criada a casa de Jeroni Gual³⁷⁹⁰.

El 25.10.1717, bateig de Jacinta Elisabet Paula Rosa, filla de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa Gual i Ferrer. Padrins: Miquel Mariner, ciutadà de Barcelona, i Elisabet Güell, muller de Josep Güell, ministre de la Reial Audiència de Catalunya³⁷⁹¹.

El 1718 s'esmenta com a majoral de la confraria dels Desemparats³⁷⁹².

El 1718 va rebre 7 lliures, 5 sous per 516 rajoles valencianes per a la capella de Betlem, a raó de 1 lliura i 8 sous el centenar³⁷⁹³.

El 17.08.1719 va comprar per 475 lliures part d'un obrador que fou de l'escudeller Josep Gastó, al carrer de na Sagra.³⁷⁹⁴

El 20.07.1719, bateig de Rosa Teresa Paula Justa. Padrins: Josep Gual, escudeller, i Teresa Domènec filla de Francesc Domènec, mariner³⁷⁹⁵.

El 1720 va cobrar 17 lliures i 10 sous per 1.300 rajoles de

3769 AHPB, Josep Ferran, *Vigesimum primum ... manuale instrumentorum*, 1700, gener, 2 - 1700, desembre, 24.

3770 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 276.

3771 AHSCSP, Herències, Llegats, vol. VIII, inv, 1, carpeta 44/34/17.

3772 AHPB, Marià Rufasta i Prats, *Octavum manuale*, 1701, desembre, 28 - 1702, octubre, 25.

3773 ACB, Baptismes, vol. 12.

3774 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

3775 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 169v.

3776 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.

3777 ACB, Baptismes, vol. 12.

3778 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.

3779 ACB, Baptismes, vol. 12.

3780 AHPB, Josep Llaurador i de Satorre, *Vigintum octo manuale*, 1709, desembre, 29 - 1710, desembre, 24.

3781 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 241.

3782 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I - 6.

3783 AHCB, Cadastre I - 61.

3784 ACB, Baptismes, vol. 14.

3785 ACB, Defuncions, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 8.

3786 ACB, Defuncions, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 8.

3787 ACB, Defuncions, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 8.

3788 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 348.

3789 AHPB, Francesc Bonaventura Torres, *Manuale vigesimum septimum instrumentorum*, 1717, desembre, 28 - 1718, desembre, 24.

3790 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.

3791 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 30.

3792 AHPB, Pere pau Pujol, *Vigessimum primum manuale ... diversorum contractuum*, 1717, desembre, 27 - 1718, desembre, 24.

3793 BC, AH, núm. 212, fol. 645R i 653r.

3794 AHPB, Francesc Babot i Llopis, Manual, 1715, març, 24 - 1721, desembre, 24.

3795 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 86.

València, a raó de 13 lliures el miler per unes obres fetes a casa dels pubills Subirà, al carrer Sant Pere més alt³⁷⁹⁶.

El 1721 consta que era un dels obrers de l'església de Sant Just i Sant Pastor³⁷⁹⁷.

El 20.02.1721, bateig de Joan Josep Jeroni Pau, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa Gual i Ferrer. Padrins: Joan Grau, pintor, i Sabina Ferran i Ramoneda, muller de Josep Ferran, notari públic³⁷⁹⁸.

El 08.04.1723, combregar a Jeroni Gual, escudeller.³⁷⁹⁹S'esmenten els seus fills Pere Pau, Joan, Isabel i Rosa, impúbbers, i Josep Gual, hereu universal.

El 14.04.1723, cos de Jeroni Gual, escudeller als Escudellers. Enterrat a la Mercè³⁸⁰⁰.

El 06.05.1723, inventari dels seus béns. S'esmenten les cases amb un portal on habitava el dia de la seva mort, al carrer dels Escudellers, la botiga i l'obrador³⁸⁰¹.

El 11.07.1723, albat d'Isabel, filla de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa, als Escudellers. Enterrada a la Mercè³⁸⁰².

El 12.08.1723 Rosa Gual, vídua i Josep Gual, el seu fill, reconegueren que Maria Bova, vídua de Joan Bova, barreter, els hi havia pagat 114 lliures, i 19 sous a complement de les 320 lliures "in comandam traditam" a dit Jeroni Gual³⁸⁰³.

El 21.03.1731 Rosa Gual, vídua, manifestà haver cobrat 12 lliures i sous que li devien³⁸⁰⁴.

El 04.08.1732, testament de Rosa Gual, vídua de Jeroni Gual, escudeller, filla de Nicolau Ferrer, cotoner, que residia aquell any a Màlaga, i d'Engràcia Ferrer i Ferran, primera muller seva. Marmessors: rev. Dr. Joan Baptista Gorgues, prevere de la seu de Barcelona i Francesc Ferrer, notari, elecció testificada davant de Francesc Gorgues, sastre, ciutadà de Barcelona, el seu cunyat, i de Josep Gual, escudeller, son fill i hereu. Sepultura a la Mercè, al vas dels mestres escudellers, davant la capella de Sant Hipòlit. En el testament s'esmenten els seus fills Pere, Pau, Joan, Elisabet i Rosa. Deixa a Elisabet i a Rosa Gual, filles seves, 250 lliures i dues caixes nuvials. Al seu fill Joan Gual, 125 lliures, i robes i béns mobles quan es passi a mestre d'algun estament. A Pau Gual, religiós del monestir de Nostra Senyora de la Mercè, robes a més de cinc lliures anuals durant tota la seva vida.

El 10.02.1737, defunció de Rosa Gual, al carrer dels Escudellers³⁸⁰⁵.

El 31.01.1743, expedient matrimonial entre Ignasi Calrà,

perxer de Vic, habitant a Barcelona, fill d'Ignasi Ferrer i de Mariàngela Bosc, amb Rosa Gual, donzella, filla de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa Ferrer³⁸⁰⁶.

0562. GUAL i PASTELLER, Jeroni

1724 - 1799

Mestre escudeller, fill de Josep Gual i Ferrer, escudeller, i de Teresa Pasteller. Va tenir dues germanes i un germà.

El 1738 va passar l'examen de mestre a l'obrador de Jeroni Gual.

El 15.12.1745, capítols matrimonials amb Maria Anna Dordal, filla de Joan Dordal, passamaner de Barcelona i de Josepa. Teresa Gual, mare de Jeroni, el va instituir com a hereu seu. Dot: 300 lliures³⁸⁰⁷. El 24.12.1745, esposalles amb Maria Anna Dordal, a Santa Maria del Mar³⁸⁰⁸.

El 26.09.1746, bateig de Joan Josep Jeroni, fill de Jeroni Gual i de Marianna Dordal. Padrins: Joan Dordal, passamaner, i Teresa Gual, vídua de Josep Gual, escudeller³⁸⁰⁹.

El 1749 va ser el prohoms segon de la confraria³⁸¹⁰.

El 10.01.1749, cos de Josepa, filla de Jeroni Gual, escudeller, als Escudellers, al vas del Cos Preciós³⁸¹¹. El 14.07.1753, cos de Josep, albat, fill de Jeroni Gual³⁸¹². El 14.05.1757, cos de Francesc, albat, fill de Jeroni Gual, als Escudellers, al vas del Cos Preciós³⁸¹³. El 24.10.1759 cos de Josep, fill de Jeroni Gual, als Escudellers, al vas de Santa Eulàlia³⁸¹⁴. El 19.11.1760, cos de Guillem, albat, fill de Jeroni Gual, als Escudellers, al vas del Cos Preciós³⁸¹⁵. El 20-01-1763, confirmació d'Ignasi, fill Jeroni Gual, escudeller, i de Marianna Dordal³⁸¹⁶. El 07.10.1767 bateig de Francesca de Paula Narcisa Victòria filla de Jeroni Gual i de Marianna Dordal. Padrins: Eudald Clarà, perxer, i Narcisa Magarola, muller de Josep Magarola, passamaner³⁸¹⁷.

El 09.08.1772, capítols matrimonials entre Teresa Gual i Dordal, filla de Jeroni Gual i de Marianna Dordal, i Joan Torres, gorrater, fabricant de mitges i passamaner de Barcelona, fill de Joan Torres, semoler, de Barcelona, i de Teresa Rovira. Dot: 400 lliures i una calaixera novial amb les robes i vestits. De les 400 lliures, 300 seran lliurades dins del termini de quatre mesos i les restants 100 lliures, a la mort de Joan Dordal, passamaner, sogre i pare dels esmentats cònjuges³⁸¹⁸.

El 1773 va assistir a la reunió de la confraria³⁸¹⁹.

- 3796 AHPB, Pau Cabrer, Manual, 1719, desembre, 28 - 1720, desembre, 22.
- 3797 AHPB, Gaspar Sayós, Manual, 1720, desembre, 27 - 1721, desembre, 23.
- 3798 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 127.
- 3799 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28. El mateix dia, testament AHPB, Francesc Busquets, menor, *Encants y testaments*, 1686, setembre, 16 - 1731, agost, 21.
- 3800 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
- 3801 AHPB, Francesc Busquets, menor, Inventaris, 1690, març, 5 - 1734, març, 21.
- 3802 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
- 3803 AHPB, Francesc Roig, Manual, 1722, desembre, 28 - 1723, desembre, 19.
- 3804 AHPB, Antoni Comelles, major, *Quintum manuale instrumentorum*, 1731, gener, 1 - 1733, desembre, 18.
- 3805 AHPB, Francesc Ferran, *Liber testamentorum et codicillorum*, 1711, gener, 21 - 1714, agost, 2; 1726, gener, 21 - 1764, octubre, 31.

- 3806 ADB, Expedients matrimonials, Santa Maria del Mar, caps 27.
- 3807 AHPB, Sebastià Prats, *Liber primus capitulorum matrimonialium, concordiarum, societatum, inventariorum, auctionum, requisicionum, deliberacionum, compromissorum et aliorum diversorum*, 1744, maig, 21 - 1747, desembre, 23.
- 3808 ACB, Esposalles, vol. 135, fol. 43v.
- 3809 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 29.
- 3810 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
- 3811 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 146v.
- 3812 ACB, Defuncions, vol. 7.
- 3813 ACB, Defuncions, vol. 7.
- 3814 ACB, Sepultures, vol. 13.
- 3815 ACB, Defuncions, vol. 7.
- 3816 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 4v.
- 3817 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 353.
- 3818 AHPB, Magi Artigas i Molins, *Nonum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.
- 3819 AHPB, Josep Ricart, *Septimum manuale instrumentorum*, 1772, de-

El 04.08.1782, esposalles d'Ignasi Gual, mitger, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Maria Dordal, amb Maria Rius, de Cervera, filla de Pere Rius, teixidor, i de Francesca Artigues³⁸²⁰. El 02.07.1782 capítols matrimonials de la seva filla Josepa Gual i Pastaller amb Josep Alabena, fabricant de mitges de teler. Dot: 400 lliures i un calaixera novial amb roba³⁸²¹.

El 31.03.1783, prohom primer de la confraria.

L'any 1784 és el darrer en què s'esmenta el seu nom a les reunions de la confraria dels escudellers.

El 14.02.1787 va fer de padrí d'una filla de Joan Gual³⁸²². El 01.02.1789 va fer de padrí en el bateig d'una filla de Manuel Ros, escudeller³⁸²³.

Consta que l'any 1790 va rebre Diversos pagaments per rajoles de València verdes, del clavell, etc., destinades a la quadra de Sant Pere, a l'hospital de la Santa Creu de Barcelona³⁸²⁴.

El 06.05.1790, testament de Maria Anna³⁸²⁵.

El 22.06.1791, malalt, va fer testament. Marmessors: Marianna Gual i Dordal, la seva muller, i Joan Gual i Dordal, escudeller, el seu fill primogènit. Demanà ser enterrat al convent de la Mercè. Llegà a Francesca Gual i Dordal, sa filla 300 lliures, roba i una caixa nuvia. Qui fos l'hereu haurà de mantenir a casa seva a Isabel Gual i Pasteller de per vida. A Marianna Gual i Dordal, la seva muller, li deixà l'usdefruit dels seus béns. Va nomenar hereu universal a Joan Gual i Dordal, el seu fill primogènit³⁸²⁶.

El 03.08.1796, morta la seva filla Francesca sense haver fet testament, reclamen 400 lliures de la legítima al seu gendre Ramon Mitats, adroguer³⁸²⁷.

El 26.10.1798, publicació del testament de Maria Anna Gual i Dordal³⁸²⁸.

el 16.07.1799, cos de Jeroni Gual i Pasteller. Morí el 15 de juliol al carrer escudellers. Enterrat a la Mercè³⁸²⁹.

El 1826 s'esmenta encara l'obrador d'un Jeroni Gual a na sagra³⁸³⁰.

0563. GUAL i DORDAL, Joan

1746 - 1795

Mestre escudeller, fill de Jeroni Gual i Pasteller i de Maria Anna Dordal. Va ser batejat el dia 26.09.1746³⁸³¹.

-
- sembre, 26 - 1773, desembre, 23.
- 3820 APSJP, Esposoris, vol. 9, fol. 61.
- 3821 AHPB, Magí Artigas i Molins, *Decimum nonum manuale instrumentorum*, 1781, desembre, 28 - 1782, desembre, 20.
- 3822 APSJP, Baptismes, vol. 20.
- 3823 APSJP, Baptismes, vol. 20.
- 3824 BC, AH, núm. 17, fol. 341r; BC, AH, núm. 264, rebut 31.
- 3825 AHPB, Joan Prats i Cabrer, *Tercius liber postremarum voluntatum*, 1786, gener, 5 - 1791, novembre, 27.
- 3826 AHPB, Magí Artigas i Molins, *Secundus liber testamentorum*, 1786, gener, 20 - 1791, desembre, 19.
- 3827 AHPB, Magí Artigas i Molins, *Trigessimum quartum manuale instrumentorum*, 1797, gener, 1 - 1797, novembre, 29.
- 3828 AHPB, Joan Prats i Cabrer, *Manual de testaments*, 1798, gener, 19 - 1799, octubre, 1.
- 3829 APSJP, Llibre d'òbits, 42, fol. 331r.
- 3830 AHPB, Joan Fontrodona i Minguella, *Trigessimum primum manuale instrumentorum*, 1825, desembre, 30 - 1826, desembre, 22.
- 3831 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 29.

El 1762, essent major de 15 anys però menor de 25 anys, va fer de testimoni en un instrument públic³⁸³².

El 15.04.1773 passà l'examen de mestratge a l'obrador de Jeroni Gual, al carrer de na Sagra, renunciant al benefici de la minoria d'edat, essent padrins Jeroni Gual i Ramon Gual, davant de Josep Rossell, menor, Josep Tomàs i Josep Ausic, prohoms, Pere Alzina, Antoni Garcia, Hipòlit Vinyes, Jeroni Reig, menor i Joan Fuster, examinadors; Rafael Carreres, clavari del Sant Misteri i Josep Ferrer, agutzil de la cúria del corregidor. Va pagar les quotes de 8 lliures i de 16 lliures, 16 sous, essent testimonis Jaume Ros i Joan Casanova, joves escudellers³⁸³³.

El 24.06.1777, essent jove escudeller, esposalles amb Teresa Sayol, filla de Josep Sayol, esparter, i de Josepa Costa, a la parròquia del Pi. Testimonis: Joan Llorenç, jove fuster, i Antoni Garcia, escudeller³⁸³⁴.

El 28.06.1777 capítols matrimonials. Dot: 200 lliures, robes, joies, etc³⁸³⁵.

El 09.03.1778 assistí a una reunió del gremi³⁸³⁶.

El 03.06.1778, bateig de Josepa Teresa Francesca. Padrins: Josep Sayol, esparter, i Teresa Gual, vídua de Josep Gual, escudeller³⁸³⁷. El 19.07.1779, bateig d'Eulàlia Maria del Carme Francesca de Paula. Padrins: Nicolau Fiol, esparter, i Marianna Gual, muller de Jeroni Gual, escudeller³⁸³⁸. El 03.08.1781, bateig d'Eulàlia Marianna Francesca de Paula Magina. Padrins: Jeroni Gual, escudeller, i Eulàlia Fiol, muller de Nicolau Fiol, esparter³⁸³⁹.

El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres.

El 04.10.1783, esposalles amb Eulàlia Bassaganya, filla d'Andreu Bassaganya, comerciant, i d'Eulàlia Clerc, a Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: Antoni Garcia i Torrents, oller, i Jaume Soler i Cortina, prevere, i Silvestre Oms i Pujals³⁸⁴⁰.

El 24.12.1784, bateig d'Eulàlia jerònima Francesca de Paula Victòria, filla de Joan Gual i de Victòria Bassaganya. Padrins: Andreu Bassaganya, comerciant, i Marianna Gual, muller de Jeroni Gual, escudeller³⁸⁴¹.

EL 11.02.1786 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor³⁸⁴².

El 14.02.1787, bateig de Maria de la Mercè Francesca de Paula Raimunda, filla de Joan Gual, escudeller, i d'Eulàlia Bassaganya. Padrins: Jeroni Gual, escudeller, i Francesca Bassaganya filla d'Andreu Bassaganya i d'Eulàlia Clerc³⁸⁴³. El 11.02.1788, bateig d'Ignasi Joaquim Francesc de Paula,

-
- 3832 AHPB, Carles Carbonell, *Tercium manuale illorum contractuum*, 1761, desembre, 26 - 1762, desembre, 24.
- 3833 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1773, gener, 3 - 1773, desembre, 11.
- 3834 ACB, Esposalles, vol.152; ADB, Matrimonis, Santa Maria del Pi, XVII/5, fol. 77r.
- 3835 AHPB, Josep Ponsico i Semino, *Librum, protocollum regestrumque quartum publicorum pactorum et aliorum etherogeneorum instrumentorum*, 1773, desembre, 25 - 1777, desembre, 11.
- 3836 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
- 3837 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 52.
- 3838 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 101.
- 3839 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 184-185.
- 3840 ACB, Esposalles, vol. 155; APSJP, Esposoris, vol. 9, fol. 95.
- 3841 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 364.
- 3842 APSJP, Baptismes, vol. 20.
- 3843 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 74.

fill de Joan Gual, escudeller, i d'Eulàlia Bassaganya. Padrins: Ignasi Gual, mestre de mitges de seda, i Eulàlia Bassaganya³⁸⁴⁴. El 08.12.1788, bateig de Maria Josepa Francesca de Paula Domenega de Silos, filla de Joan Gual, escudeller, i d'Eulàlia Bassaganya. Padrins: Josep Godayol, daurador, i Josepa Alvareda, muller de Josep Alvareda, mitger³⁸⁴⁵.

El 29.01.1789, prohòom primer de la confraria³⁸⁴⁶.

EL 31.03.1789 cos d'Eulàlia Gual, treta dels Escudellers. Enterrada a Sant Francesc de Paula³⁸⁴⁷. El 24. 01.1795 cos de Joan Gual, "gerrer", mort el dia 23 de gener, al carrer dels Escudellers. Enterrat a Sant Francesc de Paula³⁸⁴⁸.

L'11.09.1802 esposalles d'Eulàlia Gual amb Manuel Rossell, escudeller, fill de Manuel Rossell, escudeller, i de Raimunda Cros.

El 09.08.1803, Teresa Puiggener, muller de Domènec Puiggener, notari reial i causídic de Barcelona, confessa haver rebut de Jaume Cantó i Cantó, pagant per ell Maria Anna Cantó i Gual i Sayol, muller seva, 50 lliures que Maria Anna Gual i Dordal, muller de Jeroni Gual, escudeller, en el seu darrer testament, en poder del notari Joan Prats i Cabrer del 22 de setembre del 1795 i llegit entre el 9 i el 26 d'octubre del 1798, deixà i llegà a Francesc i a Maria de Montserrat Torres i Gual, néts de la testadora, fills seus, ço és, 25 lliures per cadascú. Firma àpoca a l'esmentat Jaume Cantó i Cantó³⁸⁴⁹.

El 1805 esposalles de la seva filla Maria de la Mercè Gual i Bassaganya amb el sabater Joan Casanoves i Rovira. L'escudeller Jaume Cantó, cunyat de Maria de la Mercè, li donà, com a dot, les 400 lliures i una calaixera amb roba que Marianna Gual, àvia de Maria de la Mercè Gual, li havia deixat per quan contragués matrimoni³⁸⁵⁰.

0564. GUAL, Josep

1640 - 1687

Mestre escudeller de Barcelona, fill de Bartomeu Gual, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena difunts el 1666, pare dels escudellers Francesc Gual i Jeroni Gual. Fou germà de Bartomeu Gual. Residència: casa amb dos portals situada al carrer que passa dels Escudellers a la Carnisseria d'en Sorts inventari de 1687.

El 06.09.1657, amb 17 anys reconegué conèixer de petit a Hipòlit Macià, que han treballat junts i que eren veïns³⁸⁵¹.

El 27.07.1661 va ser nomenat prohòom segon de la confraria³⁸⁵².

El 06.03.1662 va reconèixer, juntament amb el seu germà Bartomeu, un deute de 57 lliures corresponent a un préstec sense

interessos fet per Joan Costany, pagès. Prometeren retornar-lo abans del mes de maig³⁸⁵³.

El 21.02.1666, esposalles amb Teodora Ribes, donzella³⁸⁵⁴. El 21.02.1666, capítols matrimonials amb Teodora Ribes, donzella, filla de Jacint Ribes, pellisser, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet aleshores ja difunts. Alfons Pastrà, retorcedor de seda, son padrí, aportà el dot: un censal de 100 lliures de preu i pensió de 5 lliures anuals sobre unes cases al carrer de Fonollar; un cens de 2 lliures i 6 sous anuals que prestava Macià Balasc, adroguer, per una casa al carrer de la Fusina, i 192 lliures i 18 sous 100 lliures en diner comptant, i la resta, en roba i joies d'or i de plata. L'escreix marital: 150 lliures³⁸⁵⁵.

El 21.07.1666 va ser nomenat prohòom tercer³⁸⁵⁶.

El 17.10.1666 Teodora va nomenar procurador al seu marit³⁸⁵⁷.

El 25.12.1668, bateig d'Eulàlia Resolea Josepa Salvadora, filla de Josep Gual, escudeller, i de Teodora. Foren padrins: Joan Darbó, gerrer, i Anna Babota, muller de Pau Babot, escudeller³⁸⁵⁸.

El 21.07.1670 va ser nomenat prohòom segon³⁸⁵⁹.

El 04.01.1672, albat de Josep Gual, escudeller³⁸⁶⁰.

El 14.01.1673 va convenir amb Agnès Forès i Montagut, vídua, per poder reedificar una paret mestre on carregar unes bigues del seu obrador d'escudeller, al carrer de Viladalls o del Vidre. Al nord li quedava l'hort de la casa d'Agnès Forès³⁸⁶¹.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁸⁶².

El 13.06.1673, bateig de Josep, Jacint, Francesc, Onofre, Antic, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teodora. Foren padrins: Jacint Ricart i Victòria Jaumar, muller de Josep Jaumar, mestre gerre³⁸⁶³.

El 21.11.1674 va confessar tenir una casa amb un portal, amb obrador, pati, pou i safareig al carrer del Vidre per establiment de l'escudeller Amador Macià, que anteriorment havia estat de l'escudeller Miquel Roca i dels seus hereus, i abans, del gerrer Damià Ferriol, alou del monestir de Sant Pau del Camp³⁸⁶⁴.

El 23.07.1676, bateig de Jeroni Josep Onofre Libori, fill de Josep Gual, i de Teodora. Foren padrins: Jeroni Roses, mestre de cases, i Marianna Alemany, muller de Felip Alemany, matalasser³⁸⁶⁵.

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria³⁸⁶⁶. El

- 3844 APSJP, Baptismes, vol. 20.
 3845 APSJP, Baptismes, vol. 20.
 3846 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.
 3847 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 40, fol. 31r.
 3848 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 41, fol. 263r-263v.
 3849 AHPB, Jaume Rigalt i Estrada, *Sextus liber contractuum nuptialium pactorum, transaccionum, societatum, inventariorum, auctionum, testamentorum aliorumque diversorum*, 1803, gener, 2 - 1803, desembre, 24.
 3850 AHPB, Jaume Morelló, *Trigessimum primum manuale contractuum et pactorum*, 1804, desembre, 29 - 1805, desembre, 24.
 3851 ADB, Expedients matrimonials, vol. 2.
 3852 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

- 3853 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Quaternus apprisiarum*, 1661, desembre, 25 - 1662, desembre, 24.
 3854 ACB, Esposalles, vol. 93, fol. 54v.
 3855 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Llibre tercer de capítols matrimonials* 1663, gener, 14 - 1672, octubre, 10.
 3856 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3857 AHPB, Didac Rocosa, *Decimum octavum manuale*, 1665, desembre, 26 - 1666, desembre, 24.
 3858 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 256.
 3859 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 3860 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 18, fol. 73v.
 3861 AHPB, Josep Virgili, *Septimum manuale instrumentorum*, 1672, desembre, 26 - 1673, desembre, 20.
 3862 AHPB, Francesc Llentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 3863 APJSP, Baptismes, vol. 9, fol. 43.
 3864 ACA, Monacals, Hisenda, Sant Pau del Camp, núm. 1509.
 3865 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 95.
 3866 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

21.07.1676 va ser nomenat clavari de la confraria³⁸⁶⁷.

L'11.11.1676 confirmació de Francesc, de Jeroni i d'Anna, fills de Josep Gual i de Teodora. Padrí de Francesc i de Jeroni: Joan Arbós, gerrer. Padrina d'Anna, Anna Babot, muller de Pau Babot, escudeller³⁸⁶⁸.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers,³⁸⁶⁹

El 26.09.1679, bateig de Joan Manuel Josep, fill de Josep Gual, i de Teodora. Padrins: Ramon Cases, escudeller, i Isabel Darbó, muller de Joan Darbó, gerrer³⁸⁷⁰.

El 28.06.1680 la seva esposa Teodora va rebre 300 lliures de la seva germana Maria Ribes, vídua de Pere Ribes, negociant, com a augment del dot³⁸⁷¹.

El 01.08.1680 va ser nomenat clavari de la confraria³⁸⁷².

El 22.07.1685, combregar d'Anna, filla de Josep Gual, escudeller³⁸⁷³.

El 11.10.1687, sepultura de Josep Gual, escudeller, mort *ab intestato*³⁸⁷⁴. El 28.10.1687, inventari dels seus béns³⁸⁷⁵.

0565. GUAL i FERRER, Josep

1700 - 1737

Mestre escudeller, fill de Jeroni Gual, escudeller, i de Rosa Ferrer.

El 10.10.1723, esposalles amb Teresa Pastaller, filla d'Antic Pastaller, pagès, de la quadra de Sant Genís de Rocafort Martorell, i de Marianna. Testimoni: el doctor Joan Batista Gragès, i el reverent Antoni Marimon Nadal³⁸⁷⁶.

El 21.02.1723, cos de Francesc, albat, fill de Josep Gual, escudeller, als Escudellers³⁸⁷⁷. El 26.10.1724, confirmació de Fermí, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teresa. Padrí, Pere Pau Gual, escudeller³⁸⁷⁸. El 24.11.1724, bateig de Nicolau Jeroni Pau Damià, fill de Josep Gual i de Teodora. Padrins: Nicolau Ferrer, cotoner, i Teresa Gelabert, muller de Francesc Gelabert, pagès, de Sant Just Desvern³⁸⁷⁹. El 12.10.1727, bateig de Maria Gràcia Clara Teresa, filla de Josep Gual, escudeller, i de Teresa Gual i Pastaller. Padrins: Francesc Gorges, sastre, i Rosa Gual, vídua de Jeroni Gual, escudeller³⁸⁸⁰.

Existeix un fragment de plafó datat de 1727 fet a casa de Josep Gual Sant Lluís Bisbe de Tolosa, al Museu de Cervera.

El 09.11.1727, cos de Gual, donzella, filla de en blanc, als Escudellers. Enterrada als Trinitaris descalços³⁸⁸¹. El 11.09.1728, cos de Maria Gràcia, albat, filla de Josep Gual, escudeller, i de Teresa, als Escudellers. Enterrada a la Mercè.³⁸⁸²

El 1728, prohóm tercer de la confraria³⁸⁸³.

El 11.10.1729, bateig de Ramon Antic Damià, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teresa Gual i Pastaller. Padrins: Pau Gual i Maria Manalt, muller de Gabriel Manalt, seller³⁸⁸⁴. El 12.04.1732, bateig de Maria Gabriela Teresa, filla de Josep Gual, escudeller, i de Teresa Gual i Pastaller. Padrins: Gabriel Manalt, seller, i Isabel Gual, filla de Jeroni Gual, escudeller difunt³⁸⁸⁵.

El 1733, prohóm tercer de la confraria³⁸⁸⁶.

El 07.04.1733, Josep Gual i Teresa Pasteller, cònjuges, van reconèixer que Maria Rosa Gual i Ferrer, vídua de Jeroni Gual, escudeller, mare i sogra respectivament, els hi havia donat 200 lliures i dues caixes de núvia a compte de les 300 lliures i dues caixes que Teresa Gual i Pasteller va aportar en dot de Maria Rosa Gual i Josep Gual, sogra i marit respectivament en els capítols matrimonials, en poder del notari Josep Ferran, el dia 9 octubre de 1723, les quals 300 lliures i 2 caixes de núvia el reverent Damià Pasteller, prevere beneficiat a Santa Maria del Mar li va donar a Teresa Gual i Pasteller. El mateix dia, Maria Rosa Gual, mare de Josep Gual, li va llogar, per 5 anys, un obrador situat al carrer de na Sagra, amb totes les eines necessàries.³⁸⁸⁷

L'11.05.1735, bateig d'Isabel Maria Rosa, filla de Josep Gual i de Teresa Pasteller. Foren padrins Salvador Pasteller, pagès, i Isabel Gual, vídua de Francesc Gual, escudeller³⁸⁸⁸.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria³⁸⁸⁹.

El 1736 va subministrar el següent material: "42 dozenas de ladrillos de Valencia para los balcones, a razón de 11 s. la dozana: 23 lib. 13 s; ladrillos y sintas que se han puesto a la pica de la cocina del segundo piso ajustados todos juntos por 14 lib. 5 s; 276 ladrillos de Valencia para los tres balcones de la calle den Estruch: 6 lib., 2 s.; me tiene entregados 290 de dichos ladrillos para la pared de la sotea: 14 lib, 11 s. 6 d." ³⁸⁹⁰

Dia 01.02.1737, testament en poder de Sever Pujol³⁸⁹¹.

El 03.02.1737, sepultura de Josep Gual, escudeller, tret dels Escudellers. Enterrat a l'església del convent de la Mercè³⁸⁹².

El 09.02.1737, cos de Rosa Gual, mare de Josep Gual, escudeller. Al carrer dels Escudellers. Enterrada a l'església del convent de la Mercè³⁸⁹³.

3867 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

3868 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 171v.

3869 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

3870 APSJP, Baptismes, vol. 90, fol. 154.

3871 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Manuale*, 1680, desembre, 30 - 1681, desembre, 17.

3872 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

3873 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.

3874 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22.

3875 AHPB, Josep Mas, *Apelacions, requestes, inventaris y encants*, 1676, juliol, 26; 1680, març, 18 - 1721, febrer, 17; 1732, abril, 13 i 1732, juny, 30.

3876 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 124.

3877 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

3878 APSJP, Confirmacions, any 1724.

3879 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 242

3880 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 328.

3881 APSJP, Defuncions, vol. 1704-1834, fol. 19v.

3882 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.

3883 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

3884 ACB, Baptismes, vol. 19.

3885 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 121.

3886 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

3887 AHPB, Francesc Ferran, *Manuale instrumentorum*, 1732, desembre, 26 - 1733, desembre, 23.

3888 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 242.

3889 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

3890 AHPB, Miscel·lània 2, núm. 25.

3891 AHPB, *Liber secundus testamentorum, codicillorum et ultimarum voluntatum*, 1714, juliol, 31 - 1738, octubre, 17.

3892 APSJP, Defuncions, vol. 1704-1834, fol. 74r.

3893 APSJP, Defuncions, 1704-1834, fol. 74r

El 12.03.1756, capítols matrimonials entre Josep Pujades, veler, pagès, de la parròquia de Sant Julià Sassorba Gurb i de Teresa, amb Maria Teresa Gual, filla del difunt Josep Gual i de Teresa Pasteller. La seva mare i la seva germana aporten un dot de 270 lliures. Escreix: 135 lliures. Jeroni Gual era germà de Maria Teresa³⁸⁹⁴.

0566. GUAL, Miquel

1650 - 1684

Mestre escudeller, fill de Bartomeu Gual, escudeller, i de Magdalena.

El 03.05.1677, essent jove escudeller, esposalles amb Verònica Salla, vídua³⁸⁹⁵.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers³⁸⁹⁶.

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria³⁸⁹⁷.

El 16.09.1683, necessitat de diners, va vendre un censal mort a Maria Clara Saya, filla del difunt Jaume Saya, perxer, i de Verònica, vídua³⁸⁹⁸.

El 27.08.1684, testament. Estant malalt nomenà marmessora a Verònica Gual, sa muller. Sepultura on volgués la seva esposa, a qui nomenà hereva universal³⁸⁹⁹.

El 31.08.1684, sepultura de Miquel Gual, escudeller, habitant als Escudellers. Enterrat a la Mercè³⁹⁰⁰.

El 02.09.1684 es donà lectura al seu testament. Testimoni: Pau Coll, escudeller, entre d'altres³⁹⁰¹.

0567. GUAL, Pau

Vers 1580 - Post. 1633

Escudeller de Vilafranca del Penedès.

El 03.12.1605, esposalles amb Joana Travé, del mas Bargalló, terme i castell de Sant Pere d'Olivella, filla de Jaume Travé, paraire, de Vilafranca del Penedès, i de Joana³⁹⁰².

El 06.09.1633, esposalles de la seva filla Maria i de Joana, amb Joan Pla, escudeller de Barcelona³⁹⁰³.

0568. GUAL, Pere Pau

Fadrí escudeller.

El 26.10.1724 va fer de padrí en la confirmació de Fermí, fill

de l'escudeller Josep Gual, a Sant Just i Sant Pastor³⁹⁰⁴.

0569. GUAL I PASTELLER, Ramon

1729 - 1774

Mestre escudeller, fill de Josep Gual, escudeller, i de Teresa Pasteller.

El 10.05.1750, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Rosa Maravilla, de la parròquia de Santa Maria del Mar, filla de Francesc Maravilla, perxer, i de Rosa. Ell vivia a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor³⁹⁰⁵.

El 02.02.1751, cos de Ramon, fill de Ramon Gual, escudeller, als Mirallers, davant del forn, al vas de Santa Eulàlia³⁹⁰⁶. El 30.02.1752, cos d'Antoni, albat, fill de Ramon Gual, als Quatre Cantons dels Mirallers, a la porta falsa de la casa de les Aigües, enterrat al vas del Roser³⁹⁰⁷. El 24.10.1753, bateig de Pau Joan Manuel, fill de Ramon Gual, i de Rosa Maravilla³⁹⁰⁸.

El 09.11.1753, cos de Pau, albat, fill de Ramon Gual, als Mirallers, davant del forn, al vas de la Concepció³⁹⁰⁹.

El 06.01.1755, bateig de Ramon Esteve Nolasc Simó Gaspar, fill de Ramon Gual i de Rosa Maravilla³⁹¹⁰. El 13.04.1768 va passar l'examen de mestratge a l'obrador de Jeroni Gual, al carrer de na Sagra³⁹¹¹.

El 27.11.1768, vidu de Rosa, esposalles amb Narcisa Ausic, filla de Josep Ausic i Puig i de Josepa Fuster, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor³⁹¹².

El 12.12.1768, capítols matrimonials. Dot: 200 lliures. Notari Joan Alzina Malet³⁹¹³.

El 1772, assistí a una reunió del gremi³⁹¹⁴.

El 08.02.1773, vidu, esposalles amb Madrona Sureda, filla de Josep Sureda, traginer, de Lloret, i de Maria Cabanyes, a la parròquia de Santa Maria del Mar³⁹¹⁵. Testimonis: Josep Ausic, escudeller, i Jeroni Flaquer, clergue. Dot: 100 lliures³⁹¹⁶.

El 1777, capítols entre Madrona Sureda i Josep Ausic³⁹¹⁷.

El 28.06.1778, testament de Madrona Sureda, esposa en primeres nupcies, de l'escudeller Ramon Gual i, en segones, de Josep Ausic, filla de Josep Sureda, traginer, de Lloret de Mar, i de Maria Cabanyes. Nomenà marmessors a Josep Ausic, el seu espòs, i a Margarida Cabanyes, la seva germana. Demana ser enterada a la Mercè. Instituí hereu universal a Josep Ausic, el

3894 AHPB, Bonaventura Galí, *Liber decimums tercius capitulorum matrimonialium et concordiarum*, 1755, desembre, 30 - 1757, març, 8.
 3895 ACB, Esposalles vol. 99.
 3896 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 3897 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 3898 AHPB, Benet Güell, *Vigessimum octavum manuale instrumentorum et contractuum inter vivos*, 1683, gener, 7 - 1683, desembre, 16.
 3899 AHPB, Benet Güell, Plec de testaments, 1658 - 1684:
 3900 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 3901 AHPB, Benet Güell, Plec de testaments, 1658 - 1684.
 3902 AVP, Pere Guasch, Capítol matrimonials, caixa P-XVI-168-1.
 3903 ACB, Esposalles, vol. 76.

3904 APSJP, Confirmacions, any 1724.
 3905 ACB, Esposalles, vol. 138.
 3906 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 167v
 3907 ACB, Defuncions, vol. 7.
 3908 ACB, Baptismes, vol. 25.
 3909 ACB, Defuncions, vol. 7.
 3910 ACB, Baptismes, vol. 25.
 3911 AHPB, Josep Ricart, *Secundum manuale instrumentorum*, 1768, gener, 4 - 1768, desembre, 24.
 3912 ACB, Esposalles, vol. 148, fol. 47.
 3913 Arxiu Registre Hipoteques, vol. 3, fol 497.
 3914 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.
 3915 ACB, Esposalles, vol. 150, fol. 79v.
 3916 ADB, Expedients matrimonials, caixa 42. AHPB, Joan Fontrodona i Roura, *Manuale decimum sextum instrumentorum*, 1772, desembre, 28 - 1773, desembre, 24.
 3917 AHPB, Josep Ricart, *Undesimum manuale*, 1777, gener, 3 - 1777, desembre, 24.

seu espòs³⁹¹⁸.

0570. GUAL i MARAVILLES, Ramon

1755 - 1782

Mestre escudeller, fill de Ramon Gual i de Maria Rosa Maravilles.

El 04.02.1775 va passar l'examen de mestratge³⁹¹⁹.

El 19.03.1777 expedient matrimonial entre Ramon Gual, escudeller, fill de Ramon Gual i Rosa Maravilla, i Josepa Morgades, filla de Josep Morgades, traginer, i de Teresa Ferrer³⁹²⁰. El 26.03.1777, esposalles amb Josepa Morgades, filla de Josep i de Teresa, a la parròquia de Santa Maria del Mar³⁹²¹. El 07.08.1777, capítols matrimonials. Dot: 100 lliures, una caixa nupcial amb roba de seda blanca, etc³⁹²².

El 09.03.1778, assistí a la reunió del gremi³⁹²³.

El el 07.03.1779 va reconèixer haver rebut del seu oncle Jeroni Gual, escudeller, hereu universal de Teresa Gual i Pasteller, vídua de Josep Gual, escudeller, sa mare i àvia seva respectives, i del mateix Josep, pare i avi seu respectius, 50 lliures que Teresa Gual li havia deixat de legítima paterna i altes béns que poguessin pertànyer al difunt Ramon Gual, escudeller, pare de Ramon Gual³⁹²⁴.

El 09.01.1782 cos de Ramon Gual, escudeller, al carrer de n'Amargós³⁹²⁵.

0571. GUARDIOLA, Isidre

Vers 1760 - ?

Fadrí escudeller, fill de Francesc Guardiola i d'Isabel.

El 21.12.1785, esposalles amb Rosa Calvet, filla de Pere Calvet i de Rosa, a Sant Pere de les Puelles³⁹²⁶.

0572. GUARDIOLA, Jaume

Vers 1500 - Vers 1553

Fadrí escudeller.

El 07.09.1527, esposalles amb Francina, filla de .t. Isern, corredor d'animals³⁹²⁷.

El 14.10.1553 ja era difunt: la seva vídua es va casar amb Joan Ramon, escudeller³⁹²⁸.

- 3918 AHPB, Baltasar Oliveras i de Plana, *Protocollum ... testamentorum, inventariorum et encantum*, 1777, desembre, 31 - 1778, desembre, 9.
- 3919 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.
- 3920 ADB, Expedients matrimonials, caixa 44.
- 3921 ACB, Esposalles, vol. 152, fol. 93; APSJP, Esposoris, vol. 8, fol. 351r.
- 3922 AHPB, Joan Pàmies, *Manuale ... omnes contractus*, 1777, gener, 2 - 1777, desembre, 20.
- 3923 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
- 3924 AHPB, Joan Prats i Cabrer, *Protocollum seu manuale nonum contractuum*, 1779, gener, 2 - 1779, desembre, 17.
- 3925 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161, fol. 164v.
- 3926 ACB, Esposalles, vol. 156.
- 3927 ACB, Esposalles, vol. 23, fol. 12.
- 3928 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 46, fol. 20r.

0573. GUASCH, Francesc

Vers 1645 - 1717

Mestre escudeller, natural de Vilanova de Cubelles, fill de Francesc Guasch, pagès, de Vilanova de Cubelles, i de Maria.

El 11.07.1667 nomenà procurador seu a Josep Guardiola, pagès, son padrastrre, per vendre, degut a necessitats econòmiques, una casa amb pati que tenia a Vilanova de Cubelles, al pescador Pere Torrents, pel preu de 30 lliures anuals de censal mort³⁹²⁹.

El 20.08.1669 va fer de testimoni en un instrument públic³⁹³⁰.

El 29.01.1670, Jerònima Margarida Roig li llogà, per sis mesos, una botiga o oficina situada al carrer de la Carnisseria d'en Sorts, cantonada amb el carrer d'en Gignàs, per 5 lliures anuals.

El 12.02.1670, esposalles amb Maria Simó, filla de Pere Simó, sabater, i de Marianna³⁹³¹. El mateix dia, capítols matrimonials amb Mariana Simó. Dot: 75 lliures³⁹³². La seva mare Maria era aleshores muller de Josep Guardiola, pagès, de Vilanova de Cubelles. Testimonis: Josep Florensa, mercader, i Jaume Montornès, notari de Cervera.

El 10.04.1670 va fer de padrí en el bateig d'una filla de l'escudeller Joan Carreres, i de Cecília³⁹³³.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁹³⁴. El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers³⁹³⁵. El 21.07.1679 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria. El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria³⁹³⁶. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria³⁹³⁷.

El 1685 va pagar la part que faltava d'un deute de 5 lliures 4 sous als prohoms de la confraria. El deute era del 6 de juliol de 1681³⁹³⁸.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria. Era el prohoms primer³⁹³⁹. El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria³⁹⁴⁰. L'11.04.1696 assistí a una reunió de la confraria³⁹⁴¹. El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll³⁹⁴².

- 3929 AHPB, Josep Virgili, *Primum manuale instrumentorum*, 1667, maig, 11 - 1667, novembre, 28.
- 3930 AHPB, Josep Virgili, *Tercium manuale instrumentorum*, 1668, desembre, 31 - 1669, desembre, 22.
- 3931 ACB, Esposalles, vol. 95, fol. 39v.
- 3932 AHPB, Francesc Reverter, *Manual*, 1669, febrer, 16 - 1671, novembre, 16.
- 3933 APSJP, Baptismes, vol. 8.
- 3934 AHPB, Francesc Lentslà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
- 3935 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
- 3936 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
- 3937 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
- 3938 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1684, desembre, 25 - 1685, desembre, 23.
- 3939 AHPB, Jacint Sescases, *Manual*, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
- 3940 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
- 3941 AHPB, Francesc Topi i Comes, *Manual*, any 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
- 3942 AHPB, Francesc Topi i Comes, *Manual*, 1696, desembre, 27 - 1697,

El 18.06.1703, testament de Marianna Guasch i Simó, filla de Pere Simó, sabater, i de Marianna. Nomenà marmessors al reverent Josep Simó, prevere beneficiat a la seu de Barcelona; a Francesc Guasch, el seu marit; a Francesc Borrell, el seu cunyat i a Gertrudis Borrell i Simó, sa germana. Instituí hereva universal a Gertrudis Borrell i Simó. Va morir al carrer de la Carnisseria d'en Sorts³⁹⁴³.

El 20.06.1703, extrema unció de Marianna Guasch, muller de Francesc Guasch, escudeller³⁹⁴⁴.

El 22.06.1703, cos de Marianna, esposa de Francesc Guasch³⁹⁴⁵.

Va ser prohoms de la confraria 1709 - 1710 i clavari 1704 - 1705.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716³⁹⁴⁶. Tenia un obrador d'escudeller al carrer de la Marededeu, en part derruït, pel qual pagava a Don Josep Meca, al doctor en drets Francesc Grosset, al convent de la Trinitat calçada i a la comunitat de preveres de la vila d'Esparreguera. Vivia juntament amb la seva família en unes botigues situades al carrer dels Escudellers, pròpia de Mariàngela Aleny, per la qual pagava de lloguer 30 lliures anuals, a prop de la Davallada dels Lleons³⁹⁴⁷.

S'esmenta al cadastre de 1717³⁹⁴⁸.

El 01.11.1717, cos de Francesc Guasch, escudeller, als Escudellers³⁹⁴⁹.

0574. GUASCH, Gabriel

Mestre escudeller.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria³⁹⁵⁰.

0575. GUILLELLA, JOAN

Escudeller.

S'esmenta com a testimoni en el testament de Jerònima Porta, el 1629³⁹⁵¹.

0576. GUIRÓ, Esteve

Escudeller.

El 07.02.1552, comunió a Esteve Guiró, escudeller, al carrer d'en Jutglar³⁹⁵².

El 14.06.1558, comunió al mestre Esteve Guiró ?, escudeller, al carrer de Sant Pau³⁹⁵³.

El 23.09.1563, bateig de Joan Andreu Montserrat, fill d'Esteve Guiró, al Pi³⁹⁵⁴.

0577. GUITART, Pau

Fadrí escudeller.

El 10.09.1614 s'esmenta com a jove escudeller de la confraria³⁹⁵⁵.

desembre, 24, fol. 77.

3943 AHPB, Ignasi Teixidor, *Testamentorum*, 1700, maig, 2 - 1743, agost, 19.

3944 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

3945 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 90.

3946 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I-6.

3947 AHCB, Cadastre, I-57

3948 AHCB, Cadastre I- 61.

3949 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

3950 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

3951 AHPB, Francesc Tries, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1625, novembre, 16 - 1634, abril, 29.

3952 APSMP, Funeràries, vol. 1551 - 1552.

3953 APSMP, Llibre d'òbits, any 1558 - 1559.

3954 APSMP, Baptismes, vol. 3.

3955 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

- H -

0578. HERNÁNDEZ, Joan

Fadrí escudeller.

El 30.04.1615, esposalles de Caterina, filla de Joan Hernández, escudeller, natural de Barcelona, i de la seva muller Maria, amb Joan Camero, pagès, de Castella³⁹⁵⁶.

0579. HIM, Jaume Arnau

Vers 1505 - 1555

Escudeller, fill de Mateu Him, moliner, ciutadà de Barcelona, i de Beneta.

La seva esposa Caterina, filla de l'escudeller Antoni Rovell, havia estat casada en primeres núpcies amb l'escudeller Joan Montoliu³⁹⁵⁷.

El 16.01.1532, esposalles amb Caterina Rovell, vídua de Joan Montoliu, escudeller, filla d'Antoni Rovell, escudeller, i d'Eulàlia³⁹⁵⁸. El 18.01.1532, capítols matrimonials. Ella va aportar en dot unes cases als Ollers Blancs, diners i béns mobles valorats en 70 lliures i 11 sous³⁹⁵⁹.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁹⁶⁰. El 1546 fou elegit prohoms en cap de la confraria³⁹⁶¹.

El 22.02.1548, com a hereu a parts iguals amb Rafael Castell, sastre, i Eulàlia Rovell, muller del difunt Antoni Rovell, escudeller, va reconèixer que Antic Puig, escudeller, li havia pagat 16 lliures moneda barcelonesa, que eren part de les 23 lliures que Antoni Puig devia a Eulàlia Rovell per una certa quantitat d'obra de terra comprada a la botiga de l'esmentada Rovell³⁹⁶².

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria³⁹⁶³.

L'11.02.1549 va ser nomenat àrbitre en un contenciós entre l'apotecari Miquel Soler i l'escudeller Pere Pons³⁹⁶⁴.

El 24.01.1550, testament de Jaume Him. Aquell any desitjà marxar a Sant Jaume de Compostel·la a complir un vot. Era parroquià de Sant Jaume, però demanà ser enterrat al convent de Sant Francesc. Rebia un censal mort que cobrava d'un esmentat que tenia a Eivissa i a Menorca. Els seus fills eren Anna Sarampiona casada amb l'escudeller Rafael Vaquer i Jaume. Instituí a la seva esposa, Caterina, hereva universal.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria³⁹⁶⁵.

El 09.07.1555 Rafael Gaitó, fill de Montserrat Gaitó, pagès,

de Barcelona, de 14 anys, es va afermar amb Caterina Him, per 5 anys i mig per aprendre l'ofici d'escudeller *in discipulum*³⁹⁶⁶.

El 03.03.1561, Caterina Him, vídua, llogà per tres anys 1561-1564, un obrador amb dos forns i 48 posts de fusta que tenia al carrer de na Sagra, a l'escudeller Antoni Falcó. El preu fou de 8 lliures anuals. Testimonis: Joan Mexies, escudeller, *cum dicto Falcó commorans*, i Joan Monsó, escrivent³⁹⁶⁷. El 27.10.1574 Caterina Him va llogar, per cinc anys (1574-1579), a l'escudeller Guillem de Pau unes cases i obrador que tenia al carrer dels Escudellers i na Sagra, a raó de 20 lliures anuals. El 08.07.1581, Caterina Him va llogar a Antoni Vidal, escudeller, una casa al carrer dels Ollers Blancs, que era del benifet de l'Anunciació, del Beat Antoni i de Sant Miquel fundat a l'església de Sant Miquel de Barcelona. En aquesta casa hi fou establert en emfiteusi l'escudeller Jaume Seguí³⁹⁶⁸.

0580. HOMS, Josep

Fadrí escudeller.

El 14.05.1755, cos de Vicenç, albat, fill de Josep Homs, jove escudeller.

0581. HORTA, Antoni

? - 1770

Fadrí escudeller.

El 01.09.1770, cos de Miquel, fill d'Antoni Horta, jove escudeller, al vas de Santa Eulàlia³⁹⁶⁹.

0582. HORTA, Josep

Vers 1680 - 1735

Mestre escudeller, fill de Maurici Horta, flequer, i de Caterina.

El 31.08.1704, esposalles de Josep Horta, jove escudeller, amb Maria Carreres, donzella³⁹⁷⁰. Esposoris amb Maria Carreres, filla de Joan Carreres, escudeller difunt, i de Cecília Carreres. Testimonis: Miquel Carreres i Antoni Móra, escudellers³⁹⁷¹.

El 09.09.1704 va passar l'examen a l'obrador de Miquel Carreres, presentat pels padrins Miquel Carreres i Antoni Móra, essent testimonis Josep Puig i Francesc Molins, joves escudellers³⁹⁷².

El 13.01.1705, bateig de Domènec Miquel Joan Just i Pastor, fill de Josep Horta, escudeller, i de Maria Horta i Carreres. Padrins: Miquel Carreres, escudeller, i Caterina, la seva muller³⁹⁷³. El 22.11.1705, cos de Domènec, albat, fill de Josep Horta, escudeller, al carrer d'en Serra³⁹⁷⁴. El 03.10.1706, bateig d'Antònia Caterina Josepa Marianna, filla de Josep

3956 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 267.

3957 AHPB, Pere Mambla, *Capbreu del benefici segon de Sant Nicolau de la Seu de Barcelona*, 1582, juny, 19 - 1583, novembre, 30.

3958 ACB, Esposalles, vol. 25.

3959 AHPB, Antoni Anglès, major, *Plec de capítols matrimonials*, 1527-1541.

3960 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

3961 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

3962 AHPB, Miquel Benet, Gilabert, *Decimum septimum prothocollum*, 1548, febrer, 4 - 1548, setembre, 17.

3963 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

3964 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 239.

3965 ACB, Joan Jeroni Canyelles, *Manual*, 1554.

3966 AHPB, Llorenç Sotalell, *Manual* 1555, juliol, 4 - 1555, octubre, 22.

3967 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1560, desembre, 30 - 1561, desembre, 22.

3968 AHCB, Notarial XII-6.

3969 ACB, Defuncions, vol. 8.

3970 ACB, Esposalles, vol. 112.

3971 APSJP, Esposoris, vol. 6.

3972 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Manual*, 1704, desembre, 29 - 1705, desembre, 20.

3973 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 56.

3974 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

Horta i de Maria Carreres. Padrins: Antoni Móra, escudeller, i Caterina Arós, muller d'Ignasi Arós, sastre³⁹⁷⁵. El 19.02.1709, bateig d'Ignàsia Gertrudis Maria Eulàlia Justa, filla de Josep Horta i de Maria. Padrins: Ignasi Arós, furrier major de la Real Guàrdia catalana, i Mariàngela, muller de Ramon Esteve, espaser³⁹⁷⁶. El 25.11.1709, cos de Josepa, albat, filla de Josep Horta, escudeller, al carrer d'en Serra³⁹⁷⁷.

El 12.02.1715, bateig de Maria Paula Eulàlia Josepa Justa, fill de Josep Horta i de Maria. Padrins: Jacint Arós, negociant, i Maria Paula Alabau, filla de Francesc Alabau, flequer³⁹⁷⁸.

Segons el cadastre de 1716 vivia al carrer d'en Serra, en una casa d'Ignasi Arós, on hi era per "amor de Déu". No tenia res³⁹⁷⁹.

El 12.09.1717, bateig de Maria Eulàlia Gertrudis Cecília, filla de Josep Horta i de Maria. Foren padrins: Joan Pallarès, cadet del regiment d'Ostende, i Maria Eulàlia Esquirol, muller de Jacint Esquirol, gerrer, de Barcelona³⁹⁸⁰. El 12.12.1724, bateig d'Antoni Josep Salvador Just fill de Josep Horta i de Maria. Padrins: Antoni Quadres, argenter, i Caterina Aruy, muller de Jacint Aruy, oficial de ploma³⁹⁸¹.

El 1725 constava a la llista de la confraria entre els mestres que no tenien botiga, estaven impeditos o pobres de solemnitat, segons constava a la comptadoria, i feia més de tres anys que eren fora de la llista. Tenia aleshores uns 46 anys³⁹⁸².

El 12.03.1725, combregar d'Ignàsia, filla de Josep Horta, escudeller, i de Maria, al carrer d'en Serra³⁹⁸³.

El 1734 fou prohom en cap de la confraria³⁹⁸⁴.

El 07.05.1735, cos de Josep Horta, escudeller, al carrer d'en Serra³⁹⁸⁵. El 25.11.1755, cos de Maria Horta, vídua de Josep Horta, escudeller, al carrer d'en Serra. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor³⁹⁸⁶.

0583. HORTA, Martí

Vers 1725 - ?

Escudeller, fill de Josep Horta, escudeller, i de Maria Carreres.

El 16.02.1749, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Magdalena Oliva, de Vic, filla de Lluçia Oliva, hortolà, i de Francesca Montells. Testimonis: Magí Pou, argenter, i Ignasi Carreres, escudeller³⁹⁸⁷.

El 10.10.1751, cos de Magí, albat, fill de Martí Horta, escudeller, i de Magdalena, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor³⁹⁸⁸. El 13.11.1751, cos de Magdalena, muller de Martí Horta, escudeller, al carrer d'en Serra. Enterrada a

Sant Just i Sant Pastor³⁹⁸⁹.

0584. HORTA, Rafael

Vers 1545 - 1591

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Horta, sastre, del lloc i castell de Brunyola bisbat de Girona, i de Jerònima. Vivia en una casa al carrer dels Escudellers Blancs, a cens de 9 lliures i 3 sous, que era dels Corbera, senyors de Llinars, alou del benifet segon de Sant Nicolau a la seu de Barcelona³⁹⁹⁰.

El 06.04.1566 va ordenar procurador a Rafael Passoles i Bartomeu Cardenyas, escudellers: "*Ad pro me et nomine meo petendum, exhigendum, recipiendum, recuperandum et habendum omnes et quascumque pecunie quantitates, res, raupas et alia plats, et scudelles et opera terre scudellerii et alia que mihi debentur en debebuntur in civitate Maioricarum et que fuit hic Barcinone carricata per me super sagatias sive llondro nuncupati Sancta Maria et Sanctus Elm, causa aportandi in civitate Maioricarum et consignata mihi ipsi*"³⁹⁹¹.

El 17.02.1571, esposalles amb Francesca Damelis ?, vídua de Jeroni Ferrer, escudeller de Barcelona³⁹⁹².

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1574³⁹⁹³. El 1574, prohóm tercer de la confraria³⁹⁹⁴.

El 26.12.1575, cos d'un albat a casa mestre Horta, a la Trinitat³⁹⁹⁵.

El 28.10.1576 s'esmenta Francesca Horta, muller de Rafael Horta, escudeller, com a padrina en un bateig³⁹⁹⁶.

El 1580 va ser establert per Caterina Him i Antoni Vidal, coraler, en una casa al carrer dels Ollers Blancs que era alou del segon benifet de Sant Nicolau³⁹⁹⁷.

El 27.01.1583 va confessar a Magí Gener que tenia, per Caterina Him, vídua de Jaume Him, escudeller, i per Antoni Sadurní, escudellers, un censal mort de 30 lliures i pensió de 30 sous al donzell Francesc Carbonell per unes cases amb dos portals al carrer de Còdols o dels Ollers Blancs, prop del forn de Viladalls, entre les cases de Montserrat Morell, escudeller, i de Joan Casapera. La tenia per establiment de Caterina Him i d'Antoni Sadurní (06.03.1580)³⁹⁹⁸.

El 29.01.1584, esposalles amb Elionor Vinyals, vídua de Montserrat Vinyals, d'Esplugues, habitant a Barcelona. Veure: notari Joan Parega³⁹⁹⁹.

El 18.07.1584, Elionor, muller en segones núpcies, reconegué que Pere Rovira, adroguer, li va pagar 50 lliures en llució i redempció d'un violari pel qual pagava 7 lliures, 3 sous i 12 diners anuals de pensió. Testimonis: Sebastià Vila, forner, i

3975 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 90.
 3976 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 144.
 3977 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 3978 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 305.
 3979 AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 3980 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 24.
 3981 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 243.
 3982 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 172 -1726.
 3983 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 3984 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 10.
 3985 APSJP, Llibre d'òbits, 1735.
 3986 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33
 3987 APSJP, Esposoris, vol. 7; ACB, Esposalles, vol. 137.
 3988 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.

3989 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 3990 AHPB, Joan Terés, Plec d'inventaris i encants, 1600 - 1605.
 3991 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum decimum septimum*, 1565, desembre, 29 - 1566, desembre, 24
 3992 ACB, Esposalles, vol. 45, fol. 121.
 3993 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 3994 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 13.
 3995 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.
 3996 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 65v
 3997 AHPB, Nadal Castelló, *Primus liber vendicionum*, 1579, febrer, 26 - 1585, febrer, 8.
 3998 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1561, abril, 15 - 1561, desembre, 8.
 3999 ACB, Esposalles, vol. 52.

Joan Miró, escriptent⁴⁰⁰⁰.

El 05.08.1589, sepultura de Miquel, albat, fill de n'Horta, escudeller, al carrer dels Escudellers⁴⁰⁰¹.

El 27.11.1591 va fer testament. Nomenà marmessors testamentaris a Elionor Horta, la seva muller, i a Pere Rovira, adroguer. Demanà ser enterrat al monestir de Sant Jaume, la vas de la senyora Juliola, tia d'Elionor, que estava als claustres davant de la capella de Nostra Senyora dels Àngels. Era parroquià de Sant Jaume. Reconegué el dot rebut de la seva muller 238 lliures. S'esmenta una filla anomenada Jerònima, a qui instituí hereva universal, de 17 anys d'edat. Testimonis: Joan Casapera, escudeller, entre d'altres.

El 07.12.1591, lectura del testament al carrer dels Escudellers, essent presents Pere Vell i Pere Franci, escudellers⁴⁰⁰².

El 15.01.1596, Pere Rovira, adroguer, tutor de Jerònima Horta, llogà a Jaume Seguí, escudeller, per cinc anys, unes cases amb obrador que tenia al carrer dels Escudellers⁴⁰⁰³.

El 21.05.1597, esposalles de Pau Rovira, adroguer, de Barcelona, fill d'Antoni Joan Rovira, botiguer de draps, i d'Elisabet, de la vila de Cervera bisbat de Vic amb Jerònima, filla del mestre Rafael Horta, escudeller, difunt, i d'Elionor.⁴⁰⁰⁴

L'any 1603 aquesta finca, que era senyoria mitjana de Joan de Puig, de Corbera i, després, de Lluís de Corbera, senyors de Llinars, feia de cens 9 lliures i 3 sous, segons un "Memorial de les confessions del benefici segon de Sant Nicolau instituit a la seu de Barcelona"⁴⁰⁰⁵.

0585. HORTA, Ramon

Vers 1705 - Post. 1756

Escudeller de Barcelona, fill de Josep Horta, mestre escudeller, i de Maria Carreres.

El 08.09.1731, esposalles amb Teresa Coll, filla de Pau Coll, mestre de cases, i d'Antònia Coll i Oliveres. Testimonis: Josep Aspiell, mestre seller, i Rafael Bellabra, escolà major de Sant Just i Sant Pastor⁴⁰⁰⁶.

El 07.01.1733, bateig de Francesca Antònia Teresa Raimunda, filla de Ramon Horta, jove escudeller, i de Teresa Coll. Padrins: Salvador Fuster, mestre escudeller, i Antònia Castells, muller d'Antoni Castells, mestre cinter⁴⁰⁰⁷. El 31.07.1736 bateig de Margarida Francesca Marta, filla de Ramon Horta, jove escudeller, i de Teresa Coll. Padrins: Salvador Coll, boter, i Llúcia Tilló, filla de Jaume Tilló, llogater de mules⁴⁰⁰⁸. El 30.05.1738, bateig de Maria Josep Teresa, filla de Ramon Horta i de Teresa. Padrins: Josep Espiell, seller, i Maria Marc, vídua de Josep Marc, forner⁴⁰⁰⁹. El 03.01.1740, cos

de Maria, albat de Ramon Horta, jove escudeller, i de Teresa, al carrer d'en Serra⁴⁰¹⁰. El 07.09.1740, cos de Margarida, albat⁴⁰¹¹. El 22.03.1741, cos de Joan, albat⁴⁰¹². El 12.12.1753, combregar a de Teresa, muller de Ramon Horta, escudeller, al carrer d'en Serra⁴⁰¹³. El 01.02.1754, combregar de Teresa⁴⁰¹⁴.

El 26.07.1756, vidu de Teresa, esposalles amb Maria Martí, filla de Francesc Martí i de Maria, a Sant Just i Sant Pastor⁴⁰¹⁵.

0586. HUGUET, Joan

? - 1644

Gerrer.

Residia al carrer dels Ollers Blancs, en una casa que era alou de la pia almoïna de la seu de Barcelona⁴⁰¹⁶, situada al costat de ponent de la tinença d'Antoni Feliperes. Després de la seva mort aquesta casa va passar a mans de Josep Mates, esmentat en un document notarial de l'any 1679. Entre la seva casa i la de Marianna Moragues, que li quedava a llevant, s'esmenta l'existència d'un carreró.

El 1644, mort de Joan Huguet, gerrer⁴⁰¹⁷.

0587. HUGUET, Ramon

? - Vers 1651

Gerrer.

El 27.07.1634, prohoms tercer de la confraria⁴⁰¹⁸.

El 30.01.1651 ja era mort: la seva vídua Eulàlia reconegué que el negociant Sebastià Mainou, de Barcelona, li havia retornat una sèrie de béns mobles.

4000 AHCB, Notarial, XII - 7.

4001 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 149r.

4002 AHPB, Francesc Aquiles, major, *Primus liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1580, gener, 19 - 1593, febrer, 1.

4003 AHPB, Francesc Aquiles, major, *Decimum septimum manuale sive prothocollum*, 1595, desembre, 26 - 1596, desembre, 24.

4004 ACB, Esposalles, vol. 59, fol. 3r.

4005 AHPB, Joan Terés, Plec d'inventaris i encants, 1600 - 1605.

4006 APSJP, Esposoris, vol. 6; ADB, Matrimonis, vol. 27, fol. 324r.

4007 APSJP, Baptismes, vol. 13.

4008 APSJP, Baptismes, vol. 13.

4009 APSJP, Baptismes, vol. 13.

4010 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 30.

4011 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 30.

4012 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 30.

4013 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.

4014 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

4015 ACB, Esposalles, vol. 141, fol. 121v.

4016 ACB, Pia Almoïna, vol. 53

4017 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145, fol. 50v

4018 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

- I -

0588. ILLA, Jaume

Molador de vernís.

El 1551 va fer de testimoni en un debitori entre Antoni Deu, escudeller, i Jerònima Mestre⁴⁰¹⁹.

0589. ISERN, Bertran

Oller.

S'esmenta a la llibreta de comunió pasqual de 1616 corresponent a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁴⁰²⁰.

El 16.11.1617, sepultura de Margarida Iserna, ollera, muller de Bertran Isern, oller⁴⁰²¹.

0590. ISERNA, Antiga

Escudellera. Desconeixem el nom del seu espòs, sens dubte un escudeller podria ser Bertran Isern.

El 24.04.1613, albat d'Antiga Iserna, escudellera, als Escudellers⁴⁰²².

- J -

0591. JANER I SOLER, Antoni

Vers 1750 - 1807

Fadrí escudeller, fill de Jaume Janer, jove corder, natural de la vila de Reus, i de Maria Soler.

El 14.01.1771, capítols matrimonials. Dot: 25 lliures i dues arroves de cànem. Escreix: 12,5 lliures⁴⁰²³.

El 07.02.1771, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Magdalena Trius, filla de Domènec Trius, pagès, de Vilafranca del Penedès, i de Magdalena Ràfols, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁴⁰²⁴.

El 20.08.1773, cos de Domènec, fill d'Antoni Janer, jove escudeller, al vas del Roser⁴⁰²⁵. El 08.09.1777, cos de Gaietà, fill d'Antoni Janer, escudeller, al vas de la Concepció⁴⁰²⁶. El 27.04.1778, bateig de Paula Isabel Magdalena. Padrins: Pau Vidal, mitger de teler, i Isabel Vidal, la seva muller⁴⁰²⁷. El 10.09.1779, cos de Paula, filla d'Antoni Janer, jove escudeller, a la Davallada dels Lleons, al vas de Santa Eulàlia⁴⁰²⁸. El 31.03.1780, bateig de Jerònima Manuela Balbina. Padrins: Jeroni Reig, escudeller, i Manuela Blanc, muller d'Antoni Blanc, mestre d'aixa⁴⁰²⁹. El 01.04.1782, bateig d'Antònia Balbina Magdalena. Padrins: Pau Vidal, mitger de teler, i Isabel Vidal i Socarrats, cònjuges.⁴⁰³⁰ El 25.08.1782, confirmació de Jerònima, filla d'Antoni Gener escudeller, i de Magdalena Trius⁴⁰³¹. El 12.05.1784, bateig de Josepa Magdalena Eudalda. Padrins: Josep Sorribes, fill de Pere Sorribes, gerrer, i Maria Antònia Sorribes, filla del mateix⁴⁰³². El 31.01.1787, cos d'Antònia, filla d'Antoni Janer, escudeller⁴⁰³³. El 10.05.1789, bateig de Miquel Francesc Antoni, fill d'Antoni Janer, jove escudeller, i de Magdalena Trius. Padrins: Miquel Batlam, sergent retirat, i Antònia Batlam, la seva muller⁴⁰³⁴. El 21.01.1792, bateig de Sebastià Bernat Antoni, fill d'Antoni Janer, jove escudeller i de Magdalena Trius. Padrins: Bernat Sabater, daguer, i Maria, la seva muller⁴⁰³⁵.

Va morir el 23 de setembre de 1807, malalt, a l'Hospital General de la Santa Creu⁴⁰³⁶.

0592. JANER, Carles

Fadrí escudeller.

El 02.06.1687, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Sayol, vídua⁴⁰³⁷.

4019 AHPB, Jordi Joan Tort, *Tercium prothocollum comune*, 1551, juny [13] - 1552, febrer, 26.
4020 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1616-1622.
4021 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 127r.
4022 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 13r.

4023 AHPB, Josep Ricart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1771, gener, 4 - 1771, desembre, 21.
4024 ACB, Esposalles, vol. 149, fol. 163.
4025 ACB, Defuncions, vol. 8.
4026 ACB, Sepultures, vol. 15.
4027 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 50.
4028 ACB, Defuncions, vol. 8.
4029 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 131.
4030 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 219.
4031 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 233v.
4032 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 327.
4033 ACB, Defuncions, vol. 9.
4034 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 219.
4035 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 413.
4036 AHCB, Cadastre general, 2A.
4037 ACB, Esposalles, vol. 104.

0593. JANER, Jaume

? - 1546

Escudeller. Vivia al carrer dels Ollers blancs.

El 21.12.1546, defunció al Pi⁴⁰³⁸.

0594. JANER, Joan

Vers 1595 - ?

Fadrí escudeller, natural de Barcelona, fill d'Auger Janer, ferrer, natural de Berga, i de Margarida.

El 24.02.1612, esposalles amb Tecla, filla de Lluís Amells, sombrerer, de Tarragona però habitant a Barcelona, i d'Elisabet⁴⁰³⁹.

El 04.12.1617, bateig de Joan Jeroni Josep, fill de Joan Janer, escudeller, i de Tecla. Padrins: Jeroni Font, escudeller, i Margarida Brull, muller de Jaume Brull, cirurgià⁴⁰⁴⁰.

0595. JANER, Joan

1652 - 1733

Mestre escudeller, habitant a la parròquia del Pi Barcelona, fill de Joan Bernat Janer, taverner, i de Caterina.

El 18.01.1674, esposalles amb Anna Pellisser⁴⁰⁴¹.

El 1680 ja disposava d'obrador. Va ser un dels set joves escudellers que es van negar a firmar la concòrdia amb els creditors de la confraria⁴⁰⁴².

El 02.10.1683, bateig de Victòria Caterina Magdalena Lluïsa, filla de Joan Janer, escudeller, i d'Anna. Padrins: Francesc Oliva, jove flequer, i Victòria Busina, donzella, filla de Toni Busi, pagès, tots de Barcelona⁴⁰⁴³.

El 02.06.1685, albat particular de Caterina, filla de Joan Janer, mestre escudeller, al carrer de les Moles vas propi⁴⁰⁴⁴.

L'11.04.1696 assistí a una reunió de la confraria⁴⁰⁴⁵.

El 12.10.1696, cos d'Anna, muller de Joan Janer⁴⁰⁴⁶.

El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁴⁰⁴⁷.

El 09.02.1698, esposalles amb Maria Rosa Pons, donzella, filla de Guillem Pons, hortolà del Portal Nou, i de Marianna⁴⁰⁴⁸.

El 31.10.1706, bateig de Francesca Antònia Gaietana Rafaela Narcisa Maria Jerònima, filla de Joan Janer, escudeller, i de Rosa. Padrins: Antoni Magarola i Sentmenat i Antònia Magarola i Reart, muller de Francesc Magarola i Fluvia⁴⁰⁴⁹.

El 1716, segons el cadastre, tenia la seva habitació a casa del reverent Lluís Girona, beneficiat a la seu, en un aposento, on hi estava per caritat. No tenia res i anava a jornal d'altres mestres escudellers⁴⁰⁵⁰.

L'01.05.1717 va fer de testimoni en un plet entre Maria Barba, vídua del gerrer Josep Barba, i l'escudeller Miquel Rocamador. Segons va confessar, feia més de 40 anys que treballava a l'esmentat obrador⁴⁰⁵¹.

El 1721 presentà una queixa perquè deia que en més de 45 anys que era membre de la confraria no havia vist mai que cap mestre escudeller fos prohom sense abans haver servit un any com a andador⁴⁰⁵².

El 08.08.1730, cos de Rosa Janer, muller de Joan Janer, escudeller, al carrer de les Moles, al vas propi⁴⁰⁵³.

El 25.03.1733, sepultura de Joan Gener, escudeller, al carrer de les Moles, al vas propi⁴⁰⁵⁴.

0596. JANER, Manuel

Vers 1705 - Vers 1761

Escudeller, parroquia de Sant Miquel arcàngel, fill de Salvador Janer, pagès, de Bellpuig, i de Maria.

El 14.02.1732, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Vilaragut, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel, *amore Dei*, filla de Joan Vilaragut, ferrer de tall, i de Caterina. Testimonis: Jacint Solanes, escudeller i Joan Gallart, escudeller⁴⁰⁵⁵.

El 04.01.1737, esposalles amb Maria Manyoses, del Pi, *amore Dei*⁴⁰⁵⁶.

El 27.11.1737, bateig de Josep Isidre Manuel, fill de Manuel Janer, jove escudeller, i de Maria Manyoses. Padrins: Jeroni Gallart, escudeller, i Maria Manyoses, vídua d'Isidre Manyoses, jove escudeller, habitant a Barcelona⁴⁰⁵⁷.

El 1761 ja era mort, segons consta a l'expedient matrimonial de Rosa, la seva filla, amb Josep Roca⁴⁰⁵⁸.

0597. JANER, Salvador

Fadrí escudeller.

El 31.05.1695 va fer de testimoni en un document particular⁴⁰⁵⁹.

0598. JAUMAR I CERA, Antoni

Vers 1730 - 1787

Gerrer, casat amb Maria Xivixell, pare d'Antoni Jaumar i Xivixell.

4038 APSMP, Llibre d'òbits, 1546.
 4039 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 124.
 4040 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 205.
 4041 ACB, Esposalles, vol. 97, fol. 33v.
 4042 AHCB, Gremial, Escudellers, any 1680.
 4043 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 121.
 4044 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 287.
 4045 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
 4046 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 36.
 4047 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 4048 ACB, Esposalles, vol. 109; ADB, Expedients matrimonials, Santa Maria del Mar, capça 4.
 4049 ACB, Baptismes, vol. 12.

4050 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 4051 ACA, Reial Audiència, Plets civils, núm. 20.424.
 4052 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Protocolum ... instrumentorum*, 1721, gener, 2 - 1721, desembre, 15.
 4053 ACB, Sepultures, vol. 10.
 4054 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 275v.
 4055 ACB, Esposalles, vol. 128; ADB, Matrimonis, vol. 27, fol. 378r.
 4056 ACB, Esposalles, vol. 130.
 4057 ACB, Baptismes, vol. 21, fol. 66r.
 4058 ADB, Expedients matrimonials, capça 36.
 4059 AHPB, Ramon Godolà, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1694, desembre, 27 - 1695, desembre, 21.

El 15.03.1762, bateig de Josep Francesc Bonaventura. Padrins: Jaume Xivixell, ferrer, i Maria Jaumar, donzella⁴⁰⁶⁰. El 20.03.1763, bateig de Francesca Antònia Victòria. Padrins: Agustí Salamó, comerciant, i Gertrudis Xivixell, muller de Jaume Xivixell⁴⁰⁶¹. El 13.05.1764, confirmació de Francesca, filla d'Antoni Jaumar, gerrer, i de Maria Xivixell⁴⁰⁶². El 26.05.1765, bateig de Victòria Gertrudis Maria. Padrins: Pere Xivixell, ferrer i Rosa Benasset, vídua⁴⁰⁶³. El 25.12.1766, bateig de Maria Josepa Victòria Paula. Padrins: Paulí Oliver, mestre de fer carretes, i Isabel Xivixell, donzella⁴⁰⁶⁴.

El 08.02.1769, bateig d'Antoni Albert Josefol. Padrins: Antoni Jaumar, sastre, i Isabel Xivixell, muller de Pau Xivixell⁴⁰⁶⁵.

El 10.12.1787 publicació del seu testament notari: Francesc Ferrús.

0599. JAUMAR I XIVIXELL, Antoni

1769 - 1811

Gerrer, fill d'Antoni Jaumar, gerrer, i de Maria Xivixell.

El 08.02.1769, bateig d'Antoni Albert Josefol. Padrins: Antoni Jaumar, sastre, i Isabel Xivixell, muller de Pau Xivixell⁴⁰⁶⁶.

El 30.03.1780 va ser examinat de mestre gerrer⁴⁰⁶⁷.

L'11.10.1772, bateig de Teresa Maria Josepa. Padrins: Jaume Xivixell, ferrer, i Teresa Salamó, muller d'Agustí Salamó, comerciant⁴⁰⁶⁸. El 11.04.1775, bateig de Josepa Maria Bonaventura. Padrins: Josep Xivixell, ferrer i Maria Oliver, muller de Pau Oliver, mestre de cotxes⁴⁰⁶⁹.

El 1811, defunció⁴⁰⁷⁰.

0600. JAUMAR i MATA, Antoni

1755 - Post. 1808

Gerrer, fill d'Antoni Jaumar i de Maria Mata.

El 23.12.1793, esposalles amb Josepa Carreres, filla de Narcís Carreres, i de Josepa, a Sant Just i Sant Pastor⁴⁰⁷¹.

El 13.12.1794, bateig d'Antoni Narcís Francesc, fill d'Antoni Jaumar, gerrer, i de Josepa Carreres. Padrins: Narcís Carreres, fuster, i Maria Jaumar i Xivixell, vídua d'Antoni Jaumar, gerrer⁴⁰⁷². El 20.02.1796, bateig de Maria del Carme Alberta Lluïsa. Padrins: Antoni Jaumar, sastre, i Josepa Carreres, muller de Narcís Fuster⁴⁰⁷³. El 27.05.1797, bateig de Maria Joaquina Josepa. Padrins: Jacint Carreres i Maria

Jaumar, filla d'Antoni Jaumar, ferrer, i de Maria Xivixell⁴⁰⁷⁴. El 28.07.1798, bateig de Pau Francesc de Paula Salvador. Padrins: Pau Carreres, fuster, i Isabel Xivixell⁴⁰⁷⁵. El 09.12.1801, bateig de Paula Maria Concepció Josepa. Padrins: Pau Xivixell, mestre seller, i Narcisa Carreres, muller d'Antoni Millé, de Barcelona⁴⁰⁷⁶. El 08.09.1803, bateig de Maria Antònia Joaquina. Padrins: Antoni Miller, adroguer, i Isabel Xivixell i Puig, vídua de Pau Xivixell, ferrer⁴⁰⁷⁷. El 31.07.1805, bateig de Francesc Josep Ignasi Joaquim. Padrins: Francesc Xivixell, sastre, i Bàrbara Febrés, filla de Josep Febrés⁴⁰⁷⁸. El 12.12.1806, bateig d'Antoni Francesc Josefol. Padrins: Pau Carreres, fuster, i Maria Francesca Tusquets, muller d'Antoni, botiguer⁴⁰⁷⁹.

El 16.12.1808, bateig de Maria Concepció Josepa Marianna. Padrins: Josep Antoni Jaumar i Maria Jaumar i Xivixell, àvia de la batejada⁴⁰⁸⁰.

0601. JAUMAR, Jaume

Gerrer.

El 24.09.1721 va ser establert en la meitat d'unes cases o obrador d'escudeller vers occident, del terra fins a la teulada, amb quatre forns per a coure "vasos" i altres obres de l'ofici d'escudeller, amb un portal al carrer, amb pati, hort i pou, amb dos portals oberts a la via pública, al carrer dels Escudellers. Eren tingudes pels hereus de Pere Marres, escudeller. La meitat de la casa i l'obrador eren posseïts per Magdalena Albertí, vídua de Josep Albertí. Fou dels hereus de l'escudeller Gaspar Vidal, domini i alou del benifet del Santa Magdalena instituït a la seu de Barcelona. El col·legi de Betlem ho tenia, com a senyor mitjà, per venda, l'any 1704, feta per Paula Targaró, vídua d'Andreu Targaró, escudeller. La finca estava situada entre les de Magdalena Albertí i la del gerrer Joan Darbó, al carrer dels Escudellers, la del sastre Joan Moragues i, al nord, el cel obert. Havia estat abans de Pere Màrtir Lapuja, escudeller. El cens era de 24 lliures anuals i, d'entrada, un parell de capons⁴⁰⁸¹.

El 1754 es va fer inventari dels béns de l'obrador Jaumar⁴⁰⁸².

0602. JAUMAR, Josep

1630 - 1684

Mestre gerrer, fill de Jeroni Jaumar, pagès, de Santpedor, bisbat de Vic, i d'Estàsia. Tenia residència al quarter de Framenors.

El 19.03.1659, esposalles amb Magdalena Soler, filla de Pau Soler, boter, de Barcelona, i de Paula. Tenia 29 anys. El dia abans havia signat els capítols matrimonials⁴⁰⁸³.

El 1665 va comprar un cens anual, de pensió de 4 lliures i

4060 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 70
 4061 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 116.
 4062 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 173.
 4063 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 223.
 4064 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 312.
 4065 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 49.
 4066 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 49.
 4067 AHPB, Pere Tarafa i Cabanyes, *Vigessimum manuale instrumentorum*, 1779, desembre, 29 - 1780, desembre, 24
 4068 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 196.
 4069 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 297.
 4070 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 44.
 4071 ACB, Esposalles, vol. 160, fol. 224r.
 4072 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 620.
 4073 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 11.

4074 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 103.
 4075 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 196.
 4076 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 425.
 4077 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 533.
 4078 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 122.
 4079 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 213.
 4080 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 368.
 4081 AHPB, Francesc Busquets, menor, *Manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1720, desembre, 26 - 1721, desembre, 23.
 4082 AHPB, Daniel Troc, *Liber secundus capitulorum matrimonialium et concordiarum*, 1752, maig, 19 - 1755, agost, 3.
 4083 ACB, Esposalles, vol. 89, fol. 101; AHPB, Jaume Sayós, *Liber tercius capitulorum matrimonialium*, 1659, febrer, 1 - 1663, desembre, 15.

import de 80 lliures, sobre un hort que era de Pere Marres, al carrer Escudellers. Estava situat al nord de l'obrador que fou de l'escudeller Domènec Sadurní; a l'est, quedava l'hort d'en Magarola; a l'oest, l'obrador de Jaume Seguí i, al nord, el pati del Dr. Ribera⁴⁰⁸⁴. Podria haver estat, abans, del gerrer Onofre Miró, establert per l'escudeller Rafael Pla.

El 25.04.1668, bateig d'Anna Maria Teresa Magdalena Paula, filla de Josep Jaumar, gerrer, i de Magdalena. Foren padrins: Joan Pomada, boter, i Anna Maria Munts, muller de Joan Munts, seller⁴⁰⁸⁵.

El 25.08.1669 s'esmenta en una reunió de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁴⁰⁸⁶.

El 26.02.1672, bateig de Ramon, Jaume, Josep, Faust, fill de Josep Jaumar, gerrer i de Magdalena. Foren padrins: Ramon Cases, escudeller, i Mariàngela Puigdoura, muller de Jaume Puigdoura, gerrer⁴⁰⁸⁷.

El 06.03.1672, cos de Magdalena Jaumar, muller de Josep Jaumar⁴⁰⁸⁸.

El 22.04.1672, esposalles amb Victòria Batlle⁴⁰⁸⁹. El 1672 va fer capítols matrimonials amb Victòria Batlle i Delé, vídua d'Isidre Batlle, taverner de Barcelona, filla de Jaume Delé, ferrer, de Barcelona, i de Margarida⁴⁰⁹⁰.

El 25.11.1674, bateig de Josep, Jaume, Ramon, fill de Josep Jaumar, gerrer, i Victòria. Foren padrins: Jaume Delé, ferrer, i Victòria Olivet, vídua⁴⁰⁹¹. El 05.08.1674, cos de Josep, fill de Josep Jaumar, gerrer, al vas de Nostra Senyora de la Concepció⁴⁰⁹². El 25.10.1677, bateig de Maria Teresa Eulàlia Gertrudis, filla de Josep Jaumar, gerrer, i de Victòria. Foren padrins: Josep Amell, argenter, i Josepa Colomer, sa muller⁴⁰⁹³.

El 10.03.1679 el mestre de cases Josep Castells reconegué que Josep Jaumar li havia pagat 133 lliures i 2 sous per unes obres fetes en unes cases situades al carrer de les Arenes⁴⁰⁹⁴.

El 13.08.1680, bateig de Pere Francesc Llorenç Josep, fill de Josep Jaumar i de Victòria. Padrins: Josep Juncadella, mestre espaser, i Margarida Uscúria muller de Pere Uscúria, mestre corder⁴⁰⁹⁵. El 17.05.1683, bateig de Pere Francesc Bonaventura Isidre, fill de Josep Jaumar, mestre gerrer, i de Victòria. Padrins: Pere Uscúria, mestre corder, i Paula Jaumar, filla de Josep Jaumar⁴⁰⁹⁶.

El 04.09.1684, reconegué que Maria Barba, muller del gerrer Josep Barba, li havia pagat les 100 lliures que Ramon Cases, escudeller, i Francesca, la seva esposa, van confessar deure-li per raó d'un préstec fet l'any 1671⁴⁰⁹⁷.

El 07.09.1684, sepultura de Josep Jaumar, mestre gerrer. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁴⁰⁹⁸.

El 03.01.1685, bateig d'Anna Victòria Maria Rosa, filla de Josep Jaumar, i de Victòria. Padrins: Francesc Cuyàs, jove carreter, i Anna Gual, filla de Josep Gual, escudeller⁴⁰⁹⁹.

El 29.12.1686 Victòria Jaumar va llogar a l'escudeller Miquel Gallart, per 5 anys, a comptar des del Nadal anterior, un obrador amb un molí i tres rodes que tenia al carrer dels Escudellers Blancs. Preu: 125 lliures⁴¹⁰⁰.

El 24.03.1689, combregar a Victòria Jaumar, muller de Josep Jaumar, gerrer, als Escudellers⁴¹⁰¹.

0603. JAUMAR i DELÉ, Josep

1680 - 1737

Gerrer, fill de Josep Jaumar, gerrer, i de Victòria Delé.

El 08.02.1698, esposalles amb Francesca Cera⁴¹⁰². El 09.02.1698, esposoris amb Francesca Cera, filla de Marc Cera, mariner, i d'Àngela. Testimonis: Joan Barba, gerrer, i Jaume Colom, sastre⁴¹⁰³.

El 13.11.1698, bateig de Pau Francesc Josep Dídac, fill de Josep Jaumar i de Francesca Cera. Padrins: Pau Roma, doctor en drets, i Marianna Roma i Miró, muller de Pau Roma⁴¹⁰⁴.

El 17.01.1701, cos de Francesc, albat, fill de Josep Jaumar, gerrer, al carrer dels Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁴¹⁰⁵. El 10.03.1701, bateig de Francesca Margarida Victòria, filla de Josep Jaumar i de Francesca. Padrins: Miquel Delé, ferrer, i Victòria Jaumar, vídua de Josep Jaumar, gerrer⁴¹⁰⁶. El 04.12.1702, bateig de Josep Francesc Miquel, fill de Josep Jaumar i de Francesca Cera. Padrins: Francesc Jaumar, jove sastre, i Paula Delé, muller de Miquel Delé⁴¹⁰⁷. El 08.05.1703, cos de Francesca, albat, filla de Josep Jaumar, gerrer, als Escudellers⁴¹⁰⁸. El 25.01.1705 bateig de Joan Josep Pau Antoni, fill de Josep Jaumar i de Francesca Cera. Padrins: Joan Cavaller, tintorer de seda, i Teresa Puigdoure, muller de Pau Puigdoure, gerrer⁴¹⁰⁹. El 01.11.1707, bateig d'Antoni Francesc Carles Salvador, fill de Josep Jaumar, gerrer, i de Francesca Cera. Padrins: Antoni Benasset, sastre, i Rosa Benasset cònjuge, ciutadans de Barcelona⁴¹¹⁰.

El 30.11.1708, cos de Pau, albat, fill de Josep Jaumar, gerrer, als Escudellers⁴¹¹¹. El 13.07.1710, bateig de Maria Francesca Victòria Àngela, filla de Josep Jaumar, gerrer, i de Francesca Cera. Padrins: Joan Roca, ferrer, i Maria Delé, muller de

4084 AHPB, Francesc Avellà, *Duodecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1664, desembre, 27 - 1665, desembre, 24.

4085 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 243.

4086 AHPB, Josep Quatrecazes i Sala, Manual, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.

4087 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 21.

4088 ACB, Sepultures, vol. 4, fol. 21v.

4089 ACB, Esposalles, vol. 96, fol. 40v.

4090 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, *Tercius capitulorum matrimonialium liber*, 1670, gener, 6 - 1673, desembre, 24

4091 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 70

4092 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 36r.

4093 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 119

4094 AHPB, Manuel Teixidor, *Decimum nonum manuale*, 1678, desembre, 26 - 1679, desembre, 22.

4095 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 173.

4096 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 225.

4097 AHPB, Manuel Teixidor, *Vigesimum quartum manuale*, 1683, de-

seembre, 26 - 1684, desembre, 20.

4098 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.

4099 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 259

4100 AHPB, Benet Güell, *Trigessimum primum manuale instrumentorum et contractuum inter vivos*, 1685, desembre, 29 - 1686, desembre, 23.

4101 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22.

4102 ACB, Esposalles, vol. 109, fol. 35.

4103 APSJP, Esposoris, vol. 6, fol. 392.

4104 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 227

4105 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

4106 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 298.

4107 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 356.

4108 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

4109 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 56

4110 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 111.

4111 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

Miquel Delé, ferrer⁴¹¹². El 17.12.1712, bateig de Pau Joan Salvador Manuel, fill de Josep Jaumar i de Francesca Cera. Padrins: Josep Cavaller, fill de Joan Cavaller, tintorer de seda, i Josepa Puigdoure, filla del difunt Pau Puigdoure, gerrer⁴¹¹³. El 20.03.1713, confirmacions d'Antoni, Pau i Maria, fills de Josep Jaumar, gerrer, i de Francesca. Padrins: Josep Jaumar, Josep Jaumar i Victòria Jaumar⁴¹¹⁴.

El 12.11.1716, bateig Miquel Jaume Dídac Francesc, fill de Josep Jaumar i de Francesca Cera. Padrins: Josep Jaumar, fill de dits cònjuges, i Rosa Benasset, filla d'Antoni Benasset, sastre⁴¹¹⁵.

El 22.04.1718, cos de Miquel, albat de Josep Jaumar, gerrer, i de Francesca, als Escudellers⁴¹¹⁶. El 27.02.1737, cos de Josep Jaumar, gerrer, tret dels Escudellers⁴¹¹⁷.

0604. JAUMAR, Josep

Gerrer, casat amb Teresa Padró.

El 02.11.1728, bateig de Francesc Josep Faust, fill de Josep Jaumar, menor, gerrer, i de Teresa Padró. Padrins: Francesc Padró, seller, i Francesca Jaumar, muller de Josep Jaumar, major, gerrer⁴¹¹⁸. El 27.09.1729, bateig de Francesc Teresa Fausta, filla de Josep Jaumar i de Teresa. Padrins: Josep Jaumar, major, gerrer, i Teresa Padró i Planes, muller de Francesc Padró, seller⁴¹¹⁹. El 08.01.1734, bateig de Pere Joan Josep Faust, fill de Josep Jaumar i de Teresa. Padrins: Pere Joan Nadal, apotecari, de Reus, i Maria Jaumar, filla de Josep Jaumar, major, gerrer⁴¹²⁰. El 01.02.1737, bateig de Francesca Àngela Victòria. Padrins: Pere Zapata, capità del regiment de cavalls de Calatrava, i Maria Velat, muller de Josep de Velat, brodador⁴¹²¹. El 13.09.1739, bateig de Victòria Rosa Maria Teresa, filla de Josep Jaumar, gerrer, i de Teresa Padró. Padrins: Antoni Jaumar, gerrer, i Rosa Benasset, muller d'Antoni Benasset, sastre⁴¹²².

0605. JAUMAR i PADRÓ, Josep

Vers 1730 - 1757

Gerrer, fill de Josep Jaumar i de Teresa.

El 20.02.1754, esposalles de Josep Jaumar, mestre gerrer, fill de Josep Jaumar, gerrer, i de Teresa Padró, amb Anna Mata, filla de Magí Mata, negociant, i de Caterina Trotxa. Testimonis: Antoni Buscà, fabricant d'orgues, i Antoni Creus, gerrer⁴¹²³.

El 31.08.1755, bateig d'Antoni Josep Ramon, fill de Josep Jaumar i de Maria Mata. Testimonis: Antoni Jaumar, gerrer, i Caterina Mata.

El 08.02.1757, inventari dels béns de la difunta Maria Jaumar i Mata, vídua de Josep Jaumar, gerrer, ciutadà de Barcelona. Cases amb 3 portals: dos al carrer dels Escudellers

i un al carrer de les Arenes, amb una caseta al costat amb un portal a l'esmentat carrer; diferent obra de terra envernissada i sense envernissar per valor d'unes 200 lliures, i un obrador de gerrer amb totes les eines necessàries situat al carrer dels Escudellers Blancs, amb una caseta al costat amb un portal⁴¹²⁴.

0606. JOAQUINO, Francisco

Escudeller natural d'Albisola, casat amb Maria.

El 20.07.1719, expedient matrimonial del seu fill Bernat Joaquina, vidu, mariner, natural d'Albisola Ribera de Gènova, amb Tònia Basset i Bessú, vídua de Bernat Basset, filla de Bernat Bessú, rajoler, i de Maria Caterina, naturals de la Ribera de Gènova⁴¹²⁵.

0607. JORBA, Ramon de

Gerrer.

L'any 1420 va ser un dels administradors de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall.

0608. JORDÀ, Nicolau

Gerrer.

L'11.10.1451 va llogar al mercader Pau de Talamanca, de Barcelona, un hospici que tenia al carrer dels Ollers Blancs, al preu de 7 lliures anuals i per una durada de 5 anys⁴¹²⁶.

El 08.11.1452 va reconèixer deure al pagès Antoni Martí 13 lliures i 4 sous per una mula que li havia comprat⁴¹²⁷.

El 01.01.1453 va vendre un violari al notari Joan Montagut⁴¹²⁸.

El 31.01.1459 va donar a Giorgio Ribes una peça de erma d'una mujada i quart que tenia al mas de Solis⁴¹²⁹.

El 31.05.1459 va vendre a Eulàlia, vídua de Francesc Aymerich, l'usdefruit d'una peça de terra en part plantada de vinya i en part erma, de 4 mujades, al lloc anomenat Cap de l'Oliva, prop de la torre de Nicolau de Gualbes, que tenia per la mensa episcopal a cens de 39 sous anuals⁴¹³⁰.

El 14.11.1464 va reconèixer deure a Francesc Fornells, escriptor, oriünd de Tarragona, set florins i mig 4 lliures, 2 sous i 6 diners per la compra d'un mul de pèl negre⁴¹³¹.

S'esmenta, en unes afrontacions, amb la tinença de Joan Ferran, gerrer, al carrer dels Ollers Blancs⁴¹³².

El 22.11.1473 reconegué que, a més de 30 lliures que eren

4112 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 175.
 4113 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 241.
 4114 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 164v.
 4115 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 357.
 4116 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 4117 APSJP, Defuncions, vol. 1, fol. 74v.
 4118 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 361.
 4119 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 98.
 4120 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 192.
 4121 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 310.
 4122 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 27-28.
 4123 APSJP, Esposaris, vol. 8, fol. 79; ACB, Esposalles, vol. 140, fol. 78.

4124 AHPB, Daniel Troc, *Manuale ... omnia testamenta, codicilli, inventaria et encantus*, 1748, desembre, 7 - 1761, desembre, 18.
 4125 ADB, Expedients matrimonials, vol. 23; ADB, Matrimonis. Santa Maria del Mar, caps 15.
 4126 AHPB, Antoni Joan, *Secumdum manuale*, 1451, octubre, 8 - 1453, març, 22.
 4127 AHPB, Antoni Joan, *Secumdum manuale*, 1451, octubre, 8 - 1453, març, 22.
 4128 AHPB, Antoni Joan, *Secumdum manuale*, 1451, octubre, 8 - 1453, març, 22.
 4129 AHPB, Gaspar Canyís, *Liber comunis*, 1458, octubre, 28 - 1459, novembre, 2.
 4130 AHPB, Antoni Joan, *Terdecim manuale*, 1459, març, 21 - 1459, octubre, 12.
 4131 AHPB, Bartomeu Requesens, *Manuale decimum instrumentorum*, 1464, abril, 18 - 1465, febrer, 11.
 4132 ACB, Caritat, Pabordies, vol. 76, fol. 48v.

per l'hospici llogat per l'oller Joan Trull, li devia altre diner pagat per Trull a diverses persones a Gabriel Saborit, gerrer, i a Julianà, que fou serva de Bernat Bonet, gerrer⁴¹³³.

0609. JORDÀ, Pau

Vers 1790 - Post. 1827

Gerrer, natural de Tarragona, casat amb Teresa Font.

El 26.03.1819, bateig de Pau Tomàs Ramon, fill de Pau Jordà, gerrer, i de Teresa Font, ambdós, naturals de Tarragona. Padrins: Isabel Ventosa, muller del Dr. en medicina Tomàs Ventosa⁴¹³⁴.

El 07.04.1827, bateig de Joan Martí Celestí. Padrins: Martí Sartori, escriptent, i Joana Tarbuller⁴¹³⁵.

0610. JOVER, Jaume

Vers 1510 - 1563

Mestre escudeller, natural de Barcelona, fill de Bernat Jover, capser, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena. Residia al carrer dels Ollers Blancs.

El 20.02.1533 va fer capítols matrimonials amb Margarida Ramon, donzella, filla d'Andreu Ramon, pagès, de la vila de Santa Fe (bisbat d'Urgell), i de Blanquina, difunts. Dot: 30 lliures⁴¹³⁶.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴¹³⁷.

El 11.09.1539, padrí en el bateig d'un fill de Pons Amigó, hortolà⁴¹³⁸.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴¹³⁹. El 1548 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴¹⁴⁰.

El 1545 va compar obra en els encants dels béns d'en Muntaner, escudeller⁴¹⁴¹.

El 10.10.1546 va rebre l'extrema unció. El 1548, combregar de la muller de Jaume Jover, escudeller, al carrer dels Ollers⁴¹⁴².

El 10.12.1549, l'escudeller Antic Abelló reconegué que li devia 22 lliures⁴¹⁴³.

El 04.09.1550, combregar del mestre Jover, escudeller als Ollers Blancs. El 14.12.1550, sepultura de la muller d'en Jover, escudeller. Enterrada als framenors⁴¹⁴⁴. El 26.07.1551, combregar i unció d'en Jover⁴¹⁴⁵.

El 18.08.1551, esposalles amb Joana Vila, filla de Joan Vila, de Talamanca bisbat de Vic⁴¹⁴⁶.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁴¹⁴⁷.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴¹⁴⁸.

El 15.06.1556 va anomenar a Antoni Julià Girona, mercader, com procurador seu a Perpinyà⁴¹⁴⁹.

El 1558 va fer de padrí en el bateig d'un fill de l'escudeller Antic Puig al Pi⁴¹⁵⁰.

El 16.03.1560 va anomenar com a procurador seu a Felip Aguilar, mariner, de Palamós AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, anys 1559 - 1560.

El 01.03.1561, Salvador Estrany, blanquer, reconegué que devia 30 lliures a Jaume Jover, escudeller. Existeix l'època del cobrament⁴¹⁵¹.

El 10.09.1561 reconegué haver rebut 71 lliures i 4 sous per obra de terra venuda a Elionor Joana, vídua de Bernadí de Sant Dionís, i esposa de Felip d'Avinyó⁴¹⁵².

El 22.12.1561 va nomenar procurador a Baltasar Vinyoles, escudeller, per cobrar certes quantitats que se li devien per part d'Antonio de Lofrasso, mercader de Sardenya⁴¹⁵³.

El 07.04.1562 va rebre la comunió al Pi la confraria aportà quatre ciris.

El 03.08.1563, lectura del seu testament. Nomenà marmessors a Joana Juclà, muller de Bartomeu Juclà, paraire; a Àngela Saurina, muller de Joan Saurina, assaonador, germanes seves, i a Pau Soler i Baltasar Vinyoles, escudellers. Demanà ser enterrat al convent de Sant Francesc, al vas de la confraria de Sant Nicolau vestit amb l'hàbit franciscà. Era parroquià del Pi. Instituí hereu universal a Miquel Comalada, son nebot, de 16 anys. Entre els testimonis durant la lectura del testament figuraven Francesc Mates, gerrer, Antoni Vidal, Alfons Morell i Miquel Carnisser, escudellers⁴¹⁵⁴.

El 16.08.1563 sepultura general. Estava al carrer dels ollers, al cantó del carrer Nou⁴¹⁵⁵.

El 22.10.1563 la seva vídua confessà que havia pres obra escudellera, gerrera i ollera de la botiga del seu difunt espòs per valor de 370 sous, quantitat que pagaria en el termini de dos anys⁴¹⁵⁶.

0611. JOVELL, Armengol

Mestre escudeller natural de Barcelona.

4133 AHPB, Joan Miravet, Manual, 1472, novembre, 12 - 1475, gener, 2.
4134 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 212.
4135 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 86.
4136 AHPB, Joan Savina, Plec de capítols matrimonials, 1530 - 1550 i s. d.
4137 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa
4138 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 1bis.
4139 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
4140 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 20.
4141 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 31.
4142 APSMP, Funeràries, 1548.
4143 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
4144 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1550-1551.
4145 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1550-1551.

4146 ACB, Esposalles, vol. 35, fol. 11v.
4147 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
4148 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
4149 AHPB, Francesc Martí, major, Manual, 1556, febrer, 25 - 1556, agost, 21.
4150 APSMP, Baptismes, vol. 2.
4151 AHPB, Miquel Cuberta, *Primum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1561, gener, 10 - 1561, octubre, 14.
4152 AHPB, Nicolau Molner, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1560, desembre, 31 - 1561, desembre, 23.
4153 AHPB, Miquel Cuberta, *Secundum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1561, octubre, 14 - 1562, setembre, 22.
4154 AHPB, Joan Monjo, *Primum liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1541, setembre - 1562, agost, 16.
4155 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1562 - 1563.
4156 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1563, juny, 5 - 1563, octubre, 13.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴¹⁵⁷.

0612. JUBILET, Lluís

1616 - Vers 1652

Escudeller, fill de Sebastià Jubilet, pagès, natural de Barcelona.

El 23.01.1648 fou admès mestre escudeller, presentat a la confraria per Joan Benevaire i Joan Corballó⁴¹⁵⁸.

S'esmenta a les reunions de la confraria fins a l'any 1650.

0613. JUNCAR, Josep

Vers 1705 - Post. 1749 (?)

Fadrí escudeller.

El 29.05.1729, esposalles amb Magdalena Corts, donzella, de la parròquia del Pi *amore Dei*⁴¹⁵⁹.

El 1749 s'esmenta un tal Josep Juncar, pagès, al carrer dels Tres Llits casat amb Eulàlia Martínez⁴¹⁶⁰.

0614. JUNCAR, Miquel

Vers 1710 - Post. 1752

Fadrí escudeller.

El 26.0.1731, esposalles amb Isabel Boix, donzella, de la parròquia del Pi, *amore Dei*⁴¹⁶¹.

El 10.05.1733, cos de Francesc, albat, fill de Miquel Juncar, escudeller, i d'Isabel, als Tres Llits⁴¹⁶². El 04.03.1736, bateig de Miquel Josep Manuel, fill de Miquel Juncar, jove escudeller, i d'Isabel Boix. Padrins: Josep Juncar, pagès, i Teresa Torres, muller de Jacint Torres, taverner⁴¹⁶³. El 06.10.1742, bateig de Miquel Salvador Francesc, fill de Miquel Juncar i d'Isabel. Padrins: Salvador Oliva, traginer de mar, i Paula Aimar, muller de Joan Aimar, hortolà⁴¹⁶⁴. El 22.05.1745, bateig de Francesca Rita Manuela, filla de Miquel Juncar i d'Isabel. Padrins: Felip Aranyó, jove botiguer, i Francesca Ribes, muller de Josep Ribes, adroguer⁴¹⁶⁵.

El 1745 va cobrar 9 lliures, 12 sous i 9 diners, juntament amb Francesc Garriga, bracer, per la feina de moldre i remoldre vernís i blau per poder acabar una fornada d'obra d'escudeller d'Antònia Duran, esposa de Josep Duran⁴¹⁶⁶.

El 09.03.1748, bateig de Nicolau Josep Antoni, fill de Miquel Juncar i d'Isabel. Padrins: Josep Fernández Galtero, sergent de granaders provincials de Bassa, i Rosa Frivolet, donzella, filla

de Francesc Frivolet⁴¹⁶⁷. L'11.07.1749, confirmació d'Antoni, fill Miguel Juncar i d'Isabel⁴¹⁶⁸.

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent de Nostra Senyora del Bonsuccés dels pares servites⁴¹⁶⁹.

0615. JUNCAR, Pau

Vers 1700 - 1723

Jove escudeller, fill de Josep Juncar i de Raimunda.

El 05.09.1722, essent jove escudeller, esposalles amb Isabel Casals, de la parròquia del Pi⁴¹⁷⁰.

L'11.08.1723, cos de Pau Juncar, jove escudeller⁴¹⁷¹.

0616. JUNYENT, Francesc

Vers 1640 - Vers 1690

Escudeller natural de Barcelona.

El 23.06.1663, esposalles amb Caterina, filla d'Agustí Batlle, escudeller, i de Maria⁴¹⁷².

El 10.12.1664, cos de Miquel, albat, fill de Francesc Junyent, escudeller⁴¹⁷³.

El 18.09.1668 va reconèixer un deute de 15 dobles d'or al mercader Jaume Teixidor per la compra de 6 roves de terra de safra. Prometé pagar el deute en un any i mig⁴¹⁷⁴.

El 29.04.1669 Andreu Targaró, Francesc Junyent, Jeroni Madrera i altres escudellers van demanar a la guàrdia real de penyores que els hi retornessin les penyores fetes a instàncies dels prohoms dels escudellers: safra, una cullera de plata i altres béns⁴¹⁷⁵.

El 16.06.1690, capítols matrimonials d'Antoni Borjas, jove cirurgià habitant a Barcelona amb Paula Junyent, filla de Francesc Junyent, escudeller, difunt, i de Caterina, aleshores muller de Mateu Llenes, negociant Hipòlit Junyent, germà de Paula, per pagar el llegat de 150 lliures de Maria Rodó, vídua de Llorenç Rodó, li donà en efectiu 72 lliures i la resta, el lloguer d'unes cases al carrer dels Escudellers⁴¹⁷⁶.

El 28.09.1696, capítols matrimonials entre Hipòlit Junyent, jove courer, fill del difunt Francesc Junyent, escudeller, i de Caterina, aleshores casada amb el negociant Mateu Llenes, amb Teresa Faura, filla de Pere Faura, courer, i de Maria.⁴¹⁷⁷

4157 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
4158 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
4159 ACB, Esposalles, vol. 127.
4160 AHPB, Francesc Mas i Güell, *Unicus inventariorum et encantium liber*; 1744, juny, 2 - 1755, setembre, 2.
4161 ACB, Esposalles, vol. 127.
4162 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734.
4163 ACB, Baptismes, vol. 20.
4164 ACB, Baptismes, vol. 22.
4165 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 197v.
4166 AHPB, Josep Rondó, *Decimum tercium manuale*, 1745, desembre, 27 - 1746, desembre, 24.

4167 ACB, Baptismes, vol. 23.
4168 ADB, Confirmacions, vol. 3, fol. 399v.
4169 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
4170 ACB, Esposalles, vol. 123.
4171 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1723-1725, fol. 21v.
4172 ACB, Esposalles, vol. 92, fol. 8v.
4173 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 164v
4174 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1667, desembre, 26 - 1668, desembre, 24.
4175 AHPB, Joan Guiu, Manual, 1668, desembre, 31 - 1670, desembre, 16.
4176 AHPB, Pau de Toar, Plec de capítols matrimonials, 1675 - 1702.
4177 AHPB, Esteve Cols, major, Llibre de capítols matrimonials, 1694, desembre, 27 - 1697, desembre, 8; ADB, Expedients matrimonials. Santa Maria del Mar, capça 3.

- L -

0617. LACOMBA, Agustí

? - Vers 1780

Mestre escudeller.

L'any 1779 va proposar donar 50 lliures a la confraria si el deixaven examinar-se de mestre escudeller com si es tractés d'un fill de mestre. Fou admès⁴¹⁷⁸.

El 1780 és el darrer any en què apareix el seu nom a les reunions de la confraria dels escudellers.

0618. LACRUZ, Jeroni

Vers 1650 - 1707

Escudeller, de Barcelona, pare de l'escudeller Josep Lacruz.

El 1680 ja disposava d'un obrador. Va ser un dels set joves escudellers que va negar a firmar la concòrdia amb els creditors de la confraria⁴¹⁷⁹.

El 22.11.1680, esposalles amb Mariàngela Vila⁴¹⁸⁰.

El 14.02.1689, bateig de Joan Josep Jeroni Antoni, fill de Jeroni Lacruz, escudeller, i de Maria Àngela. Padrins: Miquel Carreres, escudeller, i Maria Sirvent, muller de Josep Sirvent, sastre, tots de Barcelona⁴¹⁸¹.

El 1691 s'esmenta a la "*Llibreta del tall de las fornadas que aniran devent a la confraria de Sant Ipòlit dels escudellers de la present ciutat de Barcelona, los confreres de aquella*". Devia, pagant amb diners, 19 lliures, 16 sous i 9 diners, i pagant amb obra: 24 lliures, 4 sous⁴¹⁸².

El 24.08.1691, bateig de Pere Jaume Jeroni Joan, fill de Jeroni Lacruz, escudeller, i de Mariàngela. Padrins: Jaume Arrau, fuster, i Rosa Borbó, muller de Pere Borbó, assaonador, tots de Barcelona⁴¹⁸³.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria⁴¹⁸⁴. El 07.03.1697, essent prohòmet segon, fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁴¹⁸⁵. El 18.01.1699 assistí a una reunió de la confraria⁴¹⁸⁶.

El 27.10.1707 inventari dels seus béns⁴¹⁸⁷.

El 1708 la seva filla Maria estava casada amb Josep Coromines, fadrí escudeller.⁴¹⁸⁸

0619. LACRUZ i CRUET, Jaume

Vers 1720 - ?

Fadrí escudeller, fill del també escudeller Ramon Lacruz i de Marianna Cruet.

El 25.07.1753, essent jove escudeller, esposalles amb Gràcia Carbonell, filla de Francesc Carbonell, i de Maria, de la parròquia del Pi⁴¹⁸⁹.

0620. LACRUZ I VILA, Josep

1689 - Vers 1770

Mestre escudeller, fill de l'escudeller Jeroni Lacruz i de Mariàngela Vila. El 14.02.1689 va ser batejat a la seu de Barcelona⁴¹⁹⁰.

El 15.02.1707 fou examinat de mestre escudeller i rajoler de rajoles de València⁴¹⁹¹.

El 16.02.1707, essent fadrí escudeller, esposalles amb Maria Marfull i Vinyes, vídua⁴¹⁹². El 17.02.1707 va fer capítols matrimonials amb Maria Marfull i Vinyes, vídua de Pere Marfull, jove paraire habitant a Barcelona, filla de Francesc Vinyes, pagès, de Barcelona, i d'Anna. Dot: 190 lliures, en béns. Fermança per part de Josep Lacruz: l'escudeller Ramon Lacruz, el seu germà⁴¹⁹³. El 17.02.1707 va reconèixer que Maria Marfull i Vinyes, futura muller seva, li va donar 140 de les 190 lliures del dot⁴¹⁹⁴. El 26.12.1708 va reconèixer que la seva esposa Maria li va donar 40 lliures a compte de les 190 del dot⁴¹⁹⁵.

Entre 1710 i 1718 va tenir a casa seva a l'escudeller Ramon Vila⁴¹⁹⁶.

Segons el cadastre de 1715 - 1716, tenia una botiga llogada, al Born, per vendre obra del seu ofici, per la qual pagava de lloguer a Josep Circuns, 50 lliures anuals. Tenia, a títol de lloguer, un obrador d'escudeller, pel qual pagava a Pere Màrtir Lapuja, escudeller, 22 lliures anuals⁴¹⁹⁷.

El 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els mestres que "*no tenien botiga, estaven impeditos o pobres de solemnitat, com consta a la comptadoria, o feia més de tres anys que eren fora de la llista*". Tenia aleshores uns 39 anys⁴¹⁹⁸.

El 24.03.1726 va ser nomenat procurador de Maria Tamarit i Auger, muller de Pere Tamarit, oracioner⁴¹⁹⁹.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁴²⁰⁰.

El 08.01.1739 reconegué que Josep Amat de Junyent Planella i Despalau, marquès de Castellmoja i baró de Monclar

4178 AHPB, Josep Ricart, *Decimum tertium manuale instrumentorum*, 1778, desembre, 29 - 1779, desembre, 21.
 4179 AHCB, Gremial, Escudellers.
 4180 ACB, Esposalles, vol. 100, fol. 85v.
 4181 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 449.
 4182 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 4183 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 65v.
 4184 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24.
 4185 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24.
 4186 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 28 - 1699, desembre, 23.
 4187 AHCB, Notarial, I. Inventaris, caixa 66.
 4188 AHCB, Gremial, Escudellers.

4189 ACB, Esposalles, vol. 140, fol. 21.
 4190 AHCB, Cadastre general, 2A.
 4191 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.
 4192 ACB, Esposalles, vol. 113, fol. 75v.
 4193 AHPB, Francesc Bonaventura Torres, Llibre primer de capítols matrimonials, 1689, novembre, 15 - 1715, març, 14.
 4194 AHPB, Francesc Bonaventura Torres, *Decimum octavum manuale*, 1706, desembre, 29 - 1707, desembre, 23.
 4195 AHPB, Francesc Bonaventura Torres, *Decimum nonum manuale*, 1707, desembre, 26 - 1708, desembre, 23.
 4196 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.
 4197 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1715-1716.
 4198 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
 4199 AHPB, Joan Plana i Junyer, *Manuale*, 1726, febrer, 9 - 1726, desembre, 23.
 4200 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

li havia llogat unes cases amb un portal al carrer d'en Gombau, per 6 anys.

El 17.01.1744, cos de Maria, muller de Josep Lacruz, escudeller, al carrer de Trenta Claus⁴²⁰¹.

El 1765, amb uns 80 anys d'edat, va nomenar hereu universal al doctor Tomàs Solsona⁴²⁰².

El 04.06.1766, capítols matrimonials entre Joan Bosch, cotxer, ciutadà de Barcelona, i Maria Lacruz, filla de Josep Lacruz i d'Elisabet Torruella. Maria Lacruz va aportar 200 lliures d'una causa pia fundada per la seva tia Eulàlia Mas i Sanpera, vídua del fuster Pau Mas⁴²⁰³.

El 20.11.1770, en una declaració extrajudicial, va afirmar tenir 82 anys⁴²⁰⁴.

0621. LACRUZ i CRUET, Josep

1708 - Vers 1780

Mestre escudeller, de Barcelona, fill de Ramon Lacruz, escudeller, i d'Anna Maria, parroquians de Sant Miquel arcàngel. Fins al 1768 vivia al carrer Trentaclaus, en unes cases que eren del Dr. Manuel Mas i Soldevila⁴²⁰⁵.

El 08.01.1730, esposalles amb Isabel Torrelles, filla de Felip Torrelles, revenedor, de Barcelona, i de Teresa. Testimonis: Pau Mas, fuster, i Josep Llobet, daguer⁴²⁰⁶.

El 18.08.1731 va ser examinat de mestre escudeller a l'obrador de Ramon Lacruz, al carrer de Viladalls⁴²⁰⁷.

El 12.05.1733, confirmació d'Eulàlia, filla de Josep Lacruz, escudeller, i d'Isabel. Padrina: Teresa Lacruz⁴²⁰⁸. El 13.09.1734, bateig de Salvador Sebastià Ramon, fill de Josep Lacruz, escudeller, i d'Isabel Lacruz i Torroella. Padrins: Salvador Fuster, escudeller, i Narcisa Fuster, muller de Sebastià Fuster⁴²⁰⁹. El 26.09.1736, bateig de Francesc Josep Feliu, fill de Josep Lacruz, escudeller, i d'Isabel Lacruz i Torroella. Padrins: Josep Cruet, sabater, i Teresa Baró, muller de Josep Baró, brodadador⁴²¹⁰.

El 1736 consta com a assistent a una reunió de la confraria⁴²¹¹.

El 04.04.1742, bateig de Paula Mònica Josepa, filla de Josep Lacruz, mestre escudeller, i d'Isabel Torrella. Padrins: Joan Pau Baró, bordador i Mònica Albert, filla de Joan Albert, escudeller⁴²¹².

El 30.05.1748, esposalles d'Eulàlia, la seva filla i d'Isabel amb Adjutori Gelabert i Serrat, teixidor de lli, fill de Pau

Gelabert, pare, de Manlleu i de Susanna. Dot: 360 lliures 210 de la pensió d'una casa al carrer de n'Amargós, que era un llegat testamentari de la vídua Eulàlia Mas, i la resta, els fruits de la causa pia instituïda per la mateixa Eulàlia Mas en el seu testament⁴²¹³.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria⁴²¹⁴.

El 11.12.1747, bateig de Beneta Maria Francesca Teresa, filla de Josep Lacruz i d'Isabel. Padrins: Benet Porrà, jove cirurgià, i Francesca Mercadal, donzella, filla de Joan Mercadal, pagès⁴²¹⁵.

El 30.05.1748, capítols matrimonials entre Eulàlia Lacruz i Adjutori Gelabert i Serra, teixidor de lli. Dot: 360 lliures⁴²¹⁶.

El 12.07.1749, confirmació de Maria, filla Josep Lacruz, i d'Isabel⁴²¹⁷.

El 16.01.1752, com a mestre escudeller, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers sense botiga i mestres escudellers, al convent de Nostra Senyora del Bonsuccés dels pares servites⁴²¹⁸.

El 22.12.1752, bateig de Ferran Josep Tomàs, fill de Josep Lacruz i d'Isabel Lacruz i Torroella. Padrins: Fernando María Izquierdo, cadet de les guàrdies espanyoles, i Josepa Fabregat, donzella, filla de Pau Fabregat, botiguer de tall⁴²¹⁹.

El 24.12.1753, cos de Ferran, fill de Josep Lacruz, escudeller, al portal de l'Àngel, al costat del carreter, al vas dels tarongers⁴²²⁰.

L'any 1756 el seu fill Ramon Lacruz va finalitzar l'aprenentatge com a brodadador⁴²²¹.

El 18.12.1764, matrimoni entre Josepa Lacruz, filla de Josep Lacruz i Isabel Torruella, amb Domènec Fitè, jove teixidor de lli, d'Artés Vic, habitants ell a Sant Jaume i ella al Pi⁴²²².

El 1766, capítols matrimonials entre Joan Bosc, cotxer, ciutadà de Barcelona, fill de Gabriel Bosc, pagès, del lloc de Marçet bisbat de Comenge, i Maria Bosch, d'una part, i Maria Lacruz, filla de Josep Lacruz i Creuhet, escudeller, ciutadà de Barcelona i d'Isabel Torruella, vius. Dot: 216 lliures per la causa pia fundada per Eulàlia Mas i Sanpera, vídua del fuster Pau Mas, sa tia, administrada per Joan Mas, prevere i beneficiat a la parròquia de Santa Maria del Mar⁴²²³.

El 1772 fou andador de la confraria⁴²²⁴. El 09.03.1778 assistí a una reunió de la confraria⁴²²⁵.

4201 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
 4202 AHPB, Esteve Cols, menor, *Liber primus testamentorum, inventariorum ac aliorum instrumentorum*, 1765, gener, 27 - 1766, desembre, 22.
 4203 AHPB, Esteve Cols, menor, *Primum ... manuale contractuum*, 1764, desembre, 30 - 1765, desembre, 2.
 4204 AHPB, Bernat Forés i Teixidor, *Manual de los instrumentos y contratos*, 1770, gener, 7 - 1770, desembre, 15.
 4205 ARHB, volum 3, fol. 339.
 4206 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles vol. 127, fol. 37.
 4207 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Quintum manuale instrumentorum et contractuum*, 1730, desembre, 28 - 1731, desembre, 23
 4208 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 44v.
 4209 ACB, Baptismes, vol. 20.
 4210 ACB, Baptismes, vol. 20.
 4211 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 4212 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 148.

4213 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Volumine manuale contractuum et instrumentorum*, 1747, desembre, 28 - 1748, desembre, 10.
 4214 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 148, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 4215 ACB, Baptismes, vol. 23.
 4216 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Volumine manuale contractuum et instrumentorum*, 1747, desembre, 28 - 1748, desembre, 10.
 4217 ADB, Confirmacions, vol. 3, fol. 399v.
 4218 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
 4219 ACB, Baptismes, vol. 24.
 4220 ACB, Defuncions, vol. 7.
 4221 AHPB, Josep Antoni Mallacs, *Quartum manuale contractuum et instrumentorum*, 1755, desembre, 27 - 1756, desembre, 21.
 4222
 4223 AHPB, Esteve Cols, menor, *Primum ... manuale contractuum*, 1764, desembre, 30 - 1765, desembre, 20.
 4224 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.
 4225 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778,

El 1780 és el darrer any en què s'esmenta el seu nom a les reunions de la confraria dels escudellers.

0622. LACRUZ i VILA?, Ramon

1683 - 1742

Mestre escudeller, fill de Jeroni Lacruz? i de Mariànegla Vila?

El 03.01.1705 va passar l'examen de mestre escudeller⁴²²⁶.

El 01.06.1705, essent fadrí escudeller, esposalles amb Anna Maria Cruet, donzella⁴²²⁷.

El 1707, citació verbal en la cort del veguer entre els cònjuges Josep i Maria Coromines i Lacruz, d'una part, i Ramon Lacruz i Mariàngela Lacruz, vídua, de part altra, no com a hereu del difunt Jeroni Lacruz, sinó com a creditor que és dels béns del seu difunt pare⁴²²⁸.

El 26.02.1708, bateig de Josep Ramon Macià, fill de Ramon Lacruz, mestre escudeller, i d'Anna Maria. Padrins: Josep Lacruz, escudeller, i Teresa Cruet, vídua de Josep Cruet, pastisser⁴²²⁹.

El 15.02.1714, bateig de Josep Salvador Ramon, fill de Ramon Lacruz, escudeller, i d'Anna Maria. Padrins: Josep Fals, adroguer, i Maria Rifà, muller de Salvador Rifà, adroguer, tots de Barcelona⁴²³⁰.

El 18.12.1715, citació a Ramon Lacruz, prohoms dels escudellers, a la cort del veguer, a instàncies de Francesc Alzina, botiguer⁴²³¹.

L'any 1715 - 1716, segons el cadastre, tenia la seva casa i habitació on vivia amb la seva família al carrer de la Carnisseria d'en Sorts, que tenia de lloguer, pagant als cònjuges Josep i Josepa de Puig i Monclar, 40 lliures anuals. Tenia a títol de lloguer un obrador situat al carrer d'Aroles pel qual pagava a Eulàlia Coll, vídua, 30 lliures anuals⁴²³².

El 05.12.1717, bateig d'Antoni Josep Ramon, fill de Ramon Lacruz, mestre escudeller, i d'Anna. Padrins: Antoni Biscompte, mestre escudeller, i Isabel Serra, muller de Josep Serra, negociant⁴²³³.

El 08.09.1720 va comprar l'obrador de Joan Coll, al carrer del Vidre, que era de Lluïsa Coll i, anteriorment, de Pau Coll⁴²³⁴. Afrontava a orient amb el carrer del Vidre, al sud amb hort dels frares caputxins, a occident amb hort dels frares caputxins i al nord amb un terraplè que fou d'en Ferriol i abans hi havia el carrer anomenat del partit⁴²³⁵.

El 04.06.1721 Francesc Salomó, prevere beneficiat a la seu de Girona, procurador de Josepa de Puig i Monclar, va llogar-li,

per tres anys, una casa amb dos portals al carrer dels Escudellers o de la Carnisseria d'en Sorts, davant de l'hort del Palau de la Comtessa, pel preu de 120 lliures.

El 27.03.1722 reconegué un deute, juntament amb l'escudeller Manuel Mas, per import de 495 lliures i 18 sous, amb el patró Josep Clausell, de Canet de Mar, pel preu de la compra de 171 quintars de vernís barbaresc⁴²³⁶.

El 15.05.1722 reconegué deure 20 lliures i 16 sous a Fermí Bonau, prevere procurador del Sr. Josep de Peguera. Prometé pagar-les abans del més d'agost proper⁴²³⁷. El mateix dia va reconèixer a Josep de Peguera i de Rialp, resident a Anglesola, i en nom seu Fermí Bonau, que per títol de venda perpètua feta per l'escudeller Joan Coll (notari Gaspar Sayós, 08.09.1720) tenia unes cases o obrador i finestra que a un hort contigu amb un portal, al carrer del Vidre. El tenia per Josep de Peguera i de Rialp succeint a Maria Agnès de Forès i de Rialp, tia seva, com a successora de Joan Forès i Montagut, notari, a cens de 15 lliures anuals a pagar en dues meitats, i Josep de Peguera tenia pels hereus de Josep de Pinós a cens de 3 lliures i 10 sous. Termenava a orient amb el carrer del Vidre; al sud, amb hort o honor dels frares caputxins que abans era dels hereus de Joan Forès i Montagut; a occident, amb l'hort dels caputxins, abans de Jaume Carreres, corredor de coll, i al nord amb un terraplè que fou d'en Ferriol, hortolà, i abans era el carrer anomenat del Partit⁴²³⁸.

El 1727 va ser prohoms en cap de la confraria⁴²³⁹. El 1733 va ser prohoms en cap de la confraria.⁴²⁴⁰ L'any 1735 s'esmenta a la llista de la confraria entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 42 anys⁴²⁴¹. El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁴²⁴². El 15 de març de 1742 va ser la darrera reunió de la confraria a la qual va assistir.

El 06.06.1763, cos d'Anna Maria Lacruz, vídua de Ramon Lacruz, escudeller, al carrer de la Mercè. Va ser enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁴²⁴³.

0623. LAPUJA I MASERES, Eloi

1697 - Post. 1759

Mestre escudeller, fill de l'escudeller Miquel Lapuja i Mates i d'Isabel Maseres. Era natural de Vilanova de Cubelles. Parroquià de Sant Just i Sant Pastor. Residència: carrer dels Escudellers⁴²⁴⁴.

L'11.04.1707 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador de Francesc Gual⁴²⁴⁵.

El 16.12.1710 va fer de padrí en el bateig d'un fill secret a

novembre, 29.
 4226 ACA, Reial Audiència, Plets civils, 23.369.
 4227 ACB, Esposalles, vol. 113.
 4228 AHCB, Notarial, Inventaris, caixa 66.
 4229 ACB, Baptismes, vol. 12.
 4230 ACB, Baptismes, vol. 15.
 4231 AHCB, Arxiu del Veguer, XXI-09/11.
 4232 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715 - 1716.
 4233 ACB, Baptismes, vol. 15.
 4234 AHPB, Gaspar Sayós, *Quagradesimum manuale instrumentorum*, 1719, desembre, 29 - 1720, desembre, 24
 4235 AHPB, Tomàs Casanoves i Solans, *Manuale instrumentorum et contractuum*, 1721, desembre, 29 - 1722, desembre, 23.

4236 AHPB, Aleix Claramunt, *Quintum manuale ...*, 1721, desembre, 26 - 1722, desembre, 24.
 4237 AHPB, Tomàs Casanoves i Solans, *Manuale instrumentorum et contractuum*, 1721, desembre, 29 - 1722, desembre, 23.
 4238 AHPB, Tomàs Casanoves i Solans, *Manuale instrumentorum et contractuum*, 1721, desembre, 29 - 1732, desembre, 23.
 4239 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 4240 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 4241 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 172 - 1726.
 4242 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 4243 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
 4244 ACB, Caritat, Pabordies, vol. 121, confessió d'Agustí Torres, comerciant.
 4245 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1709, desembre, 26 - 1710, desembre, 23.

San Just i Pastor⁴²⁴⁶.

Segons el cadastre de 1715-1716 tenia un obrador d'escudeller, a títol de lloguer, situat al carrer del Vidre, que era d'Isabel Gual, vídua, pel qual li pagava 21 lliures anuals. Tenia a títol de lloguer una botiga al Born, per vendre obra, per la qual pagava a Joan Bruguera, notari, 18 lliures anuals⁴²⁴⁷.

El 21 i 23.05.1720, esposalles amb Rosa Gual, filla de Francesc Gual, escudeller, de Barcelona, i de Gertrudis Gual. Testimonis: Felip Amat, prior de l'Hospital General, i Dídac Rovira, prevere beneficiat a Sant Miquel⁴²⁴⁸.

El 25.10.1723, cos de ?, albat d'Eloi Lapuja i Gual, escudeller, als Escudellers⁴²⁴⁹.

L'any 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 29 anys⁴²⁵⁰.

El 1726, prohom tercer de la confraria⁴²⁵¹.

El 1727 el seu obrador del carrer del Vidre va passar a formar part de l'hort del convent de Santa Madrona dels religiosos caputxins. Es valorà en 1.500 lliures⁴²⁵².

El 1729 va ser el prohom segon de la confraria⁴²⁵³. El 1731 va ser el prohom en cap de la confraria⁴²⁵⁴.

El 22.11.1731, cos de Justa Eulàlia, albat, filla d'Eloi Lapuja, escudeller, i Rosa Gual, als Escudellers. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁴²⁵⁵.

El 21.11.1731, testament de Rosa Gual. Va nomenar marmessor al seu espòs. Va elegir sepultura al convent dels pares trinitaris descalçats. Va instituir hereu universal al seu espòs⁴²⁵⁶.

El 24.11.1731, cos de Rosa Lapuja i Gual, muller d'Eloi Lapuja, escudeller, als Escudellers. Testimonis, els joves escudellers Francesc Colomines i Antoni Fàbregues. Enterrada al convent dels trinitaris descalçats⁴²⁵⁷.

El 1732 consta que disposava d'un obrador d'escudeller al carrer de Còdols⁴²⁵⁸.

El 15.08.1732, esposalles amb Peronella Nadal, donzella, de Santa Maria del Mar, filla de Jacint Nadal, argenter, i de Teresa Ros⁴²⁵⁹.

El 1734 apadrinà un nen a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁴²⁶⁰.

El 06.08.1734, bateig de Domingo Eloi Francesc, fill d'Eloi

Lapuja i de Peronella Lapuja i Nadal. Padrins: Jacint Nadal, argenter, i Isabel Gual, vídua⁴²⁶¹.

L'any 1735 va ser el clavari de la confraria⁴²⁶².

El 11.02.1735, cos d'Eloi, albat, fill d'Eloi Lapuja i de Peronella, al carrer de Còdols⁴²⁶³.

El 1736 un tal "Luís Lapuja" va lliurar el material següent: "Tengo rezibido 132 ladrillos de faxa, a 2 lib. 8 s., el 100. Valen: 3 lib., 4 s.; 350 cayrones pintados, a 3 lib. lo cent: 10 lib. 10 s.; 350 cayrones. El ciento: 6 lib. 10 s; 260 ladrillos de Valencia del dicho: 6 lib. 12 s."⁴²⁶⁴

El 20.10.1738 reconegué deure a Jaume Nadal, "aurificio" de Barcelona, el seu sogre, 50 lliures d'un préstec. Va prometre retornar-les en 15 dies "en cas no haguesseu cobrat de una cautela me ha de pagar lo hospital general de Sta. Creu de la present ciutat per rahó de una fornada de obra he feta y treballada per dit hospital"⁴²⁶⁵.

El 09.10.1739, bateig d'Anna Maria Josepa filla d'Eloi Lapuja i de Peronella Nadal. Padrins: Francesc Llimona i Anna Maria Lacruz, muller de Ramon Lacruz, escudeller⁴²⁶⁶.

El 11.10.1739, cos de Marianna, albat d'Eloi Lapuja i Peronella, als Escudellers Blancs⁴²⁶⁷. El 14.04.1741, bateig de Josep Antoni Rafael Vicenç, fill d'Eloi Lapuja i de Peronella Nadal. Padrins: Jacint Nadal, argenter, i Eulàlia Nadal, donzella⁴²⁶⁸.

De 1742 es conserven dos fulls del cadastre corresponents al pagament de cases, censos i censals dels anys 1734 i 1735: "Ha recibido el Ayuntamiento de esta Ciudad de Eloi La puja, escudillero, por el convento de Santa Mónica, por mano de Manuel Algasí, alguacil y a buena cuenta de dicho año, la cantidad de...": 1 ll, 6 s, 6 d. 1735, i 4 ll, 6 s. 1734⁴²⁶⁹.

El 24.04.1743, cos d'Antoni, albat d'Eloi Lapuja, i de Peronella, als Escudellers⁴²⁷⁰.

El 28.09.1747 Eloi Lapuja va vendre l'obrador del carrer de Còdols a l'escudeller Josep Ausic⁴²⁷¹.

El 1749 assistí a la reunió de la confraria⁴²⁷².

El 26.10.1753, combregar de Peronella, muller d'Eloi Lapuja, escudeller, al carrer de Còdols⁴²⁷³.

El 14.01.1754, cos de Peronella Lapuja, muller d'Eloi Lapuja, mestre escudeller, al Born, al vas de terra al costat de la capella de Sant Josep⁴²⁷⁴.

4246 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 178.
4247 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
4248 APSJP, Esposaris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 122, ADB, Expedients matrimonials, vol. 23.
4249 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
4250 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
4251 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
4252 AHPB, Sever Pujol, *Secunda pars manualis duodecimi instrumentorum*, 1727, juny, 25 - 1727, desembre, 24.
4253 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
4254 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
4255 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
4256 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, Llibre de testaments. Tomo I, 1727, novembre, 18 - 1746, agost, 16.
4257 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
4258 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Sextum manuale instrumentorum et contractuum*, 1731, desembre, 27 - 1732, desembre, 24.
4259 ACB, Esposalles, vol. 128; ADB, Expedients matrimonials, capça 22, Santa Maria del Mar.
4260 APSJP, Baptismes, vol. 13.

4261 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 211.
4262 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Nonum manuale instrumentorum et contractuum*, 1734, desembre, 16 - 1735, desembre, 10.
4263 APSJP, Llibre d'òbits, 1735.
4264 AHPB, Miscel·lània 2, núm. 25.
4265 AHPB, Pere Màrtir Torres, *Sextum manuale*, 1737, desembre, 25 - 1738, desembre, 24.
4266 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 32.
4267 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 30.
4268 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 95.
4269 AHCB, Cadastre, 1J-XI-1.
4270 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.
4271 AHPB, Josep Figueras, *Manuale secundum*, 1746, desembre, 26 - 1747, desembre, 24.
4272 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
4273 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
4274 ACB, Defuncions, vol. 7.

El 09.07.1754, segons un document notarial, sabem que Josep Ausic, mestre de cases, per mitjà d'una escriptura privada, li va concedir, per tota la vida, un pis a les cases que Josep Ausic tenia al carrer de Còdols⁴²⁷⁵.

El 1759 va vendre unes cases amb dos portals al carrer d'Esperneu, "*Que antes no passava y vuy passa y per ell se va del dit carrer del Vidre al carrer d'en Aroles que hix al carrer de la Bocaria*", que tenia de la seva tia Anna Vergès⁴²⁷⁶.

0624. LAPUJA I MATES, Miquel

1674 - Vers 1707

Escudeller, fill de Pare Màrtir Lapuja, escudeller, i de Marianna Mates. Va ser el pare de Lluís Eloi Lapuja.

El 12.05.1676, confirmació de Miquel, fill de Pere Màrtir Lapuja i de Marianna⁴²⁷⁷.

De l'any 1693 data el plafó que hi ha encara actualment a la capella del Sobirà Osor i que duu la seva signatura.

El 1694, fadrí escudeller, s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁴²⁷⁸.

El 26.09.1696, essent jove escudeller, esposalles amb Isabel Maseres, donzella⁴²⁷⁹.

El 29.09.1696, capítols matrimonials amb Isabel Maseres, filla d'Eloi Maseres, daguer, i de Jerònima⁴²⁸⁰.

El 29.03.1699, bateig de Maria Anna Cecília Isabel, filla de Miquel Lapuja, escudeller, i d'Isabel. Padrins: Jaume Tei, carnisser, i Marianna Lapuja, muller de Pere Màrtir Lapuja, habitants a Barcelona⁴²⁸¹.

L'11.02.1702 Isabel va fer de padrina a Sant Just i Sant Pastor⁴²⁸².

El 27.09.1704, bateig de Joana Maria Francesca Damiana Antònia, filla de Miquel Lapuja, escudeller, i d'Isabel. Padrins: Joan de Queralt i Francesca de Rocabertí, muller de Francesc de Rocabertí, tots de Barcelona⁴²⁸³.

El 14.03.1705 confirmació de Lluís, fill de Miquel i d'Isabel. Padri: Martí La Puja⁴²⁸⁴.

L'any 1707 ja era difunt.

El 22.01.1719, capítols matrimonials entre Francesc Constantí, negociant, fill de Ramon Constantí, negociant, amb Marianna Lapuja, filla de Miquel Lapuja, escudeller i d'Isabel, vídua de Francesc Gual, escudeller⁴²⁸⁵.

El 21.08.1729, esposalles entre Josep Tintorer, mestre de

cases, i Francesca Lapuja, filla de Miquel Lapuja i d'Isabel vídua de Francesc Gual⁴²⁸⁶.

El 18.07.1727 Isabel Gual es va establir en una casa i botiga al carrer de Còdols i d'en Serra, on va fer construir un nou obrador⁴²⁸⁷.

0625. LAPUJA o LAPUYA Pere Màrtir

1655 - 1716

Escudeller, natural de Sant Joan de les Abadesses, fill de Damià La Puja, llancer, de la parròquia de Sant Joan de les Abadesses, i de Coloma. El 1640 s'havien casat a Barcelona Josep Lapuja, llancer, amb Victòria Magí, de Barcelona, potser emparentats amb Damià Lapuja, llancer, pare de Pere Màrtir⁴²⁸⁸.

El 16.09.1673, esposalles amb Marianna Mates⁴²⁸⁹.

El 17.09.1673, essent jove escudeller, capítols matrimonials amb Mariana Mates, filla de Jaume Mates, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Jerònima. Els pares de la núvia atorguen la legítima a la seva filla i el dot: 150 lliures de les quals, 100 lliures al comptat el dia de la firma dels capítols, i 50 lliures a pagar en un any. Els contraents estaran mig any a casa dels pares de la núvia. L'espòs firma la carta dotal i fa escriure de 75 lliures. Testimonis: Pau Babot, escudeller i Joan Darbó, gerre⁴²⁹⁰.

El 27.01.1675 firmà àpoca a Marianna Mates conforme haver rebut 50 de les 150 lliures pactades en els capítols matrimonials⁴²⁹¹.

El 12.05.1676, confirmació de Miquel, fill de Pere Màrtir Lapuja i de Marianna⁴²⁹².

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria⁴²⁹³. El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria⁴²⁹⁴. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁴²⁹⁵.

El 11.01.1683, cos de Ramon, albat, fill de Pere Màrtir Lapuja i de Mariana, als Escudellers⁴²⁹⁶. El 25.12.1683, cos de Pacià, albat, fill de Per Màrtir Lapuja i de Mariana, als Escudellers⁴²⁹⁷.

El 05.08.1684 va ser nomenat prohòm tercer de la confraria⁴²⁹⁸.

El 29.12.1690 va ser establert en emfiteusi per Andreu Targaró, escudeller en una meitat d'un obrador amb quatre

4275 AHPB, Francesc Font, menor, *Manuale instrumentorum*, 1753, desembre, 27 - 1754, desembre, 19.
 4276 AHPB, Francesc Mas i Güell, *Manual de differents contractes*, 1759, gener, 3 - 1759, desembre, 24.
 4277 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 119r.
 4278 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 4279 . ACB, Esposalles, vol. 108, fol. 93v.
 4280 AHPB, Esteve Cols, major, Llibre de capítols matrimonials, 1694, desembre, 27 - 1697, desembre, 8.
 4281 ACB, Baptismes, vol. 12.
 4282 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 326.
 4283 ACB, Baptismes, vol. 12.
 4284 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 213r.
 4285 AHPB, Fèlix Cussana, Fèlix Cussana, Plec de capítols matrimonials, 1692 - 1719.

4286 AHPB, Fèlix Avellà, *Liber primus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1720, març, 15 - 1735, desembre, 10.
 4287 AHPB, Sever Pujol, *Secunda pars manualis duodecimi instrumentorum*, 1727, juny, 25 - 1727, desembre, 24.
 4288 ACB, Esposalles, vol. 61.
 4289 ACB, Esposalles, vol. 97, fol. 17.
 4290 AHPB, Josep Virgili, Llibre de capítols matrimonials, 1668, novembre, 24 - 1706, agost, 24.
 4291 .AHPB, Josep Virgili, Llibre de capítols matrimonials, 1668, novembre, 24 - 1706, agost, 24.
 4292 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 119r.
 4293 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 4294 APSJP, Arxiu de l'obra, doc. 35.
 4295 AHPB, Jacint Sescases, Borrador ... dels actes rebuts, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 4296 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.
 4297 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.
 4298 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

forns per coure obra de terra al carrer dels Escudellers, que abans havia estat de Pere Marres, escudeller⁴²⁹⁹.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁴³⁰⁰. El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁴³⁰¹.

El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁴³⁰².

El 03.02.1704, capítols matrimonials entre Isabel Lapuja, filla de Pere Màrtir Lapuja, escudeller, i de Marianna, vivents, amb Francesc Rovira, mestre daguer, filla de Josep Rovira, daguer, i de Maria. Dot: 150 lliures⁴³⁰³.

Va fer de testimoni en un plet entre l'escudeller Pere Marres i el notari Francesc Topí Comes. Entre altres coses, va confessar tenir 49 anys d'edat⁴³⁰⁴.

Segons el cadastre de 1715 - 1716, tenia un obrador d'escudeller situat al carrer dels Escudellers que, a causa del darrer siti, necessitava unes 150 lliures en obres. El tenia llogat a Josep Lacruz, escudeller, per 22 lliures anuals. Per dit obrador pagava al rector i col·legi de Nostra Senyora de Betlem, de la Companyia de Jesús: 4 lliures, 7 sous i 5 diners⁴³⁰⁵.

S'esmenta al cadastre de l'any 1717⁴³⁰⁶.

El 18.08.1716, inventari dels seus béns, a instàncies de Marianna, vídua. S'hi esmenta la casa i l'obrador al carrer dels Escudellers Blancs⁴³⁰⁷.

El 30.07.1720, per poder pagar el veredict de desfavorable d'una sentència judicial amb Magdalena Albertí, la vídua va haver d'assignar les rendes que cobrava del lloguer de l'obrador fet al gerrer Jacint Esquirol, on aquest també hi vivia⁴³⁰⁸.

0626. LASERA, Antoni

Escudeller.

El 1722 va fer de testimoni en un document notarial⁴³⁰⁹.

0627. LATRE, Domingo de

Jove escudeller habitant a Barcelona, fill de Joan de Latre, natural de Borres regne d'Aragó, i de Caterina.

El 07.05.1704 va fer testament a Barcelona⁴³¹⁰.

0628. LLENYADER, Gabriel

Vers 1430 - Vers 1515

Gerrer.

El 04.05.1451, esposalles de Gabriel Llenyader, gerrer⁴³¹¹.

El 1453 prometé satisfer un deute que tenia amb Pere Fort, mercader⁴³¹².

El 1461 era, juntament amb el gerrer Joan Bonany, cònsol de l'ofici de gerrer⁴³¹³.

El 18.10.1492 va vendre, per temps de cinc anys, a Joan Casamiquela, moliner, i al seu fill Joan Casamiquela, oller, l'usdefruit d'unes cases que tenia al carrer dels Ollers, pel peu de 20 lliures⁴³¹⁴.

El 16.07.1500 ordenà procurador a Francesc Cases, sastre de Barcelona, per cobrar certes quantitats que se li devien⁴³¹⁵.

El 16.10.1504 ell i la seva esposa Rafaela Beneta van reconèixer haver rebut 45 lliures del prevere Andreu Roca, preu de la venda d'un hort al lloc anomenat "Horta de Trenta Claus"⁴³¹⁶.

El 27.01.1506, va nomenar procurador a Jaume Orriols, causídic, de Barcelona per qüestions econòmiques. Entre els testimonis, el gerrer Antoni Miró⁴³¹⁷.

El 08.02.1515 ja era mort: Rafaela, vídua de Jaume Vidal, i Gaspar Vidal, fill i hereu universal, reconeixen que Baltasara, vídua del gerrer Gabriel Llenyader els hi havia pagat part d'un deute del seu espòs difunt. Entre els testimonis, l'escudeller Joan Pau⁴³¹⁸.

El 20.11.1523 Baltasara, vídua de Gabriel Llenyader va donar a la seva néta Joana Catllar, en dot, una casa al carrer dels Ollers Blancs⁴³¹⁹.

0629. LLAVORRI, Pere

Vers 1585 - 1634

Escudeller de Barcelona i "home de la campaneta de les ànimes", fill d'Antoni Llavorri o Pere? Llavorri, d'Olesa de Montserrat, i d'Elionor.

El 20.07.1610 va llogar, a Gabriel Soler, adroguer, per cinc anys, una casa al carrer dels Escudellers, a canvi de 14 lliures anuals⁴³²⁰.

El dia 13.10.1610, esposalles amb Joana, filla de Guillem Terrades, pagès de Barcelona, i de Joana⁴³²¹.

4299 AHPB, Pere Llosas, Manual, 1689, desembre, 29 - 1690, desembre, 22.
 4300 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 4301 AHPB, Jacint Sescases, Protocol ... dels actes rebuts, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 4302 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 28 - 1697, desembre, 24.
 4303 AHPB, Pere Màrtir Vila, Pere Màrtir Vila, *Manuale capitulorum matrimonialium*, 1681, juliol, 22 - 1709, juliol, 5.
 4304 ACA, Reial Audiència, Plets civils, núm. 30.391.
 4305 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 4306 AHCB, Cadastre I-61.
 4307 AHPB, Pere Lloses, Plec d'inventaris i encants, 1703 - 1729.
 4308 AHPB, Francesc Busquets, menor, *Manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1719, desembre, 27 - 1720, desembre, 24.
 4309 AHPB, Joan Olzina i Malet, *Manuale capitulorum matrimonialium I*, 1733, febrer, 22 - 1751, octubre, 25.
 4310 AHPB, Joan Francesc Verneda, *Liber primus testamentorum*, 1690, abril, 28 - 1706, maig, 23.

4311 ACB, Esposalles, vol. 1.
 4312 AHCB, Arxiu del Veguer, VII-07
 4313 AHPB, Francesc Matella, *Decimum manuale*, 1460, abril, 22 - 1462, abril, 7.
 4314 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum comunium*, 1492, maig, 3 - 1493, febrer, 25.
 4315 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1500, gener, 9 - 1500, desembre, 29
 4316 AHPB, Pere Saragossa, Manual, 1504, maig, 7 - 1504, octubre, 29.
 4317 AHPB, Lluís Carles Mir, *Decimum octavum manuale contractuum comunium*, 1506, març, 6 - 1506, desembre, 19.
 4318 AHPB, Pere Saragossa, Manual, 1515, febrer, 8 - 1515, maig, 25.
 4319 AHPB, Joan Vilar, *Quatuor decimum manuale*, 1523, juny, 21 - 1524, gener, 19.
 4320 AHPB, Rafael Riera, *Quintum manuale*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 4321 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 218.

S'esmenta a la llibreta de comunió pasqual conservada a l'arxiu de Sant Just i Sant Pastor, del 1616 - 1622⁴³²².

El 23.08.1632 va cobrar de Miquel de Salba, de l'ordre de Sant Jaume de l'espasa, vuit sous per pregonar per tota la ciutat la mort de Jerònima Costa i de Salba, vídua de Josep Costa, de la ciutat de Tortosa, i altres 8 sous pel lloguer de la mula⁴³²³.

El 26.02.1633, esposalles de la seva filla Mariàngela i de Joana amb Martí Trullàs, jove gerrer de Sant Martí de Mura⁴³²⁴.

El 21.05.1633, capítols matrimonials⁴³²⁵.

El 26.08.1634 va fer testament. Nomenà marmessors a Joana Llaborri, muller; a Bartomeu Trotxo, gerrer, i a Miquel Feliu, courer. Donà 6 lliures als majorals de la confraria del cordó de Sant Francesc perquè poguessin fer daurar dos àngels de fusta per adornar la capella de Nostra Senyora de Loreto i de Sant Francesc que estaven tancats dins d'un armariet de dita capella. Va recordar que Francesc Tió, patró de barca de Palamós, li devia 8 lliures, i que un tal Rovira, traginer de Sanaüja, li devia 17,5 rals per obra presa de la seva botiga. A més, havia de cobrar 25 lliures de la confraria dels Escudellers pel fet que la seva filla Gertrudis s'havia casat amb Martí Trullàs, gerrer⁴³²⁶.

El 19.11.1634, inventari dels seus béns⁴³²⁷.

El 06.01.1635 la seva vídua apadrinà un fill de Martí Trullàs, gerrer, a Sant Just i Sant Pastor⁴³²⁸.

El 15.10.1635, esposalles de Joana amb Joan Benevaire, escudeller, fill de Joan Benevaire, pagès, de la Seu d'Urgell⁴³²⁹.

0630. LLAVANERES, Bernat

Vers 1530 - 1580

Escudeller, fill d'Antoni Llavaneres, hortolà, ciutadà de Barcelona, i de Joana.

S'esmenta a la reunió de la confraria de 1574⁴³³⁰.

El 06.04.1563, esposalles amb Anna⁴³³¹. El 07.04.1563 capítols matrimonials amb Anna, vídua de Miquel Grassa, escudeller, ciutadà de Barcelona.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria⁴³³². El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁴³³³.

El 20.03.1564, Agustí Carreres, pagès i sastre, de Bunyola diòcesi de Girona va reconèixer que li devia tres lliures per una sort de plats i escudelles que li va comprar. Promet pagar-ho al mes d'abril. Entre els testimonis, l'escudeller Baltasar Oliver⁴³³⁴.

El 30.04.1580, sepultura de Bernat Llavaneres, escudeller, al carrer dels Escudellers Blancs⁴³³⁵.

El 17.09.1582, cos d'Anna, vídua de Bernat Llavaneres, escudeller, a la plaça de la Llana⁴³³⁶.

0631. LLEÓ, Miquel

Vers 1585 - Vers 1623

Escudeller de Barcelona, fill de Cosme Lleó, hortolà, i de Mariàngela.

El 17.10.1615, esposalles amb Elisabet Joana, filla de Pau Miralles, gerrer de Barcelona, i d'Anna⁴³³⁷.

El 19.11.1615 va rebre 150 lliures dels majorals de la confraria del Sant Crucifix instituïda a l'església i convent de la Beata Maria de la Mercè. Els majorals d'aquell any eren Francesc de Sagarriga, de l'orde de Sant Joan de l'Espasa; Jeroni de Navel, ciutadà honrat de Barcelona; Pere Oller, mercader; Gabriel Benet Pedrolo, apotecari, i Salvador Morató, gerre⁴³³⁸.

El 21.04.1616 va reconèixer deure al notari Pere Llunell 16 lliures per la compra de 6.000 garbons⁴³³⁹.

El 07.05.1616, sepultura d'Àngela Lleona, vídua, mare de Miquel Lleó, a casa del mestre Lleó, escudeller⁴³⁴⁰.

El 28.12.1616, bateig d'Elisabet Joana Teresa, filla de Miquel Lleó, escudeller, i d'Elisabet Joana. Padrins: Francesc Massanes, negociant, i Elisabet Joana Pastor, muller de Rafael Pastor, notari Reial⁴³⁴¹.

El 1617 vivia al carrer Escudellers, amb Isabel, sa muller, i Pau Soler, jove escudeller.

El 18.04.1618, bateig d'Isabel Marianna, filla de Miquel Lleó, escudeller, i d'Elisabet. Padrins: Salvador Morató, gerrer, i Isabel Canyadell, muller de Salvador Canyadell, sastre⁴³⁴².

El 03.06.1619 va rellogar una casa que tenia llogada per cinc anys de Sebastià Cormelles, estamper, notari Antoni Tió, per dos anys, a Bartomeu Dardanyà, sastre: cases amb un portal al carrer dels Escudellers. Preu: 40 lliures⁴³⁴³.

El 02.06.1623, esposalles i capítols matrimonials de Joan Viladerran, jove cirurgià, fill de Joan Viladerran, paraire, i d'Eulàlia, de Santpedor, bisbat de Vic, amb Elisabet, vídua de .t. Lleó, escudeller de Barcelona, filla de l'escudeller Pau Miralles, i d'Anna⁴³⁴⁴.

4322 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1616-1622.
 4323 AHPB, Antic Servat, major, *Vigessimum nonum manuale*, 1631, desembre, 27 - 1632, desembre, 24.
 4324 ACB, Esposalles, vol. .
 4325 AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulorum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.
 4326 AHPB, Francesc Pons, *Liber testamentorum II*, 1625, juny, 4 - 1636, agost, 25.
 4327 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 52.
 4328 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 4329 ACB, Esposalles, vol. 78.
 4330 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 4331 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 78v.
 4332 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 4333 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 4334 AHPB, Benet Ferrer, *Manuale tercium*, 1564, gener, 7 - 1568, de-

sembre, 24.

4335 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 16v.
 4336 ACB, Sepultures, vol. 3, fol. 36r.
 4337 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 73.
 4338 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1614, desembre, 28 - 1615, desembre, 24.
 4339 AHPB, Antoni Terra, *Quartum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1615, desembre, 30 - 1616, desembre, 19.
 4340 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8.
 4341 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 182.
 4342 APJSP, Baptismes, vol. 6, fol. 212.
 4343 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum nonum*, 1615, desembre, 26 - 1616, desembre, 24.
 4344 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 6R; AHPB, Enric Coll, Manual, 1622, desembre, 29 - 1623, desembre, 23.

0632. LLEDÓ, Magí

? - 1581

Escudeller.

El 09.05.1581, sepultura de Magí Lledó, al carrer dels Escudellers⁴³⁴⁵.

0633. LLEONARD, Jacint

Vers 1590 - 1642

Mestre escudeller natural de Barcelona, fill d'Antoni Lleonard, pagès, i de Joana.

El 22.06.1619, esposalles amb Paula, filla de Guillem Esplugues, hortolà, de Barcelona, i de Caterina⁴³⁴⁶.

El 08.12.1626, combregar a Maciana, vídua, a casa del mestre Lleonard, escudeller, als Escudellers Blancs⁴³⁴⁷.

El 21.07.1632, prohoms tercer de la confraria⁴³⁴⁸. El 31.07.1642, prohoms segon de la confraria⁴³⁴⁹.

El 10.11.1642, sepultura de Jacint Lleonard, escudeller, als Escudellers Blancs⁴³⁵⁰.

0634. LLEVAT, Esteve

Escudeller.

El 26.01.1673, sepultura de la muller d'Esteve Llevat, escudeller, als Escudellers⁴³⁵¹.

El 05.05.1674, esposalles amb (?) Miquel⁴³⁵².

El 29.09.1679, esposalles amb Elisabet Prat⁴³⁵³.

0635. LLORET, Joan

Gerrer, natural de Barcelona. Estigué casat amb una tal Marianna.

El 1576, capítols matrimonials⁴³⁵⁴.

El 24.12.1582 en un document notarial es parla del lluïment d'unes cases que tenia al carrer de la Rambla i d'unes terres al lloc anomenat Carner, a la Creu Coberta⁴³⁵⁵.

0636. LLUNELL, Jaume

Vers 1510 - Post. 1555

Escudeller.

El 30.01.1534, capítols matrimonials amb Elisabet, filla de

Joan Ferrer, mestre d'aixa i mariner. Dot: 60 lliures⁴³⁵⁶.

El 16.03.1536 va nomenar procurador a Pere Joan Berga, causídic de Barcelona⁴³⁵⁷.

El 13.04.1555, esposalles de la seva filla Paula amb Pons Casadevall, calceter⁴³⁵⁸.

0637. LOESA, Nicolau

Vers 1520 - Post. 1553

Mestre escudeller, de Barcelona.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴³⁵⁹. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴³⁶⁰.

El 07.05.1547 esposalles amb Montserrada, filla de mossèn Puig, notari⁴³⁶¹.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁴³⁶².

4345 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 38v.
 4346 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 9r.
 4347 APSMP, Llibre d'òbits, caixa 68.
 4348 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 4349 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 4350 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144.
 4351 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 18.
 4352 ACB, Esposalles, vol. 97, fol. 47v.
 4353 ACB, Esposalles, vol. 100.
 4354 AHPB, Pere Sabata, *Liber capitulorum matrimonialium ... primus*, 1570, novembre, 29 - 1580, novembre, 12.
 4355 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1581, desembre, 28 - 1582, desembre, 24.

4356 AHPB, Andreu Miquel Mir, major, Esborrany, 1534, gener, 22 - 1535, gener, 3.
 4357 AHPB, Francesc Narcís Tries, *Quartum decimum reportorium*, 1535, gener, 4 - 1538, febrer, 13.
 4358 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 95r.
 4359 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 4360 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 4361 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 1v.
 4362 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.

- M -

0638. MACIÀ i LLAVAROLA, Amador

1627 - 1695

Escudeller i verguer dels consellers de la ciutat de Barcelona, fill de Jaume Macià i de Maria Llavarola. Hereu de l'escudeller Ramon Macià.

El 07.12.1627 va néixer a Cerdanyola del Vallès.

El 29.11.1649, essent jove escudeller, esposalles amb Paula Miró, vídua, a la parròquia de Sant Miquel⁴³⁶³.

El 14.01.1650 va passar l'examen de mestre escudeller⁴³⁶⁴.

El 22.10.1651, esposalles amb Marianna Rectora, vídua, a la parròquia de Sant Jaume⁴³⁶⁵.

El 24.07.1654 va ser nomenat prohom tercer de la confraria⁴³⁶⁶.

El 15.05.1656, succeint Eulàlia Miralles, va retornar a Dionís Magarola un obrador d'escudeller situat al carrer del Vidre perquè estava totalment en ruïna a causa de la guerra.⁴³⁶⁷

El 30.10.1656 Antoni Roca, assaonador de pells, per poder pagar un deute, li va vendre a Joan Pau Marc i Jalpí, doctor en medicina, una pensió anual de 10 lliures, 10 sous que Amador Macià pagava per "... *Domibus olim cohoptas partim cum tegulis, partim de terramine partimque dirutas, cum quodam patio eis contiguo et cum puteo et safaregio in quibus nunc est quodam operatorium de scudeller, ex abiso usque in caelum*" que tenia al carrer del Vidre, propietat del monestir de Sant Pau del Camp. Anteriorment havia estat l'obrador de Francesc Pujó, i més abans encara, del gerrer Damià Ferriol 1564. Preu del cens: 110 lliures⁴³⁶⁸.

El 1657 tenia unes cases amb sostre cobert part amb terrat i part amb teules, amb un pati contigu, pou i safareig, al carrer na Quintar, anteriorment de l'escudeller Miquel Roca. Al sud termenava en part amb la tinença de l'escudeller Llorenç Ferrer, amb la dels hereus del gerrer Salvador Morató abans, de Berenguer Bonet, gerrer i part amb l'obrador dels hereus de Simó Fajol abans, hort d'en Portella. A occident i nord, amb la tinença de Guillem Bajó, escudeller⁴³⁶⁹.

El 27.06.1658, treva pactada entre Josep Gastó, escudeller, i Amador Macià i Joan Corballó, escudellers, sota pena de 200 lliures⁴³⁷⁰.

El 27.07.1658 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁴³⁷¹.

El 14.03.1660 s'esmenta com a testimoni en un expedient matrimonial en el qual s'afirma que, aleshores, tenia 32 anys⁴³⁷².

4363 ACB, Esposalles, vol. 85, fol. 6v.

4364 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

4365 ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 21.

4366 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4367 AHPB, Pere Màrtir Llunell, Manual, 1655, desembre, 25 - 1656, desembre, 24.

4368 AHPB, Francesc Reverter, *Liber nonus vendicionum*, anys 1655 - 1667.

4369 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 1507.

4370 AHCB, Notarial, XXI - 34.

4371 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4372 ADB, Expedients matrimonials, vol. 3.

El 21.07.1666 fou nomenat prohom en cap⁴³⁷³.

El 1669 el seu nom no apareix entre els mestres que tenien forns d'escudeller [BATLLORI, LLUBIÀ, 1949: 134].

El 1672 va establir a Josep Gual, escudeller, en unes cases amb un portal, pou, safareig i pati al darrere, amb obrador, al carrer del Vidre, que eren de Miquel Roca, escudeller, i antigament del gerrer Damià Ferriol, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁴³⁷⁴.

El 21.07.1676 va ser nomenat prohom en cap de la confraria⁴³⁷⁵.

El 1676 va heretar l'obrador de Ramon Macià, situat al carrer d'en Codolell, propietat del cirurgià Josep Pellicer, de la Selva de Camp, el qual, per poder pagar uns deutes a Josep de Prat, li cedí les rendes que cobrava del lloguer de l'esmentat immoble. Aquest obrador havia estat abans d'Antoni Mestre, escudeller, resident a la vila de Valls⁴³⁷⁶.

Entre el 1676 i el 1680 va subministrar obra de terra escudellera a l'hospital de la Santa Creu de Barcelona⁴³⁷⁷.

El 16.02.1678 fou un dels signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers.⁴³⁷⁸ El 08.01.1681 va assistir a una reunió de la confraria⁴³⁷⁹.

El 07.12.1681, capítols matrimonials entre Ramon Llampalles, pagès, de Granollers amb Marianna Macià, filla d'Amador Macià, i d'Àgata⁴³⁸⁰.

El 30.07.1682 va ser nomenat prohom en cap⁴³⁸¹.

El 1683 va fer testimoni en el testament de Damiana Colom, vídua de l'escudeller Josep Colom⁴³⁸².

El 04.10.1685 va nomenar procurador al cisteller Lluís Freixes perquè, en nom, seu cobrés un deute de 50 lliures que li devia Ramon Llampalles, pagès, de Granollers⁴³⁸³.

L'agost de 1687 va fer de padrí a Sant Just i Sant Pastor⁴³⁸⁴.

El 28.04.1689 va nomenar procurador a Francesc Busquets, notari de Barcelona⁴³⁸⁵.

El 12.01.1690 el notari Jeroni Font va fer de procurador d'Amador Macià per un tema relacionat amb una lletra de canvi⁴³⁸⁶.

4373 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4374 AHPB, Josep Virgili, *Sextum manuale instrumentorum*, 1671, desembre, 27 - 1672, desembre, 17.

4375 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4376 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

4377 BC, AH-225.

4378 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

4379 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.

4380 AHPB, Jacint Sescases, Llibre tercer de capítols matrimonials, 1681, abril, 26 - 1686, desembre, 22.

4381 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4382 AHPB, Carles Garau, *Primus liber testamentorum*, 1677, gener, 19 - 1700, octubre, 19.

4383 AHPB, Salvador Golorons, Manual, 1684, desembre, 27 - 1685, desembre, 22.

4384 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 312.

4385 AHPB, Salvador Golorons, Manual, 1689, gener, 2 - 1689, desembre, 12, fol. 65v.

4386 AHPB, Francesc Busquets, menor, *Manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1689, desembre, 30 - 1690, desembre, 24.

El 18.06.1690 va reconèixer deure a Josep Susany, clergue, de Barcelona, 50 lliures d'un préstec sense interessos. Prometé tornar-les abans del mes de desembre vinent⁴³⁸⁷.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁴³⁸⁸.

El 14.08.1694, essent verguer dels consellers de la ciutat de Barcelona, per poder pagar 10 lliures del deute que tenia amb els prohoms de la confraria, va assignar aquesta quantitat dels diners que cobrava en funció del seu càrrec de verguer⁴³⁸⁹.

El 29.12.1694, Amador Macià, escudeller i verguer de Barcelona, va nomenar procurador⁴³⁹⁰.

El 14.01.1695, encants dels béns d'Amador Macià, escudeller⁴³⁹¹.

El 1707 un Josep Macià, fill d'Amador Macià i d'Àgata, fou examinat de mestre escudeller⁴³⁹².

0639. MACIÀ, Francesc

1604? - ?

Mestre escudeller, possiblement era fill de Guillem Macià, sabater, i de Cecília. Va ser el pare d'Amador Macià, escudeller,

El 21.10.1604, bateig de Francesc Eudald Dídac⁴³⁹³.

El 1646 s'esmenta en una de les reunions de la confraria. Disposava d'un obrador⁴³⁹⁴.

El 18.10.1650, Magdalena Maciana, muller de Francesc Macià, va fer de padrina en el bateig d'un fill de l'escudeller Bartomeu Gual⁴³⁹⁵.

Es conserva part de l'inventari d'un tal Macià, escudeller⁴³⁹⁶.

0640. MACIÀ I LLAVAROLA, Hipòlit

Vers 1630 - 1690

Fadrí escudeller, fill de Jaume Macià i de Maria Llavarola.

El 06.09.1657, esposalles amb Maria Teresa, vídua de Simó Corretger, natural de València, filla de Jaume Rossell i d'Anna, de la parròquia del Pi⁴³⁹⁷. Francesc Forcada i Josep Gual, escudeller, digueren que el coneixen de petit, ja que havien treballat junts i eren veïns.

El 05.12.1684, testament de Maria Teresa Macià, muller

d'Hipòlit Macià, jove escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Jaume Rossell, negociant, de la Seu d'Urgell, i d'Anna. Demanà ser enterrada al Pi. S'esmenta a Josepa Maria Macià, la seva filla, i Hipòlit Macià, el seu marit, a qui deixà mitja dobla d'or. Anomenà hereu universal a Déu⁴³⁹⁸.

El 04.02.1685, noves esposalles amb Joana Blanxart, vídua⁴³⁹⁹.

El 29.07.1690, cos d'Hipòlit Macià, mestre escudeller⁴⁴⁰⁰.

El 18.07.1690, Jaume Millà, mestre de cases, reconegué haver rebut de Joana Macià, vídua de l'escudeller Hipòlit Macià, 3 lliures i 8 diners pel material i la mà d'obra d'unes obres fetes a les cases que tenia al carrer d'en Roca.⁴⁴⁰¹

0641. MACIÀ, Jaume

Vers 1590 - 1644

Escudeller natural de Barcelona, fill de Guillem Macià, sabater, i de Cecília; pare dels escudellers Ramon i Amador Macià, i de Jerònima Macià.

Disposava d'un obrador al carrer dels Tres Llits i d'unes cases al carrer dels Escudellers, davant del carrer d'en Carabassa, que abans havien estat de Maria Rodó. Per l'inventari dels béns, se sap que produïa pisa daurada i pisa blava: pots d'apotecari i vaixela de taula, però no sembla que elaborés rajola.

El 12.05.1619, esposalles amb Maria, filla de Salvador Llavarola, fuster, de Barcelona, i d'Elisabet⁴⁴⁰².

El 23.06.1619, capítols matrimonials amb Maria, filla de Salvador Llavarola i d'Elisabet. Apol·lònia Talavera, vídua de Pere Talavera, blanquer, va donar 3 lliures i 15 sous en concepte de dot a l'esmentada Elisabet, que eren les rendes d'una casa situada al carrer d'en Caldes menor. L'import total del dot va ser de 400 lliures. Entre els testimonis, l'escudeller Miquel Passoles⁴⁴⁰³.

El 27.06.1619 la seva esposa Anna Maria Llavarola va rebre 25 lliures de mans dels prohoms de la confraria dels barquers nous, com a filla que era de confrare⁴⁴⁰⁴.

El 28.04.1623, necessitat de diners per al seu obrador, ell i la seva esposa Maria van vendre un censal mort a Magdalena Llavarola, donzella, germana i cunyada respectivament, de pensió anual 10 lliures, 3 sous i 6 diners i preu de 203 lliures i 10 sous barceloneses⁴⁴⁰⁵.

El 25.02.1626 era síndic de la confraria⁴⁴⁰⁶.

El 1629 reconegué Maria Maciana, la seva muller, com a procuradora, per poder cobrar certes quantitats de diners que

4387 AHPB, Josep Llauredor i de Satorra, *Octavum manuale*, 1689, desembre, 26 - 1690, desembre, 24.

4388 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.

4389 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1693, desembre, 31 - 1694, desembre, 21, fol. 193v-195r.

4390 AHPB, Jaume Fàbrega, *Protecollum sive manuale contractuum*, 1693, desembre, 29 - 1694, desembre, 10.

4391 AHPB, Francesc Busquets, menor, *Encants y estaments*, 1686, setembre, 16 - 1731, agost, 21.

4392 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.

4393 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 98r.

4394 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1645, desembre, 26 - 1646, juny, 23.

4395 APSJP, Baptismes, vol. 7.

4396 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 46.

4397 ACB, Esposalles, vol. 89, fol. 21v; ADB, Expedients matrimonials, vol. 2.

4398 AHPB, Francesc Cotxet i Soler-Ferran, *Secundus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1661, febrer, 4 - 1695, juliol, 11. El 11.12.1684, defunció de Maria Teresa Macià.

4399 ACB, Esposalles, vol. 102.

4400 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 315.

4401 AHPB, Joan Canals, *Secundum manuale, cum primo manuale libro unitum, divorum instrumentorum*, 1689, desembre, 27.

4402 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 3v.

4403 AHPB, Francesc Blanc, *Quartus capitulum matrimonialium liber*, 1618, gener, 23 - 1620, desembre, 16.

4404 AHPB, Rafael Pellisser, *Manuale*, 1619, gener, 15 - 1619, desembre, 23.

4405 AHPB, Francesc Jutge, *Duodecimum manuale*, 1622, desembre, 26 - 1623, desembre, 23.

4406 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.

se li devien⁴⁴⁰⁷.

El 07.08.1631, prohóm tercer de la confraria⁴⁴⁰⁸.

El 04.09.1631 va llogar una casa, per 5 anys, situada al carrer de Simó Oller o de la Carnisseria d'en Sorts, que era d'Antoni Gaudí, pintor, ciutadà de Barcelona, pel preu de 23 lliures anuals⁴⁴⁰⁹.

El 03.10.1632 va ser padrí en el bateig d'un fill de Joan Brull, sastre, a Sant Just i Sant Pastor⁴⁴¹⁰.

El 28.06.1633 va nomenar a Miquel Homet, notari reial, de Barcelona, com a procurador seu. Testimonis: Josep Fornés, notari; Francesc Reus i Pau Passoles, escriptors, de Barcelona⁴⁴¹¹.

El 06.02.1635 Apol·lònia Talavera, vídua de Pere Talavera, blanquer, ciutadà de Barcelona, Pere Talavera, negociant, ciutadà de Barcelona, fill seu, i Maria Talavera, la seva esposa, per 3 anys van llogar, a Jaume Macià, escudeller, una gran botiga amb els seus estudis, amb un portal al carrer, que tenia al costat de les seves cases situades al carrer de la Carnisseria d'en Sorts amb la condició que Jaume Macià estaria obligat a fer una lletra de canvi de 50 lliures en moneda de Barcelona amb els seus interessos i que retingués l'esmentada botiga a efecte de lluir l'esmentat canvi. Preu del lloguer: 69 lliures, a raó de 23 lliures anuals⁴⁴¹².

El 29.11.1635, esposalles d'Anna, filla de Jaume Macià, escudeller, i de Maria, amb Andreu Pomareda, escudeller, fill de Joan Pomareda, mestre de cases, de Barcelona, i de Tecla⁴⁴¹³.

El 09.02.1636 el sastre Pau Miquel va establir en emfiteusi a Jaume Macià en unes cases abans amb dos portals, aleshores només amb un, al carrer Simó Oller, al cap del carrer d'en Carabassa, i altres cases amb un obrador contigu, al carrer Simó Oller.

El 1637, Jaume Macià i Maria, i Ramon Macià, fill, reconegueren haver rebut 93 lliures i 16 sous de Margarida, filla de Josep Gual, flassader, i d'Anna, a compte de les 300 lliures del dot⁴⁴¹⁴.

El 21.07.1637, prohóm en cap de la confraria⁴⁴¹⁵.

El 28.10.1638 va cobrar del pedrenyaler Joan Ribes i de la seva esposa Matrona, 25 lliures per la venda de set quintars de ferro⁴⁴¹⁶.

El 06.11.1638 va vendre a Pau Bordes unes cases amb hort contigu abans amb arbres de Diversos tipus, que Agustí Planes havia comprat als encants públics dels béns de la difunta Paula Costa, muller de l'escudeller Felip Costa. Preu: 125 lliures⁴⁴¹⁷.

4407 AHPB, Lluís Collell, menor, *Septimum protocollum contractuum communium*, 1629, gener, 2 - 1629, desembre, 20.

4408 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

4409 AHPB, Enric Coll, *Protocollum aprisiarum*, 1630, desembre, 31 - 1631, desembre, 23.

4410 APSJP, Baptismes, vol. 7.

4411 AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum actorum*, 1631, desembre, 30 - 1632, desembre, 23, fol. 148r.

4412 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.

4413 ACB, Esposalles, vol. 77.

4414 AHPB, Pau Passoles, *Manuale sive protocollum secundum omnium instrumentorum*, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 24, fol. 97r-98r.

4415 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

4416 AHPB, Pau Passoles, *Tercium manuale sive protocollum*, 1637, desembre, 26 - 1638, desembre, 23.

4417 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 22.

El 09.02.1639 Pau Miquel, sastre, establí en emfiteusi a Jaume Macià, escudeller, en unes cases *ex abiso usque in celum*, abans amb dos portals aleshores, només amb un de sol al carrer Simó Oller, al cap del carrer d'en Carabassa, i en unes cases abans amb dos portals aleshores només amb un, amb obrador contigu, al carrer Simó Oller, al costat de la Carnisseria d'en Sorts. El preu fou de 50 lliures més diverses pensions degudes a Mariàngela Rodó, muller de Francesc Rodó: 20 lliures; a Jacint Pellarès: 6 lliures; a la comunitat de preveres de Sant Miquel: 5 lliures. Com a entrada, un parell de capons⁴⁴¹⁸.

El 09.02.1639 va tenir problemes amb la confraria dels fusters, per la venda de fusta⁴⁴¹⁹.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁴⁴²⁰.

El 27.07.1641 era clavari de la confraria⁴⁴²¹.

El 24.02.1644, testament de Jaume Macià. Va nomenar marmessors a Maria Macià, la seva muller; a Ramon Macià, son fill; a Andreu Pomareda, escudeller, son gendre; a Hipòlit Mestre, corredor d'orella, i a Bartomeu Català, abaixador, son cunyat. Hereva universal: Maria Macià.⁴⁴²² Es conserva un inventari de béns d'un tal Macià⁴⁴²³.

El 13.07.1644, testament de Maria Macià, muller de Jaume Macià, filla de Salvador Llavarola, fuster, i d'Isabel. Demanà ser enterrada a la Mercè, al vas de la confraria de Sant Hipòlit. S'esmenten els fills Jerònima, Anna, Amador, Hipòlit i Jaume. Nomenà hereu universal a Ramon Macià. Lectura del testament al carrer Escudellers, presents Josep Mestre i Jacint Gual, escudellers⁴⁴²⁴.

El 09.01.1645, capítols matrimonials de Jerònima Macià, la seva filla i germana de Ramon Macià, amb Rafael Català, paire i abaixador, ciutadà de Barcelona. Jaume Macià i la seva esposa ja eren difunts. Dot: 135 lliures⁴⁴²⁵.

Per un document de l'any 1675 sembla que va disposar d'un obrador amb forn per coure escudelles al carrer dels Tres Llits⁴⁴²⁶.

0642. MACIÀ, Joan

Vers 1650 - 1685

Escudeller, fill de Francesc Macià i germà d'Amador Macià, ambdós escudellers.

El 1672, per poder pagar 15 lliures al prior i comunitat de l'església de Sant Joan de Jerusalem de cinc pensions no pagades del cens que havia de satisfer per unes cases i obrador al carrer d'en Codolell Tres Llits, va assignar el cobrament d'aquesta quantitat de diners a l'escudeller Amador Macià, ja que es tracta de la quantitat que li havia de donar l'esmentat

4418 AHPB, Lluís Collell, Manual, 1638, desembre, 27 - 1640, desembre, 21.

4419 AHPB, Lluís Collell, Manual, 1638, desembre, 27 - 1640, desembre, 21.

4420 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

4421 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

4422 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23, fol. 33v-35r.

4423 AHCB, Notarial, Inventaris, c-46.

4424 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23, fol. 40v-42v.

4425 AHPB, Pau Passoles, Plec de capítols matrimonials, 1635 - 1651.

4426 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

Amador Macià com a resultat d'uns comptes fets entre tots dos⁴⁴²⁷.

El 25.04.1674, esposalles amb Anna Maria Soler⁴⁴²⁸.

El 1676 havia heretat l'obrador de Ramon Macià, situat al carrer d'en Codolell, propietat de Josep Pellicer, cirurgià, de la Selva de Camp, el qual, per pagar uns deutes a Josep de Prat, li cedí les rendes que cobrava del lloguer de l'esmentat immoble. Aquest obrador havia estat l'obrador d'Antoni Mestre, escudeller que residia a la vila de Valls⁴⁴²⁹.

El 07.08.1677, cos de Maria Anna, albat, filla de Joan Macià, escudeller. Enterrada al vas de la Concepció.⁴⁴³⁰

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁴⁴³¹.

El 31.07.1678, bateig d'Eulàlia Anna Maria Marta, filla de Joan Macià i de Maria. Padrins: Pere Elies, fuster, i Eulàlia Colomer, muller de Joan Colomer, flequer⁴⁴³².

El 21.07.1678 fou nomenat prohom tercer de la confraria⁴⁴³³. El 08.01.1681 va assistir a una reunió de la confraria⁴⁴³⁴. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁴⁴³⁵.

La seva filla Eulàlia es va casar amb l'escudeller Blai Coll. L'obrador va passar als Coll, escudellers.

0643. MACIÀ, Josep

Vers 1675 - 1735

Escudeller, fill d'Amador Macià i d'Àgata. Pare de Josep Macià, també mestre escudeller.

El 26.07.1698, essent un jove escudeller, esposalles amb Anna Maria Soler, donzella⁴⁴³⁶.

El 06.06.1702, confirmació d'Àgata, filla de Josep Macià, escudeller, de la parròquia de Sant Jaume⁴⁴³⁷.

El 1707 un Josep Macià, fill d'Amador Macià i d'Àgata, fou examinat de mestre escudeller⁴⁴³⁸.

El 17.04.1711, bateig de Pere Josep Àngel, fill de Josep Macià, mestre escudeller, i d'Anna Maria. Padrins: Josep Areu, negociant, i Anna Maria, muller de Miquel Soler, pagès⁴⁴³⁹. El 10.05.1713, confirmació de Mariana filla Josep Macià, escudeller, i d'Anna Maria, a Sant Jaume⁴⁴⁴⁰.

4427 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1671, desembre, 27 - 1672, desembre, 24.

4428 ACB, Esposalles, vol. 97, fol. 46.

4429 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

4430 ACB, Llibre d'òbits, vol. 45, fol. 232r; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 187r.

4431 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

4432 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 132.

4433 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4434 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.

4435 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.

4436 ACB, Esposalles, vol. 109.

4437 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 128v.

4438 AHPB, Francesc Topi i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.

4439 ACB, Baptismes, vol.14.

4440 ACB, Confirmacions, vol. 2, fol. 15v.

El 1735, havent mort, el seu fill, fou examinat de mestre escudeller a l'obrador de Salvador Fuster⁴⁴⁴¹.

0644. MACIÀ I SOLER, Josep

Vers 1700 - Post. 1763

Mestre escudeller, natural de Barcelona, fill de Josep Macià, mestre escudeller, i d'Anna Maria Soler.

El 12.12.1717 un Josep Macià, fill de Josep Macià, difunt, escudeller, i de Maria, es va afermar, per cinc, anys, amb l'escudeller Francesc Borrell per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller⁴⁴⁴².

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fills de mestres que treballen "en lo estament". Tenia aleshores uns 25 anys⁴⁴⁴³.

El 28.09.1727, esposalles amb Mariàngela Dacs, filla de Francesc Dacs, pagès, i de Marianna natural de Borredà, bisbat de Solsona. Testimonis: Jeroni Ribes, jove escudeller, i Josep Jofresa, mestre corder *amore Dei*⁴⁴⁴⁴.

El 18.07.1728, bateig de Francesc Josep Marià, fill de Josep Macià, jove escudeller, i de Mariàngela Macià i Dacs. Padrins: Francesc Dacs, teixidor de llana, habitant a Santa Maria de Borredà, i Anna Maria Macià, vídua de Josep o Joan Macià, escudeller⁴⁴⁴⁵. El 18.02.1731, bateig de Marià Josep Ramon Antoni, fill de Josep Macià, jove escudeller, i de Maria Àngela Macià i Dacs. Padrins: Josep Massaguer, jove fuster, i Matilde Valls, donzella, filla de Francesc Valls, revenedor⁴⁴⁴⁶. El 16.12.1733, cos de Josep, albat, fill de Josep Macià, jove escudeller, al carrer de l'Hospital, al vas de Santa Eulàlia⁴⁴⁴⁷. El 03.02.1734, bateig de Pere Joan Andreu, fill de Josep Macià, jove escudeller, i de Mariàngela Macià i Dacs. Padrins: Joan Dacs, paire, i Àgueda Fitè, muller de Joan Fitè, pagès⁴⁴⁴⁸.

El 1735, va passar l'examen de mestratge a l'obrador de Salvador Fuster⁴⁴⁴⁹.

El 12.02.1737, bateig de Josep Melcior Manuel, fill de Josep Macià, mestre escudeller, i de Mariàngela Macià i Dacs. Padrins: Melcior de Barreda, tinent habilitat del regiment de València, i Maria Llobet, muller de Jaume Llobet, espartenyer⁴⁴⁵⁰. El 03.07.1738, cos de Manuel, fill de Josep Macià, al carrer de l'Hospital, al vas de la Concepció⁴⁴⁵¹. El 24.04.1739, bateig de Josep Francesc Jordi, fill de Josep Macià, escudeller, i de Mariàngela Macià i Dacs. Padrins: Josep Fuster, jove escudeller, i Francesca Valls, donzella, filla de Francesc Valls, negociant⁴⁴⁵².

El 01.03.1741, cos de Francesc, fill de Josep Macià, mestre

4441 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Nonum manuale instrumentorum et contractuum*, 1734, desembre, 26 - 1735, desembre, 10.

4442 AHPB, Jeroni Brotons, Manual, 1716, desembre, 30 - 1717, desembre, 11.

4443 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.

4444 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 126.

4445 ACB, Baptismes, vol. 18.

4446 ACB, Baptismes, vol. 19.

4447 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 285v.

4448 ACB, Baptismes, vol. 20.

4449 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Nonum manuale instrumentorum et contractuum*, 1734, desembre, 26 - 1735, desembre, 10.

4450 ACB, Baptismes, vol. 20.

4451 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 39r.

4452 ACB, Baptismes, vol. 21.

escudeller, al carrer de l'Hospital, al vas de Santa Eulàlia⁴⁴⁵³.

El 23.07.1741, bateig de Maria Àngela Isabel Magdalena, filla de Josep Macià, escudeller, i de Mariàngela Macià i Dacs. Padrins: Josep Ros, apotecari, i Isabel Closes, muller de Joan Closes, ferrer⁴⁴⁵⁴. El 05.11.1742, cos de Mariàngela, filla de Josep Macià, al carrer de l'Hospital, al vas de la Concepció⁴⁴⁵⁵. El 25.10.1743, bateig de Joan Aleix Rafael, fill de Josep Macià, escudeller, i de Mariàngela. Padrins: Joan Dacs, jove paraire, i Maria Suaquer, muller d'Aleix Suaquer, jove brodador⁴⁴⁵⁶. El 03.11.1744, cos de Rafael, fill de Josep Macià, al carrer de l'Hospital, al vas de la Concepció. El 03.11.1744, cos de Rita, filla de Josep Macià⁴⁴⁵⁷. El 15.03.1747, bateig de Matilde Antònia Rita, filla de Josep Macià i de Mariàngela. Padrins: Joan Macià, estudiant, i Francesca Valls, donzella, filla de Francesc Valls, difunt, revenedor⁴⁴⁵⁸. El 04.12.1748, confirmació de Rita, filla de Josep Macià i de Mariàngela, al Pi⁴⁴⁵⁹.

El 16.01.1752, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers sense botiga i mestres al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites⁴⁴⁶⁰.

El 26.12.1756, matrimoni entre Joan Macià, jove pintor, fill de Josep Macià, escudeller, i Mariàngela Dacs, amb Teresa Foraster, de Barcelona, filla d'Andreu Foraster, ataconador, i de Teresa Font, habitants a la parròquia del Pi⁴⁴⁶¹.

El 20.03.1763, bateig de Maria Teresa Josepa Antònia, filla de Joan Macià, pintor, i de Teresa Foraster. Padrins: Josep Macià, jove escudeller, i Maria Calopa, muller de Pere Màrtir Calopa, gorrater d'agulla, tots de Barcelona⁴⁴⁶².

0645. MACIÀ I LLAVAROLA, Ramon

Vers 1620 - 1672?

Escudeller, fill de Jaume Macià, escudeller, de Barcelona, i de Maria Llavarola. Segons un document de 1671 aleshores vivia al carrer d'en Caldes⁴⁴⁶³.

El 06.02.1635 va llogar una gran botiga amb els seus estudis, amb un portal al carrer, propietat d'Apol·lònia Talavera, vídua de Pere Talavera, blanquer, que tenia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts, al costat d'unes grans cases seves. El preu del lloguer fou de 69 lliures, a raó de 23 lliures per any⁴⁴⁶⁴.

El 22.11.1636, esposalles amb Margarida, filla de Josep Gual, flassader, de Barcelona, i d'Anna⁴⁴⁶⁵.

El 02.02.1637, capítols matrimonials amb Margarida Gual, filla de Josep Gual, flassader, ciutadà de Barcelona, i d'Anna.

Dot marital: 200 lliures. Dot de la núvia: 180 lliures, 9 sous en diner comptant i 100 lliures i 11 sous procedents d'unes propietats de la família⁴⁴⁶⁶.

El 27.07.1641 Margarida Macià i Gual va nomenar procurador seu a Jaume Macià, el seu sogre, per un assumpte de diners⁴⁴⁶⁷.

El 19.08.1645 reconegué haver rebut 10 lliures de mà del reverend Josep Romeu, religiós del convent del Bonsuccés, que eren part del deute de 14 lliures preu de 14 canes d'estamena negra que havia comprat al seu germà Jaume Macià per fer un hàbit a Epifani Sedó, el seu fill⁴⁴⁶⁸.

El 1646, juntament amb vuit escudellers més, fa un pacte amb Josep Galant, pagès, de l'Hospitalet, pel subministrament de terra d'escudeller⁴⁴⁶⁹.

S'esmenta en diverses reunions de la confraria, des de 1646.

El 19.05.1645, per pagar 90 lliures del dot de sa germana Jerònima 135 lliures cedí a Rafael Català l'usdefruit? d'una peça de terra que tenia al territori de Barcelona, al lloc dit Lo Taulat, amb la condició que Rafael Català no pogués apujar el lloguer ni expulsar l'actual llogater sense consentiment d'en Macià⁴⁴⁷⁰.

L'any 1649, per poder pagar a Jerònima, donzella, filla de Jaume Macià difunt, escudeller i Maria la seva consort, germana d'en Ramon, cent lliures que li devia per raó de la legítima paterna i materna, va vendre un censal mort a Andreu Pomareda, escudeller, per un import de 100 lliures, a un cens anual de 5 lliures⁴⁴⁷¹.

El 15.10.1651, esposalles amb Agnès Gumí o Gurri, vídua, de la parròquia del Pi⁴⁴⁷².

El 27.07.1652 era el prohoms en cap de la confraria⁴⁴⁷³.

El 16.08.1654 Ramon Macià, escudeller fill de Jaume Macià, escudeller, i de Maria, va fer capítols matrimonials amb Agnès, vídua de Bartomeu Gumí, garbellador, filla de Batista Sanpera, boter, i d'Agnès. Dot: 500 lliures⁴⁴⁷⁴.

El 21.07.1655 va ser nomenat clavari de la confraria⁴⁴⁷⁵.

El 17.07.1656 reconegué deure 20 dobles d'or espanyoles a Joan Antoni Molner, corredor de coll⁴⁴⁷⁶.

El 01.10.1656 va reconèixer que Joan Enric, pagès de Monistrol de Montserrat bisbat de Vic li va pagar 47 lliures, llució d'un censal com a successor de Maria Elena Pomareda, impúber, sa neboda, filla de l'escudeller Andreu Pomareda que

4453 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 69r.
 4454 ACB, Baptismes, vol. 22.
 4455 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 85v.
 4456 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 127.
 4457 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 107v.
 4458 ACB, Baptismes, vol. 23.
 4459 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 171v.
 4460 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
 4461 ADB, Matrimonis, vol. 34, fol. 650v.
 4462 ACB, Baptismes, vol. 27.
 4463 AHPB, Pau Pi, *Quintus liber nollarum, vendicionum, insolutum-dacionum, stabilimentorum et aliorum contractuum*, 1661, novembre, 19 - 1675, abril, 18.
 4464 AHPB, Pau passoles, *Primum manuale sive primum protocolum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
 4465 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 101r.

4466 AHPB, Pau Passoles. Plec de capítols matrimonials, 1635 - 1651.
 4467 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.
 4468 AHPB, Onofre Personada, Manual, 1644, desembre, [28] - 1645, desembre, 20.
 4469 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 27 - 1646, desembre, 22.
 4470 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1644, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.
 4471 AHPB, Pau Passoles, Esborrany, 1649, abril, 24 - 1649, maig, 24.
 4472 ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 20.
 4473 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4474 AHPB, Lluís Collell, menor, Llibre segon de capítols matrimonials, 1636, agost, 24; 1640, gener, 7 - 1656, novembre, 19, fol. 356.
 4475 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 4476 AHPB, Francesc Lentiscà, *Decimum octavum manuale contractuum et instrumentorum*, anys 1655 - 1656.

li pertanyia per haver-lo comprat⁴⁴⁷⁷.

El 29.07.1657 va ser nomenat clavari de la confraria⁴⁴⁷⁸. S'esmenta a la llista de mestres confreres de 1669.

0646. MACIÀ, Salvador

Vers 1660 - Post. 1699

Jove escudeller habitant a Barcelona, fill d'Amador Macià, mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Àgata.

El 15.01.1683, esposalles amb Maria Font⁴⁴⁷⁹. El 17.01.1683, capítols matrimonials amb Maria Font, filla de Joan Font, teixidor de llana, i d'Escolàstica⁴⁴⁸⁰.

El 1698 s'esmenta en una relació dels confreres que havien pagat la taxa del Sant Misteri⁴⁴⁸¹.

El 31.05.1699, confirmació de Gràcia, filla de Salvador Macià, escudeller, i de Maria, de la parròquia del Pi. Padrina: Beatriu Basses⁴⁴⁸².

0647. MADRERA I GONZALVO, Jeroni

Vers 1620 - 1678

Escudeller de Barcelona, fill de Pau Madrera, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Àngela, possiblement germà de l'escudeller Pau Madrera. Parroquià de Sant Jaume.

El 03.12.1642, essent fadrí, esposalles amb Maria Llobet, de Barcelona⁴⁴⁸³. El 07.12.1642, capítols matrimonials entre Jeroni Madrera, escudeller, fill de Pau Madrera, escudeller, i d'Àngela amb Maria Llobet, donzella, filla de Salvador Llobet, pagès, de Martorell, i de Margarida⁴⁴⁸⁴.

El 11.08.1644 va reconèixer haver rebut 100 lliures d'un préstec fet per Sebastià Cot, botiguer de comandes. Va prometre que el tornaria durant l'any 1645⁴⁴⁸⁵.

El 09.12.1644, combregar de Maria, a casa de Jeroni Madrera, als Escudellers⁴⁴⁸⁶. El 05.02.1645, cos de Maria Madrera, muller de Jeroni Madrera, escudeller⁴⁴⁸⁷.

El 21.07.1646, prohom segon la confraria⁴⁴⁸⁸.

El 05.01.1647, combregar a Jeroni Madrera, escudeller, als Escudellers⁴⁴⁸⁹.

El 11.08.1647 va ser elegit llibreter de la confraria⁴⁴⁹⁰. El

1648, segons la documentació notarial, tenia obrador, però no botiga⁴⁴⁹¹. El 1654 assistí a una reunió de la confraria⁴⁴⁹².

El 13.12.1654 va donar 117 lliures a la seva germana Maria el dia dels capítols extramatrimonials.

El 25.05.1659, va fer de padrí en el bateig de Jeroni, Pere, Pau, Just, fill de Pere Pau Coll, i de Lluïsa⁴⁴⁹³.

El 27.04.1659, com a curador dels béns de Jeroni Duxer, fill i hereu del difunt Segimon Duxer, i de Maria Duxer i Bordes, va llogar, per cinc anys, un obrador al carrer d'en Roig Saig, al gerrer Josep Jaumar, per 15 lliures anuals, i un altre obrador, a Magdalena Jaumar, als mateixos lloc i preu, i assigna les quantitats rebudes als administradors de la capella de Sant Sever, per les pensions degudes des de 1643 fins a 1658⁴⁴⁹⁴.

El 21.07.1659 va ser nomenat prohom en cap de la confraria⁴⁴⁹⁵.

El 30.06.1660, albat de Jeroni Madrera, als Escudellers⁴⁴⁹⁶.

El 27.07.1661 va ser nomenat clavari⁴⁴⁹⁷.

El 1666 va fer de padrí al bateig d'un fill de Josep Gastó, escudeller⁴⁴⁹⁸.

El 1667-1672 va llogar, per cinc anys, a l'escudeller Bartomeu Gual un obrador que posseïa al carrer dels Escudellers Blancs pel preu de 100 lliures, a raó de 20 lliures anuals⁴⁴⁹⁹.

El 29.04.1669 Andreu Targaró, Francesc Junyent, Jeroni Madrera i altres escudellers van demanar al guarda real de penyores que els hi retornessin les penyores fetes a instàncies dels prohoms dels escudellers: safra, una cullera de plata i altres béns⁴⁵⁰⁰.

El 22.12.1669, juntament amb Maria Magdalena Artigues i Tomàs, filla d'Antoni Artigues, farmacèutic, de Tamarit, i d'Úrsula, va nomenar procurador a Ramon Tomàs, prevere, de Miralcamp bisbat de Solsona per vendre unes vinyes i terres als encants públics per pagar el dot de Maria Magdalena⁴⁵⁰¹.

El 18.02.1670, capítols matrimonials amb Magdalena Artigues. Dot: 300 lliures⁴⁵⁰².

El 25.03.1672 va llogar al gerrer Pere Vila, per cinc anys i 120 lliures, una casa amb un portal que tenia al costat d'unes altres cases seves al carrer dels Escudellers⁴⁵⁰³.

El 21.07.1672 va ser nomenat prohom en cap⁴⁵⁰⁴. El

4477 AHPB, Didac Vilaseca, *Vigesimum secundum manuale contractuum et instrumentorum*, 1655, desembre, 30 - 1656, desembre, 19.
 4478 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 4479 ACB, Esposalles, vol. 101.
 4480 AHPB, Francesc Torres, major, *Liber tercius capitulorum matrimonialium*, 1681, febrer, 16 - 1693, novembre, 22.
 4481 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23.
 4482 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 108v.
 4483 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 75v.
 4484 AHPB, Jaume Torres, Llibre de capítols matrimonials, 1642, febrer, 2 - 1645, octubre, 29.
 4485 AHPB, Jaume Torres, *Undecimum manuale*, 1643, desembre, 27 - 1644, desembre, 23.
 4486 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.
 4487 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 55r.
 4488 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4489 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.
 4490 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

4491 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 4492 AHCB, Gremial, Municipal, caixa E.
 4493 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 4494 AHPB, Josep Ferrer, *Decimum manuale*, 1658, gener, 9 - 1658, desembre, 22.
 4495 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 4496 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 40.
 4497 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 4498 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 4499 AHPB, Josep Ferrer, *Decimum nonum manuale*, 1667, gener, 14 - 1667, desembre, 22.
 4500 AHPB, Joan Guiu, Manual, 1668, desembre, 31 - 1670, desembre, 16.
 4501 AHPB, Jeroni Virgili, *Tercium manuale instrumentorum*, 1668, desembre, 31 - 1669, desembre, 22.
 4502 AHPB, Bonaventura Torres, *Duodecimum manuale*, 1669, desembre, 30 - desembre, 23.
 4503 AHPB, *Sextum manuale instrumentorum*, 1671, desembre, 27 - 1672, desembre, 17.
 4504 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁵⁰⁵.

El 30.01.1676, Maria Magdalena Madrera, muller de Jeroni Madrera, nomenà procurador a Jeroni Madrera, son marit, per a la liquidació dels seus béns mobles i immobles a la vila de Cervera⁴⁵⁰⁶.

El 24.11.1677 va fer testament. Nomenà marmessors a Josep Canet, fuster; a Pau Coll, escudeller; a Maria Magdalena Madrera, la seva muller, i a Justa Madrera, la seva filla. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. Va fer diverses deixes pietoses. Reconegué el dot rebut de la seva muller 300 lliures. Deixà 100 lliures a Lluïsa Madrera, filla seva i de Maria Madrera, segona muller. A Margarida, altres 100 lliures. Nomenà hereva universal a Justa Madrera, filla seva i de Maria que ja tenia edat per cuidar de les altres germanes; per això no va instituir tutors ni curadors, ja que diu "*saber-se governar y educar a ditas sas germanas*". Li donà facultat per vendre els béns mobles i immobles sense intervenció de cap persona. Demanà passar comptes amb la confraria dels escudellers de l'època en què en va ser clavari.

El 08.02.1678, lectura del testament al carrer dels Escudellers, essent testimonis Josep Gastó i Narcís Gausens, escudellers⁴⁵⁰⁷. El 1678, inventari dels seus béns⁴⁵⁰⁸.

El 24.03.1678, Maria Magdalena Madrera, vídua de Jeroni Madrera, declarà deure a Joan Aragonès, prevere, 30 lliures i 10 sous "*pro sumptibus funeribus et aliis dicti Madrera*"⁴⁵⁰⁹.

El 03.09.1684, testament de la seva filla Lluïsa. Entre els marmessors, Justa Madrera, germana, i Francesc Florit, doctor en dret, a qui serví a casa seva, deutor de 24 lliures pels dos anys de serveis. Demanà ser enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁴⁵¹⁰.

El 10.06.1687 testament de la seva filla i de Maria anomenada Justa. Demanà ser enterrada al convent de Santíssima Trinitat. Llegà 100 lliures a la seva germana Margarida Madrera⁴⁵¹¹.

El 27 desembre 1692, capítols matrimonials entre Andreu Sala, escultor, fill de Pere Joan Sala, pagès, de Sant Andreu de Llinyà bisbat de Solsona i d'Isabel Cortada, amb Justa Madrera, donzella, filla de Jeroni Madrera, escudeller i de Maria Bordes⁴⁵¹².

0648. MADRERA I TINTORER, Pau

Vers 1592 - 1642

Escudeller, de Barcelona, fill de Joan Madrera, hortolà, i de Marquesa Tintorer, casats el 26.07.1591⁴⁵¹³. Vivia al carrer dels Escudellers. A l'inventari es parla d'una casa que tenia al carrer

- 4505 AHPB, Francesc Lentslà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
 4506 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 4507 AHPB, Lluís Fontana, Plec de testaments, 1670, maig, 5 - 706, març, 1.
 4508 AHPB, Francesc Avellà, *Liber primus inventariorum et encantium*, 1654, agost, 22 - 1682, novembre, 19.
 4509 AHCB, Notarial, XIII-2.
 4510 AHPB, Tomàs Simon, *Primus liber testamentorum et codicillorum*, 1678, març, 4 - 1695, maig, 30.
 4511 AHPB, Josep Cervera i de Ferrer, Plec de testament, 1688 - 1712.
 4512 AHPB, Melcior Cortès i Oriol, *Primus liber capitulorum matrimonialium*, 1676, gener, 12 - 1693, novembre, 15.
 4513 AHPB, Joan Vicenç Cellarés, *Secundum prothocollum sive manuale contractuum*, 1590, desembre, 27 - 1591, desembre, 24

Escudellers. Tenia botiga i obrador. Pare de l'escudeller Jeroni Madrera.

El 29.09.1618, esposalles amb Àngela, vídua de Joan Coiva, escudeller, de Barcelona. Era filla de Jaume Gonzalvo, escudeller, i d'Eulàlia. El 19.08.1625 a fer de padrí del bateig d'un fill de Joan Coll, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor⁴⁵¹⁴.

El 1625 - 1626 va ser el clavari de la confraria⁴⁵¹⁵. El 27.07.1626, prohòmer tercer de la confraria⁴⁵¹⁶. El 1634 figura com un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁴⁵¹⁷.

El 26.09.1638, malalt, va fer testament el mateix dia que la seva dona, també malalta⁴⁵¹⁸. Aleshores, el seu fill Jeroni, hereu universal, tenia tan sols dos mesos. Va nomenar marmessors testamentaris a Marquesa Madrera, sa mare, a Maria Madrera, sa muller, a Jeroni Madrera, el seu fill, a Guillem Verd, sabater, el seu gendre, i a fra Andreu Cases, religiós del monestir de Jesús, de Sant Francesc. Testimonis: Joan Benevaire i Josep Gastó, escudellers.

El 30.10.1638, combregar de nit i extremunció a Mariàngela Madreda, als Escudellers⁴⁵¹⁹. El 04.11.1638, testament d'Àngela Madrera⁴⁵²⁰. El 06.11.1638, cos de Mariàngela Madrera, muller de Pau Madrera, escudeller, als Escudellers. Enterrada a Sant Jaume⁴⁵²¹.

El 11.06.1639, esposalles de Jerònima, filla de Pau Madrera i d'Àngela, amb Guillem Verd, sabater, ciutadà de Barcelona, vidu⁴⁵²².

S'esmenta al fogatge del 1640⁴⁵²³.

El 26.10.1640, esposalles de Pau Madrera, vidu, amb Maria Cases, vídua de Pau Bordes, escudeller, de Barcelona, filla de Pau Cases, hortolà⁴⁵²⁴.

El 1641 fou clavari de la confraria. Aquell any fou obrer de la parròquia de Sant Jaume, de Barcelona⁴⁵²⁵.

El 02.05.1641, extrema unció de Marquesa Madrera, als Escudellers⁴⁵²⁶. El 02.05.1641, combregar de Josep, fill de Pau Madrera, als Escudellers⁴⁵²⁷. El 27.09.1642 va morir a casa seva al carrer dels Escudellers de Barcelona. El dia 10.10.1642 ho va fer la seva esposa. Ambdós foren enterrats a l'església de Sant Jaume, al vas de Nostra Senyora del Pilar⁴⁵²⁸.

- 4514 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 61r. El 07.10.1618, capítols matrimonials AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber quartus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1617, gener, 10 - 1618, desembre, 8.
 4515 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.
 4516 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4517 AHPB, Maties Amell, Esborrany, 1634, abril, 1 - 1634, desembre, 19.
 4518 AHPB, Francesc Pons, *Manus testamentorum*, 1634, març, 20 - 1644, abril, 1.
 4519 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 33, fol. 55r.
 4520 AHPB, Francesc Pons, *Liber testamentorum III*, 1627, març, 17 - 1642, [febrer, 2].
 4521 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 33.
 4522 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 8r.
 4523 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-18.
 4524 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 105v.
 4525 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.
 4526 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 48v.
 4527 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 49r.
 4528 AHPB, Francesc Pons, *Manus testamentorum*, 1634, març, 20 - 1644, abril, 1.

El 24.10.1642, inventari dels seus béns i l'11.10.1642, encants dels béns de l'infant Jeroni Madrera, de dos mesos, fill de Paulí Madrera i de Maria, difunts, que en primeres núpcies fou esposa de Pau Bordes, escudeller⁴⁵²⁹.

0649. MADRID RODRÍGUEZ, Llorenç de

Vers 1560 - 1618

Rajoler de rajola de Talavera.

A la dècada dels anys 80 del segle XVI estava en actiu a Saragossa: lloguer de cases 1587, obtenció de permís de treball 1589 [ÁLVARO, 2002: I-192 i 193].

El 4 de març de 1597 va llogar un obrador d'escudeller on poder treballar. Era de l'escudeller Joan Porta. El va llogar per un any, al preu de 12 lliures, a pagar en dues vegades cada mig any, com era costum a Barcelona. L'obrador estava situat al carrer Nou, al costat d'un altre obrador que era propietat del mateix Joan Porta, al costat de casa seva. Entre els testimonis consta l'oller Jeroni Espasa. L'entrada a l'obrador s'efectuava mitjançant un carreró que i havia al carrer Nou, que anava a parar a la part del darrere de les cases que hi havia al carrer Escudellers, entrant pel portal de la muralla, a mà dreta⁴⁵³⁰.

El 1597 debitori firmat per Llorenç Madrid a Joan Pere Coromines, adroguer, de Barcelona, de 104 lliures per certa quantitat de plom, estany, terra, safra, litargiri i altres drogues "ad opus faciendi" rajoles valencianes per la casa de la Diputació General. Va prometre pagar per la festa de Sant Joan de juny⁴⁵³¹.

El 1598 va comprar diverses peces de roba als encants de Margarida, vídua de Joan Font⁴⁵³².

El 10.06.1598 va reconèixer deure a Gabriel Gorcs, taverner, de Barcelona, 50 lliures per la despesa dels servents del confident⁴⁵³³.

El 04.10.1598 Joan Cristòfol Crosses, notari, llogà a Llorenç de Madrid, rajoler de rajoles de Talavera, per cinc anys, una casa amb hort i una botiga al darrere al carrer de Còdols, hort que havia de fer encanyissar "... in ipsis dominus non possitis arborare seu tenere ullatenus vexillam seu banderam de soldats sub pena quinquaginta librarum". Preu del lloguer: 250 lliures, a raó de 50 anuals⁴⁵³⁴.

El 21.01.1599, bateig de Maria Eulàlia Agnès, filla de Llorenç Madrid, rajoler, i d'Isabel. Padrins: Joan Pau Serra, mercader, i Eulàlia Ferrera, muller de mestre Pere Ferrer, mestre de cases⁴⁵³⁵.

El 04.02.1599 va pagar al mestre de cases Guillem Marçal la quantitat de 33 sous per calç, teula, arena i mà d'obra per unes obres fetes a l'obrador del difunt gerrer Jeroni Espasa⁴⁵³⁶.

El 20.10.1600 constituí procurador a Josep Bondó, donzell, per certes causes civils i criminals⁴⁵³⁷.

El 05.02.1601, bateig de Maurici Gaspar, filla de Llorenç Madrid, rajoler, i d'Isabel. Padrins: Gaspar Pau Bou i Joana de Navel, filla de Diego Navel, capità⁴⁵³⁸.

El 20.05.1602 va nomenar procurador al notari Francesc Duran. Entre els testimonis, l'escudeller Antoni Rodó⁴⁵³⁹.

El 04.09.1601, combregar de nit de Llorenç de Madrid, veler, al carrer de Còdols⁴⁵⁴⁰.

El 26.07.1603, albat d'en Madrid, escudeller, al carrer de Còdols. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁴⁵⁴¹.

El 16.02.1605 va reconèixer un deute amb un taverner⁴⁵⁴².

El 02.10.1605, bateig de Miquel Fructuós Josep fill de Llorenç Madrid, escudeller, i d'Elisabet. Padrins: Pere Lluís Güell i Marianna Sala⁴⁵⁴³. El 12.05.1607, bateig de Joana Oròsia filla de Llorenç Madrid, rajoler i escudeller, i d'Isabel. Padrins: Joan Muntaner, verguer de la Reial Audiència i Mariàngela Pomareda, muller de Francesc Pomareda, notari⁴⁵⁴⁴. El 15.05.1607 albat de Llorenç Madrid, escudeller al carrer Nou⁴⁵⁴⁵. El 25.12.1609 bateig de Paula Francesca Beneta fill de Llorenç Madrid i d'Elisabet. Padrins: Joan Bordes, escudeller, i Paula Passoles, escudellera⁴⁵⁴⁶. El 09.02.1610, sepultura del fill d'en Madrid, escudeller, al carrer Nou⁴⁵⁴⁷.

El 29.10.1610 va fer de testimoni, juntament amb l'escudeller Martí Vilasola, de la defunció del sastre Miquel Fontana, al carrer de la Llibreteria⁴⁵⁴⁸.

L'any 1611 capítols pel tema de les rajoles Generalitat.

El 1613, residia al Carrer Nou: casa on hi vivien ell; Isabel, la seva muller; Joan, criat, i Agnès, filla. El 1613 s'esmenta també un tal Joan Arnau, aprenent. El 1616 vivia amb Isabel, Agnès, Joan Font, aprenent, i Joan Bordes, aprenent. El 1617 ja no s'esmenta Joan Bordes. El 1618 ja era mort Isabel Madrid, vídua, Agnès i Joan Font, jove⁴⁵⁴⁹.

Societat amb l'escudeller Pere Serra⁴⁵⁵⁰.

El 07.06.1617 reconegué que Gabriel Atxer, causídic i verger dels consellers de la ciutat de Barcelona, li va pagar 5 lliures i 4 sous 4 lliures i 11 sous per 325 rajoles valencianes de mostra, a raó de 28 sous les 100, més 13 sous per 26 carenetes verdes, a raó de sis diners cada una, que eren per un armariet

4529 AHCB, Notarial I, caixa 55.
 4530 AHPB, Miquel Cellers, menor, *Decimum septimum manuale instrumentorum*, 1596, desembre, 25 - 1597, desembre, 24.
 4531 AHPB, Miquel Cellers, menor, *Decimum septimum manuale instrumentorum*, 1596, desembre, 25 - 1597, desembre, 24.
 4532 B.C, Manuals notarials, 549-fol.
 4533 AHPB, Pere Fitor, menor, *Secundum manuale sive protocollum*, 1597, desembre, 31 - 1598, desembre, 22.
 4534 AHPB, Miquel Vives, *Quaternus sive manuale instrumentorum*, 1597, desembre, 30 - 1598, desembre, 24.
 4535 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 272.
 4536 AHPB, Joan Andreu, *Manuale*, 1598, desembre, 25 - 1599, desem-

bre, 20.
 4537 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 4538 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 358.
 4539 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quartum prothocollum sive manuale*, 1601, desembre, 26 - 1602, desembre, 23.
 4540 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 123r.
 4541 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 2, fol. 21v.
 4542 AHPB, Bernat Puigvert, *Decimum tertium manuale sive protocollum instrumentorum*, 1604, desembre, 26 - 1605, desembre, 22.
 4543 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 129.
 4544 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 178.
 4545 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 30v.
 4546 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 281.
 4547 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 5, fol. 43v.
 4548 AHPB, Pere Joan del Sol, Manual, 1617, gener, 8 - 1617, desembre, 22.
 4549 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1613-1639.
 4550 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Septimus capitulorum matrimonialium et concordiarum*, 1609, gener, 7 - 1617, setembre, 11.

que havia fet dit Atxer a casa seva al carrer de N^o Amargós⁴⁵⁵¹.

El 24.02.1618, sepultura del mestre Llorenç Madrid, escudeller⁴⁵⁵².

El 30.04.1618, combregar d'una filla de mestre Llorenç Madrid, al carrer Nou⁴⁵⁵³. El 02.05.1618, extrema unció de la filla de mestre Llorenç Madrid, al carrer Nou.

El 1619, la seva vídua Isabel, per pagar 8,5 lliures a Pau Lluís Prado, sacerdot jesuïta de la casa de Santa Maria Barcelona li va donar les rajoles valencianes que tenia a casa seva⁴⁵⁵⁴.

El 06.06.1622 combregar d'Agnès Madrid, donzella, al costat de les Caputxines⁴⁵⁵⁵. El 16.06.1626 combregar a Isabel Madrid⁴⁵⁵⁶.

El 21.01.1631, testament de la seva filla Paula Madrid i d'Isabel de Madrid i Travessa. Demanà ser enterrada al Carme. Va fer algunes deixes a Agnès Madrid, sa germana. A Miquel Madrid, son nebot, li deixà 5 lliures pels seus estudis, però l'hereu fou la Casa de les Repenedides⁴⁵⁵⁷.

El 24.03.1631, sepultura d'Agnès Madrid, al carrer Nou⁴⁵⁵⁸.

0650. MAGÍ, Felip

Vers 1575 - 1644

Escudeller, de Barcelona, fill de Montserrat Magí, pagès, de Vilanova de Cubelles, i de Magina. Germà de l'escudeller Gabriel Magí.

El 30.04.1602, esposalles amb Paula, filla de Joan Segarra, paraire, de Barcelona, i de Jerònima⁴⁵⁵⁹.

El 29.10.1607, mort d'uns albats⁴⁵⁶⁰. El 25.03.1610, mort de Josep, albat, als Quatre Cantons davant de mestre Porta⁴⁵⁶¹. El 07.04.1611, combregar de Tecla Magí a casa del mestre Magí, escudeller, davant de mestre Porta, als Escudellers⁴⁵⁶².

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁴⁵⁶³.

S'esmenta en una llibreta de comunió pasqual 1616-1622 que deu correspondre a la parròquia de Sant Jaume. Vivia amb Montserrat Magí, pagès son pare, Tecla madrastra, i Paula la seva esposa.

El 14.04.1633 constituí procurador a Guerau Sabater, negociant, de Barcelona, per a certes diverses qüestions judicials. Testimonis: Miquel Passoles, escudeller, Antoni Grasses, jove adroguer, i Pau Passoles, escriptent de Barcelona⁴⁵⁶⁴.

El 27.07.1639 era clavari de la confraria⁴⁵⁶⁵. S'esmenta en el fogatge de 1640⁴⁵⁶⁶. El 23.07.1640, prohoms en cap de la confraria⁴⁵⁶⁷.

El 10.03.1641, sepultura de Paula Magina⁴⁵⁶⁸.

El 30.09.1644, sepultura de Felip Magí, escudeller, al carrer Escudellers⁴⁵⁶⁹.

El 26.07.1648 es va casar la seva filla Maria Paula amb Onofre Miró, gerrer, el qual reclamà a Josep Colom, clavari de la confraria les 25 lliures de la causa pia.

0651. MAGÍ, Gabriel

Vers 1570 - 1639

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Montserrat Magí, pagès, de Vilanova de Cubelles, i de Tecla. Germà de l'escudeller Francesc Magí.

El 23.05.1603, esposalles amb Elisabet, vídua del mestre Antoni Mateu, mestre de cases, ciutadà de Barcelona⁴⁵⁷⁰.

El 05.06.1603, Pau Rovira, adroguer, llogà a Gabriel Magí, escudeller, per tres anys, una casa situada al carrer dels Escudellers, amb el pacte següent: que dit mossèn Rovira, o per ell Miquel Passoles, escudeller que viu al costat de dita casa, havia de donar aigua a dit Magí, tanta quanta n'hagués menester, sols sia de dia a dia. El preu del lloguer fou de 60 lliures de Barcelona, 20 lliures cada any a pagar en dues vegades. Testimonis: Bartomeu Carbonell i Joan Soler, escudellers, de Barcelona⁴⁵⁷¹. Gabriel Magí, escudeller, va rellogar unes cases llogades a ell per l'adroguer Pau Rovira a Bartomeu Trotxo, situades al carrer dels Escudellers. Preu: 56 lliures i 2 sous, a raó de 20 lliures anuals⁴⁵⁷².

El 14.06.1605 la seva esposa Elisabet Magina, muller de Gabriel Magí, en primeres núpcies d'Antoni Mateu, menor d'edat, mestres de cases habitant a Terrassa, fou elegida marmessora testamentària⁴⁵⁷³.

El 22.03.1614 Elisabet, apareix com a marmessora del estament de Mateu Marc Rovira, mariner, ciutadà de Mallorca en poder del notari Jeroni Lentisclar, el 12.11.1612⁴⁵⁷⁴.

El 24.12.1625, esposalles del seu fill, Joan Ramon amb Paula Bovera⁴⁵⁷⁵.

El 05.08.1630, clavari de la confraria⁴⁵⁷⁶.

El 1633 disposava d'un obrador, llogat a Esperança Castanyera, que abans havia estat de Jaume Colom, escudeller.

4551 AHPB, Maties Amell, *Quartum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1616, desembre, 30 - 1617, desembre, 17.

4552 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 134r.

4553 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 139v.

4554 AHPB, Antoni Estalella, *Decimum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1618, desembre, 26 - 1619, desembre, 24.

4555 APSMP, Llibre d'òbits, caixa 63.

4556 APSMP, Llibre d'òbits, caixa 63.

4557 AHPB, Josep Galceran, *Primus liber testamentorum*, 1626, maig, 13 - 1647, desembre, 7.

4558 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 80v.

4559 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 143r.

4560 APSMP, Llibre d'òbits, 117, fol. 31r i vol. 118, fol. 46v.

4561 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120, fol. 50v.

4562 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 121, fol. 65r.

4563 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

4564 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum con-*

tractuum seu instrumentorum, 1632, desembre, 30 - 1633, desembre, 23.

4565 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

4566 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-8.

4567 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

4568 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143, fol. 112r.

4569 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145, fol. 29r.

4570 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 12v.

4571 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

4572 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

4573 AHPB, Joan Cristòfol Croses, *Primus liber comunis div.orum instrumentorum*, 1604, novembre, 22 - 1605, desembre, 5.

4574 AHCB, Arxiu del Veguer, XIX, vol. 8, fol. 220r.

4575 ACB, Esposalles, vol. 72.

4576 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

Pagava 20 lliures anuals⁴⁵⁷⁷.

El 23.07.1636, clavari de la confraria.⁴⁵⁷⁸

07.08.1638, apadrinà un nen a Sant Just i Sant Pastor⁴⁵⁷⁹.

El 11.01.1639, fa testament Notari: Josep Vendrell. Malalt, nomenà marmessors Felip Magí, escudeller, son germà, Ramon Magí, son fill, Pere Pau ?, manyà, i Josep Vendrell, notari. Demanà ser enterrat a Santa Maria del Mar, al vas de la confraria dels pallers. Deixà a Magdalena Rossella, vídua, que fins el dia de la mort serví a casa seva “per bons serveis que de ella tinch rebuts en la present malaltia”, 10 lliures, i “encoman y encàrrech quant encaridament puch a mon hereu devall scrit que vulla tractar-la bé y honradament”. A Joan Rossell, aprenent seu “attès los bons serveys que dell tinch rebuts al qual Joan Rossell, a pres que haurà acabat lo aprendisatge, ultra del vestit que se li ha de fer, vull y man que li sian donadas deu lliuras”. A Maria Magí, donzella, neboda, filla de Felip Magí, son germà, donà 50 lliures. Digué disposar de gairebé 500 lliures més en una caixa, per pagar deutes. Nomenà hereu seu a Ramon Magí⁴⁵⁸⁰.

El 22.12.1639 va morir⁴⁵⁸¹.

El 20.02.1640, inventari dels seus béns. S’esmenten unes cases seves al carrer del Malcuinat i una casa o obrador que tenia per carta de gràcia al carrer de la Verge Maria o de na Sagra⁴⁵⁸².

0652. MAGÍ, Jeroni

Vers 1720 - Post. 1752

Jove escudeller. Parroquià de Sant Jaume.

El 15.04.1747, essent jove escudeller natural de Solsona, esposalles amb Antònia Duran, a Sant Jaume⁴⁵⁸³.

El 11.03.1748, bateig de Joan Jeroni Josep, fill de Jeroni Magí, escudeller, i d’Antònia Magí i Rovira. Padrins: Joan Cabans, pagès, de Sant Martí de Provençals, i Paula Magí i Ribera, vídua d’Onofre Magí, cirurgia⁴⁵⁸⁴. El 05.12.1748, confirmació de Joan, fill de Jeroni Magí i d’Antònia, a Sant Jaume⁴⁵⁸⁵. El 21.01.1749, cos de Joan, albat, filla de Jeroni Magí, jove escudeller, al carrer de la Boqueria, a la volta de Santa Eulàlia, al vas dels Tarongers⁴⁵⁸⁶.

El 16.01.1752, jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent del Bonsuccés dels pares servites⁴⁵⁸⁷.

0653. MAGÍ, Joan Ramon

Vers 1600 - 1651

- 4577 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1632, desembre, 27 - 1633, març, 19.
 4578 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4579 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 271
 4580 AHPB, Josep Vendrell, Llibre de testaments, 1622, juny, 5 - 1644, agost, 18.
 4581 AHPB, Josep Vendrell, Llibre de testaments, 1622, juny, 5 - 1644, agost, 18.
 4582 AHBP, Josep Vendrell, Llibre d’inventaris i encants, 1623, gener, 27 - 644, abril, 11.
 4583 ACB, Esposalles, vol. 136.
 4584 ACB, Baptismes, vol. 23.
 4585 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 177v.
 4586 ACB, Defuncions, vol. 7.
 4587 AHPB, Josep Llobet Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752 desembre, 21.

Escudeller de Barcelona, fill de Gabriel Magí, escudeller, i d’Elisabet. Residència: carrer de l’Esparteria.

El 24.12.1625, esposalles amb Paula, filla de Jeroni Bovera, corder, de Barcelona, i de Paula⁴⁵⁸⁸.

S’esmenta al fogatge de l’any 1640: Quarto de Santa Clara, al cantó de la Carnisseria de Santa Maria i començant al carrer de la Esparteria⁴⁵⁸⁹.

El 15.02.1640 reconegué tenir unes cases i obrador, per Jeroni de Navel, al carrer de na Sagra. Limitaven: a orient, part amb l’honor de Jeroni de Navel, ciutadà honrat, i part amb l’honor dels hereus de Pere Calvo, notari de Barcelona; al sud, amb l’honor dels hereus d’Arcàngela Vilar, canonge de la seu de Barcelona; a occident, amb la via pública i, al nord, amb altres cases o hospici de Sebastià Terré, que abans fou de Jaume Albó. Les tenia per Ponç Vilaseca, sastre, i n’era usufructuària la seva muller Anna. Pere Grasses, gerrer, i la seva muller Marianna, foren marmessors testamentaris d’Anna Vilaseca⁴⁵⁹⁰.

Entre 1641 i 1642 fou clavari credencer del plom i del mercuri.

El 28.05.1643, el seu fill Pere fou padrí en el bateig del fill de Magí Simó, escudeller.⁴⁵⁹¹

El 1643, “Llibre del Pes del Rei”. Collector: Ramon Magí, escudeller⁴⁵⁹².

Entre 1646 i 1650 va desenvolupar Diversos càrrecs a la confraria⁴⁵⁹³.

El 29.12.1647 s’esmenta en una reunió de la confraria⁴⁵⁹⁴.

El 02.10.1651 va fer testament en poder del notari Miquel Gràcia.

El 1652 Miquel Forn, mercer, Pere Pau Civit, manyà, i Antoni Soler, argenter, tutors de Peronella Magí van llogar, per tres anys, unes cases a la plaça de la Reina, davant la Sala de les Armes, a l’escudeller Cristòfol Font, per 55 lliures anuals⁴⁵⁹⁵.

0654. MAGRA, Gabriel

Escudeller.

Un escudeller d’aquest nom va fer de testimoni en un document públic⁴⁵⁹⁶.

0655. MELANÇÓ, Nicolau

1679 - 1739

Mestre escudeller i confrare, fill d’Antoni Melançó segurament, Mélançon, sabater, de la Bisbal d’Empordà Girona

- 4588 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 46v.
 4589 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18; AHCB, Consellers. Guerra - 6, any 1640.
 4590 AHPB, Pau Passoles, *Quintum manuale sive protocollum*, 1639, desembre, 25 - 1640, desembre, 22.
 4591 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 4592 ACA, Batllia General, núm. 1295.
 4593 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4594 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 4595 AHPB, Joan Salines, *Borrador dels actes*, 1651, desembre, 30 - 1652, desembre, 24.
 4596 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23

i de Magdalena.

El 25.01.1705, essent fadrí escudeller, esposalles amb Vicenta Badia, donzella.⁴⁵⁹⁷ Essent jove escudeller, esposoris amb Vicenta Badia, filla d'Isidre Badia, fuster, i de Paula. Testimonis: Dr. Miquel Mas, prevere, i Isidro Canals, fuster⁴⁵⁹⁸.

El 20.11.1711, bateig de Fausta Mariàngela Teresa, filla de Nicolau Malançó i de Vicenta Badia. Padrins: Andreu Moles, fuster, i Mariàngela Rovira, muller de Manuel Rovira, fuster⁴⁵⁹⁹.

El 14.03.1718 va fer de testimoni a l'expedient matrimonial de l'escudeller Ramon Vila, a qui coneixia des de què ambdós eren criatures. Segons afirma, Ramon Vila havia estat 8 anys a casa de l'escudeller Josep Lacruz⁴⁶⁰⁰.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 46 anys⁴⁶⁰¹.

El 10.05.1720, confirmació de Mariàngela, filla de Nicolau Malançó, escudeller, i de Vicenta⁴⁶⁰². El 10.05.1720, confirmació de Miquel, fill de Nicolau Malançó, escudeller, i de Vicenta⁴⁶⁰³.

El 1729, prohoms tercer de la confraria⁴⁶⁰⁴. El 1731, prohoms segon de la confraria⁴⁶⁰⁵.

El 1733 apadrinà un nen a Sant Just i Sant Pastor⁴⁶⁰⁶.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁴⁶⁰⁷.

El 03.09.1739, cos de Nicolau Malançó, escudeller, al carrer Nou. Enterrat a la Mercè⁴⁶⁰⁸.

El 11.12.1755, combregar al carrer dels Escudellers, a Vicenta Malançó, vídua de Nicolau Malançó, escudeller.

El 04.07.1756, cos de Vicenta Malançó, vídua. Enterrada a la Mercè⁴⁶⁰⁹.

0656. MALLA, Andreu

Escudeller.

El 12.11.1563 va fer de testimoni en el lloguer d'una casa de la vídua Caterina Morella fet a l'escudeller Joan Bramon.

0657. MALLA, Joan

Vers 1580 - ?

Escudeller ? i oller.

El 10.01.1607, sepultura d'un albat del mestre Joan Malla, escudeller, als Escudellers, en casa d'en Claver⁴⁶¹⁰.

Un tal Joan Malla, oller, s'esmenta a la llibreta de comunió

4597 ACB, Esposalles, vol. 112.

4598 APSJP, Esposoris, vol. 6.

4599 APSJP, Baptismes, vol. 11, p. 210.

4600 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.

4601 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.

4602 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 246.

4603 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 348v.

4604 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

4605 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

4606 APSJP, Baptismes, vol. 13.

4607 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

4608 APSJP, Llibre d'òbits, 30.

4609 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

4610 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 116.

pasqual de Sant Just i Sant Pastor⁴⁶¹¹.

El 12.03.1626, combregar a Orient Malla muller de Joan Malla, oller, als Escudellers Blancs, davant de casa Morató⁴⁶¹².

0658. MANENT, Bartomeu

Escudeller.

El 18.08.1561 nomenà procurador a Pere Pasqual, causídic, per certes qüestions civils i criminals⁴⁶¹³.

El 04.12.1563, combregar de Bartomeu Manent, escudeller, al carrer Nou⁴⁶¹⁴.

El 11.12.1570 nomenà procurador a Baltasar Vinyoles, escudeller⁴⁶¹⁵.

0659. MELIANTA, Salvador

1597 - 1642

Jove escudeller i revenedor, natural de Barcelona, fill de Joan Melianta, sastre, i de Margarida. Parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 12.03.1597, bateig de Llorenç Jacint Salvador, Josep fill de Joan Melianta, sastre, i de Margarida. Padrins: Llorenç Barrufet, espaser, Eulàlia Antònia, Salvador Fonollós, calceter, i Eulàlia Dardanyana⁴⁶¹⁶.

El 03.08.1619, esposalles amb Àngela, filla de Joan Boter, pagès de Viladrau bisbat de Vic i de Jerònima⁴⁶¹⁷. L'11.08.1619, capítols matrimonials amb Àngela. Dot: 50 lliures⁴⁶¹⁸.

El 28.05.1620 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁴⁶¹⁹. El 28.10.1620, bateig de Maria Joana Elena. Padrins: Josep de Palau, fill d'Antoni de Palau, i Maria Elena de Vilalba, muller de Joan de Vilalba⁴⁶²⁰. El 06.08.1623, cos de Maria, albat, filla de Pere *sic* Melianta, als Escudellers⁴⁶²¹. El 22.09.1623, combregar de la muller de Melianta, als Escudellers⁴⁶²².

Entre els anys 1629-1632 vivia al carrer Escudellers, a casa de Joan Coll, escudeller, de la seva esposa Arcàngela Coll i dels seus fills Magdalena, Josepa, Josep i Pere; ell Salvador Melianta i Àngela, la seva muller⁴⁶²³.

L'11.12.1630, combregar a la muller del mestre Melianta, als Escudellers⁴⁶²⁴. El 28.01.1636 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁴⁶²⁵. El 02.08.1637, combregar de Salvador Maliant o Melianta al carrer dels Còdols⁴⁶²⁶.

4611 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1616-1622.

4612 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 67.

4613 AHPB, Miquel Cuberta, *Primum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1561, gener, 10 - 1561, octubre, 14.

4614 APSJP, Llibre d'òbits, 80, fol. 7r.

4615 AHPB, Miquel Cuberta, *Manuale*, 1570, setembre 19 - 1571, juliol, 22.

4616 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 216.

4617 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 14v.

4618 AHPB, Pere Carbonell, *Vigesimum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1618, desembre, 27 - 1619, desembre, 9.

4619 APSJP, Baptismes, vol. 6.

4620 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 281.

4621 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 10, fol. 77r.

4622 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 10, fol. 82r.

4623 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1613-1635, fol. 433.

4624 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 69r.

4625 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 259.

4626 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 130v.

El 27.07.1638, prohomo segon de la confraria⁴⁶²⁷.

El 27.06.1641, debitori firmat per Salvador Melianta, escudeller, a favor de Josep de Cerauta, per un import de 6 lliures i 19 sous, preu del lloguer la casa del seu pare Joan Melianta, al carrer de Còdols⁴⁶²⁸.

El 11.08.1641, combregar de Joan Malianta, escudeller, a l'entrant dels Còdols⁴⁶²⁹.

El 18.07.1642, sepultura de Salvador Melianta, revenedor i escudeller, al carrer dels Còdols⁴⁶³⁰.

0660. MANYOSES, Isidre

1685 - Vers 1737

Jove escudeller.

El 02.08.1718 Isidre Manyoses va testificar a favor de Lluís Garcia Carrillo, sastre, de Madrid. Digué que el coneixia des de feia set anys, pres a la batalla de Saragossa⁴⁶³¹.

El 27.11.1737 ja era mort: bateig de Josep Isidre Manuel, fill de Manuel Janer, jove escudeller, i de Maria Manyoses. Padri: Jeroni Gallart, escudeller, i Maria Manyoses, vídua d'Isidre Manyoses, jove escudeller, habitant a Barcelona⁴⁶³².

El 22.07.1748, cos de Maria Manyoses, vídua d'Isidre Manyoses, jove escudeller, al carrer d'en Bot⁴⁶³³.

0661. MARIMON, Bernadí

Escudeller.

Casat amb Matrona, mare de Caterina Fonoll, muller de l'escudeller Esteve Fonoll⁴⁶³⁴.

0662. MARINER, Francesc

Vers 1680 - ?

Jove escudeller, natural de Riudecanyes Tarragona.

El 03.06.1708, esposalles amb Anna Casanoves, donzella⁴⁶³⁵.

El 25.10.1712, necessitat de diners, va vendre un violari per un import de 98 lliures. Va obligar una peça de terra que tenia al terme de Montroig⁴⁶³⁶.

0663. MARINER, Joan

Oller.

El 29.07.1644 mort de Joan Mariner, oller, al carrer dels

Escudellers⁴⁶³⁷.

0664. MARITERRA, Antoni

Vers 1650 - 1711

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Josep Mariterra, paller, natural de Barcelona, i de Mariàngela.

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁶³⁸.

El 17.03.1677, essent jove mestre escudeller, esposalles amb Escolàstica Quadres, donzella⁴⁶³⁹.

El 09.04.1677, capítols matrimonials amb Escolàstica, filla de Benet Quadres, assaonador, abans ciutadà de Vic, i de Maria⁴⁶⁴⁰.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els firmants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁴⁶⁴¹.

El 01.10.1680, juntament amb l'escudeller Joan Carreres, va reconèixer deure 14 lliures amb el reverent Isidre Sunyer, prevere de l'església parroquial de Sant Cugat del Rec, que eren d'un préstec sense interessos.

El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria⁴⁶⁴². El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁴⁶⁴³.

El 30.04.1689, cos de Marianna, albat, filla d'Antoni Mariterra, mestre escudeller, i d'Escolàstica, als Tallers⁴⁶⁴⁴.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁴⁶⁴⁵.

El 11.04.1691, cos de Joan, albat, als Tallers⁴⁶⁴⁶.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁴⁶⁴⁷. L'11.04.1696, essent prohomo segon, assistí a una reunió de la confraria⁴⁶⁴⁸.

El 01.02.1697, sepultura d'Escolàstica, muller d'Antoni Mariterra, mestre escudeller, al carrer dels Tallers⁴⁶⁴⁹.

El 07.03.1697 va ser present a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁴⁶⁵⁰. El 18.01.1699 assistí a una reunió de la confraria⁴⁶⁵¹.

4627 AHC B, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4628 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.
 4629 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 69v. Dos dies després, extrema unció.
 4630 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14.
 4631 ADB, Expedients matrimonials, vol. 23.
 4632 ACB, Baptismes, vol. 21, fol. 66r.
 4633 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
 4634 AHPB, Domènec Rojas, *Secundum ... diversorum contractuum manuale*, 1687, gener, 1 - 1688, desembre, 24.
 4635 ACB, Esposalles, vol. 115, fol. 53.
 4636 AHPB, Joan Serra, menor, Manual, 1711, desembre, 25 - 1713, desembre, 13.

4637 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145.
 4638 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 4639 ADB, Expedients matrimonials vol. 23. ACB, Esposalles, vol. 98, fol. 101v.
 4640 AHPB, Salvador Golorons, *[Liber] primus capitulorum matrimonialium*, 1672, novembre, 6 - 1707, novembre, 9.
 4641 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 4642 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 4643 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 4644 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.
 4645 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 4646 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.
 4647 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 4648 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
 4649 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 154.
 4650 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 4651 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.

Entre els anys 1705 i 1706 va ser prohoms segon de la confraria⁴⁶⁵².

El 24.09.1711, cos d'Antoni Mariterra, mestre escudeller, als Tallers⁴⁶⁵³.

El 24.12.1720, expedient matrimonial de Gregori French, irlandès, de Galone, amb Magdalena Colomé, vídua, filla d'Antoni Mariterra, escudeller i d'Escolàstica, difunts.

0665. MARRES, Francesc

1687 - 1733

Mestre escudeller, taverner i revenedor, fill de Pere Marres, menor, escudeller, i de Paula.

El 03.12.1712, essent jove escudeller, esposalles amb Narcisa Batlle, donzella⁴⁶⁵⁴.

Tenia una casa al carrer dels Escudellers blancs en un estudi on viu amb sa família per tenir llogades dita casa a tres estadants, que li paguen 50 lliures. Paga per dita casa a la confraria del Cordó de Sant Francesc, 38 lliures. Les restants 12 lliures les pagava al procurador de dita confraria en rescabament de les 150 lliures que Pere Marres, son pare, devia a dita confraria per pensions endarrerides de dit cens⁴⁶⁵⁵.

El 31.07.1716, cos de Josepa, albat de Francesc Marres, a la Placeta⁴⁶⁵⁶. El 08.06.1720, cos de Francesc, albat, fill de Francesc Marres, al Pi⁴⁶⁵⁷. El 14.12.1720, bateig de Josep Antoni Francesc, fill de Francesc Marres, escudeller, i de Narcisa Marres i Batlle. Padrins: Josep Martí, mestre de cases, i Eulàlia Marc, muller d'Antoni Marc, llibreter⁴⁶⁵⁸. El 08.05.1722, combregar a Francesc Marres, mestre escudeller⁴⁶⁵⁹. El 25.04.1724, bateig de Josep Mateu Marc, fill de Francesc Marres, escudeller, i de Narcisa Marres i Batlle. Padrins: Josep Fisonell, estanyer, i Rosa Maticella, muller de Mateu Maticella, escultor⁴⁶⁶⁰.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga, estaven impedits o pobres de solemnitat, com consta a la comptadoria, i feia més de tres anys que eren fora de la llista. Tenia aleshores uns 38 anys. Era cec⁴⁶⁶¹.

El 1732, prohoms tercer de la confraria⁴⁶⁶².

El 17.03.1732, bateig d'Antònia Narcisa Madrona, filla de Francesc Marres, escudeller, i de Narcisa Marres i Batlle. Padrins: Antoni Batlle, ciutadà de Barcelona, i Narcisa Marres, filla de Francesc i Narcisa⁴⁶⁶³.

El 20.08.1732, Josep de l'Horta, mestre de cases, reconegué que Francesc Marres li havia pagat 8 lliures, 3 sous i 8 diners per unes obres que havia fet a casa seva, al carrer dels Escudellers Blancs i placeta de Sant Francesc⁴⁶⁶⁴.

- 4652 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1704, desembre, 29 - 1705, desembre, 20.
 4653 APSMP, Llibre d'òbits, 1708 - 1715.
 4654 ACB, Esposalles, vol. 117.
 4655 AHCB, Gremial, Cadastre personal anys, 1715-1716.
 4656 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 156, fol. 151.
 4657 APSMP, Llibre d'òbits, 1717-1720, fol. 28.
 4658 ACB, Baptismes, vol. 16.
 4659 APSMP, Llibre d'òbits, 1722, fol. 171.
 4660 ACB, Baptismes, vol. 17.
 4661 AHCB, Gremial, Cadastre personal 1725-26.
 4662 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 4663 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 119.
 4664 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Manuale annorum 1731 et*

El 26.03.1733, cos de Francesc Marres, escudeller, taverner i revenedor, a la Placeta de Sant Francesc⁴⁶⁶⁵.

El 1734-35 s'esmenta a la llista de cases reedificades aquell any al carrer dels Escudellers Blancs: una casa i una botiga que foren de Francesc Marres, escudeller, ara d'Antònia Estaper⁴⁶⁶⁶.

El 17.02.1752, matrimoni entre Bernat Fernández, criat, de Cangas (bisbat d'Oviedo), fill de Josep Fernández, treballador, i d'Antònia Tascana ? amb Antònia Marres, donzella, filla de Francesc Marres, escudeller, i de Narcisa Batlle, difunts. Ell vivia a la parròquia de Sant Miquel⁴⁶⁶⁷.

0666. MARRES i CASTANYERA, Jaume

Vers 1625 - Vers 1652

Escudeller, fill de Pere Marres, escudeller, i d'Àngela Castanyera.

El 18.02.1645, capítols matrimonials amb Àngela Carbonell, vídua de Bartomeu Carbonell, escudeller, filla de Vicenç Torra, pagès de Fals bisbat de Vic i de Coloma. Dot: 285 lliures i 8 sous, en mobles, robes de lli i llana i altres⁴⁶⁶⁸.

Entre 1646 i 1650 va assistir a diverses reunions de la confraria⁴⁶⁶⁹.

El 05.04.1647 es comprometé a lliurar, juntament amb els escudellers Miquel Mateu i Jaume Marres, 430 grosses d'obra de terra a Ramon Graner, calceter, i a Tomàs Bronsa, agutzil de la capitania. El termini de lliurament era el 20 de maig següent⁴⁶⁷⁰.

El 31.07.1647, prohoms tercer de la confraria⁴⁶⁷¹. El 29.12.1647 era prohoms tercer de la confraria⁴⁶⁷².

El 06.06.1653, cos de Jaume Marres (?), escudeller⁴⁶⁷³.

El 1654 ja deuria ser mort, ja que no s'esmenta en el llistat de confreres que es van reunir aquell any, ni posteriorment⁴⁶⁷⁴.

0667. MARRES, Josep

Fadrí escudeller.

El 07.12.1720, cos de Josepa, albat de Josep Marres, escudeller, i de Maria, al carrer d'en Serra⁴⁶⁷⁵.

1732, in quibus interfuit Josephus Roig, scriptor; tanquam substitutus Josephi Jacobi Creus et Llobateras, 1731, desembre, 29 - 1732, desembre, 26.

- 4665 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1725-1734.
 4666 AHCB, Cadastre, I-34.
 4667 ADB, Santa Maria del Mar. Matrimonis, capça 32.
 4668 AHPB, Jaume Torres, Llibre de capítols matrimonials, 1642, febrer, 2 - 1645, octubre, 29.
 4669 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 4670 AHPB, Jaume Torres, *Decimum quartum manuale*, 1646, desembre, 25 - 1647, desembre, 24.
 4671 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4672 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 4673 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 111r.
 4674 AHCB, Gremial, Municipal, caixa E.
 4675 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

0668. MARRES, Pere

Vers 1600 - Vers 1670

Escudeller natural de Badalona, fill de Joan Marres, sastre, i de Margarida. Habitava a Barcelona des d'almenys l'any 1624.

El 18.01.1624, esposalles amb Àngela, filla de Lluís Castanyera, escudeller, de Barcelona, i d'Elisabet⁴⁶⁷⁶.

El 12.03.1626, combregar a Pere Marres *amore Dei*, a la proa de Sant Miquel⁴⁶⁷⁷.

El 1628 s'esmenta el seu nom en el contracte d'aprenentatge del jove Joan Font amb l'esmentat mestre Lluís Castanyera.

El 28.05.1632, morta Àngela Castanyera, esposalles amb Paula, filla d'Antoni Molnar, paraire, i d'Isabel⁴⁶⁷⁸.

El 06.06.1632 va reconèixer haver rebut les 100 lliures del dot de la seva esposa Paula Molnar⁴⁶⁷⁹. El 18.09.1632 va reconèixer deure a l'escudeller Lluís Castanyera 9 lliures i 18 sous per tres quarteres de blat que li va comprar, a raó de 3 lliures, 6 sous per quartera⁴⁶⁸⁰.

El 23.11.1639, extrema unció de Paula Marres, als Escudellers⁴⁶⁸¹. El 22.01.1640, morta Paula, terceres esposalles amb Caterina, filla de Pasqual Caraltó o Queraltó, teixidor de lli, de Sant Antolí bisbat de Solsona, i de Magdalena⁴⁶⁸².

Entre els anys 1641 i 1642 va ser síndic de la confraria dels escudellers de Barcelona⁴⁶⁸³.

El 03.11.1641, combregar de Pere Marres, al carrer dels Escudellers⁴⁶⁸⁴.

El 1642 consta que vivia al carrer dels Escudellers juntament amb Caterina Caraltó, Jaume Marres, Lluís Barceló, Narcís Gausens, aprenent, i Eulàlia Marres⁴⁶⁸⁵.

El 21.07.1643 fou nomenat prohoms segon de la confraria AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

Els dies 14.10.1646, 13.05.1647 i 23.01.1648 està documentada la seva assistència a les reunions de la confraria⁴⁶⁸⁶.

El 1646 consta que vivia al carrer Escudellers amb Caterina, Jaume Marres, Joan Marres, Lluís Barceló, Eulàlia Marres, Bernat Cardenyas, i Narcís Gausens⁴⁶⁸⁷.

El 05.10.1647, bateig d'Àngela Eufrasina Teresa Engràcia Nicolaua, filla de Pere Marres, escudeller, i de Caterina. Padrins: el doctor Joan Martí i Eufrasina Bernat⁴⁶⁸⁸.

El 29.12.1647 assistí a una reunió de la confraria⁴⁶⁸⁹.

El 15.07.1648 va deixar expedit l'obrador del carrer de na Sagra on hi estava a lloguer, propietat de Francesc Pasqual, escudeller, que el va llogar a l'escudeller Amador Soler, per tres anys⁴⁶⁹⁰.

El 03.09.1649 fou padrí en el bateig d'un fill de Joan Olivert, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor⁴⁶⁹¹.

El 15.09.1651, morta Caterina Caraltó, noves esposalles amb Isabel Fonollà, vídua, de la parròquia de Sant Jaume⁴⁶⁹².

El 31.07.1650, com a obrer parroquial d'aquell, any assistí al consell general a l'església de Sant Jaume⁴⁶⁹³.

El 1662 va fer testament notari: Antoni Fabra; no es conserva el manual. Deixà l'obrador al seu fill, Pere Marres, menor.

El 05.01.1665, Pere Marres, major, Pere Marres, jove escudeller, i Eulàlia Cardenyas i Marres, vídua de Bernardí Cardenyas, els seus dos fills, van vendre al gerrer Josep Jaumar un cens anual, de pensió de 4 lliures i preu de 80 lliures corresponent a part d'un hort comprat a la vídua de l'escudeller Rafael Pla, al carrer Escudellers⁴⁶⁹⁴.

No es coneixen dades posteriors seves.

L'any 1671 el seu fill Pere Marres ja disposava de l'obrador patern, per la qual cosa deduïm que va morir l'any 1670 o 1671.

0669. MARRES I CARALTÓ, Pere

Post. 1640 - 1711

Escudeller, natural de Barcelona, fill de Pere Marres, escudeller, i de Caterina Caraltó.

El 17.11.1665, habitant a Barcelona, va nomenar procurador seu a l'escudeller Francesc Junyent⁴⁶⁹⁵.

El 14.12.1671 establí en emfiteusi a Andreu Targaró, escudeller, el seu cunyat, en la meitat d'un obrador que tenia al carrer dels Escudellers⁴⁶⁹⁶.

El 18.08.1675, essent jove escudeller, esposalles amb Victòria Cervaró, filla de Ramon Cervaró, revenedor. Dot: 100 lliures⁴⁶⁹⁷.

El 23.02.1680 va pagar 102 lliures i 10 sous valor d'una lletra de canvi d'un import de 100 lliures a Anna Nin, vídua d'Antoni Nin, batifuller, ciutadà de Barcelona, per mitjà d'Antic Romeu, corredor d'orella⁴⁶⁹⁸.

El 25.02.1680 va reconèixer que Pau Coll, Ramon Cases i Josep Gual li van pagar 90 lliures, valor d'una lletra de canvi de 91,5 lliures, a cobrar a Perpinyà per la Pasqua d'aquell any

4676 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 43r.
 4677 APSMP, Llibre d'òbits, caixa 67.
 4678 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 58r.
 4679 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigessimum quintum*, 1631, desembre, 26 - 1632, desembre, 24, fol. 617r-617v.
 4680 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigessimum quintum*, 1631, desembre, 26 - 1632, desembre, 24, fol. 617r-617v.
 4681 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 7v.
 4682 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 11r.
 4683 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Vigesimum quartum manuale*, 1641, desembre, 28 - 1643, desembre, 24.
 4684 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 76r.
 4685 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, XXIX, prov. 77, 1642-1667.
 4686 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 4687 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, XXIX, prov. 77, 1642-1667.
 4688 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 4689 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

4690 AHPB, Gervasi Verdera, *Octavum manuale*, 1647, desembre, 30 - 1648, desembre, 24.
 4691 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 4692 ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 13v.
 4693 AHPB, Pau Passoles, Esborrany, 1650, gener, 11 - 1650, desembre, 23.
 4694 AHPB, Francesc Avellà, *Duodecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1664, desembre, 27 - 1665, desembre, 24.
 4695 AHPB, Francesc Simon, *Prothocollum*, 1664, desembre, 26 - 1665, desembre, 24.
 4696 AHPB, Pere Troc, *[Primum] manuale*, 1669, febrer, 21 - 1675, desembre, [24].
 4697 ACB, Esposalles, vol. 98, fol. 15; AHPB, Ramon Congost, Plec de capitols matrimonials, 1668-1709.
 4698 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1679, desembre, 27 - 1680, juny, 30.

mitjançant el corredor d'orella Francesc Pinyana i dirigida a Gaspar Matalí, mercader⁴⁶⁹⁹.

El 1685 va ser un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁴⁷⁰⁰.

El 1689 va ser un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁴⁷⁰¹.

El 29.12.1690 Andreu Targaró establí en emfiteusi a Pere Màrtir Lapuja, escudeller en una meitat d'un obrador amb quatre forns per coure obra de terra al carrer dels Escudellers, que havia estat de Pere Marres, escudeller⁴⁷⁰².

El 07.05.1691, bateig de Francesc Pere Antoni Agustí, fill de Pere Marres, jove escudeller, i de Victòria⁴⁷⁰³.

El 19.08.1695 establí en emfiteusi a Eulàlia Oliver, vídua de Joan Oliver, negociant, en unes cases al carrer dels Escudellers, que eren del benifet de l'altar de Santa Magdalena a la seu⁴⁷⁰⁴.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁴⁷⁰⁵.

El 13.04.1697 capítols matrimonials entre Josep Pisonell, mestre estanyer, i Maria Paula Marres, filla de Pere Marres, jove escudeller, i de Victòria. Dot: 200 lliures⁴⁷⁰⁶.

El 28.08.1697, sepultura de Marià, albat, fill de Pere Marres, escudeller i de Victòria⁴⁷⁰⁷.

El 08.01.1700, citació a Pere Marres, jove escudeller, a la Cort del Veguer, a instàncies de Marià Casanoves, botiguer⁴⁷⁰⁸.

El 19.04.1705, cos de Victòria, muller de Pere Marres, escudeller als Escudellers enterrada a la Trinitat⁴⁷⁰⁹.

El 22.10.1706, essent jove escudeller vidu, esposalles amb Madrona Vinyes, vídua, de Joan Batista Vinyes, filla de Bartomeu Pual o Gual, sabater y de Margarida, de la parròquia de Sant Cugat⁴⁷¹⁰.

L'any 1707, per no pagar quatre pensions sobre la casa que tenia al carrer dels Escudellers, degudes al notari Francesc Topi, va anar a parar a les presons episcopals. Es va demanar l'excarceració degut a la seva avançada edat, que alguns testimonis afirmaren que era d'uns 68 anys o més. Estava malalt, amb mals de cap, llagues i feridures, i es temia per la seva mort.⁴⁷¹¹

El 20.04.1708 va fer de testimoni en un plet entre l'escudeller Josep Coll i els marmessors del doctor Marc Garriga per la possessió d'una casa i d'un pati al carrer del Vidre⁴⁷¹².

- 4699 AHPB, Francesc Simon, *Sextum manuale, primum tamen huius forme majoris*, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.
- 4700 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1684, desembre, 28 - 1685, desembre, 20
- 4701 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1689, gener, 3 - 1689, desembre, 22.
- 4702 AHPB, Pere Lloses, Manual, 1688, desembre, 28 - 1689, desembre, 24.
- 4703 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 57v.
- 4704 AHPB, Jacint Borràs i Vinyals, Manual, 1695, gener, 21 - 1695, desembre, 19.
- 4705 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
- 4706 AHPB, Pau de Toar, Plec de capítols matrimonials, 1675 - 1702.
- 4707 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.
- 4708 AHCB, Arxiu del Veguer, XXI-09/11.
- 4709 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.
- 4710 ACB, Esposalles, vol. 113; ADB, Matrimonis, vol. 19, fol. 121v.
- 4711 ACA, Reial Audiència, Plets civils, núm. 30.391.
- 4712 ACA, Reial Audiència, plets civils, 23.023.

El 26.01.1711, combregar de Pere Marres, escudeller. Està als Escudellers, a la placeta de Sant Francesc⁴⁷¹³. El 07.07.1711, cos de Pere Marres, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Trinitat⁴⁷¹⁴.

0670. MARTÍ, Francesc

Vers 1540 - 1593

Escudeller de Reus habitant l'any 1568 a Barcelona. Segons Vilaseca, es coneixen notícies seves des de 1574 fins a 1593, quan va morir.

El 31.08.1568, esposalles amb Joana Garcia, filla de Joan Garcia, pagès del regne de Castella.

El 1582 va vendre, juntament amb la seva esposa i sogres, una casa del carrer de Santa Anna. El 1584, un pati al carrer d'en Bages [VILASECA, 1964: I-36].

0671. MARTÍ, Joan

1615 - ?

Aprenent d'escudeller, fill de Joan Martí, pagès de Barcelona.

El 24.02.1627 es va afermar, amb l'escudeller Hipòlit Mestre per aprendre l'ofici d'escudeller⁴⁷¹⁵.

0672. MARTÍ i SUNYER, Joan

1801 - 1875

Mestre escudeller i candeler de seu, fill de Julià Martí, candeler de seu, i de Serafina. Casat amb Marianna Cantó i Gual, filla de l'escudeller Jaume Cantó i Gual. Residència: carrer Escudellers, núm. 48. Va tenir els següents fills: Joan, prevere de Sant Cugat del Rec, Lluïsa, Frederic, Domènec advocat, Jaume adroguer, Anna i Assumpta⁴⁷¹⁶.

El 07.12.1830 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Josep Pla, al carrer de Còdols⁴⁷¹⁷.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers del 1836-1837: "Juan Martí, maestro, casado, 36 años. C/ Cotoners, 30 es también velero de cebo"⁴⁷¹⁸.

L'any 1842 era un dels 8 mestres escudellers que encara quedaven en actiu⁴⁷¹⁹.

El 27.02.1875, mort de Joan Martí i Sunyer⁴⁷²⁰.

0673. MARTÍ, Lluís

Jove escudeller.

- 4713 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715, vol. 120, fol. 132.
- 4714 APSMP, Llibre d'òbits, 1708 - 1715.
- 4715 AHPB, Francesc Pons, *Decimum ... manuale*, 1626, desembre, 29 - 1627, octubre, 29.
- 4716 AHPB, Francesc Xavier Moreu i Nadalmany, *Protocolo de los instrumentos públicos*, 1876, abril, 1 - 1876, juny, 30.
- 4717 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Trigessimus manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 30 - 1830, desembre, 30.
- 4718 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
- 4719 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, Protocolo que es el cuarenta y dos de las escrituras, 1842, gener, 4 - 1842, desembre, 24.
- 4720 AMA, Registre Civil, Defuncions, vol. 626, fol. 1.355.

El 10.12.1648, cos de Joan, albat, fill de Lluís Martí, jove escudeller⁴⁷²¹.

0674. MARTÍ, Pere

Vers 1645 - Abans de 1704

Jove escudeller, fill de Joan Martí, pagès d'Ullastret, i de Marianna.

El 26.07.1667 va fer de testimoni en l'expedient matrimonial de l'escudeller Lluís Torrents, a qui manifestà conèixer des de feia 5 anys⁴⁷²².

El 22.06.1669, esposalles amb Magdalena Guió⁴⁷²³. El 22.06.1669, capítols matrimonials amb Magdalena, filla de Pau Guiró, pagès, de Santa Maria d'Oló, i d'Emerenciana.⁴⁷²⁴

El 1669, juntament amb la seva esposa Magdalena, van reconèixer un deute de 25 lliures amb el corredor d'orella Antoni Puigrefagut, que prometen pagar abans del més de setembre del mateix any⁴⁷²⁵.

El 12.01.1677, confirmació d'Emerenciana, filla de Pere Martí i de Magdalena⁴⁷²⁶.

El 24.06.1685, cos de Teresa, albat, filla de Pere Martí, jove escudeller, i de Magdalena: "Estava a la barraqueta, fora lo portal de Sant Antoni"⁴⁷²⁷.

El 11.07.1690 reconegué un deute de 116 lliures, 9 sous 8 diners a Vicenç Esteve, celler, per una casa extramurs i per una peça de terra de dues mujades a la parròquia de Sants⁴⁷²⁸.

El 31.12.1695 esposalles amb Margarida Ribera, vídua⁴⁷²⁹.

El 06.03.1698, capítols matrimonials amb Margarida, vídua de Josep Ribera, jove hortolà, filla de Joan Camps, pagès de Girona, i d'Úrsula⁴⁷³⁰.

El 27.12.1699 Joan Parets, sastre, menor de d'edat, reconegué per Elisabet Parets i Martí, la seva esposa, filla de Pere Martí, jove escudeller, i de Magdalena Martí i Ciuró, li va donar 100 lliures corresponents als capítols matrimonials⁴⁷³¹.

El 20 gener 1704, capítols matrimonials entre Francesc Fages mestre celler, fill de Gaspar Fages, blanquer, i de Maria, "que ara es diu Pi i abans Fages", i Emerenciana Martí, filla de Pere Martí, jove escudeller "habitant fora los murs de Barcelona", i de Magdalena, aleshores ja difunts⁴⁷³². El 22.03.1722 Margarida Martí, la seva vídua, va ordenar procurador a Josep Maymó,

negociant, el seu pare⁴⁷³³.

El 02.12.1734, testament de Margarida Martí. Instituí hereva universal a Emerenciana Maimó i Ribera, la seva filla⁴⁷³⁴.

El 08.12.1734, cos de Margarida, vídua de Pere Martí, jove escudeller, "davant lo Padró"⁴⁷³⁵.

0675. MARTÍ, Ramon

Escudeller.

El 15.05.1589 Esperança Martina, vídua de Ramon Martí, escudeller, va prometre que quan el mariner de Sitges, Antoni Vidal, que sortint del port dels Alfacs i venint cap a Barcelona va ser capturat pels moros, fossi alliberat, donaria 60 lliures al convent de la Mercè de Barcelona⁴⁷³⁶.

0676. MARTÍ VILASOLA, Pere Joan

1564 - 1620/1632

Escudeller, fill de Martí Vilasola, causídic, de Barcelona, i de Caterina.

El 1589 va llogar, per tres anys, unes cases al carrer del Vidre, de Pere Alfaig, notari, de Barcelona, pel preu de 21 lliures, a raó de 7 anuals⁴⁷³⁷.

El 08.05.1592, esposalles amb Agnès, donzella, filla de Jofre Bosch, batifuller, ciutadà de Barcelona, i de Violant⁴⁷³⁸.

El 05.07.1597, ell com a usufructuari, i Agnès, la seva esposa, com a propietària van vendre a Gaspar Bancarell, apotecari, una casa amb hort a la Vilanova i altres béns immobles, per un import total de 80 lliures⁴⁷³⁹.

El 16.08.1600 assistí reunió confraria⁴⁷⁴⁰.

El 03.10.1600, Anna Bruna de Pau, muller de Jeroni Bru, li llogà una botiga amb portal al carrer de la Carnisseria d'en Sors, per tres anys. Pagà 33 lliures⁴⁷⁴¹.

El 23.12.1600 Pere Joan Martí Vilasola llogà, per tres anys, a Joan La Farga, botiguer de teles, una casa amb un portal al carrer de la Boqueria, per set lliures anuals⁴⁷⁴².

El 06.04.1603 llogà, per cinc anys, unes grans cases que tenia al carrer de la Boqueria a Rafael Llobregós, sastre de Barcelona. El preu fou de 20 lliures anuals, a pagar en dues vegades⁴⁷⁴³.

4721 . ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 84r.

4722 ADB, Expedients matrimonials, vol. 5; ADB, matrimonis, vol. 16, fol. 35v.

4723 ACB, Esposalles, vol. 95, fol. 7.

4724 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, *Secundus capitulorum matrimonialium liber*, 1665, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.

4725 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 16618, desembre, 26 - 1669, juny, 29, 1669 foli 429v.

4726 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 180v.

4727 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.

4728 AHPB, Josep Mas, *Undecimum manuale contractuum*, 1689, desembre, 27 - 1690, desembre, 25.

4729 ACB, Esposalles, vol. 108.

4730 AHPB, Joan Solsona, Llibre de capítols matrimonials, 1648 -1689; 1731, setembre, 6 - 1733, maig, 26 ; 1691, febrer, 26 - 1728, abril, 7 i s. d.

4731 AHPB, Francesc Serra, *Undecimum manuale instrumentorum*, 1698, desembre, 25 - 1699, desembre, 22.

4732 AHPB, Josep Mas, Capítols matrimonials, 1680, febrer, 11 - 1721, gener, 12.

4733 AHPB, Francesc Roig, Esborrany, 1728, gener, 19 - 1728, abril, 26.

4734 AHPB, Francesc Rossell, *Liber secundus testamentorum*, 1704, agost, 28 - 1740, abril, 19. Dia 02.12.1734, combregar APSMP, Llibre d'òbits, 1734-1735.

4735 APSMP, Llibre d'òbits, 1734 - 1735.

4736 AHPB, Pere Fitor, major, *Vigesimum manualetum seu prothocollum*, 1588, desembre, 28 - 1590, gener, 9.

4737 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Esborrany, 1588, desembre, 14 - 1589, juliol, 12.

4738 ACB, Esposalles, vol. 56.

4739 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1597 - 1600.

4740 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

4741 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

4742 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

4743 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

El més d'abril de 1603 va constituir Antoni Rodó procurador seu per cobrar uns diners procedents de la venda d'escudelles i "parabsides" així com d'altres negocis, a la vila de Figueres⁴⁷⁴⁴.

El 21.05.1603, Elionor Rossa, esposa en segones núpcies de Ramon Ros, negociant, i en primeres de Joan Gambello, daguer, establí en emfiteusi a Pere Joan Martí Vilasola, escudeller, en unes cases amb hort contigu, amb tres portals oberts al carrer dels Escudellers, prop del portal que antigament deien dels Trenta Claus i aleshores, dels Escudellers, pel preu de 12 lliures havia de pagar set lliures de censos als senyors alodials anualment. Entrada: un par de capons que renuncià a cobrar?⁴⁷⁴⁵.

El 14.08.1603 cos de Caterina, mare del mestre Martí, escudeller⁴⁷⁴⁶.

El 1603 va llogar, per cinc anys, al sastre Rafael Llobregós unes cases grans amb un portal que tenia al carrer de la Boqueria, per 100 lliures, a raó de 20 lliures anuals⁴⁷⁴⁷. El 1603 reconegué que devia 10 lliures a Martí Ferrer, militar, per unes cases que tenia al carrer de la Boqueria llogades a Joan Lafarga⁴⁷⁴⁸.

L'11.12.1603 llogà, per tres anys, unes cases a Salvador Argelàs, passamaner de Barcelona, al carrer de la Boqueria. El preu fou de 21 lliures, a raó de 7 lliures anuals⁴⁷⁴⁹.

El 1604 establí en emfiteusi a Miquel Roig, vidrier, en unes cases al carrer de la Boqueria. Entre els testimonis, Antoni Bonet, gerrer. Entrada: 50 lliures⁴⁷⁵⁰.

El 22.06.1604 fou nomenat procurador per Guillem Marçal, mestre de cases, en uns afers judicials⁴⁷⁵¹.

El 1604 s'esmenta en la llista d'obrers de la parròquia de Sant Jaume⁴⁷⁵².

El 1610 fou prohoms tercer de la confraria⁴⁷⁵³.

L'any 1610, en un procés civil referent al tancament d'un carreró al carrer de Viladalls o del Vidre, Pere Joan Martí Vilasola, cridat com a testimoni, digué que podia donar fer dels fets succeïts perquè "en té molt bon record de més de 46 anys"⁴⁷⁵⁴.

El 12.01.1610 va prometre pagar 23 lliures i 10 sous al notari Antic Servat, el més de febrer següent, amb els diners que li havien de donar els prohoms de la confraria dels escudellers⁴⁷⁵⁵.

El 26.11.1615, necessitat de diners, va vendre un censal

mort⁴⁷⁵⁶.

El 1617, extracció pel Consell de Cent d'aquell any. El 1620 fou síndic de la confraria.

El 03.07.1620, per pagar a Mateu Font, cirurgià de Barcelona, 22,5 lliures li va consignar aquesta quantitat del lloguer que li pagava Joan Costa per unes cases⁴⁷⁵⁷.

L'11.01.1620 va llogar, per tres anys, unes cases amb un portal al carrer de la Bòria, al couer Joan Costa. Preu: 60 lliures pels tres anys⁴⁷⁵⁸.

El 13.01.1620 Francesca Miquela, muller d'Antoni Miquel, sastre, reconegué que Pere Joan Martí Vilasola, escudeller, li havia pagat 7,5 lliures de les 15 lliures del cens de la pensió que rebia, per raó de dret de fadiga, d'uniques cases i obrador al carrer del Vidre on hi va ser establert Guillem Bajó⁴⁷⁵⁹.

El 25.01.1620 ell i la seva esposa Agnès reconeixen deure a Joan Pere Morera, *birraterio* de Barcelona, 10 lliures d'un préstec. Prometen pagar-ho en cinc mesos. Consignen aquesta quantitat del lloguer d'uniques cases que paga el couer Joan Costa, al carrer de la Boqueria⁴⁷⁶⁰.

El 10.01.1621 el sastre Antoni Miquel va consignar un deute de 45 lliures amb Miquel Carreres, a l'escudeller Martí Vilasola, per tres pensions degudes, de 15 lliures cada una, del lloguer d'un obrador⁴⁷⁶¹.

El 07.02.1632, testament d'Agnès Vilasola, vídua de Martí Vilasola, escudeller⁴⁷⁶².

0677. MARTÍNEZ, Joaquim

? - 1774

Fadrí escudeller.

El 13.11.1743, confirmació de Joaquim, fill de Joaquim Martínez i d'Eulàlia, al Pi⁴⁷⁶³. El 29.09.1745, bateig de Miquel Jacint Pere, fill de Joaquim Martínez, treballador, i d'Eulàlia Juncar. Padrins: Miquel Rocamador, escudeller, i Teresa Torres, filla de Jacint Torres, taverner⁴⁷⁶⁴. El 05.05.1749, cos de Francesc, albat, fill de Joaquim Martínez, escudeller, i d'Eulàlia, al carrer dels Tres Llits⁴⁷⁶⁵. El 10.10.1763, cos de caterina, filla de Joaquim Martínez al carrer Aroles⁴⁷⁶⁶. El 15.03.1774, cos de Joaquim Martínez, escudeller⁴⁷⁶⁷.

4744 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

4745 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

4746 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.

4747 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1609, desembre, 26 - 1610, desembre, 23.

4748 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

4749 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

4750 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.

4751 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.

4752 AHPB, Pere Carbonell, *Quintum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1603, desembre, 27 - 1604, desembre, 23.

4753 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum tertium*, 1609, desembre, 29 - 1610, desembre, 24.

4754 ACA, Conclusions civils. Batllia antiga, núm. 1610, 1X.

4755 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1609, desembre, 26 - 1610, desembre, 23.

4756 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1615, desembre, 27 - 1616, desembre, 24.

4757 AHPB, Antoni Masclans, Manual, 1619, desembre, 28 - 1620, desembre, 21.

4758 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1619, desembre, 29 - 1620, desembre, 24.

4759 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1619, desembre, 29 - 1620, desembre, 24.

4760 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1619, desembre, 29 - 1620, desembre, 24.

4761 AHPB, Francesc Blanc, Manual, 1620, desembre, 26 - 1621, desembre, 24.

4762 AHPB, Antic Servat, testaments, 1631-1635, fol. 48 i s.

4763 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 123v.

4764 ACB, Baptismes, vol. 23.

4765 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

4766 ACB, Sepultures, vol. 13.

4767 ACB, Defuncions, vol. 8.

0678. MARTÍNEZ, Josep

Vers 1700 - ?

Jove escudeller, natural de Sabadell.

El 03.11.1729, essent jove escudeller, esposalles amb Francesca Planes i Vilaseca, vídua de Francesc Planes, de la parròquia de Sant Jaume. Testimoni: Fèlix Miranda, jove escudeller⁴⁷⁶⁸.

0679. MARTÍNEZ, Lluís

Fadrí escudeller.

El 20.04.1631 s'esmenta a Jerònima Martínez, muller de Lluís Martínez, escudeller, de Barcelona, com a padrina en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁴⁷⁶⁹.

0680. MARTÍNEZ, Tomàs

Vers 1700 - 1734

Jove escudeller, fill de Dídac Martínez i de Paula.

El 07.05.1725, essent jove escudeller, esposalles amb Teresa Gironella, donzella, filla de Fèlix Gironella i de Marianna, habitants a la parròquia de Sant Pere de les Puelles *amore Dei*. Testimonis: Francesc Constantí i Josep Reig, escudellers⁴⁷⁷⁰.

El 18.08.1726, bateig de Joan Manuel Marià, fill de Tomàs Martínez, jove escudeller, i de Teresa Martínez i Gironella. Padrins: Josep Reig, jove escudeller, i Teresa Pruna, muller de Joan Pruna, jove mestre de cases⁴⁷⁷¹. El 01.05.1730, bateig de Dídac Francesc Felip, fill de Tomàs Martínez, jove escudeller, i de Teresa Martínez i Gironella. Padrins: Dídac de Gamis, negociant, i Antònia Alum, muller de Nicolau Moro, negociant⁴⁷⁷². El 06.10.1730 Dídac va rebre la confirmació⁴⁷⁷³. El 24.06.1733, bateig de Joan Maria Cristòfol, fill de Tomàs Martínez, jove escudeller, i de Teresa Martínez i Gironella. Padrins: Cristòfol Palomino, representant, i Marianna Palomino i Fernández, sa muller⁴⁷⁷⁴. El 18.10.1734, cos de Cristòfol, albat del difunt Tomàs Martínez, jove escudeller⁴⁷⁷⁵.

0681. MARTORELL, Miquel

Vers 1575 - 1626

Fadrí escudeller, de Tarragona, fill de Jaume Martorell, pagès, i de Magdalena.

El 29.09.1600, esposalles, a Barcelona, amb Coloma, filla de Pere Llobet, pagès, de Barcelona, i d'Esperança⁴⁷⁷⁶.

El 1604, estant a Reus, ell i Agustí Bernardí, com a fiador, devien a A. Miralles i Joan Oriol, botiguers de teles, 31 sous i 6 diners per certa roba comprada.

L'11.12.1613, combregar a Coloma Martorell, muller de

4768 ACB, Esposalles, vol. 127; ADB, *Matrimonia*, vol. 27, fol. 91v.
 4769 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 161
 4770 ACB, Esposalles vol. 125; ADB, *Matrimonis*, vol. 25, fol. 444.
 4771 ACB, Baptismes, vol. 18.
 4772 ACB, Baptismes, vol. 19.
 4773 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 574r.
 4774 ACB, Baptismes, vol. 20.
 4775 ACB, Defuncions, vol. 7, fol. 7v.
 4776 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 187r.

Miquel Martínez, al carrer d'en Robador⁴⁷⁷⁷.

El 23.11.1623 constituí procuradora a Coloma, la seva muller, per poder cobrar certes quantitats que li devien⁴⁷⁷⁸.

El 31.12.1626, esposalles d'Esteve Serra, hortolà, de França, habitant a Barcelona, amb Coloma Martorell, vídua de Miquel Martorell, escudeller, de Barcelona⁴⁷⁷⁹.

0682. MAS, Manuel

1695 - Post. 1725

Mestre escudeller, fill de Miquel Mas, pagès, i d'Anna Maria.

El 1721 va fer de testimoni a favor de Bartomeu i de Joan Albert, escudellers, pare i fill, com a fidels servidors de Felip de Borbó⁴⁷⁸⁰.

El 11.01.1722, esposalles amb Antònia Barbarà, filla de Josep Barbarà, gerrer, i de Maria, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: Joan Cavaller, tintorer de seda, i Josep Amat, gerrer, ciutadà de Barcelona⁴⁷⁸¹.

El 27.03.1722 reconegué un deute, juntament amb l'escudeller Ramon Lacruz, de 495 lliures i 18 sous, al patró Josep Clausell, de Canet de Mar, preu de la compra de 171 quintars de vernís barbaresc⁴⁷⁸².

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 35 anys⁴⁷⁸³.

0683. MAS, Jaume

1682 - Post. 1730

Mestre escudeller.

El 29.03.1707 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador de Josep Gastó⁴⁷⁸⁴. Estava casat amb Rosa Reig, donzella, filla del mestre escudeller Francesc Reig, i de Margarida.

El 10.04.1707, bateig de Teresa Maria Rosa Justa i Magdalena, filla de Jaume Mas i de Rosa Reig. Padrins: Miquel Colomer, fuster, i Magdalena Peris, muller de Bernat Peris, escudeller⁴⁷⁸⁵. El 20.12.1709, cos de Jaume, albat, fill de Jaume Mas, escudeller, i de Rosa, als Tres Llits⁴⁷⁸⁶. El 23.01.1710, cos de Teresa, albat, filla de Jaume Mas i Rosa, als Tres Llits⁴⁷⁸⁷. El 29.08.1711, combregar de Jaume Mas a l'hort dels Tres Llits⁴⁷⁸⁸. El 05.12.1712, cos de Maria, albat, filla de Jaume Mas,

4777 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 124, fol. 68r.
 4778 AHPB, Salvador Magí, *Manuale*, 1623, gener, 9 - 1623, desembre, 23.
 4779 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 113r.
 4780 AHCB, Pere Pau Ribes, *Manuale quadragesimum nonum*, 1720, desembre, 28 - 1721, desembre, 5.
 4781 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 123.
 4782 AHPB, Aleix Claramunt, *Quintum manuale sive protocollum (...)*, 1721, desembre, 26 - 1722, desembre, 24.
 4783 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
 4784 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.
 4785 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 100.
 4786 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1708-1716.
 4787 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1708-1716.
 4788 APSMP, Llibre d'òbits, any 1711.

i de Rosa, als Tres Llits⁴⁷⁸⁹.

El 1715, testimoni a l'expedient matrimonial de l'escudeller Joan Casals⁴⁷⁹⁰.

Tenia habitació a casa de Bernat Peris, escudeller, son cunyat, pagant les despeses i anava a jornal⁴⁷⁹¹.

El 1.11.1730 nomenà procurador a Josep Asensi, fuster, de València, perquè, en nom seu, cobrés certa quantitat de diner que se li devia en aquella ciutat⁴⁷⁹².

0684. MAS, Joan

Vers 1540 - 1567

Escudeller, fill de Francesc Mas, teixidor de llana, de Cardona.

El 1563 ja estava instal·lat a Barcelona, ja que devia diner al difunt Antoni Devès, escudeller⁴⁷⁹³.

El 19.10.1565, esposalles amb Joana Cases, filla de Mateu Cases⁴⁷⁹⁴.

El 20.07.1567, sepultura de Joan Mas, al carrer Nou⁴⁷⁹⁵.

0685. MAS, Josep

1696 - Post. 1735

Fadrí escudeller, fill de Joan Mas, pagès, i de Casilda, parroquians de Sant Miquel.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els fadrins. Tenia aleshores uns 29 anys⁴⁷⁹⁶.

El 25.07.1726, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Casals, de Sanauja bisbat d'Urgell, filla de Francesc Casals, pagès, i d'Úrsula. Testimoni: Vicenç Romà, frener, i Josep Lacruz, escudeller⁴⁷⁹⁷.

El 12.03.1731, cos de Maria Agnès, albat, filla de Josep Mas, jove escudeller, i de Maria, al carrer dels Escudellers Negres⁴⁷⁹⁸.

El 04.06.1735, essent jove escudeller vidu, esposalles amb Esperança Guti i Biers, vídua de Pere Guti, negociant, filla de Joan Biers, paraire, i de Magdalena, de Santa Maria del Mar *amore Dei*. Un dels testimonis fou l'escudeller Josep Lacruz⁴⁷⁹⁹.

0686. MAS, Julià

1808 - ?

“Mancebo” escudeller.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de 1836-1837:

- 4789 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715.
 4790 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.
 4791 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 4792 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Quartum manuale instrumentorum et contractuum*, 1729, desembre, 26 - 1730, desembre, 16.
 4793 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563; AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa 35 (incomplert).
 4794 ACB, Esposalles, vol. 41.
 4795 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 83.
 4796 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.
 4797 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 125.
 4798 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734.
 4799 ACB, Esposalles, vol. 130.

“Julián Mas, mancebo, soltero, 28 años. C/ Buensuceso”⁴⁸⁰⁰.

0687. MAS i ROVIRA, Ramon

Vers 1740 - Post. 1789

Fadrí escudeller, fill de Joan Mas, lapidari, i de Narcisa Rovira.

El 08.04.1764, essent jove escudeller, esposalles amb Francesca Carreres, filla de Josep Carreres, i d'Eulàlia, a la parròquia del Pi *amore Dei*⁴⁸⁰¹.

El 22.05.1789, bateig d'Ignasi Jaume Ramon, fill de Ramon Mas, jove escudeller, i d'Antònia Gras, cònjuges⁴⁸⁰².

0688. MASSÓ, Joan

? - 1575

Gerrer. Residència: carrer que anava de la Carnisseria d'en Sorts fins al portal dels Ollers, en concret, al cantó del carrer que anava dels Escudellers fins a la plaça de la Trinitat.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁴⁸⁰³.

El 29.05.1568 va prendre possessió d'una casa amb un portal al carrer dels Ollers Blancs, a prop del forn de Viladalls, amb l'obligació d'un censal de 36 sous anuals de renda i preu de 36 lliures venut el dia 15 de setembre de 1567⁴⁸⁰⁴.

El 10.09.1564, assistent a una reunió de la confraria⁴⁸⁰⁵. El 1574 s'esmenta com a confrare⁴⁸⁰⁶.

El 30.09.1574, juntament amb sis gerrers més, va vendre un censal mort de 120 lliures i pensió anual de 6 lliures al també gerrer Antoni Mulet per a la comprar d'alcofol⁴⁸⁰⁷.

El 15.09.1567, per poder pagar a Agustí Sala, donzell, 6 lliures de les 60 lliures per a la llució d'un censal mort de pensió de 60 sous que els hereus de Beneta Negra, vídua d'en Negre, mercader, havien prestat a l'esmentat Agustí, va vendre a Pere Ardèvol, a Antoni Carbonell, preveres, i a Pere Ferrer, pagès, marmessors d'Aldonça Jerònima Fontarola, un hospici amb hort contigu que tenia als Ollers Blancs, prop del forn de Viladalls. En dites cases hi fou establert en emfiteusi l'escudeller Bernat Agustí 31.12.1566⁴⁸⁰⁸.

El 16.11.1575 combregar al mestre Massó, escudeller⁴⁸⁰⁹.

El 21.11.1575 va fer testament. Notari Montserrat Móra. El 22.11.1575, sepultura del mestre Joan Massó, “escudeller”⁴⁸¹⁰.

- 4800 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 4801 ACB, Esposalles, vol. 145, fol. 91v.
 4802 ACB, Baptismes, vol. 33, fol. 202v.
 4803 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
 4804 AHCB, Notarial XII - 30.
 4805 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 4806 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1704, desembre, 29 - 1705, desembre, 20.
 4807 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum div.orum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.
 4808 AHPB, Pau Calopa, *Quartum manuale*, 1567, febrer, 11 - 1567, setembre, 23.
 4809 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 1, fol. 1v.
 4810 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.

0689. MASSÓ, Rafael

Gerrer.

El 08.10.1589, testament de Caterina Massona, vídua de Rafael Massó, gerrer, filla de Toni Serra, i de Margarida. Esmenta un obrador al carrer dels Escudellers Blancs. Instituí hereu universal a Pau Massó, el seu fill. Entre els testimonis, s'esmenta l'escudeller Rafael Horta.

El 10.10.1578, lectura del testament⁴⁸¹¹.

0690. MASSOT, Julià

Gerrer.

S'esmenta en un document del 1452⁴⁸¹².

Tenia la seva casa al carrer dels Escudellers Blancs, al costat de l'obrador de l'escudeller Cosme Mestre. Després va passar a n'en Cerdà. Era propietat de la pabordia del més de gener⁴⁸¹³.

El 1508 s'esmenta en una finca situada al nord de la de Berenguer Francesc de Maçanet, al carrer de na Quintar, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁴⁸¹⁴.

0691. MATARÓ, Jordi

Vers 1605 - 1640

Escudeller, habitant, l'any 1633, a Barcelona, fill de Pere Mataró, pagès, del regne de França aleshores, però, ja vivia a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià, i de Peronella. Residència: carrer del Vidre.

El 08.01.1633, esposalles amb Isabel, filla de Pere Quer, pagès, de Vic, i de Caterina⁴⁸¹⁵. El 04.02.1633, capítols matrimonials amb Isabel, filla de Pere Quer, pagès, de Vic, i de Caterina, en segones núpcies muller de Joan Viver, sastre. Dot: 40 lliures⁴⁸¹⁶.

El 17.01.1634, bateig d'Antiga Antònia Isabel Magdalena, filla de Jordi Mataró i d'Isabel. Padrins: Jaume Flequer, mariner, i Antiga Bajona, muller de Guillem Bajó⁴⁸¹⁷.

El 1635 va fer de testimoni, juntament amb Guillem Bajó, escudeller, d'Elisabet Fonoll, muller de Pere Joan Fonoll, escudeller, en un document notarial⁴⁸¹⁸.

El 1636 va tornar a fer de testimoni en un acte notarial⁴⁸¹⁹.

S'esmenta en el fogatge del 1640⁴⁸²⁰.

El 01.06.1649, capítols matrimonials entre Pere Soler, traginer, de Barcelona, i Elisabet Matarona, vídua de Jordi

Mataró, escudeller. Dot: 120 lliures⁴⁸²¹.

El 30.10.1650, capítols matrimonials entre Josep Homet, moler, fill de Joan Homet, flassader, i d'Anna Maria, amb Antiga Mataró, filla de Jordi Mataró, escudeller, aleshores ja difunt, i d'Elisabet, encara viva. Dot: 75 lliures, de les quals, 50 foren les que la ciutat de Barcelona va donar a les filles dels pares que moriren a la batalla de Montjuïc, i 25 lliures que la confraria donava, com a filla de confrare de la confraria dels escudellers. Escreix: 35 lliures⁴⁸²².

El 30.09.1651, capítols matrimonials d'Antiga Mataró, filla de l'escudeller Jordi Mataró difunt, i d'Isabel⁴⁸²³.

0692. MATES, Antoni

Vers 1470 - Post. 1525

Gerrer i oller.

El 11.12.1492, esposalles amb Eulàlia, filla de Rafael Arenes, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar⁴⁸²⁴.

S'esmenta l'any 1525⁴⁸²⁵.

0693. MATES, Bartomeu

Vers 1440 - Vers 1500

Gerrer.

El 28.02.1467, Marc Borràs i Bartomeu Mates, gerrers, marmessors del testament de Caterina, muller de Bernadí Sala, pagès⁴⁸²⁶.

El 1475 era un dels prohoms de la confraria pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*. 9r-9v.].

El 1500 ja era difunt: la seva esposa Constança i la seva filla Caterina, d'uns 20 anys, reconeixen un deute de 30 lliures amb un apotecari⁴⁸²⁷.

0694. MATES, Bartomeu

Vers 1520 (?) - 1559

Escudeller, fill de Bartomeu Mates, hortolà, i d'Agnès. Vivia al carrer que anava de la Carnisseria d'en Sors fins al portal dels Ollers.

El 17.06.1553, esposalles amb (?) vídua de Domingo Montserrat⁴⁸²⁸.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁴⁸²⁹.

4811 AHPB, Francesc Lluís Cerdà, Llibre de testaments i inventaris, 1579, novembre, 4 - 1589, desembre, 4.
 4812 AHPB, Antoni Vinyes, *Tricessimum quartum manuale comune*, 1451, setembre, 10 - 1452, setembre, 22.
 4813 ACB, Caritat, Pabordies, vol. 118.
 4814 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1510.
 4815 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 103v.
 4816 AHPB, Maties Amell, *Prothocollum decimum nonum*, 1632, desembre, 30 - 1633, desembre, 16.
 4817 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 216.
 4818 AHPB, Francesc Pons, Plec de documentació diversa, 1622 - 1640, s/n.
 4819 AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1635, gener, 3 - 1636, desembre, 24.
 4820 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-18.

4821 AHPB, Domènec Calderó, *Manuale*, 1648, desembre, 27 - 1649, desembre, 21.
 4822 AHPB, Josep Soldevila, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1647, febrer, 18 - 1652, març, 22.
 4823 AHPB, Josep Soldevila, *Manuale decimum tercium*, 1651, desembre, 26 - 1652, desembre, 19.
 4824 ACB, Esposalles, vol. 6, fol. 62v.
 4825 AHPB, Francesc Gerard Fogassot, *Sextum decimum manuale*, 1525, desembre, 29 - 1526, desembre, 24.
 4826 AHPB, Joan Miravet, *Primus liber testamentorum*, 1465, juny, 19 - 1498, setembre, 10.
 4827 AHPB, Esteve Soley, *Sexagesimum quartum manuale comune*, 1500, gener, 11 - 1500, juny, 10.
 4828 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 7r.
 4829 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.

El 23.09.1556, morí un albat seu al portal dels Escudellers Blancs. Enterrat a la Mercè⁴⁸³⁰.

El 21.01.1562 es parla de la successió de Bartomeu Mates, escudeller, mort sense haver fet testament⁴⁸³¹.

0695. MATES, Bernadí

Vers 1495 - Vers 1544

Mestre gerrer i escudeller, ciutadà de Barcelona.

El 14.01.1524 l'oller Pere Dalmau va llogar, per cinc anys, a Margarida Moratona, viuda de Pere Lleonard, daguer, i a Bernadí Mates, escudeller, un hospici amb obrador i tres rodes que tenia al carrer dels Ollers Blancs. Els censos els pagaria el mateix Pere Dalmau, però els nous llogaters es van comprometre a posar teules i una biga allà on fos més necessari i fer obres allà on calgués, i tenien facultat per fer construir dins de l'obrador un forn de daurar i un forn de cremar. Retingué per a ell una cambra "mediocre" i l'ús de fruit de la casa i obrador. Totes les esmentades obres s'havien de fer durant el primer trienni del lloguer. El preu del lloguer va ser de 50 lliures, a raó de 10 lliures anuals⁴⁸³².

El 17.01.1528 esposalles amb (?) vídua⁴⁸³³.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria. L'any 1537 va ser el prohoms segon de la confraria⁴⁸³⁴. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁸³⁵. El 1541 va ser elegit cònsol de la confraria dels gerrers⁴⁸³⁶.

El 1544, Margarida Mata, vídua de Bernat Mata, gerrer, va llogar, per 5 anys, unes cases al carrer dels Ollers, prop del portal de Trenta-claus, a l'escudeller Salvador Vicenç, pel preu de 6 lliures anuals⁴⁸³⁷.

L'1.09.1547 la seva vídua Margarida va llogar, per 5 anys, al gerrer Joan Ferrer unes cases amb tres portals al carrer de Trenta Claus, amb la condició que el llogater havia de fer un picador de picar la terra i que mentrestant pogués picar al picador que ja hi havia a casa seva. Preu de lloguer: 50 lliures a raó de 10 lliures anuals⁴⁸³⁸.

0696. MATES, Francesc

? - 1558

Escudeller i gerrer.

El 1511, mort d'un albat del mestre Mates, escudeller prop del portal dels Trenta Claus⁴⁸³⁹.

El 07.09.1554 combregar d'en Mates, "lo Vell", escudeller,

- 4830 APSJP, Llibre d'òbits, any 1556.
 4831 AHPB, Jaume Sastre, menor, *Manuale quinquagesimum secundum*, 1562, gener, 8 - 1562, juliol, 4.
 4832 AHPB, Joan Vilar, *Quatuor decimum manuale*, 1523, juny, 21 - 1524, gener, 19.
 4833 ACB, Esposalles, vol. 23, fol. 24.
 4834 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4835 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 4836 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4837 AHPB, Jeroni Mollet, *Tercium decimum manuale*, 1543, desembre, 11 - 1544, setembre, 25.
 4838 AHPB, Jeroni Mollet, *Decimum octavum manuale*, 1547, març, 23 - 1548, gener, 31.
 4839 APSMP, Llibre d'òbits, 1511.

al carrer dels Ollers Blancs⁴⁸⁴⁰.

El 05.10.1558 cos d'en Mates, "lo vell", al carrer dels Ollers Blancs⁴⁸⁴¹.

0697. MATES, Francesc

Vers 1520 - Vers 1563

Gerrer, fill del gerrer Pere Mates i d'Eulàlia ?, casat amb Margarida, filla de Joan Oller, pagès de Sant Andreu de Palomar, i d'Àngela.

L'any 1545 era prohoms segon de la confraria dels escudellers i gerrers⁴⁸⁴². El 1548 era prohoms en cap de la confraria dels gerrers⁴⁸⁴³. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁴⁸⁴⁴. S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁴⁸⁴⁵.

El 06.11.1551, esposalles amb Margarida, a la parròquia del Pi⁴⁸⁴⁶.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria. N'era l'administrador i rector juntament amb Antoni Déu, escudeller⁴⁸⁴⁷.

El 21.09.1558 comunió a la muller de Francesc Mates, gerrer, al carrer dels Escudellers⁴⁸⁴⁸.

El 15.11.1558 la seva esposa Margarida ve fer testament, filla de Joan Oller, pagès, de Sant Andreu de Palomar, i d'Àngela. Entre els testimonis, el gerrer Rafael Passoles.

El 20.11.1558, defunció de Margarida Mates, al carrer dels Escudellers⁴⁸⁴⁹.

El 20.12.1558, esposalles amb *illegible*, filla de Bernat Coll⁴⁸⁵⁰.

El 09.05.1559, albat d'en Mates, gerrer, al carrer dels Ollers Blancs. Enterrat a la Mercè⁴⁸⁵¹.

El 1561, capítols matrimonials d'una filla seva⁴⁸⁵².

El 10.10.1562, capítols matrimonials entre Onofre Sureda, coraler, fill de Pere Sureda, sastre, i de Tecla, amb Margarida, neboda de Francesc Mates, gerrer⁴⁸⁵³.

El 18.12.1562, bateig de Montserratada Esperança Paula, filla de Francesc Mates, gerrer, i d'Elisabet⁴⁸⁵⁴.

El 03.12.1563 testament de Francesc Mates, gerrer⁴⁸⁵⁵.

- 4840 APSMP, Funeràries, any 1554 - 1555.
 4841 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1558 - 1559.
 4842 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4843 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4844 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 4845 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
 4846 ACB, Esposalles, vol. 35, fol. 21v.
 4847 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
 4848 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1558 - 1559.
 4849 AHPB, Pere Mambla, *Testamentorum liber primus*, 1557, novembre, 24 - 1566, gener, 31.
 4850 .ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 75.
 4851 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 70.
 4852 AHPB, Jeroni Mollet, Plec de capítols matrimonials, 1559 - 1562.
 4853 AHPB, Jeroni Mollet, Plec de capítols matrimonials, 1559 - 1562.
 4854 ACB, Baptismes, vol. 3.
 4855 AHPB, Pau Mallol, *Primus liber testamentorum*, 1549, maig, 19 - 1581, gener, 23.

0698. MATES, Jaume

Gerrer

El 1506-1507 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'Avall [*LLIBRE RENO VAT*: 63]. El 1507-1508 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'Avall [*LLIBRE RENO VAT*: 63].

0699. MATES I ARENES, Joan

Vers 1510 - post 1555

Gerrer, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, segurament fill d'Antoni Mates i d'Eulàlia Arenes.

El 1528 s'esmenta un Joan Mates, gerrer⁴⁸⁵⁶.

EL 03.02.1531 esposalles amb Àngela, filla de Pere Gasso⁴⁸⁵⁷.

El 13.08.1555 va fer de padrí de Beatriu Margarida Beneta filla de pares desconeguts⁴⁸⁵⁸.

0700. MATES, Miquel

Vers 1495 - 1543

Mestre gerrer, de Barcelona. Residència: carrer dels Ollers Blancs, a prop del portal.

El 23.04.1518, esposalles amb Anna, filla de Joan Daví, mariner⁴⁸⁵⁹.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁸⁶⁰. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁸⁶¹. El 1543 va ser un dels cònsols de la confraria dels gerrers⁴⁸⁶².

El 03.11.1543, defunció d'en Mates, escudeller, al carrer els Ollers Blancs, prop del portal⁴⁸⁶³.

0701. MATES, Miquel

? - Vers 1558

Gerrer.

El 1544 va ser prohom segon de la confraria dels escudellers⁴⁸⁶⁴.

El 1546 va ser prohom i un dels dos cònsols de la confraria dels gerrers⁴⁸⁶⁵. El 1547 va ser prohom de la confraria dels gerrers⁴⁸⁶⁶. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁴⁸⁶⁷. S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁴⁸⁶⁸.

El 010.10.1555, testament d'Anna, muller de Miquel Mates. S'esmenten els fills Isabel, Rafael i Magdalena⁴⁸⁶⁹.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁸⁷⁰.

El 12.10.1558, testament de Miquel Mates, gerrer notari Pere Jovells.

0702. MATES, Pere

? - Post. 1527

Gerrer, pare del gerrer Francesc Mates.

El 26.09.1502, cases amb tres portals, amb forn de gerrer i eixida contigua, prop del forn de Viladalls establert per Pere Joan Sirvent, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁴⁸⁷¹.

El 1503-1504 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENO VAT*, 1749: 60].

El 07.01.1506 va reconèixer deure 5 lliures al mercader Pere Xetart per raó d'un préstec⁴⁸⁷².

El 09.01.1506, Pere Mates, gerrer ciutadà de Barcelona, ven al mercader Pere Xetart tota l'obra de terra que farà durant el 1506⁴⁸⁷³.

El 31.03.1509 Francesc des Peres, ciutadà de Barcelona, va vendre a Pere Mates, gerrer, una casa amb tres portals al carrer dels Ollers Blancs, rere pati i pou, amb forn per coure vasos de terra, propietat de Sant Pau del Camp⁴⁸⁷⁴.

El 1511-1512 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENO VAT*, 1749: 64].

El 02.04.1513, cases amb tres portals amb forn de gerrer amb sortida contigua que Pere Mates, tenia a prop del forn de Viladalls, prop la riera de Codolell, al carrer dels Ollers, a prop del portal de Trenta Claus. Al sud li quedava el carrer dels Ollers.

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any⁴⁸⁷⁵.

El 21.11.1520, època de 18 lliures per 18 imatges de terracuita fetes pel portal major de l'església de Sant Agustí de Barcelona⁴⁸⁷⁶.

El 24.04.1522, capítols entre Marimon de Plegamans, senyor del castell de Sant Marçal Cerdanyola i Pere Mates⁴⁸⁷⁷.

El 12.07.1522 reconegué que tenia del mercader Macià Ferrer, com a hereu d'Eulàlia Sirvent, vídua del mercader Joan Pere Sirvent, unes cases amb tres portals, abans amb un forn de gerrer i aleshores amb dos forns, amb eixida contigua, que per establiment emfitèutic, tenia a prop del forn de Viladalls, prop la Riera de Codolell, al carrer dels Ollers, prop del portal o lloc de Trenta Claus establiment fet el 26.09.1502. A orient li quedava la tinença de Guillem Estela abans de Nicolau Valls;

4856 AHPB, Gaspar Safranquesa, *Duodecimum manuale*, 1528, gener, 2 - 1528, octubre, 12.
 4857 ACB, Esposalles, vol. 24, fol. 97.
 4858 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 261
 4859 ACB, Esposalles, vol. 18, fol. 38r.
 4860 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 4861 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 4862 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4863 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1542 - 1543.
 4864 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4865 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4866 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 4867 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 4868 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

4869 AHPB, Andreu Miquel Mir, *Secundus liber testamentarum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1546, maig, 13 - 1555, gener, 11.
 4870 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
 4871 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 1502.
 4872 AHPB, Lluís Carles Mir, [*Decimum*] *septimum manuale contractuum [comunium]*, 1505, juliol, 22; 1505, octubre, 22 - 1506, març, 6
 4873 AHPB, Lluís Carles Mir, *Esriptures soltes anys 1505-1506*
 4874 AHPB, Antic d'Òdena, Esborrany, 1508, desembre, 29 - 1509, desembre, 24.
 4875 AHCB. Consell de Cent, Fogatges - XIX, any 1516.
 4876 B.C, Manuals Notarials. Pere Janer, manual 8, any 1520.
 4877 AHPB, Jaume Planes, borrador manual any 1529.

al sud, el carrer dels Ollers; a occident, la tinença de Gabriel Cortès, hortolà abans, de Joan de Verdege, mercader i al nord, l'hort de Gilabert Cortès abans, de Ferrer Sayol, a cens de 8 morabatins, alou del monestir de Sant Pau del Camps, a cens de 30 sous⁴⁸⁷⁸.

El octubre de 1526 la Diputació del General encarregà al gerrer Pere Mata: “*Fer rajoletas o caironets pintats al costum o usansa de València a ops de pahimentar la cambra o apartament que per nosaltres és estat deliberat fer y aplicar al consistori maior de la present Casa de la Diputació, a rahó de nou lliures lo miler*” [PUIG, MIRET, 1909-1910: 436].

El 14.05.1527 va vendre un violari a Clara Graells, vídua de Bernadí Graells, apotecari, per import de 12 lliures i renda anual de 34 sous i 2 diners⁴⁸⁷⁹.

0703. MATES, Pere

Vers 1600 - Vers 1650

Escudeller i gerrer, fill de Jaume Mates i de Caterina.

El 10.09.1614 s'esmenta un Pere Mates com a jove escudeller de la confraria⁴⁸⁸⁰.

El 23.02.1621, esposalles amb Elisabet, filla de Francesc Carnisser, escudeller, de Barcelona, i de Magdalena⁴⁸⁸¹.

El 1648 vivia al carrer dels Escudellers juntament amb la seva muller Caterina, Joan Mates i Paula Mates, fills seus⁴⁸⁸².

No tenim cap més notícia seva des de mitjan segle XVII.

0704. MATES, Rafael

Vers 1530 - 1597

Mestre gerrer.

El 18.06.1555, esposalles amb Càndia, filla de ? Ginebreda, pagès, de Sarrià⁴⁸⁸³.

El 22.09.1565 va ser establert en unes cases amb forns per coure gerres, als Ollers Blancs, que eren d'Isabel Salvanya, vídua d'Antoni Salvany, mercader notari Esteve Janer.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁴⁸⁸⁴.

El 05.05.1570 va confessar tenir unes cases amb dos portals amb hort contigu amb dos pous i dos forns de coure gerres juntament amb part de l'hort que posseeixen els hereus de Pere Ferran, gerrer, i amb altra part de l'hort que tenen els hereus de Pere Ferran, tot alou de la pabordia dels mesos de maig, juny, juliol i agost, a cens de 9 sous. Delimita a l'orient amb la tinença de Miquel Carnisser, escudeller, que abans fou d'Antic Salvany; al sud, amb els hereus d'Anna de Fuentes a la Romana; a occident, amb la tinença d'Antoni Mulet, gerrer, que fou d'Antoni Ferran i abans de Gabriel Garriga alies Cabal, i al

nord, amb el carrer dels Ollers Blancs⁴⁸⁸⁵.

El 1572, clavari de la confraria⁴⁸⁸⁶. El 1574, prohoms en cap de la confraria⁴⁸⁸⁷.

El 30.09.1574, juntament amb sis gerrers més, va vendre un censal mort de 120 lliures i pensió anual de 6 lliures al també gerrer Antoni Mulet per la comprar d'alcofol⁴⁸⁸⁸.

El 09.09.1588 fou rehabilitat com a escudeller pels consellers de Barcelona.

El 01.09.1595 va fer testament notari: Francesc Pujó?

El 1596 Jerònima Camps, en primeres núpcies, muller del cantirer Gabriel Fonts, i en primeres de Joan Camps, cantirer de Vilafranca del Penedès, mare de Francesc Font, d'11 anys, el va afermar, per 8 anys, amb el gerrer Rafael Mates per què aprengué l'ofici de gerrer. Entre els testimonis, el gerrer Salvador Morató⁴⁸⁸⁹.

El 01.03.1597, combregar d'en Mates, escudeller, prop lo portal⁴⁸⁹⁰. El 06.03.1597 sepultura d'en Mates, gerrer, als Escudellers prop del portal⁴⁸⁹¹.

El 1604, Bernat Masferrer, ciutadà de Barcelona, va jurar a Pere Pocerull, paborde de la pabordia del mes de maig de la seu de Barcelona, que rebia un cens anual de 10 lliures sobre unes cases amb dos portals al carrer amb hort contigu i dos pous i dos forns de coure gerres que els hereus del difunt Rafael Mates, gerrer, tenien al carrer dels Ollers Blancs. Eren de les pabordies dels mesos de gener, maig, juny, juliol i agost a cens de 9 sous anuals. Termenaven: orient amb la tinença de Miquel Carnisser, escudeller que fou d'Antic Salvany, mercader; pel sud amb la tinença d'Anna de Fuentes alies Romana; a occident, amb la tinença dels hereus de Pere Ferran, que fou de Gabriel Garriga alies Cabal i pel nord amb el carrer dels Ollers. Li pertanyia per compra a Isabel Masferrera, muller de Francesc Masferrer, burgès de Granollers, que en primeres núpcies fou muller d'Antic Salvany 19.02.1594⁴⁸⁹².

El 17.05.1628, Eulàlia Mates, vídua de Rafael Mates va vendre a Josep Porta, corredor d'orella, unes cases amb dos portals amb hort contigu, dos pous i dos forns per coure gerres al carrer dels Ollers Blancs, juntament amb part de l'hort que tenien els hereus de Pere Ferran, gerrer, i amb una altra part del mateix hort que tenien els hereus del mateix Pere Ferran. Tot era alou de la pabordia dels mesos de gener, maig, juny, juliol i agost de la seu de Barcelona, a cens de 9 sous, i pel delme dels fruits de l'hort, 12 diners anuals. A Rafael Mates li pertanyia per establiment d'Isabel Salvanya, vídua d'Antoni Salvany, mercader. Preu: 250 lliures⁴⁸⁹³.

4878 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Secundum manuale*, 1521, setembre, 25 - 1522, desembre, 4.
4879 AHPB, Joan Savina, *Decimum octavum manualium sive reportorium*, 1526, desembre, 29 - 1527, desembre, 24.
4880 AHPB, Maties Amell, *Llibre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
4881 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 90v.
4882 APSJP, *Llibreta de comunió pasqual*, anys 1642 - 1667.
4883 ACB, Esposalles, vol. 37, fol. 7.
4884 AHPB, Miquel Cuberta, *Manual*, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

4885 ADB, *Pabordies*, vol. 71.
4886 AHCB *Gremial, Diversos*, vol. 13.
4887 AHCB *Gremial, Diversos*, vol. 13.
4888 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum divorum instrumentorum*, [1567], desembre, 29, - 1583, desembre, 19.
4889 AHPB, Francesc Bonet, *Manual*, 1595, desembre, 8 - 1597, [maig], 9.
4890 APSMP, *Llibre d'òbits*, 106, fol. 47v.
4891 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 106, fol. 48v.
4892 AHPB, Galceran Sever Pedralbes, *Plec de documentació diversa*, 1603 - 1604.
4893 AHPB, Francesc Tries, *Secundus liber vendicionum et aliarum alienacionum et contractuum*, 1628, març, 26 - 1630, juliol, 20.

0705. MATES, Tomàs

Gerrer.

El 20.06.1513 s'esmenta en un document notarial⁴⁸⁹⁴.

El 07.09.1513, esposalles amb Caterina, filla de Gabriel ?, hortolà⁴⁸⁹⁵.

El 19.07.1520 va llogar, per 5 anys, a l'hortolà Pere Andreu una peça de terra d'un quintar que tenia al territori de Barcelona al lloc anomenat "lo pont de les Bigues", pel preu de 2 lliures anuals⁴⁸⁹⁶.

0706. MATEU, Francesc

1659 - 1730

Mestre escudeller, fill de Pere Joan Mateu, escudeller, i de Marianna.

El 22.11.1671, amb 12 anys, es va afermar, per tres anys, amb el mestre Josep Gual per aprendre l'ofici d'escudeller⁴⁸⁹⁷.

El 22.01.1681, esposalles amb Agnès Figueres, donzella de la Casa de la Misericòrdia, filla de Joan Figueres, pagès de Terrassa, i de Caterina⁴⁸⁹⁸.

El 14.04.1683, cos d'Agnès, muller de Francesc Mateu, escudeller davant de na Lleona⁴⁸⁹⁹.

El 28.04.1685, essent jove escudeller, esposalles amb Paula Turull, donzella⁴⁹⁰⁰.

El 03.02.1690, cos de Francesca, filla de Francesc Mateu, escudeller, i de Josepa, al carrer d'en Roca⁴⁹⁰¹.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁴⁹⁰².

L'11.04.1696 assistí a la reunió de la confraria⁴⁹⁰³.

El 07.03.1697, essent prohoms tercer, fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁴⁹⁰⁴.

El 29.05.1706, combregar a Josepa Mateu, muller de Francesc Mateu, escudeller⁴⁹⁰⁵.

S'esmenta al cadastre del 1715 - 1716⁴⁹⁰⁶. Tenia casa i habitació al carrer dels Escudellers, propietat del doctor Josep Mercer, a qui pagava 56 lliures anuals. En dita casa vivia també Jaume Nicolau, sastre, que pagava a Francesc Mateu 33 lliures i 12 sous de lloguer. També tenia una casa derruïda i inhabitada

al carrer d'en Roca, dot de la seva muller.

El 24.05.1730, cos de Francesc Mateu, mestre escudeller, al carrer de les Arenes. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁴⁹⁰⁷.

0707. MATEU, Miquel

Vers 1610 - 1655

Mestre escudeller de Barcelona, fill de Josep Mateu, oracioner, de Barcelona, i de Caterina. Residència: carrer dels Escudellers.

El 13.10.1636 s'esmenta com a testimoni del pagament d'una quantitat de diners efectuat pel notari Joan Jeroni Talavera a Onofre Rodergues per unes rajoles valencianes fetes per Lluís Castanyera, posades a la capella de la nova casa del notari abans esmentat al carrer del Regomir⁴⁹⁰⁸.

El 21.11.1638, esposalles amb Marianna, filla de Joan Gil, taverner, habitant a Barcelona, i de Francesca⁴⁹⁰⁹.

Segons el fogatge de 1640, residia al quarter de Sant Francesc, al carrer de la Davallada de Sant Miquel⁴⁹¹⁰.

El 04.06.1644, sepultura de Jeroni, fill de Miquel Mateu, escudeller⁴⁹¹¹.

El 1646, junt a vuit escudellers, pactà per a l'obtenció de terra d'escudelle⁴⁹¹²r.

El 21.07.1646, prohoms tercer de la confraria⁴⁹¹³. El 14.10.1646 fou elegit prohoms tercer de la confraria.

El 05.04.1647 es comprometé a lliurar, juntament amb els escudellers Miquel Mateu i Jaume Marres, 430 grosses d'obra de terra a Ramon Graner, calceter, i a Tomàs Bronsa, agutzil de la capitania. El termini de lliurament era el 20 de maig següent⁴⁹¹⁴.

El 29.12.1647 va ser elegit un dels síndics de la confraria per vendre un censal mort de 183 lliures amb el qual pagar el deute amb Marianna Vallgornera⁴⁹¹⁵.

El 17.08.1649, fou padrí en el bateig d'un fill de Domènec Dalmau, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor⁴⁹¹⁶.

El 26.07.1653 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁴⁹¹⁷.

El 19.04.1653 queda com a hereu d'una casa a Cervelló per mort del pagès Joan Vendrell⁴⁹¹⁸.

El 06.02.1654, testimoni, juntament amb l'escudeller Felip Moret, a l'expedient matrimonial d'Esperança Prats ADB,

4894 AHPB, Benet Joan, *Vicesimum secundum manuale*, 1513, febrer, 22 - 1513, juliol, 18.
 4895 ACB, Esposalles, vol. 16, fol. 11v.
 4896 AHPB, Benet Joan, *Tricesimum quintum manuale*, 1520, abril, 20 - 1520, desembre, 10.
 4897 AHPB, Benet Güell, *Manual dels actes rebuts*, 1670, desembre, 30 - 1671, desembre, 17.
 4898 ACB, Esposalles, vol. 100; AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Llibre de capítols matrimonials*, 1680, desembre, 26 - 1685, desembre, 16.
 4899 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 152.
 4900 ACB, Esposalles, vol. 103.
 4901 APSMP, *Llibre d'òbits*, vol. 153.
 4902 AHPB, Jacint Sescases, *Manual*, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 4903 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Manual*, 1695, gener, 9 - 1696, desembre, 1, fol. 106.
 4904 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Manual*, 1696, desembre, 28 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 4905 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 26.
 4906 AHCB, Gremial, *Cadastre personal*, I-6.

4907 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 29.
 4908 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale actorum*, 1635, gener, 8 - 1636, desembre, 24.
 4909 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 104r.
 4910 AHCB, Consell de Cent, *Fogatges*, XIX-18.
 4911 ADB, Parròquies, Sant Jaume, *Funeràries*, vol. 36.
 4912 AHPB, Pau Passoles, *Manual*, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23.
 4913 AHCB, Gremial, *Diversos*, vol. 14.
 4914 AHPB, Jaume Torres, *Decimum quartum manuale*, 1646, desembre, 25 - 1647, desembre, 24.
 4915 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Manual*, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 4916 APSJP, *Baptismes*, vol. 7.
 4917 AHCB, Gremial, *Diversos*, vol. 15.
 4918 AHPB, Josep Boleda, *Llibre de transaccions i concòrdies*, 1650, abril, 27 - 1661, juny, 24.

Expedients matrimoniales, vol. 1.

El 26 de febrer de 1655 ja era mort s'esmenta la seva vídua en un document notarial⁴⁹¹⁹.

0708. MATEU, Pere Joan

1614 - 1709

Escudeller, de Barcelona, fill de Joan Mateu, revenedor, i de Paula. Germà de Francesc Mateu, escudeller. Residència: carrer dels Tres Llits / Rauric.

El 22.09.1653 expedient matrimonial amb Marianna Ramona, vídua de Jaume Ramon, pagès de Sant Boi de Llobregat. Testimoni: Jeroni Madrera, escudeller⁴⁹²⁰.

El 28.04.1658 fou establert en unes cases al carrer dels Tres Llits cantonada amb Rauric: cases amb 5 portals 4 al carrer dels Tres Llits i 1 al carrer Rauric, alou del benifet de Sant Pere a la seu de Barcelona: orient, amb la tinença dels hereus d'Esperança Ferrera aleshores era un pati però abans hi havia edificacions; al sud, carrer dels Tres Llits; oest, carrer Rauric; nord: tinença dels hereus de Francesc Casasús, escudeller, abans del noble Francesc de Rebolledo⁴⁹²¹.

El 1668, la seva filla Maria va rebre 50 lliures de la confraria de Nostra Senyora de la Soledat com a ajuda pel seu matrimoni⁴⁹²².

El 21.07.1670 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁴⁹²³.

El 22.11.1671 va afermar al seu fill Francesc amb el mestre escudeller Josep Gual per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller⁴⁹²⁴.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁹²⁵. El 23.07.1674 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁴⁹²⁶. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁴⁹²⁷. El 01.08.1680 va ser nomenat prohoms segon de la confraria⁴⁹²⁸. **El 08.01.1681 prohoms segon de la confraria FONT.** El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁴⁹²⁹.

El 27.01.1687, reconegué un deute de 10 dobles d'or amb Julià Casals capità d'infanteria reformat⁴⁹³⁰.

L'11.04.1696 assistí a una reunió de la confraria⁴⁹³¹.

4919 AHPB, Jaume Sayós, *Octavum manuale instrumentorum*, 1654, desembre, 27 - 1655, desembre, 23.

4920 ADB, Expedients matrimoniales, vol. 1.

4921 AHPB, Bernat Lentsclà, *Secundus liber vendicionum, stabilimentorum et aliarum alienacionum*, 1656, gener, 5 - 1660, febrer, 10.

4922 AHPB, Bernat Lentsclà, *Borrador dels actes rebuts*, 1668, desembre, 27 - 1669, desembre, 23.

4923 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4924 AHPB, Benet Güell, *Manual dels actes rebuts*, 1670, desembre, 30 - 1671, desembre, 17.

4925 AHPB, Francesc Lentsclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.

4926 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4927 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

4928 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

4929 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.

4930 AHPB, Jaume Vila i Margarit, *Borrador*, 1668, gener, 18 - 1671, març, 4.

4931 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, gener, 9 - 1696, desembre, 1, fol 106.

El 07.03.1697 fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁴⁹³².

El 18.01.1699 assistí a una reunió de la confraria⁴⁹³³.

El 16.11.1702, cos de Maria Mateu, muller de Pere Joan Mateu, mestre escudeller, al carrer de la Lleona⁴⁹³⁴.

El 16.01.1709 va nomenar hereu universal de tots els seus béns al seu nebot Miquel Rocamador i Mateu.

El 29.01.1709, a l'edat de 95 anys, va fer de testimoni en un plet entre l'escudeller Josep Coll i els marmessors del doctor Marc Garriga, per la possessió d'una casa i d'un pati al carrer del Vidre⁴⁹³⁵.

El 11.08.1709, sepultura de Pere Joan Mateu, mestre escudeller, a prop del forn de la Trinitat⁴⁹³⁶.

0709. MATEU, Salvador

Vers 1640 - Vers 1690

Escudeller, fill de Joan Mateu i de Paula. Residència: carrer Aroles. A occident li quedava l'honor dels hereus de Josep Gastó, escudeller.

El 1663, Domènec Móra, mercader, va establir en emfiteusi a Salvador Mateu, jove escudeller, en unes cases amb rere pati, amb un portal i pou al carrer Aroles. A orient li quedava la casa dels hereus de Josep Gastó, escudeller; al sud, l'honor de Julià Casals; a occident, el carrer Aroles i al nord, l'honor del rector i col·legi del monestir de la Beata Maria de Jesús. Va haver d'invertir 60 lliures en 5 anys i pagar una pensió de 10 lliures anuals, en dues vegades⁴⁹³⁷.

El 15.04.1664, essent fadrí escudeller, esposalles amb Victòria, filla de Jaume Llucià?, pagès, i de Caterina⁴⁹³⁸.

L'any 1665 fou obrer de Sant Just i Sant Pastor⁴⁹³⁹.

El 18.07.1667, bateig de Francesca Maria Josep, filla de Salvador Mateu, escudeller, i de Victòria. Foren padrins: Josep QuatreCases i Sala, notari, i Francesca Monjunell, muller de Dídac Monjunell, negociant⁴⁹⁴⁰.

El 30.05.1668 fou un dels administradors de la confraria de Sant Pacià instituïda a l'església de Sant Just i Sant Pastor de Barcelona⁴⁹⁴¹.

El 06.06.1677, vidu, esposalles amb Caterina Girabanques, vídua⁴⁹⁴².

El 12.06.1678, cos de Francesca, albat, filla de Salvador

4932 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 28 - 1697, desembre, 24, fol. 77.

4933 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 25 - 1699, desembre, 23, fol. 46.

4934 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.

4935 ACA, Reial Audiència, plets civils, 23.023.

4936 APSMP, Llibre d'òbits, 1708 - 1716.

4937 AHPB, Francesc Llauder, *Primum manuale*, 1662, novembre, 10 - 1663, desembre, 22.

4938 ACB, Esposalles, vol. 92, fol. 55.

4939 AHPB, Francesc Lentsclà, *Vigesimum septimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1665, gener, 2 - 1665, desembre, 20.

4940 APSJP, Baptismes, vol. 8.

4941 AHPB, Francesc Lentsclà, *Trigesimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1667, desembre, 30 - 1668, desembre, 13.

4942 ACB, Esposalles, vol. 99.

Mateu, escudeller, i de Caterina, al carrer d'Aroles⁴⁹⁴³.

El 28.07.1683, bateig de Dídac Joan Baptista Salvador, fill de Salvador Mateu, escudeller, i de Caterina. Padrins: Joan baptista Laparma, negociant, i Margarida Alabau, muller de Jeroni Alabau, botiguer de teles, tots de Barcelona⁴⁹⁴⁴.

El 17.10.1685, bateig d'Alamanda Coloma Eulàlia Maria Teresa, filla de Salvador Mateu, jove escudeller, i de Caterina. Padrins: Alarí Fornaguera, argenter, i Paula Pujades, muller del doctor en dret Josep Pujades, tots de Barcelona ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 246.

El 09.02.1690, matrimoni entre Lluís Rostany, natural del bisbat d'Alis França amb Maria Mateua, filla de Salvador Mateu, escudeller, i de Victòria difunts⁴⁹⁴⁵.

0710. MATOSES, Jaume o Joan

? - 1550

Escudeller.

El 10.11. 1550 va fer testament⁴⁹⁴⁶. El 21.11.1550, inventari dels seus béns⁴⁹⁴⁷

0711. MAURI i CARRERES, Oleguer

Vers 1690 - 1716

Jove escudeller, fill de Joan Baptista Mauri, pagès, de la vila del Pont de Suert bisbat d'Urgell i d'Elena.

El 19.02.1714, esposalles amb Josepa Miret i Carreres, donzella, filla de Josep Miret, pagès i tragner, ciutadà de Barcelona, i de Caterina Carreres⁴⁹⁴⁸.

El mateix dia, capítols matrimonials. Dot: 100 lliures⁴⁹⁴⁹.

El 27.12.1715 va reconèixer que la seva esposa li havia donat 30 lliures i roba del dot CM. En poder de Francesc Topí i Comes⁴⁹⁵⁰.

Tenia una casa on vivia juntament amb Josepa, al carrer de Sant Pau, propietat de Baltasar Ferrer, llibreter. Pagava de lloguer 24 lliures. Tenia de lloguer una botiga per vendre obra al carrer dels Escudellers, que era del reverend Pau Coll, prevere, per la qual pagava 4 dobles d'or l'any⁴⁹⁵¹.

El 19.02.1716, cos d'Oleguer Mauri, escudeller, al carrer Sant Pau⁴⁹⁵².

0712. MAYMARC, Jonot

Escudeller, probablement d'origen francès.

El 28.03.1554, esposalles amb Jerònima Princesa ?, vídua⁴⁹⁵³.

0713. MAYMÓ, Joan/Joanot

Vers 1570 - 1640

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Maimó, pescador i/o mariner de Barcelona, i de Caterina.

El 26.05.1594, mort el seu pare *ab intestato*, nomenà procurador a Pau Gibert, escudeller⁴⁹⁵⁴.

El 08.04.1597, capítols matrimonials amb Anna, filla de Pere Marix ?, paraire de la vila d'Olot, bisbat de Barcelona, i de Joana⁴⁹⁵⁵.

El 16.08.1600, assistí a la reunió de la confraria⁴⁹⁵⁶. El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁴⁹⁵⁷.

EL 05.08.1630, combregar d'Anna Maimó, al carrer Arenes, prop de la Plaça d'en Camprodó⁴⁹⁵⁸.

El 21.07.1633 era clavari de la confraria i, per deure diners, en fou extret⁴⁹⁵⁹.

El 10.10.1636, esposalles amb Magdalena, vídua de J. Ferrer, mesclador de vernís, de Barcelona⁴⁹⁶⁰.

El 01.03.1640, cos de Jaume *sic* Maimó, escudeller⁴⁹⁶¹.

0714. MENSA, Bartomeu

Escudeller habitant a Barcelona.

El 18.02.1569, esposalles amb Margarida, vídua de .t. Jordà⁴⁹⁶².

0715. MERCER, Francesc

? - 1530

Gerrer, ciutadà de Barcelona, fill de Jaume Mercer i de Climenta, casat amb Eulàlia Ferran, filla del gerrer Joan Ferran. Pare de Jaume Mercer.

El 25.06.1528 va reconèixer davant notari haver rebut de mans del gerrer Joan Ferran, el seu sogre, les 144 lliures del dot de la seva dona, de les quals, 10 lliures en obra de terra⁴⁹⁶³.

El 02.08.1530 ja era mort: Joan Ferran, gerrer, i Caterina Mercer, vídua de l'argenter Pere Sumés, com a tutors de l'infant Jaume Mercer van llogar cases i obrador al carrer del Vidre a l'escudeller Antoni Déu, per cinc anys, al preu de 65 lliures.⁴⁹⁶⁴

4943 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.
 4944 ACB, Baptismes, vol. 10, fol. 110.
 4945 APSMP, Expedients matrimonials, núm. 164.
 4946 AHPB, Pau Mallol, *Primus liber testamentorum*, 1549, maig, 19 -1581, gener, 23.
 4947 . AHPB, Pau Mallol, Plec d'inventaris i encants, 1550 - 1587 i s. d.
 4948 ACB, Esposalles, vol. 118.
 4949 AHPB, Joan Serra, menor, *Borredor dels actes rebuts*, 1713, desembre, 28 - 1714, febrer.
 4950 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1712, desembre, 28 - 1716, desembre, 20.
 4951 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 4952 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 155, fol.117.

4953 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 42r.
 4954 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Duodecimum manuale*, 1594, abril, 6 - 1594, novembre, 26.
 4955 AHCB, Notarial, II - 22.
 4956 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 4957 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 4958 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 49r.
 4959 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 4960 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 95v.
 4961 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 140v.
 4962 ACB, Esposalles, vol. 43.
 4963 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1528, gener, 12 - 1528, setembre, 29.
 4964 AHPB, Rafael Puig, Esborrany, 1530, gener, 7 - 1531, gener, 3.

0716. MERCER, Jaume

? - 1518

Gerrer, fill de Jaume Mercer i de Caterina.

El 10.06.1501 confessà tenir unes cases amb dos portals als Ollers Blancs un portal, al carrer de na Quintar, amb hort. Les tenia per Rafaela Beneta, muller del gerrer Gabriel Llenyater, per compra a Joan Bertran, militar notari: Lluís Carles Mir, 11.03.1482 a cens d'un morabatí i mig, que l'esmentada Beneta tenia pels hereus de Ramon de Papiol, donzell, succeint a la Pia Almoina i als hereus de (?) de Montjuïc, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁴⁹⁶⁵. Els límits eren: per l'orient, carrer de na Quintar alies dels Vidriers; pel sud, carrer dels Ollers Blancs; per l'occident, tinença de Jaume Mercer; pel nord, tinença de Jaume Mercer. A més, va confessar unes cases amb pou al pati situades a la part inferior de les anteriors, amb un portal al carrer de na Quintar que Antic Rovira, gerrer, fill i hereu de Joan Rovira, gerrer, i després Llorenç Col, notari, succeint Antoni Millars mercader i Antoni Rovira.

El 1504 va fer de testimoni en un document notarial del gerrer Antoni Miró⁴⁹⁶⁶.

El 15.07.1505 va fer de testimoni en un document particular de l'escudeller Gaspar Moner⁴⁹⁶⁷.

El 1513?, confessió feta pel gerrer Jaume Mercer d'un cascases amb un portal al costat del forn de Viladalls, al lloc de Còdols, al carrer de na Quintar o del Vidre. Al nord li quedava la tinença de Guillem Pontet, gerrer⁴⁹⁶⁸.

El 1515-1516 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*, 1749: 65].

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any⁴⁹⁶⁹.

El 28.08.1518 va fer testament. Marmessors: la seva esposa Climenta, l'argenter Pere Sumés i el beiner Antoni Ortigo, els seus gendres, i a Jaume Montagut casí germà seu. Sepultura al monestir de framenors al carner de la confraria de Sant Nicolau, de la que n'era confrare. Deixa a Francesc Mercer les cases comprades a mossèn Pere Joan Ferrer, cavaller, al carrer dels Ollers i l'obrador amb forns de escudeller construït per ell a les cases comprades a Isabel Vendrell⁴⁹⁷⁰.

El 19.11. 1518, defunció. Enterrat a Framenors.

El 06.12.1520 Climenta va llogar, per cinc anys, al calceter Jaume Osona l'usdefruit d'un cascases amb un portal que tenia al carrer dels Ollers Blancs, a raó de 7,5 lliures anuals. Entre els testimonis, l'oller Damià Vilaseca⁴⁹⁷¹.

El 15.04.1526, capítols matrimonials de la filla de Jaume Mercer, gerrer, difunt, i d'Antònia ?, amb Pere Pau Sumes, argenter⁴⁹⁷². El 28.04.1526, esposalles de Joana, filla del difunt

4965 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1510.

4966 AHPB, Benet Joan, *Quintum manuale*, 1503, juliol, 26 - 1504, febrer, 29.

4967 AHPB, Benet Joan, *Octavum manuale*, 1505, maig, 14 - 1506, gener, 3.

4968 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 1502.

4969 ACHB. Consell de Cent, Fogatges-XIX, any 1516.

4970 AHPB, Joan Canyelles, *Liber testamentorum*, 1502, abril, 20 - 1545, setembre, 23.

4971 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Manuale primum*, 1519, novembre, 23 - 1521, setembre, 24.

4972 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa capitulorum matrimonialium*, 1521, abril, 13 - 1539, octubre, 18.

Jaume Mercer, amb Pau Sumes⁴⁹⁷³.

El 13.06.1527 capítols matrimonials entre Francesc Mercer, fill de Jaume Mercer, i de Climenta amb Eulàlia, filla de Joan Ferran, gerrer, i d'Eulàlia⁴⁹⁷⁴.

El 10.04.1529, testament de Climenta Mercer, vídua de Jaume Mercer, gerrer⁴⁹⁷⁵. El 31.05. 1529, inventari dels béns de Climenta Mercer, vídua de Jaume Mercer, gerrer, al carrer dels Ollers a la cantonada del Carrer del Vidre o Viladalls⁴⁹⁷⁶.

El 24.01.1542, Jaume Mercer, mercader, fill de Caterina sic Mercer, muller de Jaume Mercer, gerrer, va vendre un censal mort sobre unes cases prop del forn dels Ollers Blancs que tenia dels hereus de Ramon de Papiol, propietat del monestir de Sant Pau del Camp. A Caterina li corresponia per compra a Aldonça, muller de Sebastià Solsona, mestre de cases 1525⁴⁹⁷⁷.

0717. MERCER, Jaume

Gerrer, fill de Jaume Mercer, gerrer

El 13.08.1524, esposalles de Jaume Mercer, gerrer, amb Eulàlia, filla de Jaume Lluç, pagès, de Sants⁴⁹⁷⁸.

El 10.09.1537 va reconèixer deure 21 lliures al botiguer de ferro Pere Capdevila per la compra de 12 quintars de ferro tercejat "que són dos terços de verga y terç de plata y de barrot", a raó de 35 sous per cada quintar, comprats per mans del corredor d'orella Galceran Labarola⁴⁹⁷⁹.

El 1549 s'esmenten unes cases de difunt gerrer Jaume Mercer al costat de les cases de l'escudeller Joan Codina, al carrer dels Ollers Blancs. Al sud quedava el carrer na Sagra⁴⁹⁸⁰.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁴⁹⁸¹.

0718. MERCER, Jeroni

Gerrer.

El 1508-1509 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*, 1749: 64].

El 10.11.1518 va vendre un violari a Pere de relat, per import de 21 lliures⁴⁹⁸².

El 30.10.1519, esposalles amb Joana, filla de .t. Folquet, pagès, habitant a Barcelona⁴⁹⁸³.

4973 ACB, Esposalles, vol. 22, fol. 29v.

4974 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa capitulorum matrimonialium*, 1521, abril, 13 - 1539, octubre, 18.

4975 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1538, gener, 11 - 1539, desembre, 23.

4976 AHPB, Joan Canyelles, Plec d'inventaris i encants, 1508 - 1544 i s. d; AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa inventariorum*, 1519, desembre, 5 - 1539, agost, 2.

4977 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, anys 1541 - 1542.

4978 ACB, Esposalles, vol. 21, fol. 56v.

4979 AHPB, Benet Joan, *Sexagesimum octavum manuale*, 1537, juny, 30 - 1538, gener, 3.

4980 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.

4981 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

4982 AHPB, Joan Savina, *Manuale tercium decimum*, 1518, juliol, 19 - 1519, març, 24.

4983 ACB, Esposalles, vol. 19.

0719. MERCERET, Pere

Aprenent d'escudeller esmentat al segle XIV [Riu, 2004a].

0720. MESSADO i SALA, Jeroni

Escudeller natural de Terol, fill de Jeroni Messado, escudeller, i de Maria Sala.

El 19.10.1777, esposalles amb Maria Anna Sobirà, vídua de Joan Sobirà, natural de Puigcerdà, filla de Ramon Barré i d'Anna Maria Xisquet, a la parròquia del Pi⁴⁹⁸⁴.

0721. MESTRE, Antoni

Vers 1531 - 1594

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Mestre, tintorer, de la vila de Valls, i d'Elisabet.

El 12.08.1551, esposalles amb Anna Mestre, filla de Cosme Mestre, escudeller, i de Jerònima Freixa⁴⁹⁸⁵.

El 12.06.1553 Joan Amat de Palou, donzell, va llogar a l'escudeller Antoni Mestre, per 5 anys, unes cases amb tres portals i pou al cap del carrer dels Tres Llits pel preu de 27 lliures i 10 sous⁴⁹⁸⁶.

El 03.12.1553, estant a Valls, va nomenar procuradora la seva esposa a qui va donar perpètuament l'obrador que, com a usufructuari del seu matrimoni, tenien al carrer d'en Codolet amb la condició que hauria de pagar un censal mort de pensió de 40 sous i preu de 40 lliures que calia satisfer a Alonso Camps, clergue beneficiat a l'altar de Santa Caterina a la seu de Barcelona. Va rellogar unes cases amb tres portals i pou que eren de Joan Amat de Palou a la seva muller Jerònima Mestre pel preu de 15 lliures i 10 sous anuals⁴⁹⁸⁷.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁴⁹⁸⁸.

Debitori firmat per Antoni Mestre, escudeller de Barcelona, i Anna, muller, a Jerònima Ardèvol, vídua de Miquel Ardèvol, sa germana, de 5 lliures complement de les 150 lliures que Francina Mestre, muller de Cosme Mestre, difunt, mestre en arts, va prometre donar en els capítols matrimonials⁴⁹⁸⁹.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria i prohomon segon.

El 20.08.1564, va fer de padrí en un bateig al Pi⁴⁹⁹⁰.

El 21.10.1565, va fer de padrí en el bateig d'un fill de Francesc Casasús al Pi. El 21.10.1565, bateig de Toni Pau, fill de Francesc Casasús, escudeller, i d'Isabel Joana. Foren padrins: Toni Mestre, escudeller, i Isabel Anna Sars⁴⁹⁹¹.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria⁴⁹⁹².

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1574⁴⁹⁹³. El 1575 nomenà Joan Bellicent, argenter, procurador seu⁴⁹⁹⁴. El 1578 va ser extret com a clavari de la confraria⁴⁹⁹⁵.

El 08.10.1578 ell i la seva esposa, com a propietària, van llogar al pagès Jaume Miquel unes cases al carrer de Sant Antoni, prop del monestir de les Jerònimes, per cinc anys al preu de 49 lliures: 9 lliures el primer any i 10 lliure els quatre anys següents⁴⁹⁹⁶.

El 16.10.1582, el Consell de la vila de Valls li concedí llicència de capellà amb la condició que si se n'anava abans dels 6 anys hauria de satisfer a la universitat de Valls l'import de la franquesa atorgada.

El 28.07.1584 va ser extret com a clavari de la confraria⁴⁹⁹⁷.

El 00.06.1587 s'esmenta un Antoni Mestre, escudeller, com a hereu universal de Francina Mestre, muller de Cosme Mestre, mestre en arts. Reconeugué que pagava a Elisabet Joana Sarrià, vídua de Lluís de Sarrià, un cens o pensió de 18 sous anuals per un pati o hort i pou, amb tres portals, dos al carrer dels Tres Llits un dels portals estava clausurat i l'altre al carrer dels Ollers Blancs, abans dit d'en Roig Saig, portal que també estava tancat, que dita Elisabet Joana tenia per la pabordia del més de gener, a cens de 24 sous. Limitava: a orient, amb la casa de na Guitarda, vídua; al sud, amb les cases dels hereus de Pau Amat de Palou; a Ponent, amb el carrer dels Ollers Blancs, i al nord, amb el carrer dels Tres Llits, antigament dit "del Codolet"⁴⁹⁹⁸.

El 1590, un Antoni Mestre va fer de testimoni en els capítols matrimonials de Beatriu, filla de Guillem de Pau, escudeller⁴⁹⁹⁹.

El 18.01.1591, degut a les penúries econòmiques, va vendre a fra Gaspar Anglada, del monestir de la Santíssima Trinitat, i a Anna Manescala, filla de Bernadí Manescal, corredor d'orella i d'Àngela, un censal de 112 lliures sobre unes cases que tenia al carrer de Rauric⁵⁰⁰⁰.

El 10.04.1591 va llogar, per cinc anys, unes cases que tenia al carrer Calderers, al coraler Miquel Muntaner, a raó de 6 lliures anuals⁵⁰⁰¹.

El 27.06.1591 combregar a Anna, esposa d'Antoni Mestre, escudeller, als Escudellers Blancs un dels marmessors era Bartomeu Cardenyas⁵⁰⁰².

El 12.08.1591, sepultura de na Mestre, muller d'en Mestre, escudeller, als Escudellers⁵⁰⁰³.

El 07.03.1592, esposalles amb Eufrasina Ametllera, vídua de Jeroni Ametller, carnisser, ciutadà de Barcelona⁵⁰⁰⁴. El 27.03.1592, capítols matrimonials entre Antoni Mestre,

4984 ACB, Esposalles, vol. 152; ADB, Matrimonis, Santa Maria el Pi, XVII/5, fol. 77r.

4985 ACB, Esposalles, vol. 35, fol. 11r.

4986 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.

4987 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.

4988 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

4989 AHPB, Pere Mambla, Manual, 1561, abril, 15 - 1561, desembre, 8.

4990 APSMP, Baptismes, vol. 3.

4991 APSMP, Baptismes, vol. 3.

4992 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

4993 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

4994 AHPB, Montserrat Mora, Esborrany, 1575, octubre, 3 - 1576, febrer, 3.

4995 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

4996 AHPB, Montserrat Móra, Esborrany, 1578, agost, 2 - 1578, novembre, 9.

4997 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

4998 AHCB, Notarial. XII-3.

4999 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.

5000 AHPB, Maties Pastor, *Sextum manuale instrumentorum*, 1590, octubre, 29 - 1591, febrer, 25.

5001 AHPB, Jeroni Ollers, *Manuale*, 1590, desembre, 27 - 1591, desembre, 23.

5002 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 101.

5003 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 101, fol. 23r.

5004 ACB, Esposalles, vol. 56.

escudeller, fill d'Antoni Mestre, tintorer, de la vila de Valls, difunt, i d'Elisabet, i Eufrasina Ametllera, vídua de Jeroni Ametller, carnisser, ciutadà de Barcelona, filla de Nicolau Alzina, paraire, de Sant Celoni, difunt, i d'Elisabet⁵⁰⁰⁵.

El 21.07.1593 va ser nomenat prohom en cap de la confraria⁵⁰⁰⁶.

El 23.09.1593 Antoni Mestre ordena procurador a Jaume Mestre, tintorer de la Font de la Farigola, a la vila de Valls. Assigna al seu fill Jaume per aprendre l'ofici de sabater⁵⁰⁰⁷.

El 01.12.1593 Antoni Mestre, com a usufructuari, i Eufrasina, propietària per dret dotal, establiren en emfiteusi a Jaume Oliva, pagès, en unes cases amb dos portals amb hort contigu que tenien rere la capella de la beata Maria del Socors, davant del Portal Nou. Preu: 12 lliures anuals i 30 lliures en millores en els següents quatre anys⁵⁰⁰⁸.

Antoni Mestre, difunt el dia 22.09.1594, vivia als Escudellers Blancs⁵⁰⁰⁹.

El 27.01.1592 Eufrasina va llogar, per 2 anys, una casa al carrer de la Dagueria al daguer Antoni Orca AHPB, Maties Pastor, Esborrany, 1593, febrer, 26 - 1594, agost, 3.

El 07.10.1594, inventari dels béns d'Antoni Mestre, escudeller AHPB, Maties Pastor, Plec d'inventaris i encants, 1591 - 1599: cases amb dos portals a carrer dels Escudellers Blancs que anava a la plaça de la Trinitat. Obrador d'Antoni Mestre, al carrer del Vidre, que tenia llogat de Jeroni Espasa. Un segon obrador que tenia al carrer d'en Codolell, que anava a Viladalls un dels dos era davant de les cases on morí.

El 30.09.1600, esposalles d'Eufrasina, vídua, amb Antoni Folch, negociant i taverner de Barcelona, vidu. El seu fill, anomenat també Toni Mestre⁵⁰¹⁰.

El 28.10.1600 època feta per Eufrasina Mestra, vídua d'Antoni Mestre, muller d'Antoni Folch, negociant.

El 07.11.1600, un altre inventari de béns, després del matrimoni entre la seva vídua Eufrasina amb Folch: cases amb dos portals al carrer, al cantó dels Escudellers Blancs que anava a la plaça de la Trinitat⁵⁰¹¹.

0722. MESTRE, Antoni

Vers 1592 - 1660

Escudeller de Barcelona, fill d'Antoni Mestre, escudeller, i d'Eufrasina. Segons un document de 1628, estant a Valls, va fer de "figulo" i negociant. El testament estaria en mans del notari de Valls, Bartomeu Llea 05.09.1660.

El 06.09.1606 Jaume Casademunt, militar, reconegué que l'escudeller Antoni Mestre i el notari Joan Terés, tutors de l'impúber Antoni Mestre, va cobrar 9 lliures - sis eren el cens de

la pensió d'agost de 1595 i tres d'agost de 1606- que pagaven les cases on vivia el difunt Antoni Mestre al carrer Rauric⁵⁰¹².

El 24.03.1612 esposalles amb Maria, filla de Bartomeu Bolet, batifuller, de Barcelona, i de Paula⁵⁰¹³.

El 01.04.1612 capítols matrimonials entre Antoni Mestre, escudeller, fill d'Antoni Mestre, escudeller, aleshores ja difunt, i d'Eufrasina aleshores, esposa d'Antoni Folch, taverner, i Maria Bolet, filla de Bartomeu Bolet, batifuller, ciutadà de Barcelona, i de Paula, ambdós aleshores ja difunts. Dot: 225 lliures⁵⁰¹⁴.

El 20.04.1612, va fer de padrí en el bateig d'una filla de l'escudeller Joan Benavaire a Sant Just i Sant Pastor.

El 03.03.1629, Antoni Mestre, negociant ?, estant a Valls, establí en emfiteusi a Pere Pau Rotxotxo.

El 18.09.1634, resident a Valls, per poder lluir un violari de preu de 52 lliures, 10 sous i pensió anual de 7 lliures que prestava Domènec Basset, negociant de Barcelona, va vendre a Antoni de Sentmenat i de Lanussa, a Enric Sentmenat i de Lanussa, a Ramon Romeu, ciutadà honorat de Barcelona, a Lluís Polo, mercader de Barcelona, tutors dels béns de la pubilla Marina Modolell, filla de Bartomeu Modolell, ciutadà honorat de Barcelona, compradors, va obligar el cens que li pagava Lluís Coll, causídic, per unes cases amb dos portals que tenia per establiment seu al carrer Rauric, alou del benifet de Sant Pere a la seu⁵⁰¹⁵.

El 28.01.1676 l'obrador estava llogat als hereus de Ramon Macià Amador Macià i Joan Macià, escudeller, i era propietat de Josep Pellicer, cirurgià de la Selva de Camp, el qual, per pagar unes deutes a Josep de Prat, en concret, 125 lliures pel temps que va restar amb ell com a aprenent de cirurgià, li cedí les rendes 7 lliures anuals que cobrava del lloguer de dit immoble. Aquest obrador havia estat l'obrador d'Antoni Mestre, escudeller que treballà a la vila de Valls, i posteriorment? d'un Antoni Mestre "negociant" de Valls⁵⁰¹⁶.

0723. MESTRE, Antoni

Vers 1563 - 1617

Escudeller, habitant l'any 1593 a Barcelona, fill de Joan Mestre, tintorer de Valls, i de Magdalena.

El 27.11.1593, capítols matrimonials amb Estefania Vidala, vídua de l'escudeller Gaspar Vidal, en primeres núpcies, del beiner Antoni Ricart, filla de Francesc Pons, paraire, de Barcelona, i d'Anna⁵⁰¹⁷. El 29.12.1596, albat d'Antoni Mestre, prop lo forn⁵⁰¹⁸.

El 23.07.1597 va ser nomenat prohom tercer de la confraria⁵⁰¹⁹. El 1599, insaculat en la bossa del Consell de Cent.

5005 AHPB, Maties Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1587 - 1594.

5006 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

5007 AHPB, Salvador Capella, *Quintum manuale instrumentorum*, 1589, agost, 5 - 1594, octubre, 8.

5008 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1591 - 1596, s/n.

5009 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 104, fol. 29v.

5010 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 187r. El 28.10.1600 va fer els capítols matrimonials AHPB, 505/27.

5011 AHPB, Maties Pastor, Plec d'inventaris i encants, 1600 - 1606 i s. d.

5012 AHPB, Salvador Coll, Esborrany, 1605, desembre, 29 - 1606, desembre, 23.

5013 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 134.

5014 AHPB, Antoni Roure, *Llibre terser de capítols matrimonials*, 1610, febrer, 22 - 1616, febrer, 9.

5015 AHPB, Francesc Jeroni Vidal, Esborrany, 1641, desembre, 30 - 1642, desembre, 21.

5016 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

5017 AHPB, Salvador Coll, Plec de capítols matrimonials, 1592 - 1594.

5018 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 106, fol. 38v.

5019 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

El 16.08.1600, assistí a la reunió de la confraria⁵⁰²⁰.

El 03.06.1601 era a Valls

El 23.07.1602 Miquel Ximenis, en tant que usufructuari pel seu matrimoni amb Margarida Ximenis i Ardèvol, establí en emfiteusi a Antoni Mestre, escudeller, en unes cases amb cinc portals, al carrer dels Tres Llits, que eren del benifet canonical sota invocació de Sant Pere a la seu de Barcelona, unit al benefici de Sant Miquel a la parròquia de Santa Maria del Mar, alou dels esmentats beneficiats, a cens de 3 morabatins i mig, a raó de 9 sous per morabatí. Al sud de les cases hi havia el carrer dels Tres Llits o Codolell. Dimensions: orient, 8 canes, 3 pams i 3/4 de pam; sud, 9 canes, 4,5 pams; occident, 11 canes, 3 pams i 1/4 de pam; nord, 6 canes, 7,5 pams⁵⁰²¹.

El 1605 s'esmenta l'obrador que Antoni Mestre, escudeller, tenia al carrer dels Tres Llits⁵⁰²².

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1606⁵⁰²³.

El 01.03.1608, albat de Marianna, filla d'Antoni Mestre, als Quatre Cantons dels Escudellers Blancs⁵⁰²⁴.

El 31.10.1614, esposalles de Marianna, filla d'Antoni Mestre, escudeller, i d'Estefania amb Antoni Alemany, passamaner, de Llinars⁵⁰²⁵.

El 29.08.1617, afermament per cinc anys fet per Estefania Mestre, vídua d'Antoni Mestre, d'Antoni Mestre de 13 anys, fill de tots dos, amb Llorenç Modolell, per aprendre l'ofici de passamaner el contracte es va cancellar més tard.

El 06.07.1618 Estefania Mestre, vídua d'Antoni Mestre, Antoni Alemany, passamaner i Marianna, sa muller, filla dels cònjuges Mestre vénen a Francesc Deunosajut, candeler de cera, una propietat al carrer d'en Pujalt alies del forn del vidre que tenen per Pere de Santcliment Gualbes i de Pinós succeint a Lluís de Puigmarí, succeint Francesc Amat que tenen per diverses prepositures de la canònica de la Seu de Barcelona⁵⁰²⁶.

El 28.01.1624, capítols entre Hipòlit Mestre, negociant, fill d'Antoni Mestre, difunt, escudeller, i d'Estefania, amb Elionor, vídua de Galceran Francesc Calopa, notari públic⁵⁰²⁷. El 19.03.1623, esposalles d'Hipòlit Mestre, corredor d'orella, fill d'Antoni Mestre, escudeller de Barcelona difunt, i d'Estefania, amb Elionor Calopa, vídua de .t. Calopa, notari, de Barcelona⁵⁰²⁸.

El 07.03.1627 Estefania Mestre, vídua d'Antoni Mestre, va llogar, per cinc anys, al pagès Galderic Roure, una mujada de terra que tenia al lloc anomenat "el Clot de baix a la marina", pel preu total de 27,5 sous⁵⁰²⁹.

El 12.05.1630 esposalles d'Antoni Mestre, passamaner, fill

d'Antoni Mestre, escudeller, i Margarida ha de ser un error, amb Jerònima, filla d'Antoni Muntanya, paraire, difunt, i Beneta⁵⁰³⁰. El 02.06.1630 capítols matrimonials entre Antoni Mestre, passamaner, fill del difunt Antoni Mestre, escudeller, i d'Estefania encara viva, amb Jerònima Muntanya⁵⁰³¹.

El 25.05.1637 testament d'Estefania Mestre, vídua d'Antoni Mestre, escudeller, filla de Francesc Pons, paraire de Barcelona, i d'Anna. Nomenà marmessors a Francesc Pons, notari, el seu germà; a Bartomeu Castanyera, escudeller, el seu cunyat; a Josep Mestre, escudeller, a Hipòlit Mestre, corredor d'orella; a Antoni Mestre, passamaner, i a Jeroni Mestre, jove veler, tots ells fills seus. Demanà ser entrada al Pi, al vas dels Mestres, antecessors seus, davant la capella de Sant Joaquim. S'esmenta Estefania Ricart, donzella, filla seva i d'Antoni Ricart, el seu primer marit. Instituí hereu universal a Hipòlit Mestre. Testimonis: Jaume i Ramon Macià, escudellers.

El 30.05.1637, lectura del testament al carrer dels Escudellers Blancs⁵⁰³².

El 23.02.1639, esposalles d'Esperança, filla d'Antoni Mestre i d'Estefania amb Pere Genís Rius, mestre calderer, fill de Francesc Rius, sastre de Santa Perpètua de Mogoda, i de Joana⁵⁰³³. El 27.08.1639, esposalles de Jeroni Mestre, veler, ciutadà de Barcelona, filla d'Antoni Mestre i d'Estefania amb Jerònima, filla de Joan Dimes, barreter de Barcelona, i de Joana⁵⁰³⁴.

0724. MESTRE, Cosme

Vers 1500 - 1545

Mestre escudeller de Barcelona. Residia al carrer dels Ollers blancs. Residència: tenia cases, junt amb un hort, al carrer d'en Codolell o dels Tres Llits, i una botiga contigua a dites cases.

El 28.05.1526, esposalles amb Jerònima Freixa, de Tarragona⁵⁰³⁵.

El 12.11.1531, rebut signat per Bernardí Mates, escudeller, a Cosme Mestre, escudeller de 6 lliures per la venda d'unes cases amb obrador, el dia 23 d'octubre passat⁵⁰³⁶.

El 07.06.1535, Antoni Cebrià, escudeller de Tamarit, aleshores a casa de Cosme Mestre, perdona e l'escudeller Gaspar Vidal dels cops que li va proferir⁵⁰³⁷.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁰³⁸.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁰³⁹.

- 5020 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
- 5021 AHPB, Pergamins, sèrie B, núm. 600; AHPB, Climent Cortell, major, *Primus liber vendicionum, stabilimentorum et aliarum alienacionum*, 1601, gener, 30 - 1603, gener, 29.
- 5022 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de documentació diversa, 1602 - 1605.
- 5023 AHCB, Gremial, I-56.
- 5024 APSMP, Llibre d'òbits, 117, fol. 53v; ítem, vol. 118, fol. 77r.
- 5025 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 188.
- 5026 AHCB, Notarial, XIII-3.
- 5027 AHPB, Antic Terra, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1612, juliol, 29 - 1624, desembre, 15.
- 5028 ACB, Esposalles, vol. 72.
- 5029 AHPB, Esteve gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale*, 1626, desembre, 29 - 1627, desembre, 22.

- 5030 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 70v.
- 5031 AHPB, Francesc Pons, *Liber 1 capitulorum matrimonialium*, 1617, juliol, 3 - 1631, desembre, 13.
- 5032 AHPB, Francesc Llunell, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimorum voluntatum*, 1625, abril, 6 - 1644, juliol, 18.
- 5033 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 124v; AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulorum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.
- 5034 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 20v; AHPB, Francesc Pastor, *Liber sive manualis sextus notarum communis*, 1631, gener, 2 - 1634, octubre, 30.
- 5035 ACB, Esposalles, vol. 22, fol. 34.
- 5036 AHPB, Antoni Anglès, major, *Tricesimum quartum manuale comune*, 1531, octubre, 30 - 1532, febrer, 29.
- 5037 AHPB, Francesc Narcís Tries, *Quartum decimum reportorium*, 1535, gener, 4 - 1538, febre, 13.
- 5038 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
- 5039 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notarum*, 1540, gener, 3 -

El 16.11.1541 va fer de padrí en un bateig a Sants Just i Pastor⁵⁰⁴⁰.

El 02.03.1542 albat d'en Mestre, als Ollers Blancs⁵⁰⁴¹.

El 1543 va fer de testimoni a les esposalles de Francina Vidala, filla del difunt Gaspar Vidal, escudeller⁵⁰⁴².

El 1545 era prohóm en cap de la confraria dels escudellers i gerrers⁵⁰⁴³.

El 21.10.1545, cos de Cosme Mestre, escudeller, al carrer dels Ollers Blancs⁵⁰⁴⁴.

El 28.11.1545, mort d'un albat⁵⁰⁴⁵.

El 18.11.1545, inventari dels seus béns, fet a instàncies de Jerònima, la seva vídua⁵⁰⁴⁶.

El 16.04.1550, Jerònima Mestre, vídua de Cosme Mestre va llogar dos forns, un de blau i un de daurat, a l'escudeller Antoni Deu, al carrer d'en Codolell⁵⁰⁴⁷.

El 12.08.1551, esposalles de sa filla Anna amb l'escudeller Toni Mestre⁵⁰⁴⁸.

El 08.06.1553 Jerònima Mestre va llogar quatre habitacions i un forn de blau i de daurat al carrer d'en Codolell, a l'escudeller Antoni Falcó. El temps fou per 2 anys. El deute del lloguer i un préstec per comprar plom i estany seria pagat amb obra d'escudeller, en un termini de dos mesos⁵⁰⁴⁹.

El 12.06.1554, Jerònima, sa muller, rebé permís per tenir forn o forns de coure ceràmica a casa seva de Barcelona, al carrer que va del carrer dels Escudellers a la plaça de la Trinitat, previ pagament d'un cens de 2 s 6 diners per Sant Joan de juny i una entrada de 9 sous⁵⁰⁵⁰.

El 06.12.1555, testament de Jerònima Mestre, muller del difunt Cosme Mestre, filla de Jaume Freixa, difunt, ciutadà de Tarragona, I de Francina, en darreres núpcies muller de Cosme Mestre, mestre en arts, ciutadà de Barcelona. Demanà ser enterrada al Pi, al vas de la confraria de la Verge Maria. Nomena hereva a sa mare, Francina Mestre; sinó, Cosme Miquel Mestre, son fill; sinó, Jerònima, sa filla; sinó Anna, sa filla, muller d'Antoni Mestre, escudeller de la vila de Valls. El 10.12.1555, mort de Jerònima Mestre al carrer dels Ollers⁵⁰⁵¹.

El 01.01.1557 capítols matrimonials entre Miquel Ardèvol, fuster, i Jerònima, filla del difunt Cosme Mestre, escudeller. S'estipulà que Francina Mestre, vídua de Cosme Mestre, mestre en arts, àvia maternal de Jerònima pagaria a sa neta, entre altres

coses, l'obra de terra nova per vendre, és a dir, plats, escudelles i eines⁵⁰⁵².

El 14.10.1562, capítols matrimonials entre Joan de Floris, ferrer, fill d'Alonso Sifuentes, ferrer, de Medinaceli Castella, i d'Isabel, amb Jerònima, vídua de Miquel Ardèvol, filla de Cosme Mestre i de Jerònima. Dot: 100 ducats⁵⁰⁵³.

0725. MESTRE, Francesc

Escudeller de Barcelona, fill de Francesc Mestre, pagès, i de Caterina.

El 19.11.1605, combregar de Francesc Mestre, a casa d'en Rossell, al carrer d'en Roca⁵⁰⁵⁴.

El 16.11.1613 esposalles amb Paula, filla de .t. Albert, sastre de Barcelona, i d'Elisabet⁵⁰⁵⁵.

El 1624 s'esmenta com a testimoni en un document notarial⁵⁰⁵⁶.

0726. MESTRE, Hipòlit

Vers 1600 - ?

Escudeller i negociant de Barcelona, fill d'Antoni Mestre, escudeller, i d'Estefania. Germà de Josep Mestre, escudeller, i de Jeroni Mestre, veler.

El 19.03.1623, esposalles amb Elionor Calopa, vídua de .t. Calopa, notari de Barcelona⁵⁰⁵⁷. El 23.01.1624 capítols matrimonials amb Elionor Calopa, filla de Francesc Santpere, pagès, de Sant Feliu d'Alella, i d'Eulàlia⁵⁰⁵⁸.

El 18.11.1626 cos de Lluís, albat d'en Mestre, escudeller⁵⁰⁵⁹. El 10.12.1626 cos de Maria, albat, de la parròquia de Sant Jaume filla d'Hipòlit Mestre, als Escudellers blancs⁵⁰⁶⁰.

El 24.02.1627 se li va afermar, per 8 anys, Joan Martí, de 12 anys, fill de Joan Martí, pagès de Barcelona, per aprendre l'ofic d'escudeller⁵⁰⁶¹.

El 07.05.1628 ell i la seva esposa van reconèixer que Francesc Spano, ciutadà honrat de Barcelona, els hi havia pagat 52,5 lliures per llució d'un violari⁵⁰⁶².

El 26.09.1631 cos d'Eulàlia, albat d'en Mestre, escudeller⁵⁰⁶³. El 26.03.1632 cos de Baptista, fill d'en Mestre⁵⁰⁶⁴.

1541, febrer, 19.

- 5040 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 21r.
 5041 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1541 - 1542.
 5042 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa capitulorum matrimonialium*, 1540, gener, - 1549, juny, 6.
 5043 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 5044 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1545 - 1546.
 5045 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1545 - 1546.
 5046 AHPB, Miquel Cellers, Plec inventaris solts, 1544-1548.
 5047 AHPB, Jordi Joan Tost, *Secundum manuale comune*, 1550, març, 18 - 1550, desembre, 20.
 5048 ACB, Esposalles, vol. 35.
 5049 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.
 5050 ACA, Reial Patrimoni, *Batllia*, 334, fol.44v i *Mulassa*, vol. I, fol. 117, ídem *Llibre d'Establiments*, 8, fol. 51, *Llibre terç de D. Luis Ycart*, *Llibre manual XI*, *Llibre d'Establiments*, 5.
 5051 AHPB, Francesc Mulnell, *Primus liber testamentorum*, 1538, novembre, 27 - 1558, octubre, 21, fol. 101v.

- 5052 AHPB, Notari Francesc Mulnell, Pere Mulnell, *Decimum septimum manuale omnium contractuum*, 1557, agost, 26 - 1572, gener, 20.
 5053 AHPB, Pere Mambla, Plec de capítols matrimonials, 1557 - 1573.
 5054 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 115, fol. 40v.
 5055 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 72.
 5056 AHPB, Francesc Aquiles, menor, *Decium [tercium] protocolum sive manuale*, 1623, desembre, 29 - 1624, desembre, 24.610/41, fol. 325.
 5057 ACB, Esposalles, vol. 72 fol. 3r.
 5058 AHPB, Antic Terra, *Duodecimum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1623, desembre, 26 - 1624, octubre, 27.
 5059 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 16v.
 5060 APSMP, Llibre d'òbits, caixa 68.
 5061 AHPB, Francesc Pons, *Decimum ... manuale*, 1626, desembre, 29 - 1627, octubre, 29.
 5062 AHPB, Rafael Riera, menor, *Manual*, 1627, desembre, 27 - 1628, desembre, 23.
 5063 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 68r.
 5064 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 73r.

El 21.07.1633, prohóm tercer de la confraria⁵⁰⁶⁵.

El 04.03.1634, testimoni en un document públic⁵⁰⁶⁶.

El 22.07.1635, cos de Josep, fill d'en Mestre⁵⁰⁶⁷. El 25.11.1635, cos de Magina, filla d'en Mestre⁵⁰⁶⁸.

El 12.01.1659 ordenà procurador seu a a Jerònima Mestre, la seva esposa, per demanar a Ramon macià, escudeller, que li pagui 25 lliures que li dei d'una deixa feta al seu favor per la mare d'Hipòlit Mestre⁵⁰⁶⁹.

0727. MESTRES, Jeroni

1787 - Post. 1836

S'esmenta a la llista del gremi d'Escudellers de 1836-37: "Gerónimo Mestres, peón, casado, 49 años. C/ Neu", 4⁵⁰⁷⁰.

0728. MESTRE, Josep

Vers 1600 - Vers 1652

Escudeller, fill de Toni Mestre, escudeller, i d'Estefania. Germà d'Antoni Mestre, passamaner, d'Hipòlit Mestre, corredor d'orella, i de Jeroni Mestre, veler.

El 18.01.1620, esposalles amb Margarida, filla de Joan Reig, cirurgià, de Barcelona, i de Marianna⁵⁰⁷¹. El 06.02.1620, capítols matrimonials⁵⁰⁷².

El 24.01.1621, bateig de Josep Joan Macià, fill de Josep Mestre, escudeller, i de Margarida⁵⁰⁷³. El 16.10.1622, bateig d'Isabel Joana Teresa Jerònima, filla de Josep Mestre, escudeller, i de Margarida. Padrins: Jeroni Serra i Isabel Joana Bargallona, muller de Joan Bargalló, botiguer de teles⁵⁰⁷⁴. El 10.04.1626, cos de Josep, albat, fill d'en Mestre, escudeller⁵⁰⁷⁵. El 19.11.1626, cos de Llorenç, albat, fill d'en Mestre, escudeller⁵⁰⁷⁶. El 26.09.1631, cos d'Eulàlia, albat, filla d'en Mestre⁵⁰⁷⁷. El 26.03.1632, cos de Baptista, albat, fill d'en Mestre⁵⁰⁷⁸. El 22.07.1635, cos de Josep, albat, fill d'en Mestre⁵⁰⁷⁹.

El 25.11.1635, cos de Magina, albat, filla d'en Mestre⁵⁰⁸⁰.

El 26.10.1642, esposalles amb Jerònima Montsarra, vídua de Bernat Montsarra, de Barcelona⁵⁰⁸¹.

El 19.11.1643, sepultura de Teresa, filla de Josep Mestre, escudeller. Enterrada a Sant Jaume⁵⁰⁸².

El 1643 era un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁵⁰⁸³.

El 21.07.1646, prohóm en cap de la confraria⁵⁰⁸⁴.

El 18.07.1647, cos de Francesca, albat, filla de Josep Mestre, escudeller, als Escudellers⁵⁰⁸⁵.

El 15.11.1648, capítols matrimonials entre Jeroni Marcer, calderer, ciutadà de Barcelona i Margarida Mestra, filla de Josep Mestre, escudeller ciutadà de Barcelona, i de Margarida, difunta. Dot: 150 lliures⁵⁰⁸⁶.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria; no tenia botiga⁵⁰⁸⁷.

L'octubre de 1649 Macià Montsarró constituí procuradora a Jerònima Mestre i Montsarró, muller de Josep Mestre, escudeller, i mare seva, per poder cobrar certa quantitat de diner procedent de la taula de canvi de Barcelona.⁵⁰⁸⁸

El 27.07.1650 consta com el clavari de la confraria⁵⁰⁸⁹.

0729. MESTRE, Miquel

Escudeller.

El 05.03.1562 va reconèixer que devia a l'escudeller Antoni Devesa 12 ducats d'un préstec i que li pagaria el deute en el termini d'un més. Obliga, com a penyora, l'obrador que tenia al carrer de Viladalls⁵⁰⁹⁰.

El 31.03.1562 l'escudeller Antoni Devesa va nomenar Miquel Mestre, escudeller, habitant a Barcelona, com a procurador per poder cobrar certes quantitats que se li devien⁵⁰⁹¹.

0730. METGE, Josep

Vers 1580 - ?

Escudeller.

El 18.12.1597 va fer de testimoni, quan tenia uns 16-17 anys, en un procés judicial⁵⁰⁹².

0731. MEXIA (MEJÍAS), Joan

? - 1569

Escudeller d'origen castellà.

El 03.02.1565, esposalles amb Caterina Rocamora, vídua de Martín Alfonso de Nàjera, pescador⁵⁰⁹³.

El 04.08.1565, Isabel Lluïsa, vídua de Jeroni Moner, mercader, de Barcelona, establí en emfiteusi a Joan Mexia en

5065 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14
 5066 AHPB, Francesc Pons, Esberrany, 1633, desembre, 28 - 1634, desembre, 24.
 5067 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 100r.
 5068 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 103r.
 5069 AHPB, Mateu Prous, Manual, 1659, gener, 7 - 1659, desembre, 18.
 5070 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 5071 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 90r.
 5072 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber octavus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1618, gener, 22 - 1624, novembre, 26.
 5073 ADB, Baptismes, Santa Maria del Mar, fol. 179v.
 5074 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 5075 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 10r.
 5076 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 16v.
 5077 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 68r.
 5078 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 73r.
 5079 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 101r.
 5080 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 104r.
 5081 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 72v.
 5082 ADB, Parròquies, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.

5083 AHPB, Francesc Pons, *Prothocollum*, 1643, gener, 1 - 1643, desembre, 23.
 5084 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 5085 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.
 5086 AHPB, Pau Passoles. Plec de capítols matrimonials, 1635 - 1651.
 5087 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 5088 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1648, desembre, 26 - 1649, desembre, 24
 5089 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 5090 AHPB, Onofre Rialp, *Quartum manuale sive prothocollum*, 1561, agost, 4 - 1562, abril, 9.
 5091 AHPB, Onofre Rialp, *Quartum manuale sive prothocollum*, 1561, agost, 4 - 1562, abril, 9.
 5092 AHCB, Arxiu del Veguer, XXXVII-4.
 5093 ACB, Esposalles, vol. 41, fol. 77v.

unes cases amb dos portals oberts al carrer que, per franc alou, ella tenia al carrer dels Escudellers. Afrontaven: a orient, amb l'honor del reverent Estanyer, canonge de la Seu de Barcelona; al sud i a occident, amb l'honor dels hereus d'Antoni Deu, difunt, escudeller, i al nord, amb el carrer. La durada fou per 4 anys i el preu, 160 lliures, i 10 lliures d'entrada. Notari: Pere Fitor⁵⁰⁹⁴.

El 29.03.1568, extrema unció del sogre del mestre Mexies, escudeller, als Escudellers⁵⁰⁹⁵.

El 13.02.1569 assistí a la reunió de la confraria⁵⁰⁹⁶.

El 18.07.1569, combregar del mestre Joan Mexies, als Escudellers⁵⁰⁹⁷. El 23.07.1569, defunció⁵⁰⁹⁸.

0732. MILÀ, Miquel

Vers 1580 - Post. 1638

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Milà, argenter, i de Magdalena.

El 1592 s'esmenta en un document notarial referent a la confraria de Sant Hipòlit⁵⁰⁹⁹.

El 08.05.1604, esposalles amb Maria, filla de Guillem Vilardell, mestre de cases, natural de Barcelona, i de Jerònima⁵¹⁰⁰.

S'esmenta en una llibreta de comunió pasqual 1616-1622 que deu correspondre a la parròquia del Pi segons la qual vivia al carrer dels Escudellers Blancs amb la seva muller Maria⁵¹⁰¹.

El 06.09.1637, esposalles, *amore Dei*, de Joan Archs, hortolà, fill de Joan Archs, hortolà de Barcelona, i de Jerònima, amb Madrona, filla de Joan Milà, escudeller, natural de Barcelona, i de Joana⁵¹⁰². El 30.11.1637, esposalles de Madrona, filla de .t. Milà, escudeller, de Barcelona, i de en blanc, amb Joan Ribes, jove pedrenyaler, fill d'Antoni Ribes, pedrenyaler de Granollers, i d'Úrsula⁵¹⁰³.

El 1638 Matrona, filla de Miquel Milà, casada amb el pedranyeler Joan Ribes. Necessitat el matrimoni de diners per poder pagar 7 quintals de ferro a l'escudeller Jaume Macià, van consignar les 25 lliures que la confraria dels escudellers els hi havien de donar per haver-se casat amb filla de mestre escudeller⁵¹⁰⁴.

0733. MIQUEL, Francesc

Vers 1655 - 1681

Mestre escudeller.

El 27.05.1676 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵¹⁰⁵.

El 30.01.1680, esposalles amb Maria Anna Gomis, donzella⁵¹⁰⁶.

El 10.04.1681, bateig de Joan Baptista Miquel Francesc, fill de Francesc Miquel i de Marianna. Padrins: Joan Esteve, sastre, i Anna Gomis, muller de Jeroni Gomis, cotoner⁵¹⁰⁷.

El 17.11.1681, inventari dels seus béns, fet a instància de Marianna Miquel⁵¹⁰⁸.

L'any 1694 encara s'esmenta el seu nom a la llista dels mestres que tenien un obrador amb un forn mitjà.

El 20.11.1695, combregar de Marianna Miquel, vídua de Francesc Miquel, escudeller, al carrer de les Arenes APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24. El 20.12.1732, cos de Marianna Miquel, vídua de Francesc Miquel, escudeller, al carrer de les Arenes. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁵¹⁰⁹.

0734. MIQUEL, Jeroni

Vers 1725 - Post. 1752

Escudeller, fill de Joan Miquel, escudeller, i d'Isabel ?

El 11.06.1729, essent jove escudeller, esposalles amb Raimunda Ravell, donzella de la parròquia de Sant Pere de les Puel·les *amore Dei*⁵¹¹⁰.

El 03.03.1730, bateig de Joan Josep Jeroni, fill de Jeroni Miquel, escudeller, i de Raimunda. Padrins: Joan Miquel, escudeller, i Isabel Miquel, la seva muller⁵¹¹¹. El 12.12.1731, bateig de Maria Àngela Raimunda Jerònima, filla de Jeroni Miquel, jove escudeller, i de Raimunda Miquel i Revell. Padrins: Narcís Vicenç Casadevall, cec, oracioner, i Caterina, la seva muller⁵¹¹². El 11.08.1732, cos de Josep, albat, fill de Jeroni Miquel, jove escudeller, i de Raimunda, al carrer de les Arenes. Enterrat a Sant Just i Sant pastor⁵¹¹³. El 04.04.1733, cos de Maria Anna, albat, filla de Jeroni Miquel, escudeller, i de Raimunda, al carrer de les Arenes. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁵¹¹⁴.

El 17.04.1733, essent jove escudeller, va ser testimoni a l'inventari dels béns de la difunta Caterina Gallart, vídua de Miquel Gallart⁵¹¹⁵.

El 30.09.1735, cos de Pere, albat de Jeroni Miquel, jove escudeller, al carrer Mitjà de Sant Pere. Enterrat al vas de Santa Eulàlia⁵¹¹⁶. El 05.12.1736, bateig de Francesc Magí Jeroni, fill de Jeroni Miquel, jove escudeller, i de Raimunda Miquel i Ravell. Padrins: Francesc Miquel, jove escudeller, i Maria Botei, muller de Francesc Botei, taverner⁵¹¹⁷. El 18.02.1740, bateig de Pau Antoni Jaume, fill de Jeroni Miquel, jove escudeller, i de Raimunda Miquel i Ravell. Padrins: Pau Badielles, fuster,

5094 AHC, Notarial XII - 1.
 5095 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 84.
 5096 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 5097 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 85.
 5098 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 84r.
 5099 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1592 - 1606, i s. d.
 5100 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 129r.
 5101 APSJP, Llibreta de Comunió pasqual, 1616-1622.
 5102 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 23r.
 5103 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 37r.
 5104 AHPB, Pau Passoles, *Tercium manuale sive prothocollum*, 1637, desembre, 26 - 1638, desembre, 23.
 5105 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

5106 ACB, Esposalles, vol. 100, fol. 38v.
 5107 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 190.
 5108 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Llibre d'inventaris i encants, 1680, gener, 15 - 1683, abril, 23: cases amb un portal al carrer de les Arenes.
 5109 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 5110 ACB, Esposalles, vol. 127, fol. 6.
 5111 APSJP, Baptismes, vol. 13.
 5112 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 108.
 5113 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 5114 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 5115 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, Llibre d'inventaris. Tomo I, 1728, gener, 18 - 1744, setembre, 27.
 5116 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 15r.
 5117 ACB, Baptismes, vol. 20.

i Antònia Duran, muller de Josep Duran, escudeller⁵¹¹⁸. El 02.07.1743, bateig de Pere Joan Josep Ramon, fill de Jeroni Miquel, jove escudeller, i de Raimunda. Padrins: Pau Duran, jove escudeller, i Josepa Ruiz, muller de Roc Ruiz, negociant la padrina habitava a Manresa⁵¹¹⁹. El 27.07.1746, bateig de Francesc Ignasi Marià, fill de Jeroni Miquel i de Raimunda. Padrins: Francesc Gomis, cotoner, i Margarida Carreres, muller d'Ignasi Carreres, escudeller⁵¹²⁰. El 16.01.1750, cos d'Isabel, albat de Jeroni Miquel, al carrer d'en Serra, al vas del Roser⁵¹²¹. El 14.06.1752, cos de Rita, albat, filla de Jeroni Miquel, jove escudeller, i de Raimunda, al carrer d'en Serra. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁵¹²².

0735. MIQUEL i RAVELL, Jeroni

Vers 1740 - post. 1795

Jove escudeller, fill de Jeroni Miquel, escudeller, i de Ramona Ravella.

El 1764, essent encara menor d'edat, va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria⁵¹²³.

El 07.10.1769, esposalles amb Magdalena Font, filla de Joan Font i de Rosa Barfull, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁵¹²⁴.

El 23.03.1775, cos de Rosa, filla de Jeroni Miquel, jove escudeller, al vas de Santa Eulàlia⁵¹²⁵. El 29.05.1775, bateig d'Antoni Francesc Jeroni, fill de Jeroni Miquel, jove escudeller, i de Magdalena Font⁵¹²⁶. El 28.07.1778, cos de Ramon, fill de Jeroni Miquel, jove escudeller gratis⁵¹²⁷. El 24.06.1784, bateig de Jerònima Margarida Joana. Padrins: Jeroni Barfull, esparter, i Margarida Barfull, filla de Jacint Barfull, esparter⁵¹²⁸. El 02.12.1787, confirmació de Josep, fill de Jeroni Miquel, i de Magdalena Font⁵¹²⁹. El 10.02.1791, cos de Josep, fill de Jeroni Miquel, jove escudeller, al carrer dels Còdols. Enterrada al vas del Roser⁵¹³⁰.

El 1795 figura el seu nom entre els membres del gremi disposats a formar part d'una companyia de soldats per a la guerra contra França⁵¹³¹.

0736. MIQUEL, Joan

Gerrer.

El 06.10.1492 va reconèixer haver rebut cinc de les 10 lliures que la seva germana Isabel li devia per raó del dot de Càndia, muller de Joan Miquel⁵¹³².

0737. MIQUEL i GOMIS, Joan Baptista

1681 - 1733

Mestre escudeller, fill de l'escudeller Francesc Miquel, i de Marianna Gomis. Disposava d'un obrador al carrer de les Arenes.

El 10.04.1681, bateig de Joan Baptista Miquel Francesc, fill de Francesc Miquel i de Marianna Gomis. Foren els padrins: Joan Esteve, sastre, i Anna Gomis, muller de Jeroni Gomis, cotoner⁵¹³³.

El 03.11.1701, examen de Joan Baptista Miquel, fill de Francesc Miquel, escudeller aleshores ja difunt i de Marianna, a l'obrador de Joan Miquel, al carrer de les Arenes, presentat per Pere Màrtir Lapuja i Joan Coll, essent prohoms Francesc Coll i Francesc Gual; Pere Joan Mateu, el clavari, i Joan Fuster, Antoni Biscompte, Pau Borgonyó, Bernat Peris, Miquel Lapuja, Salvador Macià, Jacint Solanes, Antoni Mariterra, Jeroni Reig i Jeroni Lacruz. Va pagar les 8 lliures del dret d'examen⁵¹³⁴.

El 19.01.1704, esposalles amb Isabel Vinyoles, donzella ACB, Esposalles, vol. 112. El mateix dia, capítols matrimonials entre Joan Miquel, escudeller, fill de Francesc Miquel, difunt, escudeller i de Marianna Gomis, amb Isabel Vinyoles, donzella filla de Salvador Vinyoles, difunt, tintorer de seda i d'Eulàlia⁵¹³⁵.

El 01.03.1705, bateig d'Eulàlia Gertrudis Josepa, filla de Joan Miquel, mestre escudeller, i d'Isabel Miquel i Vinyoles, muller. Padrins: Ramon Berenguer, velluter, i Eulàlia Vinyoles, vídua de Salvador Vinyoles, tintorer de seda⁵¹³⁶. L'11.01.1707, bateig de Marianna Josepa Paula, filla de Joan Miquel i de Isabel Vinyoles. Padrins: Oleguer Vidal, mestre forner, i Marianna Miquel, vídua de Francesc Miquel, escudeller⁵¹³⁷. El 14.12.1708, bateig de Teresa Jerònima Josepa, filla de Joan Miquel i de Isabel Vinyoles. Padrins: Jona Vinyoles argenter, i Paula Vidal, muller d'Oleguer Vidal, flequer⁵¹³⁸. El 14.12.1708, cos d'Eulàlia, albat, filla de Joan Miquel, escudeller, als Escudellers⁵¹³⁹. El 08.12.1709, cos de Teresa, albat, filla de Joan Miquel, escudeller, a la Riera de les Arenes⁵¹⁴⁰. El 28.08.1711, bateig de Jeroni Joan Josep Agustí, fill de Joan Miquel i d'Isabel Vinyoles. Padrins: Jeroni Gomis, cotoner, i Paula Miquel i Esteve, muller de Joan Batista Miquel, sastre⁵¹⁴¹. El 16.04.1713, combregar de Marianna, vídua de Baptista Miquel, escudeller, a la Travessia dels Escudellers⁵¹⁴². El 25.09.1715, cos de Joan Miquel, albat, fill de Joan Miquel, escudeller, als Escudellers⁵¹⁴³.

El 1716 tenia la seva habitació en una casa situada al carrer de les Arenes, pròpia de Batista Miquel, sastre, per les quals pagava 30 lliures, on s'hi estaven també Joan Figueres, jove escudeller, i Felip Ferrer, jove hortolà del Portal Nou. Declarà tenir una botiga llogada al Born, per vendre l'obra fabricada, per

5118 ACB, Baptismes, vol. 21.
 5119 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 113v.
 5120 ACB, Baptismes, vol. 23.
 5121 ACB, Defuncions, vol. 7.
 5122 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 5123 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.
 5124 ACB, Esposalles, vol. 148, fol. 126v.
 5125 ACB, Defuncions, vol. 8.
 5126 ACB, Baptismes, anys 1772-1775, fol. 182r.
 5127 ACB, Defuncions, vol. 8.
 5128 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 321.
 5129 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 290v.
 5130 ACB, Defuncions, vol. 9.
 5131 AHCB, 1C-XVI-30.
 5132 AHPB, Jaume Vilar, *Undecimum manuale*, 1492, abril, 27 - 1493,

març, 27.
 5133 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 190.7
 5134 AHPB, Francesc Topi i Comes, Manual, 100, desembre, 26 - 1701, desembre, 22, fol. 306r-307v.
 5135 AHPB, Melcior Cortès i Oriol, Llibre de capítols matrimonials, 1696, febrer, 5 - 1717, gener, 24.
 5136 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 59.
 5137 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 96.
 5138 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 138.
 5139 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 5140 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 5141 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 202.
 5142 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 5143 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

la qual pagava a Josep Mercer, gerrer, 30 lliures de lloguer⁵¹⁴⁴.

El 21.01.1720, bateig d'Esperança Eulàlia Josepa, fila de Joan Miquel, escudeller i d'Isabel Vinyoles. Padrins: Josep Basart, sabater, i Esperança Riambau, muller d'Antoni Riambau, tirador d'or⁵¹⁴⁵. El 16.11.1723, bateig de Jeroni Marià Josep Miquel, fill de Joan Miquel, escudeller, i d'Isabel Miquel i Vinyoles. Padrins: Jeroni Gallart, escudeller, i Marianna Rocamador, muller de Miquel Rocamador, escudeller⁵¹⁴⁶.

El 1725 fou el prohoms tercer de la confraria⁵¹⁴⁷.

S'esmenta a la llista de la confraria de l'any 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 46 anys⁵¹⁴⁸.

El 31.01.1726 l'escudeller Joan Miquel va reconèixer deure a Miquel Rocamador 40 lliures per plats i escudelles que li havia comprat. Va prometre pagar una lliura setmanal a partir de la setmana següent de firmat el debitori. Testimonis: Pere Fau, jove escudeller, entre altres⁵¹⁴⁹.

El 1732 fou prohoms segon de la confraria⁵¹⁵⁰.

El 20.08.1733, cos de Joan Miquel, mestre escudeller, al carrer de les Arenes. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁵¹⁵¹.

El 25.08.1733, inventari dels seus béns. S'esmenten la casa o obrador on vivia dit difunt, amb les eines de l'ofici, i un forn de unes 40 grosses de grandària⁵¹⁵².

0738. MIQUEL, Joan

Jove escudeller.

El 1727 va demanar als prohoms dels escudellers que el dispensessin de fer els dos anys que li faltaven d'aprenentatge i poder-se passar a fadri.⁵¹⁵³

0739. MIQUEL, Pere Benet

Vers 1500 - ?

Gerrer, fill de Joan Miquel, gerrer, ciutadà de Barcelona, i de Càndia.

0740. MIQUEL, Ramon

Vers 1645 - Post. 1686

Mestre escudeller, fill de Jaume Miquel, pagès, de Belianes bisbat de Solsona, i de Caterina.

El 03.05.1670, esposalles amb Maria Esparver, filla de Jaume Esparver, pagès, de Berga bisbat de Solsona i de

Caterina. Testimoni: el reverent Francesc Braquets ?, beneficiat a Sant Just i Sant Pastor⁵¹⁵⁴.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵¹⁵⁵. El 21.07.1673 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁵¹⁵⁶.

El 04.09.1673 va reconèixer un deute de dues dobles d'or al mercader Jaume Teixidor per una rova de safra que li havia comprat⁵¹⁵⁷.

El 07.11.1673, bateig de Francesca, Magdalena, Maria, filla de Ramon Miquel, mestre escudeller, i de Maria. Foren padrins: Jaume Puigdaura, gerrer, i Florica Llopis, muller de Bernat Llopis, negociant⁵¹⁵⁸.

El 09.08.1683 va ser nomenat prohoms segon de la confraria⁵¹⁵⁹.

El 06.06.1686, vivint a Manresa, va afermar, per quatre anys i mig, al seu fill Manuel Miquel, de 15 anys, amb Dídac Andreu, veler, perquè li ensenyés l'ofici de veler⁵¹⁶⁰.

0741. MIRALLES, Francesc

Vers 1540 - Vers 1605

Escudeller, fill de Joan Miralles, paraire. Germà de l'escudeller Pere Miralles.

El 04.12.1566, esposalles amb Joana, filla de Joan Baldean⁵¹⁶¹.

El 27.05.1605, ja mort, esposalles del seu fill Francesc, notari de Bagà, amb Isabel, filla de Gaspar Dosrius, negociant, de Barcelona⁵¹⁶².

0742. MIRALLES, Joan

Vers 1580 - Post. 1640

Escudeller. Residència: carrer dels Triquets.

El 07.05.1601 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵¹⁶³. S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁵¹⁶⁴.

0743. MIRALLES, Josep

Vers 1605 - Post. 1646

Escudeller, natural de Barcelona.

El 11.09.1630, esposalles amb Margarida, vídua de Pau Tall,

5144 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715 - 1716.

5145 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 100.

5146 ACB, Baptismes, vol. 17.

5147 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

5148 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.

5149 AHPB, Sever Pujol, *Manuale undecimum instrumentorum*, 1725, desembre, 25 - 1726, desembre, 23.

5150 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.

5151 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.

5152 AHPB, Francesc Busquets, menor, Inventaris, 1690, març 5 - 1734, març, 21.

5153 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Secundum manuale instrumentorum, et contractuum*, 1727, desembre, 30 - 1728, desembre, 19, fol. 34v.

5154 ACB, Esposalles, vol. 95, fol. 49v; APSJP, Esposoris, vol. 5; AHPB, Francesc Cotxet i Soler-Ferran, *Primus liber capitulum matrimonialium*, 1660, desembre, 21 - 1672, octubre, 23.

5155 AHPB, Francesc Lentsclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.

5156 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

5157 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1673, juliol, 1 - 1673, desembre, 24.

5158 APSJP, Baptismes, vol. 9, p. 49.

5159 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

5160 AHPB, Marià Rondó, *Quintum manuale*, 1685, desembre, 30 - 1686, desembre, 24.

5161 ACB, Esposalles, vol. 42.

5162 ACB, Esposalles, vol. 63, fol. 148v.

5163 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre, 22.

5164 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

serrador de Barcelona⁵¹⁶⁵.

El 17.09.1638 va llogar, per tres anys, una casa amb triquet, que era de Bernat Estela, porter reial, situada al lloc anomenat “el Joc del Mall”, pel preu de 75 lliures, és a dir, 25 lliures anuals⁵¹⁶⁶.

El 08.07.1639, bateig de Margarida Teresa Antònia Isabel Francesca Joana, filla de Josep Miralles, escudeller i d'Isabel. Padrins: Andrés Salvador, patró de la capitana d'Espanya, i Teresa, filla de Narcís Saladriga, revenedor⁵¹⁶⁷. El 07.07.1645, cos d'Anna Maria, filla de Josep Miralles⁵¹⁶⁸. El 01.10.1646, cos de Joan Baptista, albat, fill de Josep Miralles, escudeller⁵¹⁶⁹.

745. MIRALLES, Llorenç

Vers 1580 - 1634

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Miralles, escudeller, natural de Bagà bisbat d'Urgell, i d'Àngela Nicolaua. Germà de l'escudeller Pau Miralles. Cunyat de l'escudeller Guillem Bajó.

Tenia encomanat l'obrador de l'escudeller Antoni Font quan aquest plegà⁵¹⁷⁰. A la seva mort, l'obrador on treballava era de Dionís de Magarola, com a senyor mitjà, i estava situat entre els carrers Escudellers i Vidre.⁵¹⁷¹

L'any 1610 vivia en una casa que tenia al carrer que anava de la Placeta d'en Camprodó als Escudellers i feia cantonada amb el carrer d'Avinyó, que li fou venuda pel sastre Antoni Monar⁵¹⁷².

El 02.01.1602, combregar de Llorenç Miralles a casa del mestre Jaume Colom, als escudellers⁵¹⁷³.

El 24.04.1605, esposalles amb Eulàlia, vídua de Pau Sayol, escudeller de Barcelona⁵¹⁷⁴. El 21.05.1605, capítols matrimonials amb Eulàlia, filla de Pere Mulet, pagès, natural de l'Aguiló, i de Joana. Entre els testimonis, Miquel Passoles, escudeller⁵¹⁷⁵.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1606⁵¹⁷⁶.

El 19.11.1608, la seva muller Eulàlia actuà de padrina del bateig de la filla de Jeroni Olivella, sastre⁵¹⁷⁷.

El 22.09.1613, va fer de padrí de Llorenç Rodó, fill de Gaspar Rodó, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor⁵¹⁷⁸. El 05.10.1613, fa de padrí en el bateig d'una filla de Francesc Terré, a Sant Just

i Sant Pastor⁵¹⁷⁹. La seva esposa Eulàlia va fer de padrina en el bateig d'un fill de Jeroni Mestre, pintor⁵¹⁸⁰.

El 20.09.1614 va presentar una requisició, juntament amb Lluís Castanyera, per demanar a la confraria que no s'invertissin els diners de la botiga del plom en causes pies⁵¹⁸¹.

El 1616, la seva muller Eulàlia apadrinà Jeroni Llorenç Lluís, fill de F. Soler, cinter⁵¹⁸².

El 24.02.1619 va admetre, com a aprenent, a Josep Andreu, de 12 anyst, per ensenyar-li el seu ofici, per una durada de set anys i mig⁵¹⁸³.

El 21.01.1620 va fer de padrí en el bateig d'un fill de Francesc Corballó, escudeller⁵¹⁸⁴.

El 14 març 1620 reconegué a Pere Llunell, pagès, de Sant Feliu de Llobregat, un deute de 29 lliures: 20 lliures per dues pensions d'un cens d'una peça de terra a Aigües Mortes, parròquia de Sant Joan Despí, i les altres 9 lliures per la resta d'un altre pagament⁵¹⁸⁵.

El 1620 fou un dels prohoms de la confraria⁵¹⁸⁶.

El 23.05.1620 Eulàlia Miralles reconegué haver rebut de Miquel Feliu, traginer, de Sort, 3 lliures i quatre sous per obra de terra plats i escudelles comprades per fra Salvador Serra, prior de Santa Maria de Rialp i de Vilamur, de l'orde de Sant Joan de Jerusalem⁵¹⁸⁷.

El 18.08.1625, padrí d'un bateig.⁵¹⁸⁸

El 27.04.1626, els prohoms de la confraria reconegueren deure-li 50 lliures d'un préstec. Li van prometre pagar el més de maig següent⁵¹⁸⁹. El 27.07.1626, prohom de la confraria⁵¹⁹⁰.

El 26.05.1627 nomenà com a procurador seu a Ignasi Ferran, notari, de Barcelona⁵¹⁹¹.

El 15.12.1627 la seva esposa va fer de padrina en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁵¹⁹². El 12.07.1628, Eulàlia Miralles fou padrina d'un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁵¹⁹³.

El 02.10.1628, com a clavari de la confraria, reconegué un deute de 150 lliures amb el perxer Antoni Vidal per raó d'un préstec. El pagarien abans de cinc mesos⁵¹⁹⁴.

El 22.01.1630 va nomenar com a procurador seu a Pere

5165 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 89v.
 5166 AHPB, Jaume Roca, Esborrany, 1638, novembre, 13 - 1642, març, 18.
 5167 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 5168 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol.48v.
 5169 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 61v.
 5170 BC, Manuals Notarials, 509-fol..
 5171 AHPB, Pere Màrtir Llunell, *Manuale*, 1654, desembre, 26 - 1655, desembre, 24.
 5172 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum tercium*, 1609, desembre, 29 - 1610, desembre, 24.
 5173 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.
 5174 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 245r.
 5175 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum septimum prothocollum sive manuale*, 1604, desembre, 27 - 1605, novembre, 3.
 5176 AHCB, Fons gremial especial, escudellers, segle XVI, vol. 1, 23 de febrer de 1606, s. f.
 5177 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 5178 APSJP, Baptismes, vol. 6.

5179 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 5180 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 5181 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 5182 ACB, Baptismes, vol. 9, fol. 132r.
 5183 AHPB, Maties Amell, *Septimum manuale sive protocollum instrumentorum*, 1620, gener, 5 - 1620, desembre, 23.
 5184 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 5185 AHPB, Maties Amell, *Septimum manuale sive protocollum instrumentorum*, 1620, gener, 5 - 1620, desembre, 23.
 5186 Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum tercium*, 1619, desembre, 26 - 1620, desembre, 23.
 5187 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1619, desembre, 29 - 1620, desembre, 24.
 5188 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 5189 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.
 5190 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 5191 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum*, 1626, desembre, 25 - 1627, desembre, 24, fol. 417r.
 5192 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 5193 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 5194 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum primum*, 1627, desembre, 28 - 1628, desembre, 23.

Manaut, familiar de Joan Magarola, de la Reial Audiència del Principat de Catalunya⁵¹⁹⁵.

El 07.08.1631, prohoms en cap de la confraria⁵¹⁹⁶. El 21.07.1633, clavari de la confraria⁵¹⁹⁷.

El 09.01.1634 va fer testament. Els marmessors foren Eulàlia Miralles, Quirze Marc, prevere resident a Barcelona, i Guillem Bajó, escudeller, el seu cunyat. Demanà ser enterrat a l'església de Sant Jaume⁵¹⁹⁸.

El 03.01.1634, sepultura de Llorenç Miralles, escudeller. El 07.01.1637, inventari dels seus béns: "*Primo, totas aquellas casas ab dos portals obrints, ço es, lo portal major en lo carrer de N'Avinyo qui va des de la Davallada de St. Miquel a la plassa d'en Camprodo y lo altre del carrer qui va de dita plassa al carrer dit dels Scudallers*"⁵¹⁹⁹.

El 05.05.1634 Miquel Soler, escudeller, es va casar amb Eulàlia Miralles, vídua del difunt Llorenç Miralles, escudeller⁵²⁰⁰.

El 12.02.1635, Josep Miralles, treballador, vidu, fill de Llorenç Miralles, escudeller, i de Magdalena es va casar amb Elisabet, filla de Guillem Mates, sabater, i de Caterina⁵²⁰¹.

El 09.04.1635 Eulàlia Miralles nomenà com a procurador seu a Francesc Bora, familiar de Joan Magarola, regent del Consell Suprem d'Aragó, per a cobrar certes deutes a Granollers. Entre els testimonis, l'escudeller Miquel Soler⁵²⁰².

El 15.10.1636 Eulàlia Soler, abans esposa del difunt Llorenç Miralles, s'esmenta en un protocol notarial⁵²⁰³. El 16.10.1641, Eulàlia Miralles, vídua de Llorenç Miralles i, abans, muller de Miquel Soler, escudeller, s'esmenta en un protocol notarial⁵²⁰⁴.

El 12.06.1682 l'escudeller Amador Macià, únic marmessor testamentari d'Eulàlia Miralles, va anomenar com procuradors seus a Francesc Mas i a Joan Almató, preveres de la parròquia de Sant Jaume Barcelona per, en nom seu, poder vendre unes cases situades a la plaça de la Trinitat⁵²⁰⁵.

0744. MIRALLES, Pau

? - Vers 1589

Escudeller, pare dels escudellers Pau i Llorenç Miralles. Estigué casat amb una tal Jerònima.

El 04.03.1585, combregar de Pau Miralles, escudeller, al carrer de Còdols⁵²⁰⁶. El 27.02.1598, combregar de Pau Miralles, escudeller, al carrer de la Mare de Déu⁵²⁰⁷.

5195 AHPB, Francesc Pons, Plec de documentació diversa, 1622 - 1640.

5196 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

5197 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

5198 AHPB, Francesc Pons, *Liber testamentorum II*, 1625, juny, 4 - 1636, agost, 25.

5199 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 52.

5200 ADB, Informacions matrimonials, vol. 87.

5201 APSJP, Llibre de Esposoris, 1610-1651, fol. 346.

5202 AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1633, desembre, 28 - 1634, desembre, 24.

5203 AHPB, Josep Safont, *Tricesimum quintum manuale*, 1635, desembre, 29 - 1636, desembre, 23.

5204 AHPB, Jaume Joan Arimon, Manual, 1642, juliol, 20 - 1645, desembre, 4.

5205 AHPB, Joan Alomar, Manual, 1681, desembre, 29 - 1682, juliol, 26.

5206 APSJP, Llibre d'òbits, vol. anys 1583 - 1585.

5207 APSJP, Llibre d'òbits, vol. anys 1594 - 1598.

0745. MIRALLES, Pau

Vers 1560 - 1614

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Miralles, escudeller, i de Jerònima. Germà de l'escudeller Llorenç Miralles. Parroquia del Pi.

El 13.07.1595 l'escudeller Jeroni Espasa el va establir en unes cases i obrador al carrer dels Ollers Blancs, amb l'obligació d'invertir 60 lliures en millores, abans de tres anys⁵²⁰⁸.

El 08.06.1598 va comprar una sort de fusta dolenta als encants dels béns del difunt Pere Boveres, escudeller⁵²⁰⁹.

El 03.02.1599 combregar de la muller de Pau Miralles, al portal dels Escudellers⁵²¹⁰.

El 16.05.1599, vidu, esposalles amb Marianna, filla de Bernat Duran, pagès de Jorba bisbat de Vic i de Joana⁵²¹¹.

El 11.08.1599 va reconèixer haver rebut 56 lliures i 12 sous de les 120 lliures del dot de la seva esposa capítols matrimonials en poder del notari Joan Pareja, (05.08.1599)⁵²¹².

El 11.08.1600 el sastre Antic Carbonell establí en emfiteusi a Pau Miralles en unes cases al carrer dels Ollers Blancs, per 22 lliures anuals. Havia d'invertir, en cinc anys, 50 lliures en millores. D'entrada, un parell de capons⁵²¹³.

El 16.08.1600 assistí a la reunió de la confraria⁵²¹⁴.

El 25.05.1607, albat de Pau Miralles, al portal dels Escudellers⁵²¹⁵.

El 1609 s'esmenta en un document privat del negociant mallorquí Antoni Felipera⁵²¹⁶.

El 21.01.1614, combregar a Pau Miralles, escudeller, als Escudellers⁵²¹⁷.

El 19.06.1614, testament de Pau Miralles. Nomenà marmessors al seu germà Llorenç Miralles, escudeller, a Pau Miralles, gerrer, i a Antoni Porta, escudeller. Demanà ser enterrat al Pi, al vas on hi havia enterrada la seva muller. Nomenà hereu universal a Simó i a Francesc Miralles, fills seus i de Marianna, la seva difunta esposa⁵²¹⁸. El 19.06.1614, sepultura de Pau Miralles, al Pi. Enterrat al vas on descansava la seva muller, el vas de Nostra Senyora del Pilar⁵²¹⁹. El 03.12.1614, lectura del testament⁵²²⁰. El 1614, inventari dels seus béns⁵²²¹.

5208 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum protocollum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.

5209 AHCB, Notarial, Inventaris, caixa 46.

5210 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 108, fol. 35v.

5211 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 5r.

5212 AHPB, Joan Pareja, *Decimum tercium manuale sive prothocollum*, 1598, desembre, 28 - 1599, desembre, 24.

5213 AHPB, Francesc Guardiola, *Prothocolletum*, 1600, gener, 1 - 1600, desembre, 10.

5214 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20. 510/13.

5215 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 118, fol. 7r.

5216 AHPB, Josep Safont, Manual, 1608, desembre, 31 - 1609, desembre, 24. 563/11.

5217 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 124.

5218 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber primus testamentorum*, 1608, gener, 4 - 1618, febrer, 24.

5219 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber primus testamentorum*, 1608, gener, 4 - 1618, febrer, 24.

5220 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber primus testamentorum*, 1608, gener, 4 - 1618, febrer, 24.

5221 AHCB, Notarial, I. Inventaris, caixa 46.

El 26.09.1623, capítols matrimonials de Joan Viladerran, jove cirurgià, fill de Joan Viladerran, pagès de Sant Pere diòcesi de Vic i d'Eulàlia, amb Elisabet, vídua de t. Lleó, escudeller, filla de Pau Miralles, escudeller, i d'Anna⁵²²².

0746. MIRALLES, Pau

Gerrer, fill de Pau Miralles, escudeller, i d'Isabel ?

El 28.04.1623, esposalles de Maria, filla de Pau Miralles, gerrer, i d'Anna amb el sastre Jacint Andreu⁵²²³. El 14.01.1624, capítols matrimonials de la seva filla⁵²²⁴.

El 05.08.1630, prohom primer de la confraria⁵²²⁵.

0747. MIRALLES, Pere

Vers 1530 - post. 1566

Escudeller, fill de Joan Miralles, paraire, ciutadà Barcelona, pare de l'escudeller Llorenç Miralles.

El 10.10.1556, esposalles amb Elisabet, filla de madona Carnissera⁵²²⁶.

El 26.11.1566, esposalles amb Àngela, filla de Joan Nicolau, pagès, ciutadà Barcelona⁵²²⁷.

0748. MIRANDA, Fèlix

Jove escudeller.

El 29.07.1735, cos d'Andreu, albat, fill de Fèlix Miranda, jove escudeller, i de Paula, al carrer d'en Serra.⁵²²⁸

0749. MIRET, Miquel a Tió

Vers 1550 - 1586

Escudeller de Calella, habitant a Barcelona, fill de Quirze Miret, a Tió, mariner, de Calella, i de Julita.

El 16.10.1576, capítols matrimonials amb Elisabet Cirera, filla de Llorenç Cirera, sastre, ciutadà de Barcelona, i de Margarida. Dot: 100 lliures. Entre els testimonis, el gerrer Rafael Mates⁵²²⁹. El 28.10.1576, esposalles amb Elisabet, filla de Llorenç Cirera, sastre, i de Margarida⁵²³⁰.

El 02.08.1586 va ser nomenat prohom tercer de la confraria.

El 23.11.1586, difunt esposalles de la seva vídua Elisabet amb Pau Ferrer, escudeller de Barcelona⁵²³¹. El 28.12.1588, capítols matrimonials de la seva vídua amb Bartomeu Huguet⁵²³².

El 01.01.1589, esposalles d'Elisabet Mireta amb Bartomeu

Huguet, baster⁵²³³.

0750. MIRÓ, Antoni

Gerrer, fill de Jaume Joan Miró, pagès, de Claravalls i de Caterina

Estigué casat amb Iolanda, filla de Pascasi Bosc, pagès, de Barcelona, i de Maria⁵²³⁴.

El 06.03.1499, Jaume Mercer, gerrer, ven i concedeix a Pere Arnau i Antoni Miró, gerrers, unes cases i obradors amb dos portals al carrer de Viladalls, amb l'usdefruit del pou i tres rodes de fusta i aparells i forn. Rep 50 florins equivalents a 27 lliures i 10 sous, pagadors a raó de 10 florins any⁵²³⁵.

El 13.04.1502 va reconèixer que la seva esposa li va pagar el dot de 30 lliures⁵²³⁶.

El 1504 va reconèixer deure al draper Bartomeu Bolet 5 lliures i 10 sous del que li devia del lloguer d'una casa situada al cap del carrer na Sagra en la qual hi van viure durant dos anys. Prometen pagar el deute abans de Nadal vinent. Entre els testimonis, el gerrer Jaume Mercer⁵²³⁷.

El 16.02.1506, ven al mercader Pere Xetart tota l'obra de terra que obri durant el 1506⁵²³⁸.

0751. MIRÓ, Domènec

Vers 1640 - 1707

Escudeller, fill de Pere Miró, cisteller, i de Maria.

El 20.02.1667, esposalles amb Marianna Jover⁵²³⁹.

El 18.03.1671, bateig de Gertrudis, Mònica, Magdalena, Caterina, Josepa, filla de Domènec Miró, escudeller, i de Mariana. Foren padrins: Francesc Valls, adroguer, i Mònica Rossell, muller de Jacint Rossell, adroguer⁵²⁴⁰.

El 01.01.1673, en una època per unes obres fetes a la casa de Luis Ponce de León, al carrer dels Escudellers, hi consta Domènec Miró, escudeller, entre els que hi vivien⁵²⁴¹.

El 15.08.1683, combregar de Domènec Miró, jove escudeller habitant a la proa dels Escudellers⁵²⁴².

El 22.12.1690, padri en el bateig d'un fill de l'escudeller Benet Vila⁵²⁴³.

El 19.02.1691, sepultura de Maria Frontera, vídua, a casa del seu fill Domènec Miró, jove escudeller, als Escudellers. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor.⁵²⁴⁴

5222 AHPB, Enric Coll, Plec de capítols matrimonials, 1623 - 1643.
 5223 ACB, Esposalles, vol. 71, fol. 124r.
 5224 AHPB, Enric Coll, *Protocollum*, 1623, desembre, 30 - 1624, desembre, 23.
 5225 AHCb, Gremial, Diversos, 14.
 5226 ACB, Esposalles, vol. 37, fol. 69r.
 5227 ACB, Esposalles, vol. 42.
 5228 APSJP, Llibre d'òbits, 1735-1736.
 5229 AHPB, Pere Sabata, *Liber capitulorum matrimonialium ... primus*, 1570, novembre, 29 - 1580, novembre, 12.
 5230 ACB, Esposalles, vol. 48, fol. 96.
 5231 ACB, Esposalles, vol. 53, fol. 129.
 5232 AHPB, Joan Sala, Joan Sala, Llibre de capítols matrimonials, 1586, gener, 8 - 1591, novembre, 23.

5233 ACB, Esposalles, vol. 54, fol. 70.
 5234 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum numero vicesimum sextum*, 1502, gener, 19 - 1502, octubre, 27.
 5235 AHPB, Bartomeu Torrents, manual any 1499
 5236 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum numero vicesimum sextum*, 1502, gener, 19 - 1502, octubre, 27.
 5237 AHPB, Benet Joan, *Quintum manuale*, 1503, juliol, 26 - 1504, febrer, 29.
 5238 AHPB Lluís Carles Mir, Escriitures soltes, anys 1505-1509
 5239 ACB, Esposalles, vol. 93.
 5240 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 5241 AHPB, Josep Virgili, *Septimum Manuale instrumentorum*, 1672, desembre, 26 - 1673, desembre, 20.
 5242 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 5243 APSJP, Baptismes, vol. 10.
 5244 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.

El 30.03.1697, combregar de Domènec Miró, escudeller, als Escudellers⁵²⁴⁵.

El 30.03.1697, testament⁵²⁴⁶.

El 25.07.1698 va fer de testimoni en un document notarial⁵²⁴⁷.

El 05.12.1700 Marianna Miró, muller de Domènec Miró padrina a Sant Just i Sant Pastor⁵²⁴⁸.

El 12.03.1707 (?), sepultura de Domènec Miró, jove escudeller, als Escudellers⁵²⁴⁹.

0752. MIRÓ, Joan

Mestre escudeller i gerrer.

El 1498 va nomenar procurador a Simó Fajol, escudeller⁵²⁵⁰.

El 16.01.1530, esposalles amb Caterina, vídua de Bernat Joan Albanell⁵²⁵¹.

El 09.09.1534 ell i la seva esposa Caterina, per urgents necessitats, van vendre un censal mort de preu de 25 lliures i pensió de 25 sous. Van hipotecar unes cases que abans foren un obrador d'escudeller que Caterina tenia per establiment d'Elionor, filla de Pere Salbà, donzell, al carrer d'en Roig Saig⁵²⁵².

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵²⁵³. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵²⁵⁴.

0753. MIRÓ, Antoni Joan

Gerrer potser, fill d'Onofre Miró i de Maria Paula Magí.

El 02.08.1674, bateig d'Eulàlia Gertrudis Maria, filla d'Antoni Joan Miró, gerrer, i de Maria. Padrins: Pere Elies, menor, fill de Pere Elies, mestre fuster, i Josepa Colomer, filla de Joan Colomer, flequer⁵²⁵⁵.

0754. MIRÓ, Onofre

Gerrer.

El 10.10.1644 cos de Maria, esposa del gerrer Onofre Miró, als Escudellers⁵²⁵⁶.

El 1645 l'escudeller Rafael Pla li va llogar, per tres anys, unes cases amb dos portals i un obrador al carrer dels Escudellers⁵²⁵⁷.

El 05.04.1646, cos de Maria, albat, filla d'Onofre Miró, als

Escudellers.⁵²⁵⁸

El 26.07.1648 es va casar amb Maria Paula Magí, filla de Felip Magí. Va reclamar a Josep Colom, clavari de la confraria, les 25 lliures de la causa pia.

0755. MOLINS, Francesc

Vers 1685 - Abans de 1771

Jove escudeller de Cervera, fill de Gaspar Molins, pagès, i d'Anna.

El 06.08.1705, essent jove escudeller, esposalles amb Francesca Rius, vídua⁵²⁵⁹. Esposoris amb Francesca Rius, vídua de Joan Rius, filla d'Antoni Baiona, difunt, i de Marianna. Testimonis: Josep Bruguera, daguer, i Agustí Bruguera, escolà major⁵²⁶⁰.

El 12.12.1706, cos de Marià, albat, fill de Francesc Molins, escudeller als Escudellers⁵²⁶¹.

El 05.02.1709, cos d'Anna Maria, albat, filla de Francesc Molins, jove escudeller, al carrer d'en Serra⁵²⁶².

El 14.07.1713, combregar a Francesca, muller de Francesc Molins, escudeller, al carrer d'en Serra⁵²⁶³. El 26.07.1713, sepultura de Francesca, muller de Francesc Molins, escudeller⁵²⁶⁴.

El 25.03.1715, essent jove escudeller, esposalles amb Dorotea Comelles, donzella⁵²⁶⁵. Esposoris amb Dorotea Comelles, filla de Pau Comelles, doctor en Medicina de Terrassa, i de Eulàlia. Testimonis: Miquel Carreres, escudeller, i Josep Hortes, escudeller⁵²⁶⁶.

El 30.01.1716 bateig de Maria Arcàngela Àngela Francesca filla de Francesc Molins, jove escudeller, i de Dorotea Molins i Comelles. Padrins: Miquel Carreres, escudeller i Arcàngela Bayona vídua de Pau Bayona, llogater de mules⁵²⁶⁷.

El 27.04.1719, bateig de Madrona Maria Àngela Francesca filla de F.M, jove escudeller i de Dorotea Molins i Comelles. Padrins: Esteve Ruiz, jove sastre, i Madrona Berenguer, filla de Valentí Berenguer, pagès de Barcelona⁵²⁶⁸.

El 08.12.1720, cos d'Arcàngela, albat, filla de Francesc Molins, jove escudeller, i de Dorotea, al carrer d'en Serra⁵²⁶⁹. El 14.11.1727, bateig de Margarida Rosa Dorotea filla de Francesc Molins, jove escudeller, i de Dorotea Molins i Comelles. Padrins: Ignasi Carreres, jove escudeller, i Rosa Badia, vídua de Pau Badia, taverner⁵²⁷⁰. El 11.11.1728, bateig de Margarida Rosa Dorotea filla de Francesc Molins i de Dorotea Comelles. Padrins: Ignasi Carreres jove escudeller i Rosa Badia, vídua de Pau Badia,

5245 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.
 5246 AHPB, Pere Abadal, *Liber testamentorum*, 1684, juliol, 14 - 1712, agost, 13.
 5247 AHPB, Antoni Navarro, Manual, 1697, desembre, 26 - 1698, desembre, 24.
 5248 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 286.
 5249 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 5250 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum*, 1498, març, 5 - 1498, setembre, 10. 239/20.
 5251 ACB, Esposalles, vol. 24.
 5252 AHPB, Antoni Anglès, major, *Vigesimum septimum prothocollum sive manualetum*, 1534, juliol, 7 - 1535, maig, 18.
 5253 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 5254 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 5255 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 63.
 5256 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.
 5257 AHPB, Manual, 1644, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.

5258 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.
 5259 ACB, Esposalles, vol. 113.
 5260 APSJP, Esposoris, vol.6.
 5261 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 5262 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 5263 APSJP, Llibre d'òbits, 27; al carrer d'en Carabassa, al vas dels Tarongers. ACB, Llibre d'òbits, vol. 8.
 5264 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5, 285r.
 5265 ACB, Esposalles, vol. 118.
 5266 APSJP, Esposoris, vol. 6.
 5267 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 333.
 5268 APSJP, Baptismes, volum 12, fol. 80.
 5269 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
 5270 APSJP, Baptismes, vol. 12

taverner⁵²⁷¹. El 31.12.1731, bateig de Maria Josep Anna Antònia filla de Francesc Molins, jove escudeller, i de Dorotea Molins i Comelles. Padrins: Josep Ros, taverner, i Antònia Brunet, muller de Joan Brunet, revenedor⁵²⁷². El 20.11.1736, bateig de Fèlix Antoni Joan Pau, fill de Francesc Molins, jove escudeller, i de Dorotea Comelles, Padrins: Fèlix Carrió, celler, i Maria March muller de Josep March, forner⁵²⁷³.

El 07.02.1750, esposalles amb Antònia Espejo, vídua de Pérez, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁵²⁷⁴.

El 01.03.1751, bateig de Julià Ramon Francesc, fill de Francesc Molins, escudeller, i d'Antònia Espejo. Padrins: Alfonso Espejo, pagès, i Maria, sa muller⁵²⁷⁵. El 03.11.1753, bateig de Pere Francesc Martí fill de Francesc Molins, jove escudeller, i d'Antònia Espejo. Padrins: Pere Canosa, negociant, i Francesca Espejo, muller de Pere Canosa⁵²⁷⁶. El 04.10.1755, bateig de Francesc Pere Àngel fill de Francesc Molins, jove escudeller, i d'Antònia Espejo. Padrins: Pere Xacon, criat, i Maria Macià, vídua⁵²⁷⁷. El 14.04.1757, bateig de Maria Josepa Antònia filla de Francesc Molins, jove escudeller, i d'Antònia Espejo. Padrins: Marià Dauder, revenedor, i Maria Guach, vídua de Josep Guasch, boter⁵²⁷⁸. El 22.11.1761, confirmació de Gràcia, filla de Francesc Molins, escudeller, i d'Antònia⁵²⁷⁹.

El 13.01.1771, expedient matrimonial de Ramon Molins, jove fuster, fill de Francesc Molins, jove escudeller i d'Antònia Espejo, difunts, amb Rasolea Soler i Porta, natural de Torredembarra, filla de Josep, pagès⁵²⁸⁰.

El 01-04.05.1776, expedient matrimonial de Marià Molins, jove pintor d'indianes, fill de Francesc Molins, jove escudeller i d'Antònia Espejo, difunts, amb Teresa Salabernada, natural d'Artes Vic, filla de Víctor Salabernades, pagès, i de Marianna Vall. Marià Molins era parroquià del Pi⁵²⁸¹.

El 31.10.1779, expedient matrimonial entre Josep Febrés, jove sabater vidu d'Eulàlia Baucells, fill de Josep, pagès, i de Magdalena Inglada, i Gràcia Molins, filla de Francesc Molins i d'Antònia Espejo⁵²⁸².

0756. MOMBOLLO, Jaume

Gerrer.

S'esmenta a la llibreta de Comunió Pasqual de Sant Just 1616-1622 que deu correspondre al Pi? Vivia al carrer dels Escudellers Blancs a casa de Pere Mombolo, gerrer.

0757. MOMBOLLO, Pere

Oller i gerrer.

El 12.07.1622 combregar a Pere Mombolo, oller, al carrer

del Vidre⁵²⁸³.

S'esmenta a la llibreta de Comunió Pasqual de Sant Just 1616-1622 que deu correspondre al Pi? Vivia als Escudellers Blancs amb sa muller Margarida, Miquel, filla i Jaume Mombolo, gerrer.

El 21.05.1635, cos de Rafael, fill de Pere Mombolo, gerrer⁵²⁸⁴.

0758. MONNER, Antoni

Vers 1640 - Abans del 1694

Fadrí escudeller, fill de Jaume Monner i de Maria, de Manresa, habitants a Barcelona.

El 17.01.1662, esposalles amb Maria Àngela Sastre, filla de Joan Sastre, sastre, i de Caterina, de Barcelona. Testimonis: Pau Troch, apotecari, i Jaume Mesada ?, sabater⁵²⁸⁵. Entre els testimonis que diuen conèixer-lo consten Josep Pomareda que el coneixia des de feia més de 5 anys i Pau Babot.

El 08.08.1667 també feia de fosser a l'església parroquial de Sant Miquel arcàngel de Barcelona. Aquest dia va firmar un rebut de 4 lliures per les feines d'enterrar el cadàver de Maria Carreres⁵²⁸⁶.

El 07.04.1670, cos d'Eulàlia, albat, filla d'Antoni Monner, jove escudeller⁵²⁸⁷. El 06.12.1671, cos d'Anna, albat, filla d'Antoni Monner, jove escudeller⁵²⁸⁸. El 20.12.1677, cos de Blai, fill d'Antoni Monner, escudeller, al vas de Montjuïc⁵²⁸⁹. El 19.07.1679, cos de Josep, albat, fill d'Antoni Monner, jove escudeller "no se és pogut cobrar"⁵²⁹⁰.

El 07.01.1682 va nomenar procurador Maurici Serra, pagès, de Sant Cugat, perquè en nom seu li vengués unes cases i terres que tenia en aquella parròquia⁵²⁹¹.

L'1-09.1694 capítols de Joan Moner, pagès, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Moner, escudeller difunt, i de Maria vivint, amb Teresa, viuda de Pau Sala, difunta, filla de Francesc Caravent, difunt, hortolà del Portal de Sant Antoni, i d'Anna Maria⁵²⁹².

0759. MONER, Damià

Post 1505 - 1567

Escudeller, fill de Gaspar Moner, escudeller, i de Beatriu. Residia al carrer que anava de la Plaça de la Trinitat als Ollers. Era parroquià del Pi.

5271 APSJP, vol. 12, fol. 362.
5272 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 110.
5273 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 302.
5274 ACB, Esposalles, vol. 137.
5275 ACB, Baptismes, vol. 24.
5276 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 44.
5277 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 148.
5278 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 222.
5279 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 406.
5280 ADB, Expedients matrimonials, capsa 41.
5281 ADB, Expedients matrimonials, capsa 44.
5282 ADB, Expedients matrimonials, caixa 45

5283 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 63.
5284 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 99v.
5285 APSJP, Esposoris, vol. 5; ADB, Expedients matrimonials, vol. 3.
5286 AHPB, Pau Pi, *Septimum protocollum sive manuale*, 1667, gener, 8 - 1667, desembre, 24.
5287 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 186r.
5288 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 199v.
5289 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 234v; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 195r.
5290 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 245v; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 262r.
5291 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 30 - 1682, desembre, 23.
5292 AHPB, Esteve Cols, major, *Liber capitulorum*, 1690, desembre, 31 - 1694, desembre, 19.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵²⁹³.

El 03.05.1544 esposalles amb Magdalena, filla de Pau Soler, gerrer⁵²⁹⁴.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵²⁹⁵. S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁵²⁹⁶.

El 21.07.1554, esposalles amb Elionor, donzella, filla d'en Francesc Peixo ?, assaonador, i Eulàlia⁵²⁹⁷.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵²⁹⁸.

El 28.02.1556, testament d'Elionor, muller de Damià Moner, filla de Francesc Peixo, assaonador, ciutadà de Barcelona, i d'Àngela. Nomenà marmessors a Damià Moner, escudeller, i a Francesc Pasqual, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona. Demanà ser enterrada al claustre de la seu, a l'hort, on estaven enterrats els seus pares. Era parroquiana de Sant Jaume. Instituí hereu universal als fills o filles. El 11.08.1556, lectura dels testament⁵²⁹⁹.

El 17.11.1558, esposalles amb Margarida, vídua de Joan Requesens⁵³⁰⁰. El 31.07.1561, padrí d'una filla de l'escudeller Gaspar Puig⁵³⁰¹.

El 04.08.1561, esposalles amb Elisabet Olivera, vídua de Bartomeu Oliver, mestre de cases. El mateix dia, capítols matrimonials⁵³⁰².

El 04.08.1561, capítols matrimonials amb Elisabet, filla de Francesc Brufal, mestre de cases de Barcelona, i de na Constança. Dot: 90 lliures de les quals, 25 en diner comptant i la resta, en roba de lli i de llana, i joies⁵³⁰³.

El 10.10.1561 va reconèixer que la seva esposa li va fer lliurament de 25 lliures del seu dot, en moneda comptant, i la resta 70 lliures més en béns mobles⁵³⁰⁴.

El 23.11.1562 va fer testament⁵³⁰⁵.

El 18.06.1565 va llogar, per cinc anys, al pagès francès Ramon de Vall, resident a Barcelona, una peça de terra campa d'unes 10 quartes, al territori de Barcelona, al lloc anomenat el Pla de Vallonzella, pel preu de 25 lliures⁵³⁰⁶.

El 20.06.1565 combregar a Damià Moner, escudeller, al carrer dels Escudellers Blancs⁵³⁰⁷.

El 12.02.1567 va fer testament notari⁵³⁰⁸.

5293 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

5294 ACB, Esposalles, vol. 31, fol. 36r: ítols matrimonials, 1550, abril, 29.

5295 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

5296 AHCBC, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

5297 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 60v.

5298 ACB, Notari Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

5299 AHPB, Pau Gomar, *Primus testamentorum, codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum liber*, 1551, octubre, 7 - 1583, març, 29.

5300 ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 66v.

5301 APSMP, Baptismes, vol. 3

5302 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 11r.

5303 AHPB, Onofre Rialp, *Primus capitulorum liber*, 1558, novembre, 25 - 1569, abril, 13.

5304 AHPB, Onofre Rialp, *Decimum manuale sive protocolum*, 1566, abril, 27 - 1566, octubre, 30.

5305 AHPB, Miquel Benet Gelabert, Llibre de capítols matrimonials, 1550, abril, 29.

5306 AHPB, Onofre Rialp, *Octavum manuale sive protocolum*, 1564, octubre, 6 - 1565, juliol, 23.

5307 APSMP, Llibre d'òbits 1565 - 1567.

5308 AHCBC, XIX- 03, fol. 39r; AHPB, Onofre Bou, Plec de documenta-

El 19.06.1567, Pere Muntaner, escudeller, reconegué que Elisabet, vídua de Damià Moner, li va donar una sèrie de robes que li va llegar el difunt Damià Moner en el seu testament⁵³⁰⁹.

El 22.11.1570-1573, Elisabet llogà casa i obrador a l'escudeller Joan Costa⁵³¹⁰.

El 1578 s'esmenta la casa que els hereus de Damià Moner tenien al carrer dels Ollers Blancs. Al nord li quedaven les cases d'Antoni Urgell, oller de Barcelona, que aquest va donar *inter vivos* a Antoni Bonet, gerrer.⁵³¹¹

0760. MONER, Gaspar

Vers 1457 - 1518

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Andreu Moner, pagès de Barcelona, i de Maria. Es va casar dues vegades: la primera amb Constança i la segona, amb Beatriu. Els seus fills foren Joan, Gaspar i Isabel 1; Damià 2, a més de Jaume, Jeroni i Caterina. S'esmenta al manual de Nicolau Reyner i al llibre de Comptes de Francesc Reyner. Sembla que treballava per ell.

Tenim dades seves des del 1479. El 1479 va ser un dels cinc blanquers d'obra de terra signants d'un acord pel moldre vernís al molí d'en Merlès⁵³¹².

Es deuria casar amb Constança (vers 1482 - 1483).

Va confessar haver disposat, a lloguer durant sis anys, de dos obradors d'escudeller contigus al carrer de na Quintar 1480 a 1486, propietat de Pau Estrany alies Ciprés, mercader de Barcelona. Gaspar Moner pagava una cens de 2 lliures i cinc sous anuals del lloguer⁵³¹³.

El 19.03.1488 disposava d'un obrador amb forn per coure escudelles. El tenia a lloguer. Aquell dia reconegué que el mercader Pau Estrany, alies Ciprés, li va pagar 15 lliures, 3 sous i 4 diners

El 18.06.1491, Elisabet, filla de Francesc Reyner, vídua de Pere Genovès, paraire de draps de llana, reconegué que havia rebut les 165 lliures del dot del seu marit. Entre els testimonis, Gaspar Moner i Jeroni Albanell, escudellers⁵³¹⁴.

El 0305.1494 va vendre un esclau negre de 13 anys, per 40 lliures a Jaume Fiella, doctor en lleis, canonge i degà de l'església de Barcelona⁵³¹⁵.

El 1494 havia estat nomenat procurador per Jaume Bertrand, fill de Ferran? Bertrand, difunt, ciutadà de València⁵³¹⁶.

Segurament, el 09.04.1495 deuria haver estat establert en les cases i l'obrador que tenia al carrer de na Quintar. En un document d'aquesta data del notari Miquel Cellers -protocol que no s'ha conservat- esmenta un establiment emfitèutic.

ció diversa, 1566 - 1569.

5309 AHPB, Baltasar Puiggener, *Vigesimum secundum manuale omnium actorum et instrumentorum*, 1567, gener, 30 - 1567, juliol, 3.

5310 AHPB, Miquel Cuberta, *Quartum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, maig, 6 - 1563, desembre, 24.

5311 AHCBC, Notarial, XII-20

5312 AHCBC, Notarial, Contractes, IX-5, Molins.

5313 BC, man. fol-25. Notari Rafael Cervera, Llibre comú 10.

5314 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.

5315 AHPB, Marc Busquets, menor, *Quartum manuale*, 1494, abril, 6 - 1495, juny, 27.

5316 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale*, 1493, març, 12 - 1494, novembre, 16.

Aquest document també és esmentat en les confessions del notari Joan Miquel Lleopart, de l'any 1531. La casa i l'obrador eren del monestir de Sant Pau del Camp⁵³¹⁷.

El 1503-1504 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVA*: 60].

El 18.04.1505, la seva primera esposa, Constança Andreu, filla de Benet Andreu, argenter, i de Jaumeta, va fer testament. S'esmenten els seus fills Joan Moner, de 22 anys, Gaspar Moner, de 6, i Isabel, de 10. Fou enterrada a Santa Maria del Pi⁵³¹⁸.

El 31.01.1506 va vendre al mercader Pere Xetart tota la producció de l'any -escudelles, plats, llibrelles, etc, - de fornada en fornada⁵³¹⁹.

Els anys 1507 i 1508, mort d'albats seus.

El 1508-1509 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVA*: 64]. El 1513-1514 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVA*: 65].

El 1516 s'esmenta en el fogatge. "Illa del carrer Ollers Blancs qui vagi per lo carrer del Vidre on és el forn del carrer dels Ollers Blancs"⁵³²⁰.

El 06.04.1518 va fer testament. Elegí sepultura a l'església parroquial del Pi, on tenia un vas o carner. Foren marmessors testamentaris Pere Bellissen, notari; Jaume Avinyó, assaonador; Beatriu, sa muller; Joan Moner Mulner, escudeller, el seu fill, i Pere Janer, pagès de Sants, son cunyat. Nomenà hereva universal Beatriu. Entre els testimonis, Antoni Sardà i Jaume Amorós, escudellers. Va morir el 10 d'abril de 1518, essent testimonis Pere Vilanova, mercader, i Simó Fajol, escudeller⁵³²¹.

Segons confessió de Beatriu, la seva vídua, el 1531, tenia cases contigües amb rere pati amb forn d'obra blanca i hort contigu.

0761. MONER i ANDREU, Joan

1483 - Abans de 1537

Escudeller, fill de Gaspar Moner i de Constança Andreu, germà de Damià Moner.

El 10.03.1518, esposalles amb Caterina, filla d'Antoni Rovell, escudeller⁵³²².

No apareix el seu nom entre els escudellers de la nova confraria reunits l'any 1537.

0762. MONREAL, Domingo

Vers 1530 - ?

Escudeller.

El 06.02.1552, esposalles amb Elisabet Joana, filla de Pere

5317 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 1502.
5318 AHCB, Notarial, Testaments, caixa 3, fol. 40v.
5319 AHPB, Lluís Carles Mir, Plec de documentació diversa, 1506 - 1510.
5320 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-15.
5321 AHPB, Miquel Puigsec, *Primus liber testamentorum in quo notantur testamenta et alie ultime voluntates*, 1504, gener, 7 - 1525, setembre, 29.
5322 ACB, Esposalles, vol. 18.

Gener, forner⁵³²³.

0763. MONSONÍS, Francesc

Escudeller, casat amb una tal Maria.

El 24.03.1827, bateig de Joan Antoni Vicenç, que va morir vuit dies després⁵³²⁴.

0764. MONTANER, Lluís

"Fabricante de azulejos", natural de Sant Climent de Llobregat.

El 04.11.1866, bateig de Jaume Lluís Josep, fill seu i de Maria Ventura⁵³²⁵.

0765. MONTOLIU, Joan Guimerà

Vers 1490 - abans de 1532

Escudeller, casat amb Caterina, filla de l'escudeller Antoni Rovell.

Segons el "Llibre de les Fornades", era mestre escudeller ajudant de Nicolau Reyner. 1517-1532.

El 10.03.1518, esposalles amb Caterina, filla d'Antoni Rovell, escudeller⁵³²⁶.

El 21.10.1521 va reconèixer que devia a Antoni Rovell, escudeller, el seu sogre, 61 lliures i 10 sous per raó d'un préstec que li va fer per poder comprar béns mobles per a la seva casa. Li pagarà 50 sous per cada fornada i, en cas de no fer formades, li pagaria 50 sous cada dos mesos fins pagar el deute total⁵³²⁷.

El 18.01.1532 ja era mort: capítols matrimonials de la seva vídua Caterina amb l'escudeller Jaume Hym. Dot: 70 lliures i 11 sous i una casa als Ollers Blancs⁵³²⁸.

El 1583 Caterina, muller en primeres núpcies de Joan Montoliu, i en segones, de Jaume Him, confessà tenir unes cases al carrer dels Ollers Blancs, a prop de Viladalls, que era alou del benifet segon de Sant Nicolau⁵³²⁹.

0766. MONTORNÈS, Joan

? - 1545

Escudeller.

Segons consta a l'inventari dels seus béns, tenia cases amb obrador al carrer dels Escudellers Blancs, amb dos portals al carrer, a cens de sis lliures anuals.

El 07.12.1527, esposalles amb Àngela, filla de .t. Tarraqua,

5323 ACB, Esposalles, vol. 35, fol. 33v.
5324 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 82.
5325 ACB, Baptismes, vol. 76, fol. 784r
5326 ACB, Esposalles, vol. .
5327 AHPB, Antoni Anglès, major, *Quintum decimum manuale comune*, 1521, setembre, 19 - 1522, abril, 5.
5328 AHPB, Antoni Anglès, major, *Tricesimum quartum manuale comune*, 1531, octubre, 30 . 1532, febrer, 29.
5329 AHPB, Pere Mambra, Pere Mambra, Capbreu del benefici segon de Sant Nicolau de la Seu de Barcelona, 1582, juny, 19 - 1583, novembre, 30.

corredor de llotja⁵³³⁰.

El 16.01.1528 va llogar, per cinc anys, una casa al carrer dels Ollers blancs, que era del mercader Joan Comes, a raó de 10 lliures anuals⁵³³¹.

El 14.02.1528 va reconèixer davant notari haver rebut 110 lliures del dot de la seva esposa⁵³³².

El 05.09.1532 va comprar, juntament amb els escudellers Pere Ponç, Onofre Espelta, Jaume Boleda, Jaume Albó i Gabriel Serra una peça de terra plantada de vinya a Montjuïc, que era alou del monestir de la Mercè, pel preu de 8 ducats 9 lliures i 12 sous⁵³³³.

El 25.09.1533, prohoms segon? de la confraria⁵³³⁴. El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵³³⁵.

El 13.10.1540 reconegué que Antic Abelló, escudeller, li deu un cens de 12 lliures anuals per un hospici i hort contigu que hi havia als Ollers Blancs. Afrontava: a orient, amb carrer públic i part amb la tinença dels hereus d'Antoni Rovell, escudeller; al sud, amb el carrer públic; a occident, part amb la tinença dels hereus del dit Rovell i part amb la dels Joan Robert, escudeller; al nord, amb la tinença de Miquel Salgueda, militar. Entre els testimonis s'esmenta l'escudeller Pere Pons⁵³³⁶.

El 1545 comprà obra ens els encants dels béns de Gabriel Muntaner.

El 27.10.1545, inventari dels seu béns va morir *ab intestato*.

El 05.11.1547, esposalles de Joan Poch, ferrer, amb Elionor, filla de Joan Montornès⁵³³⁷.

L'11.12.1558, esposalles de la seva filla Anna, amb Francesc Bauda, teixidor de seda⁵³³⁸. L'11.12.1558, capítols matrimonials⁵³³⁹.

0767. MONTSARRÓ, Bernat

? - 1641

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bernat Monsarró, pare de la vila de Cardona, i de Saldònia. Vivia carrer d'en Simó Oller. Parroquià de Sant Jaume.

El 20.09.1616 li foren pagades 60 lliures per la servitud feta com a receptor del pes de la farina⁵³⁴⁰.

El 02.02.1619 actuà de testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Agustí Planes.

5330 ACB, Esposalles, vol. 23.

5331 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1528, gener, 2 - 1528, setembre, 29.

5332 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1528, gener, 2 - 1528, setembre, 29.

5333 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1532, gener, 18 - 1533, febrer, 4.

5334 AHPB, Antoni anglès, major, *Quartum manuale negociorum monasterii fratrum minorum Barchinone*, 1533, setembre, 25 - 1542, gener, 26.

5335 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

5336 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.

5337 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 18r.

5338 ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 73v.

5339 AHPB, Francesc Solsona, *Capítols matrimonials II*, 1547, maig, 11 - 1560, novembre, 12.

5340 AHCB, Consellers. Adveràncies, 1C-X-2.

El 19.08.1622 li foren pagades 15 lliures, 11 sous i 4 diners per la servitud de verguer de la Ciutat, durant un més i 26 dies, a raó de 100 lliures l'any⁵³⁴¹.

El 16.12.1639, cos de Francesca, albat, filla de Bernat Montsarró, escudeller, als Escudellers⁵³⁴².

S'esmenta al fogatge del 1640⁵³⁴³.

El 07.02.1640 va fer de marmessor testamentari del gerrer Macià Ballo⁵³⁴⁴.

El 16.01.1641 va fer testament. Demanà ser enterrat a la parroquia de Sant Jaume. Deixà com a hereva a sa muller Jerònima. El 16.01.1641, combregar i extrema unció de nit a Bernat Montsarró, als Escudellers⁵³⁴⁵. El 20.01.1641, cos de Bernat Montsarró, escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Jaume⁵³⁴⁶. El 08.04.1641, defunció⁵³⁴⁷.

El 13.09.1651, capítols matrimonials entre Gabriel Crest, taverner, fill Joan Crest, pagès de Tiurana, i de Joana, amb Maria Montsarró, filla Bernat Montsarró, escudeller difunt, i de Jerònima.⁵³⁴⁸

0768. MONTSARRÓ i MESTRE, Macià

1623 - Post. 1654

Escudeller, natural de Barcelona, fill de Bernat Montsarró i de Jerònima Mestre.

El 25.04.1643 va constituir procuradora seva a Jerònima Montsarró, muller de l'escudeller Josep Mestre, en primeres núpcies muller de Bernadí Montsarró, sa mare. El 06.12.1649 va constituir procuradora a Jerònima Mestre i Montsarró⁵³⁴⁹, muller de Josep Mestre, escudeller, sa mare, per poder cobrar certes quantitats de la taula de canvi de Barcelona⁵³⁵⁰.

El 1654 consta com a assistent a una reunió de la confraria⁵³⁵¹.

El 29.06.1654 va demanar entrar al monestir de Sant Francesc Barcelona⁵³⁵².

0769. MORÀ i HORTES, Antoni

Vers 1665 - 1722

Mestre escudeller, fill d'Antoni Móra, blanquer de Masquefa, i de Victòria Hortes, de Manresa bisbat de Vic. Residència: a la proa del carrer dels Escudellers.

El 02.02.1691, matrimoni amb Rosa Gausens, filla de

5341 AHCB, Consellers. Adveràncies, 1C-X-2.

5342 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 6r.t 16

5343 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

5344 AHPB, Francesc Pons, *Liber testamentorum III*, 1627, març, 17 - 1642, [febrer, 2].

5345 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34, fol 37.

5346 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34, fol. 37.

5347 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre segon de testaments*, 1633, maig, 23 - 1656, novembre, 22.

5348 AHPB, Pere Pau Vives, *Llibre quint de capítols matrimonials*, 1649, gener, 9 - 1655, desembre, 21.

5349 AHPB, Pau Passoles, *Octavum manuale sive protocollum*, 1642, desembre, 25 - 1643, desembre, 23.

5350 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1648, desembre, 26 - 1649, desembre, 24.

5351 AHCB, Gremial. Municipal, caixa E.

5352 AHPB, Francesc Lentsclà, *Decimum sextum manuale contractuum et instrumentorum*, 1654, gener, 5 - 1654, desembre, 24.

Narcís Gausens, escudeller difunt, i d'Isabel Gausens i Vinyes, de Badalona⁵³⁵³.

El 24.02.1691, capítols matrimonials entre Antoni Móra, escudeller, fill d'Antoni Móra, blanquer, i de Victòria, amb Maria Rosa Gausens, filla de Narcís Gausens escudeller, difunt, i d'Isabel. Isabel viuda de Narcís dona a la seva filla 100 lliures i les dues caixes nuvials⁵³⁵⁴.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁵³⁵⁵.

El 25.07.1692, bateig de Maria Anna Elisabet Rosa, filla d'Antoni Móra, escudeller, i de Maria Rosa. Padrins: el doctor Josep Guitart i Maria Collada, muller de Francesc Collada, adroguer⁵³⁵⁶.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁵³⁵⁷.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria⁵³⁵⁸.

El 21.01.1697, cos de Rosa Móra, muller d'Antoni Móra. A Sant Jaume⁵³⁵⁹.

El 07.03.1697, essent confrare, fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁵³⁶⁰.

El 20.04.1697 esposalles amb Marianna Sirera, donzella⁵³⁶¹. El 21.04.1697, capítols matrimonials amb Marianna Cirera, filla de Francesc Cirera, gerrer de Barcelona, i de Marianna, vivents⁵³⁶².

El 18.01.1699, assistí a una reunió de la confraria⁵³⁶³.

El 21.04.1699, confirmació de Maria, filla d'Antoni Móra, escudeller, i de Maria Anna, de la parròquia de Sant Jaume. Padrina: Victòria Mora, vídua d'Antoni Mora, blanquer⁵³⁶⁴.

Fou prohò en cap, de la confraria 1706-1707, 1711-1714 i clavari 1713-1714.

El 19.03.1712, Maria Anna Josepa Narcisa, filla d'AM i de Marianna Cirera. Padrins: Gaspar Bastero i Maria Sunyer, muller d'Antoni Sunyer⁵³⁶⁵.

El 07.09.1714, cos de Marianna Móra, muller d'Antoni Móra, mestre escudeller, als Escudellers⁵³⁶⁶.

El 29.11.1714, esposalles amb Isabel Coll, vídua⁵³⁶⁷. Esposoris amb Isabel Coll, vídua de Josep Coll, mestre escudeller, filla de Joan

Carliaget, pagès, i de Francesca. Testimonis: Josep Vives, pintor, i Francesc Borrell, escudeller⁵³⁶⁸.

Posseïa una casa on habitava junt amb sa família situada al carrer dels Escudellers. Pagava per ella a: Francesca Perles, monja de Montsió: 20 lliures- Causa Pia de Crosi o als parroquians de Sant Just i Sant Pastor 10 lliures⁵³⁶⁹.

El 23.09.1716 va hipotecar els seus béns per poder pagar 85 lliures a l'aromàtic Josep Anglís, preu de Diversos productes que li havia comprat⁵³⁷⁰.

El 10.03.1717, bateig de Gertrudis Francesca Maria Anna, filla d'Antoni Móra i d'Isabel Móra i Coll. Padrins: Joan Pallarès, confiter, i Francesca Esteve, muller de Jaume Esteve, sastre⁵³⁷¹.

S'esmenta al cadastre de 1717⁵³⁷².

Segons una indicació del cadastre de 1743, al 1718 la casa i botiga es varen donar per inexigibles per estar derruïdes. El 1745 varen passar a Josep Coll⁵³⁷³.

El 04.02.1720, bateig de Francesc Rosa Isabel filla d'AM i d'Isabel Carliaget. Padrins: Jeroni Gual, escudeller i Francesca Guàrdia, muller de Francesc Guàrdia, fuster⁵³⁷⁴.

El 25.02.1722, cos d'Antoni Móra, mestre escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁵³⁷⁵.

El 1723 Josep Anglís, confiter, rebia un censal de pensió de 4 lliures i 5 sous de rèdit anuals per part de l'escudeller Antoni Maura⁵³⁷⁶.

El 25.10.1727, cos d'Isabel, muller d'Antoni Móra, escudeller. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁵³⁷⁷.

L'any 1758-1759 s'esmenta una casa i dues botigues de Vicenç Simó, escrivà, reedificades d'una casa i botiga que fou d'Antoni Móra, escudeller, al carrer dels Escudellers.⁵³⁷⁸

0770. MORA, Bernat

Escudeller de Reus.

El 08.04.1578 Magdalena Mora, vídua de Bernat Mora, com a usufructuària de Bernat Mora, el seu espòs, difunt, i de Caterina, muller de Bernadí Bo, escudeller de Barcelona, el seu oncle, nomena procurador a Joan Pàmies, pagès de la vila d'Almòster, perquè en nom seu pugui llogar una casa que l'esmentada Magdalena tenia a la ciutat de Reus, al carrer d'en Bages, prop del carrer de l'Hospital⁵³⁷⁹.

5353 APSMP, Expedients matrimonials, núm. 281.
 5354 AHPB, Tomàs Simó, Plec de capítols matrimonials, 1689 - 1698.
 5355 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 5356 ACB, Baptismes, vol. 11.
 5357 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 5358 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.
 5359 ADB, *Defunctori*, 1693-1697, fol. 76v.
 5360 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 5361 ACB, Esposalles, vol. 108.
 5362 AHPB, Pere Abadal, *Liber sive volumen capitulorum matrimonialium*, 1683, agost, 1 - 1713, gener, 31.
 5363 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.
 5364 ACB, Llibre de confirmacions vol. 1, fol. 39v.
 5365 APSJP, Baptismes, vol. 11, p. 219.
 5366 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 5367 ACB, Esposalles, vol. 118

5368 APSJP, Esposoris, vol. 6.
 5369 AHCB, Gremial, Cadastre personal anys 1715-1716
 5370 AHPB, Josep Francesc Fontana, *Undecimum manuale instrumentorum*, 1715, desembre, 27 - 1716, desembre, 24.
 5371 APSJP, Baptismes, volum 12, fol. 8
 5372 AHCB, Cadastre I-61
 5373 AHCB, Cadastre, I-10.
 5374 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 99.
 5375 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28
 5376 AHCB, Cadastre, I - 3.
 5377 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
 5378 AHCB, Cadastre, I - 34.
 5379 AHPB, Esteve Companys i Gispert, Aprísies, 1577, desembre, 30 - 1578, desembre, 23.

0771. MORÀ i SIRERA, Francesc

1701 - ?

Jove escudeller i soldat del regiment de la Llombardia, fill d'Antoni Móra, escudeller, de Barcelona, i de Marianna aleshores, ja difunts, parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 20.04.1722, esposalles amb Marianna Janer, de la parròquia de Sant Jaume, filla de Salvador Janer, pagès de Bellpuig, i de Maria, habitants aleshores a la parròquia de Sant Jaume⁵³⁸⁰. Al seu expedient matrimonial es diu que no s'havia mogut mai de Barcelona. Gertrudis Gallart, sa tia, digué que estava solter. Josep Garcia, jove escudeller, i Eloi Lapuja, mestre escudeller, manifestaren conèixer-lo des de petit i que l'havien tractat amb familiaritat.

El 1725 - 1726 era soldat del regiment de la Llombardia⁵³⁸¹.

0772. MORÀ i HORTES, Josep

Vers 1660 - 1723

Jove escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Móra, blanquer, i de Victòria.

El 19.08.1685, esposalles amb Maria Casals, donzella⁵³⁸². El 04.10.1685, capítols matrimonials amb Maria, filla de Joan Casals, pagès, de Santa Maria de Canet de Mar, i de Cecília⁵³⁸³.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁵³⁸⁴.

El 21.09.1696, vidu, esposalles amb Francesca Pi, donzella⁵³⁸⁵.

El 23.09.1696, capítols matrimonials entre Josep Móra, jove escudeller, fill d'Antoni Móra, blanquer, i de Victòria, amb Francesca Pi, filla de Bernat Pi, mariner de Mataró, i de Maria⁵³⁸⁶.

El 03.05.1699, confirmació de Josep, fill de Josep Mora, escudeller, i de Francesca, de la parròquia de Sant Jaume. Padri: Joan Baptista Feliu, fuster⁵³⁸⁷.

El 01.12.1701 va passar l'examen de mestratge a l'obrador de Salvador Colom, al carrer de na Sagra, apadrinat per Salvador Colom i Antoni Móra, escudellers. Va pagar les 30 lliures del dret d'examen⁵³⁸⁸.

El 30.03.1723 combregar a Josep Móra, escudeller⁵³⁸⁹.

El 27.01.1727, testament de Francesca Pi, en primeres núpcies, muller de Josep Móra, escudeller⁵³⁹⁰.

5380 ACB, Esposalles, vol. 123; ADB, Expedients matrimonials, vol. 24.

5381 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1725 - 1726.

5382 ACB, Esposalles, vol. 103.

5383 AHPB, Jacint Sescases, *Llibre tercer de capítols matrimonials*, 1681, abril, 26 - 1686, desembre, 22.

5384 AHPB, Jacint Sescases, Protocol ... dels actes rebuts, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

5385 ACB, Esposalles, vol. 108.

5386 AHPB, Rafael Cassanyes, *Llibre de capítols matrimonials*, 1687, gener, 2 - 1705, febrer, 3.

5387 ACB, *Llibre de confirmacions*, vol. 1, fol. 74v.

5388 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1700, desembre, 26 - 1701, desembre, 22, fol. 345v-356v.

5389 APSMP, *Llibre d'òbits*, 1723-1725, fol. 253v.

5390 AHPB, Salador Pi, *Primus liber testamentorum et ultimarum voluntatum*, 1681, febrer, 2; 1706, maig, 31 - 1727, novembre, 27, fol. 275v i s.

0773. MORA, Pere

Vers 1585 - 1617

Escudeller de Reus, habitant 1610 a Barcelona, fill de Pere Mora, també escudeller de Reus, i de Magdalena o Margarida.

El 18.04.1607 s'esmenta en la documentació de Reus. Se li va afermar Pere Bonet, fill de Mateu Bonet, soguer, com a aprenent durant quatre anys.

El 11.07.1610 esposalles a Barcelona amb Felipa, filla de Jeroni Florejachs, sastre, de Berga, i de Jerònima, filla de Joan Escuder⁵³⁹¹.

El 1616 va vendre al mercader Pere Joan Balle "certa obra de terra" [VILASECA, 1964: I, 37].

El 02.06.1616, a Reus, se li afermà Joan Carol, fill de Jeroni Carol, toneler, de Reus, per quatre anys. També, Pere Bonet [VILASECA, 1964: I, 37].

El 08.03.1617 l'escudeller Pere Mora va ser enterrat a Reus [VILASECA, 1964: I, 37].

El 28.09.1617, Felipa Mora, vídua de Pere Mora, escudeller de Reus, ordenà procurador a Miquel Bages, prevere beneficiat a Reus⁵³⁹². El 02.05.1619, Felipa ordenà procurador a Pere Rexach, traginer de mules, habitant a Barcelona, perquè cobrés certes quantitats que se li devien⁵³⁹³. El 07.01.1638 Felipa Mora nomenà procurador a Onofre Climent, sastre⁵³⁹⁴.

El 12.11.1649, testament de Felipa Mora, vídua de Pere Mora, escudeller de Reus⁵³⁹⁵.

0774. MORAGUES, Josep

Vers 1620 - Post. 1668

Escudeller, ciutadà de Barcelona. Residència: carrer d'en Serra.

El 11.01.1642, esposalles amb Maria Bellvera, donzella⁵³⁹⁶.

El 1642 vivia al carrer d'en Serra amb la seva esposa Maria⁵³⁹⁷.

El 1650, testimoni en el document d'arrendament d'un molí per moldre vernís fet per Andreu Pomareda i Amador Soler⁵³⁹⁸.

El 27.07.1652 era el prohom tercer de la confraria⁵³⁹⁹.

El 23.11.1652, esposalles amb Maria Milà, vídua, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁵⁴⁰⁰.

El 20.07.1656 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁵⁴⁰¹. El 20.07.1662 va ser nomenat prohom segon⁵⁴⁰².

5391 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 185.

5392 AHPB, Onofre Soldevila, *Manuale quartum*, 1616, desembre, 26 - 1617, desembre, 23.

5393 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1625, desembre, 30 - 1626, desembre, 24.

5394 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 22.

5395 AHCB, Notarial III - 20.

5396 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 45r.

5397 APSJP, *Llibretes de comunió pasqual*, XXIX, prov. 77, 1642-1667.

5398 AHPB, Pau Passoles, Esborrany, 1650, gener, 11 - 1650, desembre, 23.

5399 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

5400 ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 58v.

5401 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

5402 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

El 20.07.1668 va ser nomenat prohoms segon⁵⁴⁰³.

0775. MORATÓ, Francesc

Vers 1590 - 1642

Gerrer i escudeller, fill de Salvador Morató, gerrer i escudeller, i de Salvadora.

El 10.02.1618 esposalles amb Mariàngela, filla de Martí Joan Jorba, pagès, natural de Manovelles parròquia de Collbató, i d'Elionor⁵⁴⁰⁴.

El 1626 va ser el prohoms segon de la confraria⁵⁴⁰⁵.

El 09.06.1630, capítols matrimonials entre Francesc Morató, gerrer, fill de Salvador Morató, gerrer, i de Salvadora, amb Maria, filla de Pere Ferrer, mestre de cases, i de Maria Anna⁵⁴⁰⁶.

El 05.01.1632 cos de Maria, muller de Morató, mestre gerrer⁵⁴⁰⁷.

El 17.03.1636 va vendre, al notari Joan Jeroni Talavera, una sèrie de peces de terrissa destinades a la casa que tenia al carrer del Regomir⁵⁴⁰⁸.

El 19.08.1639 el doctor Joan Argila reconegué un deute de 15 lliures per "rejoleta fina per la capella, y aspras per lo porxet" destinades a la casa que s'estava fent construir al carrer dels Arcs, a Barcelona⁵⁴⁰⁹.

El 04.03.1642, sepultura de Francesc Morató, gerrer⁵⁴¹⁰.

0776. MORATÓ

? - 1591

Escudeller.

El 27.09.1591 cos d'en Morató ?, escudeller, al carrer dels Escudellers, al cantó del carrer del Vidre⁵⁴¹¹.

0777. MORATÓ, Salvador

1561 - 1643

Mestre gerrer i escudeller, fill de Salvador Morató, flassader, de Barcelona i de Caterina. Residència: quarter de Sant Francesc, al carrer dels Ollers Blancs. Tenia un fill anomenat Francesc. A casa seva hi havia a més en Bernat Feu, gerrer i en Joan Belluga, fadrí.

El 14.10.1586, capítols matrimonials amb Salvadora, filla de Pere de la Serra, pagès, habitant a la parròquia de Santa Eulàlia de Provençana o de l'Hospitalet, i d'Eulàlia⁵⁴¹².

El 08.07.1587 ell i la seva esposa Salvadora van firmar un deutor a Rafael Mates, gerrer, per un import de 40 lliures per raó d'un préstec. Entre els testimonis, el gerrer Benet Bofill⁵⁴¹³.

El 28.10.1590, Francesc Ferrer, prevere beneficiat a la seu de Barcelona, establí en emfiteusi a Salvador Morató en unes cases amb quatre portals abans, amb tres, amb hort i forn per coure obra blanca, amb les rodes, barres i costers, que tenia per compra a Francesc Casasús, escudeller, i a Elionor, situades al carrer dels Ollers Blancs, a prop de Viladalls. També, en una altra casa amb hort, al costat de les anteriors, que havien estat de Simó Fajol, escudeller i, abans, d'Antoni Portella, gerrer. El preu de l'establiment va ser de 30 lliures, més 100 lliures en obres de millora de l'edifici. Com a entrada, un parell de capons⁵⁴¹⁴.

El 21.11.1594 va llogar, per tres anys, un obrador amb forn que tenia a casa seva, al carrer dels Escudellers, al també escudeller Montserrat Pujades, pel preu de 27 lliures⁵⁴¹⁵.

El 23.05.1599, combregar d'Antonio Napolità, a casa d'en Morató, als Escudellers⁵⁴¹⁶.

El 1599 apareix insaculat a la bossa del Consell de Cent⁵⁴¹⁷.

El 16.06.1600 albat d'en Morató, gerrer, als Escudellers⁵⁴¹⁸.

El 1600, assistí a una reunió de la confraria⁵⁴¹⁹. El 07.04.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria. El 28.07.1601 va ser extret com a clavari de la confraria⁵⁴²⁰.

El 08.05.1603, l'escudeller Rafael Passoles, fill, reconegué un deute de 27 lliures al gerrer Salvador Morató per un préstec fet que li havia fet⁵⁴²¹.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁵⁴²².

S'esmenta a la llibreta de comunió Pasqual de Sant Just i Sant Pastor, 1616-1622 que deu correspondre al Pi?

El 1628 va ser testimoni del matrimoni entre l'escudeller Pere Costa amb Paula Boscà. Confessà tenir 67 anys⁵⁴²³.

El 28.06.1628 Joan Samblancat, mestre de cases, reconegué que Salvador Morató li havia pagat 299 lliures i 4 sous per fer dos forns, un de gran i un de petit, i una capa a l'altre forn, que estaven en les cases que el mestre Salvador Morató tenia al carrer dels Escudellers. Es conserva el memorial detallat de les obres efectuades⁵⁴²⁴.

S'esmenta com a "escudeller vell" en el fogatge de l'any

5403 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 5404 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 35r.
 5405 AHCB Gremial, Diversos, vol. 14.
 5406 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum tercium*, 1629, desembre, 26 - 1630, desembre, 23.
 5407 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 71.
 5408 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale actorum*, 1635, gener, 8 - 1636, desembre, 24, fol. 309v-310r.
 5409 AHPB, Sebastià Costa, Llibre de notes, 1639, gener, 25 - 1642, desembre, 21.
 5410 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144, fol. 35r.
 5411 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 101, fol. 32r.
 5412 AHPB, Francesc Ros, *Protocolum*, 1586, gener, 2 - 1586, desembre, 22.

5413 AHPB, Joan Pareja, *Primum manuale*, 1586, novembre, 25 - 1587, desembre, 9.
 5414 AHPB, Jeroni Ollers, *Manuale*, 1590, gener, 1 - 1590, desembre, 22.
 5415 AHPB, Francesc Bonet, *Manuale*, 1593, febrer, 10 - 1595, desembre, 4.
 5416 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 18r.
 5417 AHCB, Consell de la Ciutat i Ajuntament Modern, 02.01/1C.VIII-12/3.4.1.
 5418 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 111, fol. 5r.
 5419 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
 5420 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 5421 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 23.
 5422 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 5423 ADB, Informacions matrimonials, caps 81, any 1628.
 5424 AHPB, Antoni Felip, *Secundum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1627, desembre, 29 - 1628, desembre, 21.

1640⁵⁴²⁵.

El 05.04.1643, sepultura de Salvador Morató, gerrer, als Escudellers Blancs⁵⁴²⁶.

0778. MORELL, Alfons

Vers 1510 - 1563

Mestre escudeller, de Barcelona, fill de Damià Morell, mariner, ciutadà de Barcelona, i d'Eufrasina.

El 10.04.1529 s'esmenta com a testimoni en el testament de Climenta, vídua del gerrer Jaume Mercer⁵⁴²⁷.

El 11.07.1539, esposalles amb Agnès, filla d'Antoni Mollera, teixidor⁵⁴²⁸.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁴²⁹.

El 1545 va comprar obra en els encants dels béns de l'escudeller Gabriel Muntaner⁵⁴³⁰.

El 30.09.1545 fou curador testamentari de l'escudeller Jaume Boleda⁵⁴³¹.

El 13.09.1547 va fer de padrí de Salvador Joan, fill secret⁵⁴³².

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁴³³.

El 11.02.1549 fou nomenat àrbitre en un contenciós entre Miquel Soler, apotecari, i Pere Pons, escudeller⁵⁴³⁴.

El 10.10.1550 el barreter de Barcelona Joan Terrés va afermar, per una durada de 7 anys, a Joan Serapió, fill seu, de 13 anys amb Alfons Morell per què aprengué l'ofici d'escudeller. Al final del contracte li donaria un vestit nou, com era ús i costum de Barcelona⁵⁴³⁵.

El 24.02.1552 va fer de testimoni en els capítols matrimonials de Jaume Pasqual, escudeller, amb Anna Pons, germana de l'escudeller Pere Pons⁵⁴³⁶.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁵⁴³⁷.

El 10.04.1555 capítols matrimonials amb Caterina Pere⁵⁴³⁸.
El 13.04.1555, esposalles amb madona Caterina, vídua de Bartomeu Pere, escudeller⁵⁴³⁹.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁴⁴⁰.

-
- 5425 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
5426 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144.
5427 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1538, gener, 11 - 1539, desembre, 23.
5428 ACB, Esposalles, vol. 29, fol. 9.
5429 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
5430 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 31.
5431 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa inventariorum*, 1540, gener, 15 - 1546, novembre, 6.
5432 .APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 96v.
5433 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
5434 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
5435 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
5436 AHCB, Notarial II, Capítols Matrimonials, vol. 9, fol. 105.
5437 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
5438 AHPB, Pau Renard, Llibre de capítols matrimonials, 1548, agost, 1 - 1557, desembre, 14.
5439 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 96r.
5440 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

El 26.01.1557, el gerrer mallorquí Joan Bonet Sart va vendre a Caterina Morella un cens de 40 lliures i de 40 sous de pensió. Sembla que l'hospici de l'esmentat gerrer, situat al carrer dels Ollers Blancs, passà a mans de Caterina⁵⁴⁴¹.

El 02.10.1563 va fer testament. Nomenà marmessors a Gaspar Dorrius, corredor d'orella, a la seva esposa Caterina i a l'escudeller Antoni Vidal. Demanà ser enterrat al monestir de la Mercè, al vas de Sant Hipòlit. Era parroquià de Sant Jaume. Reconeugué el dot de 200 lliures de la seva muller, a qui deixà també una cadena grossa d'or i uns anells, a més de tota l'obra de terra que tenia casa. S'esmenten les seves germanes Beatriu, Elionor, Elisabet i Anna. Nomenà hereu universal a Montserrat Morell, el seu nebot, fill d'Antic Morell, calafat. Serien els seus tutors Gaspar Dorrius, Joanot Grasses, son nebot, assaonador, i Guillem de Pau, escudeller. Testimonis, els escudellers Miquel Sadurní i Antoni Nadal⁵⁴⁴².

El 08.10.1563, inventari i encants del seus béns⁵⁴⁴³.

El 12.11.1563 la seva vídua Caterina va llogar, per tres anys, unes cases amb forn al carrer dels Escudellers al cap del carrer de na Sagra, pel preu de 42 lliures, a raó de 14 lliures anuals. L'arrendatari va ser l'escudeller Joan Bramona⁵⁴⁴⁴.

El 26.09.1564 Caterina Morella, tutora juntament amb Cristòfol Pere, hortolà, de Barcelona dels béns i persona de Bartomeu Pere, el seu fill, reconegueren que Jeroni Salazar els hi va pagar 6 lliures d'un deute de les quals es van descomptar 24 sous que se li devia a Miquel Salazar, pare de Jeroni, com a salari per haver ensenyat a llegir i escriure a Joan Pere, fill de Caterina, i altres 12 sous més per la paga del lluíisme de l'establiment fet per Joan Borràs. La resta del que quedava de les 6 lliures les va pagar en metàl·lic⁵⁴⁴⁵.

0779. MORELL, Jaume

Fadrí escudeller, ciutadà de Barcelona. Casat amb una tal Aldonça.

El 10.09.1590 ja era difunt esposalles del seu fill Jaume, pareire, amb Joana, vídua de Rafael Orpí ?, negociant, ciutadà de Barcelona⁵⁴⁴⁶.

0780. MORELL, Montserrat

Vers 1540 - 1586

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antic Morell, calafat, i d'Antònia, de Barcelona. Residència: cases que eren de Joan de Navel, alou del benifet segon de Sant Nicolau instituït a la seu de Barcelona⁵⁴⁴⁷.

La filla, morts els seus pares, donà la casa i l'obrador com a dot. Estaven situades al carrer de na Sagra, junt als Escudellers Blancs, que tenia sots-arrendada dels hereus de Pere Pons,

-
- 5441 AHPB, Pere Fitor, major, Llibre de vendes, 1555, abril, 27 - 1557, febrer, 59.
5442 AHPB, Joan Esteve Mir, Plec de testaments, 1562 - 1602 i s. d.
5443 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563; AHCB, Notarial, Inventaris, caixa 35.
5444 AHPB, Pere Talavera, *Manuale scripturarum*, 1563, setembre, 10 - 1564, febrer, 11.
5445 AHPB, Francesc Guamis, *Prothocollum*, 1563, desembre, 29 - 1564, desembre, 20.
5446 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 53.
5447 AHPB, Joan Terés, Plec d'inventaris i encants, 1600 - 1605.

escudeller, a cens de 40 ? sous anuals, que tenia de Galceran de Navel, senyor directe, a cens de 9 sous anuals. Afrontava a solixent amb una altra casa amb hort junt a la prop dita amb dos portals oberts al carrer de na Sagra. La casa i l'hort es tenien pels hereus de Bartomeu Aroles, mestre de cases, ciutadà de Barcelona, a cens de 24 sous anuals, i per l'esmentat Galceran de Navel, a cens de 13 sous.

El 25.10.1567, esposalles amb Caterina, filla de Joan de Sobies, revenedor⁵⁴⁴⁸.

El 30.12.1568, en tant que hereu universal d'Alfons Morell, escudeller, el seu oncle, reconegué que Guillem de Pau, escudeller, li havia donat 27 lliures, en obra de terra, part de les 33 lliures i 8 diners d'un deute⁵⁴⁴⁹.

El 13.02.1569 assistí a la reunió de la confraria⁵⁴⁵⁰.

El 23.12.1570 se li va afermar, per sis anys, Domènec Moxó, de 14 anys, per aprendre l'ofici d'escudeller. Testimonis: els escudellers Guillem de Pau i Lluís Sayo⁵⁴⁵¹.

El 10.02.1571, esposalles amb Valèria, filla de Esteve Bernat Vendrell, pagès, de Sant Gervasi, i de Joana⁵⁴⁵².

El 1576, prohom segon de la confraria⁵⁴⁵³.

El 08.11.1575 combregar a la muller del mestre Morell, als Escudellers⁵⁴⁵⁴. El 24.11.1575, cos de Valèria, muller de Montserrat Morell⁵⁴⁵⁵.

L'11.04.1576, esposalles amb Francina, vídua de Pere Castelló, pagès, de Sant Genís d'Horta⁵⁴⁵⁶. L'11.04.1576, capítols matrimonials amb Francina, vídua de Joan Castelló, de Sant Genís d'Horta, filla de Pere Clos, pagès, de la parròquia de Sant Esteve de Ripollet, i de Miquela. Dot: 240 lliures. Entre els testimonis, Bartomeu Cardenyas i Antoni Vidal, escudellers de Barcelona⁵⁴⁵⁷.

El 13.02.1576 cos d'un albat a casa del mestre Morell, als Escudellers. Enterrat a la Mercè⁵⁴⁵⁸. El 06.04.1577, cos de madona Morella, escudellera, als Escudellers. Enterrada a Sant Francesc⁵⁴⁵⁹.

El 1581, prohom segon de la confraria⁵⁴⁶⁰.

El 11.09.1582 (?) Caterina Albona establí a Montserrat Morell en unes cases amb hort i dos portals al carrer de na Sagra⁵⁴⁶¹.

El 30.03.1586 combregar i extrema unció de Montserrat Morell, escudeller⁵⁴⁶². El 02.04.1586, cos del mestre Montserrat

Morell, escudeller. Enterrat a la Mercè⁵⁴⁶³. El 27.06.1586, albat a casa de la vídua Morella, escudellera. Enterrat a la Mercè⁵⁴⁶⁴.

El 27.04.1587 Joan Esteve Mir, notari, i Miquel Marcet, negociant, tutors i curadors dels béns dels fills de Montserrat Morell, escudeller⁵⁴⁶⁵.

El 13.09.1587, esposalles de Maria Anna, filla de Montserrat Morell i de Caterina, amb Pere Ràfols, gerrer, vidu⁵⁴⁶⁶.

El 30.12.1590, esposalles d'Anna, la seva filla i de Valèria amb Pons Vilaseca, sabater, ciutadà de Barcelona⁵⁴⁶⁷. El 06.01.1591 capítols matrimonials de la seva filla Anna i de Valèria, amb Pons Vilaseca, sabater de Barcelona⁵⁴⁶⁸.

0781. MORERA, Jaume

Vers 1750 - ?

Fadrí escudeller, natural de Prats de Rei, fill de Jaume Morera i de Maria.

El 13.03.1776, essent jove escudeller, esposalles amb Peregrina Trias, filla de Domènec i de Magdalena, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁵⁴⁶⁹.

El 13.02.1779, bateig d'Antònia Josepa Ramona. Padrins: Antoni Janer, jove escudeller, i Maria Morera, muller de Josep Morera, jove semoler⁵⁴⁷⁰. El 01.12.1781, bateig de Josep Domènec Jaume. Padrins: Josep Morera, semoler, i Magdalena Tries, muller de Domènec Tries, pagès⁵⁴⁷¹. El 12.01.1786, cos d'Antònia, filla de Jaume Morera, jove escudeller⁵⁴⁷². El 13.03.1787, bateig de Ramon Agustí Jaume, fill de Jaume Morera i de Peregrina Trias, de Vilafranca del Penedès. Padrins: Josep Ausic i Martí, escudeller, i Mariàngela Riera, filla de Francesc Riera, pagès⁵⁴⁷³. El 15.08.1789, bateig de Maria Ignàsia Joaquina, filla de Jaume Morera, jove escudeller, natural de Prats de Rei, i de Peregrina Morera i Trias, de Vilafranca del Penedès. Padrins: Ignasi Gual, mitger, i Josepa Trias, donzella⁵⁴⁷⁴. El 20.02.1792, bateig de Francesca Teresa Peronella, filla de Jaume Morera, escudeller, i de Peregrina. Padrins: Joan Puig, jove cirurgià, i Josepa Vila, filla d'Antoni Vila, corder de viola, i de Rosa⁵⁴⁷⁵. L'11.05.1797, bateig de Josep Pelegrí Jaume, fill de Jaume Morera, jove escudeller, i de Peregrina Trias⁵⁴⁷⁶. El 25.06.1797, cos de Marianna, filla de Jaume Morera, jove escudeller⁵⁴⁷⁷. El 11.08.1799, cos de Josep, fill de Jaume Morera, jove escudeller⁵⁴⁷⁸. El 13.03.1809, cos d'Antònia, filla de Jaume Morera, jove escudeller gratis⁵⁴⁷⁹.

El 1815, testament de Josepa Morera, filla de Jaume

5448 ACB, Esposalles, vol. 43, fol. 24v.
 5449 AHPB, Joan Esteve Mir, *Septimum manuale contractuum comunium*, 1567, desembre, 26 - 1568, maig, 6.
 5450 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 5451 AHPB, Miquel Cuberta, *Manuale*, 1570, setembre, 19 - 1571, juliol, 22.
 5452 ACB, Esposalles, vol. 44.
 5453 AHCB, Gremial. Diversos, vol. 13.
 5454 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 1, fol. 1v.
 5455 ADC, Sant Jaume. Llibre d'òbits, núm. 25.
 5456 ACB, Esposalles, vol. 48, fol. 59v.
 5457 AHPB, Jeroni Antic Canyelles, Plec de capítols matrimonials, 1560 - 1584.
 5458 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.
 5459 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.
 5460 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 5461 AHCB, Notarial, XII - 10.
 5462 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 28.

5463 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 28.
 5464 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 28.
 5465 AHPB, Lluís Jorba, menor, *Manuale contractuum*, 1586, desembre, 25 - 1587, desembre, 24.
 5466 ACB, Esposalles, vol. 53.
 5467 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 74v.
 5468 AHCB, Notarial II-20.
 5469 ACB, Esposalles, vol. 151, fol. 83v.
 5470 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 84.
 5471 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 203.
 5472 ACB, Defuncions, vol. 8.
 5473 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 80-81.
 5474 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 233.
 5475 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 420.
 5476 ACB, Baptismes, vol. 36, fol. 178v.
 5477 ACB, Defuncions, vol. 9.
 5478 ACB, Defuncions, vol. 9.
 5479 ACB, Defuncions, vol. 11.

Morera⁵⁴⁸⁰.

0782. MORET, Felip

Jove escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Baldiri Moret, sabater, de Cadaqués, i d'Anna.

El 16.01.1646, bateig de Margarida Gertrudis Teresa Agnès, filla de Felip Moret, jove escudeller, i d'Agnès. Padrins: ? Rausell, daguer i Margarida Casa, daguera (?)⁵⁴⁸¹

El 12.10.1651, esposalles amb Bàrbara Saladrigas, vídua, de la parròquia de Sant Pere⁵⁴⁸².

El 15.10.1651, capítols matrimonials amb Bàrbara Saladrigas, vídua de Narcís Saladrigas, jove torcedor de seda, de Barcelona⁵⁴⁸³.

El 06.02.1654 va fer de testimoni a l'expedient matrimonial d'Esperança Prats⁵⁴⁸⁴.

El 1669 era andador de la confraria de la Beata Maria de l'Esperança, a Sant Cugat del Rec. Va cobrar 8 lliures de salari⁵⁴⁸⁵.

El 19.01.1674, concòrdia amb el notari Jeroni Llampilles⁵⁴⁸⁶.

El 21.10.1675 fou establert en emfiteusi en unes cases de Joan Carreres, escudeller, al carrer d'en Serra⁵⁴⁸⁷.

El 29.05.1696, Bàrbara Moret, vídua de Felip Moret, jove escudeller ciutadà de Barcelona, firma un debitori a fra Manuel Marià Ribera, del convent de la Mercè, d'11 lliures per raó d'un préstec sense interessos. Promet tornar-les abans de dos mesos⁵⁴⁸⁸.

0783. MORET, Joan

Gerrer.

L'any 1502 s'esmenta el seu nom en una delimitació de propietats que estaven a prop de les del gerrer Jaume Mates, al sud del bordell que hi havia al carrer dels Ollers Blancs⁵⁴⁸⁹.

Fins a l'any 1518 consta que era un dels col·laboradors de Nicolau Reyner.

0784. MORIAN, Pere Joan

Escudeller.

El 05.05.1649 va reconèixer haver rebut les 200 lliures del

dot de Margarida Armanyac, filla de Pere Armanyac, pagès, de Santa Perpètua de Gaià bisbat de Tarragona. Els capítols matrimonials foren firmats davant del notari Bartomeu Pujades, l'any 1646 o 1647. Cent lliures les rebé de la taula de canvis i, les altres 100, en dos terminis⁵⁴⁹⁰.

0785. MULET, Antoni

Vers 1525 - Abans del 1588

Gerrer i escudeller, fill de Joan Mulet, pagès, de la vila d'Algaida Mallorca, i d'Antònia.

El 31.01.1558 capítols matrimonials amb Bàrbara, vídua d'Antoni Ferran, gerrer, filla de Roc Amat, mariner de la vila de Pineda, i de Francina⁵⁴⁹¹. Pere Ferran, gerrer, dona a Bàrbara unes cases al carrer ollers Blancs.

El 14.09.1563, un escudeller amb aquest nom feu de testimoni en el testament de Maria, vídua de Pere Pons, escudeller⁵⁴⁹².

El 13.01.1564 s'esmenta la seva tinença a orient de la del fuster Bartomeu Esteve. Aquesta altra tinença del fuster limitava, per la part d'occident, amb el carrer d'en Tripó, a prop, doncs, de la muralla. Al nord, les dues tinences limitaven amb el carrer dels Ollers o de Viladalls. La tinença d'Antoni Mulet fou, abans, de Rafaela, muller de Tomé Borge, llicenciat en lleis⁵⁴⁹³.

El 10.09.1564 assistí a una reunió de la confraria⁵⁴⁹⁴. El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria. N'era l'andador⁵⁴⁹⁵.

El 30.09.1574 va comprar un censal mort de 120 lliures i 6 lliures anuals de pensió amb set gerrers més, amb les quals van poder comprar l'alcofol que necessitaven⁵⁴⁹⁶.

El 19.04.1588 testament de Bàrbara Muleta, vídua de l'escudeller Antoni Mulet. Marmessors: Caterina Catllara, vídua, sa germana; el gerrer Bartomeu Cuyàs i el sabater Joan Font. A Beneta Cuyàs, la seva neboda, va deixar la casa i l'obrador que tenia al carrer dels Escudellers, prop del portal de Trentaclus. També llegà diners a Marianna Passoles, filla del gerrer Rafael Passoles, i a Paula Passoles, sa germana⁵⁴⁹⁷.

0786. MUNTANA, Antoni

1815 - Post. 1836

"Mancebo" escudeller.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de 1836 - 1837: "Antonio Muntana, mancebo, soltero, 21 años. C/ Fonollar, 29"⁵⁴⁹⁸.

5480 AHPB, Baltasar Oliveras i de Plana, *Protocolo de testamentos, codicilos, inventarios y almonedas*, 1815, gener, 15 - 1815, octubre, 18.
 5481 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 5482 ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 19v.
 5483 AHPB, Rafael Joan Cellarés, *Llibre de capítols matrimonials*, 1649, gener, 17 - 1656, agost, 4.
 5484 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.
 5485 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, *Manual*, 1668, desembre, 26 - 1669, juny, 23.
 5486 AHPB, Didac Rocola, *Vigesimum sextum manuale*, 1674, gener, 1 - 1674, desembre, 17.
 5487 AHPB, Josep Virgili, *Nonum manuale instrumentorum*, 1674, desembre, 31 - 1675, desembre, 24.
 5488 AHPB, Ramon Godolà, *Borredor ... dels actes rebuts*, 1696, desembre, 29 - 1697, maig, 23.
 5489 AHPB, Joan Fluvià, *Capbreu del priorat de Sant Pau del Camp de Barcelona*, 1501, maig, 10 - 1513, novembre, 16, fol. 12v.

5490 AHPB, Joan Salines, *XXI protocollum*, 1649, desembre, 29 - 1649, desembre, 22.
 5491 AHPB, Francesc Martí, major, *Manual*, 1557, juliol, 19 - 1558, març, 7.
 5492 AHPB, Miquel Cuberta, *Primus liber testamentorum*, 1561 - 1585.
 5493 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 5494 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 5495 AHPB, Miquel Cuberta, *Manual*, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 5496 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber noturalum divorum instrumentorum*, [1567], desembre, 28 - 1583, desembre, 19.
 5497 AHPB, Jeron Ollers, *Manuale*, 1579, desembre, 29 - 1580, desembre, 9.
 5498 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.

0787. MUNTANER, Gabriel

Vers 1520 - 1545

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Gabriel Muntaner, hortolà, ciutadà de Barcelona i d'Angelina. Vivia al carrer dels Ollers Blancs.

El 04.11.1543, capítols matrimonials amb Margarida, filla d'Antoni Jordà, pagès de la vila de Corçà, Girona, i de Rafaela⁵⁴⁹⁹. El 16.11.1543, esposalles amb Margarida, filla de Jordà, pagès⁵⁵⁰⁰.

El 04.10.1545, comunió a Gabriel Muntaner, escudeller, als Ollers Blancs⁵⁵⁰¹. El 1545 inventari dels béns⁵⁵⁰².

El 29.07.1547 capítols matrimonials de la seva vídua amb el sastre Joan Claramunt⁵⁵⁰³.

0788. MUNTANER, Joan

Vers 1585 - 1616

Escudeller i gerrer, habitant 1610 a Barcelona, fill de Pere Muntaner, pagès de Sant Vicenç, i de Joana.

El 09.01.1610, esposalles amb Margarida, filla de Joan Porta, escudeller, i de Mariana⁵⁵⁰⁴.

Margarida rebé l'ajut de la causa pia fundada per Pere Figueres, hortolà, per tal de poder-se casar 11 lliures, 17 sous i 8 diners⁵⁵⁰⁵.

El 06.09.1610, combregar de la muller del mestre Muntaner, gerrer, a la plaça d'en Camprodó⁵⁵⁰⁶.

El 14.10.1615, testament de Margarida, muller de Joan Muntaner, gerrer, filla de Joan Porta, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Marianna, en segones núpcies aleshores, tots difunts⁵⁵⁰⁷.

Nomenà marmessors Jeroni Suelves, notari reial, el seu cunyat; Antoni Porta, escudeller, son germà. Demanà ser enterrada a Sant Miquel arcàngel, al vas de la confraria dels manyans. Feu donació de 50 lliures a cada una de les seves nebodes Elisabet i Mariàngela, filles d'Antoni Porta. S'esmenta Pau Muntaner, nebot del seu marit, com a aprenent de gerrer. Nomenà hereva universal sa germana Paula Arnella⁵⁵⁰⁸.

El 09.02.1616, sepultura de Joan Muntaner, gerrer⁵⁵⁰⁹.

0789. MUNTANER, Pere

? - 1571

Escudeller des de 1567, porter reial, ciutadà de Barcelona, fill de Gabriel Muntaner, hortolà de Barcelona, i de Francina.

Potser, germà de Gabriel Muntaner.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁵⁵¹⁰.

El 12.11.1554, bateig de Joana Sebastiana Paula, filla de Pere Muntaner, escudeller. Padrins: Bartomeu Olivé, mestre de cases, i Joana Freixa⁵⁵¹¹.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁵¹².

El 13.06.1564 capítols matrimonials amb Gabriela, filla de Lluís Torrents, pagès de la vila de Sanahuja però en el temps de la seva mort a la parròquia de Santa Creu d'Olorda, i d'Eulàlia. Dot: 10 lliures⁵⁵¹³.

El 19.06.1567 reconegué que Elisabet, vídua de Damià Moner, escudeller, li va donar una sèrie de béns mobles llegats per en Damià⁵⁵¹⁴.

El 14.01.1571 sepultura de Pere Muntaner⁵⁵¹⁵.

0790. MUNYOZ, Isidre

1685 - Post. 1725

Escudeller.

El 1720 va fer de testimoni a favor de Bartomeu i Joan Albert, escudellers, pare i fill, com a fidels servidors del rei Felip de Borbó⁵⁵¹⁶.

"Impedit i no habita en lo estament". Era sergent i bombarder⁵⁵¹⁷.

5499 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, Plec de capítols matrimonials, 1539 - 1544.
5500 ACB, Esposalles, vol. 31, fol. 19v.
5501 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1545 - 1546.
5502 AHCB, Notarial, Inventaris, I-31.
5503 AHPB, Andreu Miquel Mir, menor, Plec de capítols matrimonials, 1545 - 1549.
5504 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 114.
5505 ADB, Causes Pies, vol. 3, 1605 - 1610, fol. 120.
5506 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 28r.
5507 AHPB, Francesc Aquiles, menor, Plec de testaments, 1612 - 1649.
5508 AHPB, Francesc Aquiles, Plec de testaments, 1612 - 1649.
5509 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 8, fol. 69v.

5510 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
5511 APSMP, Baptismes, vol. 2.
5512 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
5513 AHPB, Baltasar Puiggener, *Septimum manuale omnium actorum et instrumentorum*, 1559, gener, 2 - 1559, juny, 23.
5514 AHPB, Baltasar Puiggener, *Vigesimum secundum manuale omnium actorum et instrumentorum*, 1567, gener, 30 - 1567, juliol, 3.
5515 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 97r.
5516 AHPB, Pere Pau Ribes, *Manuale quadragesimum octavum*, 1719, desembre, 28 - 1720, desembre, 4.
5517 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1725 - 1726.

- N -

0791. NADAL, Agustí

Mestre escudeller.

El 1573 fou el clavari de la confraria⁵⁵¹⁸.

0792. NADAL, Antoni Gaspar

Vers 1520 - 1576

Mestre escudeller, fill de Lluís Nadal, pagès, de la Rocha de Pallars, i de Miquela. Vivia al carrer que anava de la Carnisseria d'en Sorts al Portal dels Ollers.

El 13.04.1543, capítols matrimonials amb Elionor, filla de Joan Farigola, hortolà, natural de Mallorca el dia del seu òbit, ciutadà de Barcelona i d'Eulàlia⁵⁵¹⁹.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁵²⁰.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁵⁵²¹.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁵²².

El 27.06.1561, conjuntament amb la seva esposa Elionor i el seu fill Gaspar, reconeixen haver rebut 56 lliures de part del monestir de Sant Francesc dels framenors de Barcelona⁵⁵²³.

El 28.01.1567 sepultura d'Elionor Nadala, escudellera⁵⁵²⁴.

El 07.07.1567, esposalles amb Francina, vídua de Salvador Oliver, escudeller⁵⁵²⁵.

Tenia una casa llogada a Pau Cristòfol, escudeller⁵⁵²⁶.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria⁵⁵²⁷.

El 29.12.1568 juntament amb Miquel Carnisser, va fer de testimoni en uns esposoris a Sant Just i Sant Pastor⁵⁵²⁸.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria⁵⁵²⁹.

El 23.11.1570 donà llicència per poder edificar una xemeneia a l'estudi de la casa on vivia Joan Bonet, gerrer, situada al carrer dels Ollers. La xemeneia tenia una amplària de set pams i es recolzava en una paret mitgera que donava al dit carrer "lo canó de la qual respon a un terrat meu". Pactaren que el canó no pogués sobresortir més de la paret de dit terrat i que si es calava foc hauria de pagar els danys⁵⁵³⁰.

El 29.03.1576, combregar d'Antoni Nadal, escudeller⁵⁵³¹.

El 02.04.1576, extrema unció d'Antoni Nadal, escudeller⁵⁵³². El 11.04.1576, cos d'Antoni Nadal, escudeller, als Ollers. Enterrat a la Mercè⁵⁵³³.

El 03.06.1581 ja difunt ell i la seva esposa Elionor, esposalles de sa filla Francina amb Pere Freixes, del bisbat de Tolosa⁵⁵³⁴.

El 27.04.1590, Francina Nadal, muller de l'estanyer Pere Freixes, filla i hereva d'Antoni Nadal, escudeller, establí en emfiteusi a l'escudeller Salvador Morató, en unes cases al carrer dels Escudellers⁵⁵³⁵. El 03.02.1590, Francina Nadala, vídua de Gaspar Nadal, tenia unes cases llogades del seu marit al carrer dels Escudellers⁵⁵³⁶. El setembre de 1590, Pere Freixes, estanyer, i Francina Nadala, la seva muller i filla d'Antoni Nadal, per pagar a Francina Nadal, vídua de Gaspar Nadal, li donaren 20 de les 100 lliures del dot i, a més, es comprometeren a pagar la resta, de 12 en 12 lliures anuals, amb el lloguer d'un caseró amb tres portals que tenien al carrer dels Escudellers. El pagament el faria el mateix llogater, l'escudeller Bartomeu Cardenyas⁵⁵³⁷.

15.02.1601, cos d'Antoni Nadal, escudeller⁵⁵³⁸.

0793. NADAL, Antoni

Escudeller.

El 15.02.1601 combregar d'Antoni Nadal, escudeller, als Escudellers Blancs⁵⁵³⁹.

El 07.05.1601 s'esmenta un Toni Nadal en la reunió de la confraria.

0794. NADAL, Gaspar

Vers 1545 - 1589

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Gaspar Nadal, escudeller, i d'Elionor. Sembla que vivia en una casa que feia cantonada entre els carrers dels Ollers Blancs i d'en Roig Saig Escudellers Blancs.

El 22.07.1570, esposalles amb Francina, filla de Miquel Carnisser, escudeller de Barcelona⁵⁵⁴⁰.

El 12.12.1571 reconegué, juntament amb la seva esposa Francina, haver rebut 24 lliures del mercader Miquel Spano, segons constava en un debitori. Actuaren de fiadors de Gaspar Nadal els escudellers Miquel Carnisser i Montserrat Morell⁵⁵⁴¹. El 16.07.1573 l'esmentat debitori fou cancel·lat.

El 12.08.1580 cos d'Esperança, filla d'en Nadal, escudeller, al carrer dels Escudellers Blancs⁵⁵⁴².

El 28.07.1584 va ser nomenat prohom tercer de la

5518 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

5519 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec de capítols matrimonials, 1539 - 1544.

5520 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

5521 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.

5522 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

5523 AHPB, Onofre Rialp, *Tercium manuale sive prothocolum instrumentorum et contractuum*, 1560, agost, 19 - 1561, agost, 4.

5524 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 63r

5525 ACB, Esposalles, vol. 43.

5526 AHPB, Francesc Pedralbes, Plec d'inventaris i encants, 1570 - 1579.

5527 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.

5528 APSJP, Esposoris, vol.1, fol. 19.

5529 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

5530 AHCB, Notarial, XII - 11.

5531 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.

5532 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.

5533 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.

5534 ACB, Esposalles, vol. 51.

5535 AHPB, Joan Pareja, Manual, 1590, març, 17, 1590, desembre, 24.

5536 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.

5537 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundum prothocollum*, 1590, gener, 5 - 1590, desembre, 23.

5538 APSMP, Llibre d'òbits, vol.110, fol.43v

5539 APSMP, Llibre d'òbits, vol.111, fol. 43v.

5540 ACB, Esposalles, vol. 45.

5541 AHPB, Onofre Rialp, *Decimum octavum manuale*, 1571, setembre, 5 - 1572, juny, 10.

5542 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 22r.

confraria⁵⁵⁴³.

El 30.11.1585, esponsoris de Gaspar Nadal, escudeller, amb Àngela Elena, donzella, filla de Jaume Benet Miquel, sabater, i d'Elisabet, en presència de Toni Oriol, escudeller, i de Francesc Agustí, escudeller⁵⁵⁴⁴.

El 01.04.1586 va llogar a l'escudeller Joan Soler, per tres anys, unes cases al carrer dels Escudellers pel preu de 14 lliures anuals⁵⁵⁴⁵.

El 07.08.1587, sepultura de Pau, albat, fill d'en Gaspar, escudeller, al carrer d'en Sax Roig Saig⁵⁵⁴⁶.

El 02.12.1589, sepultura de Gaspar Nadal, escudeller, al carrer Escudellers⁵⁵⁴⁷.

El 03.03.1590 la seva vídua es casà amb Joan Pere Martí, pagès de Barcelona⁵⁵⁴⁸.

0795. NAVARRET, Jaume

Vers 1430 - vers 1485

Gerrer. Residència: casa que estava al cantó del carrer Nou cantonada amb Ollers Blancs.

El 02.08.1450 va recuperar uns béns mobles i immobles del mercader Joan Ferris⁵⁵⁴⁹.

El 08.01.1459, època firmada per Jaume Navarret, gerrer, per 21 lliures i 5 sous, ço és, 15 lliures pel preu de 120 cavallets de terra de color verd comprats destinats a la cresta de la teulada de la Duana de Llotja, a raó de 2 sous 6 diners la peça, i les restants 6 lliures 5 sous, pel preu de 300 teules de color verd envernissades a obs de la dita teulada, a raó de 5 diners la peça⁵⁵⁵⁰.

El 11.04.1459 va comprar un "alberg" amb hort contigu amb pou i dos forns de coure gerres i altres obres de terra, amb entrades i sortides, drets i pertinences que els hereus del difunt gerrer Gabriel Vestit tenien al carrer dels Gerrers o dels Ollers, antigament anomenat lloc de Còdols, que tenen pels hereus d'Eulàlia, muller del difunt Benet Costa, a cens de sis morabatins, i els hereus d'Eulàlia Costa tenen per les pabordies dels mesos de gener, maig, juny, juliol i agost de la seu de Barcelona, senyoria i alou de les esmentades pabordies a cens de 9 sous⁵⁵⁵¹.

Per altres documents, sembla que abans la finca pertanyia a Antoni Vestit, pare de panys de llana i a Joana, la seva muller, a Gabriel Vestit, gerrer, el seu fill i a Margarida, la seva muller⁵⁵⁵².

El 07.10.1460, època per 13 lliures 16 sous i 6 diners, ço és 13 lliures pel preu de 7 poms de terra envernissats de color

verd per a la cresta que es construïa a la Duana de la Llotja. Els restants 16 sous i 6 diners, per tres jornals seus i de son fill per tal de posar dits poms en dita cresta de la teulada⁵⁵⁵³.

El 30.04.1475, Bartomeu Barcelona, fill de Pere Barcelona, porter del rei, es va afermar, per 3 anys, com a aprenent amb el gerrer Jaume Navarret. Rebrà en total 6 florins anuals per a vestit i calçat, a més del menjar.

El 29.08.1475, Pere Andreu, mestre de cases, de Barcelona, va afermar al fill Francesc Andreu d'aprenent, per 6 anys, amb el gerrer Jaume Navarret. El mestre l'haurà de vestir, calçar i mantenir-lo. El darrer any li donarà un vestit⁵⁵⁵⁴.

El 1479 va ser un dels cinc blanquers d'obra de terra signants d'un acord pel moldre vernís al molí d'en Merlès el document diu Rotllan⁵⁵⁵⁵.

El 1485 va fer testament⁵⁵⁵⁶.

0796. NAVARRET, Joan

Gerrer.

Estigué casat amb Antònia Vestit, propietària de l'obrador de gerrer del seu pare, Gabriel Vestit, gerrer.

0797. NAVARRET i VESTIT, Joan

Vers 1440 - 1498

Gerrer, fill de Joan Navarret i d'Antònia Vestit. El seu malnom fou "Diego".

El 1486 una tal Joana va donar a Joan Navarret, gerrer, l'alberg amb forns per coure gerrer que era al carrer dels Gerrers, i que tenien anteriorment els hereus del gerrer Gabriel Vestit. S'hi esmenten les afrontacions de la finca: est i sud; pel sud, amb la tinença de Jaume Navarret, gerrer, que fou de Joan Borràs, gerrer, que pertanyia la major part a l'esmentat hospici; oest, tinença de Joan Trull, oller, que fou de Bernat Garriga, alies Cabal; pel nord, amb el carrer de Còdols.

Entre els testimonis, Jaume Vilaseca, sastre, i Joan Trull, oller. Notari: Joan Artigó⁵⁵⁵⁷.

La finca constava d'un hospici, hort i botiga, i tenia com a senyors mitjans a Elionor, muller de Francesc de Pla, militar, de Barcelona. En un document notarial Elionor reconeixen que Joan Navarret li havia pagat 75 lliures d'un censal de 9 morabatins que Francesc de Pla rebia s'obre un hospici amb hort contigu amb pou, dos forns de coure gerres i altres peces de terra, etc., que Jaume Navarret, gerrer, pare de Joan Navarret tenia al carrer dels Gerrers o Ollers, antigament anomenat "lloc de Còdols". Una part de l'hort de la finca, la que quedava a occident, la tenien els hereus de Guillem Cebrià, succeint al gerrer Antoni Portella, menor de dies i hereu universal del gerrer Berenguer Duran; una altra part era d'Antoni Guardiola, hortolà, i una altra part, de Bernat Bonet⁵⁵⁵⁸.

5543 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 5544 ACB, Llibre de Esponsoris, vol. 1, fol. 74v.
 5545 AHPB, Onofre Alonso, Aprísies, 1585, [desembre, 30] - 1586, agost, 14.
 5546 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 120r.
 5547 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 99, fol. 64r.
 5548 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundum prothocollum*, 1590, gener, 5 - 1590, desembre, 22.
 5549 AHPB, Bernat Bastat, *Sextum manuale comune*, 1450, gener, 4 - 1451, gener, 11.
 5550 BAB, Llibre d'Àpoques i albarans del Consolat de Mar, 1457-1460.
 5551 ACB, Diversorum B, núm. 781.
 5552 ACB, Diversorum B, núm. 340.

5553 BAB, Llibre d'Àpoques i albarans. Consolat de Mar, 1460-1462.
 5554 AHPB Antoni Joan, *Tricesimum quartum manuale*, 1474, desembre, 7 - 1476, gener, 29.
 5555 AHCB, Notarial, Contractes, IX-5. Molins.
 5556 AHPB, Pere Pasqual, Llibre de testaments, 1456, gener, 17 - 1501, maig, 14, fol. 31.
 5557 ACB, Diversorum B, núm. 417.
 5558 ACB, Diversorum B, núm. 251.

El 1490 comprà safra a Francesc Reyner.

Després de 1492 va heretar l'obra del dels seus pares al carrer dels Ollers Blancs

El 29.03.1498, sepultura d'en Diego. Fou enterrat a Sant Agustí.

0798. NEBOT, Joan Pau

Vers 1580 - ?

Escudeller de Barcelona, fill d'Antoni Nebot, sabater i sastre, i d'Esperança el 1609 era la muller de Guillem Gassó, pagès. Parroquia del Pi.

El 10.01.1609, esposalles amb Eulàlia, filla de Pere Beres, pagès, de Sant Hipòlit, bisbat de Vic, i de Margarida⁵⁵⁵⁹. L'11.01.1609, capítols matrimonials⁵⁵⁶⁰.

El 26.01.1610, albat de Sebastià, fill de Joan Pau Nebot, escudeller, a casa d'en Gassó, al costat de Sant Llätzer, al carrer del Carme⁵⁵⁶¹. El 25.11.1612, combregar d'Eulàlia Neboda, muller de Joan Pau Nebot, als Escudellers Blancs⁵⁵⁶².

El 1618 estava treballant a Aragó [ÁLVARO, 2002, vol. I-196].

0799. NEGRE, En

Escudeller.

El 12.12.1636, cos de Magdalena, albat, filla d'en Negre, escudeller⁵⁵⁶³. El 25.06.1640, cos de Teresa, albat, filla d'en Negre⁵⁵⁶⁴.

0800. NEGRER, Arnau

? - 1490

Gerrer, oriünd de Xolon de Cambulit França, diòcesi de Cahors.

El 09.04.1490 va fer testament. Nomena marmessors a Antoni Martorell, prevere del Pi, i a Francina -en la qual casa estic malalt-. Demana ser enterrat a la parròquia del Pi. Reconequé que Diversos gerrers li devien diners en Borràs, 5 lliures; en Damià, cinc lliures; en Marcer, en Mates, en Saborit⁵⁵⁶⁵.

0801. NOGUER

El 10.06.1586, cos d'Agustina Noguera, escudellera⁵⁵⁶⁶.

0802. NOGUER, Pau

Escudeller.

El 26.07.1643, sepultura de Josep, albat, fill de Pau Noguier,

escudeller, als Quatre Cantons dels Escudellers⁵⁵⁶⁷.

0803. NOMES, Pau

Vers 1725 - ?

Escudeller, fill de Jacint Noms, pagès, i d'Anna Maria. Residència: carrer de les Heures.

El 01.10.1750, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Teresa Florit, filla de Gaietà Florit, sabater de vell, i de Maria Teresa Florit i Bulló, a la parròquia del Pi⁵⁵⁶⁸.

El 01.01.1754, cos d'Antoni, albat, fill de Pau Noms, jove escudeller, als Quatre Cantons de casa Rotxotxo, a la taverna, al vas dels Ataconadors⁵⁵⁶⁹. El 08.11.1757, cos de Josep, albat, fill de Pau Noms, jove escudeller, al carrer de les Heures, al vas dels assaonadors⁵⁵⁷⁰.

Segons el Cadastre de 1776 vivia a l'illa 23, casa 15 pis 2n, juntament amb Teresa i tres fills⁵⁵⁷¹.

El 09.10.1763 cos de Gaietà, fill de Pau Noms, al carrer de les Eures, al vas de Santa Eulàlia⁵⁵⁷².

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria⁵⁵⁷³.

El 1783, essent "mancebo" escudeller, juntament amb Josep Vidal i "otros" suplicaren a les autoritats que els fills dels mestres amb botiga també paguessin l'import del "Real pago", com ho feien els que anaven a jornal⁵⁵⁷⁴.

0804. NUTXO, Bartomeu de

Gerrer i oller.

Tenia una peça de terra a Montjuïc.

El 1453 prometé satisfer un deute contret amb la Sra. Castell⁵⁵⁷⁵.

El 05.12.1458, època per 10 lliures degudes pel preu de 400 teules de color blanc envernissades, per les obres de la Duana de Llotja⁵⁵⁷⁶. El 22.12.1458, època de 5 lliures, 13 sous i 4 diners que resten pagar de les 10 lliures 10 sous i 4 diners, preu de 5000 teules de color verd i groc per l'obra sobre la Duana de Llotja⁵⁵⁷⁷.

El 30.06.1463 va fer donació d'una finca plantada de vinya i d'arbres, d'unes dues mujades, que, com a hereu de Francesc Barbarà, tenia al puig de Montjuïc, davant del fossar dels jueus, al sud del camí que anava a la torre del farell⁵⁵⁷⁸.

El 04.02.1465 el mestre de cases Pere Torrent reconegué que

5559 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 184.
 5560 AHPB, Pere Llunell, Manual, 1608, desembre, 28 - 1609, desembre, 24.
 5561 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120.
 5562 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 123, fol. 49v.
 5563 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 112v.
 5564 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 143r.
 5565 AHPB, Pere Pasqual, Manual de testaments, 1475-1501.
 5566 ACB, Sepultures, vol. 1, fol. 75v.

5567 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144.
 5568 ACB, Esposalles, vol. 138, fol. 47.
 5569 ACB, Defuncions, vol. 7.
 5570 ACB, Defuncions, vol. 7.
 5571 AHCB, Cadastre, I-7.
 5572 ACB, Sepultures, vol. 13.
 5573 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manuali sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.
 5574 AHCB, Gremial, Escudellers.
 5575 AHCB, Arxiu del Veguer, VII-07.
 5576 BAB, Clavaria, Consolat de Mar, 1457-1460.
 5577 BAB, Clavaria, Consolat de Mar, 1457-1460.
 5578 AHPB, Jaume Barús, *Septimum manuale*, 1462, febrer, 11 - 1463, agost, 26.

Bartomeu de Nutxo li havia pagat una certa quantitat de diner per uns obrers fetes a la casa que els hereus del difunt gerrer Antoni Portella tenien al carrer dels Ollers Blancs, a prop del portal de Trentaclus. Per jornals de mestre a 4,5 sous diaris, manobres a 3 sous diaris, diverses quarteres de calç a 15 diners la quartera, per argila, arena, pel lloguer de les galledes i per 1.000 teules, 70 sous⁵⁵⁷⁹.

El 17.05.1465 Bartomeu de Nutxo i Caterina van reconeixen un deute de 8 lliures amb Pere Solà, mercader, per la compra d'un pany verd⁵⁵⁸⁰.

L'any 1508 s'esmenta la seva finca en unes confessions de propietats del monestir de Sant Pau del Camp situades al carrer de na Quintar. A l'est li quedava la casa d'Agnès, muller de Jaume Lleopart⁵⁵⁸¹.

S'esmenta en unes confessions de finques del monestir de Sant Pau del Camp. Tenia un honor al carrer dels Ollers Blancs que després fou de Simó Fajol. A l'est li quedava una finca que posteriorment va ser del gerrer Salvador Morató⁵⁵⁸².

0805. NUZZO, Plàcido

Fabricant de plats.

El 27.01.1804 cos de Rosalia, filla de Plàcido Nuzzo⁵⁵⁸³.

- O -

0806. OLIVA, Simó

Vers 1670 - ?

Jove escudeller parroquià de Sant Just i Sant Pastor Barcelona, fill d'Onofre Oliva, pagès, natural de Guissona bisbat d'Urgell, i de Joana.

El 21.02.1694, esposalles amb Eulàlia Vila, filla de Jeroni Vila, pagès, de Sant Andreu de la Palma bisbat de Barcelona, i de Serafina Vila. Testimonis: Salvador Colom, mestre escudeller, i Blai Coll, jove escudeller. En el llibre de matrimonis del bisbat de Barcelona hi diu: testimonis Francesc Mateu i Francesc Fuster, escudellers⁵⁵⁸⁴.

El 29.12.1694, bateig de Dionísia Eulàlia Maria, filla de Simó Oliva, jove escudeller, i de la difunta Eulàlia Oliva. Foren padrins: Joan Soler, gentilhome de l'artilleria, i Dionísia Salvador, muller del doctor en medicina Isidre Salvador⁵⁵⁸⁵. El 30.12.1694, cos d'Eulàlia Oliva, muller de Simó Oliva, jove escudeller, als Escudellers⁵⁵⁸⁶.

El 03.12.1695, essent jove escudeller, esposalles amb Feliciano, donzella, filla "de la Santa Casa"⁵⁵⁸⁷.

El 06.12.1695 capítols matrimonials AHPB, Rafael Cassanyes, *Llibre de capítols matrimonials*, 1687, gener, 2 - 1705, febrer, 3.

0807. OLIVELLA i BELLMUNT, Amador

1593 - 1649

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Amador Olivella, mestre de cases, natural de Sant Pere de Riudebitlles, habitant a Barcelona, i Francesca Bellmunt. Residència: carrer de la Vidrieria, davant de la Sala de les Armes. "Cases amb un portal amb botiga que trau porta a un carreró que no passa davant de dita Sala de les Armes, on morí dit difunt".

El 31.03.1591, capítols matrimonials entre Amador Olivella, mestre de cases, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Olivella, paraire, de Sant Pere de Riudebitlles, i de Beneta, amb Francesca Bellmunt, filla de Bernat Bellmunt, fuster, de Barcelona, i de Caterina Rossa, vídua de Pere Ros, sastre, de Barcelona, en primeres núpcies, muller de Bernat de l'Abat⁵⁵⁸⁸.

El 22.01.1594, testament de Francesca, muller d'Amador Olivella, mestre de cases. S'esmenta Amador Olivella, de 8 mesos d'edat, com a hereu⁵⁵⁸⁹.

El 22.10.1602, venda d'un censal per valor de 100 lliures i pensió anual de 100 sous efectuat pels tutors i curadors dels hereus d'Amador Olivella, mestre de cases, difunt, i de Francina, la seva muller, casada en segones núpcies amb Jeroni Bruguera, hortolà⁵⁵⁹⁰.

El 1604 encara era menor d'edat i feia de tutor seu Lluís Puigvert, pagès, de Barcelona. La tutela li fou assignada pel regent de la vegueria de Barcelona, per set anys. El 1604, Lluís

5579 AHPB, Antoni Joan, *Vicissimum tertium manuale*, 1465, febrer, 1 - 1465, octubre, 10.
5580 AHCB Notarial, XI-21.
5581 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 1510.
5582 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1497.
5583 ACB, Defuncions, vol. 10.

5584 APSJP, Esposoris, vol. 5; ADB, Matrimonis, vol. 15, fol. s/f.
5585 APSJP, Baptismes, vol. 10.
5586 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 24.
5587 ACB, Esposalles, vol. 108, fol. 34v; ADB, Matrimonis, vol. 16, fol. 17r.
5588 AHPB, Maties Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1587 - 1594.
5589 AHPB, Miquel Frederic Codina, Plec de testaments, 1588 - 1592.
5590 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1600 - 1602.

Puigvert, l'afirmà, per 7 anys, amb l'escudeller Pau Oriol perquè li ensenyés l'ofici d'escudeller. Al finalitzar els set anys, Pau Oriol prometé donar-li 10 lliures⁵⁵⁹¹.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁵⁵⁹².

El 22.05.1617, esposalles amb Maria, filla de Miquel Passoles, escudeller, i de Paula⁵⁵⁹³.

El 22.12.1620, bateig de Joan Tomàs Amador, fill seu i de Maria. Padrins: Joan Rius, daguer, i Joana Florensa, muller d'en Florensa, negociant⁵⁵⁹⁴. El 14.07.1622, cos d'Amador, albat, fill d'Amador Olivella, a prop de la casa de misser Vinyes, a la Carnisseria d'en Sorts⁵⁵⁹⁵. El 07.01.1623, bateig de Maria Peronella Ramona, filla d'Amador i de Maria. Padrins: Melcior Granollacs, donzell, i Peronella Vinyes, muller de .t. Vinyes, doctor en dret⁵⁵⁹⁶. El 12.06.1623, cos de Peronella, a la Carnisseria d'en Sorts⁵⁵⁹⁷. El 1624, Maria Olivella va fer de padrina a Sant Just i Sant Pastor⁵⁵⁹⁸.

El 25.02.1626 era síndic de la confraria⁵⁵⁹⁹.

En 1627 disposava d'un obrador al carrer d'en Sagra que li havia estat llogat per Francesc Terré, escudeller⁵⁶⁰⁰.

El 03.01.1627, bateig de Maria Paula Antiga. Padrins: Miquel Passoles, escudeller, i Antiga Bajó, muller de Guillem Bajó, escudeller⁵⁶⁰¹. El 26.12.1629 va fer de padri d'un fill de Bernat Gil, hostaler⁵⁶⁰².

El 07.08.1631, prohoms segon de la confraria⁵⁶⁰³.

El 07.03.1632 Eulàlia Olivella, donzella, filla del mestre Amador Olivella, padrina d'un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁵⁶⁰⁴.

El 12.07.1636, esposalles d'Eulàlia, filla seva i de Maria, amb Antoni Reus, escudeller, de Barcelona⁵⁶⁰⁵.

El 1636, convocada la congregació "*sub Nativitatis nomine invocatione Beate Marie Virginis*", entre d'altres noms s'esmenta el d'Amador Olivella, escudeller⁵⁶⁰⁶.

El 30.10.1637, sepultura de Maria Olivella, muller del mestre Olivella, a la Carnisseria d'en Sorts⁵⁶⁰⁷.

El 27.07.1638 consta com a prohoms en cap de la confraria⁵⁶⁰⁸.

El 1638, mort el seu pare, la mare es casà amb un tal Raspall,

mestre de cases⁵⁶⁰⁹.

El 03.02.1638, capítols matrimonials amb Magdalena Sardenya, filla de Montserrat Sardenya, pagès, d'Hospitalet de Llobregat, i de Margarida, ambdós difunts⁵⁶¹⁰. Miquel Sardenya era blanquer, ciutadà de Barcelona, germà de Magdalena. La tia de Magdalena era Isabel Massana, vídua de Miquel Massana, botiguer de teles. El dot fou elevat més de 270 lliures barcelonines.

El 03.08.1638 Eulàlia va fer de padrina d'un nen batejat a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁵⁶¹¹.

El 01.12.1638, bateig de Maria Margarida Magdalena Mònica, filla d'Amador i Magdalena. Padrins: Miquel Sardenya, blanquer, i Margarida Panelles, vídua⁵⁶¹².

Entre els anys 1638 i 1639 va ser el prohoms en cap de la confraria⁵⁶¹³.

S'esmenta al fogatge del 1640⁵⁶¹⁴.

El 27.12.1640, bateig de Francesca, Paula, Isabel, Magdalena, Prudència, filla d'Amador Olivella i de Magdalena. Foren padrins: Onofre Massanes, mercader, de Barcelona, i Francesca Massanes, muller de Josep Massanes, ciutadà honorat, de Barcelona⁵⁶¹⁵.

El 31.12.1640, mort d'Elisabet, albat. Enterrada a la Mercè⁵⁶¹⁶.

El 1642 s'esmenta al carrer de la Carnisseria d'en Sors, juntament amb la seva muller Magdalena, Tomàs Font, Antiga Olivella i un fadrí de nom Joan, però ja no a la Llibreta de comunió pasqual del 1646. És possible que es traslladés a viure al carrer de la Vidrieria, on va morir l'any 1649⁵⁶¹⁷.

El 08.11.1642, bateig de Miquel Josep Pau Amador Sever, fill d'Amador Olivella, escudeller, i de Magdalena. Foren padrins: Miquel Sardenya menor, blanquer, i Maria Sardenya, filla de Miquel Sardenya, blanquer⁵⁶¹⁸.

El 21.07.1643 fou clavari de la confraria⁵⁶¹⁹. El 21.07.1644 fou el prohoms en cap de la confraria⁵⁶²⁰.

El 15.04.1648, mort de Jeroni Olivella, tapiner, germà d'Amador Olivella, escudeller⁵⁶²¹.

El 13.11.1648 fou un dels marmessors testamentaris del difunt Jeroni Olivella⁵⁶²².

Amador Olivella va morir al carrer de la Vidrieria, davant de la Sala de les Armes. El 21.10.1649, inventari dels béns i encants. S'esmenta a Josep Gastó, escudeller⁵⁶²³.

5591 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.

5592 AHPB, Maties Amell, *Llibre comú*, 1616, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

5593 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 274.

5594 APSJP, Baptismes, vol. 6.

5595 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 10.

5596 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 350.

5597 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 10.

5598 APSJP, Baptismes, vol. 7.

5599 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.

5600 AHPB, Pere Pau Vives, *Llibre sis de capítols matrimonials*, 1656, gener, 6 - 1665, novembre, 13.

5601 APSJP, Baptismes, vol. 7, pàg. 72.

5602 APSJP, Baptismes, vol. 7.

5603 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 14.

5604 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 179.

5605 ACB, Esposalles, vol. 78.

5606 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale actorum*, 1635, gener, 8 - 1636, desembre, 24, fol. 439v-442v.

5607 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 13, fol. 137v.

5608 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 14.

5609 ACB, Esposalles, vol. 79.

5610 AHCB, Capítols Matrimonials, I, caixa 28.

5611 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 270.

5612 APSJP, Baptismes, vol. 7.

5613 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum trigesimum secundum*, 1638, desembre, 26 - 1639, desembre, 24.

5614 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

5615 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 366.

5616 APSJP, *Llibre d'òbits*, vol. 14, fol. 45v.

5617 APSJP, *Llibretes de comunió pasqual*, XXIX, prov. 77, 1642-1667.

5618 APSJP, Esposoris, vol. 7, fol. 410.

5619 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

5620 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

5621 AHPB, Francesc Llunell, Testaments, *Secundus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1640, març, 25 - 1650, novembre, 10.

5622 AHCB, Arxiu del veguer, XIX-18. Testaments, fol. 52v.

5623 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 59.

0808. OLIVELLA i BELLMUNT, Joan

1601 - ?

Aprenent d'escudeller, fill d'Amador Olivella, mestre de cases, i de Francesca Bellmunt. Germà d'Amador Olivella.

El 22.07.1612 a l'edat d'onze anys, afermament, per vuit anys, amb l'escudeller Llorenç Miralles per aprendre l'ofici d'escudeller. Testimonis: l'escudeller Antoni Rodó i el gerrer Jaume Cuyàs⁵⁶²⁴.

0809. OLIVELLA, Miquel

1627 - ?

Escudeller, fill de Jeroni Olivella, sastre, ciutadà de Barcelona.

El 09.09.1641, amb 14 anys d'edat, es va afermar amb l'escudeller Jeroni Madrera per aprendre l'ofici d'escudeller⁵⁶²⁵.

El 24.03.1645 tenia 18 anys, segons consta en un expedient matrimonial⁵⁶²⁶.

0810. OLIVER, Baltasar

Vers 1520 - Vers 1574

Escudeller originari de Reus.

Estava casat amb una tal Tecla. És el mateix escudeller de Reus a qui, l'any 1548, se li va afermar Joan Tagell, de Falset, per aprendre l'ofici d'escudeller, segons ús de Barcelona.

El 04.08.1561 va fer de testimoni en un contracte d'aprenentatge entre Antoni Falcó i Jaume Escarrer.

Segons Vilaseca, el 1562 atorgà poders a Lluís Alemany, escudeller [VILASECA, 1964: I-37].

El 20.03.1564 va fer de testimoni en un debitori firmat per Agustí Carreres, pagès i sastre, de Bunyola diòcesi de Girona on es reconeixia que aquest li devia tres lliures per una sort de plats i escudelles que va comprar a l'escudeller Bernat Llavaneres⁵⁶²⁷.

El 08.11.1565, a Barcelona estant, capítols matrimonials de la seva filla Magdalena amb el pagès Pere Pagès, ciutadà de Barcelona, fill de Bernat Pagès, pagès, i de Florentina⁵⁶²⁸.

El 1574 estava establert a Barcelona [VILASECA, 1964: I-37].

En 1590, ja difunt, capítols matrimonials de sa filla Paula [VILASECA, 1964: I-37].

0811. OLIVER, Carles

Vers 1485 - Post. 1533

Escudeller.

El 03.06.1509, esposalles amb Beneta, filla del mestre

Sanata, mestre de cases⁵⁶²⁹.

El 1510 s'esmenta en un document notarial⁵⁶³⁰.

El 21.11.1513 reconegué deure 30 lliures a Joan Miquel Aravall, corredor d'orella, de Barcelona, per l'usdefruit d'unes cases que li havia comprat. Prometé pagar 3 lliures cada mitja anyada⁵⁶³¹.

El 1516 s'esmenta en el fogatge⁵⁶³². Segons el fogatge del 1516, vivia a l' "Illa del carrer de na Sagra on és la casa d'en Travessa, al carrer dels Ollers".

El 1526, clavari de la confraria pel quarter d'Avall [LLIBRE RENOVAT: 74V].

El 02.12.1529, capítols matrimonials d'una filla seva. El 07.04.1529, època firmada per Francesc Matabous, casat amb una filla de Carles Oliver: 50 lliures del dot⁵⁶³³.

El 05.02.1533, esposalles de sa filla Elisabet amb Onofre Maymó, daguer⁵⁶³⁴.

0812. OLIVER, Francesc

Jove escudeller.

El 29.09.1688, esposalles amb Caterina Golobardes, donzella⁵⁶³⁵.

El 09.09.1683 va fer de testimoni en l'inventari dels béns de Llorenç Passoles, escudeller⁵⁶³⁶.

0813. OLIVER, Josep

Vers 1620 - Abans de 1695

Escudeller.

El 28.07.1648, òbit de Joan, albat, fill de Josep Oliver, escudeller, als Quatre Cantons del carrer del Vidre⁵⁶³⁷.

El 23.11.1695, sepultura de Caterina, vídua de Josep Oliver, jove escudeller⁵⁶³⁸.

0814. OLIVER o OLIVERES, Pere

? - Vers 1561

Escudeller.

El 27.06.1561, Andreu Font, notari, de Sant Boi de Llobregat, establí a Francina Oliveres, vídua de Pere Oliveres, escudeller, de Barcelona –tutora dels béns de Mariana Rafaela, sa filla– en una peça de terra campa a Sant Boi de Llobregat⁵⁶³⁹.

5624 AHPB, Pere Lluell, *Quaternus apprisiarum*, 1612, gener, 4 - 1612, desembre, 23.
 5625 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.
 5626 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.
 5627 AHPB, Benet Ferrer, *Manuale tercium*, 1564, gener, 7 - 1568, desembre, 24.
 5628 AHPB, Antoni Mur, *Manuale sive protocollum undecimum*, 1565, octubre, 7 - 1568, setembre, 17.

5629 ACB, Esposalles, 14, fol. 6r.
 5630 AHPB, Gaspar Safranquesa, *Secundum manuale*, 1509, novembre, 12 - 1512, juny, 29.
 5631 AHPB, Antoni Benet Joan, *Quindecim manuaem*, 1513, març, 14 - 1514, octubre, 20.
 5632 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-15.
 5633 AHPB, Gaspar Safranquesa, Manual, 1528, octubre, 12 - 1529, novembre, 5.
 5634 ACB, Esposalles, vol. 25.
 5635 ACB, Esposalles, vol. 104.
 5636 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Sextus liber inventariorum et encantum*, 1678, gener, 26 - 1684, desembre, 5.
 5637 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 147, fol. 12v.
 5638 APSMP, Llibre d'òbits, 1695-1708.
 5639 AHCB, Notarial XII-6.

El 09.11.1565, esposalles de la seva filla Magdalena amb Pere Pagès, herbolari, habitant a Barcelona, fill de Bernat Pagès⁵⁶⁴⁰.

0815. OLIVER, Rafael

Vers 1565 - ?

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Baltasar Oliver, escudeller i oller difunt el 1589, i de Magdalena. Tenia botiga al carrer del Vidre. També disposava d'un obrador d'escudeller.

El 20.05.1589, esposalles amb Lluïsa, filla de Guillem Ginestar, taverner, i Paula. S'esmenta com a testimoni, Francesc Casasús, escudeller⁵⁶⁴¹.

El 24.01.1591, debitori signat per Rafael Oliver i Lluïsa, al mercader de Tarragona Sebastià Bertran, per un import de 76 lliures, que eren una part de les 86 lliures del deute total. D'aquestes 76 lliures, 58 eren per la compra de 20 quintars de plom, i les altres 18 lliures, per la d'un quintar d'estany⁵⁶⁴².

El 29.03.1591 ordenà procurador Ferran Palau, agutzil reial⁵⁶⁴³.

El 28.12.1594, bateig de Benet Rafael Joan, fill de Rafael Oliver, escudeller, i de Lluïsa. Padrins: Benet Font, escudeller, i Bernarda, muller d'Antoni Forment, pagès⁵⁶⁴⁴. El 03.10.1596, albat de .t. Oliver, davant el carrer de les Jerònimes, al carrer de Sant Climent⁵⁶⁴⁵. El 19.11.1596, albat de Rafael Oliver, escudeller, al carrer de Sant Climent⁵⁶⁴⁶.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 10.06.1607, cos d'una filla de Rafael Oliver, al carrer Hospital⁵⁶⁴⁷. El 05.08.1611, cos d'Eulàlia, filla de Rafael Oliver, escudeller, a prop de l'Hospital⁵⁶⁴⁸.

0816. OLIVER, Salvador

Vers 1520 - Vers. 1544

Escudeller.

El 23.02.1544, esposalles amb Francesca, vídua d'Antic Font, teixidor de lli⁵⁶⁴⁹.

El 10.01.1562 ja era difunt quan es va casar la seva filla Mariana amb Bernat Sans, escudeller⁵⁶⁵⁰.

El 07.07.1567, la seva vídua, Francesca, es casà amb l'escudeller Antoni Nadal⁵⁶⁵¹.

0817. OLIVER, Simó

Jove escudeller.

El 21.02.1694 esposalles amb Eulàlia Vila, donzella⁵⁶⁵².

0818. OLIVET, Joan

Vers 1615 - Vers 1652

Mestre escudeller, fill de Jaume Olivet, pagès, de Sant Vicenç de Sarrià, i de Joana.

El 09.12.1639, esposalles amb Elisabet, filla de Jaume Morera, vidrier, de Mataró, i de Jerònima⁵⁶⁵³.

El 19.12.1639, capítols matrimonials. L'aportació dotal va ser de 100 lliures i l'escreix, de 50⁵⁶⁵⁴. Els diners de la dot van ser una aportació testamentària de Joan de Barrassa, capità d'artilleria del rei, amb la finalitat de col·locar en matrimoni a l'esmentada Elisabet.

El 04.02.1640, combregar a Joan Olivet, escudeller, als Escudellers⁵⁶⁵⁵. El 03.03.1642, bateig de Maria Anna Isabel Eulàlia, filla de Joan Oliver, escudeller, i d'Isabel. Foren padrins: Diego de Paz, i Maria Barrassa, vídua de Joan Barrassa⁵⁶⁵⁶.

El 22.01.1645, bateig de Francesca Leocàdia Vicenta Elisabet Domenega, filla de Joan Olivet, escudeller, i d'Elisabet. Padrins: Pere Oliva, pagès, de Sarrià, i Domenega Oliverta, vídua APSJP, Baptismes, vol. 7.

El 22.02.1646, cos d'Elisabet, albat, filla de Joan Olivet⁵⁶⁵⁷.

Entre 1646 i 1650 s'esmenta a diverses reunions de la confraria⁵⁶⁵⁸.

El 08.03.1647, cos de Caterina, albat, filla de Joan Olivet, escudeller⁵⁶⁵⁹.

El 03.09.1649, bateig de Bernat Pere Joan Fèlix Cristòfol Paulí, fill de Joan Olivet, escudeller, i d'Elisabet. Padrins: Pere Marres, escudeller, i Caterina Farrera, muller de Bernat Ferrer, negociant⁵⁶⁶⁰.

0819. OLLER, Josep

Vers 1670 - Vers 1714

Fadrí escudeller, fill d'Agustí Oller, escudeller, natural de Tàrraga⁵⁶⁶¹.

El 23.04.1694, esposalles amb Maria Tàcies, donzella, filla de Francesc Tàcies, pagès, de Castellfollit de Llobregós Solsona, i de Maria⁵⁶⁶².

El 06.02.1718, segons un document notarial on s'esmenta la

5640 ACB, Esposalles, vol. 42.
5641 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 4r.
5642 AHPB, Salvador Masclans, *Decimum prothocollum sive manuale instrumentorum*, 1590, desembre, 26 - 1591, desembre, 24.
5643 AHPB, Francesc Bonet, Manual, 1591, gener, 2 - 1593, febrer, 6.
5644 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 135.
5645 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 106, fol. 25r.
5646 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 106, fol. 31v.
5647 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 117, fol. 10r.
5648 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 122, fol. 18r.
5649 ACB, Esposalles, vol. 31, fol. 30v.
5650 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 28v.
5651 ACB, Esposalles, vol. 43.

5652 ACB, Esposalles, vol. 107.
5653 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 36v.
5654 AHPB, Josep Galcem, *Liber primus capitulorum matrimonialium*, 1627, setembre, 20 - 1649, desembre, 25.
5655 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 10r.
5656 APSJP, Baptismes, vol. 7.
5657 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 55v.
5658 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
5659 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 66r.
5660 APSJP, Baptismes, vol. 7.
5661 AHPB, Isidre Famades i Morell, *Secundus liber capitulorum*, 1692, juny, 5 - 1702, juliol, 10.
5662 ACB, Esposalles, vol. 107.

seva vídua, ja era mort⁵⁶⁶³.

0820. OLM, Rafael

Escudeller.

L'any 1606 s'esmenta com a confrare⁵⁶⁶⁴.

0821. ORIOL, Antoni Pau

? - 1589

Escudeller, fill de Lluís Oriol i de Bartomeua, ciutadans de Barcelona.

El dia 13.06.1583, esposalles amb Peronella, filla de Lluís Figueres, escudeller, i d'Elisabet, ciutadans de Barcelona⁵⁶⁶⁵.

El 06.12.1589 el fuster Pere Forés va fer capítols matrimonials amb Peronella Figueres, vídua de l'escudeller Antoni Oriol⁵⁶⁶⁶.

0822. ORIOL, Lluís Pau

? - 1589

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Oriol, abaixador, ciutadà de Mallorca, i d'Anna. Va ser el pare d'Antoni Pau Oriol i de Francesc Pau Oriol, de Francina i de Jerònima.

Residència: s'esmenten les cases amb un portal al carrer dels Escudellers, que abans foren part d'unes cases amb hort contigu de Joan Soler, gerrer. La casa era anomenada "casa de la confraria dels escudellers". Feia set canes i un pam de llargària i dues canes i 2,5 pams d'amplària. En tenia el domini eminent el benifet de Santa Magdalena, a la seu de Barcelona⁵⁶⁶⁷.

Estigué casat amb Bartomeua.

El 26.03.1562 Pere Altamir, abans sastre i aleshores pagès, de Barcelona, establí en emfiteusi a Lluís Oriol, "figulo sive scudellerio", de Barcelona, en unes cases amb dos portals, al carrer dels Escudellers, a prop del carrer de la Carnisseria d'en Sors. El cens era de 7,5 lliures anuals. Havia d'invertir 50 lliures en millores. D'entrada, un parell de capons. Entre els testimonis, l'escudeller Antoni Vidal⁵⁶⁶⁸. Es tractava d'una casa amb hort contigu, al carrer dels Ollers Blancs, que era de Gilabert de Medalla, donzell, i, abans, de Jaume Vicenç i de Berenguer de Relat, alou del benifet de Santa Magdalena a la seu de Barcelona. L'altra casa amb dos portals estava situada al carrer de Roig Saig o dels Ollers Blancs, que era de Joan Comes, mercader, i, abans, de Mateu de Soler, alou de la pabordia del mes de gener de la seu de Barcelona. Ambdues cases havien estat abans de l'escudeller Pere Pons, mort *ab intestato*⁵⁶⁶⁹. En un altre document del 1583 s'esmenta el pagament d'un cens

de 7,5 lliures que Lluís Oriol havia d'efectuar per unes cases situades al carrer Simó Oller "juxta et satis prope macellum vocatum d'en Sorts", que eren alou de la confraria de la concepció de la Casa del Rei, succeint a l'hospital de la seu de Barcelona unit a l'hospital d'en Colom -aleshores, anomenat Hospital de la Ciutat-, alou de l'esmentada confraria, a cens de 2 morabatins i mig. Termenaven: a orient, amb la tinença d'en Marsal, fuster, abans del mercader Miquel Esteve, abans del boter Rafael Gilabert, abans de Jaume Comes i abans de Joan Llop, cases a les qual pertanyien les esmentades cases i l'obrador de Lluís Oriol; al sud, amb l'honor dels hereus de Joan Çapila, llibert, llogater de mules, que abans fou de Tomàs Pi, hostaler, abans de Jaume Coma i, abans, de Joan Llop; a occident, amb l'honor de Pere Orde, sastre, abans de Rafael Pujades i, abans, de Lluís Moians; al nord, amb el carrer Simó Oller⁵⁶⁷⁰.

El 1563 comprà un menador, unes forquetes i un ast de ferro en els encants dels béns de l'escudeller Alfons Morell⁵⁶⁷¹.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria⁵⁶⁷². El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria.⁵⁶⁷³ El 1575, prohoms segon de la confraria⁵⁶⁷⁴.

El 20.07.1575, bateig de Lluís Pau, fill de secret. Padri: Lluís Oriol, escudeller⁵⁶⁷⁵. El 26.09.1578, padri de Lluís Cosme Damià, fill secret⁵⁶⁷⁶.

El 02.08.1583 fou nomenat clavari de la confraria⁵⁶⁷⁷. El 02.08.1586 fou nomenat prohoms en cap de la confraria⁵⁶⁷⁸.

El 20.12.1586, albat a casa del mestre Oriol, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Mercè⁵⁶⁷⁹.

El 13.01.1586 fou establert en emfiteusi en unes cases amb hort contigu que Frederic Pons tenia al carrer dels Ollers Blancs, alou de l'altar de Santa Magdalena instituit a la seu de Barcelona. També en unes altres cases situades al carrer d'en Roig Saig, que eren alou de la pabordia del mes de gener, a la seu de Barcelona. Havia d'invertir 100 lliures en obres de millora i pagar els censos corresponents⁵⁶⁸⁰.

El 06.10.1589 lectura del testament⁵⁶⁸¹.

El 07.12.1590, esposalles de la seva filla Francina i de Bartomeua amb Bernat Miquel, sabater, fill de Benet Miquel, sabater, ciutadà de Barcelona, i d'Elisabet⁵⁶⁸². El 05.11.1591, esposalles del seu fill Pau amb Elisabet Joana⁵⁶⁸³.

5663 AHPB, Isidre Famades i Morell, *Manuale*, 1717, desembre, 27 - 1718, desembre, 21.
5664 AHCB, Fons gremial especial, escudellers, segle XVI, vol. 1, 23 de febrer de 1606, s. f.
5665 ACB, Esposalles, vol. 51.
5666 AHPB, Maties Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1587 - 1594.
5667 AHPB, Antoni Joan *Prothocollum tercium*, 1609, desembre, 29 - 1610, desembre, 24.
5668 AHPB Miquel Mongai, Esborrany, 1561, desembre, 31 - 1562, desembre, 23.
5669 AHPB, Pere Ferrer i Caperó, *Liber vicesimus secundus comunis*, 1576, novembre, 4 - 1589, maig, 10.

5670 AHPB, Jaume Massaguer, *Sextus vendicionum liber describentur notule vendicionum ... et aliarum alienacionum*, 1568, febrer, 8 - 1585, octubre, 5.
5671 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563.
5672 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
5673 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
5674 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
5675 APSJP, Baptismes, vol. 2, fol. 360.
5676 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 63v.
5677 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
5678 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
5679 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 28.
5680 AHPB, Pere Ferrer i Caperó, Esborrany, 1585, desembre, 26 - 1586, maig, 22.
5681 AHPB, Pau Ferrer i Caperó, Llibre de testaments, 1571, desembre, 21 - 1589, juliol, 28.
5682 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 70v.
5683 ACB, Esposalles, vol. 56.

0823. ORIOL, Francesc Pau

1568 - 1607

Mestre escudeller, fill de Lluís Oriol, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Bartomeua. Fou batejat a l'església de Sant Miquel de Barcelona, l'any 1568.

El 01.11.1590, va llogar, per tres anys, una casa amb un portal al carrer, que abans havia estat de l'escudeller Antoni Rodó⁵⁶⁸⁴.

El 03.11.1591, capítols matrimonials amb Elisabet Vidal⁵⁶⁸⁵. El 05.11.1591, esposalles amb Elisabet Joana, filla de Joan Vidal, fuster, ciutadà de Barcelona, i d'Anna. Elisabet era germana de Mariàngela Rodó, muller de Francesc Rodó, escudeller⁵⁶⁸⁶.

El 25.08.1592 reconegué que la seva esposa, per mitjà de la taula de canvis de Barcelona, li havia donat 33 lliures, 16 sous de les 300 lliures de l'herència d'Anna Vidal, muller de Joan Vidal, fuster, i 33 lliures, 16 sous de l'herència de Joan Vidal, del total de 333 lliures, 16 sous aportades en el dot⁵⁶⁸⁷.

El 07.10.1597, establiment de Pau Oriol als cònjuges Bordes: un obrador amb botiga o petita caseta al seu costat per la part del nord, amb dos portals al carrer d'en Roig Saig⁵⁶⁸⁸.

El 03.08.1598 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁵⁶⁸⁹.

El 24.06.1600, testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Miquel Roca⁵⁶⁹⁰.

El 16.08.1600 assistí a la reunió de la confraria⁵⁶⁹¹.

El 22.09.1600 reconegué que tenia un obrador d'escudeller al carrer de na Sagra, que abans havia estat d'Elionor Casapera, vídua de l'escudeller Joan Casapera. L'havia comprat Miquel Francesc Satorra, avi matern d'Elisabet Llull i Cabrera, el 22.04.1598, a l'esmentada vídua. Delimitava, al nord, amb l'honor de Joan Casapera; a orient, amb el carrer de na Sagra; al sud, amb la tinença de l'escudeller Pere Pons, i, a occident, amb la tinença de Francesc Joan, apotecari⁵⁶⁹².

El 07.05.1601 i el 1606 s'esmenta en reunions de la confraria⁵⁶⁹³.

El 1601 va demanar la fe de baptisme⁵⁶⁹⁴.

El 10.01.1603, essent obrer de l'església parroquial de Sant Miquel, donà facultats, juntament amb el rector i els altres obrers, a l'apotecari Miquel Carol per poder fer una sepultura sota l'orgue de l'església destinada per a ell i els seus successors⁵⁶⁹⁵.

El 08.01.1604 rebé una donació *inter vivos* d'Àngela Ferrera, vídua en terceres núpcies de Jaume Ferrer, negociant, i, en segones, de Jeroni Planes, escudeller, consistent en una peça de terra, part cultivada i part erma, d'unes 8 mujades, situada al fossar dels jueus, a Montjuïc⁵⁶⁹⁶.

El 1605 va intervenir en la valoració de l'obra de terra que fou de Pau Sayol a instàncies de la vídua, Elisabet Sayola, juntament amb Jaume Gonzalvo, escudeller⁵⁶⁹⁷.

El 1605 consta que era copropietari de la setzena part d'una nau⁵⁶⁹⁸.

El 1606 s'esmenta una tinença seva al nord de la del gerrer Salvador Morató, al carrer dels Ollers Blancs, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁵⁶⁹⁹.

El 06.04.1607 va fer testament. Recordà que els prohoms dels escudellers li pagaven 12 lliures anuals pel cens de la casa de la confraria⁵⁷⁰⁰.

El 21.04.1607, inventari de béns: totes aquelles cases grans amb dos portals al carrer, amb entrades i eixides, drets i pertinences, que tenia a Barcelona, a prop de las Carnisseria d'en Sorts i a l'entrant d'un carrer pel qual s'anava de la Carnisseria d'en Sorts als Escudellers. Disposava d'una entrada –amb obra de terra, galleda i corriola pel pou–, cuina, sala i cambres. A l'obrador que tenia al carrer del Vidre hi havia dos forns⁵⁷⁰¹.

El 04.02.1610 Francesca Oriol, la seva germana i muller del sastre Antoni Miquel, confessà tenir una casa a la cantonada dels carrers Escudellers –que li quedava al nord– i Carabassa –que li quedava a ponent–, alou de les pabordies de la seu de Barcelona⁵⁷⁰².

El 07.09.1633, testament d'Elisabet Joana. Estava emparentada amb els Rodó Francesc Rodó, escudeller, era son cunyat, i Mariàngela Rodó, muller de Francesc Rodó, sa germana⁵⁷⁰³.

0824. ORIOLA, Francesc Joan

1534 - Post. 1553

Escudeller, fill de Joan Oriola, teixidor de lli, i de Caterina.

El 15.09.1544, amb 10 anys, es va afermar, per 8 anys, amb l'escudeller Onofre Espelta per aprendre l'ofici d'escudeller. Entre els testimonis, l'escudeller Joan Galibano⁵⁷⁰⁴.

El dia 11.10.1553, esposalles amb Margarida, filla de Guillem Soler, tragner, de Ripoll⁵⁷⁰⁵.

- 5684 AHPB, Pau Calopa, Aprisies, 1590, desembre, 31 - 1591, desembre, 24.
 5685 AHPB, Maties Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1587 - 1594.
 5686 ACB, Esposalles, vol. 56.
 5687 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1591 - 1596.
 5688 ACA, ORM. Monacals, Hisenda, lligalls grans, núm. 304.
 5689 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 5690 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 5691 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 5692 AHPB, Pere Carbonell, *Primum manuale contractuum comunium*, 1599, novembre, 14 - 1600, desembre, 19.
 5693 AHCB, Fons gremial especial, escudellers, segle XVI, vol. 1, 23 de febrer de 1606, s. f.
 5694 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de documentació diversa, 1600 - 1601.
 5695 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quitum prothocollum*

- sive manuale*, 602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
 5696 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.
 5697 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec d'inventaris i encants, 1601 - 1605.
 5698 AHCB, Notarial, IX - 7, Companyies.
 5699 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1497.
 5700 AHPB, Francesc Blanc, *Primum liber testamentorum*, 1600, gener, 19 - 1615, octubre, 27.
 5701 AHPB, Francesc Blanc, *Primum inventariorum et encantuum ... liber*, 1600, setembre, 7 - 1607, octubre, 22, fol. 172r-176v; 178r-180v i doc. bossa.
 5702 ACB, Pabordies, vol. 110.
 5703 AHPB, Lluís Collell, menor, *Liber primus testamentorum*, 1621, abril, 24 - 1640, novembre, 29.
 5704 AHPB, Pau Renard, *Prothocollum instrumentorum*, 1543, desembre, 29 - 1544, desembre, 23.
 5705 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 20r.

0825. ORTIZ, Jaume

Escudeller.

El 16.05.1730, cos de Caterina Ortiz, vídua de Jaume Ortiz, escudeller, a la Riera d'en Prim⁵⁷⁰⁶.

- P -

0826. PADROL, Damià

Escudeller, natural del Camp de Tarragona.

El 23.11.1520, esposalles amb Jerònima, filla de (?), difunt, mercader⁵⁷⁰⁷.

El 31.10.1524 va ser perdonat, *amore Dei*, per Margarida, muller del traginer de mar Pere Roca, per un cop que li havia donat al coll uns quatre mesos abans⁵⁷⁰⁸.

El 24.10.1528 s'esmenta en un protocol notarial⁵⁷⁰⁹.

0827. PAGÈS, Francesc

Escudeller, habitant a Barcelona, oriünd de Manresa, fill d'en Pagès, blanquer, de Manresa.

El 16.11.1570, llicència per esposar a Maria de Còrdova, "dona errada"⁵⁷¹⁰.

0828. PAGÈS, Guillem

Fadrí escudeller.

L'any 1621 el seu nom s'esmenta en un document notarial⁵⁷¹¹.

0829. PAHISSA, Pere

Vers 1480 - Post. 1506

Escudeller, fill de Joan Pahissa, flequer, ciutadà de Barcelona, i de Joana.

El 12.12.1495 es va afermar, per quatre anys, amb l'escudeller Marc Clos per aprendre l'ofici d'escudeller. En acabar els quatre anys li havia de donar 18 florins, que equivalien a 9 lliures i 18 sous. Els hi pagaria a raó de 4 florins i mig anuals⁵⁷¹².

S'esmenta un hort d'en Pahissa, escudeller, on més tard s'hi va construir l'obrador de l'escudeller Cosme Mestre⁵⁷¹³.

El 14.01.1506 venda feta per Pere Pahissa, escudeller, a Pere Xetart, mercader, de Barcelona, de tota la producció d'obra d'escudeller que elaborés aquell any⁵⁷¹⁴.

0830. PAÜLL, Joan

Vers 1490 - Post. 1555

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bartomeu Paüll, assaonador, ciutadà de Barcelona, i de Caterina. Vivia al carrer dels Ollers.

5707 ACB, Esposalles, vol. 19, fol. 79.

5708 AHPB, Joan Lunes, Esborrany, 1524, maig, 25 - 1525, juny, 1.

5709 AHPB, Joan Vilar, *Vigessimum quintum manuale*, 1528, juliol, 9 - 1528, desembre, 5.

5710 ACB, Esposalles, vol. 45, fol. 104.

5711 AHPB, Francesc Pons, *Quartum manuale contractuum comunium*, 1620, desembre, 31 - 1621, setembre, 28.

5712 AHPB, Bartomeu Torrent, Manual, 1495, juliol, [16] - 1496, gener, 23.

5713 AHPB, Nicolau Molner, *Octavus vendicionum liber et aliorum instrumentorum inde deppendencium*, 1565, juny, 30 - 1566, juny, 10.

5714 AHPB, Lluís Carles Mir, *[Decimum] septimum manuale contractuum [comunium]*, 1505, octubre, 22 - 1506, març, 6.

El 30.07.1517, capítols matrimonials amb Beneta, filla de Pere Esplugues, assaonador, de la vila de Torà, bisbat d'Urgell, i d'Esperança. Dot: 35 lliures⁵⁷¹⁵. El 06.08.1517, esposalles amb Beneta, filla de Pere Esplugues, pagès, de Torà⁵⁷¹⁶.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁷¹⁷. El 1539 s'esmenta com a prohoms en cap dels escudellers⁵⁷¹⁸. El 1540 s'esmenta com a prohoms en cap de la confraria dels gerrers i rajolers⁵⁷¹⁹. El 1541 s'esmenta com a prohoms segon pel quarter d'Avall⁵⁷²⁰.

El 25.02.1542, per tres anys, se li va afermar Bartomeu Pedres, fill de Francesc Pedres, traginer, de 15 anys per aprendre l'ofici d'escudeller. En acabar, l'aprenent rebria 18 lliures⁵⁷²¹.

El 1544 s'esmenta com a prohoms en cap de la confraria⁵⁷²². El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁷²³.

El 11.01.1550 Joan Paüll i Elionor, la seva muller, reconegueren un debitori de 17 lliures i 10 sous a Joan Jeroni Canyelles, notari, pel lloguer d'una casa. El mateix dia l'esmentat notari els establí en emfiteusi. Haurien d'invertir 50 lliures en 25 anys⁵⁷²⁴.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁷²⁵.

0831. PALAU, Joan

Vers 1500 - 1538

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Jaume Palau, pagès, de Vergós Guerreat vicaria de Cervera, i de Blanquina.

El 28.09.1527, esposalles amb Eulàlia, filla de Bartomeu Pedramini, raorer⁵⁷²⁶.

El 29.10.1528, Joan Palau i Eulàlia, la seva muller, filla de Bartomeu Pedramini, raorer, ciutadà de Barcelona reconegueren a un tal Vilasaro, prevere, beneficiat a Santa Maria del Mar, i a l'esmentat Pedramini, marmessors testamentaris de Joana Serra, que els havien pagat 10 lliures dels béns de dita marmessoria en ajut del casament d'Eulàlia. Testimonis: Jaume Campreciós, escudeller, i Francesc Martí, escriptor⁵⁷²⁷.

El 19.11.1531, capítols matrimonials amb Francina, filla de Pere Salvador, ferrer manescal, i de Francina. Dot: 200 lliures⁵⁷²⁸.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁷²⁹.

5715 AHPB, Bartomeu Torrent, Plec de capítols matrimonials, 1491 - 1517.

5716 ACB, Esposalles, vol. 18, fol. 11.

5717 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa).

5718 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

5719 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

5720 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

5721 AHPB, Jeroni Mollet, *Reportorium undecimum*, 1542, febrer, 4 - 1542, desembre, 23.

5722 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

5723 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

5724 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.

5725 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

5726 ACB, Esposalles, vol. 23.

5727 AHPB, Benet Joan, *Quadragesimum nonum manuale*, 1528, agost, 29 - 1529, març, 13.

5728 AHPB, Joan Savina, Plec de capítols matrimonials, 1530 - 1550 i s.d.

5729 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

El 17.08.1537 va fer testament. Nomenà marmessors a Bartomeu Pedramini, raorer; a Perot Ferrer, a "Salvador", ferrer; a Jaume Albó, escudeller, i a Jaume Palau, son germà.

Demana ser enterrat al Pi, al vas de la confraria de la Beata Maria del Pi. Reconegué el dot de la seva muller 200 lliures. S'esmenten a la seva muller Francina, a Joanot Palau, fill seu i d'Eulàlia, primera muller, de 9 anys. També s'esmenta a Anna, de 2 anys i 10 mesos, filla seva i de Francina; i a Eulàlia, de 13 mesos. Consta una relació de persones que li devien diners, entre els quals en Sala, vidrier, per obra de terra; na Leonarda, per obra de terra, na Mercera i l'escudeller Jaume Jover.

El 20.08.1537 va ser sepultat, tret del carrer dels Ollers⁵⁷³⁰.

El 23.08.1583, inventari dels béns de Francina Palau, muller de Joan Palau, escudeller, al carrer de la Portaferriça, davant del carrer Petritxol⁵⁷³¹.

0832. PALLARÈS, Simó

Fadrí escudeller.

El 02.12.1539, Joan Pedro, cambrer dels malalts de l'Hospital de la Santa Creu, de Barcelona, el va perdonar després de mostrar el seu penediment per una acció punible de la qual no en tenim cap més notícia⁵⁷³².

0833. PÀMIES, En

Fadrí escudeller.

El 26.02.1589, sepultura de Paula, albat, filla d'en Pàmies, escudeller, al carrer dels Escudellers⁵⁷³³.

0834. PARAREDA, Josep

Vers 1675 - 1706

Mestre escudeller, fill de Joan Parareda, negociant, de Barcelona, i de Marianna.

El 31.12.1701, essent jove escudeller, esposalles amb Eulàlia Albert, donzella, filla de Bartomeu Albert, escudeller, i de Mònica⁵⁷³⁴.

El 14.02.1702 fou admès com a nou mestre escudeller a l'obrador de Jeroni Gual, essent padrins Bartomeu Albert i Antoni Móra⁵⁷³⁵.

El 02.04.1703, bateig de Mònica Marianna Francesca Eulàlia. Foren padrins: Bartomeu Albert, escudeller, i Marianna Parareda, muller de Joan Parareda, pagès⁵⁷³⁶. El 18.01.1705, bateig d'Eulàlia Marianna Teresa. Padrins: Joan Parareda, negociant, i Mònica Albert, muller de Bartomeu Albert, escudeller⁵⁷³⁷. El 01.03.1706, cos de Mariana, albat, a la

5730 AHPB, Francesc Vidal, major, *Liber secundus testamentorum*, anys 1520 - 1538.

5731 AHPB, Pau Mallol, Plec d'inventaris i encants, 1550 - 1587 i s. d.

5732 AHCB, Notarial, XX-3.

5733 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 141v.

5734 ACB, Esposalles, vol. 111.

5735 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1701, desembre, 27 - 1702, desembre, 24, fol. 4r-5v.

5736 APSJP, Baptismes, volum 11, fol. 8.

5737 APSJP, Baptismes, volum 11, fol. 56.

Davallada dels Lleons⁵⁷³⁸.

El 12.05.1706, sepultura de Josep Parareda, a casa del doctor Jeroni Salvador⁵⁷³⁹.

El 01.04.1708, esposalles de Joan Argemir, gerrer, fill de Joan Argemir, teixidor de llana, de Moià bisbat de Vic, i de Mònica, amb Eulàlia Parareda, vídua de Josep Parareda, escudeller, filla de Bartomeu Albert, mestre escudeller, i de Mònica, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁵⁷⁴⁰.

El 06.08.1710, cos de Mònica, albat, filla de Josep Parareda, escudeller, i d'Eulàlia, al carrer Tallers⁵⁷⁴¹.

0835. PARERA, Josep

? - 1647

Escudeller, casat amb Teresa Garriga, filla de Joan Garriga, també escudeller. Tenia l'obra al carrer dels Ollers Blancs.

El 31.07.1642 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁵⁷⁴².

El 09.03.1645, cos d'Eulàlia, albat, filla de Josep Parera, escudeller, als Escudellers⁵⁷⁴³.

El 14.10.1646 renuncià a ser el llibreter de la causa pia.

El 06.03.1647 s'esmenta a Teresa Parera, vídua de Josep Parera, escudeller, a l'inventari dels béns de la difunta Elisabet Garriga, esposa del difunt Joan Garriga, escudeller, de Barcelona⁵⁷⁴⁴.

El 09.02.1648, difunt, es va valorar el seu obrador situat al carrer dels Escudellers, davant del carrer Escudellers Blancs, en 677 lliures⁵⁷⁴⁵. Aquest obrador va passar a mans de l'escudeller Joan Corballó. N'era senyor mitjà la comunitat de preveres de Santa Maria del Mar. Anteriorment havia estat de l'escudeller Antoni Regués, fins al 1627.

0836. PASQUAL, Francesc

Vers 1625 - Post. 1650

Fadrí escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Josep Pasqual, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Caterina. Germà de l'escudeller Josep Pasqual.

El 1647 estava a Reus⁵⁷⁴⁶. El 1648 l'escudeller Pere Marres li va deixar expedit l'obra on hi treballava a lloguer. Francesc Pasqual el va llogar a Amador Soler, per tres anys⁵⁷⁴⁷. Per poder pagar les obres efectuades a l'esmentat obrador, va vendre un censal mort de preu de 100 lliures, que el va comprar Joan Grosset, botiguer de teles. Aquest obrador era alou de Jaume

de Navel. A Francesc Pasqual li pertanyia per cessió de Josep Pasqual, son germà.

El 02.12.1650, esposalles amb Anna Blanc, vídua del sabater Josep Blanc, de la parròquia de Sant Pere de les Puelles⁵⁷⁴⁸.

El 08.12.1650, capitols matrimonials amb Anna Blanc, vídua de Josep Blanc, sabater i torner, de Barcelona, filla de Pere Ullar, calceter, ciutadà de Barcelona, i d'Isabel. Dot: 400 lliures en béns⁵⁷⁴⁹.

0837. PASQUAL, Jaume

Vers 1530 - Post. 1575

Escudeller, habitant 1552 a Barcelona, fill de Pere Pasqual, pagès, de Reus, i d'Úrsula. A Reus, se'n té notícies seves l'any 1544: testimoni en el testament de Bernat Borràs [VILASECA, 1964: I, 38]

A Barcelona, vivia al carrer que anava de la Plaça de la Trinitat als Ollers.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁵⁷⁵⁰.

El 24.02.1552, capitols matrimonials amb Anna Cosme, germana, de part de pare, de Pere Pons, escudeller, ciutadà de Barcelona. Es parla del lloguer, per 5 anys, de mig obrador gran que tenia Pere Pons al carrer de na Sagra, a raó de 4 lliures anuals. Testimoni: Jaume Albó i Alfons Morell, escudellers⁵⁷⁵¹.

El 03.03.1552, esposalles amb Anna, filla de Pere Pons, pagès⁵⁷⁵².

El 19.03.1553, bateig de Rafaela Paula Beneta, filla de Jaume Pasqual, escudeller, i d'Anna. Padrins: Miquel Bacona ?, sabater, i Rafaela Perarnau, escudellera⁵⁷⁵³.

El 21.03.1553 nomenà procurador a Joan Pasqual, pagès, de Reus, perquè pogués vendre, en nom seu, unes cases amb pati, que eren alou seu, situades al carrer d'en Boix Reus⁵⁷⁵⁴.

El 24.04.1552 va vendre a Bernat de Pallejà, pagès, de Reus, unes cases situades al carrer d'Arnau Bruc. Termenaven a orient, amb l'honor de Pere Enveja, pagès; al sud, amb bel carrer públic; a ponent, amb l'honor de Bartomeu Mestre i amb el de Felip Folch; al nord, amb la tinença de Pere Salvà. Preu: 15 lliures⁵⁷⁵⁵.

Fins al 1554 se'n té notícies seves a Reus [VILASECA, 1964: I, 37].

El 10.09.1564 assistí a la reunió de la confraria⁵⁷⁵⁶.

El 28.06.1565, esposalles amb Elisabet, vídua de Soler, paraire⁵⁷⁵⁷.

5738 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 5739 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.
 5740 ACB, Esposalles, vol. 116.
 5741 APSMP, Llibre d'òbits, 1708 - 1716.
 5742 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 5743 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.
 5744 AHPB, Josep Francesc Fontana, *Liber inventariorum et encantium*, 1615, maig, 8 - 1652, maig, 29.
 5745 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 75v-76v.
 5746 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, juny, 25 - 1647, desembre, 24.
 5747 AHPB, Gervasi Verdera, *Octavum manuale*, 1647, desembre, 30 - 1648, desembre, 24.

5748 ACB, Esposalles, vol. 85, fol. 70; ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.
 5749 AHPB, Josep QuatreCases i Sala, *Liber primus capitulorum matrimonialium*, 1649, novembre, 15 - 1655, desembre, 19.
 5750 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
 5751 AHCB, Notarial, II. Capitols matrimonials, caixa 9, fol. 105.
 5752 ACB, Esposalles, vol. 35, fol. 44v.
 5753 APSMP, Baptismes, vol. 1.
 5754 AHPB, Pere Fitor, major, *Tercium manuale sive prothocollum*, 1552, maig, 10 - 1553, març, 21.
 5755 AHPB, Pere Fitor, major, *Quartum manuale sive prothocollum*, 1553, març, 22 - 1553, desembre, 16.
 5756 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 5757 ACB, Esposalles, vol. 41.

El 13.02.1569 assistí a la reunió de la confraria⁵⁷⁵⁸.

El 14.05.1575, esposalles de Marianna, filla de Jaume Pasqual, escudeller, amb Francesc Gelabert, gerrer, natural del bisbat de Combes (França), habitant a Barcelona. Testimoni: Joan Bover, escudeller⁵⁷⁵⁹.

0838. PASQUAL, Josep

? - 1629

Escudeller, fill de Joan Pasqual, pagès, de Jaca, i d'Elisabet. Fou mestre de l'escudeller Bartomeu Vila 1600. Casat amb Caterina. Vivia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts. A l'inventari de Caterina s'esmenten unes cases amb dos portals al carrer un de quadrat i l'altre rodó a la Carnisseria d'en Sorts, i un obrador al carrer de la Mare de Déu "qui trau cap als Escudellers".

El 1600 va fer de padrí en un bateig a la catedral⁵⁷⁶⁰.

El 07.09.1600 el velluter Bernat Déu va vendre un obrador amb drets i pertinences al carrer de na Sagra a prop dels Ollers Blancs contigu a un pati que hi havia a la part del nord de Joan Bonet. Era tingut per Elionor de Llorach, esposa del senyor de Solivella, succeint a Joan Pons, a cens de 7 lliures anuals. El tenia dels hereus de Beatriu Miquela, monja de Sant Pere de les Puelles, succeint a Magdalena Martina, a cens de 6 sous i 6 diners. Aquesta el tenia per la comunitat de preveres de Santa Maria del Mar, succeint a Joana, muller de Guillem Santjust, abans de Vidal de Reixac, etc., alou de la pabordia del mes d'abril. Per la part de migdia afrontava amb un carrer que anava al carrer Nou i, pel nord, amb l'obrador de l'escudeller Joan Bonet, que abans havia estat una casa. Pertanyia a l'esmentat Bernat Déu des del 1598 gràcies a una sentència judicial. Preu de l'obrador: 100 lliures barceloneses⁵⁷⁶¹.

El 16.02.1601 fou establert en un obrador situat al carrer de la Mare de Déu, que era de la pabordia del mes d'abril⁵⁷⁶².

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 15.09.1603 Jerònima Mir va establir a Josep Pasqual, escudeller, en unes cases amb dos portals, al carrer Simó Oller o de la Carnisseria d'en Sorts⁵⁷⁶³.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1606⁵⁷⁶⁴.

El 26.08.1610 la seva filla Mariàngela va fer de padrina en el bateig d'un fill de Francesc Terré, escudeller, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor.

El 20.12.1618 va rebre 9 lliures per obra de terra, plats i escudellers que li va comprar l'adroguer Francesc Busquets, de Barcelona, a la seva botiga per mans del mercader Gabriel Pons, de Menorca. La quantitat li seria abonada pel revenedor Miquel Galvany, que devia aquesta suma a l'esmentat Francesc Busquets per la compra de dos quintars de formatges⁵⁷⁶⁵.

5758 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 5759 APSJP, Esposoris, vol. 1, fol. 70v.
 5760 ACB, Baptismes, vol. 7, fol. 54v.
 5761 AHPB, Joan Sala, *Liber decimus sextus vendicionum*, 1577, març, 20 - 1602, agost, 27.
 5762 AHPB, Salvador Coll, *Quaternus aprisiarum*, 1600, desembre, 28 - 1601, desembre, 24.
 5763 AHPB, Salvador Coll, *Manuale instrumentorum*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
 5764 AHCB, Fons gremial especial, escudellers, segle XVI, vol. 1, 23 de febrer de 1606, s. f.
 5765 AHPB, Jeroni Lensticla, *Decimum omnium contractuum et instru-*

El 1627 tenia llogada una casa de Francesc Terré, escudeller⁵⁷⁶⁶.

El 20.09.1627, Francesc Prats, corredor d'orella, fill de Jaume Prats, pagès, i d'Elisabet, va fer capítols matrimonials amb Mariàngela, vídua de Pau Arimon, candeler de cera, filla de Josep Pasqual, escudeller, i de Caterina, encara viu⁵⁷⁶⁷.

El 31.01.1629 va fer testament⁵⁷⁶⁸. El 08.04.1629, defunció de Josep Pasqual, escudeller.

El 17.05.1631, esposalles d'Eulàlia, filla de Josep Pasqual, escudeller, difunt, i de Caterina amb Pere La Cavalleria, estamper francès, habitant a Barcelona⁵⁷⁶⁹.

El 20.11.1633, Caterina, vídua, va fer de padrina d'un nen a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁵⁷⁷⁰.

El 17.12.1634, testament de Caterina Pasqual⁵⁷⁷¹. El 09.02.1635, inventari dels béns de Caterina⁵⁷⁷².

El 09.07.1635, esposalles d'Elisabet, filla de Josep Pasqual, escudeller, i de Caterina, difunts, amb Bartomeu Grosset, botiguer de teles, fill de Noè Grosset, botiguer de teles, i d'Esperança⁵⁷⁷³. El 21.09.1635, capítols matrimonials de Bartomeu Grosset amb Elisabet, filla de Josep Pasqual, escudeller, i de Caterina, difunts⁵⁷⁷⁴.

0839. PASQUAL, Josep

Post. 1600 - 1644

Escudeller natural de Barcelona, fill de Josep Pasqual, també escudeller, i de Caterina. Germà de l'escudeller Francesc Pasqual. Vivia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts. Tenia un obrador d'escudeller al carrer de la Mare de Déu, i unes altres cases, al costat de les seves, al mateix carrer de la Carnisseria d'en Sorts llogades a Gabriel Puig, sergent major del batalló, per 30 lliures l'any.

El 09.01.1632, esposalles amb Anna, filla de Noè Grosset, botiguer de teles, de Barcelona i estamper de cartes, i d'Esperança⁵⁷⁷⁵. El 27.02.1632, capítols matrimonials amb Anna, filla de Noè Grosset, cartaire, i d'Esperança. Dot: 600 lliures⁵⁷⁷⁶.

El 1639 s'esmenta com a participant en el consell general de la parròquia de Sant Miquel arcàngel, de Barcelona⁵⁷⁷⁷.

5766 *mentorum prothocollum*, 1617, desembre, 25 - 1618, desembre, 23.
 AHPB, Pere Pau Vives, Manual, 1626, desembre, 29 - 1627, desembre, 23.
 5767 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre primer de capítols matrimonials*, 1622, maig, 31 - 1639, desembre, 9, fol. 203.
 5768 AHPB, Lluís Collell, menor, *Liber primus testamentorum*, 1621, abril, 24 - 1640, novembre, 29.
 5769 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 2r.
 5770 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 212.
 5771 AHPB, Lluís Collell, menor, *Liber primus testamentorum*, 1621, abril, 24 - 1640, novembre, 29). El 31.12.1634, defunció.
 5772 AHPB, Pere Mallol, major, *Concòrdias, capítols matrimonials, requestes, inventaris, encants y altres actes*, [1615], juny, 18 - 1644, març, 16.
 5773 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 11v.
 5774 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre primer de capítols matrimonials*, 1622, maig, 31 - 1639, desembre, 9, fol. 321.
 5775 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 37r.
 5776 AHPB, Pere Mallol, major, *Concòrdias, capítols matrimonials, requestes, inventaris, encants y altres actes*, [1615], juny, 18 - 1644, març, 16.
 5777 AHPB, Lluís Collell, menor, manual, 1638, desembre, 27 - 1640,

S'esmenta en el fogatge del 1640⁵⁷⁷⁸.

El 06.11.1642 consta que residia a Girona⁵⁷⁷⁹.

El 25.08.1643 va llogar, a Gabriel Puig, unes cases que tenia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts, per 2 anys⁵⁷⁸⁰.

El 04.03.1644 va llogar, a l'escudeller Andreu Pomareda, i per sis anys, la meitat de l'obrador que tenia al carrer de na Sagra, amb la condició que si necessitava la meitat de l'obrador llogat per al seu propi ús, l'hauria d'avisar mig any abans. El preu fou de 60 lliures, ço és, 10 lliures anuals, a pagar en dues vegades l'any. El mateix dia va firmar un altre document pel qual assignava aquestes 60 lliures a la seva sogra Esperança Grosset, a qui li devia 60 lliures d'un préstec. Josep Pasqual s'havia de fer càrrec de part dels censos als quals estava sotmès l'obrador, de les despeses de les obres necessàries i de cobrar els lloguers. Poc després, aquest lloguer fou cancel·lat⁵⁷⁸¹.

El 04.07.1644 va fer testament. Va demanar ser enterrat a l'església dels pares descalços de Sant Josefol. Va nomenar a Anna Pasqual, la seva esposa, la seva hereva universal. S'esmenten dos fills del matrimoni: Josep i Teresa. El 17.07.1644, defunció⁵⁷⁸². El 17.07.1644, inventari dels seus béns⁵⁷⁸³.

El 24.01.1645, Anna, la seva vídua, va establir en emfiteusi a Joan Martí, doctor en medicina, en una casa que tenia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts⁵⁷⁸⁴ i va llogar, a l'escudeller Pau Feliu, l'obrador del carrer de na Sagra, per cinc anys 1645-1650⁵⁷⁸⁵.

0840. PASQUAL, Josep

Vers 1720 - Post. 1764

Fadrí escudeller, fill d'Antoni Pasqual, i de Maria.

El 24.04.1757, essent jove escudeller, esposalles amb Magdalena Fortuny, filla de Miquel Fortuny, i de Maria, a Sant Just i Sant Pastor⁵⁷⁸⁶.

El 25.09.1760, cos de Gaietà, albat, fill de Josep Pasqual, jove escudeller, i de en blanc, al carrer de la Mercè. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁵⁷⁸⁷. El 18.07.1762, confirmació de Josep, fill de Josep Pasqual, escudeller, i de Magdalena Fortuny⁵⁷⁸⁸. El 15-5-1763, confirmació de Ferran, fill de Josep Pasqual, escudeller, i de Magdalena Fortuny⁵⁷⁸⁹.

El 1764 va presentar, juntament amb la resta de fadrins, un

desembre, 21.

5778 AHCBC, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

5779 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manuale vigesimum primum*, 1642, gener, 9 - 1642, desembre, 22.

5780 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manuale vigesimum secundum*, 1642, desembre, 29 - 1643, desembre, 22.

5781 AHPB, Gervasi Verdera, *Tercium ... prothocollum sive manuale*, 1642, desembre, 29 - 1643, desembre, 21.

5782 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre segon de testaments*, 1633, maig, 23 - 1656, novembre, 22.

5783 AHPB, Lluís Collell, menor, *Llibre de inventaris y encants*, 1640, gener, 21 - 1650, novembre, 13.

5784 AHPB, Lluís Collell, menor, *Liber VIII vendicionum*, 1631, maig, 23 - 1647, juliol, 26.

5785 AHPB, Gervasi Verdera, *Quintum ... prothocollum sive manuale*, 1644, desembre, 28 - 1645, desembre, 19.

5786 ACB, Esposalles, vol. 141, fol. 193v.

5787 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.

5788 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 463.

5789 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 81.

plet contra els mestres de la confraria⁵⁷⁹⁰.

0841. PASQUAL, Pere Pau

Fadrí escudeller, fill de Vicenç Pasqual, paraire de panys de llana, i de Paula.

L'any 1622 s'esmenta el seu nom en un protocol notarial⁵⁷⁹¹.

0842. PASSOLES i COSTADA, Josep Llorenç

1609 - 1683

Escudeller natural de Barcelona, fill de Miquel Passoles, escudeller, natural de Barcelona, i de Paula Costada. Residència: carrer dels Escudellers Ollers Blancs i carrer de la Marededeu, on hi tenia unes cases amb obrador amb dos portals, ço és, un a l'esmentat carrer dels Escudellers i l'altre, el de l'obrador, al carrer de la Marededeu.

El 11.08.1611 va rebre la confirmació⁵⁷⁹².

El 13.09.1631, esposalles amb Eulàlia, filla de Bernat Tàsies, paraire, natural de Barcelona, i d'Aldonça⁵⁷⁹³.

El 18.11.1632 cos de Maria, albat, filla d'en Passoles, escudeller⁵⁷⁹⁴.

El 12.07.1633 va fer de testimoni en el nomenament d'Agustí Gorcs, jove veler, com a procurador de l'escudeller Salvador Serra, essent encara un "jove escudeller"⁵⁷⁹⁵.

El 13.05.1638, juntament amb el pintor Antoni Casanoves, va rebre l'encàrrec de fer una enramada a l'altar major de Santa Maria del Mar per celebrar la festa de Corpus: una papers entrellats conforme la traça que van donar a Jeroni Alemany. En acabar les festes, els autors havien d'endur-se tots els papers⁵⁷⁹⁶.

El 20.06.1638, capítols matrimonials amb Maria Ferrera⁵⁷⁹⁷.

El 09.08.1638 constituí com a procurador a Miquel Passoles, el seu pare, per poder cobrar certa quantitat de diner que se li devien⁵⁷⁹⁸.

El 30.11.1638, esposalles amb Maria, filla d'Antoni Ferrer, pagès, de Torrella de Foix, i d'Elisabet⁵⁷⁹⁹.

El 22.04.1639, combregar a Maria, muller de Llorenç Passoles, escudeller, als Escudellers⁵⁸⁰⁰.

El 18.12.1639 el doctor Joan Argila reconegué un deute de 6 lliures i 2 sous al "gerrer" Llorenç Passoles, "a bon compte del cayró vert la mitat y altra mitat blanch o aspre per encayronar las

5790 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocollis ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.

5791 AHPB, Francesc Pons, *Quintum ... manuale*, 1621, desembre, 27 - 1622, març, 8.

5792 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 35.

5793 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 21r.

5794 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 69v.

5795 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum actorum*, 1631, desembre, 30 - 1532, desembre, 23, fol. 152v.

5796 AHPB, Francesc Jeroni Vidal, *Tercium manuale contractuum*, 1637, desembre, 27 - 1638, octubre 4.

5797 AHPB, Dídac Vilaseca, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1635, novembre, 11 - 1659, abril, 5.

5798 AHPB, Rafael Joan Cellarés, *Tercium manuale contractuum*, 1637, desembre, 28 - 1638, desembre, 24.

5799 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 65v.

5800 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 33, fol. 75v.

bòvedas” de la casa que s’estava construint al carrer dels Arcs, a Barcelona⁵⁸⁰¹.

S’esmenta al fogatge del 1640⁵⁸⁰².

El 09.01.1641, mort de Marianna, albat, filla de Llorenç Passoles, als Escudellers. Enterrada a la Mercè⁵⁸⁰³.

El 22.04.1643 va nomenar procurador a l’escudeller Antoni Reus per certs assumptes relacionats amb el cobrament de diners⁵⁸⁰⁴.

El 21.06.1643 reconegué que Joana Berardo de Santàgata, muller de Pelegrí Berardo, militar genovès, habitant a Barcelona, per mà de Miquel Ramon, donzell, li havia pagat 52 lliures i 10 sous per rajola valenciana comprada a la seva botiga⁵⁸⁰⁵.

El 1644 va fer les rajoles per a la capella de Sant Pacià, a l’església de Sant Just i Sant Pastor⁵⁸⁰⁶.

El 1646 pactà amb vuit escudellers més per a obtenir terra d’escudeller.

12.03.1645, essent procurador de Joan Saveric de la ciutat d’Anglès, va llogar una botiga a Joana Bastons, revenedora⁵⁸⁰⁷.

El 12.09.1645 nomenà com a procurador seu a Amador Soler, escudeller, per certs assumptes a Barcelona que no es detallen al document⁵⁸⁰⁸.

El 21.11.1645, cos de Maria, albat, filla de Llorenç Passoles. Enterrada a la Mercè⁵⁸⁰⁹.

El 14.10.1646 va assistir a la reunió de la confraria. Tenia botiga⁵⁸¹⁰.

El 17.08.1649 la seva esposa Maria fou padrina en el bateig d’un fill de Domènec Dalmau, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor⁵⁸¹¹.

El 05.06.1650 Llorenç Passoles va declarar que el 19 d’abril del 1650 havia marxat de Barcelona per causa de la pesta. La declaració la va firmar Jeroni Galí, en nom seu, perquè Passoles no sabia escriure [DIETARIS DE LA GENERALITAT: VI-1140].

El 31.07.1650 assistí al consell general de l’església parroquial de Sant Jaume⁵⁸¹².

El 1653 va ser testimoni a les esposalles d’Eulàlia Clos⁵⁸¹³.

El 1654 assistí a una reunió de la confraria⁵⁸¹⁴.

El 24.02.1660 combregar a Josep Espinós, jove escudeller,

a casa Passoles⁵⁸¹⁵.

El 1660 possiblement va ser l’autor d’uns pallis de rajola de València posats en els altars de Sant Antoni i Sant Isidre, a Santa Maria de l’Estany [BATLLORI, LLUBIÀ, 1949: 133].

El 1664-1665 fou clavari de la confraria⁵⁸¹⁶.

El 1664 va cobrar 7 lliures per un frontal de rajoles de València col·locat a l’altar de Sant Josep, a Santa Maria de l’Estany [BATLLORI, LLUBIÀ, 1949: 133].

El 1667 va fer rajoles pel monestir de Poblet.

El 30.04.1668 va firmar època de 25 lliures i 12 sous per certa quantitat de rajoles blanques, verdes i pintades que havien de servir pel paviment i presbiteri de la capella de la tercera orde, acabada de construir a l’església del monestir de Sant Francesc, de Barcelona? Entre els testimonis, el jove escudeller Joan Coll⁵⁸¹⁷.

El 23.12.1670 els Consellers de Barcelona van pagar a Llorenç Passoles 20 lliures per un plafó de rajoles de València amb les Armes de la Ciutat, amb celada i corona, dues figures de tenants i trofeus de guerra. Aquest plafó estava col·locat a l’enfront de l’escala que unia dos desnivells del pati de la Casa Comunal⁵⁸¹⁸.

El 21.01.1670 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁵⁸¹⁹.

Entre els anys 1670 i 1682 estigué treballant en la decoració, a base de rajoles de València, de la Casa de Convalescència Barcelona.

El 04.04.1673 Melcior Teixidor i Ferrer va pagar 146 lliures i 6 sous a l’escudeller Llorenç Passoles, per ordre dels administradors de l’Hospital General, per rajola valenciana verda i blanca i rajola valenciana fina⁵⁸²⁰.

L’11.04.1673 es començaren a posar, en els claustres del convent de Sant Francesc Terrassa, les rajoles de València pintades amb la història de la vida i miracles de Sant Francesc.

El 25.05.1673 s’esmenta en una reunió de la confraria⁵⁸²¹.

El 29.05.1673 s’esmenten unes obres fetes a la capella de la torre de Joan Alòs, a Sarrià. Per 400 rajoles per enrajolar la capella li pagaren 8 lliures⁵⁸²².

Segons Martinell, hi havia a Valls un palli d’altar amb la llegenda “Josep Cardona, sadasé, feu lo dit pali lo any 1675”, on es representava un Sant Crist amb les figures dels donants –un home i una dona– agenollats als peus en actitud orant, i quatre xiprers amb flors al fons, obra atribuïble a Llorenç Passoles [MARTINELL, 1925: 84].

El 23.07.1674 va ser nomenat prohoms primer de la

5801 AHPB, Sebastià Costa, Llibre de notes, 1639, gener, 25 - 1642, desembre, 21.

5802 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-8.

5803 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 35.

5804 AHPB, Pau Passoles, *Octavum manuale protocollum*, 1642, desembre, 25 - 1643, desembre, 23, fol. 168r-168v.

5805 AHPB, Francesc Reverter, *Sextum manuale instrumentorum*, 1642, desembre, 25 - 1643, desembre, 24.

5806 APSJP, Llibre de l’obra de la confraria de Sant Pacià, 1632-1909.

5807 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1644, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.

5808 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1644, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.

5809 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.

5810 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23.

5811 APSJP, Baptismes, vol. 7.

5812 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1649, desembre, 30 - 1650, desembre, 19.

5813 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.

5814 AHCB, Gremial, Municipal, caixa E.

5815 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 41.

5816 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 15.

5817 AHPB, Jaume Corbera, Manual, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 21.

5818 AHCB, Registre de Deliberacions, vol. 181, fol. 22; Bruniquer: IV-40.

5819 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 15.

5820 AHPB, Francesc Reverter, *Liber tercius concordiarum*, 1656, gener, 3 - 1680, juny, 16.

5821 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.

5822 AHPB, Miquel Fontcuberta, *Tercium manuale scripturarum*, 1671, desembre, 26 - 1673, desembre, 27.

confraria⁵⁸²³.

Vers l'any 1676 deuria posar els plafons de la Batalla de Llephant a la capella del Roser (Valls) [MARTINELL, 1924].

El 28.05.1675 reconegué haver rebut 265 lliures que eren part de les 550 lliures, preu de la rajola valenciana destinada al claustre del convent de la Mercè⁵⁸²⁴. El 10.02.1676 reconegué haver cobrat de fra Pere de Salazar, Mestre general de l'Orde de la Mercès, 29 lliures que eren part de la quantitat que havien convingut en els pactes firmats el dia 25 d'abril del 1673⁵⁸²⁵.

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁸²⁶.

A L'Enrajolada Martorell hi ha dos plafons policroms que procedeixen de la capella de Santa Eulàlia, a l'església parroquial de Martorel. L'altar i el retaule porten la data de 1676. Un dels plafons representa l'escena en què Eulàlia és interrogada pel procònsol romà i, l'altre, quan és lliurada al botxí per a ser martiritzada.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁵⁸²⁷.

El 21.07.1679 va ser nomenat prohoms en cap⁵⁸²⁸. El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria⁵⁸²⁹. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁵⁸³⁰.

Va morir *ab intestato*. En el moment de la mort només tenia un únic fill: l'escudeller Pau Passoles. El 09.09.1683, inventari dels seus béns⁵⁸³¹.

El 14.01.1694, cos de Paula Passoles, vídua de Llorenç Passoles⁵⁸³². El 17.01.1694, inventari de Paula Passoles, vídua de Llorenç Passoles, escudeller⁵⁸³³.

0843. PASSOLES i JANÉ, Miquel

Vers 1574 - 1646

Escudeller natural de Barcelona, fill de Rafael Passoles i d'Elisabet Joana Jané. Germà de Rafael Passoles, escudeller, i hereu universal seu.

L'any 1603 vivia al carrer dels Escudellers, en una casa situada al costat de la de l'escudeller Gabriel Magí⁵⁸³⁴.

El 26.11.1594, capítols matrimonials amb Paula, filla de Joan Costada, vidrier, i de Beneta. S'esmenta a Guillem de Pau, escudeller, com a antic tutor de Paula Costada, així com també a Rafael Passoles, germà de Miquel Passoles, i a Jaume Seguí i

a Bartomeu Cardenyas, escudellers, com a testimonis.

El 08.06.1598 va comprar una taula rodona i dos bancs dolents en els encants dels béns del difunt escudeller Pere Boveres⁵⁸³⁵.

El 1599 va ser insaculat en la bossa del Consell de Cent⁵⁸³⁶.

El 16.08.1600 va ser nomenat com a procurador de la confraria en la causa contra els escudellers Joan Soler i Francesc Carnisser acusats de malversació⁵⁸³⁷. El 1600 va assistir a una reunió de la confraria⁵⁸³⁸. El 07.05.1601 va assistir a la reunió de la confraria⁵⁸³⁹.

El 26.04.1603, com a prohoms de la confraria, va pagar a Jaume Miquel Dança, mestre d'obres, de Barcelona, 57 lliures per unes obres fetes a la casa de la confraria, situada al carrer dels Escudellers, al costat de la casa de Jaume Colom, escudeller⁵⁸⁴⁰.

El 1606 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁸⁴¹.

El 04.09.1609, com a hereu de Rafael Passoles, son germà, reconegué que Maria Eulàlia Molins, vídua de Vicenç Molins, mercader, li va pagar 35 lliures, 12 sous i 6 diners de pensions endarrerides que ell i Elisabet Joana, sa mare, rebien d'unes cases situades al carrer de Joan Grec⁵⁸⁴².

El 13.01.1610, testament de Jaume Passoles, cirurgià, fill de Rafael Passoles, carnisser, i d'Eufrasina. Tenia una filla anomenada Àngela Passoles. Miquel Passoles, escudeller, era nebot de Jaume Passoles⁵⁸⁴³.

El 16.01.1612 va llogar, per tres anys, a l'hortolà Miquel Barceló l'usdefruit i habitació d'una horta amb sínia i safareig per regar, tancat entre parets, d'unes 2 mujades de terra que l'esmentat Barceló tenia al carrer que anava del carrer de Sant Pau al carrer de l'Hospital, al davant de les cases de Francesc Palau, ciutadà honorat de Barcelona, al costat de l'hort de l'hospital general de la Santa Creu. Preu: 135 lliures⁵⁸⁴⁴.

El 21.05.1613 foren pagades a Miquel Passoles, 59 lliures, 19 sous i 11 diners per fer la feina de verguer⁵⁸⁴⁵.

El 20.09.1614, essent clavari de la confraria, va rebre una requisició, de part dels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera, per demanar a la confraria que no s'invertissin els diners de la botiga del plom en causes pies⁵⁸⁴⁶.

L'11.01.1616 va llogar, per tres anys, a Jerònima Tries, vídua

5823 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 5824 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1674, desembre, 26 - 1675, juny, 25.
 5825 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1675, desembre, 26 - 1676, juny, 23.
 5826 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 5827 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 5828 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 5829 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 5830 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1682, desembre, 23.
 5831 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Sextus liber inventariorum et encantum*, 1678, gener, 26 - 1684, desembre, 5.
 5832 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.
 5833 AHPB, Francesc Topí i Comes, Inventaris i encants, 1687, febrer, 8 - 1725, agost, 26.
 5834 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

5835 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa, 46.
 5836 AHCB, Consell de la Ciutat i Ajuntament Modern. Quadern d'insaculacions. Relacions nominals agrupades per estaments i oficis: 1590-1622 (vol. 012/03.05).
 5837 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1500, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 5838 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
 5839 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de documentació diversa, 1601 - 1605.
 5840 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
 5841 AHCB, Fons gremial especial, escudellers, segle XVI, vol. 1, 23 de febrer de 1606, s. f.
 5842 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum secundum*, 1608, desembre, 26 - 1609, desembre, 18.
 5843 AHPB, Pere Joan del Sol, Manual, *Liber unicus testamentorum*, 1605, maig, 30 - 1612, febrer, 19.
 5844 AHPB, Esteve Vallalta, *Manuale*, 1611, desembre, 26 - 1612, desembre, 22.
 5845 AHCB, Consellers, Adveràncies, 1C-X-2.
 5846 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum primum*, 1627, desembre, 28 - 1628, desembre, 23.

de Jeroni Tries, cirurgià, unes cases amb un portal al carrer dels Escudellers, pel preu de 75 lliures pels tres anys⁵⁸⁴⁷.

El 22.05.1617, esposalles de sa filla Maria i de Paula amb Amador Olivella, escudeller⁵⁸⁴⁸.

El 04.09.1620, la seva esposa Paula Beneta va fer de padrina en el bateig d'un fill de Miquel Anglès, gerrer⁵⁸⁴⁹.

El 13.10.1622, testimoni en el testament de Marina Pineda. El 03.01.1627, padri de Maria Paula Antiga Olivella, la filla d'Amador Olivella. Testimoni en els capítols matrimonials de Jeroni Olivella, germà d'Amador Olivella, escudeller

El 27.07.1626, clavari de la confraria⁵⁸⁵⁰.

El 07.10.1627 va ser tutor i curador, juntament amb Antoni Porta, dels béns del pubill Miquel Roca, fill del difunt Miquel Roca, escudeller⁵⁸⁵¹.

El 21.07.1628, prohoms en cap de la confraria⁵⁸⁵². El 02.10.1628, com a prohoms en cap de la confraria, reconegué que se li devien 150 lliures al perxer Antoni Nadal per un préstec. El pagarien abans de cinc mesos⁵⁸⁵³.

El 15.01.1631, capítols matrimonials del seu fill Pau Passoles, i de Paula, difunta, amb Maria Valls, filla d'Andreu Valls, paraire, difunt, de Barcelona i de Paula, difunta. Feren de testimonis Josep Seguí i Rafael Pla, escudellers⁵⁸⁵⁴.

El 07.08.1631, clavari de la confraria⁵⁸⁵⁵.

El 13.09.1631, esposalles del seu fill Llorenç amb Eulàlia, filla de Bernat Tàsies, paraire, de Barcelona difunt i d'Aldonça⁵⁸⁵⁶.

El 14.04.1632, testimoni en el nomenament de Gerard Sabater, negociant, com a procurador de Felip Magi⁵⁸⁵⁷. L'11.07.1632, nomenà procurador al seu fill Pau Passoles, escriptent. Testimonis: Maties Blanxart, sastre, i Francesc Cassanyes, escudeller de Barcelona⁵⁸⁵⁸.

El 29.10.1632, nomenà procurador al seu fill Pau Passoles, escriptent. Testimonis: Maties Blanxart, sastre, Francesc Cassanyes, escudeller, i Josep Martorell, escriptent, tots de Barcelona⁵⁸⁵⁹.

El 14.04.1635, esposalles de Pau Passoles, notari reial, fill de Miquel Passoles, escudeller, i de Paula, amb Victòria Borràs, filla de Jeroni Borràs, argenter, i d'Isabel⁵⁸⁶⁰. El 12.05.1635 capítols matrimonials entre Pau Passoles, notari, fill de Miquel

Passoles, escudeller, i de Paula, amb Victòria Borràs⁵⁸⁶¹.

El 1636, testimoni en un instrument públic⁵⁸⁶².

El 28.03.1636, nomenà procurador al notari Lluís Jover perquè el representés en causes judicials i litigis⁵⁸⁶³.

El 23.07.1636, prohoms en cap de la confraria⁵⁸⁶⁴.

El 08.10.1637 nomenà procurador al notari Pau Passoles, son fill⁵⁸⁶⁵.

El 30.11.1638, esposalles del seu fill Llorenç amb Maria, filla d'Antoni Ferrer, pagès, de Torrelles de Foix⁵⁸⁶⁶.

El 23.07.1640, clavari de la confraria. El 17 d'agost per no poder servir dit Passoles fou extret⁵⁸⁶⁷.

El 05.02.1645 Miquel Passoles ordenà procurador a Llorenç Passoles, son fill, per gestionar certs assumptes que no es detallen⁵⁸⁶⁸.

El 24.02.1645 extrema unció a Miquel Passoles, als Escudellers⁵⁸⁶⁹. El 25.01.1646, cos de Miquel Passoles, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Mercè⁵⁸⁷⁰.

0844. PASSOLES i FERRERA, Pau

Post. 1639 - 1695

Mestre escudeller, fill de Llorenç Passoles, escudeller, i de Maria Ferrera.

El 19.12.1667, esposalles amb Fausta Carbona, de Barcelona⁵⁸⁷¹. L'11.01.1668, capítols matrimonials amb Fausta, filla de Gabriel Carbó, perxer, i de Margarida. Dot: 600 lliures⁵⁸⁷².

El 1669 s'esmenta com a propietari d'un obrador. El 21.07.1672 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁵⁸⁷³. El 25.05.1673 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁸⁷⁴.

El 28.04.1676 confirmació de Llorenç, fill de Pau Passoles i de Fausta⁵⁸⁷⁵.

El 27.05.1676, s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁸⁷⁶. El 21.07.1676 va ser nomenat prohoms segon⁵⁸⁷⁷. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres

- 5847 AHPB, Antic Servat, major, *Decimum tertium manuale omnium contractuum*, 1615, desembre, 26 - 1616, desembre, 24.
- 5848 ACB, Esposalles, vol. 69.
- 5849 APSJP, Baptismes, vol. 6.
- 5850 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 5851 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale*, 1626, desembre, 29 - 1627, desembre, 22.
- 5852 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 5853 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum primum*, 1627, desembre, 28 - 1628, desembre, 23.
- 5854 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer. Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1630, desembre, 27 - 1632, desembre, 22.
- 5855 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 5856 ACB, Esposalles, vol. 76.
- 5857 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum acturum*, 1631, desembre, 30 - 1632, desembre, 23, fol. 103r-103v.
- 5858 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum acturum*, 1631, desembre, 30 - 1632, desembre, 23, fol. 151v.
- 5859 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum acturum*, 1631, desembre, 30 - 1632, desembre, 23, fol. 235r.
- 5860 ACB, Esposalles, vol. 77.

- 5861 AHPB, Francesc Pla, *Quaternus capitulorum liber*, 1634, febrer, 20 - 1636, desembre, 17.
- 5862 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
- 5863 AHPB, Rafael Joan Cellarés, *Primum manuale contractuum*, 1635, novembre, 8 - 1636, desembre, 23.
- 5864 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 5865 AHPB, Rafael Joan Cellarés, *Secundum manuale contractuum*, 1636, desembre, 27 - 1637, desembre, 24.
- 5866 ACB, Esposalles, vol. 79.
- 5867 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
- 5868 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1644, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.
- 5869 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.
- 5870 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.
- 5871 ACB, Esposalles, vol. 94 fol. 31.
- 5872 AHPB, Bernat Lentisclà, *Tercius liber capitulorum matrimonialium*, 1663, gener, 11 - 1669, agost, 11.
- 5873 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
- 5874 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
- 5875 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 115v.
- 5876 AHPB Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
- 5877 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁵⁸⁷⁸. El 01.08.1680 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁵⁸⁷⁹.

El 03.11.1680 el mestre de cases Jacint Faneca reconegué que Pau Passoles li va pagar 170 lliures, 2 sous i 10 diners per mà d'obra, i despeses fetes e una casa o obrador que l'esmentat escudeller tenia al carrer de la Mare de Déu *alies dels Scudallers* o de na Sagra, el detall de les quals s'especificuen en un memorial.

El 08.01.1681, prohoms de la confraria⁵⁸⁸⁰. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁵⁸⁸¹.

A la mort del seu pare, Llorenç Passoles, disposava de dos obradors d'escudeller, un al costat de l'altre, al carrer de na Sagra. El 1686 va hipotecar l'obrador patern com a garantia d'un censal de 100 lliures venut al prevere Joan Lacasa⁵⁸⁸².

El 03.05.1685 consta com a confrare de la confraria de Sant Nicolau, bisbe, al convent de Sant Francesc⁵⁸⁸³. El 1685 va ser un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁵⁸⁸⁴.

El 19.09.1685, bateig de Pau Antoni Jeroni Josep, fill de Pau Passoles, escudeller, i de Fausta. Padrins: Jeroni de Magarola, del consell de Sa Majestat, a Catalunya, i Maria Àngela Bover, vídua de don Josep Bover, tots, de Barcelona⁵⁸⁸⁵.

El 23.08.1687, testament de Fausta Passoles, muller de Pau Passoles, filla de Gabriel Carbó, perxer, i de Margarida Carbó. Demanà ser enterrada a Sant Jaume. Nomenà hereu a Pau Passoles, fill. S'esmentem els fills Pau i Raimunda. A Raimunda Passoles deixà 200 lliures i a Pau, 100 lliures. El 20.06.1691, lectura del testament⁵⁸⁸⁶.

El 1690 va establir a l'escudeller Francesc Guasch a l'obrador d'escudeller que tenia al carrer de na Sagra.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁵⁸⁸⁷.

L'any 1694 s'esmenta a la llista dels mestres que tenien un obrador amb forn gran i un de petit⁵⁸⁸⁸.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁵⁸⁸⁹.

El 14.03.1695, va rebre de la confraria de Sant Nicolau bisbe, a l'església de Sant Francesc de Barcelona, 13 lliures i

13 sous per haver fet la feina d'andador durant un any⁵⁸⁹⁰.

El 23.11.1695, testament. Estant malalt nomenà marmessors: Francesc Moner, sastre; Ramon Cases, escudeller; Josep Coromines i Josep Gregori, ferrer, cunyats, i Josep Passoles, fill. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. Va fer deixes pietoses, en concret, pagar allò que el pare guardià del monestir de Sant Francesc "ja sap": 40 lliures, en 12 anys. Deixà a Raimunda Passoles 60 lliures. Nomenà hereu universal a Josep Passoles.

El 23.11.1695, combregar i extrema unció a Pau Passoles, escudeller. El 25.11.1695 sepultura "de quatre atxes" de Pau Passoles, al carrer dels Escudellers. Enterrat a Sant Jaume⁵⁸⁹¹. El 25.11.1696 es va fer lectura del testament⁵⁸⁹².

L'any 1758-1759 s'esmenta una casa reedificada, de Pau Esplugues, fuster, abans de Josep Passoles, pintor⁵⁸⁹³.

0845. PASSOLES, Rafael

1534 - Vers 1584

Escudeller i gerrer, pare de l'escudeller Miquel Passoles, fill de Rafael Passoles, carnisser, ciutadà de Barcelona, i d'Eufrasina. Rafael Passoles, carnisser, fou propietari del mas Passoles, a Santa Maria de Corbera. La primera referència documental de la masia correspon a l'esment a Gabriel Passoles que figura al primer fogatge de Corbera, i data del 1497 també Guillem Passoles consta al fogatge de 1515. Posteriorment, Bartomeu Montmany va fer acte de vassallatge a Isabel de Corbera, el 1565. El llinatge dels Montmany va mantenir la propietat de la finca fins la seva adquisició, a principis del segle XX, per Ramon Serra. Aquests propietaris van promoure, al darrer terç del segle XX, la urbanització "Cases Pairals" mitjançant la parcel·lació de la major part de la finca⁵⁸⁹⁴.

El 30.08.1530 un tal "Pessoles" va comprar mitja grossa d'escudelles de partera a la vídua de l'escudeller Antoni Planes⁵⁸⁹⁵. Per la data, no pot tractar-se de Rafael Passoles, gerrer i escudeller.

El 16.11.1558, en un document on afirma ser major de 24 anys i menor de 25, s'esmenta un mas de la seva propietat el mas Passoles, situat a la parròquia de Santa Maria de Corbera diòcesi de Barcelona⁵⁸⁹⁶.

El 14.02.1559, esposalles i capítols matrimonials amb Elisabet Joana, vídua de l'escudeller Bartomeu Mates, ciutadà de Barcelona, filla de Pere Janer, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, i de Beatriu⁵⁸⁹⁷.

L'any 1563 comprà un morter de pedra i un cabàs de mangra en els encants dels béns de Alfons Morell. El 07.04.1563 apareix de testimoni en els capítols matrimonials de Bernat Llavaneres,

5878 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 5879 AHC, Gremial, Diversos, vol. 15.
 5880 AHPB, Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, noliejaments y requestas, liber, 2*, 1680, gener, 14 - 1694, abril, 2.
 5881 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
 5882 AHPB, Pere Llosas, *Manuale*, 1685, desembre, 27 - 1686, desembre, 6.
 5883 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1684, desembre, 28 - 1685, desembre, 20.
 5884 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1684, desembre, 28 - 1685, desembre, 20).
 5885 ACB, Baptismes, vol. 10.
 5886 AHPB, Salvador Golorons, Llibre de testaments, 1673, març, 25 - 1705, novembre, 18.
 5887 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 5888 AHPB, Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, noliejaments y requestas, liber, 2*, 1680, gener, 14 - 1694, abril, 2.
 5889 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

5890 AHPB, Jeroni Borràs i Vinyals, Manual, 1695, gener, 21 - 1695, desembre, 19.
 5891 ADB, *Defunctori*, 1693-1697, fol. 51r; ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 43.
 5892 AHPB, Salvador Golorons, Llibre de testaments, 1673, març, 25 - 1705, novembre, 18.
 5893 AHC, Cadastre, I-34.
 5894 <http://patrimonicultural.diba.cat/?fitxa=72000043>. Consulta: 09.11.2015.
 5895 AHPB, Pere Martí, menor, Plec d'inventaris i encants, 1529, març, 31 - 1547, maig, 20.
 5896 AHPB, Pere Mambra, Plec de documentació diversa, 1557 - 1560).
 5897 ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 90r; AHPB, Pau Mallol, Plec de capítols matrimonials, 1551 - 1568.

escudeller. El 01.03.1561 apareix de testimoni en els capítols matrimonials de Joan Font, moledor de terra.

El 20.11.1562 Isabel Joana va fer de padrina en un bateig al Pi⁵⁸⁹⁸. El 25.01.1563 va fer de padrí en un bateig al Pi⁵⁸⁹⁹.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria⁵⁹⁰⁰.

El 09.02.1565, bateig de Maria Paula Apol·lònia ACB, Baptismes, vol. 3.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria⁵⁹⁰¹. El 18.01.1574, prohòom segon de la confraria⁵⁹⁰². El 1574 s'esmenta a a reunió de la confraria d'aquell any⁵⁹⁰³.

El 24.01.1575, època firmada per Rafael Passoles a Antoni Cabanyes, candeler de cera, de 6 lliures i 16 sous, que eren dues pensions que cobrava del cens d'unes cases situades al carrer de Joan Grec⁵⁹⁰⁴.

El 1577, prohòom en cap de la confraria⁵⁹⁰⁵.

El 21.04.1584 esposalles del seu fill i Elisabet Joana Rafael amb Eulàlia Terrades⁵⁹⁰⁶.

El 16.04.1584, nomenà procurador son fill Rafael per cobrar certes quantitats que se li devien⁵⁹⁰⁷.

El 09.12.1586, combregar al criat del mestre Passoles, escudeller⁵⁹⁰⁸.

El 26.11.1594, ja era difunt⁵⁹⁰⁹.

0846. PASSOLES i JANÉ, Rafael

Post. 1559 - 1609

Escudeller, fill de Rafael Passoles, gerrer i escudeller, i d'Elisabet Joana, ciutadans de Barcelona. Germà de l'escudeller Miquel Passoles.

El 16.11.1576, albat a casa d'en Passoles, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Mercè⁵⁹¹⁰.

El 28.09.1578, albat d'una filla d'en Passoles, als Escudellers. Enterrada a la Mercè⁵⁹¹¹.

El 14.04.1584, capítols matrimonials -en segones núpries- amb Eulàlia Terrades, vídua de Simó Terrades, oller, de Barcelona, filla de Francesc Carreres, oller de Barcelona, i de Jerònima. Eulàlia aportà en dot diverses cases al carrer del Carme, censos sobre cases, peces de terra a Montjuïc, a Santa Maria de Sants i al territori de Barcelona, tot per un valor de

350 lliures. Entre els testimonis, l'escudeller Lluís Figueres⁵⁹¹².

El 21.04.1584, esposalles amb Eulàlia Terrades, vídua de Simó Terrades, oller, ciutadà de Barcelona⁵⁹¹³.

El 09.09.1588 fou rehabilitat com a escudeller pels consellers de Barcelona⁵⁹¹⁴.

El 21.11.1589, habitava a la parròquia de Vallvidrera. Com a usufructuari del matrimoni entre ell i Eulàlia, nomenà procurador a Miquel Passoles, son germà, absent, per demanar, exigir, rebre i recuperar certes quantitats que se li devien per Diversos motius⁵⁹¹⁵.

El 26.11.1594 va fer de testimoni en els capítols matrimonials del seu germà Miquel amb Paula Costada⁵⁹¹⁶.

El 09.10.1595, com a usufructuari dels béns d'Eulàlia, va vendre unes terres al Mal Consell, al corredor d'orella Montsió Cabrit⁵⁹¹⁷.

El 1599 va ser insaculat en la bossa del Consell de Cent.

El 24.06.1600 va llogar, per cinc anys, unes cases amb un portal al carrer del Carme, per 30 lliures, al pagès Pelegrí Bajó⁵⁹¹⁸.

El 28.07.1600 va ser nomenat prohòom segon de la confraria⁵⁹¹⁹. El 1600, assistí a una reunió de la confraria⁵⁹²⁰. El 16.08.1600 assistí a la reunió de la confraria⁵⁹²¹.

El 03.08.1600 Rafael Passoles i Eulàlia nomenaren procurador a Francesc Font, calceter, per cobrar certes quantitats que se li devien⁵⁹²².

El 26.10.1600, testament d'Eulàlia Passoles, muller del mestre Rafael Passoles, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Francesc Carreres, oller, ciutadà de Barcelona, i de Jerònima. Marmessors: Rafael Passoles, escudeller, i Miquel Passoles, cunyat. Sepultura al monestir de Sant Francesc, al vas de Sant Nicolau o allà on voldrà son marit, vestida amb l'hàbit de Sant Francesc. Testimonis: Jeroni Espasa, rajoler, i Pere Camon, escudeller, ciutadans de Barcelona.

El 29.10.1600 va llogar, per tres anys, a Arnau Degué, abaixador, una casa al carrer del Carme, per 36 lliures. Entre els testimonis figuren Jeroni Espasa, rajoler, i Miquel Passoles, escudellers⁵⁹²³.

El 14.03.1601, sepultura d'Eulàlia Passoles. Testimonis: Jeroni Espasa, rajoler i oller, i Antoni Bonet, gerrer⁵⁹²⁴.

5898 APSMP, Baptismes, vol. 3
5899 APSMP, Baptismes, vol. 3.
5900 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
5901 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, 25 - 1569, març, 16.
5902 (AHPB, Joan Carles, *Manuale quintum*, 1568, gener, 7 - 1577, juliol, 15.
5903 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
5904 AHPB, Bartomeu Bofill, Manual, 1574, desembre, 29 - 1575, març, 28.
5905 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
5906 ACB, Esposalles, vol. 52, fol. 54.
5907 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1584, abril, 3 - 1584, juliol, 28.
5908 ADB, Sant Just. Funeràries, vol. 28, fol. 9r.
5909 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.
5910 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 25.
5911 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 26, s/f.

5912 AHPB, Onofre Alonso, Plec de capítols matrimonials, 1583 - 1587.
5913 ACB, Esposalles, vol. 52; ACB, Esposoris, vol. 1, fol. 58v.
5914 AHCB, Deliberacions, fol. 157.
5915 AHPB, Jeroni Ollers, *Manuale*, 1588, desembre, 27 - 1589, desembre, 16.
5916 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1588 - 1595.
5917 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum prothocollum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
5918 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, anys 1599 - 1600.
5919 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13
5920 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
5921 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
5922 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
5923 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 22.
5924 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundus liber testamentorum*

El 07.05.1601, s'esmenta com a prohoms segon en una reunió de la confraria.

El 02.05.1603, esposalles amb Beneta, vídua de Bartomeu Cuyàs, gerrer, ciutadà de Barcelona⁵⁹²⁵.

El 08.05.1603, reconegué deure 27 lliures, 12 sous i 7 diners al gerrer Salvador Morató per raó d'un préstec⁵⁹²⁶.

El 1604, Guillem Marçal, mestre de cases, reconegué Rafael Passoles li va pagar 8 lliures i 10 sous per certes obres fetes en una casa del carrer dels Tallers. Entre els testimonis firma Antoni Bonet, gerrer⁵⁹²⁷.

El 25.06.1606 albat del mestre Rafael Passoles, gerrer, als Escudellers⁵⁹²⁸.

El 20.03.1609, malalt, va fer testament. Nomenà marmessors a Jaume Passoles, barber i cirurgià, ciutadà de Barcelona, son oncle; Miquel Passoles, escudeller, son germà, i Beneta, la seva muller. Sepultura: al monestir de Nostra Senyora de la Mercè, al vas dels confreres de Sant Hipòlit⁵⁹²⁹. El 27.03.1609 va morir al carrer dels Escudellers⁵⁹³⁰.

El 02.04.1634, testament de Beneta Passoles, vídua de Rafael Passoles, en primeres núpcies, de Bartomeu Cuyàs, filla de Bernat Callar, escudeller i de Caterina. Va nomenar mArmessor a Salvador Morató i Francesc Morató, gerrers, a Salvador Cuiàs i a Miquel Cuyàs, els seus néts. Demanà ser enterrada a Sant Jaume d'on era parroquiana. Hereu: Miquel Cuyàs, son fill⁵⁹³¹.

EL 05.04.1634 Beneta Passoles va reconèixer que Salvador Morató, gerrer, li havia donat 200 lliures del dot entre Isabel Morató i Jaume Cuyàs, fill de Beneta⁵⁹³². El 09.05.1634, inventari dels béns de Beneta Passoles, vídua de Rafael Passoles, escudeller⁵⁹³³.

0847. PAIXAU, Amador

Fadrí escudeller que l'any 1644 va fer de testimoni en l'inventari de béns de Jaume Macià, escudeller⁵⁹³⁴.

0848. PAIXAU, Francesc

Vers 1600 - 1641

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Paixau, sabater, i de Francesca.

El 15.02.1620 esposalles amb Maria, filla de Joan Satjer, bastaix de Barcelona, i de Maria⁵⁹³⁵.

El 05.03.1631 va ser padrí d'una filla de l'escudeller Bernat Rector a Sant Just i Sant Pastor.

El 30.03.1640, òbit de Francesc, albat, fill de Francesc Paixau, al carrer dels Capellans⁵⁹³⁶. El 02.05.1640, cos d'una tal Paula Paixau⁵⁹³⁷.

El 01.08.1641, sepultura de Francesc Paixau, escudeller, als Escudellers Blancs⁵⁹³⁸.

0849. PAIXAU, Isidre

? - 1648

Escudeller.

El 25.02.1644 Caterina Cirers, vídua de Jeroni Guerau i Cirers, pagès de Cérvoles Lleida, esposa d'Isidre Paixau o Peixau, escudeller de Lleida, constituí procurador al seu espòs⁵⁹³⁹.

El 05.10.1645, Caterina Paixau, esposa d'Isidre Paixau, escudeller, en primeres núpcies, de Jeroni Guerau, pagès, de Cérvoles Lleida s'esmenta en un protocol notarial⁵⁹⁴⁰.

El 27.02.1648, cos d'Isidre Paixau, escudeller⁵⁹⁴¹.

0850. PELEGRÍ, Antoni

Escudeller, l'any 1571 habitant a Barcelona, fill d'Antoni Pelegrí, de la parròquia del Papiol, i de Beatriu.

El 28.04.1571, capítols matrimonials amb Caterina, filla d'Antoni Urgell, i de Violant, muller en primeres núpcies de l'esmentat, però aleshores muller de Marc Albó, oller⁵⁹⁴².

S'esmenta en una reunió de la confraria, del 1574⁵⁹⁴³.

No sabem si té res a veure amb un tal Antoni Pelegrí, de Reu, que va fer testament l'any 1538 [VILASECA, 1964: I-38].

0851. PELLICER, Joan

Escudeller de Reus habitant a Barcelona, fill de Francesc Pellicer, escudeller de Reus, i de ?.

Existeix un plat daurat que diu: "Reus. Payicé. 1599" [LLORENS, 1989: 54].

El 18.08.1602, capítols matrimonials. Fiador: l'escudeller Sebastià Terré, i testimoni, l'escudeller Joan Bordes. Dot: 40 lliures 30 en diner i la resta, en mobles i roba. Fiador. Sebastià Terré, escudeller. Testimonis: Joan Bordes, escudeller⁵⁹⁴⁴.

et aliarum ultimarum voluntatum, 1590, maig, 2 - 1605, maig, 17.
 5925 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 1r.
 5926 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
 5927 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.
 5928 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 32.
 5929 AHPB, Pere Joan del Sol, *Liber unicus testamentorum*, 1605, maig, 30 - 1612, febrer, 19.
 5930 AHPB, Pere Joan del Sol, *Liber unicus testamentorum*, 1605, maig, 30 - 1612, febrer, 19.
 5931 AHPB, Antoni Estalella, *Tercius liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1610, octubre, 12 - 1634, juliol, 6.
 5932 AHPB, Antoni Estalella, *Vigesimum quintum manuale omnium contractuum ac instrumentorum*, 1633, desembre, 28 - 1634, desembre, 23.
 5933 AHPB, Antoni Estalella, *Tercius liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1610, octubre, 12 - 1634, juliol, 6.
 5934 AHCB, Notarial, Inventaris, caixa 46.

5935 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 39v.
 5936 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143.
 5937 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143, fol. 66v.
 5938 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144, fol. 14r.
 5939 AHPB, Pere Joan Pellisser, *Quartum prothocollum sive manuale, contractuum*, 1643, desembre, 28 - 1644, desembre, 14.
 5940 AHPB, Onofre Soldevila, *Manuale trigesimum secundum*, 1644, desembre, 31 - 1645, desembre, 14.
 5941 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 77r.
 5942 AHPB, Pau Mallol, Plec de capítols matrimonials, 1569 - 1579.
 5943 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 5944 AHPB, Jaume Pau Lentsclà, *[VI] liber capitulorum matrimonialium*, 1601, abril, 8 - 1602, desembre, 22.

El 22.08.1602, esposalles amb Clara, filla d'Onofre Andreu, oller, de la vila de la Selva, arquebisbat de Tarragona, i de Clara⁵⁹⁴⁵.

0852. PELLICER, Pau

? - Vers 1580

Escudeller, fill de Francesc Pellicer, escudeller de la vila de Reus, i de Caterina.

El 1554 estava a Reus, on es conserva força documentació seva [VILASECA, 1964: II-171 a 173].

El 25.01.1566, a Barcelona, capítols matrimonials amb Montserrat, filla de Joan Cisteró, boter, i de Magdalena. Dot: 100 lliures⁵⁹⁴⁶.

El 22.02.1566 esposalles, mort son pare, amb Montserrat, filla de Joan Cisteró, boter⁵⁹⁴⁷.

El 05.12.1580 va fer testament a Reus [VILASECA, 1964: II-171 a 173].

0853. PELLICER, Pere

Gerrer i escudeller.

El 1506 va vendre a Pere Xetart, mercader, de Barcelona, la producció anual de tota sort d'obra de terra escudelles, plats i libelles. Entre els testimonis, Jaume Marcer, gerrer, de Barcelona⁵⁹⁴⁸.

El 19.07.1521 ja era difunt esposalles de la seva vídua Antònia amb Bartomeu Genovès, ferroveller⁵⁹⁴⁹.

0854. PERARNAU, Nicolau

Escudeller.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁹⁵⁰. El 03.08.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁹⁵¹.

0855. PERE, Bartomeu

Vers 1500 - 1555

Mestre escudeller de Barcelona, fill de Rafael Pere, paraire, ciutadà de Barcelona, i de Joana. Residència: al carrer que anava de la Carnisseria d'en Sorts fins el Portal dels Ollers. Per un establiment emfitèutic de 1578 sabem que vivia en unes cases amb dos portals que feien cantonada amb el carrer de na Sagra, que li quedava a occident, i el carrer dels Ollers o Escudellers, que li quedava al nord. La finca era alou del segon presbiterat de l'altar de Sant Nicolau instituït a la catedral de Barcelona pel canonge Bernat de Sant Andrea⁵⁹⁵².

Bartomeu Pere estigué casat amb Caterina que, en segones núpcies va ser muller de l'escudeller Alfons Morell. Va tenir al menys dos fills: Joan, escudeller, i Beneta, casada amb Pere Puiggener, escudeller⁵⁹⁵³.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁹⁵⁴. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁹⁵⁵.

El 10.09.1545 va fer testament. Nomenà marmessors a Rafael Pasquas, guanter, son oncle; a Onofre Espelta, escudeller, i a Caterina, la seva muller. Demanà ser enterrat al convent de framenors, al vas de la confraria del Sant Nicolau, de la que n'era confrare, vestit amb l'hàbit franciscà. Era parroquià de Sant Jaume. Instituí hereu universal a Pau Pere, impúber. Va fer recordatori que Miquel Palau, cotoner, li devia 30 lliures per obra presa de la seva botiga; Antoni Puigsec, mercader, 28 lliures i 10 sous que li deixà sense haver fet cap rebut, i que li tenia 16 gerres d'oli, buides. A casa seva tenia, en diners comptants "com sab dita muller meva" 228 ducats d'or. Testimonis: Pere Sanç, escudeller, entre altres⁵⁹⁵⁶.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁹⁵⁷.

El 11.02.1549 fou testimoni en una sentència arbitral entre Miquel Soler, apotecari i Pere Pons, escudeller. Els àrbitres foren Alfons Morell i Jaume Him, escudellers⁵⁹⁵⁸. El 19.06.1549 va ser padri d'un fill de Francesc Domènec, escudeller.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁵⁹⁵⁹.

El 16.06.1554 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁹⁶⁰.

El 13.04.1555 ja era difunt, car es casà la seva vídua amb Alfons Morell, escudeller⁵⁹⁶¹.

El 23.12.1562, Joan Rueda i Francesc Boquet, preveres beneficiats a Santa Maria del Mar, establiren Cristòfol Pere, hortolà, i Caterina Morella, muller d'Alfons Morell, com a curadors de les persones i béns de Joan Pere i Beneta Pere, germans, impúbbers, fills de Bartomeu Pere, en un hospici amb rere pati al carrer de na Sagra que tenien per la comunitat de preveres de Santa Maria del Mar⁵⁹⁶².

El 01.04.1577, sepultura de Caterina, mare d'en Casapera, escudeller, als Escudellers⁵⁹⁶³.

El 09.11.1578 el gerrer Pau Roca, espòs de Beneta Pere, filla de Bartomeu Pere, escudeller, difunt, com a usufructuari i ella com a propietària van establir en emfiteusi les cases del carrer dels Ollers/na Sagra a Joan Pere, escudeller, germà de Beneta⁵⁹⁶⁴.

5953 AHBC, Manuals Notarials, Jaume d'Encontra, 319-fol.

5954 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

5955 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.

5956 AHPB, Pau Renard, *Secundus liber testamentorum*, 1530, maig, 14 - 1557, febrer, 21.

5957 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

5958 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.

5959 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

5960 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

5961 ACB, Esposalles, vol. 37.

5962 AHPB, Joan Carles, *Differents contractes, establiments y vendas y precaris*, 1546 - 1598.

5963 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 25.

5964 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum diversorum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.

5945 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 191r.

5946 AHPB, Francesc Pedralbes, Plec de capítols matrimonials, 1563 - 1595.

5947 ACB, Esposalles, vol. 42.

5948 AHPB, Lluís Carles Mir, escriptures soltes (1505-1509).

5949 ACB, Esposalles, vol. 20, fol. 13r.

5950 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

5951 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1555.

5952 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum diversorum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.

0856. PERE, Joan

Vers 1540 - 1598

Joan Pere, alies Casapera, fill de Bartomeu Casapera, escudeller, i de Caterina. Vivia en unes cases al carrer dels Escudellers Blancs, al cantó de na Sagra, que eren de Puig de Corbera, senyor de Llinars, segons consta en un memorial de les confessions del benefici segon de Sant Nicolau instituït a la Seu de Barcelona 1603. També s'esmenten unes cases ? als Escudelles Blancs. Les tenia per Francesc Vallsera i, aquest, per l'esmentat Puig de Corbera⁵⁹⁶⁵.

El 05.10.1566, esposalles amb Antiga, filla de Jaume Colom, pagès, de Sant Boi de Llobregat⁵⁹⁶⁶.

El 1574 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁹⁶⁷.

El 29.04.1576 va vendre obra d'escudeller a l'escudeller Joan Safont per valor d'11,5 lliures⁵⁹⁶⁸.

El 14.03.1579 combregar d'una germana del mestre Casapera, als Escudellers⁵⁹⁶⁹.

El 27.07.1591 va ser nomenat prohoms segon de la confraria⁵⁹⁷⁰.

El 15.12.1593, testament d'Antiga Casapera, sa muller. Marmessors: Joan Casapera, Jaume Ricart, pagès, de Sant Boi nebot seu, i Pau Oriol, escudeller. Hereu universal: Francesc Colom, son nebot⁵⁹⁷¹.

El 20.11.1594, testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Felip Costa.

Es casà després amb Elionor, esposa en segones núpcies de Rafael Horta, escudeller. Aquesta Elionor va fer definició de testament el 08.11.1605⁵⁹⁷².

El 27.07.1595 va ser extret prohoms segon de la confraria⁵⁹⁷³.

El 23.05.1597, testament de Joan Casapera notari Miquel Cellers. Va fer hereva universal a la seva esposa. Marmessors: Felip Vila, assaonador; Francesc Pau Oriol, escudeller; Francesc Pasqual; Pau Navarro, pagès, d'Olesa de Montserrat i Elionor Casapera, esposa. En cas que els marmessors fossin morts, ho serien els prohoms de la confraria dels escudellers de Barcelona⁵⁹⁷⁴. En el testament demanà ser enterrat al monestir de Sant Francesc. Deixà a Jaume Colom 25 lliures⁵⁹⁷⁵.

El 22.04.1598 Elionor Casapera, la seva vídua, va vendre l'obrador que tenia al carrer de na Sagra. El va comprar Miquel Francesc Satorra. El 1600 s'hi va instal·lar l'escudeller Pau Oriol⁵⁹⁷⁶.

El 22.06.1605, testament d'Elionor, viuda de Joan Casapera,

escudeller, en primeres núpcies, muller de l'escudeller Rafael Horta⁵⁹⁷⁷.

0857. PERA i ROIG, Joan

1745 - 1807

Fadrí escudeller, fill de Francesc Pera i de Maria Anna Roig, de Sant Andreu de Llavaneres.

El 12.08.1771, esposalles amb Maria Jover, filla de Sebastià Jover i de Magdalena Gavarró, a la parròquia de Sant Sadurní d'Anoia⁵⁹⁷⁸.

El 25.07.1772, cos de Joan Antoni, fill de Joan Pere, jove escudeller, enterrat al vas del Roser⁵⁹⁷⁹. El 03.10.1774, cos de Sebastià, fill de Joan Pere, escudeller⁵⁹⁸⁰. El 04.08.1782, confirmació de Josep, fill de Joan Pera, escudeller, i de Maria Jover⁵⁹⁸¹.

El 22.01.1784, plet contra Salvador Colomer i Narcís Mas i Otos per unes terres a Sant Andreu de Llavaneres⁵⁹⁸².

El 07.12.1786, confirmació de Francesc, fill de Joan Pera, jove escudeller, i de Maria. Padrina: Maria Pera⁵⁹⁸³. El 07.02.1789, confirmació de Felipa, filla Joan Pera, jove escudeller, i de Maria Jové⁵⁹⁸⁴.

El 1802 s'esmenta en una reunió de la confraria⁵⁹⁸⁵.

Va fer testament. Nomenà marmessors a Maria Jover, la seva esposa, a qui va anomenar hereva universal dels seus béns⁵⁹⁸⁶. El 07.12.1807, sepultura de Joan Pere, fadrí escudeller, tret del Regomir. Mort de malaltia als 62 anys⁵⁹⁸⁷.

0858. PÉREZ, Jaume

Escudeller.

El 12.05.1571, combregar de mossèn Jaume Peres, escudeller⁵⁹⁸⁸.

El 1574 s'esmenta a la reunió de la confraria⁵⁹⁸⁹.

El 16.10.1581, cos de Caterina, muller d'en Pérez, escudeller, al carrer Escudellers⁵⁹⁹⁰.

El 27.11.1582, esposalles de Jaume Pérez, vidu, ciutadà de Barcelona, amb Joana Montserrat Blaua, vídua de Pere Blau, treballador de Barcelona⁵⁹⁹¹.

5965 AHPB, Joan Terés, Plec d'inventaris i encants, 1600 - 1605.
 5966 AHBC, Manuals Notarials, Jaume d'Encontra, 319-fol.
 5967 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 5968 AHPB, Pau Gomar, *Protocollum seu manuale contractuum ac instrumentorum*, 1569, desembre, 29 - 1570, desembre, 24.
 5969 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 26.
 5970 AHCBC, Gremial, Diversos, vol. 13.
 5971 AHPB, Miquel Cellers, menor, Testaments, 1590, setembre, 17 - 1599, juliol, 2, fol. 83r.
 5972 AHCBC, Arxiu del Veguer, XIX, vol. 8, fol. 112v.
 5973 AHCBC, Gremial, Diversos, vol. 13.
 5974 AHCBC, Arxiu del Veguer, Testaments. XIX-01, fol. 78v-79r.
 5975 AHPB, Miquel Cellers, menor, Testaments, 1590, setembre, 17 - 1599, juliol, 2, fol.107r-109v.
 5976 AHPB, Pere Carbonell, *Primum manuale contractuum comunium*, 1594, juny, 23 - 1599, novembre, 8.

5977 AHPB, Joan Pareja, Plec de testaments, 1587 - 1608.
 5978 ACB, Esposalles, vol. 149, fol. 143.
 5979 ACB, Defuncions, vol. 8.
 5980 ACB, Defuncions, vol. 8.
 5981 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 268.
 5982 ACA, Reial Audiència, processos, núm. 10.076.
 5983 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 206v.
 5984 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 9, fol. 4v.
 5985 AHPB, Josep Ricart, *Trigesimum sextum manuale instrumentorum*, 1800, desembre, 30 - 1801, desembre, 24, fol. 111v.
 5986 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Liber quintus testamentorum*, 1771, abril, 21 - 1797, desembre, 14.
 5987 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 43.
 5988 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 82, fol. 2v.
 5989 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 5990 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 49v.
 5991 ACB, Esposalles, vol. 51, fol. 70v.

0859. PERPUNTER, Antoni

i - 1666

Escudeller revenedor i moledor de vernís.

El 1638 mort d'un albat, filla d'Antoni Perpunter, revenedor, als Escudellers, al costat del carrer d'en Carabassa⁵⁹⁹².

El 28.08.1639, bateig de Mariana Beneta Agustina Orogia Eulàlia, filla d'Antoni Perpunter, moledor de vernís, i d'Eulàlia. Foren padrins: Joan Francesc Ferrer, mercader i Mariàngela Brassó, muller d'Antoni Joan Brassó, apotecari⁵⁹⁹³.

El 1639, extremunció a Josep Torres a casa d'Antoni Perpunter, escudeller, al carrer dels Escudellers⁵⁹⁹⁴.

L'11.09.1641, defunció de Mariana, albat, filla d'en Perpunter, esmolador de vernís dels escudellers, al carrer Escudellers⁵⁹⁹⁵.

El 25.01.1666, sepultura d'Antoni Perpunter, escudeller⁵⁹⁹⁶.

0860. PERIS, Jaume

Escudeller.

El 1563 devia diners al difunt Antoni Devesa, escudeller⁵⁹⁹⁷.

El 10.09.1564 assistí a una reunió de la confraria⁵⁹⁹⁸. El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria⁵⁹⁹⁹.

0861. PERMANYER, Valentí

Escudeller.

El 1555 va fer de testimoni en un document notarial⁶⁰⁰⁰.

El 13.06.1563, esposalles de la seva filla Clara amb Joan Rossell, mestre de cases⁶⁰⁰¹.

El 20.05.1573 sepultura de Miquela Permanyera, escudellera. ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 124r.

0862. PERMANYER, Pere Andreu

Vers 1610 - Vers 1669

Gerrer, fill d'Antic Permanyer, pagès, de Sant Llorenç Savalls, i de Marianna.

El 05.02.1639 esposalles amb Elisabet Joana, filla de Macià Ballo, gerrer, de Barcelona i de Magdalena⁶⁰⁰².

El 16.12.1668 una Isabel Permànyer, filla d'Andreu Permànyer, gerrer, feu de padrina en el bateig d'una filla de Josep Gastó, escudeller, i de Maria⁶⁰⁰³.

El 26.09.1669 una tal Joana Permanyera, vídua, als Escudellers⁶⁰⁰⁴.

0863. PERIS, Bernat

1670 - 1740

Mestre escudeller, fill de Francesc Peris, daguer, de Barcelona, i d'Eulàlia.

El 25.03.1696, essent jove escudeller, esposalles amb Magdalena Reig, donzella⁶⁰⁰⁵. El 24.04.1696, capítols matrimonials amb Magdalena Reig, filla de l'escudeller Francesc Reig, i de Margarida. Dot: 100 lliures i dues caixes de fusta.

El 18.01.1699, assistí a una reunió de la confraria⁶⁰⁰⁶.

El 01.06.1708 fou establert en un obrador i cases al carrer dels Tres Llits pel paller Josep Rius⁶⁰⁰⁷.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716⁶⁰⁰⁸. Tenia un obrador d'escudeller amb sis botigues contigües als Quatre Cantons de l'Hort del Vidre, pel qual pagava a Josep Rius, paller dels encants, 68 lliures; als ministres i convent de la Santíssima Trinitat calçada, 7 lliures. També tenia, al carrer de la Dagueria, una casa derruïda per les bombes. Vivia a lloguer al carrer dels Escudellers, en una botiga pròpia de Domènec i de Maria Magdalena de Rovira i Evasa.

S'esmenta al cadastre del 1717⁶⁰⁰⁹.

El 1724, prohóm en cap de la confraria⁶⁰¹⁰. S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 55 anys⁶⁰¹¹.

El 21.01.1734, esposalles amb Isabel Roig, abans Forester, vídua, del daguer Celdoni Foraster, filla d'Esteve Roig, daguer, i de Jerònima, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel. Testimoni: Francesc Forn, gerrer⁶⁰¹². El 20.07.1734 capítols matrimonials amb Isabel, vídua, del daguer Celdoni Foraster, filla d'Esteve Roig, daguer, i de Jerònima⁶⁰¹³.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁶⁰¹⁴.

El 1740, s'esmenta la seva mort⁶⁰¹⁵. Hereu: Jeroni Reig i Vilarrasa, escudeller.

El 09.08.1743 la seva vídua Isabel Peris i Reig, en primeres núpcies, muller de Celdoni Foraster, daguer, hereva dels béns dels seus marits difunts i usufructuària dels béns de Jeroni Reig, escudeller i de Mariàngela Reig i Foraster, gendre i filla d'Isabel. Per poder pagar les obres d'edificació de tres casetes

6004 APSJP, Llibre d'òbits, 18, fol. 18r.

6005 ACB, Esposalles, vol. 108.

6006 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.

6007 AHPB, Ignasi Teixidor, *Decimum ... manuale*, 1708, gener, 1 - 1708, desembre, 24

6008 AHCB, Gremis. Cadastre personal, I-6.

6009 AHCB, Cadastre I-61.

6010 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 10.

6011 AHCB, Gremis. Cadastre personal, 1725 - 1726.

6012 ACB, Esposalles, vol. 128; ADB, Matrimonis, vol. 28, fol. 76.

6013 AHPB, Joan Francesc Casals, *Secundus liber pactorum nubtialium et concordiarum transaccionumque et aliorum contractuum*, 1734, gener, 3 - 1738, desembre, 13, fol. 30v-32v.

6014 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

6015 AHCB, Cadastre X-6.

5992 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 154r.

5993 APSJP, Baptismes, vol. 7.

5994 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 2r.

5995 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 75r.

5996 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 17, fol. 72r.

5997 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563.

5998 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.

5999 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

6000 AHPB, Jordi Joan Tost, *Octavum manuale comune*, 1554, juliol, 20 - 1555, febrer, 17.

6001 ACB, Esposalles, vol. 40.

6002 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 119v.

6003 APSJP, Baptismes, vol. 8.

novament construïdes, pou, safareig i un obrador d'escudeller amb pou i botiga, etc., i altres despeses va vendre un censal mort al monestir de les monges mínimes descalces de l'orde Sant Francesc de Paula per import de 676 lliures i 15 sous⁶⁰¹⁶.

L'any 1744-1745 s'esmenta les seves cases i botigues 5 entre les cases reedificades aquell any, on aleshores hi vivia Jeroni Reig, escudeller⁶⁰¹⁷.

El 15.12.1755, cos d'Isabel Peris, vídua de Bernat Peris, escudeller, als Tres Llits⁶⁰¹⁸.

0864. PIERA, Antoni

Gerrer.

Els anys 1401 i 1403 va fer de procurador [RIU DE MARTÍN, 2012: 462].

L'any 1405 tenia una casa amb hort al carrer de Còdols o de Viladalls⁶⁰¹⁹.

0865. PIERA, Guillem de

Mestre d'obra blanca esmentat l'any 1360 [RIU DE MARTÍN, 2004: 1045-1069].

0866. PIERA, Jaume

Picador de terra, de Barcelona.

El 03.01.1511 va firma àpoca a favor de Joan Trullàs, escudeller, per diversos jornals de picar terra pel seu ofici⁶⁰²⁰.

0867. PIFERRER, Andreu

Vers 1570 - ?

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bartomeu Piferrer, escudeller, ciutadà de Barcelona i d'Elisabet.

El 16.07.1594, capítols matrimonials amb Joana Blanc, filla de Jeroni Blanc, assaonador, de la vila de Solsona bisbat d'Urgell i de Joana⁶⁰²¹.

El 1602 va ser examinat pels confreres del escudellers segons el text d'una sentència de l'any 1626.

El 31.01.1610 Iolanda Carpintera, vídua de Vicenç Carpinter, taverner, de Barcelona, mare d'Antoni Carpinter, va afermar al seu fill de 15 anys durant sis anys amb l'escudeller Andreu Piferrer per què aprengué l'ofici⁶⁰²².

El 22.04.1623, essent escudeller de Lleida, casat amb Ludovica Pastor, va vendre un censal mort de preu de 290 lliures i pensió de

14,5 lliures anuals⁶⁰²³.

0868. PIFERRER, Bartomeu

Vers 1540 - Vers 1589

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bartomeu Piferrer, corredor de coll de Tarragona, i de Montserrat.

El 14.07.1569, capítols matrimonials⁶⁰²⁴.

El 05.08.1569, esposalles amb Elisabet, filla de Francesc Cabrit, llibreter, aleshores difunt, ciutadà de Barcelona i d'Elisabet⁶⁰²⁵.

El 28.11.1576 s'esmenta una tal Isabel Pifarrera muller de M. Piferrer, escudeller, com a padrina del bateig d'un fill Jaume Serravalls, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor

El 1577, prohoms tercer de la confraria⁶⁰²⁶.

El 31.08.1578, albat de mestre Pifarrer, als Escudellers⁶⁰²⁷. El 16.07.1579, albat del mestre Pifarrer, escudeller, als Escudellers⁶⁰²⁸.

El 1582, prohoms tercer de la confraria⁶⁰²⁹.

El 16.07.1594 ja era difunt capítols matrimonials del seu fill.

El 14.12.1600, esposalles de la seva vídua Elisabet amb Pere Roca, coraler de Barcelona⁶⁰³⁰.

0869. PIJOAN, Antoni

Jove escudeller.

El 19.06.1773 va fer de testimoni a l'examen de mestratge de Josep Coll i Florí, escudeller⁶⁰³¹.

0870. PINEDA, Miquel

Vers 1620 - Vers 1652

Escudeller, fill de Miquel Pineda, sabater, de Vilafranca del Penedès, i de Marquesa.

El 06.07.1646 va ser examinat de mestre escudeller, presentat per Amador Olivella i Llorenç Ferrer⁶⁰³².

El 08.12.1646, esposalles amb Isabel Pujona, donzella, filla de Francesc Pujo, escudeller, de la parròquia de Sant Miquel⁶⁰³³.

El 16.10.1649, bateig de Paula Jerònima Elisabet Serafina, filla de Miquel Pineda, escudeller, i d'Isabel. Padrins: Isidre Balle, vidrier de llum, i Paula Pujona, muller de Francesc Pujó, escudeller⁶⁰³⁴.

6016 AHPB, Josep Francesc Fontana, *Trigesimum octavum manuale instrumentorum*, 1742, desembre, 29 - 1743, desembre, 23, fol. 245r-250v.
6017 AHCB, Cadastre, I-34.
6018 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
6019 AHPB, Joan Eiximenis, *Liber comunis XXXXVI*, 1405, març, 17-1407, març, 19, s.n.
6020 AHPB, Joan Savina, *Manuale quintum*, 1510, setembre, 16 - 1511, març, 21.
6021 AHPB, Maties Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1587 - 1594.
6022 AHPB, Salvador Coll, Esborrany, 1609, desembre, 25 - 1610, desembre, 23.

6023 AHPB, Esteve Gilibert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum actorum*, 1622, desembre, 29 - 1623, desembre, 17, fol. 93-96.
6024 AHPB, Pau Mallol, Manual, 1569, gener, 12 - 1569, desembre, 24.
6025 ACB, Esposalles, vol. 44.
6026 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.
6027 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 26, s/f.
6028 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 26.
6029 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
6030 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 209.
6031 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1773, gener, 3 - 1773, desembre, 11, fol. 188-189.
6032 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1616- 1650.
6033 ACB, Esposalles, vol. 83, fol. 74v.
6034 APSJP, Baptismes, vol. 7.

S'esmenta a les reunions de la confraria fins a l'any 1650⁶⁰³⁵.

0871. PIQUÉ, Josep

1716 - 1768

Jove escudeller de Tarragona.

El 11.06.1741 esposalles amb Maria Molins, a Sant Just i Sant Pastor⁶⁰³⁶.

El 06.07.1742 bateig de Joan Francesc Miquel Jonàs fill de Josep Piqué i de Maïa Molins. Padrins: Francesc Vidal, taverner, i Teresa Badia, muller del difunt Miquel Badia, mestre de minyons⁶⁰³⁷.

El 16.04.1743 confirmació de Josep, fill de Josep Piqué i de Maria⁶⁰³⁸. El 06.04.1744 cos de Josep, albat de Josep Piqué, jove escudeller, i de Maria, al carrer d'en Serra⁶⁰³⁹.

El 16.01.1752, essent jove escudeller sense botiga assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i mestres sense botiga, al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites⁶⁰⁴⁰.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria⁶⁰⁴¹. El 1767 va fer de testimoni en un plet entre la confraria dels escudellers contra la dels gerrers. Afirmà tenir aleshores 51 anys⁶⁰⁴².

El 04.05.1768, cos de Josep Piqué, jove escudeller, al carrer dels Còdols⁶⁰⁴³.

0872. PLA, Joan

Escudeller de Barcelona, fill de Pere Pla, tintorer de draps de Barcelona, i de Francesca.

El 06.09.1633, esposalles amb Maria, filla de Pau Gual, escudeller de Vilafranca del Penedès, i de Joana.

El 07.07. 1652, capítols matrimonials entre Jerònima Pla, filla de Joan Pla, i de Maria, la seva primera esposa, difunta, amb Pere Balaguer, cantirer de Vilafranca del Penedès⁶⁰⁴⁴.

0873. PLA, Pere de

Oller d'obra blanca.

El 17.01.1357 se li va afermar Pere de Campanar, fill de Guillem de Campanar, oller, de Barcelona, difunt, per aprendre l'ofici d'oller d'obra blanca⁶⁰⁴⁵.

0874. PLA, Rafael

Vers 1598 - 1648

Escudeller ciutadà de Barcelona, fill de Pere Pla, tintorer de draps, de Barcelona, i de Francesca. Residia al quarter de Sant Francesc, al carrer dels Escudellers. Disposava d'obrador al carrer dels Escudellers que havia estat de Gaspar Vidal. El 1648 va passar a mans de Pere Marres.

El 10.09.1614, essent jove escudeller, s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁶⁰⁴⁶.

El 1618 aprenent d'escudeller a Reus amb el mestre Francesc Teixidor, amb un contracte de dos anys i quatre mesos [VILASECA, 1964: I-41].

El 15.04.1628, capítols matrimonials amb Eulàlia Cardenyas, filla de Guillem Cardenyas, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia⁶⁰⁴⁷.

El 25.10.1629 Rafael Pla i Eulàlia Cardenyas, com a hereus universals de Guillem Cardenyas, escudeller, reconegueren deure a Elionor Cardeyes, vídua de Guillem 115 lliures 100 lliures del dot i 15 lliures llegades pel difunt⁶⁰⁴⁸.

El 17.02.1630 va reconèixer haver rebut 5 lliures de mans d'Ambrós de Gallart i de Calders, del notari Jaume Agramunt, del botiguer de teles Francesc Serra i del sastre Pere Crusat, com a administradors del bací dels pobres de l'església del Pi, de la causa pia instituïda per Eufrasina Serra per ajudar a les donzelles que es volien casar⁶⁰⁴⁹.

El 23.02.1630 va reconèixer deure al notari Pere Lluell sis lliures per la compra de 2.000 garbons a raó de 3 lliures el miler. Va prometre pagar el deute en el termini d'un més. Va pagar el deute el més d'abril⁶⁰⁵⁰.

L'11.03.1630 va reconèixer deure a Pere Lluell 6 lliures preu de dos mil garbons a raó de tres lliures el miler⁶⁰⁵¹.

El 09.01.1635 reconeix un deute al notari Pere Lluell, de 11 lliures per la compra de 4000 garbons, a raó de 2 lliures i 14 sous per cada miler. L'11 de juny va ser cancel·lat el deute⁶⁰⁵².

El 27.03.1635 Rafael Pla i Eulàlia van vendre un violari a Pere Dalmau, sastre i verger dels diputats de Catalunya pel qual obligaren unes cases amb dos portals, pati, hort i pou contigu que tenien al carrer dels Ollers "ara" dels Escudellers, que foren de Miquel Vidal, fill de Gaspar Vidal, escudeller difunt, a cens de 35 lliures i 10 sous. Els pertanyia com a hereus de Guillem Cardenyas, escudeller, pare d'Eulàlia. Preu: 21 lliures anuals⁶⁰⁵³.

6035 AHPB, Francesc Josep Fontana, Actes relatives a diverses confraries, 1626 - 1650). Després ja no es torna a tenir notícies seves.

6036 ACB, Esposalles, vol. 133, fol. 8.

6037 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 154.

6038 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 151v.

6039 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.

6040 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.

6041 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.

6042 ACA, Real Audiencia, Procesos, 5384/9792 (1767).

6043 ACB, Defuncions, vol. 8.

6044 ACVP, Jeroni Mas, vol. P-XVII-141-1 Capítols matrimonials.

6045 AHPB, Francesc de Lladernosa, Llibre comú, 1357, gener, 10 - 1358, abril, 15), fol. 88v.

6046 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

6047 AHPB, Antoni Joan Fita, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1627, gener, 25 - 1628, novembre, 25.

6048 AHPB, Pere Joan Vilabella, Manual, 1629, gener, 27 - 1629, novembre, 15.

6049 AHPB, Onofre Soldevila, *Manuale decimum septimum*, 1629, desembre, 26 - 1630, desembre, 24.

6050 AHPB, Lluís Collell, menor, *Octavum protocollum contractuum communium*, 1629, desembre, 26 - 1630, desembre, 24.

6051 AHPB, Lluís Collell, menor, *Octavum protocollum contractuum communium*, 1629, desembre, 26 - 1630, desembre, 24.

6052 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1635, gener, 1 - 1635, desembre, 24.

6053 AHPB, Francesc Josep Fontana, *Decimum septimum manuale*, 1634, desembre, 26 - 1635, desembre, 24.

El 1636, va fer de testimoni en un instrument públic⁶⁰⁵⁴.

El 04.10.1638 llogà l'escudeller Antoni Reus, per tres anys, unes cases amb obrador d'escudeller amb quatre forns, i eines, al carrer dels Escudellers, reservant-se una cambra, una roda de l'obrador i la meitat de les posts, l'hort, el palmer, les canyes, les figues i els raïms. Preu: 96 lliures anuals⁶⁰⁵⁵.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁶⁰⁵⁶.

El 09.05.1640 Mariàngela, albat, filla de Rafael Pla, escudeller, als Escudellers⁶⁰⁵⁷.

El 17.06.1641, cos d'Eulàlia, albat, filla de Rafael Pla, als Escudellers. Enterrada a Sant Jaume⁶⁰⁵⁸.

El 1641 fou obrer de la parròquia de Sant Jaume, de Barcelona⁶⁰⁵⁹.

El 21.03.1645 llogà, per tres anys, al gerrer Onofre Miró, unes cases amb hort i dos portals al carrer dels Escudellers, reservant-se una habitació així com una roda de les que hi havia per treballar de l'ofici d'escudeller. Preu: 93 lliures anuals⁶⁰⁶⁰.

El 29.12.1647 assistí a una reunió de la confraria⁶⁰⁶¹.

El 22.04.1648 Eulàlia Pla, vídua, va vendre l'obrador a Pere Marres.

El 16.04.1668, cos d'Eulàlia, vídua de Rafael Pla, escudeller⁶⁰⁶².

0875. PLA i CALERO, Josep

1777 - Post. 1836

Mestre escudeller i mestre sastre. Vivia al carrer d'en Serra, núm. 11. Casa amb tres portals que feia cantonada amb el carrer de Còdols.

Es va casar amb Josepa Carreres 1784 - 1834, filla de l'escudeller Rafael Carreres i Badia i de Teresa Carreres i Sanahuja.

En una reunió del gremi de l'any 1807 s'esmenta un tal Josep Pla com a prohoms segon⁶⁰⁶³.

El 12.10.1805 bateig de Magdalena Joana Maria del Pilar filla de Josep Pla, sastre i escudeller, i de Josepa Carreres. Padrins: Bernat de las Cases i Prats, estudiant, i Joana Bernis i de las Cases, filla de Pau⁶⁰⁶⁴.

El 26.02.1807 bateig de Maria Rosa Rafaela Anna. Padrins: Pau Bergués, comerciant, i Maria Mercè Rovira, vídua de Manuel Rovira, botiguer⁶⁰⁶⁵.

6054 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.

6055 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1637, desembre, 26 - 1638, desembre, 22.

6056 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

6057 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34.

6058 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34, fol. 50v.

6059 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.

6060 AHPB, Pau Passoles, Manual, desembre, 27 - 1645, desembre, 22.

6061 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

6062 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 178r.

6063 AHPB, Francesc Marès i Llopart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.

6064 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 135.

6065 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 231.

El 08.07.1808, capítols amb Josepa Carreres⁶⁰⁶⁶.

El 13.05.1811, bateig de Tecla Antònia Maria de la Mercè. Padrins: Antoni Arandes, comerciant, de Tarragona, i Tecla de les Cases, muller seva, de Barcelona⁶⁰⁶⁷. El 31.05.1813, cos de Maria Rosa, filla de Josep Pla i Carreres, escudeller⁶⁰⁶⁸. El 18.10.1814, cos de Tecla, filla de Josep Pla i Carreres, escudeller⁶⁰⁶⁹. El 30.09.1815, bateig d'Antoni Josep Miquel. Padrins: Antoni Berguas, comerciant, i Josepa Pla, germana del batejat⁶⁰⁷⁰. El 16.05.1818 bateig de Josep Pau Isidre filla de Josep Pla i de Josepa Carreres. Padrins: Pau Bergués, comerciant, i Maria de la Mercè, germana de la batejada⁶⁰⁷¹.

El 10.04.1818, per acabar amb un plet amb Joan Carreres, fabricant de mitges de teler, germà de la seva esposa Josepa Carreres, sobre el valor dels béns d'Ignasi Carreres, avi i pare dels atorgants, van pactar arribar a un acord amistós⁶⁰⁷².

El 02.02.1819, albat d'Antoni, fill de Josep Pla i de Josepa Carreres⁶⁰⁷³. El 21.07.1819, albat de Josep, fill de Josep Pla i de Josepa Carreres⁶⁰⁷⁴.

El 1824, prohoms primer de la confraria⁶⁰⁷⁵.

El 1830 va fer testament⁶⁰⁷⁶.

El 16.10. 1834, cos de Manuel Pla i Carreres, de 21 anys, estudiant de cirurgia, fill de Josep Pla i de Josepa Carreres, difunta, *amore Dei*⁶⁰⁷⁷.

El 1834, morta Josepa a l'edat de 50 anys a causa del còlera morbo es va fer lectura del seu darrer testament. S'hi esmenten Josep Pla, el seu espòs; Rafael Pla i Carreres, de 19 anys sabem, però, que va néixer el 1808; Manuel Pla i Carreres, de 14 anys; Maria de la Mercè Pla i Carreres, de 25 anys; Josep Pla i Carreres, de 23 anys, i Joana Pla i Carreres, de 21 anys. També, els seus avis Ignasi Carreres i Margarida Carreres i Badia⁶⁰⁷⁸.

El 1835 s'esmenten Josep Pla vidu, i els seus fills Rafael, Narcís, Mercè, i Joana Tort⁶⁰⁷⁹.

El 08.07.1835, sepultura de Maria de la Mercè Pla i Carreres, soltera, filla de Josep Pla i de Josepa Carreres. Morí de gangrena als 34 anys -el testament de sa mare, de l'any anterior, diu que en tenia 25-, al carrer d'en Serra APSJP, Llibre d'òbits, vol. 45.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de l'any 1836-37⁶⁰⁸⁰.

6066 ADB, Dispenses apostòliques, 1842 - 1852.

6067 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 434.

6068 ACB, Defuncions, vol. 11, fol. 202v.

6069 ACB, Defuncions, vol. 11, fol. 214r.

6070 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 551.

6071 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 156.

6072 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Prima pars manuale decimi octavi instrumentorum*, 1817, desembre, 26 - 1818, juny, 30.

6073 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 28v.

6074 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 35r.

6075 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimum quartum manuale instrumentorum*, 1824, gener, 1 - 1824, juliol, 3.

6076 AHPB, Joaquim Òdena i Mozes, *Índice de los testamentos cerrados entregados a don Guillelmo, don José María y don Joaquín Ódena, notarios, abuelo, hijo y nieto respectivo, que han retirado los testamentos*, 1772 - 1853.

6077 APSJP, Defuncions, vol. 1834-1855, fol. 1r.

6078 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Protocolo que es el treinta y cinco de las escrituras*, 1834, desembre, 26 - 1835, desembre, 24.

6079 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, núm. 320.

6080 AHCB, Junta de Comercio, caixa 47. Aleshores n'era el prohoms en cap, i va declarar tenir 60 anys.

0876. PLA I CARRERES, Josep

1811- Post. 1849

Escudeller, fill de Josep Pla i Calero i de Josepa Carreres i Carreres. Segons el cadastre, vivia al carrer d'en Serra, 11⁶⁰⁸¹.

S'esmenta a la llista de membres del gremi de 1836-1837: José Pla y Carreres, maestro, viudo, de 60 años. C/ Serra, 11⁶⁰⁸².

El 1837, "sociedad de seguros contra incendios" firmada per Josep Pla i Carreres per una casa i fàbrica amb el núm. 13 del carrer de Còdols illa 1a, barri 8è, quarter 4rt. El valor de l'edifici es va estimar en uns 11.000 rals de diner⁶⁰⁸³.

El 1838 - 1839 s'esmenta com a fabricant de "loza blanca" al carrer de Còdols, 6⁶⁰⁸⁴.

L'any 1842 era un dels vuit mestres escudellers que encara quedaven en actiu⁶⁰⁸⁵.

El 1849, s'esmenta com a fabricant d'"azulejos vidriados", amb residència al carrer de Còdols, 13 [SAURI I MATES, 1849: 392].

0877. PLA I CARRERES, Narcís

1810 - 1862

Mestre escudeller i "comerciant", fill de Josep Pla i Calero, i de Josepa Carreres i Carreres. Vivia al carrer del Comte de l'Asalto, 68. Més tard, a Mataró.

Va ser batejat el dia 29 de gener de 1810, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor, de Barcelona⁶⁰⁸⁶.

El 07.12.1830 va ser examinat a l'obrador de Josep Pla i Calero, situat al carrer de Còdols⁶⁰⁸⁷.

El 1833 va ser un dels dos prohoms del gremi⁶⁰⁸⁸.

El 31.03.1835 esposalles amb Llúcia Rosal, vídua de Francesc d'Assís Rosal, natural de Santpedor Vic i habitant a la parròquia del Pi, filla de Jaume Vintó i de Rosa Solà. Testimonis: Joaquim Tusquets, botiguer de panys, i Domènec Obiols, mestre llibreter⁶⁰⁸⁹.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de 1836 - 1837: "Narciso Pla y Carreres, maestro, casado, 26 años. C/ Asalto, 68 no trabaja en nada"⁶⁰⁹⁰.

L'any 1842 era un dels vuit mestres escudellers que encara quedaven en actiu⁶⁰⁹¹. El 06.07.1862, cos de Narcís Pla i Carreres, comerciant, de Barcelona, de 50 anys, casat amb Josepa Barjoan, de Mataró, fill de Josep Pla, "fabricante de azulejos", i de Josepa Carreres, de Barcelona. Va morir sobtadament.

6081 AHCB, Cadastre, I-32.

6082 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.

6083 ARHB, Barcelona, vol. 263.

6084 AHCB, Cadastre IX- 2.

6085 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Protocolo que es el cuarenta y dos de las escrituras*, 1842, gener, 4 - 1842, desembre, 24).

6086 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 405.

6087 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Trigessimus manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 30 - 1830, desembre, 30.

6088 AHCB, Junta de Comerç, caixa 7.

6089 APSJP, Esposoris, vol. 11, fol. 507r.

6090 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.

6091 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Protocolo que es el cuarenta y dos de las escrituras*, 1842, gener 4 - 1842, desembre, 24.

Testament en poder del notari Desideri Recoder⁶⁰⁹².

0878. PLA I CARRERES, Rafael

1808 - 1862

Mestre escudeller i hisendat, fill de Josep Pla i Calero, escudeller i "fabricante de azulejos", i de Josepa Carreres i Carreres. Tenia la seva residència al carrer d'en Serra, núm. 11. Era parroquià de Sant Miquel arcàngel, el dia de la seva mort, al carrer Còdols, 9, 1r.

Va néixer el 2 de juliol de 1808 i fou batejat el dia set⁶⁰⁹³.

El 07.04.1824 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Josep Pla i Calero, al carrer de Còdols⁶⁰⁹⁴.

Estigué casat amb Rosa Rave.

El 1827, 1829 i 1832 va ser un dels dos prohoms del gremi⁶⁰⁹⁵. El 1830 fou un dels examinadors de la confraria⁶⁰⁹⁶. S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de l'any 1836 - 1837: "Rafael Pla y Carreres, maestro, soltero, de 28 años. C/ Serra, 11"⁶⁰⁹⁷.

El 29.04.1857 va lliurar el seu testament notari: Francesc Xavier Moreu. Va morir de paràlisi, el dia 24 de gener del 1862⁶⁰⁹⁸. El 24.02.1862, inventari dels seus béns⁶⁰⁹⁹. El valor dels béns llegats excedia de 75 mil rals de velló. Dues cases al carrer de Còdols, núm. 9, on vivia i on va morir. Una casa al carrer d'en Serra, núm. 2.

0879. PLANES, Agustí

Vers 1590 - ?

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Planes, semoler, i de Marianna.

El 31.12.1618, esposalles amb Àngela, filla de Pere Bosch, guanter, de Mataró, i d'Anna Àngela⁶¹⁰⁰.

El 02.02.1619, capítols matrimonials. Actuaren com a testimonis, entre d'altres, Bernat Montsarró i Onofre Rodergues, escudellers⁶¹⁰¹.

El 08.12.1621 fou nomenat procurador de Sebastià Gonzalvo, retorcedor de seda, juntament amb Eulàlia Sureda, cunyada d'en Gonzalvo, per poder cobrar certa quantitat de diner que se li devien⁶¹⁰².

El 06.10.1627, testament d'Agustí Planes⁶¹⁰³.

6092 APSMM, Llibre d'òbits, vol. 11, fol. 183v.

6093 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 342.

6094 AHPB, Josep Maria Òdena, *Secunda pars manuale vigessimi quarti instrumentorum*, 1824, juliol, 4 - 1824, desembre, 24, fol. 242.

6095 AHCB, Junta de Comerç, caixes 6 i 7.

6096 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Trigessimus manuale instrumentorum*, 1829, desembre, 30 - 1830, desembre, 30.

6097 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.

6098 ACB, Registre civil, Defuncions, 1862, fol. 97, núm. 385.

6099 AHPB, Francesc Xavier Moreu i Nadalmay, *Primera parte del vigésimo nono protocolo de contratos, testamentos y últimas voluntades*, 1862, gener 2 - 1862, juny, 30, fol. 108v.

6100 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 72r.

6101 AHCB, Notarial, Capítols matrimonials, I-27.

6102 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manuale primum*, 1618, octubre, 26 - 1621, maig, 20.

6103 ADB, Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, lligall 18, testaments, núm. 30.

El 1629, juntament amb Àngela, van vendre un violari a Joan Ximenis⁶¹⁰⁴.

El 06.05.1630 van hipotecar unes cases al carrer dels Ollers Blancs que havia comprat en els encants públics del difunt escudeller Felip Costa, l'any 1627. Necessitaven diners per pagar el violari que havien comprat l'any anterior⁶¹⁰⁵.

El 1633 Agustí Panes va retornar una sèrie de béns mobles a Eulàlia Sureda⁶¹⁰⁶.

El 1636 estava vivint a la ciutat de Lleida⁶¹⁰⁷.

El 06.11.1638 Jaume Macià va vendre a l'escudeller Pau Bordes unes cases amb hort contigu, abans amb arbres de Diversos tipus, que Agustí Planes havia comprat en els encants públics dels béns de la difunta Paula Costa, muller de l'escudeller Felip Costa. Preu: 125 lliures⁶¹⁰⁸.

0880. PLANES, Antoni

Vers 1500 - 1540

Escudeller.

El 10.03.1525, esposalles amb Iolanda Mascaró, vídua de ?, calderer⁶¹⁰⁹.

El 1530, inventari dels seus béns⁶¹¹⁰.

El 21.11.1530, procura feta per Iolanda Planes, vídua de l'escudeller Antoni Planes, esposa de Jaume Canals, barreter, filla de Salvador Mascaró, garbellador⁶¹¹¹.

0881. PLANES, Francesc

Escudeller.

El 04.03.1722 albat de Pau, fill de Francesc Planes, escudeller, als Escudellers, davant la casa Angli, enterrat al vas de Santa Eulàlia⁶¹¹².

0882. PLANES, Jeroni

? - 1582

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Planes, paraire, de Solsona, i de Jerònima.

El 05.11.1570, esposalles i capítols matrimonials amb Àngela Abelló, vídua de Gabriel Baldú, escudeller, filla d'Antoni Abelló, escudeller. Ella aportà unes cases amb obrador contigu que tenia al carrer Escudellers, i una casa que tenia en un carrer que "travessa del carrer de la Tapineria al racó de la Plaça de l'Oli",

així com una peça de terra campa tinguda de dues mujades, al lloc anomenat Lo Prat, al lloc anomenat Lo Pont Gros, i un obrador amb els seus forn i arreu que tenia al carrer de na Sagra. Testimonis: Pere Vell, Francesc Casasús i Lluís Oriol, escudellers, de Barcelona⁶¹¹³.

El 26.12.1570, precari firmat per Joan Benet Salba, donzell, a favor d'Àngela Planes per unes cases amb dos portals que tenia al carrer anomenat De les donzelles, a cens de set sous i 10 diners anuals, alou de la pabordia del mes de gener de la seu de Barcelona⁶¹¹⁴.

El 1576 va ser prohoms tercer de la confraria⁶¹¹⁵.

El 30.03.1581, padrí d'un fill secret a Sant Just i Sant Pastor⁶¹¹⁶.

El 1582 ?, testimoni en l'establiment emfitèutic de l'escudeller Montserrat Morell⁶¹¹⁷.

El 26.06.1582, esposalles de la seva vídua Àngela amb Jaume Ferrer, pagès, de Sant Pere de Riudebitlles⁶¹¹⁸.

El 08.01.1604 Agustina Planes va donar a Pau Oriol, fill de Lluís Oriol, escudeller, i hereu universal seu i de Jeroni Planes ? una peça de terra part cultivada i part erma, de 8 mujades, que tenien a Montjuïc, al costat del fossar dels jueus⁶¹¹⁹.

0883. PLANES, Pere

Escudeller, ciutadà de Barcelona.

El 09.11.1521 reconegué que el mercader de Barcelona Joan Salavert li va pagar 18 lliures d'un llegat testamentari⁶¹²⁰.

0884. PLEGAMANS, Gabriel de

Vers 1390 - Vers 1437

Gerrer.

El 08.11.1417 va vendre al forner Francesc ça Plana, un violari per 11 lliures i 6 sous sobre una casa que tenia al carrer dels Gerrers⁶¹²¹.

El 19.09.1435, fa de testimoni en un instrument públic entre Andreu Saborit, gerrer, i Pere Portella, mercader⁶¹²².

El 19.06.1436 va llogar a Andreu Saborit, gerrer, ciutadà de Barcelona, per 5 anys, unes cases amb obrador al carrer de na Quintar, a prop del bordell de Viladalls⁶¹²³.

El 1437 va fer testament⁶¹²⁴.

0885. PLEXATS, Josep

6104 AHPB, Lluís Collell, menor, *Septimum protocollum contractuum communium*, 1629, gener, 2 - 1629, desembre, 20.
 6105 AHPB, Lluís Collell, menor, Esborrany, 1632, desembre, 26 - 1633, octubre, 7.
 6106 AHPB, Lluís Collell, menor, *Decimum protocollum contractuum communium*, 1631, desembre, 26 - 1632, desembre, 24.
 6107 AHPB, Lluís Collell, menor, Esborrany, 1632, desembre, 26 - 1633, octubre, 7.
 6108 AHPB Lluís Collell, menor, Manual, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 22.
 6109 ACB, Esposalles, vol. 21, fol. 56v.
 6110 AHPB, Pere Martí, Plec d'inventaris i encants, 1529 - 1547.
 6111 AHPB, Francesc Gerard Fogassot, Manual, 1530, gener, 12 - 1530, desembre, 23.
 6112 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 125v.

6113 AHCB, Notarial, II, caixa 14.
 6114 AHPB, Llorenç Sotalell, Manual, 1570, desembre, 26 - 1571, abril, 2.
 6115 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 13.
 6116 APSJP, Baptismes, vol. 3.
 6117 AHCB, Notarial, XII, caixa 10.
 6118 ACB, Esposalles, vol. 51.
 6119 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.
 6120 AHPB, Andreu Miquel Mir, major, *Nonum protocollum contactuum comunium*, 1520, desembre, 26 - 1521, desembre, 24.
 6121 AHPB, Pere Granyara, *Vicessimum sextum manuale*, 1417, setembre, 22 - 1418, desembre, 17, fol. 14v-15r.
 6122 AHPB Joan Franc, major, *Vicessimum quartum manuale*, 1434, desembre, 29 - 1435, desembre, 24.
 6123 AHPB, Joan Ferrer, Manual, 1436, març, 12 - 1437, novembre, 26.
 6124 AHPB, Joan Ferrer, major. Segon llibre de testaments 1432 - 1451.

Jove escudeller de Cardona, fill de Josep Plexats, espardenyer, i de Mariàngela.

El 10.09.1743, essent jove escudeller, natural de Cardona però de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor, esposalles amb Magdalena Baldiri, filla de Domènec Baldiri, revenedor, i de Magdalena, a Santa Maria del Mar. Testimoni: Josep Lacruz, escudeller⁶¹²⁵.

El 20.06.1744, bateig de Miquel Josep Marià, fill de Josep Plexats, jove escudeller, i de Magdalena Baldiri. Foren padrins: Miquel Rocamador, jove escudeller, i Maria Rudes, muller de Francesc Rudes, jove brodador, tots de Barcelona⁶¹²⁶.

0886. POCH, Pere

Oller

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any⁶¹²⁷.

0887. POLIT, Miquel

Gerrer.

El 02.09.1442 va llogar, per cinc anys, juntament amb Pere Eiximeno, blanquer d'obra de terra, ciutadans de Barcelona, unes cases amb forn per coure obra de terra, amb entrades, etc., que el gerrer Pere Soler tenia al carrer dels Ollers Blancs. Preu: 50 florins per cinc anys⁶¹²⁸.

El 11.10.1442, debitori fer per Joan Polit, sarraí, que fou serf se Joan Griu, gerrer, difunt, a Lleonart Juliol, mercader, tutor de Pere Griu, alies Mascurt, hereu universal de Joan Griu, gerrer, de 20 lliures. Fiador: Joan Torrentmal, gerrer. Testimoni: Pere Baró, gerrer⁶¹²⁹.

El 09.07.1455, gerrer d'"operis albi", habitant a Perpinyà. Constança, sa muller, filla d'Esteve Torres, anteriorment mestre d'aixa, de Barcelona, aleshores corredor de pelfa, habitant a Perpinyà, i na Constança, sa muller, hereva universal notari: Joan de Ornós, de Perpinyà, 14.09.1452. L'esmentada Constança, per fraternal amor a sa germana Joana, li va fer una donació *inter vivos* d'11 lliures. Entre els testimonis figura Ramon ça Plana, gerrer⁶¹³⁰.

0888. POMAREDA, Andreu

1615 - 1651

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Pomareda, mestre de cases, de Barcelona, i de Tecla. Fou batejat a la catedral de Barcelona el dia 01.12.1615 essent padrins Pere Farré, mestre de cases, i Elisabet Joana Montserrat, tots de Barcelona⁶¹³¹.

Segons el fogatge de 1640, vivia al carrer de la Carnisseria

d'en Sorts, però la documentació notarial del 1657 diu que vivia al carrer dels Escudellers, en una casa que era alou de la pabordia del mes de març de la seu de Barcelona, que l'havia comprat als encants públics del difunt escudeller Bartomeu Carbonell 18.10.1647⁶¹³².

El 29.11.1635, esposalles amb Anna, filla de Jaume Macià, escudeller, i de Maria⁶¹³³.

El 08.12.1635, capítols matrimonials amb Maria. Rebé 150 lliures de les quals 25 eren de la causa pia de la confraria de Sant Hipòlit dels escudellers. Testimonis: Josep Pasqual, escudeller i Josep Pons, fuster⁶¹³⁴.

El 19.11.1636, Magdalena Serra, vídua de Pere Serra, i Salvador Serra, escudeller, llogaren a Andreu Pomareda, escudeller, un obrador d'escudeller, amb dos portals al carrer de na Sagra, amb forns construïts. El lloguer fou per 5 anys, amb els pactes següents: si volia, podia reedificar el forn de cremar; a més, li havien de donar aigua del pou. El preu fou de 60 lliures, a raó de 12 lliures anuals⁶¹³⁵.

El 14.12.1636 Apol·lònia Cornell li va llogar, per 5 anys, una botiga al carrer de la Carnisseria d'en Sorts *subtus domos meas* pel preu de 70 lliures, a raó de 14 anuals⁶¹³⁶.

El 16.12.1636 reconegué que Maria Pomareda, la seva muller, filla de Jaume Macià, li va aportar 150 lliures de dot; 62 lliures 10 sous i 10 diners aportats per Jaume Macià, sogre d'en Pomareda; la resta, 87 lliures, 9 sous i 2 diners, "*in notarii*"⁶¹³⁷.

S'esmenta al fogatge del 1640⁶¹³⁸.

El 1646 va comprar a la vídua de Bartomeu Carbonell un obrador amb dos portals al carrer de na Sagra i un altre al carreró que donava al carrer Nou. Havia de pagar les despeses d'un censal mort de 40 sous de pensió⁶¹³⁹.

El 03.05.1647 reconegué que Pere Elies, guitarrer, li va satisfer certa quantitat de diners per unes obres fetes en una paret mitgera Vers orient de l'obrador d'en Pomareda. Les obres varen costar 91 lliures i 9 sous. Entre els testimonis, Joan Rossell, escudeller⁶¹⁴⁰.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria⁶¹⁴¹.

El 1649, Andreu Pomareda i Amador Soler rellogaren al moliner Joan Roca, de la parròquia de Sant Pere de les Puelles, per 5 anys, un molí fariner amb dues moles, i set mujades i tres quartes de terra, amb una pineda, a la parròquia de Sant Martí de Provençals, molí que els hi havia llogat Felip de Boixadors. Preu: 555 lliures, a pagar en dues meitats⁶¹⁴².

6125 ACB, Esposalles, vol. 134; ADB, Expedients matrimonials, Santa Maria del Mar, caps 27.
 6126 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 157r.
 6127 ACHB, Consell de Cent, Fogatges-XIX, any 1516.
 6128 AHPB, Joan Pedrol, *Duodecimum manuale omnium instrumentorum*, 1442, abril, 18 - 1443, setembre, 12.
 6129 AHPB, Joan Pedrol, *Duodecimum manuale omnium instrumentorum*, 1442, abril, 18 - 1443, setembre, 12.
 6130 AHPB, Bernat Montserrat, *Tricesimum nonum manuale comune in quo continentur omnes contractus et instrumenta*, 1455, abril, 2 - 1456, gener, 3.
 6131 ACB, Baptismes, vol. 9.

6132 AHPB, Francesc Lenstislà, *Decimum octavum manuale contractuum et instrumentorum*, 1655, desembre, 27 - 1656, desembre, 19.
 6133 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 34r.
 6134 AHPB, Pau Passoles, Plec de capítols matrimonials, 1635 - 1651.
 6135 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
 6136 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manuale decimum quartum*, 135, desembre, 28 - 1636, desembre, 23.
 6137 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
 6138 AHCBC, Consell de Cent, Fogatges, XIX-8.
 6139 AHPB, Pere Joan Vilamur, *Manuale diversorum instrumentorum*, 1646, gener, 1 - 1646, desembre, 21.
 6140 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1646, desembre, 27 - 1647, desembre, 24, fol. 451v-454r.
 6141 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 6142 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1648, desembre, 26 - 1649, desem-

El maig de 1650, arrendament per cinc anys fet per Andreu Pomareda i Amador Soler, escudellers, d'un molí fariner amb els seus ornaments i peces de terra contigües, propietat de Felip de Boixadors, donzell, de Barcelona, al moliner Joan Roaix, amb el pacte següent: que Roaix no podria augmentar el preu de moldre el vernís sense el consentiment de Pomareda i Soler, sinó que l'hauria de moldre com fins aleshores ho havia fet. El preu del lloguer fou de 120 lliures anuals⁶¹⁴³.

El 06.07.1651, testament fet davant del prevere Joan Pasqual, de la parròquia de Sant Jaume⁶¹⁴⁴.

0889. POMAREDA, Josep

Vers 1620 - 1677

Escudeller, ciutadà de Barcelona. Disposava de botiga, però no sembla que fos escudeller productor.

El 08.09.1647, capítols matrimonials amb Cecília Maciana, donzella. Jerònima Català, sa cosina, muller de Rafael Català, aportà les 100 lliures del dot. L'escreix fou de 50 lliures. Entre els testimonis, l'escudeller Josep Gastó⁶¹⁴⁵.

El 17.09.1647, essent jove escudeller, esposalles amb Cecília Maciana, donzella, de la parròquia de Santa Maria del Mar⁶¹⁴⁶.

El 25.01.1648 va passar l'examen de mestratge a l'obrador del mestre Josep Gastó, en presència dels prohoms i de Jeroni Porta, clavari, Josep Gastó, Pere Marres, Miquel Mateu, Andreu Pomareda, Amador Soler, Ramon Macià, Pau Feliu, Pau Coll, Joan Benevaire, Josep Colom, Llorenç Ferrer i Francesc Pujo⁶¹⁴⁷.

L'any 1654 assistí a la reunió de la confraria⁶¹⁴⁸.

El 21.07.1655 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁶¹⁴⁹.

El 21.07.1659 va ser nomenat prohom segon de la confraria AHCB, Gremis. Diversos, vol. 15.

El 04.01.1661, bateig de Maria Teodora Cecília. Padrins: Domènec Pujol, sastre, i Teodora Troc⁶¹⁵⁰.

El 07.01.1661, cos de Teodora, albat de Josep Pomareda⁶¹⁵¹.

El 10.08.1662, bateig de Joan Sebastià Llorenç Bartomeu, fill de Josep Pomareda i de Cecília. Padrins: Joan Soler, jove botiguer de teles i Agnès Maciana, vídua de Ramon Macià, escudeller⁶¹⁵².

El 11.08.1664 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁶¹⁵³.

El 24.09.1665, cos de Jerònima, albat, filla de Josep Pomareda⁶¹⁵⁴.

El 23.08.1667, bateig de Teodora Peronella Cecília. Padrins: Francesc Camp, escriptent, i Cecília Casals, muller de Pere Joan Casals, escudeller⁶¹⁵⁵.

El 28.08.1667, cos de Teodora, albat, filla de Josep Pomareda⁶¹⁵⁶. El 19.10.1668 va fer de padri en el bateig d'un fill de Pere Joan Casals, escudeller, i de Cecília⁶¹⁵⁷.

El 09.08.1669 va ser nomenat clavari de la confraria⁶¹⁵⁸.

El 25.08.1669, extrema unció de Josep Pomareda, escudeller, al cantó del carrer d'en Gignàs⁶¹⁵⁹.

No s'esmenta a la reunió de la confraria del dia 8 de setembre de 1669, on es va fixar una taxa per les fornades fetes.

El 21.10.1671, bateig de Benet Nicolau Marià Josefol. Padrins: Marià Rufasta, notari real, i Anna Josepa Rufasta, la seva muller⁶¹⁶⁰.

El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶¹⁶¹. El 13.09.1674 Cecília va fer de padrina en el bateig d'un fill de Pere Joan Casals, escudeller⁶¹⁶².

El 27.05.1676 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶¹⁶³.

El 11.11.1677, inventari dels seus béns, fet a instàncies de Cecília Pomareda, la seva vídua⁶¹⁶⁴.

El 18.11.1679 Cecília Pomareda, vídua de Josep Pomareda, reconegué haver rebut 2 lliures de Francesc Aleny per haver assistit a la seva esposa durant la malaltia⁶¹⁶⁵.

El 20.05.1684, sepultura de Cecília Pomareda, vídua, als Escudellers⁶¹⁶⁶.

El 1704, casa de Pomareda, soldat, a l'illa dels Escudellers: Francesc Pomareda sergent major reformat del regiment de la ciutat de Barcelona, Eulàlia Gastó, Maria Gastó, Jacint Solanes, Francesc Solanes, Gràcia Solanes, Joan Solanes, Benet Sala, Maria Sala, Margarida Sala, Maria Soler, Josep Ribes, Jerònima Ribes, Marianna Badia, Josep Badia⁶¹⁶⁷.

0890. POMAREDA, Josep

1671? - ?

Escudeller.

El 27.07.1684, combregar de Josep Pomareda, jove escudeller, a casa de Joan Casals, escudeller, al carrer dels

bre, 24.
6143 AHPB, Pau Passoles, Esborrany, 1650, gener, 11 - 1650, desembre, 23.
6144 AHPB, Francesc Lentisclà, *Decimum octavum manuale contractuum et instrumentorum*, 1655, desembre, 27 - 1656, desembre, 19.
6145 AHPB, Per Màrtir Ferrer, Llibre primer de capítols matrimonials, 1647, abril, 22 - 1655, novembre, 16.
6146 ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 15v.
6147 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
6148 AHCB, Gremial, Municipal, caixa E.
6149 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
6150 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 121.
6151 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16.
6152 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 144.
6153 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

6154 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 168r.
6155 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 23.
6156 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 176v.
6157 APSJP, Baptismes, vol. 8.
6158 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
6159 APSJP, Llibre d'òbits, 18, fol. 16r.
6160 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 14.
6161 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
6162 APSJP, Baptismes, vol. 9.
6163 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
6164 AHPB, Jeroni Galí, menor, Llibre d'inventaris i encants, 1668, setembre, 5 - 1701, gener, 30.
6165 AHPB, Manuel Teixidor, *Decimum nonum manuale*, 1678, desembre, 26 - 1679, desembre, 22.
6166 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
6167 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, any 1704.

Escudellers⁶¹⁶⁸.

0891. PONS, Francesc

Vers 1645 - ?

Jove escudeller.

El 22.12.1669 va fer de testimoni en un instrument públic⁶¹⁶⁹.

El 28.09.1670, esposalles amb Clarona⁶¹⁷⁰.

0892. PONS, Miquel

? - 1583

Escudeller.

El 28.11.1576, padrí en el bateig d'un fill de Jaume Serravalls, a San Just i Sant Pastor⁶¹⁷¹.

El 02.08.1583, sepultura de Miquel Pons, escudeller, al carrer Ample, a casa del barber, davant mossèn Magarola⁶¹⁷².

0893. PONS, Pere

Vers 1500 - 1559

Mestre escudeller de Barcelona. Residia al carrer dels Ollers.

El 09.12.1525 Joan Florensa, apotecari, Jaume Albó, escudeller, i Joan Antoni Trullàs, clergue, habitants a Barcelona, administradors i tutors de Maties Trullàs, fill d'Isabel i de Joan Trullàs, escudeller, difunts, firmaren un contracte d'arrendament del forn amb Pere Pons escudeller, des de l'1 de desembre del 1525 i per 5 anys. Li arrendaren les cases amb obrador, forns i les eines necessàries. Les cases estaven al carrer dels Escudellers Blancs. El preu va ser de 70 lliures, a raó de 14 lliures anuals, pagades per avançat i cada mig any⁶¹⁷³.

El 24.10.1528, esposalles amb Maria, filla de .t. en blanc, neboda del mestre Francesc, revenedor⁶¹⁷⁴.

El 24.10.1528 va reconèixer haver rebut les 100 lliures del dot de la seva muller⁶¹⁷⁵.

El 05.09.1532 va comprar, juntament amb els escudellers Onofre Espelta, Joan Montornès, Jaume Boleda, Jaume Albó i Gabriel Serra una peça de terra plantada de vinya a Montjuïc, que era alou del monestir de la Mercè, pel preu de 8 ducats 9 lliures i 12 sous⁶¹⁷⁶.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶¹⁷⁷.

El 1537, prohoms en cap⁶¹⁷⁸. L'any 1540 s'esmenta com a

prohom en cap de la confraria⁶¹⁷⁹. El 1548 va ser prohoms en cap de la confraria dels escudellers⁶¹⁸⁰. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁶¹⁸¹. N'era síndic procurador.

El 12.02.1549 va tenir un litigi amb l'apotecari Miquel Soler. Pere Pons li havia demanat treure o fer tapar un "bollo" o bassa que tenia a la casa de Pere Pons i Pere Pons va fer enderrocar un envà de rajola de la bassa, la qual cosa era perjudicial per a Miquel Soler. El plet va acabar amb una resolució amistosa feta per l'escudeller Alfons Morell i Joana Him que demanaren, com a salari, un parell de perdius⁶¹⁸².

El 30.04.1549 nomenà procurador seu Miquel Pons, paraire de pans de llana⁶¹⁸³.

El 07.06.1549, juntament amb Maria, reconegueren que el mercader Joan Garriga, els va donar 58 ducats per lliurar-los al mercader català Martí Joan Serra, a les fires de Medina de Rioseco⁶¹⁸⁴.

El 07.06.1549 esposalles de Francina, filla de Pere Ponç amb Jaume Fàbregues⁶¹⁸⁵.

El 19.06.1549, Maria Ponsa, escudellera, va fer de padrina en el bateig d'un fill de l'escudeller Francesc Domènech a Sant Just i Sant Pastor.

El 15.07.1549, nomenà procurador a Bartomeu Fàbregues, mariner de Barcelona, per cobrar uns diners que li devien a l'illa de Sardenya i a la ciutat de Càller⁶¹⁸⁶.

L'11.10.1550 el coraler Joan Xoriguera va reconèixer deure a Pere Pons i a Miquel Soler, fuster, 90 lliures i 10 sous preu d'una caixa de corall eixit de mar i un barril⁶¹⁸⁷.

El 01.08.1550 establí en emfiteusi Càndia Vidala, vídua de Joan Vidal, escudeller, en un obrador al carrer de na Sagra, que era de la pabordia del més d'abril⁶¹⁸⁸.

El 1551, contracte amb Vicenç Lledó, oller de Vilanova de Palafolls.

El 13.03.1551 ordenà procurador seu a Joan de Pontons, mercader, per cobrar certes quantitats de diners que li devien a Sardenya i a Càller⁶¹⁸⁹.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁶¹⁹⁰.

El 24.02.1552, capítols matrimonials de la seva germana Anna amb Jaume Pasqual, escudeller. El 1552 tenia l'obrador al carrer na Sagra. Els seus hereus llogaren la casa i l'obrador del carrer de na Sagra a Montserrat Morell, escudeller.

6168 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.
 6169 AHPB, Josep Virgili, *Tercium manuale instrumentorum*, 1668, desembre, 31 - 1669, desembre, 22.
 6170 ACB, Esposalles, vol. 95, fol. 66.
 6171 APSJP, Baptismes, 1576.
 6172 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 72r.
 6173 AHPB, Rafael Puig, Esborrany, 1524, abril, 22 - 1526, febrer, 26.
 6174 ACB, Esposalles, vol. 23, fol. 54.
 6175 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1527, desembre, 31 - 1529, gener, 11.
 6176 AHPB Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1532, gener, 18 - 1533, febrer, 4.
 6177 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
 6178 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

6179 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 6180 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 6181 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29
 6182 AHPB, Francesc Vidal, major, Plec de documentació diversa, 1548-1583.
 6183 AHPB, Francesc Vidal, major, *Quaternus apprisiarum*, 1565, gener, 2 - 1565, desembre, 24.
 6184 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
 6185 ACB, Esposalles, vol. 34, fol. 7r.
 6186 AHPB, Francesc Vidal major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
 6187 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
 6188 AHPB, Francesc Vidal major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
 6189 AHCB, Notarial, XII, caixa 10.
 6190 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX, núm. 28.

El 16.06.1555 s'esmenta a la reunió de la confraria⁶¹⁹¹.

El 07.02.1556, esposalles de sa filla Paula amb Galceran Sanou o Simó, gerrer⁶¹⁹².

El 18.05.1557 formà una societat amb el mercader Jaume Nater, durant tres anys, per comerciar entre les ciutats de Barcelona i l'Alguer (Sardenya). Els guanys es repartirien a parts iguals⁶¹⁹³.

El 01.06.1557 va llogar per tres anys un obrador amb dos forns un de gerrer i l'altre de daurat, dues rodes amb els seus guarniments i rodells que tenia al carrer de na Sagra, al gerrer Onofre Amat. El preu fou de 19 lliures, 10 sous anuals⁶¹⁹⁴.

El 24.01.1558 Maria Ponsa, escudellera va fer de padrina en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁶¹⁹⁵.

El 13.04.1559, es va fer l'inventari dels seus béns⁶¹⁹⁶.

El 16.04.1563 Maria, vídua de Pere Pons, establí en emfiteusi a Joan Bonet, gerrer, en un hospici amb obrador al cap del carrer de na Sagra, que tenia per Beatriu Miquela i, aquesta, per la pabordia del mes d'abril. Delimitava: a orient, amb el carrer de na Sagra; al sud, amb el carrer de na Sagra; a occident, amb l'hort de Francesc Joan, apotecari i, al nord, amb les cases de Pere Pons⁶¹⁹⁷.

El 06.05.1563, esposalles de sa filla Paula, vídua de Sanou o Simó, gerrer, amb Joan Ferran, escudeller⁶¹⁹⁸.

El 14.09.1563, la seva vídua Maria va fer testament. Era parroquiana de Sant Jaume. Demana ser enterrada al claustre de la seu amb el seu marit, al vas o carner de Santa Eulàlia. S'esmenta la seva filla Francina i també a Paula Cervera, muller de Joan Ferran, escudeller, a qui desheretà, ja que "No mereixia el nom de filla per haver-se casat dues vegades contra la meua voluntat". A Maria, filla de Jaume Pasqual, escudeller, i d'Anna. Nomenà hereu universal a Joan Pons, el seu fill. Testimonis: Alfons Morell i Jordi Mulet, escudellers⁶¹⁹⁹.

El 14.01.1564, sepultura de Maria Ponsa, escudellera⁶²⁰⁰.

El 17.03.1565 Joan Pons, notari, fill de Maria Ponsa va establir al pagès Pere Font en unes cases a la Plaça de l'Oli⁶²⁰¹.

0894. PONTETS, Bartomeu

Gerrer.

El 09.05.1402, Llop de Sant Damià, habitant a Barcelona, convingué amb Bartomeu Pontets, gerrer, que a expenses seves li portaria fins a casa seva tres grosses de terra blanca, apta per

l'ofici de gerrer: una grossa, pel maig i, la resta, fins l'agost, sota pena de 100 sous en cas d'incompliment dels pactes. El preu convingut fou de 7 diners per somada de pes de tres quintars. Li donarà tres florins d'or d'Aragó: mig florí, el dissabte de cada setmana. Si algun dissabte fallés, el dissabte següent li donaria un florí. Actuà de testimoni Antoni Cases, gerrer⁶²⁰².

El 09.05.1402, Jaume Biure, draper, de Barcelona, va vendre a Francesca, esposa de Guillem Pontets, gerrer, aleshores ja difunt, i a Bartomeu Pontets, gerrer, son fill, un serf i captiu turc, de 20 anys, pel preu de 45 lliures. Actuà de testimoni el gerrer Antoni Cases⁶²⁰³.

El dia 10 del mateix més i any, Francesca i Bartomeu reconegueren que van rebre de Jaume Biure *in comandam* 12 lliures, que prometeren pagar sense dilació⁶²⁰⁴.

0895. PONTETS, Guillem

Gerrer i oller.

El 25.10.1390 confessió de Clara, muller de Pere Simó, sabater: censal sobre unes cases al carrer de na Quintar, amb rere pati i forn "operis albi", que tenia l'oller Guillem Pontets, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁶²⁰⁵.

El 20.04.1402 venda d'un censal mort fet per Francesca, muller de Guillem Pontets, gerrer, i Bartomeu Pontets, gerrer, fill de Guillem i de Francesca, a Antònia, muller de Jaume Hortes, mercader difunt, per 150 sous anuals de censals⁶²⁰⁶.

0896. PORTA, Antoni

? - 1726

Jove escudeller.

El 19.02.1726, cos d'Antoni Porta, jove escudeller, al carrer de les Ramalleres⁶²⁰⁷.

0897. PORTELLA, Antoni

Gerrer.

El 1408 va vendre una casa a l'oller Lluç Puig per 122 lliures, situada al carrer dels Ollers Blancs⁶²⁰⁸.

El 1409, Benet de Puiggròs confessà rebre un cens que cobrava d'unques cases amb tres portals que el gerrer Antoni Portella, i després el gerrer Joan Sebastià, tenia al carrer de na Quintar, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁶²⁰⁹.

El 1424 va reconèixer haver rebut 66 sous de la vídua Alamanda, muller que fou de Berenguer Castelló⁶²¹⁰.

6191 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
 6192 ACB, Esposalles, vol. 37, fol. 35.
 6193 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1557, gener, 3 - 1557, agost, 18.
 6194 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1557, gener, 3 - 1557, agost, 18.
 6195 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 332.
 6196 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa inventariorum*, 1547, abril, 28 - 1563, març, 21.
 6197 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notaturalum diversorum instrumentorum*, 1561, febrer, 14 - 1568, novembre, 12.
 6198 ACB, Esposalles, vol. 40.
 6199 AHPB, Miquel Cuberta, *Primus liber testamentorum*, 1561, febrer, 25 - 1585, febrer, 2.
 6200 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 32r.
 6201 AHPB, Andreu Fontova, *Sextum decimum manuale instrumentorum*, 1565, març, 2 - 1565, juny, 18.

6202 AHPB, Antoni Estapera, Manual, 1402, abril, 13 - 1402, novembre, 22.
 6203 AHPB, Antoni Estapera, Manual, 1402, abril, 13 - 1402, novembre, 22.
 6204 AHPB, Antoni Estapera, Manual, 1402, abril, 13 - 1402, novembre, 22.
 6205 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1511.
 6206 AHPB, Antoni Estapera, Manual, 1402, abril, 13 - 1402, novembre, 22.
 6207 APSMP, Llibre d'òbits, 1725 - 1734.
 6208 AHPB, Joan Parellada, *Undecimum liber vendicionum*, 1407, octubre, 29 - 1409, abril, 17, fol. 50r-53r.
 6209 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1514, fol. 38v - 39r.
 6210 AHPB, Bernat Nadal, *Manuale comune LXVIII*, 1424, desembre,

El 1465 sembla que l'obrador estava en mans del gerrer Bartomeu de Nutxo⁶²¹¹.

0898. PÒRCIA, Antic

Vers 1530-1589

Escudeller, pare de l'escudeller Joan Porta.

El 01.08.1557, esposalles amb Margarida, filla de Gabriel Albert, ferrer⁶²¹².

El 02.02.1563 va comprar un lot d'obra de terra als encants dels béns del difunt Antoni Devesa⁶²¹³.

El 1574 s'esmenta a la reunió de la confraria⁶²¹⁴. El 1578 fou el prohoms en cap de la confraria⁶²¹⁵. El 28.07.1584 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁶²¹⁶.

El 22.09.1589, sepultura del mestre Porta, escudeller, al carrer dels Escudellers Blancs⁶²¹⁷.

El 24.01.1604, cos de Margarida⁶²¹⁸.

0899. PORTA, Antoni

Vers 1577 - 1639

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Porta, escudeller, i de Violant. Fou el pare de Jeroni i d'Antoni Porta, i germà de Josep, negociant. Vivia al carrer de Còdols.

El 15.05.1604, esposalles amb Eulàlia, filla de Joan Oller, teixidor de lli de Sant Vicenç dels Horts, i d'Esperança. El mateix dia, capítols matrimonials⁶²¹⁹.

El 04.06.1605, bateig d'Isabel Madrona Eulàlia filla d'Antoni Porta, escudeller, i d'Eulàlia. Padrins: Antoni Tolrà, passamaner, i Elisabet Ponsa, muller de Bernat Pons, negociant⁶²²⁰.

El 01.01.1606 rebé la comunió al carrer de la Carnisseria d'en Sorts⁶²²¹.

El 20.03.1607, bateig de Mariàngela Apol·lònia Esperança filla d'Antoni Porta, escudeller, i d'Eulàlia. Padrins: Montserrat Mora, mercader, i Mariàngela Talavera, donzella⁶²²².

El 14.02.1609, bateig d'Antoni Lluís Pau Josep Oleguer, fill d'Antoni Porta, i d'Eulàlia. Foren padrins: el capità Luis de Aguirre i Paula Saforetà⁶²²³.

El 18.03.1609 l'adroguer Pau Rovira li va llogar, per cinc anys, una casa amb un portal al carrer dels Escudellers. Preu:

100 lliures, a raó de 20 lliures anuals⁶²²⁴.

El 23.07.1611 va demanar una còpia literal dels capítols matrimonials dels seus pares⁶²²⁵.

El 06.10.1611 reconegué que Jerònima Porta, vídua i hereva del difunt Joan Porta, escudeller, pare d'Antoni, li havia pagat 500 lliures: 104 lliures, 5 sous i 3 diners de la venda dens béns mobles del seu pare difunt; 74 lliures, 5 sous i 6 diners, preu d'una xapa, dos candelers, un saler, una pebrera, una palmatória, una tassa a mode de portadora, una campaneta i dotze culleres, tot de plata, que tot junt pesava 9 marcs, 6 unces i 3 argents a raó de 10 sous per cada unça; 104 lliures, 16 sous i 10 diners valor d'una cadena madronyada de dues vies i unes manilles de 4 vergues, tot d'or, que pesava tot junt 9 unces, 8 argents i 18 grans, a raó de 11 lliures per cada unça; 23 lliures de 5 peces de bancals o draps de peus, unes balones i ropilla de tafetà negre usat i una pastalera; 26 lliures i 2 sous d'obra de terra venuda de la botiga; 6 lliures de l'obra crua que era a l'obrador i era de l'esmentada heretat quan se va fer l'inventari; 36 sous rebuts de fra Pastor, del Carme, per obra venuda; 166 lliures en moneda d'or i plata inventariades en l'herència a casa del seu pare difunt, que va rebre de mans de l'adroguer Pere Rovira; 3 lliures, 13 sous i 5 diners a complement de les esmentades 500 lliures que li va pagar la vídua del difunt. En el document s'esmenta a Joan Muntaner, gerrer, el seu cunyat⁶²²⁶.

El 20.09.1614, essent prohoms segons de la confraria, va rebre una requisició, de part dels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera, per demanar a la confraria que no s'invertissin els diners de la botiga del plom en causes pies⁶²²⁷.

El 05.04.1623 reconegué que Jerònima Porta, vídua de Joan Porta, escudeller, el seu pare, com a hereu universal seu li va pagar 100 lliures complement dels drets que li pertanyen com a hereu de l'esmentat Joan Porta i de Iolanda, la seva esposa difunta i mare seva⁶²²⁸.

El 05.04.1623 Jerònima Porta va llogar per 5 anys a Antoni Porta, escudeller, unes cases amb tres portals dos al carrer dels Escudellers i l'altra, al carrer Nou amb obrador contigu, amb drets i pertinences que tenia a Barcelona al carrer dels Escudellers amb la condició que mentre durés el lloguer li deixés la cambra que donava al carrer Nou. El preu del lloguer va ser de 150 lliures pels 5 anys⁶²²⁹.

El 12.09.1626, esposalles de la seva filla Maria Àngela i d'Eulàlia amb Pere Donadeu, mestre de cases, menor d'edat, de Barcelona⁶²³⁰.

El 21.10.1631 va fer testament. Malalt, nomenà marmessora a Eulàlia Porta, sa muller. Demanà ser enterrat a la Mercè, al vas de la confraria de Sant Hipòlit. Instituí hereva universal a la seva muller.

El 30.11.1633, els consellers de Barcelona deliberaren pagar

3 - 1426, abril, 19.
6211 AHPB, Antoni Joan, *Vicesimum tertium manuale*, 1465, febrer, 1 - 1465, octubre, 10.
6212 ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 10v.
6213 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563.
6214 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
6215 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
6216 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
6217 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 99, fol. 50v.
6218 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 113.
6219 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 131r.
6220 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 119.
6221 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 3.
6222 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 180.
6223 ACB, Baptismes, vol. 8.

6224 AHPB, Joan Soler-Ferran, Manual, 1608, desembre, 26 - 1609, desembre, 16.
6225 AHPB, Lluís Rufet, Plec de capítols matrimonials, 1570 - 1600.
6226 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum quintum*, 1611, desembre, 28 - 1612, desembre, 23.
6227 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
6228 AHPB, Rafael Pastor, *Decimum quartum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1622, agost, 31 - 1623, agost, 14.
6229 AHPB, Rafael Pastor, *Decimum quartum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1622, agost, 31 - 1623, agost, 14.
6230 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 95v.

a Antoni Porta, escudeller, 25 lliures per la servitud feta del verguer del conseller en cap en lloc i per malaltia d'Antoni Magí Bassa, verguer⁶²³¹.

El 05.02.1639 combregar d'Antoni Porta, escudeller⁶²³². El 15.02.1639, cos d'Antoni Porta, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Mercè⁶²³³. El 17.02.1639, sepultura d'Antoni Porta, al carrer que va de la placeta d'en Camproadó als Escudellers⁶²³⁴.

El 18.12.1639, lectura del testament a casa seva, al carrer que anava de la plaça d'en Camproadó als Escudellers, presents Eulàlia i Josep Porta, negociant, i de testimoni Antoni Reus, escudeller⁶²³⁵.

0900. PORTA, Antoni

1609 - Post. 1667

Escudeller, fill d'Antoni Porta, escudeller, de Barcelona, i d'Eulàlia.

El 18.06.1638, esposalles amb Maria, filla de Pere Donadéu, major de dies, mestre de cases de Barcelona, i de Margarida⁶²³⁶.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁶²³⁷.

El 13.04.1641 els majorals de Nostra Senyora dels Desemparats de l'església de Pi van extreure el seu nom de la bossa de la causa pia instituida per Joan de Paredes, causídic, per ajudar al casament de donzelles per maridar. Foren donades a Antoni Porta, escudeller, 15 lliures⁶²³⁸.

0901. PORTA, Jeroni

Vers 1609 - Post. 1667

Mestre escudeller, fill del mestre Antoni Porta, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia. Germà dels escudellers Antoni i Lluís Porta.

El 07.10.1636, esposalles amb Elisabet, filla de Jaume Vallet, calceter de mitja de Calataiud, habitant a Barcelona, i d'Elisabet⁶²³⁹.

Capítols matrimonials: Jeroni Porta, escudeller, fill d'Antoni Porta, escudeller, i d'Eulàlia amb Isabel Vellet, filla de Jaume Vellet, calceter, i d'Isabel⁶²⁴⁰.

El 06.01.1637 apadrinà un nen a Sant Just i Sant Pastor⁶²⁴¹.

El 02.02.1640, combregar de Jeroni Porta, al carrer dels Còdols⁶²⁴².

El 31.01.1642, bateig de Jaume Jeroni Miquel Policarp, fill de Jeroni Porta i d'Isabel. Padrins: Jaume Agramunt, notari

reial, i Isabel Personada, filla d'Onofre Personada, notari de Barcelona, i de la senyora Isabel, sa muller⁶²⁴³.

El 17.07.1643, albat de Jaume, fill de Jeroni Porta, als Còdols⁶²⁴⁴.

30.08.1645, sepultura d'Isabel Porta, muller de Jeroni Porta, escudeller⁶²⁴⁵.

El 17.06.1646 es casà amb Maria Masdéu, filla de mestre Masdéu, calceter de tall, ciutadà de Barcelona, i de Maria⁶²⁴⁶.

El 10.03.1647 abanderat en les negociacions amb els prohoms dels hortolans; assumpte: obtenció de terra d'escudeller⁶²⁴⁷. El 31.07.1647, clavari de la confraria⁶²⁴⁸. El 29.12.1647 va ser elegit un dels síndics de la confraria per vendre un censal mort de 183 lliures amb el qual pagar el deute amb Marianna Vallgornera⁶²⁴⁹. El 17.07.1660 va ser nomenat prohom en cap, però va renunciar al càrrec en benefici d'Agustí Batlle⁶²⁵⁰. El 21.07.1667 un Jeroni Porta va ser extret clavari, càrrec al que va renunciar en benefici de Joan Rossell⁶²⁵¹.

0902. PÒRCIA, Jeroni

1620 - 1691

Escudeller i verger, fill d'Antoni Porta, escudeller, i d'Eulàlia. Vivia al carrer d'en Serra.

En un establiment emfitèutic de 1670 s'esmenta la casa de Jeroni Porta, al carrer d'en Serra, amb l'anotació que abans era escudeller i, aleshores, verger⁶²⁵².

El 24.12.1674, capítols matrimonials amb Paula, vídua de Miquel Figueres, corredor d'orella, filla de Rafael Vila, negociant, i de Caterina⁶²⁵³.

El 07.12.1676, vidu, esposalles amb Paula Figueres, vídua⁶²⁵⁴. El 1676, capítols matrimonials amb Paula, vídua d'en Figueres, corredor d'orella, filla de Rafael Vila, negociant, i de Caterina⁶²⁵⁵. El 05.02.1677, Paula Porta, en primeres núpcies, esposa de Miquel Figueres, corredor d'orella, reconegué que va rebre 41 dobles d'or de part de Bartomeu Varenys, teixidor de vels⁶²⁵⁶.

El 05.10.1679, testament de Paula Porta, filla de Rafael Vila, negociant, ciutadà de Barcelona, i de Caterina. Nomenà hereu universal al seu espòs Jeroni Porta. El 06.11.1683, defunció de Paula⁶²⁵⁷.

6231 AHC, Consell de Cent, Deliberacions, any 1636, fol. 462v.
 6232 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 33.
 6233 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 33, fol. 68v.
 6234 AHPB, Francesc Pons, *Liber testamentorum III*, 1627, març, 17 - 1642, [febrer, 2].
 6235 AHPB, *Liber testamentorum III*, 1627, març, 17 - 1642, [febrer, 2].
 6236 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 73r.
 6237 AHC, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 6238 AHPB, Josep Soldevila, Llibre de partides, 1641, abril, 13 - 1669, desembre, 14.
 6239 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 95r.
 6240 AHPB, Francesc Tries, *Liber tercius capitulorum matrimonialium*, 1640, gener, 22 - 1643, desembre, 6.
 6241 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 283.
 6242 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 18r.

6243 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 6244 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 128v.
 6245 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145, fol. 84r.
 6246 ACB, Esposalles, vol. 84.
 6247 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
 6248 AHC, Gremial, Diversos, vol. 14.
 6249 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 6250 AHC, Gremial, Diversos, vol. 15.
 6251 AHC, Gremial, Diversos, vol. 15.
 6252 AHPB, Josep Virgili, *Quartum manuale instrumentorum*, 1670, gener, 5 - 1670, desembre, 21.
 6253 AHPB, Jacint Borràs, Jacint Borràs, Llibre de capítols matrimonials, 1652, gener, 15 - 1671, desembre, 14.
 6254 ACB, Esposalles, vol. 98.
 6255 AHPB, Jacint Borràs, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1670, desembre, 21 - 1692, febrer, 20.
 6256 AHPB, Rafael Albià, *Manuale quartum instrumentorum*, 1676, desembre, 27 - 1677, desembre, 22.
 6257 AHPB, Jacint Borràs, Llibre de testaments, 1658, octubre, 27 -

El 25.09.1684, esposalles amb Magdalena Pellisser i Mas, vídua⁶²⁵⁸.

El 03.05.1685 figura com a confrare de la confraria de Sant Nicolau, bisbe, al convent de Sant Francesc⁶²⁵⁹.

El 03.10.1691 va fer testament. Nomenà marmessors a Magdalena Porta, sa muller, i a Fèlix Vilarager, llicenciat en teologia, habitant a casa d'en Porta. Demanà ser enterrat a la Mercè, al vas de la confraria dels escudellers. Reconeugué el dot de sa muller: 100 dobles espanyoles. Nomenà hereva universal a sa muller. El 17.04.1691, lectura del testament⁶²⁶⁰. El 14.07.1691, inventari dels béns⁶²⁶¹.

El 19.07.1713, testament de Magdalena Porta, muller en segones núpcies de Jeroni Porta i, en primeres, d'Esteve Pellicer, perxer, filla de Jacint Mas, pagès, de Sallent, i d'Isabel. Demanà ser enterrada a Sant Cugat del Rec, a la capella de Nostra Senyora del Roser. Nomenà hereu universal a Déu. El 16.07.1714, lectura del testament al carrer de les Semoleres⁶²⁶².

0903. PORTA, Joan

Vers 1553 - 1589

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Porta, escudeller, i de Margarida. Pare d'Antoni Porta, escudeller.

Vivia al carrer dels Escudellers, al cantó del carrer Nou, on tenia unes cases amb dos portals amb obrador i forns de coure obra de terra.

El 13.10.1579 sepultura de Joana Porta, muller de mestre Joan Porta, escudeller, als Escudellers Blancs⁶²⁶³.

El 11.05.1580, capítols matrimonials amb Violant, filla de Nicolau Amill, treballador, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia Pagès. Els seus pares li donaren tots els seus béns mobles i immobles, reservant-se, però, l'usdefruit. Es reservaren també 400 lliures per quan es casés Elisabet, la seva filla⁶²⁶⁴.

El 20.07.1580, esposalles amb Violant, filla de Nicolau Amill, treballador pagès, i de Beneta Amill, ciutadans de Barcelona⁶²⁶⁵.

El 12.02.1582, capítols matrimonials amb Marianna Moragues, filla de Joan Moragues, manyà, i d'Àngela. Dot: 300 lliures⁶²⁶⁶. El 20.05.1582, esposalles amb Mariana, filla de Joan Moragues, manyà, i d'Àngela, de Barcelona⁶²⁶⁷.

El 10.04.1583, cos de Joan Pau, fill de Joan Porta, davant del Portal de Santa Maria⁶²⁶⁸. El 17.02.1588, sepultura d'en

Sebastià, albat, fill d'en Porta, al carrer Regomir⁶²⁶⁹. El 02.10.1589, sepultura de Mariana Porta, muller de Joan Porta, al carrer Escudellers⁶²⁷⁰. El 28.03.1590, sepultura d'en Macià, fill d'en Porta⁶²⁷¹.

El 06.11.1616, capítols matrimonials entre Josep Miró, velluter, fill de Joan Miró, teixidor de lli, i d'Àngela, difunts, amb Margarida Muntanera, vídua de Joan Muntaner, gerrer, filla de Joan Porta, escudeller, difunt, i de Marianna⁶²⁷².

El 06.01.1618 capítols matrimonials de Vicenç Sabadó, candeler de cera, ciutadà de Barcelona i Margarida Mirona, vídua en segones núpcies de Josep Miró, velluter, filla de Joan Porta, escudeller, i de Marianna⁶²⁷³.

0904. PORTA, Joan

1560 - 1611

Escudeller, potser fill d'Antic Porta i de Margarida Ferrer, casat amb Jerònima Montcada, filla d'Onofre Montcada, causídic. Estava casat amb Violant de la qual va néixer Antoni Porta.

El 08.07.1590, esposalles amb Jerònima, vídua de Gabriel ?, negociant, ciutadà de Barcelona⁶²⁷⁴.

El 23.01.1591 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁶²⁷⁵.

El 08.10.1592, sepultura d'en Melcior, fill d'en Porta, escudeller⁶²⁷⁶.

El 20.10.1592 Bartomeu Cuyàs, i l'escudeller Antoni Rodó, aquell any, prohoms de la confraria dels escudellers, van interpellar a Joan Porta, escudeller, que fou credencer del plom i de l'estany, perquè mostrés als consellers de la ciutat el llibre amb els comptes de la seva administració⁶²⁷⁷.

El 09.08.1595 va llogar, per cinc anys, un obrador que era de Guillem de Pau, al carrer Nou. Aquest obrador feia cantonada entre els carrers dels Escudellers i Nou. Era del magnífic senyor Amat⁶²⁷⁸.

Amb 36 anys va declarà conèixer a l'escudeller Josep Pasqual Torell, de Quart Regne de València⁶²⁷⁹.

El 12.06.1595, combregar de Joan Porta, escudeller⁶²⁸⁰.

El 19.01.1597 establí en emfiteusi a Joan Santacana, mestre de cases, en unes cases al carrer de les Moles⁶²⁸¹.

El 23.07.1597 va ser nomenat prohoms segon de la

1690, setembre, 3.
6258 ACB, Esposalles, vol. 102.
6259 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1684, desembre, 28 - 1685, desembre, 20.
6260 AHPB, Jeroni Borràs i Vinyals, *Primus liber testamentorum, condicillorum et ultimorum voluntatum*, 1691, novembre, 28 - 1704, novembre, 23.
6261 AHPB, Jeroni Borràs i Vinyals, Llibre d'inventaris i encants, 1693, juny, 11 - 1706, febrer, 10.
6262 AHPB, Isidre Famades, Llibre de testaments, 1689, febrer, 24 - 1714, agost, 25; 1702, abril, 23 - 1714, octubre, 23.
6263 ACB, Funerària, vol. 2, fol. 17r.
6264 AHPB, Lluís Rufet, Plec de capítols matrimonials, 1570 - 1600.
6265 ACB, Esposoris, vol. 1, fol. 40r.
6266 AHPB, Onofre Rialp, *Secundus capitulorum liber*, 1570, gener, 29 - 1586, desembre, 29.
6267 ACB, Esposoris, vol. 1, fol. 48v.
6268 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 68r.

6269 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 129r.
6270 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 99, fol. 54r.
6271 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 149v.
6272 AHPB, Rafael Riera, menor, *Liber capitulorum matrimonialium primus*, 1606, gener, 1 - 1622, novembre, 8.
6273 AHPB, Rafael Pastor, *Nonum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1617, juny, 30 - 1618, desembre, 20.
6274 ACB, Esposalles, vol. 55, fol. 39v.
6275 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
6276 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 163v.
6277 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1592 - 1606 i s. d.
6278 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Septimum protocolum*, 1594, desembre, 29 - 1595, desembre, 22.
6279 ADB, Informacions matrimonials, caps 40)
6280 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 105, fol. 8r.
6281 AHPB, Antoni Roure, *Manuale*, 1596, desembre, 26 - 1597, desembre, 24.

confraria⁶²⁸².

El 24.03.1601, usufructuari dels béns del seu matrimoni amb Jerònima, establí en emfiteusi Joan Llobet, ferrer, en una casa al carrer de l'Hospital⁶²⁸³.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 27.06.1602 va ser nomenat procurador del convent de Sant Pere de les Puelles per dos anys⁶²⁸⁴.

El 15.07.1605, albat de Joan Porta, escudeller⁶²⁸⁵.

El 1605 fou nomenat procurador de Joaquim Querol, apotecari per tal de poder cobrar una quantitat que se li devia⁶²⁸⁶.

El 1607, com a síndic procurador de la confraria, reconegué el pagaments de part d'un deute fer per Joan Fages, mestre de cases⁶²⁸⁷.

El 07.07.1609 nomenà administradors pel tema d'un censal mort⁶²⁸⁸.

El 09.01.1610, esposalles de la seva filla Margarida amb Joan Muntaner, gerrer i escudeller, habitant a Barcelona, fill de Pere Muntaner, pagès, de Sant Vicenç, i de Joana⁶²⁸⁹.

El 01.04.1610, combregar del mestre Joan Porta⁶²⁹⁰.

El 10.05.1610, albat d'Apol·lònia, filla de mestre Porta⁶²⁹¹. El 10.05.1610, sepultura d'Eufrasina, albat, filla de Joan Porta, als Escudellers⁶²⁹². El 07.03.1611, albat de Joan, fill de Joan Porta⁶²⁹³. El 07.03.1611, sepultura d'Onofre, albat, fill de Joan Porta, i Jerònima, als Escudellers⁶²⁹⁴.

El 13.07.1611, sepultura del mestre Joan Porta, al carrer Gran dels Escudellers⁶²⁹⁵. El 26.07.1611, inventari dels seus béns⁶²⁹⁶. El 04.08.1611, segon inventari dels seus béns⁶²⁹⁷.

El 25.09.1611 Jerònima Porta va llogar per 5 anys fins 1616 a l'escudeller Lluís Castanyera unes cases i obrador amb tres portals: dos al carrer major dels escudellers i un altre al carrer Nou amb la condició que la deixi viure a la sala o cambra de la part del carrer Nou i pagar-li 20 sous anuals apart del preu del lloguer. El preu va ser de 165 lliures, a raó de 33 lliures anuals⁶²⁹⁸.

El 06.10.1611 va lliurar diversos béns mobles diners, plata,

or, roba i obra de terra per valor de 500 lliures a l'escudeller Antoni Porta, fill del difunt Joan Porta, que era el seu pare⁶²⁹⁹.

El 10.10.1612 la seva vídua Jerònima va nomenar procurador a Antoni, fill de Joan Porta, escudeller, perquè en nom seu cobrés d'Antonio Ferrando de la Càrcer, teixidor de panys de llana, de Mallorca, la suma de 43 lliures i 12 sous que constava en un document quirògraf firmat per Esteve Torrelles, estudiant de teologia⁶³⁰⁰.

El 29.12.1612, esposalles de sa filla Mariàngela i de Jerònima amb Jeroni Simó de Suelves, notari reial del Regne d'Aragó, vidu, habitant a Barcelona⁶³⁰¹.

L'any 1617, Jerònima Porta va llogar, per tres anys fins al 1620, a l'escudeller Lluís Castanyera unes cases i obrador contigu, amb tres portes dues al carrer Escudellers i una al carrer Nou pel preu de 99 lliures⁶³⁰².

El 09.11.1617 va establir en emfiteusi a Pere Alayrach, moler, en unes cases al carrer Moneder⁶³⁰³.

El 23.08.1618 Mariàngela Suelves i Portana, muller de Jeroni Simó de Suelves, notari de Barcelona, filla de Joan Porta, difunt, escudeller i de Jerònima ordena procurador al seu espòs⁶³⁰⁴.

El 05.04.1623 Jerònima Portana va llogar, per cinc anys, a Antoni Porta, escudeller, unes cases amb tres portals dos al carrer dels Escudellers i l'altra, al carrer Nou amb obrador contigu, amb drets i pertinences que tenia a Barcelona al carrer dels Escudellers amb la condició que mentre durés el lloguer li deixés la cambra que donava al carrer Nou. El preu del lloguer va ser de 150 lliures pels 5 anys⁶³⁰⁵.

El 28.06.1628 Jerònima Porta, vídua de Joan Porta, escudeller, Josep Porta, corredor d'orella i Antònia, la seva muller, per pagar a Eulàlia Mates, vídua del gerrer Rafael Mates 200 lliures de les 250 lliures de la compra d'uniques cases amb hort i forn al carrer dels Escudellers blancs Francesc Tries, notari, 17.05.1628 van hipotecar unes cases amb dos portals a la via pública i dos forns per coure gerres que tenien al carrer dels Ollers Blancs⁶³⁰⁶.

El 01.06.1629, testament de Jerònima Porta. Marmessors: Macià Amell, doctor en drets, canonge de la seu de Barcelona; Jeroni Simó de Suelves, notari i causídic, son gendre, i Josep Porta, son fill. Demanà ser enterrada al Pi. Deixà a Antoni Porta, escudeller, son fillastre, les mitges anyades del lloguer de la botiga on vivia, al carrer dels Escudellers, més les cases. Testà que 15 dies després de publicat el testament, el fillastre i la muller havien de deixar la botiga. Nomenà hereu universal a Josep Porta. El 13.06.1629, sepultura de Jerònima Porta⁶³⁰⁷.

6282 AHC B, Gremial, Diversos, vol. 13.
 6283 AHPB, Salvador Coll, *Quaternus aprisiarum*, 1600, desembre, 28 - 1601, desembre, 24.
 6284 AHPB, Bernat Puigvert, *Decimum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1601, desembre, 28 - 1602, desembre, 24.
 6285 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 115, fol. 17.
 6286 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum, decimum sextum*, 1605, desembre, 30 - 1606, desembre, 20.
 6287 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum, decimum septimum*, 1606, desembre, 26 - 1607, desembre, 21.
 6288 AHPB, Bernat Puigvert, *Decimum septimum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1608, desembre, 28 - 1609, desembre, 25.
 6289 ACB, Esposalles, vol. 65.
 6290 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 120, fol. 53v.
 6291 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 121, fol. 2r.
 6292 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 117, fol. 157v.
 6293 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 121, fol. 60r.
 6294 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 117, fol. 194r.
 6295 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 122.
 6296 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber primus inventariorum et encantuum*, 1608, abril, 11 - 1614, desembre, 4.
 6297 AHPB, Joaquim Colomés, *Plec d'inventaris i encants*, 1602 - 1613.
 6298 AHPB, Joaquim Colomés, *Aprisies*, 1611, setembre, [2] - 1611, desembre, 20.

6299 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum quartum*, 1610, desembre, 29 - 1611, desembre, 21.
 6300 AHPB, Salvador Coll, *Esberrany*, 1611, desembre, 30 - 1612, desembre, 24.
 6301 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 235.
 6302 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum*, 1616, desembre, 27 - 1617, desembre, 22.
 6303 AHPB, Rafael Pastor, *Nonum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1617, juny, 30 - 1618, desembre, 20.
 6304 AHPB, Rafael Pastor, *Nonum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1617, juny, 30 - 1618, desembre, 20.
 6305 AHPB, Rafael Pastor, *Decimum quartum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1622, agost, 31 - 1623, agost, 14.
 6306 AHPB, Antoni Felip, *Secundum manuale omnium contractuum et instrumentorum*, 1627, desembre, 29 - 1628, desembre, 21.
 6307 AHPB, Francesc Tries, *Primus liber testamentorum et aliarum uli-*

0905. PORTA, Lluís

Vers 1608? - Vers 1652

Jove escudeller, fill del mestre Antoni Porta, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia. Germà de l'escudeller Jeroni Porta.

El 25.02.1626 va fer de testimoni en un document notarial de la confraria⁶³⁰⁸.

El 1662 s'esmenten unes cases al carrer de Còdols, del monestir de Sant Pau del Camp, que foren, primer de Lluís Porta i, després, de Jeroni Porta, per compra al mariner Pere Ràfols. Sembla, doncs, que faria temps que era mort⁶³⁰⁹.

0906. PORTA, Bonaventura

Escudeller.

El 12.02.1787, bateig de Maria Francesca Antònia, filla de Bonaventura Porta, escudeller, i de Francesca Fabregat⁶³¹⁰. L'11.11.1787, confirmació de Lluïsa, filla de Bonaventura Porta i de Francesca Fabregat⁶³¹¹. El 24.04.1789, bateig de Maria Teresa Jerònima, filla de Bonaventura Porta, escudeller, i de Francesca Fabregat. Avis paterns: Jaume Porta i Caterina Sotorres; avis materns: Jaume Fabregat i Francesca Fabregat. Padrins: Salvador Traveria, mestre de cases, i Josepa Segòvia i Fabregat, muller d'Antoni Fabregat, passamaner⁶³¹².

El 19.07.1789, confirmació de Maria Teresa, filla de Bonaventura Porta, escudeller, i de Francesca Fabregat⁶³¹³. El 06.11.1791, bateig de Manuela Antònia Baldíria, filla de Bonaventura Porta, escudeller, i de Francesca Fabregat, de Cervera. Padrins: Antoni Fabregat, passamaner, i Manuela Sans, muller de Pere Sans⁶³¹⁴. El 24.10.1793, bateig de Maria Eulàlia Francesca, filla de Bonaventura Porta, jove escudeller, i de Francesca Fabregat, ambdós de Cervera. Padrins: Jaume Carreres, sastre, i Maria Gual, muller d'Ignaci Gual, mitger⁶³¹⁵.

El 1755 s'esmenta al seu nom entre els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per lluitar en la guerra contra França⁶³¹⁶.

0907. PORTA, Joan

Vers 1545 - ?

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Bernat Porta, calceter, de Barcelona, i de ?.

El 24.09.1569, esposalles amb Joana Boscha, vídua, filla d'Antoni Bosch, de Lliçà⁶³¹⁷.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1574⁶³¹⁸. El 1599 estava insaculat en la bossa del Consell de Cent.

En segones núpcies ? o primeres es casà amb una tal Elionor. El 13.04.1602, esposalles del seu fill Vicenç, mestre de cases. Joan Porta ja era difunt⁶³¹⁹.

0908. PORTAS, Antoni

? - 1826

Escudeller.

El 19. 02.1826, cos d'Antoni Portas⁶³²⁰.**0909. PORTELLA, Antoni**

Vers 1380 - Post. 1419

Gerrer.

El 08.06.1404 consta com a un dels prohoms dels gerrers [LLIBRE RENOVAT: 8r-25r].

El 22.01.1410 fou establert, juntament amb el també gerrer Berenguer Bonet, en un tros de terra d'una mujada situat al puig de Montjuïc on antigament hi havia el fossar dels jueus, alou del monestir dels celestins al palau major reial. El preu va ser de dos morabatins alfonsins d'or. Podien extreure tota la terra i pedra necessària pel seu ofici. Termenava aquest tros: a l'orient, amb unes terres de Berenguer Bonet "*quandam via mediante*"; al sud, amb les terres de Jaume Agustí, jurisperit, de Barcelona "*quandam via mediante*"; a l'occident, amb un tros de terra del mateix monestir i, al nord, amb unes terres de Berenguer Magraner⁶³²¹.

El 1412 va fer de procurador [RIU DE MARTÍN, 2012: 462].

El 28.08.1419 consta que tenia unes terres a la torre del Farell⁶³²².

0910. PORTELLA, Antoni

? - 1465

Gerrer, fill del també gerrer Antoni Portella.

S'esmenta en un document del 1419 referent a un litigi per unes terres del seu pare, situades a prop de la torre del Farell⁶³²³.

El 1435 fou un dels administradors de la confraria.

El 1465 un Antoni Portella, que potser era el fill, ja era mort: el gerrer Bartomeu de Nutxo va pagar una certa quantitat de diner al mestre de cases Pere Torrent per unes obres efectuades a la casa dels hereus del difunt Antoni Portella, al carrer dels Ollers Blancs⁶³²⁴.

marum voluntatum, 1625, novembre, 16 - 1634, abril, 29.

6308 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26- 1626, desembre, 22. Deuria ser, aleshores, major d'edat.

6309 AHPB, Pau Pi, *Cabbreu dels officis del Sant Pau del Camp, units ab Montserrat*, 1662, juny, 1 - 1710, agost, 1; 1710, novembre, 24 - 1713, maig, 6.

6310 ACB, Baptismes, vol. 33, fol. 14r.

6311 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 282v.

6312 APSJP, Baptismes, vol. 20, pàg. 216.

6313 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 9, fol. 42.

6314 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 395.

6315 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 535.

6316 AHCB, 1C-XVI-30.

6317 ACB, Esposalles, vol. 38.

6318 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

6319 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 131r.

6320 APSPM, Llibre d'òbits, 1826 - 1828, fol. 20v.

6321 AHPB, Simó Carner, *Primus liber comunis*, 1408, abril, 28 - 1410, setembre, 19.

6322 AHPB, Joan de Pericolis, *Liber secundus appellacionum, protestacionum, requisicionum et sentenciarum*, [1417], abril [13] - 1432, abril, 1.

6323 AHPB, Joan de Pericolis, *Liber secundus appellacionum, protestacionum, requisicionum et sentenciarum*, [1417], abril [13] - 1432, abril, 1.

6324 AHPB, Antoni Joan, *Vicesimum tercium manuale*, 1465, febrer, 1 -

0911. PRATS, Antoni

Escudeller, fill d'Antoni Prats, taverner, i de Beneta.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁶³²⁵.

El 30.08.1578 ell, la seva mare Beneta i el seu germà Miquel van reconèixer deure 20 lliures al pagès de Barcelona Bartomeu Casanoves, per raó d'un préstec. Prometeren pagar el deute abans que arribés el carnestoltes de l'any següent⁶³²⁶.

El 18.06.1584, confessió feta per Joan Gamballo, procurador d'Antoni Prats, escudeller absent, sobre un hospici al carrer dels Ollers, prop el portal, propietat del monestir de Sant Pau del Camp⁶³²⁷.

El 1605 confessió feta per Joan Cirera, teixidor de lli, per establiment fet per Joan Prats, pagès, de Santa perpètua de Mogoda, curador d'Antoni Prats, escudeller notari Montserrat Rialp, 03.08.1601 d'unes cases amb tres portals al cap del carrer dels Escudellers Blancs davant del portal de Trentaclus. Les finques limítrofes eren a orient, amb l'honor que fou de t. Casadevall; al sud amb el carrer dels Escudellers; a ponent, part amb la tinença que fou de Francesc Xuriguera, vanover, que abans fou de Gabriel Cortès, hortolà i abans de Pere Bruguera, i part amb un altra tinença que fou de Joan de Santafè; al nord: amb la tinença dels hereus de Francesc Cortès, coraler, que abans fou de Joan de Santafè, abans, de Berenguer Sayol.

A més, un hort amb casa al sud amb un portal al carrer que abans eren dues quintanes. Aleshores ja estava tancat amb parets, amb un portal al carrer, prop del portal de Trentaclus al costat de l'esmentat hospici. Limitava: a orient, amb la tinença de Francesc Xuriguera, que abans fou d'en Malet i abans de Gabriel Cortès, hortolà 7 canes i un quart de cana; al sud, amb el carrer dels Ollers Blancs longitud 2,5 canes; a occident: amb el pati de la muralla set canes i un quart de cana; al nord, amb l'hospici contigu amplària 2,5 canes. Tot això era del monestir de Sant Pau del Camp⁶³²⁸.

0912. PRATS, Dalmau

Vers 1610 - Post. 1648

Gerrer, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Prats, hostaler, i d'Àngela.

El 10.08.1634, capítols matrimonials amb Anna Maria, filla de Pau Benet Company, escudeller, i de Caterina. Testimonis: Benet Carreres, escudeller, de Reus⁶³²⁹.

El 05.06.1638, cos de Maria, albat, filla de Dalmau Prats, gerrer, als Escudellers⁶³³⁰. El 11.07.1642, mort de Maria, albat de Dalmau Prats, gerrer, al carrer dels Escudellers⁶³³¹.

El 1644 va succeir l'escudeller Pau Benet Company en unes

1465, octubre, 10.
6325 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX, núm. 28.
6326 AHPB, Jaume Sastre, menor, *Protocollum*, 1577, gener, 10 - 1578, desembre, 23.
6327 AHPB, Salvador Masclans, *Capbreu de las rendas...*, 1584, octubre, 11 - 1586, octubre 13.
6328 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1497.
6329 AHPB, Antoni Joan Fita, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1632, desembre, 26 - 1634, desembre, 24.
6330 ADB, Sant Jaume Funeràries, vol. 33, fol. 35v.
6331 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144.

cases al carrer Ripoll⁶³³².

El 1645, esposalles⁶³³³.

El 1648 va fer de testimoni en l'examen del jove escudeller Joan Fortuny⁶³³⁴.

0913. PRATS, Miquel

Escudeller, fill d'Antoni Prats, taverner, i de Beneta. Germà d'Antoni Prats, escudeller.

El 30.08.1578 ell, la seva mare Beneta i el seu germà Antoni van reconèixer deure 20 lliures al pagès Bartomeu Casanoves, de Barcelona, per raó d'un préstec. Prometeren pagar el deute abans que arribés el carnestoltes de l'any següent⁶³³⁵.

0914. PRATS, Pere

Escudeller. Vivia al carrer dels Tres Llits.

S'esmenta en un fogatge de vers l'any 1553⁶³³⁶.

0915. PRUNERA, Joan

Escudeller natural de Conesa, habitant a Barcelona.

El 25.11.1630, esposalles amb Caterina, filla de Manuel Ventes i d'Elisabet, de la ciutat de Manresa⁶³³⁷.

0916. PUIG, Antic

Mestre escudeller de Barcelona.

L'any 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶³³⁸.

El 1545 comprà obra en els encants dels béns de Gabriel Muntaner.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁶³³⁹.

El 1550, debitori firmat per Antic Puig, escudeller, a favor de Jeroni Valls, ballester, de 14 lliures i 18 sous per Diversos objectes de metall a pagar abans de setembre. Testimonis: Jaume Sanata, mercader, de Barcelona, i Maties Calopa, escriptent⁶³⁴⁰.

El 1558, bateig de Jaume Francesc Baltasar Pau, fill d'Antic Puig, escudeller, i de Caterina. Padrins: Jaume Jover, escudeller i Fina ?⁶³⁴¹. El 14.12.1558, bateig de Paula Caterina, filla d'Antic Puig, escudeller i de ? Padrins: Francesc Safont i Elisabet Moner, donzella⁶³⁴².

El 09.09.1564, esposalles de sa filla Joana Puig amb Mateu

6332 AHPB, Rafael Pellisser, *Trigessium omnium contractuum et instrumentorum manuale*, 1643, desembre, 27 - 1644, desembre, 22.
6333 ACB, Esposalles, vol. 83.
6334 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1649.
6335 AHPB, Jaume Sastre, menor, *Protocolum*, 1577, gener, 11 - 1578, desembre, 23.
6336 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
6337 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 102r.
6338 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
6339 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
6340 AHCB, Notarial XII - 28.
6341 APSMP, Baptismes, vol. 1.
6342 APSMP, Baptismes, vol. 2.

Ferrer, sabater⁶³⁴³.

El 15.06.1589, Caterina, vídua d'Antic Puig, escudeller, nomenà procurador Pere Vidal, fuster, per recuperar certes quantitats que se li devia⁶³⁴⁴.

0917. PUIG, Antoni

Escudeller, fill de Bernat Puig i de Narcisa.

El 20.06.1797, esposalles amb Maria Anna Espanya, filla de Josep Espanya i de Maria Anna, de la parròquia de Santa Maria del Mar⁶³⁴⁵.

0918. PUIG, Antoni

Escudeller.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶³⁴⁶.

El 15.09.1571, cos de la muller d'en Toni Puig, escudeller⁶³⁴⁷.

0919. PUIG, Bernat

Vers 1520 - Vers 1564

Escudeller. Residència: carrer dels Ollers Blancs.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁶³⁴⁸.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶³⁴⁹.

El 11.03.1564, Aldonça, la seva vídua, va llogar, per 3 anys, unes cases que foren del seu marit, a Miquel Caralt, pel preu de 28,5 lliures, a raó de 9,5 lliures anuals.⁶³⁵⁰

El 16.09.1568, Aldonça Castells, vídua de Pere Castells, en primeres núpcies de Bernat Puig, escudeller⁶³⁵¹.

0920. PUIG, Francesc

Escudeller.

El 05.02.1681, capítols matrimonials entre Josep Roca, teixidor de lli, fill d'Andreu Roca, teixidor de lli, i d'Elena, amb Eulàlia Puig, filla de Francesc Puig, escudeller, i de Margarida⁶³⁵².

0921. PUIG, Francesc de

Mestre d'obra blanca [RIU, 2005].

0922. PUIG, Gaspar

? - Vers 1597

Escudeller, fill d'Antoni Puig, mestre de cases.

El 31.07.1561, bateig d'Anna Joana Marta, filla de Gaspar Puig i d'Esperança. Padrins: Damià Moner, escudeller, i Anna Mestre⁶³⁵³.

El 30.11.1564, esposalles amb Lucrecia, filla de Gabriel Mestre, pagès⁶³⁵⁴.

El 08.09.1584, esposalles de la seva filla Marta amb Joan Soler, escudeller⁶³⁵⁵.

El 20.12.1597 difunt, esposalles de sa filla Paula i d'Antònia, amb Joan Oliver, ferrer, ciutadà de Barcelona, fill de Rafael Oliver, ferrer, i de Beneta, aleshores difunts⁶³⁵⁶.

0923. PUIG, Jaume

Vers 1500 - ?

Gerrer.

El 30.11.1525 esposalles amb Eulàlia, filla d'en (?)⁶³⁵⁷.

0924. PUIG, Joan

Vers 1600 - ?

Gerrer, fill d'Andreu Puig, pagès, i de Caterina.

El 02.06.1624, esposalles amb Rafaela, filla de Pere Cuyàs, gerrer, de Barcelona, i d'Anna⁶³⁵⁸.

El 29.08.1644, cos de Maria, albat, filla de Joan Puig, gerrer, als Escudellers⁶³⁵⁹.

0925. PUIG, Josep

Vers 1660 - 1721

Jove escudeller.

El 16.02.1686, esposalles amb Eulàlia Puig, donzella⁶³⁶⁰.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶³⁶¹.

El 04.08.1721 sepultura de Josep Puig, escudeller, al Pi⁶³⁶².

El 09.07.1726, cos d'Eulàlia Puig, vídua de Josep Puig, escudeller, al carrer d'en Rauric⁶³⁶³.

0926. PUIG, Robert

Escudeller natural de Granollers, casat amb una tal Elisabet.

6343 ACB, Esposalles, vol. 41.

6344 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Esborrany, 1588, desembre, 14 - 1589, juliol, 12.

6345 ACB, Esposalles, vol. 162, fol. 195v.

6346 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

6347 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 82, fol. 25r.

6348 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

6349 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

6350 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre 24 - 1564, octubre, 12.

6351 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

6352 AHPB, Lluís Subirana, *Capítols matrimonials*, 1676, febrer, 2 - 1687, setembre, 13.

6353 APSMP, Baptismes, vol. 3.

6354 ACB, Esposalles, vol. 40.

6355 ACB, Esposalles, vol. 52.

6356 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

6357 ACB, Esposalles, vol. 22, fol. 17r.

6358 ACB, Esposalles, vol. 72, fol. 70r.

6359 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.

6360 ACB, Esposalles, vol. 103.

6361 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

6362 APSMP, Llibre d'òbits, 1720-1722, fol.115.

6363 APSMP, Llibre d'òbits, 1725-1734.

El 30.01.1612, esposalles de sa filla Elisabet amb Pau Màrtir, barreter, de Valls⁶³⁶⁴.

0927. PUIGDOURE, Jaume

1642 - Abans de 1710

Gerrer, fill de Jaume Puigdoure, pagès, de Sant Martí de Mura bisbat de Vic i de Maria.

El 25.06.1656, amb 14 anys, es va afermar, per cinc anys, amb el gerrer Martí Trullàs per aprendre l'ofici de gerrer⁶³⁶⁵.

El 1668 capítols matrimonials amb Mariàngela Pi, donzella, filla de Nicolau Pi, corredor de coll, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena Marí, muller de Joan Marí, hortolà, ciutadà de Barcelona, en primeres núpcies, muller de Nicolau Pi. Dot: cent lliures, caixes, etc⁶³⁶⁶.

El 25.08.1669 s'esmenta en una reunió de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁶³⁶⁷.

El 26.02.1672, padrí en el bateig del fill de Josep Jaumar, gerrer⁶³⁶⁸. El 07.11.1673, padrí en el bateig d'un fill de Ramon Miquel, escudeller, i de Maria⁶³⁶⁹.

El 1685 va ser un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁶³⁷⁰. El 1689 va ser un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁶³⁷¹.

El 05.01.1710 capítols matrimonials del seu fill ell ja era mort.

0928. PUIGDOURE i PI, Jaume

Vers 1690 - Vers 1714

Gerrer, fill de Jaume Puigdoure, gerrer, ciutadà de Barcelona, i de Mariàngela.

El 05.01.1710 capítols matrimonials amb Caterina Planell. Es parla de la casa, l'obrador i la botiga que tenia al carrer d'en Roig Saig. L'obrador havia estat de l'escudeller Pau Oriol. La botiga havia estat de l'escudeller Jeroni Duxer i la casa, del gerrer Francesc Anglès, que la va cedir a Puigdoure⁶³⁷².

El 1714 va fer testament⁶³⁷³.

El 22.03.1718 Caterina Puigdoure i Planell s'esmenta com a vídua de Jaume Puigdoure, gerrer, menor d'edat.

El 09.04.1718 confirmació de Jaume i de Manuela Puigdoure, fill de Jaume Puigdoure, gerrer, i de Caterina⁶³⁷⁴.

0929. PUIGDOURE, Joan o Pere Peu

Gerrer

El 03.04.1697 esposalles amb Teresa Jaumar⁶³⁷⁵.

El 11.06.1702, confirmació de Victòria, filla de Pere Pau Puigdoure, gerrer, i de Teresa, de la parròquia de Sant Jaume. Padrina: Anna Maria, filla de Jaume Puigdoure⁶³⁷⁶.

0930. PUIGGENER, Pere

1537 - Post. 1568

Escudeller, fill de Pere Puiggener, sabater i sastre, i de Caterina.

El 16.01.1551, la seva mare Caterina, l'afermà, per set anys, amb l'escudeller Antoni Devesa per aprendre l'ofici⁶³⁷⁷.

El 29.08.1566, combregar d'en Puigjaner, escudeller, a casa d'en Falcó, als Escudellers⁶³⁷⁸.

El 14.06.1567, esposalles amb Beneta, filla de Bartomeu Casapera, escudeller⁶³⁷⁹.

El 12.07.1568 estava empenyorat per culpa d'un deute d'1 lliura, 15 sous i 10 diners⁶³⁸⁰.

0931. PUJADES, Antoni

? - Abans de 1592

Gerrer, de Barcelona, fill de Bartomeu Pujades, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Gabriela Àngela. Casat amb Anna. Pares de Montserrat Pujades, escudeller.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria⁶³⁸¹.

El 24.09.1569, bateig de Càndia Anna, filla d'Antoni Pujades⁶³⁸².

El 07.03.1572, albat d'en Pujades, escudeller, als Escudellers⁶³⁸³.

El 30.09.1574, juntament amb sis gerrers més, va vendre un censal mort de 120 lliures i pensió anual de 6 lliures al també gerrer Antoni Mulet per a la compra d'alcofol⁶³⁸⁴.

El 28.01.1592 ja era difunt.

0932. PUJADES, Bartomeu

? - 1609

Gerrer, fill de Bartomeu Pujades, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Gabriela. Germà de Joanot Pujades, escudeller, d'Antoni Pujades i de Cosme Pujades, gerrers. Tenia l'obrador al carrer dels Escudellers Blancs-carrer del Vidre, per compra efectuada a Cristòfol Arnau. Fou l'avi de Bartomeu Ràfols, qui va heretar l'obrador.

6364 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 110.
 6365 AHPB, Francesc Reverter, Manual, 1655, desembre, 26 - 1656, desembre, 24.
 6366 AHPB Maties Marçal, Plec de capítols matrimonials, 1661 - 1679).
 6367 AHPB, Josep Quatrecaes i Sala, Manual, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.
 6368 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 6369 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 6370 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1684, desembre, 28 - 1685, desembre, 20.
 6371 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1689, gener, 3 - 1689, desembre, 22.
 6372 AHPB, Maties Marçal, Plec de capítols matrimonials, 1661- 1679.
 6373 AHPB, Francesc Topí i Comes, Testaments, 1687, febrer, 6 - 1724, novembre, 22.
 6374 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 290v.

6375 ACB, Esposalles, vol. 108.
 6376 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 132.
 6377 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1550, desembre, 29 - 1551, desembre, 15.
 6378 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 82, fol. 37r.
 6379 ACB, Esposalles, vol. 43; BC, Manuals Notarials. Jaume d'Encontra, 319-fol.
 6380 AHCB, Arxiu del Veguer. Corredors d'orella, XIII- 01.
 6381 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 6382 ACB, Baptismes, vol. 3.
 6383 APSJP, Llibre d'òbits, 1571-1572, fol. 20v.
 6384 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum div.orum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.

El 09.06.1561 va llogar l'obrador del gerrer Cristòfol Arnau⁶³⁸⁵. El 05.12.1562 va comprar l'obrador al gerrer Cristòfol Arnau⁶³⁸⁶.

El 10.09.1564, assistent a una reunió de la confraria⁶³⁸⁷. El 13.02.1569, assistent a una reunió de la confraria⁶³⁸⁸.

El 04.11.1570 s'esmenta el seu nom en una partida de taronges i diverses càrregues d'obra de terra embarcades amb destinació a França⁶³⁸⁹.

El 30.09.1574, juntament amb sis gerrers més, va vendre un censal mort de 120 lliures i pensió anual de 6 lliures al també gerrer Antoni Mulet per la compra d'alcofol⁶³⁹⁰. El 09.09.1588 va ser rehabilitat com a escudeller pels Consellers de Barcelona⁶³⁹¹. El 28.07.1592 va ser nomenat prohoms segon de la confraria, però el seu nom apareix cancel·lat de la llista⁶³⁹². El 23.07.1597 va ser nomenat clavari de la confraria dels escudellers⁶³⁹³. El 1599 fou insaculat en la bossa del Consell de Cent. El 28.07.1600 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁶³⁹⁴.

El 1606 va confessar tenir unes cases derruïdes, amb una eixida i forn de coure obra de terra i porxo, al carrer de na Quintar. A les afrontacions de finques, al sud hi havia l'obrador de l'oller Jaume Dalmau i, al nord, la tinença que fou d'Eufrasina, muller de Pere Ximeno⁶³⁹⁵.

El 22.12.1608, combregar a mestre Bartomeu Pujades, gerrer, als Escudellers Blancs⁶³⁹⁶. El 05.01.1609, cos de Bartomeu Pujades al carrer dels Escudellers Blancs⁶³⁹⁷.

0933. PUJADES, Cosme

Vers 1530 - Vers 1581

Gerrer, fill de Bartomeu Pujades, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Gabriela Àngela. Germà dels gerrers Bartomeu, Antoni i de l'escudeller Joanot. Residència: carrer dels Escudellers, a lloguer en una casa que era del gerrer Pau Roca 1573.

El 30.09.1574, juntament amb sis gerrers més, va vendre un censal mort de 120 lliures i pensió anual de 6 lliures al també gerrer Antoni Mulet per a la compra d'alcofol⁶³⁹⁸.

El 03.10.1575 es va fer construir un terrat a casa seva al carrer dels Escudellers Blancs, per 21,5 lliures⁶³⁹⁹.

- 6385 AHPB, Onofre Rialp, *Tercium manuale sive prothocollum instrumentorum et contractuum*, 1560, agost, 19 - 1561, agost, 4.
- 6386 AHPB, Onofre Rialp, *Quintum manuale sive prothocollum*, 1562, abril, 9 - 1562, desembre, 18.
- 6387 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
- 6388 AHPB, Miquel Cuberta, Manual 1568, abril, [25] - 1569, març, 16).
- 6389 AHPB, Miquel Cuberta, *Manuale*, 1570, setembre, 19 - 1571, juliol, 22.
- 6390 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum diversorum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.
- 6391 AHCB, Deliberacions, fol. 157.
- 6392 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
- 6393 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
- 6394 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
- 6395 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1497.
- 6396 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 119.
- 6397 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 117.
- 6398 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum diversorum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.
- 6399 AHPB, Montserrat Mora, Esborrany, 1575, octubre, 3 - 1576, febrer, 3.

El 24.04.1580, testament de Joana, muller de Cosme Pujades, filla de Jaume Torralba, pagès, de Collbató, i de Joana. Nomenà marmessors a mossèn Marquès, prevere, rector de l'església parroquial de Pierola; a mossèn Castellet, prevere, habitant a Olesa; a Jaume Vies, d'Olesa, cosí seu; a n'En Soler, hostaler, i a Maria Bogunyona, vídua d'en Bogunyó, sastre, sa germana. Demanà ser enterrada a l'església parroquial de Collbató. Instituí hereva universal a Arcàngela Pinalta, sa germana⁶⁴⁰⁰.

El 1581 era el prohoms tercer de la confraria⁶⁴⁰¹.

0934. PUJADES, Gabriel

Escudeller.

El 1485 va firmar com a testimoni en un document notarial relacionat amb el lliurament del dot de l'esposa de l'escudeller Joan Cerdà⁶⁴⁰².

0935. PUJADES, Joan Joanot

Vers 1530 - 1589

Escudeller, fill de Bartomeu Pujades, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Gabriela Àngela. Germà dels gerrers Bartomeu, Antoni i Cosme Pujades.

Tenia una casa amb dos portals al costat de la casa de Lluís Riera, verguer de la Reial Audiència, que estava al carrer dels Escudellers, a la proa, davant del carrer de Còdols: "... Domibus cum retrocurtali sive exhita eisdem domibus contiguas et puteo qui ibi est et cum duobus portalibus extra in via pública infrascripta aperientibus ex abisso usque in celum et cum introhitibus etc., ques heredes seu successores Joannoti Pujades, quondam, scutellarii civis Barcinone habent el possident in presenti civitate Barcinone subtus turre domus vocate Militie Templi apud locum qui dicitur Codols, in vico per quem itur a Platea dicta de Camprodo ad vicum dels Scudellers"⁶⁴⁰³.

El 1561 va fer de testimoni en un debitori firmat per Antoni Mestre i Anna a favor de Jerònima Ardèvol, germana d'Anna, vídua de Miquel Ardèvol, fuster⁶⁴⁰⁴.

El 07.04.1563 va fer capítols matrimonials amb Maria Anna, filla de Francesc Casasús, escudeller, i de Clara⁶⁴⁰⁵. El 29.04.1563, esposalles amb Marianna, filla de Francesc Casasús, escudeller⁶⁴⁰⁶.

El 1563 comprà dos picons de ferro en els encants dels béns de Alfons Morell⁶⁴⁰⁷.

El 10.09.1564, bateig de Joana Elionor Marianna, filla de Joan Pujades i de Paula. Padrins: Joan Valls, corredor d'orella, i

- 6400 AHPB, Francesc Pedralbes, Plec de testaments, 1562 - 1595.
- 6401 AHCB Gremial, Diversos, vol. 13.
- 6402 AHPB, Pere Triter, *Tercium manuale*, 1484, novembre, 23 - 1485, octubre, 3.
- 6403 AHPB, Antoni Roure, Manual, 1619, desembre, 29 - 1620, desembre, 24). L'any 1639 d'aquesta casa en pagava els censos un tal Ferran, espòs d'Àngela Pujades, usufructuària. AHPB, Sebastià Costa, Llibre de notes, 1639, gener, 25 - 1642, desembre, 21.
- 6404 AHPB, Pere Mambra, Manual 1561, abril, 15 - 1561, desembre, 8.
- 6405 AHPB, Nicolau Molner, *Llibre de concòrdias y capítols matrimonials*, 1557 - 1589.
- 6406 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 81r.
- 6407 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563; AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa 35 (incomplet).

Elionor Cabistaya ?⁶⁴⁰⁸. El 10.01.1565, bateig de Joana, filla de Joan Pujades, escudeller, i de Paula⁶⁴⁰⁹. El 10.09.1565, bateig d'Elionor Mariana filla de Joan Pujades i de Paula⁶⁴¹⁰.

El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria⁶⁴¹¹.

El 07.03.1572 mort d'un albat d'en Pujades, escudeller, als Escudellers⁶⁴¹².

El 1574, prohoms segon de la confraria⁶⁴¹³.

El 19.07.1578, mort de Joan, albat, fill del mestre Pujades, escudeller⁶⁴¹⁴.

El 1582, prohoms quart de la confraria⁶⁴¹⁵. El 23.07.1585 va ser nomenat prohoms en cap de la confraria⁶⁴¹⁶.

El 25.05.1588, esposalles d'Elionor, filla seva i d'Anna, amb Bernat Bosch, paraire, de Terrassa, fill de Rafael Bosch, paraire, i d'Elionor⁶⁴¹⁷.

Pagà 10 sous per dos forns de coure obra de terra a Barcelona⁶⁴¹⁸.

Segurament degué morir durant l'epidèmia de pesta del 1589, segons es diu en el document en el qual el seu fill Montserrat Pujades va assignar les rendes que rebia d'una casa, per poder pagar un aniversari a l'església de Sant Jaume Barcelona, en memòria del seus pares difunts, morts durant aquella epidèmia.⁶⁴¹⁹

El 1591, capítols matrimonials del seu fill Montserrat Pujades amb Àngela⁶⁴²⁰.

0936. PUJADES, Montserrat Serapi

Vers 1570 - 1604

Escudeller i gerrer, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Joan Pujades, escudeller, i d'Anna.

El 07.11.1591, capítols matrimonials. Dot: 50 lliures. Entre els testimonis, l'escudeller Pere Boveres⁶⁴²¹. El 28.01.1592, esposalles amb Àngela, filla de Francesc Riambau i Desbarri, domiciliat a Barcelona, fill de Llorenç Onofre Riambau, secretari de la Inquisició⁶⁴²².

El 21.11.1594 Salvador Morató li va llogar, per tres anys, un obrador amb forn que tenia dins de casa seva al carrer dels Escudellers, pel preu de 27 lliures⁶⁴²³.

El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria.

El 13.10.1600 fou fiador del deute de Bernat Casasús amb

Anna Pasquala⁶⁴²⁴.

El 17.08.1603, albat del mestre Montserrat Pujades, escudeller, prop de la placeta d'en Camprodó⁶⁴²⁵.

El 15.11.1604 va fer testament. Nomenà marmessors a Francesc Aguilera, prevere, rector de Sant Jaume; a Bartomeu Pujades, gerrer, i a Àngela, la seva esposa; a Gabriel Anglès, gerrer, el seu cunyat, i a Bernat Bosch, paraire, el seu cunyat. Demana ser enterrat a Sant Jaume, al vas dels seus pares. Nomenà hereva a la seva esposa Àngela⁶⁴²⁶. Va assignar les rendes que rebia d'una casa situada al carrer que anava de la Plaça d'en Camprodó als Escudellers, que li pagava el gerrer Gabriel Anglès i la seva esposa Càndia⁶⁴²⁷.

El 06.09.1606, esposalles de la vídua Àngela amb Jeroni Espasa, rajoler, de Barcelona, vidu⁶⁴²⁸.

0937. PUJÓ, Francesc

Vers 1610 - 1649

Jove escudeller, fill de Joan Pujó, sastre, habitant a Barcelona, i de Jerònima. Vivia al carrer de la Carnisseria d'en Sorts.

El 21.05.1638, esposalles amb Paula, filla del mestre Llorenç Ferrer, escudeller de Barcelona, i d'Eulàlia⁶⁴²⁹.

El 08.09.1638, capítols matrimonials. Llorenç Ferrer i Eulàlia, pares de Paula Ferrer, donaren una fornada d'obra escudellera cuita, ço és, posada dins del forn que l'esmentat Pujó hauria de desenfornar. Li donaria per Sant Joan de juny, estimada en 55 lliures. També prometen tenir a casa seva, fent la despesa per espai d'un any, als dos cònjuges, a raó de 36 lliures anuals. Després, Paula hauria de treballar per als seus pares, servint-los i "fent el que sia menester". Prometeren a Pujó deixar-li, per 2 anys, la meitat de l'obrador on estava Llorenç Ferrer, de franc, que avaluaren a raó de 10 lliures anuals, començant quan l'esmentat Pujó volgués obrar. Li va donar 5 lliures i 4 sous que l'esmentat Pujó havia de pagar com a dret d'examen el dia que s'examinés. També, les 25 lliures de la confraria, com a filla de confrare. La carta dotal sumava 150 lliures i 4 sous, i l'escreix, 65 lliures. Foren testimonis Miquel Mateu, escudeller, i Miquel Mota, oller⁶⁴³⁰.

S'esmenta en el fogatge de l'any 1640⁶⁴³¹.

El 29.07.1641, per poder pagar un deute de 25 lliures a l'escudeller Pau Rossell, li va assignar les 25 lliures que la confraria dels escudellers havia donat a la seva esposa Paula, en tant que donzella casada amb un mestre escudeller⁶⁴³².

El 17.04.1643 l'escudeller Miquel Roca va establir en emfiteusi a Francesc Pujó, escudeller, en unes cases abans cobertes de teules, part de terrat i en part derruïdes, amb pati,

6408 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 464.
 6409 APSJP, Baptismes, vol. 1.
 6410 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 464.
 6411 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril [25] - 1569, març, 16.
 6412 APSJP, Llibre d'òbits, 1572 - 1573, fol. 20v.
 6413 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 6414 ADB, Sant Just, Funeràries, vol. 26, s/fol.
 6415 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 6416 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 6417 ACB, Esposalles, vol. 54, fol. 110.
 6418 ACA, Reial Patrimoni. Mulassa, vol. I, fol. 788
 6419 AHPB, Joan Pareja, *Decimum octavum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1603, desembre, 27 - 1604, desembre, 24.
 6420 AHPB, Joan Pareja, Manual, 1591, gener, 24 - 1591, desembre, 17.
 6421 AHPB, Joan Pareja, Manual 1591, gener, 24 - 1591, desembre, 17.
 6422 ACB, Esposalles, vol. 56.
 6423 AHPB, Francesc Bonet, *Manuale*, 1593, febrer, 10 - 1595, desembre, 4.

6424 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 6425 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.
 6426 AHPB, Joan Pareja, Plec de testaments, 1587 - 1608.
 6427 AHPB, Joan Pareja, *Decimum octavum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1603, desembre, 27 - 1604, desembre, 24.
 6428 ACB, Esposalles, vol. 63, fol. 182r.
 6429 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 69r.
 6430 AHPB, Josep Galcem, *Liber primus capitulorum matrimonialium*, 1627, setembre, 20 - 1649, desembre, 25.
 6431 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 6432 AHPB, Pau Passoles, *Sextum manuale sive prothocollum*, 1641, gener, 4 - 1641, desembre, 18.

pou i safareig, que Miquel Roca tenia al carrer de na Quintar, que l'any 1617 havia heretat del seu pare Miquel Roca, casat amb Marquesa, filla de Jeroni Espasa. Abans, havia estat del gerrer Damià Ferriol. Termenava: a orient amb el carrer de na Sagra; al sud, part amb l'honor de Salvador Morató, gerrer, que fou de Jaume Mercer i abans de Berenguer Bonet, gerrer, i part amb l'obrador dels hereus de Simó Fajol, gerrer, que abans fou d'Antoni Portella, gerrer, a l'hort on hi havia hagut construïda i edificada una casa que fou d'Antoni Portella; a occident, amb Guillem Bajó, escudeller, que fou dels hereus de Simó Fajol, i abans, Portella⁶⁴³³.

El 14.10.1646, assistí a la reunió de la confraria⁶⁴³⁴. El 09.03.1648 fou nomenat abanderat de la confraria⁶⁴³⁵. El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria⁶⁴³⁶.

El 20.10.1649, testament⁶⁴³⁷. El 07.11.1649 es va anunciar la seva mort durant la reunió de la confraria. Com que aleshores era el síndic del plom, va caldre anomenar-ne un de nou: Segimon Duxer⁶⁴³⁸.

0938. PUJOL, Joan

Vers 1660 - Vers 1694

Jove escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Pujol, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Susanna. Residència: carrer Tallers parròquia del Pi.

El 17.03.1681, esposalles amb Anna Maria Rellera, donzella⁶⁴³⁹. El 19.03.1681, capítols matrimonials amb Anna Maria Reller, filla de Pau Reller, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Madrona. Dot: 100 lliures⁶⁴⁴⁰.

El 15.08.1690, cos de Joan Pujol, albat, fill de Joan Pujol, escudeller, i d'Anna Maria, als Tallers⁶⁴⁴¹. El 12.03.1691, cos de Josep, albat, fill de Joan Pujol, escudeller, i d'Anna Maria, als Tallers⁶⁴⁴².

El 02.07.1694, capítols matrimonials de Jaume Martí, garbellador, ciutadà de Barcelona, amb Anna Maria Pujol i Reller, vídua de Joan Pujol, escudeller, filla de Pau Reller, pagès i mercader, i de Mariona. Aportà com a dot una casa al carrer Tallers i 86 lliures, 18 sous i 6 diners en mobles i joies⁶⁴⁴³. El 04.7.1694, expedient matrimonial, al Pi⁶⁴⁴⁴.

0939. PUJOL, Josep

Escudeller.

6433 AHPB, Antoni Estalella, *Decimus octavus liber vendicionum, donacionum, stabilimentorum et aliorum instrumentorum*, 1619, juliol, 3 - 1646, desembre, 4.

6434 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

6435 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

6436 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.

6437 AHPB, Josep Galcem, Llibre de testaments, 1637, febrer, 11 - 1649, octubre, 20.

6438 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

6439 ACB, Esposalles, vol. 100, fol. 101v.

6440 AHPB, Francesc Vergés i Vic, Esborrany, 1681, gener, 8 - 1681, novembre, 18.

6441 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.

6442 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.

6443 AHPB, Pau de Toar, Plec de capítols matrimonials, 1675 - 1702.

6444 APSMP, Expedients matrimonial, 1693-1694.

El 13.06.1847, bateig de Fèlix, Antoni, Joaquim, fill de Josep Pujol, escudeller, natural de Fellines, i de Maria Pujol, natural d'Alacant, cònjuges⁶⁴⁴⁵.

El 27.04.1856, bateig d'Antoni Joan Ramon, fill de Josep Pujol i de Maria Pujol, natural d'Alcanyís. Padrins: Joan Jordà, gerrer i Gertrudis Muntaner, soltera⁶⁴⁴⁶.

- R -

6445 ACB, Baptismes, vol 57, fol. 16v.

6446 ACB, Baptismes, vol. 66, fol. 104.

0940. RABAT, Jaume

Escudeller.

El 1583 ja era mort: Sebastià Rabat, de 13 a 14 anys d'edat, fill de Jaume Rabat i de la seva esposa Margarida, per set anys, es va afermar amb el manyà i pedrenyaler Francesc Alzina per aprendre el seu ofici⁶⁴⁴⁷.

0941. RAFEL, Onofre

Escudeller.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶⁴⁴⁸.

0942. RÀFOLS, Bartomeu

Vers 1580 - 1642

Mestre gerrer, fill de Pere Ràfols, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia. Disposava d'una casa i obrador al carrer dels Escudellers Blancs abans de Roig Saig que havia estat anteriorment del gerrer Cosme Pujades, al costat de la casa del notari Francesc Duran, que abans va ser de Miquel Valls⁶⁴⁴⁹.

El 12.03.1604, esposalles amb Marianna, filla de Joan Fornell, baster, de Martorell, i d'Àngela⁶⁴⁵⁰. El 28.08.1606, sepultura de Marianna, muller de Bartomeu Ràfols, als Escudellers Blancs⁶⁴⁵¹.

El 16.10.1607, albat de Bartomeu, als Escudellers Blancs⁶⁴⁵². El 21.02.1612, albat de Maria, filla de Bartomeu Ràfols, gerrer. Està prop dels Escudellers Blancs⁶⁴⁵³.

S'esmenta en una llibreta de comunió pasqual de Sant Just i Sant Pastor 1616-1622 que deu correspondre a la parròquia de Santa Maria del Pi. Vivia als Escudellers Blancs, juntament amb la seva muller Magdalena i amb el gerrer Pau Muntaner⁶⁴⁵⁴.

El 23.04.1624 va fer testament. Nomenà marmessors a Magdalena Ràfols, la seva muller. Demanà ser enterrat a l'església del Pi. S'esmenten les filles Jerònima, Elisabet, Eulàlia i Caterina, a cadascuna de les quals deixà 50 lliures. Instituí hereu universal al seu fill Bartomeu Ràfols, de 9 anys d'edat⁶⁴⁵⁵.

El 08.12.1636, esposalles d'Elisabet, la seva filla i de Magdalena, amb Josep Tírot, capser, de Barcelona⁶⁴⁵⁶.

El 1640 posseïa l'obrador del seu avui, el gerrer Bartomeu Pujades, entre els carrers dels Escudellers Blancs i del Vidre, que havia comprat a Cristòfol Arnau, gerrer, el 1562.

El 17.08.1640, esposalles d'Eulàlia, filla de Bartomeu

Ràfols, gerrer, i de Magdalena, amb el pagès de Jorba Jaume Brunet⁶⁴⁵⁷.

El 28.04.1642 va fer un nou testament. Anomenà marmessors a Magdalena Ràfols, la seva muller; a Rafael Ràfols, prevere i vicari perpetu de Sant Just i Sant Pastor, i a Antoni Badia, retorcedor de llana, el seu gendre. Demanà ser enterrat al vas de Bartomeu Pujades, el seu avi, a l'església del Pi, davant de les grades de la capella de la Santa Espina. Llegà a Caterina i a Peronella 50 lliures a cadascuna. A Jerònima Badia, filla, i aleshores muller d'Antoni Badia, que li havia donat 50 lliures del dot però que només n'havia rebut 14, li donà les 36 restants. La resta de béns foren per Magdalena Ràfols. Instituí hereu universal a Francesc Ràfols, el seu fill. Entre els testimonis, l'escudeller Andreu Grasses⁶⁴⁵⁸.

El 06.05.1642, sepultura de Bartomeu Ràfols, escudeller, als Escudellers Blancs⁶⁴⁵⁹.

0943. RÀFOLS, Manuel

1663 - 1736

Mestre escudeller, fill de Miquel Ràfols, boter de Barcelona, i d'Agnès.

El 06.09.1683, essent un jove escudeller, va fer de testimoni en un document privat: el pagament de 5,5 lliures per l'elaboració d'uns pots d'apotecari fets per l'escudeller Jeroni Duxer, destinats a la botiga de Maria Duch i Vicens, de Sant Genís de Vilassar⁶⁴⁶⁰.

El 26.12.1686, essent jove escudeller, esposalles amb Agnès Puig, filla de Jaume Puig, pescador de Barcelona, i d'Engràcia. Testimonis: Josep Boloix, celler, i Valentí Augirot, jove escriptent⁶⁴⁶¹.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶⁴⁶². L'11.04.1696, assistí a una reunió de la confraria⁶⁴⁶³. El 07.03.1697 fou present a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁶⁴⁶⁴.

El 06.10.1701 Agnès Ràfols va fer de padrina a Sant Just i Sant Pastor⁶⁴⁶⁵.

El 13.01.1705, Manuel Ràfols i Agnès, sa muller, nomenaren procurador a Josep Serra, ciutadà honorat de Barcelona, per certes causes judicials⁶⁴⁶⁶.

El 04.04.1709, cos de Francesc, fill de la ventura als Escudellers. Pagaria Manuel Ràfols. L'albat era a la proa de Sant Pau, al vas de la Concepció⁶⁴⁶⁷.

6447 AHPB, Jaume Massaguer, Manual, 1583, novembre, 24 - 1583, maig, 14.
6448 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
6449 AHPB, Gaspar Monserrat Xemallau, Manual, 1621, desembre, 7 - 1622, desembre, 22.
6450 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 116v.
6451 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 116.
6452 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 18, fol. 46r.
6453 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 122, fol. 62r.
6454 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1616-1622.
6455 AHPB, Francesc Caselles, major, *Testaments*, 1620, gener, 24 - 1631, octubre, 19.
6456 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 104r.

6457 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 88v.
6458 AHPB, Francesc Reverter, *Primus liber testamentorum et ultimorum voluntatum*, 1638, gener, 18 - 1649, octubre, 25.
6459 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 144..
6460 AHPB, Josep Brossa, *Manuale*, 1682, desembre, 26 - 1683, novembre, 14..
6461 APSJP, Esposoris, vol. 5; ACB, Esposalles, vol. 103..
6462 AHPB, Jacint Sescases, Protocol ... dels actes rebuts, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20..
6463 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106..
6464 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
6465 APSJP, Baptismes, vol. 10, pàg. 315..
6466 AHPB, Pau de Toar, *Protocollum sive borrador*, 1704, gener, 23 - 1706, gener, 18.
6467 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7.

S'esmenta en el cadastre del 1715-1716⁶⁴⁶⁸. Tenia casa al carrer dels Escudellers, on vivia amb sa família, que, juntament amb un obrador contigu, tenia en virtut d'un establiment emfitèutic fet per Ramon Cases, per la qual pagava al rector del col·legi de la Companyia de Jesús de la vila de Cervera; al convent de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron i a don Honorat Pallejà i Riera. Tenia una altra casa al carrer d'en Serra, per la qual pagava al col·legi de Sant Vicenç Ferrer i Sant Ramon, i a Ignasi Arús. El 02.02.1723 la va llogar, per cinc anys, al taverner Josep Ros⁶⁴⁶⁹.

S'esmenta en el cadastre del 1717⁶⁴⁷⁰.

El 1723 fou prohom segon de la confraria⁶⁴⁷¹. S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 62 anys⁶⁴⁷². El 1729, fou prohom en cap de la confraria⁶⁴⁷³.

Sembla que hauria mort el 1736 l'any anterior ell i la seva esposa Agnès varen establir en unes cases i obrador a Sebastià Fuster, escudeller El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁶⁴⁷⁴.

El 1741 - 1742 s'esmenta, entre les cases reedificades aquell any, una casa de Manuel Ràfols, escudeller, al carrer d'en Serra, aleshores propietat de Francesc Vidal⁶⁴⁷⁵.

0944. RÀFOLS, Jeroni

Vers 1678 - 1710

Jove escudeller.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶⁴⁷⁶.

El 15.08.1705, esposalles amb Agnès Serena, donzella⁶⁴⁷⁷.

El 07.08.1707, cos de Manuela, albat, filla de Jeroni Ràfols, jove escudeller, davant de la capella de Sant Cristòfol, al Regomir. Enterrada al vas de la Concepció⁶⁴⁷⁸.

El 15.07.1710, defunció de Jeroni Ràfols, jove escudeller, al Regomir, davant de Sant Cristòfol. Enterrat al vas a terra ferma⁶⁴⁷⁹.

0945. RÀFOLS, Macià

? - 1639?

Escudeller, de Vilanova de Sitges, fill de Jaume Ràfols, mariner, i d'Elionor. Altres documents diuen "fill de Jaume Ràfols, pagès, de Vilanova de Cubelles, i de Tecla".

El 03.09.1588, esposalles amb Elisabet Mas, filla de Francesc

Mas, taverner, ciutadà de Barcelona, i de Caterina Mas⁶⁴⁸⁰.

El 12.11.1589, capítols matrimonials amb Joana Regués, filla de Joan Regués, escudeller, aleshores ja difunt, ciutadà de Barcelona, i Jerònima. De testimoni, figura Antoni Sadurní i com a fiadors, Bartomeu Cardenyas i Gaspar Vidal, escudellers de Barcelona.

El 02.01.1591 va llogar, per tres anys, a l'escudeller Jaume Seguí, un obrador d'escudeller al carrer dels Escudellers, a raó de 6 lliures anuals⁶⁴⁸¹.

El 16.08.1600 consta que assistí a una reunió de la confraria⁶⁴⁸².

El 14.11.1599, bateig d'Elisabet Eulàlia Jerònima, filla de Macià Ràfols i de Joana⁶⁴⁸³.

El 23.12.1602, vidu de Joana, esposalles amb Anna, vídua d'Antoni Llavarola, mestre d'aixa de Barcelona⁶⁴⁸⁴.

El 01.07.1613, combregar de Macià Ràfols, escudeller, als Escudellers Blancs⁶⁴⁸⁵.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁶⁴⁸⁶.

El 27.07.1616, esposalles de sa filla Eulàlia, i de Joana, amb Llorenç Ferrer, escudeller de l'Albí⁶⁴⁸⁷.

S'esmenta en una llibreta de comunió pasqual dels anys 1616-1622, que deu correspondre a la parròquia del Pi. Vivia al carrer dels Escudellers Blancs, juntament amb: Francesc Grei treballador i Anna, la seva muller; Llorenç Ferrer escudeller i Eulàlia, la seva muller; Jaume Grei mestre de cases i Gabriela, la seva muller⁶⁴⁸⁸.

El 30.12.1618 apadrinà una filla de Pere Ràfols, boter⁶⁴⁸⁹.

El 25.02.1626 era prohom en cap de la confraria⁶⁴⁹⁰. El 21.07.1629, prohom en cap de la confraria⁶⁴⁹¹. El 21.07.1633, prohom en cap de la confraria i, per ser deutor, fou extret⁶⁴⁹².

El 03.09.1639 ja era mort reconeixement de la donació del dot de la seva filla Eulàlia Ràfols al seu espòs Llorenç Ferrer⁶⁴⁹³.

0946. RÀFOLS, Pere

? - 1592

Escudeller i gerrer de Barcelona, pare del gerrer Bartomeu Ràfols. Residència: cases al carrer dels Escudellers, que eren

6468 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I-6.
 6469 AHPB, Antoni Comelles, major, *Manuale primum instrumentorum*, 1722, novembre, 29 - 1726, desembre, 23.
 6470 AHCB, Cadastre, I-61.
 6471 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 6472 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
 6473 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 6474 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 6475 AHCB, Cadastre, I-34.
 6476 AHPB, Jacint Sescases, Protocol ... dels actes rebuts, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 6477 ACB, Esposalles, vol. 113.
 6478 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 7.
 6479 ACB, Defuncions, vol. 5.

6480 ACB, Esposalles, vol. 54.
 6481 AHPB, Joan Esteve Mir, *Vigessimum nonum prothocollum contractuum comunium*, 1591, gener, 1 - 1591, desembre, 24.
 6482 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.
 6483 APSMP, Llibre de les Fadrines del Pi, 1605-1629.
 6484 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 121r.
 6485 APSMP, Llibre d'òbits, 124, fol. 20r.
 6486 AHPB, Maties Amell, *Libre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 6487 ACB, Esposalles, vol. 68.
 6488 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1616-1622.
 6489 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 6490 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.
 6491 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 6492 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 6493 AHPB, Josep Galcem, *Decimum tercium manuale contractuum et instrumentorum*, 1638, desembre, 26 - 1639, desembre, 23..

dels Corbera⁶⁴⁹⁴.

El 12.09.1587, capítols matrimonials amb Marianna, filla de Montserrat Morell capítols en poder del notari Joan Esteve Mir⁶⁴⁹⁵.

El 20.03.1592 inventari dels béns de t. Ràfols, gerrer, fet a instàncies de Marianna Morell, la seva vídua⁶⁴⁹⁶.

Marianna, filla de l'escudeller Montserrat Morell, i de Caterina. Marianna Morell confessà ser propietària de part d'un hospici vers occident amb dos portals oberts a la via pública "*Cum solo terre ipsius partis et edificiiis suis ex abisso usque in celum*" ... *in civitate Barcinone in burgo eiusdem in carraria scilicet vocata vulgariter dels Hollers Blanchs, retentis tamen penes heredes seu successores dicti magnifici Jacobi del Avel retrocurtali sive horto dicto eidem pati contiguus cum puteo et arboribus diversorum generum*" que era alou del benifet segon de Sant Nicolau instituït a la seu de Barcelona. Termenava: a orient i sud, amb honors els hereus de Jaume de Navel; a occident, amb la tinença de Rafael Orta, escudeller, que va ser de Joan Him, escudeller, i al nord, amb el carrer dels Ollers blancs. Li pertanyia a Marianna Morell pels capítols matrimonials firmats el 12.09.1587 notari Joan Esteve Mir, com a filla única de Caterina⁶⁴⁹⁷.

El 23.04.1624, testament del seu fill Bartomeu Ràfols, gerrer⁶⁴⁹⁸.

El 02.03.1626 requisició verbal feta per Antoni Porta, síndic de la confraria dels escudellers a Maria Anna Grasses, vídua en primeres núpcies del gerrer Pere Ràfols. Li fa saber que en un termini d'entre 6 i 8 dies faci examinar a Perot Ràfols, fill de Pere Ràfols i d'Anna Maria Grasses, de mestre gerrer. Va dir que donaria la resPost.a quan calgués⁶⁴⁹⁹.

0947. RAMIS i COLLELL, Antoni Ramon

Vers 1750 - Post. 1781

Jove escudeller, de Barcelona, fill de Joan Ramis, mestre d'aixa, ciutadà de Barcelona, i de Raimunda Ramis i Collell.

El 1779, capítols matrimonials amb Maria Francesca Albelda i Delgado, filla de Llorenç Albelda, oficial de la Reial Duana de Barcelona, i de Maria Delgado⁶⁵⁰⁰.

El 18.01.1780, bateig de Raimunda Josepa Antònia, filla de Ramon Ramis, escudeller, i de Maria Francesca Albelda, cònjuges⁶⁵⁰¹. El 29.07.1781, confirmació de Raimunda, filla d'Antoni Ramis, escudeller, i de Maria Francesca⁶⁵⁰².

6494 AHPB, Joan Terés, Plec d'inventaris i encants, 1600- 1605.

6495 AHPB, Joan Esteve Mir, Plec de capítols matrimonials, 1572 - 1594.

6496 AHPB, Joan Esteve Mir, Plec d'inventaris i encants.

6497 AHPB, Pere Mambla, Capbreu del benefici segon de Sant Nicolau de la Seu de Barcelona, 1582, juny, 19 - 1583, novembre, 30.

6498 AHPB, Francesc Casselles, major, *Testaments*, 1620, gener, 24 - 1631, octubre, 19.

6499 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum nonum*, 1625, desembre, 26 - 1626, desembre, 22.

6500 AHPB, Carles Carbonell, *Vigessimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1778, desembre, 27 - 1779, desembre, 24..

6501 ACB, Baptismes, vol. 30, fol. 229r.

6502 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 284v.

0948. RAMON, Antoni

Vers 1560 - ?

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Miquel Ramon, escudeller, i de Brígida.

El 15.06.1586, esposalles amb Caterina, filla de Joan Baduell, serrador, ciutadà de Tortosa, i d'Elisabet⁶⁵⁰³.

0949. RAMON, Gelabert

Picador de terra.

El 12.10.1549 va fer de testimoni en un contracte notarial⁶⁵⁰⁴.

0950. RAMON, Joan

Vers 1490 - ?

Gerrer.

El 10.05.1503 va fer de testimoni en el pagament d'un cens de 8 lliures i 1 sou efectuat pel gerrer Damià Vilaseca al mercader Antoni Mateu, per la casa on habitava en Vilaseca, al carrer dels Ollers⁶⁵⁰⁵.

El 1505-1506 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*. 61].

El 12.06.1523, esposalles amb Beatriu, filla de (?), especier, de Solsona⁶⁵⁰⁶.

0951. RAMON, Joan

Vers 1525 - ?

Escudeller, fill de Joan Ramon, gerrer, i de Beatriu.

El 14.10.1553, un tal Ramon: esposalles amb madona Eulàlia, vídua d'en Guardiola, escudeller⁶⁵⁰⁷.

El 28.11.1553 va vendre al pagès Antoni Rovira unes cases amb tres portals al carrer del Portal de Sant Antoni, pel preu de 74 lliures⁶⁵⁰⁸.

El 21.04.1554, esposalles amb Elisabet, donzella, filla d'en Jaume Roca⁶⁵⁰⁹.

El 28.09.1554, capítols matrimonials entre Janot Ramon, escudeller, fill de Joan Ramon, gerrer, ciutadà de Barcelona i de Beatriu, amb Isabel Joana, filla de Jaume Roca, pagès, aragonès, i d'Isabel, en segones núpcies, muller del mestre Pere Sabordit, sastre, de Tàrrrega⁶⁵¹⁰.

0952. RAMON, Miquel

? - 1592

6503 ACB, Esposalles, vol. 53.

6504 AHPB, Francesc Vidal, major, *Prothocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.

6505 AHPB, Pere Pasqual, *XL manuale comune*, 1503, febrer, 6 - 1504, setembre, 21.

6506 ACB, Esposalles, vol. 21, fol. 6v.

6507 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 20r.

6508 AHPB, Climent Calopa, *Prothocollum sive manuale instrumentorum*, 1553, gener, 2 - 1553, desembre, 23.

6509 ACB, Esposalles, vol. 36.

6510 AHPB, Pere Fitor, major, *Quintum manuale sive prothocollum*, 1553, desembre, 16 - 1554, agost, 1.

Escudeller, pare de l'escudeller Antoni Ramon, casat amb una tal Brígida.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁶⁵¹¹.

El 01.12.1555, comunió a la muller d'en Ramon, escudeller, al carrer dels Ollers Blancs⁶⁵¹².

El 08.09.1565, bateig de Sebastià Lluís? Pau, fill de Miquel Ramon, escudeller, i de ? Padrins: mossèn Regàs, prevere, i madona Vilara, escudellera, muller d'en Vila, escudeller⁶⁵¹³.

El 26.04.1592, comunió a la muller de Miquel Ramon, escudeller, junt al portal dels Escudellers⁶⁵¹⁴.

El 13.08.1592, cos de Miquel Ramon, escudeller, al carrer Escudellers⁶⁵¹⁵.

0953. RAMON, Miquel

? - Vers 1603

Escudeller, possiblement fill de l'escudeller Miquel Ramon i de Brígida.

El 23.01.1591 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁶⁵¹⁶. El 27.07.1595, prohom en cap de la confraria dels escudellers.

El 13.09.1603 esposalles de Joana, vídua de .t. Ramon, escudeller de Barcelona, amb Nicolau Tarrida, pagès, habitant a Barcelona, vidu⁶⁵¹⁷.

0954. REGUÉS i MORELL, Antoni

Vers 1540 - 1595/1597

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Regués, escudeller de Barcelona, i Jerònima Morell. Germà de Joana Regués.

El 18.11.1577 albat a casa del mestre Regués, escudeller, als Escudellers⁶⁵¹⁸.

El 13.04.1586, capítols matrimonials amb Maria Anna, filla de Benet Rovira, i de Montserrat. Elisabet Rovira, vídua de Jaume Rovira, garbellador, aportà 120 lliures en concepte de dot. Fermances d'Antoni Regués: el gerrer Rafael Mates⁶⁵¹⁹.

El 18.04.1586, esposalles amb Mariana, filla de Benet Rovira, calafat, i de Montserrat, ciutadans de Barcelona⁶⁵²⁰.

El 07.08.1591, va firmar un debitori de 10 lliures i 16 sous per la compra de 4 quintars de plom, a raó de 2 lliures i 14 sous, el quintar⁶⁵²¹.

El 24.04.1592, esposalles amb Francina, filla de Pere Prats,

pagès del Prat, i d'Elisabet⁶⁵²².

El 27.07.1595 va ser nomenat prohom tercer de la confraria⁶⁵²³.

El 1597 ja era mort testament de Francina, muller en segones núpcies d'Antoni Regués, escudeller, filla de Pere Prats, pagès, de Sant Pere i Sant Pau del Prat, i d'Elisabet.

El 08.12.1629, capítols matrimonials entre Josep Monyos, tiraterra, ciutadà de Barcelona, amb Caterina Llansera, vídua de Francesc Llanser, tiraterra, filla d'Antoni Regués, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Francina, aleshores ja difunts⁶⁵²⁴.

0955. REGUÉS i ROVIRA, Antoni

Post. 1586 - 1625

Escudeller de Barcelona, fill d'Antoni Regués, escudeller, de Barcelona, i de Marianna.

Segons un document de 1627 tenia la casa i l'obrador al carrer dels Ollers Blancs, anteriorment de Joan Regués, al costat de la casa dels Serra, alou de la pabordia del més d'abril de la seu de Barcelona⁶⁵²⁵.

El 15.07.1609, esposalles amb Maria, filla d'Esteve Prats, pagès, de Mataró, i de Margarida⁶⁵²⁶. El 12.08.1609 va signar els capítols matrimonials. Dot: 150 lliures⁶⁵²⁷.

El 31.11.1611 va llogar, per tres anys, un obrador amb tres forns que tenia al carrer dels Escudellers, a l'escudeller Antoni Font, pel preu de 36 lliures: 24 en millores a l'obrador i les restants 12 lliures en efectiu, a pagar en dos terminis⁶⁵²⁸.

El 10.02.1625 va fer testament notari Bernat Oliver; no es conserva. L'11.08.1627 la casa i l'obrador van ser venuts pels marmessors a l'escudeller Joan Garriga⁶⁵²⁹.

El 29.06.1629 Francesc Llanser, mercer, va reconèixer haver rebut el dot de la seva esposa Caterina Regués, filla d'Antoni Regués, escudeller, i de Francesca. Es tractava de 55 lliures 25 de la confraria dels escudellers, 20 de la dels descarregadors i 10 dels administradors de la casa dels orfes⁶⁵³⁰.

El 08.12.1629, capítols matrimonials entre Caterina Llansera, vídua de Francesc Llanser, difunt, tiraterra, filla d'Antoni Regués, escudeller i de Francesca Oleguer⁶⁵³¹.

0956. REGUÉS, Joan o Joan Francesc

Vers 1535 - 1589

6511 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
 6512 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 67.
 6513 APSMP, Baptismes, vol. 3.
 6514 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 101.
 6515 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 170v.
 6516 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 6517 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 52v.
 6518 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 26.
 6519 AHPB, Joan Sala, Llibre de capítols matrimonials, 1586, gener, 8 - 1591, novembre, 23.
 6520 ACB, Esposalles, vol. 53.
 6521 AHPB, Pau Calopa, Aprisies, 1590, desembre, 31 - 1591, desembre, 24.

6522 ACB, Esposalles, vol. 56.
 6523 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 6524 AHPB, Pere Pau Vives, Capítols matrimonials, 1625, juny, 7 - 1636, octubre, 7.
 6525 AHPB, Pere Moret, *Trigesimus primus liber comunis notularum diversorum contractuum*, 1626, desembre, 19 - 1627, novembre, 20.
 6526 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 37.
 6527 AHPB, Rafael Pastor, *Secundum omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1607, novembre, 30 - 1609, setembre, 15.
 6528 AHPB, Antoni Joan Fita, Manual, 1611, fol. 645 i s; AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum quartum*, 1610, desembre, 29 - 1611, desembre, 21.
 6529 AHPB, Pere Moret, *Trigesimus primus liber comunis notularum diversorum contractuum*, 1626, desembre, 19 - 1627, novembre, 20.
 6530 AHPB, Miquel Mora, *Tercium protecolum sive manuale contractuum*, 1628, desembre, 27 - 1629, desembre, 23.
 6531 AHPB, Pere Pau Vives, *Quartum protocolum*, 1628, desembre, 27 - 1629, desembre, 24.

Escudeller, pare d'Antoni Regués, escudeller de Barcelona, i germà de Cristòfol Regués, mestre de cases, fill de Pau Regués, mariner, de Barcelona, i d'Eufrasina.

Vivia al carrer dels Ollers Blancs, on tenia la casa i l'obrador - que donava a na Sagra-, alou de la pabordia del més d'abril de la seu de Barcelona, al costat de la casa de l'escudeller Joan Canyamars.

El 27.08.1560, capítols matrimonials amb Jerònima, filla de Pere Morell, teixidor de lli, i d'Esperança⁶⁵³².

De 1561 a 1564 va ser establert en un obrador al carrer de na Sagra, que era de Pere Pons, alou de la pabordia del mes d'abril.

El 07.04.1563, testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Bernat Llavanes veure Llavanes, Bernat.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria⁶⁵³³.

El 05.06.1564, bateig d'Elisabet Jerònima, filla de Joan Regués, escudeller, i de Jerònima⁶⁵³⁴.

L'11.03.1565 va comprar la finca on vivia al convent de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron notari: Antoni Miquel Mir.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁶⁵³⁵.

El 17.12.1579 anomenà procurador al seu fill Pere, mariner, per poder cobrar certes quantitats que li devia un tal Francesc Martí, de Penyíscola⁶⁵³⁶.

El 09.09.1588 fou rehabilitat com a escudeller, pels consellers de Barcelona⁶⁵³⁷.

El 12.11.1589 es va casar la seva filla Joana amb Macià Ràfols, essent ell ja difunt, molt probablement a causa de l'epidèmia de pesta d'aquell any⁶⁵³⁸.

El 22.02.1599, combregar de Jerònima Regués, escudellera, a la Rambla al costat de mossèn Amat⁶⁵³⁹.

El 27.01.1645, testament d'Elisabet, filla de Francesc sic Regués, escudeller, i de Jerònima⁶⁵⁴⁰.

0957. RECTOR, Bernat

Vers 1590 - 1651

Escudeller de Barcelona, fill de Francesc Rector, pagès, i d'Elisabet. Residència: carrer dels Escudellers Blancs.

El 1613 residia a la casa del seu mestre en Guillem Bajó, al carrer Escudellers, essent aleshores aprenent⁶⁵⁴¹.

El 20.10.1618, esposalles amb Maria Francesca, filla de Joan Garriga, escudeller de Barcelona, i Elisabet⁶⁵⁴². El 08.12.1618,

capítols matrimonials, essent habitant a Barcelona⁶⁵⁴³.

El 28.09.1619 reconegué haver rebut 25 lliures de part del dot pel seu matrimoni amb Maria, filla de Joan Garriga, escudeller⁶⁵⁴⁴.

El 02.07.1620, combregar de Maria Rectora, filla del mestre garriga, als Còdols⁶⁵⁴⁵.

El 25.10.1620 bateig de Antiga Joana Elisabet filla de Bernat Rector, escudeller i de Maria. Padrins: Miquel Darius, fill de Martí Darius, negociant, i Antiga Baiona⁶⁵⁴⁶. El 05.03.1631, bateig de Paula Maria Anna, filla de Bernat Rector i de Maria. Foren padrins: Francesc Paxau, escudeller i Paula Anglada, vídua de Bartomeu Anglada, tots de Barcelona⁶⁵⁴⁷.

El 22.04.1634, esposalles amb Caterina, filla de Miquel Coromines, pagès, de Sant Vicenç dels Horts, i de Montserrat, difunts⁶⁵⁴⁸.

El 09.09.1634 va reconèixer que Caterina li havia donat, com a dot, les 35 lliures que Valentina Vila, una amiga seva, vídua d'Antoni Vila, teixidor de lli de Sant Vicenç dels Horts, li havia donat⁶⁵⁴⁹.

El 03.05.1635, cos d'en Josep, albat, fill d'en Rector, escudeller⁶⁵⁵⁰.

El 23.07.1636, prohoms segon de la confraria⁶⁵⁵¹.

L'11.01.1637, cos d'en Josep, albat, fill d'en Rector, escudeller⁶⁵⁵².

El 12.12.1637, esposalles d'Antiga, filla seva i de Maria amb Joan o Jaume Corballó o Corbella, escudeller de Barcelona, fill de Francesc Corbella o Corballó, escudeller i Paula.

El 18.01.1639, cos de Caterina, albat, filla d'en Rector⁶⁵⁵³.

S'esmenta al fogatge del 1640⁶⁵⁵⁴.

El 27.07.1641, prohoms segon de la confraria⁶⁵⁵⁵.

El 17.04.1642, bateig de Francesca Eulàlia Elisabet Caterina Teresa filla de Bernat Rector, escudeller, i de Caterina. Foren padrins: Jaume Riba, pagès de Sant Julià de Palou, i Francesca Vila, muller de Josep Vila, nunci de la Inquisició⁶⁵⁵⁶.

El 09.09.1644, combregar de Bernat Rector, al carrer dels Còdols⁶⁵⁵⁷. El 29.09.1644, combregar de Caterina Rectora, muller de Bernat Rector, al carrer dels Còdols⁶⁵⁵⁸.

El 11.10.1645, bateig de Jerònima Elisabet ? Caterina

6532 AHPB, Joan Monjo, Plec de capítols matrimonials, 1556 - 1562.
 6533 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 6534 ACB, Baptismes, vol. 3, fol. 10.
 6535 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 6536 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1579, maig, 30 - 1580, març, 10.
 6537 AHCB, Registre de Deliberacions, 02.01/1.B.II-97; 30.11.1587 - 30.10.1588), fol. 157.
 6538 ACB, Esposalles, vol. 54.
 6539 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 108, fol. 38r.
 6540 AHPB, Josep Galcem, Llibre de testaments, 1637, febrer, 11 - 1649, octubre, 20.
 6541 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1613-1635.
 6542 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 63v.

6543 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber quartus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1617, gener, 10 - 1618, desembre, 8.
 6544 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum duodecimum*, 1618, desembre, 28 - 1619, desembre, 24.
 6545 APSJP, Llibre d'òbits, 9, fol. 67v.
 6546 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 281.
 6547 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 158.
 6548 ACB, Esposalles, vol. 77.
 6549 AHPB, Jaume Ramon, *Manuale sive prothocollum quartum*, 1633, desembre, 29 - 1634, desembre, 22.
 6550 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 99r.
 6551 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 6552 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 114v.
 6553 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 127v.
 6554 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-8.
 6555 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 6556 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 6557 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 159v.
 6558 APSJP, Llibre d'òbits, 14, fol. 169v.

Lucrècia Beneta Gertrudis, filla de Benat Rector, i Caterina. Padrins. Josep Villa, secretari de la Inquisició, i Jerònima de Malgar, filla de Joan de Malgar, donzell, i d'Agnès⁶⁵⁵⁹.

El 26.08.1646, capítols matrimonials entre Antoni Balart, jove escudeller, fill de Joan Balart difunt hostaler, i de Susanna, primera muller, amb Teresa, filla de Bernat Rector, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Maria, difunta⁶⁵⁶⁰. Testimonis: Jeroni Madrera, escudeller.

Del 14.10.1647 al 1650 assistí a diverses reunions de la confraria⁶⁵⁶¹.

El 28.03.1648, esposalles amb Marianna Albareda, donzella, filla de Nicolau Albareda, mestre de cases, i d'Isabel, de la parròquia de Sant Jaume⁶⁵⁶².

El 29.12.1647 assistí a una reunió de la confraria⁶⁵⁶³.

L'01.04.1650, segons informació d'un expedient matrimonial, tenia 24 anys d'edat⁶⁵⁶⁴.

El 30.11.1659, capítols matrimonials de Teresa Isern, filla de Bernat Rector, vídua de Francesc Isern, amb Ramon Traveria, flequer, de Barcelona. Entre els testimonis s'esmenta a l'escudeller Joan Corballó. El 1659, Bernat Rector ja era difunt⁶⁵⁶⁵.

0958. RECTOR, Joan

1626 - ?

Escudeller.

El 29.03.1647, capítols matrimonials amb Marianna Albaret⁶⁵⁶⁶.

0959. REIG i FUSTER, Antoni

1764 - 1826

Mestre escudeller, fill de Bernat Reig, escudeller, i de Narcisa Fuster. Pare de Josep Reig i Espanya. Tenia un obrador al carrer dels Escudellers Blancs, i la casa i un altre obrador, al carrer dels Tres Llits, núm. 4.

EL 20.05.1764, confirmació d'Antoni, fill de Bernat Reig, escudeller, i de Narcisa Fuster⁶⁵⁶⁷.

El 24.06.1797 va signar els capítols matrimonials amb Maria Anna Espanya, filla de Josep Espanya, sastre, ciutadà de Barcelona, i de Maria Anna Mestres. Dot: 300 lliures⁶⁵⁶⁸.

El 1797 és el primer any que s'esmenta el seu nom en una reunió de la confraria dels escudellers.

El 1797 s'esmenta a la llibreta de comunió pasqual de la

- 6559 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 6560 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1645, desembre, 29 - 1646, desembre, 23.
 6561 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 6562 ACB, Esposalles, vol. 84, fol. 37v.
 6563 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 6564 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.
 6565 AHCB, Notarial, II-31.
 6566 AHPB, Jaume Sayós, *Primum manuale instrumentorum*, 1647, novembre, 18 - 1648, desembre, 23.
 6567 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 176v.
 6568 AHPB, Francesc Focs i Broquetas, *Tercium manuale ... instrumentorum, postremarum voluntatum ceterorumque tabellionice artis actorum*, 1796, desembre, 30 - 1797, desembre, 16.

parròquia del Pi, al carrer dels Tres Llits, juntament amb Marianna, la seva muller, i Josep Reig, el seu fill⁶⁵⁶⁹.

El 02.09.1803, assistí a una reunió de la confraria⁶⁵⁷⁰.

Entre 1806 i 1834 s'esmenten diversos pagaments de censos fets per Antoni Reig per una casa a la cantonada del carrer del Vidre darrere del convent dels pares caputxins, al monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron.⁶⁵⁷¹

El 1807 s'esmenta en una reunió del gremi⁶⁵⁷².

L'11.12.1807 va reclamar un deute de 108 lliures i 15 sous per una partida de rajoles tramesa a Maó al difunt comerciant Josep Vila. Se'n va fer càrrec del deute la tia del mercader anomenada Raimunda Barrera⁶⁵⁷³.

El 1813 testimoni en un expedient matrimonial. Declarà tenir aleshores 46 anys⁶⁵⁷⁴.

El 1816 va fer testament⁶⁵⁷⁵.

El 15.02.1818 va tornar a fer testament. Va elegir marmessors a Marianna Reig, la seva esposa; al seu cunyat Baltassar Pou, a Erasme Puig, a Pere Joan Bobera i a Francesc Gabaldà, tots tres comerciants de Barcelona. Va demanar al prior del convent dels pares servites un hàbit vell amb el qual ser enterrat davant del portal de l'Ave Maria, però en el cas que el govern no permetés enterrar als difunts dins de la ciutat, demanà fer-lo enterrar al cementiri del convent de Jesús dels pares franciscans. Va fer diversos llegats piadosos per misses en sufragi de la seva ànima, entre els quals 50 misses al convent on seria el seu germà, el pare Marià, etc. Va fer usufructuària dels seus béns a Marianna Reig, la seva esposa, i hereu universal al seu fill Josep Reig. Esmenta les cases que tenia a la placeta de Sant Francesc, abans de Miquel Rocamador⁶⁵⁷⁶.

El 11.07.1818 va nomenar procurador a Gabriel Minguell, fabricant de mitges de teler⁶⁵⁷⁷.

El 20.02.1820, Antoni Reig, "atacat de alguns mesos a esta part de certa indisposició de pit" va lliurar al notari una plica amb el seu testament per ser llegit en cas de morir.

El 1820 va pagar 100 lliures al seu germà Francesc Reig i Fuster, esparter, en suplement dels dret de legítima paterna i materna testament del seu pare en poder de Josep Llopart, 30.11.1795 obert els dies 13 i 15 de gener de 1796⁶⁵⁷⁸.

El 1824, prohòm segon de la confraria⁶⁵⁷⁹.

- 6569 APSMP, Llibreta de comunió pasqual, XI-2, vol. 76.
 6570 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimum septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.
 6571 ADB, Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, lligall 9, fols. 125 i s.
 6572 AHPB, Francesc Marès i Llopart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.
 6573 AHPB, Josep Maria Torrent i Sayrols, *Manuale instrumentorum*, 1806, desembre, 30 - 1807, desembre, 27.
 6574 ADB, Expedients matrimonials, caixa 47, exp. 17bis.
 6575 AHPB, Joaquim Òdena i Mozes, *Índice de los testamentos cerrados entregados a don Guillelmo, don José Maria y don Joaquín Ódena, notarios, abuelo, hijo y nieto respectivo, que han retirado los testamentos*, 1772 - 1853.
 6576 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimum sextum manuale instrumentorum*, 1825, desembre, 26 - 1826, desembre, 24.
 6577 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Prima pars manuale decimi octavi instrumentorum*, 1817, desembre, 26 - 1818, juny, 30.
 6578 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimum manuale instrumentorum*, 1819, desembre, 26 - 1820, desembre, 24.
 6579 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimum quartum manuale instrumentorum*, 1824, gener, 1 - 1824, juliol, 3.

El 19.08.1826 es va fer lectura del testament⁶⁵⁸⁰.

El 1828 Marianna Espanya i Josep Reig i Espanya van hipotecar les cases i l'obrador del carrer dels Tres Llits, cantonada amb el carrer del Vidre, ja que estava en ruïnes i calia molts diners per reparar-lo.

0960. REIG i FORASTER, Bernat

Vers 1735 - 1796

Mestre escudeller, fill de Jeroni Reig i Vilarrasa, escudeller, i de Mariàngela Foraster. Residència: carrer dels Tres Llits.

El 30.11.1762, esposalles amb Narcisa Fuster, filla de Josep Fuster, i de Margarida Prats, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel⁶⁵⁸¹.

EL 20.05.1764, confirmació d'Antoni, fill de Bernat Reig, escudeller, i de Narcisa Fuster⁶⁵⁸².

El 1773 s'esmenta a la llibreta de comunió pasqual de la parròquia del Pi, amb residència al carrer dels Tres Llits, juntament amb Narcisa, la seva muller, Antoni Reig i Maria Reig, els seus fills, i Rosa, la serventa⁶⁵⁸³.

El 1775, mort del seu pare.

El mes d'abril de 1776 va cobrar 241 lliures i 16 sous, de les quals, 225 lliures eren per tres mil rajoles per a l'escala gran de la Casa de la Convalescència, a 75 lliures el miler, i 16 lliures i 16 sous per 1.200 rajoles blanques i verdes⁶⁵⁸⁴.

El 17.08.1776 va ser admès com a nou mestre de la confraria, a l'obrador de la seva mare, situat al carrer dels Tres Llits⁶⁵⁸⁵. Els anys 1778, 1783, 1789, 1790 i 1791 consta que assistí a diverses reunions del gremi⁶⁵⁸⁶.

El 22.01.1780, cos de Mariàngela, albat de Bernat Reig i de Narcisa, als Tres Llits⁶⁵⁸⁷. El 22.02.1780, cos de Salvador, albat de Bernat Reig i de Narcisa, als Tres Llits⁶⁵⁸⁸.

El 1785 s'esmenta com a veí del carrer dels Tres Llits, núm. 18⁶⁵⁸⁹.

El 08.06.1788, confirmació de Francesc, fill de Bernat Reig i de Narcisa Fuster⁶⁵⁹⁰.

El 13.04.1790, testament del seu fill Marià, pare franciscà⁶⁵⁹¹.

El 1795 fou el prohoms segon del gremi⁶⁵⁹².

El 30.11.1795 va fer testament. Esmenta a la seva esposa Narcisa i als seus fills Jeroni Reig, religiós franciscà, Antoni Reig, l'hereu, Francesc Reig, menor d'edat, Teresa Campos i Reig, Maria i Aleixa, donzelles⁶⁵⁹³.

El 14.01.1796, cos de Bernat Reig, escudeller, al carrer dels Tres Llits⁶⁵⁹⁴.

L'any 1797 s'esmenten els seus fills Antoni Reig, Marianna i Josep a la llibreta de comunió pasqual del Pi d'aquell any, però ja no hi apareix en Bernat⁶⁵⁹⁵.

El 08.04.1806, testament de Narcisa Reig i Fuster, vídua de Bernat Reig, escudeller. Nomenà marmessor a Antoni Reig, escudeller, el seu fill. Demanà ser enterrada a la capella del Sant Crist, a Santa Maria del Mar. Deixà a Francesc Reig i a Aleixa Reig i Fuster 50 lliures a cadascun. La resta de béns els va llegar a Antoni Reig, a Teresa Campos i Reig, muller de Manuel Campos, porter de la Reial Audiència, i a Maria Reig, donzella. Testimoni: Bonaventura Porta, jove escudeller⁶⁵⁹⁶.

El 13.07.1809, cos d'Aleixa filla de Bernat Reig, "escultor" sic i de Narcisa Fuster, als 22 anys, al carrer dels Tres Llits⁶⁵⁹⁷.

El 09.08.1813, cos de Narcisa, vídua de Bernat Reig, escudeller. Va morir de vellesa, als 70 anys, al carrer dels Tres Llits⁶⁵⁹⁸.

0961. REIG i Trullàs, Francesc

1633 - 1681

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Pere Reig, escudeller, natural de l'Albi, i d'Antiga Trullàs. Disposava d'un obrador al carrer del Vidre, llegat de Llorenç Ferrer, escudeller.

El 30.01.1648 i 1650 s'esmenta com a jove escudeller⁶⁵⁹⁹.

El 20.02.1658, esposalles amb Margarida, donzella, filla de Joan Mas, sabater⁶⁶⁰⁰.

El 23.02.1658, capítols matrimonials amb Margarida, filla de Joan Mas, sabater, de Santa Maria de Pineda, i de Maria. Bernat Mas, prevere, doctor en teologia i rector de Sant Feliu de Cabrera, el seu oncle, li donà 300 lliures, dues caixes amb joies, el vestit nupcial i un mantó, com a dot. Entre els testimonis, l'escudeller Amador Macià⁶⁶⁰¹.

El 09.11.1658 va rebre, en el testament de l'escudeller Llorenç Ferrer, l'obrador que aquest tenia al carrer del Vidre, però quan morís la seva hereva, és a dir, la muller de Llorenç Ferrer⁶⁶⁰².

Segons informació que figura en un expedient matrimonial,

6580 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimum sextum manuale instrumentorum*, 1825, desembre, 26 - 1826, desembre, 24.
 6581 ACB, Esposalles, vol. 144, fol. 153.
 6582 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 176v.
 6583 APSMP, Llibreta de comunió pasqual, XI-2, vol. 73.
 6584 AHSCSP, Casa de la Convalescència, contaduria, llibre núm. 29.
 6585 AHPB, Josep Ricart, *Decimum manuale*, 1775, desembre, 29 - 1776, desembre, 21.
 6586 AHPB, Josep Ricart, *Duodecimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29; *Desimum septimum manuale*, 1782, desembre, 28 - 1783, desembre, 24; *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21; *Manuale vigessimum quartum*, 1790, gener, 14 - 1790, desembre, 23; *Vigessimum quintum manuale instrumentorum*, 1791, gener, 9 - 1791, desembre, 13)
 6587 APSMP, Llibre d'òbits, vol 161, fol. 123v.
 6588 APSMP, Llibre d'òbits, vol 161, fol.125v.
 6589 APSMP, Llibreta de comunió pasqual, XI-1, caps 5.
 6590 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 419v.
 6591 AHPB, Josep Marià Avellà, *Manuale trigessimum sextum contractum et instrumentorum*, 1789, desembre, 26 - 1790, desembre, 23.
 6592 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*,

1795, gener, 13 - 1795, desembre, 23.
 6593 AHPB, Josep Llopart, *Manuale quintum instrumentorum*, 1795, desembre, 26 - 1796, desembre, 24.
 6594 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 162, fol. 141v.
 6595 APSMP, Llibreta de comunió pasqual, XI-2, vol. 76.
 6596 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Sextum manuale instrumentorum*, 1805, desembre, 27 - 1806, desembre, 24.
 6597 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 163, fol. 249r.
 6598 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 163, fol. 306v.
 6599 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 6600 ACB, Esposalles, vol. 88, fol. 23v.
 6601 AHPB, Josep QuatreCases i Sala, *Liber secundus capitulorum matrimonialium*, 1656, gener, 1 - 1658, gener, 7.
 6602 AHPB, Miquel Font, Llibre de testaments, 1650, desembre, 27 - 1659, maig, 26.

l'any 1660 tenia 27 anys d'edat⁶⁶⁰³.

El 1661 reconegué deure a la noble Maria Terré i Codina, 31 lliures de pensions per un cens sobre unes cases del carrer dels Escudellers, davant del carrer de les Arenes, deute que es va comprometre a pagar en un termini de temps estipulat⁶⁶⁰⁴.

El 22.07.1665 va ser nomenat prohom tercer de la confraria⁶⁶⁰⁵. El 29.10.1668 va reconèixer un deute de 75 lliures, 12 sous i 6 diners per la compra de 5,5 roves de safra al mercader Jaume Teixidor. Es va comprometre a pagar la quantitat deguda en el termini de 8 mesos⁶⁶⁰⁶. El 23.07.1674 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁶⁶⁰⁷. El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria⁶⁶⁰⁸. El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁶⁶⁰⁹. El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria⁶⁶¹⁰.

El 22.05.1681, cos d'Anna, filla de Francesc Reig⁶⁶¹¹.

El 03.01.1682, inventari dels béns de Francesc Reig, escudeller, fet a instàncies de la seva vídua Margarida⁶⁶¹².

El 12.05.1682 Magdalena Reig, vídua de Francesc Reig, nomena procurador a Jaume Soler, sastre de Barcelona. Testimoni: Francesc Mora, gerrer de Santa Maria d'Arenys de Mar habitant a Barcelona⁶⁶¹³.

El 04.07.1695 el seu fill Jeroni fou examinat de mestre a l'obrador de Francesc Reig, al carrer dels Escudellers⁶⁶¹⁴.

El 24.04.1696 la seva filla Magdalena es casà amb l'escudeller Bernat Peris⁶⁶¹⁵.

0962. REIG i MAS, Francesc

Vers 1660 - Post. 1715

Escudeller, fill de Francesc Reig, escudeller, i de Margarida, i germà de Jeroni Reig, escudeller.

El 05.09.1686, esposalles amb Tecla Pallarès, donzella⁶⁶¹⁶. El 07.09.1686, capitols matrimonials amb Tecla Pallarès, filla de Francesc Pallarès, paraire i músic, de Solsona, i de Tecla Corderoure⁶⁶¹⁷.

El 22.07.1688 Gertrudis Duxer, vídua de l'escudeller Jeroni Duxer, per pagar a Josep Ferriol, fuster, 27 lliures 10 sous

- 6603 ADB, Expedients matrimonials, vol. 3.
 6604 AHPB, Josep Ferrer, *Decimum tertium manuale*, 1660, desembre, 29 - 1661, desembre, 23.
 6605 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 6606 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1667, desembre, 26 - 1668, desembre, 24.
 6607 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 6608 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
 6609 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.
 6610 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
 6611 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 318r.
 6612 AHPB, Manuel Teixidor, Llibre d'inventaris i encants, 1661, gener, 8 - 1693, desembre, 2.
 6613 AHPB, Manuel Teixidor, *Vigesimum secundum manuale*, 1681, desembre, 27 - 1682, desembre, 23.
 6614 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, gener, 9 - 1695, desembre, 21.
 6615 ACB, Esposalles, vol. 108.
 6616 ACB, Esposalles, vol. 103.
 6617 AHPB, Francesc Torres, major, *Liber tertius capitulorum matrimonialium*, 1681, febrer, 16 - 1693, novembre, 22.

de pensions que prestava per l'obrador del carrer del Vidre, consignà aquesta quantitat a Francesc Reig, per raó del lloguer de dit obrador pel qual dit Reig li pagava la quantitat de 25 lliures anuals⁶⁶¹⁸.

El 22.05.1681, cos d'Anna, albat, filla de Francesc Reig⁶⁶¹⁹.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁶⁶²⁰.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶⁶²¹.

El 19.04.1699, confirmació de Rosa, filla de Francesc Reig, escudeller, i de Margarida, de la parròquia de Sant Miquel. Padrina: Margarida Miró, muller del difunt Miquel Miró, fuster⁶⁶²².

El 29.03.1707, ja difunt, la seva filla Rosa es casà amb l'escudeller Jaume Mas⁶⁶²³.

L'any 1715, segons el cadastre, tenia la seva habitació junt amb la família en una botiga situada al carrer dels Escudellers i al cantó del carrer d'en Gignàs, per la que pagava cada any de lloguer a la priora i convent de les monges de Jonqueres 50 lliures. Tenia, a títol de lloguer, un obrador d'escudeller que era de Manuel Ràfols, escudeller, pel qual pagava 26 lliures⁶⁶²⁴.

0963. REIG i OFFAN, Francesc

1746 - Vers 1817

Escudeller, fill de Joan Reig, escudeller, i de Francesca Offan. Va ser batejat el dia 20 de juliol de 1746⁶⁶²⁵.

El 25.01.1779, essent jove escudeller, esposalles amb Prisca Farràs, filla de Llorenç i de Maria Gràcia, a la parròquia de Sant Pere de les Puelles *amore Dei*⁶⁶²⁶.

El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres, com a andador⁶⁶²⁷.

El 12.01.1784, cos de Joan, albat, fill de Francesc Reig i de Prisca, al carrer dels Tres Llits⁶⁶²⁸. El 19.01.1789, bateig de Josep Pau Jordi, fill de Francesc Reig i de Prisca Farràs⁶⁶²⁹. El 09.07.1795, bateig de Pau Antoni Lluís, fill de Francesc Reig i de Prisca Farràs⁶⁶³⁰. El 19.05.1800, cos de Maria Antònia, albat, filla de Francesc Reig i de Prisca, al carrer de la Neu⁶⁶³¹.

L'any 1800 s'esmenten als seus fills Francesc Reig, Simó Reig, Pau Reig i Pere Reig en el testament del seu pare.

- 6618 AHPB, Francesc Busquets, menor, *Tertium manuale omnium contractorum et instrumentorum*, 1688, gener, 8 - 1688, desembre, 19.
 6619 ACB, Llibre d'òbits, vol.4, fol. 259r.
 6620 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
 6621 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 6622 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 27.
 6623 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.
 6624 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715-1716.
 6625 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 21.
 6626 ACB, Esposalles, vol. 153, fol. 84r.
 6627 AHPB, Josep Ricart, *Desimum septimum manuale*, 1782, desembre, 28 - 1783, desembre, 24.
 6628 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161, fol. 194v.
 6629 ACB, Baptismes, vol. 33, fol. 102r.
 6630 ACB, Baptismes, vol. 36, fol. 16r.
 6631 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 162, fol. 267v.

El 1801 va declarar haver rebut dels marmessors testamentaris del seu pare 100 lliures en moneda comptant⁶⁶³².

El 1817 ja era difunt⁶⁶³³.

0964. REIG i FORASTER, Francesc

Vers 1760 - Vers 1794

Mestre escudeller, fill de Jeroni Reig i Vilarrasa i de Mariàngela Foraster.

El 28.01.1782, essent jove escudeller, esposalles amb Teresa Macià, filla de Joan Macià i de Teresa, a la parròquia del Pi⁶⁶³⁴.

El 13.08.1784, cos de Jeroni, albat de Francesc i de Teresa, als Tres Llits⁶⁶³⁵. El 19.04.1786, cos de Jaume, albat de Francesc i de Teresa, als Tres Llits⁶⁶³⁶. El 22.04.1787, confirmació de Josepa, filla de Francesc Reig i de Teresa Macià⁶⁶³⁷.

El 04.03.178,8 cos de Josepa, albat de Francesc i de Teresa, als Tres Llits⁶⁶³⁸.

El 1794 és el darrer any en què apareix el seu nom a les reunions de la confraria dels mestres escudellers.

0965. REIX, Francesc

1785 - ?

“Mancebo escudillero, esterero y tambien tiene fuero militar”. S’esmenta a la llista del gremi d’escudellers de l’any 1836-1837: “Francisco Reix, mancebo, casado, 51 años. C/ Tallers, 16”⁶⁶³⁹.

0966. REIG I CANTÓ, Francesc

1823 - 1877

Escudeller i “propietari”, fill de Joan Reig i de Josepa Cantó. Residència: carrer Sant Vicenç, 23, 1r pis Barcelona. Germà de Joan Reig i Cantó (1829 - ?) i d’Anna Reig i Cantó (1819 - 1885).

El juny de 1847, expedient matrimonial de Francesc Reig i Cantó, “fabricante de azulejos”, de la parròquia de Sant Jaume. Estigué casat amb Laura Planes⁶⁶⁴⁰.

El 1858 va comprar mitja fàbrica de rajoles vidrades al carrer Sant Erasme / Sant Vicenç.

El 10.09.1860 Jacint Torner, albañil y propietario, natural de Sarrià i veí de Barcelona, va establir en emfiteusi a Francesc Reig i Cantó i a Jaume Cantó i Gual, fabricants de rajoles: “Todo aquel pedazo de terreno de cabida de por junto dos mil ochocientos sesenta palmos que son parte y de pertenencias de aquella mayor extensión de terreno que el otorgante en fuerza del establecimiento que más abajo se calendará tiene y posee

en la calle de San Vicente de esta misma ciudad y en el parage llamado Hort de Casa Erasme, antes Hort den Farlandina, más antiguamente Camp dels Ciegos y aún mucho más anteriormente Camp del Mas Moneder. Linda dicha porción de terreno que con la presente se establece á oriente con la calle de san Vicente, en cuya parte contiene el terreno veinte y dos palmos, nueve docenos; á mediodía con honores de los mismos adquiredores Cantó y Reigt, en cuya parte contiene una extensión de ciento veinte y nueve palmos, nueve docenos; á poniente, con Jose Collbató, conteniendo en esta parte veinte y seis palmos, y mediodía y á cierzo con honores del propio establecimiento Torner conteniendo en esta linde ciento trece palmos, seis docenos”⁶⁶⁴¹.

El 1864 es va publicar un anunci que deia: “Gran fàbrica de azulejos de Cantó y Reig. Barcelona, calle de S. Vicente, n. 25, junto á la Riera Alta, travesía del Carmen. Este establecimiento se halla montado por vapor con todos los adelantos conocidos, pudiendo figurar entre los primeros de su clase y como el primero en esta capital. Produce importantes cantidades de azulejos de todas dimensiones, formas, dibujos y colores; sifones, meaderos, aseadores y cualesquiera piezas que se soliciten, con perfección, prontitud y economía. Se sirven pedidos á todos puntos”.

El 02.02.1877 va morir d’una embòlia cerebral. Enterrat al cementiri municipal⁶⁶⁴².

0967. REIG I CANTÓ, Frederic

1835 - 1881

“Fabricante de azulejos” i “jornalero”, fill de Joan Reig i de Josepa Cantó. Germà de Joan Reig i Cantó. Residència: ronda Sant Antoni, 73?

El 09.10.1862, esposalles amb Teresa Saderra, filla d’Esteve Saderra i de Rosa Ferri, a la parròquia de Sant Jaume⁶⁶⁴³.

S’esmenta en un document notarial de l’any 1872 referent a unes obres en una casa al carrer Balasch, de Gràcia⁶⁶⁴⁴.

El 04.05.1881, vidu de Teresa Saderra, defunció als 45 anys d’edat⁶⁶⁴⁵.

0968. REIG i MAS, Jeroni

1672 - 1749

Escudeller, fill de Francesc Reig i Trullàs, escudeller, i de Margarida Mas.

El 1694 s’esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶⁶⁴⁶.

El 04.07.1695 va ser examinat a l’obrador del seu pare⁶⁶⁴⁷.

6632 AHPB, Lluís Marsal, *Quartum manuale instrumentorum*, 1800, desembre, 29 - 1801, desembre, 24.
 6633 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Prima pars manuale decimi septimi instrumentorum*, 1816, desembre, 26 - 1817, juny, 30.
 6634 ACB., Esposalles, vol. 154, fol. 198v.
 6635 APSMP, Llibre d’òbits, vol. 161, fol. 201v.
 6636 APSMP, Llibre d’òbits, vol. 161, fol. 232r.
 6637 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 280v.
 6638 APSMP, Llibre d’òbits, vol. 161, fol. 260v.
 6639 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 6640 ADB, Expedients matrimonials, Sant Jaume.

6641 AHPB, Antoni Alzina i Tomàs, *Vigésimo nono protocolo*, 1859, desembre, 27 - 1860, desembre, 21.
 6642 AMCB, Registre Civil, Defuncions, vol. 637, llibre 1r, fol. 738.
 6643 ACB, Esposalles, vol. 202, fol. 365r.
 6644 AHPB, Ramon de Miquelerena i Marlet, *Protocolo de los instrumentos públicos*, 1872, gener, 8 - 1872, juny, 28.
 6645 AMA, Registre civil, Defuncions, any 1881, núm. 1345.
 6646 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 6647 AHPB, Francesc Topi i Comes, Manual, 1695, gener, 9 - 1695, desembre, 21.

El 12.02.1697, esposalles amb Magdalena Vilarrasa, filla de Bernat Vilarrasa, daguer, i d'Agnès. Testimonis: Ignasi Teixidor, escriptent, i Martí Andreu, forner⁶⁶⁴⁸.

El 18.01.1699 assistí a una reunió de la confraria⁶⁶⁴⁹.

El 19.04.1699, confirmació de Manuela, filla de Jeroni Reig i de Magdalena, de la parròquia de Sant Miquel. Padrina: Maria Agnès Vilarrasa, vídua de Bernat Vilarrasa⁶⁶⁵⁰.

El 01.03.1700, bateig de Josep Agustí Jeroni, fill de Jeroni Reig, mestre escudeller, i de Magdalena. Padrins: Agustí Bodín i Bellet, i Teresa Celiceo, donzella, filla de Josep Celiceo, capità, tots de Barcelona⁶⁶⁵¹.

El 28.12.1703 cos de Francesca, filla de Jeroni Reig, mestre escudeller⁶⁶⁵².

Segons el cadastre de 1716 vivia en una botiga que formava part de la casa de Vicenç Magarola al carrer dels Escudellers, prop del carrer d'en Gimnàs⁶⁶⁵³.

El 20.06.1715, cos de Teresa, albat, filla de Jeroni Reig, escudeller, i de Magdalena, al carrer d'en Cignàs⁶⁶⁵⁴. El 20.06.1715, cos de Jeroni, albat, fill de Jeroni Reig, escudeller, als Escudellers⁶⁶⁵⁵. El 21.02.1717, bateig de Salvador Josep Jeroni Just, fill de Jeroni Reig i de Magdalena Reig i Vilarrasa. Padrins: Salvador Casals, escudeller, i Maria Elena Cantor, muller de Josep Cantor, fuster⁶⁶⁵⁶. El 09.05.1720, bateig de Baldiri Joan Pau Just, fill de Jeroni Reig i de Magdalena Vilarrasa. Padrins: Baldiri Vidal, sastre, i Margarida Bisdomini, muller de Joan Baptista Bisdomini, negociant⁶⁶⁵⁷.

El 1726, prohoms en cap de la confraria⁶⁶⁵⁸.

El 27.02.1726, padrí en el bateig d'un fill de Josep Reig, jove escudeller⁶⁶⁵⁹. El 25.07.1729, Magdalena, padrina en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁶⁶⁶⁰. El 03.04.1731, Magdalena, padrina en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁶⁶⁶¹.

El 1734, prohoms en cap de la confraria⁶⁶⁶². S'esmenta a la llista de la confraria de l'any 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 53 anys⁶⁶⁶³. El 1736, prohoms en cap de la confraria⁶⁶⁶⁴.

El 29.10.1737 Magdalena Reig, filla de Jeroni Reig apadrinà un nen a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁶⁶⁶⁵.

El 21.11.1742 va demanar a la confraria permís per poder-se jubilar, atesa la seva edat i que era el més vell dels mestres

escudellers, petició que li fou acceptada⁶⁶⁶⁶.

El 26.08.1749, sepultura de Jeroni Reig i Mas, escudeller, al carrer dels Escudellers. Enterrat a la Mercè⁶⁶⁶⁷.

El 01.01.1756, cos de Magdalena Reig, vídua de Jeroni Reig, escudeller. Enterrada a la Mercè⁶⁶⁶⁸.

0969. REIG i VILARRASA, Jeroni

1717 (?) - 1775

Jove escudeller fill del també escudeller Jeroni Reig i Mas, i de Magdalena Vilarrasa. Vivia al carrer dels Tres Llits, en una propietat del monestir de Sant Pau del Camp, que anteriorment havia estat de l'escudeller Bernat Peris, son oncle maternal, el qual l'instituí com a hereu universal.

El 21 de gener de 1734 s'esmenta en una reunió entre alguns mestres de la confraria i els fills de mestre i fadrins⁶⁶⁶⁹.

El 04.12.1734, essent jove escudeller, esposalles amb Mariàngela Foraster, donzella de la parròquia de Sant Miquel arcàngel⁶⁶⁷⁰.

El 05.12.1734, capítols matrimonials amb Mariàngela Foraster i Roig, filla de Celdoni Foraster i d'Elisabet Peris i Roig⁶⁶⁷¹.

Vers 1740 degué rebre l'obrador de Bernat Peris.

El 19.10.1742, essent menor d'edat, va confessar haver rebut del daguer Fèlix Prats, 86 lliures de pensions endarrerides el lloguer d'una casa que Jeroni Reig tenia al carrer de la Dagueria, propietat de la seva esposa. Fèlix Prats prometé pagar la resta del deute en el termini d'un any⁶⁶⁷².

El 1744-1745 s'esmenta "una botiga de Jeroni Reig, abans de Bernat Peris, escudeller, al carrer dels Tres Llits o de la Lleona⁶⁶⁷³.

El 05.03.1747 confirmació de Jeroni, fill Jeroni Reig escudeller, i de Maria Àngela⁶⁶⁷⁴.

El 28.02.1752, cos de Teresa, albat, filla de Jeroni Reig, escudeller, i de Mariàngela Foraster, al carrer dels Tres Llits⁶⁶⁷⁵.

El 1754 confessà tenir unes cases abans amb 3 portals i aleshores només amb 2, amb eixida on hi havia el pou, safareig i letrina, al carrer del Vidre. Aquesta casa i altres dues tenia per establiment de Josep Gironella i Rius, a cens de 48 lliures, que tenia dels hereus de Josep de Biure i de Margarit, marquès d'Aguilar notari Antoni Grasses, 20.01.1753. Termenava: a occident, amb resta de l'eixida de les seves cases; al sud, altres

6648 APSJP, Esposoris, vol. 5; ACB, Esposalles, vol. 108.
 6649 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.
 6650 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 28v.
 6651 ACB, Baptismes, vol. 12.
 6652 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.
 6653 AHCB, Cadastre I-57.
 6654 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 6655 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.
 6656 APSJP, Baptismes, volum 12, fol. 5.
 6657 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 168.
 6658 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 6659 APSJP, Baptismes, vol. 12.
 6660 APSJP, Baptismes, vol. 13.
 6661 APSJP, Baptismes, vol. 13.
 6662 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
 6663 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1725 - 1726.
 6664 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 6665 APSJP, Baptismes, vol. 13.

6666 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Decimum sextum manuale instrumentorum el contractuum*, 1741, desembre, 29 - 1742, desembre, 24.
 6667 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 6668 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.
 6669 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Octavum manuale instrumentorum et contractuum*, 1733, desembre, 26 - 1734, desembre, 18. any 1734, fol. 21r.
 6670 ACB, Esposalles, vol. 129.
 6671 AHPB, Joan Francesc Casals, *Secundus liber pactorum nubtialium et concordiarum transaccionumque et aliorum contractuum*, 1734, gener, 3 - 1738, desembre, 13.
 6672 AHPB, Josep Vilamala i Navés, *Tercium manuale ... omnium contractuum*, 1741, desembre, 30 - 1742, desembre, 22.
 6673 AHCB, Cadastre I-34.
 6674 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 272.
 6675 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

cases seves; a l'oest, amb el carrer de na Quintar o del Vidre i, al nord, tinença d'Isidre Salvador.

Abans eren sis cases amb vuit portals: dos al carrer del Vidre un de gran, a l'angle, i la resta, al carrer dels Tres Llits.

El 13.07.1775 va fer testament. Greument malalt -que li va impedir poder firmar-lo- nomenà marmessors a la seva esposa i als seus dos fills Bernat i Francesc. Demanà ser enterrat al Pi, en un vas propi construït davant la capella del portacreu, vestit amb l'hàbit del gloriós Sant Francesc⁶⁶⁷⁶.

El 24.07.1775, cos de Jeroni Reig, mestre escudeller, al carrer dels Tres Llits⁶⁶⁷⁷.

El 03.11.1781, cos de Mariàngela, vídua de Jeroni Reig, al carrer dels Tres Llits⁶⁶⁷⁸.

0970. REIG I RIUS, Jeroni

1747 - Post. 1789

Escudeller, fill de Josep Reig i Vilarrasa, escudeller, i de Maria Rius.

El 02.03.1767 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador de Jeroni Reig, al carrer del Vidre, essent padrins Jeroni Reig i Joan Reig, davant de Joan Fuster, Josep Rossell, menor, i Hipòlit Estaper, prohoms; de Jeroni Gual, clavari del Sant Misteri, Francesc Badia, agutzil del corregidor, Josep Ausic, major, Josep Ausic, menor, Jaume Coll, Antoni Garcia, Miquel Rocamador i Hipòlit Vinyes, examinadors. Josep Fuster va cobrar 3 lliures, i Jeroni Gual, 16 lliures i 16 sous, en concepte de drets d'examen⁶⁶⁷⁹.

El 27.03.1767, esposalles i capítols matrimonials amb Josepa Buxé, vídua de Josep Gibergues i Colom, escudeller, filla de Pau Buxé, sabater, i de Maria Carreter, a la parròquia de Sant Jaume⁶⁶⁸⁰.

El 08.05.1767, testament de Josepa Buxé, esposa de Jeroni Reig⁶⁶⁸¹.

El 1772, assistí a una reunió del gremi⁶⁶⁸². El 1775, com a prohóm primer, assistí a l'examen de Ramon Gual⁶⁶⁸³. El 09.03.1778, assistí a una reunió del gremi⁶⁶⁸⁴.

L'11.07.1782 va nomenar procurador a Josep Guasch, oller, de Reus, per cobrar certes quantitats que se li devien⁶⁶⁸⁵.

El 31.03.1783 s'esmenta en una llista de confreres⁶⁶⁸⁶.

El 02.01.1789, testament de Josepa Reig i Buxé, en primeres núpcies, muller de Josep Gibergues, escudeller, filla de Pau Buxé, sabater, i de Margarida Buxé i Carreter. Anomenà marmessors a Jeroni Reig, el seu marit, i a Joan Reig, son oncle⁶⁶⁸⁷.

El 29.01.1789, confrare de la confraria. El 1789 va deixar de fabricar obra escudellera⁶⁶⁸⁸.

0971. REIG i VILARRASA, Joan

1725 - 1800

Mestre escudeller, fill de Jeroni Reig i de Magdalena Vilarrasa. Disposava d'un obrador al carrer del Vidre.

El 27.03.1741, essent jove escudeller, esposalles amb Francesca Offan, parròquia de Sant Jaume⁶⁶⁸⁹.

El 02.04.1741, capítols matrimonials entre Joan Reig, jove escudeller, fill de Jeroni Reig, escudeller i de Magdalena, amb Francesca Offan, filla d'Antoni Offan, negociant, i de Maria Gràcia. Dot: 100 lliures⁶⁶⁹⁰.

El 14.05.1743, Joan Reig i Francesca Offan, la seva esposa, per poder pagar 371 lliures a Josepa Coromines Offan, la seva cunyada, i a Joan Coromines, farmacèutic, per motiu d'una herència, i per altres necessitats econòmiques van haver de vendre un censal mort al ministre i convent de la Santíssima Trinitat dels pares calçats de l'orde de la Mercè. Van hipotecar unes cases amb sortida i pou amb un portal, al lloc anomenat dels Ollers, al carrer del Vidre, a prop de l'hort del nou monestir del frares caputxins. Les hi pertanyien com a cohereus de Maria Gràcia Offan i Florensa, mare de Francesca, juntament amb Josepa, l'altra filla seva testament en poder de Josep Francesc Fontana, publicat el dia 7 d'agost del 1742. A dita mare seva li pertanyia per venda d'Antoni Biscompte, sastre, el dia 03.09.1731⁶⁶⁹¹. Preu del censal mort: 470 lliures⁶⁶⁹².

El 19.01.1744, bateig de Maria Teresa Gràcia, filla de Joan Reig i de Francesca Offan. Padrins: Pere Marquès, corredor d'orella, i Teresa Pla, filla del difunt Joan Pla, doctor en medicina⁶⁶⁹³. El 20.10.1745, cos de Maria, albat, filla de Joan Reig, escudeller, i de Francesca, al carrer de Còdols⁶⁶⁹⁴. El 28-12-1745, confirmació de Manuel, fill Joan Reig, escudeller, i de Francesca. Padrí: Jeroni Reig, escudeller⁶⁶⁹⁵. El 20.07.1746, bateig de Francesc Jerònim Pere, fill de Joan Reig i de Francesca Offan. Padrins: Francesc Arenes, daguer, i Magdalena Reig, muller de Jeroni Reig⁶⁶⁹⁶.

El 1749 fou l'andador de la confraria⁶⁶⁹⁷.

6676 AHPB, Josep Fuster i Corriol, *Secundum manuale instrumentorum*, 1775, gener, 3 - 1775, desembre, 23, fol. 188r-190v.

6677 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161, fol. 27r.

6678 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161, fol. 159r.

6679 AHPB, Domènec Banús, *Secundum manuale contractuum, ultimatum voluntatum seu instrumentorum*, 1766, desembre, 30 - 1767, desembre, 24, fol. 16r-16v.

6680 ACB, Esposalles, vol. 147, fol. 100v.

6681 AHPB, Manuel Baramon, *Prothocollum instrumentorum et ultimatum voluntatum*, 1767, gener, 5 - 1767, desembre, 22.

6682 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.

6683 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.

6684 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.

6685 AHPB, Josep Ricart, *Desimum sextum manuale*, 1782, gener, 3 - 1782, desembre, 24.

6686 AHPB, Josep Ricart, *Desimum septimum manuale*, 1782, desembre, 28 - 1783, desembre, 24.

6687 AHPB, Carlos Carbonell, *Quartum manuale testamentorum et ultimatum voluntatum*, 1786, gener, 11 - 1791, octubre, 9.

6688 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 4 - 1789, desembre, 21.

6689 ACB, Esposalles, vol. 132, fol. 129v.

6690 AHPB, Joan Francesc Casals, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1739, gener, 22 - 1741, agost, 14.

6691 AHPB, Josep Francesc Fontana, *Vigesimum sextum manuale instrumentorum*, 1730, desembre, 28 - 1731, desembre, 23.

6692 AHPB, Josep Francesc Fontana, *Trigesimum octavum manuale instrumentorum*, 1742, desembre, 29 - 1743, desembre, 23, fol. 173r-177v.

6693 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 236.

6694 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.

6695 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 229v.

6696 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 21.

6697 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimum tertium manuale instru-*

El 10.07.1749, bateig de Francesc i de Maria Gràcia, fill de Joan Reig, escudeller, i de Francesca Offan. Padrí: Josep Gibergues, escudeller⁶⁶⁹⁸. El 04.05.1750, bateig de Vicenç Josep Agustí, fill de Josep Reig i de Francesca Offan. Padrins: Antoni Pla i Maria Teresa Perramon, muller de Josep Perramon, notari⁶⁶⁹⁹. El 02.04.1753, cos de Manuel, albat, fill de Joan Reig, escudeller, i de Francesca, al carrer dels Escudellers. Enterrat a la Mercè⁶⁷⁰⁰. El 09.08.1754, bateig de Jaume Josep Llorenç, fill de Joan Reig i de Francesca Offan. Padrins: Jaume Masdéu, sabater, i Maria Reig, donzella⁶⁷⁰¹. El 14.02.1756, bateig de Josepa Isabel Maria, filla de Joan Reig i de Francesca Offan. Padrins: Josep Reig, jove escudeller, i Teresa Masdéu, muller de Ramon Masdéu, mestre sabater⁶⁷⁰². El 14.02.1756, bateig de Maria Manuela Raimunda, filla de Joan Reig i de Francesca Offan. Padrins: Manuel Mas, jove escudeller, i Maria Puig, donzella⁶⁷⁰³. L'11.02.1756, confirmacions de Manuela i de Teresa, filles de Joan Reig, escudeller, i de Francesca, a Sant Just i Sant Pastor⁶⁷⁰⁴. El 27.08.1757, bateig de Francesc Joan Ramon, fill de Joan Reig i de Francesca Offan. Padrins: Francesc Ferrer, oficial de la duana, i Maria Puig, donzella⁶⁷⁰⁵. El 19.05.1758, cos de Ramon, albat, fill de Joan Reig, escudeller, i de Francesca, al carrer dels Escudellers. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁶⁷⁰⁶. El 08.08.1759, cos de Jaume, albat, fill de Joan Reig, escudeller, i de Francesca, al carrer d'en Gignàs. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁶⁷⁰⁷. El 31.10.1759, cos de Jaume, albat, fill de Joan Reig, escudeller, i de Francesca, al carrer d'en Gignàs. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁶⁷⁰⁸. El 23.03.1761, bateig de Francesca Maria Beneta, filla de Joan Reig i de Francesca Offan. Padrins: Francesc Mayol, torner, i Maria Reig, donzella⁶⁷⁰⁹.

El 1772, assistí a una reunió del gremi⁶⁷¹⁰. El 09.03.1778, assistí a una reunió del gremi⁶⁷¹¹.

El 1784 va morir Francesca Offan.

El 02.01.1786, expedient matrimonial amb Anna Maria Galbany⁶⁷¹².

El 03.03.1786, esposalles amb Anna Maria Galvany, de Cardedeu, de 25 anys, filla de Francesc Galvany, pagès, i de Maria Subinyana, a Sant Just i Sant Pastor⁶⁷¹³.

El 1787-1789: “*Casa de Jaime Galceran, con tres puertas, edificada de nuevo en terreno de un horno o obrador de Juan Reig, escudillero, el cual no pagava catastro por hallarse el que le correspondía unido con el de la calle del lado, lo que oy*

estimamos dicha casa con tres puertas en 78 libras”⁶⁷¹⁴.

El 1791, segons s’informa en una reunió del gremi d’escudellers, va decidir deixar de fabricar obra⁶⁷¹⁵.

El 31.06.1800 es va publicar el seu testament⁶⁷¹⁶. S’esmenten als fills Francesc Reig, escudeller, casat amb Prisca Farràs, i Francesca Reig, casada amb Joaquim Cougué. No es parla de l’obrador. Va deixar 100 lliures a Francesc Reig, el seu fill, que confessà haver-les rebut d’Antoni Reig el dia 28 de març de 1801⁶⁷¹⁷.

El 30.06.1800, sepultura de Joan Reig, al carrer de la Palma. Enterrat a la Mercè⁶⁷¹⁸.

0972. REIG i MACIÀ, Joan

1791 - 1854

Mestre escudeller i “*fabricante de azulejos*”, fill de Francesc d’Assís Reig, “*fabricante de azulejos*” i de Teresa Macià, gendre de Joan Cantó, escudeller, aleshores ja difunt. El 1823 vivia al carrer del Vidre, 6.

El 09.02.1814, esposalles amb Josepa Cantó, filla de Joan Cantó, i de Margarida, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel⁶⁷¹⁹.

El 07.04.1824, passà l’examen de mestre escudeller a l’obrador de Josep Pla, al carrer de Còdols⁶⁷²⁰.

El 1831 va ser un dels dos prohoms del gremi⁶⁷²¹. El 1834 - 1835 fou un dels dos prohoms del gremi⁶⁷²². S’esmenta a la llista del gremi d’escudellers del 1836 - 1837: “*Juan Reix, maestro, casado, 43 años. C/ Vidrio, 6*”⁶⁷²³.

El 1838-1839 s’esmenta una fàbrica de “loza blanca” al carrer Obradors, núm. 4⁶⁷²⁴. El 1849, fabricant de “azulejos vidriados” al carrer del Vidre, núm. 14⁶⁷²⁵.

El 15.06.1850 Jacint Torner, paleta, natural, de Sarrià i veí de Barcelona va establir en emfiteusi a Joan Reig “... *Todos aquellos dos solares de tierra de tenuta áa saber de oriente a poniente o sea de ancho o frente sesenta palmos, y de largo o sea de medio día a cierzo sesenta y siete palmos formando un total de diez mil veinte palmos superficiales que es parte y de pertenencias de otra mayor extensión de terreno que el otorgante, en virtud de los títulos que más abajo se espresarán, tiene y posee en esta misma ciudad y parage llamado Hort de Casa Erasme en la calle dicha de les Tapias vulgarmente Hort d’en Ferlandina conocido antes por Camp dels Ciegos y más*

mentorum et contractum, 1748, desembre, 29 - 1749, desembre, 19.
 6698 ADB, Confirmacions, vol. 3, fol. 398v.
 6699 APSJP, Baptismes, vol. 15, fol. 233.
 6700 APSJP, Llibre d’òbits, vol. 32.
 6701 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 86.
 6702 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 164.
 6703 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 164.
 6704 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 4, fol. 17v.
 6705 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 238.
 6706 APSJP, Llibre d’òbits, vol. 33.
 6707 APSJP, Llibre d’òbits, vol. 33.
 6708 APSJP, Llibre d’òbits, vol. 33.
 6709 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 24.
 6710 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.
 6711 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
 6712 ADB, Expedients matrimonials, vol. 40; ACB, Esposalles, vol. 156, fol. 413v.
 6713 ACB, Esposalles, vol. 156, fol. 413v; APSJP, Esposoris, vol. 9, fol. 186.

6714 AHCB, Cadastre, I-34.
 6715 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum quintum manuale instrumentorum*, 1791, gener, 9 - 1791, desembre, 13.
 6716 AHPB, Ermengol Pinyol i Teixidor, *Manuale quadressimum unum instrumentorum*, 1799, desembre, 31 - 1800, agost, 7.
 6717 AHPB, Lluís Marsal, *Quartum manuale instrumentorum*, 1800, desembre, 29 - 1801, desembre, 24.
 6718 APSJP, Llibre d’òbits, vol. 43.
 6719 ACB, Esposalles, vol. 171, fol. 147v; ADB, Llibre de l’Oficilitat. Expedients perduts, sense data.
 6720 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimum quartum manuale instrumentorum*, 1824, gener, 1 - 1824, juliol, 3, fol. 244.
 6721 AHCB, Junta de Comerç
 6722 AHCB, Junta de Comerç, caixa 49.
 6723 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.
 6724 AHCB, Cadastre IX-12.
 6725 SAURÍ I MATES, 1849: *Guía General de Barcelona*, pàg. 392.

*antiguamente por Camp del Mas Moneder*⁶⁷²⁶.

El 1854 s'esmenta una "fàbrica de azulejos vidriados" al carrer Sant Erasme, núm. 23⁶⁷²⁷.

El 03.12.1854 va morir d'un vessament cerebral. Testament en poder de Francesc Gallissà⁶⁷²⁸.

El 1858 s'esmenta una "fàbrica de azulejos vidriados" al carrer Ferlandina, núm. 23⁶⁷²⁹.

Anunci publicitari al *Diario de Barcelona* 1864: "Fábrica de azulejos de la viuda de Juan Reig. Barcelona, calle de Ferlandina, 77. Dirección: calle del Vidrio, núm. 3. En este establecimiento se halla un gran surtido de azulejos de todos tamaños y dibujos".

0973. REIG I CANTÓ, Joan

1828 - 1884

"Fabricante de azulejos", fill de Joan Reig i de Josepa Cantó. Tenia una fàbrica de "azulejos" al carrer Ferlandina, 67⁶⁷³⁰.

Va morir, solter, el dia 28.10.1884 a les 11 del matí a causa d'una "apoplegia" al carrer Cortes, 210, a l'edat de 56 anys⁶⁷³¹.

0974. REIG I SADERRA, Joan

1866 - 1884

"Alfarero", fill de Frederic Reig i de Teresa Saderra. Residència: ronda Sant Antoni, núm. 15. El 06.12.1884 va morir d'una "apoplegia" amb només 18 anys⁶⁷³².

0975. REIG, Josep

Jove escudeller.

El 14.01.1650 s'esmenta coma testimoni de l'examen del nou mestre Amador Macià⁶⁷³³.

0976. REIG I VILARRASA, Josep

1700 - Vers 1778

Mestre escudeller, fill de Jeroni Reig, escudeller, i de Magdalena Vilarrasa. Segons consta en un document de 1768, no sabia escriure.

El 07.02.1723, esposalles amb Maria Rius, filla de Josep Rius, pescador, i de Maria. Testimonis: Josep Mayol, forner, i Salvador Casals, escudeller⁶⁷³⁴.

El 22.06.1724, bateig de Fausta Maria Magdalena Serafina, filla de Josep Reig, jove escudeller i de Maria Rius. Padrins: Bernat Peris, escudeller, i Isabel Mora, muller de Josep Mora,

hortolà⁶⁷³⁵. El 27.06.1724, cos de Fausta, albat, filla de Josep Reig, escudeller, i de Maria, al carrer d'en Gignàs⁶⁷³⁶. El 27.02.1726, bateig de Josep Ignasi Ramon, fill de Josep Reig, jove escudeller i de Maria Reig i Rius. Padrins: Jeroni Reig, escudeller i Maria Rius, vídua⁶⁷³⁷. El 03.02.1732, bateig de Ramon Francesc Ignasi fill de Josep Reig, jove escudeller, i de Maria Reig i Rius. Padrins: Josep Mora, pagès, i Magdalena Reig, muller de Jeroni Reig, escudeller⁶⁷³⁸. El 14.02.1732, cos de Ramon, albat, fill de Josep Reig, jove escudeller i de Maria, als Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁶⁷³⁹.

El 31.05.1732, va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Jeroni Reig i Mas⁶⁷⁴⁰.

El 24.01.1736, bateig de Rita Magdalena Maria Àgata, filla de Josep Reig i de Maria Reig i Rius. Padrins: Jeroni Reig, escudeller, i Magdalena Reig, donzella, la seva filla⁶⁷⁴¹.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁶⁷⁴².

El 15.12.1739, bateig de Jaume Pau Ramon, fill de Josep Reig i de Maria Rius. Padrins: Jaume Corretja, forner, i Caterina Mayol, filla de Josep Mayol, forner⁶⁷⁴³. El 29.10.1741, cos de Ramon, albat de Josep Reig i de Maria, al carrer dels Escudellers⁶⁷⁴⁴.

El 1772, assistí a una reunió del gremi⁶⁷⁴⁵. El 09.03.1778, assistí a una reunió del gremi⁶⁷⁴⁶.

El 08.03.1782 cos de Maria Reig, vídua de Josep Reig, escudeller, al carrer del Vidre. Enterrada a Sant Jaume⁶⁷⁴⁷.

0977. REIG I ESPANYA, Josep

Vers 1797 - Post. 1829

Escudeller i "hacendado", fill d'Antoni Reig i Fuster, i de Marianna Reig i Espanya. Tenia l'obrador al carrer dels Escudellers Blancs. Parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 1797 s'esmenta a la Llibre de comunió pasqual del Pi, al carrer dels Tres Llits⁶⁷⁴⁸.

El 30.05.1820, esposalles amb Joana Brusson, soltera, filla de Llorenç i d'Isabel Framus. Testimonis: el reverent Pau Mombert, franciscà, i Joan Gual, estudiant⁶⁷⁴⁹.

El 01.07.1820, bateig d'Antoni Josep Gai, fill de Josep Reig, escudeller, i de Joana Brusson⁶⁷⁵⁰.

El 07.04.1824 va passar l'examen de mestre escudeller a

6726 AHPB, Antoni Alzina i Tomàs, *Décimo nono protocolo de escrituras públicas*, 1849, desembre, 31 - 1850, desembre, 24.

6727 AHCB, Cadastre, IX-23.

6728 AMA, Registre civil, defuncions, any 1854, núm. 8.148.

6729 AHCB, Cadastre, IX-35.

6730 ACA, Hacienda, matrícula industrial, inv. 16.524, anys 1880-1881.

6731 AAM. Registre civil. Any 1884, núm. 7.357.

6732 AMC, Registre civil, Defuncions, any 1884, núm. 822.

6733 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

6734 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 123.

6735 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 230.

6736 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

6737 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 278.

6738 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 114.

6739 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.

6740 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Sextum manuale instrumentorum et contractuum*, 1731, desembre, 27 - 1732, desembre, 24.

6741 APSJP, Baptismes, vol. 13, fol. 262.

6742 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.

6743 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 42.

6744 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 30.

6745 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.

6746 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.

6747 ADB, Funeràries, Sant Jaume, vol. 96, fol. 49r.

6748 APSMP, Llibreta de comunió pasqual, vol. 76.

6749 APSJP, Esposoris, vol. 11, fol. 81r.

6750 ACB, Baptismes, vol. 42.

l'obrador de Josep Pla, al carrer de Còdols⁶⁷⁵¹.

El 1827 va ser un dels dos prohoms del gremi⁶⁷⁵².

El 20.06.1827 va fer de padrí del nen Josep Manuel Ramon, fill d'Antoni Godas, escudeller, de Preixana Lleida, i de Rita Babot, de Guadalajara⁶⁷⁵³.

El 25.07.1827, juntament amb Joana Reig i Bruson, la seva esposa, va fer de padrí del nen Antoni Llorenç Jaume, fill de Baldiri Busquets, mestre perxer, i d'Antònia Brusson, cònjuges de Barcelona⁶⁷⁵⁴.

El 1828 va hipotecar l'obrador, ja que estava en ruïnes.

El 1829 va ser un dels dos prohoms del gremi⁶⁷⁵⁵.

El 02.04.1829 va nomenar procuradors a Francesc Sanpons, causídic, i a Joan Petit, notari reial i causídic de la Reial Audiència del Principat de Catalunya, veïns de Barcelona⁶⁷⁵⁶.

0978. REIG I PLANES, Josep

1851 - Post. 1919

Escudeller fabricant de rajoles vidrades, fill de Francesc Reig i Cantó i de Laura Planes.

El 1877, amb 26 anys va heretar la fàbrica del seu pare⁶⁷⁵⁷.

El 1892 va morir el seu germà Joaquim Reig i Planes, sabater, de 42 anys, al carrer Sant Pau, núm. 97-4⁶⁷⁵⁸.

El gener de 1918 va morir Amèlia Reig i Planes⁶⁷⁵⁹.

0979. REIG, Miquel

Vers 1600 - Vers 1652

Escudeller natural de l'Albi, habitant a Barcelona l'any 1628, fill de Miquel Reig, pagès, i de Francina.

El 25.11.1628, esposalles amb Joana, filla de Bertran Pardes, pagès, de Barcelona, i Maria⁶⁷⁶⁰.

El 03.12.1628, capítols matrimonials amb Joana Paloma Pardes, filla de Bertran Pardes, pagès, i de Maria⁶⁷⁶¹.

El 15.10.1629, bateig de Josep Miquel Bertran Joan, fill de Miquel Reig i de Joana. Foren padrins: Bertran Pardes i Monserrada Leonarda⁶⁷⁶².

El 1630, albat de Miquel Reig, rajoler, al carrer Nou⁶⁷⁶³.

El 04.02.1631, bateig d'Antoni Joan Miquel, fill de Miquel

Reig i de Joana. Foren padrins Antoni Lleonard Bonavela, ferrer, i Àngela Torrella, muller de Jaume Torrelli, laraser (?) de Barcelona⁶⁷⁶⁴.

S'esmenta al fogatge de 1640⁶⁷⁶⁵.

El 27.06.1642, sepultura de Salvadora, albat, filla de Miquel Reig, escudeller, als Escudellers⁶⁷⁶⁶.

El 12.01.1643, cos de Joana Reig, muller de Miquel Reig⁶⁷⁶⁷.

El 22.06.1643 reconegué que havia donat les 100 lliures com a dot en els capítols matrimonials entre Bernat Bordes i la seva filla⁶⁷⁶⁸.

El 27.11.1643, esposalles amb Maria Anna Olivera, de la parròquia de Santa Maria del Mar⁶⁷⁶⁹.

El 06.07.1646, albat de Caterina, al carrer dels Escudellers Blancs⁶⁷⁷⁰.

El 1648 s'esmenta la casa de Miquel Reig al carrer dels Escudellers, on hi vivia amb Mariana⁶⁷⁷¹.

El 28.07.1648, prohom tercer de la confraria⁶⁷⁷².

El 26.02.1649, òbit de Francesca, albat, al carrer dels Tres Llits⁶⁷⁷³. El 20.09.1650, òbit de Miquel, albat, al carrer dels Tres Llits⁶⁷⁷⁴. El 16.11.1651, òbit de Nicolau, albat, al carrer dels Escudellers⁶⁷⁷⁵.

0980. REIG i FARRÀS, Pau

1789 - 1845

Escudeller, jornalier i pintor, fill de Francesc Reig i Offan, escudeller, i de Francesca Prisca Farràs.

Fou batejat el dia 19.01.1789⁶⁷⁷⁶.

L'any 1808, Francesc Reig Offan i Pau Reig Farràs reconegueren haver rebut 50 lliures pel testament de Joan Reig i Vilarrasa pare i avi, respectivament⁶⁷⁷⁷.

El 20.12.1819, esposalles amb Josepa Sacases, filla de Vicenç Sacases i de Manuela Llopart, a la parròquia del Pi⁶⁷⁷⁸.

El 30.01.1817 va reconèixer que l'escudeller Antoni Reig, marmessor de Joan Reig i Vilarrasa, escudeller, li va donar les 50 lliures deixades en el seu testament⁶⁷⁷⁹.

El 23.02.1845, vidu de Josepa Sacases, va morir al carrer dels Tres Llits, núm. 5, 2n pis, als 56 anys d'edat a causa d'una

6751 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimum quartum manuale instrumentorum*, 1824, gener, 1 - 1824, juliol, 3, fol. 245.

6752 AHCB, Junta de Comerç, caixa 6.

6753 ACB, Baptismes, vol. 44.

6754 ACB, Baptismes, vol. 44.

6755 AHCB, Junta de Comerç, caixa 6.

6756 AHPB, Jaume Tos i Barnola, *Protocolo en el que se continuarán todas las escrituras públicas*, 1828, desembre, 29 - 1829, desembre, 22.

6757 AHPB, Joaquim Serra i Murla, *Segundo tomo del protocolo de los instrumentos públicos*, 1877, abril, 3 - 1877, juny, 30.

6758 AMCB, Registre civil, Defuncions, any 1892.

6759 AMCB, Registre civi, Defuncions, any 1918, núm. 26, juzgado del Consejo.

6760 ACB, Esposalles, vol. 74, fol. 90v.

6761 AHPB, Rafael Pellisser, Llibre de capítols matrimonials, 1613, desembre, 7 - 1645, juny, 2.

6762 APSJP, Baptismes, vol. 7, p. 127.

6763 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 12v.

6764 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 157.

6765 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-18.

6766 AHPP, Llibre d'òbits, vol. 144.

6767 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 18v.

6768 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manuale vigesimum secundum*, 1642, desembre, 29 - 1643, desembre, 22.

6769 ACB, Esposalles, vol. 82, fol. 19r.

6770 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 146, fol. 74v.

6771 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1642-1667, prov. 77.

6772 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

6773 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 147, fol. 33r.

6774 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 147, fol. 103v.

6775 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 148, fol. 52r.

6776 ACB, Baptismes, vol. 33, fol. 186r.

6777 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Octavum manuale instrumentorum*, 1807, desembre, 26 - 1808, desembre, 23.

6778 ACB, Esposalles, vol. 176, fol. 240r.

6779 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Prima pars manuale decimi septimi instrumentorum*, 1816, desembre, 26 - 1817, juny, 30.

pulmonia⁶⁷⁸⁰.

0981. REIG, Pere

Vers 1600 - 1645

Escudeller natural de l'Albi, habitant, l'any 1631, a Barcelona, on residia al quarter de Sant Francesc, concretament, al carrer dels Escudellers. Possiblement fou germà del també escudeller Miquel Reig, de l'Albi, casat l'any 1628, amb Joana Pardes.

L'any 1616 l'escudeller de Reus Pere Pau Carreres Jover va admetre com a aprenent de l'ofici a un tal Pere Reig, fill de Sebastià Reig, pagès, de l'Albi Lleida [VILASECA, 1964: I-25]. Degut a la coincidència dels noms i de les dates, podria tractar-se de la mateixa persona.

El 29.11.1631, esposalles amb Antiga, filla de Pere Trullàs, pagès, de Caldes, i d'Elisabet⁶⁷⁸¹.

El 21.07.1639 va fer de padrí en el bateig d'un fill de l'escudeller Macià Fargues⁶⁷⁸².

S'esmenta al fogatge de 1640⁶⁷⁸³.

El 01.04.1645 combregar de Pere Reig, als Escudellers⁶⁷⁸⁴. El 05.04.1645, cos de Pere Reig, escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Jaume⁶⁷⁸⁵.

El 27.05.1676, Teresa Balasc, vídua de Ramon Balasc, filla de Pere Reig escudeller difunt i d'Antiga, reconegué que els prohoms de la confraria li havien pagat 25 lliures com a ajut matrimonial, en tant que filla de mestre escudeller⁶⁷⁸⁶.

0982. REIG I FARRÀS, Pere

1796 - Post. 1817

Jove escudeller, fill de Francesc Reig i Offan i de Prisca Farràs.

El 30.01.1817, amb 21 anys, reconegué que havia rebut 50 lliures de part d'Antoni Reig, escudeller, del testament de Joan Reig i Vilarrasa, escudeller⁶⁷⁸⁷.

0983. REQUESENS, Joan

Vers 1530 - Vers 1558

Escudeller.

El 04.02.1554, esposalles amb Margarida, filla de Toni Andreu, picador de terra⁶⁷⁸⁸.

El 1558 ja era mort ja que la seva vídua Margarida es casà amb Damià Moner, escudeller ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 67r.

El 07.04.1559 una Margarida Requesens, vídua, es casà amb Francesc Albert Pere, pagès ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 99r.

0984. REQUESENS, Josep

? - 1671

Mestre escudeller, natural de Barcelona. La seva muller es deia Marianna. Tenia tres fills: Francesc, Salvador i Gaspar. Vivia de lloguer en una casa al carrer de la Carnisseria d'en Sorts. El 1670 treballava fent obra a l'obrador que havia estat de Joan Corballó.

El 19.04.1671 va fer de padrí en el bateig d'un fill de l'escudeller Lluís Torrents i d'Isabel, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁶⁷⁸⁹.

El 16.09.1671 es va fer l'inventari dels seus béns fet a instàncies de Marianna, la seva vídua, i dels seus fills Francesc, teixidor de lli, de Torrefarrera bisbat d'Urgell, de Salvador, teixidor de lli, i de Gaspar, pagès⁶⁷⁹⁰.

0985. REUS, Antoni

Vers 1610 - Vers 1652

Escudeller, fill de Miquel Reus, boter, de Barcelona, i de Maria. Vivia al carrer del davant de la Sala de les Armes.

El 12.08.1636, esposalles amb Eulàlia, filla d'Amador Olivella, escudeller, i de Maria⁶⁷⁹¹. El 16.08.1636, capítols matrimonials amb Eulàlia⁶⁷⁹².

El 14.09.1637 Antoni Reus i Eulàlia, per retornar poder al mercader Josep Massana 25 lliures que els havia deixat *gratioso et bono amore* li varen consignar les 25 lliures que la confraria i els prohoms dels escudellers els havien de donar per raó del matrimoni d'una filla d'escudeller. Jaume Macià, prohom en cap, es personà a casa del notari, al carrer de la Carnisseria d'en Sorts, per dir que ho acceptava, essent testimonis Francesc Serra i Llorenç Costa⁶⁷⁹³.

El 04.10.1638 l'escudeller Rafael Pla va llogar a Antoni Reus, per tres anys, unes cases amb obrador d'escudeller amb quatre forns, i eines, al carrer dels Escudellers, reservant-se una cambra, una roda de l'obrador i la meitat de les Post.s, l'hort, el palmer, les canyes, les figues i els raïms. Preu: 96 lliures anuals⁶⁷⁹⁴.

El 2807.1638, per urgent necessitat, va vendre a Sebastià Grau, prevere, un violari de preu 21 lliures i pensió anual de 3 lliures⁶⁷⁹⁵.

L'any 1640 s'esmenta al fogatge: mestre Antoni Reus, escudeller⁶⁷⁹⁶.

6780 ACB, Registre Civil, Defuncions, 1845, núm. 697.

6781 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 31r.

6782 APSJP, Baptismes, vol. 9.

6783 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

6784 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 36.

6785 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 35.

6786 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.

6787 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Prima pars manuale decimi septimi instrumentorum*, 1816, desembre, 26 - 1817, juny, 30.

6788 ACB, Esposalles, vol. 36, fol. 36r.

6789 APSJP, Baptismes, vol. 9.

6790 AHPB, Ramon Vilana Perles, Llibre d'inventaris i encants, 1666, març, 6 - 1676, desembre, 16, fol. 464r-465v.

6791 APSJP, Esposoris, 1610 - 1651; ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 80v.

6792 AHPB, Rafael Joan Cellarés, Llibre de capítols matrimonials, 1636, abril, 24 - 1648, desembre, 20.

6793 AHPB, Pau Passoles, *Secundus liber notaturalum*, 1637, setembre, 2 - 1649, desembre, 19.

6794 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1637, desembre, 26 - 1638, desembre, 22,

6795 AHPB, Pau Passoles, *Tercium manuale sive protocollum*, 1637, desembre, 26 - 1638, desembre, 23.

6796 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

El 28.04.1643 Eulàlia Reus va nomenar procurador seu al seu espòs per poder cobrar certes quantitats de diner que se li devien⁶⁷⁹⁷.

El 21.07.1644, prohòm segon de la confraria⁶⁷⁹⁸.

Els anys 1645 i 1646 participà en diverses transaccions comercials marítimes com a assegurador, per import de milers de lliures.

0986. REYNER, Francesc

? - 1501

Mercader, ciutadà de Barcelona, fill de Jaume Reyner, de Rocallaura, i de Maria, pare de Nicolau Reyner.

Estigué casat el primeres núpcies amb Joana, amb qui va tenir quatre fills: Pere, Nicolau, Elisabet i Magdalena.

El 15.03.1480, testament de Joana, muller de Franci Reyner, "furmanterii". S'esmenten Francesc Reyner, son marit, i Antoni Vidal, son cunyat, com a marmessors. Demanà ser enterrada al vas que tenia a la seu de Barcelona on hi havia les despulles dels seus fills morts. Nomenà hereu universal al seu fill i d'en Francesc, Pere. Sinó, a Nicolau, Elisabet, Magdalena o Bàrbara sa germana, muller d'Antoni Vidal, per aquest ordre. Francesc podrà vendre els béns que tenia al territori de la Vilanova de la Geltrú⁶⁷⁹⁹.

El 04.12.1482, capítols matrimonials amb Eufрасina, filla de Bartomeu Pontets, gerrer, i de Francesca, vídua del gerrer Pere Eiximeno, amb qui es va casar el 1447⁶⁸⁰⁰.

El 15.12.1482, esposalles amb la vídua Eufрасina Ximeno, muller que fou de Pere Ximeno, gerrer com a dret d'esposalles va pagar 12 sous com ho feien els mercaders, enlloc dels 4 que pagaven els artesans⁶⁸⁰¹.

El 18.06.1491, sa filla Elisabet, vídua de Pere Genovès, paraire de draps de llana, reconegué que havia rebut les 165 lliures del dot del seu marit. Entre els testimonis, Gaspar Moner i Jeroni Albanell, escudellers⁶⁸⁰².

El 21.07.1491 nomenà a Pere Mateu, mercader, com al seu procurador davant del batlle de Vilanova de Cubelles per certs assumptes judicials que no es detallen⁶⁸⁰³.

El 04.09.1491 Mateu Clement, de la Vilanova de Cubelles, reconegué un deute de 10 florins amb Francesc Reyner per raó de dos cups de 50 i 30 salmes⁶⁸⁰⁴.

El 07.08.1501 testament⁶⁸⁰⁵.

0987. REYNER, Nicolau

Vers 1475 - 1519

Mercader i escudeller, fill de Francesc Reyner i de Joana, germà de Pere, d'Elisabet i de Magdalena. Vivia al carrer dels Escudellers Blancs.

El 22.03.1502, esposalles amb Constança, filla de Martí Vidal, mestre de cases. Les va fer mossèn Guillem Clariana, prevere, a la Seu⁶⁸⁰⁶.

L'01.11.1503 mort de la seva madrastra Eufрасina.

El 1516 s'esmenta en el fogatge⁶⁸⁰⁷.

El 04.06.1519 va fer testament⁶⁸⁰⁸. El 13.06.1519, defunció segons consta al seu *Llibre de les Fornades*.

El 22.12.1521, extrema unció de madona Reynés, escudellera, als Ollers Blancs⁶⁸⁰⁹.

0988. REYNER, Pere

Gerrer.

El 05.01.1516, esposalles amb Beneta, filla de Damià Vilaseca, gerrer⁶⁸¹⁰.

0989. RIBEROLA, Tomé

Gerrer.

El 13.04.1510, s'esmenta a Eulàlia, vídua de Tomé Riberola, gerrer⁶⁸¹¹.

0990. RIBES, Jeroni

1703 - Vers 1770

Jove escudeller, natural de Barcelona, fill de Josep Ribes, mestre escudeller, i de Jerònima.

L'any 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els fills de mestres que treballen "en lo estament". Tenia aleshores uns 22 anys⁶⁸¹².

El 16.06.1733 Jeroni Gallart, escudeller, i Ignàsia, la seva esposa, per poder pagar a Jeroni Ribes, jove escudeller, i a Francesca Gallart, gendre i filla respectivament, 100 lliures 50 lliures per dret paternal i 50 que li deixà Francesca Gallart, sa mare, primera esposa de Jeroni Gallart en el testament en poder de Jeroni Gomis, notari, va vendre un censal de 200 lliures al convent del Bonsuccés, per la qual cosa va obligar les dues cases que tenia construïdes al carrer pel qual s'anava de la Rambla fins al convent des Bonsuccés i carrer de les Sitges⁶⁸¹³.

El 13.09.1733, essent jove escudeller, capítols matrimonials amb Francesca Gallart, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel, filla de Jeroni Gallart, escudeller, i de Francesca. Dot: 100

6797 AHPB, Pau Passoles, *Octavum manuale sive protocollum*, 1642, desembre, 25 - 1643, desembre, 23.

6798 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.

6799 AHPB, Joan Miravet, Plec de testaments, 1466 - 1499.

6800 AHPB, Andreu Mir, Plec de capítols matrimonials, 1480 - 1490.

6801 ACB, Esposalles, vol. 3, fol. 69.

6802 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.

6803 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.

6804 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale decimum sextum*, 1491, març, 4 - 1493, març, 9.

6805 AHPB, Antoni Palomeres, *Primus liber testamentorum*, 1460, abril, 4 - 1502, novembre, 8, fol. 122v.

6806 ACB, Esposalles, 10.

6807 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-15.

6808 AHPB, Joan Palomeres, *Tercius liber testamentorum*, 1504, març, 31 - 1529, gener, [25].

6809 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 35.

6810 ACB Esposalles, vol. 17, fol. 17r.

6811 AHPB, Benet Joan, *Sextum decimum manuale*, 1510, gener, 20 - 1510, juliol, 13.

6812 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.

6813 AHPB, Anònim, Plec de capítols matrimonials.

lliures i altres béns mobles⁶⁸¹⁴.

El 11.03.1735, bateig de Josep Antoni Francesc Jeroni, fill de Jeroni Ribes, jove escudeller, i de Francesca Ribes i Gallart. Padrins: Jeroni Gallart, escudeller, i Jerònima Ribes, vídua de Josep Ribes, escudeller⁶⁸¹⁵. El 25.03.1739, albat d'Ignàsia, filla de Jeroni Ribes, jove escudeller⁶⁸¹⁶. El 13.11.1743, confirmació de Francesc, fill de Jeroni Ribes i de Francesca, al Pi⁶⁸¹⁷. El 09.12.1749, cos de Francesc, albat, fill de Jeroni Ribes, escudeller, i de Francesca, al carrer de les Sitges gratis⁶⁸¹⁸.

El 13.05.1770, malalt, va fer testament. Va nomenar marmessors a Francesc Ribes i Gallart, la seva esposa; a Josep Ribes, mestre sastre, son fill; a Josep Ribes, muller de Josep Ribes; a Antònia Alor, vídua de Miquel Alor, jove sastre, filla seva. Va nomenar hereu universal al seu fill Josep Ribes⁶⁸¹⁹.

0991. RIBES, Josep

Vers 1665 - Vers 1716

Escudeller i gentilhome de l'artilleria, fill de Josep Ribes, mestre de cases, i de Maria Ribes aleshores, Soler.

El 30.01.1690, bateig de Lluís Francesc Josep, fill de Josep Ribes, jove escudeller, i de Maria⁶⁸²⁰. El 07.12.1693, confirmació de Josep, fill de Josep Ribes, escudeller, i de Maria, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁶⁸²¹.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁶⁸²².

El 25.11.1694, combregar particular als Escudellers: Josep Ribes, escudeller⁶⁸²³.

L'11.04.1696, essent confrare, assistí a una reunió de la confraria⁶⁸²⁴.

El 1696 disposava d'un obrador al carrer dels Escudellers Blancs.

El 07.03.1697, essent confrare, assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁶⁸²⁵.

El 10.06.1703, mestre escudeller, esposalles amb Jerònima Duxer, donzella⁶⁸²⁶. L'endemà, esposoris amb Jerònima Duxer, filla de Jeroni Duxer, escudeller, i de Gertrudis Duxer parroquiana de Sant Jaume. Testimonis: Francesc Rossinés, notari públic reial col·legiat, i el Dr. en dret Rafael Llampilles⁶⁸²⁷.

El 29.07.1705, bateig de Maria Rosa Bàrbara Gertrudis

Antònia, filla de Josep Ribes, mestre escudeller, i de Jerònima Ribes i Duxer. Padrins: Francesc Quer, mestre sabater, i Maria Soler, vídua de Joan Soler, capità d'artilleria⁶⁸²⁸.

El 11.06.1715, esposalles amb Margarida Milàngels, donzella⁶⁸²⁹.

L'any 1716 ja no s'esmenta el seu nom al cadastre general.

0992. RIBES, En

Gerrer.

El 21.08.1583, cos de Jaume, albat, fill del mestre Ribes, gerrer, als Escudellers⁶⁸³⁰.

0993. RIPOLL, Nicolau

Gerrer.

El 1406, l'oller Pere Roure li traspassà: "*totas ipsas domos sive pars domorum cum orto eis contiguo cum arboribus diversorum genererum et cum furno ollarum qui ibi est*", contigu al d'Antoni Portella, que tenia al carrer de na Quintar. Era domini mitjà d'Antoni Terreny, hereu de Pere Terreny, doctor en dret, a cens de 34 sous i 3 diners, alou del monestir de Sant Pau del Camp. Termenava: a orient, amb el carrer de na Quintar; al sud, part amb la casa que fou de Bernardí d'Agramunt i, aleshores, era del gerrer Antoni Portella, que tenia pels hereus d'Antoni Terreny, i en part, amb la tinença de Berenguer Sayol; a occident, amb la tinença de Francesc Just, algtzir reial, i, al nord, amb la tinença de Ramon Martí, ciutadà de Barcelona. Nicolau Ripoll va haver de vendre un censal mort per un import de 70 lliures i pensió anual de 95 sous, que va comprar el forner Francesc ça Plana. El gerrer Berenguer Duran li va fer d'un dels fiadors⁶⁸³¹.

El 1409 confessa tenir unes cases amb pati i forn d'oller que abans foren de Guillem Pontet, oller, al carrer de na Quintar, alou del monestir de Sant Pau del Camp. N'era un dels senyors mitjans Berenguer Francesc de Massanet, ciutadà⁶⁸³².

0994. RIQUER, Llorenç

Escudeller natural de Cervera.

El 1508, capítols matrimonials⁶⁸³³.

0995. ROBERT, Joan Benet

Vers 1490 - Abans 1532

Gerrer i escudeller.

Segons el fogatge de 1516 vivia "*En la illa qui comensa en un cantó del carrer dels Ollers Blancs en lo qual cantó sta Joan Soler, apotecari, e vagi al carrer de la plasseta den Camproadó hon sta mossèn Jaume Fivaller*". S'esmenta al

6814 AHPB, Anònim, Plec de capítols matrimonials; ACB, Esposalles, vol. 129, fol. 25v.

6815 ACB, Baptismes, vol. 20.

6816 ACB, Llibre d'òbits, vol. 7, fol. 48r.

6817 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 120r.

6818 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.

6819 AHPB, Manuel Teixidor i de Llaurador, *Vigessimum septimum protocolum sive manuale ... omnes contractus*, 1769, desembre, 30 - 1770, desembre, 24.

6820 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 23.

6821 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 24v.

6822 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

6823 ADB, *Defunctori*, 1693-1697, fol. 27v.

6824 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.

6825 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.

6826 ACB, Esposalles, vol. 111.

6827 APSJP, Esposoris, vol. 6.

6828 APSJP, Baptismes, volum 11, fol. 67.

6829 ACB, Esposalles, vol. 119.

6830 ACB, Sepultures, vol. 3, fol. 59v.

6831 AHPB, Pere Granyara, *Manuale sextum decimum*, 1404, desembre, 27 - 1406, desembre, 24, fol. 83r.

6832 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1514, fol. 56v-57r.

6833 AHPB, Bartomeu Sumes, Plec de capítols matrimonials i testaments, 1508 - 1509.

costat de la casa de l'escudeller Antoni Rovell.

Estava casat amb Marianna. La seva filla Elisabet es va casar amb l'escudeller Antoni Vidal.

El 1513-1514 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 65].

El 1516 s'esmenta en el fogatge⁶⁸³⁴.

El 1525 va fer de testimoni en la venda d'un censal mort⁶⁸³⁵.

Un escudeller amb aquest nom ? s'esmenta al carrer Ollers Blancs: la seva finca limitava amb la que, Joan Montornès, va llogar a Antic Abelló⁶⁸³⁶.

El 26.09.1532, Marianna, vídua de Benet Robert, gerrer⁶⁸³⁷.

El 23.11.1575 Mariana va llogar unes cases que, per establiment d'Antoni Vidal, *generum meum*, tenia al carrer Escudellers, que foren d'Elisabet Vidala, pel preu de 10 lliures i dos quaters de forment⁶⁸³⁸.

0996. ROCA

Escudeller.

El 18.12.1565, ja difunt, esposalles de la seva filla Eulàlia, amb Pere Rossell, missatger de la cort del veguer, estranger⁶⁸³⁹.

0997. ROCA, Joan

Escudeller. Estava casat amb Marianna 1656.

El 1656 va llogar, per cinc anys, al taverner Llorenç Tarassona una casa que feia cantonada amb els carrers dels Escudellers i Nou, pel preu de 33 lliures anuals. Era propietat de la seva esposa⁶⁸⁴⁰.

El 24.11.1658, vidu, esposalles amb Mònica Galinxo, vídua de Pau Galinxo, hortolà⁶⁸⁴¹.

El 20.07.1662 va ser nomenat prohom tercer⁶⁸⁴².

El 30.09.1665, cos de Mònica, muller de Joan Roca, mestre escudeller.

El 22.09.1666, per evitar un plet portat a la Reial Audiència davant de Josep Martí de Ferran concorda amb el gerrer Gaspar Torres per deixar expedida la casa o cases i obrador que es tractava en aquesta causa, sota pena de 50 lliures⁶⁸⁴³.

El 04.07.1669, cos de Bartomeu, albat, fill de Joan Roca, escudeller⁶⁸⁴⁴.

6834 ACHB, Consell de Cent, Fogatges-XIX, any 1516.

6835 AHPB, Rafael Puig, Manual, 1525, novembre, 10 - 1527, desembre, 7.

6836 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.

6837 AHPB, Joan Lunes, *Manuale*, 1531, desembre, 28 - 1532, desembre, 20.

6838 AHPB, Montserrat Móra, Esborrany, 1575, octubre, 3 - 1576, febrer, 3.

6839 ACB, Esposalles, vol. 41.

6840 AHPB, Francesc Reverter, Manual, 1655, desembre, 26 - 1656, desembre, 24.

6841 ACB, Esposalles, vol. 89, fol. 82v.

6842 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

6843 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1666, juny, 24 - 1666, desembre, 24.

6844 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 183r.

S'esmenta com a confrare l'any 1669. No tenia forns problemes amb un aprenent.

0998. ROCA, Macià

? - 1640

Escudeller.

El 04.08.1640, cos de Macià Roca, escudeller⁶⁸⁴⁵.

0999. ROCA, Miquel pare

Vers 1570 - 1624

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Roca, assaonador, i de Caterina. Vivia al carrer dels Escudellers.

El 10.06.1600, esposalles amb Marquesa, filla de Jeroni Espasa, rajoler de Barcelona, i d'Àngela⁶⁸⁴⁶. El 24.06.1600, capítols matrimonials amb Marquesa, filla de mestre Jeroni Espasa, rajoler i oller, i d'Àngela. Testimonis: Pau Oriol, escudeller, entre d'altres⁶⁸⁴⁷.

L'11.01.1617 estava confinat a les presons⁶⁸⁴⁸.

Un escudeller anomenat Miquel Roca estava casat amb una tal Marquesa⁶⁸⁴⁹.

El 20.02.1633, Gregori Romeu, oller, de Barcelona, va comprar unes cases als curadors del pupil Roca, fill d'en Roca, difunt, escudeller. Les va vendre a Romàs Cassanyes, oller de Barcelona: "cases amb dos portals oberts a l'exterior amb hort o pati ... que tinc al carrer dels Tallers, per títol d'establiment fet pel notari Bernat Puigverd per dits curadors d'el pupil Roca, a cens de tretze lliures i 10 sous anuals"⁶⁸⁵⁰.

1000. ROCA i ESPASA, Miquel

Vers 1610 - 1652

Mestre escudeller, fill de Miquel Roca, escudeller, i de Marquesa Espasa. Disposava d'un obrador al carrer del Vidre.

El 06.07.1624 àpoca i definició de violari feta i firmada per Mateu Forner, cinter, de Barcelona, Joan Dot, notari, Miquel Passoles. i Antoni Porta, escudellers, tutors i curadors dels béns del pubill Miquel Roca, hereu del difunt Miquel Roca, escudeller, de 47 lliures, complement d'un violari de 52,5 lliures i pensió de 7 lliures i 10 sous que el difunt Miquel Roca prestava anualment amb especial obligació de les cases i obradors d'escudellers situats al carrer de na Quintar o del Vidre, violari venut el dia 5 de setembre de 1610⁶⁸⁵¹.

El 02.11.1633 va llogar a Llorenç Ferrer, escudeller, per cinc

6845 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 143v.

6846 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 147r.

6847 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, anys 1599-1600.

6848 AHPB, Antoni Roure, *Manuale*, 1616, desembre, 28 - 1617, desembre, 24.

6849 AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulorum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.

6850 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum contractuum seu instrumentorum*, 1632, desembre, 30 - 1633, desembre, 23, fol. 54r-57r.

6851 AHPB, Antoni Masclans, Manual, 1623, desembre, 26 - 1624, desembre, 20; AHPB, Francesc Pons, Esborrany, 1635, gener 3 - 1635, desembre, 23.

anys, un obrador d'escudeller, amb totes les eines necessàries, situat al carrer del Vidre. Era del convent de la Mercè. Miquel Roca es reserva, per si fos necessari, la possibilitat d'usar de la meitat de l'obrador. El preu fou de 40 lliures 8 lliures anuals, que serien només la meitat si Miquel Roca fes efectiva aquesta reserva⁶⁸⁵².

El 20.09.1633, ja mort el seu pare Miquel Roca, escudeller, reconegué que els seus tutors i curadors Miquel Passoles i Antoni Porta⁶⁸⁵³.

El 24.03.1635, esposalles amb Elisabet Santpere, filla de Francesc Santpere, pagès d'Alella, i d'Eulàlia⁶⁸⁵⁴.

El 27.01.1636 cancel·là el lloguer d'un obrador d'escudeller al carrer del Vidre que havia fet a Llorenç Ferrer, també escudeller. Testimonis Pau Madrera i Maties Fargues, escudellers⁶⁸⁵⁵. El mateix dia llogà, per tres anys, a Maties Fargas l'esmentat obrador d'escudeller al carrer del Vidre per 33 lliures a raó d'11 lliures l'any. Testimonis Llorenç Ferrer i Pau Madrera, escudellers.

El 15.04.1639, essent jove escudeller va arrendar, per cinc anys, uns arreus d'escudeller a Pau Rodó, també escudeller, essent testimonis el gerrer Gabriel Anglès i l'escudeller Francesc pujo. Prometé restituir-les tal com les hi foren llogades, al final del temps de l'esmentat lloguer⁶⁸⁵⁶.

S'esmenta al fogatge del 1640⁶⁸⁵⁷.

L'any 1641, despeses per la construcció d'un forn al carrer del Vidre⁶⁸⁵⁸.

El 21.08.1645, combregar del mestre Miquel Roca, escudeller, als Escudellers⁶⁸⁵⁹. El 25.07.1647 combregar de Miquel Roca, al carrer del Vidre⁶⁸⁶⁰. El 16.9.1647, va fer testament⁶⁸⁶¹.

El 29 de març de 1649 va llogar, per sis anys, una casa amb forn de coure pa contigu a ella, al carrer dels Escudellers, al forner Antoni Aymar, amb la condició que el primer any ell i la seva família poguessin continuar vivint-hi⁶⁸⁶².

El 16.05.1650, morta Isabel, esposalles amb Caterina Jordana, donzella de la parròquia del Pi, filla de Joan, pagès, de la vila de Granyena bisbat de Solsona i de Magdalena⁶⁸⁶³.

El 23.07.1650 llogà per 5 anys a Joan Gassió, negociant, cases amb un portal al carrer dels Escudellers al costat d'unes altres cases i forn que tenia a l'esmentat carrer vers ponent. El preu fou de 90 lliures, a raó de 18 lliures l'any⁶⁸⁶⁴.

El 20.01.1651, capítols matrimonials amb Caterina Jordana, filla de Joan Jordà, pagès, de Granyena, bisbat de Solsona, vidu, i de Magdalena⁶⁸⁶⁵.

El 15.01.1652, testament no es conserva, però sabem que fou fet pel notari Isidre Bosch. El seu fill Antoni, assaonador, va ser l'hereu universal dels béns del difunt Miquel Roca.

1006. ROCA, Pau ? - 1581

Gerrer.

El 08.08.1573, per pagar un deute de 13 lliures al mercader Miquel Spano, va consignar al gerrer Cosme Pujades el pagament del deute amb els diners que aquest li pagava del lloguer d'unes cases on vivia al carrer dels Escudellers 13 lliures anuals⁶⁸⁶⁶.

El 30.05.1581, cos de Pau Roca, gerrer, als Escudellers⁶⁸⁶⁷.

1001. ROCAMADOR, Josep

Vers 1650 - 1684

Jove escudeller, fill d'Isidre Rocamador, pagès d'Oliana bisbat d'Urgell i de Magdalena. Pare de l'escudeller Miquel Rocamador i Mateu.

El 1671 va morir fra Joan Rocamador, frare novici corista del convent de Sant Francesc de Barcelona, fill d'Isidre Rocamador, pagès i traginer, d'Oliana bisbat d'Urgell i de Magdalena. Per tant, germà de Josep Rocamador⁶⁸⁶⁸.

El 26.12.1677, esposalles amb Elena Mateu, donzella, filla de Pere Joan Mateu, escudeller, i de Marianna⁶⁸⁶⁹.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁶⁸⁷⁰. El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria⁶⁸⁷¹.

El 21.05.1681, cos de Josep, albat, fill de Josep Rocamador, escudeller i d'Elena, al carrer dels Tres Llits⁶⁸⁷².

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁶⁸⁷³.

El 22.02.1684, cos de Josep Rocamador escudeller, als Tres Llits⁶⁸⁷⁴.

El 17.03.1692 el seu fill Miquel Rocamador, de 12 anys, s'afermà amb el mestre escudeller Joan Fuster per aprendre l'ofici i passar-se mestre escudeller⁶⁸⁷⁵.

6852 AHPB, Josep Galcem, *Septimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1632, desembre, 29 - 1633, desembre, 20.

6853 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Manuale seu prothocollum contractuum seu instrumentorum*, 1632, desembre, 30 - 1633, desembre, 23.

6854 ACB, Esposalles, vol. 78.

6855 AHPB, Francesc Llunell, *Septimum manuale*, 1636, desembre, 29 - 1637, desembre, 23, fol. 41.

6856 AHPB, Francesc Jeroni Vidal, *Quartum manuale contractuum*, 1638, desembre, 27 - 1639, desembre.

6857 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

6858 AHPB, Joan Pahissa, *Codex ... instrumentorum*, 1641, gener, 3 - 1641, desembre, 19.

6859 ADB, Parròquies, Sant Jaume. Funeràries, vol. 36.

6860 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 37.

6861 AHCB, Notarial III-20.

6862 AHPB, Joan Avellanos, Manual, 1649, gener, 4 - 1649, desembre, 21.

6863 ACB, Esposalles, vol. 85, fol. 44v; ADB, Matrimonis, vol. 1, fol. 85r.

6864 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1649, desembre, 30 - 1650, desembre, 19.

bre, 19.

6865 AHPB, Pere Màrtir Llunell, Pere Màrtir Lunell, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1648, juny, 1 - 1652, desembre, 1.

6866 AHPB, Rafael Bruguierol, Aprísies, 1573, gener, 2 - 1573, desembre, 23.

6867 ACB, Sepultures, vol. 3, fol. 2r.

6868 AHPB, Francesc Lentslà, *Tercius libes testamentorum, codicillorum et aliarum ultimatum voluntatum*, 1651, gener, 19 - 1684, gener, 17.

6869 ACB, Esposalles, vol. 99; ADB, Informacions matrimonials, vol. 6.

6870 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum*, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.

6871 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.

6872 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.

6873 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.

6874 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 152.

6875 AHPB, Jacint Sescases, *Manuale*, 1691, desembre, 25 - 1692, juliol, 8.

1002. ROCAMADOR i MATEU, Miquel

1680 - 1726

Mestre escudeller, fill de Josep Rocamador i d'Elena Mateu.

L'any 1635 s'esmenta un Miquel Rocamador, negociant d'Oliana bisbat d'Urgell, que podria ser un avantpassat seu⁶⁸⁷⁶.

El 17.03.1692 amb 12 anys, s'afermà amb el mestre escudeller Joan Fuster per aprendre l'ofici i passar-se mestre escudeller⁶⁸⁷⁷.

El 29.03.1707 fou nomenat mestre escudeller. S'examinà a l'obrador de Josep Gastó⁶⁸⁷⁸.

El 06.06.1707, esposalles amb Maria Anna Surell, donzella⁶⁸⁷⁹.

L'11.06.1707, capítols matrimonials -el seu pare Josep ja era difunt i Elena, la seva mare i vídua s'havia tornat a casar, amb Joan Baptista Mauri- amb Marianna Surell, filla de Jeroni Surell, pagès de Vilamajor bisbat de Barcelona i d'Eulàlia. Dot: 25 lliures de la venda d'alguns mobles, una caixa de fusta amb pany i clau. Escreix: 12,5 lliures⁶⁸⁸⁰.

El 24.09.1709, cos de Carles, albat, fill de Miquel Rocamador, escudeller, i de Marianna, al carrer de Rauric⁶⁸⁸¹.

El 13.02.1711, bateig de Maria Eulàlia Esperança Justa Anna, filla de Miquel Rocamador i de Marianna Sorell. Padrins: Josep Sorell, blanquer, i Esperança Sorell, filla de Jeroni Sorell, pagès, de Sant Pere de Vilamajor⁶⁸⁸².

El 01.05.1711 reconegué deure 144 lliures al prevere Pau Coll per raó d'un préstec. Li prometé pagar aquesta quantitat en quatre anys en vuit vegades. El mateix dia va llogar unes cases que tenia al carrer que "va de la Llehona als Tres Llits i davant del carrer dels Escudellers Blancs, a la cantonada del carrer de Rauric. El lloguer va ser per quatre anys. El peu: 144 lliures 26 lliures anuals. El llogater fou el fuster Magí Prats. En un altre document va assignar el lloguer de les cases al prevere Pau Coll⁶⁸⁸³.

El 10.04.1712 reconegué deure a Maria Vallbona, vídua de Manuel Vallbona, revenedor, 67£ i 4\$. Prometé pagar abans del 10 de juliol propvenint i obligà unes cases que tenia al carrer Rauric aleshores anomenat del Forn de la Trinitat⁶⁸⁸⁴.

El 1715 va ser establert en un casa i obrador que abans havia estat del gerrer Puigdoure.

El 27.01.1715 va comprar un censal mort sobre una finca una botiga i rebotiga amb sostret i escaleta de fusta per pujar-hi, al peu de la qual hi havia una llar de foc, amb dos "aposentos" damunt de la botiga, que formaven primer i segon sostre, i un terrat damunt de l'apostento del segon sostre, abans tot unit, després dividit. La part occidental i nord se la va quedar

Maria Barba, vídua del gerrer Josep Barba, situada al carrer dels Escudellers, cantonada amb el carrer Arenes, entre les finques de Maria Barba, a occident, i d'Hipòlit Junyent, al nord. El venedor fou l'escudeller Miquel Carreres, que les tenia per herència del seu pare Joan Carreres, escudeller, mort *ab intestato*, i a ell, per establiment de Maria Batlle any 1659. El preu del censal va ser de 62£, 15 sous, i la pensió anual, de 3£, 2\$, 9 diners.

El 17.02.1715 va establir al sastre Narcís Carreres en cinc casetes que tenia al carrer dels Tres Llits, al cap del carrer de la Lleona, que li pertanyien per donació de l'escudeller Pere Joan Mateu, l'any 1709⁶⁸⁸⁵.

El 16.11.1715, bateig de Miquel Pere Pau Hipòlit, fill de Miquel Rocamador i de Marianna Sorell. Padrins: Miquel Carreres, escudeller, i Maria Teresa Rotxotxo, muller de Pere Pau Rotxotxo, cartaire⁶⁸⁸⁶.

El 16.11.1715, bateig d'Ignàsia Josepa Maria Anna, filla de Miquel Rocamador i de Marianna Sorell. Padrins: Ignasi Sala, jove sastre, i Josepa Mauri, muller d'Oleguer Mauri, escudeller⁶⁸⁸⁷.

El 04.12.1715, cos d'Ignàsia, albat, filla de Miquel Rocamador, escudeller, als Escudellers⁶⁸⁸⁸.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716⁶⁸⁸⁹. S'esmenta al cadastre del 1717⁶⁸⁹⁰. Tenia una casa on hi vivia amb la seva família, al carrer dels Escudellers, en part derruïda per les bombes de la guerra, per la qual pagava a Miquel Carreres, escudeller, una pensió de 7£, 7\$ i 3 diners. També disposava d'un obrador d'escudeller al carrer dels Escudellers Blancs, junt a una caseta contigua, pel qual pagava diversos censos: a Hug de Senespleda, 5\$; a Lluís de València, 1£, 15\$; a Francesc Vidal i Ros, 4£, 10\$; a Francesc Vilamala, 2£; al col·legi de Sant Sever, 5£; al convent de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, 5£, 10\$; a l'església de Calella, 10£; a la confraria dels escudellers, 2£; a diverses causes pies, 12£; a Pere Pau Rotxotxo, 15£. La caseta estava llogada a Esteve Cervera, treballador, per 12£. També pagava a les obres de Sant Jaume per unes cases al carrer de la Lleona, encarregades a Narcís Carreres, sastre i revenedor, derruïdes per les bombes. L'obrador havia estat abans del gerrer Jaume Puigdoure.

L'any 1715 era el prohoms de la confraria.

El 20.07.1716 va reconèixer que Andreu Bosch, taverner, per Caterina Puigdoure i Planell, vídua del gerrer Jaume Puigdoure i Pi, en tant que hereva seva, com a tutor dels fills del difunt Jaume Puigdoure⁶⁸⁹¹.

El 01.02.1717, cos d'Hipòlit, albat de Miquel Rocamador, als Escudellers⁶⁸⁹².

El 27.11.1717, bateig de Maria Josepa Anna Caterina, filla de Miquel Rocamador i de Marianna Rocamador i Surell. Padrins: Josep Dalorta, mestre de cases, i Maria Olivó, muller

6876 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum vigesimum octavum*, 1634, desembre, 28 - 1635, desembre, 24.

6877 AHPB, Jacint Sescases, *Manuale*, 1691, desembre, 25 - 1692, juliol, 8.

6878 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Manual*, 1706, desembre, 26 - 1707, desembre, 22.

6879 ACB, Esposalles, vol. 114.

6880 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Plec de capítols matrimonials, 1694 - 1721.

6881 APSMP, Llibre d'òbits, 1708 - 1716.

6882 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 188.

6883 AHPB, Marià Rufasta i Prats, *Decimum septimum manuale*, 1710, desembre, 28 - 1711, desembre, 23.

6884 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Manual*, 1711, desembre, 31 - 1712, desembre, 20.

6885 AHPB, Marià Rufasta i Prats, *Manual* 1715, gener, 6 - 1715, desembre, 24.

6886 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 323.

6887 APSJP, Baptismes, vol. 11, fol. 323.

6888 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

6889 AHCB, Gremial, Cadastre personal, I-6.

6890 AHCB, Cadastre I-61.

6891 AHPB, Francesc Topí i Comes, *Manual*, 1712, desembre, 28 - 1716, desembre, 20.

6892 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

de Tomàs Olivó, ferrer, de Barcelona⁶⁸⁹³.

El 19.20.1719, bateig de Maria Rosa Anna Justa. Padrins: Josep Claret, mestre de cases, i Maria Reig, muller d'Antoni Reig, mestre de cases⁶⁸⁹⁴.

El 18.08.1720, cos de Josepa, albat, als Escudellers, enterrada a la Mercè⁶⁸⁹⁵.

El 1723, essent un dels "assentistes" de les fortificacions de Barcelona, va tenir un plet amb Antoni Negre⁶⁸⁹⁶.

El 02.07.1724, bateig de Ramon Miquel Hipòlit, fill de Miquel Rocamador, escudeller, i de Marianna Rocamador i Surell. Padrins: Ramon Roma i Teresa Roma, muller⁶⁸⁹⁷.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que tenien botiga. Tenia aleshores uns 43 anys⁶⁸⁹⁸.

El 31.01.1726 l'escudeller Joan Miquel va reconèixer deure a Miquel Rocamador 40 lliures per plats i escudelles que li havia comprat. Va prometre pagar una lliura setmanal a partir de la setmana següent de firmat el debitori. Testimonis: Pere Fau, jove escudeller, entre altres⁶⁸⁹⁹.

El 19.03.1726, bateig de Josepa Maria Anna Paula filla de Miquel Rocamador, escudeller i Marianna Surell. Padrins: Josep Sans, pintor, i Eulàlia Rocamador, filla de dits cònjuges⁶⁹⁰⁰.

El 27.09.1726, cos de Miquel Rocamador, escudeller, al carrer dels Escudellers. Enterrat a la Mercè⁶⁹⁰¹. El 12.10.1726, inventari dels seus béns⁶⁹⁰².

El 26.12.1728, cos de Josepa, albat, filla del difunt Miquel Rocamador, escudeller, i de Maria Anna, als Escudellers. Enterrada a la Mercè⁶⁹⁰³. El 1735, Rosa Rocamador, filla de Miquel Rocamador, padrina d'un bateig⁶⁹⁰⁴. El 07.12.1755, cos de Marianna Rocamador, vídua de Miquel Rocamador, escudeller, a la placeta de Sant Francesc; enterrada a la Mercè⁶⁹⁰⁵.

L'any 1758-1759 s'esmenta una casa de Josep Massaguer, reedificada, abans de Miquel Rocamador, escudeller, al carrer dels Escudellers Blancs⁶⁹⁰⁶.

1003. ROCAMADOR i SURELL, Miquel

1724 - 1778

Escudeller, fill de Miquel Rocamador i de Marianna Surell.

El 18.03.1744 fou examinat de mestre escudeller a l'obrador del seu pare, ja difunt, situat a la placeta de Sant Francesc⁶⁹⁰⁷.

6893 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 32.
6894 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 93.
6895 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
6896 ACA, Real Patrimoni, Processos, 1723, núm. 4H.
6897 ACB, Baptismes, vol. 17.
6898 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
6899 AHPB, Sever Pujol, *Manuale undecimum instrumentorum*, 1725, desembre, 25 - 1726, desembre, 23.
6900 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 280.
6901 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.
6902 AHPB, Sever Pujol, *Liber primus inventariorum et encantuum*, 1712, gener, 27 - 1715, gener, 21; 1722, abril, 8 - 1727, setembre, 7.
6903 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 29.
6904 APSJP, Baptismes, vol. 13.
6905 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 159.
6906 AHCB, Cadastre, I-34.
6907 AHPB, Tomàs Guasquí, *Decimum octavum manuale instrumentorum et contractuum*, 1743, desembre, 31 - 1744, desembre, 23.

De l'any 1746 consta un pagament efectuat al cadastre: "Miguel Rocamador: 2£, 2§, por casa".

El 03.02.1754, cos d'Antònia Rocamador, muller de Miquel Rocamador i Surell, escudeller, prop de la proa dels Escudellers davant el carrer d'en Carabassa⁶⁹⁰⁸.

EL 1756 va vendre unes cases situades al carrer dels Escudellers a la mare priora i convent de religioses carmelites descalces⁶⁹⁰⁹.

El 19.06.1763, esposalles amb Teresa Font, vídua d'Eudald, filla de Jaume Torres i de Mariàngela Malançó, a la parròquia dels Sants Just i Pastor⁶⁹¹⁰.

El 23.06.1765, confirmació de Miquel, fill Miguel Rocamador escudeller, i de Teresa Torres⁶⁹¹¹.

El 1772 assistí a una reunió del gremi⁶⁹¹².

El 1772 - 1773: "Plazuela de san Francesc de los Escudilleros". Una casa i botiga de Miquel Rocamador, escudeller, reedificada d'una casa i obrador⁶⁹¹³.

El 07.03.1774, cos de Jaume, albat, fill de Miquel Rocamador, escudeller, i de Teresa, a la placeta de Sant Francesc⁶⁹¹⁴.

El 09.03.1778, s'esmenta en una reunió de la confraria⁶⁹¹⁵.

El 05.06.1778, sepultura de Miquel Rocamador, mestre escudeller, a la placeta de Sant Francesc⁶⁹¹⁶.

El 1809, testament d'Antònia Godàs, vídua de Jaume Godàs, fabricant, filla de Miquel Rocamador i de Teresa Torres⁶⁹¹⁷.

El 07.09.1810 cos de Teresa Torres, vídua de Miquel Rocamador, escudeller. Va morir de debilitat als 70 anys, a la placeta de Sant Francesc⁶⁹¹⁸.

1004. RODERGUES I CASTANYERA, Jeroni

Post. 1614 - Post. 1640

Escudeller, possiblement fill d'Onofre Rodergues. S'esmenta en el fogatge de l'any 1640⁶⁹¹⁹.

1005. RODERGUES I CASTANYERA, Lluís

1623 - Post. 1644

Fadrí escudeller, natural de Barcelona, fill d'Onofre Rodergues, escudeller, i d'Agustina.

El 29.07.1642, esposalles amb Lluïsa Sagena, de la Seu d'Urgell, filla de Domènec Sagena, fuster, de la Seu d'Urgell,

6908 ACB, Defuncions, vol. 7.
6909 AHPB, Josep Rondó, *Manuale vigessimum tertium*, 1755, desembre, 28 - 1756, desembre, 22.
6910 ACB, Esposalles, vol. 145, fol. 15.
6911 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 317.
6912 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.
6913 AHCB, Cadastre, I-34.
6914 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.
6915 AHPB, Josep Ricart, *Duodecimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
6916 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 161.
6917 AHPB, Jeroni Cavallol i Gras, *Trigessimum tertium manuale ... omnes contractus et alia instrumenta*, 1809, gener, 16 - 1809, desembre, 24.
6918 APSMP, Defuncions, XVII/4 r. 50.
6919 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX, núm. 18.

i de Mariana⁶⁹²⁰.

El 07.05.1644 va fer de testimoni a les informacions matrimonials entre Jaume Nicolau, de Mallorca, vidu, i Maria Ravell. Declarà tenir 21 anys i que feia 15 anys que es coneixien “*i que vingueren junts a aquesta terra*”⁶⁹²¹.

1006. RODERGUES, Onofre

Vers 1580 - Vers 1640

Escudeller, habitant a Barcelona 1614, fill de Bartomeu Rodergues, sastre, natural de Berga, i de Margarida. Vivia de lloguer en una casa al carrer dels Escudellers que era propietat de la seva esposa Agustina, filla de l'escudeller Lluís Castanyera.

El 21.03.1614, esposalles amb Agustina, filla de Lluís Castanyera, escudeller, i d'Elisabet⁶⁹²².

El 02.02.1619, testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Agustí Planes⁶⁹²³.

El 08.04.1623 Lluís Castanyera i Onofre Rodergues van reconèixer que Joaquim Fontana, apotecari, els hi va pagar 43 lliures i 8 sous, que eren part d'un deute. Entre els testimonis, l'escudeller Josep Coll⁶⁹²⁴.

El 1624 va ser examinat pels confreres del escudellers segons el text d'una sentència de l'any 1626.

El 14.07.1635, combregar a Onofre Rodergues, a casa del mestre Castanyera⁶⁹²⁵.

El 15?.03.1636 va rebre dues lliures i dos sous per sis jornals de feina consistent en assentar les rajoles valencianes al terraplè i a la capella de la casa del notari Jeroni Talavera, rajoles fetes per Lluís Castanyera.

El 08.05.1638 s'esmenta en el testament de Lluís Castanyera, ja que estava casat amb Agustina, filla de Lluís i de Brígida⁶⁹²⁶.

El 07.07.1638 el doctor Joan Argila reconegué un deute amb Onofre Rodergues per 3.500 escates de peix destinades al passadís de la casa que s'estava fent construir al carrer dels Arcs, a Barcelona. El gerrer Josep Morató va aportar 500 escates de peix “*que faltarien per no donar-me compliment del que havia promès dit Rodergues*”.

El 09.11.1638, “*Onofre Rodergues, escudeller, per pa (?) al banch: 26 lliures, 14 sous, y un trentí li havia donat per paga y senyal, que junt pren suma de trenta lliures, per raiola: 30£*”⁶⁹²⁷.

El 24.04.1644 Agustina Rodergues, vídua d'Onofre Rodergues, i el seu fill, Lluís, van convenir amb Marianna de Magarola, qui els hi tenia llogades unes cases i obrador al carrer dels Escudellers, la resolució d'un plet que els enfrontava. La Sra. Magarola pretenia cobrar el lloguer de les cases i els Rodergues

volien que els hi pagués el cost de les obres que havien fet a les esmentades cases en l'època en què Lluís Castanyera, pare d'Agustina, hi va fer construir un obrador, que l'any 1644 ja estava derruït. Finalment la Sra. Magarola renuncià a cobrar el deute del lloguer i els hi va pagar 10 lliures⁶⁹²⁸.

1007. RODÓ, Antoni

Vers 1560 - Post. 1613

Escudeller, fill de .t. Rodó, forner, i Joana, de Vilafranca del Penedès, pare dels escudellers Francesc i Gaspar Rodó.

El 06.04.1587, capítols matrimonials amb Francina Morella, filla de Pere Ros, pagès, de Ripollet, i de Miquela⁶⁹²⁹. El 12.04.1587, esposalles amb Francina Morella, vídua de Montserrat Morell, escudeller de Barcelona⁶⁹³⁰.

El 1591 va llogar, per tres anys, una casa amb un portal que tenia al carrer dels Escudellers, a l'escudeller Pau Oriol⁶⁹³¹.

El 28.07.1592 va ser nomenat clavari de la confraria⁶⁹³².

El 20.10.1592 Bartomeu Cuyàs, i l'escudeller Antoni Rodó, aquell any, prohoms de la confraria dels escudellers, van interpellar a Joan Porta, escudeller, que fou credencier del plom i de l'estany, perquè mostrés als consellers de la ciutat el llibre amb els comptes de la seva administració⁶⁹³³.

El 28.07.1599 va ser nomenat prohom en cap de la confraria⁶⁹³⁴.

El 16.08.1600 s'esmenta en una reunió de la confraria. Era el prohom en cap⁶⁹³⁵. El 07.05.1601 s'esmenta en una reunió de la confraria⁶⁹³⁶.

El 11.01.1603 llogà per cinc anys unes cases al carrer dels Escudellers que eren de l'escudeller Guillem Aleu i d'Àngela, pel preu de 20 lliures anuals⁶⁹³⁷.

El mes d'abril de 1603 fou nomenat procurador per Pere Joan Martí Vilasola, per tal de cobrar en nom seu uns diners de la venda d'escudelles a la ciutat de Figueres⁶⁹³⁸.

El 29.09.1612 esposalles de la seva filla Tecla amb Pere Tarifa, escudeller de Barcelona⁶⁹³⁹.

El 1613 residia al carrer dels Escudellers amb Francina muller, i Tecla filla, casada amb Pere Tarifa, escudeller⁶⁹⁴⁰.

1008. RODÓ, Felip

- 6928 AHPB, Pere Lluell, *Quaternus apprisiarum*, 1645, desembre, 27 - 1646, desembre, 23, fol. 253v-256r.
- 6929 AHPB, Joan Pareja, *Primum manuale*, 1586, novembre, 25 - 1587, desembre, 9.
- 6930 ACB, Esposalles, vol. 53.
- 6931 AHPB, Pau Calopa, Aprisies, 1590, desembre, 31 - 1591, desembre, 24.
- 6932 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
- 6933 AHPB, Maties Pastor, Plec de documentació diversa, 1592 - 1606 i s. d.
- 6934 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
- 6935 AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
- 6936 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum tertium prothocollum sive manuale*, 1600, desembre, 29 - 1601, desembre, 22.
- 6937 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
- 6938 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.
- 6939 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 201.
- 6940 APSJP, Llibre de comunió pasqual, 1613-1639, prov. 76, fol. 188.

6920 ACB, Esposalles, vol. 81, fol. 63v; AHPB, Antoni Joan Fita, *Capítols matrimonials y concòrdias*, 1641, gener, 1 - 1644, desembre, 13.
 6921 ADB, Informacions matrimonials, caps 91.
 6922 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 251.
 6923 AHCB, Notarial. Capítols matrimonials, I - 27.
 6924 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Septimum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1622, desembre, 29 - 1623, desembre, 24.
 6925 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 43v.
 6926 AHPB, Maties Amell, *Llibre de testaments y inventaris*, 1616, juliol, 13 - 1639, novembre, 7.
 6927 AHPB, Sebastià Costa, Llibre de notes, 1639, gener, 25 - 1642, desembre, 21.

Fadrí escudeller.

El 1643 va fer de testimoni en un document notarial⁶⁹⁴¹.

1009. RODÓ I ROS, Francesc

1588 - 1651

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Rodó, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Francina.

El 26.12.1612, capítols matrimonials amb Mariàngela Vidal, filla de Joan Vidal, fuster, ciutadà de Barcelona, i de Maria Anna. Dot: 274 lliures⁶⁹⁴².

El 24.08.1616 va llogar a Bertran Oller, taller, una peça de terra campa d'unes quatre mujades all territori de Barcelona a la parròquia de Sant Martí d'Horta al lloc anomenat "Lo Teulat de llims" a prop de la font de n'Alió, pel preu de 120 lliures⁶⁹⁴³.

El 25.07.1620 va llogar una peça de terra de 4 mujades situada a Sant Martí de Provençals, al pagès Joan Pau Petit, pel termini de cinc anys. Preu: 120 lliures pels cinc anys⁶⁹⁴⁴.

El 1622 ell i la seva esposa, per pagar a Bartomeu Carbonell, escudeller, 24 lliures que li devien, van assignar aquest deute a Miquel Campmany, carnisser, de Barcelona, per una finca de 4 mujades que li havien llogat al lloc dit Lo Teulat⁶⁹⁴⁵.

El 21.07.1633, prohom segon de la confraria⁶⁹⁴⁶.

El 01.08.1633, bateig de Lluís Esteve Joaquim Estanislau, fill de Francesc Rodó, i de Maria Àngela. Foren padrins: Lluís Collell, notari, de Barcelona, i Estefania Querol, muller del mestre Joaquim Querol⁶⁹⁴⁷.

30.07.1634, Maria Rodó, filla de Francesc Rodó, padrina d'un nen a Sant Just i Sant Pastor⁶⁹⁴⁸.

El 19.08.1635, combregar de Francesc Rodó, als Escudellers⁶⁹⁴⁹.

El 1637 fou un dels marmessors en el testament de Vicenç Escrivà, mercader⁶⁹⁵⁰.

El 04.01.1638, per poder pagar a Francesc Masforner, del convent de Santa Caterina màrtir de l'orde dels dominicans, 28£ de pensions degudes de Diversos mesos dels anys 1636 i 1637 pel lloguer d'unes cases al carrer dels Escudellers, consigna aquesta quantitat al mercader Jeroni Llucià, que li ha de pagar pel lloguer d'una peça de terra al lloc anomenat Lo Teulat. Testimonis: Marc Anoll, prevere, de Barcelona, i Josep Ramoneda, escriptent⁶⁹⁵¹.

El 21.02.1644, com a procurador de la seva esposa Mariàngela, va llogar a Francesc Poc, pagès, per cinc anys, una peça de terra campa amb alguns arbres que tenia a la parròquia de Sant Martí de Provençals, pel preu de 80 lliures⁶⁹⁵².

El 08.08.1644 fou clavari de la confraria per la mort de Joan Garriga⁶⁹⁵³. S'esmenta al fogatge del 1640⁶⁹⁵⁴. El 31.07.1647, prohom en cap de la confraria⁶⁹⁵⁵. El 12.07.1649, clavari de la confraria⁶⁹⁵⁶. El 1649 era considerat com un "escudeller vell". El 1650 encara s'esmenta a les reunions de la confraria⁶⁹⁵⁷.

El 01.07.1651, cos de Francesc Rodó, escudeller, mort al carrer de l'Hospital⁶⁹⁵⁸.

El 21.01.1652 Mariàngela Rodó, vídua de Francesc Rodó, va llogar, per 5 anys, una peça de terra amb aigua per regar, d'una mitja mujada, a l'horta del portal prop del carrer de Sant Francesc de Paula. La finca va ser llogada a l'hortolà Jaume Gargoris pel preu de 50 lliures⁶⁹⁵⁹.

El 27.01.1670, testament de Mariàngela Rodó. Demanà se enterrada a Santa Maria del Mar, davant la capella del Sagrament. Nomenà hereu universal son fill Miquel Rodó, apotecari.

El 04.08.1672 sepultura de Mariàngela Rodó⁶⁹⁶⁰.

1010. RODÓ I ROS, Gaspar

Post. 1588 - Vers 1651

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Rodó, escudeller, i de Francina. Vivia al quarter de Sant Francesc, el carrer dels Escudellers, si bé també va residir un temps a la ciutat Girona. Fou el pare de l'escudeller Llorenç Rodó.

El 21.01.1608, esposalles amb Margarida, filla de Jaume Pejuan, pagès, de Conesa -altres documents diu Faneca-arquebisbat de Tarragona i de Coloma⁶⁹⁶¹.

El 1613 residia al carrer Escudellers amb la seva esposa Margarida, Isabel criada i Joan Farraja ?, aprenent⁶⁹⁶².

El 22.09.1613, bateig de Llorenç Mateu Antoni, fill de Gaspar Rodó, escudeller i de Margarida. Padrins: Llorenç Miralles, escudeller, i Joana Florensa, muller de Pere Florensa, negociant⁶⁹⁶³.

El 27.05.1621 va llogar, per tres anys, un obrador que tenia al carrer de na Sagra a l'escudeller Amador Olivella pel preu de 38 lliures⁶⁹⁶⁴.

6941 AHPB, Francesc Pons, *Prothocollum*, 1643, gener, 1 - 1643, desembre, 23.
 6942 AHPB, Francesc Blanc, Francesc Blanc, *Secundus capitulorum matrimonialium liber*, 1609, gener, 24 - 1612, desembre, 8.
 6943 AHPB, Antic Servat, major, *Decimum tertium manuale omnium contractuum*, 1615, desembre, 26 - 1616, desembre, 24.
 6944 AHPB, Joan Vicenç Cellarés, *Trigessimus primus quaternus apri-siarum*, 1619, desembre, 26 - 1620, desembre, 24.
 6945 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum quintum*, 1621, desembre, 25 - 1622, desembre, 24.
 6946 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 6947 APSJP, vol. 7, fol. 209.
 6948 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 226.
 6949 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 49v.
 6950 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1636, desembre, 29 - 1637, desembre, 24.
 6951 AHPB, Pere Moret, *Trigessimus primum manuale sive protocollum contractuum comunium*, 1638, desembre, 25 - 1638, abril, 10.

6952 AHPB, Lluís Collell, menor, *Manuale vigesimum tertium*, 1643, desembre, 27 - 1644, desembre, 23.
 6953 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 6954 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 6955 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 6956 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 6957 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 6958 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 148, fol. 33r.
 6959 AHPB, Lluís Collell, Manual, 1651, desembre, 30 - 1654, desembre, 22.
 6960 AHPB, Francesc Cotxet i Soler-Ferran, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1661, febrer, 3 - 1682, agost, 8.
 6961 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 72.
 6962 APSJP, Llibreta comunió pasqual, anys 1613-1639, prov. 76, pàg. 158.
 6963 APSJP, Baptismes, vol. 6, pàg. 88.
 6964 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum quartum*, 1620-, desembre, 26 - 1621, desembre, 24.

El 03.07.1622, bateig de Teresa Caterina Coloma Isabel, filla de Gaspar Rodó i de Margarida. Padrins: Joan de Boxadors i Caterina de Boxadors i de Rocaberti⁶⁹⁶⁵.

El 07.07.1622, cos de Caterina, albat, de Gaspar Rodó, als Escudellers⁶⁹⁶⁶. El 27.01.1625, bateig de Casilda Teresa Maria Magdalena Paula, filla de Gaspar Rodó i de Margarida Coloma. Foren padrins Josep Granollacs, fill de Joan Miquel Granollacs, donzell, i Casilda Prats, donzella, filla de Joan Gaspar de Prats, donzell, de Barcelona⁶⁹⁶⁷. El 16.02.1627, bateig d'Hipòlit Gaspar Miquel, fill de Gaspar Rodó i de Margarida Coloma. Foren padrins Miquel Rodó, agutzil de Sa Majestat i burgès honrat i matriculat a la vila de Perpinyà, i Maria Pedrol i Destorrent, filla de l'honorable Francesc Pedrol i Destorrent, de Barcelona⁶⁹⁶⁸.

El 04.05.1627 se li va afermar, per sis anys, Jaume Font, de 14 anys, orfe de pare, per tal d'aprendre l'ofici d'escudeller⁶⁹⁶⁹.

Els anys 1629 - 1632 vivia al carrer Escudellers amb Margarida Coloma, Llorenç i Esteve⁶⁹⁷⁰.

El 20.03.1629, bateig de Maria Gràcia Jerònima, filla de Gaspar Rodó i de Margarida Coloma. Foren padrins Bartomeu Trotxo, gerrer, i Jerònima Trotxo, muller de Bartomeu Trotxo, mercader⁶⁹⁷¹.

El 17.08.1629, testament de Margarida Coloma. S'esmenten a Gaspar i a Jerònima, fills. Entre els testimonis, l'escudeller Joan Coll⁶⁹⁷².

El 23.02.1630 va reconèixer deure al notari Pere Lluell sis lliures per la compra de 2.000 garbons, a raó de 3 lliures el miler. Va prometre pagar el deute en el termini d'un mes. Va pagar el deute el dia 10 de juny⁶⁹⁷³.

El 05.08.1630, prohom segon de la confraria⁶⁹⁷⁴.

El 28.03.1631, mort de Maria, albat del mestre Rodó⁶⁹⁷⁵.

El 18.03.1636 va llogar, a l'escudeller Pau Bordes, per tres anys, una casa al carrer dels Escudellers "Que yo dit Rodó me retinch per mon empriu y estada mia, muller y familia meus la meytat de la porxada és en dita casa y també las entradas y exides de dita casa y servitud de l'aigua del pou y també prometo yo dit Rodó a vos dit Bordas fer fer dins sis mesos comptadors del die present en davant en dita casa un rabostet perquè vos dit Bordes hi pogau tenir tancadas las cosas vos apareixeran. Item vos prometo que si no logaria la casa que vuy estich per los tres mesos no faltan a complir vos y pagar la meytat del temps de dits tres mesos tardare a loger aquell". Preu: 54 lliures⁶⁹⁷⁶.

El 1637 va llogar l'obrador a l'escudeller Pere Marres. Gaspar Rodó pagava 7,5 lliures de pensió anual per un violari

de 52,5 lliures fet a favor del prevere Josep Balanera, a cobrar de l'import del lloguer de l'obrador. Aquell any Gaspar Rodó va lluir 10 lliures del valor del violari⁶⁹⁷⁷.

El 1637 va assignar, mentre ell fos viu, al seu fill Llorenç i la seva esposa Maria les rendes del lloguer de l'obrador d'escudeller que tenia al carrer na Sagra. El podia llogar a qui volgués, tal com s'estipulava en els capítols matrimonials en poder del notari Antoni Axada⁶⁹⁷⁸.

El 03.07.1638, esposalles amb Magdalena, filla de Galderic Figueres, ferrer, de Barcelona i d'Elisabet⁶⁹⁷⁹. El 04.07.1638, capítols matrimonials. Dot: 50 lliures en metàl·lic i un censal de pensió 3,5 lliures⁶⁹⁸⁰.

El 24.11.1638 va llogar a l'escudeller Llorenç Ferrer, per cinc anys, una casa amb un portal al carrer dels Escudellers, pel preu de 117,5 lliures, a raó de 23,5 lliures anuals. El document fou cancel·lat el dia 1 d'abril del 1640⁶⁹⁸¹.

El 03.09.1639, mort de Francesc, albat, fill de Gaspar Rodó, al carrer dels Escudellers⁶⁹⁸².

S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁶⁹⁸³.

El 11.03.1641, cos de Magdalena, albat, filla de Gaspar Rodó, escudeller, als Escudellers⁶⁹⁸⁴.

El 31.07.1642, prohom en cap de la confraria⁶⁹⁸⁵.

El 24.10.1642 va fer de testimoni en l'inventari dels béns de Jeroni Madrera⁶⁹⁸⁶.

Del 13.08.1645 al 13.08.1646 fou el clavari de la confraria⁶⁹⁸⁷.

El 08.12.1645 va donar al seu germà Francesc Rodó 500 lliures del llegat del difunt Carles Rodó, mort impúber, ciutadà honrat, fill de cosí germà⁶⁹⁸⁸.

El 21.03.1648, bateig de Jerònima Maria Engràcia Magdalena Salvadora, filla de Gaspar Rodó, escudeller, i de Magdalena. Padrins. Josep Vaquer, hortolà, i Narcisa ? Vilar, muller de Miquel Vilar⁶⁹⁸⁹.

El 1648 residia al carrer dels Escudellers amb la seva muller Magdalena, Rafael Gonzalvo i la seva muller Salvadora⁶⁹⁹⁰.

El 15.12.1648, mort de Jerònima, albat de Gaspar Rodó, als Escudellers⁶⁹⁹¹.

L'any 1650 disposava d'un obrador al carrer de na Sagra, alou de la pabordia del mes d'abril de la seu de Barcelona que, posteriorment, passà a mans de Narcisa Fuster i Gastó i a Hipòlit Estaper 1763. El darrer escudeller en posseir-lo va ser

6965 APSJP, Baptismes, vol. 6.
 6966 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 10, fol. 26v.
 6967 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 34.
 6968 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 74.
 6969 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Prothocollum seu manuale*, 1626, desembre, 29 - 1627, desembre, 22.
 6970 APSJP, Llibreta comunió pasqual, anys 1613 - 1635, fol. 433.
 6971 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 118.
 6972 AHPB, Notarial, III - 16.
 6973 AHPB, Lluís Collell, menor, *Octavum protocollum contractuum communium*, 1629, desembre, 26 - 1630, desembre, 24.
 6974 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 6975 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 77r.
 6976 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.

6977 AHPB, Pau Passoles, *Manuale sive protocollum secundum omnium instrumentorum*, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 24.
 6978 AHPB, Pau Passoles, *Manuale sive protocollum secundum omnium instrumentorum*, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 24.
 6979 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 76v.
 6980 AHPB, Pau Passoles. Plec de capítols matrimonials, 1635 - 1651.
 6981 AHPB, Pau Passoles, *Tercium manuale sive protocollum*, 1637, desembre, 26 - 1638, desembre, 23.
 6982 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143, f. 22r.
 6983 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.
 6984 ADB, Sant Jaume. Funeràries, núm. 34, fol. 43v.
 6985 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 6986 AHCB, Notarial I, caixa 55.
 6987 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 14.
 6988 AHPB, Joan Cortès, Esborrany, 1645, març - 1645, desembre.
 6989 APSJP, Baptismes, vol. 7.
 6990 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1642 - 1667, prov. 77.
 6991 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 136v

Manuel Rossell 1833.

El 1650 s'esmenta a les reunions de la confraria⁶⁹⁹².

El 18.05.1651, combregar a Gaspar Rodó, escudeller, als Escudellers⁶⁹⁹³. El 22.05.1651, combregar a Magdalena Rodó, als Escudellers⁶⁹⁹⁴.

1011. RODÓ, Jaume

? - 1624

Fadri escudeller.

El 10.03.1624, sepultura de Jaume Rodó, fadri escudeller, als Escudellers⁶⁹⁹⁵.

1012. RODÓ, Llorenç

Vers 1613 - 1656

Escudeller natural de Barcelona, fill de Gaspar Rodó, escudeller.

El 19.07.1630, esposalles amb Maria, filla de Joan Vinyals, hostaler, de Barcelona, i de Maria⁶⁹⁹⁶, en primeres núpcies, muller de Mateu Junyent, pagès, de Sant Andreu de Palomar.

El 15.02.1634, bateig de Dorotea Maria Anna, filla de Llorenç Rodó, i de Maria. Foren padrins: Josep Vila, nunci del Sant Ofici, i Dorotea Tibau, muller del notari Onofre Tibau⁶⁹⁹⁷.

El 29.08.1635, bateig de Margarida Mònica Joana, filla de Llorenç Rodó, escudeller, i de Maria. Foren padrins: Francesc Busquets, adroguer, i Mariona Vigueta, muller de Joan Vigueta, negociant⁶⁹⁹⁸. El 10.02.1636, albat Maria, filla del mestre Llorenç Rodó, als Escudellers Blancs⁶⁹⁹⁹. El 15.02.1636, combregar a Maria Rodona, filla de Llorenç Rodó, als Escudellers Blancs. El 27.02.1636 cos de Maria Rodó⁷⁰⁰⁰. El 23.05.1649, bateig de Jerònima Mariàngela Elena Narcisa, filla de Llorenç Rodó, i de Maria. Padrins: Dr. Bonaventura Braçó ? i Rovira, i Jerònima ? Rodó, muller de Jeroni Rodó, apotecari⁷⁰⁰¹. El 23.09.1649, cos de Narcisa, albat, filla de Llorenç Rodó, als Escudellers⁷⁰⁰².

El 1654, assistí a una reunió de la confraria⁷⁰⁰³.

El 18.06.1655 Rafael Duran va establir a Llorenç Rodó en unes cases al carrer dels Escudellers. Havia d'invertir 50 lliures en millores⁷⁰⁰⁴.

El 18.02.1656, sepultura de Llorenç Rodó⁷⁰⁰⁵.

El 24.02.1656, bateig de Maria, Mariàngela, Jerònima, filla de Llorenç Rodó, escudeller, i de Maria Rodona. Foren padrins:

Jeroni Alies ? i Mariàngela Rodona, vídua de Llorenç Rodó, escudeller⁷⁰⁰⁶.

El 04.01.1657 Antoni Vidal, prevere, rector de Sant Gervasi, establí en emfiteusi a Maria Rodó, vídua de Llorenç Rodó, en unes cases amb un portal, al carrer de les Arenes, agregades a altres cases de Llorenç Rodó, establert allà pel prior i convent de frares predicadors. Hi havia de fer construir un obrador d'escudeller. *"Y per que lo fum pujàs en alt, obri un aposento de la mateixa casa que de present vos establesch, lo qual aposento està construït sobre la mina de la sobredita casa de dit Rodó, que antes fou dels dits frares predicadors, y en la casa que de present vos establesch hi havia ja posada, dit Rodó, una roda de dit ofici de scudeller; la aual encara vuy hi és"*. Havia d'invertir 10 lliures en millores⁷⁰⁰⁷.

El 26.03.1660, Maria, albat, filla d'en Rodó.⁷⁰⁰⁸

El 24.08.1660, Miquel, albat, fill de Maria Rodona, vídua escudellera⁷⁰⁰⁹.

El 09.11.1660 Joan Planes, religiós del convent de la Mercè, com a procurador de Contasina de Queralt i de Sagarriga, vídua de Lluís de Queralt, li va pagar 50 lliures de les 80 que l'esmentada Contesina va donar a Maria Rodó i Guardiola, vídua de Llorenç Rodó, en segones núpcies, que li havia promès donar en els capítols matrimonials fets amb el seu primer espòs notari Francesc Caldes, 24.11.1641. Assignà aquesta quantitat al noble Joan Reart⁷⁰¹⁰.

El 10.12.1684, sepultura de Maria Rodona, vídua escudellera, als Escudellers⁷⁰¹¹.

Els dies 11 de desembre del 1684, i 3, 5, i 8 de gener del 1685, inventari i encants dels seus béns, fet a instàncies de en blanc⁷⁰¹².

1013. RODÓ, Pau

Vers 1580 - 1640

Escudeller, natural de Vilafranca del Penedès 1628. El 1629 ja era ciutadà de Barcelona.

El 23.05.1628, esposalles de Jaume Güell, ferrer, de Vilafranca del Penedès, amb Agnès, filla de Pau Rodó, i d'Elisabet.⁷⁰¹³

El 30.09.1634, bateig de Miquel Josep Antoni Jeroni, fill de Pau Rodó, i d'Úrsula. Padrins: Antoni Babau i de Vilallonga, donzell, i Maria Miquela d'Aiguaviva i Castellarnau, muller de Ramon d'Aiguaviva⁷⁰¹⁴.

El 1639, trobant-se a Perpinyà a casa d'en Ferrer, sense voler, va canviar la sella del seu cavall per la sella d'uns dels cinc matxos que, allà mateix, hi tenia Vicenç Solà, llogater de

6992 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

6993 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 22v.

6994 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 22v.

6995 APSJP, Llibre d'òbits, 10, fol. 94r.

6996 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 80v.

6997 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 217.

6998 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 250.

6999 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 65v.

7000 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 67v-68r.

7001 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7002 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 159v.

7003 AHCB, Gremial, Municipal, caixa E.

7004 AHPB, Pere Pau Vives, Manual, 1654, desembre, 28 - 1655, desembre, 24.

7005 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 116.

7006 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 23.

7007 AHPB, Pere Màrtir Lluell, Manual, 1656, desembre, 25 - 1657, desembre, 23.

7008 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 142v.

7009 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 145v.

7010 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1659, desembre, 26 - 1660, desembre, 24, fol. 863r-864r.

7011 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.

7012 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, *Septimus inventariorum*, 1683, juliol, 25 - 1689, juny, 7.

7013 AHPB, Rafael Riera, menor, Manual, 1627, desembre, 27 - 1628, desembre, 23.

7014 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 231.

mules, segons s'explica en un document notarial⁷⁰¹⁵.

El 23.01.1640, sepultura de Pau Rodó⁷⁰¹⁶.

L'11.02.1640, cos d'Úrsula Rodó, escudellera⁷⁰¹⁷.

1014. RODÓ, Pau

Vers 1610 - ?

Escudeller, natural de Vilafranca del Penedès.

El 1632, capítols matrimonials a Vilafranca del Penedès.

El 15.04.1639 rebé, en arrendament de Miquel Roca, jove escudeller, durant 5 anys i per raó d'una escriptura d'arrendament, tot un seguit d'arreus d'obrador⁷⁰¹⁸.

El 30.01.1648 jove escudeller⁷⁰¹⁹.

El 13.08.1670, s'esmenta a Josep Rodó, fill de Pau Rodó, escudeller, de Vilafranca del Penedès⁷⁰²⁰.

1015. ROIG, Bartomeu

Fadrí gerrer.

El 12.06.1621, combregar a Bartomeu Roig, gerrer, als Escudellers⁷⁰²¹.

1016. ROIG, Pere

Escudeller.

El 1403 s'esmenta el seu nom en un document notarial⁷⁰²².

1017. ROÍS, Joan

Mestre d'obra de terra, ciutadà de València.

El 15.10.1436 va sol·licitar poder usar les franqueses concedides als ciutadans valencians⁷⁰²³.

1018. ROÍS, Joan

Aprenent de gerrer.

El 10.12.1478 es va fermar amb el gerrer Pere Ximeno per a aprendre l'ofici⁷⁰²⁴.

1019. ROMEU, Pere

7015 AHPB, Francesc Busquets, major, Manual, 1635, gener, 2 - 1639, desembre, 15.

7016 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 143, fol. 46v.

7017 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 139v.

7018 AHPB, Francesc Jeroni Vidal, *Quartum manuale contractuum*, 1638, desembre, 27 - 1639, desembre 5.

7019 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

7020 ACVP, Agustí Gelabert. Vol. P-XXVII-325-1. Concòrdia.

7021 APSMP, Llibre d'òbits, caixa 231.

7022 AHPB, Berenguer Escuder, *Tertium manuale*, 1402, desembre, 26 - 1403, desembre, 13, fol. 45v.

7023 AHPB, Joan Reniu, Manual, 1436, juny, 28 - 1436, desembre, 10.

7024 AHPB, Bartomeu Fangar, *Manuale XXVI*, 1475, abril, 18 - 1479, setembre, 11; ACB, Defuncions, vol. 10, fol. 15r.

Fadrí escudeller, fill de Blai Romeu, i de Beatriu.

El 28.09.1795, vidu d'Àgata ?, esposalles amb Teresa Orts, filla de l'hospital de la Santa Creu *amore Dei*⁷⁰²⁵.

El 09.07.1800, cos de Miquel, fill del difunt Pere Romeu, escudeller gratis⁷⁰²⁶.

1020. ROS, Jaume

Vers 1750 - Post. 1802

Fadrí escudeller, fill de Nicolau Ros, i de Maria.

El 10.11.1771, essent jove escudeller, esposalles amb Mariàngela Roger, filla de Josep Roger, i de Josepa, a la parròquia de Sant Pere de les Puelles *amore Dei*⁷⁰²⁷.

El 1773 consta com a jove escudeller⁷⁰²⁸.

El 01.03.1794, bateig d'Antoni Jaume Nicolau, fill de Jaume Ros, escudeller, i de Maria Alemany, de la Llacuna. Padrins: Antoni Daunés, pagès, i Llúcia Ros, muller de Manuel Ros, escudeller⁷⁰²⁹.

El 1755 s'esmenta els membres del gremi disposats a formar una companyia de soldats per a lluitar en la guerra contra França.

El 26.02.1802, bateig de Maria de la Concepció Antònia Nicolaua. Padrins: Antoni Guilera, sabater, de Sarrià, i Antònia Tomàs⁷⁰³⁰. El 08.12.1802, cos d'Andreu, fill de Jaume Ros, jove escudeller. El 25.03.1805, bateig de Maria Eulàlia Josepa Raimunda, filla de Jaume Ros, natural de Cervera, i de Maria Alemany, natural de la Pobla de Capellades. Padrins: Josep Daunés, velluter, i Eulàlia Ribera⁷⁰³¹.

1021. ROS I SERRA, Manuel

1761 - 1809

Fadrí escudeller, fill de Nicolau Ros, natural de Cervera, i de Maria Serra, parroquià del Pi des de feia uns 9 anys; abans, parroquià de Sant Just i Sant Pastor.

El 30.06.1785, expedient matrimonial amb Llúcia Ribes i Roset, de 26 anys, filla de Francesc Ribes, sabater, i d'Estefania Roset, de la parròquia del Pi⁷⁰³².

El 11.03.1787, confirmació de Maria Rosa, filla de Manuel Ros, escudeller, i de Llúcia Ribes⁷⁰³³. El 01.02.1789, bateig de Maria de la Mercè Maria de la Trinitat Ramona, filla de Manuel Ros, escudeller, de Cervera bisbat de Solsona i de Llúcia Ros i Ribes. Padrins: Jeroni Gual, escudeller, i Maria Daunés, muller d'Antoni Daunés, pagès⁷⁰³⁴. El 10.05.1789, confirmació de Maria, filla de Manuel Ros, escudeller, i de Llúcia Ribes⁷⁰³⁵. El 19.03.1791, bateig de Joan Josep Ramon, fill de Manuel Ros,

7025 ACB, Esposalles, vol. 161, fol. 211r.

7026 ACB, Defuncions, vol. 9.

7027 ACB, Esposalles, vol. 149, fol. 168v.

7028 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1773, gener, 3 - 1773, desembre, 11.

7029 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 565.

7030 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 441.

7031 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 93.

7032 ADB, Expedients matrimonials, vol. 40, fol. 365r.

7033 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 276.

7034 APSJP, Baptismes, vol. 20, fol. 200.

7035 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 9, fol. 26v.

escudeller, i de Llúcia Ribes, cònjuges⁷⁰³⁶. El 27.10.1792, bateig d'Ignasi Manuel Ramon, fill de Manuel Rosa, jove escudeller, i de Llúcia Ribes⁷⁰³⁷. El 29.10.1792, cos de Joan, fill de Manuel Ros, jove escudeller, i de Llúcia, tret del carrer dels Obradors⁷⁰³⁸. El 02.11.1792, cos d'Ignasi, fill de Manuel Ros, jove escudeller, i de Llúcia⁷⁰³⁹. El 29.11.1796, bateig de Marianna Josepa Ramona. Padrins: Jaume Cantó, escudeller, i Josepa Valls, filla de Josep Antoni Valls, i de Josepa Nadal⁷⁰⁴⁰. El 19.09.1798, bateig de Joaquim Ramon, fill de Manuel Ros i de Llúcia Ribes⁷⁰⁴¹. El 13.07.1800, bateig d'Ignàsia Maria Rosa. Padrins: Ignasi Gual i Maria Gual, cònjuges⁷⁰⁴². El 02.01.1800, cos de Francesc, fill de Manuel Ros, jove escudeller⁷⁰⁴³.

El 16.02.1809, sepultura de Manuel Ros, jove escudeller, natural de Cervera, de 48 anys. Enterrat *amore Dei*. Tret del carrer Obradors⁷⁰⁴⁴.

1022. ROS, Pere

Escudeller pintor ?

Collaborador de Nicolau Reyner 1514-1519, segons consta al *Llibre de les Fornades*.

1023. ROSÀS, Pere

Vers 1710 - Post. 1757

Fadrí escudeller, fill de Manuel Rosàs, soldat, i de Magdalena.

El 29.11.1738, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Pujol, donzella, filla d'Antoni Pujol, teixidor de lli, i de Maria, a la parròquia del Pi *amore Dei*⁷⁰⁴⁵.

El 04.12.1748, confirmació de Teresa, filla de Pere Rosàs, i de Maria, al Pi⁷⁰⁴⁶.

El 10.10.1757, esposalles amb Margarida Coll, vídua d'Andreu Coll, filla de Joan Saladriga i de Dionísia, a la parròquia del Pi ACB, Esposalles, vol. 142, fol. 41.

1024. ROSQUELLES, Pere

Fadrí escudeller.

El 01.08.1682 va fer de testimoni en un document públic⁷⁰⁴⁷.

1025. ROSSELL I COLOMER, Antoni

Mestre escudeller, fill de Josep Rossell i de Mariàngela Colomer. Germà de Joan Rossell.

El 1788 va confessar tenir més de 15 anys i menys de 25.

1026. ROSSELL I BERDÓS, Antoni

1782 - Vers 1826

Mestre escudeller, fill de Joan Rossell, escudeller, i de Magina Berdós, de la parròquia de Sant Miquel arcàngel Barcelona.

El 17.10.1808, expedient matrimonial amb Eulàlia Ribera i Pic⁷⁰⁴⁸.

El 1826 ja era mort: les seves germanes varen vendre l'obrador del carrer Obradors⁷⁰⁴⁹.

1027. ROSSELL, Esteve

Escudeller.

L'any 1648 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁰⁵⁰.

1028. ROSSELL I FÀBREGUES, Ferran

Vers 1730 - Post. 1767

Escudeller, fill de Josep Rossell i de Maria Fausta Fàbregues?

El 18.05.1758, essent jove escudeller, esposalles amb Marianna Casalins, filla de Jaume Casalins, i de Maria, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁷⁰⁵¹.

El 21.05.1760, cos d'Hipòlit, albat, fill de Ferran Rossell, jove escudeller, als Escudellers; enterrat al vas de la Concepció⁷⁰⁵². El 01.04.1761, cos d'Agustí, albat, fill de Ferran Rossell, jove escudeller⁷⁰⁵³. El 01.04.1763, cos d'Agustí, fill de Ferran Rossell, als Escudellers, enterrat al vas de Santa Eulàlia⁷⁰⁵⁴. El 10.12.1764, bateig de Jaume Bonaventura Marià, fill de Ferran Rossell, jove escudeller, i de Marianna Casalins⁷⁰⁵⁵. El 03.02.1765, confirmació de Jaume, fill de Ferran Rossell i de Marianna⁷⁰⁵⁶. El 02.02.1767, bateig de Josep Joan Simó, fill de Ferran Rossell i de Maria Casalins⁷⁰⁵⁷.

El 1795 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁰⁵⁸.

1029. ROSSELL, Francesc

Vers 1665 - ?

Fadrí escudeller.

El 22.01.1690, expedient matrimonial de Francesc Rossell, fadrí escudeller, natural de Solsona, habitant a Barcelona, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor, fill de Josep Rossell, sabater, i d'Agnès, naturals de Solsona, amb Gertrudis Simó,

7036 ACB, Baptismes, vol. 34, fol. 155r.
 7037 ACB, Baptismes, vol. 35.
 7038 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 40, fol. 330r.
 7039 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 40, fol. 330v.
 7040 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 69.
 7041 ACB, Baptismes, vol. 37, fol. 27v.
 7042 APSJP, Baptismes, vol. 21, fol. 336.
 7043 ACB, Defuncions, vol. 9.
 7044 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 44.
 7045 ACB, Esposalles, vol. 131; fol. 91v.
 7046 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 175.
 7047 AHPB, Josep Virgili, *Decimum sextum manuale instrumentorum*, 1681, desembre, 30 - 1682, desembre, 23.

7048 ADB, Expedients matrimonials, caixa 35, núm. 65. El mateix dia, esposalles ACB, Esposalles, vol. 169, fol. 25v.
 7049 AHPB, Josep Antoni Jaumar i de la Carrera, *Manuale diversorum contractuum, pactorum ultimarunque voluntatum*, 1825, desembre, 26 - 1826, desembre, 22.
 7050 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 7051 ACB, Esposalles, vol. 142, fol. 96.
 7052 ACB, Defuncions, vol. 7.
 7053 ACB, Defuncions, vol. 7.
 7054 ACB, Sepultures, vol. 13.
 7055 ACB, Baptismes, vol. 27, fol. 91v.
 7056 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 253.
 7057 ACB, Baptismes, vol. 27, fol. 191v.
 7058 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*, 1795, gener, 13 - 1795, desembre, 23.

donzella, habitant a Barcelona, filla de Pau Simó, mestre sabater, i de Marianna. Entre els testimonis, Antoni Móra, jove escudeller⁷⁰⁵⁹.

1030. ROSSELL, Joan

1617 - 1686

Mestre escudeller, fill de Magí Rossell, pagès, de la Vilanova de Cubelles, i de Magdalena, i germà de Magí Rossell, mariner.

El 24.11.1644, cos de Gràcia, albat, filla de Joan Rossell, escudeller, al carrer del Vidre⁷⁰⁶⁰. El 15.05.1645, combregar a la muller de Joan Rossell, escudeller, al carrer del Vidre⁷⁰⁶¹. El 31.05.1645, cos de Joana Rossella, muller de Joan Rossell, escudeller⁷⁰⁶².

El 24.07.1645, prohòim tercer de la confraria⁷⁰⁶³.

El 25.07.1645, esposalles amb Tecla Sala, donzella, de la parròquia del Pi⁷⁰⁶⁴. El 20.08.1645, capítols matrimonials amb Tecla, filla de Montserrat Sala, teixidor de lli, de Tarragona, i de Tecla⁷⁰⁶⁵.

El 24.03.1646, albat de Joan, fill de Joan Rossell, al carrer d'en Aroles⁷⁰⁶⁶.

El 05.01.1647, esposalles amb Caterina Papiola, donzella, de la parròquia del Pi⁷⁰⁶⁷.

Entre 1646 i 1654 s'esmenta en diverses reunions de la confraria⁷⁰⁶⁸.

El 29.12.1647 assistí a la reunió de la confraria⁷⁰⁶⁹.

El 22.03.1648 l'escudeller Andreu Pomareda li va llogar, per 3 anys, part d'un obrador al carrer de na Sagra. L'altra part estava llogada a l'escudeller Josep Gastó⁷⁰⁷⁰.

El 02.03.1651, cos d'Anna Maria, filla de Joan Rossell⁷⁰⁷¹.

El 24.07.1655, marmessor testamentari de Magdalena Rossell, sa mare. Reconeugué que Antoni Soler, argenter, tutor i curador dels béns de Peronella Magí, filla del difunt Ramon Magí, escudeller, néta del difunt Gabriel Magí, també escudeller, li va pagar 20 lliures llegades per l'esmentat Gabriel Magí⁷⁰⁷².

L'any 1656, segons un expedient matrimonial conservat a l'Arxiu Diocesà de Barcelona, tenia 39 anys d'edat⁷⁰⁷³.

El 27.07.1658 va ser nomenat prohòim en cap de la

confraria⁷⁰⁷⁴.

El 19.01.1659, bateig de Ramon, Josep, Manuel, Francesc, fill de Joan Rossell, i de Caterina. Foren padrins: Don Ramon Sans i la senyora Maria Abel⁷⁰⁷⁵. El 14.08.1659, òbit de Josep, albat de Joan Rossell, escudeller⁷⁰⁷⁶. El 11.12.1664, bateig de Gaspar Andreu Josep, fill de Joan Rossell, i de Caterina. Foren padrins: Tomàs Sala, pellisser, i Maria Gatillepa, muller de Gaspar Gatillepa, botiguer de teles⁷⁰⁷⁷. El 19.12.1664, cos de Josep, albat, fill de Tomàs *sic* Rossell, escudeller, i de Caterina⁷⁰⁷⁸.

El 21.07.1667 va ser nomenat clavari de la confraria per la renúncia de Jeroni Porta⁷⁰⁷⁹.

El 08.02.1669 nomenà procurador a Magí Rossell, mariner, de la Vilanova de Cubelles, son germà, per poder cobrar certes quantitats que se li devien⁷⁰⁸⁰.

El 08.03.1670, Caterina Rossell, muller de Joan Rossell, major, escudeller, feu de padrina en el bateig d'una filla de Joan Rossell, menor, escudeller, i d'Emerenciana⁷⁰⁸¹.

El 21.07.1670 va ser nomenat clavari⁷⁰⁸². El 25.05.1673 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁰⁸³.

El 27.05.1676, s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁰⁸⁴.

El 07.06.1678 va vendre un censal mort de 50 lliures, a Bàrbara Lloreda, monja del monestir de Pedralbes⁷⁰⁸⁵.

El 26.05.1679 Joan Rossell, com a usufructuari, Caterina Papiol, la seva muller, com a propietària, i el clergue Ramon Rossell, fill del matrimoni, per poder pagar a Pau Babot 30 lliures d'un préstec i per la compra de plom, i a Joan Roig, pagès de Constantí, per la compra de vi, varen vendre un censal mort d'import de 80 lliures i pensió anual de 4 lliures anuals que els hi prestava Pere Lluell, pagès de Sant Feliu de Llobregat⁷⁰⁸⁶.

El 21.07.1679 va ser nomenat clavari⁷⁰⁸⁷. El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria⁷⁰⁸⁸. El 06.08.1685 va ser nomenat clavari, però va renunciar al càrrec en benefici d'Andreu Targaró⁷⁰⁸⁹.

El 19.08.1685, combregar de Caterina Rossell, muller de Joan Rossell, escudeller, a la proa dels Escudellers⁷⁰⁹⁰.

El 26.07.1686, sepultura de Joan Rossell, escudeller, a Sant Just i Pastor⁷⁰⁹¹.

- 7059 APSMP, Expedients matrimonials, núm. 162.
7060 ADB, Parròquies, Sant Jaume. Funeràries, vol. 36.
7061 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 36.
7062 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 47v.
7063 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 14.
7064 ACB, Esposalles, vol. 83, 11v.
7065 AHPB, Pere Lluell, *8 liber capitulorum matrimonialium*, 1643, desembre, 27 - 1648, març, 30, fol. 666r-667r.
7066 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145.
7067 ACB, Esposalles, vol. 83, fol. 77.
7068 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650; AHCB, Gremial. Municipal, caixa E.
7069 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
7070 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1647, desembre, 28 - 1648, desembre, 23.
7071 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16.
7072 AHPB, Francesc Lluell, *Vigesimum quintum manuale*, 1654, desembre, 27 - 1655, desembre, 21.
7073 ADB, Expedients matrimonials, vol. 2.

- 7074 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
7075 APSJP, Baptismes, vol. 8.
7076 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 180v.
7077 APSJP, Baptismes, vol. 8.
7078 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 17.
7079 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
7080 AHPB, Josep Virgili, *Tercium manuale instrumentorum*, 1668, desembre, 31 - 1669, desembre, 22.
7081 APSJP, Baptismes, vol. 8.
7082 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 15.
7083 AHPB, Francesc Lentisclà, *Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum*, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17.
7084 AHPB Jacint Sescases, Manual, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24.
7085 AHPB, Josep Monclar, *Octavum manuale contractuum*, 1677, desembre, 26 - 1678, desembre, 24.
7086 AHPB, Josep Virgili, *Decimum tertium manuale instrumentorum*, 1679, gener, 1 - 1679, desembre, 22.
7087 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
7088 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
7089 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
7090 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 2.
7091 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 21.

El 02.12.1686, sepultura d'Andreu, fill de mestre Joan Rossell, escudeller⁷⁰⁹².

El 12.09.1690, sepultura de Caterina Rossell, vídua de Joan Rossell, als Escudellers, a Sant Just i Sant Pastor⁷⁰⁹³.

El 03.10.1710, testament del doctor Ramon Rossell, prevere beneficiat del Pi, fill de Joan Rossell, escudeller, i de Caterina⁷⁰⁹⁴.

1031. ROSSELL, Joan menor

Vers 1645 - Vers 1696/1697

Escudeller, fill de Joan Rossell, escudeller. Obrador al carrer de Còdols/Ollers Blancs.

El 22.01.1667 va fer de padrí en el bateig d'una filla d'Antoni Ferran, escudeller, i de Maria⁷⁰⁹⁵. El 16.12.1668 va fer de padrí en el bateig d'una filla de Josep Gastó, escudeller, i de Maria⁷⁰⁹⁶. L'11.10.1668 va confessar conèixer de petits a Antoni Rossell, mariner, i a Jerònima Oliver, de Sant Antoni de Vilanova de Cubelles⁷⁰⁹⁷.

El 16.06.1669, esposalles amb Emerenciana Busquets⁷⁰⁹⁸. El 16.06.1669, capítols matrimonials amb Emerenciana Busquets, filla de Miquel Busquets, taverner, abans pagès, ciutadà de Barcelona, i d'Emerenciana. Els seus pares el nomenaren hereu universal, retenint, però, l'usdefruit. Dot: 300 lliures de les quals, 200 el dia de les esposalles i les restants 100 lliures a pagar en tres anys. També aportà part d'una causa pia fundada per t. Major, administrada pels còsols de la confraria dels argenters per ser del llinatge de l'esmentat Major. Entre els testimonis, Pau Babot, escudeller⁷⁰⁹⁹.

Àpoca firmada per Joan Rossell, pare, i Joan Rossell, fill, a Emerenciana Busquets de 100 lliures, part de les 300 lliures del dot. Testimonis: Andreu Targaró, escudeller, i Lluís Torrents, jove escudeller⁷¹⁰⁰.

El 08.03.1670, bateig de Maria Teresa Caterina Agustina Joana, filla de Joan Rossell, menor, escudeller, i d'Emerenciana. Foren padrins: Miquel Busquets, pagès, i Caterina Rossell, muller de Joan Rossell major⁷¹⁰¹.

El 10.09.1673, bateig d'Antoni, Pere, Pau, Francesc, Josep, fill de Joan Rossell, menor, escudeller, i d'Emerenciana. Foren padrins Antoni Renau, sastre, i Isabel Camps, muller de Pere Pau Camps, gerrer⁷¹⁰². El 12.06.1675, bateig de Joana Francesca, filla de Joan Rossell, escudeller, i d'Emerenciana. Padrins: Joan Rossell, major, escudeller, i Francesca Palma, muller de Pere Palma, sabater⁷¹⁰³. El 14.05.1676, bateig de Paula Raimunda Caterina Hipòlita, filla de Joan Rossell, menor, escudeller, i d'Emerenciana. Foren padrins: Ramon

Rossell, i Paula Espona, muller de Joan Espona, botiguer⁷¹⁰⁴. El 10.01.1681, confirmació d'Andreu Rossell, fill de Joan Rossell, i d'Emerenciana. Padrins: Joan Rossell, major⁷¹⁰⁵.

El 14.10.1697, capítols matrimonials entre Jeroni Planella, batifuller, ciutadà de Barcelona, fill de Gabriel Planella, difunt, batifuller, i de Maria, amb Raimunda Rossell, filla de Joan Rossell, menor, escudeller, i d'Emerenciana Busquets, difunts⁷¹⁰⁶.

El 02.02.1699, capítols matrimonials entre Joan Rossell, apotecari, de Vilanova de Cubelles, fill del difunt Joan Rossell, escudeller, i d'Emerenciana, amb Magdalena Gomar, filla de Francesc Gomar, ferrer, de la Llacuna, i de Maria⁷¹⁰⁷.

1032. ROSSELL I CASALINS, Joan

1767 - 1829

Mestre escudeller, fill de Ferran Rossell, escudeller, i de Maria Anna Casalins.

El 02.02.1767, bateig de Josep Joan Simó, fill de Ferran Rossell, i de Maria Casalins⁷¹⁰⁸.

El 1790 és el primer any en què s'esmenta el seu nom en una reunió de la confraria dels escudellers⁷¹⁰⁹.

El 22.07.1791, expedient matrimonials amb Maria Castellví Costa.

El 30.08.1793, cos de Manuel, fill de Joan Rossell gratis, jove escudeller, al carrer de la Palla⁷¹¹⁰.

El 1795 era el prohom en cap del gremi⁷¹¹¹.

El 19.05.1795, bateig de Josep Francesc Gaietà, fill de Joan Rossell, jove escudeller, i de Maria Costa, cònjuges⁷¹¹². El 24.07.1795, cos de Teresa, filla de Joan Rossell, jove escudeller, al vas de Santa Eulàlia⁷¹¹³.

El 1796, Joan Rossell i Casalins, "fabricante de alfarería", de Barcelona, va pactar, amb el pagès i rajoler Felip Grau, la compra de llenya pel seu forn⁷¹¹⁴.

El 20.02.1797, bateig de Pere Francesc Joan, fill de Joan Rossell i de Maria Castellví⁷¹¹⁵. El 08.09.1797, cos de Pere, fill de Joan Rossell gratis, jove escudeller⁷¹¹⁶. El 04.04.1799, bateig de Domènec Joan Francesc, fill de Joan Rossell, jove escudeller, i de Maria Castellví⁷¹¹⁷. El 23.04.1799, cos de Joan, fill de Joan Rossell gratis, jove escudeller⁷¹¹⁸. El 27.01.1804,

7092 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22.
 7093 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22.
 7094 AHPB, Pere Pau Pujol, *Secundus liber testamentorum et ultimarum voluntatum*, 1699, desembre, 1 - 1721, octubre, 26.
 7095 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 7096 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 7097 ADB, Expedients matrimonials, vol. 5.
 7098 ACB, Esposalles, vol. 95, fol. 6.
 7099 AHPB, Josep Virgili, *Llibre de capítols matrimonials*, 1668, novembre, 24 - 1706, agost, 4.
 7100 AHPB, Josep Virgili, *Tercium manuale instrumentorum*, 1668, desembre, 31 - 1669, desembre, 22, fol. 25r-25v.
 7101 APSJP, Baptismes, vol. 8.
 7102 APSJP, Baptismes, vol. 9.
 7103 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 79.

7104 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 92.
 7105 APSJP, Confirmacions, 1681.
 7106 AHPB, Antoni Riera, [*Liber secundus*] *capitulorum matrimonialium*, 1695, agost, 28 - 1708, gener, 1.
 7107 AHPB, Lluís Fontana, *Llibre segon y últim de capítols matrimonials*, 1689, agost, 15 - 1705, juliol, 26.
 7108 ACB, Baptismes, vol. 27, fol. 191v.
 7109 AHPB, Josep Ricart, *Manuale vigessimum quartum*, 1790, gener, 14 - 1790, desembre, 23.
 7110 ACB, Defuncions, vol. 9.
 7111 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*, 1795, gener, 13 - 1795, desembre, 23.
 7112 ACB, Baptismes, vol. 36, fol. 4v.
 7113 ACB, Defuncions, vol. 9.
 7114 AHPB, Francesc Girona, *Manuale ... omnes contractus, pacta et ultimas voluntates*, 1796, gener, 2 - 1796, desembre, 14.
 7115 ACB, Baptismes, vol. 36, fol. 160r.
 7116 ACB, Defuncions, vol. 9, fol. 249r.
 7117 ACB, Baptismes, vol. 37, fol. 74r.
 7118 ACB, Defuncions, vol. 9.

cos de Teresa, filla de Joan Rossell, escudeller gratis⁷¹¹⁹.

El 02.09.1803, va assistir a la reunió de la confraria⁷¹²⁰. L'any 1807 s'esmenta en una reunió del gremi⁷¹²¹. El 1808 Joan Rossell era prohoms primer del "gremio de Escudilleros"⁷¹²².

El 03.02.1809, cos de Joan, fill de Joan Rossell, jove escudeller gratis⁷¹²³.

El 20.10.1829, cos de Joan Rossell, escudeller, de 62 anys, parroquià de Santa Maria del Mar, casat amb Maria Castellví. Enterrat al cementiri general. No va fer testament⁷¹²⁴.

1033. ROSSELL I COLOMER, Joan

1765 - Vers 1822

Escudeller, fill de Josep Rossell i de Mariàngela Colomer.

El 21.12.1780, capítols matrimonials amb Magina Berdós, filla de Josep Berdós, notari, natural de Cervera, i d'Isabel Castells. Dot: 900 lliures i roba⁷¹²⁵.

El 29.04.1787, confirmació de Maria Josepa, filla de Joan Rossell, escudeller, i de Magina Berdós. Padrina: Mariàngela Rossell⁷¹²⁶.

El 02.08.1822 ja era mort la seva vídua, en agraïment als serveis prestats per la seva filla Josepa Rossell i Berdós, li donà tots els seus béns mobles i immobles, reservant-se l'usdefruit mentre visqués⁷¹²⁷.

El 1826 Magina Rossell va vendre l'obrador d'escudeller del seu difunt espòs. Estava situat al carrer Obradors. Havia estat antigament alou dels Navel. En va tenir el domini útil Josep Rossell, pare de Joan Rossell i Colomer i, abans, un altre Josep Rossell, per venda de l'escudeller Salvador Fuster 28.10.1749. El preu de la venda va ser de 2.331 lliures, 3 sous i 2 diners veure: Rossell, Joan.

1034. ROSSELL, Josep

Escudeller.

El 13.03.1646, cos de Josep, albat, fill de Josep Rossell, escudeller, al carrer del Vidre⁷¹²⁸. El 24.03.1646, cos de Joan, albat, fill de Josep Rossell, al carrer Aroles⁷¹²⁹. El 12.04.1646, sepultura d'Agnès Rossell, muller de Joan Rossell, al carrer Aroles⁷¹³⁰.

1035. ROSSELL i CERVERA, Josep

1698 - Vers 1781

Escudeller, el 1720 habitant a Barcelona, on vivia des de feina uns 10 o 11 anys, natural de Granollers, fill de Fèlix Rossell, pintor de Granollers, i de Marianna Cervera.

El 03 i 04.09.1720, esposalles amb Fausta Fàbregues, donzella, de 15 anys, natural de lloc d'Ullà, bisbat de Girona, filla de Francesc Fàbregues, pagès, i de Raimunda, de la parroquia del Pi⁷¹³¹.

El 03.07.1721, bateig d'Hipòlit Genís Josep, fill de Josep Rossell, escudeller, i de Fausta Rossell i Llobet. Padrins: Miquel Rocamador, escudeller, i Maria Majoral, muller de Genís Majoral, sastre⁷¹³².

El 15.01.1723, bateig de Pau Francesc Ignasi Manuel, fill de Josep Rossell, escudeller, i de Fausta. Padrins: Francesc Oliveres, capità del regiment de Guadalajara, i Maria Gràcia Carbonell, donzella, filla de Josep Carbonell, coronel i capità del port de Barcelona⁷¹³³.

L'any 1725 s'esmenta entre els mestres i fadrins absents de la ciutat. Vivia a Reus⁷¹³⁴.

El 02.11.1728, cos de Josepa, albat, filla de Josep Rossell, escudeller, i de Fausta, al carrer d'Aroles gratis⁷¹³⁵.

El 28.09.1729, bateig de Rafael Josep Manuel, fill de Josep Rossell, escudeller i de Fausta. Padrins: Josep Duran, escudeller, i Maria Teresa Rossell, donzella, filla de Rafael Rossell, argenter⁷¹³⁶.

El 08.02.1732, bateig de Ferran Dídac Ramon, fill de Josep Rossell, escudeller, i de Fausta. Padrins: Fernando Sopenya, oficial de ploma, i Josepa Nyarritos, muller de Diego Nyarritos, oficial de ploma⁷¹³⁷.

L'1.11.1732 va reconèixer que l'escudeller Manuel Mas li havia pagat 13 lliures d'uns comptes fets entre ells⁷¹³⁸.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁷¹³⁹. El 1744 era el prohoms en cap de la confraria⁷¹⁴⁰.

El 28.10.1749 va comprar als encants públics un obrador al carrer de na Sagra, que havia estat de Salvador Fuster i, abans, de Ramon Cases i, encara més anteriorment, d'Alfons Morell. Preu: 460 lliures⁷¹⁴¹.

L'11.07.1755 va nomenar hereu al seu fill Josep Rossell, jove escudeller⁷¹⁴².

El 28.10.1761, esposalles amb Agnès Torrents, de Caldes de

7119 ACB, Defuncions, vol. 10, fol. 22v.
 7120 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimus septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.
 7121 AHPB, Francesc Marès i Llopart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.
 7122 AHCB, Junta de Comerç, vol. 1.
 7123 ACB, Defuncions, vol. 11, fol. 154v.
 7124 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 170r.
 7125 AHPB, Jeroni Cavallol i Gras, *Quartum manuale ... omnes contractus*, 1780, gener, 12 - 1780, desembre, 23.
 7126 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 381v.
 7127 AHPB, Josep Antoni Jaumar i de la Carrera, *Manuale diversorum contractuum, pactorum ultimatumque voluntatum*, 1822, gener, 17 - 1822, desembre, 20.
 7128 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145.
 7129 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145.
 7130 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 145.

7131 ACB, Esposalles, vol. 122; ADB, Expedients matrimonials, vol. 23.
 7132 ACB, Baptismes, vol. 16.
 7133 ACB, Baptismes, vol. 17.
 7134 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 1725-1726.
 7135 APSMP, Llibre d'òbits, 1725-1734.
 7136 ACB, Baptismes, vol. 19.
 7137 ACB, Baptismes, vol. 19.
 7138 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Sextum manuale instrumentorum et contractuum*, 1731, desembre, 27 - 1732, desembre, 24, f. 202r.
 7139 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 7140 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Volumine manuale contractuum et instrumentorum*, 1743, desembre, 29 - 1744, desembre, 23.
 7141 AHPB, Josep Jaume Creus i Llobateres, *Volumine ... manuale instrumentorum et contractuum*, 1749, gener, 8 - 1749, desembre, 19.
 7142 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Vigessimus nonum manuale instrumentorum*, 1755, gener, 5 - 1755, desembre, 21.

Montbui, filla de Josep Torrents, traginer, i de Teresa Oliveres, a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor; ella, de Sant Jaume apòstol⁷¹⁴³.

El 17.03.1766, cos de Manuela, filla de Josep Rossell, escudeller, als Escudellers, al vas de la Concepció⁷¹⁴⁴.

El 24.08.1772 va fer testament⁷¹⁴⁵.

El 1781 és el darrer any en què s'esmenta el seu nom a les reunions de la confraria.

1036. ROSSELL i FÀBREGUES, Josep

1721? - 1788

Jove escudeller, fill de Josep Rossell i de Fausta Fàbregues. Parroquia de Sant Miquel arcàngel.

El 16.01.1752, essent un dels prohoms dels joves escudellers sense botiga, assistí a una reunió de la confraria al convent de Nostra Senyora del Bonsuccés dels pares servites⁷¹⁴⁶.

El 15.07.1755, esposalles amb Mariàngela Colomer, filla de Josep Colomer, cirurgià, de Cervera, i de Maria, a Sant Just i Sant Pastor⁷¹⁴⁷.

El 27.06.1762, confirmació de Josepa, filla de Josep Rossell, escudeller, i de Mariàngela Colomer⁷¹⁴⁸. El 30-08-1763, confirmació de Narcís, fill de Josep Rossell, escudeller, i de Mariàngela Colomer⁷¹⁴⁹. El 03.09.1763, cos de Narcís, fill de Josep Rossell, als Escudellers, al vas de Santa Eulàlia⁷¹⁵⁰. El 22.09.1765 confirmació de Joan, fill de Josep Rossell i de Margarida⁷¹⁵¹.

El 1772 assistí a una reunió de la confraria⁷¹⁵². El 09.03.1778 assistí a una reunió de la confraria⁷¹⁵³. El 31.03.1783 s'esmenta entre els membres de la confraria⁷¹⁵⁴.

El 1788 va fer testament. Elegí marmessors a Ferran Rossell, escudeller, son germà, a Mariàngels Rossell i Colomer, la seva esposa i Joan Rossell i Colomer, fill primogènit. Demanà ser enterrat a Sant Miquel arcàngel. Va donar a Antoni Rossell, escudeller, 200 lliures de la legitima paterna i materna. A la seva esposa la ver usufructuària dels seus béns⁷¹⁵⁵.

El 1788, inventari del seus béns: "*Differents effectes y trastes del obrador, molins, Post.s, costés, ferros, obra cuïta y per coure y bernissos entre dit obrador y la botiga, que persona intel·ligent ha judicat ser de valor tot junt de unas sinch-centas*

lliuras barcelonesas, poch més o menos"⁷¹⁵⁶.

1037. ROSSELL i FÀBREGUES, Manuel

1729? - 1805

Mestre escudeller, fill de Josep Rossell, escudeller, i de Fausta Fàbregues. Tenia la casa i l'obrador al carrer dels Obradors. La casa, al mateix carrer, al núm. 10. La botiga, al carrer dels Escudellers.

El 13.04.1773, essent jove escudeller, esposalles amb Raimunda Estaper, vídua d'Hipòlit Estaper, filla de Rafael Cros i de Raimunda Molera, a la parròquia de Sant Miquel arcàngel⁷¹⁵⁷.

El 1776 reconegué haver rebut dels curadors dels béns dels fills del difunt Hipòlit Estaper, i de Raimunda Estaper i Cros, 88 lliures, 2 sous i onze diners pagats per ell durant la malaltia i funeral d'Eulàlia Estaper i Basacs, vídua:

El 09.03.1778 assistí a una reunió de la confraria⁷¹⁵⁸.

El 05.04.1788 va prestar 689 lliures, 6 sous i 7 diners a Raimunda, la seva muller, per tal que Antoni Estaper i Cros, fill del seu primer matrimoni amb Hipòlit Estaper, pogués entrar a l'orde dels dominics⁷¹⁵⁹.

El 29.01.1789, assistí a una reunió de la confraria⁷¹⁶⁰.

El 1789 ja no fabricava obra escudellera "havia fabricat casa".

El 12.01.1792 reconegué haver recobrat 689 lliures, 6 sous i 7 diners de Raimunda Rossell i Cros, en segones núpcies, la seva muller en primeres, muller d'Hipòlit Estaper, escudeller⁷¹⁶¹.

El 15.10.1793, vidu de Raimunda Cros, esposalles amb Vicenta Esplugues, filla de Ramon Esplugues i de Maria, a Sant Just i Sant Pastor⁷¹⁶².

El 20.07.1805, estant malalt, va fer testament. Va nomenar marmessors a Vicenta Rossell i Esplugues, a Manuel Rossell i Cros, son fill, i a Joan Sorribes, prevere de Sant Miquel arcàngel. Demanà ser enterrat allà on volguessin el marmessors. Va nomenar hereva universal a la seva esposa Vicenta i al seu fill Manuel Rossell i Cros, a parts iguals. També s'esmenta al seu nét Manuel Rossell i Gual, impúber⁷¹⁶³.

L'01.08.1805, inventari de Manuel Rossell, escudeller. S'esmenten a Vicente Rossell i Esplugues i a Manuel Rossell i Cros, son fill⁷¹⁶⁴.

El 14.06.1814 s'esmenta Vicenta Rossell, vídua de Manuel

7143 ACB, Esposalles, vol. 144, fol. 47; ADB, Matrimonis, vol. 36, fol. 742.

7144 ACB, Defuncions, vol. 8.

7145 AHPB, Jaume Vagués i Guixer, *Duodecimum manuale ... omnes contractus et ultime voluntates*, 1772, febrer, 23 - 1772, desembre, 24.

7146 AHPB, Josep Llobet i Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.

7147 ACB, Esposalles, vol. 141, fol. 19; ADB, Matrimonis, vol. 34, fol. 233.

7148 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 460.

7149 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 96v.

7150 ACB, Sepultures, vol. 13.

7151 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 287.

7152 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.

7153 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.

7154 AHPB, Josep Ricart, *Desimum septimum manuale*, 1782, desembre, 28 - 1783, desembre, 24.

7155 AHPB, Francesc Maspons i Ros, *Undecimum manuale scripturarum*, 1788, gener, 2 - 1788, desembre, 24.

7156 AHPB, Francesc Maspons i Ros, *Undecimum manuale scripturarum*, 1788, gener, 2 - 1788, desembre, 24.

7157 ACB, Esposalles, vol. 150, fol. 100v.

7158 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.

7159 AHPB, Carles Carbonell, *Vigessimum nonum manuale omnium contractuum*, 1787, desembre, 29 - 1788, desembre, 23.

7160 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum tertium manuale*, 1789, gener, 24 - 1789, desembre, 21.

7161 AHPB, *Trigessimum tertium manuale omnium contractuum*, 1792, gener, 2 - 1792, agost, 3.

7162 ACB, Esposalles, vol. 160, fol. 211r.

7163 AHPB, Francesc Ferrús i Sánchez, *Manual de testaments*, 1804, febrer, 8 - 1809, juliol, 23.

7164 AHPB, Francesc Ferrús i Sánchez, *Pactorum et aliorum etherogeorum instrumentorum*, 1804, febrer, 21-1806, desembre, 22, f. 124r-124v.

Rossell, escudeller. Ordenà procurador a Melcior Pallós i Canals⁷¹⁶⁵.

1038. ROSSELL I CROS, Manuel

Post. 1773 - Post. 1833

Mestre escudeller, fill de Manuel Rossell i Fàbregues, escudeller, i de Raimunda Cros.

El 11.09.1802, esposalles amb Eulàlia Gual, filla de Joan Gual i d'Eulàlia Bassaganya, a Sant Miquel arcàngel⁷¹⁶⁶.

El 02.09.1803 assistí a una reunió de la confraria⁷¹⁶⁷.

El 16.02.1804, testament d'Eulàlia Gual, muller de Manuel Rossell, jove escudeller, filla de Joan Gual i d'Eulàlia Bassaganya. Malalta, va nomenar marmessors a Manuel Rossell, el seu espòs, i a Jaume Cantó, el seu cunyat. Demanà ser enterrada al convent de la Mercè. Va nomenar hereu a Manuel Rossell i Gual, fill únic; en cas de mort del fill, heretarien, per ordre, les seves germanes Maria Anna Cantó i Gual, muller de Jaume Cantó; Maria de la Mercè Gual o Francesca Gual. Testimonis: Pere Sol, sastre i Francesc Porta, jove escudeller⁷¹⁶⁸.

El 19.09.1805, vidu d'Eulàlia Gual, esposalles amb Maria Antònia Astort, filla de Joan Carles Astort i de Maria⁷¹⁶⁹.

El 1807 Manuel Rossell és esmentat en una reunió de la confraria⁷¹⁷⁰.

Entre els anys 1808 i 1817 residí a Palma de Mallorca.

El 23.12.1819, cos d'Antònia Rossell, muller de Manuel Rossell, mestre gerrer⁷¹⁷¹.

El 1817 ven una finca al carrer Obradors, 8 a Esteve Casademunt i Pla. El 1820 va vendre a carta de gràcia l'obrador que tenia al carrer Obradors.

El 1824, examinador de la confraria⁷¹⁷².

El 01.09.1825, bateig de Jaume Ramon Joan, fill de Manuel Rossell i de Marianna Coll. Padrins: Jaume Coll, passamaner, i Marianna Cantó, soltera⁷¹⁷³. El 03.06.1827, cos de Jaume Ramon, albat, fill de Manuel Rossell, fadrí escudeller, i de Marianna Coll, de Barcelona, de dos anys d'edat. Morí d'accident al carrer Regomir⁷¹⁷⁴. El 21.04.1828, bateig de Manuel Josep Ramon. Padrins: Manuel Rossell, escudeller, i Josepa, muller de Gaietà Sanpere⁷¹⁷⁵.

El 1830 va ser un dels dos prohoms del gremi⁷¹⁷⁶. El 1831 va

ser un dels dos prohoms del gremi⁷¹⁷⁷.

El 06.06.1832, bateig de Francesc de Paula Eugeni Bonifaci, fill de Manuel Rossell i d'Antònia Garriga, de Sant Martí de Calafell. Padrins: Francisco de Paula Villareal, alferes de cavallaria, solter, i Eugènia Andreu, soltera, filla d'Esteve i de Paula Fontcuberta⁷¹⁷⁸.

El 1833 es va vendre l'obrador del carrer na Sagra al quinquellaire Josep Bruguera i, juntament amb Marià Serra, velluter, i Ignasi de Castellarnau, adroguer, va obrir un nou obrador de rajola de València a la vila de Gràcia⁷¹⁷⁹.

1039. ROSSELL I GUAL Manuel

Escudeller, fill de Manuel Rossell i Cros. El 1820 era menor de 25 anys i major de 16.

L'any 1817, el seu pare Manuel Rossell Cros va vendre a carta de gràcia a Esteve Casademunt i Pla, mestre sabater, unes cases amb hort, drets i pertinences, amb dos portals oberts: un per la botiga i altre, una escaleta, al carrer dels Escudellers davant l'hort del Palau de la Comtessa, cases i obradors a na Sagra. Ell dóna consentiment de la venda feta pel seu pare⁷¹⁸⁰. Esteve Casademunt ven les finques a Jaume Cantó 1820: una porció de terreny de 3.127 pams i mig de superfície, junt amb l'edifici que hi ha construït, que pertany a aquells obradors, amb dos portals al núm. 10, illa 26, barri tercer, quartel quart, i d'un pati al darrere seu de 25 pams de llargària x 11 d'amplària.

1040. ROSSELL i LLEIDA?, Pau

Vers 1580 - 1651

Escudeller i gerrer, alies "Senyo", fill de Jaume Rossell, alies "Senyo", canviador de moneda de Tolosa regne de França, i d'Antònia Leyda.

El 10.04.1604, esposalles amb Eulàlia, filla de Celdoni Rius, sabater de Barcelona, i de Joana⁷¹⁸¹.

El 1605 va ser examinat pels confreres del escudellers segons el text de la sentència de l'any 1626.

El 13.03.1607, sepultura de la muller del mestre Rossell, gerrer, al cap del carrer d'en Gimnàs⁷¹⁸².

El 28.05.1608 reconegué que Eulàlia Rossell, la seva esposa, filla de Celdoni Rius, sastre de Sant Llorenç de Morunys, li havia donat 500 lliures del dot.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁷¹⁸³.

El 13.09.1614 va llogar una casa al carrer dels Escudellers, juntament amb el negociant Bertran Isern, que era del sastre Andreu Blanc, procurador del seu sogre Jaume Isern, per 3

7165 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Decimum quartum manuale instrumentorum*, 1814, maig, 29 - 1814, desembre, 23.

7166 ACB, Esposalles, vol. 166, fol. 50v.

7167 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimus septimum manuale instrumentorum*, 1803, gener, 10 - 1803, desembre, 18.

7168 AHPB, Francesc Marés i Llopart, *Secundum ... manuale instrumentorum*, 1803, desembre, 26 - 1804, desembre, 24.

7169 ACB, Esposalles, vol. 167, fol. 216; AHPB, Francesc Marés i Llopart, *Quintum manuale instrumentorum*, 1807, gener, 2 - 1807, desembre, 24.

7170 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 41.

7171 ACB, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 41.

7172 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimus quartum manuale instrumentorum*, 1824, gener, 1 - 1824, juliol, 3.

7173 APSJP, Baptismes, vol. 23, fol. 548.

7174 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 45.

7175 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 150.

7176 AHCB, Junta de Comerç, caixa 6.

7177 AHCB, Junta de Comerç, caixa 7.

7178 APSJP, Baptismes, vol. 24, fol. 408.

7179 AHPB, Joan Prats i Puigrubí, *Quarto manual ... segunda parte*, 1817, maig, 1 - 1817, desembre, 24.

7180 AHPB, Josep Maria Òdena i Montells, *Vigessimus manuale instrumentorum*, 1819, desembre, 26 - 1820, desembre, 24.

7181 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 121r.

7182 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 4.

7183 AHPB, Maties Amell, *Libre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.

anys, pel preu de 75 lliures⁷¹⁸⁴.

El 12.07.1615, esposalles de Pau Rossell, vidu, amb Jerònima Lloses, vídua de Joan Lloses, beiner de Barcelona⁷¹⁸⁵.

El 12.08.1625, companyia entre Pau Rossell, gerrer, ciutadà de Barcelona, i Gabriel Domènec, sabater i traginer de Barcelona, pel transport d'obra de terra amb una barca des de Barcelona a Tortosa⁷¹⁸⁶. El 13.03.1646, esposalles amb Mònica Monistrol, vídua, de la parròquia de Santa Maria del Mar⁷¹⁸⁷.

El 21.03.1646, capítols matrimonials amb Mònica Monistrol, vídua de Jaume Monistrol, sastre, filla d'Antoni Codina, blanquer, i de Magdalena. Dot: 618 lliures, de les quals, 500 en moneda comptant i les altres 118 lliures i 12 sous, en roba de lli i de llana, or i plata.

El 17.10.1646 i 13.05.1647 assistí a les reunions de la confraria.

El 10.04.1641, contractà amb l'escudeller Llorenç Ferrer perquè aquest li fes obra de terra.

El 01.10.1651, inventari dels seus béns⁷¹⁸⁸.

El 02.06.1656, testament de Mònica, vídua de Pau Rossell, filla d'Antoni Codina, blanquer, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena. Malalta, va demanar ser enterrada al monestir de Sant Agustí, al vas de Santa Mònica la ossera. Va nomenar hereva a Eulàlia, vídua, la seva germana. El 19 de setembre de 1656, mort de Mònica, al carrer dels Cotoners⁷¹⁸⁹.

1041. ROSSELL?, Ramon

Escudeller.

El 20.05.1648, esposalles amb Isabel Andreua, vídua, de la parròquia del Pi⁷¹⁹⁰.

1042. ROSTET, Ramon

Escudeller, casat amb Elisabet Andreua.

El 28.06.1648 debitori de 44 lliures per la compra d'un ase de pèl vermell⁷¹⁹¹.

1043. ROURE, Pere

1354 - Post. 1406

Oller, fill de Bernat Roure, pagès.

El 16.08.1375, contracte d'aprenentatge amb l'oller Guillem Garriga⁷¹⁹².

El 1402 s'esmenta un terreny de la seva propietat, a la població de Sanahuja [RIU DE MARTÍN, 2012: 463].

El 1406 disposava d'un obrador al carrer na Quintar, que abans havia estat de Guillem Pontets i de Nicolau Ripoll.

1044. ROURE, Salvador

Gerrer, possiblement fill de Pere Roure, gerrer.

L'any 1409 Antoni Terrè va confessar tenir unes cases amb vuit estances, abans amb 10 portals i aleshores amb 12, al carrer de Viladalls, alou del monestir de Sant Pau del Camp. A les afrontacions de les finques del voltant, s'esmenta la del gerrer Salvador Roure⁷¹⁹³.

1045. ROVELL, Antoni

Vers 1480 - 1534

Escudeller i gerrer, fill de Pere Rovell, teixidor de panys de llana, de la Seu d'Urgell, i de Francina.

El 1501 s'esmenta a seva tinença al carrer de na Quintar, al costat de la del gerrer Jaume Mercer. La tinença d'Antoni Rovell va passar, després, a mans d'Antoni Sadurní. A Occident li quedava la tinença de Jeroni Planes, abans, d'Antic Abelló. Tenia botiga i forn de cremar atzercol així com molta terrissa. Mantenien relacions professionals amb Antoni Sadurní⁷¹⁹⁴.

El 1502-1503 va ser extret com a clavari pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 59].

El 04.09.1511 rebé autorització per a construir un forn de coure ceràmica a casa seva al carrer dels Escudellers Blancs⁷¹⁹⁵.

S'esmenta al fogatge de 1516, a l'"Illa que comença en un cantó del carrer dels Ollers Blancs on està Joan Soler, apotecari, i va al carrer de la Placeta d'en Camprodon, on està mossèn Joanot Fivaller". Estava al costat de la casa del gerrer Joan Robert.

El 25.09.1516, Andreu Torres, notari de Barcelona, reconegué haver rebut d'Antoni Rovell, 40 lliures del preu d'un cas amb dos portals que Andreu Torres li havia venut, que tenia al carrer d'Avinyó, que eren del hereus de Joan de Masdovelles, alou de la capella de Bernat Marcús⁷¹⁹⁶.

El 10.03.1518, esposalles de la seva filla Caterina amb Joan Montoliu, escudeller⁷¹⁹⁷. El 1521 Joan Montoliu, casat amb Caterina, filla d'Antoni Rovell, va reconèixer un deute de 68 lliures amb el seu sogre. Les anirà pagant de 50 en 50 sous a base de fornades⁷¹⁹⁸.

El 26.06.1523, marmessor en el testament de Iolanda Vidal, filla de Jaume Vidal, gerrer⁷¹⁹⁹.

El 16.11.1527, esposalles d'Elisabet, filla de Toni Rovell,

tembre, 28, fol. 127v.

7193 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1514, fol. 46v - 47r.

7194 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1510.

7195 ACA, Reial Patrimoni. Batllia, vol. I, fol. 475 i Batllia, núm. 371, fol. 9v

7196 AHPB, Antoni Anglès, major, *Nonum manuale comune*, 1516, març, 22 - 1517, febrer, 13.

7197 ACB, Esposalles, vol. 18.

7198 AHPB, Antoni Anglès, major, *Quintum decimum manuale comune*, 1521, setembre, 19 - 1522, abril, 5.

7199 AHPB, Jaume Denius, Plec de Testaments (1504 - 1529).

7184 AHPB, Jeroni Sabata, *Octavum manuale contractuum comunium*, 1613, desembre, 28 - 1614, desembre, 23.

7185 APSJP, Esposoris, vol. 3; ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 34.

7186 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Nonum protocolum sive manuale instrumentorum*, 1624, desembre, 28 - 1625, desembre, 19

7187 ACB, Esposalles, vol. 83). (AHPB, Francesc Pla, *Codex primus manualis anni MDCXXXI*, 1640, desembre, 26 - 1641, desembre, 23.

7188 AHCB, Notarial I. Inventaris, caixa 60.

7189 AHPB, Josep Móra, Llibre de testaments, 1655, octubre, 22 - 1656, juny, 2, 1663, juliol, 7 i 1666, octubre, 2.

7190 ACB, Esposalles, vol. 84.

7191 AHPB, Onofre Personada, Manual, 1647, desembre, 28 - 1648, desembre, 22.

7192 AHPB, Guillem d'Horta, Llibre comú, 1375, maig, 23 - 1375, se-

escudeller, amb Rafael Castellet, sastre⁷²⁰⁰.

El 1534 va fer testament. Elegí com a marmessors a Miquel Aragonès, mercader; a Rafael Castellet, sastre son gendre, i a Eulàlia, la seva muller. Desitjà ser enterrat al monestir de framenors, al carner de la confraria de Sant Nicolau. Era parroquià de Sant Jaume. S'esmenta una filla anomenada Caterina, casada amb l'escudeller Joan Montoliu a qui prohibí poder obrar al seu obrador fins que no pagués als seus hereus la quantitat de 15 lliures. També s'esmenten els fills Eulàlia i Joan, impúbbers. Nomenà hereva universal a la seva muller. Va morir el 06.10.1534 al carrer dels Ollers Blancs⁷²⁰¹.

Els dies 31 d'octubre i 2, 7, 8 i 28 de novembre de 1547, inventari dels béns dels difunts Antoni Rovell, escudeller, i d'Eulàlia, la seva esposa, trobats a casa de Gabriel Sadurní, escudeller, fet a instàncies de Caterina, muller de Jaume Him, escudeller, i d'Elisabet, muller del mestre Rafael Casteller, satoris, hereus a parts iguals del béns de l'esmentada Eulàlia Rovell⁷²⁰².

El 04.9.1551 Antoni Sadurní pagava un cens anual per la festa de Sant Miquel per la facultat de poder fer un forn de coure obra de terra a casa seva, al carrer dels Escudellers Blancs, succeint a Antoni Rovell, escudeller⁷²⁰³.

1046. ROVIRA, Antic

Gerrer.

Residència: carrer de na Quintar.

El 1501 s'esmenta el seu nom en unes afrontacions de finques del gerrer Jaume Mercer, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁷²⁰⁴.

1047. ROVIRA, Josep

Vers 1610 - Post. 1644

Jove escudeller, fill de Vicenç Rovira, pagès, de Caldes de Montbui, i d'Anna. Vivia al carrer Nou.

L'11.05.1638 capítols matrimonials amb Mònica Terrida⁷²⁰⁵.

El 16.05.1638, esposalles amb Mònica, filla de Rafael Terrida, assaonador, de Girona habitant a Tortosa quan va morir, i de Mònica⁷²⁰⁶.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁷²⁰⁷.

El 03.09.1640, mort de Miquel, fill de Josep Rovira, al carrer Nou⁷²⁰⁸. El 18.09.1641, bateig de Pau Bartomeu Josep Miquel Manuel Rafael, fill Josep Rovira, escudeller, i de Mònica. Foren padrins: Pau Soler, escudeller, i Àngela Carbonella, muller de Bartomeu Carbonell, escudeller⁷²⁰⁹.

7200 ACB, Esposalles, vol. 23, fol. 18.

7201 AHPB, Antoni Anglès, major, *Secundus testamentorum codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum liber*, 1519, maig, 6 - 1540, gener, 29, fol. 53-54v.

7202 AHCB, Notarial I, Inventaris, caixa 32.

7203 ACA, Reial Patrimoni, Mulassa, vol. I, fol 465.

7204 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1510.

7205 AHPB, Joan Baptista Vidal, Joan Baptista Vidal, *Liber primus capitulorum et concordiarum*, 1638, maig, 16 - 1650, desembre, 17.

7206 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 68r.

7207 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX, núm. 18.

7208 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14.

7209 APSJP, Baptismes, vol. 7.

El 15.03.1644, bateig de Maria Madrona Elena Magdalena Teresa, filla de Josep Rovira, escudeller, i de Mònica. Padrins: Miquel Mateu, escudeller, i Maria Avellà, filla de Joan d'Avellà, mercader valencià⁷²¹⁰.

1048. ROVIRA, Miquel

Fadrí escudeller.

El 19.05.1650, vidu d'Isabel Roca, demanà permís per casar-se amb Caterina Jordana, filla de Joan Jordà, pagès, natural de Granyena bisbat de Solsona i de Magdalena⁷²¹¹.

1049. ROVIRA, Onofre

Fadrí escudeller.

El 11.06.1607, albat d'Onofre Rovira, escudeller, al carrer de l'Hospital⁷²¹².

7210 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7211 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.

7212 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 118, fol. 19r.

-S-

1050. SABÀ, Francesc

Vers 1725 - ?

Escudeller, fill de Domènec Sabà i de Lluïsa.

El 24.01.1752, essent jove escudeller, esposalles amb Teresa Camps, filla de Joan Camps i d'Estefania, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁷²¹³.

1051. SABATER, Gabriel

Vers 1480 - Post. 1536

Oller i gerrer.

El 1504 s'esmenta en un document notarial⁷²¹⁴.

El 18.04.1508, confessió feta per Gabriel Sabater, oller: cases amb hort contigu, abans de Julià Massot, gerrer, anteriorment del gerrer Nicolau Ripoll, a cens de 34 sous 4 diners, alou de Sant Pau del Camp. Al sud quedaven les cases d'Agnès Saborit i l'hort de Bartomeu de Nutxo, gerrer, que abans fou d'Antoni Portella, gerrer; a l'oest, l'hort de Berenguer Saiol, gerrer⁷²¹⁵.

El 1515-1516 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 65].

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any. Vivia "En la illa qui comensa en un cantó del carrer dels Ollers Blancs en lo qual canto sta Joan Soler, apotecari, e vagi al carrer de la plassetta den Camprodo hon sta mossèn Jaume Fivaller"⁷²¹⁶.

El 1536 va prometre a Pere Gener, notari de Barcelona, que abans del més d'abril següent li donaria 8 arquets de bossell amb els seus guarniments, deute d'un ducat d'or per unes obres fetes a casa seva; en cas que no li pogués donar els 8 arquets li pagaria els 24 sous valor d'un ducat d'or⁷²¹⁷.

1052. SABATER, Jaume

Gerrer (?)

Un Jaume Sabater va ser prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall.

1053. SABATER, Jaume

Escudeller.

El 08.07.1602, testimoni en el contracte d'aprenentatge entre el mestre escudeller Joan Garriga i el jove aprenent Pere Casanova.

1054. SABORIT, Andreu

Vers 1400 - Vers 1480

Gerrer.

El 1426 s'esmenta en un document notarial⁷²¹⁸.

El 1428 va fer capítols matrimonials⁷²¹⁹.

El 19.09.1435, Andreu Saborit, gerrer, ciutadà de Barcelona i Francina, sa muller, reconeixen deure a Pere Portella, mercader, 87 sous i 6 diners per un préstec per a pagar els jornals de "Jaume servus sclavus et captivus vester de genero seu nacione xerquesiorum", per treballar amb ell en pastar o assaonar l'argila i en moldre i picar vernís i altres feines d'ofici. Entre els testimonis, Gabriel Plegamans, gerrer⁷²²⁰.

El 20.08.1474 s'esmenta Agnès, muller d'Andreu Saborit, gerrer⁷²²¹.

El 08.10.1483, s'esmenten Agnès, vídua d'Andreu Saborit, i Beneta Saborida, sa filla⁷²²².

El 03.06.1491 ja era mort en un document notarial s'esmenta la seva vídua Agnès⁷²²³.

S'esmenta el seu nom en unes confessions de finques fetes pel gerrer Salvador Morató, l'any 1606: al nord delimitaven amb l'honor dels hereus del gerrer Antoni Saborit, alou del monestir de Sant Pau del Camp⁷²²⁴.

1055. SABORIT, Benet

? - Vers 1508

Escudeller i gerrer, fill d'Andreu Saborit, gerrer.

Tenia la seva residència al carrer dels Ollers Blancs, que li quedava al nord. Al sud termenava amb el carrer de na Sagra, mentre que a occident li quedava la casa que més tard fou del gerrer i oller Gaspar Torres.

El 1479 va ser un dels cinc blanquers d'obra de terra signants d'un acord pel moldre vernís al molí d'en Merlès⁷²²⁵.

El 1485 va lluir un censal mort de 25 lliures⁷²²⁶.

El 1486 Benet Saborit i la seva esposa Isabel van fer de procuradors del mercader Joan Nadal⁷²²⁷.

El 04.08.1488 va vendre a Antoni Pi, de la parròquia de Sant Andreu del Palomar, una casa amb una feixa de terra contigua que tenia a la parròquia de Sant Andreu de Palomar "in popula que est supra et satis propre sacramiam sive villam dicte parrochie". Preu: 9 lliures i 7 sous barcelonesos⁷²²⁸.

El 31.01.1508: "Ego, Ysabel, que fuit uxor Benedicti Saborit,

7213 ACB, Esposalles, vol. 139, fol. 82.
 7214 AHPB, Pere Triter, *Manuale contractuum ... numero vicesimum nonum*, 1504, setembre, 9. - 1505, octubre, 8.
 7215 ACA, Monacals, Hisenda, Benedictins, Sant Pau del Camp. Confessions de Joan Fluvià (maig 1501 / novembre, 1513), núm. 118, fol. 46.
 7216 ACHB. Consell de Cent, Fogatges, XIX, any 1516.
 7217 AHPB, Francesc Narcís Tries, *Quartum decimum reportorium*, 1535, gener, 4 - 1538, febrer, 13.

7218 AHPB, Bernat Pi, Manual, 1426, juliol, 17 - 1427, març, 27.
 7219 AHPB, Bernat Pi, *Manuale comune*, 1427, desembre, 18 - 1428, juliol, 19.
 7220 AHPB, Joan Franc, major, *Vicesimum quartum manuale*, 1434, desembre, 29 - 1435, desembre, 24.
 7221 AHPB, Jaume Mas, *Nonum ... manuale*, 1473, març, 24 - 1475, novembre, 13.
 7222 BC, Rafael Cervera, *Quinti manualis* 1482-1484.
 7223 AHPB, Jaume Vilar, *Decimum manuale*, 1491, maig, 25 - 1492, abril, 27.
 7224 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1497.
 7225 AHCB, Notarial, Contractes, IX-5. Molins.
 7226 AHPB, Bartomeu Requesens, *Manuale instrumentorum tricesimum*, 1485, agost, 21 - 1487, gener, 31.
 7227 AHPB, Bartomeu Costa, major, *Tricesimum quartum manuale*, 1485, desembre, 22 - 1487, febrer, 17.
 7228 AHPB, Miquel Fortuny, *Tercium manuale*, 1488, març, 4 - 1488, desembre, 12.

quondam, scudellerius, civis Barchinone, heres universalis dicti quondam viri mei ...” va vendre unes cases que tenia a Martorell⁷²²⁹.

1056. SABORIT, Gabriel

Escudeller ?

El 22.11.1473 sabem que ja era mort havia rebut 5 lliures de Joan Trull⁷²³⁰.

1057. SADURNÍ, Antoni

Vers 1530 - 1598

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Miquel Sadurní, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia, i germà d'Agustí. Va ser el pare de Domènec, Gaspar i Jeroni Sadurní.

El 04.9.1551 Antoni Sadurní pagava per un cens anual per la festa de Sant Miquel per la facultat de poder fer un forn de coure obra de terra a la seva casa del carrer dels Escudellers Blancs, succeint a Antoni Rovell, escudeller⁷²³¹.

El 29.04.1565 va fer de padrí en un bateig al Pi⁷²³².

El 14.08.1568, capítols matrimonials amb Elisabet de Gonzalvo, alies d'Ayepes, filla de Joan de Gonzalvo, alies d'Ayepes aleshores difunt, taverner, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena. El 08.08.1568, esposalles⁷²³³.

El 09.04.1571 va llogar, per cinc anys, unes cases amb dos portals al carrer de les Arenes a l'escudeller Francesc Agustí, pel preu de 45 lliures, a raó de 9 lliures anuals⁷²³⁴.

El 1569 i 1574 s'esmenta a diverses reunions de la confraria⁷²³⁵.

El 1576 pagava un cens anual d'un sou per un forn de coure ceràmica que tenia a casa seva, al carrer dels Escudellers, succeint Antoni Rovaller, escudeller⁷²³⁶.

El 27.03.1576 llogà per cinc anys, a Sebastià Terré, escudeller, una casa al carrer dels Escudellers per 20 lliures anuals⁷²³⁷.

El 28.07.1584 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁷²³⁸.

El 08.08.1584 nomenà un procurador per cobrar certes quantitats que se li devien⁷²³⁹. El 09.09.1588 fou rehabilitat com a escudeller pels consellers de Barcelona⁷²⁴⁰.

El 06.07.1591, esposalles, en segones núpcies, amb Caterina, vídua de Pere Bòria, sastre, ciutadà de Barcelona⁷²⁴¹.

El 1592 procurador i ecònom dels obrers del monestir de la Beata Maria dels Àngels del Peu de la Creu⁷²⁴².

El 05.08.1596 va llogar a Caterina Vinyes, esposa d'Oriol Vinyes, una peça de terra campa de tres quartes a prop dels Àngels Vells fora el portal de Sant Daniel pel preu de sis lliures anuals⁷²⁴³.

El 08.04.1598 va fer testament. Nomenà marmessors a Francesc Guillem, rector de Sant Jaume; a Caterina Sadurní, la seva muller, i a Pere Bovares, escudeller, son gendre. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. S'esmenta Jeroni Hipòlit, fill seu i de Lluïsa, i Jeroni Antoni, nét. Els seus béns s'haurien de repartir entre Jeroni Hipòlit, Jeroni Domingo, Gaspar Sadurní i Eulàlia Sadurní, fill i filla. Devia a Miquel Carmini, llenya, i a Simó Canyet i a n'en Famades de la Barca, del Prat, garbons. Entre els testimonis, Jaume Seguí, escudeller⁷²⁴⁴.

El 12.10.1599, ja difunt, Francesc Juliol, mercader de Barcelona, establí Caterina, vídua d'A. Sadurní, en un hospici “*ex abiso v.us celum*” al carrer d'en Corder⁷²⁴⁵.

El 09.06.1602, esposalles de Domènec Sadurní, fill seu⁷²⁴⁶.

El 10.05.1607 Caterina, vídua, va llogar al prevere Jeroni Papió unes cases al carrer de la Canuda per 39 lliures anuals, durant 3 anys⁷²⁴⁷.

El 30.11.1607, els dos fills encara vius Jeroni i Domènec, per culpa de certes desavinences pel tema de l'herència, arribaren a un acord en el qual es repartien els béns del pare i del germà difunts⁷²⁴⁸.

El 18.01.1608, esposalles de la seva filla Eulàlia i de Caterina amb Montserrat Vilagenís, hortolà, vidu⁷²⁴⁹. El 02.02.1608, capítols matrimonials⁷²⁵⁰.

1058. SADURNÍ, Domènec

Post 1569 - 1634

Escudeller de Barcelona i oficial de les drassanes, fill d'Antoni Sadurní, escudeller, i d'Elisabet. Va tenir un germà anomenat Gaspar que treballava d'aprenent de batifuller.

El 20.04.1602, en nom propi i com a procurador de Jeroni Sadurní, escudeller, germà seu, reconegué que Pere Arnau Guillem Abatut, esmolet, li havia pagat 12 lliures en concepte de quatre pensions diverses d'un censal mort⁷²⁵¹.

El 09.06.1602, esposalles amb Sicília, filla de Francesc

7229 AHPB, Jaume Sastre, major, Plec de documentació diversa, 1507 - 1508.

7230 AHPB, Joan Miravet, Manual, 1472, novembre, 12 - 1475, gener, 2.

7231 ACA, Reial patrimoni, Mulassa, vol. I, fol 465.

7232 APSMP, Baptismes, vol. 3.

7233 ACB, Esposalles, vol. 44.

7234 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum vicesimum secundum*, 1571, gener, 2 - 1571, desembre, 1.

7235 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

7236 ACA, Reial patrimoni, Batllia, *Mulassa*, vol. 1, fol. 475 i *Batllia*, núm. 371, fol. 9v, ídem: *Llibre terç de Miquel Sarriera* de 04.09.1511; *Papiracions*, fol 56, *Llibre I d'Establiments*, fet a Miquel Gerrer o Girrer, escudeller el 07.09.1502, *Llibre terç d'establiments*, fol. 116 fet a dit Roveller.

7237 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1576, gener, 8 - 1576, juliol, 13.

7238 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.

7239 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1584, abril, 3 - 1584, juliol, 28.

7240 AHCB, Deliberacions, fol. 157.

7241 ACB, Esposalles, vol. 56.

7242 AHPB, Miquel Vives, Manual, 1591, novembre, 12 - 1592, març, 4.

7243 AHPB, Joan Carles, Manual, 1596, maig, 30 - 1597, setembre, 19.

7244 AHPB, Miquel Cellers, menor, Testaments, 1590, setembre, 17 - 1599, juliol, 12, fol. 123r - 124v.

7245 AHCB, Notarial, XII - 4.

7246 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 162v.

7247 AHPB, Josep Safont, Manual, 1606, desembre, 25 - 1607, desembre, 24.

7248 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum primum*, 1607, novembre, 14 - 1608, desembre, 23.

7249 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 70.

7250 AHPB, Josep Safont, Llibre de capítols matrimonials, 1600, agost, 5, - 1611, octubre, 29.

7251 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quartum prothocollum sive manuale*, 1601, desembre, 26 - 1602, desembre, 23.

Font, sastre de Barcelona, i d'Antònia⁷²⁵².

El 14.10.1607, bateig de Pau Jeroni fill de Domènec Sadurní, escudeller, i de Sicília. Padrins: Pere de Montagut i Vallgornera i Porta ? i Polit ? muller d'Antoni, criat del duc de Monteleón⁷²⁵³.

El 30.11.1607 el seu germà Gaspar Sadurní deuria estar mort testament fou redactat pel notari Jeroni Vidal, a la ciutat de Càller, el dia 5 de setembre de 1606⁷²⁵⁴. En les avinences fetes amb el seu germà Jeroni pel tema de l'herència paterna, Domènec Sadurní es va quedar amb unes cases amb hort i dos portals que tenia als Ollers Blancs o dels Escudellers.

L'11.04.1608 va llogar a l'escudeller Gaspar Rodó, per tres anys, unes estances que eren a casa seva al carrer dels Escudellers: la botiga i la cuina, dues cambres que donaven al carrer, una sala i una cambra que donaven al celobert, i la meitat del porxo, ço és, la que estava sobre les dues cambres que donaven al carrer. El preu fou de 66 lliures⁷²⁵⁵.

El 08.05.1610, esposalles amb Antiga, filla de Francesc Soldevila, paraire d'Esparreguera, i de Paula⁷²⁵⁶. El 20.05.1610, capítols matrimonials⁷²⁵⁷.

El 15.09.1611, combregar d'un tal Sadurní, escudeller, portaler de la Drassana⁷²⁵⁸.

El 29.05.1618 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁷²⁵⁹.

El 03.08.1629 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁷²⁶⁰.

El 11.06.1634, la seva vídua llogà, per cinc anys, a l'escudeller Pere Costa unes cases amb un portal al carrer Escudellers per 140 lliures 28 lliures anuals⁷²⁶¹.

El 23.09.1636, Antiga Sadurní, llogà a Pere Joan Franquesa, escudeller, un obrador d'escudeller al darrere d'uniques cases que tenia, amb un portal, al carrer dels Escudellers, amb l'entrada pel portal de les dites cases, amb els seus béns mobles pel servei de l'ofici d'escudeller "*Quas dare et tradere promitto in comendam ad opus utendi per dictum tempus cum quodam memoriali de comunis concensu nostro facto*". En finalitzar el lloguer li havia de restituir els béns mobles, no deteriorats. Retingué les cases agregades a l'esmentat obrador i la botiga anomenada "del cup". El preu del lloguer fou de 55 lliures, a raó d'onze lliures any.

El 28.12.1637, la seva vídua Antiga establí en emfiteusi a Pau Perramon, mestre d'aixa, en unes cases al carrer d'en Caldes lo petit, de Barcelona⁷²⁶².

El 30.04.1640 combregar d'Antiga Sadurní, vídua, als Escudellers⁷²⁶³.

El 12.03.1644, testament d'Antiga Sadurní. Nomenà marmessors a Francesc Figuerola, batifuller, i a Maria, sa neboda, muller de Francesc Figuerola. Demanà ser enterrada a Santa Maria dels agustins descalços, al mateix vas on descasava el seu marit. Deixà a Eulàlia, donzella, filla de .t. Bartomeu, que havia estat a casa seva per encomanda, 15 lliures que li devia Bartomeu Carreres, oller, per uns censos de la casa on habitava al carrer dels Tallers. Instituí hereva universal a Maria Figuerola, sa neboda. Entre els testimonis: Pau Feliu, escudeller, entre d'altres.

El 16.03.1644 lectura del testament al carrer dels Escudellers, essent testimonis Francesc Sadurní, perxer, i Pere Màrtir Ferrer, notari⁷²⁶⁴.

El 17.03.1644, sepultura d'Antiga Sadurnina, vídua. Enterrada al monestir de la Mercè⁷²⁶⁵.

1059. SADURNÍ, Jeroni

Post. 1569 - 1628

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Sadurní, escudeller, i d'Elisabet.

El 23.02.1592, esposalles amb Lluïsa, filla de Rafael Colomer, paraire, natural de Vilafranca, i de Caterina⁷²⁶⁶.

El 16.08.1600 s'esmenta el seu nom en una reunió de la confraria⁷²⁶⁷.

El 1601 va fer testament⁷²⁶⁸.

El 21.09.1603, esposalles amb Elena, filla de Pere Petit, celler, de Vic, i d'Eulàlia⁷²⁶⁹.

El 01.04.1604 nomenà procuradora a Elena Sadurnina perquè cobrés certes quantitats que se li devien⁷²⁷⁰.

El 1604 reconegué a Francesc Torrent, candeler, ser-li deutor de 9 lliures 1 sou 2 diners, preu d'una sort d'obra de terra ollera comprada per Jeroni a Francesc Torrent. En un altre document notarial es diu que Jeroni Sadurní era, amb l'esmentada obra de terra ollera, a la ciutat de l'Alguer, Sardenya⁷²⁷¹.

El 26.04.1605 reconegué que Josep Guaita, mercader, en nom de Jaume Martorell de la vila de Pollença, li va donar a través del banc de Jaume Bru i de Francesc Poble, canvistes de moneda, de Barcelona, 290 lliures, preu de 142 quintars i 60 lliures d'alcafoll, transportat a la seva nau anomenada "Beata Maria del Rosari, Sant Nicolau i Sant Antoni de Pàdua", patronejada per Pere Argila, navegant català de la ciutat de

7252 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 162v.

7253 APSJP, Baptismes, vol. 5, fol. 197.

7254 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum primum*, 1607, novembre, 14 - 1608, desembre, 23.

7255 AHPB, Antoni Joan Fita, *Protocollum primum*, 1607, novembre, 14 - 1608, desembre, 23.

7256 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 161). (AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.

7257 AHPB, Gaspar Montserrat Xamallau, *Capitulorum matrimonialium*, 1607, gener, 1 - 1610, desembre, 19.

7258 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 6.

7259 APSJP, Baptismes, vol. 6.

7260 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7261 AHPB, Lluís Collell, menor, Manual, 1633, desembre, 27 - 1634, desembre, 23.

7262 AHPB, Pau Passoles, *Tercium manuale sive protocollum*, 1637, de-

sembre, 26-1638, desembre, 23, fol. 30r - 36r.

7263 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34.

7264 AHPB, Dídac Vilaseca, *Primus liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimatum voluntatum*, 1635, gener, 25 - 1651, juliol, 28.

7265 ADB, Parròquies, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.

7266 ACB, Esposalles, vol. 56, fol. 54v.

7267 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 29.

7268 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de testaments, 1589 - 1605 i s. d.

7269 ACB, Esposalles, vol. 62, fol. 55r.

7270 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.

7271 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum sextum prothocollum sive manuale*, 1603, desembre, 31 - 1604, desembre, 22.

Càller, a Sardenya, a la ciutat de Mallorca, que fou presa, l'any 1604, al port de Mallorca, com a represàlia dels jurats de Mallorca contra les persones i béns de Barcelona.

El 30.11.1607 el seu germà Gaspar Sadurní deuria estar mort, ja que l'havia anomenat el seu hereu universal. El testament fou redactat pel notari Jeroni Vidal, a la ciutat de Càller, el dia 5 de setembre de 1606. En les avinences fetes amb el seu germà Domènec pel tema de l'herència paterna, Jeroni Sadurní es va quedar amb unes cases al carrer de n'Avinyó, una peça de terra campa d'un tres quartes a els Àngels Vells i un censal sobre una vinya situada a prop de la capella de la Beata Maria del Port⁷²⁷².

El 31.12.1608, bateig de Joan Josep Silvestre Jeroni, fill de Jeroni Sadurní i d'Elena. Padrins: Joan Rius, sastre, i Elena Petita, de Barcelona⁷²⁷³.

El 17.03.1613, bateig de Bernat Josep, fill de Jeroni Sadurní, escudeller, i d'Elena. Padrins: Bernat Casasús, escudeller, i Esperança Vilomara, filla de Valentí Vilomara, fuster⁷²⁷⁴.

L'any 1613 residia al carrer Escudellers i carrer de les Arenes, juntament amb Elena Sadurnina, Àngela Cabanyes, vídua, i Mariàngela, donzella⁷²⁷⁵.

El 12.08.1613 va llogar, per tres anys, una peça de terra, a un pagès anomenat Bertran Font⁷²⁷⁶.

El 12.12.1617, estant a Saragossa, va nomenar procurador a l'escudeller Joan Soler⁷²⁷⁷.

El 15.11.1620 va fer testament a Saragossa. Va fer llegar a la seva esposa Elena i als seus fills Jeroni, fill seu i de Lluïsa; Josep, Bernat i Maria Àngela, fills seus i d'Elena. El testament esmenta que vivia al carrer de "nabiño" n'Avinyó "que confrentan con cassas de Ros, con cassas de la viuda Viñas y con dicha calle"⁷²⁷⁸.

El 04.03.1622, estant a Saragossa, juntament amb l'oller Pere Torres, com a usufructuari, i Isabel, la seva muller, com a propietària, van ordenar procurador a Joan Baptista Baró, notari, de Barcelona⁷²⁷⁹.

El 11.07.1624, bateig de Maria Engràcia Dorotea, filla de Jeroni Sadurní, i d'Elena. Foren padrins Francesc Ferrer, botiguer de teles, i Maria Àngela Farrica, vídua, de Barcelona⁷²⁸⁰.

El 1625 residia a Osca, des d'on va nomenar procurador a Jeroni Sadurní, major d'edat, també escudeller⁷²⁸¹. El 18.02.1627 estant a Osca, va nomenar procurador a Domènec Sadurní, el seu oncle⁷²⁸². El 1629, Elena, vídua: Jeroni va morir a Osca, ciutat on vivia.

El 1636 Elena Sadurní reconegué que pagava un cens o

penió anual de 15 sous per unes cases amb dos portals, al carrer d'Avinyó, propietat de Lluís de Masdovelles, que eren alou de la capella de Bernat Marcús i del seu rector⁷²⁸³.

El 23.09.1636 Elena Sadurní va llogar, per cinc anys, a Pere Joan Franquesa, escudeller, un obrador d'escudeller construït darrere de les cases que posseïa, amb un portal al carrer Escudellers, juntament amb les eines necessàries. El preu va ser de 55 lliures⁷²⁸⁴.

El 1645, capítols matrimonials del seu fill Francesc, perxer⁷²⁸⁵.

El 18.11.1670, el seu fill Francesc, perxer, establí en emfiteusi a Joan Darbó, gerrer, en una casa amb obrador i forn de coure escudelles que tenia al carrer dels Escudellers, que abans havien estat de Domènec Sadurní, alou del benifet de l'altar de Santa Magdalena instituït a la seu de Barcelona⁷²⁸⁶.

1060. SADURNÍ i MANGOSA, Miquel

Vers 1505 - 1566

Mestre escudeller, natural de Barcelona, pare dels escudellers Agustí ? i Antoni Sadurní, fill de Miquel Guillem Sadurní, brodadador, ciutadà de Barcelona, i de Joana Mangosa. Segons un fogatge datat de mitjan segle XVI residia al carrer dels Ollers Blancs.

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any⁷²⁸⁷.

El 10.08.1533, capítols matrimonials amb Eulàlia, filla d'Antoni Rovell, escudeller, i d'Eulàlia. Entre els testimonis, els escudellers Jaume Boleda i Jaume Albó. Va tenir, en règim d'usdefruit, l'obrador del seu sogre, l'escudeller Antoni Rovell, situat al carrer dels Ollers Blancs, passada la casa dels Navel, al carrer que anava dels Ollers Blancs a la plaça d'en Camproadó⁷²⁸⁸.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷²⁸⁹. El 1542 va ser prohoms tercer de la confraria⁷²⁹⁰. El 1546 va resultar elegit prohoms en cap de la confraria⁷²⁹¹. El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁷²⁹².

El 11.07.1550, Miquel Sadurní nomenà a Narcís Mas, calceter, com procurador per cobrar certes quantitats que se li devien⁷²⁹³.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁷²⁹⁴.

7272 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum primum*, 1607, novembre, 14 - 1608, desembre, 23.
 7273 ACB, Baptismes, vol. 8.
 7274 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 74.
 7275 APSJP, Llibreta comunió pasqual, 1613 - 1639, fol. 29v.
 7276 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum sextum*, 1612, desembre, 28 - 1613, desembre, 23, fol. 469.
 7277 AHPB, Antoni Masclans, Manual, 1617, gener, 2 - 1617, desembre, 23.
 7278 AHPNZ, Lupercio Andrés, prot. núm. 904, fol. 632r - 636r.
 7279 AHPB, Rafael Pastor, *Decimum tertium omnium contractuum et instrumentorum prothocollum*, 1621, octubre, 13 - 1622, agost, 30.
 7280 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 20.
 7281 AHPB, Antoni Masclans, Manual, 1624, desembre, 28 - 1625, desembre, 24.
 7282 AHPB, Antoni Masclans, Manual, 1624, desembre, 28 - 1625, desembre, 24.

7283 AHPB, Pau Passoles, *Primum mauale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
 7284 AHPB, Pau Passoles, *Primum mauale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
 7285 AHPB, Josep Soldevila, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1625, gener, 21 - 1641, juliol, 23; 1641, novembre, 14 - 1646, desembre, 23.
 7286 AHPB, Josep Virgili, *Quartum manuale instrumentorum*, 1670, gener, 5 - 1670, desembre, 21.
 7287 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX - 15.
 7288 AHPB, Antoni Anglès, major, *Tricessimum sextum manuale commune*, 1532, agost, 30 - 1533, abril, 8.
 7289 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
 7290 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 7291 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
 7292 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 7293 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
 7294 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

El 25.07.1555 va fer de padrí d'Àngela Caterina, filla de pares desconeguts⁷²⁹⁵.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷²⁹⁶. El 03.08.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷²⁹⁷.

El 12.09.1558 va fer de testimoni en els capítols matrimonials de Rafael Vaquer, escudeller⁷²⁹⁸.

El 04.05.1559 va fer de fadrí a la filla de Pere Vell, escudeller, a Sant Just i Sant Pastor⁷²⁹⁹.

El 10.07.1560 va vendre a Àngela Falcona, muller d'Antoni Joan Falcó, escudeller, el dret d'ús del forn i botiga que tenia a Barcelona. En un any, a partir del primer de juliol, podia fer cinc fornades de daurat. El preu a pagar fou de 10 sous⁷³⁰⁰.

El 1563 comprà un lot d'obra de terra en els encants dels béns d'Antoni Devesa, escudeller⁷³⁰¹.

El 10.09.1564 assistí a una reunió de la confraria; n'era el clavari⁷³⁰².

El 28.06.1566, testament de Miquel Sadurní, escudeller. Marmessors: Eulàlia Sadornina, la seva muller, el seu fill Antoni i el seu compare Pere, teixidor. Demanà ser enterrat a la Mercè, al vas de la confraria de Sant Hipòlit. Instituí hereu universal al seu fill Antoni Sadurní. Entre els testimonis: Guillem Salvat, escudeller⁷³⁰³.

El 30.06.1566, sepultura de Miquel Sadurní, escudeller, al cantó del carrer d'en Carabassa⁷³⁰⁴.

El 19.12.1568, sepultura de madó Sadurnina, escudellera, vídua, als Ollers⁷³⁰⁵.

1061. SAFONT, Joan

Vers 1545 - Vers 1589

Escudeller.

El 10.09.1564 consta que assistí a una reunió de la confraria⁷³⁰⁶.

El 19.09.1565 s'esmenta en un document notarial⁷³⁰⁷.

El 03.10.1565 ell i la seva esposa Caterina van llogar, per cinc anys, una casa, al vidrier Pere Amat, al carrer de la volta de Sant Miquel, pel preu de 35 lliures, a raó de 7 lliures anuals, amb la condició Amat que havia d'enrajolar l'entrada de la casa⁷³⁰⁸.

El 03.11.1568 reconegué que Antoni Safont, el seu nebot, pagès, de la parròquia de Santa Maria de Mataró, fill de Sebastià Janer a Safont, el seu cunyat, i Caterina, la seva muller, germana de Joan Safont, ambdós, fills del difunt Jaume Safont, li havien donat 30 lliures de la legítima paterna⁷³⁰⁹.

El 29.04.1570 va reconèixer deure a l'escudeller Joan Casapera 11,5 lliures per certa quantitat d'obra escudellera que li havia comprat. Va prometre pagar el deute abans de dos mesos⁷³¹⁰.

El 1573-1574 va ser prohom segon de la confraria⁷³¹¹. El 18.01.1574, prohom tercer de la confraria⁷³¹². El mateix any 1574 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷³¹³. El 1577 era prohom segon de la confraria⁷³¹⁴. El 02.08.1583 va ser nomenat prohom segon de la confraria⁷³¹⁵.

L'11.09.1583, cos de Francesc, albat, fill d'en Safont, escudeller, a la Davallada de Sant Miquel⁷³¹⁶. El 16.07.1585, cos d'en Miquel, albat d'en Safont, a la Davallada de Sant Miquel⁷³¹⁷. El 23.06.1587, albat d'Eulàlia, filla d'en Safont, a la Davallada de Sant Miquel⁷³¹⁸.

El 19.05.1590, Caterina Safont, vídua, va llogar, per cinc anys, una casa situada al cap del carrer de la Davallada de Sant Miquel, al taverner Dominic Darder, pel preu de 16 lliures anuals. Ella se'n va reservar una habitació⁷³¹⁹.

El 1591 Caterina Safont, vídua, i el seu fill Joan Pau, mercer, van establir en emfiteusi a Marc Piquer, taverner, en unes cases amb un portal que Caterina tenia al carrer de la Davallada de Sant Miquel, alou dels aniversaris comuns de la seu de Barcelona i dels seus administradors, a cens de 20 sous anuals⁷³²⁰.

El 28.03.1591, Caterina Safont, vídua de Joan Safont, escudeller, natural de Barcelona; Joan Pau Safont, mercer, i Eulàlia, la seva muller, van vendre un violari de 63 lliures, al for de 7.000 per mil, a Enric Santjust, donzell, de Barcelona, sobre unes cases amb un portal que l'esmentada Caterina tenia al carrer de la Davallada de Sant Miquel. Entre els testimonis, un Josep Safont, escrivent⁷³²¹.

Deuria morir durant la greu epidèmia de pesta del 1589.

1062. SAGARRA, Dimes

Vers 1495 - mitjan segle XVI

Mestre escudeller, natural de Barcelona. Residència: "Illa del carrer Ollers Blancs que va pel carrer del Vidre on es el forn del carrer dels Ollers Blancs, al carrer dels Ollers blancs".

7295 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 260.
 7296 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1555.
 7297 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1555.
 7298 AHCB, Notarial II -10.
 7299 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 358.
 7300 AHPB, Andreu Miquel Mir, Esborrany, 1560, abril, 10 - 1560, desembre, 21.
 7301 AHPB, Andreu Miquel Mir, Plec d'inventaris i encants, 1557 - 1563.
 7302 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 7303 AHPB, Francesc Vidal, major, Llibre de testaments, 1548, desembre, 10 - 1580, abril, 15.
 7304 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 82.
 7305 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 85.
 7306 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
 7307 AHPB, Antoni Mur, *Manuale sive prothocollum decimum*, 1563, febrer, 13 - 1565, octubre, 2.
 7308 AHPB, Joan Esteve Mir, Aprísies, 1565, juny, 7 - 1565, desembre,

24; 1566, juliol, 1.
 7309 AHPB, Anònims, Plec de documentació diversa.
 7310 AHPB, Pau Gomar, *Prothocollum seu manuale contractuum ac instrumentorum*, 1569, desembre, 29 - 1570, desembre, 24.
 7311 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 13.
 7312 AHPB, Joan Carles, *Manuale quintum*, 1568, gener, 7 - 1577, juliol, 15.
 7313 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 7314 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 7315 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 7316 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 74r.
 7317 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 97r.
 7318 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 118v.
 7319 AHPB, Jeroni Ollers, *Manuale*, 1590, gener, 1 - 1590, desembre, 22.
 7320 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Tercium prothocollum*, 1590, desembre, 29 - 1591, desembre, 23.
 7321 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Tercius liber ... in quo notantur vendiciones ...* 1590, octubre, 22 - 1591, abril, 29.

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any⁷³²².

El 08.02.1519 va reconèixer deure cinc lliures al draper Pere Rodes per una partida de llana que li havia comprat⁷³²³.

El 07.02.1528, esposalles amb Palissa, vídua de .t en blanc⁷³²⁴.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷³²⁵. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷³²⁶. El 1541 s'esmenta com a prohoms en cap de la confraria dels escudellers⁷³²⁷.

El 13.11.1541 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁷³²⁸.

El 17.07.1546 la seva muller va rebre la comunió al Pi

1063. SAGARRA, Joan

Mestre escudeller, natural de Barcelona.

El 1536-1539 era a Perpinyà treballant de l'ofici d'escudeller [ALESSANDRI, 1998: 63-70].

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷³²⁹.

1064. SAGAU i PONS, Rafael

1692 - Post. 1752

Mestre escudeller, fill de Jaume Sagau, músic, i de Madrona.

El 24.07.1717, essent jove escudeller, esposalles amb Jerònima Pujol, donzella, a la parròquia del Pi⁷³³⁰.

El 20.10.1719, bateig de Francesc Jeroni Ignasi, fill de Rafael Sagau, jove escudeller, i de Jerònima Pujol. Padrins: Jeroni Forçat, mestre blanquer, i Emerenciana Bués, vídua de Tomàs Bues, pagès⁷³³¹.

El 22.10.1719, cos de Francesc, albat de Rafael Sagau, jove escudeller, i de Jerònima, al carrer d'en Carabassa⁷³³². El 22.11.1722, bateig de Josepa Teresa Maria Ignàsia, filla de Rafael Sagau i Pons, jove escudeller, i de Jerònima Pujol. Padrins: Josep Vinyoles, sabater, i Francesca Vinyoles⁷³³³.

El 17.09.1732 va passar l'examen de mestratge a l'obrador de Lluís Lapuja, al carrer de Còdols⁷³³⁴.

El 1733 tenia llogada una part d'obrador que havia estat de Francesc Borrell⁷³³⁵.

7322 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-15.

7323 AHPB, Benet Joan, *Tricessimus secundum manuale*, 1518, setembre, 3 - 1519, març, 12.

7324 ACB, Esposalles, vol. 23.

7325 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

7326 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.

7327 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

7328 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 20.

7329 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.

7330 ACB, Esposalles, vol. 121.

7331 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 93.

7332 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 28.

7333 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 180.

7334 AHPB, Tomàs Guasquí i Brull, *Sextum manuale instrumentorum et contractuum*, 1731, desembre, 27 - 1732, desembre 24.

7335 ACB, Caritat, Censos i censals.

El 16.01.1752 assistí a una reunió de la confraria de joves escudellers i de mestre sense botiga al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites⁷³³⁶.

1065. SALA, Antoni

Vers 1570 - Post. 1620

Escudeller i corredor d'animals, natural de Barcelona, fill de Guillem Sala, pagès, de Mataró, i d'Isabel.

El 24.08.1594, capítols matrimonials amb Dionísia, donzella, filla d'Antoni Reinalt, pagès, de la Gírcola bisbat de Rodes, França, i d'Anna. Entre els testimonis, els escudellers Rafael Passoles i Guillem Aleu⁷³³⁷.

El 08.07.1602, testimoni en el contracte d'aprenentatge entre Joan Garriga, escudeller, i el jove Pere Casanova.

El 30.07.1603 reconegué un deute de 37 lliures, juntament amb Bartomeu Vila, escudeller, pel preu d'una botiga de vendre gènere d'escudeller comprada a Jaume Colom, també escudeller⁷³³⁸.

El 07.04.1604, bateig de Dionísia Antiga, filla d'Antoni Sala, i de Dionísia. Foren padrins: Jaume Roca, oller, i Antiga Sardanya, donzella, tots de Barcelona⁷³³⁹.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1606⁷³⁴⁰.

El 1608 va fer de testimoni en un document notarial⁷³⁴¹.

El 29.09.1614, bateig de Bartomeu Jeroni Josep Antoni Miquel, fill d'Antoni Sala i de Dionísia. Foren padrins Bartomeu Sala, ciutadà honrat, i Susanna Guàrdia, donzella, de Barcelona⁷³⁴².

El 03.08.1619, esposalles de la seva filla Antiga i de Dionísia amb Miquel Roldora, pagès, de Reixac, vidu⁷³⁴³.

El 21.08.1619, debitori fet a Joan Busquer, traginer de mar, per un import de 16 lliures, preu d'un ase de pèl gris⁷³⁴⁴.

El 14.02.1620, vidu, esposalles amb Joana, de Barcelona, filla de Joan Balle Batlle (?), pagès, de Torroella de Montgrí bisbat de Girona, i de Joana, aleshores difunts⁷³⁴⁵.

1066. SALA, Bartomeu

Vers 1575 - Post. 1617

Escudeller, natural de Barcelona.

El 04.03.1617, esposalles de Jerònima, filla seva, i de Margarida, amb Miquel Duran, velluter, habitant a Barcelona, fill de Marc Duran, paraire, de Collbató, aleshores ja difunt, i

7336 AHPB, Josep Llobet Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.

7337 AHPB, Maties de Déu, *Unicus liber capitulorum matrimonialium*, 1589, gener, 14 - 1609, maig, 10.

7338 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

7339 ACB, Baptismes, vol. 7, fol. 153r.

7340 AHCB, Gremial, 56-1.

7341 AHPB, Maties de Déu, *Prothocollum instrumentorum*, 1609, maig, 2 - 1609, juliol, 27.

7342 ACB, Baptismes, vol. 9, fol. 70v.

7343 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 13r.

7344 AHPB, Pere Lluell, *Quaternus aprisiarum*, 1618, desembre, 30 - 1619, desembre, 23.

7345 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 39v.

d'Anna⁷³⁴⁶.

1067. SALA i MASACHS, Francesc

Post 1723 - Post. 1775

Escudeller, fill de Salvador Sala i de Josepa Massacs.

El 15.12.1759, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Pinart, filla de Jacint Pinart i de Teresa, a la parròquia dels Sants Just i Sant Pastor *amore Dei*⁷³⁴⁷.

El 08.01.1764, confirmació de Maria, filla de Francesc Sala, escudeller, i de Maria Pinart⁷³⁴⁸. El 06.01.1775, bateig de Salvador Miquel Jacint, fill de Francesc Sala i de Maria Pinart⁷³⁴⁹.

1068. SALA, Isidre

Escudeller.

El 24.01.1760, cos de Cecília Sala, muller d'Isidre Sala, escudeller, al carrer dels Escudellers⁷³⁵⁰.

1069. SALA, Joan

(?) - Vers 1632

Escudeller.

El 1632 ja era difunt: el 3 d'abril del 1632, esposalles de Maria Teresa, filla de Joan Sala, escudeller, natural de Barcelona, difunt, i de Magdalena, amb Pau Bover, sastre de Barcelona⁷³⁵¹.

1070. SALA, Josep

Vers 1760 - Post. 1795

Escudeller.

El 27.03.1784, cos de Josep, fill de Josep Sala, jove escudeller gratis, al carrer d'en Aroles⁷³⁵².

El 06.08.1786, confirmació de Josep, fill de Josep Sala, escudeller, i de Teresa⁷³⁵³. El 04.07.1790, confirmació de Rosa, filla de Josep Sala, jove escudeller, i de Teresa Ventura⁷³⁵⁴. El 27.12.1795, bateig de Miquel Joan Climent Esteve, fill de Josep Sala, jove escudeller, i de Teresa Sala i Expòsita, cònjuges⁷³⁵⁵.

1071. SALA i PLOS, Miquel

Vers 1780 - Post. 1806

Fadrí escudeller.

El 10.06.1803, bateig de Lutgarda Maria de Gràcia Francesca, filla de Miquel Sala, escudeller, i de Francesca Clos. Padrins: Jeroni Creu, mestre blanquer, i Maria Gràcia Griber,

muller de Jeroni Griber⁷³⁵⁶.

El 02.06.1806, bateig d'Antònia Maria Raimunda. Padrins: Antoni Sala, fadrí perxer, i Maria Cellent, muller de Jeroni Cellent, pintador d'indianes⁷³⁵⁷.

El 02.06.1806, òbit de la seva filla Antònia Maria Raimunda, a Sant Just i Sant Pastor⁷³⁵⁸.

1072. SALA, Salvador

Vers 1700 - Post. 1749

Jove escudeller, de Barcelona, fill de Benet Sala, jove escudeller (?) i moliner, ciutadà de Barcelona, i de Maria.

El 04.05.1721, esposalles amb Marianna Massacs, filla de Josep Massacs, pagès, de Centelles, i de Caterina, habitants a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: Josep Lacruz, escudeller, i Joan Albert, jove escudeller. Manuel Mas, mestre escudeller, i Bernat Gros, jove escudeller, de Barcelona, afirmaren conèixer bé a la contraent⁷³⁵⁹.

El 25.08.1722 va morir Marianna. Enterrada a Sant Miquel. Els escudellers Jeroni Ribes i Josep Duran manifestaren ser veïns de Salvador Sala⁷³⁶⁰.

El 24.01.1723, esposalles amb Josepa Tomàs, filla de Gabriel Tomàs, cotxer, i de Maria, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Testimonis: Jaume Salduga, criat, i Joan Coll, jove escudeller⁷³⁶¹.

El 1725-1726, "pobre de solemnitat i no habita en lo estament"⁷³⁶².

El 25.04.1727, cos de Maria, albat, filla de Salvador Sala, escudeller, i de Josepa, prop de les caputxines⁷³⁶³.

El 09.02.1749, va fer de testimoni en la lectura del testament de Gabriel Tomàs, cotxer del marquès de Cartellà, el seu sogre, al carrer de la Carnisseria d'en Sors⁷³⁶⁴.

El 02.02.1808, testament de Mariàngela Bardí i Sala, vídua de Salvador Bardí, filla de Salvador Sala, escudeller, i de Josepa Sala i Tomàs, ambdós difunts.

1073. SALANOVA, Josep

Vers 1610 - Vers 1641

Escudeller, fill de Miquel Salanova, calceter, de Barcelona, i d'Eulàlia. Parroquià de Sant Jaume.

El 1635 va fer de testimoni a l'acta de lloguer d'una botiga per part de l'escudeller Jaume Macià⁷³⁶⁵.

El 21.07.1635, esposalles amb Maria, filla de Jaume Colom,

7346 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 270.

7347 ACB, Esposalles, vol. 143, fol. 140v.

7348 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 114.

7349 ACB, Baptismes, anys 1772-1775, fol. 158r.

7350 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.

7351 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 52r.

7352 ACB, Defuncions, vol. 8.

7353 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 239v.

7354 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 9, fol. 119v.

7355 ACB, Baptismes, vol. 36, fol. 145r.

7356 APSJP, Baptismes, vol. 21, p. 520.

7357 APSJP, Baptismes, vol. 22, p. 182.

7358 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 22, fol. 182.

7359 APSJP, Esposoris, vol. 6; ACB, Esposalles, vol. 123; ADB, Expedients matrimonials, vol. 24.

7360 ADB, Expedients matrimonials, vol. 24.

7361 ACB, Esposalles, vol. 123.

7362 AHCB, Gremis, Cadastre personal, anys 1725 - 1726.

7363 APSMP, Llibre d'òbits, anys 1725 - 1734.

7364 AHPB, Manuel Teixidor i de Llaurador, *Prima manus testamentorum*, 1715, abril, 4 - 1743, desembre, 17; 1744, març, 3 - 1755, juny, 30.

7365 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.

escudeller, i d'Esperança⁷³⁶⁶.

El 01.05.1641, cos de Maria Salanova, vídua de Josep Salanova, escudeller, als Escudellers. Enterrada a Sant Jaume⁷³⁶⁷.

1074. SALSES, Ferran de

Escudeller.

El 20.12.1515 la seva vídua Margarida Beneta confessà deure a Rafael Sors, apotecari i mestre en medicina, de Barcelona, cinc lliures de les 5 lliures, 18 sous i 4 diners que li devia pels medicaments comprats a la seva botiga, per a ella i per al seu fill natural Rafael Gibert, per la qual cosa havia estat condemnada a pagar el deute per Francesc Franc, regent de la cancelleria reial. Va afirmar que pagarà 2 lliures abans d'acabar el més de desembre d'enguany i les restants tres lliures, abans del Diumenge de Pasqua de Resurrecció⁷³⁶⁸.

1075. SALVADOR, Mateu

Escudeller.

El 03.12.1669, òbit de Francesc, albat de Mateu Salvador, escudeller, al carrer d'en Serra⁷³⁶⁹.

1076. SALUÍ

Escudeller.

El 12.03.1571, sepultura d'Agustina Saluia, muller d'en Salui, escudeller⁷³⁷⁰.

1077. SALVAT, Guillem

Escudeller de Barcelona.

El 28.06.1566, testimoni en el testament de l'escudeller Miquel Sadurní⁷³⁷¹.

1078. SÀNCHEZ, Maties

Vers 1725 - ?

Jove escudeller, fill de Miquel Sánchez i de Joana.

El 08.04.1754, esposalles amb Teresa Janer, filla de Joan Janer, i de Teresa, a la catedral *amore Dei*⁷³⁷².

1079. SANOU, Galceran

Vers 1545 - ?

Gerrer. El 07.02.1556, esposalles amb Paula, filla d'en Pons, escudeller⁷³⁷³.

7366 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 13v.

7367 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 34, fol. 48v.

7368 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1515, febrer, 3 - 1515, desembre, 30.

7369 APSJP, Llibre d'òbits, 18, fol. 23v.

7370 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 99r.

7371 AHPB, Francesc Vidal, major, Llibre de testaments, 1548, desembre, 10 - 1580, abril, 15.

7372 ACB, Esposalles, vol. 140, fol. 89.

7373 ACB, Esposalles, vol. 37, fol. 35r.

1080. SANS, Bernat

Vers 1535 - Vers 1568

Escudeller, fill de Bartomeu Sans, forner.

El 10.01.1562, esposalles amb Marianna Rafaela, filla de Salvador Oliver, escudeller, i de Francesca⁷³⁷⁴.

El 10.09.1564 assistí a una reunió de la confraria⁷³⁷⁵.

El 13.03.1565, bateig de Joan Rafael, fill de Bernat Sans, escudeller, i de Marianna. Padrins: Rafael Mates, gerrer, i Janota, donzella⁷³⁷⁶. El 06.04.1567 combregar a Bernat Sans, al carrer Escudellers⁷³⁷⁷.

El 07.03.1567, juntament amb Marianna, va vendre una casa a Andreu Portuguès⁷³⁷⁸. El 18.08.1567, juntament amb la seva esposa, van vendre unes cases per poder lluir un censal mort de 40 sous de pensió anual i de preu de 40 lliures⁷³⁷⁹.

El 16.11.1567 va reconèixer un deute de 12 lliures amb el mercader Bernat Viladomar per raó d'un préstec. Va empenyorar tres fornades d'escudelles que tenia a casa seva situada al carrer dels Escudellers Blancs⁷³⁸⁰.

El 20.04.1569 ja era difunt, ja que la seva vídua es casà amb Joan Agustí, escudeller de Barcelona veure Agustí, Joan.

1081. SANS, Joan

Vers 1579 - ?

Escudeller, natural d'Andabó bisbat de Comenges, França.

El 09.01.1582, matrimoni amb Joana, filla de Joan Gost, paraire, i de Margarida. Testimonis: Sebastià Terré, escudeller, de Barcelona, que afirmà que el coneixia des de feia 6 anys, que va venir de Reus i que estava amb Miquel Miret, escudeller, i que el va conèixer quan tindria uns 12 o 13 anys. Miquel Miret també sap que va estar 2 anys a Reus i que mai no havia tornat a França⁷³⁸¹.

1082. SANS, Salvador

Vers 1725 - ?

Jove escudeller.

El 29.09.1746, cos de Joan, albat de Salvador Sans, jove escudeller, i de Maria, al carrer d'en Carabassa⁷³⁸².

1083. SANSA, Joan

Vers 1620 - ?

Escudeller. El 26.09.1640, cos de Joan, albat, fill d'en Sans,

7374 ACB, Esposalles, vol. 40, fol. 28v.

7375 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive anuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.

7376 APSMP, Baptismes, vol. 3.

7377 APSMP, Llibre d'òbits, 1566 - 1567.

7378 AHPB, Lluís Jorba, menor, Aprisies, 1567, gener, 24 - 1567, novembre, 11.

7379 BC, Manuals Notarials, Jaume d'Encontra, 318-fol.

7380 AHPB, Pau Castellar, *Prothocollum*, 1566, desembre, 31 - 1567, desembre, 13.

7381 ADB, Informacions matrimonials, caps 20, núm. 2, any 1582.

7382 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 31.

escudeller⁷³⁸³. El 20.12.1649, cos de Josep, albat, fill d'en Joan Sansa, escudeller⁷³⁸⁴.

1084. SARMIENTO, José

Mestre escudeller.

El 1836, prohom segon del gremi⁷³⁸⁵.

1085. SASTRE, Joan

Gerrer.

El 27.08.1644, cos de Joan, albat, fill de Joan Sastre, gerrer, als Escudellers⁷³⁸⁶.

1086. SAURINA, Joan

Vers 1595 - ?

Fadrí escudeller i gerrer, fill de Jaume Saurina, teixidor de lli, i d'Elisabet.

El 10.09.1614 s'esmenta com a jove escudeller de la confraria⁷³⁸⁷.

El 28.02.1617, esposalles amb Joana Torres, filla de Joan Torres, pagès, de Castellterçol, i de Joana⁷³⁸⁸.

1087. SAYOL, Marc

Vers 1535 - Vers 1602

Escudeller, fill d'un tal Sayol, mariner, de la vila de Calella, i d'Eulàlia.

El 28.08.1562 va fer capítols matrimonials amb Elisabet Joana Monara, filla de Sebastià Lloberes, a Monar, pagès, de Sant Feliu d'Alella, aleshores ciutadà de Barcelona, i de Joana⁷³⁸⁹.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁷³⁹⁰. El 1574 s'esmenta com a confrare en la reunió de la confraria d'aquell any⁷³⁹¹.

El 24.05.1577, albat a casa del mestre Sayol, als Escudellers⁷³⁹².

El 26.03.1581 s'esmenta una vídua anomenada Lluïsa Saiola, escudellera com a padrina en un bateig⁷³⁹³.

El 21.06.1602 ja era difunt esposalles del seu fill Pau⁷³⁹⁴.

El 23.08.1620, testament de la seva vídua Elisabet Joana. Va ser enterrada a l'església de Sant Jaume, al vas de Nostra Senyora del Pilar. Va nomenar hereu universal de tots els seus

béns a Déu i a la seva ànima. Els marmessors testamentaris foren Pau Queralt, prevere beneficiat a la seu de Barcelona; Montserrat Massanes, vídua, la seva germana, i Llorenç Miralles, escudeller. El 07.09.1620 va morir⁷³⁹⁵.

1088. SAYOL i LLOBERES MONAR, Pau

Post 1562 - 1604

Escudeller de Barcelona, fill de mestre Marc Sayol, escudeller, i Elisabet Joana. Tenia botiga i obrador.

El 21.06.1602, esposalles amb Eulàlia, filla de Joan Mulet, pagès, del lloc de l'Aguiló bisbat de Solsona, i de Joana, aleshores muller de Joan Dardanyà, taverner⁷³⁹⁶.

El 07.07.1602, capítols matrimonials de Pau Sayol, escudeller, de Barcelona, amb Eulàlia⁷³⁹⁷.

El 06.09.1603 el gerrer Pau Miralles li va llogar, per tres anys, un obrador d'escudeller situat al carrer de la Mare de Déu. Preu: 33 lliures, a raó d'11 lliures anuals⁷³⁹⁸.

El 24.04.1604 ja era difunt esposalles de la seva vídua, Eulàlia, amb Llorenç Miralles, escudeller veure: Miralles, Llorenç.

El 20.08.1604 es va fer l'inventari dels seus béns. El 23.03.1605 es va fer la subhasta en els encants públics⁷³⁹⁹.

1089. SEBASTIÀ, Joan

Vers 1372 - Vers 1438

Gerrer i oller, fill de Joan Sebastià, natural de Campos Terol.

El 05.06.1386 va entrar d'aprenent amb el gerrer Pere Joan Verger⁷⁴⁰⁰.

L'any 1407 s'esmenta en unes confessions fetes al monestir de Sant Pau del Camp: cases al carrer de na Quintar. Al nord quedaven les cases del gerrer Berenguer Bonet i al sud i orient, les del gerrer Nicolau Ripoll, anteriorment de l'oller Guillem Pontets⁷⁴⁰¹.

El 22.04.1426, època firmada per Joan Sebastià, gerrer, per 100 gerres de terra per guardar mel⁷⁴⁰².

El 1438 va fer testament⁷⁴⁰³.

L'any 1460 ja era mort: Joan Arnau, apotecari, establí a Elionor, muller del mercader Guillem Bages, en un hospici amb un portal i amb hort contigu que el difunt oller Joan Sebastià tenia als Ollers Blancs, propietat de la pabordia del mes de

7383 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 144r.
 7384 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 92r.
 7385 AHCB, Gremis. Reales Ordenanzas, 21-4.
 7386 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 36.
 7387 AHPB, Maties Amell, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 7388 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 269.
 7389 AHCB, Notarial, II-10.
 7390 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
 7391 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
 7392 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.
 7393 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 135.
 7394 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 167r.

7395 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber secundus testamentorum*, 1609, novembre, 6 - 1623, novembre, 4.
 7396 ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 167r.
 7397 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials, 1596 - 1605 i s. d.
 7398 AHPB, Pere Pau Pastor, *Septimum manuale*, 1602, desembre, 26 - 1603, desembre, 23.
 7399 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec d'inventaris i encants, 1601 - 1605.
 7400 AHPB, Jaume de Trilla, *Sextum manuale*, 1385, setembre, 10 - 1386, juny, 30, fol. 138r.
 7401 ACA, Monacals. Hisenda, vol. 1514, fol. 38v-39r.
 7402 AHPB, Ferrer Verdager, *Manuale quartum*, 1425, desembre, 29 - 1427, desembre, 5.
 7403 AHPB, Joan Franc, major, *Secundus liber testamentorum*, 1426, setembre, 2 - 1444, desembre, 24.

gener de la seu de Barcelona⁷⁴⁰⁴.

1090. SEGARRA, Dimes

Escudeller, fill d'Onofre Segarra.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁴⁰⁵.

1091. SEGARRA, Pere

Segona meitat del segle XIV

Escudeller. Tenim dubtes si es tractava d'un escudeller d'obra de terra o de fusta, ja que s'esmenta en el quarter de la mar.

El 1389 s'esmenta el seu nom en un padró de milícia, Pere Segarra, lança e peves⁷⁴⁰⁶.

1092. SEGARRA, Onofre

Escudeller.

Va ser un dels col·laboradors del mercader-escudeller Nicolau Reyner.

El 1513-1514 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 65]. El 1516 s'esmenta en el fogatge⁷⁴⁰⁷.

El 24.09.1520 va perdonar a la seva esposa Aldonça de totes les injúries i ofenses llençades per ella contra la seva persona⁷⁴⁰⁸.

El 29.12.1531 va fer capítols matrimonials amb Joana, vídua de Jaume Vila, teixidor de llana⁷⁴⁰⁹.

1093. SEGUÍ, Jaume

Vers 1558 - Vers 1635

Escudeller, fill de Joan Seguí, pagès, de la parròquia de Freixes, bisbat de Gènova França, i de Joana en un altre document diu ser fill de Pere Seguí, pagès de Balada, França, i de Joana.

El 14.08.1588 esposalles amb Paula, filla de Ramon Llaró o Claró, calceter, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia⁷⁴¹⁰.

L'11.01.1595 Alexandre Cordells, ciutadà honrat i regent de la vegueria establí en emfiteusi a Jaume Seguí en una casa amb portal, pou i eixida al carrer dels Ollers Escudellers, que era del benifet de l'Anunciació Sacratíssima de la Verge Maria a l'església de Sant Miquel. Limitaven: per l'orient, amb altres cases de Miquel Vidal, abans de Maria Roberta, vídua de Benet Robert, gerrer; pel sud, amb el carrer dels Ollers Escudellers; per l'occident, amb l'honor de Bartomeu Costa, escudeller abans de Joan Moxó, gerrer; pel nord, amb l'honor d'Isern, sastre. La

7404 AHPB, Antoni Palomeres, *Manuale primum*, 1458, setembre, 30 - 1460, octubre, 6.

7405 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

7406 AHCB, Consell de Cent. Fogatges-XIX, vols. 1 a 14.

7407 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX - 15.

7408 AHPB, Esteve Antic Triter, *Quintum manuale*, 1519, agost, 1 - 1522, gener, 11.

7409 AHPB, Jaume Benet Miquel, Plec de capítols matrimonials, 1529 - 1544.

7410 ACB, Esposalles, vol. 54, fol. 127.

casa la tenia per venda feta per Caterina, vídua de Jaume Him, escudeller, el 08.07.1562 notari Miquel Mongay. Pertanyia a Miquel Vidal per testament de Gaspar Vidal, el seu pare G. F. Devesa, 10.09.1589 com a hereu d'Antoni Vidal, per venda de Caterina Him 08.07.1572, i a Jaume Him per establiment d'Eulàlia Isern, vídua de Joan Isern, mercader 06.03.1548. El preu fou de 15 lliures a pagar en dues meitats⁷⁴¹¹.

El 26.11.1594, va fer de testimoni en els capítols matrimonials entre Miquel Passoles, escudeller, i Paula Costada⁷⁴¹².

El 15.01.1596 Pere Rovira, adroguer, com a tutor de Jerònima, filla de Rafael Horta, escudeller difunt, llogà per cinc anys a Jaume Seguí, com a millor postor, unes cases amb obrador al carrer dels Escudellers. Jaume Seguí rellogà immediatament les cases i obrador a Gabriel Mas, gerrer, i a Marianna, sa muller⁷⁴¹³.

Assistí a la reunió de la confraria del 16.08.1600⁷⁴¹⁴.

El 20.02.1600 Joan Prats, mestre de cases, reconegué que Jaume Seguí, escudeller, li va pagar 36 lliures per certes obres fetes en unes cases establertes per Benet Miquel, sastre, i per Bartomeu Cardenyas, escudeller, tutors dels béns dels fills de Gaspar Vidal, escudeller, al carrer d'en Simó Oller. Entre els testimonis, l'escudeller Jaume Garriga⁷⁴¹⁵.

El 26/04/1601 testament de Caterina, sa muller. Marmessors, Jaume Seguí i Guillem Seguí, llur cunyat. Sepultura a Sant Jaume al vas on diguin els marmessors. El 02/05/1601, sepultura de Caterina. Deixà dos fills: Caterina i Joan⁷⁴¹⁶.

El 07.05.1601 va ser present en una reunió de la confraria XXX.

El 31.10.1601 esposalles amb Antiga, vídua de Pere Manines, daguer de Barcelona ACB, Esposalles, vol. 61, fol. 71r.

El 18.11.1601 va fer capítols matrimonials entre Jaume Seguí, escudeller ciutadà de Barcelona, fill de Joan Seguí, pagès de la parròquia de Freixes, bisbat de Genes, i de Joana amb Antiga Menines, vídua de Pere Menines, daguer, ciutadà de Barcelona, filla de Pere Benet, pagès de Sant Hipòlit de Voltregà Vic i de Montserrat. Dot: 110 lliures⁷⁴¹⁷.

El 27.08.1603, cos d'Antiga Seguina, muller del mestre Seguí, escudeller, als Escudellers⁷⁴¹⁸.

El 11.10.1603 llogà unes cases que tenia al carrer dels Escudellers a Bernat Llanussa, sastre, per tres anys, i al preu de 22 lliures anuals⁷⁴¹⁹.

El 19.10.1608, esposalles amb Elionor, filla de Pau

7411 AHCB, Notarial, XII-6.

7412 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de capítols matrimonials.

7413 AHPB, Francesc Aquiles, major, *Decimum septimum manuale sive prothocollum*, 1595, desembre, 26 - 1596, desembre, 24.

7414 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, anys 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

7415 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, anys 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

7416 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1589, febrer, 16 - 1601, maig, 8.

7417 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber quartus capitulorum matrimonialium et aliarum capitulacionum*, 1599, gener, 13 - 1601, desembre, 19.

7418 ADB, Sant Jaume, Funeràries, núm. 31.

7419 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

Pons, matalasser, de Barcelona, mort a Càller Sardenya, i d'Esperança⁷⁴²⁰.

El 30.04.1608, per pagar a Benet Miquel, sastre de Barcelona, 10 de les 15 lliures que li devia per una casa on l'esmentat sastre havia establert a l'escudeller, que estava situada al carrer dels Escudellers a més dels censos deguts, li va consignar 24 lliures que el gerrer Antoni Borrell li pagava, anualment i en dues pagues, del lloguer d'unes cases que eren de l'esmentat Jaume Seguí⁷⁴²¹.

El 1600 va fer obres a l'obrador d'escudeller que era dels fills i hereus del difunt Gaspar Vidal, al carrer dels Escudellers⁷⁴²².

El 07.08.1611 se li va afermar Bernardí Camps, de 12 anys, fill d'Antoni Camps, pagès de França, habitant a Barcelona, per aprendre l'ofici d'escudeller⁷⁴²³.

L'any 1612 vivia en unes cases al carrer del Carme, alies d'en Moneder⁷⁴²⁴.

El 19.04.1615, esposalles de sa filla Caterina amb Jeroni Font, escudeller. Una vegada vídua es va casar amb l'escudeller Pere Joan Franquesa⁷⁴²⁵.

El 30.05.1615 Jaume Seguí va donar a Jeroni Font unes cases amb dos portals i obrador o botiga al carrer dels Escudellers Blancs, com a aportació dotal de la seva esposa. L'obrador el conduïa l'escudeller Macià Ràfols, i la casa, Eulàlia Graidà, en absència de Mateu Sans, sastre. Testimonis: Esteve Bastida, escudeller, i Tomàs Billo, teixidor de lli⁷⁴²⁶.

El 13.12.1627 va llogar al ferrer Ramon Ribera unes cases al carrer del Carme al costat del carrer d'en Jutglar. El preu del lloguer va ser de 30 lliures, a raó de 10 lliures anuals⁷⁴²⁷.

El 20.07.1629 va llogar al seu gendre la meitat de la casa on vivia Jaume Seguí

El 29.04.1630 va fer testament. Nomenà marmessors al rector de Sant Jaume, a Elionor Seguí, la seva esposa, i a Caterina Franquesa, sa filla, muller de Pere Joan Franquesa, jove escudeller. Demanà ser enterrat a Sant Jaume. Permeté a Elionor Seguí disposar del lloguer que, durant tres anys després de l'òbit, es podria fer d'una gran casa que tenia al carrer major dels Escudellers, pagant els censos corresponents. Instituí hereva universal a Caterina Franquesa⁷⁴²⁸.

El 01.03.1632 ell i la seva esposa Elionor van establir en emfiteusi a Macià Blanxart, sastre de Barcelona, en unes cases abans amb dos portals i aleshores només amb un obert al carrer, amb pou i safareig, d'11 canes de llargària des de l'eixida fins a la mitjana on s'hi havia de fer construir una tàpia per tancar l'hort. Estava al carrer dels Escudellers Blancs, als costat d'unes

grans cases que estaven a orient seu que foren de Miquel Vidal. Preu: 22,5 lliures, 50 lliures en millores i d'entrada un parell de pollastres⁷⁴²⁹.

El 1635 Elionor, vídua, va llogar, per cinc anys, un obrador que tenia al carrer dels Escudellers Blancs, a l'escudeller Joan Coll⁷⁴³⁰.

El 29.12.1637, testament d'Elionor Seguí, vídua de Jaume Seguí. Marmessors: Pere Joan Franquesa, son gendre, i Caterina, muller de Pere Joan Franquesa i filla d'Elionor. Entre els testimonis, Joan Coll, escudeller, i Josep Colom, jove escudeller⁷⁴³¹.

El 23.07.1641 es va fer inventari dels seus béns. Entre els testimonis, Julià Grasses i Pau Benet Company, escudellers⁷⁴³².

1094. SERRA, Andreu

Vers 1460 - 1510

Escudeller de Barcelona. Residència: prop el portal de Trenta Claus.

El 24.01.1482, esposalles d'Andreu Serra, escudeller, amb Segimona, filla de Joan Segimon, pagès de Vic⁷⁴³³.

El 1490 compra safra a Francesc Reyner.

El 25.06.1491, l'escudeller Francesc Cardona i la seva esposa Joana li van llogar, per tres anys, un obrador de l'ofici d'escudeller amb hort, excepte els forns, però amb la facultat de poder coure quan vulguí, obrador que era al carrer d'en Codolell, pel preu de 3 lliures i 10 sous anuals⁷⁴³⁴. L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any⁷⁴³⁵.

El 1508 va fer de testimoni en el testament de Pere Ossa, taverner⁷⁴³⁶.

El 31.08.1510 sepultura d'en Serra⁷⁴³⁷.

El 09.06.1513 s'esmenta Caterina, vídua d'Andreu Serra, escudeller. Va vendre un violari, per import de 3 lliures i 10 sous, a Caterina Ferrera, així com també roba als encants⁷⁴³⁸.

1095. SERRA, Francesc

Vers 1525 - Vers 1592

Escudeller, fill de Gabriel Serra, escudeller, i de Jerònima. Residència: cases amb hort contigu, amb tres portals, dos al carrer dels Ollers i un al carrer de na Sagra. La va heretar del seu pare, l'escudeller Gabriel Serra, mort el 1548. Era de la comunitat de preveres de Santa Maria del Mar i alou de la

7420 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 153.

7421 AHPB, Maties de Déu, *Protocollum instrumentorum*, 1606, gener, 7 - 1609, abril, 30.

7422 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecim prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

7423 AHPB, Pere Llunell, *Quaternus apprisiarum*, 1610, desembre, 29-1611, desembre, 22, fol. 311r - 311v.

7424 AHPB, Esteve Vallalta, *Llibre de vendes*, 1600, gener, 13 - 1612, febrer, 10.

7425 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 260.

7426 AHPB, Antoni Roure, *Manual*, 1614, desembre, 28 - 1615, desembre, 24.

7427 AHPB, Francesc Casselles, major, *Decimum prothocollum*, 1626, desembre, 28 - 1627, desembre, 23.

7428 AHPB, Francesc Casselles, major, *Testaments*, 1620, gener, 24 - 1631, octubre, 19.

7429 AHPB, Lluís Collell, *Decimum protocollum contractuum communitium*, 1631, desembre, 26 - 1632, desembre, 24.

7430 AHPB, Antoni Seguí i de Capella, *Decimum nonum protocollum sive manuale instrumentorum*, 1634, desembre, 25 - 1635, desembre, 24.

7431 AHPB, Pau Passoles, *Llibre de testaments*, 1636, desembre, 29 - 1651, març, 29, fol. 1.

7432 AHPB, Ramon Batlle, *Plec d'inventaris i encants*, 1640 - 1644.

7433 ACB, Esposalles, vol. 3.

7434 AHPB, Miquel Fortuny, *Septimum manuale*, 1491, setembre, 16 - 1492, juliol, 17.

7435 AHCB, Consell de Cent. Fogatges-XIX.

7436 AHPB, Jaume Llätzer Vilar, *Primus liber testamentorum*, anys 1506 - 1519.

7437 APSMP, Defuncions, 1510.

7438 AHPB, Joan Savina, *Manuale octavum*, anys 1512 - 1513.

pabordia del més d'abril de la seu de Barcelona.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁷⁴³⁹.

El 25.04.1549 va fer capítols matrimonials amb Caterina Puig⁷⁴⁴⁰. L'11.05.1549 esposalles amb Caterina filla de Francesc Puig, cinter⁷⁴⁴¹.

El 12.10.1549 fou nomenat procurador per la seva mare per cobrar certes quantitats que li devien⁷⁴⁴².

El 1553 reconegué deure a Jerònima Mestre, vídua de l'escudeller Cosme Mestre diverses quantitats de diner per raó d'un préstec i per la compra de vernís⁷⁴⁴³.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁴⁴⁴.

El 24.06.1561 s'esmenta l'òbit de Jerònima la seva mare: mare de mossèn Serra, "mestre de les regolls valencianes".

El 05.02.1566 esposalles amb Paula, filla de Jaume Viltru, paraire⁷⁴⁴⁵.

El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁷⁴⁴⁶. El 1574 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁴⁴⁷.

El 06.07.1576, combregar del mestre Serra, escudeller, als Escudellers⁷⁴⁴⁸.

El 18.10.1578, albat d'en Serra, escudeller, als Escudellers⁷⁴⁴⁹.

El 1581 era el prohoms en cap de la confraria⁷⁴⁵⁰.

El 10.05.1586 època de 4 lliures, 13 sous i 8 diners de les quals, 4 lliures i 10 sous eren el preu de 50 rajoles valencianes a 9 lliures el centenar comprades per Jeroni Sescases destinades al "testu quadrat sole domorum" paviment d'unes cases situades al carrer Inferior de Sant Pere de les Puelles, de Barcelona, i tres sous i 8 diners pel transport de les rajoles⁷⁴⁵¹.

El 1587 era el prohoms en cap de la confraria⁷⁴⁵².

El 04.01.1591, per tres anys, va rebre autorització per extreure terra necessària per a la seva feina d'escudeller dels terrenys d'una torre situada a la muntanya de Montjuïc propietat del mercer Jaume Peralba. Pel preu fou de 19 lliures, és a dir, 6 lliures anuals, a pagar en dues vegades cada mig any⁷⁴⁵³.

El 26.05.1592 va fer de testimoni en el testament de l'escudeller Gaspar Vidal⁷⁴⁵⁴.

1096. SERRA, Francesc

Segona meitat del segle XVIII

Fadrí escudeller, fill de Pau o de Ramon Serra i de Margarida.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria⁷⁴⁵⁵.

El 21.04.1783 esposalles amb (?) Pagès, vídua, filla de Joan i de Teresa, al Pi⁷⁴⁵⁶.

1097. SERRA, Gabriel

Vers 1490 - 1548

Mestre escudeller de Barcelona. Residència: illa del carrer de na Sagra, on era la casa d'en Travessa, al carrer dels Ollers.

El 1510 va vendre un violari al sastre Antoni Miquel per import de 7 lliures i renda anual de 20 sous⁷⁴⁵⁷.

El 22.10.1513 esposalles amb Jerònima, filla del mestre Antoni Sabater⁷⁴⁵⁸.

El 1516 s'esmenta en el fogatge⁷⁴⁵⁹.

El 01.03.1525 l'apotecari Joan Soler li va vendre unes cases amb hort contigu, amb tres portals, dos al carrer dels Ollers Blancs i un al carrer de na Sagra, al cap del carrer, pel preu de 130 lliures⁷⁴⁶⁰.

El 1526 era el prohoms de la confraria pel Quarter d'Avall, juntament amb Pere Ferran, gerrer.

El 05.09.1532 va comprar, juntament amb els escudellers Pere Ponç, Joan Montornès, Jaume Boleda, Jaume Albó i Onofre Espelta una peça de terra plantada de vinya a Montjuïc, que era alou del monestir de la Mercè, pel preu de 8 ducats, és a dir, 9 lliures i 12 sous⁷⁴⁶¹.

Els dies 25.09.1533 i 09.10.1533 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁴⁶².

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁴⁶³. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁴⁶⁴. El 1540 s'esmenta com a prohoms segon de la confraria dels gerrers i rajolers⁷⁴⁶⁵. El 1542 va ser prohoms en cap de la confraria⁷⁴⁶⁶.

El 12.10.1549, Jerònima, vídua, nomenà procurador Francesc Serra, escudeller, son fill, que cobrar certes quantitats

7439 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.

7440 AHPB, Andreu Miquel Mir, Capítols matrimonials, 1545 - 1549.

7441 ACB, Esposalles, vol. 34, fol. 3r.

7442 AHPB, Francesc Vidal major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29-1549, desembre, 23.

7443 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.

7444 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

7445 ACB, Esposalles, vol. 42, fol. 53v.

7446 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.

7447 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.

7448 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 25.

7449 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 26.

7450 AHCB, Gremis, Diversos, vol. 13.

7451 AHPB, Francesc Aquiles major, *Quaternus aprisiarum*, 1585, desembre, 30 - 1586, desembre, 24.

7452 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

7453 AHPB, Miquel Vives, *Quaternus sive manuale instrumentorum*, 1590, desembre, 27 - 1591, desembre, 23.

7454 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1589, febrer, 16 - 1601, maig, 8.

7455 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.

7456 ACB, Esposalles, vol. 155.

7457 AHPB, Joan Savina, *Manuale quintum*, 1510, setembre, 16 - 1511, març, 21.

7458 ACB, Esposalles, vol. 16, fol. 16r.

7459 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX- 5.

7460 AHPB, Andreu Miquel Mir, major, *Sextum decimum manuale contractuum comunium*, 1524, novembre, 10 - 1525, juliol, 6.

7461 AHPB, Antoni Benet Joan, *Reportorium*, 1532, gener, 18 - 1533, febrer, 4.

7462 AHPB, Antoni anglès, major, *Quartum manuale negociorum monasterii fratrum minorum Barchinone*, 1533, setembre, 25 - 1542, gener, 26.

7463 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.

7464 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.

7465 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

7466 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.

que se li devien⁷⁴⁶⁷.

El 26.04.1553, Jerònima Serra i Francesc Serra, mare i fill, reconeixen que devien 15 lliures i 10 sous a Jerònima Mestre, vídua de l'escudeller Cosme Mestre, per raó d'un préstec⁷⁴⁶⁸.

El 24.06.1561 s'esmenta l'òbit de Jerònima, mare de mossèn Serra Francesc Serra, "mestre de les regolls valencianes".

1098. SERRA, Julià

? - 1574

Escudeller.

El 25.04.1574, sepultura de Julià Serra, escudeller⁷⁴⁶⁹.

1099. SERRA i VILTRÚ, Pere

Vers 1567 - Abans de 1628

Escudeller de Barcelona, fill d'Antoni Francesc Serra, escudeller, i de Paula Viltrú. Va ser el pare del també escudeller Salvador Serra.

El 24.01.1590 capítols matrimonials amb Magdalena Camberta, vídua de Simó Cambert, passamaner, filla de Miquel Llopis, passamaner de Barcelona, i de Margarida⁷⁴⁷⁰.

El 1600 fou prohom de la confraria. El 1601 i 1606 s'esmenta en les reunions de la confraria d'aquells anys⁷⁴⁷¹.

El 07.05.1607 albat del mestre Serra, als Escudellers⁷⁴⁷².

El 1608 va formalitzar una companyia, per tres anys, amb l'escudeller toledà Llorenç de Madrid⁷⁴⁷³.

El 25.07.1610 fou nomenat procurador de la confraria⁷⁴⁷⁴. El 21.12.1612 fou perdonat per la persona agredida, per haver colpejat al cap a Joan Pomés, hortolà, durant una baralla entre diverses persones al carrer dels Escudellers⁷⁴⁷⁵.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁷⁴⁷⁶.

El 05.08.1615 esposalles de la seva filla Elisabet i de Magdalena amb Joan Bernat, flassader, habitant a Barcelona, fill de Joan Bernat, pagès, de Vinaixa, arquebisbat de Tarragona, i d'Elisabet, aleshores ja difunts⁷⁴⁷⁷.

El 10.05.1618, esposalles de la seva filla Paula i de Magdalena amb Josep Claveria, sastre, de Barcelona, fill de Guerau Claveria, sastre de Barcelona, i de Magdalena⁷⁴⁷⁸.

El 08.06.1621, esposalles de son fill Salvador i de Magdalena amb Joana Vaells, filla de Joan Vaells, pagès de Fontanet, i d'Aldonça. Dot: 200 lliures. El 31.07.1621 van reconèixer haver rebut la meitat de l'import del dot⁷⁴⁷⁹.

El 18.10.1622 fou prohom de la confraria dels escudellers i dels gerrers i síndic procurador, juntament amb Pere Benevaire i Joan Garriga, síndic del plom⁷⁴⁸⁰.

El 29.10.1622, per a poder pagar a Miquel Joan Rossell, mercader de Barcelona, 50 lliures, 10 sous barcelonins va assignar i consignar aquesta quantitat al clavari de la llotja de mar de Barcelona, ço és, 32 lliures i 10 sous, preu de 3.135 rajoles verdes, a raó de 10 lliures i 10 sous per miler, i les restants 17 lliures i 12 sous preu de 3.200 rajoles aspres, a raó d'onze sous per cada centenar que havien servit per enrajolar la galeria de la llotja i que havia pres un tal Sociés, mestre de cases, per ordre de Miquel Joan Rossell⁷⁴⁸¹.

El 09.05.1628 la seva vídua passava per dificultats processals: un tal Lliga, sastre, contra la vídua Serra, escudellera, pel qual fou pignorada⁷⁴⁸².

El 05.08.1628 Magdalena llogà, per tres anys, al paller Joan Bassal una botiga i sostre que tenia al carrer dels Escudellers. Preu: 7 lliures i 5 sous anuals⁷⁴⁸³.

El 08.01.1633, esposalles de la seva filla Antiga i de Magdalena amb Agustí Gorcs, jove veler, ciutadà de Barcelona⁷⁴⁸⁴.

El 19.11.1636 Magdalena Serra, vídua de Pere Serra, i Salvador Serra, escudeller, llogaren a Andreu Pomareda, escudeller, un obrador d'escudeller amb dos portals al carrer de na Sagra, amb forns construïts. El lloguer fou per 5 anys. Amb els pactes següents: li era permès, si volia, reedificar un forn de cremar, i li havien de donar aigua del pou. El preu fou de 60 lliures⁷⁴⁸⁵.

El 23.06.1637 Magdalena Serra, vídua de Pere Serra, com a usufructuària, va llogar a Agustí Batlle, escudeller, per 3 anys, una casa a Barcelona al carrer dels Escudellers. Preu: 39 lliures, a raó de 13 lliures anuals⁷⁴⁸⁶.

L'11 de febrer de 1646, capítols matrimonials entre Rafael Gras, paraire i abaixador, fill Rafael Gras, paraire i abaixador, i de Paula, amb Antiga, vídua d'Agustí Gorcs, velluter, filla Pere Serra, escudeller i de Magdalena⁷⁴⁸⁷.

El 24.03.1637 Magdalena Serra nomenà procurador a Antoni Francesc Gotera, notari de Barcelona⁷⁴⁸⁸.

El 03.03.1649 Magdalena Serra, la seva vídua, va fer

7467 AHPB, Francesc Vidal major, *Protocollum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
 7468 AHPB, Jordi Joan Tost, *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.
 7469 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 135r.
 7470 AHPB, Montserrat Móra, *Protocolum instrumentorum et contractuum comunium*, 1589, desembre, 30 - 1590, juny, 16.
 7471 AHCB, Gremial, 56-I.
 7472 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 32.
 7473 AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber sextus capitulorum matrimonialium] et concordiarum*, 1605, gener, 4 - 1608, novembre, 23.
 7474 AHPB, Bernat Puigvert, *Decimum octavum manuale sive protocollum instrumentorum*, 1609, desembre, 28 - 1610, desembre, 23.
 7475 AHPB, Antic Terra, *Primum manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1612, juliol, 19 - 1613, desembre, 16.
 7476 AHPB, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 7477 ACB, Esposalles, vol. 68, fol. 43.
 7478 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 45r.

7479 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum quartum*, 1620, desembre, 26 - 1621, desembre, 24.
 7480 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum quintum*, 1621, desembre, 25 - 1622, desembre, 24.
 7481 AHPB, Jeroni Sabata, *Decimum sextum manuale contractuum comunium*, 1621, desembre, 31 - 1622, desembre, 23.
 7482 AHCB, Arxiu del Veguer, XXI, caixa 1.
 7483 AHPB, Gaspar Xarles, Manual, 1628, febrer, 3 - 1628, novembre, 9.
 7484 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 103v.
 7485 AHPB, Pau Passoles, *Primum manuale sive primum protocollum*, 1635, gener, 11 - 1636, desembre, 23.
 7486 AHPB, Pau Passoles, *Manuale sive protocollum secundum omnium instrumentorum*, 1636, desembre, 28 - 1737, desembre, 24.
 7487 AHPB, Lluís Collell, menor, Llibre segon de capítols matrimonials 1636, agost, 24; 1640, gener, 7 - 1656, novembre, 19, fol. 216.
 7488 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1636, desembre, 28 - 1637, desembre, 24.

testament⁷⁴⁸⁹.

1100. SERRA, Salvador

Vers 1600 - 1637

Escudeller de Barcelona, fill de Pere Serra, escudeller, i de Magdalena.

El 08.06.1621, esposalles amb Joana Vaells, filla de Joan Vaells, pagès, de Fontanet bisbat d'Urgell i d'Aldonça, habitant a Barcelona⁷⁴⁹⁰. El 31.07.1621 va fer capítols matrimonials amb Joana Vaells⁷⁴⁹¹.

El 02.09.1621 va fer de padrí d'un fill secret a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁷⁴⁹².

El 1628 s'esmenta en el contracte d'aprenentatge del jove Joan Font.

El 05.06.1628 contractà amb Joan Mora, paborde de la seu de Barcelona, la fabricació de 2.500 rajoles valencianes pintades amb una història el dibuix de la qual li donà l'esmentat paborde. Disposà de dos mesos per fer-ho a canvi de 33 lliures⁷⁴⁹³.

El 04.02.1629 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁷⁴⁹⁴. El 13.07.1629 va fer de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁷⁴⁹⁵.

El 08.11.1637, cos de Salvador Serra, escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Jaume⁷⁴⁹⁶.

El 03.12.1638, cos de Serra, vídua de Salvador Serra, escudeller, als Escudellers. Enterrada *amore Dei*⁷⁴⁹⁷.

El 03.03.1655 Pere Serrano *ex custodia* del sereníssim Joan d'Àustria, i Isabel, muller seva, filla del difunt Salvador Serra, mestre escudeller, reconeixen que Joan Corballó, escudeller, clavari de la confraria 1653-1654 els hi va donar 25 lliures de la causa pia de la confraria de Sant Hipòlit destinades a les filles d'escudeller com ajuda matrimonial⁷⁴⁹⁸.

1101. SERVALLS, Jaume

Vers 1545 - Post. 1581

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de .t. Servalls, pagès, de Barcelona, de Joana. Residència: carrer dels Escudellers.

El 10.03.1569, esposalles amb Elisabet, filla de Joan Costa, pagès, de Prats de Rei, i de Joana⁷⁴⁹⁹.

El 05.08.1573, bateig de Pere Joan fill de Jaume Servalls, escudeller, i d'Isabel. Padrins. Pere Gomaull ? sabater i Àngela

Puig⁷⁵⁰⁰.

El 1574 era el clavari de la confraria dels escudellers⁷⁵⁰¹. El 1574 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁵⁰².

El 28.11.1576, bateig de Miquel Antoni? Pau, fill de mestre Jaume Serval, escudeller, i de Caterina? Foren padrins: Miquel Pons ?, escudeller, i Isabel Piferrera, muller de M. Piferrer, escudeller⁷⁵⁰³.

El 14.10.1581, cos d'en Jaume, albat d'en Serval, escudeller, al carrer Escudellers⁷⁵⁰⁴.

1102. SERVALLS, Llorenç

Escudeller (?)

El 04.11.1607, albat de Llorenç, fill de Llorenç Servalls, als Escudellers, a prop del portal⁷⁵⁰⁵.

1103. SERVANYÀ, Pere

Vers 1640 - Post. 1680

Mestre escudeller de Barcelona.

El 22.05.1667 va contractar amb el mestre de cases Jeroni Santacana la fabricació d'un forn d'escudeller, una portalada i una finestra en unes cases que tenia, per establiment, al carrer del Vidre. El forn havia de ser com el del mestre escudeller Josep Pomareda⁷⁵⁰⁶.

El 20-07.1667, degut a la falta de pagament de cinc pensions i per poder comprar materials *ad effectum fabricandi seu fabricar faciendi opere terre* va vendre unes cases que eren de la seva esposa al carrer de Sant Pau del Camp, ja que amenaçaven ruïna⁷⁵⁰⁷.

El 17.04.1668, bateig de Pere Jeroni Josep Francesc, fill de Pere Servanyà, escudeller, i de Mariàngela. Foren padrins: Pere Alzina, corder, i Maria Santacana, muller de Jeroni Santacana, mestre de cases⁷⁵⁰⁸. El 05.06.1668 cos de Pere, albat, fill de Pere Servanyà, escudeller, a la Carnisseria d'en Sorts⁷⁵⁰⁹.

El 19.08.1668 reconegué un debitori al mercader Jaume Teixidor per un import de 25 dobles d'or, preu de la compra de 10 roves de terra de safra, a raó de 10 dobles per quintar, per mitjà del corredor d'orella Paulí Llenes. Va cancel·lar el deute el 14.02.1669⁷⁵¹⁰.

El 1669 consta que posseïa un forn petit, pel qual pagava 8 sous en concepte de taxa de les fornades [BATLLORI, LLUBIÀ, 1949: 133-134].

El 17.10.1670, juntament amb Mariàngela, firmà un

7489 AHCB, Notarial III - 20.

7490 ACB, Esposalles, vol. 71, fol. 8r.

7491 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimum quartum*, 1620, desembre, 26 - 1621, desembre, 24; Antoni Joan Fita, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1621, gener, 6 - 1622, desembre, 20.

7492 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 311.

7493 AHPB, Lluís Coll, *Manuale*, 1628, desembre, 28; 1629, febrer, 2 - 1629, desembre, 14.

7494 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 116.

7495 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 121.

7496 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 33

7497 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 33.

7498 AHPB, Francesc Lentsclà, *Decimum septimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1654, desembre, 31 - 1655, desembre, 24.

7499 ACB, Esposalles, vol. 44, fol. 47.

7500 APSJP, Baptismes, vol. 2, fol. 288

7501 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

7502 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i ss.

7503 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 67v.

7504 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 49r.

7505 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 118, fol. 48r.

7506 AHPB, Francesc Avellà, *Decimum tertium manuale contractuum et instrumentorum*, 1665, desembre, 28 - 1666, desembre, 19.

7507 AHPB, Francesc Avellà, Llibre de vendes, 1655, agost, 21 - 1672, febrer, 16.

7508 APSJP, Baptismes, vol. 8.

7509 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 17, fol. 107v.

7510 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1667, desembre, 26 - 1668, desembre, 24.

debitori amb Pau Babot, escudeller, de 51 lliures i 6 sous per una certa quantitat d'obra de terra escudellera que els hi van comprar i es comprometeren a pagar en dos mesos. Deixà penyores. Testimonis: Joan Darbó, gerrer, i Gabriel Colom, jove escudeller⁷⁵¹¹.

El 22.09.1680, cos de Maria Anna, albat, filla d'en Pere Serval, escudeller⁷⁵¹².

1104. SICART, Miquel

Escudeller, de Barcelona.

El 01.02.1571, B. Claret, batxiller en dret civil, reconegué que Miquel Sicart, escudeller, de Barcelona, li devia 24 sous⁷⁵¹³.

El 23.12.1572 va reconèixer que Jaume Figuerola, clergue, li va tornar 25 lliures d'un deute⁷⁵¹⁴.

El 21.01.1597 fra Arcàngel Pongem, eremita de la capella o eremitori de Sant Salvador, de Vilafranca del Penedès, donà a Miquel Sicart, el seu oncle, unes cases a Barcelona al carrer anomenat Bonanat Pons, aleshores també anomenat la Rambla. Testimonis: Bartomeu Alibons, agutzil reial extraordinari, i Jeroni Rialp, mercader de Barcelona. Francesc Pedralbes⁷⁵¹⁵.

1105. SIMÓ, Joan

Oller.

El 1417 s'esmenten unes cases amb forn, pou i safareig que els hereus del difunt Joan Simó, oller, tenien al carrer de na Quintar. Eren d'Isabel, muller de Bonanat Català⁷⁵¹⁶.

1106. SIMÓ, Magí

Vers 1605 - Vers 1652

Mestre escudeller, natural de Reus, des del 1625 residia a Barcelona. Residència: carrer Nou.

El 04.12.1632, esposalles amb Isabel, filla de Joan Dainet ?, cotxer, habitant a Barcelona, i de Margarida⁷⁵¹⁷.

S'esmenta al fogatge de l'any 1640⁷⁵¹⁸.

El 17.05.1641, bateig d'Anna Maria Prudència Paciència, filla de Magí Simó, escudeller, i d'Isabel. Foren padrins: Francesc Simó, jove cirurgià, i Anna Maria Rafael, muller de Ramon Rafael, sastre⁷⁵¹⁹. El 03.06.1641 cos de Maria, albat, filla de Magí Simó⁷⁵²⁰. El 28.05.1643, bateig de Marianna Teresa Gràcia Prudència filla de Magí Simó i d'Isabel. Padrins: Pere Magí, escudeller, i Mariana Sans, filla de Joan Sans, sastre⁷⁵²¹.

El 15.07.1645, combregar d'Isabel Simó, muller de Magí

Simó, al carrer Nou⁷⁵²². El 01.06.1643 cos d'Anna Maria, albat, filla de Magí Simó⁷⁵²³.

El 19.06.1646, bateig de Maria Eulàlia Teresa Gràcia filla de Magí Simó, mestre escudeller, i d'Elisabet. Padrins: Ramon Magí, escudeller, i Mònica Goseta, muller de Gaspar Goset, manyà⁷⁵²⁴.

El 17.10.1646 assistí a la reunió de la confraria⁷⁵²⁵.

El 01.12.1648, bateig de Caterina Eulàlia Mònica Engràcia, filla de Magí Simó i d'Elisabet. Padrins. Dalmau Prats, gerrer, i Caterina Mas, muller de Salvador Mas, mestre de cases⁷⁵²⁶.

El 06.02.1649, cos de Josep, albat, fill de Joan Simó, escudeller⁷⁵²⁷.

El 04.16.1650, cos de Caterina, albat, filla de Magí Simó⁷⁵²⁸.

El 1650 s'esmenta el seu nom en una reunió de la confraria⁷⁵²⁹.

1107. SOCIES, Joan

Escudeller.

El 26.07.1626, ell i la seva esposa Joana, filla d'Andreu Cabanyes, moler, de Barcelona, i Àngela Cabanyes, la seva esposa, reconegueren que el noble Pere Aymeric i Cruïlles, resident a Barcelona, Segimon Bofill, notari, Salvador Morató, gerrer, i Gabriel Domènec, corder, li van donar 25 lliures per col·locar en matrimoni l'esmentada Joana Paula, extreta el dia 26 de desembre del 1622.

1108. SOLANES, Jacint

1662 - Vers 1744

Mestre escudeller, fill de Domènec Solanes, pastisser, i de Margarida. Treballava de mestre a jornal.

El 18.06.1689 va fer capítols matrimonials amb Engràcia Petit⁷⁵³⁰.

El 19.06.1689, essent jove escudeller, esposalles amb Gràcia Petita, filla de Francesc Petit, pagès de Barcelona, i de Bàrbara, aleshores difunts. Testimonis: Jacint Sescases, notari de Barcelona, i Hipòlit Macià, jove escudeller⁷⁵³¹.

El 11.03.1690, bateig de Pacià Jacint Joan Vicenç, fill de Jacint Solanes, jove escudeller, i de Maria Gràcia. Padrins: Joan Soler, gentilhome de l'artilleria, i Madrona Carafí, vídua de Vicenç Carafí, taverner, tots de Barcelona⁷⁵³². El 18.01.1693, bateig de Jacinta Francesca Marianna Gràcia Antònia, filla de Jacint Solanes, jove escudeller, i de Gràcia Solanes i Petit. Foren padrins: Francesc Guasch, escudeller, i Francesca Solanes,

7511 AHPB, Josep Virgili, *Quartum manuale instrumentorum*, 1670, gener, 5 - 1670, desembre, 21.

7512 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4 fol. 254r.

7513 AHPB, Montserrat Móra, *Protocolum instrumentorum et contractuum comunium*, 1571, gener, 25 - 1571, maig, 22.

7514 AHPB, Pau Gomar, *Prothocollum seu manuale contractuum et instrumentorum*, 1571, desembre, 29 - 1572, desembre, 24.

7515 AHCB, Notarial, XII-4.

7516 ACA, Monacals, Hisenda, vol. 1514 fol. 22v.

7517 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 97r.

7518 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

7519 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7520 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 2r.

7521 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7522 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 186r.

7523 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 23v.

7524 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7525 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

7526 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7527 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 85v.

7528 ACB, Defuncions, vol. 4, fol. 95v.

7529 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.

7530 AHPB, Jacint Sescases, *Llibre quart y últim de capítols matrimonials*, 1687, febrer, 15 - 1693, novembre, 22.

7531 APSJP, Esposoris, vol. 5; ACB, Esposalles, vol. 105, fol. 6v.

7532 ACB, Baptismes, vol. 11, fol. 26v.

vídua⁷⁵³³. El 07.12.1693, confirmació de Jacint, fill de Jacint Sola, jove escudeller, i de Gràcia, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Padrí: Josep Ribes, escudeller⁷⁵³⁴. El 07.12.1693, confirmació de Francisca, filla de Jacint Sola, jove escudeller, i de Gràcia, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor. Padrina: Maria Soler, muller de Joan Soler, ajudant de l'artilleria⁷⁵³⁵.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁷⁵³⁶.

El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁷⁵³⁷.

El 03.04.1712, combregar de Jacint Solanes, als Escudellers⁷⁵³⁸.

S'esmenta al cadastre de 1715-1716. Tenia l'habitació a casa d'Isabel Gual, vídua un aposento i una saleta valorada en 200 lliures per la qual pagava 16 lliures⁷⁵³⁹.

El 1720 va confessar tenir 58 anys i conèixer a Eloi Lapuja de petit⁷⁵⁴⁰.

El 1725 fou prohom en cap de la confraria⁷⁵⁴¹. S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i, a més, estaven impeditos o eren pobres de solemnitat, com consta en la comptadoria i "a més de tres anys que eren fora de la llista". Tenia aleshores 62 anys⁷⁵⁴². El 1732 va ser el fou prohom en cap de la confraria⁷⁵⁴³. El 1736 assistí a una reunió de la confraria, on manifestà tenir 62 anys⁷⁵⁴⁴.

El 1744, atesa la seva crescuda edat, "atxaques" i pocs recursos econòmics i sense força per poder treballar de son ofici, demanà ser franc de tots talls i taxes per part de la confraria, cosa que li fou acceptat⁷⁵⁴⁵.

1109. SOLDEVILA, Josep

Gerrer.

El 15.04.1726 albat de Ramon, fill de Josep Soldevila, gerrer, al carrer de la Lleona gratis⁷⁵⁴⁶.

1110. SOLER i FERRER, Amador

Post. 1618 - 1688

Mestre escudeller i corredor d'orella, fill de Pau Soler, escudeller, i de Maria Ferrer, filla de Francesc Ferrer, pagès, de Premià.

L'11.08.1647 és esmentat com a creditor i llibreter de la

Causa Pia⁷⁵⁴⁷.

El 29.12.1647 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁵⁴⁸.

El 1648 va llogar, per cinc anys, l'obrador de Francesc Pasqual, escudeller, al carrer na Sagra

Andreu Pomareda i Amador Soler, el 1649, rellogaren, per 5 anys a partir de Sant Joan de 1649, a Joan Roca, moliner de la parròquia de Sant Pere de les Puel·les, un molí fariner amb dues moles i set mujades i tres quartes de terra amb una pineda, a la parròquia de Sant Martí de Provençals. Molí llogat per Felip de Boixadors. Preu: 555 lliures a pagar en dues meitats⁷⁵⁴⁹.

El més de maig 1650, arrendament per 5 anys a partir de Sant Joan de juny de 1650 fet per Andreu Pomareda i Amador Soler, escudellers, d'un molí fariner propietat de Felip de Boixadors, donzell de Barcelona, fet a Joan Roaix, moliner, amb els seus ornaments i peces de terra contigües al molí, amb el pacte següent: que dit Roaix no pugui augmentar el preu de moldre el vernís sense el consentiment de dits Pomareda i Soler, sinó que l'haurà de moldre com fins ara es molt. El preu del lloguer fou de 120 lliures anuals⁷⁵⁵⁰.

El 1650 va donar obrador a Llorenç Passoles.

El 15.01.1651 va fer capítols matrimonials amb Maria Teresa Castellar, filla de Joan Castellar, notari, i de Maria⁷⁵⁵¹.

El 11.10.1651 esposalles amb Victòria Ravella, donzella, de la parròquia de Santa Maria del Mar⁷⁵⁵².

El 1651 el pare Miquel Claramunt, administrador de les obres del claustre del convent de la Mercè, de Barcelona, contractà amb Amador Soler rajoles per a tot el claustre: 17 espais grans i 17 de petits, amb escenes de la vida de la Verge i altres màrtirs, confessos i Sants de l'orde mercedària. S'hi destinarien 424 lliures, però no hi ha proves que l'obra s'arribés a fer mai.

El 27.07.1652 era el prohom segon de la confraria⁷⁵⁵³.

El 21.06.1656 esposalles amb Teresa Gual, vídua de Jeroni Gual, carnisser, filla de Jaume Bovera, corder, i d'Isabel⁷⁵⁵⁴.

El 21.07.1659 va ser nomenat clavari⁷⁵⁵⁵. El 20.07.1662 va ser nomenat prohom en cap⁷⁵⁵⁶. El 21.07.1666 va ser nomenat clavari⁷⁵⁵⁷.

El 05.07.1668, essent corredor d'orella, va fer capítols matrimonials amb Margarida, vídua de Salvador Cuyàs, mercader, filla de Bartomeu Calvet, pagès, i de Jerònima⁷⁵⁵⁸.

7533 APSJP, Baptismes, vol. 10, pàg. 87.
 7534 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 24v.
 7535 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 1, fol. 24v.
 7536 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
 7537 AHPB, Francesc Topi i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.
 7538 APSMP, Llibre d'òbits, 1708-1715, fol. 229.
 7539 AHCB, Gremis. Cadastre personal, I-6.
 7540 ADB, Expedients matrimonials, vol. 23.
 7541 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 10.
 7542 AHCB, Gremis. Cadastre personal, 1725 - 1726.
 7543 AHCB, Gremis. Diversos, vol. 10.
 7544 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
 7545 AHPB, Tomàs Guasqui Brull, *Decimum octavum manuale instrumentorum et contractuum*, 1743, desembre, 31 - 1744, desembre, 23.
 7546 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 202v.

7547 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1646, desembre, 27 - 1647, juny, 21; Francesc Josep Fontana, manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23.
 7548 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
 7549 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1649, desembre, 30 - 1650, desembre, 19.
 7550 AHPB, Pau Passoles, Manual, 1649, desembre, 30 - 1650, desembre, 19.
 7551 AHPB, Pere Pau Vives, *Llibre quint de capítols matrimonials*, 1649, gener, 9 - 1655, desembre, 21.
 7552 ACB, Esposalles, vol. 86, fol. 58v.
 7553 AHCB, Gremial, Diversos, 14.
 7554 ACB, Esposalles, vol. 88, fol. 61v; ADB, Expedients matrimonials, vol. 4.
 7555 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 7556 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 7557 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
 7558 AHPB, Pere Màrtir Lluell, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1666, gener, 6 - 1669, desembre, 3.

Entre els anys 1678 i 1679 va ostentar el càrrec de conseller cinquè menestral.

El 27.05.1686, en nom seu i dels seus fills Jaume Soler, Jerònima i Maria, ja difunta la seva esposa Teresa, va vendre a Joan Ferrer, llaner, unes cases amb un portal i amb botiga al carrer d'en Caldes Menor, i una casa amb un portal al carrer de Santa Marta, prop del portal de Sant Daniel⁷⁵⁵⁹.

El 21.07.1681 fou nomenat clavari, càrrec al que va renunciar en benefici de Narcís Gausens⁷⁵⁶⁰.

El 30.07.1682 va ser nomenat prohom en cap per la renúncia d'Amador Macià⁷⁵⁶¹. El 14.10.1688 va nomenar procurador al seu fill Jaume Soler⁷⁵⁶².

El 23.12.1688 sepultura de solemnitat de N^a S^a del cos d'Amador Soler, corredor d'orella i escudeller⁷⁵⁶³.

El 23.10.1688 es va fer inventari dels seus béns, a instàncies de Margarida Soler, vídua, abans esposa en primeres núpcies d'en Cuyàs. Tenia cases al carrer del Sant Esperit i la Fusina, i al carrer dels Escudellers, on habitava, pròpies de Margarida Soler⁷⁵⁶⁴.

1111. SOLER, Blai

Gerrer, fill de Pere Soler, gerrer⁷⁵⁶⁵.

1112. SOLER, Francesc

Vers 1475 - Vers 1522

Escudeller i gerrer, fill de Salvador Soler, forner, i d'Elionor. Residència: carrer dels Ollers Blancs que anava al portal de Trenta Claus.

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any⁷⁵⁶⁶.

El 16.06.1505 va fer capítols fets entre Joan Palanderies, mercader de Barcelona, i els gerrers Damià Vilaseca, Francesc Soler i Salvador Vidal, per fer obra de terra. El mercader donarà una bestreta de 6 lliures per a la compra de llenya, vernís i per fornades⁷⁵⁶⁷.

El 30.05.1516, mort d'un albat seu, enterrat a Framenors⁷⁵⁶⁸.

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any⁷⁵⁶⁹.

El 1516-1517 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 66].

El 09.09.1522 testament de Francesc Soler, gerrer. Reconeugué el dot de la seva esposa Francina: 105 lliures.

7559 AHPB, Marià Rufasta, *Manuale*, 1685, gener, 7 - 1685, desembre, 18.

7560 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

7561 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

7562 AHPB, Jeroni Guiu, *Manuale*, 1687, desembre, 31 - 1688, desembre, 31.

7563 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 30.

7564 AHPB, Rafael Cassanyes, Plec d'inventaris i encants, 1687, abril, 2 - 1706, febrer, 3.

7565 AHPB, Joan Pedrol. *Duodecimum manuale omnium instrumentorum*, 1442, abril, 18 - 1443, setembre, 12.

7566 AHCB, Consell de Cent, Fogatges - XIX.

7567 AAXXX. 1505 palandaries

7568 APSMP, Llibre d'òbits, 1516.

7569 AHCB. Consell de Cent, Fogatges - XIX.

S'esmenten els seus fills Pau i Francina⁷⁵⁷⁰.

1113. SOLER, Gaspar

Post. 1584 - Vers 1632

Gerrer, fill de Joan Soler, gerrer, i de Marta

El 05.07.1632 Eulàlia, vídua de Gaspar Soler, va reconèixer que Maria Soler li va pagar 200 lliures del dot capítols matrimonials en poder del notari Miquel Axada⁷⁵⁷¹.

El 1633, Eulàlia Solera, vídua de Gaspar Soler⁷⁵⁷².

1114. SOLER, Jaume

1670 - Post. 1725

Escudeller, fill de Sebastià Soler, pareire de Sant Feliu Saserra bisbat de Vic, habitant al Pi.

El 25.12.1695 esposalles amb Maria Corràs, vídua⁷⁵⁷³.

El 20.04.1708 va fer de testimoni en un plet entre l'escudeller Josep Coll i els marmessors del doctor Marc Garriga per la possessió d'una casa i d'un pati al carrer del Vidre⁷⁵⁷⁴.

El 03.03.1724 sepultura de Margarida Soler, muller de Jaume Soler, escudeller⁷⁵⁷⁵.

El 16.12.1724, vidu, esposalles amb Margarida Tarrí i Unyó, vídua de Josep Tarrí, treballador, filla de Pau Unyó i de Paula, de Santa Eulàlia de Rosana, a la parròquia de Sant Jaume. Testimonis: Ramon Lacruz i Joan Janer, escudeller⁷⁵⁷⁶.

El 1725 va fer els capítols matrimonials⁷⁵⁷⁷.

L'any 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els mestres i fadrins "*ausents d'esta ciutat que a molt de temps a que no se sap on són... Pobre de solemnitat, no habita en lo ofici y se és pasat mestre revenedor, de edad de 60 anys*"⁷⁵⁷⁸.

1115. SOLER, Joan

Gerrer.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁷⁵⁷⁹.

1116. SOLER, Joan

Vers 1560 - 1631

Escudeller i gerrer, fill de Francesc Soler, mestre de cases, i d'Elisabet, ciutadans de Barcelona. Capítols amb el notari J. Talavera.

El 08.09.1584, esposalles amb Marta, filla de Gaspar Puig i

7570 AHPB, Pere Gener, Plec de testaments i inventaris, 1520 - 1547.

7571 AHPB, Josep Safont, Manual, 1632, gener, 2 - 1632, desembre, 22.

7572 AHPB, Josep Safont, *Tricesimum (secundum) manuale*, 1632, desembre, 27 - 1633, desembre, 22.

7573 ACB, Esposalles, vol. 108, fol. 38v.

7574 ACA, Reial Audiència, plets civils, 23.023.

7575 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 1720-1722, fol. 93v.

7576 ACB, Esposalles, vol. 124, fol. 86v; ADB, Matrimonis, vol. 25, fol. 354.

7577 AHPB, Antoni Cassani, *Quartus liber capitulorum matrimonialium*, 1723, gener, 6 - 1727, novembre, 3.

7578 AHCB, Gremis, Cadastre personal, 1725-1726.

7579 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.

de Lucrècia, ciutadans de Barcelona⁷⁵⁸⁰.

El 01.04.1586 va llogar unes cases de l'escudeller Gaspar Nadal, al carrer dels Escudellers pel preu de 14 lliures anuals⁷⁵⁸¹.

El 05.12.1586, albat a casa del mestre Joan Soler, gerrer, als Escudellers⁷⁵⁸².

El 21.07.1593 va ser nomenat prohoms segon de la confraria⁷⁵⁸³.

El 16.01.1599 va ser establert en unes cases al carrer dels Escudellers que eren de la vídua de Lluís Oriol, escudeller. Les afrontacions eren les següents: a l'orient hiÇ havia el portal de les cases que trau al carrer dels Escudellers; al sud, la casa de la confraria dels escudellers; a occident, la sortida de les esmentades cases que està al costat del nostre obrador i al nord, amb l'honor de Bartomeu Costa, escudeller⁷⁵⁸⁴.

El 03.08.1598 era el prohoms en cap de la confraria⁷⁵⁸⁵. El 1599 va ser insaculat en la bossa del Consell de Cent.

El 16.08.1600, essent clavari del plom, fou ara apartat de la confraria per malversació⁷⁵⁸⁶.

El 17.06.1603, albat del mestre Soler, gerrer, als Escudellers⁷⁵⁸⁷. El 30.06.1603 albat del mestre Soler, als Escudellers⁷⁵⁸⁸.

El 05.06.1603 va fer de testimoni en el lloguer d'unues cases entre Pau Rovira, adroguer, i Gabriel Magí, escudeller⁷⁵⁸⁹.

El 13.06.1631 va fer testament. Marmessors: Marta Soler, la seva esposa, Miquel Anglès, gerrer, son gendre, i Elionor Anglès, muller de Miquel Anglès, la seva filla. Demanà ser enterrat a Sant Jaume al vas de la capella de Sant Martí i Sant Joan. Hereva universal: Elionor Anglès, sa filla i, si ella morís, a Miquel Anglès⁷⁵⁹⁰.

El 1633, Marta Solera, vídua de Joan Soler, gerrer, germana d'Eulàlia Solera, esposa de Gaspar Soler, gerrer⁷⁵⁹¹.

1117. SOLER, Joan Baptista

Vers 1640 - Post. 1694

El 09.10.1668 esposalles amb Maria Boix⁷⁵⁹².

L'any 1694 s'esmenta a la llista dels mestres que tenen un obrador amb forn gran i un de petit⁷⁵⁹³.

7580 ACB, Esposalles, vol. 52, fol. 76v.

7581 AHPB, Onofre Alonso, Aprísies, 1585, [desembre, 30] - 1586, agost, 14.

7582 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 28.

7583 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

7584 AHPB, Pau Calopa, Manual, 1594, desembre, 28 - 1595, abril, 6.

7585 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

7586 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1500, desembre, 30 - 1600, desembre, 20

7587 ADB, Sant Jaume Funeràries, núm. 31.

7588 ADB, Sant Jaume Funeràries, núm. 31.

7589 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

7590 AHPB, Miquel Móra, *Llibre de testaments*, 1628, maig, 30 - 1650, octubre, 4.

7591 AHPB, Josep Safont, *Tricessimum (secundum) manuale*, 1632, desembre, 27 - 1633, desembre, 22.

7592 ACB, Esposalles, vol. 94, fol. 72v.

7593 AHPB . Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, noliejaments y requestas, liber, 2*, 1680, gener, 14, 1694, abril, 2.

1118. SOLER, Martí

Escudeller.

El 08.03.1553, combregar de la filla d'en Soler, escudeller al carrer dels Ollers⁷⁵⁹⁴.

El 21.19.1554, mort d'un albat de Martí Soler ?, al carrer Sant Pau⁷⁵⁹⁵.

1119. SOLER, Mateu

Escudeller.

El 1750 un tal Mateu Solé "*escudillero y portero de cámara fue incluido en su gremio*"⁷⁵⁹⁶.

1120. SOLER, Miquel

? - 1642

Escudeller.

El 05.05.1634 es va casar amb Eulàlia Miralles, vídua del difunt Llorenç Miralles, escudeller⁷⁵⁹⁷.

El 15.10.1636 Eulàlia Soler, muller de Miquel Soler, escudeller, ciutadà de Barcelona, abans esposa de l'escudeller Llorenç Miralles testament en poder de Francesc Pons 1630, per pagar a fra Joan Massó, procurador del monestir de Montserrat, 25 lliures prestades a Llorenç Miralles, consignà les 15 lliures que com a hereva de Llorenç Miralles li havien de donar els administradors del vicari de Sant Just i Sant Pastor, que era una donació dels marmessors d'Esperança Martínez⁷⁵⁹⁸.

El 27.07.1639 era el prohoms segon de la confraria⁷⁵⁹⁹.

El 18.12.1641, debitori de Miquel Soler, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia, la seva esposa, a favor de Llorenç Dardanya, jove botiguer de teles, per un import de 25 lliures per raó d'un préstec⁷⁶⁰⁰.

El 03.02.1643, capítols matrimonials entre Nicolau Dalmau, fill de Gaspar Dalmau, blanquer de Manresa, i de Marianna, amb Eulàlia, vídua de Miquel Soler, escudeller, filla de Pere Mulet, pagès de l'Aguiló, bisbat de Vic, i de Joana⁷⁶⁰¹.

1121. SOLER, Pau

Vers 1500 - 1570

Mestre gerrer, ciutadà de Barcelona, fill de Francesc Soler, gerrer, ciutadà de Barcelona, i de Francina. Residència: carrer dels Ollers, prop de la cantonada amb el Carrer Nou.

El 30.10.1519, esposalles de Pau Soler ?, escudeller, amb Joana Biscaïna, "dona comuna"⁷⁶⁰².

7594 APSMP, Funeràries, 1552-1553.

7595 APSMP, Funeràries, 1554-1555.

7596 AHCB, Cadastre, IV-1, núm. 432.

7597 ADB, Informacions matrimonials, vol. 87.

7598 AHPB, Josep Safont, *Tricessimum quintum manuale*, 1635, desembre, 29 - 1636, desembre, 23.

7599 AHCB, Gremial, Diversos, 14.

7600 AHPB, Francesc Pons, Manual, 1640, desembre, 28 - 1641, desembre, 21.

7601 AHPB, Antic Servat, menor, *Capitula matrimonialia et concordie*, 1641, abril, 16 - 1647, juny, 8.

7602 ACB, Esposalles, vol. 19, fol. 26v.

El 05.12.1523, esposalles amb Paula Àngela, fill de Gregori Vallmanya, de la Seu d'Urgell⁷⁶⁰³.

El 20.04.1524, capítols matrimonials entre Pau Soler, gerrer, ciutadà de Barcelona, i Paula Àngela, filla de Miquel Vallmanya, mercader, i d'Elisabet⁷⁶⁰⁴.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁶⁰⁵.

El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁶⁰⁶. El 1542 va ser prohoms segon de la confraria dels escudellers⁷⁶⁰⁷.

El 03.05.1544, esposalles de la seva filla Magdalena amb l'escudeller Damià Moner⁷⁶⁰⁸.

El 13.09.1545, extrema unció de la seva muller, prop del cantó del carrer Nou, al carrer de "les Olles"⁷⁶⁰⁹.

El 1546 va ser un dels dos cònsols de la confraria dels gerrers⁷⁶¹⁰.

El 14.12.1546, mort d'un albat al Pi; enterrat al convent de framenors⁷⁶¹¹.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁷⁶¹².

Al fogatge de vers 1553 s'esmenta un Pau Soler al carrer que anava de la Carnisseria d'en Sorts fins al Portal dels Ollers⁷⁶¹³.

El 9.02.1554, combregar de la muller de Pau Soler, gerrer, als Escudellers⁷⁶¹⁴.

El 13.08.1561, bateig de Pere Francesc Pau fill de Pau Soler, gerrer, i de Paula. Padrins: Pere Miró i Joana⁷⁶¹⁵.

El 03.12.1570, va fer testament. Nomenà marmessors a Paula, la seva muller, al mestre Andreu Teixidor, brodador, i a l'escudeller Francesc Casasús. Demanà ser enterrat al convent de framenors. Instituí hereu universal a Joan Soler, fill seu i de Paula. El 07.12.1570 lectura del testament. Com a testimoni s'esmenta l'escudeller Francesc Miralles⁷⁶¹⁶.

1122. SOLER, Pau

Vers 1590 - Vers 1652

Escudeller, de Barcelona, fill de Pau Soler, pagès, de Reus, i de Caterina.

El 1613, jove escudeller que vivia a casa del mestre Guillem Bajó⁷⁶¹⁷. El 1617 era un jove escudeller que vivia a casa del mestre Miquel Lleó⁷⁶¹⁸.

7603 ACB, Esposalles, vol. 21, fol. 25r.
7604 AHPB, Joan Palomeres, *Sextum decimum manuale*, 1522, octubre, 10 - 1525, gener, 21.
7605 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
7606 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
7607 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
7608 ACB, Esposalles, vol. 31, fol. 36r.
7609 APSMP, Llibre d'òbits, any 1545 - 1546.
7610 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
7611 APSMP, Llibre d'òbits, any 1545 - 1546.
7612 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
7613 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
7614 APSMP, Funeràries, anys 1553 - 1554.
7615 APSMP, Baptismes, vol. 3.
7616 AHPB, Pau Gomar, *Primus testamentorum codicillorum et aliarum ultimarum voluntatum liber*, 1551, octubre, 7 - 1583, març, 29.
7617 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1639, fol. 30v.
7618 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, 1613-1639.

El 05.04.1618, esposalles amb Maria, filla de Francesc Ferrer, pagès, de Premià, i d'Eulàlia⁷⁶¹⁹. L'11.05.1618 capítols matrimonials entre Pau Soler, escudeller, fill de Pau Soler i de Caterina, amb Maria Ferrer, filla de Francesc Ferrer, pagès, de Sant Pere de Premià, i d'Eulàlia⁷⁶²⁰.

El 10.07.1625 va fer de testimoni en el contracte d'aprenentatge entre el jove Joan Fortuny i l'escudeller Jacint Casals.

El 27.08.1637 esposalles amb Paula, filla d'Aleix Ballers, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Jerònima⁷⁶²¹. El 08.09.1637 capítols matrimonials amb Paula Ballera filla d'Aleix Ballers, tragner, de Bagà, i de Jerònima⁷⁶²².

El 23.07.1638, cos d'Aleix, albat, fill de Pau Soler, als Escudellers⁷⁶²³. El 13.09.1638, cos de Caterina, filla de Pau Soler, als Escudellers⁷⁶²⁴.

El 08.08.1638 va fer de testimoni en una reunió dels obrers de Sant Jaume⁷⁶²⁵.

El 18.09.1641 va fer de padrí en el bateig d'un fill de l'escudeller Josep Rovira⁷⁶²⁶.

El 21.07.1643 fou nomenat prohoms en cap de la confraria⁷⁶²⁷. Entre 1643 i 1650 s'esmenta a diverses reunions de la confraria⁷⁶²⁸. El 11.08.1647 era el síndic del plom de la confraria⁷⁶²⁹. El 29.12.1647 assistí a una reunió de la confraria⁷⁶³⁰. El 12.07.1649 era el prohoms en cap de la confraria⁷⁶³¹.

El 1654 ja deuria ser difunt, ja que no s'esmenta el seu nom a la reunió d'aquell any ni a les posteriors⁷⁶³².

1123. SOLER i FERRER, Pau

Post 1619 - ?

Fadrí escudeller, fill de Pau Soler, escudeller, i de Maria Ferrer. El 26.10.1663 expedient matrimonial amb Maria, filla de Rafael Seguí, carnisser, i de Marianna Casamajor, de la parròquia de Santa Maria del Mar⁷⁶³³.

El 13.12.1701, testament de Maria Soler Seguí i Casamajor, vídua de Pau Soler, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Rafael Seguí, carnisser, i de Marianna Seguí i Casamajor. Demanà ser enterrada a Santa Maria del Mar, al fossar de les mores. Nomenà hereu al pare Tomàs Soler, religiós de la Santíssima Trinitat calçada. El 07.01.1702 es va fer la lectura

7619 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 41v.
7620 AHPB, Antic Terra, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1612, juliol, 29 - 1624, desembre, 15.
7621 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 20r.
7622 AHPB, Ramon Jaume Huguet, Plec de capítols matrimonials, 1631 - 1641.
7623 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 33, fol. 42r.
7624 ADB, Sant Jaume. Funeràries, vol. 33, fol. 46v.
7625 AHPB, Maties Amell, Manual, 1637, desembre, 29 - 1638, desembre, 24.
7626 APSJP, Baptismes, vol. 7.
7627 AHCB, Gremis, Diversos, 14.
7628 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
7629 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
7630 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 2r.
7631 AHCB, Gremis, Diversos, 14.
7632 AHCB, Gremial, Municipal, caixa E.
7633 ADB, Expedients matrimonials, vol. 4.

del testament⁷⁶³⁴. El 15.01.1702, inventari dels béns de Maria Soler Seguí i Casamajor, vídua de Pau Soler, escudeller. S'esmenten les cases que tenia a lloguer al carrer Cavarroca⁷⁶³⁵.

1124. SOLER, Pau

Vers 1765 - Post. 1797

Escudeller, fill de pares desconeguts.

El 23.12.1789, esposalles amb Margarida Rícia, filla de Francesc i de Francesca, a la parròquia del Pi *amore Dei*⁷⁶³⁶.

El 29.03.1796, cos de Francesca, filla de Pau Soler gratis, jove escudeller⁷⁶³⁷. El 17.12.1797 cos de Josepa, filla de Pau Soler, jove escudeller⁷⁶³⁸.

1125. SOLÀ, Pere

Gerrer.

El 1374 s'esmenta el seu nom en un padró de milícia⁷⁶³⁹.

1126. SOLER, Pere

? - 1442

Gerrer de Barcelona.

El 09.10.1415 va fer de procurador⁷⁶⁴⁰.

El 1419 va comprar unes terres que foren dels hereus del difunt Gabriel Garriga⁷⁶⁴¹.

El 15.09.1441 va llogar, per 5 anys, una peça de terra campa que tenia al territori de Barcelona, al lloc anomenat "Lo pla d'en Sanahuja", al pagès Guillem Marcet, pel preu de 22 florins⁷⁶⁴².

El 02.09.1442 va llogar, per cinc anys, a Miquel Polit i a Pere Eximeno, blanquers d'obra de terra, ciutadans de Barcelona, unes cases amb forn per coure obra de terra amb entrades, etc., que tenia al carrer dels Ollers Blancs. Preu: 50 florins per cinc anys⁷⁶⁴³.

El 29.10.1442, Blai Soler, gerrer de Barcelona, fill i hereu de Pere Soler, gerrer, difunt⁷⁶⁴⁴.

1127. SALVANY, Pere

Vers 1640 - ?

Jove escudeller, fill de Joan Salvany i d'Esperança, de la

parròquia del Pi.

El 28.10.1665 expedient matrimonial amb Mariàngela Prat, filla de Dídac Prat, teixidor de llana d'Olot diòcesi de Vic, i de Maria, aleshores habitants a la parròquia del Pi⁷⁶⁴⁵.

El 28.10.1665, essent fadrí escudeller, esposalles amb Mariàngela Prat, donzella⁷⁶⁴⁶.

1128. SOMBRERER, Pau

Vers 1595 - ?

Escudeller de Barcelona, fill de Pau Sombrerer, pescador, i de Joana.

El 10.09.1614 s'esmenta com a jove escudeller de la confraria⁷⁶⁴⁷.

El 15.02.1620, esposalles amb Elisabet, vídua de Joan Galan, d'Aulet bisbat de Girona, calceter⁷⁶⁴⁸.

1129. SUNYER, Bernat

Vers 1545 - Vers 1576

Escudeller.

L'any 1559 era encara un aprenent d'escudeller a Reus, a casa de l'escudeller Joan Aguilar [VILASECA, 1964: II, 12]. Més tard ja s'esmenta com a ciutadà de Barcelona. Era fill de .t. Sunyer, teixidor de Barcelona, i d'Antiga.

El 09.07.1570, esposalles amb Paula Quitèria Agustí, filla de Francesc Agustí, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Marquesa⁷⁶⁴⁹.

El 12.11.1573 anomenaren procurador a Francesc Agustí per qüestions econòmiques relacionades amb una causa pia⁷⁶⁵⁰.

El 13.04.1576 ja era mort: esposalles de la seva vídua, Paula Quitèria, amb Joan Batista Soler i de Oliver, fuster de Tortosa, aleshores ciutadà de Barcelona⁷⁶⁵¹.

1130. SUREDA, Onofre

Vers 1590 - Vers 1648

Gerrer i escudeller, fill d'Onofre Sureda, coraler.

El 26.01.1612, confirmació de Felip, fill d'Onofre Sureda i d'Anna. Padrí: Felip Costa, escudeller⁷⁶⁵².

El 02.09.1614, bateig de Bartomeu Ramon Joan Josep, fill d'Onofre Sureda i d'Anna. Padrins: Bartomeu Carbonell, escudeller, i Marianna Filipera, muller d'Antoni Filipera, negociant⁷⁶⁵³.

El 12.01.1648 Anna Sureda, vídua d'Onofre Sureda, com a procuradora dels seus fills Maria Vilar -casada amb Joan Vilar, pagès de Santa Coloma de Queralt- Antoni Sureda, sastre,

7634 AHPB, Antoni Riera, Llibre de testaments, 1684, maig, 16 - 1714, desembre, 24.
 7635 AHPB, Antoni Riera, *Libre segon de inventaris y encants*, 1695, juny, 26 - 1708, gener, 1.
 7636 ACB, Esposalles, vol. 158, fol. 249v.
 7637 ACB, Defuncions, vol. 9.
 7638 ACB, Defuncions, vol. 9.
 7639 AHC, Consell de Cent. Fogatges - XIX, vols. 1 a 14.
 7640 AHPB, Francesc de Manresa, Manual, 1414, juliol, 31 - 1415, novembre, 7.
 7641 AHPB, Pere Pellisser, Manual 1415, juliol, 2 - 1416, juny, 26.
 7642 AHPB, Joan Pedrol, *Undecimum manuale omnium instrumentorum*, 1439, desembre, 2 - 1442, abril, 16.
 7643 AHPB, Joan Pedrol, *Duodecimum manuale omnium instrumentorum*, 1442, abril, 18 - 1443, setembre, 12.
 7644 AHPB, Joan Pedrol, *Duodecimum manuale omnium instrumentorum*, 1442, abril, 18 - 1443, setembre, 12.

7645 ADB, Expedients matrimonials, vol. 4.
 7646 ACB, Esposalles, vol. 93, fol. 29.
 7647 AHPB, Maties Amell, *Libre comú*, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 7648 ACB, Esposalles, vol. 70, fol. 39v.
 7649 ACB, Esposalles, vol. 45, fol. 85.
 7650 AHPB, Onofre Rialp, Manual, 1573, abril, 21 - 1574, febrer, 10.
 7651 APSJP, Matrimonis, vol. 1, fol. 75.
 7652 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 52v.
 7653 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 118.

de Calonge, Bartomeu Sureda, gerrer, Francesca -muller de Guillem Berga, corder- i Jerònima Sureda, per pagar certs deutes va vendre un censal mort de 115 lliures i obligà unes cases amb hort o eixida contigu amb un portal al carrer dels Escudellers prop del portal antigament anomenat de Trentaclus⁷⁶⁵⁴.

El 07.01.1650, cos d'Anna Sureda, vídua d'Onofre Sureda, gerrer⁷⁶⁵⁵.

1131. SURNÉ??. Marçal

1813 - ?

Escudeller.

S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers del 1836 - 1837: "*Marsal Surné?, mancebo, casado, 23 años. C/ Asalto, 10*".⁷⁶⁵⁶

- T -

1132. TAMER, Josep

Fadrí escudeller.

S'esmenta a la llista de la confraria de 1725 entre els "*mestres i fadrins ausents d'esta ciutat que a molt de temps a que no se sap on son*". Habitava a Reus⁷⁶⁵⁷.

1133. TARGARÓ, Andreu

Vers 1630 - 1698

Mestre escudeller, probablement natural de Sant Pere de Torelló.

El 25.08.1654 va fer de testimoni a l'expedient matrimonial del fuster Josep Reig, de Torelló⁷⁶⁵⁸.

El 24.08.1657, essent fadrí escudeller, esposalles amb Paula Marres, donzella, filla de Pere Marres⁷⁶⁵⁹.

El 24.10.1662 va afirmar que Bernat Targaró, fadrí teixidor, de Sant Pere de Torelló, el coneixia des de feia 8 o 9 anys. Aleshores Bernat Targaró vivia a Vilafranca del Penedès⁷⁶⁶⁰.

El 11.08.1664 va ser anomenat prohoms tercer de la confraria⁷⁶⁶¹.

El 18.09.1668 reconegué un deute de 15 dobles d'or amb el mercader Jaume Teixidor per la compra de 6 roves de terra de safra. Prometé pagar el deute en un termini d'un any i mig, a raó de 5 dobles cada sis mesos⁷⁶⁶².

El 29.04.1669 Andreu Targaró, Francesc Junyent, Jeroni Madrera i altres escudellers van demanar a la guàrdia real de penyores que els hi retornés les penyores fetes a instàncies dels prohoms dels escudellers: safra, una cullera de plata i altres béns⁷⁶⁶³.

El 23.11.1670 va ser establert per Dionísia de Navel i Alemany, esposa de Josep de Navel i Erill, ciutadà honorat de Barcelona en unes cases amb dos portals un de quadrat i l'altre rodó obertes al carrer públic al carrer dels Escudellers al costat de les grans cases de l'esmentat Josep de Navel. La casa termenava a orient i al sud amb les cases i hort de la casa dels Navel; a occident, amb l'honor de Paulí Babot, escudeller, i al nord, amb el carrer Escudellers. En tres anys havia d'invertir 100 lliures en millores⁷⁶⁶⁴.

El 04.12.1671 fou establert en un obrador d'escudeller al carrer dels Escudellers per part de Pere Marres⁷⁶⁶⁵. El 21.07.1672 va ser nomenat prohoms segon⁷⁶⁶⁶. El 25.05.1673

7654 AHPB, Francesc Josep Fontana, Manual, 1647, desembre, 27 - 1648, juny, 23, fol. 31-34.

7655 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 92v.

7656 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.

7657 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726; AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

7658 ADB, Expedients matrimonials, vol. 1.

7659 ACB, Esposalles, vol. 89, fol. 19.

7660 ADB, Expedients matrimonials, vol. 4.

7661 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

7662 AHPB, Bonaventura Vila, Manual, 1667, desembre, 26 - 1668, desembre, 24.

7663 AHPB, Joan Guiu, Manual, 1668, desembre, 31 - 1670, desembre, 16.

7664 AHPB, Pere Troc, [Primum] manuale, 1669, febrer, 21 - 1675, desembre [24].

7665 AHPB, [Primum] manuale, 1669, febrer, 21 - 1675, desembre, 24.

7666 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.

s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁶⁶⁷. El 21.07.1673 va ser nomenat clavari⁷⁶⁶⁸. El 27.05.1676 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁶⁶⁹.

El 02.06.1676 Bernat Güell, fuster de Barcelona, va reconèixer que Andreu Targaró, escudeller, li va pagar 16 lliures per unes feines de fuster fetes a casa seva, al carrer dels Escudellers al costat mateix de la casa dels Navel⁷⁶⁷⁰.

El 16.02.1678 s'esmenta entre els signants d'una concòrdia entre els confreres de la confraria dels escudellers i els de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁷⁶⁷¹. El 21.07.1678 va ser nomenat clavari⁷⁶⁷². El 08.01.1681 assistí a una reunió de la confraria⁷⁶⁷³. El 21.07.1681 va ser nomenat prohom en cap de la confraria⁷⁶⁷⁴. El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁷⁶⁷⁵.

El 1684, plet contra Josep Jaumar, gerrer⁷⁶⁷⁶.

El 1685 va ser un dels obrers de la parròquia de Sant Jaume⁷⁶⁷⁷. El 06.08.1685 va ser clavari de la confraria per la renúncia de Joan Rossell⁷⁶⁷⁸. El 1687 va ser el clavari de la confraria⁷⁶⁷⁹.

El 04.04.1690 firmà un àpoca a l'escudeller Pau Coll de 13 lliures i 15 sous per un deute⁷⁶⁸⁰.

El 29.12.1690 establí en emfiteusi a Pere Màrtir Lapuja, escudeller en una meitat d'un obrador amb quatre forns per coure obra de terra al carrer dels Escudellers, que havia estat de Pere Marres, escudeller⁷⁶⁸¹.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁷⁶⁸². El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁷⁶⁸³.

El 05.09.1698, sepultura d'Andreu Targaró, escudeller, als Escudellers⁷⁶⁸⁴.

El 02.10.1704, Paula Targaró, vídua d'Andreu Targaró va vendre un violari de preu de 10 dobles per pagar 30 lliures i 16

sous de pensions degudes a Jaume Oliva. El comprador va ser el rector i el col·legi de Betlem dels jesuïtes de Barcelona. El bé immoble: la meitat d'un obrador d'escudeller amb quatre forns de coure obra de terra escudellera amb un sol portal, hort, pati i pou que tenia al carrer dels Escudellers. Per aquest obrador, l'escudeller Pere Màrtir Lapuja li pagava 21 lliures, de les quals li quedaven franques 4 lliures, 7 sous i 5 diners⁷⁶⁸⁵.

El 24.02.1714 testament de Paula Targaró. Instituí hereva universal a la seva neboda Rosa Matiello.

El 13.08.1726, defunció⁷⁶⁸⁶.

1134. TARGARÓ, Jaume

Jove escudeller.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁷⁶⁸⁷.

1135. TARIFA, Pere

Vers 1585 - Vers 1614

Escudeller de Barcelona, fill de Joan Tarifa, sabater de França, i de Caterina.

El 29.09.1612 esposalles amb Tecla, filla d'Antoni Rodó, escudeller de Vilafranca del Penedès, habitant a Barcelona, i de Francina. Entre els testimonis, Felip Magí, escudeller. Els capítols matrimonials, el 18.02.1613⁷⁶⁸⁸.

El 1613 vivia a casa de l'escudeller Antoni Rodó, major, i Francina Rodó, els seus sogres, i amb Tecla Tarifa, sa muller⁷⁶⁸⁹.

El 23.04.1615, esposalles de la seva vídua Tecla amb Narcís Mariner, calceter, de Barcelona, vidu⁷⁶⁹⁰.

1136. TARRAGÓ, Francesc

1786 - ?

Peó escudeller. Residència: carrer Obradors, 7. S'esmenta a la llista del gremi d'escudellers de 1836-1837: "José Tarragó, peón, casado, 50 años"⁷⁶⁹¹.

1137. TEGELL, Joan

Escudeller de Barcelona.

S'esmenta a Reus [VILASECA, I-62].

1138. TEIXIDOR, Pere

Vers 1580 - ?

Escudeller habitant a Barcelona, fill de Pere Teixidor, sastre de Sant Llorenç de la Coma, bisbat d'Urgell, i de Francesca.

- 7667 AHPB, Francesc Lentisclà, *AHPB, Francesc Lentisclà, Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17*
- 7668 AHPB, Francesc Lentisclà, *AHPB, Francesc Lentisclà, Trigesimum quintum manuale contractuum et instrumentorum, 1673, gener, 3 - 1673, desembre, 17*
- 7669 AHPB, Jacint Sescases, 1675, desembre, 25 - 1676, desembre, 24
- 7670 AHPB, Pere Troc, *Borrador o protecol, 1676, gener, 5 - 1682, desembre, 19.*
- 7671 AHPB, Josep Güell, *Primus liber concordiarum, 1672, març, 7 - 1679, desembre, 16.*
- 7672 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
- 7673 APSJP, Arxiu de l'Obra, doc. 35.
- 7674 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
- 7675 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23*
- 7676 ACA, Reial Audiència, processos, núm. 13.440.
- 7677 AHPB, Jacint Borràs, Manual, 1684, desembre, 28 - 1685, desembre, 20.
- 7678 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
- 7679 AHPB, Jacint Sescases, *Manuale, 1686, desembre, 30 - 1687, desembre, 24.*
- 7680 AHPB, Pasqual Abrell, Manual, 1689, gener, 3 - 1692, desembre, 22 27.05.1688; AHPB, Lluís Cases, Manual, 1690, gener, 9 - 1692, desembre, 24.
- 7681 AHPB, Pere Llosas, Manual, 1689, desembre, 29 - 1690, desembre, 22.
- 7682 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
- 7683 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.*
- 7684 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 -1708.

- 7685 AHPB, Pau de Toar, Manual, 1700 - 1712.
- 7686 AHPB, Marià Rufasta, Plec de testaments, 1703 - 1721.
- 7687 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.*
- 7688 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 201; AHPB, Antoni Joan Fita, *Protocollum sextum, 1612, desembre, 28 - 1613, desembre, 23, fol. 134 i ss.*
- 7689 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1613-1639, fol. 158..
- 7690 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 262.
- 7691 AHCB, Junta de Comerç, caixa 47.

El 16.09.1608 esposalles amb Anna, filla de Joan Boxeda, teixidor de lli de Barcelona, i de Cecília⁷⁶⁹².

El 15.11.1608 va fer els capítols matrimonials⁷⁶⁹³.

El 1659 s'esmenta una tal Elisabet vídua de t. Teixidor, escudeller⁷⁶⁹⁴.

1139. TEIXIDOR, Jaume

Vers 1640 - ?

Fadrí escudeller, fill de Joan Teixidor i de Maria, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, aleshores a Barcelona, vídua de Lluís Vidal, teixidor de lli, de la parròquia del Pi⁷⁶⁹⁵.

El 21.12.1667, esposalles amb Isabel Vidal⁷⁶⁹⁶.

1140. TERRATS, Miquel

Escudeller natural de Santa Maria de Barberà bisbat de Barcelona.

El 03.09.1804 bateig de Teresa Maria Àngela Longarda filla de Miquel Terrats, escudeller i de Francesca Berenguer. Padrins: Isidre Costa, carboner d'escala ?, i Teresa Rius, muller de Gaspar Rius⁷⁶⁹⁷.

1141. TERRÉ, Francesc

? - 1627

Mestre escudeller, fill de Sebastià Terré, escudeller, i de Beneta.

El 04.11.1594 combregar a la muller del mestre Francesc Terrer, escudeller⁷⁶⁹⁸.

El 06.12.1594, cos d'un albat, fill del mestre Terré, escudeller⁷⁶⁹⁹.

El 23.06.1598, combregar de la muller de mestre Terrer⁷⁷⁰⁰.

El 17.02.1608, capítols matrimonials de Francesc Terré escudeller, fill de Sebastià Terré, també escudeller, ciutadà de Barcelona, que viu, i de Beneta, ja morta, amb Maria Anna Oller, filla de Pere i de Magdalena, pagesos del mas Condal, de Sant Pere d'Avinyonet⁷⁷⁰¹.

El 26.08.1610, bateig d'Antoni Francesc Josep Bartomeu, fill de Francesc Terré, escudeller i de Marianna. Padrins: Antoni Vidal, passamaner, i Mariàngela, filla de Josep Pasqual, escudeller⁷⁷⁰².

El 26.09.1610, albat de mestre Terré, escudeller als Escudellers⁷⁷⁰³.

El 1613 residia al carrer Escudellers amb Maria Anna, sa muller, Àngela Terrera vídua, Josep Terré, son fill, i Jeroni criat aprenent⁷⁷⁰⁴.

El 05.10.1613, bateig d'Antiga Francesca Maria Àgueda, filla de Francesc Terré, escudeller, i Marianna. Padrins: Llorenç Miralles, escudeller i Antiga Bajona, muller de Guillem Bajó, escudeller⁷⁷⁰⁵.

El 1616 vivia amb Maria Anna sa muller, Margarida Muntanera, vídua; Paula Arnela?, Bartomeu Tomàs, jove; Pau Muntaner i Jaume Muntaner⁷⁷⁰⁶.

El 14.11.1616 va llogar a Guillem Bajó, per tres anys, un obrador d'escudeller que tenia al carrer de na Sagra pel preu 40 lliures pels tres anys⁷⁷⁰⁷.

El 1617 vivia amb Maria Anna, Jeroni Font escudeller, Caterina, muller, Josep Moret, aprenent i Joan Pau, aprenent. El 1618, amb els mateixos⁷⁷⁰⁸.

El 17.??1619 va llogar a Jeroni Pibernat i Lluís Coixos unes cases al carrer dels Escudellers cantonada amb Còdols, per 2 anys, al preu de 26 lliures anuals, amb la condició de fer tapiar una porta de manera que no es puguin comunicar ambdues cases. Amb l'import del lloguer va pagar un sac de llana valenciana estimat en 24 lliures que havia comprat a Francesc Bial, assaonador⁷⁷⁰⁹.

El 02.05.1622, bateig de Josep Jaume Benet fill de Francesc Terré, escudeller, i de Marianna. Padrins: Tomàs Barnux ?, argenter, i Maria, filla de Pau Agustí, adroguer i d'Eugènia⁷⁷¹⁰.

El 31.12.1623 va llogar per 5 anys 1624-1629, a l'escudeller Amador Olivella, un obrador amb dos portals al carrer de na Sagra, per 55 lliures 11 lliures anuals, amb la facultat de poder fer obres a la paret sud i a la teulada⁷⁷¹¹.

El 04.06.1627, sepultura de Francesc Terré, als Còdols⁷⁷¹².

El 08.06.1627, inventari dels béns fet a instància de Bartomeu Valldossera, calderer, procurador de Maria Anna Terré, vídua. La procuració fou fet a Vilafranca del Penedès, essent notari Gaspar Bartomeie, el dia 30.06.1626: cases al carrer Escudellers, al cantó del carrer dels Còdols, llogada a Joan Llorenç, taverner. Casa llogada a Josep Pasqual, escudeller. Casa llogada a Joan Llorenç. Un obrador al carrer d'en Sagra llogat a Amador Olivella⁷⁷¹³.

1142. TERRÉ, Jeroni

Vers 1600 - 1653

Escudeller, fill de Miquel Terré, pagès, de Cervera, i de Caterina.

7692 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 144.
7693 AHPB, Francesc Blanc, Manual, 1607, desembre, 29 - 1608, desembre, 24.
7694 AHPB, Pau Lleopart, Manual, 1659, desembre, 28 - 1659, abril, 29.
7695 ADB, Expedients matrimonials, vol. 5.
7696 ACB, Esposalles, vol. 94, fol. 31v.
7697 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 52.
7698 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 104, fol. 3r.
7699 APSJP, Llibre d'òbits, 104, fol. 6r.
7700 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 104.
7701 ACV, Fol. Caixa P-XVI-120-1 569-1611, notari Miquel Bartomeu.
7702 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 8.
7703 APSJP, Llibre d'òbits, 5, fol. 62r.

7704 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1613 - 1639, fol. 30r.
7705 APSJP, Baptismes, vol. 6, fol. 89.
7706 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, any 1616, fol. 214r.
7707 AHPB, Maties Amell, *Tercium manuale sive prothocollum instrumentorum*, 1615, desembre, 26 - 1616, desembre, 18.
7708 APSJP, Llibreta de Comunió Pasqual, any 1618.
7709 AHPB, Jeroni Sabata, *Terdecim manuale contractuum*, 1618, desembre, 29 - 1619, desembre, 17.
7710 APSJP, Baptismes, vol. 6.
7711 AHPB, Antoni Joan Fita, *Prothocollum decimem sextum*, 1622, desembre, 28 - 1623, desembre, 23.
7712 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 11, fol. 100r.
7713 AHPB, Pere Pau Vives, *Inventaris y encants*, 1626, agost, 31 - 1638, novembre, 24.

L'any 1613 segurament era deixeble de Francesc Terré, possiblement son oncle⁷⁷¹⁴.

El 03.06.1636, essent un jove escudeller, padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁷⁷¹⁵.

El 31.03.1638 esposalles amb Paula, filla de Joan Esplugues, negociant, de Barcelona, i de Clara⁷⁷¹⁶.

S'esmenta en el fogatge del 1640⁷⁷¹⁷.

S'esmenta en una reunió de la confraria del dia 27 de març de 1650⁷⁷¹⁸.

El 03.03.1653, encants dels seus béns⁷⁷¹⁹.

1143. TERRÉ, Joan Serapió

Vers 1535 - ?

Aprenent d'escudeller, fill de Joan Terré, barreter, de Barcelona.

El 10.10.1550 es va afermar amb l'escudeller Alfons Morell per aprendre l'ofici d'escudeller⁷⁷²⁰.

1144. TERRÉ, Joan

1592 - 1632

Escudeller ciutadà de Barcelona, fill de Sebastià Terré, escudeller i de Beneta. La seva germana fou Caterina Pasqual, casada amb l'escudeller Josep Pasqual.

El 10.02.1592 bateig de Pere Joan Sebastià⁷⁷²¹.

El 21.03.1593 bateig de Josep Francesc Jaume fill de Sebastià Terré, escudeller, i de Beneta. Padrins: Francesc Pujo, notari, i Jerònima Carbonella⁷⁷²².

El 03-20.10.1632 va fer testament, defunció i inventari de béns⁷⁷²³.

1145. TERRÉ, Ramon

Jove escudeller, fill de Francesc Terré i de Francesca.

El 30.12.1791, esposalles amb Tecla Mayol, filla de Joan Mayol i de Francesca Font, a la parròquia de Sant Feliu de Llobregat⁷⁷²⁴.

1146. TERRÉ, Sebastià

Vers 1550 - 1596

Escudeller de Cervera, habitant a Barcelona 1576, fill d'Antoni Terré, pagès, i d'Elisabet Limina ?

El 27.01.1576, esposalles amb Beneta, filla d'Antoni Vidal, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Joana⁷⁷²⁵.

El 24.05.1576 albat del mestre Sebastià Terré, escudeller, als Escudellers. Enterrat a la Mercè⁷⁷²⁶.

El 17.07.1581 Elisabet Joana Fontanals, alies Masarda, muller de Felip Masart, va firmar àpoca a Sebastià Terré, escudeller, de 50 lliures, part d'un deute de 80 lliures que li devia⁷⁷²⁷.

El 02.08.1583 va ser nomenat prohoms tercer de la confraria⁷⁷²⁸.

El 1585 fou establert en un obrador que era del difunt Joan Galibano.

El 10.01.1592, bateig de Pere Joan Sebastià, fill de Sebastià Terré, escudeller, i de Beneta. Padrins: Pere Serventí, major, i Marianna Cosina ?⁷⁷²⁹.

El 22.01.1596 combregar al mestre Terré⁷⁷³⁰.

El 02.04.1596 cos de la muller del mestre Sebastià Terrer. Enterrada a Sant Francesc⁷⁷³¹.

1147. TERRÉ, Sebastià

Vers 1576 - 1609

Escudeller, potser fill de Sebastià Terré, escudeller, i de Beneta, difunts l'any 1596. Segons l'inventari de 1609, tenia cases amb dos portals situades al carrer dels Escudellers Blancs i l'obrador al carrer de la Mare de Déu. Rebia 50 sous anuals d'un altre obrador, situat al costat del seu, que era de Jaume Colom.

El 16.08.1600 i 07.05.1601 consta que assistí a la reunió de la confraria⁷⁷³².

El 04.03.1600, combregar d'un criat del mestre Terré, escudeller⁷⁷³³. El 18.03.1600, sepultura d'un fadrí del mestre Terré, escudeller⁷⁷³⁴.

El 28.06.1600 va fer procura a Miquel Terré, pagès, de Cervera, son germà, per qüestions judicials⁷⁷³⁵.

El 1602 marmessor del testament de Joana Cristòfora Doli⁷⁷³⁶.

El 25.03.1608, combregar muller del mestre Terré,

7714 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, any 1613.
 7715 APSJP, Baptismes, vol. 7, fol. 268.
 7716 ACB, Esposalles, vol. 79, fol. 60v.
 7717 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XI-18.
 7718 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 7719 AHPB, Rafael Joan Cellarés, Llibre d'inventaris i encants, 1650, març, 5 - 1653, desembre, 9.
 7720 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
 7721 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 84.
 7722 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 115.
 7723 AHPB, Lluís Collell, menor, *Liber primus testamentorum*, 1621, abril, 24 - 1640, novembre, 29.
 7724 ACB, Esposalles, vol. 159, fol. 229.

7725 ACB, Esposalles, vol. 48, fol. 42.
 7726 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 25.
 7727 AHPB, Andreu Miquel Mir, *Undecim prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1560, desembre, 31 - 1561, desembre, 24.
 7728 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
 7729 APSJP, Baptismes, vol. 4, fol. 84.
 7730 APSJP, Llibre d'òbits, 104, fol. 42r.
 7731 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 104, fol. 48r.
 7732 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20; AHPB, Antoni Batlle, *Undecimum manuale contractuum et instrumentorum*, 1599, desembre, 25 - 1600, desembre, 22.
 7733 APSJP, Llibre d'òbits, 1, fol. 42r.
 7734 APSJP, Llibre d'òbits, 1, fol. 42v.
 7735 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, anys 1599-1600.
 7736 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Secundus liber testamentorum et aliarum ultimatum voluntatum*, 1590, maig, 20 - 1605, maig, 17.

escudeller, als Escudellers⁷⁷³⁷.

El 07.08.1608, com a administrador del bací de pobres vergonyants del Pi, intervén en la Causa Pia de Jeroni Serra, mercader⁷⁷³⁸.

L'11.03.1609, és esmentat el seu nom en un document privat del negociant mallorquí Antoni Felipera⁷⁷³⁹.

El 18.09.1609, sepultura del mestre Sebastià Terré, escudeller, als Escudellers. Enterrat a Sant Francesc⁷⁷⁴⁰. El 12.10.1609, inventari dels seus béns⁷⁷⁴¹. El 1610, inventari d'Àngela Terré, vídua de Sebastià Terré⁷⁷⁴².

1148. TODÓ, Antoni

Escudeller.

El 16.08.1600, procurador en la causa contra Joan Soler i Francesc Carnisser, escudellers.

1149. TOLRÀ, Miquel

Vers 1520 - abans de 1575

Escudeller, ciutadà de Barcelona. Vivia al carrer que anava de la Plaça de la Trinitat als Ollers Escudellers Blancs. Esposa: Francina.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁷⁷⁴³.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁷⁷⁴⁴.

El 08.05.1551, bateig de Paula Miquela Andreua filla de Miquel Tolrà i de Paula. Padrins: Joan Canyameres, escudeller, i Paula Ponça⁷⁷⁴⁵.

El 01.04.1554, bateig d'Antoni Miquel, fill de Miquel Tolrà, escudeller. Padrins: Toni Ferrer, flassader, i Isabel Farrera⁷⁷⁴⁶.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁷⁴⁷.

El 19.03.1575, capítols matrimonials de sa filla Caterina amb Pere Pau Pelegrí, flequer, ciutadà de Barcelona, fill de Franc Pelegrí, barber del lloc de Baiona, bisbat de Pamplona, regne de Gascunya, i de Caterina⁷⁷⁴⁸.

1150. TOMÀS, Bartomeu

Escudeller habitant a Barcelona, fill d'Antoni Tomàs, flequer de Sant Vicenç dels Horts, i de Paula.

El 08.12.1612, esposalles i capítols matrimonials amb Rafaela, filla d'Antoni Mallol, pagès, de Barcelona, i de

Paula⁷⁷⁴⁹.

1151. TOMÀS, Francesc

Jove escudeller i negociant, pare de l'escudeller Josep Tomàs.

El 25.01.1691 reconegué haver rebut 18 dobles d'or de part del notari Josep Cellarès⁷⁷⁵⁰.

El 08.0.1726 la seva vídua Narcisa Tomàs i Gastó va ser anomenada marmessora en el testament d'Eulàlia, filla de l'escudeller Josep Gastó⁷⁷⁵¹.

1152. TOMÀS, Francesc

Gerrer

El 05.07.1784, bateig d'Antònia Marianna Miquela dels Sants, filla de Francesc Tomàs, gerrer, i de Magdalena Boladeres. Padrins: Jaume Boladeres, treballador, i Antònia Gel, filla de Gaspar Gel, majordom, del Prat de Llobregat⁷⁷⁵².

1153. TOMÀS, Josep

Vers 1715 - Post. 1782

Escudeller, fill de Francesc Tomàs, negociant en altra documentació diu ser soldat del *tercio* "dels verds", i de Narcisa Fuster, vídua en segones núpcies de Sebastià Fuster i, en primeres, de Francesc Tomàs.

L'any 1739 va passar l'examen de mestre escudeller a l'obrador de Sebastià Fuster⁷⁷⁵³.

El 03.12.1739, esposalles amb Eulàlia Selva, filla de Joan Selva, negociant, i de Rosa. Testimonis: Agustí Torres, comerciant, i Pere Font⁷⁷⁵⁴.

El 16.09.1741, bateig de Sebastià Narcís Antoni, fill de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia Tomàs i Selva. Padrins: Sebastià Fuster, escudeller, i Narcisa Fuster, la seva muller⁷⁷⁵⁵. El 03.04.1743, bateig de Rafael Francesc Narcís, fill de Josep Tomàs i d'Eulàlia. Padrins: Joan Vinyes, escudeller, i Rafaela Selva, donzella, filla de Joan Selva, pagès⁷⁷⁵⁶. El 27.08.1744, bateig d'Agustí Josep Narcís Lluís, fill de Josep Tomàs i d'Eulàlia. Padrins: Agustí Torres, adroguer, i Maria Llobet, muller de Martí Llobet, mestre forner⁷⁷⁵⁷.

El 1745 va pagar una part del deute que devia al gerrer Antoni Jaumar per sis quintars de terra de plom, a 3,5 lliures el quintar, tres roves de cofoll de mar, a 1 lliura i 2 sous per rova, i una càrrega de llenya comprada a la seva botiga⁷⁷⁵⁸.

7737 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 61v.
 7738 ADB, Causes Pies, vol. 2, 1605-1610, fol. 23v.
 7739 AHPB, Josep Safont, Manual 1608, desembre, 31 - 1609, desembre, 24.
 7740 APSJP, Llibre d'òbits, 5, fol. 27r/v.
 7741 AHPB, Climent Cortell, major, Plec d'inventaris i encants, 1601 - 1611.
 7742 AHPB, Climent Cortell, major, Plec d'inventaris i encants, 1601 - 1611.
 7743 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
 7744 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.
 7745 APSJP, Baptismes, vol. 1 fol. 164.
 7746 APSMP, Baptismes, vol. 1.
 7747 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
 7748 AHCB, Notarial, II. Capítols matrimonials, núm. 15.

7749 ACB, Esposalles, vol. 67, fol. 228; AHPB, Rafael Riera, menor, *Septimum manuale*, 1611, desembre, 26 - 1612, desembre, 23.
 7750 AHPB, Domènec Rojas, *Quintum ... diversorum contractuum manuale*, 1690, desembre, 27 - 1691, desembre, 24, fol. 20.
 7751 AHPB, Ignasi Teixidor, *Testamentorum*, 1700, maig, 2 - 1743, agost, 19.
 7752 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 333.
 7753 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Decimum tertium manuale instrumentorum et contractuum*, 1738, desembre, 26 - 1739, desembre, 21.
 7754 APSJP, Esposoris, vol. 7; ACB, Esposalles, vol. 132, fol. 40.
 7755 ACB, Baptismes, vol. 21.
 7756 ACB, Baptismes, vol. 22.
 7757 ACB, Baptismes, vol. 22, fol. 166r.
 7758 AHPB, Joan Francesc Casals, *Decimum nonum manuale instrumentorum sive contractuum inter vivos*, 1744, desembre, 29 - 1745, de-

El 27.08.1747, bateig de Martí Josep Bartomeu, fill de Josep Tomàs i d'Eulàlia. Padrins: Martí Llobet, flequer, i Josepa Ausic, muller de Josep Ausic, mestre de cases⁷⁷⁵⁹.

El 12.07.1749, confirmacions de Martí, de Narcís i de Francesc, fills de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia⁷⁷⁶⁰. El 25.10.1749, sepultura d'Eulàlia, albat, filla de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia, al carrer d'en Serra. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁷⁷⁶¹. El 18.06.1753, cos de Jeroni, albat, fill de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia, al carrer d'en Serra. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁷⁷⁶². El 27.12.1753, bateig de Salvador Joan Marià, fill de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia Selva. Padrins: Martí Llobet i Marianna Ausic⁷⁷⁶³. El 10.08.1755, bateig de Josepa Maria Ignàsia Rosa, filla de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia Selva. Padrins: Josep Marc, jove forner i Josepa Marc, la seva muller⁷⁷⁶⁴. El 29.06.1760, bateig de Agnès Antònia Maria, filla de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia Selva. Padrins: Francesc Fortuny i Antònia Castells⁷⁷⁶⁵. El 30.06.1765, confirmació de Josepa, filla de Josep Tomàs i d'Eulàlia⁷⁷⁶⁶.

El 09.12.1765 reconegué que Hipòlit Estaper li havia pagat 50 lliures a compte de les 200 lliures, preu de la venda d'unes cases i obrador situats al carrer na Sagra⁷⁷⁶⁷.

El 1772, assistí a una reunió de la confraria⁷⁷⁶⁸. El 1775, com a examinador, assistí a l'examen de Ramon Gual⁷⁷⁶⁹.

Segons el cadastre de 1776 vivia a l'illa 23, casa núm. 11, juntament amb Eulàlia i dos fills comuns⁷⁷⁷⁰.

El 14.10.1781, confirmació de Joan, fill de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia Selva⁷⁷⁷¹.

El 11.02.1782, esposalles entre Joan Tomàs, jove forner, fill de Josep Tomàs, escudeller, i d'Eulàlia Selva, amb Rosa Ventura, filla de Francesc Ventura, jove escudeller, i d'Agnès Llansana⁷⁷⁷².

1154. TOMÀS, Pau

? - 1723

Jove escudeller.

El 19.03.1716, cos d'Ignasi, fill de Pau Tomàs, jove escudeller, al carrer de Sant Domènec, a la proa de la casa Marmo?. Enterrat al vas del Roser⁷⁷⁷³.

El 20.08.1723, cos de Pau Tomàs, jove escudeller⁷⁷⁷⁴.

sembre, 24.

- 7759 ACB, Baptismes, vol. 23.
 7760 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 3, fol. 400.
 7761 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 7762 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.
 7763 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 52.
 7764 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 141.
 7765 APSJP, Baptismes, vol. 16, fol. 396.
 7766 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 318.
 7767 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Decimum quartum protocollum instrumentorum*, 1764, desembre, 26 - 1765, desembre, 24, fol. 555.
 7768 AHPB, Josep Ricart, *Sextum manuale instrumentorum*, 1772, gener, 5 - 1772, desembre, 24.
 7769 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.
 7770 AHCB, Cadastre, I-7.
 7771 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 294.
 7772 APSJP, Esposaris, vol. 9, fol. 51.
 7773 ACB, Defuncions, vol. 6; ACB, Llibre d'òbits, vol. 8.
 7774 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 147r.

1155. TORELL i AGNÈS, Josep Pasqual

Vers 1571 - Post. 1596

Escudeller, natural de Quart de Poblet regne de València, fill de Pasqual Torell i d'Anna Agnès.

Segons la informació matrimonial que es conserva a l'Arxiu Diocesà de Barcelona, el 1596 feia uns 20 anys que l'escudeller Pau Gibert se l'havia endut de la ciutat de Barcelona, essent aleshores d'edat de 4 o 5 anys. Afirmà que no s'havia casat mai. Joan Porta digué que feia uns 12 anys que el coneixia, i assegurà que no havia tornat a València, perquè havia estat amb ell treballant de l'ofici d'escudeller nou anys continuus, i quan el va prendre a casa seva, era molt minyó i no tenia edat de casar-se. Pau Gibert digué que feia uns 19 o 20 anys que, essent a Quart, se'l va endur cap a Barcelona, i ha estat amb ell i a casa del mestre Joan Porta sense haver tornat mai a València.

El 16.05.1596, matrimoni amb Caterina, filla de Sebastià Terré, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Beneta. Testimoni: Joan Porta, escudeller, i Pau Gibert, escudeller⁷⁷⁷⁵.

1156. TORNER, Pere

Escudeller.

Tenim dubtes si es tractava d'un escudeller d'obra de terra o de fusta, ja que s'esmenta en el quarter de la mar.

El 1389 consta el seu nom en un padró de milícia: "*Pere Torner; lança e peves*"⁷⁷⁷⁶.

1157. TORRELLES, Sebastià

Escudeller de Barcelona, fill de Guillem Torrelles, pagès, i d'Antònia.

L'11.06.1627, esposalles amb Elisabet, filla de Joan Gasset, coraler, de Barcelona, i de Francesca⁷⁷⁷⁷.

El 02.11.1630, cos de Francesca, albat, filla de Sebastià Torrents, escudeller, al carrer d'en Serra⁷⁷⁷⁸.

1158. TORRENTMAL, Joan

Gerrer. Residència: carrer de Còdols.

El 07.11.1437, arrendament per cinc anys d'unes cases amb obrador situades al carrer dels Ollers Blancs, fet pel mestre Antoni Calbo, gerrer, al també gerrer Joan Torrentmal⁷⁷⁷⁹.

El 1437 reconegué deure 38 lliures i 10 sous a Bartomeua, muller i procuradora del gerrer Antoni Coll, pel lloguer d'una casa i obrador de gerrer situat als Ollers Blancs. Prometé pagar, abans de sis mesos, 7 florins, i cada mig any, set florins més, fins a pagar tot el deute⁷⁷⁸⁰. El 09.12.1437 va nomenar procurador a Guillem Roger, vidrier, de Piera⁷⁷⁸¹.

7775 ADB, Informacions matrimonials, any 1596, caps 40.

7776 AHCB, Consell de Cent. Fogatges - XIX, vols. 1 a 14.

7777 ACB, Esposalles, vol. 73.

7778 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 12, fol. 61v.

7779 AHPB, Pere Devesa, *Manuale quintum instrumentorum*, 1436, novembre, 20 - 1438, desembre, 16.

7780 AHPB, Pere Devesa, *Manuale quintum instrumentorum*, 1436, novembre, 20 - 1438, desembre, 16.

7781 AHPB, Pere Devesa, *Manuale quintum instrumentorum*, 1436, novembre, 20 - 1438, desembre, 16.

El 14.07.1474 va ser establert en una casa al carrer de na Quintar, al lloc de Còdols, a prop del forn de Viladalls⁷⁷⁸².

El 02.09.1477 s'esmenten unes finques seves que tenia a Collblanc, alou del benifet de Santa Bàrbara instituït a l'església de l'hospital de la Santa Creu⁷⁷⁸³.

El 1508, segons confessió d'Angelina Xaverica, les cases d'en Torrentmal quedaven a ponent de les seves i al sud de la tinença de l'escudeller Gaspar Moner, al costat mateix del forn de Viladalls, al carrer del Vidre.

1159. TORRENTS, Felip

? - 1574

Escudeller i gerrer.

El 21.10.1547, esposalles amb Madrona Palomares, vídua de Miquel Palomares⁷⁷⁸⁴.

El 1557 va llogar unes cases al carrer de Trentaclus⁷⁷⁸⁵.

El 19.05.1571, capítols matrimonials entre Guillem Aleu, escudeller, i Àngela, filla de Felip Torrents, escudeller, ciutadà de Barcelona. Dot: 60 lliures.

El 01.10.1571, necessitat de diners, va vendre, a carta de gràcia, un violari per import de 56 lliures, a Baltasar Vinyoles, escudeller, i a la seva muller Joana. Hipotecà unes cases "*ex abisso usque in celum*", abans amb tres portals i aleshores només amb dos, que tenia al carrer del Vidre i a un carreró anomenat de Bernardí Gimini, on hi estava establert per contracte emfitèutic amb Beatriu de Yvorra, alou del segon benifet de Sant Bartomeu instituït a Santa Maria del Mar, a cens de 6 morabatins alfonsins. Termenaven: a orient, amb el carrer del Vidre; al sud, amb un honor seu, que abans fou de Joan Vendrell, paraire de draps de llana; a occident, amb les cases o hostal de Viladalls, abans dels hereus de Joan Montolí, mercader, i al nord, part amb el carrer del Vidre i part amb l'esmentat carreró notari: Andreu Miquel Mir, 07.02.1551⁷⁷⁸⁶.

El 16.09.1574, sepultura de Felip Torrents⁷⁷⁸⁷.

1160. TORRENTS, Fèlix

Vers 1670 - Vers 1698

Jove escudeller, fill de Lluís Torrents, escudeller de Manresa, i d'Isabel.

El 17.04.1691, matrimoni amb Maria Rosa Barsa, filla de Joan Barsa, pagès de Barcelona, i d'Agnès⁷⁷⁸⁸.

El 24.05.1691 s'esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁷⁷⁸⁹.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁷⁷⁹⁰.

El 28.08.1698 matrimoni entre Andreu Trach o Troch, organista alemany, i Maria Torrents, vídua de Fèlix Torrents, mestre escudeller de Barcelona, filla de Joan Barsa i de Agnès, de la parròquia del Pi. Testimoni: Joan Casals escudeller que la coneix⁷⁷⁹¹.

1161. TORRENTS i BARSÀ, Fèlix

Vers 1692 - Post. 1761

Jove escudeller, fill de Fèlix Torrents, escudeller, i de Maria Barsa.

El 13.03.1705, confirmació de Fèlix, fill de Fèlix Torrents, al Pi⁷⁷⁹².

El 25.04.1716, essent fadrí escudeller, esposalles amb Maria Torres, donzella, a Santa Maria del Mar, filla de Pau Torres, pescador, i d'Agraïda⁷⁷⁹³.

El 01.10.1717, bateig de Jeroni Marià Fèlix, fill de Fèlix Torrents, escudeller, i de Maria. Padrins: Marià Vilar, jove botiguer de teles, i Mariana Jofré, filla de Francesc Jofré, negociant de Barcelona⁷⁷⁹⁴.

El 24.11.1720, cos de Joan, fill de Fèlix Torrents, escudeller, al carrer de Jaume Giral⁷⁷⁹⁵.

L'any 1725 s'esmenta a la llista de la confraria entre els mestres i fadrins "*absents d'esta ciutat que a molt de temps a que no se sap on són*"⁷⁷⁹⁶.

El 14.02.1727, bateig de Jaume Ramon Salvador, fill de Fèlix Torrents, escudeller, i de Maria Torrents i Torres. Padrins: Jaume Gasion, jove brodador, i Anna Lacruz, muller de Ramon Lacruz, escudeller⁷⁷⁹⁷.

El 08.03.1727, albat de Jaume, fill de Fèlix Torrents, escudeller, "sota lo Palau", al vas de terra d'en Gavarra⁷⁷⁹⁸.

El 14.08.1730, bateig de Maria Teresa Antònia Hipòlita, filla de Fèlix Torrents, escudeller, i de Maria Torrents i Torres. Padrins: Antoni de Ahumadei, capità de granaderos del regiment de Còrdova, i Teresa Balaguer i Serdanya, donzella, filla de Francesc Balaguer, candeler de seu⁷⁷⁹⁹.

El 27.06.1734, esposalles *amore Dei* amb Maria Bori, donzella, de Santa Maria del Mar, filla de Pere Bori, pagès, de Santa Maria de Palautordera, i de Maria. Dot: 42 lliures aportades de la seva mare estalviades de quan servia de criada a casa de Ramon de Dalmases Ros i de Vilana. Entre els testimonis, l'escudeller Josep Duran⁷⁸⁰⁰.

7782 AHPB, Bartomeu Costa, major, *Vicessium quartum manuale*, 1473, novembre, 12 - 1474, desembre, 7.
7783 AHPB, Bartomeu Costa, major, *Vicessimum septimum manuale*, 1477, juliol, 8 - 1478, agost, 12.
7784 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 15v.
7785 AHPB, Jordi Joan Tost, *Duodecimum manuale comune*, 1556, octubre, 20 - 1557, juliol, 19.
7786 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notarum diVersorum instrumentorum*, [1567], desembre, 29 - 1583, desembre, 19.
7787 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 139r.
7788 APSMP, Expedients matrimonials, núm. 304; ACB, Esposalles, vol. 105.
7789 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.

7790 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
7791 ADB, Matrimonis, vol. 17, fol. 7r.
7792 ACB, Confirmacions, vol. 1, fol. 152r.
7793 ACB, Esposalles, vol. 120; ADB, Matrimonis. Santa Maria del Mar, capça 14.
7794 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 26.
7795 ACB, Defuncions, vol. 6.
7796 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.
7797 ACB, Baptismes, vol. 19.
7798 ACB, Llibre d'òbits, vol. 6, fol. 214v.
7799 ACB, Baptismes, vol. 19.
7800 ACB, Esposalles, vol.129, fol. 85; ADB, Expedients matrimonials, capça 22. Santa Maria del Mar; AHPB, Pau Mollar, *Duodecimum manuale ... omnium instrumentorum*, 1733, desembre, 27 - 1734, de-

El 03.02.1737, bateig de Domingo Fèlix Marià, fill de Fèlix Torrents, jove escudeller i de Maria Torrents i Bori. Padrins: Marià Torrents, jove escudeller, i Caterina Pla, vídua de Pere Pla⁷⁸⁰¹.

El 02.02.1739, bateig de Josep Narcís Pere, fill de Fèlix Torrents i de Maria Bori. Padrins: Josep Reig, escudeller, Gertrudis Bori, muller de Narcís Bori, sabater⁷⁸⁰².

El 1748, capítols matrimonials de la seva filla Francesca amb el mariner Josep Fabregà. Dot: 25 lliures i una caixa amb vestits i roba⁷⁸⁰³.

El 27.02.1758 va fer testament. Per raó de la malatia, no va poder-lo signar⁷⁸⁰⁴.

El 1761, essent jove escudeller “*de que s’ignora que tinga béns alguns immobles*” va vendre un censal a la comunitat de preveres de Sant Just i Sant Pastor⁷⁸⁰⁵.

1162. TORRENTS, Jeroni

Vers 1570 - 1600

Oller, fill de Gabriel Torrents, pagès, de la parròquia de Vallvidrera, bisbat de Barcelona, i de Jerònima Torrent.

El 31.05.1592, capítols matrimonials amb Eulàlia Teixidora, filla de Galceran Teixidor, oller, i de Joana⁷⁸⁰⁶.

El 1600, cos de Jeroni Torrent, oller, als escudellers Blancs, a prop del portal de Trentaclus⁷⁸⁰⁷.

1163. TORRENTS I AYRET, Josep

1671 - ?

Escudeller, fill de Lluís Torrents, escudeller, i d’Isabel.

El 24.05.1691 s’esmenta entre els assistents a la reunió de la confraria⁷⁸⁰⁸.

El 01.07.1691, capítols matrimonials amb Maria Llevària, filla de Josep Llevària, mestre de cases, i d’Isabel. Dot: 50 lliures i dues caixes amb roba. Escreix: 25 lliures⁷⁸⁰⁹.

El 14.07.1710, defunció de Maria Torrents, muller de Josep Torrents, escudeller, al carrer d’en Quintana, a la Boqueria. Pagarà Josep Torrents, mestre escudeller, al vas dels Tarongers⁷⁸¹⁰.

1164. TORRENTS, Lluís

Vers 1640 - 1688

Mestre escudeller, natural de Manresa però habitant

a Barcelona, fill de Lluís Torrents, gerrer de Manresa, i d’Arcàngela.

El 26.07.1667, esposalles amb Isabel Ayreta, filla d’Antoni Ayret, serrador, de Terrassa aleshores, vivia a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor, i de Marianna. Testimonis: Joan Carreres, escudeller, i Joan Vinyals, former⁷⁸¹¹. El fadrí escudeller Pere Martí, natural d’Ullastret d’Empordà, va fer de testimoni a l’expedient matrimonial. Assegurà que el coneixia des de feia 5 anys. També va fer de testimoni el fadrí escudeller Francesc Guasch, natural de Vilanova de Sitges⁷⁸¹².

El 09.10.1667 va fer de testimoni en els capítols matrimonials del sastre Pau Ballester⁷⁸¹³.

El 25.01.1669, bateig de Jeroni Francesc Pau Feliu Josep Lluís, fill de Lluís Torrents, jove escudeller, i d’Isabel. Foren padrins: Jeroni Capons, veler, i Mariana Escó, muller de Martí Escó, estanyer⁷⁸¹⁴. El 19.04.1671, bateig de Josep, Bartomeu, Francesc, fill de Lluís Torrents, jove escudeller i d’Isabel. Foren padrins: Josep Recasens, jove escudeller, i Maria Ballester, muller de Bartomeu Ballester, seller⁷⁸¹⁵. El 25.11.1679, cos d’Agnès, albat, fill de Lluís Torrents, al carrer del Vidre, al vas de la Concepció⁷⁸¹⁶.

El 18.06.1680, confirmació de Lluís, fill de Lluís Torrents, i d’Isabel⁷⁸¹⁷. El 24.06.1680, cos de Lluís, albat, fill de Lluís Torrents, al carrer del Vidre, enterrat al vas de la Concepció⁷⁸¹⁸.

El 08.01.1681, assistí a una reunió de la confraria⁷⁸¹⁹. El 21.07.1681 va ser nomenat prohom tercer de la confraria⁷⁸²⁰.

El 05.12.1681, cos d’un primsenyat, albat, fill de Lluís Torrents⁷⁸²¹.

El 1682 consta com assistent en una reunió de la confraria⁷⁸²².

El 18.01.1688, cos de Lluís, fill de Lluís Torrents, al carrer del Vidre “qui entra per la Bocaria”⁷⁸²³.

El 26.12.1688, sepultura de Lluís Torrents, mestre escudeller, al carrer del Vidre⁷⁸²⁴.

El 05.11.1689, cos d’Isabel Torrents, vídua de Lluís Torrents, escudeller, al carrer d’en Quintana na Quintar⁷⁸²⁵.

1165. TORRENTS I TORRES, Marià

1717 - abans de 1777

Fadrí escudeller, fill de Fèlix Torrents, escudeller, i de Maria.

El 09.04.1746, essent jove escudeller, esposalles amb Magdalena Pany, de Moià, filla de Jaume Pany, teixidor de llana, i d’Eulàlia Blanc. Testimonis: Francesc Arenas, daguer, i Jeroni

sembre, 19.
7801 APSJP, Baptismes, vol. 13.
7802 APSJP, Baptismes, vol. 14, fol. 5.
7803 AHPB, Josep Rondó, *Decimum quintum manuale*, 1747, desembre, 27 - 1748, desembre, 24.
7804 AHPB, Daniel Troc, *Manuale ... omnia testamenta, codicilli, inventaria et encantus*, 1749, agost, 31 - 1758, octubre, 9.
7805 APSJP, Arxiu de l’Obra, carpeta E, ítem 20.
7806 AHPB, Maties Pastor, Plec de capítols matrimonials, 1587 - 1594.
7807 APSMP, Llibre d’òbits vol. any 1600.
7808 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.
7809 APSMP, Expedients matrimonials, caixa B1; AHPB, Francesc Mora, *Liber capitulorum matrimonialium*, 1674, gener, 27 - 1715, març, 17.
7810 ACB, Defuncions, vol. 5.

7811 ACB, Esposalles, 94; APSJP, Esposoris, vol. 5.
7812 ADB, Expedients matrimonials, vol. 5.
7813 ADB, Expedients matrimonials, vol. 5.
7814 APSJP, Baptismes, vol. 8, fol. 258.
7815 APSJP, Baptismes, vol. 9.
7816 ACB, Llibre d’òbits, vol. 4; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 269r.
7817 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 1, fol. 355r.
7818 ACB, Llibre d’òbits, vol. 4; ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 280v.
7819 APSJP, Arxiu de l’Obra, doc. 35.
7820 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 15.
7821 ACB, Llibre d’òbits, vol. 4.
7822 AHPB, Jacint Sescases, *Borrador ... dels actes rebuts*, 1681, desembre, 25 - 1982, desembre, 23.
7823 ACB, Llibre d’òbits, vol. 7.
7824 APSMP, Llibre d’òbits, vol. 153.
7825 APSMP, Llibre d’òbits, vol. 153.

Reig, menor, escudeller⁷⁸²⁶. El 09.07.1750, cos de Jaume, albat, fill de Marià Torrents, jove escudeller, i de Magdalena, al carrer d'Arlet. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁷⁸²⁷. El 14.11.1756, cos de Josepa, albat de Marià Torrents, jove escudeller, i de Magdalena, al carrer de Sant Jeroni. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁷⁸²⁸. El 26.12.1756, cos d'Eulàlia, albat, filla de Marià Torrents, jove escudeller, i de Magdalena, al carrer de Sant Jeroni. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁷⁸²⁹. El 12.06.1757, cos de Marianna, albat, filla de Marià Torrents i de Magdalena, al carrer de Sant Jeroni. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁷⁸³⁰.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria⁷⁸³¹.

El 24-25.07.1777, expedient matrimonial entre Francesc Casanoves, pintor d'indianes, fill de Narcís Casanoves i de Marianna Bellver, amb Antònia Torrents, filla de Marià Torrents, jove escudeller, difunt⁷⁸³².

El 01.12.1786, testament de Teresa Rei i Torrents, vídua de Josep Rei, teixidor, filla de Marià Torrents, escudeller, difunt, i de Magdalena. Estant malalta, va nomenar marmessor al prevere Josep Agustí. Demanà ser enterrada a Sant Just i Sant Pastor. Va llegar a Antònia Casanoves i Torrents, la seva germana, esposa de Francesc Casanoves, pintador, dues camises de tela, unes faldilles d'indiana, altres de baieta i una vànova blanca, tot de són ús i port. Va nomenat hereu universal a Déu. El dia de la seva mort vivia en unes cases al carrer de les Neus⁷⁸³³.

1166. TORRENTS, Sebastià

Vers 1700 - ?

Jove escudeller, fill de Pere Torrents, pagès de Torelló bisbat de Vic, i de Madrona.

El 18.02.1721 o 29.10.1721, esposalles amb Casilda Donadeu, donzella, de la parròquia del Pi, filla de Salvador Donadeu, pagès d'Alcover Tarragona i de Teresa. Matrimoni a casa de Joan Diern, botiguer de teles, a les escales de la seu⁷⁸³⁴.

El 14.06.1722, bateig d'Antoni Joan Francesc Sebastià, fill de Sebastià Torrents i Donadeu, escudeller, i de Casilda. Padrins: Joan Diern, botigues de teles, i Maria Diern, donzella, filla del difunt Onofre Diern, sastre⁷⁸³⁵.

El 28.05.1725, cos d'Antoni, fill de Sebastià Torrents, jove escudeller, al costat del forn de la Trinitat⁷⁸³⁶.

El 22-10-1730, confirmació de Maria Antònia, filla de Sebastià Torrents, escudeller, i de Casilda⁷⁸³⁷.

El 30.05.1734, cos de Maria Francesca, albat, filla de

Sebastià Torrents, jove escudeller, i de Casilda, davant el forn de la Trinitat APSMP, Llibre d'òbits, vol. 151.

El 12.02.1736, esposalles amb Teresa Estarlí, del Pi *amore Dei* ACB, Esposalles, vol. 130, fol. 45Vers

1167. TORRES, Gaspar

Vers 1635 - 1704

Gerrer i oller, ciutadà de Barcelona, fill de Tomàs Torres, teixidor de lli, de la vila d'Organyà, bisbat d'Urgell, i de Margarida.

El 31.07.1659, esposalles⁷⁸³⁸. El 01.08.1660 va fer capítols matrimonials amb Marianna Trullàs, filla de Martí Trullàs, gerrer, i de Maria. Dot: 300 lliures⁷⁸³⁹.

El 25.08.1669 s'esmenta en una reunió de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers⁷⁸⁴⁰.

E, 03.01.1674, cos de Maria Gràcia, filla de Gaspar Torres, gerrer, enterrada al vas propi⁷⁸⁴¹. El 30.08.1674, cos de Maria Anna Torres, muller de Gaspar Torres, oller⁷⁸⁴².

El 15.03.1677, esposalles amb Anna Maria Vinyes, vídua⁷⁸⁴³.

El 06.12.1682, cos d'un albat només primsenyat, fill de Gaspar Torres, gerrer⁷⁸⁴⁴. El 24.04.1683, albat de Margarida, filla de Gaspar Torres, gerrer⁷⁸⁴⁵. El 09.10.1685, albat particular de Magdalena Francesca, filla de Gaspar Torres, gerrer, al vas propi⁷⁸⁴⁶.

El 06.06.1699, cos d'Anna, muller de Gaspar Torres⁷⁸⁴⁷.

El 19.10.1704, cos de Gaspar Torres, gerrer⁷⁸⁴⁸.

El 28.04.1718 el rector i preveres de Sant Jaume confessaren rebre un cens de 15 lliures que pagava Gaspar Torres per unes cases en part derruïdes, amb un portal i hort contigu, abans amb un obrador -on aleshores s'hi havia fet un gran pati- que posseïa Josep Ferriol. Era de Dionís de Magarola, alou de la pabordia del més de març⁷⁸⁴⁹.

1168. TORRES, Josep

1762 - Post. 1809

Escudeller, fill de Ramon Torres, comerciant, i de Marianna.

El 22.04.1786, "*Joseph Torras, joven alfarero natural de Barcelona, de edat 24 años, habitante de 2 años en la parroquia de San Jayme, en Sant Justo unos 4 años y los demás en S. Miguel, hijo de Ramon, comerciante, y M. Anna, cónyugues, difuntos, con María Luisa Sala, donzella, natural de Barcelona, edat 24 años, habitante siempre en san Miguel,*

7826 APSJP, Esposoris, vol. 7; ACB, Esposalles, vol. 135, fol. 63v.

7827 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 32.

7828 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

7829 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

7830 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.

7831 AHPB, Jaume Tost i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.

7832 ADB, Expedients matrimonials, caixa 44.

7833 AHPB, Miquel Serra i Ponac, *Septimum manuale omnium contractuum*, 1786, gener, 3 - 1786, desembre, 20.

7834 ACB, Llibre d'Esposoris, vol. 4, fol. 167; ACB, Esposalles, vol. 123.

7835 ACB, Baptismes, vol. 17.

7836 ACB, Sepultures, vol. 9.

7837 ADB, Llibre de Confirmacions, vol. 2, fol. 577r.

7838 ACB, Esposalles, vol. 90, fol. 63v.

7839 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, *Primer capítols matrimonials libre*, 1657, gener, 6 - 1665, desembre, 13, fol. 153r-157r.

7840 AHPB, Josep Quatrecases i Sala, Manual, 1668, desembre, 26 - 1669, desembre, 22.

7841 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 19r.

7842 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 37r.

7843 ACB, Esposalles, vol. 9.

7844 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 356v.

7845 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 365r.

7846 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 289v.

7847 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 59.

7848 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5.

7849 ACB, Caritat. Pabordies, vol. 118.

*hija de Francisco, joven alfarero, y Maria Pinan, cónyuge, difunta*⁷⁸⁵⁰.

El 21.10.1787, confirmació de Josepa, filla de Josep Torres, escudeller, i de Lluïsa Sala⁷⁸⁵¹.

El 1795 és el primer any en què s'esmenta el seu nom en una reunió de la confraria dels escudellers⁷⁸⁵².

El 19.05.1796, esposalles amb Rosa Calmet, filla de Magí Calmet, i de Rosa, a Sant Miquel⁷⁸⁵³.

El 20.01.1809, bateig de Jacinta Marianna Sebastiana, filla de Josep Torres, jove escudeller, i de Rosa Calmet. Padrins: Josep Vila, jove fuster, i Jacinta Vendrell, donzella; el padri, de Cornellà, i la padrina, de Sant Feliu⁷⁸⁵⁴.

El 1802 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁸⁵⁵.

1169. TORRES, Miquel

Escudeller, natural de Barcelona. Residència: carrer de Regomir⁷⁸⁵⁶.

El 10.02.1550 va firmar un debitori de 40 lliures i 8 sous, juntament amb Jordi Alamits, pare de draps de llana, de Barcelona, a favor de Francesc Casademunt, mercader de Barcelona, per 8 quintars de plom, a raó de 36 sous el quintar, rebuts per mitjà de Miquel Bruguera, corredor d'orella de Barcelona, quantitat que prometen pagar abans de sis mesos⁷⁸⁵⁷.

1170. TORRES I CALMET,

1809 - ?

Jove escudeller, fill de Josep Torres, escudeller, i de Rosa Calmet.

El 19.01.1809, bateig a Sant Just i Sant Pastor⁷⁸⁵⁸.

1171. TRAMUTGES, Llätzer

Escudeller gerrer?

El 12.05.1684, sepultura d'Anna Maria, albat, filla de Llätzer Tramutges, escudeller, i de Marianna, als Escudellers⁷⁸⁵⁹.

1172. TRAVÉ, Joan

Jove escudeller.

El 08.08.1755, cos de Josepa, albat, filla de Joan Travé, jove escudeller, al carrer de les Freixures, al vas de la Concepció⁷⁸⁶⁰.

1173. TRIES, Antoni

Oller.

El 09.05.1581, cos de Joana, muller d'Antoni Tries, oller, als Escudellers⁷⁸⁶¹.

1174. TROTXO, Antoni

Vers 1610 - ?

Gerrer, fill de Bartomeu Trotxo, gerrer, i de Clara. Residència: carrer de la Carnisseria d'en Sorts.

El 11.01.1636, esposalles amb Teresa, filla de Joan Navarra, notari reial, natural de Peralada, i de Caterina⁷⁸⁶².

El 01.02.1640, combregar a Antoni Trotxo, gerrer, a la Carnisseria d'en Sorts⁷⁸⁶³.

S'esmenta en el fogatge del 1640⁷⁸⁶⁴.

1175. TROTXO Bartomeu

Gerrer, natural de Barcelona.

L'escudeller Gabriel Magí li va rellogar unes cases -llogades per ell a Pau Rovira, adroguer- situades al carrer dels Escudellers, pel preu de 56 lliures i 2 sous, a raó de 20 lliures anuals⁷⁸⁶⁵.

El 16.01.1622, bateig de Domingo Josep, fill de Bartomeu Trotxo, gerrer, i de Clara. Padri: Domingo Sadurní, escudeller⁷⁸⁶⁶.

El 1630 (?) tenia, a lloguer, l'obrador de Josep Porta, negociant, situat al carrer Escudellers cantonada amb el carrer Nou.

El 1634 era el prohoms en cap de la confraria dels gerrers, ollers i rajolers⁷⁸⁶⁷.

El 31.03.1640, esposalles de Teresa, filla seva i de Clara, amb l'adroguer Domènec Illa⁷⁸⁶⁸.

El 12.04.1640, vidu, esposalles amb Paula, filla d'Alexandre Cassanyes, daguer, natural de Barcelona, i de Magdalena⁷⁸⁶⁹.

1176. TRULL, Joan

? - 1503

Gerrer i oller.

L'11.02.1473 s'esmenta com a testimoni en un document notarial⁷⁸⁷⁰. El 02.04.1473 va pagar al gerrer Nicolau Jordà 25 lliures, preu del lloguer d'una casa amb hort situada al portal de Trenta Claus⁷⁸⁷¹.

7850 ADB, Informacions matrimonials, març 1776 a desembre 1787, vol. 40, fol. 503v.

7851 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 8, fol. 289.

7852 AHPB, Josep Ricart, *Vigessimum nonum manuale instrumentorum*, 1795, gener, 13 - 1795, desembre, 23.

7853 ACB, Esposalles, vol. 162, fol. 11v.

7854 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 372.

7855 AHPB, Josep Ricart, *Trigessimum sextum manuale instrumentorum*, 1801, desembre, 30 - 1802, desembre, 24 fol. 111v.

7856 APSJP, Paper solts.

7857 Testimonis: Jaume Fuentes, flequer, i Maties Calopa, escriptent. AHCB, Notarial XII - 28, Francesc Gual.

7858 APSJP, Baptismes, vol. 22, fol. 372.

7859 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 153.

7860 ACB, Defuncions, vol. 7.

7861 ACB, Funerària, vol. 3, fol. 1v.

7862 ACB, Esposalles, vol. 78, fol. 43r.

7863 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 18r.

7864 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-18.

7865 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

7866 ADB, Santa Maria del Mar. Baptismes, vol. 1619-1622, fol. 258.

7867 AHPB, Josep Galcem, *Octavum manuale contractuum et instrumentorum*, 1633, desembre, 25 - 1634, desembre, 22.

7868 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 58r.

7869 ACB, Esposalles, vol. 80, fol. 60v.

7870 AHPB, Joan Miravet, Manual, 1472, novembre, 12 - 1475, gener, 2.

7871 AHPB, Joan Miravet, Manual, 1472, novembre, 12 - 1475, gener, 2.

El 08.03.1487 va reconèixer que el mercader Pere Xetart li havia pagat 20 sous d'un deute per obra de terra presa de la seva botiga⁷⁸⁷².

El 17.03.1491 va llogar, a l'escudeller Marc Clos i a la seva esposa Eulàlia, per cinc anys, una casa situada al carrer de Trentaclus: "*Unam rotam fustis ab tots los costes e posts et comenstorium sive menjador in qua stat dicta rota et emprivium terraminum que sunt in domibus meis quas habeo et possideo in civitate Barchinone in vico de Trentaclus et emprivium furnorum scudeller et per cremar et locum ad tenedum vites sive lenya e per tenir terra et omnes eynes ad opus dicti officii vestri de scudeller ... quod ego tenereare solvere pro prima fornata omnia necessaria pro ea*"⁷⁸⁷³.

1177. TRULLÀS, Jaume

? - 1687 (?)

Gerrer i escudeller, fill de Martí Trullàs, gerrer, i de Maria.

El 1648 s'esmenta la casa de Jaume Trullàs, situada al carrer de la Davallada dels Lleons. Vivia juntament amb la seva muller Valentina, amb Martí Trullàs, Maria Trullàs, Josep Trullàs, Joan Bernada, mestre, Joan ???, Margarida, criada, Josep, aprenent, i Lleó, aprenent⁷⁸⁷⁴.

El 1669, esposalles amb Caterina Artigues.

L'11.08.1669, capítols matrimonials amb Caterina Artigues, filla de Francesc Artigues, escudeller, i de Marianna⁷⁸⁷⁵.

El 03.12.1670, bateig de Marianna Teresa Margarida Caterina Mònica, filla de Jaume Trullàs, gerrer, i de Caterina. Foren padrins: Joan Antoni Monner, corredor de coll, i Maria Trullàs, vídua de Martí Trullàs, gerrer⁷⁸⁷⁶.

El 06.02.1671, cos de Maria Anna, filla de Jaume Trullàs, gerrer⁷⁸⁷⁷.

El 02.01.1672, bateig de Silvestre, Antoni, Jaume, Josep, fill de Jaume Trullàs, gerrer, i de Caterina. Foren padrins: Josep Aleny, doctor de la Reial Audiència de Catalunya, i Maria Balaguer i Coca, muller de Josep Balaguer, doctor de la Reial Audiència⁷⁸⁷⁸.

El 03.08.1674, bateig de Francesc, Marià, Josep, Jaume, fill de Jaume Trullàs, gerrer, i de Caterina. Foren padrins: Josep Boner, cavaller, i Maria Camporrello i Farreres, muller de Lluís Camporrello, de l'hàbit de Santiago⁷⁸⁷⁹.

El 20.09.1676, bateig de Maria Anna Paula Tomasa, filla de Jaume Trullàs, gerrer, i de Caterina. Padrins: Josep Pasqual, matalasser, i Maria Bartrés, gerrera⁷⁸⁸⁰.

El 15.01.1679, bateig de Maria Rosa Teresa Anna, filla de Jaume Trullàs, gerrer, i de Caterina. Padrins: Josep

Bartrés, gerrer, i Maria Rosa Rubert, muller de Pere Rubert, matalasser⁷⁸⁸¹.

El 07.10.1679, cos de Maria, filla de Jaume Trullàs, gerrer, a la Carnisseria d'en Sorts ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 266Vers

El 10.11.1679, cos de Teresa, filla de Jaume Trullàs, gerrer, a la Boqueria, al vas propi ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 268r.

El 16.12.1679, cos de Caterina Trullàs, muller de Jaume Trullàs, gerrer⁷⁸⁸². El 16.04.1681, cos de Joan, fill de Jaume Trullàs, gerrer, a la plaça de l'Oli, al vas propi⁷⁸⁸³. El 15.06.1681, cos de Marià, fill de Jaume Trullàs, gerrer⁷⁸⁸⁴. El 17.07.1687, albat de Bartomeu, fill de Jaume Trullàs, gerrer, als Escudellers vas propi⁷⁸⁸⁵.

1178. TRULLÀS, Joan

Vers 1475 - 1517

Escudeller natural de Barcelona, fill de Bernardí Trullàs, sastre, natural de la Seu d'Urgell, i de Constança. Casat amb Elisabet. Residia a l'illa del carrer Ollers Blancs "qui vagi per lo carrer del Vidre on és el forn del carrer dels Ollers Blancs".

El 06.10.1495 va nomenar procurador a l'escudeller Joan Cerdà. Testimonis: Andreu Serra, escudeller, i Joan Savina, escriptent⁷⁸⁸⁶.

El 1502 va ser un dels prohoms de la confraria [LLIBRE RENOVAT: 60]. El 1504-1505 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 61]. El 1508-1509 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 64]. El 1511-1512 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 64].

El 02.06.1512, Miquel Jover, prevere, de la diòcesi de Vic, reconegué deure 38 sous a Joan Trullàs, escudeller⁷⁸⁸⁷. El 1514-1515 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall⁷⁸⁸⁸.

El 1516 s'esmenta al fogatge⁷⁸⁸⁹.

El 23.08.1517, testament de Joan Trullàs, escudeller, ciutadà de Barcelona. Va elegir marmessors a Bernardí Trullàs, paraire, son germà; a Elisabet, la seva muller, i a Damià Guasch, sastre. Demanà ser enterrat al vas dels confreres de la confraria de Santa Eulàlia, a la seu de Barcelona. Va reconèixer el dot de la seva esposa 80 lliures. Nomenà hereus a Elisabet -la seva muller-, a Macià Trullàs, de 8 anys, a Bartomeu Trullàs, de 2 anys, i a Maciana Beneta, de 3 mesos. Testimoni: Onofre Espelta.

El 10.09.1517, cadàver de Joan Trullàs, essent testimonis Gaspar Moner i Antoni Rovell, escudellers⁷⁸⁹⁰. El 29.09.1517, inventari dels seus béns⁷⁸⁹¹.

7872 AHPB, Dalmau Ginebret, *Manuale vicessim secundum*, 1487, febrer, 16 - 1488, abril, 29.

7873 AHPB, Joan Marc Miquel, *Manuale primum*, 1486, novembre, 21 - 1491, setembre, 27.

7874 APSJP, Llibretes de comunió pasqual, any 1648.

7875 AHPB, Pere Màrtir Ferrer, *Llibre segon de capítols matrimonials*, 1656, gener, 23 - 1662, desembre, 13, fol. 244 i s.

7876 APSJP, Baptismes, vol. 8.

7877 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 190r.

7878 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 18.

7879 APSJP, Baptismes, vol. 9.

7880 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 99.

7881 APSJP, Baptismes, vol. 9, fol. 143.

7882 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 270v.

7883 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 299r.

7884 ACB, Sepultures, vol. 5, fol. 320r.

7885 ACB, Llibre d'òbits, vol. 4, fol. 299.

7886 AHPB, Jaume Vilar, *Quintum decimum manuale*, 1495, maig, 14 - 1495, desembre, 18.

7887 AHPB, Joan Savina, *Manuale septimum*, anys 1511 - 1512.

7888 *Llibre renovat*: 65.

7889 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-15.

7890 AHPB, Joan Savina, *Primus liber testamentorum*, 1506, abril, 20 - 1547, novembre, 12.

7891 AHPB, Joan Savina, Plec d'inventaris i encants, 1506 - 1525..

El 1521, albat de madona Trullàs, als Ollers Blancs⁷⁸⁹².

El 1524 s'esmenta Elisabet Trullasa, vídua de l'escudeller Joan Trullàs⁷⁸⁹³.

El 22.01.1548, capítols matrimonials entre la seva vídua Isabel Beatriu, filla del flequer Francesc Lópiz, natural de Conca, i d'Antònia, amb el pagès i paraire Joan Nogués⁷⁸⁹⁴.

L'11.11.1563, combregar de Caterina a casa de madó Trullàs, a prop dels Escudellers⁷⁸⁹⁵.

1179. TRULLÀS, Joan

Escudeller, cosí de Joan Trullàs, fill de Bernardí Trullàs, paraire. Casat amb Beatriu. Un document del 1542 esmenta a Beatriu, muller de Joan Trullàs, escudeller, en companyia de madona Caterina Aymà, als Escudellers⁷⁸⁹⁶.

1180. TRULLÀS, Macià

1509 - 1563

Mestre escudeller, natural de Barcelona, fill de Joan Trullàs, mestre escudeller, i d'Elisabet. Residència: carrer del Vidre.

El 10.06.1530, capítols matrimonials amb Eulàlia Ferrera, filla de Joan Salvador Ferrer, ciutadà de Barcelona, i de Francina. Dot: 200 lliures⁷⁸⁹⁷. El 21.07.1530, esposalles amb Eulàlia, filla de Joan Salvador Ferrer⁷⁸⁹⁸. El 27.07.1530 va reconèixer haver rebut les 100 lliures del dot⁷⁸⁹⁹.

L'any 1533 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁹⁰⁰. El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁹⁰¹. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁹⁰². El 1541 va ser cònsol de la confraria dels gerrers⁷⁹⁰³.

El 17.02.1542 ell i la seva esposa van reconèixer un deute de 50 lliures i van hipotecar unes cases al carrer dels Còdols "*per quam itur dells Ollers Blancs ad vicum de la Boqueria et satis prope furnum vocatum de Viladalls*", que tenien pel doctor en medicina Guillem Francesc Comes⁷⁹⁰⁴.

El 17.09.1551 Macià Trullàs i la seva esposa Eulàlia van reconèixer un deute amb Anna Caterina Pol, vídua de Joan Miquel Pol, ciutadà de Barcelona, de 16 lliures i 12 sous, preu de quatre quarteres de forment, dos mil garbons i dues càrregues de vi vermell que li van comprar. Prometeren pagar el deute en el

termini de tres mesos. Donaren fiances el gerrer Joan Ferrer i el semoler Gabriel Deulovol⁷⁹⁰⁵.

S'esmenta en un fogatge de Vers el 1553: vivia al carrer que anava de la Plaça de la Trinitat als Ollers⁷⁹⁰⁶.

El 15.03.1553 Macià Trullàs i Eulàlia reconegueren deure 4 lliures i 12 sous a Margarida Serra, vídua del mercader Pere Serra, per raó d'un cens sobre unes cases amb tres portals i pou, al carrer dels Ollers Blancs. Al nord quedava l'honor d'en Moner i, a orient, el carrer dels Ollers Blancs⁷⁹⁰⁷.

El 16.06.1555 s'esmenta en la reunió de la confraria⁷⁹⁰⁸.

El 13.03.1556, testament d'Eulàlia, muller de Macià Trullàs, escudeller, filla de Perot Salvador Ferrer, manescal, i de Francina. Nomenà marmessors testamentaris a Andreu Ferrer, prevere, vicari del Pi, el seu confessor personal; a Macià Trullàs, a Perot Salvador Ferrer, son germà, a Agustí Estaldat, assaonador, son cosí, a Francina Palau, vídua de l'escudeller Joan Palau i a Elisabet Armengola, muller de Francesc Armengol, mercader, germanes seves. Demanà ser enterrada al monestir de la Verge Maria del Mont del Carmel, al vas on estava enterrada la seva mare i el seu germà. A Perot Salvador, son germà, li deixà els drets sobre unes cases situades al portal de la Porta Ferrissa, on s'hi estava a lloguer Jaume Alou, barber, amb la condició que alimentés a la filla Elisabet, de 12 anys fins que es casés, filla a qui instituí hereva universal⁷⁹⁰⁹.

El 15.03.1563 va fer testament. Va nomenar marmessors a Pere Estalella, donzell i a Jaume Jover, escudeller i "bon amic meu". Demanà ser enterrat al convent de la Mercè, al vas de Sant Hipòlit. Esmenta al seu cosí Joan Trullàs i a Francina Palau, vídua, la seva cunyada. Nomenà hereu a Pere Estalella, marmessor. Testimonis: Bernat Callart, escudeller, i Damià Moner, escudeller⁷⁹¹⁰.

El 30.06.1563, sepultura de Macià Trullàs, escudeller⁷⁹¹¹.

El 06.06.1563, lectura del testament⁷⁹¹². El 1563, inventari dels seus béns⁷⁹¹³.

El 1567, sepultura de la vídua Trullàs, al carrer dels Ollers⁷⁹¹⁴.

1181. TRULLAS, Martí

Vers 1605 - 1660

Mestre gerrer, fill de Jaume Trullàs, pagès, de Sant Martí de Mura, bisbat de Vic, i de Valentina.

El 26.02.1633, esposalles amb Mariàngela, filla de Pau Llavorri, escudeller, i de Joana⁷⁹¹⁵. El 21.05.1633, capítols matrimonials amb Gertrudis Llavorri, filla de Pau Llavorri,

7892 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 35.
7893 AHPB, Joan Savina, Manual, 1524, març, 27 - 1525, gener, 19.
7894 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 28v; AHPB, Francesc Mollet, *Decimum octavum manuale*, 1547, març, 23 - 1548, gener, 31.
7895 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 80.
7896 AHCB, Notarial, XII-24.
7897 AHPB, Joan Savina, Plec de capítols matrimonials, 1530 - 1550 i s. d.
7898 ACB, Esposalles, vol. 24, fol. 50.
7899 AHPB, Joan Savina, *Manuale vicessimum octavum*, 1530, juny, 11 - 1530, desembre, 19.
7900 AHPB, Antoni anglès, major, *Quartum manuale negociorum monasterii fratrum minorum Barchinone*, 1533, setembre, 25 - 1542, gener, 26.
7901 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
7902 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
7903 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
7904 AHPB, Jeroni Mollet, *Reportorium undecimum*, 1542, febrer, 4 - 1542, desembre, 23.

7905 AHPB, Miquel Pau Fonoll, Esborrany, 1537, desembre, 26 - 1538, setembre, 7.
7906 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX, núm. 28.
7907 AHPB, Jordi Joan Tost *Sextum manuale comune*, 1553, abril, 6 - 1553, desembre, 14.
7908 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
7909 AHPB, Gaspar Celitons, Plec de testaments, 1556 - 1560.
7910 AHPB, Pau Mallol, *Primus liber testamentorum*, 1549, maig, 19 - 1581, gener, 23.
7911 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 26v.
7912 AHPB, Pau Mallol, *Primus liber testamentorum*, 1549, maig, 19 - 1581, gener, 23.
7913 AHPB, Pau Mallol, Plec d'inventaris i encants, 1550 - 1587 i s.d..
7914 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 83.
7915 ACB, Esposalles, vol. 76, fol. 114v.

escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Joana⁷⁹¹⁶.

El 06.01.1634, bateig de Joan Josep Baltasar fill de Martí Trullàs, gerrer, i de Gertrudis⁷⁹¹⁷. El 06.01.1634, bateig de Gaspar Bonaventura Antoni Francesc, fill de Martí Trullàs, gerrer, i de Gertrudis⁷⁹¹⁸.

El 23.03.1634, esposalles amb Maria, filla de Joan Valls, negociant, de Barcelona i de Margarida⁷⁹¹⁹. El 16.03.1635, bateig de Francesc Josep Albert Gregori Benet, fill de Martí Trullàs, gerrer, i de Maria⁷⁹²⁰. El 28.03.1637, bateig de Joana Francesca Maria, filla de Martí Trullàs i de Maria⁷⁹²¹. El 28.06.1637, cos de Maria, filla d'en Trullàs, gerrer⁷⁹²².

S'esmenta en el fogatge del 1640⁷⁹²³.

El 1640, s'esmenta la casa de Martí Trullàs, al costat de la de misser Vinyes, a la Carnisseria d'en Sorts⁷⁹²⁴.

El 22.02.1646, cos de Maria Paula, filla de Martí Trullàs, gerrer⁷⁹²⁵.

El 06.07.1646, combregar de Valentina Trullàs, muller de Macià Trullàs, gerrer, a la Carnisseria d'en Sorts⁷⁹²⁶.

Segons un document del 1653, vivia al carrer Escudellers⁷⁹²⁷.

El 15.04.1654 va arribar a una concòrdia amb el seu veí, el mercader Josep Porta, pel tema d'una paret caiguda, situada entre la casa de l'esmentat mercader i l'obrador del gerrer. Les despeses les pagaren a mitges⁷⁹²⁸.

El 04.11.1659, combregar a Martí Trullàs, gerrer, a la Carnisseria d'en Sorts⁷⁹²⁹.

El 1660 ja era mort quan es van fer els capítols matrimonials de la seva filla.

El 1664 la seva vídua va fer obres a l'obrador. Les feines del mestre de cases varen costar 53 lliures, 8 sous i 8 diners, i les del mestre fuster, 7 lliures i 8 sous⁷⁹³⁰.

El 03.12.1670, Maria Trullàs, vídua de Martí Trullàs, gerrer, feu de padrina en el bateig d'una filla de Jaume Trullàs, gerrer, i Caterina⁷⁹³¹.

- U -

1182. URGELL, Antoni

Vers 1520 - Post. 1565

Mestre oller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Urgell, també oller, ciutadà de Barcelona, i de Violant. Tenia el seu obrador al carrer del Vidre.

El 1545 i 1549 va ser prohoms en cap de la confraria dels ollers⁷⁹³².

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁷⁹³³.

El 1559 va ser establert en unes cases al carrer dels Ollers Blancs⁷⁹³⁴.

El 29.06.1565, capítols matrimonials amb Elisabet Joana, filla d'Antoni Bell, boter, ciutadà de Barcelona, i de Beneta⁷⁹³⁵.

El 14.04.1574 va fer una donar *inter vivos* al gerrer Antoni Bonet consistent en unes cases amb dos petites eixides, amb tres portals al carrer que, per emfiteusi, tenia al carrer dels Ollers Blancs, que eren de Jeroni Antic Canyelles, notari escriptures en poder del notari Andreu Miquel Mir, 04.08.1574, a cens de 18 lliures anuals, que tenia pels hereus de Joan Arnau, apotecari, a cens d'un morabatí d'or, sota domini de la pabordia del més de gener de la seu de Barcelona. Termenava: a orient, amb el carrer dels Ollers Blancs; al sud, amb la tinença dels hereus de l'escudeller Damià Moner; a occident, amb l'obrador a baix esmentat, i al nord, amb la tinença del gerrer Bartomeu Pujades. També li va donar un obrador amb forn d'oller, amb un portal al carrer del Vidre, al costat de les esmentades cases. El tenia per Jeroni Antic Canyelles, notari, sota domini del monestir de Sant Pau del Camp, a cens de 22 sous anuals. Testimonis: Jaume Camps i Francesc Aquiles, escriptors⁷⁹³⁶.

7916 AHPB, Francesc Pons, *Liber 2 capitulorum matrimonialium*, 1632, gener, 20 - 1644, març, 9.

7917 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7918 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7919 ACB, Esposalles, vol. 77, fol. 68v.

7920 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7921 APSJP, Baptismes, vol. 7.

7922 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 123r.

7923 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-8. Casat amb una tal Valentina.

7924 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 14, fol. 29r.

7925 ACB, Llibre d'òbits, vol. 3, fol. 55v.

7926 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 15, fol. 37r.

7927 APSJP, Llibreta de comunió pasqual, anys 1642-1667.

7928 AHPB, Francesc Reverter, Llibre de concòrdies, 1648, febrer, 10 - 1655, novembre, 17.

7929 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16, fol. 183r. El 23.11.1659, extrema Unció.

7930 AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Esborrany, 1664, juny, 27 - 1664, novembre, 28.

7931 APSJP, Baptismes, vol. 8.

7932 AHCB, Gremial. Diversos, vol. 12.

7933 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

7934 AHPB, Francesc Vidal, major, Llibre de vendes, 1557, agost, 22 - 1560, agost, 12.

7935 AHPB, Pau Mallol, Plec de capítols matrimonials, 1551 - 1568.

7936 AHCB, Notarial, XII-20.

- V -

1183. VACARISSES, Jaume

? - 1564

Escudeller.

El 15.04.1564, sepultura de Jaume Vacarisses, escudeller⁷⁹³⁷.**1184. VACARISSES, Pere**

Vers 1530 - Post. 1571

Mestre escudeller, possiblement fill de Jaume Vacarisses.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553 "mestre Perot"⁷⁹³⁸.El 11.09.1557, esposalles amb Caterina Ferrera, filla de Joan Ferrer⁷⁹³⁹.El 06.05.1560 va ser nomenat procurador per Elisabet Devesa, esposa d'Antoni Devesa, escudeller⁷⁹⁴⁰.El 19.01.1563, albat del mestre Perot Vacarisses, al carrer dels Ollers Blancs⁷⁹⁴¹.El 13.02.1569 assistí a una reunió de la confraria⁷⁹⁴².El 06.04.1571 va fer de testimoni en un document de venda de l'usdefruit d'unes cases i obrador que l'escudeller Miquel Comalada tenia al carrer dels Escudellers Blancs⁷⁹⁴³.**1185. VALENT, Gabriel**

Escudeller.

El 1408 s'esmenta un escudeller amb aquest nom, ciutadà de Barcelona, en un document notarial⁷⁹⁴⁴.

El 1409 va fer de procurador [RIU DE MARTÍN, 2012: 462].

1186. VALLÈS, Benet

Escudeller revenedor.

El 31.10.1656, cos de Maria Vallès, muller de Benet Vallès, escudeller revenedor⁷⁹⁴⁵.**1187. VALLS, Jaume**

Mestre escudeller, casat amb una tal Caterina.

El 28.07.1599 va ser nomenat prohom tercer de la confraria⁷⁹⁴⁶.

L'any 1600, essent prohom tercer de la confraria, assistí a la

reunió de la confraria⁷⁹⁴⁷.

El 1610 va marxar amb la seva família a Saragossa per exercir l'ofici d'escudeller. L'any 1611 estava a la vila de Cadrete [ÁLVARO, 2002: I-196].

1188. VALLS, Joan Baptista

Escudeller, possiblement, germà de Josep Valls.

El 03.02.1788 apadrinà un fill de Pau Coromines, escudeller⁷⁹⁴⁸.**1189. VALLS, Josep**

Vers 1760 - ?

Fadrí escudeller, fill de Gaspar Valls, i de Joaquina.

El 14.04.1786, esposalles amb Esperança Ribot, filla de Pere Ribot i de Teresa, a la parròquia de la Bisbal d'Empordà⁷⁹⁴⁹.**1190. VALLS, Llorenç**

Vers 1715 - ?

Fadrí escudeller.

El 21.04.1738, esposalles amb Francesca Soler, donzella, a la parròquia del Pi⁷⁹⁵⁰.**1191. VAQUER, Miquel**

Escudeller.

El 1743 s'esmenta la casa de Miquel Vaquer, escudeller, per la qual pagava 7,5 lliures del cadastre⁷⁹⁵¹.L'any 1773-1774 s'esmenten dues cases i un magatzem d'Hilari Galup, corredor de canvis, reedificades en terrenys del joc de la pilota de Miquel Vaquer, escudeller, al carrer Nou⁷⁹⁵².**1192. VAQUER, Rafael**

? - Vers 1568

Escudeller, fill de Bernat Vaquer, flequer, ciutadà de Barcelona, i de Caterina.

El 17.03.1557, testament de la seva primera muller Anna, filla de Jaume Him, escudeller. Tenia un fill comú anomenat Rafael, de sis dies d'edat. Nomenà marmessors a Miquel Sadurní, escudeller, a la seva mare Caterina i a Rafael Vaquer. Foren testimonis Alfons Morell i Pau Cristòfol, escudellers⁷⁹⁵³.

El 12.09.1558, capítols matrimonials amb Elionor, filla de Joan Fàbregues, daguer, i de Caterina. L'escudeller Antoni Devesa era el seu cunyat, ja que la seva esposa Elisabet era germana d'Elionor. S'esmenta un Mateu de l'Espasa, rajoler,

7937 ACB, Llibre d'òbits, vol. 1, fol. 36v.

7938 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX-28.

7939 ACB, Esposalles, vol. 38, fol. 14v.

7940 AHPB, Benet Ferrer, *Manuale secundum*, 1559, gener, 10 - 1561, juliol, 3.

7941 APSMP, Llibre d'òbits, 1562 - 1563, fol. 97v.

7942 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, 25 - 1569, març, 16.

7943 AHPB, Pere Ferrer i Caperó, *Octavum manuale omnium instrumentorum*, 1570, octubre, 12 - 1571, abril, 11.7944 AHPB, Bernat Nadal, *Secundus liber [anni Nativitatis] Domini millesimi [CCCC octavi]*, anys 1408 - 1409.

7945 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 16.

7946 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

7947 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

7948 APSJP, Baptismes, vol. 20.

7949 ACB, Esposalles, vol. 156, fol. 436.

7950 ACB, Esposalles, vol. 131, fol. 121.

7951 AHCB, Cadastre, I-10, *Libro de Cases, censos y censales de 1743*.

7952 AHCB, Cadastre, I-34.

7953 AHPB, Francesc Vidal major, Llibre de testaments, anys 1548 - 1580.

oncle d'Elionor. Entre els testimonis consten el gerrer Francesc Mates i els escudellers Miquel Sadurní i Antoni Vidal⁷⁹⁵⁴.

El 22.09.1558 reconegué que Joan Guardiola, llibreter, li havia donat les 300 lliures que Joan Ferrer, també llibreter, li havia llegat en el seu testament⁷⁹⁵⁵.

El 25.09.1558, esposalles amb Elionor Fàbregues, filla de Joan Fàbregues, daguer, ciutadà de Barcelona⁷⁹⁵⁶. El 11.03.1562 reconegué que Elionor, la seva muller, filla de Joan Fàbregues, i de Caterina, li va donar les 60 lliures del dot⁷⁹⁵⁷.

El 29.08.1568 ja era difunt matrimoni de la seva vídua amb Bartomeu Alella⁷⁹⁵⁸.

1193. VAQUER, Vidal

Mestre escudeller.

El 04.03.1580, bateig d'Isabel Paula, filla del mestre Vidal Vaquer, escudeller, i d'Esperança. Padrins: Montserrat Maymó, beneficiat a Vilafranca del Penedès i escolà de Sant Just i Sant Pastor, i Isabel Lloparda, muller de Pere Llopart, boter⁷⁹⁵⁹.

1194. VAYET o VAYRET?, Miquel

Escudeller.

El 09.08.1565, bateig de Pere Joan Miquel, fill de Miquel Vayret ?, escudeller, i d'Anna. Padrins: Pere Ermengol, prevere, i Caterina Pasquala⁷⁹⁶⁰.

1195. VEDRIER, Garcia

Gerrer.

El 06.02.1453 el veguer de Barcelona li reclamà 45 sous d'un deute amb Pere Ximeno⁷⁹⁶¹.

1196. VEDRIER, Pere

Gerrer i escudeller.

El 1490 i 1491 va comprar safra a Francesc Reyner.

1197. VELL, Miquel

Vers 1555 - Post. 1600

Escudeller.

El 13.11.1600, esposalles de sa filla Rafaela Clara i d'Elisabet amb Joan Bassó, fuster, de Castelló d'Empúries, bisbat de Girona, fill d'Antoni Bassó, pastisser, i de Marianna difunts⁷⁹⁶².

1198. VELL, Pere

Vers 1525 - Post. 1599

Mestre escudeller. Residia al carrer de anava de la Carnisseria d'en Sorts al portal dels Ollers. La seva esposa es deia Joana.

El 02.06.1548 s'esmenta a la reunió de la confraria⁷⁹⁶³.

S'esmenta en un fogatge de Vers 1553⁷⁹⁶⁴.

El 29.01.1555 reconegueren deure a Jerònima Mestre 17 lliures d'un préstec, que es comprometen a pagar amb obra d'escudeller, a raó de 12 sous la grossa. Pere Vell i Joana no podran vendre l'obra d'escudeller sense autorització de Jerònima⁷⁹⁶⁵.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁷⁹⁶⁶.

El 04.05.1559, bateig de Caterina Paula, filla del mestre Pere Vell, escudeller, i de Joana. Fou padrí Miquel Sadurní, escudeller, i Caterina, muller d'Antic Gaig ?, fuster⁷⁹⁶⁷.

El 22.03.1563, bateig d'Elionor Margarida, filla de Pere Vell, i de Joana. Padrins: Jeroni Ferrer, escudeller, i Càndia Mates⁷⁹⁶⁸.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria⁷⁹⁶⁹.

El 29.05.1566, bateig d'Anna Margarida, filla de Pere Vell i de Joana. Padrins: Pere Bober, teixidor de lli, i Anna Mestre, muller del mestre Mestre, escudeller⁷⁹⁷⁰.

El 15.05.1583, esposalles de la seva filla Elionor amb Jaume Felip, sabater vidu, ciutadà de Barcelona ACB, Esposalles, vol. 52, fol. 3Vers

El 27.07.1595 va ser extret com a clavari de la confraria AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

El 27.01.1599 va donar al seu germà Miquel Vell unes cases al carrer Sant Pau, de Barcelona AHPB, Pau Castellar, Aprísies, 1599, gener, 14 - 1599, desembre, 24.

1199. VENTURA, Francesc

Vers 1740 - ?

Fadrí escudeller.

El 10.01.1762, confirmació de Josep, fill de Francesc Ventura, escudeller, i d'Agnès⁷⁹⁷¹. El 07.09.1763, bateig d'Eulàlia Peronella Rosa, filla de Francesc Ventura, jove escudeller, i de Agnès Llansana. Padrins: Joan Cayís, jove forner, i Peronella Vilardell⁷⁹⁷². El 18.09.1763, confirmació de Peronella, filla de Francesc Ventura, escudeller, i d'Agnès Llansana⁷⁹⁷³. El 09.12.1765, bateig de Clara Francesca Maria. Padrins: Dionís Renart, jove botiguer, i Josep Gibergues, muller de

7954 AHCB, Notarial II - 10.
7955 AHPB, Lluís Rufet, *Quartum manuale apprisiarum contractuum et instrumentorum*, 1557, desembre, 14 - 1558, desembre, 20.
7956 ACB, Esposaris, vol. 38, fol. 56v.
7957 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocollum*, 1561, desembre, 29 - 1562, desembre, 24.
7958 ACB, Esposalles, vol. 44, fol. 20.
7959 APSJP, Baptismes, vol. 3, fol. 107.
7960 APSMP, Baptismes, vol. 3.
7961 AHCB, Arxiu del Veguer, VII - 07.
7962 ACB, Esposalles, vol. 60, fol. 201.

7963 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1548, gener, 3 - 1549, desembre, 29.
7964 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX, núm. 28.
7965 AHPB, Jordi Joan Tost, *Octavum manuale comune*, 1554, juliol, 20 - 1555, febrer, 17.
7966 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.
7967 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 358.
7968 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 432.
7969 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
7970 APSJP, Baptismes, vol. 2, fol. 16.
7971 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 5, fol. 418v.
7972 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 136.
7973 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 6, fol. 140.

Josep Gibergues, escudeller⁷⁹⁷⁴. El 29.12.1765, confirmació de Maria Francisca, filla de Francesc Ventura i d'Agnès⁷⁹⁷⁵. El 23.01.1766, cos de Josep, fill de Francesc Ventura, jove escudeller, als Escudellers, al vas de Santa Eulàlia⁷⁹⁷⁶. El 14.04.1766, cos de Francesca, filla de Francesc Ventura, jove escudeller⁷⁹⁷⁷. El 22.08.1768, bateig de Josep Antoni Joaquim. Padrins: Felip Mustiric, sastre, i Josepa Reig, muller de Jeroni Reig, escudeller⁷⁹⁷⁸. El 03.09.1770, bateig de Joaquim Josep Francesc. Padrins: March Llobet, forner, i Josepa Sayrols⁷⁹⁷⁹. El 20.02.1773, bateig d'Antònia Gertrudis Agnès. Padrins: el Dr. en dret Antoni Serra i Montany, ciutadà honrat de Barcelona, i Josepa Mandri, muller del Dr. en dret Andreu Mandri⁷⁹⁸⁰. El 15.03.1774, bateig de Jaume Dionís Esteve. Padrins: Jaume Casals, cabelleraire, i Agnès Serraclara, muller de Dionís Serraclara, forner⁷⁹⁸¹. El 26.06.1776, bateig de Dionís Jacint Antoni. Padrins: Dionís Serraclara, forner, i Jacinta Botey, muller de Josep Botey, tirador d'or⁷⁹⁸². El 06.04.1778, bateig de Pere Antoni Vicenç. Padrins: Antoni Ferran, flequer, i Maria Mates, muller de Pere Mates, hortolà⁷⁹⁸³. El 01.05.1781, bateig de Faust Martí Peregrí. Padrins: Faust Llobet, mestre forner, i Rita Llobet, filla de Martí Llobet, forner, i de Maria Selva⁷⁹⁸⁴. El 01.05.1781, bateig de Dionís Jeroni Pere Màrtir. Padrins: Dionís Serraclara, forner, i Josepa Reig, muller de Jeroni Reig, escudeller⁷⁹⁸⁵. El 14.10.1781, confirmació de Martí, fill de Francesc Ventura, escudeller, i d'Agnès Rosanes⁷⁹⁸⁶. El 01.01.1784, bateig d'Antònia Teresa Marianna de Jesús. Padrins: Josep Morera i Valls, procurador causidic, i Teresa Serra i Rifós, muller d'Antoni Serra, advocat, substituïda per Francesca Colart, muller de Francesc Colart, comerciant APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 308.

1200. VERGÈS, Gracià

Vers 1585 - 1637

Escudeller habitant a Barcelona, fill de Pere Vergès, pagès, d'Olesa de Montserrat, i de Joana.

El 15.11.1609, esposalles amb Maria, filla de Joan Sarbolí?, pagès de Barcelona, i de Jerònima⁷⁹⁸⁷.

El 02.09.1611 reconegué deure a Joan Agustí Genovart, mercader, 32 lliures per 60 quarteres d'oli que li havia comprat a 2 sous la quartera. Prometé que li pagaria el deute pel proper Nadal⁷⁹⁸⁸.

El 23.08.1627, vidu, esposalles amb Narcisa, vídua de Joan Arnés, sabater, de Girona⁷⁹⁸⁹.

El 22.02.1629, esposalles de sa filla Maria i de la difunta

7974 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 251.

7975 ACB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 351v.

7976 ACB, Defuncions, vol. 8.

7977 ACB, Defuncions, vol. 8.

7978 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 27.

7979 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 115.

7980 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 211 i 212.

7981 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 254.

7982 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 342.

7983 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 18.

7984 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 174.

7985 APSJP, Baptismes, vol. 19, fol. 175.

7986 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 7, fol. 294v.

7987 ACB, Esposalles, vol. 65, fol. 94.

7988 AHPB, Bernat Puigvert, *Decimum nonum manuale sive protocolum instrumentorum*, 1610, desembre, 27 - 1611, desembre, 24.

7989 ACB, Esposalles, vol. 74.

Maria amb Miquel Feliu, courer, de Barcelona⁷⁹⁹⁰.

El 29.05.1637, cos de Gracià Vergès, escudeller⁷⁹⁹¹.

El 15.03.1645, testament de Maria Feliu, muller de Miquel Feliu, courer, filla de Gracià Vergès, escudeller, i de Mariàngela⁷⁹⁹².

1201. VERGER, Jordi

Gerrer.

S'esmenta el seu nom en un padró de milícia de 1389⁷⁹⁹³.

1202. VERGER, Pere Joan

Vers 1330 - Post. 1386

Oller i gerrer.

L'any 1371 disposava d'un obrador al carrer dels Ollers Blancs.

El 1374 tenia una filla de 17 anys anomenada Antònia [VINYOLES, 1996: 124]. Per tant, calculem que ell hauria nascut Vers 1330.

El 05.06.1386, el gerrer Joan Sebastià va entrar com a aprenent amb el gerrer Pere Joan Verger⁷⁹⁹⁴.

1203. VESTIT, Gabriel

Gerrer.

El 23.03.1440, llogà, per tres anys, a Jaume Ximeno, gerrer, unes cases amb hort contigu amb un forn de coure obra de terra i amb béns mobles, al carrer de Trenta Claus, pel preu de 36 florins, a raó de 12 florins anuals. El pacte diu que en Jaume Ximeno pagarà el cens que grava dites cases i la resta, en obres de millora de dites cases⁷⁹⁹⁵.

El 1448 fou un dels administradors de la confraria de Sant Hipòlit.

1204. VICENÇ, Salvador

Fadrí escudeller.

El 02.067.1544 Margarida Mata, vídua del gerrer Bernardí Mates va llogar, per cinc anys, a Salvador Vicenç, escudeller, una casa al carrer dels Ollers, prop del portal de Trentaclus, pel preu de 6 lliures anuals⁷⁹⁹⁶.

7990 ACB, Esposalles, vol. 74.

7991 ACB, Defuncions, vol. 3, fol. 122v.

7992 AHPB, Francesc Llunell, *Secundus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, 1640, març, 25 - 1650, novembre, 10.

7993 AHCB, Consell de Cent. Fogatges, XIX, vols. 1-14.

7994 AHPB, Jaume de Trilla, *Sextum manuale*, 1385, setembre, 10 - 1386, juny, 30, fol. 138r.

7995 AHPB, Joan Pedrol, *Undecimum manuale omnium instrumentorum*, 1439, desembre, 2 - 1442, abril, 16.

7996 AHPB, Jeroni Mollet, *Tercium decimu, manuale*, 1543, desembre, 11 - 1544, setembre, 25.

1205. VIDAL, Antoni

? - 1500

Escudeller i gerrer, casat amb una tal Isabel. Els seus fills foren Jaume Vidal gerrer, Joan Vidal gerrer, Caterina, Joana i Constança.

El 09.02.1496 Antoni Vial, gerrer, Isabel, la seva esposa, Jaume i Rafaela, fills, van vendre un censal mort a Gabriel Verdaguer⁷⁹⁹⁷.

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any⁷⁹⁹⁸.

El 28.01.1500 ja era mort *ab intestato*, segons consta en un document notarial. En aquest document, l'escudeller Joan Trullàs torna la venda d'un pati de terra amb pou al carrer antigament anomenat de Còdols, aleshores anomenat dels Ollers, a la vídua d'Antoni Vidal i als seus fills⁷⁹⁹⁹.

El 07.09.1502 consta que pagava un cens d'un sou pel forn de coure ceràmica que tenia en una casa que fou de Joan Miquel Sirvent, al carrer dels Escudellers Blancs⁸⁰⁰⁰.

El 07.08.1518 esposalles de la seva filla Joana amb Pere Soler, sastre⁸⁰⁰¹.

1206. VIDAL, Antoni

Vers 1525 - Vers 1581

Mestre escudeller, fill de Joan Vidal, traginer de terra, ciutadà de Barcelona, i d'Antònia. Va ser el pare de l'escudeller Gaspar Vidal.

S'esmenta en un fogatge de vers 1553⁸⁰⁰².

El 31.05.1548 esposalles amb Elisabet, filla de Joan Benet Robert, gerrer⁸⁰⁰³.

El 16.04.1554, testament d'Elisabet Vidala, muller d'Antoni Vidal, escudeller, ciutadà de Barcelona, filla de Joan Benet Robert, gerrer aleshores ja difunt i de Marianna. Nomenà marmessors a Pere Pau Ferran, mercader de Barcelona, i a la seva mare i marit. Demanà ser enterrada a Sant Jaume. Al seu marit li deixà unes cases al carrer dels Ollers amb la condició que hauria de pagar els censos i deixar-hi viure a la mare de la testadora⁸⁰⁰⁴.

El 16.06.1555 s'esmenta en una reunió de la confraria⁸⁰⁰⁵.

El 23.07.1556, capítols matrimonials amb Joana, filla de Jeroni Correy, candeler de cera, i d'Elisabet.

El 12.09.1558 actuà de testimoni en els capítols matrimonials de Rafael Vaquer, escudeller.

El 15.11.1560 s'esmenta com a prohoms de la confraria va fer els pactes amb el prior de la Mercè.

7997 AHPB, Antoni Benet Joan, *Manuale tercium*, 1496, agost, 6 - 1498, gener, 11, fol. 42v-43r.
7998 AHCB, Consell de Cent, Fogatges - XIX.
7999 AHPB, Miquel Fortuny, *Vicesimum tercium manuale*, 1500, gener, 13 - 1500, maig, 26.
8000 ACA, Mulassa, fol. 473.
8001 ACB, Esposalles, vol. 18.
8002 AHCB, Consell de Cent, Fogatges, XIX-28.
8003 ACB, Esposalles, vol. 33, fol. 37r.
8004 AHPB, Joan Vidal, *Quartus liber testamentorum et codicillorum*, anys 1535 - 1554.
8005 ACB, Joan Jeroni Canyelles, Manual, 1554.

El 05.11.1562 feu de padrí en un bateig al Pi⁸⁰⁰⁶.

El 1563 va comprar una boteta amb vinagre blanc als encants dels béns de l'escudeller Alfons Morell.

El 15.03.1564 feu de padrí en un bateig a Sants Just i Pastor⁸⁰⁰⁷.

El 10.09.1564, assistí a una reunió de la confraria⁸⁰⁰⁸. El 13.02.1569, assistí a una reunió de la confraria⁸⁰⁰⁹.

El 12.06.1570 va llogar, per 5 anys, al cisteller Guillem Crutxer, unes cases al carrer dels Ollers per 50 lliures, a raó de 10 lliures anuals⁸⁰¹⁰.

L'11.04.1571, testimoni en els capítols matrimonials de l'escudeller Montserrat Morell⁸⁰¹¹.

És esmentat entre els mestres de la reunió de l'any 1574⁸⁰¹².

El 21.04.1574, albat del mestre Antoni Vidal, escudeller, al carrer d'en Gignàs⁸⁰¹³.

El 27.01.1576, esposalles de sa filla Beneta i de ?, amb Sebastià Terré, escudeller, de Cervera.

El 1577 va ser el prohoms quart de la confraria⁸⁰¹⁴.

El 16.01.1580 actuà de padrí en un bateig a Sant Just i Sant Pastor⁸⁰¹⁵. El 12.11.1589 va fer de testimoni en les noces de Macià Ràfols, escudeller.

El 19.03.1588, capítols matrimonials entre Pere Joan Serventí, manyà, de Barcelona, fill de Pere Serventí, mestre de cases de Tàrraga, bisbat de Vic, i de Montserrat, amb Caterina, filla del difunt Antoni Vidal, escudeller, i de Joana, difunta⁸⁰¹⁶. El 20.03.1588, esposalles de Pere Serventí, manyà de Tàrraga, bisbat de Vic, amb Caterina, filla d'Antoni Vidal, escudeller, i de Joana⁸⁰¹⁷.

El 1675 s'esmenta Rafael Pla i Pere Marres com a successors dels béns de Miquel *sic* Vidal, escudeller: cases i forn al carrer dels Escudellers⁸⁰¹⁸.

1207. VIDAL, Francesc

Vers 1600 - 1627

Escudeller natural de Ribes, habitant a Barcelona, fill de Joan Vidal, pagès, de Ribes, i d'Esperança. Residia al carrer de Simó Oller Carnisseria d'en Sorts

El 29.10.1625, esposalles amb Peronella, filla de Pere

8006 APSMP, Baptismes, vol. 3.
8007 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 453.
8008 AHPB, Miquel Cuberta, *Quintum prothocollum sive manuale contractuum comunium*, 1563, desembre, 24 - 1564, octubre, 12.
8009 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, [25] - 1569, març, 16.
8010 AHPB, Miquel Cuberta, Manual 1569, desembre, 30 - 1570, setembre, 15.
8011 AHPB, Jeroni Antic Canyelles, Plec de capítols matrimonials, 1560 - 1584.
8012 ACA, Monacals. Hisenda, núm. 2770, fol. 27 i s.
8013 APSJP, Llibre d'òbits, vol. Anys 1573 - 1574, fol. 34r.
8014 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.
8015 APSJP, Baptismes, vol. 3.
8016 AHPB, Francesc Aquiles, menor, *Nonum manuale sive prothocollum*, 1587, desembre, 27 - 1588, desembre, 24.
8017 ACB, Esposalles, vol. 54.
8018 AHPB, Lluís Fontana, *Sextum manuale*, 1675, gener, 3 - 1675, desembre, 20.

Alaicer o Alarcer, carnisser, de Barcelona, i de Margarida⁸⁰¹⁹.

El 17.01.1627 va fer testament. El 25.01.1627, defunció⁸⁰²⁰. El 26.01.1627, inventari dels seus béns⁸⁰²¹.

El 24.08.1630, esposalles de la seva vídua amb Francesc Mates, daguer de Barcelona vidu⁸⁰²².

1208. VIDAL, Gaspar

Vers 1490 - Vers 1540

Escudeller.

El 22.05.1518, esposalles amb Caterina, vídua de Joan Parera, coraler⁸⁰²³.

El 06.09.1519 va reconèixer deure dos ducats d'or a Bartomeu Ferran a Lorenço, fiador de Rafaela, la seva mare. Li prometé tornar cada setmana 12 sous⁸⁰²⁴.

El 19.02.1543, esposalles de Francina Vidala, filla del difunt Gaspar Vidal, escudeller, i de Caterina, amb Miquel Orpinell, de Valls⁸⁰²⁵.

1209. VIDAL i CORREY, Gaspar Antoni

Vers 1565 - 1592

Mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, fill d'Antoni Vidal, escudeller, ciutadà de Barcelona, i de Joana Correy.

El 20.02.1583, fill i hereu d'Antoni Vidal -segons consta en el darrer testament fet a Sant Magí de Rocamora Tarragona el dia 8 de juliol de 1581, en poder de Pere Santacana, prevere de la Llacuna, essent presents Sebastià Terré, escudeller, i Miquel Benet, sastre, de Barcelona, com a tutors i curadors nomenats per l'esmentat Antoni Vidal. Va firmar àpoca a Iolanda Tries, muller de Pere Tries, de 19 lliures i 19 sous, preu d'un censal mort venut a l'esmentat Antoni Vidal, segons consta en un document del notari Gabriel Muntaner de 21 de setembre del 1572⁸⁰²⁶.

El 14.09.1585 va signar capítols matrimonials amb Àngela Elena, filla de Benet Miquel, sastre, de Barcelona, i d'Elisabet. Dot: 120 lliures. El fiador del nuvi va ser l'escudeller Terré. S'esmenten també els escudellers Agustí i Guillem Aleu⁸⁰²⁷.

El 15.09.1585 esposalles amb Àngela Elena, filla de Benet Miquel, sabater, i d'Elisabet⁸⁰²⁸.

El 28.07.1587 va ser nomenat prohom tercer de la confraria⁸⁰²⁹.

El 21.06.1589, llogà per tres anys, al gerrer Rafael Massó, una botiga amb un portal al carrer dels Escudellers per 24 lliures, és a dir, 8 lliures anuals⁸⁰³⁰.

El 10.09.1589 va fer testament. Nomenà marmessors a Miquel Sabater, el seu sogre, i a Bartomeu Cardenyas, escudeller, de Barcelona. Demanà ser enterrat a la Mercè, al vas de Sant Hipòlit. Ordenà celebrar dos trentenaris de misses al Pi per la seva ànima i de la seva muller Àngela Vidala. Tenia una filla anomenada Anna, d'un any 1589 a qui deixà 125 lliures per quan es casés. Instituí hereu universal dels seus béns a Miquel Vidal, fill seu i d'Àngela, de tres anys. També s'esmenta al seu sogre Benet Miquel⁸⁰³¹.

El 13.09.1590, capítols matrimonials entre Gaspar Vidal, escudeller, fill del difunt Antoni Vidal, també escudeller, amb Estefania Ricarda, vídua d'en Ricart, beiner. S'hi esmenta a l'escudeller Bartomeu Cardenyas⁸⁰³².

El 30.09.1590, obrer de la parròquia de Sant Jaume⁸⁰³³.

El 05.07.1591 va llogar, al gerrer Joan Soler, per cinc anys i 55 lliures, unes cases amb un portal, eixida i hort contigu que tenia al carrer dels Escudellers⁸⁰³⁴.

El 26.05.1592, lectura del testament de Gaspar Vidal al carrer dels Escudellers. Presents Francesc Serra i Guillem de Pau, escudellers, de Barcelona⁸⁰³⁵.

El 12.04.1593, àpoca firmada per Galceran Francesc Devesa, notari, a Benet Miquel, sastre, marmessor testamentari de l'escudeller Gaspar Vidal, per import de 10 lliures i mitja, salari cobrat pel fer el testament, l'inventari i l'encant dels béns de l'esmentat escudeller⁸⁰³⁶.

1210. VIDAL, Jaume Guillem

Vers 1465 - Vers 1509

Gerrer, fill del gerrer Antoni Vidal i germà de Gaspar i de Joan Vidal, també gerrers.

El 11.01.1489 va fer capítols matrimonials amb Rafaela Sabrià, filla de Rafael Sabrià⁸⁰³⁷.

El 15.02.1503 Jaume Guillem Vidal, gerrer, va reconèixer que la seva esposa Rafaela, filla de Rafael Sabrià, li va donar 90 lliures del dot⁸⁰³⁸.

El 26.10.1509 va fer testament⁸⁰³⁹.

8019 ACB, Esposalles, vol. 73, fol. 37r.
 8020 Lluís Collell, menor, *Liber primus testamentorum*, 1621, abril, 24 - 1640, novembre, 29.
 8021 AHPB, *Llibre de inventaris y encants*, 1622, març, 24 - 1639, novembre, 24.
 8022 ACB, Esposalles, vol. 75, fol. 85v.
 8023 ACB, Esposalles, vol. 18.
 8024 AHPB, Antoni Benet Joan, *XVIII manuale*, 1519, maig, 4 - 1520, novembre, 16.
 8025 AHCB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa capitulorum matrimonialium*, anys 1540 - 1549.
 8026 AHPB, Pere Fitor, major, *Decimum quartum manualetum sive prothocollum*, 1582, desembre, 31 - 1583, desembre, 23.
 8027 AHPB, Bartomeu Bofill, *Llibre de capítols matrimonials*, 1566, novembre, 11 - 1566, novembre, 24; 1568, juliol, 19 - 1592, febrer, 15.
 8028 ACB, Esposalles, vol. 52.
 8029 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 13.

8030 AHPB, Galceran Francesc Devesa, Esborrany, 1588, desembre, 14 - 1589, juliol, 2.
 8031 AHCB, Arxiu del Veguer. XIX. Testaments. 01, fol. 96r; AHPB, Galceran Francesc Devesa, Plec de testaments, 1589 - 1605, i s.d.
 8032 AHPB, Salvador Coll, Plec de capítols matrimonials, anys 1590 - 1592.
 8033 AHPB, Miquel Cellers, menor, *Primus liber concordiarum*, 1581, febrer, 23 - 1592, gener, 22.
 8034 AHPB, Pau Calopa, Aprisies, 1579, abril, 27 - 1579, agost, 13.
 8035 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Primus liber testamentorum et aliarum ultimarum voluntatum*, anys, 1589, febrer, 6 - 1601, maig, 8.
 8036 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Quintum prothocollum*, 1592, desembre, 29 - 1593, desembre, 21.
 8037 AHPB, Bartomeu Requesens, *Manuale instrumentorum tricesimum octavum connumeratum*, 1496, novembre, 9 - 1498, setembre, 8.
 8038 AHPB, Bartomeu Requesens, *Manuale instrumentorum de numero quadragesimum*, 1500, maig, 29 - 1503, febrer, 15.
 8039 AHPB, Narcís Guerard Gili, *Llibre de testaments*, 1488, novembre, 11 - 1510, juny, 23.

El 08.02.1515 ja era mort: Rafaela, la seva vídua, i Gaspar Vidal, fill i hereu universal, reconeixen que Baltassara, vídua del gerrer Gabriel Llenyader, els hi havia pagat part d'un deute del seu espòs difunt. Entre els testimonis, l'escudeller Joan Pau⁸⁰⁴⁰.

El 26.01.1517 Rafaela, muller del difunt Jaume Vidal, gerrer, ciutadà de Barcelona; Mateu Ferrer, teixidor de panys de lli de la vila de Molins de Rei; Magdalena, la seva muller; Gaspar Vidal i Joan Vidal, escudellers, habitants a Barcelona, germans del difunt Jaume Vidal, i Rafaela, la seva muller, fills dels esmentats Magdalena, Gaspar i Joan, germans, de 14 anys o més, van vendre a l'escudeller Antoni Rovell unes cases amb dos portals oberts al carrer, drets i pertinences que tenien al carrer dels Còdols o dels Ollers Blancs, a prop del forn de Viladalls. Tenien les esmentades cases pels hereus de Mateu Cases, doctor en dret, succeint als hereus de Lluís Franc, que tenia dels hereus de Joan des Puig, sota domini i alou del segon presbiterat de l'altar de Sant Nicolau de la seu de Barcelona. Termenaven: a orient amb l'honor dels hereus de Dalmau de Navel; al sud, amb l'honor del coraler Antoni Vidal, que fou d'en Capdevila, mestre de cases; a occident, amb l'honor d'Andreu Callar, causídic, que fou dels hereus de Nicolau Truyols, mestre de cases i saboner, i al nord, amb el carrer públic dels Ollers. Li pertanyia a Rafaela per donació de Rafaela, la seva mare. Les cases foren abans del gerrer Gabriel Llenyader notari Joan Ferrer, 14.11.1506 i a l'esmentat Llenyader per compra feta el 8 de gener de 1491 a Joan Sapila, militar notari Antoni Martí⁸⁰⁴¹.

El 29.06.1523, Iolanda, filla de Jaume Vidal i de Rafaela, ambdós ja difunts, va fer testament. Marmessors: Antoni Rovell, escudeller i Jaume Torres, teixidor de lli. Entre els testimonis, el gerrer Joan Miquel⁸⁰⁴².

1211. Vidal, Jaume

Escudeller.

Estava casat amb Isabel, filla de Gabriel Monjo, moliner, natural de Mallorca, i d'Antònia Sastre.

El 1752 Isabel Monjo va fer testament. Assegurà ser l'esposa de l'escudeller Jaume Vidal, del qual feia més de 30 anys que no en tenia cap notícia⁸⁰⁴³.

1212. VIDAL, Joan

Vers 1480 - 1549

Mestre escudeller i gerrer, fill d'Antoni Vidal, gerrer, i germà de Jaume Vidal, gerrer.

El 1504-1505 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [*LLIBRE RENOVAT*: 61].

El 26.01.1506 va pactar amb el mercader Pere Xetart que aquest li compraria tota l'obra de terra que fes durant el 1506⁸⁰⁴⁴.

El 16.04.1509 va ordenar procurador a Joan Sagra, de

Tàrrega, per, en nom seu, poder vendre béns a la vila de Tàrrega⁸⁰⁴⁵.

El 01.08.1537 s'esmenta en una reunió de la confraria⁸⁰⁴⁶. El 1540 s'esmenta en una reunió de la confraria⁸⁰⁴⁷. El 1543 va ser prohoms segon de la confraria⁸⁰⁴⁸.

El 30.01.1549, Càndia, muller en primeres núpcies d'Antoni Joan Falcó, escudeller, nomenà procurador a Pere Requesens, pagès, de Santa Coloma de Queralt. El mateix dia fou establerta en emfiteusi en unes cases al carrer de na Sagra, que eren alou de l'escudeller Pere Pons. Termenaven: a orient, amb l'honor d'Isabel de Navel; al sud, amb l'honor de Jaume Albó, escudeller; a occident, amb el carrer de na Sagra; al nord, amb l'honor d'Antic Abelló, escudeller. Havia de pagar 40 sous anuals de pensions, invertir 10 lliures en millores. i donar, d'entrada, un parell de perdius⁸⁰⁴⁹.

El 04.04.1549, Càndia Vidala nomenà procurador a Antoni Campmajor, escudeller, per demanar als hereus de Jeroni Feges? de Torroella de Montgrí i altres persones certes quantitats que li devien⁸⁰⁵⁰.

El 01.08.1550 Càndia Vidala fou establerta en emfiteusi per Pere Pons, escudeller, en un obrador al carrer de na Sagra, que era de la pabordia del més d'abril, al costat d'un altre obrador del mateix Pere Pons, que li quedava al nord. Feia de llarg 9 canes i d'ample, 6 canes i 7 pams⁸⁰⁵¹.

El 28.12.1550, testament de Càndia Vidala, parroquiana de Sant Jaume⁸⁰⁵².

El 16.01.1551 va retornar l'obrador a Pere Pons⁸⁰⁵³.

1213. VIDAL, Josep

1730 - Post. 1783

Fadrí escudeller, fill de Jordi Vidal, i de Marianna.

El 16.01.1752, essent un jove escudeller sense botiga, assistí a una reunió de la confraria dels joves escudellers i dels mestres sense botiga, al convent de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares servites⁸⁰⁵⁴.

El 07.09.1753, esposalles amb Teresa Torres, filla de Josep Torres, i de Maria, de la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁸⁰⁵⁵.

Segons el cadastre de 1776 vivia a l'illa 23, casa 19, amb Teresa, un fill i tres criats⁸⁰⁵⁶.

8040 AHPB, Pere Saragossa, Manual, 1515, febrer, 8 - 1515, maig, 25.
8041 AHPB, Antoni Anglès, major, *Nonum manuale comune*, 1516, març, 22 - 1517, febrer, 13.
8042 AHPB, Jaume Denius, Plec de testaments, 1504 - 1529.
8043 AHPB, Tomàs Casanoves i Forés, *Manual de los instrumentos y contratos*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 20.
8044 AHPB, Lluís Carles Mir, Plec de documentació diVersa, anys 1506 - 1510.

8045 AHPB, Jeroni Pasqual, Manual, 1509, gener, 10 - 1509, desembre, 29..
8046 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber securitatum*, 1568, juny, 15 - 1584, novembre, 29, borsa.
8047 AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa notularum*, 1540, gener, 3 - 1541, febrer, 19.
8048 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 12.
8049 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocolum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
8050 AHPB, Francesc Vidal, major, *Protocolum*, 1548, desembre, 29 - 1549, desembre, 23.
8051 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1549, desembre, 29 - 1550, desembre, 23.
8052 AHPB, Francesc Vidal, major, Llibre de testaments, 1548, desembre, 10 - 1580, abril, 15.
8053 AHPB, Francesc Vidal, major, Esborrany, 1550, desembre, 29 - 1551, desembre, 15.
8054 AHPB, Josep Llobet Soldevila, *Manuale instrumentorum*, 1752, gener, 1 - 1752, desembre, 21.
8055 ACB, Esposalles, vol. 140, fol. 30v.
8056 AHCB, Cadastre, I-7.

El 19.07.1759, cos de Francesc, albat, fill de Josep Vidal, jove escudeller, i de Teresa, als Escudellers. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁸⁰⁵⁷. El 11.09.1753, bateig de Marià Ignasi Ramon, fill de Josep Vidal i de Teresa Torres. Padrins: Jeroni Gual, escudeller, i Marianna Gual, muller del padri⁸⁰⁵⁸. El 17.07.1763, cos d'Ignasi, albat, fill de Josep Vidal, jove escudeller, i de Teresa, al carrer d'en Carabassa. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁸⁰⁵⁹. El 27.11.1763, cos de Rita, albat, filla de Josep Vidal, jove escudeller, i de Teresa, als Escudellers. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁸⁰⁶⁰.

El 1764 va presentar, juntament amb els altres fadrins, un plet contra els mestres de la confraria⁸⁰⁶¹. El 1767 va fer de testimoni en un plet entre els escudellers i els gerrers. Va afirmar tenir, aleshores, 37 anys.

El 1775, com a jove escudeller, assistí com a testimoni a l'examen de Ramon Gual⁸⁰⁶².

El 1783, essent "mancebo" escudeller, juntament amb Pau Nomes i "otros" suplicaren a les autoritats que els fills de mestres amb botiga també paguessin l'import del "Real pago", com ho feien els que anaven a jornal⁸⁰⁶³.

1214. VIDAL, Pere

? - 1581

Mestre escudeller.

El 28.02.1581, combregar del fill del mestre Pere Vidal, escudeller, al carrer d'en Gignàs⁸⁰⁶⁴. El 28.02.1581, extrema unció a la muller del mestre Vidal, escudeller⁸⁰⁶⁵. El 02.03.1581, sepultura de la muller del mestre Vidal, escudeller⁸⁰⁶⁶.

El 20.09.1581, cos present del mestre Vidal, al carrer d'en Gignàs⁸⁰⁶⁷.

1215. VIDAL, Ramon

1627 - Vers 1652

Escudeller, fill de Joan Vidal, paraire, i de Magdalena.

El 25.08.1627 fou batejat a l'església parroquial de Santa Susanna del Mercadal.

El 28.11.1648 s'esmenten a ell i a Elisabet Mateu, la seva esposa, en primeres núpcies, esposa de Jacint Andreu, teixidor de llana, de Barcelona, filla d'Antoni Mateu, mestre de cases, i germana de Pere Andreu, mestre de cases.

El 09.05.1650 Ramon Vidal i Elisabet, i Isidre Vidal, fill d'Elisabet, per poder pagar 200 lliures i altres necessitats econòmiques, van vendre a Guillem Carles, celler, unes finques a

Santa Eulàlia de Provençana, al costat de la Riera Blanca. Preu: 550 lliures⁸⁰⁶⁸.

El 21.05.1650 fou examinat de mestre a l'obrador de Gaspar Rodó, presentat per Bartomeu Gual i Llorenç Rodó. Francesc Rodó, clavari, va cobrar 8 lliures del dret d'examen i Llorenç Ferrer, clavari de la causa pia, 4 ll, 10 sous?⁸⁰⁶⁹.

El 08.06.1650, per necessitats econòmiques, el matrimoni va vendre al sastre Pere Padrosa una peça de terra campa de 3 quarteres que tenia a la parròquia de Sant Martí de Pronençals, pel preu de 200 lliures⁸⁰⁷⁰.

El 09.08.1650 Elisabet, muller de Rafael Vidal, escudeller, abans casada amb Jacint Andreu, teixidor de llana, nomenà procurador⁸⁰⁷¹.

1216. VIDAL, Salvador

Vers 1460 - ?

Gerrer.

L'any 1497 s'esmenta en el padró de milícia d'aquell any⁸⁰⁷².

El 23.01.1501 va llogar, per cinc anys, a Francesc Joan Merquilles, de Barcelona, unes cases que aquest tenia al carrer dels Ollers a prop del portal de Trenta Claus, alou de Francesc Joan. Salvador Vidal havia de pagar 13 lliures i 15 sous del lloguer⁸⁰⁷³.

El 1502-1503 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'aval⁸⁰⁷⁴.

El 16.06.1505, capítols fets entre Joan Palaudàries, mercader, de Barcelona, i els gerrers Damià Vilaseca, Francesc Soler i Salvador Vidal, per fer obra de terra. El mercader farà una bestreta de fins a 6 lliures per la compra de llenya, vernís i per les fornades

El 29.03.1509, capítols matrimonials entre Elisabet, filla de Salvador Vidal, gerrer, i d'Angelina, amb Arnau Piquart, mestre de cases⁸⁰⁷⁵.

1217. VILA, Bartomeu

Vers 1580 - Post. 1608

Escudeller, ciutadà de Barcelona, fill de Joan Vila, pagès, i de Caterina. Deixeble de Josep Pasqual,

El 10.07.1600 va firmar àpoca conforme havia rebut 10 lliures del seu mestre Josep Pasqual per compta del vestit que aquest li estava obligat a donar, segons contracte d'aprenentatge. Entre els testimonis, Jaume Mir, escudeller⁸⁰⁷⁶.

8057 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 33.
 8058 APSJP, Baptismes, vol. 17, fòl. 137.
 8059 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
 8060 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
 8061 AHPB, Jaume Tos i Romà, *Secunda pars vigessimi septimi manualis sive protocolli ... in qua describentur instrumenta*, 1764, juny, 28 - 1764, desembre, 24.
 8062 AHPB, Antoni Nogués, *Protocollo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.
 8063 AHCB, Gremial. Escudellers.
 8064 APSJP, Llibre d'òbits, anys 1580-1581.
 8065 APSJP, Llibre d'òbits, anys 1580-1581.
 8066 APSJP, Llibre d'òbits, anys 1580-1581.
 8067 APSJP, Llibre d'òbits, anys 1580-1581.

8068 AHPB, Gervasi Verdera, *Decimum manuale*, 1649, desembre, 26 - 1650, desembre, 24.
 8069 AHPB, Francesc Josep Fontana, Plec de documentació relativa a diverses confraries, 1626 - 1650.
 8070 AHPB, Francesc Casanoves, *Decimum nonum manuale sive protocolum instrumentorum*, 1649, desembre, 25 - 1650, juliol, 3.
 8071 AHPB, Joan Baptista Gràcia, *Manuale*, 1649, desembre, 26 - 1650, desembre, 24.
 8072 AHCB, Consell de Cent. Fogatges - XIX.
 8073 AHPB, Pere Saragossa, Manual, 1500, desembre, 29 - 1502, abril, 20.
 8074 *Llibre renovat*, 1749: fol. 60.
 8075 AHPB, Benet Joan, *Terdecim manuale*, 1508, març, 14 - 1508, octubre, 7.
 8076 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prothocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 - 1600, desembre, 20.

Entre 1600 i 1603 deuria passar l'examen de mestratge.

El 30.07.1603 reconegué un deute de 37 lliures, juntament amb Antoni Sala, escudeller, pel preu d'una botiga de vendre gènere d'escudeller comprada a Jaume Colom, escudeller⁸⁰⁷⁷.

El 04.05.1608, esposalles amb Antiga, filla d'Antoni Ferriol, pagès, de Santiga, i d'Antiga⁸⁰⁷⁸.

1218. VILA, Benet

Vers 1664 - 1713

Mestre escudeller.

El 1680 ja disposava d'un obrador. Va ser un dels set joves escudellers que es va negar a firmar la concòrdia amb els creditors de la confraria⁸⁰⁷⁹.

El 21.12.1689, essent fadrí escudeller, esposalles amb Francesca Carreres, donzella⁸⁰⁸⁰. El 25.12.1689, capítols matrimonials. En aquest document afirma ser major de 18 anys i menor de 25⁸⁰⁸¹.

El 10.12.1690, combregar de Benet Vila, mestre escudeller, habitant als Escudellers⁸⁰⁸².

El 22.12.1690, bateig de Domingo Josep Benet. Padrins: Domingo Miró, escudeller, i Caterina Vila, vídua⁸⁰⁸³. El 23.12.1690, sepultura de Benet, albat, fill de Benet Vila, escudeller⁸⁰⁸⁴.

El 1691 s'esmenta a la "*Llibreta del tall de las fornadas que aniran devent a la confraria de Sant Ipòlit dels escudellers de la present ciutat de Barcelona, los confreres de aquella*". Devia, pagant amb diners: 9 lliures, 10 sous i 11 diners, i pagant amb obra: 12 lliures, 7 sous⁸⁰⁸⁵.

El 24.10.1692, bateig de Maria Marianna Francesca, filla de Benet Vila i de Francesca. Padrins: Francesc Avellà, jove velluter, i Marianna Guasch, muller de Francesc Guasch, mestre escudeller⁸⁰⁸⁶. El 27.10.1692, sepultura de Maria Vila, albat⁸⁰⁸⁷.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁸⁰⁸⁸.

El 10.11.1694, bateig de Úrsula Francesca Cecília Caterina. Foren padrins: Francesc Alabau, mestre forner, i Úrsula Mallol, muller de Josep Mallol, forner⁸⁰⁸⁹.

L'11.04.1696 assistí a una reunió de la confraria⁸⁰⁹⁰.

El 06.03.1697, bateig de Francesc Antoni Benet Joan. Foren padrins: Francesc Guasch, escudeller, i Maria Biscompte,

muller d'Antoni Biscompte, escudeller⁸⁰⁹¹.

El 07.03.1697 assistí a l'examen de l'escudeller Blai Coll⁸⁰⁹². El 18.01.1699, fou prohom tercer de la confraria⁸⁰⁹³.

El 12.07.1699, confirmació a Francesca Vila, filla de Benet Vila i de Francesca. Padrins: Teodora Gual, vídua de Josep Gual, escudeller APSJP, Confirmacions, any 1699. El 16.11.1699, bateig de Josepa Casilda Justa Manuela, filla de Benet Vila, mestre escudeller, i de Francesca Vila i Carreres. Foren padrins: Gabriel Clos, revenedor, i Casilda Roguer, muller de Miquel Roguer, llogater de mules⁸⁰⁹⁴. El 02.04.1702, bateig de Miquel Francesc Benet Josep Joan, fill de Benet Vila, escudeller, i de Francesca. Padrins: Miquel Carreres, escudeller, i Josepa Lapeña, muller de don Felipe Lapeña, *alférez del tercio* dels Blaus, tots de Barcelona⁸⁰⁹⁵. El 10.04.1702, cos de Miquel, albat, fill de Benet Vila, escudeller, al carrer de Còdols. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁸⁰⁹⁶. El 07.09.1702, cos de Francesca, albat, filla de Benet Vila, als Còdols⁸⁰⁹⁷. El 04.10.1705, bateig de Francesca Gertrudis Maria Rosa, filla de Benet Vila, mestre escudeller, i de Francesca Vila i Carreres. Padrins: Francesc Baxeres, mestre muller, i Caterina Carreres, muller de Miquel Carreres, escudeller⁸⁰⁹⁸.

El 07.06.1706, combregar de Benet Vila, escudeller, al carrer de Còdols⁸⁰⁹⁹. El 14.06.1706, cos de Casilda, albat, filla de Benet Vila, al carrer de Còdols⁸¹⁰⁰. El 25.03.1709, bateig de Maria Teresa Generosa Beneta, filla de Benet Vila, escudeller, i de Francesca. Padrins: Josep Circuns, habitant de Sant Joan, i Maria Teresa Picó, vídua del senyor Josep Picó, mercader⁸¹⁰¹. El 27.02.1713, cos de Gertrudis, albat, filla de Benet Vila difunt i Francesca, al carrer d'en Serra⁸¹⁰².

1219. VILA, Mateu

Vers 1590 - 1641

Escudeller de Barcelona, habitant a Reus, fill de Mateu Vila, pagès, i d'Elisabet.

El 08.12.1618, esposalles amb Elisabet, filla de Pere Gusach, pagès de Reus, i de Tecla⁸¹⁰³.

Lluïsa Vilaseca localitzà un escudeller de nom Mateu Vilar o Vila, a Reus amb diverses dades que comprenen des de 1616 fins a 1641. L'any 1636 se li "afirmà" Magí Gibergues, de l'Albí, per 5 anys, per aprendre l'ofici d'escudeller. Fou fadrí de Magdalena Paula Joana, filla de Bernat Glaudis, escudeller de Reus, i de Caterina Magdalena Marianna, filla de Francesc Teixidor. Va morir l'any 1641. Segurament es tracta del mateix escudeller.

8077 AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Decimum quintum prothocollum sive manuale*, 1602, desembre, 30 - 1603, desembre, 24.

8078 ACB, Esposalles, vol. 64, fol. 104.

8079 AHCB, Gremial. Escudellers.

8080 ACB, Esposalles, vol. 104.

8081 AHPB, Marià Rufasta, Plec de capítols matrimonials, 1669 - 1694.

8082 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.

8083 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 26.

8084 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 2.

8085 AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1691, gener, 11 - 1691, desembre, 23.

8086 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 79.

8087 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 23.

8088 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.

8089 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 136.

8090 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, desembre, 28 - 1696, desembre, 24, fol. 106.

8091 APSJP, Baptismes, vol. 10, fol. 190.

8092 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1696, desembre, 27 - 1697, desembre, 24, fol. 77.

8093 AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1698, desembre, 27 - 1699, desembre, 23, fol. 46.

8094 APSJP, Baptismes, vol.10, fol. 257.

8095 ACB, Baptismes, vol. 12.

8096 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

8097 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 25.

8098 APSJP, Baptismes, volum 11, fol. 72.

8099 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

8100 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 26.

8101 ACB, Baptismes, vol. 13.

8102 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 27.

8103 ACB, Esposalles, vol. 69, fol. 70v.

1220. VILA, Miquel

Vers 1575 - Post. 1628

Escudeller.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁸¹⁰⁴.

El 22.12.1628, esposalles de sa filla Elena i de ? amb Francesc Carles, pintor de vidrieres de Barcelona, fill de Joan Carles, pintor, i d'Elionor. Aleshores Miquel Vila encara era viu⁸¹⁰⁵.

1221. VILA, Pere

Gerrer.

El 1672 Jeroni Madrera li va llogar, per cinc anys i 120 lliures, unes cases al carrer dels Escudellers⁸¹⁰⁶.

1222. VILA, Ramon

1693 - 1744

Fadrí escudeller, fill de pares desconeguts, natural de Piera.

Entre 1710 i 1718 es va estar a casa de l'escudeller Josep Lacruz⁸¹⁰⁷.

El 14.03.1718, essent jove escudeller, esposalles amb Maria Orpí, donzella, a la parròquia de Sant Miquel arcàngel, filla de Josep Orpí, pagès, i de Francina⁸¹⁰⁸. Els escudellers Josep Lacruz i Nicolau Malançó, testimonis a l'expedient matrimonial, afirmaren que el coneixien des de què eren criatures i que havia estat 8 anys a casa de l'escudeller Josep Lacruz.

El 30.07.1719, bateig d'Emareciana Teresa Maria Anna Justa, filla de Ramon Vila, jove escudeller, i de Maria Urpina. Padrins: Miquel Rocamador, escudeller, i Emerenciana Fages, muller de Francesc Fages, seller⁸¹⁰⁹.

El 11.07.1720, cos de Teresa, filla de Ramon Vila, jove escudeller, al pals de Sant Sever, al vas propi⁸¹¹⁰.

S'esmenta a la llista de la confraria de l'any 1725-1726 entre els mestres i fadrins "*ausents d'aquesta ciutat que a molt de temps a que no se sap on són*". No "es trobava" des de feia dos anys⁸¹¹¹.

El 27.04.1728, esposalles amb Francesca Solanes, donzella, de la parròquia de Sant Jaume⁸¹¹².

El 26.09.1744, sepultura de Benet Vila, fadrí escudeller, al carrer del Vidre. Enterrat a Sant Jaume⁸¹¹³.

1223. VILAGENÍS, Pere Antoni

Vers 1585 - 1615

Escudeller revenedor, de Barcelona, fill de Pau Vilagenís, corder, i d'Antònia. Residència: carrer que anava de Sant Agustí al Portal Nou.

El 29.05.1612, esposalles amb Paula, filla d'Antoni Mestre, escudeller, de Barcelona i de .n.⁸¹¹⁴.

El 10.09.1614 s'esmenta en una requisició feta pels escudellers Llorenç Miralles i Lluís Castanyera⁸¹¹⁵.

El 05.04.1615 va fer testament. Nomenà marmessors a Paula Vilagenís, la seva muller, i a Antoni Mestre, escudeller, el seu sogre. Demanà ser enterrat a la Mercè, al vas de la confraria dels escudellers. Reconegué el dot de la seva muller 25 lliures més 12,5 lliures d'escreix. Nomenà hereu universal dels seus béns a Déu. Entre els testimonis s'esmenten Miquel Lleó, jove escudeller, i Gaspar Sabater, jove adroguer.

El 15.04.1615, lectura del testament essent presents Paula Vilagenís, Antoni Mestre, escudeller, i Guillem Cardenyas, escudeller⁸¹¹⁶.

El 21.04.1615, inventari dels béns d'Antoni Vilagenís, escudeller: cases amb tres portals dos al carrer i un al darrere, amb hort, al carrer que anava de Sant Agustí al portal Nou. Entre els testimonis consten Joan Soler, gerrer, i Joan Maymó, escudeller⁸¹¹⁷.

1224. VILARDÓ, F.

? - 1635

Fadrí escudeller.

El 14.08.1635, sepultura de F. Vilardó, fadrí escudeller, a casa del mestre Meliant, al carrer dels Còdols⁸¹¹⁸.

1225. VILASECA, Damià

Gerrer.

El 09.05.1495, juntament amb el gerrer Joan Cerdà, varen signar capítols amb el patró sevillà d'una barca de timó i mitja coberta amb capacitat de 250 quintars per tal d'anar a Dènia, Alacant i València portant troba i altres mercaderies per negocis dels esmentats gerrers⁸¹¹⁹.

L'any 1499 consta que tenia una casa amb hort al carrer dels Ollers Blancs, a prop del portal de Trentaclus, per la qual pagava 85 sous anuals⁸¹²⁰.

El 1502 era un dels prohoms de la confraria⁸¹²¹.

El 10.05.1503, debitori fer per Damià Vilaseca, gerrer, ciutadà

8104 AHPB, Maties Amell, Llibre comú 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 8105 ACB, Esposalles, vol. 74.
 8106 AHPB, *Sextum manuale instrumentorum*, 1671, desembre, 27 - 1672, desembre, 17.
 8107 ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.
 8108 ACB, Esposalles, vol. 121; ADB, Expedients matrimonials, vol. 22.
 8109 APSJP, Baptismes, vol. 12, fol. 8.
 8110 ACB, Defuncions, vol. 6.
 8111 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725 - 1726.
 8112 ACB, Esposalles, vol. 126, fol. 72.
 8113 ADB, Sant Jaume, Funeràries, vol. 48.

8114 ACB, Esposalles, vol. 66, fol. 156.
 8115 AHPB, Maties Amell, Llibre comú, 1613, desembre, 11 - 1622, maig, 23.
 8116 AHPB, Antoni Joan Fita, *Liber primus testamentorum*, 1608, gener, 4 - 1618, febrer, 24.
 8117 AHPB, Antoni Joan Fita, Llibre d'inventaris i encants, 1615, gener, 10 - 1618, octubre, 30.
 8118 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 13, fol. 47v.
 8119 AHPB, *Manuale quartum contractuum comunium*, 1494, novembre, 18 - 1495, novembre, 14.
 8120 AHPB, Anònim, Plec de documentació diVersa, s/fol.
 8121 *Llibre renovat*, fol. 68.

de Barcelona, al mercader Antoni Mateu, per raó del cens i lluïisme de les cases situades al carrer dels Ollers, a prop del portal de Trenta Claus⁸¹²².

El 16.06.1505, capítols fets entre Joan Palanderies, mercader, de Barcelona, i els gerrers Damià Vilaseca, Francesc Soler i Salvador Vidal, per fer obra de terra. El mercader bestraurà fins a 6 lliures per a la compra de llenya, vernís i per fornades⁸¹²³.

El 1506-1507 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 63].

El 14.11.1509, època de Damià Vilaseca al notari Marc Busquets pel subministrament de nou arcs de terra cuita⁸¹²⁴. El 08.02.1511, època firmada per Damià Vilaseca, gerrer, de 2 lliures 7, sous i 6 diners a compte de les 59 lliures i 7 sous, raó dels canons destinats a la font de l'hospital de la Santa Creu⁸¹²⁵.

El 1511-1512 va ser clavari de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 64]. El 1512-1513 va ser un dels prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT: 64].

El 10.05.1503 va pagar 8 lliures i 1 sou al mercader Antoni Mateu, preu del cens de la casa que tenia al carrer dels Ollers. Entre els testimonis consta el gerrer Joan Ramon⁸¹²⁶.

L'any 1511 ell i la seva esposa Agustina van vendre un violari de 7 lliures i renda anual de 25 sous a la vídua Elisabet Pongem⁸¹²⁷.

El 1516 s'esmenta en el fogatge d'aquell any⁸¹²⁸.

El 1516-1517 s'esmenta a un tal Pere Vilaseca com a prohoms de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d'avall [LLIBRE RENOVAT, 1749: 66]⁸¹²⁹.

1226. VINYALS

Fadrí escudeller.

El 28.12.1591, sepultura d'en Miquel, albat, fill d'en Vinyals, escudeller, al carrer Escudellers gratis⁸¹³⁰.

1227. VINYES I GASTÓ, Hipòlit

Vers 1720 - 1782

Mestre escudeller, fill de Joan Vinyes i de Maria Gastó.

El seu nom s'esmenta per primera vegada en una reunió del gremi d'escudellers de l'any 1741⁸¹³¹.

El 1756, examen d'Hipòlit Vinyes, jove escudeller, fill de Joan Vinyes i de Maria, a l'obrador de Pere Alzina, al carrer de na Sagra, presentat per Joan Vinyes i Pere Alzina, padrins. Jeroni Gallart, clavari, va cobrar 8 lliures pel dret d'examen, i Josep Ausic, clavari del Sant Misteri, 16 lliures i 16 sous⁸¹³².

El 19.01.1756, capítols matrimonials amb Mariàngela Gaia, filla de Blai Gaia, taverner, natural de Barcelona, i de Mariàngela Boneu⁸¹³³.

El 09.02.1756, esposalles amb Maria Gaia, filla de Blai Gaia i de Mariàngela, a Sant Just i Sant Pastor⁸¹³⁴.

El 02.11.1761, cos de Maria, albat, filla d'Hipòlit Vinyes, jove escudeller, i de Mariàngela, al carrer de Còdols. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁸¹³⁵.

El 05.11.1762, cos de Josepa, filla d'Hipòlit Vinyes i de Mariàngela, al carrer de Còdols. Enterrada a Sant Just i Sant Pastor⁸¹³⁶.

El 11.08.1764, cos de Ramon, al carrer de Còdols. Enterrat a Sant Just i Sant Pastor⁸¹³⁷.

El 1765 va pactar amb Miquel Llimona, corder, de Barcelona, i amb Francesc Bosch i Foraster, pagès, de Cervià, la possible elaboració de peces de pisa blanca a Cervià⁸¹³⁸.

El 23.10.1765, bateig de Ramon Pere Hipòlit, fill d'Hipòlit Vinyes i de Maria Àngela Guia. Padrins: Ramon Barrera, jove matalasser, i Teresa Barrera, donzella⁸¹³⁹.

El 16.02.1766, cos de Ramon, al carrer de Còdols, enterrat al vas de la Concepció⁸¹⁴⁰.

El 06.11.1771, bateig de Pere Joan Agustí Hipòlit, fill d'Hipòlit Vinyes i de Mariàngela Guia. Padrins: Joan Alzina, escudeller, i Agustina Valls⁸¹⁴¹.

S'esmenta en una reunió de la confraria de l'any 1773⁸¹⁴².

El 24.02.1774, bateig de Mariàngela Eulàlia Raimunda, filla d'Hipòlit Vinyes i de Mariàngela Guia. Padrins: Blai Farreres, armer, i Eulàlia Serra⁸¹⁴³.

El 1775, com a examinador, assistí a l'examen de Ramon Gual⁸¹⁴⁴.

Segons el cadastre de 1776 vivia al carrer Ample, cantonada amb el carrer d'en Serra, juntament amb la seva esposa Maria i tres fills⁸¹⁴⁵.

8122 AHPB, Pere Pasqual, *XL manuale comune*, 1503, febrer, 6 - 1504, setembre, 21.
 8123 AHPB, Pere Triter, Plec d'escriptures soltes, anys 1492-1505.
 8124 AHPB, Antoni Benet Joan, *Terdecimum manuale*, 1508, novembre, 2 - 1510, març, 8.
 8125 AHSCSP, Jeroni Pasqual, reg. 15, anys 1509-1512.
 8126 AHPB, Pere Pasqual, *XL manuale comune*, 1503, febrer, 6 - 1504, setembre, 21.
 8127 AHPB, Joan Savina, *Manuale quintum*, 1510, setembre, 16 - 1511, març, 21.
 8128 ACHB, Consell de Cent, Fogatges-XIX.
 8129 No hem localitzat cap data més sobre aquest Pere Vilaseca, de manera que creiem que es tractaria de Damià o de Pere Damià Vilaseca.
 8130 ACB, Defuncions, vol. 1, fol. 155v.
 8131 AHPB, Tomàs Guasqui i Brull, *Decimum quintum manuale instrumentorum el contractuum*, 1740, desembre, 27 - 1741, desembre, 24.

8132 AHPB, Josep Serch i de Boquet, *Manuale undecimum in ordine nuncupatum ... omnes contractus*, 1756, gener, 5 - 1756, desembre, 23, fol. 12r-13r.
 8133 AHPB, Gabriel Gener i Mir, *Manuale sextum instrumentorum*, 1755, desembre, 230 - 1756, desembre, 8.
 8134 ACB, Esposalles, vol. 141, fol. 77.
 8135 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
 8136 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
 8137 APSJP, Llibre d'òbits, vol. 34.
 8138 AHPB, Guillem Òdena, *Manuale undecimum instrumentorum*, 1764, desembre, 30 - 1765, desembre, 22, fol. 102r-104r.
 8139 APSJP, Baptismes, vol. 17, fol. 240.
 8140 ACB, Defuncions, vol. 8.
 8141 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 164.
 8142 AHPB, Josep Ricart, *Septimum manuale instrumentorum*, 1772, desembre, 26 - 1773, desembre, 23.
 8143 APSJP, Baptismes, vol. 18, fol. 251.
 8144 AHPB, Antoni Nogués, *Protocolo o registro*, 1775, desembre, 28 - 1776, desembre, 24.
 8145 AHCB, Cadastre, I-7, illa 22, casa 18..

El 09.03.1778 fou prohom segon de la confraria⁸¹⁴⁶.

En una reunió de la confraria de 1782 es va anunciar que Hipòlit Vinyes es trobava “sens esperansa de vida”⁸¹⁴⁷.

1228. VINYES I GASTÓ, Jaume

Vers 1725 - Vers 1777

Escudeller, fill de Joan Vinyes i de Maria Gastó. Germà de Josep Vinyes i Gastó, també escudeller.

El 09.06.1753, esposalles amb Brígida Pont, filla de Josep Pont i d'Agnès Romans, naturals de Terrassola bisbat d'Urgell, habitants a la parròquia de Sant Miquel arcàngel Barcelona, i ell ? de la parròquia del Pi⁸¹⁴⁸.

El 1765 deuria passar l'examen de mestratge el 1764 encara era fadrí escudeller.

Segons el cadastre del 1776 la seva casa estava situada a l'illa 23, casa 17, on hi vivien la seva vídua Brígida, Maria i dos fills seus⁸¹⁴⁹.

El 18.12.1777, esposalles entre Salvador Trullols, natural de Roc de Pavia bisbat de Vic, oficial de ploma, fill de Salvador, pagès, i de Maria Paula Riba, amb Raimunda Vinyes, de Barcelona, filla de Jaume Vinyes, escudeller, difunt, i de Brígida Pont⁸¹⁵⁰.

El 02.10.1787, testament de Brígida Vinyes, vídua de Jaume Vinyes. Deixa hereva a Maria Matalí i Vinyes, la seva filla⁸¹⁵¹.

1229. VINYES, Joan

1684 - 1758

Mestre escudeller sense botiga, fill de Josep Vinyes, pagès, ciutadà de Barcelona, i de Magdalena.

El 18.01.1712, esposalles amb Maria Gastó, donzella⁸¹⁵².

El 20.06.1713 va fer capítols matrimonials amb Maria Gastó, filla de Josep Gastó, escudeller, i de Maria Gràcia aleshores ja difunta. Dot: 200 lliures, dues caixes de fusta amb pany i clau, joies i dos vestits: un d'escot i un de xamellot. Era major de 17 anys i menor de 25. Escreix: 100 lliures⁸¹⁵³.

El 1715 - 1716 vivia amb la seva família a casa de l'escudeller Josep Gastó, el seu sogre, que el deixava estar de “gràcies”. No tenia res i només vivia de son jornal⁸¹⁵⁴.

El 27.11.1718, confirmacions de Josep i de Jerònima, fills de Joan Vinyes, escudeller, i de Maria. Padrí: Jeroni Gallart, escudeller⁸¹⁵⁵.

- 8146 AHPB, Josep Ricart, *Duodesimum manuale*, 1778, gener, 1 - 1778, novembre, 29.
- 8147 AHPB, *Desimum sextum manuale*, 1782, gener, 3 - 1782, desembre, 24.
- 8148 ACB, Esposalles, vol. 140, fol. 10; ADB, Informacions matrimonials, vol. 33, fol. 35
- 8149 AHCB, Cadastre, I-7.
- 8150 ADB, Matrimonis. Santa Maria del Pi, XVII/t5, fol. 77r.
- 8151 AHPB, Josep Ribes i Granés, *Liber quintus testamentorum*, 1769, febrer, 4 - 1791, desembre, 18.
- 8152 ACB, Esposalles, vol. 117.
- 8153 AHPB, Marià Rufasta i Prats, Plec de capítols matrimonials, 1694 - 1721.
- 8154 AHCB, Gremial, Cadastre personal, anys 1715- 716.
- 8155 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 299.

S'esmenta en la llista de la confraria de 1725 entre els mestres que no tenien botiga i treballaven com a jornalers. Tenia aleshores uns 41 anys⁸¹⁵⁶.

El 1730, prohom tercer de la confraria⁸¹⁵⁷. El 1734, fou prohom segon de la confraria⁸¹⁵⁸.

El 29.07.1735 la seva esposa Maria Gràcia Vinyes apadrinà un nen a la parròquia de Sant Just i Sant Pastor⁸¹⁵⁹.

El 1736 assistí a una reunió de la confraria⁸¹⁶⁰.

El 05.10.1758 va fer testament. Nomenà hereva universal a la seva esposa Maria Gastó⁸¹⁶¹.

El 1761, testament de Maria Vinyes i Gastó. Nomenà marmessors a Bernat Huguet, sacerdot del convent de la Mercè, i a Jaume Vinyes, el seu fill. Elegí sepultura al convent de la Mercè. Deixà a Hipòlit Vinyes, el seu fill, la legítima paterna i materna, i a la seva filla, Maria Garí i Vinyes, muller de Salvador Garí, jove escudeller, la legítima paterna i materna “*Tot lo que ha pogut soportar la possibilitat de més poch béns*”. Nomenà hereu universal al seu fill Jaume Vinyes⁸¹⁶².

1230. VINYOLES, Baltasar

Vers 1525 - 1579

Escudeller, fill de Rafael Vinyoles, pescador.

El 12.12.1542 va fer de padrí en el bateig d'una filla “de secret” a Sant Just i Sant Pastor⁸¹⁶³.

El 1546 fou nomenat procurador d'Eulàlia Bosòs per reclamar una herència⁸¹⁶⁴.

El 23.06.1561 Joana Regués, vídua, va firmar àpoca per un import de 12 lliures que l'escudeller Baltasar Vinyoles li va pagar per haver-lo servit durant tres anys⁸¹⁶⁵.

El 20.12.1563 establí a Antoni Arbell, mestre de cases, en unes cases al cap del carrer Bonaire, alou de la pabordia del més de desembre⁸¹⁶⁶.

El 19.03.1564, esposalles amb Joana, vídua de Bernat Regués, pagès⁸¹⁶⁷.

El 07.10.1567 el notari Joan Pons va reconèixer haver rebut de Baltasar Vinyoles i de la seva esposa Joana, 49 lliures d'un violari⁸¹⁶⁸.

- 8156 AHCB, Gremial, Cadastre personal, 1725-1726.
- 8157 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
- 8158 AHCB, Gremial, Diversos, vol. 10.
- 8159 APSJP, Baptismes, vol. 13.
- 8160 AHPB, Antoni Comelles, major, *Septimum manuale instrumentorum*, 1735, desembre, 28 - 1736, desembre, 24.
- 8161 AHPB, Josep Mitjavila i Sans, *Secundum ... manuale instrumentorum tam contractuum quam ultimarum voluntatum*, 1757, desembre, 28 - 1758, desembre, 18.
- 8162 AHPB, Francesc Guals i Aparici, *Vigessimum octavum manuale ... omnes contractus et ultime voluntates*, 1671, gener, 2 - 1761, desembre, 23.
- 8163 APSJP, Baptismes, vol. 1, fol. 49.
- 8164 AHPB, Francesc Mulnell, *Quartum manuale omnium contractuum*, 1545, febrer, 18 - 1546, febrer, 15, fol. 87v-88r.
- 8165 AHPB, Francesc Mulnell, *Decimum septimum manuale omnium contractuum*, 1557, agost, 26 - 1572, gener, 20.
- 8166 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum diversorum instrumentorum*, 1561, febrer, 14 - 1568, novembre, 12.
- 8167 ACB, Esposalles, vol. 41, fol. 37v.
- 8168 AHPB, Miquel Cuberta, *Liber notularum diversorum instrumentorum*, 1561, febrer, 14 - 1568, novembre, 12.

El 17.09.1569, juntament amb la seva muller Joana, filla de Rafael Vall [?] establiren en emfiteusi a Joan Solafana, sargidor, en una casa al carrer d'en Font⁸¹⁶⁹.

El 27.06.1579 va nomenar un procurador per cobrar certes quantitats que li devien⁸¹⁷⁰. El 19.10.1579 s'esmenta a Joana, vídua de Baltasar Vinyoles, escudeller, en un document notarial⁸¹⁷¹.

- W -

1231. WELCHS i MAGRA, Patrici

Escudeller natural d'Estocolm, fill d'Andreu Welchs i d'Isabel Magra.

El 05.10.1768, vidu, esposalles amb Maria Ribera, filla d'Antoni Ribera i de Maria, a la parròquia de Santa Maria del Mar⁸¹⁷².

- X -

1232. XABOT, Joan

Vers 1670 - 1705

Fadrí escudeller, fill de Pere Xabot i de Maria Rosa, germà de Ramon Xabot.

El 1694 s'esmenta en una concòrdia entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria⁸¹⁷³.

El 01.09.1698, esposalles amb Maria Font, donzella, filla de Josep Font i de Maria, de la parròquia del Pi. Testimoni: Joan Ferran, escudeller, "que els coneix de 7 anys ha y Ramon Xabot escudeller, a tots dos"⁸¹⁷⁴.

El 13.01.1700, sepultura de Joan, albat, fill de Joan Xabot, jove escudeller, i de Maria, al carrer dels Tres Llits⁸¹⁷⁵. El 12.10.1701, confirmació de Maria, filla de Joan i de Maria⁸¹⁷⁶. El 14.10.1701, cos de Maria, albat, fill de Joan Xabot, jove escudeller, i de Maria passat les Caputxines⁸¹⁷⁷.

El 17.05.1705, cos de Joan Xabot, jove escudeller, al carrer de Trenta Claus⁸¹⁷⁸.

El 02.04.1707, cos de Manuela, albat, filla del difunt Joan Xabot, al carrer Mas ? davant de casa Masdovelles. Pagarà Maria Xabot, dida de casa del baró de Rocafort, al vas del Roser⁸¹⁷⁹.

1233. XABOT, Ramon

Vers 1670 - ?

Fadrí escudeller, fill de Pere Xabot, i de Maria Rosa, germà de Joan Xabot, també fadrí escudeller.

El 13.06.1696, esposalles amb Magdalena Llaurador, donzella⁸¹⁸⁰.

1234. XEVARIA, Josep Vicenç

Vers 1605 - ?

Escudeller natural de Berga, habitant a Barcelona, fill de Joan Xevaria, pagès, de Berga, i de Jerònima.

El 25.07.1633, esposalles amb Teresa, filla de Joan Garriga, escudeller, ciutadà de Barcelona, i d'Isabel⁸¹⁸¹. El 13.08.1633 va fer capítols matrimonials. Dot: 60 lliures. Escreix: 30 lliures⁸¹⁸².

1235. XIMENO, Jaume

Vers 1420 - Post. 1489

8169 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1568, abril, 25 - 1569, març, 16.
8170 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1579, maig, 30 - 1580, març, 10.
8171 AHPB, Miquel Cuberta, Manual, 1579, maig, 30 - 1580, març, 10.
8172 ACB, Esposalles, vol. 148, fol. 49.

8173 AHPB, Jacint Sescases, *Protocol ... dels actes rebuts*, 1693, desembre, 26 - 1694, juliol, 20.
8174 ACB, Esposalles, vol. 109; ADB, Matrimonis, vol. 17, fol. 9r.
8175 APSMP, Llibre d'òbits, vol. 154.
8176 ADB, Llibre de confirmacions, vol. 2, fol. 92.
8177 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.
8178 APSMP, Llibre d'òbits, 1695 - 1708.
8179 ACB, Llibre d'òbits, vol. 5; ACB, Llibre d'òbits, vol. 7.
8180 ACB, Esposalles, vol. 108.
8181 ACB, Esposalles, vol. 77, fol. 18. Testimonis: Francesc Rodó, escudeller, de 46 anys que el coneixia des de feia uns 20 anys ADB, Informacions matrimonials, caps 86, núm. 170.
8182 AHPB, Antoni Joan Fita, Llibre de capítols matrimonials i concòrdies, 1632, desembre, 26 - 1634, desembre, 24.

Gerrer i “blanquer d’obra de terra”, oriünd de Manises Regne de València, pertanyent a la nissaga dels Arbig.

El 23.03.1440 el gerrer Gabriel Vestit li llogà, per tres anys, unes cases amb hort contigu, amb un forn de coure obra de terra i amb béns mobles, situada al carrer de Trenta Claus Ollers Blancs, pel preu de 36 florins, a raó de 12 florins anuals. El pacte estipula que Jaume Ximeno pagaria el cens que gravava les cases; la resta, ho hauria d’invertir en obres de millora⁸¹⁸³.

El 07.06.1440, capítols matrimonials amb Magdalena, filla del mestre de cases Francesc Cassanyes. Dot: 30 lliures. Entre els testimonis, el gerrer Pere Ximeno⁸¹⁸⁴.

El 1444 donà poders a Pere Requení, de Manises, perquè, allà estant, li defensés els seus interessos: un mestre d’obra de terra daurada sarraí, Jaie Cocentina, li reclamava un deute, i va nomenar, l’any 1445, un procurador a Barcelona per tal de cobrar-lo⁸¹⁸⁵.

La seva muller, Magdalena, filla de Francesc Cassanyes, reconegué haver rebut de Jordi Riba, marmessor testamentari del seu pare, una vànova. Testimoni: Joan Bonany, gerrer⁸¹⁸⁶.

El 28.07.1456 es llogà a Martí Ximeno, pel temps d’un any a partir del dia de Sant Joan, per tal de treballar de gerrer i servir-lo en altres coses. El sou es fixà en 30 florins⁸¹⁸⁷.

El 1457, juntament amb Jaume Belluga firmen capítols amb Pere Ximeno.

El 31.05.1459, confrare de la confraria de Sant Hipòlit pel quarter d’avall era “blanquer” [LIBRE RENOVAT: 7-8v].

El 08.10.1459, debitori de Jaume Ximeno, gerrer, de Barcelona, i de Magdalena, la seva muller, a Bernat Miró per un import de 49 sous i 3 diners, preu d’una gerra de sabó “a obs” del seu ofici⁸¹⁸⁸.

El 19.10.1461 arrenda, per 5 anys una casa al carrer del Jutge

Jaume ximeno, mestre d’obra de terra blanca, i Magdalena, la seva muller, reconegueren que Joan Ximeno, rajoler de Barcelona, absent (?) els hi haviat pagat 37 lliures d’un deute⁸¹⁸⁹.

El 1466 la seva muller hagué de rebre caritat a la parròquia del Pi⁸¹⁹⁰.

El 1489 figura com a blanquer d’obra de terra a la llista de membres de la confraria, al quarter d’avall.

1236. XIMENO, Martí

Gerrer habitant de Barcelona, oriünd de la vila de Paterna.

El 20.07.1456 va fer donació, al seu germà Jaume, dels drets i accions que li corresponien de l’herència i béns dels seus pares Pere Ximeno, gerrer, de la vila de Paterna, i Sabina. El mateix dia va contractar a Jaume Ximeno per treballar de l’ofici de gerrer, per un any, per 30 florins⁸¹⁹¹.

1237. XIMENO, Pere

Vers 1420 - 1482

Gerrer i escudeller, oriünd de Manises, pertanyent a la nissaga dels Arbig. Estigué casat amb Eufrasina, filla del gerrer Bartomeu Pontet, ciutadà de Barcelona, i de Francesca.

El 02.09.1442 va llogar, per cinc anys, juntament amb el gerrer Miquel Polit unes cases amb forn per coure obra de terra amb entrades, etc, que el gerrer Pere Soler tenia al carrer dels Ollers Blancs. Preu: 50 florins, pels cinc anys⁸¹⁹².

El 1447 va fer capítols matrimonials amb Eufrasina, filla de Bartomeu Pontet, gerrer, i de Francesca. El 27.02.1447, essent ciutadà de Barcelona, firmà àpoca del dot d’Eufrasina consistent en 25 lliures. Testimoni: Antoni Claperós, obrer d’imatges de terra, i Miquel Ponç, rajoler⁸¹⁹³.

El 1450 fou prohoms de la confraria de Sant Hipòlit.

El 13.06.1452 Antoni Claperós, imagineire, li llogà unes cases amb un portal al carrer del Vidre, per 20 lliures. Pere Ximeno li donà una campaneta de plata amb la seva cadena, que s’estimà que valia 10 lliures⁸¹⁹⁴.

El 20.09.1452 debitori de Pere Gassó, obrer de l’església de Sant Andreu de Palomar, a favor de Pere Ximeno, *blanquerio operis terre* per la resta deguda d’una partida de rajoles⁸¹⁹⁵.

El 06.02.1453 reclamà un deute de 45 sous al gerrer Garcia Vidrier. El mateix any li fou reclamat un deute de 21 sous, per part del mercader Nicolau Ferrer⁸¹⁹⁶. El 04.09.1456 va comprar un esclau al gerrer Joan Vilalta. El 22.03.1457 debitori de Pere Vilaragut, oriünd de Paterna i nou a Barcelona. El 13.05.1457 signa capítols amb Jaume Ximeno i Jaume Belluga. El 31.05.1459 prohoms en cap de la confraria pel quarter d’avall.

El 1461 va tenir lloc el pacte fallit amb Pere Eximeno, gerrer, de Mislata [OSMA, 1908: 62-63].

El 30.10.1461 va fer poders a Jaume Ximeno, pagès, de Paterna per cobrar de Pere Eximeno, de Mislata, “*magister operum terre Valencia*”, el que li devia.

El 30.03.1462 Joana de Vilademar confessà al prior de Sant Pau del Camp la possessió d’un obrador d’obra de terra amb forns, pel qual Antoni Claperós li pagava un cens anual, obrador on hi treballava el gerrer Pere Ximeno⁸¹⁹⁷.

El 06.11.1462 Ferran de Logronyo, fill de Ferran de Logronyo, barber, ciutadà de Barcelona, s’afermà amb Pere Ximeno, gerrer, per dos anys, per aprendre l’ofici de gerrer. Pere Ximeno l’havia de mantenir i donar un sou de 40 florins

8183 AHPB, Joan Pedrol, *Undecimum manuale omnium instrumentorum*, 1439, desembre, 2 - 1442, abril, 16.

8184 AHPB, *Quinquagesimum tertium manuale comune*, 1440, març, 14 - 1440, octubre, 6.

8185 AHPB, Bernat Montserrat, *Vicesimum quartum manuale in quo continentur omnes contractus et instrumenta*, 14455, octubre, 8 - 1446, juny, 8.

8186 AHPB, Gaspar Canyís, *Primum manuale*, 1448, juliol, 18 - 1453, desembre, 22.

8187 AHPB, Pere Soler, *Manuale nonum*, 1456, febrer, 14 - 1459, octubre, 3.

8188 AHPB, Antoni Vilanova, *Quadragesimum quartum manuale*, 1459, agost, 31 - 1460, març, 20.

8189 AHPB, Antoni Vilanova, *Tricesimum quartum manuale*, 1454, desembre, 6 - 1455, maig, 7.

8190 APSMP, *Llibre menut: plat dels pobres vergonyants*.

8191 AHPB, *Manuale nonum*, 1456, febrer, 14 - 1459, octubre, 3.

8192 AHPB, Joan Pedrol, *Duodecimum manuale omnium instrumentorum*, 1442, abril, 18 - 1443, setembre, 12.

8193 AHPB, Pere Soler, *Manual*, 1447, febrer, 11 - 1448, març, 2.

8194 AHPB, Pere Soler, *Manual*, 1450, desembre, 4 - 1452, novembre, 20.

8195 AHPB, Pere Soler, *Manual*, 1450, desembre, 4 - 1452, novembre, 20.

8196 AHCB, Arxiu del Veguer, VII - 07.

8197 ACA, Monacals, Hisenda, núm. 1467. Confessions de l’abadia de Sant Pau del Camp.

20 florins anuals, és a dir, en total, 22 lliures. Com a testimoni consta Antoni Claperós, imaginaire, de Barcelona⁸¹⁹⁸.

El 08.03.1466 Simeó Sala, obrer dels palaus reials de Barcelona, va pagar a Pere Ximeno, 3 lliures, 4 sous i 6 diners per certs treballs fets a l'obra del Palau Reial Major, dels emoluments que rebé del mostassaf Lluís Figuera⁸¹⁹⁹.

El 1478 llogà com a aprenent a Joan Roís o Ruiz Albertí.

El 1479 va ser un dels cinc blanquers d'obra de terra que firmaren un acord pel moldre vernís al molí d'en Merlès⁸²⁰⁰.

El 15.12.1482 la seva vídua Eufrasina es va casar amb el mercader Francesc Reyner⁸²⁰¹.

8198 AHPB, Jaume Barús, *Septimum manuale*, 1462, febrer, 11 - 1463, agost, 26.

8199 AHPB, Gaspar Canyís, *Sextum manuale*, 1465, desembre, 28 - 1467, juny, 23.

8200 AHCB, Notarial, Contractes, IX-5. Molins.

8201 ACB, Esposalles, vol. 3.

2

ANNEX DOCUMENTAL

Durant els anys que ha durat la nostra recerca, entre els diferents arxius, hem tingut ocasió de consultar més de 16 mil protocols notariaus, Diversos milers de volums de documentació parroquial (llibres de Baptismes, esposalles, òbits, etc) i altra mena de documentació escrita. Aquest ingent volum d'informació ha permès, entre altres coses, elaborar les més de 1200 minibiografies d'escudellers barcelonins que presentem, resumir les actes de les reunions gremials o descobrir gairebé un centenar d'inventaris –la majoria inèdits– de béns d'escudellers difunts amb els quals hem conegut de primera mà la producció dels mestres barcelonins.

És impossible transcriure tota aquesta documentació, de manera que, en la majoria dels casos, ens hem limitat a indicar-ne la font original amb la numeració que figura als catàlegs dels diferents arxius.

De tota aquesta documentació n'hem transcrit, íntegrament o parcial, una petita però significativa selecció. Es tracta dels 100 documents que hem considerat essencials per entendre la història de la confraria de sant Hipòlit i L'evolució de la producció d'obra escudellera barcelonina: la documentació referent a capítols, ordenances i privilegis de la confraria dels escudellers, les ordinacions del Consell de Cent dirigides a aquesta confraria, alguns pactes o concòrdies i algunes de les sentències més transcendents.

Quant als inventaris de béns d'escudellers difunts, hem transcrit només les parts que proporcionen informació directa sobre L'estructura interior dels hàbitats i dels obradors i tots els béns mobles referents només a la producció escudellera. Les parts no transcrites estan assenyalades amb tres punts suspensius dins d'un parèntesi (...)

Quant a la resta de documentació, hem seleccionat alguns contractes d'aprenentatge, actes d'examen, capítols matrimonials, testaments, contractes i pactes.

Després d'algunes vacil·lacions hem preferit exposar la documentació seguint un estricte ordre cronològic, començant pel document més antic consultat i acabant pel més modern. Cada document, transcrit totalment o parcial, ha estat numerat.

Con a norma general, hem transcrit la documentació tal com està escrita al document original. Hem posat els signes de puntuació escaients i els accents. Dins d'un parèntesi, i en lletra cursiva, hem escrit les lletres o paraules que falten, per poder interpretar millor el sentit del text transcrit.

En els casos d'errors del mateix escriptor, hem posat (sic) al costat de la paraula.

En alguns casos hem vist obligats a posar notes a peu de pàgina.

1404, desembre, 15. Barcelona.

Capítols fundacionals de la confraria de sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits-75, *Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerrés y reiolers renovat lo any 1739*, fol.8r-25r.

«En nom de Nostro Sennor Déu e de la gloriosa Madona Sancta Maria e del gloriós màrtir cavaller mossènyer Sanct Ypòlit e de tots los sanets e santes del paradís, amén.

«Diumenge qui·s comptava a VIII del mes de juny del any de Nostro Sennor Déu Ihesucrist, ço és, de la sua Sancta Nativitat Mil CCCC e quatre, se aiustaren los promens dels ollers, gerres e reiolers per elegir e ordenar la confraria del gloriós mossènyer sanct Ypòlit, la qual constituiren en la casa o parròchia de madona Sancta Maria de Natzaret en la ciutat de Barchinona, en la qual se aiustaren en cap los deíus anomenats: primo los sennors en Pere Antich, en Domingo Sancxo, raiolers, en Gabriel Cabal, en Anthoni Portella, gerres, e en Francesc Torra, en Johan Guordiola e en Luys Despuig, ollers, ab los deíus anomenats, los quals la ordenaren bé e diligentment, e fou fermada segons que appar per cartes ab son segell pendent.

«En nom de Nostro Sennor e de la gloriosa Madona Sancta Maria, mare sue, e del gloriós màrtir mossènyer Sanct Ypòlit, lo qual sia beneyt e loat. Amén.

«Les coses deíus scrites han a fer e complir los confreres de la confraria del gloriós Sanct Ypòlit:

«Primo, que tot confrare e confrassa com se metrà en la dita confraria do e pach, per ço que la almoyna se puxa fer honorosament.

«Item, que cascun dissapte del any cascun confrare e confrassa do e pach a la dita almoyna.

«Item, que la administratió de la dita almoyna sia comanada per los promens de la dita confraria o per la maior partida de aquells a quatre promens del offici, la qual administratió dur ·I· any.

«Item, que los dits quatre promens administren la dita almoyna per ·I· any tant solament, ab lo prevere.

«Item, que com negun confrare o companya llur passarà de aquesta vida, que tots los confreres sien a la sepultura.

«Item, que si algun dels dits confreres fallara que no sia a la dita sepultura si donchs iust empatxament ni gania que pach e servesquen a la almoyna: I sou.

«Item, que si era fill o missatger, que pach: VI diners.

«Item, que com algun dels dits confreres passarà de aquesta vida que un o dos promens haien a denunciar al andador la sepultura, e que lo andador hage a denunciar a tots los confreres per ço que hi sien.

«Item, sien tenguts de fer aiustar los promens del dit offici per rahó de les cosas piadoses de la dita almoyna tota vegada que sien requests per part dels quatre prohombres qui administraran la dita almoyna o per los de aquells, consell a Madona Sancta Maria de Nazaret com ben vist vos serà.

«Item, que cascun confrare deia dir a cascun cors trenta pater-nostres e trenta Salves de la Verge Maria.

«Item, que aquells qui la dita oratió dir no poran, que donen per amor de Déu e per ànima del dit defunt e per tots los altres: II diners.

«Item, que cascun cars qui morrà de la dita almoyna sia donat a menjar a cinc pobres per amor de Déu e que sia donat a confreres, si n' i ha.

«Item, que lo dit menjar sia donat a cascun pobre per amor de Déu o per lo dit menjar sien donats a cascun pobre: V diners.

«Item, que si negú venia a menys que agués fretura que sia de la dita confraria que no·s pogués proveir en ses necessitats que li sia donat de la dita almoyna a coneguda dels V promens qui aquell any tendran la dita almoyna, e en cas que passàs de aquesta vida e no li bastave lo seu a fer la sepultura que en aquell cars la dita almoyna li degue fer la sepultura a coneguda dels dits V promens.

«Item, que placia a cascun confreres de fer lexa en son testament a la dita almoyna.

«Item, que cascun any la vigília o lo die abans de la festa de mossènyer Sanct Ypòlit per los promens qui levaran o administran la dita almoyna en la dita sglésia sia fet anniv.ari de la dita almoyna per ànimés dels confreres.

«Item, que los dits confreres se tenguen e per dit de ésser presents en lo dit anniv.ari e fer aiustament devotament en loch a açò stilat, bé e ordenadament, segons notificat los serà.

«Item, que cascun confrare sie tengut de donar a la dita almoyna en lo dit anniv.ari: IIII diners.

«Item, que cascun confrare qui fallirà al dit anniv.ari pach si donchs iust empatxament no haurà: I sou.

«Item, que sia feta la volta per la ossa dels morts e que sien fets cinch a sis vasos.

«Item, que dels diners de la dita almoyna sien comprats dos draps bells ab senyal del dit offici per los corps.

«Item, que si algun confrare morrà fora de la ciutat de Barchinona o en altres parts, que tots los confreres sien tenguts de dir la dita oratió e li sien dites misses axí com damunt és dit, e que sia donat a menjar als pobres axí com si finave en la ciutat de Barchinona.

«Item, que com algun confrare partirà de la dita ciutat que si aquest ha manat en son alberch que la almoyna demunt dita sia donada continuament en son alberch, e que si don de fet axí com si era present.

«Item, que si algun del dit offici o de la dita almoyna volrà anar en viatge e partirà ab comiat dels dits promens e satisfarà a la dita almoyna tot ço que hi dega que en aytal cars pusque ésser ajudat e socorregut a aquell qui pres serà dels béns de la dita almoyna, e encara prestar-li dels diners de la dita almoyna a coneguda dels dits promens qui lavors colliran la dita almoyna e de altres antichs promens.

«Item, que si algun de la dita almoyna serà malalt e serà en perill de mort, que en aquest cars los dit cinch prohombres administradors de la dita almoyna ordenen que al dit malalt vagen vetlar dues o tres persones de la dita almoyna honestes, les quals sien sol·lícites a vetlar lo dit malalt per una nit, e cascuna nit los dits prohombres vaien mudar les dites persones a vetlar e pensar los dits malalts, e açò tans fins que lo malalt sia passat de aquesta vida o haia pres millorament, e açò negú no dege contrastar ni scusar sens encàrrech de sa ànima.

«És entès, emperò, que si lo dit malalt haurà amichs qui vulen vetlar e pensar e no volran que de altres ne haien afany, que en aquest cars los dits prohombres no·y haien negú a ordenar a fer vetllar ni servir aquell.

«Item, que si negú de la dita almoyna mourà baralle ab altre o havia ninguna contesa que aquells qui tindran o administraran la dita almoyna secretament tracten pau entre aquells qui hauran lo contrast, e açò per maior mal a cessar.

«Item, que tota vegada que algún dels dits confreres de la dita almoyna passarà de aquesta vida que los altres de llur ofici cessen de tenir les robes de llur ofici en llurs obradors entro que lo cors de aquell sia soterrat e a tots los altres confreres, sots ban de hun solido per cascuna vegada: I sou.

«Item, que tots aquells qui levaran la dita almoyna e les lexes que a la dita almoyna seran cascun any complesquen totes les obres dessus dites e retrà comptes tots anys de ço que auran rebut e després bé e lealment a aquells qui vindran après de ells administrar la dita almoyna.

«Emperò és entès que tota vegada que en los dits capítols haurà alguna cosa escrita o dubtosa que açò sia declarat a coneguda de X prohomens, entès e emperò que cada vegada haien ésser compresos los quatre prohomens qui aquell any regiran.

«Item, volen e consenten tots los dits prohomens e confreres que lo dia de la festa del benaurat Sanct Ypòlit sia per ells e per llurs companyes bé e honradament solta la festa axí com solen lo sanct diumenge, e si serà trobat algú dels dits confreres o companya llur qui contraface, que sia caygut en pena de V solidos barchinonensis, los quals los dits quatre administardors reben e meten en la dita caxa.

«Item, que en totes misses e altres obres piadoses qui·s faran de la dita almoyna sien acollits lo Sennor Rey e la Sennora Reyna e tots llurs infants».

1410, juny, 1. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMD, Manuscrits-75, *Llibre d'ordinacions de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers renovat lo any 1739*, fol. 3v-4v.

«Ab lo nom de Nostro Sennor Déu, vuy qui és diumenge qui·s comptava lo primer jorn de juny del any de la Nativitat MCCC-CX, los prohomens de la confraria dels ollers e raiollers y gerrés aplegats tots los pus antichs en la casa del capítol de madona Sancta Maria de Natzaret a instància d'en Roger de Capellades, ragoler, e d'en Pere Soler, oller, e d'en Berenguer Bonet, gerrer, e d'en Ramon de Jorba, gerrer, aquell any regidors e administradors de la confraria, ordonaren los capítols següents:

«Primerament ordonaren que la luminària de la confraria haia anar a tot confrare e a muller de aquell e a fills e a filles e conjugats pare e a mare, los quals isquen de casa del dit confrare, e altrament no.

«Item, ordonaren los dits prohomens que si algú, per ventura serà malalt en casa de algú dels dits confreres e aquell voldrà reहेbre lo cors de Ihesuscrist, que tots los ciris qui són ordonats per acompanyar lo preciós cors de Ihesucrist hi haien a ésser portats per reverència de Nostro Sennor Déu.

«Item, és stat ordenat que tots los confreres haien a venir a casa del confrare e no sperar la creu per los cAntonis, e aquí sperar la dita creu per spay de una hora o a qu'en entorn, e partint de la dita casa avant a la sglésia après haien a tornar a la dita casa del confrare e aquí sperar les gràties, e que los damunt dit regidors de açò no pusquen donar licència a algú.

«Item, ordonaren los dits prohomens que negun confrare no sia tengut de vetllar a negun albat si donchs no u feya per son propri voler.

«Item, és stat ordenat que aquells o aquelles qui seran orde-

nats a vetllar a algun confrare llur o muller sua o fills llurs que sia cors eo pare eo mare si eren malalts, però que sia en casa del dit confrare aquells qui elegits seran haien a vetllar cascú una nit e qui vetlar no y voldrà haie haver hun home per ell qui sia reहेbedor.

«Item, és stat ordenat per los dits prohomens que si fill o misatgemorrà fora de casa del dit confrare que no contrestant axò tots los confreres hi sien tenguts de anar, però que no sia fora de la ciutat. És entès, emperò, que lo missatge stiga encare ab lo dit confrare; altrament, no.

1419. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits-75, *Llibre d'ordinacions de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers renovat lo any 1739*, fol. 4v-5r-

«Any MCCCXIX

«Item, ordonaren tots los dits prohomens ab licència de tot lo consell que tots aquells qui falliran al cors o albat ni a consell qui·s faça ni sia request per la dita confraria o per lo levador de aquella que sien tenguts de pagar per cascuna vegada que·y falliran si cars de necessitat no era: I sou.

«Item, que si falliran per oblit paguen.

«Item, ordonaren los damunt dits prohomens que tots los confreres haien d'ésser a tot albat o misatge qui muyrà en casa del dit confrare, e açò per tal com cascun cors és poch e no serie qui·l tragués de casa, e açò és segons la carta.

«Item, ordonaren aquell jorn mateix los dits prohomens ab tot lo consell que tots aquells qui falliran a cors o albat o aplech que tantost lo dit vesedor o haia a executar o per beniplàcit o per cort.

«Item, ordonaren que si lo levador no o dirà a tots los dits confreres que aquells qui falliran que lo dit levador o haie a pagar.

«Item, ordonaren que la confraria no sia tenguda de la luminària de fer honor a pare ni a mare ni altre qualsevol persona si donchs no menge son pa o son VI del dit confrare si donchs no·y venia per fet desaventurat».

1432, juliol, 27. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMD, Manuscrit-75, *Llibre d'ordinacions de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers renovat lo any 1739*, fol. 4v-5r:

«En nom de Nostre Sennor Déu Iesucrist.

Vuy, qui és diumenge que tenim xxvii de juliol MCCCCXXXII, los prohomens de la confraria de mossenyar Sanct Ypòlit e confreres, los quals foren los següents: lo senyer en Jacme Caules, en Jacme Denpuch, en Pere Soler, mossèn Iohan Rovira, Sebrià Vilella, ab tot lo consell

«Primerament, ordonaren los damunt dits que los clavaris de la luminària de la confraria haguessen e fossen tenguts de retre compte lo dia abans de mossenyar Sanct Ypòlit que se apella iornada dels necessaris, de ço que hauran administrat de la dita anyada, e açò per lo matí, mentre lo ofici se farà de l'anniv.ari, e après retut compte haien a siure en la taula aquell jorn e lo jorn de mossenyar Sanct Ypòlit, açò per tant que demanen alguna resta si hi serà.

«Item, ordonaren més que si los clavaris no servaran les coses damunt dites, que los prohomenes qui seran en aquell any lo lendemà de Sanct Ypòlit sots virtut del sagrament haien e vagen a penyorar los dits clavaris per tota aquella quantitat que serà visares als prohomenes ésser degude.

1435, juliol, 31. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMD, Manuscrits-75, *Llibre d'ordinacions de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers renovat lo any 1739*. fol.5r.

«Diumenge, lo derrer dia de juliol mil CCCXXXV.

«Primo, ordonaren que prohomenes del quarter damunt Francesc Gombert, Sabrià Vilella; del quarter davall Anthoni Portella, Pere Fàbregues ab tot lo consell lo die que elegiren prohomenes, ordonaren que tots los confreres se haguessen aiustar a casa de aquell prohom qui en aquella anyada regirà e acompanyar los prohomenes ab les trampes e sian aquí ajustats tots a les set hores per partir, e cascú de aquells qui y falliran hagen a pagar per bant: I sou, III diners.

«Item, ordonaren que los prohomenes del quarter damunt ensemps ab tots los confreres de aquell quarter se haien ajustar a casa de aquell prohom qui aquell any regirà e aquí haien sperar lo quarter devall ensemps en los prohomenes e trompes e ensems anar a la missa e així mateix a les dites vespres, sots bant de I sous III diners lo qual bant o bans los prohomenes haien executar lo primer jorn gener qui venga sots virtut del Sagrament: I sou, III diners.

1444, agost, 19. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMD, Manuscrits-75, *Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerrés y reiolors renovat lo any 1739*, fol. 5v.

«MCCCCXXXVIII.

«En nom de Nostro Sennor Déu e de la gloriosa Verge madona Sancta Maria e del gloriós màrtir mossenyer Sanct Ypòlit, vuy qui és diumenge qui s compte a XVIII del mes de agost, any de la Nativitat de Nostro Sennor MCCCCXXXVIII, los prohomenes de la confraria dels ollers e gerrés e raiolors han aplegat consell en la casa del capítol de madona Sancta Maria de Natzaret de Barchinona a instància d'en Roger de Capellades, rajoler, e d'en Valentí Vergués, soquer, e d'en Johan Venrell, gerrer, e d'en Barthomeu Font, oller, regidors e administradors de la dita confraria aquell any

«Primerament ordonaren los dits prohomenes ab tot lo consell que si per fet de ventura nenguna confrassa se voldrà metre en la dita confraria e aquella serà vídua, en tal cars sien obligats a servir fills e fillas e mossos si n tindrà, e que dits mossos stigan a sou hi despesa sua, e si cars serie que prenga marit, en tal cars no sien obligats a servir sinó a ella.

«Item, més ordonaren los prohomenes e andadors del any sdevenidor e del present que aquells sien tenguts de ampaliar la dita capella e enramar lo papalló, sots pena de un sou si fa cars de necessitat no havia.

1446. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMD, Manuscrits-75, *Llibre d'ordinacions de la confraria dels ollers, gerrers i rajolers renovat lo any 1739*. fol.5r.

«MCCCCXLVI

«Item ordenaren los prohomenes de la dita confraria los quals eran lo damunt dit any, ço és, lo senyer en Garcia des Valls, raioler, Steve Fornells, maior de dies, e del senyer en Marc Borraç, gerre.s, e en Johan Vila, assahonador, la qual ordinació fou feta diumenge a XXI de juliol any damunt dit que per tota volta que plau dels prohomenes o andador de la dita confraria serà donat ciri a alguns dels confreres per acompanyar lo cors de Iesucrist e en aquell no voldrà anar que per ban pach VI diners, e si serà prohome no y voldrà anar pach un sou, emperò que sia partit que los qui aquella vegada hi hiran no y vagen altre, si doncs d'altros, no se'n hi atrobaven sots la damunt dita pena.

1448, novembre, 24. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona

BMDB, Manuscrits-75, *Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerre(r)s y reiolors renovat lo any 1739*, fol. 6r.

«Diumenge a XXIII de noembre, any mil CCCCXLVIII.

«En nom de Déu sia e de madona Sancta Maria e del gloriós màrtir mossenyer Sanct Ypòlit, vuy que és diumenge que comptam XXIII de noembre, any damunt dit, los prohomenes dels ollers, gerrés, raiolés han aplegat consell en la casa del capítol de madona Sancta Maria de Nazaret de Barchinona a instància del senyer en Gabriel Vestit, gerrer, e d'en Anthonio Ferra, raioler, e d'en Johan Viader, oller, d'en Benet Duran, carnisser, administradors de la confraria aquell any.

«Primerament ordonaren los dits prohomenes ab tot lo consell que de aquí avant els andadors del corter damunt e davall qui d'aquí avant regiran sien tenguts e haien a retre compte als prohomenes de la damunt dita confraria, e açò de tres en tres mesos, a dos de aquells, entès emperò que de aquells dos haien ésser lo hu prohom del quarter damunt a l'altre del quarter devall, e així mateix que los dits andadors haien a dir per quiscun diumenge e denunciant, e si hi haurà negun confrere qui no vulle pagar la dita luminària o al cap dels tres mesos damunt dits als dits prohomenes de la dita confraria damunt dits andadors se volien lunyar de dar compte e rahó del dit temps, que en tal cars los prohomenes administradors de la dita confraria sien tenguts per lo sagrament que fet han de costrenyer aquell o aquelles de dar compte e rahó o si benignament no ho voldran fer».

1450, agost, 2. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits-75, *Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerres y reiolors renovat lo any 1739*, fol. 6v-7r.

«En nom de nostro Sennor Déu Iesucrist e de la humil Verge madona Sancta Maria e del gloriós màrtir e patró nostre mossenyer Sanct Ypòlit.

Diumenga qui comptàvem a II de agost any de la Nativitat

de Nostre sennor mil CCCCL fonch aiustat e congregat consell en lo capítol de madona Sancta Maria de Natzalet de Barchinona a requesta d'en Pere Axameno, blanquer, e d'en Paschal Martí, raioler, e d'en Valentí Verguet, soquer, e d'en Johan Guall, portaler, prohombres lo present any, per los quals fou proposat e deliberat en lo dit consell que nengun malalt o malalta no sia pres per confrare o confrassa en la dita confraria **si ja [...]** ultra la entrada no dóna a la dita confraria tres florins ho servesca per aquells, e si per fet de ventura lo dit malalt o malalta guayrà, que aquell aytal no pach ultra la entrada sinó hun florí, e açò en smena de la servitut que la confraria li haurà feta en sa necessitat.

«Item més avant ordonaren los dits prohombres ab tot lo consell que de aquí avant los dits prohombres qui són hi seran no pugan acullir ni pendre negun hom ho dona lo qual o la qual sia stat sclau o sclava ne de linatge de aquells com açò fos e seria hun gran càrrech de la confraria, e açò los pròhems hagen a observar lo dit capítol sots virtut del sagrament que prestat hauran.

«Item, ordonaren los dits prohombres ab tot lo consell que si cars serà que algun confrare o confrassa passarà de aquesta vida e aquell o aquella aurà béns per poder bé pagar la sepultura, volen que en tal cars los confrares no sien tenguts de aportar lo cors del dit confrare o confrassa, ni los prohombres de la confraria aquells no puguen forsar aportar, ans de sos béns sien haguts pobres per portar lo dit cors. És entès emperò que si acars serà que aquell confrare o confrassa no hagués deners, en aytal cars volen los dits prohombres ab tot lo consell que de la caixa sien pagats los dits pobres ho haien a fer portar als confrares, e açò no rehusen en càrrech del sagrament.

1459, maig, 9. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona

BMDB, Manuscrits-75, *Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerrers y reiolers renovat lo any 1739*, fol.7r.

«Diumenge a VIII de maig any mil CCCCLVIII.

«Fonch delliberat per los prohombres ab tot lo consell que d'aquí avant los prohombres qui ara són o seran no gossen ni sie permès per ells donar ni liurar los panons de les trompetes per fer tornaboda a qualsevol iovens dels officis de la dita confraria encara que sien confrares sens que primer haien a pagar dues liures de cera per cascun dels dits quartés al ciri gros lo qual crema en la capella devant Nostre Sennor, e açò los dits prohombres haien a servar sots virtut del sagrament que jurat han fonch fet dins lo capítol de Natzalet.

1459, maig, 31. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona, fetes pels consellers de la ciutat

BMDB, Manuscrits-75, *Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerrers y reiolers renovat lo any 1739*, fol.7r-8v.

«Les ordinacions devall scrites foren fetes per los honorables consellers e pròhems de la ciutat de Barchinona e publicades a XXXI de maig del any mil CCCCLVIII.

«Ara hoiats tot hom generalment.

«De part dels honorables regent la vagueria e batle de Barchi-

nona, ço és, de quescun d'ells tant com se pertany a sa juredicció, ordonaren los honorables consellers e prohombres de la dita ciutat, per utilitat de la cosa pública de aquella e bon avenir e repòs dels rajolers, gerrés, ollers e blanquers de obra de terra de la dita ciutat:

«Que d'aquí avant qualsevol persona dels dits officis qui·s volrà levar mestre o volrà tenir casa en la dita ciutat o emperar forns per si no gos ne li sia lícit ne permès fer les dites coses o alguna d'aquelles sens que no sia primer exhaminat per los prohombres de la confraria e per aquells que los dits prohombres hi elegiran o deputeran. E si serà trobat ésser sufficient e serà natural dels regnes e terres del Sennor Rey haie a pagar a la caixa de la confraria dels dits officis per lo dit examen vint sous, e si no serà natural dels dits regnes e terres del dit Sennor, quarante sous, entès emperò e declarat que si aquell qui en lo dit examen serà posat serà fill de algun confrare de la dita confraria no sia tengut de pagar per rahó del dit examen sinó X sous, les quals quantitats haien a servir en conservatió e augment de la dita confraria e de les coses pies de aquella, sots ban a quiscun e per quiscuna vegada que serà fet lo contrari de cent sous.

«Item, ordonaren los dits consellers e prohombres que d'aquí avant tots e qualsevol jòvens obrers dels dits officis qui ara són e per temps seran no gossen ne·ls sia lícit ne permès obrar en los dits officis o algun dells sens que primer no paguen a la caixa de la dita confraria sinch sous, e que los mestres ab los quals obreran haien e sien tinguts a denunciar los jove o jòvens qui ab ells atureran o obreran als prohombres de la dita confraria, sots ban aquiscon e per quiscuna vegada que serà contrafet, de cent sous.

«Item, ordonaren los dits consellers e prohombres que d'aquí avant qualsevol persona qui tinga obrador o forns de alguns dels dits officis e farà o fasse fer fornades de aquell o aquelles dins la dita ciutat o suburbis de aquella ab que no sia confrare aquells tals haien e sien tenguts pagar hun diner quiscun disapte a la caixa de aquella per conservació e augmentatió dels càrrechs de la dita confraria, sots ban a quiscun e per quiscuna vegada que serà fet lo contrari de sinch sous.

«Item, ordonaren los dits consellers e prohombres que d'ací avant qualsevol persona de qualsevulla grau o conditió sia qui tendrà botiga o revendria alguna de qualsevol obra de terra dels dits offici o officis en la dita ciutat o suburbis de aquella no gos tenir lo dia de la festa del gloriós Sanct Ypòlit obra alguna dels dits officis fora lurs obredors, sots ban a quiscun e per quiscuna vegada que serà contrafet de sinch sous.

«Dels quals béns sien fetes tres parts eguals, la una de les quals sia del oficial qui·n farà la exequió; l'altre terça part de la caixa de la dita confraria, e la restant terça part de les obres dels murs e valls de la dita ciutat.

«Retenen-se emperò los dits consellers e prohombres poder de interpretar corregir, esmenar tot ço e quant los apartà ésser scrit o ductós en les dites coses, tota vegada que·ls serà ben vist a llur coneguda.

«Regnant-se nou lo excellent rey Don Johan, d'alta recordatió.

«Les dessús dites ordinacions foren fetes e publicades die e any dessús dit, sota la forma dessús expressada a instància e suplicatió dels pròhems que aquell any regiren la confraria e consell dels confrares lavors vinents en los officis de aquella. Los pròhems per lo quarter damunt foren lo senyer n'Anthoni Ferran, rajoler, e lo senyer n'Anthoni Gordiola, oller; per lo quarter devall, lo senyer en Francesch Cardona, gerrer, e lo senyer en Pere Ximeno, blanquer, tots confrares foren lo senyer

Sabrià Vilella, lo senyer en Pere Julià, lo senyer en Ferrando de Medina, lo senyer en Rodrigo des Valls, lo senyer en Johan Luçano, lo senyer en Parellade, lo senyer en Pau Cristià, lo senyer en Pere Castell e lo senyer en Johan de Mollina, raiolers, lo senyer en Benet Ferran, major de dies, e en Miquel Ferran, fill seu, e lo senyer en Johan Viander, lo senyer en Gaspar Gras, lo senyer en Thomàs de Vich, ollers; per lo quarter deval, lo senyer en Torrentmal, lo senyer en Johan Bonany, lo senyer en Jacme Navarret, lo senyer en March Borraç, lo senyer en Gabriel Lenyader, lo senyer en n'Anthoni Miquel, lo senyer en Nicholau Jordà, gerrers, e lo senyer en Jacme Ximeno e lo senyer en Jacme Beluga, blanquers..

1473, agost, 1. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits-75, Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerrés y rejolers renovat lo any 1739, fol. 8v-9r.

«Diumenge primer dia de agost del any mil CCCCLXXIII fonch feta deliberatió e conclusió per los prohombres de la confraria de mossèn Sanct Ypòlit de aquell any qui eren per lo corter damunt, lo senyer en Sabrià Vilell e lo senyer en Ferrando de Medina, e per lo corter davall, lo senyer en Jacme Dalmau e lo senyer en Jacme Sabater, ajustat lo consell de la dita confraria dins la casa de Natzaret, que d'aquí avant nengú no puga ésser pres a confrare ne confrassera sens que tots los quatre prohombres no se'n concorden a ésser de guard lo confrare o confrassera no pach sinó dos sous per entrada.

«Item, més fonch concordat lo dit jorn en lo dit consell que d'ací avant los confreres qui ara són hi per avant seran no sien tenguts de pagar sinó lo diner del dissapte per la luminària; com dit jorn lo dit consell delliberà que los XII diners del aniv.ari e los quatre diners de la pietança fossen remoguts per sguard de la guerra e per rahó del mal temps e probresa qui era en los confreres per accitar e promoure los ànimos als altres de fer se confreres, e que d'ací avant la dita pietança ne anniv.ari que són I sou, IIII per any sia nulla, e que si algun confrare deurà res de la dita pietança o anniv.ari, sia franc, entès emperò que si res deurà lo confrare de luminària o que tengués diners de la confraria, que aquest hage a pagar».

1475, juliol, 9. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits-75, Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerres y reiolors renovat lo any 1739, fol.9r-9v.

«Diumenge a IX de juliol any de Nostro Senyor mil CCC-CLXXV, a istancia de n'Anthoni Ferran, reioler, Anthoni Gordiola, oller, prohombres per lo quarter damunt, e Francesch Cardona e Barthomeu Mates, gerres, tots prohombres aquell any, fonch ajustat consell general de la confraria de mossèn Sanct Ypòlit dins lo capítol del monastir de madona Sancta Maria de Natzaret e foch conclòs per lo dit consell ab los dessús dits prohombres que fossen per ells fets afigits dos siris blancs ad junts als vuyt primers, e açò a compliment de X ciris, los quals acompanyen lo preciós cors de Nostro Senyor Deu Iesucrist».

1476, juliol, 7. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits-75, Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerres y reiolors renovat lo any 1739, fol.9r-9v.

«Item, diumenge a VII del mes de juliol any LXXVI fonch ajustat consell en lo loch dessús dit per lo qual fonch delliberat e clos per los prohombres e confreres fossen e sien fets dos siris blancs a compliment de dotze per acompanyar lo preciós cors de Iesucrist, lo qual consell fonch ajustat per lo senyer en Pere Çalorça, raioler, e lo senyer en Pere Iohan Vilella, raioler, e per lo senyer en Johan Lopis, oller, e per lo senyer en Benet Saborit, blanquer, prohombres aquell any.

«Item, foch delliberat per lo consell general de la confraria que tota vegada que se sdevindrà algun confrare passarà de aquella vida o confrassera o muller de confrare, que en tal cars los confreres tots sien tenguts a portar e vestir gramalles negres e caperó, e açò sots ban de I sou per quiscuna vegada que serà fet lo contrari per qualsevulla confrare, entès emperò que si serà cars que algú els confreres serà tant admés que no haurà manera per pagar lo dit loguer per la dita gramalla, en tal cars li sia subvengut de la caixa si ells-ho demanara.

«Fonch fet lo dit capítol diumenge a VII de juliol, any desús dit».

1479, març, 31. Barcelona.

Capítols entres Andreu de Merlès, ciutadà de Barcelona, propietari dels molins de Sant Andreu, anomenats d'en Merlès, d'una part, i Benet Saborit, Francesc Cardona, Rotllan Navarret, Pere Ximeno i Gaspar Moner, blanquers d'obra de terra, ciutadans de Barcelona, d'altra, sobre la moltura del vernís necessari per al seu ofici.

AHCB, Notarial. Contractes, IX-5. Molins.

«Capítols entre mossèn Andreu de Merles, ciutadà de Barcelona, senyor útil i propietari dels molins de Sant Andreu vulgarment dits d'en Merlès, i en Benet Saborit, Francesc Cardona, Rolan Navarret, Pere Ximeno e Gaspar Moner, blanquers de obra de terra, ciutadans de Barcelona, sobre lo molre per lo vernís per als dits blanquers e a obs de dit lur ofici necessari:

«Andreu de Merles promet tenir en lo casal dels dits seus molins una roda abte per a molre lo dit vernís ab tot son degut gorniment. Promet moldre o fer moldre tot e tant vernís quant los dits blanquers hauran mester e tremetre-hi volran, en tant que la dita roda o mola no puixa molra altri ni per altres tant quant del dit vernís hi haurà per a molra. Els promet donà bo e degut compliment e en aquell, no mancant o cessar per qualsevol necessitat així d'aigue com altre qualsevol se-ns just impediment.

«Promet que si per causa del dit molí o del moliner desastre algú o dan se seguia en lo dit vernís, que en aquell dan sie tengut e obligat a satisfer, esmenar els dits mestres blanquers, entès emperò e declarant que los dits blanquers haien a tremetre lo dit vernís bo e axut.

«Los dits blanquers de obra de terra haien e prometen dar e pagar el dit mossèn Andreu o a son moliner per moldre o

moltures del dit vernís, ço és, per quiscun quintar quatre sous de moneda Barchinona.

«E per quant lo dit mossèn Andreu de Merles ha fer algunes despeses per fer e tenir en condret la dita roda o molí pel molre lo dit vernís e açò sots sperance del benefici per causa del dit molre reportador, e per mor de açò, los predits blanquers prometen no molre del dit vernís en tot ne en part en altres molins d'aygue ni de braços o mans ne en altra manera, y si per ells o alguns d'ells serà fet lo contrari, hagen e prometen pagar ara per lavors dan se al dit mossèn Andreu de Merlès o aquí ell volrà doblades moltures de tot quant vernís fore lo dit seu molí molgut hauran e molran, ço és, vuit sous per quiscun quintar del que molgut hauran, e tantes vegades per ells serà contrafet. E per quant sovint se sdevé lo casal del dit molí esser ple de gra e de gents qui confluyen per molre en aquells e sie dit vulgar qui primer es al molí, primer mol, per tant és stat pactat e convengut entre les dites parts que no desdenyar los confluenters per molre en dit molí que ha hora que los dits mestres blanquers de obre de terre o alguns d'ells porteran o tremetran del dit vernís per a molre al dit molí que lo dit mossèn Andreu de Merlès ho lo dit seu moliner si spediend vist li serà diferir i molre lo dit vernís quatre o sinc dies après que dit vernís portat o tremés serà al dit molí.

«Testes faci dictis Petri Ximeno et Gasparis Moner, Johanis Navaret, discretis Johanis Campanya, clericus beneficiatus in ecclesia sedis, et Johannes Foguet, scriptor Barchinone.

«Testes faci dicti Benedicti Saborit, qui faci prima die mensis aprilis eiusdem anni, Raphael Oller, argenterius,... et dictus Johannes Foguet, scriptor Barchinone.

«Testes faci dicti Franciscus Cardona, qui faci XXXI mensis aprilis dicti anni, discretus Johannes Bofill, presbiter beneficiatus in ecclesia sedis, et Johannes Foguet, scriptor Barchinone.

«Testes faci dicti honorabili Andreu de Merles, qui faci XXVIII die mensis aprilis, anno predicto; venerabili Anthonius Lonchs, apothecarius maior diebus, civis, et dictus Johannes Foguet, scriptor Barchinone».

1488. Barcelona.

Carta dels cònsols de la confraria de Sant Hipòlit adreçada als consellers de la ciutat de Barcelona on proposen la manera com s'haurien d'elegir els representants de la confraria al Consell de Cent.

AHCB, Gremis. Gremial municipal, caixa E.

«Ihesus Christus.

«A les magnificències de vosaltres, honorables consellers de la insigne ciutat de Barchinona supliquen los quatre promens de la confraria de Sent Ypòlit de Barchinona, que per observància del privilegi vos plàcia proveyr que lo any que los promens de la dita confraria auran a presentar cèdola he nòmina de persones per a metre en Consell de Cent jurats de la dita ciutat, sien tenguts tots quatre promens plegats, e non altres, a portar e presentar dita cèdola he nòmina als honorables concejllés, he que en dita nòmina he cèdola meten vuyt hòmens, ço és, quatre ollers e quatre rajoles tan solament, he sien ciutedans de Barchinona he confreres de la dita contraria e non altres.

«Item més, que los dos cònsols de l'offici dels gerres he escudellés, lo any que auran a presentar nòmina he cèdola per

metre en lo dit consell, sien abdós ensemps a presentar dita nòmina de vuyt persones. Emperò que hi meten gerrés he escudellés e que en la dita vuytena hi hage haver almenys tres scudellers.

«Item que per levar inconvenients, que negun gerrer ne escudaler no puga ésser ensemps prom de la confraria de Sent Ypòlit he cònsoll de l'offici dels gerrés he escudallés, per què los dits officis ensemps he en un matex ayn no recayguen en una mateixa persona ans sien dividits he reperats aquell ayn. E si ere fet lo contrari per los cònsols e promens, que paguen XX sous per ban, guanyadors, ço és, per la una terça part a l'official qui farà la exequció e per l'altre terça parta la obra dels murs, e per l'altre terça part a la caixa de Sent Ypòlit».

1490, agost, 8. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits-75, *Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerres y reiolers renovat lo any 1739*, fol.9v.

«Diumenge en l'any mil CCCCLXXX, a VIII d'agost

«En nom de Déu e de la gloriosa Verge Maria mare sua e del gloriós màrtir mossenyer Sanct Ypòlit fonch termenat ab consell general per los gerrés, ollers, scudellers, rajolers prohomens, lo senyer en Ribot, rajoler, e en Jacme Dalmau, oller, e senyer en Bernat Mas, oller, e senyer en Franci Casaldàguila, scudeller, e ab tot lo consell.

«Item, que d'aquí avant si lo drap dels cossos serà demanat per pare, mare o sogre o germans o germanes o fills, que la confraria sia obligada en servir los que en tal cars lo drap los sia leixat si cars ne volran fer.

«Item, que si serà demanat lo drap dels cossos per mossos o obres que stiguen en casa de confreres en volran fer cors primer pagant sinch sous lo drap los sia legat».

1500. Barcelona.

Carta dels cònsols de la confraria de Sant Hipòlit als consellers de Barcelona perquè fossin admeses noves ordinacions per al bon govern de la confraria.

AHCB, Gremis. Gremial municipal, caixa E.

«Jesús

«En presència de vostres grans magnificències exposen los promens dels gerrés, rejolés, ollés e scudellés de la present ciutat, com a causa del poch tresteig de les mors los dits officis són venguts a total destrucció e ruyna, axí que la confraria e aquels és del tot destruyda e vendrà a major destrucció si per les reverències vostres no·ls és favorablement subvengut e ajudat segons que altres confraries de la present ciutat és permès. Que are, per lo temps de la pestilència qui ésstada en la present ciutat, los ésstat forsat del tot dellapidar la caixa de la dita confraria per a socórrer e ajudar a molts confreres, família o fills de aquells qui de tal mall són morts e altra la infirmitat, en ajudar al soterrar e altres cosses necessàries a les sepultures de aquells los qualls per no tenir la facultat s'és feta tan sotill com al món s'és poguda fer. E per què la dita caixa de dita confraria refer e convocar se puga e algun augment per quant altrament lo servey de nostre senyor Déu ni del gloriós mossèn Sant Ypòlit fer

no s porie ni en temps de altre semblant necessitat de la als qui mester o aurién ajudar o subvenir no podrien.

«E per tant, demanem de molta gràcia vos plàcie ordenar e provehir que tota persona qui en la present ciutat vendrà obra de terra de qualsevol manera que sie, haie de pagar e sie tengut pagar quade disabte a la dita confraria I diner, segons paguen los qui venen cardes e los qui venen pa e molts semblants en la present ciutat, e si tal persona serà possada en necessitat per malaltia o en altre manera, li sie subvengut e ajudar segons als cofrades de dita confraria és acostumat subvenir e ajudar.

«E ultra les dites coses, sien per vostres magnificències confirmats los presents capítols, los quals los dits promens ab lur consellan fets, e asò per tenir en pau e an tranquil·litat la dita confraria e encara per conservar e mantenir aquella, e asò reinterpretaran los dits promens a singular gràcia e mercè de vostres magnificències.

«Ordenaren los demunt dits promens ab los altres ajustats en lo present consell que per remoure tota manera de dabat o disenció qui s pugués sucitar o moure entre los confreres de la dita confraria, que no sie lícit e permès a algú dels oficis de la dita confraria de pendre mosso o apranent algú qui stigüe afermat ab altre dels confreres de dits oficis ab carta o sens carta, sens licència e voluntat de l'amo ab qui primer aurà stat si donchs aquell tal no avie acabat lo temps en lo qual stave afermat ab dit son amo, e asò sots virtut del sagrament que prestat han en lo introit de la confraria a bant de XX sous en lo qual encoreguen per quada vegada que serà contrafet al dit capítoll, los quals XX sous siguen exequatats per los promens de aquel any béns de aquel qui aurà contrafet de aquells no puguen fer gràcia alguna ans rebuts aquells more dins los tinguen a metre e retre lurs comptes en compte de rebuda de aquella anyada hon tal bant se cometrà.

«Item més, ordenaren per remoure tota manera de disenció e baralla entre los dits confreres del dit ofici e per tenir la dita confraria en pau e tranquil·litat, que no sie algun dels dits oficis qui gos o presumesca dar feyna de son ofici a algun jove o obrer qui haiestat ab altri dels dits oficis de la present ciutat, sen que primer no haie informació de aquell ab quiaurà derrera ment stat si lo dit jove o obrer li és deutor per quantitat alguna, e si aquell tall dirà li sia degut quantitat alguna per lo dit jove o obrer, que no li sie donada feyna fins lo dit amo ab qui aurà stat sie pagat e satisfet e content del dit jove o obrer. E açò sots manament e pena en lo propdit capítoll continguda e ferma del prop dit capítoll.

«Item, com per causa e negligència de mals exegidors la dita confraria vingué a total disminució per quant hi és molt degut per los confreres de aquella, pus veuen no són exequatats del que justament són tenguts a pagar, ordenaren que los promens e clavaris de quada hun any de dita confraria haien haver feta diligència al die de mosenyer Sant Ypòlit de haver rebuts tots los deutes dels confreres e altres persones obligades a pagar a dita confraria en aquella anyada en la qual els seran promens. E si rebuts no hauran, fins lo die de Sant Miquel de setembre prop seguidor del dit any, que en tal cas haien **adossar** los dits róssecs assí mateix e aquells pagar a la dita confraria. E en cars que nou facen, puguen ésser axecutats per los promens qui seran elegits après d'ells, los quals promens elegits après dells negligents en exequitar o en complacència o en altra manera no ls volien exequitar, es trobaran tals róssecs en donar lur compte ho haien a pagar de lur propi, sens que no ls ne sie feta neguna

gràcia ne mercè en altra axò encorreguen en pena de cent sous per quada vegada que serà contrafet.

«Item més, demanen a vostres magnificències que qualsevulla obrer que anirà a obredures o per cas fos que stigués a soldada en qualsevulla en temps de any o de mig o a meys temps demanen los senyos de promens de la dita confraria de mosenyer Sant Ypòlit que aquells talls sien tenguts pagar un diner tots disaptas, e açò per augmentació de la dita confraria com la dita confraria sia tenguda e obligada en servir aquells e per que fins ací la dita confraria de aquells profit no ho demanen, los dits promens ab tot lo consell a vostras magnificències los compliau la demanda per ells feta axí com haveu a altres confraries en la present ciutat.

«Item, ordenaren los demunt dits promens que qualsevulla qui tirarà cals ni regula per compte dels dits ragoles sia tengut hi obligat de pagar hun diner tots disaptas axí com paguen los confreres, ni qualsevulla homa qui visqua del treball del dit ofici sie tengut de pagar axí matex hun diner tots disaptas».

1502, maig, 31. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de Sant Hipòlit dels ollers, gerrers i rajolers de Barcelona.

BMDB, Manuscrits -75, Llibre de Ordinacions de la confraria dels ollers, gerres y rejolers renovat lo any 1739, fol. 10r-12r.

«Dimarts a XXXI del mes de maig any mil sin-cents y dos, los honorables consellers e consell ordinari de la present ciutat de Barchinona, congregats en l'hort de la casa del Consell de aquella, a petició e instància de Damià Vilasecha, Pere Geronella, Pere Gomis e Johan Trullàs, prohombres dels oficis dels gerres, rajolers, ollers, scudellers de la dita ciutat e de la confraria del benaventurat Sanct Ypòlit, per utilitat de la cosa pública e per posar el degut orde los dits oficis e confraria statuhiren e ordenaren les coses següents:

«Ço és com sia cosa deguda e pertinent que tots aquells qui participen en los guanys e utilitats de algun exercici degen contribuir en los càrrechs de aquell, e en los oficis dels ollers, gerres, rajolers, escudellers hage molts qui dit exercici maneien amperò y a alguns confreres de la confraria dels dits oficis appellade de Sanct Ypòlit e altres qui no són confreres, e tots axí confreres com no confreres, se alegren de les utilitats que en dit exercici se fan, emperò en lo pagar dels càrrechs solament hi participe los confreres lo que és vist portar gran desigualtat. Per tant, per causar unitat e concòrdia en los exercints los dits oficis ordonaren, estatuhiren los honorables consellers e prohombres de la dita ciutat seguint la forma e pràcticha que en moltes altres confraries de la dita ciutat és servada, que d'ací avant totes e qualsevol persones qui usaran dels dits oficis en la present ciutat o sien confreres o no confreres de la dita confraria de Sanct Ypòlit e vendran obra de terra en la dita ciutat paguen e haien a pagar quiscun disapte als prohombres de la dita confraria hun diner menut per faltar los càrrechs de la dita confrarie e per subvenir a les misèries e probreses dels confreres de la dita confraria e a la necessitat de aquella, e los dits prohombres puguen aquella encara que no sien confreres compellir com si eren confreres en pagar dit diner quiscun disapte, declarat emperò que en les dites coses no són ni deuen ésser compresos los qui fan rejoles e teules fora la present ciutat qui no són ciutadans de aquella ans los dits consellers e prohombres per certs

justs respectives los accepten de la present ordinació.

Item, ordonaren e statuhiren los dits honorables consellers e prohomens per sedar totes diferències, dissencions e debats qui seguir se porien entre los confreres de la dita confraria si provehit no·y ere que d'ací avant no sia lícit ni permès a algú dels dits confreres pendre ni acceptar en servici seu aprendís algú qui s'haga afermat ab carte ab algú dels dits confreres durant lo temps que stave afermat sens licència demanade e obtinguda de aquell ab qui starà afermat, sots ban a quiscun e per quiscuna vegada que serà fet lo contrari de XX sous, sens gràtia e remisíó que no·s puga ésser feta del dit ban.

«Item, per constituhir los confreres de la dita confraria en tranquilletat e repòs e que entre ells no·s pugan seguir diferències, malíties ni baralles ordonaren e statuhiren los dits honorables consellers e prohomens que d'ací avant no sia lícit ni permès a algun confrere de la dita confrarie donar feyna a algun obrer qui hage stat ab algú dels dits confreres que primer aquell ab qui volrà obrar no sia certificat si lo dit jove serà deutor a qualseol dels dits confreres axí per ocasió dels dits officis com per altre qualsevol causa o rahó, e hage pagat e satisfet tot lo que serà vist als dits prohomens ésser deutor, e açò sots ban de XX sous tos temps que serà fet lo contrari

«Item, com de alguns temps ensà speriència hage mostrat e mostre que per causa de la negligència, mala cura o comport dels prohomens dels dits officis o confrarie aquella sia venguda en gran necessitat de no poder pagar e satisfere los càrrechs e deutes a què és obligade, de hon lo offici divinal e lo servici de la dita confraria e del dit Sanct Ypòlit cesse a gran dan se fa dita confraria e per refús de les consciències dels dits prohomens qui per la dita negligència no curen exhigir los deutes deguts a la dita confraria .

«Per tant, los dits honorables consellers e prohomens per obviar als dits dans e abusos ordenaren e statuhiren que d'ací avant los prohomens de la dita confraria hagen e sien tenguts a la fi del any de llur regiment haver cullits e exhigits tots los deutes deguts a la dita confraria e dar comte e rahó de aquells als prohomens que novament seran elegits, e pagar a aquelles tot lo qu'es mostrarà ells haver rebut per la dita confraria e officis deduhides les despeses que fetes hauran per ocasió de la dita confraria, e si per ventura los dits prohomens no hauran curat rebre e exhigir tot lo que se mostrarà ésser degut a la dita confraria dins lo temps de llur regiment, passat aquell los hagen haver exhigits e rebuts fins el la festa de sant Miquel del més de setembre immediatament venidora sens dilatió e comport algú. E si per ells dits prohomens serà fet lo contrari que los dits deutes e ròssechs sien, estiguen a tot càrrech e perill llur, pagant aquelles de continent passada la dita festa a la dita confraria de llurs béns propis sens gràtia ne comport algú que per los prohomens novament elegits los sia fet, e açó sots ban per quiscuna vegada que serà fet lo contrari de XX sous.

«Item, com per ordinations de la dita confraria los prohomens de aquella sien tenguts e obligats en subvenir als jòvens qui stan ab los dits confreres a soldade o a preu o salari del que obren dels dits officis en les necessitats e malalties llurs en servir-los en los combregars e altres coses acostumades fer a quiscun confrere de dita confraria e sia degut que pus se alegren dels beneficis de aquella la dita confraria dege sentir alguna utilitat dels dits jòvens. Per tant, los dits honorables consellers e prohomens statuhiren e ordenaren que dací avant los dits jòvens qui staran a soldade o a salari o part del que obraran dels dits officis hagen e sien tenguts pagar quiscun disapte hun diner

segons paguen los confreres de dita confraria com no sia degut que aquelles hagen més prerogativa que los dits confreres qui paguen dit diner, e açò sots ban de sinch sous per quiscuna vegada que serà contrafet.

«Item, statuhiren e ordenaren los dits honorables consellers e prohomens que dací avant los qui tiraran calç, raiola o teula dels dits confreres hagen e sien tenguts pagar hun diner quiscun disapte, segons paguen los confreres de la dita confraria attès que pus se alegren de les utilitats dels dits officis és degut ajuden a pagar en los càrrechs de la dita confrarie, sots lo dit ban de sinch sous.

«Dels quals bans sien fetes tres parts eguals: la una de les quals sia del official qui farà la executió; L'altre terça part de la caixa de la dita confraria, e la restant terça part, de les obres dels murs e valls de la dita ciutat.

«Retenen-se emperò los dits consellers e prohomens poder de interpretar, corregir, esmenar tot ço e quant los apparrà ésser scur o duptòs en les dites coses tota vegada que·ls serà ben vist a llur coneguda».

1519, juny, 6. Barcelona.

Testament del mercader Nicolau Reyner, fill de Francesc Reyner, mercader, i de Joana.

AHPB, Antoni Palomeres, *Tercius liber testamentorum*, 1504, març, 31 - 1529, gener [25].

«A dicte Constancie, uxor et manumitricæ.

«In Christi nomine, amen. Ego Nicolaus Reyner, mercator civis Barchinone, qui fui filius honorabilis Francisci Reyner, mercatoris, et domine Johanne, eius uxoris, defuorum, egritudine detentus de qua mori timeo, in meo tamen bono et pleno sensu, sana et integra memoria ac cum firma loquela existens meum facio et ordino testamentum, in quo eligo manumissores meos et huius mei testamenti seu ultime me voluntatis executoris discretum Guillermmum Clariana, presbiterum in sede barchinone beneficiatum, Matheum Robio, flassaderium civem Barchinone et dominam Constanciam, uxorem meam, et tres, duo et unum ipsorum in ausencia seu defectu alius seu aliorum quos ut carius possum deprecor eis que plenam dono et confero potestatem quod si me mori contigerit antequam aliud faciam sive ordinem testamentum ipsi compleant et exequantur sive compleat et exequatur hoc meum testamentum sive hanc meam ultimam voluntatem pro ut inferius scriptum invenerint et invenerit ac per me fieri ordinatum.

«In primis, et antea omnia, volo et mando quod omnia debita que die obitus mei debeam persolvantur et omnes iniurie ad quarum restitutionem teneat restituantur de bonis meis breviter, simpliciter, summarie et de plano, secundum Dominum Deum et suorum anime, pro ut ipsa debita ipsisque iniurie aprobari poterunt ven hostendi per testes vel instrumenta aut alia legitima documenta.

«Eligo autem sepulturam corpori meo in sede Barchinone, in claustro eiusdem ecclesie, in vaso seu tumulo ubi corpora dictorum parentium meorum fuerunt subterrata sive sepulta, quam sepulturam volo michi fieri bene et honorifice pro ut decet in capitulo dicte sedis et pro ut solitum est fieri el celebrari in dicto capitulo. Accipio autem pro dicta sepultura et quibusdam legatis que infra facio decem libras barchinonenses, de quibus

volo celebrare unum trentarium missarum de sancto Amatore in monasterio beate Marie de Jesu, territorii Barchinone et per fratres eiusdem monasterii, pro cuius caritate volo doni et erogari amore Dei triginta tres solidos.

«Item dimitto hospitale Sancte Crucis Barchinone amore dei, decem solidos. Item, dimitto capella beate Marie del Socós extra Portale Novum dicte civitatis amore Dei, tres solidos. Item, dimitto cuilibet manumissori meo pro onere dicte manumissorie decem solidos. Item dimitto altari seu capella beate Marie del Pilar ecclesie sancti Jacobi Barchinone amore Dei tres solidos. Item dimitto amore Dei dicto monasterio de Jesu ut orent ad Dominum Nostrum Jesum Christum fratres eiusdem monasterii aliorum decem solidos.

«Facta vero dicta mea sepultura capite anni et solutis legatis predictis si quid defuerit volo de aliis bonis meis fieri complementum si vero alioquid superaverit volo converti et erogari amore Dei in missis celebrandis pro anima mea in dicto monasterio beate Marie de Jesu, territorii Barchinone et per fratres eiusdem monasterii.

«Pretera recognosco dicte domine Constancie, uxori et manumitrici mee, dotem suam et sponsalium summ quedos est quingentis florenis currentes, monete Barchinone, et quoddam hospicium in extimatum situm in platea de la Blancaria huius civitatis pro ut continetur in capitulis matrimonialibus inter me et ipsam factis et firmatis in posse venerabilis Stephani Soley, quondam, notarii publici Barchinone quosque confiteos ab ipsa habuisse et recepisse ac tradidisse die et anno in eiusdem contentis.

«Item dimitto dicte uxori mee quandam peciam terre de vinea plantatam quam ego, titulo mee proprie adquisicionis, habeo et possideo in termino Ville Nove de Cubelles ad latum cuiusdam vinee que fuit d'en Pelicer, mercatoris, quam ego plantavi seu plantare feci, ad omnimodas suas voluntates inde libere faciendas.

«Item dimitto Paule, domicelle, filie Petri Arnau, gerrerii civis Barchinone, decem libras barchinonenses ex illis septuaginta libris in quibus michi tenetur dictus Petrus Arnau, pater sui, racione mutui pro ut in meo libro compotorum continetur ad quod me refero.

«Item dimitto cuilibet filie Johannis Reyner, quondam, ville de Prexana et cuibet (sic) ex neptis sive netes dicti Johannis Reyner quinque libras barchinonenses.

«Item dimitto filie Anthoni Reyner de Rocha Laura octo libras barchinonenses.

«Item dimitto Johanne, filie Andree Reyner, in adiutorium ipsarum maritandi, quinque libras barchinonenses.

«Omnia verio alia bona mea mobilia et immobilia ac jura universa quecumque sint et etiam ubicumque dimitto et concedo domine Constancie, uxorem et manumitricem meam predictam, michi heredem universalem si tamen de obitu mei vix erit, et si de obitu mei non vixerit vel vixerit et michi heres non erit eo quia nolit vel non possit aut ubi michi heres erit sed decesserit quandocumque substituto sibi et mic hi heredem universalem instituo hospitale Sancte Crucis Barchinone hereditatem quod meum distribuendo distribuendo (sic) seu convertendo in cameris infirmitariis dicti hospitalis construendis, ornamentis seu fornimentia ad opus fornimentorum camerarum jam constructam infirmitariis eiusdem hospitalis et in diis piis

causis sive elemosinis necessariis ad opus dicti hospitalis ad cognitionem dictorum manumissorum consciencias ipsorum super hiis onerando.

«Hec est autem ultima voluntas meas quam volo valere jure testamenti et si non valet aut valera non poterint jure testamenti saltem volo quod valeat et valere possit jure codicillorum aut nuncupatum aut alterius cuiuslibet ultime mee voluntatis pro ut melius de jure valere possit et tenere.

«Actum est hoc Barchinone die quarta mensis junii, anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

«Signum Nicolau Reyner, testoris predicti, que hoc meum testamentum quod est ultima voluntas mea, laudo et firmo.

«Testes rogati huius testamenti sunt Petrus Johannes Thomas, masgister corearum, Petrus Dalmau, ollarius cives Barchinone et Petrus Augustinus Cerda, ollarius habitator Barchinone.

«Fuit publicatum huiusmodi testamentum corpore dicti testatoris die insfrascriptis tradito ecclesiastice sepulture instantibus et requirentibus dicta domina Constancia, uxore, et manumissoribus predictis in domibus hab(...) dicti defuncti que site sunt in presenti civitate Barchinone in vico dicto (...) Ollers Blancs, die videlicet lune, sexta dicti mensis junii, anno a Nativitate [Domini] millesimo quingentesimo decimo nono presentibus testibus Simeon [Faiol], Johanne Montoliu, scutellariis, et Gabriele Comolada, guixerio civibus Barchinone».

1532, abril, 24. Barcelona.

[Noves ordinacions de la confraria dels escudellers.](#)
[AHCB, Gremial. Escudellers.](#)

«Dimecres que comptàvem XXIII del mes de abril any M sinch-cents y trenta-dos, los honorables mossèn Barthomeu de Guimerà, Pere Galceran de Coromines, Joan Miquel Pol y Pere Martí Riera, consellers lo any present de la ciutat de Barcelona, ensemps ab lo honorable mossèn Grau, defunct, y lo consell ordinari de la dita ciutat de Barcelona o la maior part de aquell, congregats en lo apartament appellat de XXXta de les cases del consell de la Ciutat a petició e instància dels scudellers de la dita ciutat los quals novament han obtenguda licència y facultat del il·lustríssim y reverendíssim sennor Don Frederich de Portugal, per la gràcia de Déu, bisbe de Cigüença, conseller y loctinent general de la Cesàrea y Cathòlica Real Magestat del Emperador nostro Rey y Sennor de apartar-se de la confraria dels ollers, raiolers y gerrers y de fer nova confraria per si nomenada la confraria dels scudellers sots invocació del gloriós màrtir y cavaller sanct Ypòlit en lo monestir de framenors de la present ciutat ab son privilegi dat en Barcelona a VIII del mes de agost any de la Nativitat de Nostro Sennor Déu mil D XXXI, faeren y statuiren les ordenacions següents:

«E primerament, statuiren y ordonaren los dits honorables consellers y prohoms de la dita ciutat per bé avenir y repòs dels dits scudellers que de aquí avant a qualsevol persona del dit offici quis volrà levar mestre o volrà tenir casa en la dita ciutat o emparar forns per si no gose li sie lícit ne permès fer ne fer fer les dites coses o alguna de aquellas sens que primer sie examinat per los prohoms de la dita confraria o per aquells que las qui los dits prohoms hi elegiran o deputeran, lo qual si serà trobat ésser sufficient hage de pagar a la caixa de la dita confraria per lo dit examen onze sous, les quals hagen a servir

y en augment y conservació de la dita confraria e coses de aquella, sots ban quiscú e per quiscuna vegada que serà fet lo contrari cent sous.

«Item ordonaren los dits honorables consellers y prohoms de la dita ciutat que [de avant] tots e qualsevol jovens o obrés del dit ofici qui ara són y per temps seran hagen e sien tenguts pagar sinch sous a la caixa de dita confraria, e fins avant aquelles hagen pagats no puixen ne·ls sie lícit obrar o fer fahena alguna de dit ofici, e los mestres ab los quals obraran o obrar volran hagen e sien tenguts denunciar lo jove o jovens o obrés que ab ells aturaran o obraran o aturar o obrar volran als promens de dita confraria qui són e seran, sots ban quiscú e per quiscuna vegada de C sous.

«Item, ordonarem los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que qualsevol personas o persones que tinguan obrador o forns alguns del dit ofici e fassa o fassa fer fornades o que servesca per altri qualsevol ley o natura de obra de terra blanca o pintada dins la dita ciutat o suburbis de aquella qual no sie confrare aquell tal o tals sien tenguts pagar de quiscun die de dissapte del any a la caixa de la dita confraria per conservació e augmentació dels càrrechs de la dita confraria, sots ban a quiscú e per quiscuna vegada que serà fet lo contrari de sinch sous.

«Item, ordonaren los dits honorables consellers y promens que no sie lícit ne permès a qualsevol persona qui tingua e facian tindra botigua o revenderien alguna de qualsevol obra blanca del dit ofici dins la dita ciutat en les suburbis de aquella tenir lo die de la festa del dit gloriós màrtir sanct Ypòlit obra alguna del dit ofici fora les portes de llurs cases, botigues o obradós, sots ban a quiscú e per quiscuna vegada que fos fet lo contrari de sinch sous.

«Ordonaren més avant y statuiren los dits honorables consellers y promens per cessar moltes diferències y dissensions que·s porien seguir los confreres de dita confraria si provehit no y [...] de molts que no sie lícit ne permès a algú dels confreres de dita confraria o mestres pendre ni acceptar en servici seu aprendís algú que sie affermat ab carta o sens carta al algú dels dits confreres o mestres durant lo temps del affermament, sens licència demanada e obtinguda de aquell ab qui serà affermat, sots ban a quiscú e per quiscuna vegada qui serà fet lo contrari de cent sous, dels quals béns nos puixa fer gràcia o remissió alguna.

«Item, per constituir e posar los confreres de la dita confraria en tranquille stat y repòs affi que entre ells no·s puixen seguir diferències, malícies ne baralles ordonaren los dits honorables consellers y promens que no sie lícit ne permès a algun confrare ne a qualsevol persona qui us del dit ofici donar fahena a algun obrer qui hage stat ab algú dels dits confreres que primer aquell tal ab qui volrà obrar o novament star no sie aiustat si·ls dit jove o obrer serà deutor a algú o alguns dels dits confreres per causa o rahó del dit ofici e no altre, hage pagar o satisfer tot lo serà vist ésser debitor, e assò sots ban de vint sous tot temps que serà fet lo contrari.

«Item, statuiren y ordonaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que per ço que la dita confraria e los promens de aquella seran tenguts y obligats a subvenir als jovens qui staran ab los dits confreres a soldada o a preu o salari del que obren del dit ofici en les necessitats e malalties que hauran e servir·los en combregar e altres coses acostuma fer a quiscún confrare ésser rahonable e degut que pusse ab des beneficis de dita confraria, la dita confraria sense alguns vulran de aquells que los dits jovens o obrés qui del dit ofici hage e sien tenguts pagar quiscú dells quiscun die de dissapte de quiscuna semmana

del any un diner menut segons pagaran los confreres de dita confraria, e asò sots bans de sinch sous que serà fet lo contrari.

«Dels quals bans desús dits sien fetes tres e eguals parts: la una sie del official executant; l'altre, del acusador si ni haurà, y la restant terça part a la obra dels murs y valls de la dita ciutat.

«Retenen·se emperò los dits honorables consellers y promens poder de interpretar, corregir, smenar, mudar y de nou ordonar tostemps y quant ben vist los serà a llur bona coneguda.

1538. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria dels escudellers. AHCB. Gremial. Escudellers.

«Ab carta rebuda en poder de Joan Hieronym Canyelles, notari de Barcelona, devall escrita, a vint del mes de agost mil cinch-cents trenta y set, los honrats prohoms y consell del ofici dels scudellers de la present ciutat de Barcelona, convocats y congregats en lo capítol del monastir de sant Francesch dels frares menors de la present ciutat de Barcelona a hont per semblants e spectants actes de llur ofici se acostumen congregar, feren les conclusions y delliberacions següents:

«Primerament, statuyren y ordonaren que no sia lícit ni permès a ninguna persona de qualsevol condició que sie que gos vendre scudellers dins los murs de la present ciutat de Barcelona que no sie examinat y admès per los prohoms de dita confraria dels scudellers, sots ban e incorriment de pena de cent sous per cada volta serà fet lo contrari per quantes gran dany y periudici de la dita confraria de dits scudellers, e per fer dita delliberació e conclusió que sie supplicat als magnífichs senyors de consellés dita llur conclusió y delliberatió los plagia admetre y confirmar .

«Item, feren entre ells delliberatió y conclusió que si per obtenir dita ordinatió o publicar aquella, com se pertany, serà mester pagar alguna quantitat de peccunia, que aquella se haie de pagar de mans y de bossa per cadahu dels dits prohoms y consell.

«Item, per quant en temps passat y ara de present tots los més scudellers, per conservar dita confraria de Sant Ypòlit acostumen pagar los qui tenen botiga a dita confraria tres diners quiscun dissapte cada semmana y los que qui no tenen botiga emperò examinats paguen en dit dia de quiscun dissapte a dita confraria de Sant Ypòlit, de qui tots són confreres, dos diners, feren delliberatió y conclusió entre ells que per dits respectes haien de pagar los qui tenen botiga dits tres diners y los qui no tenen, dits dos diners.

«Més avant, perquè entre los dits scudellers, raiolés y gerrés acostumen de ésser algunes diferències sobre los aprenents car moltes vegades los aprenents dels raiolers y gerrés fugen y van se a posar ab los scudellers, y axí per lo semblant los dels scudellers, ab los raiolers y gerrés, delliberaren y feren per semblant ordinatió y delliberatió que algú de dit ofici no puga pendre aprenent ningú fugitiu de dits raiolers y gerrés per les causes damunt dites y per lo bé y tranquillitat de dit ofici dels scudellers.

«Item, per quan moltes vegades en lo tenir del consell en dit loch acostumen molts dels dits ofici e consell sens orde algú votar no donant·se tanda lo hu al altre, per ço feren delliberatió y conclusió entre ells que de aquí avant dits prohoms y consell haien a votar ab orde hu de cada vot o part de dit consell comensant lo prom vell serà orde de antiquitat entre ells e que no sia algú que pose abans de ésser arribada la sua tanda de dit

son vot, votar, sots incorriment de pensa de mija lliura de cera per quiscuna vegada que dit orde se pervertirà, pagadora per aquella o aquells que en dita pena cauran, applicadora en obs y augment de dita confraria de sant Ypòlit pagadora encontinent sense remissió alguna.

«Més avant, per ésser cosa bona, sancta y honorífica per a dit offici de dits scudellers y per béde aquells y augment de dita confraria que cada diumenge, quan se diu lo offici en dita capella de sanct Ypòlit en dit monastir de sant Francesch, sia en dit offici quant se dirà, lo hu dels prohoms quelsevulla que sie, ordenaren y feren delliberatió dits prohoms y consell cada diumenge haie de ésser a dit offici lo hu dels prohoms aquell, ço és, a saber, a qui lo andador de dita confraria ho dirà; si emperò dit prohoms a qui dit andador ho dirà no tenia just impediment, haie de pagar e incòrrega en pena de mija lliura de cera per quiscuna vegada que faltará, pagadora encontinent sens tarda alguna, exhigidora per lo andador de dit offici quisvulle que sie.

«Item, ab altra carta en poder de dit notari a nou dels mes de setembre dit any mil cinch-cents trenta y set dits prohoms y consell de dit offici de scudellers de dita e present ciutat en dit loch convocats y congregats feren la delliberatió y conclusió següents, que no sia lícit a ningú prom de admetre ningú jove scudeller que, après de ésser exit de aprenent, no haie servit dos anys per a obrer discorrent per lo offici dins los murs de Barcelona, tant ço, és a saber lo stranger com lo de la terra, y que lo stranger haie de pagar de examen vint sous si serà passador lo dit examen se ha de fer per los prohoms qui seran aquell any, y si per dits prohoms fos fet lo contrari incidescuen cada hu dells en ban de cent sous sens remissió alguna exhigidora per los prohoms après primers que sie supplicat als dits magnífichs consellers de dita ciutat de Barcelona que li plagia confirmar si y en quant mester sia les ditas llurs delliberacions y conclusions en lo modo damunt dit.

«Facio fidem de predictis ego Joannis Hieronymus Canyelles, notario memoratus, hic per me subscribens.

Vidit Ollers».

1538, novembre, 2.

Privilegi de l'emperador Carles confirmant la nova confraria formada pels escudellers.

AHCB, Gremial, Confraria de Escudellers. 1538.

«Hoc est exemplum bene et fideliter Barchinone sumptum a quodam privilegio in pergameneo exarato thenoris sequentis:

«Nos Carolus, Divina favente clemencia Romanorum Imperator semper Augustus Rex Germaniae, Joannaque, mater eadem Carolus, Dei Gracia, Rege Castelle, Aragonum, ustriusque Siciliae, Iherusalem, Ungariae, Dalmaciae, Croatiae, Legionis, Navarrae, Granatae, Toleti, Valenciae, Galliciae, Majoricarum, Hispalis, Sardiniae, Cordube, Corsicae, Murciae, Giennis, Algarbii, Algezire, Gibrehtarís, Insularum Canariae, Insularum Indiarum Terre Firme Maris Oceanis, Archiducis Austriae, Ducis Burgardie et Bravantii, Comites Barchinone, Flandrie, et Tiroli, etc, Domini Viscaye et Moline, Duces Athenatis et Neopatrie, Comites Rossilionis et Seritanie, Marchionis Oristanie et Goceani (...)

«Sacra, Cesàrea, Cathòlica y Real Magestat.

«En dies passats, per lo Il·lustríssim i Reverendíssim Don Federich de Portugal, leshores bisbe de Cigüença y llochinent

general de vostra Cesàrea Magestat en lo present Principat de Cattelunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, fonch concedida confraria als escudellers de la present ciutat, los quals, abans, com fossen poch, eran estats acullits a la confraria que's diu dels ollers, rajolers y gerrés, e fonch axí feta separació, e donant com dit és, concedida confraria als dits escudellers ab serts capítols y ordinacions. E perquè dit benefici sie ab més sarta speranza han pensat convindria, si a Vostra Cesàrea Magestat plaurà, que a ditas ordinacions fossen ajustats los capítols que a Vostra Magestat humilment ara presenten.

«Per ço, dits escudellers suppliquen humilment a Vostra Magestat que sia de sa benignitat y clemència acostumada per los respectes sobredits voler-los atorgar y consentir dits capítols en ordinació perpètua, los quals són del thenor següent:

«Primerament, plàcia a Vostra Cesàrea Magestat confirmar als dits escudellers la institució y concessió de dita confraria y capítols de aquella, y de nou si y en quant menester sia atorgar y consedir-los aquell juxta la sèrie y tenor. Plau a Sa Magestat.

«Item, que plàcia a Vostra Cesàrea Magestat statuir y ordenar que tots los gerrers que vuy són en la dita confraria dels scudellers y los que per havant si posaran de dit offici y de ollers y rajolers y altres qualsevol qui obren de terra en la present ciutat que voluntàriament s'i volran posar que sien estrets y forçats a dita confraria axí com los altres del offici de escudellers e que axí sien en unitat y confraria perpètua e a servar totes les ordinacions de dita confraria. Plau a Sa Magestat.

«Item que los promens e confreres de dita confraria tingan facultat e poder, quant serà menester, de pendrer tota la terra, lenya y pedra que haien menester per a obs de dit offici haont sevulla que's tropian, pagant tots los danys als sennors o possessors de les propietats haont seran dites terra, llenya, y pedres, lo que judicaran lo mostasaf qui per temps serà de la present ciutat de Barcelona. Plau a Sa Magestat pus se faça ab intervenció de alguns oficials reals, primer instats los sennors de dites coses per a que'ls ne vena.

«Item, que tos aquells qui seran confreres de la dita confraria que fara obra de terra que aquells tals que sien confreres forçats e obligats en totes les coses de dit offici tant los uns com los altres que no y haja major ni menor, e que los promens qui leixar los pujan eximinar ab dos adjunts. Plau a Sa Magestat que lo examen se fassa per los promens del dit offici ab adjunts pus no sien menys de dos adjunts manco del promens.

«Item, que ningú puga vendre obra de terra, ço és de aquella que's fa i que's farà dins la ciutat de Barcelona, que no sie examinat dels dits officis de obra de terra sots pena de vint sous y en assò no y sie entesa obra forastera. Plau a Sa Magestat pus la execució de la pena se fassa ab intervenció del oficial real.

«Item que morint-se algun confrere de dit offici, sa muller viuda de dit tal confrere no puga tenir obrador més de un any, e passat l'any sinó tindrà fill mascle no puga tenir dit obrador fins lo fill sia examinat del demunt dit offici, o si té filla e la casará ab home del offici lo gendre se hage de examinar aquí matex e altrament no puga tenir dit obrador. Plau a Sa Magestat.

«Item, que si mor algun confrere dels dits officis e la muller restará viuda sens fills alguns, que la dita tal viuda puxa bé y lícitament comprar e vendre de la dita obra de terra tant com serà viuda, emperò que non puga fer fer sinó lo primer any com desús és dit. Plau a Sa Magestat.

«Item, que los promens de dita confraria ab dits adjunts no pogan examinar algun confrare sens que primer no sapien aquell tal si deu res a son amo, e si deurà que no'l pogan examinar per ninguna via fins a tant sia satisfet son amo o ab diners o ab fenyà. Plau a Sa Magestat.

«Item, que tinguen licència y facultat perpètuament dits promens y confreres de la dita confraria qui ara són y per temps seran que lícitament e sens encorriment de pena alguna pogan ajustar-se una vegada e moltes e tantas com volran en qualsevol loch o llochs que volran lícits e honests dins la dita ciutat de Barcelona. Plau a Sa Magestat pus se ajusten per a coses pies conserments a dita confraria.

«Item que qualsevol andador o andadors o cullidors de la dita confraria que rebrà diners de la dita confraria que aquell o aquells tals haian a donar los diners que hauran rebuts de tota la setmana que·ls porten lo diuenge vinent a la capella quant se dirà la missa e que·ls donen als promens o al prom que y serà e aquells tals diners los dits promens o prom los tinga de metre en la caixa de la confraria, e si serà fet lo contrari per dits andadors o andador caygan e incorregan en pena per cada volta que serà fet lo contrari de una lliura de cera, e assò sens remissió alguna dels promens. Plau a Sa Magestat pus la pena se aplique a la dita confraria per a obs de la llumirària de la capella y s'execute ab intervenció del oficial real.

«Item, que los promens de la dita confraria tingan facultat de poder acullir qualsevol persona tant home com dona per comfrare o confrassa pagant lo acostumat per la dita entrada de dita confraria, e assò encara que sien de qualsevol ofici sien acullits emperò los que faran de obra de terra que aquells tals sian forçats en tot lo que serà menester per dita confraria. Plau a Sa Magestat.

«Item, que no sia lícit als promens y adjunts de admetre algun jove qui obre de dits officis en qualsevol manera qui après de ésser exit de aprenent no haja deguit dos anys per obrer discurrer per lo ofici dins los murs de Barcelona o en altre part tant ço és a saber lo stranger com lo matex de dita ciutat y que lo stranger quant se examine haja de pagar vint sous si serà passador, lo qual examen hagen a fer los promens qui seran aquell any ab los dits adjunts com dessús és dit, y en cars que per dits promens fos fet lo contrari insidescan cada hu en pena de cent sous sens remissió alguna exhidors per los promens après vinents.

«Plau a Sa Magestat pus en lo execució de las penas intervisque oficial real (...)»

1540. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de sant Hipòlit dels escudellers.

AHCB, Gremial. Escudellers.

«Dimeces a XVII dies del mes de novembre any mil sichcents y quaranta.

«Aiustat lo consell dels scudallers y gerrers de la present ciutat de Barcelona per los promens de dit ofici en lo modo acostumat en la llur capella tenen en lo capítol del monestir dels frares menors de la present ciutat de Barcelona, en lo qual foren congregats los següents: Pere Pons e Antoni Reus, proms; Dimas Sagarra, Nofre Spelta, Jaume Albó, Antic Abelló, Jaume Boleda, Cosme Mestre, Jaume Jover, Miquel Sadorní, Antich Ferriol, Alonso Morell, Joan Miró, Francesch Casasús, Gabriel

Serra, Jacme Amorós, Antich Font, Pau Soler, Joan Domingo, Macià Trullàs, Joan Boixo, Bernardí Mates, Joan Segarra, Matheu Arnau, Armengol Rovell, Miquel Mates, Nicolau Luesa, Simon Fejol, Bartomeu Pere, Joan Vidal e Antich Puig.

«E fonch exposat a dit consell per dits promens que attès que los obrers de llur ofici recusen pagar a la confraria y que molts obrers se'n van de llurs amos, de manera que lo endador no pot may haver res d'ells y la confraria reste frustrada en les pagues dels obrers, volgueren veure y fer en açò alguna provisió per a què més fàcilment se poguessen cobrar per part de la confraria les pagues de dits obrers, fou feta per dit consell la delliberació següent:

«Que los promens de dit ofici, de tres en tres messos, de aquí avant sien obligats anar particularment per les cases dels confreres per a exhigir la terça, e que cadahu dels confreres de aquí avant sia obligat a pagar per lo obrer lo que pujaria la terça. E que si algun obrer se'n volrà anar la dita terça de casa de son amo que ningun altre confrare de dit ofici no pugue donar an aquell tal obrer feyna fins haie pagada dit obrer la dita terça. E que açò sien supplicats los magnífichs consellers de la present ciutat de Barcelona los vullen admetre la present ordinatió per lo que importa al benefici de dita confraria prometent que los promens en fer dita certa quiscuna terça, e los confreres en servir-lo contengut en dita ordinatió, hi són obligats, sots pena de vint sous per quiscuna vegada hi contrafaran.

«Fecit fiden de predictis Joannes Hieronymus Canyelles, notarius publicus Barchinone, auctoritate regia.

1560, desembre, 15. Barcelona.

Capítols entre Joan Mata, prior del convent de Nostra Senyora de la Mercè (Barcelona), d'una part, i la confraria dels escudellers de la mateixa ciutat, d'altra part.

AHPB, Joan Jeroni Canyelles, *Bursa noturalum*, 1559, gener, 5 – 1563, abril, 27.

«Capitulació feta y firmada per hi entre lo reverent para fra Joan Mata, mestre en Sacra Theologia, prior, y lo convent del monestir de la present ciutat, de una part, y los honorables en Anthoni Vidal y Miquel Carnisser, prohombres del officii dels scudallers y los honorables Onofre Spelta, Jaume Jover, Francesch Mata, de la part altra, tenint-ne de ço ple poder del consell de dit ofici celebrat a XV del present mes de nohembre del any MDLX, foren fetes y firmades les capitulacions deval scrites:

«Primerament, foch tractat y pactat y concordat entre dites parts, ço és, los dits prohombres y adjunts de dit ofici demenaren a dit prior y covent una capella ha honor de Nostre Sennor Déu sots invocatió del gloriós St. Ypòllit, y fonch atorgada dita capella junctament ab de un carner, la qual dita capella stà situada sota l'orgue de dit monestir així com és acostumat fer en semblants actes.

«Item, foch tractat y concordat entre dites parts obligant-se dit prior y covent que la vegília de Sanct Ypòllit de matí diran y cantaran un anivari ab diacha y sotdiacha per l'ànima dels confreres defuncts ab tomba possada devant dita capella ab totes les solempnitats condacents y lo meteix dia anar acompanyar als confreres de dita confraria per a las primeres vespres y beneyran l'aygua en la font de Sanct Lop ab processó solempne y cantar après les vespres ab orgue, y lendemà que serà la festa de dit Sanct Ypòllit hagen y sian tinguts dits frares anar ha companyar dita confraria y cantar lo ofici ab diacha y sotdiacha y

orgue y sermó y de fer-los la empaliada de dita capella per dita festa, com és acostumat de fer en dita sglésia.

«Item, fonch tractat entre dites parts que si cars serà que los jòvens y picadors de dit offici vollran fer festa al dia de Sanct Barthomeu o altres qualsevol causes pies, en dit cas, los dits jòvens y picadors se puguen amprar de dita capella, així com la dita confraria.

«Y per quant la dita confraria no té de present vestiments compatents per cellebrar dits officis y anav.aris, fonch per ço tractat y concordat que lo dit prior y covent se obliguen a prestar-los-ne fins a tant que dita confraria ne tingue dels millors, que seran en la sagrestia de dita sglésia.

«Item, se obliguen dits priors y covent de cellebrar los quiscun diumenge de l'any y festa anyal y les quatre festes de Nostra Dona una missa baixa en dita capella.

«Item, fonch tractat y concordat entre ditas parts que los prohomens que ara són o per temps seran puguen y'ls sia lícit cellebrar tants anav.aris quants ben vist los serà.

«Item, fonch tractat y concordat entre dites parts que en cars de discòrdia, lo que Déu no vulla, ço és que la dita confraria se'n volgués anar, lo dit prior y covent los volguen lansar, en dits cars no altrament li's sia lícit a dita confraria aportar-se'n tot ço y quant mostra aver fet o aportat en dita capella o monestir.

«Item, lo dit prior y covent atorguen y assignen loch en dit monestir a dita confraria per tenir llurs consells o adjuncts a obs de dita confraria en les claustres de Sant Lop o en les claustres del monestir allà ha hont aparà a dita confraria.

«Item, atorgue lo dit prior y covent a dita confraria que al dia de Sanct Ypòllit mentre que offici se celebra y només, sia lícit y permès a dita confraria aportar per dita sglésia un bassí y a captar a la luminària de dit sanct, y lo que dit bassí acaptarà sia per dita confraria.

«Item, se obliguen dits prohomens presents y sdevenidors a donar y pagar a dit prior y covent per caritat de les demunt dites coses, ço és, per lo aniv.ari per la vegília de St. Ypòllit, un diner y una candella a quiscun frare o manistre de dit covent y a tots los confreres qui's trobaran presents en celabresió de dit aniv.ari, y aquel tal diner y candella aigen auferit y lo diners sia per lo covent, y les candelles, per la sagrestia, y altra cosa no sia obliguats a donar per dit aniv.ari, y los ciris que cremaran a dit aniv.ari sia a càrrech de dita confraria.

«Item, se obliguan dits promens a donar dos ciris de cera blancha de una liura cada hu per los canalobres dels acòllits, los quals ha de servir per la vigília y dia de St. Ypòllit, y no més.

«Item prometen y se obliga dita confraria a donar per caritat y per la pietança de dit covent trenta sous per les vespres y ofici y sis sous per la caritat del sermó, y sis sous per lo treball per empaliada de dita capella, que són quiscun any son II lliures, II sous.

«Item se obliguen dits prohomens a pagar per les misses de quiscun diumenge y festa anyal y les quatre festes anyals y les quatre festes de la Verge Maria, ço és, sinquanta dos diumenges y la Verge Maria de fabrer, la Verge Maria de mars, la de agoust y satembre y lo dia de Nadal, lo dia dels Reys, lo dia de Tots Sancts y lo dia dels Morts que és tot tres lliures pagadores lo dia dicta festa.

«Item, prometen a donar la dita confraria dos ciris per la luminària del Dijous Sanct y agen a cremar tant quant Nostra Sennor starà al monument.

«Item, fonch tractat y concordat entre dites parts que los altres aniv.aris extraordinaris volen fer dita confraria haie de pagar per caritat dels dit aniv.aris sinc sous per quiscun aniversari.

(...)

1600, gener, 23. Barcelona.

Intima presentada per la confraria dels escudellers contra els arrendadors de la lleuda del plom perquè es negaven a vendre als confreres de la confraria de Sant Hipòlit, el plom que havien comprat.

AHPB, Galceran Francesc Devesa, *Duodecimum prot-hocollum sive manuale*, 1599, desembre, 30 – 1600, desembre, 20.

«Paeat universi quod anno a Nativitate Domini MDC, die vero vigesima tertia mensis jaunarii intitulata, presente et ad hec vocato atque rogato me Galcerando Francisco Devesa, regia auctoritate notario publico Barchinone infrascripto, presentibus etiam honorabilis Michaelle Passoles et Petro Ferran, scutelleriis civibus Barchinone presentibus ad hec vocatis specialiter et assumptis personaliter constitutus honorabilis Antonius Rodo et Jacobus Valls, scudelleriis et anno presenti proceres confratrie Sti. Ypoliti scudelleriorum, ante presentiam honorabilis Petri Ferran, mercatoris civis Barchinone personaliter reperti et ad inventi intus intratam domorum sue solite habitacionis quas sunt in presenti civitate in vico Lato et eidem dixerunt hec et similia verba per organum dicti Antonii Rodo que cum ab eius ore preferebantur fuerunt per me dictum et infrascriptum notarii scripta et continuata in hunc que sequitur modum:

«Sr. Ferran, nosaltres venim assí a vostra mercè com a promens que som de la confraria dels scudellers per dir a vostra mercè com té entés la confraria que vostra mercè y altres que tenen arrendada la lleuda havien comprat molt plom, lo qual havien ja tret venal a la confraria y que stant sobre tracte vostres mercès L'han comprat, que per ço la confraria volia part de aquell per servei del offici y pagar ley ha al preu vostres mercès ne han pagat, y assó fa per fer la present confraria en virtut de un privilegi real ara novament consedit a dita confraria per la Magestat del rey don Phelip Nostre Senyor, a tretze de juliol del any proppassat. Altrament se li intima lo dit privilegi y se li acusen les penes en aquell contengudes”.

«Et illico dictus Petrus Ferran respondendo hic vel similia verba que cum ab eius ore preferebantur fuerunt per me dictum et infrascriptum notarium dictis proceribus instantibus et requirentibus in modum qui sequitur:

«No conec promens de scudellers ni he comprat res y ni conech privilegi ni·L vull conèixer. Doneu-me requestes que jo respondré”.

«De quibus omnibus sic gestis dicti Antonius Rodo et Jacobus Valls predicto nomine petierunt instrumentum confici per me dictum et infrascriptum sibique et aliis (cuya?) intersit tradi et liberari.

«Deinde vero et incontinenti presente et ad hec vocato et rogato me dicto Galcerando Francisco Devesa, notario infrascripto, et presentibus etiam honorabilis Guillelmus

Marsal, magistro domorum, et dicto Michaelle Passoles, scudelleriio civibus Barchinone persanaliter constituti coram magnifico Raphaeli Balsells, domicello, personaliter recepto et ad invento in quadam aula domorum sue proprie habitacionibus quas facit in presenti civitate Barchinone in vico Lato, et eidem per organum dicti Antonii Rodo dixerunt et exposuerunt hec vel similia verba que cum ab eius ore perferebantur fuerunt per me dictum et insfracriptum notarium, descripta et continuata in modoum sequenter: “Sr. Balsells. Nosaltres venim assí a vostra mercè com a promens som de la confraria dels scudellers a dir a vostra mercè que la confraria té entès que vostra mercè, juntament ab mossèn Ferran y altres arrendadors de la lleuda han comprat molt plom, lo qual havien tret venal a la nostra confraria y stant sobre tractes, li a entès vostres mercès lan comprat, y per ço la dita confraria voldria part de aquell per serveis del ofici y pagar-la al preu lan comprat, y assó fa y pot fer la dita confraria en virtut de un privilegi real ara novament cedit per la Magestad del rey don Phelip, Nostre Senyor, a trezte del més de juliol propassat; altrament se li notifica lo dit privilegi, y se li acusen les penes en aquell contengudes”.

«Et illico dictus Balsells respondendo dixit “que és veritat que ells han comprat lo plom juntament ab altres mercaderies que no han volgut vendre la una sense L'altra y que han càrregat quatre reals més en dites mercaderies respecte de haver dit plom; que si la confraria lo paga de aqueixa manera, que ell està prompte en vendre aquell a dita confraria, y que lo privilegi que se li notifica entima (?) no y contradiu en ninguna manera, ans bé està prompte y aparellat en obeir aquell”, de quisbus, etc.

«Et ad litteris large.

«Testes sunt Franciscus Guitart, candelarius caupi, et Franciscus Vila, regius portarius, cives Barchinone».

1607, abril, 6. Barcelona.

Testament de l'escudeller Pau Oriol.

AHPB, Francesc Blanc, *Primus liber testamentorum*, 1600, gener, 19 - 1615, octubre, 27, fol. 78r - 81r.

«Die veneris, sexta mensis aprilis, anno a Nativitate Domini MDCVII.

«En nom de Nostre Señor Deu Jesuchrist sia y de la gloriosa y humil Verge Sancta Maria, mare sua. Amen.

«Com natura humana sia a la lley de la mort natural obligada y a quiscun christià convinga disposar de sos bens temporals a llahor honor y glòria de Nostre Señor Deu y en descàrrech de la pòpria conscientia, per ço, yo Pau Oriol, scudeller, ciutedà de Barcelona, fill legitim y natural de Luys Oriol, també scudeller ciutedà de dita ciutat, y de la dona na Barthomeua, de aquell muller, defuncts, jatsia detingut de malaltia corporal per la qual jach en lo llit y tem morir, estant emperò per gràtia de Nostre Señor Déu ab mon bon y plen seny, sana e íntegra memòria y ab mà ferma paraula, fas y orden mon testament o darrera voluntat mia en y ab lo qual pos y elegesch en marmessors meus y del present meu testament exequutors a mossèn Joachim Querol, apothecari, mestre Rafael Torres, manyà, ciutedans de Barcelona, mestre Miquel Flaquer, sparter, y mestre Antoni Miquel, sabater, tots dos cunyats meus, y la dona na Elisabeth Joana, charíssima muller mia, als quals com més charament puch prech y a ells don plen poder que si me sdevindrà morir abans que fasse o ordene altre testament, ells tots sinch, quatre,

tres, dos o hu d'ells en absentia, nolentia o defalliment dels altres complexquen y exequescan lo present meu testament y darrera voluntat mia, conforme baix trobaran scrit y per mi ordenat.

«Primerament y abans de totas cosas vull, orden y man que tots los deutes que lo dia de mon obit yo deuré sian pagats y totas las iniurias a restitutio de las quals yo sia tingut y obligat sian satisfetas, restituïdas y smenades breument, simplement, sumàriament y de pla, sense strepit ni figura de juy, sola la veritat del fet atesa segons lo for de la mia anima, e si y segons que los dits meus deutes e iniúrias millor mostrar y provar se poran per testimonis, cartas o altres legitims documents.

«Elegesch la sepultura al cos meu fahedora en la parrochial iglésia del gloriós archàngel sanct Miquel, de la present ciutat, y en lo vas o carner dels confreres de la confraria de dit gloriós archangel sanct Miquel, en dita iglésia construhit, la qual sepultura y exequies universals de aquella vull me sian fetas bé y degudament, a total conexensa de dits marmessors meus, ab la menor emperò pompa possible y que per aquella gasten de mos béns fins a trenta lliures barcelonesas; dels altres emperò béns meus vull que axí mateix encontinent mon òbit seguit me sian fetas celebrar trescentas missas de requiem per salut y remey de la mia ànima, és a saber, cent missas en lo altar privilegiat de la iglésia o monastir de Nostra Señora de la Mercè y sinquanta missas en lo altar privilegiat de dita parrochial iglésia de sant Miquel, y las restants cent sinquanta missas en los altars privilegitas de las iglésias o monastirs que a dits marmessors apparrà, ultra les quals trescentas missas axí bé vull me sia celebrat encontinent mon òbit seguit un trentenari de missas vulgarment ditas de sanct Amador en lo altar privilegiat de la iglésia o monastir de Jhesús, fora los murs de la present ciutat, per celebratió de totas las quals missas y trentenari vull que mos béns sia pagada la charitat acostumada.

«Item, dexe y llegue al hospital general de sancta Creu y a la casa dels pobres infants orfens de la present ciutat per amor de Deu, a cascuna de ditas dos casas, deu sous, perque los minyons de dit hospital y orfens acompanyen lo meu cors a la ecclesiastica sepultura.

«Item, dexe a la dita parrochial iglesia de sanct Miquel, per dret de parroquianatge, sinch sous.

«Item, per quant ab acte, segons me apar, rebut en poder de mossèn Galceran Francesch Calopa, notari de Barcelona, dia y any en aquell contenguts es stada posada en executio la institutio de quoranta-vuyt misses y celebratio de dotze aniv. aris tots anys perpetuament en la iglesia o monastir dels frares de Nostra Senyora de la Merce de la present ciutat com per lo quondam Luys Oriol, mon pare, ere estat disposat y dita institutio dotada de sis lliures en annua pensió de aquell cens de dotze lliures que los proms de la confraria dels scudellers me responen tots anys de censos per unas casas que són de la confraria; vull per ço que los dits marmessors meus se fassen capassos de ditas institucions y dotacions dellas y no estant ya consignadas a dit monastir de la Mercè de las sis lliures del sobredit cens los pugan per dita causa consignar com aquexa sia ma voluntat, y así bé deix als tres proms de dita confraria dels scudellers quatre sous a cascú del sobresignat cens de dotze lliures per a que perpètuament se vullen inmiscuir en donar orde se fassen ditas celebrations de missas y anniv. aris, y les restants sinch lliures y vuyt sous que restan del sobre designat cens de dotze lliures axí bé vull que dits proms les hajan a donar

tots anys a fra Luys Oriol, profés en dit monastir de Nostra Senyora de la Mercè, germà meu, tant quant naturalment viurà, per ajudas de àbits, llibres y altres cosas a dit fra Luys Oriol, germà meu, menesterosas. Lo dia emperò del òbit de dit fra Luys Oriol, germà meu, cesse la prestatió de ditas sinch lliures y vuyt sous, y les horas a la propietat de mos hereus aquellas sian unidas y apli//cades.

Item, absolch y diffinesch a Maria Àngela Vidala, donzella, cunyada mia que vuy està en ma casa, tot lo que me poria restar, divent tant per rahó dels aliments li he prestats en ma casa fins al dia present com altrament confessant de aquella estar-ne satisfet a mas voluntats y a la qual Maria Àngela, cunyada mia, per bon amor li aporte y bons serveis que de ella he rebuts dexe dos caxas nuvials de noguer que yo li tinch en ma casa, les quals foren de la heretat de Violant Badia, quondan, germana mia, y axí bé vull li sia restituida a dita Maria Àngela tota la roba de vestir axí de lli com de llana que ella dirà ser sua, de les quals cosas vull que ella ne sia creguda de sa simple paraula sens que per mas herevas avall scrites ni altra persona li puga ser fet impediment ni embarch algú.

Item, dexe y llegue a Elisabeth Joana y a Maria Àngela, nebodas mias, fillas del sobredit mestre Antoni Miquel, cunyat meu, per bon amor los aporte és a saber, a cascuna dellas cinquanta lliuras barcelonesas, les quals vull los sian donades per ajuda y collocatió de son matrimoni, y en cars alguna dellas morís ans de ser en matrimoni collocada vull que les cinquanta lliures de la tal morta sian de la sobrevivent de las dos, y si totes dos morían ans de ser en matrimoni collocades vull que en tal cars ditas cent lliures tornen y tornar hajan a mas herevas.

«Item, confés y regonech a la dita Isabel Joana Oriol, charíssima muller mia, la sua dot que son de una part trescentes trenta lliures que en diners comptants me constituí en dot, ab capítols matrimonials rebuts en poder de mossèn Mathia Pastor, quondam, notari de Barcelona, dia y any en aquells contenguts, les quals yo he rebudas com apar ab àpocha lin tinch fermada en poder de dit notari, y de altra part cent setanta lliures que provingueren de la venda de unas casas en lo pont de sancta Martra que axí bé en dits capítols matrimonials entre altres cosas me foren en dot constituïdes, les quals yo vení a mestre // Raygada, mestre de cases, y ditas cent setanta lliures he convertides en usos meus propis, y de altra part un camp de terra regadiu en lo territori de Barcelona, prop lo monastir de sanct Francisco de Paula y en lo loch dit la Fibla de sancta Ana, com més llargament en dits capítols matrimonials és contengut, en los quals, per la dita Barthomeua Oriol, mare mia, yo fuy heretat de tots los béns de aquella, y encara dels béns del dit quondam Luys Oriol, món pare, del qual ella tenia facultat de disposar-ne entre sos fills, ab son últim testament rebut en poder de mossèn Pere Ferrer, notari de Barcelona, dia y any en aquell contenguts, y a la qual muller mia vull que li sia restituhit lo sobredesignat camp de terra, y en paga els diners comptants que de sa dot ab dos partidas sobredesignades he rebuts y encara en paga del creix per mi a ella fet en lo contracte de nostre matrimoni y per lo any de plor primera yoya y tots altres drets a ella en a qualsevol manera en mos béns pertanyents per qualsevol rahóns o causes dexe a la dita muller mia charíssima mil lliuras barcelonesas, y a la qual charíssima muller mia ultra ditas mil lliures axí bé per los bons serveys della he rebuts li dexe un llit de camp dels que yo tinch en ma casa ab lo cortinatge que ella volrrà y ab quatre matalassos, quatre llansols, una vànova, una flassada, dos coxins, quatre

coxineras, sis tovalles, una dotzena de torcaboques y les suas dos caxas nuvials ab las robas de lli y llana que per servey de sa persona se trobaran en ellas, e les quas cosas totes y sengles puga ser a sas voluntats com millor a dita charíssima muller mia apartà.

«Tots los altres emperò béns meus mobles e immobles haguts y per haver y drets meus universals, veus, noms y actions mias qualsevol que sian y ahont se vulla que sian y que a mi se pertanyen y pertànyer puxen ara o en lo sdevenidor en qualsevol part del món per qualsevol rahóns o cosas que dir y escogitar se puguen deix y atorch a Hieronyma Flaquera, muller de dit Miquel Flaquer, sparter, y a Francina Miquel, muller de dit Antoni Miquel, sabater, germanas mias, instituhint las ditas Hieronyma Flaquer y Francina Miquel, germanas mias, a mi herevas universals per iguals parts y portions entre aquellas fahedoras ab totes llurs voluntats, e sabent las forsas de ma heretat prohibesch a les ditas Hieronyma Flaquer y Francina Miquel, hereves mias, la detractió de falsidia dels llegats per mi ab lo present meu testament desobre fets, per quant vull y és ma voluntat que aquells sian íntegrament pagats com en ells se exprimeix y ab dita prohibitió he y vull ser feta la institutió de ditas Hieronyma Flaquer y Francina Miquel.

«Revoque més avant, casse, cancelle y anulle ab lo present meu testament tots y qualsevol altres testaments y codicils y altres últimas voluntats mias per mi fins lo dia present fets y fetas, en poder de qualsevol notaris, encara que en aquells y aquella y hagués qualsevol paraulas derogatòrias de les quals en special o en general ab lo present meu testament se hagués de fer alguna mentiú, per quant de tots y qualsevol altres testaments, codicils y últimas voluntats per mi fins lo dia present fets y fetas y encara de totes y qualsevol paraules derogatòrias en aquells y aquelles apposades ab lo present meu testament yo me penit y vull lo present meu testament a totes altras últimas voluntats mias totalment prevaler.

«E aquesta és la mia última y darrera voluntat, la qual llohe, approve, ratifich y confirme, y vull que valega y valer puga per dret de testament, y sinó valdrà o valer no podrà per dit dret de testament, almenys vull que valega y valer puga per dret de codicil ho de testament nuncupatiu o per aquella spècia de última voluntas que millor de dret valer y tenir porà. De la qual mia testamentària dispositió vull que, seguit mon òbit, ne sian fets y lliurats a instàntia de mos hereus, marmessors llegataris y altres de qui sia interès, tants originals testaments, clàusulas eo translats quants demanats y requerits ne seran per lo notari avall scrit.

«Fet fonch y fermat lo present meu testament en Barcelona, als sis dias del mes de abril, any de la Nativitat de Nostre Señor Déu mil sis-cents y set.

«Senyal de mi, Pau Oriol, testador predit, qui lo present meu testament concedesch, llohe y ferm.

«Testimonis cridats y per boca pròpia de dit testador pregats són Agustí Mercader, negociant, y Pau Pasqual, calsater, ciutedans de Barcelona».

1615, abril, 5. Barcelona.

Capítols matrimonials entre Jeroni Font, escudeller, fill de Francesc Font, sastre, i d'Antònia, amb Caterina Seguí, filla de Jaume Seguí, escudeller, i de Caterina,

difunta.

AHPB, Antoni Roure, *Llibre terser de capitols matrimonials*, 1610, febrer, 22 - 1616, febrer, 9, fol. 372r - 374r.

«Hieronymus Font cum Catherina Seguí.

«Die dominica V, mensis aprilis, anno a Nativitate Domini MDCXV.

«En nom de Nostre Senyor Jesucrist y de la gloriosa y humil Verge Maria, mare sua sie. Amen.

«Per rahó del matrimoni Déu volent tractat y concordat que sie fet per y entre lo honorable mestre Hieronym Font, scudeller, ciutedà de Barcelona, fill legítim y natural del honorable mestre Francesc Font, sastre, ciutedà de dita ciutat y de Antònia, de aquell muller, tots vivents, de una part, y Catherina Seguí, doncella, filla legítima y natural del honorable mestre Jaume Seguí, scudeller també ciutedà de Barcelona, vivent, y de Catherina, quondam, primera muller sua, de la part altra són stats fets, fermats y jurats los capitols y pactes en y per la forma y manera que es segueix.

«Primerament, los dits mestre Francesc Font y Antònia, muller sua, per contemplatió y sguard del present matrimoni lo qual lo dit Hieronym Font, llur fill, de expressos consentiment y voluntat llurs fa y contracta ab la dita Catherina Seguí qui, Déu volent, serà muller sua, e per amor paternal només per donatió pura perfeta, simple e irrevocable que s diu entrevius consenten y atorgan al dit Hieronym Font, fill llur, com a bé merexent assí present y baix acceptant y als seus y aquí ell volrà perpetualment a totas sas lliberas voluntats, cent liures moneda barcelonesa, les quals prometen que li donaran y pagaran realment y de fet a tota sa voluntat en diners comptants o al mobles o ab obra de terra o part en una cosa y part ab altra en electió dels donadors, donar dites cent liures en diners o en obra de terra o en una part ab altra ells volran y en stimant o fer stimar dits mobles y obra de terra per dos personas per ells respectivament elegidoras, e açó prometen attendre y complir sens dilatió ni sensa alguna e ab restitutió de totas missions y despeses, obligant ne però tots y sengles béns llurs y de quiscú dells assolas mobles e immobles haguts y per haver, drets y actions y ab totas renunciacions necessàrias, convenint y prometent y jurant corporalment y solempne dits donadors que la present donatió y totas y sengles cosas sobreditas hauran per fermas y agradables y contra aquellas no faran ni vindran ni dita donatió revocaran per raó de ingratitut, miopia, neglita o offensa ne per altra qualsevol causa o raó, ans bé renuntian a tot dret y lley tal revocatió per ditas raons permetent, y a tot altre dret y lley a ells favorable, e lo dit Hieronym Font, fill llur la present donatió, accepta ab multiplicadas gratias y besament de mans.

«Item, lo dit mestre Jaume Seguí, pare de la dita Catherina, per contemplatió y sguard del present matrimoni lo qual la dita filla sua de expressos consentiment y voluntat seus y de alguns altres parents y benvolents seus deu fer y contractar ab lo dit Hieronym Font, qui Déu volent, serà marit d'ella y en paga y satisfació de tot ço y quant a ella dita filla sua pertany y specta y pertànyer y spectar pot y deu ara y en sdevenidor en la heretat y béns de la dita quondam Catherina Seguí, primera muller sua y mare d'ella, en virtut de la testamentària dispositió de aquella que feu y fermà en poder de Galceran Francesc Devesa, quondam, notari de Barcelona, a vint-y-set dies del mes de abril any de la Nativitat del Senyor MDCL, en y ab la qual li feu legat de sinquant liures, y també la feu hereva

sua universal après mort de ell dit mestre Jaume Seguí, hereu en primer lloch instituït, y en lo cars que ha hagut lloch per mort de Joan Seguí, germà d'ella dita Catherina, per mort a dit son pare sense fills y per tota part de heretat y legítima sua paternal y supplement de aquella y per la part o portió a ella dita Catherina pertanyent o pertànyer devent en lo creix o donatió per noces per lo dit pare seu a la dita quondam mare sua fet en lo temps del contracte de llur matrimoni, e per tots altres drets a la dita filla sua pertanyents o pertànyer podents ara o en sdevenidor en las heretats y béns de dits pare y mare seus tant per las ditas com per altras qualsevol raons o causas salves emperò rectes vincles emperò fideicommissos y substitucions e legats, si lo dit pare seu fer-li volrà e successió ab testament o ab intestat de aquell a ella, salves esclases romants dona e per títol de donatió pura, perfeta, simple e irrevocable que es diu entrevius consent y atorga a la dita Catherina, filla sua, com a bé merexent assí present y baix acceptant y als seus y aquí ella volrà perpetualment ab los pactes emperò vincles y conditions devall scrits y no sens ells.

«Primo, tota aquella casa ab un portal en la carrera pública obrint, ab entradas y exidas, drets y pertinèncias suas, la qual ell, com hereu de dita quondam Catherina Seguí, primera muller sua, instituït ab dit y prechalandat son últim testament, té y posseheix en la present ciutat de Barcelona en lo carrer del Carme, en la qual vuy habite a lloguer Mascorts, fuster.

«Item, tota aquella altra casa ab dos portals en la carrera pública obrints, ab entradas y exides, drets y pertinèncias suas, la qual ell, per sos certs y justs títols, té y posseheix en la present ciutat de Barcelona en lo carrer dels Scudellers Blancs, en la qual vuy habita a lloguer Ràfols, scudeller, y Sans, sastre. E tenen-se ditas dos casas per certs senyors respectius e fan de càrrechs entre las dos quiscun any deu liuras y sinch sous, los quals dita filla sua y los seus hagen assí avant a pagar los fruyts de las quals casas comensaran a córrer per dita filla sua del die de las sposalles entre ella y dit sdevenidor marit seu faedoras en avant.

«Item, tot aquell cens de pensió de vint y un sous ab tot son domini, que ell dit donador, com hereu de dita quondam Catherina Seguí, primera muller sua deu rebre y haver quiscun any en son degut terme en y sobre tota aquella casa que la senyora .t. Riquera ha y posseheix y abans havia y possehia .t. Pellicera en lo carrer del Carme de la present ciutatm devant del forn que és allí, que abans fou dita casa de .t., que era organista, és a saber, la propietat de dit cens y totas las pensions degudas y per quant devedoras ab tot sos accessoris eo tot lo dret y actió que en dit nom y altrament li specte en haver y cobrar dit cens tant en la propietat com en las pensions de aquell degudas y devedoras, ab tots los accessoris per lo que alguns anys ha aquell no reb ni cobra, ans han recusat y vuy recusan, de pagar-le y ab que emperò las despeses y gastos que per raó de la cobranza y enllestiment de dit cens se faran, tinguen a càrrech de dita filla y dels seus faent lo dit donador a dita filla sua y alls seus la present donatió de ditas dos cases y de dit cens, eo del dret y actió segons millor se pot, y entendre a sa y bon enteniment de ella y dels seus, ab extractió y translatió de domini, promesa de lliurar-li-n la possessió corporal o quasi facultat de poder-la pendra de pròpia clàusula de constitut, cessió y mandato de drets y actions y de constitutió de procurador com en cosa pròpia y de intima, salvats sempre a sos alovaris los censos, fermas, fadigas y tots altres drets dominicals, e fa també la present donatió ab pacte, forma y mide y conditió que si la

dita Catherina, filla sua, morrà quant que quant a [...] id est liberis hu o molts legítims y naturals y de legítim y natural matrimoni procreats, en dit cars pugue, la dita filla sua, testar y altrament fer a sas liberas voluntats de totas las ditas casas de sobre donadas. Si emperò, lo que Déu no vulle, morirà sens dits fills, id est, liberis hu o molts legítims y naturals y de legítim y carnal matrimoni procreats, en dit cars pugue la dita Catherina, filla sua, testar y altrament fer a sas liberas voluntats de la dita casa situada al dit carrer del Carme que fou de dita quondam sa mare e de dit cens o dret y actió de haver y cobrar aquell, e la altra casa situada al dit carrer dels Scudellers Blanschs, en dit cars, ne y pervingue a dit donador si viurà, o si no viurà, a son hereus o successor universal o an aquell o aquell al qual o quals haurà volgut y ordenat de paraula o ab testament o altra qualsevol manera, prometent y jurant corporalment y solemne lo dit donador que la present donatió y totas y sengles cosas sobraditas haurà per fermas y agradables y contra aquell no farà ni vindrà ni dita donatió revocarà per raó de ingratitud, miopia, necessitat o offensa ne per altra qualsevol causa o raó, ans bé renúntia a tot dret y lley tal revocació per ditas raons, permetent y a tot altre dret llargament. E la dita Catherina, filla sua, la dita donatió a ella per lo dit pare seu feta ab los pactes, vincles y conditions sobredits, als quals expressament consent, accepta ab multiplicadas gràcias y besament de mans».

1623, juny, 16. Barcelona.

Noves ordinacions de la confraria de sant Hipòlit dels escudellers, dictades pel Consell de Cent de Barcelona. AHCB, Consellers. Ordinacions, IV-27, fol. 43r-44r.

«Ordinacions per al bon govern y administració de la confraria dels confreres de St. Hypòlit dels Scudallers y gerrers de la present ciutat de Barcelona, fetes y statuhides per los magnífics Srs. consellers y prohoms de dita ciutat a XVI de juny MDCXXIII a petició de la mateixa confraria per dos deliberacions fetes a dos de febrer y a nou de abril proppassats.

«Primerament, attés y considerat que en dita confraria y ha mestres confreres que tenen molts aprenents en ses cases los quals fan y obran la més feyna que-s fa en dita confraria y los uns mestres en presten los aprenents als altres mestres sempre que tenen feyna sobrada, de hont resulta un notable dany als confreres pobres que fan feyna per altri, per ço que ajudant-se los mestres qui tenen molts aprenents en les occasions de les feynes aquestos pobres no poden treballar per no trobar feyna, y per dita causa patexen ells, llurs mollers y família

«Per ço, volent proveyr de remey convenient ad d'aquest dany statuiren y ordenaren dits magnífics consellers y prohoms que de aquesta hora en avant no sia lícit y ni permès a ningun mestre confrere de dita confraria tenir ni poder tenir sinó fins en dos aprenents tant solament, y no més, sots pena y ban de deu lliuras per quiscú y quiscuna vegada que serà contrafet, de la qual pena ne sian fetes tres iguals parts: la primera, al Hospital General; la segona, a la causa pia de dita confraria y la tercera al oficial exequant, no comprenent ab la present ordinació los aprenents que vuy són affermats ab carta com sols se entenga disposar per lo sdevenidor.

«Item, attés y considerat que los emoluments de dita confraria són tant poch y tènus que no abastan de gran part a pagar y sostenir los gastos y càrrechs ordinaris ni extraòrdinaris de aquella y per ara no-s concidera algun mode ni forma

més despedit per a subvenir al comú de dita confraria que és augmentant los exàmens sdevenidores.

«Per ço, statuyren y ordenaren los magnífics consellers y prohoms que assí al devant qualsevol qui se examinarà y passarà mestre confrere de dita confraria haja y dega pagar a dita confraria per rahó de son examen y admisió de mestre confrere és a saber tot fill de mestre confrere de dita confraria o altre qualsevol natural o estranger casat ab filla de mestre confrere quatre lliures; los qui no seran fills de confrere ni casats ab filles de confreres emperò seran naturals catalans, vuyt lliures, y los estrangés, ço és, que no seran naturals del Principat de Cathalunya, comptat de Rosselló y Cerdanya, quinse lliures. Entès emperò que tots los qui se examinaran dins tres mesos proxims del die present en avant comptadors no pujan ser compellits en pagar més del que fins assí se és acostumat. Retenen-se emperò dits magnífics consellers y prohoms poder de corregir y esmanar, etc.

«Fivaller, advocatus civitatis.

«Gilabert advocatus civitatis».

1626, juliol, 24. Barcelona.

Sentència en què declara nul l'examen de gerrer fet a Francesc Anglès pels prohoms dels escudellers i anul·la l'empenyorament de 50 lliures contra ells per parts dels gerrers, pel mateix motiu.

BMDB, Manuscrits, *Llibre de ordinacions de la Cofradia dels Ollers, Gerrers i Rajolers. Renovat Lo Any 1739*, fols. 151r-154v.

«Die veneris, XXIII julii MDCXXVI.

«En lo fet del recurs interposat devant los Il·lustres consellers de la ciutat de Barcelona per lo syndich de la confraria dels Escudellers de un penyoramament fet als prohòmens de dita confraria per los prohòmens de la confraria dels Ollers, Gerrers y Rajolers per pena de sinquant lliures per haver examinat, los prohòmens dels Escudellers, a Francesch Anglès del offici de gerrer, pretenent lo syndich de dita confraria dels Ollers, Gerrers y Rajolers haver dits prohòmens de Escudellers, incorregut en dita pena, per rahó de dit examen, per ço que ab Real Privilegi dat als 30 de Juny 1599 fonch concedit a dita confraria per lo rey Don Phelip que ninguna persona, sinó los prohòmens de aquella, pogués examinar del offici de oller, gerrer y rajoler, sots ban y pena de sinquant lliures en cas de contrafactió, y las confrarias dels Escudellers y la dels Ollers, Gerrers y Rajolers són de temps molt antich distinctas, y separadas, y tenen diferents prohoms y different regiment, y en Casa la Ciutat, per als officis de aquella, diferents bosses y llochs, y en otras occasions que los prohoms y confreres de la confraria dels Escudellers han examinat del offici de Oller, Gerrer y Rajoler se ha declarat y sentenciat per los Il·lustres Consellers de dita Ciutat, de vot y parer dels advocats de aquella, haver mal examinat, y no haver pogut fer semblants exàmens, les quals declaracions y sentèntias són possadas en cosa judicada e per otras causas y rahóns deduydes per dit syndich de Ollers, Gerrers y Rajolers axí de paraula com en sos interrogatoris o articles per ell donats en la present causa.

«E per lo contrari, pretenent lo syndich de la confraria dels Escudellers no haver incidit los prohòmens de aquella en pena alguna per rahó de dit examen de Francesch Anglès que han

examinat de dit ofici de gerrer, per ço que dit Real Privilegi fonch conedit y atorgat ab expressa clàusula “salves quansevol Privilegis a altrs confrarias e singulars persones concedits y sens perjudici del dret de tercer legitimament acquirit”, y dit Privilegi és prejudicial a la confraria dels Escudellers, perquè aquells poden fer ollas, gerras y rajolas com també los Ollers, Gerres y Rajolers, escudellas, segons ab real sentència proferida en la Real Audiència a relatió del magnífich notari Francesch Mijavila y Franquesa, doctor de aquella, als 11 de febrer 1611 fonch declarat haver de ser mantenguts dits Escudellers en la possessió que estavan de fer ollas, gerras y rajolas, y per consegüent, lo ofici de una confraria y altra és comú a totes dos.

«Y per ço que dits Escudellers estan en possessió de examinar del ofici de oller, gerrer y rajoler, com apar ab nou actes de exàmens que exhibexen, fets per los prohòmens y confreres de la confraria dels Escudellers des del any 1602 fins al any 1624, sens que aparega de contradicció feta an aquells per part de la confraria de Ollers, Gerrers y Rajolers, e per altrs causas y rahóns deduydas per dit syndich dels Escudellers axí de paraula com en los interrogatoris o articles en primer y segon lloc donats, demanat una part y altra fer los ministrat justícia ab compliment; vists los interrogatoris o articles donats per Anthoni Porta, syndich de la confraria dels Escudellers a 14 de mars 1626 i les depositions dels testimonis sobre aquells ministrats; vists altres articles en segon lloc per part de dit syndich, donats a 5 de maig 1626 y las depositions dels testimonis sobre aquells ministrats; vist lo syndicat de dit Anthoni Porta; vista una Sentència Real proferida en la Real Audiència a relació del magnífich notari Francesch Mijavila y Franquesa, doctor de aquella, als 11 de febrer 1611, en una causa qu'es portava en dita Real Audiència entre lo syndich de la confraria dels Ollers, de una, y lo syndich de la confraria dels Escudellers, de part altra, en la qual fou declarat y sentenciat, en effecte, que la confraria dels Escudellers y sos confreres havian de ser matenguts y conservats en la possessió seu quasi en què estaven al temps qu'es mogué dita lite de fer y vendre ollas, gerras y rajolas, escalfetas y altres vasos que solen fer los ollers, sens perjudici del dret de las parts en lo petitori; vista una certificatòria de la Guarda Real de penyores feta als 9 de mars 1626 de les penyoras de que en la present causa se tracta; vistos nou actes de exàmens de ofici de oller, gerrer y rajoler fets per los prohòmens y confreres de la confraria dels Escudellers, ço es lo examen de Andreu Pifarrer, en lo any 1602, de Bernat Bartra, 1603, de Pau Rossell, 1605, de Anthoni Borrell, 1607, de Miquel Anglès, 1616, de Bernat Fau, 1619, de Macià Abelló, 1620, de Pere Anthoni del Fau y de Noffre Rodergues, 1624; vist lo acte dels exàmens de Francesch Anglès, examinat de gerrer per los prohòmens y confreres de la confraria dels Escudellers als 23 de febrer 1626, per rahó del qual examen fonch fet lo penyorament de què es tracta; vist un acte de examen de Anthoni Nadal, examinat del ofici de escudeller per los prohòmens y confreres de la confraria dels Escudellers als 9 de febrer 1601; vists los interrogatoris o articles donats per lo syndich de la confraria dels Ollers, Gerrers y Rajolers y las depositions dels testimonis sobre aquells ministrats; vista una sentència proferida als 28 de juliol 1597 per los dits consellers de dita Ciutat de vot y parer del magnífic notari Dalmau, advocat de aquella, en la causa que devant aquells se aportava entre les matexas parts dels escudellers, de una y ollers, gerrers y rajolers de altra, sobre lo examen de Joan Pau Flamis a qui havian los escudellers examinat de oller, en la qual sentència fou declarat no ésser

lícit als prohòmens y confreres de la confraria dels Escudellers examinar persona alguna de oller, gerrer o rajoler; vista altra sentència proferida lo primer de febrer 1601 per dits consellers, de vot y parer dels magnífich notari Dalmau y notari Montaner, advocats en la causa que devant dits consellers se aportava entre les matexas parts dels escudellers de una y ollers, gerrers y rajolers de altra, sobre lo examen de Anthoni Nadal, a qui los escudellers havian examinat de oller, gerrer y rajoler en la qual sentència fonch declarat no haver pogut dits escudellers fer dit examen de oller, gerrer y rajoler; vist un Privilegi Real conedit a la confraria dels Ollers, Gerrers y Rajolers per la Magestat del rey Don Phelip, dat als 30 de juny 1599, en lo qual entre altrs cosas fou conedit a dita confraria que ninguna persona pogués examinar del ofici de oller, gerrer y rajoler, sots ban y pena de sinquant lliures, sinó los prohòmens de dita confraria, ab la forma acostumada, salvos qualsevol privilegis concedits a altrs confrarias o singulars persones y sens perjudici del dret de tercer legitimament acquirit; vista una sèdula dels 3 de setembre 1601 dada per Joan Porta, syndich de la confraria dels Escudellers, exhibida per los syndich dels Ollers, Gerrers y Rajolers de un procés y causa que portava en la Real Audiència a relació del magnífich notari Joseph Dalmau, doctor de aquella, entre les matexas parts dels escudellers de una y ollers, de altra en la qual sèdula dedueix dit Joan Porta, syndich dels escudellers y demana que attès lo examen manat anullar per los magnífichs consellers ja fonc cassat y après fonch examinat com escudeller, sian restituhides les penyores a Anthoni Nadal, y exhibeix lo segon examen; vist lo syndicat de dit Joan Porta, vist un capítol de una sentència proferida als 1 de novembre 1602 per lo reverent canceller Rovirola, jutge y visitador de les bosses y insiculations de consellers y altres officis de dita Ciutat per comisió de sa Magestat, feta als 13 de juliol 1599 en lo qual capítol fonch declarat en la bossa de Consell de Cent no poder ser insiculat un escudeller en lloch de un oller, gerrer o rajoler ans bé haver de ocupar diferents llochs com a confrarias distinctas y separadas⁸²⁰²; vist finalment tot lo que se havia de veurer y oydas plenament les parts y sos advocats en tot lo que han volgut deduhir, allegar y provar los Il·lustres Consellers de dita Ciutat ab vot y parer del doctor infrascrit, advocat ordinari de la Casa de dita Ciutat a qui la present causa de recors es estada Comesa, sententian pronuncien y declaren en lo mode y forma següent:

«Attès consta que los prohòmens de la confraria dels Oller, Gerrers y Rajolers han penyorat als prohòmens de la confraria dels Escudellers per la pena de sinquant lliures contenguda en dit Real Privilegi dels 30 de juny 1599 per haver examinat de gerrer a Francesch Anglès y consta haver fet dit examen, lo qual fou fet als 23 de febrer propassat .

«Attès la pena presupposa dol o culpa precedent majorment quant la pena és gran, com és la de sinquant lliures de qu'es tracta, per ço que la pena de ha de commensurar ab la culpa y en los prohòms dels escudellers en haver fet dit examen del ofici de gerrer se ha de presumir una bona fe y que bonament han cregut poder ho fer axí per haver inferit de la alt dita sentència proferida en la Real Audiència a relatió del magnífich notari Francesch Mijavila y Franquesa, doctor de aquella, als 11 febrer 1611, en son favor, com també que los molts exàmens que des del any 1602 fins al any 1624 los prohòmens que per temps són estats de la confraria dels Escudellers han fet del ofici de oller,

8202 Al marge dret diu: *Escudellers no poden entrar en las bossas que los ollers tenan en Casa la ciutat.*

gerrer y rajoler sens constar de contrafecció alguna per part de la confraria de Ollers, Gerrers y Rajolers y per altres rahóns.

«Attès també que dit Privilegi Real dels 30 de juny 1599 no consta ser estat intimat ni notificat a dits prohòmens de la confraria dels Escudellers ni havent-ne tingut notícia, estas y altres coses atesas ab dits prohòmens de la confraria dels Escudellers incorregut en la dita pena de cinquanta lliures y ser estats mal penyorats y haver-los de fer restituhidas las penyoras francas de despeses, conforme manen als prohòmens de la confraria dels Ollers, Gerrers y Rajolers qu'els restituhescan ditas penyoras francas de despeses.

«Però attès que per las matexas confessions de las parts y dels actes dels procés y altrament consta fer y fer estat ab antiquo confrarias distintas y separadas la dels Escudellers y la dels Ollers, Gerrers y Rajolers y tenir differentes prohòmens y different regiment y constituhir different cos la una de L'atra y dels sobredit capítol de la sentència del canceller Rovirola consta que com a confrarias distinctes y separadas y differentes ocupen los confreres de aquellas differentes llochs en las bossas de las insaculations dels officis de dita Ciutat.

«Attès que diverses vegades en casa la Ciutat en contradictori judici s'a sentenciat y declarat no poder⁸²⁰³ los prohòmens y demàs confreres de la confraria dels Escudellers examinar del offici de oller, gerrer y rajoler, com és de veurer ab dita sentència als 28 de juliol 1597 proferida de vot y parer de notari Dalmau sobre lo examen de Joan Pau Flamis, la qual fou ja abans de la concessió de dit Real Privilegi de 30 de juny 1599, y ab dita sentència als XX de febrer 1601 proferida de vot y parer de notari Dalmau y de notari Montaner sobre lo examen de Anthoni Nadal, la qual fou després de la concessió de dit Privilegi, y en ella se fa menció que altres voltas se havia declarat de aquesta manera sobre altas coses semblants examen y a dita sentència consta que [obtingueren] los escudellers y cassaren lo examen que havien fet de dit Anthoni Nadal⁸²⁰⁴ del offici de oller, gerrer y rajoler y lo examinaren de escudeller, com apar del alt dit acte de examen de dit Nadal, fet als 9 de febrer 1601 y de la sèdula alt mencionada⁸²⁰⁵ dels 3 de setembre 1601 dada per Joan Porta, syndich dels Escudellers, exhibida en la present causa.

«Attès també que als 30 de juny 1599, per confirmació dels dret y justítia de la confraria de dits Ollers, Gerrers y Rajolers fonch ab Real Privilegi comessament concedit a dita confraria que ninguna persona pogués examinar del offici de Oller, Gerrer y Rajoler, sots ban y pena de cinquanta lliures sinó los prohòmens de la dita confraria ab la forma acostumada, com consta de dit Real Privilegi, y attès que, si bé ab dita sentència Real proferida en dita Real Audiència als 11 de febrer 1611 a relació del magnífich notari Mijavila, fonch declarat haver de ser mantinguts los escudellers en la possessió que al temps de la lite moguda estaven de fer ollas, gerras y rajolas, sens prejudici de dret de les parts en lo petitori, però dita sentència sobre dita possessió proferida no parla dels exàmens dels confreres⁸²⁰⁶ y es strictissimi iuris et continent merum faltum y no es lícit extendrer-la de un cas en altre, maiorment en

8203 Al marge dret diu: *No podan los escudellers exhaminar del ofici dels ollers, gerrers ni rajolers.*

8204 Al marge dret diu: *que si ho fa ho revocaran y li reduhiran a son tituol*

8205 Al marge dret diu: *ex processu ni.*

8206 Al marge esquerre diu: *satisfacio a la monicio quis feiu a favor dels escudallers.*

matèria de examen que en Casa de la Ciutat hont se declaran los debats y controvèrsias de las confrarias ha tingut sempre dita intelligència, y ab vot y parer dels advocats en los judici contradictoris ha hagut se ha declarat de dita manera.

«Estas y altres cosas atesas, ab vot y parer, sentenciem y declarem haver los prohòmens dels Escudellers mal y nullament proceyt en examinar a Francesch Anglès del offici de gerrer y, per consegüent, haver lo de borrar de los llibres y registres com a tal examinat, manant los que de aquí avant no fassen semblants exàmens.

«Vt. Xammar, advocatus civitatis.

«Premissis in hoc et precedentibus tribus papiris foleis aliena manu fideliter scriptis, facio fidem ego, Petrus Paulus Pastor, notarius publicus Barchinone et scriba maior Consilii et Domus dicte Civitatis Barchinone hic propria me subscribens manu constat de supra posito in linea III ante ultimam, pagine secunde, folei secundi ac et in eadem lineam de litteris correctis et emendatis ubi legitur "altras"»

1628, juny, 5. Barcelona.

Pactes entre el pabord de la seu de Barcelona Jaume Mora i l'escudeller Salvador Serra per a la fabricació de 2.500 rajoles pintades.

AHPB, Lluís Coll, *Manuale*, 1628, desembre, 28; 1629, febrer, 2 - 1629, desembre, 14.

«Sobre la fabricació de dues mil rajoles valencianes, entre el reverend Jaume Mora, paborde de la Seu de Barcelona, i Salvador Serra, escudeller, són estats fets, firmats i pactats els capítols següents: en Salvador Serra promet a dit Sr. Paborde que li entregará a sa casa, d'avui a dos mesos, 2500 rajoles valencianes, les quals han de ser pintades amb la història del dibuix que li serà donat amb els colors vius i accions com en la història, totes les quals han de ser bones i rebedores i amb bon color, reconegudes per dues persones anomenades per cada una de dites parts. Que si per cas en dit temps dit Serra no la té donada i a punt, que dit paborde les pugui fer fer a costes de dit Serra. El dit paborde Mora promet que li pagarà 33 lliures en la forma següent: 10 lliures el dia present i les restants 23 el dia que li entregui les 2500 rajoles. El dibuix de la manera que ha d'estar la història s'ha de pintar en dites rajoles. Un pintor per a pintar la història tan solament com tot lo demás de pintar colors i abobar-la fins a punt de rebre-ho, hagi de fer-ho dit Serra i dites coses promet atendre i complir. Dit Salvador Serra firma àpoca al dit paborde Mora de 20 lliures»

1628, novembre, 26. Barcelona.

Conveni entre el mestre escudeller Lluís Castanyera i el jove escudeller Joan Font per fer feina d'escudeller i de rajoler de rajola de València, al seu obrador.

AHPB, Esteve Gilabert Bruniquer, *Liber decimus capitulorum matrimonialium, transaccionum et concordiarum*, 1627, desembre, 30 – 1634, juliol, 8.

«En nom de Déu sia. Amen.

«Sobre las cosas devall scritas per y entre mestre Luys Castanera, scudeller, ciutadà de Barcelona, de una, y Joan Font, jove scudeller, ciutadà de Barcelona, de part altra, són estats, fets, fermats y jurats los pactes de avinensa y concòrdia

següents:

«Primerament lo dit Joan Font, a temps, és a saber, de un any que comensarà a córrer lo die de St. Andreu Apòstol, prop vinent, en avant, convé y en bona fe promet al dit Luis Castanera que durant lo dit temps de un any treballarà contínuament tots los dies de feyna en son obrador, a son profit y utilitat, de dit son offici de scudeller y rajoler, la feyna, és a saber, que lo dit Castanera li volrà donar a fer de rajola valenciana, pagant-li per son jornal segons la feyna que farà cada dia y que en lo dit offici de scudeller y rajoler se haurà bé y lealment, tot frau cessant.

«Item, que durant lo dit temps lo dit Font se obliga y promet a dit Castanera que de ninguna manera, per via directa ni indirecta, no entrarà ni treballarà en los obradors de mestre Salvador Serra ni de mestre Pere Marres, scudellers, de offici tant de scudeller com de rajoler, com altrament. En los altres emperò obradors dels demás scudellers no y puga treballar de dia ni de nit de feyna de rajoler, sinó de nit y de feyna de scudeller, sots pena de sinch lliures per cada vegada que contrafarà als dits pactes inamissiblement exegidors de ell per dit Castanera, aplicadora dita pena la meytat al dit Castanera y L'altra meytat al official executant, qual pena Comesa no pagada o no altrament remesa o res menys los dits pactes degan complir ab tot efecte.

«E las ditas cosas totas y sengles complir y servir promet sens dilatió ni scusa alguna, ab salari de procurador dins Barcelona de V sous, y fora de XV sous, ultra dels quals promet restituïr y smenar tots los danys, gastos y despesas que sobre assò lo dit Castanera lin convindran suportar o sustenir, sobre dels quals ne sie cregut a ell y als seus de son simple jurament nengun altre gènere de proves demanat ni request. Més avant promet no fermar de drets, sots pena de L sous barcelonesos, e per ço attendrer y complir tenir y servir lo dit Font ne obliga tots y sengles béns seus mobles e immobles, haguts y per haver, renunciant a tot y qualsevol ley y dret que en assò valer y ajudar-li pogués y a son propi for, sotsmetent-se a si y a sos béns al for y jurisdicció del veguer y balle de Barcelona o altre qualsevol jutge de cort ecclesiàstich o secular devant del qual lo volrà convenir *cum facultate variandi*, etc.

«En fa y ferma scriptura de ters, sots pena de ters, en los lites dels tersos de las corts del veguer y balle de Barcelona obligant-ne, per ço, sa persona y béns mobles e immobles, haguts y per haver, ab totes renunciacions necessàries, degudes y pertanyents, y ab jurament, y per quant avuy és diumenge y, per consegüent feriat, fa y ferma procura a tots y senglesscrivans de las corts del veguer y balle de Barcelona presents ysdevenidors, y a cascú d'ells *insolidum* perquè en die no feriat pugan firmar la dita scriptura de ters y obligar sa persona y béns juxta lo rigor del privilegi de dita scriptura de ters y estil de ditas corts, prometent qu'en tindria per ferm y agradable y no u revocarà, sot obligatió de sos béns.

«Item, lo dit mestre Luís Castanera convé y promet y se obliga al dit Font que per tot lo dit temps de un any, tots los dies feynes li donarà feyna que puga treballar y guanyar son jornal del dit offici de scudeller y rejoler, donant-li déu possibilitat per a suportar y mantenir lo cabal del dit offici y que li pagarà per cada dia allò que porà guanyar per son jornal segons la feyna que farà, y assò promet attendrer y complir, tenir y servir sens dilatió alguna, prometent-li restituïr y smenar tots los danys y gastos y despeses que sobre assò en sustindrà sobre los quals ne sie cregut de son simple jurament. Y per ço attendre

y complir, tenir y servir ne obliga tots y sengles béns seus mobles y immobles, haguts y per haver, ab totes renunciacions necessàries, degudes y pertanyents y ab jurament.

«*Et ideo nos dictae partes.*

«*Testes sunt: Joannes Salanova, magister domorum civis Barchinone, et Michael Reig, juvenis scutellerius ac Paulus Passoles, scriptor Barchinone.*»

1641, agost, 20. Barcelona.

Àpoca feta per la construcció d'un forn d'escudeller a L'obrador de Miquel Roca.

AHPB, Joan Pahissa, *Codex ... instrumentorum*, 1641, gener, 3 - 1641, desembre, 19. fol. 186v-189r.

«Dicto die.

«Apocha facta et firmata per Bartholomeum Miquel, fabrum lignarium, civem Barchinone, Michaeli Rocha, scutallerii civi Barchinone presenti de quinque libris et novem solidos monete Barchinone que sunt pro operibus factis in quibusdam domibus sive furno per dictum Rocha possessis sitis in presenti civitate Barchinone in vico olim vocato de Viladalls nunc vero del Vidre juxta memoriale per dictum Bartholomeum Miquel dicto Michaeli Rocha traditum thenoris huiusmodi:

«Memorial del que mestre Barthomeu Miquel, fuster, ha fet per Miquel Roca, scudaller, en unas casas o forn situadas al canto del carrer de Viladalls olim, que vuy del carrer del Vidre.

«Primo, una porta feta en dita casa y adobar unas vantallas, ço es, per fusta, mans, claus y golfos, forrelat y pany, catorze reals.

«Item, per altra porta servi per la matexa casa, ço es, per fusta, mans, claus, golfos, forrelat, pany y clau: tretze reals.

«Item, per altre porta servi per dita casa per la fusta, mans, claus, golfo, forrelat, pany y clau: una lliura, quatre sous.

«Item, per dues llates han servit per lo sostre de la cambra del forn: quinse sous.

«Item, per una finestra de dita casa per mans, claus y ferramenta: setze sous.

«Modus vero solventis dictas quinque libras et novem solidos talis fuit et est quoniam eas recepit numerando realiter et de facto ad duas omnimodas voluntates, et ideo renunciando, etc., firmavit apocham.

«Testes sunt Franciscus Masmitja, faber lignarius, et Petrus del Sol, fornerius, cives Barchinone.»

«Dicto die.

«Apocha facta et firmata per Jacobum Alau, magistrum domorum civem Barchinone Michaeli Rocha, scutellario civi Barchinone presenti de quinquaginta septem libris, decem octo solidis et octo denariis, moneta Barchinone, et sunt pro operibus per dictum Jacobum Alau factis in quibusdam domibus sive furno per dictum Michaellem Rocha possessis in presenti civitate Barchinone sitis in vico vulgo dicto de Viladalls, olim nunc vero del Vidre, juxta memoriale per dictum Jacobum Alau dicto Michaeli Rocha traditum quod est huiusmodi thenoris:

«Memorial de les mans y recaptés que jo, mestre Jaume Alau, he esmersat en la casa o forn dels Scudallers per orde de Miquel Roca, scudaler:

«Primo, per tres jornals de un mestre, a rahó vuyt sous jornal: una lliura quatre sous.

«Item, per tres jornals de un manobre, a rahó sinch sous, quinze sous.

«Item, per quinze càrregas de argila, a rahó quatre dines càrrega valen sinch sous.

«Item, dos centes trossos de rajola, a rahó tres sous lo cent: sis sous.

«Item, mil sinch centes sexanta rajoles, a rahó quatre lliures, dotze sous lo miller: set lliures, quatre sous.

«Item, per les mans de antovar lo forn: dues lliures y deu sous.

«Item, per las tovas serviren per antovar lo dit forn: quatre lliures, dotze sous.

«Item, per traure brossa del forn: tres lliures.

«Item, per la argila y arena serví per antovar lo dit forn, tres lliures.

«Item, per quatre jornals de un manobre, una lliura.

«Item, per altres obres se feren el dit forn per quatre jornals de un mestre, a rahó vuyt sous jornal: una lliura, dotze sous.

«Item, per quatre jornals de dos manobras, a rahó sinc sous a cada hu de ells, deu reals.

«Item, per arena y argila, una lliura.

«Item, per mil y tres centes rajoles, a rahó quatre lliures quatre sous lo miller, sinch lliures y quatre sous.

«Item, per sis canals de paret migera del forn y la casa, a rahó tres lliures la cana, entre mans y recaptés: divuyt lliures

«Item, per los puntals, set sous.

«Item, per uns adops se feren en lo forn per mans: dotze sous.

«Item, per tovas per adobar dit forn: vuyt sous.

«Item, per traure la terra: una lliura.

«Item, per uns adops se feren en dit forn: divuyt sous.

«Item, per una ayguera se feu en lo dit forn, ço es, entre mans, rajola, cals, canons, manobres y altres gastos, dos lliures, tretze sous y dos dines.

«Modus vero solutionis dictarum quinquaginta septem libras, decem et octo solidos et octo denarios fuit numerando realiter et de facto ad suas omnimodas voluntates, et ideo renunciando, firmavit apocham.

Testes sunt Bartholomeum Miquel, faber lignarius, et Josephus Andreu, vitriarius cives Barchinone».

1660, febrer, 25. Barcelona.

Contracte d'aprenentatge entre Antoni Monner, fadrí escudeller, natural de Manresa, habitant a Barcelona, i el mestre escudeller Joaquim Coll, ciutadà de Barcelona. AHPB, Ramon Vilana Perles i de Ribes, Manual, 1659, desembre, 26 – 1660, desembre, 24, fol. 105r-vers

«Sobre las cosas avall scritas per y entre Anthoni Monner, fadrí scudeller, natural de la ciutat de Manresa, vuy en Barcelona habitant, de una, y Joachim Coll, escudaller, ciutadà de Barcelona, de part altre, són estats, fets y firmats los pactes y capitulacions següents:

«Primerament, lo dit Anthoni Monner, per temps de un any del die present en havant comptador se afirma y promet estar en casa del dit Coll per causa de aprendrer son officí de scudaller a la roda y altrament servir-lo a ell y a sa família en tot lo lícit y honest, lo utilós procurant, y lo danyós evitant, treballant dia y nit com se acostuma, y que li serà lleal y fidel, y que no li robarà res de casa sua, lo que si fa dóna facultat ha dit Coll que'l puga fer capturar y fer-lo restituir lo que se'n haurà aportat, la qual promesa y afirmament fa lo dit Monner ha dit Coll ab los pactes y condicions següents:

«Primo, que lo dit Anthoni Monner, per quiscun die estarà malalt en casa del dit Coll li hage de refer dos dias en sanitat, y per quiscun die de absència o de fuga li'n hage de refer un altre, a ús y costum de Barcelona, y que durant lo dit temps no se n'anirà de casa de dit Coll sens sa llicència, altrament fent lo contrari nunc pro tunc, vol incidir en pena de trenta lliures, la qual pena gratiosament se imposa, y vol que aquella sia y servesca per a dit Coll per a fer-ne sas lliberas voluntats.

«Item, ab pacte y condició que lo dit Coll hage de donar al dit Monner tot allò que per quiscun die guanyarà a més de quatre reals per jornal del que pintarà, comptant lo jornal conforme se acostuma comptar, y que dit Coll lo hage de tenir en sa casa provehüt en tots aliments necessaris.

Y ab los dits pactes y ni sens ells, promet las ditas cosas attendre y complir sens dilació ni excusa alguna, ab salari de procurador dins la present ciutat X sous y fora de aquella XX sous barcelonesos, a més dels quals promet restituir tots los gastos y despeses que per la cobrança y compliment de las cosas sobreditas ne sdevindran fer, ab totes obligations y clàusules oportunes y necessàries, scriptura de ters, obligació de persona y béns y ab totes renunciacions, tant de propi for com altres, y ab constitució de procurador per ser dia de St. Mathias, llargament y ab jurament.

«Item, lo dit Joachim Coll accepta en dexeble al dit Anthoni Monner y promet ensenyar-li lo dit son ofici conforme ell millor podrà apendrer, y que durant lo dit temps de un any lo tindrà en sa casa provehüt de tots aliments necessaris, a ús y costum de Barcelona.

«Y las sobreditas cosas, totes y sengles, ço és, las que a sa part tocan y pertanyen, attendrà y cumplirà sens dilació niscusa alguna, ab restitució de totes missions y despeses, obligació de sos béns y ab jurament.

«Testes sunt: Hyaccinthus Ferrer et Raphael Ferran, scriptores ambo Barchinone degentes».

1680, desembre, 4. Barcelona.

Capitulació entre els mestres escudellers de Barcelona, d'una part, i el pagès Josep Puig per la moltura de vernís. AHPB, Jacint Sescases, Manual, 1679, desembre, 27 - 1680, desembre, 23

«Dicto die.

«Sobre lo acte de concert y cosas devall scritas per y entre Francesch Puig, pagès, del lloch de St. Esteve de Ripollet, bisbat de Barcelona, de una; Joan Rossell, Llorenç Passolas, Pau Coll, Joseph Gastó, Josep Gastó, menor, Ramon Casas, Joseph Gual, Joan Macià, Joan Carreres, Joan Fortuny, Miquel Gallart, Rafael Coll, Andreu Targaró y Geroni Duxer, scudallers ciutadans de Barcelona, de part altra, per y entre ditas parts respective són estats, fets, pactats, firmats y jurats los capítols y pactes següents:

«Primerament, lo dit Francesch Puig, ab thenor del present capítol, convé y en bona fe promet als sobredits Joan Rossell y altres que per lo temps y espai de dos anys del dia de vint-y-quatre del present y corrent més en havant comptadors moldrà en lo molí que de present té y possehex en lo dit lloch de Ripollet tot lo vernís y barrella que los sobredits hauran menester en lo dit temps de dos anys per treballar y fabricar quiscú en sa casa

y obrador obra de scudaller, ab que dit Puig tinga obligació, a gastos y despesas suas, vernir-lo a cercar en la present ciutat y en las casas de quiscú de ells sobredits respective, y axí mateix després de ser mòlt dit vernís y barrella, tornar-lo a lurs casas, també a sos propis gastos.

«Item, ab pacte y condició que tots los sobredits tingan y quiscú de ells tinga obligació de donar y pagar al dit Francesch Puig per tots los treballs, a rahó de real per roba del que moldrà, fent emperò bona farina y rebedora a coneguda dels promens de la confraria dels scudallers, y en cas dit Puig no fes bona farina a gastos y despesas suas las hage de adobar y tornar a moldre.

«Item ab pacte y condició que ningú dels sobredits, durant dits dos anys, puga anar a moldrer en altre molí y, en cas se trobàs algú o alguns que anaven a moldrer en altre molí, tingan obligació de pagar axí matex a dit Francesch Puig quatre reals per quintar del vernís y barrella que aniran a módrer en altra part.

«Item, ab acte y condició que en cas en lo rech no y hagués aigua sufficient per a moldrer o que ploqués, en tal cas, dit Francesch Puig no sie obligat en moldrer; en cas emperò no molgués per culpa sua, tinga obligació, dit Puig, de refer los danys los ocasionaran.

«Et ideo nos dictae partes laudantes, etc.

«Cum salario procuratoris omnibusque obligationibus et submissionibus scriptura tercii obligatione bonorum omnium et juramento».

1687, novembre, 5. Barcelona.

Capitulació entre els majorals de la confraria de Nostra Senyora dels Dolors, fundada a l'església del monestir de Nostra Senyora del Bon Succés dels pares de servites, de Barcelona, i la confraria dels escudellers de la mateixa ciutat, sobre un nou pas que representa l'entrada triumpfal de Jesús a Jerusalem perquè processioni el dia del Diumenge de Rams.

AHPB, Jacint Sescases, *Manuale*, 1686, desembre, 30 – 1687, desembre, 24. fol. 65r-67v.

«In Dei nomine. Noverint univ.i, etc.

«Conciderant los Srs. majorals de la confraria de Nra. Sra. dels Dolors, fundada en la iglésia del monestir de Nra. Sra. del Bon Succés de pares servitas de la present ciutat, y obrers de dita iglésia, ser de llur obligatió exaltar la devoció de Maria Santíssima y, senyaladament, augmentar y añadir passos a la professó que tots anys lo Diumenge de Rams se fa en la present ciutat de Barcelona en memòria dels dolors que patí la soberana Verge en la vida, passió y mort de son fill Jesús, Salvador Nostro, exint de la dita iglésia del monestir de Nra. Sra. del Bon Succés y anant per los llochs acostumats de la present ciutat, han determinat añadir un pas en dita professó, ço és, lo St. Misteri de las triumpfal entrada de Christo Salvador Nostro a Jerusalem, y entregar aquell per aportar tots los anys perpètuament en dita professó a la confraria sots invocatió de St. Ypòlit, Sta. Justa y Sta. Rufina del offici dels escudallers de la present ciutat, la qual confraria, ab concell general celebrat a 31 de octubre prop passat, en poder de Jacinto Sescases, notari de Barcelona y scrivà de dita confraria, determinà y resolgué enpèndrer dit St. Misteri y aportar aquell quinscun any, perpètuament, en dita professó.

«Y per rahó y ocasió de la entrega que dits Srs. majorals y obrers han de fer a dita confraria dels dit St. Misteri y de la promesa que dita confraria ha de fer a dits Srs. majorals y obrers de aportar aquell perpètuament quiscun any en dita professó per y entre lo reverent pare mestre fra Sebastià Foxeras, prior de dit monestir y convent de Nra. Sra. del Bon Succés de la present ciutat, lo manífich Gismundo Bofill, doctor en drets, ciutadà honrat de Barcelona, Miquel Colomer, mercader, Joan Navés, notari públich de Barcelona, y Joan Baptista Viv., botiguer de teles, majorals de dita confraria de Nra. Sra. dels Dolors, Bonaventura Fornaguera, argenter, y Joan Rossell, passamaner, ciutadans de Barcelona, obrers de la iglésia de dit monestir de Nra. Sra. del Bon Succés de la present ciutat, de una, los promens y confraria de St. Ypòlit, Sta. Justa y Sta. Rufina del offici dels escudellers de la present ciutat y confreres de aquella, y los joves o fadrins de dit offici de escudellers, que baix en las firmas se continuaran, de part altra, fent estas cosas ab auctoritat y decret del il·lustríssim y reverendíssim Sr. bisbe de Barcelona, de son vicari general y official, baix auctoritzant y decretant, són vinguts a la capitulació avall escrita y següent:

«Primerament, los dits Srs. majorals y obrers de dita confraria de Nra. Sra. dels Dolors y iglésia del Bon Succés respective prometen als dits promens y confraria dels escudellers de la present ciutat que, en continent, firmada la present capitulació per las ditas parts, faran fer y fabricar lo dit St. Misteri de la triumpfal entrada de Christo Salvador Nostro en Jersualen y aquell, en fer acabat, entregaran ab acte públich a dits promens y confraria a efecte de aportar aquell en nom de la confraria quiscun any en dita professó perpètuament, la qual entrega faran de dit St. Misteri a punt de acabar aquell a la dita professó antes del Diumenge de Rams prop vinent del any 1688 per anar aquell dit any en dita professó y après quiscun any dega dita confraria de St. Ypòlit fer anar aquell adornat y il·luminat en dita professó, ab la decèntia que dita confraria podrà, y per ço, obliguan dits Srs. majorals y obrers tots los béns, rèdits y emoluments de dita confraria y obra respective, y axí ho firman y juran en deguda forma, largament.

«Item, los dits promens y confraria de St. Ypòlit, Sta. Justa y Sta. Rufina del offici dels escudellers de la present ciutat y confreres de aquella convenen y prometen a dits Srs. majorals y obrers firmar àpoca de la entrega se'ls farà de dit St. Misteri a punt d'anar aquells a la professó, lo qual en nom de dita confraria, y ab la decèntia, adorn y lluminària los serà possible segons sas forsas com està dit, aportaran aquell quiscun any perpètuament en dita professó del Diumeng de Rams se fa tots anys en memòria de dits dolors de Maria Santíssima, en la dita iglésia del monestir del Bon Succés de la ciutat, conservaran aquell a gastos de dita confraria cas se espallàs una figura qualsevol altre de dit St. Misteri y tindran perpètuament este per anar en dita professó, lo que prometen attendrer y complir, tenir y servir sens dilatió ni excusa alguna, ab restitutió de totas missions y despesas y ab la obligatió de tots y sengles béns, rèdits y emoluments de dita confraria de St. Ypòlit, Sta. Justa y Sta. Rufina dels escudellers de la present ciutat, i així ho firman faran en deguda forma llargament.

«Item, los dits Srs. majorals de la confraria dels Dolors de Maria Santíssima, y obrers de dita iglésia del monestir del Bon Succés convenen y prometen a dits promens y confraria de St. Ypòlit, Sta. Justa y Sta. Rufina dels escudellers de la present ciutat y demás officials de dita confraria, majorals, clavari y altres, en fer de dit St. Misteri, que en esdevenidor seran y

confreres de dita confraria de dit St. Misteri que en temps algú no se immiscuiran en cosa del règimen y administratió de dit St. Misteri, sinó que en lo cas de controvèrsia entre los confreres de dita confraria y de dit St. Misteri lo dicernit aquella hage de córrer merament per los promens y demés officials de dita confraria de St. Ypòlit dels escudellers y officials de dit St. Misteri, sens que dits Srs. majorals y obrers pugan, en manera alguna, ni per via directa ni indirecta, entrar ni immiscuir-se en compondrer y ajustar differències, si algunas se suscitaren en esdevenidor, lo que Déu no vulla, per rahó del règimen y administratió de dit St. Misteri, y axí mateix prometen dits Srs. majorals y obrers donar y ensicular los llochs de conservadors y seteners de dita confraria de St. Ipòlit dels escudellers per rahó de dit St. Misteri si y de la mateixa manera són insiculats los demés confreres dels altres Misteris van en dita professó, los quals posarà en las bossas per la extractió fahedora lo segon diumenge del corrent mes de novembre ara se acostuma tots los anys per la professó pròxim fahedora lo Diumenge de Rams 1688, los quals llochs insicularan en personas de subjectes seran proposats per dita confraria de St. Ipòlit.

«Tot lo que prometen ab obligació dels béns, rèdits y emoluments de dita confraria y obra, y ab jurament llargament.

«Et ideo nos dictae partes laudantes, etc.

«Testes sunt Joannes Miro, sutor, et Jacobus Pardinias, juvenis sutor Barchinone degens, ac Dominicus Matalonga, sutor Barchinone, qui, etc. de firmis Pauli Passolas, Michaelis Gallart et Anthonii Mariterra, procerum anno presentis et currenti dictae confrariae Sti. Hipoliti et Sanctarum Justa et Rufina officii scutellariorum presentis civitatis Barchinohe, Raymundi Cases, Raphaelis Coll, Ludovici Torrents, Petri Joannis Casals, Petri Joannis Matheu, Matia Burga, Salvadori Colom, Francisci Reig, Michaelis Carreres, Salvadori Macia, Hieronymi Lacruz, Josephi Coll, Antonii Biscompte, Andrea Targaro, et Joaniis Gener, omnium confratrum dictae confrariae convocatum et congregatum in aula domorum dictae confrariae sitarum in vico dicto dels Escudallers presentis civitatis Barchinone ubi est alias tanquam major et sania pars etc, habita racione absentii et concilium generali dicta confraria tenetium etc, nec non Bartholomei Albert, Joannis Casals, Francisci Matheu, Francisci Oliver, Paladii Coromines, Hiacinti Solanes, Joannis Figueras, Petr Pauli Ferran, Josephi Font, Francisci Coll, Antonii Mora, Josephi Mora, Benedicti Vila, Petri Marres, Dominici Miro et Francisci Borrell, omnis juvenis scutellariorum dictum officium scutellarii exercentium, in dicto consilio generali presentium, firmantium et jurantium et dictum Sanctum Misterium acceptantium et obligationum illud aportandi quolibet anno in dicta celebri et pública ac solemnii pompa vulgo professó promittentium.

Tetes firmarum reverendi patri magister fratre Sebastiani Foxeras, prioris dicti monasterii et conventus Beate Marie de Bono Successu, ordinis servitarum, magnifici Gismundi Bofill, u.j.d, civis honorati Barchinone, Michaelis Colomer, mercatoris, Joannis Naves, notarius publicus Barchinone et Joannis Baptista Viv., botigerii telarum, civium Barchinone, majoralium dictae confrariae Beatae Mariae Dolorum, in ecclesia dicti monasterii Beatae Mariae de Bono Successu instituta et fundata, Joannis Rossell, passamanerii, et Bonaventura Fornaguera, auri et argenti fabri, civium Barchinone, operarium ecclesiae dicti monasterii, qui in simul firmarunt et jurarunt Barchinone die sabbati octava predictorum mensis et anni sunt: Josephus Ramon, agricola

villa Sancti Baudilii de Lupricato, diocesis Barchinone, et Petrus Salvador, juvenis architector, Barchinone degens, ac dictus Joannes Naves, notarium publicum Barchinone et alter de infrascriptis, qui, etc.

Testes firmarunt Josephi Gasto, minoris dierum, Joannis Fuster, confratrum dicte confrarie, Josephi Macia et Jacobi Soler, juvenum scutellariorum sive dictum officium scutellarii exercentium; qui firmarunt Barchinone die trigessima prima et ultima mensis decembris, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo octavo sunt: magnificus Franciscus Fornaguera, u.j.D, Barchinone populatus, et Bernardus Font, agricola parrochia Sancti Vincentii de Hortis, diocesis Barchinone, ac Josephus Creus, scriptor Barchinone qui, etc.

Nos, Hieronymus Cortada et Codina, presbiter decretum doctor, in spiritualibus et temporalibus vicarius generalis et officialis pro illustrissimo et reverendissimo domino domno fratre Benedicto Ignasio de Salazar, Dei et Apostolica Sedis gratia, episcopo barchinonensis regioque consiliario, quia in huiusmodi instrumento non sunt que sacris contrarienter canonibus sanctorum patrum sanctionibus nec sacri consilii tridentini decretis nostram interponimus auctoritatem pariter et decretum in quorum fidem, etc,

«Datis Barchinone die vigesima secunda mensis martii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo octavo.

«Cortada et Codina, vicarius generalis et officialis.

«De mandato dicti illustris domini vicarius generalis et officialis.

«Dr. Franciscus Galvany, presbiter, notario et curiae vicariatus ecclesiastici barchinonensis scriba».

1690, febrer, 8. Barcelona.

Acte de presa de possessió de l'obrador del difunt Paulí Babot, escudeller, menor d'edat, per part de la seva vídua Verònica Babot.

AHPB, Antoni Navarro, *Manuale*, 1688, novembre, 25 - 1690, desembre, 22, fol. 168 i s.

«Possessio more solito propria auctoritate adepta per Veronicam Babot, viduam relictam Pauli Babot, minori dierum, quondam, scutellery civis Barchinone uti heredem vita sua durante hereditatis et bonorum quae fuerunt dicti quondam viri sui per ipsum instituta cum illius ultimo et valido testamento quod condidit et ordinavit apud notarium infrascriptum die octava currentis mensis february dicto nomine sine tamen praescriptio novationi et derogatione tacite vel expresse tenuti et possessionis quas de dicta hereditate et bonis sibi competunt rationi donis et aliorum jurium et hypothecarum suarum quae habet in bonis dicti quondam viri sui quae salve et illius sibi et suis [...] de toto illo operatorio scutellery cum duobus portalibus aperientibus, quam dictus quondam viri suum, dum vivebat, habebat et possidebat in presenti civitate Barchinone in vico dicta de na Sagra per quem itur de vico dels Escudillers ad hortum del Pagador general et ad vicum Novum, quam possessionem accepit qui sequitur modum videlicet quod constituta personaliter dicta Veronica Babot una cum mecum dicto et infrascripto notario et testibus infrascriptis, coram dicto operatorio, intus introhibet clausitque et aperuit januas portalium ejusdem operatorio in signum vere realis et actualis possessionis

protestaque fuit quod non solum re sed etiam corpori et animo predictum operatorium possidere intendebat de quibus, etc, eius fuerunt acta Barcinone, etc presente me, dicto et infrascripto notario et presentibus etiam Josepho Basses, fabro lignario civis Barcinone et Josepho Enrich, juvenum esparñañerio Barcinone, diginte pro testibus ad premissa vocatis, rogatis et assumptis.

«Item etiam dictam pocsionem continuando et ad alias non se dicurrendo actis dicta Veronina Babot uti heres prefata et sine prejuditio dictis tenuta et pocsionis accepit pocsionem de totis illis domibus cum duobus portalibus aperientibus quas similiter dictus quondam vir sum dum vivebat, habebat et possidebat in presenti civitate Barcinone in vico dels Escudellers clausisque et aperuit januas portalium dictarum domorum in signum vere realis et actualis pocsionis protestas quod non solum re sed etiam corpore et animo predictas domos possidere intendebat, de aquibus, etc, ques fuerunt acta Barcinone, presente me, dicto et infrascripto notario, et presentibus etiam dictis Josepho Basses et Josepho Enrich pro testibus ad predicta vocatis et rogatis.

1690, març, 5. Barcelona.

Conveni entre els mestres escudellers i els fadrins de la confraria de sant Hipòlit pel solucionar els problemes relatiu a la processó del Sant Misteri de l'entrada de Jesús a Jerusalem, que els havien enfrontat.

AHPB, Jacint Sescases, *Manuale*, 1689, desembre, 25 – 1690, desembre, 23.

«Com se haguessen suscitat alguns debats, qüestions y controvèrsias entre los mestres confreres de la confraria del gloriós sant Hipòlit dels escudellers de la present ciutat, de una, y los joves eo fadrins escudellers de dita ciutat, de part altra, acerca de la preheminiència dels puestos o llocs on anar ab lo Misteri de la triumfant entrada a Jerusalem lo Diumenge de Rams que dita confraria de joves eo fadrins escudellers [...] en la professó ab los sennors majorals de la confraria de Maria Santíssima dels Dolors en la iglésia del monastir y convent de Nostra Senyora del Bon Succés de la present ciutat instituïda y fundada, fan y acostuman fer quiscun any per la present ciutat lo mateix dia, en las quals controvèrsias pretenian dits joves eo fadrins escudellers que lo mayoral fadrí qui any li toca per anar en dita professó perpètuament a la mà esquerra del prom en cap de dita confraria y del majoral mestre de dit St. Misteri de la última filera si y conforme totas las demás confrarias que van a semblants profesions usan y observan, dient axí mateix que los demás mestres la ocasió que en dits jòvens eo fadrins se seran agregats a dit St. Misteri y a los ho avian promès de paraula, attès que ells entravan igualment en pagar los gastos que quiscun anys se oferian fer en dit Sant Misteri, y per ditas y altres rahons molt justas y equivalentes avian y devian anar en dita professió y gaudir axí mateix dels honors que han gaudit y gaudeixan los demás fadrins en llurs respetive confrarias en semblants profesions, y los mestres escudellers pretenian lo contrari per moltas rahons y causas que en cas se n'agués aportat lite o causa en aquella las allegarian llargament, emperò avent ells considerat que si los fadrins no anavan en dita professó junt ab dits mestres faria gran nota en la present ciutat, ja per ésser lo segon any que dits escudellers aportan dit Sant Misteri en dita professió com també redundaria en gran dany y detriment al culto divino y poch lluyment de dit Sant Misteri.

«Per lo tant, dits mestres escudellers de una, y dits joves eo fadrins escudellers, de part altre, los noms y cognoms de tots los quals baix en las firmas de cada qual de ells respective especificadors, fent estas cosas ab autoritat y decret del illustríssim y reverendíssim señor bisbe de Barcelona eo de son molt reverent vicari general y official per medi de algunas notables personas, la pau y quietut de ditas parts zelants, són vinguts a la transacció y concòrdia següent:

«Primerament és pactat y concordat que per quant los mestres escudellers eo tota la dita confraria baix ab altre capítol prometran asentir y consistir y altrament per causa y ocasió de la present transacció y concòrdia; per lo tant, dits infraescrits joves eo fadrins escudellers, ab thenor y sèrie del present capítol, asenten y consenten de que en la professó fahedora per dits mayorals de Ntra. Senora dels Dolors lo Diumenge de Rams pròxim vinent que serà als dinou del present y corrent més vagen y degan anar los promens de dita confraria tras lo dit Misteri de la triumfant entrada de Jerusalem, que és propri de dita confraria, clohent filera sense que ningun fadrí hi pugua contradir i fer-hi obstacle algú.

«Item, és pactat y concordat que de dit Diumenge de Rams del present y corrent any mil sis-cents noranta en avant quiscun any perpètuament se observe la forma següent: ço és, que lo prom en cap de dita confraria y, per sa ausència eo impediment, lo prom segon, y per ausència eo impediment de dit prom segon, lo prom tercer, y per ausència eo impediment de aquell, lo clavari de dita confraria, y faltant tots los sobredits, lo mestre qu'es trobarà confrare més vell de aquella, vage en lo últim y en mitg de las dos fileras de dit Sant Misteri, anant a la mà dreta de aquell lo mayoral mestre y, per falta o impediment de dit mayoral, lo clavari de dit Sant Misteri, y a la mà esquerra de dit prom, lo mayoral vell fadrí, y per impediment de dit mayoral vell fadrí, lo cardencer de dit Misteri, y per falta eo impediment de dits mayoral y cardencer fadrins, lo fadrí se trobarà més vell de dit offici.

«Item, és pactat y concordat que sempre y quant se oferirà fer algun gasto per rahó y ocasió del adorno de dit Sant Misteri tant los mestres com los joves eo fadrins entren en aquells igualment.

«Item, és pactat y concordat que dits fadrins de aquí al devant degan y pugan elegir un fadrí en lloch de andador per convidar y notificar lo fahedor per ocasió de dit St. Misteri solament als demás fadrins ab tal que lo prom en cap de dita confraria eo al que portarà veus de aquell fasse a saber per lo andador de dita confraria lo die y hora auran dits promens y confreres tenir consell al mayoral de dits fadrins a efecte de que pugua fer convidar los demás fadrins per llur andador.

«Item, és pactat y concordat que sempre y quant se juntarà lo consell de mestres y fadrins per cosas de dit Sant Misteri y per falta de fadrins se dexarà de tenir lo consell en haver-se ajuntat dos vegadas diferents sens haver pogut tenir aquell, la tercera vegada pugan los mestres tenir-lo y deliberar lo fahedor ab assistència sola de dos o tres fadrins, havent los demás de estar en la deliberació y conclusió que serà, es te feta y deliberada en dit consell.

«E finalment, etc.

«Et ideo nos, dictae partes, etc.

«Testes vero firma Antoni Ferran, Antoni Biscompte, procerum; Michaelis Carreres, andatoris, Petri Joannis Casals,

Joannis Gener, Antonii Maryterra, Joannis Fuster, Bartholomei Ombert, Benedicti Vila, Francisci Coll, Raymundi Casas, Josephi Gasto, minoris, Michaelis Gallart, Salvatoris Colom, Francisci Reig, Salvatoris Macia, et Josephi Coll, magistrorum; Francisci Maytheu, Josephi Puig, Antonii Mora, Joannis Casals, Jacobi Soler, Emanueli Rafols, Felicis Torrents, Hyacinti Solanes, Josephi Mora, Petri Marres, Palladii Coromines, Josephi Macia, Joannis Figueras, Hypoliti Ferran, et Jacobi Targaro, juvenum sunt, Franciscus Canadell, juvenis sutor, et Josephus Matas, magister scola, ac Josephus [...] scriptor, etc

«Testes vero firmæ Salvatoris Casas et Jacobi Artis et Hyeronimi Reig et Francisci Guasc, magistri, juvenum qui,,

«Factis Barchinone die 3 januarii 1691».

1692, agost, 26. Barcelona.

Requeriment fet pels prohoms i confraria dels escudellers contra els prohoms de l'any anterior perquè no havien passat comptes de la seva prohomenia, tal com hi estaven obligats, segons les ordinacions de la confraria dels escudellers.

AHPB, Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, nolietjaments y requestas, liber 2*, 1680, gener, 14 – 1694, abril, 2.

«Bé sabeu y ignorar no podeu vosaltres Miquel Gallart, Antoni Maryterra, Joan Fuster y Pere Joan Casals, tots mestres escudellers, proms y clavari que foren en lo any més propassat de la confraria dels escudellers de la present ciutat que, segons lo disposat en Reals Privilegis y ordinacions a favor de dita confraria, com és dit en acabar com acabareu vostres respective oficis tinguerau obligació de donar compte als proms qui vuy són del per vosaltres cobrat y administrat, y pagar y entregar lo que passats dits comptes restasseu deutors, sens que fins vuy hajau complert la dita vostra tant justa y rahonable obligació ans bé tingan entès dits proms qui vuy són que havent cobrat moltes y diferents quantitats les quals vos reteniu sens rahó alguna no obstant que sabeu y ignorar no podeu los molts ahogos en que se troba dita confraria ab tant gran càrrega de acreadors com sabeu que té per satisfer, los quals y complir a la concòrdia a ells firmada ha agut de imposar-se tants grans talls y taxes com sabeu que casi impossibilitan als confreres y singulars de dita confraria lo poder viurer, y assò tot ocasionat per lo poch cuydado que se ha tingut de que los proms y clavaris antecedents donassen lo degut compte y restituissan lo que havia entrat a sa mà y sia cert que a no tenir los proms que vuy són esta sollicitud hauria, sens remey, de plegar-se dita confraria y pedrer-se los confreres de ella per lo mateix camí que fins ara se ha perdut sens poder complir a dita concòrdia.

«Per tant, los dits proms, volent complir a dita sa obligació tant precisa oferint-se promptes per ohir dits comptes vos requirexan y interpelan que, encontinent, doneu dits comptes y pagueu y restituau lo que haveu cobrat y resta en poder vostre de dita confraria. Altrament vos protestan que passat lo termini per dits privilegis y ordinacions statuits procehiran contra vosaltres axí civil com criminalment devant l'legítim superior tant per las penas en dits privilegis y ordinacions statuides com altrament de la millor manera que de dret los serà lícit y permès, requirens -vos notari, etc.

«Die 26 augusti 1692 huiusmodi requisitio instantibus proceribus presenti et currenti anno confratria sancti Hypoliti scutellariorum Barchinone per Josephus Denius, scriptorem, fuit presentata et notificata supradictis Joanni Fuster, Joanni Casals, Michaeli Gallart et Antonio Maryterra, personaliter, Barchinone repertis fuit que cuilibet illorum tradicta copia el licita presentibus pro testibus Josepho Mora, juvene scutellario, et Josepho Darbo, studente».

1693, març, 9. Barcelona.

Requeriment fet pels fadrins escudellers contra els prohoms i confraria dels escudellers per no haver-los convocat al consell general de la confraria on es va tractar sobre un tema concernent al Sant Misteri, contravenint els acords amb els fadrins escudellers.

AHPB, Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, nolietjaments y requestas, liber 2*, 1680, gener, 14 – 1694, abril, 2.

«Bé sabeu y ignorar no podan Vostres Mercès Srs. Andreu Targaró, Francisco Reig y Jeronim Lacrus, lo corrent any proms de la confraria de St. Hipòlit dels escudellers de la present ciutat de Barcelona, com ab un consell general tingut y celebrat per dita confraria y confreres de aquella en poder de Jacint Sescases, nottari públic de Barcelona y escrivà dels negocis y Misteri de aquella, sots jornada de 15 janer 1690 se deliberà y feu conclusió que quisvulla mestre y fadrí que seria extret en portant de dit Misteri y no voldria fer la servitut caygués en pena de sis sous barcelonesos, aplicadora al que's trobaria subsegüentment extret, observant-se y continuant-se de exa manera fins y a tant hi hagués voler algú fer dita servitut.

«Y axí mateix ignorar no podan que ab la transacció y concòrdia feta, firmada y jurada per y entre los proms y confreres de dita confraria de una, y los fadrins escudellers de la present ciutat, de part altre, rebuda en poder del mateix Jacint Sescases, nottari, als sinch de mars de dit any 1690, fou avingut y concordat que los dits fadrins puguessan entre ells elegir un andador y, sempre que se oferís tractar negoci de dit Misteri, lo prom en ap de dita confraria eo lo portant veu de aquell degués, per lo andador de la confraria, fer notificar al andador fadrí la horas y die que's determinaria tenir consell a fi de convidar lo mayoral y demás fadrins y, en cas que per dos diferents vegadas se fos feta tal diligència y per falta de fadrins no's tenia consell, a la tercera vegada puguescan dits proms, ab la mayor part dels confreres y dos o tres fadrins solament, tenir consell, havent los demás fadrins de estar en tot lo deliberat en aquell.

«E com a notícia del mayoral fadrí y demás fadrins de dit ofici hage pervingut que vostres mercès, no obstant lo deliberat en dit Consell General, y lo pactat y capitulat en dita praechalendata concòrdia no duptaren, lo die set del corrent, tenir un adjunt en la casa de dita confraria per negoci de dit Misteri sense haver-o notificat ni fet notificar al andador fadrí y haver deliberat en aquell que attès que los fadrins extrets en portants de dit Misteri recusian portar aquell, que llogassen per dit efecte bastaixos, tot lo que no és lícit ni permès tant per las ditas com per altres causes y rahóns que en son cas, lloch y temps y quant menester sie faran constar.

«Per tant, y altrament constituït personalment devant vostres mercès Joan Figueras, mayoral, Joseph Puig, Jaume Targaró en nom de tots los demás los interpella y requereix que

per ninguna via directa ni indirecta posen en exequió semblant attentat y deliberat en dit adjunt, altrament los protestan apartant-se de la aggregació de dit Misteri y de tot lo per ell y demés fadrins promès tant en dita y praechalendada concòrdia y Consell General predit com altres concernent a dit Misteri y que's valdran per dit efecta de tots los remeys de justícia attès vostres mercès y la dita confraria ab tanta facilitat han contravingut y contravenen al pactat, jurat y deliberat en aquell, protestant-los axí mateix de tots danys, gastos y despeses y de tot lo demés lícit y permès de protestar requiren-vos nottari.

«Die 9 martii 1693 supradicta requisitio, instantibus dicti Joanne Figueras, mayoralí, Josepho Mora, Josepho Puig et Jacobo Targaro, juvenibus scutellariis, tan nomine proprio quam aliorum juvenum dicti officii fuit presentata Andrea Targaro, proceri confrariae Sancti Hypoliti scutellariorim civitatis Barchinone personaliter reperto in eius operatorio, per Josephums Denius, scriptorem substitutum Hyacinti Sascasas, notarius Barchinone, ei quem tradita copia presentibus pro testibus Joanne Paulo Roig, juvene guitarrerio, et Josepho Jauma, juvene gerrerio, Barchinone habitatoribus.

«Item, dicto die dicta requisitio instantibus supradicti fuit presentata Hieronimo Lacrus, proceri dictae confrariae in ordine tertio, personaliter repetto in operatorio Michaelis Carreres, scutellarii, per dictum Denius, scriptorem, presentibus pro testibus Francisco Nicas et Hyacinto Balaguer, juvenibus furneriis, Barchinone habitatoribus.

1694, març, 21. Barcelona.

Concòrdia entre els mestres escudellers i els fills de mestre i fadrins escudellers sobre el tema del Sant Misteri.

AHPB, Jacint Sescases, *Concòrdias, companyias, noli-etjaments y requestas, liber, 2, 1680, gener, 14 - 1694, abril, 2.*

«Havent-se feta y firmada concòrdia per y entre los proms y mestres confreres de la confraria de St. Hipòlit dels Escudellers de la present ciutat de Barcelona, de una part, y los jovens eo fadrins y fills de mestres de dita confraria, de part altre, rebuda en poder de Jacinto Sescases, notari públic de Barcelona y escrivà dels negocis de dita confraria als sinch de mars 1690 sobre la aggregació, regiment, govern y administració del Sant Misteri de la triunfant entrada de Jesús en Gerusalem que dita confraria aporta en la professó que la confraria de Maria Santíssima dels Dolors instituïda y fundada en la isglésia de Nostra Senyora del Bonsuccés del monastir y convent dels Pares Religiosos servitas de dita ciutat quiscun any en lo Diumenge de Rams fa y celebra per dita present ciutat, y com no obstant dita concòrdia y pactes en aquella continuats los demés anys y casi sempre se hagen experimentat entre ditas parts rinya, questions y debats no sols sobre la precedència dels puestos en dit Sant Misteri però encara sobre lo domini dels ornaments y cosas de dit Misteri, solució y paga del tall annuo entre ells imosat per lo lustre de aquell.

«Y considerant ditas parts que seria cosa molt llastimosa que per cosas de tant poca monta y punts tant leves de estat, dit Sant Misteri dexàs de anar en dita professó ab lo lluiment que es deu a tant santa y pia funció y devoció.

«Per ço, dits mestres escudellers, de una, y dits jovens o fadrins y fills de mestres, de part altre, los noms i cognoms dels quals baix en la firma de quiscú de aquells se especificaran,

fent emperò estas cosas ab authoritat y decret del Il·lustríssim y Reverendíssim Sr. Bisbe de Barcelona eo de son molt Reverent Vicari General y oficial en lo espiritual y temporal baix anthorissant y decretat, y en virtut de deliberació y conclusió feta en lo concell general vuy die present en poder de dit y baix escrit notari y escrivà, tingut y celebrat en las casas de dita confraria per lo present efecte per medi y intervenció de algunas devotas y benintencionadas personas lo augment del culto Divino desitjants y zelants, són vinguts ditas parts a la trasacciço y capitulació, pactes y ordinacions baix escrites y següents:

«Primerament, és estat pactat y ordenat que quiscun any se hage de fer extracció de majorals, cardencer y portadors de dit Sant Misteri y nominació de andador fadrí per a convidar los fadrins y fills de mestre a los concells celebradors per ocasió de dependèncias de dit Misteri en una de las festas de Nadal ab tal emperò que antes de passar a fer ditas extraccions y nominació degan y hagen lo clavari y credencer que acabaran llur exercici donar compte y rahó del per ells administrat, cobrat y pagat en llurs anys de clavariat y credença, sots pena de deu sous barcelonesos per quiscuna vegada que pasades ditas festas de Nadal seran estats requerits per los proms de dita confraria, per augment de dit Sant Misteri, pagadora dita pena de deu sous per lo clavari si ja no era, que lo no donar dits comptes lo clavari fos culpa del cardencer per no tenir-li regulats y aiustats aquells, que en tal cas dega dit credencer pagar dits deu sous de pena, constant emperò de requeriment fet per dit clavari al cardencer de paraula, en presència de dits proms, y sempre que se esdevindrà que algun o alguns que nos trobaran presents en concell quant se faran ditas extraccions y nominació y serà extret o nomenat en un dels sobrerreferits exercicis, degan y hagen los dits proms, clavari, credencer anar a donar las notícia després del concell.

«Item, és pactat y ordenat que en la nominació de andador per part dels fadrins y fills de mestres se hage de guardar y servir esta forma, ço és, que los proms degan proposar y fer terna de dos fadrins y un fill de mestre sobre los quals degan y hagen votar primerament los mestres y après los fadrins y fills de mestre, y aquell que constarà tenir més vots dega quedar elegit y anomenat en andador, lo qual en cas de renitència o nolència dega y hage pagar immediatament deu sous barcelonesos de pena, aplicadora en augment de dit Sant Misteri y pasar a fer-ne altre, lo qual també, en cas de excusa, dega pagar la matexa pena, y açò se hage de observar tantas quantas vegadas renunciaran y se excusaran de dita nominació, attès emperò que aquells qui auran renunciat y també los qui auran acceptat dit càrrech no pugan tornar a anomenar-se per lo mateix efecte que tots los altres no sien estats anomenats.

«Item, és pactat que lo andador anomenat que quedarà ab lo exercici totas las vegades que se haurà de juntar lo consell general o tenir algun adjunt per cosas concernients a dit Sant Misteri dega convidar tots los fadrins y fills de mestre de dit ofici de escudeller ab tal que los sennors proms degan noticiar-li lo die y hora per lo andador de dita confraria, perquè ab tota individuació y certitut puga convidar aquells.

«Item, és pactat y ordenat que totas las vegadas que se haurà convidat a consell y, per falta de mestres, no-s pugués tenir lo consell, degan y hagen tots los mestres que hauran faltat incórrer y caurer en la pena de dos sous barcelonesos per quiscú y quiscuna vegada, y axí totas las vegades que per falta de fadrins y fills de mestres no-s pugués tenir lo consell degan y hagen

tots los fadrins y fills de mestre que hauran faltat caure's en la mateixa pena de dos sous barcelonesos per quiscú y quiscuna vegada, y si vindrà lo cas que tant los mestres com los fadrins no arribaran a fer lo número de la major part dels dits dos llurs respective gremis degan uns y altres incidir y caurer en dita pena de dos sous, la qual servesca per augment y utilitat de dit Sant Misteri.

«Item, és pactat y ordenat que dits proms en ditas festes de Nadal hagen y degan fer extracció de portadors per aportar dit Sant Misteri en dita professó o altres que acàs se oferissen, ço és, quatre y un de socós dels mestres, y altres quatre y un de socós dels fadrins y fills de mestres, emperò si algun de dits extrets per alguna indisposició o llegalítim impediment no porà portar dit sant Misteri, si serà mestre, lo portador mestre de socós lo hage de portar per lo tal indisposat, y si serà fadrí o fill de mestre, lo portador de socors fadrí lo hage de portar per aquell, y no trobant-se llegalítimament impedit dega per si aportar-lo; altrament cayga en la pena de sis sous barcelonesos, la qual pena dega y hage servir per augment de dit Sant Misteri.

«Item, és pactat y ordenat que lo que serà estat extret y haurà acceptat lo càrrech y exercici de majoral de dit Sant Misteri tant dels mestres com dels fadrins y fills de mestre no puga tornar a exercir la majoralia, que tots los que ni hauran exercit dit ofici primer ne sien passats, no entenent emperò que si algun fadrí serà estat majoral après de trobar-se examinat puga impedir-se-li lo ésser majoral mestre o fadrí.

«Item, és pactat y ordenat que la filera de dit Sant Misteri se componga en esta forma, ço és, que en lo mig de la clohenda de dita filera vage y dega anar lo prom en cap portant o anant a la mà dreta de aquell lo majoral mestre y, a la mà esquerra, lo majoral fadrí y, devant, lo majoral mestre lo clavari y, devant, llo majoral fadrí, lo credencer, emperò si lo prom en cap per alguna indisposició no podia anar en dita professó, dega anar en son lloch lo prom segon y, per defecte o impediment de prom segon, dega anar-hi lo prom tercer y, en defecte o impediment dels sobredits, dega anar-hi lo clavari de la confraria. Y si lo majoral mestre se trobarà indisposat o llegalítimament impedit per anar en dita professó dega anar en lo puesto de aquell lo clavari de dit Misteri, y si dit clavari se trobàs impedit, dega anar-hi lo mestre més vell de mestratge de dita confraria, y sempre que lo majoral fadrí se trobarà indisposat o impedit llegalítimament per anar en dita professó dega y hage anar en lo lloch y puesto de aquell lo credencer, y en cas que dit credencer se trobàs aximateix indisposat o impedit, dega y hage anar en lo puesto del majoral fadrí lo fadrí o fill de mestre ques trobarà més vell del exercici de escudeller.

«Item, és pactat y ordenat que quiscun any lo clavari de dit Sant Misteri hage y dega comprar una pessa de bocaram bo y rebedor y aquella partir igualment entre dits majoral mestre y majoral fadrí a efecte de fer-se una vesta per lo die del Diumenge de Rams per anar en dita professó havent quiscun de aquells de pagar lo més que se oferirà gastar per dita vesta.

«Item, és pactat y ordenat que per donar forma y camí que los fadrins y fills de mestres portadors vagen en dita professó ab tot llument la dita confraria de Sant Hipòlit los hage de donar y entregar com ab thenor del present capítol donar y entregar prometan quatre vestas de las que vuy se troban en poder de dita confraria per esta vegada, y no més, y axí mateix quiscun any després de feta dita professó se ls hage de donar y entregar la vesta que s'és estada feta nova per dit majoral fadrí havent

aquells de restituhir a la dita confraria eo proms de aquella la vesta més vella qu'els sobra a fi de beneficiar-la per augment de dit Misteri, las quals vestas degan conservar dits fadrins eo fills de mestre perquè tots los anys assistescan ab tota decència en dita professó, y lo endemà de la professó lo majoral fadrí credencer y andador degan y hagen anar a replegar ditas vestas dels portadors fadrins y fills de mestres y posar-las y recondir-las allí ahont los apareixerà més convient per la conservació de aquellas, havent de pasar a fer la mateixa diligència lo majoral mestre y clavari de dit Misteri ab los portadors mestres y portar-las en la casa de dita confraria, las quals vestas quiscú dels portadors dega fer netejar la sua a sos propis gastos.

«Item és pactat y ordenat que immediatament que serà acabada y finida la dita professó de Diumenge de Rams sens mora ni tardança alguna degan y hagen dits portadors, tant mestres com fadrins y fills de mestre, junt ab los demás oficials de dit Misteri aportar-lo en lo puesto y casa que lo majoral fadrí o fill de mestre los assenylará, y tenir lo dit majoral fadrí adornat y parat tot lo endemà, emperò pasat aquell dia degan lo clavari y credencer de dit Misteri anar a replegar tots los ornaments de aquell y recondir-los dins una caixa que per lo present efecta se posará dins la casa de dita confraria ab sos panys y claus, la una de les quals tinga lo clavari y la altra, lo credencer, los quals ornaments lo dit clavari, a la fi de son clavariat, los dega entregar ab inventari al clavari nou junt ab dita caixa y claus.

«Item és pactat y ordenat que ningun ornament, vestas ni altres cosas de dit Sant Misteri pogan dexar-se a ninguna persona sens expressos llicència, consentiment y voluntat dels proms majorals y demás oficials de dit Misteri, sots pena de tres lliuras barcelonesas per quiscuna vegada, pagadoras per lo contrafahent y aplicadora a dit Sant Misteri, y de refer lo dany o detriment que haurà patit lo que se haurà dextat.

«Item, és pactat y ordenat que sempre y quant per algun sinistre lo dit Sant Misteri patirà alguns danys o detriment o altrament necessitava de adobatió y refer-lo, degan los sennors proms ajuntar concell junt ab dits fadrins y fills de mestres y, en aquella, anomenar quatre personas, ço és, dos mestres, un fadrí y un fill de mestre, los quals, unànimes, degan fer mirar y regonèixer lo dany y haurà en dit Sant Misteri y, tinguda relació de lo que se haurà de gastar, degan fer un tall igualment pagador per los mestres, fadrins y fills de mestres, cobrador per lo clavari y en socós de dit Sant Misteri.

«Item, és pactat y ordenat que tots los mestres, fadrins y fills de mestre que assistiran y aportaran atxes en dit Sant Misteri degan y hagen quiscú posar-se en son lloch y puesto segons los anys y antiguitat que tindrà de mestratge o fadrinatge, havent de cedir los més jovens del estament la preheminiència als més antichs, emperò si alguns tindran devoció de fer-hi aportar atxe no podent-hi per si propi assistir, degan las tals atxes posar-se devant lo Misteri sense repugnància y contradicció.

«Item, és pactat y ordenat que per quant la aggregació de dit Sant Misteri no té rendes de censos y censals ni altrament de ahont poder pagar y satisfacer los gastos que quiscun any se ofereixen per lo lustre y decència de dit Sant Misteri, per ço, és estat determinat y resolt que se hage de imposar, com ab thenor del present capítol ab aquells modo y manera que de dret podan y deuhan quiscu dels agregats de dit Misteri tant mestre y fadrí com fill de mestre se imposa sobre si y sos béns un tall de sis sous pagador quiscun any, y no més, los quals sis sous prometen pagar quiscun any al clavari de dit Misteri sens

dilació ni excusa alguna, ab salari de procurador acostumat dins Barcelona de deu sous, etc, ab refacció y esmena de tots gastos, missions y despensas que per ocasió de dita cobrança no patirà y suportaràlo clavari de dit Misteri, ab totas renunciacions, axí de propri for com altres y demés clausuras guarentigiades ab escriptura de ters y obligació de la persona y béns de quiscun de ells a soles per ésser estat axí expressament entre ditas parts convingut per major força y subsistència del culto y veneració de dit Misteri, y ab constitució de procurador dels escrivans, nuncions de la cort del magnífich regent la vegaria de Barcelona per ser die feriat de Diumenge, y ab jurament llargament.

«Item és pactat que tant lo resultant de dit tall de sis sous com de renunciacions de puestos y penyoraments no puga dit clavari gastar-ho en altre cosa que en augment de dit Misteri, altrament dega refer-ho de sos béns propis, lo qual clavari dega, junt ab lo credencer, tenir una llibreta y en ella asentar lo pagat y rebut ab las rahóns y causas, dias, noms y cognoms a qui se haurà pagat o de qui se haurà rebut y cobrat perquè lo die de la difinició de comptes queden aquells ben justificats y tots tingan intel·ligència del administrat.

«Item, és pactat y ordenat que immediatament que los aprenents hauran acabat lo temps del aprenentatge degan los proms de dita confraria fer-los agregar a dit Sant Misteri, jurar y firmar las presents capitulacions perquè lo número dels agregats quede augmentat y dit Sant Misteri més venerat y lluit.

«Item, és pactat y ordenat que se hagen de anul·lar y cancel·lar, com ab thenor del present ditas parts cancelian y anulian los pactes y capitulacions y totas y sengles cosas de la sobrehalendada concòrdia y altres forçan fetes entre los dits mestres de una, fadrins y fills de mestre de part altre rebudes en poder de qualsevols notaris contradictoria als pactes y coses continuades en la present capitulacio y ordinacio, volent que aquell y aquells sien de ninguna força ni valor y com si fets y fetes no fossen y no se'n puga haver rahó en judici ni fora de aquell.

«Item, es pactat y ordenat que se dega y hage entregar una copia de las presents capitulacions y ordinacions al majoral fadri per a tenir-la custodida en la caixa dels ornaments de dit Sant Misteri.

«Finalment, etc.

«Et ideo nos dicte partes laudantes approbantes.

«Testes firmarum Antoni y Ferran, Antoni Biscompte et Bartholomei Ombert, procerum; Salvatoris Colom, clavary, Francisci Matheu, andatoris, presenti et currenti anno dicte confrarie, Petri Marthiris Lapuja, Antoni Mariterra, Joannis Fuster, Francisci Coll, Felicis Torrents, Antoni y Mora, Josephi Ribas, Emanueli Rafols, Pauli Passolas, Michaelis Gallart, Francisci Reig, Josephi Coll, Pauli Borgonyo, Benedicti Vila et Andrea Targaro, magistrum; Petri Marres, Josephi Puig, Joannis Figueras, Josephi Mora, Joannis Casals, Pallady Corominas, Hyeronimi Reig, Jacobi Targaro, Hyacinti Solanes, Jacobi Artos, Joannis Rafols, Michaelis Lapuja, et Joannis Xabot, juvenum sunt. Bartholomei Esplugas et Isidrus Mora, ligni fabri, ambo cives Barchinone, ac Josephus Renius, scriptor Barchinone, qui etc».

1695, abril, 11. Barcelona.

Empenyorament fet pels prohoms de la confraria dels escudellers a Elisabet Mas i a una altra dona per vendre obra escudellera.

AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1695, gener, 9 - 1695, desembre, 21, fol. 78v-80r.

«Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo sexentesimo nonagesimo quinto die vero undecima mensis aprilis anni intitulata, presente at ad hec vocato atque requisito Hieronymo Rates scriptor jurato sub me Francisco Topi et Comes, nottario publico regioque collegiato Barchinone et scriba negotiorum confatrie Sti. Hipoliti scutellorum presentis civitatis Barchinone infrascripto et presentibus etiam Francisco Prats, mulione, et Ignasio Padro, de familia magnifici Joannis Basia, regii alguatziri Barchinone populati pro testibus ad infrascripta vocatis Josephus Coll et Petrus Paulus Ferran, scutalleriis Barchinone, cives anno presenti proceres (una cum Paulo Passolas, etiam scutellerio cive Barchinone ab huiusmodi acto carente) dicte confatrie scutelliorum, et Antonius Mora, etiam scutellerius civis Barchinone, munitor vulgo andador eiusdem confatrie, constituti personaliter (cum assistentia tamen et interessentis dicti magnifici Joannis Basia alguatziri) coram et ante presentie Elisabethis Mas, uxoris Joannis Mas, agricola civis Barchinone, personaliter reperte et adinvente intus botigiam domorum sue propria habitationis quas fovet intus presentem civitatem Barchinone in platea vulgariter nuncupato del Born qui quidem sic personaliter constituti coram dicto substituto meo et testibus prelibatis dictus Josephus Coll, alter ex dictis proceribus, petiit abs dicta Elisabet Mas eandemque requisivit infrascripta et sequentia vulgari sermone declarata.

«Elisabet Mas, digau per compte de qui veneu la obra de terra del ofici de escudeller de que teniu la present botiga parada. Al que respongué la dita Elisabet Mas en presència dels sobredits testimonis que la dita obra venia ella dita Elisabet Mas per compte de Pau Babot, escudeller, ciutadà de Barcelona.

«A vista del que lo dit Joseph Coll en presència dels sobredits requirí a dit Joan Basia la prengué de jurament.

«Y en continent respongué la dita Elisabet Mas que ella no tenia sinó en una ànima y que aqueixa volia salvar y que per consegüent no tenian que pendrer-la de jurament, que diria la veritat. Y que la veritat del fet era que la obra de escudeller que té en sa botiga com són plats y platas, escudelles y demés terrissa era pròpria de ella dita Elisabet Mas, la qual avia comprada y acostuma comprar a dit Pau Babot la qual la y acostuma vendre alguna cosa menos del que la acostuma vendre als demés, so és, los plats blaus grans a vint-y-dos reals la grossa y los plats xichs a real quiscuna; y las platas xicas, a un sou quiscuna, y que ella dita Elisabet Mas tornava a vendre la dita obra y procurava guanyar-hi lo que podia.

«Y encontinent lo dit Joseph Coll, de voluntat de son company, instà i requerí a dita Elisabet Mas pagàs la pena de vint sous en què avia incidit venent eo revenent la dita obra de escudeller fabricada en la present ciutat de Barcelona com actualment se avia trobat vendre-ne una partida a un triginer.

«Attès per reals privilegis a dita confraria concedits està provehüt lo vendre eo revendre semblant obra de escudeller a personas que no han examinats per dita confraria del dit ofici de escudeller eo que no sian confreres de dita confraria eo bé entregàs penyoras equivalents a dita pena y gastos.

«Y la dita Elisabet Mas responnent digué que no volia entregar dinés emperò que entregaria penyora.

«Y encontinent entregà al dit Joan Basia, aguasil real, dos culleras de plata, lo qual las prengué a efecte de aportar-las a la guarda per las rahons sobredits.

«E semblantment per lo dit Josep Coll fonch la dita Elisabet

Mas requerida que encontinent plegàs y retiràs la obra de escudeller que tenia parada en la porta y se abstingués de ara al davant de vender o revendre aquella, que altrament els dits proms la penyorarien tantes quantes vegades seria trobat fet lo contrari, segons thenor de dits reals privilegis a dita confraria concedits.

«De quibus, etc.

«Dicto die, etc.

«Simile pignorum factum ad instanciam supradictorum procerum prehabite confatria Sti. Hipoliti scutellariorum presenti Barchinone civitate Paulo Passoles, scutellerio, cum assistentia supradicti Joanni Basia, regii alguatziri, in quadam domo sita in eadem presenti Barchinone civitate in vico vulgariter vocato dels Escudellers, ante domos nobis Josephi de Balaguer, regii senatoris, in qua sola inventa fuit quedam mulier que suum proprium nomen ac cognomen exprimere noluit; cuius quidem pignorum vigore ex eadem domo apprehensa fuit quedam olla aera vulgo una olla de aram mitxansera ad effectum, illam ferendo ad custodiam regium pro pena incurta consequenda. De quibus, etc.

«Testes sunt: Petrus Andreu, juvenis sutor, Barchinone commorans, et Ignatius Padro, famulus dicti Basia, et Hieronimus Rates, scriptor dicte civitatis, quod ultimus, etc.»

1705, febrer, 19. Barcelona.

Esriptura d'atestació feta pel notari Francesc Topí i Comes.

AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1704, desembre, 29 - 1705, desembre, 20.

«In Dei nomine. Amen.

«Sepan quantos esta pública escritura de attestación vieren y leyeren como a los dies y nueve días del mes de febrero, anyo del nacimiento de Nuestro Sr. Dios Jesuchristo de mil siete cientos y sinco, presente y ciertas cosas llamado, requerido y rogado, yo, Francisco Topí y Comes, por las autoridades apostólica y del Rey, nuestro Senyor (Dios le guarde), sscrivano público y del número y Collegio de los Escrivanos públicos y reales collegiados d'esta Exma. Ciudad de Barcelona, abaxo escrito, y presentes también por testigos Pasqual Brugada y Juan Serras, licenciados en artes, moradores en esta dicha Exma. Ciudad, para las cosas abaxo escritas, llamados y rogados; constituidos personalmente ante mi, dicho y abaxo escrito escrivano y testigos arriba nombrados, el Rmo. padre fray Joseph Costa y el Rmo. padre fray Manuel Mariano Ribera, religioso, sacerdote, ambos del Real Monasterio y Convento de Nuestra Señora de la Merced redempcion de cautivos christianos de la mesma ciudad, personalmente hallados en el mesmo monasterio; los quales, mediante el juramento que extrajudicialmente prestaron sobre sus pechos en forma de sacerdote a Dios Nuestro Senyor Jesuchristo y a sus Quatro Sanctos Evangelios en mano y por orden de mi, el escrivano arriba nombrado, en presencia de los dichos testigos de dezir toda la verdad en la relación abaxo escrita, hizieron la dicha relación, la qual assi como se iba pronunciando fue por mi dicho escrivano reducida en escritos, cuyo thenor es el que se sigue:

«Nosotros, el maestro fray Joseph Costa, prior, y el maestro fray Emanuel Mariano Ribera, religiosos sacerdotes ambos del

real monasterio y convento de Nuestra Señora de la Merced, redemción de cautivos, d'esta Exma. ciudad de Barcelona, mediante el juramento que tenemos prestado en mano y poder del Escrivano abaxo escrito, atestiguamos y hazemos fe y verdadera relación: que en el convento de religiosas Bernardinas de la Virgen de Nazaret desta ciudad de Barcelona se halla una antigua cofradia baxo la invocación de San Hipólito, cuyos cofrades han tenido siempre por especiales patronas y protectoras a las sanctas vírgenes y mártires Justa y Rufina.

«Que en el libro de dicha cofradía que es de Olleros y Ladrilleros se hallan ciertas ordinaciones entre las quales la una es que todos los cofrades hayan de pagar en todos los sábados un dinero para la arca y conservación de dicha cofradía, mandando con cierta pena que ninguno de los cofrades pueda tener obra alguna de dicho su oficio en las puertas de sus casas los días de las fiestas de Sant Hipólito y de las Santas Justa y Rufina, las quales ordinaciones fueron firmadas por la majestad del Senyor Rey, Felipe Segundo, con su Real privilegio dado en Barcelona a último día de junio de mil quinientos noventa y nueve.

«Que se halla en dicho libro un breve apostólico de la Santidad de Innocencio Undécimo (.....) el qual concede indulgencia plenaria a todos los cofrades de dicha cofradía fundada en dicho convento de Nazaret, con estas palabras:

«Ac eisdem nunc et pro tempore existentibus dicte confraternitatis confratribus et consortibus etiam ven(..) poenitentibus el confessis ac sacra communionem refectis qui supradicta confraternitatis, ecclesiam seu capellam vel oratorium die festo earundem sanctarum Justa et Rufina a primis vesperis usque ad occasum solis festi hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principium concordia, heresum extirpacione ac sancta Matris Ecclesia exultacione ac sancta Matris Ecclesie exaltacione pias ad Deum preces exsuderint plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

«Que en el retablo de dicha cofradía colocado en dicha iglesia de la virgen de Nazaret, que es antiquísimo, se hallan pintadas dichas santas Justa y Rufina.

«Que en la misma ciudad de Barcelona se halla otra cofradía de los Escudilleros erigida y fundada en el Real Convento de Sancta Eulalia del Real Orden de Nuestra Señora de la Merced, redemción de cautivos, baxo la invocación de San Hipólito, mártir, la qual cofradía tiene y ha tenido siempre por singulares patronas a dichas Santas Vírgenes y Mártires Justa y Rufina.

«Que en el archivo de esta cofradía se halla un libro de cosas pertenecientes a aquella y entre otras se lee un privilegio que le concedió el Exmo. Senyor Don Bernardino de Cárdenas, duque de Maqueda, Virrey y Capitán General del Principado de Catalunya, cuya data es en Barcelona a quatro de Abril de mil quinientos noventa y tres, confirmando ciertas ordinaciones hechas por dicha cofradía con motivo, entre otros, de sobrellevar las cargas de la celebración de dos fiestas anuales, una de San Hipólito y otra de las Sanctas Justa y Rufina.

«Mas se halla en dicho libro un Consejo General de dicha cofradía, en tres de Agosto de mil quinientos setenta y quatro, para la fiesta eclesiástica de dichas Santas, decretado por el Ordinario de Barcelona, a qual Consejo General es del thenor siguiente:

«Convocato et congregato general e consilio confrarium

confratria sancti Hipoliti figulorum sive dels Escudellers, presentis civitatis Barchinone, more solito in domo honorabili Francisci Serra, infrascripti de mandato infrascriptorum honorabiles procerum in qua siquidem convocacione inter fuerunt et presentes fuerunt honorabiles Franciscus Agusti, Rafael Passolas et Joannes çà Font, proceres prefata confratria anno presentis, Guillermus de Pau, Joannes Boves, Joannes Massó, Ludovicus Figueres, Bernardus Llevaneras, Antonius Vidal, Antonius Mestre, Rafael Orta, Joannes Ragues, Anticus Porta, Joannes Pujadas, Hieronymus Planas, Bernardus Callar, Joannes Costa, Joannes Porta, Bartholomeus Cardenyas, Franciscus Serra, antedictis, Joannes Casapera, Antonius Pelegri, Joannes Perez, Jacobus Seravall, Stephanus Cardenya, Carolus Franch, Marcus Sayol, Bartholomeus Costa, Joannes Domenech, Michael Comalada, Antonius Sadurni, Michael Castanyera, omnes confratres ejusdem confratria tamquam major et sanior partis ejusdem Generalis Consilii Consilium generale ibidem vos? alias congregari consuevit pro similibus et aliis actibus predicta confratria quantum vis arduis facientes et tenentes et totam dictam confratriam reputantes factis quibusdam propositionibus et precedentibus per organum et vocem prefati honorabili Francisci Augusti, proceris in ordine primi desuper mencionati inter alias.

«Que les ha parecido a él y a sus companyeros en lo cargo de prohombres que por reverencia e honra de las gloriosas mártires y amadas en Jesuchristo santas Justa y Rufina celebrar y guardar la fiesta y día de aquellas que no dudaron antes bien con grande consuelo y voluntad quisieron padecer martyrio y muerte por la fe y amor de Jesuchristo y proponerlos para que sobre ellos hagan la deliberación que más les placiera, movidos en esso con motivo de que por toda Espanya por todos los que fabrican obra de tierra guardan y veneran su bendito día y fiesta; y dicho General Consejo, oída y entendida dicha proposición y considerando lo sobredicho, y que mediando los ruegos y intercessión de los Santos gloriosos, son librados de muchos grandes y excessivos trabajos y subvenidos en nuestras necessidas (sic) y otras cosas premeditadas (...) por esso de voto y parecer, haziendo de esto para mayor corroboración con decreto del Ilustrísimo y Reverendísimo Señor Obispo de Barcelona o del muy Rmo. Señor Vicario General en lo espiritual y temporal de dicho Obispo que dicho dia o fiesta de las sobredichas santas Justa y Rufina para siempre por todo el officio de los escudilleros todos los anyos haya de ser guardada, teniendo las puertas cerradas, no para vender, si y según guardan y veneran la fiesta del glorioso mártir san Hipólito, y que en la vigilia y dia de dichas Santas se hagan y celebren los officios cantados en los quales hayan de assistir y assitan los cofrades, si según está provehído y en uso por dicho día del glorioso San Hipólito, y baxo las penas ya estatuidas y mediante un juramento que hazen y prestan de tener y observar las cosas sobredichas.

«Ego, Onofris Paulus Sellers, Decretorum Doctor Canonicus Ecclesie Barchinone, officialis et in temporalibus et spiritualibus Vicarius Generalis pro Ilustrissimo et Reverendissimo Domino Don Martin Martinez del Villar, Episcopo Barchinone, predictae deliberationi (in) quantum a jure non deviat officio quo fungis auctoritatem interpono pariter et decretum die decima sexta Septembris, milllesimo quingentesimo septuagesimo quarto.

«Que en dicho archivo de dicha cofradía se hallan una bula apostólica del papa Gregorio XV dada en Roma, anyo de la Encarnación de mil seiscientos veynte y uno, anyo primero de

su pontificado, con la qual conceden muchas indulgencias a la cofradía de San Hipólito de dichos Escudilleros instituida en la iglesia de Santa Eulalia del orden de la Merced de Barcelona, y entre otras cláusulas se lee la siguiente:

«Praeterea dictis confratribus vere poenitentibus et confessis ac sumto Sanctissimo Eucharistie Sacramento qui eandem ecclesiam in anuntiationis et Nativitatis beate Marie virginis in sancti Josephi necnon sanctarum Justa et Rufina festivitibus etiam singulis annis visitaverint et oraverint ut supra septem annos Et totidem (...) dragennas et auctoritate et thenore praedictis misericorditer (...) Domino relaxamus presentibus perpetuis futuris temporibus et duraturis.

«Más se halla en dicho archivo otra bula de la santidad de Alexandro Séptimo dada en Roma en doze de Agosto de mil seiscientos sesenta y quatro con la qual, para mayor aumento de la dicha cofradía de San Hipólito, se conceden muchas indulgencias y, entre otras, siete anyos y otras quarentenas et perdón a los que contritos, confessados y comulgados, visitaren la iglesia, capilla o oratorio de dicha cofradía en los días de santa Eulalia, de la Assención del Señor, de santa Justa y Rufina y de la dominica infra octava de la Concepción de Nuestra Señora.

«Más se halla en dicho archivo una fundación de aniversario hecha por maestro Vidal, cofrade de dicha cofradía, celebradero en la vigilia de santa Justa y Rufina.

«Más en la cada de dicha cofradía se halla un quadro muy antiguo en que sobre fusta estan pintados San Hipólito y Santas Justa y Rufina.

«Más en el retablo de la capilla de dicha cofradía en la iglesia de la Merced de Barcelona, se hallan tres statuas de sculturas de las quales la que está en medio es de San Hipólito y las dos colaterales son de santa Justa y Rufina.

«Que en el archivo del Real convento de la Merced de Barcelona se halla el breviario antiguo del orden Mercenario, reimpresso en Barcelona, anyo mil quinientos y sesenta, en el qual, esso es en el sexto de las chalendas de agosto, se leen las liciones siguientes:

«Sanctarum Justa et Rufina, martyrium officium duplex.

«Oratio.

«Da nobis, Domine Deus noster Sanctarum Martyrum Justa et Rufina palmas incessabili devotione venerari, ut quas dignamente celebrare non possumus humilibus saltem frequentemus obsequiis. Per, etc.

«Lectio prima.

«Justa et Rufina, matrone christianissime, pauperitate detentae, vasa fictilia mercabantur: ex quoque necessariis sibi ad victum reservatis indigentium inopiam.

«Lectio secunda.

«Cum autem in platea vasa suas distraherent matrona ipsius oppidi idolum lapideum nomine Salabonem circumferentes juxta morem suum gentilem petebant a foeminis Dei vas aliquod ad usum Dei sui sibi offerri quod cum illa uti christianae facere denegarent: in diosnatae matronae idolum super carum fictilia jactaverunt eaque omnia contriverunt Justa vero et Rufina idolum e contra abiicientes confugerunt.

«Lectio Tertia

«Cum igitur apud Diogenianum preasidem de hoc Dei

famula accusarentur juisiteas in antissima carceris custodia retrudi. Ubi primo equilei ex tensione et unguarum laniationis vexata sunt. Postmodum viedias et variis langiribus afflicta. Inde de quoque educta cum praeses ad partes aliias iter acciperet per loca aspera et confragosa nudis pedibus. Postquam trahuntur jamdem in civitatis Hispalensi. Post plurima supplicia beata Justa spiritum in carcere exalavit. Rufina vero servix in confessione confacta est, cujus cadaver combustum est; ossa autem illius et corpus Justina a Sebino episcopo in civitate Hispalensi praedicta tumulata sunt.

«Assí mismo en dicho archivo del convento de la Merced de Barcelona se halla el missal antiguo de dicha orden reimpresso en Barcelona anyo mil quinientos y setenta en el qual se halla la missa de Santas Justa y Rufina vírgenes y mártires que todo es de communi plurimarum virginum et martyrum.

«Todo lo que dezimos saber y sabemos muy bien por haver lo visto si y de la mesma conformidad que arriba está expressado en los libros, autos y escrituras de que arriba se haze mención. De los quales fiel y legalmente sacamos la susOdicha nuestra relación a más de que por la mayor parte ha sido y es lo susodicho muy notorio.

«Y esta es la verdad y como a tal afirmamos todo lo contenido en nuestra relación baxo el juramento que tenemos prestado.

«De todas las quales cosas assí como arriba se refieren los dichos reverendísimo padre y prior y maestro fray Joseph Costa y padre maestro fray Emanuel Mariano Ribera pedieron y requirieron a mi dicho y abaxo escrito escrivano sacasse esta pública escritura para que a todos conste de esta verdad y de ella diesse copia o copias a qualesquier persona o personas a quienes fuesse interés.

«Que fue fecha en esta excellentíssima ciudad de Barcelona dia, mes y anyo arriba expressados, presente yo dicho Francisco Topí y Comes, escrivano público arriba nombrado, y presentes también los dichos testigos para dichas cosas llamados y rogados».

1715, juliol, 7. Barcelona.

Pactes entre els prohoms i confraria de sant Hipòlit dels escudellers de Barcelona i els pagesos Josep Castelló i Jeroni Piera pel subministrament de terra apta per a l'ofici d'escudeller. El contracte fou per un any, i el preu, d'una lliura i dos sous per cada carretada de terra.

AHPB, Francesc Topí i Comes, Manual, 1712, desembre, 28 - 1716, desembre, 20, fol. 326r-237v.

«Die VIII July MDCCXV.

«Sobre lo acte de assiento avall escrit per y entre los honorables proms y confraria de mestres escudellers de la present ciutat, los noms y cognoms dels quals bax son las firmas se expressaran, de una, y Joseph Castelló, pagès, del territori fora y prop los murs de la present ciutat, de part altra, són estats fets pactats, firmats y jurats los capítols y pactes avall escrits y requerits:

«Primerament, lo dit Joseph Castelló, per temps és a saber, de un any que comensarà a córrer lo dia de sant Jaume primer vinent y del present y corrent any, y finirà lo dia de sant Jaume del any primer vinent de mil set-cens y setsa, per la quantitat de

diner que dita confraria y confreres de aquella baix li prometran donar ab los pactes avall escrits y no sens aquells, convé y en bona fe promet a dits honorables proms y confraria aportar des de la pedrera de Collblanch a la present ciutat totas las carretadas de terra apte y suficient per a treballar y fer obra del ofici de escudeller que seran menester repartir aquella entre los confreres de dita confraria, tot a sos propis gastos de dit Castelló, emperò que dita confraria haja de pagar ab sos propis dinés lo lloguer de la pedrera o mina de a ont se traurà la dita terra.

«Item, és pactat que los individuos de dita confraria hajan de pagar a dit Castelló la dita terra posada en casa de quiscun confrare a raó de una lliura, dos sous, moneda barcelonesa per quiscuna carretada, havent de ésser ditas carretadas en temps bo de vint quintars quiscuna, y en temps que y haja roderas, bé y decentment, a discreció y bona consciencia de dit Castelló, havent-se dit Castelló de accontentar de cobrar dita terra de aquells individuos a qui la haurà entregada ab lo matex estil y mode de paga ab que fins vuy és acostumat cobrar.

«Item, és pactat que si acàs serà que per rahó del mal temps o grans plujas o per desgràcia de algun dels animals de la carreta o per embarch que forsan esdevinga en la carreta y animals per los ministres reals, lo sobredit Castelló no podia complir per algun dels sobredits accidents al per ell pactat y promès, que en tal cas, durant aquells no tinga obligació de aportar la dita terra; luego emperò que haja cessat lo dit inconvenient tinga obligació dit Castelló de aportar terra ab lo mode alt expressat.

«Item, és pactat que si acàs dit Castelló, per sa culpa dexàs de complir el pactat y promès en lo primer capítol que no sia per alguna de las causas dalt expressadas y per esta rahó los individuos de dita confraria no tindran lo degut abast de terra per continuar son exercici, que en tal cas sia lícit y permès ab expressa facultat que dit Castelló dóna als dits proms y confraria y a sos individuos de que, a gastos de dit Castelló, pogan dits proms y confraria y sos individuos fer-se aportar de la matexa pedrera lo compliment de la terra respecte serà menester los porti, de la qual terra promet dit Castelló pagar en la conformitat que dits proms y confraria o sos confreres los hauran pagat ab càrrech ab qui se hauran convingut.

«Item, és pactat que si acàs serà que a la fi de dit any, lo dit Castelló no estarà íntegrament satisfet dels confreres de dita confraria de las carretadas de terra que a quiscun d'ells haurà aportat, ara sia per mort de qualsevol confrare o per altra qualsevol rahó, que en tal cas tinga obligació la dita confraria de pagar-li las carretadas que li deuran lo tal o tals confreres ab que no excedescan ditas carretadas al número de quatre per quiscun confrare; per quant encara que qualsevol confrare ne degues més, dit Castelló tinga obligació de cobrar del tal o tals confreres eo de sos hereus las carretadas que excediran al dit número de quatre.

«Item, és pactat que lo dit Castelló haja de fer encontinent un porxo cubert de teulada en lo puesto convenient prop dita terra a sos propis gastos y, apte y suficient per a tenir recullidas almenys sexanta carretadas de terra avansadas per lo cas de plujas, neus y altres infortunis de temps al fi de continuar lo dit traçí en los dits casos de plujas, neus y altres infortunis de temps lo que no podria exeqtarse a no ser dita prevenció.

«Item és pactat que a la fi del dit termini si acàs serà que dits proms y confreres y dit Castelló no's podran ajustar per la continuació del tragí de dita terra, en tal cas, per experts de comú consentiment de las ditas parts eligidors, se haja d'estimar

lo dit porxo, y dita confraria haja de pagar a dit Castelló aquella quantitat a que lo dit porxo serà estimat, havent dit Castelló de dexar dit porxo. Si emperò serà que dit Castelló y Geroni Piera, pagès de la parròchia de Sarrià, gendre de dit Castelló, continuaran en carretejar per temps de sinch anys del dit dia de St. Jaume primer vinent en avant comptadors encara que sia en virtut dels contractes, que en tal cas, lo dit porxo haja de quedar a obs y utilitat de dita confraria sens que per rahó d'ell haja de pagar cosa alguna a dit Castelló ni a dit Piera, encara que sia que dit Castelló sols hagués complert part de dits sinch anys y la restant part la hagués de cumplir dit Piera en forsa del pacte avall escrit.

«Item, és pactat que si acàs lo dit Castelló, lo que Déu no permeta, morís antes de acabar lo dit temps, hage de acabar y continuar aquell lo dit Geroni Piera, son gendre, com ab thenor del present capítol lo dit Piera ho promet, restant obligat al present altre si y com directament la dita confraria lo hagués fet en son favor sens que una ni altra de ditas parts pugan apartarse del present contracte.

«E ab dits pactes y no sens aquells las ditas cosas, totas y sengles dalt expressadas prometen las ditas pars la una a la altre ad invicem et vicissim cada una per son interès attendrer y cumplir, tenir y servir sens dilació ni excusa alguna ab lo sòlit y acostumat salari de procurador dins Barcelona X sous y fora d'ella XX sous per quiscu dia, etc., ab totas missions, danys y despessas sobre las quals volen las ditas parts que la una ne sia creguda a la altra ab sa sola paraula o saltem de son sol jurament ningun altre gènere de prova demanàs ni requerite per major seguretat de ditas cosas, lo dit Joseph Castelló ne dóna per fermansa al dit Geroni Piera lo qual, de son grat y certa sciència, accepta lo càrrech de dita fermansa y convé y en bona fe promet que, junt ab son principal, sens ell y a solas, a las cosas totas y sengles dalt expressadas serà tingut y obligat.

«E més avant los dits proms y confraria de una y dit Joseph Castelló, principal y Geroni Piera, fermansa, de part altra, prometen la una a la altra no firmar de dret, sots pena de 50 sous barcelonesos, la qual pena se exhigescas tantas vegadas quantas serà comesa.

«E per attendrer y complir las demunt ditas cosas y sengles ne obligan las ditas parts la una al altra vitudinàriament, ço és, los dits Castelló y Piera tots y sengles béns y drets llurs y del altre d'ells a solas, mobles e immobles, haguts y per haver. Y los dits proms y confraria y singulars personas de aquella tots los rèddits y emoluments de dita confraria y confreres de aquella y de quiscun d'ells a solas, també mobles e immobles, haguts y per haver, renunciant, ço és, dit Piera, fermansa, a la lley que diu que primer sia convingut lo principal que fa fermansa, y a altre que diu que a cas lo principal sia liberat lo accessori y los dos, tant principal com fermansa, al benefici de novas constitucions divididoras y cededoras, accions, epístola del Divo Adrià y consuetud de Barcelona que parla de dos o molts que a solas se obligan.

«Y las ditas duas parts renuncian cada una per son interès a qualsevol dret y lley que respective valer y ajudar los pogués, y al que prohibex la general renunciació. E no res menys a llur respective for propi, sotsmetent-se al for y jurisdicció del magnífich regent la vegueria o batllia de Barcelona y de altra qualsevol, ab facultat de variar, fent y firmant escriptura de ters en los llibres de terços de las corts de dit magnífich regent la vegueria o batllia de Barcelona o de altra qualsevol, obligant-

se per ço las ditas parts la una a la altra, ço és, los dits Castelló y Pagès (sic) llurs respective personas y tots y sengles béns y drets seus y del altre d'ells, a solas, mobles e immobles, haguts y per haver.

«Y los dits proms y confraria tots y sengles béns, drets, rèddits y emoluments de dita confraria y personas y béns dels confreres de aquella y de quiscú d'ells a solas, també mobles e immobles, haguts y per haver, y ab juraments llargament.

Testes firme dictorum Castello et Piera sunt magnífico Antonius Prates et Des, v.j.d, Barchinone populatus, at Augustinus Guell, scriptor dicte civitatis.

Testes firme Michaelis Gallart et Raymundi Lacruz, procerum confraria Sancti Hipoliti escutelleriorum presentis civitatis Barchinone; Antonii Mora, clavarii; Marchi Gibergas, viatoris (vulgo andador), Josephi Gasto, Salvatoris Casals, Ludovici Lapuja, Joannis Gallart, Bartholomei Albert, Jacynthi Solanes».

1717, juny, 6. Barcelona.

Conveni firmat entre els pagesos Francesc Castelló i Geroni Piera, d'una part, i Joan Pau Ribes, treballador de la parròquia de Santa Eulàlia de Provençana, encarregat d'arrancar la terra apta i neta que els dos pagesos portaran als mestres escudellers. El preu va ser de 3 sous per cada carretada.

AHPB, Francesc Topí i Comes, *Borredor dels actes*, 1717, gener, 2 - 1717, desembre, 23.

«Sobre lo conveni avall escrit per y entre Francesch Castelló, pagès de la parròquia del Pi fora los murs y territori de Barcelona, y Geroni Piera, també pagès de la parròquia de St. Vicenç de Sarrià, bisbat de Barcelona, de una, y Joan Pau Ribes, treballador de la parròquia de Sta. Eulàlia de Provensana alies del Hospitalet de dit bisbat de Barcelona, de part altre, són estats fets, pactats, firmats y jurats los capítols y pactes avall escrits y següents:

«Primerament, lo dit Pau Ribes, per residuo del any que finirà als del asiento que dits Francesc Castelló y Geroni Piera tenen fet ab los honorables proms y confraria de mestres escudellers de la present ciutat que apar en poder del nottari avall escrit en jornada de (en blanc) ab lo qual prometeren donar tot compliment y abast als confreres de dita confraria de terra apta per a treballar de son offici de escudellers, convé y promet als dit Castelló y Piera, presents, trauerer y posar a punt de carregar tota la terra que serà menester per lo abast y exercici dels sobredits proms y confraria dels escudellers y de tots sos individuos, apte, bona y sufficient per a treballar si y segons dits Castelló y Piera ho ha promès ab dit acte de asiento, la qual promesa fa ab los pactes avall escrits y següents:

«Primo ab pacte que dits Castelló y Piera no'l pugan trauerer de dit treball per menor ni major ni consemblant paga quala fins vuy li han pagat que és a raó de 3§ per carretada posada de terra limpia y apta per a treballar a punt de carregar en la hera o porxo.

«Item, ab pacte que a més de la terra apte y limpia que dit Ribes promet tenir en la hera a efecte de que pugan dits Castelló y Piera carregar quotidiana y ordinàriament promet tenir previnguda y adelantada y recullida dins lo porxo que's troba

cerca la mina tota aquella partida de terra que han promès dits Castelló y Piera que son (en blanc) carretadas la qual ha de estar allí previnguda y axuta, apte y limpia per a treballar per qualsevol cas de plujas o altre qualsevol infortuni de temps

«Item, ab pacte que si acàs serà que dit Ribas faltará al compliment del sobredit de calitat que per sa culpa dits Castelló y Piera no poguessen complir al promès ab lo sobredit acte que en tal cas pogan valer-se de la persona o personas a ells ben vistas per a arrencar tot lo abast de terra apte y limpia per a treballar que en forsa del present acte està obligat dit Ribes a gastos propis de dit Ribes sinó és que cas que dit Ribes pogués personalment treballar o altrament en lo cas de plujas o altre infortuni de temps, perquè en est cas podrian valer-se de la terra que deu estar previnguda dins lo porxo, en los quals casos pogan dits Castelló y Piera, en cas vullan arrencar terra, fer-la arrencar per la persona i personas qu'els aparega a gastos propis de dits Castelló y Piera. Luego emperò de cessar dit inconvenient, promet dit Ribes continuar lo treball per lo abast de dita terra fins a què dits Castelló y Piera hajan acabat lo temps del sobredit acte

«Item, los dits Francesch Castelló y Geroni Piera convenen y en bona fe prometen al dit Pau Ribes que complint dit Ribes al per ell dalt promès y que la terra sia a gust de dits honorables proms y confraria dels escudellers y sos individuos que no'l trauran durant lo sobredit temps del dit treball, y que per quiscuna carretada de terra apte y limpia per a treballar que dits Castelló y Piera carretajaran o faran tragar a dita confraria y a sos individuos li pagaran 3§ per quiscuna carretada com fins assí han acostumat.

«Item, és pactat entre ditas parts que si acàs serà que finit lo dit any los dits Castelló y Piera tant en forsa del sobredit o de qualsevol altre acte fahedor continuaran lo abast y procuració de dita terra y dit Ribes, després de finit lo dit any, continuarà son treball ab la forma dalt dita, que en tal cas lo present acte se entenga fet per tot aquell temps que dits Castelló y Piera estaran obligats a portar terra a dita confraria.

«E las ditas parts convenen y en bona prometen la una a la altre ad invicem las demunt ditas cosas tenir y servir sens dilació ni excusa alguna ab restitució y esmena de totes despesas, ab obligació de tots y sengles béns y drets llurs respective, mobles e immobles, haguts y per haver y ab jurament llargament, etc.

«Testes sunt: Josephus Sola, juvenis ligni faber, et Augustinus Güell, scriptor, Barchinone commorantes».

1722. Barcelona.

Causa entre Ramon Lacruz i Manuel Mas, escudellers, d'una part, i Josep Clausell, patró de Canet, de l'altra, per raó d'una partida de vernís que li havien comprat en mal estat.

ACA, Reial Audiència, Tribunal de Comerç, C-12.640.

«Auto del notario Alexo Claramunt (27 03 1722) se obligó a Ramón Lacruz y Emanuel Mas, escudilleros, en satisfacer y pagar 495 libras y 18 sueldos al patrón Clausell por tantas importaciones al precio de 171 quintales de vernís, a razón de 2 libras y 18 sueldos el quintal peso barbaresco que son 124 libras en quintal, siendo así que no obstante esta expresión quedar contentos de la entrega, valor i estimación y pesso de dicho vernís ni entrega ni calidad ni pesso les podía constar

a dichos Lacruz y Mas respeto de que la entrega se hizo por dicho patrón Clausell en casa de dicho Lacruz en ocasión que no se la hallen en ellas el pesso no se executó, pues le dejó en dicha casa sin pesarle y la calidad no se podían atender, pues fue entregada una muestra por dicho patrón Clausell al dicho Lacruz pactando que todo el vernís había de ser como la muestra, y si bien la muestra fue buena, pero el vernís no se podía haver ahún probado si era como la muestra por haverse hecho la entrega de aquél en el día 26 del mismo mes de marzo, y assí el día antes de la obligación y necesitase dies meses de tiempo poco más o menos para hazerse una hornada de terrissa para probarse el vernís.

... el vernís que dejó en casa de dicho Lacruz es de tan pésima calidad que ha echado a perder a los suplicantes una hornada de terrissa, ocasionándoles la pérdida de catorze doblones, de manera que todo lo que sería usar del expressado vernís sería perder todas las hornadas.

«Testigos: Salvador Fuster, escudeller, de 28 años».

1731, gener, 8. Barcelona.

Ramon Lacruz, mestre escudeller, veí de Barcelona, contra el credencer i clavari del sant Misteri del gremi d'escudellers blancs de la mateixa ciutat, i els seus prohoms.

AHCB, Arxiu del veguer, XXXVII-394.

«Muy ilustre señor:

«Raymundo Lacruz, escudillero de la presente ciudad, como más haya lugar de derecho ante V.S. parece y dize que habrá unos seis años que se hizo una ordinación en el gremio con la qual se impusieron los individuos la tassación de un sueldo por cada un pote grande, seis dineros por cada mediano y tres dineros por cada pequeño de los que se venderían para boticarios, pero con condición de que dicha imposición solamente durasse hasta estar acomodadas la capilla de S. Hipólito de Nra. Sra. de la Merced, la sepultura de el gremio y el Sto. Misterio, de modo que practicados estos remiendos y restablecimientos no pudiesse gastarse cantidad alguna para otro fin.

«Y, como muy ilustre señor, después que se han cumplido los expressados fines no sea justo que se exijan de los individuos dichas imposiciones y no obstante de haver el suplicante contribuido hasta la conclusión de dichas obras su contingente se jacten los credencero y clavario del Misterio instar ejecución contra los bienes de mi parte por la cantidad poco más o menos por razón de dicha tazación posterior a la obra de dichos remiendos y por consiguiente injusta y contra el fin y expresión de dicha ordinación.

«Por ende, firmando derecho y de derecho por diez sueldos con su devido aumento y en la forma estilada a dichos credencero y clavario del Misterio, el primero Joseph Gual y el segundo Francisco Estaper, y demás a quien convenga, pido y suplico sean citados en la presente causa para dar quanta y razón de dicha imposición y que constando como constará ser lo que se le pide a mi parte fuera del fin de la ordinación sea absuelta de su voluntaria pretensión y assí bien condenados dichos credencero y clavario en restituir lo cobrado de más. Y en el ínterin que se mande a dichos credencero y clavario respondan mediante juramento si es verdad que las obras del Misterio, sepultura y capilla de la cofradía están concluidas y que a ellas ha contribuido esta mi parte, y si fue dicha ordinación

solamente duradera hasta que estuviessen concluidas dichas obras y por quanto a más que según lo sobre expressado ya se evidencia quedar extinguida y abolida dicha imposición y como su continuación y práctica sea sumamente prejudicial y gravatoria a esta parte de Ramón Lacruz por ser el solo y muy poco los individuos que usan y practican dicha fábrica y por consiguiente los que pagan dicha imposición y de convertirse los productos de ésta en el pago de deudas, gastos y cargos del común de la cofradía de los escudilleros vendría a ser solo el suplicante y muy pocos individuos los que los pagaran por los demás, y éstos quedarían libres e inmunes de ellos contra toda política, ley y razón equitativa.

«Pide y suplica también sean citados en esta causa los prohombres del gremio de escudilleros, y unos y otros condenados también en haver de cessar y abstenerse de cobrar dicha imposición, y que sea sobrecehido en qualquier execución instada o instadera y para este efecto de provisiones, mandatos y demás oportuno devidamente provehido del mejor modo que de derecho haya lugar.

«Afectíssimo.

«Barcelona y Enero 8 de 1731 admitida firma de derecho si y en quanto mandase como se pide despáchense los carteles citatotios respectivamente pedidos según estilo del presente juzgado, y visto, se proveherá.

Huguet (...)»

1756, gener, 20. Barcelona.

Examen de mestrage de Josep Gallart, fill de Joan Gallart, escudeller, realitzat a l'obrador d'Ignasi Carreres, al carrer de Còdols, apadrinat per Joan Gallart i Ignasi Carreres, mestres escudellers.

AHPB, Guillem Òdena, *Manuale instrumentorum*, 1755, desembre, 29 - 1756, desembre, 22, fol. 7r - 8r.

«En presència dels honorables Thomàs Font, Joseph Ausic y Joseph Fuster, lo present y corrent any, promps de la confraria sot invocació de St. Hypòlit de mestres escudellers de la present ciutat, de Francisco Estape, Thomàs Constantí, Joseph Macià, Joseph Gibergues, Jeronim Gual y Joan Reig, examinadors en lo present y corrent any per dita confraria anomenats, ab assistència del magnífich Joseph Duran, aguacil Real de sa Magestat (que Déu guarde), convocats y congregats per lo effecte avall escrit en lo obrador de Ignasi Carreres, situat en dita present ciutat y en lo carrer dit dels Còdols, fonch per Joan Gallart e Ignasi Carreres, padrins del examinando avall escrit, presentat a dita confraria Joseph Gallart, jove escudeller de dita ciutat, fill legítim y natural de Joan Gallart, mestre escudeller de dita present ciutat, y de Gertrudis, cònjuges, difunta, per lo effecte de fer son examen y passar-se mestre forsat de dita confraria, y havent fet son examen en presència dels sobredits, y votat per los examinadors, prestat emperò primer lo solit jurament de votar bé y llealment segons Déu y llur consciència, han trobat ésser lo pedit Joseph Gallart hàbil per a exercir lo dit offic i, havent complert a tot lo que disposan las ordinacions, per lo que atesas ditas cosas és estat lo dit Joseph Gallart admès y creat mestre de dita confraria, y a aquell donada tala y tanta facultat y poder quala y quanta se pot y deu donar a semblants mestres confreres de dita confraria, la qual admició fan ab pacte que dit Gallart sie tingut y obligat a tot lo que

són obligats los demás mestres confreres y ab dit pacte y no altrament vol dita confraria que gose de tots los honors que gosan los demás mestres, y lo dit Joseph Gallart accepta lo dit acte de mestratge ab los pactes sobredits y promet als dits proms y demès individus que pagarà tots los talls y tacsas, imposicions, censos, censals y altres mals per la dita confraria fets y que se faran y, especialment, vol ésser obligat insolidum als elets de la concòrdia que la dita confraria té firmada ab sos acrehedors rebuda en poder de Jacinto Sascasas, notari públic de Barcelona, als dos de abril mil sis-cents noranta quatre, no sols la malla per cada dotsena de totas las pessas de obra de escudeller que ell courà o farà courer, sinó també tot lo demés que los confreres de aquella estan obligats als acrehedors y, semblantment, complirà tot lo pactat en la concòrdia del St. Misteri que dita confraria té firmada ab los jòvens escudellers y finalment, promet que guardarà y complirà tots los privilegis, ordinacions y prerrogativas de dita confraria y promet que estarà a la obediència de dits Srs. proms, que vuy són y per temps seran y, generalment, observarà tot lo demés que observan los demás mestres confreres.

«E las ditas cosas promet complir sens dilació alguna ab lo sòlit y acostumat salari de procurador dins Barcelona deu sous, y fora de ella, vint sous barcelonesos per dia, ultra de las quals promet restituhir totas missions sobre las quals vol que dita confraria a tot lo sobredit sie creguda de sa sola paraula o, altrament, de son simple jurament, ningun altre gènere de proba demanat ni request.

«E per atender las ditas cosas, ne obliga tots sos béns mobles e immobles, haguts y per haver, renunciant a qualsevol dret y lleis que valer li pogués y al que prohibeix la general renunciació y a son for propi, sometent-se al for y jurisdicció del il·lustre pretor de Barcelona y de altre qualsevol secular tan solament ab facultat de variar lo judici, fent y firmant escriptura de ters en lo llibre dels tersos de la cort de dit il·lustre senyor pretor de Barcelona y de altre qualsevol secular, obligant-ne per so sa persona y tots y sengles béns y drets seus mobles e immobles, haguts y per haber y ab jurament, y així ho firmen en Barcelona als vinty (sic) del mes de janer de mil set-cents cinquanta-sis, y los sobredits contrahents ho firman de sa pròpia mà, los que saben de escriurer, y per los qui no saben de escriurer ho firmà un dels testimonis instrumentals avalls escrits, essent presents per testimonis Pau Noms, jove escudeller de la present, ciutat y Joseph Ricart, escriptent per ditas cosas pregats y rogats.

«Thomàs Font, Joseph Usich, Joseph Fuster, Francisco Estaper, Jeronim Gual, Joseph Gibergues, Jeronim Reig, Thomàs Constantí, Joseph Gallart.

«Per dit Joseph Macià y de llur voluntat per dir no saber de escriurer, firmo jo, Joseph Ricart, altre dels testimonis instrumentals.

«Item, ab altre acte Jerònim Reig, mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, com clavari que és de la confraria de St. Hypòlit de escudellers de la present ciutat en dit nom, de son grat y certa sciència, firma àpocha a dit Joseph Gallart present de vuyt lliuras, moneda barcelonesa, y ditas són per consemblants ne deu pagar a dita confraria com a fill de mestre per la admició de sa mestratge en ella. Lo mode de la paga de ditas vuyt lliuras és en presència de notari y testimonis, y així renunciant a la cosa que diu no ser així, en testimoni del que firma la present àpocha dia, més y any sobredits, essent presents los testimonis dalt proximament mencionats. Jerònim Reig.

«Item ab altre acte Joseph Ausic, mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, com a clavari del St. Misteri y capella de la confraria de St. Hypòlit dels escudellers de la present ciutat, de son grat y certa sciència, firma àpocha a dit Joseph Gallart, present, de setze lliuras, setse sous, y ditas són per tantas ne deu pagar a dit St. Misteri y capella per la admició de sa mestratge. Lo mode de la paga de ditas setse lliuras, setze sous és en presència de notari y testimonis, y així renunciant a la cosa que diu no ser així, en testimoni del que firma la present àpocha dia, més y any sobredits, essent presents los testimonis dalt proximament mencionats. Joseph Usich».

1765, maig, 14. Barcelona.

Declaració davant de notari feta per Miquel Llimona, corder, a petició d'Hipòlit Vinyes, escudeller, ciutadà de Barcelona, sobre una conversa mantinguda per ells dos i per Francesc Bosc i Foraster, pagès, relacionada amb una possible nova fàbrica de pisa blanca a Cervià.

AHPB, Guillem Òdena, *Manuale undecimum instrumentorum*, 1764, desembre, 30 - 1765, desembre, 22, fol. 102r-105r.

«En la ciutat de Barcelona, als catorse dias del mes de maig, any de la Nativitat del Senyor de mil set-cents sexanta-y-sinch, constituït personalment en presència de mi lo notari avall escrit y dels testimonis que baix se anomenaran Hypòlit Vinyes, escudeller, ciutadà de Barcelona, me requirí que per certs fins y efectes li convenia reduhir a escriptura pública lo que declararia Miquel Llimona, corder, ciutadà de Barcelona que se trobava present, e immediatament dit Miquel Llimona, de edat segons digué ser de quaranta-y-nou anys complerts, mediant lo jurament que extrajudicialment ha prestat per Déu y sos Sants Evangelis, sobre una señal de creu, en mà y poder de mi dit y avall escrit notari voluntàriament ha dit y declarat que en lo mes de juliol del any proppassat de mil set-cents sexanta-y -quatre Francisco Bosch y Foraster, pagès del lloc de Cervià, bisbat de Girona, encarregà a ell declarant buscàs un home pràctich de fer obra de pisa blanca y havent fet vàrias diligències tornà de resposta dit Francisco Bosch y Foraster que lo havian informat de que Jaume Vinyes, escudeller, ciutadà de Barcelona era bon official per lo efecte demanaba, y havent-se conferit los tres, ço és, dits Francisco Bosch, Jaume Vinyes y lo declarant, y proposat dit Bosch que respecte de compendrer que en Cervià se trobaria terra apte y a propòsit per fabricar de la dita pisa, offerí y prometé a dit Vinyes que si volia anar allí per probar la dita terra li donaria la meytat de la ganància se faria ab dita obra, ademàs del salari se justarian per a que de est mode tindria major cuydado y que no volia perde ningun jornal del temps que dit Vinyes emplearia per anar a veurer la terra y puesto a hont volia dit Bosch y Foraster fer la dita nova fàbrica.

«De las quals cosas així dit Hypòlit Vinyes com lo nomenat Miquel Llimona han instat y requerit a mi dit y avall escrit notari formés lo present acte y donés dell copia authèntica que fou fet, essent presents per testimonis Joseph Montells, adroguer, ciutadà de Barcelona, y Joseph Garau, escrivent en dita ciutat habitant.

«S(ignum) Ypòlit Vinyes.

«S(ignum) Miquel Llimona.

«En poder de mi Guillem Odena, notari, que fas fe conèixer

als sobredits y que han firmat de mà pràpria».

1765, maig, 14. Barcelona.

Declaració davant de notari feta pels gerrers Bernat Barba i Joan Argemir, a instàncies d'Hipòlit Vinyes, escudeller, ciutadà de Barcelona, sobre una conversa mantinguda per ells i per Francesc Bosc i Foraster, pagès, relacionada amb una possible nova fàbrica de pisa blanca a Cervià.

AHPB, Guillem Òdena, *Manuale undecimum instrumentorum*, 1764, desembre, 30 - 1765, desembre, 22, fol. 102r-105r.

«En la ciutat de Barcelona, als catorse dias del mes de maig, any de la Nativitat del Senyor de mil set-cents sexanta-y-sinch, constituït personalment en presència de mi lo notari avall escrit y dels testimonis que baix se anomenaran Hypòlit Vinyes, escudeller, ciutadà de Barcelona, me requirí que per certs fins y efectes li convenia reduhir a escriptura pública lo que declararian Bernat Barba y Joan Argemir, gerrers, també ciutadans de Barcelona que se trobaven presents, e immediatament los nomenats Bernat Barba, de edat segons digué, de vint-y-nou anys complerts, y Joan Argemir, de edat, segons digué ser, de vint-y-sinch anys complerts, mediant lo jurament que extrajudicialment han prestat per Déu y sos Sants Evangelis, sobre una señal de creu, en mà y poder de mi dit y avall escrit notari unanimes y conformes voluntàriament han dit y declarat que ab la ocasió de haver a últims de octubre del any proppassat de mil set-cents sexanta-y-quatre y per la fira de Sant Narcís anat en la ciutat de Girona passaren després de concluhida dita fira en la casa de Francisco Bosch y Foraster, pagès del lloch de Cervià, bisbat de Girona, en la qual se trobava Jaume Viñyas, escudeller de Barcelona, a qui tenen molt conegut y tractat, y havent los dits Bosch y Vinyes convidat y esforçat se quedassen a sopar y fer nit estant sobre taula se suscità la espècie de la nova fàbrica de pisa blanca se havia allí començat per los inferits Bosch y Vinyes, y se recordan y tenen plena memòria que lo nomenat Francisco Bosch entre altres cosas digué que en cas la obra no hisqués bona tota la pèrdua seria per ell y no per los officials que la havian treballada y no volia perdessen cosa alguna, pues ja sabia havia de satisfer a tots sos treballs y que a sos gastos los havia de tornar en Barcelona.

«De las quals cosas així dit Hypòlit Vinyes com los nomenats declarants han requerit a mi dit y avall escrit notari formés lo present acte y donés d'ell còpia authèntica, que fou fet essent presents per testimonis Joseph Montells, adroguer, ciutadà de Barcelona, y Jaume Torrents, jove adroguer en dita ciutat habitants.

«S(ignum) Hypòlit Vinyes. «S(ignum) Barnat Barba. «S(ignum) Joan Argemir.

«En poder de mi Guillem Odena, notari, que fas fe conèixer als sobredits y que han firmat de mà pròpria».

1769, febrer, 21. Barcelona.

Acta d'extracció del creditor censalista que, en compliment de la concòrdia signada entre la confraria de sant Hipòlit dels escudelles i els seus creditors, cobraria el censal corresponent a aquell any, resultant elegits els obrers de la parroquial de sant Just i sant Pastor.

AHPB, Josep Ricart, *Tercium manuale instrumentorum*, 1769, gener, 13 – 1769, desembre, 13, fol. 105v-106r

«Sie notori com constituït personalment jo Joseph Ricart, nottari públic Real col·legiat de número, de Barcelona, en la celda prioral del monastir y convent de Nostra Senyora de la Mercè de la present ciutat, encontrant-se en ella presents Joseph Fuster, mestre escudeller, ciutadà de Barcelona, elet de la concòrdia que la confraria de escudellers de la mateixa ciutat te firmada ab sos acrehadors, lo reverent pare fra Antonio Rius, religiós sacerdot del monastir y lo convent de Sta. Catherina Verge y Màrtir de la present ciutat, en nom y com a procurador de dit convent, del reverent Jossph Navalsarrida del orde de carmelitas calcats de la present ciutat com a procurador del monastir y convent de religiosas carmelitas calcadas de la mateixa ciutat, y de fra Joseph Casadellà, religiós de obediència de dit convent de la Mercè, com a procurador del mateix convent. Dit Joseph Fuster, elet predit, digué que inseguint lo previngut en dita concòrdia y en compliment de son ministeri havia passar avís a tots los acrehedors en ella compresos a fi de fer nova extracció de acrehedor a efecte de satisfacer aquell de son crèdit, y que no obstant de no haver assistit alguns de aquells se passaria a fer dita extracció conforme en dita concòrdia estava previngut, com en efecte, mediant lo consentiment dels demés concurrents, fou feta dita extracció posant redolins de tots los concurrents a ella, continent en los mateixos redolins los noms y quantitats de dits acrehedors en una copa de sombrero, y fou extret lo censal fa dita confraria dels obrers de la parroquial iglésia de St. Just y Sant Pastor de preu de dos-centas lliuras. De las quals cosas així executadas lo dit Joseph Fuster, elet predit, me requerí a mi dit y avall escrit nottari llevàs lo present acte que fou fet en Barcelona als vint y un dias del mes de febrer any de la Nativitat dels Señor` de mil set-cents sexanta y nou, essent presents per testimonis Januari Boneu, nottari real y causídich, ciutadà de Barcelona, y Vicens Mas, jove mestre de casas de dita ciutat, y dit requerint al qual fa fe lo infrascrit nottari conèixer, ho firma de sa ma. Joseph Fuster, alet.

«En poder de mi, Joseph Ricart, nottari».

1769, juny, 15. Barcelona.

Pactes entre els prohoms i confraria de sant Hipòlit dels escudellers de Barcelona i el pagès Gaspar Roses, per al subministrament de terra apta per a L'ofici d'escudeller. El contracte fou per tres any, i el preu, de 17 sous per cada carretada de terra.

AHPB, Josep Ricart, *Tercium manuale instrumentorum*, 1769, gener, 13 – 1769, desembre, 13, fol. 106v-109v.

«Sie notori com sobre lo acte de asiento avall escrit per y entre los promps y personas per lo infrascrit efecte elegidas de la confraria de St. Hypòlit de mestres escudellers y rejolers de rejola de València dita de ossolejos de la present ciutat, fent emperò las cosas avall escritas los dits promps y personas elegidas en nom de dita confraria inseguint lo poder se·ls fou donat ab la deliberació per ella presa en lo concell general tingut y celebrat en poder del nottari infrascrit als dinou abril mit set-cents sexanta y sis, los noms y cognoms de dits promps y personas elegidas baix en las firmas se expressaran de una, y Gaspar Rosès, pagès del Pla de Barcelona, de part altre, són estats fets, pactats firmats y jurats los capítols y pactes avall escrits y següents:

«Primerament, lo dit Gaspar Rosés, per temps, és a saber, de tres anys que comensaran a córrer lo die primer del mes de agost pròxim vinent y firiran lo die trenta hu de juliol del any mil set-cents setanta y dos, inseguint lo convingut entre ditas parts, per la quantitat de diner que dits promps y personas elegidas en nom de dita confraria li prometran donar ab los pactes avall escrits y no sens aquells, convé y en bona fe promet aportar des del tall de terra que vuy en dia té dita confraria, a la present ciutat y en la casa de quiscun confrare, todas las carretadas de terra apta, bona y suficient per a treballar y fer obra del ofici de escudellers y rejolers de rejola de València dita de ossalejos que serà menester, y en cas que a la casa de algun dels confreres a qui aportarà la dita terra hi hage embaràs per no poder arribar la carreta fins a la porta de la casa o obrador, en tal cas lo dit Gaspar Rosès, arrendatari, sols tindrà obligació de aportar la dita terra al paratge més cerca de dita casa o obrador que la carreta podrà arribar, tenint obligació, antes de descarregar dita terra, de anar avisar al confrare a qui aportarà dita terra per a que la vage a recullir, havent de pesar cada una de ditas carretadas de terra, a saber, en los mesos de octubre, novembre, desembre, gener y febrer, divuit quintars, y en los restants mesos de dits tres anys, vint quintars lo menos, repartint dita terra entre los dits confreres que treballan y voldran treballar de dit ofici, tot a propis gastos de dit arrendatari, y en cas se hage de pesar dita terra per veurer si hi serà lo just pes, que en tal cas, faltant alguna porció per a arribar al referit pes, dega dit arrendatari al confrare per qui portarà la dita terra refer tot lo que faltará fins al degut pes de dita terra.

«Item, ab pacte que lo dit arrendatari dega portar quatre carretadas de terra de róssech a quiscun confrare de dita confraria.

«Item, ab pacte que si algun confrare mestre de dita confraria faltas per mort o ausència en pagar a dit arrendatari la terra que li haurà aportada per son compte, que en tal cas, havent fet lo dit arrendatari las degudas diligèncias per cobrar la terra li haurà aportat y no haurà pogut cobrar, en tal cas la dita confraria promet pagar-li quatre carretadas de terra per quiscun confrare que li·n deurà y haurà est com se ha dit per mort o ausència, y no altrament.

«Item, ab pacte que lo dit arrendatari dega anomenar un mestre escudeller de dita confraria a fi que los confreres que voldran terra la pugan demanar a dit mestre y a fi que este puga passar lo avís al arrendatari per a que pòrtia o fàcia portar la terra a la casa de dits confreres que la demaneran qual la dega aportar al cap de dos dias que serà avisat per a fer-la aportar, per a que de esta manera, ab més facilitat se dóna lo abast de la terra als dits confreres.

«Item, ab pacte que los mestres confreres de dita confraria que gastaran de dita terra hauran de pagar al dit Gaspar Rosès, arrendatari predit, disset sous moneda barcelonesa per quiscuna carretada de terra que·ls aportarà.

«Item, que lo dit arrendatari haurà de donar lo degut abast de dita terra a tots los confreres que voldran treballar de dit ofici y en cas de no donar-lo, pugan los dits promps y personas fer aportar terra a quiscun confrare que faltará aquella a costas de dit arrendatari.

«Item ab pacte que lo dit arrendatari, durant dit temps, haurà de tenir de continuo sinquanta carretadas de terra dins lo porxo que dit comú té en son terreno, si lo temps ho permet.

«Item, que sempre y quant tinga dit arrendatari la carreta embargada per sa Magestat, que Déu guarde, dega encontinent avisar a dits promps per a que facen las diligències per a desembargar aquella, y si passats tres dias del dia que serà aquella embargada no's pugués desembargar, en tal cas tinga obligació dit arrendatari de fer aportar la terra serà menester per altre carreta.

«Item, ab pacte que si dit arrendatari a la fi de dit arrendament trindrà dins lo porxo alguna porció de terra trencada que en tal cas se li hage de pagar aquella segons la evaluació y estima que se li donarà per dos experts nomenadors lo un per dita confraria y lo altre per dit arrendatari.

«Item, ab pacte que sempre y quant la dita confraria hage de mudar de tall o puesto per trauer terra per no trovar-la bona, se hage de fer ab dit arrendatari un nou pacte.

«Item, que dit arrendatari hage de pagar quiscun any onze lliuras als prohoms de dita confraria per lo cens de dit terreno a lo que dita confraria està obligada.

«Item, que dit arrendatari no puga reblir ningun clot sens expressa llicència dels prohoms de dita confraria o personas nomenadas per aquella, baix la pena de deu lliuras per quiscuna vegada que reblirà ningun clot.

«Item, ab pacte que dit arrendatari hage de mantenir lo porxo que vuy en dia té la dita confraria en son terreno.

«Item, ab pacte que haurà dit arrendatari de donar al nottari avall escrit una lliura, vuyt sous per la estipulació del present acte de asiento y paper sellat del manual.

«Item, ab pacte que lo expressat arrendatari hage de trauer terra del terreno que li asseñalaran los prohoms de dita confraria y personas elegidas en lo mateix terreno que vuy en dia té la dita confraria.

«Item, y finalment ab pacte que la dita confraria concedirà facultat, com ab thenor del present li concedeix, de tenir un repuesto de terra per a donar ab més facilitat lo degut abast als confreres de dita confraria en un porxo o altre repuesto ben custodiat y guardat, que sie net y sens mixtura alguna de brutícia ni altre mescla de terra, en la present y en lo paratge apareixerà a dit arrendatari.

«E ab dits pactes y ni sens aquells las ditas cosas, totas y sengles dalt expressadas prometen las ditas parts la una a la altre ad invicem y vicitudinàriament cada una per son interès atendre y complir, tenir y servir sens dilació ni excusa alguna ab lo acostumat salari de procurador dins Barcelona deu sous y fora de ella vint sous barcelonesos, ab restitució y esmena de totas missions, danys y despesas sobre las quals volen las ditas parts que la una ne sie creguda de la altre ab sa sola paraula o saltim ab son sòlit jurament, ningun altre gènere de prova demanat. Y per major seguretat del sobredit, ne obligan las ditas parts la una a la altre vicitudinàriament, esto es, dit Gaspar Rosès sengles béns y drets seus mobles e immobles haguts y per haver, y los dits prohoms y personas elegidas, tots los rèdits y emoluments de dita confraria y dels confreres de aquells y de quiscun de ells a solas, també mobles e immobles, haguts y per haver, renunciant al benefici de novas constitucions divididoras y cedidoras, accions, epístola del Divo Adrià y consuetud de Barcelona que parla de dos o més que a solas se obligan, y a altre qualsevol lley y dret que respetivament valer y ajudar-los pugues, y a la que prohibeix la general renunciació

llargament, e no res menys a llur respective for, submetent-se al for y jurisdicció del il·lustre Sr corregidor de Barcelona y de altre qualsevol jutge secular tant solament, ab facultat de variar el judici una y més vegadas, fent y firmant escriptura de ters en los llibres dels tersos de la cúria de dit il·lustre corregidor de Barcelona y de altre qualsevol jutge secular tant solament, obligant per ço lo dit Gaspar Rosès sa persona y béns, y los dits prohoms y personas elegidas ne obligan tots los béns, rèdits y emoluments de dita confraria y de quiscun de dits confreres a solas, mobles e immobles, haguts y per haver, y ab jurament que ditas parts ne presten llargament,

«E jo, lo dit nottari avall escrit, fas fe quedar ditas parts advertidas que del present acte se ha de pendrer rahó en lo offici de hypothecas de la present ciutat dins sis dias immediats a sa confecció; altrament no tindria efecte per las causas y rahons contingudas en la Real Pragmàtica sancció.

«Feta fonch la escriptura en la present ciutat de Barcelona als quinse dias del mes de juny, any de la Nativitat del Señor de mil set-cents sexanta y nou, essent presents per testimonis Sebastià de Vardier y Benet Ribes, escrivents, en dita ciutat habitants, y los dits contrahents, als quals fas fe lo infrascrit nottari conèixer.

«Ho firman de sas mans, Geronim Gual, Jaume Cantó, prom y persona elegida, Josep Usich, Geroni Reig, persona anomenada; Gaspar Rosès, arrendatarai.

«En poder de mi, Joseph Ricart, nottari».

1779, setembre, 2. Barcelona.

Carta del comte de Floridablanca al comte de l'Asalto, comandant general del present Principat, i a l'intendent, baró de Lalinde, en la qual els hi demanava que els gremis i collegis de la ciutat ajudessin econòmicament a armar 20 naus destinades a la lluita contra la pirateria berberesca.

AHPB, Josep Ricart, *Desimum tertium manuale instrumentorum*, 1778, desembre, 29 - 1779, desembre, 21.

«En la ciutat de Barcelona, als dos dias del mes de setembre del any de la Nativitat del Señor de mil set-cents setanta-y-nou, convocats y congregats los honorables proms y consell general de la confraria sots invocació de sant Hipòlit de escudallers de la present ciutat, ab assistència de Joan Baptista Puig, altra dels algutzirs de la cúria reial ordinària de la present ciutat, y en virtut de llicència per dits proms de son legítim superior de paraula obtinguda en las casas de dita confraria que las tenen situadas en la present ciutat y carrer dit dels Escudallers Blancs ahont per estos y altres negocis tractar se acostuman y han acostumat de temps immemorial convocar y congregar, en la qual convocació se han trobat presents los avall escrits y següents:

«Joseph Ausic, Joan Reig, Joseph Lacruz, proms; Ramon Gual, andador, Jaume Cantó, Salvador Coll, Joseph Coll, Joan Gual, Jeroni Reig, Joseph Rossell, Hipòlit Viñas, Rafael Carreres, Manuel Reig, Antoni Garcia, Sebastià Ausic, Joan Alzina, Bernat Reig, tots confreres de dita confraria, la dita confraria representant, y lo consell general de aquella, tenint com a major, y més sana part y més de las dos parts, haguda rahó dels absents y legítimament impedits, y en dita convocació entrevenir no podents.

«Fonch proposat per lo prom en cap, en veu sua, y de voluntat de sos companys que, respecte de haver los actuals proms rebut per medi del II·lustre Ajuntament de la present ciutat còpia de una carta escrita per lo Exm. Señor Conde de Floridablanca al Exm. Señor Conde del Asalto, comandant general del present Principat, y respecte també de haver rebut los mateixos actuals prohoms dos distincts oficis del II·lustre Señor Varón de la Linde, intendent del present Principat, quals carta y officis se llegeixen a fi de instruir a vostres mercès de son contengut que a la lletra son com se segueixen:

«He recibido la carta de Vuestra Excelencia de primero del corriente en la qual acreditando como siempre su zelo por el mayor servicio del Rey, y bien del estado, entra en varias reflexiones para persuadir lo mucho que se interesa en el alivio y prosperidad de los habitantes de esse Principado, y en la seguridad y fomento del vasto comercio que hazen tanto en Europa como en América, con cuio motivo solicita vivamente se destine el competente número de buques de la Real Armada para proteger todas esas costas contra los insultos y piraterías de las Regencias Berberiscas, sobre todo en la conjuntura presente de la feria de Bocayre pues, como es cosa sabida por los mismos africanos, no dexarán de apostarse en aquellos parages en que más devan incomodar.

«He lehído al Rey la citada representación de Vuestra Excelencia y Su Magestad ha aplaudido y estimado mui particularmente no solo el interés que toma por el bien del Reyno, en general, sino también el anhelo que muestra en favor de essa Provincia que está confiada a su mando.

«Bien notorio es el formidable armamento que tiene el Rey puesto en acción, y será mui fácil comprehender al sumo dispendio que deve originarse sin contar otros muchos gastos que se están haziendo por todas partes para tener en respeto y resguardo las posesiones de su Magestad y hazer el daño possible a los enemigos de su corona.

«Entre las varias disposiciones que se dieron desde el principio fue una destinar ciertos xaveques y galeotas para la defensa de essas costas, pero ni es possible aumentar estas fuerzas, ni estarán ellas a caso siempre en el mismo destino ya por los accidentes de mar o bien por haver otros objetos de la maior importancia a que atender.

«El Rey se halla penetrado de consuelo al ver los generosos y voluntarios esfuerzos que van ya haziendo varias comunidades, y otros sugetos particulares de distinguido zelo para ayudar a su Magestad a suportar el peso de la guerra y defender el comercio natural.

«El consulado y comercio de Cádiz ha pedido permiso y Real facultad para armar veinte corsarios los más de ellos de gran porte imponiéndose así mismos ciertos derechos y arbitrios con que costear al armamento.

«El consulado de Bilbao, el de San Sebastián y otras varias comunidades executan lo mismo las ciudades del Reyno ofrecen a porfía quanto tienen y valen para que Su Magestad lo emplee según lo exija su decoro y la gloria de sus armas.

«Con estos antecedentes y la seguridad que tiene el Rey del amor, y fidelidad de todos los pueblos de esse Principado a quienes tiene dispensadas las mismas gracias y ventajas que a los demás vassallos de sus Reynos, como lo acredita el vasto, y lucrativo comercio que hazen en Europa y América con notable fomento de su población, de sus manufacturas y de su cultivo.

«Deve esperar su Magestad que seguirán aquel honroso exemplo, y acordarán entre si hazer el armamento a que alcancen sus fuerzas y facultades, maiormente abundando como abundan de buques propios para este servicio con los demás auxilios necesarios y siendo sus naturales activos, bellicosos, buenos navegantes y mui acostumbrados al corso y todo género de fatigas.

«Quanto llevo dicho servirá a Vuestra Excelencia para hazer saber a todo el Principado quan grato le será a Su Magestad este servicio, y que puede contar con su Real protección y apoyo en todas aquellas medidas o disposiciones que acordaren entre si para efectuar el citado armamento en términos de que pueda tener en resguardo sus propias costas y emplearse además en otros objetos que convengan al bien del estado.

«Dios guarde a Vuestra Excelencia muchos años.

«San Ildefonso veinte y tres de agosto de mil settecientos setenta y nueve. El Conde de Floridablanca.

«Señor Conde del Asalto:

«Haviéndose resuelto por la Real Junta de Comercio de este Principado el proponer los medios correspondientes para poder armar en corso contra los enemigos de la Corona dos o tres buques proporcionados al fin a que se destinen dando el exemplo de poner de su fondo treinta acciones de a ducientas libras catalanas cada una, con la calidad de ceder el beneficio de las presas que se hizieren a favor de los accionistas y de dar por vía de gratificación a favor del armamento mil pesos por cada embarcación enemiga que apresare o echare a pique que exceda de cien toneladas, quinientos pesos a las que sean de cinquenta a cien toneladas, y de ducientos y cinquenta pesos a las que no llegaren a cinquenta toneladas. Todo lo qual participo a Vuestras mercedes para que convocando y haziéndolo presente a su gremio animen y promuevan el que concurran sus individuos, en lo que les fuere posible, al logro de un fin tan recomendable, por lo que en él se interesa el Real Servicio, el decoro de la patria y la pública utilidad del Principado, avisándome con puntualidad las resultas que huviere y expressando las acciones y los nombres de aquellos que las impusieren, para que con este conocimiento pueda procederse a lo demás que convenga sin pérdida de tiempo.

«Dios guarde a Vuestras mercedes muchos años.

«Barcelona, veinte y seis de agosto de mil settecientos setenta y nueve.

«El Varón de la Linde.

«Señores prohombres del gremio de escudilleros.

«En consecuencia de Real Orden que el Excelentísimo señor Conde del Asalto ha comunicado al comercio ya que también dará conocimiento a los colegios y gremios quando llegue esse caso podrán Vuestras mercedes resolver en lo relativo a lo que les tengo comunicado en oficio de veinte y seis del corriente, lo que los pareciere más conveniente.

«Dios guarde a Vuestras mercedes muchos años.

«Barcelona treinta y uno de agosto de mil setecientos setenta y nueve.

«El Varón de la Linde.

«Señores prohombres del gremio de escudilleros».

«E per dit consell y confraria ohit y ben entés lo contengut en dita carta y officis que per lo infrascrit notari se'ls ha llegit, a pluralitat de veus fonch deliberat se anomenia una persona per assistir a la junta se ha de celebrar en Casa la Ciutat lo dia tres prop vinent per a tractar sobre lo que expressan dita carta y officis donant-li y concedint-li ple poder per assistir a aquella; y per a què pugui a lo present gremi contribuir en alguna quantitat degui a lo clavari del Misteri donar los diners que tingua propis de dit misteri, cobrant lo que com a tal clavari se li estiga devent, y així mateix se miria si lo arrendatari de la terra de que usa per son ofici lo expressat gremi voldria tal vegada adelantar las trenta lliuras a que està obligat a pagar lo any prop vinent, y per lo que faltará fins a fer mitja acció se miria si algú dels individus del present gremi voldrá contribuir o adelantar alguna quantitat, quedant dit gremi ab la obligació de que encontrant-se ab possibilitat se'ls retornará la partida o partidas que tal vegada adelantarán volent sia la partida que lo present gremi aplicará unida y posada al número de col·legis y gremis de la present ciutat y no del Real Comers.

«E immediatament y al expressat fi fou a pluralitat de veus anomenada persona de Bernat Reig, altre dels individus del present gremi, donant-li com ab tenor del present se li dona, àmplia facultat y poder per assistir en nom del expressat gremi a qualsevol junta o juntas que per lo relatiu a dita carta y officis se hàgia de celebrar.

«Ab intervenció de mi, Joseph Ricart, nottari».

1783, març, 31. Barcelona.

Lectura de la carta que Juan Vidal y Mir va adreçar a la confraria dels escudellers de Barcelona relativa a un constrenyiment de xicres fetes a Pau Escayola, de Barcelona, on notifica l'ordre de retornar el material decomissat, sota pena de 25 lliures a cada mestre i on es donen les instruccions per poder fer els constrenyiments sense infringir la nova llei aprovada per la *Real y General Junta de Comercio y Moneda del Reyno*, el 1782. La carta es va llegir durant una reunió gremial.

AHCB, Junta de Comerç, caixa 23.

«La Real Junta Particular de Comercio de este Principado, visto el recurso de Pablo Escayola, vecino de esta ciudad, de seis del pasado quejándose de que vuestras mercedes le apremiaron llevándose una porción de xícaras de pisa de su tienda, que hace tiempo tiene puesta en la calle de la Tapinería, ha acordado que manda vuestra mercedes que, baxo la pena de veinte y cinco libras a cada uno de vuestras mercedes exegideras de bienes propios, pongan en el término de veinte y quatro horas en poder del portero de esta Real Junta, Pedro Juan Batlle, para que las tenga a disposición de la misma las piezas de pisa aprehendidas al citado Escayola, previniendo al mismo tiempo a vuestras mercedes que la Real y General Junta de Comercio y Moneda del Reyno tiene mandato, en orden de veinte y dos de abril del año próximo anterior, para precaver los perjuicios y excessos que se experimentan en el modo de hacer, los tener los gremios los privilegios que les son concedidos, recayendo muchas vezes los apremiasen sugetos que, no siendo individuos del gremio, se comisaban sus géneros sin haver tenido antes noticia alguna de las ordenanzas que cuando los gremios de este Principado tuviesen noticia de que alguno contraviniese a ellas en punto de construcción de artefactos, su calidad o facultat de practicarlos

o en el de aprendizages, mancebías o maestrías, tiempo de su ejercicio y examen o en las demás que sean relativas al comercio y artes no siendo individuos del gremio pues a éstos se les deberá considerar instruhidos de ellas, se les notifique antes la ordenanza o privilegio a que contraviniesen, y que si executado estos no cessasen dentro tercero día o no justificasen antes a esta Junta el motivo porque no deban hacerlo, pueda el gremio pasar a la ejecución del apremio, acudiendo para ellos a esta Real Junta, y en los parages donde no la huviese o subdelegado de aquel tribunal, a la justicia ordinaria, todo lo que prevengo a vuestras mercedes del acuerdo de la mencionada Real Junta para su inteligencia y puntual cumplimiento, y que baxo la misma pena den aviso por mi mano a la Real Junta dentro el término de diez días de haverlo echo saber a su gremio con documento que justifique quedar enterado de la orden de la Real Junta General de Comercio del Reyno.

«Dios guarde a vuestra mercedes muchos años

«Barcelona, 26 de marzo de 1783

«Don Juan Vidal y Mir».

